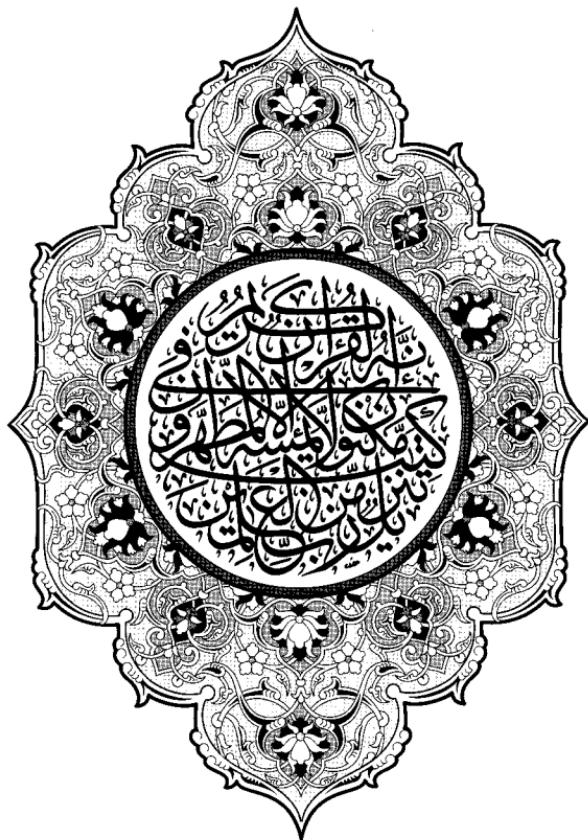

QUR'ANI TUKUFU
na tafsiri ya maana
yake kwenye lugha
ya Kiswahili

Huu Msahafu ni Waqfu Kwa ajili ya
ALLA kutoka kwa Mtumishi wa
Misikiti miwili Mitakatifu,
Mfalme Abdalla Ibn A'bdu'l Aziz
Aal Su'ud, na hifasi kuura

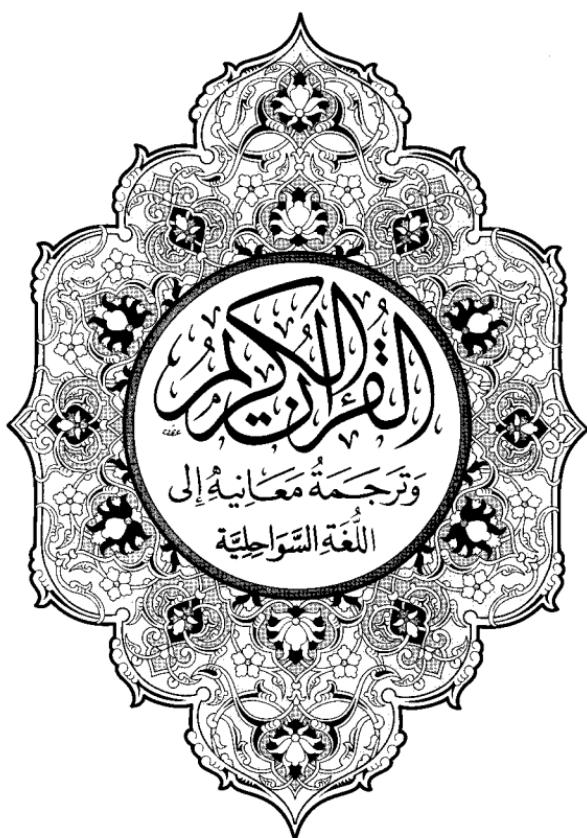
أَنْذِرْنَا لِنَا الْدُّرْكَ وَنَهْجَ الْمَطْرُونَ

Mtumishi wa Misikitii miwili Mitakatifu, Mfalme Abdalla Ibn A'bdul Aziiz Aal Su'ud,
Mfalme wa Saud Arabia ametoa amri ya kuchapwa Msahafu huu Mtukufu, na kutafsiriwa
maana yake.

شَفَقَ الْأَمْرِ بِطَبَقَتِ الْمَسْعُودَةِ الْمَسْعُودَةِ
خَادِيَ الْمُهَاجَرِ تَسْهِيَتِ الْمَلَكِ عَبْدِ اللَّهِ عَبْدِ اللَّهِ عَبْدِ اللَّهِ عَبْدِ
مَلِكِ الْمَلَكِ كَمَا يَعْرِفُ مَلِكُ الْمَسْعُودَةِ

وَقَفْتُ إِلَهَ تَعَالَى مِنْ خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ
الْمَلِكِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ آلَ سُعُود
وَلَا يَجُوزُ بَيْعُهُ
يُسَوِّعُ مَجَاهِدًا

مُجَمِّعُ الْمَلِكِ فَهْدَ الطَّبَانِيُّ الْمُصَدِّقُ الشَّرِيفُ

Huu Msahafu ni Waqfu Kwa ajili ya ALLA kutoka kwa Mtumishi
wa Misikiti miwili Mitakatifu, Mfalme Abdalla Ibn A'bdul Aziiz Aal
Su'ud, na haifai kuuza
unagaiwa bure

Kiwanda cha Mfalme Fahad, cha kuchapa Misahafu Mitukufu

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمة

يُقْلِمُ مِعَالِيُ الشَّيْخِ: صَالِحُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ مُحَمَّدٍ أَلِ الشَّيْخِ
وَزَيْرُ الشَّؤُونِ الإِسْلَامِيَّةِ وَالْأَوقَافِ وَالدُّعَوَةِ وَالْإِرْشَادِ
الْمُشَرِّفُ الْعَامُ عَلَىِ الْمُجَمِعِ

الحمد لله رب العالمين، القائل في كتابه الكريم:
﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِّنْ أَنْوَارٍ وَكَتَبٌ مُّبِينٌ﴾.
والصلة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد، القائل:
«خيركم من تعلم القرآن وعلمه».

أما بعد:

إنفاذًا لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك عبدالله بن عبد العزيز آل سعود، -حفظه الله-، بالعناية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه بين المسلمين، في مشارق الأرض وغاريبها، وتفسيره، وترجمة معانيه إلى مختلف لغات العالم.

ولإيمانًا من وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية السعودية بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم إلى جميع لغات العالم المهمة تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ المأمور به في قوله ﷺ: «بَلَّغُوا عَنِي وَلَا آيَةٌ».

وخدمة لإخواننا الناطقين باللغة السواحلية يطيب لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة أن يقدم للقارئ الكريم هذه الترجمة السواحلية للتفسير الميسر التي قام بها الدكتور عبد الله محمد أبو بكر

والشيخ ناصر خميس عبد الرحمن، وراجعها من قبل المجمع الدكتور هكزيمان
ناصر، والشيخ خميس إمام حسين.

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم الذي نرجو أن
يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننا لندرك أن ترجمة معاني القرآن الكريم -مهما بلغت دقتها- ستكون قاصرة
عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن المعاني التي
تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب الله الكريم،
وأنه يعتريها ما يعتري البشر كله من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد لطباعة
المصحف الشريف بالمدينة النبوية بما قد يجده فيها من خطأ أو نقص أو زيادة
للإفادة من الاستدراكات في الطبعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللهم تقبل منا إنك أنت السميع
العليم.

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa Rehema Mwenye kurehemu

Utangulizi

Umeandikwa na Mheshimiwa Sheikh Swaleh bin Abdul-Aziz Al-Sheikh Waziri wa Mambo ya Kiislamu, Nyakfu, Ulinganizi wa Dini na Uelekezaji Msimamizi Mkuu wa Taasisi

Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu Mlezi wa viumbe wote Aliyesema katika Kitabu Chake kitukufu

{Hakika imewajia nyinyi Nuru na Kitabu chenye kubainisha}

Rehema na amani zimshukie mtukufu wa Manabii na Mitume, Nabii wetu Muhammad anayesema:

"Mbora wenu ni yule anayejifunza Qur'ani na akawafundisha watu"

Baada ya kumsifu Mwenyezi Mungu na kumtakia rehema Nabii wetu Muhammad:

Kwa kutekeleza maelekezo ya Mtumishi wa Maeneo Matukufu ya Makka na Madina, Mfalme Abdullah bin Abdul-Azizi Al-Saud, Mwenyezi Mungu Amhifadhi, ya kwamba Kitabu cha mwenyezi Mungu kishughulikiwe ipasavyo na kazi ya kukisahilisha, kukieneza na kukigawa kwa Waislamu, Mashariki na Magharibi, kukifafanua na kukifasiri ifanyike,

Na kwa kuwa Wizara ya Mambo ya Kiislamu, Nyakfu na Uelekezaji ina imani juu ya umuhimu wa kufasiri maana ya Qur'ani tukufu kwa lugha zote muhimu za ulimwengu ili kuwafanya Waislamu wanaozungumza lugha zisiyokuwa lugha ya Kiarabu waifahamu kwa usahali, na ili kuhakikisha ufikishaji Dini ulioamrishwa na Mtume (s.a.w.) katika kauli yake: "Nifikishieni japo aya moja" umetekelvezwa,

Na kwa kuwatumikia ndugu zetu wanaozungumza lugha ya Kiswahili, Taasisi ya Mfalme Fahd ya kuchapisha Msahafu mtukufu iliyoko kwenye mji wa Mtume wa Madina ina furaha kumpatia msomaji mtukufu tafsiri ya Kiswahili ya "Al-Tfsīr al-Muyassar" iliyotayarishwa na Dr Abdalla Mohamed Abubakar na Sheikh Nassor Khamis Abdurahman na kupitiwa, kwa upande wa Taasisi, na Dr Hakazimana Nassir na Sheikh Khamis Imam Hussein.

Tunamshukuru Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa kutuwafikisha kumaliza kazi hii kubwa ambayo tunatarajia iwe ni yenye kumtakasia Mwenyezi Mungu Mtukufu na Aijaalie ni yenye kuwanufaisha watu .

Tunaelewa kwamba kufasiri maana ya Kitabu cha Mwenyezi Mungu, namna itakavyofikia kina kiutaalamu, itakuwa na upungufu wa kutoweza kutekeleza maana makubwa yaliyomo ndani ya andiko la Qur'an yenye tabia ya kushinda, na kwamba maana yanayotolewa na tafsiri hii ni natija ya pale ulipofikia ujuzi wa mfasiri wa Kitabu cha Mwenyezi Mungu kitukufu na kwamba kazi yao inatokewa na kile kinachoitokea kazi yote ya binadamu, ya makosa na upungufu.

Hivyo basi, tunatarajia kwa kila msomaji wa tafsiri hii aiarifu Taasisi ya Mfalme Fahd ya Kuchapisha Msahafu Mtukufu, iliyoko kwenye mji wa Mtume wa Madina, kuhusu chochote anachokipata katika tafsiri hii cha makosa, upungufu au ziada, ili iweze kurekebisha katika machapisho ya mbeleni.

Na Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuongoza na kuwafikia kwenye njia ya sawa. Ewe Mola! Tutakabalie. Hakika Wewe ndiye Mwenye kusikia na Mwenye kujua.

Utangulizi Wa Tafsiri za Maana ya Qur'ani Tukufu

Qur'ani tukufu ni maneno ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Aliiteremsha hivi ilivyo, kwa herufi zake na maana yake, kwa Mtume wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ambaye ni rehema kwa viumbe wote, mwenye kuleta bishara njema na mwenye kuonya, mwenye kuita watu waelekee kwa Mwenyezi Mungu kwa amri Yake na ambaye ni taa yenye kung'ara. Yafuwatayo ni maelezo mafupi juu ya Qur'ani tukufu na ujumbe wake:

Maelezo Kwa Ujumla Kuhusu Qur'ani Tukufu

Kwanza: Kuieleza Qur'ani, Majina Yake na Sifa Zake:

Qur'ani tukufu ni maneno ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, yaliyoteremshwa kwa Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa njia ya wahyi, matamshi yake vile yalivyo na maana yake, yaliyoandikwa Msahafuni, yaliyopokewa kwa njia ya kuenea na yanayosomwa kwa njia ya ibada.

Na Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, Ndiye Aliyeupa jina la Qur'ani (lenye maana ya kisomo) wahyi, wahyi huu Aliyomteremshia Mtume wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Anasema mwenyezi Mungu Aliyetukuka: {Hakika sisi tumekuteremshia Qur'ani materemsho yanayotoka kwetu}(76:23) Kwa kuwa inatakiwa isomwe na isiachwe.

Na Mwenyezi Mungu Ameipa Qur'ani jina Al-Kitāb (Kitabu). Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anasema: {Hakika sisi tumekuteremshia Kitabu kwa haki} (4:105), kwa kuwa inatakiwa iandikwe na isipuzwe.

Na Mwenyezi Mungu Ameisifu Qur'ani tukufu kuwa ni yenye kupambanua, na kuwa ni ukumbusho, na kuwa ni uongofu, na kuwa ni nuru, tiba, yenye hekima, mawaiidha na sifa zisizokuwa hizo zenye kuonyesha ukubwa wa Qur'ani tukufu na ukamilifu wa ujumbe wake.

Na neno “*Mus’haf*” (Msahafu) linatokana na *Suhuf* (kurasa) zilizoandikiwa Qur’ani. Nalo ni jina lililopewa na Maswahaba lenye maana ya kitabu kilichoandikwa Qur’ani tukufu kwenye kurasa zake.

Na Qur’ani tukufu ni wahyi utokao kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, alioteremka nao Jibrili kwenye moyo wa Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na Amani zimshukie. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anasema: {Na kwa hakika hiyo(Qur’ani) ni teremsho la Mola wa viumbe wote. Aliteremka nayo Roho mwaminifu. Juu ya moyo wako upate kuwa ni mionganoni mwa waonyaji. Kwa lugha ya Kiarabu yenyе kubainisha.}(26:192-195).

Na Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hakuja na jambo jipya mionganoni mwa Mitume katika hili. Ndugu zake Mitume , rehema na amani ziwashukie, walikuwa wakiteremkiwa na Jibrili kwa wahyi kutoka kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, Anamchagua Anayemtaka kuibeba amana hii kubwa. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anasema: {Mwenyezi Mungu Anachagua wajumbe mionganoni mwa Malaika na mionganoni mwa watu, hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusikia, ni mwenye kuona} (22:75). Na Yeye Ndiye Mjuzi zaidi wa kumjua anayefaa kwa huo ujumbe na asiyefaa. Kwani viumbe ni viumbe vyake. Mwenyezi Mungu Aliyetakasika Anasema ambayo madhumuni yake: {Na Mola wako Anaumba Anachotaka na anachagua}(28:68).

Pili: Kuteremka Qur’ani Tukufu:

Wahyi ulianza kuteremka kwa Mtume wa Mwenyezi mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, siku ya Jumatatu tarehe kumi na saba ya Ramadhan, mwaka 610, katika pango La Hira, mojawapo ya majabali ya Makka tukufu, pale alipoteremkiwa na malaika Jibrili, Amani imshukie, na aya hizi zinazomaanisha:{Soma kwa Jina la Mola wako Aliyeumba. Alimuumba binadamu kutokana na pande la damu. Soma! Na Mola wako Ndiye Mtukufu kabisa. Ambaye Amefundisha kuandika kwa kalamu. Amemfundisha binadamu asichokijua}

(96:1-5). Na aya hizi zikawa ni za kwanza katika Qur'an tukufu kuteremshwa kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Nabii akarudi nazo aya hizo nyumbani kwa watu wake na huku kifua chake kinatetemeka kwa hofu na kujichelea nafsi yake. Akamsimulia mkewe Khadija binti Khuwailid, mama Wa waumini, radhi za Mwenyezi mungu zimwendee, na akamwambia: "Mimi najihofia nafsi yangu". Khadija akamwambia: "La! Furahika. Naapa kwa Mwenyezi Mungu kwamba Yeye hatakuacha kabisa. Kwani wewe unaunga kizazi, unasema kweli unapozungumza, unabeba mazito, unakirimu wageni na unasaidia kwenye matukio ya haki". Khadija akaenda naye kwa Waraqah bin Naufal ambaye alikuwa ni mionganoni mwa watu wa akili na busara, akasema Khadija kumwambia waraqah "Ewe ami yangu! Msikilize huyu mwana wa ndugu yako". Mtume wa mwenyezi mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alipomsimulia habari ya yale aliyoynaona, Waraqah alimwambia: "Huyo ndiye Jibrili aliyekuwa akimteremkia Musa. Natamani ningalikuwa bado niko na nguvu zangu. Natamani niwe hai wakati watu wako watakapokutoa". Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, akasema: "Kwani wao watanitoa?". Waraqah Akasema: "Ndio. Hakuna mtu yoyote kabisa aliyekuja na hicho ulichokuja nacho isipokuwa alifanyiwa uadui. Na mimi ikinifikia siku hiyo yako nitasimama na wewe nikusaidie na nikunusuru". Baada ya muda mchache wa kukutana huku Waraqah alikufa.

Na Qur'an tukufu haikuteremka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu yote kwa mara moja, kama vilivyokuwa vitabu vingine vikiteremka kwa Mitume waliotangulia, rehema na amani ziwashukie. Lakini iliteremka vipande-vipande katika kipindi cha miaka ishirini na tatu. Ilikuwa sura ikiteremka kamili au baadhi ya aya zake.

Na hekima ya Qur'an kuteremka vipande-vipande¹ ni kuuimarisha moyo wa Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumtia nguvu na kumthibitisha

1. Taz. Tafsiri ya Tabari 19:10 na al-Murshid Al-Wajiz ya Abu Shamah, ukurasa 28.

kwa kuteremkiwa na Jibrili kwa wahyi mara kwa mara, ili awe na nguvu zaidi na uthabiti imara katika kupambana na ukakamavu wa washirikina na upinzani wao juu ya kile alichotumilizwa kwacho mwanzo wa utume. Mwenyezi Mungu Aliyetakasika Anasema: "Na walisema wale waliokanusha: 'kwa nini asiteremshiwe Qur'ani yote kwa mara moja'. Hivyo ni ili tuuthibitishe moyo wako. Na tumeifafanua kwa kuileta polepole". {25:32}.

Pia katika kuteremka Qur'ani tukufu vipande-vipande kuna hekima kubwa ya kimalezi, nayo ni kule kwenda na Waumini polepole katika kujua hukumu za Kidini na kuzifuata kivitendo, ili iwe sahali kwao kuijifundisha Qur'ani na kuifahamu, na kutoka kwenye giza la yale waliyokuwa nayo ya ujinga, ukafiri na ushirikina, waingie kwenye nuru ya Imani, kumpwakesha Mwenyezi Mungu na ujuzi.

Tatu: Kuandikwa Qu'ani:

Miongoni mwa njia za kuyatunza maneno yanayosemwa ni kuyaandika. Na maneno yasiyoandikwa huwa kuna uwezekano wa kusahauliwa. Na ilipokuwa Qur'ani tukufu imeteremka kuwa ni uongofu kwa viumbwe wote mpaka Kiyama, haina budi kuandikwa.

Kuandikwa Qur'ani kumepata bahati ya kuwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema na amani zimshukie, alikuwa na hamu nako. Kwani Mtume, rehema na amani zimshukie, aliwaamuru baadhi ya maswahaba zake wanaojua kuandika, kuiandika Qur'ani tukufu, na akawafanya ni waandishi wa wahyi. Na aliyekuwa mashuhuri zaidi mionganoni mwao ni Zaid bin Thābit, mwenyeji wa Madina, Mwenyezi Mungu Awe radhi naye.¹

Na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alikuwa kila akiteremkiwa na wahyi akiuhifadhi, kisha akimsomea mmoja wa waandishi wa wahyi auandike na akisema: "Ziwekeni aya hizi katika sura ambayo ndani yake imetajwa kadha na kadha"². Akawatajia jina la sura

1. Tafsiri ya Tabari, 1:28.

2. Abu Daud, **Sunan**, namba ya hadithi: 786, na Tirmidhi, **Sunan**, namba ya hadith:3086 na Hakim, **al- Mustadrak**, namba ya hadithi: 3325 na akasema: «Hii ni hadithi sahihi kaw misingi ya Bukhari na Muslim na haimo kwenye vitabu vyao.

na akawaamuru kuziandika hizo aya kwenye sura hiyo, kisha akawaamuru maswahaba kujifunza sehemu hiyo ya Qur'ani tukufu iliyoteremka na kuihifadhi. Basi Qur'ani yote wakati wake iliandikwa kwenye vitu vilivyotumiwa kwa kuandikia¹.

Na Jibrili, amani imshukie, alikuwa akimsikiliza Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, akisoma Qur'ani kila mwaka mara moja, na katika mwaka ule amba Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alifariki alimsikiliza akisoma mara mbili kwa utungo wa aya na sura kama ilivyo katika Msahafu ulioko kwa Waislamu leo, ili kuhakikisha neno la Mungu wa haki, Mwingi wa baraka na utukufu: {Hakika ni juu yetu kuikusanya na kukuwezesha kuisoma. Basi tuisomapo (kupitia Jibrili) fuata kisomo chake} (75:17-18), na neno la Mwenyezi Mungu Aliyetakasika: {Tutakusomea hutasaau} (87:6).

Nne: Kuikusanya Qur'ani Tukufu Kwenye Kurasa:

Baada ya kufa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, Khalifa mwongofu Abubakar Siddik, Mwenyezi Mungu Aridhike naye, aliamrisha Qur'ani ikusanywe kwenye kurasa zilizopangwa, ili kisipotee kitu chochote katika Qur'ani kwa kifo cha wale wanaohifadhi au kwa kupotea vile vitu vilivyokuwa vikiandikwa juu yake. Jukumu hili lilisimamiwa na mwandishi wa Wahyi, Zaid bin Thabit, Mwenyezi Mungu Awe radhi naye. Na baada ya kuirudia na kuhakikisha kuwa inalingana na ile iliokuwa imeandikwa kwenye vitu mbalimbali vyta kuandikia na ile iliohifadhiwa nyoyoni, zilichukuliwa hizo kurasa zikawekwa nyumbani kwa Abubakar Siddik, Mwenyezi Mungu Awe radhi naye, kisha zikahifadhiwa nyumbani kwa Umar bin Khattaab, na zikahifadhiwa baada ya kufa kwake nyumbani kwa mke wa Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, Mama wa Waumini Hfswa binti Umar, Mwenyezi Mungu Awe radhi nao².

1. Bukhari, Sahih, namba ya hadithi:4592, 4593.

2. Bukhari, **Sahih**, namba ya hadithi:4986, Tirmidhi, **Sunan**, namba ya hadithi: 3103 na Imam Ahmad, **Musnad**, namba ya hadithi: 76.

Na Uislamu ulipoenea, Waislamu walihitaji kuwa na Misahafu ya kusomea. Na baadhi ya Maswahaba walimshauri Uthman bin Affaan, Mwenyezi Mungu Awe radhi naye, kuwa ni dharura kuwakusanya watu katika Msahafu ambao utakuwa wa kutegemewa ambao Waislamu wataufuata katika kisomo chao. Basi akaliamuru kundi la wenyewe kuhifadhi Qur'an tukufu mionganoni mwa wale wanaojua kuandika wasimame kutekeleza jukumu hilo, wakiongozwa na Zaid bin Thabit, Mwenyezi Mungu Awe radhi naye, wakitegemea zile kurasa zilizokusanyiwa Qur'an katika zama za Abubakar, akazikusanya kurasa hizo katika msahafu mmoja, na wakatoa kutokana na Msahafu huo nakala kadhaa, na ikatumwa, kwenye kila mji mkuu katika miji ya Kiislamu, nakala moja, na akawaamuru Waislamu kutengeneza Misahafu kutokana na nakala hiyo.

Na Misahafu yote inayojulikana ulimwenguni leo, iwe imeandikwa kwa mkono au imechapishwa kwa mashine za kuchapishia, asili yake ni ile Misahafu iliyonakiliwa na ikatumwa kwenye miji mikuu mbalimbali, haitafautiani nayo katika maneno yaliyomo wala utaratibu wake.

Na mpaka leo hivi, Waislamu wana hima ya kuchapisha Msahafu mtukufu na kufuatana na mambo mapya yanayotokea katika ulimwengu wa uchapishaji na teknolojia zake na vyombo vyake, ili kuhakikisha kuwa maneno ya Qur'an kwa maandishi yaliyoandikiwa katika kipindi cha Khalifa mwongofu Uthmaan bin Affaan yanayojulikanana kwa jina la Maandishi ya Kiuthmani yamepata daraja kubwa ya uzuri na uthabiti.

Na kiwandacha Mfalme Fahd cha kuchapisha Msahafu Mtukufu katika Mji wa Mtume hakikuwa isipokuwa ni mojawapo ya alama zilizo wazi zenye kuonyesha vile Qur'an tukufu inavyoshughulikiwa na vile viongozi wa Ulfalme wa Kiarabu wa Kisaudi wanavyojishughulisha na Kitabu cha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kuwa na hamu ya kukitumikia na kuwasahilishia Waislamu kupata Msahafu mtukufu ukiwa kwenye pambo zuri la uchapishaji, ujalidi, utunzi na uimara.

Tano: Mpangilio wa Msahafu na Vigawanyo Vyake:

Qur'ani inaanzia sura ya Al-Faatihah na inamalizikia sura ya Al-Nnaas. Nayo imekusanya sura 114. Na utungo huu umetoka kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na hautegemei utungo wa kuteremka. Sura ya kwanza iliyoteremka ni Al-Alaq, na namba yake ni 96 katika utaratibu wa sura za Qur'ani. Na Maswahaba walikuwa wakijua mpangilio wa aya na sura kutokana na kisomo cha Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, anaposoma Qur'ani tukufu¹.

Na Msahafu leo umegawanywa kwenye Juzu thelathini, kila Juzu moja imegawanywa kwenye Hizbu mbili, na kila Hizbu moja imegawanywa Robo nne. Na kugawanywa namna hii kunatokana kwa wingi na jitihada za wanavyuoni ili kuwarahisishia waislamu kuisoma Qur'ani tukufu.

Sita: Kujifunza Qur'ani Tukufu:

Waislamu walijishughulisha kwa uangalifu sana juu ya kujifunza Qur'ani tukufu, kuihifadhi na kuisoma kama ilivyoteremshwa kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu. Na wasomi wa Qur'ani na wenyewe kuihifadhi mionganoni mwa Maswahaba walismimama kuwafundisha Wafuasi (Matabiina) mpaka wakayadhibiti maneno yake, na wakawasimamisha kwenye kila aya ili kuwafahamisha mpaka wakaelewa maana yake. Hivyo basi wakajifunza elimu ya Qur'ani pamoja na namna ya kuitumia. Kisha wakasimimama mahafidhi mionganoni mwa Wafuasi wakaweka msingi wa vyuo vya usomaji Qur'ani, wakishikamana na kile walicho jifunza kwa Maswahaba cha namna ya kuisoma na kuyadhibiti matamshi yake, herufi zake na maneno yake, kujua mpangilio wa sura zake na aya zake, kuisoma kwa tajwidhi, kuitamka vizuri na kujua namna ya kuisoma kwa utulivu. Hivyo basi Qur'ani tukufu ikawa yasomeshwa, yahifadhiwa na kusomwa. Na anayejifunza akawa aipokea kutoka kwa shekhe wake, mionganoni mwa wasomaji wenyewe kuihifadhi kwa moyo, kwa njia ya kusomewa kwa mdomo kwa lugha ya Kiarabu yenye ufasaha na utamu kama ilivyoteremshwa kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mpaka leo.

1. Imenakiliwa kutoka kwa Imam Muallik na al-Daani katika Al-Muqi', p.8

Na Qur'ani tukufu husomwa kwa visomo kadhaa ambavyo ni namna ya utekelezaji wa maneno ya Qur'ani, herufi zake na namna ya kuyatamka, ambavyo Wafuasi walivichukua kutoka kwa Maswahaba ambao wao walivipokea kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na akawakubalia wavitumie. Na kisomo kilichotangaa zaidi wakati wetu huu ni kile cha 'Āswim kupitia mapokezi ya mwanafunzi wake anayeyitwa, Hafsw bin Sulaiman, na kisomo cha Nāfi' kupitia kwa mapokezi ya mwanafunzi wake, 'Uthmaan bin Said anayejulikana kwa jina la Warsh. Na mionganini mwavyo ni riwaya ya Dūrī akimpokea Abu 'Amr al-Basri na riwaya ya Qālūn.

Saba: Tafsiri ya Qur'ani Tukufu:

Tafsiri ya Qur'ani ina maana ya kuifafanua na kuibainisha¹. Na haiwezekani kufikia lengo la maneno isipokuwa baada ya kujua maana yake na makusudio yake. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amewahimiza wasomaji Qur'ani tukufu waelewe maana yake kwa kusema, kutakasika ni Kwake: {Ni Kitabu tulichokiteremsha kwako chenye baraka ili wazingatie aya zake na ili wakumbuke wenyewe akili}(38:29) Na kuzingatia (tadabbur) ina maana ya kutaka kuelewa.

Na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alikuwa akiwafahamisha Maswahaba maana ya Qur'ani tukufu iliyowatatiza². Lakini uthabiti wa lugha waliokuwa nao wakati huo na kwa kuwa Qur'ani tukufu imeteremshwa kwa lugha yao viliwafanya wao washitajie kuwa na maswali mengi juu ya maana ya aya za Qur'ani tukufu. Na miaka ilipoendelea kupita uhitaji wa watu juu ya Tafsiri uliongezeka.

Na mbegu ya elimu ya tafsiri yenyelewe ilitokana na riwaya zilizopokewa kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na Maswahaba zake kuhusu tafsiri ya Qur'ani tukufu, Aina hii ya tafsiri ilipewa jina la Tafsiri ya Mapokezi ambayo yazingatiwa kuwa njia muhimu

1. Taz. Zarkashi, Alburhān: 2:13.

2. Taz.. Twabari, Tafsir: 1:37, Ibn Taimiyyah, Usūl al- Tafsir, p35.

zaidi za kuifahamu Qur'ani tukufu, kwa kuwa inatuelezea sisi vile Waislamu wa Mwongo wa kwanza walivyoifahamu Qur'ani kutokana na ujuzi wao mwingi wa lugha ya Kiarabu na kushuhudia kwao matukio na vile hali ilivyokuwa katika kipindi cha kuteremka Qur'ani tukufu.

(1) Aina za Tafsiri:

Kulikuwa na mielekeo kadhaa ya wanavyuoni wa Tafsiri kulingana na aina za elimu wanazojishughulisha. Hivyo basi zilitokea tafsiri zenye kuelezea pande za lugha katika Qur'ani tukufu, na nyingine zinazoelezea hukumu za Sharia, na nyingine zinazoelezea pande za kihistoria, za kiakili, za kitabia na nyinginezo. Na wanavyuoni wameigawanya Tafsiri vigawanyo viwili:

Kwanza: Tafsiri ya Kimapokezi: nayo ni ile iliyonakiliwa kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema na amani zimshukie, Maswahaba zake na Wafuasi.

Pili: Tafsiri ya Maoni au Jitihadi (Ijtihād) inayojengwa juu ya misingi sahihi ya kielimu.

(2) Njia Bora Zaidi za Tafsiri na Kaida Zake:

Tafsiri ya Mapokezi ndiyo inayotangulizwa katika kufasiri Qur'ani tukufu, kwa kuwa imepokewa kutoka kwa Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, au kutoka kwa Maswahaba zake na wanafunzi wao mionganini mwa Wafuasi. Nao ni wajuzi zaidi wa Tafsiri mionganini mwa watu. Na kwa kuwa kuelewa aya za Qur'ani tukufu kunahitaji usafanuzi ambao haumo kwenye Tafsiri ya Mapokezi, basi ni juu mfasiri azingatie kaida zinazofuata:

1. Kuzingatia Tafsiri ya Mapokezi iliyothibiti juu ya maelezo ya maana za aya na kutoenda kinyume na tafsiri hiyo.
2. Kuafikiana na tafsiri iliyokuja kwenye Qur'ani tukufu na kufafanuliwa na Sunna ya Mtume, rehema ya mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Basi haifai kwa Mfasiri kutoa tafsiri inayogongana na maana hizo. Kwani Qur'ani tukufu inajifasiri yenye na haigongani, na Sunna imekuja kubainisha kilichotajwa kijumla katika Qur'ani na kuifasiri.

3. Kuwa na ujuzi wa lugha ya Kiarabu wa kuweza kufahamu maana ya matamko na vifungu vyamaneno na namna ya matumizi. Hii ni kwa kuwa Qur'ani imeteremshwa kwa lugha ya Kiarabu, na inalazimu ifahamike kuitia kaida zake.
4. Kuzirudishaaya zenye utata wa kuzielewa kwenye zile zilizo wazi, kwani Qur'ani tukufu inajifafanua yenye. Na nyingi ya aya zake zina hukumu zilizo wazi na maana yaliyofafanuka. Na kuna aya zenye utata ambazo huenda maana yake yakawatatiza wengine, na kuzirudisha kwenye zile zilizofafanuka inasaidia kufahamu makusudio yake na kufanya maana yake kuwa wazi. Mwenyezi Mungu Anasema: {Yeye Ndiye Aliyekuteremshia Kitabu, mionganimwa aya zake kuna zilizo wazi ambazo hizo ndio msingi wa Kitabu, na kuna nyingine zenye utata. Ama wale ambao zilipotoka nyoyo zao, wanafuata zile zenye utata kwa kutaka kuleta fujo na kutaka kuzipa tafsiri ya kupotosha, na hali kwamba hakuna ajuae tafsiri yake isipokuwa Mwenyezi Mungu. Na waliozama katika elimu wanasesma: 'Tumekiamini. Kila mojawapo wa aina mbili hizi za aya zinatokana na Mola wetu. Na hawajikumbushi na kuwa idhika isipokuwa wenye akili} (3:7)
5. Kujiliwaza kwa hakika za ukweli za kisayansi zilizothibiti katika kufasiri aya zinazohusiana na ulimwengu, na kutoziingiza nadharia za kisayansi katika tafsiri ya Qur'ani tukufu, ili Qur'ani tukufu isibebeshwe maana isiyokuwa nayo.
6. Kujihadhari na tafsiri mbovu za kupotosha zenye kuyaepusha maana ya maneno ya Mwenyezi Mungu na kuyaweka mbali na vile Sheria takatifu ilivyo, na kuitoa nje ya kaida za lugha ya Kiarabu, ima kwa lengo la kupotosha au kwa sababu ya kutojua lugha ya Kiarabu, maana yake na namna ya kuitumia au kwa kudhania maana mbovu ambayo maneno ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka yaepushwa nayo.

Nane: Miujiza ya Qur'ani:

I'jāz kiistilahi ni hali inayopita uwezo wa kawaida wa kufanya kitu chochote kile, kiwe ni kitendo au maoni au mpangilio. Na *mu'jizah* (miujiza) ni sifa yenye kutokea ili iwe ni dalili ya alama na hoja za Manabii na Mitume, iwe juu yao rehema na amani.

Na neno hili halikuja kwenye Qur’ani tukufu, lililokuja ni *āyah* (alam) na *burhān* (hoja) na mfano wa hayo.

Na Qur’ani tukufu ni maneno ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, yenye ukamilifu wa maana na uzuri wa aya, matamko na upangaji wa maneno kwa namna ambayo binadamu hawauwezi. Mwenyezi Mungu Anasema: {Alif, Lām, Rā’. Ni Kitabu ambacho aya zake zimepangwa vizuri kisha zikashereheshwa kutoka kwa Mwingi wa Hekima Aliye Mtambuzi} (11:1).

Na washrikina walijaribu kuwatia watu shaka kuhusu pale Qur’ani tukufu inapoteremka, na kuwapota watu kwa kuzua urongo na kutia tashwishi¹, Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, Akateremsha aya za kuwaonyesha biri walete mfano wa Qur’ani tukufu, sura kumi au sura moja iwapo ni wakweli², wakashindwa na hilo na wakakiri kuwa Qur’ani tukufu ingawa ni kwa lugha ya Kiarabu, haiwezekani kuiiga au kuja na kitu mafano wake. Anasema Mwenyezi Mungu: {Au wanasema: Ameizua. Sema: Basi leteni sura moja mfano wake, na muwaite mnaowaweza wasiokuwa Mwenyezi Mungu, iwapo nyinyi ni wakweli} (10:38).

Na Qur’ani tukufu ilitangaza tangazo wazi linalosikika kuwa binadamu wote pamoja na majini baada yao hawawezi kuleta kitu kama Qur’ani tukufu, hata kama watasadiana wao kwa wao kufanya hivyo: {Sema: Lau watakusanyika binadamu na majini kuleta mfano wa hii Qur’ani, hawataleta mfano wake hata kama baadhi yao watawasaidia wengine mionganoni mwao} (17:88).

Na Qur’ani tukufu inamshinda mwenye kutaka kuiiga, kwa kuwa ni maneno ya Mwenyezi Mungu ambayo hayafanani na maneno ya viumbe. Nayo ni alama na hoja kwa maneno yake, aya zake na lugha yake na taswira za usfasaha na ustadi wa matumizi ya lugha, habari zilizomo na visa vya kweli, maelezo na hukumu za Sheria ilizozikusanya, athari kubwa inayoiacha katika nafsi na roho na hakika za kielimu zenye kushinda zilizomo.

Ni mara ngapi wasomi wa tabia ya ulimwengu, anga za juu na wanaojishughulisha na elimu za maisha na utabibu na wengineo wameshangazwa na Qur’ani tukufu inavyozungumzia

1. Tazama aya zifuatazo: 6:7, 25. 2:5, 34:43, 36:69, 37:36, 38:4, 52:30.

2. Tazama aya zifuatazo: 2:23, 10:38, 11: 13, 52:34.

hakika za kielimu na ishara za kilimwengu zenyе mafungamano na elimu wanazozishughulikia, kwa matamshi ya kielimu ya kina, ambayo haingii akilini kuwa yanatoka kwa Mtume asiyejua kusoma wala kuandika anayetokamana na jamii isiyojua kusoma wala kuandika, na katika ulimwengu ambaо haukuwa unajua chochote kuhusu vitu hivyo, jambo ambalo lilisababisha watu kadha mionganı mwao kusilimu, kwa kuwa wao walifikia kwamba haimkini yale yaliyoletwa na Qur'ani yawe ni maneno ya binadamu, na kwamba hayo ni maneno ya aliyumba ulimwengu na watu.

Na ni alama ngapi zilizomo ndani ya Qur'ani tukufu zenyе kuonyesha upweke wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na uhoodari wa matengenezo yake. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anasema: {Tutawaonyesha alama zetu kwenye pande mbalimbali na ndani ya nafsi zao mpaka iwafunukie wao kuwa Qur'ani ndiyo ukweli. Kwani hauwatoshii wao ushahidi wa Mola wako na kwamba Yeye Anashuhudia kila kitu.}(41:53).

Tisa: Kufasiri Maana ya Qur'ani Tukufu kwa Lugha Nyingine:

Tarjamah ni kuhamisha maneno kutoka lugha hadi nyingine¹. Iwapo hiyo ndiyo hali ya kufasiri matamko yanayotungwa na wanadamu, basi tafsiri huwa ngumu zaidi inapokusudiwa kufasiri Qur'ani tukufu, kwani hiyo ni maneno ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa lugha ya Kiarabu, nayo yameletwa na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa matamshi yake na maana yake. Na haimsahilikii binadamu yoyote kudai kuwa yeye ameyajua maana ya Qur'ani kikamilifu kwa pande zake zote au kuwa yeye anaweza kuyapanga vingine matamko yake kwa namna iliyvo katika matamshi yake ya Kiarabu.

Na pamoja na ugumu wa kufasiri Qur'ani tukufu, Wanavyuoni wa Kislamu wanatilia mkazo dharura ya kuifikisha Qur'ani tukufu na ujumbe wake kwa umma wa ardhi namna zitakazokuwa lugha zao. Na kuhakikisha hakutimu isipokuwa kupitia njia ya kufasiri².

-
1. Taz.Ibn Manzur, **Lisān al-'Arab** (mada: rajama, tarjama)
 2. Taz.Ibrahim Anis, **Dalalāt al-Alfāz**, pp 171-175; Muhammad Awadh, **Fann al-Tarjamah**, p 19.

Na kufasiri Qur'ani tukufu kwa lugha nyingine inakuwa kwa:

1. kufasiri maana ya Qur'ani tukufu: nako ni kufasiri tu bila maelezo, kwa kuwa na mtazamo wa kufafanua maana ya matamko ya matini ya Qur'ani.
2. au kufasiri kimaelezo kwa kuitilia nguvu kwa ufanuzi na upigaji mifano; kufasiri huku kunafanana na kule kufasiri Qur'ani tukufu kwa lugha nyingine.

Na namna tafsiri ya maana ya Qur'ani tukufu itakavyo kuwa ya kina, na namna mfasiri atakavyo kuwa amejikita katika ujuzi wa lugha mbili na kujua maana za aya, tafsiri hiyo haiitwi Qur'ani kwa sababu mbili:

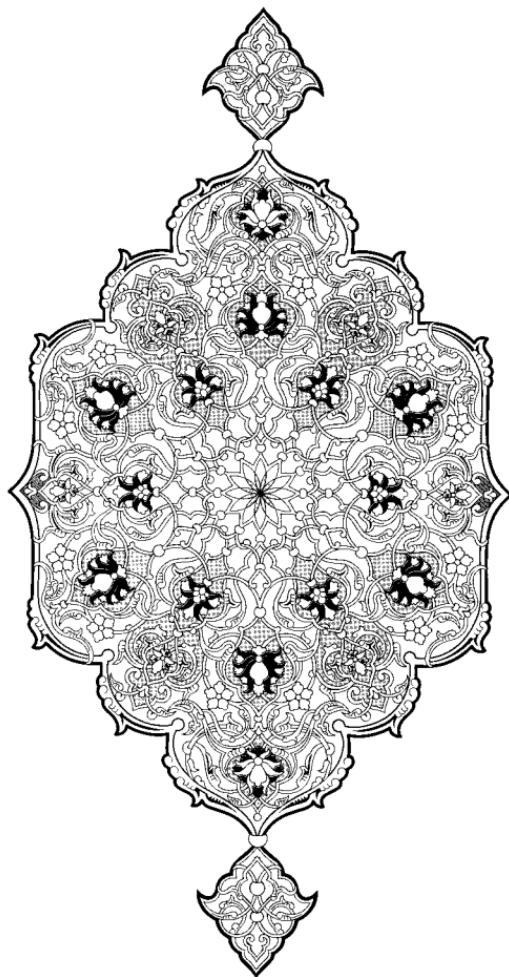
Kwanza: ni kuwa Qur'ani tukufu ni maneno ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka yaliyoteremshwa kwa lugha ya Kiarabu, nayo iko kwenye kilele cha ufasaha na kupangika vizuri, na hivyo basi kurudi kuzitunga aya zake kwa lugha nyingine isiyokuwa ya Kiarabu kunatangua kuupa mtungo huo jina la Qur'ani.

Pili: Tafsiri inatoa taswira ya vile mfasiri anavyoelewa maana ya Qur'ani tukufu. Nayo, kiupande huu, inafanana na maelezo. Na kama ilivyo maelezo hayaithi Qur'ani, vile vile tafsiri ya Qur'ani kwa lugha nyingine haiitwi Qur'ani.

Na ili tafsiri ya maana ya Qur'ani tukufu kwa lugha nyingine iwe ni yenye kukubaliwa, inapasa ipatikane kwenye tafsiri hiyo misingi iliyowekwa na wanavyouoni ya kueleza maana ya Qur'ani tukufu, pamoja na kuwa na hadhari asije mfasiri akaifanya tafsiri yake ni maficho ya kueneza tafsiri potofu ya maana ya Qur'ani tukufu au yenye kuharibu sifa za ibada ya Waislamu na sehemu zao takatifu, kama zilivyo tafsiri kadha zilizosimamiwa na wataalamu wa kizungu wa mambo ya nchi za Mashariki au wanaojinasibisha na Uislamu kwa urongo wakiwa na akida mbovu zinazopelekea kuvunja misingi ya tabia njema za Dini tukufu ya Uislamu na kuikoroga akida yake sahihi na Sheria yake nzuri.

Na kupitia njia hii, kiwanda cha Mfalme Fahd cha kuchapisha Msahafu kimejibebesha mzigo wa kutoa tafsiri zilizohakikishwa za maana ya Qur'ani tukufu, kikiwa na hima ya kufikisha ujumbe mwema wa Qur'ani tukufu kwa wasiojua lugha ya Kiarabu kupitia lugha zao za kiasili.

Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu Mlezi wa viumbe wote. Rehema ya Mwenyezi Mungu imshukie Nabii wetu Muhammad, watu wake na Maswahaba zake wote na Wafuasi na wenye kuwafuata wao mpaka Siku ya Kiyama.

SURA YA AL-FĀTIḤAH

Sura hii inaitwa Al-Fātiḥah, kwa kuwa Qur’ani tukufu inaanzia nayo. Pia inaitwa Al-Mathānī, kwa kuwa inasomwa katika kila rakaa. Na ina majina mengine.

1. Naanza kusoma Qur'an kwa jina la Mwenyezi Mungu nikiomba msaada Wake. «Allah» ni jina la Mwenyezi Mungu, Mwingi wa baraka Mwenye kutukuka, Anayestahiki kuabudiwa na sio mwingine. Nalo ni jina mahsusi zaidi miongoni mwa majina ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, na haitwi kwa jina hili yoyote isipokuwa Yeye Aliyetakasika na sifa za upungufu. «Al-Rahmān» Mwenye rehema nyingi Ambaye rehema Zake zimewanea viumbe vyote. «Al-Rahīm» mwenye kuwarehemu Waumini. Na majina mawili haya, kati ya majina ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, yanakusanya uthibitishaji wa sifa ya urehemefu kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kama inavyonasibiana na haiba Yake.
2. Kila jinsi ya sifa njema ni ya Mwenyezi Mungu, Mwenye sifa ambazo zote ni za ukamilifu, Mwenye neema za nje na za ndani, za kidini na za kidunia. Na ndani yake kuna amri ya Mwenyezi Mungu kwa waja Wake wamsifu Yeye kwa kuwa Yeye Ndiye Mstahiki wa kusifiwa Peke Yake.
3. Mwingi wa rehema Ambaye rehema Zake zimewaenea viumbe vyote,

Mwenye kuwarehemu Waumini.
 Na majina mawili haya ni mionganoni
 mwa majina ya Mwenyezi Mungu
 Aliyetukuka.

4. Na Yeye, kutakasika ni Kwake, Peke
 Yake Ndiye Mwenye mamlaka ya
 Siku ya Kiyama, nayo ni Siku ya
 Malipo kwa matendo yaliyofanywa
 na waja. Muislamu anapoisoma aya
 hii katika kila rakaa, inamkumbusha
 siku ya Akhera na inamhimiza
 ajitayarische kufanya matendo mema
 na kujiepusha na maasia na mabaya.
5. Sisi tunakuabudu wewe peke yako,
 na tunataka msaada kwako peke
 yako katika mambo yetu yote.
 Mambo yote yako mkononi mwako,
 hakuna asiyekuwa wewe anayemiliki
 chochote katika hayo hata kadiri ya
 uzito wa chungu mdogo. Katika aya
 hii kuna dalili ya kuwa mja haifai
 aelekeze kitu chochote mionganoni
 mwa aina za ibada, kama kuomba,
 kutaka kunusuriwa, kuchinja na
 kutufu, isipokuwa kwa Mwenyezi
 Mungu Peke Yake. Pia ndani yake
 kuna ponya ya nyoyo kutokana
 na ugonjwa wa kufungamana na
 asiyekuwa Mwenyezi Mungu, na
 kutokana na ugonjwa wa ria, kujiona
 na kiburi.
6. Tuonyeshe, tuongoze na tupe
 taufiki ya kuelekea njia iliyonyoka
 na ututhibitishe juu yake mpaka
 tukutane na wewe, nayo ni Uislamu
 ambao ndio njia iliyo wazi yenye
 kufikisha kwenye radhi za Mwenyezi

مَلَكِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴿٤﴾

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينَ ﴿٥﴾

أَفْدَى الظَّرَاطُ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

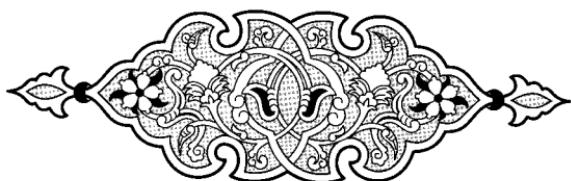
Mungu na kwenye Pepo yake, njia tulioonyeshwa na aliye mwisho wa Mitume wa Mwenyezi Mungu na Manabii Wake, Muhammad, reheme ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwani hakuna kufaulu kwa mja isipokuwa kwa kusimama imara juu yake.

7. Njia ya wale uliowaneemesha mionganoni mwa Manabii, wakweli wa imani, mashahidi na wema. Wao ndio watu wa uongofu na kusimama imara. Na usitufanye kuwa mionganoni mwa wale waliofuata njia ya waliokasirikiwa, wale walioijua haki na wasiifuate kivitendo, nao ni Mayahudi na wale waliofanana na wao; wala usitufanye ni mionganoni mwa wapotevu, nao ni wale ambao hawakuongoka kwa ujinga waliokuwa nao, wakapotea njia, nao ni Wanaswara na waliofuata mwenendo wao. Katika dua hii kuna ponya ya moyo wa Muislamu ya ugonjwa wa ukashaji, ujinga na upotevu, na ni dalili kwamba neema kubwa zaidi kuliko zote ni neema ya Uislamu. Basi mwenye kuwa mjuzi zaidi wa haki na akawa mfuataji zaidi wa hiyo haki, basi huwa ni aula zaidi wa njia iliyonyoka. Na hapana shaka kwamba Maswahaba wa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ndio watu aula zaidi wa hilo baada ya Manabii, amani iwashukie. Basi aya hii yaonyesha utukufu wao na ukubwa

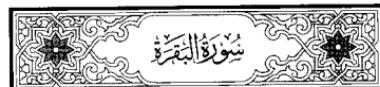
صَرَطَ الَّذِينَ لَمْ يَتَّخِذُوا عَلَيْهِمْ عَلَيْهِمْ غَيْرُ الْمَعْصُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا أَنْصَارُهُمْ ﴿٧﴾

wa daraja yao, Mwenyezi Mungu
Awe radhi nao.

Ni sunna kwa msomaji aseme katika
Swala baada ya kusoma Fatiha
«Āmīn», na maana yake ni: Ewe
Mola! Takabali. Nayo si aya katika
sura ya Fatiha kwa maafikiano
ya wanavyuoni. Na kwa hivyo
wamekubaliana kwa umoja wao
kutoiandika kwenye Misahafu.

SURA YA AL-BAQARA

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْأَنْزَالُ

1. “Alif Lam Mim” Herufi hizi na nyinginezo, mionganoni mwa herufi zilizotajwa mwanzo wa sura, zinaashiria kuwa Qur’ani haigiziki. Washirikina waliwekewa biri walete kitu kama Qur’ani, wakashindwa kushindana nayo, paomoja na kuwa imebuniwa na herufi hizi hizi ambazo Waarabu wanazitumia. Kulemewa kwa Waarabu kuja na Qur’ani kama hii, ingawa walikuwa ni mafasaha wa watu, ni dalili ya kuwa Qur’ani ni wahyi (wahy) utokao kwa Mwenyezi Mungu.
2. Qurani hii ni kitabu kisicho na shaka kuwa kinatoka kwa Mwenyezi Mungu. Haifai kwa mtu yoyote kufanya shaka juu yake kwa uwazi wake. Wananaufaika kwayo wenye uchajimungu (taqwā), wenye kujikinga kwa elimu yenye manufaa na amali njema, na wao ndio wanaomuogopa Mwenyezi Mungu na kufuata hukumu Zake.
3. Nao ndio wanao amini ghaibu (ghayb), ambayo haifikiliwi na hisia zao na akili zao pekee, kwa kuwa haijulikani isipokuwa kuititia wahyi wa Mwenyezi Mungu kwa Mtume wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani imshukie, kama kuamini Malaika, pepo, moto, na mengineyo

ذَلِكَ الْكِتَابُ لِرَبِّ شَفَاعَةٍ هُدَىٰ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٦﴾

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقْرِئُونَ الصَّلَاةَ
وَمَمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٧﴾

katika yale yaliyoelezwa na Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie yeye. Imani (I'mān) ni neno lililokusanya kumkubali Mwenyezi Mungu, Malaika Wake, Vitabu Vyake, Siku ya Mwisho na Kadari (Qadar), kheri yake na shari yake. Na kutilia nguvu kukubali huko kwa maneno na vitendo, kwa moyo, ulimi na viungo. Na wao, pamoja na kuamini kwao mambo ya ghaibu yasiyoonekana, wanasimamisha Swala kwa kuchunga nyakati zake na kuzitekeleza ipasavyo kulingana na sheria ya Mwenyezi Mungu kwa Nabii wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye yeye. Kadhalika, katika kile tulichowapa wao, miongoni mwa mali, wanatoa sadaka ya mali zao ya wajibu na ya suna.

4. Na wao ndio ambao wanayaamini yaliyoteremshwa kwako, ewe Mtume, ya Quran, na yaliyoteremshwa kwako ya hekima, ambayo ni Sunnah, na Vitabu vyote vilivyoteremshwa kwa Mitume kabla yako, kama Taurati, Injil na vinginevyo, na wanaiamini Nyumba ya Maisha baada ya kufa na yaliyomo ndani ya Nyumba hiyo ya kuhesabiwa na kulipwa. Wanaamini hayo kwa nyoyo zao, imani ya kidhati inayodhiiri kwenye ndimi zao na viungo vyao. Kutajwa Siku ya Mwishes mahususi ni kwa sababu kuiamini ni mojawapo ya vitu vikubwa zaidi

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾

vyenye kusukuma na kuhimiza
kufanya vitendo nya kumtii Mwenyezi
Mungu, kujiepusha na vitendo nya
haramu na kuifanya hesabu nafsi.

5. Wenye sifa hizi wako kwenye
nuru inayotoka kwa Mola wao na
taufiki inayotoka kwa Muumba
Wao na Mwongozi Wao. Wao ndio
wenye kufuzu, waliopata matakwa
yao na kuokoka na shari ya vitu
walivyovikimbia.
6. Hakika wale walioyakanusha
yalioteremshwa kwako kutoka kwa
Mola Wako, kwa njia ya kiburi na
ujeuri, hakutapatikana kuamini
kutoka kwao; ni sawa kwao ukiwa
utawatisha na kuwaonya adhabu ya
Mwenyezi Mungu au utaacha kufanya
hivyo, kwa sababu wao wameamua
kukakamia kwenye njia yao ya batili.
7. Mwenyezi Mungu amewapiga muhuri
nyoyo zao, masikizi yao na ameweka
finiko juu ya macho yao ya kuonea
kwa sababu ya ukafiri na ujeuri
walionao, baada ya haki kuwabainikia.
Mwenyezi Mungu hakuwaafikia
kwenye uongofu. Wao watapata
adhabu kali katika Moto wa Jahanamu.
8. Mionganoni mwa watu kuna kundi
linalokuwa katika hali ya kutokuwa
na uamuzi, linasimama baina
ya Waumini na makafiri, nao ni
wanafiki wanaosema kwa ndimi
zao, "Tumemuamini Mwenyezi
Mungu na Siku ya Mwisho," na hali
wao, katika undani yao, ni warongo,
hawakuamini.

أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَنذَرْتَهُمْ
أَفَلَمْ يَتُذَكَّرُوا لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

حَسْنَةُ اللَّهِ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ
أَنْصَارِهِمْ غَشْوَهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ إِيمَانَهُ بِاللَّهِ وَيَا يَوْمَ
الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

9. Wanaitakidi, kwa ujinga wao, kuwa wao wanamdanganya Mwenyezi Mungu na Waumini, kwa kudhahirisha kwao Imani na kuficha kwao ukafiri, na wao hawamdganyi yoyote isipokuwa nafsi zao wenyewe, kwa kuwa madhara ya kudanganya kwao yanawarudia wao. Na kwa kuwa ujinga wao umekolea na nyoyo zao zimeharibika, huwa hawana hisia ya hilo.
10. Ndani ya nyoyo zao kuna shaka na uharibifu, ndipo wakaomjwa kwa kufanya maasia yenyе kuwafanya wastahiki kuadhibiwa, na Mwenyezi Mungu akawazidishia shaka. Watakuwa na adhabu yenyе uchungu kwa sababu ya urongo na unafiki wao.
11. Wanapopewa nasaha wakome kufanya uharibifu katika ardhì kwa kukanusha na kuasi kutoa siri za Waumini na kuwategemea makafiri, huwa wakisema kwa urongo na kubisha, “Sisi ndio watu wakutengeneza.”
12. Hili wanadolifanya na kudai kuwa ni utengefu ndio uharibifu wenyewe, lakini wao, kwa ujinga wao na ujeuri wao, hawana hisia ya hilo.
13. Na waambiwapo wanafiki, “Aminini kama walivyoamini masahaba, nako ni kuamini kwa moyo, ulimi na viungo,” huwa wakibisha na kusema, “Basi, tuamini kama vile madhaifu wa akili na maoni walivyoamini, tuwe kama wao katika upumbavu?” Mwenyezi Mungu aliwajibu kwamba udhaifu wa akili na maoni ni wao

يُخْدِلُهُنَّ اللَّهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَحْدُثُ عَوْنَ
إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٤﴾

فِي قُلُوبِهِم مَرْضٌ فَرَأَهُمُ اللَّهُ مَرْضًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْرِهُونَ ﴿٥﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا
نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿٦﴾

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٧﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ إِمْرُؤٌ كَمَاءٌ مِنَ النَّاسِ
قَالُوا أَتُؤْتِيُنَّ كَمَاءً مِنَ السُّفَهَاءِ إِلَّا إِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

peke yao. Na wao hawajui kuwa msimamo walionao ndio upotevu na hasara.

14. Hawa wanafiki wakikutana na waumini huwa wakisema, "Tumeiamini Dini ya Uislamu kama nyinyi," na wakiondoka kwenda kwa viongozi wao makafiri wasiomjalli Mwenyezi Mungu, huwa wakiwahakikishia kuwa wao wako kwenye mila ya ukafiri, hawa jaiacha, na kuwa wao walikuwa wakiwacheza shere waumini.
15. Mwenyezi Mungu anawacheza shere wao na kuwapa muhula, ili wazidi kupotea, kuwa na shaka na kutokuwa na uamuzi, na Atawalipa kwa kuwacheza shere kwao Waislamu.
16. Hao ndio wanafiki. Wamejiuza wenyewe katika mapatano ya hasara. Walichukuwa ukafiri na kuacha Imani. Hawakupata faida yoyote, bali walipata hasara ya kukosa uongofu. Huko ndiko kupata hasara kukubwa.
17. Hali ya wanafiki ambao wameuamini, kidhahiri sio kindani, utume wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie yeye, kisha wakananusha, wakawa wanaenda huku na kule kwenye giza la upotevu wao bila kujua wanapoenda wala kuwa na matarajio ya kutoka kwenye giza hilo, inafanana na hali ya kikundi cha watu, kwenye usiku wa giza, ambapo mmoja wao aliwasha moto mkubwa ili wapate joto na mwangaza. Moto ulipowaka na kung'arisha pambizo

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا إِنَّا مُتَّمَّنُونَ إِذَا لَخَّلُوا إِلَىٰ شَيْطَنٍ هُنَّ قَاتُلُونَ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا تَحْكُمُ مُسْتَهْزِئُونَ

١٦

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمْدُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَلُونَ

١٧

أَتَيْكَ الَّذِينَ أَشْرَرُوا أَصْلَلَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَارِيَحَتْ تَجَدَّرُهُمْ وَمَا كَانُوا

مُهْتَدِينَ

مَثَلُهُمْ كَمَثَلَ الَّذِي أَسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَهُ مَا حَوَلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلْمَتِ لَا يُبَصِّرُونَ

١٨

zake, ulizimika na giza likaenea.
 Wakawa watu hao wako kwenye giza,
 hawaoni chochote wala hawaongoki
 kupajua penye njia ya kujuu matoko.

18. Wao ni viziwi, hawaisikii haki kwa kuizingatia, ni mabubu, hawaitamki haki, ni vipofu, hawaoni mwangaza wa uongofu. Kwa hivyo, hawawezi kurudi kwenye Imani ambayo waliiacha na kuchukuwa upotevu badali yake.
19. Au hali yao inafanana na hali ya kikundi kingine cha wanafiki ambao haki inawadhihirikia wakati mwengine, na huwa na shaka nayo wakati mwengine. Hali yao ni ile ya watu wanaotembea jangwani, wakanyeshewa na mvua nydingi, iliyofuatana na giza lingi lililopandana, mpigo wa radi pamoja na mng'aro wa pepe na vimondo vyenye kuchoma. Hivyo vinawafanya wao, kwa vituko vyake, kuweka vidole vyao kwenye masikio yao, kwa kuogopa kufa. Na Mwenyezi Mungu Amewazunguka makafiri, hawamponyoki wala hawamshindi.
20. Hizo pepe, kwa mng'aro wake, zinakaribia kuwatoa macho yao. Pamoja na hivyo, kila pepe ikiwang'arishia njia, wanatembea kwenye mwangaza wake, na ikiondoka, njia huwa na giza ikawabidi wasimame pale waliopo. Lau si Mwenyezi Mungu kuwapa muda, Angewaondolea masikizi yao ya kusikia na macho yao ya kuonea.

صُدُّمْ بِكُمْ عَنْهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٦﴾

أَوْ كَصَبَبِ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلْمٌ وَرَغْدٌ
 وَيَرْقُبُ يَجْعَلُونَ أَصْبَحَهُمْ فِي أَذَانِهِمْ مِنَ
 الْصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتُ وَاللهُ يُحِيطُ بِالْكُفَّارِ ﴿١٧﴾

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطُفُ أَبْصَرَهُ كُلَّمَا أَضَاءَ
 لَهُمْ مَشَرُّفٌ فِيهِ وَإِذَا أَظَلَمْ عَلَيْهِمْ قَاتُوا
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِ وَأَبْصَرَهُ
 إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

Na Yeye ni mwenye uweza wa kufanya hilo wakati wowote. Yeye ni Muweza wa kila kitu.

21. Mwito utokao kwa Mwenyezi Mungu kwa binadamu wote: Muabuduni Mwenyezi Mungu Ambaye Amewalea kwa neema zake, na mumuogope wala msiende kinyume na dini Yake. Kwani yeye ndiye Aliyewaumba kutoka kwenye hali ya kutokuwako, na Akawaumba waliokuwa kabla yenu, ili muwe ni mionganoni mwa wenyewe kumcha Mwenyezi Mungu ambao Yeye Ameridhika nao na wao wameridhika na Yeye.
22. Mola wenu ni Yule Aliyewafanyia ardhi iwe ni tandiko, ili maisha yenu yawe mepesi juu yake, na mbingu ziwe zimejengeka madhubuti, na Akateremsha mvua kutoka kwenye mawingu, Akatoa kwa mvua hiyo matunda na mimea aina mbalimbali ili iwe ni riziki kwenu. Basi, msimuwekee Mwenyezi Mungu washirika katika ibada, hali nyinyi mnajua kuwa Mwenyezi Mungu Amepwekeka katika kuumba, kuruzuku na kustahiki kuabudiwa.
23. Na mkiwa, enyi makafiri, muna shaka juu ya Qurani tuliyomteremshia mja wetu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani imshukie, na mkadai kuwa haitoki kwa Mwenyezi Mungu, basi leteni sura moja inayofanana na sura ya

يَأَيُّهَا النَّاسُ أَعْبُدُ وَأَرْبِكُمُ الَّذِي خَلَقْتُكُمْ
وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فَرَشَّاً وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَآءَ فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ
الْأَرْضَ رِزْقًا لِكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَرَأَنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأُنَوِّهُ
بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ وَأَذْعُو أَسْهَدَاءَ كُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾

Qurani, na takeni msaada kutoka kwa yoyote mnayemuweza ili awasaidie, iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu.

24. Mkiwa hamuwezi sasa, na hamtaweza wakati unaokuja kabisa, basi uogopeni Moto, kwa kumuamini Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumtii Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Moto ambao kuni zake ni watu na mawe, umeandaliwa wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Wake.
25. Waambie, ewe Mtume, watu wa Imani na amali nzuri, habari yenye kuwajaza furaha, kuwa wao huko Akhera watakuwa na Mabustani ya ajabu, ambayo inapita mito chini ya majumba yake makubwa na miti yake yenye vivuli. Kila Anapowaruzuku Mwenyezi Mungu humo aina yoyote ya matunda yenye ladha, watasema, "Mwenyezi Mungu Alituruzuku aina hii ya matunda kipindi cha nyuma." Watakapoionja wataikuta ni tafauti tamu yake na ladha yake, ingawa inafanana na aina iliyopita kwa rangi, sura na jina. Na katika hayo Mabustani ya Peponi watakuwa na wake waliosafishika na kila aina ya uchafu, wa nje, kama mkojo na damu ya hedhi, na wandani, kama kusema urongo na kuwa na tabia mbaya. Na wao, katika Pepo na starehe zake, watakaa milele, hawafi humo wala hawatoki.

فَإِنْ لَمْ تَفْعُلُواْ وَلَنْ تَفْعُلُواْ فَأَتَقْتُلُ الْكَارَبَيْ
وَقُودُهَا الْأَنَسُ وَالْجِبَارَةُ أَعْدَتْ
لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٦﴾

وَبَشِّرِ الظَّبَابَ إِمَّا مَنْ عَمِلَ مِنَ الصَّالِحَاتِ
أَنْ لَهُ رُحْبَاجَاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنَهَرُ
كَلَمَارٌ زُقْرُونَهَا مِنْ شَمَرَةٍ رَزْفًا قَالُواْ
هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلٍ وَأَتُوَّلِيهِ
مُشَنِّحِهَا وَلَهُمْ فِيهَا أَرْوَاحٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ
فِيهَا حَلِيلُونَ ﴿٦٧﴾

26. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Halionei haya jambo la haki lolote kulitaja, liwe ni kubwa au dogo, hata kama ni kukipigia mfano kitu kidogo sana, kama mbu na nzi na mfano wake, katika vitu Alivyovipigia mfano Mwenyezi Mungu kuonyesha kushindwa kwa kila kitu kinachoabudiwa kisichokuwa Mwenyezi Mungu. Ama waumini, wao wanajua hekima ya Mwenyezi Mungu katika kupigia mfano kitu kikubwa au kidogo mionganoni mwa viumbe Vyake. Ama makafiri, wanafanya maskhara na kusema, "Ni nini lengo la Mwenyezi Mungu kupigia mfano vidudu hivi vitwevu?" Mwenyezi Mungu anawajibu kwamba makusudio ni kuwafanya mtihani na kupambanua Mwenye Imani na kafiri. Kwa hivyo, Mwenyezi Mungu, kwa mifano hii, anawaepusha na haki watu wengi, kwa kuifanyia kwao maskhara, na Anawapa taufiki kwayo wengineo kupata nyongeza ya Imani na uongofu. Na Mwenyezi Mungu Hamdhulumu yeyote, kwani Hawaepushi na haki isipokuwa wenye kutoka nje ya utiifu Kwake.
27. Wale ambao wanavunja ahadi ya Mwenyezi Mungu Aliyoichukuwa kwao kuwa wampwekeshe Yeye na wamtii, hali ya kuwa Ameiitilia mkazo ahadi hiyo kwa kuleta Mitume na kuteremsha vitabu, na wanaenda kinyume na dini ya Mwenyezi Mungu, kama kukata zao na kueneza uharibifu katika ardhi. Basi wao ndio wenye hasara duniani na Akhera.

*إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحِيَ أَنْ يَضَرِّبَ مَثَلًا
مَّا بَعُوضَةَ فَمَاقَفَهَا أَفَمَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا
الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
بِهِ إِذَا مَثَلَ لَيُضْلِلُ بِهِ كَثِيرًا
وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضْلِلُ بِهِ
إِلَّا لِفَسِيقِينَ ﴿٦﴾

الَّذِينَ يَنْقُصُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِشْفَقَهُ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمْرَ اللَّهُ بِهِ
أَنْ يُوَصَّلَ وَيَقْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ
هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٥﴾

28. Vipi mtaukanusha, enyi washirikina, umoja wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kumshirikisha mwengine katika Ibada, pamoja na kuwa kuna dalili zisizopingika kuhusu hilo katika nafsi zenu? Mlikuwa hamko, hamjaumbwa, Akawafanya muweko kwa kuwaumba, Akapuliza kwenu uhai, kisha Atawafisha baada ya kumalizika muda wenu wa kuishi Aliowaakea, kisha Atawarudisha mkiwa na uhai Siku ya Kufufuliwa, kisha mtarejeshwa Kwake mhesabiwe na mlipwe.
29. Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Aliyeumba kwa ajili yenu kila kilichoko kwenye ardhi mionganoni mwa neema ambazo mnanufaika nazo, kisha Akaelekea na kukusudia kuumba mbingu, Akazifanya mbingu saba. Na Yeye ni Mjuzi wa kila kitu, na elimu Yake, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, imevizunguka vitu vyote Alivyoviumba.
30. Kumbuka, ewe Mtume, Aliposema Mola wako kuwaambia Malaika, “Mimi nitawaweka watu kwenye ardhi, ili waiimarishe kwa kupishana: wakiondoka watu watakuja wengine baada yao.” Wakasema, “Ewe Mola wetu! Tufundishe na utuongoze, ni kwa hekima gani kuwaumba hawa, pamoja na kuwa mambo yao yatakuwa ni kuleta uharibifu katika ardhi na kumwaga damu kwa

كَيْفَ تَكُنْ فُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ
أَمْوَاتًا فَإِذَا حَدَّكُمْ نُّبَيِّنُكُمْ ثُمَّ
يُخَيِّبُكُمْ ثُمَّ إِنَّهُ تُرَجَّعُونَ ﴿٦﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جِمِيعًا
ثُمَّ أَسْتَوْقَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّهُنَّ سَبْعَ
سَمَوَاتٍ وَهُوَ يَكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ^{١١}

وَلَمْ يَرُبَّكَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةَ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ
خَلِيقَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا
وَيَسْفِكُ الْأَنْهَارَ وَتَحْنَ سُبْحَانُ رَحْمَنُ
وَنَقْدِسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ^{٢٣}

dhulma na uonevu, na hali sisi tuko chini ya amri yako: tunakuepusha na mabaya maepusho yanayonasibiana na Sifa zako njema na utukufu Wako, na tunakusifu kwa kila sifa za ukamilifu na utukufu?" Mwenyezi Mungu Akasema kuwaambia, "Mimi najua msiyoyajua kuhusu uzito wa maslahi katika kuwaumba wao."

31. Na ili kubainisha utukufu wa Adam, Amani imshukiye, Mwenyezi Mungu Alimfundisha majina ya vitu vyote, kisha Akaviorodhesha hivyo vitu kwa Malaika na kuwaambia, "Niambieni majina ya vitu hivi vilivyoko, ikiwa nyinyi ni wakweli kwamba nyinyi mnastahiki zaidi uimarishaji wa ardhi kuliko wao."
32. Malaika walisema, "Tunakuepusha na kila sifa pungufu, ewe Mola wetu! Sisi hatuna ujuzi isipokuwa ule uliyotufundisha. Wewe, Peke Yako, Ndiye Mjuzi wa mambo ya viumbi vyako, Ndiye Mwenye Hekima katika uendeshaji Wako."
33. Mwenyezi Mungu Alisema, "Ewe Ādam! Waambie majina ya vitu hivi ambayo walishindwa kuyajua." Ādam alipowaambia hayo majina, Mwenyezi Mungu Alisema kuwaambia Malaika, "Niliwaambia kuwa Mimi ninayajua yaliyofichika kwenu, ya mbinguni na ardhini, na ninayajua mnayoyafanya kwa dhahiri na mnayoyafanya kwa siri."

وَعَمَّ إِدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةَ فَقَالَ أَنْتُمْ يَأْشِفُونِي بِأَسْمَاءَ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢١﴾

قَالُوا سَبِّحْنَاكَ لَا عَلِمْنَا إِلَّا مَا عَلَمْنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢٢﴾

قَالَ يَأَدَمُ أَنْتِي هُمْ بِأَسْمَاءِهِمْ فَلَمَّا أَتَاهُمْ بِأَسْمَاءِهِمْ قَالَ أَنْتَ أَنْتَ أَفْلَى كُمْ بِإِنْتِي أَعْلَمْ عَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبَدِّدُونَ وَمَا كُنْتُ تَكْتُمُونَ ﴿٢٣﴾

34. Na taja kwa watu, ewe Mtume, takrima ya Mwenyezi Mungu kwa Ādam Aliposema Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kuwaambia Malaika, “Msujudieni Ādam kwa njia ya kumheshimu na kuonyesha fadhila zake.” Wote walitii amri, isipokuwa Iblisi alikataa kusujudu kwa sababu ya kiburi na uhasidi, akawa ni mionganoni mwa wenyewe kumkanusha Mwenyezi Mungu, wenyewe kuasi amri Yake.
35. Mwenyezi Mungu Akasema, “Ewe Ādam! Kaa wewe na mkeo Hawwā’ kwenye pepo na stareheni kwa matunda yake kwa furaha na ukunjufu popote pale mnapotaka humo, na tahadharini na mti huu, msije mkaingia katika maasia mkawa ni wenyewe kukiuka amri ya Mwenyezi Mungu.”
36. Shetani akawaingiza makosani, kwa kuwashawishi mpaka wakala katika ule mti, ikasababisha kutolewa kwao kwenye Pepo na starehe zake. Na Mwenyezi Mungu Aliwaambia, “Shukeni ardhini, mkiteta nyinyi kwa nyinyi- yaani: Adam, Ḥawwā’ na Shetani-, na nyinyi katika hiyo ardhi muna utulivu na makao na kunufaika kwa vilivyomo mpaka muda wa maisha yenu ukome.”
37. Ādam alipokea matamko ya kuomba ili akubaliwe, aliyoletewa na Mwenyezi Mungu, kwa njia ya ilham (ilhām), yaliyokusanya toba na kutaka msamaha, nayo ni neno Lake Aliyetukuka, “Ewe Mola

وَإِذْ قُنْتَ الْمَلَائِكَةَ أَسْجَدُوا لِلَّهِ فَسَجَدُوا إِلَيْهِ
إِنَّمَا يَسْأَلُهُمْ أَنَّى وَأَنْتَ كَرِيمٌ كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٢١﴾

وَقُلْنَا يَكَادُمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَرَوْجَانَ الْجَنَّةَ
وَكُلُّا مِنْهَا رَغْدًا حَيْثُ شِئْتُمْ وَلَا تَنْقِرُوا
هَذِهِ السَّجَرَةَ فَتَكُونُ نَاءِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾

فَأَنَّهُمَا أَلْشَيَطَنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مَمَّا كَانَا فِيهِ
وَقُلْنَا أَهْبِطُوا أَعْصُمُكُمْ لِبَعْضِ عَدُوِّكُمْ كَمَرْفِ
الْأَرْضِ مُسْتَقْرًّا وَمَنْعِ إِلَيْهِنَّ ﴿٢٦﴾

فَتَلَقَّ أَدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَتَ قَتَابَ عَلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ الْوَابِ الْجَيْمُ ﴿٢٧﴾

wetu! Tumejidhulamu nafsi zetu.
 Na Usipotusamehe na Kuturehemu,
 hakika tutakuwa ni mionganoni
 mwa waliyopata hasara.” (7:23).
 Mwenyezi Mungu Alikubali toba
 yake na Akamsamehe. Kwani Yeye,
 Aliyetukuka, ni Mwingi wa kukubali
 toba ya Mwenye kutubia mionganoni
 mwa waja Wake na ni Mwenye
 Kuwarehemu.

38. Tulisema, “Shukeni kutoka Peponi nyote! Na utawajia, nyinyi na vizazi vyenu vinavyofuatia, ujumbe wenye mambo ya kuwaongoza kwenye haki. Wenye kuufuata huo kwa vitendo, hawatakuwa na hofu kuhusu mustakbala wao wa Akhera, wala hawatakuwa na huzuni juu ya vitu walivyovikosa vya ulimwenguni.
39. Na wenye kukataa na kukanusha aya zetu zinazosomwa na dalili za Umoja Wetu, basi hao ndio ambao watasalia Motoni, wakiwa humo milele: hawatatoka humo.”
40. Enyi kizazi cha Ya’qūb, tajeni neema za Mwenyezi Mungu zilizo nyingi kwenu, nishukuruni na timizeni wasia Wangu kwenu kuwa muviamini Vitabu Vyangu na Mitume Wangu Wote, mfuate Sheria Zangu kivitendo. Mkifanya hivyo, nitawatimizia niliyowaahidi ya kuwarehemu katika ulimwengu na kuwaokoa kesho Akhera. Na Mimi, Peke Yangu, niogopeni na muwe na hadhari na mateso Yangu ikiwa mtavunja ahadi na kunikanusha.

قُلْنَا أَهِمِّطُوا مِنْهَا جَيْعًا فِي مَا يَأْتِي نَصَرٌ كُمْ مَّنِي
 هُدَى فَمَنْ تَبَعَ هُدَى إِلَيْهِ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
 وَلَا هُمْ بَخْرَزُونَ ﴿٧﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِعِيَاتِنَا أُولَئِكَ
 أَصْحَّبُ أُنَارَهُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ ﴿٨﴾

يَسْعِي إِلَسْرَعَ بِإِذْ كُرْهُ وَأَنْعَمَتِي الَّتِي أَعْمَتُ عَلَيْكُمْ
 وَأَوْ قُوْلِيْهَدِيْ أُوفِيْعَهَدُ كُرْهُ وَإِنِي فَارِهَبُونَ ﴿٩﴾

41. Na iaminini Qur,ani, enyi wana wa Israil, ambayo niliiteremsha kwa Muhammad, aliye Nabii na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie yeye, ambayo inalingana na yale mnayoyajua yaliyo sahihi katika Taurati. Na msiwe ni kundi la mwanzo la Watu wa Kitabu (ahl al-kitāb) kuikanusha. Na wala msizibadilishe aya zangu kwa thamani chache ya taka za dunia zenye kuondoka. Na Kwangu Mimi, Peke Yangu, fanyeni vitendo vya kunitii na acheni kuniasi.
42. Wala msichanganye haki niliyowafafanulia, na batili mliyoizusha. Na jihadharini kuificha haki iliyo wazi ya sifa za Nabii na Mtume wa Mwenyezi Mungu, Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ambazo zimo ndani ya vitabu vyenu. Na nyinyi mnazipata hizo zimeandikwa kwenu, katika vitabu mnavyovijua vilivyoko mikononi mwenu.
43. Na ingieni kwenye dini ya Uislamu: Msimamishe Swala kwa njia sahihi kama alivyokuja nayo Nabii wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mtekeleze Zaka za lazima kwa namna iliyowekwa na Sheria, na mue pamoja na wanaorukuu katika ummah wake, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

وَإِمْرَأً مِّمَّا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ
وَلَا تَكُونُوا أَذْلَى كَافِرِهِ وَلَا تَشْتَرُوا
بِعَيْنِكُمْ شَمَانَاقِيلًا وَإِنَّ فَاعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

وَلَا تَأْتِسُوا الْحَقَّ بِالْبَطْلِ وَتَكُونُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوْا الزَّكُوْةَ
وَأَنْكِنُوا مَعَ الزَّكُوْنِ ﴿٤٣﴾

44. Ni ubaya ulioje wa hali yenu na hali ya wasomi wenu, mnapoamrisha watu kufanya mambo ya kheri na kuziacha nafsi zenu, hamziamrishi ziingie kwenye hiyo kheri kubwa, nayo ni Uislamu, na hali nyinyi mnaisoma Taurati ambayo ndani yake muna sifa za Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na ulazima wa kumfuata! Kwani hamzitumii akili zenu kisawa?
45. Jisaidieni, katika mambo yenu, kwa subira za kila aina, na pia kwa Swalaa ambayo ni ngumu isipokuwa kwa wanyenyekemu.
46. Wenge kumcha Mwenyezi Mungu na kutaraji Malipo yaliyoko Kwake, wenge kuamini kwa yakini kuwa wao ni wenge kukutana na Mola wao, Aliyetukuka na kushinda, baada ya kufa, na kuwa wao ni wenge kurejea Kwake Siku ya Kiama kwa kuhesabiwa na kulipwa.
47. Enyi kizazi cha Ya'qūb! Kumbukeni neema zangu nyingi juu yenu, mnishukuru kwa neema hizo na mkumbuke kuwa Mimi nimewatukuza nyinyi juu ya watu wa zama zenu, kwa wingi wa Mitume na Vitabu vilivyoteremshwa kama Taurati na Injili.
48. Iogopeni Siku ya Kiama, Siku ambayo hakuna mtu wa kumfaa mwengine kitu chochote, wala Mwenyezi Mungu hatakubali

*أَقْرَبُوا إِلَيْنَا مَنْ يَرْجُو وَتَنْسَوْنَا أَنْفُسُكُمْ
وَأَنْسُرْتُمْنَا الْكِتَابَ أَلَّا تَعْقِلُونَ ﴿٤٦﴾

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّابِرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا الْكَبِيرَ
إِلَّا عَلَى الْخَيْشِعِينَ ﴿٤٧﴾

الَّذِينَ يَظْهُرُونَ أَنَّهُمْ مُّلْقُوْرِبِهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ
رَجِحُونَ ﴿٤٨﴾

يَكْتُبُ إِسْرَئِيلَ أَذْكُرُ فِعْمَى الَّتِي أَعْمَتُ
عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٩﴾

وَأَنْقُوْرُوا مَا لَاتَحْزِي نَفْسُهُ عَنْ قَفْسِ شَيْئًا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَلَا هُمْ بِنَصْرَوْنَ ﴿٥٠﴾

maombezi kwa Makafiri na wala hatakubali kutoka kwao kitu chochote cha kuwakomboa, hata kama kilikuwa ni mali yote yaliyoko ardhini, na hakuna yoyote atakayeweza kujitokeza kuwanusuru wao na kuwaokoa na adhabu.

49. Kumbukeni neema Yetu juu yenu, tulipowaokoa nyinyi na mateso ya Fir'awn na wafuasi wake, waliokuwa wakiwaonjesha nyinyi adhabu kali sana, wakiwaua watoto wenu wa kiume kwa wingi na kuwaacha wanawake wenu kwa kutumika na kudhalilishwa. Katika hilo, ni mtihani kwenu kutoka kwa Mola wenu. Na katika kuokolewa kwenu na yeye, ni neema kubwa ambayo inapasa kwenu mumshukuru Mwenyezi Mungu Aliyetukuka katika kila zama zenu na vizazi vyenu.
50. Kumbukeni neema Yetu juu yenu, tulipoipambanua bahari kwa ajili yenu na tukafanya ndani yake njia kavu, mkavuka na tukawaokoa na Fir'awn na askari wake na msizame majini. Fir'awn na askari wake walipoingia kwenye njia mlizopitia, tuliwazamisha majini mbele ya macho yenu.
51. Kumbukeni neema Yetu juu yenu, tulipompa Musa agizo la masiku arubaini la kuiteremshiwa Taurati, iwe ni uongofu na nuru kwenu, na punde tu alipoondoka mlichukua fursa ya kuwa yeye hayupo kwa

وَإِذْ نَجَّيْتَ كُمَّمَنْ أَلِ فَرْعَوْنَ يَسُومُكُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ يُدَيْهُونَ أَبْنَاءَ كُمْ
وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَ كُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ
رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَإِذْ قَرَقَنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَجْنَيْتَ كُمْ وَأَغْرَقْنَا
أَلِ فَرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾

وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى أَنْ يَعِينَ لَيْلَةَ شَعَّالْخَدْرُ
الْعَجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْشَأَ طَلَمُونَ ﴿٥١﴾

muda mchache, mkamfanya ndama, mliyomtengeneza kwa mikono yenu, kuwa ni mungu wenu wa kuabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu. Huu ni ukashaji Mwenyezi Mungu mbaya kabisa. Na nyinyi mlikuwa madhalimu kwa kumfanya ndama ni Mungu.

52. Kisha tukawasamehe kitendo hiki kibaya, tukakubali toba yenu baada ya kurudi Musa kwa kutarajia kuwa mtamshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema Zake na fadhila Zake juu yenu, na hamtaendelea kwenye ukafiri na uasi.
53. Na Kumbukeni neema Yetu juu yenu, tulipompa Mūsā Kitabu chenye kupambanua baina ya haki na batilinacho ni Taurati- ili muongoke na mtoke kwenye upotevu.
54. Na Kumbukeni neema Zetu kwenu, aliposema Mūsā kuwaambia watu wake, “Hakika nyinyi mljidhulumu nafsi zenu kwa kumfanya ndama ni mungu, basi tubieni kwa Muumba wenu kwa kuuana nyinyi kwa nyinyi. Kufanya hivyo ni bora kwenu mbele ya Muumba wenu kuliko kukaa milele Motoni.” Na nyinyi mlifuata amri hiyo, ndipo Mwenyezi Mungu Akawafanya wema kwa kuikubali toba yenu. Hakika Yeye, Aliyetukuka, ni Ndiye Mwingi wa kukubali toba za wenye kutubia mionganoni mwa waja wake na ni Ndiye Mwenye kuwarehemu.

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ فَنِيَّ بَعْدَ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ
شَكُورُونَ

or

وَإِذْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهتَدُونَ

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُولُ إِنَّكُمْ ظَمَّثُتُمْ
أَنفُسَكُمْ بِأَخْنَادِكُمُ الْعَجَلَ فَتَوَلَّ إِلَيَّ
بَارِيَّكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ عَنْدَ بَارِيَّكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ أَلْرَحِيمُ

or

55. Na Kumbukeni pindi mliposema, “Ewe Mūsā! Hatutakuamini kuwa maneno tunayoyasikia kutoka kwako ni maneno ya Mwenyezi Mungu mpaka tumuone Mwenyezi Mungu waziwazi,” ukashuka moto kutoka mbinguni, na nyinyi mnauona kwa macho yenu, ukawaua kwa sababu ya madhambi yenu na ujasiri wenu kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
56. Kisha tukawahuisha baada ya kufa kwenu kwa kimondo cha moto, ili muishukuru neema ya Mwenyezi Mungu kwenu. Kifo hiki kilikuwa ni adhabu kwao, kisha aliwafufua wakaendelea kuishi mpaka muda wao kumalizika.
57. Na Kumbukeni neema Zetu mlipokuwa mnahangaika kwenye ardhi, tukawaletea kiwingu cha kuwafinika ili kiwakinge na joto la juu, tukawateremshia mann, nacho ni ktu kifananacho na gundi chenye ladha ya asali; na tukawateremshia salwā, nayo ni aina ya ndege wafananao na tomboro; na tukawaambia, “Kulenī vitu vizuri tulivyowaruzuku na msiende kinyume na dini ya Mwenyezi Mungu,” lakini hamkufta amri. Na wao hawakutudhulumu sisi kwa kuzikanusha neema hizi, lakini walikuwa wakijidhulumu nafsi zao, Kwani mwisho mbaya wa dhuluma utawarudia wao.

وَإِذْ قُلْنَا لِمُوسَىٰ لَنْ تُؤْمِنَ لَكَ حَقّنَرَىٰ اللَّهِ
جَهَنَّمَ فَأَخَذْتُكُمُ الْصَّرِيقَةَ وَأَنْتُمْ تَظَاهُرُونَ ﴿٦٣﴾

ثُمَّ بَعْثَتْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَذَّبَكُمْ
شَكُورُونَ ﴿٦٤﴾

وَظَلَّلَنَا عَلَيْكُمْ أَعْمَامَ وَلَنَرَنَا عَلَيْكُمْ أَمْمَانَ
وَالسَّلْوَىٰ كُلُّهُمْ مِنْ طِبَّتِ مَارَقَنَكُمْ
وَمَا أَظَمُّهُمْ وَلَكُمْ كَانُوا أَنفُسُهُمْ يَظْلَمُونَ ﴿٦٥﴾

58. Na Kumbukeni neema yetu kwenu, tuliposema, “Ingieni mji wa Baitul Maqdis na kuleni vizuri vyake, mahali popote pa mji huo, kwa starehe. Na muwe, katika kuingia kwenu, wanyenyeketu kwa Mwenyezi Mungu, wadhalilifu Kwake na mseme, ‘Ewe Mola wetu, tuondolee madhambi yetu,’ tutawaitikia, tutawasamehe na kuyafanya yasitirike.” Na wenye Kufanya wema katika amali zao tutawazidishia kheri na thawabu.
59. Wale wajeuri waliyo wapotevu, katika wana wa Isrāīl, walibadilisha neno la Mwenyezi Mungu na wakaipotoa kauli pamoja na kitendo. Kwani walingia, na huku wakijikokota kwa matakano na wakisema, “habbah fi sha’rah” (mbegu unyweleni.)”, wakiifanyia maskhara dini ya Mwenyezi Mungu. Mwenyezi Mungu Aliwateremshia adhabu kutoka mbinguni kwa sababu ya kuasi kwao na kutoka kwao kwenye utifu kwa Mwenyezi Mungu.
60. Na Kumbukeni neema Yetu kwenu, mlipokuwa na kiu katika kuzunguka kwenu, alipotuomba Musa, kwa unyenyekevu, tuwaleti maji watu wake. Tukasema, “Lipige hilo jiwe kwa fimbo yako.” Akalipiga, na chemchemi zikabubujika hapo jiweni sehemu kumi na mbili, ikilingana na idadi ya makabila yao, pamoja na kulijulisha kila kabile chemchemi

وَإِذْ قُنْتَ أَدْخُلُوهُنَّهُ الْقُرْبَىٰ فَكُلُّو مِنْهَا
حَيْثُ شَئْتُمْ رَغَدًا وَأَدْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَقُولُوا حَظَّةٌ نَفِرَ لَكُمْ خَطَبَيْكُمْ
وَسَرِّيْدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦﴾

فَبَدَلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قُولًا عَيْرَ الَّذِي قِيلَ
لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا بِرْجَزًا مِنَ
الْسَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُدُونَ ﴿٧﴾

*وَلَذِ أَسْتَسْقَ مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا أَصْرِبْ
يَعْصَمَاكَ الْحَجَرَ فَأَنْجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَ
عَشَرَةَ عَيْنَاتٍ عَلَيْهِ كُلُّ أَنَابِis مَشَرِّبَهُ
كُلُّو وَأَشَرَّبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْنَوْا فِي
الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨﴾

yake ya kutumia, ili wasigombane. Na tukawaambia, “Kulen na kunyweni riziki ya Mwenyezi Mungu wala msitembee katika ardhi kuleta uharibifu.”

61. Na Kumbukeni, tulipowateremshia chakula tamu na ndege wa kuvutia, mkawa hamjali, kama ilivyo desturi yenu, ikawapata dhiki na machovu na mka sema, “Ewe Mūsā! Sisi hatutavumilia chakula hicho kwa hicho kisichobadilika siku zote. Basi tuombee Mola wako Atutolee chakula katika mimea ya ardhini kama mboga, matango, mbegu zinazoliwa, adasi na vitunguu.” Musa akawaambia, kwa kuwapinga vikali, “Vipi mnataka hivy i ambavyo ni duni zaidi na mnaacha riziki yenye manufaa ambayo Mwenyezi Mungu amewachagulia? Ondokeni jangwani na mshuke mjini. Huko mtavipata mnavyovitamani sana kwenye mashamba na masoko.” Waliposhuka, ili wabainikia kuwa wao wanatanguliza chaguo lao, kila mahali, juu ya chaguo la Mwenyezi Mungu na wanayafadhilisha matamanio yao juu ya vitu ambavyo Mwenyezi Mungu Alilowachagulia. Kwa hivyo, sifa ya unyonge na umasikini wa moyo iliwaambata, na wakaondoka na kurudi wakiwa wamo kwenye ghadhabu kutoka kwa Mwenyezi Mungu, kwa kuipa

وَلَدْ فُلْسُمْ بِنُوسَى لَنْ تَصِيرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ
فَادْعُ لِتَارِبَكَ يُخْرِجْ لَنَا مَمَّا تُشِيدُ
الْأَرْضُ مِنْ بَقْلَهَا وَقَثَابَهَا وَفُومَهَا
وَعَدَسَهَا وَبَصَلَهَا قَالَ أَتَسْتَبِدُ لَوْنَ الَّذِي
هُوَ أَذْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْمِلُوا مِصْرًا
فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْذِلَّةُ
وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءَ وَيَغْصَبُ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِعِيَاتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ يَعْرِيُ الْحَقَّ ذَلِكَ بِمَا عَصَمُوا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

mgongo dini ya Mwenyezi Mungu, na kwa kuwa wao walikuwa wakikanusha aya za Mwenyezi Mungu na kuua Manabii kwa udhalimu na uadui. Yote hayo ni kwa sababu ya kuasi kwao na kuivuka mipaka ya Mola wao.

62. Hakika Waumini wa ummah huu waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake na wakatekeleza Sheria Yake, na wale waliokuwa kabla ya kutumilizwa Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mionganoni mwa ummah waliopita katika Mayahudi, Wanawara na Wasabai (Sābiūn), nao ni watu walioko kwenye tabia za maumbile na hawana dini maalumu wanayoifuata, wote hawa wakimuamini Mwenyezi Mungu, imani ya sawa iliyotakasika, wakaiamini Siku ya kufufuliwa na Malipo na wakafanya amali zenye kumridhi Mwenyezi Mungu, basi thawabu zao zimethibiti kwa Mola wao. Wao hawatakuwa na khofu juu ya mambo yao ya Akhera ambayo wao watayakabili. Na wala wao hawatahuzunika juu ya mambo ya dunia waliyoyakosa. Ama baada ya kutumilizwa Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie yeye, kuwa ni mwisho wa Manabii na Mitume, kwa watu wote, Mwenyezi Mungu Hatakubali dini, kwa yoyote, isipokuwa ile aliyokuja nayo ambayo ni Uislamu.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا فَالْتَّصَرِّي
وَالصَّابِرِينَ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَعَمِلَ صَالِحًا لَهُمْ أَجْرٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

63. Na kumbukeni, enyi Wana wa Isrāīl, tulipochukua kutoka kwenu ahadi ya mkazo ya kumuamini Mwenyezi Mungu na kumpwekesha kwa ibada, na tukaliinua jabali la Tur juu yenu na tukawaambia, “Chukueni, kwa bidii na jitihadi, Kitabu tulichowapa na mkitunze. Na mkitofanya hivyo, tutaliangusha hili jabali juu yenu liwafinike, na msiisahau Taurati kwa maneno na vitendo, mpate kunicha na kuiogopa adhabu Yangu.”
64. Kisha mlienda kinyume na mkaasi mara nyingine, baada ya kuchukuwa ahadi ya mkazo na kunyanyuliwa jabali, kama desturi yenu daima. Na lau si wema wa Mwenyezi Mungu na rehema Yake kuikubali toba yenu na kuyasamehe makosa yenu, mungalikuwa ni wenze hasara ya duniani na ya Akhera.
65. Hakika mlijuwa, enyi kongamano la Mayahudi na Wanaswara, adhabu iliyowapata mababu zenu waliopita, watu wa kijiji kilichoasi amri ya Mwenyezi Mungu katika yale aliyowachukulia ahadi ya kuitukuza Siku ya Jumamosi. Wakafanya hila ya kuvua samaki siku ya Jumamosi kwa kuweka mitego na kufukua mashimo. Walipofanya hivyo, Mwenyezi Mungu aliwageuza kuwa manyani wenze kudharauliwa.
66. Tukakifanya kijiji hicho ni mazingatio kwa watu wa vijiji vya karibu ambao itawafikia habari yake na vituko viliviyotokea huko, na ni

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَقَكُمْ وَرَغَّبْنَا فَوْقَكُمْ
الظُّرُورَ حُذْدُوا مَا إِتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَأَذْكُرُوا مِا فِيهِ لَعْلَكُمْ تَتَّقَوْنَ ﴿٦﴾

ثُمَّ قَوَّلَيْسُمْ مِنْ عَدْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُمْ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٦﴾

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الَّذِينَ أَعْتَدَوْنَا مِنْكُمْ فِي السَّبَبِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوا قَرَدَّا خَسِيرِينَ ﴿٦﴾

فَجَعَلْنَاهَا كَلَّا لَمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿٦﴾

mazingatio kwa mwenye kufanya madhambi kama hayo baada yake. Na pia tulikifanya ni mawaidha kwa watu wema, wapate kujuu kuwa wao wako kwenye haki, ili wasimame imara juu yake.

67. Na Kumbukeni, enyi wana wa Isrāīl, makosa ya mababu zenu, ushindani wao mwangi na kujadiliana kwao na Mūsā, rehema na amani zimshukie, pindi alipowaambia, “Hakika Mwenyezi Mungu Anawaamuru mchinje ng’ombe.” Wakasema, wakiwa na kiburi, “Unatufanyia mzaha na kutuchezea?” Mūsā akawajibu, “Ninajilinda kwa Mwenyezi Mungu nisiwe ni mionganini mwa wanaofanya stihizai.”
68. Walisema, “Tuombee Mola wako atufafanulie sifa ya ng’ombe huyu.” Akawajibu, “Mwenyezi Mungu Anawaambia kwamba sifa yake ni asiwe mkubwa wa miaka wala mdogo. Yeye ni wa katikati baina ya uzee na ujana, basi fanyeni haraka kutii amri ya Mola wenu.”
69. Wakarudi kwenye kujadili kwao wakisema, “Mwambie Mola wako Atufafanulie rangi yake.” Akasema kuwaambia, “Yeye anasema kwamba huyo ni rangi ya manjano iliyovia sana, anayemtia furaha mwenye kumwangalia.”
70. Wana wa Isrāīl walimwambia Mūsā, “Tuombee Mola wako Atufafanulie sifa zake nytingine zisizokuwa zilizotangulia. Sababu ng’ombe

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ كُمَّانَ تَدْبَعُ أَبْقَرَةً قَالُوا أَتَتْخِذُنَا هُزُوفًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنَا أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٧﴾

قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِيَسِّنَ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا يَرِضُ وَلَا يَكُرُ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَأَفْعُلُ مَا تُؤْمِنُونَ ﴿٤٨﴾

قَالُوا أَدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِيَسِّنَ لَنَا مَا لَنَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفَرَةٌ فَاقِعٌ لَنَّهَا تَسْرُّ الْنَّظَرِينَ ﴿٤٩﴾

قَالُوا آتِنَا لَنَا رَبَّكَ بِيَسِّنَ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ شَلَبَةٌ عَلَيْنَا وَلَا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمْ يَهْتَدُونَ ﴿٥٠﴾

wenye sifa hizi ni wengi. Kwa hivyo, tumechanganyikiwa hatujui tuchague yupi. Na sisi, Mwenyezi Mungu Anapotaka, tutaongokea kumjua ng'ombe ambaye ilitolewa amri achinjwe.”

71. Mūsā aliwaambia, “Mwenyezi Mungu Anasema kwamba huyo ni ng'ombe asiyetumiwa kwa kazi ya kulima ardhi ya kilimo, hakutayarishwa kutia maji, hana kasoro yoyote na hana alama yoyote ya rangi isiyokuwa rangi ya ngozi yake.” Wakasema, “Sasa umekuja na ukweli wa sifa ya ng'ombe.” Wakalazimika kumchinja baada ya muda mrefu wa mbinu za kuchelewesha. Na walikuwa karibu kutofanya hilo kwa ushindani wao. Hivi ndivyo walivyojilia mkazo, ndipo Mwenyezi Mungu Akawafanya mkazo.
72. Na Kumbukeni, mlipomuua mtu, mkabishana kuhusu yeye, akawa kila mmoja ajiepushia nafsi yake tuhuma ya kuua na hali Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyafichua yale ambayo mlikuwa mkiyaficha kuhusu kifo cha yule aliyeuawa.
73. Tukasema, “Mpigeni aliyeuliwa kwa sehemu ya yule ng'ombe aliyechinjwa, Mwenyezi Mungu atamfufua akiwa hai na atawaambia muuaji wake ni nani.” Basi wakampiga kwa ile sehemu ya ng'ombe, Mwenyezi Mungu Akamhuisha na akamtaja muuaji

فَالْإِنْهَادُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذُلْلٌ شَيْرٌ لِأَرْضٍ
وَلَا تَسْقِي الْمُرْثَ مُسَلَّمٌ لَا إِشْيَةً فِيهَا قَالُوا
أَلَنْ حِشْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٦﴾

وَإِذْ قَاتَلْتُمْ نَفْسًا فَإِذَا رَأَيْتُمْ فِيهَا أَنَّهَا مُحْرَجٌ
مَا كُنْتُ تَخْمُوتَ ﴿٧٧﴾

فَقُلْتَ أَضْرِبُوهُ بِعَصْمَهَا كَذَلِكَ يُنْهِي اللَّهُ
الْمُؤْمِنَ وَيُرِيكُمْ إِيمَانَهُ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٨﴾

wake. Hivyo ndivyo Anavyohuisha Mwenyezi Mungu wafu Siku ya Kiyama na kuwaonyesha nyinyi, Wana wa Isrāīl, miujiza Yake yenye dalili ya ukamiliwu wa uweza wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, ili mfikiri kwa akili zenu mpate kujiepusha na vitendo nya kumuasi.

74. Lakini nyinyi hamkufaidika na hilo. Kwani baada ya miujiza yote hii yenye kupita mipaka ya uwezo wa kiumbe, nyoyo zenu zilikuwa ngumu na shupavu kwa namna ambayo hakuna kheri iliopenyeza ndani, na hazikulainika mbele ya miujiza yenye kushinda niliyowaonesha, mpaka nyoyo zenu zikafikia hadi ya kuwa ni kama jiwe gumu, bali zililishinda jiwe kwa ugumu wake. Kwani mionganoni mwa mawe kuna yanayopanuka na kutoboka na maji yakabubujika kwa wingi kutoka humo mpaka yakawa ni mito yenye kupata. Na mionganoni mwayo kuna yanayofanya nyufa, yakapasuka na kuchimbuka maji ya chemchemi na mikondo. Na mionganoni mwayo kuna yanayoanguka kutoka juu ya milima kwa kumwogopa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kumuadhimisha. Na Mwenyezi Mungu Hakuwa ni Mwenye kughafilika kwa mnayoyafanya.
75. Enyi waislamu! Kwani mumesahau vitendo nya Wana wa Isrāīl, ndipo nafsi zenu zikawa na tamaa kuwa Mayahudi wataiamini dini yenu?

ثُرِقْتَ فُلُوكْرُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشْدُقْسَوَةِ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ
لَمْ يَنْفَجِرْ مِنْهُ أَلْهَرْ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَىْسَعِقَ
فَيَحْمُجُ مِنْهُ السَّاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَىْسَعِقَ مِنْ
خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ يَعْنِفِل عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

*أَفَطَمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا كُمْ وَقَدْ كَانَ قَرِيقْ
مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَمَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرُفُونَهُ
مِنْ بَعْدِ مَا عَنَقْلُوهُ وَهُوَ يَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

Wanavyuoni wao walikuwa wakisikia maneno ya Mwenyezi Mungu ya Taurati, kisha wakiyapotoa kwa kuyageuza na kuyapa maana yasiyo sahihi baada ya kuyafahamu maana yake ya kweli, au kwa kuyageuza matamshi yake, hali wanajua kuwa wao wanayapotoa maneno ya Mwenyezi Mungu kwa kusudi na urongo.

76. Hawa Mayahudi, wakikutana na Waumina, wanasema kwa ndimi zao, “Tumeamini dini yenu na Mtume wenu aliyebashiriwa katika Taurati.” Na wakiwa faragha, wao kwa wao, hawa wanafiki wa kiyahudi, huwa wakiambiana kwa njia ya kukemeana, “Vipi nyinyi mnawahadithia Waumini yale ambayo Mwenyezi Mungu Amewabainishia katika Taurati kuhusu Muhammad, mkawapa hoja juu yenu mbele ya Mola wenu Siku ya Kiyama? Kwani hamfahamu mkajihadhari?”
77. Je, kwani wanafanya uhalifu wote huu na hali wao hawajui kuwa Mwenyezi Mungu Anayajua yote wanayoyaficha na kuyadhihirisha?
78. Na kati yao kuna watu wasiojua kusoma na kuandika, na wasioijua Taurati na yaliyomo ndani yake ya sifa za Nabii na Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na hawana chochote kuhusu hayo isipokuwa ni maneno ya urongo na dhana mbovu.

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا أُمَّاءَ وَلَا
خَلَّ بَعْضُهُمْ إِلَّا بَعْضٌ قَالُوا أَنْحَدُونَهُمْ
يُمَاقَّحُ اللَّهُ عَلَيْهِ كُلُّ هُجُونٍ
رَبِّكُمْ فَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧﴾

أَوْلَـا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ
وَمَا يُعْلَمُونَ ﴿٨﴾

وَمِنْهُمْ أُقْيَنُونَ لَا يَعْلَمُونَ السِّرَّ
إِلَّا آمَانَتْ وَإِنْ هُنْ إِلَّا يَظْنُونَ ﴿٩﴾

79. Maangamivu na onyo kali kwa wanavyuoni wa shari wa Kiyahudi ambao wanaandika kitabu kwa mikono yao kisha wanaosema, "Hiki kinatoka kwa Mwenyezi Mungu." Nacho kinaenda kinyume na yale ambayo Mwenyezi Mungu Amemteremshia Nabii wake Mūsā rehema na amani zimshukie, ili wapokee, kwa kitendo hicho, manufaa ya ulimwenguni. Basi wao watapata mateso yenye kuangamiza kwa sababu ya kuuandika kwao ubatilifu huu kwa mikono yao, na watapata mateso yenye kuangamiza kwa sababu ya mali ya haramu wanayoyachukua kwa shughuli yao hiyo, kama hongo na mfano wake.
80. Walisema Wana wa Israili, "Moto hautupati huko Akhera isipokuwa kwa siku chache zinazohesabika." Waambie, ewe Mtume, kwa kuyavunja madai yao, "Kwani nyinyi muna ahadi, kutoka kwa Mwenyezi Mungu, ya jambo hilo? Mwenyezi Mungu Haendi kinyume ahadi yake. Lakini nyinyi munasema kuhusu Mwenyezi Mungu msiyoyajua kwa kuzua kwenu urongo."
81. Hukumu ya Mwenyezi Mungu imethibiti kwamba mwenye kutenda makosa mpaka yakamtia ukafirini na madhambi yake yakamtawala ye ye sehemu zake zote, na hali hii haiwi isipokuwa kwa mwenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu, wote hao, washirikina na makafiri, ndio wenye kukaa Motoni makao ya milele yasiyokatika.

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّيَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيَشَاءُوا
بِهِ، ثُمَّنَا فَإِلَيْا لَهُمْ مَمَّا كَتَبْتَ
أَيْدِيهِمْ وَفَيْلٌ لَّهُمْ مَمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٦﴾

وَقَاتُولَنَّ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا آتَيْنَا
مَعْدُودَةً قُلْ أَتَخَذَتُمْ عَنَّا عَهْدَنَا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ دُوَّاً مَّا تَقُولُونَ
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

بِلَّا مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَاحْكَمْتُ بِهِ
حَطِيعَتُهُ، فَأَوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

82. Na hukumu ya Mwenyezi Mungu iliyothibiti, kwa upande mwengine, ni kwamba wenyewe kumuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake imani ya kikweli iliyosafika na Wakafanya vitendo vinavyoambatana na Sheria ya Mwenyezi Mungu Aliyowapelekea Mitume Wake kwa njia ya Wahyi, hao watakaa Peponi makao ya milele yasiyokatika huko Akhera.
83. Na Kumbukeni, enyi Wana wa Isrāīl, tulipochukua ahadi ya mkazo kwenu kwamba mtamuabudu Mwenyezi Mungu peke Yake Asiye na mshirika, muwafanyie wema wazazi wawili na watoto waliofiliwa na baba zao nao wako chini ya umri wa kubaleghe na masikini na kwamba muwaambie watu maneno mazuri, pamoja na kusimamisha Swala na kutoa Zaka. Kisha mkageuka na mkavunja ahadi, isipokuwa wachache katika nyinyi waliosimama imara juu yake. Na nyinyi bado mnaendelea kugeuka kwenu.
84. Na Kumbukeni, enyi Wana wa Isrāīl, tulipochukua kwenu ahadi ya mkazo katika Taurati ya kuharamisha umwagaji damu baina yenu, nyinyi kwa nyinyi, na kutoana majumbani nyinyi kwa nyinyi. Kisha mkakubali hilo na hali nyinyi mnashuhudia kuwa ni kweli.
85. Kisha nyinyi kwa nyinyi mnauana, baadhi yenu wanawaua wengine, na baadhi yenu wanawatoa wengine

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ
أَصْحَبُ الْجَنَّةَ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٢٧﴾

وَإِذْ أَخْذَنَا مِيقَاتِنَا بَقِيَ إِسْرَائِيلَ
لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ وَإِلَّا الَّذِينَ إِحْسَانًا
وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ
وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنَا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَإِنَّمَا الظَّرْكَوَةُ ثُمَّ تَوَلَّهُمْ إِلَّا قَيْلَاءً
مِنْكُمْ وَأَنَّمَا مُعَرِّضُونَ ﴿٢٨﴾

وَإِذْ أَخْذَنَا مِيقَاتِكُمْ لَا سَفِكُونَ دَمَاءَكُمْ
وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُمْ مِنْ دِيْرِكُمْ ثُمَّ
أَفْرَثُتُمْ وَأَنْشَمْ شَهَدُونَ ﴿٢٩﴾

ثُمَّ أَنْشَمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ
وَلَا تُخْرِجُونَ فِي قَاتِلِكُمْ مِنْ دِيْرِهِمْ

majumbani mwao; na kila kundi kati yenu linajitafutia nguvu kwa maadui dhidi ya ndugu zake kwa njia ya udhalimu na uonevu. Na mkijiwa nao, hao ndugu zenu, ni mateka kwenye mikono ya maadui, mnafanya haraka kuwakomboa kwa kulipa fidia, pamoa na kuwa imeharamishwa kwenu kuwatoa majumbani mwao. Ni ubaya ulioje mnaoufanya wa kuziamini baadhi ya hukumu za Taurati na kuzikanusha nyininge! Basi Malipo ya wanaoyafanaya hayo si mengine ila ni unyonge na fedheha ulimwenguni, na Siku ya Kiyama watapelekwa kwenye adhabu kali sana ndani ya Moto. Na Mwenyezi Mungu si Mwenye kughafilika kwa mnayoyafanya.

86. Hao ndio waliofadhilisha uhai wa ulimwenguni juu ya Akhera, basi hawatapunguziwa adhabu wala wao hawatakuwa na msaidizi wa kuwanusuru na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
87. Hakika tulimpa Mūsā Taurati, na kuwaleta baada yake Mitume wengine mionganii mwa Wana wa Israil. Na tulimpa ‘Isā mwana wa Maryam miujiza iliyio wazi na kumtilia nguvu kwa Jibrili, amani imshukie. Kwani nyinyi mumekuwa kila Mtume anapowajia na Wahyi kutoka kwa Mwenyezi Mungu, usiolingana na matamanio yenu, mnafanya kiburi, wengine mkiwakanusha na wengine mkiwaua?

تَظَاهِرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْأَثْمِ وَالْعَدْوَاتِ وَإِنْ
يَأْتُوكُمْ مُّسَرِّيٌّ تُقْدِدُهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ
عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتُؤْمِنُ بِعَصْبِ
الْكِتَابِ وَكَفَرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَاءَهُمْ
يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خَرَجُوا
الَّذِينَ أَوْبَوْهُ الْقِيمَةَ يُرْدُونَ إِلَى أَشَدِ
الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ يُغَافِلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٦﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ مُنْصُرُونَ ﴿٨٧﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَفَقَيَّنَا
مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۖ وَإِنَّا عِنْ آتِنَا
مَرِيمَ أَبْيَانَتْ وَلَيَدَنَهُ بِرُوحِ الْقُدُّسِ أَفَكُلَّمَا
جَاءَ كُرَّمَ رَسُولٍ بِمَا لَا تَهُوَى النُّفُسُ كُمْ
أَسْتَكْبِرُمْ فَنَرِيقًا كَذَبَتْ وَفَرِيقًا نَقَلُونَ ﴿٨٨﴾

88. Wana wa Isrāīl walisema kumwambia Nabii na Mtume wa Mwenyezi Mungu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, "Nyoyo zetu zimezibwa kwa namna ambayo maneno yako hayapenyezi ndani yake." Mambo si kama walivyodai. Bali nyonyo zao zimelaaniwa, zimepigwa muhuri juu ya hiyo laana. Na wao wamefukuzwa kutoka kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu kwa sababu ya kukanusha kwao. Wao hawaamini isipokuwa imani chache isiyowafaa.

89. Na ilipowajia Qur'ani inayotoka kwa Mwenyezi Mungu, ikisadikisha yale ambayo waliokuwa nayo kwenye Taurati, waliikanusha na kuukataa utume wa Muhammad, rehema na mani zimshukie. Na walikuwa, kabla ya kutumilizwa kwake, wakitumai kusaidiwa na yeye dhidhi ya washirikina wa Kiarabu, na walikuwa wakisema, "Umekaribia wakati wa kutumilizwa Mtume wa zama za mwisho ambaye sisi tutamfuata na tutapigana na nyinyi tukiwa pamoja na yeye." Alipowajia huyo Mtume, ambaye walizijua sifa zake na ukweli wake, walimkataa na walimkanusha. Basi laana ya Mwenyezi Mungu imshukie kila aliyemkanusha Nabii na Mtume wa Mwenyezi Mungu Muhammad, rehema na amani zimshukie, na kukanusha Kitabu chake ambacho Mwenyezi Mungu alimletea kwa njia ya Wahyi.

وَقَالُوا فَلُوسُنَا غُلْفٌ بِلَّعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفَّرِهِمْ فَقَلَّا مَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

وَلِمَا جَاءَهُمْ كَتَبٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِّمَا أَمَّا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلٍ يَسْتَفْتِحُونَ
عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَمَا جَاءَهُمْ مَعْرُوفٌ
كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

90. Ni bay a chaguo la Wana wa Isrāîl walilojichagulia. Kwani walibadilisha imani kwa ukafiri, (kwa kuacha imani na kuchukua ukafiri) kwa dhulma na uhasidi kwa kuwa Mwenyezi Mungu, kwa fadhila ZAke, Alimteremshia Nabii Wake na Mtume Wake Muhammad, rehema na amani zimshukie. Basi wakarudi na hali ya kuwa Mwenyezi Mungu Ana ghadhabu juu yao kwa kumkanusha kwao Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, baada ya kuwa na ghadhabu juu yao kwa kuiptota Taurati. Na wenye kukanusha unabii wa Muhammad, rehema na amani zimshukie, wana adhabu yenye kuwabadilisha na kuwafanya wanyonge.
91. Na baadhi ya Waislamu wanaposema kuwaambia Mayahudi, “Aminini Qur’ani,” wanasema, “Sisi tunaviamini vilivyoteremshwa kwa Mitume wetu.” Na wao wanakanusha vilivyoteremshwa na Mwenyezi Mungu baada yake, pamoja na kuwa ndio haki inayosadikisha vile walivyonavyo. Lau wao walikuwa wanaviamini vitabu vyao kikweli, wangaliamini Qur’ani iliyozisadikisha. Waambie, ewe Mtume, “Iwapo nyinyi mnayamini yale mliyoteremshiwa na Mwenyezi Mungu kwenu, kwa nini mliwaua Manabii wa Mwenyezi Mungu wakati wa nyuma?”

يَسْمَاعَا أَشَرَّ وَلِيَهُ أَفْسَهُمْ أَن يَكُونُوا
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعْدَمَا أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عَبْدَوْهُ فَبَاءُو بِغَصَبٍ
عَلَىٰ عَصَبٍ وَالْكَافِرُونَ كَعَذَابٍ مُّهِينٌ ﴿٦﴾

وَلَذَا قِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا
نُؤْمِنُ بِمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا
وَرَأَاهُو وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدَّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ
فَلَمْ يَقْتُلُوكُمْ أَنْ يُبَيِّنَ اللَّهُ مِنْ قَبْلِ إِن
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٦﴾

92. Hakika Nabii wa Mwenyezi Mungu, Mūsā, aliwajia nyinyi na miujiza iliyo wazi yenye dalili ya ukweli wake, kama mafuriko, nzige, chawa, vyura na mengineyo katika yale aliyoyataja Mwenyezi Mungu katika Qur'ani tukufu. Pamoja na hivyo, mumemchukuwa ndama mkamfanya ni muabudiwa, baada ya Mūsā kuondoka kuenda kukutana na Mola wake. Na nyinyi kwa kufanya hivyo mnavuka mipaka ya Mwenyezi Mungu.
93. Na Kumbukeni, wakati tulipochukua kwenu ahadi yenye mkazo ya kuikubali Taurati aliyokuja nayo Mūsā, mkavunja ahadi, tukaliinua jabali la Ṭūr juu ya vichwa vyenu na tukasema, “Tuchukueni tulichowapa kwa bidii, na msikie na mtii, au tutaliangusha jabali juu yenu.” Mkasema, “Tumesikia kauli yako na tumeasi amri yako,” kwa kuwa ibada ya ndama imetangamana na nyoyo zenu kwa sababu ya kuendelea kwenu sana kwenye ukafiri. Waambie, ewe Mtume, Ni mbaya ilijoje hiyo njia ya ukafiri na upotevu ambayo imani yenu imewapeleka, iwapo nyinyi mnayasadiki yale yaliyoteremshwa kwenu.
94. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Mayahudi ambao wanadai kuwa Pepo ni yao peke yao, kwa kudai kuwa wao tu, bila watu wengine, ndio mawalii wa Mwenyezi Mungu na kuwa wao ni watoto Wake na vipenzi

*وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُرَّ
أَتَحَذَّثُ عَنِ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْسُرْ
ظَلَمِوْتَ ١٥

وَلَدَّ أَخْذَنَا مِثْقَةً كُمْ وَرَفَعْنَا
فَرَقَ كُمْ الظُّرُورَ حَذَّدْوَامَآءَ اتَّيَّنَّ كُمْ
بِقُوَّةٍ وَأَسْمَعُوا قَالُو سِمعَانَ وَعَصَيْتَنا
وَأَشْرِبُوا فَقُلُّ بِهِمُ الْعِجْلَ
بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِتَسْمَائِمُكُمْ بِهِ
إِيمَدْ كُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ١٦

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنَّدَ اللَّهِ
خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَقَسَمْتُمُّ
الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ١٧

Vyake, "Mambo yakiwa ni hivyo, waapizeni kufa waliyo warongo katika nyinyi au wasiokuwa katika nyinyi, iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu haya."

95. Na hawatalifanya hilo kabisa, kwa wanayoyajua ya ukweli wa Nabii Muhammad, rehema na amani zimshukie, na ya urongo na uzushi wao, na kwa ukafiri na uasi walioufanya unaopelekea kukoseshwa Pepo na kuingia Motoni. Na Mwenyezi Mungu Anawajua madhalimu mionganini mwa waja wake na Atawalipa kwa dhulma zao.

96. Na utajua tena utajua, ewe Mtume, kuwa Mayahudi ni wenye kupenda mno, mionganini mwa watu, maisha marefu, hata yawe ni maisha ya unyonge na udhalilifu namna gani. Kupenda kwao maisha marefu kunazidi vile washirikina wanavyoyapenda. Myahudi anatamani lau ataishi miaka elfu moja. Na umri huo, lau aufikia, hautamwepusha na adhabu ya Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, hakuna kitu chochote chenye kufichikha Kwake katika matendo yao, na Atawalipa, kwa hiyo matendo yao, adhabu wanayostahiki.

97. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Mayahudi waliposema, "Jibrili ni adui yetu mionganini mwa Malaika.": "Mwenye kuwa ni adui wa Jibrili, basi ajue kuwa yeye ameiteremsha

وَلَنْ يَسْمَنُهُ أَبْدًا إِمَا قَدَّمْتَ أَيْذِيهِمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِاَطْلَالِهِمْ

وَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسَ عَلَى حَيَاةٍ وَمِنْ
الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوْمًا أَحْدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ
سَنَةً وَمَا هُوَ بِمُرْحَزِهِ مِنَ الْعَذَابِ
أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوقًا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ
نَرَّالٌ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا
بَيْتَ يَدِيهِ وَهُدَى وَبُشِّرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

Qur'ani na kuitia ndani ya moyo
wako kwa idhini ya Mwenyezi
Mungu Aliyetukuka, ikiwa ni yenye
kuvisadikisha vitabu vya Mwenyezi
Mungu vilivyoitangulia, yenye
kuongoza kwenye njia ya haki
na yenye kuwapa wenye kuamini
bishara ya kila wema wa dunia na
Akhera."

98. Mwenye kumfanyia uadui Mwenyezi
Mungu, Malaika Wake, Wajumbe
Wake ambaa ni Malaika au
binadamu, hasahaha Malaika wawili:
Jibrili na Mikaili, huwa amemfanyia
uadui Mwenyezi Mungu. Sababu
Mayahudi walidai kwamba Jibrili
ni adui wao na Mikaili ni rafiki yao.
Mwenyezi Mungu Akawajulisha
kwamba mwenye kuwa adui wa
mmoja katika wao huwa ni adui
wa Mwengine na pia ni adui
wa Mwenyezi Mungu. Kwani
Mwenyezi Mungu ni adui wa wenye
kuyakanusha yale aliyoyateremsha
kwa Mtume wake Muhammad,
rehema na amani zimshukie.
99. Hakika tulikuteremshia aya zilizo
wazi, zinazoonyesha kuwa wewe
ni Mtume wa Mwenyezi Mungu
kikweli; na hawazikanushi aya hizo
isipokuwa wenye kutoka nje ya Dini
ya Mwenyezi Mungu.
100. Ni ubaya ulioje wa hali ya Wana wa
Isrāīl katika kuvunja kwao ahadi!
Kila wanapotoa ahadi, kinatoka
kikundi cha watu katika wao
wakaitupa na wakaivunja. Utawaona

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَكِيْتَهُ
وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَلَ فَإِنَّ اللَّهَ
عَدُوُّ لِلَّهِ كَافِرُونَ ﴿٦﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ مَا يَنْتَهِي
وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿٧﴾

أَوْكُلُنَّا عَهْدَهُ وَأَعْهَدَهُ فِرَقٌ
مِّنْهُمْ كُلُّ أَكْثَرٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨﴾

wanaifunga ahadi leo na kuitangua kesho. Bali wengi wao hawayaamini aliyokuja nayo Nabii wa Mwenyezi Mungu na Mtume wake Muhammad, rehema na amani zimshukiye yeche.

101. Na alipowajia Muhammad, rehema na amani zimshukie, na Qur'ani inayoafikiana na Taurati waliyonayo, kilitoka kikundi cha watu katika wao wakakitupa kitabu cha Mwenyezi Mungu, na kukiweka nyuma ya migongo yao. Hali yao ni hali ya wajinga wasiojua uhakika wake.
102. Na Mayahudi walifuata yale ambayo mashetani walikuwa wanawasimulia wachawi katika kipindi cha ufalme wa Sulaimān mwana wa Dāwūd. Na Sulaymān hakukufuru na wala hakujifundisha uchawi. Lakini mashetani ndio walimkanusha Mwenyezi Mungu kwa kuwafundisha watu uchawi, kwa kuwaharibia dini yao. Mayahudi pia waliufuata uchawi ulioshushwa kwa malaika wawili: Hārūt na Mārūt, katika ardhi ya Bābil ilyoko Iraq, ukiwa ni mtihani na majaribio kutoka kwa Mwenyezi Mungu kwa waja Wake. Na hao Malaika wawili hawakuwa wakimfunza yoyote mpaka wamnasihi na kumuonya asijifunze uchawi na kumwambia, "Usikufuru kwa kujifunza uchawi na kuwatii mashetani." Basi watu walikuwa wakijifunza kutoka kwa Malaika wawili vitu vinavyozusha chuki baina ya mume na mke mpaka

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِّمَا أَعْهَمُهُمْ بَدَأَ فَرِيقٌ مِّنَ الظَّالِمِينَ
أُتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ
ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

وَأَتَبَعُوا مَا تَنَاهُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلَكِ سُلَيْمَنَ
وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَنُ وَلَا كُنَّ الشَّيَاطِينُ
كَفُّرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ
عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَإِلٍ هَرُوتَ وَمَرْوُوتَ
وَمَا يَعْلَمُانِ مِنْ أَحَدٍ حَقًّا يَقُولُ إِنَّمَا يَخْفِي
فِتْنَةً فَلَا تَكُفُّرْ فَتَعْلَمُونَ مِنْهُمَا
مَا يُفَرِّقُونَ يِهِ بَيْنَ الْمَرْءَ وَرَوْجِهِ، وَمَا هُمْ
بِضَالَّيْنِ يِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَيَعْلَمُونَ مَا يَضْرُبُهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنْ آشَرَنَهُ مَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا سَرَّ قَوْيِهِ
أَنْفُسُهُمْ لَوْكَ أَفُوْيَعْلَمُونَ

wakafarikana. Na wachawi hawana uwezo wa kumdhuru, kwa uchawi wao, yoyote isipokuwa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu na hukumu Yake. Na wachawi hawaijifunzi ila shari yenye kuwadhu na kutowapa nafuu. Mashetani waliupeleka uchawi kwa Mayahudi, ukaenea kwao mpaka wakaufadhilisha juu ya Kitabu cha Mwenyezi Mungu. Na Mayahudi walijua kwamba mwenye kuchagua uchawi na kuacha haki, hatakuwa na fungu lolote la kheri huko Akhera. Ni ubaya ulioje uchawi na ukafiri waliojichagulia nafsi zao kuwa ni badala ya Imani na kumfuata Mtume, lau walikuwa na elimu yenye kuzalisha vitendo vya kufuata mawaidha wapewayo!

103. Na lau Mayahudi waliamini na kumuogopa Mwenyezi Mungu, wangalikuwa na yakini kuwa thawabu za Mwenyezi Mungu ni bora kwao kuliko uchawi na kuliko yale waliyoyapata kuititia huo uchawi. Lau walikuwa wanajua thawabu na malipo yanayopatikana kwa kuamini na kumcha Mwenyezi Mungu, ujuzi wa kihakika, wangaliamini.

104. Enyi ambao mliamini, msiseme kumwambia Mtume Muhammad, rehema na amani zimshukie, “Rā’nā.” Yaani: tupatie masikizi yako, utufahamu na utufahamishe. Sababu Mayahudi walikuwa wakisema maneno haya kumwambia Nabii, rehema na amani zimshukie,

وَلَوْأَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَاتَّقُوا لَمَشْوِبَةً مِنْ عَنْدِ
اللَّهِ خَيْرٌ لَّهُمْ كَاذُونَ يَقْلُمُونَ ﴿٦٣﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَعْتَا
وَقُولُوا أَنْظُرْنَا وَأَسْمَعْنَا
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابُ الْيَمِّ ﴿٦٤﴾

wakipotoa ndimi zao kwa neno hilo, wakikusudia kumtukana na kumnasibisha na kutoelewa. Na semenii badala yake, enyi Waumini, “Undhurnā.” Yaani: tuangalie na utuchunge. Lina maana yale-yale yanayokusudiwa. «Na msikie Kitabu cha Mola wenu mnachosomewa na mkifahamu.» Na wenye kukanusha wana adhabu yenyenye kuumiza.

105. Makafiri, mionganoni mwa Watu wa Kitabu na washirikina, hawapendi mteremshiwe kheri, hata kama ni ndogo kabisa, itokao kwa Mola wenu, iwe ni Qur’ani au elimu au ushindi au bishara njema. Mwenyezi Mungu Anamhusisha Amtakaye kwa rehema Zake za unabii na utume. Mwenyezi Mungu ni Mwenye vipaji vingi yenyenye kuenea.

106. Tunaipoibadilisha aya au kuijondoa kutoka nyoyoni na akilini, tunaileta yenyenye manufaa zaidi kwenu kuliko hiyo au tunaileta iliyo mfano wake katika utekelelezaji na thawabu. Na kila mojawapo ya aya hizo ina hekima yake. Kwani hujui, ewe Nabii, kwamba Mwenyezi Mungu ni Muweza, hakuna kitu kinachomshinda?

107. Kwani hukujua, ewe Nabii, wewe na ummah wako, kwamba Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Mwenye kumiliki, Ndiye Mwenye kuendesha mambo ya mbinguni na ardhini? Anafanya Analolitaka na Anatoa uamuzi Anaotaka. Anawaamrisha

مَا يَوْدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَلَا الْمُشْرِكُونَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ
خَيْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ بِرَحْمَتِهِ
مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْقَضَى لِغَنِيمَةٍ ٦٥

* مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنْسِهَا تَأْتِ بِخَيْرٍ
مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا فِي الْعِلْمِ لَعَلَّ اللَّهَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٥﴾

أَنَّمَا تَعْلَمُ اللَّهُ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَالْيَٰ
وَلَا نَصِيرٌ ﴿٦٦﴾

waja Wake na kuwakataza

Anavyotaka, na ni juu yao kutii na kukubali. Na wajue wenye kumuasi Yeye kuwa hakuna rafiki mwenye kuwasaidia wala muokozi mwenye kuzuia adhabu ya Mwenyezi Mungu isiwapate.

108. Bali nyinyi mnataka, enyi watu, kumuuliza Mtume wenu Muhammad, rehema na amani zimshukie, awapatie mambo, kwa njia ya ukaidi na ujeuri, kama yalivyotakwa, mfano wa hayo, kutoka kwa Mūā. Na jueni kwamba mwenye kuchagua ukafiri na kuacha Imani, ashatoka nje ya njia ya Mwenyezi Mungu iliyolingana sawa na ameingia kwenye ujinga na upotevu.

109. Wengi wa Watu wa Kitabu watamani kuwarudisha nyinyi, baada ya kuamini kwenu, muwe makafiri kama mlivyokuwa kabla mkiabudu masanamu. Haya ni kwa sababu ya chuki zilizojaa kwenye nafsi zao, baada ya kuwabainikia ukweli wa Nabii na Mtume wa Mwenyezi Mungu, Muhammad, rehema na amani zimshukiye, katika yale aliyokuja nayo. Basi lipuzeni lolote la ubaya au makosa lililotoka kwao. Na sameheni ujahili wao mpaka Mwenyezi Mungu Alete hukumu Yake ya kupigana na wao (na hili lilikuwa), na Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kila kitu; hakuna kitu chochote kimshindacho.

أَفَرِيْدُونَ أَن تَتَّعَلُّوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُبِّلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ وَمَن يَتَبَدَّلْ الْكُفَّارُ يَا لِلَّٰهِ مَن فَقَدَ ضَلَّ سَوَاءٌ الْسَّيِّلُ ﴿٦٨﴾

وَذَكَرَ شَيْرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْيَرُودَنَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَمَا حَسَدَ اَمَنْ عَنْ أَنفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ الْحَقُّ فَأَعْفُوا وَاصْفَحُوا حَقَّ يَالِلَّٰهِ بِإِمْرَةٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٩﴾

110. Jishughulisheni, enyi Waumini, kutekeleza Swala kwa namna sahihi ipasavyo na kutoa Zaka zilizofaradhiwa. Na mjue kwamaba kila kheri mnayoitangulizia nafsi zenu, mtapata thawabu zake Akhera mbele ya Mwenyezi Mungu. Hakika Yeye Aliyetukuka ni Mwenye kuyaona matendo yenu na Atawalipa kwayo.
111. Mayahudi na Wanaswara, kila mmoja katika wao anadai kuwa Pepo itaingiwa na pote lake peke yake, hataingia asiyekuwa katika pote hilo. Hayo ni mawazo yao maovu. Waambie, ewe Mtume, “Leteni dalili yenu juu ya ushahidi wa hilo mnalolidai iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu.”
112. Mambo si kama walivyodhania kuwa Pepo ni ya pote fulani tu, si ya pote lingine. Hakika ataingia Peponi mwenye kumtakasa Mwenyezi Mungu Peke Yake Asiye na mshirika na akawa ni mwenye kumfuata Mtume Muhammad, rehemaa na amani zimshukie, katika maneno yake yote na vitendo vyake vyote. Basi mwenye kufanya hayo atakuwa na thawabu ya matendo yake mbele ya Mola wake huko Akhera, nayo ni kuingia Peponi, hali ya kuwa wao, hao wenye kuingia Peponi, hawaogopi mambo ya Akhera yanayowakabili mbele yao, wala hawahuzuniki juu ya hadhi za ulimwengu zilizowapita.

وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكُوْةَ
وَمَا نَقَدُّمُوا لَا نَقْسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ يَحْدُوْهُ
عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٦﴾

وَقَالُوا لَنْ يَرْجِعَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ
هُوَدًا أَوْ ضَرَبَ فِيلَكَ أَمَانِيْهُمْ قُلْ هَاتُوا
بِرْهَنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧﴾

بَلِّيْلَ مَنْ أَشْكَرَ وَجْهَهُ وَلِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَإِنَّهُ
أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَخْزُنُونَ ﴿٨﴾

113. Na walisema Mayahudi, "Wanaswara hawako kwenye dini sahihi. Ndivyo hivyo kama walivyosema Wanaswara kuhusu Mayahudi, na hali wote wanasoma Taurati na Injili, ambapo ndani yake kuna ulazima wa kuwaamini Mitume wote. Hivyo ndivyo pia walivyosema wasiojua mionganini mwa washirikina: Waarabu na wengineo. Yaani, walisema kumwambia kila mwenye dini, "Wewe huko kwenye kitu chochote cha maana." Basi Mwenyezi Mungu Ataamua baina yao Siku ya Kiyama katika yale mambo ya kidini waliotafautiana juu yake, na kumlipa kila mtu kwa matendo yake aliyoyafanya.
114. Hakuna dhalimu zaidi kuliko wale waliozuia kutajwa Mwenyezi Mungu katika msikiti, kama kusimamisha Swalaa na kusoma Qur'ani na mengine mfano wa hayo, na wakafanya bidii kuifanya magofu kwa kuivunja au kuifunga au kwa kuwazuia Waumini kujia. Madhalimu hao haikuwa yapasa kwao kuingia hiyo msikiti isipokuwa wakiwa katika hali ya kuogopa na kutishika wasipate adhabu. Kwa matendo yao hayo, watakuwa na unyonge na fedheha ulimwenguni, na watakuwa na adhabu kali kesho Akhera.
115. Zote pande mbili, upande wa kuchomoza jua na wa kutwa kwake na vilivyo baina yake, ni

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَى عَلَى شَنِئِ
وَقَالَتِ الْأَنْصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَنِئِ
وَهُمْ يَتَلَوَنَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ اللَّهُ
لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٣﴾

وَمَنْ أَظْلَمَ مَنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ
فِيهَا أَسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا أَوْ لَيْكَ مَاتَكَانَ
لَهُمْ أَنْ يَدْحُلُوهَا إِلَى أَخَافِقَتْ لَهُمْ فِي
الْدُّنْيَا حَزْنٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَإِنَّمَا تُولَى أَفَّمْ وَجْهٌ
اللَّهُ أَكْبَرُ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ﴿١٥﴾

vya Mwenyezi Mungu. Yeye ndiye Mmiliki wa ardhi yote. Basi pande wowote mnaouelekea kwenye Swalazenu kwa kuwa mmeamrishwa na Mwenyezi Mungu, Hakika nyinyi huwa mnaukusudia Uso Wake, hamkutoka kwenye ufalme Wake na utiifu wenu Kwake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye rehema za kuenea kwa waja Wake, ni Mjuzi wa vitendo vyao, hakuna chochote chenyekufichika Kwake Asikijue.

116. Na walisema Mayahudi na Wanaswara, “Mwenyezi Mungu Amejfanyia mtoto.” Ameepukana Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa pungufu ni Kwake, na neno hilo la batili! Kwani wote walioko mbinguni na ardhini ni milki Yake na ni watumwa Wake. Wote wanamnyenyekia Yeye na wanapelekewa wakiwa chini ya uendeshaji Wake.

117. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Muumba mbingu na ardhi, bila ya kuwa na mfano uliotangulia. Na Anapolikadiri jambo na Akataka liwe, huliambia, “Kuwa,” likawa.

118. Walisema wajinga mionganini mwa Watu wa Kitabu na wengineo kumwambia Nabii na Mtume wa Mwenyezi Mungu Muhammad, rehema na amani zimshukie, kwa njia ya inadi, “Si aseme na sisi Mwenyezi Mungu moja kwa moja Atuambie kwamba wewe ni Mtume

وَقَالُوا أَنْخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ وَبِلَّهُ وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّهُ لَهُ رَقِينُونَ ﴿١٦﴾

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَصَى أَمْرًا فِي أَنْتَمَا يَقُولُ لَهُ كُلُّهُ فِي كُوكُوبٍ ﴿١٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةً كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مَثُلُّهُمْ نَشَبَّهُتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَاهُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقَنُونَ ﴿١٨﴾

Wake au itujie miujiza itokayo kwa Mwenyezi Mungu yenye kuonyesha ukweli wako.” Neno kama hili walilisema ummah waliopata kuwaambia Mitume wao, kwa njia ya ukaidi na ujeuri, kwa sababu ya kufanana nyoyo za waliotangulia na waliofuata katika ukafiri na upotevu. Hakika Tumezifafanua aya kwa wale wanaoamini Imani ya kikweli, kwa kumuamini kwao Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kuzifuata kwao Sheria Alizowawekea.

119. Sisi tumekutumiliza, ewe Mtume, kwa Dini ya haki iliyotiliwa nguvu kwa hoja na miujiza. Basi ifikishe kwa watu, pamoja na kuwapa Waumini bishara ya kheri ya dunia na ya Akhera, na kuwatisha wakaidi na adhabu ya Mwenyezi Mungu inayowangojea. Na baada ya kufikisha ujumbe, hutaulizwa juu ya ukafiri wa wenyewe kukukanusha. Wao wataingia Motoni, Siku ya Kiyama, wala hawatatoka humo.

120. Na hawataridhika nawe, ewe Mtume, Mayahudi wala Wanawswara isipokuwa ikiwa utaacha Dini yako na ukafuata Dini yao. Waambie, “Dini ya Uislamu ndiyo Dinii sahihi” Na ukifuata matamanio ya hao, baada ya wahyi uliokujia, hutakuwa na rafiki wa kukunufaisha kwa Mwenyezi Mungu wala msaidizi wa kukunusuru. Maneno haya ingawa anaambiwa Mtume, yanalekezwa kwa ummah wote.

إِنَّا أَنْزَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُشْكُلُ عَنْ أَصْحَاحِ الْجَحِيمِ

وَلَنْ تَرْجِعَنَا عَنْكَ أَيْهُمْ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى
تَتَبَعَ مَلَّهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى
وَلَيَسْ أَتَتْ أَهْوَاءُهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكُمْ مِنْ
الْعِلْمِ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

121. Wale Mayahudi na Wanawasa tuliowapa Kitabu, wanakisoma kisomo cha sawasawa, wanakifuata kipasavyo kufuatwa na wanayaamini yaliyomo ndani yake ya kuwaamini Mitume wa Mwenyezi Mungu, ambao mionganoni mwao ni wa mwisho wao, Nabii wetu na Mtume wetu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,. Na hawayapotoi wala hawayabadilishi yaliyokuja ndani yake. Hawa ndio waliomuamini Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na aliyoteremshiwa. Ama wale waliogeza sehemu ya Kitabu na wakaficha baadhi yake, hao ndio waliomkanusha Nabii wa Mwenyezi Mungu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyoteremshiwa. Na wenye kumkanusha, hao watakuwa ni wetu wenye hasara kubwa mbele ya Mwenyezi Mungu.

122. Enyi kizazi cha Ya'qūb, tajeni neema zangu kubwa kwenu na mkumbuke kuwa niliwatukuza juu ya watu wa zama zenu kwa wingi wa Manabii wenu na kwa Vitabu walivyoteremshiwa.

123. Na ogopeni vitisho vya Siku ya Hesabu. Kwani hapo, hakuna nafsi itakayoifaa kitu chochote nafsi nyingine, wala Mwenyezi Mungu Hatakubali fidia, kutoka kwa hiyo nafsi, ya kuiyokoa na adhabu, wala hainufaiki kwa kuombewa na hakuna yoyote wa kuinusuru.

الَّذِينَ هُمْ لِكُلِّ سُرُورٍ

يَبْرِئُ إِسْرَائِيلَ مَذْكُورًا فَعَمِيقٌ أَلَّا نَعْمَلُ
عَلَيْكُمْ وَلَدِيْ فَضَلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ (١٧)

وَاتَّقُوا لَوْمًا لَا يَجِزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ
مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْعَفُهَا شَفَاعةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ

- 124.** Na Kumbuka, ewe Nabii, wakati Mwenyezi Mungu Alipomfanyia mtihani Ibrāhīm kwa amri Alizomkalifisha nazo, akazitekeleza na kusimama nazo kwa njia nzuri. Mwenyezi Mungu Akamwambia, “Mimi nimekufanya wewe ni kiigizo kwa watu.” Ibrāhīm akasema, “Ewe Mola wajaalie baadhi ya watu wa kizazi chake ni viongozi kwa ukarimu Zako.” Mwenyezi Mungu Akamjibu kwamba madhalimu hawatapata uongozi wa kidini.
- 125.** Na Kumbuka, ewe Nabii, wakati tulipoifanya Alkaba ni marejeo ya watu; wanakuja kuikusudia, kisha wanarudi makwao kwa watu wao, kisha wanairudia tena, ni makusanyiko yao katika Hija, Umra, kutufu na kuswali, na pia ni amani kwao: hakuna adui anayewashambulia wakiwa hapo na tukasema, “Pafanyeni hapo Maqām Ibrāhīm ni mahali pa kuswali. Maqām Ibrāhīm ni jiwe ambalo Ibrāhīm alisimama juu yake alipokuwa akijenga Alkaba. Na tulimletea Wahyi Ibrāhīm na mtoto wake Ismāīl kwa kuwaambia, «Isafisheni Nyumba Yangu na kila najisi na uchafu kwa ajili ya wenye kuabudu kwa kutufu pambizoni mwa Alkaba au kuketi Itikafu (I’tikāf) Msikitini na kuswali hapo.”
- 126.** Na Kumbuka, ewe Nabii, wakati Aliposema Ibrāhīm akiwa katika maombi, “Ewe Mola wangu!”

*وَإِذْ أَنْتَ لَيْلَةً إِنْرَاهِمَ رَبِّهِ وَرَبِّ الْكَسْتِ فَأَتَقْهُنَّ
قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًاً قَالَ وَمَنْ
ذُرْتَ يَقِنًاً قَالَ لَا يَنْعَلُ عَهْدَى الظَّالِمِينَ ﴿١٦٣﴾

وَإِذْ جَعَلْنَا الْيَتَمَ مَكَانَهُ لِلنَّاسِ وَلَمْ يَأْتِ وَلَمْ يَخْدُوا
مِنْ مَقَامِ إِنْرَاهِمَ مُصْلِّي وَعَهْدَنَا إِنْرَاهِمَ
وَسَمَعَيْلَ أَنْ طَهَرَ ابْيَقِي لِلطَّاهِيْفَيْنَ
وَالْعَدْكَيْنِ وَأَرْبَعَ الْجُحُودِ ﴿١٦٤﴾

ijaalie Makkah ni mji wenye amani usiokuwa na kitisho, uwaruzuku watu wake aina ya matunda na uwahusu kwa riziki hii wanaomuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisha.” Mwenyezi Mungu Alisema, “Na mwenye kukufuru katika wao nitamruzuku ulimwenguni na kumstarehesha starehe chache, kasha nitamlazimisha kwa nguvu kwenda Motoni. Ubaya wa marejeo na makao ni mwisha huu.”

127. Na Kumbuka, ewe Nabii, wakati Ibrāhīm na Ismāīl walipoinua misingi ya Alkaba, huku wakimuomba Mwenyezi Mungu kwa unyenyekevu, “Ewe Mola wetu! Tutakabalie amali zetu njema na dua zetu! Kwani wewe Ndiye mwenye kusikia maneno ya waja wako, Ndiye mwenye kujua hali zao.
128. “Ewe Mola wetu, na utujaalie, sisi wawili, ni wenye kusimama imara juu ya Uislamu, ni wenye kukufuata kwa Imani. Utuonyeshe njia za kukuabudu. Utusamehe madhambi yetu. Hakika Wewe Ndiye Mwingi wa kukubali toba za waja wako, Ndiye mkunjufu wa rehema kwao.
129. “Ewe Mola wetu, mtumilize katika ummah huu mjumbe mionganoni mwa watu wa kizazi cha Ismāīl, awasomee aya Zako na awafundishe Kitabu na Sunnah, awasafishe na ushirikina na tabia mbaya. Hakika Wewe Ndiye Mshindi asiyeshindwa na kitu, Ndiye Mwenye hekima Anayeviweka vitu vyote mahali pake.”

وَالْيَوْمَ الْآخِرُ قَالَ وَنَّ كَفَرَ فَأُمْتَدَعُهُ رَقِيلًا
ثُرَّاضَطَرُهُ إِلَى عَذَابٍ أَنَّا رَوَيْسَ الْمُصَبِّرُ ﴿١٦﴾

وَإِذْ يَرَقِعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاسْمَاعِيلُ
رَبَّنَا تَقَبَّلَ مِنَ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٧﴾

رَبَّنَا وَجَعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَنَّ دُرْجَاتِنَا
أَمْمَةً مُسْلِمَةً لَكَ وَلَرَبِّنَا مَا كَانَتْ عَلَيْنَا
إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ ﴿١٨﴾

رَبَّنَا وَأَعْنَتَ فِيهِمْ رَسُولًا نَّهَىٰ يَتَلَوَّنَّهُمْ
إِنَّنِي تَكَ وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابُ وَالْحُكْمَةُ
وَبُرْكَةٌ هُوَ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

130. Hakuna yoyote anayeipa mgongo Dini ya Ibrahim, nayo ni Uislamu, isipokuwa safihi aliye mjinga. Na hakika tulimchagua Ibrahim duniani kuwa Nabii na Mtume, na kesho Akhera kuwa ni mionganoni mwa watu wema ambao wana daraja za juu kabisa.
131. Na sababu ya kuchaguliwa kwake huku ni kukimbilia kwake kwenye Uislamu bila kusita. Alipoambiwa na Mola wake, “Itakase nafsi yako kwa Mwenyezi Mungu kwa kujisalimisha Kwake.” alikubali Ibrāhīm na kusema, “Nimejisalimisha kwa Mola wa viumbe vyote, kwa kumtakasa, kumpwekesha, kumpenda na kurudi Kwake kwa kutubia.”
132. Na Ibrāhīm na Ya’qūb waliwahimiza watoto wao kusimama imara juu ya Uislamu wakiwaambia, “Enyi watoto wetu! Mwenyezi Mungu Amewachagulia Dini hii, nayo ni Uislamu, Msiiache muda wa uhai wenu, na msifikasiwe na mauti isipokuwa na nyinyi muko kwenye Dini hii.”
133. Je mlikuwa muko, enyi Mayahudi, pindi kifo kilipomjia Ya’qūb, alipowakusanya watoto wake na kuwauliza, “Mtaabudu nini baada ya kufa kwangu?” Wakasema, “Tutamuabudu Mola wako na Mola wa baba zako: Ibrāhīm, Ismā’īl na Is’hāq Ambaye ni Mola Mmoja; na sisi ni wenye kufuata amri Yake na kumdhaliilkia.”

وَمَنْ يَرْجِعَ عَنْ مُلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفَرَ
نَفْسَهُ وَلَقَدْ أَضْطَفَنَا نَحْنُ فِي الدُّرْجَاتِ وَإِنَّهُ
فِي الْآخِرَةِ لَمَنْ أَصْلَى حِلْمَنَ^(١٣)

إِذْ قَالَ اللَّهُ رَبُّهُ وَأَسْلَمَ قَالَ أَشَأْتُ لِرَبِّي
الْعَلَيَّاهُ^(١٤)

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بْنَهُ وَيَعْقُوبَ يَئِسَّنَهُ
إِنَّ اللَّهَ أَضْطَفَنَا لَكُمُ الَّذِينَ فَلَمَّا تَمُّتُّنَّ
إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ^(١٥)

أَمْ كُنْتُ شَهِدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ
إِذْ قَالَ لِتَنِيهِ مَا تَبْدُونَ وَنَحْنُ مِنْ بَعْدِي قَالُوا
نَصْبُدُ إِلَيْهَاكَ وَإِلَهَهَا أَبِيكَ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَاسْتَحْقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ^(١٦)

134. Hao ni Ummah waliopita mionganoni mwa wale waliowatangulia nyinyi. Wao wana amali zao, na nyinyi muna amali zenu. Wala hamtaulizwa kuhusu amali zao. Na wao hawataulizwa kuhusu amali zenu. Na kila mmoja atalipwa kulingana na aliyoyatenda. Mtu hateswi kwa kosa la yoyote mwengine. Na haimnufaishi mtu ila Imani yake na uchaji Mungu wake.

135. Na Mayahudi walisema kuwaambia ummah wa Mtume Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie yeye, “Ingieni kwenye dini ya Kiyahudi mtapata uongofu. Na Wanawara waliwaambia kama hayo. Waambie, ewe Mtume, “Uongofu ni kuwa sote tufuate Mila ya Ibrāhīm ambaye alijiepusha na kila dini ya ubatilifu na kufuata Dini ya haki, na hakuwa ni mionganoni mwa waliomshirikisha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.”

136. Semeni, enyi Waumini, kuwaambia Mayahudi na Wanawara, “Tumemuamini Mwenyezi Mungu, Aliye Mmoja, Anayeabudiwa kwa haki; na tumeiamini Qur’ani tuliyoteremshiwa ambayo Mwenyezi Mungu alimletea Wahyi Nabii wake na Mtume Wake Muhammad, rehema na amani zimshukie; na tumeziamini Kurasa alizoteremshiwa Ibrāhīm na watoto wake wawili: Ismāīl na Is’ḥāq, na alizoteremshiwa Ya’qūb na Asbāt – Manabii wanaotokana na

ٌتِلْكُ أُمَّةً قَدْخَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ
مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُشْكِلُونَ عَنَّا كَعَافُوا

يَعْمَلُونَ

وَقَالُوا كُوْنُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهَمَّدُ وَأَقْلَبُ
بِلْ مَلَّهُ إِنْرَاهِمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشَرِّكِينَ

فُلُونَاءِ أَمَّاتَابِاللهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْنَا هُمْ وَأَسْعِيلَ وَاسْتَحْقَ وَيَعْتُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى
وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا فَرِقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَخَنْ لَهُ دُمُّلُمُونَ

watoto wa Ya'qūb waliokuwa katika makabila kumi na mbili ya Wana wa Isrāīl-; na tumeiamini Taurati aliyopewa Mūsā na Injil aliyopewa Isa na Wahyi ulioteremshwa kwa Mitume wote. Hatumbagi yoyote mionganoni mwao katika kuamini. Na sisi ni wenye kumdhalilikia Mwenyezi Mungu kwa kumtii na kumuabudu.”

137. Wakiyaamini Makafiri, mionganoni mwa Mayahudi na Wanawara na wengineo, kama yale milyoyaamini nyinyi katika yale aliyokuja nayo Mtume, basi wameongoka kwenye haki; na wakikataa, basi wao wako kwenye upinzani mkubwa. Mwenyezi Mungu Atakutosheleza, ewe Mtume, shari lao na Atakupa ushindi juu yao. Yeye Ndiye Msikizi wa maneno yenu, Ndiye Mjuzi wa hali zenu.

138. Jilazimisheni na Dini ya Mwenyezi Mungu ambayo Ameifanya inasibiane na maumbile yenu. Kwani hakuna maumbile mazuri kuliko yale ambayo Mwenyezi Mungu Amewaumbia watu. Jilazimisheni nayo na mseme, “Sisi ni wenye kuiandama, ni watifu kwa Mola wetu katika kufuata kwetu mila ya Ibrāhīm.”

139. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Watu wa KItabu, “Je mnajadiliana na sisi juu ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtakasa, hali ya kuwa Yeye ni Mola wa viumbwe wote, hahusiki na watu fulani tu

فَإِنَّمَا مَوْلَى يُمْثِلُ مَاءَ امْسَتُمْ بِهِ فَقَدْ أَهْتَدَ وَأَوْلَانْ تَوَلَّا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شَقَاقٍ
فَسَيِّكُهُمْ كَمَا هُمْ أَهْلُهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

صِبَاعَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنَ مِنْ اللَّهِ
صِبَاعَةً وَخَنْ لَهُ عَدِيدُونَ

قُلْ أَكَحْتَجُونَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّكُمْ
وَلَنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلْكُمْ وَخَنْ لَهُ

مُحَصُّونَ

bila ya wengine? Sisi tuna amali zetu, na nyinyi muna zenu. Na sisi tunamtakasia Mwenyezi Mungu ibada na utiifu; hatumshirikishi kitu chochote na hatumuabudu yoyote isipokuwa Yeye.”

140. Au je, Mnasema, kwa njia ya kujadili kuhusu Mwenyezi Mungu kwamba Ibrāhīm na Ismā’īl na Is’ḥāq na Ya’qūb na Asbāt – Manabii waliokuwa katika makabilo kumi na mbili ya Wana wa Isrāīl wanaotokana na wana wa Ya’qūb – walikuwa katika dini ya Kiyahudi au ya Kinaswara? Huu ni urongo. Kwani hao walitumilizwa na kufa kabla ya Taurati na Injili. Waambie, ewe Mtume, “Kwani ni nyinyi mnaoijua zaidi dini yao au ni Mwenyezi Mungu Aliyetukuka?” Na Mwenyezi Mungu Ameshaeleza katika Qur’ani kwamba wao walikuwa Waislamu wenyewe msimamo uliolingana sawa. Na hakuna yoyote dhalimu zaidi kuliko nyinyi mnapouficha ushahidi uliothibiti kwenu kutoka kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kudai kinyume chake kwa kumzulia Mwenyezi Mungu urongo. Na Mwenyezi Mungu si Mwenye kughaflika na chochote katika vitendo vyenu. Yeye ni Mwenye kuvidhibiti na ni Mwenye kuwalipa kwavyo.
141. Hao ni ummah waliopita mionganoni mwa wale waliowatangulia nyinyi. Wao wana amali zao, na nyinyi muna amali zenu. Wala nyinyi

أَمْنَقُولُونَ إِنَّ إِنْرَهُمْ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَشْبَاطَ كَأُوْلَئِكَ هُودًا أَوْ صَرَبَ قُلْ مَنْ أَنْتُمْ أَعْلَمُ أَنَّهُمْ
وَمَنْ أَظْلَمُ مَمَنْ كَتَمَ شَهَدَةً عَنْهُمْ
مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ يُغَفِّلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَقْتَ لَهُمَا كَسَبَتْ
وَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُنْهَلُونَ
عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

hamtaulizwa kuhusu amali zao. Na wao hawataulizwa kuhusu amali zenu. Katika aya hii pana kukata njia ya kujifungamanisha na viumbe kwa kujiamabatisha nao, kutoghurika kwa kunasibiana na wao, kwa kuwa linalozingatiwa ni kumuamini Mwenyezi Mungu na kumuabudu Peke Yake na kuwafuata Mitume Wake, na kwamba mwenye kumkanusha Mtume yoyote katika wao, huwa amewakanusha Mitume wote.

142. Watasema wajinga na madhaifu wa akili, miongoni mwa Mayahudi na mfano wao, wakiwa katika hali ya kufanya maskhara na kupinga, «Ni kitu gani kilichowageuza hawa Waislamu kuacha kibla chao ambacho walikuwa wakisali kukielekea mwanzo wa Uislamu?»(Nachō ni Baitul Maqdis). Waambie, ewe Mtume, «Upande wa Mashariki na wa Magharibi na katikati yake ni milki ya Mwenyezi Mungu. Hapana upande wowote, miongoni mwa pande zote, ulioko nje ya milki Yake. Yeye Anamuongoza Amtakaye, miongoni mwa waja Wake, kumuelekeza njia ya uongofu iliyosawa.» Katika hayo, pana ujulishaji kwamba mambo yote ni ya Mwenyezi Mungu, katika kufuata amri Zake, na kwa hivyo, popote tuelekezwapo tutaelekeea.
143. Na kama tulivyowaongoza, enyi Waislamu, kwenye njia sahihi katika Dini, tumewafanya kuwa ni

*سَيَقُولُ الْسُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا لَهُمْ عَنِ
إِنْتَهِمُ أَلَّا يَكُونُ عَلَيْهَا قُلْ لَهُمْ أَمْسَرُ وَالْمَغْرِبُ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٥﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا كُنْزَاتَهُ مَأْمَةً وَسَطَاطِا
لَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ

ummah bora ulio muadilifu, ili mue mashahidi juu ya ummah waliopita, kesho Akhera, kwamba Mitume wao waliwafikishia jumbe za Mola wao, na ili Mtume, kesho Akhera, awe vilevile ni shahidi juu yenu, kwamba ye ye aliwafikishia ujumbe wa Mola wake. Wala hatukukifanya, ewe Mtume, kile kibla cha Baitul Maqdis ulichokuwa ukikielekea, kisha tukakugeuza tukakuelekeza Alkaba (iliyopo Makkah) isipokuwa ni yapate kuonekana yale tuliyoyajua hapo kale, ujuzi unaofungamana na thawabu na adhabu, ili tumtenganishe yule ambaye atakufuata na kukutii na kuelekea pamoja nawe pale utakapoelekea na yule aliye dhaifu wa imani, awe ni mwenye kubadili ka na kuritadi kwa kuacha Dini yake kwa shaka yake na unafiki wake. Hali hii ya kugeuka Muislamu katika Swala yake, kuacha kuelekea Baitul Maqdis na kuelekea Alkaba ni ngumu na nzito, isipokuwa kwa wale walioongozwa na Mwenyezi Mungu na kupewa neema ya Imani na uchajimungu. Na wala hakuwa Mwenyezi Mungu ni Mwenye kupoteza imani yenu Kwake na kumfuata kwenu Mtume Wake kwa kuzibatilisha Swala zenu mlipokuwa mnaelekea kibla cha zamani. Hakika Yeye Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na upungufu wowote na Aliyetukuka, kwa watu ni Mpole na Mwenye huruma.

عَلَيْكُمْ شَهِيدٌ أَوْ مَا جَعَلْنَا الْقُبْلَةَ أَنْتُمْ
كُنْتُ عَلَيْهَا إِلَّا لِتَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ
مَنْ يَغْلِبُ عَلَىَّ عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَ
كَثِيرٌ إِلَّا عَلَىَّ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ
اللَّهُ يُضِيعُ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ
يَأْتِي النَّاسَ لَهُ وَفْ رَجِيمٌ

١١٧

144. Hakika Tunauona mzunguko wa uso wako upande wa mbinguni mara baada ya mara, huku ukingojea kuteremka Wahyi juu yako kuhusiana na Kibla. Basi hakika Tutakuepusha na Baitul Maqdis Tukuelekeze kwenye kibla unachokipenda na unachokiridhia, nacho ni upande wa Msikiti wa Haram ulioko Makkah. Basi, elekeza uso wako huko. Na popote mtakapokuwa, enyi Waislamu, na mkataka kuswali, elekeeni upande wa Msikiti wa Haram. Na hakika wale ambao Mwenyezi Mungu amewapa elimu ya Kitabu mionganini mwa Mayahudi na Wanawara wanajua kwamba kugeuzwa kwako kuelekezwa Alkaba ndio haki iliyothibiti katika vitabu vyao. Na wala Mwenyezi Mungu hakuwa ni Mwenye kughafilika juu ya yale wayafanyayo hawa wapinzani wenye shaka, na Atawalipa kwayo.

145. Na lau utawaleta wale waliopewa Taurati na Injili aina yoyote ya hoja na dalili kwamba kuelekea kwako Alkaba katika swala ndio haki kutoka kwa Mwenyezi Mungu, hawangalikifuata kibla chako, kwa inadi na kiburi. Na wala wewe si mwenye kukifuata kibla chao mara nyingine. Wala baadhi yao si wenye kufuata kibla cha baadhi yao. Na lau utafuata matamano ya nafsi zao kuhusu kibla na mengineyo, baada ya ujuzi uliyoupata kuwa wewe uko kwenye haki na wao wako kwenye

قَدْ نَرَى تَقْلِبَ وَجْهَكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّنَّكَ
قِتَالَهُ تَرْضَهَا قَوْلَ وَجْهَكَ شَطَرَ
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ قَوْلُوا
وُجُوهَكُمْ شَطَرُوا فَوْلَ الْذِينَ أَوْلَوا
الْكِتَابَ لِيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَمَا لَهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٥﴾

وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أَوْلَوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
إِيمَانِهِمْ لَيَأْتِيُوكَ مَمَّا أَنْتَ بِسَاعِ
قِتَالَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ يَتَابُعُ قِلَّةَ بَعْضٍ
وَلَئِنْ أَتَبْعَثَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ
مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمْ يَنْتَ الظَّالِمُونَ ﴿١٤٥﴾

batili, wewe wakati huo utakuwa ni mionganini mwa waliozidhulamu nafsi zao. Haya ni maelezo kuambibi ummah wote, na ni kitisho na kemeo kwa kila afuataye matamanio ya wanaoenda kinyume na Sheria ya Kiislamu .

146. Wale Tuliowapa Taurati na Injili mionganini mwa wanavyuoni wa Kiyahudi na wajuzi wa Kinaswara wanajua ya kwamba Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni mjumbe wa Mwenyezi Mungu, kwa sifa zake zilizotajwa katika vitabu vyao, kama vile wanavyowajuwa wana wao. Na hakika kuna kundi kati yao wanaificha haki na wao wanaujuwa ukweli wake na kuwa sifa zake zimethibiti.

147. Yale yaliyoteremshwa kwako, ewe Nabii, ndiyo haki kutoka kwa Mola wako. Kwa hivyo, usiwe ni kati ya wale wanaoyatilia shaka. Maneno haya, ingawa anambiwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, yanaelekezwa kwa ummah wote.

148. Kila ummah, mionganini mwa ummah wa kila aina, una kibla chake anachokielekea kila mmoja katika wao kwenye swala yake. Basi kimbilieni, enyi Waumini, hali ya kushindana katika kutenda vitendo vyema ambavyo Ameviwajibisha kwenu Mwenyezi Mungu katika Dini ya Kiislamu. Mwenyezi Mungu

الَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فِي قَاتِلِهِمْ
لِيَكُتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ بَعَالَمُونَ ﴿١٤٦﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُمْتَنَّينَ ﴿١٤٧﴾

وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوْلَاهَا فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَا إِنَّ اللَّهَ حَمِيمًا
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾

Atawakusanya nyote Siku ya Kiyama kutoka popote mtakapokuwa. Hakika Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kila kitu.

149. Na mahali popote ulipotoka, ewe Nabii, ukiwa msafiri au ukitaka kuswali, elekeza uso wako upande wa Msikiti wa Ḥaram. Kuelekea kwako huko ndio haki iliyothibiti kutoka kwa Mola wako. Na Mwenyezi Mungu hakuwa ni Mwenye kughafilika juu ya yale mnayoyatenda na Atawalipa kwa hayo.
150. Na mahali popote utokapo, ewe Nabii, elekeza Msikiti wa Ḥaram. Na popote mnapokuwa, enyi Waislamu, katika nchi yoyote mionganoni mwa nchi za ardhi, elekezeni nyuso zenu upande wa Msikiti wa Ḥaram, ili watu wapinzani wasiwe na hoja yoyote kwenu kwa njia ya ugomvi na mjadala, baada ya kuelekea huko, isipokuwa wale madhalimu na wenye ukaidi kati yao. Hao watabakia kwenye mjadala wao. Basi, msiwaogope wao, niogopeni Mimi kwa kufuata amri Yangu na kujiepusha na katazo Langu na ili nikamilishe neema Zangu kwenu kuwachagulia sheria zilizokamilika zaidi, na ili mpate kuongoka kufuata haki na usawa.
151. Kama Tulivyowaneemesha kwa kuelekea Alkaba, Tumewaletea mjambe anayetokana na nyinyi, anawasomea aya zibainishazo haki kuitenga na batili, kuwasafisha na uchafu wa ushirikina na tabia mbaya,

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوْلَ وَجْهَكَ شَطَرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلَّهِ مِنْ رَبِّكَ
وَمَا أَنَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوْلَ وَجْهَكَ شَطَرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوْلًا
وُجُوهَكُمْ شَطَرٌ وَلَعَلَّا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ
حُجَّةٌ إِلَّا لِلَّهِ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ فَلَا تَنْخَسِبُ هُرُّ
وَأَخْشَوْفُ وَلَا تُنَزَّعَقِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَهَنَّدُونَ ﴿١٥﴾

كَمَا أَرَسَلْنَا فِي كُلِّ رَسُولٍ مِنْكُمْ يَتَوَلَّ عَيْنَيْكُمْ
أَيَّتَنَا وَأَرْسَلْنَا كُمْ وَيَعْلَمُكُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَمَعْلِمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

kuwafundisha Kitabu, Sunna na hukumu za Sheria na kuwafundisha habari za Mitume na visa vya ummah waliopita, mambo ambayo mlikuwa hamyajui.

152. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amewaaamrisha Waumini wamtaje Yeye na Akatoa ahadi kwa hilo malipo bora zaidi, nayo ni kumsifu yule anayemtaja Yeye mbele ya viumbe walioko juu. Pia Amewaaamrisha Waumini wamshukuru Yeye Peke Yake kwa maneno na vitendo na wasizikanushe neema Zake juu yao.

153. Enyi Waumini, takeni msaada kutoka kwa Mwenyezi Mungu katika mambo yenu yote, kwa kusubiri juu ya mikasa na misiba, na kuacha maasia na madhambi na kusubiri juu ya kufanya mambo ya utiifu na yale yanayomkurubisha mtu kwa Mola wake, na kwa Swala ambayo kwayo nafsi inapata utulivu na ambayo inakataza machafu na maovu. Hakika Mwenyezi Mungu Yuko pamoja na wenyewe kusubiri kwa msaada Wake, taufiki Yake na muelekezo Wake. Katika hii Aya kuna kuthibitisha kuwa Mwenyezi Mungu Yuko pamoja na Waumini kimahsus, upamoja unaolazimiana na yaliyotangulia kutajwa. Ama kuwa Mwenyezi Mungu yuko pamoja na viumbe kijumla kunakolazimiana na elimu Yake na kuwa ujuzi Wake umezunguka kila kitu, basi upamoja huo ni wa viumbe vyote.

فَإِذْ كُرُونَيْ أَذْكُرْكَ وَأَشْكُرُوا لِي
وَلَا تَكُنُونَ^{١٥٣}

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَسْتَعِنُ بِالصَّدَقَاتِ
وَالْأَصْلَوَاتِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ^{١٥٤}

- 154.** Na wala msiseme, enyi Waumini, kuhusu wale wanaouawa hali ya kupigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, kuwa wao wamekufa. Bali wao wako hai, uhai maalumu unaowahu su wao, ndani ya Makaburi yao. Wala hakuna anayejua yako vipi maisha hayo isipokuwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, lakini nyinyi hamuyahisi maisha hayo. Katika haya, pana ushahidi kwamba kuna neema za kaburini.
- 155.** Tutawapa, tena tutawapa, mtihani wa kitu hafifu cha hali ya kuogopa, njaa, upungufu wa mali, iwe ni uzito kuyapata au yaondoke, upungufu wa watu: kwa kufa au kufa-shahidi katika njia ya Mwenyezi Mungu, na kwa upungufu wa matunda ya mitende na mizabibu na nafaka: kwa kupungua mazao yake au kuharibika kwake. Wape, ewe Nabii, habari njema, wale wenye subira juu ya haya na mfano wake, kwa yale yatakayowafurahisha na kuwapendeza ya mwisho mwema duniani na Akhera.
- 156.** Mionganoni mwa sifa za hawa wenye kusubiri ni kwamba wao wanapofikwa na kitu wanachokichukia husema, «Sisi ni waja waliomilikiwa na Mwenyezi Mungu, tunaoendeshwa kwa amri Yake na mapitisho Yake. Anafanya kwetu Alitakalo. Na sisi Kwake, Peke Yake, ni wenye kurudi kwa kufa, kisha kwa kufufuliwa ili kuhesabiwa na kulipwa.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالَ
بَلْ أَحْيَاهُ وَلَكِنَ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥٣﴾

وَلَنَبْلُونَ كُمْ شَئِيْعَ مِنَ الْحَوْفِ وَالْجَوْعِ
وَنَقْصِ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالشَّرَاثِ
وَيَسِيرُ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٤﴾

الَّذِينَ إِذَا أَصْبَحُوهُمْ مُصْبِبَةً قَالُوا إِنَّا لَهُ
وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

أَوْلَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوةٌ مِّنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهَتَّدُونَ ﴿٤٥﴾

157. Hao wenyē kusubiri wana utajo mwema kutoka kwa Mola wao na rehema kubwa kutoka Kwake, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, na hao ndio walioongoka njia ya uongofu.
158. Hakika Swafa na Marwa, nayo ni majabali mawili madogo karibu ya Alkaba upande wa Mashariki, ni mionganoni mwa alama za dini ya Mwenyezi Mungu zilizo wazi ambazo Mwenyezi Mungu Amezifanya ni sehemu za ibada kwa waja Wake kusai baina yake. Hivyo basi, yoyote mwenye kuikusudia Alkaba kwa kuhiji au kufanya Umra, si dhambi kwake kusai baina ya hayo majabali mawili, bali ni wajibu kwake kufanya hivyo. Na yule mwenye kufanya mambo ya kutii amri, kwa hiyari yake, hali ya kumtakasia Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kushukuru, Analipa juu ya kichache kwa kingi, ni Mwenye kuzijua amali za waja Wake: Hazipotezi wala Hampunji yoyote chochote hata kama ni uzito wa chungu mdogo.
159. Hakika wale ambao wanazificha aya zilizo waziwazi, zijulishazo utume wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyokuja nayo, nao ni wanavyuoni wa Kiyahudi na wajuzi wa Kinaswara na wengineo, mionganoni mwa

* إِنَّ الصِّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطْوِقَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّقَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاهِدُ عَلَيْهِمْ ﴿٤٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْمُنُونَ مَا أَنْزَلَنَا مِنَ الْكِتَابِ
وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا يَبَيَّنَهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَبُهُمُ اللَّهُ
وَلِيَعْلَمُهُمُ اللَّهُجُونَ ﴿٤٥﴾

wafichao yalyoteremshwa na Mwenyezi Mungu, baada ya sisi kuyadhihirisha kwa watu katika Taurati na Injili, hao Mwenyezi Mungu Atawafukuza kutoka kwenye rehema Yake, na viumbwe wote watawaapiza laana.

- 160.** Isipokuwa wale waliorudi hali ya kutubia makosa yao, wakarekebisha waliyoyaharibu na wakayabainisha waliyoyaficha. Hao nitazikubali toba zao na nitawalipa kwa kuwasamehe. Na mimi ni Mwenye kukubali mno toba ya mwenye kutubia kati ya waja Wangu na ni Mwenye huruma kwao kwa kuwapa taufiki ya kutubia na kukubali toba kutoka kwao.

- 161.** Hakika wale waliokanusha imani na wakaficha haki na wakaendelea hivyo mpaka kufa kwao, juu yao kuna laana ya Mwenyezi Mungu na Malaika na watu wote kwa kuwatoa kwenye rehema Yake.

- 162.** Watadumu kwenye laana na Moto. Hawatapunguziwa adhabu, wala hawatapumzishwa na kungojewa kwa udhuru wowote watakaoutoa.

- 163.** Na Mola wenu, enyi watu, ni Mola Mmoja Aliyepwekeka katika dhati Yake, majina Yake, sifa Zake na vitendo Vyake na uja wa viumbwe Vyake Kwake. Hapani apasaye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye, Mwingi wa rehema, Mwenye kusifika kwa sifa ya rehema katika dhati Yake, vitendo Vyake kwa waja Wake wote, na Mwenye kuwarehemu waumini.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَنَوْا فَأُولَئِكَ
أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَإِنَّ الْقَوْمَ الرَّجِيمَ ﴿١٦١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَا قُوَّا وَهُمْ كُفَّارٌ
أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿١٦٢﴾

خَلِيلِينَ فِيهَا لَا يُخْفَى عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٣﴾

وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَحْدَهُ إِلَهُ الْأَهْمَرُ الرَّحْمَنُ
الْرَّجِيمُ ﴿١٦٤﴾

164. Hakika, katika kuumba mbingu kwa kuzifanya ziinuke juu na ziwe kunjufu, na ardhi kwa majabali yake, mabonde yake na bahari zake, na katika kutafautiana usiku na mchana kwa urefu na ufupi, giza na muangaza, na kuandamana kwao kwa kila mmoja kukaa pahali pa mwingine, na katika majahazi yanayopita baharini, yanayobeba vitu vinavyowanufaisha watu, na katika maji ya mvua Aliyoyateremsha Mwenyezi Mungu kutoka mbinguni, Akaipa uhai ardhi kwa maji hayo ikawa rangi ya kijani yenye kupendeza baada ya kuwa kavu isiyokuwa na mimea, na vile Alivyoeneza Mwenyezi Mungu humo kila kitambaacho juu ya ardhi hiyo, na katika yale Aliywaneemesha kwayo ya kuugeuza upepo na kuuelekeza, na katika mawingu yanayopelekwa baina ya mbingu na ardhi, hakika, katika dalili zote hizo zilizopita, pana alama za upweke wa Mwenyezi Mungu na ukubwa wa neema Zake kwa watu wanaolewa sehemu za hoja na wanaozifahamu dalili za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka juu ya upweke Wake na kustahiki Kwake Peke Yake kuabudiwa.
165. Pamoja na hizi hoja za kukata, kinatoka kikundi cha watu wakichukua, badala ya Mwenyezi Mungu, masanamu na wategemewa wakiwafanya ni kama Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kuwapa mapenzi, heshima na twaa, Mambo yasiyostahiki kufanyiwa isipokuwa

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخِذِ الْفَلَكَ أَلَّا يُجَزِّي فِي
الْأَيَّلِ وَالثَّهَارِ وَالْفَلَكِ أَلَّا يُجَزِّي فِي
الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ
السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَخْيَاهُ أَلَّا يُرَدَّ بَعْدَ
مَنْ زَهَرَ وَبَشَّرَ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَنَصَرِيف
الْرِّيحَ وَالسَّحَابَ الْمُسَحَّرِينَ السَّمَاءَ
وَالْأَرْضَ لَأَيْكِتِ لِقَوْمٍ يَعْقُلُونَ ﴿١٦٤﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنَدَادًا
يُجْهُونَهُمْ كَحْبِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُ
جُهَاحًا اللَّهُ وَلَوْسَرِي الْلَّذِينَ ظَلَمُوا إِذ
يَرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْفُؤَادَةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

Mwenyezi Mungu Peke Yake.
 Na Waumini, mapenzi yao kwa
 Mwenyezi Mungu ni makubwa zaidi
 kuliko mapenzi ya hawa makafiri
 kwa Mwenyezi Mungu na kwa
 waungu wao. Sababu Waumini
 wamemtakasia Mwenyezi Mungu
 mapenzi yao yote. Na hao makafiri
 wamemshirikisha Mwenyezi Mungu
 katika mapenzi. Na lau wangalijua
 wale waliojidhulumu nafsi zao kwa
 kumshirikisha Mwenyezi Mungu
 katika maisha ya kidunia, pindi
 watakapoiona adhabu ya Akhera,
 kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye
 Peke Yake Mwenye nguvu zote na
 kwamba Mwenyezi Mungu ni mkali
 wa adhabu, hawangaliwafanya
 wasiokuwa Mwenyezi Mungu kuwa
 ni waungu wakawa wanawaabudu,
 badala ya Mwenyezi Mungu, na
 kujikurubisha nao Kwake.

- 166.** Watakapoiyona adhabu ya
 Akhera, watajitenga wale viongozi
 waliofuatwa kujiepusha na wale
 waliowafuata katika ushirikina
 na zitawakatikia wao aina zote za
 mawasiliano waliyojifungamanisha
 nayo duniani: ya ujamaa, ufuasi, dini
 na mengineyo yasiyokuwa hayo.

- 167.** Na wale wafuasi watasema,
 «Twatamani tuwe na marejeo ya
 duniani, ili tutangaze kujitenga
 kwetu na hawa viongozi kama
 walivyotangaza kujitenga kwao na
 sisi.» Na kama Alivyowaonesha
 Mwenyezi Mungu ukali wa adhabu
 Yake, Siku ya Kiyama, Atawaonesha

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ أَتَّقْوَ مِنَ الَّذِينَ أَتَّبَعُوا
 وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَنَقَطَعَتْ بِهِمْ
 الْأَسْبَابُ

﴿١٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَتَّبَعُوا لِوَّلَيْهِ الْأَكَرَةَ
 فَنَتَرَأَ مِنْهُمْ كَمَا تَرَى وَلَمْ يَأْكِنْ ذَلِكَ
 يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَتِ عَلَيْهِمْ
 وَمَا هُمْ بِخَرِيجِينَ مِنَ النَّاسِ

﴿١٨﴾

vitendo vyao viovu kuwa ni majuto kwo. Na hawatakuwa ni wenye kutoka Motoni kabisa.

- 168.** Enyi watu, kuleni katika riziki ya Mwenyezi Mungu, iliyoko kwenye ardhi, ile ambayo Amewahalalishia nyinyi, nayo ni iliyotohara isiyokuwa najisi, inayonufaisha isiyodhuru wala msifuate njia za Shetani katika kuhalalisha, kuhamlisha, uzushi na maasia. Hakika Yeye ni adui yenu mwenye uadui uliyo wazi.
- 169.** Hakika Shetani anawaamuru mfanyi kila sampuli ya dhambi baya linalowatia uovuni, na kila maasia yenye upeo wa uchafu, na mumzulie Mwenyezi Mungu urongo, kama kuhamlisha halali na mangineyo, pasi na ujuzi wowote
- 170.** Na pindi Waumini wasemapo, wakiwanasihi viongozi wa upotofu, «Fuatani Aliyoyateremsha Mwenyezi Mungu mionganii mwa Qur’ani na uongofu,» wao huendelea kuwa wakakamavu katika kuwaigiza wakale wao washirikina, huku wakisema, «Hatuftati dini yenu, bali tunayafuata yale tuliyowakuta wazazi wetu wakiyafanya.» Wanawafuata baba zao hata kama walikuwa hawaelewi chochote kutoka kwa Mwenyezi Mungu wala hawana muelekeo wowote?
- 171.** Na sifa za waliokufuru na wale walinganizi wao katika uongofu na imani ni kama sifa ya mchunga anayewapigia kelele wanyama na

يَأَيُّهَا النَّاسُ كُلُّ أَمْسَاكِ الْأَرْضِ حَلَّا
كَيْبَىٰ وَلَا تَشْعُوْ خُطُورَتِ الشَّيْطَنِ
إِنَّهُ لَكُفُّرٌ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِالسُّوَءِ وَالْمُحْشَأَ وَأَنْ
تَنْهُوْ إِلَيْهِ أَنْهُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَتَبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ
نَسْتَعِنُ مَا فَيْنَا عَلَيْهِ إِبَاهَنَا أَوْ لَوْكَانَ
ءَابَا وَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

وَمَثْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثْلِ الَّذِي يَنْتَعِنُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَادُعَاءَ وَنَدَاءَ صُمْبَكْهُ عَنِ
فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

kuwakaripia, hali wao hawaelew
maana ya maneno yake isipokuwa
wanasikia mwito na mlio wa sauti
tu. Makafiri hao ni viziwi wameziba
masikizi yao wasisikie haki, ni
mabubu wamezifunga ndimi zao
wasiitamke haki, ni vipofu macho
yao hayazioni hoja za haki zilizo
wazi. Kwa hivyo, wao hawatumii
akili zao kwa mambo yenze kuwafaa.

172. Enyi Waumini, kuleni katika
vyakula mnavyovipenda vilivyo
halali ambavyo tumewaruzuku,
wala msiwe kama makafiri amba
wanaviharamisha vizuri na
kuvihalalisha viovu na mumshukurie
Mwenyezi Mungu neema Zake
kubwa kwenu kwa nyoyo zenu,
ndimi zenu na viungo vyenu, iwapo
kwa kweli nyinyi mnafuata amri
Yake, ni wenye kusikia na kumtii
Yeye, mnamuabudu Yeye Peke Yake
Asiyekuwa na mshirika.

173. Hakika Mwenyezi Mungu
Amewaharamishia nyinyi
kinachowadhu, kama mfu
ambaye hakuchinjwa kwa njia ya
kisheria, na damu inayotiririka, na
nyama ya nguruwe, na vichinjwa
ambavyo vilikusudiwa asiyekuwa
Mwenyezi Mungu. Na katika
wema wa Mwenyezi Mungu na
usahilishaji Wake kwenu ni kwamba
Amewahalalishia nyinyi kuvila vitu
hivi vilivyo haramishwa wakati wa
dharura. Hivyo basi, yoyote ambaye
dharura ilimpelekea kula kitu katika

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُّوْمَنْ طَيِّبَتِ
مَارَزَقَنَكُمْ وَأَشْكَرُوا لَهُ إِنْ كُنْتُمْ
إِنَّمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّمَا حَرَمَ عَيْنَكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْأَخْنَزِيرِ وَمَا أَهْلَكَهُ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَ
غَيْرَ بَاغِ وَلَا عَادِفًا إِنَّمَا عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

hivyo, pasi na kuwa ni mwenye kudhulumu katika kula kwake kwa kupitisha kipimo cha haja yake, wala kuikiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu katika yale aliyohalalishiwa, basi huyo hana dhambi kwa hilo. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe waja Wake, ni Mwenye huruma kwao.

174. Hakika wale wafichao yale Aliyoyeremsha Mwenyezi Mungu katika vitabu vyake mionganini mwa sifa za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na mengineyo ya haki na wakawa na pupa la kuchukua badali ndogo ya pambo la maisha ya duniani kama malipo ya kuficha hayo. Hawa hawakili kile wakilacho kwa kuficha haki isipokuwa moto wa Jahanamu utakaokuwa ukiwaka kwa ukali katika matumbo yao. Wala Mwenyezi Mungu Hatasema nao Siku ya Kiyama kwa hasira Zake na machukivu Yake juu yao, wala Hatawatakasa na uchafu wa madhambi yao na ukafiri wao, na itawapata adhabu iumizayo.

175. Hao wanaosifika na sifa hizi wamechagua upotevu wakaacha uongofu, na wakachagua adhabu ya Mwenyezi Mungu wakaacha msamaha wake. Ni ujasiri ulioje wao wa kuchagua Moto kwa kufanya vitendo vya watu wa Motoni! Anastaajabu Mwenyezi Mungu kwa kujitokeza kwao kulifanya hilo. Basi

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَرَسَّارُونَ بِهِ ثُمَّ نَأْقِلُهُ أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي مُطْوِنِهِمْ إِلَّا أَنَّهُرَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمةَ وَلَا يُرَكِّبُهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَشْرَقَ اللَّهُ

بِالْهُدَى وَأَعْذَابٍ بِالْغَفَرَةِ فَمَا

أَصْبَرَهُمْ عَلَى الْأَنْسَارِ

oneni ajabu, enyi watu, juu ya ujasiri wao na uvumilivu wao kwenye Moto na kukaa kwao humo. Maneno haya yametumika kwa njia ya kuwatweza na kuwachezea.

176. Adhabu hiyo ambayo wamestahili iwapate, ni kwa kuwa Mwenyezi Mungu Ameteremsha Vitabu Vyake, kwa Mitume Wake, vikiwa ni vyenye kukusanya haki iliyo wazi, wakaikanusha haki hiyo. Na kwa hakika, wale waliohitafiana katika Kitabu, wakaamini baadhi yake na kukanusha baadhi yake, wako katika ugonvi na mfarakano ulio mbali na uongofu na usawa.

177. Hapana kheri, mbele ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, kuelekea kwenye Swala upande wa mashariki na magharibi, iwapo hilo halitokamani na amri ya Mwenyezi Mungu na sheria Yake. Hakika kheri yote iko katika imani ya aliyemuamini Mwenyezi Mungu na akamkubali kuwa Ndiye muabudiwa, Peke Yake, Hana mshirika Wake, na akaiamini Siku ya kufufuliwa na Malipo, na akawaamini Malaika wote na vitabu vyote vilivyoteremshwa, na Mitume wote bila kubagua, na akatoa mali yake kwa hiyari yake, pamoja na kuwa anayapenda sana, kuwapa jamaa zake na mayatima wenye uhitaji waliofiliwa na wazazi wao hali wao wako chini ya umri wa kubaleghe, na akawapa masikini ambao ufukara umewaelemea, na

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَبَ بِالْحُقُوقِ وَإِنَّ الَّذِينَ
أَخْتَلُوا فِي الْكِتَبِ لَفِي شَقَاقٍ يَعِدُونَ
(١٧)

* لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُؤْلِمُ وُجُوهَكُمْ فَإِنَّ
الْمُشْرِقَ وَالْمَغْرِبَ وَلَا كُنَّ الْبِرَّ مِنْ عَامِنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَبِ
وَالثَّيْمَنَ وَأَقَى الْمَالَ عَلَى حِبْهِهِ دُوَيِّ الْقُرْبَى
وَالْيَتَمَّ وَالْمَسِكِينَ وَأَبْنَاءِ السَّبِيلِ وَالسَّاَلِينَ
وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَإِقَادَ الرَّكْوَةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ يَعْهِدُهُمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ
فِي أَبْلَاسِهِ وَالضَّرَاءِ وَجِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ
(١٧)

wasafiri wanaohitaji walio mbali na
watu wao na mali yao, na waombaji
ambao imekuwa ni dharura kwao
kuomba kwa uhitaji wao mkubwa, na
akatoa mali yake katika kuwakomboa
watumwa na mateka, na
akasimamisha Swala na akatoa zaka
za faradhi, na wale wenye kutekeleza
ahadi, na mwenye kusubiri katika
hali ya ufukara wake na ugonjwa
wake na katika vita vikali. Hao
wenye kusifika kwa sifa hizo, ndio
waliokuwa wakweli katika imani zao,
na wao ndio waliojikinga mateso ya
Mwenyezi Mungu wakajiepusha na
vitendo vya kumuasi.

178. Enyi mliomuamini Mwenyezi
Mungu na Mtume Wake na mkafanya
vitendo vinavyoambatana na Sheria
ya Mwenyezi Mungu Aliofanya
faradhi kwenu kwamba mlipize
kisasi kwa muuaji aliyeua kwa
kukusudia, kwa sharti ya kufanya
usawa na kufananisha malipo:
auawe muungwana kwa kumuua
mfano wake, na mtumwa kwa mfano
wake, na mwanamke kwa mfano
wake. Na yule atakayesamehewa
na msimamizi wa aliyeuawa kwa
kumuondolea kissasi na kutosheka
kwa kuchukua dia, nayo ni kiwango
cha mali maalumu akitoacho mhalifu
kikiwa ni badali ya kusamehewa, ni
juu ya pande mbili zijilazimishe tabia
njema: yule msimamizi adai diya
yake bila kutumia nguvu, na yule
muuaji ampatiye haki yake kwa wema

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتُبْ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ
فِي الْقَتْلِ إِنَّمَا يَحْرُمُ الْمُحْرِمَ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَى
بِالْأُنْثَى فَمَنْ عَفَى لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَإِنَّمَا
يَعْلَمُ الْمَعْرُوفُ وَإِنَّمَا إِلَيْهِ يَأْتِي الْحُسْنَى فَلَا تَحْفِظْ
مَنْ زَيَّكُمْ وَرَحْمَةً فَمَنْ أَعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ
فَلَهُ، عَذَابُ أَلِيمٌ

bila kuchelewesha wala kupunguza. Msamaha huo, pamoja na kupokea hiyo dia, ni masahilisho ya Mola wenu na ni huruma kwenu kwa ule usahali na kujinufaisha. Hivyo basi, mwenye kumuua muuaji baada ya msamaha na kupokea dia, atapata adhabu kali ya kuuawa kwa njia ya kisasi duniani au kutiwa Motoni Akhera.

- 179.** Na hakika katika kuwekwa sheria ya kisasi na utekelezaji wake kwa kutarajia kufikia uchaji Mwenyezi Mungu na kumuogopa kwa kumtii daima, kuna maisha ya amani kwenu, enyi wenyewe akili timamu..

- 180.** Mwenyezi Mungu Amewafaradhia nyinyi, iwapo mmoja wenu zimedhihiri kwake alama za mauti na vitangulizi vyake, akiwa ameacha mali, atoe wasia wa sehemu ya mali yake iyende kwa wazazi wake wawili na jamaa zake alio karibu naye, pamoja na kuchunga uadilifu, asimuache masikini na akatoa wasia wake kwa tajiri, wala wasia wake usizidi thuluthi ya mali. Hiyo ni haki thabiti ambayo wenyewe kumcha Mwenyezi Mungu waitenda. Hii ilikuwa kabla ya kuteremka zile aya ambazo Mwenyezi Mungu aliweka fungu la kila mrith.

- 181.** Yule atakaye kuubadilisha wasia wa maiti baada ya kuusikia kutoka kwake kabla hajafariki, dhambi litakuwa ni la yule aliyebadilisha na kugeuza. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuusikia wasia wenu na maneno yenu,

وَلَكُمْ فِي الْقَصَاصِ حَيَاةٌ يَأْتُونَ الْآتَبِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ
إِنْ تَرَكَ خَيْرًا وَالْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنَ وَالْأَقْرَبَيْنَ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨﴾

فَمَنْ بَدَأَهُ وَبَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى
الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ ﴿١٨﴾

ni Mjuzi zaidi wa yale yanayofichwa na nyoyo zenu kuhusu kuelekea upande wa haki na uadilifu au ujeuri na udhalimu, na Atawalipa kwa hilo.

182. Basi yoyote atakayejua kuwa mwenye kuusia amepinduka, kwa kuiacha haki katika wasia wake kwa njia ya kukosea au kukusudia, akamnasihi mtoaji wasia, wakati wa kutoa wasia, afanye uadilifu, na iwapo hilo halikuwa akaleta upatanishi kati ya pande zinazohusika kwa kugeuza wasia ili ulingane na Sheria, basi atakuwa hana dhambi katika kupatanisha huku. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kuwasamehe waja wake, ni Mwenye huruma kwao.

183. Enyi ambao mumemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mukaifuata Sheria Yake kivitendo, Mwenyezi Mungu Amewafaradhia kufunga, kama Alivyowafaradhia uma waliokuweko kabla yenu, ili mupate kumcha Mola wenu na kuweka kinga kati yenu na maasia, kwa kumtii na kumuabudu Peke Yake.

184. Amewafaradhia Mwenyezi Mungu kufunga siku zinazojulikana idadi yake, nazo ni siku za mwezi wa Ramadhani. Basi yule kati yenu atakuwa mgonjwa, ikawa ni uzito kwake kufunga, au akawa ni msafiri, basi aweza kufungua. Na itamlazimu kufunga idadi ya siku nyengine zinazolingana na idadi ya siku alizokula. Na ni juu ya wale

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُؤْسِ جَنَّةً أَوْ اشْتَأْفَ صَلَحَ
بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ
رَّجِيمٌ

يَتَائِفُ الَّذِينَ آمَنُوا كُتُبَ عَلَيْكُمْ
الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ

أَيْمَامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَّرِضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعَدَهُ مِنْ أَيْمَامٍ أُخْرَى وَعَلَى
الَّذِينَ يَطْبِقُونَهُ فَذِيَهُ طَعَامٌ مَسْكِينٌ
فَمَنْ تَطَعَّنَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَمَنْ تَصْرُمُوا
خَيْرًا لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

ambao kwao ni vigumu kufunga na ikawa inawaelemea maelemeo yasiyochukulika, kama mzee mkongwe na mngonjwa asiyetarajiwa kupoa, watoe fidiya ya kila siku ambayo watafungua, nayo ni kulisha masikini. Na yule atakayezidisha katika kiwango cha fidiya, kwa hiyari yake, basi hilo ni bora kwake. Na kufunga kwenu ni bora kwenu, pamoja na kuhimili shida, kuliko kutoa fidiya, iwapo mnazijua fadhila kubwa zipatikanazo kwenye kufunga mbele ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.

185. Mwezi wa Ramadhan ambao Ameanza Mwenyezi Mungu kuteremsha Qur'an katika usiku wa cheo na utukufu, laylatul qadr, ilii kuwaongoza watu kwenye haki. Ndani yake Amezifungua wazi dalili za uongofu wa Mwenyezi Mungu na upambanuzi baina ya haki na batili. Kwa hivyo, mtu atakayefikia mwezi huo, akawa ni mzima na mkazi wa mjini, basi na aufunge mchana wake. Mgojwa na msafiri wanaruhusiwa kufunga, kisha walipe idadi ya siku walizofungua. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anawatakia usahali na wepesi katika Sheria Zake, wala Hawatakii uzito na mashaka, na ili mupate kukamilisha idadi ya kufunga mwezi mzima na mumalize kufunga kwa kwa kumtukuza Mwenyezi Mungu katika Idi ya Mfungo na mpate kumshukuru juu ya zile neema Alizowaneemesha nazo za uongofu, taufiki na usahali.

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبِئْسَ مِنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانُ
فَمَنْ شَهَدَ مِنْكُمْ أَشَهَدَ فَإِيمَانُهُ
وَمَنْ كَانَ مَرِضاً أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعَذَّبَهُ مِنْ
أَيَّامٍ أُخْرَىٰ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ
بِكُمُ الْعُسْرَ وَلَتُكَحَّلُوا الْمَهَدَةَ
وَلَتُكَبِّرُوا لِلَّهِ عَلَىٰ مَا هَدَكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَتَكَبَّرُونَ ﴿١﴾

186. Na watakapo kukuuliza, ewe Nabii, waja Wangu kuhusu Mimi, waambie, «Mimi Niko karibu na wao, Nasikia maombi ya muombaji yoyote anaponiomba.Basi, ni wanitii Mimi katika Niliowaamrishaa nayo na Niliowakaza nayo na waniamini Mimi, wapate kuongokewa kwenye maslahi yao ya dini yao na dunia yao. Katika ayah ii pana utoaji habari kutoka Kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, kuhusu ukaribu Wake kwa waja Wake, ukaribu unaolingana na utukufu Wake.

187. Amewahalalishia Mwenyezi Mungu masiku ya mwezi wa Ramadhan kuwaingilia wake zenu. Wao ni sitara na hifadhi kwenu, na nyinyi ni sitara na hifadhi kwao. Anajua Mwenyezi Mungu kwamba nyinyi mulikuwa mkizidhiki nafsi zenu kwa kuenda kinyume na yale ambayo Mwenyezi Mungu Aliyaharimisha kwenu ya kuwaingilia wanawake baada ya Isha katika masiku ya kufunga- hilo lilikuwa mwanzo wa Uislamu-, Mwenyezi Mungu Alikubali toba yenu na Akawatolea nafasi kwa hili jambo. Basi sasa waingilieni na mtafute kile Alichowakadiria Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa watoto, na kuleni na kunyweni mpaka ujitekeze kwenu mwangaza wa asubuhi utengane na weusi wa usiku kwa kujitekeza alfajiri ya kweli. Kisha kamilisheni kufunga kwa kujizuia na venye kutangua

وَإِذَا سَأَلَكُ اللَّهُ عَبْدًا عَنِ فِي الْأَرْضِ أَجِيبْ
دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَكَنْ فَلَيَسْتَجِيبُوا لِي
وَلَيُؤْمِنُوا لَعَلَّهُمْ يَرْسُدُونَ ﴿١٨٧﴾

أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامَ الْرَّفِثَ إِنْ
نَسَاءٌ مُّكْرَهَةٌ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَشْمَالٍ إِنْ
لَهُنَّ عِلْمَ اللَّهِ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنْفُسُكُمْ كُمْ قَنَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَاعَنْكُمْ
فَالْقُنْبُشُرُوْهُنَّ وَأَنْتُعْوَاماً كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ
وَكُلُّوا وَأَشْرُوْهُنَّ حَتَّىٰ يَبْيَنَ لَكُمُ الْحِلْطَةُ
الْأَبْيَضُ مِنَ الْحِلْطَةِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجَرِ
ثُمَّ أَتَمُوا الصِّيَامَ إِلَى الْآيَلِ وَلَا تُبْشِرُوهُنَّ
وَأَنَّمَّ عَكْفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
فَلَا نَقْرَبُوْهَا كَذَلِكَ يَبْيَنُ اللَّهُ أَيْمَنَهُ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٨﴾

mpaka kuingia usiku kwa kutwa jua. Wala musiwaingilia wake zenu, au kufanya kitu cha kusababisha kuwaingilia, iwapo muko kwenye itikafu misikitini, sababu hilo laharibu itikafu- nako ni kukaa msikitini kwa muda maalumu kwa nia ya kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka-. Hukumu hizo, ambazo mwenyezi Mungu Amezifanya ni Sheria kwenu, ndiyo mipaka Yake itenganishayo kati ya halali na haramu. Basi msiikaribie, ili msije mkaingia katika haramu. Kwa mfano wa ubainifu huu ulio wazi, Mwenyezi Mungu Anazifafanua aya Zake na hukumu Zake kwa watu, ili wamche na kumuogopa.

- 188.** Na wasile baadhi yenu mali ya wengine kwa njia ya batili, kama kuapa yamini la urongo, kunyang'anya, kuiba, kuhonga, kula riba na mfano wa hayo. Wala msipeleke kwa mahakimu hoja potofu ili mpate kula kwa njia ya utesi mali ya kikundi cha watu wengine kwa njia ya batili, hali ya kuwa nyinyi mnajua uharamu wa hilo juu yenu.

- 189.** Wanakuuliza watu wako, ewe Nabii, kuhusu miezi michanga na kubadilika hali zake. Waambie, Mwenyezi Mungu Ameifanya miezi kuwa ni alama za watu kujua nyakati za ibada zao zilizowekewa wakati, mfano wa Saumu na Hija, na nyakati za kuamiliana kwao. Kheri haiko katika mambo mliyoyazowe wakati wa ujahilia na mwanzo wa Uislamu

وَلَا تَأْكُلُ أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَطْلَى
وَتَدْلُوْبَاهَا إِلَى الْحَسَارَ لَتَأْكُلُوا فِرِيقًا
مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْرِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

*يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلَةِ قُلْ هُنَّ مَوَاقِبُ
اللَّنَّاسِ وَالْحِجَّةِ وَلَيْسَ الْبَرُّ بِأَنْ تَأْتِيُ
الْبَيْوَتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَيْسَ أَلِّيَّ مِنْ
أَنْقَافَهُ وَلَيْسَ الْبَيْوَتَ مِنْ أَبْوَابِهَا
وَأَنْسَفُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿١٩﴾

ya kuingia majumbani kupitia kwa nyuma, wakati mnapotia nia ya Hija au ya Umra, mkidhani kwamba huko ndiko kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu. Lakini kheri ni kile kitendo cha mwenye kumcha Mwenyezi Mungu na akajiepusha na maasia. Na ingieni majumbani kupitia kwenye milango yake wakati mnapohirimia Hija au Umra. Na muogopeni Mwenyezi Mungu katika mambo yenu yote ili mupate kufaulu kuyapata yote mnayoyapenda ya kheri ya dunia na ya Akhera.

190. Na piganeni, enyi Waumini, ili kuinusuru dini ya Mwenyezi Mungu, na wale wanaopigana na nyinyi, wala msifanye yaliyokatazwa ya kukatakata viungo, kufanya hiyana (ya kuchukua kitu katika ngawira kabla ya kugawanywa), kumuua asiyefaa kuuawa mionganoni mwa wanawake, watoto, wazee na wanaoingia kwenye hukumu yao. Hakika Mwenyezi Mungu Hawapendi wale wanaokiuka mipaka Yake na kuyahalalisha yalioharamishwa na Mewnyezi Mungu na Mtume Wake.

191. Na waueni wale wanaopigana na nyinyi mionganoni mwa Washirikina popote mtakapowakuta, na muwtoe kutoka pahali walipowatoa, napo ni Maka. Na fitina, ambayo ni ukafiri na ushirikina na kuwazuia watu na Uislamu, ni mbaya zaidi kuliko nyinyi kuwaua wao. Wala msiwaanzie vita katika Msikitii wa Haramu, kwa

وَقَاتُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
يُقْتَلُونَ كُمْ وَلَا تَنْتَدِرُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِلِينَ ﴿١٩١﴾

وَقَاتُلُوهُمْ حَيْثُ شَفَقُتُمُوهُ وَأَخْرِجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ
أَخْرَجُوكُمْ وَالْفَتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ القَتْلِ وَلَا يُقْتَلُوهُمْ
عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَيْثُ يُقْتَلُوكُمْ فِيهِ فَإِنَّ
قَتْلَوْكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾

kuheshimu sehemu zake tukufu, mpaka wao wawaanzie vita humo. Na iwapo watawapiga vita katika Msikiti wa Haramu, basi waueni hapo. Mfano wa malipo hayo ya kutisha yatakuwa ndiyo malipo ya Makafiri.

192. Na iwapo watayaacha yale walionayo ya ukafiri na ya kuwapigeni vita kwenye Msikiti wa Haramu na wakaingia katika Imani, kwa hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwasamehe waja Wake, ni Mwenye huruma na wao.

193. Na endeleeni, enyi Waumini, kuwapiga vita washirikina wafanyao uadui mpaka kusiweko tena kuwafitini Waislamu na dini yao wala kumshirikisha Mwenyezi Mungu, na ibakie dini kuwa ni ya Mwenyezi Mungu Peke Yake, hali ya kuwa safi, haabudiwi yoyote pamoja na Yeye. Na iwapo watakomeka na ukafiri na vita, basi komekeni nao. Kwani mateso hayawi ela kwa wale wanaoendelea na ukafiri wao na uadui wao.

194. Kuwapiga kwenu vita, enyi Waumini, hao washirikina, katika mwezi ambao Mwenyezi Mungu Ameharamisha vita, ni malipo ya wao kuwapiga nyinyi vita mwezi mtukufu. Na yule anayeukeuka yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu ya pahali na zama, atapewa mateso yanayofanana na kitendo chake na yanayotokana na jinsi ya kosa alilolifanya. Basi atakayewafanyia uadui kwa vita au chinginecho, wapeni adhabu

فَإِنْ أَنْتَ هُنْوَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٣﴾

وَقَاتُلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً وَلَا يَكُونَ الَّذِينَ يَلِهُ
فَإِنْ أَنْتَ هُنْوَ فَلَا عُدُونَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٤﴾

السَّهُرُ لِلْأَنْوَارِ إِنَّ السَّهُرَ لِلْخَرَامِ وَالْخَرَمُ قَصَاصٌ فَمِنْ
أَعْتَدَى عَيْنَكُمْ فَأَعْتَدُوا عَيْنَهُ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَى
عَيْنَكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٥﴾

ifananayo na uovu wao, wala pasiwe na dhiki kwenu kuhusu hilo. kwa sababu wao ndio wenyewe kuanza uadui. Na muogopeni Mwenyezi Mungu na msipitishe kipimo cha kufanana kuadhibu. Na juenu kuwa Mwenyezi Mungu Yuko pamoja na wale wamchao na wanaomtii kwa kutekeleza Aliyoyafanya faradhi na kuyaepuka Aliyoyafanya haramu.

195. Na endeleeni, enyi Waumini, kutoa mali kwa kuinusuru dini ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kupigana jihadi katika njia yake. Wala msiziingize nafsi zenu kwenye maangamivu kwa kuacha jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu na kuacha kutoa katika njia Yake. Na fanyeni wema katika kutoa na kutii, na mzifanye amali zenu zote ni zenyewe kutakasika kwa kukusudiwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Kwa hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda watu wenyewe kutakasa nia na kufanya wema.

196. Na tekelezeni Hija na Umra ziwe zimekamilika, zimetakasika na kukusudiwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Na iwapo kitwazuia, kwenda kuzikamilisha baada ya kuzihirimia, kizuizi chochote, kama adui na ugonjwa, lililo wajibu kwenu ni kuchinja kitakacho kuwa chepesi kwenu mionganoni mwa ngamia, ng'ombe, mbuzi au kondoo, hali ya kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, ili mpate kutoka katika ihramu zenu kwa kunyoa nywele za

وَلَمْ يَقُولُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُنْقُلُوا بِأَنْدِيزَةٍ كُلَّ الْأَنْتَهَى لَكُمْ وَأَخْسِرُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
وَلَمْ يَقُولُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُنْقُلُوا بِأَنْدِيزَةٍ كُلَّ الْأَنْتَهَى لَكُمْ وَأَخْسِرُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
الْمُسْتَيْسِرَ مِنْ أَهْدِي وَلَا تُنْقُلُوا وَسَكُونٌ حَتَّى يَأْتِي
الْهَدِيْهُ هَلَّهُ رَبِّنَا مَنْ كُمْرَمَصَا أَوْ نِيَهُ أَذْنَى
رَأْيِهِ فَهَذِهِ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا
أَمْتَنْتُمْ فَنَتَسَعُ بِالْعُمَرَ إِلَى الْحَجَّ فَمَا أَسْتَيْسِرَ
مِنْ أَهْدِي قَمْنَ لَمْ يَجِدْ فَصَيَامٌ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فِي
الْحَجَّ وَسَبْعَةُ إِذَا رَجَعْتُمْ بِتِلْكَ عَشَرَةً كَامِلَةً ذَلِكَ
لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ دُرَجَاتِ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَلَمْ يَقُولُ اللَّهُ وَأَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

kichwa au kuzipunguza. Wala msinyoe vichwa vyenu, mkiwa mumezuiwa, mpaka mwenye kuzuiwa amchinje mnyama wake pale pahali alipozuiwa kisha ajitoe kwenye ihramu yake kama alivyochinja Mtume(S.A.W) hapo Hudaibiya kisha akanyoa kichwa chake. Na asiyekuw yule aliyezuiwa, hatachinja mnyama wake mpaka afike ndani ya eneo la tukufu la Maka, ambapo ndipo pahali pake, sku ya idi ambayo ni siku ya kumi na siku zifuatazo za Tashrîq. Na ambaye kati yenu atakuwa mngonjwa au ana udhia katika kichwa chake akawa anahitajia kunyoa, naye yuko kwenye ihramu, basi atanyoa na ni juu yake atoe fidya: afunge siku tatu au awape sadaka masikini sita, kila mmoja nusu pishi ya chakula, au achinje mbudi au kondoo awape mafukara wa eneo tukufu la Maka. Na pindi mtakapo kuwa kwenye hali ya amani na afya, basi atakaye kujistarehesha kwa kufanya Umra ndani ya Hija, nako ni kuihalishia mambo alioharamhshiwa kwa sababu ya ihramu baada ya kumaliza Umra yake, inampasa kuchinja kiwezekanacho katika wanyama. Na yule aliyekosa mnyama wa kuchinja, itamlazimu afunge siku tatu ndani ya miezi ya Hija na siku saba mtakapo kumaliza amali za Hija na mkarudi kwenu; hizo ni siku kumi kamili, hapana budi kuzifunga. Mnyama huyo wa kuchinjwa, na yale yaliyopasa juu yake ya kufunga, ni kwa yule ambaye

watu wake si wakazi wa ardhi tukufu ya Haram. Na muogopeni Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na mujilazimishe kuzitekeleza amri Zake na kujiepusha na Makatazo Yake, na mjue kwamba Mwenyezi Mungu ni mkali wa mateso kwa yule aendaye kinyume na amri Zake na na kufanya Aliyoyakemea.

197. Wakati wa Hija ni miezi ijulikanayo, nayo ni Mfungomosi, Mfungopili na siku kumi za Mfungotatu. Basi mwenye kujilazimisha nafsi yake kuhiji ndani ya miezi hiyo, kwa kutia nia ya kuhirimia Hija, ni haramu kwake kuundama na vitangulizi vyake vya kimaneno na kivitendo. Pia ni haramu kwake kutoka kwenye twaa ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa kutenda maasia, kubishana, katika Hija, kuletako hasira na chuki. Na wema wowote mnaoufanya, Mwenyezi Mungu Anaujua, na Atamlipa kila mtu kwa amali yake. Na jichukulieni akiba ya chakula na kinwaji kwa safari ya Hija, na akiba ya amali njema kwa nyumba ya Akhera. Hakika akiba iliyo bora zaidi ni kumuogopa Mwenyezi Mungu. Basi niogopeni, enyi wenze akili timamu.

198. Hapana ubaya wowote kwenu kutafuta riziki itokayo kwa Mola wenu, kwa kupata faida ya biashara, ndani ya siku za Hija. Basi mtakapo kuondoka, baada ya kutwa juu, mkirejea kutoka Arafa- napo ni pahali ambapo Mahujaji husimama

الْحَجَّ أَشْهُرٌ مَعْلُومٌ فَمَنْ فَرَضَ
فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثٌ وَلَا سُوْقٌ
وَلَا حِدَالٌ فِي الْحَجَّ وَمَا نَفَعَ لَوْمَانٌ
خَيْرٌ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ
الرِّزَادِ الشَّقَوْيَ وَأَشْقَوْنَ يَتَأْوِلُ الْأَلْبَابَ

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا
فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفْضَلْتُمْ قِرْ
عَرَفَاتٍ فَادْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَسْعَرِ
الْحَرَامَ وَادْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُكُمْ
وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمْ يَنْأِ الصَّالِحُونَ

siku ya tisa ya Mfungotatu-, mtajeni Mwenyezi Mungu kwa kuleta Tasbih, Talbiyah(Labbaika Allāhumma labbaika..) na dua katika sehemu tukufu ya Al-Mashcar al-Harām: Muzdalifa. Na mumtaje Mwenyezi Mungu kwa njia ya kisawa Aliyowaongoza nayo. Na mlikuwa kabla yauongofu huo mko katika upotevu, hamuijui haki.

199. Na iwe kuondoka kwenu kutoka kisimamo cha Arafa, ambapo ndipo alipoondoka Ibrahim, amani imshukie, ni katika hali ya kumkhalifu, kwa hilo, yule asiyesimama hapo mionganoni mwa watu wa zama za ujinga. Na muombeni Mwenyezi Mungu Awasamehe madhambi yenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwaghufiria waja wake waombao maghfira, wanaotubia, ni mwenye huruma kwao.

200. Basi mtakapokamilisha ibada yenu na mkamaliza amali zenu za Hija, mtajeni Mwenyezi Mungu na mumsifu kwa wingi kama vile mnavyotaja fahari za wazee wenu na zaidi ya hivyo. Kwani wamo mionganoni mwa watu kikundi ambacho hima yao yote ni dunia. Hapo, wao huomba wakisema, «Ewe Mola wetu, tupe duniani afya, mali na wana.» Hao hawana Akhera hisa wala fungu lolote, kwa kuipuza Akhera na kujishughulisha na dunia tu.

ثُمَّ أَفِيصُوْمٌ حَيَّثُ أَقَاصَ الْأَنَاسُ
وَأَسْتَعْفِرُوْلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَنْ فُورٍ
تَحِيمٌ

إِذَا أَضَيْتُمْ مَنِسَكَكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ
كَذَكْرِكُفَاءَابَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذَكْرًا
فِيمَ الْأَنَاسُ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي
الَّذِينَ أَوْمَلَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقِهِ

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا نَنَافِ
الْدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٦﴾

201. Na mionganini mwa watu kuna kikundi chenye Imani kinachosema katika dua yake, «Mola wetu, tupe duniani afya, mali, elimu inufaishayo, vitendo vyema na mengineyo katika mambo ya dini na dunia. Na katika Akhera, tupe Pepo na utuepushie adhabu ya Moto.» Dua hii ni mionganini mwa dua zilizokusanya. Kwa hivyo, ilikuwa ni dua ambayo Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alikuwa akiiyomba mara nyingi zaidi, kama ilivyothibiti kwenye Sahihi Mbili: ya Bukhari na ya Muslim.

202. Wale wenye kuomba dua hii wana thawabu kubwa kwa sababu ya amali njema walizozichuma. Mwenyezi Mungu ni mwepesi wa kuvihesabu vitendo vya waja wake na Mwenye kuwalipa navyo.

203. Na mtajeni Mwenyezi Mungu kwa kuleta Tasbihi na Takbiri, katika siku chache, nazo ni siku za tshriq: siku ya kumi na moja, kumi na mbili na kumi na tatu za mwezi wa Mfungotatu. Atakaye kufanya haraka kuondoka Mina kabla ya kutwa jua la siku ya kumi na mbili, baada ya kurusha vjiwe, hana makosa. Na yule atakaye kuchelewa kwa kulala Mina kungojea mpaka arushe vijiwe siku ya kumi na tatu, pia hana makosa, kwa aliyemcha Mwenyezi Mungu katika Hija yake. Na kuchelewa ni bora zaidi, maana huko ni kujiangzeza mapato katika

أَوْلَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مَمَّا كَسَبُوا
وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٧﴾

*وَادْكُرُوا اللَّهَ فِتْ أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ
تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِشْرَاعَ عَلَيْهِ وَمَنْ
تَأَخَّرَ فَلَا إِشْرَاعَ عَلَيْهِ لِمَنْ آتَقَ وَأَنْقَرَ
اللَّهُ وَأَعْلَمُ بِالْأَكْثَمِ إِلَيْهِ تُحَشَّرُونَ ﴿٨﴾

ibada na kufuata kitendo cha Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Na muogopeni Mwenyezi Mungu, enyi Waislamu, na mumweke mbele katika amali zenu zote; na mjue kwamba nyinyi kwake Yeye Peke Yake mtakusanywa baada ya kufa kwa ajili ya kuhesabiwa na kulipwa.

- 204.** Na baadhi ya watu mionganoni mwa wanafiki yanakuvutia, ewe Mtume, maneno yake yaliyo fasaha ambayo kwayo anataka fungu la hadhi za duniani, si za Akhera, na anaapa huku akimshuhudisha Mwenyezi Mungu yaliyo moyoni mwake ya kuupenda Uislamu, hali ya kuwa yeye ana uadui na utesi mkubwa juu ya Uislamu na Waislamu. Huo ni upeo wa ujasiri juu ya Mwenyezi Mungu.
- 205.** Na anapoondoka kutoka kwako, ewe Mtume, hufanya bidii na akachangamka katika ardhi ili alete uharibifu humo na kutilifisha mazao ya watu na kuua wanyama wao. Na Mwenyezi Mungu Hapendi uharibifu.

- 206.** Na anaponasihiwa mnafiki huyo mharibifu na akaambiwa, «Mche Mwenyezi Mungu, ujihadhari na adhabu Yake na ukomeke na kuleta uharibifu katika ardhi,» huwa hakubali nasaha. Bali kile kiburi chake na mori wa kijinga humfanya kutenda maovu zaidi. Basi adhabu yenye kumtosheleza yeye na kumkifu ni Jahanamu. Na hakika uovu wa tandiko ndilo hilo.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعَجِّلُكَ فَوْلَهُ، فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشَهِّدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي
قَلْبِهِ، وَهُوَ أَلَّا يَخْصَامُ ﴿٦٤﴾

وَإِذَا تَوَلَّ لَّهُ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا
وَيَهْمِلُكَ الْحُرْثَ وَالشَّلْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الْفَسَادَ ﴿٦٥﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُ أَتَقَّ اللَّهُ أَخْذَنَهُ الْعَرَةَ بِالْأَئْمَةِ
فَحَسَبُهُ، وَجَهَنَّمُ وَلَيْسَ أَمْهَادُ ﴿٦٦﴾

- 207.** Na baadhi ya watu huziuza nafsi zao kwa kutaka radhi za Mwenyezi Mungu, kwa kupigana jihadi katika njia Yake na kujilazimisha kumtii. Na Mwenyezi Mungu ni Mpole kwa waja, Anawarehemu waja wake Waumini rehema kunjufu, katika ulimwengu wao na Akhera yao, na kuwalipa malipo mazuri zaidi.
- 208.** Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu kuwa ndiye Mola na Muhammad kuwa ndiye Mtume na Uislamu kuwa ndiyo Dini, ingieni katika sheria zote za Uislamu, hali ya kutekeleza hukumu zake zote, wala msiache chochote kati yazo, wala msiandame njia za Shetani katika yale anayowaitia ya maasia. Hakika Shetani kwenu ni adui mwenye uadui ulio wazi. Basi jihadharini naye.
- 209.** Na iwapo mtapondoka kwenye njia ya haki, baada ya kujiliwa na hoja wazi-wazi za Qur’ani na Suna, basi jueni kwamba Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika ufalme Wake, hakuna chochote kilicho nje ya mamlaka Yake, ni Mwingi wa hekima kwenye amri Zake na Makatazo yake, Anaweka kila kitu pahali pake palinganapo nacho.
- 210.** Hawangojei hawa wakaidi wenye kukanusha, baada ya kusimama dalili wazi, isipokuwa Awajie Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kushinda, kwa namna inayolingana na Yeye, Aliyetakasika na kila sifa mbaya, katika vivuli vya Mawingu Siku ya

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي فَخْسَهُ أَبْتَغِيَةً
مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٦٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَدْخُلُوْفَ
الْسَّلَامَ كَافَةً وَلَا تَثْبِطُوْخُطُوتَ
الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٨﴾

فَإِنَّ رَبَّكُمْ مَنْ بَعْدَ مَاجَاهَةِ تَكُمُ الْبَيْتَ
فَأَعْلَمُوْا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٩﴾

هُلْ يَنْظُرُوْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلْلٍ
مِّنَ الْعَمَاءِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقَضَى الْأَمْرُ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٠﴾

Kiyama ili Aamue baina yao kwa hukumu adilifu, na waje Malaika. Wakati huo, Atahukumu Mwenyezi Mungu, kati yao, hukumu Yake. Na kwake Yeye Peke Yake hurudishwa mambo yote ya viumbe.

211. Waulize, ewe Mtume, Wana wa Isrā'il wanaokufanyia ukaidi, «Ni aya ngapi zilizo wazi tulizowapa katika vitabu vyao zinazowaongoza wao njia ya haki, wakazikanusha, wakazipa nyongo na wakazipotosha kwa kuzitoa kwenye malengo yake.» Na atakayebadisha neema ya Mwenyezi Mungu, nayo ni dini Yake, na akaikanusha baada ya kuijua na hoja yake kumsimamia, basi Mwenyezi Mungu ni Mkali wa mateso kwake.
212. Wale walioukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu wamepambiwa maisha ya dunia na vilivyomo humo vyta matamanio na vilivyo tamu, na huku wao wanawafanyia shere Waumini. Na hawa wanaomcha Mola wao watakuwa juu ya Makafiri wote Siku ya Kiyama, ambapo Mwenyezi Mungu Atawatia katika Pepo ya daraja za juu na Atawateramsha Makafiri ndani ya mashimo ya Moto ya chini. Mwenyezi Mungu Anamruzuku Amtakaye, katika viumbe vyake, bila ya hesabu.
213. Watu walikuwa ni kundi moja, wameafikiana katika kumuamini Mwenyezi Mungu, kisha walitafautiana katika dini yao. Hapo ndipo Mwenyezi Mungu Aliwatumma

سَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ كُلَّهُمْ قَوْنَاءِ إِيمَانَهُمْ
وَمَنْ يَرْدُلْ نَعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُ
فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَقَابِ ﴿٦٦﴾

رُبَّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَسَخَرُونَ مِنَ
الَّذِينَ آتَيْنَاهُمْ
وَالَّذِينَ آتَقْرَأْنَا فَقَهْمُ
بِوَمَ الْفِيْكَمَةِ
وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٦٧﴾

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَكَوْنَةً فَبَعَثَ اللَّهُ
النَّبِيَّنَ مُبَشِّرًا وَمُنذِرًا وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ
الْكِتَابَ بِالْحُقْقَى لِيَحُكُمَّ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا

Manabii, wakiwa ni walinganizi wa dini ya Mwenyezi Mungu, ni wabashiri wa Pepo kwa anayemtii Mwenyezi Mungu na ni waonyi wa Moto kwa anayemkanusha na kumuasi. Na Akateremsha, pamoja nao, vitabu vya mbinguni vilivyokusanya haki, ili wahukumu baina ya watu kwa yaliyomo ndani, katika yale waliyotafautiana juu yake. Na hawakutafautiana juu ya jambo la Mtume na Kitbu alichokuja nacho, kwa uhasidi na udhalimu, isipokuwa ni wale ambaao Mwenyezi Mungu Amewapa Taurati na wakayajua yaliyomo ndani mionganini mwa hoja na hukumu. Hapo Mwenyezi Mungu, kwa fadhila zake, aliwaafikia Waumini kuipambanua haki na batili na kuyajua yale waliotafautiana juu yake. Mwenyezi Mungu Anampa taufiki amtakaye, mionganini mwa waja wake, kufuata njia iliyonyooka.

214. Kwani mlidhani, enyi Waumini, kwamba mtaingia Peponi, na bado haijawapata mitihani kama ile iliyowapata Waumini waliopita kabla yenu: ya ufukara, maradhi, kitisho na babaiko, na wakatikiswa kwa aina nyingi za misukosuko ya kutisha, mpaka akasema Mtume wao na Waumini pamoja naye, kwa njia ya kuharakisha nusura ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, «Ni lini hiyo nusura ya Mwenyezi Mungu?» Jueni kwamba nusura ya Mwenyezi Mungu iko karibu na Waumini.

أَخْتَلُفُ أَوْ فِيهِ وَمَا أَخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ
أُولَئِكُمْ بَعْدَ مَا جَاءَهُمْ نَهْمُ الْبَيْتَ بَعْدًا
بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ أَمْسَأْ لِمَا
أَخْتَلُفُ أَوْ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦١﴾

أَمْ حَسِبُوكُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَا يَأْتِكُمْ مُّقْتُلُ
الَّذِينَ حَنَّوْ إِنْ قَاتَلُوكُمْ مُّسْتَهْمِمُ الْبَاسِطُونَ وَالظَّرَّةُ
وَرُزْنُلُوا حَتَّىٰ يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ أَمْنَوْ
مَعَهُ، مَقْنَصُ اللَّهِ إِلَّا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ فَقِيرٌ ﴿٦٢﴾

215. Wanakuuliza watu wako, ewe Nabii, «Ni kitu gani wakitoe, katika aina za mali zao, kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka? Na watoe kumpa nani?» Waambie, «Toeni kheri yoyote iliyo tafifufu kwenu katika aina za mali mazuri ya halali, na utoaji wenu uwe ni kwa wazazi wawili, walio karibu katika watu wenu na kizazi chenu, mayatima, mafukara na msafiri mwenye uhitaji aliye mbali na watu wake na mali yake. Na kheri yoyote mtakayoifanya, basi Mwenyezi Mungu Aliyetukuka ni mwenye kujua.»

216. Mwenyezi Mungu Amewafaradhia, enyi Waumini, kupigana na Makafiri, hali ya kuwa ni jambo lenye kuchukiwa na nyinyi kimaumbile, kwa uzito wake na hatari zake nyingi. Na huenda mkakichukia kitu nacho, kwa uhakika wake, ni kheri kwenu. Na huenda mkakipenda kitu kwa ajili ya raha na ladha za karibu zilizomo, nacho, kwa uhakika wake, ni shari kwenu. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Analijua lenye kheri kwenu, na nyinyi hamlijui hilo. Kwa hivyo harakisheni kupigana jihadi katika njia Yake.

217. Wanakuuliza washirikina, ewe Mtume, kuhusu mwezi mtukufu wa Haram, «Inafaa kupigana ndani yake?» Waambie, «Kupigana katika mwezi mtukufu wa Haram ni jambo kubwa kwa Mwenyezi

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ
مِنْ حَيْرٍ قَاتُلُوا مَدَّيْنَ وَالْأَقْرَبَيْنَ وَالْيَتَمَّ
وَالْمَسْكِينَ وَأَنِّي أَسْبِلُ وَمَا تَعْلَمُونَ
خَيْرٌ فَارْبَأْ اللَّهُ بِهِ عَلَيْهِ ﴿١٦﴾

كُتُبَ عَلَيْكُمُ الْقَتَالُ وَهُوَ كُنْدَرَ لَكُمْ
وَعَسَى أَن تَكُونُ هُوَ شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ
وَعَسَى أَن تُحْجِبُوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَإِنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قَاتَلَ فِيهِ قُلْ قَاتَالٌ
فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ
بِهِ وَالْمَسْجِدُ الْحَرَامُ وَالْحَرَاجُ أَهْلُهُ مِنْهُ
أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَفْتَنَهُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ

Mungu kuuhalisha na kumwaga damu ndani yake. Na kuwazuia kwenu watu kuingia katika Uislamu, kwa kuwaadhibu na kuwatisha na kumkanusha kwenu Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na dini Yake, na kuwazuia Waislamu wasiingie kwenye Msikiti wa Haram, na kumtoa Nabii na waliogura naye kutoka huko, ambao wao ndiwo wakazi na wasimamizi wake, hilo ni dhambi kubwa mno na nikosa kubwa mno kwa Mwenyezi Mungu kuliko kupigana katika mwezi mtukufu wa Haram. Na ushirikina mlionao ni jambo kubwa zaidi na baya zaidi kuliko kuua katika mwezi mtukufu wa Haram. Na Makafiri hawa hawatashika na kukomeka na makosa yao, bali wao ni wenye kuendelea nayo. Wala hawataacha kuwapiga vita mpaka wawatoe kwenye Uislamu kuwatia kwenye ukafiri, iwapo wataweza kulihakikisha hilo. Na mwenye kuatii wao, kati yenu, enyi Waislamu, akaacha dini yake na akafa katika ukafiri, basi amali zake zitapotea duniani na Akhera na atakuwa ni mionganoni mwa watakaodumu kwenye moto wa Jahanamu, hatatoka humo milele.

218. Hakika wale ambao walimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume wake na wakazitumia Sheria zake, wale waioyaacha Makaazi yao na wakapigana katika njia ya Mwenyezi Mungu, hao ni wenye kutaraji kupata fadhila za Mwenyezi Mungu na

وَلَا يَرَأُونَ يُقْتَلُونَ كُفُّارٌ حَتَّىٰ يُرَدُّوْكُمْ عَنِ
دِينِكُمْ إِنَّ أَسْطَلُهُمْ وَمَنْ يَرِدَهُ مِنْكُمْ مَعَنِ
دِينِهِ فَإِمْتُ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حِظْتُمْ
أَعْمَلُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَأُولَئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا
وَجَهَهُدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ
رَحْمَةَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦﴾

thawabu Zake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasamehe madhambi ya waja Wake Waumini, ni Mwenye kuwarehemu rehema kunjufu.

- 219.** Wanakuuliza Waislamu, ewe Nabii, hukumu ya kutumia khamr kwa kunywa, kuuza na kununua. Khamr ni kila chenyе kulewesha kinachofinika akili na kuziba, kiwe ni chenyе kunywewa au kuliwa. Na wanakuuliza kuhusu hukumu ya kamari. Kamari ni kupokea au kutoa mali kwa bahati nasibu, nayo ni mashindano ambayo yana kupeana badali kutoka pande mbili za ushindani. Waambie, «Katika hayo pana madhara mengi na uharibifu mwingi katika dini na dunia, na akili na mali. Na yamo, katika mambo mawili hayo, manufaa kwa watu, kwa upande wa kuchuma mali na mengineyo. Na madhambi yake ni makubwa zaidi kuliko manufaa yake, kwani huzuia kumtaja Mwenyezi Mungu na kusali, na yote mawili yanaleta uadui na kuchukiana kati ya watu na yanaharibu mali. Huu ulikuwa ni utayarishaji wa kuyaharamisha mambo mawili hayo. Na wanakuuliza kuhusu kiwango ambacho wao wakitoe katika mali yao kwa njia ya sadaka na kujitolea. Waambie, «Toeni kiwango kinachozidi baada ya mahitaji yenu.» Mfano wa haya maelezo yaliyo wazi, Mwenyezi Mungu Anawabainishia aya na hukumu za Sheria, ili mpate kuyafikiria yenye manufaa kwenu

*يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْتَفِعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمٌ هُمْ أَكْبَرُ مِنْ فَقَاهُمْ مَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ الْعَفْوُ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

220. duniani na Akhera. Na wanakuuliza, ewe Mtume, kuhusu mayatima, waingiliane nao vipi katika maisha yao na mali yao. Waambie, « Kuwatengezea kwenu mambo yao ni bora. Basi, wafanyieni daima yanayowafaa wao zaidi. Na iwapo mtatangamana nao katika mambo ya maisha, basi wao ni ndugu zenu katika Dini. Na ni juu ya ndugu kuyalinda maslahi ya ndugu yake. Mwenyezi Mungu Anamjua mpotezaji wa mali ya mayatima na yule mwenye pupa la kuyahifadhi. Na lau Mwenyezi Mungu Angetaka, angewatia dhiki na mashaka kwa kuwasharamishia mtangamano. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika ufalme Wake, ni Mwingi wa hekima katika uumbaji Wake, uendeshaji mambo Wake na upitishaji sheria Wake.
221. Wala msiwaoe, enyi Waislamu, wanawake washirikina wanaoabudu masanamu mpaka waingie katika Uislamu. Na mjue kwamba mwanamke kijakazi, asiyekuwa na mali wala utukufu wa nasaba, anayemuamini Mwenyezi Mungu, ni bora kuliko mwanamke mshirikina, hata kama huyo mshirikina muungwana atawavutia. Wala msiwaoze wanawake wenu waumini, wakiwa ni vijakazi au waungwana, wanaume washirikina mpaka wamuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Na mjue kwamba mtumwa mwenye Imani, pamoja na ufukara wake, ni bora

فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَمَىٰ
فَلِإِصْلَاحٍ لَهُمْ حَيْثُّ وَلَئِنْ شَاءَ الظَّوْهُرُ
فِي أَحْوَانِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنْ
الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَا يَعْلَمَ كُمْ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٦٩

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنْنَ وَلَا مُؤْمِنَةٌ حَيْثُّ قَنْ مُشْرِكَةٌ وَلَوْ أَنْجَبْتُكُمْ
وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعِيدٌ مُؤْمِنٌ
حَيْثُ قَنْ مُشْرِكٌ وَلَوْ أَغْبَجْكُمْ أُولَئِكَ
يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُونَ إِلَى الْحَيَاةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيَسِّرْ إِلَيْهِ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ٦٩

kuliko mshirikina, hata kama huyo mshirikina atawavutia. Hao wasifikao na ushirikina, wanaume na wanawake, wanamwita kila atangamanaye nao kwenye mambo yapelekayo Motoni. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, Anawaita waja Wake kwenye dini Yake ya haki inayowapeleka Peponi na kusamehawa madhambi yao kwa idhini Yake. Na Yeye Anabainisha aya Zake na hukumu Zake kwa watu, ili wapate kukumbuka na wazingatie.

222. Na wanakuuliza kuhusu hedhi, nayo ni damu inayotiririka kimaumbile kutoka kwenye uzao wa wanawake katika nyakati maalumu. Waambie, ewe Mtume, « Hiyo hedhi ni udhia wenye manyezi unaomdhuru mwenye kuusongelea. Hivyo basi, jiepusheni kuwaingilia wanawake kwenye kipindi cha hedhi mpaka damu ikome. Damu ikomapo, na wakaoga, waingilieni kupitia pale pahali Alipowahalalishia Mwenyezi Mungu, napo ni tupu ya mbele siyo ya nyuma. Hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda waja Wake wenye kutubia na kuomba msamaha kwa wingi na Anawapenda waja Wake wenye kujisafisha ambao hujitenga na maovu na uchafu.

223. Wake zenu ni pahali pa makulima yenu, mnaweka tone la manii ndani ya uzao wao, wakatoka humo watoto kwa matakwa ya Mwenyezi Mungu. Kwa hivyo, waingilieni pale pahali pake pa

وَيَسْعَوْنَاكَ عَنِ الْمَحِيطِ فَلْ هُوَذِي فَاعْتَزِلُوا
السَّاءَ فِي الْمَحِيطِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى
يَطْهُرُنَّ فَإِذَا طَهَرُنَّ فَأُولُوْهُنَّ مِنْ حَتَّىٰ أَمْرَكُمُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ وَيُحِبُّ الْمُسْتَطْهِرِينَ ﴿٦٦﴾

إِنَّاٰوْكُمْ حَرَثٌ لَكُمْ فَأَتُؤْخِرُنَّكُمْ
شَتَّرُونَ قِرْمًا لِأَنفُسِكُمْ وَلَا تَقْوُا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوْا أَنَّكُمْ مُلْقُوْهُ وَلَا شِرِّ الْمُؤْمِنِينَ

kuingiliwa tu, napo ni tupu ya mbele, kwa namna yoyote mtakayo. Na zitangulizieni nafsi zenu amali njema kwa kuzitunga amri za Mwenyezi Mungu. Na muogopeni Mwenyezi Mungu na mjue kwamba mtakutana na Yeye kwa kuhesabiwe Siku ya Kiyama. Na wape bishara njema Waumini, ewe Nabii, kwa yale ambayo yatawafurahisha na kuwapendeza ya malipo mema huko Akhera.

224. Wala msikifanye, enyi Waislamu, kiapo chenu kwa Mwenyezi Mungu kuwa ni chenye kuwazuia nyinyi kufanya wema, kuunga kizazi, kumcha Mwenyezi Mungu na kusuluhiha kati ya watu. Nako ni iwapo mtaitwa kufanya lolote katika hayo, mkakataa na kutoa hoja kwamba mliapa kwa Mwenyezi Mungu kuwa hamtalifanya. Bali ni juu ya Mwenye kuapa ageuze kiapo chake, afanye vitendo vya kheri na atoe kafara ya kiapo chake wala asizowee jambo hilo. Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasikia maneno yenu, ni Mwenye kuzijua hali zenu zote.

225. Mwenyezi Mungu Hatawaadhibu nyinyi kwa sababu ya viyapo vyenu mnavyoviapa bila kukusudia, lakini Atawaadhibu kwa viapo vilivyokusudiwa na nyoyo zenu. Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe kwa yule anayetubia Kwake, ni Mpole kwa mwenye kumuasi kwa kuwa hamharakishii mateso.

وَلَا يَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ كُنْ تَسْرُوا
وَتَسْقُوا وَصُبْرُ حَوَابِنَ النَّاسِ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١١﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلِكُنْ يُؤَاخِذُكُمْ
بِمَا كَسَبْتُ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾

- 226.** Wale wanaoapa kwa Mwenyezi Mungu kwamba hawatawaingilia wake zao, wana muda wa kusubiriwa wa miezi minne. Iwapo watarudi kabla kumalizika hiyo miezi mine, basi Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasamehe makosa yaliyofanywa na wao ya kiapo kwa sababu ya kurudi kwao, ni Mwenye huruma nao.
- 227.** Na iwapo wameamua kutaliki, kwa kuendelea kwao na kiapo chao na kuacha kuundama, Basi Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasikia maneno yao, ni Mjuzi wa Malengo yao, na Atawalipa kwayo.
- 228.** Na wanawake walionalikiwa, waingiao hedhini, itawalazimu kungojea bila kuolewa muda wa twahara tatu au hedhi tatu baada ya kutalikiwa. Kukaa kwao kipindi hicho cha eda ni ili wahakikishe kuwa uzao ni safi, hawana mamba. Wala haifai kuolewa na mume mwengine katika kipindi hicho mpaka kiishe.
 Wala si halali kwao kukificha kile Alichokiumba Mwenyezi Mungu katika zao zao mionganoni mwa mimba au hedhi, iwapo hao wanawake walioachwa ni wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwishi kikweli. Na waume wa wale walionalikiwa wana haki ya kuwarejea wake zao hao iwapo bado wamo kwenye maeda yao. Na hilo la kuwarejea inapasa liwe ni kwa lengo la kheri na kutengeneza, wala lisiwe ni kwa lengo la kuwadhuru na

لِلَّذِينَ يُقُولُونَ مِنْ دُسَيْرِهِمْ تَرْبُصُ أَزْبَعَةً
 أَشَهْرٌ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ تَرْجِمُ

وَإِنْ عَزَمُوا الظَّالِمَاتِ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعُ عَلِيمٌ

وَالْمُطَلَّقَتُ يَدِيْضَنَ اَنْفُسِهِنَ ثَلَاثَةَ قُرُوْءٍ
 وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي
 أَرْجَاهُمْ إِنْ كَنَّ يَوْمَنَ بِاللَّهِ وَأَيَّوْمَ الْآخِرِ
 وَبِعُولَهُنَّ أَحَقُّ بِرَدَّهُنَّ فِي ذَلِكَ إِنَّ أَرَادُوا
 إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
 وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

kuwatesa kwa kulirefusha eda. Na wanawake wana haki kwa waume zao kama waume walivyo na haki kwa wake zao, kwa njia ya wema. Na wanaume kwa wake zao wana cheo cha zaidi kwa kukaa nao kwa uzuri, kutangamana nao kwa wema, kusimamia nyumba na kwamba talaka iko mikononi mwao. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi, Ana enzi na uwezo wa kutendesha nguvu, ni Mwingi wa hekima, Huweka kila kitu mahali pake panapalingana .

229. Talaka ambayo mtu anaweza kumrejea mke wake ni mara mbili, moja baada ya nyegine. Basi hukumu ya Mwenyezi Mungu, baada ya kila talaka, ni kumshikilia mwanamke kwa wema na tangamano zuri baada ya kumrejea au kumpa nafasi ya kwenda kwao pamoja na maelewano mema kwa kumtekeleza haki zake, na asimtaje mtalaka wake kwa uovu. Wala si halali kwenu, enyi Waumini, kuwapokonya chochote mionganoni mwa vile mlivyowapa, kama mahari na vinginevyo. Isipokuwa wakiogopa waliooana kuwa hawataweza kutekeleza haki za unyumba, hapo mambo yao yatawekwa mbele ya mawalii. Na watakapochelea hao mawalii kuwa wanyumba wao hawataweza kutekeleza haki na mipaka ya Mwenyezi Mungu, hakuna kosa kwa waliooana katika kile atakacho kukitoa mwanamke kumpa mume kama ridhaa ya kupata talaka. Hukumu hizo ndiyo mipaka ya

الظَّلَقُ مَرَّانٌ فِي مَسَكٍ يَعْرُوفٍ أَوْ شَرِيعٍ
يَا حَسْنٌ وَلَا يَحِلُّ لِكُوَنَ تَأْخُذُوا مِمَّا
أَتَيْتُكُمْ هُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافُوا أَلَا يُقْسِمَ
حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خَفَثُمْ أَلَا يُقْسِمَ حُدُودَ اللَّهِ
فَلَا جُناحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا أَفْتَدْتُكُمْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ
اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ

Mwenyezi Mungu, inayopambanua kati ya halali na haramu, basi msiikeuke. Na wenyewe kusubutu kuikeuka mipaka ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, hao ndio madhalimi wa nafsi zao kwa kuzihatarisha adhabu ya Mwenyezi Mungu.

- 230.** Na iwapo mume atamtaliki mkewe talaka ya tatu, basi mke huyo atakuwa si halali tena kwa mume huyo, isipokuwa atakapoolera na mwanamume mwengine ndoa sahihi na akaingiliwa katika ndoa hiyo, iwapo ndoa hiyo ni ya kutakana, na si kwa nia ya kumhalalisha yule mwanamke kwa mume wake wa kwanza. Na iwapo yule mume mwengine atamuacha mke yule, au akafa na eda lake likaisha, basi hapana dhambi kwa yule mwanamke na mume wake wa kwanza kuoana kwa kifungo cha ndoa kipyaa na mahari mapya, ikiwa wawili hao waonelea kwamba watazitekeleza hukumu za Mwenyezi Mungu Alizoziweka kwa waliooana. Hizo ni sheria za Mwenyezi Mungu zilizowekewa mipaka, Anazifunua wazi kwa watu wanaozijua hukumu Zake na mipaka Yake, kwani ni wao wanaonufaika nazo.

- 231.** Pindi mtakapowataliki wanawake wakakaribia siku za kumaliza eda lao, basi warejeeni hali ya kuwa nia zenu ni kuwatekelezea haki zao kwa njia nzuri, kisheria na kidesturi, au waacheni mpaka eda lao limalizike. Na kueni na hadhari, isije ikawa

فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا تَحُلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَقِيقَتِكَحْ رَجُلًا
غَيْرَهُ، فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقْسِمَا حُدُودَ اللَّهِ
وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا الْقَوْمُ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَا يَأْتُنَّ أَجَاهِنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ يَسْعُرُونَ فَأَوْسِحُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُنْسِكُوهُنَّ ضَرَارًا تَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ طَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا يَتَحِدُوا
عَائِتَ اللَّهِ هُرُوا وَذَرُوا نَعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

kuwarejea ni kwa lengo la kuwadhuru
kwa kuwafanya uadui katika haki
zao. Na yoyote atakayelifanya hilo,
ameshaidhulumu nafsi yake kwa
kustahiki mateso. Na wala msizifanye
aya za Mwenyezi Mungu na hukumu
Zake kuwa ni mchezo na upuzi.
Nakumbukeni neema ya Mwenyezi
Mungu kwenu, kwa kuwafanya
Waislamu na kuwafanulia
hukumu Zake. Na yakumbukeni
yale Aliyoyateremsha Mwenyezi
Mungu, ya Qur'ani na mafundisho
ya Mtume Wake. Na mshukuruni
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa
neema hizi zilzo kubwa. Mwenyezi
Mungu Anawakumbusha hayo na
Anawatisha msende kinyume nayo.
Basi, mcheni Mwenyezi Mungu
na mumlindize. Na mjue kwamba
Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa kila
kitu, hapana kitu chenye kufichika
Kwake, na Atamlipa kila mmoja kwa
anayostahiki alipwe.

232. Na mtakapowaacha wake zenu chini ya talaka tatu na eda lao likaisha bila nyinyi kuwarejea, basi msiwadhiki, enyi mawalii, hao walioachwa kwa kuwazuia kurudi kwa waume zao, kwa kufunga ndoa upya, wakiwa wenyewe wametaka hilo na yakapatikana maridhiano kisheria na kidesturi. Hilo aidhiwa kwalo aiyekuwa, mionganoni mwenu, ni mkweli kwenye imani yake kwa Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho. Hakika kuacha kuwazuia na kuwawezesha waume kuwaoa

وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةَ يَعْظِمُكُمْ بِهِ
وَأَنْقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ شَيْءاً عَلِيمٌ
(٣)

waliokuwa wake zao, ni jambo lenye kukuza zaidi na kutakasa zaidi heshima zenu, na ni lenye nafuu kubwa zaidi na thawabu nyangi zaidi kwenu. Na Mwenyezi Mungu Anayajua yenyе maslahi kwenu; na nyinyi hamjui hilo.

233. Na ni juu ya wanawake waliozaa kuwanyonyesha watoto wao muda wa miaka miwili kamili, kwa yule atakaye kukamilisha unyonyeshaji. Na ni wajibu kwa mababa kuwadhamini wanyonyeshaji, waliopewa talaka, kwa chakula chao na mavazi yao kwa njia ipendekezayo kisheria na kimila. Kwani Mwenyezi Mungu hamkalifishi mtu ela kiasi cha uwezo wake. Na haifai kwa wazazi wawili kumfanya mototo aliyezaliwa kuwa ni njia ya kudhuriana kati yao. Na inamlazimu mrithi, mzazi anapokufa, kile kinachomlazimu mzazi, kabla hajafa, cha matumizi na mavazi. Na wazazi wanapotaka kumuachisha mtoto kunyonya, kabla kukamilisha miaka miwili, basi si makosa kwao iwapo wameridhiana na kushawiriana kwa hilo na kufikia kwenye uamuzi wenye maslahi ya mtoto. Na iwapo wazazi wawili wamekubaliana kumpa mtoto mnyonyeshaji mwengine asiyekuwa mamake ili amnyonyeshe, pia si makosa kwao., iwapo baba atampa mama haki yake, na pia atampa mwenye kunyonyesha haki kwa mujibu wa desturi zinazoleweka kwa watu. Na muogopeni Mwenyezi

*وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أُولَاهُنَّ حَوْلَنَّ كَامِلَنَ
لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتَمَّمَ الرَّضَاعَةُ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ
رِزْقُهُنَّ وَكَسْوَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وَسَعَهَا الْأَصْبَارُ وَلَدَهُ يُوَلِّهَا
وَلَا مَوْلُودُهُ يُوَلِّهُ وَعَلَى الْوَارِثَ مِثْلُ ذَلِكَ
فَإِنْ أَرَادَ أَهْلًا فَلَا يَأْخُذُ عَنْ تَرَاضِيِّهِمَا وَتَشَاءُورِ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَشَرِّضُوهُ
أُولَئِكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَمْتُمْ
مَا أَتَيْتُمُ بِالْمَعْرُوفِ وَلَا تُغْنِمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٧﴾

Mungu katika hali zenu zote. Na mjue kwamba Mwenyezi Mungu kwa mnayoyafanya ni muoni na Atawalipa kwayo.

234. Na wale wanaofariki kati yenu wakawaacha wake zao baada ya kufa kwayo, italazimu wakae eda muda wa miezi minne na siku kumi, wasitoke majumbani mwao, wasijipambe wala wasiolewe. Na pindi muda huo uliotajwa uishapo, si dhambi kwenu, enyi mawalii wa wanawake, kwa yale watakayo kujifanyia nafsi zao, ya kutoka, kujipamba na kuolewa kwa njia iliyowekwa na Sheria. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kutakasika na kila sifa mbaya, ni Mtambuzi wa vitendo vyenu vya wazi na viliyofichika, na Atawalipa kwayo.

235. Na wala nyinyi hamna dhambi, enyi wanaume, katika ishara mnazozitoa za kutaka kuwaoa wanawake waliofiliwa na waume zao au wale waliopewa talaka ya mwisho, wakiwa wako katika eda lao. Pia hamna dhambi katika mawazo yanayowapitia ndani ya nafsi zenu ya kutaka kuwaoa wamalizapo eda lao. Mwenyezi Mungu Anajua kwamba nyinyi mtawataja wanawake walio kwenye eda na hamtasubiri kuweza kunyamaza kutowataja, kwa udhaifu wenu. Kwa ajili hiyo, Mwenyezi Mungu amewahalalishia kuwataja kwa ishara au kwa kudhamiria ndani ya nafsi zenu. Na jihadharini

وَالَّذِينَ يُتْوَفَّوْنَ مِنْهُ وَيَرْدُونَ أَرْوَاحًا
يَرْبَضُنَ بِأَنفُسِهِنَ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا
فَإِذَا أَلْعَنَ أَجْلَهُنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَ بِالْمَعْرُوفِ
وَاللَّهُ يِعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ حَيْثُ
۝

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ
خَطْبَةِ الْسَّلَوةِ أَوْ أَكْنَتْمُ فِي أَنفُسِكُمْ عَلَمَ
اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذَكَّرُ وَتَهُنَّ وَلَكِنْ
لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرَّ إِلَيْهِ أَنْ تَقُولُوا فَوْلًا
مَعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عَقْدَةَ الْنِسَاجِ حَتَّىٰ
يَتَلَعَّ الْكِتَابُ أَجَاهُدُ وَعَلَمْوُ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَأَخْذُ رُؤْهُ وَأَعْلَمُوا
۝ أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

kuagana nao kisiri, kwa kuzini,
 au kukubaliana kuoana wakiwa
 bado wako kwenye eda, isipokuwa
 mtakaposema neno lenye maana
 kwamba mfano wake, mwanamke
 huyo, waume huwa wanampendelea.
 Wala msikusudie kufunga ndoa
 katika kipindi cha eda mpaka muda
 wake umalizike. Na jueni kwamba
 Mwenyezi Mungu Anayajua
 yaliyomo katika nafsi zenu, kwa
 hivyo muogopeni Yeye. Na jueni
 kwamba Mwenyezi Mungu ni
 Mwingi wa kusamehe kwa mwenye
 kutubia dhambi zake, ni Mpole
 kwa waja Wake, Hana haraka ya
 kuwatesa.

- 236.** Hakuna dhambi juu yenu, enyi
 wanaume, iwapo mtawataliki
 wanawake baada ya kufunga ndoa
 nao na kabla ya kuwaingilia au
 kuwatajia mahari. Hivyo basi,
 waliwazeni kwa kuwapa kitu chenye
 kuwanufaisha kwa kuwaliwaza
 na kuwaondolea maudhi ya talaka
 na kumaliza chuki. Kiliwazo hiko
 kinalazimu kulingana na hali ya
 mwanamume aliyetao talaka:
 tajiri kulingana na ukunjufu wa
 hali yake na maskini kulingana na
 kile alichonacho. Kiliwazo hiko
 kiwe ni chenye kuambatana na
 Sheria . Nacho ni haki iliyothibiti
 juu ya wale wanaowafanyia
 wema watalaka wao na kujifanyia
 wema wao wenyewe kwa kumtii
 Mwenyezi Mungu.

لِجَنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ الْأَسَاءَ مَا لَمْ
 تَسْوُهُنَّ أَوْ قَرِصُوا لَهُنَّ فِي رِبْضَةٍ
 وَمَتَعُوهُنَّ عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُفْتَرِ
 قَدَرُهُ مَعَأْلِمَ الْمَعْرُوفِ حَقَّاً عَلَى الْمُحْسِنِينَ

237. Na iwapo mtawataliki wanawake, baada ya kufunga ndoa nao na kabla hamjawaingilia, na mkawa mumejilazimisha kuwapa kiasi maalumu cha mahari, basi inawapasa muwape nusu ya mahari mliyokubaliana, isipokuwa iwapo watalaka hao watasamehe na kuiacha ile nusu ya mahari iliyopasa wapewe, au iwapo mume atasamehe kwa kumuachia mtalaka mahari yote. Na kusamehe kwenu, enyi wanaume na wanawake, ni jambo lililo karibu zaidi na kumcha Mwenyezi Mungu na kumtii. Wala msisahau, enyi watu, fadhila na wema kati yenu ambao ni kutoa ambacho si wajibu kwenu kukitoa na kusameheana haki. Hakika Mwenyezi Mungu, kwa mnayoyafanya, ni mwenye ni mwenye kuona. Anawahimiza kufanya kheri na kuwasongeza kufanya wema.
238. Zihifadhini, enyi Waislamu, Swala tano zilizofaradhiwa kwa kudumu nazo katika kuzitekeleza kwa nyakati zake, masharuti yake, nguzo zake yanayopasa yake. Na muhufadhi swala iliyo katikati ya swala hiso, nayo ni Swala ya Alasir Na simameni katika Swala zenu hali ya kumtii Mwenyezi Mungu, kumnyenyeka na kumdhalilikia.
239. Na iwapo mtawaogopa maadui maadui wenu, swalini swala ya khofu, mkiwa mwatembua au mumepanda, kwa namna yoyote ile mnayoiveza, hata kama ishara, au

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمُهُنَّ فِي رِصَدَةَ فَضَعْفُ مَا فَرَضْتُمُهُ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا اللَّهُ يَعْلَمُ عَقْدَهُ الْتَّكَاجُ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْبُلُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بِتَنْكِيرٍ إِنَّ اللَّهَ يَمْأُلُ عَمَلَوْنَ

بَصِيرٌ

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَاةِ وَالصَّلَاةُ أَوْسَطُهُ وَقُومُوا لِللهِ قَلَّتِينَ

فَإِنْ خَفِتُمْ فِرَحًا أَوْ كُنْتُمْ إِذَا أَمْنِشْتُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَمْتُمْ مَالَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

hata kama hamkulekea kibla. Na pindi khofu yenu itakapokwisha, swalini swala ya amani na mumtaje Mwenyezi Mungu humo. Wala msiipunguze kwakuitoa kwenye namna yake ya asili. Na mshukuruni Mwenyezi Mungu kwa kuwafundisha mambo ya ibada na hukumu ambayo hamkuwa na ujuzi nayo.

- 240.** Na waume wanaofariki na wakaacha wake baada yao, inawalazimu waume hao wawekee wasia hao wake zao kwamba waliwazwe mwaka mzima kuanzia siku ya kufariki, kwa kupewa Makao katika nyumba ya mume, bila ya kutolewa na mawarithi kwa muda wa mwaka. Hilo likiwa ni maliwazo kwa yule mke na ni wema kwa aliyefariki. Na iwapo wanawake hao waliofiliwa watatoka, kwa hiyari yao kabla mwaka kumalizika, basi hamna makosa, nyinyi warithi, katika hilo. Pia, hakuna makosa kwa hao wanawake kwa kitendo chao cha halali walicho jifanyia nafsi zao. Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika ufalme Wake, ni Mwingi wa hekima katika amri Zake na Makatazo Yake. Aya hii, hukumu zake zimeondolewa kwa neno Lake Mwenyezi Mungu Aliyetukaka, «Na wale wanaofariki kati yenu na wakaacha wake zao, (Basi wake hao) wajizue nafsi zao miezi mine na siku kumi»(2:234).

- 241.** Na wanawake walionalikiwa wanastahiki wapewe kiliwazo cha mavazi na matumizi kwa

وَالَّذِينَ يُتَوَقَّرُ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
أَزْوَاجًا وَصَيَّةً لَا رَوْجِهِمْ مَتَّعَاهُ
الْحَوْلُ عَذَّرَ إِخْرَاجَ فَإِنْ خَرَجَنَ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ مِنْ
مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦١﴾

وَالْمُطَلَّقَاتِ مَتَّعْ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِيْنَ

mujibu wa mpango unaojulikana na kupendekezwa na kisheria.
Hiyo ikiwa ni haki juu ya wale wanaomuogopa Mwenyezi Mungu katika amri Zake na Makatazo Yake.

242. Mfano wa maelezo hayo yaliyo wazi, katika hukumu za watoto na wanawake, Anawabainishia Mwenyezi Mungu mafunzo aya Zake na hukumu Zake kuhusu kila mnachokihitajia katika maisha yenu ya ulimwengu na marejeo yenu ya Akhera, ili mzitie akilini nz mzitumie.

243. Kwani hujui, ewe Mtume, kisa cha waliokimbia kutoka ardhi yao na nyumba zao, wakiwa ni maelfu mengi, wakiogopa kufa kwa sababu ya janga la ugonjwa hatari au vita, Mwenyezi Mungu Akawaambia, «Kufeni», wakafa, papo hapo, kwa mara moja, ikiwa ni adhabu kwao kwa kukimbia kadara ya Mwenyezi Mungu, kisha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Akawahuisha baada ya muda kupita, ili waukamilishe muda wa uhai wao, na ili wapate kuwaidhika na kutubia? Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye fadhlala kubwa kwa watu, kwa neema zake nyingi, lakini watu wengi hawazishukuru fadhlala za Mwenyezi Mungu zilio kwao.

244. Na piganeni nao, enyi Waislamu, hao makafiri ili kuinusuru Dini ya Mwenyezi Mungu, na mijue kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye

كَذَلِكَ يَبْيَنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَتِهِ
عَلَىٰ كُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٠١﴾

*أَلَّا تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَرِهِمْ
وَهُمُ الْأُولُو فَحَدَّرَ الْمَوْتَ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ
مُوْلَوْا شَرَّ أَخِيَّهُمْ إِنَّ اللَّهَ أَذْوَقَ فَضْلِ
عَلَى النَّاسِ وَلَا كَيْنَ أَكْثَرُ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿١٠١﴾

وَقَاتُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَعْمَلُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١٠١﴾

kuyasikia maneno yenu na ni
Mwenye kuzijua nia zenu na vitendo
vyenu.

245. Ni yupi ambaye atatoa katika njia ya Mwenyezi Mungu, kutoa kuliko kuzuri kwa kutarajia malipo, Mwenyezi Mungu Apate kumuongeza nyongeza nyingi zisizohesabika za thawabu na malipo mema? Hakika Mwenyezi Mungu Anazuia na Anatoa. Kwa hivyo, toeni wala msijali, kwani Yeye Ndiye Mruzuku, Anambana Anayemtaka, mionganini mwa waja Wake, katika riziki na Anaikunjua, hiyo riziki, kwa wengine. Ana hekima kubwa katika hayo. Na Kwake Yeye Peke Yake mtarudi baada ya kufa, na hapo Atawalipa kwa vitendo vyenu.

246. Kwani hukukijua, ewe Mtume, kisa cha watukufu na mabwana, mionganini mwa Wana wa Israil, baada ya zama za Musa kupita? Walipomtaka Mtume wao amtawalishe kwao mfalme, wapate kukusanyika chini ya uongozi wake na wapate kupigana na maadui zao katika njia ya Mwenyezi Mungu. Nabii wao akawaambia, «Je, mambo ni kama vile ninavyoyatarajia kwamba lau mtafaradhiwa kupigana katika njia ya Mwenyezi Mungu kuwa hamtapigana? Kwani mimi nachelea mtaogopa na mtakimbia vitani.» Wakasema wakikanusha matarajio ya Nabii wao, «Ni kizuizi kipi kitakacho kutuzuia tusipigane katika njia ya Mwenyezi Mungu,

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضَعِّفَهُ لَهُ أَصْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ
يَقْبِضُ وَيَبْقِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٥٦﴾

الَّذِي تَرَى إِلَى الْمَلِإِ مِنْ بَيْنِ أَشْرَارِهِ يَلِدُ مِنْ
بَعْدِ مُوسَوَى إِذَا قَالَ الْأُولَى لَهُمْ أَعْتَدْتُ
لَكُمْ كَانُوكُلُّنِي فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَمْ يَلْهَلْ
عَسِيْتُ إِنْ كُتُبَ عَيْنِكُمْ أَقْتَالُ الْأَلاَّ
تُقْتَلُوا قَاتُلُوكُمْ وَمَا أَنَا أَلَا نُقْتَلُ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيْرَنَا وَأَنْبَأْنَا
فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْأَقْتَالُ تَوَلَّ إِلَّا
قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٥٧﴾

ambapo adui yetu ametutoa kwenye
Makao yetu na akatutenganisha
na na watoto wetu kwa kutuua
na kututeka?» Basi Mwenyezi
Mungu Alipowafaradhia kupigana
wakiwa na mfalme Aliywachagulia
walikuwa waoga na wakakimbia
vitani, isipokuwa wachache kati yao
waliojikita imara kwa fadhiba za
Mwenyezi Mungu. Mwenyezi Mungu
Anawajua mno madhalimu, wenye
kuzivunja ahadi zao.

247. Na Mtume wao aliwaambia, «Hakika Mwenyezi Mungu Amewaltea Ṭālūt kuwa ni mfalme, ikiwa ni kuyaitikia maombi yenu, ili awaongoze katika kupigana na adui yenu kama mlivyoomba.» Wakasema wakuu wa Wana wa Israil, «Vipi Ṭālūt atakuwa mfalme kwetu, hali yeye hastahiki hilo? Yeye si katika wajukuu wa wafalme, wala hatoki kwenye nyumba ya utume na wala hakupewa ukunjufu wa mali ya kujisaidia nayo katika ufalme wake. Sisi tuna haki zaidi ya huu ufalme kuliko yeye. Kwani sisi ni wajukuu wa wafalme na tunatoka kwenye nyumba ya utume.» Mtume wao akawaambia, «Hakika Mwenyezi Mungu Amewachagulia, na Yeye, Aliyetakasika na kila sifa mbaya, Anayajua zaidi mambo ya waja Wake, na Amemuengezea ukunjufu wa elimu na nguvu ya mwili ya kupigana na adui. Na Mwenyezi Mungu ni Mmiliki wa ufalme. Anampa ufalme wake Anayemtaka katika waja wake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ
 لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى
 يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ
 بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتُ سَعَةً مِنَ الْمَالِ
 قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَهُ عَلَيْكُمْ وَرَآدَهُ
 بِسَطْلَةٍ فِي الْعِلْمِ وَالْحَسْنِ وَلَلَّهُ يُوْقِنُ
 مَلِكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ
١٤٧

fadhila na utoaji, ni Mjuzi kabisa wa ukweli wa mambo, hapana chenye kufichika Kwake.»

248. Mtume wao aliwaambia, «Hakika alama ya ufalme wake ni kuwajilieni sanduku ambalo ndani yake muna Taurati.- Sanduku ambalo maadui wao walikuwa wamewanyang'anya-. Ndani yake muna utulivu kutoka kwa Mola wenu unaozithibitisha nyoyo za wenyе ikhlasi. Na muna ndani yake mabaki ya vitu vilivyoachwa na jamaa za Musa na jamaa za Harun, kama fimbo na vipande vya mbao, yanabebwa na Malaika. Hakika muna katika hayo hoja kubwa kuwa Ṭālūt amechaguliwa kuwa mfalme wenu kwa amri ya Mwenyezi Mungu, iwapo mnamuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake.»
249. Alipotoka Twalut na askari wake kwenda kupigana na watu majabari, aliwaambia, «Mwenyezi Mungu Atawapa mtihani wa subira kwa mto uliyo mbele yenu mtakaouvuka, ili abainike mwenye Imani na aliye mnafiki. Yoyote kati yenu atakaye kunywa maji ya mto huo, si katika mimi, wala hafai kuwa na mimi kwenye jihadi. Na yule ambaye hatayaonja maji hayo, yeye ni katika mimi, kwa kutii amri yangu, na anafaa kwa jihadi. Isipokuwa aliyeruhusiwa na akateka mteko mmoja kwa mkono wake, huyo hana lawama. Basi walipofika mtoni, waliyaangukia maji na waliyanywa

وَقَالَ لَهُمْ تَبَّأْلِهِمْ إِنَّهَا آيَةٌ مُّلَكَّهٌ
أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْأَبْوُثُ فِيهِ
سَكِينَةٌ مَّنْ رَّبِّكُمْ وَقَيْمَةٌ مَّا
تَرَكُهُ أَلْمُوسَنُ وَأَلْهَرُونَ
تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةً
لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٦﴾

فَلَمَّا فَصَلَ طَلْوَتُ بِالْجَنُودِ قَالَ إِنَّ
اللَّهَ مُبْتَلِكُ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرَبَ مِنْهُ فَلَيَسْ
مِنْيَ وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنْ إِلَامِنَ
أَغْرَى عُرْفَةَ بِيَدِهِ فَشَرِّبَ مِنْهُ
إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاءَهُ رَهْوَ
وَالَّذِينَ ءَامَرُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
آلَيْوَمْ بِجَاهِ الْوَتَّ رَجُلُوْهُ قَالَ الَّذِينَ
يَطْبُونَ أَنَّهُمْ مُلْكُوْلَهُ كَمَّ مِنْ
فِعَةٍ قَلِيلٍ عَلَيْتُ فِعَةَ كَثِيرَةَ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٧﴾

sana isipokuwa idadi ya watu
 wachache kati yao, walisubiri juu
 ya kiu na joto na wakatosheka na
 mteko wa mkono. Wakati huo wale
 walioasi amri, walirudi nyuma. Ṭālūt
 pamoja na wale Waumini wachache
 walipouvuka mto – walikuwa watu
 zaidi ya mia tatu na kumi- kwa ajili
 ya kupambana na maadui zao na
 wakaona wingi wa maadui zao na
 wingi wa silaha walionazo, walisema,
 «Hatuna uwezo leo wa kupigana na
 Jālūt na askari wake wenye nguvu.
 Hapo, wale wliokuwa na yakini ya
 kukutana na Mola Wao walijibu
 wakiwakumbusha ndugu zao juu
 ya Mwenyezi Mungu na uwezo
 Wake, «Nivikundi vingapi vichache,
 venye imani na subira, viliyashinda,
 kwa idhini ya Mwenyezi Mungu,
 makundi yaliyokuwa na watu wengi
 makafiri wenye kuasi, kwa idhini ya
 Mwenyezi Mungu. Mwenyezi Mungu
 Yupo pamoja na wenye subira kwa
 taufiki Yake na nusra Yake na malipo
 Yake mema.

250. Na walipojitokeza kwa Jālūt na askari
 wake na wakaiona hatari kwa macho
 yao, walifazaika na kumuelekea
 kwa Mwenyezi Mungu kwa maombi
 na kunyenyeka huku wakisema,
 «EweMola wetu! Tumiminie
 subira nyingi kwenye nyoyo zetu,
 Uzithibitishe nyayo zetu ziwe thabiti
 muda wa kupigana na adui, zisiwe na
 uoga wa kukimbia vita, na Utunusuru
 kwa msaada wako juu ya watu
 makafiri.

وَلَمَّا بَرَزَ رُؤْبَا لِجَالُوتَ وَجَنُودُهُ قَالُوا
 رَبَّنَا أَفْيِعُ عَلَيْنَا صَبَرْكَا وَشَبِّثْ أَقْدَامَنَا
 وَأَصْرُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٥﴾

251. Hapo waliwashinda kwa idhini ya Mwenyezi Mungu, na Dāwūd, Amani imshukiye, alimuua Jālūt, kiongozi wa majabari. Na Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, baada ya hapo, Akampa Dāwūd ufalme na utume katika Wana wa Israil, na Alimfundisha Aliyoyataka mionganoni mwa elimu. Na lau kama si himaya ya Mwenyezi Mungu, kwa kuwatumia baadhi ya watunao ni wale watifufu Kwake na wanaomuamini- kuwazuia wengine-nao ni wanaomuasi Mwenyezi Mungu na kumshirikisha-, basi ardhi ingaliharibika kwa ushindi wa ukafiri na kupata nguvu uharibifu na wenye kufanya maasia. Lakini Mwenyezi Mungu ni Mwenye fadhila kwa viumbe wote.

252. Hizo ni hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake tunakusimulia wewe, ewe Nabii, kwa kweli, na hakika wewe ni mionganoni mwa Mitume walio wakweli.

253. Mitume hawa watukufu, Mwenyezi Mungu Amewatukuza baadhi yao juu ya wengine, kulingana na neema za Mwenyezi Mungu juu yao. Mionganoni mwao kuna ambaao Mwenyezi Mungu Amesema nao, kama Mūsā na Muhammad, rehema na amani ziwashukie. Katika hili pana kuthibitisha sifa ya kusema kwa Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, kwa namna inayonasibiana na utukufu Wake. Na mionganoni mwao kuna ambaao Mwenyezi

فَهَرَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَاتَلَ دَارُودُ
جَالُوبَتْ وَأَتَاهُمْ اللَّهُ الْمُلْكَ
وَالْحِكْمَةَ وَعَلَمَهُ مَا يَسَّأَهُ وَلَوْا
دَفَعَ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِعَيْنِ
دَفَسَاتِ الْأَرْضِ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو
فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

*تَلَكَ أَيَّتُ اللَّهُ شَاهُوَهَا عَيَّتَكَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّكَ لَمَّا تَرَكَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠﴾

*تَلَكَ الرَّسُولُ فَصَبَّلَتْ بَعْضَهُرُّهُ عَلَى بَعْضِ
مِنْهُمْ مِنْ كَلْمَرَ اللَّهِ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَتَ
وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيْتَ وَأَيَّدْنَاهُ
بِرُوحِ الْقُدُّسِ وَلَوْسَاءَ اللَّهِ مَا أَفْتَلَ
الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مَنْ نَعَدَ مَا جَاءَهُمْ
الْبَيْتَ وَلَكِنَّ أَخْتَلَفُوا فِيْنَهُمْ مِنْ
إِمَانَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْسَاءَ اللَّهِ
مَا أَفْتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرِيدُ

Mungu Aliwainua daraja nyingi za juu, kama Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa kuenea ujumbe wake, kutia kikomo cha unabii kwake, kwa kuwatukuza ummah wake juu ya ummah wengine na yasiyokuwa hayo. Na Mwenyezi Mungu Alimpa 'Isā mwana wa Maryam, amani imshukie, hoja zilizo wazi, ambazo ni miujiza yenye kushinda, kama kumponya aliyezaliwa kipofu, kwa idhini ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, na kumponya mwenye barasi, kwa idhini ya Mwenyezi Mungu, na kama kuhuisha kwake waliokufa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu Alimpa nguvu kwa Jibrili, amani imshukie. Na lau Mwenyezi Mungu Alitaka wasipigane hao waliokuja baada ya hawa Mitume, baada ya kuwafunukia wao hoja zilizo wazi, hawangalipigana. Lakini ilitokea tafauti baina yao: katika wao kuna aliyejikita kwenye Imani yake, na katika wao kuna aliyeshikilia kukanusha. Na lau Mwenyezi Mungu Alitaka, baada ya hizo tafauti zilizotokea zilizopelekea kupigana, hawangalipigana, lakini Mwenyezi Mungu Anampa taufik ya kumtii Yeye na kumuamini Anayemtaka, na Anamuondolea taufiki Yake Anayemtaka akamuasi na kumkanusha, Kwani Yeye Anafanya na kuchagua Analolitaka.

254. Enyi mliomuamini Mwenyezi

Mungu na kumsadiki Mtume Wake na kufanya amali zinazoambatana na uongofu Wake! Toeni Zaka zilizofaradhiwa na mtoe sadaka ya vitu milivyopewa na Mwenyezi Mungu kabla haijaja Siku ya Kiyama, wakati ambapo hakuna kuuziana ikapatikana faida, wala mali ambayo nyinyi mtajikomboa nayo nafsi zenu kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu, wala urafiki wa rafiki wenyewe kuwaokoa, wala muombezi anayemiliki kuwafanya mpunguziwe adhabu. Na makafiri ndio madhalimu na wakeukaji mipaka ya Mwenyezi Mungu.

255. Mwenyezi Mungu Ndiye Ambaye

hakuna yoyote anayestahiki uungu na kuabudiwa isipokua Yeye. Ndiye Aliye hai Ambaye Amekusanya maana yote ya uhai mkamilifu unaolingana na utukufu Wake. Ndiye Msimamizi wa kila kitu. Kusinzia hakumshiki wala kulala. Kila kilichoko kwenye mbingu na kilichoko kwenye ardhi ni milki Yake. Na hatajasiri mtu yoyote kuombea mbele Yake isipokuwa kwa ruhusa Yake. Ujuzi Wake umevizunguka vitu vyote vilivyopita, vilivyoko na vitakavyo kuja. Anajua yaliyo mbele ya viumbe katika mambo ambayo yatakuja na yaliyo nyuma yao katika mambo yaliyopita. Na hakuna

يَتَأْيَهَا الَّذِينَ ءَامَنُواْ أَنْفَقُواْ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَنَا يَوْمٌ لَا يَبْيَعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ
وَلَا شَفَعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُومُ لَا تَأْخُذُهُ
سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْهُ إِلَّا
بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفُهُمْ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ وَمَنْ عِلْمَهُ إِلَّا يَسْأَءَ
وَسَعَ كُرْسِيُهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضُ وَلَا يَعْوَدُهُ
حَمْظَلُهُمْ وَهُوَ عَلَىٰ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾

yoyote, katika viumbe, mwenye kuchungulia chochote katika elimu Yake isipokuwa kadiri ile ambayo Menyezi Mungu Amemjulisha na kumuonesha. Kursîy Yake imeenea kwenye mbingu na ardhi. Kursîy ni mahali pa nyayo za Mola, uliyo mkubwa utukufu Wake, na hakuna ajuwae namna ilivyo isipokuwa ni Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Wala hakumlemei Mwenyezi Mungu Aliyetakata kuzitunza. (hizo mbingu na ardhi). Yeye Ndiye Aliye juu ya viumbe Vyake vyote, kwa dhati Yake na sifa Zake, Aliyekusanya sifa za utukufu na kiburi. Aya hii ni aya tukufu zaidi katika Qur'an, na inaitwa Ayah al-Kursîy.

256. Kwa kuwa Dini hii imekamilika na hoja zake ziko wazi, haihitajii ilazimishwe kwa watu ambao jizya (jizyah) inapokewa kutoka kwao. Kwani dalili ziko wazi ambazo kwa dalili hizo inabainika haki, ikawa kando na batili, na uongofu, ukawa kando na upotevu. Basi mwenye kukanusha vyote vinavyoabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu na akamuamini Mwenyezi Mungu, huwa amethibiti na kulingana kwenye njia bora na ameshikamana na kamba imara ya Dini isiyokatika. Na Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa maneno ya waja Wake, ni Mjuzi wa nia zao na vitendo vyao na Atawalipa kwa hayo.

لَا إِكْرَاهٌ فِي الْبِلَادِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشُدُ مِنَ الظَّنِّ
فَمَن يَكْفُرُ بِالظَّلَّامَاتِ وَتُؤْمِنُ بِاللهِ فَقَدْ
أَسْتَسْكَنَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا أَنْفَصَاءَ
لَهَا وَاللهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١٠﴾

257. Mwenyezi Mungu Anawasimamia Waumini kwa kuwanusuru, kuwaafkia na kuwahifadhi, Anawatoa kutoka kwenye magiza ya ukafiri kuwapeleka kwenye nuru ya Imani. Na wale waliokufuru, wanusuru wao na wasaidizi wao ni wale wafananishwao na Mwenyezi Mungu na masanamu wanaowaabudu wasiokuwa Mwenyezi Mungu. Hao wanawatoa wao kutoka kwenye nuru ya Imani kuwapeleka kwenye magiza ya ukafiri. Wao ndio watu wa Motoni wenye kutindikia humo, wenye kusalia humo milele na si wenye kutoka humo.

258. Je umewahi kuona, ewe Mtume, hali ya kustaajabisha zaidi kuliko ile ya yule aliyemjadili Ibrâhîm, amani imshukie, juu ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na juu ya uola Wake, kwa kuwa Mwenyezi Mungu Alimpa ufalme, alipofanya ujeuri na kumuuliza Ibrâhîm, «Ni nani Mola wako?» Alisema, amani imshukie, «Mola wangu ni Ambaye Anavipa viumbi uhai vikahuika na Anaviondolea uhai vikafa. Yeye Ndiye Aliyepwekeka kwa kuhuisha na kufisha..» Akasema, «Mimi nahuisha na kufisha.» Yaani: namuua nimtakaye kumuua, na namuachilia nimtakaye kumuachilia. Ibrâhîm akasema kumwambia, «Mwenyezi Mungu ninayemuabudu Analitoa jua upande wa mashariki. Je unaweza wewe kugeuza mwenendo huu wa kimungu, ulifanye litokeze upande

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ إِمْنَوْا بِنُجُوحِهِمْ مِنْ
أَطْلَمْتُمْ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أُولَئِكُو هُمُ الظَّاغِنُونَ بِنُجُوحِهِمْ مِنْ
النُّورِ إِلَى أَطْلَمْتُمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
١٠٧
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ

الْمَرَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِيعِهِ أَنْ
يَاتِهِ اللَّهُ الْمَلَكُ إِذَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّي
الَّذِي يُحِبُّ وَيُمِسِّ قَالَ أَنَا أُحِبُّ وَأَمِسِّ
قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ
مِنْ الْمَشْرِقِ فَأَتَ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبَهَثَ
الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
١٠٨
الْظَّالِمِينَ

wa magharibi?» Akapigwa na mshangao huyu kafiri na ikakatika hoja yake. Hali yake ni ile ya madhalimu, Mwenyezi Mungu Hawaongozi kwenye haki na usawa.

259. Au je uliona, ewe Mtume, mfano wa yule aliyepita kwenye kijiji ambacho nyumba zake zilikuwa zimevunjika na kuangukia misingi yake na akasema, «Vipi Mwenyezi Mungu Atakihuisha kijiji hiki baada ya kuwa kimekufa?» Mwenyezi Mungu Akamfisha miaka mia moja kisha Akamrudishia roho yake na Akamwambia, «Ni kwa muda gani ulikuwa umekufa?» Akasema, «Nilikuwa nimekufa kwa muda wa siku moja au sehemu ya siku.» Akampa habari kuwa alikuwa amekufa kwa muda wa miaka mia. Na Akamuamrisha akiangalie chakula chake na kinywaji chake vipi Mwenyezi Mungu Amevhifadhi visiharibike muda huu mrefu. Na Akamuamrisha amtazame punda wake aone vipi Mwenyezi Mungu Alimuisha baada ya kuwa mifupa iliyotapakaa. Na Akamwambia, «Na ili tukufanye wewe ni dalili kwa watu.» Yaani: dalili iliyo wazi ya uweza wa Mwenyezi Mungu kufufua baada ya kufa. Na akamuamrisha aitazame mifupa aone vipi Mwenyezi Mungu Anavyoiinua baadhi yake juu ya mingine na

أَنَّكَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْبَيْهِ وَهِيَ خَاوِيَّةٌ عَلَى
عُرُوشَهَا قَالَ أَنِّي يُخْتَىءُ هَذِهِ اللَّهُ يَعْلَمُ
مَوْقِعَهَا فَأَمَّا تَهْدِيهِ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعْشَهُ
قَالَ كَفَرْ لَيْسَ قَالَ لَيْسَ يَوْمًا أَوْ عَصْبَرَ
يَوْمًا قَالَ بَلْ لَيْسَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ
إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسْنَنْ وَانظُرْ
إِلَى حَمَارِكَ وَلَنْجَعَلَكَ إِلَيْهِ لِتَكَسَّ
وَانظُرْ إِلَى الْعَظَاءِ كَيْفَ نُتَشَرُّهُ شَهَادَةً
نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ
أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^(٤٩)

kuiunganisha baadhi yake na mingine na kuivisha nyama baada ya kushikana na kisha kuirudishia uhai. Yalipomfunukia hayo waziwazi alikubali ukubwa wa Mwenyezi Mungu na kuwa Yeye ni Muweza wa kila kitu. Na akawa ni dalili kwa watu.

260. Na Kumbuka, ewe Mtume, maombi ya Ibrahim kwa Mola wake Amuoneshe namna ya Ufufuzi. Mwenyezi Mungu Alimwambia, « Kwani huamini? » Akasema, « La! Nakuamini. Lakini nataka hilo ili nipate yakini zaidi juu ya yakini niliyonayo. » Akasema, « Chukua ndege wanne, uwe nao, uwachinje na uwakatekate kisha weka sehemu ya hao ndege juu ya kila jabali. Kisha waite, watakuja kwa haraka. » Ibrahim, amani imshukie, akawita. Papo hapo kila sehemu ikarudi mahali pake, na papo hapo wakamjia kwa haraka. Na ujue kuwa Mwenyezi Mungu ni Mshindi, hakuna kimshindacho, ni Mwenye hekima katika maneno Yake, vitendo Vyake, sheria Yake na makadirio Yake.
261. Na mionganoni mwa vitu bora zaidi vinavyowanufaisha Waumini ni kutoa katika njia ya Mwenyezi Mungu. Na mfano wa Waumini wenye kutoa mali yao katika njia ya Mwenyezi Mungu ni kama mfano wa mbegu iliyopandwa kwenye ardhi nzuri, muda si muda ikatoa mte wenye sehemu saba. Kila sehemu ikatoa suke moja na kila suke likawa na mbegu mia. Na Mwenyezi Mungu

وَلَذِقَ الْإِنْزَهُمُ رَبِّ أَرْبَى كَيْفَ ثُمَّ
الْمَوْقَفُ قَالَ أَوْلَئِرْ تُؤْمِنْ قَالَ بَلَى وَلَكِنْ
لِيَظْمَمِنْ قَلِيلْ قَالَ فَحُدْ أَرْبَعَةَ مِنَ الْأَطْيَرِ
فَصُرْهُنْ إِلَيْكَ شُرَأْجَعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلِ
مِنْهُنْ شُرَأْجَعَلْ مُهَادَعَهُنْ يَا أُتِينَكَ سَعْيًا
وَأَغْلَمَرْ أَبَ اللَّهُ عَزِيزُ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَيِّلِ اللَّهِ
كَمَثَلُ حَتَّىٰ أَنْتَ سَبْعَ سَبْعَ سَبَلِلَ فِي
كُلِّ سُبْلَلَةٍ مَاتَ مُحَبَّبَةً وَاللَّهُ
يُضَعِّفُ لِمَنِ يَسْأَلُهُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ﴿٧﴾

Anamuongeza thawabu anayemtaka,
kulingana na kadiri ya Imani
aliyonayo yule mtoaji na iklasi yake
iliyo timamu.Na fadhila za Mwenyezi
Mungu zimeenea, na Yeye, kutakata
na sifa za upungufu ni Kwake, ni
Mjuzi wa yule anayestahiki kuzipata,
ni Mwenye kuchungulia nia za waja
Wake.

الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ
لَا يُثِّعُونَ مَا أَنفَقُوا مَنْ أَوْلَى ذَلِكَ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا حَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ ﴿١٦﴾

262. Wale ambao wanatoa mali yao katika jihadi na aina mbali-mbali za kheri, kisha wasifuatishe, yale waliyoyatoa ya kheri, kwa kumsumbulia waliyempa wala kumkera, kwa neno au kitendo, kwa kumhisisha kuwa wamemfadhilli, watapata thawabu kubwa mbele ya Mola wao na hawatakuwa na kicho kuhusu mustakkala wao wa Akhera wala hawatahuzunika juu ya kitu chochote kilichowapita wasikipate katika ulimwengu.

263. Maneno mazuri kujibiwa muombaji na kusamehe utiriri wake katika kuomba, ni bora kuliko sadaka inayofuatiwa na kero na ubaya kutoka kwa mtoaji sadaka. Na Mwenyezi Mungu ni Mkwasini, Hana haja ya sadaka za waja, ni Mpole Hana haraka nao ya kuwatesa.

264. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, msiziondoe thawabu za vitu vile mlivyovitoa sadaka kwa usumbulizi na kero. Kwani huyu, mwenye kufanya haya, anafanana na mtu atowaye mali yake ili watu wamuone

*قُولْ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ حَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ
يَتَبَعُهَا آذِنٌ وَاللَّهُ عَنِ حَلِيمٍ ﴿١٧﴾

يَنَاهِيَهَا الَّذِينَ إِمْمَوْلُوا لَا تُبْطِلُوا
صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَسْئَنِ وَالْأَذْنِ كَالَّذِي يُنْفِقُ
مَالَهُ رَشَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْجَوَرِ
الْآخِرِ فَمَنْهُ كَثِيرٌ صَفَوْا إِنْ عَلَيْهِ تُرَابٌ
فَأَصَابَهُ وَأَبْلَى فَرَّكَهُ صَلَدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ

شَيْءٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَلَهُ لَا يَهِيدُ الْقَوْمَ
الْكُفَّارُ

na wamsifu ilhali yeye hamuamini
Mwenyezi Mungu wala hana yakini
na Siku ya Akhera. Mfano wa
huyo ni mfano wa jiwe laini lenye
mchanga juu yake, lililonyeshewa na
mvua nydingi, ikaondoa ule mchanga,
ikaliacha tupu halina kitu juu yake.
Basi hawa wenye kufanya ria
ndivo walivyo, amali zao zinapotea
mbele ya Mwenyezi Mungu na
hawapati chochote cha thawabu
kwa utoaji wao. Na Mwenyezi
Mungu hawaafikii makafiri kuifikia
haki katika vitu wanavyovitoa na
mengineyo.

265. Na mfano wa wale ambao wanatoa
mali yao kwa kutaka radhi za
Mwenyezi Mungu na kwa kuwa
na itikadi iliyojikita ya kuwa
ahadi ya Mwenyezi Mungu ni
kweli, ni kama mfano wa bustani
kubwa iliyoko kwenye ardhi ya
juu iliyoko nzuri iliyonyeshewa na
mvua nydingi, yakaongezeka kwa
wingi matunda yake. Na hata kama
haingalinyeshewa na mvua nydingi,
rasharasha la mvua lingalitosha
kuifanya itoe ongezeko lingi la
matunda. Basi hivyo ndivyo ulivyo
utoaji wa watu wenye ikhlasi;
amali zao zinakubaliwa mbele ya
Mwenyezi Mungu na kuongezwa,
ziwe ni chache au ni nydingi.
Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye
kuchungulia siri, Ndiye Mwenye
kuyaona ya nje na ya ndani, Anampa
thawabu kila mtu kulingana na
ikhlasi yake.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنفَقُونَ أَمْوَالَهُمْ أَبْغَاهُ
مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَنْهِيَاتِهِنَّ أَنْفُسُهُنَّ كَثِيرٌ
جَنَّةٌ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَأَبْلَى فَقَاتَتْ أُكْلَاهَا
ضَعَفَقَنْ فَإِنَّ لَمْ يُصْبِهَا وَأَبْلَى قَطَلُ
وَاللَّهُ يُسَانِدُ الْمُقْرَبِينَ

266. Je anapendelea mmoja wenu awe na bustani yenye mitende na mizabibu, ambayo inapita chini ya miti yake maji tamu, na ndani yake ana kila aina ya matunda, na amefikia hali ya ukongwe ya kutoweza kupanda mimea kama hii, na ana watoto wadogo wanaohitaji bustani hii, na katika hali hii ukavuma upepo mkali uchomao, ukaja ukaiteketeza? Hivi ndivyo hali ya wasio na ikhlasi kataka utoaji wao; watakuja Siku ya Kiyama na hawana jema lolote lao. Kwa ufanuzi huu, Mwenyezi Mungu Anawabainishia mambo yanayowafaa nyinyi, ili mtaamali na kumtakasia Mwenyezi Mungu utoaji wenu.
267. Enyi mlioniamini na mkawafuata Mitume wangu, toeni mionganoni mwa halali mliyoichuma na ile tuliyowatolea kutoka kwenye ardhi. Na wala msikusudie kutoa kibaya, katika hiyo halali, kuwapa mafukara, ambacho lau nyinyi mngalipewa, hamngalikipokea isipokuwa mkiwa mtapuuza ubaya na upungufu ulionacho. Ni vipi nyinyi mnaridhika kumpa Mwenyezi Mungu kitu ambacho hamridhiki nacho mkipewa? Na jueni kwamba Mwenyezi Mungu Aliyewaruzuku Anajitosha kutohitajia sadaka zenu, ni Mstahiki wa kusifiwa na Mhimidiwa kwa kila hali.
268. Uchoyo huu na kuchagua kibaya kukitoa sadaka yatokana na Shetani ambaye anawaogopesha nyinyi ufukara na kuwashimiza uchoyo,

أَيُوْدُ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ دَجَّةٌ مِّنْ نَّحِيلٍ
وَأَغْنَى بِثَجْرٍ مِّنْ تَحْتِهَا أَلَّا يَهُدُ لَهُ فِيهَا
مِنْ كُلِّ الْشَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكَبْرُ وَلَهُ
ذُرْيَةٌ صَعْقَاءٌ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ
فَأَخْرَقَتْ كَذَلِكَ يَبْيَنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ
أَعْلَمُكُمْ تَسْفَكُونَ ﴿١٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِنْ طِبِّيتٍ
مَا كَسَبُوا وَمَا أَخْرَجُنَا لَكُمْ مِنْ
الْأَرْضِ وَلَا يَمْمُوا الْحَيَاةَ مِنْهُ
ثُقُوقُنَّ وَأَشْمُمُ بِغَاْيَذِيهِ إِلَّا أَنْ تَعْصِمُوا
فِيهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٧﴾

الشَّيْطَنُ يَعْدُ كُلَّ فَقَرْ وَيَأْمُرُ كُمْ
بِالْمَحْشَأِ وَاللَّهُ يَعْدُ كُمْ مَعْفَرَةَ مِنْهُ
وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ﴿١٨﴾

na anawaamrisha nyiyi maasia na kumfanyia kinyume Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na kutukuka, Anawaahidi nyinyi, kwa kutoa kwenu, msamaha wa madhambi yenu na riziki kundufu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye nyongeza zenyenkuenea, ni Mjuzi wa nia na vitendo.

269. Mwenyezi Mungu Anampa taufiki ya usawa katika kunena na kutenda Anayemtaka mionganoni mwa waja Wake. Na yoyote ambaye Mwenyezi Mungu Amemneemesha kwa hilo, Hua Amempa kheri nyingi. Na hatakumbuka hilo na kunufaika nalo isipokuwa wenyenakili zenyenkuung'ara kwa nuru ya Mwenyezi Mungu na uongofu Wake.

270. Mali yoyote mnayoyatoa na mengineyo, machache au mengi, au sadaka mnayoitoa kwa kutaka radhi ya Mwenyezi Mungu, au mkajilazimisha nafsi zenu chochote, cha mali au kinginecho, basi Mwenyezi Mungu Anayajua hayo; na Yeye Ndiye Mwenye kuchungulnia zenu, na Atawalipa kwa hayo. Na yoyote mwenye kuzuia haki ya Mwenyezi Mungu ni dhalimu. Na madhalimu hawana wenyenkuwanusuru ambao watawazuia wasipate adhabu ya Mwenyezi Mungu.

271. Mkizidhihirisha zile mnazozitoa sadaka kwa ajili ya Mwenyezi Mungu, ni sadaka nzuri mliyoitoa.

يُؤْتَ الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن يُوتَ
الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوقِّتَ خَيْرًا كَثِيرًا
وَمَا يَدْعُكُرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦﴾

وَمَا أَنفَقُتُمْ مِنْ نَفْقَةٍ أَوْ تَذَرْتُمْ
نَذْرًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧﴾

إِنْ تُبْدِوا الصَّدَقَاتِ فَنِعْمَاهُ
وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ

Na mkizitoa kwa siri mkawapa mafukara, ni bora zaidi kwenu kwa kuwa hivyo ni mbali na ria. Na katika utoaji sadaka pamoja na ikhlasi kuna kusamehewa madhambi yenu. Na Mwenyezi Mungu Anayajua mambo ya ndani; hakuna kinachofichika Kwake katika mambo yenu na Atamlipa kila mtu kwa amali yake.

272. Si jukumu lako, ewe Mtume, kuwapa makafiri taufiki ya uongofu, lakini Mwenyezi Mungu Anavifungua vifua vya Anaowataka kwa Dini Yake na kuwaafikia kuifuata. Na mali yoyote mnayoyatoa, nafuu yake itawarudia nyinyi wenyewe kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Na Waumini hawatoi isipokuwa kwa kutafuta radhi ya Mwenyezi Mungu. Na mali yoyote mnayoyatoa, kwa kumtakasia Mwenyezi Mungu, mtapewa kikamilifu thawabu zake na hamtapunguziwa chochote katika hizo. Katika hii aya pana kuthibitisha sifa ya Uso kwa Mwenyezi Mungu Aliyetakata na kila sifa pungufu (wajh Allāh) kwa namna inayonasibiana na Yeye.

273. Wapeni sadaka zenu mafukara Waislamu ambao hawawezi kusafiri kutafuta riziki, kwa kuwa wameshughulika na jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, ambao huwadhania wao wasiowajua kuwa hawahitaji sadaka kwa kuwa wamejizuia na kuomba. Utawajua kwa alama zao na athari ya uhitaji

فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَيُكَفِّرُ
عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ
يَمَانِعُ الْمُجْرِمُونَ حَيْرٌ ﴿٦٧﴾

*لَيْسَ عَلَيْكَ هُدًى لَّهُمْ وَلَا كِنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ حَيْرٍ
فَلَا نَفْسٌ كُّمُّ وَمَا شَفَقُونَ إِلَّا
أَبْتَغَاهُ وَجْهَ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ حَيْرٍ
بُوْقَ إِلَيْكُمْ وَإِنْ شَاءُ لَا تُظْلِمُونَ ﴿٦٨﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَخْصَرُوا فِي سَيِّيلٍ
الَّلَّهُ لَا يَسْتَطِعُونَ صَرَبًا فِي
الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ
مِنَ الْتَّعْفُفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَهُمْ
لَا يَسْكُنُونَ الْأَنْتَاسَ إِلَّا حَافِلًا وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ حَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيهِمْ ﴿٦٩﴾

walionao. Hawaombi kabisa. Na wakiomba, kwa kukosa budi, hawaombi kwa utiriri. Na mali yoyote mnayoyatoa katika njia ya Mwenyezi Mungu, hakuna chochote, katika hayo, chenye kufichika kwa Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu Atalipa kwayo malipo mengi zaidi na makamilifu zaidi Siku ya Kiyama.

274. Wale amba wanatoa mali zao kwa kumridhisha Mwenyezi Mungu, mchana na usiku, kwa siri na kwa dhahiri, watapata malipo yao mbele ya Mola wao, na wala hapana khofu juu yao kuhusu mambo watakayoyakabili Akhera wala hawatakuwa na huzuni juu ya vitu vya kidunia vilivyowapita wasivipate. Sheria hiyo ya Ki-Mungu yenyeye hekima, ndiyo njia ya Uislamu katika utoaji, yenyeye kuondoa mahitaji ya mafukara kwa heshima na utu, kusafisha mali ya matajiri na kuhakikisha kusaidiana juu ya wema na ucha-Mungu ili kutaka radhi za Mwenyezi Mungu bila maonevu au kulazimisha.

275. Wale wenye kuamiliana kwa ribanayo ni nyongeza juu ya rasilmali-, hawainuki kutoka kwenye makaburi yao Siku ya Mwishi isipokuwa ni kama anavyoinuka yule anayepigwa na Shetani akapatwa na wazimu. Hivo ni kwa kuwa wao walisema kwamba biashara ni kama riba, kwa kuwa yote mawili ni halali na yanapelekea mali kuongezeka. Mwenyezi Mungu Akawakanusha

الَّذِينَ يُنفِقُونَ مَوْهِمًا بِأَلَيْلٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرٌ هُمْ عَنْ رِيمَوْلَا
حَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرُثُونَ ﴿٧٦﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الْرِّبَا لَا يَقُولُونَ إِلَّا
كَمَا يَقُولُ الَّذِي يَتَخَطَّلُ الشَّيْطَانُ مِنَ
الْمُسَّى ذَلِكَ بِإِنْهُمْ قَاتُلُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ
الرِّبَا وَلَا حَلَّ اللَّهُ الْبَيْعُ وَحَرَمَ الْرِّبَا فَمَنْ
جَاءَهُ دُوْعَةً مِنْ رَبِّهِ فَأَنْتَهِي فَلَهُ
مَاسَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ
أَصْحَابُ الْتَّارِيْخُ فِيهَا خَلَدُونَ ﴿٧٦﴾

na Akabainisha kwamba Yeye
 Amehalalisha biashara na
 Ameharamisha riba. Kwa kuwa
 katika kuuza na kununua kuna nafuu
 kwa watu binafsi na kwa jamii na
 katika riba kuna unyonyaji, hasara na
 maangamivu. Basi mwenye kumfikia
 yeye makatazo ya Mwenyezi Mungu
 ya riba akakomeka, achukue iliyopita
 kabla ya kumfikia yeye uharamu
 wake, na hana makosa kwa hilo.
 Na mambo yake ya siku zake za
 baadae yako kwa Mwenyezi Mungu.
 Akiwa ataendelea na toba yake, basi
 Mwenyezi Mungu Hapotezi malipo
 ya wenyewe kufanya wema; na akiwa
 atarudia kwenye riba, basi kitendo
 chake hiko baada ya kufikiwa na
 makatazo ya Mwenyezi Mungu,
 kitamfanya astahili mateso, kwa
 kuwa hoja imesimama juu yake.
 Kwa ajili ya hii Alisema Mwenyezi
 Mungu, «Basi hao ni watu wa
 Motoni; Wao ndani yake watakaa
 milele».

276. Mwenyezi Mungu Anaiyondoa riba
 yote au Anamnyima mlaji riba baraka
 ya mali yake asinufaika nayo. Na
 Anazikuza sadaka na kuzifanya ziwe
 nyingi na Anawaongezea malipo
 wenyewe kutoa sadaka maradufu na
 Anawabarikia katika mali yao. Na
 Mwenyezi Mungu Hampendi kila
 mwenye kushikilia kwenye ukafiri
 wake, mwenye kujihalalishia ulaji
 riba, mwenye kukolea nadani ya
 dhambi na haramu na kumuasi
 Mwenyezi Mungu.

يَمْحُقُ اللَّهُ أَرْبَوْأَيْرِبِ الْصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ
 لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَيْشِيرِ ﴿٢﴾

277. Hakika wale waliomuamini
 Mwenyezi Mungu na Mtume
 Wake na wakatenda matendo
 mema, wakatekeleza Swala kama
 Alivyoamrisha Mwenyezi Mungu
 na Mtume Wake na wakatoa Zaka
 za mali yao, wana thawabu kubwa
 zinazowahusu wao mbele ya
 Mola wao na Mruzuku wao. Na
 hawatapatwa na woga katika Akhera
 yao, wala masikitiko juu ya mambo
 mazuri ya kilimwengu waliyoyakosa.
278. Enyi mliomuamini Mwenyezi
 Mungu na mkamfuata Mtume Wake,
 muogopeni Mwenyezi Mungu na
 muache kutaka ziada iliyosalia juu
 ya rasilmali zenu, ambayo mlistahiki
 kupata kabla riba haijaharamishwa,
 iwapo imani yenu ni ya kidhati
 kimaneno na kivitendo.
279. Msipokomeka na hilo mlilokatazwa
 na Mwenyezi Mungu, basi kuweni
 na yakini ya vita kutoka kwa
 Mwenyezi Mungu na Mtume Wake,
 na mkirudi kwa Mola wenu na
 mkaacha kula riba, ni haki yenu
 mchukue madeni yenu bila ya
 nyongeza, hamumdhulumu yoyote
 kwa kuchukua zaidi ya rasilmali
 zenu wala hamudhulumiwi na yoyote
 kwa kupunguza kiwango cha pesa
 mllichokopesha.
280. Na iwapo mdaiwa hawezi kulipa,
 mpeni muhula mpaka Mwenyezi
 Mungu Atakapomfanyia sahali riziki
 na kuwarudishia mali yenu. Na
 mkiacha rasilmali yote au baadhi

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 وَأَقْامُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَوَةَ أَمْهُمْ
 أَجْرُهُمْ عِنْ دَرَبِهِمْ وَلَا حَوْفٌ عَلَيْهِمْ
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٧﴾

بِتَائِيْهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوْا^{٦٨﴾}
 مَا يَبْقَى مِنَ الرِّوَاْءِ إِنَّ كُثُرًا مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٦٩﴾

إِنَّمَّا تَفْعَلُوا فَإِذْنُوا بِحَرْبِ مِنَ اللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْشِّرَ فَلَكُمُ الْوُسْطَى وَسُ
 أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُوْنَ ﴿٧٠﴾

وَإِنْ كَانَ ذُوْعَسْرَةً فَنَظِرْهُ إِلَى مَيْسَرَةٍ
 وَإِنْ تَصَدَّقْ فَوْلَيْهِ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُوْنَ ﴿٧١﴾

yake mkamuondolea mdaiwa, hilo ni bora zaidi kwenu, mkiwa mnajua fadhila yake ya kuwa hilo ni bora kwenu katika ulimwengu na Akhea.

281. Na itahadharini, enyi watu, Siku matakoporejeshwa kwa Mwenyezi Mungu, nayo ni Siku ya Kiyama, mtakapo kuorodheshwa kwa Mwenyezi Mungu ili Awahesabu na Amlipe kila mmoja mionganoni mwenu kwa alilolitenda la kheri au la shari bila ya kufikiwa na maonevu. Katika aya hii pana ishara kwamba kujiepusha na mapato ya riba yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu, ni kukamilisha Imani na haki za Imani za kutekeleza Swala, kutoa Zaka na kufanya amali njema.

282. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na mkamfuata Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mkiamiliana kwa mkopo mpaka muda maalumu, usajilini kwa maandishi ili kuhifadhi mali na kuondoa ugomvi. Na asimame kuandika mtu muaminifu mwenye kudhibiti. Na asilikatae hilo yule mtu aliyetunukiwa na Mwenyezi Mungu ujuzi wa uandishi. Na asimame mdaiwa kufanya imla ya deni ilio juu yake. Na amchunge Mola wake na asipunguze chochote katika deni ilio juu yake. Iwapo mdaiwa amezuwi matumizi kwa ubadhirifu wake na utumiaji wake unaopita kiasi, au akawa ni mdogo au ni mwendawazimu, au hawezi kusema kwa ububu au

وَأَنْقُوا إِلَيْهِ مَا رَجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ شُرَفٌ
كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَانُتُم بِدِينِ إِلَهٍ
أَجْلٍ مُسْمَى فَأَكْتُبُ ثُبُوهُ وَلَا يَكُتبُ بَيْتَكُتُر
كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ
كَمَا عَالَمَهُ اللَّهُ فَلَيَكُتُبْ وَلَيُتَمَلِّلَ الَّذِي
عَيْنُهُ الْحَقُّ وَلَيُسْتَقِعَ اللَّهُ رَبُّهُ وَلَا يَبْخَسَ
مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَيْنَهُ الْحَقُّ سَفِيهًّا
أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا سُتْطِيعُ أَنْ يُعْلَمْ هُوَ فَلَيُعْلَمْ
وَلَيُكَلِّمُ بِالْعَدْلِ وَلَا سَتَهِدُهُ وَلَا شَهِدَهُنَّ مِنْ
رِجَالٍ كُمْثُرٌ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ
وَفَإِنْ كَانَ مَنْ تَرَضَوْنَ مِنَ الشَّهَدَاءِ أَنْ تَضَلَّ
إِحْدَاهُمَا فَتَكُرِّرْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى
وَلَا يَأْبَ أَلَّا شَهِدَهُ إِذَا مَادُعُوا وَلَا سَمِعُوا أَنْ
تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلِهِ

kwa ulemavu wa kutoweza kusema kabisa, basi na asimamie shughuli ya kufanya imla msimamizi wa mdaiwa kwa niaba yake. Na takeni ushahidi wa Waislamu wawili wanaume, waliobaleghe, wenyе akili na waadilifu. Iwapo hawatopatikana wanaume wawili, takeni ushahidi wa mwanamume mmoja na wanawake wawili mnaoridhika na ushahidi wao, ili akisahau mmoja wao (hao wanawake wawili) yule mwengine amkumbushe. Na ni juu ya mashahidi kukubali mwito wa mwenye kuwaita kutoa ushahidi. Na ni juu yao kutoa ushahidi wao wakitakiwa kufanya hivyo. Na msichoke kuisajili deni, iwe ni kubwa au ni ndogo, mpaka wakati wake maalumu wa kulipa. Kwani hilo ni la usawa zaidi katika Sheria ya Mwenyezi Mungu na uongofu Wake, na linasaidia sana kabisa katika kusimamisha ushahidi na kuutekeleza, na liko karibu zaidi na kuondoa shaka kuhusu deni yenyewe, kiasi chake na muda wake. Lakini, iwapo ni jambo la kuuza na kununua, kwa kuchukua bidhaa na kutoa thamani yake papo hapo, basi hakuna haja ya kusajili, na inapendekezwa kushuhudisha hilo ili kuepusha ugomvi na utesi. Na katika mambo ya lazima kwa shahidi na mwandishi ni kutekeleza ushahidi kwa njia zake na usajili kama Alvyoamrishaa Mwenyezi Mungu. Na hafai kwa mwenye haki na kwa yule ambaye haki iko juu ya shingo yake kuwadhuru waandishi na mashahidi.

ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَدَةِ
وَإِذْنَ الْأَنْتَرَابِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْزِهَ حَاضِرَةً
تُبَيِّنُونَهَا يَبْيَنُكُمْ فَلَيَسْ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
الَّاتَّكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَأَعْثَرُ
وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٍ وَلَا شَهِيدٍ وَلَا نَقْعَلُوا
فَإِنَّهُ فُسُوقٌ يَكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَيَعْلَمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ كُلَّ شَيْءٍ
عَلَيْهِ ☺

Pia, haifai kwa waandishi na mashahidi kuwadhusu wanaohitajia uandishi wao na ushahidi wao. Na mkifanya mliyokatazwa, huko ni kutoka nje ya twaa ya Mwenyezi Mungu; na mwisho mbaya wa kitendo hiko utawafikia. Na muogopeni Mwenyezi Mungu katika maamrisha Yake yote aliyowaamrisha nayo na akawakataza nayo. Na Mwenyezi Mungu Anawajulisha yote yanayotengeneza ulimwengu wenu na Akhera yenu. Na Mwenyezi Mungu kwa kila jambo ni Mjuzi. Hakuna kitu chochote kinachofichika Kwake kuhusu mambo yenu, na Atawalipa kwa hayo.

283. Na mkiwa muko safarini, na msipate mwenye kuwaandikia, mpatieni yule mwenye haki kitu kiwe ni dhamana ya haki yake hadi mdaiwa atakapolipa deni yake. Na iwapo nyinyi kwa nyinyi mumeaminiana, hapana makosa kuacha kuandika, kushuhudisha na kuweka rahani, na deni itabaki ni amana kwenye shingo ya mdaiwa, ni juu yake kuilipa. Na ni juu yake amchunge Mwenyezi Mungu asimfanyiye hiana mwenzake. Na akikataa mdaiwa deni iliyo juu yake, na ikawa pana mtu aliyekuweko na kushuhudia, huyo itamlazimu kuutoa wazi ushahidi wake. Na mwenye kuuficha ushahudi huu, ni mtu mwenye moyo wa hiana na urongo. Na Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuchungulia siri zote, Ndiye Ambaye ujuzi Wake umezunguka mambo yenu yote, na Atawahesabu kwa hayo.

*وَإِنْ كُنْتُ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَا تَجِدُوا إِكَابًا
فِيهِنَّ مَقْبُوضَةً فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا
فَلَيُؤْذَ الَّذِي أَوْتُمْ أَمْنَتَهُ وَلَيُتَقَبَّلَ اللَّهُ رَبَّهُ
وَلَا تَكُشُّوا الشَّهَدَةَ وَمَنْ يَكُشَّ شَهِيدًا
فَإِنَّهُ أَثُمٌ قَبْعَةٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٦٧﴾

- 284.** Ni wa Mwenyezi Mungu ufalme wa mbingu na ardhi na vilivyo baina yake, kwa kuvimiliki, kuvipekesha na kuvijua. Hakuna chochote kinachofichika Kwake. Na chochote mnachokidhahirisha, kati ya viliomo ndani ya nafsi zenu au mnachokificha, Mwenyezi Mungu Anakijua, na Atawahesabu nacho. Atamsamehe Anayemtaka na Atampatiliza Anayemtaka. Na Mwenyezi Mungu ni muweza wa kila kitu. Baadaye Mwenyezi Mungu aliwakirimu Waislamu Akasamehe maneno ya mtu kuiyambia nafsi yake na mawazo ya moyo, yakiwa hayatafuatiwa na maneno au vitendo, kama ilivyothibiti kutoka kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
- 285.** Ameamini na kuyakinisha Mtume wa Mwenyezi Mungu, Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, yale aliyoletewa kwa njia ya wahyi kutoka kwa Mola wake. Na ni haki kwake aiyakinishe. Na Waumini pia wameamini na kufanya amali zinazoambatana na Qur'ani Tukufu. Kila mmoja katika wao amemuamini Mwenyezi Mungu kuwa ni Mola na Muabudiwa, Aliyesifika kwa sifa za utukufu na ukamilifu, na kuwa Mwenyezi Mungu Anao Malaika watukufu, na kuwa Yeye Ameteremsha Vitabu na Ametuma Mitume kwa waja Wake. Hatuwaamini, sisi Waumini, baadhi yao na kuwakanusha baadhi yao. Bali tunawaamini wao wote.

إِنَّمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِلَّا مُنْبَدِلًا
مَا فِي أَنفُسِكُمْ وَأَنْخَافُهُوَ يُحَايِي سَبَقَ
بِهِ اللَّهُ فَيُغَيِّرُ لِمَنِ يَشَاءُ وَيَعْذِبُ مَنِ يَشَاءُ
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٤﴾

إِمَانَ الرَّسُولِ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّهُمْ إِمَانَ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُلُّبِهِ وَرُسُلِهِ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا عَفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمُصِيرُ ﴿١٢٥﴾

Na wanasema, Mtume na Waumini,
 «Tumeusikia, ewe Mola wetu, wahyi
 uliouleta na tumetii katika yote hayo.
 Tunatarajia uyasamehe, kwa wema
 Wako, madhambi yetu. Wewe Ndiye
 Ambaye Uliyetulea kwa neema Zako
 Ulizotuneemesha nazo. Kwako, Peke
 Yako, ndio marejeo yetu na mwisho
 wetu.»

286. Dini ya Mwenyezi Mungu ni sahali,
 haina uzito ndani yake. Mwenyezi
 Mungu hawatakii waja Wake
 wasiyoyaweza. Mwenye kufanya
 uzuri atapata uzuri, na mwenye
 kufanya ubaya atapata ubaya. Ewe
 Mola wetu! Usitutese tukisahau
 chochote mionganoni mwa vitu
 ulivyo tu faradhia au tukikosea kwa
 kufanya kitu chochote ulichotukataza
 kukifanya. Ewe Mola wetu! Na
 usitukalifise kufanya matendo
 magumu uliyowakalifisha waliokuwa
 kabla yetu, mionganoni mwa waasi,
 yakiwa ni mateso kwao. Ewe Mola
 wetu! Na usitubebeshe tusiyoyaweza
 ya amri ngumu na mikasa. Na
 uyafute madhambi yetu, uzisitiri
 aibu zetu na utufanyiwe wema.
 Wewe Ndiye Mwenye kuyamiliki
 mambo yetu na kuyaendesha.
 Tunusuru juu ya wale waliokataa
 Dini yako na kuukataa umoja wako
 na wakamkanusha Nabii wako
 Muhammad, rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukie, Na
 ujaalie mwisho mwema uwe ni wetu
 juu yao, ulimenguni na Akhera.

لَا يَكِفُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَعَلَيْهَا مَا أَكَتْ سَبَقَتْ رِبَنَاهُ لَا تُؤَاخِذُنَا إِنَّ
 نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا
 إِصْرًا كَمَا حَمَلْنَاهُ وَعَلَى الْأَذْرِيزِ مِنْ
 فَقِيلَ رَبَنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ
 وَأَعْفُ عَنَّا وَأَغْفِرْ لَنَّا وَلَا رَحْمَنَا أَنَّ
 مَوْلَانَا فَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكُفَّارِ ﴿٦﴾

SURA YA ĀL-IMRĀN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْأَمْرُ

1. «Alif, Lām, Mîm» Yametangulia maelezo kuhusu matamko haya katika mwanzo wa sura ya Al-Baqarah.
2. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu. Hapana muabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye, Anayesifika kwa uhai mkamilifu unaonasibiana na utukufu Wake. Anayesimamia kila kitu.
3. Amekuteremshia wewe, ewe Mtume, Qur'ani kwa haki ambayo haina shaka, inayoshuhudia ukweli wa Vitabu na Mitume kabla yake. Na Aliiteremsha Taurati kwa Musa, amani imshukie, na Injili kwa Isa, amani imshukie,
4. kabla ya kuteremka Qur'ani, ili kuwaongoza Wacha-Mungu kwenye Imani na kutengeneza dini yao na dunia yao. Na Aliteremsha yenyε kupambanua baina ya haki na batili. Na wale ambao wamekanusha aya za Mwenyezi Mungu zilizoteremshwa, wana adhabu kubwa. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi Asiyeshindwa, ni Mwenye kumtesa anayezikanusha hoja na dalili Zake na kupwekeka Kwake kwa uungu.
5. Hakika Mwenyezi Mungu, ujuzi Wake umewazunguka viumbwe wote. Hakuna kitu chenye kufichika Kwake katika ardhi wala katika mbingu, kiwe kichache au kingi.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُومُ

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحُقْقِ مُصَدَّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَنَزَّلَ الْقُورْآنَ وَالْإِنْجِيلَ

مِنْ قَبْلِ هُدَىٰ لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ لَمُعْدَّابٌ

شَدِيدٌ وَّاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتقامَةٍ

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاوَاتِ

6. Yeye Peke Yake Ndiye Ambaye Anawaumba nyiyi katika zao za mamama zenu kama Atakavyo: wanaume, wanawake, wazuri, wabaya, waovu na wema. Hapana mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye, Mshindi Asiyeshindwa, Mwenye hekima katika amri Zake na uendeshaji mambo Wake.
7. Yeye Peke Yake Ndiye Ambaye Aliyekuteremshia Qur’ani ambayo katika hiyo kuna aya zenyе maana yaliyo wazi; hizo ndizo msingi wa Kitabu ambao unategemewa ikitokea tashwishi, na ambao chochote kinachohalifiana nao kinarudishwa na kuoanishwa nao. Na katika hiyo kuna aya zingine mutashâbihât: zinazoleta tashwishi kwa kuwa zinabeba zaidi ya maana mamoja, kwa namna ambayo haiwezekani kujuwa maana iliyokusudiwa isipokuwa kwa kuziambatanisha na muhkam: aya zenyе maana yaliyo wazi. Basi wenyе nyoyo zenyе ugonjwa zilizopotoka, kwa ubaya wa nia zao, huzifuata hizi aya zenyе tashwishi peke yake, ili kutia tashwishi kwa watu kwa lengo la kuwapoteza kwa kuzifasiri kuambatana na madhehebu yao yaliyo batili. Ilihali hakuna ajuwaye uhakika wa maana ya aya hizi isipokuwa Mwenyezi Mungu . Na wale waliovama kwenye elimu wanasema, «Tumeiamini hii Qur’ani, kwani yote imetuulia kutoka kwa Mola wetu kwa ulimi wa Mtume Wake

هُوَ الَّذِي يَصُوَرُ كُلَّ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ كَمَا يَشَاءُ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ①

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ مَا يَرَى
مُحَمَّدٌ لِّهُ مِنْ أَكْثَرِ الْكِتَابِ وَأُخْرُ
مُشَكِّرٌ بَعْضُهُ مِنَ الَّذِينَ فِي أُولَئِكُمْ رَيْبٌ فَيَتَسْعَى
مَا تَشَاءُ بِهِ مِنْهُ أَبْيَغَهُ الْفُتَنَةَ وَأَبْيَغَهُ تَأْوِيلَهُ
وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّسُولُونَ فِي
الْعِلْمِ يَقُولُونَ إِمَّا بِهِ كُلُّ مَنْ عَنْدَ رَبِّنَا
وَمَا يَدْرِي إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ②

Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,» na wanairudisha yenyetashwishi katika Qur’ani na kuiyoanisha na iliyowazi yake. Hakika ni kwamba wanaoyafahamu na kuyazingatia maana kama ilivyo sahihi ipasavyo ni wale wenye akili timamu.

8. Na wanasema, «Ewe Mola wetu, usizipotoe nyoyo zetu na kukuamini Wewe, baada ya kutuneemesha kwa uongofu wa kufuata Dini Yako; na utupe mionganoni mwa fadhila zako, rehema yenyekuenea. Kwani Wewe Ndiye Mpaji: Mwingi wa fadhila na vipaji vipaji., unampa unayemtaka bila ya hesabu.
9. Ewe Mola Wetu, sisi tunakubali na kushuhudia kwamba Wewe utawakusanya watu Siku isiyo na shaka , nayo ni Siku ya Kiyama. Hakika Wewe huendi kinyume na ahadi uliyowapa waja Wako.»
10. Hakika wale waliokanusha Dini ya haki na wakaikataa, hayatawafaa wao mali yao wala watoto wao kuwaepushia chochote katika adhabu ya Mwenyezi Mungu ikiwashukia ulimwenguni, wala hayatawakinga wao na adhabu Yake Akhera. Na hawa ndio kuni za Moto Siku ya Kiyama.
11. Hali ya makafiri katika kukanusha kwao na adhabu itakayowashukia ni kama hali ya jamaa za Fir'aun na wale makafiri walikuwa kabla yao. Wao walizikanusha aya za Mwenyezi

رَبَّنَا الْأَنْتَرُغْ فُلَوِيَّا بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا وَهَبَ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ أَوْهَابُ ⑤

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَارْبَبِ فِيهِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْخِلُفُ الْيَمِيَّادِ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِ عَنْهُمْ
أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
وَأَوْلَئِكَ هُمُ وَقُودُ النَّارِ ⑦

كَدَّأْبُ إِلَى فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا إِنَّنَا فَآخِذُهُمُ اللَّهُ
يَدْلُو بِهِمْ فَلَوْلَهُ شَدِيدُ الْعَقَابِ ⑪

Mungu zilizo wazi, Mwenyezi
 Mungu akawapatiliza kwa kuwatesa
 kwa sababu ya kukanusha kwao na
 kushindana. Na Mwenyezi Mungu ni
 Mkali wa kutesa kwa aliyemkufuru
 Yeye na kuwakanusha Mitume Wake.

12. Sema, ewe Mtume, kuwaambia
 makafiri mionganini mwa Mayhudi na
 wengineo na wale ambao waliudharau
 ushindi wako katika Badr, «Nyinyi
 mtashindwa duniani na mtakufa
 ukafirini, na mtakusanywa mpelekwe
 kwenye Moto wa Jahanamu, ambao
 utakuwa ni tandiko la milele kwenu;
 tandiko baya sana ni hilo.»

13. Hakika yalikiwa kwenu, enyi
 Mayahudi wakaidi, ni ushuhuda
 mkubwa yale mapambano ya Badr
 yaliyotukia baina ya makundi mawili:
 kundi moja linapigana kwa ajili ya
 Dini ya Mwenyezi Mungu, nalo
 ni kundi la Muhammad, rehema
 ya Mwenyezi Mungu na amani
 zimshukie, na Masahaba wake, na
 kundi lingine lenye kumkanusha
 Mwenyezi Mungu, linapigana
 kwa ajili ya batili. Ukiwatazama
 Waumini kwa macho utawaona
 kuwa ni mara mbili ya ile idadi yao.
 Na Mwenyezi Mungu Alilifanya
 hilo kuwa ni sababu ya ushindi wa
 Waislamu juu yao. Na Mwenyezi
 Mungu Anawasaidia kwa nusura
 Yake anaowataka katika waja
 Wake. Hakika katika tukio hili pana
 mazingatio makubwa kwa wenye
 busara ambao wanaongokea kujua
 hukumu zake na matendo Yake.

فَلِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْيَهُوتَ
 وَتَخْسِرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ وَلَا يَشْأُلُونَ مِهَادُ^{١٥}

قَدْ كَانَ لَكُمْ إِيمَانُهُ فِي فَعَلَيْنَ الْقَنْتَأَةِ
 فَلَا يُقْتَدِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَخْرَى
 كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مُشَاهِدَاتِ الْعَيْنِ
 وَاللَّهُ يُؤْتِدُ بِصَرَوْهُ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لِعْبَرَةٌ لِأُولِي الْأَبْصَرِ^{١٦}

14. Wamepambiwa watu kupenda matamanio ya wanawake na watoto wa kiume na mali mengi ya dhahabu , fedha, farasi wazuri, wanyama wa misfugo mionganini mwa ngamia, ng'ombe na mbuzi na kondoo na ardhi inayotayarishwa kwa kupandwa miti na makulima. Hayo ni mazuri ya uhai wa kilimwengu na pambo lake lenye kutoweka. Na kwa Mwenyezi Mungu kuna marejeo mazuri na thawabu, nayo ni Pepo.
15. Sema ,ewe Mtume, «Je, ni wape habari ya yaliyo bora kuliko yale waliyopambiwa watu katika maisha haya ya kilimwengu? Wale waliomchunga Mwenyezi Mungu na wakaogopa mateso Yake, watakuwa na Pepo ambazo inapita mito chini ya majumba yake ya fahari na miti yake. Watakaa milele humo. Na watakuwa nao humo wake waliotakasika na hedhi na nifasi na tabia mbaya. Na watakuwa na malipo makubwa zaidi kuliko hayo, nayo ni radhi za Mwenyezi Mungu.» Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuchungulia siri za viumbe wake, ni Mjuzi wa hali zao na atawalipa kwa hayo.
16. Waja hawa wacha-Mungu huwa wakisema, «Mola wetu, sisi tumekuamini Wewe na tumemfuata Mtume Wako Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, tusamehe madhambi tuliyoyatenda na utuepushe na adhabu ya Moto.»

رِبُّنَا لِتَّابِسْ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَسِينَ وَالْفَنَطِيرِ الْمُقَنْظَرَةِ مِنَ الْذَّهَبِ
وَالْفِضَّةِ وَالْحَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَعْكَمِ
وَالْحَرْثُ ذَلِكَ مَتَّعْ الْحَيْوَةَ الَّذِيَا وَاللهُ
عِنْدَهُ دُحْسُنُ الْمَعَابِ ﴿١٥﴾

* قُلْ أَقْرَبُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكُمْ
لِلَّذِينَ آتَقْوَاهُنَّ رَبِّهِمْ جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلَقْنَا إِنَّ فِيهَا أَذْرَافٌ
مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنْ اللهِ
وَاللهُ بَصِيرٌ بِالْعَبَادِ ﴿١٥﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمَّا فَاغْفِرْ
لَنَا ذُنُوبَنَا وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٦﴾

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْمُتَنَبِّئِينَ وَالْمُنْفَقِينَ
وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾

17. Hawa ndio waliosifika kwa subira juu ya kumtii Mwenyezi Mungu, kuepuka maasia na juu ya shida zinazowafikia zilizokadiriwa na Mwenyezi Mungu. Na ndio waliosifika kwa ukweli wa maneno na vitendo na kutii kikamilifu. Na ndio waliosifika kwa utoaji, wa siri na wadhahiri, na kwa kuleta istighfār: kuomba msamaha, katika mwisho wa usiku, kwa kuwa wakati huo unatarajiwā zaidi kukubaliwa amali na kujibiwa dua.
18. Mwenyezi Mungu Ameshuhudia kuwa Yeye Ndiye Aliyepwekeka kwa uungu. Na Ameambatanisha ushahidi wake na ule wa Malaika na watu wa elimu juu ya kitu kitukufu zaidi chenye kushuhudiwa, nacho ni Tawhīd umoja Wake Aliyetukuka na kusimamia Kwake haki na uadilifu. Hapana Mola isipokuwa Yeye, Aliye Mshindi Ambaye hakuna kitu Atakacho kiwe kikakataa kuwa, Mwenye hekima katikia maneno Yake na vitendo Vyake.
19. Hakika dini ambayo Mwenyezi Mungu Aliwachagulia waja Wake na Akawatumiliza kwayo Mitume Wake na ambayo Hakubali isipokuwa hiyo ni Uislamu. Nao ni kumnyenyekaa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, kwa kumtii na kujisalimisha Kwake kwa udhalilifu na kuwafuata Mitume katika yale waliotumilizwa kwayo katika kila kipindi mpaka wakahitimishwa

شَهَدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَالْمَالِكِ يَكُونُ أَوْلُوا الْعِلْمِ قَاتِلًا
بِالْقُسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ عَنْ دِينِ اللَّهِ الْإِسْلَامِ مَا أَخْتَلَفَ
الَّذِينَ أَتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مَنْ بَعْدَ
مَاجَاهَهُمُ الْعِلْمُ بَعْدَ مَا يَنْهَمُ وَمَنْ يَكْفُرُ
بِيَقِنِتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

kwa kuja Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ambaye, Hakubali Mwenyezi Mungu dini kutoka kwa yoyote, baada ya kutumilizwa kwake, isipokuwa Uislamu ambao alitumilizwa nao. Na tafauti baina ya Watu wa Kitabu, mionganini mwa Mayahudi na Wanaswara, iliyowafanya watengane wawe mapote na makundi, haikutokea ela baada ya kuthibiti hoja juu yao kwa kupelekwa Mitume na kuteremshwa Vitabu; hiyo ilitokana na uadui na uhasidi kwa kutafuta ulimwengu.Na yoyote mwenye kuzikanusha aya za Mwenyezi Mungu zilizoteremshwa na alama Zake zenye kujulisha uola Wake na uungu Wake, basi Mwenyezi Mungu ni Mwepesi wa hesabu, na Atawalipa kwa yale waliokuwa wakiyafanya.

20. Wakijadiliana na wewe, ewe Mtume, Watu wa Kitabu juu ya Tawhîd: kumu wahidisha na kumpwekesha Mwenyezi Mungu, baada ya kuwasimamishia hoja, waambie, «Mimi nimemtakasia Mwenyezi Mungu Peke Yake, si mshirikishi Yeye na yoyote; na pia wale Waumini walionifuata wamemtakasia Mwenyezi Mungu na kumtii.» Na waambie wao na wale washirikina, Waarabu na wengineo, «Mkiingia kwenye Uislamu, basi nyinyi muko kwenye njia ya sawa, uongofu na haki. Na mkirudi nyuma,

فَإِنْ حَاجُوكَ فَقُلْ أَسَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ
وَمَنْ أَشَبَّعَنِي وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْأَمْرِيَّنِ إِنَّمَا أَسَمَّتُمُّنِي فَإِنْ أَسَمْمَوْنِي
أَهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلُّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكُمُ الْبَلَى
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٠﴾

hesabu yenu iko kwa Mwenyezi Mungu. Mimi sina langu isipokuwa ni kufikisha ujumbe. Na mimi nimewafikishia na nimesimamisha hoja juu yenu.» Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwaona waja, hakuna chochote chenye kufichika kwake katika mambo yao.

21. Hakika wale wanaozikanusha dalili zilizo wazi na yale waliokuja nayo Mitume, wakawaua Manabii kwa udhalimu bila haki yoyote, na wakawaua wale amba wanaamrisha uadilifu na kufuata njia ya Mitume, wape bishara ya adhabu yenye uchungu.
22. Hao ndio amba amali zao zilitanguka ulimwenguni na Akhera. Hakuna amali yao yoyote itakubaliwa, na hawatakuwa na yoyote mwenye kuwanusuru kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
23. Je, umeona, ewe Mtume, hali ya kustaa jabisha zaidi kuliko hali ya hawa Mayahudi, amba Mwenyezi Mungu Amewapa fungu katika Kitabu wakajua kuwa yale uliyoyaleta ni haki, wanaitwa wafuate yaliyokuja katika Kitabu cha Mwenyezi Mungu, nacho ni Qur'an, ili kitoe uamuzi katika mambo waliofautiana juu yake, kisha wengi wao wanakataa uamuzi huo iwapo haulingani na matamanio yao, kwa kuwa desturi yao ni ni kuipa mgongo haki?

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِعِلْمِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ حِقٍّ وَيَقْتُلُونَ
الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ
فَبِئْسٌ هُمْ بِعَدَابِ اللَّهِ ﴿١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَرَّكْتَ أَعْنَاهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصْرٍ ﴿٦٦﴾

أَلَّا تَرَى إِلَى الَّذِينَ أَوْلَوْنَ حِبَابَهُمْ فِي الدُّنْيَا
يَدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ يَحْكُمُ بِمِنْهُمْ مَا يَعْلَمُ
فَيُرِيقُ مِنْهُمْ وَهُمْ مُعَرِّضُونَ ﴿٦٧﴾

24. kujiepusha huko na haki, sababu yake ni itikadi mbaya walionayo Watu wa Kitabu kwamba wao hawataadhibiwa isipokuwa siku chache. Itikadi hii iliwapelekea wao wamfanyiye ujasiri Mwenyezi Mungu na waidharau Dini Yake na waendelee na dini yao ya batili ambayo walijidanganya nayo nafsi zao.
25. Vipi hali zao zitakuwa, Atakapowakusanya Mwenyezi Mungu ili wahesabiwe katika Siku isiyo na shaka kuja kwake, nayo ni Siku ya Kiyama, na kila mmoja apate malipo ya aliyoyatenda, na wao bila kudhulumiwa kitu chochote?
26. Sema ,ewe Nabii, ukielekea kwa Mola wako kwa dua, « Ewe Ambaye Una ufalme wote, Wewe Ndiye Ambaye Unamtunuku ufalme, mali na umakinifu katika ardhi Umtakaye mionganoni mwa waja Wako, na Unaundoa ufalme kutoka kwa Umtakaye. Na Unampa enzi ya ulimwengu na ya Akhera Unayemtaka, na Unamfanya awe na unyonge Unayemtaka. Kheri ipo mikononi mwako. Wewe, Peke Yako, juu ya kila kitu , ni Muweza.» Katika ayah hii pana kuthibitisha sifa ya Mkono kwa Mwenyezi Mungu kwa namna inayonasibiana na Yeye, utakatifu ni Wake.
27. «Na mionganoni mwa dalili za uwezo Wako, ni kuwa Wewe Unaautia usiku ndani ya mchana, na Unaautia mchana ndani ya usiku, huu ukarefuka na ule

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمْسَكَنَا اللَّهُ أَلَا
أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ
مَا كَانُوا يُفْتَنُونَ ﴿١١﴾

فَلَيَكِفِ إِذَا جَعَنْتُمْ لِيَوْمَ لَارِبَ فِيهِ
وَرُؤْفَىٰتُ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُنَّ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٢﴾

قُلْ أَللَّاهُمَّ مَلِكَ الْمُلْكِ تُقْنِي الْمُلْكَ مَنْ
تَشَاءُ وَتَنْزِنُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِّزُ
مَنْ تَشَاءُ وَتُذْلِلُ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْحَمْرَةُ
إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٣﴾

تُولِجُ الْأَيَلَ فِي التَّهَارِ وَتُولِجُ التَّهَارِ فِي الْأَيَلِ
وَتُخْبِجُ الْأَجْنَىٰ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْبِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْأَجْنَىٰ وَتَرْرُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حَسَابٍ ﴿١٤﴾

ukafupika. Na Unatoa chenye uhai kutoka kwa kilichokufa kisichokuwa na uhai, kama kutoa mazao kutohana na mbegu na kama kumtoa Muumini kutoka kwa kafiri. Na Unatoa kilichokufa kutoka kwa chenye uhai, kama kutoa yai kwenye kuku. Na Unamruzuku Unayemtaka katika waja Wako bila hesabu.»

28. Mwenyezi Mungu Anawakataza Waumini kuwafanya makafiri kuwa ni wategemewa, kwa mapenzi na kwa kutaka himaya, badala ya Waumini. Na yoyote mwenye kuwafanya wao ni wategemewa, huyo ameshakuwa mbali na Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu Yuko mbali na yeye. Isipokuwa mkiwa ni madhaifu wenyewe kuogopa, hapo Mwenyezi Mungu Amewapa ruhusa muwasairi ili kujiepusha na shari lao, mpaka mtakapopata nguvu. Na Mwenyezi Mungu Anawatahadharisha nyinyi na Yeye . basi mcheni na muogopeni. Na Kwake Peke Yake ndio marejeo ya viumbi kwa kuhesabiwa na kulipwa.
29. Sema, ewe Nabii, Kuwaambia Waumini, «Mkiyaficha yaliyomo ndani ya nyoyo zenu ya kuwafanya makafiri ni wategemewa na wasaidizi au mkiyadhihirisha hayo, hakitafichika chochote katika hayo kwa Mwenyezi Mungu . Kwani ujuzi Wake umezunguka kila kilichoko mbinguni na kilichoko ardhini, na Ana uwezo kamili juu ya kila kitu.

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ أَكْفَارِينَ أَوْ لِيَاءً مِّنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَعْمَلْ ذَلِكَ فَلَا يَسِّرْ مِنَ اللَّهِ فِي
شَيْءٍ إِلَّا أَن تَتَّقُوا مِنْهُ نُقْنَةً وَيُحَذَّرُ كُلُّ
الْأَنْفَاسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٦﴾

قُلْ إِن تُخْفِقُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ بُتْدُوهُ
يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَوِيرٌ ﴿٧﴾

30. Na katika Siku ya Kiyama, Siku ya Malipo, kila nafsi italikuta jema lolote ililolifanya linaingojea likiwa limeongezwa ili ilipwe nalo. Na pia baya iliolifanya italikuta linaingojea vilevile, hapo itatamani lau ilikuwa baina yake na hilo tendo baya zama zirefu. Basi jitayarisheni kwa Siku hii, na muogope mateso ya Mola Aliye Jabari. Na pamoja na ukali wa mateso Yake, Yeye, Aliyetakata na sifa za upungufu, ni Msifika kwa ukamilifu wa huruma kwa waja.
31. Sema, ewe Mtume, «Ikiwa nyinyi munampenda Mwenyezi Mungu kikweli, nifuateni mimi na kuniaminini, ndani na nje, ndipo Mwenyezi Mungu Atawapenda na Atawasamehe madhambi yenu. Kwani Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe madhambi ya waja Wake Waumini, ni Mwingi wa rehema kwao.»
 Aya hii tukufu yamhukumu kila anayedai kumpenda Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na akawa hamfuati Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kama ipasavyo kufuatwa, na wala hamtii katika maamrisho yake na makatazo yake, kuwa yeye ni mrongo katika madai yake mpaka amfuate Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kama ipasavyo kufuatwa.
32. Sema, ewe Mtume, «Mtiini Mwenyezi Mungu kwa kufuata Kitabu Chake, na mtiini Mtume kwa

يَوْمَ يَحْدُكُلُّ نَفَسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ حَسْرٍ
 مُّحَضَّرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنْ يَبْعَثَهَا
 وَبَيْنَهُ وَأَمْدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَ
 وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعَبادِ ﴿٢١﴾

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحْبِبُونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوهُ
 يُحِبِّكُمُ اللَّهُ وَيُغَفِّرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾

قُلْ أَطِيعُو اللَّهَ وَالرَّسُولَ إِنْ تَوْلُوا إِنَّ اللَّهَ
 لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٢٢﴾

kufuata mwenendo wake wakati wa uhai wake na baada ya kufa kwake. Wakiwa watakupa mgongo na kukamaa kwenye ukafiri na upotevu walionao, wao hawatakuwa wanastahili mapenzi ya Mwenyezi Mungu. Kwani Mwenyezi Mungu Hawapendi makafiri.

33. Hakika Mwenyezi Mungu Amemchagua Ādām, Nūh, jamii ya Ibrāhīm na jamii ya 'Imrān Akawafanya kuwa ni bora wa watu wa zama zao.
34. Manabii hawa na Mitume ni mlolongo wa usafi wenye kuungana katika kumtakasa Mwenyezi Munguna, kumpwekesha na kutenda vitendo vinavyoambatana na wahyi Wake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasikia maneno ya waja Wake, ni Mjuzi wa vitendo vyao na Atawalipa kwavyo.
35. kumbuka, ewe Mtume, ilivyokuwa kuhusu mambo ya Maryam na mama yake na mtoto wake 'Isā, amani imshukie, ili kuwarudi, kwa hayo, wale wanoadai uungu wa 'Isā au kuwa yeye ni Mwana wa Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, aliposema mke wa 'Imrān wakati aliposhika mimba, «Ewe Mola wangu, mimi nimekutakasia kilioko ndani ya tumbo langu kiwe ni chako Peke Yako kwa kutumikia Baitulmaqdis. Basi takabali kutoka kwangu. Hakika Wewe Peke Yako Ndiye Msikizi wa dua yangu, Ndiye Mjuzi wa nia yangu.»

*إِنَّ اللَّهَ أَصْطَلَنَّ أَدَمَ وَنُوحًا وَالْأَبْرَاهِيمَ
وَهَالَّ عَمَرَنَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٦﴾

دُرْيَةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿٢٧﴾

إِذْ قَالَتِ اُمَرَّأَتُ عَمَرَنَ رَبِّي إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَقَبَّلَ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٨﴾

36. Mimba yake ilipotimia na akamzaa mtoto wake alisema, «Mola wangu, mimi nimemzaa mwanamke ambaye hafai kwa kutumikia Baitulmaqdis,» Na Mwenyezi Mungu Anajua zaidi kwa alichokizaa na atamjaalia kuwa na jambo kubwa. Mke wa 'Imrān aliendelea kusema, «Na Mwanamume niliyemtaka kwa kutumika si kama Mwanamke kwa hilo. Kwa kuwa mwanamume ni mwenye nguvu zaidi wa kutumika na kusimamia utumishi. Na mimi nimempa jina la Maryam. Na mimi nimemlinda kwako, ye ye na watoto wake , kutokana na Shetani aliyefukuzwa kwenye rehema Yako.»
37. Mwenyezi Mungu Akamjibu maombi yake na Akaikubali nadhiri yake na kuipokea vizuri na Akamsimamia binti yake, Maryam, kwa kumtunza na Akamkuza makuzi mazuri. Mwenyezi Mungu Akamsahilishia kwa kumjaalia Zakaria, amani imshukie, kuwa ni mlezi wake; naye akamuweka mahali pake pa kuabudu. Na alikuwa kila akimjia mahali hapo, anakuta ana chakula kizuri kilichotayarishwa. Akasema, «Ewe Maryam, umepata kutoka wapi chakula hiki kizuri?» Akasema, «Hiyo ni riziki itokayo kwa Mwenyezi Mungu. Hakika Mwenyezi Mungu Anamruzuku Anayemtaka mionganii mwa waja Wake bila ya hesabu.»
38. Alipoona Zakariyyā vile Mwenyezi Mungu Alivyomkirimu Maryam kwa riziki Yake na fadhila Zake, alielekeea kwa Mola wake akisema, «Ewe

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَ رَبِّ إِنِّي وَضَعَتْهَا أَنِّي وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الْذَّكْرُ كَالْأُنْقَى وَلَيْسَ سَمِّيَّتْهَا مِنْ رَمَدٍ وَلَيْسَ أَعْيُدُ هَايَكَ وَدُرِّيَّتْهَا مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ ﴿٢٦﴾

فَقَبَّلَهَا رَبُّهَا يَقْبُولُ حَسَنٌ وَلَنْتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَسَقَاهَا زَكِيرِيَّا كَمَا دَخَلَ عَلَيْهَا رَزْكَرِيَّا الْمُحَرَّابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رَزْقًا قَالَ يَمْرِرُونَ لَكَ هَذَا قَالَ هُوَ مِنْ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْرُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

هُنَّا لِكَ دَعَازٌ كَرِيَارَبَّهُ، قَالَ رَبِّهَتْ لِي مِنْ لَدُنِكَ دُرْبَيَّةً طَبِيبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٢٨﴾

Mola wangu, nipe kutoka Kwako
mtoto mwema mwenye kubarikiwa.
Wewe ni Msikizi wa maombi ya
anayekuomba.»

39. Hapo Malaika walimuita, naye yuko
katika hali ya kusimama mbele ya
Mwenyezi Mungu katika mahali pake
pa Swala, huku anamuomba Yeye,
wakamuambia. «Mwenyezi Mungu
Anakupa habari yenye kukufurahisha,
nayo ni kwamba utaruzukiwa mtoto
ambaye jina lake ni Yahyā, ambaye
atalisadikisha neno la Mwenyezi
Mungu, naye ni 'Isā mwana wa
Maryam, amani imshukie. Huyo Yahyā
atakuwa ni bwana wa kaum yake,
atakuwa na cheo na daraja kubwa,
atakuwa ni mwenye kujihifadhi:
hatendi madhambi wala hafuati
matamano ya kudhuru na atakuwa
ni Nabii mionganoni mwa watu wema
ambao walifikia kilele cha wema.»
40. Zakariyyā akasema akiwa na furaha
na kwa kustaajabu, «Mola wangu!
Vipi nitakuwa na mtoto hali ya kuwa
uzee umenifikasi hadi ya kunifikasi na
mke wangu ni tasa, hazai.? Akasema,
«Hivyo ndivyo Mwenyezi Mungu
Anavyofanya Anayoyataka katika
mambo ya ajabu yanayokwenda
kinyume na mambo ya kawaida.»
41. Zakariyyā akasema, «Mola wangu,
nijaalia alama ambayo itakuwa ni
dalili kwangu ya kupata matoto
ili nipate kuingiwa na furaha na
bashasha.» Akasema, «Alama yako
uliyoitaka ni kutoweza kusema na

فَنَادَهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي
الْمَحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحِيٍّ مُصَدِّقًا
بِكَلْمَةِ قَنَ اللَّهُ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنِيَّةً
مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢﴾

قَالَ رَبِّيْ أَنِّي كُوْنُ لِي عِلْمٌ وَقَدْ بَلَغْتَ
الْكِبَرِ وَأَنْتَ أَقِيْ عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ
اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١﴾

قَالَ رَبِّيْ أَجْعَلْتَنِيْ إِذِيْهَ قَالَ إِيْسَكَ
الْأَنْكَبِرَ لِلنَّاسِ ثَلَثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَزَ
وَأَذْكَرَ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَيَّعَ بِالْعَشِيَّ
وَإِلَيْكَ بَكَرَ ﴿٢﴾

watu kwa siku tatu isipokuwa kwa kuwashiria, pamoja na kuwa wewe uko sawa na mzima. Na katika kipindi hiki, kithirisha kumataja Mola wako na umswaliye katika nyakati za mwisho wa mchana na mwanzo wake.

42. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi Malaika waliposema, « Ewe Maryam, hakika Mola wako Amekuchagua kwa kumtii na Amekusafisha na tabia duni na Amekuchagua kati ya wanawake wa ulimwengu wote katika zama zako.
43. «Ewe Maryam, Endelea daima kumtii Mola wako, simama kwa utulivu na unyenyekevu na usujudu na urukuu pamoja na wenye kurukuu kwa kumshukuru Mola wako juu ya neema Alizokutunukia.»
44. Hizo tulizokusimulia, ewe Mtume, ni mionganini mwa habari za ghaibu alizokujulisha Mwenyezi Mungu kwa njia ya wahyi. Kwani wewe hukuwa pamoja na wao walipotafautiana juu ya nani mwenye haki zaidi na anayefaa kumlea Maryam, ukatoka utesi baina yao, wakapiga kura kwa kuzitupa kalamu zao, ikamwangukia Zakariyyā akapata ushindi wa kumlea.
45. Kadhalika hukuwako huko, ewe Nabii wa Mwenyezi Mungu, pindi Malaika waliposema, «Ewe Maryam, Mwenyezi Mungu Anakubashiria mtoto ambaye kupatikana kwake kutatokana na neno la Mwenyezi

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرِئُهُ إِنَّ اللَّهَ
أَصْطَفَنَاكِ وَظَاهِرُكَ وَأَصْطَفَنَاكِ
عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾

يَمْرِئُهُ أَقْنُقُتِ لِرَبِّكِ وَاسْجُدْتِي
وَأَرْكَعْتِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿١٦﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ تُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقَوْنَ أَقْلَمَهُمْ أَيْهُمْ يَكُفُّ مِرْيَمَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿١٧﴾

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَمْرِئُهُ إِنَّ اللَّهَ
يُبَشِّرُكِ بِكَلْمَةٍ مِنْهُ أَسْمُهُ الْمُسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا
وَالآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقْرَرِينَ ﴿١٨﴾

Mungu, yaani Atamwambia, ‘Kuwa,’ na atakuwa, jina lake ni Al-Masīḥ ‘Īsā mwana wa Maryam. Yeye atakuwa na jaha katika ulimwengu na Akhera na atakuwa ni miongoni mwa wenyewe kukurubishwa kwa Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama.

46. Na atasema na watu na hali yeye ni mtoto mchanga wa kunyonya kabla hajafikia wakati wa kusema. Na atawaita wao kwa Mwenyezi Mungu, akiwa mkubwa wakati ambapo nguvu zake zitakuwa zimeshikana na ubarobaro wake umekamilika, kwa yale alioletewa wahyi na Mwenyezi Mungu. Kusema huku ni kuhusu utume, ulinganizi na uongozi. Na yeye anahesabiwa kuwa ni mmoja wa watu wema na wenyewe utukufu wa maneno na vitendo.
47. Maryam alisema kwa kustaajabu, «Vipi mimi nitakuwa na mtoto na sina mume wala si malaya?» Malaika akamuambia, «Tukio hili kwako si jambo lililo mbali kwa Mwenyezi Mungu Muweza Ambaye Anakipatisha chochote anachokitaka kutokana na kisichokuweko. Akitaka kitu chochote kipatikane Anakiambia, «Kuwa,» nacho kikawa.
48. Na Atamfundisha kuandika, njia ya kuufikia usawa katika kusema na kutenda, Taurati ambayo Mwenyezi Mungu Alimletea Musa, amani imshukie, kwa njia ya wahyi, na Injili ambayo Mwenyezi Mungu Alimteremshia yeye.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَمِنَ الصَّابِرِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ رَبِّي أَنِّي يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَوْلَا يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَى
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

وَيَعْلَمُهُ الْكِتَابُ وَالْحِكْمَةُ وَالْتَّوْرِيدَةُ
وَالْإِنْجِيلُ ﴿٤٨﴾

49. Na Atamjaalia awe Mtume kwa Wana wa Isrāîl na atawaambia wao, «Mimi nimewajia na alama kutoka kwa Mola wenu inayoonesha kuwa mimi nimetumilizwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu . Nayo ni kuwa nitawafanyia kwa udongo kitu chenye mfano wa ndege, nitapuliza ndani yake na kitakuwa ndege wa kikweli kwa idhini ya Mwenyezi Mungu. Na nitamponya aliyezaliwa kipofu na mwenye barasi na nitamhuisha aliyekufa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu. Na nitawaambia chakula mnachokula na mnachoweka akiba majumbani mwenu. Hakika katika mambo makubwa haya, ambayo hayako kwenye uwezo wa wanaadamu, pana dalili kwamba mimi ni Nabii wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, iwapo nyinyi ni wenyе kuamini hoja za Mwenyezi Mungu na alama Zake, ni wenyе kukiri kumpwekesha.
50. «Na nimewajia nyinyi kuyasadikisha yaliyomo ndani ya Taurati, na ili niawahalalishie, kwa wahyi unaotoka kwa Mwenyezi Mungu, baadhi ya yale ambayo Mwenyezi Mungu Aliwaharamishia, yakiwa ni usahilishaji na huruma kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na nimewajia na hoja kutoka kwa Mola wenu ya ukweli wa ninayowaambia. Basi Mcheni Mwenyezi Mungu na msiende kinyume na amri Yake na mnitii mimi katika yale ninayowafikishia kutoka kwa Mwenyezi Mungu.

وَرَسُولًا إِلَيْهِ أَنْزَلْنَا بِلَيْلٍ أَنِّي قَدْ
جَعَلْتُكُمْ بِإِيمَانِكُمْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ
لَكُمْ مِنْ أَطْيَابِنِي كَهْيَةً الظَّاهِرِ فَأَنْفَخُ فِيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأَنْرَى الْأَكْرَمَةَ
وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ وَأَنْتُكُمْ
بِمَا تَأْكُونُ وَمَا تَدْخُلُونَ فِي يُومَكُمْ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾

وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيِّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَلَا حِلْ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي حُرِمَ
عَلَيْكُمْ وَجَعَلْتُكُمْ بِإِيمَانِكُمْ رَبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونَ ﴿١٦﴾

إِنَّ اللَّهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صَرَطٌ مُّسْتَقِيْرٌ

51. «Hakika Mwenyezi Mungu Ambaye ninawalingania nyinyi Kwake Ndiye Peke Yake Mola wangu na Mola wenu, basi muabuduni Yeye. Mimi na nyinyi tuko sawa katika uja wetu na unyenyekevu wetu Kwake. Na hii ndio njia ambayo haina mpeteko.»
52. Alipohisi ‘Isā kutoka kwao ukakamavu juu ya ukafuri, aliita kwa watu wake halisi kwa kusema, « Ni nani atakayekuwa na mimi katika kuinusuru dini ya Mwenyezi Mungu.» Wale wasafiwa wa ‘Isā walisema, «Sisi ni wenyе kuinusuru dini ya Mwenyezi Mungu na wenyе kuilingania, tumemuamini Mwenyezi Mungu na tumekufuata; na ushuhudie, ewe ‘Isā, kuwa sisi tumejisalimisha kwa Mwenyezi Mungu kwa kumpwakesha na kumtii.
53. «Ewe Mola wetu! Tumeiamini Injili uliyoiteremsha na tumemfuata Mtume Wako ‘Isā, amani imshukie, basi tujaalie ni mionganoni mwa waliokutolea ushahidi juu ya umoja Wako na kuwalolea ushahidi Manabii juu ya utume wao.» Nao ni ummah wa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ambao wanawatolea ushahidi mitume kuwa wao wamewafikishia ummah wao.
54. Wale waliomkanusha ‘Isā, mionganoni mwa Wana wa Isrāīl, walifanya vitimbi kwa kumpangia wenyе kumuua. Mwenyezi Mungu akamtoa

* فَلَمَّا أَحْسَنَ عَيْسَى مِنْهُ الْكُفْرَ
قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُونَ
لَئِنْ أَنْصَارُ اللَّهَ أَمْتَأْ بِاللَّهِ وَأَشْهَدَ
بِإِنَّا مُسْلِمُونَ

رَبَّنَا إِمَانًا آنَزَنَا وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ
فَأَكَتَبْنَا مَعَ الشَّهِيدِينَ

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ
الْمُنْكَرِينَ

anayefanana na 'Isā kwa mtu ambaye aliwaashiria wauaji kwake, wakamshika wakamuua na wakamsulubu wakidhani kuwa ni 'Isā, amani imshukie. Na Mwenyezi Mungu ni bora wa wenyе kufanya vitimbi. Katika haya pana kuthibitisha sifa ya makr (vitimbi) kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa namna inayonasibiana na utukufu Wake na ukamilifu Wake, kwa kuwa ni vitimbi vya haki na ni katika kukabiliana na vitimbi vya wenyе vitimbi.

55. Na vitimbi vya Mwenyezi Mungu kwao ni pale Aliposema Mwenyezi Mungu kumaambia 'Isā, « Mimi nitakutwaa kutoka kwenye ardhi bila ya kupatikana na baya lolote, nitakuinua mpaka kwangu kwa mwili wako na roho yako, nitakuokoa na watu waliokukanusha na nitawafanya wale waliokufuata wewe, yaani, waliyo kwenye dini yako, na kufuata yale uliyokuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu ya dini na bishara ya Mtume Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wakamuamini Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, baada ya kutumilizwa kwake, wakashikamana na Sheria aliyokuja nayo, wawe na ushindi juu ya wale walioukanusha utume wako hadi Siku ya Kiyama; kisha mwisho wenu nyote mtarudi kwangu Siku ya Hesabu, ili nitoe uamuzi juu ya tafauti mliokuwa nazohusus 'Isā, amani imshukie.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْلَمُ إِنِّي مُتَوَقِّبٌ وَرَافِعٌ
إِلَيَّ وَمُطْهَرٌ كُلُّ مِنَ الظَّنِّ كَفَرُوا وَجَاءُ
الَّذِينَ أَتَبَعُوكَ فَوَقَ الظَّرِفَةِ كَفَرُوا إِلَيَّ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَخْكُمُ
بَيْنَ كُلِّ كُوْمٍ كُنْتُرْفِيهِ تَحْسَلُفُونَ ﴿٦٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُعْذِنُهُمْ عَذَابًا سَيِّدِيًّا
فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصْرٍ^{٥٧}

56. «Ama wale waliomkanusha al-Masīḥ mionganoni mwa Mayahudi, au wakamzidishia sifa mionganoni mwa Wanawara, nitawaadhibu adhabu kali katika ulimwengu: kwa kuuawa, kunyang'anywa mali na kuondolewa ufalme, na katika Akhera kwa Moto; na hawatakuwa na msaidizi mwenye kuwanusuru na kuwaepushia adhabu ya Mwenyezi Mungu.»
57. Na ama wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake na wakafanya matendo mema, Mwenyezi Mungu Atawapa thawabu za matendo yao zikiwa kamili zisizopunguzwa. Na Mwenyezi Mungu Hawapendi wenye kujidhulamu kwa ushirikina na ukafiri.
58. Hayo tuliyokusimulia kuhusu habari ya 'Isā ni mionganoni mwa dalili zilizo wazi za usahihi wa utume wako na usahihi wa Qur'ani yenye hekima inayopambanua baina ya haki na batili; haina shaka wala ubishi.
59. Hakika mfano wa Mwenyezi Mungu kumuumba 'Isa, bila ya baba, ni kama mfano wa Mwenyezi Mungu kumuumba Adam, bila ya baba wala mama. Mwenyezi Mungu Aliumumba kutoekana na mchanga wa ardhi kisha Akamwabia, «kuwa kiumbe», akawa. Basi madai ya uungu wa 'Isā kwa kuwa aliumbwa bila ya baba, ni madai ya urongo. Ādam, amani imshukie, aliumbwa bila ya baba wala mama, na wote

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْفَقُهُمْ أُجُورُهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ^{٥٨}

ذَلِكَ تَنْتُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْأَكِيدَاتِ وَالذَّكَرُ
الْحَكِيمُ^{٥٩}

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ
إِدَمَ خَلَقَهُ وَمِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ^{٦٠}

wamekubaliana kwamba ye ye ni mja mionganoni mwa waja wa Mwenyezi Mungu.

60. Haki isiyo na shaka kuhusu mambo ya ‘Isā ni ile iliyokujia, ewe Mtume, kutoka kwa Mola wako. Endelea kwenye yakini yako na juu ya msimamo ulionao wa kuacha uzushi. Na usiwe ni mionganoni mwa wenyewe shaka. Katika haya pana kumtia moyo Mtume, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumkuliza.
61. Basi yoyote mwenye kujadiliana nawe, ewe Mtume, kuhusu Al-Masīh ‘Isā mwana wa Maryam, baada ya ujuzi uliokufikia juu ya ‘Isā, amani imshukie, waambie, «Njooni tuwahudhurishe watoto wetu wa kiume na watoto wenu wa kiume, wanawake wetu na wanawake wenu na sisi wenyewe na nyinyi wenyewe, kisha tuelekee kwa Mwenyezi Mungu kwa kumuomba Ayashukishe mateso Yake na laana Yake juu ya warongo katika maneno yao, wenyewe kukamaa katika upotofu wao.»
62. Hakika hili nililokuhadithia, ewe Mtume, kuhusu mambo ya ‘Isā ndio habari ya kweli isiyo na shaka. Na hakuna muabudiwa anayestahiki ibada isipokuwa ni Mwenyezi Mungu Peke Yake. Na hakika Mwenyezi Mungu Ndiye Mshindi katika ufalme Wake, Ndiye Mwenye hekima katika upelekaji mambo Wake na vitendo Vyake.

الْحُقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونُ مِنَ
الْمُمْتَنَّينَ ٦١

فَمَنْ حَاجَكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
فَقُلْ لَعَلَّوْا نَذِعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ
وَنِسَاءَنَا وَرِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ
نَبْهَلْ فَيَجْعَلُ لَغْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَذَّابِينَ ٦٢

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصْصُ الْحُقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ
إِلَّا اللَّهُوَ أَكْبَرُ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٦٣

فَإِنْ تُوَلُواْ فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿١٧﴾

63. Na wakikataa kukuamini na kukufuata, basi wao ndio waharibifu. Na Mwenyezi Mungu Anawajua na Atawalipa kwa hilo.
64. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Watu wa Kitabu mionganini mwa Mayahudi na Wanaswara, «Njooni kwenye neno la uadilifu na haki tushikamane nalo sote. Nalo ni sisi kuielekeza ibada yetu kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake. Na tusimfanye yoyote kuwa ni mshirika pamoja na Yeye, awe ni sanamu au msalaba au Shetani au kinginecho. Na wala wasiwadhalilikie baadhi yetu watu wengine kwa kuwatii badala ya Mwenyezi Mungu.» Basi wakiukataa mwito huu mzuri, waambieni wao, enyi Waumini, «Kuweni ni mashahidi kwetu kuwa sisi tumejisalimisha kwa Mola wetu na tumenyosha shingo zetu Kwake kwa kukubali kuwa ni waja Wake na kwa kumtakasa.» Na mwito huu kwenye neno la sawa, kama unavyoolekezwa kwa Mayahudi na Wanaswara, unaelekezwa pia kwa wenyenye mwenendo kama wao.
65. Enyi watu wa vitabu vilivyoteremshwa, mionganini Mwa Mayahudi na Wanaswara, vipi kila mmoja kati yenu anabisha kwamba Ibrāhīm, amani imshukie, alikuwa kwenye mila yake. Ilhali Taurati na Injili hazikuteremshwa ela baada yake? Kwani hamufahamu upotofu wa maneno yenu kwamba Ibrāhīm alikuwa Myahudi au Mnaswara, na hali mnajua

قُلْ يَأَهْلَ الْكِتَابَ تَعَاوَلُوا إِلَىٰ كَلَمَةٍ
سَوَاعَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ لَاۤ أَعْبُدُ إِلَّا اللَّهَ
وَلَاۤ أَنْتُرُكَ يَوْمَ شَيْعَاً وَلَاۤ يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا
أَزْيَابَاءَ مَنْ دُونَ اللَّهِۚ فَإِنْ تُوَلُواْ فَقُولُواْ
أَشْهَدُواْ بِمَا نَمْسَلُونَ ﴿١٨﴾

يَأَهْلَ الْكِتَابِ لِرَحْبَاجُونَ فِي إِبْرَاهِيمَ
وَمَا أَنْزَلْتَ أَنْتَ رَبُّهُ وَالْأَنْجِيلُ إِلَّا مِنْ
عَدْوٍ فَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٩﴾

kuwa Uyahudi na Unaswara ulizuka baada ya kufa kwake kwa muda?

66. Ndio nyinyi enyi hawa, mliomjadili Mtume wa Mwenyezi Mungu , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, juu ya mambo ya dini yenu ambayo muna ujuzi nayo, katika yale yaliyomo ndani ya vitabu vyenu mnayoitakidi usahihi wake. Lakini ni kwa nini nyinyi mnayajadili mambo ya Ibrāhīm ambayo hamuna ujuzi nayo? Na Mwenyezi Mungu Anayajua mambo pamoja na kuwa yamefichika, na nyinyi hamjui.
67. Ibrāhīm hakuwa ni Myahudi wala Mnaswara, kwa kuwa Uyahudi haukuwa, wala Unaswara, isipokuwa baada yake. Lakini alikuwa mfuasi na mtiifu wa amri ya Mwenyezi Mungu, aliyejisalimisha Kwake, na hakuwa ni mionganoni mwa washirikina.
68. Hakika wenye haki zaidi na Ibrāhīm na wanaohusika naye zaidi ni wale waliomuamini, wakausadiki utume wake na wakaifuata dini yake na huyu Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na waliomuamini ye. Na Mwenyezi Mungu ni Msaidizi wa wenye kumuamini ye na kufuata Sheria Yake.
69. Lilitamani kundi la Mayahudi na Manaswara lau wangaliwapoteza nyinyi, enyi Waislamu, wakawatoa kwenye Uislamu. Wao hawampotezi yoyote isipokuwa nafsi zao na wafuasi wao; na wao hawalielewi hilo wala hawalijui.

هَأَنْتُمْ هُؤُلَاءِ حَاجِجُونَ فِيمَا لَكُمْ
بِهِ عِلْمٌ فَلَمْ تُحَاجِجُوهُنَّ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ
بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَقْرَبُونَ ﴿٦٧﴾

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصَارَائِيًّا
وَلِكُنْ كَانَ حَيْفَاظًا مُشَلِّمًا وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشَرِّكِينَ ﴿٦٨﴾

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ أَتَّبَعُوهُ وَهَذَا
الَّذِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٩﴾

وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْزُضِلُونَ
وَمَا يُضْلُلُونَ إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٧٠﴾

يَأَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَكُفُّرُونَ بِعِبَادَاتِ اللَّهِ
وَلَنْ تُشَهِّدُونَ ﴿٧٦﴾

70. Enyi watu wa Taurati na Injili! Vipi nyinyi mnakanusha aya za Mwenyezi Mungu ambazo aliziteremsha kwa Mitume wake katika Vitabu vyenu, na ndani yake muna kuwa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ndiye Mtume anayengojewa na kuwa aliyowajia nayo ndio haki . Na nyinyi mnashuhudia hilo, lakini mnalikanusha.
71. Enyi watu wa Taurati na Injili! Kwa nini nyinyi mnachanganya haki iliyo ndani ya vitabu vyenu, kwa yale ya ubatilifu mliyoyapotosha na kuya kwa mikono yenu, na kuzificha kwenu sifa za Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ziliomo ndani ya vitabu hivyo viwili na (kuficha kwenu) kwamba Dini yake ndiyo ya haki, na hali nyinyi mnajua hilo?
72. Na pote la watu wa Kitabu mionganini mwa Mayahudi lilisema, «Sadikini kilichoteremshwa kwa walioamini mwanzo wa mchana na mkanushe mwisho wake. Huenda wao wakafanya shaka juu ya dini yao na wakaiacha.
73. «Na msimsadiki kikweli isipokuwa yule aliyeuata dini yenu akawa Myahudi.» Waambie, ewe Mtume, «Uongofu na taufiki ni uongofu wa Mwenyezi- Mungu na taufiki Yake ya kuongoza kwenye Imani sahihi.» Na walisema, «Msiidhihirishe kwa Waislamu elimu mlionayo, wasije

يَأَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَلِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَطْلِي
وَلَكُنُونُ الْحَقَّ وَأَشْرَقَ عَمَّا يَرَوُونَ ﴿٧٧﴾

وَقَالَ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِذَا مُؤْمِنُوا
بِاللَّهِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهُ الْهَمَارِ
وَأَكْفَرُوا أَخْرَجُوهُ لَعَنْهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٨﴾

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيَنَكُمْ قُلْ إِنَّ
الْهُدَى هُدَى اللَّهِ أَنَّ يُؤْنَى أَحَدٌ مِّنْكُمْ مَا أَوْتَتْمُ
أَوْ حِجَاجُوكُمْ عَنْ دِرَبِكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ﴿٧٩﴾

wakajifunza kutoka kwenu wakawa sawa na nyinyi katika kuijua na wakawa na ubora juu yenu au wakaichukua kuwa ni hoja kutoka kwa Mola wenu wakawashinda kwayo.» Waambie, ewe Mtume, «Fadhila na vipawa na mambo yote yako mkononi mwa Mwenyezi Mungu na yako chini ya uendeshaji Wake, Anampa Amtakaye mionganini mwa waliomuamini Yeye na Mtume Wake. Mwenyezi Mungu ni Mkunjufu na ni Mjuzi: Anawaenea, kwa elimu Yake na upaji Wake, viumbe Vyake vyote vinavyostahiki fadhila Zake na neema Zake.»

74. Mwenyezi Mungu Anawahuishira Anaowataka katika viumbe Wake kwa kuwapa utume na kuwaongoa kwenye Sheria kamilifu kabisa. Na Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye ihsani na upaji mwingi wenye kuenea.

75. Na mionganini mwa Watu wa Kitabu, katika Mayahudi, kuna ambaye lau utamuamini kwa mali mengi atakutekelezea bila hiana. Na mionganini mwao kuna ambaye lau utamuamini kwa dinari moja hatakutekelezea, mpaka ufanye juhudii kubwa ya kumfuata. Sababu ya hilo, ni itikadi mbovu inayowafanya wajihalishie mali ya Waarabu kwa njia ya batili. Na wanasema, «Hatuna dhambi wala kosa kwa kula mali yao, kwa kuwa Mwenyezi Mungu ameyahalalisha kwetu.» Huu ni urongo wa kumzulia Mwenyezi Mungu; wanausema kwa

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ، مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمُ

*وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمُنَهُ يُقْتَلُ أَوْ يُؤْذَنُ إِلَيْكَ وَمَنْ هُمْ مَنْ إِنْ تَأْمُنَهُ يُدْبِرُ لَكَ يُؤْذَنُ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَاتِلًا فَإِنَّهُمْ قَاتُلُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمُورِ شَارِعٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْأَكْبَرُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

ndimi zao na hali wanajua kuwa wao ni warongo.

76. Mambo si kama vile walivyodai hawa warongo. Mchaji-Mungu kikweli ni yule aliyetekeleza ahadi aliyoumuhidi Mwenyezi Mungu ya kutekeleza amana na kumuamini Yeye na Mitume Wake na akajilazimisha kufuata uongofu Wake na Sharia Yake na akamuogopa Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, kwa kufuata Aliyoamrisha na kujiepusha na Aliyokataza. Na Mwenyezi Mungu Anawapenda wachamungu wenye kujikinga na ushirikina na maasia.
77. Hakika wale ambao wanabadilisha ahadi ya Mwenyezi Mungu na wasia Wake Aliowausia katika Vitabu Alivowateremshia Mitume wao, kwa kupokea kitu kitwevu mionganoni mwa vyombo vya ulimwengu na taka zake, wao hawana fungu la thawabu katika Akhera. Na Mwenyezi Mungu Hatasema na wao maneno ya kuwafurahisha; wala hatawaaangalia kwa jicho la huruma Siku ya Kiyama na wala Hatawasafisha kutokana na uchafu wa madhambi na ukafiri. Na watakuwa na adhabu yenyе kuumiza.
78. Mionganoni mwa Mayahudi kuna watu wanaoyapotoa maneno na kuyaondoa mahali pake. Na wanayabadilisha maneno ya Mwenyezi Mungu, ili kuwafanya wasiokuwa wao wadhanie kuwa hayo ni mionganoni mwa maneno yaliyoteremshwa katika Taurati, nayo

بِئَلَّا مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَأَتَقَرَّ بِإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَشْرُكُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ
ثُمَّنَا فَلِيَلَا أُولَئِكَ لَا خَلَقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
وَلَا يَكُلُّهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ نَوْمٌ
الْقِسْمَةُ وَلَا يُرَبَّكِيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا لَوْلَدُنَ الْسَّنَهُ
بِالْكِتَابِ لِتَخْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ
وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدَ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدَ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ الْكَذِبُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

si katika maneno yaliyomo kwenye Taurati kabisa, na wanasema, «Haya yanatoka kwa Mwenyezi Mungu, yameletwa kwa Nabii Wake Mūsā kwa njia ya wahyi.» Nay o hayatoki kwa Mwenyezi Mungu. Na wao, kwa ajili ya ulimwengu wao, wanasema urongo kumzulia Mwenyezi Mungu, na hali wanajua kuwa wao ni warongo.

79. Haitakiwi kwa binadamu yoyote ateremshiwe kitabu na Mwenyezi Mungu chenyeye kutoa uamuzi kwa viumbe Wake na achaguliwe kuwa ni Nabii, kisha awaambie watu, «Niabuduni mimi badala ya Mwenyezi Mungu.» Lakini atasema, «Kuweni ni watu wa busara, wenye kuelewa na wajuzi wa wahyi wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, mliokuwa mkiwafundisha wengine na mnaousoma kwa kuuhifadhi, kuujua na kuuelewa..»

80. Na haikuwa kwa yoyote katika wao awaamrishe nyinyi kuwafanya Malaika na Mitume ni wola wasiokuwa Mwenyezi Mungu ambao nyinyi mnawaabudu. Je, inaingia akilini, enyi watu, ye ye awaamrishe kumkanusha Mwenyezi Mungu baada ya kufuata kwenu amri yake?

81. kumbuka, ewe Mtume, pindi Alipochukua Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, ahadi ya mkazo kwa Manabii wote kwamba, «Nikiwaletea Kitabu na hekima kisha akaja kwenu

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيهِ اللَّهُ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُوُلًا
عَبَادَاتِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُوُلًا
رَبَّنِيَّنِي مَا كُنْتُمْ تُعْلَمُونَ
الْكِتَابَ وَمَا كُنْتُمْ تَدْرِسُونَ

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَخَذُوا الْمَلِئَةَ
وَالْكَبِيْرَيْنَ أَرْبَابًا أَيَّاً يَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِيْةِ
إِذَا نَأْتُمُ مُسْلِمُونَ

وَإِذَا أَخْدَهُ اللَّهُ مِيقَاتُ الْتَّيْمَنَ لَمَآءَ اتَّيَّثُكُمْ مِنْ
كُتُبِيْ وَحِكْمَةِ شَمَاءِكُمْ رَسُولُ
مُصَدِّقٌ لِمَا عَاهَدْتُمْ مِنْ بَعْدِهِ
وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَفَرَرْتُ وَأَخْدُتُ عَلَى

mjumbe kutoka kwangu, mwenye kusadikisha vitabu mlivyonyavyo, mtamuamini na kumnusuru? Je, mumekiri na kukubali hilo na mumechukua juu yake ahadi yangu ya mkazo?» Wakasema, «Tumekubali hilo.» Akasema, «Kueni mashahidi, baadhi yenu juu ya wengine, na kueni mashahidi kwa hilo juu ya ummah wenu, na mimi ni Mwenye kushuhudia pamoja na nyinyi juu yenu na juu yao. Katika haya pana ahadi nzito Aliyoichukua Mwenyezi Mungu kutoka kwa kila Nabii amuamini Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kuchukua ahadi nzito kutoka kwa ummah wa Manabii wote juu ya hilo.

ذَلِكُمْ إِصْرِي فَأَلْوَأْقَرَنَا قَالَ فَأَشَهَدُوا
وَإِنَّمَا كُنْتُ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾

82. Basi mwenye kuupa mgongo ulinganizi wa Uislamu baada ya maelezo haya na ahadi hii Aliyoichukuwa Mwenyezi Mungu kutoka kwa Manabii Wake, hao ndio wenyе kutoka nje ya dini ya Mwenyezi Mungu na twaa ya Mola wao.

فَمَنْ تَوَلَّ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْفَسِيقُونَ ﴿٨٢﴾

83. Je, wanataka hawa wenyе kutoka nje ya twaa ya Mwenyezi Mungu, mionganii mwa Watu wa Kitabu, dini isiyokuwa dini ya Mwenyezi Mungu nayo ni Uislamu ambao Mwenyezi Mungu Alimtumiliza nao Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hali ya kuwa wote walioko mbinguni na ardhini wamejisalimisha na kufuata

أَغْيَرَ دِينَ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَمْ يَأْتِهِ مَنْ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا
وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

na kunyenyeka kwa Mwenyezi
 Mungu kwa hiyari, kama walivyo
 Waumini, na kwa kulazimika
 wakati wa shida ambapo hilo
 haliwanufaishi, nao ni makafiri, kama
 vilivyonyenyeka Kwake viumbe
 vyote. Na Kwake watarejeshwa Siku
 ya Marejeo, na alipwe kila mmoja
 kwa amali yake? Hili ni onyo kutoka
 kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka
 kwa yoyote, katika viumbe Vyake,
 atakayerudi Kwake juu ya mila
 isiyokuwa ya Kiislamu.

84. Waambie, ewe Mtume,
 «Tumemuamini Mwenyezi mungu
 na tumetii. Hatuna Mola isipokuwa
 Yeye, na hatuna muabudiwa
 isipokuwa Yeye. Tumeuamini
 wahyi Aliouteremsha kwetu na ule
 Aliouteremsha kwa Ibrāhīm aliye
 rafiki halisi wa Mwenyezi Mungu, na
 wanawe wawili, Ismā’il na Is’ḥāq, na
 mwana wa mwanawe, Ya’qūb mwana
 wa Is’ḥāq, na Asbāt: nao ni Manabii
 waliokuwa katika makabila kumi
 na mbili wanaotokana na watoto wa
 Ya’qūb, na wahyi uliopewa Mūsā na
 ‘Isā wa Taurati na Injili, na wahyi
 Aliouteremsha Mwenyezi Mungu
 kwa Manabii Wake. Tunayaamini
 hayo yote. Wala hatumbagui yoyote
 katika wao. Na sisi tunamfuata
 Mwenyezi Mungu Peke Yake kwa
 kumtii na kumuabudu, tunakiri
 Kwake kuwa Yeye Ndiye Mola,
 Ndiye Mungu na Ndiye wa
 kuabudiwa

قُلْ إِنَّمَا يَأْلَمُ اللَّهُ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ
 عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَاسْحَاقَ
 وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أَوْقَى مُوسَى وَعِيسَى
 وَالثَّمِيرَاتُ مِنْ زَرَّهُمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
 مِنْهُمْ وَتَحْمِلُنَّ لَهُ مُشْكِرُونَ ﴿٦١﴾

85. Na Mwenye kutafuta dini isiyokuwa dini ya Kiislamu, ambayo ni kujisalimisha kwa Mwenyezi Mungu kwa kumpwekesha na kumfuata kwa kumtii na kumdhaliikia, na kwa Mtume wake aliye Nabii wa mwisho Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa kumuamini na kumfuata na kumpenda kwa dhahiri na kwa siri, basi hiyo haitakubaliwa kwake, na yeye Akhera atakuwa ni mionganoni mwa wenyewe kupata hasara ambaao walizifanyia ubahili nafsi zao kwa kuzinyima mambo yenye kuzinufaisha.
86. Vipi Mwenyezi Mungu Atawaafikia, wamuamini Yeye na wamfuate, watu walioukanusha unabii wa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, baada ya kuuamini na kushuhudia kuwa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni mkweli na yale aliyokuja nayo ni ya kweli na zikawajia wao hoja zinazotoka kwa Mwenyezi Mungu na dalili za usahihi wake? Na Mwenyezi Mungu Hawaafikii kwenye haki na usawa watu madhalimu, nao ni wale waliopotoka kwenye haki wakafuata batili, wakachagua ukafiri badala ya Imani.
87. Madhalimu hao, malipo yao ni kuwa wao watashukiwa na laana ya Mwenyezi Mungu na Malaika na watu wote. Wao wamefukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu.

وَمَن يَجْتَنِي عَبَرَ الْإِسْلَامَ دِيَنًا فَنَ يُقْبَلَ
عِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٩﴾

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
إِيمَانِهِمْ وَشَهَدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ
وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنَّ عَيَّنَهُمْ لَعْنَةَ اللَّهِ
وَالْمُلَائِكَةُ وَالنَّاسُ أَجَمَعُونَ ﴿٨٨﴾

88. Ni wenye kukaa milele Motoni; hawataondolewa adhabu kidogo ili wapumzike wala hawatacheleweshewa kwa udhuru wowote watakaoutoa.
89. Isipokuwa waliorudi kwa Mola wao kwa kutubia kidhati baada ya ukafiri wao na udhalimu wao na wakayatengeneza, kwa toba yao, waliyoyaharibu. Mwenyezi Mungu Ataikubali hiyo toba, kwani Yeye ni Mwingi wa kusamehe madhambi ya waja wake, ni Mwenye huruma kwo.
90. Hakika wale waliokufuru baada ya kuwa wao wameamini na wakaendelea kwenye ukafiri mpaka kufa, haitakubaliwa toba kutoka kwao mauti yakiwasimamia. Na wao ndio waliopotea njia wakakosa kuifikia.
91. Hakika wale waliokanusha unabii wa Muhammad , rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakafa juu ya kumkufuru Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, haitakubaliwa kutoka kwa mmoja wao, Siku ya Kiyama, dhahabu ilijojaa ardhi iwe ni fidia ya nafsi yake kutohana na adhabu ya Mwenyezi Mungu, lau atajikomboa nayo kikweli. Wao wana adhabu yenye kuumiza; na hawana yoyote wa kuwaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
92. Hamuwezi kupata Pepo ng'o! mpaka mtoe sadaka katika vile vitu mnayyovipenda. Na chochote

خَلِيلِنَ فِيهَا لَا يُخْفَى عَنْهُمْ أَعْذَابٌ
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا
فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ مُّشَرّكُونَ
كُفَّارًا لَّمْ تُقْبَلْ تَوْبَتُهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٩١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَا أُوتُوهُمْ كُفَّارٌ
فَلَمْ يُقْبَلْ مِنْ أَحَدٍ هُمْ مُلْءُ الْأَرْضِ
ذَهَبَ أَلْوَانُ افْتَدَى بِهَا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصْرٍ ﴿٩٢﴾

لَنْ تَنَأِ إِلَّا بِرَحْمَةِ رَبِّهِ تُفْقَدُوا مِمَّا حَبَبُوكُنَّ
وَمَا شَفِقُوكُنَّ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ عِلْمًا ﴿٩٣﴾

mnachokitoa sadaka, kiwe ni
kichache au ni kingi, basi Mwenyezi
Mungu Anakijua mno na Atamlipa
kila mtoaji malipo yanayolingana na
kitendo chake.

93. Vyakula vyote vizuri vilikuwa
ni halali kwa wana wa Ya'qûb,
amani imshukiye, isipokuwa vile
ambavyo Ya'qûb alijiharamishia yeye
mwenyewe kwa sababu ya ugonjwa
uliompata. Na hayo yalikuwa kabla
ya Taurati hajjateremshwa. Taurati
ilipoteremshwa, Mwenyezi Mungu
Aliwaharamishia Wana wa Isrâîl
baadhi ya vyakula vilivyokuwa halali
kwao. Na hilo ni kwa sababu ya
dhuluma zao na uovu wao. Waambie,
ewe Mtume, «Ileteni Taurati na
muyasome yaliyomo ndani yake iwapo
muna hakika ya madai yenu kwamba
Mwenyezi Mungu ameteremsha
humo uharamu wa aliojiharamishia
Ya'qûb nafsi yake, ili mpate kuujua
ukweli wa yale yaliyokuja katika
Qur'ani ya kwamba Mwenyezi Mungu
Hakuwaharamishia Wana wa Isrâîl
chochote kabla ya kuteremka Taurati,
isipokuwa yale ambayo Ya'qûb
alijiharamishia nafsi yake.
94. Basi yule atakayemzulia Mwenyezi
Mungu urongo baada ya kuisoma
Taurati na ukweli kuwa wazi, basi
hao ndio madhalimu wanaomzulia
Mwenyezi Mungu ya batili.
95. Waambie, ewe Mtume, Mwenyezi
Mungu Amesema kweli katika
Aliyoyatolea habari na yale ya Sheria

*كُلُّ الْطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا إِنْ
إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَمَ اللَّهُ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ الْتَّوْرَةُ فَلَمْ يَأْتُوا بِالْتَّوْرَةِ
فَأَنْتُمْ أَنْتُمْ صَدِيقُنَّ

فَنِّي أَفْرَى عَلَى اللَّهِ أَكَذِبَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبَعُوا مَلَةً إِبْرَاهِيمَ حَيْثُنَا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

Aliyoipitisha. Basi iwapo nyinyi ni wakweli katika mahaba yenu na kujinasibisha kwenu na rafiki halisi wa Mwenyezi Mungu, Ibrāhīm, amani imshukiye, fua teni mila yake Aliyoipitisha Mwenyezi Mungu kuitia kwa ulimi wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Kwani hiyo ndiyo haki isiyokuwa na shaka. Na wala hakuwa Ibrāhīm, amani imshukie, ni kati ya wale wanaomshirikisha Mwenyezi Mungu, katika kumpwekesha na kumuabudu, na yoyote.

96. Hakika nyumba ya mwanzo iliyojengwa kwa ajili ya kumuabudu Mwenyezi Mungu ni hiyo nyumba ya Mwenyezi Mungu takatifu iliyoko Maka. Na nyumba hiyo imebarikiwa, mema huko huongezwa na rehema huko hushuka. Na katika kuielekea nyumba hiyo kwenye Swala na kuiendea kipindi cha kutekeleza Hija na Umra, pana wema na uongofu kwa watu wote.
97. Katika Nyumba hii kuna alama waziwazi ya kwamba hiyo ni katika ujenzi wa Ibrāhīm na kwamba Mwenyezi Mungu ameitukuza na kuipa heshima. Kati ya alama hizo ni Maqām ya Ibrāhīm, amani imshukie, nayo ni lile jiwe ambalo alikuwa akisimama juu yake wakati alipokuwa akiziinua nguzo za Alkaba, ye ye na mwanawe Ismā'īl. Na yoyote mwenye kuingia Nyumba

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لِلَّذِي يُبَكِّهُ
مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

فِيهِ أَيَّتُ بَيْتَنَا مَقَامٌ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ
دَخَلَهُ، كَانَ إِيمَانُهُ وَلِهُ عَلَى النَّاسِ حِجَّةٌ
الْبَيْتُ مِنْ أَسْطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ
فَأَنَّ اللَّهَ عَنِّي عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧﴾

hii atapata amani ya nafsi yake, hapana yoyote atakayemkusudia kwa uovu. Na Mwenyezi Mungu Amewajibisha kwa mwenye uwezo katika watu, popote atakapokuwa kuiendea nyumba hii ili kutekeleza matendo ya Hija. Na yoyote mwenye kuikanusha faradhi ya Hija, basi huyo amekufuru. Na Mwenyezi Mungu ni Mkwasini naye, Hana haja ya hija yake wala amali yake na wala Hana haja na viumbe vyake vyote.

98. Sema, ewe Mtume, kuwaambia waliepewa vitabu kati ya Mayahudi na Wanaswara, «Kwa nini mnazikanusha hoja za Mwenyezi Mungu zinazojulisha kwamba dini ya Mwenyezi Mungu ni Uislamu na mnayakanusha yaliyomo kwenye vitabu vyenu miongoni mwa dalili na hoja juu ya hilo hali ya kuwa nyinyi mnajua? Na Mwenyezi Mungu ni shahidi juu ya kitendo chenu mnachokifanya.» Katika haya, pana makemeo na ahadi ya adhabu kwao.

99. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Mayahudi na Wanaswara, «Mbona mnamzuia kuingia katika Uislamu yule mtu atakaye hivyo na mnamtakia upotofu na kupinduka kwenye lengo na muelekeo wa kisawa, na nyinyi mnajua kwamba niliyokuja nayo ndiyo haki?» Basi, Mwenyezi Mungu si mwenye kughaflika kwa mnayoyatenda, na Atawalipa kwa hayo.

فُلْيَأَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ يَكُفُرُونَ بِعِيَاتِ اللَّهِ
وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا أَعْمَلُوا ۝

فُلْيَأَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ يَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ ءاْمَنَ تَبَغُونَهَا عَوْجَاءَ وَانْشَرَ
شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ يُغَفِّلُ عَمَّا أَعْمَلُوا ۝

- 100.** Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazitumia Sheria Zake kwa kuzifuata, iwapo mtalitii kundi la Mayahudi na Wanaswara, mionganoni mwa wale ambao Mwenyezi Mungu Amewapa Taurati na Injili, watawapoteza na watawatia shaka katika dini yenu, ili mupate kurudi nyuma na kuikanusha haki baada ya kuwa mlikuwa waumini wa haki hiyo, basi msiwaa mini juu ya dini yenu wala msiwakubalie rai yoyote au shauri.
- 101.** Na vipi mtamkufuru Mwenyezi Mungu, enyi Waumini, ilhalii mnasomewa aya za Qur’ani, na Mtume wa Mwenyezi Mungu, Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, anazifikisha aya hizo kwenu? Na yoyote atakayetegemea kwa Mwenyezi Mungu, akashikamana na Qur’ani na mafundisho ya Mtume (Sunnah), basi huyo ameafikiwa kufuata njia iliyo wazi na mpango uliolingana sawa.
- 102.** Enyi ambao mumemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake, muogopeni Mwenyezi Mungu kwa namna inavyopasa mumuogope. Nako ni Atiwe wala Asiasiwe, Ashukuriwe wala asikufuriwe na Akumbukwe wala Asisahauliwe. Na dumuni katika kushikamana na Uislamu wenu mpaka mwisho wa uhai wenu, ili mkutane na Mwenyezi Mungu na nyinyi muko katika hali hiyo.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُو أَفْرِيقَا
مِنَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ بَرُدُّ وَكَمْ بَعْدَ
إِيمَنُكُمْ كُفَّارِينَ ﴿١٠﴾

وَيَقُولُونَ وَإِنْ شُرِّعْتَ عَلَيْكُمْ مَا أَبْيَثُ
اللَّهُ وَفِيهِ كُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللَّهِ
فَقَدْ هُدِيَ إِلَى صَرِطٍ مُسْتَقِيرٍ ﴿١١﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ قُوَّاتِهِ
وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمُ مُسْلِمُونَ ﴿١٢﴾

103. Shikamaneni nyote na Kitabu cha Mola wenu na uongofu wa Mtume wenu, wala msitende ambayo yatapelekea kutengana kwenu. Na ikumbukeni neema kubwa ambayo Mwenyezi Mungu Amewaneemesha nayo, pindi mlipokuwa, enyi Waumini, kabla ya Uislamu ni maadui, Mwenyezi Mungu Akazikusanya nyoyo zenu juu ya kumpenda Yeye na kumpenda Mtume Wake, na akatia ndani ya nyoyo zenu mahaba ya kupendana wenyewe kwa wenyewe, hapo mkawa , kwa fadhila Zake, ni ndugu mpedanao. Na mlikuwa kwenye ukingo wa moto wa Jahanamu, Mwenyezi Mungu Akawaongoza kwa Uislamu na Akawaokoa na Moto. Na kama Mwenyezi Mungu Aliviyowafunulia wazi alama za imani iliyo sahihi, hivyo hivyo Anawabainishia yote yale ambayo ndani yake muna kutengenea kwenu, mpate kuongoka kweye njia ya uongofu na mpate kuiandama ili msipotee mkaiepuka.

104. Na kiweko mionganoni mwenu, enyi Waumini, kikundi kitakacholingania katika kheri, kiamrishe mema, nayo ni yale yanayojulikana uzuri wake kisheria na kiakili, na kikataze maovu, nayo ni yale yanayojulikana uovu wake kisheria na kiakili. Na hao ndio watakaofaulu kupata Pepo zenye neema.

105. Na wala msiwe, enyi Waumini, kama waliopewa vitabu, ambao ulizuka uadui kati yao na kuchukiana, wakatengana

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرُّوْ
وَلَا ذُكْرٌ وَلَا يَعْمَلُ اللَّهُ عَلَيْنَا كُمْ لَا كُنْتُ
أَنْدَاءَ فَالَّذِي بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
يَعْمَلُهُ إِلَيْنَا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَاعَ حَفْرَةٍ
مِنَ الْأَنَارِ فَانْقَذَكُمْ مِنْهَا لَذِلِكَ بُشِّرَنَا اللَّهُ
لَكُمْ إِيمَانُهُ لَعَلَّكُمْ تَهَدُونَ ١٦١

وَلَا تَكُنْ مِنَ الْكُفَّارِ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ١٦٢

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرُّوْ أَوْ اخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ١٦٣

makundi na vyama mbalimbali na wakatafautiana kwenye misingi ya dini yao baada ya haki kuwa wazi kwao. Na hao wanastahili adhabu kubwa iumizayo.

- 106.** Siku ya Kiyama zitakuwa nyeupe nyuso za watu wema ambao wamemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafuata amri Yake; na zitakuwa nyeusi nyuso za watu waovu kati ya wale waliomkanusha Mtume Wake na wakaasi amri Yake. Basi wale ambao nyuso zao zitakuwa nyeusi wataambiwa kwa kulaumiwa, «Je, mumekufuru baada ya kuamini kwenu, mkachagua ukafiri mkaacha Imani? Basi ionjeni adhabu kwa sababu ya ukafiri wenu.»
- 107.** Ama wale ambao nyuso zao zitakuwa nyeupe kwa mn'garo wa neema na kwa yale mema ambayo walipewa bishara nayo, wao watakuwa katika Pepo ya Mwenyezi Mungu na starehe zake. Wao watasalia humo, hawatatoka humo milele.
- 108.** Hizi ni aya za Mwenyezi Mungu na hoja Zake zenye kung'ara, tunakusomea na kukusimulia, ewe Mtume, kwa ukweli na yakini. Na Mwenyezi Mungu Hakuwa ni mweye kumdhulumu yoyote katika viumbwe Wake wala si mwenye kupunguza chochote katika vitendo vyao, kwani Yeye ni Hakimu Mwenye uadilifu Asiyedhulamu.

يَوْمَ تَبَيَّضُ وُجُوهٌ وَتَسُودُ وُجُوهٌ قَاتِلَنَّ
أَسْوَدَتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَّرُ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
فَدُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كَثُرُ تَكْفُرُهُنَّ

(٦٧)

وَأَمَّا الَّذِينَ آتَيْنَاهُمْ فِي رَحْمَةٍ
أَنْ يَضْطَبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي رَحْمَةٍ
اللَّهُ هُمْ فِيهَا خَلِيلُونَ

(٦٨)

تَلَكَّءَ إِيَّاكَ اللَّهُ تَنْلُو هَا عَائِنَكَ بِالْحُقْقِ
وَمَا أَلَّهُ بِرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَادِمِينَ

(٦٩)

109. Na ni Vyake, Yeye Mwenyezi Mungu Peke Yake, vyote vilivyo mbinguni na vilivyo ardhini, ni milki Yake Pekee kwa kuviumba na kuvisimamia. Na marejeo ya viumbe wote ni Kwake Yeye Peke Yake, na Atamlipa kila mmoja kwa kadiri anayostahiki.
110. Nyinyi, enyi uma wa Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni bora wa ummah na ni watu wenye manufaa zaidi kwa watu, mnaamrishama, nayo ni yale yanayofahamika uzuri wake kisheria na kiakili, na mnakataza maovu, nayo ni yale yanayoeleweka ubaya wake kisheria na kiakili, na mnamuamini Mwenyezi Mungu kikweli-kweli imani inayotiliwa nguvu na vitendo. Na lau kama Mayahudi na Wanaswara waliopewa Vitabu wangalimuamini Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyowajia nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu kama mlivyoamini nyinyi, lingekuwa hilo ni bora kwao dunianina Akhera. Katiika hao wako Waumini waukulalio ujumbe wa Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wanaoufuata kivitendo ujumbe huo, nao ni wachache. Na wengi wao ni watokaji nje ya dini ya Mwenyezi Mungu na twaa Yake.
111. Hawatawadhuru nyinyi hawa watu waovu, mionganimwa watu waliopewa Vitabu, isipokuwa kile

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٥﴾

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجْتُ لِتَبَيَّنَ كَمْ رُونَتْ
بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْلَاهُ أَمَّنَ أَهْلُ الْكِتَابِ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَأَكْثَرُهُمُ الْفَسِيقُونَ ﴿١٦﴾

لَنْ يَصْرُوْكُمْ إِلَّا أَذْكَرْتُ وَلَنْ يُقْتَلُوكُمْ
بُؤُوكُمْ الْأَذْبَارُ شَدَّلَنْ يَصْرُوْكُمْ ﴿١٧﴾

kitakachoyaudhi masikizi yenu cha matamshi ya ushirikina na ukafiri na mengineyo. Na wakiwapiga vita, watashindwa na watakimbia hali ya kuwapa mgongo, kisha hawatapata ushindi juu yenu kwa hali yoyote.

112. Amejaalia Mwenyezi Mungu utwevu na unyonge kuwa ni jambo lenye kuambatana nao Mayahudi na wala haliwaepuki. Kwa hivyo, wao daima ni madhalili wenye kudharauliwa popote waliopo, isipokuwa watakapokuwa na mafungamano na Mwenyezi Mungu na makubaliano na watu ambayo kwayo watajiwekea usalama wa nafsi zao na mali zao. Hayo ndiyo mapatano ya kujidhamini kwao na kujilazimisha kwao kufuata hukumu za Uislamu. Na wamerudi nyuma wakiwa wamepata hasira za Mwenyezi Mungu zilizowastahili. Na wamepigwa na unyonge na umasikini. Kwa hivyo, humuoni Myahudi isipokuwa utamkuta ameshukiwa na hofu na babaiko kwa kuwaogopa Waumini. Hilo ndilo Alilowajaalia Mwenyezi Mungu kwa sababu ya kumkufuru kwao Mwenyezi Mungu, kukeuka kwao mipaka Yake na kuwaua kwao Manabii, kwa udhalimu na uonevu. Na hakuna lolote lililowafanya wao wawe majasiri wa kuyatenda haya isipokuwa ni kule kufanya kwao maasia na kukiuka kwao mipaka ya Mwenyezi Mungu.

صُرِّيَتْ عَلَيْهِمُ الْلَّهُ أَيْنَ مَا نَقْفُوا إِلَّا
يَحْبِلُ مِنَ اللَّهِ وَحْبَلٌ مِنَ النَّاسِ وَبَاءَ وَ
يَغْضِبُ مِنَ اللَّهِ وَصُرِّيَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
يَعَايِثُ اللَّهَ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حِقٍّ
ذَلِكَ بِمَا عَصَوْكُمْ كَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١٦٤﴾

113. Waliopewa Vitabu hawako sawa:
 kati yao liko kundi lifuatalo njia
 iliyolingana sawa juu ya amri ya
 Mwenyezi Mungu, lenye kumuamini
 Mtume Wake Muhammad, rehema
 ya Mwenyezi Mungu na amani
 zimshukie, na ambalo watu wake
 wanasmama usiku wakizisoma aya
 za Qur’ani tukufu na wakielekea kwa
 Mwenyezi Mungu kwa kumuomba
 katika Swala zao.
114. Wanamuamini Mwenyezi Mungu
 na Siku ya Mwisho, wanaamrisha
 mambo ya kheri yote na wanakataza
 aina zote za shari na wanakimbilia
 kufanya mema. Hao ni miongoni mwa
 waja wa Mwenyezi Mungu wema.
115. Na kitendo chochote, kichache
 au kingi, kati ya vitendo vyema
 yatakayofanywa na kikundi
 hiki kilichoamini, hakitapotea
 mbele ya Mwenyezi Mungu.
 Bali watashukuriwa na watapewa
 malipo yake. Mwenyezi Mungu
 Anawajua zaidi wacha-Mungu ambao
 wametenda mema na wakajitenga
 na yaliyoharamishwa kwa kutaka
 radhi za Mwenyezi Mungu na kutaka
 thawabu Zake.
116. Hakikia wale waliozikufuru
 aya za Mwenyezi Mungu na
 wakawakanusha Mitume Wake, mali
 yao wala watoto wao havitawatetea
 wao kivyovyote wasipatwe na adhabu
 ya Mwenyezi Mungu, duniani wala
 Akhera. Hao ni watu wa Motoni
 watakaodumu humo pasi na kutoka.

* لَيْسُوا سَوَاءٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ
 قَائِمَةٌ يَسْتَلُوْنَ بِإِيمَانِ اللَّهِ إِنَّمَا أُمَّةٌ
 وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿١٦﴾

يُؤْمِنُوْتَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمَ الْآخِرِ وَيَأْمُرُوْنَ
 بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاوُنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُسْرِعُوْنَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ
 مِنَ الظَّالِمِيْنَ ﴿١٦﴾

وَمَا يَعْلَمُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَمْ يُكَفِّرُوْهُ
 وَاللَّهُ عَلِيْمٌ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿١٦﴾

إِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُعْلَمَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ
 وَلَا أَوْلَادُهُمْ فَقَنَ اللَّهُ شَيْئًا وَأُولَئِكَ
 أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُوْنَ ﴿١٧﴾

117. Mfano wa wanachokitoa makafiri, katika mambo ya kheri, katiika maisha haya ya ulimenguni na thawabu wanazozitumaini, ni mfano wa upopo ulio na baridi kali uliovuma juu ya mashamba ya watu waliokuwa wanangojea kwa hamu matokeo mema ya upopo huo. Na kwa sababu ya madhambi yao, upopo huo haukubakisha chochote. Na makafiri hawa, hawatapata thawabu huko Akhera. Na Mwenyezi Mungu hatakuwa Amewadhulumu kwa hilo, lakini ni wao walijidhulumu nafsi zao kwa ukafiri wao na kuasi kwao.

118. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo, msiwafanye makafiri kuwa ni wategemewa, kinyume cha Waumini, mkawa mnawapa siri zenu. Kwani wao hawakomi kuziharibu hali zenu, na wanayafurahia madhara na maovu yanayowafika. Zimedhihiri chuki nydingi katika maneno yao. Na yanayofichwa na nyoyo zao ya uadui kwenu ni makubwa zaidi na ni mazito. Kwa hakika, tushawaelezea nyinyi alama na hoja za uovu wao ili mpate kuwa idhika na muwe na tahadhari, iwapo mnayatia akilini mawaidha ya Mwenyezi Mungu, amri Zake na makatazo Yake.

119. Huu ndio ushahidi wa makosa yenu kwa kuwapenda wao. Nyinyi mnawapenda na mnawafanya wema, na wao hawawapendi. Na

مَثَلُ مَا يُنِيقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
كَمَثَلُ رَبِيعٍ فِيهَا صُرُّاصَابَتْ حَرَثٌ قَوْمٌ
ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا
ظَلَمُهُمُ اللَّهُ وَلَكِنَّ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٦﴾

يَتَآتِيهَا الَّذِينَ أَمْوَالَهُمْ لَا تَسْخِدُنَّوْلِ إِطَانَةً مَّنْ
دُونَكُمْ لَا يَأْتُونَكُمْ خَيْرًا وَدُونَمَا عَنْهُمْ
قَدْ بَدَّتِ الْبَعْضَاتُ مِنْ أَفْرَاهُمْ
وَمَا تُحْكِمِي صُدُورُهُمْ كَبُرُّ قَدْ بَيَّنَاهُ
الْأَكْبَتُ إِنْ كُسْتُمْ تَعْقُلُونَ ﴿١٦٧﴾

هَذَا نَسْرٌ لِلَّاءٌ تُحِبُّهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَبِ كُلِّهِ وَإِذَا الْقُوْكُوكَ قَالُوا
إِمَّا تَأْخُلُوا عَصْوَاعِيْكُمُ الْأَنَامَ

مِنَ الْفَيْضِ قُلْ مُؤْمِنًا يَعْنِي طَهْرًا لِّكُوَنَ اللَّهُ عَلَيْهِ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٦٧﴾

wanawabebbea nyinyi uadui na chuki, ilhali nyinyi mnaviamini vitabu vyote vlivyoteremshwa, kikiwemo kitabu chao, na wao hawakiamini kitabu chenu. Basi viyi mtawapenda? Na wanapokutana na nyinyi wanasema kinafiki, «Tumeamini na tumesadiki.» Na wanapokuwa faragha, wenyewe kwa wenyewe, yaonekena wana kero na masikitiko. Hapo huwa wakizuma ncha za vidole vyao, kutokana na hasira kali walionayo juu ya mshikamano wa Waislamu, kuwa neno lao ni moja, kuwa Uislamu umepata nguvu na kuwa wao wamekuwa wanyonge kwa sababu ya kupata nguvu Uislamu. Waambie, ewe Mtume, «Kufeni kwa hasira zenu kali mlizonazo. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyaona yanayofichwa ndani ya vifua na Atamlipa kila mmoja kwa aliyoyatanguliza ya kheri au ya shari.»

120. Na mionganoni mwa uadui wa watu hawa ni kwamba nyinyi, enyi Waumini, mpatwapo na jambo jema la ushindi au ngawira, wao hupatwa na butwaa na huzuni; iwapo mtapatwa na maudhi ya kushindwa au upungufu wa mali, watu na matunda, wao hulifurahia hilo. Na mkiwa na subira juu ya yaliyowafika na mkamuogopa Mwenyezi Mungu katika yale Aliyowaamrishna na Akawakataza nayo, hautawadhuru udhia wa vitimbi vyao. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyazunguka yote wanayofanya hao makafiri ya uharibifu na Atawalipa kwayo.

إِنْ تَمْسِكُ حَسَنَةً تَسْوُهُمْ وَإِنْ تُصِيبُ كُبُرَةً
سَيِّئَةً يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصِيرُ وَأَوْتَقْوَ
لَا يَضُرُّ كُبُرُهُ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا
يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٦٨﴾

- 121.** Na kumbuka, ewe Mtume, pindi ulipotoka nyumbani kwako, ukiwa umevaa mavazi ya vita, huku wazipanga safu za Masahaba wako, na unamuweka kila mmoja mahali pake ili kukutana na washirikina katika vita vya Uhud . Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuzisikia kauli zenu, ni Mwenye kuvijua vitendo vyenu.
- 122.** Kumbuka, ewe Mtume, yale mambo yaliyowahusu kina Banū Salimah na Banū Ḥārithah wakati walipowaza kurudi nyuma, wao na kiongozi wao, mnafiki Abdullāh bin Ubayy bin Salūl, kwa kuogopa kukutana na adui. Lakini Mwenyezi Mungu Aliwalinda na Akawahifadhi wakaenda pamoja na wewe wakimtegemea Mwenyezi Mungu. Na kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na wajitegemeze Waumini.
- 123.** Hakika Mwenyezi Mungu Aliwanusuru nyinyi , enyi Waumini, katika Badr juu ya maadui zenu washirikina pamoja na uchache wa idadi yenu na vifaa vyenu . Kwa hivyo, muogopeni Mwenyezi Mungu kwa kutekeleza amri Zake na kujiепusha na makatazo Yake, ili mpate kumshukuria neema Zake.
- 124.** Kumbuka, ewe Nabii, yale yaliyowahusu Masahaba wako kwenye vita vya Badr pindi walipoona uzito katika nafsi zao kwa Makureshi wamepata msaada wa kivita, na Sisi tukakuletea Wahyi uwaambie,

وَإِذْ عَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوَّئُ الْمُؤْمِنِينَ
مَقْعَدَ لِقَاتَالٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١٦٨﴾

إِذْ هَمَّتْ طَائِقَاتِنِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشِلَا وَاللَّهُ
وَلِئِمَّا وَعَلَى اللَّهِ فَإِنَّمَا كَلِّ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٩﴾

وَلَقَدْ نَصَرَ اللَّهُ بِسَدِيرٍ وَأَنْتُمْ أَذَلَّةٌ فَاقْتُلُوا اللَّهَ
عَلَّاكُمْ شَكُورُونَ ﴿١٧٠﴾

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَيْكُمْ كُمْ أَنْ يُمَدِّكُمْ
رِبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ الْأَفِيفِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ﴿١٧١﴾

«Kwani hauwatoshī msaada wa Mola wenu wa kuwaleta Malaika elfu tatu walioteremshwa kutoka mbinguni mpaka kwenye sehemu ya vita wakawa wanawapa moyo na wanapigana pamoja na nyinyi?»

125. Ndio, unawatosha nyinyi msaada huu. Na kuna bishara nyingine kwenu, iwapo mtakuwa na subira ya kupambana na maadui zenu na mkamuogopa Mwenyezi Mungu kwa kuyatenda Aliyowamrisha na kuyaepuka Aliyowakataza. Na watakuja makafiri wa Maka kwa haraka kupigana na nyinyi, wakidhani kwamba wao watawamaliza. Mwenyezi Mungu Atawapa nyinyi msaada wa Malaika elfu tano wakiwa wamejitia alama zilizo wazi, wao na farasi wao.
126. Na Mwenyezi Mungu Hakuuleta msaada huu wa Malaika isipokuwa ni kwa ajili ya kuwapa bishara kwa msaada huo na ili nyoyo zenu zitulie na ziwe nzuri kwa ahadi ya Mwenyezi Mungu kwenu. Na msaada wa hakika unatoka kwa Mwenyezi Mungu, Mwenye kushinda Ambaye Hashindwi, Mwenye hekima katika uendeshaji mambo Wake na matendo Yake.
127. Na ilikuwa nusura ya Mwenyezi Mungu katika vita vya Badr ni kwa ajili Apate kukiangamiza kikundi cha makafiri kwa kuuawa na yule atakayeokoka na kifo kati yao, basi atarudi akiwa na huzuni, upetwe na dhiki za nafsi yake na unaonekana kwake utwevu na aibu.

بِكَلِّ إِنْ تَصْبِرُ وَأَوْتَقْوَى وَيَأْتُوكُمْ مَنْ
فَرِّهُمْ هَذَا يُمْدَدُ كُلُّ رَبُّ مِنْ بِخَمْسَةِ
إِلَّا الَّذِينَ مُسْوِمِينَ

١٦٩

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشِّرَى لِكُلِّ وَلِتَطْمِئْنَى
فُلُوْبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
أُوْيَكَتِتَهُمْ فَيَنْقِلُونَ حَآبِيَتْ

١٧٠

- 128.** Huna, ewe Mtume, katika mambo ya waja chochote kile. Bali mambo yote ni ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Peke Yake, Asiyekuwa na mshirika. Na huenda, baadhi ya hawa waliokupiga vita, vifua vyao vikaufungukia Uislamu, wakasilimu na Mwenyezi Mungu Akazikubali toba zao. Na yule atakayesalia katika ukafiri wake, Mwenyezi Mungu Atamuadhibu duniani na Akhera kwa sababu ya udhalimu wake na uadui wake.
- 129.** Ni vya Mwenyezi Mungu Pekee vilioko mbinguni na vilioko ardhini; Anamsamehe Amtakaye kati ya waja Wake kwa rehema Zake na Anamuadhibu Amtakaye kwa uadilifu Wake. Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasamehe madhambi ya waja Wake na ni Mwenye huruma kwao.
- 130.** Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo, tahadharini na aina zote za riba na msichukue katika mkopo zaidi ya rasilmali zenu, hata kama ni kidogo. Basi itakuwaje iwapo ziada hiyo itaongezeka kila ufikapo muda wa kulipa deni? Na muogopeni Mwenyezi Mungu kwa kujilazimisha kufuata Sheria Zake ili mpate kufaulu duniani na Akhera.
- 131.** Na jiwekeeni kizuizi baina yenu na moto ambao umeandaliwa makafiri.
- 132.** Na mtiini Mwenyezi Mungu, enyi waumini, katika yale

لَيْسَ لَكُمْ أَلَّا مَرِشَّىٌ أُوْتَبَ عَلَيْهِمْ
أَوْ يُعَذَّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَلَّمُونَ ﴿١٦﴾

وَإِلَهُكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
يَعْفُرُ لَمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧﴾

يَنَائِيهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا لَا تَأْكُلُوا الْيَوْمَ
أَصْعَافًا مُّضَعَّفَةً وَأَنْقُوْلَهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١٨﴾

وَأَنْقُوْلَهُ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٩﴾

وَأَطْبِعُوا اللَّهُ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠﴾

Aliyowaamrisha kwayo ya twaa nay ale Aliyowakataza nayo ya kula riba na mengineyo. Na mtiini Mtume ili mpate kurehemewa na msiiadhibiwe.

133. Na kimbilieni, kwa kumtii kwenu Mwenyezi Mungu na Mtume wake, ili kupata msamaha mkubwa utokao kwa Mola wenu na mpate Pepo kunjufu, upana wake ni sawa na mbingu na ardhi, Ameiandaa Mweyezi Mungu kwa wachamungu.
134. Wale amba wanatoa mali yao katika hali ya wepesi na uzito, na wanaouzia hasira zilizo ndani ya nafsi zao kwa kusubiri, na wanaowasamehe walioadhulamu wanapokuwa na uwezo. Huu ndio wema amba Mwenyezi Mungu Anawapenda wenyе kuwa nao.
135. Na wale amba wakitenda dhambi kubwa au wakizidhulamu nafsi zao kwa kutenda dhambi chini ya hizo, wanaikumbuka ahadi ya Mwenyezi Mungu ya malipo mema kwa wanaomtii na malipo mabaya kwa wanaomuasi na wanaelekeia kwa Mola wao hali ya kutubia wakawa wanamuomba Awasamehe madhambi yao na wakawa wana yakini kwamba hapana anayasamehe madhambi isipokuwa Mwenyezi Mungu. Na wao kwa sababu hiyo hawaendelei kwenye maasia, na wao wanajua kwamba wakitubia Mwenyezi Mungu Atawakubalia toba yao.

* وَسَارُوا إِلَى مَعْفَرَةِ قَنْ رَيْكَمْ
وَجَنَّةِ عَرْضِهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
أَعْدَتِ الْمُسْتَقِينَ ﴿١٧٣﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالصَّرَاءِ
وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ
عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧٤﴾

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحَشَّةً أَوْ ظَلَمُوا
أَنْفَسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَأَسْتَغْفَرُوا
لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَعْفُرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا
يُصْرُّ وَأَعْلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ بَعَلُونَ ﴿١٧٥﴾

136. Hao waliosifiwa kwa sifa hizo, malipo yao ni kwamba Mwenyezi Mungu Atayasitiri madhambi yao na watapata mabustani ya Peponi ambayo maji tamu yatakuwa yanapita chini ya miti yake na majumba yake ya fahari, ilhali ya kukaa humo milele; hawatotoka humo kamwe. Na malipo bora ya wenyewe kutenda mema ni msamaha na Pepo.
137. Mwenyezi Mungu Anawazungumzia Waumini walipopatwa na mikasa siku ya vita vya Uhud kwa kuwaliwaza kwamba wamepita kabla yao ummah wengi ambao waumini kati yao walitahiniwa kwa kupigana na makafiri na ukawa ushindi ni wao . Basi, tembeeni katika ardhi mkizingatia yale yaliyowafika wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na na Mtume Wake.
138. Hii Qur’ani ni usafanuzi uliyo wazi na ni uongozi kwenye njia ya haki na ni ukumbusho ambao nyoyo za wachamungu zainyenyekea. Nao (hao wachamungu) ni wale wanaomuogopa Mwenyezi Mungu. Wamehusishwa nayo (hiyo Qur’ani kuwa nyoyo zao zinainyenyekea na kuikubali) kwa kuwa wao ndio wanaofaidika nayo, si wengine.
139. Wala msidhoofike, enyi Waumini, kupigana na maadui wenu, wala msihuzunike kwa yaliyowapata huko Uhud. Na nyinyi ndio washindi na mwisho mwema ni wenu iwapo mtamuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mtafuata Sheria Zake.

أُولَئِكَ جَرَاؤْهُم مَغْفِرَةً مِنْ رَبِّهِمْ
وَجَنَّتْ بَعْدِي مِنْ خَتْهَا الْأَنْهَارُ خَلِيلِينَ
فِيهَا وِقْمَ أَجْرُ الْعَمَلِينَ

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَّٰتٍ فَسِيرُوا
فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا إِلَيْفَ كَانَ عَلَيْهَا
الْمُكَدَّبِينَ

هَذَا أَبِيَانٌ لِلْمُتَّسِرِّينَ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ
لِلْمُسْتَقِرِّينَ

وَلَا تَهْمُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

140. Iwapo yatawapata, enyi Waumini, majaraha au mauaji kwenye vita vya Uhud, na mkahuzunika kwa hilo, washirikina pia walipatwa na majaraha na mauaji kama hayo katika vita vya Badr. Hizo ni siku Mwenyezi Mungu huzigeuza kati ya watu: wakati mwengine kushinda na wakati mwengine kushindwa. Kwani katika hayo kuna hekima, mpaka yadhihiri yale Aliyoyajua Mwenyezi Mungu hapo azal (kale isiyokuwa na mwanzo), ili Mwenyezi Mungu Ampambanue aliyekuwa mkweli wa Imani na asiyekuwa mkweli, na ili Awakirimu watu mionganoni mwenu kwa kuwafanya wafe mashahidi. Na Mwenyezi Mungu Hawapendi waliozidhulamu nafsi zao na wakaka kwa kuacha kupigana katika njia Yake.

إِنْ يَمْسَسْكُوْ فَرَحًّا فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحًّا
مَشْهُدٌ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُذَاوَلُهَا يَبْرَئُ أَنَّاسٌ
وَلِعِلَّمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَخَذَ مِنْكُمْ
شَهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٦٦﴾

141. Na kushindwa huku kuliotokea katika vita vya Uhud kulikuwa ni kuwafanya mtihani, kuwasafisha Waumini, kuwatakasa na wanafiki na ni maangamivu kwa makafiri.

وَلِيَمْحَصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحَقَ
الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾

142. Enyi Maswhaha wa Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie! Kwani mnadhani kwamba mtaingia Peponi na bado hamjapewa mitihani ya vita na mambo mazito? Haitapatikana kwenu kuingia Peponi tu, hivi hivi, mpaka mjaribiwe na Awajuwe Mwenyezi Mungu, ujuzi ulio wazi kwa viumbe, wale wapiganao jihadi kati yenu katika njia Yake na wenye subira ya kupambana na maadui.

أَمْ حِسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَقَاءِ الْلَّهِ
الَّذِينَ جَاهُدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمُ الصَّابِرِينَ ﴿٦٨﴾

- 143.** Na kwa hakika mlikuwa, enyi Waumini, kabla ya vita vya Uhud mnatamani kukutana na maadui zenu, ili mpate utukufu wa jihadi na kufa mashahidi katika njia ya Mwenyezi Mungu ambao walibahatika nao ndugu zenu kwenye vita vya Badr. Basi hilo ndilo, limeshapatikana kwenu, mlilolitamani na mkaliomba. Basi jitokezeni mpigane na msibirishane.
- 144.** Hakuwa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni kiumbe aina nyingine, isipokuwa yeye ni Mtume wa jinsi ya Mitume wengine waliokuweko kabla yake, afikisha ujumbe wa Mola wake. Basi iwapo atakufa, kwa kumalizika muda wake, au atauawa, kama walivyoeneza uvumi maadui, kwani mtarudi nyuma na kuacha dini yenu na kuyaacha aliyowaletea Mtume wenu? Basi yoyote mionganoni mwenu atakayerudi nyuma akaiacha dini yake, yeye hatamdhuru Mwenyezi Mungu chochote, bali ataidhuru nafsi yake madhara makubwa. Ama atakayekuwa na msimamo imara juu ya Imani yake na akamshukuru Mola wake juu ya neema ya Uislamu, hakika Mwenyezi Mungu Atamlipa malipo mazuri kabisa.
- 145.** Hakuna yoyote atakayekufa isipokuwa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu na makadirio Yake na mpaka aufikishe muda ambao Mwenyezi Mungu Amempangia. Hayo ni maandishi yaliyopangiwa wakati.

وَلَقَدْ كُثِرَ تَحْمِنُونَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَأْفِقُوهُ فَهَذِهِ رَأْيُهُمُوهُ وَأَنْتَ مُتَطْهِرٌ مِنَ
الْمُكْبِرِ ۝

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِ
الرُّسُلُ أَفَيْأَنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ أَنْقَبَتْ مُؤْمِنَةً عَلَىَّ
أَعْقَابِ كُفَّارٍ وَمَنْ يَتَّقِلَّ عَلَىَّ عَقِبَتِهِ فَلَنْ يَضُرَّ
اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ أَشْكَرِينَ ۝

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ كَيْتَبَ مَوْجَلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ
مِنْهَا وَسَيَجْزِي اللَّهُ أَشْكَرِينَ ۝

Na yoyote ambaye kwa vitendo vyake anataka manufaa ya duniani, tutampa tulichomgawia cha riziki, na hatakuwa na fungu lolote kesho Akhera. Na yoyote ambaye anataka kwa vitendo vyake malipo ya Mwenyezi Mungu huko Akhera , tutampa kile alichokitaka na tutampa malipo yake kamili pamoja na fungu lake duniani la riziki alilogawiwa. Kwani huyu kwa utiifu wake na jihadi yake ametushukuru; na wenyewe kushukuru tutawalipa mema.

146. Wengi kati ya Mitume waliotangulia, walipigana pamoja nao makundi mengi ya watu waliowafuata. Hawakudhoofika kwa yale yaliyowapata ya majaraha au mauaji, kwani hayo yalikuwa katika njia ya Mola wao. Wala hawakulemewa wala hawakumnyenyekea adui yao, bali walisubiri kwa yaliyowapata. Na Mwenyezi Mungu Anawapenda wenyewe kusubiri.

147. Na halikuwa neno la hawa wenyewe kusubiri isipokuwa ni kusema, «Ewe Mola wetu! Tusamehe madhambi yetu na yaliyotokea kwetu ya kuruka mipaka katika mambo ya dini yetu na uzithibitishe nyayo zetu, tusipate kukimbia tunapopigana na adui yetu na utunusuru na yule anayepinga umoja wako na unabii wa Manabii wako.

148. Basi Aliwapa Mwenyezi Mungu, wale wenyewe kusubiri, malipo yao duniani kwa kuwanusuru na maadui

وَكَيْنَ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُونَ كَثِيرٌ
فَمَا وَهُنَّ الْمُأْصَابُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعْفُوا
وَمَا أَسْتَكَنُوا إِلَّا اللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٦٧﴾

وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنَّ قَالُوا رَبُّنَا أَعْفَرَنَا ذُنُوبَنَا
وَلَا شَرِفَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبَّتَ أَقْدَامَنَا
وَأَنْصَرَنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٦٨﴾

فَكَاتَبُهُمُ اللَّهُ تَوَابُ الدُّنْيَا وَحْسَنَ تَوَابٍ
الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦٩﴾

zao, kwa kuwafanya wakae kwa utulivu katika ardhi na kwa malipo mema yaliyo makubwa Akhera, nayo ni mabustani ya Peponi yaliyojaa neema. Na Mwenyezi Mungu Anampenda kila mtenda wema katika kumuabudu Mola wake na kuamilihana kwake na viumbe Wake.

- 149.** Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata sheria Zake kivitendo! Iwapo mtawatii walioukanusha uungu wangu na wasiwaamini Mitume wangu, mionganoni mwa Mayahudi, Wanawara, wanafiki na washirikina, katika yale wanayowaamrisha nyinyi nayo na wanayowakataza nyinyi nayo, watawapoteza njia ya haki na mtaritadi muache dini yenu na mrudi na hasara iliyo wazi na maangamivu ya kikweli.
- 150.** Hakika wao hawatawanusuru nyinyi; bali Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuwanusuru na Ndiye Mnusuru bora Asiyehitajia nusura ya mtu Mwengine.
- 151.** Tutatia fazaa na hofu kubwa katika nyoyo za waliokufuru, kwa sababu ya kumshirikisha kwao Mwenyezi Mungu na wale wanaodaiwa kuwa ni waungu. Wao hawana dalili au hoja kuwa waungu hao wana haki ya kuabudiwa pamoja na Mwenyezi Mungu . Basi hali yao hapa duniani ni papatiko na babaiko kwa kuwaogopa Waumini . Ama mahali pao watakaposhukia Akhera ni Moto.

بِتَائِهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تُطِيعُوا
الَّذِينَ كَفَرُوا يَرْدُو كُمْ عَلَىٰ
أَعْقَابِكُمْ فَتَنَقِلُو أَخْسِرِيْنَ ﴿١٤﴾

بِلِ اللَّهِ مَوْلَانَا وَهُوَ خَيْرُ
الْتَّصْرِيْخِ ﴿١٥﴾

سَنُنْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّغْبَ
بِمَا أَشَرَّ كُوَابِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ
سُلْطَنَّا وَمَا وَلَاهُمُ الْشَّارُورِ وَيَسِّرْ
مَشَوِّي الظَّلَمِيْنَ ﴿١٥١﴾

Na hili ni kwa sababu ya udhalimu wao na uadui wao. Na makao maovu kwao ni makao haya.

152. Na kwa hakika Aliwahakikishia nyinyi Mwenyezi Mungu yale Aliyowaahidi ya kuwanusuru pindi mlipokuwa mnawaua makafiri katika vita vya uhud kwa idhini Yake Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Mpaka mlipokuwa waoga, mkawa madhaifu wa kupigana na mkatafautiana: je, mtasalia kwenye sehemu zenu za kivita au mtaziacha, ili mkusanye ngawira pamoja na wanaokusanya? Na mkaiasi amri ya Mtume wenu alipowaamrisha msiondoke kwenye sehemu zenu kwa vyovyote vile. Hapo ndipo pigo la kushindwa likawapata baada ya kuwaonesha mnayoyapenda ya ushindi, na ikadhihirika kuwa kati yenu kuna wanaotaka ngawira na kati yenu kuna wanaotaka Akhera na malipo yake. Kisha Mwenyezi Mungu Aliziepusha nyuso zenu na maadui wenu ili awape mtihani . Kwa hakika Aliyajua Mwenyezi Mungu majuto yenu na toba yenu, ndipo Akawasamehe. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye fadhila kubwa kwa Waumini.

153. Kumbukeni, enyi maswahaba wa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hali zenu zilivyokuwa, mlipokuwa mnalipanda jabali mkiwakimbia

وَلَقَدْ صَدَقَ كُمُّ اللَّهَ وَعْدَهُ إِذْ تَحْسُونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّىٰ إِذَا فَشَلْتُمْ وَتَرَكْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ قَنْ بَعْدِ مَا أَرْبَكْتُمْ مَا تُحْبُّونَ مِنْ كُمْ مَنْ يُرِيدُ الْأُنْسَىٰ وَمِنْ كُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَقْتُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَنَّكُمْ وَلَقَدْ فَعَانَكُمْ وَاللَّهُ دُوْلَقْضِيلٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

*إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلُوْنَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَىٰ كُمْ فَأَثْبَكُمْ غَمَّا

maadui zenu, wala hamgeuki kumwangalia yoyote kwa sababu ya yale yaliyowafikia ya babaiko, kuogopa na fazaa. Na huku Mtume wa Mwenyezi Mungu , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, amekita kwenye uwanja wa vita, anawaita nyuma yenu kwa kuwaambia, «Njoo ni kwangu, enyi waja wa Mwenyezi Mungu,» hali ya kuwa nyinyi hamsikii wala hamuangalii. Hapo yakawa malipo yenu ni kupatwa na machungu, dhiki na kero. Aliyafanya hayo Mwenyezi Mungu ili msihuzunike kwa mliyoyakosa ya ushindi na ngawira wala yaliyowafikia ya kuingiwa na kicho na kushindwa. Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa matendo yenu yote; hakuna chochote katika hayo kinachofichika Kwake.

154. Kisha ikawa ni katika rehema ya Mwenyezi Mungu kwa waumini waliomtakasia nia kwamba Aliingiza kwenye nyoyo zao , baada ya kero na usumbufu uliowafika, utulivu na Imani thabitii kuhusu ahadi ya Mwenyezi Mungu kwao. Mionganii mwa alama za utulivu huo ni usingizi uliolifinika kundi katika wao, nalo ni lile la wale waliokuwa na ikhlasi na yakini kwa Mola wao. Na kundi lingine ilikuwa hamu ya watu wake ni kuziokoa nafsi zao; azma yao ilikuwa dhaifu, wakashughulishwa na nafsi zao na wakawa na dhana mbaya kwa Mola wao, kwa Dini Yake

يَعْمِلُ كَيْنًا تَخْرِزُوا عَنْ
مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصْبَحَتُمْ
وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥١﴾

ثُرَأَنَّ لَعَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَيْرِ أَمْنَةً تَعَسَّا
يَغْشَى طَائِفَةً مِنْكُمْ وَطَائِفَةً قَدْ أَهْمَتُهُمْ
أَفْسُوسُهُمْ يَطْلُونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ طَنَّ
الْجَهْلَيَّةُ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ
قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلُّهُ بِاللَّهِ يَحْكُمُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا
يُبَدُّونَ لَكُمْ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا
قُتْلَنَا هُنَّا قَلْ قُلْ كُنْتُمْ فِي يُؤْتَكُمْ لَرَبِّ الَّذِينَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلَيَبْتَلِي
اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلَيَمْحَصَ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٢﴾

na kwa Mtume Wake. Wakadhani
 kwamba Mwenyezi Mungu
 Hatalitimiza jambo la Mtume Wake
 na kwamba Uislamu hautasimama
 ukaimarika. Kwa hivyo, utawaona ni
 wenye majuto juu ya kutoka kwao.
 Na huwa wakiambiana wao kwa wao,
 «Je tulikuwa na chaguo lolote katika
 kutoka kwetu kwenda kupigana?»
 Waambie, ewe Mtume, «Mambo yote
 ni ya Mwenyezi Mungu. Yeye Ndiye
 Aliyepanga kutoka kwenu na (Ndiye
 Aliyepanga yale) yaliyowafikia.»
 Nao wanaya ficha katika nafsi zao
 wasiyoyadhihirisha kwako ya
 majuto juu ya kutoka kwao kwenda
 mapiganoni. Huwa wakisema,
 «Lau kama tungalikuwa na hiyari
 japo ndogo, hatungeuawa hapa.»
 Waambie, «Ajali ziko mikononi
 mwa Mwenyezi Mungu. Hata
 kama mlikuwa majumbani mwenu,
 na Mwenyezi Mungu Akakadiria
 mufe, wangalitoka wale ambao
 Mwenyezi Mungu Amewakadiria
 mauti, kwenda pale watakapouawa.»
 Na Hakuyafanya hayo Mwenyezi
 Mungu isipokuwa ni kuwapa nyinyi
 mtihani juu ya yaliyomo ndani ya
 vifua vyenu ya shaka na unafiki na
 ili Ampambanue mwema na maovu
 na lipate kudhihirika kwa watu
 jambo la Muumini na lile la mnafiki,
 la maneno na vitendo. Mwenyezi
 Mungu ni Mjuzi zaidi wa yaliyomo
 kwenye nyoyo za viumbe Wake.
 Hakuna chochote, katika mambo yao,
 kinachofichika Kwake.

155. Hakika wale waliokimbia kati yenu, enyi Maswahaba wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwenye vita siku waliokutana Waumimini na washirikina katika vita vya Uhud, ni Shetani ndiye aliyewatosa kwenye dhambi hili kutokana na baadhi ya madhambi waliyoyafanya. Kwa kweli Mwenyezi Mungu Amewasamehe na hakuwaadhibu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa Msamaha kwa wenyewe madhambi wanaotubia, ni Mpole Asiyekuwa na haraka ya kuwatesa wenyewe kumuasi.

156. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo, msijifananishe na makafiri ambao hawamuamini Mola wao. Kwani wao huwaambia ndugu zao, mionganoni mwa makafiri, wanapotoka kwenda kutafuta maisha yao katika ardhi au wanapokuwa pamoja na wapiganaji, wakafa au wakauawa, «Lau kama hawa hawangetoka wala hawangepigana na wakabakia pamoja na sisi, hawangekufa wala hawangeuawa.» Neno hili linawaongezea machungu, maudhiko na majuto yanayobakia katika nyoyo zao. Ama Waumini, wao wanajua kwamba hili limetokana na kadara ya Mwenyezi Mungu, ndipo Mwenyezi Mungu Huziongoza nyoyo zao na Huwasahilishia misiba. Na Mwenyezi Mungu Anambakisha hai yule Aliyemkadiria kuishi, hata kama ni msafiri au ni mpiganaji. Na

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ أَتَقَى الْجَمْعَانِ
إِنَّهَا أَسْرَارُهُمُ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَسَبُوا
وَلَقَدْ عَفَ اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ^{١٠٦}

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَقَالُوا لِإِلَهِنِيهِمْ إِذَا أَصْرَبْنَا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا
غُرْبَى لَوْكَانُوا عِنْهُمْ مَا مَأْتُوا وَمَا قَاتُوا
لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ
يُحِبُّ وَمُحِبُّتُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ^{١٠٧}

Anamfisha yule ambaye muda wake wa kuishi umekoma, hata kama ni mkazi wa mji. Na Mwenyezi Mungu kwa kila mlifanyalo ni Mwenye kuliona, na Atawalipa kwalo.

157. Na iwapo mtauawa, enyi Waumini, katika hali ya kupigana katika njia ya Mwenyezi Mungu au mkafa vitani, Mwenyezi Mungu Atawasamehe madhmbi yenu na Atawarehemu rehema itokayo Kwake. Hapo mtafaulu kwa kuyapata mabustani ya Peponi yenyе starehe nyingi. Hayo ni bora kuliko dunia na wanavyovikusanya wapenda dunia.
158. Na iwapo ajali zenu zitakoma katika haya maisha ya dunia na mkafa juu ya matandiko yenu au mkauawa katika uwanja wa mapigano, ni kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Mtakusanywa; na huko Atawalipa kwa matendo yenu mliyoyatenda.
159. Na kwa ajili ya rehema za Mwenyezi Mungu kwako na maswhaba wako, ewe Nabii, Mwenyezi Mungu Alikuneemesha ukawa laini kwao. Na lau ungalikuwa na tabia mbaya, mwenye moyo mgumu, maswhahaba wako wangalijitenga na kuwa mbali na wewe. Kwa hivyo, usiwe na hasira nao kwa yaliyotokea kwao katika vita vya Uhud. Basi muombe Mwenyezi Mungu, ewe Nabii, Awasamehe na uwashauri katika mambo yanayohitajia ushauri. Na utakapoazimia kufanya jambo kati ya mambo yoyote, baada

وَلَيْنَ قُتِلُّشُرُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتَشَّرُ لِمَغْفِرَةً
مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةً حَيْثُ مَا يَجْعَلُهُمْ^{١٥٧}

وَلَيْنَ مُتَشَّرُ أَوْ قُتِلُّشُرُ لِإِلَى اللَّهِ تَحْسِرُونَ^{١٥٨}

فِيمَا رَحْمَةً مِنَ اللَّهِ لَيْنَ لَهُمْ وَلَوْكُنَّ قَضَى
عَلَيْهِ الْقَلْبُ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلَكَ فَاعْنَفُ
عَنْهُمْ وَأَسْتَغْفِرُ لَهُمْ وَشَارِذُهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا
عَزَّمَتْ قَوْكَلٌ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ^{١٥٩}

ya kushauri, litekeleze hali ya kumtegemea Mwenyezi Mungu, Peke Yake. Hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda wenyewe kujitegemeza Kwake.

160. Iwapo Mwenyezi Mungu Atawapa msaada na nusura Yake, hapana yoyota awezaye kuwashinda. Na iwapo Atawaacha kuwasaidia na kuwanusuru, basi ni nani awezaye kuwanusuru nyinyi baada ya Yeye kuacha kuwanusuru? Na kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, nawajitegemeze Waumini.
161. Haiwi kwa Mtume kuwafanyia hiana maswahaba wake kwa kutwaa kitu katika ngawira ambayo Mwenyezi Mungu Hakumtengea. Na yoyote mwenye kulifanya hilo, miongoni mwenu, atakuja Siku ya Kiyama akiwa amekibeba kile alichokitwaa, ili afedheheshwe nacho mbele ya kila mtu katika kisimamo kinachojumuisha watu wote. Kisha itapewa kila nafsi malipo kamili ya ilichokichuma pasi na kupunguzwa wala kufanyiwa dhuluma.
162. Yule ambaye lengo lake ni radhi za Mwenyezi Mungu, halingani na yule ambaye ametopea kwenye maasia na kumkasirisha Mola wake na akastahiki kwa hilo makazi ya Jahanamu ambayo mwisho mbaya wa mtu kuishilia ni hapo.
163. Watu wa Peponi wenyewe kufuata yenye kumridhisha Mwenyezi Mungu wanatafautiana daraja . Na

إِنَّ يَنْصُرُكُمُ اللَّهُ فَلَا عَالَبَ لَكُمْ
وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَإِنَّ دَائِيَ الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مَنْ
سَعْدَهُ وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَسْتَوْكِي الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦١﴾

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَعْلَمَ مَنْ يَعْلَمُ يَأْتِ
بِسَاغَلَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تُوقَّفَ كُلُّ
نَفِيسٍ مَا كَسَبَ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٢﴾

أَفَمِنْ أَتَبَعَ رِضَوَنَ اللَّهَ كَمَنْ يَاءِ سَخْطِ
مِنَ اللَّهِ وَمَا أُنْهِيَ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦٣﴾

هُمْ دَرَجَتُ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٤﴾

watu wa Motoni wanaofuata yenyé kumkasirisha Mwenyezi Mungu wanatafautiana katika matobwe. Wao hawalingani. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuziona amali zao, hakifichiki chochote Kwake katika matendo yao.

164. Hakika Mwenyezi Mungu Amewapa neema Waumini, mionganî mwa Waarabu, Alipomtumiliza Mtume atokaye katika jinsi yao, akawa anawasomea wao aya za Qur'ani, anawatakasa na ushirikina na tabia mbaya na anawafundisha Qur'ani na Suna, pamoja na kwamba kabla ya Mtume huyu walikuwa kwenye upotevu na ujinga ulio wazi.

165. Kwa nini mlipopatwa na msiba uliowakumba siku ya Uhud, ingawa mumewapata washirikina mara mbili yake siku ya Badr, mlisema kwa kustaajabu, «Mambo haya yatakuwa vipi, na sisi ni Waislamu, Mtume wa Mwenyezi Mungu yuko na sisi, na hawa ni washirikina?» Sema uwaambie, ewe Nabii, «Haya yaliyowapata yamesababishwa na nyinyi wenyewe kwa kuenda kinyume kwenu na amri ya Mtume wenu na kuelekea kwenu kukusanya ngawira.» Kwa hakika, Mwenyezi Mungu Anafanya Atakalo na Anahukumu Atakavyo. Hakuna mwenye kuitangua hukumu Yake.

166. Na yale yaliyotokea kwenu ya majaraha au ya mauaji katika vita vya Uhud, siku ulipokutana mkusanyiko

لَقَدْ مِنَ اللَّهِ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتَلَوَّعُونَ بِهِمْ إِيمَانَهُمْ وَيُرَكِّبُهُمْ وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لِفْضَلَلٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٥﴾

أَوَلَمَا أَصَبَّتُكُمْ مُّصِيبَةً قَدْ أَصَبَّتُمْ مُّشَيْلَاهَا فَلَمْ أَفْلَمْ أَنَّ هَذَا قُلْهُو مِنْ عِنْدِ أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَّقَدِيرٌ ﴿١٦٦﴾

وَمَا أَصَبَّكُمْ كُلَّهُو مِنْ تَقْرَبٍ لِّجَمْعَانِ فِي أَذْنِ اللَّهِ وَيَعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٧﴾

wa Waumini na mokusanyiko wa washirikina, na ukawa ushindi, mwanzo wa vita, ni wa Waumini kisha, mara ya pili, ukwa ni wa washirikina, yote hayo yalikuwa kwa uamuza wa Mwenyezi Mungu na mpango Wake, ili yajitokeze yale Aliyoyajua Mwenyezi Mungu tangu kale, ili Awapambanue Waumini wa kweli mionganoni mwenu.

167. Na ili Awapambanue wanafiki ambao Mwenyezi Mungu Ameyafungua wazi yaliyomo ndani ya nyoyo zao, walipokuwa Waumini wawaambia, «Njooni mpigane pamoja na sisi katika njia ya Mwenyezi Mungu au kuweni ni msaada kwetu kwa kutufanya tuwe wengi.» Wakasema, «Lau kama tunajua kuwa nyinyi mtapigana na yoyote tungalikuwa na nyinyi dhidi yao.» Wao katika ukafiri, siku hii ya leo, wako karibu zaidi kuliko kuwa wao wako karibu na Imani. Kwani wao wanayasema kwa midomo yao yasiokuwa kwenye nyoyo zao. Na Mwenyezi Mungu Anayajua zaidi wanayoya ficha vifuani mwao.

168. Wanafiki hawa ndio wale walioketi wakawaambia ndugu zao waliopata msiba pamoja na Waislamu kwenye vita vyao na washirikina siku ya Uhud, «Lau kama watu hawa wangalitutii hawangaliuawa.» Sema, ewe Mtume, uwaambie «Zizuieni nafsi zenu na kifo, ikiwa nyinyi ni wa kweli katika madai yenu kwamba wao kama wangaliwatii

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْ أَقْتَلُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ أَذْفَعُوا فَإِنَّمَا لَوْلَمْ قَاتَلُوا
لَا تَبْغُنُكُمْ هُرُولَكُفَّرٍ يَوْمَدِئُ أَقْرَبُ مِنْهُمْ
لِلْأَيْمَنِ يَقُولُونَ يَا فَوْهِمْ مَا لَيْسَ فِي
قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكُنُّ مُتُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

الَّذِينَ قَاتَلُوا إِخْرَاجَنِهِمْ وَقَاتَدُوا لَوْ أَطْعَانُوا
مَا فِي أَعْلَمُ قُلْ فَادْرُهُ وَأَعْنَى أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ
إِنْ كَنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

hawangaliuawa na kwamba
mumeokoka na mauti kwa kukaa
kwenu kutokwenda vitani.»

وَلَا تَحْسِنَ إِلَّا مَنْ فِتَنُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالَهُ
بَلْ أَجْيَاهُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرَدُّونَ ﴿١٦﴾

169. Wala usidhani, ewe Mtume, kwamba wale waliouawa katika njia ya Mwenyezi Mungu ni wafu hawahisi chochote. Bali wao wako hai uhai wa barzakh kwenye ujirani wa Mola wao Ambaye walipigana jihadi kwa ajili Yake na wakafa katika njia Yake, inawapitia riziki yao huko Peponi na wananeemeshwa.

170. Furaha iliwaenea, wakati Mola wao Alipowaneemesha na kuwapa neema na radhi zenyenye kuwaliwaza macho yao, zikiwa ni mionganini mwa ukarimu Wake na takrima Yake. Watakuwa wakiwfurahia ndugu zao wenye kupigana jihadi waliowaacha duniani wakiwa hai, wakiwatarajia wafaulu kama walivyofaulu wao. Kwa kuwa wao waelewa kwamba hao ndugu zao, waliowaacha duniani wakiwa hai, watapata heri waliyoipata wao, iwapo watakuufa mashahidi katika njia ya Mwenyezi Mungu hali ya kumtakasia Yeye, na kwamba hawatakuwa na chochote cha kuogopa kuhusu mambo ya mustakkali wao huku Akhera wanayoyakabili wala hawatakuwa na huzuni juu ya yale yaliiyowapita wakayakosa ya hadhi za kilimwengu.

171. Hakika wao watakuwa wamejawa na furaha kwa neema za Mwenyezi Mungu na vipawa Vyake vingi na hakika Mwenyezi Mungu Hayapotezi

فَرِحِينَ بِمَا أَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَيَسْتَبَشِرُونَ بِالَّذِي لَمْ يَكُنُوا بِهِ
مِنْ حَلِفُهُمْ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرُونَ ﴿١٧﴾

*يَسْتَبَشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِنْ اللَّهِ وَفَضْلِ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٨﴾

malipo ya ya wenyewe kumuamini ,
bali Anayakuza na kuyaongeza kwa
fadhiba Zake.

172. Wale waliouitikia mwito wa Mwenyezi Mungu na Mtume wake na wakatoka kuwafuata washirikina mpaka kijiji cha Ḥamrā' al-Asad baada ya kushindwa katika vita vya Uḥud, pamoja na maumivu na majaraha waliyokuwa nayo, wakafanya upeo wa juhud zao na wakashikamana na mwongozo wa Mtume wao, basi watenda wema hao na wacha-Mungu hao watapata thawabu kubwa.

173. Wao ni wale walioambiwa na baadhi ya washirikina , «Abu Sufyani na wenzake wameamua kuwarudia nyinyi ili kuwamaliza, basi jihadharini nao na mjikinge na kukutana nao, kwani hamna nguvu za kupambana nao.» Tahadhari hiyo iliwazidishia yakini na kuikubali kikweli ahadi ya Mwenyezi Mungu kwao na haikuwazuia na uamuzi wao. Hapo walikwenda wakielekea pale Mwenyezi Mungu Aliopotaka na wakasema, «Hasbunā Allāh wa Ni'ma al Wakīl» Yaani, Mtosheleza wetu ni Mwenyezi Mungu na Yeye Ndiye Wakili mwema Mwenye kutegemezewa mipango ya waja Wake.

174. Basi wakarudi kutoka Ḥamrā' al Asad kuja Madina wakiwa wana neema za Mwenyezi Mungu kwa kupata thawabu nyingi na nyongeza za daraja ya juu zitokazo Kwake, huku Imani na yakini zimeongezeka

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ
مَا أَصَابُوهُمْ أَفْرَحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ
وَأَنَّقَوْا أَجْرًا عَظِيمًا

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا
لَكُمْ فَأَخْشَوْهُمْ فَزَادُهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنَعَمُ الْوَكِيلُ

فَأَنْتَأَنْتَ بِيَنْعِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلِهِ
يَمْسِسُهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ

kwao, maadui wa Mwenyezi Mungu wamewadhalilisha, wamefaulu kwa kusalimika na kuuawa na kupigana, na wamefuata mambo ya kumridhisha Mwenyezi Mungu kwa kumtii Yeye na Mtume Wake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye ihsani na vipawa vingi vyenye kuwaenea wao na wengineo.

175. Hakika anyewazorotesha nyinyi katika hilo ni Shetani. Amewajia kuwafanya nyinyi muwaogope wasaidizi wake. Basi msiwaogope washirikina, kwani wao ni wanyonge, hakuna mwenye kuwanusuru. Niogopeni mimi kwa kuelekea kwangu kwa utiifu, iwapo nyinyi kweli mnaniamini na mnamfuata Mtume wangu.
176. Wasikutie huzuni moyoni mwako hawa makafiri, ewe Mtume, kwa kukimbilia kwao kukanusha na kuingia kwenye upotevu. Hakika wao, kwa hilo, hawatamdhuru Mwenyezi Mungu chochote. Hakika ni kwamba wao wazidhuru nafsi zao kwa kuzinyima utamu wa Imani na thawabu kubwa. Mwenyezi Mungu Anataka Asiwape malipo mema yoyote huko Akhera, kwa kuwa wao wamejiepusha na ulinganizi wa haki . Na wao watapata adhabu kali.
177. Hakika wale walioibadili Imani kwa kuandama ukafiri, hawatamdhuru Mwenyezi Mungu chochote. Bali madhara ya kitendo chao yatawarudia wenyewe. Na huko Akhera watapata adhabu iumizayo.

إِنَّمَا ذَلِكُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أُولَئِكَهُ وَ
فَلَا تَخَافُوهُنْ وَخَافُونِ إِنْ كُتُشُّ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٦﴾

وَلَا يَخْرُنُكَ الَّذِينَ يُسْكِنُونَ فِي الْكُفَّارِ إِنَّهُمْ
لَنْ يَصْرُّوْا لِلَّهَ شَيْئًا بِرِبِّ اللَّهِ أَلَا يَجْعَلَ لَهُمْ
حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَشْرَقُوا الْكَعْبَرِ بِالْأَيْمَنِ لَنْ يَصْرُّوْا
لِلَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

178. Wala wasidhani wakanushaji kwamba sisi tukiwarefushia umri wao, tukawastarehesha kwa starehe za duniani na tusiwaadhibu kwa ukafiri wao na madhambi yao kwamba watakuwa wamepata heri ya nafsi zao. Hakika tunawacheleweshea adhabu na ajali zao ili wazidishe dhuluma na ukeukaji mipaka. Na watapata adhabu yenyé kuwadhalilisha na kuwatweza.

179. Hakuwa Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwaacha , enyi wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wenye kuzifuata Sheria Yake kivitendo, juu ya hivyo mlivyo ya kuchanganyikana mwenye Imani na mnafiki, mpaka Ampambanue muovu na mwema, ili ajulikune mnafiki na Muumini mkweli. Na haikuwa ni katika hekima ya Mwenyezi Mungu, enyi Waumini, kwamba Atawafunulia ghaibu Anayojua kuhusu waja Wake, mkamjua Muumini kati yao na mnafiki. Lakini Yeye Anawapambanua kwa misukosuko na mitihani. Isipokuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anamteua Amtakaye katika wajumbe Wake ili kumuonesha ujuzi wa ghaibu kwa wahyi utokao Kwake. Basi muaminini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Na iwapo mtaamini, imani ya kweli, na mkamuogopa Mola wenu kwa kumtii, mtapata malipo makubwa mbele ya Mwenyezi Mungu.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُتْلِي لَهُمْ
خَيْرًا لَا يَنْسَهُمْ إِنَّمَا نُتْلِي لَهُمْ لِيَزَدَادُوا إِنْجَاحًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٨٨﴾

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَنْدَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْشَأَ
عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْجَيْبَاتِ مِنَ الطَّيْبِ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيَطْلُعَ عَلَىٰ أَغْيَبِهِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ بِمِنْ
رُسُلِهِ مَنْ دَشَّأَ فَقَامُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَمْ
تُؤْمِنُوا وَتَتَقَوَّلُوكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٨٩﴾

180. Wala wasidhani wale wanaozifanyia ubakhili neema za Mwenyezi Mungu Alizowaneemesha kwa kuwafadhili kwamba ubakhili huo ni bora kwa. Bali hiyo ni shari kwa. Kwani mali hayo waliyoyakusanya yatakuwa ni kitanzi cha moto kitakachowekwa shingoni mwao Siku ya Kiyama. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Ndiye Mwenye kumiliki ufalme ; na Yeye Ndiye Atakayesalia baada ya kutoweka viumbwe Wake wote. Yeye Ndiye Mtambuzi wa matendo yenu yote, na Atamlipa kila mtu kwa kadiri anayostahiki.

181. Hakika Amelisikia Mwenyezi Mungu neno la Mayahudi ambao walisema, «Mwenyezi Mungu ni muhitji kwetu, Anatutaka tumkopeshe mali, na sisi ni matajiri.» Tutilandika neno hili walilolisema na tutaandika kwamba wao wako radhi na yale yaliyofanyika ya kwamba mababa zao waliwaua Manabii wa Mwenyezi Mungu kwa dhuluma na uadui. Tutawaadhibu kwa hilo huko Akhera na tutawaambia, nao wamo Motoni waadhibiwa, «Ionjeni adhabu ya Moto unaounguza.»

182. Adhabu hiyo kali ni kwa sababu ya yale mliyoyatanguliza katika maisha yenu ya duniani kati ya maasia ya kimaneno, ya kivitendo na ya kiitikadi, na kwamba Mwenyezi Mungu si Mwenye kuwadhulumu waja Wake.

وَلَا يَحْسِنَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ بِمَا إِنْهُمْ لَهُ مُؤْمِنُونَ
مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرُ الْهُمَّ بِلَهُ شَرِيفٌ
سَيُطْرَقُونَ مَا بَخْلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَهُ
مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ حَمِيرٌ

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَّتُنَا مَا قَالُوا
وَقَاتَلُهُمُ الْأَيُّسَارُ بِعِزِيزٍ حَقٍّ وَنَقُولُ
دُوْفُوا عَذَابَ الْحَقِيقَةِ

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِ كُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَامٍ لِعِبَادِهِ

183. Mayahudi hawa walipoitwa kuufuata Uislamu, walisema, «Mwenyezi Mungu Ametuusia katika Taurati kwamba tusimsadiki yoyote atakayetujia na neno la kwamba yeye ni mjambe kutoka kwa Mwenyezi Mungu mpaka atuletee sadaka, ambayo kwayo atajisogeza karibu na Mwenyezi Mungu, hapo ushuke moto kutoka mbinguni uiteketeze.» Sema uwaambie, ewe Mtume, «Nyinyi ni warongo kwa hayo mnayoyasema. Kwani mababa zenu kabla yangu walijiliwa na Mitume, wakiwa na hoja na dalili za ukweli wao na pia hayo mliyoyasema ya kuleta sadaka ambayo itateketewa na moto. Basi mbona mababa zenu waliwaua Mitume hao, iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu?»

184. Basi ikiwa Mayahudi hawa na makafiri wengineo watakukanusha, ewe Mtume, hakika wabatilifu wamewakanusha Mitume wengi kabla yako waliowajia kaumu zao kwa miujiza mingi yenyé kushinda, hoja zilizo wazi, vitabu vya mbinguni ambavyo ni nuru inayoondosha giza na Kitabu chenye ufafanuzi, kilicho wazi.

185. Nafsi yoyote, hapana budi, itayaonja mauti. Na kwa hivyo, viumbi wote watarudi kwa Mola wao ili Awahesabu. Na kwa hakika mtalipwa malipo yenu kikamilifu Siku ya Kiyama juu ya vitendo vyenu bila kupunguziwa. Basi yule ambaye Mola wake Atamkirimu, Akamuokoa

الَّذِينَ قَاتَلُوا إِنَّ اللَّهَ عَمَدَ إِلَيْنَا أَلَا
نُؤْمِنَ لِرَسُولِنَا حَقَّ مَا أَتَيْنَا لِقُرْبَانِ
تَأْكِيلَةِ الْمَارِثَةِ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ
قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمُ فَإِنَّمَا
قَاتَلُتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾

فَإِنْ كَيْدُوكَ فَقَدْ كُذَّبَ رُسُلُنَا
قَبْلَكَ جَاءَهُ وَبِالْبَيِّنَاتِ وَالْأَبْرُرِ
وَالْأَكْتَابِ الْمُبَرِّرِ ﴿١٨٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوقَنُ
أَجْوَرَ كُمْبُرَةِ يَوْمٍ أَقْيَمَهُ فَمَنْ رُحِنَّ
عَنِ الْمَارِثَةِ وَأَدْخَلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ
وَمَا لَحْيُوَ الدُّنْيَا إِلَّا مَنْعَلُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾

na Moto na Akamtia Peponi, huyo atakuwa amepata upeo wa ayatakayo. Na hayakuwa maisha ya duniani isipokuwa ni kiliwazo cha kuondoka. Basi msighurike nayo.

186. Mtapewa mtihani, tena mtapewa mtihani, enyi Waumini, katika mali yenu kwa kutakiwa mtoe matumizi ya wajibu na yanayopendekezwa na kwa mikasa inayoyakumba. Pia mtapewa mtihani katika nafsi zenu kwa kutakiwa mtekeleze ya wajibu ya kumtii Mwenyezi Mungu na kwa misiba inayowafikia ya majaraha au mauaji na kuwakosa vipenzi vyenu. Hilo litaendelea mpaka apambanuke mwenye imani ya kweli na mwenginewe. Na mtasikia, tena mtasikia, kutoka kwa Mayahudi, Wanaswara na washirikina maneno yatakayoudhi masikizi yenu katika matamshi ya ushirikina na kuitukana dini yenu. Na iwapo mtasubiri, enyi Waumini, juu ya hayo yote na mkamcha Mwenyezi Mungu kwa kujilazimisha kumtii Yeye na kuijepusha na kumuasi, hakika hilo ni mionganoni mwa mambo ambayo yanakusudiwa kidhati na kushindaniwa.

187. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi Mwenyezi Mungu Alipochukua ahadi ya mkazo juu ya wale ambao Mwenyezi Mungu Amewapa Kitabu, mionganoni mwa Mayahudi na Wanaswara, Mayahudi walipewa Taurati na Wanaswara walipewa Injili, ili wavitumie na wawafahamishe

*لَشَبَّوْرَتْ فِي أَمْوَالِهِ وَأَنْفُسِهِ
وَلَشَمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ
أَشْرَكُوا إِلَهًا كَثِيرًا وَأَنْتَصِرُوا وَأَتَّقْفُوا
فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأَمُورِ ﴿١٧﴾

وَإِذَا حَدَّ اللَّهُ مِيقَاتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلْمُتَّسِّرِينَ وَلَا تَكُونُونَهُ، فَنَبَذُوهُ
وَرَاءَ طُهُورِهِمْ وَأَسْتَرْوَاهُمْ، ثُمَّ نَأَلَّا
فِي سَمَاءِ مَا يَسْتَرُونَ ﴿١٨﴾

watu yaliyomo ndani yake wala wasiyafiche. Lakini wao waliiacha ahadi hiyo na hawakujilazimisha nayo. Na wakachukua thamni duni ikiwa ni badali ya wao kuificha haki na kukipotoa Kitabu. Ni mabaya yalioje manunuzi waliyonunu ya kuipoteza kwao ahadi na kubadilisha kwao Kitabu.

- 188.** Wala msiwadhanie wale wanaofurahia matendo maovu waliyoyafanya, kama Mayahudi, wanafiki na wengineo, na wakawa wanapenda kuwa watu wawataje vizuri kwa mambo ambayo hawakuyafanya, basi msiwadhanie wao kuwa ni wenye kuokoka na adhabu ya Mwenyezi Mungu duniani. Na watakuwa na adhabu iumizayo kesho Akhera. Katika haya kuna onyo kali kila mwenye kutenda kitendo kiovu na kukifurahia na kwa kila mwenye kujigamba kwa ambacho hakukifanya ili watu wamsifu na kumshukuru.
- 189.** Ni wa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, ufalme wa mbinguni na ardhini na vilivyomo humo. Na Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kila kitu.
- 190.** Hakika, katika kuziumba mbingu na ardh, pasi na kuwa na mfano uliotangulia, na katika kufuatana usiku na mchana na kutafautiana kwao, urefu na ufupi, pana dalili na hoja kubwa zinazobainisha upweke wa Mwenyezi Mungu kwa walio na akili timamu.

لَا تَحْسِنَ إِلَّا مَنْ يَفْرُخُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُجْنِبُونَ أَنْ
يُحْمَدُوا لِمَا فِي يَدِهِمْ فَعَلُوا فَلَا تَحْسِنَهُمْ
بِمِقَارَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٦﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٧﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخْلَافِ
الْأَنْوَافِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولَئِكَ الْمُبَشِّرِينَ ﴿١٨٨﴾

- 191.** Ambao wanamtaja Mwenyezi
 Mungu katika hali zao zote, wakiwa
 wamesimama , wakiwa wameketi
 na wakiwa wamelala kwa mbavu
 zao, huku wana mazingatio juu
 ya uumbaji wa mbingu na ardhi
 hali ya kusema, « Ewe Mola wetu,
 Hukuuleta uumbaji huu kwa upuzi;
 Wewe Umetakasika na hilo! Basi
 tuepushie adhabu ya Moto.
- 192.** «Ewe Mola wetu! Tuokue na Moto,
 kwani hakika Wewe, ewe Mwenyezi
 Mungu, yoyote Utakayemuingiza
 Motoni kwa madhambi yake,
 ushamfedhehesha na kumtweza. Na
 watenda madhambi, wanaozidhulumu
 nafsi zao, hawatakuwa na yoyote
 wa kuwatetea wasipate adhabu ya
 Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama.
- 193.** «Ewe Mola wetu! Sisi Tumemsikia
 mlinganizi, naye ni Mtume wako
 Muhammad , rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukie, anawaita
 watu wakuamini Wewe na kukubali
 Umoja wako na kuzifuata kivitendo
 Sheria zako, tukauitikia ulinganizi
 wake na tukauamini utume wake. Basi
 tusamehe madhambi yetu, uzisitiri aibu
 zetu na utukutanishe na watu wema.
- 194.** «Ewe Mola wetu! Tupe yale
 uliyotuahidi kwenye ndimi za
 Mitume wako, ya kupata ushindi,
 umakinifu, taufiki na uongofu. Wala
 usitufedheheshe, kwa madhambi
 yetu, Siku ya Kiyama. Hakika wewe
 ni Mkarimu, Huendi kinyume na
 ahadi ulizowaahidi waja wako.»

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قَيْمَانًا وَقُعُودًا وَعَلَى
 جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي سَخْنِ
 الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا حَلَقْتَ هَذَا
 بِطَلَّا سُبْحَنَكَ فَقَنَاعَدَابَ النَّارِ ﴿١١﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلُ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ
 وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿١٢﴾

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًّا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ
 أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَقَامُتُمْ أَنَّا فَاغْفِرْنَا
 ذُورَتْنَا وَكَفَرْنَا عَنَّا سَيِّئَاتْنَا وَتَوَفَّنَا
 مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٣﴾

رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَدَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا لَغْزِنَا
 يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٤﴾

- 195.** Na Mwenyezi Mungu Akaitikia maombi yao kwamba Yeye Hazipotezi juhudzi za yoyote aliyetenda amali njema, awe ni mwanamume au ni mwanamke. Kwani wao, katika undugu wa kidini, kukubaliwa amali zao na kulipwa kwazo, ni sawa. Kwa hivyo, wale waliohama kwa kutaka radhi za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, wakatolewa kwenye majumba yao, wakaudhiwa katika kumtii Mola wao na kumuabudu kwao Yeye Peke Yake, wakapigana na wakauawa katikia njia ya Mwenyezi Mungu kwa kulikuza neno Lake, hao Mwenyezi Mungu Atawapa sitara kwa maasia waliyoyafanya kama Alivyowasitiri nayo duniani na Hatawahesabu kwayo. Na atawaingiza, tena Atawaingiza, kwenye mabustani ya Peponi ambayo inapita miti chini ya majumba yake ya fahari na miti yake. Hayo yakiwa ni malipo kutoka kwa Mwenyezi Mungu . Na kwa Mwenyezi Mungu kuna malipo mazuri.
- 196.** Usihadaike, ewe Mtume, kwa yale walionayo wenye kumkufuru Mwenyezi Mungu, ya ukunjufu wa riziki, hali nzuri ya maisha na kuhama kwao kutoka mahali kwenda pengine kwa ajili ya biashara na kutaka faida na mali. Kwa muda mchache, yote hayo yatawaondokea na watakuwa ni wenye kufungika na kuwekwa dhamana kwa vitendo vyao viovu.

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَقَرَى لَا أَضِيعُ عَمَلَ
عَمِيلٍ مِنْكُمْ قَنْ ذَكَرَ أَوْ لَمْ يَذَكُرْ مِنْ
بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرُجُوا مِنْ دِيَرِهِمْ
وَأُوذُوا فِي سَبِيلٍ وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا إِلَّا كَفَرَنَ
عَنْهُمْ سَيَّاتِهِمْ وَلَا دُخْلَنَهُمْ جَنَّةٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثُوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْوَوَابِ

لَا يَغُرُّكَ تَقْلِبُ الْأَنْيَانَ كَفَرُوا فِي الْإِلَهِ

مَتَّعْ قَلِيلٌ شَمَّاً وَأُنْهَمْ جَهَنَّمْ وَبِسْ
الْمَهَادُ

197. Hiyo ni starahe ndogo yenye kuondoka. Kisha marejeo yao Siku ya Kiyama ni Motoni. Na huo Moto ni tandiko ovu mno.
198. Lakini wale waliomuogopa Mola wao , wakazifuata amri Zake na wakajiepusha na makatazo Yake, Mwenyezi Mungu Amewaandalia mabustani ya Pepo ambayo mito inapita chini ya majumba yake ya fahari na miti yake. Mabustani hayo yatakuwa ni makazi yao ya kudumu; hawatatoka humo. Na yaliyoko kwa Mwenyezi Mungu ni makubwa zaidi na bora zaidi kwa watifu kuliko yale ya starehe za ulimwengu ambazo hao waliokufuru wanatanga huku na kule kwa kuzitafuta.
199. Baadhi ya waliopewa vitabu wanamuamini Mwenyezi Mungu kuwa ni Mola Mmoja na Mungu Mwenye kuabudiwa, wanaiamini Qur'ani mliyoteremshiwa nyinyi na Taurati na Injili walizoteremshiwa wao, hali ya kumdhalilikia Mwenyezi Mungu na kumnyenyeka. Hawazibadilishi aya za Mwenyezi Mungu kwa thamani ndogo ya takataka za duniani wala hawayafichi Aliyoyataremsha Mwenyezi Mungu na wala hawayapotoshi kama wanavyofanya wengineo mionganoni mwa waliopewa Vitabu. Hao watapata thawabu kubwa mbele ya Mola wao Siku ya kukutana Naye, na watapewa malipo yao kamili, bila ya kupunguzwa. Hakika Mwenyezi

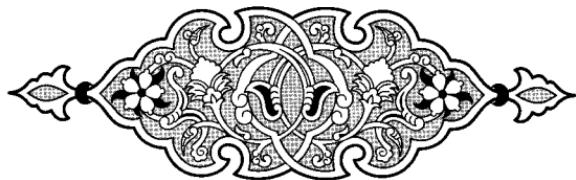
لَكُنَ الَّذِينَ أَنْقَوْرَبُهُمْ لَهُمْ حَنَّتْ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِدِينَ فِيهَا سُرَّا
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَنْجَارِ

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَمَا أَنْزَلْ إِلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِمْ
خَشِيعَنَ اللَّهَ لَا يَشْرُونَ كِتَابَ اللَّهِ
شَمَّاً قِيلَ أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

Mungu ni Mwepesi wa kuhesabu.
 Hakumshindi Yeye kuyadhibiti
 matendo yao na kuwahesabu wao
 kwayo.

200. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu
 na Mtume Wake na mkafuata sheria
 Zake kivitendo, kuweni na subira
 juu ya kumtii Mola wenu na juu
 yaliyowashukia ya madhara na shida,
 na washindeni maadui zenu katika
 kusubiri wasipate kuwa wasubirifu
 zaidi kuliko nyinyi, na simameni
 wima katika kumpiga vita adui
 yangu na adui yenu. Na muogopeni
 Mwenyezi Mungu, katika hali zenu
 zote, ili mfaulu kupata radhi Zake
 ulimwenguni na Akhera.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا
 وَرَأَيْتُمُوا وَأَنَّ قَوْمًا لَعَلَّكُمْ
 تُفْلِحُونَ

SURA YA AL-NISĀ‘

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

- Enyi watu, muogopeni Mwenyezi Mungu, mjisazimishe na amri Zake na mjiepushe na makatazo Yake. Kwani Yeye Ndiye Aliyewaumba nyinyi kutokana na nafsi moja, nayo ni Ādam, amani imshukiye, na Akaiuumba, kutokana na nafsi hiyo, ya pili yake, nayo ni Hawwā. Na Akaeneza, kutokana na nafsi mbili hizo, wanaume wengi na wanawake wengi katika sehemu za ardhi hii. Na mchungeni Mwenyezi mungu Ambaye kuitia Kwake mnaombana nyinyi kwa nyinyi. Na jihadharini msije mkakata vizazi vyenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuzichunguza hali zenu zote.
- Na wale waliofiliwa na baba zao wakiwa bado hawajabaleghe, na mkawa nyinyi ndio wasimamizi wao, wapeni mali zao wafikapo umri wa kubaleghe, muonapo kutoka kwao kuwa wana uwezo wa kuhifadhi mali zao. Na wala msichukuwe kizuri katika mali zao na mkaweka mahali pake kibaya katika mali zenu. Wala msichanganye mali zao na mali zenu ili mpate kula mali zao kwa hila. Na mwenye kujasiri kulitenda hilo, hakika huyo amefanya dhambi kubwa.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّنْ نَارٍ
وَجَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ رَوَاجًا وَبَشَّرَهُمْ بِالْأَنْوَارِ
كَيْفَ يَرَوْنَ إِنَّمَا قَاتَلُوكُمُ اللَّهُ الَّذِي شَاءَ لَوْنَ
يَوْمَ الْآزْمَاءِ وَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ بِرْ قِبَلَةً ۝

وَإِنَّمَا يَنْهَا أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَنْبَدِلُوا الْحَجَّ
بِالْأَطْيَبِ وَلَا تُنْكِحُوا أَنْوَالَهُمْ إِلَّا أَمْوَالَهُمْ
إِنَّمَا كَانَ حُرْبًا كَيْرًا ۝

3. Na iwapo mtachelea kwamba hamtafanya usawa kwa mayatima wa kike ambao wako chini ya usimamizi wenu, kwa kutowapa mahari yao kama wanawake wengine, basi waacheni na oeni waliowapendeza kati ya wanawake wengine, wawili au watatu au wanne. Na iwapo mtaogopa kutofanya uadilifu kati yao, basi toshekeni na mke mmoja, au toshekeni kwa mliowamiliki. Hilo, nilolifanya ni Sheria kwenu kuhusu mayatima wa kike na kuhusu kuoa mke mmoja hadi wane au kuwa na mke mmoja tu au mjakazi aliyemliliwi na kutiwa usuriani, liko karibu zaidi na kutofanya ujeuri na kuvuka mipaka.
4. Na wapeni wanawake, enyi waume, mahari yao, kipewa kinacholazimu na faradhi iliyopasa, kwa roho yenu safi. Na iwapo zitakuwa safi nafsi zao kwenu na kuwatunuku chochote katika mahari, basi kichukueni na mkitumie mnavyotaka, kwani hicho ni halali iliyo nzuri.
5. Wala msiwape, enyi wasimamizi, wale wafujaji, kati ya wanaume, wanawake na watoto, mali zao ambazo ziko chini ya mikono yenu, kwani wataziweka sehemu isiyokuwa yake. Mali hizi ndizo ambazo juu yake yanasmama maisha ya watu. Wapeni matumizi na mavazi, kwenye mali hizo, na muwaambie maneno mazuri yanayopendeza na muamiliane nao kwa tabia njema.

وَإِنْ خَفْتُمُ الْأَقْسَطُوا فِي الْيَتَامَى فَإِنْ كَحُوا
مَاطَابَ لَكُمْ فِي النِّسَاءِ مَثْنَى وَلَذَّةَ رَبِيعٍ
إِنْ خَفْتُمُ الْأَعْدَلُوا فَرِحَةً أَوْ مَالَكَ
إِيمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَى الْأَعْدَلُونَ ﴿١٠﴾

وَإِنْ أَنْوَا الْأَنْسَاءَ صَدُقَتْهُنَّ بِحَلَةٍ فَإِنْ طَبَنَ
لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هِيَ أَمْرٌ يَا
﴿١١﴾

وَلَا تُؤْتُوا السَّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمْ أَنَّى جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ
قِيمَاتٍ أَزْوَجُهُمْ فِيهَا وَأَكْسَرُهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ فَلَا
مَعْرُوفٌ ﴿١٢﴾

6. Wajaribuni mayatima walio chini ya mikono yenu mpate kuuja uwezo wao wa kutumia vizuri mali zao. Mpaka watakapofika miaka ya kubaleghe, mkawajua kuwa ni wema katika dini yao na wana uwezo wa kuhifadhi mali zao, basi wapeni mali zao. Wala msizifuje kwa kuzitumia mahali ambapo si pake kwa kupita mpaka wa matumizi na kukimbilia kuzila kabla hawajazichukua kutoka kwenu. Na mwenye mali katika nyinyi, ajizuie na atosheke na utajiri alionao, na asichukue chochote katika mali ya yatima. Na ambaye ni fukara, basi achukue kadiri ya haja yake wakati wa dharura. Na mtakapojuwa kuwa wao wana uwezo wa kuzihifadhi mali zao baada ya kubaleghe kwao na mkawapa mali zao, wawekeni mashahidi wakiwa ni dhamana kuwa mali yao yamewafikia kikamilifu, ili wasipate kulikanusha hilo. Na yawatosha nyinyi kwamba Mwenyezi Mungu ni shahidi juu yenu na Atawahesabu kwa mliyoyafanya.
7. Wanaume, wadogo na wakubwa, wana fungu lililopasishwa na Mwenyezi Mungu katika mali yalioachwa na wazazi wawili au jamaa wa karibu, yawe ni kidogo mali hayo au ni mengi, katika mafungu maalumu yaliyo wazi yaliyofaradhiwa na Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka na kushinda, kwa hawa wanaume na pia wanawake.

وَبَشَّرُوا الْيَتَمَى حَتَّى إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنَّهُمْ
ءِنَّهُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْعُوهُ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ
وَلَا تُؤْكِلُوهَا إِلَيْهِمْ فَإِنَّهُمْ أَنَّ يَكْبُرُوا وَمَنْ كَانَ
عَيْنًا فَلَيَسْتَعْفِفُ فَوْنَانَ كَانَ فَقِيرًا فَأَتَكُلُّ
بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمُ الْأَيْمَانَ أَمْوَالَهُمْ
فَأَشْهِدُو أَعْلَمَهُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ⑦

لِرِجَالٍ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالآقْرَبُونَ
وَلِلنِسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالآقْرَبُونَ
مَمَاقِلَ مِنْهُ أَوْ كُثْرَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ⑦

8. Watakapohudhuria, kikao chakugawanywa urithi, jamaa wa maiti wa karibu wasiokuwa na haki ya kurithi au waliofiwa na baba zao nao ni wadogo au wasiokuwa na mali, basi wapeni chochote katika mali hayo, kwa njia ya kuwapumbaza, kabla mali hayajagawanywa kwa wenyewe. Na waambieni neno zuri lisilokuwa chafu wala baya.
9. Na waogope wale ambao lau watakuwa na wataacha nyuma yao watoto wadogo madhaifu, wakawachelea dhuluma na kupotea, basi na wamchunge Mwenyezi Mungu juu ya wale mayatima na wengineo walio chini ya mikono yao. Nako ni kuwahifadhia mali yao, kuwalea vizuri na kuwaondolea ya kuwaudhi. Na wawaambie maneno yanayolingana na usawa na wema.
10. Wale wanaozisuja mali za mayatima wakawa wazichukua pasi na haki, hakika wanakula Moto utakaowaka matumboni mwao Siku ya Kiyama; wataungia Moto ambao watalisikia joto lake.
11. Mwenyezi Mungu Anawausia na kuwaamrisha, kuhusu wana wenu atakapokufa mmoja wenu na akaacha watoto wa kiume na wa kike, kwamba urithi wote ni wao: mtoto wa kiume atapata mfano wa fungu la watoto wawili wa kike, iwapo itakuwa hakuna mawarithi wengine isipokuwa ni wao tu. Iwapo

وَإِذَا حَضَرَ الْقُسْمَةَ أُولُو الْفُرْقَانِ وَالْيَتَامَى
وَالْمَسَاكِينُ فَأَنْزُلُوهُمْ مِنْهُ
وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾

وَلَيَخْشَى الَّذِينَ لَوْرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ
دُرِيَّةٌ ضَعْلًا خَافِرًا عَيَّنَهُمْ فَلَيَسْتَقْرُرُ اللَّهُ
وَلَيَقُولُوا أَقْلَاصَ دِيدَارًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا
إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

يُوصِيَكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِكَرِ مِثْلُ
حَظِّ الْأَنْثِيَّةِ إِنْ كُنَّ نِسَاءً تَقْرَبُ
أَنْتَنَّ فَلَمَنْ تُلْثَمَ أَنْتَكَ وَإِنْ كَانَتْ
وَحْدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا يُؤْتَهُ لِكُلِّ
مِنْهُمَا أَسْدُسُ مِنْ تَارِكٍ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ
فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَرِثَةٌ وَابْوَاهُ فِلَامِهِ الْفُلُثُ

atawaacha watoto wa kike peke yao, basi watoto wa kike wawili au zaidi watapata theluthi mbili ya alichokiacha.. Na iwapo mrithi ni binti mmoja, basi atapata nusu ya mali, na wazazi wawili wa maiti, kila mmoja atapata sudusi. Hii ni iwapo maiti ana mtoto wa kiume au wa kike, mmoja au zaidi. Iwapo maiti hana mwana, na wakawa mawarithi wake ni wazazi wake wawili, basi mamake atapata theluthi na babake atapata kilichosalia. Na iwapo maiti ana ndugu, wawili au zaidi, wawe ni wanawake au ni wanaume, basi mamake atapata sudusi, baba atapata kilichosalia na ndugu hawatapata kitu. Mgawanyo huu wa mali yalioachwa hufanyika baada ya kutoa wasia aliousia maiti katika kiwango cha theluthi, au baada ya kutoa deni adaiwalo. Baba zenu na watoto wenu ambaao wamepangiwa kurithi, hamjui ni yupi katika wao mwenye manufaaa ya ukaribu zaidi na nyinyi katika dunia yenu na Akhera yenu. Kwa hivyo, msimfanye mmoja kati yao ni bora kuliko mwengine. Hili mliousiwa nalo limefaradhiwa kwenu na Mwenyezi Mungu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa viumbe Wake, ni Mwenye hekima katika Sheria Alizowaakea.

12. Na nyinyi, enyi wanaume, muna nusu ya kilioachwa na wake zenu baada ya kufa kwao, iwapo hawana watoto wa kiume au wa kike, na ikiwa wana watoto, basi mtapata robo ya

فِإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةً فَلَا يَرْثُوا السُّدُسَ مِنْ بَعْدِهِ
وَصِيَّةُهُ يُوصَىٰ بِهَا إِذْ يَرْثُ إِبْرَاهِيمَ كُلُّهُ وَإِنْ تَرْكَهُ
لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لِكُلِّ نَفْعٍ فِي صَاحِبِهِ
مَنْ أَنْهَىٰ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْهِ حَكِيمًا ﴿١٦﴾

*وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ
إِنْ لَوْيَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ
لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الْرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَتْ

walichokiacha ambacho mtakirithi baada ya kutekeleza wasia wao unaofaa au baada ya kulipa deni lao kwa wastahiki. Na wake zenu, enyi waume, watapata robo ya mllichokiacha iwapo hamuna mwana wa kiume au wa kike kutoka kwao, hao wake zenu, au wengineo mliokuwa mumewaoa. Na iwapo mtakuwa na mwana wa kiume au wa kike, basi hao wake zenu watapata thumni ya mllichokiacha. Hiyo robo au thumni itagawanywa kati yao; na iwapo ni mke mmoja, basi hiyo robo au thumni itakuwa ndio fungu lake. Hii ni baada ya kutekeleza kile mllichousia kitekelezwe katika nyasia zifaazo, au kulipa deni lenu. Na iwapo mwanamume au mwanamke atakufa, na akawa hana mwana wala mzazi, na akawa na ndugu mmoja wa kwa mama, wa kiume au wa kike, basi kila mmoja kati yao wawili atapata sudusi; wakiwa ni zaidi ya mmoja watashirikiana katika theluthi itakayogawanywa baina yao kwa usawa bila kutafautisha baina ya mwanamume na mwanamke. Hili ndilo fungu Alilowaakea Mwenyezi Mungu ndugu wa kwa mama, wa kiume na wa kike, likiwa ni urithi wao, baada ya kutekeleza wasia wa aliyekufa iwapo aliusia chochote ambacho hakina madhara kwa mawarithi au baada ya kulipa madeni yake. Kwa hili Amewausia Mola wenu, wasia wenye manufaa kwenu. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno kwa yanayowaffaa viumbi Wake, ni Mpole, Hana haraka ya kuwaadhibu.

مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا
أَوْدِينٌ وَلَهُتَ الْرُّبُّعُ مَمَارَكَشْقُونَ
لَمَّا يَكُنْ لَكُنْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ
لَكُمْ وَلَدٌ فَاهْنَ الشُّمُنْ مَمَارَكَمُ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُؤْصَوْنَ بِهَا أَوْدِينٌ
وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُرَثُ كَلَّهُ
أَوْ امْرَأَهُ وَلَهُ أَخٌ أَوْ لَخْتٌ فَلَكُلُّ وَاحِدٍ
مِنْهُمَا الْسُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ
مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شَرَكَاتٍ فِي الْثُلُثِ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْدِينٌ
غَيْرَ مُضَارٍ وَصِيَّةٌ مِنْ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِلْمٌ ﴿٢﴾

تَلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ دُيُّدُخْلُهُ جَنَّتِ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا نَهُنْ خَالِدُونَ
فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْرُ الْعَظِيمُ ﴿١٦﴾

13. Hukumu hizo za Kimungu zilizowekwa na Mwenyezi Mungu, kuhusu mayatima, wanawake na mirathi, ni Sheria Zake zioneshazo kuwa zinatoka kwa Mwenyezi Mungu Aliye Mjuzi, Aliye Mwingi wa hekima. Na yoyote mwenye kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake katika hukumu hizi na nyenginezo zilizowekwa na Mwenyezi Mungu kwa waja Wake, Atamuingiza kwenye mabustani ya Peponi, yenye miti mingi na majumba ya fahari mengi, inayopita chini yake mito yenye maji tamu. Watasalia kwenye neema hii, hawatoki humo. Malipo hayo ndio kufuzu kukubwa.
14. Na mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu na Mtume Wake , kwa kuzikanusha hukumu za Mwenyezi Mungu na kuzikiuka Sheria Zake kwa waja Wake, kwa kuzibadilisha au kuacha kuzitumia, huyo Atamuingiza Motoni, adumu humo; na atapata adhabu ya kumtweza na kumfanya mnyonge.
15. Na wale wanaozini katika wanawake wenu, washuhudisheni kwao, enyi viongozi na makadhi, wanaume wanne waadilifu mionganini mwa Waislamu, Na iwapo watatoa ushahidi juu yao kwa hilo, wazuieni, wanawake hao, majumbani mpaka yamalizike maisha yao kwa kufa au Mwenyezi Mungu awape njia ya kuwaokoa na hilo.

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ
حُدُودَهُ دُيُّدُخْلُهُ نَارًا خَلِيلًا فِيهَا
وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾

وَالَّتِي يَأْتِينَ الْفَحْشَةَ مِنْ تَسَاءِلِكُمْ
فَأَسْتَشِهُدُو عَلَيْهِنَّ أَبْعَثَةَ قَنْكُمْ
فَإِنْ شَهَدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ
حَتَّىٰ يَتَوَقَّفُهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ
لَهُنَّ سَيِّلًا ﴿١٦﴾

16. Na wawili wenye kujiingiza kwenye kitendo cha uzinifu basi waudhini kwa kuwapiga, kuwahama na kuwaabisha. Wakitubia na kitendo walichokifanya na wakajirekebisha kwa kufanya mambo mema, wasameheni na kuacha kuwaldhi. Faida inayotokana na aya hii na ile kabla yake ni kwamba wanaume wakifanya kitendo cha uzinifu wataudhiwa., ama wanawake watafungwa na kuudhiwa. Kifungo, kikomo chake ni kifo. Na udhia, kikomo chake ni toba na kutengea. Hii ilikuwako mwanzo wa Uislamu , kisha ikaondolewa kwa Sheria iliokekwa na Mwenyezi Mungu na Mtume wake, nayo ni kupigwa mawe mpaka kufa, kwa yule ambaye ashaoa au ashaoleta, wakiwa wote wawili ni watu huru, waliobaleghe, wenye akili na ambao wameingilia au kuingiliwa katika ndoa sahihi. Ama wasiokuwa hao, adhabu yao ni kupigwa mbati mia na kuhamishwa mwaka mzima. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuzikubali toba za waja Wake wanaotubia, ni Mwenye huruma kwao.
17. Kwa kweli, Mwenyezi Mungu Anaikubali toba itokayo kwa wale wanaofanya maasia na madhambi kwa ujinga wao wa kutojua ubaya wake na kwamba yanababisha hasira za Mwenyezi Mungu.- Kwa hivyo, kila anayemuasi Mwenyezi Mungu, kwa kukosea au kwa kusudi, yeeye ni mjinga kwa kuzingatia maana

وَالَّذِينَ يَأْتِيَنَاهُمْ كُفَّارٌ فَأَدْهَمُوا
فَإِنْ تَابُوا وَأَصْلَحُوا أَعْرِضْهُمْ عَنْهُمَا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَابًا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السُّوءَ بِمَهَلَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَبْرِيبٍ
فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

haya, hata kama anajua kuwa ni haramu..- kisha, hao wanaokubaliwa toba zao, wakarudi kwa Mola wao kwa majuto na kutii kabla ya kukabiliwa na mauti. Basi hao ndio wale ambao Mwenyezi Mungu Anaikubali toba yao. Na Mwenyezi Mungu daima ni Mjuzi kwa viumbe Wake, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji Wake mambo na makadirio Yake.

18. Kukubaliwa toba si kwa wale wanaoendelea kufanya maasia bila ya kurudi kwa Mola wao mpaka wakafikiwa na shida ya mauti, hapo mmoja wao aseme, «Mimi sasa nimetubia.» Kama ambavyo haikubaliwi toba ya wale wanaokufa na hali wao ni wenye kukanusha, ni wenye kupinga upweke wa Mwenyezi Mungu na ujumbe wa Mtume Wake Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Hao wenye kuendeleza maasia hadi kufa kwao, na wakanushaji ambao wanakufa na huku ni makafiri, tumewatayarishia adhabu iumizayo.
19. Enyi mliaoamini, haifai kwenu kuwafanya wake wa baba zenu ni mionganoni mwa mali yalioachwa kurithiwa, mkawa mnafanya mtakavyo kwao: kwa kuwaoa, kuwakataza wasiolewe au kuwaoza waume wengine, hali ya kuwa wao hawayataki hayo yote. Na pia haifai kwenu kuwadhu wake zenu kwa kuwa mnawachukia, ili wapate

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ حَقًّا إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمْ
الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تَبَّعْتُ الْفَنَ وَلَا أَلَّا يَنْتَهِ
يَمُوْتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُفَاجِلُكَ أَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِذَا مَوَّلَ أَيَّلُكُمْ أَنْ
تَرِثُوا الْإِسْلَامَ كَرَهًا وَلَا تَعْصُمُوهُنَّ لِتَدْهِبُوْ
بِعَصِّ مَاءَ اتَّيَشُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَحْشَةٍ مُبِينَهُ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
فَإِنَّ كَرْهَهُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرُهُوْسَيْئَاتِ
وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٧﴾

kusamehe baadhi ya mlivyowapa, mahari au vinginevyo. Isipokuwa wakiwa wamefanya jambo ovu, kama uzinifu, hapo mnayo nafasi ya kuwazuia mpaka mkitwae mllichowapa. Na kule kukaa kwenu na wake zenu yatakikana kuwe ni juu ya misingi ya heshima na mapenzi na kuwatekelezea haki zao. Na iwapo mtawachukia kwa sababu yoyote katika sababu za kidunia, basi kuweni na subira. Kwani huenda mkachukia jambo, mionganoni mwa mambo, na ikawa ndani yake muna kheri nyingi.

20. Na mmapotaka kubadilisha mke mahali pa mke mwengine, na mkawa mumempa yule mnayetaka kumtaliki mali mengi yakiwa ni mahari yake. Si halali kwenu kuchukua chochote katika mali hayo. Je mnayachukua kwa njia ya urongo na uzushi ulio wazi?
21. Na vipi itakuwa ni halali kwenu kukichukua mllichowapa cha mahari, na kila mmoja kati yenu amejiliwaza na mwenzake kwa kuingiliana na walichukua kutoka kwenu ahadi iliyo nzito ya kuwa mtashikamana nao kwa wema au mtaepukana nao kwa ihsani?
22. Wala msiwaoe wanawake walioolewa na baba zenu, isipokuwa yaliyopita mliyoyafanya katika zama za jāhiliyyah (kabla ya Uislamu). Hayo hamtalipwa kwayo. Hakika ndoa ya watoto kuwaoa waliokuwa wake wa baba zao ni jambo baya lenye upeo wa ubaya, na ni jambo lenye kuchukiza ambalo Mwenyezi Mungu

وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَسْبِقَنَا لَرَزْقَ مَكَانٍ
رَزْقٌ وَعَاتِيَشُّ إِحْدَاهُنَّ قَطَارًا
فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَنَّا أَخْذُوهُ وَ
بُهْتَنَّا وَإِشْمَاءُنَا

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَظْفَنَ
بَعْضُكُمُ الْأَعْصَمَ وَأَخْذَنَ مِنْكُمْ
مِّيقَاتًا عَلَيْطًا

وَلَا تَسْكِنُ حُوًامَانَكَعَاءَابَاؤُكُمْ
مِّنَ الْإِنْسَانِ إِلَّا مَاقَدْ سَلَفَ إِنَّهُ دَكَانٌ
فِحْشَةٌ وَمَقْتَأً وَسَاءَ سَبِيلًا

Anamchukia mwenye kulifanya. Na ubaya wa njia na mwenendo ni huo mliokuwa mkiufanya zama za ujinga wenu(kabla ya Uislamu).

23. Mwenyezi Mungu Amewaharamishia kuwaoa mama zenu, wanaingia kwenye uharamu huu manyanya wa upande wa baba na upande wa mama, na mabinti zenu, wanaingia kwenye uharamu huu mabinti wa watoto wa kiume au wa kike na kwenda chini, na dada zenu kwa baba na mama au kwa baba au kwa mama, na mashangazi zenu, nao ni ndugu wa kike wa baba zenu na babu zenu, na makhalati zenu, nao ni dada za mama zenu na nyanya zenu, na mabinti wa ndugu wa kiume na mabinti wa ndugu wa kike; na waingia humo watoto wao, na mama zenu waliowanyonyesha, na dada zenu mlionyonya nao; na Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ameharamisha kwa ajili ya kunyonya kila aliyaharamishwa kwa ajili ya ukaribu wa nasaba. Pia ni haramu kuwaoa mama za wake zenu, muwe mumewaingilia hao wake zenu au hamukuwaingilia, na mabinti wa wake zenu wa mababa wengine ambao kawaida wanalelewa majumbani mwenu na chini ya uangalizi wenu, wao ni haramu kuwaoa hata kama hawamo majumbani mwenu, lakini kwa sharti ya kuwaingilia mama zao. Na iwapo hamkuwaingilia mama zao , na mkawataliki au wakafa

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَتْ كُلُّ
وَبَنَاتُكُمْ وَأَخْوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخْ وَبَنَاتُ
الْأُخْتِ وَأُمَّهَتْ كُلُّ الَّتِي أَرْضَعَنَّ كُلُّ
وَأَخْوَاتُكُمْ مِنْ الْرَّضَعَةِ وَأُمَّهَتْ
سَاءِيْكُمْ وَرَبِّيْبُكُلُّ الَّتِي فِي
حُجُورِكُمْ مِنْ سَاءِيْكُمْ الَّتِي
دَخَلَتْهُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ
بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَّتِ
أَبْنَاءِيْكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَيْكُمْ
وَأَنْ تَجْمِعُوا بَنِيْتَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا
مَا قَدْ سَأَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ

عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٣﴾

kabla ya kuwaingilia, hapo hapana makosa kuwaoa mabinti wao. Pia amewaharamishia Mwenyezi Mungu kuwaoa waliokuwa wake wa watoto wenu watokao migongoni mwenu, na wale walioshikanishwa na wao ambaio ni watoto wenu wa kiume kwa kunyonya. Kuharamishwa huku kunakuwa kwa kufunga ndoa, awe yule mtoto wa kiume amemuingilia mkewe au hakumuingilia. Pia Amewaharamishia kuwakusanya pamoja, kwenye ndoa, dada wawili wa nasaba au wa kunyonya, isipokuwa yale yaliopita mlioyafanya katika zama za kabla ya Uislamu. Kadhalika, haifai kuwakusanya, kindoa, mwanamke na shangazi yake au khalati yake, kama ilvyokuja katika Sunnah. Mwenyezi Mungu daima ni Mwenye kuwasamehe watenda madhambi pindi wanapotubia. Ni Mwenye huruma nao, Hawakalifishi wasiloliweza.

24. Na ni haramu kwenu kuwaoa wanawake walioolewa, isipokuwa wale mliowateka katika jihadi. Hao ni halali kwenu kuwaoa baada ya kutakasika vizazi vyao kwa kipindi kimoja cha hedhi. Mwenyezi Mungu Amewaandikia uharamu wa kuwaoa hao, na Amewaruhusu kuwaoa wangineo, mionganini mwa wale Aliowahalalishia kuwataka kwa ndoa mkitumia pesa zenu kujihifadhi msitende haramu. Basi wale mliostarehe nao, mionganini mwao, kwa ndoa sahihi, wapeni

*وَالْمُحَصَّنُتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كُتُبَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ فَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَأَتُمْ إِذَا كُنْتُمْ تَبَغُونَ
يَا مُؤْلِكُمْ مُخْصَنِينَ غَيْرَ مُسَفِّحِينَ فَمَا
أَسْمَمْتُمُ بِهِ مِنْهُنَّ فَقَاتُوهُنَّ أَجُورُهُنَّ
فِرِيقَةٌ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَضَيْتُمُ
بِهِ، مِنْ بَعْدِ الْفَرِيقَةِ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَيْمًا حِكْمَاتِ

mahari yao ambayo ni haki yao
iliyolazimishwa na Mwenyezi Mungu
juu yenu. Na si makosa kwenu, kwa
makubaliano yaliyofikiwa baina
yenu kwa kuridhiana, kupunguza
au kuongeza kiwango cha mahari
baada ya kuamuliwa kiwango chake.
Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa
mambo ya waja Wake, ni Mwenye
hekima katika hukumu zake na
uendeshaji Wake.

25. Na asiyeweza kujimudu mahari
ya Waumini waungwana, basi ni
hiyari yake aoe wengineo miongan
mwa wanawake wenu waumini
waliomilikiwa. Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, Ndiye Mjuzi wa
ukweli wa Imani yenu. Baadhi
yenu mnatokana na wengine katika
nyinyi. Basi waoeni kwa ruhusa ya
watu wao, na wapeni mahari yao
mliokubaliana nayo kwa moyo wenu
safi, na wawe ni wenye kujiepusha
na haramu, si wenye kudhihirisha
zina, wala si wenye kuzini kwa siri
kwa kufanya urafiki na wanaume.
Wakiolewa na wakafanya kitendo
kichafu cha kuzini, adhabu yao ni
kadiri ya nusu ya adhabu ya walio
huru. Huyo aliyeruhusiwa kuoa
wajakazi wenye sifa zilizotajwa,
ameruhusiwa iwapo anachelea
kuingia kwenye uzinifu na ikawa ni
uzito kwake kuvumilia kutoundama.
Na kuvumilia kutooa wajakazi
pamoja na kujihadhi ni aula na
bora zaidi. Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, ni Mwingi wa msamaha

وَمَنْ لَمْ يُسْتَطِعْ مِنْ كُمْ طَوْلًا أَنْ
يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَإِنْ مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ قَيْمَاتِكُمُ
الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ
بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَإِنْ كَحُوهُنَّ بِإِذْنِ
أَهْلِهِنَّ وَإِنْ أُجْرُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
مُحْصَنَاتٍ عَيْرَ مُسْتَفْحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتٍ
أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْسِنَتْ فَإِنْ أَنِينَ
يُفْحَشَةٌ فَلَيَهُنَّ نِصْفُ مَا أَعْلَمُ
الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ
خَشِيَ الْعَنْتَ مِنْ كُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا
حَيْرَ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾

kwenu, ni Mwenye kuwahurumia sana kwa kuwaruhusu muwaoe wao(hao wajakazi) mkishindwa kuwaoa waungwana.

26. Katika kuwaeka Sheria hizi, Mwenyezi Mungu Anataka kuwafunulia wazi alama za dini Yake iliyolingana na hukumu Zake zenye hekima, kuwaonesha njia za Mitume na watu wema waliokuwa kabla yenu katika halali na haramu na kuwakubalia toba zenu kwa kuwarudisha kwenye kumtii Mwenyezi Mungu. Na Yeye, Aliyetakasika na sifa pungufu, ni Mjuzi wa yale yenyekutengeneza mambo ya waja Wake, ni Mwenye hekima katika sheria Zake Alizowaeka.

27. Na Mwenyezi Mungu Anataka kuwakubalia toba zenu na kuyasamehe makosa yenu; na wale wanaofuata matamano yao na starehe zao, wanataka mupotoke muwe kando na Dini kabisa.

28. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa sheria Zake Alizowaeka, Anataka kuwafanyia sahali na kutowafanyia mkazo, kwa kuwa nyinyi mumeumbwa mkiwa madhaifu.

29. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Yake kivitendo! Si halali kwa baadhi yenu kula mali ya wengine kati yenu pasi na haki, isipokuwa ikiwa itaambatana na Sheria na chumo la halali litokanalo na kuridhiana

بِرُّيْدُ اللَّهُ لِيَبْيَنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ
سُنَّتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ
عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٦﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ
الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا
مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾

بِرُّيْدُ اللَّهُ أَنْ يُخْفِفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ
الإِنْسَنُ ضَعِيفًا ﴿٦٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا كُلُوا أَمْوَالَكُمْ
بَيْنَكُمْ بِالْبَطْلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ
تَرَاضِيهِنَّكُمْ وَلَا يَحْشُلُوا فَسْكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٩﴾

baina yenu. Na wala msiuane nyinyi kwa nyinyi mkaziangamiza nafsi zenu kwa kufanya maasia yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye huruma sana katika kila Alilowaamrishwa kwalo na kuwakataza nalo.

30. Na Mwenye kutenda Aliyoyakataza Mwenyezi Mungu ya kuchukua mali ya haramu, kama kuiba, kunyang'anya na kudanganya, kwa dhuluma na kukiuka mipaka ya Sheria, Mwenyezi Mungu Atamuingiza kwenye Moto alionje joto lake. Na hilo kwa Mwenyezi Mungu ni jepesi.
31. Mkijiepusha, enyi Waumini, na madhambi makubwa, kama kumshrikisha Mwenyezi Mungu , kuwaasi wazazi wawili, kumuua mtu bila ya haki na mengineyo, tutawasamehe madhambi yenu madogo yaliyo chini ya hayo na tutawaingiza mahali pema pa kuingia, napo ni Pepo.
32. Wala msiyatamani mambo ambayo Mwenyezi Mungu Amewafadhilisha kwayo, baadhi yenu juu ya wengine, ya vipewa na riziki na mengineyo. Kwani Mwenyezi Mungu Amewapa wanaume malipo kulingana na matendo yao na Amewapa wanawake malipo kulingana na matendo yao. Na muombeni Mwenyezi Mungu Aliye Mkarimu na Mpaji Awape nyongeza za ukarimu Wake, badala ya kutamani

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُذْوَنَا وَلِمَا فَسَقَ نُصْبِلِهِ
نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٢١﴾

إِن تَحْتِنُوا كَبَآئِرَ مَا تُهَوَّبُ عَنْهُ
نُكَفَّرْ عَنْكُمْ سَيَّاتَكُمْ وَنُدْخِلُكُمْ
مُّدْخَلَّا كَرِيمًا ﴿٢١﴾

وَلَا تَسْتَمِنُوا مَا فَضَلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضُكُمْ عَلَى
بَعْضٍ لِّرَجَالٍ نَصِيبٌ مِمَّا أَنْتُمْ تَسْبِيْهُ
وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا أَنْتُمْ تَسْبِيْنَ وَسَعْلُوا
اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِذْ أَنَّ اللَّهَ كَانَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢١﴾

tu. Hakika Mwenyezi Mungu kwa kila kitu ni Mjuzi, na Yeye Anayajua zaidi yanayowafaa waja Wake mionganoni mwa kheri Aliyowagawia,

33. Kila mmoja katika nyinyi tumemwekeea warithi wenye kukirithi kilichoachwa na wazazi wawili na jamaa wa karibu. Na wale miliofungamana nao kwa mayamini yaliyotiliwa mkazo kuwa mtanusuriana na mtawapa kitu katika urithi, basi wapeni walichokadirwa. Kurithiana kwa mikataba ya kunusuriana kulikuwako mwanzo wa Uislamu , kisha hukumu yake ikaondolewa kwa kuteremka aya za mirathi. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuona kila kitu katika vitendo vyenu na Atawalipa kulingana navyo.
34. Wanaume ni wasimamizi wa kuwaelekeza wanawake na kuwatuunza, kwa kile ambacho Mwenyezi Mungu Amewatunuku nacho cha sifa za usimamizi na kutukuzwa, na mahari na matumizi waliyowapa hao wanawake. Basi wale walio wema katika wao, hao wanawake, kwa kuhifadhiwa na Mwenyezi Mungu na kuafikiwa, wanasi mama imara kufuata sheria ya Mwenyezi Mungu, wanamtii Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na wanatuunza kila lisilojulikana na waume zao katika mambo waliyoaminwa nayo. Na wale katika wao mnaochelea kuwafanyia nyinyi ujeuri kwa kuacha kuwatii, wapeni nasaha kwa maneno mazuri; iwapo

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلَىٰ مَمَاتَرَكَ
الْوَلَدَارِ وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدْتَ
أَيْمَانَكُمْ فَاقْتُلُهُنَّ تَصْبِيهِمْ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٢١﴾

اَرِجَالُ قَوْمَوْنَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَلَ
اللَّهُ بِعَضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا اَنْفَقُوا مِنْ
أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحُ حَتَّىٰ قَدِيسَتْ حَفَظَتْ
لِلْغَيْبِ بِمَا حَفَظَ اللَّهُ وَالنَّبِيُّ
خَاهُورَ تُشُوَّهُرَتْ فَعُظُولُهُنَّ
وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ
فَإِنْ أَطْعَنَتْكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَيِّلًا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْهَا كَيْرًا ﴿٢١﴾

maneno mazuri hayakuzaa matunda kwao, wahameni vitandani wala msiwakaribie. Iwapo kuwahama hakukuwfanya waathirike na kubadili mwenendo wao, basi wapigeni kipigo kisicho na madhara. Na wakiwa watawatii, jihadharini kuwafanyia maonevu. Kwani Mwenye zi Mungu Aliye juu, Aliye Mkubwa Ndiye Msaidizi wao, na Yeye ni Mwenye kuwalipiza wale waliowadhulumu na kuwaonea.

35. Na mkijua, enyi wasimamizi wa mume na mke, kuwa kuna ugomvi baina yao unaopelekea kutengana, wapelekeeni mwamuzi muadilifu wa upande wa mume na mwamuzi muadilifu wa upande wa mke, ili watazame na kutoa uamuzi wenye maslahi ya wao wawili. Na kwa kuwa wale waamuzi wawili wana hamu ya kupatanisha na wanatumia njia nzuri, Mwenyezi Mungu Atawatilia taufiki baina ya mume na mke. Mwenyezi Mungu ni Mjuzi , hakuna chochote kinachofichamana Kwake kuhusu mambo ya waja Wake, ni Mtambuzi wa yaliyomo ndani ya nafsi zao.
36. Na muabuduni Mwenyezi Mungu na mtiini Yeye Peke Yake, wala msimfanyie mshirika katika ustahiki wa kuwa Ndiye Mola na Ndiye Mwenye kuabudiwa, na wafanyieni wema wazazi wawili na mtekeleze haki zao na haki za jamaa wa karibu, na mayatima na wahitaji, na jirani wa karibu na wa mbali, na rafiki wa safari na wa mjini, na msafiri

وَإِنْ خَفْتُمْ شَقَاقَ بَيْنَهُمَا فَابْعُثُوا حَكَمًا
مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ إِنْ يُرِيدَا
إِصْلَاحًا يُوقِّعُ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلَيْهِمَا خَيْرًا ﴿٢٦﴾

*وَاعْزُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَنَا وَبِذِي الْقُرْبَى
وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي
الْقُرْبَى وَالْجَارِ لِجْنِبٍ وَالصَّاحِبِ
إِلَيْهِ جُنْبٌ وَأَتْبِعُنَّ السَّبِيلَ وَمَا مَلَكَتْ
آيَمَنُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ
كَانَ مُفْتَأَلًا فَحُورًا ﴿٢٧﴾

mwenye uhitaji, na waliomilikiwa na nyinyi, wanaume na wanawake. Hakika Mwenyezi Mungu Hawapendi, katika waja Wake, wenye kiburi na kujigamba kwa watu.

37. Nao ni wale wanaojizuia kutumia na kutoa kile Alichowaruzuku Mwenyezi Mungu, wakawaamuru wengineo kufanya ubahili, wakazikanusha neema za Mwenyezi Mungu juu yao na wakazificha fadhila Zake na vipewa Vyake. Na tumewaandalia wenye kukanusha adhabu yenye kudhalilisha.

38. Na pia tumewaandalia adhabu hii wale ambao wanatoa mali yao kwa njia ya ria na kujitangaza na hawamuamini Mwenyezi Mungu, kiitikadi na kivitendo, wala Siku ya Kiyama. Matendo haya mabaya ni mionganoni mwa yale yanayolinganiwa na Shetani. Na yoyote yule ambaye Shetani atakuwa ni mwenye kushikamana na yeye, basi mtu mbaya wa kushikamana naye na kufanya naye urafiki ni yeye.

39. Kwani kuna madhara gani yatakayowafika wao lau walimuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, kiitikadi na kivitendo, na wakayatoa yale Aliyowapa Mwenyezi Mungu kwa kutaka thawabu na kuwa na iklasi. Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa kuwajua wao na kuyajua wayafanyayo na Atawahesabu kwayo.

الَّذِينَ يَتَحَلَّوْنَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبَخْلِ وَيَكُنُّ شُمُورٍ مَّا أَتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْنَدُهُ لِلنَّاسِ فَرِيْنَ عَذَابًا
مُّهِيَّبًا ﴿٢٨﴾

وَالَّذِينَ يُنِفِّقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِثَاءَ الْكَاسِ
وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا يَأْتُوْمُ الْآخِرِ وَمَنْ
يَكُنْ الشَّيْطَانُ لَهُ وَقْرِبَنَا فَسَاءَ قَرِبَنَا ﴿٢٩﴾

وَمَا دَعَاهُمْ لَوْءًا امْنَوْا بِاللَّهِ وَآتَوْمُ الْآخِرِ
وَلَنَفَعُوا مَمَارِقَهُمْ لَهُ وَكَانَ اللَّهُ
بِهِمْ عَلِيًّا ﴿٣٠﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِنْ قَالَ ذَرْهَةً وَنَكَ حَسَنَةً يُضْعِفُهَا وَذُوْتُ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١﴾

فَكَيْفَ إِذَا حَنَّا مِنْ كُلِّ أَقْبَابِ شَهِيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٢﴾

يَوْمَ إِذْ يَوْدُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوْا
الرَّسُولَ لَوْسُوَّا بِهِمُ الْأَرْضَ وَلَا يَكْثُرُونَ
اللَّهُ حَدِيثًا ﴿٣﴾

40. Mwenyezi Mungu Hampunguzii yoyote malipo ya matendo yake hata kama ni kadiri ya chungu. Na uwapo huo uzito wa chungu ni jambo jema, basi Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na sifa pungufu, Atamuongezea na kumkuzia mwenye kulifanya, na Atamkirimu kwa nyongeza, kwa kumpa kutoka Kwake thawabu kubwa ambazo ni Pepo.
41. Vipi itakuwa hali ya watu, Siku ya Kiyama, pindi Mwenyezi Mungu Atakapomleta Mtume wa kila uma, ili atoe ushahidi juu yake kwa yale uliyoyafanya, na atakapo kukuleta wewe, ewe Mtume, utoe ushahidi juu ya uma wako kwamba wewe uliwafikishia ujumbe wa Mola wako?
42. Siku litakapokuwa hilo, watatamani, wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na wakampinga Mtume wasimtii, lau Mwenyezi Mungu Angaliwfanya sawasawa, wao na ardhi, wakawa mchanga ili wasifufuliwe. Na wao hawawezi kumficha Mwenyezi Mungu chochote kilichoko ndani ya nafsi zao, kwa kuwa Mwenyezi Mungu Atakuwa Amefunga midomo yao na kutolewa ushahidi juu yao na viungo vyao wenyewe kwa yale waliokuwa wakiyafanya.
43. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Yake kivitendo, msiikaribie Swala wala msisimame kwenda kusali mkiwa katika hali ya ulevi

mpaka muyaelewe na muyajue mnayoyasema. -Hii ilikuwa kabla ya kuthibitishwa uharamu wa pombe katika hali zote-. Na wala msikaribie Swala mkiwa na hadathi kubwa, nayo ni janaba. Na pia, mkiwa na janaba, msizikaribe sehemu za Swala, nazo ni misikiti, isipokuwa kwa mpita njia, katika nyinyi, kutoka kwenye mlango hadi mlango mwingine, mpaka m jitwahirishe kwa kuoga. Na mkiwa katika hali ya ugonjwa, mkawa hamuwezi kutumia maji, au hali ya safari, au mmoja wenu akaja kutoka kwenye haja kubwa au ndogo au mkawaingilia wanawake na msipate maji ya kujisafisha, ujeni mchanga uliyo tohara m jipanguse nao nyuso zenu na mikono yenu. Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha, Anayasamehe makosa yenu na Anawasitiria.

44. Kwani hukujua, ewe Mtume, mambo ya Mayahudi waliopewa fungu la elimu kwa Taurati iliyowajia, wanatoa uongofu na kuchukua upotevu badala yake, wanaacha hoja na dalili walizonazo zenye kuonesha ukweli wa ujumbe wa Mtume Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na wanawatakia nyinyi, enyi Waumini, muende kombo na njia iliyolingana ili muwe wapotevu kama wao?
45. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na sifa pungufu na kutukuka, Anaujua zaidi kuliko nyinyi, enyi Waumini,

وَلَنْ كُنْ مَرْضِيَ أَوْ عَلَى سَقَرَ أَوْ جَاءَ أَهْدٌ
مِنْكُمْ فَنَلَّا يَطِئُ أَرْتَسَمُ الْمُسَاءَ فَأَنْ
تَجِدُ وَمَاءَ فَيَسْمُو صَعِيدَ أَطْبَابًا
فَأَمْسَحُوا بُوْجُوهَكُمْ وَلَنْ يَكُنْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا عَغَورًا ﴿٤٤﴾

أَنْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَتُوا نَصِيبَهُمْ الْكِتَبِ
يَشْرُونَ الْأَضَلَالَةَ وَرِيدُونَ أَنْ تَضَلُّوا
السَّيِّلَ ﴿٤٥﴾

وَاللَّهُ أَخْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلَيْكَ وَكَفَى
بِاللَّهِ وَصَيِّرَا ﴿٤٦﴾

uadui wa hawa Mayahudi juu yenu.
 Na inatosha kuwa Mwenyezi Mungu
 Ndiye Msimamizi wa kuwasimamia,
 na inatosha kuwa Yeye Ndiye Mnusuru
 wa kuwanusuru juu ya maadui zenu.

46. Mionganoni mwa Mayahudi kuna kundi
 lililozoea kuyabadilisha maneno ya
 Mwenyezi Mungu na kuyageuzea
 kinyume cha vile yalivyo kwa
 kumzulia Mwenyezi Mungu urongo
 na kusema kumwambia Mtume ,
 rehema ya Mwenyezi Mungu na
 amani zimshukiye, «Tumesikia neno
 lako na tumeasi amri yako, na sikia
 kutoka kwetu mwana kutosikia,» na
 wanasesma, «tupe masikizi yako,»
 yaani, tuelewe na utufahamishe,
 huku wakizipotoa ndimi zao kwa
 hilo wakikusudia kumnasibisha na
 upumbavu, kulingana na lugha yao,
 na kuitukana dini ya Uislamu. Na lau
 wao walisema, «Sami’nā wa aṭa’nā»
 (tumesikia na tumetii),» badala
 ya kusema «‘Aṣaynā» (tumeasi),
 na walisema «Isma’» (sikia) bila
 kuongeza «Ghayra musma’» (mwana
 kutosikia) na walisema, «Unżurnā»
 (tuangalie na utuchunge) badala ya
 kusema,»Rā’inā», ingalikuwa ni bora
 kwao mbele ya Mwenyezi Mungu na
 lingalikuwa ni neno la uadilifu zaidi.
 Lakini Mwenyezi Mungu Aliwatoa
 kwenye rehema Yake kwa sababu ya
 ukafiri wao na kukanusha kwao unabii
 wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukiye, kwa
 kuwa hawaamini isipokuwa Imani
 chache isiyowanufaisha.

مَنِ الَّذِينَ هَادُوا يُخْرِجُونَ الْكَلِمَاتَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْمَعْ عَيْنَ مُسْمَعَ وَرَأَيْنَا لَيْ بِالسِّنِيمِ وَطَعَنَافِ الَّذِينَ وَلَوْا نَهْمَ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَّافَنَا وَأَسْمَعْ وَأَظَرْنَا لِكَانَ خَيْرًا لِهُمْ وَأَقْرَبَهُمْ وَلَكِنْ لَعْنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قِيلَالا ﴿٤٦﴾

47. Enyi watu wa Kitabu , Aminini na mufuate kivitendo yale tuliyoyeremsha kwenye Qur'ani, yenye kusadikisha Vitabu vilivyoko kwenu, kabla hatujawaadhibu kwa matendo yenu mabaya tukazifuta nyuso na kuzigeuza upande wa migongo au tukawapa laana waharibifu hawa kwa kuwageuza kuwa manyani na nguruwe, kama tulivyowapa laana watu wa Jumamosi ambaao walikatazwa kuvua siku hii wasikatazike, Mwenyezi Mungu Akawakasirikia na Akawafukuza kutoka kwenye rehemaa Yake. Na amri ya Mwenyezi Mungu ni yenye kupita kwa hali yoyote.
48. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Hamghofirii wala Hamsamehe aliyemshirikisha Yeye na yoyote mionganii mwa viumbi Wake au akamkufuru kwa aina yoyote ya ukafiri mkubwa. Lakini Anayasamehe na kuyafuta madhambi yaliyo chini ya ushirikina kwa Anayemtaka mionganii mwa waja Wake. Na yoyote anayemshirikisha Mwenyezi Mungu na mwengine, hakika amefanya dhambi kubwa.
49. Kwani hukujua, ewe Mtume, hali ya wale wanaojisifu wenyewe na kuyasifu matendo yao kuwa yametakasika na kuwa yako mbali na uovu? Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake Ndiye Ambaye Anamsifu Amtakaye mionganii mwa waja Wake, kwa kuwa Yeye Ndiye Ajuwaye ukweli wa matendo yao. Na wala

يَكَانُهُمْ الَّذِينَ أَنْوَاُلِ الْكِتَابَ إِمْرَأً مَا نَزَّلْنَا
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ فَمِنْ قَبْلِ أَنْ نَظِيمَ
وُجُوهًا فَرَدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَعْنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا
أَصْحَابَ السَّبِيلِ وَكَلَّ امْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿١٧﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْفُرُ أَنْ يُشَرِّكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَلِكَ لِمَنِ يَشَاءُ وَمَنْ يُشَرِّكُ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى
إِثْمًا عَظِيمًا ﴿١٨﴾

أَلَّا تَرَى إِلَى الَّذِينَ يُرَكِّبُونَ أَنْفُسَهُمْ بِكُلِّ الْمُؤْمِنِينَ
مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُطْلَمُ مَوْنَقَيْلًا ﴿١٩﴾

hawatapunguziwa chochote katika matendo yao, hata kama ni kadiri ya uzi ulio kwenye mwanya wa koko ya tende.

50. Watazame, ewe Mtume, kwa kuyaonea ajabu mambo yao, vi pi wanamzulia Mwenyezi Mungu urongo, na hali Yeye Ndiye Anayetakaswa na kila lisilokuwa laiki na Yeye? Uzushi huu unatosha kuwa ni dhambi kubwa lenye kuonyesha wazi itikadi yao mbovu.
51. Kwani hukujua, ewe Mtume, mambo ya wale Mayahudi waliopewa schemu ya elimu, wanakiamini kila kiabudiwacho badala ya Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa masanamu na mashetani wa kibinadamu na wa kijini, imani inayowapelekea wao kuhukumiana kwa sheria isiyokuwa ya Mwenyezi Mungu, na wanasema kuwaambia wale waliomkufuru Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, «Hawa makafiri wako kwenye njia iliyo sawa zaidi na yenye uadilifu zaidi kuliko wale walioamini»?
52. Hao ndio ambao umezidi uharibifu wao na umeenea upotetu wao. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Amewatoa kwenye rehema Yake. Na yoyote ambaye Mwenyezi Mungu Anamfukiza kwenye rehema Yake, hutampatia wa kumnusuru na kumuepushia adhabu mbaya.

أَنْظُرْ كَيْفَ يَقْرَئُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذَبَ

وَكَيْفَ يَهُمْ إِنْمَاءً مِّنَ

أَلْرَتْ إِلَى الَّذِينَ أَوْلَوْا نَصِيبًا مِّنَ
الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْرِ وَالْأَطْغَوْتِ
وَيَنْهَا لُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هُوَ لَاءُ أَهْدَى
مِنَ الَّذِينَ أَمْوَالَ سِيلًا

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَعْنَاهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَأْعَنْ اللَّهَ فَإِنَّ

يَحْدَدُهُ اللَّهُ نَصِيرًا

53. Je, kwani wao wana fungu la utawala? Na lau walipewa, hawangalimpa yoyote kitu chochote katika hilo, hata kama ni kadiri ya kitone kilichoko kwenye koko ya tende.
54. Au je, kwani wao wanamhusudu Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye kwa neema za unabii na utume alizopewa na Mwenyezi Mungu na kuwahusudu Masahaba wake kwa neema ya kuongozwa kwenye Imani, kuukubali utume, kumfuata Mtume na kupewa uwezo katika ardhi, wakawa wanatamani neema hizi ziwaondokee? Hakika sisi tuliwapa watu wa kizazi cha Ibrāhīm, amani imshukiye, Vitabu Alivyoviteremsha Mwenyezi Mungu kwao, wahyi mwingine usiokuwa kitabu chenye kusomwa na tukawapa , pamoja na hayo, utawala wenye kuenea.
55. Mionganoni mwa hawa ambao walipewa fungu la elimu, kuna aliyeamini ujumbe wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye na akafuata Sheria aliyokuja nayo kivitendo. Na mionganoni mwao kuna aliyekengeuka na asiitike mwito wake na akawakataza watu kumfuata. Wenye kuwatoshha nyinyi, enyi wenye kukanusha, ni moto wa Jahanamu ambao utawashwa kwenu.

أَمْ أَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ إِذَا لَا يُؤْتُونَ
النَّاسَ تَقْرِيرًا ﴿٦٥﴾

أَفَيْخُسِدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ فَقَدْ أَنْتَمْ إِلَيْهِمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَإِنْتُمْ هُمْ مُلَكَّعَظِيمًا ﴿٦٦﴾

فِيهِمْ مَنْ أَمْنَى بِهِ وَمَنْهُمْ مَنْ صَدَّعَهُ
وَكُلُّ بِحَمَّةٍ سَعِيدًا ﴿٦٧﴾

56. Hakika wale waliokanusha aya za Mwenyezi Mungu alizoziteremsha, wahyi wa kitabu Chake, dalili na hoja Zake, tutawaingiza kwenye Moto ambao watalionja joto lake; kila zikiungua ngozi zao tunawageuzia ngozi nyengine, ili adhabu yao na uchungu vipate kuendelea. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka ni Mshindi, hakuna chochote chenye kumlemea, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji mambo Wake na uamuzi Wake.
57. Na wale ambao nyoyo zao zilitulia kwa kumuamini Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, kuukubali ujumbe wa Mtume Wake, Muhammad , rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na wakasimama imara juu ya utifufu, tutawaingiza kwenye mabustani ya Pepo ambayo, chini ya majumba yake ya sahari na miti yake, inapita mito. Watastarehe humo milele na hawatatoka humo. Watakuwa na wake humo waliotakaswa na Mwenyezi Mungu na kila maudhi. Na tutawatia kwenye vivuli vilivyoshikana vilivyorefuka Peponi.
58. Mwenyezi Mungu Anawaamrisha nyinyi kutekeleza aina zote za amana mlizoaminiwa nazo kwa wenyewe, msizifanyie dharau. Na Anawaamrisha muhukumu baina ya watu kwa uadilifu na uhaki, mtakapohukumu baina yao.Hilo ni jambo bora zaidi Analowaidhia

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِبْرَاهِيمَ تَارًا
كُلَّمَا نَضَجَتْ جُلُودُهُ بَدَأَ تَهْوُجَ جُلُودًا عَيْرَهَا
لَيَدُو قُوَّا الْعَذَابُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا

٥٦

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخَلُهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ حَلَابِينَ فِيهَا
أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَرْوَاحٌ مُطَهَّرَةٌ وَدُخَانُهُمْ
ظَلَّالٌ طَلِيلًا

٥٧

*إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ كُلَّمَا تُؤَدَّوْا الْأَمْمَاتِ إِلَى
أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ
تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَظُومَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَيِّدًا بَصِيرًا

٥٨

Mwenyezi Mungu na kuwaongoza mlifanye. Hakika Mweyezi Mungu Aliyetukuka ni Msikizi wa maneno yenu, Anayajua matendo yenu na Anayaona.

59. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Yake kivitendo, zikubalini amri za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na wala msimuasi, mkubalini Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kwa yale Aliyokuja nayo ya haki na watiini watawala wa mambo yenu isipokuwa katika kumuasi Mwenyezu Mungu. Na mnapotafautiana baina yenu katika kitu chochote, basi irudisheni hukumu yake kwenye Kitabu cha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na Sunnah ya Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, iwapo nyinyi mnamuamini Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na Siku ya Mwisho Imani ipasavyo. Kurudisha huko kwenye Kitabu cha Mwenyezi Mungu na Sunnah ni bora kwenu kuliko kubishana na kusema kwa maoni, na ni mazuri kabisa marejeo yake na mwisho wake.
60. Kwani hukujua, ewe Mtume, mambo ya wale wanafiki wenyewe kudai kuwa wameyaamini yale uliyoteremshiwa, nayo ni Qur'ani, na yale waliyoteremshiwa Mitume kabla yako, ilhali wao wanataka kuhukumiwa, katika ugomvi unaotokea baina yao, kwa sheria ya batili, isiyowekwa

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُوا الرَّسُولَ
وَأُولَئِكُمْ هُنَّ الْمُفْلِحُونَ فَإِنْ تَرَكْتُمْ فِي شَيْءٍ قَرْدَهُ
إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنَّ كُلَّمُ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحَسَنُ تَأْلِيلًا ﴿٦﴾

الَّذِي رَأَى إِلَى الَّذِينَ يَرْجِعُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا
بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاَمِلُوا إِلَى الظَّلَفِ وَغَيْرِهِ
وَقَدْ أَمْرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ
الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦﴾

na Mwenyezi Mungu, na wao waliamrishwa kuikataa batili? Shetani anataka kuwaepusha na njia ya haki na kuwaweka mbali nayo kabisa. Katika aya hii kuna dalili kwamba Imani ya kweli inalazimu kufuata sheria ya Mwenyezi Mungu na kuitumia katika kutoa uamuzi juu ya kila jambo. Kwa hivyo, mwenye kudai kuwa ni Muumini na akachagua uamuzi wa Shetani juu ya uamuzi wa Mwenyezi Mungu, huwa ni Mrongo katika madai yake.

61. Na hawa wanaponasihiwa na kuambiwa, «Njooni kwenye yale yaliyoateremshwa na Mwenyezi Mungu na kwa Mtume na uongofu wake», utawaona wale wenye kudhihirisha Imani na kuficha ukafiri, wanakugeuka na kukupa mgongo.
62. Hali ya wanafiki hawa itakuwa namna gani, watakafikiwa na misiba kwa sababu ya makosa yaliyotendwa na mikono yao kisha wakakuja, ewe Mtume, wakitoa udhuru na kukuhakikishia kwamba wao hawakuwa na malengo yoyote, kwa matendo yao hayo, isipokuwa ni kutenda wema na kuleta upatanishi baina ya wagomvi?
63. Hao ndio ambaa Mwenyezi Mungu Anaujua uhakika unafiki ulio ndani ya nyoyo zao. Basi jiepushe nao, uwaonye ubaya wa mambo walijonayo na uwaambie maneno yenye kuwaathiri kwa njia ya kuwakemea.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ قَاتَلُوا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ وَإِلَيْهِ الرَّسُولُ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾

فَكَيْفَ إِذَا أَصَبْتَهُمْ مُصِيبَةً بِمَا
قَدَّمْتَ أَيْدِيهِمْ شُرَجَاءٌ وَكَيْخَلْعُونَ بِاللهِ
إِنَّ أَرْدَنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾

أَوْلَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي
فُؤُلُومِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعَظِّمْهُمْ
وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا لِيَعْلَمُوا ﴿٦٣﴾

64. Hatukumtumiliza Mtume yoyote, mionganoni mwa Mitume wetu, isipokuwa ni afuatwe kwa amri ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na uamuzi Wake. Na lau kwamba hawa waliojiddhulumu nafsi zao kwa kutenda mabaya, walikujia, ewe Mtume, katika uhai wako, hali ya kutubia na kumuomba Mwenyezi Mungu Awasamehe madhambi yao, nawe ukawaombea msamaha, wangalimkuta Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kukubali toba, ni Mwingi wa kurehemu.

65. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anaapa kwa nafsi Yake tukufu, kwamba hawa hawataamini kikweli mpaka wakufanye wewe ni hakimu kwenye ugomvi unaotokea baina yao katika uhai wako na watake uamuzi wa Sunnah yako baada ya kufa kwako, kisha wasiingiwe na dhiki katika nafsi zao kwa matokeo ya hukumu yako, na wakwandame, pamoja na hivyo, kwa kukufuata kikamilifu. Kutoa uamuzi kulingana na aliyokuja nayo Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kutoka kwenye Qur'an na Sunnah katika kila jambo katika mambo ya kimaisha, pamoja na kuridhika na kusalimu amri, ni mionganoni mwa uthabiti Imani

66. Na lau tuliwalazimisha wanafiki hawa, wenye kuhukumiana kwa ṭāghūt (sheria zisizokuwa za

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا يُطَاعَ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْلَآنَهُرِدَ ظَلَمُوا
أَنفُسَهُمْ جَاءَهُمْ فَأَسْتَغْفِرُ لِلَّهِ
وَأَسْتَغْفِرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوْجَدُوا
اللَّهُ تَوَابٌ إِلَيْهِمَا ﴿٦٥﴾

فَلَا وَرَبَّ يَكُّ لَأَيُومُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمَ كُوْكَ
فِيمَا شَجَرَ بِنَهْمَةٍ ثَلَاثَةٌ لَا يَحْدُوْ فِي
أَنفُسِهِمْ حَرَجٌ إِمَّا قَضَيْتَ وَإِسْلَمُوا
تَسْلِيْمًا ﴿٦٥﴾

وَلَوْلَا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ أَقْلُوْ أَنفُسَكُمْ
أَوْ أَخْرُجُوْمِنْ دِيْرِكُمْ مَا فَعَلُوْهُ الْأَقْلَيلُ

Mwenyezi Mungu), wauane wao kwa wao au watoke kwenye majumba yao, hawangalifuata amri hiyo isipokuwa wachache katika wao. Na lau kwamba wao walikubali nasaha walizonasihiwa, hilo lingalikuwa ni lenye kuwanufaisha na ni lenye kutia nguvu zaidi Imani yao,

67. na tungaliwapa thawabu kubwa kutoka kwetu, duniani na Akhera,
68. na tungaliwaongoza wao na kuwalekeza njia ya Mwenyezi Mungu iliyo ya sawa.
69. Na mwenye kukubali amri za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na uongofu wa Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, basi hao ni wale ambao wana utukufu wa mambo na vyeo. Wao watakuwa pamoja na wale waliopewa neema na Mwenyezi Mungu mionganini mwa Mitume na wakweli wa Imani, ambao kuamini kwao yaliyoletwa na Mitume kulikamilika kiiikadi, kimaneno na kivitendo na mashahidi katika njia ya Mwenyezi Mungu na Waumini wema. Na wazuri wa marafiki wa mtu kuwa nao Peponi ni hao.
70. Vipewa vingi hivyo vinatoka kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake. Na inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni Mjuzi, Anazijua hali za waja Wake na Anawajua wenye kustahiki thawabu nyingi kati yao kwa matendo mema waliyoyafanya.

مِنْهُمْ وَلَوْنَهُمْ قَالُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَعَبِّيَةً ﴿٧٦﴾

وَإِذَا أَلْتَيْتُهُمْ مِنْ لَدُنِّي أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٧﴾

وَلَهُدَيْتُهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٧٨﴾

وَمَنْ يُطِعَ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ
أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ الْتَّيْسِيرِ
وَالصَّدِيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّابِرِينَ
وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٧٩﴾

ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَلَمْ يَعْلَمْ بِاللَّهِ عَلِيهِمْ ﴿٨٠﴾

71. Enyi mliaoamini, kuweni na hadhari kwa kujiandaa na adui yenu, tokeni kupambana naye kundi baada ya kundi au mkiwa pamoja.
72. Hakika mionganoni mwenu kuna watu wenyewe kujichelewesha kutoka kuenda kupambana na maadui kwa kuona uzito kufanya hivyo, na kufanya bidii kuwavunja moyo wengine kwa kusudi. Itokeapo mkapatikana kuuawa na kushindwa, huwa wakisema kwa furaha, «Mwenyezi Mungu Ametulinda kwa kutokuwako na wale waliopatikana na mambo ambayo nafsi zetu zinayachukia.» Na hilo la kutokuwa na nyinyi huwa likiwafurahisha.
73. Na itokeapo mkapata fadhila za Mola wenu na ngawira, wao wanasesma, kwa uhasidi na majuto, kama kwamba hakukuwa na mapenzi ya waziwazi baina yenu, «Laiti mimi nilikuwa pamoja na wao nikafaulu kupata yale waliiyoyapata: ya kuokoka, ushindi na ngawira.»
74. Basi na wapigane jihadi, katika njia ya kuinusuru dini ya Mwenyezi Mungu na kulitkuza neno Lake, wale wanaouza uhai wa dunia kwa Akhera na thawabu zake. Na yoyote mwenye kupigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu kidhati, akauawa au akashinda, basi tutampa malipo makubwa.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
فَإِنْفِرُوا شَبَابَتِ أَوْ إِنْفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧٦﴾

وَإِنَّ مِنْ كُلِّنَا لَمَنْ لَيْطَئَنَّ فَإِنَّ أَصَدَّكُمْ
مُّصِيبَةً قَالَ قَدْ أَعْمَدَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذَا نَزَّلَ
أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٧﴾

وَلَيْسَ أَصَدَّكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ يَقُولُ كَانَ
لَهُ تَكُونُ بَيْتَكُو وَبَيْتَهُ وَمَوَدَةُ يَكْلِيَتِي
كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفْوَزُ فَزْرًا عَظِيمًا ﴿٧٨﴾

*فَلَيَقْتَلُ فِي سَيِّلِ اللَّهِ الَّذِينَ
يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ
يُقْتَلُ فِي سَيِّلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ أَوْ يَعْلَمْ
فَسَوْفَ تُؤْتَى هُجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٩﴾

75. Na ni lipi linalowazuia, enyi Waumini, kupigana jihadi katika njia ya kuitetea dini ya Mwenyezi Mungu na kuwatetea waja Wake wanaodhalilishwa, mionganoni mwa wanaume na wanawake na watoto waliodhulumiwa, na ambao hawana ujanja wala njia ya kufanya isipokuwa ni kumtaka Mola wao Awonusuru wakimuomba kwa kusema, «Mola wetu, tutoe kwenye mji huu (Makkah) ambao watu wake wamejidhulumu nafsi zao kwa kukufuru na wamewadhulumu Waumini kwa kuwakera, na utuletee kutoka Kwako msimamizi wa kusimamia mambo yetu na mtetezi wa kututetea dhidi ya madhalimu»?
76. Wale walio wakweli katika Imani zao, kiitikadi na kivitendo, wanapigana jihadi katika njia ya kuitetea haki na watu wake, na wale waliokufuru wanapigana katika njia ya uonevu na uharibifu katika ardhi. Basi wapigeni vita watu wa ukafiri na ushirikina wanaomfuata Shetani na kutii amri yake. Hakika mipango ya Shetani anayowapangia wafuasi wake ni dhaifu.
77. Kwani hukujua, ewe Mtume, mambo ya wale walioambiwa, kabla ya kuruhusiwa kupigana jihadi, «Izuieni mikono yenu kupigana na maadui wenu washirikina. Na jilazimisheni kutekeleza yale mliyofaradhiwa ya Swala na Zaka»? Na Mwenyezi Mungu Alipowafaradhia kupigana, kulitokea kundi la watu katika wao

وَمَا لِكُلَّ أَنْتَيْلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالسُّبُّصُعَفَيْنِ مِنَ الْجَاهَلِ وَالْسَّاءِ وَالْوَلَدِينَ
الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّا آخَرَ حَتَّىٰ مَنْ هَذِهِ الْقُرْبَةُ
أَظَالَ إِلَهُهُمَا وَأَجْعَلَ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَإِنَّا وَأَجْعَلْنَا
مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا

الَّذِينَ إِمْرَأَنْتَيْلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يُقْتَلُونَ فِي سَبِيلِ الظُّلْمَوْتِ فَقَاتَلُوا أَوْلَىٰهُمْ
الشَّيْطَانُ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا

أَهْرَرَ إِلَى الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ كُفُّارَ أَنَّهُمْ يَكُونُونَ قَاطِنِيْمُوا
الْأَصْلَوْهُ وَأَنُوكُمْ الرَّازِقُوهُ فَلَمَّا كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَحْشُونَ النَّاسَ كَخَشْيَةَ اللَّهِ أَوْ
أَشَدَّ خَسِيَّةً وَقَالُوا إِنَّا لَمْ كُنْتََ عَيْنَاتِ الْقِتَالَ
أَوْلَآ خَرَّتَ إِلَى الْجَلْ قَرِيبٌ قُلْ مَتَّعْ الدُّنْيَا قَلِيلٌ
وَالْآخِرَةُ حَيْثُرَ لَمْنَ أَنْقَى وَلَا نَظَمُونَ فَتَيَّلَ

iliobadilika hali yao wakawa wana kicho cha kuwaogopa watu kama vile wanavyomuogopa Mwenyezi Mungu au zaidi na wakawa wanaidhihirisha hofu kubwa iliyowaingia na kusema, «Ewe Mola wetu, kwa nini ulitufaradhia kupigana? Lau wewe ultupa muhula mpaka muda mchache.» Wakitumai kupata starehe ya maisha ya ulimwengu. Waambie, ewe Mtume, Starehe ya ulimwengu ni chache, na Akhera na yaliyomo ndani ni makubwa zaidi na ni yenye kusalia zaidi kwa mwenye kuwa na uchamungu, akafanya aliyoamrishwa na akajiepusha na aliyokatazwa. Na Mola wako Hatamdhulumu yoyote, hata kama ni kadiri ya uzi unoakuwako kwenye mwanya wa koko ya tende.

78. Popote mliopo mtafikiwa na kifo, pawe ni mahali popote pale mnapokuwa, muda wenu ukikoma, hata kama mupo ndani ya ngome zilizoiamarishwa zilizoko mbali na kiwanja cha mapambano na mapigano. Na wakipatikana na mambo ya kuwfurahisha ya starehe ya maisha haya (ya ulimwenguni), wanayanasibisha kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kuwa Ndiye Aliyewapatia, na watokewapo na matukio wanayoyachukia, wanayanasibisha kwa Mtume Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,

إِنَّمَا تُكُوْنُوا يُدْرِكُ كُلُّ الْمَوْتُ وَلَا كُنْتُمْ فِي
بُرُوجٍ مُّشَيْدِينَ قَوْلَانْ تُصْبِهُ هُرْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا
هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَلَا تُصْبِهُ هُرْ سَيْئَةٌ يَقُولُوا
هَذِهِ مِنْ عِنْدِكُمْ فَقُلْ لِكُلِّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَقَالَ
هُوَ لَأَ الْعَوْزُ لَا يَكُوْنُونَ يَفْتَهُونَ حَدِيشًا ﴿٨١﴾

kuwa yamesababishwa na yeye
 kwa ujinga wao na kwa fikira zao
 kuwa yeye amewaletea nuhusi.
 Na hawakujua kwamba yote
 yanatokana na Mwenyezi Mungu
 Peke Yake, kwa uamuzi Wake na
 makadirio Yake. Basi kwa nini
 wao hawakaribii kuelewa maneno
 yoyote unayowaeleza?

79. Chochote kinachokupata, ewe binadamu, cha wema na neema, kinatoka kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Peke Yake, kwa ukarimu na hisani. Na chochote kinachokufika cha tabu na mashaka ni kwa sababu ya vitendo vyako vibaya na makosa na madhambi yaliyotendwa na mikono yako miwili. Na tumekutumiliza, ewe Mtume, kuwa ni Mtume kwa watu wote uwafikishie ujumbe wa Mola wako. Na inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni shahidi juu ya ukweli wa utume Wako.
80. Yoyote mwenye kumkubali Mtume, rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na akafuata uongofu wake kivitendo, basi amemkubali Mwenyezi mungu Aliyetukuka na amefuata amri Yake. Na yoyote aliyekataa kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, basi hatukukutumiliza, ewe Mtume, kwa hawa wenye kukataa uwe ni mtunzi wa kuyadhibiti matendo yao na kuwahesabu kwa hayo. Hesabu yao ni juu yetu.

مَا أَصَابَكُمْ مِّنْ حَسْنَةٍ فَإِنَّ اللَّهَ وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ سَيِّئَةٍ فَإِنَّ نَفِيلَةً وَأَرْسَلْنَاكُمْ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَنَحْنُ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٦﴾

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تُوْلِيَ فَمَا أَرْسَلْنَاكُمْ عَلَيْهِمْ حَفِيقًا ﴿٨٠﴾

81. Na hawa wenye kukataa, wakiwa kwenye baraza ya Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, wanajidhihirisha kuwa wanamtii Mtume na kuyafuata yale aliyokuja nayo, na wakiwa mbali na yeye na wakaondoka kwenye baraza yake, linatoka kundi katika wao likapanga njama kinyume cha yale waliyoyadhihirisha ya kumtii. Na wao hawakujua kwamba Mwenyezi Mungu Anadhibiti hesabu ya yale wanayoyapanga na kwamba Yeye Atawalipa kwa hayo malipo kamili. Basi wape mgongo na usiwajali, kwani wao hawatakudhuru. Na tegemea kwa Mwenyezi Mungu, kwani yeye Peke Yake Ndiye Mwenye kukutosha kwa usimamizi na utetezi.
82. Kwani hawa hawaiangalii Qur’ani na haki iliyokuja nayo, kwa kuitaamali na kuizingatia, namna ilivyokuja kwa utaratibu uliopangika unaomfanya mtu awe na yakini kuwa inatoka kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake? Na lau yalikuwa yatoka kwa asiyekuwa Yeye, wangalipata ndani yake tafauti kubwa.
83. Na likiwajia, hawa ambao Imani hijakita ndani ya nyoyo zao, jambo ambalo inapasa lifichwe linalofungamana na usalama, ambao heri yake itarudi kwa Uislamu na Waislamu, au hofu, ambayo inatia babaiko ndani ya nyoyo zao, wanalitoa nje na kulitangaza kwa

وَيَقُولُونَ طَاعَةً فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيْتٌ
طَلَابِقَةً مَمْهُومَةً عَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
مَا يُبَيِّنُونَ فَأَغْرِضَنَّهُمْ وَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ
وَكَفَنَ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْءَانَ وَلَوْكَانَ مِنْ عِنْدِ
عَيْرِ اللَّهِ وَجَدُوا فِيهِ أَخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنْ أَنْهَنِي أَوْ الْحَوْفِ أَذَّاعُوا
بِهِ وَلَوْرَدُوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولَئِكَ الْمُنْزَلِ
مِنْهُمْ لَعِلْمُهُ الَّذِينَ يَسْتَطِعُونَهُ وَمِنْهُمْ
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْهِ كُنْتُمْ وَرَحْمَةً،
لَا تَتَبَعُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا قَيْلَامًا ﴿٨٣﴾

watu. Na lau wao walilipeleka, lile liliowajia, kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye na kwa wenye ujuzi na ufahamu, wangaliujua uhakika wake wale wachambuzi kati yao. Na lau si Mwenyezi Mungu kuwafanya wema na kuwaonea huruma, Mungalimuata Shetani na mawazo mnayotiwa naye, isipokuwa wachache katika nyinyi.

84. Basi pigana jihadi, ewe Nabii, katika njia ya Mwenyezi Mungu na kulitukuza neno Lake. Hulazimishwi kitendo cha asiyekuwa wewe wala hutaadhibiwa kwacho. Na wahimize Waumini kupigana jihadi na uwavutie wafanye hivyo, kwani huenda Mwenyezi Mungu Akazuia, kwa ajili yako na wao, mashambulizi ya makafiri na nguvu zao. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ana nguvu nyingi zaidi na Ana adhabu kubwa zaidi kwa makafiri.
85. Mwenye kumshughulikia mwagine apate mema, atapata fungu la thawabu kwa huko kuingilila kwake kati. Na mwenye kujishughulisha juu ya kumdhuru mwagine, Atapata fungu la mzigo wa dhambi. Na Mwenyezi Mungu ni Shahidi na ni Mtunzi wa kila jambo.
86. Na Muislamu akiwatolea salamu, muitikieni kwa maneno mazuri zaidi na kwa furaha zaidi, au muitikieni salamu kama vile alivyowatolea. Na kila mmoja ana thawabu

فَقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تَكُلُّ إِلَّا نَسَأَكُ
وَحَرِضَ الْمُؤْمِنُونَ عَسَى اللَّهُ أَن يَكُفَّ بَاسَ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُ بَأْسًا وَأَشَدُ

تَنِكِيلًا

مَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُن لَّهُ
نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَن يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُن
لَّهُ وَكَلْ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيمًا

وَإِذَا حَيَّيْتُمُ اِتْتَحِيَّةَ فَحَيِّوْا بِأَحْسَنِ مِنْهَا
أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

- zake na malipo yake. Hakika Mwenyezi Mungu Aliyetukuka ni Mwneye kulipa kwa kila kitu (mnachokifanya).
87. Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Aliyepwekeka kwa uungu wa viumbe wote, Ndiye Atakayewakusanya nyinyi Siku ya Kiyama isiyokuwa na shaka, kwa kuhesabiwa na kulipwa. Na hakuna yoyote mkweli zaidi wa maneno anayoyatolea habari kuliko Mwenyezi Mungu.
88. Muna nini nyinyi, enyi Waumini, mumetafautiana makundi mawili kuhusu wanafiki: kundi linasema kwamba wapigwe vita na lingine halisemi hivyo? Na hali Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amewatia kwenye ukafiri na upotevu kwa sababu ya vitendo vyao. Kwani mnataka kumpa uongofu yule ambaye Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ameuepusha moyo wake na dini Yake? Na yoyote ambaye Mwenyezi Mungu Ameacha kumuafikia kufuata dini Yake na yale Aliyoyaamrisha, basi hana njia ya kufikia kwenye uongofu.
89. Hawa wanafiki waliwatamania nyinyi Waumini lau mlikanusha uhakika wa lile ambalo nyoyo zenu zimeliamini kama vile wao walivyolikanusha kwa nyoyo zao, ili muwe sawa na wao katika kukanusha. Basi msiwfanye ni wasafiwa wenu mpaka wagure katika njia ya Mwenyezi Mungu kama ushahidi wa ukweli wa

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَعْلَمُ مَا جَعَلَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمةِ
لَأَرَيْتَ فِيهِ وَمَنْ أَضَدَّ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾

*فَإِنَّكُمْ فِي الْمُتَفَقِّينَ فَتَتَّبِعُنَّ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا إِنَّ رَبِّيْدُونَ أَنَّهُمْ دَوْمًا مَّا أَصْلَلَ اللَّهُ وَمَنْ يُضْلِلَ اللَّهُ فَنَّجِدَهُ وَسَبِيلًا ﴿٨٨﴾

وَذُو الْوَتْهَرَوْنَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُوْنُونَ سَوَاءً
فَلَا تَتَّخِذُ وَمِنْهُمْ أُولَئِيْأَهْ حَتَّى يُهَا جِرُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَاتِلُوْنَهُمْ وَأَقْتُلُهُمْ
حَيْثُ وَجَدُوْهُمْ وَلَا تَتَّخِذُ وَمِنْهُمْ وَلَيْا
وَلَا تَصِيرُوا

Imani yao. Basi wakiyakataa yale waliiyolinganiwa kwayo, washikeni popote waliopo na muwaue, wala msimfanye yoyote katika wao kuwa ni msimamizi badala ya Mwenyezi Mungu wala ni mwokozi ambaye mnataka awaokoe.

90. Lakini wale wanaofungamana na watu ambaa baina yenu na wao pana ahadi na mapatano, msipigane nao. Pia msipigane na wale walijowajia na nyonyo zao zina dhiki, hawataki kupigana na nyinyi na pia hawataki kupigana na watu wao, wakawa hawako na nyinyi wala hawako na watu wao, basi msipigane nao. Na lau Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Alitaka, Angaliwapa nguvu juu yenu wakashirikiana na maadui zenu washirikina katika kupigana na nyinyi. Lakini Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Aliwaepusha nanyi kwa fadhila Zake na uwezo Wake. Basi wakiwaacha wasipigane na nyinyi na wakawafuata na kujisalimisha kwenu, hamna njia yoyote ya kupigana na wao.
91. Mtawapata watu wengine mionganoni mwa wanafiki wanapenda kuzituliza nafsi zao upande wenu kwa kuwaonyesha kuwa wana Imani na pia wanapenda kujituliza upande wa watu wao walio makafiri kwa kuwaonyesha kuwa wao wako kwenye ukafiri. Kila wakirudishwa kwenye mahali pa ukafiri na makafiri, huingia kwenye hali mbaya zaidi. Basi hawa wasipojepusha na nyinyi,

إِلَّا الَّذِينَ يَصْلُوْنَ إِلَى قَوْمٍ بَيْتَكُمْ وَبَيْتَهُمْ
مِّنْشَأَ اُجَاهَاءِ وَكُمْ حَصَرَتْ صُدُورُهُمْ فَإِنْ
يُقْتَلُوكُمْ فَأُنْيَقْتَلُواْ فَوْهُمْ وَفُؤَادُهُمْ
اللَّهُ لَسَطَّهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقْتُلُوكُمْ فَإِنْ
أَعْزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقْتَلُوكُمْ وَأَقْوَإِيَّكُمْ
السَّلَامُ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَيْهِمْ سِيلًا ﴿٦﴾

سَتَجِدُونَ أَخْرَيْنَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمُنُوكُمْ
وَيَأْمُنُواْ قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُوا إِلَى الْفِتْنَةِ
أَرْكَسُوا فِيهَا إِنَّمَا يَعْتَلُوكُمْ وَيُنْقُوا
إِلَيْكُمُ السَّلَامُ وَيَكْفُرُوا بِآيَاتِهِمْ فَأَخْدُوهُمْ
وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ شَفَقْتُمُوهُمْ وَأَوْلَيْكُمْ
جَعَلْنَاكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿٧﴾

wakajisalimisha kwenu kikamilifu na wakajizuia wasipigane na nyinyi, washikeni kwa nguvu na muwaue popote waliopo. Wale ndio ambaao waliofikia, katika njia hii mbaya sana, kiasi cha kuwapambanua wao na wasiokuwa wao; wao ndio ambaao tumewapa nyinyi hoja iliyo wazi ya kuwaua na kuwateka.

92. Si haki kwa yoyote aliyeamini kumfanyia uadui ndugu yake aliyeamini kwa kumuua bila haki isipokuwa afanye hilo kimakosa kwa kutokusudia . Na yoyote ambaye kosa hilo lilitokea kwake, basi ni juu yake aache huru shingo iliyoamini na atoe dia iliyokadirwa kiwango chake kuwapa mawalii wa aliyeuawa, isipokuwa iwapo watamuachia kwa njia ya sadaka na watamsamehe. Iwapo muuliwa anamuamini Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na anaiamini haki aliyoteremshiwa Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na akawa ni katika ukoo wa watu makafiri ambaao ni maadui wa Waislamu, basi ni juu ya muuaji aache huru shingo iliyoamini. Na iwapo muuliwa ni mionganini mwa watu ambaao baina yenu na wao kuna ahadi na mapatano, basi ni juu ya yule aliyemuua, ili Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amkubalie toba yake, aache huru shingo iliyoamini; asipopata uwezo wa kuacha huru shingo iliyoamini, ni juu yake afunge miezi miwili yenye kufuatana.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا
خَطَأً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا أَخْطَأَ فَتَحَرِّرُ
رَقْبَةً مُؤْمِنَةً وَدِيَةً مُسْلَمَةً إِلَى
أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدِّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ
قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَتَحَرِّرُ رَقْبَةً مُؤْمِنَةً وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ
بَيْتَهُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيقَاتٌ فَدِيَةٌ
مُسْلَمَةً إِلَى أَهْلِهِ وَتَحَرِّرُ رَقْبَةً
مُؤْمِنَةً فَإِنْ لَمْ يَجِدْ قَصْبَاءً شَهَرَتْ
مُسْتَأْعِنَ تَوْبَةً مِنْ اللَّهِ وَكَانَ
اللَّهُ عَلَيْهِ حَكْمٌ كَيْمًا

Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, ni
Mjuzi wa hakika ya mambo ya waja
Wake, ni Mwenye hekima katika
sheria Zake Alizowawekea.

93. Na mwenye kumfanyia uadui
Muumini akamuua kwa kusudi pasi
na haki, mwisho wake atakaoishia
ni Jahanamu, hali ya kukaa milele
humo, pamoja na kukasirikiwa na
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na
kufukuzwa kwenye rehema Yake,
iwapo Mwenyezi Mungu Atamlipa
kwa kosa lake. Na Mwenyezi
Mungu Amemuandalia adhabu kali
zaidi kwa uhalifu huu mkubwa
aliyofanya. Lakini Mwenyezi
Mungu, Aliyetakasika na kila sifa
ya upungufu, Atawasamehe na
kuwafadhili wenyne Imani kwa
kutowapa malipo ya kukaa milele
ndani ya Jahanamu.
94. Enyi mliomuamini Mwenyezi
Mungu na Mtume Wake na mkafuata
sheria Zake kivitendo, mnapotoka
kwenye ardhi hali ya kupigana
jihadi katika njia ya Mwenyezi
Mungu, kuweni na uangalifu wa
mnayoyafanya na mnayoyaacha.
Na msimkanushie Imani yoyote
ambaye imedhihiri kwake chochote
katika alama za Uislamu na akawa
hakuwapiga vita nyinyi, sababu
pana uwezekano ya kuwa yeye ni
Muumini anayeificha Imani yake.
Msifanye hivyo kwa kutaka starehe
za uhai wa kilimwengu kwani kwa
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka pana

وَمَنْ يَقْتُلُ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ
جَهَنَّمُ خَلِدًا فِيهَا وَغَضِيبٌ لِّلَّهِ عَلَيْهِ
وَلَعْنَةُهُ، وَأَعْذَلَهُ، عَذَابًا عَظِيمًا ﴿١١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَسَّهُمْ فِي
سَيِّئِاتِ اللَّهِ وَقَبَيْتُمُوا وَلَا تَفْلُو إِلَيْنَا مِنَ الْقَرَنِ
إِلَيْكُمْ أَسْلَمْتُمْ سَبَبَ مُؤْمِنًا
تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
فَعِنَّدَ اللَّهِ مَغَافِرٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ
كُنْتُمْ مَنْ قَبْلُ فَرَّتَ اللَّهُ
عَيْنَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ
يَمَّا نَعْمَلُونَ حَسِيرًا ﴿١٢﴾

nyongeza na vipewa vinavyowatosha. Na nyinyi mlikuwa hivyo mwanzo wa Uislamu, mkiificha Imani yenu kwa jamaa zenu washirikina, kisha Mwenyezi Mungu Akawaneemesha na Akawatukuza kwa Imani na kwa nguvu Alizowapa. Basi kuweni kwenye ubainifu na ujuzi katika mambo yenu. Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa matendo yenu yote, ni Mwenye kuyaona mambo yenu ya ndani, na Atawalipa kwayo.

95. Wenye kusalia nyuma wakaacha kuhudhuria jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, isipokuwa wenye nyudhuru kati yao, hawalingani na wenye kupigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu kwa mali yao na nafsi zao. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Amewafadhlilsha wenye kupigana jihadi juu ya wenye kukaa na Ameitukuza daraja yao Peponi kwa kiwango cha juu. Na Mwenyezi Mungu Amewaahidi wote: wenye kupigana jihadi kwa mali yao na kwa nafsi zao na wenye kukaa, miongoni mwa watu wenye nyudhuru, kwa kutoa kwao na kujitolea katika njia ya haki. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amewafadhlilsha wale wenye kupigana jihadi juu ya wenye kukaa kwa kuwapa thawabu nyingi.
96. Thawabu nyingi hizi ni daraja za juu, katika mabustani ya Pepo, zitokazo kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, walizopewa waja Wake maalumu wenye kupigana katika njia Yake,

لَيَسْتَوْيِ الْقَعُدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ عَبْرَ أَوْلَى الْضَّرَبِ
وَالْمُجَهَّذُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَا مَوْلَاهُ وَأَنْفُسُهُمْ
فَضَلَّ اللَّهُ الْمُجَهَّذِينَ يَا مَوْلَاهُ وَأَنْفُسُهُمْ عَلَى
الْقَعُدَيْنَ دَرَجَةً وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَضَلَّ اللَّهُ
الْمُجَهَّذِينَ عَلَى الْقَعُدَيْنَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦﴾

دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ
عَفُورًا إِيجِمًا ﴿٦﴾

na msamaha wa madhambi yao na
rehema kunjufu ambayo ndani yake
wananeemeshwa. Mwenyezi Mungu ni
Mwingi wa msamaha kwa anayetubia
Kwake na kurejea, ni Mwingi wa
rehema kwa wenyewe kumtii, wenyewe
kupigana jihadi katika njia Yake.

97. Hakika wale ambao Malaika
waliwafisha na wao wako katika
hali ya kujidhulumu wenyewe kwa
kukaa katika nchi ya ukafiri na kuacha
kuhama, Malaika watawaambia kwa
njia ya kuwalaumu, «Mlikuwa katika
nini kuhusu mambo ya Dini yenu?»
watasema, «Tulikuwa wanyonge nchini
kwetu, tumelemewa kuweza kuijepushia
dhuluma na maonevu.» Malaika
watawaambia kwa njia ya kuwalaumu,
«Kwani ardhi ya Mwenyezi Mungu
haikuwa kunjufu mkatoka kwenye ardhi
yenu mkaenda ardhi nyingine ambapo
mtaaminika na Dini yenu?» Basi hao
makao yao ni Moto. Na haya ni makao
mabaya ya mtu kuishilia.
98. Wataepushwa na mwisho huo
wakongwe wanaume na wanawake
na watoto ambao hawawezi
kujiondolea udhalimu na uonevu na
hawajui njia yoyote ya kuwaokoa
wao na mateso.
99. Wanyonge hawa ndio wanaotarajiwa
kupata msamaha kutoka kwa Mwenyezi
Mungu Aliyetukuka, kwa kuwa Yeye
Anaujua uhakika wa mambo yao.
Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa
msamaha, Anawasamehe makosa yao
na Anawafinikia na kuwasitiria.

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَالِبِيْنَ أَنْفُسِهِنَّ
قَالُوا إِنَّمَا كُسْرَتْ قَلْبًا كَمَا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
قَالُوا أَلَّا تَرَكَنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَهُمْ بِإِرْجَاعٍ وَافِهَا
فَأُولَئِكَ مَوْهُومُ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٩﴾

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوَلَدِينَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ
سِيَّلَا ﴿٢٠﴾

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْقُوْعَنَهُمْ
وَكَانَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ غَفُورًا ﴿٢١﴾

100. Na yoyote mwenye kutoka kwenye ardhi ya ushirikina kwenda kwenye ardhi ya Uislamu kwa ajili ya kukimbia na dini Yake, akitaraji fadhila za Mola wake na akikusudia kuinusuru dini Yake, atapata katika ardhi mahali pa kuelekea ambapo ataneemeka, pawe ni sababu ya ye ye kupata nguvu na maadui zake kuwa wanyonge, pamoja na kupata ukunjufu wa riziki na maisha. Na yoyote mwenye kutoka nyumbani kwake kwa lengo la kuinusuru dini ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye na kulitkuza neno la Mwenyezi Mungu kisha akapatikana na kifo kabla ya kufikia lengo lake, basi malipo ya kitendo chake yameshathibiti kwa Mwenyezi Mungu, kwa fadhila Zake na wema Wake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha, ni Mwingi wa huruma kwa waja Wake.

101. Na mnaposafiri, enyi Waumini, kwenye ardhi ya Mwenyezi Mungu, hamuna makosa wala dhambi kukupunguza Swala, mkiogopa kufanyiwa uadui na makafiri mkiwa kwenye Swala. Safari nyinygi za Waislamu, katika mwanzo wa Uislamu, zilikuwa za kutisha. Na kupunguza Swala ni ruhusa iliyotolewa kwenye safari, katika hali ya amani au vitisho. Hakika makafiri ni wenye kudhahirisha uadui wao kwenu, basi jihadharini nao.

* وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ
مُرَاغِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ
مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يَرِدْ كَمَّ امْوَاتُ فَقَدْ
وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾

وَإِذَا ضَرَبَتِي فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ حِجَاجٌ أَنْ
تَقْصُرُ وَأَنْ تَأْمِنَ الصَّلَاةَ إِنْ خَفْتُمْ أَنْ يَقْتَنِمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِنَّ الْكَفَرِيْنَ كَالْوَالِكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينًا ﴿١٦﴾

- 102.** Na ukiwa, ewe Nabii, kwenye kiwanja cha vita na ukataka kuswalisha, basi kundi moja lisimame nawe ili kuswali, huku wakiwa wameshika silaha zao. Watu wa kundi hili wakiwa kwenye sijda, basi lije kundi lingine liwe nyuma yenu likiwa limeelekeaa upande wa adui wenu. Watu wa kundi la kwanza watimize rakaa ya pili na kutoa salamu. Kisha watu wa kundi lingine, ambalo bado halijaanza kuswali, waje kukufuata katika rakaa yao ya kwanza, kisha wamalize wenyewe rakaa yao ya pili. Na wajihadhari na adui wao na washike silaha zao. Kwani wenyewe kukanusha dini ya Mwenyezi Mungu wanatamani mughafilike na silaha zenu na vyombo vyenu wapate kuwashambulia kwa mara moja na kuwaua. Na hamuna makosa, kukiwa na mvua yenye kuwasumbua au mkawa wagonjwa, kuaacha silaha zenu pamoja na kuwa na hadhari. Hakika Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Amewaandalia wenyewe kuikanusha dini Yake adhabu ya kuwatweza na kuwadhalilisha.
- 103.** Mtakapomaliza Swala, endeleeni kumtaja Mwenyezi Mungu katika hali zenu zote. Na hali ya kicho iondokapo, itekelezeni Swala kikamilifu, wala msiifanyie dharau, kwani Swala ni faradhi katika nyakati zijulikanazo katika Sheria.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقْمَتْ لَهُمُ الْأَصْلَوَةَ
فَلْتَسْتَعِمْ طَالِيفَةً مِّنْهُمْ مَعَكَ وَلَيَأْخُذُوا
أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَإِنَّكُمْ وَأُولَئِنَّ
وَرَأَيْكُمْ وَلَتَأْتِ طَالِيفَةً أُخْرَى لَمْ يُصْلَوْ
فَلْيُصْلُوْا مَعَكَ وَلَيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ
وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الظَّرِيرَ كَفَرُوا
لَوْ تَغْفِلُونَ عَنِ اسْلِحَتِهِمْ وَأَمْتَعْتُكُمْ
فِيمَيْلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَجَدَةً وَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ كُلُّ أَذَى مِنْ مَطَرٍ
أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا اسْلِحَتَكُمْ
وَحْدُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ لِكَافِرِنَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٦﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الْأَصْلَوَةَ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ قَيْمَاتًا
وَقُوَّدًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ فَإِذَا
أَطْمَانْتُمْ فَأَقِمُوا الْأَصْلَوَةَ إِنَّ الْأَصْلَوَةَ
كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كَتَبَهُمْ وَقُوَّتَهُمْ

- 104.** Wala msiwe walegevu katika kuwatafuta maadui wenu na kupigana nao. Mkiwa mnahisi uchungu wa vita na matokeo yake, basi maadui wenu pia wanahisi uchungu wake zaidi, na pamoja na hivyo, hawakomi kupigana nanyi. Basi nyinyi ni aula kwa hilo kuliko wao, kwa kuwa nyinyi mnatarajia thawabu, nusura na kupewa nguvu, na wao hawatarajji hayo. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa hali zenu zote, ni Mwenye hekima katika maamrisho Yake na uendeshaji mambo Wake.
- 105.** Sisi tumekuteremshia Qur'ani, ewe Muhammad, iliyokusanya haki, ili utoe uamuza baina ya watu wote kwa wahyi ambao Mwenyezi Mungu Amekuletea na Akakufahamisha. Basi usiwe ni mwenye kuwatetea wale wanaozifanyia hiana nafsi zao, kwa kuificha haki, kwa kuwa wamekudhihirishia maneno yaliyo kinyume na ukweli.
- 106.** Na utake msamaha kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka katika hali zako zote. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe kwa wanaotarajia nyongeza za mema Yake na vipewa vya msamaha Wake, ni Mwingi wa huruma kwao.
- 107.** Na usiwatetee wanaozifanyia hiana nafsi zao kwa kumuasi Mwenyezi Mungu. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na sifa za upungufu, Hampendi yule ambaye hiana yake imekuwa kubwa na dhambi zake zimekuwa nyingi.

وَلَا تَهُنُّ وَفِي أَبْيَاعِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا
تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا أَلَمُوكُنْ
وَتَرَحُّبُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ
وَكَمَا أَنَّ اللَّهَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٦﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَخْكُمْ
بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَيْنَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ
لِّلْحَاجَاتِ بَيْنَ خَصِيمَاتِكَ ﴿٧﴾

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٨﴾

وَلَا تُجْدِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَارُونَ أَنفُسَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ حَوَّالًا إِلَيْهِمَا ﴿٩﴾

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يُسْتَخْفُونَ
مِنَ اللَّهِ وَهُوَ عَمَّا يُبَيِّنُ مَا لَا
يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ
بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا

108. Wao wanajificha na watu ili wasipate kuyaona matendo yao mabaya, wala hawajifichi na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka wala hawamuonei haya, ilhali Yeye, Mtukufu wa mambo, Yupo na wao kwa ujuzi Wake, Anawaona wanapopanga, kipindi cha usiku, maneno Asiyoridhika nayo. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ameyazunguka(kwa ujuzi Kwake) maneno yao yote na vitendo vyao vyote, hakuna kitu chochote chenye kufichika Kwake.

109. Haya nyinyi, enyi Waumini, mnatoa hoja za kuwatetea hawa mahaini wa nafsi zao katika huu uhai wa kilimwengu. Basi, ni nani mwenyemuhoji Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa kuwatetea wao Siku ya kufufuliwa na kuhesabiwa? Au ni nani atakayekuwa wakili wao Siku ya Kiyama?

110. Na mwenye kufanya tendo baya au akajidhulumu nafsi yake kwa kufanya mambo yaliyo kinyume na hukumu ya Mwenyezi Mungu na sheria Yake, kisha akarudi kwa Mwenyezi Mungu kwa kujuta kwa aliyoyafanya akitaraji Amsamehe na dhambi zake Amsitirie, basi atamkuta Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha na ni mwingi wa huruma kwake.

111. Na Mwenye kufanya dhambi kwa kusudi, hakika huwa akijidhuru nafsi yake peke yake. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni Mjuzi wa uhakika wa mambo ya waja Wake, ni Mwingi wa hekima katika hukumu Zake Azitowazo kwa waja Wake.

هَأَنْتُمْ هُؤُلَاءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الَّذِي أَنْتُمْ فِيهَا مُجْهَدُوا اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ
يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ يَجِدُ اللَّهَ غَفُورًا رَّحِيمًا

وَمَنْ يَكْسِبْ إِلَّمَا فِي إِنْمَا يَكْسِبُهُ وَعَلَى
نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَا حَكِيمًا

112. Na mwenye kufanya kosa bila kukusudia au akatenda dhambi kwa kusudia kisha akamsingizia, yale aliyoyafanya, mtu asiye na hatia, atakuwa amebeba urongo na dhambi zilizo wazi.
113. Na lau si Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kukuneemesha, ewe Mtume, kukurehemu kwa neema ya unabii na kukuhifadhi, kwa taufiki Yake, kwa wahyi Aliokuletea, wangaliazimia watu, mionganini mwa wale wanaozifanyia hiana nafsi zao, kukupotosha na njia ya haki. Na wao kwa kufanya hivyo, huwa hawampotoshi yoyote isipokuwa nafsi zao. Na hawawezi kukudhuru kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amekuhifadhi, Amekuteremshia Qur’ani na Sunnah yenyeye kuifafanua, na Amekuongoza ukajua elimu ambayo hukuwa ukijua hapo nyuma. Na fadhila za Mwenyezi Mungu Alizokuhusisha nazo ni jambo kubwa.
114. Hakuna manufaa katika mengi ya maneno ya watu ya siri baina yao, isipokuwa yawapo ni mazungumzo yenyeye kuita kwenye kufanya mema ya utoaji sadaka au maneno mazuri au kuleta upatanishi baina ya watu. Na mwenye kuyafanya mambo hayo, kwa kutaka radhi ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, akitarajia thawabu Zake, tutampa thawabu nyingi zilizo kunjufu.

وَمَن يَكْسِي سَبَّ حَطَبَيْهِ أَوْ إِثْمَانَهُ يَرَمِ بِهِ
بَرِيكَافَقْدَ أَحْتَمَلَ بِهِمَا تَأْشِمَيْنَا ﴿١٦﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ رَبِّكَ
طَلَاقِهِ مَنْ هُنَّ أَنْ يُضْلُلُوكَ وَمَا يَضْلُلُونَ
إِلَّا أَنفُسُهُنْ وَمَا يَصْرُونَ نَذَرٌ مِنْ شَيْءٍ
وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَعَلِمَكَ مَا لَرَتَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ
اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١٧﴾

* لَا خَيْرٌ فِي كَثِيرٍ قَنْ تَجْوَنُهُمْ إِلَّا مَنْ
أَمْرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِاضْلَاعٍ
بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ أَنْعَاهَ
مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ تُؤْتَيْهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٨﴾

وَنَّ يُشَاقِقُ أَرْسَوْلَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ
الْهُدَى وَيَتَّبِعُ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ تُؤْلِمُهُ
مَا تَوَلَّ وَنَصِّلُهُ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

١١٥

115. Na mwenye kuenda kinyume na Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye baada ya kubainikiwa na haki na akafuata njia isiyokuwa njia ya Waumini na haki ambayo wako nayo, basi tutamuacha na muelekeo wake, hatutamuongoza kwenye heri na tutamtia ndani ya Moto wa Jahanamu, akiteseka kwa joto lake. Ni mabaya yaliyoje marejeo haya kuwa ndio mwisho wa mtu!

116. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Hasamehe Akishirikishwa na Anasamehe madhambi yaliyo chini ya ushirikina kwa Anayemtaka mionganoni mwa waja Wake. Na mwenye kumfanyia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Aliye Mmoja, Aliye Pekee, mshirika yoyote, mionganoni mwa waja Wake, atakuwa yuko mbali sana na haki.

117. Vile wanavyoviabudu washirikina badala ya Mwenyezi Mungu si chochote isipokuwa ni masanamu yasiyonufaisha wala kudhuru, na hawaabudu isipokuwa Shetani aliyemuasi Mwenyezi Mungu aliyefikia kiasi kikubwa cha kuharibika na kuharibu.

118. Mwenyezi Mungu Alimfukuza kwenye rehema Yake. Na Shetani Akasema, «Nitalichukua fungu maalumu la waja wako niwapoteze kimaneno na kivitendo.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَغْفِرُ
مَادُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكَ بِاللَّهِ
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

١١٦

إِنَّ يَدْعُونَ مَنْ دُونَهُ إِلَّا إِنَّهَا إِنَّهَا
يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا

١١٧

لَعْنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَخْذِنَ مَنْ
عَبَدَ لَكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا

١١٨

119. «Na nitawaepusha na haki wenye kunifuata, nitawaahidi kwa urongo mambo wanayoyatamani, nitawaita wayakate na kuyapasua masikio ya wanyama-hoa kwa kuwapambia walifanye jambo hili la ubatili na nitawalingania wageuze umbo la Mwenyezi Mungu Alilowaumbia nalo katika tabia za kimaumbile na hali ya viumbe vile walivyo.» Na mwenye kukubali mwito wa Shetani na kumfanya yeye ndiye muokozi wake badala ya Mwenyezi Mungu, ameangamia maangamivu yaliyo wazi.

120. Shetani anawaahidi wafuasi wake ahadi za urongo na anawavutia kwa matamanio ya urongo yenye udanganyifu; ahadi zake kwao hazikuwa isipokuwa ni udanganyifu usio na ukweli wala dalili.

121. Hao marejeo yao ni Jahanamu; na hawatapata mapenyo wala mahali pa kukimbilia ili kuepukana nayo.

122. Na wale waliokuwa wakweli katika kumuamini kwao Mwenyezi Mungu, Aliyetukua, na wakafuananisha Imani yao na matendo mema, basi Mwenyezi Mungu Atawaingiza, kwa ukarimu Wake, ndani ya mabustani ya Pepo ambayo chini ya majumba yake ya fahari na miti yake inapita mito, hali ya kukaa milele humo. Hiyo ni ahadi inayotoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ambaye Haendi kinyume na ahadi Yake. Na hapana yoyote aliye mkweli

وَلَا يُضْلِلُهُمْ وَلَا مُنْتَهِيَّهُمْ وَلَا مُرْبَّعُهُمْ
فَإِنَّهُ كُلُّ عَذَابٍ أَلَّا نَعْلَمُ
وَلَا مُرْبَّعُهُمْ فَإِنَّهُ عَزَّلَ خَلْقَ اللَّهِ
وَمَنْ يَتَّخِذُ الشَّيْطَانَ رَبِّاً مِّنْ دُوبِنٍ
اللَّهُ فَقَدْ خَسِرَ حُسْرَانًا أَمْبِينَا ﴿١٦﴾

يَعْدُهُمْ وَيُمْتَهِّنُهُمْ وَمَا يَعْدُهُمْ
الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٧﴾

أُولَئِكَ مَا ذَرَّهُمْ جَهَنَّمُ
وَلَا يَحِدُّونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ إِذَا مَأْتُوا عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَحْرِي مِنْ قَبْرِهَا
الْأَنْهَارُ خَلِيلِنَّ فِيهَا أَبْدَأَ وَعْدَ اللَّهِ
حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٩﴾

zaidi, katika neno lake na ahadi yake, kuliko Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.

123. Fadhila hizi kubwa hazipatikani kwa matamano mnayoyatamani, enyi Waislamu, wala kwa matamano ya Mayahudi na Wanawasa waliopewa Kitabu. Hakika zinapatikana kwa kumuamini Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kikweli na kuyafanya vizuri matendo ya kumridhisha. Na yoyote mwenye kufanya tendo baya, atalipwa kwalo, na hatompata, asiyekuwa Mwenyezi Mungu, mtegemewa mwenye kusimamia mambo yake wala msaidizi mwenye kumnusuru na kumuepushia adhabu mbaya.

124. Na mwenye kufanya matendo mema, awe ni mwanamume au mwanamke, hali ya kuwa anamuamini Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na haki Aliyoiteremsha, basi hao Mwenyezi Mungu Atawaingiza Peponi, nyumba ya starahya ya daima, na hawatopunguziwa chochote katika thawabu za matendo yao, hata kama ni kadiri ya kitone kilichoko kwenye koko ya tende.

125. Hakuna yoyote aliye mwema wa dini kuliko yule aliyejisalimisha kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake, kwa moyo wake na viungo vyake vyote, hali ya kuwa ni mwema wa maneno na vitendo, mwenye kufuata amri ya Mola wake, akawa amefuata mila ya Ibrâhîm na Sheria

لَيْسَ بِأَمَانَةٍ كُمْ وَلَا أَمَانَةٍ أَهْلَ الْكِتَابِ
مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا كُمْ حَرَّبَهُ وَلَا يَحْدُثُهُ وَمَنْ
دُوْبِنَ اللَّهُ وَلِيَكَ وَلَا نَصِيرًا

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ
ذَكَرٍ أَوْ أُنْشَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ تَقْرِيرًا

وَمَنْ أَحْسَنْ دِينًا مَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ إِلَيْهِ
وَهُوَ مُحْسِنٌ وَأَتَى مَلَةً إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَلَخَدَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ حَلِيلًا

aliyoileta na amejiepusha na itikadi mbaya na sheria zilizo batili. Na Mwenyezi Mungu Alimteua Ibrāhīm, rehema na amani zimshukiye, na Akamfanya ni msafiwa Wake mionganoni mwa viumbe Wake. Katika aya hii pana kuthibitisha sifa ya al-khullah (ubui) kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, nao ni daraja ya juu kabisa ya mapenzi na uteuzi.

126. Ni vya Mwenyezi Mungu viumbe vyote vilivyoko ulimwenguni. Hivyo ni milki Yake, Aliyetukuka, Peke Yake. Na Mwenyezi Mungu Amekizunguka kila kitu, hakuna kitu chochote, katika mambo ya waja Wake, chenyeh kufichika Kwake.

127. Watu wanakutaka, ewe Nabii, uwaelezee mambo yaliyowatatiza kuyafahamu yanayowahusu wanawake na hukumu zao. Sema, «Mwenyezi Mungu Anawafafanulia kuhusu mambo yao na yale mnayosomewa ndani ya Qur’ani kuhusu mayatima wa kike ambao hamuwapi mafungu yao waliyoandikiwa na Mwenyezi Mungu ya mahari, mirathi na haki nyiginezo, na mkawa mnapenda kuwaoa au hamuna hamu ya kuwaoa. Na pia Mwenyezi Mungu Anawafafanulia kuhusu mambo ya madhaifu mionganoni mwa watoto na ulazima wa kuwasimamia mayatima kwa uadilifu na kuacha kuwafanyia maonevu kwa kuwanyima haki zao. Na wema wowote mnaoufanya,

وَلِهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٧﴾

وَسَتَقْتُلُنَّكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ
يُقْتَلُكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُنَزَّلُ عَلَيْكُمْ فِي
الْكِتَابِ فِي يَسْمَى النِّسَاءَ الَّتِي
لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَرَعَوْنَ أَنَّ
تَكُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفَيْنَ مِنَ الْوَلَدَنَ وَأَنَّ
تَقُومُ الْيَتَمَّى بِالْقُسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ
خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٨﴾

Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
Anaujua, hakuna kinachofichika
Kwake kuhuso huo na mwengineo.

128. Na mwanamke akijua kuwa mumewe ana majivuno na madharau na hashughuliki naye, si makosa kwa wao wawili kusikilizana kwa namana ya kuwaridhisha wao wawili kuhusu kugawa siku na matumizi. Kwani masikilizano ni bora zaidi na ni afadhali zaidi. Na nafsi zimeumbwa zikiwa na tabia ya pupa na ubahili, kama kwamba ubahili upo mbele ya hizo nafsi, hauepukani nazo. Na mkiamiliana na wake wenu vizuri na mkamcha Mwenyezi Mungu juu yao, basi Mwenyezi Mungu ni Mjuzi sana wa mnayoyafanya, katika hayo na mengineyo, hakuna kinachofichika Kwake, na Atawalipa kwa hayo.

129. Na hamtaweza, enyi wanaume, kuhakikisha uadilifu kamili wa mapenzi na muelekeo wa moyo kati ya wanawake, namna mtakavyofanya bidii juu ya hilo. Basi msimpe mgongo, yule msiokuwa na haja naye, kabisa-kabisa mkamuacha akawa ni kama mwanamke ambaye hana mume wala hakutalikiwa, mkaja mkapata madhambi. Na mkizitengeneza amali zenu mkafanya uadilifu katika ugawaji wenu baina ya wake zenu na mkamchunga Mwenyezi Mungu mkamuogopa juu yao, basi Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwingi wa huruma kwao.

وَإِنْ أَمْرَأً حَافَتَ مِنْ بَعْلِهَا نُشُرًا أَوْ
إِغْرِيَصًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحُوا
بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالْأَصْلُحُ خَيْرٌ
وَأَخْضَرَتِ الْأَنْفُسُ الشَّجَرُ وَإِنْ تُحْسِنُوا
وَتَسْتَقُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَصْنَعُونَ
خَيْرًا

وَإِنْ تَسْتَطِعُوا نَمَدُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ
حَرَصْتُمْ فَلَا تَمْلِأُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَدْرُوهَا
كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوهَا وَتَنْقُوا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا حِيمًا

130. Na ukitokea utengano baina ya mwanamumme na mkewe, Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, atamtosheleza kila mmoja kati yao kwa fadhila Zake na ukunjufu wa neema Zake. Kwani Yeye, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu na Aliyetukuka, ni Mkunjufu wa fadhila na neema, ni Mwingi wa hekima katika hukumu Zake Anazozipitisha kwa waja Wake.
131. Ni milki ya Mwenyezi Mungu vilivyoko kwenye mbingu na vilivyoko kwenye ardhi na vilivyoko baina ya hivyo viwili. Na tuliawusia wale waliopewa Vitabu kabla yenu, miongoni mwa Mayahudi na Wanaswara, na tukawausia nyinyi pia, enyi ummah wa Muhammad, mumche Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na msimame kutekeleza amri Zake na kuepuka makatazo Yake, na tukawaelezea kwamba nyinyi mkiukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na sheria Zake, basi Mwenyezi Mungu Hawahitajji nyinyi, kwa kuwa vyote vilivyoko kwenye mbingu na vilivyoko kwenye ardhi ni Vyake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kujitosha kutowahitjia viumbe Wake, ni Mwingi wa kuhimidiwa katika sifa Zake na vitendo Vyake.
132. Ni milki ya Mwenyezi Mungu viumbe vilivyoko katika ulimwengu huu. Na inatosha kuwa Yeye, Aliyetakasika na kila sifa pungufu, ni Msimamizi na Mtunzi wa mambo ya viumbe Vyake.

وَإِن يَتَفَرَّقُ عَيْنُ اللَّهِ مُعَلِّمٌ سَعْيَهُ
وَكَانَ اللَّهُ وَإِسْعَادُهُ كَيْمًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَلَقَدْ وَصَّنَّا لِلَّهِ مَنْ أَنْوَاهُ الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَإِيمَانُكُمْ أَنَّ أَنْقَوْهُ اللَّهُ وَإِنْ
تَكُنُوا فِي أَنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى
بِاللَّهِ وَكِيلًا

إِنَّ يَشَاءُ يُذْهِبُكُمْ إِلَيْهَا النَّاسُ وَيَأْتِيَكُمْ
بِالْخَيْرِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنَّ اللَّهِ ثَوَابُ
الْدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
بَصِيرًا ﴿١٤﴾

133. Akitaka Mwenyezi Mungu
 Atawaangamiza, enyi watu, na awalete watu wengine wasiokuwa nyinyi. Na Mwenyezi Mungu kwa hili ni Muweza.
134. Mwenye kuwa na hamu mionganini mwenu, enyi watu, ya kupata malipo ya duniani na akaipa mgongo Akhera, basi mbele ya Mwenyezi Mungu kuna malipo ya dunia na Akhera. Basi na atake kutoka kwa Mwenyezi Mungu , Peke Yake, wema wa dunia na Akhera, kwani Yeye Ndiye Anayevimiliki hivyo viwili. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasikia maneno ya waja Wake, ni Mwenye kuziona nia zao na vitendo vyao, na Atawalipa kwa hayo.
135. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo, kuweni ni wasimamizi wa uadilifu, wenyekutekeleza ushahidi kwa ajili ya Mwenyezi Mungu, hata kama ni kinyume na maslahi ya nafsi zenu au baba zenu au mama zenu au jamaa zenu, namna atakavyokuwa yule mwenye kutolewa ushahidi awe ni tajiri au masikini, kwani Mwenyezi Mungu ni bora kwa wao wawili kuliko nyinyi, na ni Mjuzi zaidi wa mambo ambayo yana maslahi kwao. matamanio na mapendeleo yasiwapelekee nyinyi kuacha uadilifu. Na mkiupotoa ushahidi, kwa ndimi zenu, mkautoa kwa namna isiyokuwa ya kweli, au mkaupuuza kwa kuacha kuutekeleza au kwa

* يَأْتِيهَا الَّذِينَ أَمْوَالُهُنَّا قَوْمٌ بِالْقُسْطِ
 شُهَدَاءُ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنفُسِهِمْ أَوْ لِوَالِدَيْهِنَ
 وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ عَيْنًا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ
 أَوْلَى بِهِمْ فَلَا تَتَبَيَّنُ الْهُوَى أَنْ تَعْدِلُوا
 وَلَنْ تَلْوَنُ أَوْ تُعْرِضُ وَاقِفَاتِ اللَّهِ كَانَ يَسَّا
 تَعْمَلُونَ حَيْرًا ﴿١٥﴾

kuuficha. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa matendo yenu ya ndani na Atawalipa kwayo.

136. Enyi mliamuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo, endeleeni kwenye msimamo mlionao wa kumuamini Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Imani thabiti, kumuamini Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na kuwatii wao wawili, kuiamini Qur'ani Aliyoiteremsha kwake na kuviamini vitabu vyote Alivyoviteremsha Mwenyezi Mungu kwa Mitume. Na mwenye kumkanusha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Malaika Wake waliotukuzwa, vitabu Vyake Alivyoviteremsha ili kuwaongoza viumbe Wake, Mitume Wake Aliowachagua kufikisha ujumbe Wake na Siku ya Mwisho ambayo watu katika siku hiyo watafufuka baada ya kufa ili waorodheshwe na wahesabiwe, atakuwa ametoka kwenye Dini na atakuwa yuko mbali sana na njia ya haki.

137. Hakika wale walioingia kwenye Imani, kisha wakarudi kwenye ukafiri, kisha wakarejea kwenye Imani, kisha wakarudi tena kwenye ukafiri, kisha wakavama na kuendelea kwenye ukafiri, Mwenyezi Mungu Hatakuwa ni Mwenye kuwasamehe wala kuwaonesha njia ya uongofu ambayo kwayo wataokoka na mwisho mbaya.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ مُؤْلِفُو الْكِتَابِ وَرَسُولُهُ
وَالْكِتَابُ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ
وَالْكِتَابُ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَكُفُرُ بِاللَّهِ وَمَلَكِهِ وَكُتُبِهِ وَرَسُولِهِ
وَالْيَوْمَ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ كُفَّرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ
كُفَّرُوا ثُمَّ آزَادُوا ثُمَّ كَفَرُوا لَمْ يَكُنْ اللَّهُ لِغَرْبَةٍ
لَهُمْ وَلَا لِيَهُمْ يَنْهَا سَيِّلًا

بَشِّرُ الْمُتَّقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكُفَّارِ إِلَيْهِنَّ أَوْلَى مَنْ
دُونَ الْمُؤْمِنِينَ إِنَّمَا يَتَّبِعُونَ عَنْهُمُ الْعَرَزَةَ
فَإِنَّ الْعَرَزَةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٨﴾

138. Wape bishara, ewe Mtume, wanafiki - nao ni wale wanaodhahirisha Imani na kuficha ukafiri- kuwa wao watakuwa na adhabu yenyé kuumiza.
139. Ambao wanawategemea makafiri na kuwafanya ni wasaidizi wao, na wanaacha kuwapenda Waumini na kuwategemea, wala hawana haja ya mapenzi yao. Kwani wanatafuta, kwa hilo kuokolewa na kupata hifadhi kwa makafiri? Hili wao hawalimiliki. Kwani uokozi, enzi na nguvu, vyote ni vya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake.
140. Mola wenu Amewateremshia, enyi Waumini, katika Kitabu Chake kwamba mksikia aya za Mwenyezi Mungu zinakanushwa na zinafanyiwa shere, basi msikae pamoja na wakanushaji hao wanaofanya shere, isipokuwa wakiingia kwenye mazungumzo yasiokuwa mazungumzo ya kukanusha na kuzifanya shere aya za Mwenyezi Mungu. Nyinyi mkikaa nao, na wao wako katika hali hiyo, mtakuwa ni kama wao, kwa kuwa nyinyi mmeridhika na ukafiri wao na uchezaji shere wao. Na mwenye kuridhika na maasia ni kama mwenye kuyafanya. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni Mwenye Atawakusanya wanafiki na makafiri wote ndani ya Moto wa Jahanamu ambapo humo watakumbana na ukali wa adhabu.

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنِّي أَذِسْمِعُ
إِنَّكُمْ إِنَّمَا تُكَفِّرُ بِهَا وَيُؤْتَهُنَّ أَهْلَهَا فَلَا تَتَعَدُّوا
مَعَهُمْ حَتَّى يَحُجُّوْضُوا فِي حَدِيثِ عَيْرَةٍ إِنَّكُمْ إِذَا
مَشَّلُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ
وَالْكُفَّارِ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٩﴾

141. Wanafiki ndio wale wanaongojea yatakayowashukia nyinyi, enyi Waumini, ya misukosuko na vita. Iwapo Mwenyezi Mungu Amewaneemesha kwa fadhilala Zake, Akawanusuru juu ya adui yenu na mkapata ngawira, wao wanasema, «Kwani hatukuwa na nyinyi tukiwasaidia?» Na iwapo wakanushaji wa Dini hii wamepata sehemu ya ushindi na ngawira, wao wanasema kuwaambia, «Kwani hatukuwasaidia nyinyi kwa kile tulichowapatia na kuwashami na Waumini?» Basi Mwenyezi Mungu Ataamua baina yao na nyinyi Siku ya Kiyama. Na Mwenyezi Mungu Hatawapa makafiri njia ya kuwashinda waja Wake wema. Basi mwisho mwema ni wa wacha-Mungu, duniani na Akhera.

142. Hakika mbinu ya wanafiki hawa ni kumhadaa Mwenyezi Mungu kwa Imani wanaojionyesha nayo na ukafiri wanaouficha, kwa kudhani kuwa mbinu yao itafichamana kwa Mwenyezi Mungu, na hali ni kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Anayewahadaa na ni Mwenye kuwalipa malipo yanayofanana na vitendo vyao. Wanafiki hawa wanaposimama kutekeleza Swala, wanasimama kufanya hivyo kwa uvivu, wanakusudia, kwa kuswali kwao, kuonekena na kusikika. Na wao hawamtaji Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, isipokuwa kumtaja kwa uchache.

الَّذِينَ يَرَوْصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ كَانَ لَكُمْ
فَتَحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ
كَانَ لِلْكَافِرِينَ تَصْبِيبٌ قَالُوا أَلَمْ
تَسْتَخْرُجُ عَلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ كُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
فَإِنَّ اللَّهَ يَخْرُجُكُمْ بَيْنَ كُمْ بِوْقَ الْقِيَمَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ
الَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سِيلًا

إِنَّ الْمُنْتَقِيقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ
حَلِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى
يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذَكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا

143. Hali ya hawa wanafiki ni kutokuwa na msimamo, kuchangayikiwa na kubabaika, hawathibiti kwenye hali moja, hawako pamoja na Waumini wala hawako pamoja na makafiri. Na yoyote ambaye Mwenyezi Mungu Ameupotoa moyo wake usimuamini na usishikamane na uongofu Wake, huyo hutampatia njia ya kufikia uongofu na yakini.
144. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na mkaufuta sheria Yake! Msiwapende na kuwategemea wenyewe kukanusha Dini ya Mwenyezi Mungu na mkaacha kuwapenda kuwategemea Waumini na kuwapenda. Je, mnataka kwa kuwapenda maadui wenu kumpa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, hoja iliyo wazi kuwa nyinyi si wakweli katika Imani yenu?
145. Hakika wanafiki watakuwa kwenye mahandaki ya chini kwa chini ya Moto Siku ya Kiyama. Na hutawapatia wao, ewe Mtume, yoyote wa kuwaokoa atakayewakinga wao wasifkie mwisho huu mbaya.
146. Isipokuwa wale ambao walirejea kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wakatubia Kwake, wakazirekebisha hali zao zilizoharibika za ndani na za nje, wakawategemea waja Wake Waumini, wakashikamana na dini ya Mwenyezi Mungu na wakamtakasia Yeye, Aliyetakasika kutokana na kila sifa ya upungufu. Hao ni pamoja na Waumini duniani na Akhera; na Mwenyezi Mungu Atawapa Waumini malipo kubwa.

مُدَبِّدِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ وَلَا إِلَهَ
هُلَوْلَاءُ وَمَنْ يُصْبِلِ اللَّهُ فَلَمْ يُحَمِّلْهُ سَيِّلًا

يَتَأَلَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَخْدُوا الْكَافِرَينَ
أُولَئِكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يُرِدُوْنَ أَنْ
يَجْعَلُوا اللَّهَ عَلَيْهِ كُمْ سُلْطَنًا مُؤْمِنًا

إِنَّ الْمُتَفَقِّينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْقَلِ مِنَ النَّارِ
وَلَنْ يَجِدُوهُمْ نَصِيرًا

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَعَتَصَمُوا
بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَئِكَ مَعَ
الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتَ اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

147. Mwenyezi Mungu hatawapa adhabu iwapo nyinyi mumefanya amali njema na mumemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Kwani Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, Hana haja na yoyote asiyekuwa Yeye. Yeye Atawaadhibu waja kwa makosa yao. Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwarudishia shukrani⁽¹⁾ waja Wake kwa utiifu wao Kwake, ni Mjuzi wa kila kitu.

148. Hapendi Mwenyezi Mungu kwa yoyote adhihirishe neno ovu. Lakini yaruhusiwa kwa aliyedhulumiwa amtaje aliyemdhulumu kwa uovu alionao, ili akibainishe alichodhulumiwa nacho. Na daima Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasikia mnayoyadhihirisha na ni Mwenye kuyajua mnayoyaficha kati ya hayo.

149. Amehimiza Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwamba watu wasamehe, na Akaweka msingi wa jambo hilo kwa kuwa Muumini, ima aidhihirishe kheri au aifiche. Na vilevile katika kukosewa, ima adhihirishe kuwa amekosewa katika hali ya kutafuta haki yake kwa aliyemkosea au asamehe na apuuze. Na kusamehe ni bora. Kwani mionganoni mwa sifa za Mwenyezi Mungu ni kuwasamehe waja Wake pamoja na uwezo Wake juu yao.

مَا يَقْعُلُ اللَّهُ بِعَدَلِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ
وَإِمْشُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلَيْمًا ﴿١٥٨﴾

* لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهَرُ بِالْأَسْوَعِ مِنْ أَلْقَوْلِ
إِلَّا مَنْ ظَلَمْ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلَيْمًا ﴿١٥٩﴾

إِنْ تُبَدِّلُوا حِلْزَانًا فَمُخْفِهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءِ
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًا قَبِيرًا ﴿١٥٤﴾

(1) Maana ya Shākir ikinasibisha na Mwenyezi Mungu ni «Analipa thawabu nyingi kwa mema machache». Ang. Tafsiri ya Ibn Kathir Sura:2, aya:158.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَيُرِيدُونَ
أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ
بِعَصْبَرْ وَنَكْتَهُ فُرْ بِعَصْبَرْ وَرِيدُورَتْ أَنْ
يَتَجَزَّلُوا بَيْنَ ذَلِكَ سِيلَا^{١٥٣}

150. Hakika wanaomkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Wake, kati ya Mayahudi na Wanaswara, na kutaka kutenganisha baina ya Mwenyezi Mungu na Mitume Wake, kwa kumuamini kwao Mwenyezi Mungu na kuwakanusha Mitume Wake Aliowatuma kwa viumbe Wake, au wautambue ukweli wa baadhi ya Mitume na kuacha kuwatambua wengine na wadai kwamba baadhi yao wamemzulia Mola wao urongo na wanataka kujifanyia njia ya kuelekea kwenye upotofu waliouanzisha na uzushi waliouzua.

151. Hao ndio wenye ukafiri wa hakika usiokuwa na shaka. Na tumewaaandalia makafiri adhabu itakayowadhili na kuwatweza.

152. Na wale walioukubali upweke wa Mwenyezi Mungu na wakautambua unabii wa wajumbe Wake wote na wasimbague yoyote kati yao na wakaifuata kivitendo sheria ya Mwenyezi Mungu, hao Atawapa malipo yao na thawabu zao kwa kumuamini kwao Yeye na Mitume Wake. Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwenyezi huruma kwao.

153. Wanakutaka Mayahudi, ewe Mtume, uwaonyeshe miujiza mfano wa miujiza ya Mûsâ iwe ni ushahidi kwako kuwa ni mkweli, nao ni uwateremshie kurasa zitokazo kwa Mwenyezi Mungu hali ya

أُولَئِكَ هُمُ الْكُفَّارُ حَقًا وَاعْتَدْنَا
لِلْكُفَّارِينَ عَذَابًا مُهِينًا^{١٥٤}

وَالَّذِينَ إِمَّا تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَلَمْ يُفَرِّقُوا
بَيْنَ أَحَدِهِمْ هُمُ اُولَئِكَ سَوقَ
بُوْتِيهِمْ أُجُورَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا لِجِيمَا^{١٥٥}

يَسْتَعْلَكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلَوْا مُوسَى أَكَبَرَ
مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا رَأَنَا اللَّهَ جَهَرَةً فَأَخَذَنَاهُمْ
الصَّرْعَةَ يُظْلِمُهُمْ ثُمَّ أَخْنَدُوا الْعِجْلَ مِنْ

kuwa zimeandikwa, kama vile Mûsâ alivyoleta mbao kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Usione ajabu, ewe Mtume, kwani wakale wao walimtaka Mûsâ, amani imshukie, awaletee makubwa zaidi. Walimtaka Awaonyeshe Mwenyezi Mungu waziwazi, hapo wakateremshiwa moto uliowaua kwa sababu ya kuzidhulumu nafsi zao walipolitaka jambo ambalo si haki yao. Na baada ya Mwenyezi Mungu kuwahuisha, baada ya kufa kwao, na wakaishuhudia miujiza ilio waziwazi, kutoka kwa Mtume Mûsâ, inayopinga katakata ushirikina, waliabudu kigombe badala ya Mwenyezi Mungu. Kisha tuliwasamehe kosa lao la kuabudu ndama kwa sababu ya kutubia kwao na tukampa Mûsâ hoja kubwa zilizotilia nguvu ukweli wa utume wake

154. Na tukaliinua juu ya vichwa vyao jabali la Tûr walipokataa kujilazimisha na ahadi iliyotiliwa mkazo waliyoitoa ya kuwa watazitumia hukumu za Taurati. Na tukawaamrisha waingie lango la Bait al-Maqdis hali ya kusujudu , nao wakaingia wakijikokota kwa matako yao. Na tukawaamrisha wasifanye uadui kwa kuvua siku ya Jumamosi, wakafanya uadui hivyo hivyo na wakavua. Na tukachukua kutoka kwao ahadi ya mkazo, pia waliivunja hivyo hivyo.

بَعْدَ مَا جَاءَنَاهُمُ الْأَيْتَنِتُ فَعَفَوْنَاهُ عَنْ
ذَلِكَ وَإِذَا كُنَّا مُوسَى سُلْطَنًا مُهِبِّا ﴿١٥٤﴾

وَرَفَعْنَاهُ قَوْقَمُ الْطُورَ بِمِيقَاهِهِ وَقُلْنَاهُمْ
أَدْخَلُوا أَلْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَاهُمْ لَا تَعْدُوا
فِي السَّبَّتِ وَأَخْذَنَا مِنْهُمْ مِيشَقًا عَلَيْهِ
﴿١٥٤﴾

155. Tukawalaani kwa sababu ya kuvunja kwao ahadi, kukanusha kwao aya za Mwenyezi Mungu zinazojulisha ukweli wa Mitume Wake, kuua kwao Manabii wa Mwenyezi Mungu kwa maonevu na uadui na kwa kusema kwao, «Nyoyo zetu zimezibwa kwa vifiniko, hatuyafahamu uyasemayo.» Bali Mwenyezi Mungu ameziziba kwa sababu ya ukafiri wao. Kwa hivyo, hawataamini isipokuwa Imani isiyowafaa.

156. Na vile vile tuliwalaani kwa sababu ya ukafiri wao na kumzulia kwao Maryam urongo kwa yale walijomsingizia nayo ya uzinifu na hali yeye yupo mabali na hilo.

157. Na- pia tuliwalaani- kwa sababu ya neno lao, kwa njia ya kukejeli na shere, «Sisi tumemuua Al-Masîh,, Ÿsâ mwana wa Maryam, mjudbe wa Mwenyezi Mungu.» Na wala wao hawakumuua Ÿsâ wala hawakumsulubu, bali walimsulubu mwanamume aliyefanana naye kwa kudhani kwao kuwa yeye ndiye Ÿsâ. Na yoyote aliyedai kwamba walimuua, mionganoni mwa Mayahudi na pia wale waliomsalimisha kwao, mionganoni mwaWanaswara, wote hao wako kwenye shaka na kuchanganyikiwa; hawana ujuzi wowote isipokua ni kufuata dhana tu, na wala hawana yakini ya kuwa walimuua, bali wana shaka nalo hilo na wanalidhania tu.

فِيمَا نَقْضُهُمْ مِّيثَقَهُمْ وَكُفَّرُهُمْ بِعِيَاتِ اللَّهِ
وَقَاتَلُهُمُ الظَّاهِرَاءِ تَعْبِيرَ حَقِيقَةِ وَقَاتَلُهُمْ قُلُوبُهُمْ
غَلَبَ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِكْتَافُهُمْ فَلَا
يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٦﴾

وَيَكْفُرُهُمْ وَقَاتَلُهُمْ عَلَىٰ مَرَىٰمَ بُهْتَنَاعَظِيمًا ﴿١٥٧﴾

وَقَاتَلُهُمْ إِنَّا قَاتَلْنَا الْمُسِيحَ عِيسَىً ابْنَ مَرْيَمَ
رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَاتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ
شُرِّيَّهُ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أَخْلَقُوا فِيهِ لَيَشْكُرُ
قَنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتَّبَاعُ الظَّنِّ
وَمَا قَاتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٨﴾

- 158.** Bali Mwenyezi Mungu Alimpaisha
 ‘Isā kwa mwili wake na roho
 yake akiwa hai na Alimuokoa na
 wale waliokufuru. Na Mwenyezi
 Mungu ni Mshindi katika ufalme
 Wake, ni Mwingi wa hekima
 katika uendeshaji mambo Wake na
 mapitisho Yake.
- 159.** Na kwa hakika hatasalia yoyote, kati
 ya wale waliopewa Kitabu, baada
 ya kuteremka ‘Isā zama za mwisho,
 isipokuwa atamuamini Nabii
 ‘Isā kabla ya kufa kwake, amani
 imshukie, na siku ya Kiyama Nabii
 ‘Isā atakuwa ni shahidi kwamba
 waliomkanusha walikuwa warongo
 na waliomuaamini walikuwa wakweli.
- 160.** Na kwa sababu ya dhuluma ya
 Mayahudi kwa madhambi makubwa
 walioyofanya, Mwenyezi Mungu
 Ali waharamishia vyakula vizuri
 vilivyokuwa halali kwao, na pia
 kwa sababu ya kuzizua nafsi zao na
 kuwazuia wengine wao wasiifuate dini
 ya Mwenyezi Mungu iliyo ya sawa.
- 161.** Na kwa sababu ya kutumia kwao
 riba ambayo walikatazwa wasitumie
 na kujihalalishia kwao mali za watu
 pasi na haki. Na tumewatayarishia
 waliomkanusha Mwenyezi Mungu na
 Mtume Wake adhabu iumizayo huko
 Akhera.
- 162.** Lakini wale waliojikita katika elimu
 katika hukumu za Mwenyezi Mungu
 kati ya Mayahudi na wanaomuaamini
 Mwenyezi Mungu na Mtume Wake,
 wanayaamini yale Aliyoyateremsha

بِلَرَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾

وَإِنْ مَنْ أَهْلَ الْكِتَابَ إِلَّا لَيَوْمَنَّ بِهِ قَبْلَ
 مَوْتِهِ، وَقَوْمٌ أَقْيَسْتُمْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

فَيُظْلَمُونَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمَ مِنَاعَيْهِمْ
 طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَصَدَّهُمْ عَنْ سَبِيلِ
 اللَّهِ كَيْرًا ﴿١٦٠﴾

وَأَخْذُهُمُ الْرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْسَلُهُمْ
 أَفْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلِ وَأَغْتَدَنَ اللَّكَفِيرُونَ
 مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

لَكِنَّ الَّرَّسُحُونَ فِي الْعُلُمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ
 يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزَلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزَلَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ الْرَّكُوعَ

Mwenyezi Mungu kwako, ewe Mtume, nayo ni Qur'ani, na yale Aliyoyateremsha kwa Mitume kabla yako, kama Taurati na Injili, wanatekeleza Swala kwa nyakati zake, wanatoa Zaka za mali zao na wanamuamini Mwenyezi Mungu, kufufuliwa na malipo. Hao Mwenyezi Mungu Atawapa thawabu kubwa, nayo ni Pepo.

163. Hakika sisi tumekuletea wahyi, ewe Mtume, ili ufikishe ujumbe kama tulivyomletea wahyi Nûh na Manabii wengine baada yake. Na tumewapelekea wahyi Ibrâhîm, Ismâ'îl, Ishâq, Ya'qûb na Asbât, nao ni Manabii waliokuwa katika makabila kumi na mbili ya wana wa Isrâîl wanaotokana na kizazi cha Ya'qûb, na pia 'Isâ, Ayyûb, Yûnus, Hârûn na Sulaimân na tukampa Dâwûd Zaburi, nacho ni kitabu na kurasa zilizoandikwa.

164. Na tumewatumiliza Mitume ambao tumekuelezea habari zao katika Qur'ani, kabla ya aya hii, na Mitume wengine ambao hatukukuelezea hahabari zao kwa hekima tulioikusudia. Na Mwenyezi Mungu Alisema na Mûsâ waziwazi ili kumtukuzza kwa sifa hii. Katika aya hii tukufu kuna uthibitisho wa sifa ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ya kusema kama inavyolingana na utukufu Wake, na kwamba Yeye Mwenyezi Mungu Alisema na Nabii Wake Mûsâ, amani imshukie, kikwelii bila ya mtu wa kati (baina yao).

وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَوْلَئِكَ
سَنُؤْتِهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٧﴾

* إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى رُوحِ
وَالنَّبِيِّنَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطَ وَعِيسَى وَأَبْرَوْبَ وَيُوسُفَ
وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَعَائِدَةَ دَوْرَوْرَا ﴿١٧﴾

وَسُلَّا لَهُ قَصْصَهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلِ
وَسُلَّا لَهُ نَقْصَصَهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَمُ اللَّهِ
مُؤْسَفٌ تَسْكِينِيماً ﴿١٧﴾

- 165.** Nimweatuma wajumbe kwa viumbwe wangu wakatoe habari njema ya malipo yangu mema na waonye juu ya adhabu yangu, ili wanadamu wasiwe na hoja watakayoifanya ni kisingizio cha udhuru baada ya kutumiliza Mitume. Na daima Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika mamlaka Yake, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji mambo Wake.
- 166.** Iwapo Mayahudi na wengineo watakuwanusha, ewe Mtume, hakika Mwenyezi Mungu Anashuhudia kuwa wewe ni Mtume Wake Aliyemteremshia Qur’ani tukufu; Ameiteremsha kwa ujuzi Wake. Na vilevile Malaika wanashuhudia ukweli wa wahyi uliyoletewa. Na ushahidi wa Mwenyezi Mungu Peke Yake unatosha.
- 167.** Hakika wale walioupinga unabii wako na wakawazuia watu kuufuata Uislamu, wamekuwa mbali kabisa na njia ya haki.
- 168.** Hakika wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakadhulumu kwa kuendelea kwao na ukafiri, Mwenyezi Mungu Hatakuwa ni Mwenye kuwasamehe madhambi yao wala kuwaongoza njia ya kuwaokoa.
- 169.** Isipokuwa njia ya moto wa Jahanamu, hali ya kuwa wao ni wenye kukaa humo milele. Na hilo kwa Mwenyezi Mungu ni jepesi; hivyo basi, hakuna chenye kumshinda.

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِّرِينَ إِلَّا يُكَوِّنُ
لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةً بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٧٥﴾

لَكِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكُوكَتْ
وَالْمَلَائِكَةُ يَعْلَمُونَ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
شَهِيدًا ﴿١٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ قَدْ ضَلَّوْا أَضَلَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٧٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنْ اللَّهُ
لِيَعْفُرَ لَهُمْ وَلَا لَيَهْدِي هُمْ طِيقًا ﴿١٧٨﴾

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَلَقَهُ اللَّهُ فِيهَا أَبَدًا
وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٧٩﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ يَبَلِّغُكُمْ فَإِذَا مُؤْمِنُو الْخَيْرِ لَأَكُونُمْ وَنَ

تَكَفَّرُو إِنَّ اللَّهَ مَعِ الْمُسَمَّوْتِ وَالْأَرْضَ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةً ﴿١٧٠﴾

170. Enyi watu, amewajia nyinyi Mjumbe wetu, Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na Uislamu, Dini ya haki, kutoka kwa Mola wenu, basi ikubalini na muifuate, kwani kuiyamini ni bora kwenu. Na iwapo mtaendelea na ukafiri wenu, basi Mwenyezi Mungu ni Mkwasi, Hana haja nanyi, na pia Hana haja ya kuamini kwenu, kwa kuwa Yeye ni Mmiliki wa vilivyo mbinguni na ardhini. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno wa maneno yenu na vitendo vyenu, ni Mwingi wa hekima katika uwekaji Sheria Wake na amri Zake. Na iwapo mbingu na ardhi zimemnenyekea Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, katika kuwa na kukadiriwa, kama viumbе vyingine vyote vilivyomnyenyekea, basi ni bora kwenu mumwamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, muiamini Qur'an Aliyomteramshia na muifuate Dini hiyo kisheria hadi ulimwengu wote uwe ni wenyе kumnyenyekea Mwenyezi Mungu kimpango uliokadiriwa na kisheria. Katika aya hii kuna dalili ya kuwa ujumbe wa Nabii wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, unakusanya ulimwengu wote.

171. Enyi watu wa Injili! Msiikiuke itikadi ya haki katika dini yenu, na msiseme kuhusu Mwenyezi Mungu isipokuwa haki. Hivyo basi, msimfanye kuwa Ana mke wala msimfanye kuwa ana mwana; hakika Al-Masih, ‘Isā, mwana wa Maryam, ni mjambe wa Mwenyezi Mungu, Mwenyezi Mungu Amemtummliza kwa haki na Amemuumba kwa neno ambalo Amemtuma nalo Jibrili alipeleke kwa Maryam, nalo ni neno Lake, «Kuwa!» na ikawa. Nalo ni mvivio kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, aliouvivia Jibrili kwa amri ya Mola Wake. Kwa hivyo, aminini kwamba Mwenyezi Mungu ni Mmoja na mjisalimishe Kwake na muwaamini Mitume Wake katika yale waliowaleta kutoka kwa Mwenyezi Mungu na myafuate kivitendo. Wala msimfanye ‘Isā na mamake kuwa ni washirika wa Mwenyezi Mungu. Komeni na matamshi hayo! Itakuwa bora kwenu kuliko hayo mliyonayo. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mola Mmoja, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake. Vilivyoko mbinguni na ardhini ni milki Yake. Basi vipi Atakuwa na mke au mtoto kati ya hivyo? Inatosha kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Msimamizi wa kupanga mambo ya viumbwe Wake na kuendesha maisha yao. Hivyo basi, mtegemeeni, Yeye Peke Yake, kwani Yeye Ndiye Mwenye kuwatoshua.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُبُوْ فِي دِينِكُمْ
وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ إِنَّمَا
الْمَسِيحَ يَعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ
وَكَلِمَتُهُ أَقْتَلُهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ
فَقَاتَمُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا تَقُولُوا شَدَّدَ
أَنْتُهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَحْدَهُ
سُبْحَانَهُ وَأَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ هُوَ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ
وَكَيْلًا ﴿١٧﴾

172. Kabisa hatadinda wala hatakataa Al-Masîh kuwa ni mja wa Mwenyezi Mungu. Vilevile hawatadinda Malaika waliokaribishwa kukubali kuwa wao ni waja wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Na yoyote mwenye kudinda kufuata kikamilifu na kunyenyeka na akafanya kiburi, Basi hao Mwenyezi Mungu Atawafufua Awakusanye Kwake Siku ya Kiyama, Atoe uamuzi baina yao kwa hukumu Yake ya uadilifu na Amlipe kila mmoja kwa kile anachostahili.

173. Ama wale ambao wamemuamini Mwenyezi Mungu, kiitikadi, kimaneno na kivitendo, wakasimama imara kufuata sheria Zake, basi Yeye Atawalipa thawabu za vitendo vyao na Atawaongeza kutokana na fadhila Zake. Na ama waliokataa kumtii Mwenyezi Mungu na wakafanya kiburi kwa kutojidhalilisha Kwake, Atawaadhibu adhabu iumizayo. Hawatampata wa kuwasimamia atakayewaokoa na adhabu Yake, wala wa kuwanusuru ambaye atawanusuru badala ya Mwenyezi Mungu.

174. Enyi watu, kwa hakika imekuja kwenu ushahidi kutoka kwa Mola wenu, nao ni Mtume wetu Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyokuja nayo mionganoni mwa maelezo yaliyo waziwazi na hoja za yakini, kubwa ya hizo

لَن يَسْتَكِفَ الْمُسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْدًا
لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ مُؤْمِنٌ وَمَن
يَسْتَكِفَ عَنْ عِبَادَتِهِ، وَيَسْتَكِفُ
فَسَيَحْشُرُهُ إِلَيْهِ حَمِيعًا

فَإِنَّمَا الَّذِينَ ءاْمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فِي وَقِيمَهُ اجْوَرُهُمْ وَبَزِيدُهُمْ مِنْ
فَضْلِهِ، وَإِنَّمَا الَّذِينَ اسْتَكِفُوا
وَأَسْتَكِفُوا فِي عَذَابٍ بِهِمْ عَذَابًا أَلِيمًا
وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيَ
وَلَا نَصِيرُ إِلَيْكُمْ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَنٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ
وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ فُرَادَ مُّبَشِّرِينَ

ni Qur'ani tukufu, zenyē kutolea ushahidi ukweli wa unabii wake na utume wake wa mwisho; na tumewateremshia Qur'ani ikiwa ni uongofu na ni nuru yenye kufafanua mambo waziwazi.

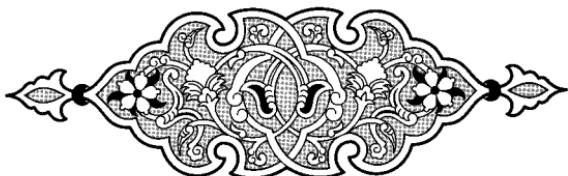
175. Ama wale waliomuamini Mwenyezi Mungu kiitikadi, kimaneno na kivitendo, na wakashikamana na Nuru ambayo waliteremshiwa, Atawaingiza Peponi ikiwa ni rehemaa na fadhila kutoka Kwake na Atawaafikia kufuata njia iliolingana sawa, itakayopelekea kwenye mabustani ya Peponi.

176. Wanakuuliza, ewe Nabii, kuhusu hukumu ya urithi wa kalālah, naye ni aliyekufa akiwa hana mwana wala mzazi. Sema, «Mwenyezi Mungu Anawafafanulia hukumu yake, kwamba yoyote atakayefariki na akawa hana mwana wala mzazi, na akawa ana dada yake wa kwa baba na mama au wa kwa baba tu. Basi dada huyo atapata nusu ya mali yaliyoachwa na aliyefariki. Na iwapo aliyefariki ni huyo dada, na akawa hana mwana wala mzazi, basi kaka yake, wa kwa baba na mama au wa kwa baba, atarithi mali yote. Na iwapo yule aliyefariki, bila ya kuacha mwana wala mzazi, ana dada zake wawili, basi wao watapata theluthi mbili ya mali aliyoaacha. Na watakapokusanyika pamoja

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَاغَبُوْهُ مِنْهُ
فَسَيِّدُ الْجَمْعِ فِي رَحْمَةِ مَنْهُ وَقَضَى
وَهَدَىٰهُمْ إِلَيْهِ صَرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٧١﴾

يَسْتَغْفِرُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُغْفِرُ كُلَّ ذَنبٍ
إِنْ أَنْزَلْتُ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ زَلْخَاتٌ
فَأَهْلَكَ نَصْفَ مَاتَرَكَ وَهُوَ بَرِئٌ مِنْ أَنْ لَمْ يَكُنْ
لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا أَشْتَهَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلُثُرَانِ
مَمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا مُؤْمِنَةً رِجَالًا وَسَاءَهُمْ
فِلَلَّهِ كَرِيمٌ حَطَّ الْأَثْنَيْنِ بِيَمِنِ اللَّهِ لَكُمْ
أَنْ تَضَلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ﴿٧١﴾

kwenye urithi ndugu wa kiume na wa kike wasiokuwa wa kwa mama, basi kila mmoja, katika ndugu wa kiume, atapata mfano wa mafungu mawili ya mwanamke. Mwenyezi Mungu Anawafafanulia namna ya kugawanya urithi na hukumu ya aliyefariki bila ya kuacha mwana wala mzazi, ili msije mkapotea kwenye njia ya haki kuhusu hukumu ya mambo ya uraihi. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzu wa mwisho wa mambo na yaliyo na heri kwa waja Wake.

SURA YA AL-MĀIDAH

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata sheria Zake kivitendo, timizeni ahadi za Mwenyezi Mungu zilizotiliwa mkazo za kuamini Sheria za Dini na kuzifuata, na tekelezeni ahadi mlizopeana nyinyi kwa nyinyi mionganini mwa amana mlizowekeana, biashara na mengineyo kati ya yale yasiyoenda kinyume na Kitabu cha Mwenyezi Mungu na mafundisho ya Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Na hakika Mwenyezi Mungu Amewahalalishia wanyama wa mifugo, nao ni ngamia, ng'ombe na mbuzi na kondoo, isipokuwa yale ambayo Mwenyezi Mungu amewaelezea ya kuwaharamishia mfu, damu na mengineyo; na ya kuwaharamishia kuwinda mkiwa kwenye hali ya ihramu (kwa ibada ya Hija au Umra). Kwa hakika Mwenyezi Mungu Anahukumu Anachokitaka kulingana na hekima Yake na uadilifu Wake.
2. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuta sheria Zake kivitendo, msivuke mipaka ya Mwenyezi Mungu na alama Alizoziwekea hiyo

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْلَى بِالْعُقُودِ لَا حَلَّتْ لَكُمْ
بِهِمْ إِلَّا عَمَّا لَمْ يَأْتُوكُمْ إِلَّا مَاهِيَّةً
الصَّيْدٍ وَإِنْ شَرُّ حُرُومٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يَرِيدُ
①

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَلُّوْ شَعْرَ اللَّهِ
وَلَا أَشْهَرْ أَحْرَامَهُ وَلَا أَهْدَى وَلَا أَقْتَلَيدَ
وَلَا أَقْبِلَنَّ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَتَغَيَّرُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ

mipaka yake. Na msihalalishe vita katika miezi mitukufu, nayo ni Mfungopili, Mfungotatu, Mfungone na Rajabu- na hilo lilikuwa katika mwanzo wa Uislamu-. Na msivunje heshima ya wanyama waliokusudiwa kuchinjwa katika ibada ya Hija, wala msivunje heshima ya vitu walivyovishwa navyo. Kwani walikuwa wakiwalisha kwenye shingo zao miseja ya sufi au ya nyoya, ikiwa ni kitambulisho kwamba mnyama huyo ni wa kuchinjwa katika ibada ya Hija na kwamba mwenye mnyama anaenda Hija. Wala msihalalishe kuwapiga vita wenye kuikusudia Nyumba tukufu, ambao wanazitafuta fadhila za Mwenyezi Mungu zinazowatengezea maisha yao na kumridhisha Mola wao. Na pindi mnapomaliza ibada yenu ya Hija, mnahalalishiwa kuwinda. Na isiwapelekee nyinyi kuwachukia baadhi ya watu kwa kuwa waliwazuia nyinyi kufika Msikiti mtukufu, kama ilivyotokea katika mwaka wa Hudaibiyah, kuacha kuwafanya uadilifu. Na saidianeni kati yenu, enyi Waumini, kufanya wema na kumcha Mwenyezi Mungu wala msisaidiane kwenye mambo ya madhambi, maasia na kuivuka mipaka ya Mwenyezi Mungu. Na jihadharini kuenda kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu, kwani Yeye ni Mkali wa kutesa.

وَرَضُونَا فَإِذَا حَلَّتُمْ فَأَصْطَادُوا وَلَا يَجِدُونَكُمْ
شَنَآنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
أَنْ تَعْتَدُوا وَلَا وَرُوعَةٌ عَلَى الْبَرِّ وَالْتَّهُوَى
وَلَا تَعَاوُنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدُونَ وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١﴾

3. Mwenyezi Mungu Amewaharamishia mfu, naye ni mnyama aliyekufa mwenyewe bila ya kuchinjwa. Na pia Amewaharamishia nyinyi damu inayotiririka inayomwagwa, nyama ya nguruwe, mnyama ambaye wakati wa kuchinjwa ametajiwu jina lisilokuwa la Mwenyezi Mungu, mnyama aliyenyonwa kwa kuzibwa pumzi zake mpaka akafa, mnyama aliyekufa kwa kupigwa gongo au jiwe, mnyama aliyeanguka kutoka mahali pa juu au aliyeanguka kisimani akafa na mnyama aliyekufa kwa kupigwa pembe na mwenzake. Na pia Amewaharamishia mnyama aliyeiliwa na mnyama mwингine kama simba, chuimarara, mbwamwitu na mfano wake. Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na sifa za upungufu, Amewatoa, mionganoni mwa wale Aliowaharamisha, kuanzia wale walionyongeka na waliofuatia, wale mliowahi kuwachinja kabla hawajafa, hao ni halali kwenu. Na Amewaharamishia nyinyi wanyama waliochiniwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu mionganoni mwa vitu vilivyosimamishwa viabudiwe, viwe ni mawe au vinginevyo. Na Amewaharamishia kutaka kujua mambo, mliyoandikiwa na msiyoandikiwa, kwa viapo; navyo ni vipande ambavyo walikuwa wakitaka uamuzi kwavyo wakitaka kufanya jambo kabla hawajalifanya.

حِمَتْ عَلَيْكُمُ الْمِنَّةُ وَاللَّدْمَ وَلَخَرْ لَخَنْزِيرٍ وَمَا أَهَلَّ
لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْحَقَّةُ وَالْمُوْقَدَّهُ وَالْمُرْدَدَهُ
وَالْطَّبِيحَهُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ الْأَمَادَهُ
وَمَادِيَعَ عَلَى الصُّبْرِ وَلَنْ تَسْقِمُوا يَا الْأَرْزَارِ
ذَلِكُمْ فِتْنَهُ يَوْمَ يَسِّيَّ اللَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
دِيَنِهِمْ فَلَا تَخْسُفُهُمْ وَلَا خَسُونَ إِلَيْهِمْ كُلُّ
لَكُمْ دِيَنُكُمْ وَلَا تَمْتَعَ عَلَيْكُمْ بِعَمَّقِي وَرَضِيَتُ
لَكُمُ الْإِسْلَامُ دِيَنَنِي أَضْطُرَّ فِي مَحْمَصَةٍ
غَيْرَ مُتَجَاهِفٍ لِأَشْمَمْ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢﴾

Hayo mliyotajiwa katika aya hii kati ya yaliyoharamishwa, yakifanywa, huwa ni kutoka kwenye amri ya Mwenyezi Mungu na twaa Yake na kwenda kwenye maasia. Sasa imekatika tamaa ya makafiri kwamba nyinyi mtaiacha Dini yenu muende kwenye ushirikina baada ya mimi kuwapa ushindi juu yao. Basi msishaogope wao na mniogope mimi. Leo nimeshawakamilishia dini yenu, Dini ya Uislamu, kwa kuuhakikisha ushindi na kuikamilisha Sheria, nimewatimizia neema zangu kwenu kwa kuwatoa kwenye giza la ujinga na kuwapeleka kwenye mwangaza wa Imani na nimewaridhia kwamba Uislamu ndio Dini, basi shikamaneni nayo wala msiiache. Na yule aliyepatikana na dharura ya njaa ikambidi ale mfu, na akawa hakukusudia kutenda kosa, basi inafaa kwake kumla. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kumsamehe na ni Mwenye huruma naye.

4. Wanakuuliza Maswahaba wako, ewe Nabii, «Ni kipi walichohalalishiwa kukila?» Waambie, «Mumehalalishiwa kula vilivyo vizuri na viwindwa vya wanyama mliowafundisha kati ya wanyama wanaowinda kwa kutumia makucha na meno yao, mionganoni mwa mbwa, chui na kozi na kama hao kati ya wale wanaofundishwa.

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أَحَلَ لَهُمْ قُلْ أَحَلَ لِكُمْ
أَطْبَقْتُ وَمَا عَلِمْتُمْ مِنْ أَجْوَاحِ الْمُكَبِّرِينَ
تَعْلَمُونَهُنَّ مَمَّا عَلِمْتَكُمُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَمَّا
أَسْكَنَنَّكُمْ وَإِذَا رَأَوْا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾

Mnawafundisha kuwatafutia
viwindwa kwa yale Mwenyezi
Mungu Aliyowafundisha. Basi
kuleni wanyama waliowashikia na
mlitaje jina la Mwenyezi Mungu
wakati mnapowatuma kuwawindia.
Na muogopeni Mwenyezi Mungu
katika yale Aliyowaamrisha na yale
Aliyowakataza.» Hakika Mwenyezi
Mungu ni Mwepesi wa kuhesabu.

5. Na mionganoni mwa ukamilifu
wa neema ya Mwenyezi Mungu
kwenu leo hii, enyi Waumini, ni
kwamba Amewahalalishia vilivyo
halali vizuri. Na vichinjwa vya
Mayahudi na Wanaswara, iwapo
watawachinja wanyama wao
kuambatana na sheria yao, ni halali
kwenu ; na vichinjwa vyenu ni
halali kwao. Na Amewahalalishia
nyinyi, enyi Waumini, kuwaoa
wanawake wanaojihifadhi, nao ni
wale walio huru kati ya wanawake
Waumini wanaojizuia na uzinifu.
Vilevile ni halali kuwaoa wanawake
walio huru wanaojiepusha
na uzinifu, mionganoni mwa
Mayahudi na Wanaswara, iwapo
mtawapa mahari yao na mkawa
mumejihifadhi kwa kutofanya
uzinifu na kuweka mahawara na
mkawa mumejiaminisha kuwa
hamutaathirika na dini yao. Na
mwenye kuzikataa sheria za Imani,
basi vitendo vyake vimishaharibika,
na yeze, Siku ya Kiyama, atakuwa ni
mionganoni mwa wenye kupata hasara.

الْيَوْمَ أُحلَّ لِكُلِّ الظَّبَابَتِ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُولُوا
الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُلِّ وَطَعَامٍ كُلُّ حِلٌّ لَهُمْ
وَالْمُحْسَنُونَ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْسَنُونَ
الَّذِينَ أُولُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ مُحْصِنُونَ غَيْرَ مُسَفِّهِينَ وَلَا مُتَخَذِّلِي
أَخْدَانَ وَمَنْ يَكْفُرُ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَيَطَ عَمَلُهُ
وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْحَسِيرِينَ ﴿٥﴾

6. Enyi mliaoamini! Mkitaka kuinuka ili kuswali, hali ya kuwa hamuna udhu, basi osheni nyuso zenu na mikono yenu mpaka kwenye visukusuku (Kisukusuku ni kiungo kilichoko kati ya mkono na nyoka-mkono). Na pakeni maji kwenye vichwa vyenu na muoshe miguu yenu pamoja na macho mawili ya miguu (nayo ni mifupa miwili iliyojitokeza katika makutano ya muundi na nyayo). Na mtakapopatikana na tukiyo la hadathi kubwa ya kuondoa utohara, basi jitahirisheni kwa kuoga kabla ya kuswali. Na mkiwa ni wagonjwa au muko safarini katika hali ya afya, au iwapo mmoja wenu amemaliza haja yake, au amemuingilia mke wake, na mkawa hamkupata maji, basi ipigeni ardhi kwa mikono yenu na mupukuse nyuso zenu na mikono yenu kwayo. Mwenyezi Mungu Hataki kuwadhliki katika jambo la kujitoharisha, ndipo Akawatolea nafasi na kuwahurumia kwa kuwaruhusu kutayamamu (kutumia mchanga) badala ya kutumia maji katika kujitoharisha. Ruhusa ya kutayamamu ilikuwa ni katika kuzikamilisha neema ambazo zinapelekea kumshukuru Mneemeshaji kwa kumtii katika yale Aliyoyamrisha na kuyakataza.
7. Na kumbukeni neema ya Mwenyezi Mungu kwenu katika sheria Yake Aliyowa keea na kumbukeni ahadi Yake Yeye Aliyetukuka, Aliyoichukua kwenu ya kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُتِّلُتُمْ إِلَى الْأَصْلَوَةِ فَاقْتُلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيْكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَآمْسِحُوا بَرْيُهُ وَسُكُونَكُمْ وَأَذْجِلُوكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطْهُرُوهُ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَالَمَرْضَى أَوْ جَاهَاءَ أَحَدًّا مِنْكُمْ مِنَ الْغَایِبِ أَوْ لَمْسُمُ الْأَنْسَاءَ فَلَا تَحْمِدُوا مَاءَ فَتَيَمِّمُوا صَعِيدًا طَيْبًا فَآمْسِحُوا بَرْيُهُ وَأَيْدِيْكُمْ وَأَيْدِيْكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكُنْ يُرِيدُ لِيُطْهِرُكُمْ وَلَيُسْتَمِّ نَعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشَكَّرُونَ ﴿٦﴾

وَذَكِّرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِنْ شَكَّهُ الدُّنْيَا وَأَثْقَكُمْ بِهِ إِذْ قُتِّلُتُمْ سَمِعْتُمْ وَأَطْعَنْتُمْ وَأَتَقْفَوْا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ بِدَاتٍ الْصُّدُورُ ﴿٧﴾

rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kuwasikiliza na kuwatii. Na mcheni Mwenyezi Mungu katika Aliyowaamrisha na Aliyowakataza. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa mnayoyaficha katika nafsi zenu.

8. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,, kuweni wasimamizi wa haki kwa ajili ya kuzitafuta radhi za Mwenyezi Mungu, muwe mashahidi kwa uadilifu. Wala kusiwapelekee nyinyi kuwachukia watu kuacha kufanya uadilifu. Fanyeni uadilifu baina ya maadui na videnzi kwa daraja moja sawasawa. Kufanya uadilifu huko kuko karibu zaidi na kumuogopa Mwenyezi Mungu. Na jihadharini na kufanya udhalimu, hakika Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa mnayoyafanya na Atawalipa kwa hayo.
9. Mwenyezi Mungu Amewapa ahadi, wale ambao wamemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakatenda mema, kwamba Atawasamehe madhambi yao na Atawalipa Pepo kwa hilo. Na Mwenyezi Mungu Haendi kinyume na ahadi Yake.
10. Na wale waliokanusha upweke wa Mwenyezi Mungu unaoijulisha haki iliyo waziwazi na wakazikanusha dalili zake walizokuja nazo Mitume, hao ndio watu wa Motoni watakaosalia humo.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُوْنُوْقَةَ مِنْ رَبِّهِ
شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجِدُونَكُمْ
شَرَعْنَاقْمِ عَلَى الْأَنْتَدِلُوْأَغْدُلُوْأَهْوَقْرُ
لِلشَّقْوَىْ وَأَتَقْوَى اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ حَرِيرٌ
بِمَا قَصَمْلُونَ ﴿٨﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَبُوا بِعِيْتَنَا
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيرِ ﴿١٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ كُرُوا يَعْمَلُ
الَّهُ عَلَيْكُمْ مِّا لَمْ يَبْسُطُوا
إِنَّمَا كُرِيَّهُمْ فَكَفَ أَيْنَدِهُمْ عَنْكُمْ
وَأَنَّ قُوَّاتِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَسْتَكَلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

11. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume wake na mkazifuata sheria Zake kivitendo, yakumbukeni yale Aliyowaneemeshia Mwenyezi Mungu, mionganini mwa neema ya usalama, kutia uoga kwenye nyoyo za maadui zenu waliotaka kuwavamia, Mwenyezi Mungu Akawaepusha na nyinyi na Akaweka kizuizi kati yao na yale waliyyoyataka kwenu. Na mcheni Mwenyezi Mungu, muwe na hadhari naye. Na mtegemeeni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, katika mambo yenu ya kidini na ya kidunia na muwe na hakika ya kupata msaada Wake na uokozi Wake.

12. Na kwa hakika Mwenyezi Mungu Alichukua kwa Wana wa Isrâîl ahadi ya mkazo kwamba wamtakasiye ibada Yeye Peke Yeke. Na Mwenyezi Mungu Alimuamrisha Mûsâ awakee wao viongozi kumi na mbili kulingana na idadi ya koo zao, wachukue kwao ahadi ya mkazo ya kumsikiliza na kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na kukifuata Kitabu Chake. Na Mwenyezi Mungu Aliwaambia Wana wa Isrâîl, «Mimi niko pamoja nanyi kwa hifadhi yangu na nusura yangu. Iwapo mtasimamisha Swala na mtawapa Zaka za faradhi wanaostahiki kupewa na mtawaamini Mitume wangu katika yale wanayoyatolea habari, mtawanusuru na mtatoa katika njia yangu, hakika nitawafutia makosa yenu na nitawaingiza ndani ya

*وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيقَاتَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَعَشَّنَا مِنْهُمْ أُثْرَ عَشَرَ نَقِيبًا
وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي فِي مَعْكُمْ لِيَنْ أَقْمَشُ
الْأَصْلَوَةَ وَعَاتِيَشُمْ أَلْرَكَوَةَ وَآمَنْتُمْ
بِرُوسِيْ وَعَزَّزْتُمُوهُمْ وَأَفْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا
حَسَّانًا لِكَفَرَنَ عَنْكُمْ سِيَّعَاتُكُمْ
وَلَا دُخُلَّتُكُمْ جَنَّاتٍ تَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ فَمَنْ كَفَرَ بِعَدْ ذَلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّيِّلِ ﴿١٨﴾

mabustani ya Peponi ambayo mito inapita chini ya majumba yake ya fahari. Basi mwenye kuikana ahadi hii, kati yenu, hakika amejiepusha na njia ya haki na kuifuata njia ya upotevu.»

13. Kwa sababu ya hawa Mayahudi kuvunja ahadi zao zilizotiliwa mkazo, tuliwafukuza kutoka kwenye rehama yetu na tukazijaalia nyoyo zao kuwa ngumu, hazilainiki kwa Imani, wanayageuzu maneno ya Mwenyezi Mungu ambayo Alimteremshia Mûsâ, nayo ni Taurati, na wakaacha kuitumia sehemu ya yale waliyokumbushwa nayo. Na utaendelea , ewe Mtume, kupata kutoka kwa Mayahudi uhaini na uvunjaji ahadi, kwani wao wako kwenye njia ya mababu zao, isipokuwa wachache mionganoni mwao. Basi samehe kwa mabaya wanayokutendea na usiwe na chuki juu yao. Hakika Mwenyezi Mungu Anampenda anayefanya uzuri wa kusamehe na kutokuwa na chuki kwa aliyemfanya ubaya.(Hivi ndivyo vile watu wapotovu wanapata njia ya kufikia malengo yao mabaya kwa kuyapotoa maneno ya Mwenyezi Mungu na kuyapa maana ambayo siyo yake. Wakishindwa kupotoa na kugeuza maana, wanayaacha yale yasioafikiana na matamanio yao katika sheria ya Mwenyezi Mungu ambayo hawatathibiti juu yake isipokuwa wachache waliyohifadhiwa na Mwenyezi Mungu kati yao).

فِيمَا نَفَقُوهُمْ مِّثْقَلَهُمْ لَعَنَهُمْ وَجَعَلْنَا^{١٧}
فُولَّهُمْ قَسْيَةً يُحَرِّقُونَ الْكَعْكَمَ عَنْ
مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَطَّا مَمَّا ذَكَرُوا
بِهِ وَلَا تَرَأَلْ تَطْلُعُ عَلَىٰ خَائِنَةٍ مِّنْهُمْ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَاغْفِفْ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

14. Na tulichukua ahadi ya mkazo kwa wale waliodai kuwa wao ni wafuasi wa Al-Masīḥ ‘Īsā mwana wa Maryam, na hali wao sio hivyo, kama ile tulioichukua kwa Wana wa Isrā'il, kwamba watamfuata Mtume wao, watamnusuru na watamsaidia, lakini walibadilisha Dini yao na wakaacha kutumia sehemu ya yale waliyokumbushwa nayo, kama walivyofanya Mayahudi. Kwa hivyo tulitia uadui na chuki kati yao mpaka Siku ya Kiyama. Na Mwenyezi Mungu Atawapa habari, Siku ya Hesabu, ya yale ambayo wao walikuwa wakiyafanya, na Atawatesa kwa matendo yao.
15. Enyi watu mliopewa Kitabu , mionganoni mwa Mayahudi na Wanaswara! Amewajia nyinyi mjambe wetu Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kuwafafanulia mengi ambayo mlikuwa mkiyaficha kwa watu katika yale yaliyomo ndani ya Taurati na Injili, na kuacha kuyafafanua yale ambayo busara haitaki yafafanuliwe. Hakika umewajia kutoka kwa Mwenyezi Mungu mwngaza na Kitabu chenye ufanuzi, nacho ni Qur’ani tukufu.
16. Kwa kitabu hiki chenye ufanuzi, Mwenyezi Mungu Anawaongoza wenye kufuata yenyeye kumridhi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, njia za amani na usalama, Anawatoa kutoka kwenye giza la ukafiri

وَمِنَ الظَّالِمِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَى إِنَّا حَذَّرْنَا
مِشَقَهُمْ فَقَسَوْتُمْ حَطَّا مَمَادُكُرْ وَ
بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَعْضُ أَعْلَى يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَسَوْقَ
بِيَتِنَهُمُ اللَّهُ بِسَاسَكَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٣﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ
رَسُولُنَا يَسِيرٌ لِكُمْ كَثِيرًا
مَمَّا كُنْتُمْ تُخْفِونَ مِنَ الْكِتَابِ
وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنْ
اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٤﴾

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنْ أَتَبَعَ رِضْوَانَهُ
سُبْلَ السَّلَامَ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ
الْأُلْمَمَتِ إِلَى الْأُثُرِ بِإِذْنِهِ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صَرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٥﴾

kuwapeleka kwenye mwangaza wa Imani na Anawaafikia wao kufuata dini Yake iliyolingana sawa.

17. Kwa hakika wamekufuru Wanaswara wanaosema kwamba Mwenyezi Mungu ni Al-Masīḥ mwana wa Maryam. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Wanaswara hawa wajinga, «Lau Al-Masīḥ angalikuwa Mungu, kama wanavyodai, angaliweza kuuzuia uamuzi wa Mwenyezi Mungu ukimjia wa kumwangamiza yeye na mama yake na watu wote wa ardhini. Na mama yake ‘Īsā alikufa, hakuweza kumkinga na kifo. Vilevile hawezi kujitetea nafsi yake. Kwani wote wawili ni waja mionganoni mwa waja wa Mwenyezi Mungu, hawawezi kujiepusha na maangamivu. Hii ni dalili kuwa yeye ni mwanadamu kama wanadamu wengine. Na vitu vyote viliwyoko mbinguni na ardhini ni milki ya Mwenyezi Mungu, Anaumba na kupatisha anachotaka na yeye ni muweza wa kila kitu. Hakika ya tawḥīd (kumpwekesha Mwenyezi Mungu) inawajibisha kupwekeka Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa sifa za uola na uungu; hakuna yoyote anayeshirikiana naye, katika viumbwe Wake, kwa hilo. Na mara nyingi sana watu huingia kwenye ushirikina na upotevu kwa kuwatukuza Mitume na watu wema kupita kiasi, kama walivyopita kiasi Wanaswara katika kumtukuza Al-Masīḥ. Ulimwengu wote ni wa Mwenyezi Mungu, na

لَقَدْ كَفَرَ الظَّالِمُونَ قَالُوا إِنَّهُ
هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ
يَعْلَمُ لِمَنْ أَنْزَلَ إِنَّهُ لَآرَادَ أَنْ
يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَأَمَّةً وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بِنَهَا إِلَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

viumbe viko kwenye mkono Wake Peke Yake. Na miujiza na alama kubwa zinazodhihiri, marejeo yake ni Mwenyezi Mungu. Anaumba, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, na Anafanya Anachotaka.

18. Mayahudi na Wanaswara walidai kuwa wao ni wana wa Mwenyezi Mungu na vipenzi vyake. Sema kuwaambia, ewe Mtume, «Basi ni kwa nini Atawaadhibu kwa madhambi yenu.» Lau mlikuwa ni vipenzi Vyake hangaliwaadhibu. Kwani Mwenyezi Mungu Hampendi isipokuwa Anayemtii. Na waambie wao, «Bali nyinyi ni viumbe kama walivyo binadamu wengine, mkifanya wema mtalipwa mema kwa wema wenu, na mkifanya ubaya mtalipwa shari kwa ubaya wenu.» Mwenyezi Mungu Atamsamehe Anayemtaka, na Atamuadhibu Anayemtaka. Yeye Ndiye Anayeumiliki ufalme, Anaupeleka Anavyotaka na Kwake ndio marudio. Na hapo Atatoa uamuzi kwa waja Wake na Atamlipa kila mmoja anachostahiki.
19. Enyi Mayahudi na Wanaswara, amewajia mjumbe wetu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,, ili kuwafunulia haki na uongofu baada ya kipindi kirefu cha wakati baina ya kumtuma yeche na kumtuma ‘Isā mwana wa Maryam, ili msije mkasema, «Hakutujia mjumbe, mwenye kutoa

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ تَخْنُ أَبْنَئُوا اللَّهَ وَأَحْبَبُوهُ فَلَمْ يُعَذِّبْكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ فَمَنْ خَلَقَ بِعَفْرَ لَمْ يَشَأْ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلَلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا يَنْهَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

يَأَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مَنْ أَرْسَلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٍ وَنَذِيرٍ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾

bishara wala mwenye kuonya.»
 Hakika ashawajia kutoka kwa
 Mwenyezi Mungu mjumbe anayempa
 bishara njema mwenye kumuamini
 na anayemuonya mwenye kumuasi.
 Na Mwenyezi Mungu ni Muweza wa
 kila kitu, wa kumtesa mwenye kuasi
 na kumpa thawabu mwenye kutii.

20. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi aliposema Mûsâ, amani imshukie, kuwaambia watu wake, «Enyi Wana wa Isrâîl, Kumbukeni neema ya Mwenyezi Mungu kwenu, pindi Alipochagua Manabii kati yenu, Akawafanya wafalme, mnayatawala mambo yenu baada ya kuwa mumetawaliwa na Fir'aun na watu wake. Na hakika Aliwatunuku nyinyi aina mbalimbali za neema ambazo Hakumtunuku nazo yoyote mionganoni mwa walimwengu wa zama zenu.
21. «Enyi watu wangu, Ingieni kwenye ardhi takatifu, yaani iliyotakaswa, nayo ni Bait al-Maqdis na sehemu zilizo kando-kando yake, ambayo Mwenyezi Mungu Ametoa ahadi muingie na mkaacha kupigana na makafiri waliyo humo wala msirudi nyuma mkaacha kupigana na hao majabari, kwani mkifanya hivyo mtaikosa heri ya duniani na heri ya Akhera.»
22. Walisema, «Ewe Mûsâ, hakika huko kuna watu wakali wenyewe nguvu ambao hatuna uwezo wa kupigana nao. Na sisi hatutaweza kuingia huko na wao wako. Watakapotoka huko, sisi tutaingia.»

وَلَدَقَالْ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَنْقُوْمِ اذْكُرُوا
 يَعْمَّةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِي كُلِّ أُتْبَاءِ
 وَجَعَلَكُمْ مُثُلُوكَ وَأَتَكُمْ مَا لَمْ يُؤْتُوكُمْ
 أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

يَنْقُوْمِ اذْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ أَنَّى
 كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ قَلَّا تَرَدُّدُوا عَلَى
 أَذْبَارِكُمْ فَنَقْبِلُوا خَيْرِينَ ﴿٧﴾

فَالْأُولُّمُوْسَى إِذْ فِيهَا قَوْمًا جَاجَّارِينَ
 وَلَئِنَّ لَنْ تَدْخُلُهَا حَتَّى يَخْرُجُوْمُهَا فَإِنَّ
 يَخْرُجُوْمُهَا فَإِنَّا دَخْلُونَ ﴿٨﴾

23. Walisema watu wawili kati ya wale wanaomuogopa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ambao Mwenyezi Mungu Aliwapa neema kwa kumtii kwao Yeye na kumtii Mtume Wake, kuwaambia Wana wa Isrā'il, «Ingieni kwa majabari hao kupitia lango la mji wao, ikiwa ni mojawapo ya njia za kutafuta sababu za ushindi. Mtakapoingia langoni, mtawashinda. Na kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, jitegemezeni, iwapo nyinyi mnamuamini Mtume Wake katika yale Aliyowaletea, mnaiandama sheria Yake kivitendo.»
24. Watu wa Mûsâ walisema kumwambia, «Hatutaungia mji huo kabisa, iwapo hao majabari wamo humo. Hivyo basi, nenda wewe na Mola wako mkapigane. Ama sisi, tunakaa hapa-hapa na hatutapigana na wao.» Hii inaonesha kushikilia kwao kuenda kinyume na Mûsâ, amani imshukie.
25. Mûsâ alielekea kwa Mola wake akiomba, «Mimi sina uwezo isipokuwa wa nafsi yangu na ndugu yangu, basi hukumu kati yetu na watu wenye kuasi.»
26. Mwenyezi Mungu Alisema kumwambia Nabii Wake Mûsâ, amani imshukie, «Hakika hiyo ardhi takatifu ni haramu kwa hawa Mayahudi kuiingia kwa muda wa miaka arubaini, watakuwa wakitanga katika ardhi wakiwa kwenye hali ya mshangao. Basi usiwasikitikie, ewe Mûsâ, watu waliotoka kwenye utiifu wangu.»

قَالَ رَجُلٌ مِّنْ أَلْيَهُنَّ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا أَذْخُلُوا عَنْهُمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلُوكُمْ فَإِنَّكُمْ عَنَّا بُرُوتٌ وَّعَلَى اللَّهِ قَوْكَلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

فَأُولَئِنَّهُمُ سَيِّئَاتٍ لَّا نَدْخُلُهَا أَبْدًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَإِذَا هَبَبَ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقُلْتَ لَهَا إِنَّا هَذِهِنَّاقْعَدُونَ ﴿٢٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمِلُّ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَأَفْرُقُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ أَقْرَبِ الْقَسِيقَيْنَ ﴿٢٥﴾

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتَيَّمُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسُ عَلَى أَقْرَبِ الْقَسِيقَيْنَ ﴿٢٦﴾

27. Wasimulie, ewe Mtume, Wana wa Isrâîl habari ya wana wawili wa Âdâm, Qâbîl na Hâbîl, nayo ni habari ya kweli, alipotoa kila mmoja wao sadaka, nayo ni ile inayotolewa ili kujisogezza karibu kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Hapo Mwenyezi Mungu Aliikubali sadaka ya Hâbîl kwa kuwa alikuwa mcha-Mungu, na Hakuikubali sadaka ya Qâbîl, kwa kuwa hakuwa mcha-Mungu. Qâbîl alimhusudu ndugu yake na akasema, «Nitakuua.» Hâbîl akajibu, «Kwa hakika Mwenyezi Mungu Huikubali sadaka itokayo kwa wale wenye kumuogopa.»
28. Hâbîl akasema, akimpa mawaihda ndugu yake, «Iwapo utaunyosha mkono wako kwangu ili unie, hutapata kutoka kwangu mfano wa kitendo chako. Mimi namuogopa Mwenyezi Mungu mola wa viumbe wote.
29. «Mimi nataka urudi ukiwa umebeba dhambi la kuniua mimi na dhambi lililokuwa juu yako kabala ya hilo, upate kuwa ni mionganoni mwa watu wa Motoni na watakaosalia humo. Na hayo ndiyo malipo ya wanaofanya uadui.»
30. Basi ilimpambia Qâbîl nafsi yake amuue ndugu yake, akamuua na akawa ni kati ya waliopata hasara, ambaao waliuza Akhera yao kwa dunia yao.

*وَأَنْلَى عَيْنَهُمْ بَأْتُنِي إِذْ قَرَبَاهُ
فَرَأَنَا مُقْتُلَهُ مِنْ أَحَدِ هُمَّا وَلَمْ يُتَقْبَلْ
مِنْ الْآخِرَةِ قَالَ لِأَقْتُلْنَاهُ فَلَمْ يَنْتَهِ
يُتَقْبَلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَقْبِلِينَ ﴿٧﴾

لَيْنَ سَطَّتَ إِلَيْيَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا
بِسَاطٌ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَحَدُ
اللَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾

إِنِّي أَرِيدُ أَنْ تَبُوأَ بِأَثْمِي وَإِنِّي مَكْفُوتٌ مِّنْ
أَصْحَاحِ النَّارِ وَذَلِكَ حَزْنُ الظَّالِمِينَ ﴿٩﴾

فَطَوَّعَتْ لَهُ وَنَفْسُهُ وَقَتَلَ أَخْيَهُ فَقَتَلَهُ
فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَنَّابِينَ ﴿١٠﴾

31. Qābil alipomuua ndugu yake, hakujuua aufanye nini mwili wake. Hapo Mwenyezi Mungu Alimtuma kunguru, akawa anafukuwa shimo katika ardhi ili amzike humo kunguru aliyekufa, ili amjulishé Qābil namna ya kuuzika mwili wa ndugu yake. Qābil alistaajabu na akasema, «Kwani nimeshindwa kufanya vile kunguru huyu alivyofanya nikapata kuificha aibu ya ndugu yangu?» Hapo Qābil alimzika ndugu yake. Na baada ya hasara aliyorudi nayo, Mwenyezi Mungu alimpa mateso ya majuto.
32. Kwa sababu ya uhalifu huu wa mauaji, tuliwaakeea sheria Wana wa Isrâîl kwamba yoyote mwenye kumuua mtu pasi na sababu ya kulipiza kisasi au ya uharibifu katika ardhi, kwa aina yoyote kati ya aina za uharibifu zinazopelekea mauaji, kama ushirikina na uharamia, atakuwa ni kama kwamba amewaua watu wote kwa jinsi atakavyostahili mateso makubwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na kwamba yule atakayejizuia asieu mtu ambaye Mwenyezi Mungu Ameharamisha kuuawa, ni kama kwamba amewahuisha watu wote. Hivyo basi, kulinda heshima ya binadamu mmoja ni kulinda heshima ya binadamu wote. Hakika Mitume wetu waliwajia Wana wa Isrâîl kwa hoja na dalili juu ya usawa wa yale waliiyowalingania kwayo ya kumuamini Mola wao na kuyatekeleza yale yaliyofanywa wajibu kwao na Mola wao. Kisha,

بَعَثَ اللَّهُ عَرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ
لِئَرِيهِ، كَيْفَ يُؤْرِي سَوْءَةَ أَخْيَهِ قَالَ
بَوَيْلَقَ أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْغَرَابِ فَأَوْرِي سَوْءَةَ أَخِي فَاصْبَحَ مِنَ
الْمُنْذَمِينَ ﴿٦﴾

مَنْ أَجْلَى ذَلِكَ كَيْتَبَنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ
أَنَّهُ مَنْ قَاتَلَ نَفْسًا بِعِيْرَتِهِ تَقِيسُ أَوْ فَسَادُ
فِي الْأَرْضِ فَكَيْتَبَنَا أَنَّمَا قَاتَلَ النَّاسَ
جَمِيعًا وَمَنْ أَخْيَاهَا فَكَيْتَبَنَا أَخِيَا
النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعَدَ
ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمْ يُرِيْفُونَ ﴿٧﴾

- wengi kati yao, baada ya kujiwa na Mitume ni wenyе kупita mipaka ya Mwenyezi Mungu kwa kuyafanya yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu na kuyaacha maamrisho yake.
33. Hakika malipo ya wale wanaompiga vita Mwenyezi Mungu na wanaojitokeza wazi kumfanyia uadui na kuzifanyia uadui hukumu zake na hukumu za Mtume Wake na kufanya uharibifu katika ardi kwa kuwaua watu na kupora mali, ni wauawe au wasulubiwe pamoja na kuuawa (Kusululubiwa ni kufungwa mhalifu juu ya bao) au ukatwe mkono wa kulia wa mpiga vita na mguu wake wa kushoto. Iwapo hatatubu{ kwa kuendelea na uharamia wake}, ukatwe mkono wake wa kushoto na mguu wa kulia, au wahamishwe wapelekwe mji usiokuwa wao, wafungwe kwenye jela ya mji huo mpaka iyonekane toba yao. Na haya ndiyo malipo Aliyoyaandika Mwenyezi Mungu kwa wenyе kupiga vita; nayo ni unyonge wa duniani. Na huko Akhera itawapata adhabu kali iwapo hawatatubia.
34. Lakini atakayekuja kati ya wale wanaopiga vita kabla hamjawatia mkononi na akaja akiwa mtiifu mwenye majuto, atafutiwa yale yaliyokuwa ni haki ya Mwenyezi Mungu. Na jueni, enyi Waumini, kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwenye kuwarehemu .

إِنَّمَا حَرَجَ اللَّهُ عَلَى الَّذِينَ تَحَارَبُونَ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ، وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ
فَسَادًا أَن يُقْتَلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ يُقْطَعَ
أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلْفِ أَوْ يُنْفَقَوا
مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خَرْجٌ فِي
الَّذِينَ أَوْهَمُوا فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢١﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا
عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

35. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Yake kivitendo, muogopeni Mwenyezi Mungu na mjisogeze karibu Kwake kwa kumtii na kufanya yanayomridhisha, na mpigane jihadi katika njia Yake ili mpate kufaulu kwa kuingia mabustani ya Pepo Yake.
36. Hakika wale walioukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu na sheria Yake, lau walikuwa wao wamemiliki vyote vilivyoko ardhini na wakavimili vyingine mfano wake, na wakataka kuzikomboa nafsi zao, Siku ya Kiyama, na adhabu ya Mwenyezi Mungu kwa hivyo walivyovimili, Mwenyezi Mungu Hangalikubali hilo. Na itawapata wao adhabu yenyekuumiza.
37. Makafiri hawa watataka watoke Motoni kwa ajili ya visanga vyake wanavyovipata , lakini hawatakuwa na njia yoyote ya kufanya hivyo. Na watakuwa na adhabu ya kudumu.
38. Na mwizi wa kiume na mwizi wa kike, wakateni, enyi watawala, mikono yao kuambatana na Sheria. Hayo yakiwa ni malipo yao kwa kuchukua kwao mali ya watu pasi na haki, na ni mateso ambayo kwayo Mwenyezi Mungu Anawazuia wengineo kufanya mfano wa kitendo chao. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika mamlaka Yake, ni Mwenye hekima katika amri Zake na makatazo Yake.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَتَقْوَى اللَّهُ وَأَبْتَغُوا
إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَهَدُهُ وَافِ سَبِيلُهُ
عَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَآنَ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلُهُ وَمَعْهُ وَلِيَقْتُلُوا إِيمَانَهُمْ
عَذَابٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَا تُشَيَّلُ مِنْهُمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

بِرِيدُوتَ أَنْ يَخْرُجُ حُوَامِنَ الْتَّارِ وَمَا هُمْ
بِخَرْجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٢٦﴾

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيهِمَا
جَزَاءً بِمَا كَسَبُوا نَكْلًا مِنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾

39. Basi yule atakayetubia baada ya wizi wake na akawa mwema katika vitendo vyake vyote, kwa hakika Mwenyezi Mungu Ataikubali toba yake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwasamehe waja Wake, ni Mwenye huruma kwao.
40. Kwani hujui, ewe Mtume, kwamba Mwenyezi Mungu ni Muumba wa ulimwengu, ni Mwenye kuuendesha na Mwenye kuumiliki na kwamba Yeye, Aliyetukuka, Ndiye Mfanya wa Alitakalo, Anamuadhibu Amtakaye na Anamsamehe Amtakaye; na Yeye juu ya kila kitu ni Muweza.
41. Ewe Mtume! Wasikuhuzunishe wale ambao wanakimbilia kuukanusha unabii wako mionganoni mwa wanafiki ambao wameonyesha Uislamu na huku nyoyo zao ni tupu, kwani mimi ni Mwenye kukuokoa na wao. Na lisikuhuzunishe lile la kukimbilia kwa Mayahudi kuukanusha unabii wako, kwani wao ni watu wanaosikiliza urongo, wanayakubali yanayozuliwa na wanavyuoni wao na wanawasikiliza watu wengine wasiohudhuria kwenye baraza yako; na wengine hawa wanayageuza maneno ya Mwenyezi Mungu baada ya kuyaelewa na wanasema, «Yakiwajia kutoka kwa Muhammad yanayolingana na yale tuliyoyageuza na tukayapotosha katika hukumu za Taurati, basi yatumieni. Na yakiwajia kutoka kwake yanayokwenda kinyume na hayo, basi jihadharini

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ
يَتُوَبُ عَلَيْهِ إِذَا أَتَ اللَّهَ عَنْ فُورٍ رَّحِيمٌ ﴿٦﴾

أَنَّرَتَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَعَفْرَ لِمَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧﴾

* يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَخْرُنْكَ الَّذِينَ
يُسْرِعُونَ فِي الْكُفَّارِ مِنَ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ
أَمَّا بِأَفْوَاهِهِمْ فَلَمْ تُؤْمِنْ فُؤُلُومُهُمْ وَمِنْ
الَّذِينَ هَادُوا سَمِعُونَ لِكَذَبِ
سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ أَخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكُمْ
يُحَرِّفُونَ الْكَلَمَ مِنْ تَعْدِمَ مَوْاضِعَهُ
يَقُولُونَ إِنَّ أُوتِيسْكَهَذَا فَخَدُودُهُ
وَإِنَّ لَهُ تُؤْتُونَهُ فَأَحَدَرُوا وَمَنْ يُرِيدُ اللَّهَ
فَتَنَتَّهُ وَقَلَنْ تَمَلَّكَ لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا
أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِيدُ اللَّهَ أَنْ يَظْهَرَ
فُؤُلُومُهُمْ فِي الدُّنْيَا حَزْرٌ وَلَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٨﴾

kuyakubali na kuyatumia.» Na ambaye Mwenyezi Mungu Ataka apotee, basi hutaweza, ewe Mtume, kulizuia hilo lisiwe kwake na wala huwezi kumuongoza.. Na hakika hawa wanafiki na Mayahudi, Mwenyezi Mungu Hakutaka kuzitakasa nyoyo zao na uchafu wa ukafiri, wana udhalilifu na fedheha hapa duniani, na watapata, huko Akhera, adhabu kubwa.

42. Mayahudi hawa wanakusanya kati ya usikilizaji urongo na ulaji haramu. Basi watakopukujia wakishtakiana kwako, basi hukumu kati yao au waache. Na usipohukumu kati yao, hawataweza kukudhuru kwa chochote. Na iwapo utahukumu, basi hukumu kati yao kwa uadilifu. Hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda waadilifu.
43. Kitendo cha Mayahudi hawa ni cha kushangaza. Wao wanashitakiana kwako, ewe Mtume, na wao hawakuamini wewe wala Kitabu chako, pamoja na kuwa ile Taurati wanayoiamini wanayo, na humo muna hukumu ya Mwenyezi Mungu; kisha wanaondoka baada ya kutoa hukumu yako, iwapo haikuwaridhisha, wakakusanya kati ya kuzikataa sheria zao na kuipa mgongo hukumu yako. Na hawakuwa hao, wanaosifika na sifa hiszo, ni wenye kumuamini Mwenyezi Mungu, kukuamini wewe na kuikubali hukumu uliyoitoa.

سَمَّعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَلُونَ لِلسُّخْتِ
 فَإِنْ جَاءَهُوكَفَاحْكُمْ بِيَنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ
 عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَأَنَّ يَصْرُوكَ شَيْئًا
 وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بِيَنَهُمْ يَأْقُسْطُ
 إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤١﴾

وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِنْدَهُمْ
 الْتَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّنَ مِنْ
 بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٢﴾

44. Hakika tumeiteremsha Taurati. Ndani yake muna uongozi wa kumuepusha mtu na upotevu na ufanuzi wa hukumu ambazo Mitume wamezitumia katika kuhukumu. Mitume ambao waliandama na kuikubali hukumu ya Mwenyezi Mungu kati ya Mayahudi na wasitoke nje ya hukumu Yake wala wasiipotoshe. Pia walihukumu, kutumia sheria hiyo, wafanyi ibada wa Kiyahudi na wasomi wao ambao wanawalea watu kwa sheria za Mwenyezi Mungu. Hilo ni kwamba Manabii wao waliwaamini kwa kuwapa majukumu ya kuifkisha Taurati, kukielewa Kitabu cha Mwenyezi Mungu na kukitumia. Na wacha-Mungu na wanavyuoni walikuwa ni mashahidi ya kwamba Manabii wao walihukumu kati ya Mayahudi kwa Kitabu cha Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anasema kuwaambia wasomi wa Kiyahudi na wanavyuoni wao, «Msiwaogope watu katika kuitisha hukumu yangu, kwani wao hawawezi kuwanufaisha nyinyi wala kuwadhuru. Lakini niogopeni, kwani mimi Ndiye Mwenye kunufaisha, Mwenye kudhuru. Wala msichukue, kwa kuacha kuhukumu kwa sheria nilizoziteremsha, badali twevu.» Kwani kuhukumu kwa ambayo hayakuteremshwa na Mwenyezi Mungu ni katika vitendo vya makafiri. Na wenye kubadilisha hukumu ya Mwenyezi Mungu Aliyoiteremsha kwenye Kitabu Chake, wakaificha,

إِنَّا أَنْزَلْنَا الْقُرْآنَ لِهَا أَهْدَى وَبُوئْرٌ
يَعْكُرُ بِهَا الْأَنَبيَّرُ الَّذِينَ أَسْلَمُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّجَائِنُونَ وَالْأَخْبَارُ بِمَا
أَسْتَحْفَظُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا
عَلَيْهِ شُهَدَاءٌ فَلَا يَخْشَوْنَا النَّاسُ وَلَا خَشَوْنَ
وَلَا تَشَرُّرُ وَلَا يَأْتِيَنِي شَمَانًا فَلَيْلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾

wakaikana na wakahukumu kwa isiyokuwa hiyo wakiitakidi uhalali wake na kufaa kwake, basi hao ndio makafiri.

45. Na tulilifanya ni lazima kwao katika Taurati kwamba mtu huuawa akiua mtu, hutolewa jicho akitoa jicho la mtu, hukatwa pua akikata pua ya mtu, hukatwa sikio akikata sikio la mtu, na hung'olewa jino aking'oa jino la mtu na kwamba hulipizwa kisasi kwa kutia mtu majaraha. Mwenye kusamehe haki yake ya kulipiza kisasi kwa aliyemfanyia uadui, basi huko ni kujifutia na kujiondolea sehemu ya madhambi ya yule aliyefanyiwa uadui. Na yule asiyehukumu kwa yaliyoteremshwa na Mwenyezi Mungu, katika kisasi na megineyo, basi hao ni wakiukaji wa mipaka ya Mwenyezi Mungu.
46. Na tukawafuatishia, Manabii wa Wana wa Isrāîl, ‘Isâ mwana wa Maryam akiwa ni mwenye kuyaamini yaliyomo ndani ya Taurati na kuzitumia hukumu zilizomo kati ya zile ambazo hazikufutwa na Kitabu chake na tukamteremshia Injili ikiwa ni yenye kuongoza kwenye haki na yenye kuyaeleza yale ambayo watu hawakuyajua katika hukumu za Mwenyezi Mungu na ni yenye kutoa ushahidi juu ya ukweli wa Taurati kwa hukumu zake ilizokusanya Na tumeifanya ni bainifu kwa wale wanaomuogopa Mola wao, ni yenye kuwakemea wasiyafanye yaliyoharamishwa.

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفَسَ
إِلَيْهِمْ وَالْعَيْنَ إِلَيْهِمْ وَالْأَنْفَ إِلَيْهِمْ
وَالْأَذْنَ إِلَيْهِمْ وَالْمِسْكَنَ إِلَيْهِمْ
وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ
فَهُوَ كَفَارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ أَثْرَهُمْ بِعِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ رَمَضَدَ قَا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَأَتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ
فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمُوعِظَةٌ لِلْمُنْتَقِيِّينَ ﴿٤٦﴾

47. Basi na wahukumu watu wa Injili, ambao alitumwa kwao Isā, kwa yaliyoteremshwa na Mwenyezi Mungu ndani yake. Na wale ambao hawakuhukumu kwa yaliyoteremshwa na Mwenyezi Mungu, Basi hao ndio wenye kutoka kwenye amri Yake, wenye kumuasi.
48. Na tumekuteremshia wewe, ewe Mtume, Qur’ani. Na yote yaliyomo ndani yake ni haki, yanatoa ushahidi juu ya ukweli wa Vitabu kabla yake na kwamba –vitabu hivyo-vinatoka kwa Mwenyezi Mungu, hali ya kuuthibitisha usahihi uliomo, kuufafanua upotovu uliomo na kuzifuta baadhi ya sheria zake. Kwa hivyo, wahukumu kati ya wale Mayahudi wanaoshitakiana kwako kwa sheria zile ulizoteremshiwa katika hii Qur’ani, wala usiiepuke haki, ambayo Mweyezi Mungu Amekuamrisha uitumie, ukafuata matakwa yao na yale waliyoyazoea. Kwani kila kundi la watu tumewawekea sheria na njia iliyowazi ya wao kuifuata. N a lau Mwenyezi Mungu Angalitaka, Angalizifanya sheria zenu kuwa ni moja, lakini Yeye, Aliyetukuka, Alizifanya zitafautiane ili awape mtihani, ili mtiifu na mwenye kuasi wajulikane waziwazi. Basi yakimbilieni yale yaliyo bora kwenu katika Makao Mawili yenu(duniani na Akhera), kwa kuyafuata yaliyomo kwenye Qur’ani kivitendo. Kwani mwisho wenu ni

وَإِنَّكُمْ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ
وَمَنْ لَمْ يَتَعَمَّدْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٨﴾

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصِدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَمِّمًا
عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَنْهِ
أَهْوَاءَ هُنُوْ عَمَاجَاهُ لَكُمْ الْحُقْقَى لَكُلُّ جَهْدٍ مَا
مَنَّكُمْ شَرَفَةٌ وَمِنْهَا جَأْلٌ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَجَعَلَ كُلَّ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ
لَيَسْتُؤْكِدُ فِي مَا أَنْذَكَ فَأَسْتَقِفُوا
الْحَيْثُرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فِي دِينِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٩﴾

kurudi kwa Mwenyezi Mungu; huko Atawapa habari ya yale mliyokuwa mkitafautiana juu yake, na hapo Atamlipa kila mmoja kwa amali yake.

49. Hukumu, ewe Mtume , kati ya Mayahudi kwa Aliyokuteremshia Mwenyezi Mungu katika Qur ’ani, wala usiyafuate matakwa ya wale wanaoshitakiana kwako. Na jihadhari nao wasikuzuie na baadhi ya Aliyokuteremshia Mwenyezi Mungu ukaacha kuyatumia. Na iwapo wataikataa hukumu unayoitoa, basi jua kwamba Mwenyezi Mungu Anataka kuwaepusha na njia ya uongofu kwa sababu ya madhambi waliyotangulia kuyafanya. Na kwa hakika, wengi wa watu wako nje ya utiifu wa Mola wao.

50. Je, wanataka Mayahudi hawa uhukumu kati yao kwa yale ya upotevu na ujinga waliyoyazoea washirikina wanaoabudu masanamu? Hayo hayawi wala hayafai kabisa. Na ni nani aliye muadilifu zaidi kuliko Mwenyezi Mungu katika hukumu Yake kwa aliyezifahamu sheria za Mwenyezi Mungu, akamuamini na akawa na yakini kwamba hukumu ya Mwenyezi Mungu ndio ya haki?

51. Enyi mliaoamini, msiwafanye Mayahudi na Wanaswara ni washirika na wasaidizi wenu juu ya watu wa Imani . Hii ni kwa kuwa wao hawawapendi Waumini. Mayahudi wana saidiana wao kwa wao, na hivyo hivyo ndivyo walivyo Wanaswara.

وَإِنْ أَخْرَجُوهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَأْتِي
أَهْوَاءَهُمْ وَأَخْدَرُهُمْ أَنْ يَقْسِطُوا عَنْ بَعْضِ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ فَإِنْ تَوَلَّهُمْ فَإِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَيْرَامَنَ
النَّاسِ لَفَسِيْؤُونَ ﴿٤١﴾

أَفَحَسِّنَ الْجَهِيلَةَ يَعْنُونَ وَنَّ أَخْسَنُ مِنْ
اللَّهِ حَكْمًا لِقَوْمٍ يُوقَنُونَ ﴿٤٢﴾

* يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى
أَوْ لِيَهُودَ بَعْضُهُمْ أَوْ لِيَهُودَ بَعْضٌ وَمَنْ يَتَوَهَّمْ مِنْكُمْ
فَإِنَّهُ مُنْهَمٌ إِنَّ اللَّهَ لَيَهُدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٣﴾

Na makundi yote mawili yanakutana kwenye kuwafanyia nyinyi uadui. Na nyinyi, enyi Waumini, mnafaa zaidi kusaidiana nyinyi kwa nyinyi. Na yoyote mwenye kuwategemea wao katika nyinyi, basi yeye atakuwa ni mionganî mwao, na hukumu yake ni yao. Mwenyezi Mungu Hataawaafikia madhalimu wanaowategemea makafiri.

52. Mwenyezi Mungu Anasimulia habari ya kikundi cha wanafiki kwamba wao walikuwa wakikimbilia kuperdana na Mayahudi kwa kuwa ndani ya nyoyo zao mulikuwa na shaka na unafiki, na walikuwa wakisema, «Sisi tunapendana nao kwa kuogopa wasije wakawashinda Waislamu wakatudhuru sisi pamoja na wao.» Mwenyezi Mungu, uliotukuka utajo Wake, Anasema: Huenda Mwenyezi Mungu Akauleta ushindi-yaani ushindi wa kuukomboa mji wa Makkah- , Akamnusuru Nabii Wake na Akaupa nguvu Uislamu na Waislamu juu ya makafiri au Akatayarisha mambo ambayo yataifanya iyondoke nguvu ya Mayahudi na Wanawara, na hapo waje wawanyenyekee Waislamu. Wakati huo watajuta wanafiki kwa yale waliyoyaficha kwenye nafsi zao ya kuwategemea Mayahudi na Wanawara.
53. Wakati huo watasema baadhi ya Waumini kuwaambia wengine, wakionea ajabu hali ya wanafiki, pindi mambo yao yatakapofichuka,

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ سُدِّرَ عَوْنَانِ فِيهِمْ
يَقُولُونَ خَشِئْنَا أَنْ تُصِيبَنَا دَآتِنَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ
يَأْتِيَ بِالْفَحْشَاءِ أَوْ أَنْ يَمْرِرَ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصِيبَهُؤُلَاءِ
مَا أَسْرَرُ وَإِنَّ أَنفُسَهُمْ نَذَرِينَ ﴿٥٣﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهُؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ
جَهَدَ أَيْمَانَهُمْ إِنَّهُمْ لَمَعْكُمْ حِيطَتْ أَعْيُنُهُمْ
فَأَصْبَحَ حُرَّاً خَسِيرِينَ ﴿٥٤﴾

«Je, hawa ndio wale ambao waliapa viapo vizito kwamba wao wako nasi?» Zimebatilika amali za wanafiki walizozifanya ulimwenguni, hawana malipo mema ya amali hizo, kwa kuwa wao walizifanya bila ya Imani. Hapo basi, wamepata hasara ya ulimwenguni na Akhera.

54. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata sheria zake kivitendo, Yoyote kati yenu atakayerudi nyuma akaiacha Dini yake, na akachukua badala yake dini ya Kiyahudi au ya Kinaswara au dini nyengineyo, basi hao hawatamdhuru Mwenyezi Mungu chochote; na Atawaleta watu bora kuliko wao: Anaowapenda na wanaompenda, wenye huruma kwa Waumini, wakali kwa makafiri, wanapigana jihadi na maadui wa Mwenyezi Mungu na hawamuogopi, kwa kumridhisha Mwenyezi Mungu, yoyote. Kuneemeshwa huko ni mionganini mwa nyongeza za Mwenyezi Mungu anazompa Amtakaye. Na Mwenyezi Mungu ni Mkunjufu wa fadhila, ni Mjuzi wa anayestahiki fadhila Zake katika waja Wake.
55. Hakika msaidizi wenu , enyi Waumini, ni Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na Waumini wanaojilazimisha na Swala za faradhi na wanatekeleza Zaka kwa hiari yao na hali wao ni wanyenyeketu kwa Mwenyezi Mungu.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَرِّتَادَ مِنْ كُوْكُ عن دِينِهِ
فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُجْهَهُمْ وَيُحْبِبُونَهُ وَإِذَلِّهُ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعْزَّةً عَلَى الْكُفَّارِ إِنَّمَا يُجْهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةً لَآئِمَّهُ ذَلِكَ فَضْلٌ
اللَّهُ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ٥١

إِنَّمَا يُكَوِّكُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ
يُقْسِمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الْزَكُوْهَ وَهُنَّ رَكُونُ

56. Na mwenye kushikamana na Mwenyezi Mungu na akafuata muongozo wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na akawa na muelekeo wa Waumini, basi yeye ni katika kundi la Mwenyezi Mungu, na kundi la Mwenyezi Mungu ndilo la washindi wenyenye kunusurika.
57. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Yake kivitendo, msiwafanye wale wanaofanyia shere na kuichezea Dini yenu, mionganoni mwa waliopewa Vitabu na makafiri, kuwa ni wasimamizi wa mambo yenu. Na muogopeni Mwenyezi Mungu mkiwa nyinyi mnamuamini Yeye na mnaziamini sheria Zake.
58. Na anapoadhini mwadhini wenu, enyi Waumini, kuita watu kwenye Swala, Mayahudi, Wanawara na washirikina wanafanya shere na kuukejeli mwito wenu wa hiyo Swala. Hii ni kwa sababu ya ujinga wao wa kutomjua Mola wao na kwa kuwa wao hawajui uhakika wa ibada.
59. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hao wanaofanya shere kati ya hao waliiopewa Kitabu, «Mnalolikuta kuwa ni jambo la kutukanika au ni la aibu, hilo kwetu ni zuri kusifika nalo. Na hilo ni lile la kumuamini kwetu Mwenyezi Mungu na vitabu Vyake vilivyoteremshwa kwetu na walikuwa kabla yetu na kuamini kwetu kwamba wengi wenu muko nje ya njia ilyo nyofu.»

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُوَ الْغَلِيُّونَ ﴿٦١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْخِذُوا وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُرُوفًا وَلَعِبَا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْهَارُونَ لَهُمْ وَأَنَّهُمْ أَنْفَقُوا اللَّهَ إِنْ كُثُرُ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمُ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُرُوفًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَ الْآَنَّ إِمَانَ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِ وَإِنَّ كُثُرَ الْفَسِيقُونَ ﴿٦٤﴾

60. Sema, ewe Nabii, kuwaambia Waumini, «Je, niwajulishe yule ambaye atalipwa, Siku ya Kiyama, malipo makali zaidi kuliko hawa wenye kutoka nje ya utiifu?» Hao ni waliowatangulia wao ambao Mwenyezi Mungu Aliwafukuza kwenye rehema Yake, Aliwakasirikia na akawageuza maumbile yao Akawafanya manyani na ngurue kwa kuasi kwao, kuzua kwao urongo na kuwa na kiburi, kama ambavyo walikuwa kati yao wenye kuabudu Tāghūt (kila kinachoabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu nacho kimeridhika). Hao, ni pabaya mno mahali pao huko Akhera; na harakati zao ulimwenguni zilikosa mwelekeo wa njia ya sawa.
61. Na wakiwajia nyinyi, enyi Waumini, wanafiki wa Kiyahudi husema, «Tumeamini,» na hali wao wako ukafirini na wanaendelea nao : hakika wameingia kwenu wakiwa na ukafiri wanaouitakidi ndani ya nyoyo zao, kisha wametoka wakiwa bado wanaushikilia ukafiri huo. Mwenyezi Mungu ni Mjuzi zaidi wa siri zao hata wakionyesha kinyume cha hivyo.
62. Na utawaona, ewe Mtume, wengi mionganoni mwa Mayahudi wanayakimbilia maasia ya kusema urongo, uzushi, kuzifanyia uadui hukumu za Mwenyezi Mungu na kula mali ya watu kinyume na haki. Ni maovu mno matendo yao na uadui wao.

فَلْ هَلْ أَتَيْتُكُمْ بِشَرِّ مِنْ ذَلِكَ مَنْتُوْهَ عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقَرْدَةَ وَالْخَنَازِرَ وَعَبْدَ اَطْغَوْتُ اُولَئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَصَلَّى عَنْ سَوْلَةِ السَّبِيلِ ﴿٦﴾

وَإِذَا جَاءَهُوَ كُلُّ قَلْبٍ امْتَأْوِيَ وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفَّرِ وَهُنَّ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦﴾

وَتَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْإِثْرِ وَالْعُدُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْمُسْحَتَ لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

63. Mbona viongozi wao na wasomi wao hawawakatazi hawa ambao wanayakimbilia madhambi na kufanya uadui, kusema urongo, uzushi na kula mali za watu kinyume na haki? Ni kiovu mno walichokifanya, walipoacha kukataza munkar (mabaya).
64. Mwenyezi Mungu Anamjulisha Mtume Wake sehemu ya makosa ya Mayahudi, kitu walichokuwa wakikizungumza kwa siri baina yao, kuwa wao walisema, «Mkono wa Mwenyezi Mungu umefungwa kutotenda mema, Ametufanyia ubahili riziki kwa kutubania na kutotupanulia.» Walisema hilo wakati walipopatwa na ukame na ukosefu wa mvua. Mikono yao ndiyo iliyofungwa, kwa maana: mikono yao imezuiliwa kutenda mema, na Mwenyezi Mungu Amewafukuza kutoka kwenye rehema Yake kwa sababu ya neno lao. Mambo sivyo kama wanavyomzulia Mola wao, bali mikono Yake miwili imekunjuliwa, haikuzuiliwa wala hakuna pingamizi ya kumzuia kutoa. Kwani Yeye ni Mpaji, ni Karimu, Anatoa kulingana na hekima na yale yenye maslahi kwa waja. Kwenye aya hii kuna thibitisho la sifa ya Mikono miwili kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasita na kila sifa ya upungufu na kutukuka, kama inavyolingana na Yeye, pasi na kufananisha wala kueleza namna ilivyo. Lakini wao watazidi ukiukaji mipaka na ukafiri kwa sababu ya

لَوْلَا يَنْهَاهُمْ أَرْبَيْتِنُوْنَ وَالْأَخْبَارُ عَنْ
قَوْلِهِمُ الْإِلَهُ وَأَكْثَرُهُمُ الْسُّجْنَ لِئَسْ
مَا كَانُوا يَصْسَعُونَ ﴿٣٤﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدَ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ عُلِّتَ أَيْمَنَهُ
وَلَعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَهُ مَبْسُوطَتَانِ يُفِيقُ
كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَ كَيْرًا فَنَهُمْ مَا أَنِيلَ
إِلَيْكَ مِنْ رِبَكَ طُغِيَّنَا وَلَهُرُ وَالْقَنَى بَيْنَهُمْ
الْعَدُوَّةُ وَالْأَغْضَانُ إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَمَا
أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرَبِ أَطْلَقَاهَا اللَّهُ وَيَسِّعُونَ
فِي الْأَرْضِ فَسَادُوا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦١﴾

chuki yao na uhasidi wao kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amekuchagua wewe kwa utume. Mwenyezi Mungu Anayatolea habari makundi ya Mayahudi kwamba wao wataendelea, mpaka Siku ya Kiyama, kufanyiana uadui wao kwa wao na kuchukiana wao kwa wao. Kila wanapopanga njama ya kuwfanyia vitimbi Waislamu, kwa kuzusha fitina na kuuwasha moto wa vita, Mwenyezi Mungu Anavikomesha vitimbi vyao na kuutenganisha mkusanyiko wao. Na Mayahudi hawataacha kuendelea kumuasi Mwenyezi Mungu kwa kufanya yanayoleta uharibifu na misukosuko katika ardhi. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Hawapendi waharibifu.

65. Lau kama Mayahudi na Wanaswara wangalimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, wakazifuata amri Zake na kuyaepuka makatazo Yake, tungaliwafutia madhambi yao na tungaliwatia kwenye mabustani ya Pepo ya starehe katika Nyumba ya Akhera.
66. Na lau kama wao wangaliyatekeleza yaliyomo ndani ya Taurati na Injili na yale uliyoteremshiwa wewe, ewe Mtume, nayo ni Qur’ani, wangalipata riziki kutoka kila njia: tukawateremshia mvua na kuwaoteshea matunda. Na haya ni malipo ya duniani. Na kwa hakika, mionganoni mwa watu waliepewa Kitabu, lipo kundi la wastani lililojikita kwenye haki . Na wengi

وَلَوْلَآنَّ أَهْلَ الْكِتَابَ إِمْرَأً وَأَنْقَادَهُ
لَكَفَرُنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَا دَخَلْنَاهُمْ جَنَّاتَ النَّعِيمِ^{١٥}

وَلَوْلَآنَّهُمْ أَقَامُوا الْتَّزْرِيرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَا كُلُّ أَكْلُونَ مِنْ فَوْقَهُ
وَمَنْ تَحْتِ أَنْجُلِهِمْ فَنَهُمْ أُمَّةٌ مُّفْتَصَدَةٌ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ^{١٦}

kati yao , vitendo vyao ni viovu na wamepotea njia ya sawa.

67. Ewe Mtume, fikisha wahyi wa Mwenyezi Mungu uliyoteremshwa kwako kutoka kwa Mola wako. Na iwapo utapunguza bidii katika kuufikisha, ukaficha chochote katika wahyi huo, basi utakuwa hukuufikisha ujumbe wa Mola wako. Na kwa hakika, Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alifikisha ujumbe wa Mola wake kikamilifu. Basi yoyote atakayedai kuwa yeye alificha chochote, katika yale aliyoteremshiwa, atakuwa amemzulia Mwenyezi Mungu na Mtume Wake urongo mkubwa. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni Mwenye kukulinda na kukuokoa na maadui zako. Si juu yako lolote isipokuwa ni kufikisha . Kwa hakika Mwenyezi Mungu hamuelekezi kwenye uongofu aliyepotea njia ya haki na akayapinga uliyokuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu.
68. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Mayahudi na Wanaswara, «Nyinyi hamuna fungu lolote la dini, madhali hamkuyafuata kivitendo yaliyomo ndani ya Taurati na Injili na Qur’ani aliyokuja nayo Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.,» Na hakika wengi wa wale waliopewa Kitabu, haiwaongezei kuteremshiwa wewe Qur’ani isipokuwa ni ujabari

*يَأَيُّهَا الْرَّسُولُ بِلَغَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغَتْ رِسَالَتُهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٧﴾

فُلْيَاتُ أَهْلَ الْكِتَابِ أَسْتُمُ عَلَى شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقْيِيمُوا التَّورَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِدَنَّ كَثِيرًا مِمْنُهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغِيَّنَا وَكُفَّرَا فَلَا تَأْسُ عَلَى الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨﴾

na kukanusha. Kwa hivyo, wao wanakuhusudu kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amekutuma kwa ujumbe huu wa mwisho, ambao Ameeleza humo aibu zao. Basi usiwe na huzuni, ewe Mtume, juu ya kule kukukanusha kwao.

69. Hakika wale walioamini (nao ni Waislamu), Mayahudi na al-Šâbiûn (Masabai, nao ni watu waliosalia kwenye umbile lao na hawana dini fulani waifuatayo), Wanawara (nao ni wafuasi wa al-Masîh), waliomuamini Mwenyezi Mungu mionganu mwa Imani kamilifu, nayo ni kumpwekesha Mwenyezi Mungu, kumuamini Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyokuja nayo, wakaiyamini Siku ya Mwisheso na wakatenda matendo mema, basi hao hawatakuwa na hofu yoyote juu ya janga la Siku ya Kiyama wala wao hawatakuwa na huzuni juu ya yale waliyoyaacha nyuma yao duniani.
70. Kwa hakika tulichukuwa ahadi ya mkazo kwa Wana wa Isrâîl katika Taurati kuwa watasikia na watatii na tukawapelekea kwa ahadi hiyo Mitume wetu. Lakini walivunja ile ahadi iliyochukuliwa kwao, wakafuata matamanio yao na wakawa kila akiwajia Mtume, mionganu mwa hao Mitume, kwa yale ambayo nafsi zao haziyatki, wanamfanyia uadui: wakawakanusha baadhi yao na wakawaua wengine.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِرُونَ
وَالْتَّصَدِّرَى مِنْهُمْ أَمْنٌ بِاللَّهِ وَالْيَوْمَ أُخْرِي وَعِمَلٌ
صَلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦﴾

لَقَدْ أَخَذْنَا مِثْقَلَكُمْ إِنَّ رَبَّكُمْ لَوْلَا وَأَنْرَسْتَنَا إِلَيْهِمْ
رُسُلًا كَمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَآتَهُمْ
أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّابُوْ فِرِيقًا يَقْسِطُونَ ﴿٧﴾

71. Na walidhania waasi hawa kwamba Mwenyezi Mungu Hatawatia mkononi kwa kuwaadhibu kwa sababu ya kuasi kwao na kutakabari kwao, ndipo wakaendelea katika matamanio yao na wakawa vipofu wa kutouona uongofu na wakawa viziwi wa kutoisikia na kutonufaika na haki. Hapo Mwenyezi Mungu Aliwateremshia adhabu Yake, wakatubia na Mwenyezi Mungu Akawakubalia toba zao. Kisha wengi wao walikuwa vipofu na viziwi baada ya kubainikiwa na haki. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyaona matendo yao, mazuri na mabaya, na Atawalipa kwa matendo yao hayo.

72. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anaapa kwamba wale ambao walisema, «Mwenyezi Mungu Ndiye al-Masīh, mwana wa Maryam,» wameshakufuru kwa maneno yao haya. Na Alitoa habari Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwamba al-Masīh, alisema kuwaambia Wana wa Isrāîl, «Muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Asiyé na mshirika, kwani mimi na nyinyi katika uja tuko sawa.» Kwa hakika, yoyote atakayemuabudu mwengine, pamoja na Mwenyezi Mungu, Aliye Pweke, basi Mwenyezi Mungu Ataifanya Pepo kuwa ni haramu kwake na Ataufanya Moto kuwa ndio makao yake na hatakuwa na msaidizi wa kumuokoa nao Moto huo.

وَحَسِبُوا أَلَا تَكُونَ فِتْنَةٌ قَعْدَوْرَصَمْوَانَهُ
تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَعَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ
فَتَهُمْ وَاللَّهُ بِصَيْرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ^(٦)

لَقَدْ كَفَرُ الَّذِينَ قَاتَلُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ وَقَالَ الْمُسِيحُ يَتَنَزَّلُ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ أَعْبُدُهُ
الَّهُ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ إِنَّهُ وَمَنْ يُشْرِكُ بِإِنَّهُ
فَقَدْ حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا فِيهَا
الْنَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ^(٦)

73. Hakika wamekufuru Wanaswara waliosema, «Mwenyezi Mungu ni mkusanyiko wa vitu vitatu: Baba, Mwana na Roho mtakatifu.» Kwani Wanaswara hawa hawakuju kwamba watu hawana isipokuwa muabudiwa Mmoja, Hakuzaa wala Hakuzaliwa? Na iwapo wenye kusema maneno haya hawatakoma na uzushi wao na urongo wao, hakika itawapata wao adhabu ilio kali iumizayo kwa sababu ya kumkufuru kwao Mwenyezi Mungu.
74. Mbona Wanaswara hawa hawarudi kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na wakatubia kwa waliyoyasema na wakamuomba msamaha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka? Kwani Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka, ni Mwenye kuyasamehe madhambi ya wenye kutubia, ni Mwenye huruma kwao.
75. Hakuwa al-Masîh, mwana Maryam isipokuwa ni Mtume kama wale Mitume waliomtangulia; na mamake aliamini Imani ya dhati, kiilimu na kivitendo. Na wote wawili wanahitajia chakula kama walivyo binadamu wengineo. Na anayehitaji chakula ili aishi, hawi ni mungu. Basi izingatie, ewe Mtume, hali ya hawa makafiri. Tumekufafanulia alama zinazoonyesha upweke wetu na ubatilifu wa yale wanayoyadai kuhusu Mitume wa Mwenyezi Mungu. Kisha wao, pamoja na hilo, wanapotea njia ya haki ambayo sisi

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثٌ
ثَلَاثَةٌ وَمَا مَانَ إِلَّا إِلَهٌ وَحْدَهُ وَإِنَّمَا
يَنَتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لِيَمْسَنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

أَفَلَا يَتُبُوْنَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهُ وَ
وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

مَا أَمْسَيْتُهُمْ أَنْ هُنَّ مَرْيَمَ الْأَرْسُولُ قَدْ خَلَقَهُمْ
فَبِلِهِ الْأَرْسُلُ وَأَمْهُ، صَدِيقَةً كَانَ يَأْكُلُهُنَّ
الْأَطْعَامَ أَنْظُرْتُهُمْ كَيْفَ نُبْيِنُ لَهُمُ الْأَيْتَ
ثُمَّ أَنْظُرْنَاهُنَّ يَوْمَ كُونُونَ

tunawaongoza waifuate. Kisha hebu angalia, vipi wanaepushwa na haki baada ya ufanuzi huu?

76. Sema, ewe Mtume, kuwaambia makafiri hawa, «Vipi mtamshirikisha Mwenyezi Mungu na asiyeweza kuwadhuru chochote wala kuwaletea manufaa yoyote?» Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuyasikia maneno ya waja Wake, Ndiye Mwenye kuzijua hali zao.
77. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Wanaswara, «Msiikiuke haki katika yale mnayoyaamini kuhusu mambo ya al-Masih. Wala msifuate matamanio yenu kama Mayahudi walivyofuata matamanio yao katika mambo ya dini, wakaingia kwenye upotevu, wakawafanya watu wengi wamkanushe Mwenyezi Mungu na wakatoka kwenye njia nyofu, wakaifuata njia ya upotovu na upotevu.
78. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anatoa habari kwamba Amewafukuza kutoka kwenye rehema Yake makafiri mionganoni mwa Wana wa Isrā'il, kama ilivyoandikwa kwenye kitabu ambacho Mwenyezi Mungu Alikiteremsha kwa Dāwūd, amani imshukie, nacho ni Zaburi, na kwenye kitabu Alichokiteremsha kwa Iṣā, amani imshukie, nacho ni Injili, kwa sababu ya kuasi kwao na kuyafanyia uadui kwao mambo Aliyoyatukuzza Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.

فُلْ أَتَّبَعُدُونَ مِنْ دُوبْ إِنَّمَا لَيَمْلِكُ لَكُمْ
صَرَأً وَلَا فَعَوْلَةً هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُبُنِي كُلُّ عَيْرٍ
الْحَقُّ وَلَا تَشَيَّعُ أَهْرَانَ قَوْمٍ قَدْ ضَلَّوْا مِنْ قَبْلٍ
وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
عَلَىٰ لِسَانِ دَاوِدَ وَعَيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ
بِمَا عَصَمُوا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾

79. Walikuwa, Mayahudi hawa, wakiyafanya maasia waziwazi, wakiridhika nayo na hawakuwa wakikatazana wao kwa wao maovu yoyote waliyoyafanya. Na hili ni katika vitendo vyao viovu. Na kwa hilo walistahiki kufukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
80. Utawaona, ewe Mtume, wengi wa hawa Mayahudi wanawafanya washirikina kuwa ni wategemewa wao. Ni bayo mno hilo walilolifanya la mshikamano huo uliokuwa ni sababu ya kukasirikiwa kwao na Mwenyezi Mungu na kukaa kwao milele kwenye adhabu ya Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama.
81. Na lau hawa Mayahudi ambaio wanasaídiana na washirikina walikuwa wamemuamini Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na Mtume Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakayakubali yale yaliyoteremshwa kwake, nayo ni Qur'ani tukufu, hawangaliwfanya makafiri kuwa ni marafiki na waokozi. Lakini wengi katika wao wako nje ya twaa ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
82. Utakuta tena utakuta, ewe Mtume, kwamba watu wenye uadui mno kwa wale waliokukubali wakakuamini na wakakufuata ni Mayahudi , kwa sababu ya ukaidi wao, ukushajji wao na kuichukia kwao haki, na wale wanaomshirikisha Mwenyezi Mungu na kitu kingine, kama wanaoabudu

كَانُوا لَا يَتَنَاهُونَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوْهُ
لِئَسْ مَا كَانُوا يَقُولُونَ ﴿٧٤﴾

تَرَى كَيْثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِئَسْ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ
أَنْفُسُهُمْ أَنَّ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي
الْعَذَابِ هُمْ خَلِيلُوْنَ ﴿٨١﴾

وَلَوْكَانُوا لِيُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا
أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا أَنْهَدُوهُمْ أَوْلَيَاءَ
وَلَكِنَّ كَيْثِيرًا مِّنْهُمْ فَلِسْقُوتَ ﴿٨٢﴾

*لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاؤَةً لِلَّذِينَ
عَمِلُوا أَيْمَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوْدَةً لِلَّذِينَ عَمِلُوا
الَّذِينَ قَاتَلُوا إِيمَانَ صَبَرُوا ذَلِكَ بَيْنَ
مِنْهُمْ قَسِيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنْهَمُ
لَا يَسْتَكِبُوْنَ ﴿٨٣﴾

masanamu na wengineo. Na utakuta tena utakuta kwamba walio karibu mno kimapenzi na Waislamu ni wale waliosema, «Sisi ni Wanawara.» Hilo ni kwamba mionganini mwao kuna wasomi wanaoijua dini yao, wacha-Mungu, wanaofanya jitihadi ya ibada kwenye mindule, na kwamba wao ni wanyenyekemu, hawafanyi kiburi cha kutiubali haki. Hao ndio wale walioukubali ujumbe wa Mtume Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakauamini.

83. Na mionganini mwa yale yanayoonyesha mapenzi yao kwa Waislamu ni kuwa kundi katika wao (nao ni tume ya watu wa Habashah walipoisikia Qur’ani) yalibubujika machozi macho yao wakawa na yakini kuwa hiyo ni haki iliyoteremshwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wakamuamini Mwenyezi Mungu, wakamfuata Mtume Wake na wakanyenyeka kwa Mwenyezi Mungu wakimuomba awatukuze kwa heshima ya kushirikiana na umati wa Muhammad, amani imshukie, katika kuwatolea ushahidi umma wengine Siku ya Kiyama.
84. Na waliosema, «Kwani tuna lawama gani sisi kwa kumuamini kwetu Mwenyezi Mungu, kuikubali haki ambayo alikuja nayo kwetu Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kutoka

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيَّ الرَّسُولَ
تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا
فَأَكَتَّبْنَا مَعَ الشَّهِيدِينَ ﴿٤٣﴾

وَمَا نَأَلَّوْنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحُقْقِ وَنَطَمْعُ
أَنْ يُدْخِلَنَا رَبِّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٤٨﴾

kwa Mwenyezi Mungu na kumfuata kwetu yeye, na hali tunatumai kuwa Mola wetu Atatutia kwenye Pepo Yake, Siku ya Kiyama, pamoja na walio watiifu Kwake?»

85. Mwenyezi Mungu Akawalipa, kwa waliyoyasema ya kujienzi kwa kuuamini kwao Uislamu na kutaka kwao kuwa pamoja na watu wema, mabustani ya Pepo ambayo, chini ya miti yake inapita mito, hali ya kukaa humo, hawatatolewa humo wala hawatahamishwa. Hayo ndiyo malipo ya wema wao wa maneno na vitendo.
86. Na wale amba o waliukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu, wakaukataa unabii wa Muhammad, rehemya ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakazikanusha aya Zake zilizoteremshwa kwa Mitume Wake, hao ndio watu wa Motoni wenye kukaa daima humo.
87. Enyi amba o mliamini, msiharamishe vizuri alivyowahalalishia Mwenyezi Mungu, mionganini mwa vyakula na vinywaji na kuoa wanawake, mkayatia mkazo mambo ambayo Mwenyezi Mungu Ameyatolea nafasi kwenu, na msipite mipaka ya vitu alivyoviharamisha Mwenyezi Mungu. Kwani Mwenyezi Mungu Hawapendi wenye kupita mipaka.
88. Na mstarehe, enyi Waumini, kwa halali nzuri Aliyowapa Mwenyezi Mungu na kuwatunukia. Na mcheni Mwenyezi Mungu kwa kufuata amri Zake na kujiepusha na makatazo

فَأَتَبْهَمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
نَحْنُ هُنَّا الْأَنْهَى رُحْلَانِ فِيهَا وَذَلِكَ
جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٣﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيرِ ﴿٨٤﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يُخْرِجُوا طِبِّيتَ
مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْدُوا
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٥﴾

وَكُلُّوْمَارَرَقْ كُلُّمَالَهُ حَلَّا طِبِّيتَ
وَأَتَقْوَالَهُ الَّذِي أَسْمَيْهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾

Yake. Kwani kumuamini kwenu
Mwenyezi Mungu kunawalazimisha
nyinyi kumcha Yeye na kumtunza⁽¹⁾.

89. Mwenyezi Mungu Hatawapa mateso,
enyi Waislamu, kwa mayamini
miliyoapa bila ya kukusudia, mfano
wa vile baadhi yenu wanavyosema,
«Sivyo, naapa kwa Mwenyezi
Mungu», «Kwa Nini? Naapa kwa
Mwenyezi Mungu.» Lakini Yeye
Atawapa mateso, kwa sababu ya
mayamini mliyoyakusudia ndani
ya nyonyo zenu. Basi mkiwa
hamtekelezi yamini, dhambi lake
litafutwa na Mwenyezi Mungu, kwa
kafara mtakayotoa mliyowekewa
na Mwenyezi Mungu ya kuwalisha
masikini kumi , kila masikini
mmoja apewe nusu ya pishi[kadiri
ya kilo mbili na nusu] ya chakula
cha kati na kati kinachotumiwa na
watu wa mji aliyoko, au kuwavisha
kwa kumpa kila maskini mavazi
yanayomtosha kulingana na desturi,
au kuacha huru mmilikiwa kumtoa
kwenye utumwa. Basi mwenye
kuapa ambaye hakutekeleza yamini
lake ana hiari afanye mojawapo ya
mambo matatu. Asipopata chochote
kati ya hayo, ni juu yake afunge siku
tatu. Kufanya hayo ndio kafara ya
kutoyatekeleza mayamini yenu. Na
yachungeni mayamini yenu, enyi

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِالْغَوْيِ إِنَّمَا يَنْهَاكُمْ
وَلَكُمْ تُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَصَمْتُمُ الْأَيْمَنَ
فَكَفَرْتُهُ إِذْ أَطْعَمْتُهُ عَشَرَةً مَسَلَّكِينَ مِنْ
أُوسَطِ مَا نَطَعْمُونَ أَهْلِكُمْ أَوْ كَشَوْنُهُمْ
أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيمَانٌ
ثَلَاثَةٌ أَيْمَانٌ ذَلِكَ كَفَرْتُهُ إِنَّمَا يَنْهَاكُمْ إِذَا
حَلَقْتُمْ وَأَحْقَقْتُمْ إِنَّمَا يَنْهَاكُمْ ذَلِكَ يُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمْ أَيْمَانِهِ لَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ ﴿٦﴾

(1) Neno la kiarabu hapa ni murâqabah lenye maana ya kuangalia kwa makini, kutunza, kuchunga, kulinda n.k. Makusudio hapa ni kuwa na yakini kuwa Mwenyezi Mungu Akuona, akusikia na azijua harakati zako zote, yakini ambayo inamfanya mtu amuogope Mwenyezi Mungu.Kwa maelezo zaidi, ang. ‘Uthaimîn,M.S. Sharh Riyâd al-Sâlihîn, Vol. 1, P.324

Waumini, kwa kujiепusha na kuapa au kutekeleza kiapo mnapoapa au kutoa kafara msipotekeleza kiapo. Na kama alivyowaeleza Mwenyezi Mungu hukumu ya mayamini na namna ya kujivua nayo, ndivyo Anavyowaeleza hukumu za dini Yake, ili mumshukuru Yeye kwa kuwaongoza nyinyi kwenye njia iliyolingana sawa.

90. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo! Hakika pombe: nayo ni kila kinacholewesha kinachofinika akili, al-maysir, nayo ni kamari ambayo inakusanya aina za kuwekeana dau na mfano wake, kama zile za kuekeana badali kutoka pande mbili za wacheza kamari na kuzuia kumtaja Mwenyezi Mungu, al-anšāb: mawe ambayo washirikina walikuwa wakichinja mbele yake kwa njia ya kuyatkuza na yale yanayosimamishwa ili kujisongeza karibu yake kwa ibada na al-azlām: vipande vinavyotumiwa na makafiri kutafuta uamuzi kabla ya kufanya au kuacha kufanya jambo. Hayo yote ni dhambi inayopambiwa na Shetani. Basi jiepusheni na madhambi haya, huenda nyinyi mkafuzu kwa kupata Pepo.

91. Hakika Shetani anataka, kwa kuwapambia madhambi, kuweka baina yenu chenye kuleta uadui na chuki, kwa sababu ya kunywa pombe na kucheza kamari, na kuwaepusha na kumtaja Mwenyezi

يَتَابُّهُ إِلَيْهَا الَّذِينَ أَمْنَأُوا لِأَنَّمَا الْحُمْرَةِ وَالْمَيْسِرَ
وَالْأَضَابَ وَالْأَرْلَمْ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ فَاجْتَنَبُوهُ لَعَلَّكُمْ فَقْلِحُونَ ﴿١١﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَةَ فِي الْخُمُرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنِ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ
الْأَصْلَوَةِ فَهَلْ أَنْشُرُ مُنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

Mungu na kuswali, kwa kutokuwa na akilil katika unywaji pombe na kujishughulisha na pumbao la uchezaji kamari. Basi komekeni na hayo.

92. Na Fuateni amri, enyi Waislamu, ya kumtii Mwenyezi Mungu na kumtii Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, katika kila mnalolifanya na mnaloliacha. Na mcheni Mwenyezi Mungu na mumtunze katika hayo. Na mkikataa kufuata amri na mkayafanya mliyokatazwa, basi jueni kuwa jukumu la mjumbe wetu Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni ufikishaji ulio wazi.
93. Waumini waliokunywa pombe kabla hajjaharamishwa hawana dhambi kwa kufanya hilo, iwapo wataiacha, wakajikinga na mambo yanayomkasirisha Mwenyezi Mungu na wakatanguliza matendo mema yanayoonyesha kuwa wao wanamuamini Yeye na wana hamu Mwenyezi Mungu, aliyetukuka, Awe radhi nao, kisha wakazidi kumtunza Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, na kumuamini mpaka wakawa, kwa ile yakini yao, wanamuabudu kama kwamba wao wanamuona. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anawapenda wale ambao wamefikia kiwango cha ihsani (ihsān) mpaka wakawa kuiamini kwao ghaibu (al-ghayb)

وَأَطْبِعُوا لِلَّهِ وَأَطْبِعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا
فَإِن تَوَلَّ شَرًّا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا
الْبَلَغُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا إِذَا مَا أَتَقْوَاهُ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ ثُمَّ أَتَقْوَاهُ إِيمَنُوا شَرَّ مَا أَتَقْوَاهُ
وَأَخْسَرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧﴾

ni kama vile wanavyoyaamini
wanayoyaona.⁽¹⁾

94. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo, Mwenyezi Mungu Atawapa mtihani wa baadhi ya viwindwa vya barani, watakaokuja karibu na nyinyi kwa namna isiyo ya kawaida muweze kuwashika wadogo wao bila kutumia silaha na kuwashika wakubwa wao kwa kutumia silaha, ili Mwenyezi Mungu Awajue, ujuzi uliyofunuka wazi kwa viumbe, wale wanaomuogopa Mola wao kwa ghaibu kwa kuwa wana yakini kuwa ujuzi wa Mwenyezi Mungu kuhusu wao umekamilika, na kwa hivyo waache kuwinda wakiwa katika hali ya iħrām (ihramu: kuingia kwenye ibada ya Hija au Umra). Basi yoyote mwenye kuvuka mpaka wake, baada ya maelezo haya, akafanya ujasiri wa kuwinda, na hali yeye yuko kwenye ihramu, anastahili adhabu kali.
95. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo, msievi windwa wa barani na nyinyi muko kwenye ihramu ya Hija au Umra au mkawa muko ndani ya Haram. Na yoyote mwenye kuua kiwindwa yoyote kati ya viwindwa wa barani kwa kusudi, basi malipo yake ni achinje, mionganoni mwa wanyamahowa: ngamia au ng'ombe au mbuzi na kondoo, anayefanana na kiwindwa

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ تَلُوْنَ حُكْمَ اللَّهِ شَيْئًا وَ
مِنَ الصَّادِقِينَ تَنَاهُوا إِنَّمَا كُوْرُورًا مَا حُكِّمَ
لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخْافُهُ وَبِالْغَيْرِ فَمَنْ أَعْتَدَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ وَعْدًا بِإِيمَانٍ
﴿٤٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَنْقُضُوا الْأَصْيَادَ وَأَنْشِمْ
حُرُمٌ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَرَةٌ
مُثْلُ مَا قَاتَلَ مِنَ النَّعْمَاءِ حَكُمُ اللَّهِ ذَوَّا عَدْلٍ
مَنْ كَفَرَ هُدًى يَا بَلِيهَ الْكَعْبَةَ أَوْ كَفَرَ طَعَامٌ
مَسَكِينٌ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ صِرَاطٌ مَا يَرِيدُونَ
وَبَالَّا أَمْرٌ لِّلَّهِ عَمَّا شَاءَ سَلَفَ وَمَنْ عَادَ
فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ دُونَ إِنْتَقَامٍ
﴿٤٧﴾

(1) Rudia 2:3 kwa ufanuzi wa al-ghyb.

huyo, baada ya waadilifu wawili kumfanyia makadirio, na amgawe kwa masikini wa eneo la Haram au anunue chakula kwa thamani ya mfano wake na awagawie masikini wa eneo la Haram, kila masikini nusu pishi au afunge, badala yake, siku moja kwa kila nusu pishi ya chakula hicho. Mwenyezi Mungu Ameyapasisha malipo haya , ili mkosa apate matokeo ya kitendo chake. Na wale ambao ilitukia kwao kufanya lolote kama hilo kabla ya kuhamishwa, basi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ashawasamehe. Na yoyote mwenye kurudia uhalifu huo kwa kusudi, baada ya kuhamishwa, huyo amejihatarisha kupata mateso ya Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu katika mamlaka Yake, na mionganoni mwa enzi Yake ni kuwa Yeye atamtesa anayemuasi Akitaka, hakuna chenye kumzuia kufanya hivyo.

96. Mwenyezi Mungu Amewahalalishia, enyi Waislamu, mtapokuwa kwenye hali ya ihramu, viwindwa wa baharini, nao niwale wavuliwao baharini wakiwa hai, na chakula chake, nacho ni kiumbe kilichokufa kitokacho humo, kwa ajili mnufaikie mkiwa ni wakazi au ni wasafiri. Na Ameharamishia viwindwa wa barani muko kwenye ihramu ya Hija au ya Umra. Na muogopeni Mwenyezi Mungu na mtekeleze amri Zake zote na mjiepushe na makatazo Yake yote, mpaka mfuzu kwa thawabu

أَحَلَّ لِكُوْصِيدُ الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ وَمَتَعَالَّكُمْ
وَلِلسيَارَةِ وَحُرْمَةِ عَلَيْكُوْصِيدُ الْبَرِّ مَادَمُهُ
حُرْمًا وَأَنْقُوا اللَّهُ الْذِي إِلَيْهِ تُخْشَرُونَ ﴿٦﴾

Zake kubwa na msalimike na ukali wa mateso Yake mnapofufufuliwa ili mhesabiwe na mlipwe.

97. Mwenyezi Mungu Amewafadhili waja Wake kwa kuijaalia Alkaba, Nyumba takatifu, ni utengenefu wa Dini yao na amani ya uhai wao. Hivyo ni kwa kuwa wamemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakasimamisha faradhi Zake. Na Ameharamisha uadui na kupigana katika miezi mitakatifu (nayo ni Mfungopili, Mfungotatu, Mfungone na Rajabu) ili mtu yoyote asifanyie mwininge uadui katika miezi hiyo. Na Ameharamisha, Aliyetukuka, kuwavamia wanyama-howa wanaotolewa kuwa ni tunu kwa Haram. Kadhalika, Ameharamisha kuvivunja heshima qalāid, navyo ni vitu vilivyovishwa shingoni mwa hao wanyama kuonyesha kuwa wanakusudiwa kuchinjwa kwa ibada. Hivyo basi, ni mupate kujua kuwa Mwenyezi Mungu Anayajua yote yaliyo mbinguni na ardhini, miongoni mwayo ni sheria Alizoziweka kuwahami viumbe Wake wasidhuriane wao kwa wao. Na pia mupate kujua kwamba Mwenyezi Mungu kwa kila kitu ni Mjuzi, hakuna chochote chenye kufichika Kwake.
98. Jueni, enyi watu, kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, ni Mkali wa mateso kwa anyemuasi na kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa Kusamehe, ni Mwingi wa rehema kwa anayetubia na kurejea.

* جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ
قِبْلَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرُ الْحَرَامُ وَالْمَهْدَىٰ وَالْقَاتِلَةُ
ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦﴾

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦﴾

99. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anawaeleza kwamba shughuli ya Mtume Wake , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni kuongoza kwa kuelekeza na kufikisha na kwamba uongofu wa taufiki uko mkononi mwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na kwamba mambo yaliyomo ndani ya nafsi za watu, katika yale wanayoyafanya kwa siri na wanayoyatangaza, ya uongofu na upotevu, Mwenyezi Mungu Anayajua..
100. Sema, ewe Mtume, «Hakilingani kiovu na chema cha kila kitu»: Kafiri halingani na Muumini, mwenye kuasi halingani na mtiifü, mjinga halingani na mjuzi, na mwenye kufanya uzushi halingani na mwenye kufuata njia, na mali ya haramu hayalingani na ya halali, ingawa unakuvutia wewe, ewe binadamu, wingi wa viovu na idadi kubwa ya watu wake. Basi mcheni Mwenyezi Mungu, enyi wenye akili bora, kwa kujiepusha na machafu na kufanya mazuri, mpate kufuzu kwa kulifikia lengo kubwa, nalo ni radhi ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na kufaulu kupata Pepo.
101. Enye ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu, Mtume wake na mkafuata sheria Yake kivitendo, msiulize mambo ya Dini ambayo hamkuamrishwa chochote kuhusu hayo, kama kuuliza kuhusu mambo ambayo hayajatukia au yale ambayo yatapelekea mikazo ya Sheria

مَاعَلَ الرَّسُولُ إِلَّا أَبْلَغَ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبَدِّلُونَ وَمَا تَكُونُونَ ﴿٤٤﴾

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْحَيْثُ وَالظَّلَيْبُ
وَلَوْأَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْتَّيْبِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
يَتَأْفِلُ الْأَلَبِ لَعْلَكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

يَنَّا يَهُ الَّذِينَ أَمْنَوْا لَا شَعْلَوْا عَنْ أَشْيَاءٍ
إِنْ تُبَدِّلَ كُمْ شَوْفَهُ وَلَا شَعْلَوْا عَنْهَا
جِئْنَ يُبَرِّلُ الْقُرْبَةَ إِنْ تُبَدِّلَ كُمْ عَفَّا اللَّهُ
عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٤٦﴾

ambayo lau mlikalifisha nayo yangalikuwa ni magumu kwenu, na lau mliyauliza wakati wa uhai wa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehemya ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,, wakati Qur'ani inateremka, mungalielezewa, na pengine mkakalifisha nayo na mkalemewa nayo. Hayo Mwenyezi Mungu Ameyaacha ili kuwapumzisha waja Wake nayo. Na Mwenyezi Mungu ni Msamehefu sana kwa waja wake wanapotubia, ni Mpole sana kwao, Hawaadhibu wakirudi Kwake.

102. Mfano wa maswali hayo, waliwahi waliokuwa kabla yenu kuwauliza Mitume wao. Walipoamrishwa yale waliokuwa wakiyauliza waliyakanusha na wasiyatekeleze. Basi, tahadharini msiwe kama wao.

103. Mwenyezi Mungu Hakuwawekea washirikina yale waliyoyazua ya kuacha kunufaika na baadhi ya wanyama wa mifugo na kuwfanya ni wa masanamu. Nao ni bahîrah: anayekatwa sikio lake akiwa amezaa idadi fulani ya watoto, sâibah: anayeachiwa masanamu, waşîlah: ambaye amezaa watoto wa kike mfululizo na hâmî: ngamia dume iwapo, kutokana na yeye, wamazaliwa idadi fulani ya ngamia . Lakini makafiri waliyanasibisha hayo kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa kumzulia urongo. Na wengi wa makafiri hawapambanui baina ya haki na batili.

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ كُثُرًا أَصْبَحُوا
بِهَا كُفَّارِينَ ﴿١٢﴾

مَاجَعَ اللَّهُ مِنْ بَيْرَةٍ وَلَا سَلِيمَةٍ
وَلَا حَمْرَةٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَقْرَئُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكَذِبَ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٣﴾

104. Na hawa makafiri, wanaoharamisha yaliyohalalishwa na Mwenyezi Mungu, wanapoambiwa, «Njooni kwenye hukumu zilizoteremshwa na Mwenyezi Mungu na uwamuzi wa Mtume Wake, ili halali na haramu ziwafunukie, wao huwa wakisema, «Yanatutoshya yale tuliyoyarithi kwa baba zetu ya maneno na vitendo.» Je wanayasema hayo ingawa baba zao walikuwa hawajui chochote: yaani, hawailewi haki, hawaitambui wala hawaongoki kuifikia? Basi vipi watawafuata na hali ni hii? Kwa kweli, hakuna mwenye kuwafuata isipokua mjinga zaidi kuliko wao na mpotevu zaidi wa njia.

105. Enyi ambaa mlimuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na mkafuata sheria Yake kivitendo, jilazimisheni nafsi zenu kujishughulisha kumtii Mwenyezi Mungu na kujiepusha na kumuasi na endeleeni daima kufanya hivyo, hata kama watu hawatakubaliana na nyinyi . Mkifanya hivyo, hautawadhuru nyinyi upotevu wa mwenye kupotea madhali nyinyi mnajilazimisha na njia ya usawa, mnaamrishaa mema na mnakataza maovu. Kwa Mwenyezi Mungu ndiko marejeo yenu nyote kesho Akhera, huko atawapa habari ya matendo yenu na atawapa malipo yake.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ عَلَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَالْأَرْسَلُوا قَالُوا حَسْبُنَا مَا أَوْجَدَنَا عَلَيْهِ إِنَّا نَأْتُكُمْ بِآيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ لَا يَعْلَمُونَ
سَيِّئَا وَلَا يَدْهَنُونَ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْهِمْ أَنْفَسُكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ
مَنْ صَلَّى إِذَا أَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ
جَمِيعًا فَيَقُولُونَ كُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

- 106.** Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na mkafuata sheria Yake kivitendo, mmoja wenu akiwa karibu na kufa, basi ni juu yake awashuhudishe wasia wake waaminifu wawili mionganini mwa Waislamu, au wawili wengine mionganini mwa wasiokuwa Waislamu ikibidi hivyo, na kusiwe na Waislamu. Hao mtawashuhudisha iwapo muko safarini kwenye ardhi na mkafikiwa na kifo. Na iwapo mtautilia shaka ushahidi wao, wasimamisheni baada ya Swala, yaani, swala ya Waislamu, hasa Swala ya Alasiri, waape kwa Mwenyezi Mungu kiapo cha dhati kwamba wao hawachukui kwa ushahidi wao thamani ya kilimwengu kama badala, wala hawamfanyii mapendeleo jamaa yao na wala hawafichi kwa kiapo chao ushahidi wa Mwenyezi Mungu uliyoko kwao na kwamba wao wakilifanya hilo, basi wao watakuwa ni mionganini mwa waliofanya hatia.
- 107.** Wakigundua wanaohusika na maiti kuwa wale mashahidi wawili wamefanya makosa ya hiana katika ushahidi au wasia, basi na wasimame mahali pao pa ushahidi watu wawili wenye ujamaa na aliyekufa waape kwa Mwenyezi Mungu: Ushahidi wetu wa kweli unastahiki zaidi kukubaliwa kuliko ushahidi wao wa urongo. Na sisi hatukukiuka haki katika kutoa ushahidi wetu. Na tukifanya dhuluma na kutoa ushahidi

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَدَةُ بَيْنَكُمْ إِذَا
حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتَ حِينَ الْوَصِيَّةِ
أَشْهَدَنَا دُوَّا عَذْلَ مِنْكُمْ أَوْ أَخْرَانِ مِنْ عَبْرِكُمْ
إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبَتُمْ فِي الْأَرْضِ فَاصْبِرُكُمْ
مُّصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ
الصَّلَاةِ فَقُسِّمَانِ بِاللَّهِ إِنْ أَرْتَهُمْ
لَا إِنْ شَرَرَ بِهِ شَمَنَا وَلَا كَانَ ذَاقُرِي وَلَا
كَثُمُ شَهَدَةَ اللَّهِ إِنَّمَا إِذَا لَمِنَ الظَّمِينَ

فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا أَسْتَحْقَقَا إِنْمَا فَاحْرَانِ
يَقُولُ مَنْ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ أَسْتَحْقَقَ عَلَيْهِمُ
الْأَوَّلَيْنَ يَقُولُ مَنْ بِاللَّهِ لَشَهَدَتُ أَحَقُّ مِنْ
شَهَدَتِهِمَا وَمَا أَعْتَدَنَا إِنَّمَا إِذَا لَمَّا
أَلْظَلَمُيْنَ

usio wa haki, basi sisi tutakuwa ni mionganî mwa madhalimu wenye kukiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu.

- 108.** Hukumu hiyo ya kuapa baada ya Swala na kutokubali ushahidi wa hao wawili, baada ya kuutilia shaka, ndiyo inayouleta karibu zaidi uwezekano wa wao kutoa ushahidi kama ulivyo kwa kuogopa adhabu ya Akhera au kwa kuchelea yamini lao la urongo lisikataliwe na wale wenye haki baada ya kuapa kwao na asije akafedheheka yule mrongo ambaye yamini lake lilikakataliwa hapa ulimwenguni baada ya kufunuka uhaini wake. Na muogopeni Mwenyezi Mungu, enyi watu, na mumtunze msije mukaapa kiapo cha urongo na msije mkanyakuwa kwa mayamini yenu mali ya haramu. Na msikie mnayowaidhiwa nayo. Na Mwenyezi Mungu Hawaongozi watu wenye nyendo mbaya waliotoka nje ya utiifu Wake.

- 109.** Na ikumbukeni, enyi watu, Siku ya Kiyama, siku Mwenyezi Mungu atakapo kuwakusanya Mitume, amani iwashukie, na awaulize kuhusu majibu ya watu wao waliyoyapata, pindi walipowalingania kwenye tawhîd (kumpwekesha Mwenyezi Mungu). Na wao watajibu, «Hatuna ujuzi, sababu hatuyajui yaliyomo ndani ya nyoyo za watu wala yale waliyoyazua baada yetu. Hakika yako wewe ni Mjuzi wa kila kitu kilichofichika na kilicho wazi.

ذَلِكَ أَدْقَنَ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَدَةِ عَلَى وَجْهِهَا
أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَنَهُمْ بَعْدَ إِيمَنِهِمْ وَأَتَقْوَاهُمْ
اللَّهُ وَأَسْمَعُوهُ أَنَّ اللَّهَ لَا يَهِيءُ الْقَوْمَ لِفَسَقِهِنَ ﴿٦٩﴾

* يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أَجِبْتُمْ
قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَمُ الْغَيْوَبِ ﴿٦٩﴾

110. Atakaposema Mwenyezi Mungu, Siku ya Kiyama, «Ewe ‘Isâ mwana wa Maryam! Kumbuka neema yangu kwako, nilipokuumba bila ya baba, na kwa mamako, nilipomteua juu ya wanawake wa ulimwengu na nikamuepusha na hatia aliyobandikwa nayo.» Mionganî mwa neema hizi kwa ‘Isâ ni kwamba Mwenyezi Mungu Alimpa nguvu na Akamsaidia kwa Jibrili, amani imshukie, akasema na watu na yeye ni mchanga wa kunyonya kabla ya wakati wa kusema na akawaita wao kuja kwa Mwenyezi Mungu na yeye ni mkubwa, nguvu zake zimeshikana, na ubarobaro wake umekamilika, kwa wahyi wa tawhîd amba Mwenyezi Mungu Alimletea. Na mionganî mwa hizo ni kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Alimfundisha kuandika na (kusoma) maandishi bila ya mwalimu, Alimpa nguvu ya kufahamu na kuelewa, Alimfundisha Taurati Aliyomteremshia Mûsâ, amani imshukie, Injili Aliyomteremshia yeye ili kuwaongoza watu. Na mionganî mwa neema hizi ni kwamba yeye anasinyanga kwa udongo kama umbo la ndege na kisha anapuliza kwenye umbo hilo na likawa ni ndege kwa idhini ya Mwenyezi Mungu. Na mionganî mwazo ni kwamba yeye anamponyesha aliyezaliwa kipofu akawa anaona na anamponyesha mwenye mbalanga ikarudi ngozi yake kuwa na uzima kwa idhini ya Mwenyezi Mungu.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْلَمُ أَنَّ مَرِيمَةَ أَذْكُرْ يَعْمَلِي
عَلَيْهِ إِنْكَ وَعَلَى وَلَدِتِكَ إِذْ أَيَّدْتُكَ بِرُوحِ
الْقُدْسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَإِذْ عَلَمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَالْتَّوْرِيدَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخَلُّفُ مِنَ الظَّاهِرِينَ
كَهْيَةً الظَّاهِرِ يَأْذِنِي فَتَسْفَحُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَيْرًا يَأْذِنِي وَتُبَرِّئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبَرَصَ
يَأْذِنِي وَلَذْ تُخْرِجُ الْمَوْقَدَ يَأْذِنِي
وَإِذْ كَفَقْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ
إِذْ جَسَّتَهُمْ بِالْبَيْنَتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا سَحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾

Na mionganini mwazo ni kwamba
yeye anamuomba Mwenyezi Mungu
Awahui wafu, na wakainuka kutoka
kwenye makaburi yao wakiwa
hai. Yote hayo ni kwa matakwa
Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka, na
idhini Yake. Nayo ni miujiza yenye
kushinda, inautilia nguvu unabii
wa ‘Isā, amani imshukie. Kisha
Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na
kuwa juu, Anamkumbusha neema
Yake kwake alipowazuia Wana wa
Isrāîl walipotaka kumuua na akawajia
wao na miujiza iliyo wazi yenye
kuonyesha dalili za unabii wake.
Hapo walisema waliokufuru kati yao,
« Hakika haya aliyokuja nayo ‘Isā,
mionganini mwa dalili zilizo wazi, ni
uchawi uliofichuka.

111. Na ukumbuke, ewe ‘Isā, nilipotia
ilhamu na msukumo katika nyoyo
za watu, mionganini mwa wale
waliosafiwa nawe, kuwafanya
wauamini upweke wa Mwenyezi
Mungu, Aliyetukuka, na unabii wako,
wakasema, «Tumeamini, ewe Mola
wetu. Na ushuhudie kuwa sisi ni
wenye kukunyenyekea na ni wenye
kufuata kwa utiifu amri Yako.

112. Na ukumbuke waliposema
Hawâriyyûn (wasafiwa wa Nabii
‘Isā kati ya wafuasi wake), «Ewe
‘Isā mwana wa Maryam! Je,
Anaweza Mola wako, ukimuomba,
kututeremshia meza ya chakula
kutoka mbinguni?» Jawabu yake
ilikuwa ni kuwataka wao wajikinge
na adhabu ya Mwenyezi Mungu,

وَإِذْ أَوْحَيْنَا إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنَّهُمْ مُّصَوّرُونَ
وَبِرَسُولِنَا قَالُوا إِنَّا مَأْتَاهُمْ وَأَشْهَدُهُمْ بِأَنَّهُمْ
مُّسْلِمُونَ ﴿٦﴾

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَعْبُدُونَ يَسُوسَى ابْنَ مَرِيَمَ هَلْ
يَسْتَطِعُنَا رُبُّكَ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْنَا مَا يَأْتِدَهُ
مِنَ السَّمَاءِ فَقَالَ أَتَقْرَأُ اللَّهَ إِنْ كَثُرَ
مُّؤْمِنِينَ ﴿٦﴾

Aliyetukuka, wakiwa ni wenye
kuamini Imani ya kikweli.

113. Ḥawāriyyūn wakasema, «Tunataka
kula kutoka kwenye meza hiyo,
nyoyo zetu zipate kutulia kwa
kuishuhudia, tupate kujua kwa yakini
ukweli wako kuhusu unabii wako na
tupate kuwa ni wenye kuishuhudia
miujiza hii kwamba Mwenyezi
Mungu Ameiteremsha iwe ni hoja
kwetu juu ya upweke Wake na uwezo
Wake kufanya Alitakalo na pia iwe
ni hoja kwako juu ya ukweli kuhusu
unabii wako.»

114. ‘Isā mwana wa Maryam Aliyakubali
matakwa ya Ḥawāriyyūn akamuomba
Mola wake , Aliyetukuka na kuwa
juu, kwa kusema, «Mola wetu!
Tuteremshie meza ya chakula
kutoka mbinguni, tupate kuifanya
siku hiyo ya kuteremka kwake ni
sikukuu kwetu, sisi tutaitukuza na pia
watakaokuja baada yetu, na hiyo meza
itakuwa ni alama na ni hoja kutoka
kwako , ewe Mwenyezi Mungu, juu
ya upweke wako na juu ya ukweli wa
unabii wangu, na ututunuku mionganoni
mwa vipewa vyako vyingi, na wewe
ndiye bora wa wenye kuruzuku.»

115. Mwenyezi Mungu, aliyetukuka,
Akasema, «Mimi ni Mwenye
kuwateremshia Meza ya chakula.
Basi yoyote mwenye kuukanusha
upweke wangu, mionganoni mwenu,
na unabii wa ‘Isā, amani imshukie,
baada ya kuteremka meza,
nitamuadhibu adhabu kali ambayo

قَالُواْرِبُدُّ اَنَّا كُلَّ مِنْهَا وَنَطَمَيْنَ فَلُوْنَا
وَنَسْلَمَ اَنَّ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا
مِنَ الشَّهِيدِينَ ﴿١٥﴾

قَالَ عِيسَى اَبْنُ مَرْيَمَ الْهَرَبَرَبِّنَا اَنْزَلَ عَلَيْنَا
مَإِيَّدَةً مَنْ اسْسَلَّمَ تَكُونُ لَنَا عِيدَ الْأَوَّلَى
وَآخِرَنَا وَآيَةً مَنْكُ وَأَرْزُقْنَا وَأَنَّ حَيْرَ
الْزَّرْقَنِ ﴿١٦﴾

قَالَ اللَّهُ اِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرُ بِهِ
مِنْكُمْ فَإِنَّ اَعْذِبَهُ عَذَابًا لَا اَعْذِبُهُ وَاحْدَاء
مِنْ اَعْلَمِي ﴿١٧﴾

sitamuadhibu nayo yoyote miongan
mwa viumbe.» Meza iliteremka kama
alivyoahidi Mwenyezi Mungu.

116. Na kumbuka pindi atakaposema
Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka,
Siku ya Kiyama, « Ewe ‘Isā
mwana wa Maryam! Kwani wewe
uliwaambia watu, ‘nifanyeni mimi na
mamangu kuwa ni waabudiwa badala
ya Mwenyezi Mungu?’» ‘Isā akajibu,
kwa kumtakasa Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, na kumuepusha na
sifa za upungufu, «Haipasii kwangu
kuwaambia watu yasiyokuwa
haki. Nikiwa nimesema hili , basi
ushalijua. Kwani hakuna chochote
kinachofichika kwako. Wewe
unayajua yaliyomo ndani ya nafsi
yangu, na mimi siyajui yaliyomo
ndani ya nafsi yako. Hakika yako
wewe Ndiye Mjuzi wa kila kitu,
kilichofichamana au kuwa wazi.»

117. ‘Isā, amani imshukie, atasema,
«Ewe Mola wangu! Sikuwaambia
wao isipokuwa yale uliyonitumia
wahyi nayo na ukaniamrisha
kuyafikisha, ya kukupwekesha wewe
tu na kukuabudu. Na mimi nilikuwa
nikishuhudia vitendo vyao na maneno
yao nilipokuwa nikiishi na wao.
Na uliponikamilishia muda wangu
wa kuishi kwenye ardhi, ukaniapaza
mbinguni nikiwa hai, ulikuwa wewe
ndiye Mwenye kuzichungulia siri
zao, na wewe ni Mwenye kushuhudia
kila kitu, hakifichiki kwako chochote
cheneye kufichika ardhini au mbinguni.

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ
أَنْخَذُونِي وَأَمْلَأَنِي هَذِهِنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ
سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّ
إِنْ كُنْتُ قُلْتُ فِيْهِ وَفَدَ عَلَيْهِ وَتَعَلَّمَ مَا فِيْ نَفْسِي
وَلَا آعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَمُ الْغُيُوبِ ١١٦

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمْرَنَّنِي بِهِ أَنْ أَبْعُدُهُ أَنَّ اللَّهَ
رَبِّيْ وَرَبَّكُوْ وَكُنْتَ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَادَمْتُ
فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَقَّيْتِنِي كُنْتَ أَنْ أُرْتَقِبَ عَلَيْهِمْ
وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ١١٧

إِنْ تَعْدِ بَهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكُلَّ وَلَنْ تَعْفَرْ لَهُمْ
فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٦﴾

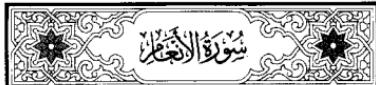
118. Hakika yako wewe , ewe Mwenyezi Mungu, ukiwa utawaadhibu, basi wao ni waja wako, na wewe ndiye Mjuzi wa hali zao, unawafanya unavyotaka kwa uadilifu wako. Na ukiwa utawasamehe, kwa rehema yako, wale waliofuata njia za kuwafanya wasamehewe, basi wewe ndiye Mshindi Asiyeshindwa, Mwenye hekima katika uendeshaji mambo Wake na amri Zake. Aya hii inamsifu Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka, kwa hekima Yake, uadilifu Wake na ukaimilifu wa ujuzi Wake.

119. Mwenyezi Mungu Atamwambia ‘Isā Siku ya Kiyama, « Hii ndiyo Siku ya Malipo ambayo kutawafaa wale waliompwekesha Mwenyezi Mungu kule kumpwekesha kwao Mola wao na kufuata kwao sheria Yake, ukweli wao wa nia zao, maneno yao na matendo yao. Watakuwa na mabustani ya Pepo, inayopita mito chini ya majumba yake ya fahari, hali ya kukaa humo milele. Mwenyzi Mungu Ameridhika nao ndipo Akayakubali mema yao, na wao wameridhika na Yeye kwa malipo mazuri mengi aliyowapa. Malipo hayo na kuwa Yeye Ameridhika na wao ndiko kufuzu kukubwa.

120. Ni wa Mwenyezi Mungu Peke Yake ufalme wa mbinguni na ardhini na vilivyomo ndani yake, na Yeye, Aliyetakata na kila sifa mbaya, kwa kila kitu ni muweza; hakuna kitu kinachomshinda.

قَالَ اللَّهُ هَذَا لَيْلَةُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صَدَقُوهُمْ
لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِيلِينَ فِيهَا
أَبْدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٧﴾

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

SURA YA AL-AN'ĀM

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu, Mwenye sifa ambazo zote ni sifa za ukamilifu, Mwenye neema za nje na za ndani, za kidini na za kidunia, Ambaye Aliumba mbingu na ardhi na vilivyomo ndani yake, Aliumba giza na mwangaza kwa kupishana usiku na mchana. Katika hili pana ishara ya utukufu wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na kuwa Yeye Peke Yake Anastahiki kuabudiwa. Haifai kwa yoyote kumshirikisha mwengine na Yeye. Na pamoja na uwazi huu, makafiri wanamsawazisha mwengine na Mwenyezi Mungu na wanamshirikisha na Yeye.
2. Yeye Ndiye Ambaye Alimuumba baba yenu Ādam kutokana na udongo na nyinyi mnatokana na kizazi chake, kisha Akaandika muda wa kusalia kwenu katika uhai huu wa kilimwengu, na Akaandika muda mwengine maalumu hakuna aujuwao isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, nayo ni Siku ya Kiyama. Kisha nyinyi baada ya haya mnashuku juu ya uwezo wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wa kufufua baada ya kufa.
3. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na kila sifa ya upungufu, Ndiye Mola Mwenye kuabudiwa kwa haki

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَجَعَلَ الظُّلْمُدَتِ وَالْوُرُثُمَ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدُونَ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ كُلَّ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا
وَأَجْلٌ مُّسَمٌّ عِنْدَهُ ذُرْبٌ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾

وَهُوَ اللّٰهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ
سَرَّكُ وَجَهْرَكُ وَيَعْلَمُ مَا تَكِبُّونَ ﴿٣﴾

mbinguni na ardhini. Na mionganoni mwa dalili za uungu wake ni kwamba Yeye Anayajua yote mnayoyaficha, enyi watu, na mnayoyadhihirisha na Anayajua matendo yenu yote, mazuri na mabaya. Na kwa ajili hii, Yeye Peke Yake, Aliyetukuka na kuwa juu, Ndiye Mola Anayestahiki kuabudiwa.

وَمَا أَتَيْتُهُم مِّنْ إِيمَانٍ فَمَنْ أَيْكَنَ رَبِّهِمْ أَلَا
كَلَّا وَعَنْهَا مُغَرِّضُينَ ﴿١﴾

4. Makafiri hawa Ambao wanamshirikisha mwingine na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wamejiwa na hoja zilizo wazi na dalili dhahiri juu upweke wa Mwenyezi Mungu, Aiyetukuka na kuwa juu, na ukweli wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, juu ya utume wake na yale aliyokuja nayo. Lakini punde tu yalipowajia waliyaepuka na kukataa kuyakubali na wasiyaamini.
5. Makafiri hawa waliikataa haki ambayo alikuja nayo Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakawafanyia shere walinganizi wake kwa sababu ya ujinga walionao kuhusu Mwenyezi Mungu na kughurika kwao na muhula Aliowapa. Basi watakuja kuyaona yale waliyoyafanyia shere kuwa ni haki na ni kweli. Na Mwenyezi Mungu Atawabainishia wakanushaji urongo wao na uzushi wao na awalipe kwa hayo.
6. Kwani hawayajui, hawa wanaoukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na kustahiki Kwake, Peke Yake,

فَقَدْ كَبُوا بِأَلْحَقِ لِمَاجَاهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ
أَبْتِقُوا مَا كَلُّوا هِيَ سَهْرُونَ ﴿٥﴾

أَنَّهُرَ قَدْ كَبُوا هَلْكُمْ مِّنْ قَبْرِنَ
مَكَنَتْهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ نُنْكِنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا
الْأَسْمَاءَ عَلَيْهِمْ فَمَدَّلْنَا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي

kuabudiwa na wanaomkanusha Mtume Wake Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,, yale yaliyowashukia watu waliokanusha kabla yao ya maangamivu na uharibifu? Hao tuliwapa utulivu kwenye ardhi kwanamna ambayo hatukuwapa nyinyi, enyi makafiri, utulivu kama huo na tuliwaneemesha kwa kuwateremshia mivua na kupita mito chini ya makao yao kwa njia ya kuwanyoshea na kuwapa muhula, wakazikanusha neema za Mwenyezi Mungu na wakawakanusha Mitume. Hapo tuliwaangamiza kwa sababu ya madhambi yao na tukawaumba baada yao watu wengine walioshika nafasi zao katika kuiamirisha ardhi.

7. Na lau tulikuteremshia kitabu kutoka mbinguni, katika kurasa, wakazigusa washirikina hawa kwa mikono yao, wanagalisema, «Uliokuja nao ni uchawi ulio wazi uliobainika».
8. Na walisema washirikina hawa, «Si Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Amteremshie Muhammad Malaika kutoka mbinguni ili amsadiki kwa yale aliyokuja nayo Ya utume.» Na lau tulimteremsha Malaika kutoka mbinguni kwa kujuhi ombi lao, uamuzi wa kuwaangamiza ungalipitishwa, na wasingepewa muhula wa kutubia, kwani imetangulia kwenye ujuzi wa Mwenyezi Mungu kuwa wao hawataamini.

مِنْ تَحْتِهِ فَأَهْلَكَهُ بِنُورٍ بِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ
بَعْدِهِمْ قَرْنَاءَ أَخْرَيْنَ ﴿١﴾

وَلَوْزَّلْنَا عَلَيْكَ لِتَبَكَّرٍ فِي قِطَالِنَا فَإِنَّمَا سُوْدَةٌ بِأَيْدِيهِمْ
لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا اسْحَرُ مُسِّيْنٌ ﴿٧﴾

وَقَالَ الْأَوَّلُ لَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْزَّلْنَا مَلَكًا
لَفِي الْأَمْرِ لَمْ يَنْظُرُونَ ﴿٨﴾

9. Na lau kama tulimfanya mtume aliyeteremshwa kwao ni Malaika, kwani hawakukinai na Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, tungalimfanya Malaika huyo kwenye sura za mwanadamu, ili waweze kumsikia na kusema naye. Kwani haimkiniki kwao kumuona Malaika katika sura zake za kimalaika. Na lau Malaika aliwajia kwa sura za mtu, jambo hilo lingaliwafanya wachanganyikiwe kama lilivyowafanya wachanganyikiwe jambo la Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
10. Na kwa kuwa kutaka kwao kuteremshwa Malaika kulikuwa ni kwa njia ya kumfanyia shere Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, Mwenyezezi Mungu, Aliyetukuka, Aliwaelezea kwamba kuwafanyia shere Mitume, amani iwashukie, si jambo jipy; kwani jambo hilo lilitukia kwa makafiri waliopita kuwafanyia Mitume wao, wakazungukwa na adhabu ambayo walikuwa wakiifanyia shere na wakipinga kuja kwake.
11. Sema kuwaambia, ewe Mtume, «Endeni katika ardhi kisha muangalie: namna gani Mwenyezi Mungu aliwaletea maangamivu na hizaya mwishoni? Basi tahadharini yasiwafikie mfano wa maanguko yao, na ogopeni yasije yakawashukia nyinyi kama yale yaliyowashukia wao.»

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَكَانًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا
وَلَلَّبَسْنَا عَنْهُمْ مَا يَلِسُونَ ﴿١﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهْزَئُ بِرُسُلِي مَنْ قَاتَلَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخَرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَشْتَهِزُونَ ﴿٢﴾

فُلْسِيدُ وَفِي الْأَرْضِ شَرَّ أَنْظُرُ وَأَكَيْفَ
كَانَ عَيْقَبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣﴾

12. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, « Ni ya nani mamlaka ya mbingu na ardhi na vilivyomo ndani yake? » Sema , «Ni ya Mwenyezi Mungu. Na kama mnavyolikubali hilo na kulijua, basi muabuduni Yeye Peke Yake. Mwenyezi Mungu Amechukua ahadi juu ya nafsi Yake kurehemu, Hatawaangusiliza waja Wake kwa kuwatesa. Kwa hakika Atawakusanya nyinyi kwenye Siku ya Kiyama ambayo haina shaka ili mhesabiwe na mlipwe. Wale waliomshirikisha Mwenyezi Mungu wamejiangamiza nafsi zao; wao hawampwekeshi Mwenyezi Mungu wala hawaiamini ahadi Yake ya Pepo na Moto na haukubali unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
13. Ni wa Mwenyezi Mungu umiliki wa kila kitu, kilicho mbinguni na ardhini, kilichotulia na kinachotembea, kilichofichika na kilicho wazi. Vyote ni watumwa Wake na viumbe Vyake na viko chini ya utendeshaji nguvu Wake, uendeshaji Wake na upangaji Wake. Yeye Ndiye Msikizi wa maneno ya waja Wake, Ndiye Mjuzi wa siri zao na matendo yao.
14. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa wanaomshirikisha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na asiyekuwa Yeye, «Je, nimchukue asiyekuwa Mwenyezi Mungu kuwa ni msaidizi na ni mwokozi, na hali Yeye ni Muumba mbingu na ardhi na vilivyomo

قُلْ لِمَنْ مَأْتَى الْسَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ قُلْ لِلَّهِ
كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لِيَجْمِعَهَا كُنْ
إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَأَرِبَّ فِيهِ الَّذِينَ حَسِرُوا
أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

*وَلَهُ، مَا سَكَنَ فِي الْأَيْلَلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ
الْسَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٦﴾

قُلْ أَغْيِرُ اللَّهَ أَنْخَذُ وَلَيَأَفْاطِرِ
الْسَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا
يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ
أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُسْتَرِكِينَ ﴿١٦﴾

ndani yake, na Yeye Ndiye Mwenye kuwaruzuku viumbe Wake na hakuna mwenye kumruzuku Yeye?» Sema, ewe Mtume, «Mimi nimeamrisha niwe ni wa mwanzo aliyemnyenyeka Yeye na kumwandama katiika umma huu. Na nimekatazwa kuwa ni mionganini mwa wanaomshirikisha Yeye na asiyekuwa Yeye.

15. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu na asiyekuwa Yeye, «Mimi naogopa nikimuasi Mola wangu, nikaenda kinyume na maamrisha Yake, na nikamshirikisha Yeye na asiyekuwa Yeye, kuteremkiwa na adhabu kubwa Siku ya Kiyama.
16. Yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemuepushia adhabu kali hiyo, basi Amemrehemu. Kuepushwa huko ndiko kufaulu kuliko wazi kwa kuokolewa na adhabu kubwa.
17. Na Akikupatia Mwenyezi Mungu jambo la kukudhuru, kama ufukara na ugonjwa, hakuna mwenye kuliondoa hilo isipokuwa Yeye; na Akikupatia zuri, kama utajiri na afya, hakuna mwenye kuondoa wema wake na hakuna mwenye kuzuia mapitisho Yake, kwani Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, ni muweza wa kila kitu.
18. Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, Ndiye Mwenye kutendesha nguvu, Aliye juu ya waja Wake. Shingo zimemdhaliilikia na majabari wamenyongeka Kwake. Yeye Ndiye

فُلِّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ

عَظِيمٍ ﴿١٦﴾

مَنْ يُصْرَفَ عَنْهُ يَوْمٌ فَقَدْ رَجَهُ وَذَلِكَ
الْفُورُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

وَإِنْ يَمْسِسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسِسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَرِيرٌ ﴿١٨﴾

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عَبَادِهِ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْحَمِيرُ ﴿١٩﴾

Mwenye hekima Anayeweka vitu mahali pake kulingana na hekima Yake. Ndiye Mtambuzi Ambaye hakuna kitu chenyε kufichika Kwake. Na mwenye kusifika na sifa hizi inapasa asishirikishwe. Katika aya hii pana kuthibitisha sifa ya ujuu kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kuwa Yuko juu ya ya viumbe vyake vyote; ujuu wa aina zote unaonasibiana na utukufu Wake, kutakasika na kila sifa ya upungufu ni Kwake.

19. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Ni kitu gani chenyε ushahidi zaidi katika kuthibitisha ukweli wangu katika haya ninayowaambia kwamba mimi ni Mtume wa Mwenyezi Mungu?» Sema, «Mwenyezi Mungu ni shahidi baina yangu mimi na nyinyi.» Yaani: yeeye Ndiye Mjuzi wa niliyokuja nayo kwenu na yale mtakayonambia. «Na Mwenyezi Mungu Ameniletea mimi Qur’ani hii kwa njia ya wahyi ili ni waonye nayo adhabu ya Mwenyezi Mungu isiwashukie, na niwaonye nayo *ummah* wengine ambao itawafikia.» Nyinyi mnakubali kwamba, pamoja na Mwenyezi Mungu, pana waabudiwa wengine mnaowashirikisha Naye. Waambie, ewe Mtume, «Mimi sitoi ushahidi juu ya lile mlilolikubali. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mola mmoja Asiye na mshirika. Na mimi nimejiepusha na kila mshirika mnayemuabudu pamoja na Yeye.

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْرَبَ شَهِيدًا فَلُلَّ اللَّهُ شَهِيدٌ إِنَّمَا يَبْيَسُ كُوْكُوكُ
وَأُوحِيَ إِلَى هَذَا الْقُرْآنِ أَنَّ لِلَّهِ عَزَّ ذَلِكَ عَرْبَيْهِ وَمَنْ يَعْلَمْ أَيْنَ كُوْكُوكُ
لَشَهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَآءَ أُخْرَى قُلْ لَاَشَهَدُ
قُلْ إِنَّا هُوَ اللَّهُ وَحْدَهُ وَإِنَّنِي بِرَبِّي مُمَاتُشُوكُونَ ﴿١٦﴾

20. Wale tuliowapa Taurati na Injili wanamjua Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa sifa Zake zilizoandikwa kwao kama wanavyowajua watoto wao. Na kama ilivyo wao hawachanganyikiwi kuwajua watoto wao walio mbele yao kuwapambanua na wengine, vilevile Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hachanganyiki na mwingine, kwa sababu ya uwazi wa sifa zake zilizo ndani ya vitabu vyao. Lakini wao walifuata matamanio yao, walipomkanusha Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyokuja nayo, ndipo wakapata hasara nafsi zao.
21. Hakuna yoyote mwenye udhalimu mbaya zaidi kuliko yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, urongo na akadai kwamba Yeye Ana washirika katika ibada, au akadai kwamba Yeye Ana mtoto au mke, au akazikanusha hoja Zake na dalili ambazo kwazo Aliwapa nguvu Mitume Wake, amani iwashukie. Hakika ya mambo ni kwamba madhalimu waliomzulia Mwenyezi Mungu urongo hawafaulu na hawapati matakwa yao ulimwenguni wala Akhera.
22. Na wajihadhari washirikina hawa wenye kuzikanusha aya za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na Siku ambayo tutawafufua kisha tutasema kuwaambia, «Wako wapi waungu wenu ambao mlikuwa mkidai kuwa

الَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرُفُونَهُ وَكَمَا يَعْرُفُونَ
أَبْشَاءَهُمُ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كِذَبَّاً أَوْ ذَنَبَ
بِغَایَتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٢﴾

وَقَوْمٌ كَفَرُوا بِهِجِيَّاتٍ تَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا إِلَهًا
شُرَكَاءَ لِلَّذِينَ كَسْتُرْتَ عَمَّا نَهَىٰ ﴿١٣﴾

wao ni washirika na Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, ili wawaombee nyinyi?»

23. Kisha hayakuwa majibu yao,
walipojaribiwa na kupewa mtihani
kwa kuulizwa kuhusu washirika
wao, isipokuwa walijitoa na wao na
wakaapa kwamba wao hawakuwa
ni wenye kumshirikisha yoyote na
Mwenyezi Mungu.
24. Fikiri, ewe Mtume, vipi washirikina
hawa wana sema urongo juu ya
nafsi zao, na wao kesho Akhera
watajiepusha na ushirikina!
Yatawaondokea wao na kuwapotea
yale waliokuwa wakiyadhania ya
kuwa waungu wao watawaombea.
25. Kati ya washirikina hawa kuna
wanaokusikiliza usomapo Qur'an,.
ewe Mtume, na isifike kwenye nyoyo
zao. Kwa kuwa wao, kwa sababu ya
kufuata matamanio yao, tumeweka
vifuniko juu ya nyoyo zao wasipate
kuifahamu Qur'an. Na tumejaalia
kwenye masikio yao uzito na uziwi,
hayasikii wala haya fahamu chochote.
Na wanapoziona dalili nyingi zenye
kuonyesha ukweli wa Muhammad
, rehema ya Mwenyezi Mungu na
amani zimshukie, hawaziamini.
Na hata wakikujia , ewe Mtume,
baada ya kuzishuhudia dalili zenye
kuonesha ukweli wako, huwa
wakisema wenye kuzikanusha
aya za Mwenyezi Mungu, «Haya
tunayoyasikia si chochote isipokuwa
ni ngano zinazohadithiwa na watu wa
kale zisizo na ukweli.»

لَمْ يُرَكِّنْ فَتَّأْتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ رَبُّنَا
مَا كَانَ مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يُفَرِّغُونَ ﴿٢٤﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ شَجَعَ إِلَيْكُمْ وَجَعَلُنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ
إِنَّهُمْ أَنْ يَقْهِمُوهُ وَفِي هَذَا لِنَهُمْ وَقَرُّ أَوْنَارِهَا
كُلَّهُ أَكْيَةٌ لَا يُؤْمِنُونِ بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُهُمْ
يُحَدِّلُونَ كَمَا يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا
إِلَآ أَسْطِرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾

وَهُمْ يَنْهَا نَعْمَلُ وَيَنْتَهُونَ عَنْهُ وَإِنْ يَهْلَكُونَ
إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَتَعْرِفُونَ ﴿١٣﴾

26. Na washirikina hawa wanawakataza watu kumfuata Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumsikiliza, na wao wenyewe wanajiepusha naye. Na wao hawamuangamizi yoyote, kwa kuzuia kwao njia ya Mwenyezi Mungu isifuatwe, isipokuwa nafsi zao wenyewe, na wao hawatambui kuwa wajishughulisha na mambo ya kuzitia kwenye maangamivu.
27. Na lau utawaona, ewe Mtume, washirikina hawa Siku ya Kiyama, utaona jambo kubwa, nalo ni wakati wao watakafungwa juu ya Moto, na watakaposhudia yaliyomo humo mionganini mwa minyororo na pingu, na kujiona kwa macho yao mambo makubwa hayo na vituko hivyo. Hapo watasema, «Twatamani turudishwe kwenye maisha ya kilimwengu, tupate kuziamini aya za Mwenyezi Mungu na tuzitumie na tuwe ni mionganini mwa Waumini.»
28. Mambo si kama hivyo! Bali Siku ya Kiyama yatawadhihirikia wao yale waliokuwa wakiyafanya kwa nafsi zao, ya kuamini ukweli wa yale ambayo Mitume walikuja nayo ulimwenguni, ingawa walikuwa wakiwadhihirishia wafuasi wao kinyume chake. Na lau iliakdiriwa warudishwe ulimwenguni na waongezewe muda, wangalirudi kwenye upinzani kwa kukufuru na kukanusha. Na kwa kweli wao ni warongo katika neno lao,

وَلَوْتَرَى إِذْ وُقْفُوا عَلَى الْأَنَارِ فَقَالُوا إِلَيْنَا نَارٌ
وَلَا نَكَدِبُ بِعَابِتَ رَبِّنَا وَلَا كُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

بَلْ بَدَأَاهُمْ مَا كَانُوا يَخْفِونَ مِنْ قَبْلٍ وَلَوْرُدُوا
لَعَادُوا لِمَا نَهُوا عَنْهُ وَلَاهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٥﴾

«Lau tutarudishwa ulimwenguni hatungalizikanusha aya za Mola wetu na tungalikuwa Waumini.»

29. Na hawa washirikina wanaokanusha kufufuliwa wanasema, «Hakuna maisha isipokuwa maisha haya tuliyonayo, na sisi si wenye kufufuliwa baada yakufa kwetu.»
30. Na lau utawaona, ewe Mtume, wenye kukanusha kufufuliwa watakapofungwa mbele ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ili uamuzi wa Mwenyezi Mungu upite kuhusu wao Siku ya Kiyama, ungaliona hali mbaya sana, pindi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, Atakaposema, «Je, ufufuzi huu, mliokuwa mkiukanusha ulimwenguni, si kweli?» Watasema, «Kwani? Tunaapa kwa Mola wetu kuwa huu ni kweli.» Hapo Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Atasema, «Basi onjeni adhabu kwa mlivyokuwa mkikufuru,» yaani, adhabu ambayo mlikuwa mkiikanusha ulimwenguni kwa sababu ya kumkataa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na Mtume Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
31. Hakika wamepata hasara wale waliokanusha kufufuliwa baada ya kufa. Mpaka Kiyama kitakaposimama na wakashutushwa kwa mwisho mbaya, watazipigia nafsi zao kelele za majuto juu ya kile walichokipoteza katika maisha yao

وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَحْيَا نَسْتَأْذِنُ الدُّنْيَا وَمَا لَهُنَّ
بِمَعْغُوثٍ ﴿٦﴾

وَتَرَى إِذْ وَقْتُمُ اعْلَانَ رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا
بِالْحَقِّ فَالْأَيْمَنُ وَرِبَّنَا قَالَ فَدُوْقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٧﴾

قَدْ حَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءَ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا
جَاءَهُمُ الْسَّاعَةُ بَعْثَةٌ فَالْأُولَئِكَ حَسِرُتْ نَفَاعَهُ مَا
فَرَضْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَى
طَهُورٍ هُوَ أَلَّا سَاءَ مَا يَنْزِلُونَ ﴿٨﴾

ya ulimwenguni, hali ya kwamba wanabebe madhambi yao juu ya migongo yao. Ni mibaya iliyaje mizigo hiyo mizito iliyio miovu ambayo wataibeba!

32. Maisha ya kilimwengu hayakuwa, katika wingi wa hali zake, isipokuwa ni udanganyifu na ubatilifu. Na matendo mema, kwa kutengeneza nyumba ya Akhera, ndiyo bora kwa wenyewe kumcha Mwenyezi Mungu, wakajikinga na adhabu Yake kwa kumtii na kujiepusha na mambo ya kumuasi. Kwani hamuelewi, enyi washirikina mlioghurika na pambo la uhai wa kilimwengu, mukayatanguliza yanayosalia mbele ya yanayomalizika?
33. Hakika sisi tunajua kwamba msimamo wa kaum zako wa kukukanusha waziwazi unakutia huzuni moyoni mwako. Basi subiri na ujitalize. Kwani wao hawakukanushi wewe kutoka ndani ya roho zao; wao waamini ukweli wako, lakini wao kwa udhalimu na uadui walionao, wanazikataa hoja zilizo wazi zinazoonyesha ukweli wako, ndipo wakakufanya mrongo kwa yale uliyokuja nayo.
34. Hakika makafiri waliwakanusha Mitume kabla yako Aliyowatumwa Mwenyezi Mungu, Aliyotukuka, kwa umma wao. Wao waliudhiwa katika kufuata njia Yake na wakasubiri juu ya hilo na wakaendelea katika ulinganizi wao na bidii

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعْبٌ وَلَهُوَ لِلَّذَّانِ
الْآخِرَةُ حِيرَةٌ لِّلَّذِينَ يَسْعُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْرُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ ۗ فِي أَهْمَّ
لَيْكَنْتُُونَكَ وَلَكِنَ الظَّالِمِينَ يَعِيشُونَ
يَجْحَدُونَ ﴿٢٤﴾

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ
مَا كُذِّبُوا وَأُوذِوا حَقًّا أَتَهُمْ نَصْرٌ أَوْ
مُبْدَلٌ لِّكَلْمَتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءُوكَ مِنْ شَيْءٍ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥﴾

yao mpaka ikawajia nusura ya Mwenyezi Mungu. Na hakuna mwenye kuyageuza maneno ya Mwenyezi Mungu, nayo ni yale Aliyoyeremsha kwa Nabii Wake Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, yenye ahadi Yake kwamba Atampa ushindi juu ya wanaomfanya uadui. Na hakika imekujia wewe, ewe Mtume, habari ya Mitume waliokuwa kabla yako na nusura ya Mwenyezi Mungu iliyohakikishika kwao na mateso ya Mwenyezi Mungu na ghadhabu Zake zilizowafikia wenye kuwakanausha. Basi wewe una kiolezo chema na mfano wa kuiga kutoka kwa Mitume waliotangulia. Katika hili pana kumliwaza Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.,

35. Na iwapo umekuwa ni mzito kwako, ewe Muhammad, upinzani wa hawa washirikina na kujiepusha kwao kukubali ulinganizi wako, basi ukiweza kujifanyia mapito ndani ya ardhi, au ngazi ya kupandia mbinguni ili uwaletee alama na dalili ya usahihi wa maneno yako, zisizokuwa hizi tulizokuletea, fanya hivyo. Na lau Mwenyezi Mungu Alitaka kuwakusanya kwenye uongofu ambaa nyinyi munao na kuwaongoza kwenye Imani, Angalifanya hivyo. Lakini Hakulitaka hilo, kwa hekima Anayojua Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake. Basi, usiwe kabisa ni mionganoni mwa wale

وَإِن كَانَ كُبُرُّ عَيْنَكَ إِغْرِيْصُهُمْ فَإِنْ أَسْتَطَعْتَ
أَنْ تَبَغِّيْ نَفَقَّا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمَا فِي السَّمَاءِ
فَتَأْتِيهِمْ بِعَايَةٍ وَأَوْشَأَهُمُ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى
الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِيْنَ ﴿٥٥﴾

wajinga ambao huzuni zao zilizidi
na wakawa na majonzi mpaka hayo
yakawapelekea kwenye babaiko
kubwa.

36. Hakika wale wanaokukubali
wewe, ewe Mtume, kwa yale
unayoyalgingania ya uongofu ni wale
ambao wanayasikia maneno kwa
kuyakubali. Ama makafiri, wao wamo
kwenye hesabu ya wafu. Kwani uhai
wa kikweli unakuwa kwa Uislamu.
Na wafu, Mwenyezi Mungu Atawatoa
kutoka kwenye makaburi yao wakiwa
hai. Kisha watarudi Kwake Siku ya
Kiyama ili watimiziwe hesabu yao na
malipo yao.

37. Na washirikina walisema, kwa ujeuri
na kiburi, «Kwa nini Mwenyezi
Mungu Hateremshi alama iyoneshayo
ukweli wa Muhammad, rehema
ya Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie, miongoni mwa alama za
kimiujiza.» Waambie, ewe Mtume,
«Mwenyezi Mungu ni muweza wa
kuwateremshia miujiza, lakini wengi
wao hawajui kwamba kuteremsha
miujiza kunakuwa kulingana na
hekima Yake, Aliyetukuka.»

38. Hakuna katika ardhi mnyama
yojote anayetembea chini au ndege
anayepaa juu kwa mbawa zake
isipokuwa ni aina ya makundi
yalioumbwa kama nyinyi.
Hatukuacha katika *Allawh, Almahfūd*
(Ubaa Ulolahfadhiwa) chochote
isiopokuwa tumekithibitisha. Kisha
wao, Siku ya Kiyama, watafufuliwa

* إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمُؤْمِنُ
يَعْثُمُهُ اللَّهُ تُوَلِّهِ يُرْجَعُونَ ﴿٢٣﴾

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّنْ رَبِّهِ فَلَمْ يَأْتِ
اللَّهُ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾

وَمَا مِنْ دَآبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ بَطِيرٌ بِحَنَاجِهِ
إِلَّا أَمْأَلَكُمْ مَا فِي ظُنُونِ الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ
ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٢٥﴾

wapelekwe kwa Mola wao, na hapo Mwenyezi Mungu Atamhesabu kila mtu kwa alilolitenda.

39. Na wale waliozikanusha hoja za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni viziwi hawasikii yanayowafaa, ni mabubu hawaitamki haki. Wao wametunduwaa kwenye giza, hawakufuata njia iliyolingana sawa. Yule ambaye Mwenyezi Mungu Anataka kumpoteza Anampoteza na yule Anayetaka kumuongoza Anamfanya awe kwenye njia iliyolingana sawa.
40. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina, «Nipeni habari, ikiwajia adhabu ya Mwenyezi Mungu ulimwenguni, au ikawajia saa ya nyinyi kufufuliwa, je, mutamuomba hapo asiyekuwa Mwenyezi Mungu awaondolee shida iliyowakumba, iwapo nyinyi ni wakweli kwamba waungu wenu mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu wanawanufaisha au kuwadhuru?»
41. Bali hapo mtamuomba Mola wenu Aliyewaumba, si mwingine, na mtamtaka Awaokoe na Awaondolee shida kubwa zilizowashukia Akitaka, kwani Yeye Ndiye Muweza wa kila kitu; na wakati huo mtaacha masanamu wenu na wategemewa wenu.
42. Hakika tuliwatuma, ewe Mtume, Wajumbe kuwaendea makundi ya watu kabla yako kuwalingania kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِعِيَاتِنَا صُدِّقُوا وَلَكُمْ فِي
الظُّلُمَاتِ مَا يَشَاءُ اللَّهُ بِضَلَالِهِ وَمَنْ يَشَاءُ
يَجْعَلُهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٦﴾

فُلْ أَرْءَيْتَكُمْ إِنْ أَنْكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ تَأْتِكُمْ
السَّاعَةُ أَغْيَرُ اللَّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٧﴾

بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكُتُبُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ
إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَتَنَسَّوْنَ مَا أَشْرِكُونَ ﴿٨﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخْذَنَاهُمْ
بِالْأَسَاءَةِ وَالصَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَّسِعُونَ ﴿٩﴾

wakawakanusha na tukawapa
 mtihani katika mali yao, kwa
 ufukara mwingi na dhiki za maisha,
 na tukawapa mitihani katika miili
 yao, kwa magonjwa na kuumwa,
 ili wajidhalilishe kwa Mola wao na
 wanyenyekee Kwake Peke Yake kwa
 ibada.

43. Basi si ilipowajia, umma hawa
 wenye kukanusha, mitihani yetu
 wajidhalilishe kwetu. Lakini wao
 nyoyo zao zilisusuwa na Shetani
 aliwapambia yale ambayo waliokuwa
 wakiyafanya ya maasia na wakiyaleta
 ya ushirikina.
44. Basi walipoacha kufuata amri za
 Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
 kwa kuzipa mgongo, tuliwafungulia
 milango ya kila kitu mionganoni
 mwa riziki, ndipo tukawabadilishia
 shida kwa kuwapa raha ya maisha,
 na tukawabadilishia magonjwa
 kwa kuwapa uzima wa miili, kwa
 kuwavuta kidogo kidogo. Hata
 watakapofanya kiburi na wakajiona
 kwa mema na neema tulizowapa,
 tutawashushia adhabu ya ghafla,
 wakitahamaki watajikuta wamekata
 tamaa wamekatika na kila zuri.
45. Watu hawa walimalizwa na
 kuangamizwa walipomkanusha
 Mwenyezi Mungu na kumkanusha
 Mtume Wake; hakuna yoyote
 aliyesalia kati yao. Shukrani
 na sifa njema ni za Mwenyezi
 Mungu, Aliyetukuka, Muumba na
 Mwenye kumiliki kila kitu, kwa

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنَانَ تَضَرَّعُوا لَكُنْ فَسَّتْ
 فَلَوْلَاهُمْ وَرَبِّنَ لَهُمْ أَشْيَطُنَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

فَلَمَّا أَسْوَأْمَادُكُرُؤْبِهِ فَحَنَّاعَنِيهِمْ
 أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَقَّ إِذَا قَرُوْبَمَا أَنْوَأْ
 أَخْدَنَهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٢﴾

فَقُطِّعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَلَحْمَدُهُ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾

kuwapa ushindi mawalii Wake na
kuwaangamiza maadui Zake.

46. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina hawa, «Nambieni ikiwa Mwenyezi Mungu Ameyaondoa masikizi yenu Akawafanya viziwi, Akayaondoa macho yenu Akawafanya vipofu na Akapiga mhuri juu ya nyoyo zenu mkawa hamufahamu neno, basi ni mola gani asiyekuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, awezaye kuwarudishia nyinyi vitu hivyo?» Angalia, ewe Mtume, ni namna gani sisi tunawatolea hoja aina mbalimbali, kisha wao baada yake wanakataa kukumbuka na kuzingatia?
47. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina hawa, «Nambieni iwapo mateso ya Mwenyezi Mungu yamewashukia ghafila na hali kwamba nyinyi hamuna hisia nayo, au yakawa waziwazi yanaonekana na nyinyi mnayaangalia: Je, kwani kuna wanaoteswa isipokuwa wale watu madhalimu ambao wamekiuka mpaka kwa kuipeleka ibada kwa asiyekuwa Mwenyezi mungu, Aliyetukuka, na kwa kukanusha kwao Mitume Yake?»
48. Na hatuwatumi wajumbe wetu isipokuwa wenye kuwapa bishara njema wenye kututii kuwa watakuwa na starehe ya daima, na kuwapa onyo wenye kuasi kuwa watakuwa na adhabu kali. Basi mwenye kuamini, akawasadiki mitume na akafanya mema, hao hawataogopa wakati

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخْذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَصْرَكُمْ
وَخَتَّمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزُ اللَّهِ يَأْتِي بِكُمْ
بِهِ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصِرِّفُ الْآتِيَتِ ثُمَّ هُمْ
يَصْدِقُونَ ﴿٦١﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ كُلُّكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ
جَهَرَةً هَلْ يَهْكَلُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٢﴾

وَمَا تُرِسِّلُ الْمُرْسَلُونَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
هُنَّ أَمَّنْ وَأَصْلَحَ لَهُمْ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزُنُونَ ﴿٦٣﴾

wa kukutana na Mola wao wala
hawatakuwa na masikitiko juu ya
chochote walichokikosa miongan
mwa hadhi za kilimwengu.

49. Na wale waliozikanusha aya zetu za Qur’ani na miujiza, hao itawapata adhabu Siku ya Kiyama kwa sababu ya ukafiri wao na kutoka kwao kwenye twaa ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka.
50. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina hawa, «Mimi sidai kuwa ninamiliki hazina za mbingu na ardhni kawa ninazitumia nitakavyo; na sidai kuwa mimi najua *al-ghayb* (yasiyoonekana); na sidai kuwa mimi ni Malaika. Mimi ni Mtume kutoka kwa Mwenyezi Mungu, nafuata yale nliyoteremshiwa kwa njia ya wahyi na nawafikishia watu wahyi Wake.» Waambie, ewe Mtume, washirikina hawa. «Je, kafiri aliye kipofu wa kutoziona aya za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, asiziamini yuko sawa na Muumini anayeziona aya za Mwenyezi Mungu na akaziamini? Kwani nyinyi hamuzifikirii aya za Mwanye ili muione haki na muiamini?»
51. Na watishe, ewe Mtume, kwa hii Qur’ani wale ambao wanajua kuwa wao watafufuliwa wapelekwe kwa Mola wao. Wao wanaiyamini ahadi ya Mwenyezi Mungu ya kuwalipa mema wenye kufanya wema na kuwalipa maovu wenye kufanya uovu. Wao hawana, isipokuwa Mwenyezi

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَسْتَهْمِلُونَ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُدُونَ ﴿١٤﴾

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَانَةُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْعَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ
إِنْ أَشْعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ قُلْ هُنَّ مَا يَسْتَوِي
الْأَغْنَى وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

وَإِنْذِرْهُمْ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحَشِّرُوا إِلَى
رَتْهَفَةٍ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٰ وَلَا شَفِيعٌ
لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

Mungu, mtegemewa mwenye kuwanusuru wala muombezi mwenye kuwaombea mbele Yake Aliyetukuka Akawaokoa na adhabu Yake. Kwani huenda wao wakamcha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa kuyafanya maamrisho na kuyaepuka makatazo.

52. Na usiwatenge, ewe Nabii, kukaa na wewe Waislamu wanyonge wanaomuabudu Mola wao mwanzo wa mchana na mwisho wake, hali wakitaka, kwa matendo yao mema, radhi za Mwenyezi Mungu. Kitu chochote kuhusu hesabu ya maskini hawa hakiko juu yako; hesabu yao iko juu ya Mwenyezi Mungu. Na si juu yao chochote kuhusu hesabu yako. Basi ukiwatenga , utakuwa ni mionganini mwa wenyewe kuivuka mipaka ya Mwenyezi Mungu, wenyewe kuweka vitu mahali pasipokuwa pake.
53. Na hivyo basi Mwenyezi Mungu Amewapa mtihani waja Wake kwa kutafautiana mafungu yao ya riziki na umbo, Akawafanya baadhi yao matajiri na wengine maskini, baadhi yao wenyewe nguvu na wengine madhaifu Na Akawafanya baadhi yao ni wahitaji wa wengine ili kuwajaribu kwa hilo, wapate makafiri matajiri kusema, «Ni madhaifu hawa, mionganini mwetu, Mwenyezi Mungu Amewapa neema ya Uislamu?» Kwani Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, si Mjuzi zaidi wa wanaoshukuru neema Yake Akawaafikia kwenye uongofu wa dini Yake?

وَلَا تَأْتِرُ دُلْلَىٰ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَوِ وَالْعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا لَعَنَّا مِنْ حِسَابٍ هُمْ فِي
شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابٍ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَ
فَتَظَرَّرُهُمْ فَتَكُونُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٣﴾

وَكَذَلِكَ قَاتَنَّا بَعْضَهُمْ بِعَصْبَرٍ لِيَقُولُوا
أَهُؤُلَاءِ مَنْ أَنَّ اللَّهَ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ
بِأَغْنَمْ بِالشَّكَرِينَ ﴿٤٤﴾

54. Na wakikujia, ewe Nabii, wale wanaoamini aya za Mwenyezi Mungu zenyen kushuhudia ukweli wako juu ya Qur'an na mengineyo, kutaka fatuwa kuhusu toba ya madhambi yao yaliyotangulia, basi wakirimu kwa kuwarudishia salamu na uwape bishara ya rehema ya Mwenyezi Mungu iliyo kunjufu. Kwani Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, Ametoa ahadi Yake Mwenyewe kuwarehemu waja Wake kwa kuwafanyia wema kwamba mwenye kufanya dhambi kwa kutojua mwisho wake mbaya na kuwa linapelekea kukasirikiwa na Mwenyezi Mungu-Basi kila mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu kwa kukosea au kwa kusudi huwa ni mjinga kwa mtizamo huu, ingawa ajua kuwa ni haramu- kisha baada yake akatubia na akaendelea kufanya matendo mema, basi Mwenyezi Mungu Atamsamehe dhambi lake, kwani Yeye ni Mwingi wa kusamehe kwa waja Wake wenye kutubia, ni Mwingi wa rehema kwao.
55. Na mfano wa ufanuzi huu tulio kufafanulia, tunaku fafanulia, ewe Mtume, hoja zilizo wazi kwa kila mtu, ili ifunuke njia ya watu wa haki wanayoikanusha watu wa batili, na ifunuke njia ya watu wa batili wenye kuwa endea kinyume Mitume.
56. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina , « Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, Amenikataza niabudu masanamu amba o mnaowa abudu badala Yake.» Na uwaambie, «Sita fuata matamanio

وَإِذَا جَاءَكُ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِعَايَتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ
عَلَيْكُمْ كَيْفَ كُلُّ رَبٍّ كَمُّ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ
أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا يُجْهَلَهُ شُرُّ تَابَ
مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ عَفْوٌ رَّحْمَةٌ

وَكَذَلِكَ نُفَضِّلُ الْأَيَّتِ وَلِسَتِينَ
سَيِّلُ الْمُجْرِمِينَ

قُلْ إِنِّي نُهِيَّتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَبْعِي أَهْوَاءَ كُلِّ مَنْ قَدْ ضَلَّ
إِذَا وَمَا أَنَّا مُمْهَدِينَ

yenu. Nitakuwa nimepotea njia ya sawa nikifuata matamano yenu na sitakuwa ni mionganini mwa walioongoka.»

57. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Mimi niko kwenye hoja iliyo wazi ya sheria ya Mwenyezi Mungu Aliyoniletea kwa njia ya wahyi. Nayo ni kumpwekesha Mwenyezi Mungu Peke Yake kwa ibada. Na hili mlilikanusha. Na haliko kwenye uwezo wangu jambo la kuwateremshia adhabu mnayoitaka kwa haraka. Na uamuzi wa kuchelewesha hilo uko tu kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Yeye Anahadithia ukweli na Yeye Ndiye bora wa kupambanua baina ya haki na batili kwa uamuzi Wake na hukumu Yake.»
58. Sema, ewe Mtume, «Lau mimi nina mamlaka ya kuwateremshia adhabu ambayo mnaitaka kwa haraka, ningaliiteremsha kwenu, na uamuzi, baina yangu mimi na nyinyi, ungalitoka. Lakini hilo liko kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Na Yeye Anawajua zaidi madhalimu ambao wamepita mipaka yao wakawashirikisha wengine pamoja na Yeye.
59. Na kwa Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka na kuwa juu, kuna *mafātihi* (*al-ghayb*, yaani: hazina za mambo ya ghaibu yaliyofichika, hakuna azijuwazo ila Yeye . Mionganini mwazo ni ujuzi wa Kiyama, kuteremka mvua,

قُلْ إِنَّمَا عَلَىٰٓ يَتَبَّعُهُ مَنْ رَّغِبَ وَكَذَّبُهُمْ بِهُ
مَا عِنْدِيٗ مَا تَشَعَّجُواْ بِهُ إِنَّ الْحَسْنَةَ
إِلَّا لَهُ تَعُظُّ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَطَّالِينَ ﴿٤٥﴾

قُلْ لَوْاْنَ عَنِّيٗ مَا تَشَعَّجُواْ بِهُ لَقُضِيَ
الْأَمْرُ بَيْنَ وَيْتَكُمْ وَلَهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٦﴾

*وَعِنْدَهُ مَقَاتِلُ الْعَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا
إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَبْرَارِ وَمَا
تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا جَهَنَّمَ
تُلْمِنُ إِلَّا أَرْضٍ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٤٧﴾

viliyomo ndani ya zao, matendo ya siku zinazokuja na mahala mtu atakapokufa. Na Anajua kila kilichoko barani na baharini. Na hakuna jani, linaloanguka kutoka kwenye mmea wowote, isipokuwa Yuwalijua. Na kila chembe iliyofichika ardhini na kila kibichi na kikavu, kimethibitishwa kwenye kitabu kilicho wazi kisicho na utatizi nacho ni *Al-Lawh(Al-Mahfuz* (Ubao Ulolahfadhiwa)

60. Na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Anayezichukua roho zenu usiku kwa namna inayofanana na vile roho hizo zinachukuliwa kipindi cha kifo, na Anayajua matendo mnayoyafanya mchana, kisha Anazirudisha roho zenu kwenye miili yenu kwa kuamka kutoka usingizini kipindi cha mchana kwa namna inayofanana na kuhuisha baada kufa, ili umalizike muda maalumu uliowekwa wa maisha yenu ulimwenguni. Kisha marejeo yenu ni kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, baada ya kufufuliwa kwenu kutoka kwenye makaburi yenu mkiwa hai. Kisha Atawaeleza yale mliokuwa mkiyafanya kipindi cha maisha yenu ya ulimengu. Kisha Atawalipa kwa hayo.
61. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ndiye Al-Qāhir (Mtendesha nguvu), Aliye juu ya waja Wake, ujuu wa kila namana usio na mipaka unaonasibiana na utkufo

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىَ أَجَلُ مُسَمًّىٰ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُبَيِّنُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

وَهُوَ أَلْفَاهُرُ فَوَّقَ عَبَادَةَ وَرِسْلٍ عَلَيْكُوكُ حَفَظْتَهُ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ أَحَدٌ كَمَا تَوَفَّهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦﴾

Wake, kutakata na kila sifa mbaya ni Kwake na kutukuka ni Kwake. Kila kitu kinaunyenyekea utukufu Wake na ukubwa Wake. Yeye Anawatuma kwa waja Wake Malaika kuyadhibiti matendo yao na kuyahesabu. Mpaka kifo kinapomshukia mmoja wao, Malaika wa mauti na wasaidizi wake wanaichukua roho yake, na wao hawaachi kutekeleza walichoamrishwa kukifanya.

62. Kisha hawa waliokufa watarudishwa kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Mola wao wa kweli. Jua utanabahi kwamba hukumu na uamuzi baina ya waja Wake, Siku ya Kiyama, ni Vyake Yeye tu. Na Yeye Ndiye Mwpesi wa wenyewe kuhesabu.
63. Waambie, ewe Mtume, hawa washirikina, «Ni nani mwenye kuwaokoa na vitisho vya magiza ya bara na bahari? Kwani si Mwenyezi Mungu mnayemuomba kwenye matatizo mkionesha unyonge wenu kwa dhahiri na kwa siri? Huwa mkisema, ‘Hakika Mola wetu Akituokoa na vitisho hivi, tutakuwa ni wenyewe kushukuru kwa kumuabudu, Aliyeshinda na kutukuka, Peke Yake, Asiye na mshirika.»
64. Waambie, ewe Mtume, «Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Mwenye kuwaokoa na vitisho hivyi na kila tatizo, kisha nyinyi baada ya hapo mnawashirikisha wengine pamoja Naye katika ibada.»

شُرِدُوا إِلَى اللَّهِ مُوَلَّهُمْ الْحَقُّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ
وَهُوَ أَسْعَى الْحَسَنَيْنِ ﴿٦﴾

فَمَن يُتَّجِيْكُمْ مِنْ طَائِفَتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
تَدْعُونَهُ وَتَضَرُّعُّا وَحْقَيْةً لَيْنَ أَنْجَنَاهُنَّ
هَذِهِ لَتَكُونَ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٧﴾

فِي اللَّهِ يُتَّجِيْكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَوْبِ ثَمَانَتِرْ
شُرِكُونَ ﴿٨﴾

65. Sema, ewe Mtume, «Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, Ndiye Muweza, Peke Yake, kuwatumia adhabu kutoka juu yenu, kama kupigwa majiwe au mvua ya mafuriko na mfano wake, au kutoka chini ya miguu yenu, kama mitetemeko ya ardhi na kuzama ndani ardhi, au Awavurugie mambo yenu muwe makundi yanayozozana, mnauana nyinyi kwa nyinyi,» Angalia, ewe Mtume, viyi tunazifanya aina mbalimbali hoja zetu zilizo wazi kwa hawa washirikina ili waelewe na wazingatie!
66. Na waliikanusha hii Qur'an makafiri kati ya watu wako, ewe Mtume; nayo ni kitabu chenye ukweli katika kila kilichokuja nacho, Waambie, «Mimi si mlinzi wala mtunzi juuu yenu. Mimi ni mjambe wa Mwenyezi Mungu, nawafikishia nyinyi yale niliotumwa nayo kwenu.,
67. Kila habari ina kituo cha kutulia na kikomo cha kukomea, hapo haki na batili zitafunuka. Na mtajua, enyi makafiri, mwisho wa jambo lenu, itakaposhuka adhabu ya Mwenyezi Mungu kwenu.
68. Na uwaonapo, ewe Mtume, washirikina wanaoleta maneno juu ya aya za Qur'an, kwa urongo na kwa kufanya shere, jiepushe na wao mpaka waingie kwenye maneno mengine. Na iwapo Shetani amekusahaulisha jambo hili, basi

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَعْثَثَ عَيْنَكُمْ عَذَابَنَا فَوْقَكُمْ وَمَنْ تَحْتَ أَنْجُولَكُمْ أَوْ لَبِسَكُمْ شَيْئًا وَيُدِينُكُمْ بَعْضَهُمْ بِآسَعِ بَعْضٍ أَنْظُرْ كِفَ نُصْرَفَ الْآيَتِ لِعَالَمٍ يَقْهُونَ ﴿٦﴾

وَكَذَبَ بِهِ قَوْمٌ وَهُوَ الْحُقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦﴾

لَكُلِّ نَبِيٍّ مُسْتَقْرٌ وَسَوْفَ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَحْوِصُونَ فِيَاءَ إِبْرَيْتَهَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَنْهَا وَأُفْرِجَ عَنْهُمْ وَإِمَّا يُنْسِيَتَكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الَّذِي كَرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

baada ya kukumbuka usikae pamoja
na watu wenyewe uadui walioleta
maneno ya urongo juu ya aya za
Mwenyezi Mungu,

69. Na wale Waumini wanaomuogopa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wakatii amri Zake na wakaepuka makatazo Yake, hawana jaukumu lolote juu ya hesabu ya Mwenyezi Mungu kwa wale wenyewe kuvama kwenye maneno yasiyofaa, wenyewe kuzifanyia shere aya za Mwenyezi Mungu. Lakini ni juu yao wawaidhie waache kulete maneno hayo ya batili, kwani huenda wao wakamcha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka.
70. Na waache, ewe Mtume, hawa washirikina ambao wameifanya dini ya Uislamu ni mchezo na pumbao, wazifanyia shere aya za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na yamewaghuri wao maisha ya kilimwengu pamoja na pambo lake. Na wakumbushe, kwa Qur’ani, hawa washirikina na wengineo, ili nafsi isifungiike kwa madhambi yake na kumkanusha kwake Mola wake. Haina, isipokuwa Mwenyezi Mungu, mlinzi mwenye kuinusuru akaiokoa na adhabu Yake, wala muombezi mwenye kuiyombea mbele Yake. Na ikitoa ili kujikomboa kiwango kiwacho cha fidia haitakubaliwa kwake. Hao ndio ambao wamefungika na dhambi zao. Watakuwa na kinywaji moto sana na adhabu yenyewe kuumiza Motoni,

وَمَا عَلِيَ الْأَنْبَابَ يَقُولُ مَنْ حَسَابَهُمْ قَنْ
شَّقْ وَلَكِنْ ذَكَرَ فِي أَنَّهُمْ يَقُولُونَ ﴿٦﴾

وَدَرَرَ الْأَنْبَابَ أَخْدَدُوا دِينَهُمْ لَعْبًا وَلَهُمْ
وَغَرَّهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَذَكَرَ يَهُ
أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لِنَسَاءٍ
لَهَا مِنْ دُورِنَ اللَّهُ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَلَنْ تَعْدِلْ
كُلُّ عَذَابٍ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا أَوْ لَيُكَلِّ
الْأَنْبَابَ أَبْسُلُ أَيْمَانًا كَسْبُوا لَهُمْ
شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا
كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧﴾

kwa sababu ya kumkanusha kwao
Mwanyezi Mungu, Aliyetukuka,
Mtume Wake, Muhammad, rehema
ya Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie, na dini ya Uislamu.

71. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Je, tuabudu, asiyekuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, masanamu yasionufaisha wala kudhuru? Je, turudi ukafirini baada ya Mwenyezi Mungu kutuongoza kwenye Uislamu, tukafanana, katika kurudi kwetu ukafirini, na aliyeharibika akili yake kwa kusawazwa na mashetani akapotea njia ardhini na hali yeye ana marafiki wenye akili, wenye Imani, wamwita kwenye njia ya sawa ambayo wao wako akawa anakataa?»
Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Uongofu wa Mwenyezi Mungu Aliyenituma mimi ndio uongofu wa haki. Na sote tumeamrishwa tujisalimishe kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Bwana wa vuimbe vyote, kwa kumuabudu, Peke Yake, Asiye na mshirika, kwani Yeye Ndiye Mola na Mmiliki wa kila kitu.»
72. Na hivyo hivyo tumeamrishwa tusimamishe Swala kikamilifu, tumuogope Yeye kwa kufanya maamrisho Yake na kuepuka makatazo Yake. Na Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, Ndiye Ambaye Kwake Yeye watakusanywa viumbe wote Siku ya Kiyama.

قُلْ أَنْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ وَلَا
يَضُرُّكُمْ وَتُرْدُ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَنَا
اللَّهُ كَالَّذِي أَسْتَهْرَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي
الْأَرْضِ حِيرَانًا لَهُوَ أَصْحَبُ يَدْعُونَهُ
إِلَى الْهُدَىٰ أَتَتِنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ
الْهُدَىٰ وَمِنَ النُّشْرِمِ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

وَإِنْ أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٦٨﴾

73. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa pungufu ni Kwake, Ndiye Aliyeumba mbingu na ardhi kwa haki. Na taja, ewe Mtume, Atakaposema Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama, «Kuwa» na ikawa kulingana na amri Yake, kama kupepesa macho au muda mfupi zaidi. Neno lake Ndio haki iliojamilika. Na ni Wake ufalme, Peke Yake, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Siku Malaika atakapovuvia Parapanda, mvuvio wa pili ambao, kwa huo, roho zitarudi kwenye miili. Na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni kwake, Ndiye Anayeyajua yaliyofichika na hisi zenu, enyi watu, mnayoyaona kwa macho yenu. Yeye Ndiye Mwenye hekima, Anayeweka mambo mahali pake, Mtambuzi wa mambo ya viumbe Vyake. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ndiye Anayehusika na mambo haya na mengineyo, mwanzo na mwisho, kuanzisha kuumba na ukomo wake. Na Yeye, Peke Yake, Ndiye Ambaye inapasa kwa waja kufuata sheria Yake, kujisalimisha kwa hukumu Yake na kuwa nahamu ya kupata radhi Zake na msamaha Wake.
74. Na kumbuka, ewe Mtume, mahujiano ya Ibrāhīm, amani imshukiye, na baba yake Āzar. Ibrāhīm alipomwambia, «Je, unawafanya masanamu ni waungu, unawaabudu badala ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka? Mimi nakuona wewe na watu wako muko kwenye upotevu uliyo wazi, muko kando na njia ya haki.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِيقَةِ
وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ
الْحُكْمُ يَوْمَ يُنَزَّعُ فِي الصُّورِ عَلَيْهِ الْعَيْنِ
وَالشَّهَدَةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَيْرُ ﴿٧٧﴾

* وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَيْمَهُ اذْرَ اتَّخِذْنَا صَانِماً
إِلَهَكَ إِنِّي أَرِنَكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٨﴾

75. Na kama tulivyomuongoza Ibrāhīm, amani imshukiye, kwenye haki katika jambo la ibada, tunamuonesha ufalme mkubwa unaokusanya mbingu na ardhi na uwezo wenye kushinda, ili awe mionganoni mwa wenye kuvama katika Imani.
76. Giza la usiku lilipomuingilia Ibrāhīm, amani imshukiye, na kumfinika, alijadiliana na watu wake ili kuwathibitishia kuwa dini yao ni ya urongo. Na wao walikuwa wakiabudu nyota. Ibrāhīm, amani imshukiye, aliona nyota, akasema, akiwavuta watu wake, ili awathibitishie *tawhīd* (upweke wa Mwenyezi Mungu) kihaja, «Hii ni mola wangu.» Nyota ilipozama alisema, «Mimi siwapendi waungu wanaozama.»
77. Ibrāhīm alipouona mwezi umechomoza alisema kuwaambia watu wake kwa njia ya kumvuta mtesi, «Huu ni mola wangu.» Ulipozama, alisema, akiwa ahitajia uongofu wa Mola wake, «Asiponiongoza Mola wangu kwenye usawa juu ya kumpwekesha Yeye nitakuwa ni mionganoni mwa watu waliopotea njia ya sawa kwa kumuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
78. Alipoliona juu limechomoza, alisema kuwaambia watu wake, «Hili ni mola wangu, hili ni kubwa kuliko nyota na mwezi.» Lilipozama, alisema kuwaambia watu wake, «Mimi nimejiepusha na ushirikina

وَكَذَلِكَ نُرِي إِنَّ رَهْبَةَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَيَكُونَ مِنَ الْمُؤْفَقِينَ ﴿٢٥﴾

فَلَمَّا جَاءَنَّ عَلَيْهِ أَئِلِّي رَبَّهُ كَتَبَ قَالَ هَذَا
رَبِّي فَلَمَّا آتَى قَالَ لَآتِحُ الْأَكْفَارَ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَهُ الْقَمَرَ بِإِرْغَانَ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا آتَى
قَالَ لَيْسَ لَمَّا يَهْدِي فِي رَبِّ لَكَ مُؤْمِنٌ مِنْ
الْقَوْمِ الْأَصْبَاهِينَ ﴿٢٧﴾

فَلَمَّا رَأَهُ الشَّمْسَ بِإِرْغَانَ قَالَ هَذَا رَبِّي
هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا آتَى قَالَ يَقُولُ إِنِّي
بَرِيءٌ مِمَّا تُشَرِّكُونَ ﴿٢٨﴾

mulionao wa kuabudu mizimu, nyota na masanamu mnayoabudu badala ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.

79. «Mimi nimeelekea kwa uso wangu, katika ibada, kwa Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, Peke Yake, kwani Yeye Ndiye Aliyeumba mbingu na ardhi, nikiwa kando na ushirikina na nikielekea kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu. Na mimi sikuwa ni mionganini mwa wenyewe kuwashirikisha wengine pamoja na Mwenyezi Mungu.»
80. Watu wake walimjadili kuhusu kumpwekesha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, akasema «Mwanijadili juu ya kumpwekesha kwangu Mwenyezi Mungu kwa ibada, na hali Yeye Ameniongoza nikaujua upweke Wake? Na iwapo nyinyi mnanitisha na waungu wenu wasije wakanidhuru, basi mimi siwaogopi na hawatanidhuru isipokuwa Mola wangu Atake jambo. Mola wangu Ameenea kila kitu kwa ujuzi. Basi hamkumbuki mkajua kuwa Yeye, Peke Yake, Ndiye Mstahiki wa kuabudiwa?
81. «Na ni vipi nitaogopa masanamu yenu na hali nyinyi hamumuogopi Mola wangu Aliyewaumba na Akayaumba masanamu yenu ambayo mnamshirikisha nayo Mwenyezi Mungu katika ibada, bila ya kuwa na hoja yoyote juu ya hilo? Basi ni lipi kati ya makundi mawili, kundi la washirikina na kundi la wenye

إِنِّي وَجَهْتُ وَجْهِي لِلَّهِ فَطَرَ
الْسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنْبَأْنِي
الْمُشَرِّكِينَ ﴿٧١﴾

وَحَاجَةً، قَوْمًا، قَالَ أَنْتَ حَسُونٌ فِي الْمَلَكَوْدَةِ
هَذِهِنِّ وَلَا أَخَافُ مَا تُشَرِّكُونَ بِهِ إِلَّا
أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسَعَ رَبِّي كُلَّ شَيْئًا
عِلْمًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨﴾

وَيَكِفُّ أَخَافُ مَا أَشَرَّتَنِي وَلَا تَخَافُونَ
أَنَّكُمْ أَشَرَّكُتُمْ بِاللهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ
عَلَيْكُمْ سُلْطَنَاتِي أَقْرَبُ الْقَرِيقَيْنِ أَحَقُّ
بِالْأَمْنِ إِنِّي كُنْتُ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

kumpwekesha Mwenyezi Mungu,
lenye haki zaidi ya utulivu na
usalama na kuaminika na adhabu
ya Mwenyezi Mungu? Iwapo
mnajua ukweli wa ninayoyasema,
niambieni.»

82. Wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafuata sheria Yake kivitendo, na wasichanganye imani yao na ushirikina, wao ndio wenye utulivu na usalama na wao ndio walioongozwa kwenye njia ya haki.
83. Hoja hiyo ambayo Ibrāhīm, amani imshukiye, aliwahoji nayo watu wake ndiyo hoja yetu tuliyomoongoza nayo mpaka hoja yao ikakatika. Tunamtukuza daraja tunayemtaka, mionganoni mwa waja wetu, ulimwenguni na Akhera, Hakika Mola wako ni Mwenye hekima katika kuendesha mambo ya waja Wake, ni Mjuzi kuhusu wao.
84. Na tulimneemesha Ibrāhīm, amani imshukiye, kwa kumruzuku Is'hāq kuwa mtoto wake na Ya'qūb kuwa mjukuu. Na wote wawili tuliwaongoza kwenye njia ya uongofu. Pia tulimuongoza Nūḥ kwenye haki, kabla ya Ibrāhīm na Ishāq na Ya'qūb. Na pia tuliwaongoza kwenye haki, kati ya kizazi cha Nūḥ, Dāwūd, Sulaimān, Ayyūb, Yūsuf, Mūsā na Hārūn, amani iwashukie. Na kama tulivyowajazi Manabii hawa kwa wema wao, ndivyo tunavyomjazi kila mwema.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلِسُو إِيمَانَهُمْ بِطُلْمٌ
أُولَئِكَ لَهُمُ الْآمَنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٤٦﴾

وَتَلَكَ حُجَّتُنَا إِاتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ
تَرْقَعُ دَرَجَتٍ مَّن نَّسَأَلَ إِنَّ رَبَّكَ
حَكِيمٌ عَلَيْهِ ﴿٤٧﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلُّا هَدَيْنَا
وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلِ وَمِنْ ذُرْيَتِهِ دَأْوِدَ
وَسُلَيْمَانَ وَإِبْرُوَبَ وَوُوسُفَ وَمُوسَى
وَهَرُونَ وَكَذَّالِكَ بَخْرَى

الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٨﴾

85. Na vilivile tulimuongoza Zakariyyā, Yaḥyā, ‘Īsā na Ilyās. Na Manabii wote hawa, amani iwashukie, ni mionganoni mwa watu wema.
86. Na tulimuongoza, vilevile, Ismā‘il, Ilyasa‘ na Lût., Na Mitume wote hawa tuliwatu kuza juu ya watu wa zama zao.
87. Na pia tuliwaongoza kwenye haki tuliowataka kuwaongoza kati ya wazazi wa hawa, watoto wao na ndugu zao. Na tuliwateua wao wafuate Dini yetu na wafikishe ujumbe wetu kwa wale tuliovatuma kwao. Na tuliwaonesha njia sahihi, isiyopotoka, nayo ni ile ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na kumwepusha na mambo ya kumshirkisha..
88. Uongofu huo ni taufiki ya Mwenyezi Mungu ambayo kwayo Anamuongoza Anayemtaka mionganoni mwa waja Wake. Na lau hawa Manabii walimshirikisha Mwenyezi Mungu, kwa kuchukulia na kukadiria, amali zao zingalipomoka. Kwani Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Hakubali amali yoyote pamoja na ushirikina.
89. Manabii hao tuliowaneemesha kwa uongofu na unabii, ndio wale tuliwapa Kitabu, kama vile kurasa za Ibrāhīm, Taurati ya Muūsā, Zaburi ya Dāwūd na Injili ya Īsā. Na tuliwapa ufahamu wa Vitabu hivi na tukawateua kufikisha wahyi wetu. Na iwapo makafiri wa watu wako, ewe Mtume, watazikanusha aya za

وَرَكِّبَتَا يَحْيَى وَعِيسَى وَإِلَيَّا سَكَلُّ
مِنَ الْصَّالِحِينَ ٦٩

وَاسْمَاعِيلَ وَأَلْيَسَعَ وَبُونُسَ وَلُوطًا وَكُلَّا
فَضَلَّا عَلَى الْعَامِينَ ٧٠

وَمِنْ أَبِيهِمْ وَدُرِيَّتَهُ وَإِخْرَانِهِمْ وَاجْهَنَّمَ
وَهَدَيْتَهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيرٍ ٧١

ذَلِكَ هُدَى اللَّهُ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عَبْدَوْهُ
وَلَوْ أَشْرَكُوا لِحِيطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٧٢

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالثُّبُوتَ فَإِنَّ يَكْفُرُ بِهَا هُوَ أَكْبَرٌ
فَقَدْ وَكَلَّا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَفِيرٍ ٧٣

hii Qur’ani, basi tumewategemezea
watu wengine jambo hilo, - yaani:
Muhājirūn (masahaba waliohamia
Madina pamoja na Mtume) na *Ansār*
(masahaba wenyeji wa Madina)
na wafuasi wao mpaka Siku ya
Kiyama- ambao hawatakuwa ni
wenye kuzikanusha. Bali watakuwa
ni wenye kuziamini, ni wenye
kuzitumia.

90. Manabii hao waliotajwa ndio ambao
Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
Amewaongoza kwenye dini Yake
ya haki. Basi fuata uongofu wao,
ewe Muhammad, na andama njia
yao. Waambie washirikina, «Mimi
sitaki kutoka kwenu, kwa kufikisha
Uislamu, badala ya ulimwengu.
Malipo yangu yako kwa Mwenyezi
Mungu. Na Uislamu ni kuita watu
wote kwenye njia iliyolingana sawa
na ni ukumbusho kwenu na kwa kila
aliyekuwa kama nyinyi, kati ya wale
wanaoendelea kwenye batili; huenda
nyinyi mkawaihdika nao mkanufaika.
91. Na hawa washirikina hawakumtukuza
Mwenyezi Mungu ipasavyo
kumtukuza, kwani walikanusha
kwamba Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, Amemteremshia yoyote
mionganini mwa binadamu, chochote
katika wahyi wake. Waambie, ewe
Mtume, «Iwapo mambo ni kama
mnavyodai, ni nani aliyeteremsha
kitabu alichokuja nacho Mūsā kwa
watu wake, kikiwa ni mwangaza
kwa watu na mwongozo kwao?»

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فِيهِمْ دِلْيَةٌ أَفَقْتَدُ
فُلَّا أَسْتَكْدُ عَيْنَهُ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا
ذَكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
عَلَىٰ بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ
الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ
تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ بُدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا
وَعِنْهُمْ مَا لَوْ تَعْرَمُوا أَنْشَرَ رَبُّكَ لَهُمْ فِي
اللَّهِ فِرْدَرُهُمْ فِي خَوْضِهِ يَلْعَبُونَ ﴿١١﴾

Kisha maneno yakaelekeea kwa Mayahudi kwa kuwakemea kwa kusema «Mnakigawanya kitabu hiki kwenye kurasa mbalimbali, nyingine mnazionesha na nyingi katika hizo mnazificha.- Kati ya hizo walizozificha ni maelezo ya sifa za Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na unabii wake.- Pia Mwenyezi Mungu Aliwafundisha, nyinyi Waarabu, Qur'ani ambayo Aliiteremsha kwenu, ndani yake mna habari ya walio kabla yenu na walio baada yenu na yatakayokuwa baada ya kufa kwenu, habari ambazo hamkuwa mkizijuwa, nyinyi wala wazazi wenu.» Sema, «Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyeiteremsha.» Kisha waache hawa wavame na kucheza katika mazungumzo yao ya ubatili.

92. Na hii Qur'ani ni Kitabu tulichokuteremshia, chenyе manufaa makubwa, kinatoa ushahidi juu ya ukweli wa vitabu vilivyoteremshwa vilivyokuja kabla yake na juu ya kwamba vinatoka kwa Mwenyezi Mungu. Tumekiteremsha ili uwatishie nayo, watu wa *Makkah* na walioko pambizoni mwake kwenye majimbo yote ya ardhi, adhabu ya Mwenyezi Mungu na mateso Yake. Na wenye kuamini uhai wa Akhera, wanaamini kwamba Qur'ani ni maneno ya Mwenyezi Mungu na wanajilazimisha kusimamisha Swala kwa nyakati zake.

وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارِكًا مُصَدِّقًا لِّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّةً قَرَبَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُوَ عَلَىٰ
صَلَاتِهِ مُحَافِظُونَ ﴿٤٦﴾

93. Ni nani mbaya zaidi wa udhalimu kuliko yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, neno la urongo, akadai kwamba Yeye Hakumtuma mjumbe yoyote mionganoni mwa wanadamu, au akafanya madai ya urongo kwamba Mwenyezi Mungu Amemletea wahyi na hali hakumletea wahyi wowote, au akadai kwamba yeze ni muweza wa kuteremsha mfano wa Qur'ani Aliyoiteremsha Mwenyezi Mungu? Na lau wawaona hawa wenye kupita mpaka, nao wako kwenye vitisho nya kufa, ungaliona jambo la kufazaisha, huku Malaika wakizitwaa roho zao, wameikunjua mikono yao kwa adhabu, wanawaambia, «Zitoeni nafsi zenu. Leo mtadhalilishwa upeo wa kudhalilishwa, kama mlivyokuwa mkisema urongo juu ya Mwenyezi Mungu na mkiona kiburi kufuata aya Zake na kuandama Mitume Wake.»

94. Hakika mumetuji ili muhesabiwe na mulipwe mkiwa peke yenu, kama tulivyowafanya mpatikane ulimwenguni mara ya kwanza mkiwa miguu mitupu, hamuna nguo, mumeviacha nyuma yenu vitu ambavyo tuliwamakinisha navyo mionganoni mwa mali ya ulimwenguni mliokuwa mkijigamba nayo. Na hatuwaoni masanamu wako na nyinyi Akhera ambao mlikuwa mkiitakidi kuwa watawaombea na mkidai kuwa ni washirika pamoja na Mwenyezi Mungu katika ibada. Mashikamano yaliyokuwa kati

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًاً أَوْ قَالَ
أُوْحَى إِلَيْهِ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِهِ قَالَ "وَمَنْ قَالَ
سَأَنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْكَرَى إِذَا الْقَلِيلُونَ
فِي عَمَرَتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةَ كَمَّ يَكْسِطُوا إِذَا هُمْ
أَخْرِجُوا أَنفُسَهُمْ كُلَّ يَوْمٍ تُخْرَجُونَ عَذَابَ الْهُنُونِ
بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكَنْتُمْ
عَنِّهِ إِيمَنَتُمْ وَسَتَكُونُونَ ﴿٤٢﴾

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فِرْدَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوْ لَمْ يَرَ
وَتَرَكُنُمْ مَاحَوْلَنَا كُمْ وَلَمْ ظُهُورُكُمْ وَمَا
تَرَى مَعَكُمْ شُفَاعَةً لِلَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ
فِي كُمْ شُرُكَةٌ لَقَدْ نَقْطَعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ
عَنْكُمْ مَا دَهْنَمْتُمْ بِرَغْمِهِنَّونَ ﴿٤٣﴾

yenu ulimenguni yameondoka, na yamewaondokea yale mliokuwa mkiyadai kwamba waungu wenu ni washirika wa Mwenyezi Mungu katika ibada, na imefunuka wazi kwamba nyinyi ndio mliopata hasara ya nafsi zenu, watu wenu na mali yenu.

95. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anapasua mbegu ukatoka mmea, na Anapasua koko ukatoka mti. Anatoa chenye uhai kutokana na kilichokufa, kama vile binadamu na mnyama kutokana na tone la manii ya binadamu na mnyama. Na Anatoa kilichokufa kutokana na chenye uhai, kama tone la manii linalotokana na binadamu na mnyama. Huyo Ndiye Mwenyezi Mungu. Yaani Mwenye kufanya hili ni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Asiye na mshirika, Anayestahiki kuabudiwa. Basi vipi nyinyi mtaepushwa na haki mpelekwe kwenye batili mkamuabudu pamoja na Yeye mwingine asiyekuwa Yeye?
96. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Ndiye Ambaye Alipasua mwangaza wa asubuhi kutoka kwenye giza la usiku, na Akaufanya usiku ni wakati wa utulivu, anatulia humo anayechoka mchana na kupata fungu lake la mapumziko, na Akalifanya jua na mwezi zinatembea katika njia

* إِنَّ اللَّهَ قَالَ لِلْحَمْدِ وَأَنَّهُ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيْتِ وَمُخْرِجُ الْمَيْتِ مِنَ الْحَيَّ ذَلِكُمْ اللَّهُ فَإِنَّمَا تُوفِّكُونَ ﴿١٥﴾

قَالَ لِلْإِضْبَاحِ وَجَعَلَ أَيْلَهْ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُتَّبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٦﴾

zake kwa hesabu ya sawsawa iliyokadiriwa, haibadiliki wala haigongani. Hayo ndiyo makadirio ya *Al-'Azîz*, Mwenye kushinda, ambaye ufalme Wake umeshinda, *Al-'Alîm*, Aliye Mjuzi wa maslahi ya viumbe Wake na kuendesha mambo yao. *Al-'Azîz* na *Al-'Alîm* ni miongoni mwa majina ya Mwenyezi Mungu mazuri yanayoonesha ukamilifu wa ushindi na ujuzi.

97. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Aliyewawekea, enyi watu, nyota ni alama ya nyinyi kujua njia kipindi cha usiku mnapopotea kwa sababu ya giza lingi, barani na baharini. Tumezifafanua hoja zilizo wazi, ili wazizingatie miongoni mwenu wenye elimu ya kumjua Mwenyezi Mungu na sheria Yake.

98. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Aliyeanza kuwaumba, enyi watu, kutokana na Ādam, amani imshukiye, Alipomuumba kwa udongo, kisha mkawa nyinyi ni kizazi chenye kuendelea kutokana na yeye, Akawafanyia kituo cha nyinyi kutulia, nacho ni zao za wanawake; na Akawafanyia hazina ya nyinyi kuhifadhiwa , nayo ni migongo ya wanaume. Tumeshawabainishia hoja na kuwapambanulia dalili na kuzithibitisha kwa watu wenye kufahamu vituo vya hoja na sehemu za mazingatio.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْجُنُومَ لِتَهَدُوا
بِهَا فِي ظُلْمِكُلٍّ إِلَّا بِالْحُكْمِ قَدْ فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْآيَاتِ

لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَشَأَكُمْ مِنْ شَفَنِ وَاجْدَةٍ
فَسَقَرٌ وَمَسْوَدَعٌ قَدْ فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَقْهَهُونَ ﴿٤٨﴾

99. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za pungufu ni Kwake, Nadiye Aliyetaramsha mvua kutoka kwenye mawingu, Akatoa kwayo mimea ya kila kitu, Akatoa, kutohana na mimea, nafaka na miti mibichi, kisha akatoa kwenye mimea ya nafaka mbegu zilizoshikana, kama masuke ya mahindi, ngano na mpunga. Na Akatoa kutoka kwenye kizao cha mtende, nacho ni kile ambacho karara la tende linachomoza hapo, mitungo ambayo kuitunda ni karibu. Na Akatoa, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, mashamba ya mizabibu. Na Akatoa mizaituni na mikomamanga ambayo majani yake yanafanana na matunda yake yanatafautiana kimaumbile, uatamu na kitabia. Angalieni, enyi watu, matunda ya mimea hii inapotoa mazao na kuiva kwake na kustawi kwake yanapostawi. Hakika katika hayo, enyi watu, kuna dalili ya ukamilifu wa uwezo wa muumba vitu hivi, hekima Yake na rehema Yake kwa watu wenye kumuamini Yeye, Aliyetukuka, na kuzifuata sheria Yake kivitendo.

100. Na hawa washirikina wamefanya majini ni washirika wa Mwenyezi Mungu katika ibada, kwa kuitakidi kwao kuwa wao wanalete manufaa au madhara, na hali Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Amewaumba wao na wanavyoviabudu kutoka kwenye ‘adam (hali

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا يَأْخُذُ حَنَدًا
يَهُوَ بَاتَ كُلُّ شَيْءٍ فَأَخْرَجَهُ مِنْهُ خَضْرًا
تُحْكَمُ مِنْهُ حَمَامَرَكَبًا وَمِنَ التَّنْطُولِ مِنْ
طَلْعَاهَا فَنَوَانُ دَانِيَةً وَجَنَّتِيَّةً مِنْ أَعْنَابٍ
وَأَرْتَسُونَ وَالرَّمَانَ مُسْتَبَّهَا وَغَيْرُ مُشَبِّهٍ
أَنْظُرُوا إِلَى شَرْوَةٍ إِذَا أَشْمَرَ وَنَعَّهُ إِنَّ فِي
ذَلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْحِرَثَ وَخَفَّهُمْ وَخَرْقُوا
لَهُ وَبَنِينَ وَبَنَتْ بَغْرِيْرٌ عَلِيْرٌ سَبْحَنَهُ وَقَعَلَ عَمَّا
يَصْفُرُونَ

ya kutokuwako). Basi ni Yeye Aliyepwkeka kwa kuumba, Peke Yake, na inapasa Apwekeke kwa kuabudiwa Peke Yake, Asiye na mshirika. Na, kwa kweli, hawa washirikina walisema urongo kumzulia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, walipomnasibishia Yeye watoto wa kiume na wakike, kwa kutojua kwao sifa Zake za ukamilifu zinazompasa. Ameepuka na kuwa juu ya yale, ambayo walimnasibisha nayo washirikina, ya urongo na uzushi.

101. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ndiye Aliyezipatisha mbingu na ardhi na viliyomo humo, kwa namna isiyokuwa na mfano uliotangulia. Vipi Awe na mtoto, na hakuwa na mke? Ametukuka Mwenyezi Mungu kutukuka kukubwa na yale wanayoyasema washirikina, Na Yeye Ndiye Aliyeumba kila kitu kutohana na hali ya kutokuwako na hakuna chochote chenye kufichika Kwake katika mambo ya viumbe.
102. Huyo, enyi washirikina, Ndiye Mola wenu, Aliyeshinda na kutukuka; hapana Mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye; Mwenye kuumba kila kitu. Basi mwandameni na mumnyenyekiee kwa kumtii na kumuabudu. Na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, ni Mtegemewa na ni Mtunzi, Anayaendesha mambo ya viumbe vyake.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَلَا تَكُنْ لَّهُ وَصَاحِبَةً وَحَقَّ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيهِ ۝

ذَلِكُمُ الَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ
شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
وَكَلِيلٌ ۝

103. Macho hayamuoni Mwenyezi Mungu ulimwenguni. Ama kwenye nyumba ya Akhera, Waumini watamuona Mola wao bila kumuenea. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, anayafikia macho na kuyazunguka, na kuyajua vile yalivyo. Na Yeye ni *Al-Latīf* (Mpole) kwa mawalii Wake, Anayejua mambo yenze upeo wa udogo, *Al-Khabîr* (Mtambuzi) Anayejua mambo ya ndani.

104. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Mumejiwa na hoja zilizo wazi kutoka kwa Mola wenu, mnaonea nazo uongofu na upotevu, mionganoni mwa zile zilizokusanywa na Qur’ani na akaja nazo Mtume, rehema na amani zimshukiye. Basi mwenye kufunukiwa na hoja hizi na akayaamini yale yanayolekezwa nazo, faida yake itamfikia mwenyewe. Na yule ambaye hakuuona uongofu baada ya hoja kumfunukia , basi amejikosea mwenyewe. Na mimi si mtunzi wa kudhibiti matendo yenu. Mimi ni mfikishaji tu. Na Mwenyezi Mungu Anamuongoza Anayemtaka na Anampoteza Anayemtaka kulingana na ujuzi Wake na hekima Yake.»

105. Na kama tulivyowafafanulia washirikina, katika hii Qur’ani, hoja zilizo wazi juu ya jambo la kumpwekesha Mwenyezi Mungu, utume na marejeo ya Kiyama, tunawafafanulia hoja katika kila

لَا تُدْرِكُهُ الْأَصْرُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَرَ
وَهُوَ أَلَطِيفٌ الْحَيْرُ

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَارِّي مِنْ زَيْنَكُمْ فَمَنْ
أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِّي فَعَيْنَاهَا وَمَا أَنْ
عَيْنَكُمْ بِحَفِيظٍ

وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَتِ وَلَيَقُولُوا
دَرَسْتَ وَلَنْ يَسْتَدِعُهُ لِقَاءُمُوتَ

wasichokijua. Na hapo wanasema urongo, «Umejifunza kutoka kwa watu wa Kitabu!» Na ili tufafanue haki, kwa kuzileta aya, kwa watu wanaojua na kuikubali na kuifuata, nao ni waliomuamini Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kile alichoteremshiwa.

106. Fuata, ewe Mtume, wahyi tuliokuteremshia, wenyewe maamrisha na makatazo ambayo, kubwa lake ni kumpwekesha Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, na kuita watu huko. Na usijali ushindani wa washirikina na madai yao ya urongo.
107. Na lau Mwenyezi Mungu Alitaka wasishirikishe hawa washirikina hawangalishirikisha, lakini Yeye, Aliyetukuka, ni Mjuzi wa yatakayokuwa ya ubaya wa uchaguzi wao na kufuata kwao matamanio yaliyopotoka. Na hatukukufanya wewe ni mchunguzi wa kuwatunzia matendo yao wala hukuwa ni msimamizi wao wa kuwapangia maslahi yao.
108. Na msiyatukane, enyi Waislamu, masanamu ambyo washirikina wanayaabudu, kwa ajili ya kuziba kipengele, ili hilo lisije likawafanya wao wamtukane Mwenyezi Mungu kwa ujinga na kwa uadui, bila ya kuwa na ujuzi. Na kama tulivyowapambia hawa matendo yao mabaya, yakiwa ni mateso kwao kwa uchaguzi wao

أَتَعْلَمُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكَ رُوْحًا وَمَا جَعَلَنَا
عَلَيْهِمْ حَفِظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بَوْكِيلٌ ﴿٧﴾

وَلَا سُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
فَإِسْبُو اللَّهَ عَدُوًّا بَغِيرِ عَلِيهِ كُلُّ ذِيَّالِكُلِّ
أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ إِلَيْهِمْ مَرْجِعُهُمْ
فِي نَيَّسِهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

mbaya, ndivyo tulivyowapambia
kila umma matendo yao. Kisha
marejeo yao wote ni kwa Mola wao;
hapo Mwenyezi Mungu Awaambie
matendo yao waliokuwa wakiyatenda
ulimwenguni kisha Awalipe kwayo.

- 109.** Na waliapa washirikina hawa
viyapo vya mkazo, «Lau Atatujia
Muhammad kwa alama yenyé
miujiza, tutayaamini yale
aliyoyaleta.» Sema, ewe Mtume,
«Kuja kwa miujiza yenyé kushinda
kunatokana na Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka. Yeye Ndiye Mwenye
uwezo wa kuileta Akitaka.» Na nilipi
liwajulishalo nyinyi, enyi Waumini:
huenda miujiza hii ikija hawataiamini
hawa washirikina?»

- 110.** Na tutazigeuza nyoyo zao na
macho yao, tuweke kizuizi baina
yake na kunufaika na alama za
Mwenyezi mungu, wasiziamini
kama walivyokuwa hawakuziamini
aya za Qur'ani zilipoteremka kwa
mara ya kwanza, na tutawaacha wao
wameduwaa katika kumuasi kwao
Mwenyezi Mungu, hawaongoki
kwenye haki na usawa.

- 111.** Na lau kama sisi tungaliyaitikia
maombi ya washirikina hawa na
kuwateremshia Malaika kutoka
mbinguni na tukawafufulia
wafu wakazungumza nao
na tukawakusanya kila kitu
walichokitaka wakakiona ana kwa ana,
hawangaliyakubali yale uliyowaitia,
ewe Mtume, na hawangaliyatmia,

وَقَسُّمُوا بِاللَّهِ جَهَدَ لَمْنَهُ لَيْنَ جَاءَتْهُمْ
عَيْنَهُ لَيْوَمَنَ يَهَا فَلَإِنَّمَا الْأَيَتُ عِنْدَ اللَّهِ
وَمَا يُشَعِّرُ كُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٩﴾

وَنُقْلِبُ أَفَدَتْهُمْ وَأَصْرَهُمْ كَمَا لَرَأَيْتُ
يُؤْمِنُوا بِهِ أَوْ لَمْرَقَ وَنَذَرُهُمْ فِي
طَعِينَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٢٠﴾

* وَلَوْأَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمُلَكَةَ
وَكَأَمَّهُمُ الْمُؤْمِنَ وَحَشِّنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ
شَيْءٍ فَلَمَّا كَانُوا لِيَوْمَ مُؤْمِنُوا لَأَنَّ يَشَاءُ
اللَّهُ وَلِكُنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿٢١﴾

isipokuwa yule ambaye Mwenyezi Mungu Alimtakia uongofu . Lakini wengi wa hawa makafiri hawaijui haki ambayo umekuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu.

112. Na kama tulivyokujaribu wewe, ewe Mtume, kwa maadui zako mionganoni mwa washirikina, tuliwajaribu Manabii wote, amani iwashukie, kwa maadui mionganoni mwa waasi wa watu wao na maadui mionganoni mwa waasi wa majini, wanapelekeana wenyewe kwa wenyewe maneno waliyoyapamba kwa uharibifu, ili adanganyike mwenye kuyasikia na apate kupotea njia ya Mwenyezi Mungu. Na lau Mola wako, Aliyetukuka na kuwa juu, Alitaka, angaliweka kizuizi kati yao na ule uadui, lakini huo ni mtihani kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Basi waache na kile wanachokibuni cha urongo na uzushi.
113. Na ili zielekee huko nyoyo za makafiri ambao hawaamini maisha ya Akhera wala hawayafanyii matendo ya kuwafaa, na ili nafsi zao zipate kuyapenda, na ili wapate kuyafanya maovu ambayo wao ni wenye kuyafanya. Katika haya, pana onyo kubwa kwao.
114. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Kwani kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu, Aliye Mola wangu na Mola wenu, natafuta uamuzi kati yangu na nyinyi, na hali Yeye, kutakasika na sifa pungufu ni Kwake, Amewateremshia Qur'ani ambayo

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّئِي عَدُوًّا
شَيَطِينَ إِلَيْهِ إِنْسَانٌ وَجِنْنٌ يُوحَى بِعَصْبُهُمْ
إِلَّا كَمَعْضٍ رُّخْرُقَ الْقَوْلَ عُرُورًا وَلَوْشَاءَ
رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَدَرَّهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٣﴾

وَلَتَصْنَعُ إِلَيْهِ أَفْيَهُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَلَيَرْضُوهُ وَلَيَقْتَرُفُوا مَا هُمْ فُتُورُونَ ﴿١١٤﴾

أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَتَتْكُنْ حَكْمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ
هَاتَتْهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنْزَلٌ مِّنْ
رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونُنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٥﴾

ndani yake pana ufanuzi wa uamuzi wa yale ambayo mlikuwa mkiteta juu yake kuhusu mambo yangu na mambo yenu?» Na Wana wa Isrāîl waliopewa na Mwenyezi Mungu Taurati na Injili wana ujuzi wa yakini kwamba hii Qur'ani imeteremshwa kwako, ewe Mtume, kutoka kwa Mola wako kwa haki. Basi usiwe, tena usiwe, ni mionganoni mwa wenyewe shaka juu ya chochote ambacho tumekuletea wahyi.

115. Na limekamilika neno la Mola wako, nalo ni Qur'ani, likiwa lina ukweli wa habari na maneno, lenye uadilifu wa hukumu. Hakuna anayeweza kuyabadilisha maneno yake yaliyokamilika. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Ndiye Mwenye kuyasikia wanayoyasema waja Wake, Ndiye mwenye kuyajua mambo yao yaliyo waziwazi na yaliyojificha
116. Na lau itakadiriwa, ewe Mtume, kwamba wewe uliwasikiliza wengi kati ya watu wanaokaa ardhini, kwa kweli wanagalikupoteza ukawa kando na dini ya Mwenyezi Mungu. Kwani wao hawaendi isipokuwa kwenye yale wanayoyaona kuwa ni haki kwa kuwaiga wakale wao. Na hawakuwa wao isipokuwa tu wanadhania na wanasema urongo.

117. Na kwa hakika, Mola wako Ndiye Anayewajua zaidi wenyewe kupotea njia ya uongofu; na Yeye Anawajuwa zaidi, kuliko nyinyi, wale walio kwenye njia ya uongofu na usawa; hafichiki Kwake yoyote katika wao.

وَتَمَتَ كِلْمَتُ رَبِّكَ صَدِقًا وَعَدَ لَا مُبَدِّلٌ
لِكَلْمَنَتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٦﴾

وَإِنْ تُطِعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضْلُوكَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّسِعُونَ إِلَّا أَفْلَقَنَ وَإِنْ هُمْ إِلَّا
يَخْرُصُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضْلِلُ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

118. Basi kuleni, kati ya wanyama waliochinjwa, wale ambao jina la Mwenyezi Mungu lilitajwa wakati wa kuchinjwa, iwapo nyinyi mnaziamini hoja za Mwenyezi Mungu, aliyetukuka, zilizo wazi.

119. Na kitu gani kinachowazuia, enyi Waislamu, kumla mnyama ambaye jina la Mwenyezi Mungu lilitajwa wakati wa kuchinjwa, ambapo Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Amewaelezea nyinyi yote aliyoyaharamisha kwenu? Lakini yale ya haramu ambayo dharura imepelekea yatumiwe, kwa sababu ya njaa, kama mfu, basi mumehalalishiwa. Na wengi, kati ya wapotofu, wanawapoteza wafuasi wao na kuwaepusha na njia ya Mwenyezi Mungu katika kuhalalisha haramu na kuharamisha halali kwa matakwa yao kwa ujinga walionao. Kwa hakika, Mola wako, ewe Mtume, Ndiye Amjuwaye zaidi yule aliyekiuka mipaka Yake katika hayo; na Yeye Ndiye Atakayesimamia hesabu yake na malipo yake.

120. Na acheni, enyi watu, maasia yote, yaliyo waziwazi na yaliyo ya siri. Hakika wale wanaofanya maasia, Mola wao Atawatesa kwa sababu ya yale maovu ambyo walikuwa wakiyafanya.

121. Na wala msile, enyi Waislamu, katika vichinjwa, yule ambaye halikutajwa jina la Mwenyezi Mungu wakati wa kuchinjwa, kama mfu na aliochinjwa masanamu na majini na wasiokuwa

فَكُلُوا مِمَّا دَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ
إِنْ كُنْتُمْ بِإِيمَانِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

وَمَا الْجُنُوبُ إِلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا دَكَرَ رَسُولُ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَقَدْ قَصَلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا
مَا أَضْطُرْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنَّ كَثِيرًا يَضْلُّونَ
بِأَهْوَاهِهِمْ يَغْرِي عَلَيْهِمْ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعَذَّبِينَ ﴿٢٠﴾

وَذَرُوا أَظْلَاهُ إِلَيْهِمْ وَبِإِطْنَانِهِ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ إِلَيْهِمْ سَيِّئَاتٍ وَرَبُّهُمْ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرِفُونَ ﴿٢١﴾

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكُرْ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَلَئِنْهُ دُلْفَسْقٌ وَلَئِنْ الشَّيْطَانُ يَوْحُونَ إِلَيْكُمْ
أَوْ لَيَأْتِيهِمْ لِيَجْدِلُوكُمْ فَإِنَّ أَطْعَمُهُمْ
إِنَّهُمْ لَمُشَرِّكُونَ ﴿٢٢﴾

hao. Na kwa hakika kuwala wanyama hao ni kutoka kwenye twaa ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Na majini waasi wanawatia marafiki zao, miongoni mwa mashetani wa kibinadamu, ushawiwishi wa kuwatatiza kuhusu uharamu wa kula mfu; wanawaamrisha wawaambie Waislamu wanapobishana nao, «Hakika nyinyi, kwa kutokula kwenu mfu, huwa hamli anachokiuia Mwenyezi Mungu, ambapo mnakula mnachokichinja.» Na iwapo mtawasikiliza, enyi Waislamu, katika kuhalalisha mfu, basi nyinyi mtakuwa sawa na wao katika ushirikina.

122. Je, yule ambaye amekufa
 katika upotofu, ameangamia na ameshangaa, tukaufufua moyo wake kwa Imani, tukamuongoza kwenye Imani na tukamuafikia kuwafuata Mitume Wake, akawa anaishi kwenye miangaza ya uongofu, atakuwa ni kama mfano wa yule aliye ndani ya ujinga, matamanio ya moyo na namna mbalimbali za upotevu, asiemeongokewa kwenye sehemu yoyote ya kupenya na hana wa kumuokoa na yale ambayo yumo ndani yake? Hao wawili hawalingani. Na kama nilivyomuachilia kafiri huyu anayebishana na nyinyi, enyi Waumini, nikampambia vitendo vyake viovu akaviona ni vyema, vilevile nimewapambia wenye kukanusha vitendo vyao viovu ili wapaswe, kwa hilo, kupata adhabu.

أَوْمَنْ كَيْانَ مَيْسَنَا فَأَخْيَيْنَهُ وَجَعَلْنَاهُ
 نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي الْأَرْضِ كَمْ كَمْ لَهُ وَفِي
 الْأَطْلَمْتِ لَيْسَ بِمَارِجْ مَنْهَا كَذَلِكَ زُينَ
 لِلْكُفَّارِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ١٦٣

123. Na mfano huu uliopatikana kwa viongozi wa makafiri huko Maka wa kuzuia dini ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, tumeweka katika kila mji watu waovu wanaongozwa na wakubwa wao, ili wapate kufanya vitimbi humo kwa kuzuia dini ya Mwenyezi Mungu; na wao hawazifanyii vitimbi isipokuwa nafsi zao, na wala hawalihisi hilo.

124. Na pindi inapowajia washirikina hawa, mionganoni mwa watu wa Maka, hoja iliyowazi juu ya unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wanasema baadhi ya wakubwa wao, «Kamwe hatutaukulali unabii wake mpaka Mwenyezi Mungu Atupe unabii na miujiza mfano wa Aliyowapa wajumbe wake waliotangulia» Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Aliwajibu kwa neno lake, : “Mwenyezi Mungu Anajua zaidi wapi Auweke ujumbe Wake.» Kwa maana kuwa Anawajua wale wanaofaa kubeba ujumbe Wake na kuufikisha kwa Watu. Utawapata unyonge wakiukaji mipaka hawa, na watakuwa na adhabu iumizayo ndani ya Moto wa Jahanamu kwa sababu ya vitimbi vyao kwa Uislamu na watu wake.

125. Basi yule ambaye Mwenyezi Mungu Anataka kumuafukia aikubali haki, Anakikunjua kifua chake kukubali Imani na upweke wa Mwenyezi Mungu; na yule ambaye Anataka kumpoteza , Anakifanya kifua chake kiwe katika hali ya dhiki kubwa na

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْبَةٍ أَكْبَرَ
مُجْرِمِهَا يَمْكُرُ وَأَنْفِهَا أَمَا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣﴾

وَإِذَا جَاءَهُمْ مَآيِّهٌ قَالُوا إِنَّنَا تُؤْمِنُ حَتَّىٰ تُؤْتَنَ
مِثْلَ مَا أُوتِقَ رُسُلُ اللَّهِ أَعْلَمُ بِحَيْثُ
يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ وَسَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا
صَفَّارًا عَذَابَ اللَّهِ وَعَذَابَ شَرِيدٍ يَمَا
كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٤﴾

فَمَنْ يُرِدُ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يُشْرَحَ صَدْرُهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدُ أَنْ يُضْلِلَهُ يُجَعَّلُ
صَدْرُهُ ضَيْقًا حَرَجًا كَانَمَا
يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ
الْيَحْسَنُ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥﴾

kukunjika katika kuukubali uongofu, kama hali ya anayepaa kwenye tabaka za anga za juu, hapo akapatwa na uzito mkubwa wa kuvuta pumzi. Na kama anavyovifanya Mwenyezi Mungu vifua vya makafiri vibanike sana na kukunjika, hivyo basi ndivyo Atakavyowapatia adhabu wale wasiomuamini.

126. Na haya tuliliyokubainishia, ewe Mtume, ndio njia inayofikisha kwenye radhi za Mola Wako na Pepo Yake. Tumezifunua wazi hoja kwa yule anayekumbuka mionganini mwa wenyewe akili zilizokomaa.
127. Wale wanaokumbuka watapata mbele ya Mola wao, Aliyetukuka na kuwa juu, Siku ya Kiyama Nyumba ya Salama na Amani, isiyo na makero, nayo ni Pepo. Na yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, ni Mwenye kuwanusuru na kuwalinda; hayo yakiwa ni malipo kwao kwa matendo yao mema.
128. Na kumbuka, ewe Mtume, ile Siku Atakayowakusanya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, makafiri na wategemewa wao, mionganini mwa mashetani wa kijini, na kuwaambia, «Enyi mkusanyiko wa majini, hakika mumewapoteza binadamu wengi.» Na watasema wategemewa wao mionganini mwa makafiri wa kibinadamu, «EweMola wetu, kila mmoja katika sisi amenufaika na mwengine, na tumefikia kikomo ambacho umekiweka kwetu kwa

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمٌ فَصَلِّنَا
اللَّائِئِنَ لِقَوْمٍ يَدْكُرُونَ ﴿١٧﴾

*لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَيَرِيهِمْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

وَيَوْمَ يَخْتَهِرُ هُمْ جِمِيعًا بِاِنْتَمَاعِ الْجِنِّ قَدْ
أَسْتَكَنْتُمْ مِنْ أَلِينَ وَقَالَ
أَوْلَى أَوْهُمْ مِنْ أَلِينَ رَبَّنَا أَسْتَمْتَعَ
بِعُصْنَى يَعْضِرُ وَبِعَنَّا أَحْلَكَ الَّذِي أَجْلَتَ
لَكُمْ أَقْلَالَ النَّارِ مَثُونٌ كُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ رَبِّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٩﴾

kumalizika uhai wetu wa duniani.»
 Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
 Atasema Awambie, «Moto ndio
 mashukio yenu, mtakaa milele,
 isipokuwa yule ambaye Mwenyezi
 Mungu Ametaka asikaye milele,»
 mionganoni mwa walioasi wenyewe
 kumpwekesha Mwenyezi Mungu.
 Hakika Mola wako ni Mwingi wa
 hekima katika uendeshaji Wake na
 utengenezaji Wake, ni Mjuzi mno wa
 mambo yote ya waja Wake.

129. Na kama tulivyowapa uwezo
 mashetani wa kijini juu ya
 makafiri wa kibinadamu wakawa
 ni wategemewa wao, hivyo hivyo
 tunawapa uwezo madhalimu wa
 kibinadamu juu ya wenyewe kwa
 wenyewe duniani kwa sababu ya
 maasia wayafanyayo.
130. Enyi majini na binadamu mlion
 washirikina, kwani hawakuwajia
 Mitume mionganoni mwenu- Maandiko
 yanaonesha kuwa Mitume wanatoka
 kwa wanadamu tu.⁽¹⁾- wanaowapa
 habari za alama zangu zilizo wazi,
 zinazokusanya maamrisho na
 makatazo, zinazofafanua kheri na
 shari na wanaowaonya kukumbana
 na adhabu yangu Siku ya Kiyama?
 Watasema washirikina hawa, maijini
 na binadamu, «Tumeshuhudia juu
 ya nafsi zetu kwamba Mitume
 wako wametufikishia aya zako na

وَكَيْنَاكَ قُلْ بِعَضَ الظَّالِمِينَ بَعْصًا يَمْأُوا
 كَلَوْأَيْكَ سِبُوتَ

يَمْعَشُ الْجِنُونَ وَالْإِنْسَانُ يَأْتِكُمْ
 رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ
 هَايْتِيَ وَيُنَذِّرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمَكُمْ هَذَا
 قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنفُسِنَا وَغَرَّهُمُ
 الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ
 أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ

(1) 1.Hii ndio kauli yenyenye nguvu ya maimamu wa nyuma na waliokuja baada yao. Na hii
 aya si dalili wazi ya kuwa kuna Mitume wa kijini. Angalia Tafsiri ya Ibn Kathir katika
 kusherehi aya hii.

wametuonya makutano ya Siku yetu hii, na sisi tukawakanusha.» Na hawa washirikina, liliwadanganya wao pambo la maisha ya dunia. Na walizishuhudilia nafsi zao kwamba wao walikuwa wakiukataa upweke wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na wakiwfanya warongo Mitume Wake, amani iwashukie.

131. Ili asiadhibiwe yoyote kwa kuujidhulumu nafsi yake kwa kufanya maovu na hali ulinganizi wa Uislamu haujamfikia, sisi tulituma Mitume na tukateremsha Vitabu kwa kuwaondolea majini na binadamu hoja watakayoichukua kama kisingizio. Hivyo ndivyo tulivyowaondolea hoja umma waliyopita, hatukumuadhibu yoyote isipokuwa baada ya kuwapelekea Mitume.
132. Na kila mwenye kufanya vitendo vya kumtii Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, vya kumuasi ana daraja kutokana na vitendo vyake, Mwenyezi Mungu Atamfikishia viwango hivyo na Atamlipa kwavyo. Na Mola wako, ewe Mtume, Hakuwa ni Mwenye kughafilika na wanayoyafanya waja Wake.
133. Na Mola wako, ewe Mtume, Aliyewaaamrisha watu kumuabudu, Ndiye Mkwasii Peke Yake, na viumbwe wote wanamhitajia Yeye. Na Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Mwenye rehema kunjufu. Na lau Alitaka Angaliwaangamiza na

ذَلِكَ أَنْ تُرِيكُنَّ رَبِّكَ مُهَلِّكَ الْقُرَىٰ
يُظْلِمُ وَأَهْلَهَا غَنِمَوْتَ ﴿١٣١﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَتٍ مَمَّا عَمِلُوا وَمَا زَرُبُكَ
يُعْنِي لِلْعَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾

وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءُ
يُدْهِبُ كُمْ وَيَسْتَخْلِفُ مِنْ
بَعْدِ كُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَ كُمْ مِنْ
ذُرِّيَّةٍ فَوْهَاءَ أَخْرِيَّنَ ﴿١٣٣﴾

Akawaleta watu wengine wasiokuwa nyinyi watakaokuwa badala yenu baada ya kumalizika kwenu na watende matendo ya kumtii Yeye, Aliyetukuka, kama Alivyowaleta nyinyi kutokamana na kizazi cha watu wengine waliokuwako kabla yenu.

134. Hakika yale mateso ambayo

Anawaahidi nayo Mola wenu, enyi washirikina, kwa ukafiri wenu, ni yenye kuwapata. Na hamutamlemea Mola wenu kwa kumkimbia. Kwani Yeye ana uwezo wa kuwarudisha, hata kama mtakuwa mumgeuka mumekuwa mchanga na mifupa.

135. Sema, ewe Mtume, «Enyi watu wangu, fanyeni kwa njia yenu, na mimi nitafanya kwa njia yangu ambayo Mola wangu, Aliyetukuka na kuwa juu, Aliniwekea. Mtakuja kujua, pindi mateso yatakaposhukia, ni nani atakayekuwa na mwisho mwema?» Hakika hatafaulu kupata radhi za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na Pepo yule aliyejiku mpaka Wake na akadhulumu, na akamshirikisha pamoja na Mwenyezi Mungu asiyekuwa Yeye.

136. Na wale wenyewe kumshirikisha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, waliziweka kando sehemu ya vitu Alivyoviumba miiongoni mwa mazao, matunda na wanyama howa wakawapatia wageni na maskini; na wakaziweka kando sehemu nyingine za vitu hivi kwa washirika

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَكُمْ وَمَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾

قُلْ يَكُوْنُ أَعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي
عَالِمٌ بِفَسَوْفَ تَعَالَمُوا مَنْ تَكُونُونَ
لَهُ عِنْقَبَةُ الدَّارِ إِنَّمَا لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾

وَجَعَلُوا اللَّهَ مَمَادِرًا مِنْ الْحَرْثِ
وَالْأَعْنَمِ تَصْبِيَّا فَقَاتُوا هَذَا اللَّهُ
بِرَعْدَمِهِمْ وَهَذَا لِسُرْكَيْـا فَمَا كَانَ
لِسُرْكَـا آيَهُمْ فَلَا يَصْلُـلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا
كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصْلُـلُ إِلَيْـا
شَرْكَـا آيَهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾

wao, mionganoni mwa masanamu na mizimu. Basi zile zilizotengewa washirika wao zafikishwa kwao peke yao, na hazifiki kwa Mwenyezi Mungu; na zile zilizotengewa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, zinafika kwa washirika wao. Ni mbaya ulioje uaumuzi wa hao watu na kigawanyo chao.

- 137.** Na kama ambavyo mashetani waliwapambia washirikina wamtengesi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, katika mazao na wanyama howa, fungu maalumu na fungu kwa washirika wao, vilevile mashetani wamewapambia wengi kati ya washirikina kuwaua watoto wao kwa kuchelea ufukara, ili wawaingize wazazi hawa kwenye maangamivu kwa kuziua nafsi ambazo Mwenyezi Mungu Ameharamisha kuuliwa isipokuwa kwa haki, na ili wawavurugie dini yao iwachanganyikie wapate kupotea na waangamie. Na lau Angalitaka Mwenyezi Mungu wasiifanye hilo hawangalilifanya, lakini Yeye Amelikadiria liwe kwa kujua Kwake uovu wa hali yao na marejeo yao. Basi waache, ewe Mtume, na mambo yao, katika yale ya urongo wanayoyazua , na Mwenyezi Mungu Atahukumu baina yako na wao.
- 138.** Na walisema washirikina kwamba ngamia hawa na makulima haya ni vitu haramu; haifai kuvila kwa mtu yoyote isipokuwa yule

وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
قَتْلَ أَوْلَادَهُمْ شُرَكَاءُهُمْ لِيُدْرِدُوهُمْ
وَلِيَأَلِسْوَأْ عَيْنَاهُمْ دِيْنَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
مَا فَعَلَهُمْ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٧﴾

وَقَالُوا هَذِهِ أَغْنَمْ وَحْرَثٌ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا
إِلَّا مَن شَاءَ إِنَّمَا يَنْعِمُ بِهِ وَلَنَعِمُ حِرْمَتٌ
ظُهُورُهَا وَأَغْنَمْ لَا يَدْكُرُونَ

wanayemruhusu, kulingana na madai yao, mionganoni mwa wasimamizi wa mizimu na wengineo. Na hawa ni ngamia ambao ilipewa heshima migongo yao, haifai kupandwa wala kubebeshwa vitu juu yake kwa namana yoyote. Na hawa ni ngamia ambao hawawatajii jina la Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, katika jambo lolote linalowahu wao. Waliyafanya hayo kwa urongo utokao kwao, kumzulia Mwenyezi Mungu. Mwenyezi Mungu Atawalipa kwa urongo waliokuwa wakimzulia Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake.

139. Na walisema washirikina, «Watoto waliyomo ndani ya wanyama howa, wakizaliwa wakiwa hai, ni halali tu kwa wanaume kati yetu na ni haramu kwa wanawake mionganoni mwetu.» Na wakizaliwa nao wamekufa wanashirikiana katika kuwatumia. Mwenyezi Mungu Atawatesa kwa kujiwekea sheria za kuhalalisha na kuhamarisha ambazo Mwenyezi Mungu hakuziruhusu. Hakika Yeye Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji Wake mambo ya viumbe Wake, Mjuzi sana kuhusu wao.

140. Hakika wamepata hasara na wameangamia wale ambao, kwa udhaifu wa akili zao na kwa ujinga wao, waliwaua watoto wao na wakaziharamisha, kwa kumzulia Mwenyezi Mungu urongo, zile

أَسْمَهُ اللَّهُ عَلَيْهَا أَفْتَرَاءُ عَلَيْهِ
سَيَجِرِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ حَالَصَةٌ
لِدُكُورِنَا وَمَحَرَّرٌ عَلَى أَزْوَاجِنَا وَإِنْ
يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ
سَيَجِرِيهِمْ وَصَفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلَيْهِ
(٢٣)

فَدَخَسَ الَّذِينَ قَاتَلُوا أَوْ لَدَهُمْ سَفَهًا
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَمُوا مَارِزَقَهُمُ اللَّهُ
أَفْتَرَاءُ عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ

Alizowaruzuku. Wako mabali na haki na hawakuwa ni mionganoni mwa watu wa uongofu na muelekeo wa sawa. Kuhalalisha na kuharamisha ni mionganoni mwa mambo mahususi ya uungu katika uwekaji sheria. Halali ni Aliyoihalalisha Mwenyezi Mungu, na haramu ni Aliyoiharamisha Mwenyezi Mungu. Na haipasii kwa yoyote kati ya viumbbe wake, awe mmoja au kundi, kuwaekea sheria waja Wake ambayo Mwenyezi Mungu Hakuidhinisha.

141. Na Mwenyezi Mungu, kutkata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Ndiye Aliyewaanazhia mashamba: mionganoni mwa mimea yake kuna ile iliyoinuliwa juu ya ardhi na kuegemezewa vitu vyingine, kama mizabibu, na mionganoni mwayo kuna isiyoinuliwa, bali inasimama yenewe kwenye vigogo vyake, kama mitende na miti mingine ya mazao. Mimea yote hiyo ikiwa ina tamu tafauti . Mizabibu na mikomamanga, maumbile yake yanafanana na matunda yake yanatafautiana tamu yake. Kuleni , enyi watu, matunda yake na mtoto Zaka zake zilizolazimishwa kwenu siku mnapoyavuna na kuyatungua, na msiikiuke mipaka ya usawa katika kutoa mali na kula chakula na mengineyo. Hakika Yeye, Mwenyezi Mungu, Hawapendi wenye kukiuka mipaka Yake kwa kutumia mali katika njia zisokuwa zake.

*وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوفَةً
وَغَيْرَ مَعْرُوفَةً وَالنَّخْلَ وَالرَّزْعَ
مُخْتَلِفًا أُكَلُّهُ وَالزَّيْتُونَ وَالْمَانَاتِ
مُشَكِّلَهَا وَغَيْرُ مُشَكِّلَهَا كُلُّهُ مِنْ تَحْرِيرٍ
إِذَا أَشْمَرَ وَأَتْوَاحَقَهُ بِنَوْمٍ حَصَادَهُ وَلَا
تُسْرِفُ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾

142. Na Ameleta katika wanyama wale ambao wametayarishwa kwa kubebeshwa kwa kuwa ni wakubwa na ni warefu, kama ngamia. Na mionganoni mwao kuna waliotayarishwa si kwa kubebeshwa kwa kuwa ni wadogo na wafupi , kama ng'ombe, mbuzi na kondoo. Kuleni wale Aliyowahalalishia nyinyi Mwenyezi Mungu mionganoni mwa hawa wanyama, wala msiwaharamishe wale Aliyowahalalisha mionganoni mwao kwa kufuata njia za Shetani kama walivyofanya washirikina. Hakika Shetani , kwenu nyinyi, ni adui mwenye uadui wa wazi.
143. Wanyama hawa ambao Mwenyezi Mungu Amewaruzuku waja Wake, mionganoni mwa ngamia, ng'ombe, mbuzi na kondoo, ni aina nane: nne kati ya hizo ni mbuzi na kondoo, nao ni kondoo: waume na wake, na mbuzi: wume na wake. Sema, ewe Mtume, uwaambie hao washirikina, «Kwani Mwenyezi Mungu Amewaharamisha madume wawili wa mbuzi na kondoo?» Wakisema, «Ndio», watakuwa wamesema urongo kuhusu hilo. Sababu wao hawalifanyi kila dume la kondoo na mbuzi kuwa ni haramu. Na waambie, «Kwani Mwenyezi Mungu Amewaharamisha majike wawili wa mbuzi na kondoo?» wakisema, «Ndio», watakuwa pia wamesema urongo. Sababu

وَمِنْ الْأَنْعَمِ حَمُولَةً وَفَرِشَاتٌ
يَمَارِزَ قَوْمَهُ اللَّهُ وَلَا تَسْتَعْلُمُ خُطُوطَهُ
الشَّيْطَنُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥٣﴾

تَمَنَّيْتَ أَزْوَجًا مِّنَ الْضَّانِ أَثْنَيْنِ وَمِنَ
الْمَعْزِيْنِ قُلْ إِلَذَكَرْنَ حَرَمَ
أَمْ الْأَنْثَيْنِ أَمَا اشْتَمَّتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
الْأَنْثَيْنِ نَيْعُونِ يَعْلَمُ إِنْ كُنْتُمْ
صَدِيقِيْنَ ﴿١٥٤﴾

wao hawamuhamamishi kila
 mwanambuzi na mwanakondoo
 mke. Na sema uwaambie,
 «Kwani Mwenyezi Mungu
 Amewaharamisha watoto walio
 matumboni mwa majike wawili wa
 mbuzi na kondoo walio na mimba?»
 Wakisema, «Ndio.» Watakuwa
 wamesema urongo pia. Kwani
 hawaiharamishi kila mimba ya
 namna hiyo. Nambieni kwa misingi
 ya elimu inayoonesha usahihi wa
 msimamo wenu, mkiwa ni wakweli
 katika hayo mnayoyanasibisha kwa
 Mola wenu.

144. Na aina nne nytingine ni aina mbili
 za ngamia, waume na wake, na aina
 mbili za ng’ombe, waume na wake.
 Sema, ewe Mtume, kuwaambia
 washirikina hao, «Kwani Mwenyezi
 Mungu Amewaharamisha madume
 wawili au majike wawili? Au
 Ameharamisha vilivyomo ndani ya
 matumbo ya majike wawili, wawe
 madume au majike? Au mlikuwa,
 enyi washirikina, mupo pindi
 Mwanyezi Mungu Alipowapa wasia
 wa uharamu huu wa wanyama howa?
 Hakuna dhalimu mbaya zaidi kuliko
 yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu
 urongo, ili awapotoshe watu, kwa
 ujinga wake, na njia ya uongofu.
 Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
 Hamuelekezi kwenye muelekeo wa
 sawa yule aliyekiuka mpaka wake,
 akamzulia urongo Mola wake na
 akawapoteza watu.

وَمِنَ الْإِلَيْلِ أُثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقْرَ أُثْنَيْنِ قُلْ
 إِذَاذَكَرَنِ حَرَمَ أَلْأَنْثَيْنِ أَمَا
 أَشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأَنْثَيْنِ
 أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذَا وَصَلَّكُمُ اللَّهُ
 بِهَذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ
 كَذِبًا يُضْلِلُ النَّاسَ بِعَيْنِهِ
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾

145. Sema, ewe Mtume, mimi sipati, kati ya yale aliyoniletea wahyi Mwenyezi Mungu, kitu kilicho haramu kwa mwenye kukila, kati ya vile mnavyovitaja kwamba vimeharamishwa miongoni mwa wanyama howa, isipokuwa awe amekufa bila kuchinjwa, au ni damu itiririkayo, au iwe ni nyama ya nguruwe, kwani hiyo ni najisi, au akawa ni mnyama ambaye kuchinjwa kwake kumetoka nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kama akiwa mnyama aliyechinjwa ametajiwa jina la asiyekuwa Mwenyezi Mungu, wakati wa kuchinjwa. Basi mwenye kulazimika kula chochote kati ya hiso zilizoharamishwa kwa dharura ya njaa kali, pasi na kutaka kujifurahisha wala kukiuka mpaka wa dharura, hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni mwenye kumsamehe, ni mwenye huruma naye. Na hakika imethibiti, baadaye, kwa mafundisho ya Mtume kuwa ni haramu kula kila mnyama mwitu anayewinda kwa kutumia meno, kila ndege anayewinda kwa kutumia kucha, punda na mbwa.

146. Na watajie washirikina hawa, ewe Mtume, wanyama na ndege tuliowaharamishia Mayahudi: nao ni kila ambaye hana pasuko vidoleni mwake, kama ngamia na mbuni, na mafuta ya ng'ombe, mbuzi na kondoo isipokuwa yale mafuta yaliyoshikana na migongo ya wanyama hao na

قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٍ
يَطْعَمُهُ إِلَّا أَن يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا
مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنْزِيرٍ فِي نَارٍ وَرِجْسٌ أَوْ
فِسْقًا أَهْلَ لَغْرِيْبِ اللَّهِ يَعْلَمُ فَمَنْ أَصْطُرَ عَلَيْهِ
بَاغٍ وَلَا عَادِ فَإِنَّ رَبَّكَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٥﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمَتْكُلَّ ذَلِكَ
طُفْرٌ وَمِنْ أَبْقَرِ وَأَغْنَمِ حَرَمَتْ
عَلَيْهِمْ شُحُومُهُمْ إِلَّا مَا حَمَلتَ طَهُورُهُمْ
أَوْ الْحَوَالَيَا أَوْ مَا اخْتَطَلَ بِعَظَمَتِ ذَلِكَ
جَزِيزُهُمْ يَبْغِيهُمْ وَإِنَّ الْأَصْدِقُونَ ﴿١٤٦﴾

tumbo zao, au yaliyoshikana na mfupa wa mkia na mbavu na mfano wake. Uharamishaji huu uliotajwa juu ya Mayahudi ni adhabu kutoka kwetu kwa sababu ya matendo yao maovu. Na sisi ni wakweli kwa yale tuliyoyaeleza kuhusu wao.

- 147.** Na wakikufanya mrongo, ewe Mtume, wanaokwenda kinyume na wewe mionganoni mwa washirikina, Mayahudi na wengineo, waambie, «Mola wenu, Aliyetukuka na kuwa juu, ni Mwenye rehema kunjufu. Na wala haiyepushwi adhabu Yake kwa watu walitenda maovu wakapata madhambi na wakajitokeza wazi na ubaya. Katika haya pana onyo kwao, kwa kwenda kwao kinyume na Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, .
- 148.** Watasema wale walioshirikisha, «Lau Mwenyezi Mungu Alitaka tusishirikishe, sisi na baba zetu, na tusihararamishe kitu chochote kinyume na matakwa Yake, hatungalifanya hilo.» Hapo Mwenyezi Mungu Aliwarudi kwa kuwaeleza kwamba utata huu ulivumishwa na makafiri kabla yao, wakautumia kuukanusha ulinganizi wa Mitume wao na wakaendelea kufanya hivyo mpaka ikawateremkia adhabu ya Mwenyezi Mungu. Waambie, ewe Mtume, « Je, mnayo elimu sahihi mtuoneshe, juu ya wanyama howa na makulima mliyoharamisha na juu ya madai

فَإِنْ كَانَتْ ذَنْبُكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ دُوْرَ حَمَةٌ
وَاسِعَةٌ وَلَا يُرَدُّ بِأُسْهُدٍ عَنِ الْقُوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
أَشْرَكَنَا وَلَا إِلَهَ إِلَّا أُنْتَ وَلَا حَرَمَنَا مِنْ شَيْءٍ
كَذَّالِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ
ذَاقُوا بِآسْنَافٍ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ
فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَأْتِيْعُونَ إِلَّا الظَّلَّ وَلَا
أَنْتُمْ إِلَّا تَحْرُصُونَ ﴿١٣﴾

yenu kwamba Mwenyezi Mungu
Aliwatakia ukafiri, Akauridhia
kwenu na Akaupendelea kwenu?
Hamuna mnachofuata, katika
mambo ya dini, isipokuwa dhana
tu; na hamukuwa nyinyi isipokuwa
mnasema urongo.»

149. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wao, «Mwenyezi Mungu, Alietukuka na kuwa juu, Ndiye Mwenye hoja ya mkato, yenyé kuzikata dhana zenu. Na lau Alitaka Angaliwaongoza nyote kwenye muelekeo wa sawa.»

150. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Waleteni mashahidi wenu ambao watatoa ushahidi kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyeharamisha vile mlivyoviharamisha vyá makulima na wanyama howa.» Wakitoa ushahidi huo, kwa urongo na uzushi, usiwaamini wala usikubaliane na wale waliojitolea uamuzi wenyewe kulingana na mapendeleo ya nafsi zao, wakazikanusha aya za Mwenyezi Mungu katika yale waliyoyashikilia ya kukiharamisha Alichokihalalisha Mwenyezi Mungu na kukihalalisha Alichokiharamisha Mwenyezi Mungu. Wala usiwafuate wale ambao hawayaamini maisha ya Akhera wala wasiotenda vitendo vyá kuwafaa huko na wale ambao Mola wao wanamshirikisha wakawa wanamuabudu mwingine pamoja na Yeye.

قُلْ فِيلَهُ الْحِجَّةُ الْبَيْتُ فَلَوْ شَاءَ لَهُ دَرَكُ
أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾

قُلْ هُنَّ مُشَهَّدَاتٍ كُلُّ الَّذِينَ يَشَهُدُونَ
أَنَّ اللَّهَ حَرَمَ هَذَا إِنَّ شَهِدُوا فَلَا تَشَهَّدُ
عَنْهُمْ وَلَا تَتَبَعَ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِمَا يَرَى تَنَاوَلَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَهُمْ بِرِئَاهُمْ يَعْدِلُونَ ﴿٥﴾

- 151.** Waambie, ewe Mtume, «Njooni niwasomee Yale Aliyoyaharamishia Mwenyezi Mungu: Msishirikishe pamoja na Mwenyezi Mungu kitu chochote, mionganini mwa viumbe Vyake katika kumuabudu Yeye; bali zielekezeni aina zote za ibada Kwake Yeye Peke Yake, kama kucha, kutaraji, kuomba na megineyo. Muwafanyie wema wazazi wawili kwa kuwasaidia, kuwaombea Mungu na mengineyo ya wema kama hayo Msiwaue watoto wenu kwa sababu ya ufukara uliowshukia, kwani Mwenyezi Mungu Anawaruzuku nyinyi na wao. Wala msiyasongelee madhambi makubwa yaliyo wazi na yaliyofichika. Na msiiue nafsi ambayo Mwenyezi Mungu Ameharamisha kuuawa, isipokuwa kwa njia ya haki, nayo ni kuchukuliwa kisasi kwa aliyeua, au kwa uzinifu baada ya kuoa au kuolewa, au kuacha Uislamu. Hayo yaliyotajwa ni mionganini mwa yale ambayo Mwenyezi Mungu Amewkataza nayo na Akawapa maagizo myuaepuke na ni mionganini mwa yale Aliyowaamrisha nyinyi kwayo. Amweausia nayo Mola wenu ili mupate kuyaitia akilini maamrisho Yake na Makatazo Yake.
- 152.** «Wala msiyasogelee, enyi wasimamizi, mali ya yatima isipokuwa kwa namana ya kuyatengeneza na kuyafanya yenye faida, mpaka atakapofikia myaka ya kubaleghe na awe mwangalifu. Na pindi afikiapo umri huo, mpeni mali yake. Na tekelezeni vipimo

* قُلْ تَعَاوَنُوا أَنْلِ مَا حَرَمَ رَبُّكُمْ
عَلَيْكُمُ الْأَتْسِرِ كُلُّهُ لِيَهُ شَيْئًا
وَيَا أَيُّهُمْ لَيْلَتِينَ إِحْسَنَا وَلَا نَقْسِلُ أَوْلَادَكُمْ
مِنْ أَمْلَقِنَاخْنُ تَرْزُقُكُمْ وَإِيَاهُمْ
وَلَا نَقْرَبُ الْفَوْحَشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ
وَلَا نَقْسِلُ النَّفْسَ أَنَّى حَرَمَ اللَّهُ إِلَيْهَا الْحَقُّ
ذَلِكُمْ وَصَدَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥﴾

وَلَا نَقْرَبُ وَمَالَ أَتَيْتُمُ إِلَيْهِ أَنْتُ هِيَ أَحْسَنُ
حَتَّى يَبْغُ أَشَدُهُ وَلَا فُؤُلُوكَيْلَ وَلَمِيزَانَ
يَالْقَسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَا
مُكْثُرٌ فَأَعْنَدُ لَوْلَا وَتُوكَاتَ ذَاقَرِينَ
وَيَعْمَدُ اللَّهُ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَدَّكُمْ بِهِ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥﴾

na mizani kwa usawa kwa namna ambayo utekelezaji utakuwa umefanyika kwa ukamilifu. Na mtakapojibidiisha uwezo wenu, hapana ubaya kwenu katika yale ambayo huenda yakawa na upungufu upande wenu. Kwani hatumlazimishi mtu isipokuwa uwezo wake. Na msemapo, basi jitahidini katika maneno yenu kuchunga usawa pasi na kupotoka kwenye haki kwenye utoaji habari au ushahidi au hukumu au kwenye uombezi, hata kama yule ambaye neno hilo linamuhusu yeye ana ujamaa na nyinyi, msilemee upande wake bila ya haki. Na tekelezeni yale aliyowaagiza mufanye ya kujilazimisha na sheria Yake. Hukumu hizo mlizosomewa, Mola wenu Amewausia mzifuate kwa matarajio kwamba mkumbuke mwisho wa mambo yenu.

153. «Na mionganoni mwa mambo aliyowausia Mwenyezi Mungu ni kwamba huu Uislamu ndio njia ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, iliyolingana sawa. Basi ifuateni wala msifuate njia za upotevu zikawatawanya na kuwaepusha na njia ya Mwenyezi Mungu iliyolingana sawa. Muelekeo huo upande wa njia nyofu, ndio Aliowausia nao Mwenyezi Mungu ili mjikinge na adhabu Yake kwa kuyatekeleza maamrisho Yake na kijitenga na makatazo Yake.»

وَأَنَّ هَذَا صَرْطُ مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ
ذَلِكُمْ وَصَلْكُمْ يَدُهُ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ١٥٣

154. Kisha sema, ewe Mtume, uwaambie hawa washirikina, «Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ndiye Aliyempa Mûsâ Taurati, kwa kuzitimiza neema Zake kwa watu wa mila yake wanaofanya wema, na kwa kufafanua kila kitu katika mambo ya dini yao, na kuwapa uongofu na muelekeo wa njia iliyolingana sawa, na kuwarehemu, kwa matumaini kuwa watakubali kwamba kuna kufufuliwa baada ya kufa na kuna hesabu na malipo, na hilo liwafanya watende mema.

155. Na hii Qur'ani ni kitabu tulichokiteremsha kwa Nabii wetu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Kheri yeke ni nyingi. Basi kifuateni kwa yale anayowaamrisha na kuwakataza. Na muogopeni Mwenyezi Mungu msije mkaenda kinyume na amri Yake yoyote, kwa matumaini kuwa mtarehemewa na mtaokolewa na adhabu Yake na mpate malipo Yake mema.

156. Na tumeiteremsha hii Qur'ani, ili msije mkasema, enyi makafiri wa Kiaarabu, «Hakika Kitabu kutoka mbinguni waliteremshiwa Mayahudi na Wanawara; na sisi tuna mambo ya kutushughulisha kutowahi kuvisoma vitabu vyao; na sisi hatuna ujuzi navyo wala maarifa.»

157. Na ili msije mkasema, enyi washirikina, «Lau kama sisi tuliteremshiwa kitabu kutoka

ثُمَّ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَسَامَّاً عَلَى
الَّذِي أَحَسَّ وَتَقْصِيرًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِعَلَّهُمْ يُلْقَاءُ رَبِّهِمْ بِوْمَئِنَ

وَهَذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكًا فَاتَّسِعُوهُ
وَأَنْقُوا لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ
قَبْلَنَا وَإِنْ كُنَّا عَنِ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ

أَوْقَلُوا وَأَنْزَلُوا كِتَابَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ
كَمْ كُنَّا أَهَدَى مِنْهُ فَقَدْ جَاءَكُمْ

mbinguni, kama walivyoteremshiwa Mayahudi na Wanaswara, tungalikuwa na muelekeo madhubuti sana kwenye njia ya haki kuliko wao.» Hakika kimewajia Kitabu kwa lughya ya Kiarabu chenyeye ufanuzi. Na hiyo ni hoja iliyo wazi kutoka kwa Mola wenu, ni muongozo wa njia ya haki na ni rehema kwa umma huu. Na hapana yoyote mbaya wa dhuluma na uadui kuliko yule aliyezikanusha hoja za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na akazipa mgongo. Basi hawa wenye kupa mgongo tutawatesa mateso makubwa kwenye Moto wa Jahanamu, kwa sababu ya kuzipa mgongo kwao aya zetu na kuzuia kwao njia zetu.

158. Kwani wanangojea, hawa wenye kukataa na wakazuia watu wasiifuate njia ya Mwenyezi Mungu, isipokuwa awajie wao Malaika wa mauti na wasaidizi wake kuzichukua roho zao au aje Mola wako, ewe Mtume, kutoa uamuzi kati ya waja wake Siku ya Kiyama, au zije baadhi ya alama za Kiyama na vitambulisho vyake vinavyoashiria kuja kwake, navyo ni kuchomoza juu kutoka upande wake wa Magharibi? Basi litakapokuwa hilo hakuna nafsi yoyote itakayofaidika na Imani yake, iwapo haikuwa imeamini kabla ya hapo, wala hayatakubaliwa matendo mema mapya ya hiyo nafsi, ikiwa ilikuwa imeamini, iwapo haikuwa imeyatenda kabla ya hapo. Waambie, ewe Mtume, «Ngojeeni kuja kwake,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
فَإِنَّ أَنْفُلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِعِيَاتِنَا الَّذِي وَصَدَفَ
عَنْهَا سَنَجِيُّ الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْهَا إِيَّنَا
مُوَءِّدُ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٨﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيهِمُ الْمُلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ
رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُهُمْ أَيْتَ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ
هَمَّ اِيَّتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ
هَامَّتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا
خَيْرًا قُلْ أَنْتَطَرُوا إِنَّا مُنْتَطَرُونَ ﴿١٥٨﴾

ili mpate kumjua aliye kwenye usawa na aliye kwenye makosa, na mtenda maovu na mtenda mema. Sisi tunalingojea hilo.»

159. Hakika wale walioigawanya dini yao, baada ya kuwa mkusanyiko mmoja juu ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kufuata sheria Yake kivitendo, wakawa ni makundi na mapote, wewe, ewe Mtume, uko mbali na wao. Hukumu yao iko kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kisha Yeye Atawapa habari za matendo yao, Amlipe aliyetubia mionganoni mwao na akafanya wema, kwa wema wake na Amtese mtenda maovu kwa uovu wake.

160. Mwenye kukutana na Mola wake, Siku ya Kiyama, akiwa na jema moja mionganoni mwa matendo mazuri, atapata mema mfano wake mara kumi. Na mwenye kukutana na Mola wake akiwa ana ovu moja, hatateswa isipokuwa kadiri ya mfano wa ovu hilo, na wao hawatadhulumiwa hata kiasi cha uzito wa chungu mdogo.

161. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Mimi Ameniongoza Mola wangu kwenye njia iliyolingana sawa yenye kufikisha kwenye Pepo Yake, nayo ni Dini ya Uislamu yenye kusimamia mambo ya dunia na ya Akhera; nayo ni Dini ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu, Dini ya Ibrāhīm, amani imshukiye. Na Ibrāhīm, amani imshukiye, hakuwa ni mionganoni mwa wenye

إِنَّ الَّذِينَ فَرَّجُوا إِيمَانَهُمْ وَكَانُوا يُشَيَّعُونَ لَتَتَكَبَّرُ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ وَمَا يَنْهَا إِنَّمَا كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحُسْنَةِ فَلَهُ عِنْدَ رَبِّهِ أَمْثَالُهَا وَمَنْ جَاءَ بِالْسَّيْئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٢﴾

قُلْ إِنَّمَا هَدَنِي رَبِّي إِلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ دِينِي
فِي مَا أَتَيْتَنِي إِنَّ رَبَّهِمْ حَنِيفٌ وَمَا كَانَ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦٣﴾

kumshirikisha pamoja na Mwenyezi
Mungu asiyekuwa Yeye.»

162. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Hakika Swala yangu na *nusuk* yangu, yaani kuchinja kwangu ni kwa ajili ya Mwenyezi Mungu, Peke Yake; si kwa ajili ya masanamu wala wafu wala majini wala wasiokuwa hao kati ya wale, wasiokuwa Mwenyezi Mungu, mnaowachinja na kutaja majina yasiyokua jina Lake, kama mnavyofanya.. Pia uhai wangu na kufa kwangu ni kwa ajili ya Mwenyezi Mungu, Mola wa viumbe wote.

163. «Asiye na mshirika katika uungu Wake wala katika uola Wake wala katika majina Yake na sifa Zake. Kumpwekesha huko Mwenyezi Mungu kulikosafishika ndiko Alikoniamrisha mimi Mola wangu, Aliyetukuka na kuwa juu. Na mimi ni wa kwanza kumfuata Mwenyezi Mungu kikamilifu katika umma huu.»

164. Sema, ewe Mtume, «Kwani natafuta mola mwingine asiyekuwa Mwenyezi Mungu, na hali Yeye ni Muumba wa kila kitu, ni Mwenye kukimiliki na kukiendesha?» Na hafanyi Mwanadamu yoyote tendo baya isipokuwa dhambi zake zitamshukia mwenyewe, wala haitabeba, nafsi yenye dhambi, dhambi za nafsi nynigine. Kisha marejeo yenu ni kwa Mola wenu Siku ya Kiyama, awape habari ya yale mliokuwa mkitafautiana juu yake katika mambo ya dini.»

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَسُكُونِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ

رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢﴾

لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٣﴾

قُلْ أَعْيُّهُ اللَّهُ أَنْعَى رَبِّاً وَهُوَ بُكْلُ شَيْءٍ
وَلَا تَكُبُّ كُلُّ نَسْمٍ إِلَّا مَعَهَا وَلَا تَرْبُزُ
وَأَذْرَرُ وَرْدَ أُخْرَى شَمَّ إِلَى رَبِّكُمْ
مَّرْجِعُكُمْ فِي يَوْمٍ كُلُّكُمْ فِيهِ تَحْتَلُونَ ﴿١٤﴾

165. Na Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Aliyewafanya nyinyi mushike nafasi za waliowatangulia katika ardhi baada ya Mwenyezi Mungu kuwaondoa na kuwaweka nyinyi badala yao, mupate kuiamirisha baada yao kwa kumtii Mola wenu. Na amewainua daraja baadhi yenu, katika mapato na nguvu, juu ya wengine ili kuwapa mtihani katika alichowapa mionganoni mwa neema Zake, apate kuwa wazi kwa watu mwenye kushukuru na asiyeshukuru. Hakika Mola wako ni Mwepesi wa adhabu kwa aliyemkanusha na kumuasi. Na Yeye ni Mwingi wa msamaha kwa aliyemuamini na akafaya matendo mema na akatubia na dhambi yenye kuangamiza, ni Mwenye huruma Kwake. *Al-Ghafūr* (Mwingi wa kusamehe)na *Al-Rahīm* (Mwenye kurehemu) ni majina mawili matukufu katika majina ya Mwenyezi Mungu.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلِيفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَتِ إِيمَانُكُمْ فِي مَا
أَنْتُمْ كُفَّارٌ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَمَغْفُورٌ رَّحِيمٌ

١٦٥

SURA YA AL-A'RĀF

سُورَةُ الْأَعْرَافِ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْمَصْ

- «Alif, Lām, Mîm, Şâd.» Yametangulia maneno kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya Al-Baqarah.
- Hii Qur'an ni Kitabu kitukufu, Mwenyezi Mungu Amekiteremsha kwako, ewe Mtume. Basi pasiwe na shaka katika kifua chako kwamaba imeteremshwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Na usiwe na wasiwasi katika kuifikisha kwa watu na kuwaonya nayo. Tumeiteremsha kwako ili uwatishe nayo makafiri na uwakumbushe Waumini.
- Yafuateni, enyi watu, hayo yaliyoteremshwa kutoka kwa Mola wenu mionganini mwa Qur'an na Sunnah(mafundisho ya Mtume) kwa kufuata maamrisho na kuepuka makatazo Na wala msiwafuate wategemewa badala ya Mwenyezi Mungu, kama mashetani na wasomi wa Kiyahudi na watawa wa Kinaswara. Hakika nyinyi ni mara chache mnapowaidhika na kuzingatia na mkarudi kwenye haki.
- Na miji mingi tuliwaangamiza watu wake kwa sababu ya kwenda kinyume kwao na Mitume wetu na kuwakanusha. Hilo likawaletea utwevu wa duniani uliouunganishwa na unyonge wa Akhera. Basi adhabu

كِتَابٌ أُنزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُونُ فِي صَدِرِكَ حَرَجٌ
وَمَنْهُ لِتُذَرِّيهِ وَذَكَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ ①

أَتَيْعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُونَ مِنْ دُونِهِ أَوْ لِيَاهُ قِيلَّا مَانَدَ كَثَرُونَ ②

وَكَمْ مَنْ قَرَرَهُ أَهْلَكَهُ تَهَاجِرَاهَا بَأْسَنَا
بَيْتَنَا أَوْ هُمْ قَلِيلُونَ ③

yetu iliwajia, wakati mwingine
wakiwa wamelala usiku, na wakati
mwingine wakiwa wamelala mchana.
Mwenyezi Mungu Amezihu nyakati
mbili hizi kwa kuwa ni nyakati za
utulivu na mapumziko. Hivyo basi,
kuja kwa adhabu kwenye nyakati
mbili hizi kunababaisha zaidi na
adhabu yenyewe huwa ni kali zaidi.

5. Basi hawakuwa na neno la kunena
ilipoteremka adhabu isipokuwa ni
kukubali kwao kwamba walifanya
madhambi na walikosea na kwamaba
wao wanastahili kupata adhabu
iliyowashukia.
6. Basi tutawauliza, tena tutawauliza,
wale watu walioperekwa Mitume,
«Mliwajibu vipi Mitume wetu?»
Na tutawauliza, tene tutawauliza,
wale Mitume kuhusu kuufikisha
kwao ujumbe wa Mola wao na
namna walivyojibiwa na wale watu
waliotumwa kwao.
7. Tutawaelezea, tena tutawaelezea,
viumbe wote yale waliyoyatenda,
kutokana na ujuzi wetu wa vitendo
vyao ulimwenguni katika yale
tuliyowaamrisha na tuliyowakataza.
Na wala hatukwa mbali na wao
katika hali yoyote ile.
8. Na kuvipima vitendo vya watu Siku
ya Kiyama kutakuwa ni kwa mizani
ya kikweli, kwa usawa na uhaki
ambao hauna maonevu. Basi yoyote
yule ambaye mizani za vitendo vyake
zitakuwa nzito, kwa wingi wa mema
yake, hao ndio watakaofaulu.

فَإِنَّكَ أَنْدَعْتَهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنَانَ الْآَنَّ
قَالُوا إِنَّا كُنَّا نَظَلِمُ إِنَّا مُنْظَمِينَ ﴿٦﴾

فَلَمَّا سَعَكُنَّا لِلَّذِينَ أُرْسَلَ إِلَيْهِمْ وَلَمْ سَئَلُنَّ
أَمْرُسَلِيهِنَّ ﴿٧﴾

فَلَنَقْصَنَ عَلَيْهِمْ يَعْلَمُ وَمَا كُنَّا نَغَبِرُ ﴿٨﴾

وَالْوَرْنُ يَوْمَ إِذْ الْحُقُوقُ فَمَنْ تَقْلَى مَوَازِينُهُ وَ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

9. Na yoyote yule ambaye mizani za vitendo vyake zitakuwa nyepesi, kwa wingi wa maovu yake, hao ndio waliopoteza bahati yao ya kupata radhi ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa sababu ya kukiuka kwao mipaka kwa kuzikanusha aya za Mwenyezi Mungu , Aliyetukuka, na kukosa kuzifuata.
10. Kwa hakika tumewapa utulivu, enyi watu, katika ardhi, na tumewaekea humo vitu mtakavyovitumia katika maisha yenu mionganoni mwa vyakula na vinywaji; na pamoja na hayo, shukrani zenu juu ya neema za Mola wenu ni chache.
11. Na kwa hakika, tumwaneemesha nyinyi kwa kumuumba chanzo chenu – naye ni baba yenu Ādam- kutokana na kutokuwako kamwe, kisha tukamtia sura ya umbo lake lililo bora kuliko lile la viumbe wengi. Kisha tuliliwaamuru Malaika wetu, amani iwashukie, wamsujudie kwa ajili ya kumtukuza na kumuheshimu na kuonyesha ubora wa Ādam. Nao wakamsujudia wote, isipokuwa Iblisi, ambaye alikuwa pamoja na wao, hakuwa ni mionganoni mwa wenye kumsujudia Ādam kwa kumuhusudu kwa heshima hii kubwa aliyopewa.
12. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Akasema hali ya kumkemea Iblisi kwa kuacha kwake kumsujudia Ādam, «Ni lipi lililokuzuua usisujudu nilipokuamuru?» Iblisi akasema, «Mimi ni bora kuliko yeye, kwa kuwa

وَمَنْ حَفِظَ مَوَازِينَهُ وَقَوْلَتِكَ الَّذِينَ حَسِرُوا
أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١﴾

وَلَقَدْ مَكَنَّا لَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعِيشًا قَلِيلًا مَا شَكُرُونَ ﴿٢﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ صَوْرَةٍ كَثُرَ ثَرَفْنَا
لِلْمَلَائِكَةَ أَسْجَدُوا لِلْأَدَمَ فَسَجَدُوا إِلَى
إِنْهِيَسْ لَمْ يَكُنْ مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿٣﴾

قَالَ مَامَنَّاكَ لَاَسْتَجِدُ إِذَا أَمْرَتُكَ قَالَ أَنْهِيَسْ
فَهَنَّهُ خَلَقْتَنِي مِنْ تَارِي وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿٤﴾

mimi nimeumbwa kwa moto na yeye
ameumbwa kwa udongo.» Akaona
kuwa moto ni bora kuliko udongo.

13. Mwenyezi Mungu Akasema kumwambia Iblisi, «Shuka kutoka Peponi, kwani haifai kwako kufanya ujeuri humo; toka Peponi, kwani wewe ni mionganini mwa wanyonge waliyo watwevu.»
14. Iblisi akasema kumwambia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, alipokata tamaa na rehemaa Yake, «Nipe muda mpaka Siku ya watu kufufuiliwa, ili nipate kumpoteza ninayeweza kumpoteza kati ya wanadamu.»
15. Akasema Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, «Wewe ni mionganini mwa wale niliowaandikia kucheleweshwa kipindi chao cha kufa mpaka Mvivio wa Kwanza katika Parapanda pindi viumbe wote watakopokufa.»
16. Iblisi akasema, Mwenyezi Mungu Amlaani, «Kwa sababu ya kuwa wewe umenipoteza, nitafanya bidii katika kuwapoteza binadamu wawe kando ya njia yako iliyolingana sawa na nitawazuia wao wasiuuandame Uislamu ambao wanasibiana na umbile lao ulilowaumbia.»
17. «Kisha nitawajia kutoka pande zote na pambizo niwazuie wasiifuate haki, niwapambie batili, niwfanye wavutike na dunia na niwatiae shaka kuhusu Akhera. Na hutawapata wengi wa wanadamu ni wenye kukushukuru wewe kwa neema zako.»

قَالَ فَأَهْمِلْتُ مِنْهَا إِذْمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا
فَأَخْرَجْتُ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٦﴾

قَالَ أَنْظُرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبَعَّثُونَ ﴿١٧﴾

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿١٨﴾

قَالَ فِيمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ
الْمُسْتَقِيرَ ﴿١٩﴾

لَمْ لَا يَتَّهِمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمَنْ حَلَّ فِيهِمْ وَمَنْ
أَيْمَنَهُمْ وَمَنْ شَمَائِلُهُمْ وَلَا يَمْدُدُ أَكْثَرَهُمْ
شَكِينَ ﴿٢٠﴾

18. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Akasema, kumwambia Iblisi, «Toka Peponi ukiwa umechukiwa na umefukuzwa. Nitaujaza Moto wa Jahanamu kwa kukuingiza wewe humo na binadamu wote watakaokufuata.
19. «Na ewe Ādam, keti wewe pamoja na mke wako Ḥawwā' Peponi na kuleni matunda yaliyo humo popote mnapotaka na wala msile matunda ya mti huu (Aliwatajia mti huo), mkifanya hilo mtakuwa ni madhalumu wenye kukiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu.»
20. Hapo Shetani aliwashawishi Ādam na H(awwā' ili awatokomeze kwenye kumuasi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa kula matunda ya mti ule ambao Mwenyezi Mungu Aliwakataza kuula, ili mwisho wao uwe ni kufunukwa na tupu zao zilizokuwa zimesitiriwa. Na akawaambia, katika kujaribu kwake kuwafanya vitimbi, «Hakika Mola wenu Amewakataza kula matunda ya mti huu ili msipate kuwa Malaika na ili msipate kuwa ni mionganoni mwa wenye kuishi milele.»
21. Na Shetani Aliwaapia Ādam na H(awwā' kwa Mwenyezi Mungu kwamba ye ye ni mionganoni mwa wale wanaowapa nasaha kwa kuwashauri kula kutoka mti ule, huku ye ye ni mrongo katika hilo.

فَلَمَّا حَرَجَ مِنْهَا مَذُؤُومًا وَمَأْمَدَ حُوَارِيًّا لَمَّا تَعَكَّمَ مِنْهُ
لَمَّا لَأَنَّ جَهَنَّمَ كَوَافِرَ أَجْمَعِينَ ﴿٦﴾

وَيَقَادُهُ أَسْكُنْ أَتَ وَرَزْجُكَ لِجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ
حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا نَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونُوا
مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

فَسَوْسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ يُبَدِّي لَهُمَا مَا وُرِيَ
عَنْهُمَا مِنْ سَوَاءٍ إِنَّهُمَا وَقَالَ مَا نَهَنَّكُمَا بِكُمَا
عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ
أَوْ تَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

وَقَاسَمَهُمَا إِلَيْ لِكَمَالِيْنَ النَّصِيحِيْنَ ﴿٩﴾

22. Hapo ye ye aliwata wao ujasiri na akawadanganya wakala kutoka mti huo amba Mwenyezi Mungu Aliwakataza wasiukaribie. Walipokula kutoka mti huo, ziliwafunuka tupu zao na kikaondoka kile ambacho Mwenyezi Mungu Aliwasitiri nacho kabla ya wao kufanya uhalifu huo, wakawa wanayaambatisha majani ya miti ya Peponi kwenye tupu zao. Hapo Mola wao, Aliyetukuka na kuwa juu, Aliwaita, «Kwani sikuwakataza kula kutoka mti ule na nikawaambia kwamba Shetani , kwenu nyinyi, ni adui ambaye uadui wake uko waziwazi?» Katika aya hii kuna ushahidi kwamba kukaa uchi ni kati ya mambo makubwa na kwamba hilo ni jambo lililokowa lachukiza na linaloendelea kuchukiza katika tabia, na ni ovu kwenye akili za watu.
23. Ādam na Ḥawwā' walisema, «Ewe Mola wetu, tumejidhulumu nafsi zetu kwa kula kutoka kwenye mti ule. Na iwapo hutatusamehe na kuturehemu, tutakuwa ni mionganoni mwa waliopoteza bahati zao katiku ulimengu wao na Akhera yao.» Maneno haya ndiyo yale aliyyoyapokea Ādam kutoka kwa Mola wake akayatumia katika kumuomba, ndipo Mola wake Akaikubali toba yake.
24. Akasema, Aliyetukuka, kumwambia Ādam, Ḥ(awwā' na Iblisi, «Shukeni kutoka mbinguni muende ardhini,

فَلَدَّهُمَا يُعُرِّرُ فَلَمَّا دَأَبَ الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَاهُمَا وَأَطْفَقَ ابْنَصَفَانَ عَلَيْهِمَا هِنْ وَرَقُ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا إِلَهُمَا أَلَّا تَنْهَاكُمَا عَنْ تِلْكُمَا أَشَجَرَةٍ وَأَقْلَلَكُمَا إِلَيْنَا إِنَّ السَّيْطَنَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦﴾

فَالَّذِينَ آتَيْنَا ظُلْمًا نَّأْفَسْنَا وَإِنَّا لَمْ تَغْفِرْنَا وَتَرَحَّمْنَا أَنْ كُونَنَا مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٧﴾

قَالَ أَهِيَ طُورٌ أَعْصُمُكُلَّ بَعِيشٍ عَدُوَّكُلَّ كُلَّ
فِي الْأَرْضِ مُسْتَقْرٌ وَمَنْعِلٌ إِلَى حِينٍ ﴿٨﴾

baadhi yenu mkiwa ni maadui ya wengine. Huko mtakuwa na mahala pa nyinyi kutulia na pa kujiliwaza mpaka muda wenu ukome.»

25. Mwenyezi Mngu, Aliyetukuka, Akasema kumwambia Ādam, Hawwā' na kizazi chao, «Huko ardhini mtaishi, yaani mtapitisha siku za uhai wenu duniani, na huko kitakuwa kifo chenu, na kutoka huko Mola wenu atawatoa na awakusanye mkiwa hai Siku ya Ufufuzi.»
26. Enyi wanadamu, tumewaekea vazi lenyi kusitiri tupu zenu, nalo ni vazi la lazima, na vazi la pambo na kujirembesha, nalo ni vazi la kujikamilisha na kujifurahisha. Na vazi la uchaji Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa kutekeleza maamrisho na kujiepusha na makatazo, ndilo vazi bora kwa aliyeamini. Hayo Ndiyo ambayo Mwenyezi Mungu Amewaneeemesha nayo mionganoni mwa alama za uola wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, upweke Wake, wema Wake na rehema Zake kwa waja Wake, ili mpate kuzikumbuka neema hizi na mumshukuru Mwenyezi Mungu juu yake.
27. Enyi wanadamu! Asiwdanganye Shetani akawapambia maasia, kama alivyowapambia wazazi wenu, Ādam na Hawwā', akawatoa Peponi kwa sababu hiyo, akawavua vazi lao ambalo Mwenyezi Mungu Aliwasitiri nalo ili tupu zao zifunuke. Shetani

فَالِّيْهَا تَحْكِيُونَ وَفِيهَا تَمُوْتُونَ وَمِنْهَا
تُخْرِجُونَ ﴿٦﴾

يَكْبِيَ إِدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِيَسَا يُورِي
سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسٌ أَنْتُقَوْيَ ذَلِكَ
خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ هَامِنَةٍ إِنَّ اللَّهَ لَعَاهُمْ يَذَرُونَ ﴿٧﴾

يَكْبِيَ إِدَمَ لَا يَقْتَنِنُكُمْ الشَّيْطَانُ كَمَا
أَخْرَجَ أَبْوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةَ يَنْزِعُ عَنْهُمَا
لِيَسَهُمَا لِرِبَّهُمَا سَوْءَاتِهِمَا إِنَّهُمْ يُرَدُّونَ كَمَا
هُوَ وَقِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا رَوَاهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا
الشَّيْطَانَ أُولَيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨﴾

na kizazi chake na viumbe wa jinsi
yake wanawaona nyinyi, na nyinyi
hamuwaoni, basi jichungeni nao.
Hakika sisi tumewafanya Mashetani
ni wategemewa wa makafiri ambao
hawampwekeshi Mwenyezi Mungu
wala hawawaamini Mitume Wake
wala hawautumii muongozo Wake.

28. Na makafiri wanapofanya tendo
ovu, wanajitea kwa kusema
kwamba hilo ni miongoni mwa yale
waliyoyapokea kutoka kwa baba
zao na kwamba hilo ni katika yale
Aliyoyaamrisha Mwenyezi Mungu.
Waambie, ewe Mtume, «Mwenyezi
Mungu Hawaamrishi waja Wake
vitendo vichafu na viovu. Je,
mnasema, kumsingizia Mwenyezi
Mungu msiyoyajua, urongo na
uzushi?»
29. Sema, ewe Mtume, kuwaambia
washirikina hawa, «Mola
wangu Ameniamrisha usawa, na
Amewaaamrisha nyinyi mumtakasie
ibada katika kila sehemu za ibada,
hasa katika misikiti, na mumuombe
Yeye hali ya kumtakasia utiifu na
ibada, na muamini kufufuliwa baada
ya kufa. Na kama Alivyowaleta
kutoka kuwa hamkuwako, Yeye ni
Muweza kuwarudishia uhai mara
nyingine.»
30. Mwenyezi Mungu Amewafanya
waja wake makundi mawili:
kundi moja Amelielekeza kwenye
uongofu, kwenye njia iliyolingana;
na kundi lingine limelazimika

وَإِذَا فَعَلُوا فَحْشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَيْنَاهُمْ أَبْهَانَا
وَاللهُ أَمْرَنَا بِهَا فَقُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ
أَنَّقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

فُلْ أَمْرَرِي بِالْقُسْطِ وَفَقِيمُوا بُجُورَهُ كُونَدَ
كُلِّ مَسْجِدٍ وَأَذْعُونَهُ مُخْلَصِينَ لِهِ الْتَّرِيَّ
كَمَا بَدَأَ كُمْ تَعُودُونَ ﴿٦٩﴾

فِرِيقًا هَدَىٰ وَفِرِيقًا حَقَّ عَيْنَهُمُ الْأَصَلَّةُ
إِنَّهُمْ أَتَحْدُو الْشَّيْطَانَ أَوْ لَيَأْتِهُمْ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَيَخْسِبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٦٩﴾

kupotea njia iliyolingana, kwani wao wamewafanya Mashetani ni wategemewa wao badala ya Mwenyezi Mungu, waliwasikiliza Mashetani kwa ujinga wao na kudhania kwao kuwa wao wamefuata njia ya uongofu.

31. Enyi wanadamu! Kuweni, kila mnapotekeleza Swala, katika hali ya pambo linalokubalika kisheria la nguo zinazofinika tupu zenu na muwe katika hali ya usafi, utohara na mfano wake. Na kuleni na kunywensi katika vizuri Alivyowapa Mwenyezi Mungu, wala msikiuke mipaka ya wastani, kwani Mwenyezi Mungu Hawapendi wakiukaji wenye kupitsha kiasi katika vyakula na vinywaji na mengineyo.

32. Sema, ewe Mtume, uwaambie hao wajinga mionganini mwa washirikina, «Ni nani aliyawaharamishia vazi zuri ambalo Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Amelifanya kuwa ni pambo kwenu? Na ni nani Aiyewaharamishia kujistarehesha kwa chakula kizuri cha halali kilichoruzukiwa na Mwenyezi Mungu?» Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa washirikina, «Kwa hakika vile alivyoviruhusu Mwenyezi mungu, mionganini mwa mavazi na vitu vizuri mionganini mwa vyakula na vinywaji, ni haki kwa walioamini pamoja na wengineo katika maisha ya ulimwenguni, na ni haki kwa walioamini peke yao

* يَبْنِيَ إِدَمْ حُدُوْزَيْتَكُوكْ عَنْدَكُوكْ مَسِيحَهُ
وَكُلُّوْأَوْشَرَبُواْ وَلَا شَرِفَأَنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمَسِيرِينَ ﴿٢٠﴾

قُلْ مَنْ حَرَمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ
وَالظَّيْنَتِ مِنَ الْرِّزْقِ قُلْ هُنَّ الَّذِينَ أَمْسَأْفَ
الْحَيَاةَ الْآتُيَاتِ خَالِصَةً بِهِمْ أَقْيَمَهُ كَذَلِكَ
نُهَصِّلُ الْأَيْنَتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

Siku ya Kiyama. Maelezo kama hayo ni mafundisho ambayo Mwenyezi Mungu Anayaelezea kwa watu wenyewe kuyajua mambo wanayoelezwa na kuyaewa wanayofafanuliwa.

33. Sema,ewe Mtume, kuwaambia washirikina hawa, «Hakika Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyeyafanya matendo maovu kuwa ni haramu, yale yaliyo waziwazi na yale yaliyofichika, na Ameyakataza maasia yote, na mionganini mwa makubwa zaidi ya maasia ni kuwafanyia watu uadui, kwani hilo liko kando na haki. Na Amewaharamishia kuabudu, pamoja na Mwenyezi Mungu, Aliyetuka, vitu vyingine kati ya vile ambavyo Hakuviteremshia ushahidi wala hoja, kwani afanyaye hayo hana kithibitisho chochote. Na Amewaharamishia kumnasibishia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, sheria ambayo Hakupasisha kwa kumzulia urongo,» kama madai ya kwamba Mwenyezi Mungu Ana mwana na kuharamisha baadhi ya vilivyo halali katika mavazi na chakula.

34. Kila kikundi kilicho jikusanya kumkanusha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na kuwakanusha Mitume Wake, amani iwashukie, kina wakati wa kushukiwa na mateso. Huo wakati, Aliouweka Mwenyezi Mungu wa kuwa angamiza, hawatakawia nao, japokuwa kwa muda mfupi, wala hawataungulia.

فَلِإِنَّمَا حَرَمَ رَبِّ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَنَ وَإِلَّا تَمَرَّدَ وَأَبْعَثَ بِعَيْرِ الْحَقِّ وَأَنَّ
تُشَرِّكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنَّ
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَهُ أَجَلُهُمْ لَا
يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْقَدُونَ

35. Enyi wanadamu! Pindi watakapokuja kwenu Mitume wangu, mionganoni mwa watu wenu, wakiwasomea aya za Kitabu changu na kuwafahamisha hoja juu ya ukweli wa yale walijokuja nayo, basi watiini, kwani mwenye kujikinga na hasira zangu na akayatengeneza matendo yake, hao hawatakuwa na hofu na mateso ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Siku ya Kiyama wala hawatahuzunika juu yale yaliyowapita mionganoni mwa hadhi za duniani.
36. Na makafiri ambao wamezikanausha hoja za kumpwekesha Mwenyezi Mungu na wakaacha kuzifuata kwa kujiona bora, hao ni watu wa Motoni wenye kukaa milele humo, hawatatoka humo kabisa.
37. Hakuna yoyote aliye na udhalimu zaidi kuliko yule anayemzulia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, urongo au akazikanusha aya Zake zilizoteremshwa, hao itawafikia sehemu yao ya adhabu waliyoandikiwa katika *Al-Lawh(Al-Mhfûd)* (Ubao uliohifadhiwa) mpaka atakapowajia Malaika wa mauti pamoja na wasaidizi wake kuzichukua roho zao, watawaambia, «Wako wapi wale mliokuwa mnawaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, kati ya washirika, wategemewa na masanamu, waje wawaokoe na janga lilowafika?» Watasema, «Wametutoroka.» Wakati huo watakiri makosa kwamba wao

يَنْبِيَ إِدَمْ إِمَامَيْتَنَكُرُّسُلْ مَنْكُرُ يَقْصُونَ
عَلَيْتَ كُوَّةً إِلَيْقَيْ أَنْقَى وَأَصَحَّ لَاهَجَوْفُ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَخْرُونَ ﴿٦٦﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِيمَانِنَا وَأَسْتَكَنُّهُمْ بِرُؤْعَانَهَا
وَأُولَئِكَ أَصَحَّبُ الْمَنَارِهِمْ فِيهَا حَلَدُونَ ﴿٦٧﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَبَ
بِعَائِيَّةٍ أَوْ لَتِيكَ بِنَالْهُمْ تَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ نُهُرُّ رُسُلًا يَتَوَفَّنَهُمْ قَالُوا إِنَّ
مَا كُنَّنَا نَذَّرُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا أَصَلَوْعَانَا
وَشَهَدُوا عَلَىٰ أَنَفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كُوَّا كَفَّارِينَ ﴿٦٨﴾

duniani walikuwa ni wenyē kuupinga na kuukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka.

38. Hapo Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Atasema kuwaambia washirikina hawa wazushi, «Ingieni Motoni mkiwa pamoja na makundi ya walio mfano wenu katika ukafiri, waliotangulia kabla yenu, kati ya majini na wanadamu. Kila kundi la mila mimoja likiingia Motoni litalaani watu wa kundi lingine linalofanana nalo, waliokuwa ni sababu ya kupotea kwake kwa kuwafuata. Mpaka watakapokutana ndani ya Moto wote pamoja: wa mwanzo, mionganoni mwa wafuasi wa mila za kikafiri, na wa mwisho mionganoni mwao; hapo watasema wa mwisho, waliokuwa ni watu wa kuandama ulimwenguni, kuwaambia viongozi wao, «Mola wetu, hawa ndio waliotupoteza wakatupotosha na haki, basi wape adhabu nyongeza ya Moto.» Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Atasema, «Kila mmoja atapata nyongeza.» Yaani, kila mmoja kati yenu na wao atapata adhabu nyongeza ya Moto, «lakini nyinyi wafuasi hamuijui ile sehemu ya adhabu na machungu ambayo kila kundi mionganoni mwenu ataipata.»
39. Hapo watasema wale waliofuatwa mionganoni mwa viongozi na wengineo kuwaambia wafuasi wao, «Sisi na nyinyi tuko sawa katika uharibifu na upotevu na katika kufanya vitendo

قَالَ أَدْخُلُوا فِي أُمَّةٍ قَدْ حَلَّتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي الْأَنَارِ لَمَّا دَخَلْتَ أُمَّةً لَعَنَتْ أَخْتَهَا حَتَّى إِذَا آذَارَ كُوْفَوْنَاهُجِيَّعًا قَالَ أَخْرِجُوهُمْ لَا لَهُمْ بِنَاهَوْلَةٍ أَصْلُونَا فَاقْتِلُهُمْ عَذَابًا ضَعِيفًا مِنَ الْأَنَارِ قَالَ لِكُلِّ ضَعْفٍ وَلَا كُنْ لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٢﴾

وَقَالَ أَوْلَاهُمْ لِآخِرِهِمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ تَضْلِيلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٢﴾

ambavyo ndio sababu ya kupata adhabu, kwa hivyo, nyinyi hamuna ubora juu yetu.» Mwenyezi Mungu Atawaambia wao wote, «Basi ionjeni adhabu,» yaani adhabu ya Jahanamu «kwa makosa miliyoyatenda.»

40. Hakika wale makafiri ambao hawakuzikubali hoja zetu na aya zetu zinazojulisha upweke wetu na ambao hawakuzitumia sheria zetu kwa kiburi na majivuno, vitendo vyao maishani, na pia roho zao wakati wa kufa, havitafunguliwa milango ya mbingu. Na haiwezekani kwa makafiri hawa kuingia Peponi isipokuwa iwapo ngamia ataingia kwenye tundu ya sindano; na hilo ni muhali. Na mfano wa malipo haya tutawalipa wale ambao uovu wao umezidi na kukiuka kwao mipaka kumepindukia.
41. Makafiri hawa ni wenye kukalishwa milele Motoni. Watapata humo kwenye Moto wa Jahanamu tandiko chini yao, na juu yao kutakuwa na mifiniko inayowafinika. Na mfano wa mateso haya mabaya Atawatesa nayo Mwenyezi Mungu wale madhalimu ambao wamekiuka mipaka Yake, wakamkanusha na wakamuasi.
42. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na wakafanya vitendo vyema kwa kiasi cha uwezo wao, kwani Mwenyezi Mungu Hamlazimishi mtu matendo isipokuwa yale ayawezayo, hao ni watu wa Peponi , wao humo ni wenye kukaa milele, hawatoki humo kabisa.

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَسْتَكْرُرُ وَأَعْنَهَا
لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَنُوْبُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلْجُمُ فِي سَمَاءٍ لَّخِيَاطٍ
وَكَذَّلِكَ جَزَيْ أَلْمَجْرِمِينَ ﴿٦١﴾

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مَهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ عَوَادٌ
وَكَذَّلِكَ جَزَيْ أَطْلَالِمِينَ ﴿٦٢﴾

وَالَّذِينَ إِمْرُوا وَعَمِلُوا أَصْنَاحَتِ لَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسِعَهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
مُؤْمِنُهَا حَتَّىٰ لِوَدُونَ ﴿٦٣﴾

43. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ataziondoa chuki na mafundo ndani ya vifua vya watu wa Peponi. Na mionganini mwa kukamilika neema zao ni kwamba mito ya maji itakuwa ikipita chini yao. Na watasema watu wa Peponi pindi watakapoingia humo, «Shukrani ni za Mwenyezi Mungu Aliyetuafikia kufanya vitendo vyema ambavyo vimetupatia starehe hizi ambazo tuko nazo. Na hatukuwa tuna uwezo wa kuifuata njia iliyolingana sawa kama si Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kutuongoza kufuata njia hii na kutuwezesha kukita juu yake. Mitume wa Mola wetu wametuletea habari za ukweli za ahadi njema kwa wenye kumtii na za kuwaonya wenye kumuasi . Na wataitwa kwa kupongezwa na kukirimwiwa waambiwe, «Hiyo ndiyo pepo Mwenyezi Mungu Aliyowapa ni urathi kwa rehema Zake na kwa miliyoyatanguliza ya Imani na matendo mema.»
44. Watu wa Peponi, baada ya kuingia humo, watawaita watu wa Motoni wawaambie, «Sisi tumeshapata kuwa ni kweli tulioyahidiwa na Mola wetu, kuititia ndimi za Mitume Wake, kuhusu kuwalipa wanaomtii. Je, nyinyi mumeyapata miliyoyahidiwa na Mola wenu, kuititia ndimi za Mitume Wake, kuwa ni kweli kuhusu kuwaadhibu wanaomuasi?» Hapo watu wa Motoni watawajibu watu wa Peponi wakiwaambia, «Ndio, kwa kweli tumeyapata yale Aliyotuhidi

وَنَرَعَنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غُلٍ تَّجْرِي مِنْ
حَتْبِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا لَهُمْ حَمْدٌ لِلَّهِ الَّذِي هَدَنَا
لِهَذَا وَمَا كَانُوكُمْ لَهُمْ بِإِلَهٍ أَنْ هَدَنَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِيعَ الْحَقِيقَةِ وَلَوْدُوا إِنْ تَلْكُ
الْجَنَّةَ أُولَئِنَّمُو هَا يَمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةَ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ
وَجَدْنَا مَا وَعَدْنَا رَبُّنَا حَقَّا فَهُلْ وَجَدْنَا مَا وَعَدْ
رَبُّكُمْ حَقًا قَالُوا نَعَمْ فَإِذَنْ مُؤْمِنَنِ
أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

Mola wetu kuwa ni kweli.» Hapo Atatangaza mwenye kutangaza, akiwa kati baina ya watu wa Peponi na watu wa Motoni akisema, «Laana ya Mwenyezi Mungu iwashukie watu madhalimu» ambao walikiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu na wakamkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.

45. Makifiri hawa ndio wale waliokuwa wakiipuuza njia ya Mwenyezi Mungu iliyolingana sawa, na wakiwazuia watu wasiifuate, na wakitaka kwamba njia ya kuifuata iwe kombo ili kusiwe na yoyote wa kuielewa; na wao, kuhusu Akhera na mambo yake, ni wenyе kukanusha.

46. Na baina ya watu wa Peponi na watu Motoni patakuwa na kizuizi kikubwa kinaitwa *Al-A'rāf*. Na juu ya kizuizi hiki kutakuwa na wanaume wanaowajuwa watu wa Peponi na watu wa Motoni kwa alama zao kama weupe wa nyuso za watu wa Peponi na weusi wa nyuso za watu wa Motoni. Wanaume hawa ni watu ambao vitendo vyao vizuri na viovu viko sawasawa, na wao wana matumaini ya kupata rehema ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Wanaume hao wa hapo *Al-A'rāf* watawaita watu wa Peponi kwa maamkuzi wakiwaambia, «*Salāmun 'alaykum*»(Amani iwe juu yenu.) Watu hawa wa *Al-A'rāf* bado hawajaingia Peponi , na wao wana matumaini ya kuingia.

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَعْنَوْهَا عَوْجًا
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَفُورُونَ ﴿٤٥﴾

وَبِسْمِهِ مَحْجَبٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ
كُلَّ أَسْمَاءِ هُنَّ وَنَادَوْا صَاحِبَ الْجَنَّةَ أَنَّ
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَظْمَعُونَ ﴿٤٦﴾

47. Na yatakapogezwa macho ya watu wa *Al-A'rāf* upande wa watu wa Motoni watasema, «Ewe Mola wetu, usitufanye kuwa pamoja na watu madhalimu» kwa ya ushirikina wao na ukafiri wao.

48. Na watu walioko *Al-A'rāf* watawaita wanaume, miongoni mwa viongozi wa makafiri waliomo motoni, wanaowajua kwa alama zao fulani zinazowatenganisha wawaambie, «Hayakuwafaa chochote mali mliokuwa mkiyakusanya ulimwenguni wala watu; pia hakikuwafaa kiburi chenu kilichowafanya nyinyi msimuamini Mwenyezi Mungu na msiikubali haki.»

49. Je madhaifu na mafukara hawa, kati ya watu wa Peponi, ndio wale milioapa huko duniani kwamba Mwenyezi Mungu Hatawakusanya Siku ya Kiyama Awatie kwenye rehema na Hatawaingiza Peponi? Ingieni Peponi, enyi watu wa *Al-A'rāf*, hakika mumesamehewa; hamna tene kicho cha kupata adhabu ya Mwenyezi Mungu, wala hamtahuzunika juu ya hadhi za duniani zilizowapita.

50. Watu wa Motoni wataomba msaada kwa watu wa Peponi wawamiminie maji au chakula Mwenyezi Mungu Alichowaruzuku. Na wao watawajibu kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ameviharamisha vinywaji na vyakula

*وَإِذَا صُرِّقْتَ أَبْصِرْهُمْ تَلْقَاهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ
قَالُوا إِنَّا لَأَنْجَعْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٧﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَغْرَافِ بِحَالٍ يَعْرِفُونَهُمْ
بِسِيمَهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا لَتُشْتَهِدُ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾

أَهْوَاءُ الَّذِينَ أَقْسَمُوا مُلَيْنًا لَهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ
أَدْخِلُوا الْجَنَّةَ لَا حَرَفٌ عَيْنَكُمْ وَلَا آنُمُّ
تَخْرُجُونَ ﴿٤٩﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا
عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَنَا كُمْ اللَّهُ قَالُوا
إِنَّ اللَّهَ حَرَمَهُمْ عَلَى الْكُفَّارِ ﴿٥٠﴾

kwa walioukanusha upweke Wake na wakawafanya Mitume Wake kuwa ni warongo.

51. Wale ambao Mwenyezi mungu, Aliyetukuka, Atawanyima starehe za Akhera ni wale ambao waliifanya Dini, ambayo Mwenyezi Mungu Amewaaamuru kuifuata, kuwa ni pumbao, na yakawadanganya wao maisha ya ulimwenguni, wakashughulishwa na mapambo yake wasifanye matendo ya kuwafaa Akhera, hao Atawasahau Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Siku ya Kiyama, na Atawaacha ndani ya adhabu iumizayo, kama walivyoyaacha matendo ya kuwafaa kwa kukutana na Siku yao hii, na kwa kuwa wao walikuwa wakizikanusha dalili za Mwenyezi Mungu na hoja Zake pamoja na kujua kwao kuwa ni za ukweli.
52. Hakika tumewaletea makafiri Qur'ani tuliyokuteremshia wewe, ewe Mtume, tulioibainisha, inayokusanya elimu kubwa, yenye kuongoza, kutoa kwenye upotevu, kupeleka kwenye njia ya usawa, hali ya kuwa ni rehema kwa watu wanaomuamini Mwenyezi Mungu na kuzitumia sheria Zake. Amewahu sunye kuamini kwa kuwataja, bila ya wengine, ni kwamba wao ndio sunye kunufaika nayo
53. Kwani kuna wanachokingojea makafiri isipokuwa mateso, ambayo ndiyo kikomo cha mambo yao,

الَّذِينَ أَخْذُوا دِينَهُمْ لَهُوا وَلَعْبًا وَغَرَّهُمْ
الْحَيَاةُ الْأُنْوَانُ فَإِذَا مَوْتُمْ تَنْسَهُمْ كَمَا تَسْوَى
لِقَاءَ يَوْمَهُمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِإِيمَانِنَا
بِمَحْكُومَاتِنَا

لِقَاءَ يَوْمَهُمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِإِيمَانِنَا

بِمَحْكُومَاتِنَا

وَلَقَدْ جَنَّبْنَاهُمْ بِسَكِينَتِ فَصَلَتْهُ عَلَى عَلَيْهِ
هُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

or

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْتِيهِمْ وَيَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلُهُ
يَكُوْلُ الَّذِينَ سُوْهُ مِنْ قَبْلٍ قَدْ جَاءَتْ

waliyoahidiwa katika Qur'an? Siku kitakapokuja kikomo cha mambo yao, cha kuhesabiwa, kulipwa na mateso Siku ya Kiyama, watasema makafiri walioiacha Qur'an na wakaikanusha duniani, «Sasa imetubainikia kwamba Mitume wa Mola wetu wamekuja na haki na wametupa ushauri mzuri. Je, tunaweza kupata marafiki na waombezi wapate kutuombea kwa Mola wetu? Au tunaweza kupewa nafasi ya kurudi duniani mara nyingine tupate kufanya matendo ya kumfanya Mwenyezi Mungu Awe radhi na sisi? Hakika wamepata hasara nafsi zao kwa kuingia Motoni na kukaa milele humo, na vimewaondokea vile ambavyo walikuwa wakiviabudu badala ya Mwenyezi Mungu na yale ambayo walikuwa wakiyazua miongoni mwa yale ambayo Shetani alikuwa akiwaadi nayo.

54. Hakika Mola wenu, enyi watu, ni Yule Aliyeanzisha mbingu na ardhi kutoka kwenye 'adam (hali ya kutokuwako) kwa Siku Sita, kisha Akalingana, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, juu ya 'Arsh, -yaani : Alikuwa juu- mlingano unaonasibiana na utukufu na ukubwa Wake. Yeye , kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Anauingiza usiku kwenye mchana ukaufinika mpaka mwangaza wake ukaondoka, na Anauingiza usiku kwenye mchana mpaka giza lake likaondoka. Na

رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَتَامِنْ شُفَعَةَ
فَيَشْفَعُونَا إِنَّا أَوْرَدْنَا مَعْمَلَ عَيْرَالَّٰى
كَمَا نَأَتَنَا قَدْ حَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ رَبَّكَمُ اللَّهُ الَّذِي حَقَّ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
فِي سَيَّرَةِ أَيَّامِ شُرَّاسْتَانِي عَلَى الْعَرْشِ
يُعْشِي الْأَيَّلَ النَّهَارَ يَطْبُهُ وَحْيَشَا
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالْجُوْمَرَ مُسْخَرَاتٍ
بِإِمْرَةِ الْأَنْجَوْنِ وَالْأَمْرُ بِزَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ

daima kila mojawapo, kati ya viwili hivyi, kinafuata kingine kwa kasi. Na Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Aliyeumba jua, mwezi na nyota zikiwa zinamtii Yeye, Anazipelekesha, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, vile Anavyotaka, nazo ni mionganoni mwa alama kubwa za Mwenyezi Mungu. Jua utanabahi kwamba ni wake Yeye, kutakasika na sifa za upungufu na kutukuka ni Kwake, uumbaji wote, na ni Yake Yeye amri yote. Ametukuka Mwenyezi Mungu, umeendelea ukuu Wake na Ameepukana na kila upungufu, Bwana wa viumbe wote.

55. Muombeni, enyi Waumini, Mola wenu, kwa kujidhalilisha Kwake, kwa siri na kwa dhahiri.Na maombi yawe kwa unyenyeketu na yawe mbali na kujionyesha.Hakika Mwenyezi Mungu Hawapendi wanaokiuka mipaka ya sheria Zake. Na ukiukaji mkubwa ni kumshirikisha Mwenyezi Mungu, kama vile kuwaomba wafu, masanamu na wengineo mfano wao wasiokuwa Mwenyezi Mungu.
56. Wala msileté katika ardhi aina yoyote ya uharibifu, baada ya Mwenyezi Mungu kuitengeneza kwa kutuma Mitume, amani iwashukie, na kuimarika kwa utiifu wa Mwenyezi Mungu . Na muombeni Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, mkimtakasia maombi yenu, kwa kuogopa mateso Yake na kuwa na matumaini kupata malipo Yake

أَدْعُوْرَبَكَمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يَحْبُّ
الْمُعْتَدِيْنَ

وَلَا تُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
وَإِذْ عُرِّجْتُمْ حَوْلًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَةَ اللَّهِ فَرِيْبٌ
مَنْ أَمْرَحَ سَبِيلَهُ

mazuri. Hakika rehema ya Mwenyezi Mungu iko karibu na wenyewe kufanya wema.

57. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ndiye Anayetuma upepo mzuri mororo wenyewe kubashiria mvua ambayo upepo huo unaisukuma kwa idhini ya Mwenyezi Mungu, na hapo viumbe vikangiwa na furaha kwa hiyo rehema ya Mwenyezi Mungu. Na pindi ifikapo wakati ambapo upepo umebeba mawingu yaliyobebeshwa mvua, Mwenyezi Mungu Huyapeleka kwa upepo huo ili kuihuisha nchi iliopigwa na ukame ardhi yake na kukauka miti yake na mimea yake ya nafaka, Mwenyezi Mungu hapo Akaiteremsha, kwa mawingu hayo, mvua, Akaitoa kwayo nyasi, miti na mimea ya nafaka, na miti ikarudi kuja sampuli ya matunda. Kama tunavyoihuisha ardhi hii kwa mvua, vilevile tutawatoa wafu kutoka makabarini mwao baada ya kutoweka kwao, ili muwaidhike na mchukulie dalili juu ya upweke wa Mwenyezi Mungu na uwezo Wake wa kufufua.

58. Na ardhi nzuri , ikiteremkiwa na mvua, inatoa mimea kwa idhini ya Mwenyezi Mungu na matakwa Yake, ikiwa mizuri na kwa njia ya wepesi. Hivyo ndivyo alivyo Muumini, zikiteremka aya za Mwenyezi Mungu kwake, hunufaika nazo na huzalisha kwake maisha mema. Ama ardhi ya chumvi iliyio mbovu; hiyo

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْهِ
رَحْمَةً هَذِهِ إِذَا أَقْلَتْ سَحَابًا يَقْلَدُهُ
لِتَكَلِّمَ مَيِّتَ فَإِنَّنَا بِهِ أَمْأَأَهُ فَأَخْرَجْنَا بِهِ
مِنْ كُلِّ الْفَمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمُوْتَىَ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٣٧﴾

وَالْبَلَدُ أَطْيَبُ يَخْرُجُ بَيْنَ رِبْعَةِ وَالَّذِي
خَبَّ لَيَخْرُجُ إِلَيْكَ كَذَلِكَ تُصْرَفُ
الْأَنْكَتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

haitoi mimea isipokuwa mibovu
isiyokuwa na faida, tena kwa shida,
na haitoi mimea mizuri. Hivyo
ndivyo alivyo kafiri, hanufaiki kwa
aya za Mwenyezi Mungu. Msano wa
sampuli hiyo nzuri katika kueleza,
ndiyo namna tunavyoleta hoja na
dalili mbalimbali kuthibitisha haki
kwa watu wanaozishukuru neema za
Mwenyezi Mungu na wanaomtii.

59. Hakika tulimtuma Nûh kwa watu
wake, ili awalinganie kwenye
kumpwekesha Mwenyezi Mungu,
kutakasika na sifa pungufu ni Kwake,
na kumtakasia ibada, akasema,
«Enyi watu wangu, muabuduni
Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na
mumnyenyekiee kwa kumtii, nyinyi
hamna Mola anayestahiki kuabudiwa
isipokuwa Yeye, Aliyetukuka
na kuwa juu, mtakasieni ibada.
Msipofanya na mkasalia kwenye
kuabudu masanamu yenu, hakika
mimi nawaogopea msishukiwe na
adhabu ya Siku ambayo shida yenu
itakuwa kubwa, nayo ni Siku ya
Kiyama.»
60. Mabwana wao na wakubwa wao
walisema, «Sisi tunaitakidi, ewe Nûh,
wewe uko kwenye upotevu waziwazi
uko kando ya njia sawa.»
61. Nûh Akasema, «Enyi watu wangu,
mimi si mpotevu katika jambo lolote
kwa njia yoyote, lakini mimi ni
mjumbe kutoka Mola wa viumbe
wote; Mola wangu na Mola wenu na
Mola wa viumbe wote.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَنْقُومُ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَإِنِّي أَحَادُ
عَلَيْكُمْ عَذَابٌ بِوَهْدَةٍ عَظِيمٍ

٣٤

قَالَ الْمَلَائِكَةُ إِنَّا لَتَرَيْكَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ

قَالَ رَبِّيَّكُمْ لَيْسَ بِي ضَلَالٌ وَلَكُمْ
رَسُولٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

٦٦

62. «Nawafikishia nyinyi lile niliotumwa nalo kutoka kwa Mola wangu, na wapa ushauri kwa kuwaonya na adhabu ya Mwenyezi Mungu na kuwapa bishara njema ya malipo yake mema, na mimi nayajua, kuhusu sheria Yake, msiyoyajua.
63. «Je imewafanya nyinyi muone ajabu kwa kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ameteremsha kwenu yale ambayo yatawakumbusha mambo yenyé kheri kwenu, kwa ulimi wa mtu mionganoni mwenu, mnaoujua ukoo wake na ukweli wake, ili awaogopeshe adhabu ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na mateso Yake, na ili mujikinge na hasira Zake kwa kumuamini na kwa kutarajia kufaulu kupata rehemma Zake na malipo Yake mema mengi?
64. Basi walimkanusha Nûh, tukamuokoa na wale walioamini pamoja na yeye katika jahazi, na tukawazamisha makafiri waliokanusha hoja zetu zilizowazi. Wao walikuwa vipofo wa nyoyo kwa kutoiona haki.
65. Hakika tulimtuma, kwenda kwa watu wa kabila la 'Âd, ndugu yao Hûd, walipoabudu masanamu badala ya Mwenyezi Mungu, akawaambia, «Muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, hamna mola anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, mtakasieni ibada. Je, hamuiogopi adhabu ya Mwenyezi Mungu na hasira Zake kwenu?»

أَبِلَغُوكُمْ رِسَالَتِ رَبِّيْ وَأَنْصَحُوكُمْ
وَأَعْلَمُوكُمْ مَمَّا لَا تَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾

أَوْعِجْتُمُواْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرُّ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلَى رَجُلٍ مِنْ كُلِّ إِنْدِرٍ كُوْلَتَقُوْ
وَلَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ﴿٤٧﴾

فَكَذَبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ وَفِي الْفُلُكِ
وَأَعْرَقَا الَّذِينَ كَذَبُواْ يَأْتِيْنَا إِنَّهُمْ
كَأُولُو قَوْمًا عَمِيمَةٍ ﴿٤٨﴾

*وَإِنَّ عَادَ أَخَاهُ هُوَدًا قَالَ يَقُولُ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ عَيْنُهُ وَأَلَا
تَسْقُونَ ﴿٤٩﴾

66. Wakasema wale viongozi waliokufuru katika watu wa Hûd, «Sisi tunajua kwamba wewe, kwa kutuita sisi kuacha kuabudu waungu wetu na kumuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, ni mpungufu wa akili, na sisi tunaamini kwamba wewe, kwa hayo usemayo, ni katika wale wanaomzuluia Mwenyezi Mungu warongo.»
67. Hûd akasema, «Enyi watu wangu, sina upungufu katika akili yangu, isipokuwa mimi ni mjumbe kutoka kwa Mola wa viumbe wote.
68. «Ninawafikishia nyinyi yale ambayo Amenitura nayo Mola wangu kwenu. Na mimi kwenu, katika yale niliyowaita kwayo ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kuitumia sheria Yake, ni mshauri mwenye imani, ni muaminifu juu ya wahyi wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka.
69. Je, imewafanya nyinyi muone ajabu kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ameteremsha kwenu yale ambayo yanawakumbusha mambo yaliyo na kheri kwenu, kwa ulimi wa mtu katika nyinyi, mnaoujua ukoo wake na ukweli wake, ili awaogopeshe adhabu ya Mwenyezi mungu? Na kumbukeni neema za Mwenyezi Mungu juu yenu, Alipowafanya nyinyi mshike nafasi ya waliokuwa kabla yenu katika ardhi baada ya kuwaangamiza kaumu ya Nûh, na akawazidishia miili yenu nguvu na ukubwa. Basi

قَالَ الْمَلَائِكَةُ إِنَّهُ كَفَرَ وَأُمِنَ بِقَوْمَهِ إِنَّهَا
لَهُ تِبَاكٌ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّ الظُّنُنَكَ مِنْ
الْكَلَذِينَ ٦٦

قَالَ رَبُّكَ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٍ وَلَكِنَّ رَسُولِنَا
رَبِّ الْعَالَمَيْنَ ٦٧

أَلْيَاعُكُمْ رَسَلَتِ رَبِّي وَأَنَّ الْكُمْ نَاصِحٌ
أَمِينٌ ٦٨

أَوْ عَجِبُوا أَنَّ جَاءَكُمْ ذَكَرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ مَنْ كُنْتُمْ لِيُنْذِرُكُمْ وَأَذْكُرُهُ أَدْ
جَعَلَكُمْ حُلْفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمٍ نُوحَ وَرَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَصَطَّةً فَأَذْكُرُهُؤَاةَ اللَّهِ
عَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ٦٩

kumbukeni neema za Mwenyezi
Mungu nyingi juu yenu kwa kutarajia
kufanikiwa mafanikio makubwa
duniani na Akhera.»

70. 'Ad walisema kumwambia Hûd, amani imshukie, «Je, umetuita tumuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na tuihame ibada ya masanamu ambayo tumeirithi kutoka kwa mababa zetu? Basi tuletee adhabu ambayo unatutusha nayo iwapo wewe ni mionganoni mwa wakweli katika hayo usemayo.»
71. Hûd alisema kuwaambia watu wake, «Mshashukiwa na adhabu na ghadhabu kutoka kwa Mola wenu, Aliyetukuka na kuwa juu, «Mwajadiliana na mimi juu ya masanamu hawa mliowaita waungu, nyinyi na mababa zenu? Mwenyezi Mungu Hakuteremsha hoja yoyote wala dalili ya kuwa waabudiwe, kwani wao wameumbwa, Hawadhuru wala hawanufaishi; mwenye kuabudiwa peke yake si mwengine ni Muumba, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake. Basi ngojeni kuteremkiwa na adhabu, kwani mimi, pamoja na nyinyi, nangojea kuteremka kwake. Huu ni upeo wa kuonya na kutisha.»

72. Basi adhabu ya Mwenyezi Mungu ikatukia kwa kutumwa upepo mkali juu yao. Mwenyezi Mungu akamuokoa Hûd na walioamini pamoja na yeye kwa rehema kubwa kutoka kwake, Aliyetukuka.

قَالُوا أَجِئْنَا لِتَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَوَنَّدَرَمَا
كَانَ يَقْبُدُ إِبْرَاهِيمَ إِذَا قَاتَلَ إِنَّا
كُنَّا نَسْتَأْتِي مِنَ الْأَصْنَادِقِيَّةِ

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ زَيْنَتِهِ
رِجْسٌ وَعَضَبٌ لِمَجْدِلُونَ فِي أَسْمَاءِ
سَمَاءِ مُمُورٍ هَا أَنْشَرْتُ إِبْرَاهِيمَ مَارِزَّلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَنٍ فَأَنْتَظُرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ

فَأَنْجَيْتَهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ وَرَحْمَةً مِنْكَ
وَقَطَعْنَا دَابِرَ الدِّينِ كَذَبُوا بِإِيمَانِنَا وَمَا
كَانُوا مُؤْمِنِينَ

Na Akawaangamiza makafiri
wote mionganoni mwa watu wake,
Akawavunjavanja mpaka wa mwisho
wao. Na wao hawakuwa ni Waumini
kwa kuwa walikusanya baina ya
kukanusha aya za Mwenyezi Mungu
na kuacha kufanya vitendo vyema.

73. Na tulimtuma, kwenda kwa watu wa kabila la Thamûd, ndugu yao Shâlih, walipoabudu masanamu badala ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Shâlih aliwaambia, «Enyi watu wangu, muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, hamna mola anyestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, mtakasieni ibada, nimewajia na hoja juu ya ukweli wa yale ninayowaitia kwayo. Nayo ni kuwa nilimuomba Mwenyezi Mungu mbele yenu, Akawatolea kutoka kwenye jiwe hili ngamia mkubwa kama mlivyoomba, basi muachenii ale kwenye malisho yaliyoko kwenye ardhi ya Mwenyezi Mungu, na msimfanyie lolote la kumdhuru, mkifanya hivyo, mtapatwa na adhabu iumizayo.

74. Na kumbukeni neema ya Mwenyezi Mungu juu yenu, Alipowafanya nyinyi mnashika nafasi za waliokuwa kabla yenu katika ardhi, baada ya kabilia la 'Ad, Akawamakinisha nyinyi katika ardhi nzuri, mkaifanya makao, mkajenga kwenye mabonde yake majumba makubwa na mkayachonga majabali yake ili mfanye majumba

وَإِنْ شَهُدُواٰ خَاهُمْ صَدِيقُهُمْ قَالَ يَقُولُونَ
أَعْبُدُهُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهٍ عَلَيْهِ وَقَدْ
جَاءَكُمْ بَيْنَهُمْ مَنْ زَيَّ كُمْ هَذِهِ نَافِعٌ
اللَّهُ لَكُمْ أَئِمَّةٌ فَلَمَرُوهَا تَأْكُلُ فِي
أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا سُوءٌ فَيَأْخُذُكُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلْتُكُمْ خَفَّةً مِّنْ بَعْدِ
عَادٍ وَّبَوَّأْتُكُمْ فِي الْأَرْضِ تَسْجُدُونَ
مِنْ سُهُولِهَا فُصُورًا وَتَحْسُونَ الْجِبَالَ
بُيُوتًا فَأَذْكُرُ رَوَاءَ الْأَمَّةِ اللَّهُ وَلَا تَعْتَزُوا
فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

mengine. Basi kumbukeni neema za Mwenyezi Mungu juu yenu na msizunguke katika ardhi kwa uharibifu.

75. Wakasema mabwana na wakubwa wa wale waliokuwa wakijiona kuwa ni wakubwa, miongoni mwa watu wa Sālih, kuwaambia wale waliokuwa wakiwafanya wanyonge na kuwadharau, «Kwani mnajua kwamba Sālih ametumwa kwetu na Mwenyezi Mungu?» Wale walioamini walisema, «Sisi tunayaamini yale ambayo Mwenyezi Mungu Amemtuma nayo na tunaifuata sheria aliyokuja nayo.
76. Wakasema wale waliojiona, «Sisi ni wenye kuyakanusha hayo mliyoyaamini nyinyi na kuyafuata kuhusu unabii wa Sālih.”
77. Wakamchinja ngamia kwa kutojali onyo la Sālih, na wakaingwa na kiburi kilichowafanya wasifuate amri ya Mola wao na wakasema, kwa njia ya shere na kwa kuona kuwa adhabu iko mbali na wao, «Ewe Sālih, tuletee hiyo adhabu ambayo unatuonya nayo, iwapo wewe ni miongoni mwa Mitume wa Mwenyezi Mungu!»
78. Basi wale waliokufuru walishikwa na tetemeko kali ambalo lilizitoa nyoyo zao, wakawa wameangamia katika mji wao, wamegandama na ardhi kwa magoti yao na nyuso zao, hakuna yoyote katи yao aliyeponyoka.

فَالْمُسَلَّمُ لِلَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لِلَّذِينَ أَسْتُضْعِفُوا لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ
أَعْلَمُونَ أَنَّ صَلَحًا حَانَ سَلْكُونَ رَبِّهِ
قَالُوا إِنَّا يَمْأُوذُ سَلْكُونَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٦﴾

فَالَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا إِنَّا لِلَّذِي
ءَامَنُتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾

فَعَمَّرُوا أَلْقَاهُ وَعَنَّوا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
وَقَالُوا يَصْلِحُ أَئْتَنَا بِمَا تَعْدُ إِنَّا
كُنَّتْ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾

فَأَخْذَهُمُ الرَّجْفَةُ فَاضْبَحُوهُ فِي دَارِهِمْ
جَلِيلِيْنَ ﴿٧٨﴾

79. Sālih, amani imshukie, alijiepusha na watu wake, walipomchinja ngamia, na maangamivu yakawa ni yenyé kuwashukia, na akasema kuwaambia, «Enyi watu wangu! Nimewafikishia yale Mola wangu Aliyoniamuru niwafikishie, kuhusu maamrisho Yake na makatazo Yake, na nimewafanyia bidii kiasi nilichoweza katika kuwavutia kwenye kheri na kuwakemea shari na kuwa muaminifu, lakini nyinyi hamuwapendi waaminifu kwenu, ndipo mkayakataa maneno yao na mkaamtii kila shetani aliylaaniwa.»

80. Na mkumbuke, ewe Mtume, Lût, amani imshukie, pindi aliposema kuwaambia watu wake, «Je, mnafanya kitendo kibaya kilichofikia upeo wa ubaya? Hakuna yoyote, mionganoni mwa viumbe, aliyefanya kitendo hiko kabla yenu.

81. Nyinyi mnawaenda wanaume kwenye sehemu zao za nyuma, hali ya kuingwa na matamanio ya kufanya hivyo, bila kujali uovu wake, huku mkiacha kile alichowahalalishia Mwenyezi Mungu kwa wake zenu. Bali nyinyi ni watu mliopita kiasi katika kukiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu. Hakika kuwaenda wanaume badala ya wanawake ni mionganoni mwa machafu ambayo yalianzishwa na kaumu ya Lût, na hawakutanguliwa na yoyote katika viumbe.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَقُولُمْ لَقَدْ أَبَغَتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَضَرَبَتْ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ الْمُصَحِّينَ ﴿٧٤﴾

وَلُوطٌ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأُتُونَ الْفَحْشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُولَتِ النِّسَاءِ بِلَّا أَنْشُرُ قَوْمًا مُسْرِفُونَ ﴿٧٦﴾

82. Hayakuwa majibu ya watu wa Lût, alipowapinga kwa kitendo chao kilichofikia upeo wa ubaya, isipokuwa ni kuambiana wao kwa wao, «Mtoeni Lût na wafuasi wake nchini mwenu, kwa kuwa yeye na wanaomfuata ni watu wanaojiepusha na kuwajia wanaume kwenye sehemu zao za nyuma.»
83. Basi Mwenyezi Mungu Akamuokoa Lût, na wafuasi wake na adhabu, Alimuamuru auhame mji ule, isipokuwa mke wake, kwani yeye alikuwa ni mionganoni mwa walioangamia, waliosalia ndani ya adhabu ya Mwenyezi Mungu.
84. Na Mwenyezi Mungu Akawaadhibu makafiri wa kaumu ya Lût, kwa kuwateremshia wao mvua ya mawe, Akaigeuza nchi yao Akaifanya juu ni chini na chini ni juu. Tazama ulivyokuwa mwisho wa wale waliojasiri kufanya matendo ya kumuasi Mwenyezi Mungu na wakawakanusha Mitume Wake.
85. Hakika tulimtuma, kwa watu wa kabilia linalokaa Madyan, ndugu yao Shu'ayb, amani imshukie, akasema kuwaambia, «Enyi wtu wangu, muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Asiye na mshirika. Hamna mola anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu. Mtakasieni ibada. Hakika imewajia nyinyi hoja, kutoka kwa Mola wenu, juu ya ukweli wa yale ninayowaitia. Watekelezeeni watu

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَخْرِجُوهُمْ مَنْ قَرَيْبُكُمْ إِلَيْهِمْ أَنْ أَنْ
يَظْهَرُونَ ﴿٨٣﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرَأَتُهُ
كَانَتْ مِنَ الْغَالِيْنَ ﴿٨٤﴾

وَمَظْرِنَا عَلَيْهِمْ مَطْرًا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَلَيْهِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٥﴾

وَإِلَى مَدِينَ أَخَاهُمْ شَعِيْبًا قَالَ يَنْقُومُ
أَعْبُدُ وَأَللهَ مَا لَكُمْ مِنَ إِلَهٍ غَيْرِهِ وَقَدْ
جَاءَتْكُمْ بَيْنَهُ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخُسُوا
النَّاسَ أَشْيَاءَ هُمْ وَلَا نَفِسُوا فِي
الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٦﴾

haki zao kwa kutimiza vipimo na mizani. Na msiwapunguzie haki zao mkawadhulumu. Wala msifanye uharibifu katika ardhi, kwa ukafiri na kudhulumu, baada ya kuwa imetengenezwa kwa sheria za Mitume waliopita, amani iwashukie. Hayo niliyowaitia nyinyi ni bora kwenu katika ulimwengu wenu na Akhera yenu, iwapo nyinyi ni wenye kuniamini katika yale ninayowaitia, ni wenye kuzifuata sheria za Mwenyezi Mungu kivitendo.

86. «Na wala msikae katika kila njia mkiyatisha watu kwa kuwaa wakitowapa mali yao, mkimzuia aliyemuamini Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, na akatenda mema asifuate njia iliyonyoka, na mkataka njia ya Mwenyezi Mungu iwe kombo, na mnaipotoa mkifuata matamanio yenu, na mnawafukuza watu wasiifuate. Na kumbukeni neema ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, juu yenu ilipokuwa idadi yenu ni chache Mwenyezi Mungu akawafanya muwe wengi mkawa mna nguvu, wenye enzi . Na angalieni, ulikuwa vipi mwisho wa wale waharibifu katika ardhi na ni yapi yaliyowashukia ya maangamivu na kuvunjikiwa?
87. Na iwapo kundi mionganoni mwenu waliyakubali yale Aliyonitura nayo Mwenyezi Mungu na kundi la watu wengine wasiyakubali hayo, basi ngojeni, enyi wakanushaji

وَلَا تَقْعُدُ وَأِيْكَلِ صَرَاطِ تُوعِدُونَ
وَصَدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ أَمْنَى
بِهِ وَتَبْغُونَهَا عَوَاجَأً وَأَكْبُرُ إِذْ
كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثُرْ كُمْ وَأَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَلِيقَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤١﴾

وَإِنْ كَانَ طَآئِقَةٌ مِنْ كُمْ أَمْنَى
بِالَّذِي أَرْسَلْتُ يَهُ وَطَآئِقَةٌ لَّهُ تُؤْمِنُوا
فَاصْبِرُوا حَقَّ الْحَكْمَ مَالَهُ بَيْنَنَا وَهُوَ
خَيْرُ الْحَكَمِينَ

wa hukumu ya Mwenyezi Mungu inayotoa uamuzi baina yetu na nyinyi, itakapowashukia adhabu Yake ambayo aliwaonya nayo. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, ni bora wa wenyewe kuhukumu baina ya waja Wake.

88. Walisema watukufu na wakubwa wa watu wa Shu'ayb waliokataa, kwa kiburi, kumuamini Mwenyezi Mungu na kumfuata Mtume Wake Shu'ayb, amani imshukiye, «Tutakutoa, ewe Shu'ayb, wewe na walio pamoja na wewe kutoka kwenye miji yetu, isipokuwa ukiwa utarudi kwenye dini yetu.» Shu'ayb akasema akilipinga na kulionea ajabu neno lao, «Je, tuwafuate nyinyi kwenye dini yenu na mila yenu ya batili hata kama sisi tunaichukia kwa kujuua kwetu ubatili wake?»
89. Akasema Shu'ayb kuwaambia watu wake, kwa kuongezea, « Tutakuwa tumemzulia Mwenyezi Mungu urongo tukirudi kwenye dini yenu baada ya Mwenyezi Mungu kutuokoa nayo. Haiwezekani kwetu kugeuka kuifuata dini isiyokuwa ya Mola wetu, isipokuwa iwapo Mwenyezi Mungu, Mola wetu, Ametaka. Hakika Mola wetu Amekienea kila kitu kwa ujuzi, kwa hivyo Anakijua kinachowafaa waja. Ni kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, mategemeo yetu ya kupata uongofu na ushindi. Ewe Mola wetu, toa uamuzi wa haki kati yetu na watu wetu, na wewe ndiye bora wa wenyewe kutoa uamuzi.

* قَالَ اللَّهُمَّ أَلَيْنَ أَسْتَكِرُ وَأَنْ قَوْمِيَهُ
لَنْخُرِجَنَّكَ يَسْعِيْبُ وَالَّذِينَ أَمْنَوْا مَعَكَ مِنْ
قَرِبَتِنَا أَوْ لَعْنُوْدُنَّ فِي مَلَكَتِنَا قَالَ أَوْلَى كَانَ
كِهِيْنَ ﴿٨٩﴾

قَدْ أَفْرَيْتَنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عَدْنَا فِي مِلَائِكَهُ بَعْدَ
إِذْ نَجَحَنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ تَعْوَدَ
فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسَعَ رَبُّنَا كُلَّ
شَيْءٍ عَلَمَهُ عَلَى اللَّهِ تَوْكِيدَنَا أَفْتَحَ بَيْنَنَا
وَبَيْنَ قَوْمَنَا بِالْحَقِّ وَأَنَّ حَيْزَ الْفَتْحِ جَيْنَ ﴿٩٠﴾

90. Wakasema watukufu na wakubwa wenye kukanusha, wenye kupinga ulinganizi wa Tawhîd (kumpwekesha Mwenyezi Mungu) waliofikia kiwango cha juu katika ujeuri na uasi, wakitahadharisha kwamba Shu'ayb asifuatwe, «Kwa hakika, lau mnamfuata Shu'ayb, nyinyi kwa hivyo ni wenye kuangamia.»
91. Hapo watu wa Shu'ayb wakashikwa na mtetemeko mkali, wakawa wameangushwa kwenye mji wao hali ya kuwa wamekufa.
92. Wale ambao walimkanusha Shu'ayb walikuwa kama kwamba hawakukaa kwenye nyumba zao wala hawakustarehe humo. Kwani walimalizwa, isibaki alama yoyote yao, wakapatikana na hasara na maangamivu duniani na Akhera.
93. Shu'ayb alijiepusha na wao, alipokuwa na yakini kwamba adhabu ya Mwenyezi Mungu ni yenye kuwashukia, na akasema, «Enyi watu wangu, 'Nimewafikishia ujumbe wa Mola wangu na nimewashauri muingie kwenye Dini ya Mwenyezi Mungu na muache hayo mliyonayo; hamkusikia wala hamkutii. Vipi mimi niwasikitikie watu walioukataa upweke wa Mwenyezi Mungu na wakawakanusha Mitume Wake?»
94. Na hatukumtuma Nabii kwenye kijiji chochote kuwalingania watu wake kumuabudu Mwenyezi Mungu na kuwakataza ushirikina ambao wanao, kisha wakamkanusha,

وَقَالَ الْمَلَائِكَةُ أَنَّهُمْ لَدَنْعَوْا مِنْ قَبْرِهِ لَيْلَةً
أَبْغَثْتُمُ شَعِيبًا إِلَيْكُمْ كَذَّابًا لَخَيْرِهِ وَنَّ

فَأَخْذَنَاهُ الرَّحْمَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِ حَشِيمِينَ ١١

أَلَّذِينَ كَذَّبُوا شَعِيبًا كَانُوا يَعْتَذِرُونَ فِيهَا
أَلَّذِينَ كَذَّبُوا شَعِيبًا كَانُوا هُمُ الظَّالِمُونَ ١٢

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَقُولُ لَقَدْ أَلْقَيْتُكُمْ
رِسْلَاتِ رَبِّي وَنَصَّحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ
ءَاسَى عَلَىٰ قَوْمٍ كَفِيرِينَ ١٣

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرِيبٍ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا أَخْذَنَا أَهْلَهَا
بِالْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَرَّ عُورَتِهِ ١٤

isipokuwa tuliwapa mtihani wa shida na mikasa, tukawatia kwenye miili yao magonjwa na ndwele, na katika mali yao ufukara na uhitaji, kwa matumaini kwamba wanyenyekiee, waelekee kwa Mwenyezi mungu na warudi kwenye haki.

95. Kisha tukaigeuza hali nzuri ya mwanzo mahali pa hali mbaya, wakawa wana afya katika miili yao, na ukunjufu na neema katika mali zao, ili kuwapa muhula, kwani wakashukuru. Hayo yote hayakuwa na faida kwao, na hawakuzingatia wala hawakukomeka na ushirikina waliokuwa nao na wakasema, «Hii ndiyo hali ya ulimwengu kwa watu wake, kuna siku njema na siku mbaya; na hayo ndiyo yaliyowapitia baba zetu hapo nyuma.» Basi, punde si punde, tuliwashika kwa adhabu wakiwa wametulia, hawakuwa wakifikiria kuwa wataangamizwa.
96. Na lau watu wa miji waliwaamini Mitume wao wakawafuata na kujiepusha na aliyoyakataza Mwenyezi Mungu, Angaliwafungulia Mwenyezi Mungu milango ya heri kwa kila njia. Lakini wao walikanusha, Mwenyezi Mungu Akawatesa kwa adhabu yenyenye kuangamiza kwa sababu ya ukafiri wao na maasia yao.
97. Kwani wanadhani hawa watu wa mijini kuwa wao wameokoka na wamesalimika na adhabu ya Mwenyezi Mungu kuwa haitawafika kipindi cha usiku wakiwa wamelala?

ثُمَّ بَدَلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ لِحَسَنَةٍ حَتَّىٰ
عَفَوْا وَقَالُوا فَدَمْسَأَهُمْ إِبَاءَ نَأْلَهُمْ وَالسَّرَّاءَ
فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

وَلَوْا نَ أَهْلَ الْقُرَىٰ إِمَّا مُؤْمِنُوْا وَإِنَّ قَوْمًا لَفَتَحْنَا
عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
وَلِكُنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿١٦﴾

أَفَمِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بِأُسْنَا
بَيْتَانَا وَهُمْ تَأْمِنُونَ ﴿١٧﴾

98. Au kwani wanajiaminisha watu wa mijini kuwa wamesalimika na adhabu ya Mwenyezi Mungu kuwa haitawafika kipindi cha mchana wakiwa wameghafilika, wameshughulika na mambo ya dunia yao? Mwenyezi Mungu Amezihusu nyakati mbili hizi kwa kuzitaja, kwa kuwa mwanadamu nyakati hizi huwa wameghafilika zaidi, kwa hivyo kuja adhabu katika nyakati hizi huwa na kitisho zaidi na ni kali zaidi.
99. Je, wamejiaminisha, watu wa miji iliyokanusha, na vitimbi vya Mwenyezi Mungu kwao na kuwapa Kwake wao muhula, kwa kuwaachilia na yale Aliyowaneemesha nayo katika dunia yao, kwa njia ya kuwatesa sababu ya vitimbi vyao? Basi hawajiaminishi na vitimbi vya Mwenyezi Mungu isipokuwa watu wenyen kuangamia.
100. Kwani haikuwafunukia wale waliokaa kwenye nchi baada ya watu wake waliopita kuangamizwa kwa maasia yao, na wakafuata miendo yao, kwamba lau tunataka tungaliwaadhibu kwa makosa yao, kama tulivyowafanya waliopita kabla yao, na kwamba tutazipiga chapa nyoyo zao, haki isiingie na wasisikie mawaidha wala makumbusho?
101. Miji hiyo iliyotangulia kutajwa, nayo ni miji ya watu wa Nûh,, Hûd, Sâlih, Lût, na Shu'ayb, tunakupatia, ewe Mtume, habari zake na zile zinazohusu mambo ya Mitume wa Mwenyezi Mungu waliotumwa kwa

أَوْ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرْبَىٰ أَنْ يَاتِيَهُمْ بِأَسْنَا
صُحَّىٰ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٦﴾

أَفَمِنْ أَمْكَنَ اللَّهُ فَلَآيَ أَمْنٌ مَكْنُ
اللَّهُ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَسِرُونَ ﴿٦﴾

أَوْ لَمْ يَهْدِ لِلنَّاسِ بِرُؤُسَ الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِ
أَهْلِهَا أَنْ لَوْ شَاءَ أَصْنَمَهُمْ بِدُورِهِمْ
وَنَطَّعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٧﴾

تِلْكَ الْقُرْبَىٰ نَفَّضَ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَابِهَا
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا
كَانُوا يُؤْمِنُوا مَا كَذَّبُوا فَمِنْ قَبْلِ
كَذَّالِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكُفَّارِ ﴿٨﴾

watu wa miji hiyo, zinazofanya mazingatio yapatikane kwa wenyewe kuzingatia na pia makemeo kwa madhalimu. Hakika watu wa miji hiyo walijiwa na Mitume wetu na hoja zilizo wazi juu ya ukweli wao, lakini hawakuwa ni wenyewe kuyaamini yale walijokuja nayo hao Mitume kwao kwa sababu ya kupita mipaka kwao na kuikanusha haki. Na mfano Alivyopiga chapa Mwenyezi Mungu kwenye nyoyo za makafiri hawa walijotajwa, Atapiga mhuri kwenye nyoyo za wenyewe kumkanusha Muhammad (S.A.W.).

- 102.** Na hatukuwapata wengi wa watu walijopita kuwa wana uaminifu wala utekelezaji ahadi, na hatukuwapata wengi wao isipokuwa ni watokaji nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu na ufuataji amri Yake.
- 103.** Kisha tulimtuma, baada ya Mitume walijotangulia kutajwa, Mûsâ mwana wa 'Imrân kwa miujiza yetu iliyio wazi aende kwa Fir'awn na watu wake, wakaikataa na kuikanusha kwa udhalimu na upinzani. Tazama kwa mazingatio, namna gani tuliwafanya na tuliwazamisha hadi wa mwisho wao, huku Mûsâ na watu wake wakiona? Na huo ndio mwisho wa waharibifu.
- 104.** Na Mûsâ alisema kumwambia Fir'awn akimzungumzia na akimfikishia ujumbe, «Mimi ni mjumbe kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Muumba viumbe wote na Mwenye kupanga hali zao na marejeo yao.

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكَّهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَلَانَ وَجَدْنَا
أَكَّهِمْ لِقَسِيقَيْنَ ﴿١٦﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ بِعَايَتَنَا إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَهَامَانَ فَظَلَّمُوا إِلَيْهَا فَانْظَرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٧﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ يَكْفُرُونُ بِإِنَّ رَسُولَهُ مِنْ رَبِّهِ
الْعَلَيَّينَ ﴿١٨﴾

- 105.** «Nastahili nisiseme kuhusu Mwenyezi Mungu isipokuwa ukweli na inapasa kwangu nijilazimishe nayo. Nimewajia na dalili na hoja zenye ushindi kutoka kwa Mola wenu juu ya ukweli wa yale ninayowatajia . Basi waachilie, ewe Fir'awn, Wana wa Isrā'il pamoja na mimi kutoka kwenye kifungo chako na ukandamizaji wako, na wape uhuru wa kumuabudu Mwenyezi Mungu.»
- 106.** Fir'awn alisema kumwambia Mûsâ, «Ukiwa umekuja na alama, kama unavyodai, basi niletee na uihudhurishe mbele yangu, ili madai yako yawe ya sawa na ukweli wako uthibiti, iwapo wewe ni mkweli katika madai yako kuwa wewe ni mjumbe wa Mola wa viumbe.»
- 107.** Hapo Mûsâ aliiptu fimbo yake na ikageuka nyoka mkubwa anayeonekana waziwazi.
- 108.** Na akauvuta mkono wake kutoka kwenye uwazi wa kanzu iliyofunguliwa kifuani au chini ya kapwa lake, na papo hapo ukawa mweupe kama maziwa usio na mbalanga, ukiwa ni alama kwa Fir'awn; akiurejesha unarudi rangi yake ya mwanzo, kama ulivyo mwili wake.
- 109.** Watukufu wa watu wa Fir'awn walisema, « Hakika Mûsâ ni mchawi, anayatawala macho ya watu kwa kuwadanganya mpaka ikawaingia kwenye fikira zao kuwa fimbo ni nyoka, na kukiona kitu kinyume na vile kilivyo, na yeze ana ujuzi mwingi wa uchawi na ana uhadari nao.

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنَّ لَا يَقُولُ عَلَىٰ اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ حَثَتُكُمْ بِإِبْرَاهِيمَ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسَلْتُ مَعَهُ بَيْرَاءَ بْنَ مَرْوَانَ

قَالَ إِنِّي كُنْتَ حِتَّىٰ يَأْتِيَهُ فَأَنْتَ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ

فَأَلْقَى عَصَابَهُ فَإِذَا هِيَ ثُغَبَانٌ مُّبِينٌ

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ يَضَاءٌ لِلتَّنَظِيرِ

قَالَ الْمَلَائِكَةُ مِنْ قَوْمِ فَرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَيْرُ عَلِيهِ

110. «Yuwataka kuwatoa nyinyi nyote kwenye nchi yenu.» Fir'awn akasema, «Mnanipa shauri gani, enyi watu watukufu, juu ya mambo ya Mûsâ?»
111. Wakasema waliohudhuria mjadala wa Mûsâ mionganoni mwa mabwana wa watu wa Fir'awn na wakubwa wao, «Mfanye Mûsâ na Hârûn wangojee, na upeleke askari kwenye miji ya Misri na majimbo yake.
112. «Ili wakukusanyie kila mchawi mwenye ujuzi mwingu wa uchawi.
113. Wachawi wakamjia Fir'awn wakasema, «Je, tutakuwa na zawadi na mali tukimshinda Mûsâ?»
114. Fir'awn akasema, «Ndio, mtakuwa na malipo na ukaribu na mimi mkimshinda.»
115. Wakasema wachawi wa Fir'awn kumwambia Mûsâ, kwa njia ya kujiona na kutojali. «Ewe Mûsâ, chaguwa uwe ni wa mwanzo kutupa fimbo yako au tuwe sisi ni wa mwanzo kutupa.»
116. Akasema Mûsâ kuwaambia wachawi, «Tupeni nyinyi.» Walipotupa kamba na fimbo, waliyaroga macho ya watu yakaona kwamba yale waliyoyafanya ni ya kweli, na hali yalikuwa ni kiinimacho na vitu vya kudhania, na waliwatisha watu vitisho vikali na walikuja na uchawi wa nguvu ulio mwingu.
117. Hapo Mwenyezi Mungu Alimletea wahyi mja Wake na Mtume Wake Mûsâ, amani imshukiye, katika kisimamo hicho kikubwa ambacho

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١٦﴾

قَالُوا أَنْجِه وَلَا خَاهُ وَأَرْسَلَ فِي الْمَدَائِنِ حَشِيرِينَ ﴿١٧﴾

يَا أَوْلَئِكُمْ سَاحِرِ عَلَيْهِمْ ﴿١٨﴾

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّا لَنَا الْآخِرَةَ إِنْ كُنَّا نَخْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١٩﴾

قَالَ فَأَنَّكُمْ لَعْنَ الْمُقْرَبِينَ ﴿٢٠﴾

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ إِنَّمَا أَنْتُمْ مُلْكُنَّ وَلَا مَانَ كَيْفَ كُنْتُمْ مُلْكِيْنَ ﴿٢١﴾

قَالَ الْقَوْاْلِمَ لَمَّا أَلْقَوْا سَحَرَوْا أَعْمَلَ النَّاسَ وَأَسْرَهُبُوهُمْ وَجَاءَهُمْ بِسَاحِرٍ عَظِيمٍ ﴿٢٢﴾

* وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ مُوسَىٰ أَنَّ أَنِّي عَصَاكُ فَإِذَا هَيْ تَلْقَفَ مَا يَأْتِي فَكُونَ ﴿٢٣﴾

hapo Mwenyezi Mungu Alipambanua baina ya ukweli na urongo, akimuamuru akitupe kilichoko kwenye mkono wake wa kulia, nacho ni fimbo yake. Akaitupa na papo hapo ikawa inavimeza vile wanavyovitupa na kuwafanya watu wadhanie kuwa ni vya kweli na ilhali ni vya urongo.

118. Hapo haki ikajitokeza na ikafunuka kwa aliyehudhuria na kuiona kuhusu mambo ya Mûsâ, amani imshukie, na kuwa yeye ni Mtume wa Mwenyezi Mungu, analingania haki, na ukabatilika urongo waliokuwa wakiufanya.

119. Wakashindwa wachawi wote katika mahala walipokusanyika, na akaondoka Fir'awn na watu wake wakiwa wanyonge, waliozidiwa nguvu na kushindwa.

120. Wakapomoka wachawi kwa nyuso zao kwa kumsujudia Mola wa viumbwe wote, kwa uwezo mkubwa wa Mwenyezi Mungu walioouona .

121. Wakasema, «Tumemamini Mola wa viumbwe wote.

122. «Naye ni Mola wa Mûsâ na Hârûn.» Nayé ni Ambaye ni lazima ibada ielekezwe Kwake, Peke Yake, si kwa mwingine.

123. Fir'awn akasema kuwaambia wachawi, «Mumemuamini Mwenyezi Mungu kabla sijawapa idhini mumuamini? Hakika kumuamini kwenu Mwenyezi Mungu, kumsadiki kwenu Mûsâ na

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

فَغَلِبُوا هُنَّا لَكَ وَأَنْقَلَبُوا أَصْغَرِينَ ﴿١٧﴾

وَأَلْفَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ ﴿١٨﴾

قَالُوا إِنَّا بَرِيئُونَ مِنْ أَنْتَ بِرِيئٌ

رَبِّ مُوسَى وَهُنُّ رَذِينَ ﴿١٩﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ إِنَّمَا تُشْرِكُ بِهِ مَا قَاتَلَ آنَّا أَذَنَ لَكُمْ
إِنَّ هَذَا النَّكَرُ مَكْرُومُهُ فِي الْمَدِيْرَةِ
لَتُخْرِجُوهُ مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

kuukubali kwenu unabii wake ni
hila mlizozipanga nyinyi na Mûsâ ili
muwatoe watu wa mji wenu kutoka
humo, na ili muzivamie heri zake
na mufaidike nazo peke yenu.Basi
mtajua, enyi wachawi, adhabu na
mateso yatakayowashukia nyinyi.

124. «Nitaikatakata mikono yenu na miguu
yenu, enyi wachawi, kwa kupishana:
kwa kuukata mkono wa kulia na mguu
wa kushoto au mkono wa kushoto na
mguu wa kulia, kisha nitawatungika
nyinyi nyote juu ya vigogo vya
mitende kwa njia ya kuwatesa na ili
kuwafanya watu watishike.»

125. Walisema wachawi kumwambia
Fir'awn, «Tuna uhakika kwamba sisi ni
wenye kurejea kwa Mwenyezi mungu
na kwamba adhabu Yake ni kali zaidi
kushinda adhabu yako. Tutasuburi
kikwelikweli leo kwa adhabu
yako, tupate kuokoka na adhabu ya
Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama.

126. «Na wewe hukutupata na jambo
lolote la kutuaibisha na kutupinga
kwalo, ewe Fir'awn, isipokuwa ni
kule kuamini kwetu na kukubali
kwetu hoja za Mola wetu na dalili
Zake alizokuja nazo Mûsâ ambazo
wewe huwezi kuleta mfano wake
wala yoyote mwinge asiyekuwa
Mwenyezi Mungu Ambaye ni Yake
mamlaka ya mbingu na ardhi. Mola
wetu! Tumiminie subira kubwa na
uthabiti juu yake, na utufishe tukiwa
ni wenye kwndama amri yako, wenye
kumfuata Mtume wako.»

لَا قَطَعْنَ أَيْدِيَكُو وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفِ
ثُرَّةً لَا صَلَبَتْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٦٥﴾

قَالُوا إِنَّا إِلَى رِبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٦٦﴾

وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنَّهُ أَمْتَأْيَاتِنَا
جَاءَتْنَا بِنَا أَفْعُلُ عَيْنَانَصِيرًا وَتَوْفَّنَا

مُسْلِمِينَ ﴿١٦٧﴾

127. Watukufu na wakubwa mionganoni mwa watu wa Fir'awn walisema kumwambia Fir'awn, «Unamuacha Mûsâ na watu wake, Wana wa Isrâîl, wawaharibu watu katika nchi ya Misri kwa kuwageuzia dini yao na kuwaletea ibada ya Mwenyezi Mungu Peke Yake, Asiye na mshirika, na kuacha kukuabudu wewe na kuwaabudu waungu wako?» Fir'awn akasema, »Tutawaaua watoto wa kiume wa Wana wa Isrâîl, na tutawaacha watoto wao wa kike waishi ili watumike; na sisi tuko juu yao kwa nguvu za ufalme na mamlaka.»

128. Akasema Mûsâ kuwaambia watu wake, mionganoni mwa Wana wa Isrâîl, «Takeni msaada kwa Mwenyezi Mungu Awaokoe na Fir'awn na watu wake, na subirini juu ya shida zinazowapata nyinyi na watoto wenu kutoka kwa Fir'awn. Kwani ardhi yote ni ya Mwenyezi Mungu Anamrithisha Anayemtaka mionganoni mwa waja Wake. Na mwisho mwema ni wa anyemcha Mwenyezi Mungu akafanya maamrisho Yake na akajiepusha na makatazo Yake.

129. Walisema watu wa Mûsâ, mionganoni mwa Wana wa Isrâîl, kumwambia Nabii wao Mûsâ, «Tulisumbuliwa na tukaudhiwa na nguvu za Fir'awn na watu wake, kwa kuuawa watoto wetu wa kiume na kuachiliwa wanawake wetu, kabla hujatujia na baada ya kutujia.» Mûsâ akawaambia, «Huenda Mola wenu Akamuangamiza adui yenu, Fir'awn

وَقَالَ الْمَلَائِمُنْ قَوْمٌ فِي رَعْوَتِ أَنْذَرُ مُوسَى
وَقَوْمُهُ وَلِيُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَدْرُكُ
وَهُنَّ الْمُهَاجِرُونَ قَالَ سُقْطَنٌ أَبْنَاءُ هُنْ وَسَتَّاحٌ
نِسَاءٌ هُنْ وَإِنَّا فَقَاهُمْ فَهُرُونَ

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ أَسْتَعِنُ بِاللَّهِ
وَأَصْبِرُ وَإِنَّ الْأَرْضَ لَهُ بُرُوشًا مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عَبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

فَالْأُولُوُ الْأَوْدِيَاتِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِهَا
جِئْنَا فَقَالَ عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ
عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَحْلِفُ كُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُ

كَيْفَ تَعْمَلُونَ

na watu wake, na Awaweke nyinyi katika ardi yao badala yao, baada ya kuangamia kwao, Aangalie namna mtakavyofanya: mtashukuru au mtakufuru?»

130. Hakika tulimpa Fir'awn na watu wake mtihani wa chaka na ukame na upungufu wa matunda yao na nafaka zao ili wakumbuke na wakome, waache upotevu wao na wakimbilie kwa Mola wao kwa kutubia.

131. Ukiwajia Fir'awn na watu wake urutuba na chakula huwa wakisema, «Hii ni yetu tunayoistahiki.» Na ukiwapata wao ukame na chaka huwa wakiona wameingiliwa na ukorofi na huwa wakisema, «Haya ni kwa sababu ya Mûsâ na walio pamoja na yeye.» Jua utanabahi kwamba yanayowapata ya ukame na chaka ni kwa uamuza wa Mwenyezi Mungu na makadirio Yake, na ni kwa sababu ya madhambi yao na ukafiri wao. Lakini wengi wa watu wa Fir'awn hawalijui hilo, kwa kuvama kwao kwenye ujinga na upotevu.»

132. Watu wa Fir'awn wakasema kumwambia Mûsâ, «Alama yoyote utakayotuletea, na dalili na hoja zozote utakazotusimamishia ili utuepushe na dini ya Fir'awn tuliyonayo, sisi si wenye kukuamini,»

133. Tukawapelekea wao mafuriko yenye kumaliza yaliyozamisha makulima na matunda; tukapeleka nzige wakazila nafaka zao, matunda yao, milango yao, sakafu zao na

وَلَقَدْ أَخْذَنَا إِمَامَ فِرْعَوْنَ بِالسَّيْئَنَ وَنَقْصٍ
مِنْ الْثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿٢٦﴾

فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا نَاهِيَّنَا
نُصْبِهِمْ سَيْئَةً يُظْلِمُوا مُوسَىٰ وَمَنْ
مَعَهُ ۚ وَلَا إِنَّمَا طَلَبُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

وَقَالُوا مَهِمَا تَأْتِيَنَا مِنْ إِعْيَةٍ لَسْحَرَنَا بِهَا
فَمَا نَحْنُ إِلَّا بِمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ أَطْوَافَنَا وَالْجَرَادَ وَالْفَمَلَّ
وَالْصَّفَادَعَ وَالْدَّمَاءَ إِنَّمَا يُمَكِّنُ مُفَضَّلَتِ
فَأَسْتَكْبِرُوا وَكَانُوا فَوْمَا مُجْرِمُونَ ﴿٢٩﴾

nguo zao; na tukapeleka chawa wanaoharibu matunda na kumaliza wanyama na mimea; tukapeleka vyura wakajaa kwenye vyombo vyao na vyakula vyao na malazi yao; na pia tukapeleka damu, ikawa mito yao na visima vyao vimegeuka damu, wasipate maji safi ya kunywa. Hii ni miujiza kati ya miujiza ya Mwenyezi Mungu, hakuna aiwezae isipokuwa Yeye, baadhi yake imetengwa na mingine. Pamoja na haya yote, watu wa Fir'awn walijiona watukufu, wakafanya kiburi kwa kukataa kumuamini Mwenyezi Mungu, wakawa ni watu wanatenda mambo Anayoyakataaza Mwenyezi Mungu ya maasia na uhalifu kwa, ujeuri na uasi.

134. Na adhabu ilipomteremkia Fir'awn na watu wake, walimkimbia Mûsâ na wakasema, «Ewe Mûsâ, tuombee Mola wako, kwa wahyi aliokuletea Mwenyezi Mungu kwamba adhabu huondolewa kwa kutubia. Na ukituondolea adhabu tuliyonayo, tutayaamini uliyokuja nayo, na tutayaafuata uliyotuitia kwayo, na tutawaachilia, pamoja na wewe, Wana wa Isrâîl, hatutawazuia waende na wewe pale wanapotaka.

135. Mwenyezi Mungu Alipowaondolea adhabu Aliyoiteremsha kwao, mpaka muda ambao hapana budi wataufikia na waadhibiwe, ambapo hapo hakutawanufaisha kule kupewa muhula kuliotangulia na kuondolewa kwao adhabu mpaka

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِ الْرِّجْرُ فَلَوْا يَنْسُوَنَ أَدْعُ
لَنَارِكَ بِمَا عَاهَدَ عِنْدَكُلَّ إِلِينِ كَشْفَتَ
عَنَّا الْرِّجْرَ لِنَوْمَنَ لَكَ وَلَنْسِلَنَ
مَعَكَ بَقِيَ إِشْرَاعِيلَ

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْرِّجْرَ إِلَى أَجَلِهِمْ

بَلَغُوْهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ

wakati wa kufika kwake, punde si punde wanarudi kuvunja ahadi waliyomuahidi Mola wao na Mûsâ na wanaendelea na kudumu na ukafiri wao na upotevu wao.

136. Basi tukawalipiza ulipokuja muda uliowekwa kwa wao kuangamizwa, kwa kuwashushia mateso yetu, nayo ni kuwazamisha baharini, kwa sababu ya kuikanusha kwao miujiza iliyodhiiri kwa Mûsâ na wakawa wanaipuuza; na kupuuza huko ndio sababu ya kukanusha.
137. Tukawarithisha Wana wa Isrâîl, waliokuwa wakifanywa wanyonge, pande za mashariki na magharibi ya ardhi, nazo ni sehemu za miji ya Shâm, tulizozitia baraka kwa kutoa mazao na matunda na mito. Na limetimia neno jema la Mola wako, ewe Muhammad, kwa Wana wa Isrâîl kwa kuwapa utulivu katika ardhi kwa sababu ya kuvumilia kwao makero ya Fir'awn na watu wake. Na tukayavunjavunja yale maamirisho na mashamba ambayo Fir'awn na watu wake walikuwa wakiyatengeneza, na majengo na majumba na mengineyo waliokuwa wakiyajenga .
138. Na tuliwakatia Wana wa Isrâîl bahari, wakapita kwa watu waliokuwa wamekaa na kuendelea kuabudu masanamu wao. Wana wa Isrâîl wakasema, «Tufanyie, ewe Mûsâ, sanamu tupate kumuabudu na kumfanya mungu kama hawa watu walivyo na masanamu

فَأَنْتَقْمَنَاهُمْ فَأَعْرِقُهُمْ فِي الْيَمِّ يَا نَاهُمْ
كَذَّبُوا بِمَا يَتَبَشَّرُونَ وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ

وَأَوْرَثْنَا أَلْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُسْتَصْعِفُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَمَغَرِبَهَا
الَّتِي بَرَكَافِيهَا وَتَقَاءَتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا
وَدَمَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَوَهْدَهُ
وَمَا كَانَ أُولُؤُعِرِشُونَ

وَجَوَرْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى

وَقَوْرِيْعَ كُوُنَّ عَلَى أَصْبَارِهِمْ قَالُوا
يَنْهُوسَى لَجْعَلْ لَنَا إِلَيْهَا كَمَالَهُمْ

إِلَهُهُمْ قَالَ إِنَّكُمْ فَوْرَهُمْ تَجْهَلُونَ

wanaowaabudu.» Mûsâ akawaambia,
 «Hakika yenu nyinyi,enyi watu,
 ni wajinga wa kujuwa utukufu wa
 Mwenyezi Mungu, na hamjui
 kwamba ibada haifai kufanyiwa
 yoyote isipokuwa Mwenyezi Mungu,
 Aliye Mmoja, Mwenye kutendesha
 nguvu.

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِرٌ مَا هُمْ فِيهِ وَيَنْطَلِقُونَ
 كَأَوْلَىٰ يَعْمَلُونَ ﴿١٦٢﴾

139. Hakika hawa wanaowakalia hawa masanamu, ushirikina waliomo ndani yake umeangamizwa, na ni yenye kuangamiza na ni ya urongo yale waliokuwa wakiyafanya ya kuwaabudu masanamu hao ambao hawawazuilii adhabu ya Mwenyezi Mungu ikiwashukia.

قَالَ أَغْيِرْنَاكُمْ إِلَيْهَا وَهُوَ قَصَدُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦٣﴾

140. Mûsâ akasema kuwaambia watu wake, «Je, niwatafutie muabudiwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyewaumba na Akawatukuza juu ya walimwengu wa zama zenu kwa wingi wa Mitume watokanao na nyinyi, kumuangamiza adui yenu na kwa miujiza Aiyowahusu nayo.»

وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ أَلِيلٍ فَرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ
 سُوَءَ الْعَذَابِ يُقْتَلُونَ أَبْنَاءَكُمْ
 وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَرِثَاتُكُمْ
 بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٦٤﴾

141. Na kumbukeni, enyi Wana wa Isrâîl, neema zetu kwenu tulipowaokoa na kifungo cha Fir'awn na jamaa zake na unyonge na utwevu mliokuwa nao, wa kuchinjwa watoto wenu wa kiume na kuwaacha wanawake wenu ili watumike na wadharauliwe. Na katika kupitia kwenu mateso mabaya zaidi na maovu zaidi kisha kuwaokoa ni mtihani utokao kwa Mwenyezi Mungu kwenu na neema kubwa.

142. Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Alimpa ahadi Mûsâ ya kuzungumza na Mola wake masiku thelathini, kisha Akamuengeza muda wa masiku kumi baada yake, ukakamilika wakati ambao Mwenyezi Mungu Alimuwekea Mûsâ wa kusema na Yeye kuwa masiku arubaini. Na Mûsâ alisema kumwambia ndugu yake Hârûn, alipotaka kwenda kuzungumza na Mola wake, «Kuwa ni badala yangu kwa watu wangu mpaka nitakaporudi, na uwahimize wamtíi Mwenyezi Mungu na wamuabudu, na usifuate njia ya wale ambao wanaleta uharibifu katika ardhi.»

143. Na alipokuja Mûsâ kwa wakati uliowekwa nao ni muda wa masiku arubaini na Akasema na yeye Mola wake kwa kumpa wahyi wake, maamrisho Yake na makatazo Yake, alifanya hamu ya kumuona Mwenyezi Mungu akataka amtazame. Mwenyezi Mungu Akamwambia, «Hutoniona!» Yaani hutaweza kuniona ulimwenguni. «Lakini liangalie jabali, likitulia mahali lilipo nitakapolitokezea, basi utaniona.» Alipojitokeza Mola wake kwa lile jabali alilifanya lipondeke liwe sawa na ardhi. Hapo Mûsâ alianguka akiwa amezimia . Alipopata fahamu kutoka kwenye hali ya kuzimia alisema, «Kwa kukutakasisha, ewe Mola wangu, na kila sifa isiyolingana na utukufu wako, mimi

*وَوَعَدْنَا مُوسَى تَلَيْلَةً وَأَتَمَّنَهَا
بِعَشْرِ فَتَرَ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَنْ بَعَيْنَ لَيْلَةً
وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ أَخْلُفُنِي فِي قَوْمٍ
وَأَصْبِحَ قَوْلَاتِي سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٣﴾

وَلَمَّا جَاءَهُ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَمَهُ رَبُّهُ، قَالَ
رَبِّي أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرَنِي
وَلَكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنْ أَسْتَقَرَّ
مَكَانًا وَفَسَقَوْ تَرْبَيْ فَلَمَّا بَجَلَ رَبُّهُ
إِلَيْهِ جَعَلَهُ دَكَّاكًا وَحَرَّ مُوسَى صَعْقًا
فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَنَكَ تُبَشِّرُ إِلَيْكَ وَأَنْ
أَوْلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

natubia kwako kutokana na kuomba kwangu kukuona katika uhai huu wa kilimwengu, na mimi ni wa mwanzo wa wenyе kukuamini mionganoni mwa watu wangu.»

- 144.** Mwenyezi Mungu Akasema, «Ewe Mûsâ, Mimi nimekuchagua kati ya watu kwa ujumbe wangu kwa viumbe wangu niliokutuma kwao na kwa kusema kwangu na wewe pasi na mtu wa kati. Basi chukua niliyokupa kati ya maamrisho yangu na makatazo yangu, ushikamane nayo na uyatumie na uwe ni mionganoni mwa wenyе kumshukuru Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa utume aliokupa na Akakuhusu kwa maneno Yake.

- 145.** Na tulimuandikia Mûsâ katika Taurati mawaidha ya kila anachokihitajia katika hukumu za Dini yake, ili yapatikane makemeo na mazingatio, na maelezo yanayofafanua mambo ambayo walikalifishwa nayo ya halali na ya haramu, maamrisho na makatazo, visa, mambo ya itikadi, habari na mambo yasiyoonekana. Mwenyezi Mungu Alimwambia, «Basi yashike kwa nguvu.» Yaani, ishike Taurati kwa kwa bidii na hima. «Na uwaamrishe watu wako wazitumie sheria za Mwenyezi Mungu zilizomo humo. Hakika mwenye kushirikisha mionganoni mwao na wengineo, mimi nitamuonesha huko Akhera nyumba ya waasi, nayo ni Moto wa Mwenyezi Mungu ambao Ameutayarisha kwa maadui Wake waliyotoka nje ya utiifu Wake.»

فَالْيَتَمُوسِى إِلَيْ أَصْطَفَتِكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِ
وَرِبِّكُلِّنِي فَخُذْ مَا أَتَيْتُكَ وَكُلْ مِنْ

السَّكِيرِينَ

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَنَصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
فَخُذْ هَامِقَةً وَأَمْرِ قَوْمَكَ يَا حُذُورًا يَحْسِنُهَا
سَأُورِيكُمْ دَارَ الْفَسِيقِينَ

(١٥)

146. Nitazipotoa nyoyo za wenye kufanya kiburi wakaacha kunitii na wenye kuwafanya watu kiburi pasi na haki zisizielewe hoja na dalili zinazoonesha ukubwa wangu, sheria yangu na hukumu zangu, wawe hawamsikilizi Mtume yoyote kwa kiburi chao. Na wakiona, hawa wenye kuifanya Imani kiburi, kila alama hawaiyamini, kwa sababu ya kupa mgongo kwao na kupingana kwao na Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Wakiiyona njia ya uongofu hawaifanyi ni njia, na wakiiyona njia ya upotevu wanaifanya kuwa ni njia na ni dini. Hayo ni kwa sababu ya kukanusha kwao aya za Mwenyezi Mungu na kughafilika kwao kuziangalia na kuyatia akilini maana yake.

147. Na wale ambaa walizikanusha aya za Mwenyezi Mungu, hoja Zake na kukutana na Mwenyezi Mungu huko Akhera, matendo yao mema yatapomoka kwa sababu ya kukosekana sharti yake, nayo ni kumuamini Mwenyezi Mungu na kukubali kwamba malipo Yake ni kweli. Hawatalipwa huko Akhera isipokuwa malipo ya yale ambayo walikuwa wakiyafanya ulimwenguni ya ukafiri na maasia, nayo ni kukaa milele Motoni.

148. Na walitengeneza watu wa Mûsâ, baada ya yeye kuwaacha kwenda kuzungumza na Mola Wake, sanamu wa kigombe asiye na roho anayetoa sauti, kutokana na dhahabu yao, wakamfanya ni muabudiwa. Kwani

سَأَصْرِفُ عَنْ إِبَاتِيِ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي
الْأَرْضِ يَغْتَرِيرُ الْحَقَّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ
لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا
يَتَخَذُ دُرُّ سِبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَنِيَّةِ
يَتَخَذُ دُرُّ سِبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّابُوا
بِعَايَتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا عَاقِلِينَ ﴿١٥٣﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلَقَاءُ الْآخِرَةِ
حِيطَتْ أَعْمَالُهُمْ هُنَّ لِيَجْزَوْنَ إِلَامَا كَافُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٥٤﴾

وَأَنْخَذَ قَوْمٌ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلُّهُ
عِجَالًا جَسَدًا لَهُ حُوارٌ لَمْ يَرَوْ أَنَّهُ
لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سِبِيلًا
أَنْخَذُوهُ وَكَانُوا ظَلَمِينَ ﴿١٥٥﴾

hawajui kwamba yeye hasemi na wao
na hawaongozi wao kwenye kheri
yoyote? Walijasiri kufanya jambo hili
ovu, wakawa ni wenyē kujidhulumu
nafsi zao, ni wenyē kuweka kitu
mahala pasipokuwa pake.

149. Na walipojuta wale walioabudu
kigombe badala ya Mwenyezi
Mungu pale aliporudi Mûsâ kwao, na
wakaona kwamba walipotea njia ya
sawa, na waliondoka kwenye dini ya
Mwenyezi Mungu, walianza kuukubali
uja na kuomba kufutiwa makosa yao
wakasema, «Mola wetu Asipoturehemu
kwa kukubali toba yetu, na kufinika
kwayo madhambi yetu, tutakuwa ni
wenye kuangamia ambaao matendo yao
mema yamepita bure.»

150. Aliporejea Mûsâ kwa watu wake
akiwa na hasira na huzuni, kwa kuwa
Mwenyezi Mungu Alimpa habari
kwamba watu wake wamepatikana
na mtihani na kwamba Sâmiriy
amewapoteza. Mûsâ alisema, «Ni
ubaya ulioje mlioufanya nyuma
yangu baada ya mimi kuondoka! Je
mumeitangulia amri ya Mola wenu?»
Yaani, mulikufanya haraka kuja
kwangu kwenu, na hali ni jambo
lililopangwa na Mwenyezi Mungu
Aliyetukuka?. Mûsâ alizitupa mbao
za Taurati kwa kuwakasirikia watu
wake walioabudu kigombe na kwa
kumkasirikia ndugu yake Hârûn.
Akakishika kichwa cha Hârûn na
akakivuta upande wake. Hârûn
alisema kwa kubembeleza, «Ewe
mwana wa mamangu, 'Hakika hawa

وَلَمْ تَأْسِقْطْ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ
ضَلَّوْا فَالْأُولَئِنَ لَمْ يَرَجِعْنَا رُبُّهُمْ
وَيَعْفُرُلَنَا النَّسْكُونَ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿١٤٩﴾

وَلَمَّا رَأَحْمَدْ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ عَصَبَنَ أَسْفَاقَ الْ
بِسْمَاءِ حَلَقْتُمُونَ مِنْ بَعْدِي أَعْلَمْتُمْ أَمَرَ
رِبِّكُمْ وَأَقْرَبَ الْأَلْوَاحَ وَلَخَدَّبَ أَسْخِيَهُ
يَكُوْنُ إِلَيْهِ قَالَ أَبْنَاءُ مِنَ الْقَوْمِ أَسْتَضْعِفُونَ
وَكَادُوا يَقْتُلُونِي فَلَا تُشْتِمِتْ فِي الْأَعْدَاءِ
وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾

watu walnidharau, waliniona ni mnyonge na walikaribia kuniua, kwa hivyo usiwafurahishe maadui kwa unayonifanya na usiniingize katika hasira zako ukatifanya ni pamoja na wale walioenda kinyume na amri yako na wakaabudu kigombe.'»

- 151.** Mûsâ Alisema, ulipomfunukia udhuru wa ndugu yake na kujua kuwa ye ye hakufanya uzembe katika kusimama imara juu ya amri ya Mwenyezi Mungu, «Mola wangu nisamehe ghadhabu zangu na umsamehe ndugu yangu yaliyopita kati yake na Wana wa Isrâîl, na ututie ndani ya rehemaya yako kunjufu, kwani wewe una huruma na sisi zaidi kuliko kila mwenye huruma.»
- 152.** Hakika wale waliomfanya kigombe ni mungu itawapata wao ghadhabu kali kutoka kwa mola wao na unyonge katika uhai wa kilimwengu, kwa sababu ya kumkanusha kwao Mola wao. Na kama tulivyofanyia hawa, tutawafanya wazushi wenyewe kuleta uzushi katika Dini ya Mwenyezi Mungu; na kila mwenye uzushi katika Dini ni mnyonge.
- 153.** Na wale waliofanya maovu ya ukafiri na maasia kisha wakarejea, baada ya kuyafanya, kwenye Imani na matendo mema, hakika Mola wako baada ya toba ya kidhati ni Msamehefu mno wa vitendo vyao viovu si Mwenye kuwafedhehi kwavyo, ni Mwenye kuwarehemu wao na kila aliye mfano wao mionganoni mwa wenyewe kutubia.

قَالَ رَبِّيْ أَغْفِرْ لِيْ وَلِأَخِيْ وَلَدْخُنْتَافِيْ
رَحْمَتِكَ وَلَنَّتَ أَرْحَمُ الرَّحْمَنِينَ^{١٥١}

إِنَّ الَّذِينَ أَخْذُوا الْعِجْلَ سَيِّئَتْ لَهُمْ عَصَبٌ
مِنْ رَبِّهِمْ وَذَلِكَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ
بَخْرِي الْمُفْتَرِيْنَ^{١٥٢}

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ كَبُوْرٌ مَّا
بَعْدِهَا وَأَمْوَالُ إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ^{١٥٣}

154. Zilipotulia hasira za Mûsâ alizichukua mbao baada ya kuwa alizitupa chini, na ndani yake mlikuwa na maelezo ya haki na rehema kwa wanaomcha Mwenyezi Mungu na kuogopa mateso Yake.

155. Na Mûsâ alichagua mionganî mwa watu wake wanaume sabiini walio bora kati yao, akatoka na wao akaenda hadi Tû,r Sînâ' kwa wakati na muda ambao Mwenyezi Mungu Alimuagizia akutane na Yeye pamoja nao ili watubie kwa yale yaliyokuwa kwa wahuni wa Wana wa Isrâîl ya kuabudu kigombe. Walipokuja mahala hapo walisema, «Hatutakuamini, ewe Mûsâ mpaka tumuone Mwenyezi Mungu waziwazi, basi utakaposema na Yeye tuoneshe.» Papo hapo walishikwa na mtetemeko mkali wakafa.

Akasimama Mûsâ akimnyenyeka Mwenyezi Mungu na akasema, «Ewe Mola wangu, niwaambie nini Wana wa Isrâîl nikiwijia na hali wewe umewaaangamiza wabora wao? Lau unataka ungaliwaangamiza wote kabla ya hali hii ya kuwa mimi nikô na wao. Hilo lingalikuwa sahali zaidi kwangu. Unatuangamiza kwa yale waliyoyafanya wachache wa akili mionganî mwetu? Kitendo hiki ambacho watu wangu wamekifanya cha kuabudu kigombe, hakikuwa isipokuwa ni majaribu na mtihani, unampoteza kwayo unayemtaka mionganî mwa viumbe wako na unamuongoza kwayo unayemtaka

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْعَصْبُ أَخَذَ الْأَوْحَادُ
وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةً لِلنَّاسِ هُمْ لَيْسُ بِهِمْ
بَرَكَبُونَ

وَلَأَخْتَارُ مُوسَى قَوْمَهُ، سَعَيْنَ رَجُلًا لِمِيقَاتِنَا
فَلَمَّا أَخَذَهُمُ الْرَّجْفَةُ قَالَ رَبُّ الْوَشَّاتِ
أَهْلَكُهُمْ مِنْ قَبْلٍ وَإِنَّهُمْ كَانُوا مُنَافِقِينَ
الْمُسْهَمَاءُ مَنِ اِنْ هِيَ الْأَفْتَنُكَ تُضَلُّ بِهَا
مَنْ شَاءَ وَنَهَى مَنْ شَاءَ اَنْ وَسَطَافَعَ فِرَنَّا
وَأَرْجَمَنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْعَنَفِينَ

kumuongoza. Ni wewe mtegemewa wetu na mwenye kutunusuru, tughufirie dhambi zetu na uturehemu kwa rehema zako; na wewe ndiye bora wa wenyе kusamehe makosa na kusitiri dhambi.

156. «Na utujaalie ni mionganoni mwa wale uliowaandikia matendo mema ulimwenguni na Akhera. Sisi tumerejea kwako hali ya kutubia.» Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Akasema kumwambia Mûsâ, «Adhabu yangu nitampatiliza kwayo ninayemtaka mionganoni mwa viumbwe wangu, kama nilivyowapatiliza hawa niliowapatia katika watu wako, na rehema yangu imewaenea viumbwe wangu wote, nitawaandikia wale wanaomcha Mwenyezi Mungu na kuogopa mateso Yake, wakazitekeleza faradhi Zake na wakayaepuka mambo ya kumuasi, na wale ambao wao wanaziamini dalili za *tawhîd* (kumpwekesha Mwenyezi Mungu) na hoja zake.

157. Rehema hii nitawaandikia wale wanaomuogopa Mwenyezi Mungu na kujiepusha na mambo ya kumuasi, na wanaomfuata Mtume aliye Nabii, ambaye hasomi wala haandiki, naye ni Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani imshukiye, ambaye wanazipata sifa zake na mambo yake yaandikwa huko kwao katika Taurati na Injili; anawaamrisha kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtii na kila lijulikanalo kuwa ni lema, na anawakataza ushirikina na

*وَاسْتَبْ لِنَافِ هَذِهِ الْدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَّا إِلَيْكَ قَالَ عَذَابِي
أُصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءَ وَرَحْمَتِي وَسَعَتْ كُلَّ
شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَقْوَى رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ
الرَّحْمَةُ وَالَّذِينَ هُمْ يَعْبَدُونَا يُؤْمِنُونَ (٦٧)

الَّذِينَ يَتَبَعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأَكْرَمِ
الَّذِي يَحِدُونَهُ وَمَكْتُوبًا عِنْدَهُ فِي
الْتَّوْرِيقَةِ وَالْأَنْجِيلِ بِأَمْرِهِمْ
بِالْمَعْرُوفِ وَبِنَهْدَهُ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَبِحُلْ لَهُمُ الظَّبَابِتِ وَبِحُزْرَدِ عَلَيْهِمْ
الْخَبَثِ وَضَانِعَ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَلَ
الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ ظَمَوا بِهِ
وَعَزَّزُوهُ وَنَصَرُوهُ وَأَتَبْعَوُ الْنُّورَ الَّذِي
أُنْزِلَ مَعَهُ وَأُوتَيْكُمْ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (٦٨)

maasia na kila lijulikanalo kuwa ni
 baya, na anawahalalishia vizuri vy
 vyakula na vinywaji na kuoana, na
 anawaharamishi la vichafu vy hivyo
 kama nyama ya nguruwe na vile
 ambavyo walikuwa wakijihalalishia
 mionganoni mwa vyakula na vinywaji
 ambavyo aliviharamisha Mwenyezi
 Mungu, na anawaondolea wao
 mambo magumu waliokalifishwa
 nayo kama kukata mahali pa najisi
 nguoni, kuzichoma moto ngawira,
 ulazimu wa kisasi juu ya aliyeua
 kwa kukusudia au kwa kukosea.
 Basi wale ambao walimuamini Nabii
 asiyejua kuandika wala kusoma
 kilichoandikwa, Muhammad,
 rehema ya Mwenyezi Mungu na
 amani imshukiye, na wakaukubali
 unabii wake, wakamheshimu,
 wakamtukuza na wakamuhami na
 wakaifuata Qur'ani aliyoteremshiwa,
 wakaifuata mwendo wake kivitendo,
 hao ni wenye kufaulu kwa kupata
 yale ambayo Mwenyezi Mungu
 Aliwaahidi waja wake Waumini.

158. Waambie, ewe Mtume, watu wote,
 «Mimi ni mjudje wa Mwenyezi
 Mungu kwenu nyote, si kwa baadhi
 yenu bila ya wengine, Ambaye
 ni wake ufalme wa mbingu na
 ardhi na vilivyomo ndani yake.
 Haifai kuelekezwa uungu na ibada
 isipokuwa Kwake, zilizotukuka
 sifa Zake, Mwenye uwezo wa
 kupatisha viumbe, kuwaondosha
 na kuwafufua. Basi muaminini
 Mwenyezi Mungu na kubalini

فُلْ بِتَائِهَا الْكَاسِ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
 كُجِيَعًا أَلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْكِمُ وَمُبْدِئٌ
 فَقَامُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ الْتَّيْ أَلْمَى
 الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلَمَتِهِ وَأَنْ يَعْوُدُ
 لَعَلَّكُمْ تَهَتَّدُونَ

upweke Wake, na muaminini Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani imshukiye, Nabii asiyesoma wala kwandika, anayemuamini Mwenyezi Mungu na yale aliyoteremshiwa kutoka kwa Mola wake na yale waliyoteremshiwa manabii kabla yake; Mfuateni Mtume huyu na jilazimisheni kuyafanya anayowaamrisha kwayo ya kumtii Mwenyezi Mungu kwa kutaraji muafikiwe kufuata njia iliyolingana sawa.»

159. Na mionganini mwa Wana wa Isrāîl wanaotokana na jamaa za Mûsâ kuna kundi la watu ambao wanasmama imara juu ya haki, wanawaongoza watu kwenye hiyo haki na wanafanya usawa katika kutoa uamuzi katika mambo yao.

160. Na tuliwagawa watu wa Mûsâ mionganini mwa Wana wa Isrâîl makabila kumi na mbili , kwa idadi ya Asbât- wana wa Ya'qûb- , kila kabilia ikajulikana kupitia kiongozi wake. Na tulimpelekea wahyi Mûsâ, walipotaka watu wake kwake maji ya kunywa waliposhikwa na kiu katika kuzunguka kwao, tukawmambia, «Lipige hilo jiwe kwa fimbo yako.» Akalipiga na pakabubujika chemchemi za maji sehemu kumi na mbili, na watu wa kila kabilia, mionganini mwa yale makabila kumi na mbili, walijua mahali pao pa kunywa, hakuna kabilia litakaloingia sehemu ya kunywa ya kabilia lingine. Na tukawafinika kiwingu

وَمِنْ قَوْمٍ مُّوسَىٰ أَمْهُ بِهَدْوَرَتْ يَا لَكْعَيْ
وَبِهِ يَعْدُلُونَ ﴿٦٥﴾

وَقَطَعْتُهُمْ أَثْنَيْ عَشَرَةَ أَسْبَاطًا أَمْمًا
وَأَوْجَحْتُنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذَا سَقَنَاهُ
قَوْمُهُهُ أَنَّ أَصْرِبَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ أَثْنَتَ عَشَرَةَ عَيْنًا فَدَ
عَلَيْهِ كُلُّ أَنْوَابٍ مَشْرِبَهُمْ وَظَلَّنَا
عَلَيْهِمُ الْعَسْمَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
وَالسَّلَوَى كُلُّهُمْ مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاهُمْ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٦٦﴾

juu yenu, na tukawateremshia
mann- kitu kinachofanana na gundi
 chenye ladha kama ya asali- na
salwā- ndege wanaofanana na wale
 wanaoitwa *sumâna* (tomboro), na
 tukawaambia, «Kulenî vitu vizuri
 tulivyowaruzuku.» Walivichukia
 na kuvichoka hivyo kwa muda
 mrefu wa kuvitumia na wakasema,
 «Hatutavumilia juu ya chakula
 kimoja.» Na wakataka kubadilishiwa
 kizuri walichonacho kwa ambacho ni
 kiovu. Na wao hawakutudhulumu sisi
 walipoacha kumshukuru Mwenyezi
 Mungu na kuacha kusimama na
 yale Aliyoyalazimisha Mwenyezi
 Mungu juu yao, lakini walikuwa
 wakizidhulumu nafsi zao, kwa
 kuwa walizikosesha kila jema na
 kuzipeleka kwenye shari na mateso.

161. Na kumbuka, ewe Mtume, uasi kwa
 Wana wa Isrâîl Mola wao, kutakata na
 sifa pungufu ni Kwake na kutukuka
 ni Kwake, na Nabii wao Mûsâ, amani
 imshukiye, na kugeuza kwao maneno
 waliyoamrishwa wayaseme pindi
 Alipowaambia Mwenyezi Mungu,
 «kaeni mji wa *Baitul Maqdis* na
 kuleni matunda yake, nafaka zake
 na mimea yake popote mtakapo na
 wakati wowote mtakao na semenî,
 ‘tuondoshee dhambi zetu,’ na ingieni
 mlangoni mkimnyenyeka Mwenyezi
 Mungu, tutawasamehe makosa
 yenu na hatutawaadhibu kwayo, na
 tutawaongezea walio wema kheri
 mbili: za ulimwengu na Akhera.

فَادْقِلْ لَهُمْ أَسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرَبَةَ
 وَكُلُّو مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حَتَّىَ
 وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا لَعَفْرَأَ كُمْ
 خَطِيْبَتِهِ مَسَّرَّيْدُ الْمُحْسِنِينَ ١٦١

162. Waliomkanusha Mwenyezi Mungu kati yao waliligeuza neno ambalo Mwenyezi Mungu Aliwaamrisha waliseme, wakaingia mlangoni wakijikokota kwa matako yao na wakasema, «qabbah fi sha'rah» (mbegu kwenye unywele), hapo tukawateremshia adhabu kutoka mbinguni, tukawaangamiza kwayo, kwa sababu ya udhalimu wao na uasi wao.

163. Na waulize, ewe Mtume, hawa Mayahudi kuhusu habari ya watu wa kijiji kilichokuwa karibu ya bahari, ambacho watu wake walikuwa wakipita mipaka siku ya Jumamosi kwa kufanya mambo yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu, kwani Alikuwa Amewaaamrisha waitukuze siku ya Jumamosi na wasivue samaki siku hiyo. Mwanyezi Mungu Akawajaribu na kuwapa mtihani, wakawa samaki wao wawajia siku ya Jumamosi kwa wingi wakiwa juu ya uso wa bahari, na Jumamosi ikipita wakawa samaki wanapotea na hawawaoni kabisa. Basi wakawa wafanya hila ya kuwatega siku ya Jumamosi kwenye mashimo na kuwavua baada yake. Na kama tulivyowaelezea vile Mwenyezi Mungu Alivyowajaribu na kuwapa mtihani kwa kuwatoa samake juu ya bahari katika siku ambayo waliharamishiwa kuwavua na kuwaficha wasiwaone katika siku ambazo ni halali kwao kuwavua, ndivyo tunavyowafanya mtihani wao

فَبَدَلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا عَذَابٌ
عَلَى الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْسَانٌ عَلَيْهِمْ رِجْزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٦٣﴾

وَسَأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةً أَلْبَحَرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبَتِ
إِذَا تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ وَهُمْ سَيِّئُونَ شَرَعًا
وَيَوْمَ لَا يَسْتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ
تَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُدُونَ ﴿١٦٤﴾

kwa sababu ya uasi wao na kutoka
kwao kwenye utiifu wa Mwenyezi
Mungu.

164. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi
kundi kati yao waliposema
kuwaambia kundi lingine lililokuwa
likiwapa mawaidhia wale waliopita
mipaka siku ya Jumamosi na
likiwakataza wasimuasi Mwenyezi
Mungu siku hiyo, «Kwa nini nyinyi
mnawaidhia watu ambao Mwenyezi
Mungu ni Mwenye kuwaangamiza
ulimwenguni kwa kumuasi au ni
Mwenye kuwaadhibu adhabu kali
kesho Akhera?» Wakanena wale
waliokuwa wakiwakataza wasimuasi
Mwenyezi Mungu, «Tunawaidhia
na tunawakataza ili tuwe na
udhuru kuhusu wao na kwa ajili ya
kutekeleza wajibu wa Mwenyezi
Mungu juu yetu ya kuamrisha
memba na kukataza maovu na kwa
matumaini kwamba watamcha
Mwenyezi Mungu, watamuogopa
na watatubia kutokana na kumuasi
kwao Mola wao na kupita mipaka ya
mambo yaliyoharamishiwa kwao.»

165. Basi lilipoacha lile pote ambalo
lilikiuka mipaka siku ya Jumamosi
yale waliyokumbushwa na
likaendelea kwenye upotevu wake
na kukiuka mipaka kwake katika
siku hiyo na lisiyakubali mawaidha
waliyopewa na pote lenye kuaidhia,
Mwenyezi Mungu Aliwaokoa wale
waliokuwa wanakataza maasia Yake
na akawapatia wale waliokiuka
mipaka siku ya Jumamosi adhabu

وَإِذْ قَاتَ أُمَّةً مِّنْهُمْ لَمْ يَعْطُوهُنَّ فَرَمَّا اللَّهُ
مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا
مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّهِمْ وَلَا هُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٦﴾

فَلَمَّا أَسْوَأْمَادُ كَيْرُو بِهِ أَبْيَهَ أَبْيَهَ الَّذِينَ
يَهُونُونَ عَنِ النُّورِ وَأَخْذَنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا
بِعَدَّابٍ تَعِيشُ بِمَا كَلُّوا يَقْسُنُونَ ﴿٦٧﴾

kali mno kwa sababu ya kuenda
kinyume kwao na amri ya Mwenyezi
Mungu na kutoka kwao kwenye
utiifu Wake.

- 166.** Basi pote hilo lilipoasi na likayakiuka
yale ambayo Mwenyezi Mungu
Alioyakataza ya kutowinda siku ya
siku ya Jumamosi, Mwenyezi Mungu
Aliwaambia (watu wa pote hilo),
«Kuweni manyani hali ni wanyoge ni
wenye kuwekwa mbali na kila jema.»
Na wakawa hivyo.
- 167.** Na kumbuka, ewe Mtume, pindi
Alipotangaza Mola wako, tangazo
wazi, kwamba Atawapelekea
Mayahudi mwenye kuwaonjesha
adhabu mbaya na kuwadhalilisha
mpaka Siku ya Kiyama. Hakika
Mola wako ni Mpesi wa kutesa kwa
anayestahili kuteswa kwa sababu
ya ukafiri wake na uasi wake. Na
hakika Yeye ni Mwingi wa kusamehe
dhambi za wenyе kutubia, ni Mwnyе
huruma kwao.
- 168.** Na tuliwagawanya Wana wa
Isrāîl makundi: kati yao kuna
wanaosimama kutekeleza haki za
Mwenyezi Mungu na haki za waja
Wake, na kati yao kuna wenyе
kufanya kasoro wenyе kuzidhulumu
nafsi zao. Na hawa tuliwapa mtihani
wa maisha ya neema na ukunjufu wa
riziki; na pia tuliwapa mtihani wa
maisha ya dhiki, misiba na matatizo
kwa matarajio kuwa watarudi kumtii
Mola wao na watatubia kutokana na
vitendo vya kumuasi.

فَلَمَّا عَنَّا عَنْ مَا نَهُوا عَنْهُ فَقَاتَ الْهُمَّ كُوْنُوا قَرَدَةً

خمسين

وَإِذْ تَأذَنَ رَبُّكَ لِيَتَعَشَّنَ عَلَيْهِمُ الْيَوْمُ
الْقِيمَةُ مَنْ يَسُوْمُهُ مُسُوْمٌ الْعَذَابُ إِنَّ رَبَّكَ
لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ تَّحِيمُ

١٦٧

وَقَطَعْتَهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِّنْهُمْ أَصْبَلْتُهُمْ
وَمَنْهُمْ دُونَتْ ذَلِكَ وَبَلَّوْتَهُمْ بِالْحَسَنَاتِ
وَالْأَسْيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

١٦٨

169. Wakaja, baada ya hawa ambao tulieleza sifa zao, badala mbovu. Walichukua Kitabu kutoka kwa wakale wao, wakakisoma na wakakijua, na wakaenda kinyume na hukumu zake, wakawa wanachukua kile wanacholetewa cha starahya ulimwenguni kinachotokana na njia mbaya za mapato kama hongo na mfano wake. Hayo ni kwa sababu ya wingi wa pupa lao na uroho wao, na wanasesma pamoja na hayo, «Mwenyezi Mungu Atatusamehe,» wakitamani kwa Mwenyezi Mungu mambo yasiyofaa, na ikiwajia Mayahudi hawa starahya yenye kuondoka, mionganini mwa vitu vya haramu, huichukua na kuihalalisha, huku wakiendelea kufanya madhambi yao na kutumia haramu. Kwani hazikuchukuliwa kwao ahadi juu ya kuisimamisha Taurati na kufuata kivitendo yaliyomo ndani yake na kwamba hawatasema juu ya Mwenyezi Mungu isipokuwa ukweli na kwamba hawatamzulia urongo, wakayajua yaliyomo Kitabuni, wakayapoteza na wakaenda kinyume na ahadi ya Mwenyezi Mungu kwao katika hilo? Na nyumba ya Akhera ni bora zaidi kwa wanaomcha Mwenyezi Mungu, wakafuata amri Zake na wakaepuka makatazo Yake. Kwani hawa wanaochukua mapato duni hawalewei kwamba yaliyo mbele ya Mwenyezi Mungu ni bora zaidi na yenye kusalia zaidi kwa wachamungu?

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرَثُوا الْكِتَابَ
يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَذْنِي وَيَقُولُونَ
سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ تَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُونَ
أَلَّا يُؤْخَذَ عَلَيْهِمْ فَيُثْبِتُ الْكِتَابُ أَنَّ لَآيَةَ
عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالَّذَّارُ الْآخِرَةُ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ﴿١١﴾

170. Na wanaoshikamana na Kitabu, wanaoyafuata kivitendo yaliyomo ndani yake mionganini mwa mambo ya itikadi na hukumu na wanaodumu na Swala kwa mipaka yake na wasiyopoteza nyakati zake, Mwenyezi Mungu Atawalipa kwa matendo yao mema na hatayapoteza.
171. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi tulipoliinua jabali juu ya Wana wa Isrā'il likawa kama kwamba ni kiwingu kinachowafinika, wakawa na yakini kuwa kitawaangukia iwapo hawatazikubali hukumu zilizomo kwenye Taurati, na tukawaambia, »Chukueni tulichowapa kwa nguvu.» Yaani, fuateni kivitendo tulichowapa kwa bidii yenu, na yakumbukeni yaliyomo kwenye Kitabu chetu ya ahadi na masharti tuliyoyachukuwa kwenu kwamba mtayatekeleza yaliyomo ndani yake, ili mumche Mola wenu mpate kuokoka na mateso Yake.
172. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi Mola wako Alipowatoa wana wa Ādām kutoka kwenye migongo ya baba zao, Akawathibitishia upweke Wake kwa kuwatia tabia ya kimaumbile kwamba Yeye ni Mola wao, ni Muumba wao na ni Mmiliki wao; wakamkulalia hilo kwa kuchelea wasije kukanusha Siku ya Kiyama wasikubali chocchote katika hilo na wasije wakadai kwamba hoja ya Mwenyezi Mungu haijasimama kwao na wala hawajui chocchote juu yake, bali wao walikuwa wameghafilika na hilo.

وَالَّذِينَ يُمْسِكُونَ بِالْكِتَبِ وَقَامُوا
الصَّلَاةَ إِنَّ الْأَنْضِيَعَ أَجْرُ الْمُصْلِحِينَ

*وَإِذْ نَزَّلْنَا الْجِبْلَ فَوَقَهُمْ كَانَهُ طُلَّةً وَطَأْتُوا
أَنَّهُ وَاقِعٌ بِمَهْرَبِ خُدُوْمَ امَّا تَيَّنَّكُ بِقُوَّةٍ
وَأَذْكُرْ وَأَمَّا فِيهِ لَعْلَةً كُمْشَفُونَ

وَإِذْ أَخْذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ طُهُورِهِ
دُرِّيَّتْهُ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِمْ أَلَّا شَرِّ
بِرِّيَّتْكُمْ قَالُواٰتَّمَّ شَهَدْنَا أَنَّ نَقُولُ أَنْوَمَ
الْفَيْمَةَ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا عَمِلِينَ

173. Na ili msiseme, «Hakika baba zetu walishirikisha kabla yetu na wakavunja ahadi, na sisi tukawafuata, basi je utatuadhibu kwa yale waliyoyafanya wale ambao waliyaharibu matendo yao kwa kumfanya Mwenyezi Mungu ana mshirika katika ibada?»
174. Na kama tulivyozipambanua hizo aya na tukaeleza ndani yake tulichowafanyia watu waliopita, ndivyo tunavyozipambanua aya na kuzieleza kwa watu wako, ewe Mtume, kwa kutazamia kwamba watarudi waache ushirikina wao na warajee kwa Mola wao.
175. Na wasimulie, ewe Mtume, watu wako habari ya mwanamume mmoja mionganoni mwa Wana wa Isrāîl, tuliyompa hoja zetu na dalili zetu, akajifunza hizo kisha akazikanusha na akazitupa nyuma ya mgongo wake, akashindwa na Shetani na akawa ni mionganoni mwa wapotevu wenye kuangamia, kwa sababu ya kuenda kinyume kwake na amri ya Mola wake na kumtii kwake Shetani.
176. Na lau tulitaka kukitukuza cheo chake kwa aya tulizompa tungalifanya, lakini yeye alitegemea ulimwengu na akafuata matamanio yake, na akafadhilisha ladha zake na hawaa zake juu ya Akhera, na akakataa kumtii Mwenyezi Mungu na akaenda kinyume na amri Yake. Mfano wa mwanamume huyu ni mfano wa mbwa: ukimfukuza au ukimuacha

أَتَتَعْوِلُ أَنَّمَا أَشْرَكَ إِبْرَاهِيمَ قَبْلُ
وَكُنَّا نَذِيرَهُ مِنْ بَعْدِهِ فَتَهَلَّكُنَا
بِمَا فَعَلَ الْمُجْطِلُونَ

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

وَأَقْلُ عَلَيْهِمْ مِنْ أَلَّوْيَ إِنَّمِنْهُ إِنَّمِنْهُ فَإِنْسَلَحَ
مِنْهَا فَأَقْبَلَهُ الشَّيْطَنُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ

وَلَوْسِنَ الرَّغْنَهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَى إِلَى
الْأَرْضِ وَأَتَمَّ هُولَهُ فَمَثَلُهُ كَسْلَ الْكَلِبِ
إِنْ تَخْمِلْ عَلَيْهِ يَأْمَثُ أَوْتَرُكَهُ يَأْمَثُ
ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِإِيَّا
فَاقْصُصُ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

hutoa ulimi wake katika hali zote mbili. Basi hivyo ndivyo alivyo yule aliyejivua aya za Mwenyezi Mungu kwa kuzaicha, huwa akiendelea katika ukafiri wake ikiwa utafanya bidii kumlingania au utampuuza. Sifa hii, ewe Mtume, ndiyo sifa ya watu hawa waliokuwa wapotevu kabla hujawajia kwa uongofu na utume. Basi simulia, ewe Mtume, habari za watu waliopita, kwani katika kutolea kwako habari zao ni miujiza mikubwa zaidi; na huenda watu wako wakazingatia juu ya yale uliyowajia nayo na wakakuamini.

177. Ni mfano mbaya ulioje! Mfano wa watu waliokanusha hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake wakazikataa na hali kwamba ni nafsi zao wenyewe walikuwa wakizidhulumu kwa sababu ya kukanusha kwao hoja hizi na dalili.

178. Yule ambaye Mwenyezi Mungu Anamuafikia kumuamini Yeye na kumtii, huyo ndiye aliyeafikiwa; na yule ambaye Anamuachilia Asimuafikiye, huyo ndiye mwenye hasara, mwenye kuangamia. Kuongoza na kupoteza kunatokana na Mwenyezi Mungu Peke Yake.

179. Na kwa hakika tuliuumbia Moto - ambao ndani yake Mwenyezi Mungu Atawaadhibu wanaostahili kuadhibiwa huko Akhera- majini na binadamu wengi, wana nyoyo lakini hawaelewi kwazo, hawatazamii malipo mazuri wala hawaogopi

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَبُوا بِعِيَاتِنَا
وَأَنْفَسُهُمْ كَمَا لَوْلَمُوا (٦٧)

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهَدَّدُ ۖ وَمَنْ يُضْلِلُ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَسِرُونَ (٦٨)

وَلَقَدْ زَرَنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الَّذِينَ وَالْإِنْسَانُ هُمْ
فُلُوبٌ لَا يَقْهَمُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبَصِّرُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَذْنُونَ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أَوْلَئِكَ
كَالْأَنْعَمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أَوْلَئِكَ هُمْ
الْغَافِلُونَ (٦٩)

mateso; na wana macho hawaangalii kwayo aya za Mwenyezi Mungu na dalili Zake, na wana masikio hawasikii kwayo aya za Kitabu cha Mwenyezi Mungu na kuzitia akilini. Hawa ni kama wanyama wasioelewa waambiwacho, wasiofahamu wakionacho na wasiotia akilini kwa nyoyo zao kizuri na kibaya wakawenza kuzitenganisha. Bali wao wamepotea zaidi kuliko hao wanyama, kwani wanyama wanaona yanayowafaa na yanayowadhuru na wanamfuata mchungaji wao. Ama wao ni kinyume cha hilo, wao ndio wenyewe kughafilika na jambo la kumuamini Mwenyezi Mungu na kumtii.

- 180.** Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Ana Majina Mazuri yanayoonyesha ukamilifu wa uwezo Wake, na majina Yake yote ni mazuri . Basi ombeni kutoka Kwake, kwa majina Yake, mnachotaka na muwaacheni wale wanaogeuza majina Yake kwa kuzidisha na kupunguza au kupotoa, kama kumuita kwa majina hayo asiyeyastahiki, kama vile washirikina wanavyowaita, kwa majina hayo, waungu wao, au ayape majina hayo maana ambayo Mwenyezi Mungu Hakuyataka wala Mtume Wake. Basi watapata malipo ya matendo yao mabaya waliokuwa wakiyafanya ulimwenguni ya kumkanusha Mwenyezi Mungu, kuyapotoa majina Yake na kuwafanya warongo Mitume Wake.

وَلِلَّهِ الْأَكْمَانُ لِحُسْنِي فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الَّذِينَ
يُلْحِدُونَ فِي أَسْكَنِيِّ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Na mionganini mwa wale tuliowaumba kuna kundi la watu bora wanaoongoka kwenye haki na wanaita watu waifuate, na kwa hiyo wanahukumu na wanafanya watu uadilifu; na wao ni viongozi wa uongofu, kati ya wale amba Mwenyezi Mungu Amewaneemesha kwa Imani na kufanya amali njema.
182. Na wale amba walizikanusha aya zetu wakazikataa na wasiwaidhike nazo, tutawafungulia milango ya riziki na njia za maisha katika ulimwengu, kwa kuwavuta kidogo kidogo mpaka wahadaike kwa yale ambayo wako nayo na waitakidi kuwa wao wako kwenye kitu cha maana, kisha tutawatesa kwa ghafla kwa namna wasioijua. Haya ni mateso yatokao kwa Mwenyezi Mungu ya kukanusha hoja za Mwenyezi Mungu na aya Zake.
183. Na nitawapa muhula hawa amba walizikanusha aya zetu mpaka wadhanie kwamba wao hawatateswa, waongeze ukafiri na uasi. Na kwa hivyo, waongezewe adhabu. Kwani vitimbi vyangu ni vigumu, yaani: ni vya nguvu na vikali havizuiliwi kwa nguvu wala kwa hila.
184. Kwani hawafikirii hawa amba walizikanusha aya zetu wakazingatia kwa akili zao na wakajua kwamba Muhammad hana wazimu? Yeye hakuwa isipokuwa ni mwenye kuwaonya wao mateso ya Mwenyezi Mungu kwa kumkanusha kwao Yeye, iwapo hawataamini, na ni mshauri muaminifu.

وَمِنْ حَكَمْنَا أَقْرَبَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُواْ بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدِرُّهُمْ
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾

وَأَقْلَى لَهُمْ إِنْ كَيْدُهُمْ مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾

أَوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِسُونَ
أُولَئِكَ هُمُ الصَّابِرُونَ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ
إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾

185. Au kwani hawaangalii, hawa wakanushaji aya za Mwenyezi Mungu, kwenye ufalme wa Mwenyezi Mungu uliyo mkubwa na mamlaka Yake yenyenye uwezo wa kushinda, mbinguni na ardhini na chochote kile Alichokiumba Mwenyezi Mungu, zimetukuka sifa Zake, kwenye vitu viwili hivyo, wakalitia akilini hilo na wakalizingatia kwa akili zao na wakaangalia muda wa kikomo cha maisha yao ambaa huenda ukawa umesongea karibu wakawa watakuwa kwenye ukafiri wao na watakuwa kwenye adhabu ya Mwenyezi Mungu na mateso yake makali? Basi ni kitisho gani na onyo gani baada ya onyo la Qur'an wataliyamini na watalifanya kazi?
186. Yoyote ambaye Mwenyezi Mungu Anampoteza njia ya sawa hakuna mwenye kumuongoza, na Atawaacha wao ndani ya ukafiri wao wakiwa wanaduwaa na wanapigwa na bumbuazi.
187. Wanakuuliza, ewe Mtume, makafiri wa *Makkah* kuhusu Kiyama: kusimama kwake ni lini? Waambie, elimu ya kusimama kwake iko kwa Mwenyezi Mungu, haitoi nje isipokuwa Yeye, imekuwa nzito kuijua na imefichika kwa watu wa mbinguni na ardhini. Hakuna Malaika aliyekaribishwa wala Mtume aliyetumilizwa anayejua wakati wa kusimama kwake. Hakiji isipokuwa kwa ghafla. Hawa watu wanakuuliza kuhusu hiko Kiyama kama kwamba wewe una pupa la kukijua, una bidii

أَوْلَئِنَظُرُوا فِي مَلَكُوت السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا حَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ وَلَنْ عَسَى أَن يَكُونَ
قَدْ أَقْرَبَ أَجَمِعُهُمْ فِي أَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ وَ

بِوَصْوَنَ

مَنْ يُضْلِلَ اللَّهُ فَلَا هَادِي لَهُ وَيَدْرُهُ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَسَاطِيرِ إِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّ الْأَرْضِ لَا يُجِيلُهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ
شَفِّلتَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِي كُلُّ أَلْأَهٌ
بِعْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَذَّابٌ حَقِيقٌ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا
عِلْمَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

sana ya kukiuliza. Waambie, «Ujuzi wake uko kwa Mwenyezi Mungu Ambaye Anayajua yaliyofichika kwenye mbingu na ardhi. Lakini wengi wa watu hawajui kwamba hilo hakuna anayelijua isipokuwa Mwenyezi Mungu.»

- 188.** Sema, ewe Mtume, «Siwezi kuiletea mema nafsi yangu wala kuipushia shari yenyе kuifikia, isipokuwa iwapo Mwenyezi Mungu Alitaka. Na lau mimi ningalikuwa najua yaliyofichika ningalifanya njia ambazo najua kwamba zitaniongezea maslahi na manufaa na ningalijikinga na shari yenyе kuwa kabla hajatukia. Mimi si yoyote isipokuwa ni mjambe wa Mwenyezi Mungu, Amenituma kwenu, naogopesha mateso Yake na natoa bishara njema ya thawabu Zake kuwalipa watu wanaoamini kuwa mimi ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na wakafuata sheria Yake kivitendo.

- 189.** Yeye Ndiye ambaye Aliyewaumba nyinyi, enyi watu, kutokana na nafsi moja, nayo ni Ādam, amani imshukiye. Na akaumba kutokana na nafsi hiyo ya pili yake, nayo ni Ḥawwa', ili aliwazike naye na ajitulize. Alipomuundama – makusudio ni jinsi ya mke na mume mionganoni mwa kizazi cha Ādam – alibeba maji mapesi, akainuka nayo na akakaa nayo mpaka mimba ikatimia. Kilipokaribia kipindi cha kuzaa kwake na akawa mzito, walimuomba, mume na mke, Mola wao, «Tunaapa lau utatupatia mwanadamu aliye sawa,

قُلْ لَا إِمْلَكُ لِنَفْسِي تَقْعَدُ وَلَا ضَرَّ إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَغْنِمُ الْغَيْبَ
لَا سَتَكُثُرُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِي
الْسُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُوقَنُونَ ﴿١٨٩﴾

*هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَارٍ وَجَعَلَ
مِنْهَا رُوْحًا لِسَكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَعْشَشَهَا
حَمَّلَتْ حَمَالًا حَفِيقًا فَمَرَّ بِهِ فَلَمَّا أُنْقِلَتْ
ذَعَوَ اللَّهَ رَبِّهِمَا لِيَنْ اتَّبَعْتَنَا صَلِحًا
لَنَكُونَ مِنَ الظَّانِكِينَ ﴿١٩٠﴾

aliye mwema, hakika tutakuwa ni
wenye kukushukuru kwa kutupa
mtoto mwema.»

190. Mwenyezi Mungu Alipowaruzuku,
yule mume na mke, mtoto mwema
walimfanya Mwenyezi Mungu
washirika katika mtoto yule ambaye
Mwenyezi Mungu Alipwekeka katika
kumuumba wakamfanya ni mja
wa asiyekuwa Mwenyezi Mungu;
Ametukukuka Mwenyezi Mungu na
Ameepukana na kila mshirika.

191. Je, washirikina hawa wawashirikisha
viumbe vya Mwenyezi Mungu katika
ibada ya Mwenyezi Mungu, hali
washirikishwa hao hawawezi kuumba
chochote, bali wao wameumbwa?

192. Wala hawawezi kuwanusuru wenyewe
kuwaabudu au kuzilinda nafsi zao
na ubaya. Iwapo wao hawaumbi
kitu, bali wao wameumbwa na
hawawezi kuwalinda wanaowaabudu,
wasipatikane na mambo
wanayoyachukia, wala kuzilinda
nafsi zao. Basi vipi wanafanywa ni
waungu? Huu haukuwa isipokuwa
ni upeo wa udhalimu na upeo wa
uchache wa akili.

193. Na mnapowalingania, enyi
washirikina, masanamu hawa ambaao
mliwaabudu badala ya Mwenyezi
Mungu kwenye uongofu, hawasikii
ulinganizi wenu wala hawawafuati
nyinyi; inalingana sawa kuwalingania
au kuwanyamazia. Kwani wao
hawasikii wala hawaoni wala
hawaongozi wala hawaongozwi.

فَلَمَّا آتَاهُمْ مَا صَنَعُوا جَعَلَهُمْ وُشُرَكَاءَ فِيمَا
أَتَهُمْ إِذْ قَاتَلُوا اللَّهَ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٦﴾

إِنَّهُمْ كُوَنَّ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلِقُونَ ﴿١٧﴾

وَلَا يَسْتَطِعُونَ لَهُمْ نَصْرٌ وَلَا أَنْفُسُهُمْ
يَنْصُرُونَ ﴿١٨﴾

وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ
عَلَيْكُمْ كُلُّ دُعَوٍ هُمْ أَمَانُتُ صَاحِبِتُونَ ﴿١٩﴾

194. Kwa hakika wale ambao mnawaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, enyi washirikina, wamemilikiwa na Mola wao, kama mlivyomilikiwa nyinyi na Mola wenu. Basi iwapo nyinyi, kama mnavyodai, ni wakweli kwamba wao wanastahiki wafayiwe chochote kile cha ibada, waiteni wawaitikie. Iwapo watawaitikia na watawapatia matakwa yenu, mtakuwa ni wakweli, na isipokuwa hivyo, itakuwa wazi kwamba nyinyi ni warongo mnamzulia Mwenyezi Mungu uzushi mkubwa kabisa.

195. Je, waungu hawa na masanamu wana miguu ya kutembelea na nyinyi katika haja zenu? Au wao wana mikono ya kuwatetea na kuwanusuru juu ya anayewatakia shari na maovu? Au wao wana macho ya kutazamia, wakapata kuwalishya yale waliyoyashuhudia na wakayaona mionganoni mwa yale yaliyofichika kwenu mkawa hamuyaoni? Au wao wana masikio ya kusikia kwayo, wapate kuwapa habari ya yale msiyoyasikia? Iwapo waungu wenu ambao mnawaabudu hawana vyombo hivi, kuna maana gani kuwaabudu, ilhali wao hawana vitu hivi ambavyo kwavyo kunapelekea kujipatia manufaa au kujiepushia madhara? Waambie, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina wenye kuwaabudu masanamu, «Waiteni waungu wenu ambao mliwfanya ni washirika wa Mwenyezi Mungu katika ibada, kisha kusanyikeni kunifanyia

إِنَّ الَّذِينَ نَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ
أَنَّا شَالُوكُمْ فَإِذْ عُهِدَ فَلَيَسْتَحِجُوا
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾

اللَّهُمَّ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ
يَطْلُسُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يَصْرُوْرَ
بِهَا أَمْ لَهُمْ أَذْانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ أَدْعُوا
شُرَكَاءَ كُلْ شَرَكَيْدُونَ فَلَا تُنْظِرُونَ ﴿١٩٥﴾

ubaya na maudhi, msinipe muhula na lifanyieni haraka hilo, kwani mimi siwajali waungu wenu kwa kuwa nategemea hifadhi ya Mwenyezi Mungu Peke Yake.

196. «Hakika mtegemewa wangu ni Mwenyezi Mungu Ambaye Anasimamia kunihifadhi na kunipa ushindi. Yeye Ndiye Ambaye Aliniteremshia Qur'ani kwa haki na Yeye Anawasimamia walio wema mionganini mwa waja wake na anawapa ushindi juu ya maadui zao na Haachi kuwasaidia.»
197. Na wale waungu ambao nyinyi mnawaomba, enyi washirikina, badala ya Mwenyezi Mungu, hawawezi kuwanusuru nyinyi wala kuzinusuru nafsi zao.
198. Na iwapo mtawaita, enyi washirikina, hao waungu wenu kwenye kulingana sawa na haki hawatasikia mwito wenu. Na utawaona, ewe Mtume, waungu wa hawa washirikina mionganini mwa wenyewe kuabudu mizimu, wanakuelekea kama wanaokutazama na hali wao hawaoni kwa kuwa wao hawana macho wala busara.
199. Kubali, ewe Nabii, wewe na wafuasi wako kiwango cha kati cha tabia za watu na vitendo vyao, wala usitake kutoka kwao mambo magumu ili wasije wakachukia; na amrisha kwa kila neno jema na kitendo kizuri; na jiepushe na kushindana na mafidhuli na usijisawazishe na wajinga wenye uchache wa akili.

إِنَّ وَلِيَّ الَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ
يَتَوَلَّ الصَّالِحِينَ

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَكُمْ وَلَا أَنفُسُهُمْ يَبْصُرُونَ

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُونَ وَتَرْهِمُ
يَظْرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبَصِّرُونَ

خُذُ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُفِ وَأَغْرِضْ عَنِ
الْجَنَاحِينَ

200. Na iwapo utashikwa na hasira, ewe Nabii, zitokazo kwa Shetani au ukahisi, kutoka kwake, wasiwasi au ulegevu wa kufanya mema au himizo la kufanya ovu, basi tafuta himaya kwa Mola wako kwa kujilinda Kwake. Kwani Yeye ni Msikizi wa kila neno ni Mjuzi wa kila kitendo.
201. Hakika wale wanaomcha Mwenyezi Mungu mionganoni mwa viumbwe wake, kwa kuogopa mateso Yake kwa kuzitekeleza faradhi Zake na kuyaepuka makatazo Yake, likiwapata tukio lolote la wasiwasi wa Shetani, wanayakumbuka yale Aliyowalazimisha Mwenyezi Mungu juu yao ya kumtii na kutubia Kwake, na punde si punde wanakomeka na kumuasi Mwenyezi Mungu wakiwa kwenye hoja ya wazi, wenye kufuata amri ya Mwenyezi Mungu na wenye kumuasi Shetani.
202. Na ndugu wa mashetani, nao ni wapotofu mionganoni mwa wapotevu wa wanadamu ambaao mashetani wanawasukuma kwenye upotefu na upotofu. Na mashetani wa kijini hawaachi nafasi iwapite katika kuwasukuma kwao mashetani wa kibinadamu kwenye upotofu. Na mashetani wa kibinadamu hawaachi nafasi iwapite katika kuyafanya yale ambayo mashetani wa kijini wanayafanya ushawishi.
203. Na usipowajia, ewe Mtume, washirikina hawa na aya wanasema, «Si uitunge na uizue wewe

وَإِمَّا يَنْزَهَنَّكَ مِنَ السَّيْطِنِ نَنْعُ فَأَسْتَعِدُ
بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَتَقْوَى إِذَا مَسَّهُمْ طَفِيفٌ مِّنَ
السَّيْطِنِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٧﴾

وَإِحْوَانُهُمْ يَمْدُدُهُمْ فِي الْغَيْثِ شُمَّلَ
يُقْصِرُونَ ﴿٨﴾

وَإِذَا لَرَأَتْهُمْ بِإِيمَانٍ قَالُوا لَنَا أَجْتَبَيْتَهُمْ
قُلْ إِنَّمَا أَتَيْتُهُمْ مَا يُؤْخِذُونَ إِنَّمَا هَذَا

mwenyewe.» Waambie, ewe Mtume, «Hili si langu, na haifai kwangu mimi nilifanye. Kwa kuwa Mwenyezi Mungu Ameniamuru kufuata wahyi nilioletewa kutoka Kwake. Nao ni hii Qur'ani ninayowasomea, inayokusanya hoja na dalili zinazotoka kwa Mola wenu na yenyе ufanuzi, inayoongoza Waumini kwenye njia iliyolingana sawa, na ni rehema ambayo kwayo Mwenyezi Mungu Anawarehemu waja Wake Waumini.

- 204.** Na isomwapo Qur'ani isikilizeni, enyi watu, na mnyamaze ili muielewe kwa matarajio kwamba Mwenyezi Mungu Awarehamu kwayo.
- 205.** Na mtaje Mola wako, ewe Mtume, ndani ya nafsi yako kwa kumnyenyekaa Mwenyezi Mungu na kumdhalilikia, hali ya kumcha Yeye moyoni, na umuombe kwa namna ya kati na kati baina ya kutoa sauti na kuifanya chini, katika mwanzo wa mchana na mwisho wake, na usiwe ni mionganini mwa wenye kughafilika kumtaja Mwenyezi Mungu na kupumbaa katika nyakati zao zinginezo.
- 206.** Hakika wale walijoko mbele ya Mola Wako mionganini mwa Malaika hawafanyi kiburi kwa kuacha kumuabudu Mwenyezi Mungu, bali wao wanaandama amri Zake, wanamtakasa mchana na usiku na wanamwepusha na mambo yasiyonasibiana na Yeye, na Yeye Peke Yake wanamsujidia.

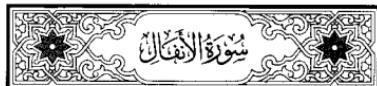
بَصَارٌ مِّنْ رَّيْكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ﴿٦٣﴾

وَإِذَا قِرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا إِلَهُ وَأَنْصِتُوا
لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ﴿٦٤﴾

وَإِذْ كُرِبَكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَجِيْهَةً
وَدُونَ الْجَهَرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْعُدُوفِ وَالْأَصَالِ
وَلَا تَكُنْ قَنْ أَغْفِلِينَ ﴿٦٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ عَنْ دِرِيْكَ لَا يَسْتَكِبُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَيُسَيِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٦٦﴾

SURA YA AL-ANFĀL

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Masahaba Zako wanakuuliza, ewe Nabii, kuhusu ngawira siku ya *Badr*: utawagawia vipi? Waambie, «Jambo lake limeachiwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake» Mtume ndiye mwenye kusimamia ugawaji wake kwa amri ya Mola wake. Basi jikingeni na mateso ya Mwenyezi Mungu wala msithubutu kumuasi, na muache kubishana na kuteta kwa sababu ya mali, na mzeitengeneze hali zenu, na mjisilazimishe utififi kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake iwapo nyinyi ni Waumini, kwani Imani inapelekea kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
2. Hakika wenye kumuamini Mwenyezi Mungu kikweli ni wale ambao akitajwa Mwenyezi Mungu nyoyo zao zinaingiwa na kicho, wasomewapo aya za Mwenyezi Mungu zinawazidishia Imani pamoja na Imani waliyo nayo kwa kuyazingatia maana yake na kwa Mola wao wanategemea: hawamtaraji isipokuwa Yeye na hawamuogopi isipokuwa Yeye.
3. Wale ambao wanaendelea kutekeleza Swala zilizofaradhiwa kwa nyakati zake, na katika kile tulichowaruzuku wanatoa kwenye yale tuliyowaamrisha.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلْ أَلَا أَنَّفَالَ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاصْبِرُوا ذَرَتْ بَيْنَكُمْ
وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا دُكَرَ اللَّهُ
وَجِلَتْ قُوَّتُهُمْ وَإِذَا تَلَيَّتْ عَلَيْهِمْ إِيمَانُهُ
زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُقْسِمُونَ الصَّلَوةَ وَمَمَارِرَ قَنْهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾

4. Hawa wanaofanya matendo haya ndio wenyewe kuyaamini kikweli, nje na dani, yale Aliyowateremshia Mwenyezi Mungu, watakuwa na daraja za juu mbele ya Mwenyezi Mungu, msamaha wa dhambi zao na riziki nzuri ambayo ni Pepo.
5. Na kama mlivyotafautiana juu ya ugawaji wa ngawira, na Mwenyezi Mungu Akuondoa kwenu na Akauweka kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, rehema na amani zimshukiye, hivyo ndivyo Mola wako Alivyokuamrisha utoke Madina uende kupambana na msafara wa Makureshi kwa wahyi aliyokujia nao Jibrili, pamoja na kuwa kundi mionganoni mwa Waumini walichukia kutoka.
6. Likawa linabishana na wewe, ewe Nabii, kundi hilo la Waumini kuhusu kupigana baada ya kuonekana wazi kwamba hilo ni lenye kutukia, wakawa kama kwamba wao wanaongozwa kupelekwa kwenye kifo na hali wakikitazama waziwazi.
7. Na kumbukeni, enyi wabishi, ahadi ya Mwenyezi Mungu kwenu kuwa mtapata ushindi juu ya moja ya mapote mawili: msafara na bidhaa unazozibeba au jeshi la maadui, mpigane nalo na mlishinde. Na nyinyi mnapenda kupata ushindi juu ya msafara badala ya kupigana. Na Mwenyezi Mungu Anataka kuuthibitisha Uislamu na kuukuza kwa kuwaamuru nyinyi kupigana na makafiri na kuwaliliza makafiri kwa kuwaangamiza.

أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًا لَهُمْ دَرَجَتٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرَزْقٌ كَيْمٌ

كَمَا أَخْرَجَكُمْ مِنْ بَيْتِكُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّ
فِي قَوْمٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرْهُونَ

يُجَدِّلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَانَّا
يُسَافِرُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ

وَإِذْ يَعْدُكُمُ اللَّهُ إِلَّا حَدَى الظَّاهِرَيْتَنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَلَوْلَوْنَ أَنَّ عِزْدَانَ الشَّوَّكَةَ
تَكُونُ لَكُمْ وَفِرِيدَ اللَّهُ أَنْ يُحْقِّقَ الْحَقَّ
بِكَلْمَتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكُفَّارِ

8. Ili Mwenyezi Mungu Aupe nguvu Uislamu na watu wake na auondoe ushirikina na watu wake ingawa washirikina watalichukia hilo.
9. Na kumbukeni neema ya Mwenyezi Mungu kwenu siku ya *Badr* mlipoomba mpate ushindi juu ya adui yenu, Mwenyezi Mungu Akakubali maombi yenu kwa kusema, « Mimi nitawasaidia kwa Malaika elfu moja kutoka mbinguni wakifuatana hawa baada ya wengine.
10. Mwenyezi Mungu Hakuufanya msaada huo usipokuwa ni bishara kwenu ya ushindi na ili nyoyo zenu zitulie na muwe na yakini ya kupata ushindi kutoka kwa Mwenyezi Mungu, kwani ushindi watoka kwa Mwenyezi Mungu tu, si kwa ukali wa zana zenu na nguvu zenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika ufalme Wake ni Mwenye hekima katika upelekeshaji Wake na uwekaji sheria Wake.
11. Kumbukeni pindi Mwenyezi Mungu Alipowatia usingizi, ili kuwapa hisia ya amani ya kutoogopa kwamba adui yenu atawashinda, na kuwateremshia kutoka mawinguni maji safi, ili mjisafishe kwayo na uchafu wa nje na Awaondolee, ndani, wasiwasi na mawazo yanayoletwa na Shetani, na ili Aziimarishe nyoyo zenu kwa kuvumilia kwenye vita, na ili nyayo za Waumini ziwe thabiti zisiteleze kwa kuifanya ngumu ardhi ya mchanga kwa mvua hiyo.

لِيُحَقِّ الْحَقَّ وَيُنْطَلِقَ الْبَطِلُ وَلَوْكَرَةُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٠﴾

إِذْ تَسْتَغْشِيُونَ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنَّى
مُمِدِّكُمْ بِالْفِيْ مِنَ الْمَلَكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿١١﴾

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى وَلَظَمَمَ إِلَيْهِ
فُلُوْبُكُمْ وَمَا اتَّصَرُ إِلَّا مَنْ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٢﴾

إِذْ يُعَشِّيْكُمُ التُّعَاسَ أَمْنَةً قَتَلُ وَرَبَّلُ
عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَا أَتَيْتُكُمْ بِمِنْ
وَيُدْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزُ الشَّيْطَانِ وَلَيُنَاطِعَنَّ
فُلُوْبُكُمْ وَيُنَيِّثَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١٣﴾

12. Pindi Mola wako, ewe Nabii, Alipowapelekea wahyi Malaika ambao Mwenyezi Mungu Aliwasaidia nao Waislamu katika vita vya Badr, «Mimi nipo na nyinyi, nawasaidia na kuwahami, watieni hima wale walioamini, nitaweka kwenye nyoyo za waliokanusha kicho kingi, unyonge na utwewu.» Vipigeni, enyi Waumini, vichwa vya makafiri na wapigeni wao kila ncha na kila kiungo.
13. Hayo yaliyojiri ya kuwapiga makafiri vichwa vyao, shingo zao na ncha zao ni kwa kuwa wao walienda kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Na yoyote mwenye kwenda kinyume cha amri ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, basi Mwenyezi Mungu ni Mkali wa mateso kwake ulimwenguni na Akhera.
14. Adhabu hiyo niliyoiharakisha kwenu, enyi makafiri mnaoenda kinyume na amri za Mwenyezi Mungu ulimwenguni, ionjeni katika maisha ya kilimwengu, na huko Akhera mtakuwa na adhabu ya Moto.
15. Enyi wale ambao walimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafuata sheria Yake kivitendo, mpambanapo na waliokanusha katika vita wakawa wanasonic karibu yenu msiwape migongo yenu na mkakubali kushindwa na wao, lakini kuweni imara na wao, kwani Mwenyezi Mungu yuko pamoja na nyinyi na ni Mwenye kuwapa ushindi juu yao.

إِذْ يُوحَى رَبُّكَ إِلَيْ الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَشَيْءُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلُقُّنِي فِي قُلُوبِ الْأَدَمِيْنَ كَفَرُوا الرُّغْبَ فَأَضَرَّبُوْا فَوَقَ الْأَعْنَاقَ وَأَضَرُّوْلَمْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٦﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَأْفُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٧﴾

ذَلِكُمْ فَدُوْقُهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ﴿١٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيْتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفُوا لَا تُؤْلُهُمُ الْأَدَبَارَ ﴿١٩﴾

16. Na yoyote katika nyinyi atawapa mgongo wake kwenye vita, isipokuwa kwa kupenya kama mbinu ya vita ya kuwachimba makafiri au kujiunga na mjumuiko wa Waislamu waliyo vitani popote waliopo, basi huyo amestahili kukasirikiwa na Mwenyezi Mungu, na makao yake ni Moto wa Jahanamu ambao ni mahali pabaya sana pa kuishia na kukomea.
17. Nyinyi, enyi Waumini, hamukuwaua washirikina siku ya *Badr*, lakini Mwenyezi Mungu ndiye Aliwaua, kwa kuwa Aliwasaidia nyinyi kufanya hilo. Na hukurusha uliporusha, ewe Nabii, lakini ni Mwenyezi Mungu Aliyerusha, kwa kuwa Alikifikisha kile ulichokirusha kwenye nyuso za washirikina; na ili Mwenyezi Mungu Awafanyie mtihani wenyewe kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, na Awafikishe kwa sababu ya jihadi kwenye daraja za juu, na Awajulisha wao neema Zake kwao wapate kumshukuru, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, kwa hilo. Hakika Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa dua zenu na maneno yenu mliyoyaficha na mliyoyafanya waziwazi, ni Mjuzi wa yenye nafuu kwa waja Wake.
18. Kitendo hiki cha kuwaua washirikina na kuwarushia waliposhindwa na mtihani mzuri wa kuwapa ushindi Waumini juu ya maadui zao, huo unatoka kwa Mwenyezi Mungu kuja kwa Waumini, na kwamba Mwenyezi Mungu, mbeleni, ni mwenye

وَمَنْ يُولَهُ عَنْ يَوْمِ ذِي الْحِجَّةِ إِلَّا مُتَحَرِّكٌ لِفَتَالٍ
أَوْ مُتَحَرِّكًا إِلَى فَتَاهٍ فَقَدْ بَاءَ بِعَذَابٍ مِنْ
اللَّهِ وَمَا أَوْلَهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

فَلَمَّا نَفَّثُهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَاتَلَهُمْ وَمَا
رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلَيُبَلِّي
الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَّانًا إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿١٧﴾

ذَلِكُمْ وَإِنَّ اللَّهَ مُوْهِنُ كُنْدِ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

kuvikosesha nguvu na kuvimaliza vitimbi nya makafiri mpaka wawe wanyonge na wafuate haki au waangamie.

19. Muombapo, enyi makafiri, kwa Mwenyezi Mungu Ayalete mateso na adhabu Yake kwa wale wenye kupita mipaka na kudhulumu, basi Mwenyezi Mungu Ameshaitikia maombi yenu Alipowaletea mateso Yake yaliyokuwa ni adhabu kwenu na ni mazingatio kwa wacha-Mungu. Na iwapo mtakomeka, enyi makafiri, kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na kumpiga vita Nabii Wake, rehema na amani zimshukiye, hilo ni bora kwenu katika ulimwengu wenu na Akhera yenu. Na mkirudi vitani na kumpiga vita Muhammad, rehema na amani zimshukiye, na kuwapiga vita wafuasi wake Waumini, basi tutarudia kuwashinda kama mlivyoshindwa Siku ya *Badr*. Na hautawafaa mkusanyiko wenu kitu chochote kama ambavyo haukuwafaa siku ya *Badr*, pamoja na wingi wa idadi yenu na zana zenu na uchache wa idadi ya waumini na zana zao. Na Mwenyezi Mungu yuko pamoja na Waumini kwa kuwasaidia na kuwapa ushindi.
20. Enyi ambaao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, kuweni na utiifu kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake katika yale Aliyowaamrishaa kwayo na Akawakataza nayo, na msiache kumtii Mwenyezi Mungu na kumtii Mtume

إِنْ تَسْتَقْبِلُوهُ فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ
وَإِنْ تَنْهَوْهُ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُ كُمْ وَإِنْ تَعُودُوا
نَعْدُ وَلَنْ تُفْعِنَنُكُمْ فَشَتَّكُمْ شَيْئًا وَلَوْ
كَثُرْتُ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا آمَنُوا أَطْبَعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَوْلُوْعَنْهُ وَإِنْ شَمْسَمُونَ ﴿١٦﴾

Wake na hali nyinyi mnazisikia hoja na dalili zinazosomwa kwenu kwenye Qur'ani.

21. Wala msiwe, enyi Waumini, katika kwenda kinyume kwenu na Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, rehema na amani zimshukiye, ni kama washirikina na wanafiki ambao wakisikia Kitabu cha Mwenyezi Mungu kinasomwa kwao huwa wakisema, «Tumesikia kwa masikio yetu,» na hali wao kwa hakika hawayazingatii wanayoyasikia wala hawayatii akilini.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا أَسْمَعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١﴾

22. Hakika waovu zaidi wa wanaotembea kwenye ardhi, mionganini mwa viumbe vyia Mwenyezi Mungu, mbele ya Mwenyezi Mungu ni viziwi ambao masikio yao yamezibana kutoisikia haki wakawa hawasikii, mabubu ambao ndimi zao zimeshikwa kutoitamka haki wakawa hawatamki. Hawa ndio wale wasioelewa maamrisho na makatazo yanayotoka kwa Mwenyezi Mungu.

* إِنَّ شَرَّ الدُّوَّابِ عِنْدَ اللَّهِ الْأَصْمُ الْبَحِيرُ
الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢﴾

23. Na lau Mwenyezi Mungu Alijua kwamba ndani ya hawa kuna kheri yoyote Angaliwafanya wasikie mawaihda ya Qur'ani na mazingatio yake mpaka wazifahamu hoja na dalili za Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka. Lakini Yeye Alijua kwamba hamna kheri kwao na kwamba wao hawataamini. Na lau Aliwasikilizisha, kwa kukadiria na kukisia, wangaliipa mgongo Imani kwa kusudi na

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَا سَمَعُوهُمْ وَلَوْ
أَسْمَعُوهُمْ لَتَوَلَّوْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٣﴾

ujeuri, baada kuielewa. Na wao ni wenye kuipa mgongo, hawazunguki kuitazama haki kwa njia yoyote.

24. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu kuwa ni Mola na Muhammad kuwa ni Nabii na ni Mtume, Itikieni mwito wa Mwenyezi Mungu na wa Mtume kwa kumtii awaitapo kwenye haki yenyе kuwapa uhai. Kwani katika kuitikia mwito huo kunatengeneza maisha yenu katika ulimwengu na Akhera. Na mjue, enyi Waumini, kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ndiye Mwenye kuendesha kila kitu na Ndiye Muweza, Anaingilia kati baina ya mtu na kile ambacho moyo wake unakitamani. Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Anayestahiki kuitikiwa Akiwaita, kwani mamlaka ya kila kitu yako mkononi Mwake. Na jueni kwamba nyinyi mtakusanywa kwa Siku isiyo na shaka, ambapo kila mmoja atalipwa kwa analostahili kulipwa.
25. Na jihadharini, enyi Waumini, na mtihani na mkasa yenyе kuwaenea waliofanya makosa na wasiofanya, hawahushishwi nayo wenye maasia wala aliyefanya dhambi; bali yanawapata watu wema pamoja nao iwapo wanaweza kukataza udhalimu wasiukataze. Na jueni kwamba Mwenyezi Mungu ni Mkali wa mateso kwa mwenye kwenda kinyume na maamrisho Yake na makatazo Yake.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْسَجِبُوا لِلَّهِ
وَلِرَسُولِهِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحِبِّي كُلُّهُ وَأَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ النَّاسِ وَقَلِيلٌ هُوَ وَأَنَّهُ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥﴾

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٦﴾

26. Na kumbukeni, enyi Waumini, neema za Mwenyezi Mungu juu yenu mlipokuwa ndani ya Maka ni wachache wa idadi mnanyanyaswa, mnaogopa msije mkanyakuliwa na makafiri kwa haraka, Akawapatia makao ya nyinyi kuhamia nayo ni Madina na akawapa nguvu kwa kuwapa ushindi juu yao siku ya *Badr* na Akawapa vyakula kati ya vitu vizuri ambavyo ngawira ni mionganoni mwavyo, ili mumshukuru Yeye kwa alichowaruzuku nacho na kuwaneemesha.
27. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na makazifuata sheria Zake kivitendo, msimhini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake kwa kuyaacha Aliyowalazimisha nayo na kuyafanya Aliyowakataza nayo, na wala msifanye kasoro katika yale ambayo Mwenyezi Mungu Aliwaamini nayo, na hali nyinyi mnajua kwamba ni amana inayopasa kutekelezwa.
28. Na mjue, enyi Waumini, kwamba mali yenu ambayo Mwenyezi Mungu Amewapa jukumu la kuyasimamia, na watoto wenu ambaa Mwenyezi Mungu Amewapa, ni mtihani kutoka kwa Mwenyezi Mungu na ni majaribio kwa waja Wake, ili Ajue: watamshukuru kwa neema hizo na kumtii au watashughulika nazo wamsahau Yeye? Na jueni kwamba mbele ya Mwenyezi Mungu kuna heri na thawabu kubwa kwa anayemcha na kumtii.

وَلَذِكْرُهُ قَوْا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِي
الْأَرْضِ تَخْفَى أَفْوَانَكُمْ يَتَحَظَّفُكُمُ الْأَنْاسُ
فَأَوْدِعْتُمْ وَآيَدُكُمْ بِصَرْبَرَه وَرَزَقْتُمْ مَنَّ
الظَّلَيْبَتْ لَعَلَّكُمْ شَكُورُونَ ﴿١٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَخْنُونَ اللَّهَ وَالرَّسُولَ
وَلَا يَخْنُونَ أَمْتَشِكُمْ وَلَا نُشْتَعَمُونَ ﴿١٦﴾

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا آمَرْتُكُمْ وَأَوْلَدُكُمْ
فِتْنَةً وَلَنْ أَنْتَ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧﴾

29. Enyi wale ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakazifuata sheria Zake kivitendo, mkimuogopa Mwenyezi Mungu, kwa kufanya maamrishi Yake na kuепuka makatazo Yake, Atawafanya muwe na upambanuzi baina ya ukweli na urongo, Atawafutia madhambi yenu yaliyopita na Atawafinikia, Hatawaadhibu kwayo. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye hisani na vipewa vyingi vyenye kuenea.
30. Na kumbuka, ewe Mtume, wanapofanya njama washirikina wa Maka wakufunge au wakuue au wakuhamishe kutoka mjini kwako. Wanakufanya njama, na Mwenyezi Mungu Aliwarudushia njama zao, ikiwa ni malipo yao, na Mwenyezi Mungu Anafanya njama; na Mwenyezi Mungu ni bora wa wenye kufanya njama.⁽¹⁾
31. Na pindi wanaposomewa, hawa ambao walimkanusha Mwenyezi Mungu, aya za Qur'ani tukufu, wao husema kwa ujinga wao na kuikejeli kwao haki, «Tumeshaliskia hili hapo nyuma, na lau tunataka tungalisema maneno yafananayo na hii Qur'ani. Haikuwa Qur'ani hii unayotusomea, ewe Muhammad, isipokuwa ni maneno ya urongo ya watu wa kale.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ أَصْنَوُا إِلَهًا مَيْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَإِنَّ كَفَرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتُكُمْ وَيَعْقِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ دُوْلُ الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٦﴾

وَإِذَا يَمْكُرُ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِتُشْبِهُنَّ أُوْيَقِنْتُوكَ أَوْ بُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَمْكُرِينَ ﴿٧﴾

وَإِذَا أَتَنَا عَلَيْهِمْ إِيمَانًا قَالُواْ إِنَّا سَمِعْنَا لَوْنَشَاءَ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنَّا لَآسْطِيْرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾

(1) Kwa kuwa njama za washirikina zinajulikana na Mwenyezi Mungu na kwa hivyo hazina athari yoyote, ndio maana ya kuwa Mwenyezi Mungu anafanya njama na kuwa njama zake zinashinda zao.

32. Na kumbuka, ewe Mtume, neno la washirikina mionganini mwa watu wako wakimuomba Mwenyezi Mungu, «Iwapo hili alilokuja nalo Muhammad ndio haki itokayo kwako, basi tuteremshie mawe kutoka mbinguni au tuletee adhabu inayoumiza.»
33. Na hakuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na sifa za upungufu na kutukuka, ni Mwenye kuwaadhibu washirikina hawa na hali wewe, ewe Mtume, uko pamoja nao, na hakuwa Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwaadhibu wao na hali wao wanaomba msamaha wa madhambi yao.
34. Na vipi wao wasistahili adhabu ya Mwenyezi Mungu na hali wao wanawazuia mawalii wake Waumini kutufu Alkaba na kuswali ndani ya msikihi wa H(arām). Na wao hawakuwa ni mawalii wa Mwenyezi Mungu. Mawalii Wake si wengine isipokuwa wale wanaomuogopa Yeye kwa kutekeleza faradhi Alizoziweka na kujiepusha na mambo ya kumuasi. Lakini wengi zaidi wa makafiri hawajui, na kwa hivyo walidai kwamba wana jambo ambalo wasiokuwa wao wana haki nalo zaidi.
35. Hakukuwa kuswali kwao kwenye Msikihi wa H(arām) isipokuwa ni kupiga mbinja na kupiga makofi, basi onjeni adhabu ya kuuawa na kutekwa siku ya *Badr* kwa sababu ya kukanusha kwenu na vitendo vyenu ambavyo hakuna mwenye kujitokeza

وَإِذْ قَالُوا لَهُمْ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ
مِنْ عِنْدِكُمْ فَأَمْطِرْنَا عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ
السَّمَاءِ وَأَتَنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾

وَمَا كَانَ اللَّهُ يُعَذِّبُهُمْ وَأَنَّ فِيهِمْ وَمَا
كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٢٢﴾

وَمَا لَهُمْ أَلَا يَعْذِبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصْدُونَ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانَ أُولَئِكَ
إِنْ أُولَئِكُهُمْ إِلَّا مُشْكُونَ وَلَكُنْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا
مُكَاهَةً وَتَصْدِيرَةً فَذُو فُؤُلُوْلُ الْعَذَابِ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٢٤﴾

kuvitenda isipokuwa makafiri wenye kukataa upweke wa Mola wao na utume wa Nabii wao.

36. Hakika ya wale wenye kukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu na wakamuasi Mtume Wake wanatoa mali yao kuwapa washirikina na watu wa upotevu wanaofanana na wao ili kuzuia njia ya Mwenyezi Mungu isifuatwe na kuwazuia Waumini wasimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Basi watatoa mali yao kwa lengo hilo, kisha mwisho wa utoaji wao utakuwa ni majuto na hasara juu yao, kwani mali yao yatamalizika na hawatapata wanaoyatarajia ya kuzima nuru ya Mwenyezi Mungu na kuzuia njia Yake isifuatwe, kisha mwishowe Waumini watawashinda . Na wale waliokufuru watakusanywa wapelekwe kwenye Jahanamu waadhibiwe humo.
37. Mwenyezi Mungu Atawakusanya na Atawatweza hawa ambaa walimkanusha Mola wao na wakatoa mali yao kuwazuia watu kumuamini Mwenyezi Mungu na kuzuia njia Yake isifuatwe, ili Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Apate kukipambanua kichafu na kizuri, na ili Ayakusanye Mwenyezi Mungu mali ya haramu, yaliyotumiwa kuwazuia watu na dini ya Mwenyezi Mungu, Ayaweke baadhi yake juu ya mengine yawe yamekusanyikana na kupandana kisha Ayatie kwenye Moto wa Jahanamu. Makafiri hawa ndio wenye kupata hasara duniani na Akhera.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُعْلَمُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ

لِيُعِزِّزَ اللَّهُ الْخَيْرَ مِنَ الْطَّيِّبِ وَيَنْهَا الْخَيْرَ بَعْضُهُ وَعَلَى بَعْضٍ فِي رَكْمَهُ جَمِيعًا فَجَعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَئِكَ هُمُ الْخَسِيرُونَ

38. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wale waliokanusha upweke wa Mwenyezi Mungu mionganini mwa Washirikina wa watu wako kwamba watakomeka na ukafiri na kumfanyia uadui Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na wakarudi kumuamini Mwenyezi Mungu Peke Yake na kutompiga vita Mtume na Waumini, Mwenyezi Mungu Atawasamehe madhambi yaliyopita, kwani Uislamu unafuta yaliyopita. Na watakaporudia washirikina hawa kukupiga vita baada ya tukio ambalo ulipata ushindi juu yao siku ya *Badr*, basi mwendo wa watu wa mwanzo umetangulia, nao ni kwamba wao wakikanusha na wakaendelea kwenye ukaidi wao, tutawaletea adhabu na mateso kwa haraka.
39. Na piganeni na washirikina, enyi waumini, mpaka usiweko ushirikina na uzuiliaji wa njia ya Mwenyezi Mungu na kusiabudiwe isipokuwa Mwenyezi Mungu Peke Yake Asiye na mshirika, ili chuki ziwaondokee waja wa Mwenyezi Mungu katika ardhi na mpaka dini, utiifu na ibada vitakasiwe Mwenyezi Mungu tu bila mwingine. Wakiwa watakomeka na kuwaftini Waumini na kumshirikisha Mwenyezi Mungu na wakawa kwenye dini ya haki pamoja na nyinyi, basi Mwenyezi Mungu hakifichiki Kwake wanachokifanya cha kuacha ukafiri na kuingia kwenye Uislamu.

فُلِّيَّدِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُعَذَّبُ
لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ
سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾

وَقَاتِلُوهُمْ حَقَّ لَا تَكُونُ فِتْنَةً
وَلَا كُونَتْ أَدِينَ كَلِمَاتُ اللَّهِ فِي أَرْبَابِ
أَنْتَ هُوَ أَنْتَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ^{٦٣}

وَإِنْ تَوْلُوا فَأَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ مَوْلَانَا
نَعْمَ الْمَوْلَى وَنَعْمَ الْمَصِيرُ ﴿٤١﴾

40. Na wakiyapa mgongo hawa washirikina yale mliyowaitia, enyi Waumini, ya kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na kuacha kuwapiga vita nyinyi, na wakakataa isipokuwa kuendelea kwenye ukafiri na kuwapiga vita nyinyi, basi kuweni na yakini kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwasaidia na kuwapa ushindi juu yao . Yeye Ndiye bora wa kuwasaidia na kuwapa nyinyi ushindi na wale wenye kujitegemeza Kwake juu ya maadui zenu.

41. Na jueni , enyi Waumini, kwamba kile mllichokipata kutoka kwa adui yenu kupidia jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, basi mafungu manne kati ya mafungu yake matano yapewe wapiganaji amba walishiriki vitani, na fungu moja lililosalia kati ya yale mafungu matano litagawanywa sehemu tano: ya kwanza ni ya Mwenyezi Mungu na Mtume, iwekwe kwenye manufaa ya Waislamu wote; ya pili ni ya jamaa wa karibu na Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, nao ni waliozalikana na Hāshim na waliozalikana na Muṭṭalib. Wamwekewa sehemu hiyo ya tano mahali pa sadaka, kwani sadaka si halali kwao. Ya tatu ni ya mayatima; ya nne ni ya masikini, na ya tano ni ya msafiri aliyemalizikiwa na matumizi, iwapo nyinyi mnaukulabali upweke wa Mwenyezi Mungu, mnamtii Yeye, ni wenye kuyaamini yale Aliyomteremshia mja Wake

* وَاعْلَمُوا أَنَّمَا عَيْتُمُ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ
حُسْنُهُ وَإِلَرْسُولُ وَلِذِي الْقُرْآنِ وَالْيَسْتَمِعُ
وَالْمَسْكِينُونَ وَأَبْنَى السَّبِيلَ إِنْ كُنْتُمْ
عَامِنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ
الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَّقْيَى لِجَمِيعِ النَّاسِ وَاللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

Muhammad, rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukiye,
 mionganini mwa aya, usaidizi na
 ushindi katika siku Aliyopambanua
 baina ya haki na upotofu hapo *Badr*,
 siku lilipokutana kundi la Waumini na
 kundi la washirikina. Na Mwenyezi
 Mungu juu ya kila kitu ni Mwenye
 uwezo, Hashindwi na chochote.

42. Na kumbukeni pindi mlipokuwa
 kwenye upande wa bonde lililokuwa
 karibu sana na mji wa Madina
 na maadui zenu wameshukia
 kwenye upande wa bonde la mbali,
 na msafara wa biashara upande
 wenu wa chini unaelekeea kwenye
 ukuu wa Bahari Nyekundu . Na
 lau kama mungalijaribu kuweka
 maelewano ya makutano hayo
 mungalitafautiana, lakini Mwenyezi
 Mungu Aliwakusanya bila kuagana
 ili Alipitishe jambo ambalo ililazimu
 lifanyike kwa kuwaokoa vipenzi
 Vyake na kuwadhalilisha maadui
 Wake kwa kuuawa na kushikwa
 mateka. Na hili lilifanyika ili apate
 kuangamia mwenye kuangamia
 kati yao kutokamana na hoja ya
 Mwenyezi Mungu iliyomthibitikia
 akaiyona na ikaondoa udhuru
 wake, na apate kuishi mwenye
 kuishi kutokamana na hoja ya
 Mwenyezi Mungu iliyomthibitikia
 na kujitokeza wazi kwake . Na kwa
 hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye
 kuyasikia maneno ya makundi mawili
 hayo, hakifichiki Kwake chochote, ni
 Menye kuzijua nia zao.

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعَدْوَةِ الْلُّيْبَا وَهُمْ بِالْعَدْوَةِ
 الْقُصُوْيَ وَلَا رَأَيْتُمْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ
 تَوَاعَدْتُمْ لَا خَلَقْتُمْ فِي الْيَمَدِ وَلَكِنْ
 لِّيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَقْعُولًا لِمَهْلَكَ
 مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيْنَتِهِ وَيَحْيَى مَنْ حَقَّ
 عَنْ بَيْنَتِهِ وَلَمْ يَلْمِدْ اللَّهُ لَسْعِيْغُ عَلَيْهِ^{٥٦}

43. Na kumbuka, ewe Nabii, pindi Mwenyezi Mungu Alipokuonyesha uchache wa maadui zako ukiwa usingizini na ukawajulisha Waumini kuhusu hilo, ndipo nyoyo zao zikapata nguvu na wakawa na ujasiri wa kupigana nao. Na kama Anagalikuonyesha Mola wako wingi wa maadui zako, basi wangalisita Maswahaba wako kupambana nao, na mungalipatwa na uoga na mkatafautiana kuhusu kupigana, lakini Mwenyezi Mungu Aliepusha jambo la nyinyi kushindwa na Akaokoa na mwisho mbaya wa hilo. Hakika Yeye ni Mjuzi mno wa yaliyofichika nyoyoni na maumbile ya nafsi.
44. Na kumbuka pia pindi walipojitokeza maadui kwenye ardhi ya mapigano mkawaona kuwa ni wachache mkawa na ujasiri juu yao, na Akawafanya nyinyi ni wachache kwenye macho yao, ili waache kijiandaa kupigana na nyinyi, ili Mwenyezi Mungu Alipitishe jambo ambalo hapana budi lifanyike, ili itimie ahadi ya Mwenyezi Mungu kwenu ya himaya na ushindi. Hapo likawa neno la Mwenyezi Mungu ndilo la juu, na neno la wale waliokanusha ndilo la chini, Na kwa Mwenyezi Mungu ndiko marudio ya mambo yote, Apate kumlipa kila mmoja kwa anachostahili kulipwa.
45. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata sheria Zake kivitendo, mukutanapo na kundi la watu wa ukafiri wakawa

إِذْ يُرِيكُمُ اللَّهُ فِي مَا تَعْمَلُكُمْ فَلَيَلَوْقُوا
أَرْدَكُمْ كَثِيرًا لِّفَتْشِلُّثُرَ
وَلَتَنْتَرَعْثُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ
إِنَّهُ عَلَيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

وَإِذْ يُرِيكُمْ إِذْ أَتَقْبَرُ فِي أَعْيُنِكُمْ
قَلِيلًا وَيَقْلِيلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِ لِيَقْضِيَ اللَّهُ
أَمْرًا كَانَ مَفْحُولًا وَالَّلَّهُ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَفِتُّهُ فَعَةَ
فَأَشْبُعُوا وَإِذَا كُرْوَالَلَّهَ كَثِيرًا
عَلَّكُمْ تُقْلِبُونَ ﴿٤٥﴾

wamejitayarisha kupigana na nyinyi,
basi thibitini na msishindwe na wao na
mumtaje Mwenyezi Mungu kwa wingi,
hali ya kuomba na kunyenyeka,
Awateremshie ushindi na uwezo wa
kumshinda adui yenu, ili mufaulu.

46. Na mjisilazimishe kumtii Mwenyezi Mungu na kumtii Mtume Wake katika hali zenu zote. Wala msitafautiane ikawa ni chanzo cha neno lenu kuwa mbalimbali na nyoyo zenu kutengana, mkaja kuwa madhaifu na nguvu zenu kuondoka na ushindi wenu; na subirini mnapokutana na adui. Hakika Mwenyezi Mungu yuko pamoja na wenye kusubiri, kwa kuwasaidia, kuwapa ushindi na kuwapa nguvu, na Hatawaacha.
47. Na Msiwe kama mfano wa washirikina ambao walitoka nchini mwao kwa majivuno na kujionyesha ili wawazuie watu wasiingie kwenye dini ya Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu kwa wanayoyafanya ni Mwenye kuyazunguka. Hakifichiki Kwake chochote.
48. Na kumbukeni pindi Shetani Alipowapambia washirikina yale waliyoyajia na waliyoyakusudia na akawaambia, «Hamuna yoyote Atakayewashinda leo, na mimi ni msaidizi wenu.» Basi yalipopambana makundi mawili: washirikina wakiwa pamoja na Shetani, na Waislamu wakiwa pamoja na Malaika, alirudi nyuma Shetani akaienda zake na akasema kuwaambia washirikina,

وَاطْبِعُواْلَهَ وَرَسُولَهُ، وَلَا تَتَنَزَّلُواْ
فَتَفَشَّلُواْ وَتَذَهَّبَ رِيحُكُمْ وَأَصِيرُواْ
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾

وَلَا تَكُونُواْ كَالَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَرِهِمْ
بَطَّارِقَةً وَرَثَاءَ النَّاسِ وَيَصِدُّونَ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ وَاللَّهُ يُمَاْيِّعُ الْمُكْلُوفَاتِ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾

وَلَا زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ
لِغَالِبِ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَلَئِنْ
جَاءَكُمْ فَلَمَّا تَرَاهُتِ الْفِئَاتِ
نَكَصَّ عَلَى عَيْنِيهِ وَقَالَ إِلَيْهِ
مَنْ كَعَكَعَ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْتَ إِنِّي
أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

«Mimi ni mwenye kujitenga na nyinyi; mimi nawaona Malaika msiowaona waliokuja kuwasaidia Waislamu. Hakika mimi namuogopa Mwenyezi Mungu.» Basi akawaacha na akajitenga nao. Na Mwenyezi Mungu ni Mkali wa mateso kwa aliomuasi na asitubiye toba ya kidhati.

49. Na kumbukeni waliposema watu wenyewe shaka na unafiki na wagonjwa wa nyoyo, huku wauona uchache wa Waislamu na wingi wa maadui wao, «Imewadanganya hawa Waislamu dini yao, ndipo ikawaingiza kwenye matatizo haya.» Na hawa wanafiki hawakuelewa kwamba mwenye kumtegemea Mwenyezi Mungu na akawa na uhakika wa ahadi Yake, basi Mwenyezi Mungu Hatamuacha. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye ushindi, hakuna chochote kinachomshinda, ni Mwenye hekima katika uendeshaji Wake mambo na utengezaji Wake.
50. Na lau ingalionekana, ewe Mtume, hali ya Malaika ya kuzichukua roho za Makafiri na kuzitoa, na huku wao wanawapiga nyuso zao wakiwaelekea, na wanawapiga migongo yao wakiwakimbia na wanawaambia, «Onjeni adhabu inayounguza», ungaliona jambo kubwa. Na msururu huu wa maneno ingawa sababu yake ni vita vya *Badr*, lakini unakusanya hali ya kila kafiri.
51. Malipo hayo ambayo yamewapata nyinyi, enyi washirikina, ni kwa sababu ya matendo yenu maovu

إِذْ يَقُولُ الْمُنَفِّقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُوَّبِهِمْ
مَرْضٌ عَرَّهَ هُؤُلَاءِ دِيْنُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٥﴾

وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
الْمَلَائِكَةُ يُضَرِّبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَذْبَرُهُمْ وَدُوْلُهُمْ أَعْذَابُ الْحَرِيقِ ﴿٤٦﴾

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيهِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٧﴾

katika maisha yenu ya duniani. Na Mwenyezi Mungu hamdhulumu yoyote, kati ya viumbe Wake, kitu chochote hata kadiri ya uzito wa chungu mdogo. Bali Yeye Ndiye Mwamuzi Muadilifu Asiyedhulumu.

52. Hakika yale yaliyowapata washirikina siku hijo ndio mwendo wa Mwenyezi Mungu katika kuwatia adabu wakiukaji mipaka mionganoni mwa umma waliotangulia, mfano wa Fir'awn na waliomtangulia, walipowakanusha Mitume wa Mwenyezi Mungu na wakazipinga aya Zake. Kwa hakika Mwenyezi Mungu Aliwateremshia mateso Yake kwa sababu ya madhambi yao. Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu Asiyeshindwa, ni Mkali wa mateso kwa aliyemuasi na asitubie kutokana na dhambi zake.
53. Malipo hayo maovu ni kwamba Mwenyezi Mungu pindi Anapowaneemesha watu neema yoyote, hawaondolei mpaka wabadilishe hali yao njema iwe mbovu, na kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuzijua hali zao, kwa hivyo huwapitishia yale yaliyolingana na ujuzi Wake na matakwa Yake.
54. Hali ya Makafiri hawa ni kama hali ya Makafiri wa jamaa za Fir'awn ambao walimkanusha Mūsā, na ni kama hali ya wale waliowanusha Mitume wao mionganoni mwa watu waliopita. Mwenyezi Mungu

كَذَّابٌ إِلَّا فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَفَرُوا بِأَيْنَتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
يَدُوْبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ فِيٌ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٦﴾

ذَلِكَ بِإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَلِكُ مُغَيْرًا لِعَمَّةَ
أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ
وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْمٌ ﴿٥٧﴾

كَذَّابٌ إِلَّا فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَذَّابٌ بِأَيْنَتِ اللَّهِ فَأَهْلَكَهُمْ يَدُوْبِهِمْ
وَأَعْرَفَنَا إِلَّا فِرْعَوْنَ وَكُلُّ كَانُوا
ظَلَّمِينَ ﴿٥٨﴾

Aliwaangamiza kwa sababu ya madhambi yao na Akawazamisha jamaa za Fir'awn baharini. Na kila umma kati yao walikuwa wanatenda mambo ambayo haikufaa wao kuyatenda, ya kukanusha kwao Mitume wa Mwenyezi Mungu na kupinga kwao aya za Mwenyezi Mungu na kushirikisha kwao, katika ibada, asiyekuwa Yeye.

55. Hakika wabaya mno wa wale wanaotembea juu ya ardhi mbele ya Mwenyezi Mungu ni Makafiri wanaoendeleza ukafiri; wao hawawaamini Mitume wa Mwenyezi Mungu, hawaukubali upweke Wake wala hawazifuati sheria Zake.
56. Mionganoni mwa wabaya hao ni Mayahudi ambao waliingga pamoa na wewe katika mapatano kwamba hawatakupiga vita wala hawatamsaidia yoyote dhidi yako, kisha wanazivunja ahadi zao mara kwa mara hali ya kuwa wao hawamuogopi Mwenyezi Mungu.
57. Pindi utakapopambana na hawa, wanaovunja ahadi na mapatano, katika vita, wape adhabu ambayo itatia kicho kwenye nyoyo za wegin na itaitawanya mikusanyiko yao, huenda wao wakazingatia wasiwe na ujasiri wa kufanya kama yale waliiyoyafanya waliotangulia.
58. Na ukiogopa, ewe Mtume, hiana ambayo ishara zake zimejitokeza, kutoka kwa kundi lolote, basi watupilie mbali ahadi yao, ili zote pande mbili

إِنَّ شَرَّ الدُّوَّابَاتِ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

الَّذِينَ عَاهَدُوا مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ
عَاهَدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ

فَإِمَّا تَشْفَعُنَّهُمْ فِي الْحُرْبِ فَشَرِّدُهُمْ مَنْ كَانَ حَلْفَهُمْ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

وَإِمَّا تَخَافَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَأَنْذِلْهُمْ
عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

ziwe zimelingana kwa kujuu kwamba hapana tena mapatano baada ya leo. Hakika Mwenyezi Mungu hawapendi wenye kuenda kinyume na ahadi zao, wavunjadi ahadi na mapatano.

59. Na wasidhanie wale ambaa walizikanusha aya za Mwenyezi Mungu kwamba wao washapita na washaokoka na kwamba Mwenyezi Mungu Hawawezi; hakika wao hawatakwepa adhabu ya Mwenyezi Mungu.
60. Na Tayarisheni, enyi makundi ya Waislamu, ili kukabiliana na maadui wenu, chochote mkiwezacho cha wingi wa watu na zana, ili muingize, kwa hio, kicho katika nyoyo za maadui wa Mwenyezi mungu na maadui wenu wanaowavizia; na muwatishe wengine ambaao uadui wao bado haujajitokeza kwenu hivi sasa, lakini Mwenyezi Mungu Anawajua na Anayajua yale ambayo wanayadhamiria. Na mali yoyote na vinginevyo mnavyovitoa katika njia ya Mwenyezi Mungu, vingi au vichache, Mwenyezi Mungu Atawapa badala yake duniani na Atawaakea thawabu zake mpaka Siku ya Kiyama; na nyinyi hamtapunguziwa malipo ya hayo chochote.
61. Na wakielekea kuacha vita na wakapendelea kuishi kwa amani na nyinyi, basi nawe elekea huko, ewe Nabii, na uyategemeze mambo yako kwa Mwenyezi Mungu na uwe na imani na Yeye. Hakika Yeye Ndiye Mwenye kuyasikia maneno yao, Mwenye kuzijua nia zao.

وَلَا يَحْسَنُ الَّذِينَ كَفَرُوا سُبُّاً لِّهُمْ
لَا يُعِزِّزُونَ ﴿٥٩﴾

وَأَعْدَدَ اللَّهُمَّ مَا أَسْتَطَعْتُمْ مِّنْ قُوَّةٍ وَمِنْ
رِّبَاطِ الْجَنَّلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ
وَعَدُوكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِ لَا تَعْلَمُونَ هُوَ
الَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُشْفِقُو مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ يُوقَّفُ إِلَيْكُمْ وَأَسْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

*وَإِنْ جَاءُوكُمُ اللَّهُمَّ فَاجْعِلْ لَهَا وَتَوَكِّلْ عَلَى
اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

62. Na pindi wakitaka kukufanyia njama, Mwenyezi Mungu Atakukinga na udanganyifu wao. Yeye Ndiye Aliyekuteremshia ushindi na Akakutia nguvu kwa Waumini mionganoni mwa *Muhājirūn* (waliohamia Madina kutoka Maka) na *Anṣār* (wenyeji wa Madina)
63. na Akaziweka pamoja nyoyo zao baada ya utengano, lau ungalitao mali yaliyoko duniani kote hungaliweza kuziweka pamoja, lakini Mwenyezi Mungu Aliziweka pamoja juu ya Imani wakawa ni ndugu wanaopendana. Hakika Yeye ni Mshindi katika ufalme Wake, ni Mwenye hekima katika mambo Yake na uendeshaji Wake.
64. Ewe Nabii, hakika Mwenyezi Mungu Atakukinga wewe na Atawakinga wale walio pamoja na wewe shari ya maadui wenu.
65. Ewe Nabii, wahimize wanaokuamini kupigana vita. Iwapo watapatikana kati yenu watu ishirini wenyewe kusubiri kwenye kipindi cha kupambana na adui, watawashinda watu mia mbili kati yao. Na iwapo watapatikana kati yenu wapiganaji jihadi mia moja wenyewe subira, watawashinda Makafiri elfu moja, kwa kuwa wao ni watu wasiokuwa na ujuzi na ufahamu wa yale ambayo Mwenyezi Mungu Amewaandalia wapiganaji jihadi katika njia Yake; kwani wao wapigania utukufu katika ardhi na kufanya uharibifu ndani yake.

فَإِنْ يُرِيدُوْا أَنْ يَخْتَدِعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَنْدَكَ بِنَصْرٍ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦﴾

وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْأَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

بِتَائِهَا الَّتِي حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنْ أَتَبْعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦﴾

بِتَائِهَا الَّتِي حَرِضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَدِرُونَ يَعْلُوُ امْأَاثِيلَهُمْ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مَائَةً يَعْلُوُ الْفَالَّاتِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآنَّهُمْ قُوَّةٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦﴾

66. Sasa hivi Mwenyezi Mungu Amewapunguzia, enyi Waumini, kwa udhaifu mlionao. Basi ikiwa watakuwako mionganoni mwenu watu mia moja wenye subira, watawashinda Makafiri mia mbili. Na iwapo watakuwako kati yenu watu elfu moja, watawashinda watu elfu mbili kati yao kwa matakwa ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Na Mwenyezi Mungu Yuko pamoja na wenye subira kwa msaada Wake na nusura Yake.
67. Haifai kwa Nabii awe na mateka mionganoni mwa maadui wake mpaka aue kwa wingi, ili kutia kicho ndani ya nyoyo zao na aimarishe misingi ya Dini. Mnataka, enyi mkusanyiko wa Waislamu, kwa kuchukuwa kwenu fidia kutoka kwa mateka wa vita vya Badr, starehe ya ulimwenguni, na Mwenyezi Mungu Anataka kuikuza dini Yake ambayo kwayo hupatikana Akhera. Mwenyezi Mungu ni Mshindi Asiyeshindwa, ni Mwingi wa hekima katika sheria Zake.
68. Lau si Kitabu kutoka kwa Mwenyezi Mungu chenye mapitisho na Makadirio yaliyotangulia ya kuhalalisha ngawira na kukomboa mateka kwa umma huu, basi ingaliwapata adhabu kubwa kwa kuchukuwa kwenu ngawira na fidia kabla ya kuletwa sheria kuhusu mambo mawili hayo.
69. Basi kuleni mllichokipata katika ngawira na fidia ya mateka, kwani hiyo ni halali nzuri. Na jilazimisheni

أَفَنْ حَفِقَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِي كُمْ
ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ ثَالِثٌ صَابِرٌ يَعْلَمُوا
مَا يَنْهَا وَإِنْ يَكُنْ قَاتِلٌ أَلْفُ يَعْلَمُوا
أَفَقَيْنَا بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦﴾

مَا كَانَ لِتَيْمَى أَنْ يَكُونَ لَهُ وَآسْرَى حَتَّى
يُتَخِّنَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ الدُّنْيَا
وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧﴾

لَوْلَا كَتَبَ مِنَ اللَّهِ سَبِقَ لَمْسَكُ فِيمَا آخَذُوا
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٨﴾

فَكُلُّا مِمَّا عَنِّنَمْ حَلَّاكَ طَيِّبًا وَتَقَوَّلَ اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

na hukumu za Mwenyezi Mungu na sheria Zake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwenye huruma nao.

70. Ewe Nabii, waambie mliowateka siku ya vita vya *Badr*, «Msisikitike juu ya fidia iliyochukuliwa kutoka kwenu. Iwapo Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Atajua kwamba kwenye nyoyo zenu pana wema, basi Atawapa kilicho bora zaidi kuliko mali yaliyochukuliwa kutoka kwenu, kwa kuwarahisishia nyinyi, kwa hisani Yake, wema mwingi - Mwenyezi Mungu Alitekeleza ahadi Yake kwa 'Abbās, Mwenyezi Mungu Awe radhi naye, na wengineo- na Atawasamehe madhambi yenu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha wa madhambi ya waja Wake wanapotubia, ni Mwenye huruma kwao.
71. Na wakitaka kukwendea kinyume mara nyingine, wale uliowaacha huru mionganini mwa mateka, basi usikate tamaa. Kwani wao tangu hapo walikuwa wamefanya uhaini kwa Mwenyezi Mungu na wakakupiga vita., na Mwenyezi Mungu Akakupa ushindi juu yao. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa yaliyomo vifuani, ni Mwenye hekima katika kuendesha mambo ya waja Wake.
72. Hakika wale ambao wamemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakazifuata sheria Zake kivitendo, wakahama kwenda kwenye

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ مُلْكُ لَهُنَّ فِي أَيْدِيهِ كُلُّ مَنْ أَلْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمُ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا بُوْتَكُمْ خَيْرًا وَمَا أَخْذَ مِنْكُمْ وَمَا يَعْفُرُ لَكُمْ
وَاللَّهُ عَفْوُرٌ تَحِيمٌ

وَإِنْ يُرِيدُوا حِيَاةَكَ فَقَدْ خَلَوْا اللَّهَ مِنْ
قَبْلِ فَأَمَّا كُنَّ مِنْهُمْ فَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ
٦٧

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا هُوَ الْجَرُودُ وَجَهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
هَاوَوْا وَقَنَصُرُوا وَأُولَئِكَ بَعْضُهُمُ أَفْلَانُهُمْ بَعْضٌ

Nyumba ya Uislamu au nchi ambayo wataweza hapo kumuabudu Mola wao, wakapigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu kwa mali na nafsi, na Wale ambao waliowaweka Wahamiajji katika nyumba zao, wakawaliwaza kwa mali yao nawakaitetea dini ya Mwenyezi Mungu, hao ni wenye kusaidiana wao kwa wao. Ama wale walioamini na wasigure kutoka kwenye Nyumba ya ukafiri, basi nyinyi hamlazimishwi kuwahami na kuwatetea mpaka watakapogura . Na wakifanyiwa maonevu na Makafiri na wakataka msaada wenu, basi wakubalieni, isipokuwa iwapo ni dhidi ya watu ambao kuna makubaliano ya mkazo baina yenu na wao na hawajayavunja. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyaona matendo yenu, Atamlipa kila mtu kwa kadiri ya nia yake na tendo lake.

73. Na wale waliokanusha, ni wenye kusaidiana wao kwa wao. Na iwapo hamtakuwa, enyi Waumini, ni wenye kusaidiana nyinyi kwa nyinyi, basi kutapatikana katika ardhi kuftiniwa Waumini na dini ya Mwenyezi Mungu na uharibifu mkubwa wa kuzuiwa njia ya Mwenyezi Mungu na kutiwa nguvu misingi ya ukafiri.
74. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, wakaacha majumba yao wakaelekea Nyumba ya Uislamu au kwenye nchi ambayo ndani yake watapata utulivu wa kumuabudu Mola wao,

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا مِمَّا كُنْ وَلَيْتَهُمْ
قُنْ شَيْئٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا وَإِنْ أَسْتَصْرَوْكُمْ
فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ الظَّرْسُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ
بَيْتَنِكُمْ وَبِمَنْهُمْ مُّشَقٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ

بَصِيرٌ ﴿٧٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِعَصْبُهُمْ أَوْ لِيَاءَ بَعْضٌ
إِلَّا اقْعَدُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ

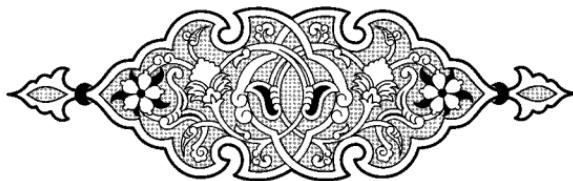
كَيْرٌ ﴿٧٧﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا هَاجَرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَنَصَرُوا أَوْ لِيَكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ
حَفَّالَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَيْرٌ ﴿٧٨﴾

wakapigana jihadi kwa kulikuza
neno la Mwenyezi Mungu, na wale
waliowahami ndugu zao *Muhājrūn*,
wakawapa Makao na wakawaliwaza
kwa mali na kwa kuwapa nguvu. Hao
basi ndio Waumini wakweli kidhati.
Watapata msamaha wa madhambi
yao na riziki njema iliyo kunjufu
katika mabustani ya Pepo ya starehe.

75. Na wale walioamini, baada ya hawa *Muhājirūn* na *Anṣār*, wakagura na
wakapigana jihadi pamoja na nyinyi
katika njia ya Mwenyezi Mungu, basi
hao ni katika nyinyi, enyi Waumini;
wana haki mlizonazo nyinyi na
wana majukumu mliyonayo. Na
wenye ujamaa, kwenye hukumu
ya Mwenyezi Mungu, baadhi yao
wanapewa kipaumbele kwa wengine
katika kurithiana kuliko Waislamu wa
kawaida. Hakika Mwenyezi Mungu
kwa kila kitu ni Mjuzi, Anayajua
yanayowafaa waja Wake kuhusu
kurithiana wao kwa wao kwa ujamaa
na nasaba na kutorithiana kwa
mapatano ya kujihami na yasiyokuwa
hayo mionganoni mwa yale yaliyokuwa
mwanzo wa Uislamu.

وَالَّذِينَ أَمْمُوا مِنْ بَعْدِهِ حَرَجُوا وَجَهَدُوا
مَعَكُمْ فَأَتَتْهُمْ مِنْ كُلِّ وَاقْوْدٍ الْأَرْجَاهُ
بَعْضُهُمُ أَفْلَى بِعَصْبٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
يُكَفِّرُ شَيْءاً عَلَيْهِ ۝

SURA YA TAWBAH

- Hili ni elezo la kujiepusha litokalo kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na ni tangazo la kuachana kabisa na makubaliano yaliyokuwako kati ya Waislamu na Washirikina.
- Tembeeni, enyi washirikina, katika ardhi muda wa miezi minne, mutembee mnapotaka mkiwa kwenye amani bila kusumbuliwa na Waumini, na mjue kwamba nyinyi hamtayaponyoka mateso. Na jueni kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwatweza Makafiri na ni Mwenye kuwatia aibu hapa ulimwenguni na Moto kesho Akhera. **Aya hii** inawahusu wale waliokuwa na mapatano huru yasiyokuwa na muda au yule ambaye alikuwa kwenye makubaliano chini ya miezi mine, akamilishiwe miezi yake minne, au aliyeokuwa na mapatano akayavunja.
- Na ni ujulisho kutoka kwa Mwenyezi Mungu na ni onyo kwa watu siku ya kuchinja kwamba Mwenyezi Mungu Amejitenga na washirikina; na Mtume Wake pia Amejitenga na wao. Basi ikiwa mtarudi kwenye haki, enyi washirikina, na mkauchacha ushirikina wenu, hilo ni bora kwenu. Na mkiipa mgongo haki kwa kutoukubali na mkakataa kuingia kwenye dini ya Mwenyezi Mungu, basi jueni kwamba nyinyi hamtaiponyoka adhabu ya Mwenyezi Mungu. Na

بِرَأْءَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدُمُوا
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ١

فَسَيُحُوَفُ فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَأَعْمَمُوا
النَّكْرُ عَبْدُهُ مُعْجِزِ اللَّهِ وَإِنَّ اللَّهَ مُحْرِزٌ
الْكَافِرِينَ ٢

وَأَذْنَنْ "مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ بِوَقْتِ الْحِجَّةِ
الْأَكْثَرُ بَرِّ إِنَّ اللَّهَ بَرِّيٌّ "مِنَ الْمُشْرِكِينَ
وَرَسُولُهُ وَفِيَنْ تُبَيِّنُ فَهُوَ حِلٌّ لَكُمْ وَإِنْ
تَوَلَّتُمْ فَأَعْلَمُوا النَّكْرُ عَبْدُهُ مُعْجِزِ اللَّهِ
وَبَشَّرَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعِدَّا يَابِ الْيَمِّ ٣

waonye, ewe Mtume, hawa wenye kuupa mgongo Uislamu, adhabu ya Mwenyezi Mungu iumizayo.

4. Na wanavuliwa, kwenye hukumu iliyopita, washirikina walioingia pamoja na nyinyi kwenye makubaliano yenye muda ujulikanao, na wakawa hawakufanya hiana kwenye mapatano, wala hawakumsaidia yoyote katika maadui, basi watimizie ahadi yao mpaka mwisho wake uliowekwa Hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda wachamungu ambao wanatekeleza waliyoamrishwa. Na ogopeni ushirikina na uhaini na maasia mengineyo.
5. Basi pindi itakapomalizika miezi minne, ambayo ndani yake mliwapa amani washirikina, basi tangazeni vita juu ya maadui wa Mwenyezi Mungu popote walipo, na muwalenge kwa kuwazingira kwenye vituo vyao na muwavizie kwenye njia zao. Na iwapo watarudi nyuma kuacha ukafiri wao, wakaingia kwenye Uislamu na wakajilazimisha na sheria zake za kusimamisha Swala na kutoa Zaka, basi waacheni, kwani wameshakuwa ndugu zenu katika Uislamu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwasamehe waliotubia na wakarudi nyuma, ni Mwenye huruma kwao.
6. Na pindi yoyote, mionganini mwa washirikina ambao damu zao na mali zao zimehalalishwa, akiomba kuingia kwenye himaya yako, ewe Mtume, na akataka amani, basi mkubalie

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْفُضُوْكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظْهِرُوْهُ وَأَعْلَمُكُمْ أَحَدًا فَاتَّمُوا إِلَيْهِمْ عَاهَدَهُمْ إِلَى مُدَّتِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٤﴾

فَإِذَا أَنْسَلْحَ الْأَشْهُرُ وَالْجُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدُوكُمْ وَحْدَهُمْ وَلَا حُصُرُ وَهُمْ رَاغِدُوا إِلَهَهُمْ كُلُّ مُرْسَلٍ فَإِنْ تَابُوا وَلَمْ يَأْكُلُوا أَصَابَوْهُمْ وَإِنْ تَأْكُلُوهُمْ فَخَلُوْا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَغُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

وَلَمْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ أَسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَقَّ يَسْمَعُ كَلَمَ اللَّهِ شَرَابِعَةُ مَامَنَهُ وَذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

maombi yake ili apate kuisikia
Qur'ani tukufu na auone uongofu
wake, kisha mrudishe alikotoka
akiwa kwenye usalama. Hilo ni kwa
sababu ya kumsimamishia hoja, kwa
kuwa Makafiri hawaujui uhakika wa
Uislamu, kwani huenda wakauchagua
pindi ujinga wao ukiwaondokea.

7. Haitakikani kwa washirikina wawe
na makubaliano, mbele ya Mwenyezi
Mungu na Mtume Wake, isipokuwa
wale mlifanya makubaliano nao
kwenye msikihi wa Ḥarām katika
mapatano ya H(udaibiyah . Basi
wakiendelea kutekeleza makubaliano
yenu, na nyinyi endeleeni na wao
kama hivyo. Hakika Mwenyezi
Mungu Anawapenda wenye
kumuogopa Mwenyezi Mungu,
wenye kutekeleza ahadi zao.
8. Tabia ya Makafiri ni kujilazimisha
na makubaliano iwapo ushindi uko
kwa wengine wasiokuwa wao. Lakini
wakijihisi kuwa wana nguvu juu
ya Waumini, basi wao hawachungi
ujamaa wala makubaliano.
Basi msidanganyike na vile
wanavyowafanya wawapo na kicho
na nyinyi . Kwani wao wanawaambia
maneno kwa ndimi zao ili mridhike na
wao, lakini nyoyo zao zinakataa hilo.
Na wengi wao ni wenye kuupiga vita
Uislamu, ni wenye kuvunja ahadi.
9. Wameziacha aya za Mwenyezi
Mungu na wakachukua badala yake
vitu vya kilimwengu vilivyo duni,
wakaipa mgongo haki na wakawazuia

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدُ اللَّهِ
وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوكُمْ عِنْدَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا أَسْتَقْلَمُ الْكُفَّارَ
فَأَسْتَقْبِلُ الْمُهُاجِرَاتِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِدِرِينَ ⑦

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقِبُونَ
فِي كُمْ الْأَوَادِمَةِ يُرْضُونَكُمْ
بِأَفْرَهِهِمْ وَتَأْبِي فُؤُدُهُمْ وَأَكْتَرُهُمْ
فَتَسْقِيْنَ ⑧

أَشْرَقَ وَأَبْيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَصَدُوا عَنْ
سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ⑨

wale wanaotaka kuingia kwenye Uislamu wasiingie. Ni jambo ovu walilofanya na ni kitendo cha kuchukiza walichokitenda.

10. Washirikina hawa wako kwenye vita dhidi ya Imani na watu wake, hawauekei uzito wowote ujamaa; wa Muumini wala mapatano yake; walilonalo wao ni uadui na udhalimu.
11. Na iwapo watakomeka na ibada ya asiyekuwa Mwenyezi mungu, wakalitamka neno la kumpwekesha, wakajilazimisha na sheria za Kiislamu za kusimamisha Swala na kutoa Zaka, basi hao ni ndugu zenu katika Uislamu. Na tunazieleza waziwazi aya na kuzifafanua kwa watu wenye kufaidika nazo.
12. Na iwapo washirikina hawa watayavunja makubaliano ambayo mliyowekeana ahadi nao na wakaitukana dini ya Uislamu waziwazi, basi wapigeni vita, kwani wao ni viongozi wa upotevu, hawana ahadi wala dhamana, mpaka wakomeke na ukafiri wao na uadui wao juu ya Uislamu.
13. Msiwe kwenye hali ya kutoamua kuhusu kupigana na hawa watu ambaao walivunja ahadi zao na wakafanya hima kumtoa Mtume kutoka Maka, na wao ndio walioanza kuwaldhi hapo mwanzo. Je mnawaogopa? Au mnaogopa kupambana nao vitani? Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye haki zaidi ya nyinyi kumuogopa, iwapo kweli nyinyi ni Waumini.

لَا يَرْجِعُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَذَمَّةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعَذَّبُونَ ﴿٦﴾

فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَتَوْا^{١١}
الرَّكْوَةَ فَإِخْرَجْنَاهُ كُفَّارِ الْيَهِينَ
وَنَفَصِّلُ الْآيَاتَ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

وَإِن نَّكِثُوا إِيمَانَهُمْ فَنَّبْعَدُهُمْ
وَطَعَنَوْنَا فِي دِينِهِمْ فَقَاتَلُوا إِيمَانَ الْكُفَّارِ
إِنَّهُمْ لَا يَأْتِنَ لَهُمْ عِلْمٌ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

الآنفَذُلُوتُ قَوْمًا كَشُوًّا إِيمَانَهُمْ
وَهُمُؤْمِنُو بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ
بَدَءُوا وَكُمْ أَوْلَ مَرَّةٍ أَخْسَنُوهُمْ فَاللَّهُ
أَحَقُّ أَنْ تَخْسُؤَهُ إِنْ كَنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

14. Enyi mkusanyiko wa Waumini,piganeni vita na maadui wa Mwenyezi Mungu, kwani Aliyetukuka na kushinda Atawaadhibu wao kwa mikono yenu na Atawafanya wanyonge kwa kushindwa na kutwezwa, Atawanusuru juu yao, Ataliinua neno Lake, Atavipoza, kwa kushindwa kwao, vifua vyenu ambavyo kwa muda mrefu viliingiwa na sikitiko na kero kutokana na vitimbi vyta washirikina hawa.
15. Na Ataziondoa hasira kwenye nyoyo za Waumini. Na yoyote mwenye kutubia, mionganini mwa wajeuri hawa, basi Mwenyezi mungu Humkubalia toba amtakaye. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa ujuzi wa ukweli wa toba ya mwenye kutubia, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji Wake mambo, utengenezaji Wake na sheria Zake Alizowaakea waja Wake.
16. Ni katika mipango ya Mwenyezi Mungu kuwajaribu waja Wake. Basi msidhani, enyi mkusanyiko wa Waumini, kwamba MwenyeziMungu Atawaacha bila ya mtihani ili Apate kuwajua, ujuzi uliyofunuka wazi kwa viumbe, waja Wake ambaa wamemtakasia Mola wao katika jihadi yao na hawakuwafanya wasiokuwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na Waumini kuwa ni washauri na marafiki. Na Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa vitendo vyenu vyote na Atawalipa kwa vitendo hivyo.

قَاتُلُوهُمْ بِعَدَّ بَهْمُ أَلَّهُ يَأْتِي بِكُمْ
وَيُخْزِهِمْ وَيَضْرُبُكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ
قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

وَيُذَهِّبَ عَيْظَ قُلُوبَهُمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى
مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

أَفَرَحِسِبْتُمْ أَن تُتَرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
جَهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَسْتَخِذُوا مِنْ دُونَ اللَّهِ
وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيَجِدُ
وَاللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. Si katika mambo ya washirikina kuziamirisha Nyumba za Mwenyezi Mungu huku wao wanautangaza ukafiri wao wa kumkanusha Mwenyezi Mungu na wanamfanya kuwa Ana washirika. Washirikina hawa, Siku ya Kiyama, vitendo vyao vyote vitaharibika na mwisho wao ni kukaa milele Motoni.
18. Hawawi na hamu ya kujishughulisha na Nyumba za Mwenyezi Mungu na kuziamirisha. isipokuwa wale ambao wanamuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, wanasimamisha Swala, wanatoa Zaka na hawaogopi, kwa ajili ya Mwenyezi Mungu, lawama ya yoyote mwenye kulaumu. Hawa waamirishaji ndio waongofu wa njia ya haki.
19. Mnayafanya, enyi watu, yale mnayoyasimamia ya kuwanwyesha mahujaji na kuuamirisha msikiti wa Ḥarām ni kama Imani ya aliyemuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho na akapigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu? Haziwi sawa hali za Waumini na hali za makafiri mbele ya Mwenyezi Mungu, kwani Mwenyezi Mungu halikubali tendo lolote bila ya Imani. Na Mwenyezi Mungu hawaelekezi watu wanaozidhulumu nafsi zao kwa ukafiri kwenye mambo mema.
20. Wale waliomuamini Mwenyezi Mungu, wakaiacha Nyumba ya ukafiri wakielekea kwenye Nyumba ya Uislamu na wakatoa mali zao na nafsi zao katika jihadi ili kulikuza

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمَلُوا سَيِّئَاتٍ
شَهِدُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ بِالْكُفَّارِ أُولَئِكَ
حَيْطَطُتْ أَعْمَلُهُمْ وَفِي الْأَتَارِهِمْ
خَلِدُونَ ﴿٦﴾

*أَجَعَلْتُ سِقَايَةَ الْحَاجَ وَعَمَارَةَ
السَّبِيلِ حَلَامًا كَمَنْ ءَامَنَ بِاللهِ وَأَيْوَمْ
الْآخِرَ وَجَهَدَ فِي سَبِيلِ اللهِ لَا يَسْتَوُنَ عَنْهُ
فَلَهُ وَاللهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَا جُرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ
اللهِ يَا مُؤْلِيهِمْ وَأَنفُسُهُمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ
اللهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاغِرُونَ ﴿٨﴾

neno la Mwenyezi Mungu. Hawa wana daraja kubwa mno kwa Mwenyezi Mungu, na wao ndio wenye kufaulu kuzipata radhi Zake.

21. Hakika Waumini hawa waliohama wana habari njema kutoka kwa Mola wao za rehema kunjufu na radhi ambayo hapatakuwa na hasira baada yake; na mwisho wao ni kwenda kwenye mabustani ya Pepo ya milele na neema zisizokoma.
22. Hali ya kukaa kwenye mabustani hayo ya Pepo neema hizo kikao kisicho na kikomo. Na hayo ni malipo ya yale waliyoyatanguliza ya utiifu na vitendo vyema katika maisha yao ya ulimwenguni. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ana malipo makubwa kwa aliyeamini na akafanya mema kwa kuzifuata amri Zake na kuyaepuka Makatazo Yake.
23. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Yake kivitendo, msiwafanye jamaa zenu, mionganoni mwa kina baba, watoto na wengineo, kuwa ni marafiki (mnaowategemea) mkawa mnawasambazia siri za Waislamu na mnawataka ushauri katika mambo yenu, iwapo bado wako kwenye ukafiri na kuufanyia uadui Uislamu. Na yoyote atakayewafanya wao kuwa ni marafiki na akawapa mapenzi, atakuwa amemuasi Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na ameikhulumu nafasi yake dhuluma kubwa.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَجَاتَتِ الْهُدْوَفِيهَا نَعِيْمٌ مُّقِيمٌ ١١

خَلَدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ دَأْجُورٌ
عَظِيمٌ ٦٦

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْخِدُوا
إِبَاءَكُمْ وَلَا جُنَاحَ لَكُمْ أَوْيَاءَ إِنَّ
أَسْتَحْبُو الْكُفَّارَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
مَنْ كُفَّرَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ٦٧

24. Sema, ewe Mtume, kuwaambia Waumini, «Iwapo mtawafanya kina baba, watoto, ndugu , wake na jamaa wa karibu, mali mlizozikusanya, biashara ambazo mnaogopa zisikose soko na majumba yanayopendeza ambayo mumekaa ndani yake, (iwapo mtayafanya hayo) ni bora kuliko kumpenda Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na jihadi katika njia Yake, basi yangojeni mateso ya Mwenyezi Mungu na adhabu Yake kwenu. Na Mwenyezi Mungu hawapi taufiki wenyewe kutoka nje ya utiifu Wake.
25. Hakika Mwenyezi Mungu Amewasaidia kwa kuwapa ushindi katika matukio ya vita mengi mlipozishikilia sababu za ushindi na mkamtegemea Mwenyezi Mungu. Na siku ya vita vya Hunayn mlisema, «Hatutashindwa leo kwa uchache.» Hapo wingi wenu ukawadanganya usiwafae, na adui yenu akawalemea msipate pa kukimbilia kwenye ardhi iliyo pana, mkakimbia katika hali ya kushindwa.
26. Kisha Mwenyezi Mungu Alimteremshia utulivu Mtume Wake na Waumini wakasimama imara, na Mwenyezi Mungu Akawaongezea askari wasiwaona mionganoni mwa Malaika. Hapo Aliwapa ushindi juu ya adui yao na akawaadhibu wale waliokulifuru. Hayo ni mateso ya Mwenyezi Mungu kwa wenyewe kuzuia dini ya Mwenyezi Mungu isifuatwe, wenyewe kuwakanusha Mitume Wake.

قُلْ إِنْ كَانَ أَبَاكُمْ وَأَبَاتُكُمْ
وَإِخْرَانُكُمْ رَأْوِيَّةً وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَالُ أَقْرَبِهِمُوا بِجَرَأَةٍ لَحَشَوْنَ
كَسَادَهَا وَمَسَدِكُنْ تَرَصُونَهَا أَحَبَّ
إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادِهِ
سَبِيلِهِ فَتَرَصُّوْهَا حَقَّ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٤﴾

لَقَدْ نَصَرَ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ
حُيَّنِ إِذَا أَغْبَجَتِ الْكُنُوفَ كَمْ كَثُرَتِ
فَلَمْ تُعْنِ عَنْهُمْ شَيْئاً وَضَاقَ عَلَيْهِمُ
الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ شَرُورُهُمْ مُدْبِرِينَ ﴿٥﴾

شَمَّ اَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ وَعَلَى رَسُولِهِ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَانْزَلَ جُنُودَهُ لَهُ تَرَوْهَا
وَعَذَابَ الدَّيْنِ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَرَاءَ
الْكُفَّارِ ﴿٦﴾

27. Na atakayerudi nyuma akaacha ukafiri wake baada ya hilo, na akaingia kwenye Uislamu, basi Mwenyezi Mungu Anaikubali toba ya Anayemtaka katika wao na Anamsamehe dhambi zake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe, ni mwingi wa kurehemu.
28. Enyi mkusanyiko wa Waumini, hakika washirikina ni najisi na ni wachafu, hivyo basi msiwape nafasi kusongea kwenye eneo la Haram baada ya mwaka huu wa tisa wa hijria (kalenda ya Kiislamu). Na iwapo mtachelea umasikini, kwa kukatikiwa na biashara zao, Mwenyezi Mungu Atawapa badala yake na Atawatosheleza kwa fadhila Zake Atakapo. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno wa hali zenu, ni Mwingi wa hekima katika kuyapeleka mambo yenu.
29. Enyi Waislamu, wapigeni vita Makafiri ambaao hawamuamini Mwenyezi Mungu, wala hawaamini Kufufuliwa na Kulipwa, wala hawajiepushi na yale ambayo Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wameyakataza, wala hawaijilazimishi na hukumu za sheria ya Uislamu, mionganii mwa Mayahudi na Wanawswara, mpaka watoe jizia, ambayo nyinyi mnawalazimisha nayo, kwa mikono yao wakiwa wanyenyeketu na wanyonge.

ثُمَّ يَنْبُوْ أَلَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَىٰ مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَفُورٌ حَمِيرٌ ﴿٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
تَجْسُّسُ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خَفْشُ عَيْنِهِ
فَسَوْقَ يُغْنِي كُمُّ أَلَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

قَاتِلُو الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا
بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يَحْرِمُونَ مَا حَرَمَ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدْعُونَ دِينَ الْحَقِّ
مِنَ الَّذِينَ أَتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعَطُوا
الْحِرْزِيَّةَ عَنْ يَدِهِمْ صَفَرُوتَ ﴿٩﴾

30. Hakika wamemshirikisha Mwenyezi Mungu Mayahudi walipodai kwamba 'Uzayr ni mwana wa Mwenyezi Mungu. Na wamemshirikisha Mwenyezi Mungu Wanaswara walipodai kwamba Al-Masîh(ni mwana wa Mwenyezi Mungu, Neno hili wamelizua wao wenyewe, na wao kwa hili wanafananisha na neno la washirikina kabla yao. Mwenyezi Mungu Awalaani washirikina wote. Vipi wao wajiepusha na ukweli na kuelekea kwenye urongo?
31. Mayahudi na Wanaswara wamewafanya wanavyuoni na watu wema kuwa ni waola wenye kuwaeka hukumu za sheria, wakawa wanajilazimisha kuzifuata na wanaacha sheria za Mwenyezi Mungu. Na pia walimfanya Al-Masîh, 'Isâ mwana wa Maryam, kuwa ni mungu, wakamuabudu. Na hakika Mwenyezi Mungu Amewaaamrisha wao wamuabudu Yeye Peke Yake, bila ya mwingine. Yeye Ndiye Mungu wa haki. Hakuna mungu anayestahiki kuabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye. Amejiepusha na Ametakasika na kila kile wanachokizua watu wa ushirikina na upotevu.
32. Makahfiri, kwa kukanusha kwao, wataka kuutangua Uislamu na kuzitangua hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake, juu ya upweke Wake, Alizokuja nazo Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Na Mwenyezi Mungu

وَقَالَتِ الْجَاهِلَةُ هُودٌ عُزَّىْرٌ ابْنُ اللَّهِ
وَقَالَتِ الْأَصَدِيَّةُ الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ
ذَلِكَ فَقَلْبُهُمْ بِأَفْوَهِهِمْ يُضَاهُونَ
قَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ قَاتَلُهُمُ
اللَّهُ أَنَّ يُوقَّنُونَ ﴿٦٢﴾

أَخْذُوا أَحْبَارَهُ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا
مِنْ دُولَتِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنِ مَرْيَمَ
وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا
وَحْدَهُ إِلَهٌ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْغِفُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَهِهِمْ
وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتَمَّمَ نُورُهُ وَلَوْكَرَةٌ
الْكَافِرُونَ ﴿٦٤﴾

Anakataa isipokuwa kuikamilisha dini Yake na kuipa nguvu, na kuliinua neno Lake, hata kama wenye kukanusha watalichukia hilo.

33. Yeye Ndiye Aliyemtumiliza Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kwa Qur'ani na dini ya Uislamu, ili Aifanye kuwa juu ya dini zote, ingawa washirikina wanaichukia dini ya haki-Uislamu-na kushinda kwake dini nyininge.
34. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata sheria Zake kivitendo, hakika wengi wa wanavyuoni wa watu waliopewa Vitabu na watu wema wao wanakula mali za watu kwa njia isiyokuwa ya haki, kama hongo na vinginevyo, na wanakataaza watu wasiingie kwenye Uislamu na wanazuia njia ya Mwenyezi Mungu isifuatwe. Na wale wanaozuia mali wakawa hawatekelezi Zaka zake wala hawatoui katika mali hizo haki za lazima, basi wape bishara ya adhabu iumizayo.
35. Siku ya Kiyama yatawekwa mapande ya dhahabu na fedha kwenye Moto, na yataposhika moto sana, watachomwa nayo, hao wenyewe, nyuso zao, mbavu zao na migongo yao. Na wataambiwa kwa kuwaumbua, «Haya ndiyo mali yenu mliyoyakumbatia na mkazuia, katika mali hayo, haki za Mwenyezi Mungu. Basi onjeni adhabu iumizayo, kwa sababu ya kukusanya kwenu na kuzuia.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ مُبَارَكًا
وَدِينَ الْحَقِيقَةِ لِتُظَهَرَ عَلَى الَّذِينَ
كُفَّارٌ وَلَوْكَارَةُ الْمُشْرِكِينَ ﴿٢٦﴾

* يَتَأْلِمُ الَّذِينَ امْنَأْنَ كَثِيرًا
مِنَ الْأَخْبَارِ وَالرُّهْبَانُ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَطْلِي وَيَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَعْتَزِزُونَ
الْذَّهَبَ وَالْفَضَّةَ وَلَا يُنْفَقُونَ هَا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَدَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٧﴾

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي تَارِيَحَهُمْ
فَتُنَكِّي وَيَهَا جَاهْدُهُمْ وَجُنُونُهُمْ
وَطَهُورُهُمْ هَذَا مَا كَرَزْتُمْ لِأَنْفِسِكُمْ
فَذَوْقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْتَزِزُونَ ﴿٢٨﴾

36. Hakika idadi ya miezi, katika hukumu ya Mwenyezi Mungu na kulingana na ilivyoandikwa kwenye *al-Lawḥ al-Mahfūz* (Ubao Uiohifadhiwa), ni miezi kumi na mbili, tangu siku Aliyouumba mbingu na ardhi. Kati ya hiyo, kuna minne mitakatifu ambayo Mwenyezi Mungu Ameharamisha ndani yake kupigana. Nayo ni Mfungopili, Mfungotatu, Mfungone na Rajabu. Hiyo ndyo Dini iliyolingana sawa. Basi ndani ya miezi hiyo msizidhulumu nafsi zenu, kwa kuwa uharamu wake umeongezwa. Na kwa kuwa kudhulumu katika miezi hiyo ni kubaya zaidi kuliko katika miezi mingineyo, haina maana kwamba kudhulumu katika miezi mingine kunaruhusiwa. Na wapigeni vita washirikina wote kama wanavyowapiga vita nyote. Na mjue kwamba Mwenyezi Mungu Yuko pamoja na wenye *taqwā* (uchajimungu) kwa msaada Wake na nusura Yake.
37. Hakika yale Waarabu walikuwa wakiyafanya katika kipindi cha ujinga kwa kuiharamisha miezi minne kila mwaka, kwa idadi na sio kwa kuyataja majina ya miezi iliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu, wakawa waichelewesha baadhi yake au waitanguliza, na wakaiweka badala yake miezi ya uhalali kama wanavyotaka, kulingana na mahitaji yao ya kupigana. Hakika

إِنَّ عَدَّةَ الشَّهْوَرِ عِنْدَ اللَّهِ أَشْتَأْعَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ حَقَّ الْحُسْنَاتِ
وَالْأَرْضُ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمَهُ ذَلِكَ الْيَتَمُّ
الْقَيْسُرُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ
وَقَاتَلُوكُمُ الْمُسْرِكِينَ كَافَةً
كَمَا يُقَاتِلُوكُمْ كَافَةً وَاعْلَمُو
أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣﴾

إِنَّمَا الظَّنِّ يُزِيَّادٌ فِي الْكُفَّارِ
يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُجْلُونَهُ
عَامًا وَجَحْرَ مُونَهُ وَعَامًا لَيُواطْفُوا عِدَّةَ
مَاحَرَّمَ اللَّهُ فَيُجْلُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ
زِيَّتْ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٤﴾

hayo ni katika kuzidisha ukafiri.
 Shetani anawapoteza kwa hayo wale
 waliokufuru : wanauhalalisha ule
 waliouchelewesha kuuharamisha
 kati ya miezi minne mwaka huu, na
 wanauhalalisha mwaka mwingine,
 ili walinganishe kiwango cha
 miezi minne, wapate kuihalalisha
 Aliyoiharamisha Mwenyezi Mungu
 kati ya hiyo. Shetani amewapambia
 vitendo viovu. Na Mwenyezi Mungu
 Hawaaifikii watu Makafiri kufuata
 haki na usawa.

38. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na Mkafuata sheria Zake kivitendo, mna nini nyinyi pindi mkiambiwa, «Tokeni mwnde jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu ili mkapigane na maadui wenu,» mnafanya uvivu na mnajikalia majumbani mwenu? Je mnapendelea mafungu yenu ya starehe za kilimwengu kuliko neema za kesho Akhera? Basi kile mnachostarehe nacho ulimwenguni ni kichache chenye kuondoka. Ama neema za Akhera ambazo Mwenyezi Mungu Ameziandalia Waumini ni nyingi zenyé kudumu.

39. Iwapo hamtatoka, enyi Waumini, kwenda kupigana na adui yenu , Mwenyezi Mungu Atawateremshia mateso Yake na atawaleta watu wengine ambao watatoka kwenda vitani waambiwapo watoke, watamtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake. Na nyinyi hamtamdhuru Mwenyezi

يَتَأْتِيهَا الْمُرِيبَاتِ إِذَا
 قِيلَ لَهُمْ أَنْفَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 أَثَقَلُتْهُمْ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضِبُطْرُمْ بِالْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعْ
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قِيلَ^(٦)

إِلَّا سَفَرُوا يُعَذَّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
 وَيَسْتَبِدُّلُ قَوْمًا عَيْرَكُمْ وَلَا نَضْرُورُهُ
 شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^(٧)

Mungu chochote kwa kuikimbia kwenu jihadi, kwani Yeye ni mwenye kujitosheleza na nyinyi, na nyinyi ndio wahitaji Wake. Na Analolitaka Mwenyezi Mungu litakuwa hapana budi. Na Mwenyezi Mungu, juu ya kila kitu, ni Muweza, mionganoni mwa kutetea dini Yake na Mtume Wake pasi na nyinyi.

40. Enyi mkusanyiko wa Maswahaba wa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, msipotoka pamoja na yeye anapowataka mtoke, na msipomtetea, basi Mwenyezi Mungu Alimsaidia na kumtetea siku ile Makafiri wa Kikureshi walipomtoa kwenye mji wake wa Maka, na yeye ni wapili kati ya wawili(yeye na Abû Bakr al-Šiddîq, radhi ya Mwenyezi Mungu imshukiye) wakawafanya ibidi waingie pangoni katika jabali la Thawr, wakakaa humo siku tatu, pindi alipomwambia rafiki Yake Abû Bakr, alipomuona ameingiwa na kicho juu yake, «Usihuzunike, Mungu Yupo pamoja na sisi» kwa kutunusuru na kutupa nguvu. Hapo Mwenyezi Mungu Aliteremsha utulivu kwenye moyo wa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani imshukiye, na akamsaidia kwa askari ambao hakuna aliowaona kati ya wanadamu, nao ni Malaika. Hapo Mwenyezi Mungu Alimuokoa na adui yake, Akawafanya wanyonge maadui wake, Akalifanya neno

إِلَّا تَصُرُّوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ
أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَتَيْنَاهُ إِذْ
هُمَّا فِي الْعَادِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ
لَا تَحْزُنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ
سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِرَبِيعُ الدَّرَّ
تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ
كَفَرُوا أَسْفَلَيْ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هُوَ
أَعْلَمُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

la waliokanusha ndilo la chini na neno la Mwenyezi Mungu ndilo la juu. Na hilo ni kwa kuliinua juu jambo la Uislamu. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika ufalme Wake, ni Mwingi wa hekima katika kuyaendesha mambo ya waja Wake. Katika aya hii pana kitambulisho cha cheo cha Abû Bakr, radhi ya Mwenyezi Mungu zimshukie.

41. Tokeni, enyi Waumini, kwenda kwenye jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, vijana kwa wazee, katika uzito na wepesi, vyovyote mtakavyokuwa, mtoe mali zenu katika njia ya Mwenyezi Mungu na mupigane kwa mikono yenu ili kulitangaza neno la Mwenyezi Mungu. Kutoka huko na kupigana huko ni bora kwenu katika hali zenu za sasa na za baadaye kuliko kuwa wazito, kuacha kutoa na kujikalisha nyuma. Basi iwo nyinyi ni mionganî mwa walio na ujuzi wa ubora wa jihadi na thawabu zake mbele ya Mwenyezi Mungu, fanyeni miliyoamrishwa na muitikie mwito wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
42. Mwenyezi Mungu, uliotukuka utukufu Wake, Ameliumbua kundi la wanafiki waliomtaka ruhusa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, ya kusalia nyuma na kutoenda kwenye vita vya Tabûk, kwa kueleza kwamba lau kutoka kwao kulikuwa ni kwa kuandama ngawira ya karibu iliyo

أَنْفَرُوا خَفَافًا وَثِقَالًا وَجَهْدُوا
إِلَيْنَا لَكُمْ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَعْمَلُونَ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

لَوْكَانَ عَرَضَ أَقِبَّا وَسَفَرَ أَقَاصِيَا
لَا تَبْغُوكَ وَلَا كُنْ بَعْدَتْ عَنَّهُمْ
الشَّفَةُ وَسَيَخْلُقُونَ بِاللَّهِ لَوْ أَسْتَطَعْنَا
لَخَرَجَنَّا مَعَكُمْ يُهَلِّكُونَ أَنْفُسُهُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ

nyepesi kuipata, wangalikuandama. Lakini walipoitwa kwenda kupigana na Warumi pambizoni mwa miji ya Shām katika kipindi cha joto, walitiana uvivu na wakajiweka nyuma. Na watatoa nyudhuru za kusalia kwao nyuma na kuacha kutotoka wakiapa kwa Mwenyezi Mungu kwamba wao hawaliwezi hilo; wanaziangamiza nafsi zao kwa urongo na unafiki, na hali kwamba Mwenyezi Mungu yuwajua kuwa wao ni warongo katika zile nyudhuru zao wanazozitoa.

43. Mwenyezi Mungu Amekusamehe, ewe Nabii, kwa yale yaliyotokea kwako, ya kuliacha lililo bora zaidi na la ukamilifu zaidi, nayo ni yale ya kuwaruhusu wanafiki kukaa wasiende kwenye jihadi. Ni kwa nini uwaruhusu hawa wakae wasiende vitani, usingojee mpaka wakufunukie waziwazi wale waliosema kweli katika kutaja nyudhuru zao na uwajue warongo mionganii mwao katika hilo?
44. Si katika misimamo ya wanaomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na Siku ya Mwisho kukutaka ruhusa, ewe Nubii, ya kusalia nyuma kwa kutoshiriki kwenye jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu kwa nafsi na mali. Hiyo ni misimamo ya wanafiki tu. Na Mwenyezi Mungu Anamjua Anayemuogopa Yeye na kumcha kwa kuzitekeleza faradhi Zake na kujitenga na Makatazo Yake.

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَا ذَنَبْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَعَلَمَ الظَّانِينَ ﴿٤٦﴾

لَا يَسْتَعْذِنُكَ الَّذِي رَأَيْتُمْ نُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمَ الْآخِرَ أَنْ يُجْهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٧﴾

45. Kwa hakika wanaoomba ruhusa ya kusalia nyuma kutoenda kwenye jihadi ni wale ambaao hawamuamini Mwenyezi Mungu wala Siku ya Mwisho wala hawafanyi mema, na nyoyo zao zimekuwa na shaka kuhusu usahihi wa uliyokuja nayo, ewe Nabii, ya Uislamu na sheria zake. Wao wako kwenye shaka yao wanashangaa.
46. Na lau wanafiki walitaka kutoka pamoja na wewe, ewe Nabii, kwenye jihadi, basi wangalijiandaa kwa matayarisho ya vyakula na vipando. Lakini Mwenyezi Mungu Amechukia kutoka kwao, ndipo ikawa ni uzito kwao kutoka, kwa mapitisho na Makadirio Yake, ingawa kisheria Amewaaamrisha, na wakaambowi, «Bakieni nyuma pamoja na waliokaa mionganii mwa wagonjwa, madhaifu, wanawake na watoto.»
47. Lau wanafiki wangalitoka pamoja na nyinyi, enyi Waumini, kwenye jihadi, wangalieneza mgongano katika safu zenu, ubaya na uharibifu, na wanagalikimbilia kueneza fitina na chuki baina yenu, kwa lengo la kutaka kuwafitini kwa kuwazorotesha msipigane jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu. Na katika nyinyi, enyi Waumini, kuna wapelelezi wa makafiri, wanazisikia habari zenu na wanazipeleka kwao. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno wa wanafiki walio madhalimu na Atawalipa kwa hilo.

إِنَّمَا يَسْتَعْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي
رَيْبٍ مِّنْهُمْ يَرَدَّدُونَ ﴿٤٦﴾

*وَلَوْ أَرَادُوا الْحُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عَدَّةً
وَلَكِنْ كَيْفَ يَأْتِيَ اللَّهُ أَيْمَانَهُمْ فَشَبَّهُمْ وَقَبَّلَ
أَعْدَادُهُمْ أَعْمَقَ الْقَعْدَيْنَ ﴿٤٧﴾

لَوْ خَرَعُوا فِي كُمْ مَا زَادُونَ مِنْ إِلَاهٍ إِلَّا
وَلَأَوْضَعُوا خَلَلَاتَهُمْ يَعْوِنُونَ كُمْ أَفْسَنَهُ
وَفِي كُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٨﴾

لَقَدْ أَبْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَاتَلُوكُمْ
الْأَمْوَارَ حَتَّىٰ جَاءَ الْحُقُوقُ وَظَاهَرَ أَمْرُ اللَّهِ
وَهُمْ كَلَّا هُونَ ﴿١٤﴾

48. Walipendelea wanafiki kuwafitini Waumini na Dini yao na kuwazuia wasiiifuate njia ya Mwenyezi Mungu kabla ya vita vya *Tabûk*, na mambo yao yakafunka wakajulikana. Na walikuchafulia mambo, ewe Nabii, katika kuyavunja uliyokuja nayo, kama walivyofanya siku ya vita vya *Uhud* na siku ya vita vya *Khandaq*. Na walikufanya vitimbi mpaka usaidizi ukaja kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Akawatia nguvu askari Wake na Akaipa ushindi dini Yake, pamoja na kuwa wao wanaichukia.
49. Miogoni mwa wanafiki hawa, kuna wale wanaoomba ruhusa ya kuketi wasiende kwenye jihadi na wanasema, «Usiniingize kwenye mtihani utakaonifikasi, katika hali ya kutoka, wa fitina ya kuvutiwa na wanawake.» Hakika wanafiki hawa wameanguka kwenye fitina kubwa ya unafiki. Na kwa hakika, Moto wa jahanamu ni wenye kuwazunguka wanaomkanusha Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwishi; hakuna atakayeponyoka.
50. Ewe Nbii! Unapofikiwa na furaha na ngawira, wanafiki wanasakiitika, na unapopatwa na kero la kushindwa au matatizo, wanasema, »Sisi ni wenye busara na uhadari wa kupanga, tulijipangia kwa maslahi yetu kubakia nyuma na kutomfuata Muhammad.» Na hapo wanaondoka hali ya kuwa na furaha kwa waliyoyafanya na kwa mabaya yaliyokufika.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَنَّدَنِي وَلَا نَقِيَّ
الْأَلِفِيَّ الْفِتْنَةَ سَقَطُوا فَاتَّ جَهَنَّمَ
لِمُحِيطَةِ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٥﴾

إِنْ تُصِبَّكَ حَسَنَةٌ تَسْوَهُمْ وَإِنْ
تُصِبَّكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا إِنَّا أَخْذَنَا
أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَسْتَوْلَوْا وَهُمْ فِرَحُونَ ﴿١٦﴾

51. Sema, ewe Nabii, uwaambie hao wanaovunja moyo kwa kujitoa, kwa kuwakemea na kuwaumbua, «Hakuna litakalotupata isipokuwa lile Alilolipitisha Mwenyezi Mungu juu yetu na Aliliandika katika *al-Lawh al-Mahfuz* (Ubao Ulolahifadhiwa). Yeye Ndiye Mwenye kutupa ushindi juu ya maadui wetu.» Na kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na wajitegemeze wale wanaoumuamini.
52. Waambie, ewe Nabii, «Kwani kuna mnachokitazamia kwetu isipokuwa tufe mashahidi au tuwashinde? Na sisi tunatazamia kwenu kwamba Mwenyezi Mungu Atawapatia mateso ya haraka yanayotoka Kwake yawaangamize, au yanayotokana na mikono yetu tuwaue. Basi ngojeeni, na sisi tunalingojea, pamoja na nyinyi, lile ambalo Mwenyezi Mungu ni Mwenye kulifanya kwa kila kundi kati yetu na nyinyi.»
53. Sema, ewe Nabii, kuwaambia wanafiki, «Toeni mali zenu vile mtakavyo na namna mtakavyo, kwa hiari yenu au kwa kulazimishwa, Mwenyezi Mungu hatavikubali kutoka kwenu mnavyovitoa, kwa kuwa nyinyi ni watu mliotoka kwenye dini ya Mwenyezi Mungu na utiifu Kwake.
54. Na sababu ya kutokubaliwa wanavyovitoa ni kwamba wao wameficha ukushaji wao Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, na ukataaji wao ukweli wa Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi

قُلْ لَّمَّا يُصِيبُنَا إِلَّا مَا كَسَبَ اللَّهُ أَنَّهُ
هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَسْتَوْكِلَ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ هَلْ تَرَصَّدُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحَسَنَيْنِ
وَنَحْنُ نَرَصُدُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَنَا اللَّهُ
بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِيهِنَا فَتَرَصَّدُوا
إِنَّا مَعَكُمْ مُّرَصَّدُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا إِنَّ يُتَقْبَلَ
مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا
فَاسْقِيْنَ ﴿٥٣﴾

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ فَقَدْ نَفَرُوا
إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا
يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى
وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٤﴾

Mungu na amani zimshukie, na kwamba wao hawaendi kuswali isipokuwa huku wanaona uzito, na kwamba hawatot mali yao isipokuwa huku wao ni wenye kuchukia hilo. Wao hawana matarajio ya kupata malipo ya faradhi hizi wala hawaogopi mateso kwa kuziacha kwa ukafiri wao walionao.

55. Zisikushangaze, ewe Nabii, mali za wanafiki hawa wala watoto wao. Hakika Mwenyezi Mungu Anataka kuwaadhibu kwa hizo hapa ulimwenguni, kwa tabu ya kuzipata na kwa mikasa inayozifikia kwa kuwa yatokeyapo hayo hawatarajii malipo mema kwa Mwenyezi Mungu, na zitoke nafsi zao wapate kufa juu ya kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
56. Na wanawaapia wanafiki hawa, enyi Waumini, kwa urongo na ubatili, kwamba wao ni katika nyinyi, wala wao kamwe si katika nyinyi. Lakini wao ni watu waoga, wanaapa kwa kujikinga na nyinyi.
57. Lau wanafiki hawa wapata mahala pa usalama na ngome ya kuwahifadhi, au pango kwenye jabali litakalowapa makao au handaki ndani ya ardhi itakaowaokoa na nyinyi, basi wangalikwenda huko mbiombio.
58. Na mionganoni mwa wanafiki, kuna wale wanaokutia kombo katika kugawanya sadaka: wapatapo fungu wanaridhika na wananyamaza, na wasipobahatika kupata fungu wanakukasirikia na kukuumbua.

فَلَا تُعِجِّبَكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ
اللهُ لِيَعْدِيهِمْ بِهِافِ الْحِيَاةِ الْأُنْتِيَا
وَنَزَّهَهُمْ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٦﴾

قَيَّمَلُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَيَنْسِمُونَ وَمَا هُنَّ
مِنْ كُفَّارٍ وَلَكُثَّرُهُمْ قَوْمٌ يَفْرُغُونَ ﴿٥٧﴾

لَوْيَحِيدُورُتْ مَلْجَعًا لِمَغَرَّبِينَ أَوْ مُدَخَّلًا
لَوْلَوْ إِلَيْهِ وَهُمْ يَتَمَحَّرُونَ ﴿٥٨﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَاقَاتِ إِنْ
أَعْطُوا مِنْهَا رَضْوًا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوهُمْ مِنْهَا إِذَا
هُمْ يَسْتَحْطُونَ ﴿٥٩﴾

59. Na lau hawa wanaokutia kombo katika ugawaji wa sadaka waliridhika na kile ambacho Mwenyezi Mungu na Mtume Wake waliwagawia na wakasema, «Mwenyezi Mungu Ndiye Anayetutosh. Mwenyezi Mungu Atatupa kutokana na nyongeza Zake, na Mtume Wake atatupa kutokana na kile Mwenyezi Mungu Alichompa. Sisi tuna hamu Mwenyezi Mungu Atukunjulie na Atukwasishe tusihitajie sadaka wala tusichukue sadaka za watu.» Lau walifanya hivyo, ingalikuwa bora na yenye manufaa zaidi kwao.
60. Zaka za lazima zinapewa wahitaji wasiomiliki kitu, masikini wasiomiliki kiwango kinachowatosha kwa mahitaji yao, wenye kuzishughulikia kwa kuzikusanya, wale ambaao mwazizoeza nyoyo zao, miongoni mwa wale mnaotarajia wasilimu au ipate nguvu Imani yao au wawe na manufaa kwa Waislamu au mzuie kwazo madhara ya mtu yoyote yasiwafikie Waislamu. Pia zinatolewa katika kuacha huru watumwa na wale wenye mikataba ya uhuru. Na zinatolewa kupewa wenye kuingia kwenye madeni kwa sababu ya kuleta maelewano baina ya watu na wenye kulemewa na madeni waliyokopa kwa lengo lisiliokuwa la uharibifu au utumiaji wa kupita kiasi kisha wakashindwa kulipa. Na zinapewa wapiganaji katika njia ya Mwenyezi Mungu.

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مِمَّا أَنْهَمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَ
وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٦٩﴾

*إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ
وَالْعَمِيلَاتِ عَلَيْهَا وَالْمُؤْلَفَةُ فِي هُنْجَةِ
وَفِي الْزِقَابِ وَالْغَنِيمَةِ وَفِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَأَبْرَىءِ السَّبِيلَ فِي صَحَّةِ مِنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلَيْهِ حَكْمٌ ﴿٦٩﴾

Na zinapewa msafiri aliyeishiwa na matumizi. Ugawaji huu ni lazima Aliyoifaradhia Mwenyezi Mungu na Akaikadiria. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno wa mambo yanayowafaa waja Wake, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji mambo Wake na sheria Zake.

61. Mionganini mwa wanafiki kuna watu wanaomkera Mtume wa Mwenyezi Mungu kwa maneno na wanasesma, «Yeye anasikiliza kila aambilalo na analiamini.» Waambie, «Muhammad ni sikio linalosikiliza kila jema. Anamuamini Mwenyezi Mungu na anawasadiki Waumini kwa yale wanayomwambia. Na yeye ni rehema kwa aliyemfuata na akaongoka kwa uongofu Wake. Na wenye kumkera Mtume wa Mwenyezi Mungu, Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kwa namna yoyote ya kumkera, watakuwa na adhabu yenyen kuumiza.
62. Wanafiki wanaapa viapo vya urongo na wanatoa nyudhuru za kupanga ili kuwafanya Waumini waridhike na wao. Na Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wanastahiki zaidi na inafaa zaidi wawaridhie kwa kuwaamini na kuwatii, iwapo kweli wao ni Waumini.
63. Kwani hawakujua wanafiki hawa kwamba mwisho wa wale wanaompiga vita Mwenyezi Mungu na Mtume Wake ni Moto wa Jahanamu, watakuwa na adhabu

وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْدُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ
هُوَ أَدُنٌ قُلْ أَذْنُ خَيْرٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَلَا يُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُونَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
عَامِسُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْدُونَ رَسُولَ
اللهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

يَخْلُقُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِرُضُوضُوكُمْ وَاللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوهُ إِنْ كَانُوا
مُؤْمِنِينَ

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يُحَادِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَإِنَّهُ لَهُ نَارٌ جَهَنَّمَ حَلَقَدَافِهِمَا
ذَلِكَ الْخَرْزُ الْعَظِيمُ

kali ndani yake? Mwisho huo
ndio utwevu na unyonge mkubwa.
Na miongoni mwa kupiga vita
kwa huko ni kumkera Mtume
wa Mwenyezi Mungu, rehema
ya Mwenyezi Mungu na amani
zimshukiye, kwa kumtukana na
kumtia kombo; Mwenyezi Mungu
Atulinde na hilo.

64. Wanafiki wanaogopa kuteremshwa sura kuhusu wao, yenye kuwapa habari ya ukafiri waliyouficha ndani ya nyoyo zao. Waambie, ewe Nabii, Endeleeni juu ya yale ambayo muko nayo ya kufanya shere na masihara. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuutoa nje ukweli wa yale mliokuwa na hadhari nayo.
65. Na lau unawauliza, ewe Nabii, kuhusu yale matukano waliyokutukana wewe na Maswahaba zako watasema, «Sisi tulikuwa tukizungumza maneno bila kuyakusudia. Waambie, ewe Nabii, «Je ni Mwenyezi Mungu mlikuwa mkimcheza shere na aya Zake na Mtume Wake?»
66. Msitoe sababu, enyi mkusanyiko wa wanafiki! Kwani hakuna faida ya kutoa udhuru kwenu. Hakika mumekufuru kwa maneno haya miliyoyafanyia shere. Iwapo tutalisamehe kundi miongoni mwenu lililotaka msamaha na likatubia kidhati, tutaliadhibu kundi la watu wengine kwa sababu ya uhalifu wao wa kusema maneno haya maovu ya makosa.

يَخَذِّرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةً تُشَيَّعُهُمْ يَمْأَفِي قُلُوبَهُمْ قُلْ أَسْتَهْرُواْ
إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْدِرُونَ ﴿٦٦﴾

وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا
مَخْوُضُ وَلَنَعْبُدُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَإِنْ كَيْدُو
وَرَسُولُهُ كُنُّنَا نَسْتَهْرِيْنَ ﴿٦٧﴾

لَا تَعْتَذِرُ وَاقْدَ كَفَرُوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ
تَعْقُّ عَنْ طَائِفَةٍ مَّنْ كُمْ نُعَذِّبُ طَائِفَةً
بِأَنَّهُمْ كَانُوْمُجْرِمِينَ ﴿٦٨﴾

67. Wanafiki wa kiume na wanafiki wa kike ni aina moja katika kutangaza kwao Imani na kuficha kwao ukafiri. Wanaamrisha kukufuriwa Mwenyezi Mungu na kuasiwa Mtume Wake, na wanakataza Imani na utiifu, na wanaizua mikono yao kutoa katika njia ya Mwenyezi Mungu. Wamemsahau Mwenyezi Mungu na kwa hivyo hawamtaji, na Yeye Amewasahau na rehema Yake hakuwaelekeza kwenye wema. Hakika wanafiki ndio waliotoka nje wakaacha kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
68. Mwenyezi Mungu Amewaaahidi wanafiki wa kiume na wanafiki wa kike na Makafiri kwamba mwisho wao ni kwenda kwenye Moto wa Jahanamu, wakae humo milele kabisa. Moto huo ni wenye kuwatoshia, ukiwa ni mateso yao kwa kumkanusha kwao Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu Amewafukuza kwenye rehema Yake. Na watakua na adhabu ya daima.
69. Hakika vitendo vyenu, enyi wanafiki, vya kucheza shere na ukafiri ni kama vitendo vya watu walitangulia, waliokuwa na nguvu nyinyi na malí na watoto zaidi kushinda nyinyi, wakajimakini na maisha ya kilimwengu, wakasterehe na vitu na ladha zilizomo. Basi na nyinyi, enyi wanafiki, mumestarehe kwa sehemu yenu ya matamanio yenye kumalizika kama starehe ya waliokuwa kabla
- الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمُ مِنْ
بَعْضٍ يَا أَمْرُوْرَتْ بِالْمُنَكَّرِ
وَيَنْهَاوَنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَفْسِدُونَ
أَيْدِيهِمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ
الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَسَقُونَ ١٧
- وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْكُفَّارَ أَرْجَهَمْ خَلِيلِتْ فِيهَا
هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ ١٨
- كَلَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُنْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُنْ قُوَّةً
وَأَكْثَرُهُمْ لَا وَلَدًا فَاسْتَمْتَعُوا
بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِكُنْ
كَمَا أَسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
بِخَلْقِهِمْ وَخُصْلَمْ كَالَّذِي حَاضَرُوا
أُولَئِكَ حَيَّطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَسِيرُونَ ١٩

yenu kwa mafungu yao ya vitu vya kilimwengu venye kumalizika.
 Na mumejingiza katika kumzulia Mwenyezi Mungu urongo kama walivyojingiza wale watu waliokuwa kabla yenu. Hao wenye kusifiwa kwa tabia hizi, ndio wale ambao mema yao yameondoka duniani na Akhera. Na wao ndio wenye kupata hasara kwa kuuza kwao sterehe za Akhera kwa vyeo na starehe za ulimwenguni.

70. Kwani haikuwajia wanafiki hawa habari ya wale waliopita, mionganini mwa watu wa Nûh, kabilia la 'Ad, kabilia la Thamûd, watu wa Ibrâhîm, watu wa Madyan na watu wa Lût, walipowajia Mitume na wahyi na aya za Mwenyezi Mungu wakawakanusha? Wote hawa Mwenyezi Mungu Aliwateremshia adhabu Yake, kuwalipiza wao kwa matendo yao mabaya. Mwenyezi Mungu Hakuwa ni mwenye kuwadhulumu, lakini ni wao wenyewe walijidhulumu nafsi zao kwa kukanusha na kupinga.
71. Na wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, waume na wake, wanasaidiana wao kwa wao, wanaamrisha watu kuamini na kufanya vitendo vyema na wanawakataza kukanusha na kufanya maasia, wanatekeleza Swala, wanatoa Zaka, wanamtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wanakomeka kufanya yale waliyokatazwa. Hao Mwenyezi Mungu Atawarehemu,

الْعَرَيْفُ أَنَّهُمْ نَبَأُوا لِلَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمٌ
 نُوحٌ وَعَادٌ وَثَمُودٌ وَقَوْمٌ إِبْرَاهِيمَ
 وَأَصْحَابِيْ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ أَنَّهُمْ
 رُسُلُهُمْ يَا لَيْلَتَنِتٍ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
 وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أُولَئِكَ
 بَعْضٌ بِأَمْرِهِنَّ يَالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
 الْمُنْكَرِ وَيُقْسِمُونَ الصَّلَاةَ وَيَنْهَوْنَ
 الْزَّكَرَةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أَوْ لِيَكَ
 سَيِّرَ حَمْمُهُ اللَّهُ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ^{٦١}

Atawaokoa na adhabu Yake na
Atawatia Peponi. Hakika Mwenyezi
Mungu ni Mshindi katika ufalme
Wake, ni Mwingi wa hekima katika
sheria Zake na hukumu Zake.

72. Mwenyezi Mungu Amewaaahidi
wenye kumuaumini Mwenyezi
Mungu na Mtume Wake, waume na
wake, mabustani ya Pepo ambayo
chini yake inapita mito, hali ya
kukaa humo milele. Starehe zake
hazibaondokei. yana majumba
yalijengwa vizuri yenyе utulivu
mzuri katika mabustani ya makao. Na
radhi itokayo kwa Mwenyezi Mungu
watakayoipata ni kubwa zaidi na ni
bora zaidi kuliko starehe walizonazo.
Ahadi hiyo ya malipo mema ya
Akhera ndio kufaulu kukubwa.
73. Ewe Nabii! Pigana vita na makafiri
kwa upanga, na wanafiki kwa ulimi
na kusimamisha hoja, na ukazane
juu hayo mapote mawili. Na mahala
pao pa kutulia ni Motoni; na ubaya
wa mahala pa kuishia ni hapo
watakapoishia wao.
74. Wanafiki wanaapa kwa Mwenyezi
Mungu kwamba wao hawakusema kitu
cha kumkosea Mtume na Waislamu.
Wao ni warongo. Hakika wamesema
neno la ukafiri na wametoka kwa
hilo kwenye Uislamu, na wamejaribu
kumdhuru Mtume wa Mwenyezi
Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu
na amani imshukiye, Mwenyezi
Mungu hakuwawezesha kulifanya
hilo. Na wanafiki hawakupata kitu

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّتٍ
لَّهُجَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَمَسَكِنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّتٍ عَدِينَ وَرَضِوَنُ
مَنْ أَلَّهُ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْقَوْرُ
ۖ الْعَظِيمُ

يَتَابُوا إِلَيْهِ جَهَدُ الْكُثُرَ وَالْمُنْفَقِينَ
وَأَغْنَظُ عَلَيْهِمْ وَمَا وَلَهُمْ جَهَنَّمُ وَلِنَسَ
الْمُصْبِرُ

يَخِلِّفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةً
الْكُفُرُ وَكَفَرُوا بِمَا بَعْدَ إِشْرَاعِهِ وَهُمُّ بِمَا
لَمْ يَتَأْلُمُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنَّ أَغْنَتْهُمُ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوْلُوا إِلَيْكُمْ خَتَرًا
لَهُمْ وَإِنْ يَتُوْلُوا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا
الْيَمَاءِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي
الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

chochote cha kumtia kombo na kumkosoa, isipokuwa ni kwamba Mwenyezi Mungu Aliwaneemesha akawapa utajiri kwa milango ya heri na baraka Aliyomfungulia Nabii Wake, rehemya ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Basi wakirudi makafiri hawa kwenye Imani na kutubia, hilo ni bora kwao, na wakigeuka nyuma au wakasalia hali ile walivyo, Mwenyezi Mungu Atawaadhibu adhabu iumizayo hapa duniani, kupitia mikono ya Waislamu, na kesho Akhera kwa Moto wa Jahanamu, na hapatakuwa na mwokoaji wa kuwaokoa wala msaidizi wa kuwakinga na janga la adhabu.

75. Na mionganoni mwa mafukara wa wanafiki, kuna wanaojipa ahadi ya mkazo wenyewe kwamba lau Mwenyezi Mungu Atampa mali, atayatolea sadaka, atafanya vile watu wema wanafanya katika mali yao na atafuata njia ya wema.
76. Alipowapa Mwenyezi Mungu kutokana na hisani yake, walifanya ubakhili kutoa sadaka na kutumia mali katika wema, na waligeuka nyuma hali ya kuupa mgongo Uislamu.
77. Ikawa malipo ya mambo waliyoyafanya na mwisho wao ni kwamba alishaongezsea unafiki juu ya unafiki wao, hawataweza kujisafisha nao mpaka Siku ya kuhesabiwa. Hayo ni kwa sababu ya kwenda kwao kinyume na ahadi walioitoa juu ya nafsi zao na kwa sababu ya unafiki wao na urongo wao.

*وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لِيَنْ مَاتَتْ مِنْ
فَضْلِهِ لَمْ يَصَدِّقَهُ وَأَنَّكُو نَّمَنَ
الْأَصْلَحِينَ

VO

فَلَمَّا آتَاهُمْ مَنْ فَضَّلَهُمْ بَخْلُوأَيْهِ
وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا يَقُولُونَ
بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَيُنَاكِحُونَ
يَكْذِبُونَ

VO

78. Kwani hawakujua wanafiki
hawa kwamba Mwenyezi
Mungu Anayajua wanayoyaficha
ndani ya nafsi zao na yale
wanayoyazungumza kwenye
mabaraza yao ya vitimbi na njama na
kwamba Mwenyezi Mungu ni Mjuzi
sana wa yaliyofichika yote? Basi
Atawalipa kwa matendo yao ambayo
Amewahifadhia na kuwadhibitia.
79. Na pamoja na ubahili wa wanafiki,
wale wanaotoa sadaka hawavuki
salama na kero lao. Pindi wale
matajiri wakitoa sadaka ya mali
mengi, wanawatia kombo na
kuwatuhumu kuwa wanajonesha.
Na pindi mafukara wakitoa
sadaka kulingana na uwezo wao,
wanawafanyia shere na kusema kwa
njia ya kuwachezea, «Sadaka yao hii
itafalia nini?» Basi Mwenyezi Mungu
Anawafanyia shere wanafiki hawa.
Na wao watakuwa na adhabu kali
iumizayo.
80. Waombee msamaha hao wanafiki,
ewe Mtume, au usiwaombee
msamaha, Mwenyezi Mungu
Hatawasamehe, namna
yatayokouwa mengi na kukaririka
maombi yako kutaka wasamehewe,
kwa kuwa wao wamemkanusha
Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
Na Mwenyezi Mungu, kutakasika
na sifa za upungufu ni Kwake na
kutukuka ni Kwake, Hawaafikii
kwenye uongofu wale waliotoka nje
ya utiifu Wake.

أَتَرَيْعَلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ
وَنَجِوْلَهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلِمَ الْعُبُوْبِ

(٧٦)

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا
يَحْدُوْنَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ
سَخْرَيْرَ اللَّهِ مِنْهُمْ وَأَهْمُ عَذَابَ أَلَيْمَ

(٧٧)

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ فَلَا أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرُ
لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَمَّا يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

(٨)

81. Walifurahi wale waliojiweka nyuma wasimwandame Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani ziwashukiye, kwa kujikalia Madina wakienda kinyume na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na walichukia kupigana jihadi pamoja na Yeye kwa mali zao na nafsi Zao katika njia ya Mwenyezi Mungu na waliambiana wao kwa wao, «Msitoke katika kipindi cha joto.» Waambie, ewe Mtume, «Moto wa Jahanamu una joto zaidi,» lau wao wanalijua hilo.
82. Basi na wacheke hao wanafiki waliojiweka nyuma wasimwandame Mtume wa Mwenyezi Mungu katika vita vya *Tabûk*, kidogo katika uhai wao wa kilimwengu wenye kumalizika, na walie sana katika Moto wa Jahanamu, ukiwa ni malipo ya yale ambayo walikuwa wakiyachuma duniani ya unafiki na ukafiri.
83. Basi Akikurudisha Mwenyezi Mungu, ewe Mtume, kutoka kwenye vita ulivyopigana ukaja kwenye kundi la wanafiki waliothibiti juu ya unafiki, na wakakutaka ruhusa watoke na wewe kwenye vita vingine baada ya vita vya *Tabûk*, waambie, «Hamtatoka pamoja na mimi kabisa kwenye vita vyovyote, na hamtapigana pamoja na mimi na adui yoyote.

فِيْ حَمَّالَاتٍ مُّكَعَّدَهُمْ خَلَفَ رَسُولَ اللَّهِ
وَكَيْهُو أَنْ يَجْهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَاتِلُوا لَا تَفِرُّوا فِي الْخَرْقَنْ
نَارُهُمْ أَشَدُّ حَرَّاً لَّوْ كَأُولُو يَقْرَئُونَ ﴿٦١﴾

فَلَيَضْحِكُوكُلَّا وَلَيَبْيَكُوكُلَّا حَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٢﴾

إِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ
فَاسْتَذَدُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَّمْ تَخْرُجُوا مَعَ
أَبْدَأْوَنْ تَقْتَلُوا مَعَ عَدْفَانْ إِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ
بِالْفُعُودِ أَوْ مَرْقَةً فَاقْعُدُوا مَعَ الظَّاهِفِينَ ﴿٦٣﴾

Nyinyi mumeridhika kukaa mara ya kwanza, basi kaeni pamoja na wale waliojiweka nyuma wakaacha kupigana jihadi pamoja na Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.»

84. Na usimswalie kabisa, ewe Mtume, yoyote aliyekufa mionganini mwa wanafiki na usisimame kwenye kaburi yake kumuombea, kwa kuwa wao wamemkanusha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na wamekufa na wao wametoka kwenye utiifu. Hii ni hukumu yenye kuenea kwa kila mtu ambaye unafiki wake umejulikana.

85. Na zisikushangaze mali za wanafiki hawa na watoto wao. Mwenyezi Mungu Anataka kuwaadhibu wao kwa hizo ulimwenguni, kwa kupambana kwao na shida katika kuzipata na kwa kufa kwao katika hali ya kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.

86. Na pindi sura yoyote ikiteremshwa kwa Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, inayoamrishwa kumuamini Mwenyezi Mungu na kumtakasa na kupigana jihadi pamoja na Mtume wa Mwenyezi Mungu, wale wenya uwezo wa kifedha mionganini mwa wanafiki wanakuomba ruhusa na wanasema, «Tuache pamoja na waliokaa wasioweza kutoka.»

وَلَا تُؤْتِلُّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّا لَمْ يَأْكُلْ وَلَا تُنْهِمْ
عَلَىٰ قَرْبَةٍ إِذَا هُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا أُنزِلَ
وَهُمْ فَلَسْقُونَ ﴿٨٤﴾

وَلَا تُعْجِبْنَكَ أَقْوَاهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ أَنفُسُهُمْ
وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

وَلَذَا أَنْزَلْتُ سُورَةً أَنَّ إِيمَانُهُمْ وَجَهَدُهُو
مَعَ رَسُولِهِ أَسْتَدِنَكَ أَوْلَادُهُمْ مِّنْهُمْ
وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَّعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

87. Wanafiki hawa wameridhika na aibu, nayo ni kukaa majumbani pamoja na wanawake na watoto na wenyen yudhuru. Na Mwenyezi Mungu Amezipiga muhuri nyoyo zao kwa sababu ya unafiki wao na kujiweka kwao nyuma kuacha jihadi na kutoka pamoja na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, katika njia ya Mwenyezi Mungu. Wao hawayaelewi yale ambayo yana maslahi yao na uongofu wao.
88. Iwapo wanafiki hawa watajikalisha nyuma waache kupigana, Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, amepigana jihadi, ye ye na Waumini pamoja naye, kwa mali zao na nafsi zao. Wao wamepata ushindi na ngawira ulimwenguni, na watapata Pepo na mapokezi mema kesho Akhera. Na wao ndio wenyen kufaulu.
89. Amewatayarishia Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama, mabustani ya Pepo ambayo inapita mito chini ya miti yake, hali ya kukaa humo milele. Huko ndiko kufaulu kukubwa.
90. Na kilikuja kikundi, mionganoni mwa watu wa vitongoji vya Waarabu wa majangwani, kandokando ya mji wa Madina wakitoa nyudhuru kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, wakimuelezeza udhaifu walionao na kutoweza kwao kutoka kwenda vitani. Na

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْحَوَالِفِ وَطَبَعَ عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٤﴾

لَسْكِنَ أَرَسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
جَهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأَوْلَادِهِمْ
لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأَوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

أَعَذَ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ حَلِيلِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٦﴾

وَجَاءَ أَمْعَدَرُونَ مِنَ الْأَغْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ
وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَسَيُصِيبُ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧﴾

kuna watu waliojikalia bila kutoa
udhuru wowote kwa kumfanyia
ujasiri Mtume wa Mwenyezi Mungu,
rehema wa Mwenyezi Mungu
na amani zimshukie. Basi wale
waliokufuru mionganoni mwa hawa
itawatapata adhabu kali, ya kuuawa
na nyinginezo hapa duniani, na ya
Moto kesho Akhera.

91. Watu wenye nyudhuru, mionganoni
mwa madhaifu, wagonjwa na
mafukara ambao hawamiliki mali ya
kuwawezesha kufanya matayarisho
ya kutoka, hawana makosa ya
kujikalia, iwapo wamemtakasia
Mwenyezi Mungu na Mtume Wake
na wameifuata sheria Yake kivitendo.
Hapana njia yoyote kwa wale
waliozuiiliwa na udhuru kupigana
jihadi katika njia ya Mwenyezi
Mungu kupatiwa mateso na kutiwa
makosani, iwapo wao ni waaminifu
kwa Mwenyezi Mungu na Mtume
Wake. Mwenyezi Mungu ni Mwingi
wa msamaha kwa watenda wema
(*muhsinūn*), ni Mwenye kuwarehemu.

92. Pia hapana makosa kwa wale
ambao wakikujia kutaka uwasaide
kuwachukua kwenda kwenye jihadi,
unawaambia, «Sina wanyama wa
mimi kuwapatia muwapande», hapo
wakakuacha na kugeuka kwenda zao, na
macho yao yanabubujika machozi kwa
masikitiko ya kukosa utukufu wa jihadi
na thawabu zake kwa kuwa hawakupata
cha kutumia na cha kuwabeba lau
walitoka kwenda kupigana jihadi katika
njia ya Mwenyezi Mungu.

لَيْسَ عَلَى الصُّفَّاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى
الَّذِينَ لَا يَحْدُثُونَ مَا يُنِيبُونَ حَرَجٌ إِذَا
نَصَّبُوا إِلَهًا وَرَسُولًا لَّهٗ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ
مِنْ سَيِّئٍ وَّلَهُ عَفْوٌ رَّحْمَةٌ

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتُوكُ لِتَحْمِلَهُمْ
قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَخْمَلُكُمْ عَلَيْهِ
تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفَيَّضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا
أَلَا يَحْدُثُ وَمَا يُنِيبُونَ

93. Hakika makosa na lawama ni kwa wale matajiri waliokuljia, ewe Mutme, kukutaka ruhusa ya kujikalia, nao ni wanafiki matajiri waliojichagulia kuketi pamoja na wanawake na wenyewe nyudhuru. Na Mwenyezi Mungu Amezipiga mhuri nyoyo zao kwa unafiki, haziingiwi na Imani. Wao hawajui mwisho wao mbaya kwa kubakia kwao nyuma na kuacha kwao kupigana jihadi pamoja na wewe.
94. Watataka udhuru kwenu, enyi Wumini, hawa waliojikalisha nyuma na kuacha kupigana jihadi na washirikina, kwa kutumia maneno ya urongo, mtakaporudi kutoka kwenye jihadi ya vita vya *Tabûk*. Waambie, ewe Mtume, «Msitoe udhuru, hatutawaamini katika yale mnayoyasema. Mwenyezi Mungu Ashatupa habari, kuhusu mambo yenu, ambazo zimetupa uthibitisho wa urongo wenu. Mwenyezi Mungu Atayaona matendo yenu na Mtume Wake, iwapo mtatubia unafiki wenu au mtaendelea nao. Na Mwenyezi Mungu Atawaonesha watu matendo yenu waziwazi hapa duniani kisha mtarudishwa, baada ya kufa kwenu, kwa Yule Ambaye haya fichiki Kwake mambo yenu ya ndani na ya nje, ili Awape habari ya matendo yenu yote na Awape malipo yake.
95. Mtakaporejea kwao kutoka vitani, wanafiki watawaapia nyinyi kwa Mwenyezi Mungu, wakitoa udhuru hali ya kuwa ni warongo, ili muwaache bila kuwaliza. Basi

* إِنَّمَا السَّيْلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَغْذِلُونَكَ
وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُولًا نَّيَكُونُ أَعْلَمَ الْحَوَالِفَ
وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا جَعَلْتُمُ إِلَيْهِمْ
قُلْ لَا يَعْتَذِرُونَ لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ دَةَ
نَبَأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَرَرَ اللَّهُ
عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَتَرَدُونَ إِلَى عَلَيْهِ
الْغَيْبِ وَأَشَهَدُهُ فَيَكْتُمُ كُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

سَيَخْلُفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا أَنْقَلَبْتُمْ
إِلَيْهِمْ لَتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَغْرِيَ صُوَاعَهُمْ
إِنَّهُمْ بِجُنُونٍ وَمَا وَنَهُمْ جَهَنَّمَ جَرَاءٌ بِمَا
كَانُوا يَكْسِي سَبُونَ ﴿٢٨﴾

jiepusheni nao na muwape mgongo kwa kuwadharau, kwani wao ni wachafu wa ndani. Na mahali pao pa kushukia kesho Akhera ni Moto wa Jahanamu, ukiwa ni malipo ya yale waliokuwa wa kiyatenda ya madhambi na makosa.

96. Wanawaapia nyinyi, enyi Waumini, wanafiki hawa kwa urongo ili mridhike nao . Basi mkiridhika nao, kwa kuwa hamjui urongo wao, hakika Mwenyezi Mungu Haridhiki na hawa wala wengineo kati ya wale walioendelea na uasi na kutoka nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.
97. Mabedui, wakazi wa jangwani, ni washupavu zaidi wa ukafiri na unafiki kuliko wakazi wa mjini. Hivyo ni kwa sababu ya ugumu wa tabia za, ususuavu wa nyoyo zao na kuwa mbali kwao na elimu, wanavyuoni, vikao vya mawaidha na *dhikr* (kumtaja Mwenyezi Mungu). Kwa hivyo wao wanastahilii zaidi wasijue mipaka ya Dini na zile sheria na hukumu ambazo Mwenyezi Mungu Ameziteremsha. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa hali za hawa wote, ni Mwenye hekima Katika uendeshaji Wake mambo ya waja Wake.
98. Na miogoni mwa Mabedui kuna wanaohesabu wanachokitoa katika njia ya Mwenyezi Mungu kuwa ni kodi na ni hasara, hawatazamii, kwa kile wakitoacho, thawabu wala kujikinga na adhabu, na wana hamu

يَخْلُقُونَ لَكُمْ مِّنْ تَرْضَوْعَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْعَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَوْعَنْهُمْ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾

الْأَغْرَابُ أَسْدُ كُفَّارٍ بِنَفَاقٍ وَجَدَرُ الْأَرْضِ يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧﴾

وَمِنَ الْأَغْرَابِ مَنْ يَتَحَذَّلُ مَا يُنْفِقُ مَعْرِمًا وَيَرْتَضِي بِكُمُ الدَّوَابَرَ عَلَيْهِمْ دَاهِرَةُ السَّوْقِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٨﴾

mupatwe na misiba na maafa. Lakini mabaya yatawazunguka wao, sio Waislamu. Na Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa wanayoyasema, ni Mjuzi wa nia zao mbaya.

99. Na mionganini mwa Mabedui kuna wanaomuamini Mwenyezi Mungu na kukubali upweke Wake, kufufuliwa baada ya kufa na kuwa kuna thawabu na adhabu, na wanatarajia malipo mema kwa kile chochote wanachokitoa cha matumizi katika kupigana jihadi na washirikina, kwa kusudia radhi za Mwenyezi Mungu na mapenzi Yake, na kukifanya ni njia ya kumfanya apate maombi ya Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Jua utanabahi kwamba matendo haya yatawaweza wao karibu na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Mwenyezi Mungu Atawatia kwenye Pepo Yake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha wa maovu waliyoyafanya, ni Mwenye kuwarehemu.
100. Wale waliowatangulia watu mwanzo kwenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake mionganini mwa *Muhajirîn* waliowagura watu wao na jamaa zao wakaondoka kwenda kwenye Nyumba ya Uislamu, na *Anṣār* waliomhami Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, dhidi ya maadui wake makafiri, na wale waliowafuata wao kwa wema, katika usawa wa itikadi, maneno na vitendo, kwa

وَمِنَ الْأَغْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَآيُّهُمْ
الْآخِرُ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ
وَصَلَوَاتُ الرَّسُولِ الْأَكَبَرِ إِنَّهَا فُرْبَةٌ لِهُمْ
سَيِّدُ خَلْقِهِمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ تَحِيمٌ ﴿١١﴾

وَالسَّيِّقُونَ الْأَوْلُونَ مِنَ الْمَهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضَوْا عَنْهُ وَأَعْدَ اللَّهُمَّ
جَنَّاتٍ تَبَرِّي تَحْتَهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِينَ
فِيهَا آبَدًا ذَلِكَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

kutafuta radhi ya Mwenyezi Mungu,
 Aliyetakata na sifa pungufu na
 kutukuka, Hao ndio ambao Mwenyezi
 Mungu Ameridhika na wao kwa
 kumtii kwao Mwenyezi Mungu na
 Mtume Wake, na wao wameridhika
 na Yeye kwa malipo mazuri mengi
 Aliyowapatia kwa utiifu wao na
 Imani yao. Amewaandalia wao
 mabustani ya Pepo ambayo inapita
 mito chini yake, hali ya kukaa
 milele humo daima. Huko ndiko
 kufaulu kukubwa. **Katika** aya hii
 pana kuwasafisha Maswahaba, radhi
 za Mwenyezi Mungu ziwaendee,
 kuwafanya waadilifu na kuwasifu.
 Na kwa hivyo, kuwaheshimu wao ni
 katika misingi ya Imani.

- 101.** Mionganoni mwa watu ambao wako
 pambizoni mwa Madina kuna
 Mabedui wanafiki, na mionganoni
 mwa watu wa Madina pia kuna
 wanafiki waliojikita kwenye unafiki
 na kuzidi kuendelea nao kwa kupita
 mipaka katika uasi, kwa namna
 ambayo yanafichamana kwako, ewe
 Mtume, mambo yao. Sisi tunawajua.
 Tutawaadhibu mara mbili, kwa
 kuuawa na kutekwa na kukashifiwa
 duniani, na kwa adhabu ya kaburi
 baada ya kufa, kisha watapelekwa,
 Siku ya Kiyama, kwenye adhabu
 kubwa ndani ya Moto wa Jahanamu.
- 102.** Na wengine wa Madina na walio
 pambizoni mwake, walikubali
 makosa yao, wakajuta na wakatubia
 kwa hayo, walichanganya matendo

وَمِنْ حَوْلَكُمْ مِنْ الْأَعْرَابِ مُنَفِّقُونَ^{٦٦}
 وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرْدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا
 تَعْلَمُهُمْ بِمَا تَحْتُونَ تَعْلَمُهُمْ سَنُعَذِّبُهُمْ
 مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ^{٦٧}

وَالْأَخْرُونَ أَعْتَدْنَا لِهُمْ حَلَطُوا أَعْمَالًا
 صَلَاحًا وَأَخْرَسْتَنَا عَسَى اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ
 عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ^{٦٨}

mazuri, nayo ni kutubia, kujuta, kukubali makosa na mengineyo miongoni mwa matendo mema, kwa mengine mabaya, nayo ni kujikalia nyuma kumuacha Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na mengineyo miongoni mwa matendo mabaya. Basi hao yatarajiwu Mwenyezi Mungu Awaelekeze kutubia na aikubali toba yao kutoka kwao. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwenye kuwarehemu.

- 103.** Chukua, ewe Mtume, kwenye mali za hawa waliotubia, waliochanganya matendo mema na matendo mengine maovu, sadaka itakayowasafisha wao na uchafu wa madhambi yao na itakayowainua wao na kuwaondoa kwenye daraja za wanafiki kuwapeleka kwenye daraja za wenye ikhlasi; na watakie wao msamaha wa madhambi yao na uwaombee sitara ya hayo, kwani maombi yako na utakaji msamaha wako ni rehema na utulivu kwao. Na Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa kila maombi na kila neno, ni Mjuzi wa hali za waja Wake na nia zao, na Atamlipa kila mwenye kutenda kwa matendo aliyoyatenda.

- 104.** Kwani hawajui, hawa wenye kujikalisha nyuma na kuacha kwenda kwenye jihadi na wengineo, kwamba Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Ambaye Anakubali toba ya waja Wake, Anachukua sadaka na Anatoa

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً فَإِنْ طَهَرُوا فَرُكِّبُوهُمْ بِهَا
وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكُمْ سَكِّينٌ لَّهُمْ وَاللهُ
سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ ﴿٢٧﴾

أَللّٰهُ يَعْلَمُ أَنَّ اللّٰهُ هُوَ يَجْبُلُ التَّوْبَةَ عَنِ
عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللّٰهُ هُوَ
أَنْتَوْلَابُ الرَّحِيمِ ﴿٢٨﴾

malipo yake, na kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kukubali toba ya waja Wake warejeapo Kwake, ni Mwenye kuwarehemu warudipo kutaka radhi Zake.?

105. Na sema, ewe Nabii, kuwaambia hawa wenyе kujikalisha nyuma na kuacha kwenda kwenye jihadi, «Mfanyieni Mwenyezai Mungu yale ya kumridhisha ya kumtii na kutekeleza mambo ya lazima Aliyoyaweka na kuepuka maasia. Na Mwenyezi Mungu Atayaona matendo yenu na Mtume Wake na Waumini, na yatakuwa wazi mambo yenu, na mtarejeshwa Siku ya Kiyama kwa Anayejua yaliyofichika yenu na yaliyo wazi yenu, na hapo Atawapa habari ya yale ambayo mlikuwa mkiyafanya. Katika hii kuna tishio na onyo kwa anayeendelea kwenye ubatilifu wake na ukiukaji mipaka wake.
106. Na mionganoni mwa hawa waliojikalisha nyuma wakaacha kuwafuata, enyi Waumini, katika vita vya *Tabuk* kuna wengine walioahirishwa , ili Mwenyezi Mungu Aaamue juu yao uamuzi Atakaoutoa: ima Awaadhibu Mwenyezi Mungu au Awasamehe. Hawa ni wale waliojuta kwa yale ambayo walifanya. Nao ni Murārah mwana wa al-Rabi‘, Ka‘b mwana wa Mālik na Hilāl mwana wa Umayyahā. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa Anayestahili mateso au msamaha. Ni Mwingi wa hekima katika maneno Yake yote na vitendo Vyake.

وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسِيرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ
وَالْمُؤْمِنُونَ سَرُورُونَ إِلَى عَلِمِ الْعَيْنِ
وَالشَّهَدَةُ فِي تِبَاعَتِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٥﴾

وَإِخْرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَاءَ يَعْدِدُ بُهْرَ
وَإِمَاءَ يَوْبٍ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ﴿٦٦﴾

107. Na wanafiki waliojenga msikiti, kwa kuwadhuru Waumini, kumkanusha Mwenyezi Mungu na kuwagawanya Waumini, ili waswali humo baadhi yao na wauache msikiti wa *Qubā'* ambao Waislamu wanawali ndani yake, ili Waislamu watafautiane na wagawanyike kwa hilo, na kwa ajili ya kumngojea yule aliyempiga vita Mwenyezi Mungu na Mtume Wake kabla ya hapo, naye ni Abū ‘Āmir al-Rāhib aliyeasi, ili pawe ni mahali pa kuwafanyia vitimbi Waislamu. Na wataapa tena wataapa, wanafiki hawa, kwamba wao hawakukusudia kwa kuujenga isipokuwa kuwafanyia wema na kuwahurumia Waislamu na kuwapa nafasi wanyonge wasiweza kwenda msikiti wa *Qubā'*. Na Mwenyezi Mungu Anashuhudia kwamba wao ni warongo katika yale wanayoyaapia . Msikiti huo ulivunjwa na ukatiwa moto.
108. Usisimame, ewe Nabii, kuswali katika msikiti huo kabisa. Kwani msikiti uliojengwa kwa misingi ya uchamungu kuanzia siku ya mwanzo, nao ni msikiti wa *Qubā'*, unafaa zaidi kwa wewe kusimama humo kwa kuswali. Kwani katika msikiti huu kuna watu wanapenda kujisafisha na najisi na uchafu kwa maji, kama wanavyojisafisha kwa kujiepusha na mambo yanayopelekea kufanya mambo yaliyoharamishwa

وَالَّذِينَ أَخْدُوا مَسْجِدًا ضَرَارًا
وَكُفَّرُوا وَتَغْرِيَنَا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ
قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى
وَاللَّهُ يَتَعَظَّمُ إِنَّمَا لَكَذِبُونَ ﴿٦٧﴾

لَا تَقْمِمْ فِيهِ أَبَدًا مَسْجِدًا يَسَّرَ عَلَى الْتَّقْوَىٰ
مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ حَقٌّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ
رِجَالٌ يُحْبِّبُونَ أَنْ يَظْهَرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُطَهَّرِينَ ﴿٦٨﴾

na kuomba msamaha kutokana
 na madhambi na maasia. Na
 Mwenyezi Mungu Anawapenda
 wenyewe kujisafisha. Na iwapo msikiti
 wa Qubā' ulijengwa juu ya misingi
 ya uchaji-Mungu, basi Msikiti wa
 Mtume wa Mwenyezi Mungu,
 rehemaya Mwenyezi Mungu na
 amani zimshukie, ni kama hivyo kwa
 njia ya ubora zaidi na ustahiki zaidi.

- 109. Hawalingani:** yule aliywewka msingi
 wa jengo lake juu ya kumcha
 Mwenyezi Mungu na kumtii na
 kutaka radhi Zake na yule aliywewka
 msingi wa jengo lake kandokando
 ya shimo linalokaribia kuanguka
 akajenga msikiti wa kudhuru,
 kukufuru na kuleta mgawanyiko
 baina ya Waislamu, ikampelekea
 yeeye aanguke kwenye Moto wa
 Jahanamu. Na Mwenyezi Mungu
 Hawaongozi watu madhalimu
 waliokiuka mipaka Yake.

- 110. Haliachi kuendelea,** lile jengo
 wanafiki walilolijenga liwe ni
 madhara kwa msikiti wa Qubā', kuwa
 ni ishara ya shaka unafiki uliojikita
 ndani ya nyoyo zao, mpaka nyoyo
 zao zikatike-katike kwa wao kuuawa
 au kufa au kwa kujuta kwao upeo
 wa kujuta nakurejea kwao kwa Mola
 wao na kumuogopa Yeye upeo wa
 kuogopa. Na Mwenyezi Mungu ni
 Mjuzi wa shaka waliyonayo hawa
 wanafiki na yale waliyoyakusudia
 kwa jengo lao, ni Mwingi wa hekima
 katika uendeshaji mambo ya viumbi
 Vyake.

أَفَمَنْ أَسْسَ بُنْيَنَهُ وَعَلَى تَقْوَىٰ مِنْ اللَّهِ
 وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ مَّمَّا مَنْ أَسْسَ بُنْيَنَهُ وَعَلَى
 شَفَاعَجُرُفٍ هَارِفٍ هَارِبٍ فِي تَارِيْخِهِمْ
 وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

لَا يَرَأُلُ بُنْيَنَهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِبَّةً فِي
 قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ
 عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٩﴾

- 111.** Hakika Mwenyezi Mungu Amenunua kutoka kwa Waumini, nafsi zao na kuwapa wao , badala yake, Pepo na yale Aliyoyatayarisha ya starahe humo ndani, kwa kutoa kwao nafsi zao na mali zao katika kupigana jihadi na maadui wake kwa ajili ya kulitkuza neno Lake na kuidhihirisha dini Yake, wakaua na wakauawa. Hiyo ikiwa ni ahadi juu ya Mwenyezi Mungu iliyothibiti ndani ya Taurati iliyoteremshwa kwa Mûsâ, amani imshukiye, na Injili iliyoteremshwa kwa 'Isâ, amani imshukiye, na Qur'ani iliyoteremshwa kwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani imshukiye. Na hakuna yoyote mwenye utekelezaji zaidi wa ahadi Yake kuliko Mwenyezi Mungu, kwa yule aliyetimiza ahadi yake kwa Mwenyezi Mungu. Basi onesheni furaha, enyi Waumini, kwa biashara yenu mliyoifanya na Mwenyezi Mungu na kwa ahadi Yake, ya Pepo na Radhi, kwenu. Na mapatano hayo ya biashara ndiyo kufaulu kukubwa.
- 112.** Na mionganoni mwa sifa za Waumini hawa waliopewa bishara njema ya kuingia Peponi ni kwamba wao ndio wanaotubia, wenye kuondoka kwenye yale ambayo Mwenyezi Mungu Ameyakataza kwenda kwenye yale ambayo Mwenyezi Mungu Anayapenda na Anayaridhia, wale waliomtakasia ibada Mwenyezi Mungu Peke Yake na wakapindana katika kumtii, wale wenye

* إِنَّ اللَّهَ أَشْرَقَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ
وَأَمْوَالُهُمْ بِإِنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقْلِتُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا
عَلَيْهِ حَقَّافِيَ التَّورَةِ وَالْإِنجِيلِ
وَالْقُرْآنَ وَمَنْ أَوْفَ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ
فَأَسْتَبِّشُوا بِيَعْكُوْلُ الَّذِي يَا يَعْمَلُ
وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠﴾

الْمُتَبَّعُونَ الْعَدِيدُونَ الْحَمِيدُونَ
الْمَسْتَبِحُونَ الْمَرْكُوْنَ
الْمَسْجِدُونَ الْأَمْرُورُونَ يَا الْمَعْرُوفَ
وَالْمَنَاهِرُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْمُنْظَرُونَ
لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَيْسِرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa yote yale ambayo Aliwatahini nayo ya uzuri au ubaya, wenyе kufunga, wenyе kurukuu katika swala zao, wenyе kusujudu katika hiso, wale ambao wanawaamrisha watu kila lile ambalo Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wameliamrisha na wanawakataza kila lile ambalo Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wamelikataza, wenyе kutekeleza faradhi za Mwenyezi Mungu, wenyе kumalizikia kwenye kufuata amri Yake na kuepuka katazo Lake, wenyе kusimama imara katika kumtii na wenyе kukomea pale penye mipaka Yake. Na wape bishara njema, ewe Nabii, waumini hawa waliosifika na sifa hizi ya radhi za Mwenyezi Mungu na Pepo Yake

113. Haifai kwa Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na wale walioamini kuwaombea msamaha washirikina, hata kama ni jamaa zao wa karibu, baada ya kuwa imefunuka waziwazi kwamba wao ni watu wa Moto wa Jah(îm, kwa kufa kwao katika hali ya ushirikina. Na Mwenyezi Mungu Hawasamehe washirikina, kama alivyosema Aliyetukuka, «Hakika Mwenyezi Mungu Hasamehe Ashirikishwapo» na kama Alivyosema Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, «Hakika yule anayemshirikisha Mwenyezi Mungu, basi Mwenyezi Mungu Ashamharimishia Pepo»

مَا كَانَ لِلَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُسْرِكِينَ وَلَوْكَانُوا
أُولَئِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ
أَصْحَابُ الْجَنَاحِيمِ

- 114.** Na hakukuwa kwa Ibrāhim kule kumuombea msamaha babake mshirikina isipokuwa ni yatokana na ahadi aliyeitoa kwake, nayo ni neno lake, «Nitakuombea msamaha Mola wangu, kwani Yeye kwangu mimi Ana ukarimu mwangi.» Basi ilipomfunukia wazi Ibrāhīm kwamba babake ni adui wa Mwenyezi Mungu na kwamba kusihî na kukumbusha hakukufaa kitu kwake na kwamba yeye atakufa akiwa kafiri, alimuacha, akaacha kumuombea msamaha na akamwepuka. Kwa kweli, Ibrāhīm, amani imshukiye, ana unyenyekevu mkubwa kwa Mwenyezi Mungu, ni mwenye msamaha mwangi kwa kasoro zinazotoka kwa watu wake.
- 115.** Na Mwenyezi mungu Hakuwa ni Mwenye kuwapoteza watu baada ya kuwapa neema uongofu na taufiki, mpaka awaelezee waziwazi yale ambayo yatawapelekea kumcha Yeye na yale wanayoyahitaja ya misingi ya Dini na tagaa zake. Hakika Mwenyezi Mungu, kwa kila jambo, ni Mjuzi; Amewafundisha nyinyi yale ambayo hamkuwa mkiyajua, amewaelezea waziwazi yale ambayo mtanufaika nayo na Amewasimamishia hoja kwa kuwafikishia ujumbe Wake.
- 116.** Hakika Mwenyezi Mungu ni mmiliki wa mbingu na ardhi na vilivyomo ndani yake, Hana mshirika katika uumbaji, uendeshaji, ustahiki wa kuabudiwa na uwekaji sheria. Anampa uhai Anayemtaka na

وَمَا كَانَ أَسْتَغْفِرُ لِأَبْرَاهِيمَ لَا إِلَهَ إِلَّا
عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِلَيْهَا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ
أَنَّهُ عَذُولٌ لَهُ تَبَرَّأَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَا إِلَهَ
حَلِيلٌ

وَمَا كَانَ اللَّهُ يُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ
هَدَنَهُمْ حَقًّا وَيَسِّرَ لَهُمْ مَا يَتَقَوَّنُ إِنَّ
اللَّهَ يَكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ۝

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يُحْكِمُ وَيُنْهِيُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝

anamfisha Anayemtaka. Na hakuna yoyote, isipokuwa Mwenyezi Mungu, wa kuyasimamia mambo yenu wala wakuwapa ushindi juu ya adui wenu.

117. Mwenyezi Mungu Alimuelekeza Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kurudi Kwake na kumtii, na Aliwakubalia toba *Muhājirūn*, waliogura nyumba zao na jamaa zao wakaenda kwenye Nyumba ya Uislamu, na pia Aliwakubalia toba waliomuhami Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, waliotoka pamoja na yeye kupambana na maadui katika vita vya *Tabūk* katika kipindi cha joto kali na shida ya chakula na vipando. Mwenyezi Mungu Aliwakubalia toba yao baada ya hali kufikia kiwango kwamba nyoyo za baadhi yao zilikaribia kuiyepuka haki na kupendelea ulegevu na utulivu. Lakini Mwenyezi Mungu Aliwathibitisha na Akawapa nguvu na Akawakubalia toba. Hakika Yeye kwao ni Mwingi wa upole ni mwenye huruma. Na mionganoni mwa huruma Yake kwao ni kwamba Aliwapa neema ya kutubia, Akaikubali toba yao na Akawathibitisha juu yake.
118. Na pia Alikubali toba ya wale watu watatu walioachwa nyuma – nao ni Ka‘b mwana wa Mālik, Hilāl mwana wa Umayyah na Murārah mwana wa a-Rabī‘-. Wao walijikalisha nyuma wakaacha kumfuata Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى الْنَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةٍ أَعْسَرَهُ
مِنْ بَعْدِ مَا كَانُوا يَرِيدُونَ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِنْهُمْ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِلَهٌ وَّبِهِ تَرَوْفٌ وَّرَحْمَةٌ ﴿١٣﴾

وَعَلَى الْأَنْشَاءَ الَّذِينَ حُلِّفُوا حَجَّاً إِذَا صَافَّتْ
عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحِبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ
أَنْفُسُهُمْ وَظَاهِرًا أَنَّ لَا مُلْجَأًا مِنَ اللَّهِ إِلَّا
إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِتُسْتُوْدَعُ إِنَّ اللَّهَ هُوَ
أَنَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٤﴾

ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wakasikitika masikitiko makubwa. Mpaka ilipofikia hadi ya ardhi kuwa dhiki na wao, pamoja na kuwa ni kunjufu, kwa majonzi na majuto kwa sababu ya kujikalisha nyuma kwao, na nafsi zao zikaingiwa na dhiki kwa hamu iliyowapata na wakahakikisha kwamba hakuna mahali pa kuhamia kumkimbia Mwenyezi Mungu isipokuwa ni Kwake, hapo Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na sifa za upungufu na kutukuka, Aliwaafikia kwenye utiifu na kurejea kwenye yale yanayomridhisha Yeye. Hakika Yeye ni Ndiye Mwingi wa kukubali toba za waja Wake, Ndiye Mwenye kuwahurumia.

119. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkaitumia sheria Yake! Fuateni maamrisho ya Mwenyezi Mungu na epukeni makatazo Yake katika kila kitu mnachokitenda na mnachokiacha, na kuweni pamoja na wakweli katika Imani zao na ahadi zao na katika kila jambo mionganoni mwa mambo yao.

120. Haikuwa inafaa kwa watu wa mji wa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na walio pambizoni mwao mionganoni mwa wanaokaa jangwani, kujikalisha nyuma pamoja na watu wao majumbani mwao na kuacha

يَٰٰيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَتَقْوَ اللَّهَ وَكُلُّوا

مَعَ الصَّالِقِينَ ﴿١١﴾

مَكَانٌ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُ
مِنَ الْأَغْرِبِ أَنْ يَتَخَلَّفُ عَنْ رَسُولِ
اللَّهِ وَلَا يَرْجِعُوا بِأَنفُسِهِمْ عَنْ قَسْمِهِ
ذَلِكَ إِنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظُلْمًا وَلَا
نَصْبٌ وَلَا مَحْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا
يَطْلُونَ مَوْلَاهُمْ يَغْيِظُ الْكُفَّارَ وَلَا

kumfuata Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Na haikuwa inafaa kwao kuzipendelea nafsi zao mapumziko huku Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, yuko kwenye tabu na usumbufu. Hayo ni kwamba wao hawapatikani na kiu wala usumbufu wala njaa kwenye safari yao na jihadi yao katika njia ya Mwenyezi Mungu, na wala hawakanyagi ardhi yoyote ambayo kuikanyaga kwao inawatia hasira makafiri, na wala hawafaulu kumuua au kumshinda adui wa Mwenyezi Mungu na adui wao isipokuwa wataandikiwa, kwa hayo yote, thawabu ya tendo jema. Hakika Mwenyezi Mungu Hapotezi malipo ya *muh(sinūn)*: waliofanya wema kwa kukimbilia kwao kufuata amri ya Mwenyezi Mungu na kusimama kwao imara kutekeleza haki Yake inayowalazimu na haki ya viumbe Vyake.

121. Na wala hawatoi matumizi, madogo au makubwa, katika njia ya Mwenyezi Mungu, wala hawayapiti mabonde katika kutembea kwao pamoja na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, katika kupigana kwake jihadi, isipokuwa wataandikiwa thawabu ya tendo lao, ili Mwenyezi Mungu Awalipe mazuri zaidi ya wao kulipwa kwa matendo yao mema.

يَسَّأْلُونَ مِنْ عَدُوٍّ تَبَلَّا إِلَّا كُتُبَ لَهُمْ
يَهُدِّيْهُ عَمَلُهُ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيْغُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًّا إِلَّا كُتُبَ لَهُمْ
لِيَجْزِيْهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٥٧﴾

122. Na haikuwa inafaa kwa Waumini watoke wote kupigana na adui yao, pia hailingani na wao wakae wote. Basi si watoke kupigana jihadi, katika kila kundi, watu ambaao itapatikana kwao kutosheleza kufikia malengo. Hivyo ili wapate kujifunza, wale waliokaa wasiende vitani, na kujuu hukumu mpya za dini ya Mwenyezi Mungu na zile zilizoteremshiwa Mtume Wake, na wapate kuwaonya jamaa zao kwa yale waliojifunza watakaporejea kwao, huenda wao wakajihadhari na adhabu ya Mwenyezi Mungu, kwa kutekeleza maamrisho Yake na kuepuka makatazo Yake.
123. Enyi ambaao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkaifuata sheria Yake kivitendo, anzeni kupigana na walio karibukaribu na Nyumba ya Uislamu , mionganii mwa makafiri, na wakute kutoka kwenu ushupavu na ukali. Na jueni kwamba Mwenyezi Mungu yuko pamoja na wachamungu kwa msaada Wake na nusura Yake.
124. Na pindi Mwenyezi Mungu Aiteremshapo sura, mionganii mwa sura za Qur'ani, kwa Mtume Wake, basi kati ya hawa wanafiki kuna wanaosema, kwa kukanusha na kufanya shere, «Ni nani wenu ambaye sura hii ilimfanya imani yake, kwa Mwenyezi Mungu na aya Zake, iongezeke? Basi wale waliomuamini Mwenyezi Mungu

*وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَسْفِرُوا
كَآفَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ
طَالِبِيَّةً لِيَسْتَقْهُمُوا فِي الدِّينِ وَلَيُنْذِرُوا فَوْمَهُمْ
إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿٦٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتُلُوا الظَّالِمِينَ
يَلُونُكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلَيُجَدِّدُوا فِي كُلِّ
غُلْظَةٍ وَلَعَلَّمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٦٤﴾

وَإِذَا مَا أَنْزَلْتَ سُورَةً فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ
أَيُّكُمْ زَادَهُ هَذِهِ إِيمَانًا فَمَا الَّذِينَ
آمَنُوا فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ
يَسْتَبِّشُونَ ﴿٦٥﴾

na Mtume Wake, , kule kuteremka sura, kuliwaongezea waoImani kwa kujua na kuizingatia na kuiamini na kuitumia, na hali wao wanafurahia Imani na yakini Alizowapa Mwenyezi Mungu.

125. Ama wale ambao wana unafiki na shaka ndani ya nyoyo zao katika dini ya Mwenyezi Mungu, basi kule kuteremka sura kunawaongezea unafiki na shaka juu ya unafiki na shaka walizokuwa nazo kabla ya hapo. Na hawa wataangamia wakiwa katika hali ya kumkanusha Mwenyezi Mungu na aya Zake.

126. Kwani hawaoni wanafiki kwamba Mwenyezi Mungu Anawapa mitihani, kwa kuwaletaa ukame na matatizo na kwa kuyatoa nje yale wanayoyaficha ya unafiki, mara moja au mara mbili kila mwaka? Kisha wao, pamoja na hayo, hawatubii kutokana na ukafiri wao na unafiki wao, wala hawazingatii wala hawakumbuki aya za Mwenyezi Mungu wazionazo.

127. Na iteremshwapo sura, wanafiki huwa wakishiriana kwa macho, kwa kukataa kuteremka kwake, kucheza shere na kuwa na hasira, kwa yale yaliyoteremka humo ya kutaja aibu zao na matendo yao, kisha wanasema, «Je, kuna yoyote anayewaona mkiondoka kwa Mtume?» Iwapo hakuna yoyote aliyewaona huinuka na kuondoka kwa Mtume, rehema na amani zimshukiye, wakiogopa fedheha.

وَأَمَّا الَّذِينَ فُلُوْبُهُمْ مَرْضٌ فَرَادَتْهُمْ
رِجْسًا إِلَى رِخْسِهِمْ وَمَا لُوْأَ وَهُمْ
كَفِرُونَ

١٢٥

أَوْلَاءِيَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُقْتَلُونَ فِي كُلِّ
عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَرْثُونَ
وَلَا هُمْ يَدَدُّكُرُونَ

١٢٦

وَإِذَا مَا أَنْزَلْتَ سُورَةً نَظَرَ بَعْضُهُمْ
إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَنَّكُمْ مِنْ أَحَدِهِمْ
أَنْصَرَ قَوْمًا صَرَفَ اللَّهُ فُلُوْبَهُمْ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ

١٢٧

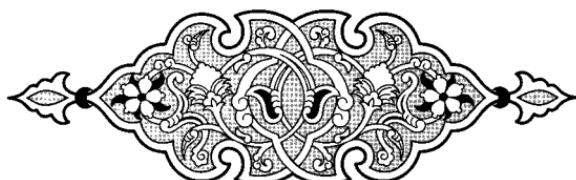
Mwenyezi Mungu Amezipindua nyoyo zao Ameziepusha na Imani kwa sababu wao hawaelewii wala hawazingatii.

128. Hakika amewajia nyinyi, enyi Waumini, mjambe atokanao na watu wenu, Azionea uzito shida mlizonazo na masumbuko, ana pupa kwamba muamini na mambo yenu ya faulu na ye ye kwa Waumini ni mw ingi wa upole na huruma.
129. Basi washirikina na wanafiki wakikupa mgongo kwa kuacha kukuamini, ewe Mtume, sema kuwaambia, «Mwenye kunitosha ni Mwenyezi Mungu; Ananitosheleza yote yanayonitia hamu, hapana muabudiwa yoyote wa haki isipokuwa Yeye, Kwake ye ye nimetegemea na Kwake Yeye nimeyategemeza mambo yangu yote. Kwani Yeye Ndiye Mwenye kuninusuru na Mwenye kuni saidia. Na Yeye Ndiye Mola wa *Arsh* iliyo kubwa, ambayo ndiyo kiumbe kikubwa kabisa.»

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ
عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسِينَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكِّلُّنَا وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ

١٥٤

SURA YA YÛNUS

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

- (*Alif, Lâm, Râ'.*) Yametangulia maelezo juu ya herufi zilizotajwa kimkato mwanzo wa sura ya *Al-Baqqrah*. Hizi ni aya za Kitabu kilichopangwa vizuri ambacho Mwenyezi Mungu Amekipanga na kukifanua kwa waja Wake.
- Je, lilikuwa jambo la ajabu kwa watu lile la kuteremsha kwetu wahyi wa Qur'ani kwa mtu mionganini mwao anayewaonya mateso ya Mwenyezi Mungu na kuwapa habari njema wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake kwamba wao watapata malipo mazuri kwa matendo mema waliyoyatanguliza? Alipowajia Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa wahyi wa Mwenyezi Mungu na akawasomea, wakanushaji walisema, «Muhammad ni mchawi, na aliyokuja nayo ni uchawi wenye ubatilifu waziwazi.»
- Hakika Mola wenu ni Mwenyezi Mungu Ambaye Alizipatisha mbingu na ardhi katika kipindi cha Siku Sita, kisha Akalingana, yaani Akawa juu ya 'Arsh, mlingano unaonasibiana na utisho Wake na utukufu Wake. Anaendesha mambo ya viumbi Vyake. Hakuna yoyote Anayempinga katika uamuzi Wake na hakuna

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّبُّ الْكَلَّمَةُ الْكَيْمَ

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَّابًا أَنْ يُوحِنَا إِلَى رَجْلِ مَنْهُمْ
أَنْ أَنذِرَ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ
لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ
الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١﴾

إِنَّ رَبَّكَمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سَتَةِ أَيَّامٍ أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَيْءٍ إِلَّا مَنْ بَعْدَ إِذْنِهِ
ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُهُ أَفَلَا تَدَرَّكُونَ ﴿٢﴾

muombezi yoyote anayeombea mbele
 Yake Siku ya Kiyama isipokuwa
 baada ya Yeye kumpa idhini kuombea.
 Basi muabuduni Mwenyezi Mungu,
 Mola wenu, Anayesifika kwa sifa hizi
 na mtakasiyeni ibada. Je, hamwaidhiki
 na mkazizingatia aya hizi na hoja?

4. Kwa Mola wenu ndio marejeo yenu nyote Siku ya Kiyama. Na hili ndilo agizo la Mwenyezi Mungu lililo kweli. Yeye Ndiye Ambaye Anaanza kuumba viumbe kisha Atawarudisha baada ya kufa, Awafanye wawe hai kama walivyokuwa mwanzo, ili Awalipe waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na akafanya matendo mazuri malipo mazuri zaidi kwa uadilifu. Na wale waliokanusha upweke wa Mwenyezi Mungu na ujumbe wa Mtume Wake watakuwa na vinywaji vya maji moto sana yanayochoma nyuso na kukata tumbo; na watakuwa na adhabu inayoumiza kwa sababu ya ukafiri wao na upotevu wao.

5. Mwenyezi Mungu Ndiye ambaye Alilifanya jua kuwa *d, iyā'* (mwangaza), Akaufanya mwezi kuwa ni *nūr* (mng'aro) na Akaupangia mwezi njia zake za kupita. Ikawa kwa jua zinajulikana siku, na kwa mwezi inajulikana miezi na miaka. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Hakuumba jua na mwezi isipokuwa ni hekima kubwa, na kuonesha ukamilifu wa uwezo wa Mwenyezi Mungu na ujuzi Wake; Anafafanua

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ
 يَبَدِّلُ الْخَلَقَ شَرِيعَةً وَلِيَحْرِزَ الَّذِينَ
 أَمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقُسْطَى وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ
 أَلَمْ يَمِّنَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٥﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ رُوَّا
 وَقَدَرَهُ دُمَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ أَلْسِنَتِ
 وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا لِيُحْكِمَ
 يُفَصِّلُ الْأَيَّتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

hoja na dalili kwa watu wanaojua
hekima ya utengenezaji wa uumbaji.

6. Hakika katika kupishana usiku na
mchana na Alichokiumba Mwenyezi
Mungu, katika mbingu na ardhi na
zilizomo ndani yake zilizopangika
na kutengenezeka mionganini mwa
maajabu ya uumbaji, ni dalili na hoja
zilizo wazi kwa watu wanaoogopa
mateso ya Mwenyezi Mungu,
ghadhabu Zake na adhabu Yake.

7. Hakika ya wale ambaao hawana
matumaini ya kukutana na sisi
Akhera kwa kuhesabiwa na
yanayofuatia ya malipo juu ya
matendo kwa kuwa wanakanusha
kufufuliwa, wakaridhika na maisha
ya ulimwenguni kuwa ni badala ya
Akhera, wakajitegemeza nao huo
ulimwengu, na wale ambaao wao ni
wenye kughafilita na alama zetu
zilizoko ulimwenguni na zilizomo
kwenye Sheria.

8. Hao makao yao ni Moto wa
Jahanamu huko Akhera, yakiwa
ni malipo kwa yale ambayo wao
walikuwa wakiyatenda katika
ulimwengu wao ya madhambi na
hatia.

9. Hakika ya wale ambaao walimuamini
Mwenyezi Mungu na Mtume
Wake na wakafanya mema, Mola
wao Atawaonesha njia ya Pepo
na Atawaafikia kufanya matendo
yenye kuwafikisha kwake, kwa
sababu ya Imani yao , kisha Atawapa
malipo mema kwa kuingia Peponi

إِنَّ فِي أَخْتِلَافِ الْأَيَّلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَكُنْ لَّهُ شَرِيكٌ
يَشْفَعُونَ ﴿١﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرُصُوْلَ الْحَيَاةِ
الْدُّنْيَا وَأَطْمَاعًا نَّوْهُهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ إِيمَانِنَا
غَافِلُونَ ﴿٢﴾

أُولَئِكَ مَا وَهُمُ الْنَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ إِذَا مَأْتُوهُمْ عَمِلُوا أَصْنِلَاحَتٍ
بَعْدِهِمْ رَبُّهُمْ يَرِيَدُهُمْ تَجْرِي مِنْ
نَّحْتِهِمْ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤﴾

na kuwashushia wao radhi Zake;
chini ya sebule zao na majumba yao
itakuwa ikipita mito, wakiwa ndani
ya mabustani ya Pepo ya starehe.

10. Maombi yao Peponi ni kuleta tasbihi (kusema *Subh(ānaka Allāhumma)*, na maamkizi ya Mwenyezi Mungu na Malaika Wake kuwaamkia wao, na maamkizi yao, wao kwa wao, huko Peponi ni *Salām*. Na mwisho wa maombi yao ni kusema kwao, «*Al-hamdu li Llāhi Rabbi l-’ālamîn*» Yaani, shukrani na sifa njema ni za Mwenyezi Mungu, Muumba viumbe na Mwenye kuvilea kwa neema Zake.
11. Na lau Mwenyezi Mungu Awaharakishia watu kuyakubali maombi yao ya kujitakia mabaya kama Anavyowaharakishia katika kuwakubalia maombi yao ya kujitakia mazuri wangaliangamia. Hivyo basi tunawaacha, wale ambao hawaogopi mateso yetu wala hawaamini kidhati kufufuliwa na kuhuishwa, ndani ya uasi wao na ujeuri wao hali ya kuwa wanashangaa na kuduwa.
12. Na impatapo binadamu shida, anatuomba tumsaidiye katika kumuondolea hiyo akiwa katika hali ya kuwa amelala kwa ubavu wake au ameketi au amesimama, kulingana na hali ile alivyo wakati mashaka yalipomshukia. Na tunapomuondolea ile shida iliyompata, huendelea kuifuata ile njia yake ya mwanzo kabla hajapatwa

دَعُوْدُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ
وَتَحْمِيْهُمْ فِيهَا اسْلَمُوا وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ
أَنَّ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

*وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
أَسْتَعِجَّلُهُمْ بِالْحَنِيرِ لِفَضْيَ إِلَيْهِمْ أَجَهَّمَ
فَنَذَرُ اللّٰهُمَّ لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَافِ
طُعْيَنَهُمْ بِهِمْ كَمُونَ ﴿٦﴾

وَإِذَا مَسَ الْإِنْسَنَ الصُّرُدُ دَعَانَ الْجَنِّيَّةَ وَ
قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ
صُرُدٌ وَمَرْكَانٌ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرُرِ مَسَهُ وَ
كَذَلِكَ ذُرِّيْنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا

يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

na mashaka na huyasahau yale
 aliokuwa nayo ya shida na matatizo
 na huacha kumshukuru Mola Wake
 aliyemuondolea yale aliyokuwa nayo
 ya matatizo. Na kama alivypambiwa
 binadamu huyu kuendelea katika
 kukanusha kwake na kuwa na
 ujeuri baada ya Mwenyezi Mungu
 kukuondolea mashaka aliyokuwa
 nayo , vilevile walipambiwa wale
 waliopita kiasi katika kumzulia
 Mwenyezi Mungu urongo na Manabii
 Wake yale ambayo walikuwa
 wakiyafanya ya kumuasi Mwenyezi
 Mungu na kumshirikisha.

13. Hakika tuliwaangamiza watu
 waliowakanusha Mitume wa
 Mwenyezi Mungu kabla yenu,
 enyi mliomshirikisha Mola wenu,
 waliposhirikisha na wakawajia
 Mitume wao kutoka kwa Mwenyezi
 Mungu wakiwa na miujiza iliyo wazi
 na hoja zeny e kubainisha ukweli wa
 yale aliyekuja nayo. Basi watu hawa
 hawakuwa ni wenye kuwaamini
 Mitume wao na kuwafuata, kwa
 hivyo walistahili maangamivu.
 Na mfano wa maangamivu hayo
 ndivyo atakavyolipwa kila mhalifu
 mwenyekukiuka mipaka ya
 Mwenyezi Mungu.
14. Kisha tukawafanya nyinyi, enyi watu,
 ni badala yao katika ardhi baada ya
 makarne ya wale walioangamizwa,
 ili tuangalie viperi mtafanya: mema au
 maovu, tupate kuwalipa kwa hayo,
 kulingana na matendo yenu.

وَلَقَدْ أَهْلَكَ الْفُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
 وَجَاءَهُمْ رِسُولُنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا
 لِيُؤْمِنُوا كَذَلِكَ بَعْرَى الْقَوْمُ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾

لَمْ يَجْعَلْنَا كُلُّهُمْ كُلَّهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ
 بَعْدِهِمْ لَنَنْظُرُ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

15. Na wasomewapo washirikina aya za Mwenyezi Mungu zilizo wazi tulizokuteremshia wewe, ewe Mtume, husema wale ambao hawaogopi Hesabu wala hawatarajii malipo wala hawaamini Siku ya kufufuliwa na kuhuishwa, «Lete qur’ani isiyokuwa hii, au tugeuze hii Qur’ani: uifanye halali kuwa haramu na haramu kuwa halali, ahadi kuwa onyo na onyo kuwa ahadi, na uondoe yaliyomo ndani yake ya kukashifu waungu wetu na kuzifanya za kipumbavu akili zetu.» Waambie, ewe Mtume, »Hilo haliko kwangu. Kwani mimi nafuata, katika kila ninalowaamrisha na ninalowakataza, yale ambayo Mola wangu Ameniteremshia na kuniamrisha kwayo. Mimi naogopa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, nikienda kinyume na amri Yake, adhabu ya siku iliyo kubwa , nayo ni Siku ya Kiyama.
16. Waambie, ewe Mtume, «Lau Mwenyezi Mungu Alitaka, singaliwasomea hii Qur’ani, wala Mwenyezi Mungu Hangaliwajulisha nayo. Basi jueni kuwa hiyo ni haki itokayo kwa Mwenyezi Mungu. Kwani nyinyi mnajua kwamba mimi nimekaa na nyinyi muda mrefu kabla Mola wangu Hajauleta wahyi wa hiyo (Qur’ani) kwangu, na kabla sijaisoma kwenu. Basi hamtumii akili zenu kwa kuzingatia na kufikiri?»

وَإِذَا شَتَّى عَلَيْهِمْ إِيمَانُهُمْ إِنَّا أَنَا بَشِّرُوكَلَّا
الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَنَّهُمْ بِفُرْجَةٍ إِنْ
عَيْرَهُدَادًا أَوْبَدَهُمْ فُلْ مَا يَكُونُ لَيْ أَنْ
أُبَدِّلَهُمْ مِنْ تِلْقَائِي نَفْسِي إِنْ أَتَيْعُ الْأَمَّا
بُوْحَتْ إِلَيْنِي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي
عَذَابَ يَوْمِ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلوَّثُ وَلَا
أَذْرَكُمْ بِهِ فَقَدْ لَيْشُ فِي هُنْكُمْ
عُمَرَ ائِنْ قَبْلَهُ أَفَلَا تَعْقِلُوْتَ ﴿١٦﴾

17. Hapana yoyote mwenye udhalimu mkubwa zaidi kuliko yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu urongo au akazikanusha aya Zake. Hakika ni kwamba hawatafuzu waliowakanusha Manabii wa Mwenyezi Mungu na Mitume Wake wala hawatafaulu.
18. Na hawa wanaomshirikisha Mwenyezi Mungu na asiyekuwa Yeye wanaviabudu visivyowadhuru chochote wala kuwanufaisha ulimwenguni wala Akhera, na wanasema, «Sisi tunawaabudu wao ili watuombee mbele ya Mwenyezi Mungu.» Waambie, ewe Mtume, «Je, mnampa habari Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, jambo Asilolijua, katika mbingu au katika ardhi, kuhusu mambo ya waombezi hawa?» Kwa hakika lau kulikuwa na waombezi katika hizo wa kuwaombea nyinyi mbele Yake, Angalikuwa na ujuzi zaidi kuhusu wao kuliko nyinyi.» Kwani Mwenyenyezi Mungu , Aliyetukuka, Ameepukana na wanachokifanya washirikina hawa cha kushirikisha kwao, katika ibada Yake, vitu visivyodhuru wala kunufaisha.
19. Watu walikuwa kwenye dini moja, nayo ni Uislamu, kisha wakatafautiana baada ya hapo, wakakufuru baadhi yao na wengine wakasimama imara juu ya haki. Na lau kwamba si neno lilitangulia kutoka kwa Mwenyezi Mungu la kuropa muhula wenye

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَبَ بِعِلْمِهِ إِنَّهُ دَلِيلٌ
الْمُجْرِمُونَ ١٧

وَيَقْدِمُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا
يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَوْنَا
عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُتَّبِعُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ١٨

وَمَا كَانَ أَنَّاسٌ إِلَّا أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ
فَأَخْتَلَفُوا وَلَا كَيْدٌ لَّهُ بِسَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ١٩

kuasi na kutowafanya haraka
kuwapatiliza kwa madhambi yao,
basi wangaliamuliwa baina yao kwa
kuwaangamiza watu wa ubatilifu
miongoni mwao na kuwaokoa watu
wa ukweli.

20. Na makafiri hawa wakaidi wanasema, «Basi si ateremshiwe Muhammad ujuzi, dalili na miujiza inayoonekana, kutoka kwa Mola wake, ambayo kwayo tutajua kuwa ye ye yuko juu ya haki katika yale anayoyasema.» Waambie, ewe Mtume, « Hakuna ajuwaye *ghayb* (yasioonekena) isipokuwa ni Mwenyezi Mungu. Akitaka (kufanya wanayoyataka) Atafanya na akitaka (kutofanya) hatafanya. Basi ngojeni, enyi watu, uamuzi wa Mwenyezi Mungu baina yetu na nyinyi wa kuyaharakisha mateso Yake kwa wakosa kati yetu na kumnusuru mwenye haki; mimi nalingojea hilo.
21. Na tunapowaonjesha washirikina usahali, faraja na neema baada ya uzito, shida na dhiki zilizowapata, punde si punde wanakanusha na kuzifanya shere aya za Mwenyezi Mungu. Sema uwaambie, ewe Mtume, washirikina hawa wanaofanya shere, «Mwenyezi Mungu ni ni mpesi wa vitimbi, kuwavuta nyinyi kidogokidogo na kuwatesa.» Hakika watanzi wetu tunaowatuma kwenu, wanayasajili kwenu yale mnayoyafanya vitimbi kuhusu aya zetu kisha tutawahesabu kwa hayo.

وَيَقُولُونَ تَوَلَّا أَنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةً مُّنْهَجٍ
رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْعَيْبُ بِلَهِ فَاتَّظُرُ وَإِنِّي
مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٦﴾

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً ثُمَّ بَعْدَ ذَرَّةَ
مَسْتَهْرُونَ إِذَا أَهْمَمْ كُرْ فيَ آيَاتِنَا قُلْ اللَّهُ أَسْرَعُ
مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْبُونَ مَا تَنْتَكُونَ ﴿٦﴾

22. Yeye Ndiye Anayewaendesa nyinyi, enyi watu, juu ya wanyama na vinginevyo barani, na ndani ya majahazi baharini, hata mnapokuwa humo na yakatembea kwa upepo mzuri na abiria wa hayo majahazi wakafurahi kwa huo upepo mzuri, ghafla majahazi hayo yanajiwa na upepo mkali, na mawimbi yakawajia abiria kutoka kila mahali, na wakawa na hakika kuwa maangamivu yamewazunguka, hapo wanamtakasia dua Mwenyezi Mungu Peke Yake, na wakaviacha vile ambavyo walikuwa wakiviabudu na wanasema, «Ukituokoa kutoka kwenye shida hii ambayo tuko nayo, kwa kweli tutakuwa ni miongoni mwa wale wenye kukushukuru kwa neema yako.»
23. Mwenyezi Mungu Alipowaondolea shida na mikasa, punde si punde wakawa wanafanya uharibifu na maasia katika ardhi. Enyi watu, hakika ukorofi wa udhalimu wenu unawarudia nyinyi wenyewe. Chukueni starehe katika uhai wa kilimwengu wenyе kuondoka, kisha kwetu ndio mwisho wenu na marejeo yenu, hapo tutawapa habari ya matendo yenu yote na tutawahesabu juu ya hayo.
24. Hakika mfano wa uhai wa kilimwengu na yale mnayo jifahiri nayo baina yenu ya mapambo na mali ni kama mfano wa mvua tulioiteremsha kutoka juu kushuka ardhini, tukaotesha kwayo aina

هُوَ الَّذِي يَسِيرُكُمْ فِي الْأَرْضِ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلُكِ وَجَاءَنَّ بِهِمْ بِرْبَعَ طَيْبَاتٍ وَفَرَحُوا بِهَا جَاءَهُنَّا بَعْدَهُنَّ عَاصِفٌ وَجَاءَهُنَّ أُلْمَوْ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَطَلُو أَنَّهُمْ أَجْحَطُ بِهِمْ دَعَوْ أَللَّاهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ لَمْ يُنْجِيْتُنَا مِنْ هَذِهِ وَلَمْ تَكُونْنَ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٣﴾

فَإِنَّمَا أَنْجَهُمْ إِذَا هُمْ يَعْمَلُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِيقَةِ إِنَّمَا يَأْكُلُهَا النَّاسُ إِنَّمَا يَعْمَلُكُمْ عَلَى أَنفُسِكُمْ مَمَّا تَمَّ حَيَاةً الَّذِي يَأْتِيُّمْ إِنَّمَا مَرِجُوكُمْ فَمُتَّسِّكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

إِنَّمَا مَشَلُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا كَمَاءِ إِنْزَانَهُ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَاطُ بِهِ بَيْانَ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ الْأَنْتَاسُ وَالْأَنْعَمُ حَتَّىٰ إِذَا أَخْدَتِ الْأَرْضَ رُحْرُهَا وَأَزْيَنتَ وَظَانَ أَهْلَهَا أَنَّهُمْ

za mimea zilizochanganyika mionganoni mwa zile zinazoliwa na watu katika matunda na zinazoliwa na wanyama katika nyasi, mpaka ulipoonekana wazi uzuri wa hii ardhi na mng'aro wake, na watu wa ardhi hii wakadhani kwamba wao ni waweza wa kuyavuna na kufaidika nayo, hapo amri yetu na hukumu yetu iliyajia kuwa ile mimea iliyoko juu yake iangamie na uzuri wake uondoke, kipindi cha usiku au mchana, tukaifanya mimea hii na miti imevunwa imekatwa, hakuna kitu katika ardhi hiyo, kama kwamba hapakuwa na mazao na mimea iliokuwa imesimama kabla ya hapo juu ya uso wa ardhi. Hivyo ndivyo kutoweka kunakomaliza yale mnayo jigamba nayo baina yenu ya ulimwengu wenu na pambo lake, Mwenyezi Mungu Akayamaliza na kuyaangamiza. Na kama tulivyowafafanulia, enyi watu, mfano wa ulimwengu huu, na tukawajulisha uhakika wake, ndivyo tunavyofafanua hoja zetu na dalili zetu kwa watu wanaofikiri juu ya aya za Mwenyezi Mungu na wanaozingatia yanayowafaa duniani na Akhera.

25. Na Mwenyezi Mungu Anawaita kwenye mabustani ya Pepo Yake Aliyowaandalia wanaojitegemeza Kwake, na Anawaongoza Anaowataka mionganoni mwa viumbwe vyake, Akawaafikia kuipata njia iliyolingana sawa, nayo ni Uislamu.

قَدْرُونَ عَلَيْهَا أَتَهَا أَمْرُنَا يَلَّا أُوْتَهَا رَأَى
فَجَعَلَنَاهَا حَصِيدًا كَانَ لَقَعْنَ يَالْأَمْمَى كَذَلِكَ
نُفَصِّلُ الْآيَتِ لِقَوْمٍ يَتَكَبَّرُونَ ﴿١٦﴾

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٧﴾

26. Ni ya Waumini, waliofanya vizuri kumuabudu Mwenyezi Mungu, wakamtii katika yale Aliyowaamrisha na Akayakataza, Pepo na zaidi yake ambayo ni kuutazama Uso wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, huko Peponi, na kupata msamaha na radhi. Na wala nyuso zao hazitafinika na vumbi wala unyonge kama itakavyo kuwapata watu wa Moto. Hawa wanaosifika na sifa hizi ndio watu wa Peponi, ni wenye kukaa milele kabisa humo.
27. Na wale waliofanya maovu ulimwenguni, wakananusha na wakamuasi Mwenyezi Mungu, watapata mateso ya Mwenyezi Mungu huko Akhera ambayo ni malipo yanayofanana na matendo yao maovu waliyoyafanya, na watafinika na unyonge na utwevu. Na hawatapata yoyote mwenye kuzuia adhabu ya Mwenyezi Mungu isiwafikie Akitaka kuwatesa. Nyuso zao zitakuwa ni kama zilizovishwa sehemu za weusi wa usiku wenye giza. Hawa ndio watu wa Motoni wenye kukaa milele humo.
28. Kumbuka, ewe Mtume, Siku ambayo tutawafufua viumbi wote ili wahesabiwe na walipwe, kisha tuseme kuwaambia waliomshirikisha Mwenyezi Mungu, «Jilazimisheni mahali mliopo, nyinyi na washirika wenu ambaa mlikuwa mkiwaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, mpaka

* لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى وَرَبِّيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ
وُجُوهُهُمْ فَتَرَ وَلَدَاهُ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا حَلِيلُونَ ﴿٦﴾

وَالَّذِينَ كَسَبُوا إِلَيْهَا جَزَاءً سَيِّئَاتِ يَمْشِلُهَا
وَتَرْهَقُهُمْ ذَلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
كَانُوا أَعْشَيْتُ بِعُجُوزِهِمْ قَطْعًا مِنَ الْيَلِ
مُظْلِمِيْمُ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْأَنَارِ هُمْ فِيهَا
خَلِيلُونَ ﴿٧﴾

وَرَقَمْ تَحْسُنُهُمْ جِمِيعًا ثُمَّ نَفُولُ لِلَّذِينَ أَثْرَكُوا
مَكَانَكُوْمُ أَنْتُمْ وَشَرِكَائِكُوْمُ فَرَيَّتُنَّ بَيْنَهُمْ وَقَالَ
شَرِكَائِهِمْ مَا كُنْتُمْ إِيمَانًا تَعْبُدُونَ ﴿٨﴾

tuangalie mtafanya nini.» Hapo tutapambanua baina ya washirikina na wale wanaowaabudu, na watajitenga, wale walioabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu, na wale waliokuwa wanawaabudu, na watasema kuwaambia washirikina «Hamkuwa mkituabudu sisi ulimwenguni.»

29. Basi yatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni Shahidi baina yetu na nyinyi. Hakika sisi hatukuwa tunayajua yale mliokuwa mkiyafanya. Na hakika sisi tulikuwa ni wenyе kughafilika kuwa nyinyi mnatuabudu, hatukuwa tunalihisi hilo.

30. Katika kisimamo hiko cha kuhesabiwa, kila nafsi itazipekua na kuziona hali zake na matendo yake, na italipwa kulingana na hayo : yakiwa ni mema atalipwa mema na yakiwa ni maovu atalipwa maovu. Na wote watarejeshwa kwa Mwenyezi Mungu Aliye Muamuzi Muadilifu. Hapo watu wa Peponi watatiwa Peponi, na watu wa Motoni watatiwa Motoni, na vitawaondokea washirikina vile ambavyo walikua wakiviabudu badala ya Mwenyezi Mungu kwa kumzulia Yeye urongo.

31. Waambie, ewe Mtume, washirikina hawa, « Ni nani anayewaruzuku kutoka juu kwa mvua anayoiteremsha, na kutoka ardhini kwa mimea na miti aina mbalimbali anayoiotesha kutoka humo, ambayo miongoni mwayo mnakula nyinyi na wanyama wenu? Na ni nani anayemiliki hisia za

فَكَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا
عَنِ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ﴿٦﴾

هُنَّا لِكَ تَبَلُّو أَكُلُّ نَفِيسٍ مَا أَسْلَفَتْ وَرَدُوا
إِلَى اللّٰهِ مَوْلَاهُمْ أَلْحَقُّ وَصَلَّى عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يُفْتَنُونَ ﴿٧﴾

قُلْ مَنْ يَرُؤُ فِكْرَهُ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَمْ
يَمْلِكُ الْأَسْمَاعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْجِلُ اللّٰهَ
مِنَ الْمُتَّبِتِ وَيُخْجِلُ الْمُتَّبِتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ
يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُ فَقُلْ أَكُلَّ
شَفَعًا ﴿٨﴾

kusikia na za kuona mnazostarehea, nyinyi na wengineo? Na ni nani anayemiliki uhai na kifo, katika ulimwengu wote, akawatoa wenyewe uhai na wafu, baadhi yao kutoka kwa wengine, katika viumbe mnavyovijua na msivyovijua? Na ni nani anayeyaendesa mambo ya mbinguni na ardhini na yaliyomo ndani yake, (anayeyaendesa) mambo yenu nyinyi na mambo ya viumbe vyote?» Watakujibu kwamba anayefanya yote hayo ni Mwenyezi Mungu. Waambie, «Basi si muogope mateso ya Mwenyezi Mungu mnapomuabudu mwingine pamoja na Yeye?»

32. Huyo Ndiye Mwenyezi Mungu Mola wenu! Yeye Ndiye kweli isiyo na shaka, Anayestahiki kuabudiwa Peke Yake, Asiyé na Mshirika. Basi ni kitu gani kisichokuwa kweli isipokuwa ni upotevu? Basi viyi nyinyi mtaepushwa na kumuabudu Yeye muelekezwe kumuabudu asiyekuwa Yeye?
33. Kama walivyokanusha washirikina hawa na walivyoendelea kwenye ushirikina wao, ndivyo lilivothibiti neno la Mola wako, hukumu Yake na uamuzi Wake juu ya wale walitotoka nje ya utiifu Wake wakaenda kumuasi na wakamkanusha, kwamba wao hawataamini upweke wa Mwenyezi Mungu wala unabii wa Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amawni zimshukiye, wala hawatafanya matendo yanayolingana na uongofu Wake.

فَذَلِكُمْ أَنَّهُ رَبُّكُمْ الْحُقْقُ فَمَاذَا بَعْدَهُ
الْحُقْقُ إِلَّا الصَّلَلُ فَإِنَّ تَصْرُفُونَ ﴿٣٣﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَمَتْ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَرُوا
أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

34. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wao, «Je, kuna yoyote, mionganî mwa waungu wenu na waabudiwa wenu, mwenye kuanzisha kuumba chochote kisicho na asili (ya mfano uliotangulia) kisha akifanye kitoweke baada ya kukianzisha, kisha akirudishe kama namna kilivyokuwa kabla hajakifanya kitoweke?» Kwa hakika, wao hawawezi kufanya madai hayo. Sema, ewe Mtume, «Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Anayeanzisha kuumba kisha Akakifanya kitoweke kile Alichokiumba, kisha Akakirudisha . Basi ni vipi nyinyi mnajiepusha na njia ya haki na kufuata ubatilifu, nao ni kumuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu?»

35. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Je, kuna yoyote, mionganî mwa washirika wenu, mwenye kuongoza kwenye njia iliyolingana sawa?» Hakika wao hawawezi hilo. Waambie, «Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Anamuongoza aliyepotea njia ya uongofu na kumuelekeza kwenye haki. Basi ni yupi anayefaa zaidi kufuatwa: ni yule anayeongoza, peke yake, kwenye njia ya haki au ni yule ambaye haongoki, kwa kutojua kwake na kwa upotevu wake, nao ndio hao washirikina wenu ambao hawaongozi wala hawaongoki mpaka waongozwe? Basi muna nini nyinyi, vipi mnamsawazisha Mwenyezi Mungu na viumbe vyake?» Huu ni uamuzi uliotanguka.

فَلَمْ يَرَهُ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَتَدَبَّرُ الْحَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ وَقُلْ أَمَّا إِنَّهُ يَتَدَبَّرُ الْحَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَإِنَّ
لَّهُ كُوْنَ

فَلَمْ يَرَهُ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلْ أَمَّا
يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ فَأَمَّنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَمْ أَنْ
يُنَبِّئَ أَمْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِي فَمَا لَكُمْ
كِفَّةً تَحْكُمُونَ

36. Na wengi wa washirikina hawa hawafuati, katika kuwafanya masanamu ni waungu na kuitakidi kwao kwamba hao masanamu wanawaleta karibu na Mwenyezi Mungu, isipokuwa urongo na dhana, nazo hazifai kitu mbele ya ukweli. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa wanayoyafanya washirikina hawa ya ukafiri na kukanusha.
37. Haikuwa ni yenyewe kumkinika kwa yoyote kuja nayo Qur’ani hii kutoka kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu, sababu ni kwamba hakuna yoyote awezae kufanya hilo mionganoni mwa viumbe. Lakini Mwenyezi Mungu Aliiteremsha kusadikisha vitabu alivyowateremshia Manabii Wake, kwa kuwa dini ya Mwenyezi Mungu ni moja . Na katika hii Qur’ani kuna maelezo na ufanuzi wa sheria ya Mwenyezi Mungu Aliyowaakea *ummah* wa Muhammad. Hapana shaka kwamba hii Qur’ani ni wahyi unaotoka kwa Mola wa viumbe wote.
38. Au kwani wao wanasema kwamba Muhammad ameizua hii Qur’ani yeeye mwenyewe? Wao wanajua kwamba yeeye ni mwanadamu kama wao. Waambie, «Basi leteni sura moja inayofanana na hii Qur’ani katika mpango wake na uongozi wake, na takeni usaidizi wa kufanya hilo kwa mnayemuweza, badala ya Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa majini na binadamu, iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu.»

وَمَا يَنْبَغِي أَكْثَرُهُ إِلَّا طَنَّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُعْنِي
مِنَ الْحَقِيقَةِ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ مِمَّا يَفْعَلُونَ ﴿٢٧﴾

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْءَانُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَنَقْصَابِ
الْكِتَبِ لَارِبَّ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَنَّهُ قُلْ فَأَتُوا بِسُورَةٍ مِثْلَهِ
وَلَدُعُوا مِنْ أَسْتَطْعُمُهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنُّ
صَدِقَنَ ﴿٢٩﴾

39. Bali wao walifanya haraka
kuikanusha Qur'ani mwanzo
walipoisikia, kabla hawajazizingatia
aya zake, na wakakikanusha kitu
ambacho wao hawana ujuzi nacho,
mionganoni mwa habari ya Ufufuzi,
Malipo, Pepo, Moto na vinginevyo,
na bado haujawajia wao uhakika
wa yale waliyoahidiwa katika
Kitabu. Na kama walivyokanusha
washirikina mambo Aliyowaonya
nayo Mwenyezi Mungu, ndivyo
walivyokanusha watu waliopita
kabla yao. Basi tazama, ewe Mtume,
ulikuwaje mwisho wa madhalimu?
Baadhi yao Mwenyezi Mungu
Aliwaangamiza kwa kuwadidimiza
ardhini, wengine kwa kuwazamisha
majini na wengine kwa kuwapa
mateso mengineyo.
40. Na mionganoni mwa watu wako, ewe
Mtume, kuna anayeiamini Qur'ani
na mionganoni mwao kuna asiyeamini
mpaka afe kwenye msimamo huo na
afufuliwe juu yake. Na Mola wako
ni Anawajua zaidi hao waharibifu
ambao hawaiamini kwa njia ya
udhalimu, ushindani na uharibifu, na
Atawalipa juu ya uharibifu wao kwa
adhabu iliyo kali zaidi.
41. Na wakikukanusha, ewe Mtume,
washirikina hawa waambie, «Mimi
nina Dini yangu na matendo yangu,
na nyinyi muna dini yenu na matendo
yenu; nyinyi hamtaadhibiwa kwa
matendo yangu, na mimi sitaadhibiwa
kwa matendo yenu.»

بَلْ كَذَّبُوا إِنَّمَا يُحِيطُ بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتُهُمْ
تَأْوِيلُهُ كَذَّلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَنِيقَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٩﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ
بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٨٠﴾

وَلَنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ
بِرِّيَّوْنَ مَا أَعْمَلْتُ وَلَأَنَّا بَرِّيَّءٌ مِمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٨١﴾

42. Na mióngoni mwa makafiri kuna wanaosikia maneno yako ya kweli na usomaji wako Qur'ani, lakini wao hawaongoki. Je, kwani wewe unaweza kuwasikizisha viziwi? Vilevile, huwezi kuwaongoa hawa isipokuwa Mwenyezi Mungu Atake kuwaongoa, kwa kuwa wao ni viziwi, hawaisikii haki na hawailewi.
43. Na mióngoni mwao kuna wanaokutazama wewe na dalili za unabii wako wa kweli, lakini wao hawaioni nuru ya Imani Aliyokupa Mwenyezi Mungu. Je, unaweza , ewe Mtume, kuwaumbia vipofu macho ya kuwafanya wao waongoke. Vilevile huwezi kuwaongoa wao iwapo hawana busara. Hakika yote hayo yako kwa Mwenyezi Mungu.
44. Mwenyezi Mungu Hawadhlumu watu kitu chochote, kwa kuwaongezea makosa yao na kuwapunguzia mema yao, lakini watu ndio wanaojidhlumu nafsi zao kwa kukufuru, kuasi na kwenda kinyume na maamrisho ya Mwenyezi Mungu na makatazo Yake.
45. Na siku Mwenyezi Mungu Atawakusanya washirikina hawa, Siku ya kufufuliwa na kuhesabiwa, kama kwamba wao kabla ya hapo hawakukaa katika maisha ya duniani isipokuwa kadiri ya muda mchache wa kipindi cha mchana, watajuana wao kwa wao kama walivyokuwa duniani , kisha kujuana huko kutakatika na muda huo utapita.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَعِنُ بِإِلَيْكَ أَفَأَنْتَ شَمِيعٌ
الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقُلُونَ ﴿٤٤﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَظْهِرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ هَدِيًّا لِلنَّاسِ وَلَوْ
كَانُوا لَا يُبَيِّنُونَ ﴿٤٥﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ
النَّاسَ أَنْفَسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

وَيَوْمَ يَحْسُنُ هُنَّ كَانُوا لَمْ يَلْبِسُوا الْأَسَاعَةَ مِنَ
النَّهَارِ يَتَعَارُفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا
بِلِفَاءً اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٧﴾

Hakika wamepata hasara wale
waliokataa na kukanusha kuwa
watakutana na Mwenyezi Mungu
na kuwa Ana thwabu na Ana
adhabu. Na hawakuwa ni wenye
kuafikiwa kupata uongofu katika yale
waliyoyafanya.

46. Na iwapo tutakuonesha, ewe Mtume, katika uhai wako baadhi ya mateso tunayowaahidi duniani, au tukakufisha kabla hatujakuonesha hayo kwao, ni kwetu sisi peke yetu marejeo ya mambo yao katika hali zote mbili, kisha Mwenyezi Mungu ni Shahidi wa vitendo vyao waliokuwa wakivifanya duniani, hakuna chochote kati ya hivyo kinafichika Kwake, na Atawalipa malipo yao wanayostahiki kwa vitendo vyao hivyo.
47. Na kila *ummah* uliopita kabla yenu, enyi watu, ulikuwa na mjumbe niliyemtuma kwao, kama nilivyomtuma Muhammad kwenu Alinganie kwenye Dini ya Mwenyezi Mungu na kuwa na utiifu Kwake. Basi huyo mjumbe wao atakapokuja Akhera, hapo kutaamuliwa baina yao kwa uadilifu, na wao hawatadhulumiwa katika malipo ya matendo yao chochote.
48. Na washirikina katika watu wako, ewe Mtume, wanasema, «Ni lini kitasimama Kiyama iwapo wewe na waliokufuata ni mionganoni mwa wakweli katika yale mnayotuahidi kwayo?»

وَإِمَّا بُرِيَّتَكُ بَعْضَ الَّذِي نَعْدُهُمْ أَوْ تَنَوَّرَتَكُ
فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ
مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٧﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَهُمْ رَّسُولُهُمْ
قُصْحَنَ يَبْنَهُمْ بِالْقُسْطِ وَهُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُثُرَ صَدِيقُكُمْ ﴿٤٩﴾

49. Waambie, ewe Mtume, «Siwezi kuiepushia nafsi yangu madhara wala kuiletea manufaa isipokuwa Akiwa Mwenyezi Mungu Ametaka kuniepushia madhara au kuniletea manufaa. Kila watu wana wakati wa kumalizika muda wao na kipindi chao cha kuishi, basi ujapo wakati wa kumalizika kipindi chao cha kuishi na kukoma umri wao, hawatachelewa hata kwa muhula wa saa moja wala hautatangulia muda wa maisha yao mbele ya wakati maalumu.
50. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Nipeni habari ikiwajia adhabu ya Mwenyezi Mungu mchana au usiku, ni kitu gani mnachokifanyia haraka, enyi wahalifu, kuwa adhabu iteremke?
51. Je, baada ya kushuka adhabu ya Mwenyezi Mungu kwenu, enyi washirikina, ndipo mtaamini, wakati ambapo Imani haitawafaa? Wakati huo mtaambiwa, ‘Je, sasa ndipo mnaamini na hapo nyuma mlikuwa mnaifanya haraka?’»
52. Kisha wataambiwa waliozidhulumu nafsi zao kwa kumkanusha kwao Mwenyezi Mungu, «Onjeni adhabu ya Mwenyezi Mungu ya daima milele kwenu, kwani mnateswa isipokuwa ni kwa yale matendo ya kumuasi Mwenyezi Mungu mliokuwa mkiyafanya katika maisha yenu.
53. Na hao washirikina mionganoni mwa watu wako, ewe Mtume, wanataka uwape habari kuhusu adhabu Siku

فُلْ لَا أَمْلَكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ أُمَّةٍ أَجْلٌ إِذَا جَاءَهُمْ فَلَا يَسْتَخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٥٤﴾

فُلْ أَرْدَعَ يَشْرُكُ عَذَابَهُ وَبِئْتَأَوْ نَهَارًا مَذَادًا يَسْتَعِجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٥﴾

أَنْهُ إِذَا مَا وَقَعَ عَلَيْهِ مِنْهُ فَلَمْ يَرْكِنْ يَرْكِنْ وَقَدْ يَرْكِنْ يَرْكِنْ تَسْعَجِلُونَ ﴿٥٦﴾

ثُمَّ قَلَ لِلَّذِينَ ظَمُوا دُوْلُؤًا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا إِمَامُكُنْ تُؤْكِلُونَ ﴿٥٧﴾

* وَيَسْتَعِنُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِلَى وَرِيقَ إِنَّهُ لَحَقُّ وَمَا أَنْتُ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٨﴾

ya Kiyama, «Je, ni kweli hiyo?
 Waambie, ewe Mtume, « Ndio,
 naapa kwa Mola wangu, hiyo ni
 kweli isiokuwa na shaka.Na nyinyi si
 wenye kumlemea Mwenyezi Mungu
 Asiwfufue na kuwalipa, kwani
 nyinyi muko kwenye udhibiti wa
 Mwenyezi Mungu na mamlaka Yake.

54. Na lau kwamba kila nafsi
 iliyomshirikisha na kumkanusha
 Mwenyezi Mungu itakuwa na
 vyote vilivyomo ardhini, na
 ikamkinika kuvifanya ni fidia yake
 ya kujikomboa na adhabu hiyo,
 ingalijikomboa kwavyo. Na wale
 ambao walidhulumu wataficha
 majuto yao watakapoiona adhabu
 ya Mwenyezi Mungu imewashukia
 wao wote. Na Mwenyezi Mungu,
 Aliyetukuka na kuwa juu,
 Atahukumu baina yao kwa uadilifu,
 na wao hawatadhulumiwa, kwa kuwa
 Mwenyezi Mungu Aliyetukuka,
 Hamuadhibu yoyote isipokuwa kwa
 dhambi zake.
55. Jua utanabahi kwamba kila kilichoko
 mbinguni na ardhini ni milki ya
 Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
 hakuna kitu chochote kati ya hivyo
 ni cha yoyote isipokuwa Yeye. Jua
 utanabahi kwamba kukutana na
 Mwenyezi Mungu kuko na adhabu
 Yake kwa washirikina ni yenye kuwa,
 lakini wengi wao hawaujui uhakika
 wa hilo.
56. Hakika Mwenyezi Mungu Ndiye
 Mwenye kuhuisha na Mwenye

وَلَوْأَنِ لِكُلِّ نَفْسٍ طَامَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
 لَا قَتَدَتْ بِهِ وَأَسْرَوْا النَّدَامَةَ لِمَارَأُوا
 الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقُسْطِ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

أَلَا إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ أَلَا إِنَّ
 وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٥٧﴾

هُوَ يُنْجِي وَئِنْ يُسْتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَمَوْنَ ﴿٥٨﴾

kufisha, Hashindwi kuwahuisha watu baada ya kufa kwao, kama ambavyo hakumshindi Yeye kuwafisha Atakapo hilo. Na wao ni wenye kurejea Kwake baada ya kufa kwao.

57. Enyi watu yamewajia nyinyi mawaidha kutoka kwa Mola wenu yanayowakumbusha mateso ya Mwenyezi Mungu na yanayowaonya makamio Yake, nayo ni Qur'ani na yale iliyoyakusanya ya miujiza na mawaidha ili kuzitengeneza tabia zenu na matendo yenu. Na ndani yake muna dawa ya yaliyomo nyoyoni ya ujinga na ushirikina na magonjwa mengineyo, na muna uongofu kwa viumbwe wenye kuifuata iwaokoe na maangamivu. Mwanyezi mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, Ameijaalia ni neema na rehema kwa Waumini. Na Amewahusu Waumini kwa hilo, kwa kuwa wao ndio wenye kunufaika na Imani. Ama makafiri, hiyo Qur'ani kwao ni giza.
58. Sema, ewe Mtume, kuwaambia watu wote, «Kwa wema wa Mwenyezi Mungu na rehema Yake, basi na wawe na furaha.» Wema wa Mwenyezi mungu na rehema Yake ni Uislamu ambaao ni uongofu na ni Dini ya haki aliyokuja nayo Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Kwani Uislamu ambaao Mwenyezi Mungu Amewaita wao waufuate, na Qur'ani ambayo Aliiteremsha kwa Muhammad,

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِّنْ رَبِّكُمْ وَرِشْقًا لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

قُلْ يَفْضِيلُ اللَّهُ وَبِرَّهُ تَرَهُ فِي ذَلِكَ فَلَيَقْرَبُوا
هُوَ خَيْرٌ وَمَا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye ni bora kuliko taka za ulimwengu wanazozikusanya na anasa zilizomo ndani yake zenye kutoeka kuondoka.

59. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa wanaokataa wahyi, «Nipeni habari juu ya hii riziki ya wanyama, mimea na vitu vizuri ambavyo Mwenyezi Mungu Amewaumbia nyinyi, mkajihalalishia baadhi ya hivyo na mkajiharamishia vinginevyo.» Waambie, «Je, Mwenyezi Mungu Amewaruhusu hilo au mnaongea maneno ya ubatilifu ya kumzulia Mwenyezi Mungu na mnasema urongo?» Hakika wao wanaongea maneno ya ubatilifu ya kumzulia Mwenyezi Mungu na wanasema urongo.
60. Na hawa wanaomzulia Mwenyezi Mungu urongo, wakamnasibishia uharamishaji wa vitu ambavyo Yeye Hakuviharamisha kati ya riziki na vyakula, wanadhani kuwa Mwenyezi Mungu Atawafanya nini Siku ya Kiyama, siku ya wao kuhesabiwa, kwa urongo wao waliomzulia? Je, wanadhani kwamba Yeye Atawaacha na Atawasamehe? Mwenyezi Mungu Ana wema mwingi kwa viumbe Wake kwa kuacha Kwake kuyaharakisha mateso duniani kwa aliymzulia urongo, na badala yake kumpa muhula. Lakini wengi zaidi wa watu hawamshukuru Mwenyezi Mungu kwa wema wake juu yao kwa hilo.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ إِنَّ اللَّهَ أَذِنَ
لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَقْرَبُونَ ﴿٤٩﴾

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٥٠﴾

61. Na huwi, ewe Mtume, kwenye jambo lolote katika mambo yako, na husomi chochote kile katika aya za Kitabu cha Mwenyezi Mungu, na hafanyi yoyote katika *ummah* huu tendo lolote lema au baya, isipokuwa sisi huwa ni mashahidi juu yenu ni wenyе kuliona hilo, mnapolichukua na kulitenda, tukawahifadhi na tukawalipa kwalo. Na haufichamani na ujuzi wa Mwenyezi Mungu uzito wa chungu mdogo ardhini wala mbinguni, wala kitu kidogo kabisa wala kikubwa kabisa, isipokuwa kiko kwenye Kitabu kilichoko kwa Mwenyezi Mungu kilicho waziwazi chenyе ufanuzi, ujuzi Wake umekizunguka na Kalamu Yake imekiandika.
62. Jueni mtanabahi kwamba mawalii wa Mwenyezi Mungu hawatakuwa na kicho cha mateso ya Mwenyezi Mungu Akhera, wala wao hawatasikitika juu ya hadhi za kilimwengu walizokosa.
63. Sifa za Mawalii hawa ni kwamba wao wamemuamini Mwenyezi Mungu na wamemfuata Mtume Wake na yale ambayo alikuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu na kwamba wao wanamcha Mwenyezi Mungu kwa kuzifuata amri Zake na kuyaepuka matendo ya kumuasi.
64. Mawalii hawa wana bishara njema kutoka kwa Mwenyezi Mungu kuwa watapata ya kuwafurahisha katika maisha ya kilimwengu, na mionganî

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَسْلُمُ مِنْ قُوَّاتِنَ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ
شُهُدًا إِذْ تُفْيِضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْرُزُ عَنْ رَبِّكَ
مِنْ مُثْقَالٍ ذَرَقَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾

الآءَ إِنَّ أَوْلَى آءَ اللَّهِ لِلْحَقِّ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَسْقُطُونَ ﴿٨﴾

أَلَهُمُ الْشَّرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ لَا يَشَدِّدُ لِكَيْمَتِ اللَّهِ
ذَلِكَ هُوَ الْفَقُورُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

mwayo ni ndoto njema anayoiona mwenyewe au akaonewa na duguye, na watapata Pepo kesho Akhera.

Mwenyezi Mungu Haendi kinyume na ahadi Yake wala Haigeuzi. Huko ndiko kufaulu kukubwa, kwa kuwa bishara hiyo imekusanya kuokoka na kila lifanyiwalo hadhari na kufaulu kupata kila litakwalo na kupendwa.

65. Na yasikusikitise, ewe Mtume, maneno ya washirikina juu ya Mola wao na kumzulia kwao Yeye urongo na kuishirikisha kwao mizimu ya masanamu pamoja na Yeye. Kwani Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyepwekeka kwa nguvu zilizokamilika na uwezo uliotimia, ulimwenguni na Akhera; na Yeye Ndiye Msikizi wa maneno yao Ndiye Mjuzi wa nia zao na matendo yao.
66. Jueni mtanabahi kwamba ni wa Mwenyezi Mungu kila aliye mbinguni au ardhini mionganii mwa Malaika, binadamu, majini na wengineo. Na ni nini wanachofuata wale wanaowaomba asiyekuwa Mwenyezi Mungu katika hao washirika? Hawana wanachokifuata isipokuwa shaka, na wao hawana lolote isipokuwa wanasema urongo katika yale ambayo wanamnasibisha nayo Mwenyezi Mungu.
67. Yeye Ndiye Ambaye Amewaakea nyinyi, enyi wtu, usiku ili mtuliye ndani yake na mpumzike na usumbufu wa harakati za kutafuta maisha , na Amewaakea mchana

وَلَا يَحْرُنَكُ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ حَمِيمًا
هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٦﴾

أَلَا إِنَّ اللَّهَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ وَمَا يَشْعِيْغُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءٌ إِنَّ يَشْعِيْغُونَ إِلَّا أَنفُسَ
وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٧﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ أَيَّلَ
لِتَسْتَكْعُنُ فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرٌ أَيَّلَ
فِي ذَلِكَ لَأَيَّتِ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

ili muone ndani yake na muende mbio kutafuta riziki yenu. Hakika katika kupishana usiku na mchana na hali ya watu katiaka vipindi viwili hivyo pana dalili na hoja, kwa watu wanaozisikia hoja hizi na kuzitafakari, kwamba Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Mstahiki wa kuabudiwa.

68. Washirikina walisema, «Mwenyezi Mungu amejifanyia mwana» kama vile wanavyosema: ‘Malaika ni watoto wa kike wa Mwenyezi Mungu’, au ‘*Al-Masîh*(ni mwana wa Mwenyezi Mungu’. Mwenyezi Mungu Ametakasika na hayo yote na Ameepukana nayo! Yeye Ndiye Mkwasî Asiyemuhitajia kila asiyekuwa Yeye. Ni Vyake Yeye vyote vilivyoko kwenye mbingu na ardhi. Vipi basi Atakuwa na mwana mionganî mwa Aliyewaumba na hali ni kwamba kila kitu kinamilikiwa na Yeye? Na nyinyi hamuna dalili yoyote juu ya urongo mnaouzua. Je, mnasema kuhusu Mwenyezi Mungu maneno msiyoyajua ukweli wake na usawa wake?
69. Sema, «Hakika wale ambao wanamzulia Mwenyezi Mungu urongo, kuwa Amejifanyia mwana na kumuengezea mshirika, hawatapata matakwa yao ulimenguni wala Akhera.»
70. Hakika wao wanastarehe ulimwenguni, kwa ukafiri wao na urongo wao, starehe fupi. Kisha ukomapo muda wao wa kuishi, kuja

قَالُوا تَخَذْ أَنْتَهُ وَلَدَ أَسْبَحْنَاهُ هُوَ الْأَعْيُّهُ لَهُ وَمَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَنٍ بِهَذَا أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

قُلْ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ لَا يُقْلِبُونَ ﴿٧﴾

مَتَّعْنَا فِي الدُّنْيَا ثُمَّ أَتَنَا مَرْجُعَهُمْ شَهَادَةً نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٨﴾

kwetu ndio mwisho wao. Kisha tutawaonjesha adhabu ya Jahanamu kwa kumkufuru kwao Mwenyezi Mungu, kumkanusha kwao Mitume wa Mwenyezi Mungu na kupinga kwao aya Zake.

71. Wasimulie, ewe Mtume, makafiri wa Maka habari ya Nûh, amani imshukiye, pamoja na watu wake alipowaambia, «Ikiwa imekuwa ni uzito kwenu kukaa kwangu na nyinyi kuwakumbusha hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake, basi ni kwa Mwenyezi Mungu ndio mategemeo yangu, na matumaini yangu yako Kwake Yeye. Basi tayarisheni mambo yenu na waiteni washirika wenu, kisha msiyafanye mambo yenu yafichike bali yawe waziwazi yenyen kuonekana, kisha amueni juu yangu mateso na mabaya mnayoyawenza wala msinipe muhula wa saa moja ya mchana.
72. «Mkiupuuza mwito wangu, basi sikuwaomba malipo, kwa kuwa thawabu zangu ziko kwa Mwenyezi Mungu na malipo yangu yako juu Yake, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Peke Yake hakuna mwenye ushirika na Yeye, na nimeamrishwa niwe mionganini mwa wenyen kufuata hukumu Yake.»
73. Basi wakamkanusha Nûh, watu wake katika yale Aliyowaitia kwayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Kwa hivyo tulimuokoa Yeye na waliokuwa na Yeye kwenye jahazi, na tukawafanya wao washikilie nafasi

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ بَأْنَوْجٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمَهُ يَقُومُ إِنْ
كَانَ كَبُرَ عَيْتَكُمْ مَقَامِي وَنَذِكِرِي بِعَيْتَكُمْ
اللَّهُ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكِّلْتُ فَاجْمِعُوا أَمْرَكُمْ
وَشَرِكَاءَكُمْ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيَّكُمْ كُلُّ عَمَّةٍ فَ
أَقْصُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ ﴿٧٦﴾

فَإِنْ تَوَلَّهُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِنْ أَجْرِيَ
إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنْ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْتَهُ وَمَنْ مَعَهُ وَرِفْقُ الْفُلْكِ
وَجَعَلْتَهُمْ خَلَيْفَ وَأَغْرَقْتَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِعَيْتَكُمْ فَأَنْظَرْتَكُمْ كَانَ عَقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٧٦﴾

ya waliokanusha katika ardhi, na tukawazamisha wale waliokataa hoja zetu. Hivyo basi, fikiria, ewe Mtume, namna ulivyokuwa mwisho wa watu wale ambaao Mtume wao Aliwaonya adhabu ya Mwenyezi Mungu na mateso Yake?

74. Kisha tukatuma, baada ya Nûh, Mitume kwenda kwa watu wao (Hûd, Sâlih,, Ibrâhîm, Lût,, Shu'ayb na wengineo), kila Mtume Alikuja kwa watu wake kwa miujiza yenye kuonesha dalili ya utume Wake na ukweli wa yale aliyowaitia. Hawakuwa ni wenye kuyaamini wala kuyafanya yale ambayo watu wa Nûh na waliowatangulia mionganî mwa *ummah* waliopita. Na kama alivyopiga mhuri Mwenyezi Mungu juu ya nyoyo za hawa watu wasiamini, hivyo ndivyo anavyopiga mhuri juu ya nyoyo za wanaofanana na wao kati ya waliokuwa baada yao, mionganî mwa wale ambaao walivuka mipaka ya Mwenyezi Mungu na wakaenda kinyume na yale, ambayo Mitume wao waliwaitia kwayo, ya kumtii Yeye, ikiwa ni mateso kwao kwa sababu ya matendo yao ya uasi.
75. Kisha tukawatuma, baada Mitume hao, Mûsâ na Hârûn, amani iwashukie, kwenda kwa Fir'awn na watukufu wa watu wake, wakiwa na miujiza yenye kuonesha dalili ya ukweli wao, wakafanya kiburi kwa kukataa kuikubali haki na wakawa ni watu washirikina, wahalifu na wakanushaji.

شَمَّ بَعْثَتِنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَى قَوْمَهُمْ فَجَاءَهُمْ وَهُنَّ
يَالْبَيْتِنَتْ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَبُوا بِهِ مِنْ قَبْلٍ
كَذَلِكَ تَطْبِعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ﴿٦١﴾

شَمَّ بَعْثَتِنَا مِنْ بَعْدِهِ مُوسَىٰ وَهَرُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلِإِنَّهُ بِمَا يَكْتَبُنَا فَأَسْتَكْبِرُ وَأَوْكَافُوا
قَوْمَانُّجِرِينَ ﴿٦٢﴾

76. Huo ukweli, ambao Alikuja nao Mûsâ, ulipomfikia Fir'awn na watu wake, walisema, «Hakika miujiza aliyokuja nayo Mûsâ ni uchawi mtupu ulio waziwazi.»
77. Mûsâ aliwaambia akiona ajabu kwa maneno yao, «Mnaiyambia haki ilipowajia kuwa ni uchawi? Tazameni sifa za kitu kilichowajia na vilivyomo ndani yake, mtakikuta ni ukweli. Na wachawi hawafaulu wala hawafuzu ulimwenguni wala Akhera.»
78. Fir'awn na kundi lake wakasema kumwambia Mûsâ, «Je, umetujia kutuepusha na yale ambayo tuliwakuta nayo wazazi wetu ya kuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu, mupate kuwa na utukufu na mamlaka, wewe na Hârûn, katika ardhi ya Misri? Basi sisi si wenye kukubali kwamba wawili nyinyi ni Mitume mliontuwa kwetu ili tumuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Asiye na mshirika.»
79. Na akasema Fir'awn, «Nileteeni kila mchawi mwenye uhodari wa uchawi.»
80. Wachawi walipomjia Fir'awn, Mûsâ aliwaambia, «Tupeni chini kamba zenu na fimbo zenu mlizonazo.»
81. Walipozitupa kamba zao na fimbo zao, Mûsâ aliwaambia, «Mlivyokuja navyo mkavitupa ni uchawi. Mwenyezi Mungu Ataviondoa mlivyokuja navyo na

فَلَمَّا جَاءَهُمْ الْحُقْقُ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا
لَيَسْحَرُنَا إِنَّ هَذَا لَيَقْرَئُ^{٧٦}

قَالَ مُوسَىٰ أَتَقُولُونَ لِلْحُقْقِ لَمَاجَأَكُمْ
أَيْسَحْرُهُنَّا وَلَا يَقْرَئُ^{٧٧} السَّاجِرُونَ

قَالُوا إِنَّجْعَنَّا لِتَلْفِتَانَا حَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ بَابَةً فَمَا
وَنَكُونُ لَكُمَا الْكَبِيرُ يَأْتِيُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَخْنُ
لِكُمَا بِمُؤْمِنِينَ^{٧٨}

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُشْوِنِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلَيْهِ^{٧٩}

فَلَمَّا جَاءَهُمُ السَّاحِرُوْهُ فَقَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ أَلْقُوْمَا
أَنْتُمْ مُلْقُوْرُتُ^{٨٠}

فَلَمَّا آتَقْرَأَ مُوسَىٰ مَا حِسْمَتْهُ بِهِ الْسَّاحِرُ
إِنَّ اللَّهَ سَيِّطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْصِلُ^{٨١}
عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ

atavitangua. Hakika Mwenyezi Mungu Hakitengenezi kitendo cha anayetembea katika ardhi ya Mwenyezi Mungu kufanya mambo Anayoyachukia na kufanya uharibifu humo kwa kumuasi.

82. Na Mwenyezi Mungu Atauimarisha ukweli nilikuja nao kutoka Kwake Ataufanya uwe juu ya ubatilifu wenu kwa maneno Yake na amri Yake, ingawa watu wahalifu wenyewe kufanya maasia, mionganoni mwa jamaa za Fir'awn, wanachukia.
83. Na hawakumuamini Mûsâ, amani imshukiye, pamoja na hoja na dalili alizowaletea, isipokuwa kizazi cha watu wake, Wana wa Isrâîl, hali ya kuwa wao wana uoga na Fir'awn na kundi lake wasiwatese kwa kuwaadhibu na wasiwazuie na Dini yao. Na hakika Fir'awn ni mjeuri mwenye kiburi katika ardhi, na hakika Yeye ni mionganoni mwa waliopita mpaka katika ukafiri na uharibifu.
84. Na akasema Mûsâ, «Enyi watu wangu, mkimuamini Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, na mkafuata sheria Yake, kuweni na imani na Yeye na jisalimisheni kwa amri Yake. Na kwa Mwenyezi Mungu jitegemezeni iwapo nyinyi ni wenye kumdhaliilikia kwa utiifu.
85. Watu wa Mûsâ walisema kumwambia, «Tumemtegemea Mwenyezi Mungu Peke Yake Asiye na mshirika na tumemwachia Yeye

وَيُحْكِمُ اللَّهُ الْحُكْمَ بِكُلِّ مَا تَهْوِي وَلَوْكَرَةً
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٥﴾

فَمَاءَ أَمْنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرَيْتُهُ مِنْ قَوْمِهِ عَلَى
خَرْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلِئْتُهُمْ أَنْ يَقْتَلُهُمْ وَلَمْ
فَرِعَوْنَ لَعَلَّ فِي الْأَرْضِ وَلَمْ لَمْ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٦﴾

وَقَالَ مُوسَى يَقُولُ إِنْ كُنْتُمْ أَمْنِتُمْ بِاللَّهِ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٧﴾

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا إِنَّا لَا نَجْعَلُنَا فِتْنَةً
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٨﴾

mambo yetu. Ewe Mola wetu, usiwaope ushindi juu yetu ikawa ni mtihani kwetu katika Dini yetu, au ikawa ni mtihani kwa makafiri kwa kupata ushindi wakasema: lau wao (wenye kumuamini Mûsâ) wako kwenye haki hawangalishindwa.

86. «Na utuokoe, kwa rehema yako, kutokana na watu makafiri, Fir'awn na kundi lake.» Kwani wao walikuwa wakiwalazimisha kufanya kazi ngumu.
87. Na tuliwapelekea wahyi Mûsâ na Hârûn kwamba watengezeeni watu wenu katika Misri majumba yenyé kuwa ni makao na mahali pa hifadhi pa kukimbilia, na myafanye majumba yenu kuwa ni mahali pa kuswali ndani yake mkiwa na uoga, na tekelezeni Swala za faradhi kwa nyakati zake. Na wape Waumini wenye kumtii Mwenyezi Mungu bishara njema ya nguvu ya ushindi na thawabu nyingi kutoka Kwake, kutakata ni Kwake na kutukuka.
88. Na Mûsâ akasema, «Mola wetu, hakika wewe umempa Fir'awn na watukufu wa watu wake pambo la vitu vyâ duniani wasikushukuru, na wamejisaidia kwa vitu hivyo katika kupotoa watu na njia Yako. Mola wetu, yageuze Mali yao wasifaidike nayo, na uzipige mhuri nyoyo zao zisipate kuikunjukia Imani, wasiamini mpaka waione adhabu kali iumizayo.»
89. Akasema Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kuwambia wao wawili, «Yameshakubaliwa maombi yenu

وَنَخْنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكُفَّارِ ﴿٦١﴾

وَأَوْجَحَنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخْبَهُ أَنَّ يَوْمَاً
لِقَوْمٍ كُمَّا يُمْضِرُونَ وَأَجْعَلُوْنَاهُوْ تَكُونُ
قِتْلَةً وَأَقِيمُوْا الصَّلَاةَ وَيَشْرِيْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّنَا إِنَّكَ عَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ
وَمَلَكَهُرْبَزَةَ وَأَمْوَالَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ رَبَّنَا
لِيُضْلُّنَا عَنْ سَبِيلِكَ ۚ رَبَّنَا أَطْمِسْ عَلَىَّ
أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدَدْ عَلَىَّ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىَ
يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٦٣﴾

قَالَ قَدْ أَجِبَتْ دَعْوَتِكَ مَا فَاسْتَقِيمَا
وَلَا تَتَّعَانِ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾

juu ya Fir'awn na kundi lake na mali zao,- Mûsâ alikuwa akiomba, na Hârûn akitika maombi yake, ndipo ikafaa kuyanasibisha maombi kwa wao wawili.- basi jikiteni kwenye Dini yenu na muendelee kumlingania Fir'awn na watu wake kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtii, na msifuate njia ya asiyejua ahadi yangu njema na onyo langu.»

90. Na tuliwakatia bahari Wana wa Isrâîl mpaka wakaivuka, wakafuatwa na Fir'awn na askari wake, kwa udhalimu na uadui, wakafuata njia ya bahari nyuma yao, mpaka Fir'awn alipozungukwa na hali ya kuzama alisema kwamba hapana Mola isipokuwa yule ambaye Wana wa Isrâîl wamemuamini, na mimi ni mionganoni mwa wenyewe kumpwekesha Mwenyezi Mungu wenyewe kujisalimisha Kwake kwa kufuata na kuti.

91. Je, sasa hivi, ewe Fir'awn, wakati kifo kimekushukia ndipo, unakubali kuwa wewe ni mja wa Mwenyezi Mungu na hali ulimuasi na ukawa ni mionganoni mwa waharibifu wenyewe kuzuia njia Yake kabla ya adhabu Yake kukushukia! Basi toba haitokunufaisha wakati wa kukata roho na kushuhudia kifo na adhabu.

92. Leo tutakujaalia uwe kwenye muinuko wa ardhi kwa mwili wako, akutazame mwenye kukanusha kuangamia kwako, ili uwe ni mazingatio kwa watu wenyewe kuja

*وَجَلَّ زَبَابِدُ إِنْسَانٍ بِالْجَهَنَّمِ فَتَعَاهَدُ
وَجَنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوَاحَى إِذَا أَذْرَكَهُ
الْفَرْقُ قَالَ إِنَّمَاتِي اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَامَّتْ بِهِ بَنُوا إِنْسَانٍ بِلَ وَأَنَّمِينَ الْمُسْلِمِينَ ⑥

۶۰۷
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۷۱۰
۷۷۱۱
۷۷۱۲
۷۷۱۳
۷۷۱۴
۷۷۱۵
۷۷۱۶
۷۷۱۷
۷۷۱۸
۷۷۱۹
۷۷۲۰
۷۷۲۱
۷۷۲۲
۷۷۲۳
۷۷۲۴
۷۷۲۵
۷۷۲۶
۷۷۲۷
۷۷۲۸
۷۷۲۹
۷۷۳۰
۷۷۳۱
۷۷۳۲
۷۷۳۳
۷۷۳۴
۷۷۳۵
۷۷۳۶
۷۷۳۷
۷۷۳۸
۷۷۳۹
۷۷۴۰
۷۷۴۱
۷۷۴۲
۷۷۴۳
۷۷۴۴
۷۷۴۵
۷۷۴۶
۷۷۴۷
۷۷۴۸
۷۷۴۹
۷۷۵۰
۷۷۵۱
۷۷۵۲
۷۷۵۳
۷۷۵۴
۷۷۵۵
۷۷۵۶
۷۷۵۷
۷۷۵۸
۷۷۵۹
۷۷۶۰
۷۷۶۱
۷۷۶۲
۷۷۶۳
۷۷۶۴
۷۷۶۵
۷۷۶۶
۷۷۶۷
۷۷۶۸
۷۷۶۹
۷۷۷۰
۷۷۷۱
۷۷۷۲
۷۷۷۳
۷۷۷۴
۷۷۷۵
۷۷۷۶
۷۷۷۷
۷۷۷۸
۷۷۷۹
۷۷۸۰
۷۷۸۱
۷۷۸۲
۷۷۸۳
۷۷۸۴
۷۷۸۵
۷۷۸۶
۷۷۸۷
۷۷۸۸
۷۷۸۹
۷۷۹۰
۷۷۹۱
۷۷۹۲
۷۷۹۳
۷۷۹۴
۷۷۹۵
۷۷۹۶
۷۷۹۷
۷۷۹۸
۷۷۹۹
۷۷۱۰۰
۷۷۱۱۰
۷۷۱۲۰
۷۷۱۳۰
۷۷۱۴۰
۷۷۱۵۰
۷۷۱۶۰
۷۷۱۷۰
۷۷۱۸۰
۷۷۱۹۰
۷۷۲۰۰
۷۷۲۱۰
۷۷۲۲۰
۷۷۲۳۰
۷۷۲۴۰
۷۷۲۵۰
۷۷۲۶۰
۷۷۲۷۰
۷۷۲۸۰
۷۷۲۹۰
۷۷۳۰۰
۷۷۳۱۰
۷۷۳۲۰
۷۷۳۳۰
۷۷۳۴۰
۷۷۳۵۰
۷۷۳۶۰
۷۷۳۷۰
۷۷۳۸۰
۷۷۳۹۰
۷۷۴۰۰
۷۷۴۱۰
۷۷۴۲۰
۷۷۴۳۰
۷۷۴۴۰
۷۷۴۵۰
۷۷۴۶۰
۷۷۴۷۰
۷۷۴۸۰
۷۷۴۹۰
۷۷۵۰۰
۷۷۵۱۰
۷۷۵۲۰
۷۷۵۳۰
۷۷۵۴۰
۷۷۵۵۰
۷۷۵۶۰
۷۷۵۷۰
۷۷۵۸۰
۷۷۵۹۰
۷۷۶۰۰
۷۷۶۱۰
۷۷۶۲۰
۷۷۶۳۰
۷۷۶۴۰
۷۷۶۵۰
۷۷۶۶۰
۷۷۶۷۰
۷۷۶۸۰
۷۷۶۹۰
۷۷۷۰۰
۷۷۷۱۰
۷۷۷۲۰
۷۷۷۳۰
۷۷۷۴۰
۷۷۷۵۰
۷۷۷۶۰
۷۷۷۷۰
۷۷۷۸۰
۷۷۷۹۰
۷۷۸۰۰
۷۷۸۱۰
۷۷۸۲۰
۷۷۸۳۰
۷۷۸۴۰
۷۷۸۵۰
۷۷۸۶۰
۷۷۸۷۰
۷۷۸۸۰
۷۷۸۹۰
۷۷۹۰۰
۷۷۹۱۰
۷۷۹۲۰
۷۷۹۳۰
۷۷۹۴۰
۷۷۹۵۰
۷۷۹۶۰
۷۷۹۷۰
۷۷۹۸۰
۷۷۹۹۰
۷۷۱۰۰۰
۷۷۱۱۰۰
۷۷۱۲۰۰
۷۷۱۳۰۰
۷۷۱۴۰۰
۷۷۱۵۰۰
۷۷۱۶۰۰
۷۷۱۷۰۰
۷۷۱۸۰۰
۷۷۱۹۰۰
۷۷۲۰۰۰
۷۷۲۱۰۰
۷۷۲۲۰۰
۷۷۲۳۰۰
۷۷۲۴۰۰
۷۷۲۵۰۰
۷۷۲۶۰۰
۷۷۲۷۰۰
۷۷۲۸۰۰
۷۷۲۹۰۰
۷۷۳۰۰۰
۷۷۳۱۰۰
۷۷۳۲۰۰
۷۷۳۳۰۰
۷۷۳۴۰۰
۷۷۳۵۰۰
۷۷۳۶۰۰
۷۷۳۷۰۰
۷۷۳۸۰۰
۷۷۳۹۰۰
۷۷۴۰۰۰
۷۷۴۱۰۰
۷۷۴۲۰۰
۷۷۴۳۰۰
۷۷۴۴۰۰
۷۷۴۵۰۰
۷۷۴۶۰۰
۷۷۴۷۰۰
۷۷۴۸۰۰
۷۷۴۹۰۰
۷۷۵۰۰۰
۷۷۵۱۰۰
۷۷۵۲۰۰
۷۷۵۳۰۰
۷۷۵۴۰۰
۷۷۵۵۰۰
۷۷۵۶۰۰
۷۷۵۷۰۰
۷۷۵۸۰۰
۷۷۵۹۰۰
۷۷۶۰۰۰
۷۷۶۱۰۰
۷۷۶۲۰۰
۷۷۶۳۰۰
۷۷۶۴۰۰
۷۷۶۵۰۰
۷۷۶۶۰۰
۷۷۶۷۰۰
۷۷۶۸۰۰
۷۷۶۹۰۰
۷۷۷۰۰۰
۷۷۷۱۰۰
۷۷۷۲۰۰
۷۷۷۳۰۰
۷۷۷۴۰۰
۷۷۷۵۰۰
۷۷۷۶۰۰
۷۷۷۷۰۰
۷۷۷۸۰۰
۷۷۷۹۰۰
۷۷۸۰۰۰
۷۷۸۱۰۰
۷۷۸۲۰۰
۷۷۸۳۰۰
۷۷۸۴۰۰
۷۷۸۵۰۰
۷۷۸۶۰۰
۷۷۸۷۰۰
۷۷۸۸۰۰
۷۷۸۹۰۰
۷۷۹۰۰۰
۷۷۹۱۰۰
۷۷۹۲۰۰
۷۷۹۳۰۰
۷۷۹۴۰۰
۷۷۹۵۰۰
۷۷۹۶۰۰
۷۷۹۷۰۰
۷۷۹۸۰۰
۷۷۹۹۰۰
۷۷۱۰۰۰۰
۷۷۱۱۰۰۰
۷۷۱۲۰۰۰
۷۷۱۳۰۰۰
۷۷۱۴۰۰۰
۷۷۱۵۰۰۰
۷۷۱۶۰۰۰
۷۷۱۷۰۰۰
۷۷۱۸۰۰۰
۷۷۱۹۰۰۰
۷۷۲۰۰۰۰
۷۷۲۱۰۰۰
۷۷۲۲۰۰۰
۷۷۲۳۰۰۰
۷۷۲۴۰۰۰
۷۷۲۵۰۰۰
۷۷۲۶۰۰۰
۷۷۲۷۰۰۰
۷۷۲۸۰۰۰
۷۷۲۹۰۰۰
۷۷۳۰۰۰۰
۷۷۳۱۰۰۰
۷۷۳۲۰۰۰
۷۷۳۳۰۰۰
۷۷۳۴۰۰۰
۷۷۳۵۰۰۰
۷۷۳۶۰۰۰
۷۷۳۷۰۰۰
۷۷۳۸۰۰۰
۷۷۳۹۰۰۰
۷۷۴۰۰۰۰
۷۷۴۱۰۰۰
۷۷۴۲۰۰۰
۷۷۴۳۰۰۰
۷۷۴۴۰۰۰
۷۷۴۵۰۰۰
۷۷۴۶۰۰۰
۷۷۴۷۰۰۰
۷۷۴۸۰۰۰
۷۷۴۹۰۰۰
۷۷۵۰۰۰۰
۷۷۵۱۰۰۰
۷۷۵۲۰۰۰
۷۷۵۳۰۰۰
۷۷۵۴۰۰۰
۷۷۵۵۰۰۰
۷۷۵۶۰۰۰
۷۷۵۷۰۰۰
۷۷۵۸۰۰۰
۷۷۵۹۰۰۰
۷۷۶۰۰۰۰
۷۷۶۱۰۰۰
۷۷۶۲۰۰۰
۷۷۶۳۰۰۰
۷۷۶۴۰۰۰
۷۷۶۵۰۰۰
۷۷۶۶۰۰۰
۷۷۶۷۰۰۰
۷۷۶۸۰۰۰
۷۷۶۹۰۰۰
۷۷۷۰۰۰۰
۷۷۷۱۰۰۰
۷۷۷۲۰۰۰
۷۷۷۳۰۰۰
۷۷۷۴۰۰۰
۷۷۷۵۰۰۰
۷۷۷۶۰۰۰
۷۷۷۷۰۰۰
۷۷۷۸۰۰۰
۷۷۷۹۰۰۰
۷۷۸۰۰۰۰
۷۷۸۱۰۰۰
۷۷۸۲۰۰۰
۷۷۸۳۰۰۰
۷۷۸۴۰۰۰
۷۷۸۵۰۰۰
۷۷۸۶۰۰۰
۷۷۸۷۰۰۰
۷۷۸۸۰۰۰
۷۷۸۹۰۰۰
۷۷۹۰۰۰۰
۷۷۹۱۰۰۰
۷۷۹۲۰۰۰
۷۷۹۳۰۰۰
۷۷۹۴۰۰۰
۷۷۹۵۰۰۰
۷۷۹۶۰۰۰
۷۷۹۷۰۰۰
۷۷۹۸۰۰۰
۷۷۹۹۰۰۰
۷۷۱۰۰۰۰۰
۷۷۱۱۰۰۰۰
۷۷۱۲۰۰۰۰
۷۷۱۳۰۰۰۰
۷۷۱۴۰۰۰۰
۷۷۱۵۰۰۰۰
۷۷۱۶۰۰۰۰
۷۷۱۷۰۰۰۰
۷۷۱۸۰۰۰۰
۷۷۱۹۰۰۰۰
۷۷۲۰۰۰۰۰
۷۷۲۱۰۰۰۰
۷۷۲۲۰۰۰۰
۷۷۲۳۰۰۰۰
۷۷۲۴۰۰۰۰
۷۷۲۵۰۰۰۰
۷۷۲۶۰۰۰۰
۷۷۲۷۰۰۰۰
۷۷۲۸۰۰۰۰
۷۷۲۹۰۰۰۰
۷۷۳۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۱۰۰۰۰۰
۷۷۳۲۰۰۰۰۰
۷۷۳۳۰۰۰۰۰
۷۷۳۴۰۰۰۰۰
۷۷۳۵۰۰۰۰۰
۷۷۳۶۰۰۰۰۰
۷۷۳۷۰۰۰۰۰
۷۷۳۸۰۰۰۰۰
۷۷۳۹۰۰۰۰۰
۷۷۴۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۱۰۰۰۰۰
۷۷۴۲۰۰۰۰۰
۷۷۴۳۰۰۰۰۰
۷۷۴۴۰۰۰۰۰
۷۷۴۵۰۰۰۰۰
۷۷۴۶۰۰۰۰۰
۷۷۴۷۰۰۰۰۰
۷۷۴۸۰۰۰۰۰
۷۷۴۹۰۰۰۰۰
۷۷۵۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۱۰۰۰۰۰
۷۷۵۲۰۰۰۰۰
۷۷۵۳۰۰۰۰۰
۷۷۵۴۰۰۰۰۰
۷۷۵۵۰۰۰۰۰
۷۷۵۶۰۰۰۰۰
۷۷۵۷۰۰۰۰۰
۷۷۵۸۰۰۰۰۰
۷۷۵۹۰۰۰۰۰
۷۷۶۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۱۰۰۰۰۰
۷۷۶۲۰۰۰۰۰
۷۷۶۳۰۰۰۰۰
۷۷۶۴۰۰۰۰۰
۷۷۶۵۰۰۰۰۰
۷۷۶۶۰۰۰۰۰
۷۷۶۷۰۰۰۰۰
۷۷۶۸۰۰۰۰۰
۷۷۶۹۰۰۰۰۰
۷۷۷۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۱۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۲۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۳۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۴۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۵۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۶۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۷۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۸۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۹۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۱۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۲۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۳۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۴۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۵۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۶۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۷۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۸۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۹۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۱۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۲۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۳۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۴۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۵۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۶۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۷۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۸۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۹۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۳۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۶۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۹۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۱۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۳۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۵۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۶۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۷۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۸۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۲۹۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۳۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۴۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۵۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۶۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۷۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۸۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۹۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷۱۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

baada yako kuwaidhika na wewe.
Na hakika wengi zaidi kati ya watu
ni wenye kughafilika na hoja zetu
na dalili zetu, hawazifikirii wala
hawazizingatii.

93. Hakika tuliwashukisha Wana wa Isrâîl mashukio mazuri yaliyoteuliwa katika miji ya Shâm na Misri na tukawaruzuku riziki ya halali iliyo nzuri itokanayo na mazuri ya ardhi iliyo barikiwa. Na hawakutafautiana, katika mambo ya Dini yao isipokuwa baada ya kujiwa na ujuzi wa kuwafanya wao wawe pamoja na washikane, mionganoni mwao ni yale yaliyomo ndani ya Taurati kuhusu habari ya unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Kwa kweli, Mola wako, ewe Mtume, Atahukumu baina yao Siku ya Kiyama na Atatoa uamuzi katika yale waliokuwa wakitafautiana juu yake kuhusu mambo yako, wapate kuingia wakanushaji Motoni na Waumini Peponi.
94. Basi uwapo na shaka, ewe Mtume, juu ya ukweli wa yale tuliyokupa habari yake, waulize wanaosoma Kitabu kabla yako mionganoni mwa watu wa Taurati na Injili. Kwani hilo limethibiti kwenye vitabu vyao. Hakika umejiwa na ukweli wa yakini, kutoka kwa Mola wako, kwamba wewe ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na kwamba hawa Mayahudi na Wanawaswara wanajua ukweli wa

وَلَقَدْ بَرَأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبِوَّا صَدِيقٍ
وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الظَّبَابَتِ فَمَا أَخْتَفَوْا حَتَّىٰ
جَاءَهُمُ الْعَلَمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ لِوَمَ
الْقِيمَةُ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٣﴾

إِنْ كُتِّبَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسَعَىٰ
الَّذِينَ يَقْرَئُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ
لَقَدْ جَاءَكَ الْحُقْقُ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُمْتَرِينَ ﴿٤٤﴾

hilo na wanapata sifa zako katika vitabu vyao, lakini wao wanalikataa hilo pamoja na kuwa walijua. Basi usiwe ni mionganoni mwa wenye kufanya shaka juu ya usawa wa hilo na ukweli wake. Makusudio ya aya hii ni kusimamisha hoja kwa washirikina kwa ushahidi wa Watu wa Kitabu kati ya Wayahudi na Wanawasara ili kuukata udhuru wao.

95. Na usiwe, wala usiwe, ewe Mtume, ni mionganoni mwa waliokanusha hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake, ukawa ni katika waliopata hasara ambao Mwenyezi Mungu Amewakasirikia na wamepata mateso Yake.
96. Hakika ya wale ambao limethibiti kwao neno la Mola Wako la kuwafukuza kwenye rehema Yake na kuwaadhibu, hawaziamini hoja za Mwenyezi Mungu, hawaukubali upweke Wake wala hawazifuati sheria Zake kivitendo.
97. Hata kama yatawajia wao kila mawaidha na mazingatio mpaka waishuhudie adhabu yenyen kuumiza. Hapo wataamini, na haitawafaa Imani yao.
98. Imani haikuwafaa watu wa mji wowote walioamini walipoishuhudia adhabu isipokuwa watu wa mji wa Yûnus mwana wa Mattâ. Kwani wao walipohakikisha kwamba adhabu ni yenyen kuwashukia, walirejea kwa Mwenyezi Mungu kwa kutubia kidhati; na ulipofunuka ukweli

وَلَا تَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ كَذَّابٍ يَعْلَمُ اللَّهَ
فَتَكُونَ مِنَ الْمُنْسِرِينَ ﴿٤٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَاتُ رَبِّكَ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٤٦﴾

وَتَوَجَّأَ إِنْتَ هُنْمَ كُلُّ إِيمَانِهِ حَقِّيَ يَرَوُا
الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٤٧﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ أَمْتَنَتْ فَنَفَعَهَا
إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمٌ يُؤْمِنُ لِمَاءَ أَمْنَوْا كَشْفَنَا
عَنْهُمْ عَذَابَ الْخَزِيرِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَنْعَنَّهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿٤٨﴾

wa toba yao, Mwenyezi Mungu aliwaondolea adhabu ya hizaya baada ya kuwa karibu na wao, na Akawaacha ulimwenguni wakisterehe mpaka muda wao wa kuishi kukoma.

99. Na lau Mola wako, ewe Mtume, Aliwatakia Imani watu wa duniani wote, wangaliyaamini, kwa umoja wao, yale uliyokuja nayo, lakini Yeye ana hekima katika hilo. Yeye Anamuongoza Anayemtaka na Anampoteza Anayemtaka, kulingana na hekima Yake, na haliko kwenye uwezo wako jambo la kuwatendesha nguvu watu juu ya kuamini.

100. Haikuwa nafsi yoyote ni yenyewe kumuamini Mwenyezi Mungu isipokuwa kwa idhini Yake na taufiki Yake. Basi usiisumbue nafsi yako katika hilo, kwani mambo yao yako kwa Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu Ataajaalia adhabu na hizaya kwa wale ambao hawayatii akilini maamrisho Yake na makatazo Yake.

101. Sema, ewe Mtume, kuwaambia watu wako, «Fikirini na mzingatie kwa yaliyomo mbinguni na ardhini mionganini mwa aya za Mwenyezi Mungu zilizo waziwazi.» Lakini aya, mazingatio na Mitume wenye kuwaonya waja wa Mwenyezi Mungu adhabu Yake, vyote hivyo havikuwa ni vyenye kuwanufaisha watu wasioamini chochote katika hivyo, kwa sababu ya kupa mgongo kwao na ujeuri wao.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَا مَنِ فِي الْأَرْضِ كَانَهُ
جَمِيعاً أَفَأَنْتَ تُكَرِّهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا

مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَيْإِذْنِ اللَّهِ
وَيَجْعَلُ الْجِئْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَقْلُوْنَ ﴿٥٠﴾

فُلْ أَنْظُرُوا مَذَاقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا نَعْنَى الْأَيْكُثُ وَالثُّدُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

102. Je, hawa wanangojea isipokuwa hiyo siku watakapoishuhudia adhabu ya Mwenyezi Mungu mfano wa siku za wakale wao waliokanusha waliopita kabla yao? Sema, ewe Mtume, «Ingojeeni adhabu ya Mwenyezi Mungu; hakika mimi ni mwenye kuingojea pamoja na nyinyi kuteswa kwenu.»

103. Kisha tutawaokoa Mitume wetu na wale walioamini pamoja na wao. Na kama tulivyowaokoa hao tutakuokoa wewe, ewe Mtume, na waliokuamini wewe kwa wema utokao kwetu na rehema.

104. Sema, ewe Mtume, kuwaambia watu hawa, «Iwapo muko kwenye shaka juu ya usawa wa Dini yangu ambayo nimewaitia kwayo, nayo ni Uislamu, na juu ya uthabiti wangu na kujikita kwangu juu yake, pamoja ya kuwa nyinyi muna matumaini ya kuniepusha nayo, basi mimi sitamuabudu katika hali yoyote ile, yoyote mionganoni mwa wale mnaowaabudu mkajifanyia masanamu na mizimu, lakini namuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Mwenye kuwafisha na kuzitwaa roho zenu, na nimeamrishwa niwe ni mionganoni mwa wenye kumuamini na wenye kufuata Sheria Zake kivitendo.»

105. Na ujisimamishe imara, ewe Mtume, juu ya dini ya Uislamu, hali ya kulingana sawa juu yake, usiwe ni mwenye kupotoka na kuwa kando nayo ukaelekea kwenye Uyahudi

فَهُلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامَ الَّذِينَ حَلَّوْا مِنْ قَبْلِهِمْ فُلْ فَإِنْتَظِرُ وَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿٦٣﴾

شَرِّفَتْجَ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا
كَذَلِكَ حَقَّاعَيْتَنَا نُجَّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

قُلْ بِأَيْمَانِ النَّاسِ إِنْ كُشِّمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِ
فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنَّ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّكُمْ وَلَمْ يُرَأِتْ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾

وَأَنْ أَقْمِ وَجْهَكَ لِلَّذِينَ حَنِيقَاً وَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٦﴾

au Unaswara wala kumuabudu
asiyekuwa Yeye. Wala usiwe ni
mionganoni mwa wale wanaoshirikisha,
katika ibada ya Mola wao, waungu na
wale wanaodai kuwa wanafanana na
Yeye, kwani ufanyapo hilo utakuwa
ni mionganoni mwa watakaoangamia.
Maneno haya ingawa anaambiwa
Mtume, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie, pia
wanaambiwa umma wote.

106. Wala usiwaombe, ewe Mtume,
wasiokuwa Mwenyezi Mungu
mionganoni mwa mizimu na masanamu,
kwani wao hawanufaishi wala
hawadhuru. Na ufanyapo hilo na
ukawaomba wasiokuwa Mwenyezi
Mungu, hapo wewe utakuwa ni
mionganoni mwa wenye kumshirikisha
Mwenyezi Mungu, wenye kujidhulumu
nafsi zao kwa ushirikina na kufanya
maasia. Maneno haya ingawa
anaambiwa Mtume, rehema ya
Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,
pia wanaambiwa umma wote.

107. Na Mwenyezi Mungu Akikupatia,
ewe Mtume, shida au mitihani,
basi hakuna wa kuyaondoa hayo
isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na
kuwa juu, na Akikutakia furaha na
neema, basi hakuna yoyote mwenye
kuyazuia hayo. Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka na kuwa juu, Anampatia
furaha na shida Anayemtaka kati
ya waja Wake. Na Yeye ni Mwingi
wa msamaha wa dhambi za wenye
kutubia, ni Mwingi wa rehema kwa
wanaomuamini na kumtii.

وَلَا تَنْهَىٰ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُ وَلَا
يَضُرُّكُ فَإِنْ فَعَلْتَ فِي أَنَّكَ إِذَا مَرَّ
الظَّاهِمِينَ

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِصُرُّهٖ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَ لِفَضْلِهِ
يُصِيبُ بِهِ مَنْ شَاءَ مِنْ عَبَادِهِ وَهُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

108. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa watu, « Amewajia nyinyi Mtume wa Mwenyezi Mungu na Qur'an ambayo ndani yake muna maelezo ya kuwaongoa nyinyi. Basi mwenye kuongoka kwa uongofu wa Mwenyezi Mungu, hakika matunda ya kitendo chake yatamrudia yeye mwenyewe. Na mwenye kupotoka akawa kando na haki na akaendelea kwenye upotevu, hakika upotevu wake na madhara yake yatamshukia yeye mwenyewe. Na mimi si kuwakilishwa kwenu mpaka muwe Waumini. Mimi ni mjumbe mwenye kufikisha , nawafikishia yale niliyotumwa kwayo.
109. Na uuufuate, ewe Mtume, wahyi wa Mwenyezi Mungu Aliokutumia wewe na uutumie kivitendo. Na uwe na subira katika kumtii Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na katika kuijepusha na mambo ya kumuasi na kwa kuvumilia makero ya wenye kukukera katika kuufikisha ujumbe Wake, mpaka Mwenyezi Mungu Atoe uamuzi Wake kwao na kwako. Na Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, Ndiye mbora wa kutoa uamuzi, kwa kuwa uamuzi Wake unakusanya uadilifu uliokamilika.

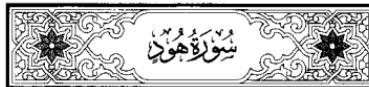
فُلْ بِتَأْيِهَا أَنَّا سُقْدَ جَاءَ كُلُّ الْحَقِّ مِنْ
رَّبِّكُمْ فَمِنْ أَهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضْلُلُ عَلَيْهَا وَمَا أَنَّا عَنِّيهِ كُلُّ
بِوَكِيلٍ

وَاتَّعْ مَأْوَحِي إِلَيْكَ وَأَصِيرَ حَقَّ يَحْكُمُ
اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَكَمِينَ

SURA YA HÛD

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. *Alif, Lâm, Râ'.* Maneno yashatangulia, kuhusu herufi zinazokatwa, katika mwanzo wa Sura ya *Al-Baqarah*. Hiki ni Kitabu ambacho Mwenyezi Mungu Amemteremshia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na ambacho aya zake zimepangwa vizuri zisizo na kasoro wala ubatilifu, kisha zimefafanuliwa kwa maamrisho na makatazo na maelezo ya halali na haramu yatokayo kwa Mwenyezi Mungu Aliye na hekima katika uendeshaji mambo Aliye Mtambuzi wa vile yanavyoishia.
2. Na kuteremsha Qur'an na kuzifafanua hukumu zake na kuzipambanua na kuipanga vizuri, ili mpate kumuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Asiye na mshirika. Mimi kwenu nyinyi, enyi watu, ni muonyaji kutoka kwa Mwenyezi Mungu mwenye kuwaonya mateso Yake na ni mwenye kuwabashiria habari njema ya malipo Yake mema.
3. Na muombeni Awasamehe dhambi zenu kisha mrudi Kwake hali ya kujuta, Atawapumbaza katika ulimwengu wenu kwa kuwastarehesha vizuri kwa maisha mazuri humo mpaka ufikie kikomo muda wenu wa kuishi na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ أَعْلَمُ بِأَعْلَمَاتِ إِيمَانِهِ وَلَمْ يُفْصِلْ مِنْ لَدُنْ
حَكِيمٍ حَيْثُرَ ۚ

الْأَعْبُدُ لِلَّهِ إِنَّمَا لَكُمْ نِذْرٌ وَبَشِيرٌ ۖ

وَإِنْ أَسْتَغْفِرُ وَأَتَبَكُ فَمُؤْمِنٌ إِلَيْهِ بِمُعْتَدِلٍ
حَسَنًا إِلَى أَجْلِ مُسْمَىٰ وَيُؤْتَ كُلُّ ذِي فَضْلٍ
فَضْلَلَهُ وَإِنْ تَوَلَّ أَقْرَبًا أَخَافُ عَيْنَكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ كَبِيرٍ ۚ

Ampe kila mwenye wema wa elimu na matendo malipo makamilifu ya wema wake yasiyo na upungufu. Na mkiyapa mgongo yale ninayowaitia kwayo, basi nawachelea nyinyi kufikiwa na adhabu ya Siku ngumu, nayo ni Siku ya Kiyama. Hili ni onyo kali kwa aliyezipa mgongo amri za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na akawakanusha Mitume Wake.

4. Ni kwa Mwenyezi Mungu marejeo yenu baada ya kufa kwenu nyote, basi jitahadharini na mateso Yake. Na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, ni Muweza wa kuwafufua nyinyi, kuwakusanya na kuwalipa.
5. Hakika washirikina hawa wanaficha ukafiri katika nyoyo zao wakidhani kwamba yale ambayo nafsi zao zinayadhamiria yanafichika kwa Mwenyezi Mungu. Kwani hawajui wanapoifinika miili yao kwa nguo zao kwamba hayafichiki kwa Mwenyezi Mungu mambo yao ya siri na ya wazi? Hakika Yeye ni Mjuzi wa kila ambacho vifua vyao vinakifinika miongoni mwa nia, madhamirio na siri.
6. Mwenyezi Mungu Amechukua dhamana kuviruzuku vyote vinavyotambaa kwenye uso wa ardhi, kwa hisani Yake, na Anajua mahala pa kutulia kwake katika uhai wake na baada ya kufa kwake, na Anajua mahala ambapo vitakufa. Yote hayo yameandikwa kwenye Kitabu kilichoko kwa Mwenyezi Mungu chenye kueleza yote hayo.

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

أَلَا إِنَّهُمْ يَتَّخِذُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ
أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ شَيْءًا بَهُوْ يَعْلَمُ مَا يَسْرُونَ
وَمَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُ دُعَلِمَ بِذَاتِ الْصُّدُورِ ﴿٢﴾

* وَمَا مِنْ دَآبَةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ
رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا
كُلُّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾

7. Na Yeye Ndiye Ambaye Aliumba mbingu na ardi na vilivyomo ndani yake kwa Siku Sita na Arshi Yake ilikuwa iko juu ya maji kabla ya hapo, Apate kuwajaribu nyinyi, ni nani kati yenu mzuri zaidi wa utiifu na utendaji. Utendaji wenyewe kumtakasia Mwenyezi Mungu, wenyewe kulingana na vile Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, aliyokuwa. Na lau unasema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina wa watu wako, « Nyinyi mtafufuliwa mkiwa hai baada ya kufa kwenu. » Watafanya haraka kukanusha na watasema, « Haikuwa hii Qur’ani unayotusomea isipokuwa ni uchawi ulio wazi. »
8. Na lau tutawacheleweshea adhabu, hawa washirikina, mpaka muda maalumu, wakaona imekawia, watasema kwa njia ya shere na kukanusha, « Ni kitu gani kinachozua adhabu hii isitukie ikiwa ni kweli? » Jueni mtanabahi, siku itakapowajia adhabu hiyo hakuna atakayeweza kuwaondolea, wala yoyote mwenye kuizua, na iatawazunguka wao, kutoka kila upande, adhabu waliokuwa wakiifanyia shere kabla haijawajia..
9. Na lau tutampa mwanadamu neema ya afya na amani na zisokuwa hizo kisha tukamuondolea, hakika yeye atakuwa ni mwenye kukata tamaa sana na rehema ya Mwenyezi Mungu, ni mkanushaji sana wa neema ambazo Mwenyezi Mungu Amemneemesha nazo.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي
سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ
لِيَسْتَأْتِفُوكُمْ إِنَّمَا أَخْسَنُ عَمَلًا وَلَيْنَ
قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعَثُونَ مِنْ بَعْدَ الْمَوْتِ
لَيَقُولُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُّبِينٌ ﴿٦﴾

وَلَيْنَ أَخْرَنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أَمْتَهَنَ
مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحِسِّنُهُ وَلَا يَنْهَا
بِأَيْمَانِهِمْ لَيَسْ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِنُونَ ﴿٧﴾

وَلَيْنَ أَذْقَنَ الْإِنْسَنَ مَنْ تَرَحَّمَهُ شَرٌّ
نَزَّعَهَا مِنْهُ إِنَّهُ وَيَقُولُنَّ كُفُورٌ ﴿٨﴾

10. Na lau tutamnyoshea mwanadamu dunia yake na tukamkunjulia riziki yake baada ya dhiki za maisha, atasema hapo, « Nimeondokewa na dhiki na shida.» Hakika ye ye ni mwenye kujigamba kwa hizo neema, ni mwenye kuendelea sana katika kujifahiri na kujitukuza kwa watu.
11. Lakini wale waliosubiri juu ya yaliyowapata ya shida kwa kumuamini Mwenyezi Mungu na kutaka malipo kutoka Kwake, wakafanya mema kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema Zake, wao watakuwa na msamaha wa dhambi zao na malipo makubwa Akhera.
12. Huenda wewe, ewe Mtume, kwa ukafiri na ukarushaji mkubwa unaouona kwao, ukawa ni mwenye kuyaacha baaadhi ya yale unaoyoletewa wahyi kati ya yale ambayo Mwenyezi Mungu Alikuteremshia na Akakuamuru kuyafikisha, na kifua chako kikawa ni chenyeh kuhisi dhiki kwa hayo, kwa kuogopa wasije wakataka baadhi ya mambo kutoka kwako kwa njia ya kukusumbua, kama vile kusema, «Kwa nini asiteremshiwe mali mengi, au asijiwe na Malaika ambaye atamuamini katika ujumbe wake?» Basi wafikishie yale niliyokuletea wahyi kwayo, kwani lako wewe si lingine isipokuwa ni kuonya kwa yale uliyoletewa wahyi. Na Mwenyezi Mungu ni Mtunzi wa kila kitu, Anaendesha mambo yote ya viumbe vyake.

وَلَيْلَنِ أَذْقَنَهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّةَ
مَسْتَهْ لَيَقُولَنَّ دَهَبَ الْسَّيِّئَاتُ عَنِي
إِنَّهُ لِفَرَّحٌ فَخُورٌ ٦٦

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَيْرٌ ٦٧

فَلَعَلَكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَصَابِقٌ
بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كَذَرٌ
أَوْ جَاءَ مَعَهُ وَمَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ بِوْكِيلٌ ٦٨

13. Au je, washirikina hawa, mionganî mwa watu wa *Makkah*, wanasema kwamba Muhammad ameizua hii Qur’ani? Waambie basi, «Iwapo mambo ni kama mnavyodai, leteni sura kumi mfano wake za kuzuliwa, na muwaite mnaowaweza mionganî mwa viumbe wote wa Mwenyezi Mungu, ili wawasaidie kuzileta hizi sura kumi, iwapo nyinyi ni wa kweli katika madai yenu.
14. Iwapo washirikina hawa hawatawaitikia nyinyi, ewe Mtume na walio pamoja na wewe, kwa yale mnayowaitia , kwa kulemewa kufanya hivyo, basi jueni kwamba hii Qur’ani, kwa hakika Mwenyezi Mungu Amemteremshia Mtume Wake kwa ujuzi Wake, na si maneno ya binadamu. Na jueni kwamba hapana mola apasae kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu. Je nyinyi, baada ya kusimama hoja hii kwenu, ni wenye kujisalimisha, ni wenye kunyosha shingo kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake?
15. Yoyote atakaye, kwa matendo yake, maisha ya kilimwengu na starehe zake, tutawapa wao walichogawiwa cha malipo mazuri ya matendo yao katika uhai wa kilimwengu, yakiwa kamili yasiyopunguzwa.
16. Hao hawana huko Akhera isipokuwa Moto wa Jahanamu wakiadhibika kwa joto lake, na yatawaondokea wao manufaa na yale mema waliyoyatenda, na

أَمْ يَتُولُّونَ أَفْتَرَنَهُ قُلْ فَأَتُؤْلِمُ عِشْرِ سُورٍ
قِتْلَهُ مُفْتَرِيَّاتٍ وَأَذْعُو أَمَنَ أَسْتَطْعُمُ مِنْ
دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

فَإِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الْكُنْدَرُ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا
أُنْزِلَ بِعِلْمٍ اللَّهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْشَأَ
مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَرِزْقَهَا لُوقَ
إِنَّمَا أَعْمَلُهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا
يُبَحِّسُونَ ﴿١٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
النَّارُ وَحَيْطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَكَثُلُّ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

matendo yao yatatanguka kwa kuwa hayakuwa yanakusudiwa Mwenyezi Mungu.

17. Je, yule aliyekuwa kwenye hoja na uangulari kutoka kwa Mola wake katika kile anachokiamini na anachokilingania kwa wahyi ambao ndani yake Mwenyezi Mungu Ameuteremsha ushahidi huu, na ukafuatiwa na hoja nyingine kutoka Kwake yenyenye kuutolea ushahidi, nayo ni Jibrili au ni Muhammad, rehema na amani ziwashukie, na ukatiliwa nguvu na dalili ya tatu kabla ya Qur'an, nayo ni Taurati – Kitabu alichotemshiwa Mûsâ chenye uongozi na rehema kwa waliokiamini- (je yeye) ni kama yule ambaye hamu yake ilikuwa ni maisha yenyenye kutoweka na pambo lake? Hao wanaiamini hii Qur'an wanazifuata hukumu zake kivitendo. Na mwenye kuikanusha hii Qur'an, mionganî mwa wale waliojikusanya kumpinga Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, basi malipo yake ni Moto, hapana budi atauingia. Basi usiwe na shaka juu ya jambo la Qur'an na kuwa inatoka kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka baada ya dalili na hoja kulitolea ushahidi hilo. Na ujue kwamba Dini hii ndio ukweli unaotoka kwa Mola wako, lakini wengi wa watu hawaamini wala hawayatendi yale wanayoamrishwa. Huu ni muongozo unaowaenea *ummah* wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بِيَنَتِهِ مِنْ رَّبِّهِ وَيَسْتُوْهُ شَاهِدٌ
مِّنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كَذَّابٌ مُّؤْمِنٌ إِمَامًا وَرَحْمَةً
أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرُ بِهِ مِنْ
الْأَخْرَاجِ فَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَصْنَعُ فَلَا تَأْتِ فِي مِرْجَةٍ
مِنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ وَلِكَ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

18. Na hakuna yoyote aliye dhalimu zaidi kuliko yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu urongo. Hao wataorodheshwa kwa Mola wao Siku ya Kiyama, ili Awahesabu kwa matendo yao. Na watasema waliohudhuria mionganini mwa Malaika na Manabii na wengineo, «Hawa ndio wale waliosema urongo kumsingizia Mola wao ulimwenguni. Mwenyezi Mungu Amewakasirikia wao na Amewalaani laana isiyokatika, kwa kuwa udhalimu walioufanya umekuwa ni sifa inayoambatana na wao.
19. Hawa madhalimu ni wale ambao wanawazuia watu na njia ya Mwenyezi Mungu yenye kupelekea kumuubudu na wanataka njia hizi ziwe kombo ziambatane na matamanio yao na wao wanaikanusha Akhera, hawaamini kufufuliwa wa kulipwa.
20. Makafiri hao hawakuwa ni wenye kumhepa Mwenyezi Mungu kwa kumkimbia, na hawakuwa na wasaidizi wa kuwazuia wao wasipata mateso ya Mwenyezi Mungu. Wataongezewa adhabu katika Jahanamu, kwa kuwa wao walikuwa hawawezi kuisikia Qur’ani kwa namna ya kuwafanya wanufaike au wazione alama za Mwenyezi Mungu katika ulimwengu kwa namana ya kuwafanya waongoke, kwani wao walikuwa wameshughulika na ukafiri ambao walikuwa wamedumu nao.

وَمَنْ أَطْلَمَ مِنْ أَفْرَارِ عَلَى اللَّهِ كَذِيًّا
أُولَئِكَ يُعَرَّضُونَ عَلَى رَبِّهِمْ وَيَقُولُ
الْأَشَهَدُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى رَبِّهِمْ
الْأَلْعَنَةُ اللَّهُ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٦﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا
عَوْجَاجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٧﴾

أُولَئِكَ لَمْ يَكُنُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا
كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلَاءِ يُضَعِّفُ لَهُمْ
الْعَدَابُ مَا كَانُوا فَاعْلَمُ بِمَا سَمِعُ
وَمَا كَانُوا يُتَصْرِّفُونَ ﴿٨﴾

21. Hao ndio wale waliopata hasara ya nafsi zao kwa kumzulia kwao Mwenyezi Mungu urongo na waliwaondokea wao wauungu waliokuwa wakiwazua na kudai kwamba wao watawaombea.
22. Ukweli ni kwamba wao kesho Akhera ni wenyé kapata hasara zaidi kibiashara, kwa kuwa wao waliacha daraja za Pepo na kuchukuwa mashimo ya Moto, kwa hivyo wakawa kwenye Moto wa Jahanamu. Huko ndiko kupata hasara waziwazi.
23. Hakika wale ambao walimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema, wakanyenyekea kwa Mwenyezi Mungu katika kila walichoamrishwa na kukatazwa. Hao ndio watu wa Peponi, hawatakufa humo wala hawatatoka kabisa.
24. Mfano wa makundi mawili, ya ukafiri na Imani, ni mfano wa kipofu asiyéona na kiziwi asiyésikia na yule anayeona na kusikia: kundi la ukafiri halioni haki likapata kuifuata wala halimsikii mlinganizi wa Mwenyezi Mungu likapata kuongoka kwa sababu yake. Ama kundi la Imani limishaziona hoja za Mwenyezi Mungu na limemsikia mlinganizi wa Mwenyezi Mungu na limemuitikia. Je, yanafanana makundi mawili haya? Kwani hamzingatii na mkafikiri?
25. Hakika tulimtuma Nûh, kwa watu wake akasema kuwaambia, «Mimi ni muonyaji kwenu adhabu ya

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٦﴾

لَجَرْمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ﴿٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَلَا يُبَطِّلُوا إِيمَانَهُمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٨﴾

*مَثْلُ الْقَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَى وَالْأَصْمَى
وَالْبَحْرِيْرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًاً
أَفَلَا تَدَّكُرُونَ ﴿٩﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمَهُ إِلَيْ لَكُنَّيْرٍ
مُّبِينٌ ﴿١٠﴾

Mwenyezi Mungu, ni mwenye kuwabainishia yale niliyotumwa kwenu ya maamrisho ya Mwenyezi Mungu na makatazo yake.

26. «Nawaamrisha kwamba msiabudu isipokuwa Mwenyezi Mungu. Mimi nawachelea nyinyi, mkitompwekesha Mwenyezi Mungu, Peke Yake, kwa Ibada, adhabu ya Siku yenyekuumiza.»
27. Wakasema wakubwa wa ukafiri mionganoni mwa watu wake, «Wewe si Malaika bali wewe ni binadamu, inakuwaje wewe uletewe wahyi bila sisi? Na hatukuoni umefuatwa isipokuwa na watwevu wetu, na wao wamekuuata bila kufikiria wala kupima. Na sisi hatuwaoni nyinyi kuwa muna ubora wowote juu yetu, wa riziki wala mali, tangu mlipoingia kwenye dini yenu hii. Bali sisi tunaamini kwamba nyinyi ni warongo katika madai yenu.
28. Nûh akasema, «Enyi watu wangu, iwapo mimi niko kwenye hoja ilio wazi kutoka kwa Mola wangu katika yale niliyokuja nayo kutoka Kwake, itawafunkia nyinyi kwamba mimi niko kwenye haki inayotoka Kwake na kwamba Ameniletea rehema kutoka Kwake, nayo ni unabii na utume na kwamba Mwenyezi Mungu Amewafichia hayo kwa sababu ya ujinga wenu na kuhadaika kwenu. Basi je kwani inafaa niwalazimishe nayo kwa nguvu hali nyinyi mnaikanusha? Hatutafanya

أَن لَا يَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهُ أَنْ أَخْافُ عَلَيْكُمْ عَذَابًا
يَوْمَ الْيَسْرَى

فَقَالَ الْمَلَائِكَةُ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِمْ مَا
نَرَى إِلَّا بَشَرًا قَاتَلَنَا وَمَا نَرَى إِلَّا
الَّذِي هُمْ أَرَادُوا نَبَادِيَ الرَّأْيِ وَمَا نَرَى
لَكُمْ عَلَيْتُمْ فَضْلًا بَلْ نُظْنُكُمْ
كَذِيبُونَ

قَالَ يَقُومُ أَرْجُوْمُ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّي
وَإِنِّي رَحْمَةٌ مِّنْ عِنْدِهِ فَعَمِّيْتُ عَلَيْكُمْ
أَنْزَلْتُمُوهَا وَأَسْمَرْتُهَا كَرِهُونَ

hivyo, lakini tunayategemeza mambo yenu kwa Mwenyezi Mungu ili Atoe uamuzi Anaoutaka kuhusu mambo yenu.

29. Nûh, amani imshukiye, akaendelea kuwaambia watu wake, «Enyi watu wangu, siwaombi kwa kuwaita nyinyi kumpwekesha Mwenyezi Mungu, munipatie mali baada ya kuamini kwenu, kwani malipo ya ushauri wangu kwenu yako kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake. Na si shughuli yangu mimi kuwafukuza Waumini, kwani wao ni wenyekukutana na Mola wao Siku ya Kiyama. Lakini mimi nawaona nyinyi kuwa ni watu msiojua, kwa kuwa mniamrisha niwafukuze vipenzi vya Mwenyezi Mungu na niwaepushe na mimi.

30. «Na enyi watu wangu, ni nani mwenye kunizuia mimi na Mwenyezi Mungu Akinitesa kwa kuwafukuza kwangu Waumini? Kwani hamyazingatii mambo mkayajua yenye nafuu zaidi kwenu na yenye kufaa zaidi?

31. «Na wala siwaambii nyinyi kuwa mimi nina mahazina ya Mwenyezi Mungu, wala mimi siyajui yasiyoonekana, na mimi si mmoja kati ya Malaika, wala siwaambii hawa mnaowadharau mionganoni mwa madhaifu wa Waumini kwamba Mwenyezi Mungu hatawapa malipo mema ya matendo yao. Mwenyezi Mungu, Peke Yake, ni Mjuzi kabisa kwa yaliyomo ndani ya vifua vyao

وَيَقُولُ لَهُمْ عَلَيْهِ مَا لَمْ يَأْتُوا بِهِ إِلَّا
عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنْبَطَ رِدَادُ الدِّينِ إِمْسَاكٌ لِّهُمْ
مُلْقُوا إِلَيْهِمْ وَلَكُنْ أَنْذِكُ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٦﴾

وَيَقُولُ مَنْ يَصْرُفُ فِي مَرْأَةِ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ
فَلَا تَنْدَكْرُوهُنَّ ﴿٧﴾

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنِّي خَرَائِبُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ
لِلَّذِينَ تَزَدَّرُونِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيهِمُ اللَّهُ حَيْرَانًا
الَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِ إِنِّي إِذَا مَنَّ
الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

na nyoyo zao. Na nikifanya hivyo,
basi mimi wakati huo nitakuwa
ni mionganî mwa wale wenye
kujidhulumu wao wenyewe na
kuwadhlumu wengineo»

32. Wakasema, «Ewe Nûh,, umelumbana na sisi na umezidisha katika malumbano yako kwetu, basi tuletee hiyo adhabu unayotuahidi, iwapo wewe ni mionganî mwa wakweli katika madai yako.»
33. Nûh, akasema kuwaambia watu wake, «Mwenyezi Mungu , Peke Yake, Ndiye Atakayewaletea nyinyi adhabu atakapo, na nyinyi si wenye kuiponyoka Akitaka kuwaadhibu, kwani Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, hakuna chochote chenye kumlemea katika ardhi wala katika mbingu.
34. «Na hautawanufaisha nyinyi ushauri wangu na bidii yangu katika kuwalingania kwenye Imani, iwapo Mwenyezi Mungu Anataka kuwpoteza na kuwaangamiza. Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye mwenye kuwamiliki, na Kwake Yeye mtarejeshwa kesho Akhera kwa kuhesabiwa na kulipwa.»
35. Au je, wanasema hawa washirikina mionganî mwa watu wa Nûh, kwamba Nûh, amezua neno hili? Waambie, «Nikiwa nimemzulia urongo Mwenyezi Mungu hilo, basi ni juu yangu mimi, peke yangu,

فَلَوْيَنُحُ فَدَجَدَ لَتَّافَا كَرَتَ حِدَلَافَيْنَا
بِمَاعِدُنَّا إِنْ كَنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦٦﴾

فَالِّإِنْمَاءِيَّةِ كُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْشَأَ
بِمُعْجِزِنَ ﴿٦٧﴾

وَلَا يَنْقُعُكُمْ نُصْحِى إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ
لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ
هُوَ بِكُمْ وَإِلَيْهِ تُنْهَىٰ حَمْوَرَ ﴿٦٨﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفَتَرَدْلُهُ قُلْ إِنْ أَفْتَرَسْتُهُ فَعَلَىَ
إِجْرَامِي وَأَنْ أُبَرِّئَهُ مَمَّا تُبَحِّرُ مُونَ ﴿٦٩﴾

dhambi ya hilo; na nikiwa ni mkweli,
basi nyinyi ndio wahalifu wenye
dhambi, na mimi niko mbali na ukfiri
wenu, ukanushaji wenu uhalifu wenu.

36. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na sifa za upungufu na kutukuka, Alimletea wahyi Nûh,, amani imshukiye, ilipolazimika adhabu juu ya watu wake kwamba hawatamuamini Mwenyezi Mungu isipokuwa walioamini kabla ya hapo, «basi usisikitike, ewe Nûh,, juu ya yale waliokuwa wakiyafanaya.

37. «Na utengeneze jahazi kwa maangalizi yetu na kwa amri yetu na msaada wetu, hali ya kuwa wewe uko kwenye utunzi wetu na hifadhi yetu, na usitake kwangu kuwapa muhula hawa waliojidhulumu nafsi zao, mionganî mwa watu wako, kwa ukafiri wao, kwani wao ni wenyê kuzamishwa kwa mafuriko.» Katika hii aya pana kuthibitisha sifa ya 'ayn (jicho) kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa namna inavyonasibiana na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake.

38. Na Nûh, akawa anatengeneza jahazi, na kila kundi la wakubwa wa watu wake likimpitia, humcheza shere. Nûh, aliwaambia, «Iwapo nyinyi mnatucheza shere leo, kwa ujinga wenu wa kutojua ukweli wa ahadi ya Mwenyezi Mungu, basi sisi tutawacheza shere nyinyi kesho wakati wa kuzama kama mnavyotucheza shere.

وَأُوحِيَ إِلَيْنِي رُوحُ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ
قَدَّمَ أَمَانَ فَلَا تَبْتَهِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٧﴾

وَاصْنَعْ الْفُلُكَ بِأَعْيُنَنَا وَجِهَنَّمَ لَا تُخْطِبُنِي
فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٨﴾

وَيَصْنَعْ الْفُلُكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَنْهُ مَلَأْتُنِي
قَوْمَهُ سَخْرُوْرَ أُمَّتِهِ قَالَ إِنَّنِي سَخِرُوْرُ أُمَّةٍ فَإِنَّا
سَخِرُوْرُ مِنْكُمْ كَمَا سَخِرُوْرُتِي ﴿٢٩﴾

39. Mtajua hapo, itakapokuja amri ya Mwenyezi mungu kwa hilo, ni yupi yule ambaye itamjia , hapa ulimwenguni, adhabu ya Mwenyezi Mungu yenye kumtweza na itamshukia, huko Akhera, adhabu ya daima isiyokatika.»
40. Mpaka ilipokuja amri yetu ya kuwaangamiza wao kama tulivyomuahidi Nûh, kwa hilo, na maji yakachimbuka kwa nguvu kutoka kwenye tanuri, mahala pa kuchomea mikate, ikiwa ni alama ya kuja adhabu, tulimuambia Nûh, «Beba ndani ya jahazi kila aina, mionganoni mwa aina za wanyama wa kiume na wa kike, na uwabebi ndani yake watu wa nyumbani kwako, isipokuwa yule aliyetanguliwa na Neno kuwa wataadhibiwa katika wale wasiomuamini Mwenyezi Mungu kama mtoto wake na mke wake, na ubebe ndani yake aliyeamini pamoja na wewe katika watu wako.» Na hakuna aliyeamini pamoja na yeye isipokuwa wachache ingawa yeye alikaa na wao kwa muda mrefu.
41. Nûh alisema kuwaambia walioamini pamoja na yeye, «Pandeni kwenye jahazi kwa jina la Mwenyezi Mungu. Kwa jina la Mwenyezi Mungu itatembea majini, na kwa jina la Mwenyezi Mungu itafika mwisho wa kwenda kwake na kutia nanga kwake. Hakika Mola wangu ni Mwingi wa kusamehe dhambi za mwenye kutubia na kurudi Kwake mionganoni

فَسُوقَ تَعَلَّمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ
وَيَحْلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤١﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ أَمْرُنَا وَفَارَ السُّورُ قُلْتَ أَحْمَلْ
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ أَثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا
مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقُولَ وَمَنْ ءَامَنَ وَمَاءَ امَنَ
مَعْهُ وَإِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤١﴾

* وَقَالَ أَكْبَرُوهُ فِيهَا إِسْمَ اللَّهِ مَجْبُرُهَا
وَمُرْسَلُهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾

mwa waja Wake, ni Mwingi wa huruma kwao kwa kutowaadhibu baada ya kutubia.

42. Nayo ikawa inatembea na wao kwenye mawimbi yanayopaa na kwenda juu mpaka yakawa kama majabali kwa urefu wake wa kwenda juu. Hapo Nûh alimwita mtoto wakewa kiume, na ambaye alikuwa yupo mahali kando na amejiepusha na Waumini, akamwambia, « Ewe mwanangu, panda na sisi kwenye jahazi na usiwe pamoja na wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu, utakujazama.»

43. Mtoto wa Nûh akasema, «Nitakimbilia kwenye jabali nijihifadhi na maji na hilo litanizua na kuzama. Nûh akamjibu, «Leo hakuna kitu chenyé kuzuia amri ya Mwenyezi Mungu na hukumu Yake iliyoteremka kwa viumbe, ya gharika na maangamivu, isipokuwa yule aliyehurumiwa na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, basi amini na upande jahazini pamoja na sisi.» Hapo mawimbi makubwa yalitenganisha baina ya Nûh na mwanawe na akawa ni mionganoni mwa waliogharikishwa wenye kuangamia.

44. Akasema Mwenyezi Mungu kuiambia ardhi, baada ya watu wa Nûh kuangamia, «Ewe ardhi! Kunywa maji yako. Na ewe mbingu! Simamisha kunyesha mvua.» Na maji yakapungua na yakanywea, na amri ya Mwenyezi Mungu

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَلْبِجَالٍ وَنَادَى
نُوحُ أَبْنَهُ وَكَانَ فِي مَقْرِبٍ يَتَبَرَّأُ إِذْ كَمَعَنَا
وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَفَّارِينَ ﴿٤٤﴾

قَالَ سَعَاوَى إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ
قَالَ لَا عَاصِمٌ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَهُ
وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

وَقَيلَ يَا أَرْضُ أَتْلَى مَاءً إِلَيْكَ وَيَسِّمَاءَ أَقْلَى
وَغَيْضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَأَسْتَوَتْ عَلَى
الْجُودِيِّ وَقَلَ بَعْدَ الْقَوْمَ الظَّلَمِيِّينَ ﴿٤٦﴾

ikapitishwa ya kuangamia watu wa Nûh, na jahazi ikaagesha juu jabali la *Jûdîy*. Na hapo kukasemwa, «Kuwa mbali (na rehema ya Mwenyezi Mungu) ni kwa wale madhalimu waliokiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu na wasiamini.»

45. Na Nûh alimlingania Mola Wake kwa kumuomba na akasema, «Mola wangu, wewe umeniahidi kwamba utaniokoa, mimi na jamaa zangu, tusizame na tusiangamie, na hakika mototo wangu ni mionganoni mwa watu wa nyumbani kwangu, na ahadi yako ndio kweli ambayo haibadiliki, na wewe ndiye hodari zaidi wa wenyе kuhukumu na muadilifu wao zaidi.»
46. Mwenyezi Mungu Akasema, «Ewe Nûh, hakika yule mototo wako aliyeangamia si katika jamaa ambao nilikuahidi kuwa nitawaokoa. Hii ni kwa sababu ya ukafiri wake na kufanya kwake matendo yasiyokuwa mema. Na mimi nakukataza usiniombe jambo usiokuwa na ujuzi nalo. Mimi nakusihî usiwe ni mionganoni mwa wajinga kwa kuniomba hilo.»
47. Akasema Nûh, «Ewe Mola wangu, Mimi najihami kwako na nataka hifadhi kukuomba kitu nisokuwa na ujuzi nacho, na usiponisamehe dhambi zangu na ukanihirumia kwa rehema zako, nitakuwa ni mionganoni mwa wale waliojinyima hadhi zao na wakaangamia.

وَنَادَى رَبُّهُ رَبَّهُ وَقَالَ رَبِّي إِنِّي مِنْ أَهْلِي وَإِنِّي
وَعَدَكَ الْحَقُّ وَأَنَّ أَحْكَمُ الْحَكَمَيْنَ ﴿٤٦﴾

قَالَ يَسْوُحُ إِنَّهُ وَلَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ وَعَمَلَ غَيْرَ
صَالِحٍ فَلَا سَلَئْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ
أَعْظَمُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِيْتَ ﴿٤٧﴾

قَالَ رَبِّي إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْكَلَكَ مَا لَيْسَ لِي
بِهِ عِلْمٌ وَالآتَيْتُ لِي وَتَرَكْتُنِي أَكُنْ مِنَ
الْخَاسِرِيْتَ ﴿٤٧﴾

48. Mwenyezi Mungu Akasema, «Ewe Nûh, Shuka kwenye ardhi kavu kutoka kwenye jahazi, kwa amani na salama zitokazo kwetu, na baraka ikishuka juu yako na juu ya *ummah* katika wale walioko na wewe. Na kuna umma na makundi mionganoni mwa watu wa uovu ambao tutawastarehesha katika uhai wa kilimwengu mpaka ufike muda wao wa kuishi kisha iwapate wao kutoka kwetu adhabu iumizayo Siku ya Kiyama.»
49. Habari hiyo tuliyokuhadithia kuhusu Nûh na watu wake ni mionganoni mwa habari za ghaibu zilizopita, ambazo tunakuletea wahyi juu yake, hukuwa ukizijua, wewe wala watu wako, kabla ya maelezo haya. Basi subiri juu ya ukushaji wa watu wako na makero yao wanayokufanya kama walivyosubiri Manabii huko nyuma. Na mwisho mwema wa duniani na Akhera ni wa waogopao wanaomcha Mwenyezi Mungu.
50. Na tuliwamtumia watu wa kabilia la 'Ad ndugu yao Hûd. Alisema kuwaambia, «Enyi watu wangu, muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake. Nyinyi hamuna mungu anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye. Basi mtakasieni Yeye ibada. Kwani nyinyi hamkuwa, katika kumshirikisha kwenu Mwenyezi Mungu, isipokuwa ni warongo.
51. «Enyi watu wangu, mimi siwaombi malipo yoyote, kwa haya niwalinganiyao ya kumtakasia Mwenyezi Mungu

قِيلَ يَسْوُحُ أَهْيَطِ سَلَمَةً مَنَّا وَبَرَكَاتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أَمْرِ مَنْ تَعَالَىٰ وَأَمْرُ
سَمْتَعُهُمْ مُّرَيْسَهُمْ مَنَّاعَدَابُ الْلَّّٰهِ
﴿٥١﴾

تَلَكَ مِنْ أَنْبَاءَ الْغَيْبِ تُوحِيَهَا إِلَيْكَ مَا
كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنَّ وَلَا قَوْمًا مِّنْ قَبْلِ
هَذَا فَأَصِيرُ إِنَّ الْعِقَبَةَ لِلْمُقْتَدِينَ
﴿٥٢﴾

وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُوَدٌ أَفَلَمْ يَقُولُوا
اللَّهُمَّ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَّا إِنْ شَرِّ إِلَّا
مُفْتَرُونَ
﴿٥٣﴾

يَنْقُومُ لَا أَسْكُلُمُ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا
عَلَى الْذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٥٤﴾

ibada na kuacha kuabudu masanamu,. Malipo yangu mimi ya kuwalingania nyinyi hayako juu ya yoyote isipokuwa Mwenyezi Mungu aliyeniumba. Basi hamtii akili mkatenganisha baina ya ukweli na upotofu?

52. «Enyi watu wangu, takeni msamaha wa Mwenyezi Mungu kwa kumuamini Yeye, kisha mtubie Kwake kutokana na dhambi zenu. Kwani nyinyi mkifanya hivyo, Atawateremshia mvua yenye kufuatana iliyo nyinygi, hivyo basi mazuri yenu yatakuwa mengi na Atawaongezea nguvu juu ya nguvu mlizonazo kwa wingi wa watoto wenu na mfuatano wa neema juu yenu. Na msiyape mgongo yale ninayowalingania nyinyi kwayo mkawa ni wenye kuendelea juu ya makosa yenu.»
53. Wakasema, «Ewe Hûd, hukutujia na hoja zilizo wazi juu ya usahihi wa yale unayotuitia. Na sisi si wenye kuwaacha waungu wetu tunaowaabudu kwa sababu ya maneno yako. Na sisi si wenye kukuamini wewe katika hilo unalolidai.
54. «Sisi hatusemi isipokuwa kwamba baadhi ya waungu wetu wamekutia wazimu kwa sababu ya kukataza kwako wasiabudiwe.» Akawaambia, «Mimi namshuhudisha Mwenyezi Mungu haya ninayoyasema na nawashuhudiza nyinyi kwamba mimi niko mbali na vile mnavyovishirikisha

وَيَقُولَمْ أَسْتَغْفِرُ وَأَرِبَكُمْ شَدَّ تُوبُوا إِلَيْهِ
يُرْسِلُ الْمَسَاءَ عَلَيْكُمْ مَذْرَاكُمْ وَيَرِدُكُمْ
فُؤَادَ إِلَى فُؤَادِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّ مُجْرِمِينَ ﴿٥٣﴾

قَالَ الْوَيْتَمُودُ مَا جِئْنَتَ بِأَبْيَنَةٍ وَمَا لَحِنْ
بِتَارِكِيَّةِ الْهَمَنَاعِنَ قَوْلَكَ وَمَا لَحِنْ لَكَ
بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٤﴾

إِنَّنَّقُولُ إِلَّا أَعْتَرَنَكَ بَعْضَ الْهَمَنَاعِنَ
قَالَ إِنِّي أَشْهُدُ اللَّهَ وَآشْهَدُوا أَنِّي بَرِيٌّ وَمَعَ
شُرُكُوتَ ﴿٥٥﴾

55. badala ya Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa wale wafananishwao na Yeye na masanamu. Basi angalieni na mfanye bidii, nyinyi na hao mnaodai kati ya waungu wenu, kunipatia madhara, kisha msilicheleweshe hilo hata kitambo kidogo kiasi cha kupepesa jicho. Hivyo ni kwamba Hûd ana imani thabiti kwamba hayatampata yeye kutoka kwao wala kutoka kwa waungu wao madhara yoyote.

56. «Mimi nimetegemea kwa Mwenyezi Mungu, Mola wangu na Mola wenu, Mmiliki wa kila kitu na Mwenye kukiendesha. Hakuna kitu chenye kunipata isipokuwa kwa amri Yake. Na Yeye Ndiye Muweza wa kila kitu, Hakuna kitu chochote kinachotambaa kwanye ardhi hii isipokuwa Mwenyezi Mungu Amekimiliki na kiko chini y mamlaka Yake na uendeshaji Wake. Hakika Mola wangu Yuko kwenye njia iliyolingana sawa, kwa maana kwamba ni muadilifu katika hukumu Zake, sheria Zake na amri Zake, Anamlipa mwema kwa wema Wake na muovu kwa uovu wake.

57. «Mkiyapa mgongo yale ninayowalingania kwayo ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtakasia ibada, basi nimeshaufikisha ujumbe wa Mola wangu kwneu na hoja ishasimama kwenu nyinyi, na Mwenyezi Mungu atawaangamiza kwa kuwa

٥٥ مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ

إِنَّ تَوْكِيدَتْ عَلَى الْأَلْهَوْرِيِّ وَرِبِّكُمْ مَا مِنْ دَائِيَةٍ
إِلَّا هُوَ أَخْدُو بِنَا صِيمَتْهَا إِنْ رَبِّ عَلَى صِرَاطِ

مسنون

فَإِنْ تُلَوُّ فَقْدَ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أَرْسَلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ
وَسَتَحْلِفُ رَبِّيْ فَوْمَا عَيَّرْتُكُمْ وَلَا تَضْرُونَهُ
شَيْعًا إِنْ رَبِّيْ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِظٌ

hamkumuamini, na Atawaleta watu wengine ambao watashika nafasi zenu katika majumba yenu na mali yenu, na ambao watamtakasia Mwenyezi Mungu ibada. Na nyinyi hamtamdhuru Yeye kitu chochote. Hakika Mola wangu amekidhibiti kila kitu na kukihifadhi; Yeye Ndiye Mwenye kunitunza msinifanyie ubaya.

58. Na ilipokuja amri yetu kuwaadhibu watu wa Hûd, tulimuokoa Hûd na Waumini mionganoni mwao kwa wema wetu juu yao na huruma, na tukawaokoa wao na adhabu kali Aliyoishukisha Mwenyezi Mungu kwa hao 'Âd, wakapambaukiwa na huku hakuna kionekanacho isipokuwa makazi yao.
59. Hao ndio 'Âd, walikanusha aya za Mwenyezi Mungu, wakaasi Mitume Wake na wakatii amri ya kila anayemfanya kiburi Mwenyezi mungu asiyekubali haki wala kuinyoshea shingo.
60. Wakafuatiwa, katika ulimwengu huu, na laana ya Mwenyezi Mungu, na wakafuatwa na hasira Zake Siku ya Kiyama. Jueni mtanabahi kwamba 'Âd walimkanusha Mola wao na wakawakanusha Mitume Wake. Jueni mtanabahi kwamba umbali na rehema ya Mwenyezi Mungu na maangamivu yatawashukia 'Âd, watu wa Hûd, kwa sababu ya ushirikina wao na kukanusha kwao neema ya Mola wao.

وَلَمَّا جَاءَهُ أَمْرُنَا لَجَّيْتَهُ وَأَلَّذِينَ أَمْلَأْتُهُمْ مَعَهُ وَرَحْمَةً مَنَا وَجَيَّبَتْهُمْ مَنْ عَذَابٍ غَلِظٍ ﴿٥٨﴾

وَتِلْكَ عَادٌ حَدُّوا بِقَاتِلَتِ رَبِّهِمْ وَعَصَمُوا رُسُلَهُ وَأَنْبَغُوا أَمْرَكُلِّ جَهَارٍ عَيْبِدُونَ ﴿٥٩﴾

وَأَتَيْتُهُمْ فِي هَذِهِ الْأُنْيَاءِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَّا إِنَّ عَادَ كَفَرُوا وَرَهُوْلٌ أَلَّا بُدَّ عِدَادُ قَوْمٍ هُوَدٍ ﴿٦٠﴾

61. Na tulimtuma kwenda kwa Thamûd ndugu yao Şâlih akasema kuwaambia, «Enyi watu wangu, muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake. Nyinyi hamuna mungu yoyote anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu. Basi mtakasieni ibada. Yeye Ndiye Aliyeanza kuwaumba kutokamana na ardhi, kwa kumuumba baba yenu Âdam kutokamana na hiyo, na akawafanya nyinyi ni wenye kuiimarisha. Hivyo basi, muombeni Awasamehe madhambi yenu, na rudini Kwake kwa kutubia kidhati. Hakika Mola wangu yuko karibu na yule anayemtakasia ibada na akawa na hamu ya kuja Kwake kwa kutubia, ni Mwenye kumuitikia anapomuomba.»
62. Tahamûd wakasema kumwambia Şâlih, «Kwa hakika, kabla ya neno hili ulilotwambia, tulikuwa tuna matumaini kwamba utakuwa ni kiongozi mwenye kusikizwa,. Je, unatukataza kuwaabudu waungu ambaobaba zetu walikuwa wakiwaabudu? Hakika sisi tuko kwenye shaka yenyekutia wasiwasi juu ya mwito wako wa kutuita sisi tumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake.
63. Şâlih akasema kuwaambia watu wake, «Enyi watu wangu, iwapo niko kwenye hoja ya Mwenyezi Mungu na ukaniija mimi utume na hekima kutoka Kwake, niambieni mimi: ni nani atakayeniondolea adhabu

*وَإِنَّ شَمُودَ أَخَاهُمْ صَلِحَّا قَالَ يَقُولُ
أَعْبُدُو إِلَهَكُمْ مَمَّا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ
أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَأَسْتَعْمِلُ كُلُّ فِيهَا
فَاسْتَغْفِرُهُ تُثْرِبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّيْ فَرِبٌ مُحِبٌ^{٦١}

قَالُوا إِنَّصِلَحَ قَدْ كُنْتَ فِي نَا مَرْجُوا قَبْلَ هَذَا
أَنْجَهْنَا أَنْ تَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ إِلَيْهِ أَنْتَ أَنْتَ لَغْيٌ
شَكٌّ مَمَّا تَعْوَنُ إِلَيْهِ مُرِيبٌ^{٦٢}

قَالَ يَقُولُمْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيْنَهُمْ قَرْبٌ
وَأَتَنَزَّلْتُ مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنْ
اللَّهِ إِنَّ عَصَيْتُهُ فَمَا تَرِيدُونِي غَيْرَ تَحْسِيْرٍ^{٦٣}

ya Mwenyezi Mungu nikimuasi, nisiufikishe ujumbe na nisitoe ushauri mzuri kwenu? Hapo hamtaniogezea isipokuwa upotevu na kuwa mbali na wema.

64. «Na enyi watu wangu, huyu ni ngamia wa Mwenyezi Mungu, Amemjaalia ni hoja na alama ya kuonesha ukweli wangu katika yale ninayowaitia. Basi muachenii ale katika ardhi ya Mawenyezi Mungu, kwani chakula chake hakiko juu yenu. Na wala msimguse kumchinja, kwani nyinyi mkifanya hivyo itawapata adhabu kutoka Kwake kwa muda mfupi baada kumchinja.»
65. Wakamkanusha na wakamchinja ngamia, hapo Šâlih akawaambia, «Stareheni na maisha yenu katika mji wenu kwa muda wa siku tatu, kwani adhabu ni yenyewe kuwashukia baada yake, na hiyo ni ahadi kutoka kwa Mwenyezi Mungu isiyokanushika, haina budi kutukia.»
66. Basi amri yetu ilipokuja ya kuwaangamiza Thamûd, tulimuokoa Šâlih na walioamini pamoja na yeye na maangamivu kwa rehemaa kutoka kwetu. Na tuliwaokoa wao na unyonge wa Siku hiyo na udhalilifu wake. Hakika Mola wako, ewe Mtume, Ndiye Mwenye nguvu, Mwenye ushindi. Na mionganii mwa nguvu Zake na ushindi Wake ni kuwa Aliwaangamiza watu wenye kupita kiasi kwenye uasi na akawaokoa Mitume na wafuasi wao.

وَيَقُولُهُمْ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ إِيمَانٌ
فَنَرُوهَا تَأْكُلُ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَنْسُوهَا
بِسُوءٍ فَإِنَّهُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثُلَّتَهُ أَيَّامٌ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرِنَا بِجَهَنَّمَ حَوَّا الَّذِينَ
أَمْنُوا مَعَهُ وَرَحْمَةً مِنَّا وَمِنْ خَزْنِ
يَوْمِدِينَ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوْيُ الْعَزِيزُ

67. Na ukelele wa nguvu uliwapata Thamûd walio madhalimu, hapohapo wakawa kwenye majumba yao ni wafu waliokauka na kuanguka kwa nyuso zao, hakuna anayetikisika.
68. Kama kwamba wao, kwa haraka ya kuondoka kwao na kutoeka kwao, hawakuishi humo. Jueni mtanabahi kwamba Thamûd walikanusha aya za Mola wao na hoja Zake. Jueni mtanabahi kwamba kuwa mbali na kufukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu ni kwa hao Thamûd; ni upotevu ulioje na unyonge ulioje huo wao.
69. Hakika Malaika walimjia Ibrâhîm, amani imshukiye, wakimpa ye ye na mke wake bishara ya Ishhhâq na Ya'qûb baada yake, wakasema, «Salâm (amanî)» Akasema kuwarudishia maamkuzi yao, «Salâm (amanî)» Hapo akaondoka haraka na akrudi na mwanang>ombe wa kuchoma aliyenona ili wao wale.
70. Alipoona Ibrâhîm kuwa mikono yao haifilikishwi kwenye yule mwanang>ombe aliyewaletea na kuwa wao hawamli, alikataa hilo kutoka kwao na akaingwa na hisia ya uoga ndani ya moyo wake. Malaika wakasema, walipoona uoga uliomuingia Ibrâhîm, «Usiogope! Sisi ni Malaika wa Mola wako tumetumwa kwenda kwa watu wa Lût kuwaangamiza.

وَأَخْدَى الَّذِينَ ظَلَمُوا أَصْبَحَهُمْ
فِي دِيَرٍ هُمْ جَنِشِينَ ﴿٤٦﴾

كَانَ لَمْ يَقْتُلُوهُ إِلَّا إِنَّ شَهُودًا
كَفَرُوا بِهِمْ إِلَّا بَعْدَ إِلْتَحُومَةٍ ﴿٤٧﴾

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلًا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا
سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لِيْثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ
حَتَّىٰ زَوَافَةَ الْمَوْتَىٰ ﴿٤٨﴾

فَلَمَّا رَأَىٰ إِيَّاهُمْ لَا تَصِلُّ إِلَيْهِنَّ كَرَهُمْ
وَأَوْحَسَ مِنْهُمْ خِفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا
أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ لُوطٌ ﴿٤٩﴾

71. Na Sârah, mke wa Ibrâhîm, alikuwa amesimema nyuma ya pazia yuwasikia hayo maneno. Alicheka kwa kuyaonea ajabu aliyoyasikia. Hapo tukampa habari njema, kupidia kwa ndimi za Malaika, kwamba atazaa, kwa mume wake Ibrâhîm, mtoto atakayeitwa Ishâq; na mtoto wake ataishi, na baada ya Ishâq atakuwa na mjukuu kutoka kwake, naye ni Ya'qûb.
72. Alipopewa bishara ya Ishâq, Sârah alisema kwa kustajabu, «Ee mimi ee! Vipi nitakuwa na mtoto na mimi ni mkongwe na huyu mume wangu yuko katika hali ya uzee na utu uzima? Kuzaa kwa mtu mfano wangu mimi na mfano wa mume wangu pamoja na ukuu wa myaka ni jambo la ajabu.»
73. Wajumbe walisema kumwambia , «Hivi wewe unaionea ajabu amri ya Mwenyezi Mungu na hukumu Yake? Rehema ya Mwenyezi Mungu na baraka Zake ziwashukie nyinyi, enyi watu wa nyumba ya unabii. Hakika Yeye, kutakata na kutukuka ni Kwake, ni mhimidowiwa wa sifa na vitendo, ni Mwenye utukufu na ukubwa katika hizo.»
74. Ulipomuondokea Ibrâhîm uoga uliompata kwa wale wageni kutokula chakula, na ikamjia bishara njema ya Ishâq na Ya'qûb, aliendelea kuwajadili Wajumbe wetu juu ya kile tulichowatuma cha kuwaadhibu watu wa Lût na kuwaangamiza.

وَأَمْرَاهُ وَقَائِمَةً فَضَحِكَتْ فَبَشَّرَتْهَا
بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧٦﴾

قَالَتْ يَدْوِيلَى إِلَهُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِيٌّ
شَيْخًا إِنَّ هَذَا الشَّيْءُ عَجِيبٌ ﴿٧٧﴾

فَالْأُولُو الْعَزْيَزُونَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَنُ اللَّهُ
وَرَبُّكُتُهُ عَيْنَكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ
مَحِيدٌ ﴿٧٨﴾

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الْرَّقْعُ وَجَاءَهُ
الْبَشَرَى يُبَدِّلُ لُتُّنَافِ قَوْمَ لُوطٍ ﴿٧٩﴾

75. Hakika Ibrâhîm ni mwinci wa uhalimu, hapendi uharakishaji wa adhabu, ni mwinci wa kunyenyeka kwa Mwenyezi Mungu na kumuomba, ni mwenye kutubia, anarejea kwa Mwenyezi Mungu katika mambo yake yote.
76. Wajumbe wa Mwenyezi Mungu wakasema, «Ewe Ibrâhîm, uacha mjadala huu kuhusu mambo ya watu wa Lût na kuwaombea huruma, kwani hakika ya mambo ni kwamba imithibiti juu yao adhabu na amri ya Mola wako aliyowapangia. Na wao, adhabu inayotoka Mwenyezi Mungu ni yenye kuwashukia, si yenye kuepushwa na wao wala kuzuiliwa...»
77. Na Malaika wetu walipomjia Lût, aliudhika kwa kuja kwao na akaingiwa na hamu kwa hilo. Hivyo ni kwa kuwa yeye hakuwa anajua kwamba wao ni wajumbe wa Mwenyezi Mungu, akawachelea wasidhuriwe na watu wake na akasema, «Hii ni siku ya mtihani na shida.»
78. Watu wa Lût wakamjia kwa haraka kutaka kufanya uchafu, na kabla ya kuja kwao walikuwa wanawendea wanaume kwa njia ya matamanio badala ya wanawake. Lût akasema kuwaambia watu wake, «Hawa ni watoto wangu wa kike, waoeni. Wao niwasafi zaidi kwenu kuliko hayo mnayoyataka.» Aliwaita kuwa ni watoto wake wa kike sababu Nabii wa umma ana daraja ya baba kwao.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّلَهُ مُنْيَبٌ ﴿٧٦﴾

يَأَيُّهَا هُنَّ أَعْرَضُ عَنْ هَذَا إِنَّهُمْ قَدْ جَاءُ أَمْرًا
رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ إِذَا يُهْمَمُونَ عَذَابٌ عَيْنُ مَرَدُودٍ ﴿٧٧﴾

وَلَمَّا جَاءَهُنَّا رُسُلُنَا الْوَطَاسِيَّةَ بِهِمْ وَضَاقَ
بِهِمْ دَرَّعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٨﴾

وَجَاءَهُ رُوْقَمُهُ وَيُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمَنْ قَبْلُ كَانُوا
يَعْمَلُونَ السُّيُّقَاتِ قَالَ يَأَيُّقُومُ هَؤُلَاءِ بَنَانِي
هُنَّ أَظَهَرَ لِكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزِنُونَ فِي
صَيْفِي أَلَيْسَ مِنْ كُوْرَجُلْ رَشِيدُ ﴿٧٩﴾

«Basi muogopeni Mwenyezi Mungu na mjihadhari na mateso Yake, wala msinifiedhehi kwa kuwakosea wageni wangu. Kwani hakuna mtu yoyote katika nyinyi aliye mzuri wa kupima mambo apate kuwakataza wanaotaka kufanya machafu akawzuia wao na hayo? Kumdhalilisha mgeni ni jambo la kutukanisha hakuna alifanyalo isipokuwa ni watu wa utwevu.»

79. Wakasema watu wa Lût kumwambia yeye, «Umeshajua tangu mbeleni kwamba sisi hatuna haja ya wanawake wala matamanio. Na wewe unajua tulitakalo. Yaani, sisi hatutaki isipokuwa wanaume na hatuna hamu ya kuoa wanawake.»
80. Walipokataa isipokuwa ni kufanaya machafu, aliwaambia, «Lau mimi nina nguvu kwenu na nina wasaidizi pamoja na mimi, au niutemegee ukoo utakaonihami na nyinyi, ningaliwazuia nyinyi na hayo mnayoyataka.»
81. Malaika wakasema, Ewe Lût, sisi ni wajumbe wa Mola wako, Ametutuma kuwaangamiza watu wako, na wao hawatakfikia. Basi toka kwenye kijiji hiki, wewe na watu wako (waliokuamini), katika kipindi kilichosalia cha usiku, na asizunguke nyuma yoyote katika nyinyi, ili asiione adhabu ikampata. Lakini mke wako aliyeenda kinyume chako kwa kukanusha na kufanya unafiki, kitampata yeye kile kitakachowapata watu wako cha maangamivu. Hakika

قَالُوا لَقَدْ عِلِّمْتَ مَا لَنَا فِي بَيْتَكَ مِنْ حَقٍّ
وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا لَا تُرِيدُ ﴿٨٠﴾

قَالَ رَبُّهُ أَنَّ لِي بِكُفُوَّةً أَوْ أَرِيَ إِلَى رُكْنٍ
شَدِيدٍ ﴿٨١﴾

قَالُوا يَنْلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصْلُو إِلَيْنَا
فَأَسْرِي بِأَهْلِكَ بِقُطْلِعٍ مِنْ أَلْيَلٍ وَلَا يَنْقُتَ
مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَنَاكُمْ إِنَّهُ دُمْسِبُهَا
مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ الْيَسِّ
الصُّبْحُ يَقْرِبُ ﴿٨٢﴾

maagano ya kuangamia kwao ni
wakati wa asubuhi, nao ni wakati
ambao ni karibu kufika.»

82. Basi amri yetu ilipokuja, ya adhabu
kuwashukia, tulifanya sehamu ya
juu ya kijiji chao ambayo walikuwa
wakiishi juu yake kuwa chini kwa
kukigeuza. Na tuliwateremshia
majiwe ya udongo ulio mgumu
wenye nguvu, yamepangwa baadhi
yake juu ya mengine na yamefuatana,
83. yamewekwa alama huko kwa
Mwenyezi Mungu kwa alama
inayojulikana, hayafanani na majiwe
yaliyo ardhini. Na hayakuwa majiwe
haya ambayo Mwenyezi Mungu
aliwateremshia watu wa Lût, yako
mbali na makafiri wa kikureshi
kuwa watateremshia mfano wake.
Katika haya kuna onyo kwa kila
aliyeasi aliyeshindana na Mwenyezi
Mungu.
84. Na tulimtuma kwenda kwa watu
wa Madyan ndugu yao Shu'ayb,
akasema , «Enyi watu wangu,
muabuduni Mwenyezi Mungu,
Peke Yake. Nyinyi hamuna mungu
yoyote anayestahiki kuabudiwa
isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na
kuwa juu, basi mtakasieni ibada..
Wala msiwapunguzie watu haki
zao katika vipimo vyao na mizani
zao. Mimi nawaona nyinyi muko
kwenye ukunjufu wa maisha, na
mimi nawachelea , kwa sababu ya
kupunguza vipimo na mizani, adhabu
ya siku itakayowazunguka

فَلَمَّا جَاءَهُ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافَاهَا
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِيلٍ

مَنْضُودٌ ﴿٤٣﴾

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ
الظَّالِمِينَ يَسْعِيْدِ ﴿٤٤﴾

*وَإِنَّ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعِيبًا قَالَ يَقُولُ
أَعْبُدُ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ فَنِ إِلَهٌ غَيْرُهُ وَلَا
تَنْقُصُوا الْمُكَيَّالَ وَالْمُبَرَّانَ إِنَّ
أَنَّكُمْ بِهِنْدِ وَلَئِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُّبِحِيطٍ ﴿٤٥﴾

85. «Na enyi watu wangu, timizeni vipimo vya vibaba na mizani kwa usawa Wala msiwapunguzie watu haki zao katika jumala ya vitu vyao. Wala msiende katika ardhi mkifanya mambo ya kumuasi Mwenyezi Mungu na kueneza uharibifu.
86. «Kile kitakachosalia kwenu cha faida ya halali, baada ya kutimiza vipimo na mizani, kina baraka na ni chema kwenu kuliko kile mkichukuacho cha pato la haramu kwa njia ya kupunja na mfano wake. Iwapo nyinyi mnamuamini Mwenyezi Mungu kikweli, basi fuatedi amri Yake. Na mimi si mtunzi kwenu wa kuwaresabia matendo yenu.»
87. Wakasema, «Ewe Shu'ayb, je swala hii ambayo unaendelea nayo ndiyo inayokuamuru wewe kwamba sisi tuache masanamu na mizimu ambayo baba zetu wanaabudu, au kwamba sisi tujizuijue tusitumie njia tuziwezazo za hila na vitimbi katika kuchuma mali yetu?» Wakasema kwa njia ya kumcheza shere, «Wewe ndiye mwenye akili na hodari wa mipango ya usimamizi wa mali.»
88. Akasema Shu'ayb, «Enyi watu wangu, Mwaonaje iwapo mimi nikowenye njia iliyo wazi itokayo kwa Mola wangu katika yale ninayowaitia ya kumtakasia Yeye ibada, na katika yale ninayowakataza ya kuharibu mali, na Akawa Ameniruzuku riziki ya ukunjufu ya halali iliyo nzuri? Na sitaki kuenda kinyume na nyinyi,

وَلَيَقُومُ أُولُو الْمِكَافَةِ وَالْمِيزَانَ
بِالْقُسْطِ وَلَا يَحْسُوا النَّاسَ أَشْيَاءً هُنَّ
وَلَا تَعْثُرُ فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٥﴾

بَقِيَتْ اللَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِظٍ ﴿٦٦﴾

قَالَ رَبُّ شُعَيْبَ أَصْلَوْتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَذْرُوكَ
مَا يَعْبُدُ إِبْرَاهِيمَ أَوْ أَنْ تَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا
مَا نَكْسَنُوا إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٦٧﴾

قَالَ يَقُومُ أَرْبَعَ يَتَمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بِيَسِّرٍ
مِنْ رَبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا
أَرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنْهَاكُمْ
عَنْهُ إِنْ أَرِيدُ إِلَّا إِصْلَاحًا مَا سَطَعَتْ عَلَيْهِ
نُوَفِيقٌ إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ وَكُلُّتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٦٨﴾

nikafanya jambo nililowakataza; na sitaki, katika niwaamrishalo na niwakatazalo, isipokuwa ni kuwarakibisha kadiri ya uweza wangu na kujimudu kwangu. Na kuafikiwa kwangu, katika kuipata haki na kujaribu kuwarakibisha, kuko kwa Mwenyezi Mungu. Kwake Yeye, Peke Yake, nimejitegemeza, na Kwake Yeye narejea kwa kutubia na kuelekea.

89. «Na enyi watu wangu, usiwapelekee uadui wenu kwangu na kunichukia na kuiacha Dini niliyonayo, kufanya ukakamavu na kuendelea na ukushajji wa Mwenyezi Mungu mlionao. Kwani mkifanya hivyo, yatawapata nyinyi maangamivu kama yaliyowapata watu wa Nûh, au watu wa Hûd au watu wa S.âlih, Na hawakuwa watu wa Lût, na adhabu iliyowashukia ni mbali na nyinyi, si nchi waliyoishi wala zama walizokuwako.
90. Na ombeni kutoka kwa Mola wenu msamaha wa dhambi zenu, kisha rudini kumtii na endeleeni juu yake. Hakika Mola wangu ni Mwingi wa rehema, ni Mwingi wa mapenzi na mahaba kwa aliyetubia na akarejea Kwake.» **Katika hii aya, pana kuthibitisha sifa ya rahmah (kurehemu) na mawaddah (kupenda) kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kama inavyonasibiana na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake.**

وَيَقُولُ لَا يَجِدُ مِنْكُمْ شَفَاقًا فَإِنْ يُصْبِيَكُمْ
مِّثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ
صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنْكُمْ بِعَيْدٍ ﴿٦﴾

وَاسْتَغْفِرُوا رَبِّكُمْ مُّشْهُدٌ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ
رَبَّ رَحِيمٌ وَّدُودٌ ﴿٧﴾

91. Walisema, «Ewe Shu'ayb!
 Hatuyafahamu mengi unayotwambia,
 na sisi tunakuona wewe kuwa ni
 mnyonge kwetu, wewe si mionganî
 mwa watu wakubwa wala viongozi,
 na lau sisi si kuwastahi jamaa zako
 tungalikuua kwa kukupiga mawe.»-
 Na kundi la jamaa zake lilikuwa ni
 katika watu wanaofuata mila yao.-
 «Na wewe huna cheo wala heshima
 katika nafsi zetu.»
92. Akasema, «Enyi watu wangu!
 Kwani jamaa zangu ni wenye
 nguvu zaidi na ni watukufu zaidi
 kwenu kuliko Mwenyezi Mungu?
 Na mumeitupa amri ya Mola wenu,
 mkaiweka nyuma ya migongo yenu,
 mkawa hamjilazimishi kufuata amri
 Zake na hamjiepushi na makatazo
 Yake. Hakika Mola wangu ni kwa
 mnayoyafanya Ameyazunguka,
 hakuna chochote katika matendo
 yenu kinafichika Kwake hata kama
 kina uzito wa chungu mdogo, na
 Atawalipa kwa hizo kwa haraka au
 baadaye.
93. «Na enyi watu wangu! Fanyeni
 mnaloliweza kwa njia yenu na namna
 yenu. Mimi ni mwenye kuendelea
 kufanya kwa njia yangu na nikitumia
 kile Mwenyezi Mungu Amenipa
 cha kuwalingania nyinyi kwenye
 kumpwekesha Mwenyezi Mungu.
 Mtajua ni nani mionganî mwetu,
 itamjia adhabu yenyé kumfanya
 mnyonge, na ni nani, mionganî mwetu,
 ni mrongo katika maneno yake: ni

قَالُوا إِنَّسَعَيْبٌ مَا نَفَقَهُ كَتَبَ رَأْمَانَهُوُلُ
 وَإِنَّا لَنَرَكَ فِي سَاضِعِيْفَأَوْلَادَهُطُلَكَ
 لَرَجَمَنَكَ وَمَا أَنَّ عَلَيْنَا بَعِيزِنَ ٤٦

قَالَ يَقُولُ أَرْهَطِيْ أَعْزَلَكَ مُنَالَّوَ
 وَأَنْخَذُتُمُو وَرَاءَ كُمْظِهِرِيَّا إِنَّ رِقَّ
 بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطُ ٤٧

وَيَنْقُوْمُ أَعْمَلُو أَعْلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي
 عَمِيلٌ سَوْقٌ تَعْلَمُوْرَ مَنْ يَأْتِيْهِ عَدَابٌ
 يُخْزِيْهُ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ وَأَرْتَقِبُوْإِنِّي
 مَعَ كُمْرَرِقِبٍ ٤٨

mimi au ni nyinyi? Na mngojee
kitakachowashukia; mimi ni mionganî
mwa wenyé kungojea pamoja na
nyinyi.» Hili ni onyo kali kwao.

وَلَمَّا حَاجَهُ أَمْرُنَا لِمَحِينَةٍ شَعَبَيَا وَالَّذِينَ
أَمْنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مَنَا وَأَخْدَتِ
الَّذِينَ ظَلَمُوا الصِّحَّةُ فَاصْبَحُوا فِي
دِيَارِهِمْ جَاهِلِيَّينَ ٤٦

94. Na amri yetu ilipokuja ya kuwaangamiza watu wa Shu'ayb,
tulimuokoa mjumbe wetu Shu'ayb na wale walioamini pamoja na yeye kwa
rehema yetu. Na wale waliodhulumu walipatwa na ukulele kutoka mbinguni
ukawaangamiza na wakawa wako majumbani mwao wamepiga magoti
wakiwa ni wafu hawatikisiki.

95. Kama kwamba wao hawakukaa
kwenye nyumba zao wakati wowote.
Jueni kwamba watu wa *Madyan*
waliepushwa na rehema ya Mwenyezi
Mungu, kwa kuwa Mwenyezi
Mungu aliwaangamiza watu wake na
akawalaani, kama vile kina Thamûd
walivyoepushwa na rehema Yake.
Makabila mawili haya yalishirikiana
katika kuwa mbali na rehema ya
Mwenyezi Mungu na kuangamia.

96. Hakika tulimtuma Mûsâ na dalili
zetu za upweke wetu na hoja
inayomfahamisha mwenye kuiona na
kuitia akilini, kwa moyo wenyé siha,
kwamba zinatoa dalili ya upweke
wa Mwenyezi Mungu na urongo wa
kila anayedai uola asiyekuwa Yeye,
Aliyetakata na sifa za upungufu na
kutukuka.

97. Tulimtuma Mûsâ kwa Fir'awn
na wakubwa wa wafuasi wake na
watukufu wa watu wake, Fir'awn
akakanusha na akawaamuru watu

كَانَ لَهُ يَعْتَقُولُ فِيهَا الْآَبَعَدُ الْمَدِينَ كَمَا
بَعَدَتْ تَمُودُ ٤٧

وَلَقَدْ أَرَى سَلْطَنًا مُوسَى بِعَائِتَنَاتِهِ وَسُلْطَلِينَ مُبِينِينَ ٤٨

إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلِيلِيهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ
وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ٤٩

wake wamfuate yeye, wakamtii yeye na wakaenda kinyume cha amri ya Mûsâ. Na hakuna uongofu wowote wala muongozo mwema katika amri ya Fir'awn, ni ujinga mtupu, upotevu, ukushaji na ujeuri.

98. Fir'awn atatangulia akiwaongoza watu wake Siku ya Kiyama mpaka awatie Motoni. Ni mahali pabaya ambapo wao wataiangia.
99. Na Mwenyezi Mungu Amewafuatishia laana katika ulimwengu huu, pamoja na adhabu Aliyowaharakishia ya kuzamishwa baharini. Na Siku ya Kiyama pia atawapa laana nyingine kwa kuwatia Motoni. Ni mabaya sana mambo yaliyokusanyika kwao na yakafuatana juu yao, ya adhabu ya Mwenyezi Mungu na laana ya duniani na Akhera.
100. Haya tuliyokutajia wewe, ewe Mtume, ni mionganoni mwa habari za watu wa miji ambayo tuliwaangamiza watu wake, twakupasha habari zake. Na mionganoni mwa miji hiyo kuna iliyo na athari zilizosalia; na mionganoni mwazo kuna ambazo athari zake zimefutika, hakuna chochote katika hizo kilichosalia.
101. Hakukuwa kuwaangamiza wao ni bila ya sababu na dhambi zinazowafanya wastahili hayo, lakini walijidhulamu wenyewe kwa ushirikina wao na kuleta kwao uharibifu katika ardhi. Hawakuwapa nafuu wao hao waungu wao ambaa walikuwa wakidai

يَقْدُمُ قَوْمٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدُهُمُ النَّارُ
وَبِئْسَ الْوِزْدُ الْمَوْرُوذُ ﴿٦﴾

وَأُتْشُعُونَ فِي هَذِهِ لَعْنَةِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ
بِئْسَ الْرِّفْدُ الْمَرْوُوذُ ﴿٧﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْقُرْآنِ نَقْصَهُ دَعَيْنَا
مِنْهَا قَائِمًا وَحَصِيدًا ﴿٨﴾

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ
فَمَا أَغْنَتَنَاهُمْ إِلَهُهُمْ أَنَّى يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَمَاجَاهَهُمْ أَمْرُ رَبِّهِنَّ وَمَا
زَادُوهُمْ عَيْرَتَتِيهِنَّ ﴿٩﴾

kuwa ni waungu na wakiwataka
wawaondolee shida, wakati amri
ya Mwenyezi Mungu ilipokuja ya
kuwaadhibu wao. Na hao waungu
wao hawakuwazidishia isipokuwa
uvunjaji, maangamivu na hasara.

102. Na kama nilivyowapatiliza kwa
adhabu watu wa miji iliyodhulumu
kwa kuenda kinyume na amri yangu
na kuwakanusha Mitume wangu,
nitawapatiliza wengineo mionganoni
mwa watu wa miji wakizidhulumu
nafsi zao kwa kumkanusha Mwenyezi
Mungu na kumuasi Yeye na
kuwakanusha Mitume Wake. Hakika
mapatilizo Yake ya mateso ni makali,
yenye kuumiza, yaliyo magumu.
103. Hakika katika kuwapatiliza watu
wa miji iliyotangulia iliyodhulumu,
ni mazingatio na mawaidha kwa
anayeogopa mateso ya Mwenyezi
Mungu na adhabu Yake huko Akhea.
Siku hiyo ni ambayo watakusanywa
watu wote ili wahesabiwe na walipwe,
na wataishuhudia viumbe wote.
104. Na hatuicheleweshi Siku ya
Kiyama isipokuwa ni ukome muda
uliyohesabiwa uliyo kwenye elimu
yetu, hauzidi wala haupungui na
kipimo chetu tulichoupimia kwa
hekima yetu.
105. Siku kitakapokuja Kiyama, hakuna
nafsi itakayosema isipokuwa kwa
idhini ya Mola Wake. Kati yao
kuna *shaqiy* (muovu) anayestahili
adhabu na kuna *sa'id* (mwema)
aliyefadhiliwa kwa kupewa starehe.

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رِبِّكَ إِذَا أَخْذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ
ظَلِيمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلَمْ شَدِيدٌ ﴿٦٥﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَيْهَ لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ
ذَلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ الْأَنَاسُ وَذَلِكَ بُؤْمٌ

مشهود ٦٥

وَمَا نُؤْخِرُهُ إِلَّا لِأَجْلٍ مَّعْدُودٍ ﴿٦٦﴾

يَوْمَ يَأْتِي لَأَتَكُمْ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَيَنْهَا

شَقٌّ وَسَعِيدٌ ٦٧

- 106.** Ama wale waliokuwa waovu ulimwenguni kwa kuharibika akida yao na uovu wa vitendo vyao, basi Moto utakuwa ndio mahali pao pa kutulia; humo watakuwa na kutoa pumzi kutoka kwenye vifua kwa nguvu na kurudisha kwa shida, na sauti mbili hizo ni mbaya zaidi zilizopita kiasi.
- 107.** Watakuwa ni wenyewe kukaa humo milele muda wa kuweko mbingu na ardhi, hivyo basi adhabu yao haitakatika wala haitakoma, bali ni adhabu ya daima iliyotiliwa mkazo, isipokuwa iwapo Mola wako atataka, kwa kuwatoa waliompwekesha waliofanya maasia baada ya muda fulani wa kukaa kwao Motoni. Hakika Mola wako ni Mwenye kufanya Analolitaka.
- 108.** Na ama wale ambao Mwenyezi Mungu Amewaruzuku wema, wataingia Peponi wakae milele humo muda wa kuwako mbingu na ardhi, isipokuwa lile kundi ambalo Mwenyezi Mungu Atataka kulichelewesha, nalo ni lile la waliompwekesha Mwenyezi Mungu waliofanya maasia. Wao watasalia Motoni kwa kipindi fulani, kisha watatoka humo kwenda Peponi kwa matakwa ya Mwenyezi Mungu na rehemma Yake. Na Mwenyezi Mungu Atawapa watu wema hawa vipaji visizopunguzwa.
- 109.** Basi usiwe, ewe Mtume, katika shaka kuhusu ubatilifu wa vitu wanavyoviabudu washirikina hawa mionganoni mwa watu wako.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُّوا فِي الْأَرْضِ فِيهَا زَرَبُ^{١٠٦}

وَشَهِيقٌ^{١٠٧}

خَلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَالٌ لِمَا
يُرِيدُ^{١٠٨}

* وَأَنَّا الَّذِينَ سُعدُوا فِي الْجَنَّةِ خَلِدِينَ
فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا
مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاهُ غَيْرَ بَحْدُ ذُو^{١٠٩}

فَلَا تَكُنْ فِي مُرْبَكٍ مَمَّا يَعْبُدُ هُؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ
إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ أَبَا هُمَّادَ مَنْ قَبْلُ وَنَا
لَمْ يُؤْفُهُنَّ تَصِيبَهُمْ عَيْنَ مَنْقُوشٍ^{١١٠}

Wao hawaabudu, mionganî mwa masanamu, isipokuwa kama vîle baba zao walikuwa wakiabudu huko nyuma. Na sisi ni wenyé kuwatekelezea kile tulichowaahidi kikiwa kikamilifu kisichopunguzwa. Huu ni muelekezo kwa *ummah* wote, ingawa tamko lake limeelekezwa kwa Mtume, rehemâ ya Mwenyezi Mungu na amani ziwashukie.

110. Na hakika tulimpa Mûsâ Kitabu , nacho ni Taurati, wakatafautiana watu wake juu yake: baadhi yao walikiamini na wengine walikanusha, kama walivyofanya watu wako kuhusu Qur>ani. Na lao si neno lililotangulia kutoka kwa Mola wako la kutowaharakishia adhabu viumbe Wake, ingaliwashukia wao duniani kwa hukumu ya Mwenyezi Mungu ya kuwaangamiza wenyé kukanusha na kuwaokoa Waumini. Na makafiri wa watu wako, mionganî mwa mayahudi na washirikina, ewe Mtume, wako kwenye shaka inayowatia wasiwasi juu hii Qur>ani.

111. Na hakika watu wote hao wanaotafautiana tulikutajia habari zao , ewe Mtume, Mwenyezi Mungu Atawatekelezea malipo ya matendo yao Siku ya Kiyama, yakiwa mema watalipwa wema na yakiwa maovu watalipwa uovu. Hakika Mola wako , kwa wanayoyafanya hawa washirikina, ni Mtambuzi, hakuna kitendo chao chochote kinachofichamana Kwake. Katika hii pana kitisho na onyo kwao.

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَإِنْ تُخْلِفَ فِيهِ وَلَا يَكُمْهُ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضَى بَيْنَهُمْ وَلَأَنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٌ ﴿٦﴾

وَإِنَّ كُلَّا لَّذَا يَوْمَئِمْ رَبِّكَ أَعْمَلَهُمْ إِنَّهُ يَمْعَلُونَ حَسِيرًا ﴿٧﴾

112. Basi kumana msimamo, ewe Nabii, kama Aliviyokuamurisha Mola wako, wewe na waliotubia pamoja nawe, wala msikipite kile Alichowaakea mpaka Mwenyezi Mungu. Hakika Mola wenu, kwa matendo yote mnayoyafanya, ni Muoni, hakuna kitu kinachofichika Kwake, na Atawalipa nyinyi kwa hayo.
113. Wala msilemee upande wa hawa makafiri walio madhalimu, msije mkapatwa na Moto. Na hamna nyinyi msaidizi mwenye kuwanusuru na kusimamia mambo yenu isipokuwa Mwenyezi Mungu.
114. Na tekeleza Swala, ewe Nabii, kwa njia ya ukamilifu katika ncha mbili za mchana: asubuhi na jioni, na katika nyakati za usiku. Kwani kufanya mema kunafuta dhambi zilizopita na kuondoa athari zake. Kuamrishaa kusimamisha Swala na kueleza kwamba mema huondoa mabaya ni mawaidha kwa anayewaidhika nayo na akakumbuka.
115. Na usubiri, ewe Nabii, juu ya hiyo Swala na juu ya makero unayoyakuta kutoka kwa washirina wa watu wako, kwani Mwenyezi Mungu Hapotezi malipo ya walio wema katika matendo yao.
116. Si ilikuwa wapatikane, mionganii mwa vizazi viliyopita kabla yenu, wasalia wa watu wazuri walio wema wanaowakataza makafiri waache ukafiri wao na kufanya uharibifu katika ardhi. Hawakupatikana katika

فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا
تَطْعَمُ إِلَهًا بِمَا عَمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٦﴾

وَلَا تَرْكُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُوا
أَنَّا نَارٌ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
أُولَاءِ ثُمَّ لَا تُنَصِّرُونَ ﴿١٧﴾

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِ النَّهَارِ وَلْنَافِئَةَ
أَيْلَمْ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَّ الْسَّيِّئَاتِ
ذَلِكَ ذِكْرٌ لِلَّذِكْرِينَ ﴿١٨﴾

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩﴾

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْفَرُّونَ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا
بِقِيَّةٍ يَنْهَاوْتُ عَنِ الْقَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
فَلِلَّهِ مِمَّنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ النَّذِيرَ
ظَلَمُوا مَا مَأْتُرُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٢٠﴾

hao isipokuwa wachache mionganî
mwa walioamini na Mwenyezi
Mungu akawaokoa na adhabu Yake
Alipowapatiliza madhalimu. Na
waliozidhulumu nafsi zao, mionganî
mwa watu wa kila *ummah* uliopita,
walifuata ladha za duniani na anasa
zake walizostareheshwa, na wakawa
wahalifu, wenyê kudhulumu kwa
kufuata kwao starehe walizokuwa
nazo, ndipo adhabu ikathibiti juu yao.
Katika hii aya pana mazingatio na
mawaiðha kwa wanaofanya maasia
mionganî mwa Waislamu, kwa kuwa
hawaepukani na udhalimu wa nafsi zao.

- 117.** Na hakuwa Mola wako, ewe
Mtume, ni Mwenye kuuangamiza
mji wowote mionganî mwa miji na
hali watu wake ni wenyê kufanya
mambo mazuri katika ardhi, wenyê
kujiépusha na uharibifu na udhalimu;
Yeye huwaangamiza wao kwa sababu
ya udhalimu wao na uharibifu wao.

- 118.** Na lau Mola wako Alitaka,
Angaliwfanya watu wote ni kundi
moja, wako kwenye dini moja, nayo
ni dini ya Uislamu. Lakini Yeye,
kutakata na sifa za upungufu ni
Kwake, hakutaka hivyo. Basi watu
hawataacha kuendelea kutafautiana
katika dini zao, na hayo ndiyo
yanayoambatana na hekima Yake.

- 119.** Isipokuwa wale waliorehemewa
na Mola wako, wakamuamini
Yeye na wakawafuata Mitume
Wake, kwani wao hawatafautiani
juu ya kumpwkvesha Mwenyezi

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرْبَى بِطُلْمٍ

وَأَهْلُهُمْ مُصْلَحُونَ ﴿١٧﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا

بِرَّاً لُّونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١٨﴾

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذِلِّكَ خَلَقْتَهُمْ وَتَمَّتَ
كَيْمَةُ رَبِّكَ لَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجَنَّةِ
وَالنَّاسُ أَجْمَعُونَ ﴿١٩﴾

Mungu na yale ambayo Mitume wamekuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Ni matakwa ya Hekima Yake, Aliyetakata na sifa za upungufu na Akatukuka, kwamba Yeye Amewaumba wao wakiwa wametafautiana: kuna kundi ovu na kundi lema; na kila kundi limesahilishiwa kwa lile lililoumbiwa, na kwa hii ndipo agizo la Mwenyezi Mungu litatimia la kuwa Yeye Ataujaza, Moto wa Jahanamu, majini na binadamu waliomfuata Iblisi na askari wake na wasiongokе kwenye njia ya Imani.

120. Na tunakupa habari, ewe Mtume, za Mitume waliokuwa kabla yako zenyе kila unalohitajia la kuupa nguvu moyo wako ya kusimama imara ili kubeba majukumu ya Utume. Na umekujia wewe, katika sura hii na hahabri zilizomo, ufanuzi wa haki ambayo wewe uko juu yake. Na yamekujia wewe, katika hii sura, mawaihda ya kuwafanya makafiri wakomeke na ukumbusho wa kuwafanya wenye kumuamini Mwenyezi mungu na Mitume Wake wakumbuke.
121. Waambie, ewe Mtume, makafiri wasiokubali upweke wa Mwenyezi Mungu, «Fanyeni mnayoyafanya kwa namna yenu na mbinu zenu za kuupinga Ulinganizi na kumkera Mtume na wale waliomuitika, kwani sisi ni wenye kufanya kwa namna yetu mbinu zetu za kusimama imara juu ya Dini yetu na kutekeleza amri ya Mwenyezi Mungu.

وَلَا تَنْهُصْ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرَّسُولِ مَا نَشِئْ
يَهُ فُؤادُكَ وَجَاهَكَ فِي هَذِهِ الْحَقِّ وَمَوْعِدَةَ
وَدَرْكِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦﴾

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ
إِنَّا عَمِلْنَا ﴿٦٥﴾

122. Na ungojeni mwisho wa jambo
letu, na sisi tunangojea mwisho wa
jambo lenu.» Katika hii pana onyo na
kitisho kwao.

وَأَنْتَظُرُوا إِنَّا مُنْتَظَرُونَ ﴿٦٣﴾

123. Ni wa Mwenyezi Mungu, kutakata
na sifa za upungufu ni Kwake na
kutukuka ni Kwake, ujuzi wa kila
kisichoonekana mbinguni na ardhini.
Na Kwake yanarejeshwa mambo
yote Siku ya Kiyama. Basi muabudu
Yeye, ewe Nabii, na umtegemezee
mambo yako Kwake. Na Mola wako
Hakuwa ni mwenye kughafilika na
yale mnayoyafanya ya wema na uovu
na Atamlipa kila mtu kwa matendo
yake.

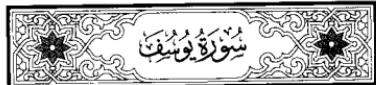
وَلِلَّهِ غَيْبُ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ
الْأَمْرُ كُلُّهُ، فَقَاتِلُهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رُبَكَ
يَغْفِلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٦٤﴾

SURA YA YÛSUF

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Alif, Lâm, Râ'. Maneno yametangulia juu ya herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqrah*. Hizi ni aya za Kitabu kilichobainika kilicho wazi katika maana yake, mahalalisho yake, maharamisho yake na uongofu wake.
2. Sisi tumekuteremshia Qur'ani kwa lugha ya Waarabu, huenda nyinyi, enyi Waarabu mkayatia akilini maana yake, mkayafahamu na mkatenda kulingana na uongofu wake.
3. Sisi tunakusimulia wewe, ewe Mtume, visa vizuri zaidi kwa wahyi tuliyokuletea wa hii Qur'ani, na ingawa, kabla ya kukuteremshia, ulikuwa ni mionganoni mwa walioghafiliaka nazo, hujui chochote kuhusu habari hizi.
4. Kumbuka, ewe Mtume, kuwaambia watu wako neno la Yûsuf kumwambia babake, «Mimi nimeota usingizini kuona nyota kumi na moja, jua na mwezi, zote zikinisijudia.» Ndoto hii ilikuwa ni bishara ya cheo kikubwa, cha ulimwenguni na Akhera, alichofikia Yûsuf, amani imshukiye.
5. Ya'qûb, amani imshukiye, alisema kumwambia mwanawe Yûsuf, «Ewe Mwanangu, usiwatajie ndugu zako ndoto hii, watakuhusudu,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّبِّ الَّذِي لَمْ يَكُنْ لِّأَيِّدِي النَّاسِ
إِذَا أَنْزَلْنَاهُ فَرَأُوا عَرَيْنًا لَّعَلَّهُمْ يَتَفَقَّلُونَ ﴿١﴾

مَنْ نَصَصَ عَلَيْكَ أَحَسَنَ الْفَصَصِ بِمَا
أَوْجَحَنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَلْبِهِ
لِمَنِ الْغَافِلِينَ ﴿٢﴾

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَيْدِيهِ بَأْتُ إِذْ رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
رَأَيْتُهُمْ لِي سَجِيلِينَ ﴿٣﴾

قَالَ يَسُوتُ لَا تَنْقُصُ صُرُعَيَاكَ عَلَى إِخْرَاتِكَ
فَيُكَدُّ وَالَّذِي كَدَّ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلنَّاسِ
عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٤﴾

watakuanya uadui na watafanya
hila za kukuua, hakika Shetani kwa
binadamu ni adui ambaye uadui wake
uko waziwazi.

6. «Na kama kama Alivyokuonesha Mola wako ndoto hii, pia Atakuteua na Atakufundisha uaguzi wa ndoto ambazo watu huziona usingizini, ujue matokeo yake ya uhakika , na atazitimiza neema zake kwako na kwa kizazi cha Ya'qûb, kama alivyozitimiza hapo nyuma kwa wazazi wako wawili, Ibrâhîm na Is'hâq, kwa kuwapa unabii na utume. Hakika Mola wako Anamjua yule Anayemteua mionganoni mwa waja Wake, ni Mwingi wa hekima katika kuendesha mambo ya viumbe vyake.
7. Hakika katika kisa cha Yûsuf na ndugu zake kuna mazingatio na dalili za uweza wa Mwenyezi Mungu na hekima Yake kwa anyeuliza habari zao na akataka kuzijua.
8. Waliposema ndugu zake Yûsuf wa kwa baba kuambiana wao kwa wao, «Hakika Yûsuf na ndugu yake wa kwa baba na mama wanapendwa zaidi na baba yetu kuliko sisi. Anawafanya wao bora juu yetu, na sisi ni kundi lenye idadi kubwa. Hakika baba yetu yuko makosani waziwazi, kwa kuwa amewafanya wao ni bora juu yetu bila ya sababu tunayoiyona yenye kupelekeea kufanya hivyo.

وَكَذَلِكَ يَعْتَبِرُكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُسْتُدِعُ مَعْمَلَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ إِلَيْكَ يَعْقُوبُ كَمَا أَتَمَهَا عَلَىٰ أَبْوَيْكَ مِنْ قَبْلٍ إِنَّ رَبَّكَ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

*لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَالْجَوَافِيدَ آيَاتٌ
لِّلْسَائِلِينَ ﴿٧﴾

إِذَا قَالُوا لِيُوسُفَ وَلَهُوَ أَحَبُّ إِلَيْنَا مَا
وَكَنْتُمْ عُصَبَةً إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ شَيْئٌ ﴿٨﴾

9. «Muueni Yûsuf! Au mtupeni kwenye ardhi isiyojulikana iliyo mbali na mji, hapo yatasafika kwenu mapenzi ya baba yenu na muelekeo wake kwenu, na hatageuka kwa wengine na kuacha kushughulika na nyinyi, na mtakuwa, baada ya kumuua Yûsuf au kumuepusha, ni wenyе kutubia kwa Mwenyezi Mungu na kumuomba msamaha baada ya kosa lenu.»
10. Akasema mwenye kusema, mionganoni mwa ndugu za Yûsuf , «Msimuue Yûsuf , na mtupeni ndani ya kisima ataokotwa na wapita njia mionganoni mwa wasafiri, na hapo mtapumzika na yeye; na hakuna haja ya nyinyi kumuua, iwapo muna azma ya kulifanya hilo mnalolisema.
11. wakasema ndugu zake Yûsuf, baada ya kuafikiana kumuepusha, «Ewe baba yetu, unani wewe hutufanyi sisi ni waaminifu juu ya Yûsufu pamoja na kuwa yeye ni ndugu yetu, na sisi tunamtakia wema na kumhurumia, tutamtunza na tutampa ushauri mzuri wa kidhati?
12. «Tuachie awe na sisi kesho tutakapotoka kwenda kwenye malisho ya wanyama wetu, apate kutembea, apumbae, afurahike naacheze kwa kushindana na mfano wake mionganoni mwa machezo yanayofaa. Na sisi ni wenyе kumtunza na kila unalomuogopea.»
13. Ya ‘qûb alisema, «Hakika nafsi yangi itaniuma akiepukana na mimi na mkaenda na yeye malishoni. Na mimi

أَقْتَلُوا يُوسُفَ أَوْ أَطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ
لَكُمْ وَجْهُ أَيْسَرٍ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ
فَوَمَا صَلَحَ لِحَيَاتِنَ ﴿٤﴾

قَالَ قَاتِلُ مَتَهْمٌ لَا يَقْتَلُ أَبُو سَفَّ وَالْقُوَّةُ
فِي عَيْبَتِ الْجِبَّ يَلْقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ
إِنْ كُنْتُمْ فَعَلَيْنَا ﴿٥﴾

قَالُوا إِنَّا بَأْنَا مَالِكَ لَأَنَّا مَنْ تَاعَنِيْ يُوسُفَ وَإِنَّا
لَهُ لَتَصْبِحُونَ ﴿٦﴾

أَرْسَلَهُ مَعَنَّا غَدَارِيْتَهُ وَلَعْبَ وَإِنَّا لَهُ
لَحَفِظُونَ ﴿٧﴾

قَالَ إِنِّي لَيَخْرُجُ إِنْ تَذَهَّبُوا إِلَيْهِ وَلَخَافُ أَنْ
يَأْكُلَهُ الْدَّنَبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿٨﴾

nachelea asije akaliwa na mbwamwitu, hali mkiwa kwenye shughuli zenu mumeghafilika na yeye.»

14. Wakasema ndugu zake Yûsuf kumwambia baba yao, «Ikiwa mbwamwitu atamla na hali sisi ni kikundi chenyé nguvu, sisi wakati huo tutakuwa ni wenye kupata hasara, hatuna wema wowote, na hakuna manufaa yoyote yanayotarajiwa kutoka kwetu.»
15. Hapo baba yao akawaachia wawe naye, walipokwenda na yeye na wakaamua kumtupa ndani ya kisima (na wakafanya hivyo) na hapo tukamletea wahyi Yûsuf, «Utawaambia ndugu zako mbeleni kuhusu kitendo chao hiki walichokufanya na hali wao hawakitambui.»
16. Na wakaja ndugu zake Yûsuf kwa baba yao mwanzo wa usiku kipindi cha isha, huku wanalia na wanajionesha wana masikitiko na msiba.
17. Wakasema, «Ewe baba yetu! Sisi tulikwenda tukawa tunashindana kukimbia na kurusha mishale, na tukamuacha Yûsuf kwenye vyombo vyetu na nguo zetu; na hatukufanya kasoro katika kumtunza, kwa kuwa tulimuacha mahali pa amani petu, na hatukumuacha isipokuwa kwa wakati mchache, mbwamwitu akamla. Na wewe hutatuamini, ingawa sisi ni wenye sifa ya ukweli, kwa sababu ya mapenzi yako makubwa kwa Yûsuf.»

فَالْوَالِيْنَ أَكَلُهُ الْدَّيْبُ وَنَحْنُ عُصَبَةُ
إِنَّا إِذَا لَخَيْرُونَا ﴿١٦﴾

فَمَمَادَ هَمُوا بِهِ وَجَمِعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي عَيْبَتِ
الْجَبَّ وَأَوْجَحُتَا إِلَيْهِ لَتَبَيَّنَهُمْ بِأَمْرِهِ هَذَا
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٧﴾

وَجَاءَهُمْ عَشَاءَ يَسْكُونَ ﴿١٨﴾

فَالْوَالِيْنَ أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَقِيْوْ وَتَرَكْنَا^١
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَعْنَا فَأَكَلَهُ الْدَّيْبُ وَمَا
أَنَّ بِمُؤْمِنٍ لَّتَأْتُوْكَ تَاصِدِيقَنَ ﴿١٩﴾

18. Wakaja na kanzu yake ikiwa imerowa kwa damu ambayo si ya Yûsuf, ili iwe ni ushahidi juu ya ukweli wao, ikawa ni dalili ya urongo wao, kwa kuwa kanzu haikuchanika. Baba yao Ya'qûb, amani imshukiye, akawaaambia, «Mambo sivyo kama mlivyosema, bali ni nafsi zenu zenyenkuamrisha uovu ziliwapambia jambo ovu kumfanyia Yûsuf, mkaliona ni zuri na mkalifanya. Basi nitasubiri subira nzuri isiyokuwa na malalamishi kwa kiumbe chochote, na namuomba Mwenyezi Mungu msaada wa kuweza kuubeba huo urongo mnaoupanga; sitegemei uwezo wangu wala nguvu zangu.
19. Likaja kundi la wasafiri wakamtuma mwenye kuwatafutia maji, alipoiteremsha ndoo yake kisimani, Yûsuf aliishikilia. Hapo mchota maji alifurahi na akachangamka kwa kumuokota mtoto na akasema, «Ni bishara njema ilijoje! Huyu ni mtoto wa kiume mzuri.» Mchota maji na wenzake walimficha Yûsuf asijulikane na wasafiri wengine wasiwaoneshe, na wakasema, «Hii ni bidhaa tuumeinunua.» Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno wa wanayomfanyia Yûsuf.
20. Na ndugu zake wakamuuza kwa wachota maji mionganoni mwawasafiri kwa thamani chache ya dirhamu, na wakawa hawana haja na yeye, wanataka kuepukana na yeye. Hivyo ni kwa kuwa hawakijui cheo chake kwa Mwenyezi Mungu.

وَجَاءَهُ وَعَلَىٰ قِيمَصِهِ بِدَمِ كَذِبٍ قَالَ بَلْ
سَوْلَتْ لَكُنْتَ أَنْفُسُكُمْ أَمْ أَصْبَرْ جَهَنَّمُ
وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصْنَعُونَ ﴿١٨﴾

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَذْلَى
دَلْوَهُ قَالَ يَبْشِرُنِي هَذَا لَغْلَمٌ وَسَرُورٌ بِضَعَةٌ
وَاللَّهُ عَلَيْهِ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَشَرَّقَهُ بِشَمْنَ بَخْشِ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ
وَكَانُوا فِيهِ مِنْ أَلْزَاهِدِينَ ﴿٢٠﴾

21. Na wasafiri walipoondoka na Yûsuf kuelekea Misri, kiongozi wake alimnunua, naye ni waziri, na akamwambia mke wake, «Kaa naye vizuri na uyafanye mema makazi yake kwetu, huenda tukafaidika na utumishi wake, au tukamuweka hapa kwetu kama mtoto.» Na kama tulivyomuokoa Yûsuf na tukamfanaya kiongozi wa Misri kuwa na huruma na yeye, vilevile tulimmakinisha kwenye ardhi ya Misri na tulimfanya asimamie hazina zake, na ili tumfundishe kuagua ndoto na apate kujua kwa uaguze huo matukio ya wakati unaokuja. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi kwa jambo Lake, uamuzi Wake ni wenyе kupita, hakuna Mwenye kuutangua, lakini wengi sana kati ya watu hawajui kwamba mambo yote yako kwenye mkono wa Mwenyezi Mungu.
22. Yûsuf alipofikia umri wa kukamilika nguvu za ujana wake, tulimpa fahamu na elimu. Na mfano wa malipo haya tuliyomlipa Yûsuf kwa wema wake, tutawalipa walio wema kwa wema wao. Katika haya kauna kumliwaza Mtume, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye.
23. Na mke wa yule kiongozi, ambaye Yûsuf alikuwa nyumbani kwake, alimtaka Yûsuf kwa upole na kubembeleza, kwa kuwa alimpenda sana na kwa ajili ya uzuri wake, na akamfungia milango na akasema kumwambia Yûsuf, «Njoo kwangu.» Akasema, «Najilinda kwa Mwenyezi

وَقَالَ اللَّهُ أَشَرَّنِهِ مِنْ مَصْرَ لِأَمْرِيْهِ
أَكْثَرُ مِنْ مَثُونَهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا فَ
تَخَذَّلَهُ وَلَدَأَوْكَدَ لِكَمَكَّا لِيُوسُفَ فِي
الْأَرْضِ وَلِعُوْمَهُ وَمِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
وَاللَّهُ عَالِيٌّ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ①

وَلَمَّا بَلَغَ أَشَدَّهُ وَأَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا
وَكَذَلِكَ بَخْرِيَ الْمُحْسِنِينَ ②

وَرَوَدَتْهُ أَلَّيْ هُوَ فِي بَيْتِهِ أَعْنَقَهُ
وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَاتَ هَيْتَ لَكَ قَالَ
مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ وَرَيَّ أَحْسَنَ مَوَاعِيْلَ إِنَّهُ
لَا يُقْلِلُ الظَّلَمُوْرَتِ ③

Mungu na najihifadhi Kwake
 na kujihami kutokana na hayo
 unayoniitia ya kumfanyia hiana
 bwanangu aliyeyafanya mazuri
 mashukio yangu na akanikirimu.
 Sitamhini kwa watu wake. Hakika
 hafafulu anayedhulumu na akafanya
 mambo ambayo hatakiwi kuyafanya.

24. Na nafsi yake ilivutika kufanya machafu, na Yûsuf nafsi yake ilipitiwa na mawazo ya kukubali, lau si yeze kuona alama mionganoni mwa alama za Mola wake zenyen kumkemea kufanya yale ambayo nafsi yake ilimzungumzia. Hakika tulimuonesha hilo, ili tumuepushiye bayanachafu katika mambo yake yote. Yeze ni mionganoni mwa waja wetu waliosafishwa walioteulia kwa ujumbe na waliotakasa katika kumuabudu kwao Mwenyezi Mungu na kumpwakesha.
25. Yûsuf alikimbilia mlangoni kutaka kutoka, na yeze (mke wa kiongozi) akafanya haraka kumshika na akamvuta nguo yake kwa nyuma ili kumzuia asitoke na akaipasua. Wakamkuta mumewe kwenye mlango, hapo akasema (mke wa Kiongozi), «Ni yapi malipo ya anayetafuta jambo baya kwa mke wako, isipokuwa ni afungwe au apewe adhabu yenze uchungu?»
26. Yûsuf akasema, «Yeze ndiyeye aliyetaka hilo kwangu. Na akatoka ushahidi mtoto wa mlezini katika jamaa zake(mke wa kiongozi)

وَلَقَدْ هَمَتْ بِهِ وَهُمْ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَبَّا
 بُرْهَنَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لَنْصَرَفَ عَنْهُ
 الْسُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عَبَادِنَا
 الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٦﴾

وَأَسْبَقَاهُمْ بِالْبَابِ وَقَدَّتْ قَيْمِصَهُ وَمِنْ دُبُّرِ
 وَالْفَيَاسِيَتِهِ حَالَهُ الْبَابُ قَالَتْ مَا جَرَأَهُ مَنْ
 أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَدَابٌ
 الْيُسْرُ ﴿٤٧﴾

فَالَّهُ رَوَدَنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهَدَ
 شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَيْمِصُهُ وَقَدَّ
 مِنْ قُبْلٍ فَصَدَّقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَذَّابِينَ ﴿٤٨﴾

na akasema, «Iwapo kanzu yake imepasuka kwa mbele, basi mwanamke amesema kweli katika tuhma alizomfanyia na yeye (Yûsuf) ni mionganoni mwa warongo.

27. «Na iwapo nguo yake imeraruliwa kwa nyuma , basi mwanamke amesema urongo katika kauli yake, na yeye (Yûsuf) ni mionganoni mwa wakweli.»
28. Yule mume alipoiona nguo ya Yûsuf imeraruliwa kwa nyuma alijua kwamba Yûsuf hana hatia na akasema kumwambia mke wake, «Urongo huu uliomtuhumu nao kijana huyu ni katika jumla ya vitimbi vyenu, enyi wanawake, kwani vitimbi vyenu ni vikubwa.»
29. Akasema kiongozi wa Misri, «Ewe Yûsuf! acha kutaja mambo yaliyikuwa kutoka kwake na usimwambie yoyote. Na uombe msamaha wa dhambi zako kwa Mola wako, ewe mwanamke, iwapo wewe ni mionganoni mwa wale waliosanya hatia kwa kumtaka Yûsuf kimapenzi bila ya yeye kutaka na kwa kumzulia urongo.»
30. Habari ziliwafikia wanawake mjini wakaizungumza kuhusu hizo na wakasema kwa njia ya kumpinga mke wa kiongozi, «Mke wa Bwana anajaribu kumtaka mtumwa wake na amwita amjie. Na mapenzi yake yamefikia kwenye ngozi ya moyo wake. Hakika sisi tunamuona yeye kuwa yuko kwenye upotevu waziwazi.

وَإِنْ كَانَ قَيْصِرُهُ وَقَدْ مِنْ دُبْرِ فَكَذَّبَتْ وَهُوَ
مِنَ الْأَصَدِقِينَ ﴿٤٧﴾

فَلَمَّا رَأَهَا أَقْيَصَهُ وَقَدْ مِنْ دُبْرِ قَالَ إِنَّهُ
مِنْ كَيْدِ كُنْ إِنَّ كَيْدَ كُنْ عَظِيمٌ ﴿٤٨﴾

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ
إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٤٩﴾

* وَقَالَ نَسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ أَمْرَاتُ الْعَرَبِ
ثُرُودُ فَتَاهَا عَنْ نَقِيسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا
إِنَّ الَّتِي هَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

31. Aliposikia mke wa Kiongozi kusengenya kwao na hila zao za kumtukana yeye, aliwatumia ujumbe na kuwaita kuja kumtembelea, na akatayarisha mito ya kutegemea na chakula cha kula, na akampa kila mmoja mionganoni mwao kisu cha kukatia chakula kisha akasema kumwambia Yûsuf, «Jitokeze kwao.» Walipomshuhudia, walimuona ni kitu kikubwa chenyehaiba, na wakashikwa na babaiko la uzuri wake na kuvutia kwake, wakajikata mikono yao katika hali ya kukata chakula kwa babaiko kuu na mshangao, na wakasema kwa kustaajabu, «Twajilinda na Mwenyezi Mungu! Huyu si binadamu!» kwa kuwa uzuri wake sio ule ujulikanoa kwa wanadamu, «Huyu si mwingine isipokuwa ni mtukufu mionganoni mwa Malaika.»
32. Mke wa kiongozi alisema kuwaambia wanawake waliojikata mikono yao, «Haya ndiyo yaliyowapata kwa kumuona yeye. Aliyefanya mpatikane na haya ni huyu kijana ambaye nyinyi mumenilaumu kusalitika naye. Kwa kweli nilimtaka na nikajaribu kumvutia ili anikubalie, akajizuia na akakataa. Na asipofanya ninachomuamuru mbeleni, atateswa kwa kutiwa jela na hapo atakuwa ni mionganoni mwa wanyonge.
33. Yûsuf akasema, akijilinda na shari lao na vitimbi vyao, «Ewe Mola wangu! Jela ni bora kwangu kuliko yale wanayoniiitia ya kufanya machafu. Na usiponiepulia vitimbi

فَمَا سِعْتَ بِمَكْرُهٍ أَرْسَلَ إِلَيْهِنَّ
وَأَعْتَدْتَ لَهُنَّ مُتَكَبِّرَةً اتَّهَمْتُ كُلَّ
مَنْعَنِي سِكِّينًا وَقَالَتْ أَخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَمَا لَيْسَ
أَكْبَرَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيهِنَّ وَقُلْنَ حَشَّ لَهُ
مَاهَدَّا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا أَمْلَكَ كَبِيرٌ

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لَمْ تَرَنِ فِيهِ وَلَقَدْ رَأَدْتُهُ
عَنْ نَفْسِهِ فَأَسْتَعْصِمُ بِاللَّهِ لَمْ يَقْعُلْ مَا
أَمْرُهُ لَيَسْجُنَّ وَلَيَكُونَ مِنَ الصَّاغِرِينَ

قَالَ رَبِّ السَّاجِنِ أَحَبُّ إِلَيَّ مَمَالِكَ عُونَتِي إِلَيْهِ
وَإِلَانْصَرِفْ عَنِي كَيْدُهُنَّ أَصْبَعُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنْ
الْجَاهِلِينَ

vyao, nitalemea kwao na nitakuwa ni mionganî mwa wachache wa akili wenyê kujifanyia madhambi kwa ujinga wao.

34. Mwenyezi Mungu Akamkubalia Yûsuf maombi yake, akamwepushia kile alichotaka mke wa Kiongozi na marafiki zake kutoka kwake cha kumuasi Mwenyezi Mungu. Mwenyezi mungu Ndiye Mwenye kuyasikia maombi ya Yûsuf na maombi ya kila mwenye kuomba kati ya waja Wake, Ndiye Mwenye kuyajua matakwa yake, haja zake na kile kinachomfaa, na pia haja za viumbe Vyake vyote na yale yanayowafaa.
35. Kisha ikamdhîhirikia waziri na marafiki zake, baada ya kuziona dalili za kuwa Yûsuf hana hatia na amejiепуша na machafu, wamfungé mpaka muda fulani, mrefu au mfupi, ili kuzuia fedheha.
36. Wakaingia jela pamoja na yeye vijana wawili. Mmoja wao akasema, «Mimi nimeota usingizini kwamba mimi nakamua zabibu ili ziwe pombe.» Na mwîngine alisema, «Mimi nimeota kwamba nabeba mkate juu ya kichwa changu na ndege wanaaula. Wakasema, «Tupe habari, ewe Yûsuf, uaguzi wa ndoto tulizoziota. Sisi tunakuona wewe ni mionganî mwa wale wanaofanya wema katika kuabudu kwao Mwenyezi Mungu na kuingiliana kwao na viumbe Wake.»

فَأَسْتَجَابَ لِهُوَرْبُهُ وَضَرَفَ عَنْهُ يَدَهُنَّ إِنَّهُ رَّ

هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٤﴾

تُمَبَّدَّلَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَارَأَوْا الْآيَاتِ
لِيَسْجُنُهُنَّ وَحْتَ حِلَانَ ﴿٢٥﴾

وَدَخَلَ مَعَهُ الْسَّاجِنَ فَيَأْتِيْ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي
أَرَيْتُ أَعْصِرُ حَمَرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَيْتُ
أَحِيلُ فَوْقَ رَأْسِي حُبْرًا تَأْكُلُ الظَّاهِرَ مِنْهُ
نِيَّقَنَا يَأْتِيْ أَوْلَاهُ إِنَّا نَرَكُ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٦﴾

37. Yûsuf aliwaambia, «Hamtajiwa na riziki ya chakula kwa namna yoyote ile, isipokuwa mimi nitawapa tafsiri yake kabla ya kuwajia. Tafsiri hiyo nitakayowapa nyinyi wawili ni mionganoni mwa yale niliyofundishwa na Mola wangu. Mimi nimemuamini na nimemtakasia ibada na nimejiepusha na dini ya wasiomuamini Mwenyezi Mungu wala kuamini kufufuliwa na kuhesabiwa.
38. «Na nimefuata Dini ya baba zangu: Ibrâhîm, Is'hâq na Ya'qûb, ndipo nikaamuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake. Haikuwa kwetu sisi kumfanyia Mwenyezi Mungu mshirika katika kumuabudu. Kumpwekesha Mwenyezi Mungu huko, kwa kumhusu Yeye Peke Yake kwa ibada, ni mionganoni mwa yale ambayo Mwenyezi Mungu Ametutunukia sisi na watu, lakini wengi zaidi wa watu hawamshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema ya upwekeshaji wa Mwenyezi Mungu na Imani.»
39. Yûsuf akaendelea kusema kuwaambia vijana wawili waliokuwa na yeye jela, «Je, kuwaabudu waungu walioumbwa wa aina mbalimbali ni bora au ni kumuabudu Mwenyezi Mungu Aliye Mmoja, Mwenye kutendesha nguvu?
40. «Nyinyi hamuabudu chochote kisichokuwa Mwenyezi Mungu isipokuwa ni majina yasiyokuwa

قَالَ لَيْأَتِي كُمَا طَعَامًا تُرْزَقَ إِنَّهُ إِلَّا بَشَكُّمَا
بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِي كُمَا ذَلِكُمَا مَمَا
عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مَلَةً فَوَرِّ لَآيُومُونَ
بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٦﴾

وَاتَّبَعْتُ مَلَةً إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ آنَّا أَنْ تُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ
شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧﴾

يَصْدِحُ جَيْ أَسْجَنْ أَرْبَابَ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ
أَمْ اللَّهُ الْوَحْدُ الْقَهَّارُ ﴿٨﴾

مَا عَبَدُوكُمْ مِنْ دُولَنِي إِلَّا أَسْحَمَأَهُمْ
سَمَيَّسُمُوهَا أَنْتُمْ وَأَبْأُوكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ

na maana yoyote, mumeyafanya ni waola, nyinyi na baba zenu, kwa ujinga wenu na upotevu; Mwenyezi Mungu Hakuteremsha hoja au dalili yoyote juu ya usahihi wake. Hukumu ya haki ni ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake, Asiye na mshirika. Yeye Ameamrisha kwamba msimwandame wala msimnyenyekee Asiye kuwa Yeye, na kwamba mumuabudu Yeye Peke Yake. Na hii ndiyo Dini iliyolingana sawa isiyokwenda kombo. Lakini wengi zaidi wa watu hawalielewi hilo, hawaujui uhakika wake.

41. «Enyi marafiki wangu gerezani, haya uchukueni uaguzi wa ndoto zenu: ama yule aliyeona kwenye ndoto yake kuwa anakamua zabibu, yeye atatoka jela na atakuwa ni mwenye kuishughulikia pombe ya mfalme. Ama mwингine aliyeota kuwa anabeba mkate juu ya kichwa chake, yeye atasulubiwa na aachwe, na ndege waje wamle kichwa chake. Limeshapitishwa jambo ambalo mlikuwa mnaliuliza na limeshamalizwa.»
42. Hapo Yûsuf akamwambia yule aliymuja kuwa ataokoka kati ya wale marafiki wake wawili, «Nitaje kwa bwana koko mfalme na umweleze kwa mimi nimedhulumiwa, nimefungwa bila hatia.» Shetani akamsaha ulisha mwanamume yule kumtajia mfalme hali ya Yûsuf, na kwa hivyo akakaa Yûsuf ndani ya jela myaka kadha.

يَهَا مِنْ سُلْطَنٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمْرًا
تَعْبُدُوا إِلَّا إِيمَانَ ذَلِكَ الَّذِينَ الْقَيْمُ وَلَكُنَّ
أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٥﴾

يَصَحِّحَ السَّجْنَ أَمَّا أَحَدُ كُمَافِيسَقِي
رَبَّهُ، حَمَرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ
الْطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ فُضِّيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ
شَتَّقْتَيَانِ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ لِلَّذِي ظَلَّ أَنَّهُ نَاجٌ مِنْهُمَا أَذْكُرْ فِي
عِنْدَ رَبِّكَ فَأَسَدَهُ الشَّيْطَانُ ذَكَرَ
رَبِّهِ فَلَيَثَ فِي السَّجْنِ بِضَعَ سِنِينَ ﴿٦٧﴾

43. Na mfalme akasema, «Mimi niliona ndotoni, katika kulala kwangu, ngombe saba wanono wanaliwa na ngombe saba walioambata kwa kukonda, na niliona visuke saba vibichi na visuke saba vikavu. Enyi mabwana na wakubwa, nipeni habari ya ndoto hii, iwapo nyinyi ndoto mnaagua.»
44. Wakasema, «Ndoto yako hii ni mchanganyiko wa ndoto usiokuwa na tafsiri, na sisi hatukuwa ni wenye ujuzi kuagua ndoto namna hii.»
45. Hapo akasema yule aliyeokoka na kuuawa kati ya marafiki wawili wa Yûsuf ndani ya jela, na akakumbuka habari ya Yûsuf baada ya muda kupita, «Mimi nitawapa habari ya tafsiri ya ndoto hii. Nitumeni kwa Yûsuf nipate kuwaletea uaguzi wake.»
46. Alipofika yule mtu kwa Yûsuf alimwambia, «Yûsuf! Ewe mkweli sana! Tuagulie ndoto ya aliyeota ng'ombe saba wanono wanaliwa na ng'ombe saba waliokonda, na akaona masuke saba mabichi na mengine makavu. Natarajia nitarudi kwa mfalme na marafiki zake niwape tafsiri ya hiyo niliyokuuliza na ili wapate kujuua cheo chako na utukufu wako.»
47. Yûsuf akasema kumwambia aliyemuuliza juu ya ndoto ya mfalme. «Uaguzi wa ndoto hii ni kwamba nyinyi mtaendelea kulima kwa bidii kwa myaka saba mfululizo ili mapato yawe mengi, basi kile

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَعْيَ بَقَرَاتِ سَمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَعْيَ عَجَافٌ وَسَعْيَ سُبَلَتٍ حُضْرٌ وَأَخْرَى يَأْسَتِ إِلَيْهَا الْمَلَأُ أَفَتُؤْنِي فِي رُءُوبِنِي إِنْ كَنْتُ لِلَّهِ بِإِعْبُدُونَ ﴿٤٧﴾

قَالُوا أَضَعَتُ أَلْحَلَمَ وَمَا نَخْنُ بِأَوْيَلِ الْأَلْحَلِ
يَعْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

وَقَالَ الْذَّيْنِ نَخَاطَبُهُمَا وَأَدَّكَرَ عَدَمَهُ أَنَّا أَنْتُنُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسَلُونَ ﴿٤٩﴾

يُوسُفُ أَيَّهَا الصَّدَيقُ أَفَتَنَاهُ بِسَعْيِ بَقَرَاتِ سَمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَعْيَ عَجَافٌ وَسَعْيَ سُبَلَتٍ حُضْرٌ وَأَخْرَى يَأْسَتِ لَعَلَى أَرْجُعِهِ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

فَالَّذِينَ تَرَكُونَ سَعْيَ سِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدُتُمْ فَدَرَرُوهُ فِي سُبَلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مَمَّا كُنُونَ ﴿٥١﴾

mtakachokivuna kila mara kiwekeni akiba na mkiache kwenye masuke yake ili kihifadhike na kuingiwa na wadudu na ili kisalie kwa kipindi kirefu zaidi, isipokuwa kiasi kidogo cha nafaka mtakachokila.

48. «Kisha itakuja, baada ya myaka ya neema, myaka yenye chaka kikali. Watu wa wakati huu watakula chakula mllichowahifadhia hapo nyuma, isipokuwa kichache mtakachokihifadhi na kukiweka akiba kiwe ni mbegu za kupandia mimea.

49. «Kisha utakuja, baada ya myaka hii ya chaka, mwaka ambapo watu watanyeshezewa mvua, na hivyo basi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Awaondolee shida, hapo wakamue matunda kwa wingi wa mavuno na neema.»

50. Mfalme akasema kuwaambia wasaidizi wake, «Mtoeni jela huyo mtu aliyeagua ndoto, na mleteni kwangu.» Yule aliyetumwa na mfalme alipomjia (Yûsuf) kumwita. Yûsuf alisema kumwambia, «Rudi kwa bwanako mfalme umtake awaulize wanawake waliojaruhi mikono yao juu ya uhakika wa mambo yao na habari zao na mimi, ili ukweli ufunuke kwa wote, na kutokuwa na hatia kwangu kuwe wazi, kwani Mola wangu ni Mjuzi zaidi wa mambo waliyoyapanga na waliyoyafanya, hakuna chochote kinachofichika Kwake katika hayo.»

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ عَدِيدٍ ذَلِكَ سَبَعٌ شِدَادٌ يَا كُلُّ مَا قَدَّمْتُ لَهُنَّ إِلَّا فِيلَامَةً مُخْصِسُونَ ﴿٤٨﴾

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ أَشْتُوْنِي هِيَ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَتْرِجِعُ إِلَى رَبِّكَ فَسَأْلُهُ مَا بِالنَّسَوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيهِنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلَيْمٌ ﴿٥٠﴾

51. Mfalme akasema kuwaambia wanawake walioijaruhi mikono yao. «Habari zenu ni zipyi, mlipomtaka Yûsuf siku ya makaribisho? Kwani mliona chochote kutoka kwake chenye kutia shaka?» Wakasema, «Mwenyezi Mungu Atulinde! Hatujui chochote hata kidogo cha kumtia ila.» Hapo alisema mke wa Kiongozi, « Sasa umefunuka ukweli baada ya kufichika. Mimi ndiye niliyejaribu kumtia hatiani kwa kumbembeleza, na akakataaa. Na yeye ni katika wakweli katika kila alilolisema.

52. «Neno hilo nililolisema la kumwepushia Yûsuf tuhuma na kuikubalia makosa mimi mwenyewe ni kwa ajili mume wangu ajue kwamba mimi sikumfanyia hiana kwa kumzulia urongo na hayakutukia machafu kutoka kwangu pamoja na kuwa nilimtaka Yûsuf. Nimekubali hilo ili kuonyesha wazi kuwa mimi sina hatia wala yeye hana hatia na kwamba Mwenyezi Mungu Hawaafikii wala Hawaongozi wenye kufanya hiana katika uhaini wao.»

53. Akasema mke wa kiongozi, »Sijisafishi nafsi yangu, kwani nafsi inamwamrisha mtu sana kufanya maasia, kwa kutaka kupata utamu wa inavyopenda, isipokuwa yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemhifadhi. Kwani Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe dhambi za waliotubia mionganoni mwa waja Wake, ni Mwenye huruma nao sana.»

قَالَ مَا حَاطْبُكَنِ إِذْ رَأَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ
نَفْسِهِ فَلَمْ يَحْشُ لِلَّهِ مَا عَمِّنَا عَلَيْهِ مِنْ
سُوءٍ قَالَتْ أُمُّهُ أَعْرِنِي أَلَّا تَنْحَضَّ حَقُّ
أَنَّ رَأَدْتُهُ وَعَنْ نَفْسِهِ وَإِلَهُ لَيْسَ
الْحَصَدِ قَيْنَانَ ﴿٥١﴾

ذَلِكَ لِعَمَّرَ أَقِيلَ أَخْرُونَ بِالْعَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي كِيدَ الْخَائِبِينَ ﴿٥٢﴾

*وَمَا أَبْرَئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَآمَارَةٌ بِإِسْوَءِ
الآمَارَةِ رَبِّ إِنَّ رَبَّيْ عَنْفُورٌ تَحْمِيْرٌ
or

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتَوْنِي بِهِ أَسْتَخَصِّصُهُ لِنَفْسِي
فَلَمَّا كَانَ لَهُ قَالَ إِنَّكَ أَمْوَالُ لَدَنَا مُمْكِنٌ
أَمْمِينٌ

قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَىٰ خَرَابِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِظٌ
عَلِيمٌ

وَكَذَلِكَ مَكَانًا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَوِأُ
مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ تُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ
شَاءَ وَلَا تُضِيقُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ حَيْرٌ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
وَكَانُوا يَسْتَقُونَ

54. Mfalme, mtawala wa Misri, ilipomfikia habari kwamba Yûsuf hana hatia, alisema, «Mleteni kwangu nipate kumfanya ni mionganini mwa marafiki wangu wa kikweli na washauri wangu.» Yûsuf alipokuja, na mfalme akasema na ye, akajua kwamba ye hana hatia na kwamba ni muaminifu sana na ni mwenye tabia njema, alimwambia, «Wewe leo hapa kwetu una heshima kubwa na unaaminiwa kwa kila kitu.»
55. Yûsuf akataka kuwanufaisha waja na kueneza uadilifu baina yao, alimwambia mfalme, «Nifanye mimi kuwa msimamizi wa hazina za Misri, kwani mimi ni mshika hazina mwaminifu mwenye ujuzi na busara juu ya vitu ninavyosimamia.»
56. Na kama Mwenyezi Mungu Alivyomneemesha Yûsuf kwa kumtoa jela, Alimmakinisha katika nchi ya Misri akawa ashukia popote pale anapotaka. Mwenyezi Mungu Anampa rehemza Zake Anayemtaka kati ya waja wake wachamungu, na Hayapotezi malipo ya yoyote aliyefanya matendo mema.
57. Na kwa hakika malipo mema ya Akhera ni makubwa zaidi kuliko malipo ya duniani kwa wenye Imani na uchamungu ambao wanayaogopa mateso ya Mwenyezi Mungu na wanamtii Yeye katika maamrisho Yake na makatazo Yake.

58. Nduguze Yûsuf walifika Misri, baada ya kushukiwa na ukame katika nchi yao, ili wachukue chakula kutoka huko. Wakaingia kwake na yeye, kwa nguvu ya akili yake ya kutambua na werevu wake, akawajua na wao wasimjue kwa muda mrefu uliopita na kwa kubadilika umbo lake.
59. Yûsuf aliamuru wakirimiwe na wakaribishwe vizuri, kisha akawapa chakula walichotaka. Na walikuwa wamemwambia kwamba wana ndugu yao wa kwa baba ambaye hawakumleta pamoja nao, wakimaanisha ndugu yake Binyâmîn, akasema, «Nileteeni ndugu yenu wa kwa baba, kwani hamuoni kwamba mimi nimewapimia chakula vizuri na nimewakirimu kwa kuwakaribisha, na mimi ni mwema wa kuwakaribisha?
60. «Na msiponijia na yeye, basi nyinyi hamtakua na chakula ambacho mimi nitawapimia, na msije kwangu.»
61. Wakasema, «Tutafanya bidii yetu kumkinaisha baba yake atuachie, na hatutaacha kufanya hivyo.»
62. Yûsuf aliwaambia watumishi wake, «Ichukueni thamani ya vitu vyao muiweke kwenye vyombo vyao kwa siri, kwa matarajio wapate kuiona watakapofika kwao na watambue vile sisi tulivyowakirimu ili wapate kurudi wakiwa na matumaini ya kupata vipewa vyetu.»

وَجَاءَ إِخْرَوْهُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ
وَهُنَّ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٥٩﴾

وَلَمَّا جَهَزَهُمْ بِمَهَارَهٖ قَالَ أَشْتُرْنِي يَا بْنَ لَكُمْ
مِنْ أَيْكُمُ الْأَتَرَوْنَ أَتُأُفُّ أَوْ فِي الْكِبْلَهِ وَإِنَّا خَيْرٌ
الْمُذَرِّلِينَ ﴿٦٠﴾

فَإِنْ لَمْ تَأْتِنِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُوْعَنْدِي وَلَا
نَقْرُونْ ﴿٦١﴾

فَالْمُؤْسِرُوْدُعَنْهُ أَيَاهُ وَإِنَّا الْفَاعِلُونَ ﴿٦٢﴾

وَقَالَ لِفَتِيَّهِ أَجْعَلُوكَ مِصْنَعَتَهُ فِي رِحَالِهِ
لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٣﴾

63. Waliporejea kwa baba yao walimsimulia yaliyokuwa ya ukarimu aliowafanyia huyo kiongozi, na wakasema, «Yeye hatatupatia kitu mbeleni isipokuwa iwapo ndugu yetu ambaye tulimuelezea kuhusu yeye atakuwa na sisi. Basi tuachie tuende na yeye tutaleta chakula kingi, na tunakuahidi kwamba tutamtunza.»
64. Baba yao akawaambia, «Vipi nitawaamini juu ya Binyâmîn, na nilishawaamini juu ya Yûsuf kabla yake, mkaahidi kumhifadhi na msilitekeleze hilo? Mimi siziamini ahadi zenu na utunzi wenu, lakini mimi nauamini utunzi wa Mwenyezi Mungu, Bora wa wenyekutunza na Mwenye huruma zaidi kuliko wenyekutunza. Namtarajia Anirehemu, Amtunze na Amrudishe kwangu.»
65. Na walipofungua vyombo vyao walipata kwamaba thamani ya bidhaa waliyooita wamerudishiwa. Wakasema, «Ewe baba yetu! Tuombe nini zaidi ya hii? Hii ni thamani ya bidhaa zetu, Kiongozi ameturudishia, basi kuwa na utulivu kuhusu ndugu yetu na muache aende na sisi ili tupate kuwaleteta watu wetu chakula kingi, tumtunze ndugu yetu na tupate kuongeza twesha ya ngamia kwa ajili yake. Kwani Kiongozi anampimia kila mtu twesha ya ngamia mmoja; na hilo ni jambo jepesi kwake.»

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنْعِنَعَ
مِنَ الْكَيْلِ فَأَرْسَلَ مَعَنَّا خَاتَمًا
نَكْتَلَ وَإِنَّا لَهُ لَحَفَظُونَ ﴿٦٢﴾

قَالَ هَلْ مَا مَنَعَكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمْنَسْكُمْ
عَلَىٰ أَخْيَهِ مِنْ قَبْلٍ فَأَلَّا خَيْرٌ حَفَظَ أَهُوَ
أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٣﴾

وَلَمَّا فَتَحْوَا مَتَّعْهُمْ وَجَدُوا يَضْعَهُمْ
رُدَّتِ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا مَنَعَنِي هَذِهِ
يُضْعِدُنَا زَادَتِ إِلَيْنَا وَتَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفُظُ
أَخَانَا وَنَزِدُ ذَكْرَ كَيْلٍ عَيْرِ ذَلِكَ كَيْلٌ

لَيْسَ بِرُبْرُوبٍ ﴿٦٤﴾

66. Ya'qûb, amani imshukiye, akasema kuwaambia, «Sitamuacha aende na nyinyi mpaka mchukue ahadi na mniapie kwa Mwenyezi Mungu kwamba mtamrudisha kwangu, isipokuwa iwapo mtashindwa nguvu msiweze kumuokoa. Basi walipompa ahadi ya Mwenyezi Mungu kwa lile alilolitaka, Ya'qûb alisema, «Mwenyezi Mungu kwa tunalolinena Ndiye mtegemewa» Yaani, ushahidi Wake kwetu na utunzi Wake zinatutosha.»
67. Na akasema baba Yao kuwaambia wao, »Enyi wanangu mtakapoingia nchi ya Misri, msiingie kwa mlango mmoja, lakini ingieni kwa milango mbalimbali, ili msipatwe na jicho la husuda. Na mimi nikiwapa wasia huu, siwakingi na chochote Alichokiamua Mwenyezi Mungu kwenu. Hakuna uwamuzi wowote isipokuwa ni ule wa Mwenyezi Mungu Peke Yake, Kwake Yeye nimetegemea na nimeamini, na juu Yake Peke Yake waumini wanategemea.»
68. Na walipoingia kupitia milango mbalimbali, kama alivyowaamrisha baba yao, hilo halikuwa ni lenye kuwazuilia uamuzi wa Mwenyezi Mungu kwao, isipokuwa ilikuwa ni huruma ndani ya moya wa Ya'qûb juu yao wasipatikane na jicho la husuda. Na Ya'qûb ni mwenye ujuzi mkubwa wa mambo ya Dini yake aliyofundishwa na Mwenyezi Mungu kwa njia ya wahyi, lakini wengi wa

قَالَ لَنِ أَرْسَلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونَ
مَوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ لَئِنْ تُنَزِّلَنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يَحْاطَ
بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَا
نَعُولُ وَسَكَلَ ﴿٦٧﴾

وَقَالَ يَسِيرِي لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَجْدًا
وَأَدْخُلُوا مِنْ أَنْوَابٍ مُّفَرَّقَةً وَمَا أَغْنَى
عَنْكُمْ مِّنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ
عَلَيْهِ تَوَكَّلُ وَعَلَيْهِ فَلَيَسْتَوْكِلَ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٨﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمْرَهُ أَبْوَهُ مَا كَانَ
يُعْنِي عَنْهُمْ مِّنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً
فِي نَفْسٍ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا
عَلِمَتْهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

watu hawajui mwisho wa mambo
na undani wake, na pia hawayajui
anayoyajua Ya'qūb, amani imshukie,
katika mambo ya Dini yake..

69. Na walipoingia ndugu zake Yūsuf
kwake, katika nyumba yake ya
kukaribisha wageni, wakiwa pamoja
na ndugu yake wa kwa baba na mama,
Yūsuif alimkumbatia nduguye wa
kwa baba na mama na akamwambia
kwa siri, «Mimi ni ndugu yako. Basi
usihuzunike wala usiingiwe na dhiki
kwa yale walijonifanyia kipindi
kilichopita.» Na akamuamuru alifiche
jambo hilo kwao.
70. Na alipowatayarishia Yūsuf na
akawabebesha chakula ngamia
wao, aliwaamuru watumishi wake
wakakiweka kile chombo, ambacho
alikua akiwapimia nacho watu, kwenye
vyombo vya ndugu yake Binyāmīn
kwa namna ambayo asitambue yoyote.
Basi walipopanda kwenda zao, aliita
mwenye kuita akisema, «Enyi wenye
ngamia waliobebeshwa chakula, nyinyi
ni wezi!»
71. Wakasema wana wa Ya'qūb,
wakimwelekea yule aliyeita, «Ni kitu
gani mnachokikosa?»
72. Yule aliyeita na waliokuwana yeye
walisema, «Tumekikosa kipimio
ambacho mfalme anapimia nacho. Na
zawadi za mwenye kukileta ni twesha
ya ngamia mmoja ya chakula.» Na
yule aliyeita akasema, «Na mimi
naidhamini na kuitolea ahadi hiyo
twesha ya ngamia ya chakula.»

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ إِذَا إِلَيْهِ أَخَاهُ
قَالَ إِنِّي أَنَا أَحُوكَ فَلَا تَبْتَغِ مِمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِمَا زَهَرَ حَجَّلَ الْسَّقَاءَةَ
فِي رَحْلِ أَخِيهِ تُمَّادَ مُؤَدَّنْ أَيْنَا الْعِيرُ
إِنَّكُمْ لَسَدِّرُونَ ﴿٧﴾

قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَا ذَا تَقْدِدُونَ ﴿٨﴾

قَالُوا نَفَقْدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَمَنْ جَاءَ بِهِ حَمَلَ
بَعْرَ وَأَنَّابِهِ زَعِيمٌ ﴿٩﴾

73. Ndugu zake Yûsuf wakasema,
«Tunaapa kwa Mwenyezi
Mungu, nyinyi mna uhakika kwa
mliyoyashuhudia kutoka kwetu
kwamba sisi hatukuja nchi ya Misri
kufanya uharibifu, na si katika sifa
zetu kuwa wezi.»
74. Wale waliopewa jokumu la kukitafuta
kipimo walisema kuwaambia ndugu
zake Yûsuf, «Ni ipi adhabu ya mwizi
kwenu nyinyi, iwapo nyinyi ni warongo
katika kauli yenu: ‘sisi si wezi’?»
75. Ndugu zake Yûsuf wakasema,
«Malipo ya mwizi ni kwamba yule
ambaye kitapatikana kilichoibiwa
kwenye mzigo wa ngamia wake
basi ye ye ndiye malipo yake.» Yaani
atakabidhiwa, kwa sababu ya wizi
wake, kwa yule aliyemuibia awe
mtumwa kwake.» Malipo mfano
huu, nayo ni ya kufanya mtumwa,
tunawalipa wenyewe kufanya dhuluma
kwa kuiba. Hii ndiyo dini yetu na
mwendo wetu kuhusu wezi.»
76. wakarudi na ndugu zake Yûsuf
kwake, akasimama mwenywewe
kupekua mizigo yao. Akaanza na
mizigo yao kabla ya mzigo wa ndugu
yake, ili kuimarisha mpango wake
wa kumfanya ndugu yake abakie
pamoja na ye ye, kisha akamalizikia
kwenye vyombo nya ndugu yake
na akakitoa chombo humo. Hivyo
ndivyo tulivyomsahilishia Yûsuf
mpango huu ambaa ulimpelekea
kumchukua ndugu yake kwenye
mamlaka ya mfalme wa Misri.

قَالَ أَوْتَ اللَّهُ لَنَدَعْ عِلْمَكُمْ مَا جِئْنَا بِكُمْ فَسَدَ
فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ سَرِقِينَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا فَمَا بَحْرَهُ وَإِنْ كُشِّرَ كَذِيلَنَ ﴿٦٨﴾

قَالَ أَجَرَهُ وَمَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ
جَرَهُ وَكَذِيلَكَ بَخِزِي الظَّالِمِينَ ﴿٦٩﴾

فَبَدَأَ يَأْوِي عَيْتِهِمْ قَبْلَ وَعَاءَ أَخِيهِ ثُمَّ
أَسْتَخْرَجَهُمَا مِنْ وَعَاءَ أَخِيهِ كَذِيلَكَ كَذِيلَ
يُوسُفَ مَا كَانَ لِي أَحْدُ أَخَاهُ فِي دِينِ
الْمُكَلِّكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَعَالَى دَرَجَتِي مَنْ
دَشَأَ وَقَوَّ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٠﴾

Kwani si katika dini yake kummiliki mwizi, isipokuwa kwamba matakwa ya Mwenyezi Mungu yamepelekea mipango hii na kutaka uamuzi kwenye sheria ya ndugu zake Yûsuf yenyé hukumu ya mwizi kufanywa mtumwa. Tunawainua daraja tunaowataka ulimwenguni juu ya mwingine kama vile tulivyomuinua Yûsuf daraja. Na juu ya kila mwenye ujuzi kuna mjuzi zaidi kuliko yeye, mpaka ujuzi ukome kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Mjuzi wa yaliyofichika na yanayoonekana.

77. Wakasema ndugu zake Yûsuf, iwapo huyu yuwaiba, ametangulia ndugu yake kuiba (wakimaanisha Yûsuf, amani imshukiye). Yûsuf akalificha hilo alilosikia la uzushi kutoka kwao ndani ya nafsi yake, na akauzungumzia moyo wake kwa kusema, «Nyinyi ni wabaya zaidi wa mahali kuliko huyo mliyomtaja, mliponifanyia njama zile zilizokua kutoka kwenu. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi zaidi wa sifa za urongo na uzushi mnazozitoa.»
78. Wakasema kwa njia ya kubembeleza na kutaka kuhurumiwa ili watekeleze ahadi ya baba yao, «Ewe kiongozi, hakika yeye ana mzazi wa kiume mkubwa wa myaka anayempenda na asiyeweza kuwa mbali na yeye. Kwa hivyo mchukue mmoja wetu badala ya Binyâmîn. Sisi tunakuona ni mionganoni mwa watenda wema kwa vile unavotutendea sisi na wasiokuwa sisi.»

* قَالُوا إِنَّ يَسْرِيقَ فَقَدْ سَرَقَ أَخَهُ
مِنْ قَبْلِ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَرَأَ
بَيْدِهِ الْهُمَّةُ قَالَ أَتَنْهَا سُرَّهُ مَكَانًا وَاللهُ أَعْلَمُ
أَغْلَمُ بِمَا تَصْنَعُونَ ﴿٧٧﴾

قَالُوا إِنَّا يَأْتِيهَا الْعَزِيزُ إِنَّهُ أَبَا شِيكَحا
كَيْرَافَحْدُ أَحَدَنَا مَكَانَهُ وَإِنَّرَذَكَ
مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. Yûsuf akasema, «Tunaomba hifadhi ya Mwenyezi Mungu na himaya Yake, tusiwe ni wenyewe kumchukua yoyote isipokuwa yule ambaye tulipata kipimio chetu kwake, kama mlivyoamua wenyewe. Kwani sisi tukifanya hayo ambayo mnataka tutakuwa ni miongoni mwa wanaohesabiwa kuwa ni waonevu.»
80. Walipokata tamaa ya kukubali kwake matakwa yao, walikaa kando na watu wakawa wanashauriana baina yao. Mkubwa wao kimyaka alisema, «Je hamjui kuwa baba yenu alichukuwa kwenu ahadi ya mkazo kuwa mtamrudisha ndugu yenu mpaka mshindwe, Na kabla ya tukio hili mlifanya kasoro kuhusu Yûsuf na mkamzungukia kinyume kwa hiana. Kwa hivyo sitaondoka kwenye ardhi ya Misri mpaka baba yangu aniamuru niondoke au Mola wangu Anihukumie niondoke na niweze kumchukua ndugu yangu. Na Mwenyezi Mungu ni Bora wa wanaohukumu na ni muadilifu zaidi wa wenyewe kutoa uamuzi baina ya watu.
81. Rudini nyinyi kwa baba yenu, mpeni habari ya yaliyojiri na mwambieni, «Mwano Binyâmîn ameiba, na hatukushuhudia isipokuwa kwa lile ambalo tuna uhakika nalo. Kwani tumekiona kipimio kwenye mzigo wake, na hatukuwa na ujuzi wa ghaibu kuwa yeye ataiba tulipokuahidi kumrudisha.»

قَالَ مَعَاذَ اللَّهُ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدَنَا
مَتَّعَنَا عِنْدَهُ فَإِنَّ إِلَّا لِظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾

فَلَمَّا آتَيْتَهُمْ حَلَصُوا نَحِيًّا قَالَ
كَيْرِهُمْ أَلَا تَعْلَمُو أَنَّ أَبَاكُمْ قَدَّ
أَخْدَ عَلَيْكُمْ مَوْنَقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلِ مَا
فَرَطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَمَّا أَتَيْتَهُمْ أَرْضَ حَقَّ
يَأْذَنَ لِي أَنِّي أَوْتَحِكُمُ اللَّهَ لِي وَهُوَ خَيْرُ
الْحَكَمِينَ ﴿٥٨﴾

أَرْجِعُوهُ إِلَيْكُمْ فَقُولُوا بَأْنَا إِنَّا
أَبْنَاكَ سَرَقَ وَمَا شَهَدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا
وَمَا كُنَّا لِلنَّاسِ حَفَظِينَ ﴿٥٩﴾

82. Waliporejea, wakampa habari baba yao yaliyotokea na wakamtaka ahakikishe yale waliyomwambia wakisema, «Na waulize, ewe baba yetu, watu wa Misri na wale waliokuwa pamoja na sisi kwenye msafara tuliorudi nao. Na sisi ni wakweli kwa yale tuliyokusimulia.»
83. Akawaambia, «Bali nafsi zenu zinazoamrisha mabaya ndizo zilizowapambia njama mlizozipanga, kama mlivyomfanyia Yûsuf. Basi uvumilivu wangu ni uvumilivu mzuri usio na babaiko wala ulalamishi. Kwani huenda Mwenyezi Mungu Akanirudishia wanangu watatu: Yûsuf, nduguye wa kwa baba na mama na ndugu yao mkubwa aliybaki nyuma kwa sababu ya ndugu yake. Hakika Yeye Ndiye Mjuzi wa hali yangu , Ndiye Mwenye hekima katika uendeshaji mamboWake.»
84. Ya'qûb akawapa mgongo na asishughulike nao, ukiwa moyo wake umeingia dhiki kwa maneno waliyoyasema, na akasema, «Ewe hasara yangu juu ya Yûsuf!» Na macho yake yakawa meupe, kwa kuondoka weusi wake kwa masikitiko mengi. Moyo wake umejaa tele huzuni, lakini alikuwa akiificha sana.
85. Wanawe wakasema, «Tunaapa kwa Mwenyezi Mungu, utendelea kumkumbuka Yûsuf na kuwa na huzuni nyingi juu yake mpaka ukaribie kuangamia au uangamie kikweli, basi ipumzishe nafsi yako.»

وَسَعَى الْقَرِيَّةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي
أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَدِيقُونَ ﴿٤٧﴾

قَالَ بَلْ سَوَّلْتَ لَكُمْ أَنفُسَكُمْ أَمْ
فَصَرَّحْمِيلْ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ
جَيْعَانًا إِنَّهُ هُوَ أَعْلَمُ الْحَكَمَاءِ ﴿٤٨﴾

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ وَقَالَ يَأْسِفَ عَلَيْهِ يُوسُفَ
وَأَبْيَضَتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
كَظِيمٌ ﴿٤٩﴾

قَالُوا إِنَّ اللَّهَ تَقْتُلُ أَنذَكُرْ يُوسُفَ حَتَّى
تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنْ
أَهْلِكَيْنَ ﴿٥٠﴾

86. Ya'qûb akasema kuwajibu, «Simuonyeshi hamu yangu na masikitiko yangu isipokuwa Mwenyezi Mungu Peke Yake. Yeye Ndiye Mwenye kuondoa shida na matatizo. Na ninayajua, kuhusu rehema ya Mwenyezi Mungu na maliwazo Yake, mambo msiyoyajua.»
87. Ya'qûb akasema, «Enyi wanangu! Rudini Misri mpeleleze habari za Yûsuf na ndugu yake , wala msikate tamaa na rehema ya Mwenyezi Mungu, kwani hawakati tamaa na rehema ya Mwenyezi Mungu isipokuwa wenyewe kuukanusha uwezo Wake, wenyewe kumkataa Yeye.»
88. Wakaenda Misri. Na walipoingia kwa Yûsuf walisema, « Ewe kiongozi, tumepatikana na ukame na ukavu, na tumekujia na thamani isiyokuwa nzuri na iliyochache, basi tupe kwa hii thamani kiasi ulichokuwa ukitupa kabla kwa thamani nzuri. Na utunuku kwa kukubali kupokea thamani hii mbaya iliyochache, na utulegezee juu ya hiyo thamani, hakika Mwenyezi Mungu Anawalipa wema wale wenyewe kuwasaidia wahitaji kwa mali zao.»
89. Aliposika maneno yao alilainika juu yao, akajitambulisha kwao na akasema, «Je, mnayakumbuka mabaya mliyomfanyia Yûsuf na ndugu yake mlipokuwa katika hali ya kutojua vile matendo yenu yataishia?»

فَالْيَتَّمَّا أَشْكُوْبَثِي وَحُرْنِي إِلَى اللَّهِ
وَأَعْلَمُمْ بِاللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

يَبْرِئَ أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ
وَلَا تَأْتِي نَسْوَةٌ مِنْ رَجُلٍ إِلَّا نَهَيَهُ وَلَا يَأْتِي
مِنْ رَجُلٍ إِلَّا قَوْمٌ أَلْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا إِنَّهَا الْعَرِيزُ
مَسَنَّا وَأَهْلَنَا الْأَصْرُ وَجِئْنَا بِضَيْعَةٍ
مُرْجَانَةٍ قَوْلَفَ لَنَ الْكَيْلَ وَنَصَدَقَ
عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ
وَأَخِيهِ إِذَا أَنْشُرَ جَهَلُونَ ﴿٨٩﴾

90. Wakasema, «Je, kwa kweli wewe ni Yūsuf?» Akasema, «Ndio. Mimi ni Yūsuf na huyu ni ndugu yangu. Mwenyezi Mungu Ametukirimu, akatukusanya pamoa baada ya kupambanukana. Hakika Mwenye kumcha Mwenyezi Mungu na akavumilia shida, Mwenyezi Mungu hamuondolei malipo ya wema wake, Hakika atamlipa malipo mema zaidi.»
91. Wakasema, «Tunaapa kwa Mwenyezi Mungu kwamba Mwenyezi Mungu amekutukuza juu yetu na Amekufanya bora kwa elimu, upole na utukufu, ingawa sisi ni wakosa kwa yale tuliyokufanya wewe na ndugu yako kwa kukusudia.»
92. Yūsuf akawaamia, «Hamlumiwi leo; Mwenyezi Mungu Atawasamehe. Na Yeye ni Mwenye huruma zaidi ya wenye huruma kwa anayetubia dhambi zake na akarejea kwenye utiifu Kwake.»
93. Na alipowauliza kuhusu baba yake, walimpa habari ya kupofuka macho yake kwa kumlilia. Akawaambia, «Rudini kwa baba yenu mkiwa na kanzu yangu hii, mtupieni usoni mwake na macho yake yatarudi kuona, kisha waleteni kwangu watu wenu wote.»
94. Msafara ulipotoka nchi ya Misri wakiwa na ile kanzu, Ya'qûb alisema kuwaambia wale waliokuwa na yeye, «Mimi nasikia harufu ya Yūsuf, ingawa nyinyi mtanifanya ni mchache wa akili, mtanicheza shere

قَالُوا إِنَّكَ لَا أَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ
وَهَذَا أَخْيَرُ قَدْرٍ مَّا اللَّهُ عَلِمَنَا إِنَّهُ مَنْ
يَقُولُ وَيَصِيرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا إِنَّ اللَّهَ لَقَدْ أَثْرَكَ اللَّهُ عَلِمَنَا إِنَّ
كُنَّا لَّا خَاطِئِينَ ﴿٦٩﴾

قَالَ لَا تَرْبِيبٌ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ
لَكُمْ وَهُوَ أَحَمَّ الرَّحِيمِينَ ﴿٦٩﴾

أَذْهَبُوا يَقْمِصُونِي هَذَا فَلَوْهُ عَلَى وَجْهِهِ
أَيِّ يَأْتِ بَصِيرًا وَأَنُوفٍ يَاهْلِكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٦٩﴾

وَمَا فَاضَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمَّ إِنِّي
لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ نُقَنِّدُونَ ﴿٦٩﴾

na mtadai kwamba maneno haya
yametoka kwango bila ya fahamu.»

95. Waliohudhuria hapo kwake walisema, «Tunaapa kwa Mwenyezi Mungu kwamba wewe bado uko kwenye telezo lako la zamani la kumpenda Yûsuf na kwamba wewe hutamsahau.»

96. Alipokuja mwenye kumpa bishara Ya'qûb kwamba Yûsuf yuko hai, akaitupa kanzu ya Yûsuf usoni mwake akarudi Ya'qûb kuwa yuaona, akajawa na furaha na akawaambia waliokuwa hapo kwake, «Je, sikuwapa habari kwamba mimi nayajua kutoka kwa Mwenyezi Mungu msiyoyajua ya fadhila Zake, rehema Zake na ukarimu Wake.»

97. Wanawe wakasema, «Ewe baba yetu, tuombee Mola wako Atusamehe na Atusitirie dhambi zetu, hakika sisi tulikuwa wakosa katika yale tuliyomfanya Yûsuf na ndugu yake.»

98. Ya'qûb akasema , «Nitamuomba Mola wangu Awasamehe dhambi zenu, kwani Yeye ni Mwingi wa kusamehe dhambi za waja Wake wanaotubia, ni Mwingi wa rehema kwao.»

99. Ya'qûb na watu wa nyumbani kwake wakatoka kuelekea Misri wakimkusudia Yûsuf. Walipofika kwake, Yûsuf aliwakumbatia wazazi wake wawili na akawaambia (wao wote), «Ingieni Misri kwa matakwa ya Mwenyezi Mungu na hali mkiwa mko kwenye amani na mumeeupukana na shida, ukame na kila zito.»

قَالُوا إِنَّكَ لَفِي ضَلَالٍ كَمَا لَدُونَكَ الْقَدِيرُ ﴿٤٥﴾

فَلَمَّا آتَاهُنَّا جَاءَهُنَّا بَشِّرُوا أَنَّهُنَّا عَلَىٰ وَجْهِهِ
فَأَرْتَدَهُنَّا بَصِيرًا قَالَ الْمُرْقُلُ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ
مِنْ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
خَطِئِينَ ﴿٤٧﴾

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٨﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ أَوْفَى إِلَيْهِ أَبُوهُنَّ
وَقَالَ أَدْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ أَمِينَ ﴿٤٩﴾

100. Akawakalisha wazazi wake wawili kwenye kitanda cha ufalme wake kwa njia ya kuwatukuza. Na wazazi wake na ndugu zake kumi na moja wakamsalimia kwa kumuinamia kwa kumwamkia na kumtukuza na sio kumuabudu na kumnyenyeka. Na hilo lilikuwa linaruhusiwa katika Sheria yao, na limeharamishwa katika Sheria yetu, kwa ajili ya kuziba njia inayopelekea kwenye ushirikina. Na Yûsuf akamwambia baba yake, «Kusujudu huku ndio uaguzi wa ndoto yangu niliyokusimulia kabla, katika udogo wangu, Mwenyezi Mungu Ameifanya ni kweli. Na amenifadhili aliponitoa jela na akawaleta nyinyi kutoka jangwani, baada ya Shetani kuharibu uhusiano wa undugu baina yangu mimi na ndugu zangu. Hakika Mola wangu ni Mpole wa kupitisha Analolitaka. Yeye Anayajua sana maslahi ya waja Wake, ni Mwingi wa hekima katika maneno Yake na vitendo Vyake.»

وَرَفِعَ أَبُوهُ عَلَى الْعَرْشِ وَحَرَّأَهُ رَسُجَدًا
وَقَالَ يَتَابَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رَبِّيَّنِيَّ مِنْ قَبْلِ ذَهَبَ
جَعَلَهَا رَبِّيَ حَقًّا وَقَدْ أَخْسَنَ بِإِذْ أَخْرَجَنِي
مِنِ الْسَّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنْ الْبَدْرِ وَمِنْ آعَدَ
أَنْ نَزَعَ الشَّيْطَانُ بَيْنِ وَبَيْنِ إِحْرَاقِ
رَبِّيَ لَطِيفٌ لَمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ
الْحَكِيمُ

101. Kisha Yûsuf alimuomba Mola wake akisema, «Mola wangu! Umenipa ufalume wa Misri, na umnifundisha uaguzi wa ndoto na elimu nyinginez. Ewe Muumba, na Mtengenezaji, mbingu na ardhi! Wewe Ndiye Msimamizi wa mambo yangu ulimwenguni na Akhera. Nifishe unichukue kwako nikiwa Muislamu na unikutanishe na waja wako wema mionganini mwa Manabii watenda mema na wasafiwa walioteuliwa.»

*رَبِّيَ قَدْ أَتَيْتَنِي مِنَ الْمُلَكِ وَعَلَمْتَنِي
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطَّرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ أَنْتَ وَلِيَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
تَوْفَّنِي مُسْلِمًا وَالْحَقِيقَى بِالصَّابِرِينَ

102. Hayo yaliyotajwa ya habari za Yûsuf ni mionganoni mwa habari za ghaibu, tunakuelezea , ewe Mtume, kwa njia ya wahyi. Na hukuwako pamoja na ndugu zake Yûsuf walipompangia kumtia kisimani na wakamfanyia hila ye ye na baba yake. Hii inaonesha dalili ya ukweli wako na kwamba Mwenyezi Mungu Anakuletea wahyi.
103. Hawakuwa wengi wa washirikina mionganoni mwa watu wako, ewe Mtume, ni wenyewe kukusadiki wala kukufuata, ingawa una pupa juu ya Imani yao. Basi usisikitike kwa hilo.
104. Na hutaki kwa watu wako ujira ya kuwaongoa kwenye Imani. Na yale uliyotumwa nayo ya Qur’ani na uongofu ni mawaiidha kwa watu wote wanajikumbusha kwayo na wanaongoka.
105. Na dalili zenye kuonyesha upweke wa Mwenyezi Mungu na uwezo Wake ni nyinygi, zimeenea kwenye mbingu na ardhi, kama juu, mwezi, majabali na miti. Wanaziona lakini wamezipa mgongo, hawazifkirii na wala hawazingatii.
106. Na hawa wenyewe kuzipa mgongo dalili za Mwenyezi Mungu hawakubali kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwaumba, ni Mwenye kuwapa riziki, ni Muumba wa kila kitu na ni Mstahiki wa kuabudiwa isipokuwa katika hali ya kumshirikisha kwa kuabudu kwao masanamu na mizimu. Mwenyezi Mungu Ametukuka na kuepukana na hilo kabisa.

ذَلِكَ مِنْ أَبْنَاءَ الْغَيْبِ نُوَجِّهُ إِلَيْكُمْ وَمَا كُنْتُ لَدَيْهِ قَوْدًا أَجْمَعُوا أَقْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَا حَرَصَتْ بِمُؤْمِنِينَ

وَمَا أَشَفَّهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْحِنَّانْ هُوَ الْأَنْجَنْ ذَكَرٌ لِلْعَلَمِينَ

وَكَيْنَ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمْرُونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعَرِّضُونَ

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشَرِّكُونَ

107. Je, wana chochote kinachowafanya
wameaminika isiwashukie wao
adhabu kutoka kwa Mwenyezi Mungu
yenye kuwaenea au iwjajie wao
Siku ya Kiyama ghafla na hali wao
hawatambui wala hawana hisia na hilo.

أَفَمِنْ وَآنَ تَأْتِيْهُمْ غَنِيْشِيَّةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ
أَوْ تَأْتِيْهُمُ الْسَّاعَةُ بُغْتَةً وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿١٧﴾

108. Waambie, ewe Mtume, «Hii ni njia
yangu, ninaita kwenye kumuabudu
Mwenyezi Mungu Peke Yake,
nikiwa kwenye hoja inayotoka kwa
Mwenyezi Mungu na uhakika, mimi
na anayenifuata. Na ninamuepusha
Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na
kutukuka, na washirika na mimi si
katika wale wanaomshirikisha pamoja
na Mwenyezi Mungu mtu mwengine.»

قُلْ هَذِهِ سَبِيلٌ أَذْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى
بَصِيرَةٍ أَنَّا وَمَنْ اتَّبَعَنَا وَسُبْحَنَ اللَّهُ
وَمَا أَنْعَمْنَا مِنَ الْمُسْرِكِينَ ﴿١٨﴾

109. Hatukuwatuma kabla yako, ewe
Mtume, kwa watu isipokuwa
wanaume mionganoni mwao ambao
tunawateremshia wahyi wetu, na
wao ni mionganoni mwa watu wa
mijini, kwani hao wana uwezo zaidi
wa kuuelewa ulinganizi na ujumbe,
wawaamini wenye kuongoka kwenye
haki na wawakanusha wenye kupotea
njia yake. Basi si watembee katika
ardhi wajionee ulikuwa vipi mwisho
wa wakanushaji waliopita na ni
maangamivu gani yaliyowashukia?
Na malipo mema ya Nyumba ya
Akhera ni bora kuliko dunia na
vilivyomo ndani, kwa walioamini
na wakamuogopa Mola wao. Basi
hamfikirii mkazingatia?

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِحَالًا نُوحِّدُ
إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرْبَى أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي
الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَيْنَهُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَاهُمُ الْأُخْرَةُ حَيْثُ
لِلَّذِينَ آتَقْنَا أَفَلَا تَقْرَئُونَ ﴿١٩﴾

110. Na usiwe na haraka, ewe
Mtume, ya kupata ushindi juu ya
wanaokukanusha, kwani Mitume

حَتَّىٰ إِذَا أَسْتَيَسَ الرُّسُلُ وَظَلُّوا أَنْتَهُمْ
قَدْ كُذِبُوا جَاءُهُمْ صَرْنَاقٌ فَنُجِيَّ مَنْ شَاءَ

kabla yako hawakuwa wakijiwa na ushindi wa haraka kwa hekima tunayojua. Ifikapo hadi ya Mitume kukata tamaa na watu wao na kuwa na hakika kwamba watu wao wamewakanusha na hakuna tamaa ya wao kuamini, ushindi utawajia wakati ambapo shida imezidi, basi hapo tuwaokoe tunaowataka kati ya Mitume na wafuasi wao. Na adhabu yetu haitorudishwa kutoka kwa Aliyefanya uhalifu na akmfanyia ujasiri Mwenyezi Mungu. **Katika hili kuna kumliwaza Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.**

111. Kwa hakika kwenye habari za Mitume tulizokuelezea na mambo yaliyowakumba wenyewe kukanusha kuna mawaidha kwa wenyewe akili timamu. Hii Qur’ani haikuwa ni habari ya urongo iliyoziwa, lakini tumeiteremsha ikiwa ni yenye kutolea ushahidi ukweli wa vitabu vilivyoteremshwa vilivyotangulia na kwamba vinatoka kwa Mwenyezi Mungu, na ikiwa ni ufanuzi wa kila ambalo waja wanalihitaji la kuhalalishiwa na kuharamishiwa, linalopendeza na linalochukiza na mengineyo, na ikiwa ni muelekezo kutoka kwenye upotevu na ni rehema, kwa wenyewe Imani, ya kuzifanya nyoyo zao ziongoke, wapate kuyafuata kivitendo maamrisha na makatazo yaliyomo.

وَلَا يُرِدُ بِأَسْنَاعِنَ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِ عِزَّةٌ لِأُولَئِكَ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَا كُنَّ تَصْدِيقَ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَقَبِيلَ كُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٦﴾

SURA YA RA'D

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

- Alif, Lām, Mīm. Maelezo kuhusu herufi ziliokatwa na kutengwa yametangulia mwanzo wa sura ya Al-Baqarah. Hizi ni aya za Qur'ani zenyé cheo kitukufu. Na Qur'ani hii uliyoteremshiwa, ewe Mtume, ndiyo haki, na sivyo kama vile wanavyosema washirikina kwamba wewe mwenyewe ndio uliyoleta. Pamoja na hili, wengi wa watu hawaiamini wala hawaifuati kivitendo.
- Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Aliyeziinua mbingu saba kwa uweza Wake bila ya nguzo, kama vile ambavyo mnaziona, kisha akalingana – yaani akawa juu – ya Arshi kulingana kunakonasibiana na utukufu Wake na ukubwa Wake, na Akalidhalilisha jua na mwezi kwa manufaa ya waja, kila moja wapo ya viwili hivyo kinazunguka kwenye anga lake mpaka Siku ya Kiyama. Anapekesha, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, mambo ya ulimwenguni na Akhera, Anawafafanulia dalili zenyé kuonyesha uweza Wake na kwamba yeye hakuna mungu isipokuwa Yeye, ili muwe na Imani ya kikweli kwa Mwenyezi Mungu na mjiyakinishe kurudi Kwake, mpate kuamini ahadi Yake ya thawabu na adhabu na mumtakasiye ibada Peke Yake.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْءُ تَلِكَ إِنَّكُمْ أَكْتَبْتُ وَالَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ مِنْ
رِبِّكُمُ الْحَقُّ وَلَا كُنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ①

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْهُمْ
أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلَّ
يَجْرِي لِأَجْلِ مُسَمٍّ يَدِيرُ الْأَمْرَ يَفْصِلُ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ يَلْقَاءَ رِبَّكُمْ تُؤْمِنُونَ ①

3. Na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Ambaye Aliifanya ardhi iwe kunjufu iliyonyosha, Akaitayarisha kwa maisha yenu, Akayaweka humo majabali yenye kuihibitisha na mito ya nyinyi kunywa na kunufaika, Akaweka humo aina mbili za kila matunda, katika hayo kukawa kuna meupe na meusi, tamu na kali, na Akaufanya usiku ufinike mchana kwa giza lake. Hakika katika hayo yote pana mazingatio kwa wenye kuyafikiri wakawaidhika.
4. Na kwenye ardhi kuna sehemu zinaopakana, kati ya hizo kuna zilizo nzuri zenye kuota mimea inayowafaa watu na kati ya hizo kuna kavu zenye chumvi zisizootesha chochote. Na katika ardhi nzuri kuna mashamba ya zabibu, na Amejaalia humo aina tafauti za makulima na mitende iliyokusanyika mahali pamoja na isiyokusanyika hapo, vyote hivyo viko katika mchanga mmoja na vinakunywa maji mamoja, isipokuwa vinatafautiana katika matunda, ukubwa, utamu na mengineyo: hili ni tamu na hili ni kali, na mengine ni bora kuliko mengine katika kula. Katika hilo kuna dalili kwa mwenye moyo unaoyaelewa maamrisho ya Mwenyezi Mungu na makatazo Yake.
5. Ukiona ajabu , ewe Mtume, ya makafiri kutoamini baada ya dalili hizi, basi ajabu kubwa zaidi ni kusema kwao, «Je, tukifa na tukawa mchanga tutafufuliwa upya?» Hao

وَهُوَ الَّذِي مَدَ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَبِيَّاً
وَأَنْهَرَ عَلَى الْأَرْضِ كُلِّ الْقَمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا رَوَبِيَّاً
أَثْنَيْنِ يَعْشَى أَتَيْلَ الْنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ
لِّقَوْمٍ يَتَكَبَّرُونَ ⑦

وَفِي الْأَرْضِ قَطْعٌ مُتَحَوِّرٌ وَجَاهَتْ تِينَ
أَعْنَبٌ وَرَزْعٌ وَنَخِيلٌ صَنْوَانٌ وَغَيْرُ صَنْوَانٍ
يُسْقَى بِمَاءٍ وَحِدَةٌ وَنَصْلٌ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ
فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ لِّقَوْمٍ يَقْلُونَ ⑧

*وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبْ قَوْلُهُمْ أَذَاكُنَا
تُرَبَّأَ إِنَّا لَنَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أَوْ لَتَبَكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرِبِّهِمْ وَأَوْلَئِكَ

ndio wenyе kumkanushа Mola
wao Aliyewafanya waweko kutoka
kwenye hali ya kutokuwako. Na hao
kutakuwa na minyororo kwenye
shingo zao Siku ya Kiyama. Na hao
wataingia Motoni na hawatatoka
kabisa.

الْأَعْلَمُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
الثَّارِثَةِ فِيهَا حَلَلُونَ ﴿٥﴾

6. Na wale wakanushaji
wanakuharakisha uwaletee adhabu
ambayo mimi siku waharakishia
kabla ya kuamini Imani ambayo
kwayo kunatarajiwa usalama na
matendo mema. Na yashapita
mateso ya wakanushaji kabla yao,
kwa nini wao hawawi ni wenyе
kuwaidhika na wao? Hakika
Mola wako ni Mwenye msamaha
wa dhambi za watu waliotubia
dhambi zao juu ya udhalimu wao,
Atawafungulia mlango wa msamaha
na Atawaита waingie, na huku wao
wanazidhulumu nafsi zao kwa
kumuasi Mola wao. Hakika Mola
Wako ni Mkali wa mateso juu ya
walioendelea kwenye ukafiri, upotevu
na kumuasi Mwenyezi Mungu.
7. Na makafiri wa *Makkah* wanasema,
«Basi si ajiwe na miujiza
inayoonekana kama fimbo ya Mûsâ
na ngamia wa Sâlih.» Na hilo
haliko kwenye mkono wako, ewe
Mtume; hukuwa wewe isipokuwa ni
mwenye kuwafikishia na ni mwenye
kuwatisha adhabu ya Mwenyezi
Mungu. Na kila *ummah* una mjumbe
wa kuwaongoza kwenye njia ya
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.

وَيَسْتَعِجِلُونَكَ بِالْسَّيِّئَاتِ قَبْلَ الْحَسَنَاتِ
وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُشَائِلُتُ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾

وَيَقُولُ الظَّالِمُونَ كُفَّرُوا لَاَنْزَلَ عَلَيْهِ
ءَايَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا نَتْ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ
قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾

8. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anakijua alichokibeba kila mwanamke ndani ya tumbo lake: ni cha kiume au ni cha kike, ni chema au ni kibaya. Na anakijua kile ambacho zao zinakipunguza kikazaliwa kimekuwa au kabla ya kutimia myezi tisa au kikapita muda huo. Na kila kitu, chenyeh kuzidi au kupungua, kimekadiriwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu kwa kipimo kisichopitisha kiasi.
9. Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa yaliyofichika na macho na yanayoonekana, Aliye Mkubwa wa dhati, majina na sifa , Aliye juu ya viumbe Vyake vyote kwa dhati Yake, uweza Wake na kutendesha nguvu Kwake.
10. Analingana, katika ujuzi Wake Aliyetukuka, yule anayesirisha maneno, katika nyinyi, na anayedhihirisha. Na analingana Kwake yule anayefanya matendo yake kwa siri ndani ya giza la usiku na yule mwenye kuyafanya waziwazi kwenye mwangaza wa mchana.
11. Na Mwenyezi Mungu Anayetukuka Ana Malaika wanaompitia binadamu, kundi baada ya kundi, mbele yake na nyuma yake, wanamhifadhi kwa amri ya Mwenyezi Mungu na kuyadhibiti yanayofanywa na yeye, mema au maovu. Hakika Mwenyezi Mungu , Aliyetakata na kutukuka, Hageuzi neema aliywaneemesha watu mpaka wakiwa wao watayageuza yale

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا تَغْيِضُ
الْأَرْجَامُ وَمَا تَدَوْكُلُ شَيْءٌ عَنْهُ

بِعِقَادِهِ ﴿٨﴾

عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَدَةُ الْكَيْرُ الْمُتَعَالُ ﴿٩﴾

سَوَاءٌ مَنْ كُمْ مَنْ أَسْرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ
بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفِي بِالْيَنِ وَسَارِبٌ
بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾

لَهُ مُعَقِّبَتُهُ مَنْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ
يَحْفَظُونَهُ وَمَنْ أَمْرَ اللَّهِ بِهِ لَا يُغَيِّرُ مَا
يَقُولُ حَتَّى يُعِيرُ وَمَا يَا نَفْسِيهِمْ وَإِذَا أَرَادَ
اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرْدَلَهُ وَمَا لَهُمْ
مِنْ دُونِهِ مِنْ وَالِ ﴿١١﴾

waliyoamrishwa na Mola wao na wakamuasi. Na Mwenyezi Mungu Akiwatakia watu mitihani basi hakuna namna ya kuyakimbia, na hawana wao asiyekuwa Mwenyezi Mungu msimamizi yoyote wa kuyasimamia mambo yao, akawaletea yanayopendwa na akawakinga na yanayochukiwa.

12. Yeye Ndiye Ambaye anawaonesha umeme, nao ni mwangaza unaong'aa kutoka ndani ya mawingu, mkawa mnaogopa msishukiwe na vimondo venye kuchoma kutokana na umeme huo, na pia mkawa mnatazamia mvua inyeshe. Na kwa uweza Wake, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, anayleta mawingu yanayobebeshwa maji mengi kwa ajili ya manufaa yenu.
13. Na radi linamtakasia Mwenyezi Mungu sifa Zake njema, matakaso yanayoonyesha dalili kwamba linamnyenyeka Mola Wake. Na Malaika wanamwepusha Mola wao na kila la upungufu kwa kumuogopa kwao Mwenyezi Mungu. Na Mwenyezi Mungu Anatuma vimondo vyenye kuangamiza, Akawaangamiza kwavyo anaowataka kati ya viumbwe vyake. Na makafiri wanabisha juu ya upweke wa Mwenyezi Mungu na uweza Wake kufufufua, na hali Yeye Ana uweza mwingi na nguvu na ujabari wa kuwaresa waliomuasi.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرَقَ حَوْفًا وَطَمَعًا

وَيُنَشِّئُ السَّحَابَ أَثْقَالًا ﴿١٥﴾

وَيُسَيِّدُ الْأَنْعَادَ حَمْدًا وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ
خِيفَتِهِ وَبَرِّسُ الْأَصَوَاعَ فَيُصَيِّبُ بِهَا
مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَدِّلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ
شَدِيدُ الْعِدَالِ ﴿١٦﴾

14. Ni wa Mwenyezi Mungu,
Aliyetakasika na kutukuka, Peke
Yake, ulinganizi wa *tawhid* «Hapana
mola isipokuwa Mwenyezi Mungu.»
Haabudiwi wala haombwi isipokuwa
Yeye. Na waungu ambao wao
wanawaabudu badala ya Mwenyezi
Mungu hawaitiki maombi ya
mwenye kuwaomba. Na hali yao
pamoja na hao waungu ni kama hali
ya mwenye kiu anayenyosha vitanga
vyake viwili vya mkono kwenye
maji kutoka mbali ili yafike kwenye
kinywa chake, yakawa hayafiki.
Na maombi ya makafiri kwa hao
waungu hayakuwa isipokuwa yako
mbali na usawa, kwa kuwa wao
wanamshirikisha wengine pamoja na
Mwenyezi Mungu.
15. Na Mwenyezi Mungu Peke Yake
wanamsujudia, wakinyenyekaa na
kuftuata, walioko mbinguni na ardhini
wote, Waumini wanamsujudia na
kumnyenyekaa kwa ridhaa na hiari, na
makafiri wanamnyenyekaa kwa nguvu,
kwa kuwa wao wanafanya kiburi
kumuabudu na hali yao na maumbile
yao yanawakanusha juu ya hilo. Na
vivuli vya viumbe vinifuata utukufu
wa Mwenyezi Mungu, vinateembea
kulingana na matakwa Yake mwanzo
wa mchana na mwisho wake.
16. Waambie washirikina, ewe Mtume,
«Ni nani muumba mbingu na
ardhi na mwenye kuziendesha?»
Sema, «Mwenyezi Mungu Ndiye
Muumba Mwenye kuziendesha.
Na nyinyi mnalikubali hilo.» Kisha

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ
لَهُمْ شَيْءٌ إِلَّا كَنْسِطَتْ لَهُنَّا إِلَى الْمَاءِ يَسْتَعْفِفُ قَاهُ وَمَا هُوَ
بِكَلْغَهٍ وَمَا دُعَاهُ إِلَّا كَفَرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٤٦﴾

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوعًا
وَكَثُرَهَا وَظَلَّهُمْ بِالْعُدُوِّ وَالْأَصَابِلِ ﴿٤٧﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ
أَفَلَا يَخْذُلُنَا مِنْ دُونِهِ أَوْ لَيْأَاءُ لَيْأَاءُ لَيْمَلِكُونَ
لَا نَفْسٌ هُمْ نَعْوَذُ لَهُ أَضْرَارٌ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَغْنَى

waambie ukiwalazimisha hoja,
 «Je, mnawafanya wasiokuwa Yeye
 ni waabudiwa wenu, na hali ya
 kuwa wao hawawezi kuzinufaisha
 nafsi zao au kuzidhuru, wacha kule
 kuwanufaisha nyinyi au kuwadhuru,
 na mkaacha kumuabudu mwenye
 kuwamiliki wao?» Waambie, «Kwani
 analingana kwenu nyinyi kafiri,
 ambaye ni kama kipofu, na Muumini,
 ambaye ni kama anayeona? Au
 kwani unalingana kwenu nyinyi
 ukafiri, ambao ni kama giza, na
 Imani, ambayo ni kama mwangaza?
 Au ni kwamba wale wasimamizi
 wao wanaowafanya ni washirika
 wa Mwenyezi Mungu wanaumba
 kama Anavyoumba, vikawatatiza
 viumbe nya washirika na viumbe nya
 Mwenyezi Mungu, ndipo wakaitakidi
 kwamba wao wanastahiki
 kuabudiwa?» Waambie, ewe Mtume,
 «Mwenyezi Mungu Aliyetukuka
 ni Muumba kila kilichoko
 ambacho hakikuwako; Yeye Ndiye
 Anayestahiki kuabudiwa Peke Yake
 na Yeye Ndiye Aliye mmoja Mwenye
 kutendesha nguvu Anayestahiki
 uungu na ibada, na sio masanamu na
 mizimu isiyodhuru wala kunufaisha.»

17. Kisha Mwenyezi Mungu Akapiga
 mfano wa ukweli na urongo kuwa ni
 kama maji Aliyoyateremsha kutoka
 juu, yakapita kwenye mabonde ya
 ardhi kwa kadiri ya udogo wake
 na ukubwa wake, mikondo ya
 maji ikabeba povu likiwa juu yake
 lisilo na faida . Na akapiga mfano

وَالْبَصِيرُ أَمْ هُلْ تَسْتَوِي الظُّلُمُتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا
 لِلَّهِ شُكْرَهُ خَلْقُ الْكَلْمَهِ فَتَشَبَّهَ أَنَّهُنْ عَلَيْهِمْ قُلْ
 اللَّهُ حَلِيقٌ كُلُّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْفَهَّارُ^{١٦}

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَأَلَتْ أُوْدِيَّةٌ يَقْدَرُهَا
 فَأَخْتَلَّ أَتْسِيلُ زَيْدًا لَّيْلًا وَمَسَابِقُ دُونَ عَيْنِهِ
 فِي الظَّارِيَّةِ حَلِيقٌ أَوْ مَتَعٌ زَيْدٌ مُثْلُهُ
 كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقُّ وَالْبَطْلُ فَمَا الْرَّبِيدُ
 فَيَدْهُبُ جُهَّاً وَمَامَا يَنْفَعُ النَّاسُ فَيَمْكُثُ
 فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ^{١٧}

mwingine wa madini ambayo watu huyachoma moto ili kuyayeyusha kutaka kutengeneza pambo, kama vile dhahabu na fedha, au kutaka manufaa ya kujinufaisha, kama vile shaba, ukatoka uchafu wake usio na faida kama ule uliokuwa pamoja na maji. Kwa mfano huu, Mwenyezi Mungu Apigia mfano ukweli na urongo. Urongo ni kama povu la maji, linapotea au linatupwa kwa kuwa halina faida, na ukweli ni kama maji safi na madini yaliyotakasika, yanásalia kwenye ardhi kwa kunufaika nayo. Kama Alivyowafafanulia nyinyi mifano hii, hivyo ndivyo Anavyoipiga kwa watu upate kufunuka wazi ukweli ujitenge na urongo, na uongofu ujitenge na upotevu.

18. Pepo ni ya wenye kuamini ambao wanamtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, na Moto ni wa wale ambao hawakumtii na wakamkanusha. Na lau walikuwa wanamiliki kila kilichoko ardhini na zaidi ya kama hiko pamoja nacho, wangalikitoa kwa kujikomboa nafsi zao na adhabu ya Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama, na hakingalikubaliwa kutoka kwao. Wao watafanyiwa hesabu kwa kila tendo baya walilolitenda. Na makazi yao ya kukaa ni Jahanamu, itakuwa ni tandiko kwao. Na tandiko baya mno ni hilo walilojitarishia nafsi zao.

لِلَّذِينَ أَسْتَحْجَأُوا إِلَيْهِمْ أَحَسْنَىٰ وَلِلَّذِينَ لَمْ يَسْتَحْجِبُوا إِلَهُدُّوْلَأَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمَشَّأُهُ وَمَعْهُ، لَا فَدْرَأْبَهُ أَفْتَدِيَكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَا وَهُنَّ بِجَهَنَّمَ وَبَشَّ أَمْهَادُ^{١٨}

19. Je, yule anayejua kwamba kile ulichokuja nacho, ewe Mtume, ndicho ukweli unaotoka kwa Mwenyezi Mungu na akauamini ni kama kipofu asieuona ukweli ambaye hakuamini? Hakika wanaowaidhika ni wenye akili timamu
20. ambao wanatekeleza ahadi ya Mwenyezi Mungu Ambayo Aliwaamrisha kwayo na wasiitangue ahadi ya mkazo ambayo walimuahidi nayo Mwenyezi Mungu.
21. Nao ndio ambao wanawaunga wale ambao Mwenyezi Mungu Amewaaamrisha wawaunge kama jamaa wa karibu na wahitaji, wanamtunza Mola wao na wanaogopa Asiwhesabu kwa madhambi yao yote na Asiwasamehe chochote katika hayo.
22. Nao ndio ambao walivumilia udhia na kusimama juu ya utiifu na kujiepusha na uasi kwa kutafuta radhi za Mola wao, walitekeleza Swala kwa namna iliyotimia zaidi, walitekeleza Zaka za lazima za mali yao na matumizi yanayopendekezwa kwa siri na kwa dhahiri na wakawa wanaondoa baya kwa zuri lenye kulifuta. Hao wanaosifika kwa sifa hizi watakuwa na mwisho wenye kusifiwa huko Akhera.
23. Mwisho wao ni mabustani ya Pepo ya 'Adn, watakaa humo, hawataondoka kutoka humo, na pamoja nao watakuwamo waliokuwa wema mionganoni mwa mababa, wake na watoto

* أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّهَا نَزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ
هُوَ أَعْجَمٌ إِنْ تَأْتِيَكَ أُولُوا الْأَلْئَابِ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يُؤْفَنُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيَقاتِ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ يَصْلَوْنَ مَا أَمْرَاهُمْ بِهِ أَنْ يُوصَلَ
وَخَشَوْنَ رَبَّهُمْ وَلَا يَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

وَالَّذِينَ صَدَرُوا أَبْيَاعَهُ وَجْهَ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمْ سِرًا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرُوْنَ
بِالْحَسَنَةِ أَسْبَعَهُ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقَيْدَةُ الدَّارِ ﴿٢٢﴾

جَنَّتْ عَدِيْنِ يَدْلُوْنَهَا مَنْ صَلَحَ مِنْ أَبْيَاعِهِ
وَأَرْجَأَهُمْ وَدَرِسَتْهُمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِمْ مَنْ كُلَّ بَابِ ﴿٢٣﴾

waume kwa wake, na huku malaika waingia kwao kutoka kila mlango wakipongeza na kuingia Peponi.

24. Malaika watawaambia, «Amani iwashukie, yakiwa ni maamkizi yenu peke yenu, na msalimike na kila baya kwa uvumilivu wenu katika kumtii Mwenyezi Mungu. Neema ya nyumba ya mwisho ni Pepo.»
25. Ama waovu, wamesifiwa kwa sifa kinyume na zile za Waumini. Wao ni wale ambao hawatekelezi ahadi za Mwenyezi Mungu kwa kumpwakesha, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, kwa ibada baada ya kujitukulia ahadi ya mkazo. Na wao ni wale wanaokata kile ambacho Mwenyezi Mungu amewaaamrisha kukiunga kama vile kukata zao na mengineyo na wanafanya uharibifu katika ardhi kwa kufanya maasia. Hao waliosifiwa kwa sifa hizi mbaya watakalolipata ni kufukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu na watakuwa na mambo ambayo ni mabaya kwao ya adhabu kali katika Nyumba ya Akhera.
26. Mwenyezi Mungu Peke Yake Anamkunjulia riziki Anayemtaka mionganoni mwa waja Wake na Anambania Anayemtaka kati yao. Na makafiri waliufurahia ukunjufu duniani. Na dunia hii haikuwa ikilinganishwa na Akhera isipokuwa ni kitu kidogo cha kustarehe nacho, na kwa haraka sana kinaondoka.
27. Na makafiri wanasema kwa kushindana , «Si ateremshiwe

سَلَّمٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فِي قَمَرِ عَقْبَى الدَّارِ ﴿٤٤﴾

وَالَّذِينَ يَقْضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيقَاتِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهَ بِهِ أَنَّ
يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ
الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٤٥﴾

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ إِلَّا تَخْرِفُ إِلَّا
مَتَّعٌ ﴿٤٦﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا إِنْزَلَ عَلَيْهِمْ آيَةٌ

Muhammad miujiza inayoonekena
kama miujiza ya Mûsâ na 'Isâ.
Waambie kwamba Mwenyezi Mungu
Anampoteza Anayemtaka mionganî
mwa washindani wasiotaka uongofu
na haimfaî miujiza na Anawaongoza
kwenye dini Yake ya haki anayerejea
Kwake na kutaka radhi Zake.

مَنْ رَبِّهِمْ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُصِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
إِلَيْهِ مِنْ أَكَابِي (٢٨)

28. Na Anawaongoza wale ambao nyoyo
zao zimetulia kwa kumpwekesha
Mwenyezi Mungu na kumtaja zikapata
utulivu. Jua utanabahi kwamba kumtii
Mwenyezi Mungu, kumtaja na malipo
mema kutoka Kwake yanafanya nyoyo
zitulie na zipumbae.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَطَمَّمَنُ فُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ
أَلَا يَذِكِّرُ اللَّهُ طَمَّمَنُ الْقُلُوبُ (٢٩)

29. Wale waliomuamini Mwenyezi
Mungu na Mtume Wake na
wakafanya matendo mema watakuwa
na furaha, kipumbazi cha jicho, hali
nzuri na marejeo mema kwenye Pepo
ya Mwenyezi Mungu na radhi Zake.

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ
وَحْسُنُ مَعَابِ (٣٠)

30. Kama tulivyowatuma Mitume kabla
yako, tulikutuma, ewe Mtume, katika
ummah waliopita kabla yao *ummah*
wa Mitume, ili uwasomee *ummah*
huu Qur'ani iliyoteremshwa kwako,
na hali ya watu wako ni kuukanusha
upweke wa Mwingi wa rehema.
Waambie, ewe Mtume, «Mwingi wa
rehema Ambaye hamkumpwekesha
na mkamfanya ni Mola mmoja
Ndiye Mola wangu, Peke Yake;
hakuna mwenye kuabudiwa kwa
haki isipokuwa Yeye. Kwake Yeye
nimetegemea na nina imani, na
Kwake Yeye ndio marejeo yangu na
makimbilio yangu.

كَتَالِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
فِلَلَهَا أُمُّمٌ لَتَسْتَوْاعُ إِلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ وَهُمْ بَكْفُرُونَ يَا لَرْجَمِنْ قُلْ هُوَرِي لِأَلَّاهِ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ (٣١)

31. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anawarudi makafiri ambao walitaka kwamba Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ateremshiwe miujiza yene kuonekana, kwakuwaambia, «Lau kulikuwa na Qur'ani itakayosomwa ikafanya majabali yaondoke mahali pake au ardhii ipasuke itoe mito au wafu wafufuke na waseme, kama waliviyotaka kwako, hii Qur'ani ingalikuwa ndiyo yene kusifika na hayo na si kitu kingine, na pia hawangaliamini.. Bali ni ya Mwenyezi Mungu amri juu ya miujiza na mengineyo. Kwani hawakujua Waumini kwamba lau Mwenyezi Mungu Anataka, watu wote wa ardhini wangaliamini bila ya miujiza? Na hawataacha makafiri kuendelea kuteremkiwa na mkasa kwa sababu ya ukafiri wao, kama kuuawa na kutekwa katika vita vya Waislamu, au kuteremkiwa na mkasa huo karibu na nyumba zao, mpaka ahadi ya Mwenyezi Mungu ije ya kuwapa ushindi juu yao. Hakika Mwenyezi Mungu Haendi kinyume na ahadi Yake.
32. Na iwapo wameufanyia shere ulinganizi wako, ewe Mtume, basi kuna *ummah* kabla yako waliwafanyia shere Mitume wao. Basi usiwe na masikitiko, niliwapa muhula wale waliokufuru kisha nikawapatiliza kwa mateso yangu; na yalikuwa ni mateso makali.
33. Je, Yule Anayesimamia kila nafsi Akiyadhibiti yale inayoyafanya, ni mwenye haki zaidi ya kuabudiwa au

وَلَوْا نَقْوَانَا سُرِّيَتْ بِهِ لِجَبَالٍ أَوْ قُطْعَتْ بِهِ
الْأَرْضُ أَوْ كُسُلَّمَ بِهِ الْمُؤْتَمِنُ كُلَّهُ الْأَمْرُ
جَيْعَانًا فَلَمَّا يَأْتِنَسِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّ تُوَسَّأَ
اللَّهُ أَهْدَى الْنَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَرَى إِلَّا الَّذِينَ
كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا فَارِعَةٌ أَوْ
تَحْكُمُ قَرِبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٦٦﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهِنَّ بِرُسُلِنَا مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا أَخْذُهُمْ فَكِيفَ كَانَ

عِقَابٌ ﴿٦٧﴾

أَفَمَنْ هُوَ قَاءُ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ
وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُبَغِّنُهُمْ

ni hivi viumbe visivyojiweza? Na wao, kwa ujinga wao walimfanyia Mwenyezi Mungu washirika mionganoni mwa viumbe Wake wakawa wanawaabudu. Waambie, ewe Mtume, «Tajeni majina yao na sifa zao.» Na hawatapata kwenye sifa zao chochote cha kuwafanya wao wastahiki kuabudiwa. Au nyinyi mnampasha habari Mwenyezi Mungu kuwa Ana washirika katika ardhi Yake ambao Hawajui? Au mnawaita ni washirika kimaneno tu bila ya kuwa na hakika? Bali Shetani aliwapambia makafiri neno lao la ubatilifu na akawazuia njia ya Mwenyezi Mungu. Na yule ambaye Mwenyezi Mungu Hakumwafikia kuongoka basi hakuna yoyote mwenye kumuongoza na kumwafikia kwenye haki na uongofu.

34. Makafiri hawa wenyе kuzuia njia ya Mwenyezi Mungu watakuwa na adhabu ngumu katika maisha ya ulimwenguni kwa kuuawa, kutekwa na kuhiziwa. Na kwa hakika, adhabu yao huko Akhera ni nzito zaidi na ni kali zaidi, na hawatakuwa na kizuizi chenye kuwazuia wasipate adhabu ya Mwenyezi mungu.
35. Sifa ya Pepo ambayo Mwenyezi Mungu Amewaaahidi nayo wale wanaomuogopa na kwamba mito inapita chini ya miti yake na majumba yake ya fahari, Matunda yake hayamaliziki na kivuli chake hakiondoki . Malipo mema hayo ya Pepo ndio mwisho wa waliomuogopa Mwenyezi Mungu wakajiepusha na mambo ya kumuasi na

بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرِ مِنَ الْقَوْلِ
بَلْ رُبَّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْهُورٌ وَصَدُّوْاعٌ
السَّيِّئُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٢٠﴾

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابٌ الْآخِرَةِ
أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ اللَّهِ مِنْ وَاقِعٍ ﴿٢١﴾

* مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْمِلِهَا الْأَنْهَارُ أَكُلُّهَا دَائِمٌ وَظَلَّمُهَا تِلْكَ عُقُوبُ الَّذِينَ أَتَقْرَأُوا وَعُقُوبَ الْكَافِرِينَ أَنَّارَ ﴿٢٢﴾

wakatekeleza faradhi Zake. Na mwisho wa makafiri ni Moto.

36. Na wale ambao tuliwapa Kitabu, mionganoni mwa Mayahudi na Wanaswara, yoyote kati yao mwenye kukuamini, kama 'Abdullāh bin Salām na Najāshī, wanaifurahia Qur'ani uliyoteremshiwa kwa kuwa inaenda sambamba na kile walichonacho. Na mionganoni mwa wale wanaojiweka pamoja kukupinga, kama Sayyid na Āqib: maaskofu wawili wa Najrān , na Ka'b bin al-Ashraf, wanaokanusha baadhi ya yale uliyoteremshiwa. Waambie, «Mwenyezi Mungu Ameniamrisha nimuabudu Yeye Peke Yake na nisimshirikishe chochote. Nawaita watu wamuabudu, na Kwake Peke Yake ndio marejeo yangu na marudio.
37. Na kama tulivyowateremshia Mitume Vitabu kwa lugha zao, tulikuteremshia wewe, ewe Mtume, Qur'ani kwa lugha ya Kiarabu, ili uitumie katika kuhukumu. Na lau ulifuata mapendeleo ya washirikina katika kumuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu, baada ya haki iliyokujia kutoka kwa Mwenyezi Mungu, hutakuwa na msaidizi yoyote mwenye kukuhami na kuzuia adhabu ya Mwenyezi Mungu isikufikie.
38. Na kumbuka waliposema, «Una nini, ewe Mtume, unaoa wanawake?» Hakika tulituma kabla yako Mitume kati ya wanadamu

وَالَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَنِ الْأَحْزَابُ مَنْ يُنْكِرُ عَصْبَةً وَقُلْ إِنَّمَا أَمْرُّنَا أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكُ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَعَابٌ ﴿٧١﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا هُنْجَمًا عَرَبِيًّا وَلِئِنْ أَتَبَعَتْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍِ ﴿٧٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَرْوَاحًا وَرِئَةً وَمَا كَانَ إِرْسَاعُهُ أَنْ يَأْتِيَنَّ بِعَايَةٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ لِكُلِّ أَجْلٍ كِتَابٌ ﴿٧٣﴾

na kuwafanya wawe na wake na watoto. Na pia utaje waliposema, «Lau alikuwa ni Mtume angalituletea miujiza tulioitaka.» Haiko kwenye uwezo wa Mtume yoyote, kuleta miujiza ambayo watu wake waliitaka isipokuwa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu. Kila jambo alilolihukumu Mwenyezi Mungu lina maandishi na wakati, Mwenyezi Mungu Ameliandika hapo Kwake, halitangulii wala halichelewi.

39. Mwenyezi Mungu Anakifuta Akitakacho mionganoni mwa hukumu na mengineyo, na Anakiacha kisalie Akitakacho mionganoni mwa hizo kwa hekima fulani Anayojua . Na Kwake kuna asili ya Kitabu, nacho ni *Al-Lawh,, Al-Mah,füd,: Uba* uliohifadhiwa ambao yamethibitishwa ndani yake kimaandishi hali za viumbe mpaka Siku ya Kiyama.
40. Na tukikuonesha , ewe Mtume, baadhi ya mateso tuliyowaahidi maadui zako ya kuhizika na kuungulika ulimwenguni, basi hayo ni yale tuliyowaharakishia. Na tukikufisha kabla hujaona hayo, basi wajibu wako haukuwa isipokuwa ni kutekeleza ulinganizi, na hesabu na malipo ni juu yetu.
41. Kwani hawaoni hawa makafiri kwamba sisi tunaijia ardhi na kuipunguza pambizoni mwake kwa kuwapa Waislamu ushindi wa kuiteka

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثِيرُ مَا وُعِدَّهُ وَأُمُرُ

الْكِتَبِ

وَإِنَّمَا يُنَزَّلُكَ بَعْضُ الَّذِي يَعْدُهُنَا أَوْ تَنَزَّلُكَ
فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ

أَوْ لَيَرْقُو أَنَّا نَأْتَى الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ
أَطْرَافِهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ لَا مَعْيَقَ لِحِكْمَةِ
وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

miji ya makafiri na kuishikanisha na miji ya Kiislamu? Na Mwenyezi Mungu Anaamua, hakuna Mwenye kuurudi uamuzi Wake na hukumu Yake. Na Yeye ni Mpesi wa kuhesabu, basi wasifanye haraka ya kutaka kuletewa adhabu, kwani kila lenye kuja liko karibu.

42. Hakika wale waliokuwa kabla yao waliwapangia njama Mitume wao, kama vile hawa walivyokufanya. Basi vitimbi vyote vina Mwenyezi Mungu, Anatangua vitimbi vyao na kuwarudishia wenyewe wapite patupu na wajute. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu Kwake, Anakijua kile ambacho kila mtu anakichuma, chema au kibaya, na atalipwa kwa hicho. Na watajuwa makafiri, watakafotika kwa Mola wao, ni nanani atakuwa na mwisho mwema baada ya dunia hii. Huo ni wa wafuasi wa Mitume. **Katika haya kuna onyo na tishio kwa makafiri.**

43. Na wenyewe kumkanusha Nabii wa Mwenyezi Mungu wanasesma, «Ewe Muhammad, hukutumilizwa na Mwenyezi Mungu.» Waambie, «Inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni shahidi juu ya ukweli wangu na urongo wenu, na unatosha ushahidi wa wenyewe ujuzi wa Kitabu mionganini mwa Mayahudi na Wanawara katika wale waliouamini utume wangu na kwamba yale niliokuja nayo yanatoka kwa Mwenyezi Mungu na akaufuata ukweli na akatoa ushahidi huo waziwazi na asiufiche.

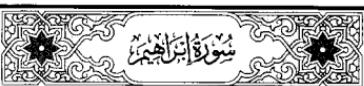
وَقَدْ مَكَرُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِ فَلَمْ يَرْجِعُ
جَمِيعًا إِلَّا مَا تَكَبَّرُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ
الْكُفَّارُ لِمَنْ عَقَبَ إِلَيْهِمْ ﴿٤٥﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَسْتَ مُرْسَلًا فُلْ
كَفَرَ بِاللَّهِ شَهِيدًا إِيَّنِي وَيَئِنَّ كُمْ وَمَنْ
عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٦﴾

SURA YA IBRĀHĪM

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Alif, Lām, Rā. Hii Qur’ani ni kitabu tulichokuletea wahyi ili uwatoe binadamu kutoka kwenye upotevu na upotovu kuwapeleka kwenye uongofu na mwangaza, kwa idhini ya Mola wao na taufiki Yake kwao, kwenye Uislamu ambao ndio njia ya Mwenyezi Mungu Mwenye kushinda Anayehimidiwa kwa kila hali.
2. Mwenyezi Mungu Ambaye ni Vyake vilivyoko mbinguni na vya ardhini, kwa kuviumba, kuvimiliki na kuviendesha. Yeye Ndiye Ambaye ni lazima ibada Afanyiwe Yeye Peke Yake. Na wale waliogeuka na wasimuamini Mwenyezi Mungu na wasiwafuate Mitume Wake watapata maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama.
3. Na hawa wenye kugeuka wasimuamini Mwenyezi Mungu na wasimfuate Mtume Wake ndio wanaochagua maisha ya dunia yenye kutoeka na wanaacha Akhera yenye kusalia, wanawakataza watu kufuata dini ya Mwenyezi Mungu na wanaitaka iwe ni njia iliyopotoka ili iafikiane na mapendeleo yao. Hao waliosifiwa kwa sifa hizi wamo ndani ya upotevu wa kutoiona haki, wako mbali na njia zote za uongofu.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ كَتَبَ لِأَنْذَنَهُ إِلَيْكَ لِتُنْهِيَ الْأَنَاسَ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِنَّ
صَرَاطَ الْعَرِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَوَلِيٌّ لِلْمُكَفِّرِينَ مِنَ عَذَابٍ
شَدِيدٍ ﴿٢﴾

الَّذِينَ لَسْتَ جِبُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ بَعْدَ أَنْ سَيِّلَ اللَّهُ
وَيَعْنُهَا عَوْجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ

عَيْدٍ ﴿٣﴾

4. Na hatukutuma Mitume kabla yako, ewe Nabii, isipokuwa kwa lugha ya watu wake, ili awafafanulie sheria ya Mwenyezi Mungu, ili Mwenyezi Mungu Apate kumpoteza Anayemtaka awe kando na uongofu na Amwongoze Anayemtaka kwenye ukweli. Na yeye Ndiye Mshindi katika ufalme Wake, ni Mwenye hekima Anayeyaweka mambo mahali pake kulingana na hekima.
5. Na kwa hakika tulimtuma Mûsâ kwa Wana wa Isrâîl na tukamsaidia kwa miujiza yenye kuonyesha ukweli wake na tukammpa amri awalinganie wao kwenye Imani, ili awatoe wao kutoka kwenye upotevu awatie kwenye uongofu na awakumbushe neema za Mwenyezi Mungu na mateso Yake katika wakati wake. Katika kukumbusha huku mambo hayo kuna dalili nyingi kwa kila mvumilivu sana juu ya utiifu wa Mwenyezi Mungu, kuyaepuka yaliyoharamishwa na Yeye na kuyakubali maandiko Yake, mwenye kushukuru sana, mwenye kusimama kutekeleza haki za Mwenyezi Mungu na anayemshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema Zake. Aina mbili hizi za watu zimetajwa mahsus, kwa kuwa wao ndio wanaozingatia hizo dalili na hawaghafili.
6. Na watajje, ewe Mtume, watu wako kisa cha Mûsâ pindi alipowaambia watu wake, «Tajeni neema ya Mwenyezi Mungu kwenu alipowaokoa kutokana na Fir'awn

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِّيُلَيِّنَ
قَوْمَهُ لِتُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُنَزِّلُ اللَّهُ مَنْ
يَشَاءُ وَهُدًى مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ
الْحَكَمَيْرُ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِإِيمَانِنَا أَنَّ أَخْرَجَ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلْمِ إِلَى النُّورِ
وَدَكَرَهُمْ بِأَيْمَانِهِ إِذَا فِي ذَلِكَ
لَا يَرَى لِكُلِّ صَبَارٍ شَكُورٍ

وَإِذَا قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذَا أَنْجَحْتُكُمْ مِنْ أَهَانَ
فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ

na wafuasi wake waliokuwa
wakiwaonjesha adhabu kali zaidi,
wakiwaua watoto wenu wa kiume,
ili asitokee kati yao atakayeuvamia
ufalme wa Fir'awn, na walikuwa
wkiwaacha wanawake wenu kwa
kutumika na kudharauliwa. Na katika
misukosuko hiyo na kuokolewa huko
ni mtihani mkubwa utokao kwa Mola
wenu.»

وَيَدْعُ حُورَتَ أَبْنَاءَ كُلِّهِ وَيَسْتَحْيُونَ
نِسَاءَ كُلِّهِ وَفِي ذَلِكَ بَلَاءٌ مِّنْ
رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ①

7. Mûsâ aliaambia, «Na kumbukeni pindi Mola wenu alipowajulisha kwa kuwasisitiza kwamba mkimshukuru kwa neema Zake Atawazidishia nyongeza Zake, na mkikanusha neema ya Mwenyezi Mungu, Atawaadhibu adhabu kali.»
8. Na akawaambia, «Mkimkanusha Mwenyezi Mungu , nyinyi na watu wa ardhini , hamtamdhuru Mwenyezi Mungu kitu chochote. Kwani Mwenyezi mungu ni Mkwasi kutowahitajia viumbe Vyake, ni mstahiki wa kushukuriwa na kusifiwa, ni mshukuriwa kwa hali zote.»
9. Kwani haikuwajia, enyi ummah wa Muhammad, habari za ummah waliowatangulia: watu wa Nûh, watu wa Hûd, watu wa Shâlih na ummah waliokuja baada yao? Hakuna anayeidhibiti idadi yao isipokuwa Mwenyezi Mungu. Mitume wao waliwajia kwa hoja waziwazi, wakaiuma mikono yao kwa hasira na kwa kiburi cha kutoikubali Imani, na wakasema kuwaambia Mitume wao, «Sisi hatuyaamini mliyotuletea, na

وَإِذَا دَأَنَ رَبُّكُمْ لَمْ يَكُنْ شَكَرْتُمْ
لَأَزِيدَنَّ كُلَّهُ وَلَمْ يَكُنْ قَرْتَهُ إِنَّ عَذَابِي
شَدِيدٌ ⑦

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي تَكُفُّرُوا أَسْتُمْ وَمَنْ
فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَاتَّهُ اللَّهُ أَعْلَمُ حَمِيدٌ ⑧

أَمَّنِي أَيْمَكُنْ تَبُوُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمٌ
لُؤْجٌ وَعَادٌ وَثَمُودٌ وَالَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُوا أَيْدِيهِمْ فِي
أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ
بِهِ وَإِنَّا لَنَفِقْ شَكِّ مَمَاتْ دُعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ

sisi tuko kwenye shaka yenyekutia
wasiwasi juu ya yale unayoutitua
kwayo ya kumuamini Mwenyezi
Mungu na kumpwekesha.»

10. Mitume wao wakasema kuwaambia,
«Je, pana shaka yoyote juu ya
Mwenyezi Mungu na kuwa Yeye
Ndiye Muabudiwa Peke Yake, na hali
Yeye ni Muumba wa mbingu na ardhi
na Mwenye kuzifanya zipatikane
kutoka kwenye hali ya kutokuwako
bila ya kuwa na mfano uliotangulia,
na hali Yeye Anawaita kwenye Imani
Apate kuwasamehe mliyoyatanguliza
ya ushirikina na Awaepushie adhabu
ya kumaliza kabisa, Awape nafasi ya
kusalia ulimwenguni mpaka muda
Aliyoupanga ambaa ni kikomo cha
nyakati za maisha yenu, Asiwaadhibu
duniani? Wakawaambia Mitume
wao, «Hatuwaoni nyinyi isipokuwa
ni binadamu, hali zenu ni kama zetu,
hamna ubora wowote juu yetu wa
kuwafanya muwe Mitume. Mnataka
kutuzuia kuviabudu vitu ambavyo baba
zetu walikuwa wakiviabudu mionganoni
mwa masanamu na mizimu. Basi
tuletee hoja iliyo wazi yenyekuonyesha
usahihi wa yale mnayoyasema.
11. Mitume waliposikia yale
yaliyosemwa na watu wao
waliwaambia, «Ni kweli kwamba sisi
hatukuwa isipokuwa ni binadamu
kama nyinyi, kama mlivyosema.
Lakini Mwenyezi Mungu
Anawafanyia wema Anaowata
mionganoni mwa waja wake kwa
kuwapa neema Zake na kuwateua

* قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِ الْأَنْوَشُكَ فَأَطْرَى
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ
مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤْخِرُكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمٍّ
قَالُوا إِنَّا نَسْأَلُ إِلَّا شَرًّا فَشَلَّتْ أُنْبِدُونَ أَنَّ
تَصْدُونَ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ بَابُونَا فَأَتُؤْنَى
بِسُلْطَنٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنَّنَّا نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُكُمْ وَلَكُنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ عَلَى مَنْ يَأْتِي
مِنْ عَبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ تَأْتِيَنَا
بِسُلْطَنٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ
فَلِيَتَوَكَّلَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

kwa kuwapa utume Wake. Na
hizo dalili waziwazi mlizozitaka,
haiwezekani sisi kuwaletaia isipokuwa
kwa idhini ya Mwenyezi Mungu
na taufiki Yake. Na kwa Mwenyezi
Mungu Peke Yake wanategemea
Waumini katika mambo yao yote.

12. «Na sisi tusimtegemee
Mwenyezi mungu , na hali Yeye
Ndiye Aliyetuongoza njia ya kuokoka
na adhabu Yake kwa kufuata hukumu
za dini Yake? Na sisi tutavumilia
sana makero yenu kwetu kwa
maneno maovu na mengineyo. Na
kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake
ni lazima Waumini wamtegemee
Awapatie nusura ushindi juu ya
maadui zao.»
13. Nyoyo za makafiri ziliingia dhiki kwa
maneno ya Mitume na wakasema
kuwaambia, «Hakika tutawatoa
kutoka miji yetu mpaka mrudi
kwenye dini yetu.» Mwenyezi
Mungu Akatuma wahyi kwa Mitume
kwamba Atawaangamiza wenye
kukataa wenye kumkanusha Yeye na
Mitume Wake.
14. «Na tutaufanya mwisho mwema
uwe ni wa Mitume na wafuasi wao
kwa kuwakalisha kwenye ardhi ya
makafiri baada ya kuwaangamiza.
Kuwaangamiza huko na kuwakalisha
Waumini ardhi yao ni jambo la
uhakika kwa anayeogopa kisimamo
chake mbele yangu Siku ya Kiyama
na akaoogopa unyo langu na adhabu
yangu.»

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَنَا
سُبُّلُنَا وَتَصْبِرَنَا عَلَى مَا أَدَى إِذْ سُمُّونَا وَعَلَى
اللَّهِ فَيَسْتَوْكِلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ١٦

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِ تَنْخِجْ جَنَّمَكُمْ
مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَى
إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنَهَا لِكُنَّ الظَّالِمِينَ ١٧

وَلَنْسُكِنَّكُمُ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ١٨

15. Mitume wakaelekea kwa Mola wao wakamuomba Awape ushindi juu ya maadui wao na Ahukumu baina yao, na Yeye Akawakubalia na Akamwangamiza kila mwenye kujiona asiyekubali haki, Asiemeiandama na Asiyetaka kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtakasia ibada.
16. Mbele yake, huyu kafiri, patakuwa na Jahanamu, ataikuta na adhabu yake na atanyweshwa humo usaha na damu zinazotoka kwenye miili ya watu wa Motoni.
17. Mwenye kiburi atajaribu kumeza usaha na damu na vinginevyo vinavyotiririka mara kwa mara kutoka kwa watu wa Motoni, na hataweza kuzimeza kwa uchafu wake, umoto wake na uchungu wake. Na adhabu kali ya kila aina itamjia kwenye kila kiungo katika mwili wake. Hatakuwa ni mwenye kufa akapumzika. Na baada ya adhabu hii atapatiwa adhabu nyingine yenyekuumiza.
18. Hali ya matendo mazuri ya makafiri ulimwenguni, kama vile kufanya wema na kuunga zao, ni kama hali ya jivu lililopigwa na upepo wa nguvu katika siku yenyekupopo mkali usiache hata alama yake. Hivyo ndivyo yatakavyokuwa matendo yao, hawatapata kwa matendo hayo kitu cha kuwanufaisha mbele ya Mwenyezi Mungu; kwani ukafiri umeyaondoa kama vile upepo

وَسَتَّفْتُهُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾

مَنْ وَرَأَهُ جَهَنَّمَ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسْبِغُهُ وَيَأْتِيهِ
الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ
وَمَنْ وَرَأَهُ عَذَابٌ غَلِيلٌ ﴿١٧﴾

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرِبِّهِمْ أَعْمَلُهُمْ
كَرَمًا إِذَا شَدَّدْتَ بِهِ الْرِّيحُ فِي يَوْمٍ
عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى
شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الْأَضَلُّ الْعَيْدُ ﴿١٨﴾

ulivyoondoa jivu. Kushughulika huko na kufanya matendo mema huko bila ya msingi, ndio kupotea kuliko mbali na njia ya sawa

19. Je, hujui, ewe mwenye kwambiwa, - na makusudiwa ni watu kwa jumla - kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyepatisha mbingu na ardhi kwa namna thabiti yenyе kuonyesha hekima Yake , na kwamba Yeye Hakuziumba kwa mchezo, bali ni kwa ajili ya kutolea ushahidi juu ya upweke Wake na ukamilifu wa uweza Wake, ili wamuabudu Peke Yake, na wasimshirikishe na kitu chochote? Basi Akitaka Atawaondoa na Awalete watu wasiokuwa nyinyi wanaomtii Mwenyezi Mungu.
20. Na kuwaangamiza nyinyi na kuwaleta watu wengine wasiokuwa nyinyi si jambo lisilowezekana kwa Mwenyezi Mungu, bali ni jambo lilio pesi.
21. Na watatoka viumbe kwenye makaburi yao na watajitokeza waziwazi Siku ya Kiyama kwa Mwenyezi Mungu Aliye Mmoja Mwenye kutendesha nguvu, ili Awahukumu baina yao. Hapo wafuasi watasema kuwaambia viongozi wao , «Sisi tulikuwa kwenu nyinyi ulimwenguni ni wafuasi, tukifuata amri zenu. Je, nyinyi ni wenye kututetea na kuizua chochote mionganoni mwa adhabu ya Mwenyezi Mungu kama mlivyokuwa mkituahidi?

أَلَّمْ تَرَأَتْ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ إِنَّ يَسَّاً يُدْهِبُكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعِزِيزٍ ﴿١٧﴾

وَبَرَزَ وَإِلَيْهِ جَهِيْعًا فَقَالَ الْمُصْعَفُوا لِلَّذِينَ
أَسْتَكْدُمُ وَلَا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ بِمَا فَهَلْ أَنْشَهُ
مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَوْقٍ قَالُوا
لَوْهَدَنَا اللَّهُ لَهَدَنَا سَوَاءٌ عَلَيْنَا
أَجْرٌ عَنَّا أَمْ صَبَرْنَا مَا تَأْمِنُ مَحِيصٌ ﴿١٨﴾

Viongozi watasema, «Lau Mwenyezi Mungu Alituongoza kwenye Imani tungaliwalekeza kwenye hiyo, lakini Yeye Hakutuafikia ndipo tukapotea na tukawapoteza. Ni sawa kwetu sisi na kwenu kuwa na babaiko au kuvumilia, kwani hatuna pa kukimbilia kuepukana na adhabu wala pa kupata uokozai.

22. Shetani atasema baada ya Mwenyezi Mungu kuamua jambo Lake na kuwahesabu viumbe Vyake, na kuingia watu wa Peponi Peponi na watu wa Motoni Motoni, «Mwenyezi Mungu Aliwaahidi nyinyi ahadi ya kweli ya kufufuliwa na kulipwa, na mimi niliwaahidi ahadi ya urongo kwamba hakuna kufufuliwa wala kulipwa, nikakawaenda kinyume na ahadi yangu. Na mimi si kuwa na nguvu zozote za kuwalazimisha kunifuata, wala si kuwa na hoja. Isipokuwa mimi niliwaita kwenye ukafiri na upotevu mkanifuata. Basi msinilaumu, jilaumuni nyinyi wenyewe. Dhambi ni dhambi zenu wenyewe. Mimi si mwenye kuwaokoa na nyinyi si wenyе kunokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu. Mimi nimejiepusha na jambo la nyinyi kunifanya mimi ni mshirika pamoja na Mwenyezi Mungu katika kutiwa ulimwenguni. Hakika madhalimu, katika kuupa mgongo kwao ukweli na kuufuata urongo, watakua na adhabu kali iumizayo.

وَقَالَ الشَّيْطَنُ لِمَا فُضِّلَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ
وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَأُخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ
مِّنْ سُلْطَنٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ
لِي فَلَا تَلُومُونِي وَلَوْمُوا نَفْسَكُمْ مَا أَنْتُمْ
يُمْرِرُونِي وَمَا أَنْتُ يُمْرِرُونِي إِنِّي
كَفَرْتُ بِمَا أَشَرَّكُمُونِي مِنْ قَبْلِ إِنَّ
الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

23. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema, watatiwa ndani ya mabustani ya Pepo ambayo chini ya miti yake na majumba yake ya fahari inapita mito. Hawatatoka humo milele, kwa idhini ya Mola wao na uweza Wake na nguvu Zake. Watasalimiwa humo kwa salamu itokayo kwa Mwenyezi Mungu, Malaika Zake na Waumini.
24. Kwani huoni, ewe Mtume, namna gani Mwenyezi Mungu alivolipiga mfano neno la tawhīd «Lā ilāha illā Allāh» wa mti mkubwa, nao ni mtende, ambao shina lake limejikita imara ndani ya ardhi na kilele chake kiko juu kimeelekea mbiguni?
25. Unatoa matunda yake kila kipindi kwa idhini ya Mola wake. Namna hiyo ndivyo ulivyo mti wa Imani: msingi wake umejikita imara ndani ya moyo wa Muumini kiujuzi na kiitikadi, na tagaa zake za matendo mema na tabia za kuridhisha zinapaishwa juu kwa Mwenyezi Mungu, na malipo yake mema yanapatikana kila kipindi. Na Mwenyezi Mungu Anawapigia watu mfano ili wakumbuke na wawaidhike wapate kuzingatia.
26. Na mfano wa neno ovu, nalo ni neno la ukafiri, ni kama mti muovu wa chakula na ladha, nao ni mti wa subili, uliong'olewa juu ya ardhi, kwa kuwa mizizi yake iko karibu na uso wa ardhi, hauna mizizi

وَأُذْنِلَ الَّذِينَ أَمْتُوا وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّتِنَ تَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ حَلِيلِينَ
فِيهَا يَادُونَ رَبِّهِمْ تَحْكِيمُهُمْ فِيهَا سَلَمٌ

الْوَتْرَ كَيْفَ صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَيْمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةً طَيِّبَةً أَصْلُهَا شَابِيتٌ وَقَرْعَهَا
فِي السَّمَاءِ

تُوقَنُ أَكُلُّهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ
اللَّهُ الْأَمَّاثَلَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ

وَمَثَلُ كَيْمَةٍ حَيَّشَةٍ كَشَجَرَةٍ حَيَّشَةٍ
أَجْنَتُتْ مِنْ قَوْقَ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ

iliyojikita ndani wala hauna tagaa
zenye kwenda juu. Hivo ndivyo kafiri
alivyo, hana uthabiti wala hana wema
na wala hakuna tendo lema lake
lolote litakalopaishwa kwa Mwenyezi
Mungu.

27. Mwenyezi Mungu Anawathibitisha
wale waloamini kwenye neno la
ukweli lenye uimara nalo ni kukubali
kwamba hakuna mola anayepasa
kuabudiwa kwa haki isipokuwa
Mwenyezi Mungu na kwamba
Muhaamad ni Mtume wa Mwenyezi
Mungu, kwamba Atawathibitisha
kwenye dini ya kweli aliyokuja nayo
katika huu ulimwengu, Atawapa
mwisho mwema wakati wa kufa, na
Atawaongoza watoe jawabu ya sawa
watakapoulizwa na Malaika wawili
kaburini. Na Mwenyezi Mungu
Atawapoteza madhalimu wasiuone
usawa ulimenguni na Akhera.
Na Mwenyezi Mungu Anafanya
Analolitaka kwa kuwaafikia wenye
kuamini na kutowaongoza wenye
kukufuru na kuasi.
28. Kwani hutazami, ewe mwenye
kuambiwa (makusudio ni jumla
ya wenye kuambiwa), hali ya
wakanushaji mionganoni mwa
makafiri wa Kikureshi waliochagua
kumkanusha Mwenywewzi Mungu
badala ya kumshukuru kwa neema
ya amani na kutumilizwa Nabii
Muhammad, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukiye,
kwao wao? Na kwa hakika
waliwashukisha wafuasi wao nyumba

يُشَبِّهُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقُوَّلِ الْثَّابِتِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضَلُّ اللَّهُ
الظَّالِمِينَ وَيَقْعُدُ اللَّهُ مَا يَسِّأَءُ ﴿٦٧﴾

*الْمُؤْمِنُ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا إِيمَانَهُمْ
كُفَّارًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْجَوَارِ ﴿٦٨﴾

ya maangamivu, waliposababisha
kuwatoa wao kwenda Badr
wakauawa, na mwisho wao ukawa ni
nyumba maangamivu,

29. nayo ni Moto wa Jahanamu ambao watauingia na wataungulika na joto lake. Na mahali pabaya pa kukaa na kutulia ni hapo penye makao yao.
30. Na hawa makafiri walimfanya Mwenyezi Mungu ana washirika ambao waliwaabudu pamoja na Yeye, ili wawaepushe watu na Dini Yake. Waambie, «Stareheni katika maisha ya ulimwengu, kwani hayo ni upesi kuondoka, na marejeo yenu na kurudi kwenu ni kwenye adhabu ya Jahanamu.»
31. Waambie, ewe Mtume, waja wangu walioamini watekeleze Swala kwa namna yake inayotakikana na watoe sehemu ya mali tuliyowapa katika njia za heri, za lazima na za zinazopendekezwa, watoe kwa siri au waziwazi, kabla ya kuja Siku ya Kiyama ambayo haitafaa kitu fidia wala urafiki.
32. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Aliyeumba mbingu na ardhi, Akazifanya zipatikane baada ya kutokuwako, Akateremsha mvua kutoka mawinguni Akaihuisha Ardhi kwa hiyo baada ya kuwa imekufa, Akawatolea nyinyi kutoka ndani ya ardhi vyakula vyenu, Akawadhalilishia majahazi yapate kuenda baharini kwa amri Yake kwa ajili ya manufaa yenu,

جَهَنَّمَ يَصْلُوْنَهَا وَيُسَّـَ الْقَرَارُ ﴿٦﴾

وَجَعَلَ اللَّهُ أَنَّهَا لِيُصْلُوْنَ سَبِيلٍ
فُلْ تَمَتَّعُوا إِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى الْأَنَارِ ﴿٧﴾

قُلْ لِعِبَادِي الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيُنِيمُوا إِلَى الصَّلَاةِ
وَيُنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرَّاً وَلَا يَنْهَا مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَعْلَمُ فِيهِ وَلَا يَخْلُلُ ﴿٨﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الْتَّمَرِ رِزْقًا
لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَكَ لِتَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٩﴾

Akawadhalilishia mito ili munywe nyinyi na wanywe wanyama wenu na kwa ajili ya mimea yenu na manufaa yenu mengine.

33. Na Akawadhalilishia nyinyi jua na mwezi, haviachi kutembea kwake, ili maslahi yenu yatimie kwa viwili hivyo. Na Akwadhalilishia nyinyi usiku, ili mtulie humo na mpumzike, na mchana ili mtafute fadhila Zake na mpange maisha yenu.
34. Na Akawapa nyinyi kila mllichomuomba. Na mkihesabu ili kujuia idadi ya neema za Mwenyezi Mungu juu yenu, hamtaweza kuzihesabu na kudhibiti idadi yake wala kusimama itakikanavyo kushukuru kwa hizo kwa wingi wake na aina zake. Hakika Binadamu ni mwingi wa kujidhulamu nafsi yake, ni mwingi wa kukanusha neema za Mola wake.
35. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi Ibrâhîm aliposema akimuomba Mola Wake, baada ya kumfanya makao mwanawe wa kiume, Ismâ'îl, pamojaa na mamake, Hâjar, kwenye bonde la Makkah, «Ewe Mola ijaalie Makkah ni mji wa amani, awe kila aliye humo yuko kwenye amani, na uniepushe mimi na wanangu na kuabudu masanamu.
36. «Ewe Mola wangu! Masanamu wamesababisha kuwaepusha watu wengi na njia ya ukweli. Basi mwenye kunifuata mimi katika kumpwekesha Mwenyezi Mungu,

وَسَخْرَلَكُمْ أَشَمَّسَ وَالْقَمَرَدَأَبِيَّنَ
وَسَخْرَلَكُمْ أَتَيْلَ وَالنَّهَارَ ٢٢

وَإِنَّكُمْ مَنْ كُلَّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَانْتَعْدُ وَأَعْقَمَ اللَّهُ لَا تَخْصُصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَنَ
لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ٢٣

وَلَدَقَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيْ أَجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ
إِمَانًا وَأَجْنَبَيْ وَبَيْنَ أَنْ تَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ٢٤

رَبِّيْ إِنَّهُنَّ أَصْلَانَ كَشِيرًا مِنْ النَّاسِ
فَمَنْ يَعْنَى فِيَنَهُ وَمَنْ وَمَنْ عَصَانِي فِيَنَكَ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ٢٥

yeye atakuwa kwenye Dini yangu na mwendo wangu, na mwenye kwenda kinyume na mimi, katika mambo ambayo si ya ushirikina, basi wewe ni Mwingi wa kusamehe dhambi za wenyе kufanya madhambi , kwa fadhila zako, ni Mwingi wa huruma kwao, unamsamehe unayemtaka mionganoni mwao.

37. «Ewe Mola wetu! Mimi nimewafanya watoto wangu wakae kwenye bonde lisilo na mimea wala maji, penye ujirani na mji wako mtakatifu. Mola wetu! Mimi nimefanya hilo kwa amri Yako, ili wasimamishe Swala kwa namna yake itakikanayo, basi ifanye myoyo ya baadhi ya viumbe vyako ilemee kwao na ipendelee, na uwape riziki ya kila aina ya matunda wakiwa mahali hapa, ili wakushukuru kwa neema zako.» Mwenyezi Mungu Akakubali maombe yake.
38. «Ewe Mola wetu! Hakika wewe unajua kila tunachokificha na tunachokionyesha. Na hakuna chochote chenye kupotea na kuwa nje ya ujuzi wa Mwenyezi Mungu mionganoni mwa vilivyoko ardhini na mbinguini.»
39. Ibrāhīm anamsifu Mola wake na anasema, «Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu Aliyeniruzuku, pamoja na uzee wangu, wanangu wawili, Ismā'īl na Ish̄āq, baada ya maombi yangu Anitunuku mionganoni mwa wema, kwani Mola wangu ni

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ دُرِّيَّقِي بِوَادِغَيَّرِ ذِي زَجْعٍ عَنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمَ رَبَّنَا لِقِيمُوا أَصْلَوَةً فَأَجْعَلْتَ أَفْعَدَةً مِنْ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَأَرْزَقْتُمُونَ مِنَ الْثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٢٧﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا تُخْفِي وَمَا تُعْلِمُ بِّنْ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٨﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكَبِيرِ إِسْكَانِيَّ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَيِّعٌ الْدُّعَاءَ ﴿٢٩﴾

mwenye kusikia maombi ya mwenye kumuomba; na mimemuomba na Hakuyapitisha patupu matarajio yangu.

40. «Ewe Mola wangi! Nijaalie ni mwenye kuendelea kutekeleza Swala kwa njia ya ukamilifu zaidi na ujaalie katika kizazi changu wenyewe kuendelea nayo. Ewe Mola wetu! Na uyakubali maombi yangu na uikubali ibada yangu.
41. «Ewe Mola wetu! Nisamehe iwapo yametukia kutoka kwangu mambo ambayo binadamu hawasalimiki nayo, na uwasamehe wazazi wangu wawili (Hapa ni kambla haijamfunukia kwamba baba yake ni adui wa Mwenyezi Mungu) na uwasamehe Waumini wote Siku ambayo watu watasimama kuhesabiwa na kulipwa..»
42. Na usidhani, ewe Mtume, kwamba Mwenezi Mungu ni mwenye kughafilika na yale wanayoyaafanya madhalimu, ya kukukanusha wewe na Mitume wengine na kuwakera Waumini na maasia mengineyo. Kwa kweli, Anachelewsha kuwatesa mpaka Siku ngumu ambayo macho yao yatakodoka na hayatfumbika kwa kitisho cha yale yanayoyaona. Katika hii pana kumliwaza Mtume Muhammad, rehema na amani zimshukiye.
43. Siku watakaosimama madhalimu kutoka makaburini mwao wakikimbilia kumwitika mlinganizi

رَبِّ أَجْعَلَنِي مُقْبِرَ الْمَسَلَةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي
رَبَّنَا وَنَقَبَلْ دُعَاءَ

رَبَّنَا أَغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُولُ الْحِسَابُ

وَلَا تَحْسَبَنَ اللَّهَ عَنِ الْفَلَأِ عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤْخَرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشَهَّدُ
فِيهِ الْأَبْصَرُ

مُنْطَعِينَ مُقْبِرِي رُءُوسِهِمْ لَأَيْرَادِ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْدَتُهُمْ هَوَاءً

wakiinua vichwa vyao, hawaoni chote kwa kituko cha kisimamo, na hali nyoyo zao ni tupu hazina kitu ndani yake, kwa kicho kingi na kuogopa ktuko cha wanayoyaona.

44. Na waonye, ewe Mtume, wale watu ambao wewe umetumilizwa kwao, adhabu ya Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama. Na hapo wale waliojidhulumu kwa kukanusha wasema, «Ewe Mola, wetu! Tupe muhula wa muda mchache, tutakuamini na tutawasadiki Mitume wako. Na wataambiwa kwa kujereshwa, «Je, hamkuapa katika uhai wenu kwamba hamtaondoka ulimwenguni kwenda Akhera, na msiamini kufufuliwa huku?»
45. «Na mkakaa kwenye makao ya makafiri waliopita waliojidhulumu nafsi zao, kama vile watu wa Hûd na S\$âlih\$, na mkajua, kwa mlivyoona na mlivyombiwa, maangamivu tuliyowateremshia na tukawapigia mifano katika Qur’ani msizingatie?»
46. Na kwa kweli, washirikina walimpangia njama Mtume, rehema na amani zimshukie, za kumuua. Na vitimbi vyao vilikuwako kwa Mwenyezi Mungu, kwa kuwa Yeye Amewazunguka. Na vitimbi vyao vikawarudia wenyewe. Na havikuwa vitimbi vyao ni vyenye kuondoa majabali wala vitu vinginevyo kwa udhaifu wake na unyonge wake. Na wao hawakumdhuru Mwenyezi Mungu, lakini walijidhuru wenyewe.

وَإِنَّدِرِ أَنَّاسٍ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبِّنَا إِلَى أَجَلٍ
قَرِيبٍ يُحْبَطْ دُعَوَاتُكَ وَتَنَعِّيْعَ الرُّسُلَ أَوْ
تَكُونُوا أَقْسَمُّمْ مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ
قِنْ زَوَالٌ ﴿٤٤﴾

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ
وَبَيْنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا
لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْنَهُهُ
وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُهُمْ لِنَزُولِ مِنْهُ
الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾

47. Basi usidhanie, ewe Mtume, kwamba Mwenyezi Mungu Atakwenda kinyume na vile Alivyowaahidi Mitume Wake, kuwa Atawapa ushindi na Atawaangamiza wenye kuwakanusha. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mshindi, hakuna kitu kinachomshinda kukifanya, ni Mwenye kuwalipiza maadui wake kwa kuwapa mteso makali kabisa. Maneno haya ingawa anaambiya Nabii, rehema na amani zimshukie, yanaelekezwa kwa ummah wote .
48. Na malipizo ya Mwenyezi Mungu ya kuwatesa maadui Wake Siku ya Kiyama yatakuwa kwenye siku ambayo itabdalishwa hii ardhi kwa ardhi nyininge nyeupe iliyotakata kama fedha, na vilevile zitatabdalishwa mbingu kwa nyininge, na watatoka viumbe makaburini mwao wakiwa hai wakiwa wamejitokeza kukutana na Mwenyezi Mungu Aliye Mmoja, Mwenye kutendesha nguvu, Aliyepwekeka kwa utukufu Wake, majina Yake, sifa Zake na matendo Yake na kulazimisha Kwake kila kitu.
49. Na utawaona, ewe Nabii, waasi Siku ya Kiyama wamefungwa pingu, mikono yao miguu yao yamekutanishwa pamoja kwa minyonyoro, na hali wakiwa watwevu.
50. Nguo zao ni za rojo la mafuta linalochomeka sana, na hapo moto utaziramba nyuso zao na kuzichoma.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفًا وَعَدِهِ مُرْسَلٌ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو أَنْتَقَامَ

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ عَبْرَ الْأَرْضِ
وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزَوْلِهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

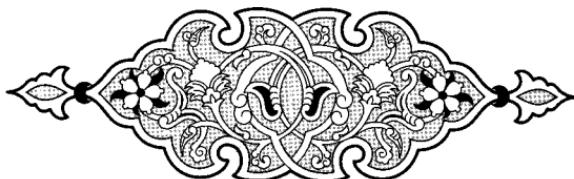
وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَبَينَ فِي
الْأَصْفَادِ

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطْرَانٍ وَغَشَّى وُجُوهُهُمْ
النَّارُ

51. Mwenyezi Mungu Atawafanya hayo yakiwa ni malipo yao kwa madhambi waliyoyachuma duniani. Na Mwenyezi Mungu Atamlipa kila binadamu kwa alilolitenda, bayau zuri. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mpesi wa kuhesabu.
52. Hii Qur’ani tuliyokuteremshia, ewe Mtume, ni maelezo na ni tangazo kwa watu, kwa kuwashauri na kuwatisha, na ili wawe na yakini kwamba Mwenyezi Mungu ni Mola Mmoja, wapate kumuabudu, Peke Yake, Asiye na Mshirika, na wapate kuwaidhika kwayo wenye akili timamu.

لِيَجِزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ
اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٦﴾

هَذَا أَبْلَغُ لِلْمُتَّسِفِينَ وَلَيُنَذَّرُوا بِهِ وَلَيَعْلَمُوا
أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَحْدَهُ وَلَيَذَّكَّرُ أُولُو
الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾

SURA YA AL-HIJR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. (Alif, Lâm, Râ) Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa. **Hizo ni** aya tukufu mionganî mwa aya za Kitabu kitukufu kilichoteremshwa kwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Nazo ni aya za Qur'ani zenye kufafanua kweli kwa matamko mazuri zaidi na yaliyo wazi zaidi na yenye kuonyesha zaidi makusudio. Kitabu na Qur'ani ni kitu kimoja ; na hapa Mwenyezi Mungu Ameyakusanya pamoja majina mawili.
2. Makafiri watatmani, watakapowaona Waumini walioasi wakinika Motoni, lau wao walikuwa ni wenye kumpwakesha Mwenyezi Mungu wakawa ni wenye kutoka kama wao.
3. Waache, ewe Mtume, hao makafiri wapate kula na wastarehe na ulimwengu wao na iwashughulishe tamaa ya huo ulimwengu wasimtii Mwenyezi Mungu, watakuja kujua mwisho wa mambo yao ambayo ni hasara ya duniani na Akhera.
4. Na wakiomba kuteremshiwa adhabu, kwa kukukanusha, ewe Mtume, basi sisi hatuuangamizi mji, isipokuwa uwapo wakati wa kuangamizwa umeshapangwa; hatutawaangamiza mpaka waufikie mfano wa wale waliowatangulia.

الرَّبُّ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَقَرَأَ إِنْ مُّبِينٌ ١

رَبِّمَا يَوْدُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْكَافُوا

مُسْلِمِينَ ٢

ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَمْتَعُوا وَيُلْهِهُمُ الْأَمْلَ

فَسَوْقَ يَعْلَمُونَ ٣

وَمَا أَهْلَكَ أَمْنَى قَرِيبَةً إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ

مَعَنْوَمٌ ٤

5. Hakuna watu wowote watakaoupita muda wao uliowekwa wakauzidisha wala kuutangulia wakaupunguza.
6. Na wenye kumkanusha Muhammad, rehema na amani zimshukie, walisema kwa njia ya shere, «Ewe yule ulioteremshiwa Qur’ani, ‘wewe umerukwa na akili.’
7. Si utuletee Malaika iwapo wewe ni mkweli wapate kutoa ushahidi kwamba Mwenyezi Mungu Amekutumiliza.»
8. Na Mwenyezi Mungu Akawajibu: Sisi hatuwateremshi Malaika isipokuwa kwa adhabu ambayo haina kucheleweshwa kwa asiyeamini na hawakuwa ni wenye kuachwa wakati Malaika watakapoteremka.
9. Hakika sisi tumeiteremsha Qur’ani kwa Nabii Muhammad, rehema na amani zimshukiye, na hakika sisi tunachukua ahadi kuitunza isiongezwe, isipunguzwe wala sehemu yoyote katika hiyo isipotee.
10. Na kwa hakika tulitumiliza kabla yako, ewe Mtume, Wajumbe kati ya makundi ya wa mwanzo.
11. Hakuna Mjumbe yoyote aliwajia wao isipokuwa walikuwa wakimfanyia shere. Katika haya pana kumliwaza Mtume, rehema na amani zimshukie. Na kama walivyokufanyia hawa, hivyo ndivyo walivyofanyiwa Mitume kabla yako.

مَاتَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَخْرُونَ ﴿٥﴾

وَقَالُوا إِنَّا بِهَا لَذِكْرٌ
ذِيْلَ عَلَيْهِ الْدِكْرُ
إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾

لَوْمَاتٌ أَتَيْنَا بِأَمْلَكِكَ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّابِدِينَ ﴿٧﴾

مَا نَزَّلُ الْمَلِكَةَ إِلَّا بِالْحِقِّ وَمَا كَلَّوْا
إِذَا مُنْظَرِينَ ﴿٨﴾

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الْكِتَابَ رَوَاهُ اللَّهُ لَحْفَنُونَ ﴿٩﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيعَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا يَهْ
سْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾

كَذَلِكَ تَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٦﴾

12. Kama tulivyoutia ukafiri kwenye nyoyo za *ummah* waliotangulia kwa sababu ya kuwafanya shere Mitume na kuwakanusha, hivyo ndivyo tunavyofanya kwenye nyoyo za washirikina mionganoni mwa watu wako waliofanya uhalifu wa kumkanusha Mwenyezi Mungu na kuwakanusha Mitume Wake;
13. hawa uamini Ukumbusho ulioteremshwa kwako. Na umeshapita mwendo wa wamwanzo wa kuwaangamiza wakanushaji. Na hawa ni kama wao, wataangamizwa wenye kuendelea na ukafiri na ukushaji mionganoni mwao.
14. Na lau tuliwafungulia makafiri wa *Makkah* mlango wa mbingu, wakaendelea kupanda kuingia ndani wapate kuyashuhudia yaliyomo mbinguni ya ajabau za ufalme wa Mwenyezi Mungu, hawangaliamini
15. na wangalisema, «Macho yetu yamerogwa mpaka tumekuwa tunaona tusiyoyaona. Sisi tumerogwa tu na Muhammad kwenye akili zetu.»
16. Na mionganoni mwa dalili za uweza wetu ni kwamba sisi tumeweka kwenye uwingu wa karibu vituo ya sayari kushukia, ambayo kwayo zinajulikana njia, nyakati, urutuba na ukavu, na tumeupamba uwingu huu kwa nyota ili wenye kuziangalia wataamali na wazingatie.
17. Na tumeuhifadhi uwingu huo na kila Shetani Aliyetolewa na aliyefukuzwa

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ حَلَّتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾

وَأَوْفَ حَنَاعَلَيْهِمْ بِاَبَابِ مَنَّ السَّمَاءَ فَطَلَوْا
فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٨﴾

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَرُنَا بِلَخْنُ قَوْمٌ
مَسْحُورُونَ ﴿١٩﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَاهَا
لِلنَّظَرِ ﴿٢٠﴾

وَحَفَظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَنٍ رَّجِيمٍ ﴿٢١﴾

kutoka kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu ili asiufikie.

18. Isipokuwa aliyetega sikio kusikiliza maneno ya watu wa juu baadhi ya nyakati, akafikiwa na sayari inayotoa mwangaza na kumchoma.Na huenda Shetani akamddokeza rafiki yake baadhi ya habari alizozisikia kwa kutegea kabla hajateketezwa na kimondo.
19. Na ardhi tumeinyosha ikawa kunjufu, tukaweka juu yake majabali yenyé kuiimarisha , tuakaotesha kila aina ya mimea ambayo waja wanaihitajia kwa kipimo kinacho julikana.
20. Na tukawawekea nyinyi humo vitu mnavyovihitajia katika maisha yenu mionganini mwa makulima, wanyama, aina mbalimbali ya shughuli za kujipatia maisha na vinginevyo. Na tukawaumbia nyinyi watoto, watumishi na wanyama manaonufaika nao. Na riziki zao haziko juu yenu, bali ziko juu ya Mwenyezi Mungu Bwana wa viumbwe vyote kwa wema utokao Kwake na ukarimu.
21. Na hakuna chochote cha manufaa ya waja isipokuwa ziko kwetu hazina zake za kila aina, na hatukiteremshi isipokuwa kwa kadiri iliyowekewa mpaka, kama vile tutakavyo. Hazina zote ziko mkononi mwa Mwenyezi Mungu, Anampa Anayemtaka na Anamzulia Anayemtaka, kulingana na rehema Yake kunjufu na hekima Yake kubwa.

إِلَّا مَنْ أَسْتَرَقَ الْأَسْمَعَ فَأَتَيْهُ وَشَهَابٌ
مُبِينٌ ﴿١٨﴾

وَالْأَرْضَ مَدَدَنَا وَالْقَنَاتِ نَفَّهَا رَوِيَ
وَأَنْبَثْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْرُونِ ﴿١٩﴾

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ
بِرَزِيقَنَ ﴿٢٠﴾

وَإِنْ مَنْ شَاءَ إِلَّا عِنْدَنَا خَرَبُهُ وَمَا
نُزِّلَهُ إِلَّا يَقْدِرُ مَعْلُومٌ ﴿٢١﴾

22. Na tunatuma upopo na tunaufanya uwe mtiifu kwetu uyajaze mawingu yabubujishe maji na yanyeshe na yanywesheze miti, hapo majani yake yafunguke na mafumba yake yajitokeze. Na mvua inabeba heri na nafuu na tunayateremsha maji yake tuliyowatayarishia nyinyi kwa ajili ya kunywa kwenu, ardhi yenu na wanayama wenu. Na nyinyi si waweza wa kuyahifadhi na kuyaweka akiba, lakini sisi tunawahifadhia kwa kuwahurumia na kuwafanya hisani.
23. Ndio sisi tunaompa uhai aliyekufa kwa kumpatisha kutoka kwenye hali ya kutokuwako, na tunamfisha aliyekuwa hai baada ya ajali yake kukoma. Na sisi ndio wenye kuirithi ardhi na walioko juu yake.
24. Kwa hakika tunawajua walioangamia mionganoni mwenu tangu Ādam, walio hai na watakaokuja mpaka Siku ya Kiyama.
25. Na hakika Mola wako Ndiye Atakayewakusanya wao wahesabiwe na walipwe. Hakika Yeye ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji Wake mambo, ni Mwingi wa ujuzi, hakuna kinachofichika Kwake.
26. Kwa hakika tulimuumba Ādam kwa udongo mkavu, ukigongwa unasikiwa sauti. Na udongo huu mkavu ni mionganoni mwa udongo mweusi uliogeuka rangi yake na harufu yake kwa kipindi kirefu cha kukaa kwake.

وَأَرْسَلْنَا أَلْرِيَحَ لَوْقَحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ
مَا نَعْلَمُ فَإِنَّهُنَّ كُفَّارٌ وَمَا أَنْشَأَ لَهُمْ بِخَلْقِنَا ﴿٦﴾

وَلَمَّا تَحْنَ حُنْجَىٰ وَنُعْيَتْ وَكَنْ آلَرِيَحُونَ ﴿٧﴾

وَلَقَدْ عِلْمَنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ
عِلْمَنَا الْمُسْتَخْرِجِينَ ﴿٨﴾

وَلَمَّا رَأَيَهُمْ هُوَ يَخْسِرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٩﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَكَ مِنْ صَلْصَلٍ فَنَحَمَّا
مَسْنُونٌ ﴿١٠﴾

27. Na tulimuumba baba wa majini, naye ni Iblisi, kabla ya kuumbwa Ādam, kwa moto mkali sana, usio na moshi.
28. Kumbuka, ewe Mtume, pindi Mola wako Aliposema kuwaambia Malaika, «Mimi nitamuumba mtu kutokana na udongo mkavu. Na udongo huu mkavu unatokana na udongo mweusi uliogeuka rangi.
29. «Basi nitakapomtengeneza na kulikamilisha umbo lake na nikapuliza roho ndani yake, mwangukieni hali ya kusujudu,» sijida ya maamkizi na heshima na si sijida ya ibada.
30. Na Malaika wote walisujudu kwa umoja wao, kama Alivyowaamrishaa Mola Wao.. Hakuna yoyote kati yao aliyekataa.
31. Lakini Iblisi alikataa kumsujudia Ādam pamoja na Malaika waliosujudu.
32. Mwenyezi Mungu Akasema kumwambia Iblisi, «Una nini wewe kutosujudu pamoja na Malaika?»
33. Iblisi akasema akionyesha kiburi chake na uhasidi wake, «Hainasibiani na mimi nimsujudie mtu uliyempatisha kutokana na udongo mkavu, uliokuwa mweusi na uliogeuka.»
34. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Akamwambia, «Basi toka Peponi, wewe ushafukuzwa na umeepushwa na kila jema,

وَلَكُلُّ أَنْحَافٍ حَقَّتْهُ مِنْ قَبْلٍ مِنْ نَارٍ سَمُومٌ ﴿٦٧﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَلَقَ بَشَرًا مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَّا مَسْنُونٍ ﴿٦٨﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعَ عَلَىٰ

لَهُ وَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ جَمِيعُهُنَّ ﴿٦٩﴾

سَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ جَمِيعُهُنَّ ﴿٧٠﴾

إِلَّا إِنَّلِيٰسَ أَبْنَىٰ أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٧١﴾

قَالَ يَأْنِيلِيٰسُ مَا لَكَ أَلَا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٧٢﴾

قَالَ لَمَّا كُنْ لَأَسْجُدَ لِشَرِّ حَقَّتْهُ مِنْ

صَلْصَلٍ مِنْ حَمَّا مَسْنُونٍ ﴿٧٣﴾

قَالَ فَأَخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٤﴾

35. umeshukiwa na laana na umewekwa mbali na rehema yangu mpaka Siku ya kufufuliwa watu ili wahesabiwe na walipwe..»
36. Iblisi akasema, «Ewe Mola wangu! Nipatie muda mpaka siku ya wewe kuwafufua waja wako , nayo ni Siku ya Kiyama.»
37. Mwenyezi Mungu Akamwambia, «Wewe ni mionganini mwa wale niliowapa muda na kuchelewesha kuwaangamiza mpaka siku ambayo viumbe wote watakuwa baada ya Mpulizo wa kwanza,
38. na siyo mpaka siku ya Ufufuzi. Na alikubaliwa hilo kwa njia ya kulegezewa na kuachiliwa, na ni mtihani kwa binadamu na majini.
39. Akasema Iblisi, «Mola wangu, kwa sababu ya vile ulivyonipoteza na kunipotosha nitawapambia vizazi vya Ādam kukuasi katika ardhi na nitawapoteza wote wasiione njia ya uongofu,
40. isipokuwa waja wako ambao umewaongoa wakakutakasia ibada peke yako pasi na viumbe wako wengine.»
41. Akasema Mwenyezi Mungu , «Hii ni njia nyofu iliyolingana inayofikisha kwangu na kwenye Nyumba ya ukarimu wangu.
42. Kwa kweli, wale waja wangu ambao wamenitakasia mimi sitakupatia uwezo juu ya nyoyo zao ili uwapoteze kwa uwezo

وَإِنَّ عَيْنَكَ الْأَعْنَاءَ إِلَى يَوْمِ الْآتِينَ ﴿٢٥﴾

قَالَ رَبِّي فَلَأَنظُرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبَعَّثُونَ ﴿٣٧﴾

قَالَ لِيَنِكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٨﴾

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٩﴾

قَالَ رَبِّي بِمَا أَعْوَيْتَنِي لَأَرْبِئَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا عُوَيْسَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

إِلَّا عِبَادُكَ مِنْهُمُ الْمُحَاجِزُونَ ﴿٤١﴾

قَالَ هَذَا صِرْطُ عَلَىٰ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٢﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ إِلَّا مَنْ أَتَبْعَكَ مِنَ الْعَاقِولِينَ ﴿٤٤﴾

huo na njia iliyonyoka. Lakini uwezo wako utakuwa ni juu ya yule aliye kuandama mionganoni mwa wapotofu washirikina ambao wameukubali usimamizi wako na kukutii badala ya kunitii mimi.»

43. Hakika Moto mkali ndio agizo la Iblisi na wafuasi wake wote.
44. Una milango saba , kila mlango uko chini ya mwengine. Kila mlango utakuwa na fungu na sehemu la wafuasi wa Iblisi kulingana na matendo yao.
45. Hakika wale waliomcha Mwenyezi Mungu, kwa kuyafuata Aliyoyaamrisha na kujiepusha na aliyo yaka taza.watakuwa kwenye mabustani ya Pepo na mito ipitayo.
46. Wataambiwa, «Ingieni Mabustani haya mkiwa watulivu mumesalimika na kila ovu mumeaminika na kila adhabu.
47. Na tutawaondolea yaliyomo ndani ya nyoyo zao ya chuki na uadui, wataishi Peponi wakiwa ndugu wapendanao, watakaa kwenye vitanda vikubwa na nyuso zao zitaelekeana katika hali ya kuungana na kupendana.
48. Haitawapata humo tabu wala uchovu. Na wao ni wenye kusalia humo milele.
49. Wapashe habari, ewe Mtume, waja wangu kwamba mimi ni mwenye kuwasamehe Waumini wenye kutubia, ni mwenye huruma kwao,

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجَمِيعِينَ ﴿٤٣﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لَكُلِّ بَأْبِ مِنْهُمْ حُزْنٌ

مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَغَيْرُهُمْ ﴿٤٥﴾

أَذْخُلُوهَا إِسْلَامًا مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾

وَنَرْتَعُنَا مِنْ فِي صُدُورِهِمْ مَنْ قَنَ عَلَىٰ لِحَوْنَانَاعَلَىٰ

سُرُورٍ مُّقْتَدِيلِينَ ﴿٤٧﴾

لَا يَمْسُهُمْ فِيهَا نَصْبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا

بِمُحْرَجِينَ ﴿٤٨﴾

* نَعَيْ عَبَادِيَ أَنِّي أَنَا الْفَقُورُ الرَّاجِيُّمُ ﴿٤٩﴾

50. na kwamba adhabu yangu ndiyo adhabu iumizayo yenyé kutia uchungu kwa wasiotubia.
51. Na wapashe habari, ewe Mtume, kuhusu wageni wa Ibrāhīm mióngoni mwa Malaika ambao walimpa habari njema za kupata mwana na za kuangamia kwa jamaa za Lût.
52. Pindi walipoingia kwake na wakamwamkia kwa kusema, «Amani.» Hapo naye akawarudishia maamkizi ya amani. Kisha akwaletea chakula na wao wasikile, na hapo akasema, «Sisi ni wenye kicho na nyinyi.»
53. Malaika wakamwambia, «Usiwe na kicho. Sisi tumekuja kukupa habari njema kwamba utapata mwana atakayekuwa na ujuzi mwingi wa Dini, naye ni Is'hāq.»
54. Ibrāhīm akasema, huku yuwaona ajabu, «Mnanipa habari njema za kupata mwana na mimi nishakuwa mtu mzima , na mke wangu pia, ni kwa njia gani mnanipa habari njema hizo za kushangaza?»
55. Wakasema, «Tunakupa habari njema kwa kweli ambayo Mwenyezi Mungu Ametujulisha nayo. Basi usiwe mióngoni mwa waliokata tamaa ya wewe kupata mwana.»
56. Ibrāhīm akasema, «Hakika hawakati tamaa na rehema za Mola wao isipokuwa walio na makosa waliojitenja na njia ya haki.»

وَأَنَّ عَذَابَهُ هُوَ الْعَذَابُ أَلَّا يُلْمِسُ ﴿٥٦﴾

وَنَدِيَّهُمْ مَعَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥٧﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ

وَجِلُونَ ﴿٥٨﴾

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلَيْهِ ﴿٥٩﴾

قَالَ أَبْشِرْتُمْ وَنِعْمَةٌ أَنَّ مَسَنِي الْكَبَرَ فِيمَرَ

تُبَشِّرُونَ ﴿٦٠﴾

قَالُوا بَشَّرْتَكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ

الْقَدِنْطِينَ ﴿٦١﴾

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا

الْأَضَالُونَ ﴿٦٢﴾

57. Na akasema, «Ni jambo gani kubwa mlilolijia, enyi mliotumwa, kutoka kwa Mwenyezi Mungu?»
58. Wakasema, «Hakika Mwenyezi Mungu Ametutuma kuwaangamiza watu wa Lût walio washirikina wapotofu,
59. isipokuwa Lût na watu wake waliomuamini, hao hatutawaangamiza na tutawaokoa wote.
60. Ama yule mke wake aliye kafiri, tumepitisha kwa amri ya Mwenyezi Mungu kumwangamiza pamoja na watakaosalia kwenye adhabu.»
61. Basi walipofika kwa Lût Malaika waliotumwa,
62. Aliwaambia, «Kwa kweli, nyinyi ni watu msiojulikana na mimi.»
63. Wakasema, «Usiogope. Kwani hakika yetu sisi tumekujilia na adhabu ambayo jamaa zako walikuwa na shaka nayo na hawakuwa wakiikubali kuwa ni kweli.
64. Na tumekujia na haki kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na kwa hakika sisi ni wasema kweli.
65. Kwa hivyo, toka mionganoni mwao, wakiwa pamoja na wewe watu wako waumini, baada ya kupita sehemu ya usiku. Na wewe nenda nyuma yao isije mmoja wao akasalia nyuma ikampata adhabu. Na jichungeni asije mmoja wenu akageuka na akatazama nyuma yake asije akaona adhabu na pia naye ikampata. Na kimbilieni

قَالَ فَمَا حَاطَبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

قَالُوا إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا إِلَّا لُوطٌ إِنَّا أَمْتَجُوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

إِلَّا أَمْرَأَهُ قَدَرْنَا إِنَّهَا الْحِلْمُ الْغَيْرِيْنَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ أَلَّا لُوطٌ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّكَرُّونَ ﴿٦٢﴾

فَالْأَوْلَىٰ لِجِئْنَاكَ بِمَا كَانُوكُمْ فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا الصَّادِقُونَ ﴿٦٤﴾

فَأَسْرِيْ بِأَهْلِكَ يَقْطُلُهُ مِنَ الظَّلَلِ وَلَتَّهُ
أَذْبَرَهُمْ وَلَا يَلْفِتُهُمْ لَهُمْ أَمْدُ وَأَمْضُوا
حَيْثُ شُؤْمُرُونَ ﴿٦٥﴾

kule ambako Amewaaamrishaa
Mwenyezi Mungu, ili mpate kuwa
mahali salama penye amani.

66. Na tukampelekeea wahyi Lût kwamba
watu wako(waliokukanusha)
wataangamizwa wote, hakuna
atakayesalia, pindi kutakapoanza
kupambazuka.
67. Na wakaja wakazi wa mji wa Lût
mpaka kwa Lût pindi walipojua
kwamba kwake kuna wageni, huku
wana furaha na nderemo kwa wageni
wake, ili wawachukue wafanye nao
machafu.
68. Lût akawaambia, «Hawa ni wageni
wangu, na wako kwenye himaya
yangu, basi msiniaziri,
69. na yaogopeni mateso ya Mwenyezi
Mungu, wala msiwasumbue
mkaniingiza kwenye unyonge na
madharau kwa kuwaudhi wageni
wangu.»
70. Watu wake wakasema, «Kwani sisi
si tulikukataza kumkaribisha mgeni
yooyote mionganoni mwa walimwengu
– na walikuwa wakiwakatia njia
wasafiri - kwa kuwa sisi tunataka
kufanya machafu na wao?»
71. Lût akasema kuwaambia, «Hawa
wanawake wenu ni mabinti zangu,
waoeni iwapo mnataka kumaliza hamu
zenu, wala msiyafanye mliyokatazwa
na Mwenyezi Mungu ya kuwajia
wanaume.» Amewaita hao wanawake
kuwa ni mabinti zake, kwa kuwa Nabii
wa *ummah* ana cheo cha baba kwao.

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْمُرْآنَ دَابِرَ هَؤُلَاءِ
مَقْطُوعٌ مُصَبِّحٌ

وَجَاهَ أَهْلُ الْمَدِينَةَ يَسْتَشْرِفُونَ ﴿٦٧﴾

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَقْصَبُونَ ﴿٦٨﴾

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزِنُونَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَوْلَئِنَّهُمْ نَنْهَاكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِ إِنْ كُلُّمَا فَعَلَيْنَ ﴿٧١﴾

لَمْ يَرُكُوكُلَّهُمْ لِي سَكَنَتْهُمْ بِعَمَّهُونَ ﴿٧٣﴾

72. Muumba Anaapa kwa Anayemtaka na kwa Anachokitaka. Ama muumbwa haifai kwake kuapa isipokuwa kwa jina la Mwenyezi mungu. Na Ameapa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa uhai wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kwa kumtukaza kwa watu, kwamba watu wa Lût wako kwenye sahau kali, wana shaka na wako kwenye ushindani.
73. Walikuwa hivyo mpaka kilipowashukia kimondo cha adhabu katika kipindi cha kutoka juu.
74. Hapo tulivipindua vijiji vyao tukavifanya juu yake kuwa chini yake, na tukawanyeshea mawe ya udongo uliokauka ulio mgumu.
75. Kwa hakika, katika yale yaliyopwapata pana mawaihda kwa wenye kuangalia na kuzingatia.
76. Na kwa hakika, vijiji vyao viko kwenye njia ya kudumu ambayo wasafiri wanaopitia huko wanaviona.
77. Kwa hakika, katika kule kuwaangamiza kwetu pana ushahidi waziwazi kwa wenye kuamini na wenye kutenda matendo yanayoambatana na sheria za Mwenyezi Mungu.
78. Na kwa hakika, wakazi wa mji uliozingirwa na miti, nao ni watu wa Shu'ayb, walikuwa ni wenye kuzidhulamu nafsi zao kwa kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume wao mtukufu.

فَأَخْذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٤﴾

فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ

جِهَارَةً مِنْ سِجِيلٍ ﴿٧٥﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٦﴾

وَإِنَّهَا لِسَبِيلٍ مُّقْتَيمٍ ﴿٧٧﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةَ لَظَالِمِينَ ﴿٧٩﴾

79. Hivyo basi tuliwaadhibu kwa mtetemeko na adhabu ya siku ya uvuli. Na kwa hakika, makazi ya watu wa Lût na watu wa Shu'ayb yako katika njia iliyo wazi , watu wanayapitia katika safari zao na wanapata mazingatio.
80. Na kwa hakika, walimkanusha Mtume Šâlih, amani imshukiye, watu wa bonde la Hijr, nao ni kina Thamûd, wakawa kwahilo ni wenye kuwakanusha Mitume wote. Kwani mwenye kumkanusha Mtume mmoja huwa amewakanusha Mitume wote, kwani wao wako wenye Dini moja.
81. Na tuliwapa watu wa Šâlih aya zetu zinazojulisha usahihi wa mambo ya haki ambayo amekuja nayo kwao Mtume Šâlih, na mionganoni mwayo ni ngamia, waszingatie kwa aya hizo na wakawa ni wenye kujiweka mbali nazo na kuzipa mgongo.
82. Na walikuwa wakiyachonga majabali na wakifanya humo majumba, na huku wao wanajiaminisha kwamba hayatawaangukia na hayataharibika.
83. Kikawachukua wao kimondo cha adhabu kipindi cha kucha mapema.
84. Na hazikuwatetea wao mali zao wala zile ngome kwenye mlilima ya mawe wala zile nguvu na heshima walizopewa.
85. Na hatkuumba mbingu na ardhi na viliyoko baina yake isipokuwa kwa haki, zikiwa ni zenye kujulisha ukamilifu wa muumba wake na

فَاتَّقُمَا مِنْهُمْ فَإِنَّهُمَّ إِلَيْهِمَا الْمَأْمُونُ^{٦١}

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحَجَرِ الْمَرْسَلَينَ^{٦٢}

وَإِنَّهُمْ مِّا اتَّيْنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ^{٦٣}

وَكَانُوا يَتَحَوَّلُونَ مِنَ الْجَبَالِ بُؤْرًا إِمْبَارِينَ^{٦٤}

فَأَخْذَهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ^{٦٥}

فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ^{٦٦}

وَمَا حَكَفَنَا أَسْمَوَانٌ وَالْأَرْضُ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِلَّا يَلْتَعِيْقُ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَّةٌ فَاصْفَحْ
الصَّفْحَ لَجَيْلَ^{٦٧}

uweza Wake, na kwamba Yeye
 Ndiye Ambaye ibada yoyote haifai
 kufanyiwa isipokuwa Yeye, Peke
 Yake, Asiyekuwa na mshirika. Na ule
 wakati ambao Kiyama kitasimama
 hauna budi ni wenye kuja, ili kila mtu
 apate kulipwa kwa yale aliyoyatenda.
 Basi wasamehe, ewe Mtume, hao
 washirikina, usiwachukulie na
 uyaachilie mbali wanayoyatenda.

86. Hakika Mola wako Ndiye Muumba
 wa kila kitu, Ndiye Anayekijua,
 kwa hivyo hakuna kitu chochote
 kinachomshinda wala kufichika
 Kwake katika ardhi wala mbinguni.
87. Na kwa kweli tumekupa, ewe
 Mtume, ufunguo wa Qur,ani, nao
 ni hiso aya saba (za sura ya Fatiha)
 zinazokaririwa katika kila Swala, na
 tumekupa Qur,ani tukufu.
88. Usiziangalie kwa macho yako mawili
 zile starehe za duniani ambazo
 tuliwastarehesha nazo makafiri aina
 mbalimbali, na usisikitike juu ya
 ukafiri wao, na uwanyenyeknee wenye
 kumuamini MwenyeziMungu na
 Mtume wake.
89. Na sema, «Mimi ndiye muonyaji
 mwenye kuyafunua wazi yale
 ambayo watu wanaongokea kwayo
 kwenye kumuamini Mwenyezi
 Mungu Mola wa walimwengu.
90. Na ni mwenye kuwaonya nyinyi
 isije ikawapata adhabu kama
 ile Aliyoiteremsha Mwenyezi
 Mungu kwa wale walioigawanya
 Qur,ani, wakaiamini baadhi yake

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَقُ الْعَلِيُّ ﴿٦٧﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَاكَ سَبْعَ آيَاتٍ مُّشَارِفٍ
 وَالْقُرْآنُ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

لَا تَمْدَدَنْ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ
 وَلَا لَحْنَنْ عَيْنَيْهِ وَلَا حُضْنَ جَنَاحَكَ
 لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٩﴾

وَقُلْ إِنِّي أَكَاذِيرُ الْمُبِينَ ﴿٧٠﴾

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٧١﴾

na wakaikanusha baadhi nyingine
mionganini mwa Mayahudi,
Wanaswara na makafiri wa Kikureshi.

91. «Na wao ni wale walioifanya Qur’ani
kuwa ni vigawannya na mafungu.»
Kati yao kuna wanaosema, ‘ni
uchawi’ na kati yao kuna wanaosema,
‘ni ukuhani’ na kati yao kuna
wanaosema yasiyokuwa hayo ili
wawazuie watu kufuata uongofu.

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عَضِيرًا ﴿٤١﴾

92. Naapa kwa Mola wako, tutawahesabu
tena tutawahesabu Siku ya Kiyama,
na tutawalipa tena tutawalipa wote
kwa kuigawanya kwao Qur’ani, kwa
kuzua kwao urongo, kuibadilisha,
kuipotoa na yasiyokuwa hayo

فَوَرَيْكَ لَتَسْأَلُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٢﴾

93. ambayo wao walikuwa wakiyatenda
ya kuabudu mizimu, maasia na
madhambi. Na katika haya pana
kuwatisha na kuwaonya wao
wasidumu nayo haya matendo
mabaya.

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

94. Na utangaze waziwazi ulinganizi
wa haki ambao Amekuamrisha nao
Mwenyezi Mungu, wala usiwajali
washirikina, kwani kwa kweli
Amekutakasa Mwenyezi Mungu
kutokana na hayo wanayoyasema.

فَاصْدِعْ بِمَا تُؤْمِنُ وَأَغْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٤٤﴾

95. Sisi , kwa hakika, tumekutosheleza
hao wacheza shere wenye kufanya
dharau kati ya viongozi wa Kikureshi

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٤٥﴾

96. ambao wameifanya mizimu na
vinginevyo kuwa ni washirika wa
Mwenyezi Mungu. Basi watakuja
kuujua mwisho wa vitendo vyao,
hapa duniani na kesho Akhera.

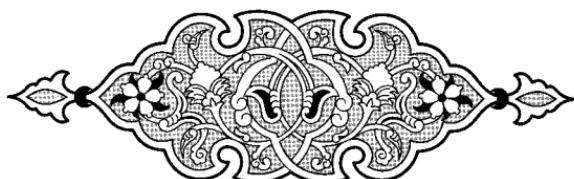
الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهَاءً أَخْرَفَ سَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضْيِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَمْلُوْنَ ﴿٤٧﴾

فَسَيِّدُنَا مُحَمَّدُ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ الْسَّاجِدِينَ ﴿٤٨﴾

97. Na kwa kweli, tunaujua unyongekaji wa kifua chako, ewe Mtume, kwa yale wayasemayo washirikina kuhusu wewe na kuhusu ulinganizi wako.
98. Kimilia kwa Mola wako pindi unaponyongeka moyo wako, na uitakase dhati Yake kwa kumshukuru na kumsifu. Na uwe ni mionganoni mwa wenyewe kuswali kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na wenyewe kumuabudu, kwani kwa kweli hilo litakutosheleza na lile lenye kukutia kero.
99. Na uendelee kumuabudu Mola wako muda wa uhai wako mpaka ikuje yakini isiyokuwa na shaka nayo ni kifu. Na Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alitekeleza amri ya Mola Wake, kwani hakuacha kuendelea kumuabudu Mwenyezi Mungu mpaka ikamjia yakini ya kifo kutoka kwa Mola Wake.

وَأَعْبُدُ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْبَيِّنُونَ ﴿٤٩﴾

SURA YA AL-NAHL

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Kumekaribia kusimama Kiyama na kutoka amri ya Mwenyezi Mungu ya kuwaadhibu nyinyi, enyi makafiri, basi msifanyie haraka adhabu kwa njia ya kuicheza shere ahadi ya Mtume kwenu. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Ameepukana na ushirika na washirikina.
2. Mwenyezi Mungu Anawateremsha Malaika kuleta wahyi kwa amri Yake kwa anayemtaka mionganini mwa waja Wake waliotumilizwa kwamba watisheni watu na ushirikina na waambieni kwamba hapana wa kuabudiwa kwa haki isipokuwa mimi. Hivyo basi, nicheni kwa kutekeleza faradhi zangu na kunipwekesha kwa kuniabudu na kunitakasa.
3. Ameziumba mbingu na ardhi kwa haki, ili waja kwa hizo wachukue ushahidi juu ya utukufu wa Muumba wa hizo na kwamba, Yeye Peke Yake, Ndiye Anayestahiki kuabudiwa, Ameepukana, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, na Ametukuka na ushirikina wao.
4. Amemuumba binadamu kutokana na maji matwevu, akitahamaki ajiona ana nguvu na majivuno, na akawa mkali wa utesi na kumjadili Mola wake katika kukanusha kufufuliwa na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَنْ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَ
وَعَلَى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿١﴾

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عَبْدَوْهُ أَنْ أَنذِرُوا أَنَّهُ رَبُّ الْإِلَهِ
إِلَّا إِنَّا فَاتَّقُونَ ﴿٢﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
عَلَى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٣﴾

خَلَقَ إِلَيْنَا مَنْ ظَفَّةً فَإِذَا هُوَ حَصِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿٤﴾

mengineyo, kama vile kusema, «Ni nani atakayeihiusha mifupa iwapo imeoza.» Na akawa ni mwenye kumsahau Mwenyezi Mungu Aliyemuumba kutoka kwenye hali ya kutokuwako.

5. Na wanyama mionganoni mwa ngamia, ng'ombe na mbuzi, Mwenyezi Mungu Amewaumbia, enyi watu, na akajaalia joto katika sufii na manyoa yake, na manufaa mengine katika maziwa yake na ngozi zake na kuwatumia kwa kuwapanda na, wengine mionganoni mwao, kuwala.
6. Na muna, kwa wanyama hao, pambo linaloingiza furaha kwenu, pindi mnapowarudisha kwenye mazizi yao jioni na pindi mnapowatao kukicha kuwapeleka malishoni.
7. Na wanabeba wanyama hawa vyombo vyenu vizito kuvipeleka kwenye mji wa mbali ambao hamkuwa ni wenyewe kuufikia isipokuwa kwa usumbufu mwingu wa nafsi zenu na mashaka makubwa. Hakika Mola wenu ni Mpole, Mwenye huruma kwenu kwa kuwafanyia vitu mnavyovitaka kuwa vipesi. Hivyo basi kusifiwa ni Kwake na kushukuriwa.
8. Na Amewaumbia farasi, nyumbu na punda, mpate kuwapanda na wawe ni pambo kenu nyinyi na maangalizi mazuri. Na Anawaumbia nyinyi aina mbalimbali za vipando na vinginevyo ambavyo nyinyi hamna ujuzi navyo, ili mzidi kumuamini na kumshukuru.

وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ
وَمَنْتَفِعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْبُحُونَ
وَحِينَ شَرَحُونَ ﴿٦﴾

وَتَخْمِلُ أَشْجَارَ الْكَوْكَبِ إِلَى بَلَدِ لَهُ تَكُونُوا
بِكَلْغِيَهِ إِلَّا يُشِقُّ الْأَنْفُسُ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾

وَلَلْحَيَّنَ وَالْإِعْلَامَ وَالْحَمِيرَ لَهُنَّ كَبُوهَا
وَزَيْنَةٌ وَيَخْلُقُ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

9. Na ni juu ya Mwenyezi Mungu kuwaeleza njia iliolingana sawa ya kuwaongoa nyinyi, nayo ni Uislamu. Na mionganoni mwa njia kuna iliyoenda kombo isiyofikisha kwenye uongofu, nayo ni kila njia ilio kinyume na Uislamu mionganoni mwa mila na itikadi. Na lau Angalitaka Mwenyezi Mungu kuwaongoza, basi Angaliwaongoza nyote kwenye Imani.
10. Yeye Ndiye Aliyewateremshia mvua kutoka juu na Akawapatia nyinyi kwa hiyo mvua maji mnayokunyuwa na akawatolea kwa maji hayo miti ya nyinyi kuwalisha wanyama wenu, na yanarudi kwenu matumizi yake na manufaa yake.
11. Anawatolea nyinyi kutoka kwenye ardhi, kwa maji haya mamaja, mazao mbalimbali: Anawatolea nyinyi kwayo mizaituni , mitende na mizabibu, na anawatolea nyinyi kwayo kila aina ya matunda, makubwa kwa madogo. Hakika katika hayo pana ushahidi waziwazi kwa watu wanaofikiri na wakazingatia.
12. Na Amewadhalilishia usiku kwa mapumziko yenu, na mchana kwa maisha yenu, na Amewadhalilishia jua likawa na mwangaza, na mwezi ukawa na nuru, na ili mpate kujua miaka na hesabu na manufaa mengine yasiyokuwa hayo. Na nyota huko mbinguni zimedhalilishwa kwa ajili yenu kwa amri ya Mwenyezi Mungu, ili mjue nyakati, kuiva kwa

وَعَلَىٰ اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَاهِرٌ وَّلَوْ
شَاءَ لَهُدَىٰ لَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦﴾

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا لَكُمْ
قِيمَةُ شَرَابٍ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ سُبِيعُونَ ﴿٧﴾

يُئْتِيْكُمْ بِهِ الْأَزْرَعُ وَالرِّتْبَ وَالنَّخْلَ
وَالْأَعْنَبَ وَمِنْ كُلِّ النَّمَرَاتِ إِذَا
ذَلِكَ لَا يَهِيَّ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٨﴾

وَسَحَرَ لَكُمُ الَّلَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالسَّمَسَ
وَالقَمَرُ وَالْجُومُ مُسَحَّرٌ بِأَمْرِ رَبِّهِ
فِي ذَلِكَ لَا يَهِيَّ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٩﴾

matunda na mazao na pia kuongoka
kwa nyota hizo kwenye giza. Hakika,
katika kudhalilisha huko, kuna alama
waziwazi kwa watu wanaotia mambo
akilini mwao kuhusu Mwenyezi
Mungu, hoja Zake na alama Zake.

13. Na Amewadhalilishia vile
Alivyowaumbia katika ardhi
mionganini mwa vinavyotambaa
humo na matunda na madini na
visivyokuwa hivyo ambavyo vina
rangi na manufaa mbalimbali.
Hakika katika uumbaji huo na
kutafautiana rangi na manufaa pana
mazingatio kwa watu wanaowaidhika
na wanaojua kwamba katika
kuvidhalilisha vitu hivyi pana alama
nyingi juu ya umoja wa Mwenyezi
Mungu Aliyetukuka na juu ya
kumpwekesha kwa ibada.
14. Na Yeye Ndiye Ambaye
Amewadhalilishia bahari ili
mpate kula nyama laini ya samaki
mnaowavua, na mtoe humo pambo
mnalolivaa kama lulu na marjani,
na utaziona jahazi kubwa zinapasua
uso wa maji zikienda na kurudi,
na mnazipanda ili mtafute riziki
ya Mwenyezi Mungu kwa kufanya
biashara na kutafuta faida ndani yake.
Kwani huenda nyinyi mkamshukuru
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa
neema zake kubwa juu yenu na
msimuabudu asiyekuwa Yeye.
15. Na Ameyatishia kwenye ardhi
majabali ya kuithibitisha ili isije
ikawayumbisha nyinyi, na Ameiweka

وَمَادِرَ الْكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَوْنَهُ وَإِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةً لِقَوْمٍ
يَذَّكَّرُونَ ١٣

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ إِلَّا كُلُومِنَةُ
لِحَمَّا طَرِيَّاً وَسَتَخْرُجُوا مِنْهُ حَلَيَّةً
تَابِسُونَهَا وَتَرِيَ الْفُلَكَ مَوْلِحَرَ فِيهِ
وَلَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشَكُّرُونَ ١٤

وَالْقَيْ فِي الْأَرْضِ رَوْسَى أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ
وَلَنَهَرَ وَسُبْلًا عَلَّمَكُمْ رَهْتَدُونَ ١٥

humo mito ili mpate kunywa maji yake, na Amefanya humo njia nyingi ili mpate kuongoka kwa njia hizo kuzifikia sehemu mnazozikusudia.

16. Na kwenye hiyo ardhi Ameweka alama ambazo kwa alama hizo mnajielekeza njia kipindi cha mchana, kama alivyoziwaka nyota ili kujiongoza kwa nyota hizo kipindi cha usiku.
17. Basi mnamfanya Mwenyezi Mungu Ambaye Anaviumba vitu hivyi na vinginevyo, katika kustahiki Kwake kuabudiwa Peke Yake, ni kama waungu wanaodaiwa ambao hawaumbi chochote? Basi hamukumbuki utukufu wa Mwenyezi Mungu mkamuabudu Yeye Peke Yake?
18. Na mkijaribu kuzidhibiti neema za Mwenyezi Mungu kwenu, ili mjue idadi yake, hamuwezi kuzidhibiti kwa wingi wake na utafauti wake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe, ni Mwenye huruma kwenu, kwani Anasamehe kasoro zenu za kutotekeleza ushukuru wa neema, wala Hazikati kwenu, kwa kukiuka kwenu mipaka, wala Hawaharakishii mateso.
19. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na kila aina ya upungufu, Anayajua matendo yenu yote, sawasawa yale mnayoyaficha ndani ya nafsi zenu kati ya hayo na yale mnayoyafanya waziwazi mbele ya wengine, na Atawalipa kwayo.

وَعَلِمْتُمْ وَبِالنَّجْوِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١١﴾

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا

تَذَكَّرُونَ ﴿١٢﴾

وَإِن تَعْدُ وَأَيْقَمَ اللَّهُ لَا يَنْصُوْهَا إِنَّ

اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا سُرُّوكَ وَمَا أَعْلَمُكُمْ ﴿١٤﴾

20. Na wale waungu ambao washirikina wanawaabudu hawaumbi chochote hata kama ni kidogo vipi. Hao ni viumbe ambazo washirikina wamevitengeneza kwa mikono yao. Vipi basi wataviabudu?
21. Wote hao ni visiki, havina uhai, wala hawajui wakati ambao Mwenyezi Mungu Atawafufua wale wanaowaabudu. Na waungu hao pamoja na wanaowaabudu wote watatupwa Motoni Siku ya Kiyama.
22. Mola wenu Ndiye Mstahiki wa kuabudiwa Peke Yake. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu Mmoja Peke Yake, hivyo basi wale wasioamini kufufuliwa, nyoyo zao ni zenyé kuukanusha upweke Wake, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, kwa kutoogopa mateso Yake. Kwa hivyo, wao wana ujeuri wa kutoikubali haki na kukataa kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake.
23. Ni kweli kwamba Mwenyezi Mungu Anayajua wanayoyaaficha ya itikadi, maneno na vitendo, na wanayoyaonyesha waziwazi katika hayo, na Atawalipa kwa hayo. Kwa kweli Yeye, Aliyeshinda na kutukuka, Hawapendi wanaofanya ujeuri wa kukataa kumuabudu na kumtii, na Atawalipa kwa hilo.
24. Na pindi wanapoulizwa, hawa washirikina, kuhusu yale yaliyoteremshiwa Nabii Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, wanasema kwa urongo na

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ
شَيْئًا وَهُمْ لَا يُخْلِقُونَ ﴿٦﴾

أَمَوَاتٌ عَيْنٌ حَيَّا وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ
يُبَعَّثُونَ ﴿٧﴾

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ قُلُّهُمْ مُنْكَرٌ وَهُمْ
مُسْتَكْرِرُونَ ﴿٨﴾

لَأَجَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرِرُونَ وَمَا
يُعْلَمُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْرِرِينَ ﴿٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَا ذَا أَنَّ رَبَّكُمْ قَالُوا
أَسْطِرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾

uzushi, «Hakuleta isipokuwa visa vya walio tangulia na porojo zao.»

25. Mwisho wao utakuwa ni kuzibeba dhambi zao kamili Siku ya Kiyama, hawatasamehewa chochote, na watazibeba dhambi za wale waliowadanganya ili kuwaepusha na Uislamu, bila ya kupunguziwa dhambi zao. Jueni mtanabahi, ni ubaya ulioje wa dhambi watakazozibeba!
26. Kabla ya washirikina hawa, makafiri waliwafanyia vitimbi Mitume wao, na kuifanyia vitimbi haki waliokuja nayo. Hapo amri ya Mwenyezi Mungu ililijia jengo lao kutoka kwenye asili yake na msingi wake, na sakafu ikawaangukia, na maangamivu yakawajia kwenye sehemu ambazo walijimakini kuwa ni za amani, kutoka mahali wasipodhania kuwa maangamivu yatawajia kutoka hapo.
27. Kisha Siku ya Kiyama Mwenyezi Mungu Atawafedhehi na Atawafanya wanyonge kwa adhabu na Atasema, «Wako wapi washirika wangu mionganoni mwa waungu mliowaabudu badala yangu ili wawatetee msipate adhabu, na hali mlikuwa mkiwapiga vita Manabii na Waumini na mkiwafanyia uadui kwa sababu ya waungu hao?» Wanavyuoni wachamungu watasema, «Hakika utwevu na adhabu ndani ya Siku hii zitawashukia wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Wake

لِيَحْمِلُوا أَوْرَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ
وَمَنْ أَوْرَارَالَّذِينَ يُضْلُلُونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَتْ
مَا يَزِرُونَ ﴿٤٥﴾

قَدْمَكَرَالَّذِينَ مِنْ قَاتَلُهُمْ فَأَنَّ اللَّهَ بِئْتَهُمْ
فِرْقَةُ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِنْ قَوْقِهِمْ وَأَتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٦﴾

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يُخْرِجُهُمْ وَيَقُولُ إِنَّ
شُرَكَاءِ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشْفَقُونَ فِيهِمْ
قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخَرْزَى الْيَوْمَ
وَالْأَسْوَءُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٤٧﴾

28. ambao Malaika watazichukua roho zao, na wao wako katika hali ya kuzidhulamu nafsi zao kwa kukanusha.» Hapo watajisalimisha kwenye amri ya Mwenyezi Mungu pindi wanapoyaona mauti, na watavikanusha vile walivyokuwa wakiviabudu badala ya Mwenyezi Mungu na wasasema, «Hatukuwa tukifanya maasia yoyote.» Na wataambiwa, «Mnasema urongo! Kwa hakika, mlikuwa mkiyafanya. Mwenyezi Mungu Anayajua matendo yenu yote na Atawalipa kwayo.»
29. Ingieni milango ya Jahanamu. Hamtotoka humo milele. Na mahali hapo ni paovu pa kukaa wenyewe kiburi waliokataa kumuamini Mwenyezi Mungu, kumuabudu Yeye Peke Yake na kumtii.
30. Na wanapoambiwa Waumini wenyewe kumuogopa Mwenyezi Mungu, «Ni kitu gani Alichokiteremsha Mwenyezi Mungu kwa Nabii Muhammad, rehemaa na amani zimshukie?» wanasesma, «Mwenyezi Mungu Amemteremshia wema na uongofu.» Wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake hapa duniani na wakawalingania waja wa Mwenyezi Mungu kwenye Imani na matendo mema, watapata heshima kubwa ya kupewa ushindi duniani na riziki kunjufu. Na nyumba ya Akhere ni bora kwao na ni kubwa kuliko vile walivyopewa duniani. Na nyumba yenye neema zaidi ya wale wachamungu wenyewe kumuogopa Mwenyezi Mungu ni Akhere.

الَّذِينَ تَوَفَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ
فَأَلْفَوْهُ الْأَسْلَمَ مَا كُنْتَ تَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بِكَيْفَيَّةِ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَلِيلِينَ فِيهَا
فَلِئِسْ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٩﴾

*وَقَبِيلَ لِلَّذِينَ آتَقْوَا مَا ذَآتَ رَبُّكُمْ قَاتِلُوا
خَيْرَ الَّذِينَ أَخْسَرُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلِيَعْمَدُ
الْمُتَّقِينَ ﴿١٠﴾

31. Makazi yao ni mabustani ya Pepo ya Milele, watatulia humo, hawatatoka humo kabisa, mito itakuwa ikipita chini ya miti yake na majumba yake ya fahari. Watakuwa na kila kinachotamaniwa na nafsi zao. Kwa mfano wa malipo haya mazuri, Mwenyezi Mungu Atawalipa wachamungu wenye kumuogopa
32. ambao Malaika watazichukua roho zao, na hali nyoyo zimetakasika na ukafiri. Malaika watawaambia, «Amani iwe juu yenu, Maamkizi yenu peke yenu , na muokoke na kila ovu, ingieni Peponi kwa yale mliyokuwa mkiyafanya ya kumuamini Mwenyezi Mungu na kufuata amri Yake.»
33. Washirikina hawangojei isipokuwa wajije na Malaika wazichukue roho zao wakiwa katika hali ya ukafiri, au ije ya amri ya Mwenywazi Mungu na adhabu ya haraka ya kuwaangamiza. Na kama walivyokanusha hawa, walikanusha makafiri kabla yao, Mwenyezi Mungu Akawaangamiza. Wala Mwenyezi Mungu Hakuwadhlumu kwa kuwaangamiza na kuwaadhibu, lakini wao ndio waliokuwa wakizidhlumu nafsi zao kwa mambo yaliyowafanya wastahili kuadhibiwa.
34. Basi yaliwateremkia mateso ya madhambi yao ambayo waliyatenda na ikawazingira wao adhabu ambayo walikuwa wakiifanyia shere.

جَئْتُكُمْ عَدِيْنَ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ
نَحْتِهَا الْأَنْهَرُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَ
كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٢١﴾

الَّذِينَ تَوَفَّهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبُونَ يَقُولُونَ
سَلَامًا عَلَيْكُمْ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

هَلْ يَنْظُرُوْرُكُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَنِيْكُمْ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَمَا أَظْلَمُهُمُ اللَّهُ وَلَكُمْ كَافِرُ
أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢٣﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتٌ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَافُوا
يَهُدِيْسَهُرُونَ ﴿٢٤﴾

35. Na washirikina walisema, «Lau kama Mwenyezi Mungu Alitaka tumuabudu Yeye Peke Yake, hatungalimuabudu yoyote asiyekuwa Yeye, sisi wala baba zetu kabla yetu, wala hatungalihamisha chochote Asichokiharamisha». Ni hoja kama hizi za kipotofu walizozitumia makafifiri waliopita. Na wao ni warongo, kwani Mwenyezi Mungu Aliwaamrisha na Akawakataza na Akawawezesha kuyasimamia Aliyowakalifisha nayo, na Akawapa nguvu na matakwa yanayotokamana na vitendo vyao. Kwa hivyo, kujenga hoja kwao wakitegemea mapitisho ya Mwenyezi Mungu na makadirio Yake ni ubatilifu mkubwa baada ya kuonywa kwao na Mitume. Na Mitume wenye kuwaonya hawana la zaidi isipokuwa kuufikisha ujumbe ulio wazi waliokalifishwa nao.
36. Kwa hakika tulipeleka kwa kila *ummah* uliopita mjumbe wa kuwaamrisha wao kumuabudu Mwenyezi Mungu na kumtii Peke Yake, na kuacha kumuabudu asiyekuwa Yeye mionganoni mwa Mashetani, mizimu, wafu na vinginevyo kati ya vile vinavyotegemewa badala ya Mwenyezi Mungu. Basi wakawa mionganoni mwao wale ambaao Mwenyezi Mungu aliwaongoa wakafuata njia ya Mitume, na kati yao wakapatikana wakaidi waliofuata njia za upotofu, hapo ikapasa kwao upotevu na Mwenyezi

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا
مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَكُنُولَّا إِنَّا نَوَّلُ
حَرَمَتَانِ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَّ
الَّذِينَ قَاتَلُهُمْ فَهُلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا
أَلْبَاعُ الْمُبِينُ ﴿٢٣﴾

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ
أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ
عَلَيْهِ الظَّلَمَةُ فَسَرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾

Mungu Asiwaafikie. Basi tembeeni katika ardhi na mjionee kwa macho yenu vipi yalivyokuwa marejeo ya hawa wakanushaji na maangamivu yaliyowashukia, mpate kuzingatia?

37. Utakapofanya bidii yako ya mwisho, ewe Mtume, kuwaongoa hawa washirikina, basi jua kwamba Mwenyezi Mungu Hamuongozi Anayepotosha, na hawana wao yoyote asiyekuwa Mwenyezi Mungu atakayewaokoa na kuwazuilia adhabu Yake.
38. Na hawa washirikina waliapa kwa Mwenyezi Mungu viapo vizito kwamba Mwenyezi Mungu Hatamfufua aliyekufa baada na kumalizika na kutawanyika. Kwani, Atawafufufa Mwenyezi Mungu kwa lazima, hiyo ni ahadi ya kweli Aliyojilazimisha nayo, lakini wengi wa watu hawaujui uweza wa Mwenyezi Mungu wa kufufua, ndio maana wanaukanusha.
39. Mwenyezi Mungu Atwafufua waja wote, ili awafunulie ukweli wa Ufufuzi ambao wametafautiana juu yake, na ili makafiri wenye kuukanusha wapate kujua kwamba wao wako kwenye ubatilifu na kwamba wao ni warongo pindi walipoapa kwamba hakuna kufufuliwa.
40. Hakika jambo la kufufua ni pesi kwetu. Kwani sisi tutakapo kitu, tunakiambia «Kuwa» ukitahamaki kimeshakuwa na kimeshapatikana.

إِن تَحْرِصُ عَلَى هُدًّا نَّهْمَمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
مَن يُضْلِلُ وَمَا أَلَّهُ مِنْ نَّصِيرٍ ﴿٢٧﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهَدَ أَيْمَنِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ
مَن يَمُوتُ بِكَلَّ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًا وَلَكِنَّ
أَكْثَرُ الظَّالِمِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

لِلْبَيْنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَإِيمَانُ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَافُرُ أَكْذَبِينَ ﴿٢٩﴾

إِنَّمَا قَرُنَتِ الْتَّقْوَىٰ إِذَا أَرَدَهُ اللَّهُ كُنْ
فِي كُونْ ﴿٣٠﴾

41. Na wale walioacha makao yao kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na wakahama baada ya matukio ya kudhulumiwa, tutawakalisha duniani makao mema. Na malipo ya Akhera ni makubwa zaidi, kwani malipo yao huko ni Pepo. Lau wale waliosalia nyuma wakaacha kugura wanayajuwa, ujuzi wa uhakika, yale yaliyoko kwa Mwenyezi Mungu ya malipo na thawabu kwa wale wanaogura katika njia Yake, hangalisalia nyuma yoyote katika wao.
42. Hawa wenye kugura katika njia ya Mwenyezi Mungu ndio waliovumilia juu ya amri ya Mwenyezi Mungu na makatazo Yake na juu ya makadirio Yake yenye uchungu, na kwa Mola wao Peke Yake wanategemea, ndipo wakastahiki cheo hiki kikubwa.
43. Na hatukuwatumwa kwa waliotangulia kabla yako, ewe Mtume, isipokuwa Mitume mionganoni mwa wanaume, sio Malaika, tunaowaletea wahyi. Na iwapo nyinyi, enyi washirikina wa Kikureshi, hamliamini hilo, basi waulizeni waliopewa vitabu vilivyopita, watawapa habari kwamba Manabii walikuwa ni binadamu, mkiwa hamjui kwamba wao ni binadamu. **Aya hii** inakusanya kila suala kati ya masuala ya Dini, iwapo mtu hana ujuzi nalo amuulize anayelijua mionganoni mwa wanavyuoni waliovama katika elimu.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ تَعْدِيمٍ مَا ظَلَمُوا
لَنْ يُبُوَّتُنَّهُمْ فِي الْأُذُنْ حَسَنَةً وَلَا جُنُونًا الْآخِرَةَ
أَكَيْرُونَ كَافُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ تَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا لَّا نُوحِي إِلَيْهِمْ
فَسَئَلُوا أَهْلَ الْكِتَابَ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

44. Na tuliwatuma Mitume waliotangulia wakiwa na dalili waziwazi na vitabu vya mbinguni. Na tumekuteremshia wewe, ewe Mtume, Qur’ani upate kuwafunulia watu maana yake na hukumu zake zilizofichika, na ili wapate kuizingatia na waongoke kwayo.
45. Je, wanajiaminisha wale makafiri wanaopanga vitimbi kwamba Mwenyezi Mungu Hatawadidimiza ndani ya ardhi kama Alivyomfanya Qārūn au kwamba adhabu haitawafikia kutoka mahali wasipopadhania na wasipopatarajia
46. au adhabu haitawapata hali wakiwa wanazunguka kwenye safari zao na shughuli zao? Wao si wenye kumtangulia Mwenyezi Mungu wala kumponyoka wala kuokoka na adhabu Yake, kwani Yeye Ndiye Mwenye nguvu Ambaye hakuna chenye kumuelemea.
47. Au Mwenyezi Mungu Awapatilize kwa upungufu wa mali na watu na matunda au katika hali ya kuogopa kwao Asiwatie mkononi. Kwani Mola wenu ni Mpole kwa waja Wake, ni Mwenye huruma kwao.
48. Je, kwani makafiri hawa wamekuwa vipofu wakawa hawaangalii vitu venye vivuli Alivyoviumba Mwenyezi Mungu, kama vile majabali na miti ambayo vivuli vyake vinapinduka, mara nyingine upande wa kulia na mara nyingine upande

يَا أَبْيَتَنَا وَالْأُبْرِيزُ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْذِكْرَ لِتُبَيَّنَ
لِلنَّاسِ مَا نُنَزَّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

أَقْمَنَ اللَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ
اللَّهُ يَهُمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٧﴾

أَوْ يَأْخُذُهُمْ فِي تَقْلِبِهِمْ فَتَاهُمْ بِمُعْجِزِنَا ﴿٤٨﴾

أَوْ يَأْخُذُهُمْ عَلَى تَحْوِيفٍ فَإِنَّ رَبَّكَ لَرَءُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿٤٩﴾

أَوْ نَزِّرُهُمْ إِلَى مَا حَلَّقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَقَبَّلُونَ
ظَلَّلَهُمْ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَاءِ إِلَيْهِ سُجَّدَ اللَّهُ وَهُوَ
دَائِرُهُونَ ﴿٥٠﴾

wa kushoto, kufuatia mwendo wa juu
kipindi cha mchana na mwendo wa
mwezi kipindi cha usiku. Vyote hivyo
ni vyenye kuunyenyekea ukuu wa
Mwenyezi Mungu na utukufu Wake.
Navyo viko chini ya uendeshaji
Wake, mipango Yake na utendeshaji
nguvu Wake.

49. Na vinamsujudia Mwenyezi Mungu Peke Yake vyote vilivyo mbinguni na vilivyo ardhini , mionganoni mwa vinavyotambaa. Na Malaika wanamsujudia Mwenyezi Mungu, na wao hawafanyi ujeuri kwa kukataa kumuabudu Yeye. Na Amewahuusu Malaika kwa kuwataja baada ya kuwakusanya pamoja na viumbe wengine, kutokana na utukufu wao, ubora wao na wingi wa kuabudu kwao.
50. Hao Malaika wanamuogopa Mola wao Ambaye Yuko juu yao kwa dhati Yake, utendeshaji nguvu Wake na ukamilifu wa sifa Zake, na wanafanya wanayoamrishwa ya kumtii Mwenyezi Mungu. Katika aya hii pana kuthibitisha sifa ya kuwa Mwenyezi Mungu Yuko juu ya viumbe vyake vyote, kama inavyonasibiana na utukufu Wake na ukamilifu Wake.
51. Na Alisema Mwenyezi Mungu kuwaambia waja Wake, «Msiabudu waungu wawili, kwani muabudiwa wenu ni Mola Mmoja. Basi niogopeni mimi na sio mwingine asiyekuwa mimi.»

وَإِلَهٌ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مِنْ دَآبَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُنْ لَا يَسْتَكِنُونَ ﴿١٦﴾

يَحَافُرُونَ رَبَّهُمْ مِنْ قَوْمٍ مُّرِّئِينَ
يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

*وَقَالَ اللَّهُ لَا تَسْخِذُ أَلَهَيْنِ أَثْيَرِينَ إِنَّمَا
هُوَ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَإِنَّمَا فَارَّهُوْنَ ﴿١٨﴾

52. Na ni vya Mwenyezi Mungu, Peke Yake, vyote vilivyoko mbinguni na ardhini, kwa kuviumba, kuvimiliki na kuviendesha. Na ibada inaelekezwa Kwake Peke Yake, na pia kutiwa na kutakaswa daima. Basi je, inafaa kwenu nyinyi mumuogope asiyekuwa Yeye na mumuabudu?
53. Na neema yoyote mliyonayo ya uongofu au afya ya mwili, ukunjufu wa riziki na watoto na yasiyokuwa hayo, inatoka kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake, Yeye Ndiye Mwenye kuwaneemesha nayo. Kisha yanapowapata magonjwa, matatizo na ukame, basi ni kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake mnalia kwa maombi.
54. Kisha Anapowaondolea matatizo na magonjwa, kitahamaki linatoka kundi la watu mionganoni mwenu wakawa wanawafanya asiyekuwa Yeye kuwa ni washirika pamoja na Yeye na wategemewa.
55. Ili wapate kuzikanusha neema zetu kwao, na mionganoni mwazo ni kuondolewa matatizo. Basi jistarehesheni na ulimwengu wenu, nao mwisho wake ni kutoweka, hapo mtajua mwisho wa ukashaji wenu na uasi wenu.
56. Na mionganoni mwa uovu wa matendo yao ni kwamba wao wanawatengea masanamu waliowafanya ni waungu, wasiojua chochote na wasionufaisha wala kudhuru, sehemu ya mali zao walizoruzukiwa na Mwenyezi Mungu

وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الَّذِينَ وَاصْبَأْ
أَفَغَيْرَ اللَّهِ يَسْتَقْرُونَ ﴿٥٣﴾

وَمَالِكُونْ نَعْمَةٌ فِيْنَ أَنَّ اللَّهَ يُمْلِئُ إِذَا مَسَكَ الْأَصْرَ
فِيَّا تَوَجَّهُونَ ﴿٥٤﴾

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الْأَضْرَرَ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ
يُرَيِّهُمْ فَيُنَسِّرُونَ ﴿٥٥﴾

لِيَكْفُرُوا بِإِيمَانِهِمْ فَمَمْتَعُوا أَفْسَوْ
تَعَلَّمُونَ ﴿٥٦﴾

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْمَلُونَ تَصْبِيَّاً لِمَا رَفَعُوهُ
تَأَلَّهُ لَهُ لَسْتُعْلَمُ عَمَّا كُنْتُ نَفَرْتُونَ ﴿٥٧﴾

ili kujisongeza kwao. Ninaapa kwa Mwenyezi Mungu! Mtaulizwa tena mtaulizwa Siku ya Kiyama kuhusu yale ya urongo ambayo mlikuwa mkimzulia Mwenyezi mungu.

57. Na makafiri wanamsingizia Mwenyezi Mungu kuwa ana watoto wa kike na huwa wakisema, «Malaika ni watoto wa kike wa Mwenyezi Mungu». Ameepukana Mwenyezi Mungu na neno lao. Na wanajichukilia wao wenyewe watoto wa kiume wanaowapenda.
58. Na pindi anapokuja mwenye kumpasha habari mmoja wao ya kuzaliwa mtoto wa kike, uso wake hapohapo unageuka mweusi, kwa kuyachukia aliyojasikia, na akajawa na hasira na huzuni.
59. Anajificha kwa kuchukia asionekane na watu wake, akiona aibu na kuingiwa na huzuni kwa habari iliyomchukiza ya kuzaliwa mtoto wa kike, huku akiwa ametunduwaa juu ya tukio la mtoto huyo aliyezaliwa: je, amuache kuishi kwenye hali ya unyonge na utwevu au amzike mchangani akiwa hai? Jueni mtanabahi kwamba ni uamuzi mbaya mno wanaouamua ya kuwafanya watoto wa kike ni wa Mwenyezi Mungu na watoto wakiume ni wao.
60. Wale wasioiamini Akhera na wasiofanya matendo ya kuwafaa huko wana sifa mbaya za ulemevu,

وَيَعْجَلُونَ لِلَّهِ الْبَيْتَ سُبْحَانَهُ وَلَهُمَا

يَشْتَهِونَ ﴿٦٩﴾

وَإِذَا شِئْرَ أَحَدُهُمْ بِالْأَنْقَى ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًا

وَهُوَ كَظِيرٌ ﴿٧٠﴾

يَتَوَرَّى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ
أَيْمَسِكُهُ عَلَى هُونٍ أَمْ يَدْسُهُ فِي التَّرْبَى إِلَّا
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٧١﴾

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثُلُ السَّوْدَاءِ وَلَيْلَةٌ
الْمُثَلُ الْأَعْلَى وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

uhitaji, ujinga na ukafiri, na Mwenyezi Mungu Ana sifa tukufu za ukamilifu, kujitosheleza na viumb Vyake. Na Yeye Ndiye Mshindi katika mamlaka Yake, ni Mwenye hekima katika uendeshaji Wake.

61. Lau kwamba Mwenyezi Mungu Anawapatiliza watu kwa ukafiri wao na uzushi wao, Hangalimuacha juu ya arди mtu yoyote mwenye kutembea, lakini Anawabakisha mpaka wakati uliopanagwa, nao ni mwisho wa muda wao wa kuishi, basi utakapofika wakati wao wa kuondoka duniani, hawatacheleweshwa nao hata muda mchache wala hawatatangulia.
62. Na mionganoni mwa maovu yao, ni kwamba wao wanawafanya ni wa Mwenyezi Mungu watoto wa kike ambaeo wao wenyewe wanawachukia. Na ndimi zao zinasema urongo kwamba wao watakuwa na mwisho mwema. Kwa kweli, wao watakuwa na Moto na wao ni wenyewe kuachwa humo na kusahauliwa.
63. Naapa kwa Mwenyezi Mungu, hakika tumewapeleka Mitume kwa makundi ya watu kabla yako, ewe Mtume, Shetani akawapambia matendo waliiyoyafanya ya ukafiri, ukushajji na kuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu. Yeye anasimamia kazi ya kuwapoteza wao ulimwenguuni, na hao wenyewe kupotezwa, watakuwa na adhabu kali yenye kuumiza kesho akhera.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ أَنَّاسٍ بِظُلْمِهِمْ مَا ترَكُوا
عَلَيْهَا مِنْ ذَآبَةٍ وَلَكِنْ فَرَحُهُمُ الْأَجْرُ
مُسْعَىٰ فِي ذَادَاجَةٍ أَجْهُمْ لَا يَسْتَخِرُونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ

(٦٣)

وَيَعْمَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرُهُونَ وَنَصِفُ الْإِسْتَهْمَرُ
الْكَذَّابُ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لِأَجْرِمَ مَا نَهَرُ
الْأَنَارَ وَأَنَّهُمْ مُفَرَّطُونَ

(٦٤)

تَالَّهُ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْ أُمِّرِقَنْ قَبْلَكَ فَرَبَّنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَهُوَ لِيُهُمْ أَلْيَوَمَ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

(٦٥)

64. Na hatukukuteremshia Qur'ani, ewe Mtume, isipokuwa ni uwafunulie watu wazi yale ambayo walikuwa wakitafautiana juu yake, ya dini na hukumu, ili hoja zisimame kwao kwa maelezo yako ambayo hayauachii upotofu njia ya kuingia nyoyoni. Na kwa kuwa Qur'ani ni uongofu, haitoi nafasi ya kutunduwaa, nayo ni rehema kwa Waumini katika kufuata kwao uongofu na kujiepusha kwao na upotevu.
65. Na Mwenyezi Mungu Ameteremsha mvua kutoka mawinguni, na Akatoa kwa mvua hiyo mimea kutoka ardhini baada ya kuwa kame na kavu. Hakika katika kuteremsha mvua na kuotesha mimea pana ushahidi juu ya uweza wa Mwenyezi Mungu wa kufufua, na pia pana ushahidi juu ya upweke Wake kwa watu wanaosikia, wanaozingatia, wanaomtii Mwenyezi Mungu na wanaomuogopa.
66. Kwa kweli muna nyinyi , enyi watu, mazingatio katika wanyama howa, nao ni ng'ombe, ngamia na mbuzi na kondoo. Kwani mumeshuhudia kwamba sisi tunawanywesha kutoka kwenye nyato zao maziwa yanayotoka kati ya choo, kilicho ndani ya tumbo, na damu yakiwa yamesafishika na kila uchafu, yenye ladha, hayamkeri mwenye kuyanywa.
67. Na mionganoni mwa neema zetu kwenu ni yale matunda ya mitende na mizabibu mnayoyachukuwa mkayatengeneza pombe yenye

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي أَخْتَلُفُونَ فِيهِ وَهُدَىٰ وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ
يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْيَاهُ الْأَرْضُ بَعْدَ
مَوْرِقَهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٢﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَمِ لَعَذْبَةٌ شَفِيكُمْ مَّا فِي
بُطْوِينِهِ مِنْ بَيْنِ فَرِثَوْدَمٍ لَّبَثَّا خَاصَّاصَاءِ إِنَّا
لِلشَّرِّيْبِينَ ﴿٢٣﴾

وَمِنْ ثَمَرَتِ التَّجْرِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَسْخَدُونَ مِنْهُ
سَكَرًا وَرُزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقَلُونَ ﴿٢٤﴾

kulewesha - na hii na kabla
 haijaharamishwa- na chakula kizuri.
 Hakika katika hayo yaliyotajwa pana
 ushahidi juu ya uweza wa Mwenyezi
 Mungu kwa watu wenye kuzitia
 akilini hoja hizo wakazizingatia.

68. Na Mola wako, ewe Mtume, Aliwapa nyuki ufunzi kwamba jifanyieni nyumba kwenye majabali, kwenye miti na kwenye nyumba na sakafu zinazojengwa na watu.
69. Kisha kuleni katika kila tunda mnalolipenda na mzifuate njia za Mola wenu mlizotayarishiwa ili kutafuta riziki majabalini na kati ya miti. Na Mwenyezi Mungu Amewasahilishia njia hizo, hamupotei katika kurudi hata kama ni mbali. Inatoka kwenye matumbo ya nyuke asali yenyre rangi tafauti: nyeupe, manjano, nyekundu na nyiginezo. Na kwenye hiyo asali pana tiba ya magonjwa ya watu. Hakika katika hayo wanayoyafanya nyuki pana ushahidi wenye nguvu juu ya uweza wa Muumba wao kwa watu wanaofikiria na wakazingatia.
70. Na mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Amewaumba, kisha Atawafisha katika mwisho wa umri wenu. Na kati yenu kuna wale ambao watafikia umri muovu, nao ni ukongwe, kama alivyokuwa uchangani mwake, hajui chochote ambacho alikuwa akikijua. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi, ni

وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّجْلِ أَنَّ أَخْذَنِي مِنْ الْجِبَالِ

بُوُتَا وَمِنَ السَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿١٨﴾

ثُمَّ كُلِّي مِنْ كُلِّ الشَّرَبَاتِ فَأَسْلَكِي سُبُّلَ رَبِّكِ
 ذُلْلَلَ يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّتَتَلِّفٌ أَوْ أَنَّهُ
 فِيهِ شَفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّةً لِيَوْمٍ
 يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ بِتَقْدِيرٍ كُلُّهُ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى
 أَرْذِلِ الْعُمُرِ لِكَمْ لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمِ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ
 عَلَيْهِ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

muweza, ujuzi Wake na uweza wake vimezunguka kila kitu. Mwenyezi Mungu Aliyemrudisha mwanadamu kwenye hali hii ni muweza wa kumfisha kisha kumfufua.

71. Mwenyezi Mungu Amewafanya bora baadhi yenu kuliko wengine katika riziki Aliyowapa ulimwenguni: katika nyinyi kuna tajiri na katika nyinyi kuna masikini, katika nyinyi kuna anayemiliki na katika nyinyi kuna anayemiliiki, wenyе kumiliki hawawapi wenyе kuwamiliki kile Alichowapa Mwenyezi Mungu cha kuwafanya wawe na kiwango cha mali sawa na wao. Basi iwapo hawaliridhii hilo kwenye nafsi zao, ni kwa nini wanaridhika kumfanya Mwenyezi Mungu kuwa Ana washirika mionganî mwa watumwa Wake? Kwa kweli huu ni udhalimu mkubwa kabisa na ukushajî mkubwa kabisa wa neema za Mwenyezi mungu.
72. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Amewaumba wake kutokana na na nyinyi ili nafsi zenu ziliwazike na wao, na amewapa kutokana nao watoto, na kutokana na kizazi chao wajukuu, na Amewaruzuku vyakula vizuri mionganî mwa matunda, nafaka, nyama na visivyokuwa hivyo. Je, kwani wanauamini upotofu wa uungu wa washirika wao na wanazikanusha neema za Mwenyezi Mungu zisizohesabika na

وَاللَّهُ فَصَلَّى عَصْبَكُمْ عَلَى بَعِضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُصِّلُوا بِرَأْدِي رِزْقِهِمْ عَلَى مَالِكَتِ
أَيْمَانِهِمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفْيَنْعَمَ اللَّهُ
يَجْحَدُونَ ﴿٧٦﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَرْجَانًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَّةً
وَرَزْقًا كُمْ مِنْ الظَّبَابَاتِ أَفَيَا بُطْلَلُ بُؤْمُونَ
وَبَنِعْمَتِ اللَّهُ هُمْ بِكُفُّرٍ ﴿٧٦﴾

hawamshukuru kwa kumpwekesha
Yeye Peke Yake, Aliyetukuka na
kuwa juu, kwa ibada?

73. Na washirikina wanaabudu
masanamu ambayo hayana mamlaka
ya kuwapa riziki itokayo mbinguni
kama mvua wala itokayo ardhini
kama mazao. Wao hawamiliki kitu
chochote wala hapana uezekano
wowote kwa wao kukimiliki, kwani
wao hawawezi.
74. Na mjuapo kwamba masanamu na
mizimu havinufaishi, basi msimfanye
Mwenyezi Mungu Ana ambao ni
kama Yeye wenyewe kufanana na Yeye
mionganoni mwa viumbe Wake mkawa
mnawashirikisha wao pamoja na
Yeye katika ibada. Hakika Mwenyezi
Mungu Anayajua mnayoyafanya, na
nyinyi mumeghafiliha hamjui makosa
yenu na ubaya wa mwisho wenu.
75. Na Mwenyezi Mungu Amepiga
mfano, Akafafanua kwa mfano huo
ubatilifu wa itikadi ya washirikina.
Mfano wenyewe ni wa mtu
aliyemilikiwa asiyeweza kujipitishia
jambo asiyemiliki chochote, na
mtu mwingine aliye huru, mwenye
mali ya halali ambayo Mwenyezi
Mungu Amemruzuku, anayemiliki
kupitisha atakalo katika mali hayo,
akawa anapeana kwa siri na kwa
dhahiri. Je, kuna yoyote mwenye
akili atakayesema kwamba watu
wawili hawa wako sawa? Hivyo
ndivyo Alivyo Mwenyezi Mungu
Anayemiliki na Anayepitisha.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُ رِزْقًا
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا
يَسْطِيعُونَ

فَلَا تَصْرِيبُ لِلَّهِ الْأَمْثَالُ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُ
لَا تَعْلَمُونَ

*ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا أَمْتَلُوكَ الْأَنْجَارَ
يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَمَنْ زَرَقَنَهُ مِنَ الْأَرْزَاقِ حَسِنَاهُ
فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوِيُ
الْأَحْمَدُ لِلَّهِ بِلَمْ أَكُرْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Yeye Hafanani na viumbe Vyake na watumwa wake. Basi vipi mtasawazisha baina yao? Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu, Peke Yake. Yeye Ndiye Anayestahiki kushukuriwa na kusifiwa. Lakini wengi wa washirikina hawajui kwamba sifa njema na neema ni za Mwenyezi mungu na kwamba Yeye, Peke Yake, Ndiye Anayestahiki kuabudiwa.

76. Na Mwenyezi Mungu Amepiga mfano mwingine wa ubatilifu wa ushirikina. Mfano wenyewe ni wa watu wawili, mmoja wao ni bubu kiziwi, haelewi wala haelezi, hawezি kujinufaisha yeye mwenyewe wala wengine, naye ni mzigo mzito kwa anyesimamia mambo yake na kumwangalia kwa mahitaji yake, akimtuma kwa jambo lolote alitekeleze hafaulu wala hamletei jambo lolote zuri. Na mtu mwengine ana hisia zilizo sawa, anajinufaisha yeye na wengine, anaamuru utunzaji wa haki, na yeye yuko kwenye njia iliyo wazi isiyopotoka. Je, watu wawili hawa wanalingana katika maoni ya wenye akili? Basi vipi mtasawazisha baina ya sanamu kiziwi na Mwenyezi Mungu Muweza Mwenye kuneemesha kila zuri ?
77. Ni wa Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na kutukuka, ujuzi wa mambo yasiyoonekana ya mbinguni na ardhini. Na jambo la Kiyama halikuwa, kwa uharaka wa kuja

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّرَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا
أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كُلُّ عَلَى
مَوْلَاهُ إِنَّمَا يُوَجِّهُهُ لَآيَاتٍ يُخَيِّرُهُ
يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

٧٦

وَلِلَّهِ عَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحُ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ
أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

kwake, isipokuwa ni kama mtazamo wa haraka wa jicho au ni haraka zaidi kuliko huo. Hakika Mwenyezi Mungu kwa kila jambo ni Muweza.

78. Na Mwenyezi Mungu , Aliyetakata na kutukuka, Amewatoa nyinyi kutoka kwenye matumbo ya mama zenu baada ya kipindi cha mimba, hali hamtambui chochote kilichoko pambizoni mwenu, na akawapatia sababu za kutambua mionganoni mwa mashikio ya kusikia na macho ya kuonea na nyoyo, huenda nyiyi mkamshukuru Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa neema hizo na mukampwekesha, Aliyeshinda na kutukuka, kwa ibada.
79. Je, hawakutazama washirikina kuwaangalia ndege walivyoendeshwa na kuwenezeshwa kuruka angani, baina ya mbingu na ardhi, kwa amri ya Mwenyezi Mungu? Hakuna anaowazuia wasianguke isipokuwa Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, kwa kuwa amewaumbia mbawa na mikia na Akawawezesha kuruka. Hakika katika huko kuendeshwa na kuzuiliwa kuna alama za ushahidi kwa wale wanaoziamini dalili za uweza wa Mwenyezi Mungu

80. Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na sifa za upungufu, Amewapatia nyinyi mapumziko na utulivu kwenye nyumba zenu pamoja na watu wenu mkiwa mijini, na Amewapatia nyinyi mahema na mindule ya ngozi za wanyamahowa, ambayo ni sahali kwenu mkiwa

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِّنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا
تَعْلَمُونَ شَيْئاً وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمَاءَ
وَالْأَرْضَ وَالْأَفْوَةَ أَعْلَمُكُمْ شَكُورِينَ ﴿٧٨﴾

أَلَّا يَرَوْا إِلَى الظَّيْرِ مُسَخَّرَتِ فِي جَوَامِعِهِ
مَا يُقْسِمُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيَّتَ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِّنْ جُلُودِ الْأَنْعَمِ بُيُوتاً أَسْتَخْفُونَهَا يَوْمَ
ظَعْنَمٌ كُلُّهُ وَيَوْمٌ إِقْمَاتُكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا
وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْلَاثٌ
وَمَتَعًا إِلَى حِينٍ ﴿٨٠﴾

safarini, na ambayo ni sahali kwenu kuisimamisha pale mkaapo baada ya safari, na Amewapatia nyinyi kutokana na manyoya ya kondoo, manywele ya ngamia na nwyele za mbuzi vyombo vya matumizi yenu ya kuva, kujifinika, kutandika na pambo la nyinyi kujifurahisha kwalo mpaka kipindi kilichotajwa na wakati ujilikanao.

81. Na Mwenyezi Mungu Amewapitia miti na vinginevyo vya kuwaleta vivuli, na amewafanyia kwenye majabali na pango sehemu za kuhamia mnapohitajia, na Amewafanyia nguo kutokana na pamba na sufi na vinginevyo za kuwahifadhi na joto na baridi, na Amewaumbia chuma cha nyinyi kujikinga na silaha za kudunga za maadui wenu na madhara yao katika vita vyenu na wao. Kama vile Alivyowaneemesha kwa neema hizi, atawakamilishia neema Zake kwenu kwa kuwafafanulia wazi Dini ya haki, ili mjisalimishe kwa amri ya Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na msimshirikishe na kitu chochote katika ibada Yake.
82. Wakikupa mgongo, ewe Mtume, baada ya kuziona hizi aya, basi usisikitike. Kwani jukumu lako ni kuufikisha ujumbe uliotumwa nao waziwazi, ama kuongoa ni kwetu sisi.
83. Washirikina hawa wazijua neema za Mwenyezi Mungu juu yao za kutumilizwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنَ الْأَنْوَارِ
لَمَّا كُنْتُمْ فِي الظُّلُمَاتِ فَجَعَلَ
لَكُمْ سَرِيرًا تَقِيمُهُ الْحَرَّ
وَسَرَرِيلَ تَقِيمُكُمْ بِأَسْكُنْكُمْ كَذَلِكَ يُمْ
نْعَمَةٌ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُشْلِمُونَ ﴿٨١﴾

فَإِنْ تُؤْتُوا فِي أَنْسَاعِكُمْ
الْبَلْغُ لِلْمُبِينِ ﴿٨٢﴾

يَعِرِفُونَ بِعَمَّتِ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَ
وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾

amani zimshukie, kwao, kisha
wanaukanusha utume wake. Na
wengi wa watu wake ni wale
wanaoukanusha utume wake na sio
wanaokubali.

84. Na wakumbushe, ewe Mtume, yale
yatakayokuwa Siku ya Kiyama,
tutakapowaletea kila kundi la watu
Mtume wao akitolea ushahidi Imani
ya walioamini mionganoni mwao na
ukanushaji wa wenye kukanusha.
Kisha hao waliokanusha hawatapewa
nafasi ya kuomba msamaha kwa
waliyoyafanya, na hawatatakiwa
kumridhisha Mola wao kwa kutubia
na kufanya matendo mema, kwani
wakati wa hilo ushapita.
85. Na wale waliokanusha
watakapoishuhudia adhabu ya
Mwenyezi huko Akhera, basi
hawatapunguziwa chochote katika
hiyo adhabu, hawatapewa muhula
wala hawatacheleweshwa.
86. Na wale waliokanusha
watakapowaona Siku ya Kiyama
waungu wao waliokuwa wakiwaabudu
pamoja na MwenyeziMungu
watasema, «Mola wetu! Hawa
ndio washirika wetu tulikuwa
tukiwaabudu badala yako.» Hapo
waungu hao watatamka kuwakanusha
wale waliowaabudu na watasema,
«Hakika nyinyi, enyi washirikina,
ni warongo, mlipotufanya sisi ni
washirika wa Mwenyezi Mungu na
mktatuabudu pamoja na Yeye. Sisi
hatukuwaamuru hilo, wala hatukudai

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ
لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨١﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا أَعْذَابًا فَلَا يَخْفَقُ
عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءً هُمْ قَالُوا
رَبَّنَا هُوَ أَنْدَلَعْ شُرَكَاءُ الَّذِينَ كُنَّا
نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَالْقُوَّلِيَّهُمُ الْقَوْلَ
إِنَّكُمْ لَكَذِبُونَ ﴿٨٣﴾

kwamba sisi tunastahiki uungu,
lawama ni juu yenu.»

87. Na hiyo Siku ya Kiyama, washirikina wataonyesha kusalimu amri na unyenyekevu kwa Mwenyezi Mungu, na yatawapotea yale ya urongo waliokuwa wakiyazua na kwamba waungu wao watawaoombea.
88. Wale ambao waliukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu na unabii wako, ewe mtume, na wakakukanusha wewe, wakawakataza wengine wasimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, tutawazidishia adhabu juu ya ukashaji wao na adhabu juu ya kuwazuia watu kuifuata haki. Na hili ni kwa sababu ya kukusudia kwao kufanya uharibifu na kuwapoteza waja kwa ukafiri na uasi.
89. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi tutakapomleta, Siku ya Kiyama, katika kila *ummah* mionganini mwa *ummah* zote, shahidi juu yao: naye ni Mtume ambaye Mwenyezi Mungu Alimpeleka kwao anayetokana na wao wenyewe na kwa lugha yao, na tukakuleta wewe, ewe Mtume, ukiwa ni shahidi juu ya *ummah* wako. Na kwa kweli, tumekuteremshia Qur'an ikiwa na ufanuzi wa kila jambo linalohitajia maelezo, kama hukumu za halali na haramu, malipo mema na mateso na yasiyokuwa hayo, na ili iwe ni uongofu wenye kutoa kwenye upotevu, na ni rehema kwa atakayeiamini na kuifuata

وَالْقُرْآنَ إِلَّا اللَّهُ يُؤْمِنُ بِهِ الْمُسْلِمُونَ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
رَدَّنَاهُمْ عَدَآبًا فَوْقَ الْعَدَابِ بِمَا كَانُوا
يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

وَوَمَّا تَبَعَّثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ
مِّنْ أَنفُسِهِمْ وَجَعَلَنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ
هُنُولَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبَيَّنَ
لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ
لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

kivitendo, na iwe ni bishara njema kwa Waumini kwamba watakuwa na mwisho mwema.

90. Hakika Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Anawaamrisha waja Wake ndani ya Qur'ani hii wawe waadilifu, wafanye usawa katika kutunza haki Yake, kwa kumpwekesha Yeye na kutomshirikisha, na haki ya waja Wake, kwa kumpa haki yake kila mwenye haki. Na Anaamrisha kufanya wema katika kutekeleza haki Yake, kwa kumuabudu na kutekeleza faradhi Zake kwa namna ilivyopasishwa na Sheria, na kuwafanya wema viumbe Wake katika maneno na vitendo. Na Anaamrisha kuwapa walio na ukaribu wa ujamaa kitu cha kuwaunga na kuwatendea wema. Na Anakataza kila ambalo ni ovu, likiwa ni neno au ni tendo, na ambalo Sheria inalipinga na haikubaliani nalo la ukafiri na maasia, na kuwadhulumu watu na kuwafanya maonevu. Na Mwenyezi Mungu, kwa maamrisho haya na makatazo haya, Anawaaidhia na kuwakumbusha mwisho mbaya, ili mzikumbuke amri za Mwenyezi Mungu na mnufaike nazo.
91. Na jilazimisheni kutekeleza kila ahadi mliyojilazimisha nayo juu ya nafsi zenu, baina yenu nyinyi na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, au baina yenu na watu katika yale yasiyoenda kinyume na Kitabu cha Mwenyezi Mungu na Sunnah ya

*إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ
ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَا عَنِ الْفُحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٦﴾

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْأَيْمَنَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَنَذْجَعَلُّمُ
اللَّهُ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

Nabii Wake. Wala msirudi nyuma kwenye viapo mlivyovitilia mkazo, na hali mlimfanya Mwenyezi Mungu Ndiye mdhamini na msimamizi mlipomuahidi. Hakika Mwenyezi Mungu Anayajua mnayoyafanya na Atawalipa kwayo.

92. Wala msirudi nyuma kwenye ahadi zenu, ukawa mfano wenu ni kama wa mwanamke aliyefuma mfumo akautengeneza vizuri kisha akaufumua, Mnavifanya viapo vyenu mlivyoviapa wakati wa makubaliano kuwa ni udanganyifu kwa mliyopatana naye, mkawa mnazivunja ahadi zenu mnapopata kundi la watu wenyewe mali kuliko wale mlioahidiana nao. Kwa hakika, Mwenyezi Mungu Anawapa mtihani kwa kuwaamrisha nyinyi mtekeleze ahadi na kuwakataza nyinyi msizivunje. Na ili Apate kuwaeleza, Siku ya Kiyama, yale ambayo mlikuwa mkitafautiana kwayo kuhusu kumuamini Mwenyezi Mungu na kuuamini unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
93. Na lau Mwenyezi Mungu angalitaka angaliwaafikia nyote Akawafanya muwe kwenye muelekeo mmoja, nao ni Uislamu na Imani, na Angaliwalazimisha nao. Lakini Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Anampoteza Anayemtaka, kati ya wale ambaa Yeye Alijua kuwa walichagua upotevu, Asimuongoze kwa uadilifu Wake. Na Anamuongoza

وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقْضَتْ غَرَبَاهَا مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ أَذْكَرَنَا تَسْخِيدُونَ أَيْمَانَكُمْ وَدَخَلَ
بَيْنَ كُمْ أَنْ تَكُونُ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ
إِنَّمَا يَنْهَا لِمَ اللَّهُ يَهُ وَإِنَّمَا يَنْهَا لِكُمْ يَوْمَ
الْقِيَمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَحْتَلُونَ ﴿٢٩﴾

وَأَوْشَاءَ اللَّهَ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَجَدَةً
وَلَكُنْ يُضْلَلُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
وَلَتَشْعُلَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾

Anayemtaka, kati ya wale ambao Yeye Alijua kuwa wao walichagua haki, Akampa muelekeo kwa wema Wake. Na Mwenyezi Mungu Atawauliza nyinyi nyote, Siku ya Kiyama, yale ambayo mlikuwa mkiyafanya ulimwenguni kati ya yale Aliyowaamrisha nayo na Aliyowakataza, na Atawalipa nyinyi kwa hayo.

94. Wala msifanye , kati ya viapo mnavyoviapa, udanganyifu kwa wale mliowaapia, mkaja kuangamia baada ya kuwa kwenye amani. Ni kama yule ambaye nyayo zake ziliteleza baada ya kuwa zimekita. Na mtaonja adhabu ya kuwaldhi ulimwenguni kwa vile mlisababisha kuwakataza wengine na Dini hii kwa ukiukaji ahadi waliouna kutoka kwenu, na huko Akhera mtapata adhabu kubwa.
95. Na wala msivunje ahadi ya Mwenyezi Mungu kwa kuchukua badala yake kitu kidogo cha starehe ya duniani. Hakika malipo mema yaliyoko kwa Mweneyzi Mungu ya utekelezaji ahadi ni bora kwenu kuliko thamani hii ndogo. Basi iwapo nyinyi ni watu mnaojua, zingatieni tafauti iliyopo baina ya mazuri mawili haya: ya ulimwenguni na ya Akhera.
96. Hayo mliyonayo, mionganoni mwa takaza kilimwengu, yataondoka na yale yaliyoko kwa Mwenyezi Mungu, ya riziki na thawabu, hayataondoka. Na wale waliohimili kubeba mazito

وَلَا تَتَخَذُ دُرْجَاتَنَا كُلُّكُمْ
فَنَزَلَ قَدْمًا بَعْدَ شُورِقَاهَا وَنَدْوَقُوا السَّوْءَةَ
بِمَا صَدَّدُتُمْ عَنْ سَيِّلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٩٦﴾

وَلَا شَرَّرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ تَحْتَنَا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ
اللَّهِ هُوَ حَيْرَانٌ كُلُّمَنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَأْقِيقٌ
وَلَتَجْرِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرُهُمْ يَا حَسَنٌ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

ya Sheria waliyotakiwa wayabebe,
mionganî mwayo ikiwa ni utekelezaji
ahadi, tutawalipa malipo mazuri zaidi
ya matendo yao mema: tutawapa
zaidi kwa matendo yao madogo kama
tutakavyowapa zaidi kwa matendo
yao makubwa kwa ukarimu wetu.

97. Mwenye kufanya tendo zuri, akiwa ni mwanamume au ni mwanake,
na huku ni mwenye kumuamini
Mwenyezi Mungu na Mtume
Wake , basi tutampa maisha mema
yenye utulivu duniani hata kama ni
mchache wa mali, na tutawalipa huko
Akhera thawabu zao kwa uzuri zaidi
ya walivyofanya duniani.
98. Na pindi ukitaka, ewe Muumini,
kusoma chochote katika Qur'anî,
basi jilinde kwa Mwenyezi Mungu
na Shari la Shetani aliyefukuzwa
kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu
kwa kusema, «A'ûdhu bi- Llâhi min
ash-Shayttân ar-Rajîm»(Najilinda
kwa Mwenyezi Mungu na Shetani
Aliyefukuzwa kwenye rehema ya
Mwenyezi Mungu).
99. Kwa hakika, Shetani hana uwezo
wa kuwasaliti wenyé kumuamini
Mwenyezi Mungu na Mtume Wake
na wanaomtegemea Mola wao.
100. Uwaezo wake wa kusaliti ni juu ya
wale waliomfanya yeye ni msaidizi
wao na wakamtii na wale ambaو
wao, kwa sababu ya kumtii yeye,
wanamshirikisha Mwenyezi Mungu
Aliyetukuka.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنْ تُحِينَهُ حَيَاةً طَيِّبَةً
وَلَنْ يَجِدْهُمْ أَجْرًا هُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ
الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَلَى رِبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾

إِنَّمَا سُلْطَنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَُّونَهُ وَالَّذِينَ
هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

- 101.** Na tunapoibadilisha aya kwa aya nyingine, na Mwenyezi Mungu Mwenye kuumba ni Anayajua zaidi maslahi ya viumbe Wake kwa hukumu Anazoziteremsha katika nyakati mbalimabali, makafiri wanasema, «Hakika yako wewe, Ewe Muhammad, ni mrongo mwenye kumzulia Mwenyezi Mungu Asiyoyasema.» Na Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amni zimshukiye, si kama wanavyodai. Lakini wengi wao hawana ujuzi juu ya Mola wao wala kuhusu Sheria Yake na hukumu Zake.
- 102.** Waambie, ewe Mtume, Qurani haikuzuliwa na mimi, bali aliyeiteremsha ni Jibrili kutoka kwa Mola wako kwa ukweli na uadilifu ili kuwafanya Waumini wawe imara, kuwaongoza wao kutoka kweneye upotevu , na kuwapa bishara njema wale waliojisalimisha na kunyenyekaa kwa Mwenyezi Mungu, Bwana wa viumbe wote.
- 103.** Na kwa hakika tunajua kuwa washirikina wanasema kwamba Nabii anapokea Qur’ani kutoka kwa kiumbe mionganii mwa wanadamu. Wamesema urongo! Kwani ulimi wa yule waliomsingizia kuwa amemfundisha Nabii, rehema na amani zimshukie, si wa Kiarabu usiyotasua, na hii Qur’ani ni kwa lugha ya Kiarabu, imefikia upeo wa ufanuzi na ubainifu.

وَإِذَا بَدَأْنَا آيَةً مَكَانَةً آيَةً وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَبْرُزُ فَأَلْوَانُهَا أَنَّا نُفَتِّنَ
أَكَثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

قُلْ نَّرَأَكُمْ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكُمْ يَأْلِحُّ
لِيُشَيَّعَ الَّذِينَ أَمْوَأْهُدَى وَسُرَى
لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ نَعَمْ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يَعْلَمُهُ
بَشَرٌ لَسَانُ الَّذِي يُنَجِّدُونَ إِلَيْهِ
أَجْعَمِيٌّ وَهَذَا السَّانُ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦﴾

104. Hakika hao makafiri wasioiamini Qur'ani, Mwenyezi Mungu Hatawaelekeza kuipata haki, na Siku ya Akhera watakuwa na adhabu kali iumizayo.
105. Kwa hakika wanaozua urongo ni wale wasiomuamini Mwenyezi Mungu na aya Zake, na wao ndio warongo kwa neno lao hilo. Ama Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, anayemuamini Mola wake na kumnyenyeka, haiwezekani kwake ye ye kumkanusha Mwenyezi Mungu na kumsingizia Asiyoyasema.
106. Hakika wanaozua urongo ni wanaotamka neno la ukafiri na akaritadi baada ya kuamini. Hao itawashukia wao hasira kutoka kwa Mwenyezi Mungu, isipokuwa yule aliyelazimishwa kutamaka maneno ya ukafiri na akayatamka kwa kuchelea kuangamia, hali moyo wake umejikita kwenye Imani, basi huyo hana lawama . Lakini mwenye kutamka ukafiri na moyo wake ukatulia juu yake, hao watashukiwa na hasira kali kutoka kwa Mwenyezi Munngu na watapata adhabu kubwa.
107. Hiyo ni kwa sababu ya kuchagua kwao dunia na pambo lake na kuifanya kwao hiyo dunia kuwa ni bora kuliko Akhera na malipo yake na kwamba Mwenyezi Mungu Hawaongozi makafiri wala hawaelekezi kwenye haki na usawa.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِيَقِنَتِ اللَّهِ لَا
يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٥﴾

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِيَقِنَتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿٦٥﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ
أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُضَمِّنٌ بِالْإِيمَانِ
وَلَكِنَّ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفُرِ صَدَرَ
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٦٦﴾

- 108.** Hao ndio wale ambao Mwenyezi Mungu Amewapiga muhuri nyoyo zao kwa ukafiri na ufadhilishaji dunia juu ya Akhera, hazitafikiwa na nuru ya uongofu, na Amewafanya viziwi masikio yao kutozisikia aya za Mwenyezi Mungu , kusikia kwa kuzingatia, na Amewafanya vipofu macho yao wasizione hoja zinazojulisha uungu wa Mwenyezi Mungu , na hao ndio wenye kughafilika na ile adhabu Aliyowaandalia Mwenyezi Mungu.
- 109.** Ni kweli kabisa kwamba wao, huko Akhera, ndio wenye hasara wenye kuangamia, waliotumia maisha yao kwa mambo yaliyopelekea kuadhibiwa na kuangamizwa.
- 110.** Kisha Mola wako, kwa wale waliosanywa wanyonge ndani ya *Makkah* na wakaadhibiwa na washirikina mpaka wakakubali matendo yao kijuujuu, wakawafitini kwa kutamka yanayowaridhi, na hali nyoyo zao zimetulia katika Imani, na ilipowezekana kwao kujokoa waligura kwenda Madina kisha wakapigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu na wakavumilia mashaka ya majukumu, hakika Mola wako , baada ya kutubia kwao ni Mwenye kuwasamehe , ni Mwenye kuwarehemu.
- 111.** Na wakumbushe wao, ewe Mtume, Siku ya Kiyama pindi itakapokuja kila nafsi ikijitetea yenyewe na kutoa nyudhuru za kila aina, na

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ
وَسَمِعَهُمْ وَأَصَدَرَهُمْ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٨﴾

لَاجْرَةَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْخَيْرُونَ ﴿١٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ
مَا فَتُحُوا شَرْجَهُنْ وَأَوْصَبَهُنْ إِنَّ
رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

* يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ بِحِجْدِلٍ عَنْ
نَّفْسِهَا وَقُوَّاتُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢١﴾

hapo Mwenyezi Mungu Ailipe kila nafsi malipo ya ilichokifanya bila ya kuidhulumu. Hatawaongezea mateso wala hawatapunguzia malipo yao.

- 112.** Na Mwenyezi Mungu Amepiga mfano wa mji wa *Makkh*. Ulikuwa uko kwenye salama ya kutofanyiwa uadui, utulivu kutokana na dhiki za maisha na unajiliwa na riziki zake kwa uzuri na usahali kutoka kila upande, wakazi wake wakazikanusha neema za Mwenyezi Mungu kwao, wakamshirikisha na wasimshukuru, hapo Mwenyezi Mungu Akawatesa kwa njaa na kicho kwa kuviogopa vikosi vya Mtume, reheme ya Mwenyezi Mungu na amni zimshukiye, na majeshi yake yaliyokuwa yakiwatisha, na hili ni kwa sababu ya ukafiri wao na vitendo vyao vya ubatilifu.

- 113.** Hakika Mwenyezi Mungu Alipeleka kwa watu wa *Makkah* Mtume mionganini mwao, yeye ni Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wanaijua nasaba yake, ukweli wake na uaminifu wake, wasiyakubali yale aliyowajia nayo na wasimuamini. Hapo iliwapata adhabu ya shida, njaa, kicho na kuuawa wakuu wao huko *Badr* na hali wao ni madhalimu wa nafsi zao kwa kumshirikisha Mwenyezi Mungu na kuwazuia watu njia Yake.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْنَيْهَ كَانَتْ إِمَانَهُ
مُطْمِئِنَةً يَا تَبَاهِي رِزْقُهَا رَغْدًا مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنَعْمَانَ اللَّهِ فَإِذَا هَمَ اللَّهُ
لِبَاسَ الْجُجُوعَ وَالْحَوْقَ يَمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٣﴾

114. Basi kuleni, enyi Waumini, mionganoni mwa vile ambavyo Mwenyezi Mungu Amewaruzuku na Akavifanya ni halali nzuri kwenu. Na shukuruni neema za Mwenyezi Mungu kwenu, kwa kuzitambua na kuzitumia katika kumtii Mwenyezi Mungu, iwapo nyinyi , kikweli, ni wenye kuandama amri Yake, ni wenye kusikia na kumtii Yeye, mnamuabudu Yeye Peke Yake, Asiyé na mshirika.

115. Hakika Amewaharamishia mfu wa mnyama, damu yenyé kutiririka kutoka kwa mnyama aliechinjwa pale achinjwapo, nyama ya nguruwe na mnyama aliyechinjiwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu. Lakini yoyote Aliyelazimika kula chochote kati ya vitu hivi vilivyo haramishwa, kwa dharura ya kuogopa kufa, na hali yeye si dhalimu wala si mkiukaji mpaka ya dharura, basi Mwenyezi Mungu ni Mwenye kumsamehe na ni Mwenye huruma naye, Hatamtesa kwa kwa kitendo alichokifanya.

116. wala msiseme, enyi washirikina, urongo unaotolewa na ndimi zenu: «hii ni halali» juu ya kitu kilichoharamishwa «na hii ni haramu» juu ya kitu kilichohalalishwa, ili kumzulia Mwenyezi Mungu urongo kwa kumnasibishia uhalalishaji na uharamishaji. Hakika wale wanaomzulia Mwenyezi Mungu urongo hawatafaulu kupata wema wowote ulimwenguni wala Akhera.

فَكُلُّا مِمَّا رَزَقَنَّا لَهُنَّا طَيِّبًا
وَأَشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّمَا كُنْتُمْ إِيمَانًا
تَعْبُدُونَ ﴿١١٦﴾

إِنَّمَا حَرَمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ
وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ يَهُ
فَمَنِ اضْطُرَّ بِعَيْنَيْهِ وَلَا عَادَ فِي أَنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَّجِيمٌ ﴿١١٦﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصْنَعُ أَلْسِنَتُكُمْ
الْكَذِبُ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ
لَتَفَدَّوْا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ إِنَّ الَّذِينَ
يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

117. Starehe walionayo duniani na starehe yenyé kuondoka na ni chache. Na huko Akhera watapata adhabu iumizayo.
118. Na Mayahudi tuliwaharamishia vile vitu tulivyokupa habari zake, ewe Mtume, kabla, navyo ni kila mnyama mwenye kucha na mafuta ya ng'ombe, mbuzi na kondoo, isipokuwa kile kilichobebwa na migongo yao au matumbo yao au kilichotangamana na mifupa. Na sisi hatukuwadhulumu wao , lakini wao walikuwa ni yenyé kuzidhulumu nafsi zao kwa kukanusha na kufanya uadui, ndipo wakastahili kuharamishiwa kwa njia ya kutiwa adabu.
119. Kisha hakika Mola wako, kwa wale waliofanya maasia, kwa kutojua mwisho wake na kwamba yanapasisha hasira za Mwenyezi Mungu – kwani kila anayemuasi Mwenyezi Mungu, kwa kukosea au kwa kusudia, huwa ni mjinga kwa mtazamo huu, hata kama anajua kuwa ni haramu-, kisha wakarudi kwa Mwenyezi Mungu na kuyaepuka yale madhambi waliokuwa wakiyafanya na wakazitengeneza nafsi zao na matendo yao, hakika Mola wako, baada ya kutubia kwao na kutengenea kwao, ni Mwenye kuwasamehe, ni Mwenye huruma kwao.
120. Hakika Ibrâhîm alikuwa kiongozi katika mema, na alikuwa mtiifu mnyenyeketu kwa Mwenyezi Mungu, haendi kombo na Uislamu, ni mwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu, si mwenye kumshirikisha.

مَتَّعْ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَقْنَا مَا فَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ
قَبْلٍ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا نَفْسَهُمْ

يَظْلِمُونَ

شَيْءٌ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الصُّورَ بِجَهَنَّمَ
شُرُّ تَأْبُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ
بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أَمَةً فَارِسًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ
يَكُنْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

121. Na alikuwa ni mwenye kuzishukuru neema za Mwenyezi Mungu kwake. Mwenyezi Mungu Alimchagua kwa ujumbe Wake na Akamuongoza kwenye njia iliyolingana sawa, nayo ni Uislamu.
122. Na tulimpa ulimwenguni neema nzuri ya kusifiwa na watu waliokuja nyuma yake, kufuatwa na kuwa na watoto wema. Na yeye, mbele ya Mwenyezi Mungu, huko Akhera, ni mionganoni mwa watu wema wenye daraja za juu.
123. Kisha tukakuletea wahyi, ewe Mtume, kwamba uifuate dini ya Uislamu kama alivyoifuata Ibrāhīm na kwamba ulingane juu yake na usiiyepuke, kwani Ibrāhīm hakuwa ni mionganoni mwa wale wanaowashrikisha wengine pamoja na Mwenyezi Mungu.
124. Mwenyezi Mungu Ameufanya utukuzaji wa siku ya Jumamosi, kwa kuitenga kwa kufanya ibada ndani yake, kwa Myahudi amba walitafautiana na Nabii wao juu yake, na wakaiteua badala ya siku ya Ijumaa ambayo waliamrishwa waitukuze. Hakika Mola wako , ewe Mtume, ni Mwenye kuhukumu baina ya wale walitafautiana na Nabii wao Siku ya Kiyama na kumlipa kila mmoja kwa yale anayofaa kuyapata.
125. Lingania, ewe Mtume, wewe na aliyekufuata, kwenye Dini ya Mola wako na njia Yake iliyolingana

شَاهِرًا لِأَنْعُمَةً أَجَبَنَاهُ وَهَدَنَا إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١١﴾

وَإِنَّمَا تَنْهَىٰ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّمَا فِي الْآخِرَةِ
لِمَنِ الْصَّالِحِينَ ﴿١٢﴾

لَئِنْ أَوْحَدْنَا إِلَيْكَ أَنَّ أَتَّقَعْدُ مَلَةً إِنْ كَاهِرَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُسِرِّكِينَ ﴿١٣﴾

إِنَّمَا جَعَلَ السَّبَبَ عَلَى الَّذِينَ أَخْتَافُوا فِيهِ
وَلَمَّا رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٤﴾

أَدْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ وَجَدِيلُهُمْ بِالَّتِي هُنَّ أَخْسَرُ

sawa kwa kutumia hekima ambayo Mwenyezi Mungu alikuletea wahyi nayo ndani ya ya Qur'ani na *Sunnah*. Na uwazungumzie watu kwa njia inayolingana na wao, uwape nasaha kwa njia nzuri yenyе kuwavutia kwenye kheri na kuwakimbiza wajiepushе na shari, na ujadiliane na wao kwa njia nzuri za kujadiliana za utaratibu na upole, kwani si juu yako isipokuwa ni kufikisha ujumbe, na ushafikisha. Ama kuwafanya waongoke, hilo ni juu ya Mwenyezi Mungu Peke Yake. Yeye Ndiye Anayemjua zaidi yule aliyepotea na akaiyepuka njia Yake, na Yeye Anawajua zaidi walioongoka.

126. Na mkitaka kuwalipiza kisasi, enyi Waumini, wale waliowafanya uadui, msiongeze zaidi ya vile walivyowafanya. Na mkisubiri, basi hilo ni bora kwenu nyinyi ulimwenguni, kwa kupewa ushindi, na kesho Akhera, kwa kupewa malipo makubwa.
127. Na vumilia, ewe Mtume, kwa maudhi yanayokupata katika njia ya Mwenyezi Mungu mpaka ikuje faraji, na hakukuwa huku kuvumilia kwako isipokuwa ni kwa ajili ya Mwenyezi Mungu, kwani Yeye Ndiye mwenye kukusaidia na kukupa uthabiti, na usisikitike juu ya wale wanaoenda kinyume na wewe na wasiitikie ulinganizi wako, wala usiwe na usijitie dhiki za moyo kutoчana na hila zao na vitimbi vyao, kwani hilo litawarudia wao wenyewe kwa shari na mateso.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهَتَّمِينَ

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا إِمْثِيلَ مَا عَوِّقْتُمْ
يٰهُ وَلَئِنْ صَرَّتْ لَهُوَ حَرَّ

لِلصَّدَّرِينَ

وَأَصِيرُ وَمَا صَبَرْتُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزُنْ
عَلَيْهِمْ وَلَا تَنْكُفِي صَبِيقِ مَقَائِمَكُونَ

128. Kwa hakika Mwenyezi Mungu,
 kutakata na sifa za upungufu ni
 Kwake na kutukuka ni Kwake, kwa
 taufiki Yake, msaada Wake, upaji
 nguvu Wake na nusura Yake Yuko
 pamoja na waliomcha kwa kuyaafuata
 Aliyoyaamrisha na kuyaepuka
 Aliyoyakataza; na yuko pamoja
 na wale wanatenda wema, kwa
 kutekeleza faradhi Zake na kusimama
 kutimiza haki Zaka na kujilazimisha
 kumtii, kwa kuwapa msaada Wake,
 uongozi Wake na nusura Yake.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ أَتَقْرَأُ وَالَّذِينَ هُمْ
 مُحْسِنُونَ ﴿١٦﴾

SURA YA AL-ISRĀ

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. **Mwenyezi Mungu** Anajisifu na kujitkuza kwa uweza Wake juu ya yasiyowezekana na yoyote isipokuwa Yeye, hapana Mola isipokuwa Yeye, hapana Mlezi isipokuwa Yeye.

Yeye Ndiye ambaye Aliyempeleka mja Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kipindi cha usiku, kwa mwili wake na roho yake, katika hali ya kuangaza na siyo ya kulala, kutoka msikiti wa *Harām* Uliyoko *Makkah*, kwenda msikiti wa *Aqṣā* uliyoko *Bayt al- Maqdis*, ambao Mwenyezi Mungu Amezibariki sehemu zinazouzunguka kwa matunda, nafaka na vinginevyo, na Akaufanya ni mahali pa Manabii wengi, ili ajionee maajabu ya uweza wa Mwenyezi Mungu na dalili za upweke Wake. Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na kutukuka, Ndiye Mwenye kuzisikia sauti zote, Ndiye Mwenye kukiona kila cha kuonekana, na Atampa kila mmoja anachofaa kupata duniani na Akhera.

2. Na kama Mwenyezi Mungu Alivyomtukuza Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, kwa kumpeleka safari hiyo ya usiku, Alimtukuza Mūsā, amani imshukiye, kwa kumpa

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لِيَلَامِنَ
الْمَسْجِدَ الْحَلَمَ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى
الَّذِي بَرَكَ حَوْلَهُ وَلَدُوْهُ وَمَنْ أَيْتَنَا إِلَيْهِ
هُوَ أَلَّا سَمِيعُ الْبَصِيرِ ﴿٦﴾

وَإِنَّا تَأْمُوسُ إِلَيْكُمْ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِّبَيْقَاءِ إِسْرَاءِ إِلَى الْأَسْتَخْدُولَ مِنْ دُونِ
وَكِيلًا ﴿٧﴾

Taurati na Akaifanya ni yenyé
kuufafanua ukweli na kuwaongoza
Wana wa Isrā'il na Akaifanya ni
yenye kukusanya makatazo kwao
ya kumfanya asiyekuwa Mwenyezi
Mungu kuwa ni mtegemewa au ni
muabudiwa wakawa wamtegemezea
mambo yao.

3. Enyi kizazi cha wale tuliowaokoa na tukawabeba pamoja na Nūh katika jahazi, msimshirikishe Mwenyezi Mungu katika kumuabudu, na kuweni ni wenye kushukuru neema Zake na ni wenye kumfuata Nūh, amani imshukiye, kwani yeye alikuwa ni mja mwenye kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa moyo wake, ulimi wake na viungo vyake.
4. Na tuliwapasha habari Wana wa Isrā'il katika Taurati ambayo waliteremshiwa kwamba yeye hapana budi itatukia kutoka kwao uharibifu mara mbili katika *Bayt al-Maqdis* na sehemu zinazofuatia kwa kudhulamu, kuua Manabii, kufanya kiburi, kupita kiasi na kufanya uadui.
5. Ukitukia kutoka kwenu uharibifu wa kwanza, tutawasaliti nyinyi na waja wetu wenye ushujaa na nguvu kali, watawashinda, watawaua na watawafukuza, hapo wazunguke kwenye nyumba zenu wakifanya uharibifu. Hiyo ilikuwa ni ahadi isiyokuwa na budi kutukia kwa kupatikana sababu zake kutoka kwenu.

دُرِّيَةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَهُ نُوَحٌ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا
شَكُورًا ﴿٧﴾

وَقَصَبَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لِتَقْسِيدُنَّ
فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَعَلَّنَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٨﴾

إِذَا جَاءَهُ وَعْدُ أُولَئِمَّا بَعْثَنَا عَلَيْهِمْ
عِبَادَاتِنَا أُولَئِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خَلَالَ
الْدَّيَارِ وَكَانَ وَعْدَهُمْ فَعُولَكَ ﴿٩﴾

6. Kisha tukawarudishia ushindi, enyi wana wa Isrā'il, na kuwa juu ya maadui zenu waliowasaliti, na tukawazidishia riziki zenu na watoto wenu na tukawapa nguvu na tukawafanya muwe wengi wa idadi kuliko adui yenu. Hiyo ni kwa sababu ya wema wenu na unyenyekevu wenu kwa Mola wenu.
7. Mkifanya matendo yenu na maneno yenu kuwa mazuri,basi mimejifanya vizuri nyinyi wenyewe, kwa kuwa malipo ya hayo yatarudi kwenu; na mkifanya vibaya, basi mateso ya hayo ni yenye kuwarudia nyinyi. Na utakapofika wakati wa uharibifu wa pili, tutawasaliti maadui wenu mara nyingine, ili wawadhalilishe na wawashinde na idhihiri athari ya udhalilifu na utwevu kwenye nyuso zenu na wawaingilie kwenye *Bayt al Maqdis* waiharibu kama walivyoiharibu mara ya kwanza na wavunjeunje kila kilichoko chini ya mikono yao uvunjaji kamili.
8. Inatarajiwa kuwa Mola wenu, enyi Wana wa Isrā'il, Atawarehemu baada ya kuwatesa, mkitubia na mkatengenea, na mkirudi kufanya uharibifu na maonevu, tutarudi kuwatesa na kuwadhili. Na tumeufanya moto wa Jahanamu, kwenu na kwa makafiri kwa jumla, ni gereza ambalo hakuna kutoka humo kabisa. Katika aya hii na ile kabla yake pana onyo kwa *ummah* huu

٩٢٦ ﴿كُلُّ أَنْوَارٍ كُلُّ لَكَوْنٍ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ
بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ فَقِيرًا﴾

إِنَّ أَحْسَنَهُمْ أَخْسَنُهُمْ لَأَنَّفُسَكُمْ وَإِنْ
أَسَأُوهُمْ فَأَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ وَعْدُ الْآخِرَةِ لَيَسْتُقْرُوا
وُجُوهُهُمْ كَوَافِرٍ خُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوا
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلَيَسْتَرِزُوا مَا عَلَوْا تَشْيِرًا

عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَهُمْ وَإِنْ عُذْتُمْ دُنْدَنًا وَجَعَلْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا﴾

dhidi ya kufanya maasia ili lisiwapate
lile lililowapata Wana wa Isrā'il,
basi mipango ya Mwenyezi Mungu
ni mimoja, haina kubadilika wala
kugeuka.

9. Hii Qur'ani tulioiteremsha
kwa mja wetu Muhammad,
rehema ya Mwenyezi Mungu na
amani zimshukiye, inawaongoza
watu kwenye njia nzuri kabisa
nayo ni mila ya Kiislamu, na
inawapa bishara njema Waumini,
wanaofanya yale ambayo
Mwenyezi Mungu Amewaaamrisha
kwayo na wanaokomeka na yale
ambayo Amewakataza nayo,
kwamba watakuwa na malipo
makubwa,
10. na kwamba wale ambao hawaamini
Nyumba ya Akhera na malipo
yaliyoko huko, tumewatayarishia
adhabu yenyenye kuumiza ndani ya
Moto.
11. Na binadamu wakati mwengine
hujiapiza mabaya nafsi yake au
mtoto wake au mali yake awapo
na hasira kama vile anavyoomba
mema . Hii ni kwa sababu ya
ujinga wa mwanadamu na pupa
lake. Na mionganoni mwa rehema
ya Mwenyezi Mungu kwake ni
kwamba Yeye Anayakubali maombi
yake mema na sio mabaya na
kwamba Yeye anajua kuwa yeye
hakukusudia kutaka hilo. Hakika
binadamu ana tabia ya kuwa na
pupa sana.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلّٰهِي أَقْوَمُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ إِنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَيْرًا ﴿٦﴾

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٧﴾

وَيَدْعُ الْإِنْسَنَ إِلَيْشَرِ دُعَاءً وَبِالْخَيْرِ وَكَانَ
إِلَيْسَنْ يَغْوِلُ ﴿٨﴾

12. Na tumefanya usiku na mchana kuwa ni alama mbili zenyenye kuonyesha upweke wetu na uweza wetu, tukaifuta alama ya usiku, nayo ni mwezi, na tukaifanya alama ya mchana, nayo ni jua, ni yenye mwangaza, ili binadamu apate kuona kwenye mwangaza wa mchana namna ya kupekesha mambo ya maisha yake na ili aingie kwenye utulivu na mapumziko wakati wa usiku, na ili watu wajue, kwa kupishana mchana na usiku, idadi ya miaka na hesabu ya miezi na siku, wakaweka juu ya hiyo mipango wanayoitaka ya maslahi yao. Na kila kitu tumekifafanua ufafanuzi wa kutoshia.
13. Na kila binadamu Mwenyezi Mungu Anayajaalia yale anayoyatenda, yawe mema au maovu, ni yenye kuwa na yeze wakati wote, hata hisabiwa kwa matendo ya mtu mwingine, wala mwingine hata hesabiwa kwa matendo yake yeze. Na Mwenyezi Mungu Atamtolea , Siku ya Kiyama, kitabu kilichoandikwa ndani yake yale aliyyatenda; atakiona kimefunguliwa mbele yake.
14. Ataambiwa, «Soma kitabu cha matendo yako.» Hapo atasoma, hata kama hakuwa akijua kusoma ulimwenguni, «Leo nafsi yako itakutoshaleza kuwa ni yenye kuku hesabia matendo yako, upate kujua malipo yake.» Huu ni mionganoni mwa uadilifu na uchungaji

وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِيتَيْنَ فَمَحَوْنَاهُ اِيَّاهُ
الَّيْلَ وَجَعَلْنَاهُ اِيَّاهُ الَّنَّهَارِ مُبِينَ كَمَا تَبَغُوا
فَضَّلَّا مَنْ رَبَّكُمْ وَلَتَعْلَمُوا عَدَدَ
السَّيِّنَ وَالْحَسَابَ وَكُلَّ شَيْءٍ فَضَّلَّهُ
تَفْصِيلًا

وَكُلَّ إِنْسَنٍ أَنْرَمْنَاهُ طَبِيرَهُ فِي عُنْقِهِ وَنَخْنُ
لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَمَا يَأْلَمُهُ مَسْوِهُ ۝

أَقْرَأَكُنْبَكَ كُنْ يَنْقِسَكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبَا ۝

haki mkubwa kabisa kwamba mja aambiwe, 'jihesabu nafsi yako, kwani inatosha kuwa ni yenze kukuhesabu.'

15. Mwenye kuongoka akafuata njia ya haki, basi malipo mema yake yatamrudia yeye peke yake; na mwenye kupotoka akafuata njia ya ubatilifu, basi mateso ya kufanya hivyo yatamrudia yeye peke yake; na hakuna nafsi yoyote iliyofanya dhambi itabeba makosa ya nafsi nyine iliyofanya dhambi. Na Mwenyezi Mungu Hatamuadhibu yoyote isipokuwa baada ya kumsimamishia hoja kwa kutuma Mitume na kuteremsha Vitabu.
16. Na tukitaka kuwaangamiza watu wa mji kwa udhalimu wao, tunawaamrishwa wenyewe gogi wao wamtii Mwenyezi Mungu, wampwekeshe na wawaamini Mitume Wake, na wasokuwa wao wako nyuma yao kwa kuwafuata, wakaasi amri ya Mola wao na wakawakanusha Mitume Wake, hapo likapasa juu yao neno la adhabu ambalo hakuna namna ya kurudishwa, na tukawamaliza kwa maangamivu yaliyotimia.
17. Na ni wengi tuliowaangamiza mionganoni mwa watu waliokanusha Mitume wao baada ya Nabii wa Mwenyezi Mungu, Nûh . Na inatosha kwamba Mola wako, ewe Mtume, ni Mjuzi wa matendo yote ya waja Wake, hakifichamani Kwake chochote chenye kufichamana.

مَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضْلُلُ عَنْهَا وَلَا تَرِدُ وَازْرَةٌ وَزَرْأُخْرَى وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا

وَإِذَا أَرْدَنَا أَنْ نُهَلِّكَ قَرِيبَةً أَمْ نَمْرِيْبَهَا فَقَسَطُوا فِيهَا حَقُّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَرْنَاهَا نَدِمِرًا

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَرَ بِرَبِّكَ بِذُوبِ عَسَادِهِ خَيْرًا بَصِيرًا

18. Yoyote ambaye matakwa yake ni ulimwengu huu wa sasa na akaushughulikia huo peke yake, asiiamini Akhera na asifanye matendo ya kumfaa huko, Mwenyezi Mungu Atamharakishia, hapa ulimwenguni, Anayoyataka Mwenyezi Mungu na kuyapendelea mionganoni mwa yale aliyoyaandika kwenye Ubao Ulolahifadhiwa (*Al-Lawh Al-Mahfûd*) kisha Mwenyezi Mungu Atamaalia huko Akhera moto wa Jahanamu, atauingia akiwa ni mwenye kulaumiwa, ni mwenye kufukuzwa kwenye rehema Yake Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka. Hiyo ni kwa sababu ya kutaka kwake ulimwengu na kujishughulisha nao bila ya Akhera.
19. Na yoyote aliyekusudia kwa matendo yake mema kupata malipo ya Nyumba ya Akhera yenye kusalia na akajishughulisha nayo kwa kumtii Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, na hali ye ye ni mwenye kumuamini Mwenyezi Mungu na kuamini thawabu Zake na malipo Yake makubwa, basi hao matendo yao ni yenye kukubaliwa ni yenye kuhifadhiwa kwa ajili yao mbele ya Mola wao na watapata malipo yake.
20. Kila kundi , mionganoni mwa wenye kuufanyia kazi ulimwengu wenye kumalizika na wenye kuifanyia kazi Akhera yenye kusalia, tunalipatia riziki yetu: tunawaruzuku Wauminiu na makafiri ulimwenguni. Kwani riziki inatokana na vipawa vya Mola

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ جَعَلَنَا لَهُ فِيهَا مَا شَاءَ لِمَنْ يُرِيدُ مُؤْتَمِرًا جَهَنَّمَ يَرْضَلُهَا مَدْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَى لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانُوا سَعَيْهِمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

كُلُّ أَنْتَدُ هَذِهِ لَهُ وَهَذِهِ مِنْ عَطَائِ رِبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رِبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾

wako kwa wema Wake; na vipawa
vya Mola wako hanyimwi mtu
yoyote, awe ni Muumini au ni kafiri.

21. Taamali, ewe Mtume, vile Mwenyezi Mungu Aliviyowatukuza baadhi ya watu juu ya wengine ulimwenguni kiutajiri na kimatendo. Na Akhera in daraja kubwa zaidi kwa Waumini na ina matukuzo makubwa zaidi.
22. Usimfanye, ewe mwanadamu, pamoja na Mwenyezi Mungu mshirika yoyote katika ibada Yake, kwani ukifanya hivyo utarudi uwe ni mwenye kutukanika na kuhizika.
23. Na Mola wako, ewe mwanadamu, Ameamrisha na kulazimisha na kupasisha Apwekeshwe, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, kwa kuabudiwa Peke Yake, na Ameamrisha kuwafanyia wema baba na mama, hasa wakiwa katika hali ya ukongwe: usione dhiki wala uzito kwa jambo lolote ulionalo kwa mmoja wao au kwa wao wawili, wala usiwakisikizishe neno baya, hata kama ni sauti ya kuonesha kutoridhika ambayo ni neno baya la daraja ya chini kabisa, wala usiwafanyie tendo baya, lakini kuwa mpole kwao na uwaambie wao daima maneno mapesi yenye ulaini.
24. Na uwe, kwa mamako na babako, mdhalilifu na mnyenyeketu kwa kuwahurumia, na umuombe Mola wako awarehemu kwa rehema Zake kunjufu wakiwa hai na wakiwa wamekufa, kama walivyovumilia

أَنْظُرْنَاكَيْفَ فَصَلَّنَا بِعَصْبَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ
وَلَلآخرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَقْضِيَاتٍ ﴿٦﴾

لَا جَهَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهَاءٌ أَخْرَى قَعْدَ مَدْمُومًا
مَذْدُولًا ﴿٧﴾

* وَقَضَىٰ رَبُّكَ لَا يَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَدَانِ إِنَّمَا يَنْفَعُ عِنْدَكُمُ الْكَبَرَ
أَحَدُهُمَا أَوْ كُلُّهُمَا فَلَا تُقْلِلْ لَهُمَا أُفْ وَلَا
تَهْرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَلَّا كَرِيمًا ﴿٨﴾

وَلَا خَفْضَ لَهُمَا جَنَاحَ الْذِلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ
رَبِّ أَرْحَمَهُمَا كَمَا أَرْبَيْتَهُنَّ صَغِيرًا ﴿٩﴾

juu ya kukulea ulipokuwa mdogo
usiokuwa na uwezo wala nguvu.

25. Mola wenu, enyi watu, ni Mjuzi
zaidi wa mazuri na mabaya
yaliyomo ndani ya nyoyo zenu.
Iwapo matakwa yenu na makusudio
yenu ni kumridhisha Mwenyezi
Mungu na kujikaribisha Kwake,
basi Yeye, kutakata na sifa mbaya ni
Kwake, kwa wenye kurejea Kwake
katika nyakati zote ni Mwingi
wa kusamehe. Basi yoyote yule
ambaye Mwenyezi Mungu Amejua
kwamba hakuna katika moyo
wake isipokuwa ni kurejea Kwake
na kumpenda, Yeye Atamsamehe
na Atamghufiria yatakayotukia
mionganini mwa madhambi
madogo yanayolingana na tabia za
kibinadamu.
26. Na umfanyie wema kila mwenye
ukaribu wa ujamaa na wewe, na
umpe haki yake ya wema na hisani,
na umpe masikini mwenye uhitaji
na msafiri aliyeepukana na watu
wake na mali yake, na usitumie mali
yako katika njia isiyokuwa ya kumtii
Mwenyezi Mungu au kwa njia ya
kupita kiasi na ufujaji.
27. Hakika wale wenye kupita kiasi
katika matumizi na wenye kutoa
mali yao katika kumuasi Mwenyezi
Mungu wanafanana na Mashetani
kwenye uovu, uharibifu na maasia,
na Shetani ni mwangi wa kukufuru,
ni mkanushaji sana neema za Mola
wake.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنَّ تَكُونُوا
صَالِحِينَ فَإِنَّهُ رَحْمَانٌ لِلْأَوَّلِينَ
عَفُورًا ﴿٦﴾

وَعَاتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمُسْكِنَ وَأَنَّ
أَسَيِّلُ وَلَا يُبَدِّرْ بَتَزِيرًا ﴿٧﴾

إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَافُرُوا بِحُونَ الشَّيْطَنِينَ وَكَانَ
الشَّيْطَنُ لِرِبِّهِ كَفُورًا ﴿٨﴾

28. Na ukiwaepuka hawa ambao uliamrishwa uwape, kwa kuwa hakuna kitu cha kuwapa, kwa kungojea riziki kutoka kwa Mola wako, basi waambie maneno laini ya upole kama vile kuwaombea dua awatajirishe na awape riziki kunjufu, na uwaahidi kwamba Mwenyezi Mungu Akiyafanya mambo ya riziki kuwa mapesi kwa wema Wake basi wewe utawapatia nao.
29. Wala usiuzuie mkono wako kutumia katika njia njema, ukaidhiki nafsi yako na watu wako na wahitaji, na wala usipite kiasi katika matumizi ukatoa zaidi ya uwezo wako, kwani ukifanya hivyo utaketi hali ya kuwa ni mwenye kulaumiwa, kwani watu watakulaumu na watakutukana, na ni mwenye kujuta juu ya ufujaji wako na mali yako kupotea.
30. Hakika Mola wako nawakunjulia riziki baadhi ya watu na Anawabania wengine kulingana na ujuzi Wake na hekima Yake, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake. Yeye Ndiye Mwenye kuyaona mambo ya ndani ya waja Wake, hakuna chochote katika hali zao kilicho nje ya ujuzi Wake.
31. Na mkijua kwamba riziki iko kwenye mkono wa Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, basi msiwaue watoto wenu kwa kuchelea umasikini, kwani Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Mwenye kuwaruzuku

وَإِمَّا نُعِصَنَ عَنْهُمْ بِعَيْنَهُمْ رَحْمَةٌ مِّنْ رَبِّكَ
تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَدْلَا مَتَّسِعُوا ⑩

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَعَلُومَةً إِلَى عُنْقِكَ وَلَا
تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَقَعْدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ⑪

إِنَّ رَبِّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ لِمَنْ شَاءَ
كَانَ يَعْبَادُهُ خَيْرًا صَيْرِرًا ⑫

وَلَا تَفْتَأِلُ أَوْلَادَكُ حَشَيْةً إِمَّا لَتَرْتَخِّنُ تَرْرُقُهُمْ
وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَاتَلَهُمْ كَاتَ خَطْكَ كِيرًا ⑬

waja Wake, Anawruzuku wana kama
Anavyowaruzuku wazazi. Hakika
kuua watoto ni dhambi kubwa.

32. Wala msikaribie uzinifu na mambo
yanayopelekea huko ili msiingie
ndani yake, hakika hilo ni tendo baya
sana, na njia mbaya zaidi ni njia ya
tendo hilo.
33. Wala msiiue nafsi ambayo Mwenyezi
Mungu Ameharamisha kuuawa,
isipokuwa kwa haki ya kisharia,
kama kisasi au kumpiga mawe
mzinifu aliyeingia kwenye hifadhi
ya ndoa au kumuua aliyeritadi. Na
mwenye kuuawa pasi na haki ya
kisheria, basi tumempa msimamizi
wa mambo yake , awe ni mrithi au
ni hakimu, uwezo wa kutaka muuaji
auawe au kutaka dia . Na haifai kwa
msimamizi wa mambo ya aliouawa
kupita mpaka wa Mwenyezi Mungu
katika kuchukua kisasi, kama vile
kuua watu wawili au wengi kwa
mmoja au kumua muuaji kwa njia
ya kumtesa. Mwenyezi Mungu ni
Mwenye kumsaidia msimamizi wa
aliyuawa juu ya aliyeua mpaka
aweze kumuua kwa njia ya kisasi.
34. Wala msitumie mali ya watoto
waliofiliwa na wazazi wao nao wako
chini ya miaka ya kubaleghe na
wakawa wako chini ya usimamizi
wenu, isipokuwa kwa njia ambayo
ni nzuri kwao, nayo ni kuyazalisha
na kuyakuza, mpaka afikie mtoto
yatima miaka ya kubaleghe na
utumiaji mzuri wa mali. Na

وَلَا تَقْرُبُوا إِلَيْنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ
كَانَ فَتِحْشَةً وَسَاءَ
سَيِّلًا ﴿٢٦﴾

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِيقَةِ
وَمَنْ قُتِلَ مَطْلُومًا فَقَدْ جَعَلَنَا لَوْلَيْهِ سُلْطَانًا
فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٢٧﴾

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ إِلَيْنَا مَا لَا يَعْلَمُ
هَيْئَةً يَسْلُغُ أَشَدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ
كَانَ مَسْوِلًا ﴿٢٨﴾

timizeni utekelezaji wa kila ahadi mliyojilazimisha nayo, kwani Mwenyezi Mungu Atamuuliza mwenye kuweka ahadi kuhusu hiyo ahadi Siku ya Kiyama, Atamlipa akiitimiza na kuitekeleza na Atamtesa akienda kinyume nayo.

35. Na timizeni kipimo wala msikipunguze mnapowapimia wasiokuwa nyinyi, na msanye mizani ya sawa, kwani kufanya uadilifu katika upimaji wa vibaba na mizani ni bora kwenu nyinyi ulimwenguni na kuna mwisho mwema mbele ya Mwenyezi Mungu kesho Akhera.
36. Na usiyafuate, ewe binadamu, usiyoyajua, lakini hakikisha na uthibitishe. Hakika ya biadamu ni mwenye kuulizwa juu ya yale ambayo alitumia masikizi yake, maangalizi yake na moyo wake kuyafikia. Basi akivitumia vitu hivyo katika wema atapata malipo mema na akivitumia katika uovu atapata mateso.
37. Na usitembee ardhini kwa kujigamba na kujivuna, kwani wewe hutaipasua ardhii kwa kutembea juu yake kwa namna hiyo na hutaifikia milima katika urefu kwa kujigamba kwako, kujivuna kwako na kutakabari kwako.
38. Yote yaliyotangulia kutajwa, ya maamrisho na makatazo, Mwenyezi Mungu Anayachukia mabaya yake na hayaridhii kwa waja wake.

وَأَوْفُوا الْكِيلَ إِذَا كُلْتُمْ وَرُبُّوا بِالْقُسْطَادِينَ
الْمُسْتَقْبِيِّ ذَلِكَ حَسْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٢٦﴾

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمَعَ وَالْبَصَرَ
وَالْفَوَادُ كُلُّ أُولَئِكَ سَكَانَ عَنْهُ مَسْؤُلًا ﴿٢٧﴾

وَلَا تَمْشِ في الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ
الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغْ أَجْبَالَ طُولًا ﴿٢٨﴾

كُلُّ ذَلِكَ سَيِّئُهُ، عِنْدَ رِبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٢٩﴾

39. Hayo tuliyoyaeleza na kuyafafanua kati ya hizi hukumu tukufu za kuamrisha matendo mema na kukataza tabia duni, ni mionganini mwa yale tuliyokutumia wahyi nayo. Na usimfanye, ewe binadamu, pamoja na Mwenyezi Mungu yoyote kuwa ni mshirika Wake katika kumuabudu, ukaja kutiwa ndani ya moto wa Jahanamu, hali ukilaumiwa na nifsi yako na watu, na ukawa ni mwenye kufukuzwa na kuepushwa na kila kheri.
40. Je, kwani Amewahusu nyinyi Mola wenu, enyi washirikina, kwa kuwapa watoto wa kiume na Yeye Akajichukulia kutokana na Malaika watoto wa kike? Neno lenu hili ni upeo wa ubaya na linachukiza sana, halinasibiani na Mwenyezi Mungu, kuepukana na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake.
41. Hakika tumeelza katika hii Qur'ani aina mbalimbali za hukumu, mifano na mawaihda, ili watu wapate kuwa idhika na kuzingatia yanayowafaa wayachukue na yenye kuwadhuwa wayaache. Na haya maelezo na usafanuzi hayawaongezei madhalimu isipokuwa kuwa mbali na haki na kughafilika kutia mambo akilini na kuzingatia.
42. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina, «Lau kulikuwa na waungu wengine pamoja na Mwenyezi Mungu, basi wangalitafuta waungu hao njia ya kushindana na Mwenyezi Mungu Mwenye 'Arshi iliyo kubwa.»

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحَكْمَةِ وَلَا
جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهَاءً اخْرَقْتُنِي فِي جَهَنَّمَ
مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٢٩﴾

أَفَأَصْنَدَكُمْ بِالْبَيْنَ وَلَنَخْدَمَنَ
الْمَلَائِكَةَ إِنَّا لَنَا أَنْكَرَتُهُمْ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْتَنِي هَذَا الْقُرْآنَ لِيذَّكِرُوا وَمَا
يَرِدُهُمْ إِلَّا نُؤْرَكُ ﴿٣١﴾

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ اللَّهُ كَيْفَ يَقُولُونَ إِذَا لَمْ يَتَغَوَّلُ إِلَى ذِي الْعُرْشِ سَيِّلًا ﴿٣٢﴾

43. Mwenyezi Mungu Ameepukana na kutakata na hayo wanayoyasema washirikina, na Ametukuka utukufu mkubwa.
44. Zinamtakasa Yeye, kutakata ni Kwake, mbingu saba na ardhi na viumbe wote waliyo humo. Na kila kitu kilichoko katika ulimwengu huu kinamuepusha Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na sifa za upungufu, maepusho yanayofungamana na kumsifu na kumshukuru, kutakata ni Kwake, lakini nyinyi, enyi watu, hamtambui hilo. Kwa kweli, Yeye ni Mpole kwa waja Wake, hawaharakishii adhabu wanaomuasi, ni Mwingi wa msamaha kwao.
45. Na usomapo Qur'ani wakaisikia hawa washirikina, tunaweka baina yako wewe na hawa wasioiamini Akhera pazia yenyekusitiri ili kuziziba akili zao wasiifahamu Qur'ani, ikiwa ni mateso kwao kwa ukafiri wao na kukanusha kwao.
46. Na tumeweka juu ya nyoyo za washirikina vifiniko, wasipate kuifahamu Qur'ani, na tumejaalia uziwi ndani ya mashikio yao, wasipate kuisikia. Na umtajapo Mola wao katika Qur'ani uwalinganiapo kwenye kumpwekesha Yeye na ukatazapo kushirikishwa, wao hurudi kinyumenyume kwa kuyakimbia maneno yako, kwa kutakabari na kujiona kuwa ni wakubwa mno wa kutofaa kumpwekesha Mwenyezi Mungu, Peke Yake, katika kumuabudu.

سُبْحَانَهُ وَوَعَلَى عَمَّا يَعْشُونَ عُلُوًّا كِيرًا ﴿٤٩﴾

تَسْبِيحُ لَهُ الْشَّمَوَاتُ الْسَّمِيعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا
وَإِنْ مَنْ شَاءَ إِلَيْهِ سَبِّحَ بِحَمْدِهِ وَلَكِنَّ لَّا
تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِلَهٌ وَكَانَ حَلِيمًا عَنْ قُوَّةِ رَبِّهِمْ ﴿٥٠﴾

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْتَ بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٥١﴾

وَجَعَلْنَا عَلَيْهِمْ أَكْثَرَهُمْ وَقَرِئَ
عَادَانَهُمْ وَقُرْآنًا وَلَمَّا دَرَأْنَا رَبِّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ
وَلَوْلَا عَلَى أَذْكَرِهِ هُنْ فُقُورًا ﴿٥٢﴾

47. Sisi tunayajua zaidi yale wanayoyasikiliza viongozi wa Kikureshi pale wakusikilizapo na hali nia zao ni mbovu. Kusikiliza kwao si kwa ajili ya kutaka kuogoka na kuikubali haki . Na sisi tunajua kule kunong 'onezana kwao wanaposema, «Hamumfuati isipopkuwa ni mwanamume aliyerogwa na akili yake ikabadilika.»
48. Fikiri, ewe Mtume, kwa kulionea ajabu neno lao kwamba Muhammad ni mchawi mshairi mwenye wazimu. Hivyo basi wamekiuka mpaka na wamepotoka na hawakuongokea njia ya haki na usawa.
49. Wasirirkina walisema wakikanusha kwamba wataumbwa umbo jipy baada ya mifupa yao kuoza na kuwa mbalimbali, «Je, sisi tutafufuliwa ufufuzi mpya Siku ya Kiyama?»
50. Waambie, ewe Mtume, kwa njia ya kuwafanya washindwe, «Kuweni na nguvu na ugumu kama mawe au chuma mkiweza hilo.
51. Au kuweni umbo lolote kubwa ambalo akili zenu zalionna kuwa liko mbali na uhakika.» Na watasema kwa kukanusha, «Ni nani atakayeturudisha kwenye uhai baada ya kufa?» Waambie, «Atakayewarudisha na kuwarejesha ni Mwenyezi Mungu Aliyewaumba kutoka kwenye hali ya kutokuwako mara ya kwanza.» Na wasikiapo majibu haya watatikisa vichwa vyao kwa njia ya shere, huku wakiona

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذَا سَمِعُونَ
إِنَّكَ وَلَدُهُ تَحْتَيْنِ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّ
تَنْبَغِيْعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿١٨﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ صَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلَّوْا فَلَا
يَسْتَطِيْعُونَ سَيْلًا ﴿١٩﴾

وَقَالُوا إِذَا كَانَ عَظِيْمًا وَرُقْبَاتِنَا أَئْتَ الْمَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٢٠﴾

* قُلْ كُنْوْا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٢١﴾

أَوْ خَلْقًا مَمَائِيَّةً بُرُّ فِصُدُورٍ كَعَ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَّا قُلِ الَّذِي فَطَرَنَا
أَوْ أَمْرَقَ فَسَيُنْغَضِّلُونَ إِنَّكَ رُّوْسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَّ هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ فِيهَا ﴿٢٢﴾

ajabu na watasema, wakiliona jambo
hilo kuwa ni mbali kukubalika,
«Ufufuzi huu utatukia lini?» Sema,
«Ni lipi linalowajulisha kwamba
Ufufuzi huu, mnaoukanusha na
mnaouona kuwa uko mbali, huenda
ukawa ni wenyе kutukia kipindi cha
karibu?»

52. Siku Atakapowaita Muumba wenu
mtoke kwenye makaburi yenu
na mkaitika amri ya Mwenyezi
Munguna na mkaiyandama, na
shukrani ni Zake kwa kila namna, na
mkadhani, kwa kituko cha Siku ya
Kiyama na kwa kipindi kirefu cha
kukaa kwenu Akhera, kwamba nyinyi
hamkukaa duniani isipokuwa muda
mchache.
53. Na waambie waja wangu Waumini
waseme, katika mazungumzo yao
na kushauriana kwao wao kwa
wao, maneno mazuri, kwani wao
wakitofanya hivyo Shetani atatia
ugomvi , uhariufigo na utesi baina yao.
Hakika Shetani kwa binadamu ni
adui aliyeudhihirisha uadui.
54. Mola wenu Anawajua nyinyi zaidi,
enyi watu, Akitaka Atawarehemu
Awaafikie kwenye Imani au Akitaka
atawafisha kwenye ukafiri kisha
Awaadhibu. Na hatukukutumiliza,
ewe Mtume, uwe ni muwakilishi
juu yao, unayapanga mambo yao na
unawalipa kwa matendo yao, jukumu
lako ni kuyafikisha uliyotumilizwa
kwayo na kuieleza njia iliyolingana
sawa.

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ مُحَمَّدٌ وَرَبُّكُمْ
إِنَّ لِيْلَيْلَةً إِلَّا قِيلَّا

وَقُلْ لِعَبَادِيْ يَقُولُوا أَلَّا تَهِيْ أَحَسَنُ إِنَّ
الشَّيْطَانَ يَنْزَعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ
لِلْإِنْسِنِ عَدُوًّا مُّبِينًا

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنِّي شَايِرٌ حَمَّلُوكُمْ
يَشَأْ يَعْذِّبُكُمْ وَمَا أَرَى سَيْنَاكَ عَيْنَاهُمْ

وَكِيلًا

55. Na Mola wako, ewe Mtume, Anawajua zaidi walioko mbinguni na ardhini, na tumewafadhilisha baadhi ya Mitume juu ya wengine kwa matukufu, wingi wa wafuasi na kuwateremshia Vitabu, na Dāwûd, amani imshukiye, tumempa Zaburi.
56. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina wa *Makkah*, «Hawa masanamu mnaowaita wawaondolee shida hawawezi hilo wala hawawezi kuiyepusha kwenu nyinyi kuipeleka kwa wengine, na pia hawawezi kuigeuza kutoka namna ilivyo kuifanya namna nyingine, Mwenye kuweza hilo ni Mwenyezi Mungu Peke Yake.» Aya hii inakusanya kila anayeombwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa Manabii, watu wema na wasiokuwa hao, kwa tamko la *istighâthah* (kutaka uokozi) au *du'a'* (maombi) au mfano wake, kwani hapana mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu.
57. Hao ambao washirikina wanawaomba, mionganoni mwa Manabii, watu wema na Malaika, wao wenyewe wanashindana kujiweka karibu na Mola wao kwa matendo mema wanayoyaweza, wanatarajia rehema Yake na wanaogopa adhabu Yake. Hakika adhabu ya Mola wako ndiyo ambayo inatakitana kwa waja wawe na hadhari nayo na waiogope.

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَقَدْ قَضَيْنَا بَعْضَ الْتَّبِيَّانَ عَلَىٰ بَعْضٍ
وَإِنَّمَا دَارَ ذُرُورَةً ٦٥

فَلَمَّا أَذْعَنَاهُ اللَّهُنَّ رَعَمَشُ مَنْ دُونَهُ فَلَمَّا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ الظُّرُّورِ عَنْكُمْ وَلَا تَحْمِيلُّهُ ٦٦

أَوْلَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ بِيَتَغَوَّطُ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
الْوَسِيلَةُ إِلَيْهِمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ
وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ
مَحْذُوذًا ٦٧

58. Na Mwenyezi Mungu Anawaonya wanaokufuru kwamba hakuna mji wowote wenye kukufuru na kukanusha Mitume isipokuwa mateso Yake yataushukia kwa maangamivu hapa duniani kabla ya Siku ya Kiyama au kwa adhabu kali juu ya watu wake. Hayo ni maandishi Aliyoyaandika Mwenyezi Mungu na hukumu Aliyoipitisha, hapana budi kujiri, nayo imeandikwa kwenye *Al-Lawh Al-Mahfûd* (Ubao Ullohofadhiwa).
59. Hakuna kilichotuzuia kuteremsha miujiza ambayo washirikina waliitaka isipokuwa ni kwamba *ummah* waliowatangulia waliikanusha, Mwenyezi Mungu Aliwajibu kwa waliyotaka wakakanusha na wakaangamia. Na tuliwapa Thamûd, nao ni watu wa Ṣâlih, miujiza iliyo wazi, nayo ni ngamia, wakaikanusha na tukawaangamiza. Na huku kutuma kwetu Mitume wakiwa na alama, mazingatio na miujiza tuliyoipitisha kwenye mikono yao, hakukuwa isipokuwa ni kuwatisha waja wapate kuzingatia na wakumbuke.
60. Kumbuka, ewe Mtume, pindi tulipokwambia kwamba Mola wako Amewazunguka watu kwa ujuzi na uweza. Na hatukuijaalia ndoto tuliyokuonyesha waziwazi usiku wa *isrâ'* (kwenda *Bayt al-Maqdis*) na *mi'râj* (kupaa kwenda mbinguni) mionganoni mwa maajabu ya viumbe isipokuwa ni kuwatahini watu. Na tunawatisha washirikina

وَإِنْ مِنْ قَوْمٍ إِلَّا نَحْنُ مُهَلِّكُوهَا قَبْلَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَعِذْنَا بِهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَعَنَا أَنْ تُرْسِلَ إِلَيْنَا إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوْنُونَ وَإِتَيْنَا لَهُمُ الْنَّاقَةَ مُبَصَّرَةً فَظَلَّمُوا هُنَّا وَمَا رُسِلَ إِلَيْنَا إِلَّا تَحْوِيلًا ﴿٥٩﴾

وَلَذِكْرُنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا لَرْءَى إِلَيْهِ أَيْتَكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةُ الْمَلْعُونَةُ فِي الْفَرْعَانِ وَخُرُوبُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طَغْيَانًا كَيْرًا ﴿٦٠﴾

kwa aina mbalimbali za adhabu na miujiza, lakini kuwatisha huko hakuwaongezei isipokuwa ni kuendelea zaidi kwenye ukafiri na upotevu.

61. Na ukumbuke neno tulilowaambia Malaika wamsujudie Ādam kwa kumwamkia na kumuhibishimu, wakamsujudia wote isipokuwa Iblisi, alifanya kiburi na akakataa kusujudu, na huku akisema kwa njia ya kupinga na kujiona, «Je, nimsujudie huyu dhaifu aliyeumbwa kwa udongo?»
62. Iblisi akasema akionesha ujasiri wake na ukafiri kwa Mwenyezi Mungu, «Unamuona kiumbe huyu uliyemfadhilisha juu yangu? Ukinibakisha hai mpaka Siku ya Kiyama nitawatawala wale wanaozalikana na yeye kwa kuwapoteza na kuwarahibu isipokuwa wale waliotakaswa katika Imani, nao ni wachache.»
63. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Akasema Akimuonya Iblisi na wafuasi wake, «Enda! Yoyote mwenye kukufuata mionganini mwa kizazi cha Ādam, basi mateso yako na mateso yao ndani ya moto wa Jahanamu ni mengi.
64. «Na uwalaghai wale unaoweza kuwalaghai mionganini mwao kwa kuwaita kuniasi, na uwakusanyie askari zako unaowaweza, kati ya kila aliye juu ya kipando na anayetembea kwa miguu, na ujishirikishe nao katika mali yao wanayoyachuma kwa

وَإِذْ قُنْدَلَ الْمَلَكُ كَيْفَةً سَجَدُوا لِلَّادَمَ
فَسَجَدُوا إِلَيْهِ أَنْتَلِيسَ قَالَ إِنَّمَا سَجَدُ لِمَنْ

خَلَقْتَ طَبِينًا ﴿٦﴾

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَمْتَ عَلَيَّ إِنَّ
أَخْرَنَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا يَحْتَنِكَ
دُرْيَتُهُ الْأَقْلِيلَ ﴿٧﴾

قَالَ أَذْهَبْ فَمَنْ تَعْلَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءُ مَا كُوْرُوكَ ﴿٨﴾

وَاسْتَفِرْ زَ مَنْ أَسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ
وَاجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِحَيْلَكَ وَرَجِلَكَ وَشَارِكَهُمْ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدْهُمْ وَمَا
يَعْدُهُمُ الشَّيْطَنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٩﴾

njia za haramu, na ujishirikishe nao katika watoto wao kwa kuwapambia uzinifu na uasi na kwenda kinyume na maamrisho ya Mwenyezi Mungu mpaka uenee uchafu na uharibifu, na uwaahidi wafuasi wako, miongoni mwa wale wanaozalikana na Ādām, ahadi za urongo, na kila ahadi za Shetani ni ubatilifu na udanganyifu.

65. «Hakika waja wangu Waumini waliyotakaswa ambao walinitii, wewe huna uwezo wa kuwapoteza.» Na inatosha kuwa Mola wako , ewe Mtume, kuwa Ndiye Mwenye kuwalinda na kuwahifadhi Waumini kutokana na vitimbi vya Shetani na udanganyifu wake.
66. Mola wenu, enyi watu, Ndiye Anayewaendeshea vyombo vya kusafiria baharini ili mtafute riziki ya Mwenyezi Mungu katika safari zenu na biashara zenu . Hakika Mwenyezi Mungu , kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, ni Mwingi wa huruma kwa waja Wake.
67. Na mkipatikana na shida baharini mkakaribia kuzama na kuangamia, wanapotea kwenye akili zenu wale waungu ambao mlikuwa mkiwaabudu, na mkamkumbuka Mwenyezi Mungu Muweza, Peke Yake, Awasaidie na Awaokoe, hapo mnamtakasia katika kutaka msaada na uokzi, na Yeye Anawasaidia na Anawaokoa. Anapowaokoa kwa kuwaegesha kwenye nchi kavu, mnageuka mkaacha Imani,

إِنَّ عَبْدِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ
وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكَيْلَا ٦٥

رَبُّكُمُ الَّذِي يُرْجِي لَكُمُ الْفُلَكَ فِي
الْبَحْرِ لِتَبْغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ دُكَانٌ
بِكُمْ رَحِيمًا ٦٦

وَإِذَا مَسَّكُمُ الْصُّرُفُ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَنْدَعُونَ
إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَدُكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَغْرَضْنَاهُ
وَكَانَ الْأَنْسُنُ كُفُورًا ٦٧

kumtakasia Mwenyezi Mungu na matendo mema. Na huu ni katika ujinga wa binadamu na ukafirir wake, kwani binadamu ni mkanushaji sana neema za Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka.

68. Je, mumeghafilika, enyi watu, na adhabu ya Mwenyezi Mungu, ndipo mkajiaminisha kwamba ardhi haitawaporomokea ikawadidimiza au kwamba Mwenyezi Mungu Hatawanyesheza mvua ya mawe itokayo juu iwaue kisha msipate yoyote wa kuwalinda na adhabu Yake?

69. Au mumejiaminisha, enyi watu, kwamba Mola wenu, na hali nyinyi mumemkanusha, hatarudisha baharini mara nyingine kisha akawaleta kimbunga kikali chenyé kuvunjavunja kila kitu kinachokififikia, kikaja kikawazamisha kwa ukashaji wenu, kisha msipate kitu chochote cha madai au malalamiko juu yetu, kwa kuwa Mwenyezi Mungu hakuwadhulamu kitu chochote hata wizani wa chungu mdogo?

70. Kwa hakika tumewatukuza watu wa kizazi cha Ādam kwa akili na kuwapelekea Mitume, na tukawadhalilishia vilivyoko ulimwenguni vyote: tukawadhalilishia wanyama barani wa kuwapanda na vyombo baharini vya kuwabeba, tukawaruzuku vilaji na vinywaji vizuri na tukawapa daraja kubwa juu ya viumbwa wengi.

أَفَمِنْتُمْ أَنْ يُخْسِفَ بِكُوْجَانِبِ الْبَرِّ أَوْ
يُرِسِّلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبَاتُهُمْ لَا يَحْدُوْ
لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَ كُوْفِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرِسِّلَ
عَلَيْكُمْ قَاصِفَاتُهُمْ الْرِّيحُ فَيُعَرِّقُوكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ
ثُمَّ لَا يَحْدُوْكُمْ عَلَيْنَا يَهُ تَبِيعًا ﴿٦٩﴾

*وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنَى آدَمَ وَمَلَئْنَا هُنْ فِي الْأَرْضِ
وَالْآخِرَةِ رَزَقْنَاهُمْ مِنْ أَطْيَابِنَا
وَفَضَّلْنَا هُنْ عَلَى كَثِيرٍ مِنْ حَلَقَنَا

تَقْصِيْلًا ﴿٧٠﴾

71. Na kumbuka, ewe Mtume, Siku ya Kufufuliwa, kwa njia ya kutoa bishara na kuogopesha, pindi Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na ktukuka, Atakapolita kila kundi la watu pamoja na kiongozi wao ambaye walikuwa wakimfuata ulimwenguni. Basi aliyekuwa mwema kati yao , na akapewa kitabu chake kwa mkono wake wa kulia, hawa watasoma kitabu cha mema yao wakiwa katika hali ya kufurahika na kuterema, na kamwe hawatapunguziwa chochote katika malipo ya matendo yao mazuri, hata kama ni kadiri ya uzi unaokuwa kwenye mpasuko wa koko ya tende.
72. Na aliyekuwa kipofu wa moyo, katika ulimwengu huu, wa kutoziona dalili za uweza wa Mwenyezi Mungu, asiyaamini yale aliyokuja nayo Mtume Muhammad, rehemma na amani zimshukiye, basi ye ye, Siku ya Kiyama, atakuwa kipofu zaidi wa kutoiona njia ya Peponi na atapotea zaidi njia ya uongofu na usawa.
73. Na kwa hakika washirikina walikaribia kukepusha, ewe Mtume, na Qur’ani Aliyokuteremshia Mwenyezi Mungu ili utuzulie isiyokuwa hiyo tuliyokuletea wahyi nayo. Na lau ulifanya walivyotaka, wangalikufanya ni kipenzi msafiwa.
74. Na lau si sisi kukuimarisha kwenye haki na kukuhifadhi usikubaliane nao, ungalikaribia kuelemea kwao

يَوْمَ نَدْعُوْ كُلَّ أَنْسَابٍ بِإِمْرَهٖ فَمَنْ أُوتِيَ
كِتَبَهُ وَيُسَمِّنُهُ فَأُولَئِكَ يَقْرُؤُنَ
كِتَبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتَيَّلًا

(٦)

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
أَعْمَى وَأَضَلُّ سَيِّلًا

(٧)

فَلَنْ كَادُوا لِيَقْتُلُوكُ عَنِ الدِّيَارِ
أَوْ حَسِنَاتِ إِلَيْكُ لِتَفْرِيَ عَلَيْنَا غَيْرُهُ
وَإِذَا لَا تَحْذُوكَ خَلِيلًا

(٨)

وَلَوْلَا أَنْ شَيْتُنَكَ لَقَدْ كِدَّ تَرَكُ إِلَيْهِمْ
شَيْئًا قَلِيلًا

(٩)

kidogo katika yale waliyokushauri kwa nguvu za udanganyifu wao na wingi wa hila zao na kuwa na hamu kwako waongoke.

75. Na lau ulielemea , ewe Mtume, upande wa hawa washirikina maelemeo madogo katika yale waliyotaka kwako, basi tungalikuonjesha mara mbili zaidi ya adhabu ya duniani na mara mbili zaidi ya adhabu ya baada ya kufa kesho Akhera, hivyo ni kwa ajili ya kutimia neema ya Mwenyezi Mungu kwako na ukamilifu wa kumjua Mola wako, kisha hutampata yoyote mwenye kukuepushia adhabu yetu.
76. Na makafiri walikaribia kukutoa *Makkah* kwa kukukera, na lau walikutoa huko hawangalikaa huko baada yako isipokuwa muda mchache, hadi iwashukie adhabu ya ulimwenguni.⁽¹⁾
77. Huo ndio mwendo uliowekwa na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, katika kuwaangamiza watu wanaomtoa Mtume wao kutoka kwao, na hutapata mabidiliko kwenye mwendo wetu, kwani hatuendi kinyume na ahadi yetu.

إِذَا لَأَدْقَنَاكَ ضَعْفَ الْحَيَاةِ وَضَعْفَ
الْمُمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَيْنَانَ أَصْبِرًا

وَإِنْ كَادُوا لِيَسْتَهِنُوكَ مِنْ الْأَرْضِ
لِيُحِرِّجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَأَيْتَنَا خَلْفَكَ إِلَّا
قَلِيلًا

سُنَّةَ مَنْ قَدَّ أَرْسَلْنَا بَلَّكَ مِنْ رُسُلِنَا
وَلَا تَجِدُ لِسْتَنَاتِنَا تَحْيِي لَّا

(1) Tafsiri ya aya hii yategemea moja ya sababu zilizotajwa za kuteremka kwake, nayo ni kuwa makafiri wa kikureshi walitaka kumtoa Mtume(s.a.w.) kwenye mji, Mwenyezi Mungu Akawaonya kwa aya hii na kwamba wao lau walimtoa hawangalikaa kwenye mji wa Makkah baada yao isipokuwa muda mchache. Na hivyo ndivyo ilivyokuwa, kwani haukipita muda mrefu baada ya kugura kwa Mtume(s.a.w.) kwenda Madīnah mpaka Mwenyezi Mungu Akawakusanya na wao hapo Badr, hapo wakubwa wao wakauawa na wengine kutekwa. Tazama Ibn Kathīr katika kufasiri aya hii.

78. Simamisha Swala itimie kuanzia kipindi cha kupinduka jua wakati wa mchana mpaka kipindi cha usiku. Inaingia hapa Swala ya Adhuhuri, Alasiri, Magharibi na Isha. Na simamisha Swala ya Alfajiri na urefushe kisomo chake, kwani Swala ya Alfajiri inahudhuriwa na Malaika wa usiku na Malaika wa mchana.
79. Na inuka, ewe Nabii, kutoka kwenye usingizi sehemu ya usiku, usome Qur’ani katika Swala ya usiku, ipate kuwa, hiyo Swala ya usiku, ni nyongeza kwako katika utukufu wa cheo na kupandishiwa daraja. Huenda Mwenyezi Mungu Akakuleta uwe ni mwenye kuwashufaia watu Siku ya Kiyama, ili Mwenyezi Mungu Awarehemu kwa kuwaondolea waliokuwa nayo, na usimame kisimamo ambacho watakushukuru kwacho wa mwanzo na wa mwisho.
80. Na useme, «Mola wangu! Nitia matio mazuri katika jambo lililo lema kwangu na unitoe matoko mazuri kwenye mambo yaliyo mabaya kwangu, na unipatie hoja thabitii kutoka kwako yenye kuniokoa na wote wanaoenda kinyume na mimi.»
81. Na useme, ewe Mtume, kuwaambia washirikina, «Uislamu umekuja na ushirikina umeondoka. Kwani ubatilifu hauna kusalia wala kujikita, na ukweli ndio wenye kuimarika na kusalia ambaa hauondoki.»

أَقِمْ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الْشَّعْمِ إِلَى عَسْقِي
أَتَيْلَ وَقُرْعَةَ الْفَجْرِ إِنَّ فُرْقَةَ
الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٤﴾

وَمِنْ أَلَيْلٍ فَتَهَجَّدُ بِهِ تَافِلَةً لَكَ عَسَقِيَ أَنْ
يَعْثِكَ رَبُّكَ مَقَاتِلَ مَحْمُودًا ﴿٧٥﴾

وَقُلْ رَبِّيْ أَذْخُنِي مُدْخَلَ صَدِيقٍ وَلَخِيْنِي
مُخْرَجَ صَدِيقٍ وَلَجْعَلِيْ منْ لَدُنْكَ
سُلْطَنًا أَصْبِرًا ﴿٧٦﴾

وَقُلْ جَاهَ الْجُنُونَ وَزَهَقَ الْبَطْلُ إِنَّ الْبَطْلَ كَانَ
رَهْوَقًا ﴿٧٧﴾

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنَ مَا هُوَ شَفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِلنَّمِينَ وَلَا يَرِدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٦﴾

82. Na tunateremsha mionganoni mwa aya za Qur'ani yanayopoza magonjwa ya nyoyo kama shaka , unafiki na ujinga, na yanayopoza miili kwa kujizungua nayo, na yanayokuza Imani ambayo ni sababu ya kufaulu kupata rehema ya Mwenyezi Mungu. Na hii Qur'ani haiwaongezei makafiri wanaposikia isipokua ukafiri na upotevu, kwa kuikanusha kwao na kutoiamini.

83. Na tunapompa mwanadamu, vile alivyo, neema ya mali na afya na mfano wa hizo, anageuka na kujiweka mbali na kumtii Mwenyezi Mungu, na akipatikana na shida ya ufukara au ugonjwa huwa ni mwenye kukata tamaa, kwa kuwa ye ye haamini kuwa atapata nyongeza njema za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, isipokuwa yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemuhifadhi katika hali yake ya raha na ya shida.

84. Sema, ewe Mtume, kuwaambia watu, «Kila mmoja mionganoni mwenu anatenda kulingana na hali zinazonasibiana na ye ye , na Mola wenu ni Mjuzi zaidi wa yule aliyeongoka zaidi njia ya haki.»

85. Na makafiri wanakuuliza juu ya uhakika wa roho kwa njia ya ushindani, basi wajibu kwamba uhakika wa roho na hali zake ni katika mambo ambayo Mwenyezi Mungu Ameufanya ujuzi wake uweko Kwake. Na hamukupewa ujuzi, nyinyi na watu wote, isipokuwa kitu kichache.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى إِلَيْنَاهُ أَعْرَضَ وَكَانَ
بِجَانِهِ وَإِذَا مَسَّهُ أَشْرَكَ كَانَ يَعْوِسًا ﴿٨٧﴾

فَلَمْ يَعْمَلْ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبِّكَمْ أَعْلَمُ
بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَيِّلَا ﴿٨٨﴾

وَكَسَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي
وَمَا أُوْتِيَشُ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٩﴾

86. Na lau tulitaka kuifuta Qur'ani moyoni mwake, tungaliliweza hilo, na hungalimpata mwenye kukuhami ambaye atatuzuia kufanya hivyo au akurudishie Qur'ani.
87. Lakini Mwenyezi Mungu Alikurehemu, Akaithibitisha moyoni mwako, hakika wema Wake juu yako ni mkubwa. Yeye Amekupa hii Qur'ani tukufu, *Al-Maqām al-Mahmūd* (Kisimamo Kishukuriwacho) na mengineyo mionganoni mwa yale ambayo Hakumpa yoyote katika viumbi.
88. Sema, «Lau wataafikiana majini na binadamu kujaribu kuleta mfano wa hii Qur'ani yenye kuelemea, hawataweza kuileta, hata kama watashirikiana na kusaidiana kufanya hivyo.»
89. Na tumewafafanulia watu katika hii Qur'ani kila aina ya mfano unaopasa kuzingatiwa, kwa njia ya kuwasimamishia hoja, ili waifuate na waitumie, lakini wengi wa watu walikataa isipokuwa ni kuipinga haki na kuzikanusha hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake.
90. Na Qur'ani ilipowaelemea washirikina na ikawashinda, waliingga kutaka miujiza kulingana na mapendeleo yao wakasema, «Hatutakuamini, ewe Muhammad, na hatutafanya vile unavyosema mpaka utupasulie kwenye ardhi ya Makkah chemchememu ya maji yenye kupita.

وَلَيْنَ شَتَّنَا لَنَّهُبِنَ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْنَا كُلُّمَا
تَحْمِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ
كَيْرًا ﴿٩﴾

قُلْ لَيْنَ أَجْمَعَتِ الْأَرْضُ وَالْجَنْدُ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا
بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ
كَانَ بِعَضُهُمْ لَبِعْضٍ ظَاهِيرًا ﴿١٠﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍ فَلَيْلَ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿١١﴾

وَقَالُوا إِنَّنَا نُؤْمِنُ لَكَ حَتَّىٰ تَقْجِرَ لَنَا مَنَّ
الْأَرْضِ يَبُوْغًا ﴿١٢﴾

91. «Au uwe na shamba lenye aina za mitende na mizabibu, na uifanye mito ni yenye kupita kati yake kwa wingi.
92. «Au uiangushe mbingu juu yetu iwe vipande-vipande kama ulivyodai, au utuletee Mwenyezi Mungu na Malaika Wake tuwaone wametukabili waziwazi.
93. «Au uwe na nyumba ya dhahabu, au upande daraja za kukupaisha mbinguni, na hatutaamini kupaa kwako mpaka urudi ukiwa na kitabu kitokacho kwa Mwenyezi Mungu kilichofunguliwa tusome ndani yake kwamba wewe ni Mtume wa Mwenyezi Mungu kikweli.» Sema, ewe Mtume, kwa kushangaa juu ya ushindani wa makafiri hawa, «Kutakata na sifa za upungufu ni kwa Mola wangu! Kwani mimi ni nani, isipokuwa ni mja mionganini mwa waja Wake mwenye kufikisha ujumbe Wake? Basi viyi mimi nitaweza kuyafanya mnayoyataka?»
94. Na hakuna kilichowazuia makafiri kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na kuwatii, pindi ulipowajia wao ufanuzi wa kutosha kutoka kwa Mwenyezi Mungu, isipokuwa ni kule kusema kwao kwa ujinga na kwa njia ya kukanusha, «Je, kwani Mwenyezi Mungu Ametumiliza Mtume mionganini mwa jinsi ya binadamu?»

أَوْتَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ تَحْيِيلٍ وَعَنْبَ قَتْفَجَرٍ لَا يَنْهَا خَلَالَهَا تَقْبِيجِيًّا ﴿٤١﴾

أَوْتُسْقَطَ أَسْمَاهُ كَمَا رَعَمْتَ عَلَيْنَا كَسَفًا
أَوْتَأْتَنِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَيْلًا ﴿٤٢﴾

أَوْيَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ رُخْرُفٍ أَوْتَرْقَ في
السَّمَاءِ وَلَنْ تُؤْمِنَ لِرُقْبَكَ حَتَّى تُنْزَلَ عَلَيْنَا
كَسَفًا نَقْرُوهُ فَقُلْ سُبْحَانَ رَبِّ هَلْ
كُثُرٌ إِلَّا بَشَرٌ أَرْسُولًا ﴿٤٣﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى
إِلَّا أَنْ قَاتَلُوا أَبْعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٤٤﴾

95. Waambie, ewe Muhammad, ukiwarudi washirikina kule kukanusha kwao kuwa Mtume ni mionganoni mwa wanadamu, «Lau juu ya hii ardhi kulikuwa na Malaika wanatembea kwa kujituliza, tungaliwapelekea mtume mionganoni mwa jinsi yao,» lakini watu wa ardhi ni wanadamu, basi mtume wa kupelekewa inatakiwa awe ni mionganoni mwa jinsi yao, ili iwezekane kwao kuzungumza naye na kufahamu maneno yake.

96. Waambie, «Inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni shahidi baina yangu mimi na nyinyi juu ya ukweli wangu na uhakika wa unabii wangu. Hakika Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, ni Mtambuzi wa hali za waja Wake ni Muoni wa matendo yao, na Atawalipa kwa hayo..»

97. Na yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Anamuongoza ndiyе mwenye kuongoka kwenye haki, na yoyote yule ambaye Yeye Anampoteza, Akamdhili na Akamuachia yeye na nafsi yake basi huyo hakuna mwenye kumuongoza badala ya Mwenyezi Mungu. Hawa wapotevu Mwenyezi Mungu Atawafufua Siku ya Kiyama na Awakusanye kwa nyuso zao hali wakiwa hawaoni wala hawatamki wala hawasikii. Mwisho wao ni moto wa Jahanamu wenye kuwaka, kila kutuliapo kuwaka kwake na kuzimika mroromo wake, tunawazidishia moto wenye kuwaka na kuroroma.

قُلْ لَوْكَانَ فِي الْأَرْضِ مَلِكٌ كَيْمَشُونَ
مُطْهِينَ لَنَّا عَنْهُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكٌ
رَسُولًا ﴿٤٦﴾

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِ وَبِنِتِكُوئَةٍ وَ
كَانَ يَعْبَادُهُ خَيْرًا بَصِيرًا ﴿٤٧﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهَ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلُ فَلَنْ
يَجِدَ لَهُمْ أُولَئِكَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عَمِيَّاً وَبِكَمَا وَصَّمَّا
مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمَ كَلَّا هُنَّ بِزَيْدَ نَوْمٍ

سَعِيرًا ﴿٤٨﴾

98. Adhabu hii iliyosifiwa ni mateso kwa washirikina kwa sababu ya kukanausha kwao aya za Mwenyezi Mungu na hoja Zake, kukanusha kwao Mitume Wake waliowaita kumuabudu Yeye na kule kusema kwao kwa njia ya kukataa, waamrishwapo kuamini kuwa kuna Ufufuzi, «Tutakapokufa na tukawa mifupa iliyochakaa na vipande vilivyotengeka mbalimbali, je tutafufuliwa baada yake hali ya kuwa ni viumbe vipyaa?»
99. Je, kwani wameghafilika hawa washirikina, wasiangalie na kujuwa kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyeumba mbingu na ardhi na viumbe vilivyomo ndani yake bila ya mfano uliotangulia, ni muweza wa kuumba mfano wao baada ya kumalizika kwao? Mwenyezi Mungu Amewaekea washirikina hawa wakati maalumu wa kufa kwao na kuadhibiwa, hapana shaka wakati huo utawafikia. Na pamoja na uwazi wa haki na dalili Zake walikataa washirikina isipokuwa ni kuikanusha Dini ya Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka.
100. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Lau nyinyi mnamiliki hazina za rehema ya Mola wangu ambazo hazimaliziki wala hazitoeki, basi mungalizifanyia ubahili msitoe katika hiso kuwapa wengine kwa kuchelea zisimalizike mkawa mafukara.» Na ni katika tabia

ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِعِيَاتِنَا وَقَالُوا إِنَّا أَعْذَانَا عَظِيمًا وَرُفِقَنَا أَعْظَمُ الْمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٦﴾

*أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا يَرْجِعُ فِيهِ قَبْيَ الظَّلَامِوْنَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٦﴾

قُلْ لَوْا نَشْتُمْ تَنْلِكُونَ حَزَّابَنَ رَحْمَةَ رَبِّ إِذَا لَأَمْسَكْتُمْ حَسَنَيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسُنُ

قَتُورًا ﴿٦﴾

ya binadamu kuwa yeye ni mgumu
wa kile kilicho mkononi mwake,
isipokuwa yule aliyehifadhiwa na
Mwenyezi Mungu.

101. Na hakika tulimpa Mûsâ miujiza
tisa iliyo waziwazi, yenyé kutolea
ushahidi wa ukweli wa unabii wake,
nayo ni fimbo, mkono, ukame,
upungufu wa matunda, mafuriko,
nzige, chawa, vyura na damu. Basi
waulize Mayahudi, ewe Mtume, suala
la kuthibitisha, pale Mûsâ alipowajia
mababu zao na miujiza iliyo wazi,
Fir'awn akasema kumwambia Mûsâ,
«Mimi nadhani, ewe Mûsâ, kwamba
wewe ni mchawi uliodanganywa
na kutekwa akili yako kwa vitendo
hivyo vya ajabu unavyovileta.»
102. Mûsâ akamjibu, «Umeshajua kwa
yakini, ewe Fir'awn, kwamba
hakuiteremsha miujiza hiyo tisa
yenye kuutolea ishahidi unabii
wangu isipokuwa Mola wa mbingu
na ardhi, ipate kuwa ni dalili ambazo
wenye busara watazitumia kuonyesha
upweke wa Mwenyezi Mungu
Aliyetukuka katika uola Wake na
uungu Wake, na mimi nina yakini
kwamaba wewe, ewe Fir'awn, ni
mwenye kuangamia, kulaaniwa na
kushindwa.»
103. Hapo Fir'awn akataka kumbabaisha
Mûsâ na kumtoa pamoja na Wana
wa Isrâîl kwenye ardhi ya Misri,
tukamuanagamiza baharini yeye na
askari waliokuwa pamoja na yeye
kwa kuwatesa.

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى تِسْعَةَ أَيَّامٍ بِنَسَنَتِ فَشَلَّ
بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ قَالَ لَهُمْ فَرَعَوْتُ
إِنِّي لِأَظْنُنُكُمْ مُّوسَى مَسْحُورًا ﴿١٦﴾

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَذِهِ الْأَرْبَعَةِ
السَّمْلَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِصَابِرٍ وَلِيَ لَأَظْنُنَّكَ
يَفْرَغُونَ مَثْبُورًا ﴿١٧﴾

فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِرَهُمْ مِنْ الْأَرْضِ
فَأَغْرَقَهُمْ وَمَنْ مَعَهُ وَجَيَّعاً ﴿١٨﴾

- 104.** Na tukasema, baada ya kuangamia Fir'awn na askari wake, kuwaambia Wana wa Isrā'il, «Kaeni ardhi ya Shām. Na itakapo kuja Siku ya Kiyama, tutawaleta nyote kutoka makaburini mwenu kufika kwenye kisimamo cha kuhesabiwa.»
- 105.** Na tumemteremshia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, hii Qur'ani ili kuwaamrisha waja, kuwakataza, kuwalipa mema na kuwaadhibu; na imeteremka kwa ukweli, uadilifu na utunzi isibadilishwe na isigeuzwe. Na hatukukutumiliza wewe, ewe Mtume, isipokuwa ni uwabashirie Pepo walioiti na uватиshe na Moto walioasi na kukanusha .
- 106.** Na tumekuteremshia, ewe Mtume, Qur'ani tulioieleza, tukaipanga na kuifafanua ikawa ni yenye kutenganisha baina ya uongofu na upotevu na ukweli na ubatilifu, ili upate kuwasomea watu kwa umakinifu na upole; na tumeiteremsha mafungu-mafungu kidogo-kidogo kulingana na matukio ya wakati na mahitaji yake.
- 107.** Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa wakanushaji, «Iaminini Qur'ani au msiamini, kwani kuijamini kwenu hakuongezei ukamilifu, na kuikanusha kwenu hakuifanyi iwe na upungufu, kwani wanavyuoni walopewa Vitabu vilivyotangulia kabla ya Qur'ani na wakajua uhakika

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَيْتِ إِسْرَائِيلَ أَسْكُنُوكُمْ أَلَّا
فِي أَذَاجَاءِ وَعَدْ أَلَّا خَرَقَ حِجْنَتَكُمْ لِفَيْمَا
١٤٦

وَبِالْحُكْمِ أَنْزَلْنَا وَبِالْحُكْمِ نَزَّلْنَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَّا
مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا
١٤٧

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَاهُ لِتَعْرِيَةٍ وَعَلَى الْتَّائِسِ عَلَى مُكْثٍ
وَنَزَّلْنَا تَنْزِيلًا
١٤٨

قُلْ إِنَّمَا يُنَزَّلُ لِأَقْرَبَهُمْ وَلَا تُنَزَّلُ إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ
قِبَلِهِ إِذَا يُشَلَّ عَلَيْهِمْ يَخْرُونَ لِلأَذْقَانِ سُجَّدًا
١٤٩

wa wahyi, wanaposomewa Qur’ani
wananyenyeka na wanamsujudia
Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa
nyuso zao kwa kumtukuza na kwa
kumshukuru.

108. Na wanasema, hawa waliopewa
ujuzi, wanapoiskia Qur’ani, «
Kuepukana na kutakasika ni kwa
Mola wetu na kila sifa wanazompa
washirikina; halikuwa agizo la
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka
isipokuwa ni lenye kutukia
kikweli.»

109. Na hapo hawa wanapomoka hali
ya kusujudu kwa nyuso zao, huku
wakilia kwa kuathirika na mawaidha
ya Qur’ani. Na kule kuisikia Qur’ani
na mawaidha yake kunawafanya
wazidi kuinyenyeka amri ya
Mwenyezi Mungu na kuunyenyeka
uweza Wake mkubwa.

110. Sema, ewe Mtume, kuwaambia
washirikina wa watu wako
waliokupinga kutumia kwako
neno la *Yā Allāh , Yā Rahmān*,
katika maombi, «Muombeni *Allāh*
(Mwenyezi Mungu) au muombeni
Rahmān (Mwingi wa rehema), kwani
kwa majina yoyote yake mkimuomba
huwa mnamuomba Mola Mmoja,
kwa kuwa majina Yake yote ni
mazuri. Wala usidhihirishe kisomo
katika Swala yako wakakusikia
washirikina, wala usisome kwa siri
wasikusikie masahaba zako, na uwe
kati na kati baina ya kudhihirisha na
kusirisha.»

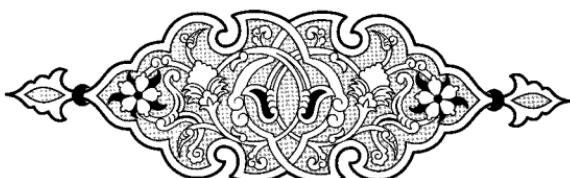
وَقَوْلُونَ سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدَ رَبِّنَا
لَمَفْعُولًا ﴿٦٨﴾

وَتَخَيَّرُونَ لِلأَذْقَانِ يَكْفُونَ وَيَزِيدُ هُمْ
خُشُوعًا ﴿٦٩﴾

قُلْ أَدْعُوا اللَّهَ أَوْ أَدْعُوا الْرَّحْمَنَ أَيَّا مَا تَدْعُوا
فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ
وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَيِّلًا ﴿٧٠﴾

111. Na useme, «Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu, ukamilifu na sifa njema ni Zake, Aliyepukana na mwana na mshirika katika uungu Wake. Na Mwenyezi Mungu Hana msaidizi yoyote kati ya viumbe vyake, Yeye Ndiye Mkwasi na Ndiye Mwenye nguvu., na wao ndio mafukara wanaomhitajia.» Na umtukuze matukuzo yaliyotimu, kwa kumsifu, kumuabudu Peke Yake bila ya mshirika, na kumtakasia Dini yote.»

وَقُلْ لِّمَحْمُدُ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَمَا يَكُنُ لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَمَا يَكُنُ لَّهُ رَوِيٌّ مِّنَ النَّدْلِ وَكَفَرَ بِهِ تَكْبِيرًا ﴿١٣﴾

SURA YA AL-KAHF

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu, kwa kuwa Ana sifa ambazo zote ni sifa za ukamilifu na kwa kuwa ana neema zilizo wazi na zilizofichika, za kidini na za kidunia, Ambaye Alifanya wema Akamteremshia mja Wake na Mtume Wake Muhammad, rehema za Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, Qur'an na Asiifanye iwe na kitu chochote cha kupo toka na haki.
2. Mwenyezi Mungu Ameifanya kuwa ni Kitabu kilicholingana kisicho na tafauti ndani yake wala mgongano, ili Awaonye makafiri na adhabu kali itokayo Kwake, na Awape bishara njema wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wanaofanya matendo mema, kwamba wao watakuwa na malipo mengi, nayo ni Pepo,
3. watakaa kwenye starehe hiyo, hawataiepuka milele.
4. Na awaonye kwayo washirikina waliosema, «Mwenyezi Mungu Amejifanyia mtoto.»
5. Hawa washirikina hawana ujuzi wowote wa kile wanchokidai kwamba Mwenyezi Mungu Amejifanyia mtoto, vilevile wale walio pita kabla yao amba o wao wame waiga, hawakuwa na ujuzi huo. Ni makubwa sana maneno haya

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ
وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ جُنَاحًا

قَمَّا لِسُنْدَرَ يَأْسَادِيدَا مِنْ لَدُنْهُ
وَبِسَرَّ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّلَاحَاتِ أَتَ لَهُمْ أَجْرٌ حَسَنَا

مَنِكِينَ فِيهِ أَيْدَا

وَسِنْدَرَ الَّذِينَ قَالُوا أَنْخَذَ اللَّهُ وَلَدًا

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِأَبَاهِمْ كَبُرُّ
كَمَّةٌ تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا
كَذِبَا

mabaya yanayotoka kwenye vinywa vyao. Wao hawasemi isipokuwa urongo.

6. Huenda wewe, ewe Mtume, ukajiangamiza nafsi yako kwa majonzi na masikitiko baada ya watu wako kukuepuka na kukupa mgongo, iwapo hawataiamini hii Qur'ani na kuifuata kivitendo.
7. Hakika sisi tumevifanaya vilivyoko juu ya uso wa ardhi viwe ni pambo lake na ni manufaa kwa watu wake, ili tuwatahini ni nani kati yao aliye mzuri zaidi wa vitendo vya utiifu kwetu na ni nani kati yao aliye mbaya zaidi wa kufanya maasia, na tutamlipa kila mtu anachostahiki.
8. Na sisi, dunia imalizikapo, ni wenye kuvifanya vilivyoko juu ya ardhi, kati ya hilo pambo, viwe mchanga usio na mimea.
9. Usidhani kwamba kisa cha watu wa pangoni (*ashāb al-kahf*) na ubao ulioandikwa majina yao ni jambo geni la ajabu mionganoni mwa alama zetu. Kuumba mbingu na ardhi na vilivyomo ndani yake ni jambo la ajabu zaidi kuliko hilo.
10. Kumbuka, ewe Mtume, pindi walipohamia vijana Waumini kwenye pango kwa kuchelea wasiteswe na watu wao na kulazimishwa kuabudu masanamu, na wakasema, «Mola wetu! Tupe rehema kutoka kwako, ambayo kwayo ututhibitishe na utuhifadhi na shari, na utusahilishie njia ya sawa

فَعَلَّمَكَ رَبُّكَ تِبْيَانًا عَلَىٰ أَثْرِ هَرَبٍ إِنَّ لَّهَ
يُؤْمِنُ بِهِ مَنْ يَرْجُو أَحْسَانًا ①

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا
لَنَبْلُو هُنَّ يَوْمَ أَخْسَنُ عَمَالًا ②

وَإِنَّا لَجَعَلْنَاهُ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرْزًا ③

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقَبَيرِ
كَانُوا مِنْ ءَايَتِنَا عَجَبًا ④

إِذَا أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا
ءَلَيْتَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهِيَ لَنَا مُنْ
أَنْرَنَارَشَدًا ⑤

yenye kutupelekea kufanya matendo unayoyapenda, tuwe waongofu na tusiwe wapotevu.»

11. Hapo tukawalaza usingizi mrefu, na wakasalia kwenye pango miaka mingi.
12. Kisha tukawaamsha kutoka kwenye usingizi wao ili tuwaonyeshe watu tuliyoyajua hapo kale ipate kupambanuka ni lipi kati ya makundi mawili, yanayobishana juu ya kipindi cha kukaa kwao, limedhibiti zaidi katika kuhesabu: je, walikaa siku moja au mbili au walikaa muda mrefu?.
13. Sisi tunakuhadithia, ewe Mtume, habari yao kwa ukweli. Watu wa pango ni vijana waliomuamini Mola wao na wakafuata amri Zake, na tukawazidishia uongofu na uimara katika haki.
14. Na tukazipa nguvu nyoyo zao kwa Imani na tukazikaza nia zao kwa hiyo Imani, waliposimama mbele ya mfalme kafiri, huku naye akiwalaumu kwa kuacha ibada ya masanamu, na wakamwambia, «Mola wetu tunayemuabudu ni Mola wa mbingu na ardhi, hatutaabudu waungu wengine, na tukisema lingine lisilokuwa hili tutakuwa tumesema neno la udhalimu lililo mbali na haki.»
15. Kisha wakaambiana wao kwa wao, «Watu wetu hawa wamewachukua wasiokuwa Mwenyezi Mungu wakawafanya ni wauungu, basi si watuletee ushahidi waziwazi kuwa hao wafaa kuabudiwa? Hakuna yoyote aliye dhalimu zaidi kuliko

فَضَرَبَنَا عَلَىٰ إِذَا نَهَرْتِ فِي الْكَهْفِ
سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾

ثُمَّ بَعْتَهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحَرَبَيْنِ أَحَدَى لِمَا
لَيْسُوا مَدَارًا ﴿١٢﴾

تَحْنُّنَ نَقْصُ عَيْنَكَ تَبَاهُرٌ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فَيَةٌ
أَمْسَوْا إِبْرَاهِيمَ وَزَدَنَهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾

وَرَبَّنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذَا فَاتَ الْأُولُونَ
رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنَنْدَعُو إِنْ
دُونَهِ إِلَّا هُنَّا لَقَدْ قُلْتُمْ إِذَا شَطَطُوا ﴿١٤﴾

هَؤُلَاءِ قَوْمًا أَخْنَدُوا مِنْ دُونِهِمْ إِلَهٌ لَوْلَا
يَأْلُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَنٍ بَيْنِ مَنْ أَظْلَمَ
مِنْ أَفْرَارِي عَلَى اللَّهِ كَذِبَا ﴿١٥﴾

yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu urongo kwa kudai kuwa Ana mshirika katika kuabudiwa.

16. Na mlipotengana na watu wenu kwa ajili ya dini yenu na mkawaacha waungu wanaowaabudu isipokuwa kumuabudu Mungu Mmoja, basi hamieni kwenye pango iliyoko jabalini mpate kumuabudu Mola wenu Peke Yake, hapo Mwenyezi Mungu Atawakunjulia rehema Yake ambayo kwayo Atawapa sitara ya dunia na Akhera na Atawafanya njia za maisha ziwe pesi mnufaika nazo katika maisha yenu.
17. Walipofanya hivyo, Mwenyezi Mungu Aliwitia usingizi wakalala na Akawahifadhi . Na utalionya jua, ewe mwenye kuwatazama wao, linapochomoza upande wa mashariki linapenyeza pale walipo upande wa kulia, na linapozama linawaacha upande wa kushoto, na hali wao wako kwenye sehemu kunjufu ndani ya pango, joto la jua haliwasumbui na hewa haiwakatikii. Hayo tuliyowafanya vijana hawa ni mionganoni mwa dalili za uweza wa wa Mwenyezi Mungu. Basi yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Atamuafikia kuongoka kwa aya Zake, yeeye ndiye mwenye kuongoka, na yoyote ambaye Hatamuafikia hilo, hutapata yoyote wa kumsaidia na kumuongoza kuifikia haki, kwani kuafikiwa na kutoafikiwa viko mikononi mwa Mwenyezi Mungu.

وَإِذَا أَعْرَيْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ
فَأَوْلَىٰ إِلَى الْكَهْفِ يَسْرُ لَكُمْ رَبُّكُمْ مَنْ
رَحْمَتِهِ وَيَهْتَيْ لِكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا ﴿٦﴾

*وَتَرَىٰ الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَوَّرُ عَنْ
كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا أَعْرَيْتَ نَقْرَضُهُمْ
ذَاتَ الْشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجُوْفٍ قِنْهُ دَلَالَكَ مِنْ
عَائِنَتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهَتَّدُ وَمَنْ
يُضْلِلَ فَلَنْ يَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ﴿٧﴾

18. Na utadhani, ewe mwenye kutazama, kwamba watu wa pangoni wako katika hali ya kuangaza, na mambo yalivyo ni kuwa wao wamelala, na sisi tunawaangalia kwa kuwatunza, tunawageuze na wao wamelala, mara nyingine ubavu wa kulia na mara nyingine ubavu wa kushoto, ili ardhi isiwale, na mbwa wao aliyekuwa amefuatana nao ameinyosha miguu yake ya mbele kwenye ukumbi wa pango. Lau uliwashuhudia ungaligeuka kukimbia na unagalijawa na kicho kwa kuwaogopa.

19. Na kama tulivyowalaza na tukawahifadhi muda huu mrefu, tuliwaamsha kutoka kwenye usingizi wao kama vile walivyokuwa bila kubadilika, ili waulizane wao kwa wao, «Ni muda gani tulikaa tukiwa tumelala hapa?» Baadhi yao wakasema, «Tumekaa siku moja au sehemu ya siku.» Na wengine ambao mambo yaliwachanganyikia walisema, «utegemezeni ujuzi wa hilo kwa Mwenyezi Mungu, kwani Mola wenu ni Mjuzi zaidi wa kipindi mllichokikaa, basi mtumeni mmoja wenu na pesa zenu hizi za fedha aende mjini kwetu aangalie ni mtu gani hapo mjini mwenye chakula kizuri zaidi na cha halali, na awaletee chakula kutoka kwake, na ajificefiche akiwa na muuzaji katika kununua kwake ili tusigundulike na mambo yetu yakafichuka, na msijulikane kabisa na mtu yoyote.

وَخَسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُوْدُونَ قُلْبُهُمْ
ذَاتُ الْكَيْمَنِ وَذَاتُ الشَّمَالِ وَكَبُرُهُمْ بَسِطَّ
ذِرَاعَيْهِ يَا لِوَصِيدِ لَوْأَطَلَعَتْ عَلَيْهِمْ لَوْلَيْتَ
مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمْلَيْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا

وَكَذَلِكَ بَعْشَهُمْ لِيَسَاءَ لَوْلَيْتَهُمْ
قَالَ قَالَ بَلْ مَنْهُمْ كَمْ لَيَشَمَّ قَالُوا لَيْشَنَا
يَوْمًا أُوْبَعَضَ يَوْمَ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا
لَيَشَمَّ قَابِعُوا أَحَدُكُمْ بُورَقٌ كُمْ هَذِهِ
إِلَى الْمَدِينَةِ فَلَيَسْطُرْ إِلَيْهَا أَرْكَ طَعَامًا
فَيَأْتِيَكُمْ بِرِزْقٍ مَقْتَنَةٍ وَلَيَسْتَأْطُفَ وَلَا
يُشَعَّرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا

20. Kwa hakika watu wenu
wakiwagundua mulipo watawapiga
mawe wawaue au watawarudisha
kwenye dini yao muwe makafiri,
na mkifanya hivyo basi hamtafaulu
kabisa kupata matakwa yenu ya
kuingia Peponi.
21. Na kama vile tulivyowalaza miaka
mingi na tukawaamsha baada yake,
tuliwafanya wajulikane na watu
wa zama hizo baada ya muuzaji
kuzigundua aina ya dirhamu
alizozileta yule aliyetumwa na wao,
ili watu wapate kujuu kwamba ahadi
ya Mwenyezi Mungu ya Ufufuzi ni
kweli na kwamba Kiyama hakina
shaka ni chenye kuja. Kitahamaka
hao waliowagundua watu wa Pango
wakawa ni wenye kushindana kuhusu
jambo la Kiyama: kuna waliolikubali
na kuna waliolipinga. Na Mwenyezi
Mungu Akajaalia kule kuwagundua
watu wa Pango ni hoja kwa Waumini
juu ya makafiri. Na baada ya mambo
yao kugnuduliwa na wakafa, lilisema
kundi moja la wale waliowagundua,
«Jengeni kwenye mlango wa pango
jengo la kuwasitiri kisha muawawache
na mambo yao, Mwenyezi Mungu ni
Mjuzi wa hali yao.» Na wakasema
wale wenye kusikizwa maneno yao
na wenye uwezo mionganoni mwao,
«Tutatengeneza mahali pao hapo
msikitii wa kufanya ibada.» Mtume,
rehema ya Mwenyezi Mungu
na amani zimshukie, alikataza
kuyafanya makaburi ya Manabii
na watu wema kuwa misikiti, na

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهِرُوا عَيْنَكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
أَفَيُعِيدُونَكُمْ فِي مَلَكِيَّةِ قَلْنَاتِ
تُقْلِبُونَ حُوًى إِذَا أَبْدَأْتُمْ

وَكَذَلِكَ أَغْنَيْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَارِيبٍ فِيهَا إِذَا
يَتَشَرَّعُونَ بِيَنْهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا أَتَبُو
عَلَيْهِمْ بُنِيتَازُهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ
عَابَرُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَحْدِثَنَّ عَلَيْهِمْ
تَسْجِدًا

alimlaani mwenye kufanya hivyo
katika nyasia zake za mwisho
kwa umati wake. Pia alikataza
kabisa kujenga juu ya makaburi na
kuyajengea na kuandika juu yake,
kwani yote hayo ni mionganoni mwa
upitaji kiasi unaopelekea kuwaabudu
waliomo ndani.

22. Watasema baadhi ya Watu wa Kitabu wenye kujishughulisha na mambo yao kwamba wao ni watatu na wa nne wao ni mbwa wao, na kundi lingine litasema kwamba wao ni watano na wa sita wao ni mbwa wao. Maneno ya makundi mawili haya ni maneno ya kudhania bila dalili yoyote. Na kundi la tatu litasema kwamba wao ni saba na wa nane wao ni mbwa wao. Sema, ewe Mtume, «Mola wangu Ndiye Mjuzi kabisa wa idadi yao,» hakuna anayejua idadi yao isipokuwa ni wachache kati ya viumbe Wake. Basi usibishane na Watu wa Kitabu kuhusu idadi yao isipokuwa ubishi wa juu-juu usiokuwa na undani kwa kuwasimulia yale ambayo Mwenyezi Mungu amekuletea wahyi nayo, na usiulize kuhusu idadi yao na hali zao, kwani wao hawalijui hilo.
23. Na usiseme juu ya kitu chochote unachoazimia kukifanya, «Mimi nitafanya kitu hiko kesho.»
24. Isipokuwa ufungamanishe neno lako na matakwa ya Mwenyezi Mungu na useme, «Mwenyezi Mungu Atakapo.» Na mkumbuke Mola

سَيَقُولُونَ تَلَاثَةٌ رَّبِيعُهُمْ كَلْبُهُمْ
وَيَقُولُونَ حَمْسَةٌ سَادُسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَّجْمًا بِالنَّحْبَى وَيَقُولُونَ سَعْيَةٌ وَثَامِنُهُمْ
كَلْبُهُمْ قُلْ رَّبِيعُهُمْ يَعْدَتِهِمْ مَا يَعْمَلُهُمْ إِلَّا
قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِرُ فِيهِمْ إِلَّا مَرَأَةٌ ظَاهِرًا وَلَا
تَسْتَقْتِ فِيهِمْ قِنَّهُمْ أَحَدًا ﴿٦﴾

وَلَا تَقُولَنَ لِشَأْيِئٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ عَدَّا ﴿٦﴾

إِلَّا أَن يَشَاءُ اللَّهُ وَأَذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا
نَسِيَتْ وَقُلْ عَسَى أَن يَهْدِيَنَ رَبِّي لَا أَقُولُ مِنْ
هَذَا رَشَدًا ﴿٦﴾

wako unaposahau kwa kusema,
 «Mwenyezi Mungu Atakapo.» Na
 kila unaposahau, mtaje Mwenyezi
 Mungu, kwani kumtaja Mwenyezi
 Mungu huondosha kusahau, na useme,
 «Matarajio ni kwamba Mola wangu
 Aniongoze njia ya karibu zaidi yenyé
 kufikisha kwenye uongofu na ya sawa.

25. Na vijana hao walikaa wakiwa
 wamelala ndani ya pango yao muda
 wa miaka mia tatu na siku tisa kwa
 hesabu ya kimwezi.
26. Na ukiulizwa, ewe Mtume, kuhusu
 muda wa kukaa kwao kwenye
 pango, na wewe huna ujuzi wa hilo
 na hukupata wahyi kutoka kwa
 Mwenyezi Mungu, basi usisongee
 mbele kwa lolote kuhusu jambo
 hilo, isipokuwa sema, »Mwenyezi
 Mungu Ndiye Mjuzi zaidi wa muda
 wa kukaa kwao. Ni wake Yeye ujuzi
 wa visivyoonekana vya mbinguni na
 ardhini, ni kuona kulioje Kwake na
 kusikia kulioje!» Yaani : uonee ajabu
 ukamilifu wa kuona Kwake na wa
 kusikia Kwake na wa kukizunguka
 Kwake kila kitu. Viumbe hawana
 yoyote mwingine isipokuwa Yeye
 wa kusimamia mambo yao, na
 Hana mshirika katika uamuhi Wake,
 hukumu Yake na sheria Zake,
 kutakata na sifa za upungufu ni
 Kwake na kutukuka ni Kwake.
27. Na usome Qur’ani, ewe Mtume,
 ambayo Mwenyezi Mungu
 Amekuletea wahyi nayo, kwani hiyo
 Qur’ani ni Kitabu ambacho hakuna

وَلَيَشْوُفُ كَهْيَهُمْ ثَلَاثَ مِائَةَ سِنِينَ
 وَأَرْدَادُ لِتَسْعَا ﴿٢﴾

قُلْ أَللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا لِي شُوٰدُهُ وَغَيْرُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ أَبْصَرَ بِهِ وَأَسْمَعَ مَا لَهُمْ مِنْ
 دُونِهِ مِنْ وَلَيٍّ وَلَا يُشَرِّكُ فِي حُكْمِهِ
 أَحَدًا ﴿٣﴾

وَأَنْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابٍ رَبِّكَ
 لَمْ يُبَدِّلْ لِكَمِنْتِهِ وَلَنْ يَجْدَ مِنْ دُونِهِ
 مُلْتَحَدًا ﴿٤﴾

mwenye kuyageuza maneno yake
kwa kuwa ni ya kweli na ya uadilifu,
na hutapata isipokuwa kwa Mola
wako mahala pa wewe kuhamia wala
pa kujilinda.

28. Na uvumilie nafsi yako, ewe Mtume,
pamoja na Masahaba wako mionganini
mwa Waumini masikini wanaomuabudu
Mola wao Peke Yake na kumuomba
Yeye kucha na kutwa, wakiomba
kupata radhi Zake, ukae mamoja nao
na utangamane nao, na usiuepushe uso
wako na wao kuwaangalia wasiokuwa
wao mionganini mwa makafiri kwa
kutaka kujistarahesha na pambo la
uhai wa kilimwengu. Na usimitii yule
tulioufanya moyo wake ughaflike
kututaja na akafadhilisha kufuata
matamanio yake juu ya kumtii Mola
Wake na mambo yake yakawa, katika
matendo yake yote, yamepotea na
kuangamia.
29. Na usme kuwaambia hawa
waliohafili, «Haya niliyowaletea
ndio ukweli utokao kwa Mola wenu.
Basi yoyote kati yenu atakye kuamini
na akafanya matendo yanayolingana
na hiyo Imani, na afanye kwani hilo
ni bora kwake, na mwenye kutaka
kukanusha na akanushe kwani
atakua hakumdhulumu yoyote
isipokuwa nafsi yake mwenyewe.
Hakika sisi tumewatayarishia
makafiri Moto mkali ambao kuta
lake limwazunguka. Na makafiri
hawa wakitaka msaada Motoni
wapatiwe maji kwa vile kiu
ilivyo kali, wataletewa maji kama

وَاصِرْتَ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ
بِالْغَدَوَةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ
عَنِنَا كَعَنَهُمْ تُرِيدُ زِيَّةَ الْحَيَاةِ الْدُّنْيَا
وَلَا تُطْعِنْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَبْلَهُ وَعَنْ ذِكْرِنَا وَأَبَعَ
هُونَهُ وَكَانَ أَقْرَبُهُ فِي طَرَالٍ ﴿٦٧﴾

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلِيُؤْمِنْ وَمَنْ
شَاءَ فَلِيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا
أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادُهَا وَإِنْ يَسْتَعْيِسُوا يُعَذَّبُوا
بِمَا إِكْثَرُوكُمْ يَرْكُبُونَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْفَقَاتُ ﴿٦٨﴾

mafuta machafu yaliyo moto sana
yanayochoma nyuso zao. Ni kibaya
kilioje kinywaji hiki ambacho
hakiondoi kiu yao bali kinaizidisha
na ni ubaya ulioje wa Moto kuwa
ndio mashukio yao na makazi. Katika
haya pana onyo na tishio kali kwa
yoyote mwenye kuipa mgongo haki
na asiuamini utume wa Muhammad,
rehema ya Mwenyezi Mungu na
amani zimshukiye, na asifanye
vitendo vinavyolingana na Imani
hiyo.

30. Hakika wale waliomuamini
Mwenyezi MUngu na Mtume
Wake na wakafanya matendo mema
watakuwa na malipo makubwa
kabisa. Sisi hatupotezi malipo yao
wala hatutawapunguzia kwa matendo
mazuri waliyoyafanya.
31. Hao walioamini watakuwa na
mabustani ya Peponi, watakaa humo
daima, ambapo mito yenyé maji tamu
itakuwa ikipita chini ya vyumba
vyao na nyumba zao. Watapambwa
humo kwa vikuku vya dhahabu,
na watavaa nguo za rangi ya kijani
zilizofumwa kwa hariri nyembamba
na nzito. Watategemea wakiwa humo
kwenye vitanda vilivopambwa kwa
pazia nzuri. Neema ya malipo ni
malipo yao, na Pepo ni nzuri kuwa ni
mashukio yao na mahali pao.
32. Wapigie, ewe Mtume, makafiri wa
watu wako mfano wa wanaume
wawili mionganoni mwa *ummah*
waliopita : mmoja wao ni Muumini

إِنَّ الَّذِينَ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَالًا

أَوْلَئِكَ لَهُمْ جَنَاحُتُ عَدِينَ بَخِيِّرٍ مِنْ تَحْتِهِمْ
الَّذِينَ لَا يُحِلُّونَ فِيهَا مُنْ أَسَارِرَ مِنْ دَهَبٍ
وَيَلْبِسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَاسْتَبَرَقَ
مُتَكَبِّرُونَ فِيهَا عَلَى الْأَرَيْكِ يَنْعَمُ التَّوَابُ
وَحَسِنَتْ مُرْتَفَقَا

*وَأَصْرَرْتَ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْتَ الْأَحَدَهُمَا
جَنَاحَتِينَ مِنْ أَغْنَىٰ وَحَفَقَهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْتَهُ
بِنَهْمَةً مَازِرَعَةً

na mwingine ni kafiri, na yule kafiri tulimfanya awe na mashamba mawili ya mizabibu tuliyoizungusha na mitende mingi, na tukaotesha kati yake makulima mengi ya sampuli mbalimbali yenye manufaa.

33. Kila mojawapo ya yale mashamba mawili lilikuwa limetoa matunda yake na halikupunguza kitu katika utoaji wake, na tulipasua mto baina yao ili kuyanosheza kwa usahali na upesi.
34. Na mwenye hayo mashamba mawili alikuwa na matunda na mali mengine, hapo akasema kumwambia mwenzake akimjadili katika mazungumzo, na huku amejawa na majivuno, «Mimi ni mwingi wa utajiri kuliko wewe na nina wasaidizi wenye nguvu zaidi wenye kunihami.»
35. Na akaingia shambani kwake , na hali amejidhulumu nafsi yake kwa kukanusha kufufuliwa na kuwa na shaka kwake juu ya kusimama Kiyama, yakampendeza matunda yake na akasema, «Siamini kwamba shamba hili litaangamia muda wa maisha
36. na siamini kwamaba Kiyama ni chenye kutukia, na kikitukia kwa kukisia tu, kama unavyodai ewe mwenye kuamini, na nikarudishwa kwa Mola wangu, basi huko Kwake nitapata bora zaidi kuliko shamba hili nirudishiwe na nirejeshewe, kwa ajili ya utukufu wangu na cheo changu Kwake.»

كُلْتَا الْجَنَّتَيْنِ إِنَّكَ أَسْكَنَاهُمَا وَأَنْتَ قَاطِنُهُمَا شَيْئًا
وَفَجَرْنَا خَلَلًا هُمَا نَهَرًا ﴿٢٦﴾

وَكَانَ لَهُ شَمْرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ
أَنَّا أَكَيْتُ رُؤْمِنَكَ مَالًا وَأَعْزَزْنَفَرَكَ ﴿٢٧﴾

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ طَالِبًا لِتَنْفِيْسِهِ قَالَ مَا أَطْلَنْتُ
أَنْ تَبَدَّدَ هَذِهِ وَآبَدَاهُ ﴿٢٨﴾

وَمَا أَطْلَنْتُ السَّاعَةَ قَابِمَةً وَلَمْ يُرْدِدْ إِلَى
رِيقَ لِأَجَدَنْ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَبَّا ﴿٢٩﴾

37. Mwenzake Muumini akamwambia, huku akimjadili kwa kumuwaidhia, «Vipi wewe utamkanusha Mwenyezi Mungu Aliyekuumba kwa mchanga kisha kwa tone la manii kisha Akakusawazisha kwa kukufanya binadamu mwenye kimo kilicholingana na umbo?» Katika aya hii pana dalili ya kwamba mwenye uweza wa kuanzisha kuumba viumbe ni muweza wa kuwarudisha.
38. «Lakini mimi sisemi maneno hayo yako yanayoonyesha ukafiri wako. Kwa kweli, mimi nasema ‘Mwenye kuneemeshaa na kufanya hisani ni Mwenyezi Mungu Mola wangu Peke Yake, na mimi simshrikishi yeeye katika kumuabudu na yoyote asiyekuwa Yeye.
39. «Kwani si ingalikuwa afadhali, ulipoingia kwenye shamba lako na likakupendeza, kama ulimshukuru Mwenyezi Mungu na ukasema, ‘Haya ni yale Aliyenitakia Mwenyezi Mungu, sina nguvu ya kuyapata isipokuwa ni kwa Mwenyezi Mungu.’ Iwapo waniona mimi kuwa ni mchache wa mali na watoto kuliko wewe,
40. basi Mwenyezi Mungu huenda Akanipa mimi bora zaidi kuliko shamba lako, na Akakuondolea hiyo neema kwa ukafiri wako, na akailetea shamba yako adhabu kutoka mbinguni ikawa ni ardhi tupu iliyo kavu ambayo nyayo haziwezi kuthibiti juu yake wala hakuna mmea unaoota,

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ رَوْهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ وَأَكَفَرَهُ
بِالَّذِي خَلَقَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْقَةٍ ثُمَّ
سَوَّنَكَ رَجُلًا ﴿٤٧﴾

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبُّنَا وَلَا أَشْرِكُ بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٤٨﴾

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّاتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنَ أَنَّا أَقْلَمَ مِنَكَ مَا لَا وَلَدًا ﴿٤٩﴾

فَسَيَرِي أَنْ يُؤْتِيَنِي خَبَارًا مِنْ جَنَّاتِكَ وَيُرِسِّلَ
عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَصُبْحَ صَعِيدًا
رَفَقًا ﴿٥٠﴾

41. au maji yake ya kuinyosheza
yazame ardhini na kukauka usiwezi
kuyatoa.»
42. Yakawa ni kweli yale maneno ya yule
Muumini, na shamba likaharibika
na vilivyomo ndani vikaangamia,
akawa yule kafiri anageuza vitanga
vyake vya mikono huku na huku kwa
kulilia hasara na majuto kwa gharama
aliyoitoa pale, na hali mitiyake
imeanguka chini baadhi yake iko juu
ya mingine, na akawa yuwasema,
«Natamani lau nilizitambua neema
za Mwenyezi Mungu na uweza Wake
na sikumshirikisha Mwenyezi Mungu
na yoyote.» Na haya ni majuto yake
wakati ambapo majuto hayamfalii kitu.
43. Na hakuwa na kundi la watu, kati ya
wale ambao alijifahiri nao, wenye
kumtetea na adhabu ya Mwenyezi
Mungu yenye kumshukia, wala
hakuwa ni mwenye kujitetea kwa
nafsi yake na nguvu zake.
44. Katika shida kama hizi mategemeo
na usaиди huwa uko kwa Mwenyezi
Mungu wa haki. Yeye ni bora wa
kulipa mema na ni bora wa kuwapa
mwisho mwema wale waliyoko
hifadhini Mwake.
45. Na wapigie watu, ewe Mtume,
hasa wale wenye kujiona kati yao,
mfano wa hali ya ulimwengu, ambao
wameghurika nao, kwa uzuri wake na
upesi wa kuondoka kwake, kwamba
ni kama maji aliyyoyeremsha
Mwenyezi Mungu kutoka juu
ambayo kwayo mimea ikatoka kwa

أَوْ يُصْبِحَ مَا أَهَانَهَا غَوْرًا فَإِنْ تَسْتَطِعُ لَهُو
طَلَبَنَا

وَاحْجِظْ بِشَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقْلِبُ كَفَيْهِ
عَلَى مَا آتَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عِرْوَشَهَا
وَيَقُولُ يَكِيلَتِي لَرْأُشِرِكِ بِرِّي أَحَدًا

وَلَرْتَكُنْ لَهُ وَفَعَةٌ يَنْصُرُونَهُ وَمِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا
كَانَ مُنْتَصِرًا

هُنَالِكَ الْوَلَيْهِ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ حَيْزُرُ الْوَابَاتِ وَخَيْرُ
عَقْبَاتِ

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ
أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَطَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذَرُوهُ الْتَّيْحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا

idhini Yake na ardhi ikageuka ikawa rangi kijani. Na usipite isipokuwa muda mchache kitahamaka mimea hii ikawa imevunjikavunjika inarushwa na upemo kila upande. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye uweza mkubwa juu ya kila kitu.

46. Mali na watoto ni uzuri na nguvu za ulimwengu huu wenyewe kumalizika. Na matendo mema, hasa kuleta tasbih(kusema *Subḥāna-lلāh*), tahmidi(kusema *Alḥmdu li-للāh*), takbiri(kusema *Allāh Akbar*) na tahlili(kusema *Lā ilāha illa-للāh*) yana malipo mazuri zaidi kuliko mali na wana. Matendo haya mema ndio bora zaidi kwa mtu kutarajia malipo mema kutoka kwa Mola wake na akapata kwayo huko Akhera yale ambayo alikuwa akiyatazamia duniani.
47. Wakumbushe Siku tutakapoyaondoa majabali kutoka mahali pake, na ukaiona ardhi waziwazi haina vya kuifinika mionganini mwa viumbe vilivyokuwa juu yake, na tukawakusanya wa mwanzo na wa mwisho kwenye kisimamo cha kuhesabiwa, tusimuache yoyote mionganini mwao.
48. Na hapo watahudhurishwa wote kwa Mola wako wakiwa wamejipanga safu, hakuna yoyote kati yao anayefichwa, na hapo Awaambie «Tumewafufua na mumetuulia mkiwa peke yenu, hakuna mali pamoja na nyinyi wala watoto, kama vile

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زَيْنَةُ الْحَيَاةِ الْدُّنْيَا
وَالْبَقِيقَتُ الصِّلَاحُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ تَوَابًا
وَخَيْرٌ أَمْلَاكًا

وَقَوْمٌ سُبِّلُ الْجِنَّالَ وَرَتَى الْأَرْضَ بَارِزَةً
وَحَشَرَ نَفَرٌ فَلَمْ يُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا

وَغَرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفَّا لَقَدْ جَنَّتُ مُؤْنَاتُكَا
خَلَقْتَنَا كُلَّ مَرْءَةٍ مِّنْ جَمِيعِ الْأَنْجَلِيَّاتِ لَكُمْ

مَوْعِدًا

tulivyowaumba mara ya kwanza.
 Bali mlifikiria kwamba hatutawaakeea
 nyinyi wakati wa kuwafufua na
 kuwalipa kwa matendo yenu.»

49. Na kitawekwa kitabu cha matendo ya kila mtu kuliani kwake au kushotoni kwake, hapo utawaona waasi wameingiwa na kicho kwa yaliyomo ndani kwa sababu ya mambo ya uhalifu waliyoyafanya, na watasema watakapokiangalia, «Ewe maangamivu yetu! Kina nini kitabu hiki hakikuacha dogo wala kubwa isipokuwa kimelisajili?» Na watayakuta yote waliyoyafanya ulimwenguni yako mbele yao yamesajiliwa. Na Mola wako Hamdhulumu yoyote hata kadiri ya chungu mdogo. Mtiifu hatapunguziwa malipo yake mema, na muasi hataongezewa mateso yake.
50. Na kumbuka pale tulipowaamrisha Malaika kumsujudia Ādam, kimaamkizi na sio kiibada, na tukamwamrisha Iblisi vile tulivowaamrisha Malaika. Hapo Malaika wote walisujudu, lakini Iblisi aliye kuwa ni mionganii mwa majini, alitoka nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu na asisujudu kwa kiburi na wivu. Basi mnafanya yeye, enyi watu, na waliozalikana na yeye kuwa ni wasaidizi wenu, mkawa mnawatii na mnaacha kunitii mimi, na hali yeye ni adui yenu aliye mtesi mno? Ni ubaya ulioje wa madhalimu kumtii Shetani badala ya kumtii Mwingi wa rehema.

وَوُضِعَ الْكِتَبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ
 مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَوْمَئِنَا مَالَ هَذَا
 الْكِتَبِ لَا يَعْدُدُ صَغِيرَةً وَلَا كِبِيرَةً إِلَّا
 أَخْصَصَهَا وَوَجَدُوا مَا عَيْلُوا حَاضِرًا وَلَا
 يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤١﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةَ اسْجُدُوا لِلْأَدَمَ فَسَجَدُوا
 إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
 أَفْتَخَرْجُونَهُ وَدُرِّيَّتْهُ وَأَلْيَاهُ مِنْ دُونِهِ
 لَكُمْ عَدُوٌّ يَتَشَدَّدُ بِتِسْعٍ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٤٢﴾

51. Sikumleta Iblisi na kizazi chake, ambao nyinyi mnawatii, katika uumbaji wa mbingu na ardhi, nikataka msaada wao kuzumba, wala sikuwashuhudisha baadhi yao uumbaji wa wengine. Bali mimi nilipwekeka katika kuumba zote hizo bila msaidizi wala mwenye kutilia nguvu, na sikuwa ni mwenye kuwafanya wapotezaji mionganoni mwa Mashetani na wengineo kuwa ni wasaidizi, basi pipi nyinyi mnawapatia haki yangu na mnawafanya wao ni wategemewa wenu badala yangu na hali mimi ndiye muumba wa kila kitu.?
52. Na wakumbushe pindi Atakaposema Mwenyezi Mungu kuwaambia washirikina Siku ya Kiyama, «Waiteni washirika wangu ambao mlikuwa mnadai kwamba wao ni washirika wangu katika ibada, wapate kuwaokoa na mimi leo.» Hapo wakaomba uokozi wao, na wao wasiwaokoe, na tukaweka baina ya wenye kuabudu na waabudiwa kitu cha kuwaangamiza katika moto wa Jahanamu wawe wote ni wenye kuangamia humo.
53. Na hao wahalifu wakaushuhudia Moto, na wakawa na yakini kwamba wao hapana budi ni wenye kuingia humo na wasipate njia yoyote ya kupitia ili kujiepusha nao.
54. Kwa hakika tumeeleza na kufafanua katika hii Qur’ani aina nyingi ya mifano ili waaidhike na waamini. Na mwanadamu ni mwingu wa utesi na ubishi mionganoni mwa viumbi.

*مَا أَشْهَدْنَاهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَا هَمَّ أَنفُسُهُمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلَّاتِ

عَصْدَا

وَنَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شَرَكَاءِ اللَّهِيْنَ زَعَمُتُ
فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِبُوْلَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ
مَوْقِعًا

وَرَءَةَ الْمُجْرِمُونَ الْتَّارِفَظُوا إِنَّهُمْ
مُوَاقِعُهُمَا وَلَمْ يَمْهُدُوْأَعْنَهَا مَصْرِفًا

وَلَقَدْ صَرَفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ
كُلِّ مَثَلٍ وَسَكَانَ الْإِنْسَنُ أَكْثَرَ شَرِّيْعَةٍ
جَدَلًا

55. Na hakuna kilichowazuia watu kuamini, alipowajia Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, akiwa na Qur'ani, na kumuomba maghfira Mola wao kwa kutaka Awasamehe, isipokuwa ni kule kushindana kwao na Mtume, kutaka kwao wajije na mwendo wa Mwenyezi Mungu wa kuwaangamiza watu waliopita kabla yao au wapatikane na adhabu ya Mwenyezi Mungu waziwazi.
56. Na hatuwatumilizi Mitume kwa watu isipokuwa wawe ni wenyewe kuwabashiria Pepo wenyewe Imani na matendo mema na kuwatisha na Moto wenyewe kukanusha na kuasi. Na pamoja ya kuwa haki ifunushie wazi, wale waliokanusha wanagombana na mitume wao kiubatili kwa njia ya upotufu, ili wapate kuiondoa, kwa ubatilifu wao, haki aliyokuja nayo Mtume, na wamekifanya kitabu changu, hoja zangu na adhabu ambayo walionywa nayo kuwa ni shere na ni kitu cha kufanyiwa mzaha.
57. Na hakuna yoyote aliye mwingi wa udhalimu kuliko yule aliyepewa mawaidha ya aya za Mola wake zilizo wazi akazipuuza na akaendelea kwenye ubatilifu wake na akasahau matendo mabaya yaliyotangulizwa na mikono yake miwili asirudi nyuma. Sisi tumeweka vifiniko juu ya nyoyo zao ndipo wasiifahamu Qur'ani na wasiufikie wema uliyomo, na tumefanya ndani ya mashikio yao kitu kinachofanana na uziwi

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيهِمْ
سُنْنَةُ الْأُولَئِينَ أَوْ يَأْتِيهِمْ عَذَابٌ فُلَّا ﴿٦٦﴾

وَمَا نُرِسِّلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِّرِينَ وَجَاهِلُ الظَّنِّ كَفَرُوا
بِالْبَطْلِ لِمَنْ حَصَرْنَا بِهِ الْحَقُّ وَأَنْخَدْنَا إِلَيْتِي
وَمَا أَنْذِرْنَا هُنُّا ﴿٦٧﴾

وَمَنْ أَطْلَمَ مِنْ ذِكْرِ بِيَاتِ رَبِّهِ
فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَسَيِّئَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا
جَعَلْنَا لِعَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكْسِيَةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِيءَ إِذَا نَهَرُهُمْ وَقَرَأُونَ تَدْعُهُمْ إِلَىٰ الْهُدَىٰ
فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذَا أَبَدَاهَا ﴿٦٨﴾

ndipo wasiisikie na wasinufaik
nayo, na ukiwaita kwenye Imani
hawatakuiitika na hawataongoka
kuifuata kabisa.

58. Na Mola wako Ndiye Mwenye
kusamehe dhambi za waja Wake
wanapotubia, Ndiye Mwenye
kuwarehemu. Lau Awatesa hawa
wenye kuzipa mgongo aya Zake kwa
madhambi na makosa waliiyoyatenda,
Angaliwaharakishia adhabu, lakini
Yeye, Aliyetukuka, ni Mpole,
Haharakishi kutesa. Lakini wana
kipindi walichowekewa cha wao
kulipwa kwa matendo yao, hawana
njia ya kupekana nacho wala kuhepa.

وَرَبِّكَ الْعَفُورُ دُولَرَحْمَةً لَوْلَوْأَخْدُهُمْ بِمَا
كَسَبُوا لَعَجَلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بِلَلَّهِمَّ مَوْعِدُ
لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْبِدًا ﴿٥٨﴾

59. Vijiji hivyo vilivyo karibu na nyinyi,
kama vijiji vya watu wa Nûh,, S,âlih,,
Lût, na Shu'ayb, tuliviangamiza
watu wake walipodhulumu kwa
kukufuru, na tuliwawekea wakati na
muda maalumu wa kuwaangamiza;
walipoufikia adhabu iliwajia na
Mwenyezi Mungu Akawaangamiza
kwayo.

وَتَنَاهَى الْفُرَّارَى أَهْلَكَتْ نَهْمَ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾

60. Na kumbuka pindi Mûsâ
alipomwambia mtumishi wake,
Yûsha' bin Nûn, «Sitaacha kuendelea
kutembea mpaka nifike kwenye
makutaniko ya bahari mbili au niende
kipindi kirefu mpaka nifike kwa
mja mwema nipate kujifunza kwake
elimu nisiokuwa nayo.»

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِفَتَنَةٍ لَا يَأْبَحُ حَقَّ أَبْلُغُ
مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾

61. Wakajibidiisha kwenda, na
walipofika kwenye makutano ya
bahari nmbili walikaa penye jiwe la
manga, na wakamsahau samaki wao

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا سَيَاحُهُمَا
فَلَأْخَذَ سَيِّلَهُ وَفِي الْبَحْرِ سَرَيَا ﴿٦١﴾

ambaye Mûsâ aliamuru achukuliwe kiwe ni chakula chao. Yûsha' alimbeba kikapuni, kitahamaka amekua hai na akawa anajisingirisha kuingia baharini, na akajifanyia njia ilio wazi.

62. Walipoondoka pale mahali walipomsahau samaki, na Mûsâ akahisi njaa, alimwambia mtumishi wake, «tuletee chakula chetu cha mwanzo wa mchana, hakika tumechoka kwenye safari yetu hii.»
63. Mtumishi wake akamwambia, «Unakumbuka tuliposhukia kwenye jiwe ambapo tulipumzika? Nilisahau kukwambia habari ya yule samaki, na hakuna aliyenisahaaulisha isipokuwa ni Shetani. Na yule samaki, aliyekuwa mekufa, uhai umemrudia, akajirusha baharini na akajitolea njia ya kwenda, na mambo yake ni yenye kustaajabiwa.
64. Mûsâ akasema, «Yaliyotokea ndiyo ambayo tulikuwa tukiyataka, kwani hiyo ni alama yangu ya mahali pa mja mwema..» Hapo wakarudi wakizifuata alama za nyayo zao mpaka wakakoma kwenye jiwe.
65. Wakamkuta mja mwema mionganoni mwa waja wetu ambaye ni al-Khaâdir, amani imshukiye- naye ni Nabii, mionganoni mwa Manabii wa Mwenyezi Mungu, ambaye Mwenyezi Mungu Amemfisha, tuliyempa rehema kutoka kwetu na tukamfundisha elimu kubwa itokayo kwetu.

فَلَمَّا جَاءَوْزًا قَالَ لِفَتَنَةٍ إِذَا تَعَدَّأْتَ أَلَقَدَ
لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصْبَانَا ﴿١٧﴾

قَالَ أَرْعَيْتَ إِذْ أَوْتَنَا إِلَى الصَّحْرَاءِ فَإِنِّي نَسِيْتُ
الْمُوْتَ وَمَا الْسَّيْنِيْهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرُهُ
وَأَخْدَدَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجِيْبًا ﴿١٨﴾

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَتَعَنَّ فَأَرْتَهُ أَعْلَمَ بِهِ مَا
فَصَاصًا ﴿١٩﴾

فَرَحَدَ أَعْبَدَ أَنْ عَبَادَنَا أَتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ
عِنْدِنَا وَعَلَمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٢٠﴾

66. Mûsâ akamsalimia na akamwambia, «Je, utaniruhusu nikufuate, unifundishe elimu ambayo Mwenyezi Mungu Amekufudisha kadiri ya mimi kujiongoza nayo na kunufaika?
67. Al-Khiḍr akawmwambia, «Hakika wewe , ewe Mûsâ, hutawenza kuvumilia kunifuata na kuwa na mimi.
68. Na utakuwa na uvumilivu kwa nitakalolifanya mionganini mwa mambo yaliyofichika kwako ambayo Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Alinifundisha.
69. Mûsâ akamwambia, «Utanikuta, Mwenyezi Mungu Akitaka, ni mwenye kuvumilia kwa nitakayoyaona kwao, na sitaenda kinyume na amri yako yoyote utakayoniamrisha.
70. Al-Khiḍr akakubali na akamwambia, «Ukifuatana na mimi usiniulize juu ya chochote usichokikubali mpaka nikupe maelezo yake yaliyofichika kwako bila ya wewe kuuliza.»
71. Wakatoka kwenda kwenye ufuwa pwani, ikwapita mashua, wakawataka wenyewe wapande na wao. Walipopanda Al-Khiḍr aliukoboa ubao kutoka kwenye mashua na akaitoboa tundu. Mûsâ akamwambia,»Umeitoboa mashua ili uwazamishe wenyewe, na hali wao walituchukua bila malipo? Kwa hakika umefanya jambo baya.»

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَيْتُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِ
بِمَا عَلِمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِعَ مَعِي صَبَرًا ﴿٦٧﴾

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحَظِّ بِهِ حُبُّكَ ﴿٦٨﴾

قَالَ سَتَجِدُنَّ إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا
أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾

قَالَ فِإِنْ أَتَيْتَنِي فَلَا تَسْتَأْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ
أَحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾

فَانْظُلْهَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَ فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهُ
قَالَ أَخْرُقْهَا تُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جَعَلْتَ

شَيْئًا أَمْرًا ﴿٧١﴾

72. Al-Khiḍr akamwambia, «Nilisema tangu mwanzo, ‘Hakika wewe hutoweza kuvumilia kuandamana na mimi.’»
73. Mūsā akasema akitoa udhuru, «usinichukulie kwa kusahau sharti yako juu yangu wala usinikalifishe mashaka ya kujifunza kwako, na amiliana na mimi kwa usahali na upole.»
74. Al-Khiḍr akakubali udhuru wake. Kisha wakatoka mashuani, na walipokuwa wanatembea kwenye ufulo wa pwani, ghafla wakamuona mvulana yuwacheza na wenzake, na Al-Khiḍr akamuua. Mūsā akamlaumu kwa nguvu na akasema, «vipi umeiua nafsi safi isyokuwa na kosa, isiyofikia umri wa kubeba majukumu, na hajjaua mtu mpaka istahili kuuawa? Kwa hakika umefanya jambo baya sana.»
75. Akasema Al-Khiḍr kumwambia Mūsā kwa kumlaumu na kumkumbusha, «Je, sikukwambia kuwa wewe hutoweza kuvumilia pamoja na mimi kwa matendo unayoyaona kutoka kwangu katika yale ambayo hayakuzungukwa na ujuzi wako?»
76. Mūsā akamwambia, «Nikikuuliza kitu baada ya mara hii, niache na usifuatane na mimi, utakuwa ushapata sababu kuhusu mimi na hutakuwa umefanya kasoro, kwa kuwa ulinambia kwamba mimi sitaweza kuvumilia pamoja na wewe.»

قَالَ الْمَرْأَةُ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِعَ مَعِي صَبَرًا ﴿٧٦﴾

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيْتُ وَلَا تُهْرِقْنِي
مِنْ أَمْرِي عَسْرًا ﴿٧٧﴾

فَانْظَرْلَهَا حَتَّى إِذَا لَيْلَةً مَا فَتَّاهُ، قَالَ أَقْتَلْتُ
نَفْسَكَ إِنَّكَ لَيْلَةً تَغْيِيرٌ نَفْسٍ لَقَدْ جَعَلْتَ سَيِّئَاتَكَ
لِكَارَةً ﴿٧٨﴾

* قَالَ الْمَرْأَةُ إِنَّكَ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِعَ مَعِي
صَبَرًا ﴿٧٩﴾

قَالَ إِنْ سَائِلَكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَ هَافَلَاصْبِرَجِيٍّ
فَدَبَّلَعَتْ مِنْ لَدُنِي عُذْرًا ﴿٨٠﴾

77. Mûsâ akaenda na Al-Khidr mpaka wakafika kwa watu wa kijiji, wakataka wapewe chakula kwa njia ya makaribisho. Watu wa kijijini walikataa kuwakaribisha. Kisha wao wawili walipata hapo ukuta ulioinama uliokaribia kuanguka, Al-Khidr akaulinganisha mpaka ukawa uko sawa. Mûsâ akamwambia, «Lau ungalitaka ungalichukua kwa kazi hii malipo ukayatumia kujipatia chakula chetu kwa kuwa wao hawakutukaribisha.»
78. Al-Khidr akamwambia Mûsâ, «Huu ndio wakati wa kupambanukana mimi na wewe. Nitakuelezea habari ya matendo yangu niliyoyafanya ambayo wewe ulinipinga nayo na ambayo hukuweza kuwa na uvumilivu wa kutoyauliza na kutonipinga mimi kuhusu hayo.
79. «Ama mashua ambayo nilitoboa tundu, ilikuwa ni ya watu masikini wanaofanya kazi baharini wakiwa ndani yake wakijitafutia riziki, nikataka kuitia kombo kwa kuitoboa, kwa kuwa mbele yao kulikuwa na mfalme anayechukuwa kila mashua nzuri kwa kuwanyang'anya wenyewe.
80. Na ama mvulana niliyemuua alikuwa, katika ujuzi wa Mwenyezi Mungu, ni kafiri, na babake na mamake walikuwa Waumini, tukaogopa lau huyu mvulana ataendelea kuishi atawatia wazazi wake kwenye ukafiri na udhalimu wenye kupita kiasi kwa kumpenda kwao au kwa kumuhitajia.

فَانْظَلَقَاهُ حَتَّى إِذَا أَتَى أَهْلَ قَرْيَةً أَسْتَطَعَمَا
أَهْلَهَا فَابْتَوَاهُنَّ يُضَيِّقُونَهُمَا فَوَجَدَ فِيهَا
جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَقْصُّ فَأَقَامَهُ وَقَالَ لَوْشَتَ
لَتَخَدَّتْ عَلَيْهِ أَخْرَى ﴿٧﴾

قَالَ هَذَا فِرَاقٌ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأَنْتَكَ
بِئْتَ وَبِلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبَرًا ﴿٨﴾

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَكِينٍ يَعْمَلُونَ
فِي الْبَحْرِ فَأَرْدَثَ أَنَّ أَعْيَهَا وَكَانَ وَزَاءَ هُمْ
مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ عَصَبًا ﴿٩﴾

وَلَمَّا اغْلَمَ رُؤْبَاهُ مُؤْمِنَينَ فَخَيَّسَهَا أَنَّ
يُرْهِقُهُمَا طَعْنَاتًا وَقَرْبًا ﴿١٠﴾

81. «Tukataka Mwenyezi Mungu Ampe badala yake aliyetengenea zaidi kwa wema , dini na utiifu kwa wao wawili.

82. «Na ama ukuta nilioulinganisha, baada ya kuwa umeinama, mpaka ukawa sawa, ulikuwa ni wa wavulana wawili mayatima hapo kijijini, na chini yake kulikuwa na hazina yao ya dhahabu na fedha, na baba yao alikuwa mtu mwema, Mola wako Akataka wawe wakubwa, wapate nguvu na waitoe hazina yao kwa rehema itokayo kwa Mola wako. Na mimi sikuyafanya yote haya, ewe Mûsâ, kwa amri yangu na kivyangu, kwa hakika nimeyafanya kwa amri ya Mwenyezi Mungu. Hayo niliyokueleza sababu zake ndiyo mwisho wa mambo ambayo hukuweza kuyavumilia kwa kuacha kuyafuliza na kunipinga kwayo.»

83. Na hawa washiriikina wa watu wako wanakuuliza, ewe Mtume, kuhusu habari ya Dhulqarnain, mfalme aliye mwema, waambie, «Nitawapa habari kuhusu yeye ya kuwaachia kumbukumbu mupate kuikumbuka na kuizingatia.»

84. Sisi tulimpa udhibiti katika ardhi na tukampa sababu na njia za kila kitu za kufikia ayatakayo ya kukomboa miji nakuwashinda maadui na yasiyokuwa hayo.

85. Akazifuata hizo sababu na njia kwa bidii na juhudî.

فَأَرْدَنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا بِمَا حَبَرَّا مِنْهُ زَكْوَةً
وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٤٣﴾

وَأَقْمَأَ الْجَدَارَ فَكَانَ لِعَلَمَنَ يَتَمَّمَنِ فِي
الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَخْتَهُ كُنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَّا
صَلِّيْحًا فَأَرَادَ رَبِّكَ أَنْ يَجْلِعَ أَشْدَهُمَا
وَيَسْتَخْرِجَاهُ كَذَنْهُمَا رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ
وَمَا فَاعَلْتُهُ دُعْنَ أَمْرِيْ دِلْكَ تَأْوِيلُ مَالَهُ
سَطْعَ عَلَيْهِ صَبَرَ ﴿٤٤﴾

وَيَسْتَأْتِنُوكَ عَنْ ذِي الْقَرْبَيْنِ قُلْ سَأَتَّلُو
عَلَيْكُمْ مِّنْهُ دِكْرًا ﴿٤٥﴾

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَأَيَّتَهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
سَبَبَيَا ﴿٤٦﴾

فَاتَّبَعَ سَبَبَيَا ﴿٤٧﴾

86. Mpaka alipofika Dhulqarnain upande wa jua la kuchwa, alilikuta jua kwa vile alivyoliona kama kwamba linakuchwa ndani ya chemchemu ya maji moto yenye udongo mweusi, na akawakuta watu upande huo wa jua la kuchwa. Tulisema, «Ewe Dhulqarnain! Ima uwaadhibu kwa kuwaua au kwa linginelo, iwapo hawatakubali upweke wa Mwenyezi Mungu au uwatendee wema uwafundishe uongofu na uwaonyeshe usawa.»
87. Dhulqarnain akasema, «Ama yule aliyeidhulumu nafsi yake mionganini mwao na akamkanusha Mola wake, basi tutamuadhibu ulimwenguni kisha atarudi kwa Mola wake Amuadhibu adhabu kubwa katika moto wa Jahanamu.
88. «Na ama aliyuemuamini Mola wake mionganini mwao, akamkulibali, akampwekesha na akafanya matendo ya utiifu Kwake, basi atapata Pepo ikiwa ni malipo kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na tutamfanyia wema na tutasema naye kwa upole na tutaaamiliana naye kwa usahali.»
89. Kisha Dhulqarnain akarudi akaelekea upande wa Mashriki akifuata njia na sababu alizompa Mwenyezi Mungu.
90. Mpaka alipofika upande wa kutoka jua alilikuta hilo jua linawatokeea watu wasiokuwa na mjengo ya kuwasitiri wala miti ya kuwapatia kivuli cha kuwakinga na jua.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَظْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَنْعَرُ فِي عَيْنِ حَمَّةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا فَتَابَ إِلَيْهِ الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذَّبَ فَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِ حُسْنًا

(٦)

قَالَ أَمَّا مِنْ ظُلْمٍ فَسَوْفَ تُعَذَّبُونَ وَمُؤْمِنٌ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُؤْمِنُ بِهِ وَعَذَابًا أَنْكَرَ

(٧)

وَأَمَّا مِنْ ءامِنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ لِّهُسْنَىٰ وَسَقَوْلُ لَهُ مَنْ أَمْرِنَا بِسَرِّكَ

(٨)

ثُرَاثُكَ سَبِّيَا

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَظْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَنْعَرُ عَلَى قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ أَسْرَىٰ

(٩)

91. Hivyo basi ujuzi wetu umeyazunguka mema aliyokuwa nayo na sababu kubwa alizokuwa nazo popote alipoelekea na kuenda.
92. Kisha akaenda Dhulqarnain akifuata njia na sababu tulizomtunukia.
93. Mpaka alipofika baina ya majabali mawili yaliyozuia vilivyo nyuma yake, aliwakuta hapo watu wasiokaribia kuelewa maneno ya wasiokuwa wao.
94. Wakasema, «Ewe Dhulqarnain, kwa hakika, Ya'jûj na Ma'jûj – nao ni binadamu wa mataifa mawili makubwa- wanafanya uharibifu katika ardhi kwa kuangamiza mazao ya ukulima na vizazi, basi je, tukupatie ujira na tukukusanyie mali ili utuwekee kizuizi baina yetu na wao chenye kupambanua baina yetu na wao?»
95. Dhulqarnain akasema, «Haya Aliyonipa Mwenyezi Mungu ya ufalme na udhibiti wa mambo, ni bora kwangu mimi kuliko mali yenu, basi nisaidieni kwa nguvu zenu niwafanyie kizuizi baina yenu na wao.»
96. «Nipeni vipande vya chuma» Walipkuja navyo, wakaviweka na wakavipanga karibu baina ya yale majabali mawili, aliwaambia wanaofanya kazi, «Washeni moto.» Na kilpogeuka chuma kuwa moto alisema, «Nipatiensi shaba iliyodeuka niimimine juu yake.»

كَذَلِكَ وَقَدْ أَحْطَنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٤١﴾

ثُمَّ أَتَيْنَاهُ سَبَبًا ﴿٤٢﴾

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَنِي السَّدِينَ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا
لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٤٣﴾

فَالْوَابِدَ الْقَرَنِينَ إِنَّمَا يُبُوحُ وَمَا يُجْوَحُ
مُقْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ يَجْعَلُ لَكَ حَرْجًا
عَلَىٰ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًا ﴿٤٤﴾

قَالَ مَا مَكَنَّتِي فِيهِ رَبِّي حَرْجٌ فَاعْيُنُونِي بِقُوَّةٍ
أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ زَمَانًا ﴿٤٥﴾

إِنْ وَقَنْ زُرْ لَهُ بِدْحَىٰ إِذَا سَارَىٰ بَيْنَ الصَّدْفَينَ
قَالَ أَنْفُخُوا عَلَىٰ إِذَا جَعَلْهُ نَارًا قَالَ إِنْ وَقَنْ أُفْعَىٰ
عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٤٦﴾

97. Hawakuweza Ya'jûj na Ma'jûj
kupanda juu ya kile kizuizi kwa
kuwa kilikuwa kirefu na kinateleza,
na hawakuweza kukitoboa kwa chini
yake kwa umbali wa upana wake na
ugumu wake.
98. Dhulqarnain akasema, «Hiki
nilichokijenga cha kuzuia uharibifu
wa Ya'jûj na Ma'jûj ni rehema kwa
watu itokayo kwa Mola wangu,
na ahadi ya Mwenyezi Mungu
itakapokuja ya kutoka Ya'jûj na
Ma'jûj, Atakifanya kigongeke-
gongeke kivunjike na kiwe sawa na
ardhi, na ahadi ya Mwenyezi Mungu
ni ya kweli.»
99. Na tutawaacha Ya'jûj na Ma'jûj, siku
ya kuwajia ahadi yetu, watangamane
wao kwa wao na wachanganyike kwa
wingi wao, na Pembe ya Ufufuzi
itapulizwa na tutawakusanya viumbwe
wote ili wahesabiwe na walipwe.
100. Na tutauhudhirisha moto wa
Jahanamu kwa makafiri na
tutaudhihirisha kwao waushuhudie, ili
tuwaoneshe ubaya wa mwisho wao.
101. Wale amba o macho yao ulimwenguni
yalikuwa yamefinikwa na
kutonikumbuka, hayazioni dalili
zangu, na walikuwa hawawezi
kustahamili kuzisikia hoja zangu
zenye kupelekea kuniamini mimi na
Mtume wangu.
102. Je, walidhani walionikanusha kuwa
watawafanya waja wangu kuwa
ni waungu badala yangu, wawe ni
wategemewa wao? Kwa hakika

فَمَا أَسْطَلُعُواْ أَنْ يَظْهِرُوْهُ وَمَا أَسْتَطَلُعُوْلَهُوْ

١٧
نَقْبَى

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيْ فِي اِذْجَاءٍ وَعَدْرَىٰ جَعَلَهُ

دَكَاءٌ وَكَانَ عَدْرَىٰ حَقَّاً

*وَتَرَكَ كَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمْوُحُ فِي بَعْضٍ وَيُقْنَعَ
فِي الْأَصْرَرِ فَيَمْعَثُهُمْ مَعًا

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ تَوْمِيزَ الْكَافِرِينَ عَرَضاً

الَّذِينَ كَاتَبُواْ أَغْيَانَهُمْ فِي غَطَّاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَافُواْ

لَا يَسْطَطِيُونَ سَمْعًا

أَفَقَبَسَ الَّذِينَ كَفَرُواْ أَنْ يَتَّخِذُوْ اعْبَادِي مِنْ
دُوْنِ أَوْلَيَاءِ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ

نَرَأُواْ

tumewatayarishia wenyewe kukanusha moto wa Jahanamu uwe ndio mashukio yao.

103. Waambie watu, ewe Mtume, kwa kuwaonya: Je, tuwapashe habari ya watu wenye vitendo vya hasara zaidi?
104. Wao ni wale ambao matendo yao yalipotea katika maisha ya ulimwengu- nao ni washirikina wa watu wako na wengineo kati ya wale waliopotea njia ya sawa wasiwe kwenye uongofu wala usawa- na hali wao wanadhania kuwa wanayatengeneza matendo yao.
105. Hao ndio waliopata hasara zaidi kivitendo, ndio wao waliozikataa aya za Mola wao na wakazikanusha na wakapinga kuwa watakutana na Yeye Siku ya Kiyama, hivyo basi matendo yao yakabatilika kwa sababu ya ukafiri wao na kwa hivyo hatutawajali chochote Siku ya Kiyama.
106. Malipo hayo waliyoandaliwa kwa kubatilika matendo yao, ni moto wa Jahanamu, kwa sababu ya kumkanusha kwao Mwenyezi Mungu na kuzifanyia kwao shere na mchezo aya Zake na hoja za Mitume Wake.
107. Hakika wale walioniamini, wakawakubali Mitume wangu na wakafanya mema watapata Pepo ya juu kabisa, ya kati na kati na yenye mashukio bora kabisa.
108. Hali ya kukaa milele humo, hawatataka kuepukana nayo kwa kuwa na hamu nayo na kuipenda.

فَلَمْ يُنْتَكِمْ بِالْأَخْسِرِينَ أَعْمَلًا ﴿١٣﴾

الَّذِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُوَ مُحْسِنٌ

أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِإِيمَانِهِمْ وَلِقَاءُهُمْ
فِيَنْهَىٰ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُنْقِدُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
وَرَبُّنَا

ذَلِكَ جَزَاءُهُمْ مَا كَفَرُوا وَلَا تَحْدُدُهُ إِيمَانُ
وَرَسُولِهِ رَوَاهُ

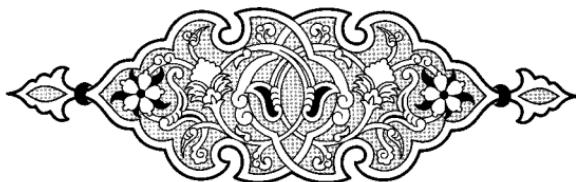
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانُوا هُنَّ
جَنَّتُ الْفَرِودَ وَسُرُّلًا

خَلِيلِينَ فِيهَا لَا يَعْمُونَ عَنْهَا حَوْلًا ﴿١٥﴾

109. Sema, ewe Mtuumé, «Lau maji ya bahari yalikuwa wino wa kalamu za kuandikia maneno ya Mwenyezi Mungu yanayokusanya elimu Yake, hukumu Zake na yale Aliyowatumia wahyi Malaika Wake na Mitume Wake, yangaliisha maji ya bahari kabla maneno ya Mwenyezi Mungu hayajaisha, hata kama tulikuja na bahari nyingine za kuongezea mfano wa bahari hiyo. Katika aya hii pana kuthibitisha kikweli sifa ya kusema kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kama kunakonasibiana na utkufu Wake na ukamilifu Wake.»
110. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Kwa kweli, mimi ni binadamu kama nyinyi, ninaletewa wahyi kutoka kwa Mola wangu kwamba mola wenu ni Mola Mmoja. Basi yoyote anayekuwa ni mwenye kuiyogopa adhabu ya Mola wake na ana matumaini kupata malipo yake mazuri Siku ya Kiyama, na atende matendo mema kwa ajili ya Mola wake yenye kuafikiana na sheria Yake, na asimshirikishe yoyote pamoa na Yeye katika ibada.»

قُلْ لَوْكَانَ الْبَحْرُ مَدَادُ الْكَمَنِيَّ رَبِّ الْقَدَّادِ الْبَحْرُ
فَبَلَّ أَنْ تَفَدَّ كِلْمَتُ رَبِّي وَلَوْجَنَّا يَمِثِّلُهُ مَدَادًا

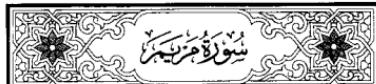
قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ فَلَكُمْ يُوحَى إِلَى أَنَّمَا إِلَّا إِنْهُ كُلُّ إِلَهٍ
وَكَجْدَلُكُمْ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلَيَعْمَلْ
عَمَلًا صَلِّحًا وَلَا يُشَرِّكُ بِعِمَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

SURA YA MARYAM

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. «Kāf, Hā, Yā, 'Ayn, Şād»
Yametangulia maelezo kuhusu herufi za mkato kama hizi katika mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Huu ni utajo wa rehema ya Mola wako kwa mja wake Zakariyyā. Tutakupasha habari yake , kwani pana mazingatio ndani yake kwa wenyе kuzingatia.
3. Pindi alipomuomba Mola wake kwa siri, ili yawe ni maombi makamilifu zaidi na yenye kutimia katika kumtakasia Mwenyezi Mungu na yawe ni yenye matarajio zaidi ya kujibiwa.
4. Akasema, «Mola wangu! Mimi nimezeeka na mifupa yangu imedhoofika na nywele nyeupe zimeenea kichwani, na sikuwa huko nyuma nimekataliwa kujibiwa maombi.
5. «Na mimi ninaogopa kwamba jamaa zangu wa karibu na wenyе kusimama na mimi wasije, baada ya kufa kwangu, wakaacha kuisimamia Dini yako vile inavyotakikana isimamiwe na wakaacha kuwalingania waja wako kuwaleta kwako, na mke wangu ni tasa hazai, basi nitunukie kutoka kwako mtoto awe ni mrithi na msajidizi.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

كَمِيْعَصَ

ذَكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدُهُ زَكَرِيَاً ﴿١﴾

إِذْ نَادَى رَبَّهُ وَنِدَاءَ حَفِيْظَةً ﴿٢﴾

قَالَ رَبِّي وَهَنَ الْأَطْهَرُ مِنِي وَأَشْتَعَلَ
الْأَرْأَسُ شَيْئًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّي

شَقِيقًا ﴿٣﴾

وَإِنِّي خَفَثُ الْمَوْلَى مِنْ وَرَاءِي
وَكَانَتْ أَمْرًا لِّي عَاقِرًا فَهَبْتُ لِي مِنْ
لَدُنِّكَ وَلِيَكَ ﴿٤﴾

6. «Atakayeurithi unabii wangu na unabii wa kizazi cha Ya'qûb, na umfanye mtoto huyu kuwa ni mwenye kuridhiwa na wewe na waja wako.»
7. Ewe Zakariyyâ! Sisi tunakupa bishara ya kukubaliwa maombi yako. Tumekutunukia mtoto wa kuime, jina lake ni Yahyâ, hatujampatia jina hili yoyote kabla yake.
8. Zakariyyâ alisema kwa kushangaa, «Mola wangu! Vipi nitakuwa na mtoto wa kiume na hali mke wangu ni tasa hazai, na mimi nimefikia upeo wa ukongwe na ulaini wa mifupa.»
9. Malaika akasema kumjibu Zakariyyâ juu ya kile alichokionea ajabu, «Mambo ni kama unavyosema kuwa mke wako ni tasa na kuwa wewe umefikia upeo wa uzee, lakini Mola wako Amesema, 'Kumuumba Yah,yâ kwa namna hii ni jambo sahali na pesi kwangu.'» Kisha Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Alimtajia Zakariyyâ jambo la ajabu zaidi kuliko lile aliloliuliza akasema, «Na nimekuumba wewe kabla ya Yah,yâ na hukuwa ni kitu chenye kutajika wala kilichoko.»
10. Zakariyyâ akasema kutaka kujituliza zaidi, «Mola wangu! Nipe alama ya kwamba kile ambacho Malaika wamenibashiria nacho kishapatikana.» Akasema, «Alama yako ni kutoweza kusema na watu kwa muda wa masiku matatu na michana yake na hali wewe ni mzima mwenye afya.»

بِرَبِّنِيْنِيْ وَبِرَبِّنِيْنِيْ اَلِيْ مَقْوُبٌ وَاجْعَلْهُ
رَبِّ رَضِيَّاً ⑥

يَرَكِّبَتِ اِنَّا بِسِرِّكَ يُعْلِمُ اَسْمُهُ،
يَعْلَمُ لَهُ بَعْلَمَهُ مِنْ قَبْلِ سَمِيَّاً ⑦

فَالرَّبُّ اَنِيْ يَكُوْنُ لِيْ غَلَمٌ وَكَانَتِ
أَمْرَاتِيْ عَاقِرَةً وَقَدْ بَلَغَتْ مِنْ الْكَبِيرِ
عِنْيَاءً ⑧

فَالرَّبُّ كَذَلِكَ قَالَ رَبِّيْكَ هُوَ عَلَيْهِ هَيْتَ
وَقَدْ حَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلِ وَقْتِكَ شَيْئًا ⑨

فَالرَّبُّ اَجْعَلَ لِيْ اِيْهَهُ فَالْأَيْتُكَ
اَلَا نُكَلِّمُ اَنَاسَ ثَلَاثَ لِيَسَالِ سَوِيَّاً ⑩

11. Zakariyyā akawajia watu wake kutoka mahali pake pa kuswali, napo ni mahali alipobashiriwa kuwa atapata mtoto, na akawashiria wamtakase Mwenyezi Mungu asubuhi na jioni kwa kumshukuru Yeye Aliyetukuka.
12. Alipozaliwa Yah,yā na akafikia umri wa kufahamu maneno, Mwenyezi Mungu Alimuamuru aichukue Taurati kwa bidii na jitihada kwa kusema, «Ewe Yah,yā! Ichukue Taurati kwa bidii na jitihada kwa kuyahifadhi matamko yake na kuyafahamu maneno yake na kuitumia, na tulimpa busara na ufahamu mzuri iliali ye ye ni mdogo wa miaka.
13. Na tulimpa rehema na mapenzi kutoka kwetu na kusafika na madhambi. Na alikuwa ni muogopaji Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na ni mtiifu Kwake, mtekelezaji yale Aliyoyalazimisha na ni mwenye kuijepusha na yale Aliyoyaharamisha.
14. Na alikuwa mtiifu kwa wazazi wake wawili, na hakuwa ni mwenye kiburi cha kutomtii Mola wake na kutowatii wazazi wake wawili.
15. Na salamu itokayo kwa Mwenyezi Mungu imshukie Yah\$yā na amani iwe na ye ye siku alipozaliwa na siku atakapokufa na siku atakapofufuliwa hali ya kuwa hai.
16. Na utaje, ewe Mtume, katika hii Qur’ani habari ya Maryam alipojiweka mbali na watu wake, akajifanyia mahali upande wa Mashariki kando na wao.

فَخَنَقَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمُحَرَّابِ فَأَوْحَى
إِلَيْهِمْ أَنْ سَيُهُوْبُ كُلَّهُ وَعَيْشًا ﴿١٦﴾

يَدِيَحَى خُذ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ أَتَيْتُهُ
الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٧﴾

وَحَتَّا نَافِئَ لَدُنَّا وَرَكْوَةٌ وَكَانَ تَقْيَى ﴿١٨﴾

وَسَرَّأْ يَوْلَدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَارًّا عَصِيًّا ﴿١٩﴾

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلْدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ
يُبَعْثَرُ حَيًّا ﴿٢٠﴾

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرِيمَ إِذَا نَبَذَتْ مِنْ
أَهْلِهَا مَكَانًا شَرِقَى ﴿٢١﴾

17. Akaweka kizuizi chenyé kumsitiri na jamaa zake na watu wengine, hapo tukampelekea Malaika Jibrili akajjitokeza kwake katika sura ya binadamu aliyetimia umbo.
18. Maryam akasema kumwambia, «Mimi najilinda kwa Mwenyezi Mungu na wewe usinifanye ubaya, iwapo wewe ni mionganí mwa wanaomcha Mwenyezi Mungu.»
19. Malaika akawmambia, «Kwa hakika, mimi ni mjumbe wa Mola wako , Amenitura kwako nikutunuku mtoto wa kiume aliyesafika na madhambi.»
20. Maryam akamwambia Malaika, «Vipi mimi niwe na mtoto wa kiume, na hakuna binadamu aliyenigusa kwa ndoa ya halali, na mimi sikuwa mzini fu?»
21. Malaika akasema kumwambia, «Mambo ni hivyo kama unavyooleza kwamba hakuna binadamu aliyekugusa na hukuwa mzini fu, lakini Mola wako Amesema, ‘Jambo hili kwangu ni pesi, na ili mtoto huyu awe ni alama kwa watu yenye kuonesha uweza wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, na awe ni rehemá itakayotokana na sisi kwake yeye, kwa mamake na kwa watu.’» Na kupatikana kwa İŞA kinamna hii lilikuwa ni jambo lililokadirwa katika Ubao uliohifadhiwa, basi hapana budi lifanyike.
22. Maryam akabeba mimba ya mtoto wa kiume baada ya Jibrili kupuliza kwenye mwanya wa kanzu yake,

فَلَمْ يَخْذُنْتُ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحًا مِّنْ أَنْفُسِنَا لَهَا شَرَّاسِيًّا ﴿١٧﴾

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقْرِيبًا ﴿١٨﴾

قَالَ إِنَّمَا أَنْتَ رَسُولُ رَبِّكِ لَأَهْبَطْ لَكِ عُلُّمًا رَّزِيكِيًّا ﴿١٩﴾

قَالَتْ أَنِّي يَكُونُ لِي غُلَمٌ وَلَوْلَا يَعْصِيَنِي بَشَرٌ وَلَوْلَا أَكُوْلِي بِغَيْرِي ﴿٢٠﴾

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكُ هُوَ عَلَىٰ هَؤُلَئِنِ وَلَإِنْ جَعَلْهُ مِهْدَىً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنْهُ وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢١﴾

*فَحَمَلَتْهُ فَأَنْبَدَتْ بِهِ مَكَانًا فَقِيَّاً ﴿٢٢﴾

na pulizo hilo likafika kwenye uzao wake, na kwa sababu hiyo mimba ikaingia, na akaenda nayo mahali mbali na watu.

23. Na uchungu wa mimba ukamfanya aende kwenye kigogo cha mtende, hapo akasema, «Natamani kama nilikufa kabla ya siku ya leo na nikawa kitu kisichojulikana, kisichotajwa na kisichotambulika ‘ni nani mimi?.’»
24. Jibrili au ‘Isâ akamwita na kumwambia, «usisikitike, kwani Mola wako amekufanyia chini yako mkondo wa maji.
25. «Na ukitikise kigogo cha mtende, zitakuangukia tende mbivu laini zitokazo mtini.
26. «Basi zile hizo tende mbivu na unywe maji na ujifurahishe kwa huyo mtoto mwenye kuzaliwa. Na umuonapo yoyote mionganoni mwa watu, akakuuliza juu ya jambo lako, mwambie, ‘Mimi nimejilazimisha nafsi yangu kwa Mwenyezi Mungu ninyamaze, sitatasema na mtu leo.’» Kunyamaza kimya kulikuwa ni ibada katika Sheria yao, na haikuwa hivyo katika Sheria ya Mtume Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
27. Hapo Maryam aliwajia watu wake, na yeze amembeba mtoto wake, akitokea mahali mbali. Walipomuona namna hiyo, walisema kumwambia, «Ewe Maryam! Umeleta jambo kubwa ulilolizua.

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاصُ إِلَيْهِ جَمْعُ النَّحْلَةِ
قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثْقَلًا هَذَا وَكُنْتُ
سَيِّدَةً مُنْسِيَّةً ﴿٣﴾

فَادَهَا مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْتَرَنِيْ قَدْ جَعَلَ رَبُّكَ
تَحْتَكَ سَرِيَّا ﴿٤﴾

وَهُرِيَّ إِلَيْكَ بِمَجْمَعِ النَّحْلَةِ تُسْقَطُ عَلَيْكَ
رُطْبَابَجِيَّا ﴿٥﴾

فَكُلُّكِيْ وَأَشْرَقَيْ وَقَرِيْ عَيْنَاهُ فَإِمَّا تَرَىٰ مِنْ
الْأَبْشَرِ أَحَدًا فَقُولِيْ إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ
صَوْمَاقَنْ أَكَلَمَ أَيْمَمَ إِنْسِيَّا ﴿٦﴾

فَأَتَتْ يَهُوَ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَحْمِرِيمُ لَقَدْ
جَهَّتْ شَيْغَافِرِيَّا ﴿٧﴾

يَتَأْخُذُ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرَأَسْوَءَ
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَعِيْتَا ﴿٢٨﴾

28. «Ewe dada ya mtu mwema Hârûn!
Babako hakuwa ni mtu mbaya
anayefanya machafu, na mamako
hakuwa ni mwanamke mbaya
anayefanya umalaya.»
29. Maryama akashiria kwa mwanawewe
Ísâ ili wamuulize na waseme naye.
Wakasema kwa kumpinga, «Vipi
tutasema na ambaye bado yuko
mlezini aliye mchanga wa kunyonya?»
30. Ísâ akasema, na yeye yuko katika
hali ya uchanga wa kuwa mlezini
yuwanyonya, «Mimi ni mja wa
Mwenyezi Mungu, Ameamua
kunipatia Kitabu, nacho ni Injili, na
amenifanya Nabii.
31. «Na Amenifanya niwe na wingi
wa wema na manufaa popote
nipatikanapo, na ameniusia kutunza
Swala na kutoa Zaka muda wa mimi
kuwa hai.
32. «Na Amenifanya mimi niwe mwenye
kumtendea wema mamangu, na
hakunifanya ni mwenye kujiona wala
ni mbaya mwenye kumuasi Mola
wangu.
33. «Na salamu na amani ziko juu
yangu mimi siku niliyozaliwa, siku
nitakapokufa na siku nitakapofufuliwa
nikiwa hai siku ya Ya Kiyama.»
34. Huyo tuliyokuhadithia, ewe Mtume,
sifa zake na habari zake ndiye Ísâ
mwana wa Maryam pasina shaka,
hali ya kuwa yeye ni neno la haki
ambalo Mayahudi na Wanawara
walilifanya shaka.

فَأَشَارَتِ إِلَيْهِ قَالُوكَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ أَتَيْتِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
نَبِيًّا ﴿٣٠﴾

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَدَنِي
بِالْأَصْلَوَةِ وَالرَّكْوَةِ مَادُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾

وَبَرَّأَ بَوْلَدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَنَارِ
شَقِيقًا ﴿٣٢﴾

وَالسَّلَامُ عَلَىٰ يَوْمَ وُلْدَتْ وَيَوْمَ أَمْوَثْ
وَيَوْمَ أَبْعَثْ حَيًّا ﴿٣٣﴾

ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلُ الْحَقِّ الَّذِي
فِيهِ يَمْدُرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Haikuwa kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wala hainasibiani na Yeye kujichukulia mtoto mionganoni mwa waja wake na viumbe vyake, Ameepukana na kutakasika na hilo; Akiamua jambo lolote, mionganoni mwa mambo, na Akalitaka liwe, dogo au kubwa, halimkatalii, kwa hakika Yeye Analiambia, «**Kuwa**» na likawa kama alivyolitaka liwe.
36. Na Ÿsā aliwaambia watu wake, «Na hakika ya Mwenyezi Mungu, Ambaye nawalingania nyinyi Kwake, ni Mola wangu na Mola wenu, basi muabuduni Yeye Peke Yake Asiye na mshirika, kwani mimi na nyinyi tuko sawa katika uja na kumnyenyeka Yeye. Hii ndio njia isiyo na kombo.
37. Mapote ya watu wa Kitabu walifatutiana baina yao kuhusu mambo ya Ÿsâ, amani imshukiye, kati yao kuna wanaopita kiasi katika kumtukuza nao ni Wanaswara, kati yao kuna waliosema kuwa yeye ni Mwenyezi Mungu, kati yao kuna waliosema kuwa yeye ni mwana wa Mwenyezi Mungu, kati yao kuna waliosema kuwa yeye ni mmoja kati ya waungu watatu, Ametukuka Mwenyezi Mungu na kuwa mbali na hilo wanadolisema, na kati yao kuna waliomwepuka, nao ni Mayahudi, na wakasema kwamba yeye ni mchawi na wakasema kwamba yeye ni mwana wa Yûsuf aliyekuwa seremala . Basi maangamivu ni ya waliokanusha kuwa wataishuhudia siku yenye vituko vikubwa, nayo ni Siku ya Kiyama.

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا
قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٢٦﴾

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّ وَرَبِّكُمْ فَأَعْبُدُهُ هَذَا صَرْطُ
مُسْتَقِيمٌ ﴿٢٧﴾

فَأَخْتَلَفَ الْأَحْرَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَلَّ لِلَّذِينَ
كُفَّرُوا مِنْ مَشَهِدِهِ تَوْمِ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾

أَسْعِي بِهِمْ وَأَبْصِرُهُمْ يَا أَنْوَنَّا لِكِنَ الظَّالِمُونَ
الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

38. Ni makali yalioje yatakuwa masikizi yao na macho yao Siku ya Kiyama, siku watakayokuja kwa Mwenyezi Mungu , wakati ambapo hilo halitawafaa! Lakini madhalimu leo, katika dunia hii, wametoka nje ya haki waziwazi.
39. Na uwaonye watu, ewe Mtume, Siku ya Majuto, wakati wa hukumu kutolewa, na mauti yaletwe kama kwamba ni kondoo mzuri, achinjwe hapo na na uamuza utolewe baina ya viumbe, na hapo watu wa Imani waende Peponi na watu wa ukafiri waende Motoni, na hali wao leo katika dunia hii wameghafilika na yale ambayo walionywa nayo, hivyo basi hawaamini wala hawafanyi matendo mema.
40. Sisi ndio tutakaoirithi ardhi na walio juu yake kwa kutoeka kwao na kusalia kwetu baada yao, na uamuza wetu kupidishwa kwao. Na kwetu sisi ndio mwisho wao na kuhesabiwa kwao, na hapo tuwalipe kwa matendo yao.
41. Na uwatajie, ewe Mtume, watu wako katika hii Qur’ani kisa cha Ibrâhîm, amani imshukiye; kwa hakika ye ye ali kuwa ni mkweli mkubwa na ni mionganî mwa Manabii wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, wenye daraja za juu.
42. Aliposema kumwambia babake, Æzar, «Ewe baba yangu! Ni kwa jambo gani unaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, masanamu

وَلَيَذْرُهُمْ يَوْمَ الْحُسْنَى إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُنَّ فِي
عَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٦﴾

إِنَّا نَخْنَ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِنَّا
بُرْجَعُونَ ﴿٤٧﴾

وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صَدِيقًا
بِنِيَّاتِهِ ﴿٤٨﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَأْبَتْ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ
وَلَا يُبَصِّرُ وَلَا يَعْنِي عَنَّكَ شَيْئًا ﴿٤٩﴾

wasiosikia, wasioona na wasioweza kuzuia chochote kisikufike?

43. «Ewe baba yangu! Hakika Mwenyezi Mungu Amenipa ujuzi ambao hakukupa, basi nikubalie na unifuate kwa yale ninayokuitia kwayo, nikuongoze kwenye njia ya sawa ambayo hutapotea ukiifuata.
44. «Ewe baba yangu! Usimtii Shetani ukawaabudu hawa masanamu, kwani Shetani anaenda kinyume na Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema, anakuwa na kiburi kumtii Mwenyezi Mungu.
45. «Ewe baba yangu! Mimi ninaogopa usije ukafa kwenye ukafiri wako, ikakupata adhabu ya Mwingi wa rehema na ukawa ni rafiki wa Shetani ndani ya Moto.»
46. Baba yake Ibrâhîm akasema kumwambia mwanawee, »Kwani wewe umengeuka na kukataa kuabudu waungu wangu, ewe Ibrâhîm» Basi usipokomeka kuwatukana, nitakuua kwa kukupiga mawe. Na niondokee, usikutane na mimi wala usiseme na mimi kwa kipindi cha muda mrefu.»
47. Ibrâhîm alisema kumwambia baba yake, »Amani juu yako kutoka kwangu, halitakufikia kutoka kwangu jambo unalolichukia, na nitakuombea Mwenyezi Mungu uongofu na msamaha. Hakika Mola wangu ni Mwingi wa huruma ni Mpole kwangu kulingana na hali yangu, nikimuomba Ataniitikia.

يَتَأْبَتِ إِلَيْيَ قَدْ جَاءَهُ فِي مِنْ أَعْلَمِ مَا لَهُ يَأْتِيهِ
فَأَنَّى يَعْصِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٢٧﴾

يَتَأْبَتِ لَا تَعْبُدُ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ
لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٢٨﴾

يَتَأْبَتِ إِلَيْيَ أَخَافُ أَنْ يَمْسَكَ عَذَابًا مِنَ
الرَّحْمَنِ فَكَوْنَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيَكَ ﴿٢٩﴾

فَالْأَرْغُبُ أَنْتَ عَنِ الْهَقِيْقَةِ يَتَابِرَهِمُ
لِإِنْ لَمْ تَتَنَاهُ لَأَرْجُمَنَكَ وَاهْجُرْنِيْ مَلِيْكَ ﴿٣٠﴾

فَالْسَّلَامُ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّ إِنَّهُ
كَانَ بِحِفْيَاتِ ﴿٣١﴾

48. «Na nitawaepuka nyinyi na waungu wenu mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu. Na nitamuomba Mola wangu kwa kumtakasia, nikiwa na matumaini kuwa sitapita patupu kwa kumuomba Mola wangu Asinipe ninachomuomba.»
49. Na alipowaepuka wao na waungu wao wanaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, tulimruzuku, mionganoni mwa watoto tuliomruzuku, Ish,āq na Ya'ūb mwana wa Ish,āq na tukawafanya wawaili hao kuwa Manabii.
50. Na tukawatunukia wao wote rehema zetu zikiwa ni nyongeza zisizohesabika, na tukawajaalia watajike vizuri na wasifiwe kwa sifa njema zenyenye kubaki kwa watu.
51. Na utaje katika Qur'ani , ewe Mtume, kisa cha Mûsâ, amani imshukiye. Kwa hakika, ye ye ali kuwa ni mteule ali yesafishwa, na ali kuwa ni Mtume na ni Nabii mionganoni mwa Mitume waliokuwa na uthabiti.
52. Na tulimuita upande wa jabali la *Tûr Sînâ'* kuliani kwake (Mûsâ), na tukamleta karibu na tukamtukuza kwa kusema na ye ye. Katika hii pana kuthibitisha sifa ya kusema kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kama inavyonasibiana na utukufu Wake na ukamilifu Wake.
53. Na tulimtunukia Mûsâ, kutokana na rehema zetu, ndugu yake Hârûn akawa Nabii mwenye kumtilia nguvu na kumsaidia.

وَأَعْتَرُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوكُمْ رَبِّي عَسَى اللَّهُ أَكْبَرُ نَبِيًّا

٤٨

فَلَمَّا أَعْنَزَ اللَّهُمْ وَمَا يَعْدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبَنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَلَلَّهُجَعَلَنَا نَبِيًّا

٤٩

وَوَهَبَنَا اللَّهُمْ مَنْ رَحِمْنَا وَجَعَلَنَا لَهُمْ لِسانَ صَدِيقٍ عَلَيْنَا

٥٠

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا لِّنَا

٥١

وَنَذَرْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الظُّرُورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَبَنَا بِهِ

٥٢

وَوَهَبَنَا اللَّهُمْ مَنْ رَحِمْنَا أَخَاهُ هَرُونَ نَبِيًّا

٥٣

54. Na utaje, ewe Mtume, katika hii Qur'ani habari ya Ismā'il, amani imshukiye. Yeye alikuwa ni mkweli katika ahadi, hakuahidi kitu isipokuwa hukitekeleza, na alikuwa ni Mtume na ni Nabii.
55. Na alikuwa akiwaamrisha watu wake kusimamisha Swala na kutoa Zaka, na alikuwa kwa Mola wake, Aliyeshinda na kutukuka, ni mwenye kuridhiwa.
56. Na utaje, ewe Mtume, katika hii Qur'ani habari ya Idrīs, amani imshukiye. Yeye alikuwa ni mkweli mkubwa katika maneno yake na vitendo vyake, ni Nabii aaliyeletewa wahyi.
57. Na tukauinua utajo wake kwa viumbe wote na cheo chake kwa wale waliosongezwa karibu. Akawa ni mwenye utajo wa juu na, ni mwenye cheo cha juu.
58. Hawa niliokusimulia habari zao, ewe Mtume, ni wale ambao Mwenyezi Mungu Amewaneemesha kwa nyongeza Zake na taufiki Yake, Akawafanya ni Mitume mionganoni mwa kizazi cha Ādam, na mionganoni mwa kizazi cha wale tuliuwabeba pamoja na Nūh, katika jahazi, na mionganoni mwa kizazi cha Ibrāhīm, na mionganoni mwa kizazi cha Ya'qūb, na mionganoni mwa wale tuliuwaongoza kwenye Imani na tukawateua kwa utume na unabii. Wasomewapo aya za Mwingi wa rehema zinazokusanya upweke Wake na hoja

وَذَكْرُ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلٌ إِنَّهُ وَكَانَ صَادِقًا
الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ رِبَا الصَّلَاةِ وَالرُّكُونَ وَكَانَ عِنْدَ
رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٢﴾

وَذَكْرُ فِي الْكِتَابِ إِذْرِيزٌ إِنَّهُ وَكَانَ صَدِيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٣﴾

وَرَفَعَهُ مَكَانًا عَلَيْنَا ﴿٥٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَعْنَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّاسِ مِنْ
ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمَنْ حَمَلْنَا مَعَنْ فُوحٍ وَمَنْ ذُرِّيَّةَ
إِبْرَاهِيمَ وَلَا سَرَّا بَلَى وَمَنْ هَدَيْنَا وَمَنْ جَنَبْنَا إِذَا
تُشَلَّى عَلَيْهِمْ إِيَّاكَ الرَّحْمَنُ حَرُّ وَأَسْجَدَ
وَبَئِكَ ﴿٥٥﴾

Zake wanajipomosha chini hali ya kumsujudia Mwenyezi Mungu kwa kunyenyeka na kujidhalilisha , na wanalia kwa kumcha Yeye, kutakata ni Kwake na kutukuka ni Kwake.

59. Wakaja, baada ya hawa walioneemeshwa, wafuasi wabaya, waliacha Swala kabisa au waliitoa nje ya wakati wake au waliacha nguzo zake na mambo yake ya lazima na wakafuata yanayolingana na kunasibiana na matamanio yao. Basi hao watapata shari na upotevu na kupita patupu ndani ya Jahanamu.
60. Lakini aliyetubia dhambi zake mionganini mwao, akamuamini Mola wake na akafanya mema kusadikisha toba yake, hao Mwenyezi Mungu Atakubali toba yao, na wataingia Peponi pamoja na Waumini, na hawatapunguziwa chochote katika matendo yao mema.
61. Pepo yenyenye mabustani ya milele na makazi ya daima, nayo ni ile ambayo Mwingi wa rehema Aliwaahidi waja Wake na kuifanya wasiione, nao wakaiamini bila ya kuwa wameiona. Hakika agizo la Mwenyezi Mungu kwa waja Wake la hii Pepo ni lenye kuja, hapana budi.
62. Watu wa Peponi hawatasikia maneno ya batili humo, lakini watasikia ‘salamu’ ikiwa ndio maamkizi yao. Na watapata riziki yao humo ya chakula na kinywaji daima, kila wanapotaka, asubuhi na jioni, haina kiasi wala hadi maalumu.

*وَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِ خَلْفٌ أَضَاعُوا
الْأَصْلَوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَى فَسَوْقٌ يَلْقَوْنَ

عَيْنًا ﴿٥١﴾

إِلَّا مَنْ تَابَ رَوَاهُمْ وَعَمِلَ صَلِحًا فَأُولَئِكَ
يَدْحُلُونَ جَنَّةً وَلَا يُظْمَوْنَ شَيْئًا ﴿٥٢﴾

جَنَّتِي عَدْنٍ أَلَّى وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ
يَا لَغْيَتِي إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيَّا ﴿٥٣﴾

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْعَوْمَاءُ إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ
رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةٌ وَعَشِيشًا ﴿٥٤﴾

63. Hiyo ndiyo Pepo inayosifiwa kwa sifa hizo, hiyo ndiyo ambayo tutairithisha na kuitoa kuwapa waja wetu wanaotucha kwa kufuata amri zetu na kujiepusha na makatazo yetu.
64. Na useme, ewe Jibrili, kumwambia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, «Sisi, Malaika, hatuteremki kutoka mbinguni kuja ardhini isipokuwa kwa amri ya Mola wako kwetu, ni Yake yaliyoko mbele yetu yanayotukabili ya mambo ya Akhera na yale yaliyoko nyuma yetu yaliyopita katika ulimwengu na yale yaliyoko baina ya ulimwengu na Akhera. Amri yote ni Yake ya mahali na wakati. Na hakuwa Mola wako ni Mwenye kusahau kitu chochote mionganoni mwa vitu.
65. «Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu, Mola wa mbingu na ardhi na vilivyoko baina yake, Ndiye Mmiliki, Muumba na Mwendeshaji wa hivyo vyote, basi muabudu Yeye Peke Yake, ewe Nabii, na uvumilie katika kumtii, wewe na waliokufuata, Hana mfano Wake kitu chochote katika dhati Yake, sifa Zake na vitendo Vyake.»
66. Na binadamu kafiri anasema, kwa kukanusha kufufuliwa baada ya kufa, «Je mimi nikifa na nikamalizika, kweli nitatolewa kwenye kaburi langu nikiwa hai?»
67. Vipi binadamu huyu kafiri amejisahau nafsi yake? Kwani hakumbuki kwamba sisi tulimuumba mara ya kwanza na hakuwa ni kitu kilichoko?

٣٣) تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي تُورَثُ مِنْ عِبَادَاتِنَا مَنْ كَانَ يَقِيْنًا

وَمَا تَرَزَّلَ إِلَّا يَأْمُرُ رَبِّكَ لَهُ وَمَا يَنْهَا إِنْدِينَا
وَمَا حَلَقْنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيْنَا

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ
وَأَصْطَرْتِ لِعِبَادِنِيْهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَيْمِيْنَا

وَيَقُولُ الْإِنْسَنُ إِذَا مَاتَ لَسْوَقَ أُخْرَى
حَيَا

أَوْلَادَكُرُّ الْإِنْسَنُ أَنَا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ يَكُنْ شَيْئًا

68. Naapa kwa Mola wako, ewe Muhammad, tutawakusanya hawa wenye kukanusha kufufuliwa Siku ya Kiyama pamoja na Mashetani, kisha tutawaleta wote kando ya moto wa Jahanamu wakiwa wamepiga magoti, kwa ukubwa wa misukosuko ambayo wamo ndani yake, hali ya kuwa hawawezi kusimama.
69. Kisha tutawachukua, katika kila pote, wale wakiukaji amri zaidi na wenye kumuasi Mwenyezi Mungu zaidi, tuanze kuwaadhibu.
70. Kisha sisi ni tunawajua zaidi wale wanaostahili kuingia Motoni na kuadhibika kwa joto lake.
71. Na hakuna katika nyinyi, enyi watu, yoyote isipokuwa ataufikia huo Moto kwa kupita juu *Sirât* (Njia) iliyotandikwa juu ya daraja la moto wa Jahanamu, kila mmoja kulingana na matendo yake. Hilo ni jambo lenye kuwa kwa lazima, Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Amepitisha na Ameamua kwamba halina budi kuwa, hakuna namana ya kuliepuka.
72. Kisha tutawaokoa wale ambao walimcha Mola wao kwa kumtii na kujiepusha na kumuasi na tuwaache Motoni wale waliojidhulumu nafsi zao katika hali ya kupiga magoti.
73. Na watu wakisomewa aya zetu zilizoteremshwa zilizo wazi, wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu wanasmakawaambia Waumini, «Ni pote gani kati yetu na nyinyi lenye

فَوَرِيَكَ لَنْخَضَرَهُمْ وَالشَّيْطَانُ يَنْخَضُرُهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ حِشِّيَا ﴿٦﴾

ثُمَّ أَنْزَعْنَا مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَىٰ الْرَّحْمَنِ عِيشِيَا ﴿٧﴾

فَرَأَتْهُنَّ أَغْلَمَ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِيلِيَا ﴿٨﴾

وَإِنْ قَنْدِيٌ إِلَّا وَارِدٌ هَا كَانَ عَلَىٰ رِيَكَ حَتَّمَا
مَقْضِيَا ﴿٩﴾

ثُمَّ نَسْجَىٰ لِلَّذِينَ أَتَقْوَا وَنَذَرُ الظَّلَامِيْنَ
فِيهَا حِشِّيَا ﴿١٠﴾

وَإِذَا شَتَّىٰ عَلَيْهِمْ أَيْنَا بَيْتَنِيْ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ أَمْنُوا أُتُّقْرِبُنَّ خَيْرًا مَقَامًا
وَلَخَسَنُ نَدِيَا ﴿١١﴾

mashukio bora zaidi na makalio
mazuri zaidi?»

74. Na ni mara nyingi tumewaangamiza *ummah* kabla ya hawa watu wako, ewe Mtume, waliokuwa na vitu vingi kuliko walivyokuwa navyo watu wako na mandhari ya kupendeza zaidi.
75. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wao, « Aliyekuwa amepotea njia ya haki asiyefifuata njia ya uongofu, Mwenyezi Mungu Atampa muhula na Atamnyoshea katika ule upotevu wake, mpaka atakapoyaona kwa yakini yale aliyoyaahidi Mwenyezi Mungu : ima adhabu ya haraka ulimwenguni au kusimama saa ya Kiyama, hapo atajuwa ni nani aliyopo na aliyetulia mahali pabaya na aliye mnyonge wa nguvu na askari.
76. Na Mwenyezi Mungu Anawaongezea waja Wake, walioongoka katika dini Yake, uongofu juu ya uongofu walionao kwa yale yanayowapitia mara kwa mara ya kuyaamini malazimisho ya Mwenyezi Mungu na kuyafuata kivitendo. Na matendo mema yaliyosalia yana malipo bora kwa Mwenyezi Mungu kesho Akhera, na yana matokeo bora na mwisho mwema.
77. Je ushajua, ewe Mtume, na ukaona ajabu kuhusu huyu kafiri, Al-'Ās\$ bin Wā'il na walio mfano wake? Kwani yeye alizikufuru aya za Mwenyezi Mungu, akazikanusha na akasema, «Nitapatiwa-nitapatiwa huko Akhera mali na watoto.»

وَكُمْ أَهْلَكَنَا فَبِأَهْمَمْ مِنْ قَرِّنِ هُمْ أَحَسَّنُ
أَثْنَانَ وَرَبِّيَا ﴿٧٤﴾

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الْضَّلَالَةِ فَإِيمَادُهُ أَلَّا تَرَكُنْ
مَدَّاحَتِي إِذَا رَأَوْهُ مَا يُوَعِّدُونَ إِنَّمَا الْعَذَابَ
وَإِنَّمَا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مِنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا
وَأَصْعَفُ جُنَاحًا ﴿٧٥﴾

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ أَهْتَدَ وَأَهْدَى وَالْبَقِيرُ
الْصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثُوَابًا وَخَيْرٌ
مَرَدًا ﴿٧٦﴾

أَفَرَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ
لَا أُوتَّنَ مَالَوَلَدًا ﴿٧٧﴾

78. Je, amechungulia ghaibu akaona kuwa yeye atakuwa na mali na watoto, au ana ahadi juu ya hilo kutoka kwa Mwenyezi Mungu?
79. Mambo siyo kama vile alivyodai yule kafiri, kwani yeye hana ujuzi wala hakupewa ahadi. Tutatayaandika anayoyasema ya urongo na uzushi juu ya Mwenyezi Mungu, na huko Akhera tutamuongezea aina mbali mbali za mateso, kama alivyojongezea upotovu na upotevu.
80. Na tutamrithi mali yake na watoto wake, na atatujia Siku ya Kiyama akiwa peke yake, hana mali wala watoto.
81. Na washirikina wamewachukua waungu wanaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu ili wawatetee na wajipatie nguvu kwao.
82. Mambo sivyo kama wanavyodai. Hawa waungu hawatakuwa ni nguvu kwao, lakini waungu hawa watarwaka huko Akhera kuwa waliwaabudu wao na watakuwa ni wenye kusaidia katika kuteta na wao na kuwakanusha , kinyume na vile walivyodhania juu yao.
83. Je, huoni, ewe Mtume, kwamba sisi tumewasaliti Mashetani juu ya wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Wake, ili wawapoteze na wawaondoe kutoka kwenye utiifu kuwapeleka kwenye uasi?
84. Basi usiwafanyie haraka, ewe Mtume, kwa kutaka adhabu

أَلْتَطِعُ الْغَيْبَ إِمْ لَتَخَذَ عِنْدَهُ عَهْدًا ﴿٧٨﴾

كَلَّا لَسَتَكُنْ مَا يَقُولُ وَنَحْمَدُهُ مَنْ
الْعَدَابُ مَدَدٌ ﴿٧٩﴾

وَرِئُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِيَنَا فَرِدًا ﴿٨٠﴾

وَلَخَّذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لَّيْكُونُوا
لَهُمْ عَرَبًا ﴿٨١﴾

كَلَّا سَيَكُفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضَدًا ﴿٨٢﴾

أَلْرَرَأَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيْطَانَ عَلَى الْكُفَّارِ
تُرْزُهُمْ أَرَأَنَا ﴿٨٣﴾

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا يَعْذِلُهُمْ عَدَدًا ﴿٨٤﴾

iwashukie hawa makafiri, kwa kweli
sisi tunahesabu umri wao na matendo
yao hesabu isiyo na kasoro wala
ukawiaji.

85. Siku ambayo tutawakusanya
wachamungu kwa Mola wao
Mwenye huruma na wao, wakiwa
makundi ya watu wenye kukirimiwa,
86. na tutawaongoza wenye kumkanusha
Mwenyezi Mungu kwa kuwasuta
kwa nguvu kuwapeleka Motoni,
wakitembea kwa miguu, wakiwa na
kiu.
87. Makafiri hawa hawatakuwa na
uwezo wa kumuombea yoyote.
Watakaokuwa na uwezo huo ni wale
waliochukua ahadi ya hilo mbele
ya Mwingi wa rehema, nao ni wale
waliomuamini Mwenyezi Mungu na
Mitume Wake.
88. Na hawa makafiri walisema,
«Mwenyezi Mungu amejifanyia
mtoto.»
89. Kwa hakika mumeleta, enyi hao
wenye kusema, kwa kusema neno
hili, jambo kubwa lililo baya.
90. Zakaribia mbingu kupasuka kwa
ubaya mkubwa wa neno hilo, ardhi
kuvunjika vipande-vipande ma
majabali kuanguka kwa nguvu kwa
kukasirika kwa ajili ya Mwenyezi
Mungu
91. kwa kumnasibishia mtoto, Mwenyezi
Mungu Ametukuka na jambo hilo
kutukuka kukubwa sana.

يَقُومَ حَسِيرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدَادًا ﴿٤٥﴾

وَسَوْقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرَدَادًا ﴿٤٦﴾

لَا يَتَكَلَّكُونَ أَشْفَعَةً إِلَّا مَنْ أَخْذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عِهْدَادًا ﴿٤٧﴾

وَقَالُوا أَخْذَ الرَّحْمَنُ وَلَدَادًا ﴿٤٨﴾

لَقَدْ جَعَلَ شَيْئًا إِذَا ﴿٤٩﴾

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَنْقَطِرُنَّ مِنْهُ
وَنَسْقُ الْأَرْضِ وَخَرَجَ الْجِبَالُ هَذَا ﴿٥٠﴾

أَنْ دَعَوْلَ الرَّحْمَنِ وَلَدَادًا ﴿٥١﴾

92. Haifai kwa Mwenyezi Mungu na hainasibiani na Yeye Awe na mtoto, kwani kuwa na mtoto ni dalili ya upungufu na mahitajio, na Mwenyezi Mungu Ndiye Mkwasi Mwenye kuhimidiwa Aliyepushwa na sifa zote za upungufu.
93. Hakuna aliye mbinguni, mionganini mwa Malaika, wala aliye ardhini, mionganini mwa binadamu na majini, isipokuwa atamjia Mola wake Siku ya Kiyama akiwa ni mja mdhalilifu mnyenyeketu mwenye kukubali uja wake Kwake.
94. Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Amewadhibiti viumbe Wake wote na Ameijua idadi yao, hakuna yoyote mionganoni mawao mwenye kufichika na Yeye.
95. Na kila mtu, mionganoni mwa viumbe, atamjia Mola wake, Siku ya Kiyama, hali ya kuwa hana mali wala watoto pamoja na yeye.
96. Hakika wale walimuamini Mwenyezi Mungu, wakawafuata Mitume Wake na wakatenda mema kulingana na sheria Yake, Mwingi wa rehemaa Atatia katika nyoyo za waja Wake mahaba ya kuwapenda.
97. Hakika sisi tumeirahisisha hii Qur'ani katika ulimi wako wa Kiarabu, ewe Mtume, ili uwape bishara wachamungu, mionganoni mwa wafuasi wako, na uwaonye kwayo wakanushaji wenye utesi sana kwa njia isiyofaa.

وَمَا يَنْبَغِي لِرَبِّهِمْ أَنْ يَسْخَدُوا لَهُمْ^{٤٦}

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا
عَاقِبَ الْرَّحْمَنِ عَبْدًا^{٤٧}

لَقَدْ أَحَصَّهُمْ وَعَدَهُمْ عَدَّا^{٤٨}

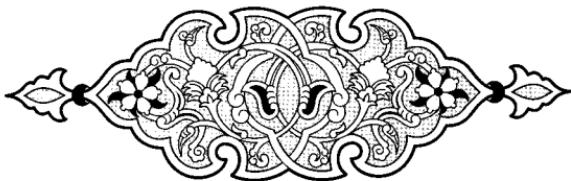
وَكُلُّهُمْ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرَدًا^{٤٩}

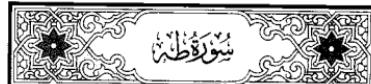
إِنَّ الَّذِينَ إِذَا آتُوا وَعَمِلُوا أَصْبَرُوهُنَّ
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الْرَّحْمَنُ وُدًا^{٥٠}

فَإِنَّمَا يَسْرُنَّهُ بِلِسَانِهِ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِيْبَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَّذِيْ^{٥١}

98. Na mara nyingi tumewaaangamiza *ummah* waliotangulia kabla ya watu wako, humuoni yoyote mionganini mwao na husikii sauti yao, basi hivyo ndivyo watakavyokuwa makafiri wa watu wako, tutawaangamiza kama tulivyowaangamiza waliotanguli kabla yao. Katika hii pana onyo na agizo la kuwaangamiza wakanushaji wenye ushindani wa ubatilifu.

وَلَكَ أَهْلَكَنَا فَتَاهُمْ مِنْ قَرْنِينَ هَلْ تُحِسْنُ
مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ سَمِعَ لَهُمْ رِكْزَازٌ^{١٨٩}

SURA YA TĀHĀ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. «Tā, Hā» Yametangulia maelezo
kuhusu herufi za mkato mwanzo wa
sura ya *Al-Bqarah*.
2. Hatukuite remsha Qur’ani kwako,
ewe Mtume, ujisumbue kwa jambo
usiloliweza kulifanya.
3. Lakini tumeiteremsha iwe ni
mawaidha, ili ajikumbushe nayo
mwenye kuogopa adhabu ya
Mwenyezi Mungu apate kujikinga
nayo kwa kutekelaza faradhi na
kujiepusha na mambo ya haramu.
4. Hii Qur’ani ni teremsho kutoka
kwa Mwenyezi Mungu Ambaye
Ameumba ardhi na mbingu zilizo juu.
5. Mwingi wa rehema, juu ya ‘Arsh
Amelingana, yaani Amekuwa
juu na Ameangatika, kulingana
kunakonasibiana na utukufu Wake na
ukubwa Wake.
6. Ni Vyake vilivyoko mbinguni na
vilivyoko ardhini na vilivyoko baina
yake na vilivyoko ndani yake, kwa
kuviumba, kuvitamalaki na kuiyendesha.
7. Na ukitoa sauti, ewe Mtume, katika
kusema ukaifanya ya juu au ya chini,
basi hakuna chochote kinachofichika
kwa Mwenyezi Mungu, Anajua
siri na kilichofichika zaidi kuliko
siri katika vitu ambavyo nafsi yako
inakuzungumzia.

طه ①

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَعَ ①

إِلَاتَذْكُرَةَ لَمَنْ يَخْشَى ②

تَنْزِيلًا مِّنْ خَالِقِ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلُوِّ ③

الْرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ أَسْتَوَى ④

لَهُ وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا

بَيْنَهُمَا وَمَا لَمْ يَرَ ⑤

وَإِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ الْإِثْرَ

وَأَخْفَى ⑥

8. Mwenyezi Mungu Ambaye hakuna muabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye, ni Yake Peke Yake majina yaliyokamilika katika uzuri.
9. Na je, imekujia, ewe Mtume, habari ya Mûsâ bin ‘Imrân, amani imshukie, katika kurudi kwake kutoka Madyan na kuelekea Misri.
10. Alipouona moto usiko umewashwa, akasema kuwaambia watu wa nyumbani kwake, «Ngojeni! Mimi nimeuona moto, huenda nikawaleta kinga cha moto mkapata kujitao ubaridi na mkawasha moto mwingine kwa kinga hiko, au nikapata mtu wa kutuongoza njia.»
11. Mûsâ alipoufikia ule moto, Mwenyezi Mungu Alimuita, «Ewe Mûsâ!
12. Mimi ni Mola wako, vua viatu vyako, wewe sasa uko kwenye bonde la *T(uwā* nililolipa baraka. Hivyo ni ili ajandae kusema na Mola wake.
13. Na mimi nimekuteua , ewe Mûsâ, kwa ujumbe wangu, basi sikiliza yale unayoletewa ya wahyi kutoka kwangu.
14. Mimi Ndiye Mwenyezi Mungu, hakuna mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa mimi, sina mshirika, basi niabudu mimi na usimamishe Swala ili unikumbuke ndani yake.
15. Hakika Kiyama ambacho watu hapo watafufuliwa hapana budi ni chenye kutukia. Nakaribia kukificha kwangu mimi mwenyewe, basi ni vipi

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْأَكْبَرُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿١٦﴾

وَهُلْ أَتَدْكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿١٧﴾

إِذْ رَأَاهُ أَنَارَكَ فَقَالَ لِأَنْجَلِهِ أَمْكُثُوا إِنِّي
أَشَّتُ تَارِكَ الْعَلَىٰ إِنِّي كُفَّارُهُمْ بِإِيمَانِهِمْ أَوْ جُدُّ
عَلَى الْتَّارِهَدِي ﴿١٨﴾

فَلَمَّا آتَتْهَا نُورِيَ يَمُوسَى ﴿١٩﴾

إِنِّي أَنْأَيْتُكَ فَاجْتَمَعَ نَعَيْلَكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ
الْمَقَدَّسِ طُوَّي ﴿٢٠﴾

وَأَنَا أَخْتَرُكَ فَأَسْتَمِعُ لِتَابُوحِي ﴿٢١﴾

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَلَا يَرِ
الْأَصْلَوَةَ لِذِكْرِي ﴿٢٢﴾

إِنَّ أَسْعَادَهُ أَيْتَهُ أَكَادُ أُخْفِيهَا التُّجْرَى
كُلُّ نَقِيسٍ بِمَا تَسْعَى ﴿٢٣﴾

atakijua mtu yoyote mionganoni mwa viumbe. Hivyo ni apate kulipwa kila mtu kwa alilolitenda ulimwenguni, liwe zuri au baya.

16. Basi asikuepushe, ewe Mûsâ, na kukiamini na kujitayarisha nacho, asiyekikubali kuwa kitatukia na asiyetenda ya kumfaa huko na akayafuata matamanio ya nafsi yake na akakikanusha, kwani ukifanya hivyo utaangamia.
17. Na ni nini hii iliyo kwenye mkono wako wa kulia, ewe Mûsâ?
18. Akasema Mûsâ, «Hii ni ni fimbo yangu, naitegemea katika kwenda na ninapigia miti ili mbuzi wangu walishé majani yake yanayoanguka na pia nina maslahi nayo mengine.»
19. Mwenyezi Mungu Akamwambia Mûsâ, «Itupe fimbo yako!»
20. Mûsâ akaitupa chini, ikageuka kwa amri ya Mwenyezi Mungu ikawa nyoka anayetembea, na Mûsâ akaona jambo kubwa na akazunguka kukimbia.
21. Mwenyezi Mungu Akasema kumwambia Mûsâ, «Mshike huyo nyoka na usimuogope, tutamrudisha kuwa fimbo vile alivyokuwa mwanzo.
22. Na ukumbatie mkono wako kwenye ubavu wako chini ya shina la mkono utatoka hali ni mweupe kama barafu bila ya kuwa na mbalanga, ili iwe ni alama nydingine.

فَلَمْ يُصِدْنَكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَلَا يَعْ

هُوَ لُهُ فَتَرَدَى ﴿١٦﴾

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَى ﴿١٧﴾

قَالَ هِيَ عَصَمَى أَتَوْكَعُ عَلَيْهَا وَأَهْشَ

بِهَا عَلَى عَنْمَى وَلِي فِيهَا مَعَارِبُ أُخْرَى ﴿١٨﴾

قَالَ أَلْقِهَا يَمُوسَى ﴿١٩﴾

فَأَلْقَنَهَا فَإِذَا هِيَ حَيَةٌ تَسْعَ ﴿٢٠﴾

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنِيدْهَا

سِيرْهَا أَلْأُولَى ﴿٢١﴾

وَأَضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بِيَضَّاءِ مِنْ

غَرَّ سُوَءَاءِ أُخْرَى ﴿٢٢﴾

23. Tumefanya hivyo ili kukuonesha , ewe Mûsâ, dalili zetu kubwa zenyé kutolea ushahidi uweza wetu, ukubwa wa ufalme wetu na usahihi wa utume wako.
24. Enda, ewe Mûsâ, kwa Fir'awn, kwa kuwa yeye amepitisha kipimo chake na ametoka kwenye utiifu wa Mola wake, umuite kwenye kumpwakesha Mwenyezi Mungu na kumuabudu.
25. Mûsâ akasema, «Ewe Mola wangu! Nikunjulie kifua changu,
26. nirahisishie mambo yangu
27. na nifungulie ulimi wangu uwe na ufasaha wa matamshi,
28. ili waelewé maneno yangu.
29. Na unipatie msaidizi mióngoni mwa watu wangu,
30. naye ni Hârûn ndugu yangu.
31. Nitilie nguvu kwa yeye na uuthibitishe mgongo wangu kwa ajili yake.
32. Na umshirikishe na mimi katika unabii na ufikishaji ujumbe.
33. Tupate kukepusha na kila sifa ya upungufu na tukutakase kwa wingi,
34. na tukutaje kwa wingi na tukushukuru.
35. Kwa hakika, wewe ni mwenye kutuona, hakuna chochote kinachofichika kwako mióngoni mwa vitendo vyetu.»
36. Mwenyezi Mungu Akasema, «Nishakupa kila ulichokiomba, ewe Mûsâ.

لِرِبِّكَ مِنْ أَيْتَنَا الْكَبُرَى ﴿٢٦﴾

أَذْهَبْ إِلَى فَرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿٢٧﴾

قَالَ رَبِّي أَشْرَحْ لِي صَدَرِي ﴿٢٨﴾

وَسَيَرْتُ لِي أَمْرِي ﴿٢٩﴾

وَأَخْلَلْ عَقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿٣٠﴾

يَفْقَهُو أَقْوَلِي ﴿٣١﴾

وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا قَنْ أَهْلِي ﴿٣٢﴾

هَرُونَ أَخْنِي ﴿٣٣﴾

أَشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣٤﴾

وَأَشْرَكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٥﴾

كَنْ سُسِّيَحَكَ كِهِرَا ﴿٣٦﴾

وَنَذِرْكَ كَكِيرَا ﴿٣٧﴾

إِنَّكَ كُنْتَ يَنْبَاصِيرَا ﴿٣٨﴾

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُوْلَكَ يَحْمُوسَيِّ ﴿٣٩﴾

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ﴿٢٧﴾

إِذَا وَجَدْنَا إِلَيْكَ مَا لَوْحَى ﴿٢٨﴾

أَنْ أَقْذِفَهُ فِي النَّارِ وَفَاقْذِفَهُ فِي الْيَمِّ فَإِلَيْكُهُ
الْيَمُ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذُهُ عَدُوُّهُ وَأَنْتُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةً فَتَنْصَعَ عَلَى عَيْنِي ﴿٢٩﴾

37. «Na tulikupa , ewe Mûsâ, kabla ya neema hii, neema nyingine ulipokuwa ni mtoto wa kunyonya tukakuokoa na unyanyasaji wa Fir'awn.
38. «Na hilo ni pale tulipomfahamisha mamako kwa kumtia mawazo kwamba:
39. muweke mwanaao, Mûsâ, baada ya kuzaliwa, katika sanduku, kisha ultie kwenye mto wa Nail. Hapo mto wa Nail utalipeleka hadi ufuoni, na hapo Fir'awn atalichukua, adui yangu na adui yake (huyo aliyomo sandukuni). Na nikayaingiza mapenzi kwako kutoka kwangu, ukawa kwa hilo, ni mwenye kupendwa na waja, na ili ulelewe chini ya uangalizi wangu na ulinzi wangu. Kwenye aya hii kuna kuthibitisha sifa ya jicho ('ayn) kwa Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, kama inavyonasibiana na utukufu Wake na ukamilifu Wake.
40. «Na pia tulikuneemesha pindi alipokwenda dadako kufuatilia mambo yako, kisha akasema akiwaambia waliokuchukua, 'Je, niwajulishe nyinyi yule anayeweza kuwalelea na kuwanyonyeshea?' Basi tukakurudisha kwa mamako baada ya kwamba ulikuwa kwenye mikono ya Fir'awn ili nafsi yake itulie kwa kuokoka kwako na kuzama na kuuawa na asiwe na masikitiko ya kukukosa. Na ulimuua mtu wa kabila la Kibti kimakosa tukakuokoa na makero ya kitendo chako hiko na kuogopa kuuawa. Na tulikuonja maonjo mengi,

إِذْ نَشَيْنَا لَهُنَّا قَاتِلُوكُمْ هَلْ أَذْلَكُمْ عَلَىَّ مَنْ
يَكْفِهُهُ فَرَجَعْنَاكُمْ إِلَيْكُمْ كَمْ نَقْرَئِنَّهُمْ
وَلَا تَحْرِنُّونَ وَقَاتَلْتُنَّهُنَّا نَفْسًا نَفْسًا جَيْتُكُمْ مِنَ الْأَنْتَرَ
وَفَتَّنَكُمْ فُتُونًا فَلَيَسْتَ سِينَانَ فِي أَهْلِ مَدِينَ
لَمْ يُؤْجِنْتُ عَلَىَّ قَدَرِيْ مُوسَى ﴿٣٠﴾

ukatoka kwa kuogopa ukaenda kwa
watu wa Madyan, ukaketi kwao miaka
mingi, kisha ukaja kutoka Madyan
katika kipindi tulichokipanga kwa
kukutumiliza, kuja kulikofikiana na
mpango wa Mwenyezi Mungu na
matakwa Yake. Na mambo yote ni ya
Mwenyezi Mungu Mwingi wa baraka
Aliyetukuka.

41. «Nimekupa neema hizi, ewe Mûsâ,
zikiwa ni chaguo langu kwako na
uteuzi ili ubebe utume wangu na
ufikishe ujumbe wangu na usimame
kutekeleza maamrisho yangu na
makatazo yangu.
42. «Enda, ewe Mûsâ, wewe na ndugu
yako Hârûn, ukiwa na aya zangu
zinazoonyesha uungu wangu na
ukamilifu wa uweza wangu na ukweli
wa utume wako, wala msiwe wanyonge
katika kuendeleza utajo wangu.
43. Endeni, mkiwa pamoja, kwa Fir'awn,
kwa kuwa yeye amekiuka mipaka
katika ukafiri na udhalimu,
44. na mumwambie maneno laini, kwani
huenda akakumbuka au akamuogopa
Mola wake.»
45. Mûsâ na Hârûn wakasema, «Ewe
Mola wetu! Sisi tunaogopa asije
akakimbilia kutuadhibu au akajitolea
kuipinga haki asiikubali.»
46. Mwenyezi Mungu Akasema
kumwambia Mûsâ na Hârûn,
«Msimuogope Fir'awn, kwani mimi
niko na nyinyi, nasikia maneno yenu
na naona vitendo vyenu.

وَاصْطَنِعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿١١﴾

أَذْهَبْ أَنْتَ وَلَخُوكَ بِعَايَتِي وَلَا تَنِيَافِ
دِكْرِي ﴿١٢﴾

أَذْهَبْ إِلَى فَرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغِي ﴿١٣﴾

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَتَنَا عَلَمَهُ وَيَسْدَكْرُ أَنْ يَخْشَى ﴿١٤﴾
فَالَّرَبَّ إِنَّا نَخَافُ أَنْ يَقْرُطْ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ
يَطْغِي ﴿١٥﴾

فَالَّرَبَّ إِنَّا نَخَافُ إِنَّيْ مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرِي ﴿١٦﴾

47. Basi endeni kwake na mumwambie, ‘Sisi ni wajumbe wawili kutoka kwa Mola wako kwamba uwaache Wana wa Isrâîl na usiwakalifishe matendo wasiyoyaweza . Kwa hakika tumekujilia na ushahidi wa kimiujiza kutoka kwa Mola wako wenyе kuonesha ukweli wetu katika ulinganizi wetu. Na kusalimika na adhabu ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni kwa mwenye kuufuata uongofu Wake.
48. Mola wako Ametuletea wahyi kwamba adhabu Yake itamshukia aliyekanusha na akaupa mgongo ulinganizi Wake na sheria Yake.’»
49. Fir'awn akawaambia wote wawili kwa njia ya kukanusha, « Basi ni nani Mola wenu, ewe Mûsâ?»
50. Mûsâ akamwambia, «Mola wetu ni Yule Ambaye Alikipa kila kitu umbile linalokifaa kulingana na uzuri wa utengezaji Wake kisha akamuongoza kila kiumbe uongofu kamili wa kunufaika kwa kile alichomuumbia Mwenyezi Mungu.»
51. Fir'awn akasema kumwambia Mûsâ kwa njia ya kukosoa na kuteta, «Mambo yalikuwa vipi kwa *ummah* waliopita? Na ni vipi habari za karne zilizopita, kwani wao wametutangulia katika ukashaji na ukafiri?»
52. Mûsâ alisema kumwambia Fir'awn, «Hilo uliloliuliza halimo kwenye yale tunayoyazungumza, isipokuwa ujuzi wa watu wa hizo karne na mambo

فَاتَّيْهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولًا رِّبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا
بِئْرَى إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْ بِهِمْ قَدْ حِسَنَكَ بِإِيمَانِهِ مِنْ
رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ أَتَيْعَ الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾

إِنَّا فَدَّ أَوْحَى إِلَيْنَا أَنَّ الْعَدَابَ عَلَىٰ مَنْ
كَذَّبَ وَتَوَلََّ ﴿٤٨﴾

قالَ رَبُّكَ مَمْوُسىٰ ﴿٤٩﴾

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَلَهُ
هَدَىٰ ﴿٥٠﴾

قَالَ هَبَابُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

قَالَ عَلِمْهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضُلُّ رَبِّي
وَلَا يَنْسَىٰ ﴿٥٢﴾

waliyoyafanya iko kwa Mola wangu kwenye Kitabu Kilichohifadhiwa (*Al-Lawh((al-Mah,fûd()*), na mimi sina ujuzi nalo. Na Mola wangu Hapotei kwenye vitendo Vyake na hukumu Zake na Hasahau chochote Alichokijua katika hivyo.

53. Yeye Ndiye Ambaye Amewafanyia ardhi nyepesi ili mnufaiké nayo, na Amewatolea kwenye ardhi hiyo njia nyingi, na Ameteremsha kutoka juu mvua, akaitoa kwayo aina tafauti za mimea.
54. Kuleni, enyi watu, mionganî mwa vizuri tulivyowaoteshea, na muwalishe wanyama howa wenu na wa mstuni. Kwa kweli, katika yote yaliyotajwa pana alama nyingi za uweza wa Mwenyezi Mungu na ni ulinganizi wa umoja Wake na kumpwakesha Yeye kwa kumuabudu kwa wenyé akili timamu.
55. Kutoka kwenye ardhi tumewaumba nyinyi, enyi watu, na humo tutawarudisha baada ya kufa, na kutoka humo tutawatoa mkiwa hai ili muhisabiwe na mulipwe.
56. Na kwa kweli, tulimuonyesha Fir'awn dalili zetu na hoja zetu zote zenye kujulisha uungu wetu na uweza wetu na ukweli wa ujumbe wa Mûsâ, akazikanusha na akakataa kuikubali haki.
57. Fir'awn akasema, «Je, ewe Mûsâ, umetujia ili upate kututoa majumbani mwetu kwa uchawi wako huu?

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُّلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَآءً فَأَخْرَجَنَا بِهَا أَنْوَارًا وَجَاءَنَا مِنْ بَيْنِ أَنْشَأَنَا شَفَّانِي ﴿٥٣﴾

كُلُّا وَأَرْجُوا أَنْتَمُكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَنْتَهِ لِأَوْلَى النُّهَى ﴿٥٤﴾

* مِنْهَا أَخْلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا لَعِدْلَكُمْ وَمِنْهَا تُخْرِجْنَاكُمْ تَارِةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُمْ أَيْنَتَا كُلَّهَا فَكَذَّبُ وَأَنْ ﴿٥٦﴾

قَالَ أَجْعَنَنَا الشُّرْحَنَا مِنْ أَنْ ضَنَا بِسِحْرِكَ يَكْمُوسَى ﴿٥٧﴾

58. «Basi tutakuletea uchawi mfano wa uchawi wako. Weka wakati maalumu kati yetu na wewe, ambao sisi tusiende kinyume nao na pia wewe usiende kinyume nao, katika mahali palipolingana palipo sawa kati yetu na wewe.»
59. Mûsâ akasema kumwambia Fir'awm, «Ahadi yenu ya mkusanyiko ni suku ya sikukuu, pindi watu watakapojipamba na kukusanya kutoka kila sehemu na upande kipindi cha asubuhi.»
60. Hapo Fir'awn aliyapa mgongo hali ya kuyapuuza yale ya ukweli aliyoletewa na Mûsâ na akawakusanya wachawi wake, na baada yake akaja katika kipindi cha mkusanyiko.
61. Mûsâ akasema kuwaambia wachawi wa Fir'awn akiwapa mawaidha, «Jihadharini, msimzulie Mwenyezi Mungu urongo, Asije Akawamaliza nyinyi kwa adhabu itokayo Kwake na Akawaondoa kabisa. Na kwa kweli, amepata hasara mwenye kumzulia Mwenyezi Mungu urongo.»
62. Hapo wachawi walivutana na wakizungumza kwa siri kuhusu mambo yao. Walisema, «Kwa kweli, Mûsâ na Hârûn ni wachawi,
63. wanataka kuwatoa nyinyi nchini mwenu kwa uchawi wao na kuuondoa mfumo mkubwa mnaoushikilia wa uchawi.

فَلَمَّا تَرَيْنَاكَ بِسُحْرٍ مُشَاهِدٍ فَأَجْعَلْنَا بَيْتَنَا وَبَيْتَكَ مَوْعِدًا لَا تُخْلِفُهُ تَحْنُّ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوَى

قَالَ مَوْعِدُكُنْ يَوْمُ الْزِيَّةِ وَلَنْ يُخْشَرَ النَّاسُ صُبْحَى

فَتَوَلَّ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَقَى

قَالَ أَهُمْ مُؤْمِنُونَ وَنَلْكُ لَا تَفْتَرُ وَأَعْلَى اللَّهُ كَذِبًا فَإِسْحَاقُ بَعْدَهُ وَقَدْ خَابَ مَنْ أَفْتَرَى

فَتَنَزَّلُوا أَمْرَهُمْ بَيْتَهُمْ وَأَسْرَوْا الْجَوَادِ

فَأَلَوْ إِنْ هَذِنَ لَسُحْرَنِ بُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ قَنْ أَرْضَكُمْ بِسُحْرِهِمَا وَيَدْهَبَا بِطَرِيقِكُمُ الْمُقْلَى

64. Basi vithibitisheni vitimbi vyenu na muwe na nia moja juu ya hilo pasi na kutengana kati yenu, kisha njooni mkiwa ni safu moja na mvirushe vilivyomo mikononi mwenu kwa mara moja ili muyashangaze macho ya watu na muushinde uchawi wa Mûsâ na ndugu yake. Na kwa kweli, leo amepata matakwa yake yule atakayekuwa juu ya mwenzake akamshinda na akambana.»
65. Wachawi wakasema, «Ewe Musa! Ima uirushe fimbo yako mwanzo au tuanje sisi kuvirusha tulivyonavyo.»
66. Mûsâ aliwaambia, «Basi rusheni nyinyi mwanzo hivyo mlivyonavyo.» Hapo wakazirusha kamba zao na fimbo zao,
67. na ikamsawirikia Mûsâ kuwa zile ni nyoka wanatembea na akaingiwa na kicho rohoni mwake.
68. Mwenyezi Mungu Akamwambia Mûsâ wakati huo, «Usiogope chochote, kwani wewe ndiye uliye juu ya hawa wachawi na uliye juu ya Fir'awn na askari wake, na utawashinda.
69. «Na irushe fimbo yako iliyoko kwenye mkono wako wa kulia, itazimeza kamba zao na fimbo zao, kwani walichokifanya mbele yako si chochote isipokuwa ni vitimbi nya mchawi na kiinimacho cha uchawi. Na hafaulu mchawi kwa uchawi wake popote anapokuwa.»

فَاجْمِعُوا كِبِيرًا فَلْيَأْتُوا صَفَّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ
مِنْ أَسْتَعْنَى ﴿٦١﴾

قَالُوا إِنَّمَا مُوسَىٰ يَنْهَا أَنْ تُقْرَأَ وَإِنَّمَا أَنْ نَكُونَ أَوْلَى
مَنْ أَلْقَى ﴿٦٢﴾

قَالَ بَلْ أَلْقَوْتُ إِذَا حَاجَ الْهُمَّ وَعَصِيَّهُ هُنْ يُخْيَلُ
إِلَيْهِ مِنْ سَحْرِهِمْ أَنَّهَا تَشْعَى ﴿٦٣﴾

فَأَوْحَسَ فِي نَفْسِهِ خِفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٤﴾

فُلِتَ الْأَخْنَقُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى ﴿٦٥﴾

وَأَلْقَى مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعَوْا إِنَّمَا صَنَعُوا
كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حِينَ أَنْ ﴿٦٦﴾

70. Hapo Mûsâ aliirusha fimbo yake, ikavimeza walivyovifanya, haki ikajitokeza na hoja ikasimama juu yao. Hapo wachawi walijitupa chini wakiwa katika hali ya kusujudu na wakasema, « Tumemuamini Mola wa Hârûn na Mûsâ. Lau huu ulikuwa ni uchawi hatungalishindwa.»
71. Fir'awn akasema kuwaambia wachawi, «Mumemkubali vipi Mûsâ, mkamfuata na mkaamtambua kabla sijawaruhusu kufanya hivyo? Kwa kweli, Mûsâ ndiye mkubwa wenu aliyewafundisha uchawi, kwa hivyo mumemfuata. Basi nitaikatakata mikono yenu na miguu yenu kinyume: mkono wa upande huu na mguu wa upande mwingine, na nitawasulubu kwa kuifunga miili yenu kwenye vigogo vya mitende. Na hapo mtajua, tena mtajua, enyi wachawi, ni yupi kati yetu, ni mimi au Mola wa Mûsâ, mwenye adhabu kali zaidi na yenyekudumu zaidi kuliko mwingine?»
72. wachawi wakasema kumwambia Fir'awn, « Hatutakutanguliza wewe tukakusikiliza na tukaifuata dini yako juu ya yale aliyotuletea Mûsâ yaliyo waziwazi yanayojulisha ukweli wake na ulazima wa kumfuata na kumtii Mola wake. Na hatutautanguliza uola wako wa kujipangia juu ya uola wa Mwenyezi Mungu Aliyetuumba. Basi fanya kile utakachotufanya. Ukweli ni kwamba utawala wako ni hapa katika maisha ya duniani.

فَأَقْرَبَ السَّحَرَةَ سُجَّدًا قَالُوا إِنَّمَا تَبَرِّئُ هَذِهِنَّ

وَمُوسَى ﴿٧﴾

قَالَ إِنَّمَا تُنَاهِي لَهُ وَقَبْلَ أَنْ يَأْذِنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرٌ
الَّذِي عَلِمْتُمُ الْبَسْطَرَ فَلَا قُطْعَنَ أَنْتُمْ كُمْ
وَأَرْجُلُكُمْ مِنْ حَلَفٍ وَلَا أَصْبِيَتُكُمْ فِي جُذُوعٍ
النَّخْلِ وَلَعَمَّنْ أَشَدُ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٨﴾

قَالُوا أَنْ تُؤْتِنَّا عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالَّذِي فَطَرْنَا فَأَفْعَضْنَا مَا أَنْتَ قَاصِّ إِنَّمَا تَنْهَى
هَذِهِ الْحِكْمَةُ آذِنَنَا ﴿٩﴾

Na utakachokifanya kwetu si kitu
isipokuwa ni adhabu itakayokoma
kwa kukoma dunia hii.

73. «Kwa kweli, sisi tumemuamini Mola
wetu, tumemkubali Mtume Wake na
tumeyatumia aliyokuja nayo ili Mola
wetu Atusamehe dhambi zetu na yale
uliyotulazimisha nayo ya kufanya
uchawi wa kupingana na Mûsâ. Na
Mwenyezi Mungu ni bora kwetu kuliko
wewe, ewe Fir'awn, kwa kumlipa
aliyemtii na ni mwenye adhabu ya
kudumu zaidi kwa anayemuasi na
kuenda kinyume na amri Yake.»
74. Ukweli wa mambo ni kwamba
mwenye kumjia Mola wake hali ya
kuwa amemkanusha, basi atapata
moto wa Jahanamu atakaoteswa nao;
hatakuwa humo akapumzika wala
hataishi maisha ambayo atayafurahia.
75. Na mwenye kumjia Mola wake hali
ya kuwa amemuamini na ametenda
matendo mema, basi atapata daraja za
juu
76. katika mabustani ya Pepo ya kukaa
daima ambayo mito inapita chini ya
miti yake, wakiwa ni wenye kukaa
humo milele. Neema hiyo ya daima
ni malipo kutoka kwa Mwenyezi
Mungu kwa mwenye kujisafisha nafsi
yake na uchafu, uovu na ushirikina,
na akamuabudu Mwenyezi Mungu,
Peke Yake, akamtii na akajiepusha
na matendo ya kumuasi na akakutana
na Mola wake na huku hamshirikishi
yoyote kati ya viumbe Vyake katika
kumuabudu.

إِنَّا أَمْنَى بِرِبِّنَا السَّعْفَرَلَّانَ حَطَّلَنَا وَمَا أَكْرَهْنَا
عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَعْلَمٌ ﴿٧٦﴾

إِنَّهُ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا فَإِنَّهُ لَهُ وَجْهَنَّمَ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَخْيَى ﴿٧٧﴾

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا فَنَعِيلُ الصَّلِيْحَاتِ فَأُولَئِكَ
لَهُمُ الدَّرْجَاتُ الْعُلُوُّيَّاتُ ﴿٧٨﴾

جَئْتُ عَدَنَ تَحْرِي منْ تَحْمِلَهُ الْأَنْهَارُ خَلِيلَنَّ
فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَرَكَ ﴿٧٩﴾

77. Na kwa hakika tulimpelekea wahyi Mûsâ tukamwambia, «Toka Misri usiku ukiwa pamoja na waja wangu miongoni mwa Wana wa Isrâîl, na uwatolee njia kavu baharini, bila kumuogopa Fir'awn na askari wake kuwa watawaandama na kuwakuta na bila ya kuogopa kuzama.
78. Basi Mûsâ alikwenda usiku pamoja na Wana wa Isrâîl akavuka nao kwenye njia ya bahari, hapo Fir'awn pamoja na askari wake wakawafuata, maji yakawafinika, kwa namna ambayo hakuna anayojua isipokuwa Mwenyezi Mungu, na wote walizama isipokuwa Mûsâ na watu wake.
79. Na aliwapoteza Fir'awn watu wake kwa ukafiri aliywapambia na ukanushaji, na hakuwfanya waandame njia ya uongofu.
80. Enyi Wana wa Isrâîl, kumbukeni tulipowaokoa na adui yenu Fir'awn na tukafanya agano lenu ni upande wa kulia wa jabali la *Tûr* ili muteremshiwe Taurati, na tutukawateremshia jangwani vitu vya nyinyi kuvila vinavyofanana na gundi vyenye utamu wa asali, na ndege wanaofanana na tomboro.
81. Kuleni riziki yetu nzuri na msifanye uadui kwa kuoneana nyinyi kwa nyinyi, kwani mkifanya hivyo hasira zangu zitawashukia, na yoyote mwenye kushukiwa na hasira zangu, basi ye ye ameangamia na amepata hasara.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنَّ أَنْسِرَ يُعْبَادُونَ
فَأَنْذَرْتَ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْجَنَّةِ يَسِّرَ الْأَنْجَافَ
دَرَّكًا وَلَا لَخْشَىٰ

فَاتَّبِعْهُمْ فِي عَوْرَبٍ بِجُنُودِهِ فَعَسِيَّهُمْ مِنَ الْيَمِّ
مَا عَيَّشَهُمْ

وَأَضَلَّ فِي عَوْنَانِ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ

يَأْتِيَ إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْتَكُمْ مِنْ عَذَابٍ
وَأَعْدَدْنَاكُمْ جَاهَنَّمَ الظُّرُورَ الْأَقْيَمَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمْ
الْمَنَّ وَالسَّلَوَىٰ

كُلُّوْمَنْ طَبِيَّبَتْ مَارَرَقَنْكُو وَلَا تَطْعُوْفِيهِ
فِي حَلَّ عَلَيْكُمْ عَصَمِيٌّ وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ
عَصَمِيٌّ فَقَدْ هَوَىٰ

82. Na mimi ni Mwingi wa kusamehe kwa anayetubia kutokana na dhambi zake na ukushaji wake, akaniamini mimi na akafanya matendo mema kisha akaongoka kufuata njia ya ukweli na akasimama imara juu yake.
83. Na ni kitu gani kilichokuharakisha, ewe Mûsâ, ukawatangulia watu wako kwenda upande wa kulia wa jabali la *T(ûr)* na ukawaacha nyuma yako?
84. Akasema, «Wao wako nyuma yangu watanifikia. Na nimewatangulia kuja kwako, ewe Mola wangu, ili uridhike na mimi.»
85. Mwenyezi Mungu akasema kumwambia Mûsâ, «Hakika sisi tumewatahini watu wako, baada ya wewe kuwaepuka, kwa kuabudu kigombe, na Sâmirîy amewapoteza.»
86. Hapo Mûsâ akarudi kwa watu wake akiwa ni mwenye hasira na masikitiko na akawaambia, «Enyi watu wangu, Si Mwenyezi Mungu Amewaaagiza agizo zuri la kuiteremsha Taurati? Kwani hiyo ahadi imepitiwa na kipindi kirefu mkaona kuwa agizo limechelewa au mlitaka kufanya jambo ambalo kwalo zitawashukia hasira kutoka kwa Mola wenu ndipo mkaenda kinyume na agizo langu nililowaahidi, mkaabudu kigombe na mkaacha kujilazimisha na amri zangu?»

وَلِي لَغْفَارٍ لِمَن تَابَ وَأَمَنَ وَعَمِلَ
صَلِيْحًا ثُمَّ أَهْتَدَى

* وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمَكَ يَمْوَسَى ﴿٨٣﴾

قَالَ هُمْ أُولَئِكَ عَلَىٰ أُثْرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لِتَرْتَعِنِي ﴿٨٤﴾

قَالَ إِنَّا قَدْ فَسَّاقُوكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَاهَمُ
الْأَسَارِمِيُّ ﴿٨٥﴾

فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضِبَ كَثِيرًا
قَالَ يَقُولُ الَّذِي يَعْدُ كُرْزِيْكُمْ وَعَدَ حَسَنًا
أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ
عَيْنَكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَقْتُمْ
مَوْعِدِي ﴿٨٦﴾

87. Wakasema, «Ewe Mûsâ, sisi hatukwenda kinyume na agizo lako la kutuchagua, lakini sisi tulibebeshwa mizigo mizito ya pambo la watu wa Fir'awn, tukaitupa kwenye shimo lenye moto kwa amri ya Sâmiriy, na pia Sâmiriy alitupa mchanga aliokuwa nao wa kwato za farasi wa Jibrili, amani imshukiye.»
88. Hivyo basi Sâmiriy aliwatengenezea Wana wa Isrâîl kutokana na dhahabu kigombe ambacho ni mwili unaotoa sauti ya ng'ombe. Hapo wakasema waliofitinika nacho, «Huyu ndiye mola wenu na mola wa Mûsâ aliyemsahau na kughafilika naye.
89. Je, hawaoni hawa walioabudu kigombe kwamba hicho hakianzi kusema nao wala hakiwapi jawabu na hakiwezi kuwaondolea madhara wala kuwaletea manufaa?
90. Kwa kweli, Hârûn aliwaambia Wana wa Isrâîl kabla Mûsâ hajarudi kuwajia, «Enyi watu wangu, hakika nyinyi mumetahiniwa na huyu kigombe, ili aonekana wazi mwenu Imani mionganî mwenu apate kujitenga na mwenu kukanusha. Kwa hakika Mola wenu ni *Al-Rah(mân)* (*Mwingi wa Rehemâ*) si mwengine. Basi nifuateni katika lile ninalowitzia la kumuabudu Mwenyezi Mungu na muitii amri yangu katika kufuata sheria Yake.»
91. Walisema wenye kuabudu kigombe mionganî mwao, «Hatutaacha kusimama kukiabudu kigombe mpaka Mûsâ arudi kwetu.»

فَالْوَآمَّا أَخْلَقْنَا مَوْعِدَكَ بِمُلْكِكَا وَلَكِنَّا
حُمِّلْنَا أَوْرَادًا مِّنْ زِيَّةِ الْقَوْمِ فَقَدْ فَلَّهَا
فَكَذَّلِكَ الْقَوْمُ الْسَّامِرِيُّ^{٨٧}

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدَهُمْ حُوَارٌ فَقَالُوا
هَذَا إِلَهُكُمْ هُوَ إِلَهُنَا مُوسَى فَسَيَّرْ^{٨٨}

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَتَكَلَّمُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا فَعَلًا^{٨٩}

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَنْرُونُ مِنْ قَبْلِ يَقُولُونَ إِنَّمَا
فُتَنْسُمُ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمْ أَرَجَحُنَّ فَاتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُ أَمْرِي^{٩٠}

قَالَ الْأَنَّ تَبَرَّحَ عَلَيْهِ عَذَّكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَى^{٩١}

92. Mûsâ akasema kumwambia ndugu yake Hârûn, «Ni jambo gani lililokuzuia ulipowaona wamepotea na kuwa kando na Dini yao
93. usinifuate ukawa na mimi na ukawaacha? Je, umeasi amri yangu niliyokuamrisha kwayo ya kushika mahali pangu na kutengeneza baada ya mimi kuondoka?
94. Kisha Mûsâ alishika ndevu za Hârûn na kichwa chake akawa amvuta upande wake. Hârûn akamwambia, «Ewe mwana wa mamangu, usinishike ndevu zangu wala nywele za kichwa changu! Mimi niliogopa, lau niliwaacha na nikakutana na wewe, usije ukasema, «Umewagawanya Wana wa Isrâîl na hukutunza wasia wangu wa kukaa nao vizuri.»
95. Mûsâ akasema kumwambia Sâmirîy, «Una jambo gani, ewe Sâmirîy? Na ni lipi lililokupelekea kufanya hilo ulilolifanya?
96. Sâmirîy akasema, «Nilimuona ambaye hawakumuona, naye ni Jibrili, amani imshukiye, juu ya farasi, wakati walipotoka baharini na Fir’awn akazamishwa na askari wake, hapo niliteka kwa kitanga changu cha mkono mchanga wa athari ya kwato za farasi wa Jibrili nikaurusha kwenye pambo ambalo kwalo nimetengeneza kigombe, kikawa ni kigombe chenye mwili, chenye kutoa sauti ya ng’ombe, na kikawa ni kisirani na mtihani. Kufanya hivyo

قَالَ يَهُرُونَ مَا مَنَعَكِ إِذْ رَأَيْتُمُهُ ضَلُّواٰ ﴿٩٣﴾

الْأَتَيْنَاهُنَّ أَفْعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٤﴾

قَالَ يَنْهَا مَوْهَمٌ لَا تَأْخُذْ بِلِحَيِّ وَلَا بِرَأْسِيٍّ إِنِّي
خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَلَمَّا تَرَقَبْتَ قَوْلِي ﴿٩٥﴾

قَالَ فَمَا حَطَبُكَ يَسَّمِيرُ ﴿٩٦﴾

قَالَ بَصَرْتُ بِمَا لَمْ يَصُرُّ وَأَبِهِ فَقَبَضْتُ
فَقَبَضَةً مِنْ أَنْثِي الرَّسُولِ فَتَبَذَّلَتْ
وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٧﴾

ndivyo nafsi yangu inayoamrisha
maovu ilivyonipambia.»

97. Musa akasema kumwambia Sâmirîy, «Basi enda! Mateso yako katika uhai wa duniani ni uishi ukiwa umetengwa na umwambie kila mtu, ‘Sigusi wala siguswi’, na una agizo huko Akhera la wewe kuadhibiwa na kuteswa, Mwenyezi Mungu Hataenda kinyume na agizo hilo na utalikuta. Na muangalie muabudiwa wako ambaye umesimama kumuabudu, tutamchoma kwa moto kisha tutampeperusha bahrini achukuliwe na upepo kusiwe na athari yake yoyote yenye kusalia.
98. Kwa kweli, mola wenu, enyi watu, ni Mola Mmoja Ambaye hakuna muabudiwa isipokuwa Yeye, ujuzi Wake umeenea kila kitu.
99. Na kama tulivyokusimulia, ewe Mtume, habari za Mûsâ na Fir'awn na watu wao, tunakupa habari za waliokutangulia wewe. Na tumekuletea hii Qur'anî kutoka kwetu iwe ni ukumbusho kwa mwenye kujikumbusha.
100. Mwenye kuipa mgongo hii Qur'anî, asijamini na asiitumie, atakuja Siku ya Kiyama akiwa amebeba dhambi kubwa.
101. Hao watacaa milele kwenye adhabu, na utawakera mzigo huo mzito wa madhambi kwa kuwa umewatia Motoni.
102. Siku Malaika watakapovuvia kwenye pembe ili kutoa ukulele wa kufufuliwa na tuwaongoze makafiri

قَالَ فَأَذْهَبْ قِيلَ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ
لَامْسَاسٌ وَقِيلَ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَقَهُ وَأَنْطَرْ
إِلَى الْهَلَكَ الَّذِي ظَلَّتْ عَلَيْهِ عَاكِفًا
لَّهُ حَرَقَهُ وَثَمَّ لَتَسْفِهَهُ فِي الْيَمِّ شَفَقًا

إِنَّمَا إِلَهُكُمْ أَنْذِلَ لَأَنَّهُ إِلَهُ الْأَهْوَافِ سَعَ
كُلَّ شَيْءٍ عَلَمَكَ

كَذَلِكَ تَقْصُّ عَيْنَكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَمِعَ وَقَدْ
عَانَتْكَ مِنْ لَذَّاتِ ذَكَرِ

مَنْ أَغْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ بَوْمَ الْقِيمَةِ
وَرِزْقًا

خَلَقَنِ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ بَوْمَ الْقِيمَةِ حَمَلًا

يَوْمَ يُنَفَّخُ فِي الصُّورِ وَتَخْسُرُ الْمُجْرِمِينَ
يَوْمَ إِذْ رُزْقًا

siku hiyo wakiwa rangi ya buluu,
miili yao imegeuka na pia macho yao
kwa matukio makubwa yaliyojiri.

103. Huku wakinong'onezana baina
yao na wakiambiana wao kwa
wao, «Hamkukaa kwenye uhai wa
ulimwenguni isipokuwa siku kumi.

104. Sisi ni wajuzi zaidi kwa
wanayoyasema na wanayoyaficha
pindi anaposema mjuzi wao zaidi
na mwenye akili nyingi mionganoni
mwao, «Hamkuishi isipokuwa siku
moja,» kwa ufupi wa kipindi cha
duniani watakaouhisini ndani ya nafsi
zao Siku ya Kiyama.

105. Na wanakuuliza watu wako, ewe
Mtume, kuhusu hatima ya majabali
Siku ya Kiyama. Basi waambie,
«Mola wangu Atayaondoa mahali
pake na atyafanya ni vumbi
lililopeperushwa.

106. «Aiwache ardhi wakati huo
imetandazika, imelingana na
imekuwa kavu haina mimea.

107. Mwenye kuiangalia haoni, kwa
kulingana kwake, mbeteko wala
muinuko wala mteremko.

108. Katika siku hiyo, watu wataifuata
sauti ya mlinganizi kuelekea kwenye
kisimamo cha Kiyama, hakuna njia
ya kuepuka ulinganizi wa mwenye
kulingania, kwani huo ni haki na
kweli kwa viumbe wote. Hapo sauti
zitatulia kwa kumnyenyeka Mwingi
wa rehema, hutaskia kutoka kwao
isipokuwa sauti ya ndani isiyosikika.

يَتَحَقَّقُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَيَشْمَعُ الْأَعْشَرُ ﴿٨٣﴾

تَخْنُ أَعْلَمُ إِيمَانَهُمْ إِنْ يَقُولُ أَمْلَاهُمْ
طَرِيقَةً إِنْ لَيَشْمَعُ الْأَيَّوْمَا ﴿٨٤﴾

وَيَسْعَلُونَكَ عَنِ الْجَبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي
سَقَّا ﴿٨٥﴾

فَيَدْرُهَا فَأَعْصَمَهَا قَبَّا ﴿٨٦﴾

لَا تَرَى فِيهَا عَوْجًا وَلَا أَمْتًا ﴿٨٧﴾

يَوْمَ يُذَيَّلُونَ أَذْنَانِهِ لَأَعْجَلَهُ وَرَشَّعَتِ
الْأَصْوَاتُ لِرَحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمَسَ ﴿٨٨﴾

- 109.** Katika siku hiyo, hayatamfaa maombezi kiumbe yoyote, mpaka iwapo Mwingi wa rehema Ataruhusu na Ataridhika na mwenye kuombewa, na hiyo haiwi isipokuwa kwa mwenye Imani mwenye ikhlasi.
- 110.** Anayajuwa mambo ya Kiyama yaliyoko mbele ya watu na mambo ya dunia yaliyoko nyuma yao, na viumbe Vyake hawamzunguki kwa kumjua, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake.
- 111.** Na nyuso za viumbe zitamnyenyeka na kumdhalilikia mwenye kuziumba, Mwenye kila maana ya uhai mkamilifu kama inavyonasibiana na utukufu Wake, Ambaye Hafi , Anayesimama kuendesha kila kitu, Aliye Mkwasi wa kutomuhitajia asiyekuwa Yeye. Kwa kweli, amepata hasara Siku ya Kiyama mwenye kumfanya ni mshirika wa Mwenyezi Mungu yoyote katika viumbe Vyake.
- 112.** Na mwenye kufanya matendo mema na hali yeye anamuamini Mola wake, hataogopa maonevu ya kuongezwa maovu yake wala unyanyasaji wa kupunguziwa mema yake.
- 113.** Na kama tulivyowapendekezea wenyewe Imani kufanya matendo mema na tukawaonya makafiri kuendelea kwenye maasia yao na ukushajji wao aya zetu, tuliteremsha hii Qur'an kwa lugha ya Kiarabu wapate kuilewaa. Na tumefafanua ndani

يَوْمَ يُدِيزُ لَا تَنْفَعُ أَشْفَقَةُ إِلَّا مَنْ أَذْنَ لَهُ
الْأَرْجَنْ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٥﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْتَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿١٦﴾

*وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْخَابَ
مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١٧﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا
يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١٨﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا فِرْعَوْنَ يَأْتِيَا وَصَرَّفَنَا فِيهِ
مِنَ الْأَوْيَدِ لِعَاهُمْ يَتَغَوَّطُونَ أَوْ يُجْهِدُنَّهُمْ
ذِكْرًا ﴿١٩﴾

yake aina za maonyo kwa matarajio
wamuogope Mola wao, au hii
Qur'ani iwaletee ukumbusho wapate
kuwaidhika na kuzingatia.

114. Ameepukana Mwenyezi Mungu,
kutakata ni Kwake, na Amekuwa juu
na ametakasika na kila upungufu,
Aliye Mfalme Ambaye mamlaka
Yake yamemtendesha nguvu
kila mfalme na mjeuri, Mwenye
kuendesha kila kitu, Ambaye Yeye
Ndiye ukweli, na agizo Lake ni
kweli , na onyo Lake ni kweli, na
kila kitu kinachotoka Kwake ni
kweli. Na usifanye haraka, ewe
Mtume, ya kushindana na Jibrili
katika kuipokea Qur'ani kabla
hajaimaliza, na useme, «Mola
wangu! Niongezee elimu juu ya ile
uliyonifundisha.»

115. Na kwa hakika tulimuusia Ādam
cabla hajakula kutoka kwenye ule
mti, asile kutoka kwenye mti huo na
tukamwambia kwamba Iblisi ni adui
yako na mke wako, basi wasiwatoe
nyinyi wawili kutoka Peponi,
mkajasumbuka wewe na mke wako
duniani. Basi Shetani akamshawishi,
naye akamtii na akausahau wasia. Na
hatukumpata na nia ya nguvu yenye
kumfanya aitunze ile amri aliyopewa.

116. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi
tuliposema kuwaambia Malaika,
«Msujudieni Ādam sijida ya
maamkizi na kutoa heshima, nao
wakatii na wakasujudu, lakini Iblisi
alikataa kusujudu.

فَتَعْلَمَ اللَّهُ الْمَالِكُ الْحَقُّ وَلَا يَنْعَجِلُ
يَا لَفْرَءَانِ مَنْ قَبْلَ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيَهُ
وَقُلْ رَبِّ زَدْنِي عِلْمًا

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَيْكَ أَدَمَ مِنْ قَبْلُ فَسِيَ وَلَهُ
سَمَدْلَهُ وَعَزَّمَا

وَإِذْ قُلْتَ لِلْمَلَائِكَةَ اسْجُدُوا لِلَّهِ
فَسَاجَدُوا إِلَّا إِلَيْلِيَّسَ أَبِي

117. Tukasema, «Ewe Ādam! Kwa hakika, huyu Iblisi ni adui yako na mke wako, basi jihadharini naye na msimtii kwa kuniasi mimi, asije akawatoa Peponi ukasumbuka ukitolewa humo.
118. Hakika yako wewe, ewe Ādam, una neema ya kula kwenye Pepo hii na hutashikwa na njaa, na pia kuvalaa na hutakaa tupu.
119. na una neema ya kutoshikwa na kiu katika hii Pepo na kutopatwa na joto la juu.
120. Hapo Shetani akamshawishi Ādam na akamwambia, «Je, nikushauri kwa kukuonesha mti ambaa lau utakula kutoka mti huo utakaa milele na hutakufa na utakuwa na ufalme usiokoma na usiokatika?
121. Basi Ādam na H\$awwâ' wakala kutoka kwenye mti ambaao Mwenyezi Mungu Aliwakataza nao, na papo hapo tupu zao zikafunuka, na kabla ya hapo zilikuwa zimesitiriwa na macho yao hayazioni. Hapo wakawa wanakata majani ya miti ya Peponi na kujiambisa nayo ili kufinika tupu zao zilizowafunuka. Na Ādam alienda kinyume na amri ya Mola wake na akapotea kwa kula kutoka kwenye mti ambaao Mwenyezi Mungu Alimkataza asiukaribie.
122. Kisha Mwenyezi Mungu Akamteua Ādam, Akamkaribisha, Akaikubali toba yake na Akamuongoza njia njema ya kuifuata.

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوُّكَ وَلِزَوْجِكَ
فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَسْقَى ﴿١٧﴾

إِنَّ لَكُمَا لَآلَّا جَمِيعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١٨﴾

وَأَنَّكُمَا لَآتَقْطَمُوا فِيهَا وَلَا تَصْحِي ﴿١٩﴾

فَوَسَوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ
أَدْلُكَ عَلَى شَجَرَةِ الْحَلْمِ وَمَلِكٌ لَا يَبْلِي ﴿٢٠﴾

فَأَكَ لَامِنْهَا فَبَدَأَتْ لَهُمَا سَوْءَ نَهْمًا
وَطَفِقَا يَخْصِفُانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ
وَعَصَيَ إِذْ أَدْمَرَهُ وَغَوَى ﴿٢١﴾

شَمَّاجِنَّتْهُ رَبُّهُ، فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿٢٢﴾

123. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Akamwambia Ādam na H\$awâ' «Shukeni kutoka kwenye Pepo muende ardhini nyote pamoja na Iblisi, kwani nyinyi na yeye ni maadui. Mtakapojiwa na uongofu na maelezo kutoka kwangu, basi mwenye kufuata uongofu wangu na maelezo yangu na akayatumia yote mawili, yeye atakuwa amefuata usawa duniani na ataongoka, na hatasumbuka huko Akhera kwa kuteswa na Mwenyezi Mungu.

124. Na mwenye kuupa mgongo utajo wangu ambao ninamkumbusha nao, atakuwa na maisha ya dhiki na usumbufu katika uhai wa kilimwengu, hata kama inaonekana kuwa yeye ni mionganoni mwa watu wa utajiri na nafasi, na kaburi yake itambana na aadhibiwe humo, na tutamfufua Siku ya Kiyama akiwa kipofu wa kutoona na wa hoja.

125. Atasema huyo mwenye kuupa mgongo utajo wa Mwenyezi Mungu, «Mola wangu! Kwa nini umenifufua nikiwa kipofu na hali nilikuwa nikiona duniani?»

126. Mwenyezi Mungu Atasema kumwambia, «Nimekufufua ukiwa kipofu, kwa kuwa wewe zilikujia aya zetu zikiwa na hoja waziwazi, ukazipa mgongo na usiziamini. Na kama ulivyoziacha ulimwenguni, basi leo vilevile utaachwa Motoni.

قَالَ آهِيْطَأْ مِنْهَا جَيْعَانُ بَعْضُكُو لِيَعْضُ عَدْوُّكُو فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنْ هَذِهِ قَرْنَاءِ أُتَّسْعَ هُدَائِيْ فَلَا يَضُلُّ وَلَا يَشْقَى

وَمَنْ أَغْرَصَ عَنِ ذِكْرِيْ فَإِنَّهُ دَمْعِيشَةً ضَنْكَأْ وَخَسْرُدُو رَبَّمَ الْقِيَمَةُ أَعْمَنَ

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرَتِنِيْ أَعْمَنَ وَقَدْ كُنْتُ

بَصِيرًا

قَالَ كَذَلِكَ أَتَّكَءَ إِيْتَنَا فَسِيَّهَا وَكَذَلِكَ أَيْوَمْ نُّسَنِي

127. «Hivyo ndivyo tutakavyomtesa, kwa mateso ya hapa duniani, yule aliyepita kiasi katika kujidhulamu nafsi yake akamuasi Mola wake na asiziamini aya zake. Na kwa kweli, adhabu ya kesho Akhera waliyoandalialiwa ina uchungu mkali zaidi na inadumu na kujikita zaidi, kwa kuwa haikatika na haimaliziki.»
128. Kwani haukuwaongoza watu wako kwenye njia ya sawa, Ewe mtume, ule wingi watu waliokanusha kabala yao tuliowaangamiza na hali wao wanatembea kwenye nyumba zao na wanazonia athari za kuangamia kwao? Kwa hakika, katika wingi wa watu hao na mabaki ya adhabu waliyopewa pana mazingatio na mawaidha kwa wenyewe akili za kuelewa.
129. Na lau si neno litokalo kwa Mola wako na muda uliotajwa mbele Yake, wangalipata maangamivu yenyen kulazimiana na wao hapa ulimwenguni, kwa kuwa wao wanastahili kuyapata kwa sababu ya ukafiri wao.
130. Basi vumilia, ewe Mtume, juu ya yale wanayoyasema wakanushaji kuhusu wewe ya sifa mbaya na urongo, umtakase Mola wako kwa kumshukuru katika Swala ya alfajiri kabla jua halijachomoza, na katika Swala ya alasiri kabla ya jua kuzama, na katika Swala ya ishai nyakati za usiku, na umtakase Mola wako kwa kumshukuru katika Swala ya

وَكَذَلِكَ يَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِعَائِدَتِ
رِبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُ وَأَبْقَى

أَفَلَا يَهْدِ لَهُمْ كُمَّا هُنَّ كَاذِبُهُمْ مِنْ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسَكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ
لِأُولُو الْأَنْتَهَى

وَلَوْلَا كَمَّةٌ سَبَقَتْ مِنْ رِيَانِكَ لَكَانَ لِرِيَانَمَا
وَاجْلٌ مُسْعَىٰ

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَيَّحْ مُحَمَّدَ رَبِّكَ قَبْلَ
طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ عُرُوفِهَا وَمِنْ إِنْتَأْيِ
أُثْرِيْلِ فَسِيْحَ وَأَطْرَافَ الْنَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرَجِعَ

adhuhuri, kwani kipindi chake kiko nchani mwa nusu ya kwanza ya mchana na nusu ya pili, na katika Swala ya magaribi, ili ulipwe kwa matendo haya kwa namna ambayo utaridhika nayo.

131. Na usivitazame vitu ambavyo tumewastarehesha navyo hawa washirikina na wanaofanana na wao mionganoni mwa aina ya starehe. Kwani hivyo ni pambo lenye kuondoka katika uhai huu wa kilimwengu. Tumewastarehesha navyo, ili tuwatahini navyo. Na riziki ya Mola wako na malipo yake ni bora kwako kuliko hivyo tulivyowastarehesha navyo na ni vya kudumu zaidi, kwani havina kukatika wala kumalizika.

132. Na waamrishe watu wako, ewe Nabii, kuswali na ujisubirishe nayo. Sisi hatutaki kutoka kwako mali, kwani sisi ndio tunaokuruzuku na kukupa. Na mwisho mwema ulimwenguni na Akhera ni wa wachajimungu

133. Na walisema wenye kukukanusha, ewe Mtume, «Basi si utuletee alama itokayo kwa Mola wako yenye kuonesha ukweli wako?» Kwani hikuwajia hii Qur'an yenye kuisadukisha haki iliyomo kwenye Vitabu vilivyopita?»

134. Na lau sisi tuliwaangamiza wenye kukanusha kwa adhabu kabla hatujawapelekea Mtume na kuwateremshia Kitabu,

وَلَا تَدْنُ عَيْنَكَ إِلَى مَا مَعَتْ بِهِ أَرْوَاحُ
مِنْهُمْ رَهْرَاهُ الْحَيَاةِ الْأَدُنِيَّا إِنَّهُمْ فِيهِ وَرِزْقٌ
رَّيْكَ حَيْرٌ وَّرَيْقٌ

وَأَمْرُ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَأَصْطَرَ عَلَيْهَا لِلْأَسْعَلِ
رِزْقًا لَّمْ تَرْزُقْ كُلُّ الْعَقِبَةُ لِلشَّقْوَى

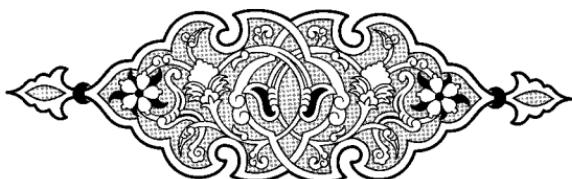
وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِيَنَا يَوْمٌ مِّنْ رَّبِّهِ
تَأْتِهِمْ بِيَتَهُ مَافِ الْصُّحْفِ الْأَوَّلِ

وَلَوْلَا أَهْلَكَهُمْ بِعَذَابٍ مِّنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَعْلَمُ
إِيمَانَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذَلَّ وَنَخْرُنَى

wanagalisema, «Mola wetu! Si utuletee Mtume kutoka kwako tupate kumuamini na tufuate aya zako na Sheria yako, kabla ya sisi kudhalilika na kuhizika kwa adhabu yako.»

135. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa wenyе kumshirikisha Mwenyezi Mungu, «Kila mmoja kati yetu sisi na nyinyi anagojea matukio ya ulimengu na ni nani atakayepata ushindi na kufaulu. Basi ngojeni, mtajua ni watu gani walioko kwenye njia iliyokaa sawa na nani, kati yetu sisi na nyinyi, aliyeongoka kwenye haki.»

فُلْ كُلْ مُنْرِضٌ فَرِصُوا فَسَتَّعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَبَ الْصِرَاطَ السَّوِيًّا وَمَنْ أَهْتَدَى ﴿١٣٥﴾

SURA YA AL-ANBIYĀ'

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. **Umekaribia wakati wa**
kuhesabiwa watu juu ya matendo waliyoyatanguliza, pamoja na hivyo, makafiri wanaishi wakiwa kwenye hali ya kupumbaa, wameghafilika na uhakika huu, wakiwa kwenye hali ya kulipa mgongo onyo hili.
2. **Hakuna kitu chochote katika Qur'an**i chenye kuteremka, kinachosomwa kwao na chenye kuwakumbusha upya, isipokuwa huwa wakikisikia wakiwa katika hali ya kucheza na kufanya shere.
3. Nyoyo zao zimeghafilika na Qur'an, zimeshughulika na ubatilifu wa dunia na matamanio yake, hawayafahamu yaliyomo ndani yake. Lakini madhalimu mionganini mwa Makureshi wamejikusanya pamoja juu ya jambo lililofichika, nalo ni kueneza yale ambayo kwayo wanawazua watu kumuamini Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa kuwa yeye ni binadamu mfano wao, hatafautiani na wao katika kitu chochote, na kwamba Qur'an aliyoileta ni uchawi. (Wanawaambia kwa kusema) «Vipi mutakuja kwake na mumfuate na hali kwamba mnaona kwamba yeye ni binadamu kama nyinyi?»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبَ لِلثَّالِثِ حَسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ
مُعْرِضُونَ ①

مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ مُّخَدِّثٌ إِلَّا
أَسْمَعْوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ②

لَا هِيَّأْتُهُمْ وَأَسَرُوا النَّجَوَى الَّذِي
ظَلَمُوا أَهَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مَّا كُنْتُمْ أَفَتَأْتُونَ
الْسِّحْرَ وَإِنَّمَا تُبَصِّرُونَ ③

4. Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, analirudisha kila jambo kwa Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, akasema, «Mola wangu Analijua jambo la mbinguni na la ardhini na Anayajua maneno yenu mnayoyasema kwa siri, na Yeye Ndiye Mwenye kuyasikia maneno yenu, Ndiye Mwenye kuzijua hali zenu.» Katika hiya pana tishio kwao na onyo.
5. Lakini makafiri wameikanusha Qur’ani: kuna wanaosema kwamba ni mchanganyiko wa ndoto zisizo na ukweli, kuna wanaosema kwamba ni uzushi na urongo na si wahyi na kuna wanaosema kwamba Muhammad ni mshairi na kwamba haya ambayo amekuja nayo ni mashairi, na akiwa anataka tumuamini basi na atuletee miujiza yenyenye kuonekana kama vile ngamia wa Shâlih na miujiza ya Mûsâ na ‘Isâ na yale ambayo walikuja nayo Mitume kabla yake.
6. Hakuna mji wowote ulioamini kabala ya makafiri wa *Makkah* ambao watu wake walitaka miujiza kutoka kwa Mtume wao na ikatokea kweli, bali walikanusha na tukawaangamiza. Basi je, makafiri wa *Makkah* wataamini iwapo itakuwa miujiza waliyoitaka? Sivyo, wao hawataamini.
7. Na hatukuwatumiliza kabla yako , ewe Mtume, isipokuwa wanaume wa kibinadamu ambao tunawaaletea wahyi, na hatukuwatumiliza

قَالَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ أَسْتَعِنُ عَلَيْهِ ﴿٤﴾

بَلْ قَالُوا أَصْبَغْنَا أَحَلَّمَ بَلْ أَفْتَرَلَهُ بَلْ
هُوَ شَاعِرٌ فَيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسَلَ
الْأَوَّلُونَ ﴿٥﴾

مَآءَاءَ امْتَنَتْ فَبِأَهْمَمِ مِنْ قَرَيْهِ أَهْلَكَتْ نَهَارًا
أَهْمَمُ بُوْرَمُونَ ﴿٦﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا بَنَاتَكَ إِلَيْهِمْ أَنْوَحَ إِلَيْهِمْ
فَسَعَوْلُ أَهْلَ الدَّكَرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

Malaika. Basi waulizeni, enyi watu wa Makkah, wenye ujuzi wa vitabu vilivyoteremshwa huko nyuma iwapo hamjui hilo.

8. Na hatukuwafanya wale Mitume kabla yako wawe nje ya tabia ya binadamu, wasihitaji chakula na kinywaji, na hawakuwa ni wenye kukaa milele wakawa hawafi.
9. Kisha tuliwatimizia Manabii na wafuasi wao yale tuliyowaahidi ya ushindi na kuokolewa, na tukawaangamiza wenye kuzionea nafsi zao kwa kumkanusha kwao Mola wao.
10. Kwa kweli tumekuteremshia hii Qur'ani; ndani yake kuna enzi yenu na utukufu wenu katika ulmwengu na Akhera iwapo mtajikumbusha nayo. Je, hamuyafahamu yale ambayo kwayo niliwatukuza nyinyi juu ya wasiokuwa nyinyi?
11. Na kuna miji mingi ambayo watu wake walikuwa madhalimu kwa kukanusha kwao yale ambayo Mitume wao walikuja nayo. Ndipo tukawaangamiza kwa adhabu iliyowamaliza wote, na tukafanya wapatikane watu wengine wasiokuwa wao.
12. Walipoiyona, madhalimu hawa, adhabu yetu kali ikiwashukia na wakaziona ishara zake, wakitahamaki wakawa wanakimbia kwa haraka kutoka mjini mwao.

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَهَنَّمَ إِلَّا كُلُونَ الظَّعَامَ
وَمَا كَانُوا خَلِيلِينَ ﴿٨﴾

ثُرَّ صَدَقَنَهُمُ الْوَعْدُ فَلَمْ يَجِدُوهُمْ وَمَنْ نَشَاءَ
وَأَهْلَكَنَا الْمُسَرِّفِينَ ﴿٩﴾

لَقَدْ أَرْزَقْنَا إِلَيْكُمْ كُلَّ مَا تَرَى فِيهِ ذِكْرًا كُمْ أَفَلَأَ
تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

وَكَيْفَ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ طَالِمَةً
وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا لَا خَرَبَنَ ﴿١١﴾

فَلَمَّا أَحْسَنُوا بَأْسَنَاهُمْ إِذَا هُمْ مِنْهَا
يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾

13. Wakaitwa wakiwa katika hali hii na kuambiwa, «Msikimbieni, na rudini kwenye ladha zenu na starehe zenu katika ulimwengu wenu wenye kupumbaza na nyumba zenu zilizojengwa, kwani huenda mkaulizwa jambo kuhusu ulimwengu wenu. Na hiyo ni kwa njia ya kuwafanya shere na ubishi.»
14. Hawakuwa na majibu yoyote isipokuwa ni kukubali makosa yao na kusema, «Ee maangamivu yetu! Tumejidhulumu nafsi zetu kwa ukafiri wetu.»
15. Yaliendelea maneno hayo – nayo ni yale ya kujiapiza wenyewe maangamivu na kukubali kuwa wamejidhulumu wenyewe- kuwa ndiyo mwito wao wanaoukariri mpaka tukawafanya kama mimea ya ukulima iliyovunwa, wakiwa wametulia hawana uhai. Basi kuweni na hadhari, enyi mnaoambiya, na kuendelea kumkanusha Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, isije ikawashukia nyinyi yale yaliyowashukia watu waliopita kabla yenu.
16. Na hatukuumba mbingu na ardhi na vilivyoko baina yake kwa upuuzi na ubatilifu, lakini ni kwa kusimamisha hoja juu yenu, enyi watu, na ili mzingatie kwa hayo yote mpate kujuua kwamba Yule Aliyeziumba hizo mbingu na ardhi hafanani na chochote, na hakuna anayefaa kuabudiwa isipokuwa Yeye.

لَا تَرْكُضُوا وَأَرْجِعُوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ فِيهِ
وَمَسْلِكُكُمْ كُلُّهُمْ شَرُّ عَمَلٍ ﴿١٦﴾

قَالُواٰ إِنَّا يَوْمَ لَآتَىٰ كُلَّ نَّاسٍ طَلَبِيْمِنَ ﴿١٧﴾

فَهَذَا لَكُمْ تَلْكَ دَعَوْنَاهُمْ حَقَّ جَعَلْنَاهُمْ
حَسِيدًا خَمْدِينَ ﴿١٨﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا يَنْتَهُمَا
لَعِيْنَ ﴿١٩﴾

17. Lau tulitaka kujifanya kipumbazi cha mtoto au mke tungalikifanya kutoka kwetu, na sio kwenu. Hatukuwa ni wenyе kufanya hilo kwa kuwa ni muhali kwetu kuwa na mtoto au mke.
18. bali tunaisukuma haki na tunaifafanua, na hapo urongo unapomoka, na punde si punde unaondoka na kupotea. Na nyinyi, enyi washirikina, mtapata adhabu huko Akhera kwa kumsifu kwenu Mola wenu kwa sifa zisizonasibiana na Yeye.
19. Ni milki ya Mweyezi Mungu, Aliyetakasika na sifa za upungufu, kila aliye mbinguni na ardhini. Na wale Malaika walioko mbele Yake hawafanyi kiburi kumuabudu Yeye wala hawachoki kufanya hivyo. Basi vipi itafaa Ashirikishwe na kitu ambacho ni mja wake na kiumbe chake.
20. Wao (hao Malaika) wanamtaja Mwenyezi Mungu na wanamtakasa daima, hawadhoofiki wala hawachoki.
21. Itakuwa sawa vipi kwa washirikina kujifanya waungu walemevu kutoka ardhini wasioweza kuhuisha wafu?
22. Lau mbinguni na ardhini kulikuwa na waungu wasiokuwa Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, wenyе kuyaendesha mambo yake, ungaliharibika mpango wake. Basi Mwenyezi Mungu, Bwana wa 'Arsh, Ameepukakana na sifa za upungufu na Ametakasika na kila sifa ambayo wakanushaji makafiri wanamsifu nayo ya urongo, uzushi na kila aibu.

لَوْأَرَدْنَا أَن تَتَخَذَّهُمْ وَالْأَخْذَنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا
إِن كُلَّ أَنْعَلِينَ ﴿١٨﴾

بَلْ نَقْرِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَطْرِيلِ فَيَنْدَمَغُهُ وَفَإِذَا
هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ أَوْتُلُّ مَتَاصِصُونَ ﴿١٩﴾

وَلَهُ وَمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ دَلَاءٌ
يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٢٠﴾

لِيُسِّيُّحُونَ الْأَيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾

أَفَأَخْنَدُوا إِلَهَةَ مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنَشِّرُونَ ﴿٢٢﴾

لَوْكَانَ فِي هَمَاءِ الْهُمَاءِ إِلَّا اللَّهُ لَقَسَدَنَّا
فَسَبِّحُنَّ اللَّهَ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصْنَعُونَ ﴿٢٣﴾

23. Mionganini mwa dalili za kupwekeka Kwake, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, kwa kuumba na kustahiki kuabudiwa ni kwamba Yeye Haulizwi kuhusu uamuzi Wake kwa viumbe Wake na kwamba viumbe Wake wote ndio wenye kuulizwa kuhusu matendo yao.
24. Je, hawa washirikina waliwafanya wasiokuwa Mwenyezi Mungu kuwa ni waungu wanaonufaisha na kudhuru na wanaohuisha na kufisha? Sema, ewe Mtume, kuwaambia wao, «Leteni dalili zenu mlizonazo juu ya hao mliowafanya waungu.» Kwani hakuna, ndani ya Qur’ani niliyokuja nayo wala ndani ya Vitabu viliviyotangulia, dalili yoyote ya yale mliyoyafuata.» Na wao hawakushirikisha isipokuwa ni kwa sababu ya ujinga wao na kuigiza, kwa hivyo wao ni wenye kuupa mgongo ukweli na ni wenye kuukataa.
25. Na hatukutumiliza kabla yako, ewe Mtume, mjumbe yoyote isipokuwa tunampatia wahyi kwamba hapana mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu. Basi mtakasieni ibada Yeye Peke Yake.
26. Na washirikina walisema, «Mwenyezi Mungu Amejifanyia mtoto» kwa madai yao kwamba Malaika ni watoto wa kike wa Mwenyezi Mungu. Ametakasika Mwenyezi Mungu na hilo! Malaika ni waja wa Mwenyezi Mungu waliokurubishwa waliohusishwa kwa kupewa matukufu,

لَا يَسْعُلْ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُنَّ لَا يَسْكُونُ ﴿٦٣﴾

أَمْ أَنْجَدُوا مِنْ دُرْنَةَ الْهَمَّ قُلْ هَا قُلْ
بِرْهَنَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مَّعِيْ وَذِكْرٌ مَّنْ قَتَلَّ بِلَّ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحُقْقُ فَهُمْ
مُعَرِّضُونَ ﴿٦٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِّد
إِلَيْهِ أَنَّهُ لِإِلَهٍ إِلَّا أَنَّا قَاعِدُونَ ﴿٦٥﴾

وَقَالُوا أَنْجَدَ الْمُحْمَنْ وَلَدَّ سُبْحَنَهُ وَبَلَّ
عَبَادٌ مُّكَرَّمُونَ ﴿٦٦﴾

27. na wao kwa utiifu wao mzuri hawasemi isipokuwa lile ambalo Mola wao Amewaaamrishwa kwalo, na hawafanyi tendo lolote mpaka Awaruhusu.
28. Na hakuna tendo lolote mionganoni mwa matendo ya Malaika, lililopita au linalofuatia, isipokuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Analijua na anawahesabia kwalo. Na hawatangulii kumuombea yoyote isipokuwa yule ambaye Mwenyezi Mungu Ameridhika wamuombee. Na wao kwa kumuogopa Mwenyezi Mungu wana hadhari ya kuenda kinyume na maamrisha Yake na makatazo Yake.
29. Na yoyote mionganoni mwa Malaika atakayedai kwamba yeye ni mungu pamoja na Mwenyezi Mungu, kwa kukadiria, basi malipo yake ni moto wa Jahanamu. Na mfano wa malipo hayo ndivyo tunavyomlipa kila dhalimu mshirikina.
30. Kwani hawakujua hawa ambaowamekufuru kwamba mbingu na ardhi zilikuwa zimeshikana, hakuna kipambanuzi baina yao, hakuna mvua kutoka juu wala mimea kutoka kwenye ardhi, kisha tukazipambanua kwa uweza wetu, tukateremsha mvua kutoka juu na tukatoa mimea kutoka kwenye ardhi na tukajaalia kutokana na maji kila kitu chenye uhai. Basi je hawaamini hawa wakanushaji, wakayasadiki wanayoyaona na wakamuhusuMwenyezi Mungu tu kwa ibada?.

لَا يَسْقِفُونَهُ بِالْقُولِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ
يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

يَعْلَمُ مَا يَبْرُكُ أَنْدِيهِمْ وَمَا خَلَفُهُمْ وَلَا
يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَضَى وَهُمْ مِنْ
حَسِينَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٠﴾

* وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنَّهُ مِنْ دُونِهِ
فَذَلِكَ تَحْزِيْهُ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ تَجْزِي
الْفَلَلِيْنَ ﴿٢١﴾

أَوْلَادُ الرَّبَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ كَانَتَا نَقَافِقَنَاهُمَا وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٢﴾

31. Na tumeumba kwenye ardhi majabali yenye kuituliza isitikisike na tumetoa, kwenye hayo majabali, njia kunjufu, ili viumbi waongoke kwenye njia za kujitafutia maisha yao na kumpwekesha Muumba wao.
32. Na tumeifanya mbingu ni sakafu ya ardhi, haiinuliwi na nguzo, nayo imetunzwa, haianguki wala haipenywi na mashetani. Na makafiri wameghaflika na kupumbaa kutozizingatia alama za mbnguni (Jua, mwezi na nyota) na kutozifikiria.
33. Na mwenyezi Mungu , Aliyetukuka, Ndiye Aliyeumba usiku ili watu wapate kutulia, na mchana ili wapate kutafuta maisha. Na Ameumba juu, likiwa ni alama ya mchana, na mwezi, ukiwa ni alama ya usiku. Na kila kimojawapo ya hivyo viwili kina njia ya kupitia na kuogelea hakiendi kando nayo.
34. Hatukumfanya mwadamu yoyote kabla yako, ewe Mtume, asalie duniani milele . Basi ufapo wewe, kwani wao wana matumaini ya kuishi daima baada yako? Hili haliwi. Katika aya hii pana dalili kwamba Al-Khadhir, amani imshukie, ameshakufa, kwa kuwa yeye ni mwanadamu.
35. Kila nafsi ni yenye kuonja kifo hapana budi namna utakavyorefuka umri wake duniani. Na kuweko kwake maishani hakukuwa isipokuwa ni mtihani wa majukumu

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَابِيًّا أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ
وَجَعَلْنَا فِيهَا فِي جَاجَأَ سُبْلًا لَعَلَّهُمْ
يَهَتَّدُونَ ﴿٢١﴾

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُظًا وَهُمْ عَنْ
هَاهِنَّهَا مُغَرِّضُونَ ﴿٢٢﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ آيَتِ وَالنَّهَارَ وَالشَّمَسَ
وَالْقَمَرَ كُلُّ فِي قَلَّكَ لِيَسْبِحُونَ ﴿٢٣﴾

وَمَا جَعَلْنَا لِلشَّرِّ مِنْ قَبْلِكَ لَخُلْدًا إِنَّمَا مَثَّ
فَهُمُ الْخَلِيلُونَ ﴿٢٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَبَلُوكُرْ بِالشَّرِّ
وَالْخَيْرِ فِتْنَةٌ وَإِنَّا لَنَجَّعُونَ ﴿٢٥﴾

ya maamrisho na makatazo na mabadiliko ya hali, mazuri na mabaya, kisha baada ya hapo kuna kurudi na kurejea kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, ili kuhesabiwa na kulipwa.

36. Na makafiri wanapokuona, ewe Mtume, wanakuashiria kwa kukufanyia shere, huwa wakiambiana wao kwa wao, «Je, ni huyu yule mtu anayewatukana waungu wenu?» Wao wamemkanusha Mwingi wa rehema na wamezikianusha neema Zake na yale Aliyoyateremsha ya Qur’ani na uongofu.
37. Ameumbwa mwanadamu akiwa na pupa, anayafanyia haraka mambo na anakuwa na pupa yawe. Na kwa kweli, Makureshi waliifanyia haraka adhabu na wakaona kuwa imechelewa kutokea., Mwenyezi Mungu Akawaonya kwamba Atawaonesha adhabu waliyoifanyia haraka, basi wasimuombe Mwenyezi Mungu awaharakishie na awaletee kwa upesi.
38. Na makafiri wanasema, wakiifanyia haraka adhabu kwa njia ya shere, «Ni lini itapatikana ile unayotuonya nayo, ewe Muhammad, iwapo wewe na aliyekufuata wewe ni mionganini mwa wakweli.»
39. Lau makafiri wanajua watakayoyakuta watakapokuwa hawawezi kuzilinda nyuso zao na migongo yao na Moto na wasiipate wenye kuwanusuru,

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُرُزًا أَهَدَ اللَّهُ أَلَّا يَذْكُرُهُ الْمُهَاجِرُونَ
وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٦﴾

خُلُقُ الْإِنْسَانِ مِنْ عَجَلٍ سَأُرِيَكُمْ
عَائِتَقِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧﴾

وَيَقُولُونَ مَقْتَهُ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَدِيقِي ﴿٨﴾

لَوْيَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِبَّ لَا
يَكُونُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ الْأَثَارَ وَلَا عَنْ
طُهُورِهِرَوْلَا هُمْ يُصْرُوْنَ ﴿٩﴾

hawangalibaki kwenye ukafiri wao na
hawangaliifanya haraka adhabu yao.

40. Hakika Kiyama kitawajia ghafla,
hapo wataduwaa na watakuwa na
kicho kikubwa na hawataweza
kuizua adhabu isiwapate, na
hawatapewa nafasi ya kutubia wala
kutoa udhuru.
41. Mitume kabla yako, ewe Mtume,
walifanyiwa shere, ikawafikia wale
waliokuwa wakiifanya shere adhabu
ambayo walikiifanya dhihaka na
kejeli.
42. Sema, ewe Mtume, kuwaambia
hawa wanaoifanya haraka adhabu,
«Hakuna anayewahifadhi na
kuwalinda na adhabu ya Mwenyezi
Mungu ikiwashukia, usiku wenu au
mchana wenu, katika kulala kwenu
au kuangaza kwenu?» Bali wao
wamepumbaa na wameghafilika na
Qur'ani na mawaiidha.
43. Je wao wanao waungu wenye
kuwazuia wao na adhabu yetu?
Kwa hakika, waola wao hawawezi
kujinurusu wenyewe, vipi wataweza
kuwanusuru wenye kuwaabudu? Na
wao hawatanusuriwa kutokana na sisi.
44. Kwa hakika makafiri na baba zao
walighurika na muhula waliopewa
kwa kile walichokiona cha mali,
watoto na maisha marefu, ndipo
wakajikita kwenye ukafiri wao
wasiepukane nao, na wakadhani
kwamba wao hawataadhibiwa. Kwa
kweli, wameghafilika na mpango
uliopita, kwani Mwenyezi

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَعْضَهُ مَتَّهُمْ فَلَا
يُسْتَطِعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنَظَّرُونَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ أَسْتَهِيَّ بِرُسُلِ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخَرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَهُدِّي
يُسْتَهْزِئُونَ ﴿٤٢﴾

فَلِمَنْ يَكُوْنُكُمْ بِإِيمَانِهِمْ وَالنَّهُ أَمْنَى
الرَّحْمَنُ بِلَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ مُتَّبَعٌ مِنْ دُونِنَا لَا
يُسْتَطِعُونَ نَصْرًا لِفُسُومِهِمْ وَلَا هُمْ مُنَّا
يُصْحِبُونَ ﴿٤٤﴾

لَمْ يَمْتَعْنَا هَذِهِ الْأَيَّامَ هُنْ حَقِيقَةٌ طَالَ
عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَقْ
الْأَرْضَ نَقْصُهَا مِنْ أَنْظَرْنَا أَفَهُمْ
الْغَلَبُونَ ﴿٤٥﴾

Mungu anaipunguza ardhi kwenye pambizo zake kwa adhabu Anayoiteremsha kwa washirikina kila sehemu na kushindwa. Je, makafiri wa *Makkah* Wana nafasi ya kutoka nje ya uwezo wa Mwenyezi Mungu au kukataa kufa?

45. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wale uliotumilizwa kwao, «Siwatishii adhabu ya Mwenyezi Mungu isipokuwa ni kwa wahyi wa Mwenyezi Mungu,» nao ni Qur’ani. «Lakini makafiri hawasikii yale wanayosomewa masikizi ya kuzingatia wanapoonya, na kwahivyo hawafaidiki nayo.»
46. Lau liliwapata makafiri fungu la adhabu ya Mwenyezi Mungu wangalijua mwisho wa kukanusha kwao na wangalilikabili hilo kwa kujiapiza maangamivu kwa sababu ya kujidhulumu kwao nafsi zao kwa kumuabudu kwao asiyekuwa Mwenyezi Mungu.
47. Na Mwenyezi Mungu Ataiweka Mizani ya uadilifu kwa ajili ya Hesabu katika siku ya Kiyama. Hawatadhulumiwa hawa wala wengine kitu chochote, hata kama ni kitendo, kizuri au kibaya, cha kadiri ya chungu mdogo, kitazingatiwa katika hesabu ya mwenyewe. Na inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyadhibiti matendo ya waja Wake na ni Mwenye kuwalipa kwayo.

فَلِإِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيٍ وَلَا يَسْمَعُ
الْأَصْمَمُ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٦﴾

وَلَيْسَ مَسْتَهْمَمٌ فَقَدْ حَانَ عَذَابٌ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَوْمَئِنَّا كُنَّا نَظَلْمِينَ ﴿٦١﴾

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقُسْطَلَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا
نُظْلِمُ نَفْسًا سَيِّئًا وَلَا نَكَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ حَرَدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَسِيبِينَ ﴿٦٢﴾

48. Kwa hakika, tulimpa Mûsâ na Hârûn hoja na ushindi juu ya maadui wao na pia Kitabu, nacho ni Taurati, ambacho kwacho tumepambanua baina ya ukweli na urongo, na ambacho ni nuru ambayo kwayo wanajioongoza wachamungu wenye kuogopa adhabu ya Mola wao.
49. Na wao ni wenye kicho na hofu kwa kuogopa wakati Kiyama kitasimama.
50. Na hii Qur'ani ambayo Mwenyezi Mungu Ameiteremsha kwa Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukliye, ni ukumbusho kwa anayejikumbusha nayo na akatekeleza amri Zake na akajiepusha na makatazo Yake, ina kheri nyingi na manufaa makubwa. Je, mnaikanusha na hali ina upeo wa uwazi na ufunuzi.
51. Kwa hakika, tulimpa Ibrâhîm uongofu wake ambao yeye aliwalingania watu waufuate kabla ya Mûsâ na Hârûn. Na sisi tulikuwa tunajua kwamba yeye anastahiki hilo.
52. Pindi aliposema kumwambia babake na watu wake, «Ni masanamu gani hawa mliowatengeneza kisha mkakaa kuwaabudu na mkajilazimisha nao.»
53. Wakasema, «Tuliwapata baba zetu wakiwaabudu, na sisi tunawaabudu kwa kuwaiga wao.»
54. Ibrâhîm akawaambia, «Kwa hakika nyinyi na wazee wenu, kwa kukuwaabudu kwenu hawa masanamu, muko mbali waziwazi na haki.»

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى وَهَرُوتَ الْفُرْقَانَ
وَضِيَّاهَ وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُوَ مَنْ
السَّاعَةَ مُسْفِقُونَ ﴿٤٥﴾

وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ
مُنْكِرُونَ ﴿٤٦﴾

*وَلَقَدْ أَتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدًا وَمِنْ قَبْلِ
رُكْنًا بِهِ عَلَيْهِنَ ﴿٤٧﴾

إِذْ قَالَ لِآبَيْهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ الْتِمَاشِيلُ
أَلَيْ أَشْعُلَهَا عَلَى كُفُونَ ﴿٤٨﴾

قَالَ الْأُولَاءِ رَجَدْنَاهُ إِذَا نَاهَى عَنِ الْمِيزَانِ ﴿٤٩﴾

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَإِبْرَاهِيمَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٥٠﴾

55. Wakasema, «Je, neno hili ambalo umekuja nalo kwetu ni la usawa na ukweli, au neno lako ni la mtu anayefanya mzaha na shere, hajui analosema?»
56. Ibrâhîm, rehema na amani zimshukie, akasema, «Bali Mola wenu Ambaye ninawalingania mumuabudu Ndiye Mola wa mbingu na ardhî Ambaye Ameziumba, na mimi ni mwenye kilitolea ushahidi hilo.
57. «Na ninaapa kwa Mwenyezi Mungu , nitawachimba masanamu wenu niwavunjevunje baada ya nyinyi kuondoka kwenda zenu na kuwaacha.»
58. Hapo Ibrâhîm akawavunjavanja masanamu akawafanya vipande-vipande vilivyo vidogo na akamuacha mkubwa wao, ili watu wake wapate kumrudia kumuuliza, na ili ulemevu wao na upotevu wao upate kujulikana waziwazi, na ili hoja isimame kwao.
59. Na watu wakarudi na wakawaona masanamu wao wamevunjawa-vunjwa na wametwezwa. Hapo wakaulizana wao kwa wao, «Ni nani aliyefanya haya kwa waungu wetu? Huyo, kwa kweli, ni dhalimu kwa kuwa na ujasiri juu ya waungu wanaostahiki kuheshimiwa na kutukuzwa.»
60. Hapo wale waliomsikia Ibrâîm akiapa kwamba atawachimba masanamu wao, «Tulimsikia kijana akiwataja kwa ubaya, anaitwa Ibrâhîm.»

قَالُوا إِنَّا حِتَنَا إِلَى الْحَقِّ أَفَرَأَتْ مِنَ الْلَّاعِبِينَ ﴿٦٦﴾

قَالَ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَإِنَّا عَلَى ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٦٧﴾

وَنَّ اللَّهَ لَأَكِيدَنَ أَصْنَمَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ ﴿٦٨﴾

فَجَعَلَهُمْ جُذَادًا إِلَّا كَيْلًا لَهُمْ لَعَذَّةٌ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا إِلَهَنَا إِنَّهُ لَيْسَ الظَّالِمِينَ ﴿٧٠﴾

قَالُوا سَمِعْنَا فَيَدْكُرُهُمْ قُوَّالُ لَهُمْ إِبْرَاهِيمُ ﴿٧١﴾

61. Viongozi wao wakasema, «Mleteni Ibrâhîm mbele ya watu aonekane, wapate kushuhudia kukubali kwake makosa ya aliyoyasema, ili iwe ni hoja dhidi yake.»
62. Ibrâhîm akaletwa, na wakamuuliza kwa njia ya kumpinga, «Je, ni wewe uliowavunjavanja waungu wetu?» Wakikusudia masanamu wao.
63. Ibrâhîm akalipata alitakalo la kuonesha wazi upumbavu wao na huku wakiona, akasema, «Aliywavunjavanja ni huyu sanamu mkubwa, waulizeni hilo waungu wenu mnaowadai iwapo watasema au watawapa majibu.»
64. Hapo wakatahayari na ukawafunkia wazi upotevu wao, vipi wanawaabudu na ilhali wao wanashindwa kujiteea wenyewe kitu chochote wala kuwajibu mwenye kuwaliza? Na wakakubali wenyewe kuwa wamefanya udhalimu na ushirikina.
65. Punde si punde ukakamavu wao uliwarudia baada ya kushindwa hoja, wakageuka kurudi kwenye ubatilifu wao na wakatumia hoja dhidi ya Ibrâhîm ambayo ni hoja dhidi yao wakasema, «Vipi tutawauliza na hali wewe unajua kuwa hawa hawasemi?»
66. Ibrâhîm akasema kwa njia ya kudharau jambo la kuabubudu masanamu, «Vipi mnaabudu masanamu wasionufaisha wanapoabudiwa wala kudhurisha wanapoachwa?

قَالُوا فَأَتُوْرُ بِهِ عَلَى أَعْنِيْنَ اَنَّا نَسْأَلُهُمْ
يَشْهُدُونَ ﴿٦١﴾

فَالْأَوَّلُ اَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَمَنَّا
يَتَعَجَّبَ رَهِيْرُ ﴿٦٢﴾

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَيْرُهُمْ هَذَا فَسَأَلُوهُمْ اَنْ
كَانُوا يَنْطَقُونَ ﴿٦٣﴾

فَرَجَعُوا إِلَى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا اِنَّا كُنَّا
أَنْسُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾

ثُمَّ كَسُوْعَ اَعْلَى دُوْسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا
هَؤُلَاءِ يَنْطَفُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ اَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُوْنِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾

67. Ubaya ni wenu na ni wa waungu wenu mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Kwani hamutii akili mkajua uovu wa haya mliyonayo?»
68. Ilipopomoka hoja yao na ukweli ukajitokeza, waliamua kutumia uwezo wao na wakasema, «Mchomeni Ibrâhîm kwa moto mkionesha hasira kwa ajili ya waungu wenu, iwapo nyinyi ni wenyе kuwasaidia basi washeni moto mkubwa na mumtupe ndani yake.»
69. Mwenyezi Mungu Akamsaidia Mtume Wake na Akuambia moto, «Kuwa baridi na salama kwa Ibrâhîm!» Hivyo basi asiipate na udhia wala asifikiwe na jambo la kuchukiza.
70. Na wale watu walimtakia Ibrâhîm maangamivu na Mwenyezi Mungu Akavitangu vitimbi vyao na Akawafanya wao wawe ni wenyе kushindwa na kuwa chini.
71. Na tukamuokoa Ibrâhîm na Lût ambaye alimuamini kutoka 'Irâq na tukawatoa huko hadi Shâm ambako tulikubariki kwa kheri nyinygi, na huko kulikuwa na Manabaii, rehemaa na amani ziwashukie, wengi zaidi .
72. Na Mwenyezi Mungu Alimneemesha Ibrâhîm kwa kumtunuku Ishâq alipomuomba, na zaidi ya hilo Alimtunuku, kutokana na Ishâq, Ya'qûb. Na kila mmoja kati ya Ibrâhîm na Ishâq na Ya'qûb Mwenyezi Mungu Alimjaalia kuwa mwema na mtiifu Kwake.

أَفَلَمْ يَرَوْا مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَنْذَلْنَا لَهُمْ إِنَّمَا يَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾

قَالُوا هُوَ رَبُّنَا وَنَحْنُ نَصْرُونَا إِنَّهُمْ كُفَّارٌ إِنَّمَا يَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾

فَلَمَّا كَانَ رَبُّكُو فِي بَرَدَةٍ وَسَلَّمَ عَلَىٰ إِنْزَالِهِمْ ﴿٤٨﴾

وَأَرَادُوا إِيمَانَهُمْ كَيْفَ أَجْعَلْنَاهُمْ أَلَّا يَرْجِعُوا ﴿٤٩﴾

وَجَبَّتِهُ وَلُوَطًا إِلَى الْأَرْضِ أَتَيْنَاهُ بَرَكَاتِنَا فِيهَا الْعَالَمَيْنَ ﴿٥٠﴾

وَهَبَّنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلَّا جَعَلْنَا أَصْلَاحَيْنَ ﴿٥١﴾

73. Na tukamfanya Ibrâhîm, Ishâq na Ya'qûb kuwa viongozi wa watu, wanawalingania wamuabudu Yeye na kumtii kwa idhini Yake Aliyetukuka, na tuliwaletea wahyi kufanya mema ya kuzifuata kivitendo sheria za Manabii, kusimamisha Swala kwa njia zake na kutoa Zaka. Na wao walizifuata amri hizo na walikuwa watiifu kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake bila Mwingine.
74. Na tulimpa Lût unabii, kufanya uamuzi baina ya watesi na ujuzi wa amri za Mwenyezi Mungu na Dini Yake. Na tulimuokoa na kijiji chake *Sadîm* ambacho watu wake walikuwa wakifanya mambo machafu. Wao, kwa sababu ya machafu na maovu ambayo watu wa uovu na uchafu wakiyatenda, walikuwa nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu.
75. Na Mwenyezi Mungu Akamkamilishia nema, Akamtia ndani ya rehema Yake kwa kumuokoa na kile kilichowafikia watu wake kwa kuwa yeye alikuwa ni miongoni mwa wale wanaofanya matendo ya utiifu Kwake.
76. Na mkumbuke Nûh, ewe Mtume, alipomuita Mola Wake kabla yako na kabla ya Ibrâhîm na Lût, tukaitika mwito wake na tukamuokoa, yeye na watu wake waliomuamini, na makero makubwa.

وَجَعَلْنَاهُ إِلَيْهِ يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا
وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فَعَلَ الْحَيَّاتِ وَلَقَمَ
الْأَصْلَوَةَ وَإِسْتَأْمَنَ الرَّكَوَةَ وَكَانُوا لَنَا
عَبْدِينَ

٦٣

وَلَوْطًا أَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعَلِمَ مَا وَجَيَّبَتْ
مِنَ الْقَرِيبَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَيْثَ
إِنَّهُمْ كَانُوا فَوْقَ سَوْءَ فَلَسِقِينَ

٦٤

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ

الصَّالِحِينَ

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلٍ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ وَمِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ

٦٥

77. Na tukamusuru na vitimbi vya watu waliozikanusha alama zetu zenye kuonesha ukweli wake. Kwa haki, wao walikuwa ni watu wa ubaya, na hivyo basi tuliwazamisha wote kwa mafuriko.
78. Na kumbuka Nabii wa Mwenyezi Mungu Dâwûd na mwane Sulaimân, ewe Mtume, walipotoa uamuji juu ya kesi ilioletwa na wagonvi wawili, kondoo wa mmoja wao waliharibu mimea ya mwingine, walienea kweneye mimea hiyo kipindi cha usiku wakaiharibu. Dâwûd alitoa uamuji kwamba wale kondoo wawe ni milki ya mwenye mimea wakiwa ni badala ya mimea yake iliyoharibiwa, kwa kuwa thamani ya viwili hivyo ni sawa. Na sisi tuliushuhudia uamuji wao, haukufichamana kwetu.
79. Tukamfahamisha Sulaymân kuzingatia maslahi ya pande mbili na kufanya uadilifu, akatoa uamuji kwamba yule mwenye kondoo ashughulike kutengeneza mimea iliyoharibika na kumalizika kwa muda maalumu ambapo katika muda huo yule mwenye mimea ajifaidishe kwa manufaa ya kondoo, kama vile maziwa, sufi na mfano wake, na baadaye kondoo warudi kwa mwenyewe na mimea irudi kwa mwenyewe, kwa kuwa thamani ya mimea iliyoharibiwa inalingana na manufaa ya wale kondoo. Na kila mmoja kati ya Dâwûd na Sulaymân tulimpa busara na ujuzi. Na tulimfanyia Dâwûd wema wa

وَنَصَرْتَهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِيَقِنِّنَا
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا سُوقٍ فَأَعْرَقُهُمْ
أَجَمِيعُهُنَّ

(٧٧)

وَدَأْوِدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخْكُمَا نَفَرْتَ
إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنْتَ
لِحُكْمِهِ شَهِيدِينَ

(٧٨)

فَهَمَنَهَا سُلَيْمَانٌ وَكُلَّا إِتَّيْنَا حُكْمًا
وَعَلِمَ أَوْسَخَنَامَعَ دَأْوِدَ الْجِبَالَ يُسَيْحَنَ
وَالظَّيْرَ وَكُنَّا فَعِيلِينَ

(٧٩)

kumdhalilishia majabali yakawa
yanaleta tasbihi anapoleta tasbihi,
na vilevile ndege wakawa wanaleta
tasbihi, na sisi tulikuwa ni wenye
kulifanya hilo.

وَعَلِمْتَهُ صَنْعَةَ لَوْبِسَ لَكُمْ لِتُحِصِّسُكُمْ
مِّنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَكُورُونَ ﴿٨﴾

80. Na Mwenyezi Mngu Alimhusu Dâwûd, amani imshukiye, kwa kumfundisha kutengeneza nguo za kivita, akizifanya kwa kutunga vikuku vilivyoshikamana, kurahisisha harka ya mwili, ili kuwakinga wapiganaji wasiathiriwe na silaha wanazopigwa. Je, nyinyi ni wenye kushukuru neema ya Mwenyezi Mungu kwenu kuititia kwa mkono wa mja Wake Dâwûd?
81. Na tulimdhalilishia Sulaymân upopo wenye kuvuma kwa kasi ukimchukua ye ye na walio pamoja naye, ukawa unapita kwa amri yake kuelekea ardhi ya *Bayt al-Maqdis* iliyoko *Shâm* amabayo tulibariki kwa kheri nyingi. Na ujuzi wetu umeenea vitu vyote.
82. Na tulimdhalilishia Sulaymân, kati ya mashetani, mashetani ambao alikuwa akiwatuma kufanya yale ambayo wasiokuwa wao wanashindwa nayo, walikuwa wakipiga mbizi baharini wakimtolea lulu na johari, na walikuwa wakimtengenezea vitu avitakavayo kwao, hawakuwa wakiweza kukataa kufanya ayatakayo kutoka kwao. Mwenyezi Mungu Amewahifadhi kwa nguvu Zake na enzi Yake , kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake.

وَلِسُلَيْمَنَ الْيَتِيمَ عَاصِفَةَ جَحَّى بِأَمْرِهِ إِلَى
الْأَرْضِ الَّتِي تَرَكَ فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلَيْهِنَّ ﴿٩﴾

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَعْوُضُونَ لَهُ
وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ
حَفِظِينَ ﴿١٠﴾

83. Na kumbuka, ewe Mtume, mja wetu Ayyûb, tulipomtahini kwa madhara na ugonjwa mkubwa mwilini mwake, na akakosa watu wake, mali yake na watoto wake, akasubiri kwa kutaka thawabu, na akamlingania Mola wake, Aliyetukuka na kushinda, kwa kumuomba, «Mimi nimepatikana na madhara, na wewe Ndiye Mwenye huruma kuliko wenyewe huruma, basi niepushie nayo!»
84. Hapo tukayakubali maombi yake, tukamuondolea matatizo na tukamrudishia alichokikosa mionganoni mwa wake, watoto na mali mara mbili zaidi. Tulumfanya hayo kwa huruma itokayo kwetu na ili awe ni kiolezo kwa kila mwenye kuvumilia mitihani, mwenye matumaini ya kupata rehema ya Mola wake na mwenye kumuabudu.
85. Na kumbuka Ismâ‘îl, Idrîs na Dhulkifl. Wote hao ni mionganoni mwa wavumilivu katika kumtii Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, katika kujiepusha na kumuasi na juu ya makadirio Yake, na kwa hivyo walistahiki kutajwa kwa sifa nzuri.
86. Na tukawatia ndani ya rehema yetu. Kwa hakika wao ni mionganoni mwa wale ambao imetengenea ndani yao na nje yao, wakamtii Mwenyezi Mungu na wakafanya matendo yanayolingana na maamrisho Yake.

*وَأَبْوَبَ إِذْنَادِي رَبَّهُ وَأَنِّي مَسَنِيَ
الْأَضْرُرُ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الْأَرْحَمِينَ ﴿٨٣﴾

فَاسْتَجَبَنَا لَهُ وَفَكَشَفَنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ
وَعَاهَدْنَا لَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةٌ
مِنْ عِنْدِنَا وَذَكَرَى لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٤﴾

وَإِنَّمَا يَعْلَمُ وَلَدَرِيسَ وَذَا الْكَفْلِ كُلُّ مَنْ
الْأَصَدِيرِينَ ﴿٨٥﴾

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنْ
الْأَصَابِيلِينَ ﴿٨٦﴾

87. Na kumbuka kisa cha mtu wa chewa, naye ni Yûnus mwana wa Mattâ, amani imshukie, Mwenyezi Mungu Alimtumiliza kwa watu wake, akawalingania wasimuamini, akawaonya kuwa wataadhibiwa, lakikni hawakurudi nyuma. Na asiwavumilie kama vile Mwenyezi Mungu Alivyomuamrisha na akaondoka kutoka kwao akiwa na hasira juu yao, akiwa amebanwa na kifua kwa kuasi kwao. Na akadhani kwamba Mwenyezi Mungu Hatampa dhiki na kumuadhibu kwa ukiukaji huu. Mwenyezi Mungu Akamtahini kwa dhiki nyingi na kifungo na akamezwa na tewa baharini, na akamlingania Mola wake kwa kumuomba katika magiza ya usiku, bahari na tumbo la tewa hali ya kutubia na kukubali ukiukaji wake kwa kuacha kuwavumilia watu wake, huku akisema, «Hapana muabudiwa kwa haki isipokuwa wewe! Kutakasika na sifa za upungufu ni kwako! kwa hakika mimi nimekuwa mionganoni mwa wenye kudhulumu!»
88. Basi hapo tukamkubalia maombi yake na tukamuondolea ungelikilo la shida. Na hivyo ndivyo tunavyowaokoa wakweli wenye kuzifuata sheria zetu kivitendo.
89. Na kumbuka, ewe Mtume, kisa cha mja wa Mwenyezi Mungu Zakariyyâ alipomuomba Mola wake Amtunukie wana, wakati umri wake ulipokuwa mkubwa, kwa kusema, «Mola wangu! Usiniache pweke ni siwe

وَذَا الْتُّورِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَأَفْطَرَ أَنْ لَنْ تَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلْمِ مُكْتَبَتْ أَنَّ لَآ إِلَهَ إِلَّا أَنَّ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

فَاسْتَجَبَنَا لَهُ وَنَهَيْنَاهُ مِنَ الْفَحْمِ
وَكَذَّلِكَ نُهِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

وَزَكَرَ يَأَذِنَادِي رَبَّهُ وَرَبِّ لَا تَذَرِّي
فَرَدَّا وَأَنَّتْ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٤٩﴾

na mwana! Basi nitunuku mrithi wa kusimamia mambo ya Dini kwa watu baada yangu mimi, na wewe Ndiye bora wa wenyе kusalia na bora wa wenyе kusimamia mambo yangu baada yangu kwa uzuri!»

90. Tukamkubalia maombi yake na tukamtunuku yeye, akiwa katika hali ya uzee, mwanawewe Yahyâ, na tukamfanya mke wake ni mwema wa tabia na ni mwenye kufaa kushika mimba na kuzaa baada ya kuwa tasa. Kwa kweli, wao walikuwa wakiikimbilia kila kheri, na wakituomba wakitumai kupata mazuri yaliyoko kwetu wakiogopa mateso yetu na walikuwa wadhalilifu na wanyonge kwetu.

91. Na kumbuka, ewe Mtume, kisa cha Maryam binti ya 'Imrân aliyeihifadhi tupu yake na haramu na asifanye uzinifu katika maisha yake. Mwenyezi Mungu Akamtuma Jibrili, amani imshukiye, kwake akapuliza katika mfuko wa kanzu yake, na ule mpulizo ukafika kwenye uzao wake, na Mwenyezi Mungu akamuumba Al-Masîh 'Isâ, amani imshukie. Hivyo basi akabeba mimba yake bila ya mume, na kwa ajili hiyo akawa, yeye na mwanawewe, ni alama ya uweza wa Mwenyezi Mungu na mazingatio kwa viumbe mpaka kusimama Kiyama.

92. Manabii hawa wote, dini yao ni moja, nayo ni Uislamu. Nao ni kujisalimisha kwa Mwenyezi

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحِيَا
 وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَةً إِذَا نَهَمُ كَانُوا
 يُسْرِئُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَ تَارَعَةً
 وَرَهَبَا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ٦٣

وَالْأَقْرَبُ أَخْصَنَتْ فَرِجَاهَا فَفَخَنَا
فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا
۝ آيَةٌ لِلْعَالَمِينَ ۝

إِنَّ هَذِهِ أُمَّةٌ مُّكَوَّمَةٌ وَاحِدَةٌ
وَلَا يَأْبُرُونَ فَأَعْبُدُونَ

Mungu kwa kwa mtiifu na kumpwekesha Yeye kwa ibada. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Ndiye Bwana wa viumbe, basi muabuduni, enyi watu, Peke Yake, Asiye na mshirika.

93. Lakini watu walitafautiana juu ya Mitume wao, na wengi wa wafauasi wao katika dini walipambanukana wakawa ni makundi na mapote, wakaabudu viumbe na matamanio. Na wote hao ni wenye kurejea kwetu na ni wenye kuhesabiwa juu ya yale waliyoyafanya.
94. Basi Mwenye kujilazimisha kumuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake na akafanya awezayo ya matendo mema kwa kumtii Mwenyezi Mungu na kumuabudu. Kwani Mwenyezi Mungu Hayapotezi matendo Yake wala Hayabatilishi, bali Anayaongeza yote hayo mara nyingi, na atayakuta aliyyatenda kwenye Kitabu chake siku atakayofufuliwa baada ya kufa kwake.
95. Haiwezekani kwa watu wa miji tulioiangamiza, kwa sababu ya ukanushaji wao na dhulma zao, kurudi duniani kabla ya Siku ya Kiyama ili kurakibisha kasoro zao ambazo walikuwa nazo.
96. Basi pindi kitakapofunguliwa kizuizi cha *Ya'jūj* na *Ma'jūj*, na wakatoka kwenye ardhi za juu wakaenea kwenye pande zake kwa haraka,

وَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ كُلُّ
إِلَيْنَا رَجِعونَ ٤٣

فَنَنْ يَعْمَلُ مِنْ الْصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَا كُفَّارَانِ لِسَعْيِهِ وَإِنَّ اللَّهَ
كَيْبُونَ ٤٤

وَحَرَامٌ عَلَى قَرِبَةِ أَهْلَكَتْهَا أَنْتُمْ
لَا يَرْجِعُونَ ٤٥

حَقٌّ إِذَا فُتُحَتْ يَأْجُوجُ وَمَاجُوجُ وَهُمْ
مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ٤٦

97. hapo Siku ya Kiyama itakuwa imekaribia na vituko vyake vitajitokeza, na hapo utayaona macho ya makafiri yamekodoka hayapepesi kwa kibabaiko kikali, huku wakiwa wanajiapiza maangamivu kwa majuto wakisema, «Ee ole wetu! Kwa hakika tulikuwa tumeghaflika na Siku hii na kujialidia nayo na kwa hivyo tulikuwa madhalimu.»
98. Kwa hakika, nyinyi, enyi makafiri, na vitu ambavyo mlikuwa mkiviabudu badala ya Mwenyezi Mungu, mionganini mwa masanamu, na wale walioridhia muwaabudu, kati ya majini na binadmu, ni viwashio vya moto wa Jahanamu na ni kuni zake, nyinyi na wao humo mtaingia.
99. Lau hawa ambaa mliwaabudu badala ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka walikuwa ni waungu wanaostahiki kuabudiwa, hawangaliingia moto wa Jahanamu pamoja na nyinyi, enyi washirikina. Kwa hakika, wote hao, waabudu na waabudiwa, ni wenye kukaa milele ndani ya moto wa Jahanamu.
100. Hawa wenye kuadhibiwa Motoni wataona uchungu unaooneshwa na mlio wa sauti zao ambapo pumzi zao zinatoka kwa nguvu sana kutoka kwenye vifua vyao. Na wao wakiwa Motoni hawasikii kwa ukali wa adhabu wanayopewa.
101. Kwa hakika, wale ambaao kimetangulia kwetu sisi kitangulizi chema katika ujuzi wetu kuwa

وَاقْرَبَ الْوَعْدَ الْحَقُّ فِيذَا هِيَ شَخْصَةٌ
أَنْصَرَ اللَّهَ إِنَّكُمْ رَأَيْتُمْ مَا قَدْ نَعَثَنا
فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَاهِرِيْمِ^{٦٧}

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْسُمْ لَهَا وَارِدُونَ^{٦٨}

لَوْكَاتَ هَؤُلَاءِ الْهَمَّ مَا وَرَدُوهَا
وَكُلُّ فِيهَا حَلِيدُونَ^{٦٩}

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَيَسْمَعُونَ^{٧٠}

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقُتْ لَهُمْ مِنَ الْجُنُّ
أُولَئِكَ عَنْهَا مُبَعِّدُونَ^{٧١}

watakuwa ni watu wa Peponi, hao
wataepushwa na Moto, hawataungia
wala hawatakuwa karibu nao.

102. Hawatasikia sauti ya mroromo wake
na kuchomeka kwa miili humo,
kwani wameshakaa kwenye nyumba
zao huko Peponi na wamekuwa
ni wenye kukaa makao ya milele
katika starehe na ladha zake
zinazotamaniwa na nafsi zao.
103. Hakiwatishi wao kituko kikubwa Siku
ya Kiyama, bali Malaika watawapa
bishara njema kwa kuwaambia,
«Hii ndiyo siku yenu mliaoahidiwa
maandalizi mema kutoka kwa
Mwenyezi Mungu na thawabu nyingi.»
104. Siku ambayo tutaikunja mbingu kame
vile ukurasa unaokunjiwa maandishi
yaliyomo ndani na tutawafufua
viumbe kama vile walivyokuwa
mwanzo walipozaliwa na mama
zao. Hiyo ndiyo ahadi ya Mwenyezi
Mungu isiyokwenda kinyume.
Tumeliahidi hilo ahadi ya kweli
tuliyojilazimisha nayo. Hakika sisi
daima ni wenye kufanya tunaloahidi.
105. Na kwa hakika, tuliandika kwenye
vitabu vilivyoteremshwa, baada ya
kuwa yashaandikwa katika Ubao
Ulolahifadhiwa, kwamba ardhi
watairithi waja wa Mwenyezi Mungu
walio wema, wale wanaosimama
imara kwa yale waliyoamrishwa na
wakajiepusha na yale waliyokatazwa,
nao ni *ummah* wa Muhammad,
rehema na amani ya Mwenyezi
Mungu zishukiye.

لَا يَسْمَعُونَ حَيْسِسَهَا وَهُمْ فِي مَا
أَشَهَتْ أَنفُسُهُمْ حَلِيلُونَ ﴿٦٥﴾

لَا يَخْرُجُنُّهُمُ الْقَزْعُ الْأَكْبَرُ وَتَلَقَّهُمُ
الْمُلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُلُّ الَّذِي كُنْتُمْ
لَوْعَدُونَ ﴿٦٦﴾

يَوْمَ نَطْوِي الْسَّمَاءَ كَطْلَى أَسْجِلَ
لِلْكَعْتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ تُعِيدُهُ
وَعَدَّا لَيْلَاتٍ كَثَافَعِلَيْنَ ﴿٦٧﴾

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الْأَرْبُورِ مِنْ بَعْدِ
الْكِتَابِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثِيَهَا عَبَادَى
الصَّالِحُورَ ﴿٦٨﴾

- 106.** Kwa hakika, kwenye mawaidha haya yanayosomwa pana mazingatio ya kutosha kwa watu wenyewe kumuabudu Mwenyezi Mungu kwa namna Aliyowaakea na Anayoiridhia kutoka kwao.
- 107.** Na hatukukutumiliza , ewe Mtume, isipokuwa ni rehema kwa watu wote. Mwenye kukuamini atakuwa mwema na ataokoka, na asiyeamini atapita patupu na atapata hasara.
- 108.** Sema, «Kile nilicholietewa wahyi na nikatumilizwa kwacho ni kwamba mola wenu Anayestahiki kuabudiwa, Peke Yake, ni Mwenyezi Mungu. Basijisalimisheni Kwake na mnyoshe shingo zenu kwa kumuabudu.»
- 109.** Basi hawa wakiupuka Uislamu waambie, «Ninawafikishia nyote kile ambacho Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amenitumia wahyi nacho. Mimi na nyinyi tuko sawa katika kuyajua yale ninayowaonya nayo na kuwatahadharisha, na mimi sijui, baada ya hapo, ni lini adhabu mliyoagiziwa itawashukia?»
- 110.** Kwa hakika Mwenyezi Mungu Anayajua mnayoyadhihirisha mionganoni mwa maneno yenu na mnayoyaficha ndani ya nyoyo zenu, na Atawahesabu kwayo.
- 111.** Na sijui huenda kukawa kule kucheleweshwa adhabu mliyoitaka iwajie kwa haraka ni mavuto na mtihani kwenu, na ili mjistareheshe ulimwenguni mpaka muda ukome,

إِنَّ فِي هَذَا الْكِتَابَ لِقَوْمٍ عَدِيدِينَ ﴿٦٧﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ إِنَّمَا يُوحَى إِلَيْكَ أَنَّمَا إِنْهَا كُنْتُ إِلَهًا
وَجَدُّكُلَّ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٦٩﴾

فَإِنْ تَرَوُ أَقْلَمَةً أَذْنُكُمْ عَلَى سَوَاءٍ وَإِنْ
أَذْرِي أَقْرِبَ أَمْ بَعِيدَ مَا تُؤْمِنُونَ ﴿٧٠﴾

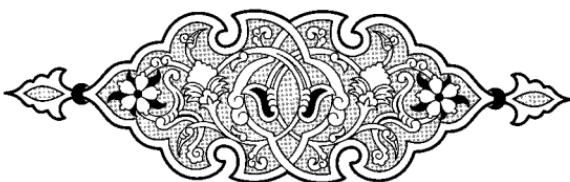
إِنَّهُ رَعَلَمُ الْجَهَرَ مِنْ الْقُولِ وَيَعْلَمُ مَا
تَكُشُّونَ ﴿٧١﴾

وَإِنْ أَذْرِي لَعَلَلَهُ فَتَنَّةٌ لَكُمْ وَمَنْتَعُ
إِلَى حِينٍ ﴿٧٢﴾

mpate kuzidisha ukafiri, kisha hiyo
iwe ni sababu ya nyinyi kupata
mateso makubwa zaidi.

112. Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu
na amani zimshukiye, akasema,»
Mola wangu! Amua baina yetu na
watu wetu walioukanusha Uamuzi
wa haki, na tunamuomba Mola
wetu Mwingi wa rehema, tunataka
msaada Wake tuzibatilishe sifa
mnazombandika, enyi makafiri, za
ushirikina na ukanushaji na uzushi na
juu ya maonyo mnayotuonya kuwa
mtakuwa na nguvu na ushindi.

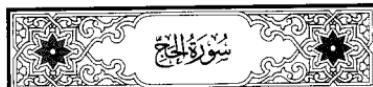
قَلْ رَبِّ أَحْكُمْ بِالْحَقِّ وَرَبِّنَا الْرَّحْمَنُ
أَلْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصْفُونَ

SURA YA AL-HAJJ

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

- Enyi watu! Tahadharini na mateso ya Mwenyezi Mungu, kwa kufuata amri zake na kuepuka makatazo yake, kwani vituko vitakavyotokea pindi kisimamapo Kiyama na mtetemeko mkubwa wa ardhi utakaofanya pambizo zake zipasukepasuke, ni jambo kubwa ambalo hakuna mwenye kulikadiria wala kulifika vile litakavyokuwa, wala kujua namna yake isipokua Mola wa viumbwe wote.
- Siku mtakapokiona Kiyama kimesima, mama atamsahau mtoto wake mchanga aliyempa titi lake kunyoya kwa shida iliyomshukia, mwenye mimba ataharibu mimba yake kwa babaiko na akili za watu zitapotea watakuwa ni kama walevi kwa tukio hilo kubwa na babaiko na hali wao si walevi wa pombe, lakini ni ukali wa adhabu ndio uliowapoteza akili zao na hisia zao.
- Na baadhi ya vichwa vyatya ukafiri mionganii mwa watu wanaleta utesi na wanatilia shaka uweza wa Mwenyezi Mungu wa kufufua, kwa ujinga wao wa kutojua uhakika wa uweza huu na kwa kumfuata kila shetani mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu na Mitume Wake kati ya viongozi wa upotevu.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زِلْزَالَ
أَسَاعَةٌ شَرِّعَ عَظِيمٌ ﴿١﴾

يَوْمَ تَرَوْنَهَا نَهَذَ هُلُّ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا
أَرْضَعَتْ وَضَعَنَ كُلُّ ذَاتٍ حَمِيلٌ حَمِيلًا
وَتَرَى النَّاسَ سُكَّرًا وَمَا هُمْ بِسُكَّرٍ
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَيَسْعِي كُلَّ شَيْطَانٍ تَرِيدُهُ ﴿٣﴾

4. Mwenyezi Mungu amehukumu na kukadiria juu ya huyu Shetani kwamba ye ye ampoteze kila mwenye kumfuata na asimuongoze kwenye ukweli, bali amuandamishe njia ya kupelekeea kwenye adhabu ya Jahanamu uliowashwa, ikiwa ni malipo ya kumfuata kwake huyo Shetani.
5. Enyi watu, mkiwa muna shaka ya kuwa Mwenyezi Mungu atawafufua wafu, basi sisi tumemuumba baba yenu Adam kutokana na mchanga kisha kizazi chake kikazaana kutokana na *nutfah*, nayo ni manii ambayo mwanamume anayarusha kwenye uzao wa mwnamke, yakageuka kwa uweza wa Mwenyezi Mungu yakawa *'alaqah*, nalo ni pande la damu nyekundu iliyo nzito, kisha yakawa *mudghah*, nacho ni kinofu kidogo cha nyama cha kuweza kutafunika, mara nyingine kikawa kitaumbwa, yaani kiumbike kikamilifu mpaka kifikiye hadi ya kutoka kwa mtoto akiwa hai, na mara nyingine kisiumbike kikamilifu kikatoka kabla ya kutimia, ili tuwafafanulie ukamilifu wa uweza wetu wa kupelekesha miongo ya uumbaji. Na tunakibakisha kwenye zao tunachokitaka, nacho ni kile kinachoendelezwa kuumbwa kwake mpaka wakati wa kuzaliwa kwake na itimie ile miongo ya kuzaliwa wana wa matumboni wakiwa wadogo, wakuwe mpaka wafikie umri wa kuwa na nguvu, nao ni wakati wa ubarobaro na nguvu na kukamilika

كُتُبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ دُمَنَ تَوَلَّهُ فَإِنَّهُ وَيُضْلِلُهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ الْسَّعِيرِ ﴿٦﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ
الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ
مِّنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَاقِةٍ ثُمَّ مِنْ ضَغْفَةٍ
مُّحَلَّقَةٍ وَعَنِيمٌ مُّحَلَّقَةٍ لِتَبَيَّنَ لَكُمْ وَقُرُّ
فِي الْأَرْضِ مَا شَاءَ إِلَيْ أَجْلٍ مُّسَمٍّ ثُمَّ
خَرَجْتُمْ كُلُّ طَفْلٍ ثُمَّ لَمْ يَتَبَغُوا أَشَدَّ كُمْ
وَمِنْكُمْ مَنْ يُؤْفَى وَمِنْكُمْ مَنْ يُرْدَى إِلَى
أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَانًا يَعْلَمُ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ
شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا
عَلَيْهَا الْمَاءَ أَهْبَرَتْ وَرَبَّتْ وَأَبْتَتْ مِنْ
كُلِّ زَوْجٍ بِهِمْسِعِ ﴿٧﴾

akili. Na baadhi ya watoto huenda wakafa kabla ya hapo, na baadhi yao wanakuwa mpaka wanafikisha miaka ya ukongwe na udhaifu wa akili, akawa huyu aliyezeeka hajui kitu alichokuwa akikijua kabla ya hapo. Na utaiyona ardhi ni kavu, imekufa haina mimea yoyote, tuyateremshapo maji juu yake, inatikisika kwa mimea ikawa inafunguka, inacheputa, inanyanyuka na kuongezeka kwa kutosheka na maji na ikaotesha kila aina ya mimea mizuri yenye kuwafurahisha wenye kuangalia.

6. Hayo yaliyotangulia kutajwa, mionganini mwa alama za uweza wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, ndani yake pana dalili ya kukata kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kutakasika, Ndiye Mola Mwenye kuabudiwa kwa haki Ambaye hakuna anayefaa kuabudiwa isipokuwa Yeye, na Yeye Ndiye Mwenye kuwahuisha wafu, na Yeye ni Muweza wa kila kitu.
7. Na kwamba wakati wa ufufuzi ni wenye kuja, hilo halina shaka, na kwamba Mwenyezi Mungu Atawafufua wafu kutoka makaburini mwao ili Awahesabu na Awalipe.
8. Mionganini mwa makafiri kuna wenye kujadili kwa njia ya ubatilifu kuhusu Mwenyezi Mungu na kuhusu kumpwekesha Yeye na kuhusu kumteua Kwake Mitume wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kuhusu kuteremsha Kwake Qur’ani. Kujadili huko ni

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحُقُوقُ وَأَنَّهُ يُحِبُّ الْمُؤْمِنَةِ وَأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

وَإِنَّ اللَّسَعَةَ إِذَا مَا لَرِبَتْ فِيهَا وَإِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُوْرِ ﴿٧﴾

وَمَنْ أَنْتَسَ مَنْ يُجَدِّلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٨﴾

bila ya ujuzi, ufanuzi wala kitabu
kitokacho kwa Mwenyezi Mungu
chenye ushahidi na hoja iliyo wazi,

9. hali akiipotoa shingo yake kwa kiburi
na akiupa mgongo ukweli, ili awazui
wengine wasiingie kwenye Dini ya
Mwenyezi Mungu. Basi huyo atapata
hizaya ulimwenguni kwa kuangamia
na mambo yao kufedheheka; na Siku
ya Kiyama tutamchoma kwa Moto.
10. Na ataambiwa, «Adhabu hiyo ni kwa
sababu ya maasia uliyoyafanya na
makosa uliyoyachuma, na Mwenyezi
Mungu Hamuadhibu yoyote pasi na
dhambi.»
11. Mionganoni mwa watu kuna anayeingia
kwenye Uislamu kwa udhaifu na
shaka, akawa anamuabudu Mwenyezi
Mungu juu ya shaka na ukosefu wa
uamuzi, ni kama yule anayesimama
kwenye ukingo wa jabali au ukuta,
hawi thabiti katika kusimama
kwake, huifungamanisha Imani
yake na ulimwengu wake: akiishi
katika hali ya afya na ukunjufu
huendelea kwenye ibada yake, na
akipatikana na mitihani ya tabu na
shida huyanasibisha hayo na Dini
yake, na kwa hivyo huiacha. Ni
kama yule anayegeuka kwa uso wake
baada ya kulingana sawa, hivyo basi
akapata hasara ya ulimwengu, kwani
kukufuru kwake hakugeuzi chochote
alichokadiriwa katika ulimwengu
wake, na akapata hasara ya Akhera
kwa kuingia Motoni, na hiyo ni
hasara inayoonekana waziwazi.

ثَلَاثَيْ عَطَافِهِ لِيُضْلِلَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لِمَنْ فِي الدُّنْيَا
خَرَقَ وَنُذِيقَهُ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابُ الْحَقِيقِ ⑤

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلِيمٍ
لِلْعَيْدِ ⑥

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ
أَصَابَهُ وَخَيْرٌ أَطْمَانَ بِهِ وَإِنْ أَصَابَهُ
فَتَنَّةٌ أَنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ وَخَيْرُ الدُّنْيَا
وَالآخِرَةِ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ⑦

12. Huyo aliyepata hasara anakiabudu kitu, badala ya Mwenyezi Mungu, kisichomdhuru lau akikiwacha wala kumnufaisha akikiabudu. Huko ndiko kupotea kulioko mbali na haki.
13. Anamubudu ambaye madhara yake ya hakika yako karibu zaidi kuliko manufaa yake, ni ubaya ulioje wa muabudiwa huyo kuwa ni muokozi na ni ubaya ulioje wake kuwa ni wakutangamana naye.
14. Hakika Mwenyezi Mungu Atawatia, wale ambao walimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakajikita katika hiyo Imani na wakafanaya mema, kwenye mabustani ya Pepo ambayo inapata mito chini ya majumba yake ya fabari na miti yake. Hakika Mwenyezi Mungu Anafanya Analolitaka la kuwapa malipo mazuri wenyе kumtii kwa ukarimu Wake na kuwaresa wenyе kumuasi kwa uadilifu Wake.
15. Yoyote yule anayeyitakidi kwamba Mwenyezi Mungu Aliyetukuka hatamsaidia Mtume Wake kwa kumpa ushindi ulimwenguni kwa kuipa nguvu Dini yake na huko Akhera kumtukuza daraja yake na kumuadhibu aliyemkanusha, basi anyoshe kamba aifunge kwenye sakafu ya nyumba yake kisha ajtie kitanzi kisha aikate hiyo kamba, kisha aangalie iwapo hilo litamuondolea hasira alizonazo ndani

يَدْعُو أَمِنْ دُونَ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَلِكَ هُوَ الظَّالِمُ الْبَعِيدُ ﴿٢٦﴾

يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُ وَأَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْحَوْلَى وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿٢٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٨﴾

مَنْ كَانَ يُظْلَمُ أَنَّ لَنْ يَنْصُرَ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَإِنَّمَا دُسْبَبَ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لَقِطَعَ فَلَيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِنَ كَيْدُهُ مَا يَعْبَطُ ﴿٢٩﴾

ya nafsi yake. Mwenyezi Mungu ni Mwenye kumnusuru Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, hapana budi.

16. Na kama Alivyosimamisha Mwenyezi Mungu hoja, mionganoni mwa dalili za uweza Wake, juu ya makafiri kuhusu ufufuzi, vilevile Aliiteremsha Qur’ani, ambayo aya zake ziko wazi katika matamshi yake na maana yake na ambayo kwayo Mwenyezi Mungu Anamuongoza anayemtaka aongoke. Kwani hakuna Mwenye kuongoa isipokuwa Yeye.

17. Hakika wale waliomumini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, na Mayahudi na *Sâbiûn* (watu waliobaki kwenye maumbile yao na hawana dini wanayoifuata) na Wanaswara na Majûs (wnaoabudu moto) na wale walioashirikisha (wanaoabudu masanamu), Mwenyezi Mungu Atapambanua baina yao wote, Siku ya Kiyama, Awatie Waumini Peponi na Awatie makafiri Motoni, Mwenyezi Mungu juu ya kila kitu ni Shahidi, Anayashuhudia matendo yote ya waja, Anayadhibiti na Anayahifadhi, Na Atamlipa kila mtu kile anachostahili, malipo yanayolingana na matendo waliokuwa wakiyafanya.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ إِيَّاكَ بِسِنَتِ وَأَنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ

إِنَّ الَّذِينَ ءاْمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالظَّابِدِينَ وَالْمُنَصَّرِي وَالْمَاجُوسَ وَالَّذِينَ
أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ الْفَيَمَةَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

18. Je hujui, ewe Mtume, kwamba Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, wanamsujudia Yeye, katika hali ya kunyenyeka na kufuata amri, Malaika walioko mbinguni, viumbe walioko ardhini, jua, mwezi, majabali, miti na wanyama? Na wanamsujudia Mwenyezi Mungu, kwa kutii na kwa hiari, watu wengi, nao ni Waumini. Na kuna watu wengi imepasa adhabu juu yao, na kwa hivyo wao ni watwevu. Na yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemtweza hakuna yoyote wa kumtukuza. Hakika Mwenyezi Mungu Anafanya kwa viumbe vyake Atakalo kuambatana na hekima Yake.
19. Haya ni mapote mawili ya watu, wametafautiana kuhusu Mola wao: watu wa Imani na watu wa ukafiri, kila mmoja anadai kuwa yeye yuko kwenye usawa. Wale waliokufuru watazungukwa na adhabu yenyeye sura ya nguo za Moto walizopatiwa wazivae, zitaichoma miili yao na yatamiminwa juu ya vichwa vyao maji yaliyofikia upeo wa ukali,
20. hapo yateremke ndani ya matumbo yao na viyayuke vilivyomo ndani yake mpaka yapenyeze kwenye ngozi zao yazichome na zitoke na kuanguka.
21. Na Malaika watawapiga vichwa vyao kwa nyundo za chuma.

أَنْتَرَأْتَ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ، مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَنِ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالقَمَرُ
وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُ
وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ
وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ، مَنْ مُّكِرٌ إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا يَشَاءُ ﴿٦﴾

* هَذَا إِنَّ حَصْمَانٍ أَخْحَصَمُوا فِي رَبِيعِ
فَالَّذِينَ كَفَرُوا فَطَعَتْ لَهُمْ شَيَّاً مِّن
نَارٍ يُصِيبُ مِنْ قَوْقَرْ رُؤُسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿٦﴾

يُصَهَّرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِ وَلَجُودُ

وَلَهُمْ مَقَامٌ مِّنْ حَدِيدٍ ﴿٦﴾

22. Na kila wakijaribu kutoka Motoni, kwa sababu ya makero na mateso walionayo, watarudishwa adhabuni na wataambiwa, «Onjeni adhabu ya Moto unaochoma.»
23. Hakika Mwenyezi Mungu Atawatia watu wa Imani na matendo mema kwenye mabustani ya Pepo ambayo starehe yake ni ya daima, inapita mito chini ya miti yake, watapambwa humo kwa makuku ya dhahabu na kwa lulu; na nguo zao za kawaida Peponi ni hariri kwa wanawake na kwa wanaume.
24. Kwa hakika, Mwenyezi Mungu Aliwaongoza ulimwenguni kwenye neno zuri: tamshi la kumpwekesha Mwenyezi Mungu, kumshukuru na kumsifu, na huko Akhera wamshukuru Mwenyezi Mungu kwa mwisho mwema, kama vile Alivyowaongoza kabla ya hapo kufuata njia ya Uislamu inayosifiwa inayofikisha Peponi.
25. Hakika wale waliomkufuru Mwenyezi Mungu na wakayakanusha yale ambayo alikuja nayo Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wakawazuia wengine kuingia kwenye Dini ya Mwenyezi Mungu, wakamzuia Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, pamoja na waumini katika mwaka wa *Hudaybiyah* wasiingie Msiki wa *Harâm* tuliofanya ni wa Waumini wote, wanaokaa hapo na

لَكُمْ آرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوكُمْ مِّنَ الْعَمَرَةِ
أُعِيدُوكُمْ فِيهَا وَدُوْقُوا عَذَابَ الْحَقِيقَةِ ﴿٦﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْعُ جُنُلُ الَّذِينَ إِمْنَاهُ وَعَمَلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ يَحْلَوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ
دَهَبٍ وَلَقْوَىٰ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٧﴾

وَهُدُوْا إِلَى الظَّبَابِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوْا إِلَى
صَرَطِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلَنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءَ
الْعَدْكُ فِيهِ وَالْجَادُ وَمَنْ يُرِدُ فِيهِ بِالْحَاجَةِ
يُظْلَمُ نُذْقَهُ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ ﴿٩﴾

wanaokuja kuukusudia, hao watapata adhabu kali yenye kuumiza. Na yoyote anayetaka, ndani ya Msikiti wa *Harâm*, kuenda kombo na haki kwa njia ya udhalimu na akamuasi Mwenezi Mungu humo ndani, basi tutamuonjesha adhabu kali yenye kuumiza.

26. Taja, ewe Nabii, pindi tulipomuelezea Ibrâhîm, amani imshukiye, mahali pa Nyumba, tukamtayarishia yeye mahali hapo, na palikua hapajulikani. Na tulimuamrisha aijengi juu ya misingi ya kumcha Mwenyezi Mungu na kumpwekesha na aisafishe na ukafiri na mambo ya uzushi na uchafu, ili iwe ni mahali pakunjufu kwa wenye kuizunguka kwa kutufu na wenye kuswali hapo.
27. na uwajulishe watu, ewe Ibrâhîm, uwajibu wa Hija juu yao, watakuja kwa kila namna zao, wakiwa wanatembea kwa miguu na wakiwa wanapanda, mionganî mwa ngamia, kila aliyeambata matumbo kwa kutembea na kufanya kazi na sio kwa udhaifu. Watakuja kutoka njia ya mbali,
28. ili kuyahudhuria yenye kuwafaa ya kusamehewa dhambi zao, kulipwa thawabu za utekelezaji wa ibada yao ya Hija na utiifu wao, kujipatia mapato katika biashara zao na mengine yasiokuwa hayo. Na ili wataje jina la Mwenyezi Mungu kwa kuchinja wanyama ambao kwao wanajisongeza karibu na Mwenyezi

وَإِذْ بَوَأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنَّ
لَا تُشَرِّقُنِي شَيْئاً وَلَا تُهَرِّبَنِي لِلظَّاهِرِينَ
وَالْعَلَامِينَ وَلَا رُكِعْ عَلَى السُّجُودِ ﴿٦﴾

وَأَذْنَ فِي النَّاسِ يَأْتِيَنَّ يَأْتُوكَ رَجَالًا وَعَنَّ
كُلِّ صَارِمٍ يَأْتِيَنَّ مِنْ كُلِّ فَجَّ عَمِيقٍ ﴿٧﴾

لَيَشَهُدُوا مَنْتَفَعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا أَسْمَ
اللهِ فِي أَيَّامٍ مَقْلُومَاتٍ عَلَى مَارِزَفَهُمْ
مَنْ بَهِمَةُ الْأَنْعَمٍ فَكُلُّا مِنْهَا
وَأَطْعَمُوا الْأَبْلَاسَ الْفَقِيرَ ﴿٨﴾

Mungu, mionganini mwa ngamia, ng'ombe, mbuzi na kondoo, katika siku maalumu: nazo ni siku ya kumi ya Mfungotatu na siku tatu baada yake, kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema Zake. Na wao wameamrishwa kwa kupendekezewa kula katika vichinjwa hivi na kumlisha kutokana nazo masikini ambaye umasikini wake umembana.

29. Kisha wale mahujaji wakamilishe matendo ya ibada yaliyosalia ya kujifungua na kutoka kwenye kifungo cha ibada yao ya Hija, nako ni kwa kuondoa uchafu uliokusanyika kwenye miili yao, kukata kucha zao na kunyoa nywele zao, na watekeleze yale waliyojilazimsha nafsi zao ya kuhiji na kufanya Umra na kuchinja wanyama wa tunu, na waitufu kwa kuizunguka Nyumba huru ya kale ambayo Mwenyezi Mungu Ameikomboa isitawaliwe kimabavu na watu wasioijali, nayo ni Alkaba.
30. Hiyo Aliyoyaamrisha Mwenyezi Mungu ya kuondoa uchafu, kutekeleza nadhiri na kuitufu Nyumba ndiyo Aliyoyapasisha Mwenyezi Mungu, basi yatukuzeni. Na yoyote mwenye kuyatkuza Aliyoyatakasa Mwenyezi Mungu, na mionganini mwayo ni matendo Aliyoyawekea ibada ya Hija kwa kuyatekeleza kikamilifu kwa kumtakasia Mwenyezi Mungu, basi hilo ni bora zaidi kwake, ulimwenguni na Akhera. Na Mwenyezi Mungu

شَمَّلَ يَقْضُواْ تَفَثِّهُ وَلَيُوْنُدُ وَرَهْمَهُ
وَلَيُطَوَّفُواْ بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٦﴾

ذَلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ حَسِيرٌ
لَهُ عِنْدَ رِبِّهِ وَأَحْلَتْ لَكُمُ الْأَغْمَامُ
إِلَّا مَا يُشَلِّي عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُواْ الْرِّجْسَ
مِنِ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُواْ قَوْلَ الْرُّؤْرُورِ ﴿٧﴾

Amewahalalishia nyinyi kula
wanyama-howa isipokuwa kile
Alichokiharamisha kwenu katika kile
mnachosomewa ndani ya Qur'ani
mionganini mwa mizoga na mengineyo,
basi kiepukeni. Katika hili pana
kubatilisha kile ambacho Waarabu
walikuwa wakikiharamisha cha
baadhi ya wanyama-howa. Na jiekeni
mbali na uchafu amba o ni masanamu
na urongo wa kumzulia Mwenyezi
Mungu.

31. Hali ya kulingana sawa kwa
Mwenyezi Mungu juu ya kumtakasia
matendo, kumuelekea Yeye kwa
kumuabudu Yeye Peke Yake
na kumpwakesha kwa utiifu na
kumuepuka kila asiyekuwa Yeye kwa
kukataa ushirikina, kwani mwenye
kumshirikisha Mwenyezi Mungu
chochote, mfano wake- katika kuwa
mbali kwake na uongofu na katika
kuangamia kwake na kuanguka kwake
kutoka kwenye kilele cha Imani hadi
kwenye shimo la ukafiri na wakawa
Mashetani wanamnyakuwa kutoka
kila upande - ni kama mfano wa mtu
aliyeanguka kutoka mbinguni, ima
ndege watamnyakuwa na kumkatakata
viungo vyake au kimbunga kikali cha
upepo kitamchukua kimtupe mahali
mbali sana.
32. Hayo ndiyo Aliyoyaamrisha
Mwenyezi Mungu ya kumpwakesha
na kumtakasia ibada. Na yoyote
mwenye kutekeleza amri ya
Mwenyezi Mungu na akayatukuza
mambo makubwa ya Dini, na

حُفَّاءٌ لِّلَّهِ عَيْرَ مُسْرِكٍ كَنَّ بِهِ وَمَن يُتْسِرِكْ بِأَنَّ يَأْتِيَ
فَكَانُوا خَرَّافَةً مِّنَ السَّمَاءِ فَتَخَطَّفُهُ الْقَاتِرُ
أَوْ تَهُوِي بِهِ الْرَّبِيعُ فِي مَكَانٍ سَجِيقٍ ﴿٦١﴾

ذَلِكَ وَمَن يُعَظِّمْ شَعْلَرَ اللَّهَ قَاتِنَهَا مِنْ تَقْوَىٰ
الْقُلُوبُ ﴿٦٢﴾

mionganini mwayo ni matendo ya Hija na sehemu zake na wanyama wanaochinjwa huko, kwa kuchagua walio wazuri na walio wanono, basi kutukuza huko ni katika vitendo vya wenye nyoyo zenye kusifika kwa kumcha Mwenyezi Mungu na kumuogopa.

33. Muna nyinyi, katika wanyama hawa wa kutolewa tunu, manufaa ya nyinyi kunufaika nayo mionganini mwa sufi, maziwa, kipando na megineyo ambayo hayawadhuru hao wanyama mpaka wakati wa kuchinjwa huko kwenye Nyumba ya kale, nako ni eneo lote takatifu.
34. Na kila kundi lenye kuamini lililotangulia, tumelifanya mambo ya ibada ya kuchinja na kumwaga damu, hayo ni kwa ajili wapate kutaja jina la Mwenyezi Mungu Aliyetukuka wakati wa kuchinja kile tulichowaruzuku cha hawa wanyama-howa na wamshukuru. Basi Mola wenu, enyi watu, ni Mola Mmoja, Yeye ni Mwernyezi Mungu . Hivyo basi iandameni amri Yake na amri ya Mtume Wake. Na uuwape bishara njema, ewe Mtume, wale wanyenyeketu waliosalimu amri kwa Mola wao, kwamba watapata kheri mbili: ya ulimenguni nay a Akhera.
35. Wanyenyeketu hawa wenye kujinyongesha (kwa Mwenyezi Mungu) mionganini mwa sifa zao ni kwamba wao Atajwapo Mwenyezi Mungu Peke Yake, wanaiyogopa

لَكُمْ فِيهَا مَنْتَفِعٌ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمٍّ فَمَنِعَهُمْ إِلَيْهِ
إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣﴾

وَلِكُلِّ أَقْوَى جَعَلْنَا مَنْسَكَ الْيَمِنَ وَ
أَسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ يَهِيمَةَ الْأَنْعَمِ
فِي الْهُكْمِ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَلَهُ وَآسَلُوا وَبَشِّرُ
الْمُخْتَيَّنَ ﴿٤﴾

الَّذِينَ إِذَا دُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالْأَصْدِيرُونَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقْبِحِي
الْعَلَوَةُ وَمَتَارِقُهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٥﴾

adhabu Yake na wanakuwa na hadhari wasimuasi, na wakipatikana na shida na matatizo, wanasubiri juu ya hayo wakiwa na matumaini kupata malipo mema kutoka kwa Mwenyezi Mungu , Aliyeshinda na kutukuka, wanatekeleza Swala kikamilifu, na wao pamoja na hayo wanatoa, katika kile Alichowaruzuku Mwenyezi Mungu, katika mambo yanayowapasa ya Zaka, matumizi ya watoto na kila ambaye matumizi yake yanawalazimu, katika njia ya Mwenyezi Mungu na katika matumizi yanayopendekezwa yasio ya lazima.

36. Na tumewafanya nyinyi kule kuchinja ngamia ni miongoni mwa alama za Dini na mambo yake makubwa. Ili mpate kujisongeza karibu na Mwenyezi Mungu kwayo. Katika hao nyinyi, enyi wenye kujisongeza karibu naye, muna kheri katika manufaa yake ya kula, kutoa sadaka na kupata malipo ya thawabu. Basi semeni mnapowachinja, «Bismillâh» (kwa jina la Mwenyezi Mungu). Na ngamia huchinjwa akiwa amesimama, miguu yake mitatu imepangwa na mmoja umefungwa, basi akianguka kwa mbavu zake, huwa amekuwa halali kumla. Wale waliomchinja kwa ajili ya ibada na wale kitu katika mnyama huyo na wamlishe kutokana naye aliyekinai, naye ni muhitaji asiyomba kwa kujihifadhi, na muhitaji anayeomba kumaliza haja yake.

وَالْيَوْمَ جَعَلْنَاكُمْ مِنْ شَعَّابِ اللَّهِ الْكَوْثَرِ
فِيهَا حَيْثُ قَدْرُوا أَسْرَ اللَّهُ عَلَيْهَا صَوَافِقٌ
فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُّا مِنْهَا وَأَطْعُمُوا
الْقَانِعَ وَالْمُعَذَّرَ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاكُمْ لِعَلَّكُمْ
شَكُرُونَ

Hivi ndivyo Alivyowadhalilishia
Mwenyezi Mungu ngamia, huenda
mukamshukuru Mwenyezi Mungu
kwa kuwadhalilishia.

37. Hazitamfikia Mwenyezi Mungu nyama za vichinjwa hivyi wala damu zake kitu chochote, kitakachomfikia Yeye ni kule kumtakasia kwenu katika hivyo na kuwa lengo lake ni radhi za Mwenyezi Mungu Peke Yake. Hivyo basi Amewadhalilishia nyinyi, enyi wenyewe kujikurubisha, ili mumtukuze Mwenyezi Mungu na mumshukuru kwa kuwaongoza kwenye haki, kwani Yeye Anastahiki hilo. Na uwape bishara njema, ewe Nabii, wenyewe kufanya wema kwa kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake na kuwafanyia wema viumbi vyake, kupata kila lema na kufaulu.
38. Hakika Mwenyezi Mungu Anawalinda Waumini na uadui wa makafiri na vitimbi vya waovu, kwani Yeye , Aliyeshinda na kutukuka, Hampendi kila mwingi wa hiana wa amana ya Mola wake, mwingi wa kukanusha neem Zake.
39. Waislamu, mwanzo wao, walikuwa wamekatazwa kupigana na makafiri, wameamrishwa kuvumilia maudhi yao. Maudhi ya washirikina yalipofikia upeo wake na Mtume akatoka *Makkah* hali ya kugura kwenda Madina na Uislamu ukawa na nguvu, Mwenyezi Mungu Aliwaruhusu Waislamu kupigana kwa sababu hiyo ya maonevu

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُؤْمُهَا وَلَا دَمَاؤُهَا وَلِكُنْ بَأْلُهُ
الْتَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهُ اللَّهُمْ لِشَكِّرِ وَ
اللَّهُ عَلَىٰ مَا هَدَىٰ لَكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٧﴾

*إِنَّ اللَّهَ يُكَفِّعُ عَنِ الظَّالِمِينَ أَمْوَالُهُمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
لَا يُحِبُّ كُلَّ حَوَانٍ كَفُورٌ ﴿٦٨﴾

أَذْنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ يَا أَبْيَهُمْ طُلْمَوْأَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
نَصْرٍ هُوَ لَقَدِيرٌ ﴿٦٩﴾

yaliyowashukia na uadui. Na Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kuwanusuru na kuwadhalilisha maadui wao.

40. Wale ambao walilazimishwa kutoka majumbani mwao, si kwa lolote isipokuwa ni kwa kuwa wamesilimu na wamesema, «Mola wetu ni Mwenyezi Mngu Peke Yake.» Na lau si mpango Aliouiweka Mwenyezi Mungu wa kuondoa maonevu ambayo kwayo wananaufaika watu wa dini zote zilizoteremshwa na kuurudisha ubatilifu kwa kuruhusu kupigana, haki ingalishindwa katika kila *ummah*, ardhi ingaliharibiwa, sehemu za ibada zingalivunjwa, miongoni mwa mindule ya watawa, makanisa ya Wanawara, majumba ya ibada ya Mayahudi na misikiti ya Waislamu ambayo Wanawali ndani yake, na wanamtaja Mwenyezi Mungu humo kwa wingi. Na mwenye kufanya bidii kuitetea Dini ya Mwenyezi Mungu, basi Mwenyezi Mungu Atamnusuru juu ya adui yake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu Asiyeshindwa, ni Mshindi Asiyefikiwa, Amewatendesha nguvu viumbe na Amezishika paa za nyuso zao.
41. Wale tuliowaahidi kuwa tutawanusuru ndio wale tukiwapa utulivu kwenye ardhi na kuwatalisha humo kwa kuwapa ushindi juu ya adui wao, wanasihamisha Swala kwa kuiitekeleza kwa nyakati zake

الَّذِينَ أَخْرَجُوا مِن دِيْرِهِم بَغْرِبَةً إِلَّا
أَن يَأْتُو لَهُمْ رَبُّهُمْ وَلَوْلَا دَفَعَ اللَّهُ
النَّاسَ بِعَصَمِهِمْ بِعَصْمِ لَهُدَّمَ صَوَامِعَ
وَبَيْعَ وَصَلَوَاتٍ وَمَسَاجِدٍ يُذْكَرُ فِيهَا
أَسْرُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ
يَصْرُوْ وَإِنَّ اللَّهَ لَقَوْيٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

الَّذِينَ إِنْ مَكَثُوهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقْامُوا
الصَّلَاةَ وَأَتُوا الزَّكَاةَ وَأَمْرُوا بِالْمَعْرُوفِ
وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾

kwa namna zake, wanatoa Zaka
 za mali zao kuwapa wastahiki
 wake, wanaamrisha kila ambalo
 Mwenyezi Mungu Ameliamrisha la
 haki Zake na haki za waja Wake na
 wanakataza kila ambalo Mwenyezi
 Mungu Amelikataza na Mtume
 Wake. Na ni wa Mwenyezi Mungu
 Peke Yake mwisho wa mambo
 yote, na mwisho mwema ni wa
 uchamungu.

42. Na wakikukanusha watu wako, ewe Mtume, basi wamewatangulia wao katika kukanusha Mitume wao watu wa Nûh, 'Ad, Thamûd
43. na watu wa Ibrâhîm na watu wa Lût
44. na watu wa *Madyan* waliomkanusha Shu'ayb na pia Fir'awn na watu wake walimkanusha Mûsâ.
 Siku waharakishia *ummah*
 hao mateso, bali niliwapa
 muda kisha kila mmoja wa
 hao niliupatiliza kwa adhabu.
 Ilikuwaje vile nilivyowakataza
 wao ukafiri wao na ukashaji
 wao na nilivyowabdalishia neema
 waliokuwa nayo kwa adhabu na
 maangamivu?
45. Ni miji mingi iliyojidhulumu kwa ukafiri wake, tuliwaangamiza watu wake, nyumba zao zikavunjwa zikawa ziko tupu hazina wakazi wake, visima vyake vikawa havichotwi maji na majumba yake ya fahari yaliyo marefu yaliyopambwa hayakuwakinga watu wake na adhabu kali.

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
 قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودٍ ﴿٤٣﴾

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٤﴾
 وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكُذَّبَ مُوسَىٰ فَامْلَأْتُ
 لِلْكَفَّارِنَ شَرًّا أَخْذَنُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
 نَكِيرٌ ﴿٤٥﴾

فَكَلَّتِنَّ سَنَ فَرَيَةٌ أَهْلَكَتْ نَهَارَهِي
 طَالَمَهُ فَهِيَ خَلَاوِيَهُ عَلَى عُرُوشَهَا وَيَرِي
 مُعْطَلَهُ وَقَصْرَ مَشِيدٍ ﴿٤٦﴾

46. Si watembee hao wakanushaji wa Makureshi kwenye ardhi wajionee athari za walioangamizwa, wafikirie kwa akili zao na wazingatие na wasikie habari zao kusikia kwa mazingatio wapate kuwa dhika? Kwani upofu si upofu wa macho, hakika ya upofu wenye kuangamiza ni upofu wa busara wa kutoijua haki na kutozingatia.
47. Na makafiri wa Kikureshi, kwaujinga wao, wanakuharakisha, ewe Mtme, uwalettee adhabu ambayo uliwaonya nayo baada ya kuwa wakakamavu juu ya ukafiri. Mwenyezi Mungu Hataenda kinyume na ahadi yake ya adhabu aliyowaonya nayo, haina budi kutuka. Na hapa duniani Aliwaharakishia hiyo, siku ya vita vya *Badr*. Na siku moja miongoni mwa siku mbele ya Mwenyezi Mungu ni kama miaka alfu moja mnazozihesbu katika miaka duniani.
48. Kuna miji mingi ilikuwa kwenye udhalimu, kwa ukakamavu wa watu wake juu ya ukafiri, nikawapa muda, na siku waharakishia adhabu na kwa hivyo wakaghurika, kisha nikawachukuwa kwa kuwaadhibu katika hii dunia, na ni kwangu ndio marejeo yao baada ya kuangamia kwao nitawapa adhabu wanayostahili.
49. Sema, ewe Mtume, «Enyi watu! Mimi si kuwa isipokuwa ni muonyaji kwenu mwenye kumfikishia Mwenyezi Mungu ujumbe Wake.

أَفَمَرِيسُرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ
يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ إِذَا نَسِمَّوْتُ بِهَا
فَإِنَّهَا لَا تَعْمَلُ الْأَبْصَرَ وَلَكِنْ تَعْمَلُ الْقُلُوبُ
الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٦١﴾

وَيَسْعَى جِلْوَنَكَ بِالْعَدَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ
وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ
مَا تَعْدُونَ ﴿٦٢﴾

وَكَانُوا مِنْ قَرِيبَةِ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ
تُرَأْخِذُهُنَّا وَإِنَّ الْمُصْدِرَ ﴿٦٣﴾

فَلْ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَّ الْكُفَّارِ
مُّبِينٌ ﴿٦٤﴾

50. Basi wale wenye kumuamini
Mwenyezi Mungu na Mtume Wake,
na imani hiyo ikajikita kwenye
nyoyo zao na wakafanya matendo
mema, watapata msamaha wa
dhambi zao kutoka kwa Mola wao
na sitara ya kufinika matendo ya uasi
yaliyotokana na wao na riziki nzuri
isiyokatika nayo ni Pepo.
51. Na wale wenye kujitahidi kufanya
vitimbi ili kuzitangua aya za Qur'ani
kwa kuzikanusha hali ya kuwa ni
watesi na washindani, basi hao
ndio watu wa Moto wenye kuwaka,
wataungia na watasalia humo
milele.»
52. Na hatukuwatumiliza kabla yako
wewe, ewe Mtume, Mtume yoyote
wala Nabii isipokuwa asomapo
kitabu cha Mwenyezi mungu, Shetani
anatia katika kisomo chake wasiwasi
na tashwishi, ili kuwazuilia watu
kufuata kile anachokisoma . Lakini
Mwenyezi Mungu Anatangua vitimbi
vya Shetanai , Anauondoa ushawishi
wake na Anathibitisha aya Zake zilizo
wazi. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi
wa yaliyokuwa na yatakayokuwa,
hakuna kinachofichika Kwake
chochote, ni Mwingi wa hekima
katika makadirio Yake na amri Zake.
53. Na hakikua kitendo hiki kutoka kwa
Shetani isipokuwa Mwenyezi Mungu
Akifanye ni mtihani kwa wale ambao
ndani ya nyoyo zao muna shaka na
unafiki na kwa wale washirikina
washupavu wa nyoyo ambao haliathiri

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَبِيرٌ

وَالَّذِينَ سَعَوْفَ مَا إِنَّا مُعَذِّبٌ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّمِ

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ
إِلَّا إِذَا تَمَّعَّنَ الْقَوْمُ شَيْطَانٌ فِي أُمَّتِيهِ
فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُنَاهِكُ
اللَّهُمَّ إِنَّا مُتَّكِّفُونَ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ

لَيَحْجَمَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فَتَنَّهُ لِلَّذِينَ فِي
فُلُوْهُمْ مَرْضٌ وَالْقَاسِيَةُ فُلُوْهُمْ وَلَانَ
الظَّالِمُونَ لَفِي شَقَاقٍ بَعِيدٍ

kwao kemeo lolote. Na kwa hakika, madhalimu mionganoni mwa hawa na wale wako kwenye uadui mkubwa na Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na upingaji haki ulio mbali na usawa.

54. Na ili wapate kujua wenyewe elimu ambao wanapambanua, kwa ujuzi wao, baina ya ukweli na urongo kwamba Qur'an tukufu ndio haki iliyoteremka juu yako, ewe Mtume, kutoka kwa Mwenyezi Mungu, haina udanganyifu ndani yake na hakuna njia yoyote ya Shetani kuifikia, na kwa hiyo imani yao inaongezeka na nyoyo zao zinainyenyakea. Na hakika ya Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwaongoa wale walioiamini na wakamuamini Mtume Wake kwenye njia ya haki iliyo wazi, nayo ni Uislamu, na Atawaokoa kwayo na upotevu.
55. Na hawataacha makafiri wenyewe kukanusha kuendelea kuwa kwenye shaka juu ya Qur'an uliokuja nayo mpaka Kiyama kiwajie kwa ghafula na hali wao wako juu ya ukashaji wao, au iwajie wao adhabu ya Siku isiyokuwa na wema ndani yake, nayo ni Siku ya kiyama.
56. Ufalume na mamlaka katika Siku hii ni ya Mwenyezi Mungu Peke Yake, na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Ataamua baina ya Waumini na makafiri. Wale walioiamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema, ni zao wao starehe za daima kwenye mabustani ya Pepo.

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أَوْلَوْا الْعِلْمَ أَنَّهُ أَكْثَرُ
مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُحِيطَ لَهُ
فُؤُودُهُمْ وَلَمَّا هَمَ الَّذِينَ أَمْنَوْا إِلَيْنَا
صِرَاطَ مُسْتَقِيمٍ

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَقَةِ حَتَّى
تَأْتِيهِمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيهِمُ عَذَابٌ
يَوْمَ عِقْدِيمٍ

الْمَلَكُ يَوْمَئِذٍ لَّهُ يَخْكُرُ بَيْنَ هُنَاءِ
فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فِي جَنَّتِ النَّعِيمِ

57. Na wale walioukataa upwekwe wa Mwenyezi Mungu, wakawakanusha Mitume Wake na wakazipinga aya za Qur'an, basi hao watapata adhabu yenyewe kuwafanya wanyonge na kuwatweza ndani ya moto wa Jahanamu.
58. Na wale waliyotoka majumbani mwao kwa kutaka radhi za Mwenyezi Mungu na kuinusuru Dini Yake, yoyote kati yao atakayeuawa akiwa katika hali ya kupigana na makafiri, na yoyote kati yao atakayekufa bila kupigana, Mwenyezi Mungu Atawaruzuku Pepo na starehe zake zisizokatika wala kuondoka. Na kwa hakika, Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Ndiye Mbora wa wenyewe kuruzuku.
59. Atawatia Mola wao tena Atawatia mahali pa kuingia ambapo watapapenda, napo ni Peponi. Na kwa hakika Mwenyezi Mungu Anamjua sana yule anayetoka katika njia Yake na mwenye kutoka kwa ajili ya ulimwengu, ni Mpole kwa wale waliomuasi hawafanyii haraka kuwaitesa.
60. Hilo ni jambo tulilokusimulia la kuwatia Peponi waliogura(katika njia ya Mwenyezi Mungu), na mwenye kufanyiwa uadui na kuonewa basi ye ye ameruhusiwa kupambana na huyo mhalifu kwa kitendo kama chake, na atakuwa hana makosa. Na akirudi yule mhalifu kumuonea na

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا^{٥٧}
فَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِمٌ

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ شَرَقُوا
أَوْ مَا أَتَوْا لِيَرْفَعَنَهُمُ اللَّهُ رَزَقَهُمْ
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ^{٥٨}

لَئِنْ دَخَلْتَهُمْ مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَلَئِنْ
اللَّهُ لَعَلِيهِ حَلِيمٌ^{٥٩}

*ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَوَقَ
يَوْمَ ثُمَّ يُغَسِّلُ عَلَيْهِ لَيَسْتُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ لَعَفُوٌ غَفُورٌ^{٦٠}

akafanya udhalimu, basi Mwenyezi
 Mungu Atampa ushindi yule
 mdhulumiwa aliyeonewa, kwani
 haifai afanyiwe uadui kwa kuwa
 amejilipizia. Hakika Mwenyezi
 Mungu ni Msamehefu ni Mwingi wa
 kughofiria, Anasamehe dhambi za
 wenye kukosea, hawafanyii haraka
 kuwatesa na anazifinika dhambi zao.

61. Huyo Aliyewaekea hukumu hizo za uadilifu Ndiye wa kweli, na Yeye Ndiye Muweza waAlitakalo. Na katika uweza Wake ni kwamba Yeye Anaziingiza saa za usiku zipunguazo kwenye saa za mchana, na anaziingiza saa za mchana zipunguazo kwenye saa za usiku na kwamba Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa kila sauti, ni Muoni wa kila kitendo, hakifichiki kitu chochote Kwake.
62. Hayo ni kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa haki Ambaye hapana yoyote Anayepasaaabudiwe isipokuwa Yeye na kwamba vile wanavyoviyabudu washirikina mionganii mwa masanamu na waungu-bandia wanaodaiwa kufanana na Yeye ndio batili wasionufaisha wala kudhuru, na kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Aliye juu ya viumbe vyake kwa dhati, cheo na utendeshaji nguvu, Ndiye Aliyeliepusha na wanaodaiwa kufanana na Yeye na kuwa wendani Wake, Aliye Mkuu katika dhati Yake, majina Yake na sifa Zake. Yeye ni Mkubwa kuliko kila kitu.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِحُ أَيْلَمْ فِي
 الْنَّهَارِ وَيُولِحُ الْنَّهَارَ فِي أَيْلَمْ وَأَنَّ
 اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١١﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
 يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَطَلُ وَأَنَّ اللَّهَ
 هُوَ عَلَى الْكِبِيرِ ﴿١٢﴾

أَنْزَلَ اللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتَصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْصَرَةً إِذَا أَتَ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْأَعْزَمُ الْحَمِيدُ

أَنْزَلَ اللَّهُ سَحَرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَقْرِيرًا فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقْعُدَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَّحِيمٌ

63. Je, huoni, ewe Mtume, kwamba Mwenyezi Mungu Ameteremsha mvua kutoka mbinguni, ardhi ikawa kijani kwa mimea iliyomea? Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye huruma na upole kwa waja Wake kwa kuitoa mimea kutoka ardhini kwa maji hayo, ni mtambuzi wa mambo yanayowafaa.
64. Ni vya Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, vilivyoko ardhini na mbinguni, kwa kuviumba, kuvimiliki na kuwa chini ya usimamizi wake, kila kimoja kati ya hizo kinahitaja uendeshaji Wake na maneemesho Yake. Na hakika Mwenyezi Mungu Ndie Aliye Mkwasi ambaye Hahitajii kitu chochote, Anayeshukuriwa kwa kila namna.
65. Je, huoni kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Amewadhalilishia vilivyoko ardhini mionganini mwa vitu vitambaavyo na wanyama na nafaka na matunda na vitu visivyo na roho, kwa ajili ya kipando chenu, chakula chenu na manufaa yenu, kama Alivyowadhalilishia mashua zinazotembea baharini kwa uweza Wake na amri Yake, ziwabebi nyinyi na vyombo vyenu ziwafikishe kwenye miji na sehemu mztakazo na kwamba Yeye Ndiye Anayeizua mbingu na kuitunza, ili isianguke juu ya ardhi ikawaangamiza walioko juu yake isipokuwa kwa idhini

Yake, Aliyetakasika na kila sifa za upungufu, kuwa hilo lifanyike, ili Awarehemu watu rehema kunjufu katika mambo yao ya hivi sasa hapa duniani na ya baadaye kesho Akhera? Na mionganoni mwa rehema Zake ni vitu hivi Alivowadhalilishia na vinginevyo kwa fadhila Zake juu yao.

66. Na Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu Aliyewapa uhai kwa kuwafanya mupatikane kutoka kwenye hali ya kutokuwako, kisha Atawafisha umri wenu ukomapo, kisha Atawahuisha kwa kuwafufua ili Awahesabu kwa matendo yenu. Hakika mwanadamu ni mwangi wa kukataa alama zenye kuonyesha uweza wa Mwenyezi Mungu na upweke Wake.
67. Kila watu mionganoni mwa jinsi za watu waliopita tumewaekea sheria na ibada tuliowaamrisha wao kwazo, na wao ni wenye kuzitumia, basi wasikufanyie ushindani, ewe Mtume, hao washirikina wa Kikureshi kuhusu Sheria yako na yale Aliyokuamrisha Mwenyezi Mungu katika matendo ya Hija na aina zote za ibada. Na ulinganie kwenye kumpwekesha Mola wako na kumtakasia ibada na kufuata amri Yake. Hakika wewe uko kwenye Dini iliyolingana sawa, isiyokuwa na mapindi.
68. Na wakishikilia kujadiliana na wewe kwa njia ya ubatilifu kuhusu yale unayowalingania nayo, usijadiliane na wao, bali waambie, «Mwenyezi Mungu ni mjuzi zaidi

وَهُوَ الَّذِي أَخْيَأَكُمْ فَرَبِّيْتُكُمْ
يُحِيِّكُمْ فَإِنَّ إِلَيْنَا لَكُمُوْرٌ ٦٦

لَكُلُّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَسْكَاهُمْ
نَاسُكُوْهُ فَلَا يُنَزِّعُنَا فِي الْأَمْرِ وَادْعُ
إِلَى رَبِّنِكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدَىٰ مُسْتَقِيرٌ ٦٧

وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلْ أَنَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَعْمَلُونَ ٦٨

wa mnayoyafanya ya ukafiri na kukanusha,» kwani wao wanafanya inadi na kiburi.

69. Mwenyezi Mungu Atahukumu kati ya Waislamu na makafiri Siku Ya Kiyama katika tafauti zao kuhusu dini. Katika aya hii pana adabu nzuri ya kuwarudi wanaofanya mjadala kwa njia ya ujeuri na kiburi.
70. Je, hujui, ewe Mtume, kwamba Mwenyezi Mungu anavijua vilivyomo mbinguni na ardhini ujuzi kamili Aliouthibitisha katika Ubao Ulolahifadhiwa? Ujuzi huo ni jambo sahali kwa Mwenyezi Mungu Ambaye hakuna kitu kinachomshinda.
71. Na makafiri wa Kikureshi wanashikilia kumshirikisha Mwenyezi Mungu pamoja na kuwa ubatilifu wa walihonyayo uko waziwazi. Wao wanawaabudu waungu ambao haukuteremka, kwenye kitabu chochote mionganoni mwa vitabu vya Mwenyezi Mungu, ushahidi kuwa wao wanafaa kufanyiwa ibada, na wao (hao waungu) hawajui chochote kuhusu yale waliyoyazua (hao makafiri) na kumsingizia Mwenyezi Mungu, hakika hilo ni jambo ambalo kwalo wamewafuata baba zao bila dalili yoyote. Basi kitakapokuja kipindi cha kuhesabiwa huko Akhera, hawa washirikina hawatakuwa na msaidizi mwenye kuwanusuru au kuwakinga na adhabu.

الله يَحْكُم بَيْنَ كُلِّ شَيْءٍ فِي الْقِيمَةِ فِيمَا
كَسُوفٍ فِي هَذِهِ الْأَرْضِ^(٥)

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ^(٦)

وَيَقْبَدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ
سُلطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُ بِهِ عُلُوٌّ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ^(٧)

72. Na pindi zinaposomwa kwa washirikina aya za Qur'ani zilizo wazi, utauona uchukivu waziwazi kwenye nyuso zao, wanakaribia kuwapiga Waumini wanaowalingania kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kuwasomea aya Zake. Basi waambie, ewe Mtume, «je, si niwape habari ya kitu chenye kuchukiza zaidi kwenu kuliko kuisikia haki na kuwaona walinganizi wake? Ni Moto ambao Mwenyezi Mungu Ameutayarisha kwa makafiri huko Akhera. Na mahali pabaya zaidi pa mtu kuishia ni hapo.»

73. Enyi watu! Kumepigwa mfano, usikilizeni na muuzingatie: Kwa hakika, masanamu na wanaodaiwa kufanana na Mwenyezi Mungu mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, hawatoweza lau wakikusanya kuumba nzi mmoja, basi itakuaje kuumba kikubwa zaidi? Wala hawawezi kukirudisha kitu alichokinyakua nzi kutoka kwao, Je kuna kuelemewa zaidi kuliko huko? Vyote viwili pamoja ni vinyonge: amedhoofika mtaka kurudisha kitu kilichochukuliwa na nzi kutoka kwake, naye ni yule muabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu, na pia amedhoofika mtakwa, naye ni nzi. Basi vipi hawa masanamu na wanaofanywa kuwa wanafanana na Mwenyezi Mungu watafanywa ni waungu, ilhali wao wako kwenye udhaifu huu?

وَإِذَا شَرَلَ عَنْهُمْ إِذْنًا بَيْتَنَا تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرُ يَكَادُونَ
يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَشْرُونَ عَلَيْهِمْ إِذْنًا قُلْ
أَفَإِنْتُمْ كُوْبَشَرِّقَنْ ذَلِكُ الْأَنَارُ وَعَدَهَا اللَّهُ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَسْرُشُ الْمُصِيرُ ﴿٢٦﴾

يَتَاهُهَا النَّاسُ صُرِبَ مَثْلُ فَأَسْتَمِعُوا لَهُ
إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ
يَخْلُقُوا دُبَابًا وَلَا أَجْمَعُوا لَهُ وَإِنْ
يَسْلِبُهُمُ الْأَذْبَابُ شَيْئاً لَا يَسْتَقِدُونَ
مِنْهُ ضَعْفَ الظَّالِبِ وَالْمَظْلُوبِ ﴿٢٦﴾

مَا قَدْرُوا لِلَّهَ حَقٌّ قَدْرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَغَوِيٌّ

عزِيزٌ

74. Hawa washirikina hawakumtukuza
Mwenyezi Mungu vile Anavyostahiki
kutukuzwa, kwa kuwa wao
wamemfanya kuwa Ana washirika,
na hali Yeye Ndiye Mwenye nguvu
Aliyeumba kila kitu, Ndiye Mshindi
Asiyeshindwa.
75. Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa
za upungufu ni Kwake na kutukuka
ni Kwake, Anateua, mionganini mwa
Malaika, wajumbe kuwatuma kwa
Manabii Wake, na Anateua kuto kana na
watu, wajumbe wakufikisha jumbe Zake
kwa vi umbe. Hakika Mwenyezi Mungu
ni Mwenye kusikia maneno ya waja
Wake, Mwenye kuviona vitu vyote na
yule anayemteua kwa utume mionganini
mwa vi umbe Wake. Na Yeye, kutakasika
na sifa za upungufu ni Kwake,
76. Anayajua yaliyo mbele ya Malaika
wake na Mitume Wake kabla
hajawaumba, na Anayajua yenye
kuwa baada ya kutoweka kwao . Na
kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake,
yanarejea mambo yote.
77. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu
na Mtume Wake Muhammad, rehema
ya Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie, rukuuni na sujuduni katika
Swala zenu na muabuduni Mola
wenu, Peke Yake, Asiye na mshirika,
na fanyeni wema ili mufuzu,
78. na zipigeni jihadi nafsi zenu, na
simameni, kisimamo kikamilifu,
kutekeleza amri ya Mwenyezi Mungu,
na waiteni vi umbe kwenye njia Yake,
na piganeni jihadi kwa mali zenu, ndimi

الَّهُ يَصْطَلِفُ مِنْ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا
وَمِنْ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

يَعْلَمُ مَا بَيْتَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلَفُهُمْ
وَإِلَى اللَّهِ شُرْجَحُ الْأُمُورُ

بِئَاهُمَا الَّذِينَ أَمْوَالَ رَكَعُوا فَأَسْجَدُوا
وَأَعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

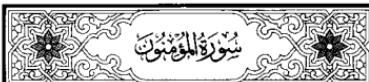
وَجَهَدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جَهَادٍ هُوَ
أَجْتَبَنَا كُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْنَا كُمْ فِي
الَّذِينَ مَنْ حَرَجَ مَلَهُ أَيْكُمْ إِنَّهُمْ هُوَ

zenu na nafsi zenu, hali ya kumtakasia
 nia Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda
 na kutukuka, kwa hayo, hali ya
 kuzisalimisha Kwake nyoyo zenu
 na viungo vyenu. Yeye Amewateua
 muibebe hii Dini. Na Amewapa neema
 kwa kuifanya Sheria Yake kuwa
 sahali, haina dhiki wala mikazo katika
 Amri zake na hukumu zake kama vile
 ilivyokuwa kwa baadhi ya *ummah*
 kabla yenu. Mila hii yenye usahali
 ndio Mila ya baba yenu Ibrāhīm. Na
 Mwenyezi Mungu Amewaita nyinyi
 Waislamu tangu nyuma kwenye Vitabu
 vilivyoteremshwa vilivyotangulia na
 katika hii Qur’ani. Na Amewahu su
 nyinyi kwa chaguo hili, ili mwisho
 wa Mitume, Mhammad, rehema ya
 Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,
 awe shahidi wenu kuwa amewafikishia
 ujumbe wa Mola wake, na ili muwe ni
 mashahidi wa *ummah* wengine kuwa
 Mitume wao waliwafikishia kwa habari
 mlizopewa na Mwenyezi Mungu
 katika Kitabu Chake. Basi jibidiisheni
 kujua thamani ya neema hii mupate
 kuishukuru, na mujilazimishe kufuata
 maamrisho ya Dini ya Mwenyezi
 Mungu kwa kutekeleza Swala kwa
 nguzo zake na sheruti zake na kutoa
 Zaka za faradhi, na muingie kwenye
 himaya ya Mwenyezi Mungu, kutakata
 na sifa za upungufu ni Kwake na
 kutukuka ni Kwake, na mumtegemee
 Yeye, kwani yeye Ndiye Mbora wa
 kutegemewa kwa mwenye kumtegemee
 na ni Mbora wa kunusuru kwa
 anayeomba nusura Yake.

سَمِّنَ كُمُّ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلٍ وَفِي هَذَا
 لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا
 شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَاقْرِبُوا الصَّلَاةَ وَاعْثُرُوا
 الْرَّكْعَةَ وَاعْصِمُوا يَالَّهُ هُوَ مَوْلَكُكُمْ فَقُمُّ
 الْمُؤْلَى وَيَعْمَلُ النَّصِيرُ

(٧)

SURA YA AL-MU'MINŪN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ١

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاةٍ هُمْ حَسِيبُونَ ٢

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ الْأَغْرِي مُعْرِضُونَ ٣

وَالَّذِينَ هُمْ لِلرَّكْعَةِ قَاعِدُونَ ٤

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ٥

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
فَإِنَّهُمْ عَيْدَ مَلُومِينَ ٦

فَمَنْ أَبْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمَأْدُورُونَ ٧

1. Kwa hakika wamefaulu wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, wenye kuzitumia sheria Zake.
2. Wale ambao mionganoni mwa sifa zao ni kwamba wao ni wanyenyeketu kwenye Swala zao, nyoyo zinajishughulisha na hiyo Swala tu na viungo vyao vimetulia kwayo.
3. Na wale ambao wanaacha kila lisilo na wema ndani yake, la maneno na la vitendo.
4. Na wale ambao wanazitakasa nafsi zao na mali zao kwa kutoa Zaka za aina mbalimbali za mali zao.
5. Na wale ambao wanazihifadhi tupu zao kwa kuziepusha na mambo Al;iyoyafanya haramu Mwenyezi Mungun ya uzinifu, ulawiti na machafu mengine.
6. Isipokuwa kwa wake zao au wajakazi waliomilikiwa na mikono yao ya kulia. Hao, Waumini hawana lawama wala makosa kuwaingilia na kujistarehesha nao, kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amewahalalishia.
7. Basi mwenye kutaka kujistarehesha na asiyekuwa mkewe au mjakazi wake, huyo ni mionganoni mwa wenye kuikiuka halali na kuijia haramu na

atakuwa amejiorodhesha nafsi yake kwenye mateso ya Mwenyezi Mungu na hasira Zake.

8. Na wale ambao wanavitunza vitu vyote walivyoaminiwa nazo na wanatekeleza ahadi zao zote.
9. Na wale ambao daima wanazitekeleza Swala zao kwa nyakati zake na kwa namana iliyowekwa na Sheria iliyokuja kutoka kwa Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye.
10. Hao ndio Waumini wenyewe kuirithi Pepo.
11. Ambao watairithi Pepo ya juu kabisa na ya kati na kati, nayo ndiyo yenye mashukio bora zaidi kuliko zote, wao humo watacaa milele, neema zao hazitakatika wala hazitaondoka.
12. Na kwa hakika tulimuumba Ādam kutokana na udongo uliochukuliwa kutoka ardhii yote.
13. Kisha tukawaumba watoto wake wakiwa ni wenyewe kuzaana kutokana na tone la maji: nalo ni manii ya wanaume, yanatoka kwenye migongo yao na yanatulia ndani ya zao za wanawake.
14. Kisha tukaliumba hilo tone kwa kuligeuza kulifanya pande la damu ilio nyekundu, kisha tukaliumba pande la damu kwa kuligeuza kulifanya kinofu cha nyama kadiri ya kutafunika baada ya siku arubaini, na tukakiumba kinofu cha nyama kilicho laini kwa kukigeuza kukifanya

وَالَّذِينَ هُرُبُّا مُمْتَنَّهُمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُوتَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ هُرُبُّا عَلَىٰ صَلَوةِهِمْ يُحَافَظُونَ ﴿٩﴾

أُولَئِكَ هُرُبُّو الْوَرَثُونَ ﴿١٠﴾

الَّذِينَ يَرْثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا حَنِيدُونَ ﴿١١﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَنَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ طِينٍ ﴿١٢﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْعَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عَظَمًا فَكَسَوْنَا الْعَظَمَ لَحْمًا ثُمَّ أَشَانَهُ خَلْقَاءً أَخْرَىٰ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَكْبَرُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾

mifupa, na tukaivisha nyama ile
mifupa, kisha tukamfanya ni kiumbe
kingine kwa kuvuvia roho ndani
yake. Ametukuka Mwenyezi Mungu
Mwenye kheri nyingi Ambaye
Ametengeneza umbo la kila kitu.

15. Kisha nyinyi, enyi binadamu, baada ya vipindi vya maisha na umri kukoma, mtakufa.
16. Kisha nyinyi , baada ya kufa na dunia kumalizika, mtafufuliwa mkiwa hai kutoka makaburini mwenu muhesabiwe na mlipwe.
17. Kwa hakika tuliziumba juu yenu mbingu saba, moja juu ya nyingine, na hatukuwa tumeghafili na viumbe, hatughafiliki na kiumbe wala hatumsahau.
18. Na tumeteremsha kutoka mbinguni maji kwa kadiri ya mahitaji ya viumbe, na tumeifanya ardhii kuwa ni mahali pa kutulia haya maji, na sisi niwaweza wa kuyaondoa maji haya yaliyotulia. **Katika** haya pana kitisho na onyo kwa wenye udhalimu.
19. Tukawafanya kwa maji haya mashamba ya mitende na mizabibu, mukawa nayo nyinyi kutokana na mashamba hayo matunda ya aina nyingi na sampuli mbalimbali, na katika hayo munakula.
20. Na tukawatolea nyinyi kwa maji hayo mizaituni ambayo inatoka kandokando ya jabali la *Tūr Sīnā'* ambao unakamuliwa mafuta ya kujipaka na kutumia kwa chakula.

۱۵. ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمْ يَسْتُوْنَ

۱۶. ثُمَّ إِنَّكُمْ مِّنْ قَوْمًا أَفِيمَةٌ تُعَذَّبُونَ

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كَانَ
عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ

۱۷. وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يَقْدَرُ فَأَسْكَنَهُ فِي
الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابِهِ لَقِدْ رُونَ

۱۸. فَإِنَّا نَأْنَى لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ تَحْيِيلٍ وَأَعْنَتٍ
لَّكُمْ فِيهَا فَرَكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

۱۹. وَشَجَرَةٌ تَحْجُجٌ مِّنْ طُورِ سِينَاءَ تَنْبُتُ
بِالْدُّهْنِ وَصَنْعِ لَلَّاهِ كَلِيلٍ

21. Na nyinyi, enyi watu, muna mazingatio katika ngamia, ng'ombe, mbuzi na kondoo ya kulizingatia namna ya kuumbwa kwao. Tunawanywesha maziwa yanayotoka matumboni mwao. Na munayo nyinyi kutokana nao manufaa mengine mengi kama sufi na ngozi na mfano wa hivyo, na mionganoni mwao mnakula.
22. Na juu ya ngamia na majahazi, katika nchi kavu na baharini munabebwa.
23. Kwa hakika, tulimtumiliza Nūh kwa watu wake kuwalingania kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu, (alipokwenda) akawaambia, «Muabuduni Mwenyezi Mungu peke Yake, nyinyi hamuna muabudiwa yoyote isipokuwa Yeye, Aliyetukuka na kuwa juu, basi mtakasieni ibada. Kwani nyinyi hamuiogopi adhabu yake?»
24. Basi wale waheshimiwa wa watu wake walimkanusha na wakasema kuwaambia watu wa kawaida wao, «Yeye ni mwanadamu kama nyinyi, hana ubora wowote wa kutafautiana na nyinyi, na hataki kwa maneno yake isipokuwa uongozi na utukufu juu yenu, na lau Mwenyezi Mungu Alitaka kutuletea mtume, Angalimtuma Malaika kwetu, hatujasikia mfano wa hili kwa watu waliotutangulia mionganoni mwa mababa na mababu. Na huyu Nūh

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَمِ لَعْبَةٌ سُقِيرُكُمْ مَمَاتِي
بُطُونَهَا وَلَكُفِيفَهَا مَنْتَعَ كَثِيرٌ وَمِنْهَا
تَأْكُلُونَ ﴿١﴾

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلَكِ تَحْمِلُونَ ﴿٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا لُوحًا إِلَى قَوْمِهِ، فَقَالَ يَنْقُورُ
أَعْبُدُ دُولَةً مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ عَدِيدٌ وَلَا
تَشْقُونَ ﴿٣﴾

فَقَالَ الْمَلَوِّأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ، مَا هَذَا
إِلَّا بَشَرٌ مُّثْكُنٌ بِرِيدٌ أَنْ يَنْفَضِلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهِذَا فَ
إِنَّا بِآيَاتِنَا أَلَّا يَلِينَ ﴿٤﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رُحْمٌ بِهِ حِجَةٌ فَرَأَصُوا بِهِ حَتَّى
جَيَّبَ (٥)

25. hakuwa isipokuwa ni mwanamume aliyesikwa na wazimu, basi ngojeeni mpaka atakapopata fahamu auache ulinganizi wake au afe mupumzike na yeye.»

26. Nûh akasema, «Mola wangu! Niokoe na watu wangu kwa sababu ya kunikanusha mimi kwa yale niliyowafikishia ya ujumbe wako.»

27. Hapo tukamletea wahyi na kumwambia, «Tengeneza jahazi chini ya uangalizi wetu na amri yetu kwako na usaidizi wetu, na wewe uko kwenye utunzi wetu na hifadhi yetu. Basi amri yetu itakapokuja ya kuwaadhibu watu wako kwa kuwazamisha, na mafuriko yakaanza, na maji yakatembuka kwa nguvu kwenye tanuri, napo ni mahali pa kuchomea mikate, ikiwa ni alama ya kuja kwa adhabu, hapo basi watie ndani ya jahazi, katì ya kila kilicho hai, kiume na kike, ili kizazi kisalie. Na uwatie watu wako pia, isipokuwa yule aliystahili kuadhibiwa kwa ukafiri wake, kama mke wako na mwano wa kiume, na usiniombe kuokolewa watu wako waliodhulumu, kwani wao hapana budi ni wenye kuzamishwa. Na katika aya hii pana kuthibitisha sifa ya jicho kwa Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, kama inavyonasibiana na Yeye, Aliyetukuka, bila kufananisha wala kulifanya liko namna gani.

فَالَّرَبِّ أَنْصَرَ فِي مَا كَذَّبُوا (٣)

فَأَرْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ أَصْنَعَ الْفُلَكَ يَأْغِدُنَا
وَوَحِسِّنَا فَإِذَا جَاءَهُ أَمْرُنَا وَقَارَ السُّورُ فَأَسْلَقَ
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اُنْثَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا
مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقُولُ مِنْهُمْ وَلَا تُخْطِبَنِي فِي
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَفُونَ (٤)

28. "Basi ukiwa juu ya jahazi na ukatulia humo wewe na walio pamoja na wewe, mukiwa mumesalimika na kuzama, sema, 'Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu Aliyetuokoa na watu makafiri.'
29. Na useme, «Mola wangu! Nifaniye wepesi uteremkaji uliobarikiwa wenye amani, na wewe ndiye bora wa wenye kuteremsha.» Katika hili pana mafunzo kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, kwa waja Wake wasome dua hii wateremkapo mahali.
30. Kwa hakika, katika kuwaokoa Waumini na kuwaangamiza makafiri, pana dalili wazi zakuonesha ukweli wa Mitume wa Mwenyezi Mungu katika yale waliokuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na sisi ni wenye kuwapa mtihani watu kwa kuwapelekea Mitume kwao kabla mateso hayajawashukia.
31. Kisha tukawaleta baada ya watu wa Nūh kizazi kingine, nacho ni kile cha watu wa kabilia la 'Ād.
32. Tukampeleka kwao Mtume mionganoni mwao, naye ni Hūd, amani imshukiye, akawaambia, «Muabuduni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, hamuna muabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye. Je, hamuogopi mateso Yake mtakapomuabudu asiyekuwa Yeye?»
33. Watukufu na viongozi waliomkufuru Mwenyezi Mungu mionganoni mwa watu wake na waliokataa

فَإِذَا أَسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْقُفَّاكَ قَبْلَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦﴾

وَقُلْ رَبِّيْ أَنِّي مُنَذَّلٌ مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرٌ
آللَّهِ زَيْلِيْنَ ﴿٧﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْنَ وَإِنْ كَانُوكُمْ بَيْتَيْنَ ﴿٨﴾

فَرُّثْ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنَاءَ الْخَيْرَينَ ﴿٩﴾

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مُنَذِّلْمِنْهُمْ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَأَفْلَأْتَهُمْ ﴿١٠﴾

وَقَالَ الْمُلْكُمْ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِإِلَقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَرْفَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

kuwa kuna maisha ya Akhera na zikawafanya wakiuke mipaka zile neema walizoneemeshwa ulimwenguni za maisha ya anasa za kupindukia, «Huyu anayewaita mumpwekeshe Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, si lolote isipokuwa ni mwanadamu kama nyinyi, anakula chakula cha aina mnachokula nyinyi, na anakunywa aina ya kinywaji mnachokunywa.

34. «Na lau mtamfuata binadamu kama nyinyi, basi nyinyi mtakuwa wakati huo ni wenye kupata hasara kawa kuwaacha waungu wenu na kumfuata ye.
35. «Vipi mtayaamini yale anayowaahidi kwamba nyinyi mkifa na mkawa mchanga na mifupa iliyovunjika vipande-vipande, kuwa mtatolewa kutoka kwenye makaburi yenu mkiwa hai?
36. «Kwa hakika, liko mbali sana hilo mnaloahidiwa, enyi watu, la kwamba nyinyi mtatolewa makaburini mwenu mkiwa hai baada ya kufa kwenu.
37. «Maisha yetu ni ya hapa duniani tu, wazazi wanakufa na watoto wanaishi. Na sisi si wenye kutolewa tukiwa hai mara nyingine.
38. «Na huyu, Anayewalingania kwenye Imani, hakuwa isipokuwa ni mtu amemzulia Mwenyezi Mungu urongo. Na sisi si wenye kuyaamini anayoyasema.»

مَا هَذِهِ إِلَّا بَشَرٌ مُّتَلَكِّرٌ يَأْكُلُ مَا
نَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَسْرِي مِمَّا تَسْرِي
ۚ ﴿٢٧﴾

وَلَيْنَ أَطْعَمْتُ شَرَامِلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا لَخِسِرُونَ
ۚ ﴿٢٨﴾

أَبْعَدْتُكُمْ إِنَّكُمْ إِذَا مِنْهُ وَلَدْشُمْ تُرَابًا وَعَظِيمًا
أَنَّكُمْ مُّخْرَجُونَ
ۚ ﴿٢٩﴾

*هَيَّاهَاتٍ هَيَّاهَاتٍ لِمَا تُوعَدُونَ
ۚ ﴿٣٠﴾

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَا تُنَاهِي اللُّجْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ
ۚ ﴿٣١﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا
نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ
ۚ ﴿٣٢﴾

39. Hapo Mtume wao Alimuomba Mola wake akisema, «Ewe Mola wangu! Ninusuru juu yao kwa kuwa wamenikanusha.»
40. Mwenyezi Mungu Akasema Akiyakubali maombi yake, «Kwa muda mchache watakuwa ni wenye kujuta.» Yaani , baada ya kipindi cha muda mchache watakuwa na majuto hao wakanushaji.»
41. Hawakupitiwa na muda, uliwajia wao ukelele mkali pamoja na upopo ambao kwa upopo huo Mwenyezi Mungu Aliwaangamiza, wakafa wote na wakawa ni kama takataka za mtiririko wa maji zinazoelea juu ya maji. Basi maangamivu ni ya hawa madhalimu, na kuwa mbali na rehema ya Mwenyezi Mungu ni kwao. Kwa hivyo, na wajihadhari wenye kusikia, wasije wakawakanusha Mitume wao, ikawashukia wao adhabu ilyowashukia waliowatangulia.
42. Kisha tukawaleta, baada ya hawa waliokanusha, *ummah* na viumbe wengine, kama watu wa Lût, Shu'ayb, Ayyûb na Yûnus, rehema za Mwenyezi Mungu na amani Yake ziwashukie.
43. Hautangulii *ummah* wowote, mionganî mwa *ummah* hawa wanaokanusha Mitume wao, muda uliowekewa kuangamia kwake, wala hauchelewi.
44. Kisha tukawapeleka Mitume wetu waende kwa *ummah* hao, wakifuatana: hawa baada wengine. Na kila Mtume akiwalingania

قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٦﴾

قَالَ عَمَّا قَاتَلَ لِتُصْبِحَ نَذَرِينَ ﴿٧﴾

فَأَخَذَنَاهُمُ الصِّيَحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ عُثَاءً فَبَعْدَ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

ثُرَّأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ فُرُونًا أَخْرَى ﴿٩﴾

مَا سَبَقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿١٠﴾

لَئِنْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا نَّذَرَ كُلُّ مَاجَأَ أَمَّةَ رَسُولِهَا كَذِبَةً فَاتَّبَعَتْهُمْ بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبَعْدَ الْقَوْمَ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١١﴾

watu wake, wanamkanusha. Basi tukawafuatisha, kundi baada ya kundi, kwa kuwaangamiza na kuwamaliza, na hakuna kilichosalia isipokuwa ni habari za kuangamia kwao. Na tukazifanya habari hizo ni maneno ya kuzungumzwa na watu waliokuja baada yao, wakizichukuwa kuwa ni mazingatio. Basi maangamivu na kuepushwa na kila kheri ni kwa watu wasiowaamini Mitume wala kuwatii.

45. Kisha tukampeleka Mûsâ na ndugu yake Hârûn kwa alama zetu tisa, nazo ni fimbo, mkono, nzige, chawa, vyura, damu, mafuriko, shida za maisha na upungufu wa matunda, zikiwa ushahidi uliyo wazi wenye kuzishinda nyoyo, zipate kulainika kwa alama hizo nyoyo za Waumini, na isimame hoja juu ya washindani. Tuliwapeleka wao wawili
46. kwa Fir'awn, hakimu wa Misri, na watukufu wa watu wake ambao walifanya kiburi wakakataa kumuamini Mûsâ na ndugu yake. Na wao walikuwa ni watu wanaojiona bora kuliko watu wengine na walikuwa wakiwanyanyasa kwa kuwadhlumu.
47. Wakasema, «Je, tuwaamini watu wawili kama sisi, na jamaa zao Wana wa Isrâîl wako chini ya amri yetu, wanatutii na wanajidhalilisha kwetu.?»
48. Basi wakawakanusha katika yale waliyokuja nayo, wakawa ni wenye kuangamizwa kwa kuzamishwa baharini.

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَرُونَ بِعَيْنَتِنَا وَسُلَطْنِ

مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَQَالَ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا

عَالِيَّنَ ﴿٤٦﴾

فَقَالُوا أَنَّا مُؤْمِنُونَ لِشَرِّنَا مُشَلَّنَا وَقَوْمُهُمْ مَا نَأْنَا

عَنِدُونَ ﴿٤٧﴾

فَكَذَّبُوهُمْ فَكَانُوا مِنَ الْمُهَلَّكِينَ ﴿٤٨﴾

49. Hakika tulimletea Mûsâ Taurati, ili watu wake wajiongoze nayo kwenye haki.
50. Na tulimjaalia Ísâ mwana wa Maryam na mamake ni alama yenye kuonesha uweza wetu, kwani tulimuumba bila ya baba, na tulimfanya makao kwenye ardhi iliyopo mahali pa juu palipolingana ili apate utulivu juu yake, penye urutuba na maji yapitayo yanayoonekana waziwazi kwa macho.
51. Enyi Mitume! Kuleni riziki ya halali na fanyeni matendo mema, kwani mimi kwa mnayoyafanya ni mjuzi, hakuna kitu chochote chenye kufichika kwangu katika matendo yenu. Wanaohutubiwa katika aya hii ni Mitume wote kwa jumla, amani iwashukie, na wafuasi wao. Na katika aya pana dalili kwamba kula halali inasaidia kufanya matendo mema na kwamba mwisho wa haramu ni mbaya na mionganî mwa ubaya wake ni kurudishwa dua kwa kutokubaliwa.
52. Na kwa hakika Dini yenu, enyi Mitume, ni Dini moja, nayo ni Uislamu, na mimi ni Mola wenu niogopeni kwa kufuata maamrisho yangu na kujiepusha na makatazo yangu.
53. Na wafuasi walipambanukana katika dini wakawa makundi na mapote, wakaifanya dini yao kuwa dini nyingi baada ya kuamrishwa wajikusanye pamoja. Kila kundi linajigamba kwa maoni yake, linadai kuwa kundi hilo liko kwenye haki na lingine liko

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٦﴾

وَجَعَلْنَا لَبَنَ مَرِيدًا وَمَهْدَى وَإِيمَانًا وَإِلَيْهِمَا إِلَى رَبِّهِمْ دَارِيْ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٧﴾

يَأَيُّهَا أَرْسُلُكُو مِنَ الظَّبِيرَاتِ وَأَعْمَلُوا صَلَاحًا فِي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلَيْمٌ ﴿٨﴾

وَإِنَّ هَذِهِ أَمْتَكُرُ أَمْهَدَةٌ وَجِيدَةٌ وَأَنَارِيْكُو فَانْتَقُونَ ﴿٩﴾

فَتَقْطَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُرْكُلْ حَزِيبٌ يَمَا لَدَيْهِمْ فِرْحَوْنَ ﴿١٠﴾

kwenye batili. Katika haya pana onyo la kujiweka kwenye makundi na kupambanukana katika Dini.

54. Basi waache , ewe Mtume, kwenye upotevu wao na ujinga wao wa kutoijua haki hadi pale adhabu itakapowashukia.
55. Kwani wanadhani hawa makafiri kwamba yale tunayowapa ya mali na watoto ulimwenguni ni mazuri waliyoharakishiwa na kwamba wao wanastahiki hayo?
56. Hakika tunawaharakishia haya mazuri kwa kuwatahini na kwa kuwavuta kidogo kidogo, lakini wao hawalihihi hilo.
57. Hakika wale ambao kwa kumcha Mola wao wanayaogopa na kujitahadhari na yale Aliyowaogopesha nayo Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
58. Na wale ambao wao wanaziamini aya za Mwenyezi Mungu katika Qur'ani na wanazitumia.
59. Na wale ambao wao wanaitakasa ibada kwa Mwenyezi Mungu , Peke Yake, na hawamshirikishi na Yeye mwingine asiyekuwa Yeye.
60. Na wale wanaojibidiisha kufanya matendo ya kheri na wema, miyo yao ina kicho cha kuogopa yasikubaliwe matendo yao na yasiwaokoe na adhabu ya Mola wao warejeapo Kwake kwa kuhesabiwa.

فَذَرْهُ فِي عَمَرٍ يَهْرَبُ حَتَّىٰ حِينَ {٥٤}

إِنَّكُسَبُونَ أَقْنَأَ قِدْمُهُ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَيْنَ {٥٥}

سُارِعُ لَهُمْ فِي الْحَيَاةِ إِلَّا يَشْعُرُونَ {٥٦}

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشِيَّةِ رَبِّهِمْ مُّشَفِّقُونَ {٥٧}

وَالَّذِينَ هُمْ بِعَائِدَتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ {٥٨}

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ {٥٩}

وَالَّذِينَ يُؤْفَوْنَ مَاءً أَنَّوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجْهَةُ أَنَّهُمْ

إِلَى رَبِّهِمْ رَجِعُونَ {٦٠}

61. Hao wanaojibidiisha kutii, dasturi yao ni kukimbilia kufanya kila kitendo chema, na wao kwa kuyaendea mambo mema ni wenyenye kutangulia.
62. Hatumlazimishi mja yoyote mionganini mwa waja wetu isipokuwa kile kinachomkunjukia kukifanya, na matendo yao yamesajiliwa kwetu ndani ya Kitabu cha kudhibiti matendo, ambacho Malaika watakiinua, kitakachosema ukweli juu yao, na hakuna yoyote kati yao Atakayedhulumiwa.
63. Lakini nyoyo za makafiri ziko kwenye upotevu uliowafinika, zimejiepusha na Qur'an na yaliyomo ndani yake. Na wao, pamoja na ushirikina wao, wana matendo mabaya, Mwenyezi Mungu Anawapa muhula wayafanye, ili ziwapate wao hasira za Mwenyezi Mungu na mateso Yake.
64. Mpaka tutakapowashika wenyenye gogi na kiburi mionganini mwao kwa adhabu yetu, hapo ndipo watainua sauti zao wakinyenyekoa na wakiomba waokolewe.
65. Na hapo waambiwe, «Msipige kelele wala msiombe kuokolewa leo! Nyinyi hamuwezi kuziokoa nafsi zenu, na hakuna yoyote atakayewaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
66. «Zilikuwa aya za Qur'an zikisomwa kwenu, ili mupate kuziamini, na mlikuwa mnazikimbia hamtaki kuzisikia na kuzikubali na kuzitumia,

أُولَئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرِتِ وَهُنَّ لَهَا
سَيِّئُونَ ﴿٦١﴾

وَلَا يُكْفُرُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أَوَدَّ بِنَا كُثُرٌ
يَنْطَقُ بِالْحُقْقَىٰ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي عَمَرَقَةٍ مِّنْ هَذَا وَهُمْ أَعْنَدُ
مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَادِلُونَ ﴿٦٣﴾

حَتَّىٰ إِذَا أَخْدَنَا مُتَرَفِّهِمْ بِالْعَدَابِ إِذَا هُمْ
يَجْعَلُونَ ﴿٦٤﴾

لَا يَجْزِئُوا أَيْمُونًا إِنَّكُمْ مَنَا لَا تُنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾

فَذَكَرَتْ إِيَّتِي شُلَّا عَلَيْكُمْ فَكُنْتُرُ عَلَىٰ
أَعْقَلِكُمْ تَنْكِصُونَ ﴿٦٦﴾

kama anavyofanya mwenye kurudi
nyuma kwa kule kurudi kwake
nyuma.

67. «Mnalifanya hilo na huku
mnawaonesha watu kiburi pasi na
haki kwa sababu ya Nyumba ya
Mwenyezi Mungu tukufu. Mnasema,
'Sisi ni watu wa Nyumba hiyo,
hatushindwi tukiwa hapo,' na
mnakesha mkiwa kando-kando yake
kwa maneno maovu.»
68. Kwani hawayafikirii yaliyomo ndani
ya Qur'ani wakapata kujua ukweli
wake au limewazuia wao kuamini
kwa kuwa wamejiwa na Mtume
na kitabu ambacho mfano wake
hakikuwajia baba zao wa mwanzo,
wakakikanusha kwa ajili hiyo na
wakakipa mgongo?
69. Au limewazuia wao kuifuata haki
kwa kuwa Mtume wao, Muhammad,
rehema ya Mwenyezi Mungu na
amani zimshukie, hajulikani kwao na
kwa hivyo wanamkataa?
70. Au wanamdhania kuwa ni
mwendawazimu? Kwa hakika
wamedanganya. Ukweli ni kuwa
amewajia na Qur'ani, upwekeshaji
Mwenyezi Mungu na dini ya kweli.
Na wengi wao wanaichukia haki kwa
uhasidi na uadui.
71. Lau kama Mwenyezi Mungu
Angaliwawekea sheria inayolingana
na mapendeleo yao, zingaliharibika
mbingu na ardhi na vilivyomo humo.
Bali tumewaletea yale ambayo ndani

مُسْتَكِرِينَ بِهِ سَمِّرَانَهُجُرُونَ ﴿٧﴾

أَفَمَنِيدَبَرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا تَرَيَّنَ
إِبَابَةً هُنَّ الْأَلَّٰئِنَ ﴿٨﴾

أَفَمَرِعْفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٩﴾

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ حِثَةً بَلْ جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ
وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَفُوْنَ ﴿١٠﴾

وَلَوْ أَتَيْتَهُمْ لِحْيَاهُوَاهُ فَرَأَسَدَتِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذَكْرِهِ
فَهُمْ عَن ذِكْرِهِ مُعْرِضُونَ ﴿١١﴾

yake muna alama za nguvu yao na utukufu wao, nayo ni Qur'an, na wao wanaipa mgongo.

72. Au limewazuia wao kukuamini kwa kuwa wewe, ewe Mtume, unawaomba malipo juu ya ulinganizi wako kwao, hivyo basi wakafanya ubahili? Hukufanya hivyo, kwa kuwa zile thawabu zilizoko kwa Mwenyezi Mungu na vipewa ni bora zaidi. Na Yeye ni bora wa wanaoruzuku, hakuna awezaye kuruzuku kama Yeye Anavyoruzuku, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake.
73. Kwa hakika wewe, ewe Mtume, unawalingania watu wako na wengineo kwenye Dini iliyolingana sawa, nayo ni Dini ya Uislamu.
74. Na kwa hakika, wale ambaio hawaamini kufufuliwa na kuhesabiwa wala hawayafanyii kazi hayo mawili, basi hao wamepotoka kando ya njia ya Dini iliyonyoka, nayo ni dini ya Uislamu.
75. Na lau tungaliwahurumia na tukawaaondolea ukame na njaa, wangaliendelea kwenye ukafiri na ushindani, wakiwa katika hali ya kuduwa na kukosa muelekeo.
76. Na kwa hakika, tuliwajaribu wao kwa kuwaonja kwa aina mbalimbali za mikasa, pamoja na hivyo wasimnyenyeknee Mola wao na wasimuombe kwa unyenyekevu wakati wa kushukiwa na hiyo mikasa.

أَنْتَسْتَلْهُمْ حَرَجًا فَخَرَجُوا إِنَّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرٌ
الْأَرْقَى

وَإِنَّكَ لَتَدْعُهُمْ إِلَى صَرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ عَنِ الْصَّرَاطِ لَتَنْكِبُونَ

* وَلَوْرَحْمَنْهُمْ وَكَشْفَنَا مَا يَعْمَلُونَ مِنْ ضُرٍّ
لِلَّجُوْفِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَلُونَ

وَلَقَدْ أَخْذَنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا أَسْتَكَانُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَضْرَبُونَ

77. Mpaka tulipowafungulia juu yao
mlango wa adhabu kali huko Akhera,
wakitahamaki wamo ndani yake,
wamekata tamaa kupata kheri
yoyote, wamechanganyikiwa hawajui
wafanye nini.
78. Na yeye Ndiye Aliyewaumbia
masikizi ya kuvisikia venye kusikika,
na macho ya kuviona venye
kuonekana, na nyoyo ili muelewe.
Pamoja na hayo, shukrani zenu kwa
hizi neema za mfululizo juu yenu
bado ni chache hata hazitajiki.
79. Na yeye Ndiye Aliyewaumba
watu wote katika ardhi, na Kwake
Yeye mtakusanywa baada ya kufa
kwenu, na hapo Atawalipa kwa
mliyoyatenda, mema au maovu.
80. Na Yeye , Peke Yake, Ndiye
Anayehuisha kutoka katia hali ya
kutokuweko, na Ndiye Atakayefisha
baada ya uhai. Na ni kwake Yeye
kufuatana usiku na mchana na pia
kupishana. Basi hamuuweki akilini
mwenu uweza Wake na upweke Wake?
81. Lakini makafiri hawakuamini kuwa
kuna kufufuliwa, lakini waliyakariri
maneno ya wakale wao wakanushaji.
82. walisema «Ati tutakapokufa na miili
yetu ikatangamana na mchanga
wa ardhi pamoja na mifupa yetu
tutafufuliwa mara nyingine? Hili
haliwi wala haliingii akilini.»
83. Yameshasemwa maneno haya
kuambiwa wazee wetu kitambo,
kama vile unavyotuambia, ewe

حَتَّىٰ إِذَا قَتَّلْنَا عَيْنَهُمْ بَأْبَآدَ أَعْذَابٍ شَدِيدٍ
إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْقَادَ
قَلِيلًا مَا تَشَكُّرُونَ ﴿٧٨﴾

وَهُوَ الَّذِي ذَرَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تَخْشَرُونَ ﴿٧٩﴾

وَهُوَ الَّذِي يُنْجِي وَيُبْيِتُ وَلَهُ أَخْتِلَافُ النَّيْلِ
وَالنَّهَارِ إِنَّا لَعَاقِلُونَ ﴿٨٠﴾

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوْلُونَ ﴿٨١﴾

فَالْأُولَاءِ ذَامَتْنَا وَكُنَّا نُؤْرَابِي وَعَظِيمًا أَيْنَا
لَمْ يَعْغُلُونَ ﴿٨٢﴾

لَقَدْ عُذْنَاتَنَا نَحْنُ وَإِبْرَاهِيمَ أَهَدَنَا مِنْ قَبْلِ
إِنْ هَذَا إِلَّا سَطِيرٌ الْأَوْلَيْنَ ﴿٨٣﴾

Muhammad, hatukuyaona kuwa yana uhakika. Hayakuwa haya isipokuwa ni porojo za watu wa kale.

84. Waambie, «Ni ya nani Ardhi hii na walio ndani yake iwapo muna ujuzi?»
85. Watakubali kwa lazima kwamba ni ya Mwenyezi Mungu, Yeye Ndiye Muumba wake na Ndiye Mwenye kuimiliki. Waambie, «Je, haliwi hilo kwenu ni lenye kuwafanya mukumbuke kuwa Yeye ni Muweza wa kuwafufua wafu na kuwarudishia uhai?»
86. Sema, «Ni nani Mola wa mbingu saba na Mola wa 'Arsh ilio kubwa, ambayo ndiyo kiumbe kikubwa kabisa na kilichoko juu kabisa?»
87. Watasema kwa lazima kuwa hizo ni milki ya Mwenyezi Mungu. Basi waambie, «Mbona hamuogopi adhabu ya Mwenyezi Mungu mnapomuabudu asiyekuwa Yeye?»
88. Sema, «Ni nani mmiliki wa kila kitu? Na ni nani Ambaye mkononi Mwake kuna hazina za kila kitu? Na ni nani Anayempa himaya mwenye kutaka himaya Yake, ambapo hakuna anayeweza kumhami na kumlinda yule ambaye Mwenyezi Mungu Anataka kumuangamiza wala hakuna anayekinga shari Aliyoikadiria Mwenyezi Mungu, iwapo mnalijua hilo?»
89. Watajibu kuwa hayo yote ni ya Mwenyezi Mungu. Sema uwaambie, «Vipi zinaondoka akili zenu na

قُلْ لِمَنْ أَرَضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٧﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعَ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْأَعْظَمِ ﴿٨٨﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَسْقُوتَ ﴿٨٩﴾

قُلْ مَنْ يَبْدُو مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُحِيرُ وَلَا يُحِيِّ أُرْعَانِهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَإِنَّنِي لَسْحَرُونَ ﴿٩١﴾

mnadanganywa na mnaepushwa njia
ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu
na kumtii na kuyaamini mambo ya
kufufuliwa na kurudishiwa uhai?»

90. Ilivyo ni kwamba tumewaletea wakanushaji hawa ukweli wa yale tuliyompeleka kwayo Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Na kwa hakika wao ni warongo kwenye ushirikina wao na ukanushaji wao kufufuliwa.
91. Mwenyezi Mungu Hakujifanyia mwana, na hakukuwa pamoja na Yeye muabudiwa mwingine, kwani kama kungalikuwa huko kuna waabudiwa zaidi ya mmoja pamoja na Yeye, basi kila muabudiwa angalijitenga na alivyoviumba na kungalikuwa na ushindani kati yao kama ilivyo kwa watawala wa ulimwnguni. Hapo mpango wa ulimwengu ungaliharibika. Ametakasika Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na kuerekana na sifa wanazompa za kuwa Yeye ana mshirika au mwana.
92. Yeye, Peke Yake, Ndiye Anayejua yanayofichika kwa viumbi vyake na wanayoyaona. Basi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Ameepukana na mshirika ambaye wanadai kuwa Anaye.
93. Sema, ewe Mtume, «Mola wangu! Unioneshapo kwa hawa washirikina ile adhabu yako uliyowaonya nayo,

بِلَّ أَتَيْتُهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَذِيلُونَ ﴿٩٦﴾

مَا أَنْخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ وَمِنْ إِلَهٍ إِذَا أَذَّاهَ هَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩٧﴾

عَلَمَ الْغَيْبِ وَأَشَهَدَةَ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٩٨﴾

قُلْ رَبِّ إِيمَانُنِي مَا يُؤْعَدُونَ ﴿٩٩﴾

94. basi usiniangamize kwa ile uliyowaangamiza nayo. Na uniokoe na adhabu yako na hasira zako. Usiniweke pamoja na watu washirikina na madhalimu. Bali niingize kwa wale uliokuwa radhi nao.»
95. Na kwa hakika sisi tunaweza kukuonesha yale tunayowaahidi ya adhabu.
96. Pindi wanapokufanyia ubaya maadui zako, ewe Mtume, kwa maneno au vitendo, basi usiwalipe ubaya, lakini uondoshe ubaya wao kwa kuwafanyia wema. Sisi tunayajua mno yale wanayokubandika washirikina ya sifa za ushirikina na kukukanusha, na Atawalipa kwa hayo malipo maovu mno.
97. Na useeme, ewe Nabii, «Mola wangu! Najilinda kwako na upotezaji wa Mashetani unaoupelekea kwenye ubatilifu na uharibifu na kuzuia watu wasiifuate haki.
98. Na ninajilinda kwako, ewe Mola wangu, na kuingiliwa na wao kwenye mambo yangu.»
99. Mwenyezi Mungu Anawatolea habari makafiri au waliokiuka mipaka ya amri Yake, Aliyetukuka, walioko kwenye hali ya kusongwa na kifo, mauti yalipowafikia na wakaishuhudia adhabu waliyoandalialiwa, hapo huwa akisema kila mmoja wao, «Mola wangu! Nirudisha ulimwenguni.

رَبِّ فَلَا تَجْعَلنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٦﴾

وَإِنَّا عَلَىٰ أَن نُرِيدَكَ مَا تَعْدُهُمْ لَقَدْ رُونَ ﴿٤٧﴾

أَدْفَعْ بِالَّتَّى هِيَ أَحْسَنُ إِلَيْنَا هُنَّ مَنْ تَحْكُمُ أَعْلَمُ
بِمَا يَصْفُونَ ﴿٤٨﴾

وَقُلْ رَبِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَتِ الشَّيْطَانُ ﴿٤٩﴾

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّي أَن يَحْضُرُونَ ﴿٥٠﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ أَحَدُهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّي
أَنْجِعُونَ ﴿٥١﴾

100. «Huenda mimi nikayarekebisha yale niliyoyapoteza ya imani na utiifu.» Hatolipata hilo, kwani hatakubaliwa hilo aliloliomba wala hatapewa muhula. Hilo ni neno tu atalisema. Ni neno lisilomnufaisha, na yeye kwa neno hilo si mkweli, kwani lau angalirudishwa ulimwenguni angaliyarudia yale aliyokatazwa. Na Wenye kufa wasasalia kwenye kizuizi na kitengo kilichoko kati ya Akhera na duniani mpaka Siku ya kufufuliwa na kukusanywa.

101. Basi Siku ya Kiyama itakapokuwa, na Malaika anayehusika akavivia kwenye baragumu, na watu wakafufuliwa kutoka makaburini mwao, hapo hakuna kujigamba kwa nasaba kama walivyokuwa wakijigamba nazo duniani wala hapana yoyote atakayemuuliza yoyote.

102. Basi yule ambaye mema yake yatakuwa mengi na zikawa nzito kwayo mizani za matendo yake Siku ya kuksesabiwa, basi hao ndio wenye kufaulu kupata Pepo.

103. Na yule ambaye mema yake yatakuwa machache kwenye mizani na maovu yake yatakuwa mengi zaidi, na kubwa zaidi ya hayo maovu ni ushirikina, basi hao ndio ambao wamepita patupu na wakaziangamiza nafsi zao kwenye moto wa Jahanamu, wasasalia humo milele.

لَعَلَّنَا أَعْمَلُ صَلَحًا فِيمَا تَرَكْنَا لَكُمْ
إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَالِهَا لَهُ وَمَنْ وَرَأَهُمْ
بَرَزَ إِلَيْنَا يَوْمَ يُبَعَّثُونَ

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ
وَلَا يَتَسَاءَلُونَ

فَمَنْ قُتِلَ مَوْرِيزُهُ، فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُقْتَلُونَ

وَمَنْ حَفِظَ مَوْرِيزُهُ، فَأُولَئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ

104. Moto huo utaunguza nyuso zao, na wao humo watakuwa ni wenye kufinya nyuso, midomo yao imekauka na meno yao yamejitokeza nje.
105. Wataambiwa, «Je, hamkuwa mkisomewa aya za Qur'an huko duniani, mkawa mnazikanusha?»
106. Wakikubali kuwa Mitume wao waliwapelekea ujumbe na wakawaonya, watasema Siku ya Kiyama, «Mola wetu! Raha zetu, na pia matamanio yetu yalikadiriwa kwetu kwenye ujuzi wako uliotangulia, zilitutawala na kwa hivyo tukawa, katika matendo yetu, ni wenye kupotea na kuwa kando ya njia ya uongofu.
107. «Mola wetu! Tutoe Motoni na turudishe duniani. Na huko, tukirudi upotevuni, basi kwa kweli sisi ni madhalimu tunastahili kuadhibiwa.»
108. Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, Atawaambia, «Kaeni Motoni mkiwa wanyonge wala msiseme na mimi.» Hapo yatakatika maombi yao na matumaini yao.
109. «Kulikuwa na kundi la waja wangu, nao ni Waumini, wakiomba kwa kusema, 'Mola wetu! Tumeamini, basi yasitiri madhambi yetu na uturehemu, na wewe ndiye bora wa kurehemu.'
110. «Mkajishughulisha kuwacheza shere, mpaka mkasahau kumtaja Mwenyezi Mungu na mkasalia kwenye ukashuhaji wenu, na kwa kweli mlikuwa mkiwacheka kwa shere na dharau.

تَلْفُحُ وُجُوهَهُمُ الْتَّارُوْهُمْ فِيهَا كَلِيلُ حُوْنَ

أَلَّرْتَكُنْ إِلَيْنِي تُنَلِّي عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا
تُكَذِّبُونَ ﴿٦٥﴾

قَالُوا رَبَّنَا غَبَّتْ عَلَيْنَا شَقْوَتُنَا وَكُنَّا فَوْقَ مَا
ضَالَّلَنَا ﴿٦٦﴾

رَبَّنَا أَحْرِجَنَا مِنْهَا إِنَّا عُدْنَا فَإِنَّا
ظَلِيلُ مُورَّتٍ ﴿٦٧﴾

قَالَ لَهُمْ سُؤْلُهُ فِيهَا وَلَا يَكُونُونَ ﴿٦٨﴾

إِنَّهُ رَكَانَ فِي قِبَلٍ مِّنْ عَبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا
فَاعْغَفْنَا لَنَا وَلَا رَحْمَنَا وَإِنَّا خَيْرُ الْجَاهِزِينَ ﴿٦٩﴾

فَانْخَذَ سُوْهُرْ سَخْرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْهُ كُرْدَكَرِي
وَكَنْشُهُ مِنْهُمْ تَضَعَّهُ كُورَتٍ ﴿٧٠﴾

111. «Mimi nilililipa kundi hili la waja wangu Waumini kwa kuwafanya wafuzu kupata Pepo kwa sababu ya uvumilivu wao juu makero na utiifu kwa Mwenyezi Mungu»
112. Na watu waovu wataulizwa wakiwa Motoni, «Mlisalia miaka mingapi ulimwenguni? Na mlipoteza mangapi huko ya kumtii Mwenyezi Mungu?»
113. Watasema kwa kituko cha Kisimamo na ukali wa adhabu, «Tulikuwa huko kwa siku moja au sehemu ya siku. Waulize washika hesabu wenye kuhesabu miezi na siku.»
114. Hapo Atawaambia «Hamkuketi isipokuwa kipindi kichache, na lau mlivumilia juu ya kumtii Mwenyezi Mungu mungalifaulu kuipata Pepo, kama mungalikuwa na ujuzi wa hilo.» Hivyo ni kwamba kipindi cha kukaa kwao duniani ni kichache sana kulingana na kipindi cha kukaa kwao Motoni milele.
115. Je, mlidhania, enyi viumbe, ya kwamba sisi tuliwaumba nyinyi mkiwa mumepuuza: hakuna maamrisho wala makatazo wala malipo mema wala mateso, na kwamba nyinyi hamtorudishwa kwetu Akhera kwa Hesabu na Malipo?
116. Ametukuka Mwenyezi Mungu Aliye Mfalme, Anayepelekesha kila kitu, Ambaye Yeye ni Kweli, ahadi Yake ni kweli na onyo Lake ni kweli na kila kitu kutoka Kwake ni kweli. Ametakasika na kuwa Ataumba kitu kwa upuuzi au pasi na maarifa.

إِنَّ جَرَيْتُهُمْ أَلْيَوْمَ بِمَا صَدَرُوا وَأَنَّهُمْ هُمْ الْفَارِزُونَ ﴿١١﴾

قَلَ كُمْ لَيْسَتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١٢﴾

فَأَلْوَاهُنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَنَكِيلُ الْعَادِينَ ﴿١٣﴾

قَلَ إِنْ لَيْسَتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْلَا أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

فَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا حَلَقْنَا لِعَبْثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجِعُونَ ﴿١٥﴾

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمُسَلِّكُ الْحَقُّ لِإِلَهٌ إِلَّا هُوَ رَبٌّ الْعَرْشُ الْكَرِيمُ ﴿١٦﴾

Hapana mola isipokuwa Yeye, Mola wa 'Arsh tukufu ambayo ndicho kiumbe kikubwa kuliko vyote.

117. Na yoyote atakayeabudu, pamoja na Mwenyezi Mungu Aliyepwekeka, mungu mwingine, asiyekuwa na hoja yoyote juu ya ustahiki wake kuabudiwa. Basi kwa kweli malipo yake juu ya kitendo chake hicho kiovu yako mbele ya Mola wake huko Akhera. Ukweli ni kwamba hakuna kufuzu wala kuokoka kwa makafiri Siku ya Kiyama.

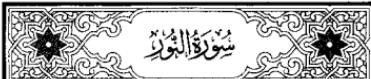
118. Na useme, ewe Nabii, «Mola wangu! Samehe madhambi na urehemu. Na wewe ndiye bora wa anayemrehemu mwenye dhambi, akaikubali toba yake na asimtese kwa dhambi zake

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًاٰ أَخْرَىٰ لَا يَرْهَنَ لَهُ
بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْكُفَّارُونَ

وَقُلْ رَبِّيْتُ أَعْفُرْ وَأَرْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ

SURA YA AL-NŪR

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ الْنُّورِ مِنْ قَصْدِنَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَتَ
بِيَنْتَ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ١

إِنَّ رَبَّنِي وَالرَّبَّنِي فَاجْلِدُ وَأَكَلُ وَجِيرٌ مِنْهُمَا مِائَةً
جَلَّهُ وَلَا تَأْخُذُكُمْ بِهِمَا رَفَقًا فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَأَبْيَأُ أَكْثَرَ وَلَيَشَهَدَ عَذَابَهُمَا
طَاغِيَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ٢

- Hii ni sura kubwa mionganoni mwa sura za Qur’ani, tumeiteremsha na tumelazimisha kuzifanyia kazi hukumu zake, na tumeteremsha ndani yake hoja nyingi zilizo waziwazi ili mupate kujikumbusha, enyi Waumini, kwa aya hizi zilizo waziwazi na muzitumie.
- Mzinifu mwanamume na mzinifu mwanamke ambao hawajawahi kuoa au kuolewa, adabu ya kila mmoja kati yao ni kupigwa mboko mia moja. Na imethibiti katika *Sunnah* (mapokezi kutoka kwa Mtume) kwamba pamoja na mboko hizi, ahamishwe kwa kipindi cha mwaka mmoja. Wala kusiwafanye nyinyi kule kuwahurumia kuacha kuwatia adabu hiyo au kuipunguza, iwapo munamuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho na munazifuata kivitendo hukumu za Kiislamu. Na waihudhurie adabu hiyo kikundi cha Waumini kwa kuwaumbua na iwe ni kitisho, mawaidha na mazingatio.
- Mwanamume mzinifu haridhiki isipokuwa kumuoaa mwanamke mzinifu au mwanamke mshirikina asiyekubali uharamu wa uhalifu wa uzinifu, na mwanamke mzinifu haridhiki isipokuwa kuolewa na mwanamume mzinifu mwanamume

إِنَّ رَبَّنِي لَا يَنْكُحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالرَّبَّنِي لَا
يَنْكُحُهُمَا إِلَّا زَانِيًّا أَوْ مُشْرِكَةً وَحُرِمَ ذَلِكَ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ ٣

mshirikina asiyekubali uharamu wa uzinifu. Ama wanaume na wanawake wanaojizua na uzinifu, wao hawaridhiki na hilo, na ndoa hiyo imeharamishwa kwa Waumini. Na huu ni ushahidi wazi wa uharamu wa kumuoa mwanamke mzinfu mpaka atubie, vilevile uharamu wa kumuoa mwanamume mzinfu mpaka atubie.

4. Na wale wanaowatuhumu watu waliojihifidhi, mionganii mwa wanaume na wanawake, kwa uchafu wa uzinifu pasi na kushuhudia pamoja na wao mashahidi wanne waadilifu, basi wapigeni mboko themanini na msiwakubaliie ushahidi mwingine wowote kabisa, na hao ndio waliotoka nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu.
5. Lakini mwenye kutubia, akajuta, akarudi nyuma katika tuhuma yake na akatengeneza matendo yake, kwa kweli Mwenyezi Mungu Atamsamehe dhambi zake, Atamuonea huruma na Ataikubali toba yake.
6. Na wale wanaowatuhumu wake zao kwa uzinifu, na wakawa hawana mashahidi wa kutilia nguvu tuhuma yao isipokuwa wao wenyewe, basi ni juu ya mmoja wao hao wenye kutuhumu, atoe ushahidi mbele ya kadhi mara nne kwa kusema, «Ninashuhudia kwa jina la Mwenyezi Mungu kwamba mimi ni mkweli katika lile la uzinifu ambalo nimemtuhumu mke wangu kwalo.»

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحَصَّنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتِ بَعْدَهُ
شُهَدَاءَ إِلَّا جَلَدُوهُمْ ثُمَّ إِنَّهُمْ جَاهِدُهُ وَلَا تَنْقِبُوا
لَهُمْ شَهَدَةُ أَبْدَانَهُمْ وَأَوْلَئِكَ هُمُ الْفَسِيْقُونَ ﴿١﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَضْلَلُهُمْ فَإِنَّ
اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَمَا يَكُنُ لَّهُ
شُهَدَاءَ إِلَّا أَنْفَسُهُمْ فَشَهَدَهُ حَدِيدٌ هُمْ أَنْعَ
شَهَادَتِ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣﴾

7. Na aongeze kwenye ushahidi wa tano kujiapiza nafsi yake kuwa inastahili kupata laana ya Mwenyezi Mungu iwapo yeye ni mrongo katika maneno yake hayo.
8. Na kwa ushahidi wake huu, itapasa kwa yule mke aliyetuhumiwa kutiwa adabu ya uzinifu, nayo ni kupigwa mawe mpaka kufa. Na haitamuepukia adabu hii mpaka atoe ushahidi wa kupinga ule ushahidi wa mumewe, mara nne kwa jina la Mwenyezi Mungu kwamba mumewe ni mrongo katika madai yake kuwa yeye amezini.
9. Na aongeze katika ushahidi wake wa mara ya tano kwa kujiapiza kuwa anapaswa kushukiwa na hasira za Mwenyezimngu iwapo mumewe ni mkweli katika madai yake kuwa yeye amezini. Na katika hali hii watatenganishwa baina ya wao wawili.
10. Na lau kama si wema wa Mwenyezi Mungu juu yenu na rehema Zake kwenu, enyi Waumini, kwa mapitisho haya ya kisheria kwa waume na wake, na kwamba Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuitikia toba kwa aliyetubia mionganoni mwa waja wake ni Mwingi wa hekima katika sheria Zake na maongozi Yake, basi yangalimpata mmoja wa wale wawili wanaolaaniana yale aliyojiapiza.
11. Kwa hakika, wale waliokuja na urongo mbaya kabisa, nao ni kumsingizia Mama wa Waumini 'Aishah, radhi za Mwenyezi Mungu zimshukie, kuwa amefanya kitendo kichafu, ni kikundi cha

وَلِتُنْهِيَّهُ أَنْ لَمْنَتَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنْ
الْكَذِبِينَ ﴿٧﴾

وَيَدْرُوْأَعْنَهَا الْعَذَابَ أَنْ شَهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ
بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ﴿٨﴾

وَلِتُنْهِيَّهُ أَنْ غَضَبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنْ
الْصَّادِقِينَ ﴿٩﴾

وَلَوْلَا فَضَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُهُ وَإِنَّ اللَّهَ
تَوَابُ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عَصَبَةٌ مِنْكُمْ لَا
تَخْسِبُوهُ شَرَّاً لِكُوئِيلٍ مُوْحِيدٍ لَكُوئِيلٍ
أَقْرَبُ يَقْنَهُمْ مَا أَكْسَبَ مِنْ أَلِاثَةٍ وَالَّذِي تَوَقَّ
كَبَرَةُ وَمِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾

watu wanaohusiana na nyinyi, enyi kongamano la Waislamu. Msidhanie maneno yao ni shari kwenu, ilivyo ni kuwa maneno yao ni kheri kwenu, kwa kuwa yalitokamana na maneno hayo kutakaswa Mama wa Waumini na uchafu, kusafika kwake na kuukuza utajo wake, kuzipandisha daraja, kuyafuta maovu na kuwasafisha Waumini. Kila mmoja aliyouzungumza urongo huo atapata malipo ya kitendo chake cha dhambi. Na yule aliyebeba jukumu kubwa zaidi katika uzushi huo, naye ni 'Abdullah bin Ubayy bin Salûl, kiongozi wa wanafiki, Mwenyezi Mungu Amlaani, atakuwa na adhabu kubwa huko Akhera, nayo ni kukaa milele wakati waliposikia uzushi huo, nayo nikumuepushia kile ambacho hao (wazushi) walimsngizia nacho na kusema, «Huu ni urongo waziwazi juu ya 'Aishah, radhi za Mwenyezi Mungu zimshukuie.

12. Si ingalikuwa bora kwa Waumini wanaume na wanawake wadhaniane kheri wao kwa wao pindi walikposikia uzushi huo, kuwa yale waliyosingiziwa hawanayo, na waseme, «Huu ni urongo ulio wazi» juu ya 'Aishah, radhi za Mwenyezi Mungu zimfikie.
13. Si ingalikuwa walete mashahidi waadilifu wanne kuthibitisha maneno yao waliyoyasema. Na kwa kuwa hawakulifanya hilo, basi wao ni warongo mbele ya Mwenyezi Mungu.

لَوْلَا إِذْ سَمِعُتُمُوهُ طَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ
بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِنْكَارٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾

لَوْلَا جَاءَهُ وَعَلَيْهِ يَأْتِي بَعْدَهُ شَهَدَةً فَإِذَلِمَ بِأَقْرَأْ
بِالشُّهَدَاءِ قَوْلَيْكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿٧﴾

14. Na lau kama si wema wa Mwenyezi Mungu kwenu na rehema Zake, kwa kuwa wema Wake umewakusanya nyinyi katika Dini yenu na Akhera yenu, Asifanye haraka kuwaadhibu na aikubali toba ya mwenye kutubia mionganoni mwenu, basi inagaliwapata adhabu kali kwa sababu ya maneno ya uvumi mliyojihusisha nayo.
15. Kipindi mllichokuwa mnaupokea uzushi na mnaueneza kwa midomo yenu, nao ni yale maneno ya urongo na ambayo hamuna ujuzi nao. Na mambo mawili haya yameharamishwa: kusema maneno ya urongo na kusema bila ya ujuzi. Na mnadhani kuwa hilo ni jambo dogo, nalo ni kubwa mbele ya Mwenyezi Mungu. Katika haya pana makemeo bayana juu ya kupuuza makatazo ya uenezaji ubatilifu.
16. Mbona hamukusema mlipousikia uzushi huo, «Haifai kwetu kuusema urongo huu. Kutakasika ni kwako, ewe Mola, kuyasema hayo juu ya mke wa Mtume wako Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Huu ni urongo uliobeba mzigo mkubwa wa madhambi.»
17. Mwenyezi Mungu Anawakumbusha na Anawakataza msirudie kitendo hiki cha kusingizia urongo, iwapo nyinyi ni wenye kumuamini Yeye.
18. Na Anawafafanulia nyinyi aya zinazokusanya hukumu za kisheria na mawaidha. Na Mwenyezi Mungu Anayajua sana matendo yenu, ni

وَلَوْلَا فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْنَا كُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ لَمْ يَكُنْ فِي مَا أَفْضَيْتُ فِيهِ عَدَابٌ
عَظِيمٌ

إِذْ تَقُولُونَ رِبَّ الْسَّمَاوَاتِ كُمْ وَتَقُولُونَ يَا فَرَاهُمْ كُمْ مَا
لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ رَهْبَانًا وَهُوَ عِنْدَ
اللَّهِ عَظِيمٌ

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ
تَشْكِّلَنَا بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بِهَذَنِ عَظِيمٌ

يَعْظِمُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبْدًا إِنْ كُسْمَرْ
مُؤْمِنِينَ

وَبَيْنَ أَنْ كُمْ أَلَّا يَرَى وَاللَّهُ عَلَيْهِ
حَكِيمٌ

Mwenye hekima katika sheria Zake na uendeshaji Wake.

19. Kwa hakika, wale wanaopenda kuenea machafu kwa Waislamu, ya tuhuma za uzinifu au jambo lolote baya, watapata adhabu kali ulimwenguni, kwa kupigwa mboko, na mengineyo mionganini mwa mitihani ya kilimwengu, na watapata adhabu ya Motoni huko Akhera wakiwa hawakutubia. Na Mwenyezi Mungu, peke Yake, Ndiye Anayejua urongo wao na Ndiye Anayeyajua maslahi ya waja wake na mwisho wa mambo, na nyinyi hamyajui hayo.
20. Na lau kama si wema wa Mwenyezi Mungu juu ya wale waliohusika kwenye tukio la uzushi na rehema zake kwao na kwamba Mwenyezi Mungu Anawahurumia waja Wake Waumini huruma kunjufu katika yale wanaokuwa na pupu nayo (ya ulimwengu) na yale wanayoyasubiri (ya Akhera), hangalizifunua wazi hukumu hizi na mawaidha na Angalifanya haraka kumuadhibu yule aendaye kinyume na amri Yake.
21. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazitekeleza sheria Zake, msiziandame njia za Shetani. Na yoyote anayefuata njia za Shetani, basi (huyo Shetani) anamuamrisha vitendo viovu na vichafu. Na lau si wema wa Mwenyezi Mungu kwa Waumini na rehema zake kwao, hanagalitakasika yoyote katika wao kabisa na

إِنَّ الَّذِينَ يُجْهُونَ أَن تُشَيَّعَ الْفَحْشَةُ فِي الَّذِينَ
أَمْنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنَّمَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُهُ وَأَنَّ
اللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

* تَأْلِيمُهَا الَّذِينَ أَمْنُوا لَا تَبْغُوا حُطُوتَ
الشَّيْطَنِ وَمَن يَتَّبِعَ حُطُوتَ الشَّيْطَنِ فَإِنَّهُ
يَأْمُرُ بِالْمُحْسَنَاتِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَمَارَكَ مِنْكُمْ مَنْ أَحَدَ أَبَداً
وَلِكُنَّ اللَّهُ يُرِكِي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلَيْهِ ﴿٢١﴾

uchafu wa madhambi yake. Lakini Mwenyezi Mungu, kwa wema wake, Anamtakasa Anayemtaka. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyasikia maneno yenu , ni Mjuzi wa nia zenu na matendo yenu.

22. Wala wasiape watu wema katika Dini na wakunjufu wa mali kuacha kuwaunga watu wao wa karibu wasiokuwa na kitu na wahitaji na wageni waliogura makwao na kuwanyima matumizi kwa sababu kuna kosa walilifanya. Basi na wayasamehe maovu yao wala wasiwatese. Kwani nyinyi hamupendi Mwenyezi Mungu Awasamehe? Basi wasameheni. Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwasamehe waja Wake, ni Mwenye huruma kwao. Katika haya pana mahimizo juu ya kusamehe na kusahau kabisa, hata kama mtu atatendewa uovu.

23. Kwa kweli wale wanaowasingizia kitendo cha uzinifu wanawake wenye kujihifadhi, wasiofikiria machafu na walio Waumini ambao halijawapitia jambo hilo kwenye nyoyo zao, hao ni wenye kufukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu , duniani na Akhera, na watapata adhabu kubwa kwenye moto wa Jahanamu. Kwenye aya hii kuna ushahidi juu ya ukafiri wa mwenye kumtukana au kumtuhumu mke yoyote kati ya wake za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa jambo ovu lolote.

وَلَا يَأْتِي إِلَّا فَلَوْلَا أَفْضَلُ مِنْكُمْ وَالسَّعَةُ أَنْ يُؤْتُوا
أُولَئِكَ الظَّرِيفَى وَالْمَسْكِينَ وَالْمَهْجُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَلَمْ يَعْفُوا وَلَمْ يَصْفَحُوا أَلَا هُجُونٌ
أَنْ يَعْفَرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ عَزُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحَصَّنَاتِ الْغَنِيَّاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعْنُهُنَّا فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَأَهْمَمُ
عَدَابُ عَظِيمٍ ﴿٢٧﴾

24. Hiyo ndiyo adhabu ya Siku ya Kiyama, siku ambayo ndimi zao zitatoa ushahidi kinyume na wao kwa yale ambayo hizo ndimi zimeyatamka, na itazungumza mikono yao na miguu yao kuhusu yale ambayo hiyo mikono na miguu iliyatenda.
25. Katika siku hiyo, Mwenyezi Mungu Atawalipa malipo yao kamili juu ya matendo yao kwa usawa, na watajua kwenye mkusanyiko huo mkubwa wa kisimamo kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Ukweli ulio wazi, Ambaye Yeye ni kweli, ahadi yake ni ya kweli, makemeo yake ni kweli na kila kitu kitokanao na yeye ni kweli, Ambaye hamdhulumu yoyote chochote hata kama ni kadiri ya uzani wa chungu mdogo.
26. Kila kiovu mionganini mwa wanaume na wanawake, maneno na vitendo, kinalingana na kiovu na kinaoana nacho. Na kila kizuri mionganini mwa wanaume na wanawake, maneno na vitendo, kinalingana na kizuri na kinaoana nacho. Na wanaume wazuri na wanawake wazuri ni wenye kutakaswa na uovu wanaowasingizia nao wale waovu. Watapata kutoka kwa Mwenyezi Mungu msamaha utakaoyafinika madhambi yote na riziki njema Peponi.
27. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazitumia sheria Zake, msiingie kwenye nyumba zisizokuwa zenu, mpaka

يَوْمَ تَشَهُّدُ عَلَيْهِمُ الْإِسْنَادُ وَأَنِيدُهُمْ
وَأَنْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

يَوْمَ إِذْ نُوَفِّقُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقُّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ
اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ الْبَيِّنُ ﴿٧﴾

الْحَيَّشَتُ لِلْحَيَّشِينَ وَالْحَيَّشُونَ
لِلْحَيَّشَتِ وَالْطَّيَّشَتُ لِلْطَّيَّشِينَ
وَالْطَّيَّشُونَ لِلْطَّيَّشَتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا
يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَنْحِلُوْبِيُّونَ اَعْيَرْ
بِيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْسِنُوْا وَسُلْمَمُوا عَلَىٰ
أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩﴾

muwatake ruhusa wenyewe ya kuingia na muwaamkie. Na matamshi ya maamkizi hayo yatokayo kwenye *Sunnah* ni, «Assalāmu ‘alaikum. Je, niingie?» Kutaka ruhusa huko ni bora kwenu nyinyi. Huenda mkazikumbuka, kwa kufanya kwenu hivyo, amri za Mwenyezi Mungu na mkapata kumtii.

28. Na iwapo hamtampata mtu kwenye nyumba za watu wengine, basi msizingie mpaka aweko mwenye kuwaruhusu. Asiporuhusu na akasema, «rudini,» basi rudini, wala misisisitize kutaka kuruhusiwa, kwani kurudi wakati huo ni jambo zuri zaidi kwenu, kwani mwanadamu ana nyakati na hali ambazo hapendi kwenye hali hizo kuonekana na mtu mwingine. Na Mwenyezi Mungu kwa mnayoyatenda ni Mjuzi na Atamlipa kila mtendaji kitendo chake.
29. Lakini hapana ubaya kwenu kuiingia, bila ya kubisha hodi, nyumba ambazo hazikuwekwa kuwa ni makazi ya watu maalumu wajulikanao isipokuwa ziwe ni maliwazo kwa wenyewe kuzihitajia, kama nyumba zilizowekwa kuwa ni sadaka kwa mpita njia kwenye njia ya wasafiri na zisokuwa hizo katika huduma. Basi ndani ya nyumba hizo muna manufaa na mahitaji ya wenyewe kuyaingia, kwani kubisha kwenye hali hiyo ni usumbufu. Na Mwenyezi Mungu Anazijua hali zenu zilizo waziwazi na za zilizofichika.

فَإِنْ لَمْ يَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا
حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ
أُرْجِعُوكُمْ حَمْرًا هُوَ أَنْكَرُ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾

30. Sema, ewe Nabii, uwaambie
 Waumini wanaume wayainamishe
 macho yao kutoangalia vitu
 visivyohalali kwao mionganoni mwa
 wanawake na tupu, na wazilinde tupu
 zao na vile Alivyovifanya haramu
 Mwenyezi Mungu mionganoni mwa
 uzinifu, ulawiti, kufunua tupu na
 mfano wa hayo. Kufanya hivyo
 ni usafi zaidi kwao. Kwa hakika,
 Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi
 wa wanayoyafanya katika yale
 Anayowaamrishaa na kuwakataza.
31. Na useme kuwaambia Waumini
 wanawake wayainamishe macho
 yao kutoyaangalia yasiokuwa
 halali kwao mionganoni mwa tupu,
 na wazilinde tupu zao na yale
 Aliyoyaharamisha Mwenyezi Mungu,
 wala wasionyeshe waziwazi pambo
 lao kwa wanaume, bali wajipinde
 kulificha pambo lao isipokuwa nguo
 za juu ambazo imezoleka kuzivaa,
 iwapo hakuna kwenye nguo hizo
 kivutio cha kupelekeea kufitinika nao,
 na waviangushe vifiniko vya vichwa
 vyao kwenye uwazi wa sehemu za
 juu za nguo zao kwenye sehemu
 za vifua vyao huku wamezifinika
 nyuso zao ili sitara yao itimie. Na
 wasiuonyeshe urembo uliofichika
 isipokuwa kwa waume zao,
 kwani wao wanaona kutoka kwao
 wasiyoyaona wengine. Na sehemu
 ya urembo huo, kama uso, shingo,
 mikono miwili na sehemu za begani
 za mikono, zinafaan kuonekana na
 baba zao au baba za waume zao au

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوْمُ اَنْ يَصْرِهِ
 وَيَحْفَظُنَّ فُرْجَهُمْ ذَلِكَ اَنْ كَيْ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ
 حِيْرَىٰ بِمَا يَصْسَعُونَ

وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُضُنَّ مِنْ أَنْصَرِهِنَّ
 وَيَحْفَظَنَّ فُرْجَهُنَّ وَلَا يُبَدِّيْنَ زِينَتَهُنَّ
 إِلَّا مَا اظْهَرَ مِنْهُنَّ وَلَا يَصْرِيْنَ بِخُمُرٍ هُنَّ عَلَىٰ
 جُنُوبِهِنَّ وَلَا يُبَدِّيْنَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِيُعَوِّتَهُنَّ
 أَوْ ابْنَاءَهُنَّ أَوْ ابْنَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ ابْنَاءَهُنَّ
 أَوْ ابْنَاءَ عُولَتِهِنَّ أَوْ اخْرَوِنَّ أَوْ سَيِّدَيْنَ
 أَوْ بَنَىٰ أَخْرَوِنَّ أَوْ سَيِّدَيْنَ أَوْ مَالَكَتْ
 أَيْمَانَهُنَّ أَوْ الشَّيْعَةَ عَيْرَأُوا لِلْإِرْبَكَةِ مِنَ
 الْجَحَّالِ أَوْ الْطَّفَلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوا أَعْلَىٰ
 عَوَرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَصْرِيْنَ يَأْتِيْجُلُهُنَّ يَعْلَمُ
 مَا يُحِفِّيْنَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُؤْبِرُ إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا
 أَئْهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

watoto wao au watoto wa waume
zao au ndugu zao au watoto wa
ndugu zao wa kiume, au watoto wa
dada zao au wanawake wenzao,
walio Waislamu na sio makafiri,
au watumwa waliowatawala au
wafuasi kati wanaume ambao hawana
malengo wala haja ya wanawake,
kama vile mapite wanaowafuata watu
kwa sababu ya kula au kunywa tu, au
watoto wadogo ambao hawana ujuzi
wowote wa mambo yanayohusiana
na tupu za wanawake na ambao
bado hawana matamanio. Na
wasipige miguu yao, hao wanawake,
wanapotembea ili kuwasikilizisha
watu mapambo yao yaliyofichika,
kama vikuku(vinavovawa miguuni
kama pambo) na mfano wake. Na
rudini, enyi Waumini, kwenye
kumtii Mwenyezi Mungu katika
yale Aliyowaamrishaa kwayo kati
ya sifa hizi nzuri na tabia njema, na
yaachenii yale ambayo walikuwa nayo
watu wa zama za ujinga ya tabia na
sifa mbouvu kwa matarajio mufaulu
kuzipata kheri mbili: ya ulimwenguni
na ya Akhera.

32. Na waozeni, enyi Waumini,
wanaume wasiokuwa na wake na
wanawake wasiokuwa na waume,
mionganii mwa waungwana na walio
wema kati ya watumwa wenu na
wajakazi wenu. Iwapo anayetaka
kuoa kwa kujihifadhi ni masikini
mwenye uhitaji, Mwenyezi Mungu
Atamtosheleza kutokana na ukunjufu
wa riziki Yake. Na Mwenyezi Mungu

وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَنَ مِنْكُمْ وَأَصْبِلُوهُنَّ مِنْ عَبَادِكُمْ
وَإِمَامًا يُكْمِنُ إِنْ يَكُونُ فُقَرَاءً يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَسِعٌ عَلَيْهِ

﴿٢﴾

ni Mkunjufu, ni Mwingi wa kheri, ni Mkuu wa fadhila na ni Mjuzi mno wa nyenendo za waja Wake.

33. Na wale wasiokuwa na uwezo wa kuoa kwa ufukara wao au kwa jambo lingine, basi na wajizoeze uvumilivu wa kutoyafanya Aliyoyakataza Mwenyezi Mungu, mpaka Mwenyezi Mungu Awatosheleze kwa wema Wake na Awasahilishie kuoa. Na wale wanaotaka kujikomboa na utumwa na ujakazi kwa kufanya mkataba na mabwana zao kwa kutoa kiasi maalumu cha pesa wawapatie, basi ni juu ya hao wamiliki wao waandikiane mapatano na wao kwa hilo, iwapo watajua kuwa kuna wema ndani yao ya uongofu, uwezo wa kujitafutia pesa na wema wa Dini. Na ni juu yao, hao wamiliki, wawape pesa, hao watumwa wao, au wawasamehe sehemu ya pesa walioandikiana. Na haifai kwenu kuwalazimisha wajakazi wenu kufanya uzinifu kwa lengo la kutaka kupata pesa. Na vipi litapatikana kwenu hilo na huku wao wenyewe wanataka kujilinda na uchafu huo, na nyinyi mnawakatalia hilo? Katika haya, pana kuonesha ubaya wa kitendo kiovu walichokifanya. Na yoyote mwenye kuwalazimisha wao kufanya uzinifu, basi Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, baada ya kuwalazimisha wao, ni mwenye kuwasamehe (hao waliolazimishwa) na kuwaonea huruma, na dhambi ni kwa yule Aliyewalazimisha.

وَلَا يُسْعِفُ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ
يُغْنِيهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ
مَعَالِمَكَّةَ أَيْمَانُكُمْ فَكَمَا إِنْ عَمِّتُمْ
فِيهِ خَيْرًا وَأَنْوَهُ قَنْ مَالَ اللَّهِ الَّذِي أَنْتُمْ
وَلَا تَرِحُوهُ فَتَبَتَّكُمْ عَلَى الْإِعْلَانِ أَرْدَنَ حَصَنًا
لَتَتَّقَعُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكَرِّهُ هُنَّ
فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾

34. Na kwa hakika tumewateremshia, enyi watu, aya za Qur’ani zikiwa ni dalili wazwazi za kuonesha haki, na ni mfano wa matukio ya *ummah* uliopita wa Waumini kati yao na makafiri na yaliyowapitia ya kuwafaa na kuwadhuru ambayo ni mfano na mazingatio kwenu na ni mawaidha ya kuwaidhika mwenye kumcha Mwenyezi Mungu na kujihadhari na adhabu Yake.

35. Mwenyezi Mungu ni Nuru ya mbinguni na ardhini, Anaendesha mambo humo na Anawaongoza watu wake. Kwa hivyo, Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, ni Nuru, na pazia Yake ni Nuru. Kwayo zimeng’ara mbingu na ardhi na vilivyomo ndani. Na kitabu cha Mwenyezi Mungu na uongofu wake ni nuru kutoka Kwake, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake. Na lau si nuru Yake yeye Aliyetukuka, lingalishikamana giza na kupandana, hili juu ya lingine. Mfano wa nuru Yake ambayo inaongoza kupeleka Kwake, nayo ni Imani na Qura’ni ndani ya moyo wa mwenye kuamini, ni kama kishubaki, nacho ni kidirisha ukutani kisichoonyesha upande wa pili, kwenye kidirisha kuna taa, ambapo hapo kidirisha kinakusanya nuru ya ile taa, zote zikawa mwangaza wake ni mmoja. Na taa hiyo iko kwenye kiyoo, kama kawamba kiyoo hiko kwa usafi wake ni nyota ing’arao kama duri. Taa hiyo inawashwa

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِنَ الَّذِينَ خَلَقْنَا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿٦﴾

* اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورٍ
كِشْكَوْفٌ فِيهَا مَصِبَاحٌ الْمَصِبَاحُ فِي
رَحْبَاجَةٍ الرَّجَاحَةُ كَانَهَا كَبُّ دُرْرٍ يُوَقَّدُ مِنْ
شَجَرَةٍ مُبَرَّكَةٍ رَبِيعُهُ لَا شَرْقَيَّةٍ وَلَا غَرْبَيَّةٍ
يَكَادُ رَيْسَهَا يُضَيِّعُ وَلَوْمَرْ تَسْسَهُ نَارٌ نُورٌ
عَلَى نُورٍ هَدَى اللَّهُ لِنُورٍ مِنْ يَشَاءُ وَضَرَبَ
اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾

kwa mafuta ya mti uliobarikiwa, nao ni mzaituni, si wa upande wa mashariki tu usiopatwa na jua mwisho wa mchana, wala si wa magharibi tu usiopatwa na jua mwanzo wa mchana, isipokuwa uko katikati kwenye sehemu ya ardhi, haukuelekea Mashariki wala Magharibi. Yanakaribia mafuta yake kwa usafi wake kuwaka yenyewe bila ya kuguswa na moto, na pindi yakiguswa na moto hung'ara mn'garo mkali mno, nuru juu ya nuru. Hiyo ni nuru kutokana na mwangaza utokao kwenye mafuta, ulioko juu ya nuru itokanayo na kuwasha moto. Basi huo ndio mfano wa uongofu, huwa unang'ara ndani ya moyo wa mwenye Imani. Na Mwenyezi Mungu Anamuongoza na kumuelekeza kuifuata Qur'an Amtakaye, na Anawapiglia watu mifano ili wapate kuifahamu mifano yake na hekima zake. Na Mwenyezi Mungu kwa kila kitu ni Mjuzi mno na hakuna chochote kinachofichamana Kwake.

36. Nuru hii inayong'ara kwenye misikiti ambayo Mwenyezi Mungu Ameamrisha itukuzwe, ijengwe na jina Lake litajwe humo kwa kusoma Kitabu Chake na kuleta tasbihi (subhān Allāh) na kuleta tahlili (Allāh Akbar) na yasiyokuwa hayo katika aina mbalimbali za kumtaja. Wanaswali kwenye misikiti hiyo kwa ajili ya Mwenyezi Mungu asubuhi na jioni.

فِي يَوْمٍ أَذْنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا
أَسْمُهُ، يُسَبِّحُ لَهُ، فِيهَا الْغُدُوُّ وَالْأَصَالِ ﴿٦﴾

رِجَالٌ لَا نُنْهِي هُمْ رَجَالٌ وَلَا يَبْغُونَ ذِكْرَ اللَّهِ
وَلَقَاءِهِ الْأَصْلَوْقَةِ إِذَا كَفَرُوا يَخْلُقُونَ لَوْمَةً
تَسْقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَرُ ﴿٢٧﴾

37. Wanaume ambao hawapumbazwi na ununuzi wala uuzaji na jambo la kumtaja Mwenyezi Mungu, kusimamisha Swala na kutoa Zaka kwa anayestahiki kupewa; wanaiogopa Siku ya Kiyama ambayo nyoyo zinageukageuka baina ya matumaini ya kuokoka na kicho cha kuangamia, na macho yatakuwa yanageukageuka yanatazama ni mwisho gani yataishia?
38. Ili Mwenyezi Mungu Awape malipo mema ya matendo yao mazuri zaidi na Awaongezee kutokana na wema Wake. Na Mwenyezi Mungu Anamruzuku Anayemtaka bila kumhesabia, bali Anampa malipo ambayo matendo yake mema hayakuyafikia, na pasi na hesabu wala kipimo.
39. Na wale waliomkanusha Mola wao na wakawafanya warongo Mitume Wake, matendo yao waliyoyategemea kuwa yatawafaa huko Akhera, kama kuunga kizazi, kuwaacha huru mateka na yasiyokuwa hayo, yatakuwa ni kama mangati, nayo ni yale yanayoonekana kama maji juu ya ardhi tambarare kipindi cha mchana cha jua kali, mwenye kiu akiyaona anadhani ni maji, na akiyajia hakuti kuwa ni maji. Basi kafiri anadhani kwamba matendo yake yatamfaa, na ifikapo Siku ya Kiyama atakuta kuwa hayana malipo mema, na hapo atamkuta Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika

لَيَحْزِنَنَّ بِهِمُ اللَّهُ أَحْسَنُ مَا عَمِلُوا وَبَرِدَهُمْ
مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُهُمْ كُسْرَابٌ بِقِيعَةٍ يَحْسِنُ
أَفَلَمْ يَعْلَمُ مَآءِنَ حَقِّيَّةِ إِذَا جَاءَهُمْ وَلَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا
وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابٌ وَاللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٩﴾

na kutukuka, Anamngojea Ampe malipo ya matendo yake kikamilifu. Na Mwenyezi Mungu ni Mpesi wa kuhesabu. Basi wajinga wasione kwamba ahadi ya Mwenyezi Mungu imekawia kuwa, kwani hiyo hapana budi kuja kwake.

40. Au matendo yao yawe mfano wa giza ndani ya bahari yenyé kina, juu yake kuna mawimbi, na juu ya mawimbi kuna mawimbi mengine, na juu ya mawimbi hayo kuna mawingu mazito. Hilo ni giza kubwa sana, giza juu ya giza, pindi atowapo mkono wake mtazamaji, kamwe hakaribii kuuona kwa ukubwa wa giza. Limerundikana kwa makafiri giza la ushirikina, upotevu na uharibifu wa matendo. Na yule ambaye Mwenyezi Mungu Hakumpatia nuru itokamanayo na Kitabu Chake na mwendo wa Mtume Wake, basi huyo hana wa kumuongoza.

41. Kwani hukujua, ewe Mtume, kwamba Mwenyezi Mungu vinamtakasa Yeye viumbé vilivyoko mbinguni na ardhini. Na ndege wamezikunjua mbawa zao huko juu angani wanamtakasa Mola wao? Kila kiumbe, Mwenyezi Mungu Amemfundisha namna ya kumswalia na ya kumtakasa. Na Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, Anayaona anayoyafanya kila mwenye kuabudu na kutakasa, hakuna chochote kinachofichika Kwake Yeye kuhusu hayo, na Atawalipa kwa hayo.

أَوْكُلْتُ مِنْ فِي بَحْرٍ لَّهِيَ بَعْشَدُهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقَهُ
مَوْجٌ مِّنْ فَوْقَهُ، سَحَابٌ ظَلَمْتُ بَعْضَهَا فَوْقَ
بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ، لَمْ يَكُنْ بَرَّهَا وَمَنْ
لَّهُ يَجْعَلُ اللَّهُ لَهُ دُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿١﴾

أَنْتَرَانَ اللَّهَ يُسَيِّحُ لَهُ وَمَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالظَّيْرُ صَفَقَتْ كُلُّ قَدَّ عَلَمَ صَلَاتَهُ
وَتَسْبِيحَهُ، وَاللَّهُ عَلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢﴾

42. Ni wa Mwenyezi Mungu, Peke Yake, ufalme wa mbinguni na ardhini.
Ndiye Mwenye utawala wa hizo zote.
Na Kwake Yeye ndio marejeo Siku ya Kiyama.
43. Kwani hukuona kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyetakata na kutukuka, Anayapeleka mawingu pale Anapopataka, kisha Anayakusanya baada ya kuwa mbalimbali, kisha anayafanya yapandane na yarundikane, kisha Anaiteymshe mvua kutoka kwenye mrundiko huo? Na Anateremsha, kutoka kwenye mawingu yanayofanana na milima ya mawe kwa ukubwa wake, mvua ya barafu, Akaipeleka kwa amtakaye kati ya waja Wake na Akaiyondosha kwa Amtakaye kati yao kuambatana na hekima Yake na mpango Wake. Unakaribia mwangaza wa umeme huo umemetekao huko mawinguni, kwa ukali wake, kuyapofua macho ya wenyе kuutazama.
44. Na mionganoni mwa ushahidi wa kutolea dalili uweza wa Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, kwamba Yeye Anaugeuza usiku na mchana kwa kuja mmoja wapo baada ya mwingine na kutafautiana kwao kwa urefu na ufupi. Katika hilo pana ushahidi kwa mtu mwenye busara na kuizingatia.
45. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amekiumba kila kitambaacho ardhini kutohana na maji, kwani maji ndio asili ya kuumbwa kwake. Na

وَلِهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يَوْمًا
الْحَسِيرُ ﴿٦٥﴾

الْمُتَرَأْنَ اللَّهُ يُرْجِي سَحَابَةً لَّهُ تَوَلِّ فَبِئْنَهُ وَفِي
يَجْعَلُهُ رَكَاماً فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلْلِهِ
وَيَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جَبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا
بَرَقَهُ يَذْهَبُ إِلَيْهِ أَصْبَرُ ﴿٦٦﴾

يُقَلِّبُ اللَّهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعْبَةً
لِأُولَئِكَ الْأَصْبَرِ ﴿٦٧﴾

وَاللَّهُ حَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مَّا لَعْنَهُمْ مَّنْ يَمْشِي عَلَى
بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ

miongoni mwa vitambaavyo kuna anayetembea kwa matumbo yake kama vile nyoka na mfano wake, na katika hao kuna anayetembea kwa miguu miwli kama binadamu, na miongoni mwao kuna anayetembea kwa miguu minne kama wanyama na mfano wake. Na Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Anaumba anachotaka, na Yeye ni Muweza wa kila kitu.

46. Na kwa hakika tumeteremsha katika Qur’ani vitambulisho vilivyo waziwazi venye kuongoza kwenye haki. Na Mwenyezi Mungu Anamuongoza na kumuelekeza Anayemtaka katika waja wake kwenye njia iliyolingana sawa, nayo ni Uislamu.
47. Na wanafiki wanasema, «Tumemuamuni Mwenyezi Mungu na yale ambayo amekuja nayo Mtume na tumezitii amri zao.» Kisha vinatoka vikundi kati yao, baada ya hapo, vikayapa mgongo hayo, visiukubali uamuzi wa Mtume. Basi hao hawakuwa ni Waumini.
48. Na wanapoitwa, wanapokuwa kwenye ugomvi baina yao, kwenye hukumu iliyo ndani ya Kitabu cha Mwenyezi Mungu na waje kwa Mtume ili afanye uamuzi kati yao, ghafula hujitokeza kikundi kati yao kikajiepusha na kikawa hakikubali hukumu ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, pamoja na kuwa hiyo ndiyo haki isiyo na shaka.

مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْضٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَوِيرٌ ﴿٤٤﴾

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آتِيَّةً مُبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿٤٥﴾

وَيَقُولُونَ نَعَمْنَا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَلَمْ نَعْمَلْ بِأَثْرَرْ يَتَوَلَّ فِرِيقاً مِنْهُمْ فَمَنْ بَعْدَ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكُ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرَقُوا مِنْهُمْ مُغْرِضُونَ ﴿٤٧﴾

49. Na iwapo haki iko upande wao, basi wao wanakuja kwa Nabii, rehema na amani zimshukie, wakiwa watiifu na kuwa tayari kuiandama hukumu yake, kwa kutambua kwao kwamba ye ye atatua uamuzi wa haki.
50. Je, sababu ya kupa mgongo kwao ni ule ugonjwa wa unafiki ulio ndani ya nyoyo zao au wanaushuku unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie? Au sababu ni kuchelea kwao isije ikawa hukumu ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake ni ya maonevu? Ukweli ni kwamba wao hawaogope maonevu, isipokuwa kiini hasa ni kwamba wao wenyewe ndio madhalimu walio waovu.
51. Ama Waumini wa kweli, msimamo wao ni kwamba wanapoitwa kwenda kuhukumiwa, katika ugomvi ulio kati yao, na Kitabu cha Mwenyezi Mungu na hukumu ya Mtume Wake, wanakubali uamuzi unaotolewa na wanensem, «Tumesikia tulioambiwa na tumemtii aliyetuita kwenye hilo.» Na hao ndio waliofaulu wenyewe kufuzu kupata matakwa yao kwenye mabustani ya Pepo yenye neema.
52. Na mwenye kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake katika kufuata maamrisho na kujiepusha na makatazo na akaogopa mwisho mbaya wa uasi na akajihadhari na adhabu ya Mwenyezi Mungu, basi hao ndio wenyewe kufuzu kupata neema Peponi..

وَإِن يَكُن لَّهُمْ لَكُحْ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿١٤﴾

أَفَ قُلُوبُهُمْ مَرْضٌ أَمْ أَرَتُبُوهُمْ يَحْسَنُونَ أَنْ يَحْسِنَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ وَلِلَّهِ أَفْلَقُ الظَّالَمُونَ ﴿١٥﴾

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ
وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا وَأَفْلَكَ هُمُ الْمُقْلِحُونَ ﴿١٦﴾

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَى اللَّهَ وَيَتَّقَوْ
فَأَفْلَكَ هُمُ الْفَارِثُونَ ﴿١٧﴾

53. Na wanafiki waliapa kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, kwa upeo wa juhudhi yao, viapo vizito, «Ukituamrishwa, ewe Mtume, kutoka kwenda kwenye jihadi pamoja na wewe, tutatoka tena tutatoka» Sema uwaambie, «Msiape viapo vya urongo, kwani utiifu wenu unajulikana kuwa ni wa ulimini tu. Kwa kweli Mwenyezi Mungu Anayatambua mnayoyafanya , na Atawapa malipo yake.

54. Na useme, ewe Mtume, kuwaambia watu, «Mtiini Mwenyezi Mungu na mtiini Mtume.» Na wakipa mgongo, basi jukumu la Mtume ni kufanya aliyoomrisha ya kuufikisha ujumbe, na ni jukumu la watu wote kuyafanya waliyoomrisha ya kufuata. Na mkimtii yeye mtaongoka. Na jukumu la Mtume ni kuufikisha ujumbe wa Mola wake mafikisho yaliyo wazi.

55. Mwenyezi Mungu Amewaaahidi walioamini mionganini mwenu na wakafanya matendo mema kwamba atawarithisha ardhi ya washirikina na atawafanya ni wasimamizi wa hiyo ardhi, kama alivyofanya kwa waliokuja kabla yao kati ya wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake, na Aifanye Dini yao ambayo Ameridhika nayo na Akawachagulia, nayo ni Uislamu, ni Dini yenye ushindi na uthabiti, na Azigeuze hali zao kwa kuwaondolea kicho na kuwaletea amani, iwapo watamuabudu Mwenyezi Mungu , Peke Yake, na watasimama imara

*وَقَسُّمُوا بِاللَّهِ جَهَنَّمَ لِئَنْ أَمْرَهُمْ
لَيَحْرُجُنَّ فَلَمَّا نَصَمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً
إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ لِمَا عَمَلُونَ ﴿٣٦﴾

قُلْ أَطِيعُ اللَّهَ وَأَطِيعُ الرَّسُولَ إِنْ تَوَلُّوْ
فَإِنَّمَا عَلَيْهِمْ مَا حُبُّلُوا وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ
وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْدَوْهُ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
الْبَلْغُ الْعِظِيمُ ﴿٣٧﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ كُوْنُوكُوْعِيلُوا
الصَّالِحَاتِ لِيَسْتَحْلِفُهُمْ فِي الْأَرْضِ
كَمَا اسْتَحْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَلَئِمَمَّكَنَّ لَهُمْ دِيَّهُمُ الَّذِي أَرْضَى
لَهُمْ وَلَيَبْدَأْ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ حَوْفِهِمْ مَمَّا
يَعْبُدُونَ وَنَحْنُ لَا يُشْرِكُونَ بِنَا شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٨﴾

kwa kumtii, na wasimshirikishe na kitu chochote. Na Mwenye kukanusha baada ya hilo la kupewa usimamizi, amani, uthabiti na utawala kamili, na akakanusha neema za Mwenyezi Mungu, basi hao ndio waliotoka nje ya utiifu kwa Mwenyezi Mungu.

56. Na isimamisheni Swala kwa kuitimiza, na toeni Zaka kuwapa wanaostahiki kupewa na mumtii Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa kutarajia Mwenyezi Mungu Awarehemu.

57. Msidhani tena msidhani kwamba wale waliokufuru wanamshinda Mwenyezi Mungu katika ardhi, kwani Yeye ni Muweza wa kuwaangamiza, na marejeo yao, huko Akhera ni Motoni. Na ni mabaya sana marejeo haya na mwisho huu. Maneno haya ni maelekezo kwa *ummah* wote, ingawa anayeambiwa hapa ni Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

58. Enyi ambao mlimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifanyia kazi sheria Zake! Waamrisheni watumwa wenu, wajakazi wenu na watoto waungwana mabao umri wao haujafikia wa kubaleghe waombe ruhusa wakitaka kuingia kwenu katika nyakati za mapumziko yenu na kuvua nguo zenu: kabla ya Swala ya Alfajiri, kwa kuwa huo ni wakati wa kuvua nguo za kulalia na kuvaa nguo za baada

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَتُوْلُ الْمَسَكُوَةَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ﴿٥٦﴾

لَا تَحْسِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
وَمَا أُنْهَمُ أَنَّا رُؤْلُ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَذِنَ كُلُّ الَّذِينَ
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَتَبَعُوا الْحَلْمَ مِنْكُمْ
ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ
تَضَعُونَ شِبَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ
صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثَ عَوْرَاتٍ لَكُوئِيسَ عَلَيْكُمْ
وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّفُونَ عَلَيْكُمْ
بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمُ الْآيَتِ الْأَنْتِيَ وَاللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةٌ ﴿٥٨﴾

ya kuamka, na wakati wa kuvua nguo kwa mapumziko ya kipindi cha mchana wakati wa jua kali, na baada ya Swala ya Isha, kwa kuwa huo ni wakati wa kulala. Nyakati tatu hizi ni za kujifunua na kujiacha wazi na kunapungua kujisitiri . Lakini katika nyakati sizokuwa himzo, si makosa wakiingia bila ya idhini, kwa kuwa wao wanahitaji kuingia kwenu, wao ni wa kuingia na kutoka mara kwa mara kwa kutumika, na kwa kuwa dasturi iliyozoleka ni kuwa nyinyi mnatembeleana nyakati hizi kwa kutimiza haja zenu zenye maslahi kwenu. Na kama Alivyowafafanulia Mwenyezi Mungu hukumu za kutaka ruhusa (ya kuingia majumbani), Anawafafanulia aya Zake, hukumu Zake, hoja Zake na Sheria za Dini Yake. Na Mwenyezi Mungu Anayajua sana yanayowafaa viumbe Wake, ni Mwingi wa hekima katika upelekeshaji Wake mambo yao.

59. Na pindi watoto wanapofikia miaka ya kubaleghe na kukalifishwa hukumu za kisheria, ni juu yao watake ruhusa wakitaka kuingia nyakati zote kama wanavyotaka ruhusa watu wazima. Na kama Mwenyezi Mungu Anavyowafafanulia adabu za kutaka ruhusa (kuingia majumbani), vilevile Anawafafanulia Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, aya Zake. Na Mwenyezi Mungu Anayajua sana yanayowafaa waja Wake, ni Mwingi wa hekima katika sheria Zake.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمُ
فَلَا يَسْتَغْرِفُوا كَمَا أَسْتَغْرَفَنَّ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ بُشِّرَنَّ اللَّهُ لَكُمْ رَءُوفٌ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

60. Na wanawake wakongwe ambao wamejikalia hawa jistarehesi na hawana matamanio kwa sababu ya uzee wao, hawana hamu ya kuolewa na wanaume wala wanaume hawana hamu nao. Wanawake hawa hawana makosa kujitanda sehemu ya nguo zao kama vile shuka, bila kuonesha pambo wala kujirembesha. Na kuvaan kwaao nguo hizi, kwa kujisitiri na kujihifadhi, ni uzuri kwao. Na Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa maneno yenu, ni Mjuzi wa nia zenu na matendo yenu.

61. Hawana dhambi watu wenye nyudhuru mionganoni mwa vipofu, viguru na wagonjwa, kuyaacha mambo ya lazima ambayo hawawezi kuyatekeleza, kama kupigana jihadi na mfano Wake katika vitu ambavyo vinahitajia kwa kipofu awe huona na kiguru awe mzima na mgonjwa awe na afya nzuri. Na nyinyi, enyi Waumini, hamuna makosa kula kwenye majumba ambayo ndani yake kuna wake zenu na watoto wenu, na hapa yanaingia majumba ya watoto, au majumba ya baba zenu au mama zenu au ndugu zenu wa kiume au dada zenu au ami zenu au mashangazi zenu au wajomba zenu au mama zenu wadogo au kwenye nyumba ambazo mliwakilishwa kuzisimamia wakati wenyewe hawapo kwa ruhusa yao au kwenye nyumba za marafiki. Hakuna makosa yoyote kwenu kula mkiwa pamoja au mbalimbali. Na muingiapo

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ
نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ عَمَرْ مُتَّسِعٍ حَتَّىٰ يَزِيَّنَهُ وَإِنَّ
يَسْتَعْفِفُنَّ حَيْثُ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ

عَلَيْهِمْ ٦٧

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَامِ حِجَّةٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَاجِ
حِجَّةٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حِجَّةٌ وَلَا عَلَى
أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ يَوْمَ كُمَّا وَ
بُيُوتٍ ءَابَابِيَّ كُمَّا وَبُيُوتٍ أَمْهَاتِ كُمَّا
أَوْ بُيُوتٍ إِخْرَاجِ كُمَّا وَبُيُوتٍ أَخْرَاجِ كُمَّا
أَوْ بُيُوتٍ أَعْمَمِ كُمَّا وَبُيُوتٍ
عَمَّتِ كُمَّا أَوْ بُيُوتٍ أَخْوَالِ كُمَّا وَ
بُيُوتٍ خَلَالَتِ كُمَّا أَوْ مَا مَلَّتِ
مَفَاتِحُهُ وَأَوْصَدَ يَقِيقَ كُمَّا لَيْسَ
عَلَيْهِنَّ كُمَّا جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا وَ
أَشْتَأْتُمْ فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَيْهِ
أَنْفُسِكُمْ تَحْيَةً مَمَّنْ عِنْدَ اللَّهِ مُبَرْكَةٌ طَيِّبَةٌ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْأَيْكَتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٦٨

kwenye nyumba zinazokaliwa au zisizokaliwa, amkianeni nyinyi kwa nyinyi kwa maamkizi ya Kiislamu, nayo ni «*As-salāmu ‘alaikum wa rahmatullāhi wa barakātuh*, au *As-salāmu ‘alainā wa ‘alā ‘ibādillāhi-s-sālihīn*, iwapo hakuna yoyote. Maamkizi haya Mwenyezi Mungu Ameyaweka, nayo yana baraka, yanakuza kusafiana nia na kupendana, ni mazuri yanayopendeza kwa mwenye kuyasikia. Na kwa mfano wa usafanuzi huu anawafafanulia Mwenyezi Mungu alama za Dini Yake na aya Zake, ili mzifahamu na mztumie.

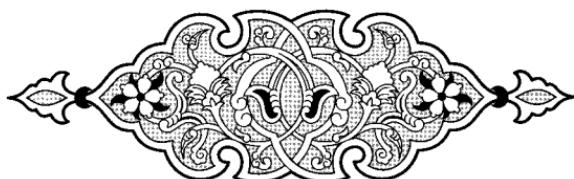
62. Kwa hakika Waumini kikwelikweli ni wale ambao Wamemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakazitumia sheria Zake, na wakiwa wapo pamoja na Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, katika jambo ambalo amewakusanya kwalo la maslahi ya Waislamu, hawaondoki mpaka wamuombe ruhusa. Kwa hakika wale wanaokuomba ruhusa, ewe Nabii, ndio wanaomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake kikweli. Basi wakikuomba ruhusa kwa baadhi ya haja zao, mruhusu unayemtaka mionganoni mwa wale waliokuomba ruhusa kuondoka kwa udhuru, na uwaombee msamaha kwa Mwenyezi Mungu, kwani Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe dhambi za waja Wake wenye kutubia, ni mwingi wa huruma kwao.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَلَاذَا كَانُوا مُعَمَّدُوا عَلَى أَمْرِ جَمَاعَةِ الْمُرِيدِينَ هَبُوا
حَقَّ يَسْتَدِينُونَ وَإِنَّ الَّذِينَ يَسْتَدِينُونَ كَأُولَئِكَ
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ إِنَّمَا
أَسْتَدِينُوكُمْ لِيَعْضُ شَانِهِمْ فَإِذَا نَمَّ
شَيْئَ مِنْهُمْ فَأَسْتَغْفِرُ لَهُمُ اللَّهُ أَعْلَمُ
اللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦﴾

63. Msiseme, enyi Waumini, mnapomuita Mtume wa Mwenyezi Mungu, «Ewe Muhammad!» wala «Ewe Muhammad bin Abdillāh!» kama wanavyosema hivyo baadhi yenu kuwaambia wengine. Lakini mtukuzeni na mseeme, «Ewe Nabii wa Mwenyezi Mungu! Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu!» Kwa kweli Mwenyezi Mungu Anawajua wale wanaoondoka kutuka kwenye kikao cha Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa siri, bila ya ruhusa yake, wakisaidiana kujificha. Basi na wajihadhari wanaoenda kinyume na amri Yake wasije wakashukiwa na janga na shari au adhabu yenye uchungu iumizayo.
64. Jueni mtanbahi kwamba ni vya Mwenyezi Mungu vilivyoko mbinguni na ardhini, kwa kuviumba, kuvimiliki, kuvifanya vimdhali likie. Ujuzi Wake umevizunguka vyote ambavyo muko navyo. Na Siku ya Akhera, ambayo waja watarejea Kwake, Atawapa habari ya matendo yao, na Atawalipa kwayo. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa kila kitu, hayafichamani Kwake Yeye matendo yao na hali zao.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَهُ الرَّسُولَ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءَهُ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
يَسْأَلُونَ مِنْكُمْ لَوْا ذَلِكَ حَذَرَ اللَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ يُصِيبَهُ فِتْنَةٌ
أَوْ يُصِيبَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٧﴾

إِنَّ اللَّهَ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ
يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَقَوْمٌ يَرْجِعُونَ إِلَيْهِ
فَيَنْتَهُمُ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٨﴾

SURA YA AL-FURQĀN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ni kubwa mno baraka za Mwenyezi Mungu na ni mengi sana mema Yake na ni kamilifu sifa Zake, Aliyetakasika na kutukuka, Ambaye Ameiteremsha Qur’ani, yenye kupambanua baina ya ukweli na ubatilifu, kwa mja Wake Muhammad, rehemea ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ili awe ni mjambe kwa binadamu na majini na awe muonyaji wa adhabu ya Mwenyezi Mungu kwao.
2. Ambaye Ana ufalme wa mbingu na ardhi, Hakujifanyia mtoto na hakuwa na mshirika katika ufalme Wake. Na Yeye Ndiye Aliyeumba kila kitu, Akakisawazisha kulingana na umbo linalonasibiana nacho na inavyotakikana kulingana na hekima Yake, pasi na kupungua wala kwenda kombo.
3. Na washirikina wa kiarabu walitengeneza waungu, wasiokuwa Mwenyezi Mungu. Waungu hao hawawezi kuumba chochote, na Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyeumba wao na wenye kuwaabudu, wala hawana uwezo wa kuzuia madhara wala kujiletea manufaa, wala hawawezi kukifisha kilicho hai wala kukihuisha kilichokufa au kumfufua yoyote, mionganoni mwa wafu, akiwa hai kutoka kaburini mwake.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهِ لِيَكُونَ
لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ①

الَّذِي لَهُ وَمِلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ يَسِّعُ
وَلَدَآ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَيْئٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ
كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْرَهُ تَقْدِيرًا ⑤

وَأَنْخَذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهٌ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلُقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لَا نَفْسٍ هُمْ
ضَرَّاءٌ وَلَا نَعْوًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً
وَلَا أُشْوِرًا ②

4. Na wenyē kumkanusha Mwenyezi Mungu walisema kwamba hii Qur'ani ni urongo tu na ni uzushi uliofanywa na Muhammad na akasaidiwa na watu wengine. Kwa hakika wamefanya udhalimu mbaya sana na wameleta uzushi wenyē kuchukiza, kwani Qur'ani haikuwa inamkinika kwa binadamu yoyote kuizua.
5. Na walisema kuhusu Qur'ani, «Hiyo ni hadithi za wakale katika vitabu vyao, na Muhammad amezinakili. Basi hizo anasomewa asubuhi na jioni,»
6. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Kwa hakika Aliyeiteremsha Qur'ani ni Mwenyezi Mungu Ambaye ujuzi Wake umevizunguka vilivyoko mbinguni na ardhini. Kwa hakika Yeye ni Msamehefu sana kwa waliotubia kutokana na madhambi na maasia, ni Mwenye huruma kwao kwa kuwa hakufanya haraka ya kuwatesa.»
7. Na walisema washirikina, «Ana nini huyu anayedai kwamba yeye ni Mtume wa Mwenyezi Mungu (wakimkusidia Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie), anakula chakula kama sisi na aenda sokoni kutafuta riziki? Basi si angalimtuma Malaika awe naye ashuhudilie ukweli wake,
8. au imshukie kutoka mbinguni kanzi ya mali, au awe na shamba kubwa ambalo yeye anakula matunda yake.» Na wakaendelea kusema, hawa madhalimu wenyē kukanusha,

وَقَالَ الْذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْلَكٌ
أَفَتَرَنَاهُ وَلَكَنَّهُ رَعَيْهُ قَوْمٌ أَخْرُونَ فَقَدْ
جَاءَهُ وَظْلَمًا وَرُزُورًا ﴿١﴾

وَقَالُوا أَسْطِرُ الْأَوَّلِينَ أَكْتَبَهَا فِيهِ
ثُمَّ أَعْلَمَهُ بُحْرَةً وَأَصْبِلَهُ
﴿٢﴾

قُلْ أَنْزَلَهُ اللَّهُ يَعْلَمُ أَلْيَسَ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَفْوَارَ حِيمًا
﴿٣﴾

وَقَالُوا مَا لِهَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ
أَطْعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ
إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ وَنِيرًا
﴿٤﴾

أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ
تَسْتَعِنُ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا
﴿٥﴾

«Mumfuataao nyinyi si mwingine
isipokuwa ni mtu aliyefanyiwa
uchawi ulioathiri akili yake.»

9. Tazama, ewe Mtume, namna walivyosema, hawa wakanushaji, juu yako maneno hayo ya ajabu yanayofanana na mifano kwa ugeni wake, ili wafikie kukukanusha, kwa hivyo wakawa mbali na haki, na kwa hivyo hawapati njia ya kuifkia (hiyo haki) ili wayarakibishe maneno waliyoyasema kuhusu wewe, ya urongo na uzushi.
10. Ni kubwa mno baraka za Mwenyezi Mungu, na ni mengi sana mema Yake, Ambaye Akitaka Atakufanyia mema zaidi kuliko yale waliotamani uwe nayo, Angalikufanyia, ulimwenguni, mashamba mengi ambayo kati yake inapita mito, na Akufanye uwe na majumba makubwa ya fahari.
11. Na hawakukanusha, kwa kuwa unakula chakula na unaenda sokoni, lakini wameikanusha Siku ya Kiyama na malipo yake yaliyoko. Na tumewatayarishia waliokikanusha Kiyama Moto mkali, watachomwa nao.
12. Moto huo ukiwaona hawa wakanushaji Siku ya Kiyama, kutoka mahali mbali, watasikia sauti ya kuchemka kwake na mkoromo wake kwa ukali wa hasira zake kwao.
13. Na pindi wakitupwa kutoka mahali pembamba sana pa moto wa Jahanamu, ikiwa mikono yao imeshikanishwa na minyonyoro kwenye shingo zao, hapo watajiapiza kuangamia ili wajikokoe nayo.

أَنْظُرْكَيْفَ حَضَرُوا لَكَ الْأَمْثَالَ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِعُونَ سَيِّلًا

بَارَكَ اللَّهُ إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا قَنْ
ذَلِكَ جَنَاحِتَ بَخْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ وَيَجْعَلُ
لَكَ قُصُورًا

بَلْ كَدَبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدَنَا لِلنَّاسِ كَذَبَ
بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا

إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا
تَغْيِيلًا وَرَفِيرًا

وَإِذَا أَقْلَوْهُمْ مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقْرَنِينَ
دَعَوْهُمْ نَاهِنَاهِ لَكَ ثُبُورًا

14. Hapo wataambia kwa kukatishwa tamaa, leo msjiiombee maangamivu mara moja, lakini jiombeeni mara nyingi, kwani hilo halitawaongezea isipokuwa makero, hakuna maokozi kwenu.
15. Sema uwaambie, ewe Mtume, «Je, Moto huu miliosifiwa ni bora au ni Pepo ya neema za milele walioahidiwa wenyewe kuiogopa adhabu ya Mwenyezi Mungu, ambayo itakuwa yao ikiwa ni malipo ya matendo yao na ni mahali watakapoishia huko Akhera?
16. Hawa wenyewe utiifu watavipata wanavyovitamani nya ladha za neema, starehe yao humo ni ya daima, na kuingia kwao humo ilikuwa ni ahadi ya Mola wako, ewe Mtume, yenyewe kuombwa, kwa kuwa waja wema wa Mwenyezi Mungu wanamuomba (hiyo Pepo). Na Mwenyezi Mungu Haendi kinyume na ahadi Yake.
17. Na Siku ya Kiyama, Mwenyezi Mungu Atawakusanya washirikina na vile ambavyo walikuwa wakiviabudu badala Yake. Hapo awaambie waabudiwa, «Je, ni nyinyi mliowapoteza njia ya haki waja wangu hawa, au ni wao wenyewe waliopotea njia wakawaabudu nyinyi?»
18. Hapo waabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu watasema, «Kutakasika ni kwako, ewe Mola wetu! Tunajiepusha na kitendo walichokifanya hawa. Haipasii

لَا تَدْعُوا إِلَيْهِمْ بُوْرَكَ وَاحْدَاءً وَادْعُوا إِلَيْهِمْ بُورَكَ
كَثِيرًا ﴿٦﴾

فُلْ أَذْلَكَ خَيْرًا مَجَنَّةُ الْخُلُدِ الَّتِي وُعِدَ
الْمُتَقْوِنُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءُهُ مَصِيرًا ﴿٧﴾

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَتَحْلِيلِينَ كَانَ
عَلَى رَبِّكَ وَغَدَاءً مَسْعُولًا ﴿٨﴾

وَيَوْمَ يَحْسُنُونَ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ قَاتِلُ عَنْتَهُ أَضْلَلَ اللَّهُ عَبْدَهِي
هَؤُلَاءِ أَمْهُمْ ضَلُّوا أَسْبِلَ ﴿٩﴾

فَالْأُولُوْسِبْحَنَكَ مَا كَانَ يَتَبَغِي لَنَا أَنْ تَسْخَدَ
مِنْ دُونِكَ مِنْ أَقْيَاءَهُ وَلَكِنْ مَتَعْنَهُ
وَإِبَاهَهُ هُمْ حَتَّى سُوَالِهِ كَرَوْكَانُوا
وَقَوْمًا بُورَكَ ﴿١٠﴾

kwetu sisi kuwategemea wasaidizi wa kutusaidia isipokuwa wewe. Lakini wewe uliwasterehesha hawa washirikina na baba zao kwa mali na afya nzuri, mpaka wakasahau utajo wako wakakushirikisha, na wakawa ni watu walioangamia walioghibiwa na ubaya na hizaya.»

19. Hapo waambiwe washirikina, «Kwa kweli, wamewakanusha nyinyi, hawa mliowaabudu kwenye madai yenu juu yao. Enyi hawa, nyinyi hamuwezi kuzikinga nafsi zenu na adhabu wala kuziokoa. Na mwenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu, akajidhulumu nafsi yake, akamuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu na akafa katika hali hiyo, mwenyezi Mungu Atamuadhibu adhabu kali.
20. Na hatukumtumiliza yoyote kabla yako, ewe Mtume, mionganoni mwa Mitume wetu, isipokuwa walikuwa binadamu, wanaokula chakula na wanaoenda sokoni. Na tumewafanya baadhi yenu, enyi watu, ni maonjo na mtihani kwa wengine, kwa uongofu na upotevu, utajiri na umasikini, uzima na ugonjwa. Basi je, mtavumilia msimame imara juu ya yale ambayo Mwenyezi Mungu Amewalazimisha nayo na mumshukuru ili Mola wenu awape malipo mema au hamtavumilia mustahili kuteswa? Na Mola wako, ewe Mtume, Anamuona anayepapatika au anayevumilia, na anayekanusha au anayeshukuru.

فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَوْلَوْنَ فَمَا
تَسْطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمْ
فَمَنْ كُفْرُهُ نُدْفَعُهُ عَذَابًا كَبِيرًا ١٩

وَمَا أَرْسَلْنَا بِكَ مِنْ أَمْرٍ سَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ
لَيَأْكُلُونَ الظَّعَامَ وَيَمْسُرُونَ فِي
الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِيَعْضِ فِتْنَةً
أَتَصِرُّونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ٢٠

21. Na walisema wale ambao hawatarajii kukutana na Mola wao baada ya kufa kwao kwa kuwa wanamkanusha, «Si angalau tuteremshiwe Malaika watueleze kwamba Muhammad ni mkweli au tumuone Mola wetu waziwazi Atuelezee habari ya ukweli wake juu ya utume wake.» Kwa kweli wamejiona nafsi zao na wamefanya kiburi kwa kuwa wamefanya ujasiri kusema hili na wamepitia mpaka katika ujeuri wao na ukafiri wao.
22. Siku watakapowaona Malaika wakati wa kufa kwao, na wakiwa ndani ya makaburi yao na Siku ya Kiyama, kwa sura ambazo sizo zile walizozitaka, sio kuwapa bishara ya Pepo, lakini kuwaambia, «Mwenyezi Mungu Ameifanya Pepo ni mahali palipoharamishwa kwenu.»
23. Hapo tutayaleta yale waliyoyafanya yanayoonekana kuwa ni mazuri na ya kidini, tuyafanye ni yenye kubatilika na kupotea. Hayatawanufaisha na yatakuwa ni kama vumbi linalorushwa, nalo ni lile vumbi lembamba linaloonekana kwenye mwangaza wa jua. Hivyo ni kwamba matendo mema hayawi na manufaa yoyote huko Akhera isipokuwa mwenye kuyafanya awe na imani ya kumuamini Mwenyezi Mungu na kumtakasia na kumfuata Mtume Wake Muhammd, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

* وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا قَوْلًا أَنِّي
عَيْنَاهَا الْمَلَائِكَةُ أَوْرَبَ رَبِّنَا أَنَّدَ
أَسْتَكْبِرُ فِي أَنفُسِهِمْ وَعَنْهُمْ كَيْرًا ﴿١١﴾

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا يُشْكِي بِوَمِيزْ
لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجَرًا مَّهْجُورًا ﴿١٢﴾

وَقَدِمَنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَعَلَنَّهُ
هَبَاءً مَّسْتُرًا ﴿٣٣﴾

24. Watu wa Peponi, Siku ya Kiyama, watakuwa na mahali pa kutulia bora zaidi kuliko watu wa Motoni, na watakuwa na mashukio mazuri kabisa. Raha yao imekamilika na starehe yao haitatangamana na chochote kile chenyé chenye kuharibu.
25. Ikumbuke, ewe Mtume, Siku hiyo ambayo mbingu zitapasuka-pasuka, na katika mwanya wa pasuko hizo yajitezea mawingu meupe yaliyo membamba, na Siku hiyo Mwenyezi Mungu Awateremshe Malaika wa mbinguni wawazunguke viumbe katika Mkusanyiko, na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, Aje kufanya uamuzi baina ya waja kwa namna inayonasibiana na utukufu Wake.
26. Mamlaka ya kikweli katika Siku hii ni ya Mwingi wa rehema Peke Yake bila mwingine. Na Siku hii itakuwa ngumu kwa makafiri kwa mateso yatakayowapata na adhabu kali.
27. Na ikumbuke, ewe Mtume, Siku ambayo mwenye kujidhulamu nafsi yake ataiuma mikono yake kwa majuto na ungeliko kwa kusema, «Laiti mimi niliandamana na Mtume wa Mwenyezi Mungu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na nikamfua katika kuufanya Uislamu kuwa ni njia ya Peponi,»
28. na atasema kwa maunguliko, «Laiti mimi sikumfanya fulani kuwa ni rafiki wa kumfuata na kumpenda.

أَصْحَبُ الْجَنَّةَ يَوْمًا ذِي حِلْيَهِ مُسْتَقَرًّا
وَأَخْسَرْ مَقِيلًا ﴿٦﴾

وَيَوْمَ تَشَقَّعُ السَّمَاوَاتُ بِالْعَمَى وَنَزِلَ الْمَلَائِكَةُ
تَنْزِيلًا ﴿٧﴾

الْمُلَكُ يَوْمًا ذِي الْحِلْيَهِ لِلرَّحْمَنِ وَكَارَ يَوْمًا
عَلَى الْكُفَّارِ عَسِيرًا ﴿٨﴾

وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُونَ عَلَى يَدَيِهِ يَقُولُ
يَأَلِتَنِي أَتَحِدُ مَعَ الرَّسُولِ سَيِّدِكُمْ ﴿٩﴾

يَوْمَ لَقَى لَيْسَتِي لَمْ أَنْجِدْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿١٠﴾

29. Amenipoteza rafiki huyu na kuniepusha na Qur'ani baada ya kunijia» Na Shetani aliyefukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu amekuwa daima ni mwenye kumtupa mwanadamu. Katika aya hizi kuna onyo kwamba rafiki mbaya asifuatwe, kwani yeye huenda akawa ni sababu ya kumtia, yule anayefuatana na yeye, Motoni.
30. Na Mtume atasema akishtakia matendo ya watu wake, «Ewe Mola wangu! Kwa kweli watu wangu wameiacha hii Qur'ani na wameigura, wameendelea sana katika kuipa mgongo na kuacha kuizingatia na kuitumia na kuifikisha. Katika aya hii pana kitisho kikubwa kwa anayeigura Qur'ani na asiitumie.
31. Na kama tulivyokufanya, ewe Mtume, uwe na maadui mionganini mwa wahalifu watu wako, tulimfanya kila Nabii, mionganini mwa Manabii, awe na adui kati ya wale wahalifu wa watu wake. Basi vumilia kama walivyovumilia. Na inatosha kuwa Mola wako ni Mwenye kuongoa, ni Mwenye kuilekeza, ni Mwenye kuonyesha njia na ni Mwenye kutoa msaada wa kukusaidia wewe dhidi ya maadui zako. Katika haya pana maliwazo kwa Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye.
32. Na Waliokanusha walisema, «Si hii Qur'ani ateremshiwe Muhammad kwa mara moja» kama ilivyokuwa Taurati, Injili na Zaburi? Mwenyezi

لَقَدْ أَصَلَّى عَنِ الَّذِي رِبَّهُ إِذْ جَاءَهُ
وَكَانَ الشَّيْطَنُ لِلْإِنْسَنِ حَدُولًا

وَقَالَ الرَّسُولُ يَرَبَّ إِنَّ قَوْمِي أَنْخَذُوا هَذَا
الْقُرْآنَ مَهْجُورًا

وَكَذَلِكَ جَعَلْتَا لِكُلِّ نَّبِيٍّ عَدُوًّا لَّنَّ
الْمُجْرِمِينَ وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًّا وَنَصِيرًا

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ
جُمْلَةً وَحْدَةً كَذَلِكَ لِتَبَيَّنَ لَهُ فُرَادَةُ
وَرَثَلَنَّهُ تَرَبِّلَا

Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Akasema «Tumeiteremsha ikiwa hivyo, sehemu-sehemu, ili kuutia nguvu moyo wako na ili wewe uzidi utulivu, upate kuilewa na kuibeba, na tumeifunua wazi kwa kuithibitisha na kwa kuileta polepole.»

33. Na hawakujii, ewe Mtume, hawa washirikina na hoja yoyote au utata wowote isipokuwa tutakuletea majibu ya ukweli na ufanuzi wake mzuri zaidi.
34. Hao makafiri ndio watakaoburutwa kwa nyuso zao hadi kwenye Moto wa Jahanamu. Hao ndio wenye mashukio mabaya kabisa mionganini mwa watu na ndio walioko mbali kabisa na njia ya haki.
35. Na kwa hakika, tulimpelekea Mūsā Taurati, tukamfanya ndugu yake Hārūn kuwa ni msaidizi wake
36. na tukawaambia wao wawili, »Endeni kwa Fir'awn na watu wake waliozikanusha dalili za uola⁽¹⁾ wetu na uungu wetu.» Basi wakawaendea na wakawalingania wamuamini Mwenyezi Mungu, wamtii na wasimshirkishe. Wakawakanusha, na kwa hivyo tukawaangamiza maangamivu makubwa.
37. Na tuliwazamisha watu wa Nūh kwa mafuriko walipomkanusha. Na mwenye kumkanusha Mtume yoyote huwa amewakanusha Mitume wote. Na tulikufanya kule kuwazamisha ni

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثِيلٍ إِلَّا يَحْتَنَكَ بِالْحَقِّ
وَأَحَسَنَ تَقْسِيرًا ﴿٢٢﴾

الَّذِينَ يُخْشِرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَى جَهَنَّمَ
أُولَئِكَ شَرُّ مَكَانٍ أَوَضَلُّ سَيِّلًا ﴿٢٣﴾

وَلَقَدْ هَدَاهُنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلَنَا مَعَهُ
أَخَاهُ هَرُورَتْ وَزِيرًا ﴿٢٤﴾

فَقُلْنَا أَذْهَبْ إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِيَايَتِنَا فَدَمَرْتُهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٢٥﴾

وَقَوْمَ نُوحَ لَمَّا كَذَّبُوا الرَّسُولَ أَعْرَفْتُهُمْ
وَجَعَلْتُهُمْ لِلنَّاسِ إِيَّاهُ ۗ وَأَعَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٦﴾

(1) Dalili ya uola wa Mwenyezi Mungu ni dalili ya kuwa Yeye Ndiye Mola

mazingatio kwa watu. Na tutawapatia wao na wale waliofuata njia yao katika kukanusha, Siku ya Kiyama, adhabu yenyē kuumiza.

38. Na tuliwaangamiza hao ‘Ād, watu wa Hūd, na Thamūd, watu wa Ṣāliḥ, na watu wa Kisimani na watu wengine wengi waliokuwako baina ya watu wa Nūḥ, kina ‘Ād, kina Thamūd na watu wa *Rass*(hapo kisimani) hakuna awajuao isipokuwa Mwenyezi Mungu.
39. Na *ummah* wote hao tuliwabainishia hoja na kuwafafanulia dalili na tukawaondolea nyudhuru (za kutojua). Pamoja na hivyo, hawakuamini, na kwa ajili hiyo tuliwapa maangamivu kwa kuwaadhibu.
40. Na washirikina wa *Makkah* walikuwa wakikipitia kijiji cha watu wa Lūṭ katika safari zao, nacho ni kijiji cha *Sadūm* ambacho kiliangamizwa kwa mawe kutoka mbinguni, wasizingatie kwa hilo, bali walikuwa hawatazamii kuwa kuna marejeo Siku ya Kiyama ambapo wao watalipwa .
41. Na wakuonapo hao wakanushaji, ewe Mtume, wanakufanya shere wakisema, «Je, ni huyu yule anayedai kwamba Mwenyezi Mungu Amemtumiliza kuwa ni mijumbe kwetu?
42. Yeye amekaribia kutuepusha na kuwaabudu masanamu wetu kwa hoja zake za nguvu na ufasaha wake, lau hatungalisimama imara

وَعَادَ أَوْثَمُودًا وَأَصْحَابَ الْرَّبِّيْنِ وَقُرُونًا

بَيْتَ ذَلِكَ كَيْرَمًا

وَكُلَّا لَضَرَبَنَا اللَّهُ الْأَمَمَلَ وَكُلَّا لَ

تَبَرَّنَا أَتَيْرَامًا

وَلَقَدْ أَقْوَلَ الْفَرِيْدَةَ الَّتِي أَمْطَرَتْ مَطَرَ
السَّنَوِّ إِذْنَهُ يَكُونُوا يَرْوَنَهَا بَلْ كَانُوا

لَا يَرْجُونَ شُورًا

وَلَا دَارْؤُكَ إِنْ يَتَخَذُونَكَ إِلَّا هُرُوا أَهْدَى

الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا

إِنْ كَانَ أَيْضُلُنَا عَنْ إِلَهِنَا لَوْلَا أَنْ

صَبَرَنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ

بَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَصْلَ سَيِّلًا

juu ya kuwaabudu..» Na watajuwa,
watakapoiona adhabu wanayoistahili,
ni nani aliye potoka zaidi kidini: ni
wao au ni Muhammad?

43. Mwangalie, ewe Mtume, kwa kumuonea ajabu yule aliye yati matamanio yake kama kumtii Mwenyezi Mungu. Je, wewe utakuwa ni mwenye kumtunza mpaka umrudishe kwenye Imani?
44. Au unadhani kwamba wengi wao wanazisikia aya za Mwenyezi Mungu, kusikia kwa kuzingatia, au wanaya elewa yaliyomo ndani yake? Hawakuwa isipokuwa ni kama wanyama, katika kutonufaika kwa wanayoyasikia, bali wao wamepotea njia zaidi kuliko hao wanyama.
45. Kwani huoni vipi Mwenyezi Mungu Alivyokinyosha kivuli kuanzia kutokea alfajiri mpaka kutokea jua? Na lau Mwenyezi Mungu Alitaka Angalikifanya kisimame na kitulie, kisiondolewe na jua kisha tungalilifanya jua kuwa ni alama ambayo kwa hali zake inachukuliwa dalili ya hali za kivuli.
46. Kisha kivuli kinapotea kidogo-kidogo, kila kunapoongezeka kupaa juu kwa jua ndipo kunapoongezeka kupungua kwake. Hilo ni mionganoni mwa dalili za uweza wa Mwenyezi Mungu, ukubwa Wake na kwamba Yeye Peke Yake Ndiye Anayestahiki kuabudiwa, si mwengine.

أَرَيْتَ مَنْ أَنْجَدَ إِلَهٌ وَهُوَ لَهُ أَفَأَنْتَ
تَكُونُ عَلَيْهِ وَسِيلًا ﴿٤٣﴾

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ
يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا لَآنَّعِمَ بَلْ هُمْ أَضَلُّ
سِيلًا ﴿٤٤﴾

أَلَرْتُ إِلَيْ رَبِّكَ كَيْفَ مَذَّا ظَلَلَ وَلَوْ شَاءَ
لَجَعَلَهُ وَسِيلًا فَلَمْ يَجِعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ
دِيلًا ﴿٤٥﴾

ثُرَقَضَنَهُ إِشْنَاقَضَنَاهِسِيرًا ﴿٤٦﴾

47. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Aliyewawekea usiku kuwa ni wenye kuwasitiri nyinyi kwa giza lake, kama vile mavazi yanavyowasitiri. Na Amewawekea usingizi kuwa ni raha ya miili yenu, ndani yake mnatulia na mmapumzika. Na Amewawekea mchana ili mtapakae kwenye ardhi na mtafute maisha yenu.
48. Na Yeye Ndiye Aliyezituma pepo zinazobeba mawingu, zenye kuwabashiria watu mvua ikiwa ni rehema kutoka Kwake; na tumeyateremsha kutoka mbinguni maji ya kujisafisha nayo,
49. ili tutoe kwayo mimea mahali pasipo na mimea, ipate kuhuika ardhi ya ukame baada ya kuwa imekufa (kwa ukavu), na ili tuwanyweshe maji hayo wanyama howa na watu mionganoni mwa viumbe vyetu vyingi.
50. Na hakika tunateremsha mvua juu ya sehemu ya ardhi bila ya nyingine, ili wale walioteremshiwa mvua wapate kukumbuka neema ya Mwenyezi Mungu juu yao na wamshukuru, na ili wale walionyimwa mvua wafanye haraka kutubia kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, Apate kuwarehemu wao na kuwanywesha. Lakini wengi wa watu wanakataa isipokuwa ni kukanusha neema zetu juu yao, kama neno lao wanalolisema, «tumeletewa mvua kwa sababu ya nyota kadha na kadha.»

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لِكُلِّ أَئِلَّا لِسَاوَاتِ الْنَّوْمِ
سُبْحَانَهُ وَجَعَلَ لِلْهَارَ نُشُورًا ﴿٤٥﴾

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيِّنِي
رَحْمَتِهِ، وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٦﴾

لَنْ تَجِدَنِي يَوْهُ بَلْدَةً مَيْتَانًا وَلُشْقِيَّةً وَمَمَّا
لَهَقَنَا الْعَمَاءُ وَلَأَسْيَ كَثِيرًا ﴿٤٧﴾

وَلَقَدْ صَرَفْتُهُ بِنَهْرٍ لِكَوْرَافَيْنِ أَكْثَرَ
النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٤٨﴾

51. Na lau tungalitaka tungalimpeleka muonyaji katika kila mji, wa kuwalingania wao kwa Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka, na kuwaonya wao adhabu Yake. Lakini tumekufanya wewe, ewe Mtume, ni mwenye kupelekwa kwa watu wote wa ardhini, na tumekuamrisha wewe uwafikishie hii Qur'ani.
52. Basi usiwatii makafiri kwa kuacha kitu chochote kile ambacho umetumilizwa nacho. Lakini fanya bidii yako katika kuufikisha ujumbe na upigane jihadi na wenye kuikanusha hii Qur'ani , kupigana jihadi kukubwa kusikochanganyika na udhaifu.
53. Na Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyezichanganya bahari mbili: ya tamu yenyе ladha nzuri, na ya chumvi yenyе uchumvi mwingu, na Akaweka baina ya hizo mbili kizuizi chenye kuzuia kila mojawapo ya hizo isiiharibu nyingine na pingamizi ili mojawapo isiifikie nyingine.
54. Na Yeye Ndiye Aliyeumba kizazi cha kiume na kike kutokamana na manii ya mwanamume, na kutokana na hayo ukapatikana ujamaa wa kinasaba na ujamaa wa ukwe. Na Mola wako ni Mwenye uweza wa kuumba Anachotaka.
55. Na pamoja na dalili hizi za uweza wa Mwenyezi Mungu na wema Wake kwa viumbwe Wake, makafiri wanaabudu, badala ya Mwenyezi Mungu, kitu ambacho hakiwanufaishi

وَلَوْ شِئْنَا لَعَثَّنَا فِي كُلِّ قَرْبَةٍ نَّذَرْيَرَا ﴿٦١﴾

فَلَا نُطْعِمُ الْكُفَّارَ وَجَهَدُهُ بِهِ جَهَادًا
سَعِيرًا ﴿٦٢﴾

* وَهُوَ الَّذِي مَرَحَ الْبَحْرَيْنَ هَذَا عَذْبُ
فُرَاتٌ وَهَذَا مَلْحٌ أَجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا
بَرْرًا حَارًّا جَرَامَ حَجُورًا ﴿٦٣﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْأَلْهَامِ شَرَابَعَهُمْ وَلَتَبَأْ
وَصَهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ فَدَرِيرًا ﴿٦٤﴾

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْعَهُمْ وَلَا
يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِمْ ظَهِيرًا ﴿٦٥﴾

wakikiabudu wala hakiwadhuru
wakiacha kukiabudu. Na kafiri ni
msaidizi wa Shetani juu ya Mola
wake, kwa kufanya ushirikina katika
ibada ya Mwenyezi Mungu, na ni
mwenye kumpa nguvu huyo Shetani
juu kumuasi Mwenyezi Mungu.

56. Na hatukukutumiliza wewe, ewe Mtume, isipokuwa uwe ni mwenye kuwabashiria Waumini Pepo na mwenye kuwaonya makafiri na Moto.
57. Waambie, «Sitaki kutoka kwenu, kwa kufikisha ujumbe, malipo yoyote. Lakini mwenye kutaka kuongoka na kufuata njia ya haki inayompeleka kwa Mola wake na kutumia katika mambo Anayoyaridhia, mimi sitawalazimisha hilo, isipokuwa hilo, kwa kweli, ni bora kwa maslahi ya nafsi zenu.»
58. Na jitegemeze kwa Mwenyezi Mungu Ambaye Ana uhai uliokamilika kwa namna zote, kama inavyonasibiana na utukufu Wake, Ambaye hafi, na umtakase na sifa za upungufu. Na inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa madhambi ya viumbe Vyake. Hakuna chochote kinachofichika Kwake katika hayo. Na Atawahesabia na Atawalipa kwa hayo.
59. Aliyeumba mbingu na ardhi na vilivyoko baina yake kwa Siku sita, kisha akalingana juu ya "Arsh – yaani Akawa juu na Akaangatika-kulingana kunakonasibiana na utisho Wake, Yeye Ndiye Mwingi wa

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٦١﴾

فُلْ مَا أَسْأَلْتُكُمْ عَنِيهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ
أَنْ يَتَّخِذَ إِلَيَّ رَبِّهِ سَبِيلًا

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَقِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَتَّ
بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ بِدُنُوبِ عِبَادِهِ
خَيْرًا ﴿٦٢﴾

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِي سَيَّةٍ أَيَّ امْرٌ مُّسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
الْرَّحْمَنُ فَسَعَى بِهِ خَيْرًا ﴿٦٣﴾

rehema. Basi muulize, ewe Mtume, Mtambuzi kuhusu Yeye. Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, Anajikusudia Mwenyewe Aliyetukuka, kwani Yeye Ndiye Anayejua sifa Zake, ukuu Wake na utukufu Wake. Na hakuna yoyote, katika binadamu, anayemjua zaidi Mwenyezi Mungu wala anayetambua habari Zake zaidi kuliko mja Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye.

60. Na wakiambiwa makafiri, «Msujidieni *Al-Rahmān* (Mwingi wa rehema) na muabuduni,» wanasema, «Hatumjui *Al-Rahmān* (Mwingi wa rehema). Je, tukisujidie kila unachotuamrisha kukisujidia kwa kutii amri yako?» Basi hilo la kuwaita wao kumsujidua *Al-Rahmān* (Mwingi wa rehema) linawaongezea wao kuikimbia imani na kuwa mbali nayo.
61. Ni kubwa baraka za Mwingi wa rehema na ni nyingi kheri Zake Aliyeziweka mbinguni nyota kubwa pamoja njia zake, na akaliweka, katika hiso mbingu, jua linalotoa mwangaza na mwezi unaong’ara.
62. Na Yeye Ndiye Aliyefanya usiku na mchana vipishane, kimoja baada ya kingine, kwa anayetaka kuzingatia hilo kwa kumuamini Mwenyezi Mungu, Mpelekeshaji mambo na Muumbaji au anayetaka kumshukuru Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa neema Zake na mema Yake.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا
الرَّحْمَنُ أَشْجُعُ لِمَنَّا مُرِتَأَوْ زَادَهُمْ
نُورًا ﴿٦٠﴾

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ الْأَيْلَ وَالنَّهَارَ خَلْفَةً لِنَّ
أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾

63. Na waja wa Mwingi wa rehema walio wema ni wale ambao wanatembea juu ya ardhi kwa utulivu wakiwa wanyenyeketu; na wajinga mafidhuli wanaposema nao maneno ya kuwaudhi wanawapa majibu mazuri na wanasema nao maneno ya kuwafanya wasalimike na dhambi na (pia wasalimike na) kukabiliana na mjinga kwa ujinga wake.
64. Na ambao wanawsali usiku kwa wingi wakintakasia Mola wao wakiwa ndani ya Swala na wakijidhalilisha Kwake kwa kusujudu na kusimama.
65. Na ambao, pamoja na kujibidiisha kufanya ibada, wanamuogopa Mola wao na kwa hivyo wanamuomba Awaokoe na adhabu ya Jahanamu, kwani adhabu yake inalazimiana na muadhibiwa.
66. Kwa hakika moto wa Jahanamu ni mahali pabaya pa kutulia na kukaa.
67. Na ambao wakitumia mali zao hawapitishi kipimo katika kutoa wala hawabani katika matumizi, na kutumia kwao huwa kuko kati na kati baina ya kupilisha kipimo na kubana.
68. Na ambao wanampwekesha Mwenyezi Mungu na hawamuombi wala kumuabudu mola asiyekuwa Yeye, wala hawaiui nafsi ambayo Mwenyezi Mungu Ameharamisha kuuawa isipokuwa kwa kitu kinachopasisha kuuawa, kama vile kukufuru baada ya kuamini au kuzini baada ya ndoa au kumuua

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْسُونَ عَلَى الْأَرْضِ هُنَّا
وَلَا يَأْخُذُهُمُ الْجَهَنَّمُ قَالُوا سَلَّمًا ﴿٦٤﴾

وَالَّذِينَ يَبْيَسُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِنَّا ﴿٦٥﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبِّنَا أَصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ لَنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٦﴾

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَاماً ﴿٦٧﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَا يَرْيَقُّونَ
وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَاماً ﴿٦٨﴾

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا
يَقْتُلُونَ النَّفَسَاتِ إِلَّا حَرَمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ
وَلَا يَرْبُو نَوْنٌ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَاماً ﴿٦٩﴾

mtu kwa uadui, wala hawazini bali wanazihifadhi tupu zao isipokuwa kwa wake zao au wale ambao mikono yao ya kulia imemiliki. Na mwenye kuyafanya madhambi haya makubwa atakuta mateso huko Akhera.

69. Ataongezewa adhabu maradufu Siku ya Kiyama na ataketi milele akiwa mdhalilifu mnyonge. Onyo la kukaa milele ni kwa wale wanaoyafanya yote hayo au ni kwa yule aliyemshirikisha Mwenyezi Mungu.
70. Lakini mwenye kutubia kutokana na madhambi haya toba ya dhati na akaamini imani ya kukata yenye kuambatana na matendo mema, basi hao Mwenyezi Mungu Atawafutia makosa yao na Atawaweka mahali Pake mema, kwa sababu ya kutubia kwao na kujuta kwao. Na kwa hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe kwa anayetubia, ni Mwingi wa rehema kwa waja Wake kwa kuwa Amewaita watubie baada ya kushindana na Yeye kwa kufanya maasia makubwa kabisa.
71. Na yoyote anayetubia kwa madhambi aliyyafanya na akafanya matendo mema, basi yeye, kwa hilo, atakuwa amerudi kwa Mwenyezi Mungu kisawasawa, na hapo Mwenyezi Mungu Ataikubali toba yake na Atazifuta dhambi zake.
72. Na ambao hawatoi ushahidi wa urongo wala hawahudhurii vikao vyake, na wapitapo kwa watu wa ubatilifu na ulaghai bila ya kukusudia

يُضَعِّفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمةِ وَيَخْلُدُ

فِيهِ مُهَاجَّاً ﴿٦﴾

إِلَّا مَنْ تَابَ وَأَمْنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا

فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَتِ

وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧﴾

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ دَيْنُ إِلَى

اللَّهِ مَتَابَا ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الْأُرُورَ وَلَذَا مَرُوا

بِاللَّغْوِ مَرُونَ كَرَامًا ﴿٩﴾

wanapita hali ya kupa mgongo na kupinga, wanajiepusha nao (huo ubatilifu na ulaghai) na hawaauridhii kwa wengine.

73. Na ambao wakipewa mawaidha kwa aya za Qur'ani na dalili za upweke wa Mwenyezi Mungu hawajighafilishi nazo wakawa kama ambao ni viziwi hawakuzisikia na vipofu hawakuziona, lakini nyoyo zao zinazielewa na akili zao zinafunguka kuzikubali, na basi hapo wanajipomosha kwa Mwenyezi Mungu hali ya kusujudu na kutii.
74. Na ambao wanamuomba Mwenyezi Mungu Aliyetukuka wakisema, «Mola wetu! Tutunukie mionganoni mwa wake zetu na wana wetu cha kutuliza macho yetu na chenye maliwazo na furaha kwetu, na utufanye ni kiigizo chema kwa wachamungu kutuiga.»
75. Hao waja wa Mwingi wa rehema, waliosifika kwa sifa zilizopita, watalipwa majumba ya Peponi ya juu kabisa, kwa rehema ya Mwenyezi Mungu na kwa sababu ya uvumilivu wao juu ya kufanya matendo ya utifufu, na watalakiwa humo Peponi kwa maamkizi na salamu kutoka kwa Malaika, na watakuta maisha mema na kusalimika na maafa,
76. hali ya kukaa milele humo bila ya kufa. Ni nzuri mno hiyo Pepo kuwa ni mahali pa wao kutulia na makao ya wao kukaa, hawatataka kuondoka hapo.

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكْرُوا يُبَايِطُونَ رَبَّهُمْ لَهُمْ
يَحْرُرُونَ عَلَيْهَا أَصْنَاعًا وَعُمَيْدَاتٍ ﴿٣﴾

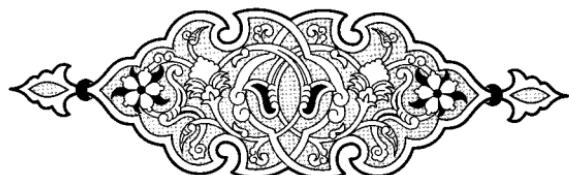
وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هُنَّ أَزْفَاجٌ
وَدُرْسَتِنَا قُرْبَةٌ أَغْيَبُونَ وَجَعَلْنَا لِلنَّاسِ فِي
إِمَامًا ﴿٦﴾

أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْعُرْفَةَ بِمَا صَدَرُوا
وَلِلَّهِ الْفَاتِحَةُ وَسَلَامًا ﴿٧﴾

خَلِيلِنَّ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقْرَأً
وَمُقَامًا ﴿٨﴾

77. Mwenyezi Mungu Anatoa habari
kuwa Yeye hawajali watu wala
hashughuliki nao lau si wao
kumlingania Yeye ulinganizi wa
ibada na ulinganizi wa maombi.
Hakika yenu nyinyi, enyi makafiri,
mumekanusha, na ukashaji wenu
utapelekea mupate adhabu yenyе
kuwa na nyinyi kama vile mwenye
kudai anavyokuwa na mdaiwa
wake, na Atawaangamiza duniani na
Akhera.

فَلْ مَا يَعْبُدُوا إِلَّا مُرِّيٌ لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ
فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ فَسَوْقَ يَكُونُ لِرَأْيِهِ ﴿٧٧﴾

SURA YA AL-SHUÁRĀ

سُورَةُ الشَّعْرَاءِ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسم

1. «Tā, Sīn, Mīm.» Yametangulia maelezo kuhusu herufi za mkato mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Hizi ni aya za Qur’ani yenye kufafanua kila kitu, yenye kupambanua baina ya uongofu na upotevu.
3. Huenda wewe, ewe Mtume, kwa kuwa una hamu sana ya kutaka wao waongoke, ukajiangamiza mwenyewe kwa kuwa wao hawakukuamini na hawakufuata kimatendo uongofu wako. Basi usifanye hivyo.
4. Tukitaka tutawateremshia wakanushaji, miongoni mwa watu wako, miujiza itokayo mbinguni yenye kuwaogopesha itakayowalazimisha wao kuamini, na hapo shingo zao ziwe zimenyongeka na kudhalilika. Lakini hatukutaka hilo, kwani Imani yenye kunufaisha ni kuyaamini yaliyoghibu kwa hiyari.⁽¹⁾
5. Na hauwajii washirikina hawa ukumbusho, kutoka kwa Mwingi wa rehema unaoanzwa kuteremshwa, kitu baada ya kitu, wenye kuwaamrisha na kuwakataza na kuwakumbusha Dini ya kweli, isipokuwa wanaupa mgongo na hawaukubali.

٦٧٢ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

لَعَلَكَ بَيْخُونَ شَكَرَكَ أَلَا يَكُونُ أُمُّ مُؤْمِنِينَ

إِنَّ لَشَانَنِيَّلَ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ

أَعْنَقَهُنَّ لَهَا حَضِيعِينَ

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ قَنَ الرَّحْمَنُ مُحَدِّثٌ إِلَّا كَافُوا

عَنْهُ مُعَضِّيَنَ

(1) Rudia sura ya Al-Baqarah aya:3, kwa maelezo zaidi kuhusu ghayb (Yaliyoghibu)

6. Kwa hakika washaikanusha Qur'ani na washafanyia shere, basi zitawajia wao habari za jambo ambalo walikuwa wakilifanyia shere na dharau, na itawashukia wao adhabu ikiwa ni malipo ya kumuasi Mola wao.
7. Je, wanakanusha na hali wao hawakuiangalia ardhi ambayo ndani yake tumeotesha kila aina nzuri ya mimea ambayo hakuna awezae kuiyotesha isipokuwa Mola wa viumbe vyote?
8. Kwa hakika, katika kuitoa mimea kwenye ardhi ni dalili wazi ya ukamilifu wa uweza wa Mwenyezi Mungu, na wengi wa watu hawakuwa ni wenye kuamini.
9. Na kwa hakika Mola wako Ndiye Mshindi wa kila kiumbe, ni Mwenye kurehemu Ambaye rehema Yake imeenea kila kitu.
10. Na wakumbushe watu wako, ewe Mtume, pindi Mola wako Alipomuita Mūsā kuwa awaendee watu madhalimu,
11. nao ni watu wa Fir'awn na uwaambie wayaogope mateso ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na waache ukafiri na upotevu walionao.
12. Mūsā akasema, «Mola wangu! Mimi ninaogopa wasije wakanikanusha juu ya utume,
13. na moyo wangu ukaingia kero kwa kunikanusha, na ulimi wangu usiwe na ufasaha wa kulingania. Basi

فَقَدْ كَبُوْرًا فَسِيَّرَتْهُمْ أَنْبَثْوْا مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْرُونَ ﴿١﴾

أَوْلَئِرْ قَالَ الْأَرْضَ كَمْ أَنْبَثْتَ فِيهَا مِنْ كُلِّ رُوْحٍ كَرِيمٌ ﴿٢﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤﴾

وَلَذِنَادِيَ رَبُّكَ مُوسَى أَنِ اتَّقَى أَنْفُسَهُمْ أَلْقَاهُمُ الْجِنَّاتِ ﴿٥﴾

قَوْمُ فِرْعَوْنَ الَّذِينَ لَا يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

قَالَ رَبِّي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَبِّرُونَ ﴿٧﴾

وَصَبِقُ صَدَرِي وَلَا يَنْظِلُونِ لِسَانِي فَأَرْسَلْ إِلَيْهِرُونَ ﴿٨﴾

mtume Jibrili aende na wahyi kwa ndugu yangu Hārūn, ili anisaidie na aniamini kwa ninayoyasema, na awafafanulie kile ninachowaambia, kwani yeze ana ufasaha zaidi wa matamshi kuliko mimi.

14. Na watanishika na kosa la kumuua mwanamume wa jamii ya *Qibṭī* mionganoni mwao, na kwa hivyo ninaogopa wasiniue kwa ajili yake.»
15. Mwenyezi Mungu Akamwambia Mūsā, «Sivyo hivyo! Hawatakuua. Na nimekubali matakwa yako juu ya Hārūn. Basi endeni mkiwa na miujiza yenye kuonyesha ukweli wenu. Sisi tuko pamoja na nyinyi kwa ujuzi, utunzi na usaidizi tunasikiliza.
16. Mjieni Fir'awn na mumwambie, «Sisi tumetumwa kwako na kwa watu wako kutoka kwa Mola wa viumbe wote
17. kwamba uwaache Wana wa Isrāīl waende na sisi.»
18. Fir'awn akasema kumwambia Mūsā kwa kumsimanga, «Je, hatukukulea kwenye majumba yetu ukiwa mchanga, ukakaa kwenye utunzi wetu miaka (mingi) katika umri wako,
19. ukafanya tendo la jinai kwa kumuua mwanamume mionganoni mwa watu wangu, ulipompiga na ukamsukuma, na wewe ni mionganoni mwa wakanushaji neema zangu na kukataa uola wangu?»

وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَبْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْسِطُواْ (١٦)

قَالَ كَلَّا فَأَذْهَبَ إِلَيْتَنَا إِنَّا مَعَكُمْ

مُسْتَحْمِعُونَ (١٧)

فَأَتَيْتَاهُمْ فَقُولَاً إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ (١٨)

أَنَّ رَسُولَنَا مَعَنَّابِي إِسْرَاعِيلَ (١٩)

قَالَ أَلَّا تُرِيكَ فِنَّا وَلِيَدًا وَلَيْثَ فِنَّا مَنْ

عُمُرُكَ سِنِينَ (٢٠)

وَفَلَمْ تَفْلَكَ أَلَّا تَفْلَكَ وَأَنْتَ مِنَ

الْكَافِرِينَ (٢١)

20. Mūsā akasema kumjibu Fir'awn, «Nilifanya uliyoyataja kabla Mwenyezi Mungu Hajaniletea wahyi na kunitumiliza kama Mtume,
21. ndipo nilitoka kwenu kwa kukimbia kuelekea Madyan nilipoogopa usije ukaniua kwa nilolifanya bila kukusudia, Na Mola wangu Akanitunuku unabii na elimu na Akanifanya ni mionganoni mwa Mitume.
22. Na kwani huko kulelewa nyumbani kwako unakuona ni neema kutoka kwako juu yangu, na hali wewe umewafanya Wana wa Isrā'il ni watumwa , unawachinja wana wao wa kiume na unawaachilia wanawake wao ili watumwe na wadharauliwe?»
23. Fir'awn akamwambia Mūsā, «Na huyo Mola wa viumbe wote Ambaye unadai kwamba wewe ni mjumbe Wake, ni kitu gani?»
24. Mūsā akasema, «Yeye ni Mmiliki na Mwenye kuipelekesha mbingu na ardhi na vilivyoko baina ya viwili hivyo. Iwapo nyinyi mna yakini na hilo, basi aminini.»
25. Fir'awn akasema kuwaambia walioko pambizoni mwake mionganoni mwa watukufu wa watu wake, «Je, hamusikii maneno ya Mūsā ya ajabu kwamba kuna mola asiyekuwa mimi?»
26. Mūsā akasema, «Mola Ambaye mimi nawalingania nyinyi Kwake ni Yule Aliyewaumba nyinyi na Aliyewaumba

قَالَ فَعَلْنَاهُ إِذَا وَلَأْنَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٦﴾

فَقَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خَشِئْتُ كُوْفَوْهَبَ لِرِيْحُكَمَا
وَجَعَلْنَى مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٧﴾

وَتَلَاقَ نِعَمَةً تُنْهَا عَلَىٰ أَنْ عَبَدَتْ بَعْضَ
إِسْرَائِيلَ ﴿٤٨﴾

قَالَ قَرْعَوْنُ وَمَارِبُ الْعَالَمِينَ ﴿٤٩﴾

قَالَ رَبُّ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ
كُنْتُ مُؤْقِنَّا ﴿٥٠﴾

قَالَ لِئَنْ حَوْلَهُ لَاَسْتَوْجُونَ ﴿٥١﴾

قَالَ رَبِّكُمْ وَرَبِّكُمْ أَلْهَقَ الْأَقْلَمِينَ ﴿٥٢﴾

wa mwanzo. Basi vipi nyinyi
mnamuabudu ambaye ni kiumbe kama
nyinyi na ye ye ana mababa waliotoeka
kama mababa zenu?»

27. Fir'awn akasema kuwaambia wale
watu wake makhsusi akiwapandisha
ghadhabu zao, kwa kuwa Mūsā
amemkanusha yeye, « Kwa kweli,
huyu mjumbe wenu aliyeletwa kwenu
ni mwendawazimu , asema maneno
yasiyofahamika.»
28. Mūsā akasema, «Mola wa Mashariki
na Magharibi na vilivyoko baina
ya viwili hivyo, na vilivyomo
ndani yake vya mwangaza na giza.
Hili linapelekea kuwa ni lazima
kumuamini Yeye Peke Yake, iwapo
nyinyi ni mionganoni mwa watu wa
akili na kuzingatia.»
29. Fir'awn akamwambia Mūsā kwa
kumtisha, «Ukichukua mwingine
aseyekuwa mimi ukamfanya ni mola
nitakufunga jela pamoja na wale
niliowafunga.»
30. Mūsā akasema, «Je, utanifanya
mimi ni mionganoni mwa wafungwa
jela, hata nikikuletea hoja ya kukata
ambayo kwa hiyo utabainika ukweli
wangu?»
31. Fir'awn akasema, «Basi ilete ikiwa
wewe ni mionganoni mwa wakweli
katika madai yako.»
32. Hapo Mūsā akaitupa fimbo yake na
ikageuka kuwa nyoka wa kikweli,
si kinimacho kama wanavyofanya
wachawi.

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ
لَمْ يَجْنُونُ ﴿٧﴾

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٨﴾

قَالَ لَيْنَ أَخْتَدَتِ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ
مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٩﴾

قَالَ أَلَوْ جِئْنَاكَ سَقَاعَ مُسِينِ ﴿١٠﴾

قَالَ قَاتِلُهُ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١١﴾

فَأَلَقَ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تُبَانُ مُسِينِ ﴿١٢﴾

33. Na akautoa mkono wake kwenye uwazi wa kanzu yake uliofunguliwa kifuani au chini ya kwapa lake, na papo hapo ukawa mweupe kama barafu, na sio weupe wa mbalanga, ukawashangaza waangaliaji.
34. Fir'awn akasema kuwaambia watukufu wa watu wake, kwa kuogopa wasije wakaamini, «Kwa kweli Mūsā ni mchawi hodari.
35. Anataka kuwatoa nyinyi, kwa uchawi wake, kwenye ardhi yenu. Basi mnatoa shauri gani kuhusu yeye nipate kuyafuata maoni yenu?»
36. Watu wake wakamwambia, «Msubirishe Mūsā na Hārūn, na utume askari mijini wawakusanye wachawi.
37. Watakujia na kila anayejua uchawi na akawa hodari kuufahamu.»
38. Wakakusanya wachawi, na wakapangiwa wakati maalumu, nao ni wakati wa mchana wa siku ya Pambo ambayo wanajitenga na shughuli zao, na wanajikusanya na kujipamba, ili wakutane na Mūsā
39. na wawahimize watu kujumuika kwa matarajio kwamba ushindi uwe ni wa wachawi.
40. Sisi tunatarajia ushindi uwe ni wa wachawi ili tujikite kwenye dini yetu.
41. Na wachawi walipomjia Fir'awn walimwambia, ‘Je, sisi tutakuwa na malipo ya mali au heshima ikiwa tutakuwa ni wenye kumshinda Mūsā?»

وَنَزَّعَ يَدَهُ فَإِذَا هُنْ يَضَاءُمُ لِلْمُتَنَظِّرِينَ ﴿٢٣﴾

قَالَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنَّ هَذَا السَّحْرُ عَلَيْهِ ﴿٢٤﴾

بُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَ كُوْنَنَ أَنْصَاصَ كُمْ بِسِخْرِيَةِ
فَمَادَّاتُ أَمْرُونَ ﴿٢٥﴾

فَأُلْوَّنَ أَرْجِيَةً وَأَخَاهُ وَأَعْثَثَ فِي الْمَدَائِنَ حَشِيرِيَنَ ﴿٢٦﴾

يَأُلْوَكَ بِكُلِّ سَحَارٍ عَلَيْهِ ﴿٢٧﴾

فَجُمِعَ السَّحَرُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٨﴾

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْشُرُ مُجْتَمِعُونَ ﴿٢٩﴾

لَعَلَّنَا نَنْجِعُ لِلسَّحَرِ إِنْ كَانُوا مِنَ الْغَافِلِيَنَ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا جَاءَهُ السَّحَرَ قَالُوا لِفَرْعَوْنَ أَيْنَ لَنَا لَأَجَرًا
إِنْ كَانَتْنَا غَافِلِيَنَ ﴿٣١﴾

42. Fir'awn akasema, «Ndio, nyinyi mtapata kwangu malipo mnayoyataka, na nyinyi hapo mtakuwa ni mióngoni mwa wenye kusogezwa karibu na mimi.»
43. Músā akasema kuwaambia wachawi, akitaka kuutangua uchawi wao na kuonyesha kuwa kile alichokileta si uchawi, «Tupeni mtakavyovitupa vyā uchawi.»
44. Basi wakatupa kamba zao na fimbo zao, na zikawadhihirikia watu kwenye akili zao kuwa ni nyoka wanaotembea, na wakaapa kwa enzi ya Fir'awn kwa kusema, «Sisi ni wenye kushinda.»
45. Hapo akaitupa Músā fimbo yake, na papo hapo ikawa ni nyoka mkubwa, akawa anavimeza vile vilivyotokana na wao, hao wachawi, vyā uzushi na bandia.
46. Waliposhuhudia hilo na wakajua kuwa halitokani na udanganyifu wa wachawi, walimuamini Mwenyezi Mungu na wakamsujudia
47. na wakasema, «Tumemuamini Mola wa viumbe vyote,
48. Mola wa Músā na Hárūn.»
49. Fir'awn akasema kuwaambia wachawi kwa kukataa, «Mumemkubali Músā bila ya idhini yangu!» Na akasema akiashiria kuwa kitendo cha Músā ni uchawi, «Yeye ni mkubwa wenu aliyewafundisha nyinyi uchawi, basi mtayajua mateso yatakayowafikia. Nitaikata mikono

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمْ يَمْفَرِّغُوا
۝

قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْشَأْتُمُونَ
۝

فَأَلْقَوْجَاهُمْ وَعَصَيَهُ هُنَّوْ قَالُوا يَعْزَزُهُ

فَرَعَوْتَ إِنَّا لَنَحْنُ الْعَالِيُونَ
۝

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا
يَأْفِكُونَ
۝

فَأَلْقَى السَّحْرَةُ سَجِدِينَ
۝

فَأَلْوَاءُ امْنَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
۝

رَبِّ مُوسَى هَدَنُونَ
۝
قَالَ إِنَّمِنْهُمْ لَهُ وَقَبْلَ أَنْ إِذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
كَيْرُوكَ الَّذِي عَمَّكُمُ الْسَّحْرُ فَلَسْفَقَ عَلَمَوْنَ
لَا قَطْعَنْ يَدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مَنْ حَلَفَ
وَلَا صَلَّيْتُكُمْ جَمِيعَنَ
۝

yenu na miguu yenu kitafauti: kwa kuukata mkono wa kulia na mguu wa kushoto au kinyume chake, na nitawasulubu nyote.»

50. Wachawi walisema kumwambia Fir'awn, «Hakuna madhara ya duniani yatakayotupata, kwa kweli sisi ni wenyе kurudi kwa Mola wetu, Atupe neema ya kuendelea.
51. Sisi tunataraji Mola wetu Atusamehe makosa yetu ya ushirikina na mengineyo kwa kuwa sisi ndio Waumini wa mwanzo katika watu wako.»
52. Na Mwenyezi Mungu Akampelekea wahyi Mūsā, amani imshukie, kwamba, «Enda usiku pamoja na walioamini mionganî mwa Wana wa Isrāîl, ili Fir'awn na askari wake, ambao watawasuata nyinyi, wasije wakawafikia kabla ya kufika kwenu baharini.»
53. Fir'awn akawatuma askari wake, alipopata habari kwamba Wana wa Isrāîl wameenda usiku, wakusanye jeshi lake kutoka miji ya utawala wake.
54. Fir'awn akasema, «Kwa kweli, Wana wa Isrāîl waliokimbia pamoja na Mūsā ni pote twevu lenye idadi ndogo.
55. Na wao wamevijaza hasira vifua vyetu kwa kuwa wameenda kinyume na dini yetu na wametoka bila ya idhini yetu,
56. na sisi sote tuko macho, tuko tayari nao.»

قَالُوا لَا صَحِيرٌ إِنَّا إِلَى رِبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٣﴾

إِنَّا نَطَّعُمْ أَنْ يَعْفُرَ لَنَا رُبُّنَا حَطَّلَيْنَا أَنْ كُنَّا
أَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٤﴾

* وَأَوْجَحَنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِي بِعِنْدِي إِنَّكُمْ
مُتَبَعُونَ ﴿٥٥﴾

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَشِّرِينَ ﴿٥٦﴾

إِنَّهُنُوا لَاءُ لَيْلَةِ ذَمَّةٍ قَلِيلُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَعَلَّيُظُونَ ﴿٥٨﴾

وَإِنَّا لَجَمِيعًا حَذَرُونَ ﴿٥٩﴾

57. Mwenyezi Mungu Akamtoa Fir'awn na watu wake kwenye ardhi ya Misri yenye mabustani, mabubujiko ya maji,
58. hazina za mali na majumba mazuri.
59. Na kama tulivyowatoa, tuliwapatia nyumba hizo Wana wa Isrā'il baada yao wao.
60. Hivyo basi Fir'awn na askari wake walimkuta Mūsā na waliokuwa pamoja na yeye wakati wa kuchomoza juu.
61. Yalipoonana makundi mawili, watu wa Mūsā walisema, «Kwa hakika jumuiko la Fir'awn ni lenye kutufikia na kutuangamiza.»
62. Mūsā alisema kuwaambia, «Sivyo! Mambo si kama mlivyotaja. Hamtafikiwa. Kwa hakika Mwenyezi Mungu Yupo na mimi kwa msaada, Ataniongoza njia ya kuokoka mimi na kuokoka nyinyi.»
63. Hapo tukampelekea wahyi Mūsā kwamba, «Piga bahari kwa fimbo yako!» Akapiga. Na bahari ikapasuka njia kumi na mbili kwa idadi ya kabilia za Wana wa Isrā'il. Na kila kipande kilichojitenga na bahari ni kama jabali kubwa.
64. Na tulimsogeza karibu Fir'awn na watu wake mpaka wakaingia baharini.
65. Na tukamuokoa Mūsā na waliokuwa pamoja na yeye wote. Bahari ikaendelea kuachana kwake (kwa ule mpasuko) mpaka wakavuka kwenye nchi kavu.

فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِّنْ جَنَّتٍ وَّعَيْوَنٍ ﴿٥٧﴾

وَكُنُزٌ وَّمَقَامٌ كَبِيرٌ ﴿٥٨﴾

كَذَلِكَ وَأَوْرَضْنَاهُمْ بَأْنَى إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

فَأَتَبْعَهُمْ مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا تَرَاهُ الْجَمِيعُانَ قَالَ أَنْصَارٌ حُبُّ مُوسَى

إِنَّا لَمْ نَرَكُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبٌّ سَيَّهَدِينَ ﴿٦٢﴾

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ مُوسَى أَنِ اتْصِرِبْ بِعَصَمَكَ الْبَحْرِ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فُرْقَةٍ كَالْطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾

وَأَرْفَنَا ثُمَّ الْآخَرِينَ ﴿٦٤﴾

وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ قَعَدُوا مَعْنَى وَجْهَيْنَ ﴿٦٥﴾

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦﴾

66. Kisha tukamzamisha Fir'awn na waliokuwa pamoja na yeye kwa kuifanya bahari iwafinike baada ya wao kuingia ndani wakimfuata Músā na watu wake.
67. Kwa hakika, katika hilo lililotukia pana mazingatio ya ajabu yenye kuonyesha dalili ya uweza wa Mwenyezi Mungu. Na wengi wa wafuasi wa Fir'awn hawakuwa ni wenye kuamini, pamoja na alama hii yenye kushinda.
68. Na hakika ya Mola wako Ndiye Mshindi, Ndiye Mwenye kurehemu. Kwa nguvu Zake na ushindi Amewaangamiza makafiri wakanushaji, na kwa rehema Yake Amemuokoa Músā na waliokuwa pamoja na yeye wote.
69. Na wasimulie makafiri, ewe Mtume, habari ya Ibrāhīm
70. alipomwambia babake na watu wake, «Mnaabudu kitu gani?»
71. Wakasema, «Tunaabudu masanamu, tunaketi na kuendelea kuwaabudu.»
72. Akasema Ibrāhīm akiwatanabahisha uharibifu wa njia yao, «Kwani wanasikia maombi yenu mnapowaomba?
73. Au wanawapatia manufaa mkiaabudu? Au wanawafanya mupate madhara mkiacha kuwaabudu?»
74. Wakasema, «Haliwi lolote katika hayo, lakini tuliwakuta mababa zetu wakiaabudu, na sisi tukawaiga katika yale ambayo walikuwa wakiyafanya.»

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَىْهُ وَمَا كَانَ أَكْتَشَفُوهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٧﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾

وَأَقْتُلُ عَلَيْهِمْ بَأْنَابِرَاهِيمَ ﴿٩﴾

إِذْ قَالَ لِإِبْرَاهِيمَ وَقَوْمَهُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿١٠﴾

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَأَقْتُلُ لَهَا عَنْ كِفَافِنَ ﴿١١﴾

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿١٢﴾

أَوْ يَنْقَعِدُونَ كُمْ أَوْ يَصْرُونَ ﴿١٣﴾

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذِلِكَ يَقْعَلُونَ ﴿١٤﴾

75. Ibrāhīm akasema, «Je, mumefikiria kuvitia akilini hivyo mnavyoviabudu, mionganî mwa masanamu yasiyosikia wala kunufaisha wala kudhuru,
76. nyinyi na mababa zenu waliowatangulia?
77. Kwani hao mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu ni maadui zangu. Lakini Mola wa viumbe wote na Mmiliki wa mambo yao, Yeye Peke Yake Ndiye ninayemuabudu.
78. Yeye Ndiye Aliyeniumba kwa sura nzuri zaidi. Yeye ananiongoza kwenye maslahi ya dunia na Akhera.
79. Na Yeye Ndiye Anayenineemesha kwa chakula na kinywaji.
80. Na nikipatikana na ugonjwa , Yeye Ndiye Anayeniponyesha na kuniondolea.
81. Na Yeye Ndiye Atakayenifisha duniani kwa kuichukua roho yangu, kisha Atanihuisha Siku ya Kiyama, hakuna awezaye hilo isipokuwa Yeye.
82. Na Ambaye ninatarajia Atanisamehe dhambi zangu Siku ya Malipo.»
83. Ibrāhīm akasema akimuomba Mola wake, «Mola wangu! Nitunukie elimu na fahamu, na unikutanishe na watu wema, na unikusanye mimi na wao Peponi.
84. «Na unifanye niwe na sifa nzuri na utajo mwema kwa wale watakaoukuja baada yangu mpaka Siku ya Kiyama.

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُلْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

إِنَّمَا وَاءَكُمْ أَلْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾

فَلَئِنْهُمْ عَذَّلُوا لَمْ يَلْرَبِّ الْعَالَمَينَ ﴿٧٧﴾

وَالَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِنِي ﴿٧٨﴾

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِيَنِي ﴿٧٩﴾

وَإِذَا أَمْرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِيَنِي ﴿٨٠﴾

وَالَّذِي يُمْسِيَنِي ثُمَّ يُحْبِيَنِي ﴿٨١﴾

وَالَّذِي أَطْمَعَنِي بِغَيْرِ لِخَطِيفَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾

رَبِّ هَبَّ لِي حُكْمًا وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحَيْنَ ﴿٨٣﴾

وَجَعَلَ لِي لِساناً صَدِيقًا لِلْآخَرَيْنَ ﴿٨٤﴾

85. «Na unifanye mimi niwe mionganoni mwa waja wako utakaowarithisha starehe za Peponi.»
86. Hii ni dua ya Ibrāhīm, amani imshukiye, ya kumuomba Mwenyezi Mungu Amuokoe babake na upotevu na Ampe uongofu, ili Amghufirie na Amsamehe, kama Ibrāhīm alivyomuahidi babake kumuombea Mungu, na ilipomfunukia kuwa yeye ni mwenye kuendelea kwenye ukafiri na ushirikina mpaka afe alijiepusha naye.
87. «Na usinipe unyonge Siku hiyo, ambayo watu watatoka makaburini ili wahesabiwe na walipwe,
88. Siku ambayo mali na watoto havitamfaa yoyote mionganoni mwa waja,
89. isipokuwa yule aliyemjia Mwenyezi Mungu kwa moyo uliyosalimika na ukafiri, unafiki na uovu.»
90. Na Pepo itasogezwa karibu kwa wale waliojiepusha na ukafiri na matendo ya uasi na wakamuelekea Mwenyezi Mungu kwa kumtii.
91. Na Moto utaonyeshwa waziwazi kwa makafiri amba walipotea njia ya uongofu na wakayafanyia ujasiri yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu na wakawakanusha Mitume Wake.
92. Na wataambiwa kwa kulaumiwa, «Wako wapi waungu wenu amba mlikuwa mkiwaabudu
93. badala ya Mwenyezi Mungu na mkidai kwamba wao watawaombea leo? Je, watawanusuru na

وَأَجْعَلَنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ الْتَّعْبُرِ ﴿٨٩﴾

وَأَغْفِرْ لِأَنِّي إِنِّي كَانَ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٩٠﴾

وَلَا تُخْزِنِنِي يَوْمَ يُبَعَّثُونَ ﴿٩١﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بُنُونَ ﴿٩٢﴾

إِلَّا مَنْ أَنِّي اللَّهُ بِقَلْبِ سَلِيمٍ ﴿٩٣﴾

وَأَرْزَقْتَ لِجَنَّةِ الْمُتَقِّيِّينَ ﴿٩٤﴾

وَبَرِزَتِ الْحِجَبُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩٥﴾

وَقَبِيلَ لَهُمْ أَنِّي مَا كَذَّبْتُ قَبْدُونَ ﴿٩٦﴾

مِنْ دُونِ أَنِّي هَلْ يَصْرُو وَكُلُّ أُوْيَنْصُرُونَ ﴿٩٧﴾

wawazuilie adhabu isiwafikie au
watajinusuru kwa kuikinga adhabu
isiwafikie?» Hakuna chochote katika
hayo.

94. Hapo watakusanywa na watupwe
kwenye Jahanamu kwa vichwa vyao,
mara baada ya nyingine mpaka
watakapotulia humo: wao, wale
waliowapoteza
95. na wasaidizi wa Iblisi
waliowapambia shari; hakuna yoyote
kati yao atakayeponyoka.
96. Watasema wakikiri makosa yao,
na huku wanagombana, ndani ya
Jahanamu, na wale waliowapoteza
wao,
97. «Tunaapa kwa Mwenyezi Mungu
kwamba sisi, duniani, tulikuwa
kwenye upotevu ulio waziwazi,
haukuwa umefichika,
98. tulipowafanya nyinyi kuwa ni
sawa na Mola wa viumbe wote,
Anayestahiki kuabudiwa, Peke Yake.
99. Na hakuna kilichotutia kwenye
mwisho huu mbaya isipokuwa ni
wahalifu ambao walitulingania
tumuabudu asiyekuwa Mwenyezi
Mungu.
100. «Hapana yoyote wa kutuombea na
kututoa kwenye adhabu
101. wala mwenye kutupenda kikweli na
kutuhurumia.
102. «Tunatamani tupatiwe fursa ya kurudi
ulimwenguni tupate kuwa mionganoni
mwa wenyewe kuamini na kuokolewa.»

فَكُلُّ كُوافِيْهَا اهُمْ وَالْغَاوِرُونَ ﴿٤٦﴾

وَجَنُودُ إِتْلِيسِ أَجْمَعُونَ ﴿٤٧﴾

قَالُوا وَهُمْ فِيْهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٨﴾

تَأَلَّهُ إِنْ كَانَ فِيْ ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٩﴾

إِذْ سُوِّيْكُ بَرِيْتُ الْعَالَمِينَ ﴿٥٠﴾

وَمَا أَصَبَنَا إِلَّا أَمْحَرْمُونَ ﴿٥١﴾

فَتَأَلَّمَ مِنْ شَفِيعِنَ

وَلَا صَدِيقٌ حَمِيرٌ ﴿٥٢﴾

فَلَوْلَمْ لَنَا كَثْرَةً فَنَتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

- 103.** Hakika katika habari ya Ibrāhīm iliyotangulia kuna mazingatio kwa mwenye kuzingatia. Na wengi wenye kuisikia habari hii hawakuwa ni wenye kuamini.
- 104.** Na kwa hakika, Mola wako Ndiye Mshindi Aliye Muweza wa kuwalipiza wakanushaji, Ndiye Mwenye kuwarehemu waja Wake Waumini.
- 105.** Waliukanusha watu wa Nūḥ ujumbe wa Nabii wao. Wakawa, kwa kufanya hivyo, ni wakanushaji wa Mitume wote, kwa kuwa kila Mtume anaamrisha kuwaamini Mitume wote.
- 106.** Kumbuka pindi aliposema kuwaambia wao ndugu yao Nūḥ, «Je, hamumuogopi Mwenyezi Mungu kwa kuacha kumuabudu asiyekuwa Yeye?
- 107.** Mimi kwenu nyinyi ni Mtume muaminifu katika yale ninayowafikishia.
- 108.** Basi ifanyeni Imani kuwa ndio kinga yenu na adhabu ya Mwenyezi Mungu, na nitiini mimi katika yale ninayowaamrisha ya kumuabudu Yeye Peke Yake,
- 109.** na sitaki kutoka kwenu malipo yoyote ya kuufikisha ujumbe, malipo yangu hayako juu ya yoyote isipokuwa Mola wa viumbwe wote, Mwenye kuendesha mambo ya viumbwe Vyake.
- 110.** Basi jihadharini na mateso Yake na mnitii mimi kwa kufuata amri Zake na kujiepusha na makatazo Yake.»

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْهَ وَمَا كَاتَ أَكَتَ بِرُّهُمُ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٦﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ أَعْزَىٰ الرَّحِيمُ ﴿٦٧﴾

كَذَّبَتْ قَوْمٌ نُوحُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٨﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ نُوحٌ أَلَا تَسْتَقْرُرُنَّ ﴿٦٩﴾

إِنِّي لَكُوْرُسُولُ أَمِينٌ ﴿٧٠﴾

فَأَنَّهُوا إِلَهَهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٧١﴾

وَمَا أَنْسَلْكُ كُلُّ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرَيَ إِلَّا عَلَيَّ

رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

فَأَنَّهُوا إِلَهَهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٧٣﴾

111. Watu wake wakamwambia, «Vipi tutakuamini na tutakufuata na hali hao waliokufuata ni watu wanyonge na wale wa hali ya chini mionganoni mwao?»
112. Nūh, amani imshukie, aliwajibu kwa kusema, «Sikupewa jukumu la kujua matendo yao. Jukumu nililopewa ni kuwalingania wao kwenye Imani. Na linalozingatiwa ni Imani, na sio cheo, ukoo, kazi na ujuzi wa sanaa.
113. «Hesabu yao, ili walipwe kwa matendo yao na yaliyomo ndani ya nafsi zao, ni juu ya Mola wangu Anayeona na kujua siri zote. Lau mnatambua hilo hamngalisema maneno haya.
114. «Na mimi si mwenye kuwafukuza wale wanaouamini ulinganizi wangu, namna itakavyokuwa hali yao, kwa kufuata matakwa yenu, ili mniamini.
115. Mimi sikuwa isipokuwa ni mwonyaji ambaye onyo lake liko wazi.»
116. Hapo watu wa Nūh waliacha kubishana na wakaamua kutoa vitisho, hivyo basi wakamuambia, «Usiporudi nyuma, ewe Nūh, ukaacha huo ulinganizi wako, utakuwa ni mionganoni mwa wenye kuuawa kwa kupigwa mawe.»
117. Nūh aliposikia neno lao hili, alimuomba Mola wake kwa kusema, «Mola wangu! Kwa hakika watu wangu wameamua kuendelea kunikanusha,

* قَالُوا أَنَّمَا تَوَمَّنَ لَكَ وَأَتَبْعَلَكَ الْأَرْضَ لَوْنَ ﴿١٦﴾

قَالَ وَمَا عَلِمْتِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

إِنْ حَسَابَهُمُ الْأَعْلَى رَبِّي لَوْ شَعُرُونَ ﴿١٨﴾

وَمَا أَنَا بِطَارِدُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٠﴾

قَالُوا إِنَّمَا لَمْ تَنْتَهِ يَكْنُوْحُ لَكَ كُونَّ مِنْ
الْمَرْجُومِينَ ﴿٢١﴾

قَالَ رَبِّي إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونَ ﴿٢٢﴾

118. basi amua baina yangu na wao
uamuzi wa kumwangamiza
mwenye kukataa kukupwekesha
na akamkanusha Mtume wako.
Na uniokoe mimi, na Waumini
walio pamoja na mimi, na adhabu
utakayowaadhibu makafiri.»
119. Basi tukamuokoa na wale walio
pamoja na yeye katika jahazi
iliyojazwa aina mbalimabali za
viumbe alivyovibeba pamoja na yeye.
120. Kisha tukawazamisha , baada ya
kumuokoa Nūh na wale waliokuwa
pamoja na yeye, wale waliosalia
kati ya wale ambao hawakuamini na
wakaukataa ushauri aliyowapa.
121. Hakika katika maelezo ya Nūh na
yale yaliyokuwa ya kuokolewa
Waumini na kuangamizwa
wakanushaji ni alama na ni zingatio
kubwa kwa waliokuja baada yao.
Na wengi wa wale waliokisikia kisa
hiki hawakuwa ni wenye kumuamini
Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na
sheria Zake.
122. Na kwa kweli Mola wako
Ndiye Mshindi katika kuwatesa
waliomkanusha na wakaenda
kinyume na amri Yake, Mwenye
rehema kwa waja Wake walioamini.
123. Walimkanusha watu wa kabilia
la ‘Ād Mtume wao Hūd, amani
imshukiye, na kwa hivyo wakawa ni
wakanushaji wa Mitume wote, kwa
kuwa ulinganizi wao ni mmoja katika
misingi yake na malengo yake.

فَأَفْتَحْ بَيْنِ وَبَيْنَ هُرْ فَتَحَا وَنَجَّنِي وَمَنْ مَعَهُ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٨﴾

فَأَنْجَنَّاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْأَنْكَابِ الْمَشْجُونِ ﴿١٦٩﴾

فُرْ أَغْرِقَنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٧٠﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٢﴾

كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٣﴾

- إِذْقَالَ لَهُمْ حُوْهُرُ هُودَ الْأَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾
- إِنِّي لِكُلِّ رَسُولٍ أَمِينٌ ﴿١٦٥﴾
- فَأَنَّقُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونَ ﴿١٦٧﴾
- وَمَا آتَيْنَاكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٨﴾
- أَتَتِنُونَ بِكُلِّ رِيحٍ إِلَيْهِ تَعْبُدُونَ ﴿١٦٩﴾
- وَتَشْخِدُونَ مَصَالِحَ لَعَلَّكُمْ تَخَلُّدُونَ ﴿١٧٠﴾
- وَلَا يَأْبَطْشُمْ بَطَشْمُ جَبَارِينَ ﴿١٧١﴾
- فَأَنَّقُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونَ ﴿١٧٣﴾
124. Alipowaambia ndugu yao Hūd, « Je, hamumchi MwenyeziMungu mukamtakasia ibada?
125. Mimi nimetumwa kwenu niwaongoze na niwaonyeshe njia, ni mtunzi wa ujumbe wa Mwenyezi Mungu, ninaufikisha kwenu kama Alivyoniamrisha Mola wangu.
126. Basi iogopeni adhabu ya Mwenyezi Mungu na mnitii mimi katika kile ninachowaitia nyinyi kutoka kwa Mwenyezi Mungu,
127. na sitaki kutoka kwenu, kwa kuwaongoza nyinyi kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu, aina yoyote ya malipo. Malipo yangu hayako juu ya yoyote isipokuwa Mola wa viumbwe wote.
128. «Je mnajenga kila mahali palipoinuka jengo refu mkawa mnatazama kutoka hapo na mnawacheza shere wapita njia? Huo ni upuuizi na upitaji kiasi, na hauwaletei nyinyi faida yoyote katika dini au katika dunia.
129. Na mnafanya majumba imara na ngome zilizojengwa madhubuti, kama kwamba nyinyi mtakaa milele duniani na hamtakufa.
130. Na mnapomshika mtu kwa nguvu na mkamakinika kumuua au kumpiga, basi mnalifanya hilo kwa kutendesha nguvu hali ya kufanya maonevu.
131. «Basi muogopeni Mwenyezi Mungu na mkifuate kile ninachowalingania, kwani hilo lina nafuu zaidi kwenu,

132. na mcheni Mwenyezi Mungu
Aliywapa aina mbalimbali za neema
zisizofichika kwenu.
133. Amewapa wanyama hawa: ngamia
ng'ombe, mbuzi na kondoo, na
Amewapa watoto,
134. na Amewapa mabustani yenyé
matunda, na Amewatolea maji
kwenye chemchemi zinazopita.
135. Hûd, amani imshukiye, akasema
akiwatahadharisha wao, «Mimi
ninaogopa , mkiendelea na yale
mliyo nayo ya ukushajji, uonevu na
kuzikufuru neema, asije Mwenyezi
Mungu Akawateremshia nyinyi
adhabu katika Siku ambayo shida
yake ni kubwa kwa kitisho cha
adhabu yake.
136. Wakamwambia, «Ni sawa kwetu
kutukumbusha, kututisha na kuacha
kufanya hivyo, hatutakuamini.
137. Na wakasema, «Haikuwa dini hii
tuliyonayo isipokuwa ni dini ya watu
wa mwanzo na desturi zao,
138. na sisi si wenye kuadhibiwa kwa
tunadolifanya katika yale ambayo
unatuonya nayo ya adhabu.»
139. Wakaendelea kumkanusha, na
Mwenyezi Mungu Akawaangamiza
kwa upopo wa baridi ulio mkali. Kwa
hakika, katika kuangamiza huko kuna
mazingatio kwa wanaokuja baada
yao, na hawakuwa wengi wao, wale
waliojisikia kisa chao, ni wenye
kuuamini wewe.

وَأَنْقُوا الَّذِي أَمْدَكُمْ بِمَا تَعَلَّمُونَ ﴿١٧﴾

أَمْدَكُمْ بِأَنْتُمْ وَبَنِينَ ﴿١٨﴾

وَجَّهْتِ وَعِبْرُونَ ﴿١٩﴾

إِنِّي أَخَافُ عَيْنَكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢٠﴾

فَالْأُولُو سَوْءَةٍ عَيْنَنَا أَوْ عَنْتَ أَمْلَأْتُ كُلُّ قَرْنَى

الْأَوْعَظِينَ ﴿٢١﴾

إِنْ هَذَا إِلَّا لَحْقُ الْأَوْقَلِينَ ﴿٢٢﴾

وَمَا لَنْحَنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٢٣﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكُتُهُمْ إِنْ فِي ذَلِكَ لَذَّةٌ وَمَا

كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤﴾

140. Hakika Mola wako Ndiye Mwenye nguvu, Mshindi kwa anayoyataka ya kuwaangamiza wakanushaji, Mwenye huruma kwa Waumini.
141. Watu wa kabilia la Thamûd waliukanusha ujumbe wa Mtume wao Ṣâliḥ na wakaukanusha mwito wake wa kumpwekesha Mwenyezi Mungu, na kwa hivyo wakawa wamewakanusha Mitume wote, kwa kuwa wao wote wanalingania kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu.
142. Pindi alipowaambia wao ndugu yao Ṣâliḥ»Je, hamuogopi mateso ya Mwenyezi Mungu, mkampwekesha kwa ibada?
143. Mimi nimetumilizwa kwenu kutoka kwa Mwenyezi Mungu, ni mwenye kuutunza ujumbe huu kama nilivyoupokea kutoka kwa Mwenyezi Mungu.
144. Basi jihadharini na mateso Yake, Aliyetukuka, na fuaeni kile nilichowalingania mkifuate.
145. Na mimi sitaki malipo kwa kuwashauri na kuwaongoza, malipo yangu hayako isipokuwa kwa Mola wa viumbi wote.
146. «Je, Awaache Mola wenu katika starehe mlizonazo, hali ya kuwa mumetulia katika dunia hii mkiwa mumesalimika na adhabu na kuondoka na kufa?
147. Mkiwa kwenye mabustani yenye matunda, chemchemi zinazopita,

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾

كَذَّبَ شَمُوْرُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ صَلِيْحٌ لَاَتَتَّقُوْنَ ﴿١٤٢﴾

إِنِّي لِكُفُورَسُوْلٍ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطْبِعُونَ ﴿١٤٤﴾

وَمَا آتَى سُلْطَنًا مِّنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرَى إِلَّا عَلَيْهِ فَإِنَّمَا يَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٥﴾
رَبِّ الْعَالَمِينَ

أَنْتَرَكُونَ فِي مَا هُنَآءَاءَ امْنِينَ ﴿١٤٦﴾

فِي جَنَّتٍ وَغَيْرُهُنَّ ﴿١٤٧﴾

148. nafaka ny ingi na mitende ambayo matunda yake yamestawi, yamelainika na yameiva,
149. na mnachonga kutoka kwa majabali majumba hali ya kuwa ni wamahiri wa kuyachonga, mkiwa na kiburi na majivuno.»
150. Basi ogopeni adhabu ya Mwenyezi Mungu na mkubali ushauri wangu,
151. na msiandame amri ya wenye kuzidhulumu nafsi zao, waliokolea katika kumuasi Mwenyezi Mungu,
152. waliozoea kufanya uharibifu kwenye ardhi, uharibifu usiotengenezeka.
153. Watu wa Thamūd walimwambia Nabii wao Ṣāliḥ, «Wewe hukuwa isipokuwa ni mionganini mwa wale waliofanyiwa uganga wa uchawi mwingi, mpaka uchawi ukaathiri akili yako.
154. Hukuwa wewe isipokuwa ni mmoja wa wanadamu unaofanana na sisi katika ubinadamu, basi vi pi utakuwa tafauti na sisi kwa utume? Basi leta hoja wazi inayoonyesha kuwa utume wako umethibiti, iwapo wewe ni mweweli katika madai yako kwamba Mwenyezi Mungu Amekutumiliza kwetu.»
155. Ṣāliḥ akasema kuwaambia- na hapo alikuwa amewaletea ngamia ambaye Mwenyezi Mungu alimtolea kwenye jiwe-, «Huyu ni ngamia wa Mwenyezi Mungu. Yeye ana hisa ya maji siku maalumu, na nyinyi mna hisa ya maji kwa siku ny ingine.

وَرُزُوعٌ وَنَخْلٌ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٥٤﴾

وَتَسْجُنُونَ مِنَ الْجَبَالِ بُيُوتَافَرِهِينَ ﴿١٥٥﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ ﴿١٥٦﴾

وَلَا تُطِيعُو أَمْرَ الْمُسَرِّفِينَ ﴿١٥٧﴾

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٨﴾

فَأَلْوَأْ إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٩﴾

مَآأَنَتِ الْإِلَشَرْ قَتَلَنَا فَأَلْتِ بَعَائِيَةً إِنْ كُنْتَ

مِنَ الْصَّابِدِقِينَ ﴿١٦٠﴾

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شَرُبٌ وَلَكُمْ شَرُبٌ بَوْبِرٌ

مَعْلُومٌ ﴿١٦١﴾

Haifai kwenu nyinyi kunywa siku
ile ambayo ni hisa yake, na yeze
hatakunywa siku ambayo ni hisa
yenu.

156. Na msimguse kwa kitu chochote cha
kumdhuru, kama kipigo au mauaji au
mfano wake, kwani mkifanya hivyo,
Mwenyezi Mungu Atawaangamiza
nyinyi kwa adhabu ya Siku ambayo
shida yake ni kubwa kwa sababu ya
papatiko litakalotukia Siku hiyo na
shida.
157. Basi wakamchinja ngamia, wakawa
ni wenyé kujuta kwa walilolifanya
walipokuwa na uhakika kuwa
watashukiwa na adhabu, na majuto
yao yasiwafae kitu.
158. Basi adhabu ya Mwenyezi Mungu
ikawashukia, ile ambayo Ṣāliḥ, amani
imshukiye, aliwaahidi nayo, na
ikawaangamiza. Kwa hakika, katika
kuwaangamiza watu wa Thamūd
pana mazingatio kwa mwenye
kuuzingatia mwisho huu; na wengi
wao hawakuwa ni wenyé kuamini.
159. Na kwa hakika Mola wako Ndiye
Mshindi , Mwenye kutendesha
nguvu, Mwenye kuwatesa maadui
Wake, Mwenye huruma kwa
walioamini mionganoni mwa viumbé
Wake.
160. watu wa Lūṭ waliukanusha
utume wake, wakawa kwa hilo ni
wakanushaji wa Mitume waliosalia,
kwa kuwa lile walilolileta la
kumpwekesha Mwenyezi Mungu na
misingi ya Sheria ni moja.

وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَإِنَّهُدُّ عَذَابٌ يَوْمَ

عَظِيمٍ

فَعَقَرُوهَا فَأَصَبَّهُو نَدِمِينَ

فَأَخْذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

كَذَّبَ قَوْمٌ لُوطٌ أَمْرَسَلِينَ

161. Pindi ndugu yao Lüt alipowaambia,
«Je, hamuogopi adhabu ya Mwenyezi
Mungu?»
162. Mimi ni mjambe kutoka kwa Mola
wenu aliye muaminifu juu ya
utekelezaji wa ujumbe Wake kwenu.
163. Basi jihadharini na mateso ya
Mwenyezi Mungu kwa kumkanusha
kwenu mjambe Wake, na nifuateni
mimi katika yale ninayowalingania.
164. Na siwaombi malipo yoyote juu ya
ulinganizi wangu wa kuwaongoza,
malipo yangu hayako isipokuwa kwa
Mola wa viumbe wote.
165. «Mnawaingilia binadamu wanaume
166. na mnawaacha wake zenu ambaو
Mwenyezi Mungu Amewaumbia
nyinyi ili mstarehe na mzaane?
Lakini nyinyi ni watu, kwa uasi
huu, wenye kuyakiuka yale ambayo
Mwenyezi Mungu Amewaruhusu ya
halali na kuyaendea ya haramu.»
167. Watu wa Lüt wakasema, «Usipoacha,
ewe Lüt, kutukataza kuwajia
wanaume na kukichafua kitendo
hicho (cha kuwajia wanaume),
utakuwa ni mionganoni mwa wenye
kufukuzwa kutoka miji yetu.»
168. Lüt akasema kuwaambia wao,
«Mimi ni mionganoni mwa wale
wanaokichukia sana kitendo
chenu mnachokifanya cha kuwajia
wanaume.»
169. Kisha Lüt akamuomba Mola wake,
alipokata tamaa kuwa watamsikiliza,

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَحَدٌ هُوَ لُوطًا لِّأَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾

فَأَنْجَعُوا اللَّهَ وَأَطْبَعُونِ ﴿١٦٣﴾

وَمَا أَسْكَنْتُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا
عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾

أَتَأْتُوْنَ الْذُكْرَ بَنَانِي مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾
وَنَذَرُونَ مَا حَاقَ لَكُمْ بِرَبِّكُمْ مَنْ أَرَوْجُ كُبُّلَ
أَشْمَرْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾

قَالُوا لِلَّهِ لَمْ نَتَتَّهُ يَنْلُوطُ لَنَكُونَ مِنَ
الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾

قَالَ إِنِّي لَعَمِلْتُكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾

رَبِّ يَعْتَقِي وَأَهْلِي مَتَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾

alisema, «Mola wangu! Niokoe mimi na uwaokoe jamaa zangu na kile wanachokifanya watu wangu cha uasi huu mchafu na (utuokoe na) adhabu yako itakayowapata.»

170. Basi tukamuokoa ye ye na watu wa nyumbani kwake na wale wote walioukubali ulinganizi wake,
171. isipokuwa mkongwe mionganoni mwa watu wa nyumbani kwake, naye ni mke wake ambaye hakushirikiana na wao katika kuamini, hivyo basi akawa ni mwenye kusalia kwenye adhabu na maangamivu.
172. Kisha tukawaangamiza wasiokuwa wao, mionganoni mwa makafiri, kuwaangamiza kukubwa,
173. na tukawateremshia wao mawe kutoka juu kama mvua yakawaangamiza. Ilikuwa mvua mbaya sana ya wale walioonywa na Mitume wao na wasiwakubalie. Kwa hakika, wao wameteremshiwa aina mabaya zaidi za maangamivu na uvunjaji.
174. Kwa hakika, katika mateso hayo yaliyowateremkia watu wa Lüt pana mazingatio na mawaihda ya kuwafanya wenyе kukanusha wawaihike. Na wengi wao hawakuwa ni wenyе kuamini.
175. Na kwa kweli Mola wako Ndiye Mshindi Mwenye nguvu ya kuweza kuwashurutisha wakanushaji, Mwenye huruma kwa waja Wake wema.

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ وَأَجْمَعِينَ ﴿١٦﴾

إِلَّا بَحْرُورَانِ الْعَدَّيْنِ ﴿١٧﴾

ثُرَدَمَرَانِ الْأَكْحَرَيْنِ ﴿١٨﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرَ أَسَاءَ مَطَرَ الْمُنْذَرَيْنِ ﴿١٩﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ الْكُفَّارُ هُمُؤْمِنُينَ ﴿٢٠﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٢١﴾

- 176.** Walimkanusha watu wa nchi yenze
miti iliyoshikana Mtume wao
Shu'ayb kuhusu utume wake, na kwa
hivyo waliukua wamekanusha jumbe
zote za Mitume.
- 177.** Alipowaambia wao Shu'ayb, «Je,
hamuogopi kuwa Mwenyezi Mungu
Atawatesa kwa ushirikina wenu na
kufanya kwenu matendo ya uasi?
- 178.** Mimi nimetumilizwa kwenu kutoka
kwa Mwenyezi Mungu niwaongoe,
ni mtunzi wa kile alichonilettea mimi
Mwenyezi Mungu cha wahyi wa
utume.
- 179.** Basi yaogopeni mateso ya
Mwenyezi Mungu na mkifuate
kile ninachowaitia cha uongofu wa
Mwenyezi Mungu mupate kuongoka.
- 180.** Na sitaki kwenu, kwa kule
kuwalingania kwangu kwenye
kumuamini Mwenyezi Mungu,
malipo yoyote. Malipo yangu hayako
isipokuwa kwa Mola wa viumbe
wote.”
- 181.** Shu'ayb akaendelea kuwaambia- na
walikuwa wakipunguza vipimo na
mizani-, «Watimizieni watu vipimo
kwa kuwakamilishia, na msiwe ni
kati ya wale wanaowapunja watu
haki zao,
- 182.** na mpime kwa mizani ya uadilifu
iliyolingana sawa,
- 183.** na msiwapunje watu chochote katika
haki zao kwenye vipimo au mizani au
vinginevyo, na msizidishe uharibifu
katika ardhi kwa kufanya ushirikina,

كَذَبَ أَصْحَابُ قَيْمَةَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٦﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ شَعِيبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿٧٧﴾

إِنَّ لِكُورَسُولٍ أَمِينًا ﴿٧٨﴾

فَأَنْقُوا إِلَهَهُمْ وَأَطْبِعُونَ ﴿٧٩﴾

وَمَا أَسْكَنُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنَّ أَجْرَى إِلَاءَ الْأَعْدَى

رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

* أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ

الْمُخْسِرِينَ ﴿٨١﴾

وَرِزْقُهُ بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿٨٢﴾

وَلَا يَتَحَسَّسُونَ إِنَّ النَّاسَ أَشَيَّهُ هُوَ وَلَا تَعْثُرُونَ

الْأَرْضَ مُفْسِدِينَ ﴿٨٣﴾

kuua, kunyang'anya, kuwatisha watu na kutekeleza vitendo vya uasi.

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِيلَةَ الْأُولَئِينَ ﴿١٨٤﴾

184. «Na jihadharini na mateso ya Mwenyezi Mungu Aliyewaumba na Akawaumba watu wa mataifa yaliyowatangulia.»
185. Wakasema, «Ukweli ni kwamba wewe, ewe Shu'ayb, ni mionganini mwa wale waliopatwa na uchawi ukawashika sana ukawaondoa akili zao.
186. Na wewe hukuwa isipokuwa ni mfano wetu sisi katika ubinadamu, basi viyi utahusika peke yako kwa utume bila ya sisi? Na kwa kweli, dhana yetu kubwa kuhusu wewe ni kuwa wewe ni mionganini mwa warongo katika kile unachokidai cha utume.
187. Iwapo wewe ni mkweli katika madai yako ya utume, basi muombe Mwenyezi Mungu Atuangushie vipande vya adhabu kutoka mbinguni vitumalize.»
188. Shu'ayb akawaambia wao, «Mola wangu Anayajua zaidi yale mnayoyafanya ya ushirikina na uasi na mateso mnayostahili.»
189. Wakaendelea kumkanusha, likawapata wao joto kali, wakawa wanatafuta mahali pa hifadhi ili wajifinike. Kikawafinika kiwingu, kikawapatia ubaridi na upepo laini, na walipokusanyika chini yake, moto uliwawakia na ukawachoma, basi hapo yakawa maangamivu yao wote katika siku yenye kitisho kikali.

فَإِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمَسْحَرِينَ ﴿١٨٥﴾

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ قَاتَلَنَا وَإِنْ تُظْهِرَ لَمْنَ

الْكَذَّابِينَ ﴿١٨٦﴾

فَاسْقُطْ عَلَيْنَا كِسْفًا قَنْ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ

مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾

قَالَ رَبِّي أَغْلَمُ بِمَا نَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُ عَذَابُ يَوْمِ الْقُلُّةِ إِنَّهُ كَانَ

عَذَابٌ يَوْمَ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾

- 190.** Hakika katika mateso hayo
yaliyowashukia kuna ushahidi wazi
juu ya uweza wa Mwenyezi Mungu
katika kuwapatiliza wakanushaji
kwa adhabu na kuna mazingatio kwa
mwenye kuzingatia. Na hawakuwa
wengi wao ni wenye kuamini na
kuwaidhika kwa hayo.
- 191.** Na kwa hakika, Mola wako, ewe
Mtume, Ndiye Yeye Aliye Mshindi
katika kuwatesa Kwake wale
Anaowatesa mionganoni mwa maadui
Wake, Ndiye Anayewarehemu waja
Wake wanaompwekesha.
- 192.** Na kwa hakika, hii Qur’ani ambayo
ndani yake zimetajwa habari hizi za
kweli imeteremshwa na Muumba
viumbe na Mmiliki wa mambo yote.
- 193.** Jibrili muaminifu ameshuka nayo
- 194.** akakusomea mpaka ukaikusanya
moyoni mwako, kwa kuihifadhi
na kuilewa, upate kuwa ni mmoja
wa wajumbe wa Mwenyezi Mungu
wenye kuwafanya watu wao waogope
mateso ya Mwenyezi Mungu, upate
kuwaonya, kwa Teremsho hili,
binadamu na majini wote.
- 195.** Ameshuka nayo Jibrili kwako kwa lugha
ya Kiarbu yenye maana yaliyo wazi,
yenye ushahidi unaoonekena, ikikusanya
kile wanachokihitajia cha kutengeneza
mambo ya Dini yao na dunia yao.
- 196.** Na kwa hakika, utajo wa hii Qur’ani
umethibitishwa katika Vitabu vya
Manabii waliotangulia, vimeibashiri
na kukubali kuwa ni ya kweli.
- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٣﴾
- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩٤﴾
- وَإِنَّهُ لَتَذَرِّفُ لَرِبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٥﴾
- نَزَّلَ بِهِ الْرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٦﴾
- عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِّرِينَ ﴿١٩٧﴾
- لِلْسَّانِ عَرَبِيٌّ مُّبِينٌ ﴿١٩٨﴾
- وَإِنَّهُ لَغَنِيٌّ ذُرِّ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٩﴾

197. Je, haiwatoshi hawa kuwa ni
ushahidi kwamba wewe ni mtume
wa Mwenyezi Mungu na kwamba
Qur'ani ni kweli kuwa wasomi
wa Wana wa Isrāīl wana ujuzi wa
usahihi wa hilo na wale walioamini
mionganoni mwao kama 'Abdullāh bin
Sallām?
198. Na lau tungaliiteremsha Qur'ani kwa
baadhi ya wale wasiozungumza lugha
ya Kiarabu
199. wakawasomea makafiri wa Kikureshi
kisomo cha Kiarabu kilicho sawa,
wangaliikanusha pia na wangalizua
sababu ya ukashajiji wao.
200. Hivyo ndivyo tulivyotia ndani ya
nyoyo za wahalifu kuikanusha
Qur'ani na hilo likawa limejikita
ndani ya hiso nyoyo,
201. na hii ikawa ni sababu ya udhalimu
wao na uhalifu wao. Basi hapana njia
ya wao kubadilika kwa kuyaacha
waliyonayo ya kuikanusha Qur'ani
mpaka waishuhudie adhabu kali
walioahidiwa.
202. Hapo adhabu iwashukie ghafla na
hali wao hawajui kuja kwake kabla
ya hapo,
203. na hapo waseme, watakaposhtushwa
nayo, kwa majuto ya Imani
iliyotupita tukaikosa, «Je, sisi
ni wenye kupatiwa nafasi na
kucheleweshwa tupate kutubia kwa
Mwenyezi Mungu ushirikina wetu na
tuyapatilize yaliyotupita?»

أَوْلَئِكُنَّ لَهُمْ إِيمَانٌ يَعْلَمُونَ
إِنَّمَا يُنَزَّلُ عَلَىٰ بَعْضَ الْأَنْبَيْتِ

إِنَّمَا يُنَزَّلُ عَلَىٰ بَعْضَ الْأَنْبَيْتِ

وَلَوْنَزَّلْنَا عَلَىٰ بَعْضِ الْأَنْبَيْتِ

فَقَرَأُوهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ

كَذَلِكَ سَلَكُنَّهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُنَّ لَا يَشْعُرُونَ

فَيَقُولُوا هَلْ مَنْحُ مُنْظَرُونَ

- 204.** Je, hawa wamedanganyika na kule kuwapa muhula kwangu ndipo wakawa wanataka kuteremka adhabu kwa haraka juu yao kutoka mbinguni?
- 205.** Je, umejua, ewe Mtume, lau tungaliwastarehesha kwa uhai wa miaka mingi kwa kuwacheleweshea muda wao wa kuishi
- 206.** kisha iwashukie adhabu ilioahidiwa?
- 207.** Hakutawafaa kitu kule kustarehe kwao kwa umri mrefu na maisha mazuri wasipotubia kutokana na ushirikina wao. Basi adhabu ya Mwenyezi Mungu ni yenye kuwashukia hivi karibuni (ulimwenguni) au baadaye (huko Akhera).
- 208.** Na hatukuuangamiza mji wowote, mionganini mwa miji katika mataifa yote, isipokuwa baada ya kuwatumiliza Mitume kwao wawaonye,
- 209.** ili wawe ni makumbusho kwao na uzindushi wa yale yenye uokofu kwao. Na hatukuwa ni wenye kudhulamu kwa kuwaadhibu watu kabla ya kuapelekeea Mtume.
- 210.** Na Qur’ani hawakuiteremsha mashetani kwa Muhammad, kama wanavyodai makafiri,
- 211.** na hilo halifai kutoka kwao na wala hawaliwezi,
- 212.** kwa kuwa wao ni wenye kuzuiliwa kuisikiliza Qur’ani kutoka mbinguni, ni yenye kupigwa na vimondo.

أَفِي عَذَابٍ أَبِدَّ إِنْ يَسْتَعِجُ لُونَ ﴿٤٤﴾

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٤٥﴾

شُرَجَاءَ هُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٦﴾
مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَهِنُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا آهَلَكُمْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٤٨﴾

ذِكْرَى وَمَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٤٩﴾

وَمَا تَرَكْتَ بِهِ الْسَّيِّطِينَ ﴿٥٠﴾

وَمَا يَنْتَعِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِعُونَ ﴿٥١﴾

إِنَّهُمْ عَنِ الْتَّعْبُ� لَمَغْرُوبُونَ ﴿٥٢﴾

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهَاءً أَخْرَىٰ فَتَكُونُ مِنَ
الْمُعَذَّبِينَ ﴿٦٦﴾

213. Hivyo basi usiabudu, pamoja na Mwenyezi Mungu, muabudiwa yoyote asiyekuwa Yeye, ufanyapo hivyo utateremkiwa na adhabu ile iliyowashukia hawa walioabudu, pamoja na Mwenyezi Mungu, asiyekuwa Yeye.
214. Na watahadharishe, ewe Muhammad, watu wako wa karibu, ukianzia na wale walio karibu na wewe zaidi, isije adhabu yetu ikawashukia.
215. Na uwe laini wa mwenendo na maneno, kwa unyenyekevu na huruma, kwa yule ambaye imekufunukia kutoka kwake kuitika mwito wako.
216. Basi wakienda kinyume na amri yako na wasikuuate, jiepushe na vitendo vyao na yale waliyonayo ya ushirikina na upotevu.
217. Na Umuachie jambo lako Mwenyezi Mungu, Aliye Mshindi Ambaye hakuna wa kushindana na Yeye wala wa kumlazimisha, Mwenye kurehemu Ambaye Hawaachi wenye kumtegemea.
218. Na Ambaye Anakuona unaposimama kuswali ukiwa peke yako ndani ya usiku.
219. Na Anaona vile unavyogeuka, pamoja na wenye kumsujudia katika Swala zao wakiwa na wewe, ukiwa katika hali ya kusimama, kurukuu na kusujudu na kuketi.
220. Hakika Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye

وَإِنِّي رَعَيْشَرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٦٧﴾

وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقْلِ إِلَيْ بَرِيَّةٍ مَمَّا نَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَىَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٧٠﴾

الَّذِي يَرَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٧١﴾

وَنَقْلِبُكَ فِي السَّجَدَيْنَ ﴿٧٢﴾

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٣﴾

Anayesikia kusoma kwako na
kumtaja kwako, Ndiye Anayejua nia
yako na matendo yako.

221. Je, niwapashe habari, enyi
watu, ni nani ambaye mashetani
wanamshukia?

هَلْ أُنِيبُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ اللَّهُسْبَطِينُ ﴿٣١﴾

222. Wanamshukia kila mwingi wa
urongo, mwingi wa madhambi
mionganoni mwa makuhani.

تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكِ أَشْبِيهِ ﴿٣٢﴾

223. Mashetani wanasiliza
kwa kuiba, wanayanyakuwa
maneno kutoka sehemu za juu
wakawatupia makuhani na wale
wanaokuwa na mwenendo wao
mionganoni mwa watu wenye
matendo mabaya. Na wengi wa
hawa ni warongo, kwani mmoja
wao husema kweli katika neno
moja na akaongeza juu yake
maneno mia moja ya urongo.

يُلْقَوْتَ السَّمَعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَذَّابُونَ ﴿٣٣﴾

224. Na washairi, mashairi yao
yanasimama juu ya ubatilifu na
urongo, na wanafuatana na wao
wapotevu waliopotoka kama wao.

وَأَشْعَرَاهُ يَنْجِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٣٤﴾

225. Kwani huoni, ewe Nabii, kwamba
wao wanaenda kama mtu aliyekosa
mwelekeo, wanavama ndani ya
kila aina ya fani za urongo, uzushi,
uvunjaji heshima, kutukana nasaba
na kuwataja vibaya wanawake
waliojihifadhi,

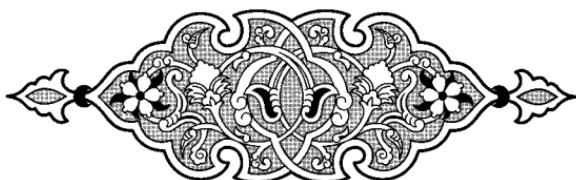
أَلَوْ تَرَأَنَهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٣٥﴾

226. na kwamba wao wanayasema
wasiyoyatenda, wanapita mipaka
katika kuwasifu watu wa ubatilifu na
wanawatia kasoro watu wa haki.

وَأَنَّهُمْ يَتُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

227. Mwenyezi Mungu amewavua, kati ya hao washairi, wale washairi walioongoka kwa kuamini na kufanya matendo mema, na wakamtaja Mwenyezi Mungu kwa wingi, wakatunga mashairi juu ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, na kumsifu Yeye, Mwenye utajo mtukufu, na kumtetea Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wakasema maneno ya busara yenye mawaidha na adabu nzuri, na wakaunusuru Uislamu wakawa wanamtukana anayeutukana au anayemtukana Mtume wake kwa kuwarudi washairi makafiri. Na watajua wale waliozidhulumu nafsi zao kwa ushirikina na matendo ya uasi, wakawadhulumu wasiokuwa wao kwa kuwanyima haki zao au kuwafanya uadui au tuhuma za urongo, ni marejeo gani ya shari na maangamivu watakayorejea. Kwa kweli, hayo ni mageuko mabaya. Tunamuomba Mwenyezi Mungu salama na afya.

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَأَنْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا
وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَمَرُوا أَىًّ مُنْقَلِبٍ يَتَقَبَّلُونَ

SURA YA AN-NAML

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. «Tā Sīn» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa katika mwanzo wa sura ya Al-Baqarah.
Hizi ni aya za Qur'an , nazo ni aya za Kitabu kitukufu zenyе maana yaliyofunuka wazi zenyе ushahidi waziwazi wa kuonyesha elimu zilizomo, hekima na Sheria.
2. Nazo ni aya zenyе kuongoza kwenye njia ya kufuzu duniani na Akhera, na zinatoa bishara ya malipo mazuri kwa Waumini walioziamini na wakaongoka kwa uongofu wake.
3. Ambao wanasmamisha Swala tano zilizotimia nguzo, zilizokamilika masharti, na wanatekeleza Zaka za lazima kwa wanaostahiki kupewa, na wao wanaamini kwa yakini maisha ya Akhera na yaliyomo ndani yake ya malipo mema na mateso.
4. Hakika ya wale wasioamini nyumba ya Akhera na hawafanyi matendo ya kuwafaa huko, tutawapambia wao matendo yao mabaya wayaone ni mazuri, na wao watakuwa wakizunguka kwenye matendo hayo wakiwa wameduwaa.
5. Hao ndio watakaopata adhabu mbaya duniani, kwa kuuawa, kutekwa, kudhalilika na kushindwa. Na wao

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
طَسْ تِلْكَ آيَتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ ﴿١﴾

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَوةَ
وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمُ الْمُوْقِنُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيْنَةَ الْمُجْرَمِ
أَعْمَلُهُمْ فَهُمْ يَعْمَلُونَ ﴿٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ رُسُوْلُ الْعَدَابِ وَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾

huko Akhera watakuwa ni wenye
hasara kubwa zaidi.

وَإِنَّكَ لَشَفِقٌ الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ①

6. Na kwa hakika wewe , ewe Mtume, unapewa Qur’ani kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Mwingi wa hekima katika kuumba Kwake na upelekeshaji Wake Ambaye Amekizunguka kila kitu kwa kukijua.
7. Taja habari ya Mūsā aliposema kuwaambia watu wa nyumbani kwake katika safari yake kutoka Madyan kwenda Misri, «Mimi nimeuona moto. Nitawajia kutoka huko na habari ya kutuonyesha njia, au nitawajia na kinga cha moto mupate mvuke wake mjihami na baridi.
8. Mūsā alipoujia moto, Mola wake Alimwita na akampa habari kwamba hapa ni mahali Alipopatakasa Mwenyezi Mungu na Akapabariki na Akapafanya ni mahali pa kusema na Mūsā na kumtumiliza, na kwamba Mwenyezi Mungu Amewabariki waliopo motoni na waliopo pambizoni mwake mionganoni mwa Malaika, na kumtakasa Mwenyezi Mungu, Mola wa viumbe, kwa kumuepusha na sifa zisizonasibiana na Yeye,
9. «Ewe Mūsā! Hakika yangu mimi ni Mwenyezi Mungu ninayestahiki kuabudiwa peke yangu, ni Mshindi Mwenye nguvu wa kuwaadhibu maadui zangu, niliye na hekima katika upelekeshaji wa viumbe vyangu.

إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلَهُ إِنِّي أَنْتُ بَرَّاً سَاعَاتِكُمْ مِنْهَا
بِخَبَرٍ أَوْ إِنِّي كُوِّشَهَابٌ فَسِنْ لَعَلَّكُمْ تَضَطَّلُونَ ⑦

فَلَمَّا جَاءَهَا نُورٌ يَأْنِي أَنْ يُؤْرِكَ مَنْ فِي الْأَنْتَارِ وَمَنْ
حَوْلَهَا وَأَسْبَحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑧

يَكْمُوْسَى إِنَّهُ رَبُّنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑨

10. Na itupe fimbo yako!» Akaitupa ikawa nyoka. Alipoiona inatikisika kwa ulaini kama vile nyoka mwepesi anavyojitikisa, alizunguka kukimbia na asiirudie. Hapo Mwenyezi Mungu Akamkuliza kwa neno Lake, «Ewe Mūsā! Usiogope. Hakika mimi hawaogopi mbele yangu wale niliowatuma na ujumbe wangu.
11. Isipokuwa yule aliyepitisha mpaka kwa kufanya dhambi kisha akatubia, akabadilisha toba njema baada ya dhambi baya, kwani mimi ni mwenye kumsamehe ni mwenye kumrehemu.» Basi asikate tamaa mtu yoyote na rehemza ya Mwenyezi Mungu na msamaha Wake.
12. «Na utie mkono wako kwenye uwazi wa kanzu yako uliofunuliwa kifuanini, utatoka ukiwa mweupe kama barafu, bila ya kuwa na mbalanga, ikiwa ni moja ya miujiza tisa, nayo, pamoja na huo mkono, ni fimbo, miaka ya ukame, upungufu wa matunda, mafuriko, nzige, chawa, vyura na damu, ili kukupa nguvu wewe katika ujumbe wako utakaooupeleka kwa Fir'awn na watu wake. Hakika wao walikuwa ni watu waliotoka nje ya amri ya Mwenyezi Mungu na kumkanusha.»
13. Miujiza hii ilipowajia, hali ya kuwa imefunuka wazi, inamfanya mwenye kuitazama auone uhakika wa yale inayoyatolea ushahidi, walisema, «Huu ni uchawi uliofunuka waziwazi.»

وَأَلْقَى عَصَابَكَ فَلَمَّا رَأَهَا تَهَزَّ كَانَتْ جَانِبَهُ
مُدَبِّرًا وَأَعْلَمُ بِعَيْنَكَ تَمُوكَيْ لِأَنَّهُ يَخَافُ إِذِ لَا يَخَافُ
لَدَّيَ الْمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُرِبَدَ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي عَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١٧﴾

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْنِكَ تَخْرُجْ بِصَابَاءِ مِنْ عَيْنِ
سُوءٍ فِي نَيْعَةِ أَنْتَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٨﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُّهْرَمًا إِلَيْنَا مُبِصِّرٌ قَالُوا هَذَا
سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٩﴾

14. Na waliikanusha, Fir'awn na watu wake, miujiza tisa yenyé kuonyesha wazi ukweli wa Mūsā katika unabii wake na ukweli wa ulinganizi wake, na walikanusha kwa ndimi zao kuwa inatoka kwa Mwenyezi Mungu, na hali wana yakini nayo ndani ya nyoyo zao, kwa kuifanyia uadui haki na kuwa na kiburi cha kutoikubali. Basi angalia, ewe Mtume, ulikuwa vipi mwisho wa wale waliozikanusha aya za Mwenyezi Mungu na wakafanya uharibifu kwenye ardhi? Mwenyezi Mungu aliwazamisha baharini. Na katika hilo kuna mazingatio kwa anayezingatia.
15. Na kwa kweli, tulimpa Dāwūd na Sulaymān elimu wakaitumikia na wakasema, ‘Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu Aliyetufanya bora kuliko wengi mionganoni mwa waja Wake Waumini. Katika hii aya kuna dalili ya utukufu wa elimu na daraja ya juu ya wenye elimu.
16. Na Sulaymān alimrithi baba yake Dāwūd unabii na elimu. Na alisema Sulaymān kuwaambia watu wake, «Enyi watu! Tumefundishwa na kufahamishwa maneno ya ndege, na tumepewa kila kitu kinachohitajika. Kwa hakika, huu ambao Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ametupa ndio wema ulio waziwazi ambao Anatufadhilisha nao juu ya wasiokuwa sisi.
17. Na akakusanyiwa Sulaymān askari wake mionganoni mwa majini, binadamu na ndege katika matembezi yao. Na wao, pamoja na wingi

وَجَحِدُوا بِهَا وَأَسْتَيْقَنُتْهَا أَنَّهُمْ هُرُطُلُمَّا
وَعُلُوًّا فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَقْبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٥﴾

وَقَدْ أَتَيْنَا دَاؤَنَا وَسُلَيْمَانَ عَلَمًا وَقَالَ
لَهُمْ لِلَّهِ الْذِي فَضَلَّتْ عَلَىٰ كَيْرِيٍّ مِّنْ عِبَادِهِ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦﴾

وَرَبَّ سُلَيْمَانَ دَاؤَنَا وَقَالَ يَتَأْلِمُ النَّاسُ
عِنْ مَا نَطَقَ الظَّرِيرُ وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ
هَذَا هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

وَحُسْنَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ وَمِنْ الْجِنِّ
وَإِلَّا إِنَّ وَالظَّرِيرَ فِيهِ يُوَسْعُونَ ﴿١٨﴾

wao, hawakua wamepuuzwa, bali palikuwa, juu ya kila jinsi, mwenye kuwasimamia wa mwanzo wao kwa wa mwisho wao ili wasimame wote wakiwa wamejipanga.

18. Mpaka walipofika kwenye bonde la chungu, alisema chungu mmoja «Enyi chungu! Ingieni kwenye makazi yenu ili Sulaymān na askari wake wasije wakawaaua na hali wao hawajui hilo.»
19. Akatabasamu akicheka kwa neno la huyu chungu, kwa kufahamu kwake na kuwa na akili ya kuwaonya chungu, na akatambua neema ya Mwenyezi Mungu juu yake. Hapo akaelekea Kwake akiomba, «Mola wangu! Nipe muelekeo na uniafikie nishukuru neema zako ulizonineemesha mimi na wazazi wangu wawili, na nifanye matendo mema ambayo wewe utaridhika nayo kutoka kwangu na unitie, kwa rehemza zako, ndani ya starehe ya Pepo yako pamoja na waja wako wema ambauliridhika na matendo yao.
20. Na akakagua Sulaymān hali ya ndege waliofanywa watiifu kwake na hali ya wale wasiokuweko mionganii mwao, na kulikuwa hapo kwake kuna ndege anayetambulikana na kujulikana aina ya *hud-hud* asimpate hapo. Akasema, «Kwa nini mimi simuoni yule *hud-hud* nimjuwae? Je, kuna kitu kilichomfanya afichike nisimuone? Au huyu ni mionganii mwa wale ambauliridhika na matendo yao.

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْ عَلَىٰ وَلَدَ النَّمَلِ قَالَتْ تَسْأَلُهُ
يَا أَيُّهَا النَّمَلُ أَذْخُلْ أَمْسِكَنَكُمْ لَا يَخْطُسْكُمْ
سُلَيْمَانٌ وَجُنُودُهُ وَهُوَ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾

فَبَسَمَ ضَاحِكًا فَنَقَلَهَا وَقَالَ رَبِّيْ أَوْزَعَنِي
أَنْ أَشْكُرْ لِعْمَتَكَ الَّتِيْ أَعْمَتَ عَلَىٰ وَعَلَىٰ
وَالْهَدَىٰ وَأَنْ أَعْمَلْ صَلِيْحًا تَرْضَهُ وَأَدْخُلَنِي
بِرَحْمَتِكَ فِي عَبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾

وَنَفَقَدَ الظَّيْرَ فَقَالَ مَا لِي لَا أَرَى الْهُدُدَ
أَمْ كَانَ مِنَ الْغَارِبِينَ ﴿٢٠﴾

kwangu, ndio nisimuone kwa kuwa hayupo?» Ilipofunuka wazi kuwa hayupo,

21. alisema, «Nitamuadhibu *hud-hud* huyu adhabu kali kwa kumtia adabu ya kutokuweko kwake, au nitamtesa kwa kumchinja kwa kitendo alichokifanya kwa kuwa aliharibu nidhamu aliyowekewa aifuate, au ni lazima anijie na hoja iliyowazi ya sababu ya kughibu kwake.
22. Akakaa *hud-hud* muda usio mrefu kisha akahudhuria, na Sulaymān akamlamu juu ya kughibu kwake na kutokuwako kwake. *Hud-hud* akamwambia, «Nimejua jambo usiloliyuwa kikamilifu, na nimekujuia kutoka mji wa *Saba'* na habari ya jambo muhimu sana, na mimi nina yakina nalo.
23. «Mimi nimemkuta mwanamke anawatawala watu wa *Saba'*, na amepatiwa kila kitu katika mahitaji ya utawala wa kidunia, na ana kitanda cha heshima kubwa anakalia juu yake kuendesha mambo ya ufalme wake.
24. «Nimemkuta Yeye na watu wake wanaabudu jua, wakiacha kumuabudu Mwenyezi Mungu. Na Shetani Amewapambia matendo yao mabaya waliokuwa wakiyafanya, akawaepusha na kumuamini Mwenyezi Mungu na kumpwekesha, hivyo basi wao hawaongoki kuelekea kwa Mwenyezi Mungu, kumpwekesha na kumuabudu Peke Yake.»

لَا عَذَبَتْهُ وَعَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَا أَذْبَحَهُ وَأَوْلَى أَنْتَيْ بِسُلْطَنٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾

فَمَكَثَ عَيْرَ بَعِيدِ فَقَالَ أَحَاطْتُ بِمَا لَمْ تُخْطِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَيِّئَاتِي قَبِينِ ﴿٧﴾

إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرَأَةً تَمَلَّكُهُمْ وَأُوتِيتَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٨﴾

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَرَبِّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٩﴾

25. Shetani amewapambia hilo, ili wasimsujudie Mwenyezi Mungu Ambaye Anakitoa kilichofichwa na kufinikwa mbinguni na ardhini mionganoni mwa mvua, mimea na visivyokuwa hivyo, na Anayajua mnayoyafanya kwa siri na mnayoyafanya kwa dhahiri.
26. Mwenyezi Mungu, Ambaye hakuna muabudiwa anayestahiki ibada isipokuwa Yeye, ni Mola wa 'Arsh iliyu kubwa ambayo ni kubwa kuliko viumbe vyote.
27. Sulaymān alisema kumwambia *hud-hud*, «Tutaichunguza habari uliyotuletea tujue: unasema kweli katika hiyo au umekuwa ni katika warongo ndani yake?
28. Enda na barua yangu hii kwa watu wa *Saba'* uwapatie, kisha jiepushe kando na wao ukiwa karibu nao mahali unapoweza kusikia maneno yao na uyatie akilini maneno yatakayopitika baina yao.»
29. *Hud-hud* alienda akamrushia malkia ile barua. Papo hapo akaisoma na akawakasunya watukufu wa watu wake, na akamsikia akisema, «Mimi nimefikiwa na barua tukufu yenyé cheo kutoka kwa mtu mkubwa wa cheo.»
30. Kisha akayaeleza yaliyomo ndani akasema, «Hiyo inatoka kwa Sulaymān, nayo imeanza na '*Bi ism Allāh al-Rahmān al-Rahīm*'» (Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwenye kuwarehemu wema na waovu

أَلَا يَسْجُدُ وَأَلِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَّاءَ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ
وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٥﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٦﴾

* قَالَ سَنَنْطُرُ أَصَدَقَتْ أَفْكَنَتْ مَنْ
الْكَذَّابِينَ ﴿٧﴾

أَذْهَبَ بِكُنْتِي هَذَا فَلَقْنَةً إِلَيْهِمْ فُتَوَّلُ عَنْهُمْ
فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٨﴾

قَالَتْ يَأْتِيَنَا الْمَلَوْءُ إِنَّ الْقِيمَةَ إِلَى كِتَابِ
كَرِيمٍ ﴿٩﴾

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١٠﴾

ulimwenguni, Mwenye kuwarehemu wema watupu kesho Akhera)

31. Msifanye kiburi wala msijifanye wakubwa mkakataa kuyakubali haya ninayowalingania . Na njooni kwangu mkiwa ni wenyе kukubali upweke wa Mwenyezi Mungu na kujisalimisha Kwake kwa utiifu.»
32. Akasema, «Enyi watukufu! Nipeni shauri kuhusu jambo hili. Sikuwa mimi ni mwenye kuamua jambo isipokuwa mbele yenu na kwa ushauri wenu.»
33. Wakasema kumjibu ,»Sisi ni wenyе nguvu wa idadi na silaha, na ni watu wa utetezi na ushujaa katika vita vikali, na uamuzi ni wako, na wewe ndiyе mwenye maoni, basi fikiria unatuamrisha nini. Sisi ni wenyе kusikiliza maneno yako na ni watiifu kwako.»
34. Akasema akiwatahadharisha kukabiliana na Sulaymān kwa uadui na akiwaeleza mwisho mbaya wa kupigana, «Kwa hakika, wafalme wakiingia na majeshi yao kwenye mji kwa nguvu na ushindi, wanauharibu, wanawafanya watukufu wake kuwa wanyonge, wanauwa na wanachukua mateka. Na hii ndiyo desturi yao inayoendelea na inayojikita ili kuwafanya watu wawaogope.»
35. Na mimi nitamtumia Sulaymān tunu iliyokusanya mali ya thamani ili kufanya urafiki naye kwayo, na nitangojea watarudi na nini hao wajumbe.»

أَلَا تَعْلُوْ أَعْلَىٰ وَأَتُؤْفِي مُسْلِمِينَ ﴿٦﴾

قَالَتْ يَتَأَيَّهَا الْمُلْوَىٰ فَقَوْنُ فِي أَمْرِي مَا كُنْ
قَاتِلَهُمْ أَمْرًا حَقِّي شَهَدُونَ ﴿٧﴾

قَالُوا نَحْنُ أُولُوْ فُرُوقٍ وَأُولُوْ بَأْيَنْ شَدِيدٍ
وَالْأَمْرُ إِلَيْكُ فَانْظُرْ إِلَيْكُ مَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٨﴾

قَالَتْ إِنَّ الْمُلْوَىٰ إِذَا دَخَلُوا قَرِبَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا
أَعْزَةَ أَهْلِهَا أَذْلَهُ وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٩﴾

وَإِنِّي مُرْسَلٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّتِهِ فَنَاظِرُهُ بِمَرْجِعِ
الْمَرْسَلُونَ ﴿١٠﴾

36. Mjumbe wa malkia alipokuja na tunu kwa Sulaymān, alisema Sulaymān, akilikataa hilo na akizungumzia neema za Mwenyezi Mungu juu yake, «Mnanipatia mali ili kuniridhisha? Yale aliyonipa Mwenyezi Mungu ya unabii, ufalme na mali mengi ni mazuri zaidi na ni bora zaidi kuliko hayo Aliyowapa nyinyi, bali nyinyi ndio mnaofurahia tunu mnayotunukiwa, kwa kuwa nyinyi ni watu wa kuonyeshana kwa kujifahiri na dunia na kuipapia kwa wingi.»
37. Na Sulaymān, amani imshukiye, akasema kumwambia mjumbe wa watu wa Saba', «Rejea kwao, kwani naapa kwa Mwenyezi Mungu, tutawajia wao na askari wasioweza kupambana nao na kukabiliana nao, na tutawatoa kutoka nchini mwao wakiwa wadhalilifu, hali ya kuwa wanyonge wenye kudharauliwa, iwapo hawatafuata Dini ya Mwenyezi Mungu Peke Yake na hawataacha kumuabudu asiyekuwa Yeye.»
38. Sulaymān akasema akiwahutubia wale ambao Mwenyezi Mungu Amemdhalilishia mionganini mwa majini na binadamu, «Ni nani kati yenu ataniletea kitanda cha ufalme wake kabla hawajanijia wakiwa katika hali ya kufuata na kuti?»
39. Akasema afriti wa kijini mwenye nguvu na ukali, «Mimi nitakuletea kabla hujainuka kutoka kwenye kikao chako hiki unachokaa kuhukumu baina ya watu. Na mimi ni mwenye nguvu na uwezo wa kukibeba, ni

فَمَتَاجِهَ سُلَيْمَنَ قَالَ أَتَمْدُونَ بِمَا لِقَمَّا
هَاتَنِي اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا أَتَكُ بِلَأَنْتُمْ بِهَدَىٰ تَكُونُونَ
تَفَرَّجُونَ ﴿٢٦﴾

أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُمْ بِهَا
وَلَمْ يَخْرُجْنَهُمْ مِّنْهَا آذَلَةٌ وَهُنْ صَاغِرُونَ ﴿٢٧﴾

قَالَ يَأَيُّهَا الْمَلَوْأُ أَيْكَمْ بِأَيْنِي بِعَرْشَهَا فَبِلَأَنْ
يَأْؤُنِي مُسْلِمِينَ ﴿٢٨﴾

قَالَ عَفَرِيتٌ مِّنْ الْجِنِّ أَنَّهَا إِنِّي بِهِ قَبِيلٌ أَنْ تَقُومَ
مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوْيٌ أَمِينٌ ﴿٢٩﴾

muaminifu wa kuvitunza vilivyomo
ndani yake, nitakuja nacho kama
kilivyo, sikipunguzi kitu chake
chochote wala sikigeuzi.»

40. Akasema yule ambaye alikuwa na ujuzi kutoka kwenye Kitabu, «Mimi nitakuletea hiko kitanda kabla ya kupepesa macho yako yanapogeuuka kuangalia kitu.» Sulaymān akamruhusu, naye akamuomba Mwenyezi Mungu na akakileta kitanda cha kifalme. Alipokiona Sulaymān kimehudhurishwa mbele yake na kimethibiti alisema, «Huu ni mionganini mwa wema wa Mola wangu Aliyeniumba na akaumba ulimwengu wote ili kunitahini mimi: nitalishukuru hilo kwa kutambua neema Yake Aliyetukuka au nitakufuru kwa kuacha kushukuru? Na mwenye kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema Zake, nafuu ya hilo itamrudia yeye mwenyewe, na mwenye kukanusha neema na akaacha kushukuru, basi hakika Mola wangu Ametosheka Hahitajii shukrani yake, ni Karimu ambaye kheri Yake inamuenea hapa duniani mwenye kushukuru na mwenye kukufuru, kisha Atawahesabu huko Akhera na awalipe.
41. Sulaymān akasema kuwaambia walioko mbele yake, «Kibadilisheni kitanda cha usalme wake ambacho anakaa juu yake kwa namna ya yeye kutokitambua akikiona, tuone: ataaelekezeka kukijua au atakuwa ni kati ya wale wasioelekezeka?»

قَالَ اللَّهُذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَّا أَتَيْكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرَهَا إِنَّكَ طَرِيقٌ فَلَمَارٌ أَهُوَ مُسَتَّقِرٌ عِنْدَهُ مَوْلَانِي قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوْنِي أَشْكُرُ أَمْ لَفْرُونَ شَكْرًا فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي عَنِّي لِرَبِّهِ ﴿٤١﴾

قَالَ نَحْكِيُّ وَأَلْهَاعِرُ شَهَادَةَ نَظَرٍ أَنْهَى دَى أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾

42. Alipokuja malkia wa *Saba*'. kwa Sulaymān kwenye kikao chake aliambiwa, «je, kitanda cha ufalme wako kiko hivi?» Akasema, «Hicho kinafanana nacho.» Ikambainikia Sulaymān kuwa amejibu jawabu la sawa na ameshajua uweza wa Mwenyezi Mungu na usahihi wa unabii wa Sulaymān , amani imshukiye. Na tulipewa elimu ya kumjua Mwenyezi Mungu na kujuwa uweza Wake kabla yake yeye, na tulikuwa ni wenye kuifuata amri ya Mwenyezi Mungu ni wenye kuifuata dini ya Uislamu.»
43. Na kilimzuia yeye kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake kile alichokuwa akikiabudu badala ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka,. Kwa hakika yeye alikuwa ni kafiri na alikulia kati ya watu makafiri na akaendelea kwenye dini yao, isipokuwa hivyo, yeye ana werevu na busara ya kuijua haki na kuipambanua na batili, lakini itikadi za ubatilifu zinaondoa nuru ya moyo.
44. Akaambiwa, «Ingia kwenye jumba.» na ukumbi wake ulikuwa wa ukoa, chini yake palikuwa na maji. Alipouona ukumbi alidhania ni maji yanayopiga mawimbi, na akafunua miguu yake ili kuingia majini. Sulaymān akamwambia, «Huo ni ukumbi laini wa ukoa ulio safi na maji yako chini yake.» Akatambua ukubwa wa ufalme wa Sulaymān na akasema, «Mola wangu! Nimeidhulumu nafsi yangu

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَّا هَذِهِ أَعْرَشَكُ فَقَالَتْ كَانَهُ هُوَ
وَأُولَئِنَا الْعَلَمُ مِنْ قَبْلِهَا وَكَذَّابُ مُسَلِّمِينَ ﴿٤٦﴾

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ
قَوْمَ كَفَّارٍ ﴿٤٧﴾

فِيَلَّهَا أَذْخُلِ الصَّرْحَ فَلَمَّا زَرَاهُ حَسِبَتْهُ
لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِيهَا فَقَالَ إِنَّهُ وَصَرْحٌ
مُمَرَّدٌ مِنْ قَوَابِرٍ فَقَالَتْ رَبِّيَ إِنِّي ظَمِمْتُ نَفْسِي
وَأَسَمِمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

kwa ushirikina niliokuwa nao, na nimesalimu amri kwa kumfuata Sulaymān kwa kuingia kwenye dini ya Mola wa viumbe wote.»

45. Hakika tulimtumiliza kwa watu wa Thamūd ndugu yao Ṣāliḥ kwamba: Mpwekesheni Mwenyezi Mungu na musimchukue mungu mwingine mukamuabudu pamoja na Yeye. Alipowajia Ṣāliḥ kuwalingania kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumuabudu Peke Yake, watu wake walikuwa mapote mawili: mojawapo ya mapote mawili lilimuamini na lingine liliukanusha ulinganizi wake, kila mmoja kati ya watu wa mapote hayo mawili alikuwa akidai kwamba haki iko pamoja na yeye.
46. Ṣāliḥ alisema kuliambia pote lililokanusha, «Kwa nini mnaharakisha ukarushaji na kufanya matendo mabaya ambayo yatawaleta adhabu na mnachelewesha kuamini na kufanya matendo mema ambayo yatawaleta malipo mazuri? Si mutake msamaha kutoka kwa Mwenyezi Mungu mwanzo na mtubie kwake kwa matumaini ya kurehemewa.»
47. Wakasema watu wa Ṣāliḥ kumwambia, «Tumepata ukorof kwa sababu yako wewe na watu walioko na wewe kati ya wale walioingia katika dini yako .» Ṣāliḥ aliwaambia, «Wema Anaowapatia Mwenyezi Mungu au uovu,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا نَبِيًّا مُّؤْمِنًا أَخَاهُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أَعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فِي قَارَبَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٥﴾

فَالَّذِي قَوْمٌ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ بِالسَّيِّئَاتِ قَبْلَ
الْحَسَنَاتِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهُ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٦٦﴾

قَالُوا أَطْلَيْتَنَا إِلَيْكَ وَبِمَ مَعَكَ قَالَ طَلَبْتُكُمْ
عِنْدَ اللَّهِ بِلَأَنَّمُّ قَوْمٌ فُقْتَسُورٌ ﴿٦٧﴾

basi hua umekadiriwa kwenu na Mwenyezi Mungu na Atawapa malipo yake. Bali nyinyi ni watu ambao mtapewa mtihani wa mambo ya furaha na maudhiko na mema na maovu.

48. Na katika mji wa Ṣāliḥ, nao ni mji wa Ḥijr, ulioko Kaskazini magharibi ya bara Arabu, kulikuwa na wanaume tisa, shughuli yao ni kufanya uharibifu katika ardhi usiochanganyika na wema wowote wa kutengeneza.
49. Watu tisa hawa wakaambiana wao kwa wao, «Apianeni kwa Mwenyezi Mungu, kila mmoja awaa pie wengine: 'Tunaapa tutamjia Ṣāliḥ kwa ghafla, kipindi cha usiku, tumuue yeye na tuwaue watu wake kisha tutamuambia atakayesimama kutaka kisasi cha damu yake mionganoni mwa jamaa zake: 'Hatukushuhudia kuuawa kwao.' Na sisi tutakuwa ni wakweli kwa tuliyoyasema.»
50. Basi wakazipanga hila hizi za kumuangamiza Ṣāliḥ na watu wake kwa kuwafanya vitimbi, tukamuokoa Nabii wetu Ṣāliḥ, amani imshukie, na tukawapatiliza kwa mateso kwa ghafla na hali wao hawatazamii vitimbi vyetu kwao kama malipo ya vitimbi vyao.
51. Basi tazama , ewe Mtume, mtazamo wa mazingatio, mwisho wa njama za ukatili za kundi hili kumfanyia Nabii wao Ṣāliḥ. Sisi tulijaangamiza wao na watu wao wote.

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ
يُقْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾

قَالُوا نَقْتَلَ سَعْوًا بِاللَّهِ لَنْبَيِّنَهُ وَأَهْلَهُ وُشْرٌ
لَنْقُولَنَّ لَوْلَاهُ مَا شَهِدَنَا مَهْلِكٌ أَهْلَهُ
وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾

وَمَكَرُوا مَكْرَهُ وَمَكَرْنَا مَكْرَهُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَنِّيْبَةُ مَكْرُهُمْ أَنَّا
دَمَرَنَّ هُنَّ وَقَوْمُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾

52. Hayo ni makazi yao, yako matupu, hakuna yoyote ndani yake. Mwenyezi Mungu Amewaangamiza kwa sababu ya wao kuzidhulumu nafsi zao kwa ushirikina na kumkanusha Nabii wao. Kwa kweli, katika uvunjaji huo na uangamizaji pana mawaidha kwa watu wanaokijua kile tulichowafanya. Na huu ndio mwendo wetu kwa wenyewe kuwakanusha Mitume.
53. Na tukamuoko, na yale maangamivu yaliyowafika kina *Thamud*, Şâlih na waliomuamini waliokuwa wakijikinga, kwa Imani yao, na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
54. Na mkumbuke na umtaje Lût, aliposema kuwaambia watu wake, «Hivi nyinyi mnaleta kitendo ambacho ni upeo wa ubaya, nanyi mnajua ubaya wake?»
55. Hivi nyinyi mnawajia wanaume kwenye tupu zao za nyuma kwa matamanio badala ya wanawake? Bali nyinyi ni watu msiojua haki ya Mwenyezi Mungu juu yenu, ndipo mkaenda kinyume na amri Yake na mkamuasi Mtume Wake kwa kitendo chenu kibaya ambacho hakuwatangulia nacho yoyote katika viumbe.»
56. Watu wa Lût hawakuwa na jawabu la kumpa isipokuwa ni kuambiana wao kwa wao, «Watoeni wafuasi wa Lût kwenye mji wenu, kwani wao ni watu wanaojiepusha na kuwajilia wanaume.» Waliwaambia hilo kwa njia ya kuwafanya shere.

فَتِلْكَ يَوْنُهُمْ خَاوِيَةٌ يُمَاطَلُمُونَ^{٥٣}
فِي ذَلِكَ لَأَيَّهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ^{٥٤}

وَأَنْجَيْتَ أَلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَسْتَقُولُونَ^{٥٥}

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ^{٥٦}
الْفَحْشَةَ وَأَنْشَرْتُ بَصَرُوكُنَّ^{٥٧}

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْبِرَّ حَالَ شَهْوَةً مَّنْ دُونَ^{٥٨}
الْيَسَاءِ بِلَ أَنْشَرْ قَوْمٍ بَهَلُوكُونَ^{٥٩}

* فَكَمَّا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَاتَلُوا
أَخْرَجُوا إِلَّا لَوْطٍ مَّنْ قَاتَلَهُ كُلُّ أَنْهَمٍ أَنَّهُ
يَظْهَرُونَ^{٦٠}

57. Tukamuokoa Lūt na watu wake waliomfuata na adhabu ambayo itawashukia watu wa Lūt waliomkanusha, isipokuwa mkewe tuliomkadria kuwa ni mwenye kusalia kwenye adhabu mpaka aangamie pamoja na wenyе kuangamia, kwa kuwa yeye alikuwa ni msaidizi wa watu wake kwa matendo yao mabaya na alikua akiridhika nayo.
58. Na tukawateremshia kutoka mbinguni mvua ya mawe ya udongo yenye kuangamiza. Ilikuwa mbaya mno mvua ya hao walioonywa amba hoja iliwasimamia.
59. Sema, ewe Mtume, «Sifa njema na shukrani ni za Mewenyezi Mungu, na amani kutoka Kwake na usalama ziwashukie waja Wake Aliowateua kwa kuwapa utume.» Kisha waulize washirikina wa watu wako, «Je, Mwenyezi Mungu Anayemiliki kunufaisha na kudhuru ni bora au ni yule wanayemshirikisha badala Yake kati ya wale wasiojimilikia wenyewe wala kuwamilikia wengine nafuu yoyote wala madhara yoyote?»
60. Na waulize wao , «Ni nani aliyeumba mbingu na ardhi na Akawateremshia maji kutoka mbinguni, Akaotesha kwa hayo maji mabustani yenye mandhari mazuri?» Hamkuwa nyinyi ni wenyе kuipanda miti yake lau si Mwenyezi Mungu kuwateremshia maji kutoka mbinguni. Kumuabudu Mwenyezi Mungu ndio ukweli na kumuabudu asiyekuwa Yeye ndio

فَأَنْجَيْتَهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرَأَتَهُ، قَدَّرْنَاهَا
٦٩ مِنَ الْفَتِيرِينَ

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرٌ
الْمُنْذَرِينَ ٦٨

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَّمَ عَلَى عِبَادِهِ الْمُرْتَبِينَ
أَصْطَطْنَا لِلَّهِ خَيْرًا مَا يُشْرِكُونَ ٦٧

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَبْثَثْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَانَ
بَهْجَةً مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِثُوا
شَجَرَهَا أَعْلَمُ لَهُ مَعَ الْمَاءِ بِلْ هُمْ قَوْمٌ
يَعْدِلُونَ ٦٦

urongo. Je, kuna muabidiwa pamoja na Mwenyezi Mungu alifanya vitendo hivi mpakaaabudiwe pamoja na Yeye na ashirikishwe na Yeye?

Bali washirikina hawa ni watu wanapotoka na njia ya haki na Imani ndio wakamfanya Mwenyezi Mungu ni sawa na asiyekuwa Yeye katika kuabidiwa na kutukuzwa.

61. Je, kuviabudu vile mnavyovishirikisha na Mola wenu ni bora au Yule Aliywafanyia ardhi kuwa ni mahali pa kutulia, Akaitoa mito kati yake, Akaiwekea majabali yaliyojikita na Akaweka kizuizi baina ya bahari mbili, ya tamu na chumvi, ili mojawapo isiiharibu nyingine? Je kuna muabidiwa yoyote pamoja na Mwenyezi Mungu alifanya hilo hata mumshirikishe na Yeye katika kuabudu kwenu? Bali wengi wa hawa washirikina hawajui kadiri ya ukubwa wa Mwenyezi Mungu, hivyo basi wanamshirikisha Yeye kwa kuiga na kwa udhalimu.

62. Je, kuviabudu vile mnavyovishirikisha na Mwenyezi Mungu ni bora au Yule Anayemjibu mwenye shida anapomuomba, Anayemuondolea maovu yaliyomshukia na Anayewafanya nyinyi ni wenye kushikilia nafasi za waliowatangulia nyinyi katika ardhi? Je, kuna muabidiwa yoyote pamoja na Yeye Anayewaneemesha neema hizi? Ni uchache sana kwenu nyinyi kukumbuka na kuzingatia, na kwa hivyo, mlimshirikisha Mwenyezi

أَمْنَ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلَائِهَا
أَهْدَرَ وَجَعَلَ لَهَا رَوْبِيعَ وَجَعَلَ بَيْتَ
الْبَحْرَيْنَ حَالِزًا أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ بَلْ
أَكَثَرُهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

أَمْنَ يُحِبُّ الْمُضْطَرُ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشُفُ
السُّوءَ وَجَعَلَ كُمْ خَلَاءً لِلْأَرْضِ
أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَاتَنَدَ كَثُرُونَ ﴿١٤﴾

Mungu na mwingine katika kumuabudu.

63. Je, kuviabudu vile mnavyomshirikisha navyo Mwenyezi Mungu ni bora au Yule Anayewaongoza katika giza la bara na bahari mnapopotea na njia ikawa na giza kwenu, Ambaye Anapeleka upopo wenye kutoa bishara njema ya kile ambacho Mwenyezi Mungu Anawarehemu waja Wake kwacho, nacho ni mvua yenye kuhuisha ardhi iliyokufa? Je, kuna muabudiwa yoyote pamoja na Mwenyezi Mungu anayewafanyaia chochote katika hayo mkamuomba badala yake? Ameepukana Mwenyezi Mungu na kutakasika na hivyo ambavyo wao wanamshirikisha navyo asiyekuwa Yeye.

64. Na waulize wao: Ni nani anayeanzisha kuumba viumbe, kisha anaviondosha akitaka, kisha anavirudisha? Na ni nani anayewaruzuku nyinyi kutoka mbinguni kwa kuiteremsha mvua? Na ni nani anayehuisha ardhi kwa kuotesha mimea na vinginevyo? Je, kuna muabudiwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu anafanya hayo? Sema, Leteni hoja yenu iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu kwamba Mwenyezi Mungu Ana mshirika katika mamlaka Yake na ibada Yake.»

65. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wao, «Hakuna yoyote ajuwaye, mbinguni wala ardhini, jambo lolote

أَمَنَ يَهْدِي كُلَّ فِلَمْدَنْتَ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
وَمَنْ يُرْسِلُ أَرْبَعَ بُشَّارًا بَيْنَ يَدَيِ
رَحْمَةِ إِلَهٍ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا
يُشَكُّونَ ﴿٦٣﴾

أَمَنَ يَنْدَوُ الْخَلْقَ ثُرْبِعْدُهُ وَمَنْ يَرْفُكُ مِنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضَ إِلَهٌ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَا قُلْ
بِرْهَنَكُوْنَانْ كُنْتُ صَلِيْقِينَ ﴿٦٤﴾

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَعْلَمُ إِلَّا
اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُعْثُرُونَ ﴿٦٥﴾

lililofichika ambalo Mwenyezi
Mungu Amejihuisha Mwenyewe
kulijua. Na wao hawajui ni lini
watafuliwa kutoka makaburini
mwao wakati wa Kiyama
kusimama.»

66. Bali ujuzi wao wa Kiyama
utakamilika huko Akhera, huko
watakuwa na yakini juu ya Nyumba
ya Akhera na vituko vilivyomo
watakapoishuhudia. Na wao
walipokuwa duniani walikuwa na
shaka nayo, bali akili zao zilikuwa
zimepofuka hawaiyoni.
67. Na walisema wale waliokanusha
upweke wa Mwenyezi Mungu, «Je,
sisi na wazazi wetu tutafufuliwa,
tukiwa hai kama tulivyo, baada
ya kufa kwetu, baada ya sisi kuwa
mchanga?
68. Tuliahidiwa kufufuliwa huku, sisi na
wazazi wetu, hapo kabla(tulipokuwa
duniani) hatukuona uhakika wake
wala kutokea kwake. Hatukuona
ahadi hii isipokuwa ni hadithi za
urongo zilizozuliwa na kuandikwa na
watu wa kale ndani ya vitabu vyao.
69. Waambie, ewe Mtume, hawa
wakanushaji, «Tembeeni kwenye
ardhi mziangalie nyumba za
wahalifu waliokuwa kabla yenu
muone ulikuwa vipi mwisho wa
wenye kuwakanusha Mitume?
Mwenyezi Mungu Aliwaangamiza
kwa ukarushaji wao, na Mwenyezi
Mungu Atawafanya nyinyi kama wao
iwapo hamtaamini.»

بِلَّ أَذْرَكَ عِلْمَهُمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَيْءٍ
مُنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُودٌ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا سَمِعُوا
وَأَبَابُوا فَإِنَّا أَيْمَانُهُمْ حُرْجُونَ ﴿٦٧﴾

لَقَدْ وُعِدْنَا هَذَا نَحْنُ وَإِبْرَاهِيمَ مِنْ قَبْلٍ إِنْ
هَذَا إِلَّا سَطْرُ الْأَوْلِيَّاتِ ﴿٦٨﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا إِلَى كُلِّ
عَقْبَةِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾

70. Usiwe na masikitiko juu ya kukupa mgongo kwao, hao washirikina, na kukukanusha , na usiwe na dhiki moyo wako juu ya vitimbi vyao wanavyokufanyia, kwani Mwenyezi Mungu ni Mwenye kukupa ushindi juu yao.
71. Na washirikina wa watu wako, ewe Mtume, wanasema «Itakuwa lini ahadi hii ya adhabu mnayotuahidi kwayo, wewe na wafuasi wako, mkiwa nyinyi ni wakweli katika yale mnayotuahidi?»
72. Waambie, ewe Mtume, «Huenda yakawa ni karibu kwenu baadhi ya yale mnayoyafanyia haraka ya adhabu ya Mwenyezi Mungu.»
73. Na hakika ya Mola wako ni Mwenye nyongeza za wema kwa watu, kwa kuacha kuwasharakishia wao adhabu kwa kumuasi kwao Yeye na kumkanusha. Lakini wengi wao hawamshukuru kwa hilo wakamuamini na wakamtakasia ibada.
74. Na kwa hakika, Mola wako ni Yeye Anayekijua kile ambacho vifua vyao vinakificha na kile ambacho vinakifichua wazi.
75. Na hakuna kitu chochote kilichofichika na macho ya viumbe, kilichoko mbinguni na ardhini, isipokuwa kiko kwenye Kitabu kilicho waziwazi kilichoko kwa Mwenyezi Mungu. Kitabu hiko kimevizunguka vyote vilivyokuwa na vitakavyokuwa.

وَلَا تَخْرُنْ عَيْنَهُمْ وَلَا تَكُنْ فِي صَيْقِ مَمَّا
يَمْكُرُونَ ﴿٧﴾

وَيَقُولُونَ مَقْعَدَهُنَّا الْوَعْدُ إِنْ كَانُوا نَسِيرًا
صَدِيقِينَ ﴿٨﴾

فُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدْفَ آكِرْ بَعْضُ الَّذِي
تَسْتَعِجِلُونَ ﴿٩﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو قَضَى عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
آكِرْ هُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا
يُعْلَمُونَ ﴿١١﴾

وَمَامِنْ غَيْرَةِ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا
يَكْتُبُ مُبِينٌ ﴿١٢﴾

76. Kwa hakika, hii Qur'ani inawapa Wana wa Isrā'il habari ya ukweli katika mambo mengi zaidi ambayo wao wametafautiana juu yake.
77. Na kwa hakika, hii Qur'ani ni uongofu kutoka kwenye upotevu na ni rehema inayotoa kwenye adhabu kwa mwenye kuiamini na akajiongoza kwa uongofu wake.
78. Hakika Mola wako Anahukumu baina ya wanaotafautiana, mionganoni mwa Wana wa Isrā'il na wasiokuwa wao, kwa uamuzi wake kati yao. Akamlipiza kwa kumtesa mtenda makosa na kumlipa mema mtenda wema. Na Yeye Ndiye Mwenye nguvu Anayeshinda, uamuzi Wake haurudishwi, Aliye Mjuzi, kwa hivyo ukweli na urongo hazimchanganyikii.
79. Jitegemeze, ewe Mtume, katika mambo yako yote kwa Mwenyezi Mungu na uwe na imani Kwake, kwani Yeye ni Mwenye kukutosha. Hakika wewe uko kwenye njia iliyo wazi isiyokuwa na shaka.
80. Hakika yako wewe, ewe Mtume, huwezi kumsikilizisha haki yule ambaye Mwenyezi Mungu Amepiga mhuri juu ya moyo wake Akaufisha, na humsikilizishi ulinganizi wako yule ambaye Mwenyezi Mungu Ameyafanya masikizi yake kuwa kiziwi asiisikie haki, pindi wanapogeuka kukupa mgongo wewe. Kwani kiziwi hasikii ulinganizi akiwa amekuelekea, basi itakuwa vipi akiwa katika hali ya kupa mgongo na kugeuka?

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَيِّنٍ إِسْرَائِيلَ
أَكْثَرُهُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ

وَلَهُنَّا لَهُدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بِنِعَمِهِ بِحُكْمِهِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَىٰ الْحَقِيقَ الْمُبِينِ

إِنَّكَ لَا تُشْعِنُ الْمَوْقَعَ وَلَا تُشْعِنُ الصَّرَمَ الدُّعَاءَ
إِذَا دَعَوْ لَهُ أُمَدِّرِينَ

81. Na wewe, ewe Mtume, hukuwa ni mwenye kuongoa kutoka kwenye upotevu yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemfanya kipofu asiuone uongofu na unyofu. Na haimkini kwako wewe umsikilizishe isipokuwa yule anayeziamini aya zetu, basi hao ni wenyе kusalimu amri, watiifu na wenyе kuyakubali yale ninayowalingania wao.
82. Na itakapopasa adhabu juu yao, kwa sababu ya kuvama kwao ndani ya madhambi na uasi na kuzipa mgongo kwao sheria za Mwenyezi Mungu na hukumu Zake mpaka wakawa ni mionganoni mwa wabaya wa viumbe vyake, tutawatolea wao, katika kipindi cha mwisho wa zama, alama , mionganoni mwa alama kubwa za Kiyama, nayo ni Mnyama atakayesema na wao kwamba watu wanaokanusha kufufuliwa ni wakanushaji wa Qur'ani na Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hawaamini wala hawafanyi matendo mema.
83. Na siku tutakayokusanya- Siku ya Ufufuzi- katika kila jamii, kundi la watu, mionganoni mwa wale wanaozikanusha aya zetu na hoja zetu, watazuiliwa wa mwanzo wao wachanganywe na wa mwisho wao, wapate kukusanyika wote, kisha waongozwe hadi pale pa kuhesabiwa.
84. Mpaka litakapokuja, mionganoni mwa kila jamii, pote la wale wanaozikanusha aya zetu na wakakusanyika, Mwenyezi Mungu

وَمَا أَنْتَ بِهُدَى الْعُمَّىٰ عَنْ ضَلَالٍ تَّعْمَلُ^{١٣}
لَتُشْعِيْنَ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِمَا يَأْتِيْنَا فَهُمْ مُسْلِمُوْنَ ﴿٨٦﴾

*وَإِذَا وَقَعَ الْقُولُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا الْهُمَّادَاتَةَ
قِرْبَ الْأَرْضِ شُكِّلْمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَافُوا
بِمَا يَأْتِيْنَا لَا يُوقِنُوْنَ ﴿٨٧﴾

وَلَوْرَ تَحْشُرُوْنَ كُلِّ أُمَّةٍ فَرَجَأْمَنْ يُكَبِّرُ
بِمَا يَأْتِيْنَا فَهُمْ يُؤْزَعُوْنَ ﴿٨٨﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَقَالَ أَكَدْبَسْ بِمَا يَأْتِيْنِي وَلَرَ
لِخِيْطُوْلِهَا عَلِمًا أَمَّا إِذَا كُلْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٨٩﴾

Atasema, «Je, momezikanusha aya zangu nilizoziteremsha kwa Mitume wangu na alama nilizozisimamisha zenyenye kuonyesha upweke wangu na ustahiki wangu peke yangu kuabudiwa na hali nyinyi hamkuwa na ujuzi wa kutosha kuwa ni batilifu, hata iwafanye mzipe mgongo na mzikanushe au ni kitu gani mlikuwa mkifanya?»

85. Hapo lithibiti juu yao neno la adhabu kwa sababu ya udhalimu wao na ukushajiji wao, na watakuwa hawatamki neno lenye hoja ya wao kujitetea nafsi zao ili kujiepushia adhabu kali iliowashukia.
86. Je, hawakuona hawa wakanushaji wa aya zetu kwamba sisi tumeufanya usiku ni kipindi cha wao kutulia ndani yake na kulala, na mchana ni kipindi cha wao kuona ili waende kutafuta maisha yao? Hakika katika kuvipelekesha hivyo viwili kuna ushahidi kwa watu wanaoamini ukamilifu wa uweza wa Mwenyezi Mungu, upweke Wake na ukubwa wa neema Zake.
87. Na kumbuka, ewe Mtume, siku ambayo Malaika atakapovuvia kwenye pembe, hapo wababaike walioko mbinguni na ardhini babaiko kubwa sana kwa kituko cha Mvuvio huo, isipokuwa yule aliyevuliwa na Mwenyezi Mungu kati ya wale Aliyowakirimu na Akawahifadhi na hilo babaiko. Na viumbe wote watamjia Mwenyezi Mungu wakiwa wanyonge watifiu.

وَرَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْظَرُونَ ﴿٦١﴾

أَتَرَبَّرَ أَنَّا جَعَلْنَا أَيْلَى لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَاللَّهُ أَمْبَرْسَرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٢﴾

وَنَوْمَ يُنْفَحُ فِي أَصْوَرٍ فَفَنَّعَ مَنْ فِي أَسْمَوَاتٍ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَنْتَهُ دَاهِرٍ ﴿٦٣﴾

88. Na utayaona majabali ukidhania kuwa yamesimama na yametulia na hali yanatembea mwendo wa kasi kama vile yanavyotembea mawingu yanayopelekwa na upepo. Na huu ni katika utengenezaji wa Mwenyezi Mungu Ambaye Ametengeneza uumbaji wa kila kitu na Akaufanya mzuri madhubuti. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa mnayoyafanya, enyi watu, yawe mazuri au mabaya na Atawalipa kwa hayo.
89. Mwenye kuja na upwekeshaji wa Mwenyezi Mungu na kumuamini na kumuabudu Peke Yake na matendo mema Siku ya Kiyama, basi Atakuwa na malipo mema makubwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, yatakaokuwa mema na bora zaidi, nayo ni Pepo. Na wao, Siku ya babaiko kubwa, watakuwa kwenye amani,
90. Na mwenye kuja na ushirikina na matendo mabaya yanayochukiza, basi malipo yao ni awatupe Motoni Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama. Na wataambiwa kwa kulaumiwa, «Je, mtalipwa isipokuwa kile mliokuwa mkikifanya duniani?»
91. Sema, ewe Mtume, kuwaambia watu, «Hakika nimeamrishwa nimuabudu Mola wa mji huu, nao ni *Makkah*, ambao Ameuharamisha kwa viumbe wake wasimwage humo damu ilio haramu kuimwaga au kumdhulumu yoyote ndani yake au kuwindha viindwa vyake au kukata mti wake. Na ni Chake Yeye kila

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ
السَّحَلِ صُبْحَ اللَّهِ الَّذِي أَنْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ
إِنَّهُ وَحْيٌ لِّمَا تَفَعَّلُونَ ﴿٨٩﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ
وَحْيٌ مِّنْهَا وَهُوَ مَنْ فَرَعَ
بِوَمِيزَانِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

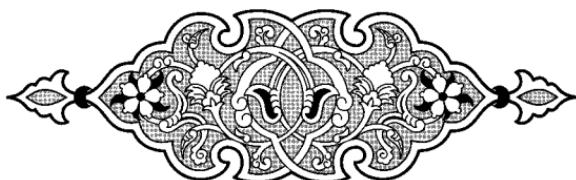
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبْتُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ
هَلْ تُخَزِّنُ إِلَّا مَا كُنْتُ تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾

إِنَّمَا أَمْرُتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلْدَةِ
الَّذِي حَرَمَهَا وَأَنَّ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٢﴾

- kitu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake. Na nimeamrishwa nimuabudu Yeye Peke Yake, na sio mwingine, na niwe mtiifu Kwake,
92. na niwasomee watu Qur'ani, basi mwenye kuongoka kuyajua yaliyomo ndani yake na akayafuata nilikuja nayo, wema wa hilo na malipo yake yatamfaa mwenyewe. Na mwenye kupotea akapotoka na njia ya haki, basi wewe sema, «Mimi ni muonyaji kwenu, nawaonya na adhabu ya Mwenyezi Mungu na mateso Yake iwapo hamtaamini, kwani mimi ni mmoja wa Mitume waliowaonya watu wao, na uongofu wa aina yoyote hauko mikononi mwangu.
93. Na sema, ewe Mtume, «Sifa nzuri ni za Mwenyezi Mungu, atawaonyesha alama Zake ndani ya nafsi zenu na kwenye mbingu na ardhi, na mtazijua ujuzi wenye kuwaonyesha haki na kuwafafanulia ubatilifu. Na Mola wako si mwenye kughafilika na hayo mnayoyafanya na Atawalipa nyinyi kwa hayo.

وَإِنْ أَشْلُوَ الْقُرْبَةَ إِنَّ فَمَنْ أَهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمَنْذِرِينَ ﴿١٣﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيِّدُ الْكُوَفَّةِ إِنَّمَا يَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

SURA YA AL-QAṢĀṢ

*kwa jina la allah mwingu wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسـَر

1. Tā, Sīn, Mīm. (Yametangulia maelezo kuhusu herufi ziliokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*).
2. Hizi ni aya za Qur’ani niliyokuteremshia, ewe Mtume, yenye kufafanua kila kile ambacho waja wanakihitajia katika ulimwengu wao na Akhera yao.
3. Tunakusimulia wewe habari ya Mūsā na Firāwn kwa ukweli (ili wazingatie wale) watu wanaoiamini hii Qur’ani na wakubali kwamba inatoka kwa Mwenyezi Mungu na wafanye matendo yanayoambatana na uongofu wake.
4. Hakika Firāwn alifanya kiburi na akapita mipaka katika nchi, akawafanya watu wake kuwa ni makundi tafauti-tafauti, akawa analinyongesha kundi moja ya hayo, nalo ni lile la Wana wa Isrāīl, akawa anawaua watoto wao wa kiume na anawabakisha wanawake wao kwa kutumika na kudharauliwa, Hakika yeeye alikuwa ni miongoni mwa waharibifu katika ardhi.
5. Na tunataka kuwafadhili wale ambao Firāwn aliwafanya wanyonge nchini, tuwafanye ni viongozi katika wema na ni wenye kuulingania, na tuwafanye wao wairithi nchi baada ya kuangamia Firāwn na watu wake.

٤٧ إِنَّكَ مَنْ أَنْتَ إِلَيْكَ مُؤْمِنٌ وَقَرْعَوْتَ

٤٨ بِالْحَقِّ لَقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

إِنَّكَ فِرْعَوْنَ عَلَى الْأَرْضِ وَجَعَلَ
أَهْلَهَا شَيْعَةً لَيَسْتَعْفِفُ طَائِفَةً مِنْهُمْ
يُدْعِيُّ أَنَّهُمْ هُنَّ الْمُسْتَحْيَى نَسَاءٌ هُنْ إِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ

وَزُرْبِدَ آنَّهُمْ عَلَى الَّذِينَ أَسْتَعْفِفُ فِي
الْأَرْضِ وَجَعَلَهُمْ أَيْمَةً وَجَعَلَهُمْ
آلَّوْرِثِينَ

6. Na tuwape uthabiti katika nchi na tumfanye Firáwn, Hāmān na askari wao waone, kutoka kundi hili linalonyongeshwa kile walichokuwa wakikiogopa cha kuangamia kwao na kuondoka ufalme wao na kuwatoa wao kwenye nyumba zao kwa mkono wa mzaliwa wa Wana wa Isrāīl.
7. Na tukampa mawazo mamake Mūsā alipomzaa na akamuogopea asije Firáwn akamchinja kama anavyowachinja watoto wa wana wa Isrāīl kwamba «mnyonyeshe ukiwa mtulivu, na pindi uogopapo kujulikana mambo yake, muweke sandukuni na ulitupe kwenye mto wa Nail bila ya kuogopa kwamba firáwn na watu wake watamuua na bila ya kuwa na masikitiko ya kuepukana na yeye, hakika sisi tutamrudisha kwako na tutamtumiliza kuwa Mtume.»
8. Hapo akamuweka sandukuni na akalitupa kwenye mto wa Nail, na wafuasi wa Firáwn wakalipata na wakalichukua, na mwisho wake ukawa vile Alivyokadiria Mwenyezi Mungu kuwa Mūsā awe ni adui yao kwa kuwa kinyume na dini yao, na awatie kwenye huzuni ya kuzamishwa na kuondokewa na ufalme wao mikononi mwake. Kwa hakika, Firáwn na Hāmān na wasaidizi wao walikuwa wafanyaji makosa washirikina.
9. Na mke wa Firáwn alipomuona , Mwenyezi Mungu Alimtia mapenzi moyoni mwake na akasema kumwambia Firáwn, «Mtoto huyu

وَنَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَتُرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَجُنُودَهُمَا مِمَّا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾

وَأَوْحَيْتَ إِلَيْنَا أَنَّ أَصْبَعِيهِ مِثْقَالَ
خَفْتِ عَيْنِهِ فَأَلْقَيْهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِ
وَلَا تَخْرُقِ إِلَّا رَدْوَهُ إِلَيْكَ وَجَاءُلَهُ مِنَ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾

فَأَنْقَطْتُهُ وَأَلْ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ
عَذَابًا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَجُنُودَهُمَا كَانُوا حَاطِئِينَ ﴿٨﴾

وَقَالَتْ أَمْرَاتٌ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي لِ
وَلَكَ لَا تَقْتُلُهُ عَسَى أَنْ يَسْعَأَ أَوْ
تَسْخَذَهُ وَلَدَّا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

atakuwa chimbuko la furaha kwangu
mimi na wewe, Msimuue kwani
huenda tukapata kheri kutoka kwake
au tumfanye ni mtoto wetu» na hali
Firáwn na jamaa wa nyumbani kwake
hawafahamu kwamba maangamivu
yao yatatokana mikononi mwake.

10. Na kifua cha mamake Mūsā kikawa hakijishughulishi na kitu chochote duniani isipokuwa hamu ya Mūsā na kumtaja, na alikaribia kudhihirisha kuwa yule ni mwanawe lau si sisi kumthibitisha, naye akavumilia asilidhihirishe hilo, ili awe ni mionganini mwa wenyewe kuamini ahadi ya Mwenyezi Mungu na wenyewe kuwa na yakini nayo.
11. Na akasema mamake Mūsā kumwambia nduguye wa kike alipomtupa mtoni, «Fuata athari za Mūsā uone atafanywa nini? Akafuata athari zake na akamuona kwa mbali na hali watu Firáwn hawajui kwamba yeze ni dadake na kwamba yeze afuatilia habari zake.
12. Na tulimzuia Mūsā asinyonye kutoka kwa wanyonyeshaji kabla hatujamrudisha kwa mamake, hapo dadake akasema, «Je, ni waonyeshe watu wa nyumba ambao watamlea na kumnyonyesha vizuri na ambao watakuwa na huruma naye?
Wakamkulabia hilo.
13. Basi tukamrudisha Mūsā kwa mamake, ili jicho lake litulie kwake na tukamtekelezea ahadi yetu kwake, kwa kuwa alirudi kwake akiwa

وَأَصْبَحَ فُؤَادُهُ مُوسِعًا فَرِيقًا إِنْ كَانَتْ
لَتُبَدِّي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَّكَنَا عَلَى قَلْبِهَا
لِتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦﴾

وَقَالَتِ الْأُخْرَىٰ فَصِيهُ مَصْرُوتٌ بِهِ عَنْ
جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٧﴾

* وَحَرَّمَ عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلِ فَقَالَ
هَلْ أَذْكُرُ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ
لَكُمْ وَهُمْ لَهُ رَضِحُورٌ ﴿١٨﴾

فَرَدَدَنَاهُ إِلَى أَقْتَهِ كَفَنَقَرَعَتْهُا وَلَا
تَخْرَبَ وَلَتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

amesalimika na kuuawa na Firáwn, na ili asihuzunike kwa kuepukana naye, na ajue kwamba ahadi ya Mwenyezi Mungu ni kweli, ile Aliyowaahidi kuwa atawarudishia na Amfanye ni mionganoni mwa Mitume. Hakika Mwenyezi Mungu Haendi kinyume na ahadi Yake, lakini wengi wa washirikina hawajui kwamba ahadi ya Mwenyezi Mungu ni kweli.

14. Na Alipofikia Mūsā umri wa kuwa na nguvu na ikakamilika akili yake, tulimpa busara na elimu ya kujulia hukumu za Sheria. Na kama tulivyompa Mūsā malipo mema kwa utiifu wake na wema wake, tunampa malipo mema mwenye kufanya wema mionganoni mwa waja wetu.

15. Na Mūsā aliingia mjini kwa kujificha wakati ambapo watu wake walikuwa wako katika hali ya kughafilika, akawapata humo watu wawili wanapigana, mmoja wao ni katika wana wa Isrāīl jamaa za Mūsā na mwagine ni katika jamaa za Firáwn. Basi yule aliyekuwa ni katika jamaa ya Mūsā alitaka msaada dhidi ya yule Aliyekuwa katika maadui zake, hapo Mūsā akampiga kofi na akafa. Mūsā akasema alipomuua, «Huu ni katika ushawishi wa Shetani aliyenipandisha hasira zangu mpaka nikampiga huyu akafa. Hakika ya Shetani ni adui ya mwanadamu ni mwenye kupoteza njia ya uongofu, ni mwenye uadui wa waziwazi.» Kitendo hiki cha Mūsā kilikuwa kabla ya kupewa unabii.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشَدَّهُ وَأَسْتَوَى إِلَيْهِ حُكْمًا
وَعَلَمَ مَا وَكَذَلِكَ تَجْزِي الْمُخْسِنِينَ ﴿١٦﴾

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى جِنِينَ غَفَلَةً مِّنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَلَانِ هَذَيَا مِنْ شَيْعَتِهِ
وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغْاثَهُ اللَّهُ مِنْ شَيْعَتِهِ
عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَّزَ مُوسَى فَصَبَّ
عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ
مُضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٧﴾

16. Mūsā akasema, «Mola wangu! Mimi nimejidhulumu nafsi yangu kwa kumuua mtu ambaye hukuniamuru kumuua, basi nisamehe dhambi hilo.» Na Mwenyezi Mungu Akamsamehe. Kwani Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusamehe sana dhambi za waja Wake, ni Mwenye huruma nao sana.
17. Mūsā akasema, «Mola wangu! Kwa vile ulivyoneemesho kwa toba, msamaha na neema nyingi, sitakuwa mwenye kumsaidia yoyote kufanya uasi wake na uhalifu wake.
18. Hivyo basi Mūsā akaingiwa na kicho akiwa kwenye mji wa Firāwn, anatafuta habari zinazozungumzwa na watu kuhusu yeze na yule mtu aliyemuua, hapo akamuona yule mtu wake wa jana akipigana na Mmisri mwininge na akimtaka amsaidie. Mūsā alimwambia, «Kwa kweli, wewe ni mwiningi wa upotofu, ni mpotevu waziwazi.»
19. Basi alipotaka Mūsā kumshika Mmisri kupambana naye, alisema, «Je, unataka kuniua mimi kama ulivyomuua mtu jana? Hutaki isipokuwa kuwa jeuri katika nchi, na hutaki kuwa ni mionganoni mwa wale wanaofanya upatanishi kati ya watu.»
20. Na akaja mtu mbiombio kutoka mwisho wa mji, akasema, «Ewe Mūsā! Kwa hakika wale watukufu wa jamii ya Firāwn wanafanya njama ya kukuua na wanashauriana juu ya hilo, basi toka. Kwani mimi ni kati ya wale wanaokupa ushauri mzuri na wanaokupendelea wema.»

قَالَ رَبِّيْ إِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَغَفَرَ لَهُ وَإِنَّهُ هُوَ أَعْلَمُ الْجِيْمُ (١)

قَالَ رَبِّيْ إِنَّمَا أَغْمَتَ عَلَيْ فَقَانَ أَكُونَ ظَاهِرًا لِلْمُجْرِمِينَ (٢)

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِيْنَةِ خَلِيفَاتِ رَبِّيْ فَإِذَا الَّذِيْ أَسْتَصْرَهُ بِالْأَمْمِ يَسْتَصْرِحُهُ وَقَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغُوْيٌ مُّبِينٌ (٣)

فَلَمَّا آتَى أَرَادَ أَنْ يَجْطِسَ بِالَّذِيْ هُوَ عَذُولٌ لَهُمَا قَالَ يَمْوَسَى أَرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قُتِلَتَ نَفْسَا يَا أَمْمِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَيْراً فِي الْأَرْضِ وَمَا أَرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ (٤)

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعَى قَالَ يَمْوَسَى إِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَأْتِيُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَأَخْرَجَ إِلَيْ لَكَ مِنَ النَّصِيْحَيْنَ (٥)

21. Hapo Mūsā akautoka mji wa Firáwn akiwa katika hali ya kuogopa, akitazamia kukamatwa na wale wanaomtafuta, na akamuomba Mwenyezi Mungu Amuokoe na watu madhalimu.
22. Na alipokusudia kuelekea nchi ya Madyan, na akatoka nje ya utawala wa Firáwn, alisema, «Nina matumaini kwamba Mola wangu Ataniongoza njia nzuri ya kuelekea Madyan.»
23. Alipoyafikia maji ya *Madyan*, alilikuta hapo kundi la watu wanawapa maji wanyama wao, na akawakuta, kando ya kundi hilo, wanawake wawili wamejitenga na watu na wamewazuilia wanyama wao na pale penye maji, kwa kushindwa kwao na udhaifu wao wa kutoweza kubanana na wanaume, na wanangojea mpaka wanyama wa watu waondoke kwenye maji kisha hapo wawapatie wanyama wao maji. Mūsā, amani imshukiye, alipowaona aliwaonea huruma, kisha alisema kuwaambia, «Muna nini nyinyi?» wakasema, «Hatuwezi kubanana na wanaume, na hatuchoti maji mpaka watu wamalize kuchota, na baba yetu ni mzee sana hawezi kuwachottea maji wanyama wake kwa udhaifu wake na uzee wake.»
24. Basi Mūsā akawachottea maji wanyama wa wale wanawake wawili, kisha akageuka kwenda kwenye kivuli cha mti kujifinika nacho na

فَخَرَجَ مِنْهَا حَامِيَةً رَّقِبَ قَالَ رَبِّيْ تَحْمِنِي مِنَ
الْقَوْمِ الظَّلَمِيْمِ ﴿١﴾

وَلَمَّا وَجَهَهُ يَلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّيْ أَنْ
يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢﴾

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَنِيهِ أُمَّةً
مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ
أُمَرَّانِينَ تَذَوَّدَانِ قَالَ مَا خَطَبُكُمَا فَقَالَتَا لَهُ
شَفِقَ حَقَّ بُصِيرَ الْإِعْلَمَ وَأَبُونَا شَيْخٌ
كَبِيرٌ ﴿٣﴾

فَسَقَى لَهُمَا شَرَّ تَوْلَى إِلَى أَطْلَلِ فَقَالَ رَبِّيْ
إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ حَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٤﴾

akasema, «Mola wangu! Hakika mimi ni mhitaji wa wema wako wowote ule utakaoniletea,» kama vile chakula. Na njaa ilikuwa imemshika sana.

25. Hapo akajammoja wa wale wanawake wawili aliyewachotea maji akitembea na huku yuwaona haya akasema, «Baba yangu anakuita ili akupe malipo ya maji uliyotuchotea.» Na Mūsā akaenda na ye ye hadi kwa baba yake. Alipomjia baba yake na akamsimulia habari zake ye ye pamoa na Firāwn na watu wake, yule baba wa mwanamke alisema, «Usiogope! Umeokoka na watu madhalimu, nao ni Firāwn na watu wake, kwani wao hawana mamlaka yoyote nchini kwetu.»
26. Akasemammoja wa wanawake wawili kumwambia baba yake, «Ewe baba yangu! Muajiri ye ye akuchungie wanyama wako, kwani mtu bora wa wewe kumuajiri kwa kuchunga ni yule aliye na nguvu ya kuwalinda wanyama wako, aliye muaminifu ambaye huchelei kuwa atakufanya hiana katika amana unayompatia.»
27. Mzee akasema kumwambia Mūsā, «Mimi nataka kukuzammoja wa mabinti wangu hawa wawili, kwa sharti uwe muajiriwa wangu wa kuwachunga wanyama wangu kwa kipindi cha miaka minane. Na ukikamilisha miaka kumi, basi hiyo ni hisani yako. Na mimi sitaki kukusumbua kwa kuifanya miaka

فِي آنَتُهُ إِحْدَاهُمَا تَمَنَّى عَلَى أَسْتِحْيَاوِ
قَالَتْ إِنَّمَا يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا
سَعَيْتَ لَنَّ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ
قَالَ لَا تَخْفَى بِمَنْ يَنْهَاوْ مِنَ الْقَوْمِ الظَّلَمِينَ ﴿٦﴾

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتْ أَسْتَعْجِرُ إِنِّي حَيْرَ
مِنْ أَسْتَعْجِرَتِ الْقَوْمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

قَالَ إِنِّي أَرِيدُ أَنْ أُنْكَحَ إِحْدَى ابْنَتَهُ
هَتَّيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي شَمَائِيلَ حَسَاجَ
فَإِنْ أَتَخَمَتْ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا
أَرِيدُ أَنْ أُشْقِي عَيْنَكَ سَتَحْدِدُنِي
إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨﴾

kumi. Utanikuta mimi, Mwenyezi Mungu Akitaka, ni mionganoni mwa watu wema, katika uzuri wa tangamano na utekelezaji ahadi wa ninayoyasema.

28. Mūsā akasema, «Hilo ulilolisema lisimame kuwa ndio ahadi baina yangu mimi na wewe, muda wowote wa vipindi viwili nitakaa kazini, nitakuwa nimekutekelezea, na sitatakiwa kuengeza juu yake, na Mwenyezi Mungu, kwa tunayoyasema, ni Mtegemewa, ni Mtunzi, Anatuona na Anakijua kile tulichofanya mapatano juu yake.»
29. Basi Nabii wa Mwenyezi Mungu Mūsā, amani imshukiye, alipomtekelezea mwenzake kipindi cha miaka kumi, nao ni muda mkamilifu zaidi wa vile vipindi viwili, na akaenda na watu wa nyumbani kwake kuelekea Misri, aliona moto upande wa jabali la *Tūr*. Mūsā alisema kuwaambia watu wa nyumbani kwake, «Subirini na mngojee. Mimi nimeona moto. Huenda nikawaletea habari kutoka kule, au nikawaletea kinga cha moto mkapata kujiotesha nacho.»
30. Basi Mūsā alipoujia moto, Mwenyezi Mungu Alimuita kutoka upande wa bonde la mkono wa kulia wa Mūsā, katika ardhi iliyobarikiwa ya upande wa mti kwamba: «Ewe Mūsā! Mimi Ndiye Mwenyezi Mungu, Mola wa viumbhe wote,»

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِ وَسِنَاتٍ أَيْمَانَ الْأَجْلَيْنِ
فَضَيَّثُتْ فَلَا عُذْوَرْتَ عَلَىٰ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَفَعُ

وَكَيْلٌ ﴿٢٦﴾

*فَلَمَّا فَصَنَ مُوسَى الْأَجْلَ وَسَارَ يَاهْلِهِ
عَالَسَ مِنْ حَاجِنِ الظُّورِ نَارًا فَأَلَّ لِاهْلِهِ أَمْكُثُوا
إِلَيْهِ أَسْنَثُ نَارًا لَعْنَىٰ إِتِيكَرْ مِنْهَا يَخْتَبِرْ
أَوْ جَدُورَقَنْ أَنَارَ لَعْلَّكُمْ

تَضَطَّلُونَ ﴿٢٧﴾

فَلَمَّا أَتَهَا نُورِيَ مِنْ شَطِّيِّ الْوَادِ الْأَيْمَنِ
فِي الْبَقْعَةِ الْمُبَرَّكَةِ مِنْ أَشْجَرَةِ أَنَّ
يَمْوَسَىٰ إِنَّ أَنَّ اللَّهَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

31. na kwamba: «itupe fimbo yako!»
 Na Mūsā akaitupa, ikageuka kuwa nyoka anayetembea kwa haraka.
 Alipoiona inatetemeka kama kwamba ni nyoka kama walivyo nyoka wengine, aligeuka kumkimbia na asizunguke kwa kuogopa. Na hapo Mola wake Alimuita, «Ewe Mūsā! Nielekee mimi, na usiogope! Wewe ni mionganoni mwa wenyewe kuaminika na kila lenye kuchukiza.
32. «Tia mkono wako kwenye uwazi wa kanzu yako uliofunguliwa kifuani na uutoe, utatoka kuwa mweupe, kama barafu, ambao si wa ugonjwa wala mbalanga, na ujikumbatie kwa mikono yako ili usalimike na kicho. Hivi viwili nilivyokuonesha, ewe Mūsā, vya fimbo kugeuka nyoka na kuufanya mkono wako kuwa mweupe na wenyewe kung'ara, si kwa ugonjwa wala mbalanga, ni dalili mbili kutoka kwa Mola wako, uende nazo kwa Firáwn na watukufu wa watu wake.» Hakika Firáwn na viongozi walio karibu naye walikuwa ni wakanushaji.
33. Mūsā akasema, «Mola wangu! Mimi nimemuua mtu wa jamii ya Firáwn, basi naogopa wasije wakaniua.
34. Na ndugu yangu, Hārūn, ana ufasaha zaidi wa matamshi kuliko mimi, basi mtume ye ye pamoja na mimi awe msaidizi wangu, ataniamini na atawafafanulia wao yale ninayowaambia. Mimi ninachelea wasije wakanikanusha mimi kwa

وَأَنَّ الَّذِي عَصَمَكُوكَلَمَارَاهَا هَانَهُرَ كَانَهَا
 جَاهَنْ وَلَأَ مُدَبِّرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَكُمُونَ
 أَقِيلْ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِينِ ﴿٦١﴾

أَسْلُكْ يَدَكِ فِي حَيْثِكَ تَخْرُجْ يَضْطَأَ
 مِنْ عَيْرِ سُوءٍ وَأَصْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنْ
 الْرَّهَبِ فَدَنِنَكَ بِرْهَنَانِ مِنْ رَيْسِكِ إِلَى
 فِرْعَوْنَ وَمَلَائِيَةِ إِلَهِهِ كَافُؤُقَوْمًا
 فَسَقِيرَتْ ﴿٦٢﴾

قَالَ رَبِّ إِلِيْ قَاتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ
 يَقْسِنُونَ ﴿٦٣﴾

وَأَخَى هَرُونُ هُوَ أَصْحَاحُ مِنِ لِسَانًا فَأَزْسَلَهُ
 مَعِيَ رَدَاءً يَصْدِقُ فِي إِلَقْ أَخَافُ أَنْ
 يُكَذِّبُونَ ﴿٦٤﴾

maneno yangu nitakayowaambia
kwamba mimi nimetumilizwa kwao.»

فَقَالَ سَنَسْدُ عَضْدَكِ يَا أَخِيكَ وَجَعَلَ
لَكُمَا سُلْطَنًا فَلَا يَصُولُ إِلَيْكُمَا يَأْتِنَّا
أَنْسَاوَمَنَ أَبْعَكُمَا الْغَلَبُونَ ﴿٦٣﴾

35. Mwenyezi Mungu Akamwambia Mūsā, «Tutakupa nguvu kwa ndugu yako, na tutawapa nyinyi wawili hoja juu ya Firáwn na watu wake wasiweze kuwfikia nyinyi kwa ubaya wowote. Nyinyi wawili na wale wenye kuwaamini nyinyi ndio mtakaopewa ushindi juu ya Firáwn na watu wake kwa sababu ya aya zetu na ukweli unaoonyeshwa na hizo aya.»

36. Mūsā alipomjia Firáwn na viongozi wa mamlaka yake na aya zetu na hoja zetu zenye kushuhudilia ukweli wa yale aliyokuja nayo kutoka kwa Mola wake, walimwambia Mūsā, «Hili ulilotujia nalo si chochote isipokuwa ni uchawi uliouzua kwa urongo na ubatilifu. Na hatujawahi kusikia jambo hili unalotuitia kwalo kutoka kwa wale waliotutangulia waliopita kabla yetu.»

37. Na Mūsā alisema kumwambia Firáwn, «Mola wangu Anamjua zaidi aliye kwenye sawa kati yetu, aliyekuja na uongofu kutoka Kwake, na yule atakayekuwa na mwisho wa kushukuriwa katika Nyumba ya Akhera. Kwa hakika, madhalimu hawatayapata matakwa yao.»

38. Na Firáwn akasema kuwaambia watukufu wa watu wake, «Enyi viongozi! Mimi sijui kwamba nyinyi muna mola isipokuwa mimi anayestahiki kuabudiwa. Basi, ewe Hāmān! Niwashie moto juu ya udongo mpaka ushikane,

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِمَا يَأْتِنَا يَسِّرَتْ قَالُوا مَا
هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُفْتَرٌ وَمَا سَمِعْنَا يَهْكِدًا
فِي ءابَاتِ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٤﴾

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ يَمْنَ جَاءَهُمْ بِالْهُدَى
مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ دُعْيَةٌ لِلْدَارِ
إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَأْتِيهَا الْمَلَائِكَةُ مَا عِلِّمْتُ
لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقَدَنِي نَهَمْنَ
عَلَى الظَّالِمِينَ فَاجْعَلْ لِي صَرْنَاهُ عَلَى أَطْلَيْ
إِلَيْهِ مُوسَى وَإِلَيْ لَأَطْنُهُ وَمِنْ
الْكَذَّابِينَ ﴿٦٦﴾

na unijengee jengo lenye urefu
wa kuelekea juu, kwani huenda
nikamchungulia muabudiwa wa
Mūsā ambaye yeye anamuabudu
na anawaita watu wamuabudu.
Na mimi ninadhani kuwa yeye ni
mionganoni mwa warongo katika hayo
anayoyasema.»

39. Na Firáwn na askari wake walifanya kiburi katika nchi ya Misri bila ya haki kwa kukataa kumuamini Mūsā na kumfuata katika lile alilowaitia na wakadhani kwamba baada ya kufa kwao hawatafufuliwa.
40. Tukamchukua Firáwn na askari wake tukawatupa wote baharini na tukawazamisha. Basi angalia, ewe Mtume, ulikuwa vipi mwisho wa hawa waliojidhulumu wenyewe wakamkanusha Mola wao?
41. Na tumemfanya Firáwn na watu wake ni wenye kuongoza kwenye njia ya motoni, wakifuatwa na watu wa ukafiri na uasi. Na Siku ya Kiyama hawataokolewa. Hiyo ni kwa sababu ya ukafiri wao na kuwakanusha kwao Mitume wa Mola wao na kuendelea kwao kufanya hivyo.
42. Na tukamfuatilizia Firáwn na watu wake laana na hasira kutoka kwetu juu yao. Na Siku ya Kiyama, wao watakuwa ni mionganoni mwa wale ambao matendo yao yalikuwa yamechafuka, wale watakaowekwa mbali na rehema ya Mwenyezi Mungu.

وَأَسْتَكْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحِقْبَةِ وَطَلَّوْا نَهَمَّ إِلَيْنَا لَا يُرْجِعُونَ ﴿٦﴾

فَأَخْذَنَاهُمْ وَجْهُودُهُمْ فَبَذَنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَأَنْظَرْنَاهُمْ
كَيْفَ كَانَ عَلَيْهِمْ أَظْلَالِمِيتِ ﴿٧﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنْصَرُونَ ﴿٨﴾

وَأَتَبْعَنَاهُمْ فِي هَذِهِ الْأُنْجَةِ وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمُقْبَرُونَ ﴿٩﴾

43. Na hakika tulimpa Mūsā Taurati baada ya kuwaangamiza *ummah* waliokuwa kabla yake, kama vile watu wa Nūḥ, ‘Ād, Thamūd, na watu wa Lūṭ na watu wa *Madyan*, hali ya kuwa Taurati ina hoja kwa Wana wa Isrāil ambazo kwa hizo wanayaona yale yanayowafaa na yanayowadhuru, na ndani yake kuna rehema kwa wanaoifuata Taurati kivitendo. Huenda wao wakazikumbuka neema za Mweyezi Mungu juu yao, wakamshukuru kwa hizo na wasimkanushe.
44. Na hukuwako, ewe Mtume, upande wa jabali la jua la kuchwa wa Mūsā, tulipombebesha maamrisho yetu na makatazo yetu, na hukuwa ni kati ya wale waliolishuhudia hilo mpaka kusemwe kwamba habari hii imekufikia kwa njia hii.
45. Lakini sisi tuliwaumba watu baada ya Mūsā, wakakaa kwa muda mrefu, wakasahau ahadi ya Mwenyezi Mungu, wakaacha amri yake. Wala hukuwa ni mionganoni mwa wakazi wa mji wa *Madyan* ukiwasomea kwao Kitabu chetu, na kwa hivyo ikakujia habari yao na ukaisimulia. Lakini habari uliokuja nayo kuhusu Mūsā ni wahyi na ni ushahidi wa utume wako.
46. Na hukuwako, ewe Mtume, upande wa jabali la *Tūr* tulipomuita Mūsā, na hukushuhudia lolote katika hayo. Lakini sisi tulikutumiliza ukiwa ni rehema kutoka kwa Mola wako, ili uwaonye watu ambaο hawakujawa

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ
بَعْدِ مَا أَهْلَكَنَا الْفُرُونَ الْأُولَى بِصَالِمٍ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِعَالَمِ
يَتَذَكَّرُونَ

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ فَضَّيْنَا إِلَيْ مُوسَى
الْأَمْرُ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ

وَلَكَنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَقْطًا طَوَّلَ عَلَيْهِمْ
الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَلَوْيَاتِ أَهْلِ مَدِينَةِ
تَسْلُوًا عَنْهُمْ إِذْ أَتَيْنَا وَلَكَنَّا
مُرْسِلِينَ

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْطَّورِ إِذْ نَادَيْتَ
وَلَكَنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِسَنْدَرَ قَوْمًا
مَا أَتَاهُمْ مِنْ ذَرِيرَةٍ مِنْ فَجَلَكَ عَلَيْهِمْ
يَتَذَكَّرُونَ

na muonyaji kabla yako, huenda wao wakakumbuka wema uliokuja nao wakaufuata na uovu ulioukataza wakajiepusha nao.

47. Na lau si adhabu iteremke kwa hawa makafiri kwa sababu ya ukafiri wao, kisha waseme, «Si mwanzo utuletee Mtume kwetu, tupate kuzifuata aya zako zilizoteremshwa kwenye Kitabu chao na tuwe ni miongoni mwa wenye kukuamini»
48. Na alipowajia Muhammad watu hawa akiwa ni muonyaji kwa walisema, «Si apewe, huyu aliyetumilizwa kwetu, mfano wa kile alichopewa Mūsā, cha miujiza inayoonekana na Kitabu kilichoteremshwa mara moja.» Waambie, ewe Mtume, «Je, si Mayahudi walikikanusha kile alicholetewa Mūsā hapo kabla? Walisema kwamba ndani ya Taurati na Qur’ani kuna aina mbili za uchawi zilizosaidiana katika uchawi utokanao na hivyo viwili, na wakasema, «Sisi ni wenye kuvikanusha vyote viwili.»
49. Waambie hawa, ewe Mtume, «Basi Leteni kitabu kinachotoka kwa Mwenyezi Mungu ambacho ni cha sawa zaidi kuliko Taurati na Qur’ani, nipaye kukifuata mkiwa nyinyi ni wakweli katika madai yenu.»
50. Wasipokuitikia kwa kuleta Kitabu, na hawakusaliwa na hoja yoyote, basi ujue kwamba wao wanafuata matamanio yao. Na hakuna yoyote aliye mpotevu zaidi kuliko yule aliye fuata matamanio yake bila

وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُّصِيبَةٌ يُمَانِدُونَ
أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا الَّذِي أَرْسَلَتْ إِلَيْنَا
رَسُولًا فَنَتَّسَعُ عَلَيْهِ أَيْمَانُكُوْنَتْ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا
أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِقَ مُوسَىٰ أَوْلَمْ
يَكُنْ فُرُوا بِمَا أُوتِقَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلِهِ قَالُوا
سِحْرٌ تَظَاهِرُوا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كُفُورٍ ﴿٤٨﴾

قُلْ قَالُوا بِسْكِتْ بِمَنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى
مِنْهُمَا أَتَيْتُهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

إِنَّمَا لَمْ يَسْتَجِيْبُ إِلَيْكَ فَأَعْلَمُ أَنَّمَا^١
يَنْهَا عَوَانَّهُوَاهُهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِنْ أَنْتَ^٢
هُوَلَهُ يَغْرِيْهُهُدَى مِنْ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ^٣
لَا يَهْدِيْ إِلَّا قَوْمًا ظَلَمِيْنَ ﴿٥٠﴾

ya kuwa na uongofu kutoka
kwa Mwenyezi Mungu. Hakika
Mwenyezi Mungu Hawaafikii
kuifikilia haki watu madhalimu
walioenda kinyume na amri ya
Mwenyezi Mungu na wakakiuka
mipaka Yake.

51. Na kwa hakika, tuliifafanua na
kuieleza Qur’ani kwa kuwaonea
huruma watu wako, ewe Mtume,
huenda wao wakakumbuka na
wakawaidhika nayo.
52. Wale ambao tuliwapa Kitabu kabla
ya Qur’ani, nao ni Mayahudi na
Wanaswara ambao hawakugeuzea,
wanaiamini Qur’ani na wanamuamini
Muhammad, rehemaa na amani
zimshukiye.
53. Na pindi isomwapo hii Qur’ani kwa
wale tuliowapa Kitabu wanasesma,
«Tumeiamini na tumeifuata
kivitendo, hiyo ni haki itokayo kwa
Mola wetu, hakika sisi tulikuwa,
kabla hajjateremka, ni Waislamu
wenye kumpwekesha, kwani Dini ya
Mwenyezi Mungu ni moja, nayo ni
Uislamu.»
54. Hawa ambao sifa zao zimetangulia,
watapewa malipo ya matendo yao
memaa mara mbili: ya kukiamini
Kitabu chao na kuiamini kwao
Qur’ani kwa vile walivyosubiri. Na
mionganii mwa sifa zao ni kwamba
wao wanalinga baya kwa zuri,
na katika kile tunachowaruzuku
wanatumia katika njia ya uzuri na
wema.

* وَلَقَدْ وَصَّلَنَا لَهُمُ الْقُولَّ لَعَلَّهُمْ

يَتَذَكَّرُونَ ٥١

الَّذِينَ أَنْتَنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ

بُوْمُؤْتَ ٥٢

وَإِذَا يُشَلَّى عَلَيْهِمْ قَالُوا إِنَّا بِهِ إِنَّا لَحُقُّ مِنْ

رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ٥٣

أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ رَبَّنَاهُمْ بِمَا صَرَّفُوا وَلَمْ يَنْدُرُونَ

بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَمَمَّا زَانَهُمْ يُنْفَقُونَ ٥٤

55. Na wanaposikia, watu hawa, maneno ya ubatilifu, hawayapulikizi, na wanasema, «Sisi tuna matendo yetu tusiyoyaepuka, na nyinyi muna matendo yenu msiyoyaepuka. Sisi hatujishughulishi kuwarudi nyinyi, na hamtasikia kutoka kwetu isipokuwa mema, na hatutasema na nyinyi kulingana na ujinga wenu, kwa kuwa sisi hatutaki njia ya wajinga na hatuipendi.» Na haya ni mionganoni mwa maneno mazuri zaidi ambayo walinganizi kwa Mwenyezi Mungu wanayasema.

56. Wewe, ewe Mtume, humuongoi, uongofu wa kumuafikia, unayependa aongoke. Lakini hilo liko kwenye mkono wa Mwenyezi Mungu, Anamuongoa Anayemtaka kumuongoa kwenye Imani na kumuafikia aifuate. Na Yeye Ndiye Anayemjua zaidi anayefaa kuongoka, hivyo basi Anamuongoa.

57. Na makafiri wa *Makkah* wanasema, «Tukiifuata haki uliyotuletea na tukajiepusha na wategemewa na waungu, tutanyakuliwa kutoka kwenye ardhi yetu kwa kuuawa na kutekwa na kuporwa mali.» Kwani hatukuwfanya wao wamakinifu ndani ya mji wa amani, ambao ndani yake tumeharamisha umwagaji damu na ambao yanaletwa huko matunda ya kila aina yakiwa ni riziki kutoka kwetu? Lakini wengi wa hawa washirikina hawajui kadiri ya neema hizi kwao, wakapatu kumshukuru Aliyewaneemesha wao kwazo na wakamtii.

وَإِذَا سَمِعُوا الْلَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا إِنَّا
أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
لَا تَبْتَغِي الْجَنَاحِينَ ﴿٦٦﴾

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٦٧﴾

وَقَالُوا إِنَّنَّنَا نَتَّبِعُ الْهُدَىٰ مَعَكُمْ نُتَخَطَّفُ
مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَئِنْ نُمَكِّنَ لَهُمْ حَرَماً إِذَا
يُتَبَّعُ إِلَيْهِ شَرَكُتُ كُلِّ شَيْءٍ وَرِزْقًا مِنْ لَدُنَّا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

58. Na wengi mionganoni mwa watu wa miji tuliwaangamiza yalipowapumbaza wao maisha yao yakawashughulisha wasiwaamini Mitume, kwa hivyo wakakufuru na wakapita kiasi. Basi hayo ndio majumba yao, hayakukaliwa baada yao isipokuwa machache katika hayo. Na sisi daima ndio wenyewe kuwarithi waja: tunawafisha, kisha wanarejea kwetu tukawalipa kwa matendo yao.
59. Na hakuwa Mola wako, ewe Mtume, ni mwenye kuiangamiza miji iliyo pambizoni mwa *Makkah* katika zama zako mpaka Atumilize kwenye kilele cha miji hiyo, nacho ni *Makkah*, Mtume atakayewasomea wao aya zetu. Na hatukuwa ni wenyewe kuiangamiza miji isipokuwa na watu wake wanajidhulamu wenyewe kwa kumkanusha Mwenyezi Mungu na kumuasi, basi wao kwa hivyo wanastahili mateso na adhabu.
60. Na chochote kile mlichopewa, enyi watu, cha mali na watoto, basi hayo ni starehe ya nyinyi kustarehe nayo katika maisha haya ya kilimwengu na ni pambo la kujipamba nalo. Na yaliyoko kwa Mwenyezi Mungu, yaliyowekewa watu walio watifiu Kwake na wenyewe kumtegemea, ni bora zaidi na ni yenye kusalia zaidi, kwani hayo ni ya daima yasiyomalizika. Basi nyinyi hamuwi na akili, enyi watu, ya kuzingatia kwayo, mkajua lema na ovu?

وَلَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةَ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهُمْ
فِيلَّا كَمَسَدِكُنُّهُمْ لَمْ يُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ
إِلَّا قَيْلَىٰ وَكُنَّا نَخْنُ أُلُورِثِينَ
٥٨

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَعْمَلَ
فِتْ أَمْهَارَ سُلَّا يَتَوَاعِدُهُمْ إِذْ يَتَبَأَّ وَمَا
كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا
ظَلَّمُونَ

وَمَا أُوْتِيَ شَيْءٌ مِّنْ شَيْءٍ فَمَنْعَلِ الْحَيَاةِ الَّذِي
وَزَيَّنَتْهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَنَّهُ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ

61. Je, yule tuliyomuahidi Pepo,
mionganini mwa viumbe wetu, kwa
sababu ya kututii, akawa ni mwenye
kupata alichoahidiwa na ni mwenye
kukifikia, ni kama yule tuliyempa,
katika uhai wa kilimwengu, starehe
zake, naye akastarehe nazoz na akaipa
mbele ladha ya karibu kuliko ile
ya baadaye, kisha yeye akawa ni
mwenye kuhudhurishwa Siku ya
Kiyama ili ahesabiwe na alipwe?
Makundi mawili haya hayalingani.
Basi mwenye akili ajichagulie nafsi
yake kile kilicho bora kuchagua,
nacho ni kule kumtii Mwenyezi
Mungu na kutafuta radhi Zake.
62. Na siku ambayo Mwenyezi
Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu,
Atakapowaita wale waliomshirikisha
Yeye wategemewa na masanamu
ulimwenguni, awaambie, «Wako
wapi washirika wangu ambao
nyinyi mlikuwa mkidai kuwa wao ni
washirika wangu?»
63. Watasema wale ambao imethibiti
kwao adhabu, nao ni walinganizi
wa ukafiri, «Mola wetu! Hawa ndio
tuliwapoteza. Tuliwapoteza kama
tulivyopotea sisi. Tumejiepusha
kwako na urafiki wao na uokoaji wao.
Hawakuwa ni sisi wanaotuabudu,
Hakika ni kwamba wao walikuwa
wakiwaabudu mashetani.»
64. Na wataambiwa, Siku ya Kiyama,
wale wenye kumshirikisha Mwenyezi
Mungu, «Waiteni washirika wenu
ambao mlikuwa mkiwaabudu

أَفَنْ وَعَدْنَاهُ وَعَدَ أَحَسَنَاهُ لَقِيهِ كَمَنْ
مَتَّعْنَا مَعَ الْحَيَاةِ الْدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ
مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَّ
الَّذِينَ كُنُشْتُمْ تَرْغُمُونَ ﴿٦٢﴾

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقُرْلُ رَبَّنَا هَذِهِ لَأَ
الَّذِينَ أَغْرَبْنَا أَغْرَيْتَهُمْ كَمَا عَوَّيْتَنَا
تَبْرَأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانَ أُبُوا إِبْرَاهِيمَ يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾

وَقَيلَ أَدْعُوكُمْ كَمَنْ فَقَدْ عَوَّهُمْ فَلَمْ
يَسْتَجِبُو أَهْمَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْلَاهُمْ
كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾

badala ya Mwenyezi Mungu.» Na wao wakawaita na wasiwajibu. Na wakaiona wazi adhabu, na lau wao wangalikuwa ni waongofu ulimwenguni, hawangaliadhibiwa.»

65. Na siku ambayo Mwenyezi Mungu Atawaita hawa washirikina na aseme, «Mliwajibu vipi Mitume katika yale tuliyowatuma wao kwenu?»
66. Hapo hoja zao zote zitafichika, wasijue ni hoja ipi waitumie. Wao hawatoulizana wao kwa wao kuhusu hoja za kuzitumia, maswali yenye nafuu.
67. Ama yule aliyetubia kati ya washirikina na akamtakasia Mwenyezi Mungu ibada na akafanya matendo yanayoambatana na amri Yake na Mtume Wake, ye ye ni katika wale wanaofuzu katika Nyumba Mbili.
68. Na Mola wako anaumba anachokitaka kukiumba, na anamteua awe karibu na Yeye Anayemtaka katika viumbwe wake. Na hakuna yoyote mwenye chochote cha amri na uteuzi. Kwa hakika, hilo ni la Mwenyezi Mungu Peke Yake, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ametukuka na kupekana na ushirikina wao.
69. Na Mola wako anayajua yale yanayofichwa na vifua vya waja Wake na yale wanayoyafanya waziwazi.
70. Na Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu Ambaye hapana muabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye. Ni Zake sifa njema na shukrani katika ulimwengu

وَقَوْمَ يُسَايِدُهُمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجْبَثُمْ
الْمُرْسَلِينَ ٦٥

فَعَمِّيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا
يَسْأَءُونَ ٦٦

فَإِنَّمَا نَحْنُ بَارِقُوا مِنَ الْأَنْبَاءِ وَعَمِّلْنَا مِنَ الْأَنْبَاءِ
يَكُونُ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ٦٧

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَعْلَمُ مَا كَانَ أَهْمَانُ الْحَيَاةِ
سُبْحَانَ اللَّهِ وَعَلَىٰ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ٦٨

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُ صُدُورُهُمْ وَمَا
يَعْلَمُونَ ٦٩

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
وَالْأَكْرَبُ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٧٠

na Akhera. Na ni Wake uamuzi baina ya waja Wake. Na Kwake mutarudishwa baada ya kufa kwenu, muhesabiwe na mulipwe.

71. Sema, ewe Mtume, «Nipeni habari , enyi watu, iwapo Mwenyezi Mungu Angaliwaekea usiku wa daima mpaka Siku ya Kiyama, ni mungu gani asiyekuwa Mwenyezi Mungu angaliwaletea mwangaza wa nyinyi kupata kuona? Basi kwani nyinyi hamsikii kwa namna ya kufahamu na kukubali?»
72. Waambie, « Nipeni habari iwapo Mwenyezi Mungu Angaliwaekea mchana wa daima mpaka Siku ya Kiyama, ni mungu gani asiyekuwa Mwenyezi Mungu angaliwaletea usiku wa nyinyi kutulia na kupumzika ndani yake? Basi hamuoni kwa maangalizi yenu kule kupishana kwa usiku na mchana?»
73. Na mionganoni mwa rehema Yake kwenu, enyi watu, ni kuwfanyia usiku na mchana Akatafautisha baina ya viwili hivi, Akaufanya huu usiku kuwa ni giza, ili mutulie humo na miili yenu ipumzike. Na Akawafanyia mchana kuwa ni mwangaza, ili mutafute maisha yenu na ili mumshukuru Yeye kwa kuwapa nyinyi neema zake hiso.
74. Na Siku ambayo Mwenyezi Mungu Atawaita hawa washirikina Awaaambie, «Wako wapi washirika wangu ambaao mulikuwa mukidai duniani kwamba wao ni washirika wangu?».

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَثْلَـ
سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَّا هُوَ عَزِيزٌ
يَأْتِيَكُمْ بِضِيَاءٍ فَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٦١﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَثْلَـ
سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَّا هُوَ عَزِيزٌ
يَأْتِيَكُمْ بِأَثْلِـ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا
تُبَصِّرُونَ ﴿٦٢﴾

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمْ أَثْلَـ وَالنَّهَارَ
لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَلَتَتَغَرَّبُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦٣﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَنْبَئْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَرْعَمُونَ ﴿٦٤﴾

75. Na tutamtoa kwenye kila *ummah*, mionganini mwa *ummah* zenyen kukanusha, shahidi , naye ni Nabii wao, atakayetoa ushahidi juu ya yaliyopita duniani ya ushirikina wao na ukashaji wao Mitume wao. Tukaziambia *ummah* hiso zilizokanusha Mitume wake na yale waliyoyaleta kutoka kwa Mwenyezi Mungu, «Leteni hoja yenu juu ya kile mllichomshirikisha nacho Mwenyezi Mungu.» Wakati huo watajua kuwa hoja nzuri ni ya Mwenyezi Mungu juu yao, kuwa haki ni ya Mwenyezi Mungu, na kitawaondokea kile walichokuwa wakimzulia Mola wao, kisiwanufaishe hiko, bali kiwadhuru na kiwafikishe kwenye Moto wa Jahanamu.
76. Hakika Qārūn alikuwa ni mionganini mwa watu wa jamii ya Mūsā, rehemaa na amani zimshukiyi, akakiuka mpaka wake katika kuwa na kiburi na ujabari juu yao. Na tulimpa Qārūn mahazina mengi ya mali, mpaka ikafikia kiwango cha kuwa funguo zake zinawaelemea idadi kubwa ya watu wenye nguvu kuzibeba. Walipomuambia watu wake, «Usifanye kiburi ukawa na gogi la furaha kwa mali uliyonayo. Hakika Mwenyezi Mungu Hawapendi kati ya waja wake wale wenye kiburi ambao hawamshukuru Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa kile Alichowapa.

وَرَغَّبُنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُنْتَاهَا هُنْ أُولَئِكَ الَّذِينَ
جَاءُهُنَّا كُمْ فَعَلَمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ
وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْرَوْنَ
وَهَامَانُ
وَهَامَانُ
وَهَامَانُ

*إِنَّ قَرْوَنَ كَانَ مِنْ قَوْمٍ مُّوسَىٰ فَيَعْنَى عَلَيْهِمْ
وَإِنَّ أَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ
بِالْعُصْبَةِ أُولَئِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ رَوْمَهُ
لَا تَفْرَحْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ

77. «Na utafute, kwa mali Aliyokupa Mwenyezi Mungu, malipo mema ya Nyumba ya Akhera, kwa kufanya mambo ya kumtii Mwenyezi Mungu duniani, na usiache fungu lako la duniani la kustarehe humo kwa halali bila kupita kiasi, na uwafanyie watu hisani kwa kuwapa sadaka kama vile Mwenyezi Mungu Alivyokufanya hisani kwa kukupa mali mengi haya, na usitafute kile Alichokiharamisha Mwenyezi Mungu cha kuwadhulumu watu wako, kwani hakika Mwenyezi Mungu Hawapendi waharibifu, na Atawalipa kwa matendo yao mabaya.»
78. Akasema Qārūn kuwaambia watu wake waliomuwaidhia, «Kwa hakika, mahazina haya ya mali nimeyapata kutokana na ujuzi na uwezo.» Kwani Qārūn hajui kwamba Mwenyezi Mungu ameshawaangamiza *ummah* wengi kabla yake ye ye waliokuwa na nguvu zaidi za kushinda na ukusanyaji zaidi wa mali? Na hawataulizwa wahalifu kuhusu dhambi zao, kwa kuwa Mwenyezi Mungu Anazijua, isipokuwa wataulizwa maulizo ya kuwalaumu na kuwasimanga. Na Atawatesa Mwenyezi Mungu kulingana na ujuzi Wake kuhusu wao.
79. Basi akatoka Qārūn akiwa kwenye pambo lake, akitaka kwa kufanya hivyo kuonyesha ukubwa wake na wingi wa mali yake. Na walipomuona wale wanaotaka pambo la uhai wa kilimwengu walisema, «Tunatamani

وَأَنْتَعْ فِيمَا أَنْتَكَ اللَّهُ الدَّارُ الْآخِرَةِ وَلَا
تَنْسَ تَسْبِيَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَلَا حِسْنَ كَمَّا
أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَعْنِي الْفَسَادُ فِي الْأَرْضِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

قَالَ إِنَّمَا أُوتِبِتُمْ وَعَلَى عِلْمٍ عِنْدِي أَوْ لَا يَعْلَمُ
أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ الْقُرُونِ مَنْ
هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمِيعًا وَلَا يُسْكُنُ
عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِيَّتِهِ قَالَ الْمُؤْمِنُ
يُرِيدُونَ الْحِيَاةَ الدُّنْيَا يَا إِلَيَّ أَتَأْمِلُ مَا
أُوقَ قَرُونُ إِنَّهُ لَذُو حَقْلٍ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾

lau sisi tungalipatiwa mfano wa kile alichopatiwa Qārūn, cha mali, pambo na heshima. Kwa kweli, Qārūn ni mwenye sehemu kubwa ya dunia.»

80. Na wakasema, wale waliopewa elimu ya kumjua Mwenyezi Mungu na Sheria Yake na wakijua uhakika wa mambo, kuwaambia wale waliosema, «Tunatamani tuwe na mfano wa kile alichopatiwa Qārūn», « Ole wenu! Muogopeni Mwenyezi Mungu na mumtii. Malipo mema ya Mwenyezi Mungu ni bora, kwa aliyemuamini Yeye na Mitume Wake na akafanya matendo mema, kuliko kile alichopatiwa Qārūn. Na haupokei ushauri huu na akaafikiwa kuufuata na kuufanya kazi isipokua yule anayepigana jihadi na nafsi yake, anayevumilia katika kumtii Mola wake na anayejiepusha na mambo ya kumuasi.
81. Basi tukamdidimiza Qārūn pamoja na nyumba yake ndani ya ardhi. Na hakuwa na askari wa kumuokoa badala ya Mwenyezi Mungu, na hakuwa ni mwenye kujikinga na Mwenyezi Mungu yatakapomshukia mateso Yake.
82. Na wale waliotamani kuwa kama ye ye jana yake wakawa wanasesma, wakiwa na uchungu, wenye kuzingatia na wenye kuiogopa adhabu isiwashukie, «Hakika Mwenyezi Mungu Anamkunjulia riziki Anayemtaka mionganoni mwa waja Wake, na Anambania. Anayemtaka mionganoni mwao. Lau

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَئُكُنْ تَوَابُ اللَّهِ
خَيْرٌ لِمَنْ ءاْتَهُ وَعَمَلَ صَدِيقًا حَوْلًا
يُلْقَهُنَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٤٦﴾

فَخَسَقَنَا يَهُ وَبَدَارَهُ الْأَرْضُ فَمَا
كَانَ لَهُ وَمِنْ فِعْلَةٍ يَضُرُّونَهُ وَمِنْ دُونِ اللَّهِ
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُسْتَصْرِفِينَ ﴿٤٧﴾

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّعُوكُمْ كَاهِنَهُ وَإِلَّا مُؤْمِنُونَ
يَقُولُونَ وَتَكَاهِنَ اللَّهُ يَسْطُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنَّ مَنْ أَنْهَ اللَّهُ عَلَيْنَا
الْحَسْفَ يَتَّأْلُأُ وَكَاهِنَهُ لَا يُقْلِعُ الْكُفَّارُونَ ﴿٤٨﴾

si Mwenyezi Mungu kutuneemesha kwa kutotuadhibu kwa tulilolisema, Angalitudidimiza sisi ardhini kama Alivyomfanya Firáwn. Kwani hujui kwamba makafiri hawafaulu, hapa duniani wala Akhera?

83. Hiyo ndiyo Nyumba ya Akhera. Tumewapatia, ile starehe yake, wale ambao hawataki kuifanyia kiburi haki hapa duniani wala kufanya uharibifu humo. Na mwisho wenye kushukuriwa, nayo ni pepo, ni wa yule aliyejikinga na adhabu ya Mwenyezi Mungu na akafanya mema na akaacha mambo yaliyoharamishwa.
84. Mwenye kuja, Siku ya Kiyama, na utakasaji wa Mwenyezi Mungu Mmoja na matendo mema yanayolingana na Sheria ya Mwenyezi Mungu, basi yeye atakuwa na malipo makubwa yenyé kheri zaidi kuliko kile alichokifanya. Na kheri hiyo ni Pepo na starehe ya daima. Na mwenye kuja na matendo mabaya, hawatalipwa hao waliofanya maovu kwa matendo yao, isipokuwa yale waliokuwa wakiyafanya.
85. Hakika Yule Aliyekuteremshia wewe, Qur'ani, ewe Mtume, na akakulazimisha wewe uifikishe na ushikamane nayo, ni Mwenye kukurudisha kule ulikotoka, nako ni *Makkah*. Sema, ewe Mtume, kuwaambia hawa washirikina, «Mola wangu Anamjua zaidi yule aliyeleta uongofu na yule ambaye ameenda nje ya haki waziwazi.»

يَلْكُ الْدَّارُ الْآخِرَةُ يَجْعَلُهَا اللَّهُ لَأَبْرِيدُونَ
عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعِقَبَةُ لِمُتَّقِينَ ﴿٨٤﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ حَيْرٌ مِّنْهَا وَمَنْ جَاءَ
بِالْسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزِي اللَّهُ عَمَلُوا
الْسَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

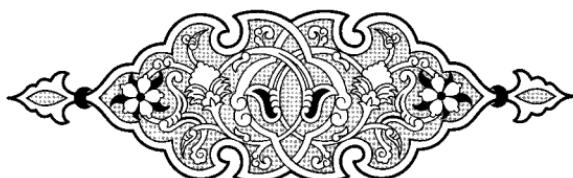
إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْفُتُورَ اتَّلَاقَ إِلَى
مَعَادٍ قُلْ رَبِّ أَغْمَمْ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ
هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٦﴾

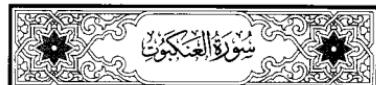
86. Na hukuwa ukitarajia, ewe Mtume, kuteremkiwa na Qur’ani, lakini Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Alikurehemu Akakuteremshia. Basi mshukuru Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kwa neema Zake, na usiwe ni mwenye kuwasaidia watu wa ushirikina na upotevu.
87. Na wasikuepushe wewe washirikina hawa na ufikishaji aya za Mola wako na hoja Zake baada ya kuwa Amekuteremshia kwako, na ufikishe ujumbe wa Mola wako, na usiwe ni mionganoni mwa washirikina katika kitu chochote.
88. Wala usiabudu, pamoja na Mwenyezi Mungu, muabudiwa mwingine. Hapani muabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu. Kila kitu ni chenyeye kuangamia na kutoeka isipokuwa uso Wake. Uamuzi ni Wake. Na Kwake Yeye mutarudishwa baada ya kufa kwenu ili muhesabiwe na mulipwe. Katika aya hii kuna kuthibitisha sifa ya uso wa Mwenyezi Mungu, aliyetukuka, kama inavyonasibiana na ukamilifu Wake, ukubwa Wake na utukufu Wake.

وَمَا كُنْتَ تَرْجُوا أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ
إِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونُنَّظَاهِيرًا
لِّلْكَفِيرِينَ ﴿٦٧﴾

وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنِ الْأَيْمَانِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْتَ
إِلَيْكَ وَأَنْعَمْتَ إِلَيْكَ وَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُسْرِكِينَ ﴿٦٨﴾

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَى لِلَّهِ إِلَّا هُوَ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٩﴾

SURA YA AL-ANKABŪT

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. «Alif, Lām, Mīm.» Yametangulia maelezo juu ya herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Je wanadhani watu kwamba wakisema «Tumeamini» Mwenyezi Mungu Atawaachilia bila ya kuwajaribu wala kuwatahini?
3. Kwa hakika, tuliwajaribu wale waliokuwa kabla yao mionganoni mwa *ummah* mbalimbali na tukawatahini kwa Mitume wetu tuliowatumiliza kwao. Basi hakika ni kwamba Mwenyezi Mungu Atawajua, ujuzi wa kujitokeza nje kwa viumbwe, ukweli wa wale wakweli katika Imani yao na urongo wa warongo, ili Alipambanue kila kundi na lingine.
4. Je, kwani wanadhani wale wanaofanya mambo ya uasi, ya ushirikina na mengineyo, kuwa watatushinda wajikwepeshe na sisi tusiwaveze? Ni uamuzi mbaya mno wanaouamua.
5. Yoyote mwenye kuwa na matumaini ya kukutana na Mwenyezi Mungu na akawa na matarajio ya kupata malipo Yake mema, basi muda Aliouweka Mwenyezi Mungu wa kuwafufua viumbwe Wake ili wahesabiwe na walipwe ni wenye kuja hivi karibuni. Na Yeye Ndiye Msikizi wa maneno, Mjuzi wa vitendo.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَ

أَحَسِبَ الْأَنَاسُ أَنَّ بُرْكَةَ رَبِّهِ أَنْ يَعْلُوُ
إِمَانَهُ فَلَا يَقْتَصُونَ ⑤

وَلَقَدْ فَتَنَاهُ اللَّهُ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ لَدَنِيَّ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَذَّابِينَ ⑥

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ
يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ⑦

مَنْ كَانَ يَتَّخِذُ الْقَاءَ اللَّهَ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَا يَرَى
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑧

وَمَنْ جَهَدَ فِي سَبِيلِنَا بِهِدْنَا لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾

6. Na mwenye kupigana jihadi katika njia ya kuinua neno la Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, na akapigana jihadi na nafsi yake kwa kuisukuma ifanye vitendo vya utiifu, basi anapigana jihadi kwa maslahi ya nafsi yake. Kwa kuwa yeye anafanya hilo kwa kutaka thawabu ya kupigana kwake jihadi. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mkiasi, Hana haja ya matendo mema ya waja Wake, kwani mamlaka ni Yake, uumba na mapitisho.
7. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema, kwa hakika tutawafutia makosa yao na tutawalipa kwa matendo yao mema, mazuri zaidi ya yale waliokuwa wakiyafanya.
8. Na tumemsihi binadamu awatendee wema wazazi wake wawili na awe mwema kwao wa maneno na vitendo. Na wakikusukuma kwa bidii, ewe binadamu, umshirikishe mwingine na mimi katika ibada yangu, basi usifuate amri yao. Matakwa ya kuwa Mwenyezi Mungu ashirikishwe yanashikanishwa na matakwa ya kuwa vitendo vingine vya maasia vifanywe. Kwani hakuna kutiwa kiumbe namna atakavyokuwa katika jambo la kumuasi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kama lilivyothibiti hilo kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye. Kwangu mimi

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنَكَفِرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَانَ اللَّهِ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

وَصَنَّيْنَا لِلنَّاسِ بِوَلَدِنَا هُسْنَاتِنَا وَإِنْ جَهَدَ الْكُفَّارُ لِنُشْرِكُنِي مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطْعِمُهُمْ مَا إِلَّا مَرْجِعُهُ كُفُّرٌ فَأُنْتُ شُكُّرٌ بِمَا كُنْتُ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

ndio mwisho wenu, Siku ya Kiyama, na huko niwape habari ya matendo mema na mabaya ambayo mlikuwa mkiyafanya duniani na niwalipe kwa hayo.

9. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume wakafanya matendo mema, tutawatia Peponi wakiwa ni katika jumla ya waja wa Mwenyezi Mungu wema.
10. Na mionganoni mwa watu, kuna anayesema, «Tumemuamini Mwenyezi Mungu.» Na afanyiwapo udhia na washirikina huwa akipapatika kutokana na mateso yao na makero yao, kama anavyopapatika kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu na asivumilie makero yake, akaritadi na akaiacha Imani yake. Na lau waja ushindi kutoka kwa Mola wako, ewe Mtume, kwa watu wenye kumuamini, watasema hawa wenye kuritadi kuiacha Imani yao, «Sisi tulikuwa pamoja na nyinyi, enyi Waumini, tukiwasaidia dhidi ya maadui wenu.» Je, si Mwenyezi Mungu ni Mjuzi zaidi kuliko yoyote wa kuyajua yaliyomo ndani ya vifua vya viumbe wake wote?
11. Na Atawajua Mwenyezi Mungu, tena atawajua, ujuzi wenye kujitokeza kwa viumbe, wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume. Wake na wakazifuata Sheria Zake kivitendo, na Atawajua, tena Atawajua, wanafiki, ili Alipambanue kila kundi na lingine.

وَالَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَدُنْ خَلَقُهُ فِي الصَّالِحِينَ ١٦

وَمَنْ أَنْتَسِ مَنْ يَقُولُ إِمَّا بِاللَّهِ فَإِدَّا أُورَدَى
فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ
جَاءَهُ تَصْرِيرًا مَنْ رَبَّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا نَاعِمُكُمْ
أَوْلَيَسَ اللَّهُ بِأَعْلَمِ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ١٧

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنَفَّقِينَ ١٨

12. Na wanasema wale waliokataa upweke wa Mwenyezi Mungu mionganini mwa Makureshi, na wasiliamini onyo la Mwenyezi Mungu na ahadi Yake, kuwaambia wale waliomuamini Mwenyezi Mungu mionganini mwao na wakafuata Sharia Zake kivitendo, «Iacheni Dini ya Muhammad, na fuate ni dini yetu, kwani sisi tutayabeba makosa yenu,» na wao si wenyewe kubeba chochote katika dhambi zao. Kwa kweli, wao ni warongo kwa yale waliyoyanena.
13. Na wataibeba, tena wataibeba, washirikina hawa mizigo ya nafsi zao na madhambi yake na mizigo ya wale waliowapoteza na wakawazuia wasiifuate njia ya Mwenyezi Mungu pamoja na mizigo yao wenyewe, bila ya wale waliowafuata nyinyi kupunguziwa mizigo yao kitu chochote. Na wataulizwa, tena wataulizwa, Siku ya Kiyama, kuhusu yale ya urongo waliokuwa wakiyazua.
14. Na hakika tulintumiliza Nūh kwa watu wake, akakaa kwao miaka elfu moja kasoro miaka hamsini, akiwaita kwenye upwekeshaji wa Mwenyezi Mungu na akiwakataaza ushirikina, na wao wasimuitikie. Mwenyezi Mungu Akawaangamiza kwa mafuriko, na wao wako katika hali ya kujidhulamu wenyewe kwa ukafiri wao na kupita kiasi kwao katika uasi.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّهِ يَتَ ۖ أَمْوَالُ
أَتَبِعُوا سَيِّلَنَا وَلَا تَحِيلْ حَطَبَكُمْ وَمَا
هُمْ بِحَمِيلِنَ ۖ مِنْ حَطَبَكُمْ مِنْ شَيْءٍ
إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٣﴾

وَلَا يَحْمِلُنَّ ثُقَارَهُمْ وَلَا قَالَامَعَ أَثْقَالَهُمْ
وَلَا يَسْتَأْنَ بِيَوْمَ الْقِيَمَةِ عَنْكَانُوا
يَقْرُونَ ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا لُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَيَتَ فِيهِمْ
أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا هَمْسِيتْ عَامًا فَلَمَّا خَذَهُمْ
الظُّوفَانُ وَهُنَّ ظَاهِرُونَ ﴿١٥﴾

15. Hivyo basi tukamuokoa Nūh na waliomfuata mionganoni mwa wale waliokuwa naye jahazini. Na tukalifanya hilo kuwa ni mazingatio na mawaidha kwa viumbe wote.
16. Mkumbuke na umtaje, ewe Mtume, Ibrāhīm, amani imshukie, alipowalingania watu wake kwamba: mtakasieni Ibada Mwenyezi Mungu Peke Yake, na muogope hasira Zake kwa kutekeleza faradhi Zake na kujiepusha na vitendo vya kumuasi. Hilo ni bora kwenu ikiwa mnakijua kilicho chema kwenu kutokana na kilicho kibaya kwenu.
17. Hamuabudu, enyi watu, badala ya Mwenyezi Mungu isipokuwa masanamu na mnazua urongo kwa kuwaita wao waungu. Kwa hakika, hawa masanamu wenu mnaoaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, hawawezi kuwaruzuku nyinyi kitu chochote, basi tafuteni riziki kwa Mwenyezi Mungu na sio kwa masanamu wenu na mumtakasie ibada na shukrani kwa kuwaruzuku. Ni kwa Mwenyezi Mungu mtarudishwa baada ya kufa kwenu, na hapo awalipe kwa yale ambayo mlifanya.
18. Na mkimkanusha, enyi watu, Mtume wetu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukiye, katika kile alichowalingania mkifuate cha kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake, basi kuna makundi ya

فَأَنْجِينَهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلَتِهَا
هَامَةً لِلْعَالَمِينَ ١٥

وَابْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمَهُ أَعْبُدُ دُولَةَ وَأَنَّهُ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ١٦

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْ شَرِكَاتِ
وَمَنْخَلِفُوكُنْ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقٌ فَافْتَسِغُوا
عِنْدَ اللَّهِ الْزَّقَرْ وَأَعْبُدُ دُولَةَ وَأَشْكُرُوا
لِلَّهِ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ١٧

وَلَمْ يُكَذِّبُهُ فَقَدْ كَذَّبَ أَمْمٌ مِنْ
قَبْلِكُمْ فَمَوْلَانَا الرَّسُولُ إِلَّا أَتَبْلَغُ
الْمُبِيرِينَ ١٨

watu kabla yenu waliowakanusha
 Mitume wao katika kile
 walichowaitia, na kwa hivyo
 zikawashukia hasira za Mwenyezi
 Mungu. Na Mtume Muhammad
 hana jukumu lingine isipokuwa
 ni kuwafikishia nyinyi kutoka
 kwa Mwenyezi Mungu ujumbe
 Wake ufkishaji wenye uwazi, na
 ashafanya hilo.

19. Kwani hawa hawajui ni vipi
 Mwenyezi Mungu Anaanzisha
 uumbaji viumbe kutoka katika hali
 ya kutokuwako, kisha Atawarudisha
 baada ya kutoweka kwao, kama
 alivyoanzisha mara ya kwanza
 uumbaji mpya na kwamba kulifanya
 hili si jambo lisilowezekana na
 Yeye? Hakika hilo kwa Mwenyezi
 Mungu ni lepesi kama lilivyokuwa
 lepesi lile la kuanzisha uumbaji
 wake.
20. Sema, ewe Mtume, kuwaambia
 wenye kukanusha kufufuliwa
 baada ya kufa, «Endeni katika
 ardhi, muangalie namna Mwenyezi
 Mungu Alivyoanzisha uumbaji
 na Asielemewe kuanzisha hapo
 mwanzo?» Hivyo basi Hataelemewa
 na kule kuanzilisha upya
 uanzilishaji mwingine. Hakika
 Mwenyezi Mungu ni Muweza
 wa kila kitu, hakuna jambo lolote
 Alitakalo linalomshinda.
21. Anamuadhibu Anayemtaka kati
 ya viumbe Vyake kwa makosa
 waliyoyafanya siku za uhai wao, na

أَوْلَئِرَوْا كَيْفَ يُبَدِّئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
 يُعِيدُهُ وَإِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٦﴾

قُلْ سَيِّدُ وَالْأَرْضِ فَانْظُرُ وَأَكِيفْ بَدَا
 الْخَلْقُ ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ يُنْشِئُ النَّاسَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
 أَكْبَرُ ﴿١٨﴾

Anawarehemu Anaowataka mionganini mwa, kati ya wale walotubia, wakaamini na wakafanya matendo mema. Na Kwake Yeye mtarejeshwa muhesabiwe na mulipwe kwa mliyoyafanya.

22. Na hamkuwa nyinyi, enyi watu, ni wenye kumshinda Mwenyezi Mungu katika ardhi wala katika mbingu iwapo mtamuasi. Na nyinyi hamuna badala ya Mwenyezi Mungu mtegemewa yoyote wa kuyasimamia mambo yenu, wala msaidizi wa kuwaokoa nyinyi na Mwenyezi Mungu iwapo Anawatachia mabaya.
23. Na wenye kukanusha hoja za Mwenyezi Mungu na kupinga dalili Zake, hao hawatakuwa na matarajio ya rehema yangu huko Akhera watakapoishuhudia adhabu ilioandalialiwa kwo, na wao watakuwa na adhabu yenyenye uchungu na iumizayo.
24. Basi jawabu ya watu wa Ibrāhīm haikuwa isipokuwa ni kuambiana wao kwa wao, «Muueni au mchomeni kwa moto!» Wakamtupa motoni, na Mwenyezi Mungu Akamuokoa nao, na akaufanya kuwa ni baridi na salama kwake. Hakika katika kumuokoa kwetu Ibrāhīm kutokana na moto pana dalili na hoja kwa watu wanaomuamini Mwenyezi Mungu na kufanya matendo yanayoambatana na Sheria Yake.

وَمَا أَنْثُمْ بِمُعَجِّزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُورٍ إِلَّا مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٦٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِعِبَادَتِ اللَّهِ وَلَقَائِهِ
أُولَئِكَ بَنِسُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٧﴾

فَمَا كَانَ حَوَابَ قَوْمَهٖ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَقْتُلُوهُ أَوْ حَرِقُوهُ فَأَجَبَهُ اللَّهُ مِنْ أَنَّهُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٨﴾

25. Na Akasema Ibrāhīm kuwaambia
watu wake, «Enyi watu wangu!
Kwa hakika, nyinyi mumewaabudu
waungu wa ubatilifu, mumewafanya
wao ni waabudiwa badala ya
Mwenyezi Mungu, mnapendana juu
ya kuwaabudu na mnajipendekeza
kwa kuwatumikia. Kisha, Siku ya
Kiyama, baadhi yenu watajiepusha na
wengine na mtalaaniana nyinyi kwa
nyinyi, na mwisho wenu ni Moto, na
hamtakuwa na msaidizi wa kuwazuia
kuuingia.
26. Lūt akamuamini Ibrāhīm na
akaufuata mwenendo wake. Na
Ibrāhīm akasema, «Mimi nitaiwacha
nchi ya watu wangu na nitaenda
kwenye ardhi iliyobarikiwa, nayo ni
Shām, kwani Mwenyezi Mungu ni
Mshindi Asiyeshindwa ni Mwingi
wa hekima katika uendeshaji mambo
Wake.
27. Na tukamtunukia yeye Ishāq, mtoto
wake, na Y'qūb, mtoto wa mtoto
wake. Na tukawafanya, katika kizazi
chake, Mitume na tukawaleetae
Vitabu. Na tukampa yeye malipo
mema ya mitihani aliyopata kwa
ajili yetu, nayo ni kutajwa vizuri na
kuwa na wana wema duniani. Na
kwa hakika, yeye huko Akhera ni
mionganoni mwa watu wema.
28. Mkumbuke na umtaje Lūt, ewe
Mtume, alipowaambia watu wake,
«Kwa hakika, nyinyi mnaleta kitendo
kichafu, hakuna yoyote katika
viumbe aliyetangulia kukifanya.

وَقَالَ إِنَّمَا أَخْتَدَنُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْ أَنَّا
مَوَدَّةٌ لِّيَكُنُّ فِي الْحَيَاةِ الْأُذْنَى شَاءَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُنُّ فَرُّ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ
وَيَأْلَعُنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَا أَنْكُمْ
النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نَصْرٍ ٦٥

*فَأَمَّا لَهُ رُطْبُ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ
إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ أَعْرِيزُ الْحَكِيمِ ٦٦

وَهَبَنَا اللَّهُ أَسْخَنَ وَيَعْقُوبَ
وَجَعَلَنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ الْثُبُودَ
وَالْكِتَابَ وَأَتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ رِزْقٌ فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الصَّالِحِينَ ٦٧

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِتَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَئَلَّا تُؤْتُونَ
الْفَحْشَةَ مَا سَبَقُكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ
الْغَنَّامِينَ ٦٨

29. Je, ni vipi nyinyi mnawajilia wanaume kupidia sehemu zao za nyuma, mnnavamia njia za wasafiri kwa kitendo chenu kiovu na mnafanya vitendo vibaya kwenye mabaraza yenu, kama vile kuwacheza shere watu, kuwarushia mawe wapita njia na kuwakera kwa maneno na vitendo kwa namna isiyofaa?» Katika haya kuna tangazo kwamba haifai watu kukusanyika juu ya jambo baya ambalo Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wamelikataza. Watu wa Lüt hawakuwa na jawabu la kumpa isipokuwa ni kusema, «tuletee adhabu ya Mwenyezi Mungu ikiwa wewe ni mionganini mwa wakweli katika hayo unayoyasema na ni mionganini mwa watekelezaji katika ahadi unayoitoa.»
30. Akasema, «Mola wangu! Nipe ushindi juu ya watu waharibifu kwa kuwateremshia adhabu, kwa kuwa wameuzua uchafu huu na wameendelea nao» Na Mwenyezi Mungu Akaikubali dua yake.
31. Na Malaika walipomjia Ibrāhīm na habari ya furaha itokayo kwa Mwenyezi Mungu ya (kuzaliwa) Ishāq, na nyuma ya Ishāq ni mwanawe, Ya'qūb, walisema wale Malaika, «Sisi ni wenye kuwaangamiza watu wa kijiji cha watu wa Lüt, nacho ni Sadūm, kwa kuwa watu wake wamekuwa ni wenye kujidhulamu wenyewe kwa kumuasi Mwenyezi Mungu.»

إِنَّكُمْ لَتُؤْتُونَ الْرِّجَالَ وَلَا تُؤْتَنَوْنَ أَسْبِيلَ
وَتَأْتُرُنَّ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ
جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَئْتَنَا يَعْدَابَ اللَّهِ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٦﴾

قَالَ رَبِّيْ أَنْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٧﴾

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى
قَالُوا إِنَّا مُهِلُّكُوْ أَهْلِ هَذِهِ الْقُرْيَةِ إِنَّ
أَهْلَهَا كَافُواْ ظَلَمِيْمِنَ ﴿١٨﴾

32. Akasema Ibrāhīm kuwaambia Malaika, «Huko kuna Lūt, na yeye si mionganoni mwa madhalimu.» Malaika wakasema, «Sisi tunamjua zaidi aliye huko. Tutamuokoa, yeye na watu wa nyumbani kwake, na maangamivu yatakayowashukia watu wa kijiji chake, isipokuwa mke wake atakayesalia kwenye maangamivu.
33. Na Malaika walipomjia Lūt, hilo limkera, kwa kuwa yeye aliwadhania ni wageni wanadamu na akaingiwa na masikitiko kwa kuwako kwao kwa kuwa ajua ubaya wa kitendo cha watu wake, na wao wakamwambia, «Usituogopee, kwani watu wako hawatatufikia. Na wala usiwe na masikitiko kwa kuwa tunakupasha habari kuwa sisi ni wenye kuwaangamiza wao. Sisi ni wenye kukuokoa wewe na hiyo adhabu itakayowashukia watu wako na ni wenye kuwaokoa watu wa nyumbani kwako pamoja nawe isipokuwa mke wako, kwani yeye ni mwenye kuangamia akiwa na wale wenye kuangamia katika watu wake.
34. «Sisi ni wenye kuwateremshia watu wa kijiji hiki adhabu kutoka mbinguni kwa sababu ya kumuasi kwao Mwenyezi Mungu na kufanya kwao machafu.»
35. Na tulizibakisha, katika nyumba za watu wa Lūt, athari zilizo wazi kwa watu wanaolewa mambo ya kuwapa mazingatio na kunufaika kwayo.

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ
فِيهَا لَنْتَ حَيْثَنَا وَأَهْلَهَا إِلَّا أَمْرَانَا
كَانَتْ مِنَ الْغَنِيرِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لِوَطَاسَةَ
بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ دَرَّ عَوْقَلُ الْأَخْفَى
وَلَا تَحْرَزَتْ إِنَّا مُنْجُولُكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا
أَمْرَانَا كَانَتْ مِنَ الْغَنِيرِينَ ﴿٣٧﴾

إِنَّا مُنْزَلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْراً
مِنَ السَّمَاءِ يَمْسَكُونَ ﴿٣٨﴾

وَلَقَدْ تَرَكَتَ مِنْهَا آيَةً بَيْنَهَا لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٣٩﴾

36. Na tulimtumiliza, kwa watu wa *Madyan*, ndugu yao, Shu'ayb. Akawaambia, «Enyi watu wangu! Muabuduni Mwenyezi Mungu Peke Yake, na mumtakasie Ibada, kwani nyinyi hamuna Mola isipokuwa Yeye. Na kuweni na matarajio mema, kwa ibada mnazofanya, kupata malipo mazuri ya Siku ya Akhera, na msifanye uharibifu na maasia kwa wingi, na msijikite juu ya hayo. Lakini tubieni kwa Mwenyezi Mungu kwa makosa hayo na mrudi Kwake.
37. Wakamkanusha Shu'ayb watu wa *Madyan* kwa yale aliyokuja nayo ya utume kutoka kwa Mweyezi Mungu, basi wakapatikana na msukosuko mkali, wakawa wamelala chini kwenye nyumba zao hali ya kuwa wameangamia.
38. Na tukawaangamiza kina 'Ād na Thamūd, na yameshaonekana na nyinyi magofu ya nyumba zao, vile yalivyokuwa matupu, hayana mtu yoyote katika wakazi wake, na vile mateso yetu yalivyowashukia wao wote. Na Shetani aliwapambia wao matendo yao maovu, na kwa hivyo akawazuia wasiifuate njia ya Mwenyezi Mungu na njia ya kumuamini Yeye na Mitume Wake, na walikuwa wakijiongoza kuona njia katika ukafiri wao na upotevu wao wakijifurahisha nayo, wakidhani kwamba wao wako kwenye uongofu na usawa, ilhali wao wamezama kwenye upotevu.

وَإِلَيْ مَدِينَتِ أَخَاهُمْ شُعَيْبَ افْقَالَ يَنْقَوِرُ
أَعْبُدُ وَاللَّهَ وَأَرْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا
تَعْشَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَحَدَّتْهُمُ الْرَّجْفَةُ فَأَصْبَرُوا
فِي دَارِهِمْ جَنِحِيمَ ﴿٨﴾

وَعَادَ أَوْثُمُودًا وَقَدْ تَبَرَّأَتْ لَكُمْ
مِنْ مَسْكِنِهِمْ وَرَبَّتْ لَهُمْ
الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ
السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَصْبِرِينَ ﴿٩﴾

39. Na tulimuangamiza Qārūn, Fir'awn na Hāmān. Na wote hao Mūsā aliwajia na dalili waziwazi, wakajifanya wakubwa katika ardhi na wakafanya kiburi humo. Na hawakuwa wao ni wenye kutuponyoka, bali sisi tulikuwa tuna uweza juu yao.
40. Kila mmoja, kati ya hao waliotajwa, tulimkamata kwa dhambi zake: kati yao kuna wale tuliyowatumia mawe ya udongo ulioshikana, nao ni watu wa Lūt, na kati yao kuna waliopatwa na ukelele, nao ni watu wa Ṣāliḥ na watu wa Shu'ayb , na kati yao kuna tulioqididimiza ardhini kama vile Qārūn, na katika wao kuna tuliozamisha majini, nao ni watu wa Nūḥ na Fir'awn na jamaa zake. Na Mwenyezi Mungu hakuwa ni Mwenye kuwaangamiza hawa kwa dhambi wengine akawa ni mwenye kuwadhlumu kwa kuwaangamiza wao bila kustahili, lakini wao walikuwa wakijidhlumu wenyewe kwa kujistarehesha kwa neema za Mola wao na kumuabudu asiyekuwa Yeye.
41. Mfano wa wale waliowafanya masanamu ni wategemewa badala ya Mwenyezi Mungu, wakawa wanatarajia msaada wao, ni kama mfano wa buibui aliyejitengenezeza nyumba ili imuhibadhi, isimfalie kitu alipokuwa na haja nayo. Hivyo basi ndivyo walivyo hawa washirikina, hawakuwafalia kitu wale waliowachukuwa kuwa ni wasaidizi wao badala ya Mwenyezi Mungu. Na kwa hakika, nyumba iliyo

وَقَرْوُنَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ
مُّؤْسِيٌ بِالْبَيْتِ فَأَسْتَكْبَرُوا فِي
الْأَرْضِ وَمَا كَانُواْ سَيِّقِينَ ﴿١﴾

فَكُلُّا أَخَذَنَا يَدِيهِ فَيُنَاهِمُ مَنْ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَنَا الصَّيْحَةُ
وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ
مَنْ أَعْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ
كَانُواْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢﴾

مَثَلُ الَّذِينَ أَخْذَدُواْ مِنْ دُولَتِ اللَّهِ
أُولَئِكَ مَثَلُ الْعَنْكُوبُونَ أَخْذَتْ
بَيْتَهُ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْجِبُوْتَ لَبَيْتُ
الْعَنْكُوبُوتَ لَوْكَأَلْوَاعَلَمُونَ ﴿٣﴾

dhaifu zaidi ni nyumba ya buibui,
na lau wao wangalikuwa wakilijua
hilo hawangaliwafanya wao ni
wasaidizi wenyewe kutegemewa badala
ya Mwenyezi Mungu, kwani wao
hawawanufaishi wala hawawadhuru.

42. Hakika Mwenyezi Mungu Anavijua
vile wanavyomfananisha navyo
washirikina na kumshirikisha navyo,
na kwamba hivyo , kwa hakika,
si kitu chochote, bali ni majina
tu waliyoyaita, havinufaishi wala
havidhuru. Na Yeye Ndiye Mshindi
Mwenye uweza wa kuwatesa
waliomkufuru, Ndiye Mwenye
hekima katika uendeshaji mambo
Wake na utengenezaji Wake.
43. Na mifano hii tunawapigia watu , ili
wanufaike nayo na wajifunze kwayo.
Na hawailewi isipokuwa wale
wanaomjua Mwenyezi Mungu na
kuzijua aya Zake na Sheria Zake.
44. Mwenyezi Mungu Ameumba
mbingu na ardhi kwa uadilifu na
usawa. Hakika katika uumbaji Wake
huo kuna ushahidi mkubwa, kwa
wanaoamini, wa uweza Wake na
kupwekeka kwake kwa uungu. Na
Amewahusu Waumini kwa kuwataja
kwa kuwa wao ndio wanaonufaika na
huo ushahidi.
45. Isome hii Qur'ani iliyoteremshwa
kwako, na uifuate kivitendo, na
utekeleze Swala kwa mipaka yake,
kwani utunzaji wa Swala unamkataza
mtu kuingia kwenye vitendo vya
uasi na makatazo. Hivyo ni kwamba

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ^{٤٩} مِنْ دُونِهِ مِنْ
شَّيْءٍ وَهُوَ أَعْزَىٰ لِنْكَرِيْمٌ^{٥٠}

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضَرَ بِهَا النَّاسُ^{٥١} وَمَا
يَعْلَمُهَا إِلَّا الْعَلَمُونَ^{٥٢}

خَلَقَ اللَّهُ الْجِنَّاتَ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِيقَةِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لِيَّةً لِلْمُؤْمِنِينَ^{٥٣}

أَتُلْمِّذُ إِلَيْكُمْ مِنْ الْكِتَابِ^{٥٤} وَأَقْرَبُ
الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَأَمْرُكُمْ كُلُّهُ^{٥٥} وَلَذِكْرُ اللَّهِ
أَكْبَرُ^{٥٦} وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ^{٥٧}

mwenye kuzitimiza nguzo zake na masharti yake, moyo wake unang'ara, Imani yake inazidi, hima yake ya kufanya mema inapata nguvu na matamano yake ya kufanya mabaya yanapungua au yanaondoka. Na kwa hakika, kumtaja Mwenyezi Mungu katika Swala na isiyokuwa Swala ni jambo kubwa na bora kuliko kitu chochote. Na Mwenyezi Mungu Anayajua mnayoyatenda ya uzuri na ubaya, hivyo basi Atawalipa kwa hayo malipo makamilifu zaidi na yanayotosha zaidi.

46. Na wala msijadiliane, enyi Waumini, na Mayahudi na Wanaswara isipokuwa kwa njia nzuri na maneno mazuri na kulingania kwenye haki kwa njia sahali yenye kupelekea kwenye lengo hilo, isipokuwa wale ambao wamekaa kando na haki wakafanya ushindani na kiburi na wakatangaza vita juu yenu, basi hao piganeni nao kwa upanga mpaka waamini au watoe jizia (kodi maalumu) kwa mkono na wao wakiwa katika hali ya unyonge. Na semeni , «Tumeiamini Qur’ani iliyoteremshwa kwetu, na tumeiamini Taurati na Injili ambazo mliteremshiwa, na Mola wetu na Mola wenu ni Mmoja Hana mshirika Wake katika uungu Wake, wala katika sifa Yake ya kuwa ni Mola, wala majina Yake na sifa Zake. Na sisi ni wenye kunyenyekeea na kujifanya wanyonge Kwake kwa kumtii katika yale Aliyotuamrisha na Aliyotukataza.

* وَلَا يُجْدِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا يَأْتِيَ
هُنَّ أَحَسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا
إِنَّمَا يُنَزَّلُ إِلَيْنَا وَأَنَّهُ لِنَا
وَالْأَهْمَانَةُ الْمُهْكَمُ وَرَاجِدٌ وَسَخَّنَ لَهُ

مسلمون ﴿٤٦﴾

47. Na kama tulivyowateremshia Kitabu, ewe Mtume, wale Mitume waliokuwa kabla yako, vilevile tumekuteremshia Kitabu hiki chenyé kusadikisha Vitabu vilivyotangulia. Basi wale tuliyowapa Kitabu mionganí mwa Wana wa Isrā'il wakamjua vile inavyotakikana wamjue, wanajamini Qur'aní. Na katí ya hawa Warabu wa Kikureshi kuna wanaomuamini. Na hawaikanushi Qur'aní au kuzifanyia shaka dalili zake na hoja zake zenye ushahidi uliyo wazi isipokuwa makafiri ambao mienendo yao ni kukataa na kufanya ushindani.
48. Na mionganí mwa miujiza yako iliyo wazi, ewe Mtume, ni kuwa wewe hukusoma kitabu wala hukuandika herufi zozote kwa mkono wako wa kulia kabla ya hii Qur'aní kukuteremkia, na hali wao wanajilua hilo. Na lau ungalikuwa ni mwenye kusoma au kuandika kabla hujaletewa wahyi wangalilifanyia shaka hilo hao wapotofu na wangalisema, «Amejifunza hiyo (Qur'aní) au ameinakili kutoka kwenye vitabu vilivyotangulia.»
49. Lakini Qur'aní ni aya zilizofunuka zilizo wazi katika kuutolea ushahidi ukweli, wanavyuoni wanaihifadhi. Na hawazikanushi aya zetu na kuzikataa isipokuwa washindani wanaojua haki na kuiepuka.
50. Na washirikina walisema, «Si ateremshiwe Muammad dalili na hoja kutoka kwa Mola wake, kama vile ngamia wa Ṣāliḥ na fimbo ya Mūsā!»

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ
فَالَّذِينَ هُمْ بِهِ لَا يُقْنَعُونَ
بِهِ وَمَنْ هَلَّؤَلَاءَ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ
بِعَائِدَتِنَا إِلَّا أَكْفَارُونَ ﴿٦٧﴾

وَمَا كُنْتَ تَسْأَلُ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ
وَلَا تَخْطُطْهُ وَلَا يَمِينُكَ إِذَا لَأْرَأَبَ
الْمُبْطَلُونَ ﴿٦٨﴾

بَلْ هُوَ إِنْتَ بِيَنْتَ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أَنْتُوا
الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِعَائِدَتِنَا إِلَّا أَكْفَلُمُونَ ﴿٦٩﴾

وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ إِنْتَ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ
إِنَّمَا الْأَكْثَرُ عِنْدُ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنْتَ بِرَبِّكَ
مُبِينٌ ﴿٧٠﴾

Waambie, «Jambo la miujiza hii liko kwa Mwenyezi Mungu, Akitaka Ataiteremsha na Akitaka Ataizuia. Na hakika ni kwamba mimi ni muonyaji, ninawatahadharisha na ukali wa adhabu Yake na mateso Yake, na ni mwenye kuwaonyesha njia ya haki na batili.»

51. Kwani haikuwatoshha washirikina hawa ili wajue ukweli wako, ewe Mtume, kuwa sisi tumekuteremshia Qur’ani inayosomwa kwao? Hakika katika hii Qur’ani kuna rehema kwa Waumini, ulimwenguni na Akhera, na kuna ukumbusho wa kujikumbusha nao wa mazingatio na mawaidha.
52. Sema, «Inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni Shahidi baina yangu mimi na nyinyi juu ya ukweli wangu wa kuwa mimi ni Mtume Wake, na juu ya kunikanusha kwenu mimi na kuirudisha kwenu haki niliyokuja nayo kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Anavijuwa vilivyomo mbinguni na ardhini», hakuna kinachofichamana na Yeye chochote kile kilichoko ndani ya hivyo viwili. Na wale waliouamini urongo na wakamkanusha Mwenyezi Mungu, pamoja na kuwepo dalili hizi zilizo wazi, hao ndiyo wenye hasara ulimwenguni na Akhera.
53. Na wanakuharakisha, ewe Mtume, hawa washirikina wa watu wako uwaletee adhabu kwa kukufanyia shere. Na lau si Mwenyezi Mungu

أَوْلَئِكَ تَفهُمُ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْكِتَابَ
يُشَارِكُونَهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً
وَذَكَرَ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
شَهِيدٌ أَيْعَلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَطْلِ وَكَفَرُوا
بِاللَّهِ أَوْلَئِكُمْ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿٥٢﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَدَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُسَمٌّ
لَّجَاءَ هُوَ الْعَدَابُ وَلَيَأْتِيهِمْ بَعْدَهُ وَهُنَّ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾

kuwa Amewawekea wakati wa kuadhibiwa wao duniani usiotangulia wala kuchelewa, ingaliwajia wao adhabu pale walipoitaka. Na kwa hakika itawajia ghafula na hali wao hawaitambui wala kuihisi.

54. Wanakuharakisha uwaletee adhabu ulimwenguni, na hali hiyo ni yenye kuwajia hapana budi, ima hapa ulimwenguni au huko Akhera. Na kwa hakika adhabu ya Jahanamu huko Akhera ni yenye kuwazunguka, hawana makimbilio nayo.
55. Hiyo Siku ya Kiyama, adhabu ya Jahanamu itawafini ka makafiri upande wa juu ya vichwa vyao na upande wa chini ya nyayo zao. Hivyo basi Moto utawazunguka pande zao zote, na Mwenyezi Mungu Atasema kuwaambia wakati huo, «Onjeni malipo ya yale mliokuwa mkiyafanya ulimwenguni, ya kumshirikisha Mwenyezi Mungu na kufanya uhalifu na madhambi.
56. «Enyi waja wangu mliaoamini! Iwapo muna shida ya kudhihirisha Imani na ibada ya Mwenyezi Mungu Peke Yake, basi hamieni kwenye ardhi ya Mwenyezi Mungu iliyo kunjufu na munitakasie ibada mimi peke yangu.»
57. Kila nafsi iliyo hai ni yenye kuonja kifo, kisha kwetu sisi mtarejea muhesabiwe na mulipwe.
58. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema waliyoamrishwa kwayo,

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ جَهَّمَ
لِمَحِيطِهِ بِالْكُفَّارِ ﴿٥٦﴾

يَوْمَ يَعْشَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَنْ
تَحْتَ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ دُوْلُ قُوَّاً كُثُرٌ تَعْمَلُونَ ﴿٥٧﴾

يَعْبَادُونَ الَّذِينَ إِمَّا نُّمُّوا إِنَّ أَرْضَى وَسِعَةً
فَإِنَّمَا قَاعِدُونَ ﴿٥٨﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ شَرِّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٩﴾

وَالَّذِينَ إِمَّا نُّمُّوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَشِّرُهُمْ
فَنَأْجِلُهُمْ عُرُوقًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِ الْأَنْهَارُ
خَلِيلِنَّ فِيهَا يَتَعَمَّدُ أَجْرُ الْعَدِيلِينَ ﴿٦٠﴾

tutawatayarishia katika Pepo vyumba vilivyo juu, ambavyo chini yake inapita mito, hali ya kukaa humo milele. Neema ya malipo ya wenye kufanya utiifu kwa Mwenyezi Mungu ni Vyumba hivi vilivyoko ndani ya Mabustani ya starehe.

59. Mabustani hayo yaliyotajwa ni ya Waumini waliovumilia katika kumuabudu Mwenyezi Mungu, wakashikamana na dini yao na wakawa wanamtegemea Mwenyezi Mungu katika riziki zao na kupigana jihadi na maadui wao.
60. Ni viumbe vingapi vitambaavyo visivyojiwekea akiba ya chakula chao cha kesho, kama vile mwanadamu anavyofanya. Basi Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kuwa juu, Anaviruzuku kama Anavyowaruzuku nyinyi. Na Yeye ni Msikizi wa maneno yenu, ni Mjuzi wa vitendo vyenu na mawazo ya nyoyo zenu.
61. Na ukiwaliza, ewe Mtume, hao washirikina, »Ni nani aliyeumba mbingu na ardhi kwa mpango huu mzuri na akalidhalilisha jua na mwezi?» Watasema, «Aliyeviumba hivyo ni Mwenyezi Mungu Peke Yake.» Basi vipi wao watapotoshwa waache kumuamini Mwenyezi Mungu, Muumba na Muendeshaji wa kila kitu, na wakawa wanamuabudu asiyekuwa Yeye? Basi uonee ajabu uzushi wao na urongo wao!

الَّذِينَ صَبَرُوا وَأَعْلَمَ رِزْقَهُمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٦﴾

وَكَيْفَ أَتَنَا قَنْ دَائِبَةً لَا تَحْجِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ
يَرْزُقُهَا وَإِنَّهُ لَكَوْنٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧﴾

وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ حَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَسَحَرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَانِّي
بُوقُونَ ﴿٨﴾

62. Mwenyezi Mungu, aliyetakasika na kuwa juu, Anampulanilia riziki Anayemtaka na Anawabania wengine katika wao, kwa kuwa Anayajua yanayowafaa waja Wake. Hakika Mwenyezi Mungu kwa kila jambo, katika hali zenu na mambo yenu, ni Mjuzi, hakuna chochote kinachofichamana Kwake.
63. Na ukiwaliza, ewe Mtume, hao washirikina, «Ni nani anayeteremsha maji kutoka mawinguni, yakaotesha mimea juu ya ardhi baada ya kuwa imekauka?» watakwambia huku wakikubali, «Mwenyezi Mungu Peke Yake Ndiye Anayeyateremsha hayo.» Sema, «Shukrani ni za Mwenyezi Mungu Aliyedhihirisha hoja yako kwao. Lakini wengi wao hawa fahamu yanayowafaa wala yanayowadhuru, na lau waelewa hawangalimshirikisha Mwenyezi Mungu na Mwengine.
64. Na haukuwa uhai huu wa ulimwengu isipokuwa ni pumbao na mchezo wa kuzifanya nyoyo zipumbae na miili icheza, kwa sababu ya pambo na matamanio, kisha yanaondoka haraka. Na kwa hakika, nyumba ya Akhera ndiyo uhai wa kikweli na wa daima usikokuwa na kifo ndani yake. Lau watu wanalijua hilo hawangalifadhilisha nyumba ya kutoweka juu ya Nyumba ya kusalia.
65. Na wanapopanda makafiri kwenye majahazi baharini, na wakaogopa kuzama, wanampwekesha Mwenyezi Mungu na kumtakasia dua wakati

اللَّهُ يُبَسِّطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَيَقْدِرُ لَهُ مَا إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾

وَلَئِن سَأَلْتُهُمْ مَنْ تَرَلَى مِنَ الْسَّمَاءِ مَاءَةَ
فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ تَعْدَمَ وَنَهَا يَقُولُونَ
اللَّهُ قُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ بِلَ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا تَهْوِي وَلَعِبٌ
الْدَّارُ الْآخِرَةُ لَهُ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾

فَإِذَا رَكُونُوا فِي الْفَلَاكِ دَعَوْا اللَّهَ مُحْلِصِينَ
لَهُ الَّذِينَ فَلَمَّا جَنَّبُوهُمْ إِلَى الْتَّرَدِ إِذَا هُمْ
لَيُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

wa shida yao. Na Anapowaokoa akawafikisha kwenye nchi kavu, na shida ikawaondokea, wanarudi kwenye ushirikina wao. Hakika yao wao, kwa kufanya hivi, wanagongana, wanampwekesha Mwenyezi Mungu kipindi cha shida na wanamshirikisha kipindi cha raha.

66. Na kushirikisha kwao baada ya sisi kuwaneemesha kwa kuwaokoa na bahari, ni ili iwe mwisho wake ni kuzikanusha zile tulizowaneemesha katika nafsi zao na mali zao na ili wakamilishe kujistarehesha kwao katika hii dunia. Basi wataujua uharijuki wa matendo yao na kile Alichowaandalia wao Mwenyezi Mungu cha adhabu kali Siku ya Kiyama. Na katika hilo pana onyo na tahadharisho kwao.
67. Kwani hawakushuhudia makafiri wa *Makkah* kwamba Mwenyezi Mungu Amewawekea *Makkah* kuwa ni mahali patakatifu penye amani, watu wake wanapata amani humo ya nafsi zao na mali zao, hali watu walio pambizoni mwake, nje ya eneo takatifu, wananyakuliwa hawana amani? Je, ni ushirikina wanaouamini na ni neema ya Mwenyezi Mungu Aliyowahusu wao nayo, wanayoikanusha, wakawa hawamuabudu Yeye, Peke Yake, bila mwingine?
68. Hakuna yoyote aliye na udhalimu mkubwa kuliko yule aliyemkanusha Mwenyezi Mungu na akamnasibishia Mwenyezi Mungu upotevu alio nao

لِكُفَّارًا يَمْأَأَةً أَتَيْنَاهُمْ وَلَيَسْمَعُوا
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ٦٦

أَوْلَئِرَبَرْ قَوْلَأَنَا جَعَلْنَا حَرَمَّاً إِمْنَانًا
وَيُسْخَطُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَيَالْتَطَهِّرُ
يُؤْمِنُونَ وَيُنَعِّمَةُ اللَّهُ يَكْفُرُونَ ٦٧

وَمَنْ أَظْلَمَ مِنْ أَفْرَجَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَبَ
بِالْحَقِّ لَمَاجَهَهُ الَّذِيْسِ فِي جَهَنَّمَ مَمْوَى
اللَّكَفَرِينَ ٦٨

na ubatilifu, au akaikanusha haki ambayo Mwenyezi Mungu Amemleta nayo Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Hakika ndani ya Moto ni makao ya aliyemkanusha Mwenyezi Mungu na akaukataa upweke Wake na akamkanusha Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

69. Na Waumini waliopigana jihadi na maadui wa Mwenyezi Mungu, nafsi na Shetani na wakavumilia kwenye misukosuko na makero katika njia ya Mwenyezi Mungu, basi Mwenyezi Mungu Atawaongoa kwenye wema na kuwasimamisha imara juu ya njia iliyolingana sawa. Na yoyote ambaye sifa yake ni hii, basi ye ye amejifanyia wema nafsi yake na amewafanyia wema wengine. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kuwa juu, Yupo pamoja na wale viumbe wake waliofanya wema, kwa kuwapa ushindi, kuwatilia nguvu, kuwahifadhi na kuwaongoza.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِي نَهَارٍ يَهُمْ سُبْلَنَا
وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ٦٦

SURA YA AL-RŪM

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آلِهَّمَّ

- «Alif, Lām, Mīm» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwakatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.

- Wafursi waliwashinda Warumi
- katika sehemu za karibu za ardhi ya Shamu kuelekea Uajemi. Na Warumi watawashinda Wafursi
- katika kipindi kisichopita miaka kumi na kisichopungua miaka mitatu. Ni ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, amri yote kabla ya ushindi wa Warumi na baada yake. Na siku hiyo ambayo Warumi watapata ushindi juu ya Wafursi Waumini watafurahia nusura ya Mwenyezi Mungu kwa Warumi juu ya Wafursi.
- Na Mwenyezi Mungu, Kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Anamsaidia Anayemtaka na Anaacha kumsaidia Anayemtaka. Na Yeye Ndiye Mshindi Ambaye hakuna wa kushindana naye, Ndiye Mwenye kumrehemu Anayemtaka mionganoni mwa viumbwe Vyake. Na hilo lilithibitika, na Warumi waliwashinda Wafursi baada ya miaka saba, na Waislamu wakafurahi kwa hilo, kwa kuwa Warumi walikuwa ni watu wa Kitabu ingawa wamekipotosha.

عُلِّيَّاتُ الرُّوْمُ ﴿١﴾
فِي أَذْقَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ
سَيَغْبُوُنَ ﴿٢﴾

فِي رَصْبَعِ سَيِّنِ لَهُ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلٍ وَمِنْ
بَعْدٍ وَّتَوَمَّدَ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾

بِنَصْرِ اللَّهِ يُنْصَرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤﴾

6. Mwenyezi Mungu Amewaaahidi Waumini, ahadi ya kukata isiyoenda kinyume, kuwapa ushindi Warumi juu ya Wafursi wenyewe kuabudu masanamu. Lakini wengi wa makafiri wa *Makkah* hawajui kwamba kile Alichokiahidi Mwenyezi Mungu ni kweli,
7. Wanayoyajua wao ni mambo yaliyofunuka wazi ya dunia na pambo lake, na wao kuhusu mambo ya Akhera na yale yanayowafaa huko wameghafilika, hawayafikirii.
8. Kwani hawakufikiri, hawa wakanushaji Mitume wa Mwenyezi Mungu na kukutana na Yeye, vile Mwenyezi Mungu Alivyowaumba, na kuwa wao Amewaumba na hawakuwa kitu chochote? Mwenyezi Mungu hakuumba mbingu na ardhi na vilivyo baina yake isipokuwa ni kwa ajili ya kusimamisha uadilifu, malipo mema na mateso na kutolea ushahidi upweke Wake na uweza Wake. Na kwa muda uliotajwa wa kukomea kwake nao ni Siku ya Kiyama. Na kwa hakika, wengi wa watu ni wenyewe kukataa na kukanusha kwa ujinga wao wa kutojua kuwa marejeo yao ni kwa Mwenyezi Mungu baada ya kutoweka kwao na kwa kughafilika kwao na Akhera.
9. Basi si waende hawa wanaomkanusha Mwenyezi Mungu, wanaoghafilika na Akhera, mwendo wa kufikiria na kuzingatia, wakapata kuona yalikuwa namna gani malipo ya *ummah* waliowanusha

وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلُفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسَ لَا يَتَّقَنُونَ ⑥

يَعْلَمُونَ تَلَاهُ إِنَّ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَهُنَّ عَنِ
الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ⑦

أَوَلَمْ يَسْتَكْرِرُوا فِي نَفْسِهِمْ مَا يَحْلِقُ اللَّهُ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا يَلْتَحِقُ
وَأَجَلٌ مُسَمٌّ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
بِلْقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَفِرُوْنَ ⑧

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَتَظَرُّرُوا كَيْفَ
كَانَ عَلِقَةً الدِّينِ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ
مِنْهُمْ فُؤُدَّةً وَأَثَرُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا
أَكْثَرَ مِمَّا عَمِرُوهَا وَجَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ

Mitume wa Mwenyezi Mungu,
kama vile kina ‘Ād na Thamūd?
Hakika walikuwa wana nguvu zaidi
kuliko wao kimiili na wana uwezo
zaidi wa kustarehe na maisha, kwa
kuwa waliilima ardhi na kuipanda
mimea, na wakajenga majumba
ya fahari na wakayakalia, hivyo
basi waliuamirisha ulimwengu
wao kuliko vile watu wa Makkah
walivyouamirisha ulimwengu wao,
na kusiwalafie kitu kule kuamirisha
kwao wala urefu wa maisha yao.
Na Mitume wao waliwajia na
hoja waziwazi na dalili zenye
kung’ara, wakawakanusha na
Mwenyezi Mungu Akawaangamiza.
Na Hakuwadhulumu kwa huko
kuwaangamiza, isipokuwa wao
wenyewe walijidhulumu wenyewe
kwa kufanya ushirikina na kuasi.

10. Kisha ulikuwa mwisho wa waovu,
mionganini mwa madhalimu na
makafiri, ni mbaya zaidi na muovu
zaidi, kwa kumkanusha kwao
Mwenyezi Mungu na kuzifanyia
shere aya Zake ambazo Aliziteremsha
kwa Mitume Wake.
11. Mwenyezi Mungu, Peke Yake,
Ndiye Aliyepwekeka kwa kuanzisha
uumbaji viumbe vyote. Na Yeye
Ndiye Anayeweza, Peke Yake,
kuvirudisha mara nyingine, kisha
Kwake Yeye watarejea viumbe wote,
Amlipe aliye mwema kwa wema
wake na aliye mbaya kwa ubaya
wake.

بِالْبَيْتَنِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْسَهُمْ بِظَلَمِهِمْ ٦٥

ثُمَّ كَانَ عَيْقَةً لِلَّذِينَ أَسْتَعْوَ السُّوَاءَيْ أَنْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهِنُونَ ٦٦

اللَّهُ يَبْدُؤُ الْخَلْقَ مُرْبِعِدًا وَإِذَا يَرْجِعُونَ ٦٧

12. Na Siku ambayo Kiyama kitasimama wahalifu watakata tamaa ya kuokoka na adhabu, na utawapata wao mshangao utakaokata hoja zao.
13. Na washirikina , Siku hiyo, hawatokuwa na waombezi kati ya waungu wao waliokuwa wakiwaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, bali wao, hao waungu, watajiepusha nao na wao watajiepusha nao. Maombezi ni ya Mwenyezi Mungu Peke Yake, na hayatafutwi kutoka kwa mwingine.
14. Na Siku ambayo Kiyama kitasimama, watatengana watu wa Imani na watu wa ukafiri,
15. Ama waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, wenye kufanya matendo mema, watakuwa Peponi ambapo watakirimwi, watafurahishwa na wataneemeshwa.
16. Na ama wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na wakayakanusha yale waliyokuja nayo Mitume na wakakanusha kufufuliwa baada ya kufa, basi hao watakaa adhabuni, ikiwa ni malipo ya kile walichokikanusha ulimwenguni.
17. Basi, enyi waumini, Mtakaseni Mwenyezi Mungu na mumuepushe na mshirika, mke na mtoto, na msifuni kwa sifa za ukamilifu kwa ndimi zenu, na mlithibitishe hilo kwa viungo vyenu vyote muingiliwapo na wakati wa jioni, na muingiliwapo na wakati wa asubuhi, na wakati wa usiku na wakati wa mchana.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبَلِّسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٤﴾

وَلَا يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَاءِ هُنْ سُفَّهُوا
وَكَانُوا يُشْرِكُونَ بِآيَاتِنَا كَافِرِينَ ﴿١٥﴾

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ تَتَفَرَّقُونَ ﴿١٦﴾

فَإِنَّمَا الَّذِينَ ءاَمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُخْبَرُونَ ﴿١٧﴾

وَإِنَّمَا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِمَا يَنْهَا
وَلَقَائِي الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُحْضَرُونَ ﴿١٨﴾

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِلْمَنَ نَمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٩﴾

18. Na ni Zake Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, shukrani na sifa njema katika mbingu na ardhi, na usiku na mchana.
19. Mwenyezi Mungu Anakitoa kilicho hai kutohana na kilichokufa, kama vile binadamu kutohana na tone la manii na ndege kutohana na yai, na Anakitoa kilichokufa kutohana na kilicho hai, kama vile tone la manii kutohana na binadamu na yai kutohana na ndege. Na Anahuisha ardhi kwa mimea baada ya kukauka na kuwa kavu. Na kwa namna hii ya kuhuisha mtatoka , enyi watu, makaburini mwenu mkiwa hai ili muhesabiwe na mulipwe.
20. Na mionganoni mwa alama za Mwenyezi Mungu zinazoonyesha ukubwa wake na ukamilifu wa uweza Wake, ni kuwa Alimuumba baba yenu *Ādam* kutohana na mchanga, kisha nyinyi binadamu mnaenea kwenye ardhi kwa kuzaliana mnatafuta fadhila za Mwenyezi Mungu.
21. Na mionganoni mwa alama zenye kuonyesha ukubwa Wake na ukamilifu wa uweza wake ni kuwa Amewaumba wake kwa ajili yenu kutohana na jinsi yenu, enyi wanaume, ili nafsi zenu zijitulize kwao na ziburudike, na Akatia mapenzi na huruma baina ya mwanamke na mumewe. Hakika katika uumbaji huo wa Mwenyezi Mungu pana alama zenye kuonyesha uweza wa Mwenyezi Mungu na kupwekeka Kwake kwa watu wenye kufikiria na kuzingatia.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَعَشِيَّاً وَجِنَّةً تُظْهِرُونَ ﴿٦﴾

يُخْرِجُ الْحَمَّى مِنَ الْمَيْتِ وَيُخْرِجُ الْمَيْتَ مِنَ الْحَمَّى
وَيُبَثِّي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَذَلِكَ تُخَرِّجُونَ ﴿٧﴾

وَمِنْ ءَايَتِهِ أَنْ خَلَقَ كُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ
إِذَا أَنْسَمْ بَشَرٌ تَنَشِّرُونَ ﴿٨﴾

وَمِنْ ءَايَتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ
مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٩﴾

22. Na mionganini mwa dalili za uweza wa Mwenyezi Mungu ni uumbaji mbingu na kuwa juu kwake bila ya nguzo, na uumbaji ardhi ikiwa imekunjuka na kupanuka, na kutafautiana lugha zenu na kuwa mbalimbali rangi zenu. Hakika katika hayo kuna mazingatio kwa kila mwenye elimu na busara.
 23. Na mionganini mwa dalili za uweza huu ni kuwa Mwenyezi Mungu Amewawekea usingizi uwe ni mapumziko kwenu ya usiku au mchana, kwani katika kulala yanapatikana mapumziko na kuondokewa na machovu, na Amewawekea mchana ambapo ndani yake mnaenda huku na kule kutafutaziki. Hakika katika hayo kuna dalili ya ukamilifu wa uweza wa Mwenyezi Mungu na upitishaji matakwa Yake kwa watu wanaosikia mawaidha usikiaji wa kutia akilini, kufikiria na kuzingatia.
 24. Na mionganini mwa dalili za uweza Wake, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake ni kuwaonyesha umeme, mkaogopa vimondo na mkawa na matumaini ya mvua, na Anateremsha mvua kutoka mawinguni ikahuisha ardhi baada ya kuwa katika hali ya ukame na ukavu. Hakika katika hayo kuna dalili ya ukamilifu wa uweza wa Mwenyezi Mungu na ukubwa wa hekima Yake na wema Wake kwa kila Mwenye akili ya kujiongoza.

وَمَنْ أَيْتَهُ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَا تَخْلُفُ الْأَيْمَانَ كُمْ وَالْأُونَكُمْ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ٦٦

وَمِنْ أَيْلَهٖ مَنَامُكَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَأَبْتِغَاؤُكَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
الْأَكْيَتْ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ

وَمِنْ أَيْكَتِهِ بِرِيكُمْ الْبَرَقُ حَوْقًا وَطَعْمًا
وَوَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيَنْجُي بِهِ الْأَرْضُ
بَعْدَ مَوْهِيَاتٍ فِي ذَلِكَ لَأْيَكَ لِقَوْمٍ
يَعْقُلُونَ

25. Na miongoni mwa alama
Zake zenye kuonyesha uweza
Wake ni kuwa mbingu na ardhi
zinasimama, zinatulia na zinajikita
kwa Amri Yake, zisitikisike na
mbingu isianguke juu ya ya
ardhi, kisha Mwenyezi Mungu
Atakapowaita nyinyi kwenye
kufufuliwa Siku ya Kiyama,
muda si muda mtajikuta mnatoka
makaburini kwa haraka.
26. Ni wa Mwenyezi Mungu, Peke Yake,
wote waliyoko mbinguni na ardhini,
miongoni mwa Malaika, binadamu,
majini, wanyama, mimea na visivyo
na uhai, wote hao wanafuata amri
Yake wanaunyenyekea ukamilifu
Wake.
27. Na ni Mwenyezi Mungu, Peke
Yake, Anayeanzisha uumbaji
viumbe kutoka kwenye hali ya
kutokuwako, kisha Atawarudisha
wakiwa hai baada ya kufa. Na
kuwarudishia viumbe uhai baada
ya kufa ni rahisi kwa Mwenyezi
Mungu kuliko kuanzisha
kuwaumba, na yote mawili ni
rahisi Kwake. Na ni ya Mwenyezi
Mungu sifa ya hali ya juu katika
kila anachosifiwa, Hakuna chochote
mfano Wake, na Yeye Ndiye
Mwenye kusikia, Ndiye Mwenye
kuona, Na Yeye Ndiye Mshindi
Asiyeshindwa, Ndiye Mwingi
wa hekima katika maneno Yake
na vitendo Vyake na uendeshaji
mambo ya viumbe Vyake.

وَمِنْ إِلَيْتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ
يَأْمُرُهُ فَإِذَا دَعَاهُ كُلُّ دُعَوَةٍ مِنَ الْأَرْضِ إِذَا
أَنْشَرَتْ حَرْجُونَ ﴿٤٧﴾

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهُ
قَنِينُونَ ﴿٤٨﴾

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْحَقَّ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْمَنُ
عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَنْعُلُ الْأَعْلَى فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ أَمْرِيزُ الْحَكَمَيْرُ ﴿٤٩﴾

28. Mwenyezi Mungu Amewapigia mfano, enyi washirikina, utokao na nafsi zenu: Je kuna yoyote, kati ya watumwa wenu na wajakazi wenu, anayeshirikiana na nyinyi katika riziki yenu na mkaona kuwa nyinyi na wao muko sawa katika hiyo, ikawa mnawaogopa wao kama mnavyowaogopa waungwana washirika katika ugawaji wa mali zenu? Nyinyi hamtaridhika na hilo, basi viyi mtaridhika na hilo upande wa Mwenyezi Mungu kwa kumfanya kuwa Ana mshirika mionganini mwa viumbe Vyake? Kwa mfano wa ufanuzi huu, tunawafafanulia ushahidi na hoja watu wenye akili timamu ambao watanufaika nao.
29. Bali washirikina walifuata matamatio yao kwa kuwaiga wazazi wao bila ujuzi wowote, wakashirikiana nao katika ujinga na upotevu. Na hakuna yoyote anayeweza kumuongoza yule ambaye Mwenyezi Mungu Amempoteza kwa sababu ya kuendelea kwake kwenye ukafiri na ukaidi. Na hawa hawana wasaidizi wa kuwaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
30. Basi simamisha uso wako, ewe Mtume, wewe na waliokufuata na uendelee kwenye msimamo wa dini ambayo Mwenyezi Mungu Amekuwekea, nayo ni Uislamu ambao Mwenyezi Mungu Ameifanya ilingane na maumbile ya watu. Basi kuendelea kwenu kubaki kwenye Uislamu, na kushikamana kwenu

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مَنْ أَنْفَسِكُمْ هَلْ
لَكُمْ مَنْ مَاءَمَكَتْ أَيْمَنَكُمْ مَنْ
شَرَكَاهُ فِي مَارِزَقَكُمْ فَانْدُرْفِيهُ
سَوَاءٌ تَخَافُهُمْ كَحِيقَتِهِمْ أَنْسَكُمْ
كَذَلِكَ تُقْصِلُ الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ يَعْقُلُونَ ﴿٨﴾

لَئِنْ أَتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ
فَمَنْ يَهْدِي مِنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا كَهُمْ مِنْ
ثَّصَرِينَ ﴿٩﴾

فَأَفْرَقَ وَجْهَهُكَ لِلَّذِينَ حَنِيفُّا فَظَرَرَتْ أَنَّهُ
الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ
ذَلِكَ الَّذِينَ أَقْرَئُوا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠﴾

nao ni kushikamana na umbile la
 Mwenyezi Mungu la kumuamini
 Mwenyezi Mungu Peke Yake.
 Hapana ugeuzaji wa uumbaji wa
 Mwenyezi Mungu na Dini Yake,
 kwani hiyo ndiyo njia iliyonyoka
 yenye kupelekea kwenye radhi
 za Mwenyezi Mungu, Mola wa
 viumbe wote, na Pepo Yake. Lakini
 wengi wa watu hawajui kuwa yale
 niliyokumrisha nayo, ewe Mtume,
 ndiyo Dini ya haki na si nyigine.

31. Na muwe ni wenye kurejea kwa
 Mwenyezi mungu kwa kutubia
 na kumtakasia matendo mema.
 Na muogopeni Yeye kwa kufanya
 maamrisho na kujiепusha na
 makatazo, na msimamishe Swala
 kikamilifu kwa nguzo zake na mambo
 yake yanayopasa na sharti zake,
 na msiwe ni mionganoni mwa wenye
 kumshirikisha mwingine pamoja na
 Mwenyezi Mungu katika ibada.

32. Na msiwe ni mionganoni mwa
 washirikina na watu wa (kufuata)
 matamanio na mambo ya uzushi,
 walioibadilisha dini yao na
 wakaigeuza kwa kuchukuwa baadhi
 yake na kuacha baadhi yake kwa
 kufuata matamanio yao, wakawa ni
 makundi na mapote, wanafuata mikao
 ya viongozi wao na vyama vyao na
 maoni yao, wanasaidiana wao kwa
 wao katika batili, kila watu wa kundi
 wanashangilia na kufurahia mkao
 wao, wanajihukumia wenywewe kuwa
 wao wako kwenye haki na wasiokuwa
 wao wako kwenye ubatiliflu.

* مُنَبِّهِينَ إِلَيْهِ وَأَنَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦﴾

مِنَ الظَّالِمِينَ فَرَأُوا دِيْنَهُمْ وَكَانُوا يَشِيعُـا
 كُلُّ حَزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرَحُونَ ﴿٦٦﴾

33. Na yakiwapata watu matatizo na misukosuko wanamuomba Mola wao, hali ya kumtakasia, Awaondolee mashaka, na Anapowarehemu na Akawaondolea mashaka, punde si punde linatoka pote la watu kati yao wakarudi kwenye ushirikina mara nyingine wakamuabudu mwingine pamoa na Mwenyezi Mungu.
34. Ili wakanushe kile tulichowapa na kuwaneemesha kwacho cha kutatuliwa matatizo na kuondolewa shida. Basi stareheni, enyi washirikina, kwa neema na ukunjufu katika dunia hii, mtakijua mtakachokikuta cha adhabu na mateso.
35. Au tuliwateremshia hawa washirikina hoja yenyе kutoa mwangaza na kitabu kisicho na shaka kitamke kueleza usahihi wa ushirikina wao na ukushaji wao Mwenyezi Mungu na aya Zake?
36. Na tunapowaonjesha watu neema itokayo kwetu ya afya, uzima na mafanikio, wanafurahia hilo furaha ya kiburi na majivuno, na sio furaha ya shukrani. Na yakiwapata wao magonjwa, umasikini, kuogopa na dhiki kwa sababu ya dhambi zao na maasia yao, ghafula wao wanakata tamaa kuwa hayo yatawaondokea. Na hii ni tabia ya wengi wa watu katika hali ya neema na matatizo.
37. Kwani hawajui kwamba Mwenyezi Mungu Anamkunjulia riziki Anayemtaka kwa kumjaribu:

وَإِذَا سَأَلَ النَّاسُ صَرُورًا دَعَوْرَاهُمْ مُنْبِينَ إِلَيْهِ
تُرْكَ إِذَا آذَاهُمْ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ
بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٢٢﴾

لِكُفُرِ رَأِيْمَاءِ أَتَيْنَاهُمْ فَتَمَسَّعُوا فَسَقَرَ
تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَنًا فَهُوَ يَكْلُمُ بَيْتًا
كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾

وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُهُمْ
سَيِّئَةً لَمْ يَقْدِمُوا يَدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٤٣﴾

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَسْرُطُ الْرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ لَمَّا فِي ذَلِكَ لَا يَكُنْتَ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٤٧﴾

atashukuru au atakufuru? Na (kwani hawajui kwamba Yeye) Anambania riziki Anayemtaka kwa kumjaribu: je atavumilia au atababaika? Hakika katika kukunjulia na kubania kuna alama (za utendakazi wa Mwenyezi Mungu) kwa watu wanaomuamini Mwenyezi Mungu na wanaojua hekima ya Mwenyezi Mungu na rehema Yake.

38. Basi mpe , ewe mwenye kuamini, jamaa yako wa karibu haki yake ya kuunga kizazi na sadaka na mambo mengine ya wema. Na mpe masikini na mwenye uhitaji aliyekatikiwa na njia (kwa kuishiwa na pesa akiwa safarini) Zaka na sadaka. Kwani kutoa huko ni bora kwa wale wanaoukusudia kupata radhi ya Mwenyezi Mungu kwa matendo yao mema. Na wanaofanya matendo haya na megineyo miongoni mwa matendo mema, wao ndio wenyе kufaulu kupata malipo ya Mwenyezi Mungu, ndio wenyе kuokoka na mateso Yake.
39. Na mkopo wowote wa pesa mnaoutoa kwa makusudio ya riba, na kutaka kuzidisha mkopo huo ili kupatikane ongezeko katika mali ya watu, basi mbele ya Mwenyezi Mungu hayaongezeki, bali Anayaondolea baraka na kuyabatilisha. Na Zaka na sadaka mnazotoa kuwapatia wastahiki kwa kutafuta radhi za Mwenyezi Mungu na kutaka malipo yake, basi hiki ndicho ambacho Mwenyezi Mungu Anakikubali na Atawaongeza mara nyingi zaidi.

فَقَاتِ الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمُسْكِنَ وَأُنْزَلَ
الْسَّيِّئُ ذَلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦٧﴾

وَمَا أَءَيْتُمْ مِّنْ رِزْقٍ إِلَّا بِوُجُوهاً مِّنْ أَهْلِ النَّاسِ
فَلَا يَرْبُوُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا أَءَيْتُمْ مِّنْ رِزْقٍ
تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُضْعِفُونَ ﴿٦٨﴾

40. Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Aliyewaumba nyinyi, enyi watu, kisha Akawapa riziki katika uhai huu, kisha Atawafisha muda wenu ukomapo, kisha Atawafufua kutoka makaburini mkiwa muko hai mpaté kuhesabiwa na kulipwa. Je kuna yoyote mióngoni mwa washirika wenu anayefanya chochote katika hayo? Ameepukana Mwenyezi Mungu na Ametakasika na ushirikina wa hawa wenye kumshirikisha.
41. Uharibifu umejitokeza barani na bahrini, kama vile ukame, uchache wa mvua, wingi wa magonjwa na majanga, kwa sababu ya maasia yanayofanywa na binadamu, hivyo basi Awapatie adhabu kwa baadhi ya matendo waliyyatenda ulimwenguni wapate kutubia kwa Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa na upungufu ni Kwake, na warudi nyuma waache maasia na matendo yao yatengenezeke na mambo yao yalingane sawa.
42. Sema, ewe Mtume, kuwaambia wenye kuyakanusha uliyokuja nayo, «Tembeeni kwenye sehemu za ardhi matembezi ya kuzingatia na kutia mambo akilini, na mtazame vile uliyokuwa mwisho wa *ummah* waliopita wenye kukanusha, kama vile watu wa Nūḥ, ‘Ād na Thamūd, mtakuta kwamba mwisho wao walioishia ulikuwa mbaya zaidi na kikomo hiko walichokomea kilikuwa kibaya zaidi, kwani wengi wao walikuwa ni wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ كُلَّ شَرْرٍ فَكُلُّ شَرٍّ يُمِيشُكُلُّ فَرْجٍ
يُحِيقُكُلُّ هَلَّ مِنْ شُرٍّ كَيْفُكُلُّ مَنْ يَقْعُدُ
مِنْ ذَلِكُلُّ مِنْ شَيْءٍ عُسْبَحَتَهُ، وَعَلَى عَمَّا
يُشَرِّكُونَ ﴿٤١﴾

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْأَرْضِ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتُ
أَيْدِي الْإِنْسَانِ لِذِيَّهُمْ بَعْضُ الَّذِي عَمِلُوا
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

فَلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُلُّ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾

43. Basi elekeza uso wako, ewe Mtume, upande wa Dini iliyonyoka, nayo ni Uislamu, hali ya kutekeleza maamrisho yake na kujiepusha makatazo yake. Na ushikamane nayo kabla Siku ya Kiyama hajaja, kwani ijapo Siku hiyo, ambayo hakuna anayeweza kuirudisha, viumbe watapambanuka wakiwa makundi-makundi yalio tafauti ili waoneshwe matendo yao.

44. Mwenye kukanusha basi mateso ya ukashaji wake yamatshukia yeye, nayo ni kukaa milele Motoni. Na mwenye kuamini na akafanya matendo mema basi hao wanajitayarishia wenyewe makao ya Peponi, kwa sababu ya kushikamana kwao na utiifu wa Mola wao.

45. Hivyo basi Mwenyezi Mungu Awalipe wale walimuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema kwa fadhila Zake na wema Wake, hakika Yeye Hawapendi wakanushaji kwa kuwa Ana hasira na ghadhabu juu yao.

46. Na mionganini mwa alama za Mwenyezi Mungu zenye kuonyesha kuwa Yeye ndiye Mungu wa kweli Peke Yake, Asiye na Mshirika, na kuwa Ana uweza mkubwa, ni kule kutuma upopo mbele ya mvua ukiwa ni wenye kuleta habari njema, kwa kuyasukuma mawingu, hapo nafsi zikaingiwa na furaha kwa hilo, ili awaonjeshe rehema Yake kwa kuwateremshia mvua ambayo kwayo miji inahuika

فَأَقْمِدْ وَجْهَكَ لِلَّذِينَ أَفْتَمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمَ الْأَمْرَدَةِ، وَمِنَ اللَّهِ تُؤْمِنُ بِصَدَّقَةِ عَوْنَ
۝

مَنْ كَفَرَ عَلَيْهِ كُفُرٌ، وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلَا نَفْسٌ مِّنْهُمْ يَمْهُدُونَ
۝

لِيَعْجِزَ الَّذِينَ أَمْتَأْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ
فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكُفَّارِ
۝

وَمَنْ أَيْتَهُمْ أَنْ يُرِسِّلَ إِلَيْهِمْ مُّبَشِّرَاتٍ
وَلَيُذْكُرُ مَنْ رَحِمَهُ، وَلِيَعْجِزَ الْفَلَكُ بِأَمْرِهِ
وَلَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ، وَلَعَلَّكُمْ تَشَكُّرُونَ
۝

na pia waja, na ili jahazi zitembee
baharini kwa amri Yake na matakwa
Yake, na ili mtafute fadhila Zake
kwa kufanya biashara na megineyo.
Mwenyezi Mungu Amefanya hayo
yote ili mzishukuru neema Zake na
mmuabudu Yeye Peke Yake.

47. Kwa hakika tuliwatuma kabla
yako wewe, ewe Mtume, Mitume
waende kwa watu wao kwa
kubashiria na kuonya, wawaite
kwenye upwekeshaji (wa Mwenyezi
Mungu) na wawatahadharishe na
ushirikina. Wakawajia na miujiza
na hoja zenye mwangaza, na wengi
wao wakamkanusha Mola wao,
na kwa hivyo tukawatesa wale
waliotenda mabaya mionganoni mwao,
tukawaangamiza na tukawapa ushindi
wafuasi wa Mitume. Na hivyo ndivyo
tunavyowafanya wenyewe kukukanusha
wanapoendelea kukukanusha na
wasiamini.
48. Mwenyezi Mungu, kutakasika
na sifa za upungufu ni Kwake,
Ndiye Anayetuma upepo
ukayasukuma mawingu yaliyojaa
maji, na Mwenyezi Mungu
Akayasambaza mbinguni vile
Anavyotaka, Akayafanya ni vipande
vilivyotenganika mbalimbali, hapo
ukaiona mvua inatoka mawinguni.
Na Aipelekapo Mwenyezi Mungu
kwa waja wake, ghafla utawakuta
wameingiwa na bashasha na
wanafurahi kwa kuwa Mwenyezi
Mungu Amewaletea hiyo.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَيْنَا قَوْمَهُمْ
فِيهِمْ هُرِبَّا بَيْنَتَهُمْ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا
وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

اللَّهُ الَّذِي يُرِسِّلُ الرِّيحَ فَتُثْرِي سَحَابَةً فِي سَطْلَهِ
فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَسْأَلُ وَيَحْمَلُهُ كَيْفَ أَفْزَى
الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلْلِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُوَ يَسْتَشْرِفُونَ ﴿٢٠﴾

49. Na ingawa wao kabla ya kuteremka mvua walikuwa katika hali ya kukata tamaa na kutokuwa na matumaini kwa sababu ya kutonyeshewa na mvua.
50. Basi Tazama, ewe mwenye kuangalia, mtazamo wa kutia akilini na kuzingatia, athari za mvua kwenye mimea, nafaka na miti, ujionee vipi Mwenyezi Mungu Anaipa uhai ardhi baada ya kuwa imekufa, Akaiotesha mimea na nyasi? Hakika Yule aliyeweza kuihuisha ardhi hii Ndiye Atakayehuisha wafu, na Yeye juu ya kila kitu ni Muweza, hakuna kinachomshinda.
51. Na tukiupeleka kwenye mashamba yao ya nafaka na mimea yao upopo wenyе kuharibu, wakaiona mimea yao imeharibika kwa upopo huo, ikawa imekuwa rangi ya manjano baada ya kuwa rangi ya kijani, wangalikaa baada ya kuiona wakimkufuru Mwenyezi Mungu na kuzikanusha neema Zake.
52. Kwa hakika wewe, ewe Mtume, humsikilizishi yule ambaye moyo wake umekufa au mashikio yake yamezibana yakawa hayaisikii haki. Basi usibabaike wala usisikitike kwa kukataa kukuamini hawa washirikina, kwani wao ni kama viziwi na wafu, hawasikii wala hawahisi hata kama wako mbele yako, basi itakuwa vipi iwapo hawako na wewe na wamekupa mgongo.
53. Na hukuwa wewe, ewe mtume, ni mwenye kumuongoza yule aliyefanywa kipofu na Mwenyezi

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِنَّ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِنَّ
لَمْ يُنَسِّيْنَ ﴿٦﴾

فَانظُرْ إِلَيْهِ أَتَيْرَ رَحْمَةَ اللَّهِ كَيْفَ يُنْجِي
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْكَمٌ
الْمَوْتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَقَدِيرٌ

وَلَيْسَ أَرْسَلْنَا رَبَّ حَافِرَ أَفَهُ مُصْفَرٌ لَّظَلُّوا مِنْ
بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

فَإِنَّكَ لَا تُشْعِمُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْعِمُ الصُّمَمَ
الْدُّعَاءُ إِذَا أَوْلَىٰ مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾

وَمَا أَنْتَ بِهِدَى الْعُمَّىٰ عَنْ ضَلَالِهِمْ فَهُمْ لَا يُشْعِمُ
إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِعِبَادَتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

Mungu asiione njia ya uongofu.
Utakayemsikilizisha akanufaika kwa
kusikia si mwингine isipokuwa yule
anayezi amini aya zetu, basi hao ni
wenye kuandama na kufuata amri ya
Mwenyezi Mungu.

54. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Ambaye Amewaumba kwa maji ya udhaifu na unyonge, nayo ni tone la manii, kisha akaleta, baada ya udhaifu wa utoto, nguvu za utu uzima, kisha akaleta, baada ya nguvu hizi, udhaifu wa uzee na ukongwe. Anaumba Anachotaka cha udhaifu na nguvu. Na Yeye Ndiye Mjuzi wa viumbe Vyake, Ndiye Muweza wa kila kitu.
55. Na siku kitakapokuja Kiyama na Atakapo Mwenyezi Mungu kuwafufua viumbe kutoka makaburini mwao, wataapa washirikina kwamba hawakukaa duniani isipokuwa kipindi kifupi cha wakati. Watasema urongo katika kiapo chao kama walivyokuwa wakisema urongo duniani na wakiikataa haki ambayo Mitume walikuja nayo.
56. Na watasema wale waliopewa elimu na Imani ya Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa Malaika, Mitume na Waumini, «Mlikuwa mmekaa katika kile Alichokiandika Mwenyezi Mungu, kutokana na ujuzi Wake uliotangulia, kuanzia siku mliyoumbwa mpaka mkafufuliwa. Basi hii ndio Siku ya Ufufuzi, lakini nyinyi mlikuwa hamjui, ndipo mkaikataa duniani na mkaikanusha.»

*
اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعِيفٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ ضَعِيفٍ قُوَّةً فَتُجَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
ضَعِيفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٦٥﴾

وَيَوْمَ تَفُورُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرُومُونَ
مَا لِيُؤَاخِذُ سَاعَةً كَذَلِكَ كَانُوا
يُوقَكُونَ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ
لِئِثْمُ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثَةِ فَهَذَا
يَوْمُ الْبَعْثَةِ وَلَكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

57. Basi Siku ya Kiyama, hazitawafaa madhalimu nyudhuru zao wazitowazo, na hawatatakiwa wamridhishe Mwenyezi Mungu kwa kutubia na kutii, isipokuwa watateswa kwa makosa yao na maasia yao.
58. Hakika tuliwafafanulia watu, katika hii Qur’ani, kila mfano ili kuwasimamishia hoja na kuthibitisha kuwa Mwenyezi Mungu ni Mmoja, Aliyetukuka na kuwa juu. Na lau ungaliwajia na hoja yoyote yenye kuonyesha ukweli wako, wale waliokukanusha wangalisema kukwambia, «Hamkuwa nyinyi, ewe Mtume na wafuasi wako, isipokuwa ni warongo katika yale mambo mnayotuletea.»
59. Mfano wa muhuri huu, Mwenyezi Mungu Anapiga muhuri juu ya nyoyo za wasioujua uhakika wa kile unachowaletea , ewe Mtume, kutoka kwa Mwenyezi Mungu kutokana na mazingatio haya na miujiza iliyo waziwazi.
60. Basi vumilia, ewe Mtume, kwa yale yanayokupata ya makero ya watu wako kwako na kukukanusha kwa, kwani ahadi ya Mwenyezi Mungu kwako ya ushindi, uthabiti na malipo mema ni kweli isiyo na shaka. Na wasikubabaishe wakakuweka kando na Dini yako wale wasiokuwa na yakini ya Agizo (la Siku ya Kiyama) na wasioamini kufufuliwa na malipo.

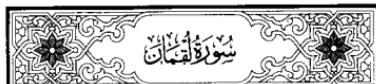
يَوْمَ سِدْرٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ
وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٩﴾

وَلَقَدْ ضَرَبَنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَمْلَكٍ وَلَيْلَيْنِ حِثَّةً هُمْ بِيَقِيمَةِ لِيَقُولُوا
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ أَنْشَاءَ اللَّهِ لَا يُمْطَلُّونَ ﴿٦٠﴾

كَذَلِكَ يَطْبِعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخْفِفَكَ
الَّذِينَ لَا يُؤْفِقُونَ ﴿٦٢﴾

SURA YA LUQMĀN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الـ ١

1. «Alif, Lām, Mīm» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqrah*.
2. Aya hizi ni aya za Qur’ani yenye hekima kubwa.
3. Aya hizi ni uongofu na ni rehema kwa waliofanya vizuri kuyafuata kivitendo yale yaliyoteremshwa katika Qur’ani na aliyowaamrishwa kwayo Mtume wao Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
4. Wanaotekeleza Swala kikamilifu kwa nyakati zake na wanaotoa Zaka zilizo lazima juu yao kwa wanaostahiki kupewa. Na hali wao wana yakini kuwa kuna kufufuliwa na kulipwa Akhera.
5. Hao wanaosifika kwa sifa zilizotangulia wako kwenye ubainifu na nuru kutoka kwa Mola wao, na wao ndio wenye kufaulu ulimwenguni na Akhera.
6. Na mionganini mwa watu kuna anayenunua maneno ya pumbao, nayo ni kila chenye kumpumbaza mtu na utiifu wa Mwenyezi Mungu, ili awapoteze watu na njia ya uongofu wafuate njia ya matamanio na azifanye aya za Mwenyezi Mungu kuwa ni shere, basi hao watakuwa na adhabu yenye kuwadhalilisha na kuwatweza.

تَلَكَءَ اِيَّتُ الْكِتَبِ الْحَكِيمِ ①

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ②

الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيَنْفُونَ الزَّكَوَةَ وَهُمْ بِالآخِرَةِ مُنْهَمُونُ ③

أُولَئِكَ عَلَى هُدَىٰ مِنْ رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ④

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشَرِّي لَهُوَ الْحَدِيثُ لِيُضَلِّ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ يَعِيِّرُ عَلَيْهِ وَيَسْخَدُهَا هُرُواً
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِمٌّ ⑤

7. Na anaposomewa aya za Qur'ani anaupa mgongo utiifu wa Mwenyezi Mungu na anafanya kiburi bila kuzingatia, kama kwamba yeye hakusikia kitu, kama kwamba kwenye mashikio yake kuna uziwi. Na yoyote ambaye hali yake ni hii, mpe bishara, ewe Mtume, ya adhabu kali yenye kuumiza humo Motoni Siku ya Kiyama.
8. Hakika wale waliomuamini mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakatenda mema waliyoamrishwa, hao wana starehe ya daima ndani ya mabustani ya Peponi.
9. Na uhai wao katika mabustani hayo ya Peponi ni uhai wa milele, haukatiki wala haumaliziki, Mwenyezi Mungu Amewaaahidi hilo ahadi ya kweli. Na Yeye , kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Haendi kinyume na ahadi Yake. Na Yeye ni Mshindi katika amri Yake, ni Mwenye hekima katika uendeshaji mambo Wake.
10. Ameumba mbingu, Akaziinua bila ya nguzo kama mnavyoziona. Na Ameweeka ndani ya ardhi majabali yaliyojikita, ili zisipate kutikisika na kutetemeka yakaharibika maisha yenu. Na Ameeneza kwenye ardhi aina mbalimbali za wanyama. Na tumeteremsha kutoka mawinguni mvua, tukaotesha kwayo kwenye ardhi kila aina ya mimea mizuri yenye nafuu yenye mandhari mazuri.

وَلَمَّا أُنْتَلَ عَلَيْهِ ءَايَاتُنَا وَلَمْ يَسْتَكِرْ
كَانَ لَمَّا يَسْمَعُهَا كَأَنَّ فِي أُدُنْيَاهُ وَقَرَافَيْتَرَهُ
بَعْدَ إِلَيْهِ ٧

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّتُ النَّعِيمِ ٨

خَلِيلِنِ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًا وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْكَيْمُ ٩

حَقَّ الْسَّمَوَاتِ بِغَرِيرِ عَمَدٍ تَرْجُونَهَا وَالْقَنِيفِ
الْأَرْضِ رَوَى إِنَّ نَبِيًّا أَنَّ نَبِيًّا أَنَّ نَبِيًّا
كُلُّ دَائِبٍ وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَبْشَأَنا
فِيهَا مِنْ كُلِّ رُوحٍ كَرِيمٍ ١٠

11. Na vyote mnavyovishuhudia ni viumbe vya Mwenyezi Mungu, basi nionesheni, enyi washirikina, imeumba nini hiyo miungu yenu mnayoiabudu badala ya Mwenyezi Mungu? Bali washirikina wameenda kando na haki na msimamo wa sawa waziwazi.
12. Na kwa hakika tulimpa mja mwema mionganoni mwa waja wetu , naye ni Luqmān, busara, nayo ni ufahamu wa Dini, akili na usawa wa maneno, na tulimwambia, «Zishukuru neema za Mwenyezi Mungu juu yako. Na Mwenye kumshukuru Mola wake, faida yake itamrudia mwenyewe, na Mwenye kukanusha neema Zake, basi Mwenyezi Mungu ni Mkwasi, Hahitaji kushukuriwa, ni Zake Yeye shukrani na sifa njema kwa kila hali.
13. Na kumbuka na utaje, ewe Mtume, ushauri wa Luqmān kwa mwanawewe alipomuambia kwa kumwaidhia, «Ewe mwanangu! Usimshirikishe Mwenyezi Mungu ukajidhulumu nafsi yako, hakika ushirikina ni dhambi kubwa na ovu kabisa la madhambi makubwa.»
14. Na tulimuamuru binadamu kuwatendea wema wazazi wake wawili na kuwafanyia hisani, Mamake alimbeba tumboni, shida juu ya shida, na mimba yake na kumaliza kunyonya kwake ni ndani ya kipindi cha miaka miwili, na tukamwambia, «Mshukuru Mwenyezi Mungu kisha uwashukuru wazazi wako, kwangu mimi ndio marejeo nipate kumlipa kila mmoja kwa anachostahili.

هَذَا حَلْقُ اللَّهِ قَارُونِي مَاذَا حَلَقَ الَّذِي رَتَّ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُوْرُتُ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا الْقَمَنَ الْحِكْمَةَ أَنْ أَشْكُرَ اللَّهَ وَمَنْ يَشْكُرُ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّيْ حَمِيدٌ ﴿١٧﴾

وَلَذَا قَالَ لُقْمَانُ لِأَتْبِيهِ وَهُوَ بِعَظُلَةٍ وَيَتَجَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشَّرِكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٨﴾

وَوَصَّيْنَا إِلَيْنَاهُ نِسَنَ بِوَالَّذِيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهَنَّا عَلَى وَهِنْ وَفَصَلَهُ فِي عَالَمَيْنِ أَنْ أَشْكُرْ لِي وَلَوْلَدِيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

15. «Na wakikusukuma kwa bidii wazazi wako wawili, ewe mtoto mwema, ili unishirikishe mimi na mwingine katika kuniabudu katika kitu ambacho huna ujuzi nacho, au wakakuamuru ufanye jambo mionganoni mwa mambo ya kumuasi Mwenyezi Mungu basi usiwatii, kwani hakuna kutiwa kiumbe kwa kuasiwa Muumba. Na suhubiana nao ulimwenguni kwa wema katika mambo mema yasiyo na madhambi. Na ufuate, ewe mwana mwenye Imani, njia ya aliyetubu kutokana na dhambi zake, akarudi kwangu na akamuamini Mtume wangu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Kisha ni kwangu mimi marejeo yenu, niwape habari ya yale mliokuwa mkiyafanya duniani na nimlipe kila mtenda kwa matendo yake.
16. «Ewe mwanangu! Jua kwamba uovu au wema uwapo ni kadiri ya chembe ya hardali, nayo ni ile iliyio upeo wa udogo, iliyio ndani ya jabali au iliyio mahali popote, mbinguni au ardhini, Mwenyezi Mungu Ataileta Siku ya Kiyama na Ataihesabu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mpole kwa waja Wake, ni Mtambuzi wa matendo yao.
17. «Ewe mwanangu! Simamisha Swala kikamilifu kwa kutimiza nguzo zake, sharti zake na mambo ya lazima yake, na uamrishe mema na ukataze maovu, na ujue kwamba nyasia hizi ni mionganoni mwa mambo Aliyoyaamrishaa Mwenyezi Mungu ambayo inatakiwa kuyafanyia pupa.

وَإِنْ جَهَدَكُمْ عَلَى أَنْ تُشْرِكُوا مَا لَيْسَ
لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُلْهِنُوهُمْ إِذَا وَصَاحَبُوكُمْ
الَّذِينَ آمَرْتُمُّهُمْ فَلَا يَأْتُونَكُمْ سَبِيلًا مَّنْ أَنْابَ إِلَيْنَا
لَمْ يَأْتِ مَرْجِعًا كُمْ قَاتَلَكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (١٥)

يَبْيَنِي إِنَّهَا إِنَّمَا تُكَفِّرُ حَبَّةً مِّنْ خَرَدَلِ فَتَكُنْ
فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِي
بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ حَيْثُ (١٦)

يَبْيَنِي أَقِيمُ الصَّلَاةَ وَأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَإِنَّهَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصِيرُ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ
مِنْ عَزَمِ الْأَمُورِ (١٧)

18. «Na usizungushe uso wako ukauepusha na watu unaposema na wao au wanaposema na wewe, kwa kuwadharau na kuwafanya kiburi, wala usitembee kwenye ardhi baina ya watu kwa kujigamba na kujivuna. Hakika Mwenyezi Mungu Hampendi kila mwenye kiburi, mwenye kuifahiri katika nafsi yake, pambo lake na maneno yake.
19. «Na unyenyekee katika kwenda kwako na uishukishe chini sauti yako usiipandishe juu, kwani sauti mbaya zaidi na inayochukiza zaidi ni sauti ya punda wanaojulikana kwa upumbavu wao na sauti zao za juu.»
20. Kwani hamuoni , enyi watu, kuwa Mwenyezi Mungu amewadhalilishia vilivyoko mbinguni mionganini mwa jua, mwezi, mawingu na vinginevyo, na vilivyoko ardhini mionganini mwa wanyama, miti, maji na vinginevyo visivyodhibitika, na Akaeneza kwenu neema Zake za nje juu ya miili na viungo, na za ndani, kwenye akili na nyoyo, na zile Alizowawekea katika zile msizozijua? Na mionganini mwa watu kuna anayefanya ushindani juu ya kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtakasia ibada bila ya hoja wala ubainifu wala kitabu chenye kubainisha kinachofafanua uhakika wa madai yako.
21. Na wakiambiwa hawa wenye kufanya ushindani juu ya kumuwalidisha Mwenyezi Mungu na kumpwekesha kwa ibada, «Fuateni

وَلَا صُرْعَةٌ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَقْشِنَ فِي الْأَرْضِ
مَرْجِعٌ إِنَّ اللَّهَ لَأَحَبُّ كُلَّ مُتَنَاهٍ قَهُورٌ

﴿١٨﴾

وَأَفْسِدَ فِي مَشِيكَ وَأَعْصَضَ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ
أَنْكَرُ الْأَصْوَاتِ لِصَوْتِ الْحَمْرِ

﴿١٩﴾

أَلَوْتَرَوْ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَسْعَى عَلَيْكُمْ نُعْمَهُ وَظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَلَا هُدَىٰ وَلَا كِتَابٌ مُّبِينٌ

﴿٢٠﴾

وَلَذَا قَلَ لَهُمْ أَتَسْعِعُ مَا أَذَلَّ اللَّهَ قَالُوا بَلْ
نَّعَمْ مَا وَجَدْنَا عَنِيهِ إِنَّا أَوْلَئِكَانَ
الشَّيْطَانُ يَدْعُهُمْ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ

﴿٢١﴾

yale Ailiyyoyeremsha Mwenyezi
 Mungu kwa Nabii Wake Muhammad,
 rehemaa ya Mwenyezi Mungu na
 amani zimshukie,» wanasema, « Bali
 tutafuata yale tuliyowapata wazazi
 wetu wako nayo ya ushirikina na
 kuabudu masanamu.» Je, wanafanya
 hayo hata kama Shetani anawaita
 wao, kwa kuwapambia wao matendo
 yao mabaya na ukarushaji wao
 Mwenyezi Mungu, kwenye adhabu
 ya Moto unaowaka?

22. Na mwenye kumtakasia Mwenyezi
 Mungu ibada yake na kumkusudia
 kwake Mola wake Aliyetukuka, na
 akawa mwema katika maneno yake,
 mwenye kutengeneza matendo yake,
 basi huwa ameshikamana na kamba
 yenye kufikisha kwenye radhi za
 Mwenyezi Mungu na Pepo Yake. Na
 kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake
 yanakuwa mambo yote, Akamlipa
 aliye mwema kwa wema wake na
 aliye mbaya kwa ubaya wake.
23. Na mwenye kukanusha, usimsikitikie,
 ewe Mtume, wala usiwe na huzuni,
 kwa kuwa wewe umetekeleza
 wajibu wako wa ulinganizi na
 ufikishaji, kwetu sisi ndio marejeo
 yao na mwisho wao Siku ya Kiyama,
 tuwapashe habari ya matendo yao
 maovu waliiyoyafanya duniani,
 kisha tuwalipe kwa hayo. Hakika
 Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa yale
 ambayo nyoyo zao zinayaficha, ya
 kumkanusha Mwenyezi Mungu na
 kufadhilisha kumtii Shetani.

*وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
 فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعَرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ
 عِقبَةُ الْأُمُورِ ﴿١﴾

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَخْرُنَّكَ كُفُّرُهُ إِذَا نَمَرْجِعُهُمْ
 فَنَيَّثُهُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الْأَصْدُورِ ﴿٢﴾

24. Tutawastarehesha wao kwenye ulimwengu huu wenye kutoweka kwa muda mchache, kisha Siku ya Kiyama tutawawapeleka kwa nguvu na kuwaongoza kwenye adhabu yenyé kitisho, nayo ni adhabu ya Jahanamu.
25. Na lau unawauliza, ewe Mtume, hawa wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu, «Ni nani aliyeumba mbingu na ardhi?» Watasema, «Ni Mwenyezi Mungu.» Basi wanaposema hilo, waambie, «Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu Aliyeonyesha ushahidi kutoka kwenu nyinyi wenyewe.» Lakini wengi wa hawa washirikina hawaangalii wala hawazingatii ni nani anayestahiki kusifiwa na kushukuriwa , kwa hivyo ndivyo wakamshirikisha mwiningine pamoja na Mwenyezi Mungu.
26. Ni vya Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, vyote vilivyoko mbinguni na ardhini kwa kuvimiliki, kuvifanya vifuate amri, kuvipatisha na kuvipangia mambo yake, hivyo basi hakuna anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye. Hakika Mwenyezi Mungu Ndiye Mkwasí Anayejitosheleza mwenyewe Asiyehitaji viumbe Vyake. Ni Zake Yeye shukrani na sifa njema kwa kila namna.
27. Na lau miti ya ardhi yote ingalichongwa ikafanywa kalamu na bahari ikawa ni wino wake, na zikaongezwa juu yake bahari saba, na yakaandikwa, kwa kalamu hiso na wino huo, maneno ya Mwenyezi

تُمْتَهِنُهُمْ قَلِيلًا تُنَظَّرُهُمْ إِلَى عَدَابٍ
عَلَيْهِنَّ مِنْ حَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

عَلَيْهِنَّ مِنْ حَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

وَلَيْسَ سَآتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ اللَّهُ أَكْبَرُ فَلَمَّا أَكَبَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ

لَا يَعْلَمُونَ

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَمْدُ لِلَّهِ

وَلَوْأَنَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَفَلَمْ
وَالْبَحْرُ يَمْدُدُهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَخْرَى
مَا نَقْدَثُ كَلَمَتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ

حَكِيمٌ

Mungu yatokanao na ujuzi wake na hukumu Zake na yale ambayo Amewaletea wahyi Malaika Wake na Mitume Wake, zingalivunjika-vunjika kalamu hizo na ungaliisha wino huo, na hayangaliisha maneno ya Mwenyezi Mungu yaliyotimia ambayo hakuna mwenye kuyazunguka kiujuzi. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mshindi Mwenye nguvu katika kuwaresa wanaomshirikisha, ni Mwingi wa hekima katika kuendesha mambo ya viumbe Vyake. Katika aya hii pana kumthibitishia Mwenyezi Mungu Aliyetukuka sifa ya Maneno kikweli, kama inavyonasibiana na utukufu Wake na ukamilifu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake.

28. Hakukuwa kuwaumba nyinyi, enyi watu, na kuwafufua Siku ya Kiyama, vile ilivyo nyepesi na rahisi, isipokuwa ni kama kuumba nafsi moja na kuifufua. Hakika Mwenyezi Mungu Anayasikia maneno yenu, Anayaona matendo yenu, na Atawalipa kwa hayo.
29. Kwani huoni kwamba Mwenyezi Mungu Anazichukua baadhi ya saa za usiku, hivyo basi mchana ukarefuka na usiku ukawa mfupi, na Anazichukua baadhi ya saa za mchana, hivyo basi usiku ukarefuka na mchana ukawa mfupi, na Amewadhalilishia jua na mwezi, kila mojawapo ya hivyo viwili

ٌمَا خَلَقْنَاكُمْ وَلَا بَعْثَرْكُمْ إِلَّا كَنْفِيسٍ وَجْدَةٍ
إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

أَلْرَبَّ إِنَّ اللَّهَ يُولِي حُكْمًا إِلَيْهِ فِي الظَّهَارِ وَيُولِي
الظَّهَارَ فِي الظَّلَّامِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
بَخْرَى إِنَّ أَجْلِي مُسْمَىٰ وَإِنَّ اللَّهَ بِمَا

تَعْمَلُونَ حَيْرَىٰ

kinatembea kwenye mzunguko wake hadi wakati maalumu uliopangiwa, na kwamba Mwenyezi Mungu Anayaona matendo yote ya viumbe, yawe mema au mabaya, hakuna chochote kati ya hivyo kinachofichamana Kwake?

30. Yote hayo ni mionganoni mwa ukubwa wa uweza Wake. Mpate kujua na mkubali kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye wa kweli katika dhati Yake na sifa Zake na matendo Yake, na kuwa vile wanavyoviomba visivyokuwa Yeye ndio vya urongo, na kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyetukuka, kwa dhati Yake, uweza Wake na kutendesha nguvu Kwake, Aliye juu ya viumbe Vyake vyote, Aliye Mkubwa juu ya kila kitu, na kila kisichokuwa Yeye kinanyenyekea Kwake, Yeye Peke Yake Ndiye Anayestahiki kuabudiwa, na si mwingine.

31. Kwani huoni, ewe mtazamaji, kwamba majahazi yanayotembea baharini kwa amri ya Mwenyezi Mungu ni neema itokayo Kwake kwa viumbe Wake, Apate kuwaonyesha utendakazi Wake na hoja Zake kwenu za kuwafanya nyinyi mzingatie? Hakika katika kupitisha majahazi baharini kuna dalili nyingi kwa kila mvumilivu sana wa kuyaepuka yaliyoharamishwa na Mwenyezi Mungu na katika kumtii Yeye na kuyavumilia mambo yaliyokadiriwa na Yeye, mwingi wa kushukuru neema Zake.

ذَلِكَ يَأْنَى اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَإِنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ الْبَطَلُ وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ أَعْلَى الْكَيْرِ ﴿٦﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفَلَكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ
لِيُرِيكُمْ مِنْ إِيمَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَكِيدُ
لِكُلِّ صَبَارٍ شَكُورٍ ﴿٦﴾

32. Na washirikina wanapopanda majahazini na mawimbi makubwa yakawazunguka pambizoni mwao kama vile mawingu na majabali, huingiwa na hofu na babaiko la kuogopa kuzama, na hapo wanamkimbilia Mwenyezi Mungu na wanamtakasia dua zao, na Anapowaokoa Akawafikisha kwenye bara, kati yao kutakua na mtu wa kati na kati asiyemshukuru Mwenyezi Mungu kikamilifu, na kati yao kutakuwa na mwenye kukanusha neema za Mwenyezi Mungu na kuzikataa. Na hakanushi aya zetu na hoja zetu zenyekutolea ushahidi ukamilifu wa uweza wetu na upweke wetu isipokuwa kila mwingi wa kuvunja ahadi, mwingi wa kukataa neema za Mwenyezi Mungu juu Yake.
33. Enyi watu! Mcheni Mola wenu na mtiini kwa kufuata maamrisho Yake na kujiepusha na makatazo Yake, na jihadharini na Siku ya Kiyama ambayo mzazi hatamfalia kitu mwane, wala mwana hatamfalia kitu babake. Hakika ahadi ya Mwenyezi Mungu ni kweli haina shaka, basi msihadaike na uhai wa duniani na pambo lake, ukawafanya msahau uhai mwingine. Na asiwhadae nyinyi yoyote mwenye kuhadaa mionganoni mwa mashetani wa kibinadamu na wa kijini.

وَلَدَاعِشِيهُ هُمْ مَنْ كَانُوا لَهُ دُعَوْا لَهُ
مُحْلِصِينَ لِهِ الَّذِينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَيْهِ
فَيَنْهُمْ مُقْتَصِدُّونَ وَمَا يَجْحَدُ بِأَنَّا
كُلُّ خَتَارٍ كُفُورٌ ﴿٦﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاحْسِنُوا يَوْمًا لَا
يَجْرِي وَالْدُّعَنَ وَلَدَهُ مَوْلُودٌ هُوَ جَازِعٌ
وَالرِّدْوَنْ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا
غَرَّنَكُمُ الْحَيَاةُ الَّذِي أَوْلَى
يَعْرَفُكُمْ بِاللَّهِ الْعَزُورُ ﴿٧﴾

34. Hakika Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Anajuwa ni lini Kiyama kitasimama. Na Yeye Ndiye Anayeteremsha mvua kutoka mawinguni, hakuna awezae hilo yoyote isipokuwa Yeye. Na Anajua vilivyomo ndani ya vizazi vya wanawake. Na Anajua kitakachotendwa na kila mtu wakati ujao. Na hakuna nafsi inayojua itakufa wapi. Ni Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake Ndiye Anayehusika kwa kujua hayo yote. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi, Ameyazunguka mambo ya nje na ya ndani, hakuna chochote katika hayo kinachofichamana Kwake.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُعْلَمُ
الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ حَمْ وَمَا تَدْرِي
نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ
بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَمْ ٢٤

SURA YA AL-SAJDAH

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. «Alif, Lām, Mīm» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa mwazo wasua ya *Al-Baqarah*.
2. Hii Qur’ani aliyokuja nayo Mtume Muhammad, rehema na amani zimshukie, haina shaka kuwa imeteremshwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Mola wa viumbe wote.
3. Kwani je, wanasema washirikina kuwa Muhammad Ameizua Qur’ani? Wamesema urongo, bali hiyo Qur’ani ndiyo ukweli uliothibiti ulioteremshwa kwako, ewe Mtume, kutoka kwa Mola wako, ili uwaonye nayo watu ambao hawakujifa na muonyaji kabla yako wewe, huenda wao wakaongoka: wakaijua haki, wakaiamini, wakaitanguliza na wakakuamini wewe.
4. Mwenyezi Mungu Ndiye Ambaye aliumba mbingu na ardhi na vilivyoko baina yake kwa Siku sita kwa hekima Anayojua. Na Yeye ni Muweza wa kuzumba kwa neno «Kuwa» na likawa, kisha Akalingana, Kutakasika na kuwa juu ni Kwake - nako ni kuwa juu na kunyanyuka-juu ya ‘Arsh Yake , kulingana kunakonasibiana na utukufu Wake, hakusemwi kuko namna gani wala

تَزَبَّلُ الْكِتَابُ لَا يَرَبَّ فِيهِ مِنْ رَبٍّ
الْعَالَمِينَ ٦٧

أَمْ يَقُولُونَ إِنَّ رَبَّهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
لَتُنذَرَ وَمَا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذْرٍ مِنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَهَدُونَ ٦٨

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سَيَّرَةِ أَيَّامٍ تُرَأَّسْتَهُ عَلَى
الْعَرْشِ مَالَكُمْ مَنْ دُونَهُ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٦٩

hakufananishwi na vile binadamu wanavyolingana. Hamna nyinyi , enyi watu, mtegemewa wa kumtegemezea mambo yenu, au muombezi wa kuwaombea nyinyi mbele ya Mwenyezi Mungu, ili muokoke na adhabu Yake . Basi kwani nyinyi hamwaidhiki na mkafikiria, enyi watu, mkampwekesha Mwenyezi Mungu kwa uungu na mkamtalesia ibada?

5. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anaendesha mambo ya viumbe kutoka mbinguni hadi ardhini, kisha mambo hayo yanapanda kwa Mwenyezi Mungu pamoja na mapelekesho kwa kipindi cha siku moja ambayo kadiri yake ni miaka elfu moja ya siku za duniani mnazozihesabu.
6. Huyo Muumbaji Mwenye kuendesha mambo ya viumbe ni Mjuzi wa kila kinachofichamana na macho, miongoni mwa mambo yanayohifadhiwa na vifua na kufichwa na nafsi, na ni Mjuzi wa vitu vinavyoonekana na macho, na Yeye Ndiye Mwenye nguvu, Ndiye Mwenye kushinda Asiyeshindwa, Ndiye Mwenye kuwarehemu waja Wake Waumini.
7. Mwenyezi Mungu Ndiye Ambaye Ametengeneza uumbaji wa kila kitu, na Alianza kumuumba binadamu, naye ni Ādam, kwa udongo.
8. Kisha Akavifanya vizazi vya Ādam vizalikane na tone dhaifu lililo dogo na twevu.

يَدْرِئُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ فَيَعْرُجُ
إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَارُهُ مَلْفُ سَنَةٍ مَّا
تَعْدُونَ ﴿٦﴾

ذَلِكَ عَلَيْهِ الْعَيْنِ وَالشَّهَدَةُ الْعَزِيزُ
الْرَّحِيمُ ﴿٧﴾

الَّذِي أَحَسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَهُ
أَلِّيسْكَنْ مِنْ طِينٍ ﴿٨﴾

ثُمَّ جَعَلَ لَسْلَامًا مِنْ سُلْكَاتِهِ مِنْ قَاعِ مَهَيْنٍ ﴿٩﴾

9. Kisha Aliukamilisha uumbaji wa binadamu na Akaufanya upendeze na Akalifanya zuri umbo lake, na Akapuliza ndani yake roho Yake kwa kumtuma Malaika kwake ili apulize roho, na Akawapa nyinyi, enyi watu, neema ya masikizi na maangalizi ya kupambanua sauti, rangi, vitu na watu, na neema ya akili ya kupambanua jema na baya na lenye kunufaisha na kudhuru. Ni kuchache kule kumshukuru kwenu Mola wenu kwa neema Alizowapatia.
10. Na wenyе kumshirikisha Mwenyezi Mungu wenyе kukanusha kufufuliwa wamesema, «Je, itakapokuwa mchanga nyama yetu na mifupa yetu, je, tutafufuliwa tuwe umbo lingine?» huku wakiona kuwa hilo liko mbali kutokea na huku hawataki kuifikia haki. Na hilo kwao ni udhalimu na ushindani, hii ni kwamba wao wanakanusha kukutana na Mola wao Siku ya Kiyama.
11. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina hawa, «Atakayewafisha nyinyi ni Malaika wa kifo aliywakilishwa kwenu, atakayezichukua roho zenu utakapokoma muda wenu wa kuishi, na hamtachelewa hata nukta moja, kisha mtarudishwa kwa Mola wenu, Awalipe kwa matendo yenu, yakiwa ni mema Awalipe wema na yakiwa maovu Awalipe uovu.

لَهُ سُونَهُ وَنَفَحَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمْ
الْأَسْمَاءَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَقْيَدَةَ قَلِيلًا مَا
شَكُورُونَ ﴿١﴾

وَقَالُوا إِذَا دَأَضَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَئِنَّ الْفِتْنَةَ
جَدِيدَةٌ بَلْ هُمْ يَلْقَاءُ رَبَّهُمْ كَفُورُونَ ﴿٢﴾

*قُلْ يَوْمَ دِينُكُمْ مَلَكُ الْمَوْتَى الَّذِي وُكِلَ
بِكُمْ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿٣﴾

12. Na lau ungaliona, ewe mhutubiwa, pindi wahalifu waliokanusha kufufuliwa wakiwa wameviinamisha vichwa vyao mbele ya Mola wao kutokana na hizaya na aibu huku wanasema, «Mola wetu! Tumeyaona machafu yetu na tumesikia kutoka kwako ukweli wa yale waliokuwa Mitume wako wakituamrisha duniani, na tumeshatubia kwako, basi turudishe duniani ili tufanye matendo ya utiifu kwako. Sisi tushayaamini sasa yale tuliokuwa tukiyakanusha ya kuwa wewe ni mmoja na kwamba wewe utawafufua walio makaburini. Na lau ungaliyaona, ewe mhutubiwa, haya yote ungaliona jambo kubwa na janga zito.
13. Na lau tungalitaka tungaliwapa washirikina hawa uongofu wao na Angaliwaonyesha njia ya Imani , lakini limethibiti neno linalotoka kwangu na limepasa kwamba nitaujaza, moto wa jahanamu, watu wote wa aina mbili, ya kijini na kibanadamu, wenyekukufuru na kuasi, kwa kuwa walichagua upotevu na kuacha uungofu.
14. Wataambiwa washirikina hawa kwa njia ya kulaumiwa, watakapoingia Motoni, « Basi onjeni adhabu kwa sababu ya kughafilika kwenu na Akhera na kujiingiza kwenu kwenye ladha za dunia, sisi tutawaacha kwenye adhabu leo, na onjeni adhabu ya moto wa Jahanamu isiyomalizika kwa yale mliokuwa mkiyafanya duniani ya kumkanusha Mwenyezi Mungu na kumuasi.»

وَلَوْتَرَى إِذَا الْمُحْرِمُونَ تَأْكِسُوا
رُءُوسَهُمْ عَنْ دُرَّيْهُمْ رَبَّا أَبْصَرَنَا وَسَعَنَا
فَأَرْجِعْنَا نَقْمَلَ صَلَاحًا إِنَّا مُوْقُنُونَ ﴿١٥﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَأَتَيْنَا كُلَّ قَسْبٍ هُدَّنَا
وَلَكِنَّ حَقَّ الْقَوْلِ مِنِّي لِأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسَ أَجْمَعِينَ ﴿١٦﴾

فَذُوقُوا مِنَ سَيِّئَتِهِمْ لِقَاءَ يَوْمَ كُلِّ هَذِهِ إِنَّا
نَسِيَّتُكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخَلْدِيَّةِ
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

15. Kwa kweli, wanaoziamini aya za Qur'ani na kuzifuata kivitendo ni wale ambao wanapowa idhiwa nazo au wanaposomewa, wanamsujidia Mola wao kwa kumnyenyeka na kumtii na wanamtakasa Mwenyezi Mungu kwa kumsifu katika kusujudu kwao, na hali wao hawaoni kiburi wakaacha kumsujidia na kumtakasa na kumuabudu Yeye Peke Yake Asiyekuwa na mshirika.
16. Mbavu za hawa wanaoziamini aya za Mwenyezi Mungu zinajiepusha na magodoro ya kulalia, wakiswali kwa Mola wao swala ya usiku, wakimuomba kwa kuogopa adhabu na kutarajia malipo mema, na katika kile tulichowaruzuku wanatumia katika kumtii Mwenyezi Mungu na katika njia Yake.
17. Hakuna nafsi yoyote inayoyajua yale aliyowawekea Mwenyezi Mungu hawa Waumini ya kutuliza macho na kufurahisha moyo, yakiwa ni malipo yao kwa matendo yao mema.
18. Je, Yule Aliyekuwa mtiifu kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, mwenye kuamini agizo lake la kuwalipa mema wema wenye kufanya mema na kuwalipa ubaya wenye kufanya mabaya, ni kama yule aliyemkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Yake na akaikanusha Siku ya Kiyama? Hawalingani mbele ya Mwenyezi Mungu.

إِنَّمَا تُؤْمِنُ بِعَالَمِنَا الَّذِينَ إِذَا دُكِنُوا إِلَيْهَا حَرَفُوا سُجَّدًا وَسَبَّوْهُ أَخْمَدَ رِيحَهُ وَهُنَّ لَا يَسْتَكِنُونَ ﴿١٥﴾

تَسْجَافُ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَصَابِحِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ حَوْفًا وَطَمَعاً وَمَارَزَقَهُمْ يُنْفَقُونَ ﴿١٦﴾

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أَخْفَى لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَرَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوْنَ ﴿١٨﴾

19. Ama wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na wakayafanya yale waliyoamrishwa kwayo, basi malipo yao ni mabustani ya Pepo watashukia huko na watacaa kwenye starehe zake wakiandaliwa, yakiwa malipo yao kwa yale waliokuwa wakiyafanya ulimwenguni ya utiifu Kwake.
20. Na ama wale waliotoka nje ya utiifu kwa Mwenyezi Mungu na wakafanya matendo ya kumuasi, basi mahali pao pa kutulia ni moto wa Jahanamu, kila wakitaka kutoka wanarudishwa ndani. Na wataambiwa, kwa kulaumiwa na kukaripiwa, « Onjeni adhabu ya Moto ambayo mlikuwa mkiikanusha ulimwenguni.»
21. Na tutawaonjesha, tena tutawaonjesha, hawa waasi wenye kukanusha adhabu ndogo ya matatizo, shida na misiba ya duniani kabla ya adhabu kubwa zaidi Siku ya Kiyama, ambako wataadhibiwa ndani ya moto wa Jahanamu, huenda wao wakarejea na wakatubia dhambi zao kwa Mola wao.
22. Hakuna hata mmoja aliye dhalimu zaidi wa nafsi yake kuliko yule aliyekumbushwa dalili za Mwenyezi Mungu kisha akazipa mgongo zote, asiwaidhike kwa mawaidha yake, bali akayafanya kiburi. Hakika sisi ni wenye kuwatesa wale wahalifu waliozipa mgongo aya za Mwenyezi Mungu na hoja Zake na wasinufaikenzano.

أَمَا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ
جَنَّتُ الْمَأْوَى نُرْلَانِي مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَا أُنْهَمُ أَنَّارٌ كُلَّمَا
أَرَادُوا أَنْ تَخْرُجُوهُ مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ
دُوْلُوْغُ عَذَابٍ أَنَّارٌ الَّذِي كُثُّمٌ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَنْ يُنْذَيَنَّهُمْ مِنْ الْعَذَابِ الْآذَنِ دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِنْ ذُكْرِ يَوْمَ الْحِسْبَرِ
أَغْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُسْتَقْمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Hakika tulimletea Mūsā Taurati kama tulivyokuletea wewe, ewe Mtume, Qur’ani. Basi usiwe na shaka ya kukutana na Mūsā usiku wa *Isrā'* (safari ya kwenda *Bayt al- Maqdis*) na *Mi'rāj* (safari ya kwenda mbinguni), na tukaifanya Taurati ni uongofu kwa Wana wa Isrā'il, Unawalingania kwenye haki na kwenye njia iliyonyoka.
24. Na tuliwafanya, mionganoni mwa Wana wa Isrā'il, ni waongozi na walinganizi kwenye wema, watu wanawafuata na wao wanawalingania kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumuabudu Peke Yake na kumtii. Na walipata daraja hii ya juu waliposubiri juu ya amri za Mwenyezi Mungu, kuyaacha makemeo Yake na kuwalingania na kuvumilia makero katika njia Yake, na walikuwa wanaziamini kikweli aya za mwenyezi Mungu na hoja Zake.
25. Hakika Mola wako, ewe Mtume, Atatoa uamuzi baina ya Waumini na makafiri mionganoni mwa Wana wa Isrā'il na wasiokuwa wao Siku ya Kiyama kwa uadilifu katika yale waliotafautiana juu yake mionganoni mwa mambo ya dini, na Atamlipa kila binadamu kwa matendo yake kwa kuwatia watu wa Peponi Peponi na watu wa Motoni Motoni.
26. Kwani haikuwabainikia hawa wenyе kumkanusha Mtume ni mara ngapi tuliwaangamiza *ummah* waliotangulia kabla yao na huku

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُونُ فِي
مِرْيَةٍ مِّنْ لِقَاءِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَّيْتِ
إِسْرَائِيلَ ﴿١٣﴾

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْدِنَ بِأَمْرِنَا لِمَا
صَدَّرُوا وَأَوْكَدُوا بِغَايَاتِنَا لِوَقْتِنُوكَ ﴿٤٤﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٥﴾

أَوْمَّ يَقْدِلُهُمْ كَمْ أَهْلَكَتْ إِيمَانَ فِيْهِمْ
مِنْ أَقْرَبِهِنَّ يَمْسُونَ فِي مَسَكِنَهُمْ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَذِكْرٌ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٤٦﴾

wanatembea kwenye makazi yao,
wakawa wanayaona waziwazi, kama
vile watu wa Hūd, Ṣāliḥ na Lüt?
Hakika katika hayo kuna alama
na mawaihda ya kutolea ushahidi
ukweli wa Mitume waliowajia na
urongo wa ushirikina walionao.
Basi kwani hawasikii, hawa wenye
kuwakanusha Mitume, mawaihda
ya Mwenyezi Mungu na dalili Zake
wakapata kunufaika nayo?

27. Kwani hawakuona wenye kukanusha kufufuliwa baada ya kufa kwamba sisi tunayapeleka maji kwenye ardhii kavu iliyo ngumu ambayo haina mimea, tukatoa kwa maji hayo mimea yenye rangi mbalimbali yenye kuliwa na wanyama wao na miili yao ikapata chakula cha kuwafanya wao waishi kwayo? Kwani hawazioni neema hizi kwa macho yao wakajua kwamba Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kuwahuisha wafu na kuwafufua kutoka makaburini mwao?
28. Hawa washirikina wanaifanyia haraka adhabu, wanasema, «Ni lini hukumu hii ya kutuadhibu, kama mnavyodai, ambayo itaamua baina yetu na nyinyi, iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu?»
29. Waambie, ewe Mtume, «Siku ya hukumu ambayo mtateswa na mtashuhudia kifo, makafiri hakutawafaa kuamini kwao, wala hawatacheleweshwa ili watubie na warudie.»

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا سَوَّقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ
الْجُرُودَ فَخَرَجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ
أَعْنَمُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ أَفَلَا يُبَصِّرُونَ ﴿٦﴾

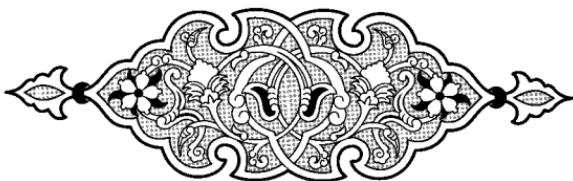
وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كَانَتْ

صَدِيقِنَ

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الظَّاهِرَيْنَ كَفَرُوا
إِيمَنُهُمْ وَلَا هُنْ يُنْظَرُونَ ﴿٦﴾

فَأَعِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ لَهُمْ مُّنْتَظِرُونَ ﴿٧﴾

30. Basi wape mgongo, ewe Mtume, hawa washirikina, na usijali ukashaji wao, na ungojee vile Mwenyezi Mungu Atawafanya. Hakika wao ni wenye kungojea na kutaraji impatikane na ubaya. Basi Mwenyezi Mungu Atawapa hizaya na Atawadhalilisha na Akupe ushindi juu yao. Na Mwenyezi Mungu Ashalifanya hilo, sifa njema ni Zake na wema ni Wake.

SURA YA AL-AHZĀB

سُورَةُ الْأَحْزَابِ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ewe Nabii! Endelea daima kwenye kumcha Mwenyezi Mungu kwa kuyafanya maamrisha Yake na kujiepusha na makatazo Yake, na waumini wakufuate kwa kuwa wao wanahitajia hilo zaidi kuliko wewe, na usiwatii makafiri na watu wa unafiki. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa kila kitu, ni Mwenye hekima katika uumbaji Wake, amri Zake na uendeshaji mambo Wake.
2. Na uyafuate yale uliyoletewa wahyi kutoka kwa Mola wako, ya Qur'ani na Sunnah. Hakika Mwenyezi Mungu Anayaona mnayoyafanya na ni Mwenye kuwalipa kwa hayo, hakuna kitu kinachofichamana Kwake katika hayo.
3. Na umtegemee Mola wako, na umuachie Yeye mambo yako, na Yeye Anatosha kuwa Mtunzi kwa anayemtegemea na kurudia Kwake.
4. Mwenyezi Mungu hakumfanya yoyote mionganoni mwa wanadamu awe na nyoyo mbili kifuani mwake, na hakuwafanya wake wenu mnaojiharamisha nao kwa njia ya *zihār* kama vile uharamu wa mama zenu. (*Zihār* ni mwanamume kumwambia mkewe, ‘Wewe ni haramu kwangu kama vile mgongo wa mamangu.’) Na hii ilikuwa ni

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِذْ أَتَيْنَاكُمْ آتِينَا اللَّهَ وَلَا تُطِعْ الْكُفَّارِ
وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْهِمْ
حَسِيبًا ﴿١﴾

وَأَتَيْنَاهُمْ مَا يُحِبُّونَ إِلَيْكُمْ مِّنْ رَّزِّيْكُمْ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ بِمَا يَعْمَلُونَ حَسِيبًا ﴿٢﴾

وَتَوَكَّلُ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكَيْلًا ﴿٣﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ
وَمَا جَعَلَ أَرْوَاحَكُمْ أَنْتَيْشِنِي نُظَلِّمُهُمْ
مِّنْهُنَّ أَمْهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَذْعِيَاءَكُمْ
أَبْنَاءَكُمْ ذَلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ
يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾

talaka katika kipindi cha ujinga (kabla ya kuja Uislamu) na Mwenyezi Mungu Akabainisha kwamba mke hawi mama kwa namna yoyote. Na Mwenyezi Mungu Hakuwafanya watoto wa kubandika kuwa ni wana katika sheria. Bali ufananishaji na mgongo na ubandikaji wana, viwili hivyo havina uhakika katika uharamishaji wa milele, kwani mke aliyefananishwa na mgongo wa mama hawi ni kama mama katika uharamu, na nasaba haithubutu kwa kujibandika wana kwa mtu kusema kuhusu mwana wa kubandika, «Huyu ni mwanangu» . Kwani haya ni maneno ya mdomo yasiyo na ukweli na hayazingatiwi. Na Mwenyezi Mungu Anasema haki na Anawabainishia waja Wake njia Yake na Anawaongoza njia ya uongofu.

5. Wale mnaodai kuwa ni wana wenu wanasibishi na baba zao, hilo ni jambo la uadilifu zaidi na la sawa zaidi kwa Mwenyezi Mungu. Mkiwa hamuwajui baba zao wa kihakika, basi hapo waiteni kwa undugu wa Dini ambayo inawakusanya nyinyi na wao, kwani wao ni ndugu zenu katika Dini na pia ni marafiki zenu. Na nyinyi hamna dhambi kwa makosa mliyoyafanya bila kukusudia, lakini Mwenyezi Mungu Atawapatiliza mkifanya hilo kwa kusudi. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa aliokosea, ni Mwingi wa rehema kwa mwenye kutubia dhambi Zake.

أَذْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ
تَعْلَمُوا مَاءَ آبَاءَهُمْ فَإِنَّهُمْ فِي الظُّلُمَاتِ
وَمَوْلَى كُلِّكُوٰ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا
أَخْطَأْتُمْ بِهِمْ وَلَا كُنْ مَّا تَعْمَدُتُ
فُلُونُكُوٰ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا حَمِيمًا ﴿٥﴾

6. Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni bora kwa Waumini na ni karibu na wao zaidi kuliko nafsi zao katika mambo ya dini na dunia. Na heshima ya wake za Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa *ummah* wake, kama vile heshima ya mama zao, haifai kuwaoa wake za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, baada yake. Na wenye ujamaa wa ukaribu, mionganoni mwa Waislamu, baadhi yao wana haki zaidi ya kuwarithi wengine katika hukumu ya Mwenyezi Mungu na sheria Yake kuliko kurithi kwa (misingi ya) Imani na uhaniaji. (Waislamu hapo mwanzo wa Uislamu walikuwa wakirithiana kwa misingi ya *hijrah* (uhaniaji) na Imani au Dini na si kwa kizazi, kisha hilo likaondolewa kwa aya ya urathi), isipokuwa iwapo nyinyi, enyi Waislamu, mtawafanyia wema kwa kuwahami, kuwafanyia wema, kuwaunga na kuwaachia wasia wa kuwafaidisha. Hukumu hii iliyo tajwa imekadiriwa, imeandikwa kwenye Ubao uliyohifadhiwa, basi ni lazima kwenu muifuate kivitendo. Ndani ya aya hii pana ulazima wa kuwa Mtume, rehema na amani zimshukie, awe ni mwenye kupendwa zaidi na mja kuliko nafsi yake, na ulazima wa kumfuata ye ye kikamilifu. Na ndani yake pana ulazima wa kuwaheshimu mama za Waumini, wake za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kwamba mwenye kuwatukana atarudi na hasara.

الَّتِي أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ
وَأَرْوَحَهُ وَأَمْهَمَهُ وَأَوْلَى الْأَرْحَامَ
بَعْضُهُمُ أَوْلَى بِعَصْبَنِ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنْ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَيْهِ
أَوْلَى بِكُمْ مَعْرُوفًا كَمَا كَانَ ذَلِكَ فِي
الْكِتَابِ مَسْطُورًا

7. Na kumbuka utaje, ewe Nabii, tulipochukua kutoka kwa Manabii ahadi ya mkazo kutekeleza ujumbe, na tukachukua ahadi kutoka kwako, na kutoka kwa Nūh, Ibrāhīm, Mūsā na Īsā mwana wa Maryam (nao ndio Mitume wenyewe nyoyo thabitii, katika kauli iliyo mashuhuri), na tukachukua kutoka kwao ahadi ya mkazo ya kufikisha ujumbe na kutekeleza amana na kuaminiana wao kwa wao.
8. Mwenyezi Mungu Alichukua ahadi hiyo kutoka kwa Mitume hao, ili Apate kuwaliza waliotumwa vile walivyojibowi na *ummah* wao, ili Mwenyezi Mungu Awalipe Pepo wenyewe kuamini. Na Amewaandalia makafiri, Siku ya Kiyama, adhabu kali ndani ya Jahanamu.
9. Enyi Waumini! Ikumbukeni neema ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Aliyowaneemesha nyinyi katika Madina siku ya vita vya Makundi (*Ahzāb*), navyo ndivyo vita vya Shimo (*Khandaq*), walipojikusanya dhidi yenu washirikina kutoka nje ya Madina, na Mayahudi na wanafiki wakiwa ndani ya Madina na pambizoni mwake, wakawaviringa nyinyi, hapo tukayatumia yale makundi upepo mkali uliong'oa mahema yao na kuvirusha vyungu vyao, na tukawatumia Malaika kutoka mbinguni msiowaona, hapo basi nyoyo zao zikaingia kicho. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyaona mnayoyatenda, hakuna chochote kinachofichamana kwake katika hayo.

وَإِذْ أَخْذَنَا مِنَ الَّذِينَ مِنَّا تَقَهُّرْ وَمِنَكُمْ
وَمِنْ نُوحٍ وَأَنَّ هِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
وَأَخْذَنَا مِنْهُمْ مِنْ شَفَاعَةِ عَلِيٍّ طَلاقٌ

لَيَسْعَلَ الْصَّدِيقَنَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعْدَادَ
الْكُفَّارِ عَذَابًا أَلِيمًا

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نَعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْنَا
إِذْ جَاءَنَا كُلُّكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجَنُودًا
لَمْ يَتَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرًا

10. Kumbukeni pindi walipowajia kwa juu yenu kutoka sehemu ya juu ya bonde lilioko upande wa mashariki na kwa chini yenu kutoka sehemu ya kati ya bonde lilioko upande wa magharibi, na pindi macho yalipokodoka kwa kuduwa sana na kushutuka, na nyoyo zikafika kwenye magorombo (ya koo) kwa kitisho kikali, na wanafiki wakajawa na ukataji tamaa na uvumi ukazidi, na mukawa mnamdhania Mwenyezi Mungu dhana mbaya ya kuwa Yeye Hataiokoa Dini Yake na Hatalikuza jina Lake.
11. Katika msimamo huo mgumu, Imani za Waumini zilijaribiwa na watu wakakaguliwa, na akajulikana mnafiki kwa kutengwa na Muumini, na wakasukikasukika msukosuko mkali kwa kuingiwa na kicho na babaiko, ili Imani yao ibainike na yakini yao izidi
12. Na pindi waliposema wanafiki na wale ambao ndani ya nyoyo zao mna shaka, nao ni wale madhaifu wa Imani, «Ahadi ya Mwenyezi Mungu Aliyotuahidi ya kupata ushindi na utulivu, haikuwa isipokuwa ni maneno ya urongo na udanganyifu, basi msimuamini.»
13. Na kumbuka, ewe Nabii, neno la kipote cha wanafiki wakiwaita Waumini mionganoni mwa watu wa Madina, «Enyi watu wa Yathrib (nalo ni jina la zamani la Madina), ‘Msikae kwenye vita ambavyo mtashindwa, rudini majumbani mwenu ndani ya

إِذْ جَاءَهُوكُمْ فَوَقَكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَهُ
مُنْتَهَىٰهُ وَإِذْ رَأَيْتَ الْأَبْصَرَ وَبَعْنَتِ
الْقُلُوبُ أَحْنَاجَرَ وَتَطَمُّنَ بِاللَّهِ الظُّنُونَ^{٦٦}

هُنَالِكَ أَبْشِرُ الْمُؤْمِنُونَ وَرُزِّقُوا زِلَالًا
شَدِيدًا^{٦٧}

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنْتَفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرْضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا اخْرُوْدًا^{٦٨}

وَإِذْ قَالَتْ طَلَاقَةٌ مِّنْهُمْ يَأْهَلَ يَثْرَبَ لِمُقَامٍ
لَّكُمْ فَأَتْرَجَعُوا وَيَسْتَذَنُ فِرْيقٌ مِّنْهُمْ أَنَّهُ
يَقُولُونَ إِنَّ يُوَتَنَا عَوْرَةً وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنَّ
يُرِيدُونَ إِلَّا فَرَارًا^{٦٩}

Madina» Na pote lingine la wanafiki linamuomba ruhusa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kurudi majumbani mwao kwa kisingizio kuwa hayako imara, na kwa hivyo wanayaogopea, na ukweli ni kwamba hayo si hivyo, na lengo lao halikuwa isipokuwa ni kukimbia vita.

14. Na lau jeshi la makundi lingaliingia Madina kupitia pambizoni mwake, kisha wakatakwa hawa wanafiki wamshirikishe Mwenyezi Mungu na warudi kutoka kwenye Uislamu, wangalilikubali hilo kwa haraka, na hawangalichelewsha kurudi kwenye ushirikina isipokuwa kwa muda mchache.
15. Na kwa hakika, wanafiki hawa walimuahidi Mwenyezi Mungu kupitia kwa Mtume Wake kabla ya vita vya Shimo (*Khandaq*) kuwa hawatakimbia watakapohudhuria vita na hawatachelewa watakapoitwa kwenda Jihadi, lakini wao walihini ahadi yao. Na Mwenyezi Mungu Atawahesabu kwa hilo na Atawauliza kuhusu ahadi hiyo. Hakika ahadi ya Mwenyezi Mungu itaulizwa na itahesabiwa.
16. Sema, ewe Nabii, kuwaambia hawa wanafiki, «Kukimbia kwenu vitani kwa kuogopa kufa au kuuawa, huko hakutachelewsha muda wenu wa kuishi katika dunia hii, na mkikimbia hamtastarehe katika dunia hii isipokuwa kwa kadiri ya umri wenu uliowekewa kikomo, nacho ni muda mchache sana ukilinganishwa na Akhera.»

وَلَوْدُخْتَ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُرَسِيلُوا
الْفَتَنَةَ لَا تَوَهَا وَمَا تَلَبَثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرُكُمْ ١٥

وَلَقَدْ كَانُوا عَلَهُمُ الَّلَّهُ مِنْ قَبْلِ لَا يُؤْلُونَ
الْأَذْنِرُ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْغُولًا ١٦

قُلْ لَّمْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرْزَانُ إِنْ فَرِزْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ
أَوْ أُنْفَلْتُ وَلَذَا لَا نَمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ١٧

17. Sema, ewe Nabii, kuwaambia wao, «Ni nani Atakayewazuia na Mwenyezi Mungu Au Atakayewaokoa na adhabu Yake Akiwa Anawatachia ubaya au Akiwa Anawatachia rehema?» Na hakika Yeye Ndiye Mpaji, Mziliaji, Mwenye kudhuru, Mwenye kunufaisha? Na hawatapata hawa wanafiki, isipokuwa Mwenyezi Mungu, msaidizi wa kuwasaidia wala mnusuru wa kuwapa ushindi.
18. Hakika Mwenyezi Mungu Anawajua wale wenye kuwavunja watu moyo wasipigane jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, na wenye kuwaambia ndugu zao, «Njooni mjiunge na sisi na muachenii Muhammad! Msihudhurie vitani pamoja na yeye.» Kwani sisi tunachelea msije mkaangamia anapoangamia yeye. Na wao, pamoja na uvunjaji moyo wao huu, hawaji vitani isipokuwa kwa tukizi, kwa kujionyesha na kutaka kusikika na kuogopa fedheha.
19. Wanawafanyia nyinyi, eny Waumini, ugumu wa mali, nafsi, juhudhi na mapenzi kwa uadui na chuki walizonazo ndani ya nafsi zao, kwa kupenda kuishi na kuogopa kufa. Na vita vikisimama huwa wakiogopa kuangamia, na utawaona wanakuangalia, macho yao yanazunguka kwa kuwa akili zao zimeondoka kwa kuogopa na kukimbia kuuawa, kama vile macho ya mtu aliyekaribia

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنْ اللَّهِ إِنَّ أَرَادَ
يُكْسُوَهُ أَوْ أَرَادَ بِكُرْحَنَةٍ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ
مَنْ دُونَ اللَّهِ وَلَيَأْتِيَ وَلَا يَصِيرُوا

* قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوَّقِينَ مِنْ كُوْكُوْ وَالْفَالِيَّاَنَّ
لِإِحْرَانِهِمْ هَلْمَ إِنَّا نَأْتُنَا وَلَا يَأْتُنَّ أَبَاسَ إِلَّا
قَلِيلًا

أَشْحَدَ عَيْنَكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْحَوْفَ رَأَيْتُهُمْ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدْرُو أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغَشِّي
عَيْنَهُمْ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا دَهَبَ الْحَوْفُ سَلَقُوكُمْ
بِالْسِنَةِ حَدَادِ أَشْحَدَهُ عَلَى الْخَيْرِ أَوْ لَئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا فَأَخْبَطَ اللَّهُ أَعْنَانَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ بِسِيرَا

kufa yanavyozunguka. Na vita vinapomalizika na hofu kuondoka wanawarushia nyinyi matamshi makali yenyé kukera. Na utawakuta wao, zinapogawiwa ngawira, ni wachoyo na ni mahasidi. Hao hawakuamini kwa nyoyo zao ndipo Mwenyezi Mungu Akawaondolea thawabu za matendo yao, na hilo kwa Mwenyezi Mungu ni jepesi.

20. Wanafiki wanadhani kwamba mapote ya watu amba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Aliwafanya washindwe, hawakuondoka kwenda zao, hivyo ni kwa sababu ya kicho na uoga. Na lau hayo mapote yangalirudi Madina wangalitamani wanafiki hao kuwa wao hawako Madina, wako pamoja na mabedui wa jangwani wantafuta habari zenu na wanauliza kuhusu wana wenu wakiwa mbali. Na lau wangalikuwa wako na nyinyi hawangalipigana pamoja na nyinyi isipokuwa kidogo, kwa uoga wao mwangi, unyonge wao na uchache wa Imani yao.
21. Hakika yenu nyinyi, enyi Waumini, mna mfano mwema wa kuiga katika maneno ya Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, matendo yake na mwenendo wake. Basi jilazimisheni na mwenendo wake, kwani anaoufuata na kuuiga ni yule anayemtaraji Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, Akamtaja Mwenyezi Mungu na kumuomba msamaha kwa wingi na akamshukuru kwa kila namna.

يَخْسِبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَدْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِي
الْأَحْزَابُ يَوْمًا لَوْ أَنَّهُمْ بَاذُونَ فِي
الْأَغْرِيَبِ يَسْتَلُونَ عَنْ أَئْمَانِكُمْ وَلَوْ كَانُوا
فِي كُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قِيلَّا

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَشْوَهُ حَسَنَةٍ إِمَّا
كَانَ يَرْجُوَ اللَّهَ وَإِيمَّا الْآخِرَةَ وَذَكْرُ اللَّهِ
كَثِيرًا

22. Na Waumini walipoyashuhudia mapote ya watu waliojikusanya pambizoni mwa mji wa Madina na wakauzunguka, walikumbuka kwamba ahadi ya ushindi imekaribia na wakasema, «Haya ndiyo yale Aiyyotuhidi Mwenyezi Mungu na Mtume Wake ya maonjo, shida na (kisha) ushindi. Mwenyezi Mungu Alitekeleza ahadi Yake na Mtume Wake alisema kweli katika bishara njema aliyoitao. Na hakukuwaongezea kule kuyatazama yale mapote isipokuwa kumuamini Mwenyezi Mungu na kujisalimisha na uamuhi Wake na kufuata amri Yake.
23. Miiongoni mwa Waumini kuna wanaume waliotekeleza ahadi zao walizomuahidi Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na wakasubiri juu ya shida, madhara na wakati wa vita. Kati yao kuna aliyetekeleza nadhiri akafa shahidi katika njia ya Mwenyezi Mungu au akafa juu ya ukweli na utekelezaji ahadi, na kati yao kuna anayengojea mojawapo ya mema mawili, ushindi au kufa shahidi, na hawakuigeuza ahadi ya Mwenyezi Mungu wala hawakuitangua wala hawakuibadilisha kama vile wanafiki walivyoyeuzua.
24. Ili Mwenyezi Mungu Awalipe mema watu wa ukweli kwa ukweli wao na kujitolea kwao, nao ni Waumini, na ili Awaadhibu wanafiki Akitaka kuwaadhibu, kwa kutowapa taufki ya kutubia toba ya kidhati kabla ya kufa, hivyo basi wafe kwenye ukafiri na

وَلَمَّا رَأَاهُ الْمُؤْمِنُونَ الْأَخْرَابَ قَالُوا هَذَا مَا
وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَمَا زَادُهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَسَلِيمًا ﴿٦﴾

قَنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهُ
عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَةً وَمِنْهُمْ مَنْ
يَنْتَظِرُ وَمَا يَدْلُو أَبْيَدِلَا ﴿٧﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّدَقَاتِ بِمَا قَدِيمَهُ
وَيُعَذِّبَ الْمُنْفَقِينَ إِن شَاءَ أَفْرَى يَوْمَ
عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا لِجِيمِكَا

wastahili Moto, au Awape taufiki ya kutubia na kurejea, kwani Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe dhambi za wenyewe kuzidhulumu nafsi zao, ni Mwingi wa huruma kwao kwa kuwapa taufiki ya kutubia toba ya kidhati.

25. Na Akayarudisha Mwenyezi Mungu mapote ya ukafiri kutoka Madina yakiwa yamepita patupu, yamepata hasara na yamejawa na hasira, hayakupata kheri yoyote duniani wala Akhera, na Mwenyezi Mungu Akawatosheleza Waumini (wasilazimike) kupigana kwa kuwasaidia kwa sababu Alizowatolea. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu, Hashindwi wala Halazimishwi, ni Mshindi katika ufalme Wake na mamlaka Yake.
26. Na Mwenyezi Mungu Akawateremsha Mayahudi wa *Banū Qurayṣah* kutoka kwenye ngome zao kwa kuwa waliyasaidia Mapote katika kupigana na Waislamu, na Akatia hofu ndani ya nyoyo zao wakashindwa, mkawa mnaua kundi katika wao na mnateka kundi lingine.
27. Na Akawamilikisha nyinyi, enyi Waumini, ardhi yao, makazi yao na mali yao yanayohamishika kama vile pambo, silaha na wanyama na yasiyohamishika kama vile mashamba, nyumba na ngome zilizojikita. Na Akawarithisha ardhi ambayo hamkuweza kuikanyaga kabla ya hapo. Na Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kila kitu, hakuna kinachomshinda.

وَرَدَ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَيْنِهِمْ لَمْ يَنَالُوا
خَيْرًا وَكَانَ اللَّهُ الْمُؤْمِنُونَ أَلْقَاتُ
وَكَانَ اللَّهُ فِي أَعْنَانِ زَيْنَا ﴿٦٥﴾

وَأَنْزَلَ اللَّهُ الَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
مِنْ صَيَّاصِبِهِمْ وَقَدَّفَ فِي قُلُوبِهِمُ الْرُّعْبَ
فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَرِيقًا سُرُونَ فَرِيقًا ﴿٦٦﴾

وَأَفْرَثُكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيرَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
وَأَرْضًا لَّمْ تَطْغُهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٦٧﴾

28. Ewe Nabii! Waambie wake zako waliojikusanya mbele yako wakitaka kwako ongezo la matumizi, «Mkiwa mnataka maisha ya kilimwengu na pambo lake, basi njooni niwastarecheshe kwa kitu kichache cha kilimwengu nilicho nacho na niwatenge bila ya kuwadhuru wala kuwaldhi.
29. «Na mkiwa mnataka radhi ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na yale aliyowaandalia Mwenyezi Mungu katika Nyumba ya Akhera, basi vumilieni juu ya hali mliyonayo, na mtiini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, kwani hakika Mwenyezi Mungu Amewaandalia walio wema katika nyinyi malipo makubwa.» (Na walimchagua Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na yale Aliyowaandalia Mwenyezi Mungu katika Nyumba ya Akhera).
30. Enyi wake za Mtume! Yoyote mionganini mwenu Atakayefanya maasia yaliyo wazi ataongezewa adhabu mara mbili zaidi. (Na kwa kuwa cheo chao ni cha juu, imenasibiana na cheo hicho Mwenyezi Mungu Alifanye dhambi linalotokana na wao liwe zito, ili kuhifadhi heshima yao na heshima ya Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, Na kuadhibu huko ni rahisi kwa Mwenyezi Mungu.
31. Na mwenye kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake kati yenu na akafanya matendo Aliyoyaamrishaa Mwenyezi Mungu , tutampa malipo

يَسِّئُهَا اللَّهُ قُلْ لَا إِرْجَاحَ إِنْ كُنْتَ تُرِدُ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَهَا فَتَعَالَى إِنَّ
أُمْتَعَكُنْ وَأُسَرِّحُكُنْ سَرَاحًا جِيلًا ﴿٦﴾

وَإِنْ كُنْتَ تُرِدُنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالْمَارِ
الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعْدَدَ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنْ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧﴾

يَسِّئَهَا اللَّهُ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنْ بِفَحْشَةٍ
مُبَيِّنَةٍ يُضَعَّفُ لَهَا الْعَذَابُ ضَعْفَيْنِ
وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِسِيرًا ﴿٨﴾

* وَمَنْ يَقْسِطْ مِنْكُنْ لَهُ وَرَسُولُهُ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا حَافِظُهَا أَجْرَهَا مَرْتَبَتِينَ وَأَعْتَدَنَا لَهَا
رِزْقًا كَيْرِمًا ﴿٩﴾

mema ya matendo yake mara mbili zaidi ya malipo ya asiyekuwa yeye kati ya wanawake wengine, na tumemuandalia yeye riziki nzuri, nayo ni Pepo.

32. Enyi wake wa Nabii! Nyinyi, katika utukufu na cheo, si kama wanawake wasiokuwa nyinyi iwapo mtafanya matendo ya utiifu kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mtajiepusha na mambo ya kumuasi yeye. Basi msizungumze na wanaume wa kando kwa sauti nyororo yenyekumtia tamaa mwanamume ambaye kuna ubaya ndani ya moyo wake na ugonjwa wa kutamani haramu, (Hii ni adabu ya lazima kwa kila mwanamke Anayemuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho.) na semenii maneno yaliyo mbali na shaka yasiyokatazwa na Sheria.
33. Na jilazimisheni kuwa majumbani mwenu, na msitoke humo isipokuwa kwa mahitaji, na msionyeshe uzuri wenu kama vile wanawake wa kipindi cha ujinga wa mwanzo walivyokuwa wakifanya, katika zama zilizotangulia Uislamu. Na maneno haya wanaambiwa wanawake wa kila zama. Na tekelezeni, enyi wake wa Nabii, Swala kwa ukamilifu katika nyakati zake, na toeni Zaka kama Alivyoamrisha Mwenyezi Mungu, na mtiini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake katika maamrisha yao na makatazo yao. Hakika si lingine Mwenyezi Mungu Amewausia haya

يَسِّئَةَ الَّتِي لَسْنُهُ كَأَحَدٍ مِّنَ الْإِنْسَانِ
إِنَّ أَنْتَيْتُمْ فَلَا تَخْضُعُنَّ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعُ الَّذِي
فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٦٦﴾

وَقَرَنَ فِي يَوْمٍ كُنْ وَلَا تَدْرِجْنَ تَدْرِجْ
الْجَهَنَّمَةَ الْأُولَى وَأَقْتَنَ الْصَّلَاةَ
وَأَتَيْتَ الرَّكْوَةَ وَأَطْعَنَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَإِمَامَهُ يَدُ اللَّهِ لِيَذْهَبَ عَنْكُمْ
الْجَحْشَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطْهِرَ كُلَّ نَطْهِيرًا ﴿٦٧﴾

ili Awasafishe nyinyi na Awaondolee udhia na ubaya enyi watu wa nyumba ya Nabii!, ambao mionganoni mwao ni wake zake na wanaozalikana na yeye, rehema na amani zimshukie, na Azitakase nafsi zenu upeo wa kuzitakasa.

34. Na yatajeni yale yanayosomwa ndani ya majumba yenu, ya Qur'ani na hadithi za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukienna muyafanyie kazi na muyape cheo ambacho yanastahiki., kwani hayo ni mionganoni mwa neema za Mwenyezi Mungu kwenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mpole kwenu, kwa kuwa Amewaweka majumbani ambako aya za Mwenyezi Mungu zinasomwa na *Sunnah*, ni Mtambuzi wa kuwatambua nyinyi kwa kuwachagua muwe wake wa Mtume Wake.
35. Hakika wale wanaume na wanawake wenye kufuata amri za Mwenyezi Mungu, na wanaume na wanawake wenye kuamini, na wanaume na wanawake wenye kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, na wakweli wa kiume na wa kike, na wanaume na wanawake wenye kusubiri katika kujiepusha na matamanio na juu ya kufanya matendo ya utiifu na juu ya shida, na wanaume na wanawake wenye kumcha Mwenyezi Mungu, na wanaume na wanawake wenye kutoa sadaka za lazima na za ziada, na wanaume na wanawake wenye

وَأَذْكُرْ مَا يُنَزَّلَ فِي بُبُورِكُنْ
مِنْ آيَتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةُ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ أَطِيفًا خَيْرًا ﴿٢١﴾

إِنَّ الْمُسْلِمَاتَ وَالْمُسْلِمَاتِ
وَالْمُؤْمِنَاتَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنِينَ
وَالْقَنِينَاتِ وَالصَّدِيقَاتِ وَالصَّدِيقَاتِ
وَالصَّدِيرَاتِ وَالصَّدِيرَاتِ وَالخَشِعَاتِ
وَالخَشِعَاتِ وَالنَّصِيدَقَاتِ وَالنَّصِيدَقَاتِ
وَالصَّتِيمَاتِ وَالصَّتِيمَاتِ وَالخَفِظَاتِ
فُرُوجُهُمْ وَالخَفِظَاتِ وَالدَّاَكِرَاتِ
اللَّهُ كَثِيرًا وَالدَّاَكِرَاتِ
أَعَدَ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢١﴾

kufunga saumu za lazima na za ziada,
 na wanaume na wanawake wenye
 kuzihifadhi tupu zao na uzinifu na
 vitangulizi vyake na kujihifadhi
 ufunuaji uchi, na wanaume na
 wanawake wenye kumtaja Mwenyezi
 Mungu kwa wingi kwa nyoyo zao na
 ndimi zao, Hao Mwenyezi Mungu
 Amewaandalia msamaha wa dhambi
 zao na malipo mema makubwa, nayo
 ni Pepo.

36. Na haipasi kwa Muumini
 mwanamume wala Muumini
 mwanamke iwapo Mwenyezi
 Mungu na Mtume Wake wametoa
 uamuzi wawe wataenda kinyume
 nao, kwa kuchagua lile ambalo silo
 alilolihukumu kwao. Na anayemuasi
 Mwenyezi Mungu na Mtume Wake,
 amekuwa mbali na njia ya sawa
 umbali ulio wazi.
37. Na pindi unaposema, ewe
 Nabii, kumwambia yule ambaye
 Mwenyezi Mungu Amemneemesha
 kwa Uislamu, naye ni Zayd bin
 Hārithah ambaye Mtume , rehema
 ya Mwenyezi Mungu na amani
 zimshukie, na wewe ukamneemesha
 kwa kumuacha huru, «Baki na
 mke wako, Zaynab binti Jahsh, na
 usimuache! na muogope Mwenyezi
 Mungu , ewe Zayd!» na huku
 unaficha, ewe Nabii, katika nafsi
 yako kile Alichokuletea wahyi
 nacho Mwenyezi Mungu cha Zayd
 kumuacha Zaynab na kuwa wewe
 utamuoa. Na Mwenyezi Mungu,

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ إِذَا قَضَى اللَّهُ
 وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونُ لَهُمْ تِبَرَّةٌ مِّنْ أَمْرِهِ
 وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا
 مُّبِينًا ﴿٢٧﴾

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّهِ أَغْمَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْمَتَ
 عَلَيْهِ أَمْسِكَ عَلَيْكَ رَوْجَلَكَ وَأَقْتَلَكَ
 وَخُفِيَ فِي نَفْسِكَ مَا أَلَّهُ مُنْدِيهِ وَخَشِيَ
 النَّاسُ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَى هُنَّ قَلْمَانَاتٍ زَيْدٌ
 مِّنْهَا وَطَرَأَ رَوْجَنَكَهَا لِكَ لَا يَكُونُ عَلَى
 الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَنْ يَرْجِعُ أَذْعِيَّاهُمْ إِذَا
 قَضَوْهُ مِنْهُنَّ وَطَرَأَ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٢٨﴾

Aliyetukuka, ni Mwenye kudhihirisha
 ulichokificha, na unaogopa wasije
 wanafiki wakasema kwamba
 Muhammad amemuoa mtalaka
 wa mwanawe wa kubandika, na
 Mwenyezi Mungu Anastahiki zaidi
 umuogope. Basi Zayd alipomaliza
 haja yake kwa Zaynab na akamuacha
 kisha eda lake likamalizika, tulikuza
 wewe, ili uwe ni kiigizo katika
 kubatilisha mila ya uharamishaji wa
 kuoa mke wa mwana wa kubandika
 baada ya kuachwa, wala haitakuwa
 kosa na dhambi kwa Wamini kuwaoa
 wake za wale watoto wao wa
 kubandika baada kuwaacha iwapo
 wamemaliza haja yao kwao. Na kwa
 hakika amri ya Mwenyezi Mungu ni
 yenye kufanyika, hakuna mwenye
 kuiwekea pingamizi wala kuizua.
 Ada ya kujibandika mtoto ilikuwako
 zama za kijinga (kabla ya Uislamu)
 kisha ikabatilishwa kwa neno lake
 Mwenyezi Mungu, «Waiteni wao
 kwa kuwanasibisha na baba zao..».

38. Haikuwa ni dhambi kwa Nabii
 Muhammad, rehemaya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukie,
 katika kile Alichomhalalishia
 Mwenyezi Mungu cha kumuo
 mke wa mwanawe wa kujibandika
 baada ya kumuacha, kama vile
 alivyowahalalishia hilo Manabii
 kabla yake yeeye, ni mwenendo
 uliowekwa na Mwenyezi Mungu kwa
 wale walipita kabla. Na kwa kweli,
 amri ya Mwenyezi Mungu ni mpango
 uliokadiriwa, hauna budi kutokea.

مَنْ كَانَ عَلَى النِّعَمِ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ^{بَعْدَ}
 سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَقَ مِنْ قَبْلِ وَكَانَ أَمْرٌ
 اللَّهُ قَدْرًا مَقْدُورًا (TA)

39. Kisha Mwenyezi Mungu,
Aliyetakasika, Aliwataja Manabii
waliopita na Akawasifu kwamba
wao ni wale wanaozifikiha jumbe
za Mwenyezi Mungu kwa watu, na
wanamuogopa Mwenyezi Mungu,
Peke Yake, na hawamuogopi yoyote
asiyekuwa Yeye. Na inatoshwa kuwa
Mwenyezi Mungu ni mwenye
ku wahesabu waja Wake kwa
matendo yao yote na ni Mwenye
kuyaona.
40. Hakuwa Muhammad ni baba wa
yo yote mionganini mwa wanaume
wenu, lakini yeye ni Mjumbe wa
Mwenyezi Mungu na mwisho wa
Manabii, hakuna unabii baada
yake mpaka Siku ya Kiyama. Na
Mwenyezi Mungu kwa kila jambo
mionganini mwa matendo yenu ni
mjuzi, hakuna chenye kufichamana
Kwake.
41. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu
na Mtume Wake na mkafuata sheria
Zake kivitendo, mtajeni Mwenyezi
Mungu kwa nyoyo zenu, ndimi zenu
na viungo vyenu utajo mwingu sana.
42. Na zishughulisheni nyakati zenu
kwa kumtaja Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, asubuhi na jioni, baada
ya Swala za faradhi na nyakati za
matukio maalumu na sababu, kwani
huko kumtaja Mwenyezi Mungu
ni ibada iliowekwa na Sheria,
inapelekea kwenye mapenzi ya
Mwenyezi Mungu na kujizua na
madhambi, na inasaidia kila kheri.

الَّذِينَ يُلْفِغُونَ رِسَالَتَ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا
يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهُ وَقَرْبَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

مَا كَانَ مُحَمَّدُ أَبَا أَحَدٍ قَنْ تِجَالِكُمْ وَلَكُمْ
رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّنَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيهِ ﴿١٤﴾

يَنَاهُ الَّذِينَ لَمْ يُؤْمِنُوا بِذِكْرِ اللَّهِ ذِكْرًا

كَثِيرًا ﴿١٥﴾

وَسَيَحْوِيُّهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿١٦﴾

43. Yeye Ndiye Anayewarehemu na kuwasifu, na Malaika Wake wanawaombea dua, ili awatoe kutoka kwenye giza la ujinga na upotevu kuwaelekeza kwenye nuru ya Uislamu. Na ni Mwenye kuwarehemu Waumini duniani na Akhera, hawaadhibu wao maadamu wao waendelea kumtii na kumtakasa.
44. Maamkizi ya hawa Waumini kutoka kwa Mwenyezi Mungu huko Peponi Siku ya wao kukutana na Yeye ni *Salām* na amani kwao kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu. Na Amewaandalia wao malipo Mazuri, nayo ni Pepo.
45. Ewe Nabii! Sisi tumekutumiza uwe ni shahidi juu ya *ummah* wako kwa kuwafikishia ujumbe, na kuwabashiria Waumini mionganini mwao rehema na Pepo, na uwe ni mwenye kuwaonya na Moto waasi na wakanushaji.
46. Na uwe ni mlinganizi kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumuabudu Yeye Peke Yake, na uwe ni taa yenye kung'ara kwa anayetaka kupata mwangaza kwako. Kwani jambo lako la haki ambalo umekuja nalo liko wazi kama vile juu katika kuchomoza na kutoa mwangaza, hakuna mwenye kulikanusha isipokuwa mshindani.
47. Na uwape bishara njema, ewe Nabii, watu wa Imani kuwa watakuwa na malipo makubwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, nayo ni mabustani ya Peponi.

هُوَ الَّذِي يُصْلِي عَلَيْكُمْ وَمَا تَكُونُوا
لِيُخْرِجُكُمْ قَدْ أَظْلَمْتُ إِلَيْكُمْ وَكَانَ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا

٤٣

بَعْدَهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعْدَاهُمْ أَخْرَى
كَيْرِيَا

٤٤

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا

٤٥

وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسَارِجًا مُنِيرًا

٤٦

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضَلَّلَ
كَيْرِيَا

٤٧

48. Na usilitii, ewe Nabii, neno la kafiri au mnafiki na uuache udhia wao, na hilo lisikuzuie kufikisha ujumbe, na kuwa na imani na Mwenyezi Mungu katika mambo yako yote, na umtegemee Yeye, kwani Yeye Atakutosheleza yanayokutia hamu mionganini mwa mambo yote ya ulimwengu na Akhera.
49. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Yak kivitendo, mfungapo ndoa na wanawake na msishaingilia, kisha mkawaacha kabla hamjawaingilia, basi hawalazimiki wakae eda lenu la nyinyi kuwahesabia, basi wapeni kitu cha kuwastarehesha katika mali yenu kulingana na ukunjufu mlionao ili kuwapa maliwazo, na wafungueni washike njia waende zao pamoja na sitara nzuri, bila ya udhia wala madhara.
50. Ewe Nabii! Tumekuhalalishia wake uliowapa mahari yao, na tumekuhalalishia wajakazi waliomilikiwa na mkono wako mionganini mwa wale ambao Mwenyezi Mungu Amekuneemesha nao, na tumekuhalalishia kuwaoa wana wa kike wa ami zako na wana wa kike wa shangazi zako na wana wa kike wa khalati zako waliohama (kuja Madina) pamoja na wewe, na tumekuhalalishia mwanamke Muumini aliyekutunukia nafsi yake bila mahari, iwapo unataka kumuoaa, hili ni lako wewe peke yako, na haifai kwa asiyekuwa wewe kumuoaa

وَلَا تُطِعْ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَرَعَ أَذَنَهُمْ
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا
٤٨٦

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ
ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا
لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عَدَةٍ تَعْذِيرُهُنَّ فَمَتَّعُوهُنَّ
وَسَرِحُوهُنَّ سَرِحًا حَاجِمِلًا
٤٨٧

يَأَيُّهَا النَّجِيُّ إِنَّا أَخْلَقْنَاكَ أَرْوَاحَكَ الَّتِي
إِنَّيْتُ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكْتُ يَمِينَكَ مَمَّا
أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمَّكَ وَبَنَاتِ
عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالِتِكَ الَّتِي
هَاجَرْنَ مَعَكَ وَأَمْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبْتَ
نَفْسَهَا لِلَّتِي إِنْ أَرَدَ الَّتِي أَنْ يَسْتَكِبَهَا
خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ
عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَرْوَاحِهِمْ
وَمَا مَلَكْتُ أَيْمَانَهُنَّ إِلَّا يَكُونُ
عَلَيْكَ حَرْجٌ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
٤٨٨

mwanamke kwa kutunukiwa.
 Tushajua kile tulichowalazimisha
 Waumini kuhusu wake zao na
 wajakazi wao kuwa wasioe isipokuwa
 wake wanne, idadi wanayoitaka
 ya wajakazi na ulazima wa walii,
 mahari na mashahidi juu yao. Lakini
 tumekuruhusu wewe na tumekupa
 nafasi ambayo hatukumpa mtu
 mwingine asiyekuwa wewe, ili kifua
 chako kisiingie dhiki juu ya kuwaoa
 wale uliowaoa kati ya aina hizi. Hii
 ni mionganoni mwa ziada ya utunzi
 wa Mwenyezi Mungu kwa Mtume
 Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu
 na amani zimshukie, na takrima Yake
 kwake. Na Mwenyezi Mungu ni
 Mwingi wa kusamehe dhambi za waja
 Wake Waumini, ni Mwenye huruma
 kwa kuwapanulia (milango ya riziki) .

51. Unamkalisha nyuma unayemtaka
 mionganoni mwa wake zako katika
 ugawaji wa kulala, na unamleta karibu
 nawe unayemtaka mionganoni mwao.
 Na yoyote unayemtaka kati ya wale
 uliochelewesha ugawaji wao, huna
 dhambi katika hilo. Kwani hiyari
 hiyo iko karibu zaidi ya kuwafanya
 wao wafurahike wala wasihuzunike
 na waridhike wote kwa kile
 ulichowagawia. Na Mwenyezi Mungu
 Anavijua vilivyomo ndani ya nyoyo
 za wanaume, vya kuelemea upande
 wa baadhi ya wake na kutoelekea
 upande wa wengine. Na Mwenyezi
 Mungu ni injuzi wa yaliyomo ndani
 ya nyoyo, ni Mpole, Hafanyi haraka
 ya kuwatesa wanaomuasi.

* تُرْجِيَ مَنْ نَشَاءَ مِنْهُنَّ رَقْوِيًّا إِلَيْكَ مَنْ
 شَاءَ وَمَنْ أَتَغْيَيْتَ مِنْ عَزَّلَتْ فَلَا جُنَاحَ
 عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ تَقْرَأَ عَيْنَهُنَّ وَلَا
 يَخْرُجَ وَلَرَضِيَتْ بِمَا أَتَيْتَهُنَّ كَمَنْ
 وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ
 عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾

52. Haifai kwako kuwaoa wanawake baada ya wake zako walio mama wa Waumini, na usiwaache wao ukawaoa wengine badala yao, kwa kuwakirimu na kushukuru mazuri waliyoyatenda ya kumchagua Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na Nyumba ya Akhera, hata kama utavutiwa na uzuri wa hao wanawake wengine, isipokuwa kile ambacho mkono wako wa kulia umemiliki, mionganini mwa wajakazi , kwani hao ni halali kwako. Na Mwenyezi Mungu anakiona kila kitu, hakuna chochote kilicho nje ya ujuzi Wake.
53. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo, msiingie nyumba za Mtume, isipokuwa kwa ruhusa yake, kwa kula chakula bila ya kungoja kuiva kwake. Lakini mkiitwa ingieni, na mkimaliza kula ondokeni, bila ya kujipumbaza kwa mazungumzo baina yenu. Kwani kule kungoja kwenu na kujipumbaza kwenu kunamkera Nabii, naye anawaonea haya kuwatoa kwenye hizo nyumba pamoja na kuwa hiyo ni haki yake, na Mwenyezi Mungu Haoni haya kuieleza haki na kuifunua. Na mkiwaomba wake za Mtume, rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wawapatie kitu chochote mnachokihitajia katika vyombo vya nyumbani na mfano wake, basi waombeni mkiwa nyuma ya pazia. Kufanya kwenu hivyo kunatakasa

لَا يَحِلُّ لَكَ الْإِسَاءَةُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ تَبْدَأَ
يَهُنَّ مِنْ أَرْجَعٍ وَلَا أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا
مَا مَلَكَتْ يَمِينُكُوكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا ﴿٥٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوْبِيُوتُ الْتِي
إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَلَامِ عَنْ نَطَرِيْنَ
إِنَّهُ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيْتُمْ فَادْخُلُوا فِيْدَا
طَعْمَتُمْ فَأَنْتُمْ رَوْلَأَ مُسْتَغْسِيْنَ لِحَدِيْثٍ
إِنْ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي الْتِي فَسَسْتَحِيْهِ
مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحِيْهِ مِنَ الْحَقِّ وَلَذَا
سَأَلْتُهُنَّ مَتَعَافِفُهُنَّ مِنْ وَرَاءِ
حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَظْهَرُ لِقْلُوبِكُمْ
وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذِنُوا رَسُولُ
اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَلَمَّا مِنْ بَعْدِهِ أَبْدَأَ إِنَّ
ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيْمًا ﴿٥٧﴾

zaidi nyoyo zenu na nyoyo zao na
 kuziepusha na mawazo ambayo
 yanawapitia wanaume kuhusu
 mambo ya wanawake na wanawake
 kuhusu mambo ya wanaume, kwani
 kuona ndio sababu ya kufitinika.
 Na haifai kwenu kumkera Mtume
 wa Mwenyezi Mungu wala kuwaoa
 wake zake baada ya kufa kwake
 kabisa, kwa kuwa wao ni mama
 zenu, na haifai mtu kumuoa mamake.
 Hakika kumkera kwenu Mtume
 wa Mwenyezi Mungu, rehema
 ya Mwenyezi Mungu na amani
 zimshukie, na kuwaoa wake zake
 baada yake ni dhambi kubwa kwa
 Mwenyezi Mungu . *Ummah* huu
 ulitekeleza amri hii na ulijiepusha na
 kile Mwenyezi Mungu Aliukataza
 nacho.

54. Mkidhihirisha chochote kwa
 ndimi zenu, enyi watu, kati ya vitu
 vinavyomkera Mtume katika vile
 alivyowakataza navyo au mkakificha
 ndani ya nafsi zenu, basi Mwenyezi
 Mungu, aliyetukuka anavijua
 vilivyomo ndani ya nyoyo zenu na
 vile mlivyovidhihirisha, na Atawalipa
 kwa hayo.
55. Hakuna dhambi kwa wanawake
 kutojifinika mbele ya baba zao, wana
 wao wa kiume, ndugu zao wa kiume,
 wana wa kiume wa ndugu zao wa
 kiume, wana wa kiume wa ndugu
 zao wa kike, wanawake waumini
 na watumwa waliomilikiwa na wao
 kwa kuwa wanahitaji utumishi wao

إِنْ تُبَدِّلُ أَشْيَاً أَوْ تُخْفِهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ
 شَيْءٍ عَلَيْكَ

لَأَجْنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيَّ أَبَاهِينَ وَلَا أَبْتَاهِينَ
 وَلَا إِحْرَانِهِنَّ وَلَا أَبْتَاهِ^١ إِحْرَانِهِنَّ وَلَا أَبْتَاهِ^٢
 أَخْرَانِهِنَّ وَلَا إِسَائِهِنَّ وَلَا مَالَكَ أَيْمَنُهُنَّ
 وَأَنْقَبَتِ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 شَهِيدًا

(٦)

sana. Na muogopeni Mwenyezi Mungu , enyi wanawake, msipite mpaka mliowekewa mkaonyesha pambo lenu msiofaa kulionyesha, au mkaacha kujifinika mbele ya yule ambaye ni lazima mjifinike mbele yake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kushuhudia kila kitu, Anashuhudia matendo ya waja , ya nje na ya ndani, na Atawalipa kwayo.

56. Hakika Mwenyezi Mungu Anamsifu Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mbele ya Malaika waliokurubishwa. Na Malaika Wake wanamsifu Nabii na wanamuombea Mwenyezi Mungu, basi enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifiata sheria Zake kivitendo, mswalieni Mtume wa Mwenyezi Mungu na mtakieni amani, kwa kumwamkia na kumtukuza. Na namna ya kumswalia Nabii, rehema na amani zimshukie, imethibiti kwenye *Sunnah* kwa aina mabalimbali, mionganoni mwazo ni: «Ewe Mola! Mrehemu Muhammad na watu wa Muhammad, kama ulivyowarehemu watu wa Ibrāhīm, hakika wewe ni Mwingi wa kushukuriwa ni Mwingi wa kutukuzwa. Ewe Mola! Mbariki Muhammad na watu wa Muhammad kama ulivyowabariki watu wa Ibrāhīm, hakika wewe ni Mwingi wa kushukuriwa, ni Mwingi wa kutukuzwa.»

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَتَأَلَّمُ الَّذِينَ لَا مُؤْمِنُوا صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ

٥٦) تَسْلِيمًا

57. Hakika ya wale wanaomuudhi Mwenyezi Mungu kwa kumshirikisha na kufanya maasia mengine, na wakamuudhi Mtume wa Mwenyezi Mungu kwa maneno na vitendo, Mwenyezi Mungu atawafukuza na Atawaweka mbali na kheri duniani na Akhera, na Amewaandalia, huko Akhera, adhabu kali yenyenye kuwadhalilisha na kuwfanya wanyonge.
58. Na wale wenye kuwaudhi Waumini wa kiume na Waumini wa kike kwa maneno au vitendo bila ya kosa walilolifanya, basi watakuwa wametenda tendo la urongo na uzushi mbaya kabisa, na wamefanya kosa chafu waziwazi, ambalo kwalo watastahili kupewa adhabu huko Akhera.
59. Ewe Nabii! Waambie wake zako, watoto wako wa kike na wanawake Waumini wateremshe juu ya vichwa vyao na nyuso zao mashuka yao na mitandio yao, ili kufinika nyuso zao, vifua vyao na vichwa vyao. Kufanya hivyo kuko karibu zaidi kuwfanya wao watenganishwe kwa kusitirika na kuhifadhika, wasiwe ni wenye kusumbuliwa kwa kukerwa wala kuudhiwa. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe na kurehemu kwa kuwa Amewasamehe yaliyopita na Akawarehemu kwa kuwabainishia halali na haramu.

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَعَنْهُمُ اللَّهُ فِي
الَّذِي أَتَاهُمْ وَأَعْذَلَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٤٧﴾

وَالَّذِينَ يُؤْدُونَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُؤْمِنَاتِ
يُغَيِّرُ مَا أَكَتَتْ سَبُوا فَقَدْ أَحْتَمَلُوا
بُهْتَنَّا وَإِشْمَامَ مُهِينَا ﴿٤٨﴾

بَلَّهُمَا أَنَّهُمْ قُلْ لِأَزْوَاجِكُوكُوكَ وَبَنَاتِكُوكَ
وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنَاتِ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ
جَلَّبِيهِنَّ ذَلِكَ أَذْنَانَ أَنْ يُعْرَفُ فَلَا
يُؤْدِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٤٩﴾

60. Wasipokomeka, wale wanaoficha ukafiri na kudhihirisha Imani, wale ambao ndani ya nyoyo zao muna shaka na wasiwasi na wale wanaoeneza habari za urongo katika mji wa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na mabaya yao na shari zao, tutakupa uwezo juu yao, kisha hawatakaa pamoja na wewe humo isipokuwa muda mchache.
61. Hali ya kuwa wamefukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu; mahali popote watakapopatikana watekwe na wawe ni wenye kuuawa muda wa kuendelea kwao katika unafiki na kueneza habari za urongo baina ya Waislamu kwa lengo la kuleta fitina na uharibifu.
62. Huu ndio mpango wa Mwenyezi Mungu na njia Yake kuhusu *ummah* waliopita, ni kuwa watekwe na wawe ni wenye kuuawa popote waliopo. Na hutapata , ewe Nabii, mageuzi wala mabadiliko katika njia ya Mwenyezi Mungu.
63. Wanakuuliza watu , ewe Mtume, kuhusu kipindi cha Kiyama kwa njia ya kukiona ni kitu ambacho ni mbali kutokea na kwa njia ya kukikanusha. Waambie, «Hakika ya mambo ni kwamba Ujuzi wa kipindi cha Kiyama uko kwa Mwenyezi Mungu.» Na ni lipi linalokujuza wewe, ewe Mtume kwamba huenda Kiyama kikawa karibu?

* لَيْلَةَ الْقُرْبَىٰ مِنَ الْمُتَّهِّدِينَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ وَالْمُنْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَغُرْبَىٰ نَكَبَهُمْ ثُمَّ لَأَجِاوِرُو تَأَكَّفِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦﴾

مَلَعُونِينَ لَيْلَةَ الْقُرْبَىٰ أَتَسْمَاعُهُمْ فَوْأَخْذُوا وَقْتَلُوا
تَقْتِيلًا ﴿٧﴾

سُنْنَةُ اللَّهِ فِي الَّذِينَ حَلَوْا مِنْ قَبْلِ
وَلَنْ يَجِدَ لِسُنْنَةَ اللَّهِ تَبَدِيلًا ﴿٨﴾

يَسْعَلُكُ أَنَّا سُنْنَةَ اللَّهِ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عَمِّلُهُمْ بِمَا
أَعْنَتْ وَمَا يَنْدِيرُكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٩﴾

64. Mwenyezi Mungu Amewafukuza makafiri kwenye rehema Yake duniani na Akhera na Amewaandalia huko Akhera Moto wenyewe kuwashwa ulio na joto kali,
65. hali ya kukaa milele humo. Hawatapata mtegemewa wa kuwasaidia na kuwatetea, wala mwenye himaya wa kuwahami, Akawatoa Motoni.
66. Siku zitakapogezwa nyuso za makafiri Motoni, huku wakisema kwa kujuta na kuduwa, «Tunatamani lau tungalimtii Mwenyezi Mungu na tungalimtii Mtume Wake duniani tukawa watu wa Peponi.»
67. Na watasema makafiri Siku ya Kiyama, «Mola wetu! Kwa kweli sisi tumewatii viongozi wetu katika upotevu na wakubwa wetu katika ushirikina wakatuepusha na njia ya uongofu na Imani.
68. Mola wetu! Waadhibu Motoni mara mbili zaidi ya adhabu unayotuadhibu kwayo, na uwafukuze kutoka kwenye rehema mafukuzo makali.» Katika hii pana dalili ya kwamba kumtii asiyekuwa Mwenyezi Mungu katika kuenda kinyume na amri Yake na amri ya Mtume Wake, kunapasisha kupata hasira za Mwenyezi Mungu na mateso Yake, na kwamba mfuasi na mfuatwa watashirikiana kwenye adhabu. Basi ajihadhari na hilo Muislamu.

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفَّارِينَ وَأَعْدَدَ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿١١﴾

خَلَيْنَ فِيهَا أَبْدًا لَا يَحْدُونَ وَلَيَأْتِ أَصْبَارًا ﴿١٥﴾

يَوْمَ تُنَقَّبُ رُجُوهُهُمْ فِي الْأَنَارِ يَقُولُونَ
يَكَيْنَتَنَا أَطْغَيْنَا اللَّهَ وَأَطْغَيْنَا الرَّسُولَ ﴿٤١﴾

وَقَالَ أَوْرَبَنَا إِنَّا أَطْعَنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاتَنَا
فَأَضْلَلْنَا السَّبِيلَ ﴿٦٧﴾

رَبَّنَا إِنَّهُمْ ضَعْفَانِيْ مِنَ الْعَذَابِ وَأَعْنَاهُمْ
لَفَتَأْكِيرًا ﴿٢٨﴾

69. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo, msimkere Mtume wa Mwenyezi Mungu kwa maneno wala kwa vitendo, wala msiwe mfano wa wale waliomkera Nabii wa Mwenyezi Mungu Mūsā, Mwenyezi Mungu Akamuepusha na kile walichokisema cha urongo na uzushi, na yeze alikuwa kwa Mwenyezi Mungu ni mwenye cheo kikubwa na utukufu.
70. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo, fanyeni matendo ya kumtii na mjiepusha na matendo ya kumuasi, ili msistahili kupata mateso hayo. Na semeni, katika hali zenu zote na mambo yenu yote, maneno ya kunyoka na yanayolingana na usawa, yasiyokuwa na urongo na ubatilifu.
71. Mkimuogopa Mwenyezi Mungu na mkasema maneno ya sawa, Mwenyezi Mungu Atawasamehe dhambi zenu, Na mwenye kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, katika kile alichokiamrisha na akakikataza, basi huyo amefaulu kupata utukufu mkubwa duniani na Akhera.
72. Sisi tuliiorodhesha amana- ambayo Mwenyezi Mungu Amewapatia waliokalifishwa na Sheria waitunze, nayo ni kufuata maamrisho na kujiепуша na makatazo- kwa mbingu, ardhi na majabali, vikakataa kuibeba na vikaogopa visiweze kusimama kuitekeleza, na akaibeba

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالْمُجْرِمِينَ إِذْنَوْا
مُوسَى فَبَرَأَ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ
وَجِيهًا ﴿١٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَلَّا
سَدِيدًا ﴿١٨﴾

يُصْلِحُ لِكُمْ أَعْمَلَكُمْ وَغَفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالْجِبَالِ فَأَيْنَ أَنْ يَحْمِلُهَا وَأَشْفَقَنَا مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْإِنْسَنُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٦٨﴾

binadamu na akashikamana nayo
pamoja na udhaifu Wake. Hakika
yeye ni mwinci wa udhalimu na
ujinga wa nafsi yake.

73. Ili mwisho wa binadamu kuibeba
amana uwe ni Mwenyezi Mungu
kuwaadhibu wanafiki wa kiume
wanaodhihirisha Uislamu na
kuficha ukafiri na wanafiki wa kike,
na wanaume wanaomshirikisha
katika ibada ya Mwenyezi Mungu
asiyekuwa Yeye na wanawake
washirikina, na ili Awakubalie toba
Waumini wa kiume na Waumini wa
kike kwa kuzificha dhambi zao na
kuacha kuwaadhibu. Na Mwenyezi
Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa
wenye kutubia mionganini mwa waja
Wake, ni Mwenye huruma kwao.

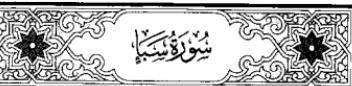
لَيَعْدِدَ اللَّهُ الْمُنْفَقِينَ وَالْمُنْفَقَاتِ
وَالْمُسْرِكِينَ وَالْمُسْرِكَاتِ وَيَتُوبَ
اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٣﴾

SURA YA SABA

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Shukrani ni za Mwenyezi Mungu kwa sifa Zake ambazo zote ni sifa za ukamilifu, na kwa neema Zake za nje na za ndani za kidini na za kidunia, Ambaye Ana ufalme wa viliivyoko mbinguni na viliyyoko ardhini, na ni Zake Yeye sifa njema zilizotimia huko Akhera, na Yeye Ndiye Mwenye hekima katika matendo Yake, Aliye Mtambuzi wa mambo ya viumbe Vyake.
2. Anakijua kila kinachoingia ardhini mionganoni mwa matone ya maji na kinachotoka humo mionganoni mwa mimea, madini na maji, na kinachoshuka kutoka juu mionganoni mwa mvua, Malaika na Vitabu, na vinyavopanda huko mionganoni mwa Malaika na matendo ya waja. Na Yeye Ndiye Mwenye kuwarehemu waja Wake, Hawaharakishii mateso wale wenye kuasi kati yao, ni Mwingi wa msamaha wa dhambi za wenye kutubia Kwake, wenye kujitegemeza Kwake.
3. Na makafiri wenye kukanusha kufufuliwa walisema. «Kiyama hakitatujia.» Sema, ewe Mtume, uwaambie, «Kwani! Ninaapa kwa Mola wangu, kitawajia! Lakini hakuna yoyote anayejua wakati wa kuja kwake isipokuwa Mwenyezi Mungu, Mjuzi wa visivyooonekana,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَكُنْ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْجَيْرُ

يَعْلَمُ مَا يَأْتِيهِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْبُثُ مِنْهَا وَمَا
يَنْزِلُ مِنْ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
الْرَّجِيمُ الْغَفُورُ

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَى
وَرَبِّنَا لَنَأْتِنَّكُمْ عَلَيْهِ الْعِذَابُ لَا يَعْرُجُ
عَنْهُ شَقَالْ دَرَقُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَلَا أَصْعَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا
أَكْثَرُ إِلَّا فِي كَتَبٍ مُّبِينٍ

Ambaye haufichamani Kwake uzito wa kadiri ya chungu mdogo uliyo mbinguni au ardhini, hata mdogo zaidi kuliko huo na hata mkubwa, isipokuwa uko kwenye Kitabu kilichotunzwa, nacho ni Ubao Uliohifadhiwa.

4. Ili Awalipe mema wale waliomuamini Mwenyezi Mungu , wakamfuata Mtume Wake na wakafanya matendo mema, hao watakuwa na msamaha wa dhambi zao na riziki njema, nayo ni Pepo..»
5. Na wale wanaotembea katika kuizuia njia ya Mwenyezi Mungu, kuwakanusha Mitume Wake na kuzitangua aya zetu huku wakiteta na Mwenyezi Mungu wakipinga amri Zake, hao watakuwa na adhabu mbaya zaidi na yenze ukali mwingu zaidi.
6. Na wale waliopatiwa elimu wanajua kwamba Qur’ani uliyoteremshiwa kutoka kwa Mola wako ndiyo haki na kwamba inaongoza kwenye njia ya Mwenyezi Mungu, Aliye Mshindi Asiyeshindwa wala kuzuiliwa, bali Amekitendesha nguvu kila kitu na Amekishinda, Ndiye Mwenye kusifiwa katika maneno Yake, matendo Yake na Sheria Zake.
7. Na makafiri wanasesma, wakiambiana wao kwa wao kwa njia ya shere, «Je, tuwaoneshe mtu (wakimkusudia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie)

لِيُجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَيْرِيعٌ ﴿١﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْفِيَ إِيمَانَكَ مُكَبِّرِينَ
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رَجِزِ الْآيِمِّ ﴿٢﴾

وَرَى الَّذِينَ أَوْقَوْا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صَرْطِ
الْعَرِيبِ الْحَمِيدِ ﴿٣﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدْلُكُ عَلَى رَجُلٍ
يُتَبَّعُكُمْ إِذَا أَمْرِقْتُمْ كُلَّ مُسَرَّقٍ إِنَّكُمْ لَقَرْبٌ
خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٤﴾

atakayewaambia kwamba nyinyi
 mkifa na miili yenu ikawa
 mbalimbali kabisa kuwa nyinyi
 mtahuishwa na mtafufuliwa kutoka
 makaburini mwenu» wanasema hayo
 kwa kupita kiasi katika kukanusha
 kwao.

8. Kwani mtu huyu amemzulia
 Mwenyezi Mungu urongo, au ana
 wazimu na kwa hivyo anasema
 jambo asilolijua? Mambo si vile
 kama wanavyosema makafiri, bali
 Muhammad ni mkweli wa wakweli.
 Na wale wasioamini kufufuliwa na
 wasiofanya matendo ya kuwafaa
 huko, watakuwa kwenye adhabu
 ya milele huko Akhera, na wako
 kwenye upotevu wa mbali hapa
 duniani.
9. Kwani hawaoni makafiri hawa
 wasioamini Akhera ukubwa wa
 uweza wa Mwenyezi Mungu juu ya
 vilivyoko mbele yao na nyuma yao,
 miongoni mwa mbingu na ardhi,
 vinavyoshangaza akili, na kwamba
 viwili hivyo vimewazunguka?
 Tutakapo tutawazamisha ndani ya
 ardhi, kama tulivyomfanyia Qārūn,
 au tutawateremshia vipande vya
 adhabu, kama tulivyowafanyia watu
 wa Shu'ayb, kwa hakika mbingu
 iliwayeshea moto ukawaunguza.
 Hakika katika hilo tulitolitaja la
 uwezo wetu kuna ushahidi wazi
 kwa kila mja mwenye kurudi kwa
 Mola wao kwa kutubia, mwenye
 kukubali upweke Wake na mwenye
 kumtakasia ibada.

أَفَرَيْتَ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ يَهُدِ حِنْنَةً بِلَ الَّذِينَ لَا
 يُؤْمِنُونَ بِالآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالصَّلَالِ
 ﴿١﴾

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا يَنْهَا أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلَقَهُمْ مِنْ
 السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ شَاءُخَسِيفٌ بِهِمُ الْأَرْضَ
 أَوْ سُقِطَ عَلَيْهِمْ كَسَفًا فَنَّ السَّمَاءُ إِنْ
 فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ^١

10. Hakika tulimpa Dāwūd unabii, Kitabu na ujuzi, na tukayaambia majabali na ndege, «Takaseni pamoja naye!»(Dāwūd anapomtakasa Mwenyezi Mungu kwa kuleta tasbihi, fanyeni hivyo pamoja naye). Na tulimlainishia chuma kikawa ni kama unga uliokandwa, anakisinyanga anavyotaka.
11. (Na tulikwambia, ewe Dāwūd,) «Tengeneze nguo za chuma zilizotimia na zilizo pana, na ukadirie vipimo vya misumari katika vikuku vya kuunganisha nguo hizo za chuma, na usikifanye kikuku kuwa kidogo kwani kitakuwa dhaifu, na kwa hivyo hizo nguo za chuma hazitawenza kumkinga (mwenye kuzivaa). Na usizifanye kubwa zikawa nzito kwa mwenye kuzivaa. Na ufanye, ewe Dāwūd, wewe na watu wako, vitendo vya kumtii Mwenyezi Mungu, kwani mimi kwa mnayoyafanya ni Mwenye kuyaona, hakifichamani kwangu kitu chochote katika hivyo.»
12. Na tulimdhaliilishia Sulaymān upepo, ukawa unatembea kutoka mwanzo wa mchana mpaka katikati yake mwendo wa mwezi, na kutoka katikati ya mchana mpaka usiku mwendo wa mwezi kwa mwendo wa kawaida. Na tulimyayushia shaba ikawa inatiririka kama vile maji yanavyotiririka, akawa anafanya kwa shaba hiyo anachotaka. Na tulimdhaliilishia mionganoni mwa majini wenye kutumika mbele yake, na yoyote

*وَلَقَدْ ءاتَيْنَا دَاوِيدَ مَّا أَفْضَلَ لِيَجْبَلُ
أَوْبِي مَعْهُ وَالْأَطْرَافُ وَالنَّالُ الْحَدِيدَ ﴿٦﴾

أَنِ اَعْمَلْ سَيِّغَتٍ وَقَدْ زِفَ السَّرَّدٌ
وَأَعْمَلُوا صَلِحًا لِيَرَأَنَمُونَ بَصِيرٌ ﴿٧﴾

وَلِسُلَيْمَنَ الْرَّيْحَ عُودٌ هَاشَهْ رَوَاهُهَا
شَهْرٌ وَسَلَتُهُ اللَّهُ وَعَيْنُ الْقَطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ
يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَنْعِزُ
مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذْقُهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٨﴾

kati yao anayesita kufuata amri yetu tuliomuamrisha ya kumtii Sulaymān tutamuonjesha kutokana na adhabu ya Moto unaowaka.

13. Majini wanamfanya Sulaymān anachotaka mionganoni mwa misikiti ya ibada, picha za shaba na ukoa, madishi makubwa kama mabirika ya kukusanyika maji ndani yake na vyungu vilivyojikita visivyotikisika kutoka mahali pake kwa ukubwa wake, na tukasema, «Enyi jamii ya Dāwūd! Fanyeni kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kile Alichowapa, kwa kumtii na kufuata amri Yake.» Na ni wachache, mionganoni mwa waja wangu, wenye kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa wingi. Na Dāwūd, ye ye na jamii yake, alikuwa mionganoni mwa hao wachache.
14. Tulipopitisha kuwa Sulaymān afe, hakuna kilichowafahamisha majini juu ya kifo chake isipokuwa mchwa kuila fimbo yake ambayo alikuwa ameitegemea, basi Sulaymān akaanguka chini, na hapo majini wakajua kwamba wao lau walikuwa wanajua ghaibu hawangalikaa kwenye adhabu yenyē kudhalilisha na kazi ngumu kumfanya Sulaymān, kwa wao kudhania kuwa ye ye ni katika walio hai. Katika hii aya kuna kubatilisha itikadi ya baadhi ya watu kwamba majini wanayajua yasiyoonekana. Kwani lau wao wangaliyajua yasiyoonekana

يَعْمَلُونَ لَهُ وَمَا لَيْسَ إِذَا مِنْ مَحَرِّبٍ وَتَمَكِّشَلَ
وَجِفَانٍ كَلْجَوَابٍ وَقُدُورٍ رَازِيَكَتٍ أَعْمَلُوا
إِلَّا دَأْوَدَ شُكْرٌ وَقَلِيلٌ مِنْ عَبَادِيَ الْشَّكُورِ ١٦

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا ذَهَبَ عَلَى مَوْرِثَةِ
إِلَّا دَآبَةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْ سَاهَةٍ وَفَلَمَّا
خَرَبَتِي لَجْنَانٌ أَنْ لَوْكَافُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ
مَا لَيْسُوا فِي الْعَدَابِ الْمُهِينِ ١٦

wangalijua kifo cha Sulaymān, amani imshukie, na hawangalikaa kwenye adhabu yenyekunyongesha.

15. Kwa hakika, kabilia la *Saba'* la huko *Yaman*, kwenye makazi ya watu wake kuna dalili ya uweza wetu: mabustani mawili kuliani na kushotoni, «Kuleni riziki ya Mola wenu na mumshukuruni kwa neema Zake juu yenu, kwani nchi yenu ina mchanga bora na hewa nzuri, na Mola wenu ni Mwingi wa msamaha kwenu.»
16. Wakaipa mgongo amri ya Mwenyezi Mungu, wakaacha kumshukuru na wakawakanusha Mitume, tukawatumia mafuriko yenyekubomoa yaliyo na nguvu, yaliyoliharibu bwawa la maji na yakayazamisha mabustani. Na tukawageuzia mabustani yao mawili yenyekutoa matunda yakawa ni mabustani mawili yenyemiti michache ya *khamt*, nayo ni miti ya matunda machungu yenyeladha ya kuchukiza, na *athl*, nayo ni miti inayofanana na *tarfā'* isiyokuwa na matunda, na mikunazi michache yenyemiba mingi.
17. Mabadiliko hayo, kutoka kwenye mambo mazuri kwenda kwenye mabaya, ni kwa sababu ya kukanusha kwao na kutoshukuru kwao neema za Mwenyezi Mungu. Na hatumtesi mateso haya makali isipokuwa mkanushaji sana aliyeendelea kwenye ukashaji; atalipwa kulingana na matendo yake, sawa kwa sawa.

لَقَدْ كَانَ لِسَيِّدِنَا فِي مَسْكَنِهِمْ أَيْمَانَ حَتَّىٰ عَنْ يَمِينِ وَشَمَائِلِ كُلِّهِمْ مِنْ رِزْقِ رَبِّهِمْ وَأَشْكُرُوا لَهُ بِلَدَهُ طَيِّبَةً وَرَبُّ عَفْوٍ ﴿١٦﴾

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيِّلَ الْعَرِيمِ
وَبَدَّلْنَاهُمْ بِحَتَّىٰ هُمْ حَتَّىٰ ذَوَاتِ أَكْثَرٍ
خَمْطِ وَأَقْلَلَ وَسَيَّعَ وَقَنْ سَدِيرٌ قَلِيلٌ ﴿١٧﴾

ذَلِكَ حَرَجٌ نَهُورٌ بِمَا كَفَرُوا وَهُنَّ بِحُكْمِرِيَّ الْأَكْفَارِ

الْكَفُورُ

18. Na tulijaalia, baina ya watu wa *Saba'*, na hali wao wako *Yaman*, na ile miji tuliobarikia, nayo ni Shām, kuwe na miji iliyoshikana, aliye kwenye mji wowote kati ya hiyo huuona mji mwengine. Na tukafanya mwendo wa kutembea humo ni mwendo uliokadirwa , kutoka nyumba hadi nyumba, bila mashaka, na tukawaambia, «Endeni kwenye miji hiyo , wakati mnapotaka wa usiku au mchana, mkiwa mko kwenye amani hamuogopi adui, njaa wala kiu.
19. Kwa sababu ya kuruka mipaka kwao, walichoka na raha na amani na maisha ya neema na wakasema, «Mola wetu! Ifanye miji yetu iwe mbali mbali ili safari zetu zirefuke baina ya miji hiyo, tusipate mji ulioimarika njiani tunapokwenda.» Na wakajidhulamu nafsi zao kwa kukanusha kwao, na kwa hivyo tukawaangamiza na tukawafanya ni mazingatio na mazungumzo kwa wanaokuja baada yao, na tukawatenganisha kila namna ya kuwatenganisha, na miji yao ikawa magofu. Kwa hakika yale yaliyoikumba *Saba'* ni mazingatio kwa kila mwingi wa uvimilivu juu ya shida na mambo magumu, mwingi wa kushukuru neema za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
20. Na kwa hakika alidhani Iblisi dhana isiyo ya ukweli kuwa atawapoteza wanadamu na kwamba wao watamii ye ye katika kumuasi Mwenyezi Mungu, na dhana yake kwao

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقُرْبَى لِتَبَرَّكَنَا
فِيهَا قُرْبَى طَهِيرَةٍ وَقَدْرَنَا فِيهَا أَلْسِنَةٌ سِيرُوا
فِيهَا لَيَالٍ وَأَيَّامًا إِمْبَارِكٍ

١٨

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَطَلَمَوْا
أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَا هُمْ حَادِثَةً وَمَرْفَعُهُمْ كُلُّ
مُمْرَازٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِكُلِّ صَبَابٍ

شَكُورٌ

وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِنْلِسُ طَنَّهُ، فَأَنْبَعُوهُ
إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

١٩

ikawa ya kweli, kwa kuwa wao walimtii yeye na wakamuasi Mola wao , isipokuwa kundi la wenye kumuamini Mwenyezi Mungu, kwani wao walijikita kwenye utiifu wa Mwenyezi Mungu.

21. Na wala hakuwa iblisi na uwezo wa kuwalazimisha wakanushaji kukufuru, lakini hekima ya Mwenyezi Mungu imepitisha awapambie wanadamu ili ujitokeze ujuzi Wake wa kale tupate kumpambanua anayeaminu kufufuliwa, thawabu na adhabu na kumtenganisha na yule mwenye shaka na hilo. Na Mola wako ni Mtunzi wa kila jambo, Analihifadhi na kutoa malipo yake.
22. Sema, ewe Mtume, uwaambie washirikina, «Waiteni wale ambao mlidai kuwa wao ni washirika wa Mwenyezi Mungu mkawaabudu badala Yake , mionganoni mwa masanamu , malaika na binadamu, na wakusudieni katika haja zenu. Kwani wao hawatawaitika. Wao hawamiliki chochote, mbinguni wala ardhini, hata kadiri ya uzito wa chungu mdogo, na wala hawana ushirika katika hizo mbili. Na hakuna yoyote mionganoni mwa hawa washirikina mwenye kumsaidia kuumba chochote. Bali Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, ndiye Aliyepwekeka kwa upatishaji. Yeye Ndiye Anayeabudiwa Peke Yake, na hakuna mwingine yoyote asiyekuwa Yeye anayestahiki kuabudiwa.

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِ مِنْ سُلْطَنٍ إِلَّا لِتَعْلَمَ
مَنْ يُؤْمِنُ بِالآخِرَةِ وَمَنْ هُوَ مِنْهَا فِي
شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِظٌ ﴿٦﴾

قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ رَعَمْتُمْ قُنْ دُونَ اللَّهِ لَا
يَمْلِكُونَ مِنْ قَالَ ذَرَّةً فِي الْسَّمَوَاتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِ مَأْمَنٌ يُشَرِّكُ وَمَا لَهُ
مِنْهُمْ قُنْ ظَاهِرٌ ﴿٧﴾

23. Na maombezi ya mwenye kuombea hayafal kitu hayanufaishi mbele Yake, isipokuwa kwa yule Aliyemruhusu. Na mionganoni mwa utukufu Wake na utisho Wake, Aliyeshinda na kutukuka, ni kuwa Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Anapotamka wahyi na watu wa mbinguni wakayasikia maneno Yake, wanakuwa katika hali ya kutetemeka kwa utisho, mpaka wanakuwa katika hali kama ile ya kukosa fahamu. Na kibabaiko kinapowaondokea kwenye nyoyo zao wanaulizana wao kwa wao, «Amesema nini Mola wenu?» Malaika watasema, «Amesema kweli! Na Yeye Yuko juu kwa dhati Yake, utendaji nguvu Wake na utukufu wa cheo Chake, Aliye Mkubwa juu ya kila kitu.»
24. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina, «Ni nani anayewaruzuku kwa mvua kutoka mbinguni, na kwa mimea na madini na vinginevyo kutoka ardhini?» Hivyo basi hawana budi kukubali kuwa Yeye ni Mwenyezi Mungu. Na iwapo hawatakubali hilo, waambie, «Mwenyezi Mungu Ndiye Mwingi wa kuruzuku, na kwa hakika mojawapo wa mapote mawili, kati ya sisi na nyinyi, limejikita kwenye uongofu au limevama kwenye upotevu ulio wazi.»
25. Sema, «Hamtaulizwa kuhusu dhambi zetu, wala hatutaulizwa kuhusu matendo yenu, sababu sisi tumejitenga na nyinyi na ukashaji wenu.»

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْهُ إِلَّا لِمَنْ أَذْنَ لَهُ
حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَاتَلَ
رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ أَعْلَمُ الْكَيْرِ ﴿٦٥﴾

* قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ فِي آنَاتِكُمْ لَعَلَىٰ
هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٦﴾

قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا جَرَمْنَا وَلَا سُئَلُ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾

26. Sema, «Mola wetu Atatukusanya baina yetu na nyinyi Siku ya Kiyama, kisha Atatoa uamuzi wa uadilifu baina yetu. Na Yeye Ndiye Mfunguzi Mwenye kutoa uamuzi baina ya viumbe Vyake, Mwingi wa ujuzi wa yale yanayotakikana yatolewe uamuzi na hali ya viumbe Vyake. Hakuna kinachofichicana Kwake chochote.»
27. Sema, «Nionesheni kwa hoja na dalili wale mliomshikanisha na Mwenyezi Mungu mkawafanya ni washirika Wake katika kuabudiwa, je wao wameumba chochote? Mambo si kama walivyoeleza. Bali Yeye Ndiye Mwenye kuabudiwa kwa haki, ambaye hana mshirika wake, aliye Mshindi katika kuwaresa waliomshirikisha, na mwenye hekima katika maneno Yake, vitendo Vyake na upelekeshaji mambo ya viumbe Vyake.
28. Na hatukukutumiliza, ewe Mtume, isipokuwa ni kwa watu wote, uwabashirie malipo mema ya Mwenyezi Mungu na uwaonye mateso Yake. Lakini wengi wa watu hawaijui haki, hivyo basi wao wanaipa mgongo.
29. Na hawa washirikina wanasema kwa njia ya shere, «Ni lini wakati wa Ahadi hii ambayo unatuahidi kuwa Mwenyezi Mungu Atatukusanya ndani yake kisha Ahukumu baina yetu, iwapo nyinyi ni wakweli katika kile mlitchotuahidi kwacho?»

قُلْ يَجْمِعُ بَيْنَنَا بِتَائِمٍ فَفَتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ
وَهُوَ الْفَتَحُ الْعَلِيمُ ﴿١٦﴾

قُلْ أَرْوَاهُ الَّذِينَ أَحْقَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا
بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٧﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَفَةً لِلنَّاسِ بِشَيْرًا
وَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

وَيَقُولُونَ مَنْ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٩﴾

30. Waamnbie, ewe Mtume, «Nyinyi muna maagano ambayo hapana budi yatawajia, nayo ni maagano ya Siku ya Kiyama, hamtachelewa nayo hata muda mchache wa kupata kutubia, na wala hamtatangulia mbele yake mkaadhibiwa hata kwa muda mchache. Basi jihadharini na Siku hiyo na jitayarisheni kwa vifaa vyake.»
31. Na waliokanusha walisema, «Hatutaiamini hii Qur’ani wala vile vilivyoitangulia, kina Taurati, Injili na Zaburi.» Kwa hakika washakanusha vitabu vyote vya Mwenyezi Mungu. Na lau utaona pindi madhalimu wamefungwa mbele ya Mola wao ili wahesabiwe, huku wakirudishiana maneno baina yao, kila mmoja anamtupia lawama mwingine, utaona jambo la kutisha! Watakuwa waliokuwa wakifanywa wanyonge wakisema kuwaambia wale waliokuwa na kiburi, nao ni wale viongozi na wakubwa waliopotea na kupoteza, « Lau si nyinyi kutupoteza njia tungalikuwa ni wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake.»
32. Viongozi watasema kuwaambia wale waliofanywa wanyonge, «Kwani ni sisi tuliowarzua uongofu baada ya kuwajia? Bali ni nyinyi wenyewe mlikuwa wahalifu kwa kuwa mliingia kwenye ukafiri kwa matakwa yenu na hiyari yenu.»

قُلْ لَكُمْ مِّيقَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَخِرُونَ عَنْهُ
سَاعَةً وَلَا تَسْتَقِدُونَ ﴿١١﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا
الْقُرْآنَ وَلَا يَأْلَمُنَا إِذْ يَدِيهِ وَلَوْتَرَى إِذْ
الظَّلَّمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ
عَصْبُهُمْ إِلَى بَعْضِ الْقَوْلِ يَقُولُ الَّذِينَ
أَسْتُضْعِفُوُا لِلَّذِينَ أَسْتَكْبِرُوا لَوْلَا أَسْمَ
لِكُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَكْبِرُوا لِلَّذِينَ أَسْتُضْعِفُوُا
أَخْنَنُ صَدَّدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ
بِلِكُنُّتُمْ مُّجْرِمِينَ ﴿١٢﴾

33. Watasema waliofanywa wanyonge kuwaambia wakubwa wao katika upotevu, « Bali ni kule kutupangia kwenu ubaya usiku na mchana ndiko kulikotutia sisi katika majanga. Kwa kuwa mlikuwa mkitutaka tumkanushe Mwenyezi Mungu na tumfanye kuwa ana washirika katika kuabudiwa.» Na watu wa kila mojawapo ya makundi mawili wataficha majuto watakapoiona adhabu ilioandaliwa wao. Na tutaweka minyororo kwenye shingo za wale waliokanusha. Na wao hawatateswa kwa adhabu hii isipokuwa ni kwa sababu ya kumkanusha kwao Mwenyezi Mungu na kufanya kwao matendo mabaya duniani. Katika hii aya kuna onyo kali dhidi ya kuwafuata walinganizi wa upotevu na viongozi wa ukiukaji Sheria.
34. Na hatukutumiliza Mtume yoyote katika mji wowote alinganie kwenye kumwahidisha Mwenyezi Mungu na kumpwekesha katika ibada, isipokuwa wale wenye kuvama kwenye starehe na matamanio mionganoni mwa watu wake huwa wakisema, «Hakika sisi kwa haya mliokuja nayo, enyi Mitume, ni wenye kukanusha.»
35. Na wanasema, «Sisi ni wengi zaidi wa mali na watoto, na Mwenyezi Mungu hakutupa neema hizi isipokuwa ni kuwa anaridhika na sisi, na sisi si wenye kuadhibiwa duniani wala Akhera.»

وَقَالَ الَّذِينَ أَسْتَطْعُهُمْ فَوْلَادِيَنَ أَسْتَكْبَرُوا
بَلْ مَكْرُهُ الْأَيْلَلِ وَالنَّهَارُ لَذِذَاتِهِمْ وَنَاهَا
نَكْفُرُ بِاللَّهِ وَنَجْعَلُ لَهُ وَآنَدَادًا وَأَسْرَوْهُ
الْذَّمَامَةَ لَهَا رَأْوُ الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَلَ
فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُخْرُونَ إِلَّا مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيًّا إِلَّا قَالَ
مُّرْجُفُوهَا إِنَّا إِيمَانُ الْإِسْلَمِ بِهِ كَفُورٌ
﴿٢٦﴾

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ
بِمُعَذَّبِينَ ﴿٢٧﴾

36. Sema uwaambie, ewe Mtume, «Hakika Mola wangu Anawakunjulia riziki hapa duniani anaowataka mionganoni mwa waja Wake, na Anawabania Anaowataka, si kwa mapenzi wala chuki, lakini Anafanya hivyo kwa kuwatahini. Lakini wengi wa watu hawajui kwamba huo ni mtihani kwa waja Wake kuwa wao hawataamali.»
37. Hayakuwa mali yenu na watoto wenu ni vitu vyta kuwafanya nyinyi muwe karibu na sisi, na daraja zenu ziwekwe juu, lakini wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na wakafanya matendo mema, basi hao watapata malipo ya nyongeza: kwa jema moja kwa kumi mfano wake mpaka kiwango cha nyongeza Anachokitaka Mwenyezi Mungu. Na wao watakuwa kwenye Pepo ya juu kwa juu, wakiwa wamesalimika na adhabu, kifo na mambo ya huzuni.
38. Na wale wanaokimbilia kuzibatilisha hoja zetu na wanaozuia njia ya Mwenyezi Mungu isifuatwe wakiwa wapinzani na washindani, hawa wataingia ndani ya adhabu ya Jahanamu Siku ya Kiyama, watahudhuriwa na *Zabāniyah*, ambaon ni askari wa Motoni, na hawatatoka humo.
39. Waambie, ewe Mtume, hawa waliodanganyika kwa mali na watoto, «Mola wangu anamkunjulia riziki Anayemtaka mionganoni

فُلْ إِنَّ رَبِّيْ يَسْسُطُ الْرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

وَمَا أَنْوَلْنَاهُ وَلَا أَوْلَدْنَاهُ بِالْيَتَامَةِ
رُلْقَى إِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَلِحًا فَأُولَئِكَ
لَهُمْ جَنَّاتُ الْصَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُنَّ فِي الْعُرْقَاتِ
عَمُورَتَ ﴿٧﴾

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِيَّ إِلَيْنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ
فِي الْعَدَابِ مُحْصَرُونَ ﴿٨﴾

فُلْ إِنَّ رَبِّيْ يَسْسُطُ الْرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْفَقَ شَيْءٌ
فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٩﴾

mwa waja Wake na Anambania
 Anayemtaka, kwa hekima Anayoijua.
 Na namna mtakavyotoa kitu
 chochote, Yeye Atawapa badala yake
 duniani na huko Akhera Atawapa
 malipo mema. Na Yeye, kutakasika
 na sifa za upungufu ni Kwake,
 Ndiye bora wa wenye kuruzuku, basi
 tafuteni riziki Kwake Peke Yake na
 zungukeni kwa kufuata sababu zake
 Alizowaamuru.

40. Kumbuka, ewe Mtume, Siku ambayo Mwenyezi Mungu Atawafufua washirikina na waabudiwa badala Yake mionganini mwa Malaika, kisha Awaambie Malaika kwa njia ya kuwalaumu wale waliowaabudu, «Je ni hawa waliokuwa wakiwaabudu badala yetu sisi?»
41. Malaika watasema, «Tunakutakasa, ewe Mwenyezi Mungu, na kuwa na mshirika wa kuabudiwa! wewe Ndiye Msimamizi wetu tunayemtii na kumuabudu Peke Yake. Bali hawa walikuwa wakiwaabudu mashetani, wengi wao wanawaamini na kuwatii.»
42. Basi Siku ya Ufufuzi, hao waabudiwa hawatakuwa na mamlaka ya kuwanufaisha au kuwadhuru wenye kuwaabudu. Na tutasema kuwaambia wale waliozidhulumu nafsi zao, «Onjeni adhabu ya Moto ambao mlikuwa mkiukanusha!»

وَقَوْمٌ يَخْسِرُ هُنَّ حَيَّا ثُمَّ بَقُولُ الْمَلَائِكَةِ
 أَهْؤُلَاءِ إِنَّ كُلَّ كَانُوا يَتَبَذَّلُونَ ﴿٤١﴾

فَالْأُولُوْسُبْحَنَكَ أَنْتَ وَلِيُسْتَأْمِنْ دُونِهِمْ لَكَ أَنْ
 يَعْبُدُونَ أَجْنَانَكَ أَنْ تَرْهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾

فَإِنَّمَا لِلَّهِ مِلْكُ الْعَصْمَى لِعَصْمَى نَفَعًا لَأَضْرَارًا
 وَنَقْرُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوْفُوا عَذَابَ النَّارِ أَنَّى
 كُنْتُمْ بِهَا تُكَبِّرُونَ ﴿٤٣﴾

43. Na wanaposomewa makafiri wa *Makkah*aya za Mwenyezi Mungu zikiwa wazi wao wanasesma, «Hakuwa Muhammad isipokuwa ni mtu anayependa kuwakataza nyinyi kuwaabudu waungu amba o baba zenu walikuwa wakiwaabudu,» na wanasesma, «Haikuwa hii Qur’ani isipokuwa ni urongo uliozuliwa, umeuleta wewe mwenyewe na sio kuwa unatoka kwa Mwenyezi Mungu.» Na makafiri walisema kuhusu Qur’ani ilipowajia, «Haikuwa hii isipokuwa uchawi uliojitokeza wazi.»
44. Na hatukuwateremshia wakanushaji vitabu vya wao kuvisoma kabla ya Qur’ani vikawa vitawaonyesha wao yale wanayoyadai kwamba kile alichokuja nacho Muhammad ni uchawi, na hatukumtuma kwao kabla yako wewe, mjumbe yoyote wa kuwaonya wao adhabu yetu.
45. Na walikanusha wale waliokuwa kabla yao, kama vile ‘Ād na Thamūd, Na watu wa *Makkah* hawakufikia ushuri wa kile tulichowapa *ummah* waliopita cha nguvu, wingi wa mali, umri mrefu na neema nyiginezo, na tukawaangamiza. Basi angalia, ewe Mtume! Ni namna gani yalivyokuwa makemeo yangu na adhabu yangu kwao?
46. Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa wakanushaji washindani, «Mimi ninawapa ushauri mmoja: msimame kumtii Mwenyezi Mungu wawili-wawili na mmoja-mmoja, kisha mfikirie kuhusu hali ya

وَلَا اسْتَأْتِي عَلَيْهِمْ أَيْنَتَابِتَتْ قَالُوا مَا هَذَا
إِلَّا رُؤُلٌ يُرِيدُنَ يَصُدُّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْمَلُونَ
إِبَابَأُكُوكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفَاقٌ مُفْتَرٌ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١﴾

وَمَآءَاتِنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا
أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٢﴾

وَكَذَبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا
مَعْسَارَ مَآءَاتِنَاهُمْ فَكَذَبُوا رُسُلِ
فَكِيفَ كَانَ نَذِيرٌ ﴿٣﴾

* قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُكُمْ بِوَجْهِهِ أَنْ تَقُومُوا لِهِ
مُشْتَقَّ وَفِرَادِي لَمْ تَنْفَعَكُرُو مَا يَصْلَحُكُمْ
إِنْ جِئْنَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْهِ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٤﴾

mwenzenu, Mtume wa Mwenyezi
 Mungu, rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukie, na kile
 alichonasibishwa nacho. Yeye hana
 wazimu. Hakuwa Yeye isipokuwa
 ni mwenye kuwatisha na kuwaonya
 adhabu ya Jahanamu kabla joto lake
 halijawasumbua.»

47. Sema, ewe Mtume, uwaambie
 wakanushaji, «Malipo niliyowaomba
 kwa wema huu niliowaletea ni
 yenu nyinyi. Malipo yangu mimi
 ninayoyangojea hayapo isipokuwa
 kwa Mwenyezi Mungu Mwenye
 kuyaona matendo yangu na
 matendo yenu. Hakuna chochote
 kinachofichamana Kwake. Yeye
 Anawalipa wote: kila mmoja kwa
 anachostahiki.»
48. Sema, ewe Mtume, umwambie
 anayekanusha upwekeshaji wa
 Mwenyezi Mungu na ujumbe
 wa Uislamu, «Hakika Mola
 wangu Anauvurumiza ubatilifu
 kwa hoja za ukweli, hivyo basi
 ukaufedhehi na ukauangamiza. Na
 Mwenyezi Mungu ni Mjuzi mno
 wa vitu visivyoonekana, hakuna
 kinachofichamana Kwake chochote
 ardhini na mbinguni.»
49. Sema, ewe Mtume, «Ukweli na
 Sheria tukufu itokayo kwa Mwenyezi
 Mungu umekuja, na ubatilifu
 umeondoka na mamlaka yake
 yamepotea, hivyo basi ubatilifu
 haukusaliwa na kitu cha kukianzisha
 wala kukirudisha.»

فُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ قِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرٍ إِلَّا
 عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾

فُلْ إِنَّ رَبِّي يَعْلَمُ فِي الْأَخْيَرَةِ عَلَىٰ عِلْمٍ أَنْتُو بِهِ
 ۚ ﴿٤٨﴾

فُلْ جَاءَ الْحُقُوقُ وَمَا يَبْدِئُ الْبَطْلُ وَمَا
 يُعِدُ ﴿٤٩﴾

قُلْ إِنْ حَسِّلْتُ فَإِنَّمَا أَصِيلُ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ
أَهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحَى إِلَيَّ رَبِّيْلَهُ وَسَمِيعُ
قَرِيبُ ۝

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَرِعُوا فَلَاقُوهُ وَلَخَدُوا مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ۝

وَقَالُوا إِمَّا يَهُوَ وَإِنَّ لَهُمْ أَلْثَانَوْشُ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝

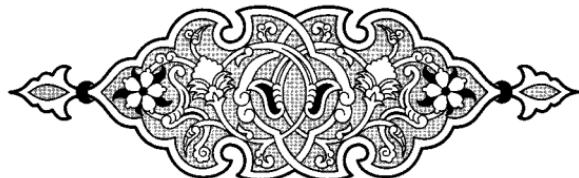
وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلٍ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝

50. Sema, «Nikipotoka nikawa kando na haki, basi dhambi la upotevu wangu liko juu ya nafsi yangu, na nikiwa nitalingana sawa juu ya haki, ni kwa wahyi wa Mwenyezi Mungu Ambao Ananiletea mimi. Hakika Mola wangu ni Msikizi wa ninayowaambia, Yuko karibu na yule anayemlingania na kumuomba.»
51. Na lau ungaliona, ewe Mtume, pindi watakapobabaika wakanushaji pale watakapoishuhudia adhabu ya Mwenyezi Mungu, ungaliona jambo kubwa! Hawatakuwa na uokozi wala makimbilio na watachukuliwa hadi Motoni kutoka mahali karibu pa kutwaliwa.
52. Na wakanushaji watasema watakapoiona adhabu huko Akhera, «Tumemuamini Mwenyezi Mungu, Vitabu Vyake na Mitume Wake. Vipi wao waipate Imani na hali ni kwamba kuifikia kwao hiyo Imani ni kutoka mahali mbali?» kushawekwa kizuizi baina yao na hiyo, kwani mahali pake ni ulimwenguni, na huko walikanusha.
53. Kwa hakika waliikanusha haki duniani na wakawakanusha Mitume. Na wanajisemea kwa kudhani wakiwa mbali na kuifikia haki, hawana tegemezi la dhana yao ya ubatilifu, kwa hivyo hawana njia ya kuifikia haki kama vile mfumaji asivyo na njia ya kulenga shabaha kutoka mahali mbali.

54. Na kutawekwa kizuizi baina ya wakanushaji na kile wanachokitamani cha toba na kurudi ulimwenguni wapate kuamini, kama vile Mwenyezi Mungu Alivyowafanya wale wanaofanana na wao mionganini mwa wakanushaji wa watu wa mataifa yaliyopita. Kwa kweli wao walikuwa duniani wako kwenye shaka yenye kutia wasiwasi na babaiko kuhusu jambo la Mitume, kufufuliwa na kuhesabiwa, na kwa hivyo hawakuamini.

وَجِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشَاءُونَ كَمَا فَعَلَ
بِأَشْيَاءِهِمْ وَنَقْرُبُ إِلَيْهِمْ كَمَا نُرِدُ فِي شَيْءٍ

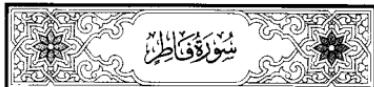
مُرِيدٌ

SURA YA FĀTIR

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sifa njema zote asifiwe Mwenyezi Mungu kwa sifa Zake ambazo zote ni za ukamilifu, na kwa neema Zake za nje na za ndani, za Akhera na duniani. Muumba mbingu na ardhi na Muanzilishi wa hizo. Mwenye kuwafanya Malaika ni wajumbe kwa waja kwa Anayemtaka mionganini mwa waja Wake, na kwa amri Yake anayoitaka na makatazo Yake. Na mionganini mwa ukubwa wa uweza wa Mwenyezi Mungu ni kuwafanya Malaika ni wenye mbawa, mbilimibili, tatutatu na nnenne, za kurukia: ili kukifikisha Alichoomrisha Mwenyezi Mungu. Katika uumbaji Wake Anaongeza Anachotaka. Hakika Mwenyezi Mungu kwa kila jambo ni Mjuzi, hakuna kitu kinachomshinda.
2. Chochote kile Anachowafungulia watu Mwenyezi Mungu mionganini mwa riziki, mvua, afya, ujuzi na neema nyinginezo, hakuna yoyote wa kuzuia rehema hii, na chochote kile anachokizua hakuna yoyote baada Yake, Kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake, anayeweza kukiachilia. Na Yeye Ndie Mshindi Mwenye kukitendesha nguvu kila kitu, Mwingi wa hekima Ambaye Anaichilia rehema na Anaizua kulingana na hekima Yake.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ قَاطِئِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ
الْمُلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَئِيْ أَجْيَمَةِ مَهْنَى وَثُلَّةَ
وَرُؤْبَعَ يَزِيدُ فِي الْمُنَاقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ۚ

مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يَمْسِكُ فَلَا مُرْسَلٌ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ

3. Enyi watu! Kumbukeni, kwa nyoyo zenu, ndimi zenu na viungo vyenu, neema ya Mwenyezi Mungu juu yenu. Hakuna muumba wenu isipokuwa Mwenyezi Mungu, Anayewaruzuku nyinyi kwa mvua kutoka mbinguni, na kwa maji, madini na vinginevyo kutoka ardhini. Hapana Mola isipokuwa Yeye, Peke Yake, Asiyé na mshirika. Basi viyi nyinyi mtaepushwa na kumpwekesha?
4. Na watu wako wakikukanusha, ewe Mtume, kwa hakika wamekanushwa Mitume kabla yako wewe. Na kwa Mwenyezi Mungu mambo yanaishia huko Akhera, basi hapo Atamlipa kila mmoja anachostahili. **Katika** hii pana kumliwaza Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
5. Enyi watu! Hakika agizo la Mwenyezi Mungu la Ufufuzi, malipo mema na mateso ni kweli iliyothibiti, basi yasiwadanganye maisha ya duniani kwa matamano yake na matakwa yake, wala asiwadanganye Shetani kuhusu Mwenyezi Mungu.
6. Hakika Shetani ni adui ya binadamu, basi mchukulieni ni adui na msimtii, hakika ni kwamba yeye anawaita wafuasi wake kwenye upotevu ili wawe ni katika watu wa Moto unaowaka.
7. Wale waliokataa kwamba Mwenyezi Mungu, Yeye Peke Yake, Ndiye Mola wa kweli, na wakakataa kile

يَأَيُّهَا النَّاسُ أَذْرُوْلْعَمَّةَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ
خَلِيقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنَّ تُوفَّكُونَ ٦٧

وَإِنْ يُكَذِّبُوكُمْ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِنَّ
اللَّهُ تُرْجِعُ الْأَمْوَالَ ٦٨

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغْرِيَكُمْ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغْرِيَكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ٦٩

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌ فَلَا تَنْخُذُوهُ عَدُوًّا إِلَيْهَا
يَدْعُوا حِزْبَهُ وَلَيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ٧٠

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ٧١

walichokuja nacho Mitume Wake,
watakuwa na adhabu kali huko
Akhera. Na wale waliomuamini
Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na
wakafanya matendo mema, watapata
msamaha kutoka kwa Mola wao
na kufutiwa dhambi zao baada ya
kuzifanya zisitirike, na watakuwa na
malipo mema makubwa, nayo ni Pepo.

8. Je, yule ambaye Shetani anampambia
matendo yake maovu ya kumuasi
Mwenyezi Mungu, kukufuru na
kuwaabudu wasiyekuwa Yeye
mionganoni mwa waungu na masanamu,
akayaona ni mazuri yenyekupendeza,
(Je, yeye) ni kama yule ambaye
Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
Amemuongoza akalionna zuri kuwa
ni zuri na ovu kuwa ni ovu? Hakika
Mwenyezi Mungu Anampoteza
Anayemtaka na Anamuongoza
Anayemtaka. Basi usijiangamize kwa
kuwa na huzuni juu ya ukashaji wa
hawa waliopotea. Hakika Mwenyezi
Mungu Anayajua maovu yao na
Atawalipa kwa hayo malipo mabaya
kabisa.
9. Na Mwenyezi Mungu Ndiye
Ambaye Anapeleka upopo, ukatikisa
mawingu, tukayaongoza hadi pale
kwenye ardhi kavu, hapo mvua
ikateremka, tukahuisha kwa mvua
hiyo ardhi baada ya ukavu wake, na
hapo mimea ikawa rangi ya kijani.
Mfano wa kuhuisha huko, Mwenyezi
Mungu Atawahuisha wafu Siku ya
Kiyama.

أَفَنْ زُينَ لَهُ وَسُوءُ عَمَلِهِ فَرَأَاهُ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَهُدِيَ مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذَهَّبْ
شَسُوكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَتْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

٦٧

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثْبِرُ سَحَابَاتِ فَسَقَةَ
إِلَى تَلَكِ مَيْتَ قَاحِيَّا يَهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
كَذَلِكَ النُّسُورُ

٦٨

10. Yoyote yule atakaye enzi ya duniani au Akhera, basi aitake kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na hilo halipatikani isipokuwa kwa kumtii Yeye, kwani enzi yote ni ya Mwenyezi Mungu. Na mwenye kujenzi na kiumbe, Mwenyezi Mungu Atamdhalilisha; na Mwenye kujenzi na Muumba, Mwenyezi Mungu Atamtukuza. Kwake Yeye utajo wake utapanda, na tendo lema Analiihua juu. Na wale wenye kutenda mabaya watapewa adhabu kali. Na vitimbi vya hao vitaangamia na vitaharibika na havitawafaidisha kitu chochote.
11. Na Mwenyezi Mungu Alimuumba baba yenu Ādam kwa mchanga kisha Akajaalia kizazi chake kitokamane na maji matwevu, kisha Akawafanya nyinyi ni wanaume na wanawake. Na hakuna mwanamke yoyote anayeshika mimba wala anayezaa isipokuwa Analijua hilo. Na hakuna mtu anayepewa maisha marefu au umri wake ukapunguzwa isipokuwa hayo yamo ndani ya Kitabu kilichoko Kwake, nacho ni Ubao Ulolahifadhiwa, kabla mamake hajashika mimba yake na kabla hajamzaa. Hayo yote Mwenyezi Mungu Ameyadhibiti ameyajua kabla hajamuumba, hayataongezwa yale aliyoandikiwa wala hayatapunguzwa. Hakika kule kuwaumba nyinyi, kuzijua hali zenu na kuziandika kwenye Ubao Ulolahifadhiwa ni jambo rahisi na sahali kwa Mwenyezi Mungu.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَزَّةَ فَلَهُ الْعَزَّةُ حَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْدُعُ
 الْكَبِيرُ أَطْبَابُ وَأَعْمَلُ الصَّالِحِينَ يَرْفَعُهُ وَ
 وَالَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ سَيِّئَاتُ الْهُمَرَ عَذَابٌ
 شَدِيدٌ وَمَكْرُهٌ أُولَئِكَ هُوَ بَيْسُورٌ ﴿١٠﴾

وَاللهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ
 جَعَلَكُمْ أَرْجَاعًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُثْنَى وَلَا تَضَعُ
 إِلَّا يُعْلَمُهُ وَمَا يُعْمَلُ مِنْ مُغْرِيٍّ وَلَا يُفَصُّ مِنْ
 عُمُرٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

12. Na hazilingani bahari mbili: hii ni tamu yenyē upeo wa utamu, ni laini kupita kooni, inaondosha kiu, na hii (nyingine) ni ya chumvi yenyē uchumvi mkali. Na kutokana na kila mojawapo ya bahari mbili mnakula samaki wazuri wenye ladha ya kupendeza, na mnatoa pambo, ambalo ni lulu na marjani, la nyinyi kulivaa. Na utaviona vyombo ndani ya bahari hizo vinapasua maji, ili mkiwa mnatafuta kheri Zake katika biashara na megineyo. Katika haya kuna dalili ya uweza wa Mwenyezi Mungu na upweke Wake, na huenda nyinyi mkamshukuru Mwenyezi Mungu kwa neema hizi ambazo Amewaneemesha nazo.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبُ فُرَاتٍ
سَاعِيٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مَلْحٌ أَجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ
تَأْكُلُونَ لَحْمَاطْرِيَّاً وَسَتَّحْرِجُونَ
جَلَّةً تَلْبَسُوهَا وَتَرَى الْفَلَكَ فِيهِ مَوَلَّخَرَ
لَتَبْغُونَ مِنْ قَضَاهُ وَلَعَلَّكُمْ
شَكُورُونَ ﴿١٣﴾

13. Na Mwenyezi Mungu Anazitia nyakati za usiku ndani mchana, hivyo basi mchana ukarefuka kwa kadiri ya usiku uliopungua; na Anazitia nyakati za mchana ndani ya usiku, hivyo basi usiku ukarefuka kwa kadiri ya mchana uliopungua. Na Amedhalilisha jua na mwezi vikawa vinatembea kwa wakati maaalumu. Huyo aliyefanya hili ndiye Mwenyezi Mungu Mola wenu. Ni Wake Yeye ufalme wote. Na wale mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu hawamiliki hata utandu mwembamba unaozunguka koko ya tende.

بُولُجُ الْيَلِ فِي النَّهَارِ وَبُولُجُ النَّهَارِ فِي
الْيَلِ وَسَحْرَ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ كُلُّ
يَحْرِي لِأَجْلِ مُسَمَّى ذَلِكُمُ اللَّهُ
رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قَطْمَبِيرَ ﴿١٤﴾

14. Mnapowaomba, enyi watu, waabudiwa hawa badala ya Mwenyezi Mungu, hawasikii maombi yenu, na lau wangalisikia, kwa kukisia, hawangaliwaitikia nyinyi.

إِنْ تَدْعُوهُ فَلَا يَسْمَعُ أَدْعَاءَكُمْ وَلَوْسِمْعُوا
مَا أَسْتَجَابُوا لَكُمْ وَتَوَمَّ الْقِيَمَةُ يَكْفُرُونَ
لِشَرِكَةِ كُلِّهِ وَلَا يُتَبَّعُكَ مَثْلُ خَيْرٍ ﴿١٥﴾

Na Siku ya Kiyama, watajiepusha na nyinyi. Na hakuna yoyote wa kukupasha habari, ewe Mtume, mweli zaidi kuliko Mwenyezi Mungu, Aliye Mjuzi, Aliye Mtambuzi.

15. Enyi watu! Nyinyi ndio wahitaji wa Mwenyezi Mungu katika kila kitu, hamjitoshelezi Naye hata kiasi cha kupepesa jicho. Na Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Mwenye kujitosheleza na watu na kila kitu mionganini mwa viumbe Vyake, Mwenye kushukuriwa kwa dhati Yake na majina Yake na sifa Zake, Anaeshukuriwa kwa neema Zake. Kwani kila neema waliyo nayo watu inatoka Kwake. Sifa njema zote ni Zake na shukrani kwa kila namna.
16. Akitaka Mwenyezi Mungu Atawaangamiza nyinyi, enyi watu, na Awalete watu wengine Ambao watamtii na watamuabudu Peke Yake.
17. Na halikuwa hili la kuwaangamiza nyinyi na kuwaleta viumbe wasiokuwa nyinyi ni jambo lisiowezekana kwa Mwenyezi Mungu, bali hilo ni jambo jepesi na rahisi
18. Na kiumbe yoyote Aliyefanya dhambi hatabeba dhambi za mtu mwingine. Na mtu yoyote aliyelemewa na dhambi, akiomba mwenye kumbebea dhambi zake, hatapata mwenye kumbebea chochote, hata kama yule aliyemuomba ana ujamaa wa karibu na yeye, kama baba au ndugu

* يَتَأْتِيهَا أَنَّاسٌ أَشْرُقُ الْفَقَرَاءِ إِلَى اللَّهِ
وَاللَّهُ هُوَ الْعَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٧﴾

إِنْ يَشَاءُ يَدْهِبُ كُمْ وَيَأْتِ بِمَخَلِّقٍ جَدِيدٍ ﴿١٨﴾

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٩﴾

وَلَا تَرُرُ وَارِرَةٌ وَرَرُ أَخْرَىٰ وَلَنْ تَنْعَ مُشَقَّلَةٌ
إِلَى حَمِيلِهَا لَا يُحْمَلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْسِنُونَ رَبَّهُمْ
بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَرَكَ فَإِنَّمَا
يَتَرَكَ لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٠﴾

na mfano wao. Hakika ni kwamba wewe, ewe Mtume, unawaonya wale wanaoogopa adhabu ya Mola wao pamoja na kuwa wao hawaioni na wakatekeleza Swala inavyotakikana itekelezwe. Na mwenye kujisafisha na ushirikina na maasia mengine, basi yeye anajisafisha nafsi yake. Na kwa Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, ndio marejeo ya viumbe wote na mwisho wao, hapo Amlipe kila mmoja kile anachostahiki

19. Na kipofu asiyeiona Dini ya Mwenyezi Mungu halingani na yule mwenye kuona ambaye anaiona njia ya haki na anaifuata.
20. Na giza la ukafiri halilingani na mwangaza wa Imani,
21. wala kivuli hakilingani na upepo wa joto.
22. Na wale waliohuika nyoyo kwa kukuamini hawalingani na wale waliokufa nyoyo kwa kukanusha. Hakika Mwenyezi Mungu Anamsikilizisha Anayemtaka asikie kwa kufahamu na kukubali. Na wewe, ewe Mtume, si mwenye kuwasikilizisha walio ndani ya makaburi. Na kama usivyoweza kuwasikilizisha wafu makaburini mwao, pia hutawasikilizisha hawa makafiri kwa kuwa nyoyo zao zimekufa.
23. Wewe hukuwa isipokuwa ni mwenye kuwaonya ghadhabu za Mwenyezi Mungu na mateso Yake.

وَمَا يَشْتَوِي الْأَخْيَاءُ وَلَا الْبَصِيرُ ﴿١٩﴾

وَلَا أَظْلَمُكُمْ وَلَا أُنْزِلُ رُّؤْسَكُمْ ﴿٢٠﴾

وَلَا أَنْظَلُ لَهُمْ وَلَا أُنْجِزُ لَهُمْ رُؤْسَكُمْ ﴿٢١﴾

وَمَا يَشْتَوِي الْأَخْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْأَقْبَارِ ﴿٢٢﴾

إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾

24. Sisi tumekutumiliza kwa haki, nayo ni kumuamini Mwenyezi Mungu na Sheria za Dini , hali ya kuwapa bishara ya Pepo wale wenye kukuamini na wakaufuata uongofu wako kivitendo, na hali ya kuwaonya Moto wale waliokukanusha na wakakuasi. Na hakuna taifa lolote la watu isipokuwa limejiwa na muonyaji wa kuwaonya mwisho mbaya wa ukafiri wao na upotevu wao.
25. Na wanapokukanusha washirikina hawa , basi wale waliopita kabla yao waliwakanusha Mitume wao amba waliwajia na miujiza iliyowazi yenye kutolea ushahidi unabii wao, na waliwajia na Vitabu, ambavyo ndani yake zimekusanywa hukumu nyingi, na (waliwajia na) Kitabu chenyekutoa mwangaza chenyekubainisha njia ya kheri na shari.
26. Kisha nikawakamata wale waliokukanusha na kuwapa aina mbalimbali za adhabu. Basi angalia kulikuwa namna gani kukataa kwangu matendo yao na kule kuwashukia wao mateso yangu?
27. Kwani huoni kwamba Mwenyezi Mungu Ameteremsha kutoka juu maji, tukainywesha kwayo miti iliyosimba, tukatoa kwenye miti hiyo matunda yenye rangi tofauti, mionganoni mwazo ni nyekundu na mionganoni mwazo nyeusi na manjano na zisizokuwa hiso? Na tumeumba majabali njia zenye rangi tofauti , nyeupe na nyekundu. Na tumeumba mionganoni mwa majabali, majabali meusi sana.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ
مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَفَهَا نَذِيرٌ ﴿٤٦﴾

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالْأُثُرِ
وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيبِ ﴿٤٧﴾

ثُمَّ أَخْذَتِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكِيفَ كَانَ
نَكِيرٌ ﴿٤٨﴾

أَلَّا تَرَأَنَ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَآةً
فَلَا حَرَجَ عَلَيْهِ ثُمَّرَتْ مُخْتَلِفًا أَلْوَاهُهَا
وَمَنْ أَلْجَى إِلَيْهِ جُدُودٌ يُضِّنُّ وَحُمَّرٌ مُخْتَلِفُ
أَلْوَاهُهَا وَعَرَابِيَّ سُودٌ ﴿٤٩﴾

28. Na mionganini mwa watu na wanyama, ngamia, ng'ombe, mbuzi na kondoo tumeumba wakiwa rangi tofauti vilevile. Kati ya hao kuna wekundu, weupe weusi na wenyre rangi nyinginezo, kama vile kutofautiana rangi za matunda na majabali. Hakika wanaomcha Mwenyezi Mungu na kujikinga na mateso Yake kwa kumtii na kujiepusha kumuasi ni wale wanaomjua Yeye, kutakata na sifa za upungufu ni Kwake, sifa Zake na Sheria Zake, na uweza Wake juu ya kila kitu ambao mionganini mwavyo ni kutofautiana viumbe hivi pamoja na kuwa sababu yake ni moja, na wanayatia akilini yaliyomo ndani ya mawaidha na mazingatio. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mshindi Mwenye nguvu Asiyeshindwa, Mwingi wa kusamehe Anawapa malipo mema watifu, na Anawasamehe.
29. Hakika ya wale wanaosoma Qur'an na wakaifanyia kazi, wakaendelea daima kuswali kwa nyakati zake na wakatumia kile tulichowaruzuku mionganini mwa aina ya matumizi ya lazima na ya yanayopendekezwa, kwa siri na kwa dhahiri, hao wana matumaini kwa hayo kufanya biashara isiyoenda na isiyoanguka, nayo ni kuridhiwa na Mola wao na kufaulu kupata malipo mema mengi Yake.
30. Ili Awatimizie Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, malipo mema ya matendo yao yakiwa kamili bila kupunguzwa, na wataongezewa mema

وَمِنَ النَّاسِ وَالْهَوَآتِ وَالْأَنْعَمُ مُخْتَلِفٌ
الَّذِينَ وَكَذَّلِكَ إِنَّمَا يَحْتَسِي اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ
الْعَلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتَلَوَّنَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سَرَّاً وَعَلَانِيَةً بِرَحْمَنِ
تَجْرِيَةً لَّنْ تَبُورَ ﴿٧﴾

إِنَّمَا يَقْتَلُهُمْ أَجُورُهُمْ وَبَيْزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
إِنَّهُ عَزِيزٌ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٨﴾

kwa fadhila Zake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Msamehefu sana wa makosa yao, ni Mwingi wa shukrani kwa mema yao, Atawalipa kwa mema hayo malipo mazuri mengi.

31. Na Qur'ni tuliyokuteremshia wewe, ewe Mtume, ndiyo haki inayosadikisha Vitabu Alivyoviteremsha Mwenyezi Mungu kwa Mitume Wake kabla yako. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa mambo ya waja Wake, ni Mwenye kuviona vitendo vyao, na Atawalipa wema kwa hayo.
32. Kisha tukawapa Qur'ani, baada ya *ummah* waliopita kuangamia, wale tuliochagua mionganoni mwa umati wa Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie: kati yao kuna aliyeidhulumu nafsi yake kwa kufanya baadhi ya maasia, na kati yao kuna aliyekuwa wastani, naye ni yule mwenye kutekeleza yaliyo wajibu na kuepuka yaliyoharamishwa, na katika wao kuna mwenye kutangulia kufanya mambo ya kheri kwa idhini ya Mwenyezi Mungu, yaani mwenye kukimbilia na kujitahidi kufanya amali njema, za faradhi na za ziada. Na kupewa Kitabu huko na kuchaguliwa *ummah* huu ndio nyongeza kubwa.
33. Pepo za makazi ya daima kwa wale ambao Mwenyezi Mungu Amewarithisha Kitabu Chake, watapambwa huko kwa vikuku vya

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَبِ هُوَ أَحَقُّ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ
لَخَيْرٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَبَ الَّذِينَ أَصْطَفَيْنَا مِنْ
عِبَادَنَا فِيهِنَّمَ طَالِمَ لِتَقْسِيمِهِ، وَمِنْهُ
مُفَضَّدٌ وَمِنْهُ سَابِقٌ بِالْخَيْرِ بِإِذْنِ
اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

جَئْنَا عَدَنَ يَدْحُلُوهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَهِنَّ ذَهَبٌ وَلُؤْلُؤٌ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ ﴿٦٣﴾

dhahabu na kwa lulu. Na mavazi yao ya kawaida huko Peponi ni hariri, yaani: nguo laini.

34. Na watasema watakapoingia Peponi, «Sifa njema zote na shukrani ni za Mwenyezi Mungu Ambaye ametuondolea kila jambo la huzuni. Hakika Mola wetu ni Mwingi wa msamaha, kwa kuwa Anatusamehe sisi madhambi madogo, ni Mwingi wa shukrani, kwa kuwa Ameyapokea mazuri yetu na Ameyaongeza.
35. Na Yeye Ndiye Aliyetushukisha Nyumba ya Pepo kwa fadhila Zake, haitatugusa humo usumbufu wala uchovu.
36. Na wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, watakuwa na Moto wa Jahanamu uliowashwa. Hakutatolewa uamuzi juu yao kuwa wafe wakapata kufa na kupumzika, wala hawatapunguziwa adhabu yake. Mfano wa malipo hayo, Mwenyezi Mungu Anamlipa kila mwenye kuendelea kwenye ukafiri na kuwa na ukakamavu juu yake.
37. Na hawa makafiri watapiga kelele kwa ukali wa adhabu ndani ya Moto wa Jahanamu wakiomba kuokolewa, «Mola wetu! Tutoe kwenye Moto wa Jahanamu na uturudishe duniani tupate kufanya matendo mema ambayo siyo yale tulikuwa tukiyafanya katika uhai wetu wa duniani, tupate kuamini badala ya kukanusha.» Hapo Mwenyezi Mungu Awaaambie, «Kwani hatukuwapa

وَقَالُوا لِلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحُرْنَ^{٦٣}
إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ^{٦٤}

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا
يَمْسِسُنَا فِيهَا نَاصِبٌ وَلَا يَمْسِسُنَا فِيهَا الْغُوبُ^{٦٥}

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ تَأْرِجَهُمْ لَا يُقْضَى
عَلَيْهِمْ فَيَسُوُّوا وَلَا يُخْفَفُ عَنْهُمْ مِنْ
عَذَابِهَا كَذِيلَكَ بَحْرِي كُلُّ كُفُورٍ^{٦٦}

وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا بَتَّاً أَخْرِجَنَا
نَعْمَلْ صَلَاحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلْ
أَوْ لَئِنْ نُعْجِزَ كُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ
وَجَاءَ كُمْ أَنْذِيرٌ فَنَدُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ

مِنْ نَصِيرٍ^{٦٧}

katika kipindi cha uhai kadiri
inayotosha ya umri kwa mwenye
kutaka kuwaidhika awaidhike, na
akawajia Nabii, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie, na
pamoja na hivyo msiwaidhike?
Basi onjeni adhabu ya Jahanamu!
Kwani wenyewe kukanusha hawana
msaidizi wa kuwaokoa na adhabu ya
Mwenyezi Mungu.

38. Kwa hakika Mwenyezi Mungu
Anakiona kila kisichoonekana
mbinguni na ardhini, na kwa
hakika Yeye ni Mjuzi mno wa
vilivyofichamana nyoyoni. Basi
muogopeni Asiwaone mkiwa mko
katika hali ya kudhamiria shaka au
ushirikina katika kumpwekesha Yeye
au juu ya unabii wa Muhammad,
rehema ya Mwenyezi Mungu na
amani ziwashukie, au muende
kinyume na amri Yake katika mambo
madogo ya hayo.

39. Mwenyezi Mungu Ndiye
Aliyewafanya nyinyi, enyi watu,
baadhi yenu washikilie nafasi ya
wengine katika ardhi. Basi Mwenye
kukanusha upweke wa Mwenyezi
Mungu mionganini mwenu madhara
yake yatamrudia mwenyewe na
ule ukafiri wake. Na hauwaongezei
wakanushaji ule ukashaji wao
mbele ya Mola wao isipokuwa hasira
na ghadhabu, na hakuwaongezei
kule kumkanusha kwao Mwenyezi
Mungu isipokuwa upotevu na
maangamivu.

إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ عِنْدُهُ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
إِنَّهُ عَلَيْهِ بِنَاتُ الْأَصْبَدُورِ ﴿٢٨﴾

هُوَ اللَّهُ يَعْلَمُ كُلَّ خَلَقٍ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ
فَعَلَيْهِ كُفْرٌ وَلَا يَزِيدُ الْكُفَّارُ هُنَّ عَنْهُ
رَءِيمٌ إِلَّا مَقْتَلًا وَلَا يَزِيدُ الْكُفَّارُ هُنَّ كُفُّرٌ هُنَّ
إِلَّا حَسَارًا ﴿٢٩﴾

40. Sema, ewe Mtume, kuwaambia washirikina, «Nipasheni habari: Ni kitu gani cha ardhi ambacho washirika wenu wamekiumba? Au hawa washirika wenu mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu wana ushirika na Mwenyezi Mungu katika uumbaji mbingu? Au tumewapa kitabu, hivyo basi wana ushahidi kutoka humo?» Lakini wakanushaji hawapeani ahadi isipokuwa udanganyifu na uhadazi.
41. Hakika Mwenyezi Mungu Anazizua mbingu na ardhi siziondoke pale zilipo. Na lau zitaondoka pale zilipo, hakuna yoyote baada Yake Atakayezizuia. Mwenyezi Mungu ni Mpole katika kuahirisha mateso kwa makafiri na waasi, ni Mwingi wa kusamehe kwa anayetubia dhambi zake na akarudi Kwake.
42. Na wakanushaji wa Kikureshi waliapa kwa Mwenyezi Mungu viapo vikali kwamba wakijiwa na mtume kutoka kwa Mwenyezi Mungu wa kuwaonya mateso ya Mwenyezi Mungu, watakuwa ni wenye kusimama wima zaidi na wenye kufuata haki zaidi kuliko Mayahudi, Wanaswara na wengineo. Na alipowajia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hilo halikuwaongeza wao isipokuwa kuwa mbali na haki na kuikimbia.

قُلْ أَعَزِّ يَسْتَرُ شَرَكَاهُ كُلُّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَرُوْفٍ مَاذَا حَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شَرِيكٌ
السَّمَوَاتِ أَمْ عَائِدَتْهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَاتِ
مَنْهُ تَبَرَّأُ إِنْ يَعْدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
إِلَّا أَغْرِيُوهُمْ ۝

* إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ
تَرُولَأْوَلَيْنَ رَأَتَ إِنَّ أَسْكَهُمَا مِنْ أَحَدِينَ
بِعَذَابٍ إِنَّهُ وَكَانَ حَلِيمًا عَفُورًا ۝

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهَدَ أَيْمَانِهِمْ لِئَلَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِلَهَى الْأَمْرِ ۖ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَازَادُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۝

43. Kuapa kwao si kwa nia nzuri na kutafuta haki, isipokuwa huko ni kuwafanya viumbe kiburi katika ardhi, wanakusudia kwa huko kuapa kufanya vitimbi vibaya, udanganyifu na ubatilifu. Na vitimbi vibaya haviwashukii isipokuwa wenyewe. Basi je, wana lolote la kunngojea, hao wenyewe kiburi na wenyewe vitimbi, isipokuwa ile adhabu iliyowashukia waliokuwa kama wao ambao waliwatangulia? Hutaupatia mpango wa Mwenyezi Mungu mabadiliko wala mageuko. Hakuna yoyote anayeweza kubadilisha wala kujiepusha na adhabu yeye mwenyewe wala mwingine.
44. Je, hawatembei makafiri wa *Makkah* kwenye ardhi, wakaona ulikuwa vipi mwisho wa wale waliokuwa kabla yao, kama vile 'Ād, Thamūd na mfano wao, na yale yaliyowapata ya maangamivu na yaliyowapata majumba yao ya uharibifu walipowakanusha Mitume, na makafiri hao walikuwa ni wakali zaidi na ni wenyewe nguvu zaidi kuliko makafiri wa *Makkah*? Na hakuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kuna kitu chochote mbinguni wala ardhini chenye kumlemea na kumpita. Hakika Yeye ni Mjuzi sana wa matendo yao ni Mwenye uweza wa kuwaangamiza.

أَشْتَكِبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكَرُ النَّاسِيُّ وَلَا يَحِيقُ
الْمَكَرُ النَّاسِيُّ إِلَيْ أَهْلِهِ فَهُلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ يَجِدُ لِسُنْتِ اللَّهِ تَبَدِيلًا وَلَنْ
يَجِدُ لِسُنْتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٦﴾

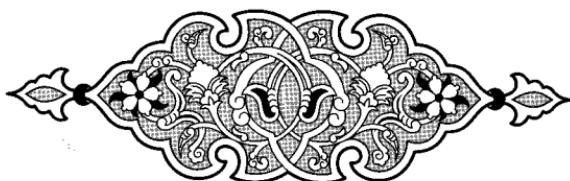
أَوْلَادَ يَسِيرُونَ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُونَ كَانَ
عَقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ
فُوْزٌ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِغَيْرِهِ دُولَهُ وَمَنْ شَعَرَ فِي السَّمَوَاتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ سَكَانَ عَلَيْهِمَا قَيْرَبًا ﴿٦﴾

45. Na lau Mwenyezi Mungu

Angaliwatesa watu kwa madhambi na maasia waliyoyatenda, Hangaliacha juu ya mgongo wa ardhi mnyama yoyote anayetembea juu yake. Lakini Anawapa muhula na Anachelewesha kuwaadhibu mpaka wakati maalumu Aliyoupanga. Na wakati wa kuwaadhibu ukija , basi Mwenyezi Mungu kwa waja Wake ni Mjuzi, hakuna yoyote kati yao atakayefichika Kwake, na hakuna chochote mionganoni mwa mambo yao kilicho mbali na ujuzi Wake, na Atawalipa wao kwa walichotenda, chema au kibaya.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا
تَرَكُ عَلَىٰ طَهْرٍ هُمْ مِنْ دَآبَةٍ وَلَكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَهُ
أَجَلُهُمْ فَإِذَا قَاتَ اللَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ

بَصِيرًا ﴿٦﴾

SURA YA YĀSĪN

سُورَةُ يَسْ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يس ﴿١﴾

1. «Yā Sīn» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Qur’ani yenye hekima, kwa hukumu zilizomo, hekima na hoja,
3. kwamba wewe, ewe Mtume, ni mionganini mwa waliotumilizwa na wahyi wa Mwenyezi Mungu kwa waja Wake,
4. juu ya njia iliyonyoka na kulingana sawa, nayo ni Uislamu.
5. Ameiteremsha Mwenyezi Mungu hii Qur’ani ikiwa ni teremsho kutoka kwa Aliye Mshindi, katika kuwaadhibu watu wa ukafiri na maasia, Mwenye kuwarehemu waja Wake waliotubia na wakatenda mema.
6. Tumekuteremshia wewe, ewe Mtume, ili uwaonye nayo watu ambaao baba zao kabla yako wewe hawakuonya, nao ni Warabu. Watu hawa wameghafila na wamepitikiwa na Imani na msimamo imara wa kufanya matendo mema. Na kila watu ambaao uonyaji kwao umekatika, wanaingia kwenye mghafala na kupitikiwa. Katika haya kuna dalili ya ulazima juu ya wanavyuoni, wanaomjua Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, kulingania na kukumbusha, ili wawaamshe Waislamu kutoka kwenye mghafala wao.

وَالْقُرْآنُ الْحَكِيمُ

إِنَّكَ آتَيْنَاكُمُ الْأَنْوَاعَ

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

لِتُنذِّرَ قَوْمًا أَنذَرَ رَآبَةً فَهُمْ غَافِلُونَ

7. Hakika imeshapasa adhabu juu ya wengi wa hawa makafiri, baada ya kuonyeshwa haki wakaikataa, kwa kuwa hawamuamini Mwenyezi Mungu wala Mtume Wake wala hawafuati Sheria Zake kivitendo.
8. Hakika sisi tumewafanya hawa makafiri, ambao walionyeshwa haki wakaikataa na wakawa wakakamavu kushikilia ukafiri na kuacha kuamini, ni kama wale waliofungwa pingu shingoni mwao, ikakusanywa pamoja mikono yao pamoja na shingo zao chini ya videvu vyao, wakalazimika kuinua juu vichwa vyao. Basi wao wamefungwa na kuepushwa na kila kheri, hawaioni haki wala hawaongoki kuifuata.
9. Na tumeweke mbele ya makafiri kizuizi na nyuma yao kizuizi. Basi ye ye ni kama wale waliyofungiwa njia mbele yao na nyuma yao, hapo tukayapofusha macho yao kwa sababu ya ukashaji wao na kiburi chao, hivyo basi wakawa hawaoni usawa wala hawaongoki. Na kila mwenye kuukabili ulinganizi wa Uislamu kwa kuupa mgongo na kuufanyia ushindani, basi ye ye ni mstahili wa kupata mateso haya.
10. Kunalingana sawa, mbele ya makafiri hawa washindani, kuwa utawaonya, ewe Mtume, au hutawaonya, kwani wao hawaamini wala hawafanyi matendo mema.

لَقَدْ حَقِيقَ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِ فَهُمْ لَا

يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَىٰ

الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٢﴾

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ

سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبَصِّرُونَ ﴿٣﴾

وَسَوْءَاءٌ عَلَيْهِمْ أَنْ دَرَّتْهُمْ أَفَلَا تُذَرِّهُمْ لَا

يُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾

11. Hakika ni kwamba uonyaji wako unamfaa mwenye kuiamini Qur'ani, akafuata hukumu za Mwenyezi Mungu zilizo ndani yake na akamuogopa Mwingi wa rehema akiwa mahali ambapo hakuna amuonaye isipokuwa Mwenyezi Mungu. Basi huyo mpe bishara njema ya kuwa atapata msamaha wa dhambi zake kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na atapata malipo mema kutoka Kwake huko Akhera kwa matendo yake mema, nayo ni Pepo.
12. Hakika sisi ndio tunaohuisha wafu wote kwa kuwafufua Siku ya Kiyama, na tunaandika waliiyoyafanya ya kheri na shari, na zile athari zao njema ambazo wao walikuwa ndio sababu ya kufanyika katika maisha yao na baada ya kufa kwao, ziwe njema kama vile mtoto mwema, elimu yenye manufaa na sadaka yenye kuendelea, na ziwe mbaya kama vile ushirikina na uasi. Na tumedhibiti kwa hesabu kila kitu katika Kitabu chenyeye ufafanuzi, ambacho ni Asili ya Kitabu, na humu ndio marejeo ya yote hayo, nacho ni Ubao Ulolahfadhiwa. Basi ni juu ya mwenye akili airudie nafsi yake, ili awe ni kiigizo katika wema ndani ya maisha yake na baada ya kufa kwake.
13. Wapigie, ewe Mtume, washirikna wa watu wako wenye kukataa ulinganizi wako, mfano wa wao kuuzingatia nao ni hadithi ya watu wa kijiji walipoendewa na wajumbe.

إِنَّمَا تُنذَرُ مَنْ أَتَيَّبَ اللَّهَ كَرَوْخَشَيْ
الْرَّجْمَنَ بِالْعَيْنِ فَيَشَرُّهُ بِمَعْفَرَةٍ وَأَجْزِيَ
كَرَيْمَرَ

إِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي الْمَوْقَى وَنَحْكِيُّ مَا قَدَّمُوا
وَإِنَّ رَهْمَةَ رَبِّكَ لَشَيْءٌ أَخْصَيْتَهُ فِي
إِمَامٍ مُّبِينٍ

وَأَضَرَّتْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ
جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ

14. Tulipowatumia wajumbe wawili wawalinganie kumuamini Mwenyezi Mungu na kuacha kumuabudu asiyekuwa Yeye. Watu wa kijiji wakawakanusha wajumbe wawili hao tukawatilia nguvu kwa mjambe wa tatu. Basi hao wajumbe watatu walisema kuwaambia watu wa kijiji, «Hakika sisi kwenu nyinyi, enyi watu, tumetumwa.»
15. Watu wa kijiji wakasema kuwaambia wajumbe, «Hamkuwa nyinyi isipokuwa ni watu mfano wetu sisi, na Mwenyezi Mungu Hakuteremsha wahyi wowote. Na hamkuwa nyinyi isipokuwa mnasema urongo.»
16. Wajumbe wakasema kwa kutilia mkazo, »Mola wetu Aliyetutuma Anajua kwamba sisi, kwenu nyinyi, tumetumwa!
17. Na si juu yetu isipokuwa ni kufikisha ujumbe kwa uwazi, na hatuna mamlaka ya kuwafanya muongoke, kwani uongofu uko mikononi mwa Mwenyezi Mungu Peke Yake.»
18. Watu wa kijiji wakasema, «Sisi tumeingiliwa na kisirani kutokana na nyinyi, basi msipokomeka kutulingania, tutawaua kwa kuwapiga mawe na mtapata kutoka kwetu adhabu kali iumizayo.»
19. Wajumbe wakasema, «Kisirani chenu na matendo yenu ya ushirikina na ya shari yako na nyinyi na yanarudishwa kwenu nyinyi. Je, nyinyi mkiwaidhiwa kwa jambo ambalo lina kheri kwenu mnajihisi mmeingiliwa na kisrani na mnatutisha kuwa

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ آثَارِنَا فَكَذَّبُوهُمْ فَعَزَّزْنَا
بِشَّالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١﴾

قَالُوا مَا أَنْسَمْ إِلَّا بَشَرٌ مَّثَلْنَا وَمَا أَنْزَلَ
الْحَمْنَ مِنْ شَيْءٍ إِنَّا نَتَسْعَى لِأَتَكُنُّوْنَ ﴿٢﴾

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿٣﴾

وَمَا عَلِمْنَا إِلَّا أَبْلَغَ الْمُبِينَ ﴿٤﴾

قَالُوا إِنَّا نَاطَلْنَا تَابِكُمْ لَكِنْ لَمْ تَنْتَهُوا
لَتَرْجُنَّكُمْ وَلَيَسْتَكُمْ قَنَاعَادُ أَلِيمٌ ﴿٥﴾

قَالُوا أَطْلَرُكُمْ مَعَكُمْ أَنِّي دُكَّرْتُمْ بِلْ
أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسَرِّفُونَ ﴿٦﴾

mtatupiga mawe na kutuadhibu? Bali nyinyi ni watu ambao desturi yenu ni kupita kiasi katika uasi na ukushajji.

20. Na akaja mtu kwa haraka kutoka mahali mbali mjini (Napo ni pale ilipojulikana kwamba watu wa kijiji wameazimia kuwaua wajumbe au kuwaadhibu) akasema, «Enyi watu wangu! Wafuateni wajumbe mlioletewa kutoka kwa Mwenyezi Mungu.
21. Wafuateni wale wasiotaka mali kutoka kwenu kwa kufikisha Ujumbe na hali wao wako kwenye uongofu katika kile wanachowaitia cha kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake.» Katika hii kuna kueleza ubora wa mwenye kukimbilia kuamrisha mema na kukataza maovu.
22. «Na ni kitu gani kitakachonizua kumuabudu Mwenyezi Mungu Aliyeniumba na Ambaye Kwake mtarejea nyote?
23. Je, niwaabudu waungu wengine wasiomiliki jambo lolote badala ya Mwenyezi Mungu? Iwapo Mwingi wa rehemta Amenitakia mabaya, basi waungu hawamiliki kulikinga hilo wala kulizuia, wala hawawezi kuniokoa mimi na haya niliyonayo.
24. Mimi nifanyapo hivyo nitakuwa niko kwenya kosa lililo wazi lililojiteza.
25. Mimi nimemuamini Mola wenu, basi nisikilizeni nililowaambia na mnitii mimi kwa kuniamini.» Aliposema hilo, watu wake walimrukia wakamuua, na Mwenyezi Mungu Akamtia Peponi.

وَجَاءَهُمْ مِنْ أَفَصَا الْمَدِيْنَةِ رَجُلٌ يَسْعَىْ قَالَ
يَقُولُونَ تَبَرُّعُواْ لِتَرْسِيلِكُمْ ﴿١١﴾

أَتَسْبِعُوْمَنَ لَآيَتَكُمْ أَجْرًا وَهُمْ
مُهَمَّدُونَ ﴿١٢﴾

وَمَالِ لَاَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿١٣﴾

أَتَخَذَ مِنْ دُونِهِمْ إِلَهًا إِنِّي بِرِّدِنَ الرَّحْمَنَ
بِصُرُّ لَا تَعْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا
يُنْقَدُونَ ﴿١٤﴾

إِنِّي إِذَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

إِنِّي إِذَا مَنَّتْ بِرَبِّكُمْ فَأَسْمَعُونَ ﴿١٦﴾

26. Aliambiwa baada ya kufa kwake, «Ingia Peponi,» kwa njia ya kutukuzwa.
27. Akasema na yeye akiwa kwenye starehe na heshima, «Natamani watu wangu wangalijua vile Mola wangu Alivyonisamehe na kunikirimu kwa sababu ya kumuamini kwangu Mwenyezi Mungu na kusubiri kwangu juu ya kumtii Yeye na kuwafuata Mitume Wake mpaka nikauawa, ili nao wamuamini Mwenyezi Mungu na waingie Peponi kama mimi.»
28. Na jambo hilo halikuhitaja kuteremsha askari kutoka mbinguni ili kuwaadhibu wao baada ya wao kumuua yule mwanamume anayewapa ushauri mwema na kuwakanusha wajumbe wao, kwani wao ni wanyonge na watwevu zaidi kuliko kuwa ni wenye kufanyiwa hilo na hatukuwa ni wenye kuwateremsha Malaika tukitaka kuwaangamiza, bali tunawateremshia adhabu ya kuwavunjavunja
29. Hakukuwa kule kuangamizwa kwao isipokua ni kwa ukelele mmoja, wakitahamaki wao wamekufa, hakuna chochote kilichosalia katika wao.
30. Ni hasara iliyaje na majuto yalioje ya waja Siku ya Kiyama watakapoiona adhabu! Hawajiwii na mtume yoyote kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, isipokuwa huwa wakimfanyia shere na maskhara.

قَيْلَ أَذْخُلْ الْجَنَّةَ قَالَ يَكْتَبْتَ قَوْمِي
يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرِمِينَ ﴿١٢﴾

* وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمَهُ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنُدٍ
مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كَانَ كُلُّ مُنْزَلٍ إِنَّ

إِنْ كَانَتِ إِلَّا صَيْحَةً وَجْهَهُ فَإِذَا هُمْ خَلِيدُونَ ﴿١٣﴾

يَحْسَرَةً عَلَىٰ الْعَبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ رَسُولٍ

إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِزُونَ ﴿١٤﴾

31. Kwani hawaoni hawa wanaofanya shere na wakapata mazingatio kwa watu wa karne zilizotangulia kabla yao tulizoziangamiza, kuwa wao hawatarudi kwenye dunia hii?
32. Hawakuwa watu wa karne hizi tulizoziangamiza na wengineo, isipokuwa wote watahudhurishwa mbele yetu Siku ya Kiyama wahesabiwe na walipwe.
33. Na ili kuwaonyesha hawa washirikina ushahidi wa uweza wa Mwenyezi Mungu wa kufufua na kukusanya ni hii ardhi iliyokufa isiyo na mimea, tumeihuisha kwa kuteremsha maji, na tukatoa humo aina mbalimbali za mimea ambayo watu na wanyama wanakula. Na Mwenye kuhuisha ardhi kwa mimea Ndiye Atakayehuisha viumbe baada ya kufa.
34. Na tumejaalia katika ardhi hii mabustani ya mitende na mizabibu, na tukapasua humo mikondo ya maji yenyе kuinywesheza.
35. Yote hayo ili waja wapate kula matunda yake. Na hayo hayakuwa isipokuwa ni rehema ya Mwenyezi Mungu kwao, na si kwa harakati zao za kutafuta na bidii zao, wala si kwa hila zao na nguvu. Basi si wamshukuru Mwenyezi Mungu Aliyewaneemesha neema hizi ambazo hazihesabiki wala hazidhibitiki?

أَتَرَرْقَأْكَمَّ أَهْلَكَنَا بَعْثَاهُمْ مِنَ الْفُرْوَنِ
أَنْهُمْ لَيْمَدُ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٦﴾

وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحَضُّرُونَ ﴿٧﴾

وَإِذْ هُمْ أَلْرَضُ الْمَيْتَةَ أَخْبَيْنَاهَا
وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبَّا فَمَنْهُ يَأْكُلُ ثُرَثَرًا ﴿٨﴾

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَحَّاتٍ مِنْ نَحْشِلٍ وَأَعْنَبٍ
وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنْ الْعَيْنَوْنَ ﴿٩﴾

لِيَأْكُلُوا مِنْ شَرَوِهِ وَمَا عَمِلْتُهُ أَيْدِيهِمْ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

36. Ametakasika Mwenyezi Mungu Aliye Mkubwa, Aliyeumba mbea zote mionganini mwa aina za mimea ya ardhini, na kutokana na nafsi zao wakiwa wanaume na wanawake, na kutokana na viumbe vyta Mwenyezi Mungu na vinginevyo. Hakika Mwenyezi Mungu Amepwekeka kwa uumbaji, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, hivyo basi haifai Ashirikishwe na mwingine.
37. Na alama kwao yenye kuonyesha upwekeshaji wa Mwenyezi Mungu na ukamilifu wa uweza Wake ni huu usiku ambao kutoka humo unatolewa mchana, wakitahamaki watu wameingiliwa na giza.
38. Na alama kwao (ya utendakazi wa Mwenyezi Mungu) ni jua ambalo linatembea hadi kituo chake Alichokikadiria Mwenyezi Mungu, halitakipita kituo hiko wala halitatulia kabla ya kukifikia. Huo ni mpango wa Mshindi Asiyeshindwa, Mjuzi Ambaye hakuna kitu chochote kinachofichamana na ujuzi Wake.
39. Na mwezi ni alama katika viumbe vyake. Tumeukadiria uwe na njia za kupitia kila usiku. Unaanza ukiwa mwezi mwandamo mdogo sana na unaendelea kuwa mkubwa mpaka ukawa mwezi mkamilifu mviringo, kisha unarudi kuwa mdogo kama karara la mtende lililobeteka kwa wembamba, kuinama na umanjano, kwa sababu ya ukale wake na ukavu.

سُبْحَنَ الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ كُلَّهَا
مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِ هُنَّ وَمَمَّا
يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾

وَإِيَّاهُ لَهُمْ أَيْلُ شَلَّخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا
هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٢٥﴾

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقِرٍ لَهَا ذَلِكَ
تَقْدِيرُ الرَّحِيمِ الْعَلِيمِ ﴿٢٦﴾

وَالْقَمَرُ قَدَرَنَهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعَرْجُونَ
الْقَبِيرِ ﴿٢٧﴾

40. Kila mojawapo kati ya jua, mwezi, usiku na mchana, kina wakati ambao Mwenyezi Mungu Ameukadiria, na hakitangulii kikapita huo wakati . Haiwezekani kwa jua kuufikia mwezi likaufuta mwangaza wake au ukageuza njia yake ya kupitia. Na haiwezekani kwa usiku kuutangulia mchana ukauingilia kabla ya wakati wake kumalizika. Na kila mojawapo kati ya jua, mwezi na nyota ziko katika anga zinatembea.
41. Na ushahidi na hoja kwao kwamba Mwenyezi Mungu Peke Yake Ndiye Mstahiki wa kuabudiwa, Ndiye mneemeshaji neema nyingi, ni kwamba sisi tuliwabeba wale waliookoka mionganoni mwa wanadamu katika jahazi la Nūh lililojazwa jinsi mbalimbali ya viumbe, ili maisha yaendelee baada ya mafuriko.
42. Na tukawaumbia hawa washirikina na wasiokuwa wao kama vile jahazi la Nūh, mionganoni mwa majahazi na vipando vingine wanavyovipanda vikawapeleka kwenye nchi zao .
43. Na tukitaka tutawazamisha , wasipate mwenye kuwasaidia wasizame, na wala wao si wenye kuokolewa na kuzama.
44. Isipokuwa tuwahurumie, tuwaokoe na tuwastareheshe mpaka muda ukome, huenda wao wakarejea na wakayarakebisha yale waliyoyafanya kasoro.

لَا إِلَهَ مُنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرُ وَلَا أَيْلَى
سَابِقُ النَّهَارِ وَلَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤١﴾

وَإِنَّهُ أَنْجَاهُنَا حَمَلَنَا ذُرَيْتُمْ فِي الْفَلَكِ
الْمَسْتَحُونَ ﴿٤٢﴾

وَخَلَقَنَا الْهُمَّ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرَكُونَ ﴿٤٣﴾

وَلَنْ نَشَأْ نَغْرِيْ قَهْرَمَانَ لَاصْرِيحَ لَهُ وَلَا هُنْ
يُنَقَّدُونَ ﴿٤٤﴾

إِلَّا رَحْمَةً مَتَّأْمَتَعًا إِلَى جِبِينَ ﴿٤٥﴾

45. Na washirikina wanapoambiwa, «Jihadharini na jambo la Akhera na vituko vyake, hali za dunia na mateso yake, kwa kutarajia rehema ya Mwenyezi Mungu kwenu,» wanapuza na hawalikubali hilo.
46. Na huwajii, hawa washirikina, na alama yoyote iliyo wazi kutoka kwa Mola wao, ili uwaongoze kwenye haki na uwabainishie ukweli wa Mtume, isipokuwa wanaipa mgongo na wasinufaika nayo.
47. Na waambiwapo makafiri, «Toeni ile riziki ambayo Mwenyezi Mungu Amewaneemesha nayo,» wanasema kuwaambia Waumini, wakijenga hoja, «Je, tumpe chakula yule ambaye lau Mwenyezi Mungu Alitaka Angalimpa chakula? Hamkuwa nyinyi, Waumini, isipokuwa mko mbali waziwazi na haki, kwa kutuamrisha sisi hilo.»
48. Na wanasema hawa makafiri kwa njia ya kukanusha na kuwa na haraka,»HukuKufufuliwa kutakuwa lini, iwapo nyinyi ni wakweli katika hilo mnalolisema?»
49. Hawangojei hawa washirikina wanaolifanyia haraka agizo la Mwenyezi Mungu kwao, isipokuwa mvuvio wa fazaa wakati Kiyama kitakaposimama, kitawachukua ghafla, na hali wao wanagombana katika mambo ya maisha yao.
50. Hawataweza hawa washirikina wakati wa kuvuviwa barugumu kumuusia yoyote kitu chochote,

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفَقُوا مِمَّا بَيْنَ أَيْدِيهِ كُلُّهُ وَمَا
خَلْقُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَرْجُونَ ﴿١٥﴾

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ إِيمَانٍ مِنْ أَيْمَانٍ رَبَّهُمْ إِلَّا
كَمَا أُولُوْعَنَّهُمْ مُعْرِضِينَ ﴿١٦﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفَقُوا مِمَّا رَأَقَهُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِلَّهِ الَّذِينَ عَامَنُوا أَنْطَعُمُهُمْ لَوْلَمْ يَشَاءُ اللَّهُ
أَنْطَعَهُمْ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٧﴾

وَيَقُولُونَ مَقَدِّسَهُنَّا الْوَعْدُ إِنْ كُنُّوا صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صِيَحَّةٌ وَجِدَةٌ تَأْخُذُهُمْ
وَهُنَّ مُخْصُومُونَ ﴿١٩﴾

فَلَا يَسْتَطِعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَى أَهْلِهِمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٢٠﴾

wala hawataweza kurejea kwa watu wao, bali watakufa wakiwa kwenye masoko yao na pale walipo.

51. Na kutavuviva kwenye barugumu mvuvio wa pili, hapo roho zao zirudishwe kwenye miili yao, wakitahamaki wanatoka makaburini mwao wakielekea kwa Mola wao kwa haraka.
52. Hapo watasema wenyewe kukanusha Ufufuzi hali ya kujuua, «Ewe maangamivu yetu! Ni nani aliyetutoa makaburini mwetu?» Hapo wajibiwe na waambiwe, «Hili ndilo lile Aliloahidi Mwingi wa rehema na wakalitolea habari Mitume walio wakweli.»
53. Hakutakuwa kufufuliwa huku isipokuwa ni matokeo ya mvuvio mmoja katika barugumu, punde si punde viumbe wote watasimama watakuwa wamesimama mbele yetu wapate kuhesabiwa na kulipwa.
54. Katika Siku hiyo hesabu itakamilishwa kwa uadilifu. Hakuna nafsi itakayodhulumiwa kitu chochote, kwa kupunguzwa mema yake au kuongezwa maovu yake. Na hamtalipwa isipokuwa kwa yale mliokuwa mkiyafanya ulimwenguni.
55. Hakika watu wa Peponi Siku hiyo watakuwa wameshughulishwa kwa aina mbalimbali za neema za wao kustarehe nazo, hawawafikirii watu wengine.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ قَنَ الْأَجَدَاثُ إِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾

قَالُوا يَوْمَئِنَّا مَنْ بَعَنَّا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الْرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾

إِنَّكُمْ أَنْتُمْ إِلَّا صَيْحَةً وَحْدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعُ الَّذِينَ مُحَضَّرُونَ ﴿٥٣﴾

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا يُجَزَّرُتْ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي سُعْلٍ فَلَكُمْ ﴿٥٥﴾

56. Wao na wake zao watakuwa wanajistarehesha juu ya vitanda vilivyopambwa , na chini ya vivuli vilivyoenea.
57. Wao Peponi watakuwa na starehe ya matunda yenyé ladha ya kila aina, na watakuwa na kila wanalolitaka.
58. Watakuwa na starehe nyingine kubwa kabisa nayo ni Atakaposema nao Mola wao, Mwenye kuwarehemu kwa kuwasalimia, na hapo watapata amani iliyotimia kwa kila namna.
59. Na wataambiwa makafiri Siku hiyo, «Jitengeni na Waumini na mjiepushé nao.»
60. Na Mwenyezi Mungu Atawaambia kwa kuwalaumu na kuwakumbusha, «Kwani sikuwausia, kupitia ndimi za Mitume wetu kwamba msibabu Shetani wala msimtii? Hakika yeye ni adui ambaye udui wake umejitokeza wazi.
61. «Na nikawaamrishá mniabudu mimi peke yangu, kwani kuniabudu mimi na kunitii na kumuasi Shetani ndiyo Dini iliyonyoka yenyé kupelekea kupata radhi zangu na mabustani ya Pepo yangu.
62. «Hakika Shetani amewapoteza na kuwatoa kwenye haki viumbe wengi kabla yenu. Basi kwani hamkuwa na akili, enyi washirikina, ya kuwakataza nyinyi kumfuata?
63. «Huu ni moto wa Jahanamu ambaó mlikuwa mkiahidiwa duniani kwa kumkufuru kwenu Mwenyezi Mungu na kukanusha kwenu Mitume Wake.

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظَلَالٍ عَلَى الْأَرْضِ
مُشْكُونَ ﴿٥٧﴾

أَهْمَّ فِيهَا أَفَكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ الْجَنَّةِ ﴿٥٨﴾

وَمَتَرُوا أَلْيَوْمَ أَيْهَا الْمُحْرِمُونَ ﴿٥٩﴾

*أَلَّمْ أَعْهَدْ إِيَّاهُمْ بِيَبْقَىَ إِدَمْ أَنْ لَا
تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَذَابٌ
مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾

وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صَرْطٌ مُّسْتَقِيرٌ ﴿٦١﴾

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ حِلَالَكَثِيرًا أَفَلَمْ
تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ أَتَيَ كُنْشُرُوْعُودُورَتْ ﴿٦٣﴾

64. «Basi uingieni leo na mteseke kwa joto lake, kwa sababu ya ukafiri wenu!
65. Siku hiyo tutaipiga muhuri midomo ya washirikina hawatakuwa ni wenyewe kusema, na itasema na sisi mikono yao kwa yale iliyoyafanya ya maonevu, na itatoa ushahidi miguu yao kwa yale iliyoyaendea duniani na dhambi ilizozichuma.
66. Na lau tutataka tutayafuta macho yao na kuondoa maangalizi yao, kama tulivyoifunga midomo yao, hapo waikimbile njia ya *Sirāt* ili waivuke. Basi vipi hilo litakuwa kwao na hali macho yao yamefutwa hayaoni?
67. Na lau tunataka tutaligeuza umbo lao na kuwakalisha mahali pao, wasiweze kuenda mbele wala kurudi nyuma.
68. Na yoyote tutakayeurefusha umri wake mpaka awe mkongwe tunamrudisha kwenye hali ya udhaifu wa akili na udhaifu wa mwili. Basi hawatii akilini kwamba yule Aliyefanya hili ni wenyewe uweza wa kuwafufua?
69. Na hatukumfundisha mjumbe wetu Muhammad mashairi, na haipasi kwake kuwa mshairi. Haikuwa hii aliokuja nayo isipokuwa ni Ukumbusho kwa wale wenyewe busara kujikumbusha nao na ni Qur’ani yenyewe kufafanua haki na batili, hukumu zake ziko wazi, na pia hekima zake na mawaidha yake,

أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٥﴾

آتَيْوْمَ نَخْتِدُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَمِّلُنَا أَيْدِيهِمْ
وَتَشَهِّدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٦﴾

وَلَوْ شَاءَ لَطَمَسَنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَأَسْتَبَقُوا
الصَّرَاطَ فَأَنِّيٌّ بَصِرُونَ ﴿٦٧﴾

وَلَوْ شَاءَ لَسَخَنَهُ عَلَىٰ مَكَانِهِمْ
فَمَا أَسْتَطَعُوْمُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾

وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسُهُ فِي الْحَلْقِ أَفَلَا
يَعْقُلُونَ ﴿٦٩﴾

وَمَا عَلَّمَنَا أَلْيَسْعَرَ وَمَا يَبْغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا
ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾

70. ili imuonye ambaye moyo wake uko hai na akili yake ina nuru, na ili ithibiti adhabu kwa wenyewe kumkanusha Mwenyezi Mungu, kwa kuwa wao, kwa hii Qur'ani, hoja ya Mwenyezi Mungu ya mkato imewasimamia.
71. Kwani viumbe hawaoni kwamba sisi tumeumba kwa ajili yao wanyama tulio wadhalilishia wakawa wanawamiliki na kusimamia mambo yao.
72. Na tukawadhalilishia (hao wanyama kwao). Katika hao kuna wanaowapanda katika safari, na katika hao kuna wanaowabebesha mizigo, na katika hao kuna wanaowala.
73. Na katika hao wanyama, wana manufaa mengine ya kunufaika nayo, kama vile kunufaika kwa sufi zao, mabele yao na nywele zao kwa matumizi ya nyumbani, mavazi na mengineyo, na wanakunywa maziwa yao. Basi hawamshukuru Mwenyezi Mungu, Ambaye Amewapa neema hizi, na kumtakasia ibada?
74. Na washirikina waliwafanya wasiokuwa Mwenyezi Mungu kuwa ni waungu wakawa wanawaabudu, wakitarajia kuwa watawasaidia na kuwaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
75. Waungu hao hawawezi kuwasaidia wenyewe kuwaabudu wala kujisaidia wao wenye. Na washirikina pamoja na waungu wao wote

لَيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيَا وَيَمْلِئُ الْقَوْلَ عَلَى
الْكُفَّارِينَ ﴿٧١﴾

أَوْلَئِرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَيْلَتْ أَيْدِينَا
أَنْعَمْنَا فَهُمْ لَهَا مَنِلُوكُونَ ﴿٧٢﴾

وَذَلِكَهُمْ أَهْمَّ مِنْهَا كُبُرُهُمْ وَصَغِيرُهُمْ
يَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

وَلَهُمْ فِيهَا مَنْفَعٌ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا
يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

وَأَخْذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لَعَاهُمْ
يُنَصْرُونَ ﴿٧٥﴾

لَا يَسْطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ بَعْذُدٌ
مُّحْضُرُونَ ﴿٧٦﴾

watahudurishwa kwenye adhabu, wakiwa baadhi yao wanajitenga na wengine.

76. Basi kusikutie huzuni, ewe Mtume, kule kumkufuru kwao Mwenyezi Mungu na kukukanusha wewe na kukufanya shere. Hakika sisi tunayajua wanayoya ficha na wanayoyadhihirisha, na tutawalipa kwa hayo.
77. Kwani haoni mwanadamu anayekanusha kufufuliwa vile umbo lake lilivyoanza akapata kuchukua dalili ya kuwa atarudishwa uhai, kwamba sisi tumemuumba kwa tone la manii lililopitia miongo tofauti mpaka akawa mkubwa, na ghafla anageuka kuwa ni mwangi wa utesi aliyejitolea wazi kwa kujadiliana?
78. Na mkanushaji Kufufuliwa alitupigia mfano usiofaa kupigwa, nao ni kulinganisha uweza wa Muumba na ule wa muumbwa, na akasahau kulianzaje kule kuumbwa kwake. Alisema, «Ni nani mwenye kuhuisha mifupa iliyochakaa na kumumunyuka?»
79. Mwambie, «Atakaye kuihuisha ni Yule Aliyeiumba mara ya kwanza, na Yeye kwa viumbi vyake vyote ni Mjuzi, hakifichamani Kwake yeye kitu chochote.
80. «Ambaye Amewatolea, kwenye mti wa kijani ulio mbichi, moto unaochoma, ambaao kwa mti huo mnawasha moto.» Yeye Ndiye

فَلَا يَحْرُنَكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا
يُعْلَمُونَ ﴿٧٧﴾

أَوْلَئِرَ أَلِإِنْسَنُ لَمَّا خَلَقْتَهُ مِنْ نُطْفَةٍ
فَإِذَا هُوَ حَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٨﴾

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَسَيَخْلُقُهُ فَقَالَ مَنْ
يُنْجِي الْعَظِيمَ وَهِيَ رَاهِيٌ ﴿٧٩﴾

قُلْ يُنْجِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوْلَ مَرَّةٍ وَهُوَ
بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٨٠﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا
فَإِذَا أَنْشَأْتُمْ مِنْهُ تُوقُدُونَ ﴿٨١﴾

Anayeweza kutoa, kwenye kitu,
kinyume chake. Katika hayo pana
dalili ya upweke wa Mwenyezi
Mungu na ukamilifu wa uweza
Wake, na mionganoni mwa uweza huo
ni kuwatoa wafu kutoka makaburini
mwaao wakiwa hai.

81. Je, kwani hakuwa yule aliyeumba
mbingu na ardhi na viliyyomo
ndani yake ni Mwenye uweza wa
kuumba mfano wao, Akawarudisha
kama Alivyowaanzisha? Ndio ,
kwa kweli Yeye Analiveza hilo.
Na Yeye ni Mwenye sifa kamilifu
zauumbaji viumbe vyote , Aliye
Mjuzi wa kila Alichokiumba
na Atakachokiumba, hakuna
kinachofichamana na Yeye.
82. Hakika amri Yake Anapotaka kitu
kiwe ni kukiambia, «Kuwa!» Na
kikawa. Na kati ya hizo ni kufisha,
kuhuisha, kufufua na kukusanya.
83. Ameepukana Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka na kutakasika, na
ulemevu na kuwa na mshirika.
Yeye Ndiye Mwenye kumiliki kila
kitu, Mwenye kuendesha mambo
ya viumbe Vyake bila ya kuwa
na mshindani au mpinzani. Na
zimejitokeza dalili za uweza Wake na
ukamilifu wa neema Zake. Na Kwake
Yeye mtarejea ili mhesabiwe na
mlipwe.

أَوْلَئِنَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
يَقَدِّرُ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ
الْخَلَقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٣﴾

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٨٤﴾

فَسُبْحَانَ الَّذِي يَدْعُهُ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾

SURA YA AL-ŞĀFFĀT

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anaapa kwa Malaika wanaojipanga, katika kuabudu kwao, mistari iliyofuatana na kushikana,
2. na kwa Malaika wanaofukuza mawingu na kuyaongoza kwa amri ya MwenyeziMungu,
3. na kwa Malaika wanaosoma utajo wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, na maneno Yake,
4. kwamba muabudiwa wenu, enyi watu, ni Mmoja, Asiye na mshirika. Hivyo basi mtakasieni ibada na utiifu. Na Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Anachotaka miongoni mwa viumbe Vyake. Ama kiumbe, hafai kuapa isipokuwa kwa Mwenyezi Mungu, kwani kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu ni ushirikina.
5. Yeye Ndiye Muumba mbingu na ardhi na vilivyoko baina ya hivyo viwili, na Ndiye Mpelekeshaji jua katika sehemu zake za kuchomozea na zile za kuchwea.
6. Sisi tumeupamba uwingu wa karibu kwa pambo la nyota.
7. Na tumeuhifadhi huo uwingu, kwa nyota, na kila shetani mwenye kuasi, mjeuri, aliyefukuzwa (kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّفَّاتُ صَفَّاتٌ

فَالرَّجُوتُ رَجُوتٌ

فَالثَّلِيلُ ذَكْرًا

إِنَّ اللَّهَ كَوْنُوكَ وَحْدَهُ

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
الْمَشْرِقِ

إِنَّا زَيَّنَاهُ الْمَسَاءَ الَّذِي يَنْزِيهُ الْكَوَافِرَ

وَحْفَظَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ

جَانِبٍ ﴿٦﴾

8. Hawawezi hao Mashetani kufika kwenye viumbe nya juu, navyo ni mbingu na Malaika waliyomo ndani yake, wakapata kuwasikiliza wanapoutamka wahyi amba Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anauleta, unaokusanya sheria Yake na makadirio Yake, na wanavurumizwa vimondo katika kila upande,
9. kwa kuwafukuza ili wasipate kusikiliza. Na huko kwenye Nyumba ya Akhera watakuwa na adhabu ya daima yenye kuumiza.
10. Isipokuwa yule aliyenakuwa, mionganini mwa Mashetani, mnyakuo wa haraka, nao ni lile neno analolisikia mbinguni kwa haraka, akamtupia aliyekuwa chini yake, na yule mwingine akamtupia aliyekuwa chini yake. Basi pengine huenda akafikiwa na kimondo chenyeye kutoa mwangaza kabla hajalitupa, na pengine huwa amelitupa kwa makadirio ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kabla ya kujiwa na kimondo kikamchoma, na yule mwingine akaenda nalo hadi kwa makuhani wakaongeza juu ya neno hilo maneno mia moja ya urongo.
11. Basi waulize, ewe Mtume, wenye kukanusha Kufufuliwa: Je kuumbwa kwo ni kugumu zaidi au ni hivyi viumbe tulivyoviumba? Kwa hakika, tulimuumba baba yao Ādam kwa udongo ulioshikana na kuambatana.

دُخُورًا لِهُمْ عَذَابٌ وَصُبُرٌ ﴿٧﴾

إِلَمْ حَطَّفَ الْحَظَةَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ

ثَاقِبٌ ﴿٨﴾

فَاسْتَفْتَهُمْ أَهْمَاءً شَدَّ حَلْقَاهُمْ حَلَقْنَا إِلَيْهِمْ

حَلَقْتَهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٌ ﴿٩﴾

12. Bali ulistaajabu , ewe Mtume, kwa ukushaji wao na kukataa kwao Kufufuliwa. Na la kustaajabiwa zaidi na lililo kubwa zaidi kuliko lile la kukataa kwao ni kwamba wao wanakucheba shere na kulidharau neno lako.
13. Na wanapokumbushwa walichokisahau au walichoghalika nacho, hawanufaiki kwa huo ukumbusho wala hawazingatii.
14. Na wanapoiona miujiza yenye kutolea dalili unabii wako, wanakufanya shere na wanastaajabu.
15. Na wanasema, «Halikuwa hili ulilotuleta isipokuwa ni uchawi uliojitekeza waziwazi.
16. Je, tunapokufa na tukawa ni mchanga na mifupa iliyochakaa, je sisi ni wenyewe kufufuliwa kutoka makaburini mwetu tukiwa hai?
17. au pia watafufuliwa baba zetu waliopita kabla yetu?»
18. Waambie, ewe Mtume, «Ndio mtalifufuliwa hali mkiwa wanyonge, watwevu.»
19. Hakika ni kwamba huo utakuwa ni Mvuvio mmoja, wakitahamaki wao wamesimama kutoka makaburini mwao, wanatazama vituko vya Kiyama.
20. Na wasasema, «Ewe maangamivu yetu! Hii ni siku ya kuhesabiwa na kulipwa!»
21. Hapo wataambiwa, «Hii ndiyo Siku ya Uamuzi wa haki baina ya viumbi, ambayo mlikuwa mkiikanusha duniani na mkiikataa.»

بِلْ عَجِّيْبٍ وَسَخِّرُوْنَ ﴿١٦﴾

وَلَذَا ذِكْرُوا لَا يَذَّكُرُوْنَ ﴿١٧﴾

وَلَذَا رَأَوْا اِيَّهَ يَسْتَخِرُوْنَ ﴿١٨﴾

وَقَالُوْا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٩﴾

لَمَّا دَعَاهُمْ بَشِّرَهُمْ بِأَنَّا أَنْتُمْ أَنْدَادُكُمْ فَلَمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٠﴾

أَوْ بَأْفَوْنَا أَلْأَوْنَ ﴿٢١﴾

قُلْ نَعَمْ وَلَنْمَدْحُرُوْنَ ﴿٢٢﴾

فَإِنَّمَا هِيَ زَجَّرَةٌ وَحْدَةٌ إِنَّذًا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿٢٣﴾

وَقَالُوْنَ يَوْمَنَا هَذَا يَوْمُ الْدِينِ ﴿٢٤﴾

هَذَا يَوْمُ الْقُصْلِ الَّذِي كُسْبِيْهِ شَكِّيْنُوْنَ ﴿٢٥﴾

22. Na Malaika wataambiwa,
«Wakusanyeni wale waliomkanusha
Mwenyezi Mungu na wafananao
na wao na waungu wao waliokuwa
wakiwaabudu
23. badala ya Mwenyezi Mungu, na
muwasukume kwa nguvu hadi
kwenye moto wa Jahanamu.
24. «Na muwafunge kabla hawajafika
kwenye moto wa Jahanamu, kwa
kuwa wao ni wenyewe kuulizwa
kuhusu matendo yao na maneno yao
yaliyotokana na wao duniani, kwa
namna ya kumshtukia kuwakaripia.»
25. Na wataambiwa kwa kulaumiwa,
«Kwa nini hamsaidiani nyinyi kwa
nyinyi?»
26. Bali wao Leo ni wenyewe kufuata amri
ya Mwenyezi Mungu, hawataenda
kinyume nayo wala hawataepukana
nayo, hawajisaidii wao wenyewe.
27. Na hapo makafiri watakabiliana
wao kwa wao wakilaumiana na
wakigombana.
28. Wafuasi watasema kuwaambia
wafuatwa, «Nyinyi mlikuwa mkitujia
kwa upande wa dini na haki ,
mkiifanya Sheria ni twevu kwetu,
mkitutia chuki nayo na mkitupambia
upotevu.»
29. Hapo watasema wafuatwa kuwaabia
wafuasi, «Mambo si kama vile
mnavyodai, bali ni nyoyo zenu
zilikuwa zimekataa kuamini,
zimeuelekeea ukafiri na uasi.

* أَحْسِرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَجَهُمْ مَا كَانُوا
يَعْبُدُونَ ﴿٦٦﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَأَهْدَى وَهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحْيِينَ ﴿٦٧﴾

وَقَوْهُمْ لَّا يَهْمَمُهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٦٨﴾

مَا لَكُمْ لَا تَأْصِرُونَ ﴿٦٩﴾

بَلْ هُوَ الْيَوْمُ مُسْتَسِلُونَ ﴿٧٠﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٧١﴾

قَالُوا إِنَّكُمْ كُلُّكُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٧٢﴾

قَالُوا إِنَّ لَّهَ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٣﴾

30. «Na sisi hatukuwa na hoja juu yenu wala nguvu, tukaweza kwa hizo kuwazuilia kuamini. Bali nyinyi wenyewe, enyi washirikina, mlikuwa waasi wenye kupita mipaka ya haki.
31. «Hivyo basi ndio sisi sote ikalazimu tupate onyo la Mola wetu kuwa ni wenye kuonja adhabu, sisi na nyinyi, kwa yale tuliyoyatanguliza ya madhambi na maasia duniani.
32. «Ndipo tukawapoteza na njia ya Mwenyezi Mungu na ya kumuamini, kwa kuwa sisi wenyewe tulikuwa ni wapotevu kabla yenu. Na kwa hivyo tukapotea kwa sababu ya ukafiri wetu na tukawaangamiza nyinyi pamoja na sisi.»
33. Basi wafuasi na wafuatwa watashirikiana katika adhabu Siku ya Kiyama, kama walivyoshirikiana ulimwenguni katika kumuasi Mwenyezi Mungu.
34. Hivi ndivyo sisi tunavyowafanya waliochagua mambo ya kumuasi Mwenyezi Mungu ulimwenguni na wakaacha kumtii, basi tutawaonjesha adhabu kali.
35. Hakika wale washirikina walikuwa duniani wakiambiwa, «Hapana mola anayepasa kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu,» na wakaitwa kwenye mwito huo na wakaamrishwa kuyaacha yanayopingana nao, wanaufanyia kiburi na kumfanyia kiburi aliyejukua nao.

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطَنٍ بِلَكُُّمْ قَوْمًا
ظَفَّرِينَ ﴿٢١﴾

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَّابُونَ ﴿٢٢﴾

فَأَعُوْذُ بِكَمْ إِنَّا كَانَّا غَوْنَى ﴿٢٣﴾

فَإِنَّهُمْ بِوَمِيزِنِ الْعَدَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٢٤﴾

إِنَّا لَذَلِكَ نَفْعِلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
يَسْتَكِبِرُونَ ﴿٢٦﴾

36. Na wanasema, «Je, tuache kuaabudu waungu wetu kwa maneno ya mshairi mwenye wazimu?» wakimkusudia Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
37. Wamesema urongo! Muhammad sivyo vile walivyomueleza. Bali amekuja na Qur’ani na upwekeshaji Mwenyezi Mungu, na akathibitisha ukweli wa Mitume katika kile walichokitolea habari kuhusu sheria ya Mwenyezi Mungu na kumpwekesha Yeye.
38. Hakika yenu nyinyi, enyi washirikina, kwa neno lenu, ukafiri wenu na kukanusha kwenu, ni wenye kuonja adhabu iliyo kali yenye uchungu.
39. Na hamtalipwa huko Akhera isipokuwa kwa lile la maasia mliokuwa mkilifanya duniani.
40. Isipokuwa waja wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, waliomtakasia Ibada Yake, Akawatakasa na Akawahusu wao kwa rehema Yake, basi hao kwa hakika ni wenye kuokoka na adhabu yenye uchungu.
41. Hao waliotakaswa watapata riziki ijulikanayo isiyokatika ndani ya Pepo.
42. Riziki hiyo ni matunda aina mbalimbali. Na wao ni wenye kukirimwi kwa takrima ya Mwenyezi Mungu
43. kuwafanyia wao ndani ya mabustani ya Pepo ya starehe ya milele.

وَقَوْلُونَ أَيْنَا تَأْرِكُنَا إِلَهَنَا إِلَّا شَاعِرٌ
مَجْمُونٌ ﴿١﴾

بِلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢﴾

إِنَّكُمْ لَذَا يَقُولُونَ عَدَابٌ أَلَيْمٌ ﴿٣﴾

وَمَا تُجْزِيُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤﴾

إِلَّا بَيْنَ أَلْوَانِ اللَّهِ الْمُخَالَصِينَ ﴿٥﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿٦﴾

فَكَيْفَ رَهْمَةٌ كَمُونٌ ﴿٧﴾

فِي جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٨﴾

44. Na mionganini mwa takrima yao watakayoipata kwa Mola wao, na kukirimiana wao kwa wao, ni kuwa wao watakuwa kwenye vitanda wameelekeana.
 45. Zinazungushwa kwao gilasi za Pombe inayotoka kwenye mito inayotembea, hawachelei kuwa itamalizika,
 46. ni nyeupe rangi yake, ni tamu katika kuinywa,
 47. haina madhara yoyote ya akili wala ya mwili.
 48. Na hapo kwao kwenye makao yao watakuwako wanawake waliojihifadhi, hawawatazami isipokuwa waume zao, wazuri wa macho,
 49. kama kwamba wao ni mayai yaliyotunzwa ambayo hayajaguswa na mikono.
 50. Hapo wataelekeana wakiulizana kuhusu hali zao za duniani na mambo ya usumbufu waliokuwa wakikutana nayo huko, na yale ambayo Mwenyezi Mungu Aliwaneemeshia nayo Peponi. Na huku ndiko kuliwazika kuliotimia.
 51. Atasema msemaji mionganini mwa watu wa Peponi, «Kwa kweli, nilikuwa na rafiki duniani aliyesikana na mimi.
 52. «Aliyekuwa akisema, ‘Ni vipi wewe unaamini Ufufuzi ambao ni upeo wa kustaajabisha?’

53. Je, tunapokufa, tukakatika vipande-vipande na tukawa mchanga na mifupa, kwani ni wenyе kufufuliwa, kuhesabiwa na kulipwa kwa matendo yetu?»

لَهُمْ أَنَّا مِنْ نَا دَعَاهُمْ وَأَنَّا لَهُمْ بِأَنَّا مَدِينُونَ ﴿٥٦﴾

54. Atasema huyu Muumini aliyetiwa Peponi akiwaambia wenzake, «Je, nyinyi ni wenyе kuchungulia mpate kuona mwisho wa yule rafiki?»

قَالَ هَلْ أَنْسُمُ طَلَبُونَ ﴿٥٧﴾

55. Hapo akachungulia na akamuona rafiki yake katikati ya Moto.

فَاطَّلَعَ فَرَأَهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيرِ ﴿٥٨﴾

56. Muumini atasema kumwambia rafiki yake mwenye kukanusha kufufuliwa, «Ulikaribia kuniangamiza kwa kunizua nisiamini lau nilikutii.

قَالَ تَعَالَى إِنِّي كِدَتْ لَهُ تَرْدِينَ ﴿٥٩﴾

57. Na lau si wema wa Mola wangu kwa kuniongoza mimi kwenye Imani na kunitibitisha juu yake, ningalikuwa ni mwenye kuhudhurishwa kwenye adhabu pamoja na wewe.

وَلَوْلَا يَقْمَةَ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦٠﴾

58. «Je, ni kweli sisi ni wenyе kukalishwa milele na kuneemeshwa, si wenyе kufa

أَفَمَا حَنَّ بِمَيِّتِينَ ﴿٦١﴾

59. isipokuwa kifo chetu cha mwanzo huko ulimwenguni, na sisi si wenyе kuadhibiwa baada ya kuingia kwetu Peponi?

إِلَّا مَوْتَنَا الْأُولَى وَمَا حَنَّ بِمَعْدِيْنَ ﴿٦٢﴾

60. Hakika starehe hii tulio nayo ndiyo kufaulu kukubwa.

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقُرْآنُ الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾

61. «Basi kwa kupata mfano wa starehe hizi kamilifu, makazi ya daima na kufaulu kukubwa, na watende wenyе kutenda duniani ili wazifikie huko Akhera.»

لِمِثْلِ هَذَا فَإِنَّمَا يَعْمَلُ الْعَمِيلُونَ ﴿٦٤﴾

62. Je, hayo yaliyotangulia kuelezwā ya starehe za Pepo ni makaribisho bora na vipewa vya Mwenyezi Mungu, au ni mti mbaya uliolaaniwa wa *zaqqūm*, ambao ni chakula cha watu wa Motoni?
63. Sisi tumeufanya ni mtihani waliothiniwa nao madhalimu kwa ukashaji na kufanya mambo ya uasi na wakasema kwa njia ya kiburi, «Mtu wenu anawapa habari kwamba motoni kuna mti, na moto unakula miti.»
64. Hakika huo ni mti ambao unaota kwenye uketo wa moto wa Jahanamu, matunda yake yana sura mbaya
65. kama vichwa vya Mashetani.
66. Basi yanapokuwa hivyo, usiulize baada ya haya kuhusu utamu wake. Kwani washirikina ni wenye kula kutoka mti huo na ni wenye kujaza matumbo yao kwa matunda hayo.
67. Kisha wao, baada ya kuyala ni wenye kunywa kinywaji mchanganyiko kilicho kibaya na kilicho moto.
68. Kisha marejeo yao baada ya adhabu hii ni kuishia (hukohuko) kwenye adhabu ya Moto.
69. Hakika wao waliwakuta baba zao kwenye ushirikina na upotevu,
70. na wakakimbilia kuwafuata katika hilo.
71. na kwa hakika, kabla ya watu wako, ewe Mtume, walipotea na kuwa kando na haki *ummah* wengi waliotangulia.

أَذلِكَ حَيْثُرَلَا مَمْسَجِرَةُ الْزَّقْوَمِ ﴿٦٦﴾

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِّلظَّالِمِينَ ﴿٦٧﴾

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَحْوِي فِي أَصْلِ الْجَحِيرِ ﴿٦٨﴾

طَلَعَهَا كَانَهُ رُؤُوسُ الشَّمَاطِينِ ﴿٦٩﴾

فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُ مِنْهَا فَالَّذِينَ مِنْهَا أَبْلَغُونَ ﴿٧٠﴾

فَلَوْلَمْ يَهْتَدُ عَلَيْهَا السَّوَّابِقُنَ حَمِيرٌ ﴿٧١﴾

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لِإِلَيْ الْجَحِيرِ ﴿٧٢﴾

إِنَّهُمْ أَفْلَقُوا إِبَاءَهُمْ صَالِيْنَ ﴿٧٣﴾

فَهُمْ عَلَىٰ إِثْرِ هُنَّ بَرَّوْنَ ﴿٧٤﴾

وَلَقَدْ صَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧٥﴾

72. Na kwa hakika, tuliwatumiliza kwa *ummah* hao Mitume waliowaonya adhabu, lakini wakakanusha.
73. Basi fikiria: ulikuwa vipi mwisho wa *ummah* hao walioonywa na wakakanusha? Waliadhibiwa na wakawa ni mazingatio kwa watu.
74. Isipokuwa waja wa Mwenyezi Mungu Aliyowasafisha na Akawachagua kwa kuwapa rehema Yake kwa kule kumtakasa kwao Yeye.
75. Na kwa hakika Alituita kwa kutuomba Nabii wetu Nūh tumlinde na watu wake, basi bora wa wenye kumuitikia tulikuwa ni sisi.
76. Na tukamuokoa yeye na watu wa nyumbani kwake na Waumini pamoja naye kutokana na maudhi ya washirikina na kutokana na kuzamishwa kwa mafuriko makubwa.
77. Na tukawafanya watoto wa Nūh ndio wenye kusalia baada ya kuzamishwa watu wake.
78. Na tukamuwekea utajo mwema na sifa nzuri kwa watu waliokuja baada yake wakawa wanamtaja nazo.
79. Amani imfikie Nūh na asalimike na kutajwa kwa ubaya katika kipindi cha watu wa mwisho, bali asifiwe na watu wa vizazi vinavyokuja baada yake.
80. Mfano wa malipo mema tuliomlipa Nūh, tutamlipa kila aliyefanya vizuri, mionganoni mwa waja, katika kumtii Mwenyezi Mungu.

وَلَقَدْ أَرَى سَلَتَنًا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٧٦﴾

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٧٧﴾

إِلَاعِبَادَ اللَّهُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٨﴾

وَلَقَدْ نَادَنَا لُوحٌ فَلَيَعْمَلُ الْمُجِيبُونَ ﴿٧٩﴾

وَنَحْيَتُهُ وَأَهْلُهُ، مِنَ الْكَرِبِ الْعَظِيمِ ﴿٨٠﴾

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّةً، هُمْ آبَاءِنَا ﴿٨١﴾

وَتَرَكْنَا عَيْنَهُمْ فِي الْآخِرَةِ ﴿٨٢﴾

سَلَامٌ عَلَىٰ لُوحٍ فِي الْعَالَمَيْنَ ﴿٨٣﴾

إِنَّا لَكَذَلِكَ تَحْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾

81. Hakika Nūh ni mionganoni mwa waja wetu wenye kuamini, wenye kumtakasia Mwenyezi Mungu na wenye kufuata amri za Mwenyezi Mungu kivitendo.
82. Kisha tukawazamisha wengine, wenye kukanusha kati ya watu wake, kwa mafuriko, kisisalie chochote, mionganoni mwao, hata jicho lenye kupepesa.
83. Na mionganoni mwa waliokuwa katika nyendo za Nūh, njia yake na mila yake ni Nabii wa Mwenyezi Mungu Ibrāhīm,
84. alipomjia Mola wake kwa moyo uliyojitenga na kila itikadi ya ubatilifu na tabia ya kujitukanisha,
85. alipomwambia babake na watu wake kwa njia ya kuwakanya, «Ni kitu gani hiko mnachokiabudu badala ya Mwenyezi Mungu?
86. Je, mnataka kuabudu waungu wa kuzuliwa na mnaacha kumuabudu Mwenyezi Mungu Anayestahiki kuabudiwa Peke Yake?
87. Mnamdhani Mola wa viumbe vyote Atawafanya nini mkimshirikisha Yeye na mkamuabudu asiyekuwa Yeye?
88. Akatazama mtazamo mmoja kwenye nyota kulingana na mila ya watu wake kuhusu hilo, huku akifikiria udhuru wa kuutoa ili asipate kutoka na wao kwenda kwenye sherehe zao,
89. akawaambia, «Mimi ni mgonjwa.» Hii ilikuwa ni ishara ya mbali kutoka kwake.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْأَخْرَيْنَ ﴿٨٢﴾

*وَلَمْ يَنْ شَعِرْتُهُ لَيْلَةَ بَرَّهِيمَ ﴿٨٣﴾

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ يَقْلِبُ سَلِيمَ ﴿٨٤﴾

إِذْ قَالَ لِأَيْهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾

أَيْمَكَاهُ إِلَهٌ دُونَ اللَّهِ تَرِيدُونَ ﴿٨٦﴾

فَأَظْلَمُكُمْ بَرِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

فَتَنَزَّلَ نَظَرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾

فَقَالَ إِنِّي سَقِيرٌ ﴿٨٩﴾

90. Basi wakamuacha nyuma yao.
91. Akabeta kwa haraka kuelekea
kwenye masanamu wa watu wake,
akasema kwa njia ya kuwakejeli, «Si
mkile chakula hiki ambacho washika
mlango wenu wanawapatia?
92. Muna nini nyinyi mbona hamsemi
wala hamumjibu mwenye
kuwaomba?
93. Akawaelekea waungu wao kuwapiga
na kuwavunja-vunja kwa mkono
wake wa kulia, ili kuwathibitishia
makosa ya kuwaabudu.
94. Wakaja kumkabili kwa haraka na
mbio huku wana hasira.
95. Ibrāhīm akakutana na wao akiwa
imara kwa kusema, «Vipi mtaabudu
masanamu mnaowachonga nyinyi
wenyewe na mnaowatengeneza kwa
mikono yenu,
96. na mnaacha kumuabudu Mola wenu
Aliyewaumba nyinyi na Akayaumba
matendo yenu?»
97. Hoja ilipowasimamia, waliamua
kutumia nguvu na wakasema,
«Jengeni jengo kwa ajili yake, mlizaje
kuni kisha mumtupe ndani yake»
98. Watu wa Ibrāhīm wakataka
kumfanyia vitimbi ili wamuangamize,
tukawafanya wao kuwa ndio wenye
kutendeshwa nguvu na kushindwa.
Mwenyezi Mungu Akavirudisha
vitimbi vyao kwenye shingo zao na
akaufanya ule moto uwe baridi na
salama kwa Ibrāhīm.

فَوَلَّ عَنْهُمْ مُّتَّبِرِينَ ﴿١٦﴾
فَرَأَى إِلَيْهِمْ قَوَافِلَ أَلَا تَكُونَ ﴿١٧﴾

مَالُكُ لَا تَطِقُونَ ﴿١٨﴾
فَرَأَعَ عَلَيْهِمْ ضَرِبًا يَا يَعْمَينَ ﴿١٩﴾

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرِفُونَ ﴿٢٠﴾
قَالَ أَغْبُدُونَ مَا تَحْجُّونَ ﴿٢١﴾

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

قَالُوا أَبْنُوا لَهُ بُيُوتًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحَّمِ ﴿٢٣﴾

فَلَرَادُوا يَهُ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلَيْنَ ﴿٢٤﴾

99. Akasema Ibrāhīm, «Mimi nahamia kwa Mola wangu kutoka kwenye mji wa watu wangu kuelekea pale ambapo nitamakinika kumuabudu Mola wangu, kwani Yeye Atanielekeza kwenye kheri ya Dini yangu na dunia yangu.
100. Mola wangu! Nipe mtoto mwema.»
101. Tukamkulabia ombi lake na tukambashiria kuwa atapata mtoto wa kiume atakayekuwa mpole ukubwani mwake, naye ni Ismā'īl.
102. Alipokuwa mkubwa Ismā'īl, akawa anatembea na babake, babake alimwambia, «Mimi nimeona usingizini kuwa ninakuchinja, je, una maoni gani?» (na ndoto za Manabii ni za kweli). Ismā'īl akasema, kwa kumridhisha Mola wake, kumtii mzazi wake na kumsaidia juu ya utiifu wa Mwenyezi Mungu, «Endelea katika jambo Alilokuanrisha Mwenyezi Mungu la kunichinja mimi. Utanikuta, Mwenyezi Mungu Akitaka, ni mvumilivu, mtiifu na ni mwenye kutarajia malipo mema (kutoka kwa Mwenyezi Mungu)».
103. Walipojisalimisha wao wawili kwa kuifuata amri ya Mwenyezi Mungu na kuiandama, na Ibrāhīm akambwaga Ismā'īl chini, kwa upande wa paji la uso, ili kumchinja.
104. Na tukamuita Ibrāhīm katika hali hiyo ngumu kwamba: Ewe Ibrāhīm! Umeshalifanya uliloamrishwa na, kwa hivyo,

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّ سَيِّدِهِنَّ ﴿١١﴾

رَبِّ هَبْ لِي مِنْ أَصْلَابِنِي ﴿١٢﴾
فَبَشَّرَنِهِ بِعِلْمٍ حَلِيمٍ ﴿١٣﴾

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنُيَ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَأُنظِرْنِي مَا ذَاتِيَ قَالَ يَتَأْبِي أَفْعُلُ مَا تُؤْمِرُ سَتَجْدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الْمُصْدِرِينَ ﴿١٤﴾

فَلَمَّا أَسْلَمَ وَتَلَّهُ وَلِلْجَنِينَ ﴿١٥﴾

وَنَذَرَنِهِ أَنْ يَتَأْتِرَهُمْ ﴿١٦﴾

105. umeisadikisha ndoto yako. Hakika yetu sisi kama vile tulivyokulipa mema kwa kuamini kwako , ndivyo tunavyowalipa wale waliofanya wema mfano wako, tuwaepushie shida duniani na Akhera.
106. Hakika amri ya kuwa wewe umuue mwano ndio mtihani mgumu uliodhihirisha ukweli wa Imani yako.
107. Na tukamuokoa Ismā'īl, na tukamuekea kondoo mkubwa kuwa ni badala yake.
108. Na tukambakishia Ibrāhīm baada yake sifa njema kwa watu.
109. Maamkizi kwa Ibrāhīm kutoka kwa Mola wake na kumuombea asalimike na kila dhara.
110. Kama tulivyomlipa malipo mema Ibrāhīm kwa utiifu wake kwetu na kufuata kwake amri yetu, ndivyo tutakavyowalipa wenye kufanya wema mionganoni mwa waja wetu.
111. Hakika ye ye ni mionganoni mwa waja wetu Waumini waliyoipa hiyo sifa ya uja haki yake.
112. Na tukampa bishara Ibāhīm ya mtoto wake, Ishāq, kuwa atakuwa Nabii, mionganoni mwa watu wema. Hayo yakiwa ni malipo ya uvumilivu wake na kuridhika kwake na amri ya Mola wake na utiifu wake Kwake.
113. Na tukawateremshia baraka. Na mionganoni mwa wale wanaotokana na kizazi chao kuna anayemtii Mola wake, anayeifanyia wema nafsi yake,

فَدَصَدَقَتْ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ بَخْرِي
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦٧﴾

إِنَّهُذَا الْهُوَ الْبَلْوَأُ الْمُبِينُ ﴿١٦٨﴾

وَقَدِّيسَةُ بِذِبْحِ عَظِيمٍ ﴿١٦٩﴾

وَتَرَكَ عَلَيْهِ فِي الْآخِرَةِ ﴿١٧٠﴾

سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿١٧١﴾

كَذَلِكَ بَخْرِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّهُ دُونَ عَبَادَنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٣﴾

وَبَشَّرَنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الْأَصْبَارِ حَيْثُ ﴿١٧٤﴾

وَبَرَكَ عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمَنْ ذُرَّتْ هَمَّا
مُحْسِنٌ وَكَلَّمَ لِنَفْسِهِ بِمِينَ ﴿١٧٥﴾

na kuna anayeidhulumu (nafsi yake) dhulma iliyo wazi kwa ukafiri wake na utendaji wake maasia.

114. Na kwa hakika tuliwafanyia wema Mūsā na Hārūn kwa kuwapa unabii na utume.
115. Na tukawaokoa wao wawili na watu wao kutokana na gharika, utumwa na unyonge waliokuwa nao.
116. Na tukawanusuru, wakawa na enzi, usaidizi na ushindi juu ya Fir'awn na jamaa zake.
117. Na tukawapa wao wawili Taurati yenyen ufanuzi,
118. na tukawaongoza njia iliyonyoka isiyokuwa na upotovu, nayo ni Uislamu, Dini ya Mwenyezi Mungu ambayo Amewatumiliza Manabii Wake kwayo,
119. na tukazifanya sifa zao nzuri na utajo wao mwema ni vyenye kusalia baada yao.
120. Maamkizi kwa Mūsā na Hārūn kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na sifa njema na kuwaombea wao wasalimike na kila dhara.
121. Kama tulivyowalipa wao malipo mema , ndivyo tutakavyowalipa wenye kufanya wema mionganoni mwa waja wetu wenye kututakasia kwa ukweli, kuamini na kutenda.
122. Hakika ya wao wawili ni mionganoni mwa waja wetu waliojikita katika Imani.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَذُرُونَ ﴿١١٦﴾

وَجَنَحَتْهُمَا وَقَوْمُهُمَا مِنَ الْكَبِيرِ ﴿١١٧﴾

وَنَصَرَنَّهُمْ فَكَانُوا أَهُمُ الْغَلَيْلِينَ ﴿١١٨﴾

وَأَتَتْهُمَا الْكِتَابُ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٩﴾

وَهَدَيْتَهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٢٠﴾

وَرَكَنَّا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢١﴾

سَلَمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَذُرُوتَ ﴿١٢٢﴾

إِنَّا كَذَلِكَ بَخْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٣﴾

إِنَّهُمْ سَاءُ مِنْ عَبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٤﴾

123. Na hakika mja wetu Ilyās ni mionganoni mwa wale ambao tuliwakirimu kwa unabii na utume.
- وَإِنَّ إِلَيْا سَأَلَ مَنْ أَنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٣﴾
124. Kumbuka na utaja pindi aliposema kuwaambia watu wake, kati ya Wana wa Isrāīl, «Mcheni Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na mumuogope, na msimshirikishe mwengine pamoja na Yeye.
- إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَسْتَعْنُونَ ﴿١٦٤﴾
125. Vipi nyinyi mtaliabudu sanamu ambalo ni kiumbe dhaifu na mtamuacha Mzuri wa kuumba, Mwenye sifa nzuri na kamilifu kabisa,
- أَنْدَعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُّونَ أَحْسَنَ الْخَلْقَيْنَ ﴿١٦٥﴾
126. mkawa hamtamauabudu Mwenyezi Mungu Ambaye ni Mola wenu Aliyewaumba nyinyi na Akawaumba baba zenu waliopita kabla yenu?»
- اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ إِبْرَاهِيمَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٦﴾
127. Watu wa Ilyās walimkanusha Nabii wao. Basi Mwenyezi Mungu , kwa hakika, Atawakusanya Siku ya Kiyama ili wahesabiwe na wateswe.
- فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمْ يَحْضُرُونَ ﴿١٦٧﴾
128. Isipokuwa wale waja wa Mwenyezi Mungu waliomtakasia Mwenyezi Mungu Dini yao, basi hao ni wenye kuokoka na adhabu Yake.
- إِلَاءِ عِبَادَ اللَّهِ الْمُخَلَّصِينَ ﴿١٦٨﴾
129. Tulumfanya Ilyās awe na sifa nzuri kwa *ummah* waliokuja baada yake.
- وَتَرْكَاعَيْتَهُ فِي الْآخِرَةِ ﴿١٦٩﴾
130. Maamkizi kutoka kwa Mwenyezi Mungu na sifa njema kwa Ilyās.
- سَلَّمَ عَلَى إِلَيْا يَاسِينَ ﴿١٧٠﴾
131. Na kama tulivyomlipa Ilyās malipo mema kwa utiifu wake, ndivyo tutakavyowalipa walio wema mionganoni mwa waja wetu Waumini.
- إِنَّا كَذَّلِكَ مَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٧١﴾

132. Hakika yake yeye ni mionganoni mwa waja wa Mwenyezi Mungu waliomtakasia wenyewe kufuata amri zake kivitendo.
133. Na hakika mja wetu Lût tulimchagua na tukamfanya ni mionganoni mwa Mitume.
134. Tulipomuokoa yeye na watu wa nyumbani kwake wote,
135. isipokuwa mkongwe aliyezeeka, naye ni mke wake, ambaye aliangamia pamoja na wale walioangamia mionganoni mwa watu wake kwa ukafiri wake.
136. Kisha tukawaangamiza wakanushaji waliosalia mionganoni mwa watu wake.
137. Na hakika yenu nyinyi, enyi watu wa *Makkah* mnazipitia katika safari zenu nyumba za watu wa Lût na athari zao katika kipindi cha asubuhi,
138. na pia mnazipitia katika kipindi cha usiku. Basi hamtii akilini, mkaogopa kisije kikawafika nyinyi kile kilichowafika wao?
139. Hakika mja wetu Yûnus, tulimchagua na tukamfanya ni mionganoni mwa Mitume.
140. Alipokimbia kutoka mji wake, akiwa na hasira juu ya watu wake, akapanda jahazi iliojaa abiria na vyombo.
141. Mawimbi makubwa yakaizunguka jahazi hiyo kila upande. Na watu waliokuwa wamepanda jahazi wakapiga kura ili kupunguza shehena ili wasizame. Yûnus akawa ni mionganoni mwa wale walioshindwa kwa kura.

إِنَّهُ مِنْ عَبَادَنَا الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٧٦﴾

وَإِنَّ لُوطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٧﴾

إِذْ جَعَلَنَاهُ وَهَلَكَ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٨﴾

إِلَّا حَجَرًا فِي الْغَيْرِينَ ﴿١٧٩﴾

ثُمَّ دَمِرَّا الْأَخْرَىٰ ﴿١٨٠﴾

وَإِنَّكُمْ تُسْرُونَ عَلَيْهِمْ مُّصَدِّقَيْنَ ﴿١٨١﴾

وَبِاَيْلِلٍ اَفَلَا تَقْعِلُونَ ﴿١٨٢﴾

وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨٣﴾

إِذْ أَنْقَبَ إِلَى الْفُلُكِ الْمَسْحُونَ ﴿١٨٤﴾

فَتَاهُمْ فَكَانَ مِنَ الْمُنْتَهَىٰ ﴿١٨٥﴾

142. Hivyo basi akatupwa baharini na chewa akammeza, na hali ni kwamba Yūnus, amani imshukie, ameleta jambo la kumfanya alaumiwe.
143. Lau si yale yaliyotangulia kwake, ya wingi wa Ibada na matendo mema kabla ya kuingia ndani ya tumbo la chewa kwa kusema, «Hapana Mola anayepasa kuabudiwa kwa haki isipokuwa wewe, kutakasika na sifa za upungufu ni kwako, mimi nimekuwa mionganoni mwa wenyewe kudhulamu,»
144. angalikaa ndani ya tumbo la chewa, na lingalikuwa ni kaburi lake mpaka Siku ya Kiyama.
145. Tukamtoa kwenye tumbo la chewa na tukamtupa kwenye ardhii tupu, isiyokuwa na miti wala majengo, akiwa dhaifu wa mwili.
146. Na tukamuoteshea mmea wa matango ili umfinike na anufaike nao.
147. Tukamtumiliza aende kwa watu wake wanaofikia elfu mia moja, bali wanazidi idadi hiyo.
148. Wakamuamini na wakafuata aliyokuja nayo kivitendo, na kwa hivyo tukawastarehesha maishani mwao mpaka wakati wa kufika ajali zao.
149. Basi waulize watu wako, ewe Mtume, «Ni vipi wamemfanya Mwenyezi Mungu ana watoto wa kike ambao wao wenyewe wanawachukia, na wao wana watoto wa kiume wanaowataka?»

فَالْتَّقِمَةُ لِهُوَ وَهُوَ مُلِيهٌ ﴿١٤٢﴾

فَوَلَا إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَيْحِينَ ﴿١٤٣﴾

اللَّيْلَ فِي بَطْلَنَةٍ إِلَى يَوْمٍ يَمْبَغِيُونَ ﴿١٤٤﴾

*فَنَبَذَنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيرٌ ﴿١٤٥﴾

وَأَنْبَثْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾

وَأَرْسَلْنَا إِلَى مائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾

فَعَامُوا فَمَسْعَاهُمْ إِلَى حَيَاتٍ ﴿١٤٨﴾

فَاسْتَفِيْهُمْ أَرِبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبُنُونَ ﴿١٤٩﴾

150. Na waulize wao, «Je, tuliwaumba Malaika wakiwa wanawake, na hali wao wapo (wakishuhudia uumbaji huo)?»
151. Na mionganî mwa urongo wao ni kule kusema kwao, «Mwenyezi Mungu Amezaa!
152. Na kwa hakika, wao ni warongo, kwa kuwa wanakisema wasichokijua.»
153. Ni kwa kitu gani Mwenyezi Mungu Achague watoto wa kike na sio wa kiume?
154. Ni uamuzi mbaya sana mnaoutoa, enyi watu, wa kuwa Mwenyezi Mungu Ana watoto wa kike na nyinyi mna watoto wa kiume, na hali nyinyi hamridhiki nafsi zenu kuwa na watoto wa kike.
155. Je, hamkumbuki kwamba haifai wa la haitakikani Awe na mtoto? Ametukuka Mwenyezi Mungu na kuwa mbali na hilo, umbali ulio juu sana.
156. Lakini je, mna hoja ya wazi juu ya hilo neno lenu na uzushi wenu?
157. Iwapo mna hoja ndani ya kitabu kitokacho kwa Mwenyezi Mungu, basi kiletensi, mkiwa ni wa kweli katika hilo neno lenu.
158. Na washirikina walifanya kuwa kuna uhusiano wa kizazi baina ya Mwenyezi Mungu na Malaika, na hakika ni kwamba Malaika washajua kuwa washirikina ni wenye kuletwa Siku ya Kiyama ili kuadhibiwa.

أَمْ حَلَقَنَا الْمَلَائِكَةُ إِنَّا وَهُمْ شَهِدُونَ ﴿١٥١﴾

إِلَّا إِنَّهُمْ مَنْ يُفَكِّرُهُمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥٢﴾

وَلَدَ اللَّهُ وَلَاهُمْ لَكَيْدُونَ ﴿١٥٣﴾

أَصْطَفَنِي الْبَنَاتُ عَلَى الْأَبْنَاءِ ﴿١٥٤﴾

مَا لِكُوكَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٥﴾

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٦﴾

أَمْ لَكُوكُسْلَطْنُ بِنْ ﴿١٥٧﴾

فَأُولُوْبِكِنْ كُوكُانْ كَسْتُمْ صَدِيقِينَ ﴿١٥٨﴾

وَجَعَلُواْيَنَهُ وَبَيْنَ الْحَنَّةِ سَبَأْ وَلَقَدْ عَامَتِ

الْحَنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٩﴾

159. Ametakasika Mwenyezi Mungu na kila lisilofaa asifike nalo mionganoni mwa yale wanaomsifu nayo washirikina.
160. Lakini wale waja wa Mwenyezi Mungu wanaomtakasia katika kumuabudu hawamsifu isipokuwa kwa sifa zinazolingana na utukufu Wake, kutakasika ni Kwake.
161. Hakika yenu nyinyi, enyi wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu, na kile mnachokiadudu badala ya Mwenyezi Mungu mionganoni mwa waungu,
162. hamkuwa ni wenye kumpoteza yoyote
163. isipokuwa yule Aliyemkadiria Mwenyezi Mungu aingie kwenye Moto wa *Jahîm* kwa sababu ya ukafiri wake na udhalimu wake.
164. Malaika wanasema, «Hakuna yoyote mionganoni mwetu isipokuwa ana makao maalumu mbinguni.
165. Na sisi ndio tunaosimama kwa kujipanga kwa safu katika kumuabudu Mwenyezi Mungu na kumtii.
166. Na sisi ndio tunaomtakasa Mwenyezi Mungu na kila kisichofaa kunasibishwa nacho.»
167. Na hakika makafiri wa *Makkah* walikuwa wakisema kabla hujatumilizwa,
168. «Ewe Mtume! Lau vingalitujia vitabu na Manabii vile vilivyowajia wa mwanzo kabla yetu,

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصْنَعُونَ ﴿١٦٩﴾

إِلَيْهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُحَمَّدُ لِمَنْ حَصِّنَ ﴿١٧٠﴾

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٧١﴾

مَا أَشْرَكَنَا إِلَيْهِ بِقَاتِلِينَ ﴿١٧٢﴾

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِحٌ لِجَحِيمٍ ﴿١٧٣﴾

وَمَا مِنْ إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿١٧٤﴾

وَلَا تَنْحِنُ الصَّابَرِينَ ﴿١٧٥﴾

وَلَا تَنْحِنُ الْمُسْتَحْيِينَ ﴿١٧٦﴾

وَلَمْ كَانُوا يَقُولُونَ ﴿١٧٧﴾

لَوْلَآ أَعْذَبَنَا ذِكْرَكَ أَمَّا الْأَوَّلُينَ ﴿١٧٨﴾

169. tungalikuwa waja wa Mwenyezi
Mungu wakweli katika Imani,
waliotakaswa kwa kufanya Ibada.»
170. Ulipowajia wao utajo wa watu
wa mwanzo na utajo wa watu
wa mwisho na kitabu kikamilifu
kabisa na bora wa Mtume, naye ni
Muhammad, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie,
walimkanusha. Basi wataijua adhabu
watakayopatiwa Siku ya Mwisho.
171. Kwa hakika lishatangulia neno letu,
ambalo halina namna ya kurudi, la
kuwaahidi waja wetu waliopewa
utume
172. kwamba watapata usaidizi juu ya
maadui zao, kwa hoja na nguvu,
173. na kwamba askari wetu wanaopigana
jihadi katika njia yetu ndio wenye
kuwashinda maadui zao kila mahali,
kuzingatia mwishoni na marejeo.
174. Basi wape mgongo, ewe Mtume,
wale walioshindana na wasiikubali
haki mpaka ukamalizika muda
waliopatiwa muhula na ikaja amri
ya Mwenyezi Mungu ya wao
kuadhibiwa,
175. wangojee na subiri uone: ni adhabu
gani itakayowashukia wao kwa
kuenda kinyume nawe? Basi
wataiona adhabu ya Mwenyezi
Mungu itakayowashukia.
176. Je kuteremkiwa kwao na adhabu yetu
ndilo jambo wanalokuharakishia, ewe
Mtume?

لَكُنَا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخَلَّصِينَ ﴿١٦﴾

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلْمَاتُنَا لِعَبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨﴾

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٩﴾

وَلَانَّ جُنَاحَنَا لَهُمُ الْغَنِيُّونَ ﴿٢٠﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ جِئُونَ ﴿٢١﴾

وَأَكْثَرُهُمْ فَسَوْفَ يُبَصِّرُونَ ﴿٢٢﴾

أَفَعَدَنَا إِنَّا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٣﴾

177. Basi adhabu yetu itakapowashukia,
asubuhi mbaya zaidi ni asubuhi yao!
178. Na uwape mgongo mpaka Mwenyezi
Mungu Atoe idhini ya wao
kuadhibibiwa.
179. Na uwangojee, kwani wataiona
adhabu itakayowashukia na mateso.
180. Mola wa enzi na utukufu
Ameepukana na kuwa juu ya kila
kile ambacho wanaomzulia urongo
wanamsifu nacho.
181. Na maamkizi ya Mwenyezi Mungu
ya daima,sifa Zake na amani Yake
ziwafikie Mitume wote.
182. Na shukrani na sifa njema ni za Mola
wa viumbe wote ulimwenguni na
Akhera. Yeye Ndiye Mstahiki wa hilo
Peke Yake, Hana mshirika Wake.

فَإِذَا نَزَّلَ سَاحِرٌ هُوَ فَسَاءٌ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٨١﴾

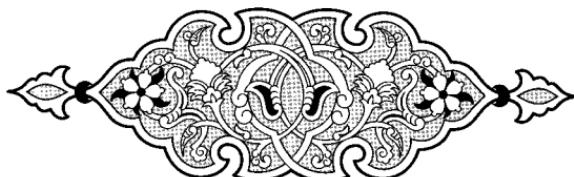
وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ جِئْنَ ﴿١٨٢﴾

وَأَبْصِرْ فَسَوْقَ يَبْصُرُونَ ﴿١٨٣﴾

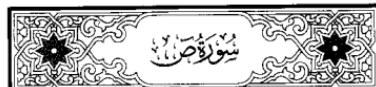
سُبْحَانَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٤﴾

وَسَلَّمَ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨٥﴾

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٦﴾

SURA YA ŠĀD

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. «*Šād*» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizotengwa na kukatwa mwanzoni mwa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Anaapa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, kwa Qur’ani inayokusanya ukumbushaji kwa watu kwa yale ambayo wao wameghafilika nayo. Lakini makafiri wanaifanyia kiburi haki na wanaenda kinyume nayo.
3. Kuna *ummah* wengi tuliowaangamiza kabla ya hawa washirikina, wakaomba waokolewe na wakaita kutaka toba, na wakati si wakati wa kukubaliwa toba wala wakati wa kukimbia na kuokolewa na yaliyowapata.
4. Na wameona ajabu washirikina hawa kuwa Mwenyezi Mungu Amewatumia binadamu mionganii mwao awalinganie kwa Mwenyezi Mungu na awaogopeshe adhabu Yake na wakasema, «Hakika yeze si Mtume bali yeze ni mrongo katika maneno yake, anawafanyia uchawi watu wake.
5. Ni vipi atawafanya waungu wengi kuwa ni mungu mmoja? Hili alilolileta na akalingania kwalo ni jambo la ajabu.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صَوْلَاتُ اللَّهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ مَعَهُ وَرَحْمَةُ الْمُؤْمِنِينَ

بِكِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عَزَّةٍ وَشَقَاقٍ

مَنَاصِ

كَأَهْلَكَاهُمْ قَنْ قَنْ فَنَادَوْلَاتَ حِينَ

وَعَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ قَبْلَهُمْ وَقَالَ الْكَفَرُونَ

هَذَا سِحْرٌ كَذَابٌ

أَجَعَلَ اللَّهُمَّ إِلَيْهَا وَجْدًا إِنَّ هَذَا الشَّيْءُ

عَجَابٌ

6. Wakatoka viongozi wa watu na wakubwa wao wakiwahimiza watu wao kuendelea kwenye ushirikina na kuvumilia juu ya waungu wengi, «Hili alilokuja nalo huyu Mtume ni jambo la kupangwa, lengo lake ni uongozi na ukubwa.
7. Hatujasikia hili analolingania katika dini ya baba zetu wa Kikureshi wala katika Unaswara; halikuwa hili isipokuwa ni urongo na uzushi.
8. «Je, amehusishwa Muhammad peke yake kwa kuteremshiwa Qur'ani bila ya sisi?» Bali wao wako kwenye shaka ya kuwa mimi nimekuletea wahyi wewe, ewe Mtume, na kukupa utume. Bali wao walisema hilo kwa kuwa hawajaonja adhabu ya Mwenyezi Mungu, na lau wangaliijonja adhabu hawangalithubutu kusema waliyosema.
9. Au kwani wao wanamiliki mahazina ya fadhila za Mola wako, Aliye Mshindi katika ufalme Wake, Aliye Mpaji wa Anachokitaka mionganoni mwa riziki Yake na fadhila Zake kwa Anayemtaka mionganoni mwa viumbe Vyake?
10. Au kwani washirikina hawa wana mamlaka ya mbinguni na ardhini na vilivyoko baina ya viwili hivyo, hivyo basi wakatoa na kuzuia? Basi wazishikilie kamba zenye kuwasifisha mbinguni wapate kutoa uamuzi wanaoutaka wa kutoa na kuzuia.

وَأَنْطَلَقَ الْمَلَائِكَةُ مِنْهُمْ أَنْ أَمْسِوْا وَأَصْبِرُوا وَاعْلَمُ
عَالَهِ تَكُونُ إِنَّ هَذَا لِكَجْنَّةُ بِرَادٌ ﴿١﴾

مَاسِعِنَا يَاهَدَى فِي الْمَلَأِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا
أَخْتِلَقُ ﴿٢﴾

أَنَّ نَزَلَ عَلَيْهِ الْذِكْرُ مِنْ بَيْنَ أَيْمَانِهِ فِي شَكِّ مِنْ
ذِكْرِيْ بَلْ لَمَّا يَدُوْلُ وَفُؤْ عَذَابٍ ﴿٣﴾

أَمْ عَنْدَهُ خَرَائِينَ رَحْمَةً وَرِلَكَ الْعَزِيزُ الْوَهَابٌ ﴿٤﴾

أَرْلَهُمْ مُلْكُ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا يَنْهَا
فَلَيَرْتَهُوْنَى الْأَسْبَابِ ﴿٥﴾

11. Askari hawa wanaokanusha ni askari wenye kushindwa, kama walivyoshindwa wengineo mionganoni mwa mapote ya watu waliokuwa kabla yao.
12. Walikanusha kabla yao watu wa Nūḥ, 'Ād, Fir'awn mwenye nguvu kubwa,
13. Thamūd, watu wa Lūṭ, watu wa miti na mabustani nao ni watu wa Shu'ayb. Hao ndio *ummah* walioshirikiana wakawa pote moja juu ya ukafiri na ukanushaji na wakajikusanya juu yake.
14. Hakuna watu wa pote lolote kati ya hawa isipokuwa walikanusha Mitume na kwa hivyo wakastahiki kupata adhabu ya Mwenyezi Mungu na yakawashukia wao mateso Yake.
15. Na hawangojei washirikina hawa, ili adhabu iwashukie wakisalia kwenye ushirikina wao, isipokuwa Mvuvio mmoja ambao hauna kurudi.
16. Na wanasema, «Mola wetu! Tuharakishie sehemu yetu ya adhabu duniani kabla ya Siku ya Kiyama.» Kusema huku kulikuwa ni uchezaji shere kutoka kwao.
17. Vumilia, ewe Mtume, kwa unayoyachukia katika hayo wanayoyasema, na umtaje mja wetu Dāwūd, mwenye nguvu juu ya maadui wa Mwenyezi Mungu na uvumilivu juu ya kumtii Yeye. Hakika yeeye ni mwangi wa kutubia, ni mwangi wa kurejea kufanya yale

جُنْدَ مَا هَنَّا لِكَ مَهْرُومٌ مِّنَ الْأَخْرَابِ ﴿١٦﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمٌ بُوْجٌ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ
دُوْلَأَوْتَادٌ ﴿١٧﴾

وَثَمُودٌ وَقَوْمٌ لُوطٌ وَاصْحَابُ لَهِيَكَةَ أُولَئِكَ
الْأَخْرَابُ ﴿١٨﴾

إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَبَ الرُّسُلَ فَهَقَّ
عِقَابٌ ﴿١٩﴾

وَمَا يَنْظُرُهُؤُلَاءِ إِلَّا صِحَّةٌ وَحْدَةٌ مَا لَهَا
مِنْ فَوَاقٍ ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنَانًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

أَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَذَكْرُ عِبَدَنَا دَأْوِدَ ذَا الْأَيْدِ
إِنَّهُ أَوَّلُوْبُ ﴿٢٢﴾

yanayomridhisha Mwenyezi Mungu.
Katika haya pana kumliwaza Mtume,
rehema ya Mwenyezi Mungu na
amani zimshukie.

18. Hakika sisi tuliyadhalilisha majabali pamoja na Dāwūd, yakawa yanamtakasa Mwenyezi Mungu kwa kumsabihi wakati anapomtakasa kwa kumsabihi mwanzo wa mchana na mwisho wake.
19. Na tukawadhalilisha ndege pamoja naye, kwa mkusanyiko wao, wakawa wanatakasa kwa kusabihi na kuwa watifu kwake
20. Tukamtilia nguvu ufalme wake kwa haiba, uwezo na ushindi, na tukampa unabii na upambanuzi wa maneno na utoaji hukumu.
21. Na je, ilikujia, ewe Mtume, habari ya watesi wawili walioparaga ukuta wakamuingilia Dāwūd mahali pake pa kuabudu.
22. Na Dāwūd akashutuka kwa wao kumuingilia? Walimwambia, «Usiogope! Sisi ni watesi, mmoja wetu amemdhulumu mwenzake. Basi hukumu baina yetu kwa uadilifu, wala usitoe hukumu ya maonevu juu yetu, na utuongoze kwenye njia ya sawa.»
23. Mmoja wa wale wawili alisema, «Huyu ni ndugu yangu; ana kondoo tisini na tisa na mimi sina isipokuwa kondoo mmoja, akafanya tamaa kumtaka na akasema, ‘Nipe mimi!’ Na akanishinda kwa hoja.»

إِنَّا سَخَّنَا الْجِبَالَ مَعَهُ، يُسَيِّحُنَّ بِالْعَشَنِ
وَالْأَشْرَقِ ﴿١٦﴾

وَالْأَطْيَرَ مَحْشُورَةً كُلَّهُ وَأَوَابِ ﴿١٧﴾

وَشَدَّدَنَا مُلْكَهُ وَرَأَيْتَهُ لِلْحَكْمَهُ وَفَصَلَ
الْجَطَابِ ﴿١٨﴾

* وَهَلْ أَتَكَ تَبَوَّأَ الْحَصِيرَ إِذْ سَوَرُوا
الْمِحْرَابَ ﴿١٩﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاؤَدَ فَغَزَعَ مِنْهُمْ قَالُوا اأَنْخَفُ
حَصْمَانَ بَقِيَ بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَأَخْكَرَ بَيْتَنَا
بِالْحَقِّ وَلَا شُطُطٌ وَهَدَنَا إِلَى سَوَاءِ الْعِصَرَاتِ ﴿٢٠﴾

إِنَّ هَذَا آخِي لَهُ رُسْعٌ وَيَسْعُونَ بَعْجَهَ وَلَيَنْجِهَ
وَحْدَهُ قَالَ أَكْفَانِهَا وَأَعْرَنِي فِي الْجَطَابِ ﴿٢١﴾

24. Dâwûd akasema, «Kwa hakika ndugu yako amekudhulumu kwa kutaka kwake kumchukua kondoo wako awe pamoja na kondoo wake. Na kwa hakika, wengi wa washirika, baadhi yao wanadhulumu wengine: wanawadhulumu kwa kuchukua haki zao na kukosa kuwa waadilifu wa nafsi zao. Isipokuwa watu wema walioamini, kwani wao hawadhulumiani, nao ni wachache.» Na Dâwûd akajua kwa yakini kuwa sisi tumemtahini kwa utesi huu, hivyo basi akamuomba msamaha Mola wake, akasujudu kwa kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu na akarejea Kwake na akatubia.
25. Tukamsamehe hilo na tukamfanya ni mionganî mwa watu waliosogezwa karibu na sisi, na tumemuandalia mwisho mwema huko Akhera.
26. Ewe Dâwûd! Sisi tumekufanya ni msimamizi ardhini na tumekupa mamlaka huko, basi hukumu baina ya watu kwa uadilifu na uchungaji haki, na usifuate matamanio katika kuhukumu, kwani hilo litakupotosha na Dini ya Mwenyezi Mungu na Sheria Yake, hakika wale wanaopotea njia ya Mwenyezi Mungu watapata adhabu ya uchungu humo Motoni, kwa kughafilika kwao na Siku ya kulipwa na kuhesabiwa. Katika haya pana ushauri kwa viongozi wahukumu kwa haki iliyoteremshwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, wala wasipotoke nayo wakapotea njia Yake.

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكُمْ بِسُؤَالِ يَعْنِيَكَ إِلَى نَعْلَاجِهِ وَإِنَّ
كَثِيرًا مِّنَ الظَّالِمِينَ يَبْغِيَ تَعْصِيمَهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا
الَّذِينَ أَمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَبِيلٌ مَا هُمْ
وَطَنَ دَأْوُدُ أَنَّمَا فَتَنَهُ فَأَسْعَفَهُ رَبُّهُ وَحَرَّكَ
وَأَنَابَ ﴿٦٦﴾

فَفَعَلَ رَبُّهُ وَرَدَّ إِلَيْكُمْ وَإِنَّهُ عِنْدَنَا الْلَّهُمَّ
وَحْسُنَ مَعَابِ ﴿٦٧﴾

يَنَّدَا وَرُدِّ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ
بَيْنَ النَّاسِ يَلْتَقِي وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ فِي ضَلَالٍ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَصْنَعُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يَمَنُّونُ يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٦٨﴾

27. Hatukuumba mbingu na ardhi na vilivyo baina yake kwa upuuzi na mchezo. Hiyo ndiyo dhana ya waliokufuru. Basi ole wao na Moto wa Siku ya Kiyama, kwa dhana yao ya ubatilifu na ukashaji wao Mwenyezi Mungu.
28. Je, tuwafanye walioamini wakafanya matendo mema ni kama waharibifu kwenye ardhi? Au je, tuwafanye wachamungu wenyewe kuamini ni kama waharibifu waliokufuru? Kusawazisha huku hakulingani na hekima ya Mwenyezi Mungu na hukumu yak, kwani hao hawalingani kwa Mwenyezi Mungu. Bali Mwenyezi Mungu Atawalipa wachamungu malipo mema na Atawatesa waharibifu walio waou.
29. Hiki ulicholetewa kwa njia ya wahyi, ewe Mtume, ni Kitabu tulichokuteremshia kilichobarikiwa, ili wafikirie juu ya aya zake na wazitumie njia zake za uongofu na ishara zake njema, na ili wapate kukumbuka watu wenyewe akili timamu yale Aliyowalazimisha Mwenyezi Mungu.
30. Na tulimtunukia Dāwūd mwanawe Sulaymān, tukamneemesha yeye (Dāwūd) kwa kumpa Sulymān, na tukamtuliza jicho lake kwake. Neema ya mja ni Sulaymān. Yeye alikuwa mwangi wa kurejea kwa Mwenyezi Mungu na kutubia Kwake.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا يَنْهَا مَبْطُلًا
ذَلِكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
النَّاسِ ﴿١٧﴾

أَمْ يَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَهُمُوا أَصْلِحَاتَ كَالْمُقْسِدِينَ
فِي الْأَرْضِ أَمْ يَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَأَفْجَارٍ ﴿١٨﴾

كَتَبَ اللَّهُ أَنْزَلَنَاهُ إِلَيْكُمْ مِنْ كُلِّ لِيَنَّ تَرَوْهُ أَيْتَمْهُ
وَلَيَسْتَدِعَ كُلُّ أُولَئِكُمْ أَلَّا يَكُونُ
﴿١٩﴾

وَهَبَنَا لِلَّهِ أَوَدَ سُلَيْمَانَ يَعْمَلُ الْعَبْدُ إِنَّهُ
أَوَّابٌ ﴿٢٠﴾

31. Kumbuka pindi walipoorodheshwa mbele yake kipindi cha alasiri farasi wa asili wenye kasi za kukimbia, waliosimama kwa miguu mitatu na kuinua mguu wa nne kwa kuwa ni farasi bora na wapesi. Waliendelea kuorodheshwa mbele yake mpaka juu likachwa.
32. Akasema, «Mimi nimehiari kupenda farasi kuliko kumtaja Mola wangu mpaka juu likachwa na macho yangu yakawa hayalioni.
33. Warudisheni hao farasi walioorodheshwa hivi punde.» Wakarudishwa, na akaingia kuipiga miguu yao na shingo zao kwa upanga kwa kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu, kwa kuwa wao walikuwa ni sababu ya Swala yake kumpita, Na ilikuwa kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu kwa kuchinja farasi yakubaliwa katika Sheria yake.
34. Hakika tulimpa mtihani Sulaymān na tukamrushia kwenye kiti chake kipande cha mtoto aliyezaliwa katika kipindi alichoapa kuwa atawapitia wake zake na kila mmoja katika wao atamzalia shujaa atakayepigana katika njia ya Mwenyezi Mungu, na hakuseme «*in shāa Allāh*» (Mungu Akitaka). Akawapitia wake zake wote, na hakuna hata mmoja katika wao aliyeshika mimba isipokuwa mmoja aliyezaa mtoto nusu. Kisha Sulaymān alirudi kwa Mola Wake, akatubia

إِذْ عَرِضَ عَلَيْهِ الْعَشَّيْ أَصَرَّفَتْ لِجَادُ ﴿٦﴾

فَقَالَ إِنِّي أَحِبُّ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى
تُوَارِثَ بِأَلْجَابِ ﴿٧﴾

رُدُّوهَا عَلَىٰ قَطْفَقَ مَسْحَابَالشُّورِ
وَالْأَغْنَاقِ ﴿٨﴾

وَلَقَدْ فَتَّأَسْلَمَنَ وَلَقَنَّا عَلَىٰ كُرسِيِّهِ
جَسَدًا لُّؤْلُؤَانَابَ ﴿٩﴾

35. na akasema, «Mola wangu! Nisamehe dhambi zangu na unipe ufalme mkubwa unaohusika na mimi ambao mfano wake hautakuwa kwa binadamu yoyote baada yangu. Hakika yako wewe, uliotakasika na kutukuka, ni Mwingi wa upaji na utoaji.
36. Tukamkubalia maombi yake na tukamdhahilishia upepo ukawa unapita kwa amri yake ukiwa mtiifu kwake, hali ya kuwa na nguvu na kasi, ukielekeea pale anapotaka,
37. Na tukamdhahilishia Mashetani, akawa anawatumia katika kazi zake. Katika wao kulikuwa na wajenzi na wazamiaji baharini.
38. Na wengine, nao ni waasi wa kijini, walikuwa wamefungwa pingu.
39. Ufalme huu mkubwa na udhalilishi jadi huu wa kipekee ni upaji wetu kwako, ewe Sulaymān, basi mpe unayemtaka na umnyime unayemtaka, hapana hesabu juu yako.
40. Na hakika Sulaymān kwetu sisi, huko Akhera, atakuwa na ukaribu na marejeo mazuri.
41. Mkumbuke, ewe Mtume, mja wetu Ayyūb alipomlingania Mola wake kwa kusema, «Shetani amenisababishia tabu, mashaka na maumivu katika mwili wangu, mali yangu na watu wangu!»
42. Tukamwambia, «Ipige ardhi kwa mguu wako! Yatabubujika kutoka humo maji baridi. Basi kunywa katika maji hayo na uoge, na madhara na maudhiko yatakuondokea.»

فَلَرَبِّ أَغْنَيْتُ وَهَبْتُ لِي مُلْكًا لَا يَتَبَغِّي لِأَحَدٍ
قَنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ أَوْهَابُ ﴿٤٦﴾

فَسَخَّنَاهُ الْأَرْبَعَةَ تَجَزِّي بِأَمْرِهِ رَحَاءَ حَيْثُ
أَصَابَ ﴿٤٧﴾

وَالشَّيَطِينَ كُلَّ بَنَاءٍ وَتَوَاصِ ﴿٤٨﴾

وَآخَرِينَ مُفَرَّجِينَ فِي الْأَضَفَادِ ﴿٤٩﴾

هَذَا عَطَائُنَا فَامْنُنْ أَنْتَ سَكِّيْنَ حَسَابِ ﴿٥٠﴾

وَإِنَّهُ عِنْدَنَا لَزِيقٌ وَحُسْنَ مَقَابٍ ﴿٥١﴾

وَذَكْرُ عَبْدَنَا أَبُوبَ إِذْنَادَى رَبِّنَا أَنَّ مَسِينَ

الشَّيَطِينُ يُنْصِبُ وَعَذَابٍ ﴿٥٢﴾

أَرْكُضْ بِرْجِلِكَ هَذَا مُعْتَسِلُ بَارِدٍ وَشَرَابٍ ﴿٥٣﴾

43. Tukamuondolea shida yake na tukamtukuza, na tukamtunukia watu wake : mke na watoto, na tukamuongezea wana na wajukuu mfano wao. Yote hayo yalikuwa ni huruma kutoka kwetu na takrima kwake kwa uvumilivu wake, na pia ni mazingatio kwa wenye akili timamu, wapate kujua kwamba mwisho wa subira ni faraja na kuondokewa na shida.
44. Na tukamwambia yeye, «chukua kwa mkono wako mrundiko wa nyasi au mfano wake umpige nao mke wako, ili utekeleze yamini lako na usilivunje. Kwani yeye alikuwa ameapa kuwa atampiga mbati mia moja Mwenyezi Mungu Akimponyesha, alipomkasirikia mkewe kwa jambo dogo alipokuwa mgonjwa. Na alikuwa ni mwanamke mwema na Mwenyezi Mungu Akamhurumia yeye na Akamhurumia mumewe kwa uamuzi huu. Hakika sisi tumemkuta Ayyūb ni mvumilivu katika mitihani. Mja bora ni yeye, kwani yeye ni mwingi wa kurudi kwenye utiifu wa Mola wake.
45. Wakumbuke, ewe Mtume, waja wetu na Manabii wetu: Ibrāhīm, Is’ḥāq na Ya’qūb. Hakika wao ni watu wenye nguvu katika kumtii Mwenyezi Mungu na ujuzi katika Dini Yake.
46. Sisi tumewahusisha wao kwa jambo kubwa ambalo ni mahsus kwo, kwa kuwa tumejaalia ukumbusho wa Nyumba ya Akhera uko ndani

وَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمَنْهُمْ مَعَهُ فَرَحِيْهُ قَنَّا وَذَرَى
لِأُولَئِي الْأَلْبَابِ ﴿٦٣﴾

وَجَدْنَاكَ ضَعِيْفَنَا فَأَصْرِيْبَتِهِ وَلَا تَحْتَثِّلَنَا
وَجَدْنَاكَ صَارِيْأَتَقْعُدَ الْعَبْدُ إِنَّهُ وَأَقْبَابُ ﴿٦٤﴾

وَأَذْرَى عَبْدَنَا إِنَّهُ هِبَرٌ وَإِسْحَاقٌ وَيَعْقُوبُ أُولُي
الْأَيْدِيِّ وَالْأَنْصَارِ ﴿٦٥﴾

إِنَّا أَخْصَصْنَا هُنَّا الصَّفَرَ ذَكَرَى الدَّارِ ﴿٦٦﴾

ya nyoyo zao, na kwa hivyo
wakaifanya kazi kwa kututii sisi na
wakawalingania watu kwenye jambo
hilo na kuwakumbusha.

47. Na kwa hakika, wao kwetu sisi ni
mionganini mwa wale tulio wachagua
ili watutii na tulio wateua kubeba
ujumbe wetu.
48. Wakumbuke, ewe Mtume, waja wetu:
Ismā'īl, Ilyasa' na Dhulkifl kwa utajo
mzuri sana. Na kila mmoja mionganini
mwa ni katika watu wema ambao
Mwenyezi Mungu
Aliwachagua mionganini mwa viumbe
na Akawachagulia hali na sifa
kamilifu kabisa.
49. Hii Qur'ani ni utajo na utukufu kwako,
ewe Mtume, na kwa watu wako.
Na wale watu wa uchaji Mwenyezi
Mungu na utiifu Kwake watakuwa na
mwisho mwema kwetu sisi
50. kwenye Pepo za kukaa daima,
milango yake ikiwa tayari
imefunguliwa kwa ajili yao,
51. watakuwa ni wenye kutegemea
kwenye Pepo hizo juu ya viti vya
fahari vilivyopambwa, watataka
na kupatiwa kila wanachokitamani
mionganini mwa aina nyingi za
matunda na vinywaji, kutokana na
kila ambacho nafsi zao zitakitamani
na macho yao yatapendezwa nacho.
52. Na huko watakuwa nao wanawake
ambao macho yao yanawatazama
waume zao tu hali wakiwa marika na
wao kimiaka.

وَلَئِنْهُمْ عَنْدَكُمْ أَلَيْمَ الْمُضْطَفِينَ الْأَخِيرَ^{٤٧}

وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَالْكَفَلَ وَكُلُّ^{٤٨}
مِنَ الْأَخِيرَ^{٤٩}

هَذَا ذِكْرُ وَلَنِ الْمُتَقِينَ لِحُسْنِ مَعَابٍ^{٥٠}

جَاتِ عَدِيْنَ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْجَنَوبُ^{٥١}

مُشَكِّلِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا يُنَذَّلُ كَهْمَةٌ كَثِيرَةٌ وَسَرَابٌ^{٥٢}

*وَعَنْدَهُمْ قَصْرَانُ الظَّرْفِ أَنْزَابُ^{٥٣}

53. Starehe hii ndiyo ile mliokuwa mkiahidiwa, enyi wachamungu, Siku ya Kiyama.
54. Hiyo ndiyo riziki yetu tuliyowaandalia nyinyi, haina kumalizika wala kukatika.
55. Hayo, yaliyotangulia kutajwa sifa zake, ni ya wachamungu. Ama wale wenye kuruka mpaka na kuingia ukafirini na maasi, wao watakuwa na marejeo maovu kabisa na mwisho mbaya sana,
56. nao ni Moto ambao ndani yake wataadhibiwa, utawafinika pande zao zote, basi tandiko baya mno ni tandiko lao.
57. Adhabu hii ni maji yaliyo moto sana, na usaha unaotiririka kutoka kwenye miili ya watu wa Motoni, basi na wanywe.
58. Na wao watakuwa na adhabu nyingine ya namna hii, aina na sampuli mbalimbali.
59. Na watakapoufikia Moto, hao wenye kupita vipimo katika uasi, watatukanana wao kwa wao na watasema baadhi yao kuwaambia wengine, «Hili ni kundi kubwa la watu wa Motoni ni wenye kuingia pamoja na nyinyi.» Na wao wajibu, «Hawana makaribisho mema wala nyumba zao haziwaenei ndani ya Moto. Wao ni wenye kuungulika kwa joto lake kama tunavyoungulika sisi.»

هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٦﴾

إِنَّ هَذَا أَرْزَقُنَا مَالٌ مِّنْ نَّفَادٍ ﴿٥٧﴾

هَذَا وِلَانَ لِلطَّاغِتِ لَشَرَّ مَعَابٍ ﴿٥٨﴾

جَهَنَّمَ يَصْلُوْنَهَا فَيَتَشَاءُّ مِهَادُ ﴿٥٩﴾

هَذَا أَفْلَى ذُو قُوَّةٍ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٦٠﴾

وَآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ﴿٦١﴾

هَذَا أَقْوَجٌ مُفَتَّحٌ مَعَكُمْ لَا مَرْجَبًا

بِهِمْ لَا تَمُكُّنُ صَالُو الْأَنَارِ ﴿٦٢﴾

60. Hapo kundi la wafuasi litasema kuwaambia wale waliopita vipimo katika uasi, «Bali ni nyinyi msiokaribishwa vyema, kwa kuwa nyinyi ndio mliotusababishia makao ya Motoni kwa kule kutupoteza kwenu duniani, basi ubaya wa nyumba ya mtu kutulia ni Moto wa Jahanamu!»
61. Na kundi la wafuasi liendelee kusema, «Mola wetu! Yoyote yule aliyetupoteza duniani akatuepusha na uongofu, muongezee adhabu yake Motoni maradufu.»
62. Na watasema wale waliopita vipimo katika uasi, « Mbona hatuwaoni pamoja na sisi Motoni wale watoto ambao tulikuwa tukiwahesabu duniani kuwa ni mionganini mwa watu waovu wakorofii?»
63. Je, kwani kule kuwadharau kwetu na kuwachezea kulikuwa ni makosa Au wao wako pamoja na sisi Motoni lakini macho yetu bado hayajawaona?»
64. Kwa hakika, hili la kujadiliana watu wa Motoni na kuteta kwa ni jambo litakalotokea bila shaka.
65. Sema, ewe Mtume, kuwaambia watu wako, «Hakika mimi ninawaonya nyinyi na adhabu ya Mwenyezi Mungu isiwashukie kwa sababu ya kumkanusha kwenu Mwenyezi Mungu, hakuna mola anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye Peke Yake, Yeye Ndiye Aliyepwekeka kwa ukubwa Wake, majina Yake, sifa Zake na matendo Yake, Mwenye

قَالُوا إِنَّمَا لَأْمَرْجَبًا كَمَّ أَنْتُ شَدَّدَ مَشْمُودًا لَنَا
فِيئِسَ الْقَرَادُ ﴿٦﴾

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِيدَهُ عَذَابًا
صَعْنَافِي النَّارِ ﴿٧﴾

وَقَالُوا مَا تَلَأَنْتِ يَحَا لَا كَانَ دُهُونَ
الْأَشْرَارُ ﴿٨﴾

أَنْخَذْنَاهُمْ سَخِيرًا مَرَأَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَرُ ﴿٩﴾

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌ بِخَاصِمٍ أَهْلِ النَّارِ ﴿١٠﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَحْدَةُ
الْقَهَّارُ ﴿١١﴾

kutendesha nguvu Anayekilazimisha kila kitu na kukishinda.

66. Mwenye kumiliki mbingu na ardhi na vilivyoko baina yake, Aliye Mshindi katika kutesa Kwake, Mwingi wa kusamehe dhambi za aliyetubia na kurudi kutafuta radhi Zake.»
67. Sema, ewe Mtume kuwaambia watu wako, «Kwa hakika hii Qur'an ni habari yenyé manufaa makubwa.
68. Nyinyi mmeghafika nayo, mmejiepusha nayo na hamuitumii.
69. «Mimi sikuwa na ujuzi wa utesi wa Malaika wa mbinguni kuhusu kuumbwa kwa Ādam, lau si Mwenyezi Mungu kunijulisha na kuniletea wahyi kwa hilo.
70. «Mwenyezi Mungu hanileteli wahyi unaokusanya ujuzi wa kitu ambacho sina ujuzi nacho isipokuwa ni kwa kuwa mimi ni muonyaji wenu kutokana na adhabu Yake, ni mwenye kuwabainishia sheria Yake.»
71. Kumbuka pindi Aliposema Mola wako kuwaambia Malaika, «Hakika mimi nitamuumba kiumbe kutokana na mchanga.
72. Basi nitakapousawazisha mwili wake na umbo lake na nikapuliza roho ndani yake na uhai ukatambaa humo, msujudieni» sijida ya heshima na kukirimu, na siyo sijida ya ibada na kutukuza. Kwani ibada haiwi isipokuwa kwa Mwenyezi Mungu, Peke Yake. Na Mwenyezi Mungu

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا أَعْلَمُ
الْغَفَّارُ

فُلْ هُوَ بَوْلُ عَظِيمٍ ﴿٧﴾

أَنْتَ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾

مَكَانٌ لِّي مِنْ عِلْمٍ بِالْمُلِلِ الْأَعْلَى إِذْ يَخْتَصِّمُونَ ﴿٧٧﴾

إِنْ يُوحَى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنْذِرْتُ مُبِينًّا ﴿٧٨﴾

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلصَّدِيقِ كَيْفَ إِنِّي خَلَقْتُ شَرَّاً مِّنْ طِينٍ ﴿٧٩﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَفَحَّثْتُ فِيهِ مِنْ رُّوْحِي فَقَعُوا أَلَّا

سَاجِدُونَ ﴿٨٠﴾

Ameharamisha, katika Sheria ya Kiislamu, kusujudu kwa njia ya maamkizi.

73. Hapo Malaika wote wakasujudu kwa kutii na kufuata amri ya Mwenyezi Mungu,
74. isipokuwa Iblisi Yeye hakusujudu kwa ujeuri na kiburi, na alikuwa, katika ujuzi wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, ni mionganini mwa makafiri.
75. Mwenyezi Mungu Akamwambia Iblisi, «Ni lipi lililokukataza kumsujudia yule niliyemkirimu nikamuumba kwa mikono yangu miwili? Je, umemfanyia kiburi Ādam au umekuwa ni mionganini mwa wale waliomfanyia kiburi Mola wako?» Katika aya hii pana kumthibitishia Mwenyezi Mungu, Mwenye kheri nyingi na kutukuka, sifa ya mikono miwili, kwa namna inayolingana na Yeye, kutakasika ni Kwake.
76. Iblisi akasema akimpinga Mola wake, «Mimi sikumsujudia kwa kuwa mimi ni bora kuliko Yeye, kwa kuwa umeniumba kwa moto na umemuumba yeye kwa udongo (na moto ni bora kuliko udongo).
77. Mwenyezi Mungu Akamwambia, «Basi toka peponi! Wewe, kwa neno lako hilo, umefukuzwa, umeepushwa na kulaaniwa.
78. Na huko kukufukuza kwangu na kukepusha na mimi kutaendelea mpaka Siku ya Malipo na Hesabu.»

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ لِكُلِّهِمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٦﴾

إِلَّا إِنَّلِيسَ أَسْتَكَبَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٧﴾

قَالَ يَأَتِيلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ
بِيَدِي أَشْكَبَتَ أَمْكَنْتَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٧٨﴾

قَالَ أَنَا حَيْرٌ مِّنْهُ حَلَقْتَنِي مِنْ تَارٍ وَحَلَقْتَهُ مِنْ طَينٍ ﴿٧٩﴾

قَالَ فَأَخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٨٠﴾

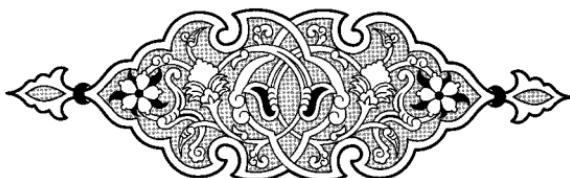
وَإِنَّ عَيْنَكَ لَغَبَنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٨١﴾

79. Iblisi akasema, «Mola wangu! ucheleweshe ukomo wa maisha yangu wala usiniangamize mpaka wakati ambapo viumbe watafufuliwa kutoka makaburini mwao».
80. Mwenyezi Mungu Akasema kumwambia, «Wewe ni mionganoni mwa watakaocheleweshwa mpaka Siku ya kipindi maalumu,
81. nayo ni Siku ya Mvuvio wa Kwanza ambapo viumbe watakuwa.»
82. Iblisi akasema, «Naapa kwa enzi yako, ewe Mola wangu, na utukufu wako! Nitawapoteza binadamu wote,
83. isipokuwa wale uliowatakasa mionganoni mwa waja wako na ukawalinda nisiwapoteze, na usinipatie njia yoyote ya kuwaathiri.»
84. Mwenyezi Mungu Akasema, «Ukweli watoka kwangu , na sisemi isipokuwa ukweli.
85. Nitaujaza moto wa Jahanamu ukukusanye wewe na kizazi chako na wale wote wenye kukufuata mionganoni mwa wanadamu.»
86. Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa washirikina mionganoni mwa watu wako. «Sitaki kwenu ujira au malipo kwa kuwalingania nyinyi na kuwaongoza, na sidai jambo ambalo si langu, bali mimi nafuata yale ninayoletewa kwa njia ya wahyi, wala sijikalifishi kuleta mambo ya dhana na uzushi.»
- قَالَ رَبِّيْ فَأَنْظَرَنِي إِلَى يَوْمٍ يُعَذَّبُونَ ﴿٧﴾
- قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٨﴾
- إِلَى يَوْمٍ أَلْوَقَتِ الْمَعْلُومَ ﴿٩﴾
- قَالَ فَيَعْزِيزُكَ لَا غُوَامِضَ أَجْمَعِينَ ﴿١٠﴾
- إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخَاصِّينَ ﴿١١﴾
- قَالَ فَأَلْحِقْ وَالْحَقْ قُولُ ﴿١٢﴾
- لَا مُلَانَ جَهَنَّمُ مِنْكَ وَمَنْ يَعْكَ مِنْهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾
- فُلْ مَا أَشَكُوكُ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنْأَمَ ﴿١٤﴾
- الْمُتَكَبِّرُونَ ﴿١٥﴾

87. Haikuwa hii Qur'ani isipokuwa
ni ukumbusho kwa viumbe vyote:
majini na binadamu, wapate
kujikumbusha kwayo mambo
yanayowanufaisha wao ya maslahi ya
Dini yao na dunia yao.
88. Na mtajua, tena mtajua, enyi
washirikina, habari ya hii Qur'ani na
ukweli wake, pindi utakaposhinda
Uislamu na watu kuingia kwenye dini
ya Mwenyezi Mungu mapote kwa
mapote, na pia pindi mtakaposhukiwa
na adhabu na kamba zote
kuwakatikia.

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

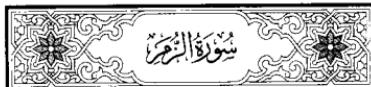
وَلَتَعْلَمُنَّ بَيْهَا، بَعْدَ حِينَ ﴿٨٨﴾

SURA YA AL-ZUMAR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Kuteremshwa Qur'ani, Hakika ni kwamba, ni kutoka kwa Mwenyezi Mungu Aliye Mshindi katika uweza Wake na utesaji Wake, Mwingi wa hekima katika uendeshaji mambo Wake na hukumu Zake.
2. Kwa hakika sisi tumekuteremshia, ewe Mtume, Qur'ani inayoamuru haki na uadilifu. Basi muabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na umtakasie mambo yote ya Dini yako.
3. Jua utanabahi kwamba ni haki ya Mwenyezi Mungu, Peke Yake, kutiwa utiifu uliyotimia uliosalimika na ushirikina . Na wale wanaomshirikisha mwingine pamoja na Mwenyezi Mungu wakawafanya wasiokuwa Yeye kuwa ni wategemewa, wanasesma, «Hatuwaabudu waungu hawa pamoja na Mwenyezi Mungu isipokuwa wapate katuombea kwa Mwenyezi Mungu na ili watukurubishe daraja Kwake.» Hivyo basi wakakufuru, kwani ibada na uombezi ni wa Mwenyezi Mungu, Peke Yake. Hakika Mwenyezi Mungu Atawapambanua, Siku ya Kiyama, baina ya Waumini wenye ikhlasi na wale wenye kumshirikisha mwingine pamoja na Mwenyezi Mungu, katika yale

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ①

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَأَعْبُدُ اللَّهَ
مُخْلِصًا لِّهِ الَّذِينَ

أَلَا إِنَّ اللَّهَ أَلِيَّ الدِّينِ الْحَالِصُ وَالَّذِينَ أَنْجَدُوا
مِنْ دُونِهِ أَوْ لِيَةً مَا نَعْبُدُ هُمْ إِلَّا
لِتَقْرِيبِهِنَّ إِلَى اللَّهِ رُلُقَّ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ كُمْ
بَيْتَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ هُوَ كَذَّبٌ كَفَّارٌ ②

waliokuwa wanatafautiana juu
yake kuhusu vile walivyabudu.
Hapo amlipe kila mmoja kwa
anachostahiki. Hakika Mwenyezi
Mungu hawaelekezi kuongoka
kwenye njia iliyonyoka wale wenye
kumzulia urongo Mwenyezi Mungu,
wenye kuzikanusha aya Zake na hoja
Zake.

4. Lau Angalitaka Mwenyezi Mungu
kuwa na mtoto, Angalichagua,
mionganini mwa viumbi Vyake,
Anachotaka. Ameepukana Mwenyezi
Mungu na kutakasika na kuwa
na mtoto! Hakika Yeye ni Mmoja
Aliye Pekee na kupwekeka,
Mwenye kutegemewa kwa kila haja,
Mwenye kutendesha nguvu ambaye
Amewalazimisha viumbi kwa uweza
Wake, basi kila kitu kinamdhali likia
Yeye na kumnyenyeka.
5. Ameumba Mwenyezi Mungu
mbingu na ardhi na viliyomo ndani
yake, Anauleta usiku na kuuondoa
mchana, na Anauleta mchana na
kuuondoa usiku. Na Amelidhalilisha
jua na mwezi ili manufaa ya waja
yapangike. Kila mojawapo ya
hivi viwili vinatembea kwenye
sehemu yake ya kuzunguka mpaka
kipindi cha kusimama Kiyama.
Jua utanabahi, hakika Mwenyezi
Mungu Aliyefanya matendo haya
na Akawapa waja Wake neema
hizi, Ndiye Mshindi juu ya viumbi
Vyake, ni Mwingi wa kusamehe
dhambi zao.

لَوْأَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَا يُصْطَدِقُ بِمَا
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ أَلَّا يَحْدُثُ
الْفَهَادُ ①

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِيقَ يُكَوِّرُ
أَلَيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُنَكِّرُ النَّهَارَ عَلَى أَلَيْلٍ
وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ بَجْرِي
لِأَجْلِ مُسَمَّى لَا هُوَ عَزِيزٌ لَغَفَارٌ ②

6. Amewaumba nyinyi Mola wenu, enyi watu, kutokana na Ādām, na Akamuumba kutokana naye mke wake, na Akawaumbia, katika wanyama-hoa, aina nane za kiume na kike, mionganoni mwa ngamia, ng'ombe, kondoo na mbuzi. Anawaumba nyinyi matumboni mwa mama zenu, muongo baada ya muongo wa uumbaji ndani ya magiza ya tumbo, kizazi na kifuko. Huyo Ndiye Mwenyezi Mungu Aliyeumba vitu hivi, Mola wenu Aliyepwekeka kwa ufalme na Aliye Mmoja katika uungu, Anayestahiki kuabudiwa PekeYake. Basi ni vipi mnaacha kumuabudu Yeye na mnaelekea kumuabudu asiyekuwa Yeye mionganoni mwa viumbe Vyake.
7. Mkimkanusha Mola wenu, enyi watu, mkaacha kumuamini na msiwafuate Mitume Wake, basi Mwenyezi Mungu ni Mkwasini na nyinyi, Hana haja kwenu, na nyinyi ndio mnaomuhitajia, na Haridhiki na ukushaji wa waja Wake, wala Hawaamrishi hilo. Hakika ni kwamba Analoridhika nalo kwao ni wazishukuru neema Zake juu yao. Na hakuna nafsi yoyote itakayobeba dhambi za nafsi nyingine. Kisha kurudi kwa Mola wenu ndio mwisho wenu, na hapo Awapashe habari ya matendo yenu na Awahesabu kwayo. Hakika Yeye ni Mjuzi sana wa siri za nafsi na yanayofichwa na vifua.

خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ نَفْسٍ وَّحْدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجًا هَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ الْأَنْعَمِيَّةِ أَرْوَاحَ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَتِكُمْ خَلَقَ مِنْ بَعْدِ خَلْقِكُمْ فِي ظُلْمَتِ تَلَاثَةِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّاهُ فَانِي تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾

إِنَّكُمْ تَكْفِرُوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَنِّكُمْ وَلَا يَرْضى لِعِبَادَهُ أَلْكُفَرُ وَلَنْ تَشْكُرُواْ بِرَضَهُ لَكُمْ وَلَا تَرْزُقُواْ وَلَا يُخْرِجُنَّ شَمَاءَ إِلَى رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ فِي يَوْمٍ كُمْ يَمَسْكُنُتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَنَبِكُمْ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

8. Na binadamu akipatwa na balaa, shida na maradhi humkumbuka Mola wake akataka nusura Yake na akamuomba, kisha Akimjibu na Akamuondolea shida yake na akampa neema Zake, huwa yuwasahau yale maombi yake aliyoyafanya kwa Mola wake alipomhitajia, na akawa atamshirikisha mwingine pamoja na Yeye, ili ampotoe mwingine amuepusha na kumuamini Mwenyezi Mungu na kumtii. Mwambie, ewe Mtume, kwa kumuonya, «Starehe na ukafiri wako muda mchache mpaka kufa kwako na kumalizika kipindi chako cha kuishi, hakika wewe ni mionganoni mwa watu wa Motoni wenye kukaa milele humo.»
9. Je, kafiri huyu anayejistarehesha na ukafiri wake ni bora au ni yule anayemuabudu Mola wake na kumnyenyekea, anatumia nyakati za usiku kusimama kwenye Ibada na kumsujudia, anaogopa adhabu ya Akhera na kutarajia rehema ya Mola wake? Sema, ewe Nabii, «Je, wanalingana wale wanaomjua Mola wao na dini yao ya haki na wale wasiojua chochote katika hayo?» Hawalingani. Kwa hakika wanaokumbuka na kujua tafauti ni wale wenye akili timamu.
10. Sema, ewe Nabii, kuwaambia waja wangu wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, «Mcheni Mwenyezi Mungu kwa kumtii na kujiepusha na matendo ya kumuasi.» Na

* وَلَدَّا مَسَ الْإِنْسَنَ صُرْدَعَارِبَةً وَمُنْبِيَّا إِلَيْهِ
تُمْرِدُ أَذْخَرَكَ بِقَمَةِ قَمَةٍ سَيِّئَ مَا كَانَ يَدْعُوْا
إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضَلَّ عَنْ
سَبِيلِهِ قُلْ تَمَّتْ بِكُنْكِرَكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ
أَنْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾

أَمَنْ هُوَ فَنِيتُ ءَانَةَ أَيْلَى سَاجِدًا وَقَآيمًا
يَخْدُرُ أَلْآخِرَةَ وَتَجْرِيْ حَمَّةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ
يَسْتَوِيُ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَكَبَّرُ أُولُو الْأَلْبَى ﴿١﴾

قُلْ يَعْسَادُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مُتَّقُوا رَبَّهُمْ لِلَّذِينَ
أَخْسَرُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَرَضُ
اللَّهُ وَرَسِيْعَهُ إِنَّمَا يُوَثِّقُ الْصَّيْرُونَ أَجْرُهُمْ بِغَيْرِ
حَسَابٍ ﴿٢﴾

wale waliofanya wema katika dunia hii kwa kumuabudu Mola wao na kumtii watapata wema huko Akhera, nao ni pepo, na wema huko duniani, ambao ni afya, riziki, ushindi na vinginevyo. Na ardhi ya Mwenyezi Mungu ni kunjufu, basi hamieni humo muende pale ambapo mtamuabudu Mola wenu na mtamakinika kusimamisha Dini yenu. Hakika Mwenyezi Mungu Atawapa wenyewe kuvumilia malipo yao mema huko Akhera bila mpaka wala hesabu wala kipimo. Huku ni kuyafanya makubwa malipo ya wenyewe kusubiri na thawabu zao.

11. Sema, ewe Mtume, uwaambie watu, «Mwenyezi Mungu Ameniamrisha mimi na anayenifuata kumtakasia Yeye ibada, Peke Yake, bila mwagine,
12. na Ameniamrisha niwe wa kwanza kujisalimisha mionganini mwa ummah *wangu*, akasalimu amri Kwake kwa kumpwekesha na kumtakasia Ibada na akajiepusha na kila kisichokuwa Yeye mionganini mwa waungu.
13. Sema, ewe Mtume, uwaambie watu, «Mimi ninachelea nikimuasi Mola wangu, katika kile alichoniamuru cha kumuabudu na kumtakasia katika kumtii, adhabu ya Siku hiyo ambayo kituko chake ni kikubwa.
14. Sema, ewe Mtume, «Kwa hakika Mimi ninamuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Asiye na mshirika, nikimtakasia ibada yangu na utiifu wangu.

قُلْ إِنِّي أُمَرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ دِينِي ﴿١٧﴾

وَأُمَرْتُ لَا إِنَّمَا أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٨﴾

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٩﴾

قُلْ اللَّهُ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُ دِينِي ﴿٢٠﴾

15. Basi nyinyi, enyi washirikina, abuduni mnachotaka badala ya Mwenyezi Mungu mionganoni mwa mizimu na masanamu na visiokuwa hivyo katika viumbe Vyake, kwani hilo halinidhuru mimi chochote.» Na hili ni onyo na tahadharisho kwa anayemuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu na akamshirikisha mwingine pamoja na Yeye. Sema, ewe Mtume, «Hakika wale wenye hasara kikweli ni wale watakoahasirika nafsi zao na watu wao Siku ya Kiyama.» Na hiyo ni kwa sababu ya kuwapoteza duniani na kuwapotosha na njia ya Imani. Jua utanabahi kwamba hawa washirikina kupata hasara ya nafsi zao na watu wao Siku ya Kiyama ndiko kupata hasara kuliofunuka waziwazi.
16. Hao wenye kupata hasara watawekewa juu yau Siku ya Kiyama, wakiwa ndani ya Jahanamu, vipande vya adhabu juu yao vinavyotokana na Moto, kama kwamba ni sakafu zilizojengewa na pia chini yao. Adhabu hiyo yenye sifa hizo ndio ile ambayo Mweyezi Mungu anawaogopesha nayo waja Wake ili wajihadhari nayo. Hivyo basi, enyi waja wangu, nicheni kwa kuzifuata amri zangu na kujiepusha na matendo ya kuniasi.
17. Na wale waliojiepusha kumtii Shetani na kuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu na wakatubia kwa Mwenyezi Mungu kwa kumuabudu

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُوَيْهِ قُلْ إِنَّ الْحَسِيرَةَ
الَّذِينَ حَسِرُوا لَنْ يُسْهِرُوا هُنَّ أَهْلِيْهِمْ بِقَوْمَ الْقَيْمَةِ
أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْحَسِيرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾

لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلْلَىٰ مِنَ الْأَنَارِ وَمِنْ نَحْتِهِمْ ظُلْلَىٰ
ذَلِكَ يُخَرِّفُ اللَّهُ بِهِ عَبْدَهُ ۚ يَعْتَادُ فَإِنَّهُمْ
﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ أَجْتَبَنَا الظَّاغُونُ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَهَا وَأَنَّا بِأُولَئِي
اللَّهِ لَهُمُ الْبَشِّرَىٰ فَبَشِّرْ عَبْدَهُ
﴿١٧﴾

na kumtakasia Dini, basi hao wana bishara njema duniani ya kutajwa vyema na kuafikiwa na Mwenyezi Mungu, na bishara njema huko Akhera ya kupata radhi za Mwenyezi Mungu na starehe za daima Peponi. Basi wape habari njema, ewe Nabii, waja wangu

18. ambao wanasikiliza maneno na kufuata yaliyo sawa zaidi. Na maneno mazuri zaidi na yaliyo sawa zaidi ni maneno ya Mwenyezi Mungu kisha ni maneno ya Mtume Wake. Hao ndio wale ambao Mwenyezi Mungu Amewaaafikia kwenye usawa na haki na akawaongoza kwenye tabia na matendo bora zaidi; hao ndio watu wenye akili zilizotimia.
19. Je, yule ambaye lilipasa juu yake neno la adhabu, kwa kuendelea kwenye upotevu na upotovu wake, kwani huna, ewe Mtume, njia yoyote ya kumuongoa. Je, unaweza kumuokoa aliye Motoni? Wewe si mwenye kuweza hilo.
20. Lakini wale waliomcha Mola wao, kwa kumtii na kwa kumtakasia ibada, watakuwa na vyumba, huko Peponi, vilivyojengewa baadhi yake juu ya vingine, ambavyo chini ya miti yake mito inapita. Mwenyezi Mungu amewahidi (vyumba hivyo) waja Wake wachamungu, ahadi ambayo ni yenye kutimia kwa uhakika, na Mwenyezi Mungu Haendi kinyume na ahadi,

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْنَا فَيَنْبَغِي لَهُمْ أَحَسَنُهُمْ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْأُفْلَقُونَ
أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلْمَةُ الْعَذَابِ أَفَإِنَّ تُنْقِدُ
مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾

لِكِنَ الَّذِينَ آتَوْنَاهُمْ لِهُمْ عُرْفٌ مِّنْ فَوْهَامَ اعْرَفُ
مَبْتَدِئَةً تَجْزِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ
لَا يَخْلُفُ اللَّهُ الْمِيعَادُ ﴿٢٠﴾

21. Je, huoni, ewe Mtume, kuwa Mwenyezi Mungu Anateremsha mvua kutoka mawinguni, akaitia ardhini, akaifanya ni mikondo yenyе kuchimbuka na maji yenyе kutiririka, kisha anatoa kwa maji hayo mimea yenyе rangi tafauti na aina mbalimbali, kisha inakauka baada ya ubichi wake na mng'aro wake, hapo utaiona imebadilika kuwa rangi ya manjano, kisha Anaifanya kuwa ni mapepe yaliyovunjikavunjika na kumumunyuka? Kwa hakika, katika kitendo hiko cha Mwenyezi Mungu pana ukumbusho na mawaidha kwa wenyе akili timamu.
22. Je, yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemkunja kifua chake, akabahatika kuukubali Uislamu, kuufuata na kuuamini, akawa yuko kwenye uwazi wa jambo lake na uongofu kutoka kwa Mola wake, je ni kama yule ambaye hayuko hivyo? Hao wawili hawalingani. Basi ole wao na maangamivu wale ambao nyoyo zao zilikuwa ngumu na zikajiepusha na utajo wa Mwenyezi Mungu. Hao wako kwenye upotevu ulio kando na haki waziwazi.
23. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Aliteremsha Mazungumzo mazuri zaidi kuliko yote, nayo ni Qur'ani tukufu, inayofanana katika uzuri wake, upangikaji wake na kutotafutiana kwake, ndani yake mna hadithi, hukumu, hoja na dalili zilizo wazi. Kusomwa kwake

أَلَمْ يَرَأَنَّ اللَّهَ أَنَّ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكُوا
يَسْتَبِعُونَ فِي الْأَرْضِ شَرَفًا يُجْزِي بِهِ رَبُّهُمْ بِخَلْقَهُمْ
إِلَوَانَهُمْ ثُمَّ يَهْبِطُونَ فَتَرَكُوا مُصْفَرَأَمُّ
يَجْعَلُهُمْ حُكْمًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا
لِأُولَئِكَ الْأَلْبَابِ ﴿١﴾

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدَرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ
نُورٍ مِنْ رَبِّهِ فَوْلَىٰ لِلْقَسِيسَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ
اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كَيْنَانَا مُتَشَبِّهُمَا
مَثَانِي نَقَشَعُرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْسَرُونَ
رَبَّهُمْ تُمَرَّلُونَ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ
ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدًى لِلَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ
يَشَاءُ وَمَنْ يُصْبِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ دُرُّ مِنْ هَادِ ﴿٣﴾

kunarudiwa na ule wingi wa kuikariri
 haufanyi ichokeshe. Isomwapo
 huifanya miili ya wenyе kuisikia
 itetemeke na zitikisike ngozi za wale
 wanaomuogopa Mola wao, kwa
 kuathirika na yale yaliyomo ndani
 yake ya kutisha na kuonya, kisha
 zikalainika ngozi zao na nyoyo zao
 kwa kufurahia bishara iliyomo ya
 ahadi njema na mahimizo ya kufanya
 kheri. Kuathirika huko na Qur'ani
 ni uongofu kutoka kwa Mwenyezi
 Mungu kwa waja Wake. Na yoyote
 yule ambaye Mwenyezi Mungu
 Anayempoteza asiiamini hii Qur'ani
 kwa sababu ya ukafiri wake na
 ushindani wake, basi hana muongozi
 mwenye kumuongoa na kumuafikia.

24. Je, Yule atakayetupwa Motoni akiwa amefungwa, akawa hawezi kujikinga na Moto isipokuwa kwa uso wake, kwa ukafiri wake na upotevu wake, ni bora au ni yule anayestarehe Peponi, kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amemuongoa? Na madhalimu Siku hiyo wataambiwa, «Onjeni madhara ya yale mliokuwa mkiyachuma duniani ya kumuasi Mwenyezi Mungu.
25. Wale waliokuwa kabla ya watu wako, ewe Mtume, waliwakanusha Mitume wao, hivyo basi adhabu ikawajia kwa namna ambayo hawakuhihi kuja kwake.
26. Basi Mwenyezi Mungu Akawaonjesha *ummah* waliokanusha adhabu na unyonge duniani, na

أَفَمَنْ يَتَّقِيُ بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ وَقَلَّ لِلظَّالِمِينَ دُورًا مَا كَثُرَ

تَكْسِبُونَ ﴿٤﴾

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَتْهُمْ أَعْذَابُ
 مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥﴾

فَإِذَا قَهَمَ اللَّهُ الْجِنَّى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعِذَابُ
 الْآخِرَةِ أَكَبَّ بِرُؤْسِهِمْ كَمَانُونَ ﴿٦﴾

Akawaandalia adhabu kali zaidi na ngumu zaidi huko Akhera. Lau hawa washirikina wangalijua, kuwa kile kilichowashukia ni kwa sababu ya ukafiri wao na ukashaji wao, wangaliwaidhika .

27. Na kwa hakika tumewapiglia hawa wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu kila mfano katika mifano ya watu wa karne zilizopita, kwa kuwatisha na kuwaonya, ili wakumbuke na wakomeke na lile ambalo wako nalo la kumkufuru Mwenyezi Mungu.
28. Na tumeijaalia hii Qur'ani ni kwa lugha ya Kiarabu, yenyе matamshi yaliyofunuka wazi na yenyе maana mepesi yasiyo na uchanganyifu wala upotofu, huenda wao wakamcha Mwenyezi Mungu kwa kufuata amri Zake na kuepuka makatazo yake.
29. Mwenyezi Mungu Anapiga mfano wa mtumwa aliyemilikiwa na washirika wenye kuteta, na mtumwa mwingine aliyekuwa ni wa mmiliki mmoja tu, akawa yuwajua matakwa yake na yanayomridhisha. Je, mfano wa wawili hao unalingana? Basi Hivyo ndivo alivyo mshirikina. Yeye yuko katika hali ya mshangao na shaka, na Muumini yuko katika raha na utulivu. Sifa njema kamilifu zilizotimia ni za Mwenyezi Mungu, Peke Yake, lakini washirikina hawajui haki wakaifuata.
30. Wewe ni mwenye kufa, ewe Mtume, na wao ni wenye kufa,

وَلَقَدْ ضَرَبَنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ
مَثَلٍ لِعَالَمٍ هُمْ بَلَّغُوكُمْ ٦٧

فُرْقَةً أَنَا عَرِيشًا غَيْرِ ذِي عَوْجٍ لَعَاهُمْ يَتَّقُونَ ٦٨

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِي شَرِكَاءٍ مُسَدِّكِمُونَ
وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ بِلَأَكْثَرِهِمْ لَا يَعْلَمُونَ ٦٩

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ٧٠

31. kisha nyote, Siku ya Kiyama. Kwa Mola wenu mtagombana, hapo Ahukumu baina yenu kwa uadilifu na usawa.
32. Hakuna yoyote dhalimu zaidi kuliko yule aliyeenzilia Mwenyezi Mungu urongo, kwa kumnasibishia sifa isiyofaa kusifika nayo, kama vile kuwa na mshirika na mtoto, au akasema, «Mimi nimeletewa wahyi,» na hali ye ye hakuletewa wahyi wa kitu chochote. Na hakuna dhalimu zaidi kuliko yule aliyeikanusha haki iliyoteremka kwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Kwani si yako huko Motoni mashukio na makazi kwa waliomkufuru Mwenyezi Mungu na wasimuamini Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie? Ndio, yako.
33. Na yule aliyekuja na ukweli wa maneno na vitendo, mionganoni mwa Manabii na wafuasi wao, na akaukubali kiimani na kivitendo, hao ndio waliokusanya sifa za uchamungu, akiwa mbele yao yule aliye mwisho wa Manabii na Mitume, Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wale wenye kumuamini, wanaoifuata Sheria yake kivitendo mionganoni mwa Maswahaba, radhi za Mwenyezi Mungu ziwashukie, kisha wale wenye kuja baada yao mpaka Siku ya Malipo.

ثُمَّ إِلَّا كُمْ بِوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ مَخْتَصِّمُونَ ﴿٢١﴾

* فَمَنْ أَظْلَمُ مَمَنْ كَذَّبَ عَلَى اللَّهِ
وَكَذَّبَ بِالصَّدْقِ إِذْ جَاءَهُ وَأَلَّا يَسَّرَ
جَهَنَّمَ مَثْوَيًّا لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٢﴾

وَالَّذِي جَاءَهُ بِالصَّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ
أُولَئِكَ هُمُ الْمُسْتَفْوَتُ ﴿٢٣﴾

34. Wao watayapata wanayoyataka kwa Mola wao mionganini mwa aina ya vitu vya ladha na matamanio. Hayo ndiyo malipo ya anayemtii Mola wake vile inavyopasa kutiwa na akamuabudu vile inavyopasa kuabudiwa.
35. Ili Mwenyezi Mungu Awafutie yale maovu zaidi ya matendo waliyoyafanya ulimwenguni kwa sababu ya kile walichokifanya cha kurudi kwa Mwenyezi Mungu kwa kutubia makosa waliyoyatenda huko, na ili Mwenyezi Mungu Awalipe mema, kwa utiifu wao ulimwenguni, malipo mazuri zaidi ya matendo ambayo walikuwa wakiyafanya, nayo ni Pepo,
36. Je, kwani Mwenyezi Mungu si Mwenye kumtosheleza mja Wake Muhammad vile vitisho vya washirikina na vitimbi vyao kuwa wao hawatamfikia kwa ubaya wowote? Ndio, Yeye Atamtosheleza katika jambo la Dini yake na dunia yake, na Atamtetea dhidi ya yoyote anayemtaka kwa ubaya. Na wao wanakutisha, ewe Mtume, na waungu wao wanaodai kuwa watakudhuru. Na yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Ameondoa msaada Wake kwake na Akamfanya apotee njia ya haki, basi huyo hana muongozi wa kumuongoza Kwake.
37. Na yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemuaufikia kumuamini Yeye na kufanya matendo yanayoambatana na Kitabu Chake na kumfuata Mtume Wake, basi huyo hana mwenye

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ وَنَعْذِرُهُمْ ذَلِكَ جَزَاءُ
الْمُحْسِنِينَ

لِيَكْفِرُ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمَلُوا
وَجَزِيَّهُمْ أَجْرُهُمْ بِمَا حَسِنُ الَّذِي كَانُوا
يَعْمَلُونَ

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافِ عَبْدَهُ وَمَنْ يُؤْتَنَ لَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا
لَهُ مِنْ هَادِيٍ

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَأْلَهُ مَنْ مُضْلِلُ اللَّهِ
اللَّهُ يَعْزِيزُ ذِي أَسْقَامٍ

kumpoteza na kumpotosha na haki ambayo amesimama nayo. Kwani Mwenyezi Mungu si Mshindi katika kuwatesa viumbwe Wake waliomkufuru na wale walioimuasi?

38. Na unapowauliza, ewe Mtume, hawa washirikina wanaomuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu, «Ni nani aliyeziumba hizi mbingu na ardhi?» watasema, «Aliyeziumba ni Mwenyezi Mungu.» Kwa hivyo wao wanamkulali Muumba. Basi waambie, «Je, waungu hawa mnaowashirikisha na Mwenyezi Mungu wanaweza kuniepushia makero ambayo Mwenyezi Mungu Amenikadira au kuniondolea mambo ninayoyachukia yaliyonifika? Na je, wanaweza wao kuzuia manufaa aliyonisahilishia Mwenyezi Mungu nisiyapate au kunizulia rehema ya Mwenyezi Mungu isinifikie?» Wao watasema, «Hawawezi hilo.» Waambie, «Mwenye kunitosheleza na kuniridhisha mimi ni Mwenyezi Mungu. Kwake yeye wanategemea wenye kutegemea katika kuleta yanayowafaa na kuzuia yanayowadhuru. Yule ambaye kwenye mkono wake peke yake kuna toshelezo, Yeye Ndiye Mwenye kunitosha na Atanikifia kila linalonitia hamu.
39. Sema, ewe Mtume, uwaambie watu wako wenye ukaidi, «Fanyeni matendo kwa namna inayoridhisha nafsi zenu, kwa kuwa mmemuabudu asiyestahiki kuabudiwa na asiye na amri ya jambo lolote. Mimi ni

وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
لِيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَبِعَ يَشْمَ مَا أَنْدَعُونَ مِنْ
دُونَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ فِي اللَّهِ بِصْرًا هَلْ هُنَّ
كَشِفَتُ صُرُورَهُ أَفَأَرَادَنِي بِرَحْمَةً هَلْ
هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْنِي اللَّهُ
عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٢٨﴾

قُلْ يَقُولُهُ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَا كَانُتُمْ إِنَّ
عَمَلٌ فَسُوقَ تَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

mwenye kufanya yale nilioamrishwa ya kuelekea kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake katika maneno yangu na vitendo vyangu.

40. Na mtajua ni yupi atakayejiwa na adhabu yenyeye kumfanya mnyonge katika maisha ya ulimwenguni na atakayeshukiwa na adhabu ya daima kesho Akhera, haitamuuepuka wala haitamuondokea.
41. Hakika sisi tumekuteremshia wewe, ewe Mtume, Qur'ani kwa haki ikiwa ni yenyeye kuwaongoza viumbe wote kwenye njia ya uongofu. Basi mwenye kuongoka kwa mwangaza wake na akayatumia yaliyomo ndani yake na akasimama imara kufuata njia yake, basi manufaa ya kufanya hilo yatamrudia mwenyewe. Na mwenye kupotea baada ya kubainikiwa na uongofu, basi madhara yake yatamrudia mwenyewe, na hilo halitamdhuru Mwenyezi Mungu kitu chochote. Na hukuwa wewe, ewe Mtume, ni mwakilishwa wa kuyatunza matendo yao, kuwahesabu kwa hayo na kuwalazimisha unayoyataka, jukumu lako wewe si lingine isipokuwa ni kufikisha ujumbe.
42. Mwenyezi Mungu Ndiye Anayezikamata nafsi wakati zinapokufa. Kufa huku ni kufa kukubwa, kufa kwa kushukiwa na mauti kwa ajali kukoma. Na zile nafsi ambazo hazikufa Anazikamata katika hali ya kulala kwake, nako

من يأْتِه عَذَابٌ يُخْزِيه وَيَحْلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنْ أَهْتَدَى فَأُنَفَّسَهُ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضْلُلُ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ

اللَّهُ يَتَوَقَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْهِبَاهَا وَالْأَقْرَبُ لِتَرْمُتُهُ فِي مَنَامَهَا فَيُقْسِمُ إِلَيْهِ قَصْنَى عَلَيْهَا الْمَوْتُ وَرُتْسُلُ الْأُخْرَى إِلَى أَجَلٍ مُّسَمٍّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

ndiko kufa kudogo. Hivyo basi Akazizuia, kati ya hizi nafsi mbili, ile Aliyoitolea uamuza ife , nayo ni ya yule aliyekufa, na anaachilia nafsi nyininge mpaka ikamilishe muda wake wa kuishi na riziki yake, nako ni kuirudisha kwenye mwili wa mwenye nafsi hiyo. Kwa kweli, katika kule kukamata kwa Mwenyezi Mungu nafsi ya aliyekufa na aliylala na kuiachilia nafsi ya aliylala na kuizua nafsi ya aliyekufa kuna dalili waziwazi za uweza wa Mwenyezi Mungu kwa anayefikiria na kuzingatia.

43. Au kwani hawa wanaomshirikisha Mwenyezi Mungu wamewachukua badala Yake Yeye waungu wao wanaowaabudu wakawafanya ni waombezi wakuwaombea kwa Mwenyezi Mungu katika haja zao? Waambie, «Je mnawafanya ni waombezi kama mnavyodai, ingawa waungu hao hawamiliki chochote na hawafahamu kamwe kuwa nyinyi mnawaabudu?
44. Waambie, ewe Mtume, hao washirikina, «Ni wa Mwenyezi Mungu uombezi wote. Ni Yake Yeye mamalaka ya mbinguni na ardhini na viliyoko baina yake. Amri yote ni ya Mwenyezi Mungu Peke Yake. Na hakuna yoyote atakayeombea mbele Yake isipokuwa kwa idhini Yake. Yeye Ndiye Anayemiliki mbingu na ardhi na anayeendesha mambo yake. Lilo wajibu ni kutakwa

أَمْ أَنْخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شَفَعَاءَ قُلْ أَوْلَئِكَ
كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا
يَعْقِلُونَ ﴿٤٧﴾

قُلْ لِلَّهِ الْشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَّهُ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٨﴾

uombezi kutoka kwa anayeumiliki na atakasiwe Yeye kwa ibada, na usitakwe kutoka kwa waungu wasiodhuru wala kunufaisha, kisha Kwake Yeye mtarudishwa baada ya kufa kwenu ili mhesabiwe na mlipwe.

45. Na Anapotajwa Mwenyezi Mungu Peke Yake zinachukia nyoyo za wasioamini Marejeo na Ufufuzi baada ya kufa, na wanapotajwa wale wasiokuwa Yeye mionganii masanamu, mizimu na wategemewa huwa wakifurahika kwa kuwa ushirikina unaafikiana na matamanio yao.

46. Sema, « Ewe Mwenyezi Mungu! Ewe Muumba mbingu na ardhi, Mwenye kuanzisha kuzitengeneza bila kuwa na mfano uliotangulia! Mjuzi wa siri na dhahiri! Wewe unatoa uamuzi baina ya waja wako Siku ya Kiyama katika yale ambayo walikuwa wakitafautiana juu yake ya maneno kuhusu wewe, ukubwa wako, utawala wako na kuhusu kukuamini wewe na kumuamini Mtume wako. Niongoze mimi kwenye haki ambayo kumetafautiana juu yake kwa amri yako. Hakika wewe unamuongoza unayemtaka kwenye njia iliyolingana sawa.» Hii ilikuwa ni mionganii mwa dua za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, nayo ina mafundisho kwa waja watake himaya kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na wamuombe kwa mjina Yake mazuri na sifa Zake tukufu.

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ أَشْمَارَتْ فُلُوبَ
أَلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْبِّهُونَ ﴿٤٥﴾

قُلْ اللَّهُمَّ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلَمَ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عَبْدَكَ
فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾

47. Na lau hao wanaomshirikisha Mwenyezi Mungu wangalikuwa nacho kila kilichoko kwenye ardhi mionganoni mwa mali, vitu vya thamani na vingine mfano wake pamoja navyo kuongeza, wangalikitoa Siku ya Kiyama ili wajikomboe kwacho na adhabu mbaya. Na lau wangalikitoa na wakataka kujikomboa kwacho hakingalikubaliwa kutoka kwao na hakingaliwfalia kitu chochote kuwaepushia adhabu ya Mwenyezi Mungu. Na itawadhihirikia wao Siku hiyo amri ya Mwenyezi Mungu na adhabu Yake wasizokuwa wakizidhania duniani kuwa zitawashukia.

48. Na yatawadhihirikia hao wakanushaji, Siku ya kuhesabiwa, malipo ya maovu yao waliyoyatenda, kwa kuwa walimnasibishia Mwenyezi Mungu sifa isiyolingana na Yeye, na wakafanya maasia katika maisha yao, na itawazunguka adhabu kali kila upande ikiwa ni mateso kwao kwa kulifanyia shere onyo la adhabu ambayo Mtume alikuwa akiwaahidi kuwa itawapata wakawa hawaii maanani.

49. Na ikimpata mwanadamu shida na madhara humuomba Mola wake amuondolee, na tunapomuondolea yaliyompata na tukampa neema kutoka kwetu hurudi kumkanusha Mola wake na kukataa wema Wake na huwa akisema, «Haya niliyopewa yatokamana na ujuzi wa Mwenyezi

وَلَوْاَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلُهُ، مَعَهُ، لَا فَدَّارٌ لَّهُ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَوْمًا لَّهُمْ مَا لَمْ يَكُنُوا يَحْسِبُوْنَ

وَيَدَا اللَّهُمْ سَيِّعَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

فَإِذَا مَسَ الْأَنْسَنَ ضُرُّدَ عَانَ أَثْمَّ إِذَا حَوَّتْهُ نُعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوْتِيَتُهُ عَلَى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Mungu kuwa mimi ninafaa na ninastahiki kuyapata. Bali huo ni mtihani wa Mwenyezi Mungu kuwatahini waja Wake, ili Atazame ni yupi anayemshukuru kwa kumtenga na anayemkanusha. Lakini wengi wao, kwa ujinga wao na dhana zao mbaya, hawajui kuwa hayo ni mavuto kideogo-kidogo kutoka kwa Mwenyezi Mungu na ni mtihani kwao kuhusu kushukuru neema.

50. Kauli kama hii ilisemwa na *ummah* waliopita wenye kukanusha, na yasiwalafie kitu, ilipowajia adhabu, yale mali ambayo walikuwa wakiyachuma na watoto.
51. Yakawapata wale waliyosema kauli hii, mionganini mwa *ummah* waliopita, mateso ya matendo mabaya waliyoyachuma, hivyo basi wakaharakishiwa laana katika maisha ya duniani . Na wale walijidhulamu nafsi zao katika watu wako, ewe Mtume, na wakasema kauli hii, yatawapata mateso ya yale mabaya waliyoyachuma kama yaliyowapata waliokuwa kabla yao, na hawakuwa wao ni wenye kumponyoka Mwenyezi Mungu wala kumshinda.
52. Kwani hao hawajui kwamba riziki ya Mwenyezi Mungu kwa binadamu haimaanishi kuwa aliyeruzukiwa ana hali njema na kwamba Mwenyezi Mungu Ana hekima nyingi, Anamkunjulia riziki Anayemtaka katika waja Wake, awe mwema au muovu, na Anambania Anayemtaka

فَدَّالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَا أَعْنَى عَنْهُمْ
مَا كَانُوا فَوْأِيْكَسْبُونَ ﴿٦﴾

فَاصْبَاهُمْ سَيَّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيِّئَاتُهُمْ سَيَّئَاتُ
مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٧﴾

أَوَ لَا يَعْمَلُوا أَنَّ اللَّهَ يَسْطُطُ الْإِرْزَقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَكُنْ لِّقَوْمٍ بِرُّورِمُونَ ﴿٨﴾

katika wao? Hakika katika kukunjua na kubana riziki kuna dalili zilizo wazi kwa watu wanaoamini amri ya Mwenyezi Mungu na kuifanyia kazi.

53. Sema, ewe Mtume, kuwaambia waja wangu waliojidhulumu nafsi zao kwa kuyajia madhambi ambayo nafsi zao zinawaitia, «Msikate tamaa na rehema ya Mwenyezi Mungu, kwa wingi wa madhambi yenu, kwani Mwenyezi mungu Anasamehe dhambi zote kwa mwenye kutubia kutokana nayo na akayaacha namna yatakavyokuwa. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe madhambi ya wenye kutubia mionganoni mwa waja Wake, ni Mwenye kuwarehemu.
54. «Na rudini kwa Mola wenu, enyi watu, kwa kutii na kutubia, na mnyenyekenei kabla hayajawashukia mateso Yake, kisha hakuna yoyote Atakayewanusuru badala ya Mwenyezi Mungu.
55. «Na fuateni bora zaidi wa kile kilichoteremshwa kwenu kutoka kwa Mola wenu, nacho ni Qur’ani tukufu, na yote ni njema, basi jilazimisheni kufuata amri zake na jiepusheni na makatazo yake kabla haijawajia nyinyi adhabu kwa ghafila na nyinyi hamuijui.»
56. «Na mtiini Mola wenu na tubieni Kwake ili isije nafsi ikajuta na ikasema, ‘Ee hasara yangu kwa matendo mema niliyoyapoteza ulimwenguni katika yale

* قُلْ يَعْبُدِي الَّذِينَ أَنْتَ فِوْلَهْ لَأَنَّهُمْ هُمْ
لَا يَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ
الْذُنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الْرَّحِيمُ ﴿٥٦﴾

وَأَنْبِيُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا إِلَهُمْ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا شُرُورُونَ ﴿٥٧﴾

وَأَتَيْشُوا أَحْسَنَ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ مِنْ
رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَعْدَهُ
وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٨﴾

أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَحْسَرَتِي عَلَى مَا فَرَطْتُ
فِي جَنَّتِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّاجِدِينَ ﴿٥٩﴾

Aliyoamrisha Mwenyezi Mungu na nikafanya kasoro katika kumtii na kutekeleza haki Yake,! Na ingawa ulimwenguni nilikuwa ni mionganini mwa waliokuwa wakiifanya shere amri ya Mwenyezi Mungu, Kitabu Chake, Mtume Wake na waliomuamini.’

57. « Au ikasema, ‘Lau Mwenyezi Mungu Angaliniongoza kwenye Dini Yake ningalikuwa ni mionganini mwa wenyewe kujikinga na ushirikina na maasia.’»
58. «Au ikasema, itakapo kuiona adhabu ya Mwenyezi Mungu imeizunguka Siku ya Kiyama, ‘Natamani nipatiwe nafasi ya kurudi kwenye maisha ya kilimwengu nikawa huko ni mionganini mwa wenyewe kufanya wema kwa kumtii Mola wao na kufanya matendo yaliyoamrishwa na Mitume.’»
59. Maneno siyo kama unavyosema, Kwa hakika aya zangu zilizo wazi zenye kuitolea ushahidi haki zilikujia ukazikanusha, ukazifanya kiburi usizikubali na usizifuate na ukawa ni mionganini mwa wenyewe kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Wake.
60. Na Siku ya Kiyama utawaona hao wakanushaji, waliomsifu Mola wao kwa sifa zisizolingana na Yeye na wakamnasibisha Yeye na mshirika na mwana, nyuso zao zimekuwa nyeusi. Si ndani ya Jahanamu kuna mashukio na makao kwa aliyemfanya Mwenyezi Mungu kiburi akakataa kumpwekesha na kumtii? Ndio.

أَوْ تَقُولُ لَوْلَمَّا هَدَيْنَاكَ حَتَّىٰ مَنْ
الْمُتَّقِينَ ﴿٥﴾

أَوْ تَقُولُ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْلَمَّا كَرِهَ
فَأَكُونُ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦﴾

بَلْ قَدْ جَاءَتَكَ إِيمَانِي فَكَذَّبْتَ بِهَا
وَأَسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَّبُوا عَنِ اللَّهِ
وُجُوهُهُمْ مُسَوَّدَةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مُنْتَوِي
لِلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٨﴾

61. Na Mwenyezi Mungu Atawaokoa na Moto wa Jahanamu na adhabu yake wale waliomcha Mola wao kwa kutekeleza faradhi Alizoziamrisha na kujiепуша na yale Aliyoyakataza kwa kufuzu kwao na kutimia matakwa yao, nako ni kufaulu kupata Pepo. Hawataguswa na kitu chochote cha adhabu wala hawatazisikitika hadhi za duniani walizozikosa.
62. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ndiye Muumba wa vitu vyote, Ndiye Mola wa hivyo vitu na Ndiye Mwenye kuviendesha. Na Yeye ni Mtunzi wa kila kitu. Anayaendesha mambo yote ya viumbe Vyake.
63. Ni za Mwenyezi Mungu funguo za hazina za mbinguni na ardhini, Anatoa kutoka kwenye hazina hizo kuwapa viumbe Vyake namna Anavyotaka. Na wale waliozikanusha aya za Qur’ani na dalili wazi zilizomo, hao ndio wenye kupata hasara ulimwenguni kwa kutoafikiwa kuamini, na kesho Akhera kwa kukaa milele Motoni.
64. Sema, ewe Mtume, uwaambie washirikina wa watu wako, «Je, yule asiyekuwa Mwenyezi Mungu, enyi wajinga, mnanishauri nimuabudu na hali ibada haifai kufanyiwa kitu chochote isipokuwa Yeye?»
65. Kwa hakika uliletewa wahyi wewe, ewe Mtume, na Mitume waliokuwa kabla yako kwamba lau ulimshirikisha Mwenyezi

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ أَتَقْوَى مَفَازَةً لَا
يَمْسُهُ أَسْوَءُ وَلَا هُمْ يَحْرُونَ ﴿٦١﴾

اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
وَكَيْلٌ ﴿٦٢﴾

لَهُ دِيقَادُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِإِيمَانِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ
الْخَيْرُونَ ﴿٦٣﴾

فُلْ أَغَيَّرَ اللَّوْتَ أَمْرُ وَرَتْ أَعْبُدُ أَيْهَا
الْجَهَوْنَ ﴿٦٤﴾

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكَ لَيْكَ أَشْرَكْتَ لَيْجَهَطَّنَ
عَمَلُكَ وَتَكُونُنَّ مِنَ الْخَيْرِينَ ﴿٦٥﴾

Mungu na asiyekuwa Yeye amali zako zingalibatilika na ungalikuwa ni mionganoni mwa walioangamia waliopata hasara, hivyo basi ukapata hasara ya dini yako na Akhera Yako, kwani pamoja na ushirikina haikubaliwi amali njema.

66. Bali Mwenyezi Mungu muabudu, ewe Mtume, kwa kumtakasia ibada Peke Yake Asiye na mshirika, na uwe ni mionganoni mwa wenye kuzishukuru neema za Mwenyezi Mungu.

67. Na hawa washirikina hawakumuadhimisha Mwenyezi Mungu vile Anavyostahiki kuadhimishwa, kwa kuwa wamemuabudu asiyekuwa Yeye pamoja na Yeye mionganoni mwa wale wasionufaisha wala kudhuru, wakamfanya muumbwa, pamoja na uelemevu wake, kuwa ni sawa na Muumba Mtukufu, Ambaye kotokana na uweza Wake mkubwa ni kwamba ardhi yote itakuwa iko mkononi Mwake Siku ya Kiyama, na mbingu zitakuwa zimekunjwa kwa mkono Wake wa kulia . Ametakasika Mwenyezi Mungu na kutukuka kwa kuepukana na kile wanaomshirikisha nacho hao washirikina. Katika aya hii pana dalili ya kuthibitisha kushika kwa mkono, mkono wa kulia na kukunja kwa Mwenyezi Mungu kama vile inavyolingana na haiba Yake na utukufu Wake bila kueleza Yuko vipi wala kufananisha.

بِكِ اللَّهِ فَأَعْبُدُ وَكُنْ فِي الْشَّكِيرِينَ ﴿٦٦﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهُ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ حَبِيبًا
فَقَضَيْنَا رِبْرَامَ الْقِيمَةَ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٍ
بِسْمِنَهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَلَّى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٦٧﴾

68. Na kutapulizwa kwenye baragumu na hapo atakuwa kila aliye kwenye mbingu na ardhi, isipokuwa anayemtaka Mwenyezi Mungu asife. Kisha Malaika Atapuliza mara ya pili kwenye baragumu akitangaza kufufuliwa viumbe wapate kuhesabiwa mbele ya Mola wao, na wakitahamaki wao wamesimama kutoka makaburini mwao wanangojea yale Atakayowafanyia Mwenyezi Mungu.
69. Na ardhi itatoa mwangaza Siku ya Kiyama, Atakapo kujitokeza Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, ili kutoa hukumu, na hapo Malaika wautandaze ukurasa wa kila mtu, na Mitume waletwe na mashahidi wa kila *ummah*, ili Mwenyezi Mungu Awaulize manabii kuhusu ufikishaji ujumbe kwa *ummah* wao na majibu waliopata kutoka kwao. Kadhalika waje *ummah* wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu, ili kuutolea ushahidi ufikishaji wa Mitume waliotangulia kwa *ummah* wao iwapo watakataa kuwa walifikishiwa. Na hapo ushahidi uthibiti juu ya *ummah* wote, na Mwenyezi Mungu Atoe hukumu baina ya waja kwa uadilifu uliotimia. Na wao hawatadhulumiwa kitu chochote kwa kupunguziwa thawabu au kwa kuongezewa mateso.
70. Na hapo Mwenyezi Mungu Aipe kila nafsi malipo ya matendo yake, mazuri na mabaya. Na Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake na kutuka ni Kwake, Ndiye

وَنُفْخَ فِي الْأَصْوَرِ فَصَعَقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى فَنُفْخَ
فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُوَ قَدِيمٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٨﴾

وَأَشَرَّقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجَاءَهُ بِالْأَنْبِيَّةِ وَالشَّهَادَةِ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُوَ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

وَوَقَيَّتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿٧٠﴾

Anayejua zaidi yale waliyoyafanya duniani ya utiifu au ya usasi.

71. Na waongozwe wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na Mitume Wake kuelekezwa upande wa Jahanamu makundi kwa makundi, na watakapoifikia itafunguliwa milango yake saba na wale washika hazina wake waliowakilishwa kuisimamia hiyo Jahanamu. Na hao washika hazina watawakaripia kwa kusema, «Vipi nyinyi mlimuasi Mwenyezi Mungu na mkakataa kuwa Yeye ni Mola wa haki Peke Yake.? Kwani hamkutumiwa Mitume mionganini mwenu wanaowasomea aya za Mola wenu na kuwaonya na vituko vya Siku ya Leo?» Watasema wakikubali makosa yao, «Ndio, walitujia na ukweli Mitume wa Mola wetu na wakatuonya na Siku ya Leo, lakini lishathibiti neno la Mwenyezi Mungu kwamba adhabu Yake itawafikia wenye kumkanusha Yeye.»
72. Na wataambiwa wale wenye kukataa kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa haki, kwa kuwatweza na kuwadhalilisha, «Ingieni kwenye milango ya Jahanamu, hali ya kukaa humo milele.» Ni mbaya mno mwisho wa wale wanaolifanyia kiburi jambo la kumuamini Mwenyezi Mungu na kufuata kivitendo sheria Yake.
73. Na wataongozwa wale waliomcha Mola wao, kwa kumpwekwsha na kufanya vitendo vya utiifu Kwake, wapelekwe

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمْ زُمَّرًا حَقَّ إِذَا جَاءَهُ وَهَا فُتُحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلْمَيَأْتُكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَتَوَلَّنَ عَيْنَكُمْ إِإِنْتُمْ رَيْكُورْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمَ كُهْدَأَقْلَوْ أَبْلَى وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلْمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكُفَّارِ ﴿٦١﴾

قِيلَ أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمْ خَلِيلِينَ فِيهَا فِيَّشَ مَشْوِيَ الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٢﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ أَتَقْوَرْبَهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَّرًا حَقَّ إِذَا جَاءَهُ وَهَا فُتُحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ

Peponi, makundi kwa makundi. Na watakapoifikia na waombewe kuingia, milango yake itafunguliwa, na Malaika waliowakilishwa kuisimamia Pepo watawakongowea na watawaamkia kwa ucheshi na furaha kwa kuwa wamesafishika na athari za maasia na watawaambia, «Amani iwe juu yenu! Mmesalimika na kila bayaa. Hali zenu ni nzuri. Basi ingieni Peponi mkae milele humo.»

74. Na hapo Waumini watasema, «Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu Aliyetuhakikishia ukweli wa ahadi Yake Aliyotuahidi kuititia kwa ndimi za Mitume Wake, na Akaturithisha ardhi ya Pepo tukawa tunashukia kwenye ardhi hiyo popote pale tunapotaka. Ni mazuri yaliyoje malipo ya watu wema waliojitalihidi kumtii Mola wao.»
75. Na utawaona Malaika, ewe Nabii, wameizunguka 'Arshi ya Mwingi wa rehema, wanamtakasa Mola wao na kumuepusha na kila kisichofaa kunasibishwa nacho, (na utaona kuwa) Mwenyezi Mungu Aliyetakasika na kutukuka Amehukumu baina ya viumbe kwa uhaki na uadilifu, Akawakalisha wenye kuamini Peponi na wenye kukufuru Motoni. Na hapo kutasemwa, «Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu Mola wa viumbe wote kwa uamuza Aliyoutoa baina ya watu wa Peponi na Motoni, shukrani ya kutambua wema na hisani na shukrani ya kutambua uadilifu na hekima.»

لَهُمْ حَزَنَتْهَا سَلَمٌ عَلَيْهِ كُمْ طَبَّشَ
فَأَدْحُلُوهَا حَلِيلَيْنَ

٢٧

وَقَالُوا لَهُمْ حَمْدُ اللَّهِ الَّذِي صَدَقُوا وَعْدَهُ
وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنْ الْجَنَّةِ
حَيْثُ شَاءَ فَتَعْمَلُ أَجْرُ الْعَمَلِينَ

٦١

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَلَّيْنَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ
يُسَيِّحُونَ بِمَدْرَبَهُمْ وَقُضِيَ بِهِمْ يَالْتَيْ
وَقِيلَ لَهُمْ حَمْدُ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

٦٠

SURA YA GHĀFIR

سُورَةُ غَافِرٍ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

١
حـ

1. «*Hā, Mīm*» Yametangulia maelezo
kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa
mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Kuteremshiwa Qur’ani Nabii
Muhammad, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie,
kunatokana na Mwenyezi Mungu,
Aliyeshinda na kutukuka, Mwenye
ushindi Ambaye kwa enzi Yake
amekilazimisha kila kiumbe,
Mwenye ujuzi wa kila kitu.
3. Mwenye kusamehe dhambi za
wafanya dhambi, Mwenye kukubali
toba ya wenyе kutubia, Mkali wa
kutesa juu ya aliyejasiri kufanya
dhambi na kutotubia kutohaka
nayo. Na Yeye. Kutakasika na
sifa za upungufu ni Kwake na
kutukuka ni Kwake, Ndiye Mwenye
kuwaneemesha na kuwafadhili waja
Wake watifu. Hakuna muabudiwa
yoyote anayefaa kuabudiwa
isipokuwa Yeye. Kwake Yeye ndio
mwisho wa viumbe wote Siku hiyo
ya Hesabu, ili Amlipe kila mmoja
kile anachostahiki.
4. Hakuna anayeteta kuhusu aya za
Mwenyezi Mungu na dalili Zake za
kutolea ushahidi umoja wa Mwenyezi
Mungu, akawa anazikabili kwa
ubatilifu isipokuwa wapinzani wenye
kukataa kuwa Yeye Ndiye Mola wa

تَزْيِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيِّ

غَافِرُ الدَّنَبِ وَقَابِلُ التَّوْبَ شَدِيدُ الْعَقَابِ ذِي
الْقُطُولِ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

مَا يَجِدُ لِفِيَّ إِيْمَانُ اللّٰهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَأَنَّ
يَغْرِيَنَّكَ تَقْلِيْبُهُمْ فِي الْيَمَدِ

kweli Anayestahiki kuabudiwa Peke Yake. Basi kusikudanganye wewe kule kutanga kwao mijini kwa aina mbalimbali za biashara, shughuli za kuchuma, starehe za ulimwenguni na uzuri wake.

5. Walikanusha, kabla ya makafiri hawa, watu wa Nūh na waliowafuata wao mionganoni mwa *ummah* waliotangaza vita vyao dhidi ya Mitume, kama vile 'Ād na Thamūd, kwa kuwa waliazimia kuwaudhi na wakaamua kwa umoja wao wawaadhibu au wawaue. Na kila watu, mionganoni mwa *ummah* hawa wenye kuwakanusha Mitume wao, walitaka kumuua Mtume wao na wakajadiliana na yeye kwa njia ya ubatilifu ili waitangue haki kwa kujadili kwao, na kwa hivyo nikawatesa. Basi ni namna gani kule kuwatesa kwangu kulikuwa ni mazingatio kwa viumbi na mawaihda kwa watakaokuja baada yao?
6. Na kama yalivyothibiti mateso kwa *ummah* waliopita waliowanakanusha Mitume wao, pia yalithibiti kwa wale waliokufuru kuwa wao ni watu wa Motoni.
7. Wale wanaoibeba 'Arshi ya Mwenyezi Mungu mionganoni mwa Malaika na wale walioko pambizoni mwake kati ya wale wanaoizunguka mionganoni mwao, wanamtakasa Mwenyezi Mungu na kila kasoro, wanamshukuru kwa yale Anayostahiki, wanamuamini Yeye

كَذَبْتَ فِي الْهُرْقَوْمُ نُوحَ وَالْأَخْزَابُ مِنْ
بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ
لِيَاخْذُونَهُ وَجَدَلُواْ بِالْبَطْلِ لِيُنْدِحُوهُ
إِلَيْهِ الْحَقُّ فَأَخَذَنَهُ فَكَيْفَ كَانَ عَقَابُهُ ⑤

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ
كَفَرُواْ أَنَّهُمْ أَضَلُّ حَدِيبَ الْتَّارِ ⑥

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوَلَهُ، يَسْتَعِنُونَ
بِمُحَمَّدٍ رَّبِّهِمْ وَبِئُوْمُونَ بِهِ، وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ مُلْكُهُمْ وَبَنَاؤَهُمْ سَعَتْ كُلُّ شَيْءٍ
رَّحْمَهُ وَعَلَمَهُ فَأَعْفَرَ لِلَّذِينَ تَابُواْ وَأَشْبَعُوا
سَيِّلَاتَهُ وَقَهَّمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ⑦

haki ya kumuamini na wanamuomba
 Awasamehe Waumini kwa kusema,
 «Mola wetu! Umekienea kile kitu
 kwa rehema na ujuzi. Kwa hivyo
 wasamehe wale waliotubia kutokana
 na ushirikina na maasia na wakafuata
 njia uliyowaamrisha waifuate, nayo
 ni Uislamu, na uwaepushie adhabu ya
 Moto na vituko vyake.

8. «Mola wetu! Na uwatie Waumini
 kwenye mabustani ya Pepo ya 'Adn
 uliyowaahidi wao na baba zao, wake
 zao na watoto wao waliokuwa wema
 kwa Imani na matendo mazuri.

Hakika wewe Ndiye Mshindi
 Mwenye kukilazimisha kila kitu,
 Ndiye Mwingi wa hekima katika
 uendeshaji Wake na utengenezaji
 Wake.

9. «Na uwaepushie mwisho mbaya
 wa dhambi zao, usiwaadhibu
 kwa dhambi hizo. Na yoyote yule
 utakayemuepushia maovu Siku ya
 kuhesabiwa, huyo umeshamrehemu
 na umempa neema ya kuokolewa na
 adhabu yako. Na huko ndiko kufaulu
 kukubwa ambako hakuna kufaulu
 kupita huko.»

10. Hakika ya wale waliokanusha kuwa
 Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa
 haki na wakaielekeza ibada kwa
 asiyekuwa Yeye, watakavishuhudia
 wenyewe vituko vya Moto
 watajichukia machukivu makubwa,
 na hapo walinzi wa Moto wa
 Jahanamu watawaita na kuwaambia,
 «Machukivu ya Mwenyezi

رَبَّنَا وَأَذْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ لَّتِي وَعَدْنَاهُمْ
 وَمَنْ صَلَحَ مِنْ أَبْيَاهُمْ وَأَرْجِهِمْ
 وَدُرِّيَتْهُمْ إِنَّا كَأَنَّ الْعَزِيزَ لَحَكِيمٌ ﴿٨﴾

وَقِيهِمُ الْسَّيِّئَاتُ وَمَنْ تَقَى الْسَّيِّئَاتِ
 يُوْمَ الْقِدْرَ حَمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
 الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَتَادُونَ لَمْ يَقْتُلُ اللَّهُ
 أَكْتَبَ مِنْ مَقْتَلٍ كُلُّ أَفْسَدٍ كُلُّ ذَادَ عَوْرَةً
 إِلَى الْأَيْمَنِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

Mungu kwenu huko ulimwenguni,
 Alipowataka nyinyi mumuamini
 Yeye na muwafuate Mitume Wake na
 mkakataa, yalikuwa makubwa zaidi
 kuliko vile mnavyojichukia nyinyi
 wenyewe hivi sasa, baada ya kujua
 kwenu kuwa mnastahili hasira za
 mwenyezi Mungu na adhabu Yake.»

11. Makafiri watasema, «Mola wetu!
 Umetufisha mara mbili: tulipokuwa
 matone ya manii ndani ya matumbo ya
 mama zetu kabla ya kupulizwa roho na
 ulipokoma muda wetu wa kuishi katika
 uhai wa duniani, na umetuhuisha mara
 mbili:katika nyumba ya duniani siku
 tuliyozaliwa na siku tuliyofufuliwa
 kutoka makaburini mwetu. Kwa hivyo
 sisi sasa tunakubali makosa yetu
 yaliyotangulia, basi je kuna njia yoyote
 ya sisi kutoka Motoni na uturudishe
 kupitia njia hiyo duniani tukapate
 kufanya matendo ya utiifu kwako?»
 Lakini haliwi hilo kabisa la wao
 kunufaika kwa kukubali kwao huku.
12. Adhabu hiyo ambayo itakayowapata,
 enyi makafiri, ni kwa sababu ya kuwa
 nyinyi mlikuwa mkiitwa kwenye
 kumpwekesha Mwenyezi Mungu na
 kumtakasia matendo mema Kwake
 mnalikanusha hilo, na ashirikishwapo
 Mwenyezi Mungu mnaliyamini hilo na
 mnalifuata. Basi Mwenyezi Mungu
 Ndiye Muamuzi kwa viumbwe wake,
 Ndiye Muadilifu Asiyedhulumu,
 Anamuongoza Ananayemtaka
 na Anampoteza Anayemtaka,
 Anamrehemu Anayemtaka na
 Anamuadhibu Anayemtaka. Hapana

فَالْوَارِبَتَ أَمْتَنَا أَنْتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا أَنْتَيْنِ
 فَأَغْرَقْتَ إِدْنُوبِنَا فَهَلَّ إِلَى حُرُوجٍ مِّنْ
سَيِّلٌ ﴿١﴾

ذَلِكُمْ بِإِنَّهُ إِذَا دُعَى عَزَّ اللَّهُ وَجَدَهُ
 كَفِرُتُمْ وَإِنْ يُشْرِكْ بِهِ تُؤْمِنُوا
 فَأَلْهَمَكُمُ اللَّهُ أَعْلَمُ الْكَبِيرِ ﴿٢﴾

Mola isipokuwa Yeye, Aliye juu
kidhati, kicheo na kinguvu (kupitisha
Analolitaka).

13. Yeye Ndiye Anayewaonyesha, enyi
watu, uweza Wake kwa zile alama
kubwa zenyе kutolea ushahidi
ukamilifu wa Mwenye kuziumba
na kuzianzisha, na Anawateremshia
mvua kutoka mawinguni
ambayo kwayo mnaruzukiwa.
Na hajikumbushi kwa alama hizi
isipokuwa yule anayerudi kwenye
utiifu wa Mwenyezi Mungu na
kumtakasia ibada.

14. Basi, enyi waumini, mtakasieni
Mwenyezi Mungu Peke Yake ibada na
dua, na endeni kinyume na washirikina
katika nyendo zao, na hata kama hilo
litawakasirisha wao msiwajali.

15. Mwenyezi Mungu Ndiye Mtukufu
Aliye juu kabisa Ambaye daraja
Zake zimepaa juu sana kwa namna
ya kuwa Yeye, kwa daraja hiso,
Ameepukana na viumbe Vyake na
kimekuwa juu cheo Chake. Yeye
Ndiye Mwenye 'Arsh iliyokubwa.
Na mionganoni mwa rehema Zake kwa
waja Wake ni kuwatumia Wajumbe
kuwapelekea wahyi ambao kwa
wahyi huo wanapata uhai na kuwa
kwenye mwangaza wa kuwapa
muelekeo katika mambo yao, ili
hao Mitume (walioletewa wahyi)
wawaogopeshe waja wa Mwenyezi
Mungu na wawaonye Siku ya
Kiyama ambayo watakutana Siku
hiyo wa mwanzo na wa mwisho.

هُوَ اللَّهُ يُرِيكُمْ أَيْتِهِ وَنَذِلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَكَبَّرُ الْأَمَانُ يُنِيبُ ﴿٢٧﴾

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الْلَّهِ بِرْ وَلَا
كَرْهَةً لِلْكُفَّارِ ﴿١٦﴾

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ دُوْلُالْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ
مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِسَنْدَرَ
بَوْمَالْثَلَاقِ ﴿١٥﴾

16. Siku ya Kiyama watajitokeza viumbe mbele ya Mola wao, hakuna chochote kuhusu wao au kuhusu matendo yao waliyoyafanya ulimwenguni kitakachofichamana kwa Mwenyezi Mungu. Hapo Atasema Mwenyezi Mungu Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, «Ni wa nani ufalme na mamlaka Siku ya Leo?» Na Ajijibu Mwenyewe, «Ni vya Mwenyezi Mungu Aliyepwekeka kwa majina Yake, sifa Zake na vitendo Vyake, Mwenye kutendesha nguvu Aliyevilazimisha viumbe vyote kwa uweza Wake na enzi Yake.»
17. Leo italipwa kila nafsi kwa kile ilichokitenda duniani, chema au kiovu; hakuna maonevu leo kufanyiwa yoyote, ya kuongezewa dhambi zake au kupunguziwa thawabu zake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwpesi wa kuhesabu, basi msiiione Siku hiyo ni yenyekuchelewa kufika, kwani iko karibu.
18. Na uwaonye watu, ewe Mtume, na Siku ya Kiyama iliyo karibu, ingawa wao waiona kuwa iko mbali, pindi nyoyo za waja, kwa kuogopa mateso ya Mwenyezi Mungu, zitakapopanda juu yifuani mwao na kushikana na koo zao, na hali wao wamejawa na hamu na huzuni. Madhalimu hawatakuwa na jamaa wa karibu wala rafiki wala muombezi wa kuwaombea kwa Mola wao akawa ni mwenye kukubaliwa.

يَوْمَ هُوَ بِئْرُونَ لَا يَحْفَنِي عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ
لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

الْيَوْمَ تُخْرَجُ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا
ظُلْمٌ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَزْفَةِ إِذَا أَثْلُوبُ لَدَى
الْخَنَاجِرِ كَظِيمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيرٍ
وَلَا شَفِيعٌ يُطَاعُ ﴿١٨﴾

19. Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, Anakijua kile kinachopitishwa na maangalizi ya macho kwa njia ya siri na kuiba na kile ambacho mtu anakidhamiria katika nafsi yake kizuri au kibaya.
20. Na Mwenyezi Mungu Anahukumu baina ya watu kwa uadilifu kwa kumpa kila mtu haki yake. Na wale waungu wanaoabudiwa badala ya Mwenyezi Mungu, hawahukumu chochote kwa kutoweza kwao kufanya hivyo. Hakika Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuyasikia maneno ya waja Wake, Ndiye Mwenye kuyaona matendo wanayoyafanya, na Atawalipa kwayo.
21. Kwani hawakutembea katika ardhi hawa wanaoukanusha utume wako, ewe Mtume, wakaangalia ulikuwa vipi mwisho wa *ummah* waliopita kabla yao? Walikuwa na nguvu zaidi kuliko wao na wenye athari zilizosalia muda mrefu zaidi, na hazikuwafaa wao nguvu zao nyingi wala miili yao mikubwa yenyewe nguvu, kwani Mwenyezi Mungu Aliwapatiliza kwa kuwatesa, kwa sababu ya ukafiri wao na kutenda kwao madhambi, na hawakuwa na mwokoaji wa kuwaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu na kuizua isiwafike.
22. Adhabu hiyo iliyowafikia wakanushaji waliopita ulikuwa ni kwa sababu ya msimamo wao juu ya Mitume ya Mwenyezi Mungu waliokuja na dalili za yakini za

يَعْلَمُ حَائِنَةً أَلَاعِينٌ وَمَا تُحْكِمُ الصُّدُورُ ﴿٦﴾

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ إِشْرِاعًا إِنَّ اللَّهَ هُوَ أَسْمَاعُ الْبَصِيرُ ﴿٧﴾

*أَوْلَئِكَ يَسِيرُونَ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُونَ كَيْفَ كَانَ عَقْدَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَافُرُوا هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَإِثْرًا فِي الْأَرْضِ فَأَخْدَهُمُ اللَّهُ بِذُوبَاهُمْ وَمَا كَانُوا لَهُمْ مِنْ إِلَهٍ مِّنْ وَاقِيٍّ ﴿٨﴾

ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخْدَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ أَكْبَرُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٩﴾

kuonesha ukweli wa madai yao, basi wakawakanusha na wakawafanya warongo na Mwenyezi Mungu Akawapatiliza kwa mateso Yake, hakika Yeye ni Mwenye nguvu hashindwi na yoyote, ni Mkali wa kutesa kwa aliyemkanusha na kumuasi.

23. Hakika tulimpelekea Mūsā alama zetu kubwa zenye kutolea ushahidi uhakika wa utume aliopewa na hoja zilizofunuka waziwazi juu ya ukweli wake katika ulinganizi wake, na kutanguka yale ambayo walikuwa nayo wale waliopelekewa hao Mitume.
24. Apate kuenda kwa Fir'awn, mfalme wa Misri, na Hāmān waziri wake, na Qārūn mwenye mali mengi na mahazina ya vitu vya thamani, wakaukanusha utume wake na wakafanya kiburi na wakamwambia, «Yeye ni mchawi mrongo sana, basi ni vipi anadai kuwa yeye ametumilizwa kwa watu kuwa ni Mtume?»
25. Basi Mūsā alipomjia Fir'awn, Hāmān na Qārūn kwa miujiza iliyio waziwazi kutoka kwetu, hawakutosheka kwa kuipinga na kuikanusha , bali walisema, «waueni wana wa kiume wa wale walioamini pamoa naye na waacheni wanawake wao watumike na wafanywe watumwa. Na haikuwa mipango ya makafiri isipokuwa ni yenye kupita na kuangamia.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِقَاتِلِنَا وَسُلْطَنِ
مُّدِينٍ ﴿٢٣﴾

إِلَيْ فِرْعَوْنَ وَهَامَنْ وَقَارُونَ قَالُواْ
سَاحِرٌ كَذَابٌ ﴿٢٤﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُواْ
أَفَتُؤْمِنُ أَبْنَاءَ الَّذِينَ آتَيْنَا مِنْهُ
وَأَسْتَحْيِنِ ابْنَاءَ هُمْ وَمَا كَيْدُ
الْكَافِرُ بِإِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

26. Na Fir'awn alisema kuwaambia watukufu wa watu wake, «Niacheni nimuu Mûsâ, na amuombe Mola wake, anayedai kuwa Yeye Amemtumiliza kwetu, Amhifadhi na sisi. Mimi ninachelea asije akaigeuza dini yenu mliyonayo au asije akaeneza uharibifu kwenye ardhi ya Misri.»
27. Na Mûsâ akasema kumwambia Fir'awn na viongozi wa mamlaka yake, «Mimi nimeomba hifadhi kwa Mola wangu na Mola wenu, enyi watu, Anihami na kila mwenye kiburi cha kukataa kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtii, asiyeiamini Siku ambayo Mwenyezi Mungu Atawahesabu viumbe Wake.»
28. Na akasema mtu mwenye kumuamini Mwenyezi Mungu mionganoni mwa jamaa za Fir'awn anayeificha Imani yake akiwakemea watu wake, «Vipi nyinyi mtahalalisha kuuawa kwa mtu asiyekuwa na kosa kwenu isipokuwa anasema, ‘Mola wangu ni Mwenyezi Mungu’ na hali yeye amewajia na hoja za yakini kutoka kwa Mola wenu juu ya ukweli wa anayoyasema? Na iwapo Mûsâ ni mrongo basi urongo wake utamdhuru mwenyewe, na iwapo ni mkweli basi baadhi ya yale anayowaonya kwayo yatawapata. Hakika Mwenyezi Mungu Hamuelekezi kwenye haki yoyote mwenye kupidisha mpaka kwa kuiacha haki na kuielekea batili, aliye mwangi wa urongo kwa kumnasibishia Mwenyezi Mungu ukiukaji wake.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرْنِي أَقْتُلُ مُوسَى وَلَيَدْعُ
رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ
يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦﴾

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مَنْ كُلُّ
مُتَكَبِّرٍ لَا يَؤْمِنُ يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٧﴾

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ أَهْلِ قَرْعَةِ
يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَنْفَقُوا رَجُلًا أَنْ يَقُولَ
رَبِّنَا اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ
رَّبِّكُمْ وَإِنْ يَكُنْ كَذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ
وَإِنْ يَكُنْ صَادِقًا يُصْبِغُكُمْ بَعْضُ الَّذِي
يَعْدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
مُّسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٨﴾

29. «Enyi watu wangu! Utawala ni wenu leo hali ya kuwa mna ushindi katika ardhi ya Misri juu raia wenu mionganî mwa Wana wa Isrâîl na wengineo. Ni nani atakayeizua adhabu ya Mwenyezi Mungu ikiwa itatushukia?» Fir'awn akasema kuwajibu watu wake, «Siwapatii ushauri, enyi watu, wala mawazo isipokuwa ule ninaouona kuwa ni mzuri na wa sawa kwangu na kwenu. Na siwaiti isipokuwa kwenye njia ya haki na usawa.»
30. Na akasema yule Aliyecamini katika jamaa za Fir'awn kumwambia Fir'awn na viongozi wa mamlaka yake kwa kuwapa ushauri na kuwaonya, «Mimi ninawaogopea mkimuua Mûsâ mfano wa siku ya makundi yaliyojikusanya dhidi ya manabii wao.
31. «Mfano wa mwenendo wa watu wa Nûh, 'Âd, Thamûd na waliokuja baada yao katika ukafiri na ukushaji, ambao Mwenyezi Mungu Aliwaangamiza kwa sababu ya hilo. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, Hataki kuwafanya maonevu waja, Akawa Atawaadhibu bila dhambi walilolitenda. Mwenyezi Mungu Yuko juu sana mno kwa kujiepusha na maonevu na upungufu.
32. «Na enyi watu wangu! Mimi ninawachelea nyinyi adhabu ya Siku ya Kiyama. Siku ambyo wataitana watu wao kwa wao kwa kituko cha Kisimamo Siku hiyo.

يَنْقُومَ لِكُمْ الْمُلْكُ أَيْمَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي
الْأَرْضِ فَمَنْ يَصْرُّفُ إِذَا مِنْ يَأْتِيَ اللَّهُ إِنْ جَاءَهُ
قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا
أَهْدِيْكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٦﴾

وَقَالَ اللَّهُ أَعْلَمْ إِنَّمَنْ يَنْقُومَ إِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
مُّثْلَ يَوْمِ الْأَخْزَابِ ﴿٧﴾

مُثْلَ دَأِبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ
مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ بُرِيْدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٨﴾

وَيَنْقُومَ إِنْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ كُبُرَيْمَ الْشَّنَادِ ﴿٩﴾

33. «Siku ambayo mtazunguka muende hali ya kukimbia, hamtakuwa na mwenye kuwahami wala kuwanusuru. Na yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Atamuachilia Asimuafkie kuufikia uongofu Wake, basi yeye hatakuwa na mtu mwenye kumuongoza kwenye haki na usawa.
34. «Na Mwenyezi Mungu Aliwatumilizia kwenu Nabii mtukufu, Yūsuf mwana wa Ya'qūb, amani ziwashukie, kabla ya Mtume Mūsā, Akampatia dalili zilizo wazi juu ya ukweli wake, na Akawaamuru nyinyi kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake Asiye na mshirika, mkaendelea kuwa na shaka juu ya yale aliyokuja nayo katika kipindi cha uhai wake mpaka alipokufa. Na alipokufa shaka yenu iliongezeka na pia ushirikina wenu na mkasema, 'Mwenyezi Mungu Hatatuma mjumbe baada yake.' Mfano wa upotevu huu ndivyo Mwenyezi Mungu Anavyompoteza kila anayeikiuka haki, mwenye shaka juu ya upweke wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Asimuafkie kwenye uongofu na unyofu.
35. «Wale wanaobishana na aya za Mwenyezi Mungu na hoja Zake kwa kuzipinga bila kuwa na hoja zenye kukubalika, upinzani wao huo unawaletea machukivu makubwa kwa Mwenyezi Mungu na kwa wale walioamini, kama Alivyopiga muhuri kwenye nyoyo za hawa wapinzani na Akazifinika

يَوْمَ تُولَّونَ مُدِيرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادِيٍ ﴿٧﴾

وَلَفَدَ جَاهَةً كُثُرُوْسُفُ مِنْ قَبْلِ يَالْبَيْتَيْنِ
فَمَا زَلَّتُمْ فِي شَكٍّ مَمَّا جَاهَةَ كُثُرُ
حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْشَرْ لَنْ يَعْثَثَ اللَّهُ مِنْ
بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضْلِلُ اللَّهُ مِنْ
هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٨﴾

الَّذِينَ يُجْحَدُونَ فِي أَيَّتِ اللَّهِ يَغْيِرُ
سُلْطَنٌ أَنْهَرٌ كَبُرَ مَقْتاً عِنْدَ اللَّهِ
وَعِنْدَ الَّذِينَ أَمْسَأُوا كَذَلِكَ يَظْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَارٍ ﴿٩﴾

zisiongoke, ndivyo Anavyoupiga
muhuri moyo wa kila mwenye kiburi
cha kumfanya akatae kumpwekesha
Mwenyezi Mungu na kumtii, aliye
mjeuri sana kwa wingi wa udhalimu
wake na uadui wake.»

36. Na Fir'awn akasema akimkanusha Mûsâ katika ule mwito wake wa kumkubali Mola wa viumbe wote na kujisalimisha Kwake, «Ewe Hâmân! Nijengee jengo kubwa. Huenda mimi nikafikia milango ya mbingu au nikakifikia kile chenye kunifikisha hapo,
37. nipate kumtazama Mungu wa Mûsâ mimi mwenyewe. Na mimi ninadhani kuwa Mûsâ ni mrongo katika madai yake kwamba sisi tuna Mola na kwamba Yeye Yuko juu ya mbingu.» Hivyo ndivyo alivyopambiwa Fir'awn matendo yake mabaya akayadhania ni mazuri, na ndivyo alivyozuiliwa njia ya haki kwa sababu ya ubatilifu aliopambiwa nao. Na hazikuwa hila za Fir'awn na mipango yake ya kuwalaghai watu kuwa yeye yuko katika usawa na Mûsâ yuko kwenye ubatilifu isipokuwa kwenye hasara na maangamivu, hakukuwa na kitu chenye kumfidisha isipokuwa ni kupata usumbufu wa duniani na Akhera.
38. Na akasema yule aliyeamini, akirudia ushauri wake, «Enyi watu wangu! Nifuateni niwaongoze njia ya uongofu na usawa.

وَقَالَ فَرْعَوْنُ يَهْمَدُنِي أَبْنَى لِي صَرْخَالْعَلَىٰ
أَبْلَغُ الْأَسْبَابَ ﴿٢٦﴾

أَسَبَّبَ الْسَّمَوَاتِ فَأَطْلَعَ إِلَيْهِ مُوسَىٰ
وَإِنِّي لَأَظْنُهُ كَذَّاباً وَكَذَّالِكَ زَرِينَ
لِفَرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدُّ عَنِ السَّبِيلِ
وَمَا كَيْدُ فَرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٢٧﴾

وَقَالَ الَّذِي أَمَنَ يَكُوْمُ أَتَّبِعُونِي
أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٨﴾

39. «Enyi watu wangu! Hakika ya uhai huu wa kilimwengu ni uhai wa watu kustarehe kidogo, kisha unakatika na kuondoka, basi inatakikana msiutegemee na kwamba Nyumba ya Akhera na starehe za daima zilizomo ndani ndiyo mahali pa makazi ya nyinyi kutulia humo, basi inatakikana muipe kipaumbele na mtende kwa ajili yake matendo mema ambayo yatawapatia furaha huko.

يَنْقُوْهُ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الْأُدُنُّ مَتَّعٌ
وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٦١﴾

40. «Mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu katika uhai wake na akapotoka kwenye njia ya uongofu, hatalipwa huko Akhera isipokuwa mateso yanayolingana na maasia yake. Na mwenye kumtii Mwenyezi Mungu na akafanya matendo mema, kwa kufuata maamrisho Yake na kujiepusha na makatazo Yake, awe mwanamume au mwanamke, na hali ye ye ni mwenye kumuamini Mwenyezi Mungu na kumpwekesha, basi hao wataingia Peponi na humo Mwenyezi Mungu Atawaruzuku kutokana na matunda yake na starehe zake pasi na hesabu.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْرَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ نَسَاءٍ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
يُرَزَّقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٦٢﴾

41. «Na enyi watu wangu! Vipi mimi ninawalingania kumuamini Mwenyezi Mungu na kumfuata Mtume Wake Mūsā, nao ni ulinganizi utakaowafanya nyinyi muishie Peponi na muwe mbali na vituko vya Moto, na nyinyi mnanilingania kufany matendo yenyē kupelekea kwenye adhabu ya Mwenyezi Mungu na mateso Yake Motoni.? *

* وَيَنْقُوْهُ مَا لِي أَذْعُوكُمْ إِلَى الْتَّجْوِهِ
وَنَدْعُونَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٦٣﴾

42. «Mnanilingania mimi nimkanushe Mwenyezi Mungu na nimshirikishe Yeye na kitu amabacho sina ujuzi nacho kuwa kinastahiki kuabudiwa badala Yake- na hili ni mionganoni madhambi makubwa zaidi na maovu zaidi- Na mimi ninawalingania kwenye njia yenye kupelekeea kwa Mwenyezi Mungu Aliye Mshindi katika kutesa Kwake, Mwingi wa msamaha kwa aliyerudia Kwake kwa kutubia baada ya kumuasi.
43. «Ukweli ni kwamba kile mnachoniitia kukiамини hakistahiki kuitiwa wala kutegemewa kwa kupata himaya duniani wala Akhera kwa kuwa chenyewe kina udhaifu na upungufu. Na mjuwe kwamba mwisho wa viumbe vyote ni kwa Mwenyezi Mungu Aliyetakasika, na Yeye Atamlipa kila mtendaji kwa matendo yake, na wale waliokiuka mipaka Yake kwa kufanya vitendo vya usi, kumwaga damu na kukanusha, wao ndio watu wa Motoni.»
44. Alipowasihi na wasimkubalie aliwaambia, «Basi mtakumbuka kuwa mimi niliwasihni na nikawakumbusha, na mtajuta wakati ambao majuto hayatanufaisha. Na mimi ninahamia kwa Mola wangu nataka hifadhi Yake na ninamtegemea Yeye, hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, ni Mtambuzi wa hali za waja na malipo wanayostahiki malipo, hakuna kinachofichamana Kwake chochote katika hayo.»

تَدْعُونَنِي لَا كُفُّرٌ بِاللَّهِ وَأَشْرِكُ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَّ أَذْخُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٦٦﴾

لَا جَرْمَ أَنَّهَا نَدَعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ
فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرْدَنَا
إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ
النَّارِ ﴿٦٦﴾

فَسَتَذَكَّرُوْنَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَقْوِضُ
أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِصَاحِبِ الْعِبَادِ ﴿٦٦﴾

فِرْعَوْنَ سُوْرَةُ الْعَذَابِ ﴿١﴾

فَوَقَنَهُ اللَّهُ سَيِّفَانَ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِعَالَ

النَّارُ يُعَرَّصُونَ عَلَيْهَا أَعْدُوْا وَعَشِيَّاً

وَنَوْمَتَقْوُمُ السَّاعَةُ أَذْخُلُوا إِلَّا

فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٢﴾

وَإِذَا يَحْأَجُونَ فِي النَّارِ قَيْقُولُ

الضَّعْفَقُوْلُ لِلَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا إِنَّا

كُلَّ الْكُفَّارِ شَعَافَهُلَّ أَنْثُمْ مُّغَنِّوْنَ عَنَّا

نَصِيبَاهُنَّ النَّارِ ﴿٣﴾

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلُّ

فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بِيَنَ أَعْبَادِ

45. Basi Mwenyezi Mungu,
Aliyetakasika, Akamuokoa mtu huyo
aliyeamini na mateso ya vitimbi
vya Fir'awn na jamaa zake, na
ikawashukia wao adhabu mbaya,
kwa kuwa Mwenyezi Mungu
Aliwazamisha wote mpaka wa
mwisho wao.
46. Kwanza walipatikana na gharika
wakaangamia, kisha wakawa
wanaadhibiwa ndani ya makaburi
yao ambapo Moto unaorodheshwa
kwao, asubuhi na jioni, mpaka wakati
wa kuhesabiwa. Na Siku ambayo
Kiyama kitasimama kutasemwa,
«Watieni Motoni jamaa wa Fir'awn
ukiwa ni malipo ya matendo mabaya
waliyoyatenda.» Aya hii ndio msingi
wa kuthibitisha adhabu ya kaburini.
47. Na pindi watakapogombana watu wa
Motoni na kulaumiana wao kwa wao,
hapo wajenge hoja wafuasi wenye
kuandama dhidi ya viongozi wao
wenye kiburi ambaao waliwapoteza
na wakawapambia njia ya uovu, kwa
kuwaambia, «Je, nyinyi mtatuondolea
sehemu ya Moto kwa kujibebesha
fungu la adhabu yetu?»
48. Viongozi waliokuwa na kiburi
watasema, wakieleza ulemevu wao,
«Hatutawabebea kitu chochote cha
adhabu ya Moto, na hali sisi sote
tumo ndani yake, hatuna namna ya
kuokoka nao, Mwenyezi Mungu
Amegawanya adhabu baina yetu kwa
uamuzi Wake wa haki, kila mmoja
wetu kwa kadiri anayostahiki.»

49. Na watasema wale waliyomo Motoni mionganoni mwa watu wakubwa wenye kiburi na wanyonge wakiwaambia walini wa Jahanamu, «Muombeni Mola wenu atusahilishie adhabu kwa siku moja ili tupate kiasi fulani cha mapumziko.»
50. Washika hazina wa Jahanamu waseme kuwaambia kwa njia ya kuwakaripia na kuwalauamu, «Maombi haya hayatafalia kitu. Kwani hawakuwajia nyinyi Mitume wenu na hoja waziwazi kutoka kwa Mwenyezi Mungu na mkawakanusha?» Hapo wale wakanushaji walikubali hilo na wasema, «Ndio, wametujia.» Na washika hazina wa Jahanamu wajiepushe na wao na waseme, «Sisi hatutawaombea wala kuingilia kati kuhusu nyinyi. Ombeni nyinyi wenyewe, lakini dua hiyo haitafalia kitu, kwa kuwa nyinyi ni makafiri, na hayawi maombi ya makafiri isipokuwa ni yenye kupotea, hayakubaliwi wala hayaitikiwi.»
51. Sisi tutawapa ushindi mitume wetu na wale waliowafuata, na tutawapa nguvu juu ya wale waliowaudhi katika uhai wa kilimwengu na Siku ya Kiyama, Siku ambayo watatoa ushahdi Malaika, Manabii na Waumini juu ya watu waliopita waliowakanusha Mitume wao; watatoa ushahidi kwamba Mitume walifikisha jumbe za Mola wao na kwamba watu hao waliwakanusha.

وَقَالَ الَّذِينَ فِي الْأَنَارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
أَذْعُوا رَبَّهُمْ بِكُمْ يُخَيَّفُ عَنْ يَوْمَ أَيَّقُنَتِ
الْعَدَابِ ﴿١٤﴾

قَالُوا أَوْلَئِكُنْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُنَا
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلِّي قَالُوا فَإِنَّا دُعُوا وَمَا دُعُونَا
الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٥﴾

إِنَّا لَنَصْرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي
الْحَيَاةِ الْأَوَّلِيَّةِ وَيَوْمَ يَقُولُ الْأَشْهَدُ ﴿١٦﴾

52. Siku ya kuhesabiwa, hawatanufaika makafiri waliokiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu kwa zile nyudhuru wanazozitoa za kuwakanusha Mitume wa Mwenyezi Mungu. Watakalolipata ni kufukuzwa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu, na watakuwa na Nyumba mbaya huko Akhera, nayo ni Moto.
53. Kwa hakika tulimpa Mūsā Taurati na miujiza mionganoni mwa vitu vinavyoongoza kwenye haki, na tukawafanya Wana wa Isrāīl warithiane Taurati: wanyuma kutoka kwa waliopita,
54. hali ya kuwa ni yenye kuongoza kwenye njia ya usawa na ni waadhi kwa wenye akili kamilifu.
55. Basi subiri, ewe Mtume, juu ya udhia wa washirikina, kwani tumekuahidi kulitukuza neno lako, na ahadi yetu ni kweli haiendi kinyume, na utake msamaha wa dhambi zako, na uendelee daima kumtakasa Mola wako na kila sifa isiyonasibiana na Yeye katika kipindi cha mwisho wa mchana na mwanzo wake.
56. Hakika ya wale wanaoipinga haki kwa ubatilifu, na wanaozirudisha hoja sahihi kwa udanganyifu wa uharibifu bila ya kuwa na dalili wala ushahidi wala hoja kutoka kwa Mwenyezi Mungu, basi hamna ndani ya nyoyo za hao isipokuwa kuifanyia kiburi haki, kwa uhasidi wao juu ya fadhila ambazo Mwenyezi Mungu Amempa mtume Wake na utukufu wa

بِوَمَرْ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرَتُهُمْ وَلَهُمْ
الْأَلْعَنَةُ وَلَهُمْ شُوَّهَ الدَّارِ ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْزَانًا
بِئْ إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٢﴾

هُدَىٰ وَذِكْرَىٰ لِأُولَٰئِكَ ﴿٥٣﴾

فَاصْرِفْ إِلَّا وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ
لِذَلِكَ وَسَيَّحَ يَحْمَدْ رَبِّكَ بِالْعَيْنِي
وَالْأَبْكَرِ ﴿٥٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُجَدِّلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ
يُغَيِّرُ سُلَطَنِ أَنَّهُمْ لَمْ فِي صُدُورِهِمْ
إِلَّا كَبُرُّ مَا هُمْ بِسَلْفِهِ فَأَسْتَعِدُ
بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ أَسْيَمُ الْبَصِيرِ ﴿٥٥﴾

utume ambao Amemkirimu nao, nayo ni mambo wao si wenyē kuyafikia wala kuyapata. Basi shikamana na Mwenyezi Mungu akuhifadhi na shari lao, kwani Yeye ni Mwenye kuyasikia maneno yao , ni Mwenye kuyaona matendo yao, na Atawalipa kwayo.

57. Hakika ni kwamba uumbaji wa Mwenyezi Mungu wa mbingu na ardhi ni mkubwa zaidi kuliko kuwaumba watu na kuwarudisha uhai baada ya kufa, lakini wengi wa watu hawajui kwamba uumbaji wa vyote hivyo ni jambo sahali kwa Mwenyezi Mungu.
58. Na halingani kipofu na anayeona, pia hawalingani Waumini wanaokubali kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mungu wa haki Asiye na mshirika, wanaowitzikia Mitume Wake na wanaozifluta kivitendo Sheria Zake (hawalingani) na wenyē kukataa ambao wanapingga kuwa Mwenyezi Mungu ni Mungu wa haki, na wakawakanusha Mitume Wake na wasizifuate Sheria Zake kivitendo. Ni uchache sana kwa nyinyi , enyi watu, kuzikumbuka hoja za Mwenyezi Mungu, mkazingatia na mkawaidhika nazo.
59. Hakika Kiyama ni chenye kuja, hakina shaka. Basi kuweni na yakini ya kuja kwake, kama walivyolitolea habari hilo Mitume. Lakini wengi wa watu hawaamini kuwa kitakuja wala hawafanyi vitendo vyā kuwafaa hapo.

لَخَلُقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْثَرُهُنَّ
خَلَقَ النَّاسَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَنْعَمُ وَالْبَحْرُ وَالنَّارُ
عَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا أَمْسَيْ
قَلْسَلَ مَا تَدَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ اللَّاَسَعَةَ لَآيَةٌ لَّاَرِبَ فِيهَا وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

60. Na Anasema Mola wenu, «Enyi waja! Niombeni Peke Yangu na niabuduni mimi tu, nitawakubalia maombi yenu. Hakika ya wale wenye kufanya kiburi kwa kukataa kunipwekesha katika ibada na ustahiki wa kuabudiwa wataingia Moto wa Jahanamu wakiwa watwevu na wanyonge.
61. Mwenyezi Mungu peke Yake Ndiye Aliyewawekea usiku ili mtulie ndani yake na mpate mapumziko yenu, na Ameufanya mchana kuwa na mwangaza ili muendeshe mambo ya maisha yenu. Hakika Mwenyezi Mungu Ana wema mwingi kwa watu . lakini wengi wao hawamshukuru kwa kumtii na kumtakasia ibada.
62. Yule Aliyewaneemesha neema hizi si mwingine bali ni Mwenyezi Mungu Mola wenu, Muumba vitu vyote. Hapana Mola Anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye. Basi ni vipi nyinyi mnajiepusha na kumuamini Yeye na mnamuabudu asiyekuwa Yeye mionganoni mwa masanamu, baada ya kuwafunukia dalili Zake.
63. Kama mlivyoikanusha haki, enyi makafiri wa Kikureshi, na mkaipa mgongo na mkaenda kwenye ubatilifu, hivyo ndivyo wanavyopotoshwa na haki na kuiamini wale waliokuwa wakizikanusha hoja za Mwenyezi Mungu na dalili Zake.

وَقَالَ رَبُّكُمْ أَذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدِّلُونَ حَمَّارًا دَاخِرِينَ ﴿٦﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ أَيْلَكَ لِسَكُنُوا
فِيهِ وَأَنَّهَا زَمْنٌ مُّبْتَصِرٌ إِنَّ اللَّهَ لَدُوْنَهُ فَضِيلٌ
عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَشْكُرُونَ ﴿٧﴾

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا
إِلَهٌ إِلَّا هُوَ فَإِنَّ رُؤْفَةَ رَبِّكُمْ
إِلَهٌ إِلَّا هُوَ فَإِنَّ رُؤْفَةَ رَبِّكُمْ ﴿٨﴾

كَذَلِكَ يُوقَنُ الَّذِينَ كَانُوا يَكِيدُونَ لِلَّهِ
يَجْحَدُونَ ﴿٩﴾

64. Mwenyezi Mungu Ndiye

Aliyewafanyia hii ardhi ili mtulie hapo, Akawasahilishia kukaa juu yake, Akawafanyia mbingu kuwa ni sakafu ya ardhi, Akaeneza huko alama zenyenye kuongoza, Akawaumba kwa namna kamilifu zaidi na maumbile mazuri zaidi, Akawaneemesha kwa riziki ya halali na vilaji na vinywaji vyenye ladha. Huyo Aliywaneemesha nyinyi neema hizi ndiye Mola wenu, Mwingi wa kheri, fadhila na baraka, na Ameepukana na kila kisichonasibiana na Yeye. Na Yeye Ndiye Mola wa viumbe wote.

65. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, Aliye hai Ambaye Ana uhai mkamilifu uliotimia, Hapana Mola isipokuwa Yeye. Basi muombeni na ielekezeni ibada Kwake Yeye, Peke Yake, hali ya kumtakasia Yeye Dini yenu na utiifu wenu. Shukrani zote ni za Mwenyezi Mungu na sifa kamilifu ni Zake, Mola wa viumbe wote.

66. Sema, ewe Mtume, uwaambie washirikina wa watu wako, «Hakika mimi nimekatazwa kuwaabudu wale mnaowaomba badala ya Mwenyezi Mungu baada ya kunijia mimi alama zilizo wazi kutoka kwa Mola wangu na kuniamrisha mimi nimnyenyeknee Yeye na nimfuate kwa utiifu mkamilifu Kwake, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Mola wa viumbe wote.»

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَابًا
وَالسَّمَاءَ بِسَاءَ وَصَوَرَ كُلُّ فَأَخْسَرَ
صُورَ كُلُّهُ وَرَزَقَ كُلُّهُ مِنْ أَطَيْبَاتِ
ذَلِكُلُّهُ اللَّهُ رَبُّ كُلِّهِ فَتَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

هُوَ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَادِغُوهُ مُحْلِصِينَ
لِهِ الَّذِينَ شَكَرُوا رَبَّهُو رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

* قُلْ إِنِّي نَهِيَتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَئِنْجَانَنِي الْبَيِّنَاتُ
مِنْ رَبِّي وَأَمْرُتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّي
الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

67. Yeye Ndiye Aliyemuumba baba yenu Ādam kwa mchanga, kisha Akawafanya mpatikane kutokana na manii kwa uweza Wake, na baada yake mnahamia kwenye mwongo wa damu nzito iliyo nyekundu, kisha mnapitiwa na miongo kadha ndani ya vizazi, mpaka mnapozaliwa mkiwa watoto wadogo, kisha umbile lenu linapata nguvu (na mnaendelea hivyo) mpaka mnapokuwa wazee, na mionganoni mwenu kuna wanaokufa kabla ya hapo. Na ili mfikie kwa miongo hii kipindi kiliotajwa ambacho hapo umri wenu ukome. Huenda nyinyi mkazitia akilini hoja za Mwenyezi Mungu katika hilo na mkazizingatia aya zake mkajua kuwa hakuna Mola isipokuwa Yeye Anayefanya hilo, na kwamba Yeye Ndiye Ambaye haitakiwi kuabudiwa isipokuwa Yeye.
68. Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, Ndiye Aliyepwekeka kwa kuhuisha na kufisha. Na Akiamua jambo Analimbia, «Kuwa!» na likawa, hakuna mwenye kurudisha uamuza Wake.
69. Je, huwaonei ajabu, ewe Mtume, hawa wakanushaji wa aya za Mwenyezi Mungu vile wanavyoshindana nazo, na hali hiszo ziko wazi katika kutolea ushahidi upweke wa Mwenyezi Mungu na uweza Wake, ni vipi wao wanaziepuka pamoja na usahihi wake? Na wataenda kwenye kitu gani baada ya huu ufafanuzi kamili?

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ
 ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ بِخُرُبٍ كَطْفَلًا ثُمَّ لَا يَتَبَغُونَ
 أَشْدَادَكُمْ ثُمَّ إِنَّكُمْ لَتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ
 يُنَوِّقَ مِنْ قَاتِلٍ وَلَا يَتَبَغُونَ أَجَلًا مَسْمَى
 وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

هُوَ الَّذِي يُحْيِيهِ وَيُمِيتُ فَإِذَا أَصَطَّ أَمْرَأً إِنَّمَا
 يَقُولُ لَهُ كُنْ فَكَانُ ﴿٦٨﴾

أَنْتَ إِلَى الَّذِي يُحَكِّلُونَ فِي أَيْدِيهِ اللَّهُ
 أَذْلَلُ بِصَرَفَهُنَّ ﴿٦٩﴾

70. Washirikina hawa waliokanusha Qur’ani na Vitabu vya mbinguni Alivyoviteremsha Mwenyezi Mungu kwa Mitume Wake ili kuongoza watu, watajua wakanushaji hawa mwisho wa ukashaji wao.
71. Pindi watakapotiva pingu kwenye shingo zao na minyonyoro kwenye miguu yao, na huku Malaika wa adhabu wakiwaburuta.
72. Wakiwatia kwenye maji moto yaliyochemka sana na yenye uharara mwingi, kisha wachomwe ndani ya Moto wa Jahanamu.
73. Kisha waambiwe kwa kuwasimanga, na wao wako kwenye hali hii ya ungu liko , «Wako wapi waungu mliokuwa mkiwaabudu.
74. badala ya Mwenyezi Mungu? Je watawatetea nyinyi leo? Basi waiteni ili wawaokoe na balaa hii iliyowashukia iwapo wataweza.» Hapo wakanushaji waseme, «Wametupotea machoni hatuwaoni, na hawakutunufaisha kitu chochote.» Hapo wakubali kuwa wao walikuwa ujingani katika mambo yao, na kuwa kule kuabudu kwao wale waungu kulikuwa ni ubatilifu usio na faida yoyote. Na kama vile Mwenyezi Mungu Alivyowapoteza hawa waliowapotea katika moto wa Jahanamu waliokuwa wakiwaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, ndivyo Mwenyezi Mungu Anavyowapoteza wale wenye kumkanusha.

الَّذِينَ كَذَبُواْ بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا يَهُهُ
رُسُلًا مَّا قَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

إِذَا لَأْخَذُلُ فِي أَغْنَىٰهُمْ وَأَسْكَنْ
يُسْكُبُوتَ ﴿٧٧﴾

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي الْتَّارِيْسِ جَرَوْتَ ﴿٧٨﴾

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ شَرِكُوتَ ﴿٧٩﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُواْ حَسْلُواْ عَنَّا إِنَّا لَمْ نَكُنْ
نَّدْعُواْ مِنْ قَبْلٍ شَيْئًا كَذَلِكَ يُضْلِلُ اللَّهُ
الْكَافِرِينَ ﴿٨٠﴾

75. Adhabu hiyo itakayowapata ni kwa sababu ya kughafilika mliokuwa nako katika uhai wenu wa kilimwengu, kwa kuwa mlikuwa mkifurahika na yale mnayoyatenda ya maasia na madhambi na tabia mliokuwa nazo za gogi, kiburi na kuwafanya udhalimu waja wa Mwenyezi Mungu.
76. Ingieni kwenye milango ya Jahanamu ikiwa ni mateso yenu kwa kumkanusha kwenu Mwenyezi Mungu na kumuasi, hali ya kukaa milele humo. Ni mbaya sana Jahanamu kuwa ni mashukio ya wenyewe kumfanyia kuburi Mwenyezi Mungu duniani.
77. Basi vumilia, ewe Mtume, na uendeele katika njia ya ulinganizi, hakika ahadi ya Mwenyezi Mungu ni kweli na Atakutekelezea kile Alichokuahidi. Basi, ima tukuoneshe katika uhai wako sehemu ya adhabu tunayowaahidi hawa washirikina au tukufishe kabla ya hiyo adhabu kuwashukia, kwani ni kwetu sisi mwisho wao Siku ya Kiyama, na tutawaonjesha adhabu kali kwa yale waliokuwa wakiyanusha.
78. Hakika tuliwatuminiliza kabla yako, ewe Mtume, Mitume wengi kwa watu wao wawalinganie na wavumilie udhia wao. Mionganoni mwao kuna wale tuliokuhadithia habari zao, na mionganoni mwao kuna wale ambao hatukukuhadithia. Na wote hao wameaminiwa kufikisha wahyi wa Mwenyezi Mungu kwa watu wao. Na haikuwa ni yenye kuwezekana

ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ يَعْبَرُ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٦٥﴾

أَذْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَلَابِينَ فِيهَا فَيُسَّ
مَرْثَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٦﴾

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فِي مَا زَيَّنَ
بَعْضَ الَّذِي تَعْدُهُمْ أَوْ تَنْوِيَنَّا فَإِنَّا
بِرَجُونَ ﴿٦٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسَّالَاتٍ مِّنْهُمْ مَّنْ
قَصَصَنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَمْ نَقْصُصْ
عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِي بِعَايَةٍ
إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ فِي إِذَا جَاءَهُ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ
وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطَلُونَ ﴿٦٨﴾

kwa yoyote mionganoni mwao kuleta alama yoyote mionganoni mwa alama zinazoonekana au zinazofahamika isipokuwa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu na matakwa Yake. Basi itakapokuja amri ya Mwenyezi Mungu ya kuadhibiwa wakanushaji, itatolewa hukumu ya uadilifu baina ya Mitume na wale waliowanusha, na hapo watapata hasara waliokuwa wabatilifu kwa kule kumzulia kwao Mwenyezi Mungu urongo na kuabudu kwao asiyekuwa Yeye.

79. Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, Ndiye Aliyewapa nyinyi wanyama , ili mnufaika nao kwa kupanda na kula
80. na manufaa mengineyo, na ili mfikie, kwa kuwabebesha wengineo, haja ya nafsi zenu ya kufika miji ya mbali. Na juu ya wanyama hao mnabebwa barani, na juu ya majahazi mkiwa baharini mnabebwa pia.
81. Na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anawaonyesha dalili zake nyinygi zilizo wazi zenye kutolea ushahidi uweza Wake na uendeshaji mambo Wake. Basi ni dalili gani mionganoni mwa dalili za Mwenyezi Mungu mnazikanusha na hamzikubali?
82. Kwani hawakutembea kwenye ardhi wakanushaji hawa wakafikiria juu ya maangamivu ya *ummah* waliokanusha waliokuwa kabla yao ulikuwa vipi mwisho wao? *Ummah* hao waliopita walikuwa ni wengi kuliko wao kwa idadi, zana na athari ya majengo, viwanda, ukulima na yasiyokuwa

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْتَرَمْ
لِتَرَكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٨١﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَتَّفْعٌ وَلَتَبْلُغُوا عَنِيهَا حَاجَةً
فِي صُدُورِكُمْ وَعَيْنَاهَا وَعَلَى الْفُلَكِ
تُحْكَمُونَ ﴿٨٢﴾

وَبِرِيمَكُمْ إِيَّتِهِ فَإِنَّمَا يَأْتِيَ اللَّهُ
تُنَكِّرُونَ ﴿٨٣﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُ وَفِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُ وَأَكْيَفْ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا
أَكْثَرَهُمْ هُمْ وَأَشَدُّهُمْ وَأَشَدُّهُمْ
فَمَا أَعْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

hayo. Na yote hayo waliyoyatenda hayakuwafalia kitu ilipowateremkia wao adhabu ya Mwenyezi Mungu.

83. Walipowajia, hao *ummah* waliowakanusha, Mitume wao kwa dalili zilizo wazi, walifurahia, kwa ujinga wao, ujuzi walionao unaogongana na yale waliyokuja nayo Mitume, na ikawashukia wao ile adhabu waliokuwa wakiiharakisha kwa njia ya shere na dhihaka. Katika aya hii kuna dalili kuwa kila ujuzi unaogongana na Uislamu au kuutia kombo au kutilia shaka usahihi wake, basi ujuzi huo ni mwenye kutukanika na kuchukiza, na mwenye kuuamini si mionganoni mwa wafuasi wa Muhammad, reheme ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
84. Walipoiona adhabu yetu, walikubali wakati ambapo kukubali hakunufaishi, na wakasema, «Tumemuamini Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na tumekikanusha kile ambacho tulikuwa tukikishirikisha katika ibada ya Mwenyezi Mungu.»
85. Imani yao hiyo haikuwa ni yenye kuwanufaisha walipoiona adhabu yetu, kwa kuwa ni imani ambayo hawakuwa na budi nayo, na si Imani ya hiyari na kutaka. Huo ndio mpango na njia Aliyoiweka kwa *ummah* wote, kwamba Imani isiwanufaishe wanapoiona adhabu. Na itakapokuja adhabu ya Mwenyezi Mungu, wataangamia wenye kumkanusha Mola wao, wenye kukataa kumpwekesha na kumtii.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبُيُّنَاتِ فَرَحُوا بِمَا
عَنْهُمْ قَدْ أَعْلَمُ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا يَهُونُ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨٣﴾

فَمَنْ أَرَأَوْنَا بِأَسْنَافِ الْأُمَّةِ إِمَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ
وَكَفَرَنَا إِمَّا كُتَابِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾

فَلَمْ يَكُنْ يَقْعُدُهُمْ إِلَّا تَهْمَمْ لَهُمْ لَهُمْ لَأَنَّهُمْ لَأَسْنَافٌ
سُنَّتَ اللَّهُ أَنَّهُ قَدْ دَخَلَتْ فِي عِبَادَةِ وَحْسِرَ
هُنَّا لِكَ الْكُفَّارُونَ ﴿٨٥﴾

SURA YA FUṢṢILAT

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. «*Hā, Mīm*» Yameshatangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Hii Qur’ani ni Teremsho linalotoka kwa Mwenyezi Mungu Mwenye kueneza rehema Zake kwa wema na waovu ulimwenguni, Mwenye kuhusisha rehema Zake kwa wema watupu kesho Akhera. Amemteremshia Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
3. Ni Kitabu kilichobainishwa aya zake ubainifu uliotimia, na yakafafanuliwa maana yake na hukumu zake, ikiwa ni Qur’ani ya Kiarabu iliyofanywa nyepesi kuielewa kwa watu wanaojua lugha ya Kiarabu.
4. Hali ya kuwa ni yenyewe kubashiri malipo ya haraka na ya baadaye kwa anayeiamini na akafanya matendo yanayolingana nayo, na ni yenyewe kuonya adhabu ya haraka na ya badaye kwa anayeikanusha. Hivyo basi wengi wa watu waliipa mgongo wakawa hawaisikii kusikia kwa kukubali na kuitikia.
5. Na wanasema hawa wenye kukataa na kumkanusha Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, «Nyoyo zetu zina

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

٤١ حم

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

كِتَابٌ فُصِّلَتْ إِلَيْهُ فُرْقَةٌ أَنَّا عَرَيْنَا لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٢﴾

بَشِّرَأَنْذِرَأَغْرَضَ أَكَثَرُهُ فَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٣﴾

وَقَالُوا فُؤُنَّا فِي أَكْتَافِهِ مَمَانَدْعُونَ إِلَيْهِ وَفِي
إِذَا كُنَّا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلَ
إِنَّا عَلِمْلُونَ ﴿٤﴾

vifiniko venye kutuzuilia tusielewe unayotuambia, na masikizi yetu yana uziwi hatusikii, na baina yetu sisi na wewe, ewe Muhammad, pana pazia inayotuzuia kuitika mwito wako. Basi fanya kulingana na dini yako , kama ambavyo sisi tunavyofanya kulingana na dini yetu.»

6. Waambie, ewe Mtume, «Hakika yangu mimi ni binadamu kama nyinyi, Mwenyezi Mungu Ananilettea wahyi kwamba Mola wenu Anayestahiki kuabudiwa ni Mola Mmoja Asiyekuwa na mshirika. Basi fuateni njia yenze kufikisha Kwake na mtake msamaha Wake.» Maangamivu na mateso yatawapata washirikina walioabudu masanamu, yasiyonufaisha wala kudhuru, badala ya kumuabudu Mwenyezi Mungu.
7. Wale wasiojisafisha nafsi zao kwa kumpwakesha Mola wao na kumtakasa, na wasiotoa Zaka kuwapa wanaostahiki, basi hao hawamtakasii Muumba wala hawanufaishi viumb; na wao hawaamini Ufufuzi wala Pepo na Moto.
8. Hakika ya wale wanaomuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na Kitabu Chake na wakafanya matendo mema, hali ya kumtakasia Mwenyezi Mungu katika matendo hayo, watapata malipo makubwa yasiyokatika wala kuzuiliwa.
9. Sema, ewe Mtume, uwaambie washirikina kwa kuwakaripia na kulionea ajabu tendo lao, «Je nyinyi mnakanusha Mwenyezi

فَلْ إِنَّمَا أَنَا بِشَرٍّ مُّثْكِنٌ بِمُوحِّدٍ إِلَيْهِ أَنْتَ
إِلَهُكُ إِلَهٌ وَحْدَهُ فَأَسْتَقِيمُ إِلَيْهِ
وَأَسْتَغْفِرُهُ وَوَقِيلُ لِلْمُشْرِكِينَ ①

الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَنَّ رَبَّهُمْ
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُرْ
كُفُّرُونَ ②

إِنَّ الَّذِينَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ③

*فَلْ إِنَّمَا كُفَّرُونَ بِالَّذِي حَقَّ الْأَرْضَ
فِي بُوَمَّٰنَ وَجَعَلُونَ لَهُ وَأَنَّهُ ذَلِكَ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ④

Mungu Aliyeumba ardhi kwa siku mbili, mnanmfanya kuwa Ana washirika na wanaofanana Naye mkawa mnawaabudu pamoja Naye? Muumbaji Huyo Ndiye Mola wa viumbe wote.

10. «Na Akajaalia Mwenye kutakasika katika ardhi majabali yaliyojikita juu yake, Akaibarikia kwa kuifanya iwe na kheri nyingi kwa watu wake, Akakadiria humo riziki za chakula kwa watu wake na yale yanayowafaa maishani kwa kipindi cha Siku nne: Siku mbili Aliumba ndani yake ardhi na Siku mbili Aliweka katika ardhi majabali yaliyojikita na Akakadiria katika Siku mbili hizo riziki zake zikiwa sawa kwa wenyewe kuuliza, yaani kwa mwenye kutaka kuliuliza hilo apate kulijua.
11. Kisha Akalingana, kutakasika na kutukuka ni Kwake, yaani Akaikusudia mbingu, na ilikuwa moshi hapo kabla, Akasema kuiambia mbingu na ardhi, «Fuateni amri yangu kwa hiari au kwa nguvu!» Nazo zikasema, «Tumekuja tukiwa watiifu kwako. Hatuna matakwa kinyume cha matakwa yako.»
12. Mwenyezi Mungu Akapitisha kuziumba mbingu saba na kuzisawazisha kwa Siku mbili. Na kwa hilo ukatimia uumbaji wa mbingu na ardhi kwa Siku sita kwa hekima Anayojua Mwenyezi Mungu, pamoja na uweza Wake, kutakasika na sifa za upungufu ni

وَجَعَلَ فِيهَا رَوْسِيًّا مِنْ فَوْقَهَا وَنَزَكَ فِيهَا وَقَدْرَ فِيهَا أَقْوَاهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءٌ لِلْسَّابِلِينَ ﴿٦﴾

ثُمَّ سَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلأَرْضِ أَنْتِي أَطْوَعُكُمْ كَرَهًا أَتَأْتَنَا أَتَيْنَا طَلَبَيْنَ ﴿٧﴾

فَقَضَسَهُنَّ سَعْيَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَرَيَّنَا السَّمَاءَ الْأَنْتَارِيَّةَ مَصَدِّيَّهُ وَحَفَظَهَا ذَلِكَ تَقْرِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٨﴾

Kwake, wa kuziumba kwa mara moja. Na Akapeleka wahyi katika kila uwingu kwa Analolitaka na kuliamuru. Na tumeupamba uwingu wa karibu kwa nyota zinazong'ara na kwa ajili ya kuuhifadhi na Mashetani wanaosikiliza kwa kuiba. Uumbaji huo mzuri ni makadirio ya Aliye Mshindi katika ufalme Wake, Aliye Mjuzi Ambaye ujuzi Wake umekizunguka kila kitu

13. Basi wakipuuza wakanushaji hawa baada ya kubainishiwa sifa za Qur’ani zinazotajika vyema, na sifa za Mungu Mkubwa, waambie, « Kwa kweli, ninawaonya nyinyi adhabu yenye kuwamaliza mfano wa adhabu (iliyowashukia watu wa kabilia la) 'Ād na Thmūd walipomkanusha Mola wao na kuwaasi Mitume wao.»
14. Walipowajia Mitume hao kina 'Ād na Thamūd, hawa baada ya wengine wakifuatana, wakiwaamrisha kumuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake Asiyekuwa na mshirika, waliwaambia Mitume wao, «Lau Mwenyezi Mungu Angalitaka tumpwekeshe na tusiabudu chochote kisichokuwa Yeye, Angaliteremsha Malaika kutoka mbinguni wakiwa wajumbe wa hilo unalotuitia kwalo, na Hangaliwatuma nyinyi na hali nyinyui ni binadamu kama sisi, basi sisi kwa lile ambalo Mwenyezi Mungu Amewatuma kwetu la kumuamini Mwenyezi Mungu Peke Yake ni wenye kulikanusha.»

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنَّدِرْنَاكُمْ صَنِيعَةً كَمِثْلَ
صَنِيعَةِ عَادٍ وَّثَمُودَ

إِذْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ
خَلْفِهِمْ لَا يَتَبَدَّلُوا إِلَّا اللَّهُ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا
لَا نَزَّلَ مَلَكِكَةً فَإِنَّا بِمَا أَرْسَلْتُمْ بِهِ
كُفَّارُونَ

15. Ama hao 'Ād, watu wa Hūd, waliwafanyia waja ujeuri bila haki na wakasema kwa kujiona, «Ni nani mwenye nguvu kali zaidi kushinda sisi?» Kwani hawaoni kuwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Aliyewaumba ni Mkali zaidi wa nguvu na kipigo? Na walikuwa ni wenyе kuzikanusha hoja zeyu na dalili zetu.
16. Tukawatumia wao upepo wenyе ubaridi mkali, wenyе sauti kubwa, katika siku zilizokuwa korofи, ili tuwaonjeshe adhabu ya unyonge na utwevu katika maisha ya kilimwengu. Na adhabu ya Akhera ina unyonge na utwevu mwangi zaidi, na wao hawatasaidiwa kwa kuzuia adhabu isiwapate.
17. Na ama hao Thamūd, watu wa Ṣāliḥ, kwa hakika tuliwabainishia njia ya uongofu na usawa, wakafadhilisha upofu juu ya uongofu, kikawaangamiza wao kimondo cha adhabu yenye kutweza kwa sababu ya dhambi waliokuwa wakizitenda kwa kumkufuru kwao Mwenyezi Mungu na kuwakanusha Mitume Wake.
18. Na tukawaokoa wale walioamini kutohana na adhabu iliyowapata kina 'Ād na Thamūd. Na hawa waliookoka walikuwa wanamuogopa Mwenyezi Mungu na kumcha.
19. Na Siku ambayo maadui wa Mwenyezi Mungu watakusanywa wapelekwe kwenye Moto wa

فَإِمَّا عَادٌ فَأَسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحِلْيَةِ
وَقَالُوا مِنْ أَنْ شَدَّ مِنَاقَةً أَوْ تَعَزَّرَ قَوْلَ اللَّهِ
الَّذِي حَلَّقَهُ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ فُوهَةٌ وَكَانُوا
يَعَاكِتُنَا يَمْجُدُونَ ﴿١٥﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ بِمَا حَسِرَ فِي أَيَّامِ حَسَانٍ
لِئَذِيقَهُمْ عَذَابَ الْحَزَنِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلِعَذَابِ الْآخِرَةِ أَخْرَىٰ وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٦﴾

وَأَمَّا نَحْنُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَأَسْتَحْبُوا الْعِمَانَ عَلَىٰ
الْهَدَىٰ فَأَخْذَهُمْ صَاعِدَةُ الْعَذَابِ الْمُهُونِ
بِمَا كَفَرُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾

وَجَنَاحِنَا الَّذِينَ إِمَّا نُؤْمِنُ أَوْ كَانُوا يُسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾

وَوَقَمْ يُحْشِرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ
بُوَرَّعُونَ ﴿١٩﴾

Jahanamu, Malaika wa adhabu
watawarudisha wa mwanzo wao
wawakusanye na wa mwisho wao.

20. hata watakapoufikia Moto na
wakananusha makosa yao, yatatoa
ushahidi dhidi yao masikio yao,
macho yao na ngozi zao kwa yale
ambayo walikuwa wakiyafanya
duniani ya madhambi na makosa.
21. Na watasema hao watakaokusanywa
kupelekwa Motoni mionganini mwa
maadui wa Mwenyezi Mungu
kuziambia ngozi zao wakizilaumu,
«Kwa nini immetoa ushahidi dhidi
yetu?» Na hapo ngozi zao ziwajibu,
«Ametutamsha Mwenyezi Mungu
Ambaye Amekitamsha kila kitu, na
Yeye Ndiye Aliyewaumba nyinyi
mara ya kwanza na hamkuwa ni
chochote, na kwake Yeye Ndio
mwisho wenu baada ya kufa ili
mhesabiwe na mlipwe.»
22. Na hamkuwa mkijificha mlipokuwa
mkitenda maasia kwa kuogopa yasije
masikio yenu wala macho yenu wala
ngozi zenu yakatoa ushahidi dhidi
yenu Siku ya Kiyama, lakini mlidhani
, kwa kufanya maasia kwenu, kuwa
Mwenyezi Mungu hajui mengi
kuhusu matendo yenu ambayo kwayo
mnamuasi Mwenyezi Mungu.
23. Hiyo ndiyo dhana yenu mbovu
ambayo mliidhania kwa Mola wenu;
imewaangamiza na kuwatia Motoni,
ndipo mkawa Leo ni mionganini mwa
wale waliopata hasara nafsi zao na ya
watu wao.

حَتَّىٰ إِذَا مَاجَأَهُ وَهَا شَهَدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ
وَأَبْصَرُهُمْ وَجْهُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

وَقَالُوا لِجُلُودِهِنَّ شَهِيدٌ تُرْعَلِيْتَنَا قَاتُلُوا
أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ
خَلَقُوكُمْ أَقْلَمَ مَرْقَدًا لِيَهُ تُرْجَعُونَ ﴿٧﴾

وَمَا كُنْتُ شَهِيدَ رُؤْنَانَ أَنْ يَشَهَدَ عَلَيْكُمْ
سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلِكُنْ
ظَنْتُ شُورَأَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

وَذَلِكُمُ ظَنُوكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرِبِّكُمْ
أَرَدَكُمْ فَأَضَبَّ حَمْرَ مِنَ الْخَسِيرِينَ ﴿٩﴾

24. Wakivumilia adhabu, basi Moto ndio makazi yao, na wakiomba kurejea duniani waanze kufanya amali njema huko, hawatajibiwa ombi hilo wala hazitakubaliwa nyudhuru zao.
25. Na tuliwawekea hawa madhalimu wenyе kukanusha marafiki wabaya mionganı mwa Mashetani wa kibinadamu na wa kijini, wakawapambia matendo yao machafu duniani, wakawaita kwenye ladha zake na matamanio yake ya haramu, na wakawapambia wao yaliyo nyuma yao katika mambo ya Akhera wakawasahaulisha wasiikumbuke, na wakawalingania wakatae Marejeo (ya Kiyama). Na kwa hivyo walistahili kuingia Motoni wawe mionganı mwa wale makafiri wa *ummah* waliopita wa kijini na wa kibinadamu.
Wao walikuwa wamepata hasara ya matendo yao duniani na hasara ya nafsi zao na watu wao Siku ya Kiyama.
26. Na makafiri walisema wakiambiana wao kwa wao wakiusiana baina yao, «Msisikilize hii Qur'anı wala msiiandame wala msizifuate amri zake. Na ziinueni juu sauti zenu kwa kelele, kupiga mbinja na kumfanya Muhammad achanganyikiwe anaposoma Qur'anı, huenda mkamshinda akaacha kusoma na kwa hivyo tukapatata ushindi juu yake.»
27. Basi Tutawaonjesha, tena tutawaonjesha, wale waliosema neno hili adhabu kali, duniani na Akhera,

فَإِنْ يَصِرُّوْفَالنَّارُ مَتَّوْيَ أَهْمَّ وَلَنْ يَسْتَعْبُوْ
فَقَاهُمْ قَنَ الْمُعَذَّبِينَ ٦٣

*وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرْنَاءَ فَرَزَّبُوا لَهُمْ مَا يَنْهَى
أَيْدِيهِمْ وَمَا يَحْفَظُهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقُولُ
فِي أَمْمٍ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسَانِ إِنَّهُمْ كَافُؤُخَسِّرِينَ ٦٤

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا الْهَدَا
الْمُرْءَةَ إِنَّ وَالْغَوْفِيَهُ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ٦٥

فَلَمْ يَرْقَى الَّذِينَ كَفَرُوا عَدَابًا شَدِيدًا
وَلَنْ يَجْرِيَهُمْ أَسْوَأُ الْيَوْمَيْ كَافُؤُعَمَلُونَ ٦٦

na tutawalipa, tena tutawalipa,
mabaya zaidi ya makosa waliokuwa
wakiyafanya.

ذٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ أَنَّا رَأَيْنَا لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخَلْدُونَ
جَرَاءً بِمَا كَانُوا يَعَمَّلُونَ ﴿٦﴾

28. Malipo haya ambayo watalipwa waliokufuru ni malipo ya maadui wa Mwenyezi Mungu, nayo ni Moto utakaokuwa ni nyumba yao ya kukaa daima milele, ukiwa ni malipo ya wale waliokuwa wakizikanusha hoja zetu na dalili zetu. Na aya hii inatolea ushahidi ukubwa wa kosa la mwenye kuwapotosha watu na Qur’ani tukufu na kuwazuia wasiizingatie wala wasijiongoze nayo kwa njia yoyote iwayo.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّا أَرَيْنَا الَّذِينَ
أَضْلَلْنَا مِنْ الْجِنِّ وَالْإِنْسَانَ
مَنْجَلَّهُمْ مَنْجَلَّتْ
أَقْدَامُهُنَا لِكُونَانِ الْأَسْقَلِينَ ﴿٦﴾

29. Na watasema wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wao wako Motoni, «Mola wetu! Tuonyeshe mapote mawili yaliyotupoteza mionganini mwa majini na binadamu ili tuyaweke chini ya nyayo zetu yapate kuwa sehemu ya chini kabisa ya Moto.»

إِنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا رَبِّنَا اللَّهَ ثُمَّ أَسْتَقَمُوا
شَرِّنَا عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ الْأَطْهَافُ
وَلَا تَحْرِرُوهُ وَلَا شُرُّوا بِالْحَيَاةِ الَّتِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿٦﴾

30. Hakika ya wale waliosema, «Mola wetu ni Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake kisha wakasimama imara kufuata Sheria Yake, Malaika watawateremkia wakati wa kufa waseme kuwaambia, «Msilogopeni kufa na yatakayokuwa baada yake, wala msiwe na masikitiko juu ya yale mtakayoyaacha nyuma yenu katika mambo ya kilimwengu, na furahikeni kwa Pepo ambyo mlikuwa mkiahidiwa.»

31. Na Malaika watasema kuwaambia wao, «Sisi ndio wasaidizi wenu katika uhai wa ulimwenguni, tunawaelekeza sawa na tunawatunza kwa amri ya Mwenyezi Mungu, na pia tutakuwa na nyinyi huko Akhera. Na mtapata huko Peponi kila kile ambacho nafsi zenu zinakitamani katika vitu mnavyovichagua na ambavyo macho yenu yanatulia kwa kuvipata. Na chochote kile mtakachokitaka kitakuwa mbele yenu,
32. mkiandaliwa na kuneemeshwa kutoka kwa Mwingi wa kusamehe dhambi zenu, Mwingi wa huruma kwenu.»
33. Hakuna yoyote aliye na kauli nzuri zaidi kuliko yule anayelingania kupwekeshwa Mwenyezi Mungu na kuuabudiwa Yeye Peke Yake, na anayesema, «Mimi ni katika Waislamu wanaofuata amri Ya Mwenyezi Mungu na Sheria Yake.» Katika aya hii kuna kusisitiza kulingania kwa Mwenyezi Mungu Aliyetakasika na kueleza utukufu wa wanavyuoni wenye kulingania Kwake kwa ujuzi, kulingana na yale yaliyokuja kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema na amani zimshukie.
34. Na halilingani jema la waliomuamini Mwenyezi Mungu, wakasimama imara kwenye Sheria Yake, wakawafanya wema viumbi Vyake (hilo halilingani) na

تَخْنُ أُولَئِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا شَرَكُوكُمْ
أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا دَعَوكُمْ ٦٦

نُرَدَّا مِنْ غَفْوَرِ رَحِيمٍ ٦٧

وَمَنْ أَحْسَنْ تَوْلَاقَ مَنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ
صَدِيقًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ٦٨

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ أَدْفَعَ
بِالْأَيْمَنِ هُنَّ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي يَنْتَكَ وَبَيْتَهُ،
عَدَوَةٌ كَفُّأَهُ، وَلِيُّ حَمِيمٌ ٦٩

baya la waliomkanusha Yeye,
 wakaenda kinyume na amri Yake
 na wakawafanyia ubaya viumbe
 Vyake. Msukume, ewe Mtume, kwa
 msamaha wako, upole wako na hisani
 yako yule anayekufanyia ubaya, na
 upambane na ubaya wake kwako
 kwa kumfanyia wema. Hivyo basi
 yule aliyekutendea ubaya ambaye
 baina yako wewe na yeye kuna uadui
 atakuwa kama kwamba yeye ni
 mtu aliye jamaa yako wa karibu na
 mwenye huruma na wewe.

35. Na hawaafikiwi kwenye mambo
 haya yanayosifika vyema isipokuwa
 wale wanaojisubirisha juu ya mambo
 ambayo nafsi zao zinayachukia
 na wakajilazimisha kwa yale
 Anayoyapenda Mwenyezi Mungu.
 Na haafikiwi hayo isipokuwa
 mwenye fungu kubwa la hali njema
 ya duniani na Akhera.
36. Na Shetani anapotia ndani ya nafsi
 yako ushawishi wa mawazo ya
 kukufanya umlipe mbaya kwa ubaya,
 basi ombo himaya ya Mwenyezi
 Mungu na ushikamane na Yeye.
 Kwani Mwenyezi Mungu ni Mwenye
 kusikia sana maombi yako ya
 kujilinda Kwake, ni Mwenye kuyajua
 sana mambo ya viumbe Vyake vyote.
37. Na mionganoni mwa hoja za Mwenyezi
 Mungu kwa viumbe Vyake, dalili za
 upweke Wake na ukamilifu wa uweza
 Wake, ni kutafautiana mchana na
 usiku na kufuatana (kila mojawapo
 kuufuata mwengine) na kutafautiana

وَمَا يُلْقَهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَهَا
 إِلَّا دُوَّحَظَ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

وَإِنَّمَا يَنْزَعُنَّكَ مِنَ الشَّيْطَنِ نَسْعُ فَأَسْعِدْ
 بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٤﴾

وَمِنْ أَيْنَهُ آتَيْنَا وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ
 وَالْقَمَرُ لَا سَجْدَةٌ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلنَّهَارِ
 وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقُوهُنَّ إِنْ كَانُوا
 إِيمَانًا تَعْبُدُونَ ﴿٢٥﴾

ju na mwezi na kufuatana, vyote
hivyo viko chini ya uendeshaji
Wake na utendeshaji nguvu Wake.
Msilisujudie juu wala mwezi,
kwani hivyo viwili vinaendeshwa
na vimeumbwa; na msujudieni
Mwenyezi Mungu Aliyeviumba,
iwapo nyinyi kwa kweli mnafuata
amri Yake, mnasikia na mnamtii
Yeye, basi muabuduni Yeye Peke
Yake Asiye na mshirika.

38. Na wakifanya kiburi wshirikina hawa
kwa kukataa kumsujudia Mwenyezi
Mungu, basi Malaika walijoko kwa
Mola wako hawafanyi kiburi cha
kukataa hilo, bali wanamsujudia
Yeye na wanamtakasa na kila
upungufu, usiku na mchana, na
wao hawapumziki na hilo wala
hawachoki.
39. Na mionganoni mwa alama za
upweke wa Mwenyezi Mungu
na uweza Wake ni kuwa wewe
unaiona ardhi ikiwa kavu haina
mimea, na tunapoiteremshia mvua,
uhai unatambaa ndani yake na
inasukikasukika kwa mimea, na
ikafura na kunyanyuka. Hakika
Yule Anayeihuisha ardhi hii baada
ya ukavu wake ni Muweza wa
kuwahuisha viumbe baada ya kufa
kwoo. Hakika Yeye juu ya kila jambo
ni Muweza. Na kama usivyo elemewa
uweza Wake kuhuisha ardhi baada
ya kufa kwake, hivyo hivyo uweza
Wake hauelemewi kuwahuisha
waliokufa.

فَإِنْ أَسْتَكْنَنَّهُ بِرُوًأْ لَلَّهِنَّ عِنْدَ رِبِّكَ
يُسْتَحْوِنَ لَهُ بِأَيْشِلَ وَالنَّهَارِ وَهُنْ لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٦٦﴾

وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَيْشَعَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ هَمَرَّتْ وَرَبَّتْ إِنَّ الَّذِي
أَخْيَاهَا الْمُحْيِي الْمُوْقِنُ لِهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَبِيرٌ ﴿٦٧﴾

40. Hakika ya wale wanaopotoka na haki wakaikanusha Qur'ani na wakaipotoa, hawafichamani kwetu sisi, bali sisi tunawaona wao. Je, huyu mwenye kuzipotosha aya za Mwenyezi Mungu atakayetiwa Motoni ni bora au ni yule atakayekuja Siku ya Kiyama hali ya kuwa amesalimika na adhabu ya Mwenyezi Mungu na kustahiki malipo mema Yake kwa kumuamini na kuzisadiki aya Zake? Fanyeni, enyi wapotofu, mnalolitaka, kwani Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anayaona matendo yenu, hakuna kinachofichika Kwake, na Atawalipa kwa hayo. Hapa pana onyo na hadharisho kwao.
41. Hakika ya wale walioikataa hii Qur'ani na wakaikanusha ilipowajia ni wenye kuangamia na kuadhibiwa. Na hii Qur'ani ni Kitabu kitukufu kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amekitukuza na kukitunza na kila ugeuzaji au ubadilishaji.
42. Ubatilifu haukifiki kutoka upande wowote katika pande Zake, na hakuna kitu chenyehukibatilisha, kwani hiko kimetunzwa kisipunguzwe wala kisizidishwe. Ni teremsho kutoka kwa Mwingi wa hekima katika kuendesha mambo ya waja Wake, Mwenye kushukuriwa kwa sifa za ukamilifu Alizonazo.
43. Hawakwambii hao washirikina, ewe Mtume, isipokuwa kile ambacho washakisema kabla yao *ummah* waliopita kuwaambia Mitume wao.

إِنَّ الَّذِينَ يُجْهَدُونَ فِي أَئِنَّا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَ يُلْقَى فِي الْأَنَارِ حِرَقٌ مَّا مَنْ يَأْتِي إِنَّمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَلُوا مَا شَاءُوا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِاللَّهِ كِرْمًا جَاهَ هُنَّ قَاتِلُوْنَ لِكِتَبٍ عَزِيزٌ ﴿٤٢﴾

لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٣﴾

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَعْنَفَةٍ وَدُوْلَعَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٤﴾

Basi vumilia juu ya kinachokupata
katika njia ya ulinganizi kwa
Mwenyezi Mungu. Hakika Mola
wako ni Mwenye msamaha
mwingi wa dhambi za wenyewe
kutubia, ni mwenye mateso kwa
mwenye kuendelea kumkufuru na
kumkanusha.

44. Na lau tungaliifanya hii Qur'ani
tuliyokuteremshia, ewe Mtume, ni
kwa lugha isiyokuwa ya Kiarabu,
washirikina wangalisema, «Je,
si zifafanuliwe aya zake tupate
kuzifahamu na kuzijua? Ni vipi hii
Qur'ani ni kwa lugha isiyokuwa
ya Kiarabu na hali lugha ya huyu
aliyeteremshiwa ni ya Kiarabu? Hili
haliwi!» Waambie, ewe Mtume, «Hii
Qur'ani, kwa wale waliomuamini
Mwenyezi Mungu na Mtume Wake,
ni uongofu kutoka kwenye upotevu
na ni ponyesho la yaliyomo vifuani
ya shaka na magonjwa. Na wale
wasioiamini Qur'ani kuna uziwi
ndani ya mashikio yao unaowafanya
wasiisikie na wasiizingatie; nayo
(hiyo Qur'ani) ni upofu kwao wa
nyoyo zao, hawaongoki kwayo.»
Basi washirikina hao ni kama yule
anayeitwa naye yuko mahali mbali,
hamsikii mwenye kulingania wala
hamuitiki mwenye kuita.
45. Hakika tulimpelekea Mūsā Taurati
kama tulivyokuletea wewe, ewe
Mtume, Qur'ani, wakatafautiana
watu wake kuhusu hiyo: katika
wao kuna aliyeamini na katika wao

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا
فُصِّلَتْ إِيمَانُهُ وَأَعْجَمَهُ وَعَرَبَتْ فُلْهُ
لِلَّذِينَ أَمْوَاهُدَى وَشَفَاءُهُ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
فِيَّ إِذَا هُمْ وَقْرُرُوا هُوَ عَلَيْهِمْ عَمَّا أُولَئِكَ
يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْءَاتَنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْتَلَفَ فِيهِ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفَضَّلُ
بَيْتَهُمْ وَلَا هُمْ لَفِي شَكٍّ مِمْهُ مُرْبِّي
﴿٤٥﴾

kuna aliyekanusha. Na lau si neno (la ahadi) lililotangulia kutoka kwa Mola wako la kuwacheleweshea watu wako adhabu, uamuzi baina yao ungalitolewa wa kuwaangamiza makafiri papo hapo. Na kwa hakika washirikina wana shaka nayo sana Qur’ani.

46. Mwenye kufanya mema, akamtii mwenyezi Mungu na Mtume Wake, atajipatia mwenyewe thawabu za matendo yake. Na mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, atajiona mwenyewe dhambi za matendo yake. Na Mola wako si Mwenye kuwadhulumu waja kwa kuwapunguzia japo thawabu ya jema moja au kuwaongeza japo dhambi la ovu moja.
47. Kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Peke Yake, Asiye na mshirika, Ndiko kunakorudishwa ujuzi wa kipindi cha kusimama Kiyama, kwani hakuna yoyote anayejua kipindi hiko isipokuwa Yeye. Na hayatoki matunda kwenye vifuko vyake (mitini), na hakuna kiumbe chochote cha kike kinachoshika mimba wala kinachojifungua mimba yake isipokuwa kinajulikana na Mwenyezi Mungu. Hakuna chochote kinachofichamana kwake kuhusu hilo. Na siku ambayo Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Atawaita washirikina Siku ya Kiyama kwa kuwakaripia na kuonyesha urongo wao, Awaambie,» Wako wapi washirika wangu ambao

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَأَهُ
فَعَلَيْهَا وَمَا رَبِّكَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٦١﴾

* إِلَيْهِ تُرْدَعُ عَمَّ الْأَسَاطِيرِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ
شَمَرَاتٍ مِنْ أَكَامَهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَى
وَلَا نَضْعُ إِلَّا عِلْمُهُ وَتَوَقَّرُ يُنَادِيهِمْ أَنَّ
شَرَكَاءِ قَالُوا إِذْنَكَ مَا مَنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٦٢﴾

mlikuwa mkiwashirikisha katika ibada yangu?» Hapo waseme, «Tunakujulisha sasa kuwa hatuna yoyote atakayeshuhudia Leo kuwa wewe una mshirika.»

48. Wakawapotea hao washirikina wale washirika wao ambao walikuwa wakiwaabudu badala ya Mwenyezi Mungu, wasiwanufaishe na wakajuwa kwa yakini kuwa hakuna makimbilio yoyote ya kuwaepusha wao na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
49. Binadamu hachoki kumuomba Mola wake Ampatie mema ya duniani, na akipatikana na umasikini na shida, huwa anakata tamaa na rehema ya Mwenyezi Mungu na anakufa moyo kwa kuwa na dhana mbaya kwa Mola wake.
50. Na tunapomuonjesha binadamu neema kutoka kwetu baada ya shida na mitihani, hamshukuru Mwenyezi Mungu Aliyetukuka bali anaruka mpaka na kusema, «Haya niliyoyapata yamenijia kwa kuwa mimi ninastahiki kuyapata, na sidhani kuwa Kiyama ni chenye kuja.» Anasema hayo kwa njia ya kukanusha kufufuliwa «Na kwa kukadiria kuwa Kiyama kitakuja na kuwa mimi nitarudi kwa Mola wangu, basi mimi nitapata Pepo Kwake Yeye.» Basi tutawapasha habari wale walioikanusha Siku ya Kiyama kwa yale maovu waliyoyafanya, na tutawaonjesha adhabu kali.

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلٍ
وَظَلُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿١٨﴾

لَا يَسْعَمُ الْإِنْسَنُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ
مَسَّهُ الشَّرُّ فَيُعُسْ قَوْطٌ ﴿١٩﴾

وَلَيْسَ أَذْقَنَهُ رَحْمَةً مَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّةٍ
مَسَّهُ لِيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَطْنَ السَّاعَةَ
فَإِيمَةً وَلَيْسَ رُجُوعًا إِلَى رَقِّ إِنَّ لِي عِنْدَهُ
لِلْحُسْنَى فَلَنْتَبَثَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا أَعْمَلُوا
وَلَنْذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ عَلَيْهِ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا نَعْمَنَا عَلَى الْإِنْسَنِ أَغْرَصَ وَنَفَّا بِحَانِيْهِ
وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ قَدُّوْ دُعَاءٌ عَرَبِيْنِ ٥١

51. Na tunapomneemesha binadamu kwa afya na riziki au vingineyo, hugeuka na kufanya kiburi kwa kukataa kuifuata haki. Na akipatikana na shida huwa akileta dua ndefu akimuomba Mwenyezi Mungu Amuondolee shida yake; huwa akimjua Mola wake wakati wa shida na hamjui wakati wa neema.
52. Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa wakanushaji, «Hebu nipeni habari, iwapo hii Qur’ani inatoka kwa Mwenyezi Mungu kisha nyinyi mkaikataa na mkaikanusha, basi hakuna mpotevu zaidi kuliko nyinyi, kwa kuwa nyinyi mko kinyume kabisa na haki kwa kuikataa kwenu Qur’ani na kuikanusha.»
53. Tutawaonyesha, hawa wakanushaji, aya zetu za kuteka miji na kupata nguvu Uislamu katika majimbo mbalimbali na juu ya dini nyingine na maeneo ya mbingu na ardhi, na katika matukio makubwa Anayoyaleta Mwenyezi Mungu humo na ndani ya nafsi zao, na vile vilivyomo humo mionganoni mwa alama za kuvutia za utendakazi wa Mwenyezi Mungu na maajabu ya utengenezaji Wake, (tutawaonyesha hayo yote) mpaka iwafunukie nyinyi, ufunuzi usiyokubali shaka yoyote, kwamba Qur’ani ndiyo haki ilivoletwa kwa njia ya wahyi kutoka kwa Mola wa viumbe wote.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ
كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَصْلُ مِنْ هُوَ فِي
شَقَاقٍ بَعِيدٍ ٥٢

Je hauwatoshi wao ushahidi wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka kuwa ni dalili ya kuwa Qur’ani ni haki na kuwa aliyekuja nayo ni mkweli? Kwani Mwenyezi Mungu Ameishuhudilia kwa kuisadikisha, na Yeye ni shahidi wa kila kitu, na hakuna kitu chochote chenye kutolea ushahidi kuliko ushahidi wa Mwenyezi Mungu, aliyetakasika na kutukuka.

54. Jueni na mtanabahi kuwa hawa makafiri wako kwenye shaka kubwa kuhusu kufufuliwa baada ya kufa. Jueni na mtanabahi kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, Amekizunguka kila kitu kwa ujuzi, uweza na ushindi, hakuna chochote kinachofichamana Kwake ardhini wala mbinguni.

أَلَا إِنَّمَا فِي مُرْبَةٍ مِّنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّمَا
يُكَلِّ شَيْءٌ بِمُجِيئِهِ

SURA YA AL-SHŪRĀ

سُورَةُ الشُّورِيَّ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حَمْ

٢ عَسْقَ

كَذَلِكَ يُوحَى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

لَهُ وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ

تَكَادُ السَّمَوَاتُ تَنْفَطَرُنَّ مِنْ فَوْقَهُنَّ وَالْمَلَائِكَةُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ
فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

1. «Hā, Mīm,
2. 'Ayn, Sīn, Qāf» Yametangulia maelezo juu ya herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
3. Kama Alivyokuteremshia Mwenyezi Mungu, ewe Nabii, hii Qur'ani, Aliteremsha Vitabu na Kurasa kwa Manabii kabla yako. Na Yeye Ndiye Mshindi katika kutesa Kwake, Ndiye Mwenye hekima katika maneno Yake na vitendo Vyake.
4. Ni vya Mwenyezi Mungu Peke Yake vilivyoko mbinguni na ardhini, na Yeye Ndiye wa juu kwa cheo Chake na utendeshaji nguvu Wake, Aliye Mkuu Ambaye Ana ukubwa na enzi.
5. Zinakaribia mbingu kupasuka-pasuka, kila moja juu ya ile inayoifuata, kutohana na ukubwa wa Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema na haiba Yake, Mwingi wa fadhila na utukufu, na hali Malaika wanamtakasia Shukurani Mola wao na kumwepusha na kila sifa ambayo hanasibiani nayo, na wanamuomba Mola wao msamaha wa dhambi za waliyoko ardhini miongoni mwa wale wanaomuamini. Jueni mtanabahi kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kusamehe sana dhambi za waja Wake Waumini na Ndiye Mwenye kuwarehemu.

6. Na wale waliowafanya wasiokuwa Mwenyezi Mungu kuwa ni waungu badala Yake wakawategemea na kuwaabudu, basi Mwenyezi Mungu Anavidhibiti vitendo vyao, ili Awalipe kwavyo Siku ya Kiyama. Na wewe hukuwakilishwa kuvidhibiti vitendo vyao. Hakika yako wewe ni muonyaji tu, hivyo basi ni juu yako kufikisha na ni juu yetu kuhesabu.
7. Na kama tulivyowapelekea wahyi Manabii kabla yako wewe, tulikuletea wahyi wa Qur'ani iliyo kwa lugha ya Kiarabu, ili uwaonye watu wa *Makkah* na watu wote wengine pambizoni mwake⁽¹⁾, na uwaonye Siku ya Mkusanyiko, nayo ni Siku ya Kiyama, ambayo kuja kwake hakuna shaka, ambapo watu Siku hiyo watakuwa mapote mawili: pote moja litakuwa Peponi, nalo ni lile la waliomuamini Mwenyezi Mungu na wakayaafuata yale aliyokuja nayo Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na pote lingine litakuwa Motoni, nalo ni lile la waliomkanusha Mwenyezi Mungu na wakaenda kinyume na yale aliyokuja nayo Mtume Wake, Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

وَالَّذِينَ أَنْهَدُوا مِنْ دُونِهِ أُفْلِيَأَمَّا اللَّهُ
حَفِظُ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوْكِيلٍ

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ فِتْنَةً أَنْعَرَبَيْتَ لِشَدَّادَمَّ
الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوَّلَهَا وَتَنَزَّرَ بَوْمَ الْجَمْعِ لَا
رَبَّ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعَيْرِ

(1) Kwa kuwa Makkah ni kituo cha ardhi Umm al Qurā (Mama wa miji) kwa kuwa ni mji mtukufu kuliko miji yote, ndio ikawa miji yote mingine pamoja na watu wake huwa imeizunguka Makkah na iko pambizoni mwake. Utukufu wa Makkah juu ya sehemu zote za ardhi pia umithibiti kwenye hadithi za Mtume(s.a.w.). Ang. Tafsiri ya Ibn Kathīr katika kufasiri aya hii: 42:7.

8. Na lau Angalitaka Mwenyezi Mungu Kuwakusanya viumbe Wake kwenye uongofu na kuwafanya wawe kwenye mila moja iliyoongoka angalifanya hivyo, lakini Yeye Anataka kuwatia kwenye rehema Yake Anaowataka mionganoni mwa waja Wake. Na wale wenye kuzidhulumu nafsi zao kwa kufanya ushirikina, basi hao hawatakuwa na yoyote wa kumtegemea atakayesimamia mambo yao Siku ya Kiyama, wala msaidizi atakayewanusuru kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
9. Bali hawa washirikina waliwachukuwa wasiokuwa Mwenyezi Mungu kuwa ni wategemewa wakawa wanawategemea. Mwenyezi Mungu Peke Yake Ndiye Mwenye kutegemewa, mja anamtegemea kwa kumuabudu na kumtii, na Yeye Anawasimamia waja Wake Waumini kwa kuwatoa kwenye giza kuwatia kwenye mwangaza na kwa kuwasaidia katika mambo yao yote. Na Yeye Anahuisha waliokufa wakati wa kufufuliwa, na Yeye kwa kila jambo ni Mweza, hakuna chochote kinachomshinda.
10. Na kitu chochote kile mnachotafautiana kwacho , enyi watu, mionganoni mwa mambo ya dini yenu, basi hukumu irudishwe kwa Mwenyezi Mungu katika Kitabu Chake na *Sunnah* ya Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَاهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُنْذِلُ
مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ بِئْنَ وَلَيْ
وَلَا نَصِيرٌ ﴿١﴾

أَمْ أَخَدُوا مِنْ دُونِهِ أَفْلَامَ فَاللَّهُ هُوَ الْأَوَّلُ وَهُوَ
يُبَعِّدُ الْمَوْرَدَ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَبِيرٌ ﴿٢﴾

وَمَا أَخْتَلَفْتُ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ وَفَحْكُمْتُ إِلَيْ
الْمَوْلَدِ لِكُلِّ الْهُرَبِيِّ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ
أُنِيبُ ﴿٣﴾

Mungu na amani zimshukie. Huyo Ndiye Mwenyezi Mungu, Mola wangu na Mola wenu, Kwake Yeye nimetegemea katika mambo yangu, na Kwake Yeye ninarejea katika hali zangu zote.

11. Mwenyezi Mungu, kutakasika ni Kwake na kutukuka ni Kwake, Ndiye Muumba mbingu na ardhi na Muanzilishi wa kuzitengeneza kwa uweza Wake na matakwa Yake na hekima Yake. Amewapatia nyinyi wake wanaotokana na nyinyi ili mijitulize kwao, na Amewapatia nyinyi wanyama-howa wa kila aina, wa kiume na wa kike. Anawafanya nyinyi muwe wengi kwa kuzaana kwa njia hii ya kutangamana. Hakuna kinachofanana na Yeye, Aliyetukuka, na kuwa kama Yeye chochote kile mionganoni mwa viumbe vyake, si katika dhati Yake wala majina Yake wala sifa Zake wala vitendo Vyake. Kwani majina Yake yote ni mazuri na sifa Zake ni sifa za ukamilifu na utukufu; na kwa vitendo Vyake, Aliyetukuka, Amefanya vipatikane viumbe vikubwa bila ya kuwa na mshirika. Na Yeye Ndiye Mwenye kusikia na Ndiye Mwenye kuona. Hakuna chochote kinachofichamana Kwake cha matendo ya waja Wake na maneno yao, na Atawalipa kwa hayo.
12. Ni Wake Yeye, kutakasika ni Kwake, ufalme wa mbinguni na ardhini, na mkononi Mwake kuna funguo za rehema na riziki, Anamkunjulia

فَاطرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَرْجَاعًا وَمِنَ الْأَنْعَمِ أَرْجَاعًا
يَدْرُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمُشَاهِدٍ شَيْءٌ وَهُوَ
الْسَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٦﴾

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَسُطُ الْرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾

riziki Yake Anayemtaka mionganoni
mwa waja Wake na Anambania
Anayemtaka. Hakika Yeye ,
Aliyetukuka na kuwa juu, ni Mjuzi
wa kila kitu, Hakifichamani Kwake
Yeye chochote katika mambo ya
viumbe Vyake.

13. Amewawekea nyinyi, enyi watu, Sheria ya Dini tuliyokuletea kwa njia ya wahyi, ewe Mtume, nayo ni Uislamu, na ile Aliyomusia Nūh aifuate kivitendo na aifikishe kwa watu, na ile aliyowausia Ibrāhīm, Mūsā na Īsā (Watano hawa ndio *Ulū al-'azm* [wenye hima] mionganoni mwa Mitume kulingana na kauli iliyo mashuhuri) kwamba msimamishe Dini kwa kumpwekesha Mwenyezi Mungu, kumtii na kumuabudu Yeye na sio mwingine, na msitafautiane katika Dini ambayo nimewaamrisha muifuate. Ni kubwa mno juu ya washirikina lile mnalowalingania la kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtakasia ibada. Mwenyezi Mungu Anamchagua Anayemtaka mionganoni mwa viumbe Vyake awe ni mwenye kumpwekesha na Anamuongoza yule anayerejea Kwake afanye matendo ya utiifu Kwake.
14. Na hawakutengana wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu katika dini zao wakawa mapote na makundi mbalimbali isipokuwa baada ya ujuzi kuwajia na hoja kuwasimamia. Na hakuna lilowellafanya wao wafanye hivyo

*سَرَعَ لِكُمْ مِنَ الَّذِينَ مَا وَحَدُوا يَهُودًا
وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكُمْ وَمَا وَصَّنَّا لَهُ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِمُوا
اللَّهُ أَعْلَمُ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرُّ الْمُسْرِكِينَ
مَانَدَ عُوْهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَنِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ
وَهَدَى إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾

وَمَا قَرَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْدًا
بَيْنَهُمْ وَلَا كِلْمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى
أَجْلِ مُسَمَّى لِقَضَى بَيْنَهُمْ وَلَا الَّذِينَ أُرْثُوا
الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ

isipokuwa ni udhalimu na ushindani.
 Na lao si neno lililotangulia
 linalotoka kwa Mola wako, ewe
 Mtume, la kucheleweshwa adhabu
 mpaka kipindi kilichotajwa .
 nacho ni Siku ya Kiyama, hukumu
 ingalitolewa ya kuharakishiwa
 adhabu wakanushaji mionganoni mwao.
 Na hakika wale waliorithishwa
 Taurati na Injili, baada ya hawa
 wenyewe kutafautiana juu ya haki, wako
 kwenye shaka yenyewe kutia kwenye
 wasiwasi na kutafautiana juu ya Dini
 na Imani.

15. Basi, kwenye dini hiyo iliyolingana
 sawa ambayo Mwenyezi Mungu
 Aliwawekea Manabii na Akawausia
 waifuate, lingania, ewe Mtume,
 waja wa Mwenyezi Mungu, na
 uwe na msimamo wa kisawa kama
 Anavyokuamrisha Mwenyezi
 Mungu. Na usifuate matamanio
 ya wale walioifanyia haki shaka
 na wakapotoka kwa kuwa kando
 na Dini, na useme, «Nimeviamini
 Vitabu vyote vilivyoteremshwa
 kutoka mbinguni kwa Manabii,
 Na Mola wangu Ameniamrisha
 nifanye uadilifu baina yenu katika
 kuhukumu. Mwenyezi Mungu ni
 Mola wetu na Mola wenu. Sisi
 tutapata thawabu ya matendo yetu
 mema, na nyinyi mtapata malipo
 ya matendo yenu maovu. Hakuna
 utesi wala mjadala baina yetu sisi
 na nyinyi baada ya haki kufafanuka.
 Mwenyezi Mungu Atatukusanya sisi

فَإِنَّكَ فَرَادُّ وَأَسْتَقْمَ كَمَا أَمْرَتَ وَلَا
 تَشْيَعَ أَهْوَاءَ هُمَّ وَقُلْءَ أَمْنَتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
 مِنْ كِتَابٍ وَأَمْرَتُ لَا غَدَلَ بِيَنْكُ اللَّهُ رَبُّنَا
 وَرَبُّكُمْ لَكُمْ أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَلْكُمْ لَا
 حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمِعُ
 بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ١٥

na nyinyi Siku ya Kiyama Ahukumu baina yetu kwa haki katika yale tuliyotafautiana, na kwake Yeye ndio marejeo na marudio, na huko Amlipe kila mmoja kwa anachostahiki.»

16. Na wale wanaojadili kuhusu Dini ya Mwenyezi Mungu niliyomtumiliza kwayo Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, baada ya watu kuikubali na kusilimu, hoja yao na mjadala wao, mbele ya Mola wao, ni zenye kutenguka na kuondoka. Na watashukiwa na adhabu kutoka kwa Mwenyezi Mungu hapa duniani, na huko Akhera watakuwa na adhabu kali, nayo ni Moto.
17. Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyeteremsha Qur'an na Vitabu vilivyoteremshwa vinginevyo kwa ukweli. Na Ameteremsha mizani, nayo ni uadilifu, ili Ahukumu baina ya watu kwa usawa. Na ni lipi linalokujulisha na kukufahamisha kuwa huenda wakati ambao Kiyama kitasimama uko karibu?
18. Wana haraka nako, huko kuja kwa Kiyama, wale wasiokiamini, kwa njia ya shere na mzaha, na wale wanaokiamini wanaogopa kusimama kwake, na hali wao wanajua kuwa ni kweli isiyo na shaka. Basi jua utanabahi kuwa wale wanaojadili kuhusu Kiyama wako kwenye upotevu wa mbali.

وَالَّذِينَ يُحَاجُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا أُسْتَجِيبَ لَهُ حَجَّهُمْ دَاهِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ عَذَابٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمُبَرَّانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ فَرِيقٌ ﴿١٧﴾

يَسْتَعِجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ إِذَا آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا أَحْقَى لَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارِرُونَ فِي السَّاعَةِ لَنِي ضَلَالٌ بَعِيدٌ ﴿١٨﴾

19. Mwenyezi Mungu ni Mpole kwa waja Wake, Anamkunjulia riziki Anayemtaka na Anambania hiyo riziki Anayemtaka, Na Yeye Ndiye Mwenye nguvu ambaye nguvu zote Anazo, Aliye Mshindi katika kuwatesa wenye kumuasi.
20. Yoyote Anayetaka kwa matendo yake malipo mema ya Akhera, Akatekeleza haki za Mwenyezi Mungu na Akatoa katika kulingania Dini, tutamuongezea wema katika matendo yake, tumzidishie thawabu za jema moja mara kumi mpaka kipimo anachokitaka Mwenyezi Mungu cha nyongeza. Na yoyote yule Anayetaka kwa matendo yake ulimwengu peke yake, tutampa tulichomgawia cha huo ulimwengu , na hatakuwa na thawabu zozote huko Akhera.
21. Je, kwani hawa wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu wana washirika katika ushirikina wao na upotevu wao ambao waliwazulia katika dini na ushirikina kitu Asichoamuru Mwenyezi Mungu? Na lau si hukumu ya Mwenyezi Mungu makadirio Yake ya kuwapa muhula na kutowaharakishia adhabu duniani, wangalihukumiwa kuharakishiwa adhabu. Na kwa hakika wale wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu watakuwa na adhabu yenye uchungu na kuumiza Siku ya Kiyama.
22. Utawaona, ewe Mtume, makafiri Siku ya Kiyama wako katika hali ya kuogopa mteso ya Mwenyezi

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ وَهُوَ
الْغَفِيرُ الْعَزِيزُ ﴿١٦﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرَثَ الْآخِرَةِ نَزَدَهُ فِي
حَرَثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرَثَ الدُّنْيَا لَوْتَهُ
مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿١٧﴾

أَمْ لَهُمْ شُرٌّ كَوَافِرُ أَشْرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ
مَا لَهُمْ يَذَّنُ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ النَّصْلِ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَلَمْ يَأْنَ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا
كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ

Mungu kwa yale matendo mabaya waliyoyatenda duniani, na adhabu itawashukia, na wao wataionja hapana budi. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na wakamtii, wataingia kwenye mabustani ya Pepo na majumba yake na starehe za Akhera, na watakuwa na kila kinachotamaniwa na nafsi zao kwa Mola wao. Hayo Aliyowapa Mwenyezi Mungu ya fadhila na utukufu ndiyo nyongeza isiyosifika na isiyofikiwa na akili.

23. Hayo ambayo niliwapa habari kwayo, enyi watu, mionganoni mwa starehe na matukufu ya Akhera ndio yale ambayo Mwenyezi Mungu Anawapa bishara kwayo waja Wake wema waliomuamini na kumtii duniani. Sema, ewe Mtume, uwaambie wale wanaofanya shaka kuhusu Kiyama mionganoni mwa washirikina wa watu wako, «Siwaombi kwa huu ulinganizi wangu wa haki niliokuja nao mnipe malipo kwenye mali yenu, isipokuwa mnitekeleze haki yangu ya ujamaa kwenu na muunge kizazi kilichoko baina yangu mimi na nyinyi.» Na yoyote mwenye kutenda jema tutamuongezea mara kumi na zaidi. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusamehe kwa wingi dhambi za waja Wake, ni Mwingi wa shukrani kwa mema yao na utiifu wao Kwake.

24. Au je, wanasema hawa washirikina, kwamba Muhammad amemzulia Mwenyezi Mungu urongo ndipo akaja na hiki anachokisoma kwa kukizua

ءَامْكُنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ
الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ وَتَعْذِيرَهُمْ
ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادُهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا إِنْسَانٌ كُفُورٌ عَلَيْهِ أَجْرٌ
إِلَّا مَوَدَّةً فِي الْقُرْبَىٰ وَمَنْ يَقْرَفْ حَسَنَةً
نَزَّلَهُ اللَّهُ رِفْهَاهُ حُسْنَاتُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٤﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَأَيَ عَلَى اللَّهِ كَذَبًا فَإِنْ يَشَاءُ اللَّهُ
يَخْتِمُ عَلَى قَلْبِكَ فَلَا يَعْلَمُ اللَّهُ الْبَطَلُ وَيَعْلَمُ
الْحَقُّ بِكَمَتْهُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَانِ الْأَصْدُورِ ﴿٢٥﴾

mwenyewe? Basi Mwenyezi Mungu Ataupiga muhuri moyo wako, ewe Mtume, uwapo utafanya hivyo. Na Mwenyezi Mungu Anaiondoa batili na kuifuta, na Anaithibitisha haki kwa maneno Yake, ambayo hayabadiliki wala hayageuki, na kwa ahadi Yake ya kweli isiyoenda kinyume. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi sana wa yaliyomo ndani ya nyoyo za waja, hakuna chochote kinachofichamana kwake.

25. Na Mwenyezi Mungu, aliyetakasika na kutukuka, Ndiye Anayekubali toba kutoka kwa waja Wake wanaporudi kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtii, Ndiye Anayesamehe makosa na Ndiye Anajejua mnayoyafanya ya kheri na shari, hakuna chochote kinachofichamana Kwake, na Yeye ni Mwenye kuwalipa kwa hayo.
26. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, wanamuitika Mola wao kwa kile Alichowaitia na wanajisalimisha Kwake, na Yeye Anawaongezea fadhila Zake kwa kuwaongoza na kuwazidishia malipo na thawabu. Na wale wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake watapata adhabu kali yenye kuumiza na yenye uchungu Siku ya Kiyama .
27. Na lau Mwenyezi Mungu Angaliwakunjulia riziki waja Wake Akawapa kwa wingi, wangalipita mipaka katika ardhi kwa kiburi na

وَهُوَ الَّذِي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُوا
عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا فَعَلُوا ﴿١٥﴾

وَيَسْتَحِيْبُ الَّذِينَ إِذَا مَسُواْ وَعَمَلُوا
الصَّالِحَاتِ وَبَرِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
وَالْكُفَّارُ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

*وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ أَرْضَهُ لِعِبَادِهِ لَبَعْثَأْفَ
الْأَرْضُ وَلَكِنْ يُنْزِلُ بِقَدَرِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ
بِعِبَادِهِ حَيْرٌ بَصِيرٌ ﴿١٧﴾

ujeuri na wangalitoka baadhi yao kuwadhulumu wengine. Lakini Mwenyezi Mungu anawateremshia riziki zao kwa kadiri atakayo ya kuwatosha. Hakika Yeye kwa waja Wake ni mtambuzi kwa yale yanayowafaa, Anaiona mipango yao na mabadiliko ya hali zao.

28. Na Mwenyezi Mungu Peke Yake Ndiye Anayeteremsha mvua kutoka mbinguni, Akawanyeshea kwayo baada ya kukata tamaa kunyesha kwake, Akaeneza rehemza Yake kwa viumbe Vyake, Akawapa mvua ya kuwaenea, na Yeye Ndiye Mtegemewa, Anawasaidia waja Wake kwa hisani Yake na wema Wake, Msifiwa kwa uongozi wake na uendeshaji mambo Wake.
29. Na mionganoni mwa alama za kuonyesha ukubwa Wake, uweza Wake na mamlaka Yake ni uumbaji mbingu na ardhi kwa namna ambayo hakukuwa na mfano uliotangulia na aina mbalimbali za wanyama Alizozieneza humo. Na Yeye, kuwakusanya viumbe baada ya kufa kwa kwa kisimamo cha Kiyama, Anapotaka ni Muweza, hakuna kinachomshinda.
30. Na msiba wowote uliowakumba, enyi watu, katika Dini yenu na dunia yenu, ni kwa sababu ya dhambi mlizozitenda na makosa. Na Mola wenu Anawasamehe nyinyi makosa mengi Asiendaadhibu kwa kuyafanya.

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْعِبَثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَطُوا وَيَشْرُ
رَحْمَةً، وَهُوَ الْوَلِيُّ الْجَيْدُ ٦٩

وَمِنْ إِيمَانِهِ حَقُّ الْمُسْكُونِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَ
فِيهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ وَهُوَ عَلَى جَمِيعِ هُنْدِهِمْ إِذَا يَشَاءُ فَيَرِي ٦٩

وَمَا أَصَبَّكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُ أَبْدِيلُ
وَيَغْفُلُ عَنْ كَثِيرٍ ٧٠

31. Na hamkuwa, enyi watu, ni wenye kushindana na uweza wa Mwenyezi Mungu juu yenu wala kuuhepa. Na hamna nyinyi asiyekuwa Mwenyezi Mungu Mtegemewa wa kusimamia mambo yenu na kuwapa manufaa wala msaidizi wa kuwatetea msipatikane na madhara.
32. Na mionganini mwa alama Zake zenyeye kuonyesha uweza Wake mkubwa na mamlaka Yake yenyeye kushinda ni majahazi makubwa kama majabali yanayotembea baharini.
33. Anapotaka Mwenyezi Mungu Anautuliza upepo, na majahazi yakawa ni yenyeye kutulia juu ya mgongo wa bahari na kutotembea. Hakika katika kutembea majahazi haya na kusimama kwake baharini kwa uweza wa Mwenyezi Mungu pana mawaidha na hoja waziwazi za uweza wa Mwenyezi Mungu, kwa kila mwangi wa uvumilivu juu ya kumtii Mwenyezi Mungu, kujiepusha na vitendo vya kumuasi na kukubali makadirio Yake, mwangi wa shukrani wa neema Zake na mema Yake.
34. Au (Anapotaka) Anayaangamiza hayo majahazi kwa kuyazamisha kwa sababu ya dhambi za wenyewe, na Anasamehe dhambi nyingi Asiawatese wenyeye kuzifanya.
35. Na wajue wale wanaojadili kuhusu aya zetu zenyeye kutolea dalili upweke wetu kwa njia ya ubatilifu, hawatakuwa na mahali pa kupita wala pa kuhamia kujiepusha na mateso ya

وَمَا أَنْتُ بِمُعَجِّزٍ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ
قُنْدُونَ اللَّهُ مِنْ قَوْلٍ فَلَا نَصِيرٌ ﴿١٧﴾

وَمِنْ أَيْتِهِ أَجْوَارٍ فِي الْبَحْرِ كَالْأَغْلَمِ ﴿١٨﴾

إِنْ يَشَاءُ سُكِّنُ الْرِّيحَ فَيَطْلَمُ رَوَادِكَ عَلَى
ظَاهِرٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذَّاتٍ لَكُلُّ صَبَّارٍ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾

أَوْ يُوقَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَنْفُعُ عَنِّكُثِيرٍ ﴿٢٤﴾

وَيَعْلَمُ الَّذِينَ يُحْكَلُونَ فِي أَيْتَنَا مَا لَهُمْ بِنَعِيشٍ ﴿٢٥﴾

Mwenyezi Mungu Atakapowatesa
kwa dhambi zao na ukushajaji wao.

36. Na chochote kile mnachopewa,
enyi watu, cha mali na watoto na
vinginevyo, ni pumbao lenu la
uhai wa ulimwenguni, kwa haraka
sana litaondoka, na kilichoko kwa
Mwenyezi Mungu cha starehe ya
Pepo ya daima ni bora zaidi na ni
chenye kusalia zaidi kwa wale wenye
kumuamini Mwenyezi Mungu na
Mitume Wake na wakawa kwa Mola
wao wanategemea.
37. Na wale ambao wanajiepusha na
madhambi makubwa yaliyokatazwa
na Mwenyezi Mungu, na
kila kilichokuwa kichafu na
kibaya mionganoni mwa maasia,
na wanapowakasirikia wale
waliowakosea wanaufinika huo ubaya
na kuusamehe kwa kuacha kumlipiza
mkosa, kwa kutaka malipo mema ya
Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na
msamaha Wake. Na hii ni mionganoni
mwa tabia njema.
38. Na wale walioitika mwito wa Mola
wao wa kumpwekesha Yeye na
kumtii, wakasimamisha Swala za
faradhi kwa namna zake katika
nyakati zake, na wakitaka jambo
wanashauriana juu yake , na katika
mali tuliyowapa wanatoa sadaka
kwenye njia ya Mwenyezi Mungu, na
wanatekeleza haki wanazofaradhiwa
kuwapatia wanaostahiki kama vile
Zaka na matumizi na katika njia
nyinginezo za matumizi.

فَمَا أُولئِكُم مَن شَيْءَ قَضَيْتُ لِحَيَاةِ الْأَنْبِيَاٰ وَمَا يَعْنَدَ
اللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ

وَالَّذِينَ يَجْتَهِدُونَ بِكَثِيرٍ إِلَيْهِ وَالنَّفَرُ حِشْرٌ
وَلَمَّا مَاتُ عَصِبُوْهُمْ بَغَفَرُونَ

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَآتَاهُمُ الْأَصْلَاحَةَ وَأَخْرُجُوهُمْ
شُورَى بَيْنَهُمْ وَمَارَزَفَهُمْ بِنِقْدُونَ

39. Na wale ambao yakiwapata maonevu wanawalipiza wale waliowaonea bila kupita kiasi. Na wanaposubiri basi mwisho wa subira yao kuna kheri nyngi.

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابُهُمُ الْبُرُّجُ مُهْمَنْتَصِرُونَ ﴿٢﴾

40. Na malipo ya ubaya wa mtu mbaya ni kumtesa kwa ubaya mfano wake bila kuzidisha. Na mwenye kumsamehe aliyemfanyia ubaya asimtese, na akatengeneza mapenzi baina yake yeye na yule aliyemsamehe kwa kutaka radhi za Mwenyezi Mungu, basi malipo mema ya kusamehe kwake yako kwa Mwenyezi Mungu. Hakika Mwenyezi Mungu Hawapendi wenyewe kudhulumu wanaowaanza watu kwa uadui na kuwafanyia ubaya.

وَجَزَّ وَأَسْيَنَهُ سَيْنَهُ مِثْلُهَا فَنَّ عَفَّاً وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١﴾

41. Na yoyote aliyemlipiza yule aliyemdhulumu baada ya kudhulumiwa naye, basi hao hawana makosa ya kuadhibiwa kwayo.

وَمَنْ أَنْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٢﴾

42. Hakika ni kwamba mapatilizo ni ya wale wanaowaonea watu kwa udhalimu na uadui, wakapita mpaka waliowekewa wa vitu walivyohalalishiwa na Mola wao na wakaingia kwenye eneo la vitu visivyoruhusiwa kwao, wakafanya uharibifu katika ardhi pasi na haki, basi hao Siku ya Kiyama watakuwa na adhabu yenyewe uchungu na kuumiza.

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَطْلُبُونَ النَّاسَ وَيَجْعَلُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣﴾

43. Na yoyote mwenye kuvumilia juu ya makero na akalipa, kwa ovu alilofanyiwa, kwa kusamehe, kufuta na kufinika, basi hayo ni mionganini mwa mambo makubwa yenyewe

وَلَمْنَ صَبَرْ وَعَفَرْ إِنَّ ذَلِكَ لِمَنْ عَزَفَ الْأَمُورُ ﴿٤﴾

kushukuriwa na vitendo vyenye
kusifiwa ambavyo Mwenyezi Mungu
Ameviamrisha na Ameviwekea
thawabu nyingi na sifa nzuri.

44. Na yule ambaye Mwenyezi Mungu
Anampoteza na kumweka kando na
uongofu kwa sababu ya udhalimu
wake, hatakuwa na mtu wa kumsaidia
na kumuelekeza njia ya uongofu.
Na utawaona, ewe Mtume, wenyе
kumkanusha Mwenyezi Mungu Siku
ya Kiyama, watakapo kuiona adhabu,
wakisema, kumwambia Mola wao, «Je,
tuna njia yoyote ya kurejea duniani ili
tufanye matendo ya utiifu kwako?» Na
ombi hilo halitakubaliwa kwao.
45. Na utawaona, ewe Mtume, hawa
madhalimu wakiorodheshwa Motoni
wakiwa wadhalilifu na wanyonge,
wanakutazama kwa jicho la unyonge
lililo dhaifu kwa hofu waliokuwa
nayo na utwevu. Na watasema
waliomuamini Mwenyezi Mungu na
Mtume Wake Peponi, watakapoyaona
yaliyorashukia makafiri ya hasara,
«Hakika wenyе hasara kikweli ni
wale waliopata hasara ya nafsi zao
na watu wao Siku ya Kiyama kwa
kuingia Motoni.» Jua utanabahi
kuwa madhalimu, siku ya Kiyama,
watakuwa kwenye adhabu ya daima
isiyokatika wala kuondoka.
46. Na hawa wenyе kukanusha,
Atakapowaadhibu Mwenyezi Mungu
Siku ya Kiyama, hawatakuwa
na wasaidizi na waokozi wenyе
kuwanusuru kutokana na adhabu

وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَإِلَهُ مَنْ وَلَيْهِ مِنْ بَعْدِهِ
وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأُوا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ
إِلَىٰ رَبِّهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

وَتَرَهُمْ يَعْرُضُونَ عَلَيْهَا حَشِيشَةَ مَنْ
الَّذِلُّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرِيقٍ خَفِيٍّ وَقَالَ
الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخَلِيلَينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
الْآئِنَ الظَّالِمِينَ فِي عَدَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أُولَئِكَاءِ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ
ذُوْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَإِلَهُ مَنْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾

ya Mwenyezi Mungu. Na yoyote yule ambaye Mwenyezi Mungu Amempoteza kwa sababu ya ukashaji wake na udhalimu, hatakuwa na njia yenye kumfikisha kwenye haki hapa duniani, na kwenye Pepo kesho Akhera, kwa kuwa yeye atakuwa amezibiwa njia za kuokoka, kwani kuongoza na kupoteza viko mkononi mwa Mwenyezi Mungu, kutakasika na kutukuka ni Kwake, na haviko kwa mwengine.

47. Itikieni mwito wa Mola wenu, enyi wenye kukanusha, kwa kuamini na kutii kabla haijaja Siku ya Kiyama ambayo haimkiniki kuirudisha. Siku hiyo hamtakuwa na mahali pa kukimbilia penye kuwaokoa na adhabu wala mahali pa kuwasitiri mkawa hamtambulikani hapo. Katika aya hii pana dalili ya ubaya wa kuchelewesha, na pana maamrisho ya kuharakisha kufanya kila tendo zuri linalomtokea mja, kwani kuchelewesha kuna athari mbaya na vizuizi.
48. Watakapokataa hawa washirikina, ewe Mtume, kumuamini Mwenyezi Mungu, basi hatukukutumiliza kuwa ni mtunzi wa matendo yao mapaka ukawa ni mwenye kuwahesabu kwa hayo. Lazima yako haikuwa isipokuwa ni kufikisha ujumbe. Na sisi tunapompa binadamu rehema kutoka kwetu rehema ya utajiri, ukunjufu wa mali na mengineyo, hufurahika na akapendezwa, na unapowakumba msiba wa umasikini, ugonjwa na mengineyo kwa sababu

أَسْتَجِيبُ لِرَبِّكُمْ مَنْ قُتِلَ أَنْ يَأْتِيَ فِي يَوْمٍ لَا
مَرْدَلٌ، مِنْ أَنْتَ أَنْتَ الْمَالِكُ مَنْ مَنَّا
يَوْمَهُدٌ وَمَالِكُمْ مَنْ نَذَرَ(٤٧)

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَهُمَا أَزْسَلَنَا إِلَيْهِمْ
حَفِيظًا إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَغُ فَإِنَّمَا إِذَا آتَنَا
الْإِنْسَنَ مِثْرَحَةً فَرَحَ بِهَا وَإِنْ
تُصْبِهُمْ سَيِّئَةً بِمَا قَدَّمُتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ
الْإِنْسَنَ كَفُورٌ(٤٨)

ya kile kilichotangulizwa na mikono
yao cha kufanya matendo ya kumuasi
Mwenyezi Mungu, hapo binadamu
huwa ni mwenye kukataa sana, huwa
akihesabu misiba na akisahau neema.

49. Ni ya Mwenyezi Mungu mamlaka
ya mbingu na ardhi na viliyomo
ndani yake. Anaumba viumbe
anavyovitaka. Anamtunuku
Anayemtaka mionganini mwa
waja Wake wanawake bila kuwa
na wanaume pamoja nao, na
Anamtunuku Anayemtaka wanaume
bila kuwa na wanawake pamoja nao.

50. Na Anampa, Anayetakasika na
kutukuka, Anayemtaka mionganini
mwa watu wanaume na wanawake.
Na Anamfanya Anayemtaka kuwa
tasa asiyezaa. Hakika Yeye ni Mjuzi
sana wa Anachoumba, ni Muweza
sana kuumba Anachotaka, hakuna
chochote kinachomshinda Akitaka
kukiumba.

51. Na haipasi kwa kiumbe yoyote, kati
ya binadamu, Mwenyezi Mungu
Aseme naye isipokuwa kwa njia ya
wahyi amba Mwenyezi Mungu
Anamtumia au Aseme naye nyuma
ya pazia, kama vile Alivyo sema
Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, na
Mūsā, amani imshukie, Au Atume
mjumbe, kama Anavoyomtuma
Jibrili, amani imshukie, kwa yule
anayetumwa kwake ampelekee wahyi
wa kile Mwenyezi Mungu Anataka
apelekewe, kwa idhini ya Mola
wake, na sio kwa mapendeleo yake.

بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
إِنَّمَا يَهْبُطُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّمَا يَهْبُطُ لِمَنْ
يَشَاءُ الْذِكْرُ ١٩

أَوْ بِرَوْجَهْمَدْ كَرَانَا وَإِنَّمَا يَجْعَلُ مِنْ
يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ٢٠

*وَمَا كَانَ لِشَرِّيْأَنْ يُكَلِّمُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا
أَوْ مِنْ وَرَأْيِ حَيَّابْ أَوْ بِرِيسْلَ رَسُولًا فَيُوحَى
بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكْمِهِ ٢١

Hakika Yake Yeye, Aliyetukuka,
 Yuko juu kwa dhati Yake, majina
 Yake, sifa Zake na vitendo Vyake.
 Amekilazimisha kila kitu, na viumbe
 vyote vimemdhaliikia, ni Mwingi
 wa hekima katika uedeshaji Wake
 mambo ya viumbe Vyake. Katika aya
 hii pana kuthibitisha sifa ya kusema
 kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka
 kwa namna inayonasibiana na haiba
 Yake na ukubwa wa mamlaka Yake.

52. Na kama vile tulivyowapelekea wahyi
 Manabii kabla yako wewe, ewe Nabii,
 tulikuletea wewe wahyi wa Qur'ani
 itokayo kwetu, hukuwa unajua kabla
 yake ni vitabu vipi vilivyotangulia
 wala nini Imani wala zippi Sheria
 zinazotokana na Mwenyezi Mungu?
 Lakini tumeifanya Qur'ani ni
 mwangaza kwa watu ambaao kwa
 huo tunawaongoza waja wetu
 tunaowataka kwenye njia iliyolingana
 sawa. Na hakika wewe, ewe Mtume,
 unamuelekeza na kumuongoza kwa
 amri ya Mwenyezi Mungu kwenye
 njia iliyolingana sawa, nayo ni
 Uislamu,
53. njia ya Mwenyezi Mungu Aliye
 na mamlaka ya vyote vilivyoko
 mbinguni na vilivyoko ardhini, hana
 mshirika katika hayo. Jua utanabahi
 kwamba kwa mwenyezi Mungu ,
 enyi watu, yatarudi mambo yote yenu
 ya kheri na shari, na huko Amlipe
 kila mtu kwa matendo yake, yakiwa
 mema alipwe wema na yakiwa
 mabaya alipwe ubaya.

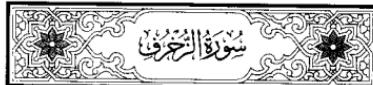
وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَكْتُوبٌ
 تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا إِلَيْهِ مَنْ وَلَكَ جَعَلْنَاهُ
 فُرَادَاهُدِيٰ بِهِ مَنْ شَاءَ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ
 لَهُدِيٰ إِلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٧﴾

صَرَاطٌ اللَّهُ الَّذِي لَهُ وَمَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ إِلَّا إِلَيْهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٣٨﴾

SURA YA AL-ZUKHRUF

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. “*Hā, Mīm*” maelezo yametangulia mwanzoni mwa sura ya *Al-Baqarah* juu ya herufi zilizokatwa na kutengwa.
2. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Ameapa kwa Qur’ani ambayo matamshi yake na maana yake yako waziwazi.
3. Hakika sisi tumeiteremsha Qur’ani kwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa lugha ya Kiarabu , huenda nyinyi mkaelewa na mkazingatia maana yake na hoja zake.
4. Nayo , kwa hakika, katika Ubao Uliohifadhiwa kwetu sisi ina cheo na heshima za juu, iko thabiti , haina tafauti ndani yake wala kugongana.
5. Je tuwape nyinyi mgongo na tuache kuwateremshia Qur’ani kwa ajili ya kupuza kwenu, kutofuata na kupita mipaka kwenu katika kukataa kuiamini?
6. Tumewatumiliza Manabii wengi katika karne za mwanzo zilizopita kabla ya watu wako, ewe Nabii.
7. Hawajiwi na Nabii yoyote isipokuwa huwa wakimcheza shere kama vile watu wako walivyokucheza shere, basi tukawaangamiza wale waliowakanusha Mitume wetu, nao

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

١ حم

وَالْكٰتِبِ الْمُبِينِ

إِنَّا جَعَلْنَاهُ فُزُّعًا تَأْغِرِيَ الْعَذَابَ

٢ تَعْقِلُونَ

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكٰتِبِ لَدَيْنَا الْعَلِيُّ

٣ حَكِيمٌ

أَفَضَرَبَ عَنْكُمُ الْذِكْرَ صَفَحًا

٤ كُنْدُرٌ فَمَا شَرِفَتْ

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَّبِيٍّ إِلَّا كَافُؤُهُ

٥ يَسْتَهْزَءُونَ

walikuwa ni wenye nguvu kali na ushujaa wa kivita kuliko watu wako, ewe Mtume.

8. Na yashapita mateso ya wa mwanzo kwa kuangamizwa kwa sababu ya ukarushaji wao, ujeuri wao na kuwacheza shere Mitume wao. Katika haya pana maliwazo kwa Nabii, rehema na amani zimshukie.
9. Na unapowauliza, ewe Mtume, hawa washirikina mionganoni mwa watu wako, «Ni nani aliyeumba mbingu na ardhi? Wanasema , «Aliyeziumba ni Yule Aliye Mshindi katika mamlaka Yake, Aliye Mjuzi wa hizo na vitu vilivyomo ndani yake, hakuna chochote kinachofichamana Kwake.
10. Aliyewafanya ardhi kuwa ni (kama) tandiko na mkeka, Akawasahilishia humo njia za maisha yenu na biashara zenu, ili mijiongoze kwa njia hizo kwenye maslahi yenu ya kidini na ya kidunia.
11. Na Aliyeteremsha kutoka mawinguni mvua kwa kipimo, Asiifanye mafuriko yenyeye kuzamisha wala pungufu isiyotosheleza haja, ipate kuendesha maisha yenu na yale ya wanyama wenu, tukahuisha kwa maji hayo sehemu kubwa ya ardhi kavu isiyokuwa na mimea. Na kama tulivyotoa kwa maji hayo tuliyoyateremsha kutoka juu, kwenye ardhi hiyo iliyokufa, mimea na mazao, hivo ndivyo mtakavyotolewa, enyi watu, makaburini mwenu baada ya kutoweka kwenu.

فَأَهْلَكَتْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضْرًّا
مَثْلُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾

وَلَيْسَ أَنَّهُم مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ حَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ عَلَيْهِمْ ﴿٩﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ
لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهَتُّدُونَ ﴿١٠﴾

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا يُقْدِرُ
فَإِنْ شَرِّكَهُ بِهِ بَلَدَةٌ مَيْتَانًا كَذَلِكَ تُخْرِجُونَ ﴿١١﴾

12. Na Aliyeumba aina zote za wanyama na mimea, na Akawakeea majahazi mnayoyapanda baharini, na Akawaumbia wale mnaowapanda barani mionganoni mwa wanyama, kama vile ngamia, farasi, nyumbu na punda.
13. Mpate kujituliza juu ya migongo ya hivyo mnavyovipanda, kisha mkumbuke neema ya Mola wenu kwenu hapo mnapopanda na mseme, «Sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu Aliyetudhalilishia (kipando) hiki, na hatukuwa ni wenye uwezo juu yake.»
14. Na ili mseme pia, «Na sisi baada ya kufa kwetu ni wenye kuelekea Kwake na kurejea. Hapa pana dalili ya kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuwaneemesha waja Wake kwa neema mbalimbali, Ndiye Mwenye kustahiki kuabudiwa kwa kila hali.
15. Na hawa washirikina wamemfanya Mwenyezi Mungu kuwa na fungu mionganoni mwa waja Wake. Nako ni kule kusema kwao kuhusu Malaika kuwa ni watoto wa kike wa mwenyezi Mungu. Kwa hakika, binadamu ni mwangi wa kukanusha neema za Mola Wake Alizowaneemesha kwazo, ni mwenye kudhihirisha kukataa kwake na kukanusha kwake, anahesabu misiba na anasahau neema.
16. Je, kwani nyinyi mnadai , enyi wajinga, kuwa Mola wenu Amejichagulia, katika vile

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ كَمَا وَجَعَلَ لَكُمْ
مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَمِ مَا تَرَكُونَ ﴿٦﴾

لَتَسْتَوْرُ أَعْلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذَكَّرُ وَأَعْمَمَةَ رَبِّكُ
إِذَا أَسْتَوْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سَبِّحْنَ الَّذِي
سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿٧﴾

وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا الْمُنْقَلِبُونَ ﴿٨﴾

وَجَعَلُوا لَهُ رُمْنَ عَبَادَةً جُنُونًا إِنَّ الْإِنْسَنَ
لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾

أَفَلَمْ يَخْذَلْ مَا يَحْلُقُ بَنَانِي وَأَصْفَدَكُ
بِالْبَسْنَيْنَ ﴿١٠﴾

Anavyoviumba, watoto wa kike, na hali nyinyi hamriridhi hilo kwenu, na Akawahusu nyinyi kwa kuwapatia watoto wa kiume? Haya ni makaripio kwao.

17. Na anapopewa bishara mmoja wao ya mtoto wa kike ambaye amemnasibishia Mwingi wa rehema, alipodai kwamba Malaika ni watoto wa kike wa Mwenyezi Mungu, uso wake unageuka ukawa mweusi kwa bishara mbaya aliyopewa ya mtoto wa kike, na huwa na huzuni na kujawa na hamu na unguliko.(Basi vipi wataridhika kwa Mwenyezi Mungu kitu ambacho wao wenyewe hawaridhiki nacho? Ametukuka Mwenyezi Mungu kutukuka kukubwa na Ametakasika na kile wanachosema hao makafiri.)
18. Je, mnajasiri na kumnasibishia Mwenyezi Mungu mtu anayelelewa katika pambo asiyeweza kutasua hoja kwenye mjadala kwa sababu ya kukulia kwake kwenye pambo na starehe?
19. Na hawa washirikina waliwafanya Malaika amba ni waja wa Mwenyezi Mungu kuwa ni wanawake. Je, wao walihudhuria wakati Mwenyezi Mungu Alipowaumba mpaka waamue kuwa wao ni wanawake? Ushahidi wao utasajiliwa, na wataulizwa kuhusu hilo kesho Akhera.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا أَنْتَ بِالرَّحْمَنِ مَتَّلَّا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًا وَهُوَ كَظِيرٌ ﴿١٨﴾

أَوْمَنْ يُشَوُّ فِي الْجَلَةِ وَهُوَ فِي الْخَصَامِ
غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٩﴾

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عَبْدُ الْرَّحْمَنِ
إِنَّا أَشَهَدُ وَلَا خَلَقَهُمْ سُكَّبَ
شَهَدَ لَهُمْ وَيُسْتَأْنَ ﴿٢٠﴾

20. Na hawa washirikina wa Kikureshi wanasema, «Lau Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema Angalitaka, hatungalimuabudu yoyote asiyekuwa Yeye.” Na hii ni hoja iliyotanguka, kwani Mwenyezi Mungu Ashasimamisha hoja juu ya waja kwa kuwatumiliza Mitume na kuteremsha Vitabu, basi kujisimamishia hoja ya Mapitisho na Makadirio ni ubatilifu mkubwa zaidi baada ya Mitume kuwaonya. Wao hawana ujuzi wa hakika ya yale wanayoyasema. Hakika ni kwamba wao wanayasema kwa kudhania na kuzua urongo, kwa kuwa hawana habari wala dalili kuhusu hilo kutoka kwa Mwenyezi Mungu.
21. Je, walishuhudia uumbaji wa Malaika au tuliwapatia kitabu kabla ya hii Qur’ani tuliyoyeremsha, wakawa wameshikamana nacho, wakifanyia kazi na wanajijengea kwa hicho hoja za kukupinga, ewe Mtume?
22. Bali walisema, «Sisi tuliwakuta baba zetu kwenye njia, madhehebu na dini, na sisi tunafuata na kuandama nyayo za baba zetu katika yale waliyokuwa nayo.”
23. Hivyo ndivyo ilivyo, hatukutumiliza kabla yako wewe, ewe Mtume, muonyaji yoyote kwenye kijiji chochote, mwenye kuwaonya adhabu yetu kwa kutukanusha, na akawaonya na kuwahadharisha adhabu yetu, isipokuwa wale ambaa ziliwatia kiburi neema mionganii mwa viongozi na wakubwa huwa wakisema, ”Sisi tuliwakuta baba zetu

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدَنَّهُمْ مَا لَهُمْ
بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنَّهُمْ لَا يَخْرُصُونَ ﴿١﴾

أَمْ أَتَيْتَهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ
مُسْتَمِسُونَ ﴿٢﴾

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
إِنَّا عَلَىٰ أَثْرِهِمْ مُهَتَّدُونَ ﴿٣﴾

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَزَارٍ
إِلَّا قَالَ مُتَّرْفُهُمَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
إِنَّا عَلَىٰ أَثْرِهِمْ مُفْتَدُونَ ﴿٤﴾

kwenye mila na dini, na sisi ni wenyewe kufuata mwenendo wao na njia yao.”

24. Huyo Muonyaji, akiwa ni Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wale Mitume waliomtangulia, huwa akisema kuwaambia waliompinga wakitumia udanganyifu huu uliyotanguka, «Je, mtawafuata baba zenu, hata kama mimi nimewajia kutoka kwa Mola wenu na kitu chenye kuongoza zaidi kwenye njia ya haki na chenye kuonyesha zaidi njia ya uongofu kuliko kile mllichowakuta baba zenu wakikifuata cha dini na mila?” Na wao huwa wakisema kwa ushindani, ”Sisi ni wenyewe kuyapinga na kuyakanusha hayo mliyotumilizwa kwayo.”
25. Basi tukawalipiza hao *ummah* waliowanusha Mitume wao kwa kuwateremshia mateso ya kuwadidimiza, kuwazamisha na mengineyo. Basi angalia, ulikuwa viyi mwisho wa mambo yao walipozikanusha hoja za Mwenyezi Mungu na Mtume wake? Basi na wajihadhari watu wako wasiendelee kwenye ukushaji wao ili yasiwapate wao yale yaliyowapata wale.
26. Kumbuka, ewe Mtume, pindi aliposema Ibrâhîm alipomwambia baba yake na watu wake waliokuwa wakiabudu vitu ambavyo watu wako, ewe mtume, wanaviabudu, ”Hakika mimi nimejiepusha na vile mnavyoviabudu badala ya Mwenyezi Mungu.

* قَلْ أَلَّا تُوْجِحُنُكُمْ بِأَهْدَى مِمَّا رَأَيْتُمْ
عَلَيْهِ إِذَا أَبَاءَكُمْ فَأَلْوَأْنِي أَنَا إِيمَانًا أَرْسَلْتُكُمْ
كُفَّارُونَ ﴿٦٦﴾

فَأَنْتَقَمْتَ أَمْنَهُمْ فَأَنْظَرْتَ كُفَّارَ كَانُوا عَيْنَهُ
الْمُكَذِّبِينَ ﴿٦٧﴾

وَإِذَا قَالَ إِنَّهُمْ لَا يُبْلِغُونَ
وَقَوْمَهُ إِنَّمَا يَرَأُونَ مَا
تَعْبُدُونَ ﴿٦٨﴾

27. «Isipokuwa Yule Aliyeniumba , kwani Yeye Ataniafikia kufuata njia ya uongofu.”
28. Na Ibrāhīm, amani imshukie, alilifanya neno la kumpwekesha Mwenyezi Mungu (*Lā ilāha illā Allāh*) ni lenye kusalia baada yake, kwa kutarajiwa warudi kumtii Mola wao na kumpwekesha. Na kutubia kutokana na ukarushaji wao na dhambi zao.
29. Bali niliwastarehesha hawa washirikina wa watu wako, ewe mtume, na wazazi wao kabla yao kwa uhai, siku waharakishia adhabu kwa ukarushaji wao mpaka ikawajia Qur’ani na Mtume wa kuwabainishia wanachokihitajia katika mambo ya Dini yao.
30. Na ilipowajia Qur’ani kutoka kwa Mwenyezi Mungu walisema, «Hii uliyotuletea ni uchawi wa kuturogea nao, na si wahyi unaotoka kwa Mwenyezi Mungu, na sisi tunaukanusha.”
31. Na hawa washirikina wa Kikureshi walisema, «Iwapo hii Qur’ani inatoka kwa Mwenyezi Mungu kikweli, basi si ateremshiwe mtu mkuu kutoka miji hii miwili: *Makkah au Tāif*.
32. Je, wao ndio wanaougawa huu utume wakauweka wanapotaka? Sisi tumewagawia wao maisha yao katika uhai wao wa kilimwengu ya riziki na vyakula, na tumewainua daraja baadhi yao juu ya wengine : huyu ni

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ رَسِيْمَدِين ﴿٦٧﴾

وَجَعَلَهَا كَلْمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَاهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾

بَلْ مَتَّعْتُ هُؤُلَاءِ وَإِلَيْهِمْ حَكَى جَاءَهُمْ الْحُكْمُ
وَرَسُولُ مُّبِينٍ ﴿٦٩﴾

وَلَمَاجَاهَهُمْ الْحُكْمُ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا يَهْكِرُونَ
كُفَّارُونَ ﴿٧٠﴾

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْءَانُ عَلَى رَجُلٍ مِّنَ
الْقَرِبَاتِ لَنَعْلَمُ عَظِيمَهُ ﴿٧١﴾

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكُمْ نَحْنُ فَسْمَنَابِينَهُمْ
مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا أَوْ فَعَنَابَعَضُهُمْ
فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَتِ لِيَسْجُدَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
سُحْرِيَاً وَرَحْمَتَ رَبِّكَ خَيْرٌ مَّا يَجْمَعُونَ ﴿٧٢﴾

tajiri na huyu ni masikini, huyu ana nguvu na huyu ni mnyonge, ili baadhi yao wawe ni wenyewe kutumiwa na wengine katika maisha. Na rehema ya Mola wako, ewe Mtume, ya kuwatia wao Peponi ni bora kuliko takataka za dunia zenyewe kutoweka.

33. Na lau si kuwa watujumuika pamoja kwenye ukafiri, tungalizifanya nyumba za wale wenyewe kumkanusha Mwingi wa Rehema ziwe na ghorofa za fedha na ngazi za wao kupandia.
34. Na tukazifanya nyumba zao ziwe na milango ya fedha, tukawafanyia vitanda ambavyo juu yake wanakaa na kutegemea
35. na tukawafanya wawe na dhahabu. Na vyote hivyo havikuwa isipokuwa ni sterehe za maisha ya kilimwengu, nazo ni starehe chache zenyewe kuondoka. Na starehe za Akhera zimehifadhiwa kwa Mola wako kwa wale wachamungu na si kwa wengine.
36. Na mwenye kuupa mgongo utajo wa Mwingi wa Rehema, nao ni Qur'ani, asiogope mateso yaliyotajwa ndani yake na asijiongoze kwa uongofu wake, tutamwekea Shetani hapa duniani wa kumpoteza, ikiwa ni malipo yake ya kuupa mgongo kwake utajo wa Mwenyezi Mungu. Shetani huyo atakuwa na yeye wakati wote na kufuatana naye, akimkataza ya halali na kumsukuma afanye ya haramu.

وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِيُبُوْتُهُمْ سُقْفَاقَنْ فِضْلَةً وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٢٤﴾

وَلِيُبُوْتُهُمْ أَبْوَاً وَسُرْرًا عَلَيْهَا يَشْكُوتْ ﴿٢٥﴾

وَزُخْرُفَاتٍ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعَ الْحَيَاةَ الْدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢٦﴾

وَمَن يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُنَيْضَ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ رَقِينْ ﴿٢٧﴾

وَلَا هُمْ يَأْصُدُونَهُمْ عَنِ الْسَّبِيلِ وَلَا يَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٧﴾

37. Na kwa hakika, Mashetani wanawazuia hawa wanaoupa mgongo utajo wa Mwenyezi Mungu wasifuate njia ya haki, wanawapambia upotevu na wanawafanya wachukie Kumuamini Mwenyezi Mungu na kufanya matendo ya utiifu Kwake. Na wanadhani hawa wenye kupa mgongo, kutokana na vile Mashetani wanavyowapambia upotevu walionao, wanadhani kuwa wao wako kwenye haki na uongofu.
38. Mpaka pale atakapotujia yule aliyeupa mgongo utajo wa Mwenyezi Mungu pamoja na yule mwenzake Shetani, ili kuhesabiwa na kulipwa, atasema yule mwenye kupa mgongo kumwambia mwenzake, «Natamani lau baina yangu mimi na wewe pana umbali wa baina ya Mashariki na Magharibi, kwani mwenza mbaya zaidi kwangu ni wewe kwa kuwa umenipoteza.”
39. Haitawafalia kitu leo, enyi mlioupa mgongo utajo wa Mwenyezi Mungu, kwa kushirikisha kwenu duniani, kuwa mmeshirikiana na wenzenu (wa Kishetani) katika adhabu. Basi kila mmoja ana fungu lake kamili la adhabu kama mlivyoshirikiana katika ukashaji.
40. Je, kwani wewe, ewe mtume, unamsikilizisha yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemfanya kiziwi akawa haisikii haki, au unamuongoza kwenye njia ya uongofu yule ambaye Mwenyezi

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَكِيلَتْ بَنْجَىٰ وَبَيْنَكَ
بُعْدَ الْمُشْرِقَيْنَ فِيْنَ الْقَرِينِ ﴿٨﴾

وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ تَلْقَنُمُ أَنْكُمْ فِي
الْعَذَابِ مُشَرِّكُونَ ﴿٩﴾

إِنَّكُمْ تُشْعِيْنَ الصُّمَّاً وَهَدِيَ الْعُمَّىٰ وَمَنْ
كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٌ ﴿١٠﴾

Mungu Ameupofusha moyo wake
 akawa haioni haki, au unamuongoza
 yule aliyepotoka waziwazi akawa
 kando ya haki? Hayo si yako. Lako
 wewe ni kufikisha ujumbe, na si juu
 yako kuwafanya waongoke, lakini
 Mwenyezi Mungu Anamuongoza
 Anayemtaka na Anampoteza
 Anayemtaka.

41. Na iwapo tutakufisha, ewe Mtume, kabla hujanusuriwa juu ya wakanushaji wa watu wako, basi sisi ni wenye kuwalipiza wao kwa kuwaadhibu huko Akhera.
42. Au tutakuonyesha lile tulilowaahidi la adhabu yenye kuwashukia, kama ilivyokuwa siku ya *Badr*, kwani sisi tuna uweza juu yao tutakupa ushindi juu yao na tutawafedhehi kwa mkono wako na kwa mikono ya wenye kukuamini,
43. Basi shikamana, ewe Mtume, na kile alichokuamrisha Mwenyezi Mungu katika hii Qur'an ambayo Mwenyezi Mungu amekuletea, kwa njia ya wahyi. Hakika wewe uko kwenye njia iliyonyoka, nayo ni Dini ya Mwenyezi Mungu aliyoamrisha ifuatwe ambayo ni Uislamu. Hapa pana kumpa moyo Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumsifu.
44. Na hii Qur'an ni utukufu kwako na kwa watu wako mionganoni mwa washirikina wa Kikureshi, kwa kuwa imeteremshwa kwa lugha yao,

فِي مَا نَذَرْنَا لَهُنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾

أَوْ نُرِيدُكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾

فَأَسْتَمِسْكُ بِالَّذِي أُوحَى إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾

وَإِنَّهُ لَذِكْرُكَ وَلَقَوْمُكَ وَسَوْفَ تُسْكَلُونَ ﴿٤٤﴾

kwa kuwa wao wanaifahamu zaidi
 kuliko watu wengine na kwa hivyo
 inatakiwa wawe ni watu wenye
 kusimama nayo zaidi na ni wenye
 kufanya matendo yanayoambatana
 nayo zaidi . Na mtaulizwa , wewe
 na walio pamoja na wewe, kuhusu
 vile mlivyomshukuru kuletewa hiyo
 Qur'an na mlivyoifanyia kazi.

45. Na uwaulize, ewe Mtume, wafuasi
 wa wale tuliovatumiliza kabla
 yako mionganoni mwa Mitume
 wetu na wabebaji sheria zao, «Je
 walikuja Mitume wao na ujumbe wa
 kuabudiwa asiyekuwa Mwenyezi
 Mungu?” Wao watakupasha habari
 kuwa hilo halikutukia, kwani
 Mitume wote walilingania kile
 ulichowaitia watu cha kumuabudu
 Mwenyezi Mungu, Peke Yake
 Asiye na mshirika, na wakakataza
 kuabudiwa asiyekuwa Mwenyezi
 Mungu.
46. Kwa hakika tulimtumiliza Mūsā
 kwa hoja zetu aende kwa Fir'awn
 na watukufu wa watu wake kama
 tulivyokutumiliza wewe, ewe mtume,
 kwa hawa washirikina wa watu wako,
 na Mūsā akawaambia, «Mimi ni
 Mtume kutoka kwa Mola wa viumbe
 wote.”
47. Na alipowajia na dalili zilizo wazi
 zenye kuonyesha ukweli wake katika
 ulinganizi wake, hapo Fir'awn na
 viongozi wa utawala wake wakawa
 wanazicheka zile hoja na mazingatio
 alivyokuja navyo Mūsā.

وَتَعَلَّمَ مِنْ أَرْسَلَنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
 أَجْعَلَنَا مِنْ دُونِ الْرَّحْمَنِ إِلَهَ يَعْبُدُونَ ﴿٤٦﴾

وَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِعَائِدَتَنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 وَمَلِئَلَيْهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

فَلَمَّا جَاءَهُ رِبِّعَائِدَتَنَا إِذَا هُوَ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٨﴾

48. Na hatukuwa tukimuonyesha Fir'awn hoja yoyote isipokuwa huwa ni kubwa zaidi kuliko ile iliyokuwa kabla yake na inautolea dalili zaidi usahihi wa kile ambacho Mūsā alikuwa akiwalingania kwacho. Na tuliwapatiliza kwa aina mbalimbali za adhabu , kama vile Nzige, chawa, vyura, mafuriko na nyinginezo ili wapate kurudi kwenye kumpwekesha Mwenyezi Mungu na kumtii na kuacha kumkanusha .
49. Na Fir'awn na viongozi wa utawala wake wakasema kumwambia Mūsā, "Ewe mjuzi! (Na mchawi alikuwa kwao ni mtu mkubwa wanayemheshimu, na haukuwa uchawi ni sifa ya mtu kutukanika), "Tuombee Mola wako, kwa ile ahadi Aliyokuuhidi na yale matukufu Aliyokutunukia wewe mahsusisi, Atuepushie adhabu, kwani tukiepushiwa adhabu, kwa hakika sisi ni wenye kuongoka na kuayaamini yale uliotujia nayo.
50. Basi Mūsā alipoomba adhabu iondolewe kwao na tukawaondolea hiyo adhabu, ghafla wanavunja ahadi na wanaendelea kwenye upotevu wao.
51. Na Fir'awn aliita mbele ya wakubwa wa watu wake kwa kujigamba na kujisifu kwa ufalme wa Misri, «Je, kwani mimi sina ufalme wa Misri na mito hii inayopita chini yangu? Kwani hamuoni utukufu wangu na nguvu zangu na unyonge wa Mūsā na umasikini wake?

وَمَا نُرِبْهُم مِّنْ إِعْيَةٍ إِلَّاهِي أَكْتَبَ مِنْ
أَحْتِهَا وَأَخْدَنَهُم بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿١٩﴾

وَقَالُوا يَا إِيَّاهُ السَّاحِرُ أَقْعُ لَنَارِكَ بِمَا عَاهَدَ
عِنْدَكَ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٢٠﴾

فَلَمَّا كَسَفْنَا عَنْهُمُ الْعَدَابَ إِذَا هُمْ
يَنْكُونُونَ ﴿٢١﴾

وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَقُولُ أَلِيَّسْ لِي
مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِي أَفَلَا يُبَصِّرُونَ ﴿٢٢﴾

52. «Bali mimi ni bora kuliko huyu asiye na utukufu. Kwani ye ye anajidhalilisha katika kuataka haja zake kwa udhaifu wake na unyonge wake, na hafafanui maneno kwa ajili ya uzito wa ulimi wake.» Na lililomfanya Fir'awn atoe kauli hii ni ukafiri, ushindani na uziaji njia ya Mwenyezi Mungu.
53. «Basi si apewe huyo Mûsâ, iwapo ni mkweli kuwa ye ye ni Mjumbe wa Mola wa viumbwe wote, vikuku vya dhahabu, au waje Malaika pamoja na ye ye wameshikana na kukutana na wakafuatana wakimtolea ushahidi kuwa ye ye ni Mtume wa Mwenyezi Mungu kwetu sisi.»
54. Fir'awn akazichezea akili za watu wake, akawaita kwenye upotevu na wao wakamtii na wakamkanusha Mûsâ. Kwa hakika, wao walikuwa ni watu waliotoka kwenye utiifu wa Mwenyezi Mugu na njia yake ya sawa.
55. Walipotukasirisha, kwa kutuasi na kumkanusha Mûsâ na miujiza aliyokuja nayo, tuliwatesa kwa adhabu ya duniani tuliyowaharakishia na tukawazamisha wote baharini.
56. Tukawafanya hao tuliozamisha baharini kuwa ni mfano uliotangulia kwa anayefanya matendo kama yao katika wale watakaokuja baada yao kwa kustahiki adhabu, na ni mazingatio na mawaidha kwa watu wa nyuma.

أَمْنًا حَيْرٌ^{٥١} مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبَيِّنُ^{٥٢}

قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ^{٥٣} عَلَيْهِ أَسْوَرَةٌ^{٥٤} مِنْ دَهَنٍ^{٥٥} أَوْ جَاءَ
مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْرَبِينَ^{٥٦}

فَاسْتَخَفَ قَوْمَهُ^{٥٧} فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ^{٥٨}

فَلَمَّا آتَيْنَاهُمْ مَا أَنْتَمْ نَاهِيُّمْ^{٥٩}
فَأَغْرَقْنَاهُمْ^{٦٠} أَجْمَعِينَ^{٦١}

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلآخَرِينَ^{٦٢}

57. Na washirikina walipopiga mfano wa Isā mwana wa Maryam walipomjadili Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumhoji kuwa Wanawara wanamuabudu, unawakuta watu wako wanainua sauti zao na kupiga kelele kwa furaha na kuterema. Napo ni pale neno la Mwenyezi Mungu Aliyetukuka lilipoteremka (Nyinyi na vile mnavyoviabudu badala ya Mwenyezi Mungu ni kuni za Moto, nyinyi nyote ndani ya Moto huo mtaingia.). Na washirikina wakasema, «Tumeridhika kwa waungu wetu wawe na cheo cha Isā, Mwenyezi Mungu Akateremsha neno lake (Hakika wale ambao ilitangulia kutoka kwetu kuwa wao ni wema, hao ni wenye kupushwa nao huo Moto). Yule anayetupwa Motoni, mionganini mwa waungu wa makafiri, ni yule aliyeridhika kuabudiwa na wao.
58. Na walisema washirikina wa watu wako, ewe Mtume, ” Je waungu wetu tunaowaabudu ni bora au ni Isā ambaye watu wake wanamuabudu? Akiwa Isā atakuwa Motoni, basi nasi natuwe na waungu wetu pamoja na yeye. Hawakukupigia mfano huu isipokuwa kwa kujadili, bali wao ni wabishi kwa njia ya ubatilifu.
59. Hakuwa Isā mwana wa Maryam isipokuwa ni mja, tulimneemesha kwa utume na tukamfanya ni alama ya kutolea ushahidi uweza wetu.

*وَلَمَّا ضُرِبَ أَبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمٌ كَمِنْهُ يَصْدُورُونَ ﴿٥٧﴾

وَقَالُوا إِلَيْهِتُ حَيْرًا مُّهُومًا ضَرَبَ رُؤُوفٌ لَّكَ
إِلَاجَدَ لَا يَبْلُهُ فَقَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّهُو إِلَّا عَبْدٌ نَعَمَنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ
مَثَلًا لِتَبَيَّنَ إِسْرَاعَ يَدِ

60. Na lau tungakiataka tungaliwajaalia badala yenu Malaika , hawa baada ya wengine, badala ya wanadamu.
 61. Kwa hakika kuteremka kwa Ūsā, amani imshukie, kabla ya Siku ya Kiyama, ni dalili ya kukaribia Wakati huo, basi msitie shaka kuwa hilo ni lenye kuwa hapana budi. Na nifuateni mimi katika yale ninayowatolea habari kutoka kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Hii ni njia imara inayoelekea Peponi, isiyo na mpeto.
 62. Na asiwazuie Shetani, kwa kutia kwake wasiwasi kwa watu, kunitii mimi katika yale ninayowaamrisha na ninayowakataza, kwani ye ye ni adui kwenu ambaye uadui wake uko waziwazi.
 63. Na Ūsā alipowajia Wana wa Isrāīl kwa dalili zilizofunuka wazi alisema, «Nimewajia na unabii, na ili niwaeleze baadhi ya mambo ya yale mnayotafautiana kwayo katika mambo ya Dini. Basi mcheni Mwenyezi Mungu kwa kufuata amri Zake na kuepuka makatazo Yake, na mnitii mimi katika yale ninayowaamrisha ya kumcha Mwenyezi Mungu na kumtii.
 64. «Hakika Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Ndiye Mola wangu na Mola wenu nyote, basi muabuduni Yeye Peke Yake na msimshirikishe na Yeye kitu chochote. Hili nililowaamrisha

وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ
يَخْلُفُونَ

وَإِنَّهُ وَلَعِمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْرُنْ بِهَا
وَاتَّبِعُونَ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

وَلَا يَصِدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُّبِينٌ

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبُيُّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ
بِالْحِكْمَةِ وَلَا يُبْيِنُ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَخْلُقُونَ
فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

la kumcha Mwenyezi Mungu na kumpwekesha kwa ustahiki wa kuabudiwa ndio njia iliolingana sawa, nayo ni Dini ya Mwenyezi Mungu ya kweli Ambaye Hakubali kutoka kwa yoyote dini isiyokuwa hiyo.”

65. Hapo makundi ya watu yakatafautiana kuhusu jambo la Isā, amani imshukie, na wakawa mapote: kati yao kuna waliokubali kuwa yeye ni mja wa Mwenyezi Mungu na ni Mtume Wake, na hiyo ndio kauli ya kweli, na kati yao kuna wanaodai kuwa yeye ni mwana wa Mwenyezi Mungu, na kati yao kuna wanaosema kwamba yeye ni Mwenyezi Mungu, Ametukuka Mwenyezi Mungu kutukuka kukubwa na kutakasika na neno lao hilo. Basi maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama ni yenye kuwapata wale waliomsifu Isā kwa sifa ambazo sizo zile Mwenyezi Mungu Alizomsifu nazo.
66. Je, kwani wana kutu chochote wanachokingojea watu wa makundi hayo waliotafautiana kuhusu Isā isipokuwa ni kujiwa na Kiyama kwa ghafla na hali wao hawahisi wala hawatambui?
67. Marafiki katika kumuasi Mwenyezi Mungu duniani watatengana wao kwa wao Siku ya Kiyama. Lakini wale waliofanya urafiki juu ya uchaji Mwenyezi Mungu, urafiki wao utadumu duniani na Akhera.

فَأَخْتَلَفَ الْأَحْرَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ
لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ الْيَمِينِ ٦٦

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَى الْأَسْعَادِ أَنْ تَأْتِيهِمْ
بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ٦٧

الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِنْ بَعْضُهُمْ لِيَعْصِي عَدُوُّهُ الْأَ
الْمُتَّقِيْنَ ٦٨

68. Wataambiwa hawa wachamungu, «Enyi waja wangu! Hamna khofu yoyote Leo ya kupata mateso yangu, wala nyinyi hamtahuzunika juu ya hadhi za kilimwengu mlizozikosa.”
69. Wale walioziamini aya zetu na wakayafuata kivitendo yale walioletewa na Mitume wao, wakawa ni wenye kumtii Mwenyezi Mungu, Mola wa viumbe vyote, kwa nyoyo zao na viungo vyao,
70. wataambiwa, «Ingieni Peponi , nyinyi na wendani wenu Waumini, mkistareheshwa humo na mkifurahishwa.”
71. Watazungushiwa, hawa waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake, chakula ndani ya vyombo vya dhahabu na vinywaji ndani ya gilasi za dhahabu. Na humo watakuwa na kila ambacho nafsi zao zinakitamani na macho yao yanapendezwa nacho, na wao humo watakaa milele.
72. Na hii Pepo ambayo Mwenyezi Mungu Amewarithisha, ni kwa sababu ya kile mllichokuwa mkikifanya ulimwenguni cha mambo ya kheri na matendo mema, na akaifanya, kwa wema Wake na rehemaa Yake, ni malipo yenu.
73. Mtakuwa nayo, humo Peponi, matunda mengi ya kila aina ya nyinyi kuyala.
74. Hakika ya wale waliochuma dhambi kwa ukashaji wao, ni wenye kukaa ndani ya adhabu ya Jahanamu.

يَعِدَ الْأَخْوَفُ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ
خَجَّابُونَ ﴿٦٨﴾

الَّذِينَ ءَامُرُوا يَرْتَبِطُوا وَكَانُوا
مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾

أَذْهَلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُخَبِّرُونَ ﴿٧٠﴾

يُطَافُ عَلَيْهِم بِصَحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَلَوْبَى
وَفِيهَا مَا شَهِيْهُ أَلْأَنْفُسُ وَتَلَدَّ
الْأَعْيُنُ وَأَنْشَفَ فِيهَا حَلِيلُوْنَ ﴿٧١﴾

وَنِنَّكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُرْتَمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾

لَكُمْ فِيهَا فَلِكَهَهُ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ حَلِيلُوْنَ ﴿٧٤﴾

75. Hawatasahilishiwa, na wao
wakiwa ndani yake watakuwa ni
wenye kukata tamaa na rehema ya
Mwenyezi Mungu.
76. Na hatukuwadhlumu wahalifu hawa
kwa kuwaadhibu , isipokuwa ni
wao wenyewe ndio walijidhlumu
nafsi zao kwa kushirikisha kwao na
kukataa kuwa Mwenyezi Mungu
Ndie Mola wa haki, Aliye Peke
Yake, Asiye na Mshirika na kuacha
kuwafuata Mitume wa Mola wao.
77. Na hao wahalifu waliomkanusha
Mwenyezi Mungu, baada ya
Mwenyezi Mungu kuwatia kwenye
moto wa jahanamu, watamwita
Mālik, mshika hazina za Moto
kwa kusema, «Ewe Mālik! Basi
na Atufishe Mola wako, tupate
kupumzika na haya tuliyonayo,”
Hapo Mālik awajibu, «Nyinyi ni
wenye kukaa, hamna kutoka Motoni
na hamna makimbilio ya kujiepusha
nao.”
78. Kwa hakika, tumewaletea haki na
kuibainisha kwenu, lakina wengi
wenu mliichukia walipokuja nayo
Mitume.
79. Je, kwani hawa washirikina
wamepanga mambo madhubuti ya
kuichimba haki tuliyowaletea? Sisi
tunawapangia adhabu na mateso.
80. Au kwani wanadhani, hawa
wenye kumshirikisha Mwenyezi
Mungu, kuwa sisi hatusikii yale
wanayoyaficha ndani ya nafsi zao

لَا يُقْتَرَعُ عَنْهُمْ وَهُوَ فِيهِ مُبِيلُسُونَ ﴿٧٦﴾

وَمَا أَطْلَمْتُهُمْ وَلَكِنْ كَأُولُو الْأَذْلَامِينَ ﴿٧٧﴾

وَنَادَوْا يَمِيلَكَ لِيَقْضِي عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ
مَّا كُنْتُمْ ﴿٧٨﴾

لَقَدْ حِتَّتُكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّكُمْ كُلُّكُمْ لَدَعْيَ
كَرِهُونَ ﴿٧٩﴾

أَمْ أَبْرَمُوا أَقْرَابًا إِنَّا مُبِينُونَ ﴿٨٠﴾

أَمْ حَسَبُوكُمْ أَنَّا لَا نَسْمَعُ بِسَرَّهُمْ وَجَنَاحُهُمْ بِئْنَ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨١﴾

na kunong'onezana baina yao? Basi sivyo hivyo, sisi tunasikia na tunajua, na wajumbe wetu ambao ni Malaika watukufu na watunzi wanawaandikia yote waliyoyafanya.

81. Sema, ewe mtume, uwaambie washirikina wa watu wako wanaodai kuwa Malaika ni watoto wa kike wa Mwenyezi Mungu, «Iwapo Mwingi wa rehemma Alikuwa na mtoto, kama vile mnavyodai, lakini hili halikuwa wala halitakuwa, basi mimi ni wa mwanzo kumuabudu mtoto huyo mnaodai, Ametakasika Mwenyezi Mungu na kuwa na mke na mtoto.”
82. Kuepukana na kila sifa ya upungufu na kutakasika ni kwa Mola wa mbingu na ardhi, Mola wa 'Arsh kubwa, na kuwa mbali na urongo na uzushi wanaomzulia washirikina ya kuwa Mwenyezi Mungu Ana mwana na mengineyo ya ubatilifu wanayodai.
83. Basi waache, ewe Mtume, hao wenye kumzulia Mwenyezi Mungu urongo wavame kwenye ubatilifu wao na wacheze katika dunia yao mpaka wapambane na hiyo Siku yao ambayo wanaahidiwa kuwa wataadhibiwa: ima hapa duniani au kesho akhera au kote kuwili.
84. Na Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Anayeabudiwa kwa haki, mbinguni na ardhini, na Yeye Ndiye Mwingi wa hekima Aliyeimarisha kuumba Kwake na kuitengeneza

قُلْ إِنَّ كَانَ لِرَحْمَنِ وَلَدٌ فَإِنَّ أَوَّلَ الْعَنْدِينَ ﴿٨١﴾

سُبْحَنَ رَبِّ الْسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصْفُونَ ﴿٨٢﴾

فَذَرْهُنْ يَنْهُوْضُوا وَيَلْبُوْحُتَنْ يُلْقُوْيَأَوْمَهُمْ
الَّذِي يُوعَدُوْنَ ﴿٨٣﴾

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ
وَهُوَ الْكَيْمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾

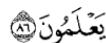
Sheria Yake, Mwenye ujuzi wa kila kitu kuhusu hali ya viumbe Vyake. Hakuna chochote kinachofichamana katika hivyo.

85. Ni nyingi mno baraka za Mwenyezi Mungu na kheri Zake na ni mkubwa mno ufalme Wake, Ambaye ni Yake, Peke Yake, mamlaka ya mbingu saba na ardhi saba na vitu vilivyoko baina yake, na Kwake Yeye Ndiko uliyoko ujuzi wa Wakati ambapo Kiyama kitasimama na viumbe wafufuliwe kutoka makaburini mwao wapelekwe kwenye Kisimamo cha Hesabu, na Kwake Yeye mtarudishwa, enyi watu, baada ya kufa kwenu, na hapo alipwe kila mmoja kwa anayostahiki.
86. Na hawamiliki, wale ambao washirikina wanawaabudu, uwezo wa kumuombea yoyote mbele ya Mwenyezi Mungu isipokuwa wale waliyoishuhudia haki na wakakubali upweke wa Mwenyezi Mungu na unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakawa na yakini ya uhakika wa kile walichokikubali na kikitolea ushahidi.
87. Na ukiwaauliza, ewe Mtume, hao washirikina wa watu wako, "Ni nani aliyewaumba?" watasema, «Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyetuumba." Basi vipi wao wanageuka na wanapotoka kwa kuacha kumuabudu Mwenyezi Mungu, Peke Yake, na kumshirikisha na asiyekuwa Yeye?

وَتَبَارِكَ اللَّهُ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْهُ عِلْمٌ إِلَّا سَاعَةً وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ

وَلَا يَمْلِأُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهَدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ

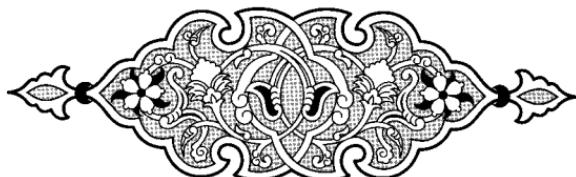
وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَالَّتِي
يُؤْفِكُونَ

وَقَبِيلَهُ يَرَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

فَاصْصَحُّ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعَمُونَ ﴿٩٠﴾

88. Na Atasema Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu amani zimshukie, huku akimshtakia watu wake waliomkanusha kwa Mola Wake kwa kusema, «Hawa ni watu hawakuamini wewe wala kile ulichonitura kwao.
89. Basi wasamehe, ewe Mtume, na uyapuuze makero yao, na lisitokee lolote kutoka kwako isipokuwa amani ambalo ni neno linalosemwa na wenye akili na busara kuambipa wajinga, kwani wao hawatukanani na wao wala hawawalipizi kwa vitendo vyao vibaya waliowafanyia. Basi watajua watakachokikuta cha balaa na adhabu. Hapa pana onyo na kitisho kikubwa kwa makafiri hawa wenye kushindana na mfano wao.

SURA YA AL-DUKHĀN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَم

1. «*Hā, Mīm*» Yametangulia maelezo
kuhusu herufu zilizokatwa na kutengwa
mwazo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Ameapa Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, kwa Qur’ani iliyo wazi
kimatamshi na kimaana.
3. Sisi tuliteremsha katika Usiku
wa Cheo uliobarikiwa wenyewe
kheri nyingi, nao unapatikana
katika mwezi wa Ramadhani. Sisi
ni wenyewe kuonya watu kwa kile
kinachowanufaisha na kuwadhuru,
nako ni kule kupeleka Mitume
na kuteremsha Vitabu, ili hoja ya
Mwenyezi Mungu iwasimamie waja
Wake.
4. Katika usiku huo linaamuliwa na
kupambanuliwa, kutoka kwenye
Ubaa Ulolahifadhiwa na kuletewa
waandishi kati ya Malaika, kila
jambo lililokadirwa la muda wa
kuishi na riziki katika mwaka huo
na mambo mengine yatakayokuwa
na kukadirwa na Mwenyezi Mungu,
Aliyetukuka, mpaka mwisho wa
mwaka, hayabadilishwi wala
hayageuzwi.
5. Mambo haya yaliyopangwa
kimadhubuti ni amri inayotoka
kwetu, kwani yote yanayokuwa na
Anayokadiria Mwenyezi Mungu,

وَالْكِتَابُ الْمُبِينُ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا
مُنذِّرِينَ

فِيهَا يُفَرِّقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٌ

أَمْرًا مَّنْ عَنْدَنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

Aliyetukuka, na wahyi Anaouleta,
vyote hivyo vinatokana na amri
Yake na idhini Yake na ujuzi Wake.
Hakika sisi tumetumiliza Mitume,
Muhammad na waliokuwa kabla
yake, kwa watu.

6. Hilo likiwa ni rehema kutoka kwa Mola wako, ewe Mtume, kuwafikia wale wenye kutumilizwa. Hakika Yeye ni Msikizi, Anasikia sauti zote, ni Mjuzi wa mambo yote ya waja Wake yaliyojiteza nje na yanayofichika.
7. Muumba mbingu na ardhi na vitu vyote vilivyoko baina ya hivyo viwili. Iwapo nyinyi mna yakini na hilo, basi jueni kuwa Mola wa viumbi Ndiye Mola wa kweli,
8. hakuna Mola anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye, Peke Yake, Asiye na mshirika, Anayehuisha na kufisha, Mola wenu na Mola wa baba zenu wa mwanzo, basi muabuduni Yeye, na sio waungu wenu ambaeo hawawezi kudhuru wala kunufaisha.
9. Bali hawa washirikina wanaifanyia shaka haki; wao wanapumbaa na kucheza na hawaiamini.
10. Basi ngojea, ewe Mtume, uwaone hawa washirikina siku ambayo mbingu itakuja na moshi uliofunuka waziwazi
11. utakaowaenea watu, na hapo waambiwe, «Hii ni adhabu yenye uchungu na yenye kuumiza.”

رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦﴾

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٧﴾

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْكِمُ وَرَبُّ
آبَآئِكُمْ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾

بَلْ هُمْ فِي شَكٍ يَلْعَبُونَ ﴿٩﴾

فَإِذْ تَقْبِطُ بَوْرَقَاتِ السَّمَاءِ يُدْخَلُنَّ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾

يَعْشَى النَّاسُ هَذَا عَذَابُ أَلِيْمٌ ﴿١١﴾

12. Kisha waseme wakiomba iondolewe na iepushwe na wao, «Mola wetu! Tuepushie adhabu, kwani ukituepushia sisi ni wenye kukuamini.” (Na hilo lilifanyika na wasiamini kama walivyoahidi.) .
13. Vipi watakuwa ni wenye kukumbuka na kuwaidhika baada ya kuteremkiwa na adhabu, na hali wamejiwa na Mtume mwenye kufafanua, naye ni Muhammad, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,
14. kisha wakaenda kinyume na yeze na wakasema kwamba alifundishwa na binadamu au makuhani au mashetani na kwamba yeze ni mwendawazimu na si Mtume?
15. Tutawaondolea nyinyi adhabu kidogo na mtaona kuwa nyinyi mtarudia yale ambayo mlikuwa mkiyafanya ya ukafiri, upotevu na ukushaji, na kwa hakika sisi tutawaadhibu kwa hayo.
16. Siku tutakayowaadhibu makafiri wote adhabu kubwa kabisa Siku ya Kiyama, nayo ni Siku ya kuwatesa kwa kuwalipiza.
17. Hakika sisi tushawafanya mtihani na kuwajaribu watu wa Fir'awn kabla ya hawa washirikina, na aliwajia wao Mtume mtukufu, naye ni Mūsā, amani imshukie, wakamkanusha na wakaangamia. Basi hivi ndivyo tutakavyowafanya maadui zako, ewe Mtume, wasipoamini.

رَبَّنَا أَكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

أَنَّ لَهُمُ الْذَّكَرَ وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ

مُّبِينٌ ﴿١٧﴾

ثُمَّ تَوَلَّوْ أَعْنَهُ وَقَالُوا مَعْلَمٌ مَجْنُونٌ ﴿١٨﴾

إِنَّا كَانَ شُفُوًّا لِلْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّهُ عَابِدُونَ ﴿١٩﴾

يَوْمَ تَبَطَّشُ الْظَّسَّةُ الْكَبِيرُ إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ﴿٢٠﴾

* وَلَقَدْ فَتَنَّا بَاهِمُهُمْ فَوَمَ فِرْعَوْنَ وَجَآهُهُمْ

رَسُولُ كَبِيرٍ ﴿٢١﴾

18. Na Mūsā aliwaambia,
«Nisalimishieni waja wa Mwenyezi
Mungu kati ya Wana wa Isrāīl, na
muwaachilie pamoja na mimi, wapate
kumuabudu Mwenyezi Mungu, Peke
Yake, Asiye na mshirika. Mimi,
kwenu nyinyi, ni mjumbe muaminifu
juu ya wahyi Wake na ujumbe Wake.
19. Na msimfanyie kiburi Mwenyezi
Mungu kwa kuwakanusha Mitume
Wake, kwani mimi ni mwenye
kuwajia na hoja waziwazi ya ukweli
wa utume wangu.
20. Na mimi nimejihami kwa Mwenyezi
Mungu msipate kuniua kwa kunipiga
mawe.
21. Na iwapo hamniamini kwa haya
niliokuja nayo, basi niachenii nifuate
njia yangu na muache kuniudhi.
22. Hapo Mūsā akamuomba Mola
wake, Fir'awn na watu wake
walipomkanusha, akisema, «Hakika
hawa ni watu wenye kumshirikisha
Mwenyezi Mungu na kumkanusha.”
23. Basi enda na waja wangu
waliokuamini, wakakusadiki na
wakakufuata, ewe Mūsā, katika
kipindi cha usiku, kwani nyinyi
mtafuatwa na Fir'awn na askari
wake. Na nyinyi mtaokolewa, na
Fir'awn askari wake watazama.
24. Na iache bahari hali ilivyo
utakapopita, ikiwa imetulia haina
mchafuko. Hakika Fir'awn na askari
wake ni wenye kuzamishwa humo
baharini.

أَنْ أَدُّوا إِلَىٰ عِبَادَةِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ
أَمِينٌ ﴿١٨﴾

وَأَنَّ لَا تَعْنَوْا عَلَىَ اللَّهِ إِنِّي أَتَكُمْ بِسُلْطَنٍ
مُّبِينٍ ﴿١٩﴾

وَلَيَّ عَدْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونَ ﴿٢٠﴾

وَإِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوا لِيْ فَاعْتَذُلُونَ ﴿٢١﴾

فَدَعَاهُمْ أَنْ هَوَّلَهُ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾

فَأَسْرِيْعَادِي لَنِّيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾

وَأَنْزَلْكُمُ الْبَحْرَ هُوَ إِنَّهُمْ جُنُدٌ مُّغَرَّبُونَ ﴿٢٤﴾

25. Ni vingapi alivyoviacha Fir'awn na watu wake, baada ya kuangamia kwao na kuzamishwa baharini na Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa mabustani na mashamba yaliyostawi, chemchemi za maji yenye kupita,
26. Namazao na majumba mazuri na maisha
27. waliokuwa nayo ya neema na anasa.
28. Mfano wa mateso hayo ndivyo Mwenyezi Mungu Anavyowatesa wenyewe kukanusha na kubadilisha neema za Mwenyezi Mungu kwa kuzikanusha. Na tuliwarithisha neema hizo, baada ya Fir'awn na watu wake, watu wengine waliokuja baada yao wakashika nafasi yao mionganoni mwa Wana wa Isrā'il.
29. Mbingu na ardhi hazikulia kwa kumsikitikia Fir'awn na watu wake, na hawakuwa ni wenyewe kucheleshewa adhabu iliyowashukia.
30. Kwa hakika, tuliwaokoa Wana wa Isrā'il kutohana na adhabu yenye kuwafanya wanyonge kwa kuuawa watoto wao wa kiume na kutumishwa wanawake wao.
31. Kutohana na Fir'awn. Hakika yeye alikuwa mjeuri, mionganoni mwa washirikina, aliyeppita mpaka katika kujigamba na kuwafanya kiburi waja wa Mwenyezi Mungu.
32. Na kwa hakika, tuliwachagua Wana wa Isrā'il, kwa kuwajua kwetu, juu ya walimwengu wa zama zao.

كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّتٍ وَعِيُونٍ ﴿٦٦﴾

وَرُزُوعٍ وَمَقَامٍ كَبِيرٍ

وَنَعْمَةً كَافُؤُ فِيهَا فِكِيرٌ^(٦٧)
كَذَلِكَ وَأَرْزَقْنَاهُ قَوْمًا مَاءَ أَخْرَينَ^(٦٨)

فَابْكَكْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَافُوا
مُنْظَرِينَ^(٦٩)

وَلَقَدْ بَخَسَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ
الْمُهِينِ^(٧٠)

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ رَكَنَ عَالِيَّاً مِنَ الْمُسْرِفِينَ^(٧١)

وَلَقَدْ أَخْرَتْنَاهُمْ عَلَى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ^(٧٢)

33. Tukawapatia miujiza, kupertia kwa Mūsā, ambayo ilikuwa ni mtihani na maonjo kwao ya raha na shida.
34. Hakika hawa washirikina wa watu wako, ewe Mtume, wanasesma,
35. "Hakuna kifo chochote ila kile kifo chetu tutakachokufia , nacho ndicho kifo cha mwanzo na cha mwisho, na sisi baada ya kufufuliwa tuhesabiwe na tulipwe mema au tuteswe."
36. Na wanasesma pia, «Basi tuletee, ewe Muhammad: wewe na walio pamoja na wewe, wazazi wetu waliokufa, iwapo nyinyi ni wakweli kwamba Mwenyezi Mungu Atawafufua walio makaburini wakiwa hai.»
37. Je, hawa washirikina ni bora au watu wa *Tubba'* wa *Himyar* na wale waliokuwa kabla yao mionganoni mwa *ummah* waliomkanusha Mola wao? Tuliwaangamiza kwa uhalifu wao na kukanusha kwao. Hawa washirikina si bora kuliko hao ili tuwasamehe na tusiwaangamize, na hali wao wanamkanusha Mwenyezi Mungu.
38. Na hatukuumba mbingu na ardhi na vilivyoko baina yake kwa mchezo.
39. Hatukuviumba hivyo viwili isipokuwa kwa haki ambayo ndiyo mpango wa Mwenyezi Mungu katika kuumba Kwake na kupelekesha mambo Kwake. Lakini wengi wa hawa washirikina hawalijui hilo, na kwa hivyo hawaviti akilini

وَأَتَيْنَاهُم مِّنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَأْكُلُوا
مُبِينٌ ﴿٢٦﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٢٧﴾

إِنْ هُنَّ إِلَّا مَوْتَنَا الْأُولَى وَمَا خَلَقُنَا بِمُسْتَرِّينَ ﴿٢٨﴾

فَأُولُو إِيمَانٍ إِنَّ كُلُّ نُورٍ صَدِيقٌ ﴿٢٩﴾

أَهُمْ خَيْرٌ مَّقْرُونٌ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٠﴾

وَمَا خَلَقْنَا الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَعِينَ ﴿٣١﴾

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا يَالْحِقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

vitu viwili hivyo, kwa kuwa wao
hawatarajji kupata malipo mema wala
hawaogopi mateso.

40. Hakika Siku ya Uamuzi baina ya viumbe kwa waliyoyatanguliza katika dunia yao, ya kheri na ya shari, ndio wakati wa mkusanyiko wao wote.
41. Siku ambayo hakuna rafiki atayeweza kumuondolea rafiki yake shida yoyote, wala hawatasaidiana wao kwa wao,
42. isipokuwa yule ambaye Mwenyezi Mungu Amemrehemu mionganini mwa Waumini, kwani yeye huenda akamuombea kwa Mola wake baada ya kuruhusiwa na Mwenyezi Mungu. Kwa hakika Mwenyezi Mungu Ndiye Mshindi katika kuwatesa maadui zake, Ndiye Mwenye kuwarehemu kwa wingi wale wenye kumtegemea na kumtii.
43. Hakika mti wa *zaqqūm* unatoka kwenye shina la moto wa *Jahīm*.
44. Matunda yake ni chakula cha mwenye dhambi nyingi, na dhambi kubwa zaidi kuliko dhambi zote ni kumshirikisha Mwenyezi Mungu.
45. Matunda ya mti wa *zaqqūm* ni kama madini yaliyoyeyushwa.
46. Yanachoma ndani ya matumbo ya washirikina kama vile maji yaliyofikia upeo wa joto.
47. Mchukueni huyu mwenye dhambi aliyeasi mumsukume na mumuongoze kwa nguvu hadi katikati ya moto wa *Jahīm* Siku ya Kiyama.

إِنَّ يَوْمَ الْقُصْلِ مِيقَاتُهُ أَجْمَعِينَ ﴿٤٦﴾

يَوْمَ لَا يُنْعَى مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ
يُنْصَرُونَ ﴿٤٧﴾

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَسِيرُ ﴿٤٨﴾

إِنَّ شَجَرَتَ الْتَّوْفِيقِ ﴿٤٩﴾

طَعَامُ الْأَكْيَمِ ﴿٥٠﴾

كَالْمُهْلِكِ يَعْلَمُ فِي الْبَطْوَنِ ﴿٥١﴾

كَعَلَى الْحَمِيمِ ﴿٥٢﴾

خُذُوهُ فَأَعْتَلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٣﴾

48. Kisha mmimine juu ya kichwa cha huyu mfanya dhambi maji yaliyo moto sana hadi ya mwisho, na adhabu isimuepuke.
49. Ataambiwa mfanya dhambi huyo mbaya, «Onja adhabu hii unayoadhibiwa kwayo Leo! Hakika wewe ni mheshimiwa katika watu wako, ulio mtukufu kwao.» Katika haya kuna kumfanyia maskhara na kumlaumu.
50. Hakika adhabu hii mnayoadhibiwa kwayo Leo, ndiyo ile adhabu mliokuwa mna shaka nayo duniani na mkawa hamuiamini.
51. Hakika ya wale wanaomcha Mwenyezi Mungu, kwa kufuata amri Zake na kujiepusha na makatazo yake duniani, watakuwa na mahali pa kukaa, hali ya kuwa wameaminika na magonjwa, masikitiko na mengineyo.
52. Kwenye mabustani ya Pepo na maji yenye kupita.
53. Watakuwa wamevaa dibaji nyororo, hali ya kuwa wameelekeana kwa nyuso. Na hawatakuwa wakiangaliana visogo. Makao yao yatakuwa yakizunguka nao pale wanapozunguka.
54. Kama tutakavyowapa huko Akhera takrima ya kuwaingiza Peponi na kuwavisha hariri nzito na hariri yenye mng'aro, vilevile tutawakirimu kwa kuwaoza wanawake wazuri wenye macho makubwa ya kupendezza.

ثُمَّ صُبُّوْفَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَدَابٍ
لِّلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾

دُقْ إِلَّا كَ أَتَ الْعَرِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُ بِهِ تَعَرَّفُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾

يَلْبِسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَرَّقٍ
مُتَّقِلِّيلَاتٍ ﴿٥٣﴾

كَذَلِكَ وَرَجَّهُمْ حَوْرَعَنِ ﴿٥٤﴾

55. Wataka wachamungu hao huko Peponi waletewe kila aina ya matunda ya Peponi wanayoyatamani, wakiwa wamejiaminisha kuwa neema hizo hazitakatika wala hazitamalizika.
56. Hawataonja kifo, wachamungu hao, huko Peponi, baada ya kifo cha kwanza walichokionja duniani. Na Mwenyezi Mungu Atawakinga , hao wachamungu,na adhabu ya moto wa *Jahīm*, kwa wema Wake na hisani itokayo Kwake, Aliyetakasika na kuwa juu.
57. Takrima hii tutakayowapa wachamungu, huko Akhera, ndiyo kufuzu kukubwa ambako hakuna kufuzu kungine baada ya kufuzu huko.
58. Hakika sisi tumeyarahisisha matamshi ya Qur’ani na maana yake kwa lugha yao, ewe Mtume, kwani huenda wakawaidhika na wakakemeeka.
59. Basi ngojea, ewe Mtume, ushindi niliokuahidi juu ya hawa wenye kumshirikisha Mwenyezi Mungu na adhabu itakayowashukia. Wao ni wenye kungojea kufa kwako, kukushinda na kukulazimisha. Basi watajua utakuwa ni wa nani ushindi, kufaulu na sauti ya juu duniani na Akhera. Hivyo ni vyako wewe, ewe Mtume, na vya wale Waumini waliokufuata.

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَلَكَهَةٍ إِمْبَيْرٌ ٥٥

لَا يَدْعُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا مَوْتَهُ
الْأَوَّلِ وَقَنْهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ٥٦

فَصَلَّاقُونَ رِتَّاكَ ذَلِكَ هُوَ الْقَرْزُ الْعَظِيمُ ٥٧

فَإِنَّمَا يَسْرِئِلُهُ بِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ٥٨

فَأَرْتَقَبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقَبُونَ ٥٩

SURA YA AL-JĀTHIYAH

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ حم

1. «*Hā, mīm*» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa katika mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Hii Qur’ani imeteremshwa kutoka kwa Mwenyezi Mungu, Aliye Mshindi katika kuwatesa maadui Zake, Mwingi wa hekima katika uendeshaji wa mambo ya viumbe Vyake.
3. Hakika kwenye mbingu saba na ardhi ambapo humo viumbe vinatoka, na vilivyomo baina ya hivyo viwili mionganini mwa viumbe wa jinsi tofauti na aina mbalimbali, kuna dalili na hoja kwa wenyewe kuziamini.
4. Na katika kuwaumba nyinyi, enyi watu, na uumbaji wa vilivyotapakaa ardhini mionganini mwa vinyavyotambaa juu yake, kuna hoja na dalili kwa watu wenyewe imani ya yakini juu ya Mwenyezi Mungu na Sheria Yake.
5. Na katika kupishana usiku na mchana na kufuatana katika kuwajilia na mvua Aliyoiteremsha Mwenyezi Mungu kutoka mawinguni, Akaihuisha kwayo ardhi baada ukavu wake, ikajitikisa kwa mimea na mazao, na katika kuupeleka upepo kwenu kutoka sehemu zote na

٢ تَرْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

٣ إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ

٤ وَفِي خَلْقِكُوكَهُ وَمَا بَيْتُ مِنْ ذَائِقَةٍ إِنَّهُ لِقَوْمٌ

٥ يُوقَنُونَ

٦ وَلَخْلِيفُ الْأَئِلَّ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ

٧ مِنْ رِزْقٍ فَأَجْمَاهُهُ الْأَرْضُ بَعْدَ مَوْتِهَا وَصَرِيفُ

٨ الْرَّيْحَنَحُهُ إِنَّهُ لِقَوْمٌ يَعْقُلُونَ

kuusarifu kwa maslahi yenu, kuna dalili na hoja kwa watu wanaoelewa kuhusu Mwenyezi Mungu hoja Zake na dalili Zake.

6. Aya hizi na hoja tunakusomea wewe, ewe Mtume, kwa haki. Basi ni mazungumzo gani baada ya Mwenyezi Mungu na dalili Zake kuwa Yeye Ndiye Mola wa kweli Peke Yake, Hana mshirika Wake, wao watayaamini na kuyasadiki na kuyatumia?
7. Maangamivu makubwa yatampata kila mrongo sana mwenye dhambi nyingi.
8. Anayezisikia aya za kitabu cha Mwenyezi Mungu akisomewa kisha akaendelea kwenye ukashaji wake kwa kujiona ni mkubwa zaidi wa kutoweza kumfuata Mwenyezi Mungu na Mtume wake, kama kwamba yeye hakusikia alichosomewa mionganoni mwa aya za Mwenyezi Mungu. Basi mbashirie, ewe Mtume, huyo mrongo sana mwenye dhambi nyingi adhabu yenyechungu inayoumiza ndani ya Moto wa Jahanamu Siku ya Kiyama.
9. Na huyu mrongo sana mwangi wa dhambi anapojuu kitu katika aya zetu anazifanyia shere na mzaha. Hao watakuwa na adhabu itakayowadhakikisha na kuwatia kwenye hizaya Siku ya Kiyama, ikiwa ni malipo ya kuicheza shere kwao Qur’ani.

٦٨٣) حَدِيثٌ بَعْدَ اللَّهِ وَإِنَّهُ مِنْ مُؤْمِنٍ

وَتِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَسْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِيقَةِ فَإِنَّ

يَشْمَعُهُ إِلَيْتُ أَنَّهُ تُسْلِيَ عَلَيْهِ شَمْسُ صُرُّ مُسْكِرِكَانَ
لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَيْرَهُ بَعْدَ اِلَيْهِ

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ إِيمَانِنَا سَيِّئَاتَهَا هُنْ رُؤْأَوْ لَيْلَدَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

10. Basi mbele ya hao wenye kuzifanyia shere aya za Mwenyezi Mungu patakuwa na moto wa Jahanamu. Na hakitawafalia wao kitu chochote kile walichokichuma cha mali na wana wala waungu wao waliowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu . Na watakuwa na adhabu kubwa yenye uchungu.
11. Hii Qur'ani tulioiteremsha kwako, ewe Mtume, ni uongofu wenye kuondoa upotevu, ni dalili ya haki na inamuongoza kwenye njia iliyolingana sawa atakayeifuata na akaifanya kazi. Na wale waliozikataa aya zilizomo ndani ya Qur'ani zenye kutolea dalili Ukweli na wasiziamini, watakuwa na adhabu mionganoni mwa adhabu kali zaidi Siku ya Kiyama, yenye uchungu na kuumiza.
12. Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Ndiye Aliyewadhalilishia bahari, ili majahazi yatembbee juu yake kwa amri Yake, na ili mtafute kheri Zake kwa biashara mbalimbali na shughuli za kuchuma, na kwamba nyinyi mpate kumshukuru Mola wenu kuwadhalilishia hayo, na hivyo basi mumuabudu Yeye Peke Yake na mumtii Yeye katika yale Anayowaamrishaa na kuwakataza.
13. Na Akawadhalilishia kila kilichoko mbinguni mionganoni mwa jua , mwezi na nyota, na kila kilicho ardhini mionganoni mwa wanyama, miti, majahazi na visiokuwa hivyo kwa ajili ya maslahi yenu. Neema

فَنَوَرَأُهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يُغِيْرُ عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا
شَيْئًا وَلَا مَا أَخْدَدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْ لِأَيَّادِهِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾

هَذَا هُدْيٌ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَعِيْتَ بِرَبِّهِمْ لَهُمْ
عَذَابٌ مِنْ رَبِّهِمْ ﴿١١﴾

*اللَّهُ الَّذِي سَخَرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْأَفْلُكُ فِيهِ
بِأَمْرِهِ وَلَتَبْتَغُوا مِنْ قَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾

وَسَخَرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ حَمِيعاً
مَنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَكِنْ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٧﴾

zote hizi ni vipaji Alizowaneemesha
 nazo Mwenyezi Mungu Peke
 Yake na fadhila inayotoka Kwake
 Aliyowafadhili nayo. Basi
 Yeye Peke Yake muabuduni, na
 msimfanye yoyote kuwa ni mshirika
 Wake. Hakika katika vitu vile
 Alivyowadhalilishia Mwenyezi
 Mungu kuna alama na dalili juu ya
 upweke wa Mwenyezi Mungu kwa
 watu wenye kuzitia akilini aya za
 Mwenyezi Mungu, hoja Zake na
 dalili Zake, wakazizingatia.

14. Sema, ewe Mtume, uwaambie
 wenye kumuamini Mwenyezi
 Mungu na wakamfuata Mtume
 Wake, wawasamehe na kuwaachilia
 wale ambaao hawana matarajio
 ya malipo mema ya Mwenyezi
 Mungu na hawaogopi adhabu
 Yake wanapowakusudia Waumini
 kuwaudhi na kuwakera, ili Mwenyezi
 Mungu Awalipe washirikina hawa
 kwa yale waliyoyachuma duniani ya
 madhambi na kuwaudhi Waumini.
15. Yoyote yule, miiongoni mwa waja
 wa Mwenyezi Mungu, Anayefanya
 matendo ya utiifu Kwake, basi
 malipo mema ya utiifu wake
 atayapata mwenyewe, na mwenye
 kufanya matendo mabaya duniani
 kwa kumuasi Mwenyezi Mungu,
 basi atakuwa amejikosea mwenyewe.
 Kisha nyinyi, enyi watu, mtaishia
 kwa Mola wenu baada ya kufa
 kwenu, Amlipe mwema kwa wema
 wake na mbaya kwa ubaya wake.

فُلِّ الَّذِينَ أَمْسَوْا تَعْفُرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
 أَيَّامَ اللَّهِ لِتَجْرِيَ فَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾

مَنْ عَجِلَ صَدِحًا فَلَنْفَسِهِ وَمَنْ أَسَأَ
 فَعَلَيْهِ أَثْمٌ إِلَى رِتْكٍ تُرْجَعُونَ ﴿١٨﴾

16. Hakika tuliwapatia Wana wa Isrāīl Taurati na Injili na tukawaamuru kuhukumu kulingana na yaliyomo kwenye vitabu viwili hivyo, na tukawafanya wengi wa Manabii watokanao na kizazi cha Ibrāhīm, amani imshukie, ni katika wao, na tukawaruzuku vitu vizuri mionganoni mwa vitu vya kukimu maisha, matunda na vyakula, na tukawafadhilisha juu ya walimwengu wa zama zao.
17. Na tukawapatia Wana wa Isrāīl Sheria zilizo wazi juu ya halali na haramu, na dalili zenyе kutenganisha haki na batili. Hawakutafautiana isipokuwa baada ya kujiwa na elimu na hoja ikasimama juu yao. Na lililowapelekeea wafanye hivyo ni lile jambo la kudhulumiana wao kwa wao kwa kutaka ukubwa na uongozi. Hakika Mola wako Atahukumu baina ya wanaotafautiana mionganoni mwa Wana wa Isrāīl Siku ya Kiyama katika yale waliokuwa wakitafautiana juu yake duniani. Kwenye maelezo haya pana onyo kwa ummah huu wasifuate mwenendo wao.
18. Kisha tukakufanya, ewe Mtume, uwe kwenye njia iliyofunuka wazi kuhusu jambo la Dini. Basi fuata Sheria ambayo Mwenyezi Mungu Amekupatia, na usifuate matamano ya wajinga wa Sheria ya Mwenyezi Mungu, wasiojua haki. Katika hii aya kuna ushahidi mkubwa juu ya ukamilifu wa Dini hii na utukufu

وَلَقَدْ أَتَيْنَاكِي إِنْ شَرِكُوكُمْ بِالْكِتَابِ وَلَحُكْمُ
وَالْأُمُورَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الظَّبِيرَةِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلَى الْعَنَائِمِ ﴿١٦﴾

وَإِنَّهُمْ بَيْنَتِ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا أَخْتَلَفُوا
إِلَّا مَنْ بَعْدَ مَا جَاءَهُمْ أَعْلَمُ بِغَيْرِ مَا بَيْنَهُمْ لَمْ
رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا
كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ تَرَبِّيْتُ الْأَمْرِ
فَأَتَيْتُهُمْ أَوْلَاتَتَّبِعَ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

wake na ulazima wa kufuata hukumu zake na kutopotoka kuelemea kwenye matamanio ya makafiri na wapotofu.

19. Hawa waliomshirikisha Mola wao wanaokuita ufuate matamanio yao, hawatakufalnia kitu, ewe Mtume, kwa kukepushia adhabu ya Mwenyezi Mungu iwapo umefuata matamanio yao. Na hakika madhalimu wenyewe kukiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu mionganini mwa wanafiki, Mayahudi na wasiokuwa hao wanasaidiana wao kwa wao dhidi ya wenyewe kumuamini Mwenyezi Mungu na walio watiiifu Kwake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwapa ushindi wenyewe kumcha Mola wao kwa kutekeleza faradhi Zake na kujiepusha na makatazo Yake.
20. Hii Qur'ani tuliyokuteremshia, ewe Mtume, ni miangaza ya watu kuiona haki na kuipambanua na batili, na kuijua kwayo njia ya usawa, na ni uongofu na rehema kwa watu wenyewe kuwa na Imani ya yakini juu ya uhakika wa usahihi wake, na kwamba hiyo ni teremsho kutoka kwa Mshindi Mwenye hekima.
21. Bali je, wanadhani wale wanaotenda maovu na wanaowakanusha Mitume wa Mwenyezi Mungu na kuenda kinyume na amri ya Mola wao na wakamuabudu asiyekuwa Yeye, kuwa tutawafanya wao ni kama wale wanaomuamini Mwenyezi Mungu na wakawasadiki Mitume Wake na wakafanya matendo mema na wakamtakasia Yeye ibada na

إِنَّهُمْ لَنْ يُعْنِوْ عَنْكَ مَنْ أَنَّ اللَّهَ شَيْئًا وَلَنْ
أَطْلَامِينَ بَعْضُهُمُ أَوْ لِيَاءُ بَعْضٍ وَلَنَّ اللَّهُ وَلِيٌّ
الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٦﴾

هَذَا بَصِيرَةُ الْمُتَّسِرِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ
بُوْقُونَ ﴿١٦﴾

أَتَرْحِسِبَ الْمَذْيَرَ أَجْتَرِبُ الْسَّيْئَاتِ أَنْ
جَمِيعَهُمْ كَانُوا مُؤْمِنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَوَاءَ مَحِيَا هُنْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ
مَا يَنْجُكُونَ ﴿١٦﴾

sio wengine, na tuwasawazishe na wao ulimwenguni na Akhera? Ni uamuzi mbaya huo wao wa kuwsawazisha baina ya waovu na wema kesho Akhera.

22. Na Mwenyezi Mungu Ameumba mbingu na ardhi kwa haki, uadilifu na hekima , na ili kila nafsi ilipwe huko Akhera kwa ilichokitenda cha kheri au cha shari, na wao hawatadhulumiwa malipo ya matendo yao.
23. Unamuona pipi, ewe Mtume, yule aliyoachukuwa matamanio yake akayafanya ndiye Mola wake, akawa hatamani kitu isipokuwa anakifanya, na Mwenyezi Mungu Akampoteza baada ya ujuzi kumfikia na kusimamiwa na hoja, akawa hasikii mawaidha ya Mwenyezi Mungu wala hazingatii kwa mawaidha hayo, na Mwenyezi Mungu akapiga muhuri juu ya moyo wake akawa hafahamu kitu, na Akaweka finiko kwenye macho yake akawa hazioni hoja za Mwenyezi Mungu? Basi ni nani atakayemuongoza kuifikia haki na uongofu baada ya Mwenyezi Mungu kumpoteza? Kwani hamkumbuki, enyi watu mkajua kwamba mwenye kufanywa hivyo na Mwenyezi Mungu hataongoka kabisa na hatapata wa kumsaidia na kumuongoza? Aya hii ndio msingi wa kuonya kwamba matamanio hayafai kuwa ndio msukumo wa Waumini katika matendo yao.

وَخَلَقَ اللَّهُ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِيقَةِ
وَلَتُنْجَرِي كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُنَّ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦﴾

أَفَوَيْتَ مِنْ أَنْتَ إِلَهٌ إِلَّا هُوَ وَأَصَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عَلَيْهِ
وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غَشْوَةً
فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦﴾

24. Na wanasema hawa washirikina, “Hakuna maisha isipokuwa haya maisha yetu ya duniani tuliyonayo; hakuna maisha mengineyo,” kwa njia ya kukanusha kufufuliwa baada ya kufa. “Na hakuna kinachotuangamiza isipokuwa kupitiwa na masiku na michana na umri mrefu, “wakikanusha kuwa wana Mola Anaowatowesha na kuwaangamiza.” Na hawa washirikina hawana ujuzi wowote juu ya hilo, hawana lolote isipokuwa ni kusema kwa kudhania, kufikiria na kuwaza.
25. Na wanaposomewa, hawa washirikina wakanushaji, aya zetu zilizo waziwazi, huwa hawana hoja isipokuwa ni kutoa maneno yao kumwambia Mtume Muhammad, “Wahuishe, wewe na Waumini, baba zetu waliokufa iwapo nyinyi ni wakweli kwa mnayoyasema.”
26. Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa washirikina wenyewe kukanusha kufufuliwa, “Mwenyezi Mungu Aliyetakasika na kutukuka, Atawahuisha duniani kipindi Anachotaka muishi, kisha Atawafisha humo, kisha Atawakusanya mkiwa hai kwenye Siku ya Kiyama isiyokuwa na shaka.» Lakini wengi wa watu hawajui kwamba Mwenyezi Mungu ni Muweza wa kuwafisha, kisha kuwafufua Siku ya Kiyama.
27. Ni ya Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, mamlaka ya mbingu saba na ardhi kwa kuzumba,

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حِجَّةُ الْدُّنْيَا نَحُوْنَا وَنَخِيَّا وَمَا
يُهْكِنُنَا إِلَّا الْأَذْهَرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنَّهُمْ
إِلَّا يُظْهِرُونَ ﴿٦﴾

وَلَمَّا تَعَلَّمُوا عَلَيْهِمْ أَيْنَتُنَا بَيْسِنَتْ مَا كَانَ حُجَّتُهُمُ الْأَنْجَارُ
أَنْ قَالُوا أَتَنْهَا عَلَيْهِمْ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧﴾

فِي اللَّهِ تُحْسِنُكُمْ فَتُرْجِمُسُكُمْ فَتُؤْتَى جَمِيعُكُمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ لَرَبِّ فِيهِ وَلَكُمْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَوْمَّا تَقُومُ الْمَسَاعَةُ
يُؤْمِنُ بِخَسْرَانِ الْمُنْطَبِلِونَ ﴿٩﴾

kuzimiliki na kuwa ziko chini
 ya amri Yake. Na siku Kiyama
 kitakapokuja ambapo wafu
 watafuliwa kutoka kwenye
 makaburi yao na watahesabiwa, hapo
 watapata hasara wale waliomkanusha
 Mwenyezi Mungu na kukataa kile
 Alichomteremshia Mtume Wake
 mionganoni mwa aya zilizbainika na
 dalili zilizofunuka wazi.

28. Utaona, ewe Mtume, Siku ya Kiyama, watu wa kila mila na dini wamepiga magoti, kila ummah wanaitwa kushuhudia kitabu matendo yao, na wataambiwa, «Leo mtalipwa kwa yale mliokuwa mkiyafanya ya kheri au ya shari.»
29. «Hiki ni Kitabu chetu kinatamka kuhusu matendo yenu yote, bila kuongeza wala kupunguza. Sisi tulikuwa tukiwaamrisha Watunzi wenye kudhibiti wayaandike matendo yenu.»
30. Ama wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake duniani, wakafuata amri Zake na wakajiepusha makatazo Yake, hao Atawatia Mola wao kwenye Pepo Yake kwa rehema Zake. Kuingia huko ndiko kufaulu kuliko wazi ambako hakuna kufaulu kupita huko.
31. Na ama wale waliokataa kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa haki, wakawakanusha Mitume Wake, na wasifuate Sheria Yake kivitendo, basi wataambiwa kwa kukaripiwa na kulaumiwa, «Kwani aya zangu hazikuwa zikisomwa kwenu huko

وَرَبِّي كُلُّ أُنْتَجَاجِيَّةٍ كُلُّ أُمَّةٍ نُدْعَى إِلَىٰ كُلِّنَا أَلْيَقْ
 تُبَحِّرُونَ مَا كُلُّهُ تَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

هَذَا كَيْنَانَا يَطْقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا
 نَسْتَنْسِحُ مَا كُلُّهُ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

فَآمَّا الَّذِينَ إِذَا مَأْتُوا وَعَمِلُوا أَصْلَاحَتِ
 فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ
 الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٨﴾

وَآمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ عَابِدِيَّ
 فَاسْتَكْبَرُوا فَوْكَسْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٩﴾

duniani, mkazifanyia kiburi kwa kutozisikiliza na kutoziamini, na mkawa ni watu wenyewe kushirikisha, mnachuma maasia na hamuamini thawabu wala mateso?»

32. Na mnapoambiwa, « Hakika ahadi ya Mwenyezi Mungu ya kuwafufua watu kutoka kwenye makaburi yao ni kweli, na kwamba kipindi cha kusimama Kiyama ni jambo lisilo na shaka, mnasema, ‘Hatuju ni nini Kiyama? Na hatudhani kuwa kitatokea isipokuwa ni kudhania tu, na sisi si wenyewe uhakika kuwa kipindi hicho cha Kiyama ni chenye kuja.’»
33. Na yakawafunukia hawa waliokuwa wakizikanusha aya za Mwenyezi Mungu yale matendo mabaya waliyoyafanya ulimwenguni, na ikawateremkia adhabu ya Mwenyezi Mungu ikiwa ni malipo ya yale waliokuwa wakiyafanya shere.
34. Na wakaambiwa hao makafiri, «Leo tutawaacha ndani ya adhabu ya Moto wa Jahanamu, kama vile mlivyoacha kumuamini Mola wenu na kufanya matendo ya kuwafaa katika makutano ya Siku yenu hii, na makao yenu ni Moto wa Jahanamu, na hamtakuwa na wasaidizi wenyewe kuwaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
35. «Haya yaliyowafika ya adhabu ya Mwenyezi Mungu ni kwa sababu ya kuwa nyinyi mlizifanya aya za Mwenyezi Mungu na hoja Zake kuwa shere na mchezo, na likawadanganya nyinyi pambo la uhai wa

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِسْأَاعَةُ لَرَبِّ
فِيهَا قَلْمَشْ مَانَدَرِي مَا الْسَّاعَةُ إِنْ تَقْرُنُ إِلَّا لِذَلِكَ

وَمَا تَحْكُمُ بِسُسْتِيقَيْنَ ﴿٢٦﴾

وَيَدَاهُمْ سَيْغَاثُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِنُونَ ﴿٢٧﴾

وَقَبِيلَ أَيَّوْرَ نَسْكَمْ كَانَسِيَةُ لِقَاءَ يَوْمَ كُوكُهَذَا
وَمَا وَكُوكُلُ التَّارِ وَمَا كُوكُلُ مِنْ تَصْرِينَ ﴿٢٨﴾

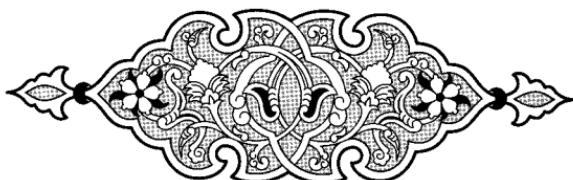
ذَلِكَ بِأَنَّكُمْ أَنْتَمُ فُرُّ مَا يَكْتُبُ اللَّهُ هُرُّ وَأَعْرَقُكُمْ
الْحَيَاةُ الْدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُرُّ
يُسْعَتَيْنُ ﴿٢٩﴾

kilimwengu.» Basi Leo hawatatolewa
Motoni wala hawatarudishwa
ulimwenguni ili watubie na wafanye
mema.

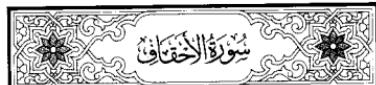
36. Basi ni za Mwenyezi Mungu,
kutakasika ni Kwake na kutukuka
ni Kwake, Peke Yake, shukrani zote
kwa neema Zake zisizohesabika kwa
viumbe Vyake, Mola wa mbingu
na ardhi na Mwenye kuziumba na
kuziendesha, Mola wa viumbe Wote.
37. Na ni wake Peke Yake utukufu, haiba,
enzi, utawala, uweza na ukamilifu,
mbinguni na ardhini. Na Yeye Ndiye
Mshindi Asiyekuwa na mshindani
mwenye kushindana na Yeye,
Mwingi wa hekima katika maneno
Yake, vitendo Vyake, upangaji Wake
na Sheria Zake, Ametukuka na
kutakasika, hapana Mola isipokuwa
Yeye.

فِيَّهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ
الْعَلَمَيْنَ

وَلَهُ الْكَبِيرَيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْكَبِيرُ

SURA YA AL-AHQAF

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٣
حَمٌ

- “*Hā, Mīm*” Maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa yametangulia mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
- Hii Qur’ani ni teremsho kutoka kwa Mwenyezi Mungu Mshindi Asiyeshindwa, Mwenye hekima katika uendeshaji mambo Wake na utengezaji Wake.
- Hatukuumba mbingu na ardhi na vilivyo baina ya viwili hivyo isipokuwa kwa haki, si kwa mchezo na upuuzi, bali tumeziumba ili waja wapate kujua ukubwa wa Muumba wa hizo na wamuabudu Peke Yake na wajue kuwa Yeye ni Muweza wa kuwarudishia waja uhai baada ya kufa kwao, na ili wasimamishe haki na uadilifu baina yao, mpaka wakati huo uaojulikana Kwake. Na wale waliokanusha kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mungu wa Kweli, wanayapa mgongo yale ambayo Qur’ani inawaonya kwayo; wao hawawaidhiki wala hawafikirii.
- Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa makafiri, “Je, mnawaona waungu na masanamu mnaowaabudu badala ya Mwenyezi Mungu? Hebu nionesheni, ni sehemu gani waliyoiumba katika ardhi? Au kwani wao wana fungu

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ٦

مَا حَكَفَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا
بِالْحَقِّ وَأَجْلِي مُسْكِنٌ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا
مُعْرِضُونَ ٧

فُلْ أَرْتَ يَشْ مَانَدْ غُورَتْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرْوَى
مَا ذَا حَلَقُوا مِنْ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شَرِيكٌ فِي
السَّمَوَاتِ أَتُؤْنِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَنْزَلْتَ
مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُ صَدِيقِكَ

katika uumbaji mbingu? Niletenei
kitabu kinachotoka kwa Mwenyezi
Mungu kabla ya hii Qur'ani au athari
iliyosalia ya elimu, iwapo nyinyi ni
wakweli katika madai yenu.»

وَمَنْ أَصْلُ مِمَّنْ يَدْعُونَ مِنْ دُورِ اللَّهِ مَنْ
لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنْ

دُعَاءِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾

5. Hakuna aliye potea zaidi wala aliye mjinga zaidi kuliko yule anayewaomba waungu wengine badala ya Mwenyezi Mungu, wasioitikia maombi yake kabisa mpaka Siku ya Kiyama, kwa kuwa waungu hao ni wafu au mawe au miti na mfano wa hivyo, na hali hivyo havina habari ya maombi ya huyo mwenye kuviabudu, havina uwezo wa kumnu faisha au kumdhuru.
6. Na pindi watu watakapokusanywa Siku ya Kiyama ili wahesabiwe na walipwe, wale waungu waliokuwa wakiwaomba duniani watakuwa ni maadui zao, wakiwalaani na kujiepusha nao na kukanusha kuwa wao walikuwa wanajua kuwa wale wanawaabudu wao.
7. Na washirikina wanaposomewa aya zetu zilizobainishwa waziwazi, wanasema hao makafiri wakati ule Qur'ani inapowajia, "Huu ni uchawi waziwazi."
8. Au je wanasema hawa washirikina kwamba Muhammad ameizua Qur'ani? Waambie, ewe mtume, "Iwapo mimi nimemzulia Mwenyezi Mungu hii Qur'ani, basi nyinyi hamuwezi kunikinga mimi na adhabu ya Mwenyezi Mungu kitu chochote

وَإِذَا حُشِرَ الْأَنْوَارُ كَانُوا أَهْمَّ أَعْدَاءَ وَكَانُوا
بِعَادَنَهُمْ كُفَّارٌ ﴿٧﴾

وَلَمَّا نُشَرَّ عَلَيْهِمْ أَيْنَابِسْتَنٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هُنَّ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٨﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَهُ فَلَمْ إِنْ أَفْتَرْتَهُ فَلَا تَقْلِبُونَ
لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا قَبِضَتُونَ فِيهِ هُنَّ بِهِ
شَهِيدٌ أَبْيَنُوا وَبَيْنَكُو وَهُوَ الْغَنُورُ الْحَمِيرُ ﴿٩﴾

Akiwa atanitesa kwa hilo. Yeye, kutakasika ni Kwake, ni Mjuzi zaidi wa kile mnachokisema juu ya hii Qur'ani kuliko kitu chochote kingine. Inatosha kuwa Mwenyezi Mungu ni Shahidi juu yangu mimi na nyinyi, na Yeye Ndiye Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwingi wa rehema kwa waja Wake Waumini.”

9. Sema, ewe Mtume, uwambie washirikina wa watu wako, “Sikuwa ni wa mwnzo wa wajumbe wa Mwenyezi Mungu kwa viumbwe Wake. Na sijui Atakalofanya Mwenyezi Mngu kwangu wala kwenu hapa duniani. Sifuati katika yale ninayowaamrisha nyinyi na katika yale ninayoyafanya isipokuwa wahyi wa Mwenyezi Mungu Anaonilettea mimi. Na sikuwa mimi isipokuwa ni mwenye kuonya ambaye uonyaji wake uko wazi.»
10. Sema , ewe Mtume, uwaambie washirikina wa watu wako, “Nipasheni habari: ikiwa hii Qur'ani inatoka kwa Mwenyezi Mungu na mkaikanusha, na hali ameshuhudia shahidi kati ya Wana wa Isrā'il, kama 'Abdullāh bin Salām, kwa mfano wa hii Qur'ani, nayo ni yaliyomo ndani ya Taurati ya kusadikisha unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, akaiamini na akayaifuata kivitendo yaliyokuja ndani ya Qur'ani, na nyinyi mkakanusha hilo kwa njia ya kiburi. Basi ni upi huu

قُلْ مَا كُنْتُ بِدِعَائِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَذْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا يَكُونُ لِأَيْمَانِ الْأَمَانُوحَى إِلَيْهِ وَمَا أَنْبَأْتُ إِلَيْهِ إِنَّ الْأَنْبَاءَ رُمُّينَ ﴿٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهَدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَبْيَانِنَا إِنَّهُ بِالْأَحْقَافِ قَامَ وَأَسْتَكْبَرَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾

isipokuwa ni udhalimu mkubwa na ukafiri mwingu?" Hakika Mwenyezi Mungu Hawaongozi kwenye Uislamu na kuifikia haki wale watu waliojidhulumu kwa kumkanusha Mwenyezi Mungu.

11. Na wale walioukanusha unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, walisema wakiwaambia wale waliomuamini, "Lau huko kumuamini Muhammad kwa aliyokuja nayo ni kheri hamngalitutangulia kuamini." Na kwa kuwa hawakujiongoza na hii Qur'ani wala hawakunufaika na ukweli uliyomo ndani yake, watasema, "Huu ni urongo uliopokewa kwa watu wa kale."
12. Na kabla ya hii Qur'ani, tuliiteremsha Taurati ikiwa ni muongozo kwa Wana wa Isrâîl waiandame na ni rehema kwa wenye kuiamini na kuifuata kivitendo. Na hii Qur'ani inasadikisha Vitabu vilivyokuwa kabla yake. Tumeiteremsha kwa lugha ya Kiarabu ili iwaonye wale waliojidhulumu nafsi zao kwa kukanusha na kuasi. Na bishara njema ni ya wale waliomtii Mwenyezi Mungu na wakafanya wema katika Imani yao na utiifu wao duniani.
13. Hakika wale waliosema, "Mola wetu ni Mwenyezi Mungu" kisha wakalingana sawa katika kumuamini, basi hao hawatakuwa na

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَوْ كَانَ
خَيْرًا مَّا سَبَقُوكُمْ إِلَيْهِ وَإِذَا لَمْ يَهْتَدُو لِيَهُ
فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيرٌ ﴿١٥﴾

وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابٌ فُوحِيَ إِلَيْهِمَا وَرَحْمَةً
وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّئِنْزَارٍ
الَّذِينَ طَلَّمُوا وَأُشْرِقَ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا رَبَّنَا اللَّهَ نُحْنُ أَسْتَقْمُو فَلَا
حَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرُونَ ﴿١٧﴾

khofu ya babaiko la Siku ya Kiyama na vituko vyake, wala hawatasikitka juu ya hadhi za duniani walizoziacha nyuma yao

14. Hao ni wa watu wa Peponi , watakaa humo milele kwa rehema za Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, juu yao , na kwa yale waliyoyatanguliza ya matendo mema katika dunia yao.
15. Na tumemuusia binadamu asuhubiane na wazazi wake wawili kwa vizuri, kwa kuwatenda wema wanapokuwa hai na baada ya kufa kwao. Kwa kuwa mamake alimbeba akiwa mwana wa matumboni kwa mashaka na tabu, na akamzaa kwa mashaka na tabu pia. Na muda wa kubeba mimba yake na mpaka kumaliza kumnyonyesha ni miezi thelathini. Katika kutaja mashaka haya anayoyabeba mama, na siyo baba, pana dalili kuwa haki yake juu ya mtoto wake ni kubwa zaidi kuliko haki ya baba. Mpaka alipofikia binadamu upeo wa nguvu zake za kimwili na kiakili na akafikia miaka arubaini, huwa akimuomba Mola wake kwa kusema, “Mola wangu! Niafikie nishukuru neema zako ulizonineemesha mimi na wazazi wangu wawili, na nijaalie nifanye matendo mema unayoridhika nayo, na unisuluhibsie wanangu. Hakika mimi nimetubia dhambi zangu kwako, na hakika mimi ni mionganoni mwa wanyenyeketu kwako kwa utiifu na ni mionganoni mwa wenye

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَلِدِينَ فِيهَا جَزَاءُ إِيمَانِ
كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَوَصَّيْنَا إِلَيْنَاسَنَ بِرَدِيَّهِ إِحْسَنَاتَهُ
أُمَّهُ، كُرْهَا وَرَضْعَتَهُ كُرْهَا وَحَمْلُهُ، وَفَصَلُهُ،
ثَلَّوْنَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشْدَادُهُ، وَبَلَغَ
أَرْبَعَنَ سَنَةَ قَالَ رَبِّهِ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
يَعْمَلَتِكَ أَلَّاَيْ لَعْمَتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَلِدَيَّ وَأَنَّ
أَعْمَلَ صَلَحَاتَرَضَدُهُ وَأَصْلِحَ لِي فِي ذُرْبَيِّ
إِلَيْ تَبَتُّ إِلَيْكَ وَإِلَيْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ١٥

kujisalimisha kufuata amri zako
na kuepuka makatazo yako, wenye
kuandama hukumu yako.”

16. Hao ndio ambao tutayapokea kutoka
kwo mazuri zaidi ya matendo mema
waliyoyafanya , na tutasamehe
dhambi zao, wakiwa ni mionganoni
mwa watu wa Peponi. Ahadi hii
tuliyowaahidi ni ahadi ya ukweli na
haki isiyokuwa na shaka.
17. Na yule aliyesema kuwaambia
wazazi wake wawili walipomlingania
kwenye kumuamini Mwenyezi
Mungu na kuamini kuwa kuna
kufufuliwa, “ Ubaya wenu! Je
mnaniahidi kuwa nitatolewa kaburini
mwangu nikiwa hai na hali kwamba
makarne ya *ummah* kabla yangu
yashapita, na hakuna hata mmoja
mionganoni mwao aliyefufuliwa?”
Na hali wazazi wake wanamuomba
Mwenyezi Mungu Amuongoze na
huku wakimwambia, “Ole wako!
Amini na usadiki na ufanye matendo
mema, hakika ahadi ya Mwenyezi
Mungu ni kweli isiyokuwa na shaka.”
Hapo awaambie, “Hayakuwa haya
mnayoyasema isipokuwa ni mambo
ya urongo waliyoyaandika watu wa
mwanzo, yamenukuliwa kwenye
vitabu vyao.”
18. Hao ambao sifa zao ni hizi imepasa
juu yao adhabu ya Mwenyezi Mungu,
na yamewashukia mateso Yake na
hasira Zake, wakiwa ni katika jumla
ya *ummah* waliopita kabla yao,
mionganoni mwa majini na binadamu,

أُولَئِكَ الَّذِينَ تَقْبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا
وَتَنْجَاوِرُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ
وَعَدَ الْأَصْدِقُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أَفَلَكُمَا أَتَعْدَانِي أَنْ
أُخْرِجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا
يَشْتَغِلُانِي اللَّهُ وَتَلَكَّءَ أَمِنٌ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْنُ فِي أَمْمِ قَدْحَلَةِ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ الْجِنِّ وَالْإِنْسَانِ إِنَّهُمْ كَانُوا أَحْسَرِينَ ﴿١٨﴾

waliokuwa kwenye ukafiri na ukushaji. Kwa kweli wao ni wenye hasara kwa kuchagua upotevu na kuacha uongofu, na kuchagua adhabu na kuacha starehe.

19. Na kila kundi la watu wema na watu waovu watakuwa tabaka mbalimbali mbele ya Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama, kwa matendo yao waliyoyatenda duniani, kila mmoja kulingana na daraja yake, ili Mwenyezi Mungu Awatekelezee malipo ya matendo yao. Na wao hawatadhulumiwa kwa kuongezewa maovu yao wala kupunguziwa mema yao.
20. Na Siku ambayo wataorodheshwa Motoni wale waliokufuru ili kuadhibiwa na waambiwe kwa kulaumiwa, “Mmeyapoteza mazuri yenu katika uhai wenu wa duniani na mmestarehe nayo. Basi leo, enyi makafiri, mtalipwa adhabu ya hizaya na unyonge ndani ya Moto, kwa kuwa mlikuwa na kiburi kwenye ardhi bila ya haki na kwa kuwa mlitoka kwenye utifu wa Mwenyezi Mungu.”
21. Na kumbuka, ewe Mtume, Nabii wa Mwenyezi Mungu Hūd, ndugu yao kina 'Ād kinasaba na siyo kidini, alipowaonya watu wake kuwa watashukiwa na adhabu ya Mwenyezi Mungu wakiwa kwenye nyumba zao hapo Ahqāf (mahali kwenye mchanga mwangi) kusini mwa Arabuni. Na kwa hakika wamepita Mitume

وَلِكُلِّ دَرَجَتٍ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوْقِيمُهُ أَعْنَاهُمْ
وَهُنَّ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١﴾

وَيَوْمَ يُعرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى الْأَنْتَارِدَهَبْرُ
طِبِّيَّتِكُو فِي حَيَاتِكُمُ الْدُّنْيَا وَأَسْتَمْعَثُرُ بِهَا
فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُنُونِ بِمَا كُنْتُمْ
تَسْكِيْرُونَ فِي الْأَرْضِ يَعْتَبِرُ الْحَقُّ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَفَسِّرُونَ ﴿٢﴾

* وَأَذْكُرْ أَخَاعِدِ إِذْ أَنْدَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ
وَقَدْخَلَتِ النَّدْرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
أَلَاعَبَدُوا إِلَّا اللَّهُ أَنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمَ عَظِيرٍ ﴿٣﴾

wakawaonya watu wao kabla ya
 Hûd na baada yake wakiwaambia,
 «Msimshirikishe Mwenyezi Mungu
 na kitu chochote mnapomuabudu.
 Mimi nawachelea nyinyi adhabu ya
 Mwenyezi Mungu katika Siku yeny
 kituko kikubwa , nayo ni Siku ya
 Kiyama.»

22. Wakasema, «Je, umetujia kwa
 ulinganizi wako ili kutuepusha na
 ibada ya Mola wetu? Basi tuletee
 hiko unachotuahidi cha adhabu,
 iwapo wewe ni katika watu wa
 ukweli wa kauli yako na ahadi yako.»

23. Hûd, amani imshukie, akasema,
 "Hakika ujuzi wa adhabu
 mliyoahidiwa uko kwa Mwenyezi
 Mwenyezi Mungu, na kwa kweli
 mimi ni Mtume wa Mwenyezi
 Mungu kwenu, ninawafikishia
 ujumbe Alionitura nao, na lakini
 mimi ninawaona kuwa ni watu mlîo
 wajinga kwa kuifanyia haraka adhabu
 na kuwa na ujasiri juu ya Mwenyezi
 Mungu.

24. Walipoiona adhabu walioifanya
 haraka imejitokeza juu ikielekea
 kwenye mabonde yao, walisema,
 "Hiki ni kiwingu chenye
 kutunyesheza mvua." Hûd, amani
 imshukie, aliwaambia, «Hiki si
 kiwingu cha mvua na rehema kama
 mlivyodhania, bali hiki ni kiwingu
 cha adhabu mliyoitaka kwa haraka,
 huo ni upopo ambao ndani yake muna
 adhabu yeny euchungu na yeny
 kuumiza.

فَأَلْوَهُجِئْنَاكَعْنَاءِالْهِتَنَافِرْتَبِمَا
 تَعْدُنَإِنْكَتَمِنْالصَّدِقَيْنَ ٣٣

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَاتْلُعُكُمْ مَا أَرْسَلْتُ
 يَوْمَ وَلَكُنْيَةَ أَنْكُوكُ فَمَا بَجَهَ لُونَ ٣٤

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقِيلَ أَوْ دَيْنَهُمْ قَالُوا
 هَذَا عَارِضٌ مُّمْطَرٌ نَّابِلٌ هُوَمَا أَسْعَجَنَّنُّمْ
 بِهِ رَبِيعٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ٣٥

25. «Unaangamiza kila kitu unachokipitia katika vitu ambavyo ultumwa uviangamize kwa amri ya Mola wake na matakwa Yake.» Wakawa hakuna kinachoonekana chochote katika miji yao isipokuwa nyumba zao walizokuwa wakizikaa. Mfano wa malipo haya ndiyo tunayowalipa makafiri kwa sababu ya uhalifu wao na kupita kiasi kwao.
26. Na tuliwarahisishia hao 'Ad sababu za kumakinika duniani kwa namna ambayo hatukuwamakinisha nyinyi, enyi Makureshi, na tukawafanya wawe na masikio ya wao kusikia na macho ya wao kuonea na nyoyo za wao kufahamia, wakavitumia katika mambo yanayomfanya Mwenyezi Mungu Awe na hasira nao. Na hilo halikuwafalia kitu chochote kwa kuwa walikuwa wakikanusha hoja za Mwenyezi Mungu, na hiyo adhabu ambayo walikuwa wakiifanyia shere na kuiharakisha. Hili ni onyo kutoka kwa Mwenyezi Mungu, imetukuka shani Yake, na ni tahadharisho kwa wenyewe kukufuru.
27. Hakika tuliiangamiza miji iliyokuwa pambizoni mwenu, enyi watu wa *Makkah*, kama ile ya kina 'Ad na *Thamud*, tukazifanya kuta za nyumba za miji hiyo zimeanguka na kulalia sakafu zake zilizovunjika, na tuliwabainishia watu wa miji hiyo aina za hoja na dalili wapate kurudi nyuma na kuyaacha yale waliokuwa nayo ya ukashaji Mwenyezi Mungu na aya Zake.

تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ يَأْمُرُهُنَا فَأَصْبَحُوا لَآثِرًا
إِلَّا مَسْكِنُهُمْ كَذَلِكَ مَجْرِيُ الْقَوْمَ
الْمُعْجَرِمِينَ ﴿٦٦﴾

وَلَقَدْ مَكَّنْنَا هُرُوفَ إِنْ مَكَّنْنَا كُفُّرَ فِيهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَرًا وَأَفْدَدَةً فَإِنَّمَا
عَنْهُمْ سَمْعٌ هُرُوفٌ وَلَا أَنْصَرُهُمْ وَلَا أَفِدُهُمْ
مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِإِيمَانِ اللَّهِ وَهَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِنُونَ ﴿٦٧﴾

وَلَقَدْ أَهْمَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِّنْ الْقَرَىٰ
وَأَصْرَقْنَا الْأَيَّالَتِ لِعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾

28. Basi si wangaliwasaidia wao, hao tuliowaangamiza mionganoni mwa *ummah* walipopita, waungu wao ambao walichukua kule kuwaabudu ni ibada ya wao kujikurubisha kwa Mola wao, ili wawaombee mbele Yake. Lakini waungu wao waliwapotea, hawakuwaitikia wala hawakuwatetea. Huo ni urongo wao tu na uzushi walioupanga wa kuwafanya wao ni waungu.
29. Na kumbuka, ewe Mtume, pindi tulipokutumia kundi la majini kusikiliza Qur'ani kutoka kwako. Walipohudhuria, na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, yuwasoma, waliambiana wao kwa wao, «Nyamazeni tusikilize Qur'ani! Na Mtume Alipomaliza kusoma Qur'ani, na wao wakawa wameielewa na ikawa imewaathiri, walirudi kwa majini wenzao wakawaonya na kuwahadharisha adhabu ya Mwenyezi Mungu wasipoamini.
30. walisema, «Enyi jamaa zetu! Sisi tumesikia Kitabu kilichoteremshwa baada ya Mūsā, chenye kusadikisha Vitabu vyta Mwenyezi Mungu vlivyokuwa kabla yake, ambavyo Mwenyezi Mungu Ameviteremsha kwa Mitume Wake, (Kitabu) ambacho kinaongoza kwenye haki na usawa na kwenye njia sahihi iliyonyoka.

فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ أَنْجَدُوا مِنْ دُونِ
اللَّهِ فَرِيَادَةً إِلَهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَدَلَّكَ
إِلَيْهِمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٩﴾

وَإِذْ صَرَقْنَا إِلَيْكَ نَفَرَّا مِنَ الْجِنِّ يَسْمَعُونَ
الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِسْنَا
فَلَمَّا فُضِّلَ وَلَوْلَا إِلَى قَوْمِهِمْ مُّنْذَرُونَ ﴿٣٠﴾

قَالُوا يَقُولُونَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي
إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣١﴾

31. «Enyi jamaa zetu! Muitikieni Mtume wa Mwenyezi Mungu Muhammad kwa kile anachowaitia, na muaminini yeye na myafuate kivitendo yale aliyoyaleta, Mwenyezi Mungu Atawasamehe dhambi zenu na Atawaokoa na adhabu yenyen uchungu inayoumiza.
32. «Na asiyemuitikia Mtume wa Mwenyezi Mungu katika yale aliyoyalingania, basi yeye hatamshinda Mwenyezi Mungu katika ardhi Akitaka kumuadhibu, wala hatakuwa na wasaidizi badala ya Mwenyezi Mungu, wenyen kumkinga na adhabu Yake. Hao watakuwa wametoka nje ya haki waziwazi.
33. Je, wameghafilika na wasijue kwamba Mwenyezi Mungu, Aliyeumba mbingu na ardhi pasi na mfano uliotangulia na bila kuelmewa na kuziumba, ni Muweza wa kuhuisha wafu ambao Aliwaumba hapo mwanzo? Ndio, hilo ni jambo jepesi kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Ambaye hakuna chochote kinachomshinda. Hakika Yeye kwa kila jambo ni Muweza.
34. Na Siku ya Kiyama, wataorodheshwa waliokufuru juu ya Moto wa Jahanamu ili waadhibiwe na waambiwe, «Je, hii adhabu si kweli?». watajibu kwa kusema, «Ndio. Tunaapa kwa Mola wetu kuwa hii ndiyo kweli.» Hapo waambiwe, «Basi onjeni adhabu kwa kuwa mlikuwa mkiikataa adhabu ya Moto na kuikanusha duniani.»

يَتَّقُومُنَا أَجِبُوأَدِاعِيَ اللَّهُ وَإِمْنُوأَيْهِ
يَغْفِرُ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُحِيرُكُمْ مِنْ عَذَابِ
الْآيَرِ

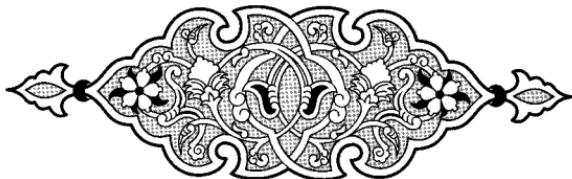
وَمَنْ لَا يُحِبِّ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيَسْ بِمُعْجِزٍ فِي
الْأَرْضِ وَلَيَسْ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلَيَاءُ إِلَيْكَ
فِي صَلَلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾

أَلَوْمَرُوا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعِيْ بِخَلْقِهِنَّ بِقَدِيرٍ عَلَىَّ أَنَّ
يُحِيِّ الْمَوْقَدَ كُلَّ إِنَّهُ عَلَىَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٤﴾

وَقَوْمٌ يَعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَىَّ النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا إِنَّا وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفِرُونَ ﴿٢٥﴾

35. Basi vumilia, ewe Mtume, kwa yanayokupata ya makero ya watu wako wenye kukukanusha kama vile walivyovumilia Mitume wenye nia thabiti kabla yako wewe, nao, kwa kauli mashuhuri, ni Nūh, Ibrāhīm, Mūsā na Isā, na wewe ni mionganini mwao, wala usiwafanyie haraka watu wako ya kuadhibiwa. Kwani itapotokea na wakaiona, watajihisi kama kwamba hawakukaa duniani isipokuwa muda mchache wa mchana. Haya ni mafikisho kwao na kwa wasiokuwa wao. Na haangamizwi kwa adhabu ya Mwenyezi Mungu isipokuwa watu waliotoka nje ya amri Yake na twaa Yake.

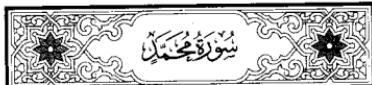
فَاصْبِرْ كَمَا صَرَّأُوا لِلْعَزْمِ مِنَ الرُّسْلِ وَلَا
شَتَّعْجِلْ لَهُمْ كَمَا تَعْجَلُونَ مَا يُوعَدُونَ
لَمْ يَبْشِرُوا إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ بَلَغَ فَهُنَّ
يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦﴾

SURA YA MUHAMMAD

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Wale waliokataa kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Peke Yake Mungu wa kweli Asiye na mshirika, na wakawazuia watu na Dini Yake, Mwenyezi Mungu Atazifuta amali zao na kuzipomosha na Atawapa usumbufu kwa sababu ya amali zao hizo.
2. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na wakafuata Sheria Zake na wakaamini Kitabu Alichomteremshia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, nacho ndio ukweli usiokuwa na shaka kutoka kwa Mola wao, Mwenyezi Mungu Atawasamehe na Atawafinikia maovu waliyoyafanya na hatawatesa kwa maovu hayo na Atawatengeza mambo yao duniani na Akhera.
3. Kupoteza huko na kuongoza, sababu yake ni kwamba wale waliokufuru wamemfuata Shetani wakamtii, na kwamba wale walioamini walimfuata Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na yale aliyokuja nayo ya mwangaza na uongofu. Kama Alivyobainisha Mwenyezi Mungu vile Anavyoyafanya mapote mawili ya watu wa ukafiri na watu wa Imani kwa wanavyostahili, vilevile Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْدَعُوا نَعْنَيْلَ اللَّهِ أَضَلَّ
أَعْنَاهُمْ ①

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِهَا
نَزَّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِ فَلَمْ يَنْتَهُ
سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بِالْهُرُمِ ②

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَطَلَ وَأَنَّ الَّذِينَ
آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضَرِّ اللَّهُ
لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ③

Anawapiglia watu mifano yao, ili kila watu wanaofanana wa aina moja wakutamane na wale wanaonasibiana nao.

فَإِذَا أَقِيمَ الْمَنَاءَ كُرُّوا فَضَرَبَ الْأَقْبَابَ حَتَّىٰ إِذَا
أَكْتَنَمُوهُمْ فَنَدُوا أَلْوَاقَ فَإِمَامًا بَعْدَ وَمَآفِدَةً
حَتَّىٰ رَضَعَ الْحُلُوبَ أَوْ زَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ
لَا يَنْصَرِفُ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لَيَتَأْوِي أَعْضُمُهُمْ بِيَغْضِبِ
وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضْلَلَ أَعْمَلُهُمْ ⑤

4. Basi mkipambana, enyi Waumini, na wale waliokufuru katika viwanja vya vita, piganeni nao kidhati na mzipige shingo zao. Hata mtakapowadhoofisha kwa kuwaua kwa wingi na mkazivunja nguvu zao, wafungeni kisawasawa wale mnaowateka. Kisha basi ima muwasamehe kwa kuwafungua na kuwaacha bila kutoa fidia badala yake, au wajikomboe kwa kutoa fidia, au watiwe utumwani au wauawe. Na endeleeni kufanya hivyo mpaka vita vimalizike. Hiyo ndiyo hukumu iliyotajwa ya kuwatahini Waumini kwa makafiri na ushindi kuzunguka baina yao. Na lau Mwenyezi Mungu Angalitaka wangalipata ushindi Waumini bila ya vita, lakini Mwenyezi Mungu Amejaalia mateso yao yawe mikononi mwenu ndipo Akaweka sheria ya jihadi ili Awajaribu nyinyi kwa wao na Ainusuru kwa sababu yenu Dini Yake. Na wale Waumini waliouawa katika njia ya Mwenyezi Mungu, Hatayapomosha Mwenyezi Mungu malipo mema ya matendo yao.

5. Atawaafikia siku za uhai wao duniani wawe watiifu Kwake na wafanye matendo ya kumridhi, Awatengeze hali zao, mambo yao na malipo mema yao duniani na Akhera,

سَيَهْدِيهِمْ وَرَوْضَلِحُ بِالْهُمْ ⑤

6. na Awatie Peponi ambayo Aliwajulisha na Akawasifia, na Akawaafikia kusimama kuyafanya yale Ailyowaamrishwa, na miongoni mwayo ni kufa shahidi katika njia Yake, kisha atawajulisha wao mashukio yao huko Peponi watakapoingia humo.
7. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo, mkiinusuru Dini ya Mwenyezi Mungu kwa kupigana jihadi katika njia Yake na kuhukumu kwa Kitabu Chake na kufuata amri Zake na kujiепуша na makatazo Yake, Mwenyezi Mungu Atawapa ushindi juu ya maadui zenu na Atazithibitisha nyayo zenu wakati wa kupigana.
8. Na wale waliokanusha, basi maangamivu ni yao, na Mwenyezi Mungu Atazifuta thawabu za matendo yao mema.
9. Hayo ni kwa sababu wao walikichukia Kitabu cha Mwenyezi Mungu kilichoteremshwa kwa Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wakakikanusha, na Mwenyezi Mungu akayatangua matendo yao kwa kuwa yalikuwa katika kumtii Shetani.
10. Kwani hawakwenda makafiri hawa kwenye ardhi ya Mwenyezi Mungu wakayazingatia yale yaliyowapata *ummah* waliopita ya mateso?

وَيَدْخُلُهُمْ لَجْنَةً عَرَفَهَا اللَّهُ ①

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ تَصْرُّفَ اللَّهِ يَنْصُرُ كُلَّ
وَيُبَشِّرُ أَقْدَامَكُمْ ②

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَّ الْهُرُوفُ وَاضْلَلَ أَعْمَالَهُمْ ③

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَخْبَطَ
أَغْنَاهُمْ ④

* أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَقْبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلِلْكُفَّارِ أَمْتَلَهَا ⑤

Mwenyezi Mungu Aliyavunjavunja majumba yao. Na makafiri hawa watakuwa na mwisho kama huo uliowafikia *ummah* hao.

11. Hilo tulilowafanya watu wa mapote mawili: pote la Imani na pote la ukafiri, ni kwa kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Msimamizi wa Waumini na mwenye kuwanusuru, na kuwa makafiri hawana mwenye kuwasimamia wala kuwanusuru.
12. Hakika Mwenyezi Mungu Atawatia, wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya matendo mema, kwenye mabustani ya Pepo ambayo inapita mito chini ya miti yake ikiwa ni takrima kwao. Na mfano wa wale waliokanusha katika kula kwao na kujistarehesha kwao na ulimwengu, ni kama mfano wa mifugo mionganoni mwa wanyama ambaao hawana hamu isipokuwa kula nyasi, hawafikirii lingine. Na Moto wa Jahanamu ndio makao yao na maskani.
13. Na wengi mionganoni mwa watu wa mijini walikuwa wana nguvu zaidi kuliko watu wa mji wako, ewe Mtume, ambaao ni *Makkah*, waliokutoa watu wake humo. Watu wa miji hiyo tuliwaangamiza kwa adhabu za aina mbalimbali. Hawakuwa na msaidizi wa kuwanusuru kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu.

ذَلِكَ يَنْهَا اللَّهُ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ
الْمُكَفِّرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿١١﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّتَنَّ تَحْرِي مِنْ تَحْمِنَاهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يَتَمَسَّكُونَ وَمَا كُونُوكَمَا أَنْ كُلُّ الْأَنْعَمُ وَالثَّارِ
مَوْلَى لَهُمْ ﴿١٢﴾

وَكَلَّمَنْ مِنْ قَرِبَةِ هِيَ أَشَدُ قُوَّةً مِنْ قَرِبَاتِكَ أَلَّى
أَخْرَجَنَّكَ أَهْلَكَهُ فَلَا تَنْاصِرْهُمْ ﴿١٣﴾

14. Je yule aliyekuwa na ushahidi ulio wazi kutoka kwa Mwenyezi Mungu na ujuzi kuwa Yeye ni Mmoja, ni kama yule ambaye Shetani amempambia matendo yake maovu na akafuata yale ambayo nafsi yake ilimuita iyafuate ya kumuasi Mwenyezi Mungu na kumuabudu asiyekuwa Yeye bila ya hoja wala ushahidi? Hawalingani.

15. Sifa ya Pepo ambayo Mwenyezi Mungu Amewaaahidi wachamungu: ndani yake kuna mito mikubwa ya maji yasiyobadilika, na mito ya maziwa yasyogeuka tamu yake, na mito ya shizi ambayo wanaionea ladha wenye kuinywa, na mito ya asali iliyosafishwa isiyo na taka. Na wachamungu hawa watapata ndani ya hiyo pepo matunda yote ya aina tafauti na mengineyo. Na kubwa kuliko hayo ni kule kusitiriwa na kusamehewa dhambi zao. Basi je, wale watakaokuwa ndani ya Pepo hiyo ni kama wale watakaokaa Motoni bila kutoka humo na wakanyweshwa maji yaliyo moto sana hadi ya mwisho yakawakata tumbo zao?

16. Miiongoni mwa hawa wanafiki kuna wanaokusikiliza bila ya kuelewa, kwa madharau na kupuuza, mpaka wanapoondoka kutoka kwenye kikao chako, huwa wakisema wakiwaambia wale waliohudhuria kikao chako kati ya wale wenye ujuzi wa Kitabu cha Mwenyezi Mungu kwa njia ya

أَفَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتَنَا مِنْ رَّبِّنَا كَمَنْ زُبْنَ لَهُ وَسُوْءَةٌ
عَمِيلَهُ، وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُسْكُنُونَ فِيهَا الْأَنْهَارُ قِنْ مَائَةٍ
عِبَرَهَا سِينٌ وَأَنْهَرٌ لَبَنٌ لَمْ يَقِيرْ طَعْمَهُ، وَأَنْهَرٌ
مِنْ حَرَلَّةٍ لِلشَّرَبِينَ وَأَنْهَرٌ قِنْ عَسْلٌ مُصْفَىٌ
وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الشَّمَرَنَ وَمَقْرَفَةٍ مِنْ رَّبِّهِمْ
كَمَنْ هُوَ حَلِيلٌ فِي آنَارٍ وَسَقُوا مَائَةً حِيمَا فَاضَ
أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَعِمُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا حَرَجَوْهُ مِنْ
عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُولُو الْأَلْفَاظِ مَا ذَاقَ إِلَّا نَقَاءً
أَوْ لَتِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

shere, «Amesema nini Muhammad hivi sasa?» Hao ndio wale amba Mwenyezi Mungu Amezipiga muhuri nyoyo zao, zikawa haziielewi haki wala hawaongokei kuifikia, na wakayafuata matamanio yao katika ukafiri na upotevu.

17. Na wale walioongoka kuifuata haki, Mwenyezi Mungu Aliwaongeza uongofu , na kwa hivyo uongofu wao ukapata nguvu na Akawaafikia kwenye uchamungu na akaufanya sahali kwao.
18. Wakanushaji hawa hawangojei isipokuwa wakati wa Kiyama amba wameahidiwa kuwa utawajia kwa ghafila. Kwani alama zake zishajitokeza na wao hawakunufaika nazo. Basi watapata wapi kukumbuka wakati wa Kiyama utakapowajia?
19. Basi juu, ewe Nabii, kwamba hakuna mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu, na utake msamaha wa dhambi zako, na uwaombee msamaha Waumini wa kiume na Waumini wa kike. Na Mwenyezi Mungu anazijua harakati zenu mnapoangaza mchana na mahali pa kutulia kwenu mnapolala usiku.
20. Na wale wanamuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake wanasema, «Basi si iteremshwe sura kutoka kwa Mwenyezi Mungu ituamrishe kupigana jihadi na wakanushaji.» Na inapoteremshwa sura iliyoi marika kwa maelezo na mambo ya lazima na ikatajwa jihadi ndani yake, utawaona

وَالَّذِينَ أَهْدَدُوا رَبَّهُمْ هُدًى وَأَنَّهُمْ

١٨ تَوَهَّمُونَ

فَهُلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا لِلْسَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيهِمْ بِغَيْرِهَا
فَقَدْ جَاءَهُمْ أَشْرَاطُهُمْ فَلَمْ يَأْتِهِمْ إِذَا جَاءَهُمْ

١٩ ذَكَرْنَاهُمْ

فَأَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَإِنْسَعْنَاهُ
لِذَنِيْكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مُتَّقَبِّلَكُمْ وَمَمْوَلَكُمْ

٢٠

وَيَقُولُ الَّذِينَ بَعْدَ إِيمَانِهِمْ لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةُ هَذِهِ
أَنْزَلَتْ سُورَةً مُّحَكَّمَةً وَذُكِّرَ فِيهَا الْقِتَالُ
رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرْضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْنَا
نَظَرًا مُّعَنِّيًّا عَيْنَهُمْ مِّنَ الْمَوْتِ فَأَوْلَى لَهُمْ

٢١

wale ambao mna shaka ndani ya nyoyo zao juu ya Dini ya Mwenyezi Mungu na unafiki wanakuangalia, ewe Nabii, maangalizi ya mtu ambaye amefinikwa na kicho cha kufa.

21. Basi lililo bora kwa hawa ambao ndani ya nyoyo zao mna maradhi wamtii Mwenyezi Mungu na wasema neno linaofikiana na Sheria. Vita vinapopasa na ikaja amri ya Mwenyezi Mungu kuilazimisha, hawa wanafiki wanachukia hilo. Na lau wao wangalikuwa wakweli kwa Mwenyezi Mungu katika kuamini na kutenda mema, hilo lingalikuwa bora kwao kuliko kufanya maasia na kuenda kinyume.
22. Huenda nyinyi mkikipa mgongo Kitabu cha Mwenyezi Mungu na Mwenendo wa Nabii wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mkaja kumuasi Mwenyezi Mungu katika ardhii, mkamkanusha Yeye, mkamwaga damu na mkakata vizazi vyenu.
23. Hao ndio wale ambao Mwenyezi Mungu Amewaepusha na rehema Yake Akawafanya wasiyasikie yanayowanufaisha wala wasiyaone na zisiwafunukie hoja za Mwenyezi Mungu pamoja na kuwa ni nyingi.
24. Je, si wayazingatie mawaihda ya Qur'ani wanafiki hawa na wazifikirie hoja zake? Lakini nyoyo hizi zimefungwa, hakuna kitu cha

طَاعَةً وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَرَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ
صَدَقُوا إِنَّ اللَّهَ أَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ⑥

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ وَتُنْقَطِعُوا أَنْ حَانَ كُنْتُمْ ⑦

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنْهُمُ اللَّهُ فَأَصْمَمَهُمْ وَأَغْمَى
أَبْصَرَهُمْ ⑧

أَفَلَا يَتَبَرَّوْنَ الْقُرْآنَ أَفْرَعُوا لِلْقُلُوبُ أَفَنَالَهَا ⑯

hii Qur'ani kinachozifikia, hivyo basi haziyatii akilini mawaidha ya Mwenyezi Mungu na mazingatio yake.

25. Hakika ya wale waliyorudi nyuma wakaacha uongofu na Imani na wakageuka kwa visigino vyao wakimkanusha Mwenyezi Mungu baada ya haki kuwafunkia, (hao) Shetani amewapambia makosa yao na akawanyoshea matumaini ya kuishi duniani.
26. Kule kuwanyoshea wao mpaka wakolee kwenye ukafiri, ni kwa kuwa wao walisema kuwaambia Mayahudi waliokanusha Aliyoyateremsha Mwenyezi Mungu, «Tutawatii katika baadhi ya mambo ambayo yako kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu na amri ya Mtume Wake.» Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Anayajua wanayoyaficha na wanayoydhihirisha. Basi Muislamu ajihadhari na kumtii asiyekuwa Mwenyezi Mungu katika mambo yaliyo kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika, na amri ya Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
27. Basi itakuwa vipi hali yao watakaposikamata Malaika roho zao na huku wanawapiga nyuso zao na migongo yao?
28. Adhabu hiyo waliyostahili na wakaipata ni kwa kuwa wao waliyafuata mambo yanayomfanya

إِنَّ الَّذِينَ أَرْتَدُوا عَلَيْهِنَّ أَذْنِبَهُم مِّنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَهْمَدَهُمُ الشَّيْطَانُ سَوْلَ
لَهُمْ وَأَقْرَبَهُمْ
﴿١﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا
نَزَّلَ اللَّهُ سُلْطَنُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنْ شَرَّاهُمْ
﴿٢﴾

فَكَيْفَ إِذَا نَوَّقُهُمُ الْمَتَّكِئُونَ
يَضَرِّبُونَ وَجْهَهُمْ وَأَذْنَابَهُمْ
﴿٣﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ أَتَبْغُوا مَا أَشْخَطَ اللَّهَ
وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ وَفَاحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ
﴿٤﴾

Mwenyezi Mungu Awakasirikie ya kumtii Shetani na wakayachukia yale yanayomfanya Awe radhi nao ya matendo mema, na mionganini mwayo ni kupigana na wakanushaji, baada ya kulifanya hilo ni lazima juu yao, ndipo Mwenyezi Mungu Akazibatilisha thawabu za matendo yao, mionganini mwa sadaka, kuunga kizazi na yasiyokuwa hayo.

29. Au kwani wanadhani hao wanafiki kuwa Mwenyezi Mungu Hatovitoa vile vilivyomo ndani ya nyoyo zao vya uhasidi na kuuchukia Uislamu na wafuasi wake? Ndio, Mwenyezi Mungu Atamtenganisha mkweli kutohana na mrongo.
30. Na lau tungalitaka, ewe Nabii, tungalikuonesha hao watu wenyewe, ukawatambua kwa alama zilizo wazi kwao. Na kwa hakika utawajua kutohana na maneno yao yaliyodhihirika yenyewe kuonyesha malengo yao. Na kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, hakuna chochote kinachofichamana cha matendo ya wanaomtii wala matendo ya wanaomuasi, na Atamlipa kila mmoja kwa anachostahili.
31. Na tutawatahini nyinyi, tena tutawatahini, enyi Waumini, kwa kupambana na maadui wa Mwenyezi Mungu na kupigana nao jihadi mpaka yajitokeze yale Aliyoyajua Mwenyezi Mungu tangu kale, ili tuwatenge watu wa jihadi kati yenu na uvumilivu wa kupigana na maadui wa Mwenyezi

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنَّ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْنَعَنَاهُمْ

﴿١﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرْتُكُمْ فَلَا عَرْفَتُمْ
بِسِيمَهُ وَلَا تَعْرِفُهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ

﴿٢﴾

وَلَنَبْلُونَكُمْ حَتَّىٰ تَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ
وَالصَّابِرِينَ وَلَنَبْلُونَ أَخْبَارَكُمْ

﴿٣﴾

Mungu na tuyatahini maneno yenu na matendo yenu, na hapo adhihirike mkweli mionganoni mwenu kutokana na mrongo.

32. Hakika ya wale waliokataa kuwa Menyezi Mungu Ndiye Mola wa haki Peke Yake Asiye na mshirika, wakawazuia watu na Dini Yake, wakaenda kinyume na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wakampiga vita baada ya wao kujiba na hoja na alama za kuwa yeye ni Nabii kutoka kwa Mwenyezi Mungu, hawataidhuru Dini ya Mwenyezi Mungu kitu chochote na Atayatangua malipo ya matendo yao waliiyoyafanya duniani, kwa kuwa wao hawakutaka kwa matendo hayo radhi za Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
33. Enyi wale mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafuata Sheria Zake kivitendo! Mtiini Mwenyezi Mungu na mtiini Mtume katika maamrisho yao na makatazo yao, na msiyatangue malipo ya matendo yenu kwa kukanusha na kufanya maasia.
34. Hakika ya wale waliokataa kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa haki Peke Yake Asiye na mshirika na wakawazuia watu na Dini Yake, kisha wakafa wakiwa katika hali hiyo, Mwenyezi Mungu Hatawasamehe, na Atawapa

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَسَاقُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ
الْهُدَى لَمَّا نَصَرُوا اللَّهُ شَيْئًا وَسَيُحِيطُ
أَعْلَمُهُمْ ﴿٢١﴾

*يَتَآتِيهَا الَّذِينَ إِذَا مَا تَبَيَّنَ أَطْبَعُوا اللَّهَ
وَأَطْبَعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٢٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ شَيْئًا
مَا قُوَّا وَهُمْ كُلُّ فَارٍ فَإِنَّ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٢٣﴾

adhabu ikiwa ndio mateso yao kwa ukushaji wao, na Atawafedhehesha mbele ya halaiki ya watu.

35. Basi msiwe wanyonge, enyi wenye kumuamini Mwenyezi Muguna Mtume Wake, wa kujiepusha na kupambana na washirikina, mkaogopa kupigana nao na mkawaita kwene suluhu na masikilizano na hali ya kuwa nyinyi ndio wenye ushindi na nguvu juu yao, na Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Yuko pamoja na nyinyi kwa kuwanusuru na kuwapa nguvu. Hapa kuna bishara kubwa ya kupatiwa ushindi na kusaidiwa juu ya maadui. Na Mwenyezi Mungu Hatawapunguzia nyinyi malipo mema ya matendo yenu.
36. Hakika uhai wa duniani ni mchezo na udanganyifu. Na mtakapomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkamuogopa Mwenyezi Mungu kwa kutekeleza mambo Aliyoyafanya ni ya lazima na kujiepusha na mambo ya kumuasi, Atawapa malipo mema ya matendo yenu, na Hatawataka myatoe mali yenu yote katika Zaka, Anachowataka mfanye ni mtoe sehemu ya hayo mali.
37. Akiwa Atawataka myatoe mali yenu na Akawa Atawakariria na kuwasumbua, mtayafanyia uchoyo na mtakataa kuyatoa, na hapo Atakapowataka myatoe mali yenu Atayatoa nje machukivu yaliyo ndani ya nyoyo zenu.

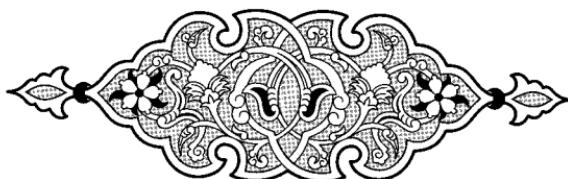
فَلَمَّا هِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى الْسَّلَامِ وَأَنْسُرُ الْأَغْنَوْنَ
وَاللَّهُ مَعَكُمْ فَلَمْ يَرَكُمْ أَعْمَلَكُمْ

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لِعَبْدٍ وَلَقَرْبٌ وَلَمْ يُؤْمِنُ
وَتَسْقُوا يَوْمَكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْعَكُمْ
أَمْوَالُكُمْ

إِنْ يَعْلَمُوهَا فَيُحْفِظُكُمْ بِخَلْوَةٍ وَيُنْتَجِ
أَصْنَافَكُمْ

38. Haya nyini, enyi Waumini, mnaitwa kutoa kwenye kupigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu na kuinusuru Dini Yake. Basi mionganini mwenu kuna anayefanya uchoyo kutoa katika njia ya Mwenyezi Mungu. Na mwenye kufanya uchoyo huwa anajifanyia uchoyo nafsi yake. Na Mwenyezi Munmgu, Aliyetukuka, Ndiye Mkwasi wa kutowahitajia nyinyi, na nyinyi ndio mnaomhitajia Yeye. Na mkipa mgongo mkaacha kumuamini Mwenyezi Mungu na kufuata amri Zake, Atawaangamiza na Atawaleta watu wengine, na kisha wasiwe ni kama nyinyi katika kuzipa mgongo amri za Mwenyzi Mungu, bali wao watamtii Yeye na kumtii Mtume Wake na watapigana jihadi katika njia Yake kwa mali yao na nafsi zao.

هَلْ أَنْسَرْتُهُؤُلَاءِ نَدْعُونَ لِتُنْقِضُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَمَنْ كُفَّارٌ مَنْ يَبْخَلُ وَمَنْ يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ
عَنْ شَيْءٍ وَاللَّهُ الْغَفُورُ وَأَنَّمُّ الْفَقَرَاءُ
وَلَنْ تَنْتَلِعُوا إِنْ شَيْءَ إِلَّا فَمَا عَاهَدْتُمْ كُنْتُمْ لَا
يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ

SURA YA AL-FAT'H

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَفْتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾

1. Sisi tumekufungulia wewe, ewe Mtume, ufunguzi ulio waziwazi, ambao ndani yake Mwenyezi Mungu Ataipa nguvu Dini Yako na Atakupa ushindi juu ya maadui wako, nao ni mapatano ya Hudaybiyah ambayo kwayo watu walikuwa katika hali ya amani, na likapanuka duara la ulinganizi wa Dini ya Mwenyezi Mungu, na watu wakaingia kwenye Dini ya Mwenyezi Mungu mapote kwa mapote. Kwa hivyo, Mwenyezi Mung Aliyaita mapatano hayo “Ufunguzi uliofunuka” yaani uliokuwa wazi wenye kujitokeza.
2. Tumekufungulia ufunguzi huo na tukakufanya sahali, ili Mwenyezi Mungu Akusamehe dhambi zako zilizotangulia na zitakazofanyika baadaye, kwa sababu ya utiifu mwingi ulioufanya unaotokana na ufunguzi huu na kwa usumbufu ulioubeba, na ili Akutimizie neema Zake kwako kwa kuipa ushindi Dini yako,
3. Akunusuru juu ya maadui wako na Akuongoze njia ya Dini iliyolingana sawa isiyopotoka , na Mwenyezi Mugu Akunusuru kwa nguvu kwa namna ambayo Uislamu hautakuwa mnyonge.

لَيَعْفُرَ لَكَ اللَّهُ مَا قَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأْخَرَ
وَيُتَمَّمُ عَمَّةُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ هُنَّ أَعْزَىٰ ﴿٣﴾

4. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu
 Aliyeteremsha utulivu ndani
 ya nyoyo za wenyewe kumuamini
 Mwenyezi Mungu na Mtume Wake
 katika siku ya *Hudaybiyah* zikatulia
 na yakini ikajidhatititi ndani ya
 hizo nyoyo, ili wazidi kumuamini
 Mwenyezi Mungu na kumfuata
 Mtume Wake pamoja na kuamini
 kwao na kufuata kwao. Na Mwenyezi
 Mungu, Aliyetakasika na kutukuka,
 Ana askari wa mbinguni na ardhini,
 Anawanusuru kwa askari hao waja
 Wake Waumini. Na Mwenyezi
 Mungu ni Mjuzi sana wa maslahi ya
 viumbi Vyake, ni Mwingi wa hekima
 katika uendeshaji mambo Wake na
 utengezaji Wake.
5. Apate kuwaingiza Waumini wa
 kiume na Waumini wa kike kwenye
 mabustani ya Peponi ambayo
 mito inapita chini ya miti yake na
 majumba yake ya fahari, hali ya
 kukaa humo milele, na Awafutie baya
 walilolifanya asiwaadhibu kwalo.
 Malipo hayo kwa Mwenyezi Mungu
 ndio kuokoka na kila kero na ndio
 kupata kila linalotafutwa.
6. Na Apate kuwaadhibu wanafiki
 wa kiume na wanafiki wa kike na
 washirikina wa kiume na washirikina
 wa kike wanaomdhania Mwenyezi
 Mungu dhana mbaya ya kuwa yeye
 Hatamnusuru Mtume na waliokuwa
 pamoja na yeye dhidi ya maadui wao
 na kuwa Yeye Hataipa ushindi Dini
 Yake. Basi juu ya hao utazunguka

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
 لِيَرْدُوا مِنَ الْأَمْرَامَ إِيمَانَهُمْ وَلِلَّهِ جُوْدُ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهِ حِكْمَةً
 ④

لِيَرْدُخَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَهَنَّمَ بَجِيرِي مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِيَّتَ فِيهَا وَنِكْفَرُ عَنْهُمْ
 سَيْعَائِمَهُ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قَرَأً
 عَظِيمًا ⑤

وَيَعْدِبَ الْمُتَفَقِّينَ وَالْمُتَنَفِّقَاتِ
 وَالْمُسْكِنِينَ وَالْمُشَرِّكَاتِ الظَّالِمَاتِ يَا اللَّهُ
 طَرَّ الْسَّقُوْطَ عَلَيْهِمْ دَآبِرُ السَّوْطِ وَعَصَبَ
 اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَعَنْهُمْ وَأَعَدَّهُمْ جَهَنَّمَ
 وَسَاءَتْ مَصِيرًا ⑥

mzunguko wa adhabu na kila kilicho kibaya kwao, na Amewaandalia moto wa Jahanamu; na mashukio mabaya ya mtu kuishia ni hayo.

7. Na Mwenyezi Mungu, Alyetakasika na kutukuka, Ana askari wa mbinguni na ardhini. Anawanusuru kwa askari hao waja Wake Waumini. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi Mwenye uweza juu viumbe Vyake, ni Mwingi wa hekima katika kuendesha mambo yao.
8. Hakika yetu sisi tumekutumiliza, ewe Mtume, uwe shahidi kwa umati wako juu ya ufikishaji ujumbe, uwabainishie kile ulichotumilizwa kwao, uwabashirie Pepo wanaokutii na uwaonye mateso ya sasa na ya baadaye,
9. mpate kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, mumnusuru Mwenyezi Mungu kwa kuinusuru Dini Yake, mumtukuze na mumtakase mwanzo wa mchana na mwisho wake.
10. Hakika ya hao wanaokupa mkono , ewe Mtume, wa ahadi ya kupigana hapo *Hudaybiyah*, wao kwa kweli wanampa mkono wa ahadi Mwenyezi Mungu na wanafanya mapatano na Yeye kwa kutaka Pepo Yake na radhi Zake. Mkono wa Mwenyezi Mungu uko juu ya mikono yao. Hivyo basi Yupo na wao anayasikia maneno yao, Anawaona mahali walipo na Anayajua mambo yao ya ndani na ya nje. Basi mwenye

وَلِلَّهِ حُمُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ
اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾

لَتَشْهُدُوا بِمَا لَوْلَاهُ وَرَسُولُهُ وَيَعْرِزُوهُ وَلَوْقُرُوهُ
وَسَسِيْحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُبَابُونَكَ إِنَّمَا يَبَابُونَ
اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ تَكَثِّفَ
فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْقَى إِيمَانَ
عَهَدَ عَلَيْهِ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾

kuivunja ahadi yake aliyoitolea mkono, maangamivu ya jambo hilo yatamrudia mwenyewe; na atakayetekeleza ahadi aligomuahidi Mwenyezi Mungu ya kuvumilia wakati wa mapambano na adui katika njia ya Mwenyezi Mungu na kumnusuru Nabii wake Muhammad, rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, Mwenyezi Mungu Atampa malipo mema mengi , nayo ni Pepo. Katika aya pana kuthibitisha sifa ya mkono kwa Mwenyezi Mungu kwa namna inayonasibiana na Yeye, Aliyetakasika, bila kufananisha wala kueleza vile ulivyo.

11. Watakwambia, ewe Nabii, wale mabedui waliojikalisha nyuma wasitoke na wewe kwenda *Makkah* utakapowalaumu, «Tulishughulishwa na mali yetu na watu wa nyumbani kwetu, basi tuombee Mola Wako Atusamehe kosa letu la kujikalisha nyuma.» Wanasema hayo kwa ndimi zoa na hayana ukweli wowote maneno yao ndani ya nyoyo zao. Waambie, «Ni nani atakayemiliki kuwafanyia chochote kwa Mwenyezi Mungu iwapo Amewatakia nyinyi kheri au shari?» mambo sivyo kama vile hawa wanafiki wanavyodhania kuwa Mwenyezi Mungu hayajui yale ya unafiki yaliyomo ndani yao. Bali kwa hakika, Yeye Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa mnayoyafanya, hakuna chochote kinachofichamana Kwake katika matendo ya viumbe Vyake.

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ
شَغَلَنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُنَا فَأَسْتَغْفِرُ لَنَا
يَقُولُونَ يَا أَسْتَهِرْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ
قُلْ مَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنَّ أَرَادُوكُمْ
ضَرًّا أَوْ أَرَادُوكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَيِيرًا ﴿١﴾

12. Pia mambo sivyo kama mlivyodai kuwa mlishughulishwa na mali na watu wa nyumbani, bali kwa kweli nyinyi mlidhani kuwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na wale Maswahaba waliokuwa na yeye wataangamia na hawatarudi kwenu kabisa, na Shetani aliwapambia hilo ndani ya nyoyo zenu. Na pia mlidhani dhana mbaya kuwa Mwenyezi Mungu Hatampa ushindi Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na Maswahaba wake juu ya maadui wao, na mlikuwa ni watu wenye kuangamia msiokuwa na kheri yoyote.
13. Na asiyemuamini Mwenyezi Mungu na yale aliyokuja nayo Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na akazifuata Sheria Zake kivitendo, basi huyo ni kafiri anayestahili kuteswa, kwani hakika sisi tumewaandalia makafiri adhabu yenyewe kuunguza ndani ya Moto.
14. Ni ya Mwenyezi Mungu mamlaka ya mbingu na ardhi na vilivyoko baina ya hivyo viwili, Anamsamehe, kwa rehema Zake, Anayemtaka Akamfinikia dhambi zake, na Anamuadhibu , kwa uadilifu Wake, Anayemtaka. Na Mwenyezi Mungu, kutakasika na kutukuka ni Kwake, ni Mwingi wa kusamehe kwa anayetubia Kwake, ni Mwingi huruma kwake.

بِلَّ ظَنْتُمْ أَنَّ لَنْ يَقْرِبَ الرَّسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَيْهِمْ أَبْدَأَ وَرَبِّنَ ذَلِكَ فِي
قُلُوبِكُمْ وَظَنْتُمْ طَنَ السَّوءَ وَكُلُّمَا بُرَا

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدَنَا
لِلْكُفَّارِينَ سَعِيرًا

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعْفُرُ لَمَن
يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
رَحِيمًا

سَيَقُولُ الْمُحَكَّمُونَ إِذَا أَنْطَلَقُتُمُ إِلَى
مَعَالِمِ الْأَخْدُودِ هَا ذُرُونَتِي عَجَّبُرِينَ وَ
أَنْ يُبَدِّلُوا كَلْمَةَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَنْعِوْنَا كَذَلِكُ
قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلِ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَا
بَلْ كَافُوا لِآيَفَقَهُمُ الْأَقْلِيلَا

15. Watasema wale walioachwa nyuma utakapoondoka, ewe Nabii, wewe na Maswahaba wako kuelekeea kwenye ngawira za *Khaybar* ambazo Mwenyezi Mungu Aliwaahidi nyinyi kuwa mtazipata, «Tuachenii tuende na nyinyi huko *Khaybar!*» wakiwa wanataka kwa hilo kubadilisha ahadi ya Mwenyezi Mungu kwenu. Waambie, «Hamtatoka pamoja na sisi kwenda *Khaybar*, kwa kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Alitwambia kabla hatujarudi Madina kwamba ngawira za *Khaybar* ni za wale waliohudhuria *Hudaybiyah* pamoja na sisi.» Watasema, «Mambo sivyo kama mnavyosema. Mwenyezi Mungu Hakuwaamrishaa nyinyi hili. Nyinyi mnatukataza kutoka na nyinyi kwa uhasidi wenu tusije tukapata ngawira pamoja na nyinyi.» Mambo sivyo kama walivyodai, bali wao walikuwa hawaelewi amri za Mwenyezi Mungu kuhusu haki zao na wajibu wao wa kidini isipokuwa kidogo.
16. Waambie wale waliojikalisha nyuma mionganii mwa *al-a'rāb* (nao ni mabedui) ili kujiepusha na kupigana, «Mtaitwa mwende mpigane na watu wenye nguvu nyingi za kupigana, mpigane nao au wasalimu amri bila ya kupigana. Basi mkimtii Mwenyezi Mungu katika hilo Alilowaitia la kupigana na watu hao Atawapa Pepo, na mkimuasi kama mlivofanya mlipojikalisha nyuma

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَغْرَابِ سَتَدْعُونَ إِلَى
قَوْمٍ أُولَئِي بَأْسٍ شَدِيدٍ نُقْتَلُوْهُمْ أَوْ سُمِّوْنَ
فَإِنْ تُطِيعُوا أَيُّهُمْ تَكُوْنُ اللَّهُ أَحَدًا حَسَنَّا وَلَنْ
تَوْلُوا كَمَا لَوْلَيْتُمْ مِنْ قَبْلٍ يُعِذَّبُكُمْ عَذَابًا
الْيَمَنًا

msiende *Makkah* pamoja na Mtume wa Mwenyezi Mungu , rehema ya Mwenyezi Mungu na Amani zimshukie, Atawaadhibu adhabu yenyе kuumiza.»

17. Yule aliye kipofu kati yenu, enyi watu, hana dhambi, wala aliye kiguru hana dhambi, wala aliye mgonjwa hana dhambi, wanapojikalisha nyuma wasishiriki katika kupigana jihadi pamoja na Waumini, kwa kuwa wao hawawezi. Na Mwenye kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, Atamtia kwenye mabustani ya Pepo ambayo chini ya miti yake na majumba yake ya fahari itakuwa ikipita mito. Na Mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu na Mtume Wake akajikalisha nyuma ili kuhepa kupigana jihadi pamoja na Waumini, Atamuadhibu adhabu yenyе uchungu na kuumiza.

18. Mwenyezi Mungu Ameridhika na Waumini pale walipokupa mkono wa ahadi , ewe Mtume, chini ya mti (Hii ndio hiyo *Bay'ah al-Riḍwān* ya hapo *Hudaybiyah*). Mwenyezi Mungu Alijua yaliyomo ndani ya nyoyo za Waumini hawa ya Imani, ukweli na utekelezaji ahadi, basi Mwenyezi Mungu Akawateremshia utulivu, Akaziimarisha nyoyo zao na Akawapa, badala ya kile kilichowapita katika mapatano ya *Hudaybiyah*, ufunguzi wa karibu, nao ni ufunguzi wa kuiteka Khaybar

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حِجَّةُ وَلَا عَلَى الْأَعْجَمِ حِجَّةُ
وَلَا عَلَى الْمُرِيضِ حِجَّةٌ وَمَنْ بُطِّعَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
يُدْخِلُهُ جَنَّتَ بَحْرِي مِنْ خَتْهَا الْأَنْهَارُ
وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذَّبُ بِهِ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾

*لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَاعُونَكَ
خَتَّ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ
الْأَسْكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثْبَطَهُمْ فَتَحَافَّبُوا

19. na ngawira nyingi za mali za Mayahudi wa *Khaybar* walizozichukua. Na Mwenyezi Mungu ni Mshindi katika kuwatesa maadui Zake, ni Mwingi wa hekimakatika kuendesha mambo ya viumbe Vyake.
20. Mwenyezi Mungu Amewaaahidi nyinyi ngawira nyingi mtakazozichukua katika nyakati zake alizowakadiria, Akawaharakishia ngawira za *Khaybar* na Akaizuia mikono ya watu isiwafikie nyinyi, lisiwapate ovu lolote kati ya yale maovu ambayo maadui wenu waliwadhamiria ya vita na mapigano, na lisiwapate wale mliowaacha Madina, na ili kule kushindwa kwao, kusalimika kwenu na kughanimu kwenu kuwe ni alama ya nyinyi kuizingatia na kuchukua dalili kwayo kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye kuwahifadhi nyinyi na kuwanusuru, na ye ye Ndiye Anayewaongoza kwenye njia iliyolingana sawa isiyokuwa na mpotoko.
21. Na hakika Mwenyezi Mungu Amewaaahidi nyinyi ngawira nyingine ambayo hamna uwezo nayo, Mwenyezi Mungu, kutakasika na kutukuka ni Kwake, Ndiye Mwenye uweza nayo, nayo iko chini ya mpango Wake na mamlaka Yake, na Ashawaahidi nyinyi kuwapatia, na hapana budi kwamba kile Alichoaahidi kitakuwa. Na Mwenyezi Mungu juu ya kila kitu ni Muweza, hakuna chochote kinachomshinda.

وَمَعَانِيرٍ كَثِيرَةٍ يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حِكْمَاتٌ

وَعَدَ اللَّهُ مَعَانِيرٍ كَثِيرَةٍ تَأْخُذُونَهَا فَعَجَلَ لِكُلِّ مَهْذِهِ وَفَتَّأَيْدِي النَّاسِ عَنْكُو وَلَتَكُونَ هَاهُنَّ لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِي كُلَّ صَرَاطٍ مُسْتَقِيمًا

وَأَخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا

22. Na lau makafiri wa *Makkah* wangalipigana vita na nyinyi, wangalishindwa na nyinyi na wangaliwapa migongo yao kama vile anavyofanya anayeshindwa vitani, kisha hawatapata, asiyekuwa Mwenyezi Mungu, rafiki wa kushikana na wao kuwapiga vita nyinyi wala msaidizi wa kuwasaidia wao wapigane na nyinyi.
23. Huo ndio mpango wa Mwenyezi Mungu Alioupanga kwa viumbe Vyake hapo tangu kuwa Atawanusuru askari Wake na Atawashindisha maadui Wake, na hutapata, ewe Nabii, katika mipango ya Mwenyezi Mungu mabadiliko.
24. Na Yeye Ndiye Aliyeizuia mikono ya washirikina isiwafikie nyinyi, na mikono yenu isiwafikie wao katika bonde la *Makkah* baada nyinyi kuwaweza wao wakawa chini ya mamlaka yanu. (washirikina hawa ndio wale waliotoka kuishambulia kambi ya askari wa Mtume wa Mwenyezi Mungu , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, hapo *Hudaybiyah*, Waislamu wakawakamata kisha wakawaachilia wasiwaue, na walikuwa ni kiasi cha wanaume themanini.) Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyaona matendo yenu, hakuna chochote kinafichamana Kwake.

وَلَوْ قَتَلْتَ كُلَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أَذَّبَرْتُهُمْ
لَا يَجِدُونَكَ وَلَيَأْتُوكَ لَا نَصِيرُكَ ﴿١٥﴾

سُنَّةُ اللَّهِ الَّتِي قَدْ دَخَلَتْ مِنْ قَبْلٍ وَلَنْ تَجِدَ
لِسُنَّةً إِلَّا تَبَدِيلًا ﴿١٦﴾

وَهُوَ الَّذِي كَفَأَ لَيْلَيْهُمْ عَنْكُو وَأَنْدَيْكُ عَنْهُمْ
بِطَغْيَانِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَنْظَفَكُ عَلَيْهِمْ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿١٧﴾

25. Makafiri wa Kikureshi ndio waliokataa kumpwekesha Mwenyezi Mungu, wakawazuia nyinyi , Siku ya *Hudaybiyah*, kuingia Msikiti wa *al-Harām*, wakakataaza wanyama na wakawafunga wasifike mahali pa wao kuchinjwa, napo ni *Haram*. Na lau si wanaume Waumini walio wanyonge na wanawake Waumini msiowajua, walio kati ya hawa makafiri wa *Makkah*, wanaoificha Imani yao kwa kuzichelea nafsi zao, msije mkawakanyaga kwa jeshi lenu mkawaua, mkapata dhambi, aibu na gharama kwa mauaji hayo bila kujuu, tungaliwapa nyinyi uwezo juu yao, ili Mwenyezi Mungu Apate kumtia kwenye rehema Zake Anayemtaka kwa kumpa neema ya kuamini baada ya kukanusha. Lau hawa Waumini wa kiume na Waumini wa kike wangalitenganika na washirikina wa *Makkah* na wakajitoa kati yao, tungaliwaadhibu wale waliokufuru na kukanusha mionganoni mwao adhabu yenye uchungu na kuumiza.
26. Pindi wale waliokanusha walipoingiza ndani ya nyoyo zao ghera, ghera za watu wa zama za ujinga, ili wasikubali utume wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na mionganoni mwa hayo ni kule kukataa kwao kwandika «*Bi ism Allāh al-Rāhmān al-Rāhīm*» katika mapatano ya *Hudaybiyah*, na wakakataa kuandika, «*Haya ndiyo yale aliyo yapitisha Muhammad*,

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّقُوكُمْ عَنِ
الْمَسِجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدَىٰ مَعْكُوفًاً
يَتَلَعَّبُونَ مَحْلَهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَسَاءٌ
مُؤْمِنَتُ لَمْ تَعْلَمُوهُنَّ أَنَّ تَطْغُو هُنْ فَصَبِيَّكُمْ
مِنْهُمْ مَعْرَةٌ يَعْرِفُ عَلَيْهِ لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي
رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْتَرَيَأُوا لِعَذَابِنَا الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾

إِذْ جَعَلَ اللَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمْ لَحْيَةَ
حِمَةَ الْجَهَنَّمَةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَةً عَلَىٰ
رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَلَأَنَّ زَمَهْمَةَ
كَلَمَةَ الْشَّقَوَىٰ وَكَلَمَةَ الْحَقَّ بِهَا وَأَهْمَاهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿١٤﴾

Mtume wa Mwenyezi Mungu.» Na Mwenyezi Mungu Akamteremshia utulivu Mtume Wake na Waumini pamoja na yeye, Akawathibitishia neno «*Lā ilāha illā Allāh*» ambalo ndio kichwa cha ya kila uchamungu. Na Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na Waumini pamoja na yeye ndio wanaostahiki zaidi neno la uchamungu kuliko washirikina. Na hivyo ndivyo walivyokuwa, walistahiki neno hili na sio washirikina. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa ujuzi wa kila kitu, hakuna kitu chochote kinachofichamana Kwake.

27. Kwa hakika Mwenyezi Mungu Alimsadikishia Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ndoto yake aliyouotesha kwa haki kwamba utaingia, wewe na Maswahaba wako, Nyumba takatifu ya Mwenyezi Mungu hali ya kuwa mko katika amani, hamuwaogopi watu wa ushirikina, hali ya kuwa mnanya vichwa vyenu na mnapunguza. Mwenyezi Mungu Alijua kheri na maslahi ya kuwaepusha nyinyi na *Makkah* mwaka wenu huo na kuingia huko baadae, msiyoyajua nyinyi, na Akajaalia, kabla ya kuingia kwenu *Makkah* mliyoahidiwa, ufunguzi wa karibu, nao ni mapatano ya amani ya *Hudaybiyah* na ufunguzi wa *Khaybar*.

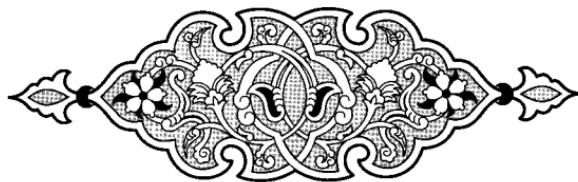
لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولُهُ أَرْجُو يَا بِالْحَقِّ
لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ
عَمِينَ مُحَلَّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا
تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ
دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٧﴾

28. Yeye Ndiye Aliyemtumiliza
 Mtume Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa ubainufu ulio wazi na Dini ya Uislamu, ili aifanye kuwa juu ya mila zote. Na Mwenyezi Mungu anatosha kuwa ni shahidi kwamba Yeye ni Mwenye kukupa ushindi na kuidhihirisha Dini yako juu ya kila dini.
29. Muhammad ni Mtume wa Mwenyezi Mungu, na wale walio pamoja na yeye katika dini yake, ni wakali juu ya makafiri, wanahurumiana wao kwa wao, utawaona wakirukuu na kumsujidia Mwenyezi Mungu katika Swala yao, wakimirajia Mola wao Awatunuku fadhila Zake, Awatie Peponi na Awe radhi nao. Alama ya utiifu wao kwa Mwenyezi Mungu iko wazi kwenye nyuso zao kwa alama ya kusujudu na kuabudu. Hii ndiyo sifa yao kwenye Taurati. Na sifa yao katika Injili ni kama sifa ya mmea wa nafaka uliota kijiti chake na tawi lake, kisha matawi yakawa mengi baada ya hapo, na mmea ukashikana, ukapata nguvu na ukasimama juu ya kigogo chake ukiwa na mandhari mazuri yanayowapendeza wakulima, ili kuwatia hasira kwa Waumini hawa, kwa wingi wao na uzuri wa mandhari yao, makafiri. Katika haya pana dalili ya ukafiri wa wenye kuwachukia Maswahaba, radhi za Mwenyezi Mungu ziwashukie,

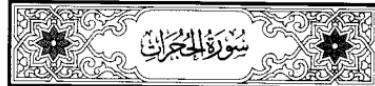
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ إِلَيْهِدَى وَدِينِ
 الْحَقِّ يُظْهِرُهُ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَفَى
 بِاللَّهِ شَهِيدًا

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشَدَّاهُ عَلَىٰ
 الْكُفَّارِ رَهْبَاءَ يَتَّهِمُونَهُمْ رُعَاةُ سَجَدًا يَتَّهِمُونَ
 فَضْلًا لِنَّ اللَّهَ وَرَضُوا تَسْمِيهِ فِي
 وُجُوهِهِمْ مِنْ أَنْ السُّجُودُ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
 الْأَنْوَارِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْأَنْجِيلِ كَرَعَ أَخْرَجَ
 شَطْعَهُ وَفَازَرَهُ فَأَسْعَلَهُتْ فَأَسْتَوَى عَلَىٰ
 سُوقِهِ يُعْجِبُ الْزُّرَاعَ لِغَيْظِهِمُ الْكُفَّارُ
 وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

kwa kuwa yule ambaye Mwenyezi
 Mungu Anamtia hasira kwa
 Maswahaba basi ishapatikana kwake
 sababu ya hasira nayo ni ukafiri.
 Mwenyezi Mungu Amewaaahidi
 waliomuamini Mwenyezi Mungu na
 Mtume Wake kati yao kusamehewa
 dhambi zao na kupewa malipo
 mema mengi yasiyokatika, nayo
 ni Pepo. (Na ahadi ya Mwenyezi
 Mungu ni ya ukweli unaoaminiwa
 usioenda kinyume. Na kila mwenye
 kufuata nyayo za Maswahaba, radhi
 za Mwenyezi Mungu ziwashukie,
 basi yeye anaingia kwenye hukumu
 yao ya kustahiki msamaha na malipo
 makubwa, na wao wana ubora,
 kutangulia mbele na ukamilifu
 ambao hakuna yoyote katika
ummah huu atakayewafikia, radhi
 za Mwenyezi Mungu ziwashukie na
 Awaridhishe.).

SURA YA AL- ĤUJURÂT

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾

1. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake msiamue jambo la Sheria za Dini yenu kinyume cha maamuzi ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, mkaingia kwenye uzushi. Na muogopeni Mwenyezi Mungu katika maneno yenu na vitendo vyenu, isije amri ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake ikaendewa kinyume. Hakika Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa maneno yenu , ni Mjuzi wa nia zenu na vitendo vyenu. Hapa pana onyo kwa Waumini wasifanye uzushi katika Dini au kuleta sheria ambazo Mwenyezi Mungu Hakuziruhusu.

2. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo, msiinue sauti zenu juu ya sauti ya Nabii mnaposema naye, wala msipige kelele mnapotuita kama mnavyopigiana kelele nyinyi kwa nyinyi, na semeni na yeye kwa namna tafauti ya vile mnavyosema na wengine, kama alivyokuwa tafauti na wengine kwa kuteuliwa kuubeba ujumbe wa Mola Wake, ulazima wa kumuamini, kumpenda, kumtii na kumfuata kwa kuogopa yasitanguke matendo yenu mema na nyinyi hamfahamu wala hamlihisi hilo.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النِّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا إِلَهُ بِالْقَوْلِ كَثِيرٍ
بَعْضُكُمْ لِيَعْضُ آنَّخَبَطَ أَغْمَلُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا
تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

3. Hakika wale wanaoziteremsha sauti zao chini mbele ya Mtume wa Mwenyezi Mungu , hao ni wale ambao Mwenyezi Mungu Amewatahini nyoyo zao na Akazitakasa kwa uchamungu wake, watapata msamaha wa dhambi zao kutoka kwa Mola wao na malipo mema mengi, nayo ni Pepo.
4. Hakika ya wale wanaokuita, ewe Nabii, nyuma ya vyumba vyako kwa sauti ya juu, wengi wao hawana akili ya kuwapelekea kuwa na adabu nzuri pamoa na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kumheshimu.
5. Na lau wangalisubiri mpaka ukawatokea ingalikuwa bora zaidi kwao mbele ya Mwenyezi Mungu, kwa kuwa Mwenyezi Mungu Amewaaamrisha wao kukuhashimu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa yale yaliyotokea kwao ya madhambi na utovu wa adabu kwa kutojua kwao, ni Mwingi wa rehema kwao kwa kutowaharakishia mateso.
6. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo, Akiwajia nyinyi mtu aliyetoka nje ya maadili ya Dini na habari yoyote, ihakikisheni habari yake kabla ya kuiamini na kuisambaza mpaka mjue usahihi wake, kwa kuchelea msiwatuhumu watu wasio na hatia kwa kosa litokalo na nyinyi mkaja kujuta kwa hilo.

إِنَّ الَّذِينَ يُعْضُونَ أَصواتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ
اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَمْتَحَنَ اللَّهَ فَلَوْلَاهُمْ
لِتَقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَخْرُ عَظِيمٌ ﴿٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَنْادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحَجَرَاتِ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٨﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخُرُّ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا
لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ يُنَبِّئُ
فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصْبِيُوا فَوْمًا بِجَهَنَّمَةَ فَقُصِّبُحُوا
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَذِيرٌ ﴿٦﴾

7. Na mjue kuwa baina yenu yupo Mtume wa Mwenyezi Mungu, kuweni na adabu na yeye, kwani yeye anayajua zaidi mambo yanayowafaa kuliko nyinyi, anawatakia nyinyi kheri, na nyinyi huenda mkajitakia shari na madhara ambayo Mtume hawakubalii, na lau yeye angaliwafuata nyinyi katika mengi mnayoyachagua, hilo lingalipelekeea muingie kwenye usumbufu. Lakini Mwenyezi Mungu Amewafanya nyinyi muipende Imani na Akaifanya ipambike ndani ya nyoyo zenu ndipo mkaamini, na Amewafanya nyinyi mchukie kumkanusha Mwenyezi Mungu, kutoka nje ya twaa Yake na kumuasi. Hao waliosifika kwa sifa hizi ndio waongofu wenyewe kufuata njia ya haki.
8. Kheri hii walioipata ni nyongeza njema kutoka kwa Mwenyezi Mungu juu yao na ni neema. Na Mwenyezi Mungu Anamjua sana anayezishukuru neema Zake, ni Mwingi wa hekima katika kuendesha mambo ya viumbwe Vyake.
9. Na mapote mawili ya Waumini yakipigana, fanyeni upatanishi, enyi Waumini, baina yao kwa kuyaita yakubali kuamuliwa na Kitabu cha Mwenyezi Mungu na *Sunnah* ya Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na kuridhika na uamuza wa hivyo viwili. Iwapo pote mojawapo ya

وَاعْلَمُوا أَنَّ فِي كُورُسُولِ اللَّهِ لَوْ تُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ
فِي الْأَمْرِ لَعَذَابٌ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمْ
الْإِيمَانَ وَرَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمْ
الْكُفُرُ وَالْفُسُوقُ وَالْعَصْبَيَانُ أُولَئِكَ هُمُ
الْرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾

فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَقَعْدَةٌ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

وَإِنْ طَامِقَتَا نِسَاءٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَفْتَلُوا
فَأَصْلِحُوهُنَّهُمَا فَإِنْ بَغَتْتُمْ بِهِنَّهُمَا عَلَىٰ
الْأُخْرَىٰ فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَّتْ حَتَّىٰ تَرَأَءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ
فَإِنْ فَآتَتْ فَأَصْلِحُوهُنَّهُمَا بِالْعَدْلِ
وَأَفْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

yale mawili litalifanya uadui pote lingine na litakataa kukubali mwito huo wa upatanishi, basi lipigeni vita mpaka lirudi kwenye uamuzi wa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, na likirudi fanyani upatanishi baina ya hayo mawili kwa haki, na mfanyeni uadilifu katika uamuzi wenu kwa kutotoka nje ya hukumu ya wenyezi Mungu na hukumu ya Mtume Wake katika uamuzi wenu. Hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda waadilifu katika uamuzi wao, wanaohukumu baina ya viumbe Vyake kwa haki. Katika aya hii pana kuthibitisha sifa ya mapenzi kwa Mwenyezi Mungu kihakika, kama inavyonasibiana na utukufu Wake Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu.

10. Hakika Waumini ni ndugu katika Dini, basi fanyeni upatanishi baina ya ndugu zenu wawili wakipigana. Na mwogopeni Mwenyezi Mungu katika mambo yenu yote , kwa kutarajia mrehemewe.
11. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo, wasitoke wanaume Waumini wakawacheza shere wanaume Waumini wengine, huenda akawa yule anayechezwa shere katika wao ni bora kuliko wale wenyе kuchenza shere, na wasitoke wanawake Waumini wakawacheza shere wanawake Waumini wengine, kwani huenda yule anayechezwa

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِلَّا حُوَدٌ فَأَصْلِحُوهُ بَيْنَهُمْ
أَخْوَيْهِمْ وَأَنفَقُوا لِلَّهِ مَا كُنْتُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُوْهُمْ مَنْ قَوْمٌ
عَسَى أَنْ يَكُونُوا أَخْيَرَ قَوْمًا وَلَا إِنْسَانٌ مَنْ يَسْأَلُ
عَسَى أَنْ يَكُنَّ حَيْرًا مَنْ هُنَّ وَلَا تَسْأَلُوا أَنفُسَكُمْ
وَلَا تَأْتِبُوْرُوا إِلَّا لَقْتُمْ بِئْسَ الْأَسْنُمُ الْفُسُوقُ
بَعْدَ إِلَيْمَنْ وَمَنْ لَمْ يَرِبْ فَأُولَئِكَ هُمُ

الظَّالِمُونَ ﴿١٧﴾

shere mionganoni mwao ni bora kuliko wale wenye kucheza shere. Wala msitiane ila nyinyi kwa nyinyi, wala msiitane majina ambayo yanachukiwa na wenye kuitwa nayo, kwani ubaya wa sifa na jina ni utokaji nje wa maadili ya Dini, nao ni kucheza shere kwa njia ya dhara, kuaibisha kwa maneno au ishara na kupanana majina mabaya, baada ya kuwa mmeingia kwenye Uislamu na mmeufahamu. Na Asiyetubia na huku kucheziana shere, kutiana ila, na kuitana majina mabaya na utokaji nje wa maadili ya Dini, basi hao ndio watu waliozidhulamu nafsi zao kwa kuyatenda mambo haya yaliyokatazwa.

12. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo, Jiepusheni na dhana mbaya nydingi kwa Waumini, kwani dhana nydingine ni dhambi. Wala msipekue aibu za Waislamu, wala msisemane nyinyi kwa nyinyi maneno yenye kuchukiwa na wenye kusemwa na hali wao hawapo. Je, anapenda mmoja wenu kula nyama ya ndugu yake akiwa amekufa? Nyinyi mnalichukia hilo, basi lichukieni lile la kumsengenya. Na muogopeni Mwenyezi Mungu katika yale Aliyowaamrishaa nyinyi na kuwakataza. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kukubali toba za waja Wake Waumini, ni Mwingi wa rehema kwao.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ تَبَرَّكُونَ كَثِيرٌ مِّنَ
الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِنَّمَا لِأَجْسَدِنَا وَلَا
يَغْتَبُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا إِنَّمَا لِيَحْبِطُ أَحَدُكُمْ أَنَّ
يَا كُلَّ لَحْمٍ أَخِيهِ مِنْتَافِرٍ هَمُوهُ وَأَنَّ قُوَّا
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ تَوَابُ رَحِيمٌ

13. Enyi watu! Sisi tumewaumba nyinyi kutokana na baba mmoja, naye ni Ādam, na mama mmoja, naye ni Ḥawwā', hivyo basi hakuna kufadhilishana baina yenu kinasaba, na tumewafanya nyinyi kwa kuzaana kuwa mataifa na makabila mbalimbali ili mjuane nyinyi kwa nyinyi, hakika mtukufu wenu zaidi mbele ya Mwenyezi Mungu ni yule anayemcha Yeye zaidi. Hakika Mwenyezi Mungu Anawajua sana wachamungu na Anawatambua.

14. Waarabu wa majangwani , nao ni Mabedui, walisema, «Tumemuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Imani iliyokamilika.» Waambie, ewe Nabii, «Msijidai kuwa mna Imani kamilifu, lakini semeni, ‘Tumesilimu.’ na bado Imani haijaingia ndani ya nyoyo zenu. Na mkimtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Hatawapunguzia chochote katika thawabu za matendo yenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa anayetubia dhambi zake, ni Mwingi wa rehema kwake.» Katika hii aya kuna makemeo kwa mtu anayedhihirisha kuamini na kufuata *Sunnah*, na hali matendo yake yanashuhudilia kinyume cha hayo.

15. Hakika ni kwamba Waumini ni wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafuata sheria Zake kivitendo, kisha wasiwe na shaka katika Imani yao, na wakatoa

يَأَيُّهَا أَنَّاسُ إِنَّا حَقَّنَاكُمْ مِنْ ذَرَّةٍ وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُورًا وَقَبِيلَ لِتَعَارِفُوا إِنَّ أَكْثَرَكُمْ كُوَفَّ عَنْهَا
إِنَّمَا أَنْقَدْنَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْمٌ بِحَيْثُ^{٢٣}

* قَالَ الْأَغْرَبُ إِمَّا قُلْ لَهُ تُؤْمِنُوا وَلَكُنْ
قُولُوا أَسَأْمَنَا وَلَمَيَدْحُلِ الْأَيْمَنُ فِي قُلُوبِكُمْ
وَلَمْ يُطِبِّعُوا اللَّهُ وَرَسُولَهُ لَا يَنْكُرُونَ
أَعْمَلَكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ^{١٥}

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الْذِينَ إِمَّا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
ثُمَّ لَوْبَرَتَهُ أَوْ جَهَدُوا لِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفَسُهُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْأَصَدِقُونَ^{١٥}

mali yao mazuri na roho zao kwa
kupigana jihadi katika njia ya
Mwenyezi Mungu, kumtii Yeye na
kutafuta radhi Zake, basi hao ndio
wakweli katika Imani Yao.

16. Waambie, ewe Mtume, hawa
Mabedui, «Je mnampasha habari
Mwenyezi Mungu kuhusu dini yenu
na yaliyomo kwenye dhamiri zenu,
na hali Mwenyezi Mungu Anavijua
vilivyoko mbinguni na ardhini? Na
Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa kila
kitu, havifichamani Kwake vilivyomo
ndani ya nyoyo zenu vya Imani au
vya ukafiri na vya wema au vya
ubaya.»
17. Hawa Mabedui wanakusimulia
wewe, ewe Nabii, kusilimu kwao,
kukufuata wewe na kukunusuru.
Waambie, «Msinisimulie mimi
kuingia kwenu kwenye Uislamu,
kwani manufaa yake yanawarudia
nyinyi wenyewe. Na Mwenyezi
Mungu Ndiye Aliywafadhilli nyinyi
kwa kuwaafikia kumuamini Yeye
na Mtume Wake, iwapo nyinyi ni
wakweli katika kuamini kwenu.»
18. Hakika Mwenyezi Mungu Anayajua
yasioonekana ya mbinguni na ardhini,
hakuna chochote kinachofichamana
kwake katika hayo. Na Mwenyezi
Mungu Anayaona matendo yenu na
Atawalipa kwayo, yakiwa mema
Atawalipa wema, na yakiwa maovu
Atawalipa uovu.

قُلْ أَتَعْمَلُونَ اللَّهَ يَدِينَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

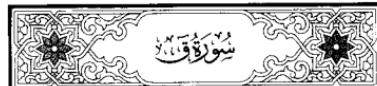
يَسْمَوْنَ عَلَيْكَ أَنَّ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ
إِسْلَامَكُمْ بَلَّ اللَّهُ يَعْلَمُ عَيْنَكُمْ أَنَّ هَذَا نَكْ
لِلْإِيمَانِ إِنْ كُشِّمْ صَدِيقُكُمْ ﴿١٨﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ
بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

SURA YA QĀF

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. «Qāf» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwa na kutengwa mwanzoni mwa sura ya *Al-Baqarah*. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Qur’ani tukufu, yenye ubora na heshima.
2. Bali wale wenye kumkanusha Mtume waliona ajabu kuwa walijiwa na muonyaji mionganini mwao anayewaonya mateso ya Mwenyezi Mungu, basi wale waliomkufuru Mwenyezi Mungu na Mtume Wake walisema, «Hili ni jambo geni la kuonewa ajabu.
3. «Je, tunapokufa na tukawa mchanga, itawezekana vipi kurejea baada ya hapo tukawa kama tulivyokuwa? Hayo ni marajeo ambayo kutukia kwake kuko mbali.»
4. Hakika tunakijua kile ambacho ardhi kinakipunguza na kukimaliza katika miili yao, na tuna Kitabu kilichohifadhiwa kutokana na mageuzo na mabadiliko, kilichosajiliwa kila kitu kitakachowapitia katika maisha yao na baada ya kufa kwao.
5. Bali hawa washirikina waliikanusha Qur’ani ilipowajia. Wao wako kwenye hali ya babaiko na kuchanganyikiwa, hawasimami imara kwenye jambo lolote, na hawana kituo cha kutulia.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَوْلُهُنَّا إِنَّ الْمَجِيدَ

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُّنذِرٌ فَنَهَمُ فَقَالُوا

الْكَفَّارُونَ هَذَا شَيْءٌ يَعْجِبُ

لَهُمْ ذَامَتْنَا وَكُنَّا ثُرَابًا لَكُمْ رَجْعٌ بَعِيدٌ

فَدَعَاهُمْ نَاصِرٌ أَمَّا تَقْصُصُ الْأَرْضِ مِنْهُمْ وَعَنْدَنَا كِتَابٌ

حَفِظٌ

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ

مَرِيجٌ

6. Kwani walighaflika walipokanusha Ufufuzi, wasianagalie mbingu juu yao: vipi tulizijenga zikiwa zimelingana sawa pande zote, limeimarika jengo lake, na tukazipamba kwa nyota, na hazina pasuko na nyufa, zimesalimika na hitilafu na kasoro?
7. Na ardhi tumeipanua na kuitandika, na tukaweka humo majabali yaliyojikita, ili ardhi isiende mrama na watu wake, na tukaotesha humo kila aina ya mimea yenye mandhari ya kupendeza na yenye kunufaisha, inayomfurahisha mwenye kuiangalia.
8. Mwenyezi Mungu Ameumba mbingu, ardhi na vilivyomo baina ya hivyo viwili mionganoni mwa alama kubwa, ili viwe ni mazingatio ya kumfanya mtu aone na atoke kwenye giza la ujinga, na ni ukumbusho kwa kila mja mnyenyeketu, mwenye kucha na kuogopa, mwenye kurejea sana kwa Mwenyezi Mungu Aliyeshinda na kutukuka.
9. Na tumeteremsha kutoka juu mvua yenye manufaa mengi, tukaotesha kwayo mabustani yenye miti mingi na nafaka za mimea ya nafaka zinazovunwa.
10. Na tukaotesha mitende mirefu yenye makarara yaliyojaza na kupandana.
11. Tumeviotesha hivyo viwe ni riziki za waja za wao kuzila kulingana na mahitaji yao, na tukahuisha, kwa maji haya tuliyoyateremsha, ardhi iliyokuwa kavu na kame, haina

أَفَمَرَيْنُظْرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَقَهْمَكَيْفَ
بَلَيْتَهَا وَزَيْنَهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُجٍ ⑦

وَالْأَرْضَ مَدَدَنَاهَا وَأَقْيَتَاهَا رَوْسَى وَلَبَسَتَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ رَوْجٍ بَهِيجٍ ⑧

بَصَرَةَ وَذَكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ⑨

وَنَرَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَرَّكًا فَابْتَدَأْنَا بِهِ
جَنَّتٍ وَحْبَ الْحَصِيدِ ⑩

وَالنَّخْلَ بَاسِقَتِ لَهَا طَلْعٌ نَّبِيِّدُ ⑪

رَزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحَيَنَا بِهِ بَلَدَةً مَّيْتَ أَكَذَالَكَ
الْخُرُوجُ ⑫

nafaka wala mimea mingine. Na kama tunavyohuisha, kwa maji hayo, ardhiliyokufa, tutawatoa nyinyi Siku ya Kiyama mkiwa hai baada ya kufa .

12. Walikanusha, kabla ya hawa washirikina mionganini mwa Makureshi, watu wa Nūh, watu wa Kisima na Thamūd.
13. Na 'Ād na Fir'awn na watu wa Lūt.
14. Na watu waliokuwa kwenye tuka la miti nao ni watu wa Shu'ayb, na watu wa Tubba' wa Ḥimyar. Watu wote hao waliwakanusha Mitume wao, ikapasa juu yao adhabu ambayo Mwenyezi Mungu Aliwaonya nayo kwa ukafiri wao.
15. Kwani tulishindwa kuanzisha uumbaji wa kwanza tuliyouanzisha na hakukuwa na kitu chochote, mpaka tushindwe kuwarudisha wao wakiwa viumbe wapya baada ya kutoweka kwao? Hilo halitushindi. Bali sisi ni waweza wa hilo, lakini wao wako kwenye mshangao na shaka juu ya jambo la kufufuliwa na kukusanywa.
16. Hakika tumemuumba binadamu na tunakijua kile ambacho nafsi yake inamhadithia kwacho. Na sisi tuko karibu na yeye zaidi kuliko ukambaa wa roho (nao ni mshipa ulioko shingoni unaoshikana na moyo).
17. Pindi Malaika wawili wanaotunza, kuliani kwake na kushotonii kwake, wanapoyaandika matendo Yake: aliye kuliani anaandika mema na aliye kushotonii anaandika maovu.

كَذَّبُتْ فِي أَهْمَّ قَوْمٍ تُوجَّهُ وَأَصْحَّبُ الْرَّبِّينَ
وَمَنْمُودٌ

وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَلِهَوْنُ أُولَئِكَ
وَأَصْحَّبُ الْأَنْيَكَةَ وَقَوْمٌ بَعْدَ كُلِّ ذَنْبٍ أَرْسَلَهُ
وَعَيْدٌ

أَفَعَيْنَا بِالْحَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبِسٍ مَّنْ
خَلَقَ حَدِيدٌ

وَلَقَدْ حَاقَنَا إِلَيْنَاهُ وَتَعْلَمَ مَا لَوْسُوسُ يَهُ نَفْسُهُ وَ
وَنَحْنُ أَقْبَلْنَا إِلَيْهِ مِنْ حَجَلٍ أَرْوَيْدٌ

إِذْتَلَقَ الْمَلَقَيْانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ السِّسَالِ
قَيْدٌ

18. Hatamki neno kulisema isipokuwa mbele yake pana Malaika anayetunza maneno yake na kuyaandika, naye ni Malaika ambaye yupo wakati wote aliyeandaliwa kwa hilo.
19. Na hapo ikaja shida ya mauti na kizaazaa chake na ukweli usiozuilika wala kukimbilika! Hali hiyo ndiyo ambayo ulikuwa, ewe binadamu, ukiikimbia na kuihepa.
20. Hapo baragumu likavuviwa mvuvio wa pili wa Ufufuzi. Mvuvio huo utakuwa kwenye Siku ya matekelezo ya adhabu ambayo Mwenyezi Mungu Aliwaahidi wakanushaji.
21. Na ije kila nafsi, wakiwa pamoja nayo Malaika wawili: mmoja anaiongoza kwenye Mkusanyiko, na mwingine Anaitolea ushahidi wa ililolifanya duniani, la kheri na shari.
22. Kwa hakika wewe ulikuwa katika mghafala kuhusu tukio hili unaloliona leo, ewe binadamu, ndipo tukakifunua kifiniko chako kilichoziba moyo wako, kughafilika kukakuondokea, basi leo macho yako, katika kile unachokitolea ushahidi, ni makali.
23. Na Malaika mwandishi mwenye kumtolea ushahidi atasema, «Haya ndiyo niliyonayo kutoka kwenye rikodi ya matendo yake. Nayo imetayarishwa, imehifadhiwa na ipo hapa kwangu.»
24. Na Mwenyezi Mungu Aseme kuwaambia Malaika wawili: mwenye kuongoza na yule shahidi, baada ya

مَا يَقْرُئُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَيْنِهِ ﴿١٨﴾

وَجَاءَتْ سَكِّرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحْيِدُ ﴿١٩﴾

وَنَفَخَ فِي الْأَصْوَرِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعْدِ ﴿٢٠﴾

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَابِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾

لَقَدْ كُنْتَ فِي عَقْلَمَةٍ مِنْ هَذَا فَكَاهْنَانَكَ غَطَّاءَكَ وَبَصْرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾

وَقَالَ قَرِينُهُ، هَذَا أَمَّا الَّذِي عَيْنِهِ ﴿٢٣﴾

الْقِيَامَةِ حَمَّمَ كُلَّ هَقَارٍ عَيْنِهِ ﴿٢٤﴾

kutolewa uamuzi baina ya viumbe,
«Mtupeni ndani ya Jahanamu kila
mwenye kukataa kuwa Mwenyezi
Mungu Ndiye Mola wa haki, aliye
mwingi wa ukafiri na ukushajji,
mwenye kuipinga haki,

25. mwenye kuzuia kutekeleza haki
zilizo juu yake katika mali yake,
anaye wadhulamu waja wa
Mwenyezi Mungu na kukiuka mipaka
Yake, anayelifanya shaka agizo la
Mwenyezi Mungu na onyo Lake,
26. aliyemshirikisha Mwenyezi Mungu
kwa kukiabudu kiabuduwa kingine
mionganini mwa viumbe Vyake pamoja
na Yeye. Mtupeni ndani ya adhabu ya
moto wa Jahanamu ulio mkali.»
27. Shetani wake aliyekuwa na yeye
ulimwenguni atasema, «Mola wetu!
Mimi sikumpoteza, lakini alikuwa
kwenye njia iliyoleta mbali na njia
ya uongofu.»
28. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka,
Aseme, «Msitete mbele yangu leo
kwenye Kisimamo cha Malipo na
Hesabu. Kwani hilo halina faida, na
mimi niliwaleta duniani onyo la
adhabu kwa aliyenikufuru na kuniasi.
29. «Halibadilishwi neno kwangu, na
simuadhibu yoyote kwa dhambi za
mtu mwingine, simuadhibu yoyote
isipokuwa kwa dhambi zake baada ya
kusimamiwa na hoja.»
30. Watajie watu wako, ewe Mtume,
Siku tutakayoiambia Jahanamu, «Je
umeshajaa?» Na Jahanamu iseme, «Je
kuna nyongenza yoyote ya majini na

مَتَّاعُ لِلْخَيْرِ مُعَنِّدٌ مُّرِيبٌ

(١٣)

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخْرَقَ لِيَاهُ فِي الْعَذَابِ

الشَّدِيدِ

(١٤)

* قَالَ قَرِيهُهُ رَبِّنَا مَا أَطَعْتَهُ وَلِكُنَّ كَانَ فِي ضَلَالٍ

بَعِيدٌ

(١٥)

قَالَ لَا يَحْتَسِمُ الَّذِي وَقَدْ فَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ

بِأَوْعِيدٍ

(١٦)

مَا يَبْدِلُ الْقَوْلُ لَدَىٰ وَمَا أَنْ يُظَلِّمَ لِلْعَبْدِ

(١٧)

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هُلِّ أَمْتَلَاتٍ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ

مَرِيدٌ

(١٨)

binadamu?» Hapo Mola, uliotukuka utukufu wake, Aweke unyayo Wake ndani yake, na hapo ijikusanye na ijikunjekunje na iseme, «Basi! Basi!»

31. Na hapo wachamungu wakaribishiwe Pepo, iwepo mahali ambapo si mbali na wao, wawe waiona, kwa kuwaongezea furaha zao.
32. Na waambiwe hao Waumini, «Hii ndiyo ile mliokuwa mkiahidiwa, enyi wachamungu, kwa kila mtubiaji dhambi zake, mwenye kikitunza kila kinachomkurubisha kwa Mola Wake mionganoni mwa mambo ya lazima na ya utiifu;
33. mwenye kumcha Mwenyezi Mungu duniani na akakutana na Yeye Siku ya Kiyama kwa moyo wa mwenye kutubia dhambi zake.»
34. Na hapo waambiwe hao Waumini, «Ingieni Peponi kuingia kunakoshikamana na kusalimika na maafa na shari, hali ya kuhifadhiwa na mambo yote mnayoyachukia. Hiyo ndiyo Siku ya starehe za milele zisizokatika.»
35. Watapewa hawa Waumini ndani ya Pepo wanavyovitaka. Na tuna nyogeza za neema juu ya zile tulizowapa; kubwa zaidi la neema hiso ni kutazama uso wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
36. Na tuliwaangamiza, kabla ya hao washirikina wa Kikureshi, *ummah* wengi. Walikuwa wana nguvu na ujebari kuliko wao. Walizunguka mijini wakafuata kila njia kutaka

وَلَزِفْتَ أَجْنَانَ الْمُتَّقِينَ عَنْ بَعْدِهِ ﴿٣﴾

هَذَا مَا تُؤْعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفَظِرِ ﴿٤﴾

مَنْ خَشِنَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٥﴾

أَدْخُلُوهَا إِسْلَامَ ذَلِكَ يَوْمَ الْحُجُودِ ﴿٦﴾

لَهُمْ مَا يَسْأَءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مِنْزِدٌ ﴿٧﴾

وَكَاهْلَكَ نَاقَبَاهُمْ مِنْ قَرْنِ هُرَاسَدٌ
مِنْهُمْ بَطَشَآفَقَبُوْ فِي الْيَلَدِ هَكُلَّ مِنْ

مَحِيصٌ ﴿٨﴾

kuyakimbia maangamivu. Basi je, kuna makimbilizi yoyote ya kujiepusha na adhabu ya Mwenyezi Mungu itakapowajia?

37. Hakika katika kuziangamiza karne zilizopita kuna mazingatio kwa aliyekuwa na moyo wa kufahamia na mashikio ya kusikilizia, na akawa yupo kwa moyo wake, hakusahau wala hakughafilika
38. Na kwa hakika tuliumba mbingu na ardhi na vilivyoko baina ya hivyo viwili mionganini mwa viumbe kwa muda wa Siku sita, na hatukupata tabu yoyote wala shida. Katika uweza huu mkubwa kuna dalili ya nguvu zaidi ya kuwa Yeye, Aliyetakasika, Ana uweza wa kuhuisha wafu.
39. Basi vumilia, ewe Mtume, kwa yale wanayoyasema wakanushaji, kwani Mwenyezi Mungu Yuko chonjo nao. Na swalii, kwa ajili ya Mola wako kwa kumshukuru, Swala ya Alfajiri, kabla ya jua kuchomoza, na Swala ya Alasiri kabla ya jua kuchwa,
40. na uswali kipindi cha usiku na umtakase Mola Wako kwa kumshukuru baada ya Swala.
41. Na usikilize, ewe Mtume, siku Malaika atakapoita kwa kupuliza kwenye Baragumu kutoka sehemu ilioyo karibu.
42. Siku watakaposikia ukulele wa Ufufuzi wa ukweli usio na shaka, hiyo ndiyo Siku ya waliyo makaburini kutoka makaburini mwao.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِعَنْ كَاتِبِهِ قَدْ عَجَّلَ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ

فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَيَتَحَبَّ مُحَمَّدُ رَبِّكَ قَبْلَ طَلُوعِ الْشَّمْسِ وَقَبْلَ الْفُرُورِ

وَمِنَ الْأَيْلَلِ فَسِيَّحُهُ وَأَدِبَّ السُّجُودَ

وَاسْتَعِيْمَ يَوْمَ بُنَادِ الْمَتَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ يَالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْحُرُوجِ

43. Ni sisi tunaohuisha viumbe na kuwafisha duniani, na ni kwetu sisi ndipo mwisho wao wote watakapofikia Siku ya Kiyama ili wahesabiwe na walipwe.
44. Siku ambayo ardhi itapasukapasuka itoe wafu waliozikwa humo, watoke mbio kuelekea upande wa yule anayeita. Kuwakusanya watu hivyo kwenye Kisimamo cha Hesabu ni jambo sahali kwetu na rahisi.
45. Sisi ni wajuzi zaidi kwa wanayoyasema hawa washirikina, ya kumzulia Mwenyezi Mungu urongo na kukanusha aya Zake. Na hukuwa wewe, ewe Mtume, umepewa nguvu juu yao ya kuwalazimisha waingie katika Uislamu, hakika ni kwamba wewe umetumilizwa uwe mfikishaji. Basi mkumbushe kwa Qur’ani anayeogopa onyo langu, kwa kuwa asiyeogopa onyo (la Mwenyezi Mungu) hafaidiki kwa kukumbushwa.

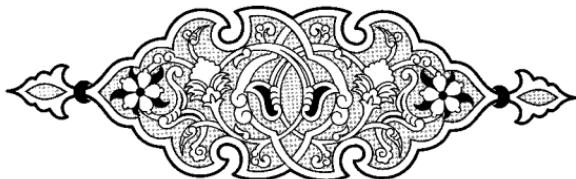
إِنَّا نَحْنُ نُخْبِي وَنُتَبَيِّنُ وَإِلَيْنَا الْمَصْبِرُ ﴿٤٧﴾

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سَرَعًا ذَلِكَ حَسْرٌ

عَلَيْنَا إِسْرَارٌ ﴿٤٨﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَنَاحَيْنِ

فَذَرْكُرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدَ ﴿٤٩﴾

SURA YA AL-DHĀRIYĀT

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Anaapa kwa upemo wenye kurusha mchanga,
2. na mawingu yenye kubeba uzito mkubwa wa maji,
3. na jahazi zinazopita baharini na kutembea kwa upesi na usahali,
4. na Malaika wenye kugawanya amri za Mwenyezi Mungu kwa viumbe Vyake,
5. kwamba mnayoahidiwa, enyi watu, ya kufufuliwa na kuhesabiwa ni tukio lenye kuwa kwa kweli na yakini,
6. na kwamba kuhesabiwa na kulipwa mema kwa amali njema ni jambo lisilo na budi.
7. Na Anaapa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa mbingu zenye umbo zuri, kwamba nyinyi, enyi wakanushaji,
8. mko kwenye neno linalogongana kuhusu Qur'an na kuhusu Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
9. Anaepushwa na Qur'an na Mtume yule aliyeepushwa na lile la kuviamini hivyo viwili kwa kuzipa mgongo dalili za Mwenyezi Mungu na hoja Zake za yakini, na kwa hivyo haafikiwi kwenye kheri.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّدِيرِ كَيْتَ دَرْوَا

فَالْحَمْلَةِ وَقَرَأَ

فَالْجَرِيْكَيْتَ سُسْرَا

فَالْمُعَيْسَمَتَ أَمْرَا

إِنَّمَا يُؤْعَدُونَ لِصَادِقَ

وَلَّيْلَيْنَ لَوْقَ

وَالسَّمَاءَ دَاهِيْلَجْبِيْكَ

إِنَّكُمْ فِي قَوْلِ مُخْتَلِفِ

بُوقَكُ عَنْهُ مَنْ أَفَكَ

10. Wamelaaniwa warongo wenye dhana zisizo za kweli,
11. waliomo ndani ya dimbwi la ukafiri na upotevu hali ya kuwa wameghafilika na kujikita kwenye ubatilifu wao.
12. Wanauliza hawa wenye kukanusha suali la kuonyesha kuwa ni jambo lisilowezekana na la kuonyesha ukanushaji, «Ni lini Siku ya kuhesabiwa na kulipwa?»
13. Siku ya Malipo ni Siku ya wao kuadhibiwa kwa kuchomwa kwa Moto na waambiwe,
14. «Onjeni adhabu yenu ambayo mlikuwa mkiifanyia haraka duniani.»
15. Hakika ya wale wanaomcha Mwenyezi Mungu watakuwa kwenye mabustani ya Pepo makubwa na chemchemi za maji yenye kutembea. Mwenyezi Mungu Atawapa yote wanayoyatamani ya aina mbalimbali za starehe.
16. Watazipokea neema hiso wakiwa wameridhika nazo na nafsi zao zina furaha. Hakika wao, kabla ya kupata sterehe hiso, walikuwa wema duniani kwa matendo yao mema.
17. Wema hawa walikuwa wakilala kipindi kichache usiku, wakiswali kwa Mola wao wakimnyenyekea,
18. na katika nyakati za mwisho wa usiku, kabla ya alfajiri kwa muda mchache, walikuwa wakimuomba Mwenyezi Mungu msamaha wa dhambi zao.

فِي الْحَرَقَصُونَ ﴿١٦﴾

الَّذِينَ هُوَ فِي عَمَرَقَسَاهُونَ ﴿١٧﴾

يَسْكُنُونَ أَيَّانَ يَوْمَ الْيَمِينِ ﴿١٨﴾

يَوْمَ هُمْ عَلَى الْأَنَارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٩﴾

دُوْهُرًا فَتَنَتْ كُلُّ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠﴾

إِنَّ الْمُمْتَقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢١﴾

إِنَّ الْجَنِينَ مَاءَ اتَّهَمْ رَبِّهُمْ لَمَّا كَفَرُوا فَقَبْلَ ذَلِكَ

مُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

كَافُوا قِيلَادَنَ أَيَّلِ مَا يَعْجِمُونَ ﴿٢٣﴾

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٢٤﴾

19. Na katika mali yao kulikuwa na haki ya lazima na ya kupendekezwa kupewa wahitaji wanaowaomba watu na wasiowaomba kwa kuona haya.
20. Na katika ardhi kuna mazingatio na dalili waziwazi za uweza wa Mwenyezi Mungu kwa watu wenye yakini kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa haki, Aliye Peke Yake na asiye na mshirika, na wenye kumuamini Mtume Wake . rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
21. Na katika kuwaumba nyinyi kuna dalili za uweza wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, na kuna mazingatio ya kuwaonyesha nyinyi upweke wa Muumba wenu na kwamba Yeye hakuna Mola Anayestahiki kuabudiwa isipokuwa Yeye. Je, mumeghafilika na hilo mkawa hamlioni mkazingatia kwalo?
22. Na mbinguni kuna riziki yenu na yale mnayoahidiwa ya kheri na shari, na thawabu na mateso na yasiyokuwa hayo. Yote yameandikwa na kukadiriwa.
23. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa dhati Yake tukufu kwamba kile Alichowaahidi ni kweli, msikifanyie shaka kama ambavyo hamshuku kuwa nyinyi mnasema.
24. Je imekujia wewe, ewe Mtume, habari ya wageni wa Ibrāhīm aliywakirimu

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلصَّابِرِينَ وَالْمَحْرُومُونَ ﴿١٩﴾

وَفِي الْأَرْضِ إِيمَانٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

وَفِي أَنفُسِكُمْ كُلُّ أَفْلَامٍ بُصِرُونَ ﴿٢١﴾

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقٌ لَّهُ وَمَا تُعْدُونَ ﴿٢٢﴾

فَوَرَبَ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنْكُنُ
تَطْفَلُونَ ﴿٢٣﴾

هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمَكَرِيْمِ ﴿٢٤﴾

25. na walikuwa ni mionganoni mwa Malaika watukufu- wakati walipomjia nyumbani kwake, wakamwamkia kwa kumwambia, «Salama!» Akawarudishia maamkizi kwa kusema, «Salama ni kwenu! Nyinyi ni watu wageni hatuwajui.»
26. Akaondoka kwa siri na akaelekeea kwa watu wa nyumbani kwake akamlenga ndama mnono akamchinja, akamchoma
27. kisha akamuweka mbele yao na akawakaribisha kwa upole kwa kusema, «Si mle».
28. Alipowaona hawali aliiingiwa na kicho cha kuwaogopa, na hapo wakamwambia, «Usiogope! Sisi ni wajumbe wa Mwenyezi Mungu. Na wakampa bishara kwamba mkewe Sārah atamzalia mtoto atakayekuwa ni mionganoni mwa watu wanaomjua Mwenyezi Mungu na kuijua Dini Yake, naye ni Ishāq, amani imshukie.
29. Aliposikia mke wa Ibrāhīm maneno ya bishara ya hao Malaika, alielekeea upande wao na ukelele, akajipiga uso wake kwa kulionea ajabu jambo hili na akasema, «Vipi nitazaa na mimi ni tasa sizai?»
30. Malaika wa Mwenyezi Mungu wakamwambia, «Hivyo ndivyo Alivyosema Mola wako kama tulivyokwambia. Na Yeye Muweza wa hilo, hapana la ajabu kutokana na uweza Wake. Hakika Yeye, Aliyetakasika na kutukuka, Ndiye Mwenyw hekima Anayeviweka vitu

إِذْ دَخَلُواْ عَنْهُ فَقَالُواْ سَلَامًا قَالَ سَلَامًا قَوْمٌ
مُّنْكَرُونَ ﴿٣٧﴾

فَرَأَى إِلَيْهِ أَهْلَهُمْ فَبَأْرَى بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٣٨﴾

فَقَرَّبَهُمْ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٣٩﴾

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشِّرُوهُ
بِغُلَيمٍ عَلَيْهِ ﴿٤٠﴾

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَسَكَتْ وَجْهَهَا
وَقَالَتْ عَزُوزٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكُمْ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ
الْعَلِيمُ ﴿٤٢﴾

mahali pake, Ndiye Mwenye kuyajua maslahi ya waja Wake.

31. Akasema Ibrāhīm, amani imshukie, kuwaambia Malaika wa Mwenyezi Mungu «Mna jambo gani na mmetumwa na ujumbe gani?
32. Wakasema, «Mwenyezi Mungu Ametutuma tuende kwa watu waliofanya uhalifu kwa kumkanusha Mwenyezi Mungu,
33. ili tuwaangamize kwa mawe ya udongo uliokuwa mkavu kama mawe,
34. uliotiwa alama kutoka kwa Mola wako ya hawa waliokiuka mpaka katika uchafu na uasi.
35. Tukamtoa kila aliyekuwa kwenye mji wa watu wa Lūṭ katika watu walioamini.
36. Hatukupata kwenye mji huo isipokuwa nyumba moja ya Waislamu, nayo ni nyumba ya Lūṭ, amani imshukie.
37. Na tukaacha kwenye mji huo uiliotajwa athari iliyosalia ya adhabu iwe ni alama ya uweza wa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na vile alivyowatesa makafiri. Ili hilo liwe ni zingatio kwa wale wanaoigopa adhabu ya Mwenyezi Mungu iliyokali na yenye kuumiza.
38. Na katika kumtumiliza kwetu Mūsā, aende kwa Fir'awn na wakuu wa utawala wake, kwa aya na miujiza yenye kushinda, kuna alama kwa wanaoogopa adhabu kali.

* ﴿قَالَ فَتَّأْخُذْنَاهُ كَمَا أَنْهَا الْمُرْسَلُونَ﴾ (٣)

﴿قَالُوا إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ قُرْآنًا مُّبِينًا﴾ (٣٢)

﴿لِرَسِيلٍ عَلَيْهِ حِجَارَةٌ مِّنْ طِينٍ﴾ (٣٣)

﴿مُسَوَّمَةً عَنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسِيرِ فِينَ﴾ (٣٤)

﴿فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (٣٥)

﴿فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا عَيْنَيْتُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ (٣٦)

﴿وَتَرَكَاهَا آئِيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ﴾ (٣٧)

﴿وَفِي مُوسَىٰ إِذَا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْ فِرْعَوْنَ سُلْطَانٍ مُّبِينٍ﴾ (٣٨)

39. Fir'awn akayapa mgongo akighurika nguvu zake na wasaidizi wake na akasema kuhusu Mūsā, «Yeye ni mchawi au ni mwendawazimu,»
40. Tukamchukua Fir'awn na askari wake tukawatupa baharini, na hali ameleta jambo la kulaumiwa kwa sababu ya ukafiri wake, kukanusha kwake na ubaya wake.
41. Na kuhusu mambo ya watu wa kabilia 'Ad na kuwaangamiza wao kuna dalili na mazingatio kwa mwenye kutia mambo akilini, tulipowapelekea wao upopo usiokuwa na baraka na usioleta kheri yoyote,
42. hauachi kitu chochote unachokipitia isipokuwa hukifanya ni kama kitu kilichochakaa.
43. Na kuhusu watu wa kabilia la Thamūd na kuangamizwa kwao kuna dalili na mazingatio, walipoambiwa-na msemaji hapa ni Nabii wao Shālih, amani imshukie-, «Jistarehesheni mjini kwenu siku tatu mpaka muda wenu wa kuishi ukome.
44. Wakaasi amri ya Mola wao, wakapatikana na ukelele wa adhabu, na huku wanayaangalia mateso yao kwa macho yao.
45. Haikumkinika wao kukimbia wala kusimama kwa adhabu waliokuwa nayo, na hawakuwa ni wenye kujititea nafsi zao.
46. Na tuliwaangamiza watu wa Nūh kabla ya hawa, hakika wao walikuwa

فَوَلَىٰ بِرْكَتِهِ وَقَالَ سَيِّرُواٰ مَجْمُونُ^(٤٣)
فَأَخْذَنَاهُ وَجُنُودَهُ فَبَذَنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ^(٤٤)

وَفِي عَدِٰ إِذَا زَسَلْنَا عَلَيْهِمْ الْيَمَّ الْعَقِيمَ^(٤٥)
مَا تَدْرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ الْأَجْعَاثُ كَالْمَيِّمِ^(٤٦)

وَفِي شَمُودٍ إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَسْعَوْ أَحَقَّ حِينَ^(٤٧)
فَعَوَّاعُنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخْذَتْهُمُ الصَّرْعَةُ وَهُمْ يَأْنُثُونَ^(٤٨)

فَمَا آسَطَ لَعْنَوْا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْصَرِينَ^(٤٩)
وَقَوْمٌ نُوحٌ مِنْ قَبْلِ إِنَّهُمْ كَانُوا فَرَّادِيْسِيْنَ^(٥٠)

ni watu wenyewe kuenda kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu, wenyewe kutoka nje ya utiifu Kwake.

47. Na mbingu tulizumba na tukazitengeneza vizuri, na tukazifanya ni sakafu ya ardhi kwa nguvu na uweza mkubwa, na sisi tutayapanua maeneo yake na pande zake.
48. Na ardhi tuliifanya ni tandiko la viumbe wapate kutulia juu yake, Basi bora wa wenyewe kutandika ni sisi.
49. Na kutohana na kila kitu katika jinsi ya vitu vilivyoko tumeumba aina mbili tafauti, ili mjikumbushe uweza wa Mwenyezi Mungu na mzingatie.
50. Basi kimbieni , enyi watu , kutoka kwenye mateso ya Mwenyezi Mungu na muelekee kwenye rehema Yake kwa kumuamini Yeye na Mtume Wake, kufuata amri Yake na kufanya mambo ya utiifu Kwake. Hakika mimi, kwenu nyinyi, ni muonyaji ambaye maonyo yake yako waziwazi. Na Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alikuwa akizungukwa na mambo hukimbilia Swala, na huku ndiko kumkimbilia Mwenyezi Mungu.
51. Na msimfanye pamoja na Mwenyezi Mungu muabudiwa mwengine, Hakika mimi kwenu nyinyi ni muonyaji amabaye uonyaji wake uko waziwazi.
52. Kama walivyomkanusha Makureshi Mtume wao Muhammad, rehema ya Mwenyezi

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِإِيمَادِهِ وَلَأَنَّا مُوسِعُونَ ﴿٤٨﴾

وَالْأَرْضَ فَرَشَنَاهَا فَنَعَمَ الْمَهْدُونَ ﴿٤٩﴾

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا رَوْجَيْنَ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

فَهُرُبًا إِلَى اللَّهِ إِنَّ لَكُمْ مُّتَّهِّدُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا يَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا أَخَرَ إِنَّ لَكُمْ مُّتَّهِّدُونَ
تَذَكَّرُ مُّتَّهِّدُونَ ﴿٥٢﴾

كَذَلِكَ مَا أَنْتَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَحْجُونٌ ﴿٥٣﴾

Mungu na amani zimshukie,
wakasema, «Yeye ni mshairi, au
mchawi, au mwendawazimu.»,
ndivyo walivyofanya *ummah*
waliowakanusha Mitume wao kabla
ya Makureshi, na Mwenyezi Mungu
Akawashushia mateso Yake.

53. Je, waliusiana wa mwanzo
na wa mwisho kumkanusha
Mtume waliposema hivyo kwa
umoja wao? Bali wao ni watu
wenye kukiuka mipaka kwa
uhalifu, nyoyo zao zimefanana
na vitendo vyao kwa ukafiri na
ukiukaji mipaka, ndipo waliokuja
nyuma wakasema hayo kama
walivyosema waliotangulia.

أَتَوَاصُلُّ إِلَيْهِ بِلْ هُمْ قَوْطَاعُونَ ﴿٦٣﴾

54. Wapuuze hao washirikina, ewe
Mtume, mpaka itakapokujia wewe
amri ya Mwenyezi Mungu kuhusu
wao, hapatakuwa na yoyote mwenye
kukulaumu, kwani ushafikisha yale
uliyotumilizwa kwayo.

فَقُولَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمُكْلُومٍ ﴿٦٤﴾

55. Pamoja na kuwapuuza wao, ewe
Mtume, na kutoshughulika na
ufidhuli wao, endelea kuwaidhia
wale uliotumilizwa kwao, kwani
kukumbusha na kuwaidhia
watanufaika nako wale wenyе nyoyo
zenye kuamini, na katika kufanya
mawili hayo kuna kusimamisha hoja
kwa wenyе kupa mgongo.

وَذَرْفَانَ الذَّكَرِ تَنَفَّعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾

56. Na sikuumba majini na binadamu na
kutumiliza Mitume wote isipokuwa
kwa lengo tukufu, nalo niabudiwe
mimi Peke Yangu, na sio asiyekuwa
mimi.

وَمَا حَلَقْتُ أَلْحَنَ وَالْأَلَانَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ ﴿٦٦﴾

مَا أَرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أَرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونَ ﴿٥٨﴾

57. Sitaki kutoka kwao riziki wala sitaki wanilishe, kwani mimi Ndiye Mpaji Mwenye kuruzuku. Kwani Yeye, Aliyetakasika na kila sifa za upungufu, hawahitaji viumbe Vyake, bali wao ndio wahitaji Kwake katika hali zao zote, Yeye Ndiye Mwenye kuwaumba na kuwaruzuku na Aliyejikwasisha nao kwa kutowahitajia.
58. Hakika Mwenyezi Mungu , Peke Yake, Ndiye Mwenye kuviruzuku viumbe Vyake, Ndiye Anayedhamini chakula chao, Mwenye nguvu Aliye Thabiti, Hatendeshwi nguvu wala hakuna Mwenye kushindana Naye. Ni Wake Yeye uweza wote na nguvu.
59. Hakika wale waliodhulumu kwa kumkanusha kwao Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wana fungu la adhabu ya Mwenyezi Mungu mfano wa fungu la wenzi wao waliopita kabla yao. Basi wasiifanyie haraka adhabu , kwani hapana budi ni yenyе kuwajia.
60. maangamivu na usumbufu ni wa wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, kutokana na Siku yao wanayoahidiwa kuteremkiwa na adhabu, nayo ni Siku ya Kiyama.

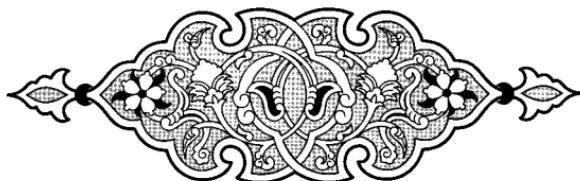
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْرَّافِدُ دُوَّلَةُ الْقُوَّةِ الْمَتَّيِّبِ ﴿٥٩﴾

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبُهُمْ كَثِيرٌ

فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٦٠﴾

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي

يُوعَدُونَ ﴿٦١﴾

SURA YA AL-ȚŪR

سُورَةُ الطُّورِ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْطُّورِ

1. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Ṭūr, nalo ni jabali ambalo juu yake Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Alizungumza na Mūsā.
2. Na kwa Kitabu kilichoandikwa, nacho ni Qur’ani,
3. kwenye nyaraka zilizokunjuliwa.
4. Na kwa Nyumba Iliyoamirishwa kwa Malaika watukufu wenyewe kuizunguka daima.
5. Na kwa sakafu iliyoinuliwa juu, nayo ni uwingu wa duniani.
6. Na kwa bahari iliyowashwa moto, ilijoja maji.
7. Hakika adhabu ya Mola Wako, ewe Mtume, ni yenye kuwashukia makafiri.
8. Hakuna kizuizi cha kuizuia itakaposhuka.
9. Siku ya mbingu kutetemeka mpango wake kuharibika na pande zake kusukikasukika, na hapo ni wakati wa mwisho wa dunia,
10. na majabali yaondoke mahali pake na yatembee kama vile mawingu yanavyotembea.
11. Maangamivu katika Siku hii ni yenye kuwashukia wakanushaji.

وَكَتُبَ مَسْطُورٌ

فِرَقَيْ مَنْشُورٍ

وَالْبَيْتَ الْمَعْمُورَ

وَالسَّقِيفُ الْمَرْفُوعُ

وَالْبَحْرُ الْمَسْجُورُ

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوْفَعٌ

مَالَهُ مِنْ دَاعِعٍ

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا

وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا

فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضِ يَأْبَأُونَ ﴿١٦﴾

12. Ambao wao wamevama ndani ya ubatilifu wanapumbaa nao na wanaifanya dini yao kuwa ni shere na mchezo.
13. Siku ya kusukumwa hawa wakanushaji msukumo wa nguvu wenye kuwadhalilisha hadi kwenye Moto wa Jahanamu.
14. Na waambiwe kwa njia ya kuwalaumu na kuwakaripia, «Huu ndio huo Moto ambao mlikuwa mkiukanusha!
15. «Je, ni uchawi adhabu hii mnayoishuhudia au nyinyi hamtazami?
16. Onjeni ukali wa Moto huu. Vumilieni uchungu wake na ukali wake au msiyavumilie hayo, hamtahafifishiwa adhabu na hamtatoka humo. Ni sawasawa kwenu nyinyi mkivumilia au mkitovumilia. Hakika nyinyi mnalipwa tu yale mliokuwa mkiyafanya duniani.
17. Hakika wachamungu watakuwa kwenye mabustani ya Pepo na neema kubwa.
18. Watajistarehesha kwa vile Alivyowapa Mwenyezi Mungu vya neema mionganoni mwa aina mbalimbali za ladha na starehe, na Atawaokoa mwenyezi Mungu kutokana na adhabu ya Moto.
19. Kuleni chakula kwa furaha, na mnywe kinywaji chenye ladha, yakiwa ni malipo ya matendo mema mliyoyafanya duniani

يَقْرَئُهُمْ بِدَعْوَتِهِ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَّا ﴿١٧﴾

هَذِهِ الْأَنَارُ الَّتِي كَسَمْتُ لَهَا نَكِيرَتَهُنَّ ﴿١٨﴾

أَفَسِخْرُهُنَّ أَمْ أَشْرَكُهُنَّ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩﴾

أَصْلَوْهُنَّ فَأَصْبِرُهُنَّ وَأَوْلَادُهُنَّ لَا يُضَرُّهُنَّ وَأَسْوَاهُهُنَّ عَلَيْهِنَّ كُلُّ إِنْمَاءٍ بَخْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

إِنَّ الْمُنَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَنَعِيمٍ ﴿٢١﴾

فِي كِهِينَ يَمَّأَةِ اتَّهُمْ رَفِيعُهُمْ وَقَاهُمْ رَفِيعُهُمْ

عَذَابُ الْجَحْيِمِ ﴿٢٢﴾

كُلُّهُمْ أَشْرَبُوا هَبَيْتَهُنَّ إِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

مُتَكَبِّرِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّضْفُوفَةٍ وَرَجَحَتْهُمْ
بِحُورِعِينَ ﴿١١﴾

20. Na wao watakuwa wametegemea, wako juu ya vitanda vinavyoolekeana, na tutawaoza wanawake weupe wenyē macho mapana yaliyo mazuri.
21. Na wale walioamini na wakafuatwa na watoto wao katika hiyo Imani, Tutawakutanisha watoto wao nao katika daraja yao Peponi, hata kama hawakufikia matendo ya wazazi wao, ili wazazi wafurahike na watoto wao pamoja na wao katika daraja zao. Watakusanya baina yao kwenye hali nzuri zaidi, na hatutawapunguzia chochote katika matendo yao mema. Kila mtu anafungwa na matendo yake aliyoyachuma, hatobeba dhambi za watu wengine..
22. Na tutawaongezea, juu ya starehe hizo zilizotajwa, matunda na nyama mionganoni mwa vitu vinavyopendwa na kutamaniwa.
23. Na mionganoni mwa starehe hizo ni kuwa wao watapeana gilasi ya pombe, mmoja wao atampa mwenzake, ili furaha yao ikamilike. Kinywaji hiki kinatafautiana na pombe ya duniani, hakimleweshi akili mwenye kukinywa, wala hakisababishi kubobokwa, wala maneno ya makosa na maasia.
24. Na watawazunguka watumishi waliotayarishwa kuwatumikia kama kwamba wao katika usafi na weupe na utungaji nidhamu ni lulu iliyohifadhiwa kwenye mashaza yake.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعُتْهُ دُرِّيَّتُهُمْ يَا يَمِنَ
أَلْقَنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلْقَنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ
قِنْ شَيْئاً كُلُّ أَمْرٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ﴿١٢﴾

وَلَقَدْ نَهَمُ بِقَلْكَهَةٍ وَلَخُوَّتِمَائِشَهُونَ ﴿١٣﴾

يَسْتَرُّونَ فِيهَا كَأسًا لَّغَوْ فِيهَا وَلَا تَأْشِمُ ﴿١٤﴾

*وَيَطْوُفُ عَلَيْهِمْ عَلْمًا "لَهُمْ كَانُوكُلُّهُمْ قُلُّهُ
مَكْتُونٌ" ﴿١٥﴾

25. Watageukiana watu wa Peponi kuulizana wao kwa wao juu ya ukubwa wa yale walijonayo na sababu ya kuyapata.
26. Watasema, «Sisi tulikuwa kabla, huko duniani, na sisi tuko baina ya watu wetu, tunamuogopa Mola wetu, tuna hadhari na adhabu Yake na mateso yake Siku ya Kiyama.
27. Mwenyezi Mungu Akatuneemesha kwa uongofu na taufiki na Akatuokoa na adhabu ya vuke la Jahanamu, nalo ni moto wake na joto lake. Sisi tulikuwa, hapo kabla, tukimnyenyekaa Yeye Peke Yake, hatumshirikishi na Yeye yoyote asiyekuwa Yeye, Atulinde na adhabu ya vuke la Motoni na Atupeleke kwenye starehe ya Peponi.
28. Mwenyezi Mungu Akatukubalia maombi yetu, na Akatupa tulichokiomba. Hakika Yeye Ndiye Mwingi wa kheri, Mwenye kurehemu. Na mionganini mwa wingi wa kheri Zake na rehema Zake kwetu ni kule kutupa radhi zake na Pepo, na kutuepusha na hasira Zake na Moto.»
29. Basi wawaidhie, ewe Mtume, wale uliotumilizwa kwao kwa Qur’ani, kwani hukuwa wewe, kwa neema ya Mwenyezi Mungu Aliokuneemesha kwayo ya unabii na busara ya akili, ni kuhani anayetoa habari za ghaibu bila ujuzi wala mwendawazimu asijejua analolisema, kama wanavyodai.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٦﴾

فَلَمْ يَأْتِنَا كُنْتَنَا قَبْلَ فِي أَهْلَنَا مُشْفِقِينَ ﴿١٧﴾

فَهَنَّ اللَّهُ عَيْنَا وَوَقَنَّا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿١٨﴾

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْأَبْرَارُ الرَّحِيمُ ﴿١٩﴾

فَذَرْكَرْ فَمَا أَنَّ يَنْعَمَتْ رِيلَكِيَّاهِنْ وَلَامَجُونِينْ ﴿٢٠﴾

30. Au wanakwambia hao washirikina, ewe Mtume, «Yeye ni mshairi, tunangojea ashukiwe na mauti»?
31. Waambie, «Yangojeeni mauti yangu, kwani mimi pamoja na nyinyi ni katika wenye kuingojea adhabu yenu, na mtaona ni nani atakayekuwa na mwisho mwema.
32. Au zinawaamuru akili zao, hao wakanushaji, ziseme neno hili linalogongana (kuwa sifa ya ukuhani, utungaji mashairi, na wendawazimu haiwezekani kukutana wakati mmoja)? Bali wao ni watu waliruka mipaka katika uasi.
33. Au wanasema hawa washirikina, «Muhammad Ameibuni Qur’ani ye ye mwenyewe?» bali wao hawaamini. Na lau wangaliamini, hawangalilisema walilolisema.
34. Basi na walete maneno mfano wa Qur’ani iwapo wao ni wakweli katika madai yao kuwa Muhammad Ameibuni.
35. Je, wameumbwa hawa washirikina bila kuwako mwenye kuwaumba na kuwapatisha au wao wamejumba wenyewe? Na yote mambo mawili haya yametanguka na hayawezekani. Na kwa hivyo , inalazimika kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyewaumba, na Yeye Peke Yake Ndiye Ambaye hakuna anayepasa kuabudiwa, wala kufaa kuabudiwa, isispokuwa Yeye.

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ يَرَصُّ بِهِ رَبَّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٦﴾

فَلَئِنْ تَرَصُّدُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِّنَ الْمُرَتَّبِينَ ﴿٢٧﴾

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَمُهُمْ بِهَذَا أَفَهُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٢٨﴾

أَمْ يَقُولُونَ نَعَوَّلُهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٩﴾

فَإِنَّمَا تُؤْمِنُ بِمَا يَرَى
أَنَّكُلُّ أَصْدِيقِينَ ﴿٣٠﴾

أَمْ حَلَقُوا مِنْ عَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ أَخْلَقُونَ ﴿٣١﴾

36. Au wao wameumba mbingu na ardhi kwa utengezaji huu wa kipekee?
Bali wao hawaamini adhabu ya Mwenyezi Mungu, kwa kuwa wao ni washirikina.
37. Au wanazo wao hazina za Mola wako wanazitumia? Au wao ni majebari wanaowagandamiza viumbe vya Mwenyezi Mungu kwa kuwatendesha nguvu na kuwanyanya? Mambo si hivyo, bali wao ndio walemevu walio madhaifu.
38. Au wao wana ngazi ya kupandia mbinguni wanasililiza huko wahyi kwamba yale waliyonayo ndio haki? Basi na aje, yule anayedai kuwa amesikia hilo, na hoja ya waziwazi yenye kusadikisha madai yake.
39. Je, mwenyezi Mungu , aliyetakasika, Ana watoto wa kike na nyinyi mna watoto wa kiume kama mnavyodai kwa uzushi na urongo?
40. Au je unawataka, ewe Mtume, hawa washirikina wakupatie malipo ya kuwafikishia Ujumbe, wakawa wao wana tabu na dhiki ya kujilazimisha malipo unayoyataka kutoka kwao?
41. Au je wao wana ujuzi wa ghaibu wakawa wanawaandikia watu na kuwapa habari yake? Mambo si hivyo, kwani hakika ya mambo ni kwamba hakuna anayejua ghaibu iliyo mbinguni na ardhini isipokuwa Mwenyezi Mungu.

أَمْ حَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِلَلَّا يُوقِنُونَ ﴿٤٦﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ حَزَابٌ رِّتَابٌ أَمْ هُمْ الْمُصَيْطِرُونَ ﴿٤٧﴾

أَمْ لَهُمْ سُلُولٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ قَلْبَانِ
مُسْتَمِعُهُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ ﴿٤٨﴾

أَمْ لَهُ أَبْنَاثٌ وَلَكُمْ أَبْنَاثُونَ ﴿٤٩﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمِ مُشَقَّلُونَ ﴿٥٠﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ أَغْيَبٌ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

42. Bali wao wanataka kumfanyia vitimbi Mtume wa Mwenyezi Mungu na Waumini. Basi hao makafiri, vitimbi vyao na njama zao vitawarudia wao wenyewe.
43. Au wao wana muabudiwa anayestahiki kuabudiwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu? Ametakasika Mwenyezi Mungu na kutukuka na yale wanayoshirikisha. Kwani Yeye Hana mshirika katika mamlaka, na Hana mshirika katika Upweke na ustahiki wa kuabudiwa.
44. Na wakikiona hawa washirikina kipande cha mbingu kinawaangukia, kikiwa ni adhabu kwao, hawataacha yale waliyo nayo ya ukushaji, na watasema, «Haya ni mawingu yamekusanyika na kupandana.»
45. Basi waache, ewe Mtume, hawa washirikina mpaka wakutane na Siku yao hiyo ya wao kuangamizwa, nayo ni Siku ya Kiyama.
46. Katika Siku hiyo havitawazuilia wao vitimbi vyao kotokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu kitu chochote, na hatawanusuru yoyote kuwaokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
47. Hakika madhalimu hawa watakuta adhabu duniani, kabla ya adhabu ya Siku ya Kiyama, ya kuuawa, kukamatwa mateka, adhabu ya kaburini na nyinginezo. Lakini wengi wa watu hawajui hilo.

أَمْ بُرِيَّدُونَ كَيْدًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الظَّمِنُونَ ﴿٤٤﴾

أَمْ أَهْمَمُ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٤٥﴾

وَلَن يَرَوْا كُسْفَابَيْنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَاحَلٌ

مَرْكُومٌ ﴿٤٦﴾

فَذَرَهُمْ حَتَّى يَلْقَوْا مَا هُمُ الْذِي فِيهِ يُضَعِّفُونَ ﴿٤٧﴾

يَوْمَ لَا يَعْنِي عَنْهُمْ كِيدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُصْرَفُونَ ﴿٤٨﴾

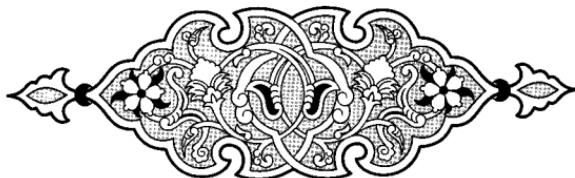
وَلَن لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

وَاصْبِرْ لِهِكُرْ رِئَكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَيِّدْ مُحَمَّد
رِئَكَ حِينَ تَقُوْمُ ﴿٤٦﴾

48. Na uivumilie, ewe Mtume, hukumu ya Mola wako na amri Yake juu ujumbe Aliyokubebesha na juu ya makero yanayokupata kutoka kwa watu wako, hakika wewe uko kwenye maangalizi yetu, hifadhi na utunzi. Na umtakase Mola Wako kwa kumsifu unaposimama kuswali na unapoinuka kutoka usingizini.
49. Na kwenye kipindi cha usiku mtakase Mola wako kwa kumsifu, umtukuze na umswalie. Na ufanye hayo kwenye kipindi cha Swala ya Asubuhi wakati wa nyota kuondoka. Katika aya hizi pana kuthibitisha sifa ya macho mawili kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, kwa inavyonasibiana na Yeye, bila kufananisha na viumbe Vyake au kuieleza dhati Yake vile ilivyo, kutakasika na kila sifa ya upungufu ni Kwake na sifa njema zote ni Zake, kama lilivyothibiti hilo katika *Sunnah* na kukubaliana juu yake wanavyuoni waliopita wa *Ummah* huu.

وَمِنَ الْلَّيلِ فَسَيِّدْهُ وَإِذْنَرَ الْتَّجُومِ ﴿٤٦﴾

SURA YA AL- NAJM

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Anaapa Mwenyezi Mungu
Aliyetukuka kwa nyota zinapozama
zikawa hazionekani
2. kwamba Muhammad, rehema
ya Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie, hakupotoka kwenye njia
ya uongofu na haki, na hakutoka nje
ya njia ya usawa. Bali ye ye yuko
kwenye upeo wa unyofu, usawa na
uthabiti.
3. Kutamka kwake hakutokani na
matamano ya nafsi yake. Haikuwa
4. Qur’ani na haikuwa *Sunnah*
isipokuwa ni wahyi unaotoka
kwa Mwenyezi Mungu kwa Nabii
Wake Muhammad, rehema ya
Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie.
5. Alimfundisha Muhammad, rehema
ya Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie, Malaika mwenye nguvu
nyingi,
6. mwenye mandhari mazuri, naye ni
Jibrili, amani imshukie, aliyejitokeza
kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie,
7. na akalingana kwa umbo lake
la kihakika, kwenye pembe za
sehemu za juu, nao ni pembe za juu
linapochomoza.

وَالنَّجْمٌ إِذَا هَوَى ①

مَاصِلٌ صَاحِبُكُومَاعْوَى ②

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ③

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى ④

حَمَدَهُ، شَدِيدُ الْفَوَى ⑤

دُورَمَرَقَفَاسْتَوَى ⑥

وَهُوَ بِالْأُفْفَى أَلَّا غَلَى ⑦

8. Kisha Jibrili akakaribia kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,
9. na akazidi kukaribia mpaka ikawa kukaribia kwake ni kiasi cha nyuta mbili au karibu zaidi.
10. Hapo Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, alimpelekea wahyi mja Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kile alichokitura kwa wahyi kupitia Jibrili, amani imshukie.
11. Haukukanusha moyo wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kile alichokiona kwa macho yake.
12. Je mnakanusha Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amni zimshukie, mkajadiliana naye juu ya kile alichokiona na kukishuhudia mionganini mwa alama za Mola wake?
13. Na Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alimuona Jibrili, kwa sura zake za uhakika Alizomuumba nazoz Mwenyezi Mungu,
14. mara nyingine hapo penye *Sidrah al-Muntahā*- mti wa mkunazi ulio kwenye uwingu wa saba ambapo hapo kinakomea kinachopanda juu kutoka ardhini na kinakomea kinachoshuka chini kutoka juu yake.
15. Mbele ya mti huo kuna Pepo ya *al-Ma'wā* (Makazi ya Daima) ambayo waliahidiwa wachamungu.

لَمْ دُنَّا فَتَذَلَّلَ ﴿١﴾

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ﴿٢﴾

فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى ﴿٣﴾

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى ﴿٤﴾

أَفْتَمَرُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿٥﴾

وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزَلَةً أُخْرَىٰ ﴿٦﴾

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمَتَّهِىٰ ﴿٧﴾

عِنْدَ هَاجِنَةِ الْمَأْوَىٰ ﴿٨﴾

16. Pindi huo Mkunazi ulipofinikwa kutokana na amri ya Mwenyezi Mungu na kitu kikubwa hakuna ajuaye sifa zake isipokuwa Mwenyezi Mungu, Aliyeshinda na kutukuka.
17. Na Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, alikuwa na sifa kubwa ya uthabiti na utiifu, hayakupotoka macho yake kuliani wala kushotonji, wala hakupitisha zaidi ya kile alichoamrishwa kukiona.
18. Hakika Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, aliona, usiku wa *Mi'rāj* (kwenda mbinguni) alama kubwa zinazojulisha uweza wa Mwenyezi Mungu na ukubwa Wake mionganini mwa Pepo, Moto na vinginevyo.
19. Mnawaonaje, enyi washirikina, waungu hawa mnaowaabudu: Lāta, 'Uzzā
20. na mwininge wa tatu ni Manātu, je hao wamenufaisha au kudhuru mpaka wawe ni washirika wa Mwenyezi Mungu?
21. Je huyu mwanamume mnampanya ni wenu kwa kuwa mnaridhika naye, na mwanamke ambaye hamridhiki naye nyinyi wenyewe mnampanya ni wa Mwenyezi Mungu?
22. Hiko ni kigawanyo cha kidhalimu. Hawakuwa hawa masanamu isipokuwa majina yasiyokuwa na sifa zozote za ukamilifu.

إِذْ يَعْشَى الْيَسْدَرَةَ مَا يَعْشَى ﴿١٦﴾

مَا زَانَ أَبْصَرُ وَمَا طَغَى ﴿١٧﴾

لَقَدْ رَأَى مِنْ إِيمَنِهِ رَبِّهِ الْكَبِيرِ ﴿١٨﴾

أَفَرَأَيْتَ اللَّهَ وَالْعَزَّى ﴿١٩﴾

وَمَنْزَأَةُ الْقَاتِلَةِ الْأُخْرَى ﴿٢٠﴾

أَكْلُ الْذَّرُورَةِ الْأُنْثَى ﴿٢١﴾

تَلْكَ إِذَا قَسَمَهُ ضِيَّاً ﴿٢٢﴾

23. Hayo si chochote isipokuwa ni majina mliyoyaita nyinyi na baba zenu kulingana na matamanio yenu yaliyo batili, Mwenyezi Mungu hakuteremsha ushahidi wowote wa kusadikisha madai yenu juu ya hayo. Hawafuati hawa washirikina isipokuwa dhana na matamanio ya nafsi zao zilizopotoka zikawa kando na maumbile ya sawa. Na hakika yaliwajia wao kutoka kwa Mola wao, kwa ulimi wa Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, yale ambayo ndani yake pana uongofu wao, na wao hawakunufaika nao.
24. Binadamu hatapata kile anachokitamani cha kuwa waabudiwa hawa au wasiokuwa hawa, katika vitu vinyoyotamaniwa na nafsi yake, watamuombea.
25. Basi ni ya Mwenyezi Mungu amri ya duniani na Akhera.
26. Na kuna Malaika wengi huko mbinguni, pamoja na vyeo vyao vya juu, kuombea kwao hakunufaishi chochote isipokuwa baada ya Mwenyezi Mungu kuwapa idhini wao waombee na Aridhike na yule mwenye kuombewa.
27. Hakika wale ambao hawaamini kuwa kuna maisha ya Akhera mionganoni mwa makafiri wa Kiarabu wala hawafanyi matendo ya kuwafaa huko, wanawaita Malaika vile

إِنَّهُ هُنَّ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُهَا أَنْتَ وَإِبْرَاهِيمَ مَّا
أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَنٍ إِنْ يَكُونُ إِلَّا لَظَلَّ
وَمَا نَهَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ
الْهُدَىٰ ﴿٢٢﴾

أَمْ لِلْإِنْسَنِ مَا تَمَّىٰ ﴿٢٣﴾

فِيلَهُ الْآخِرَةُ وَالْأُولَئِكَ ﴿٢٤﴾

*وَسَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُقْنِي
سَقَعَتْ هُشْبِعًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ
يَسِّأَ وَرَغَبَ ﴿٢٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونَ
الْمَلَكِ إِنَّهُ سَمِيعٌ لِلْأُنْيَنَ ﴿٢٦﴾

wanavyowaita wanawake, kwa
kuitakidi kwao kuwa Malaika ni
wanawake na kuwa wao ni watoto wa
kike wa Mwenyezi Mungu.

28. Na wao hawana ujuzi wowote ulio sahihi, kuhusu jambo hilo, wenye kusadikisha hayo waliyoyasema. Hawafuati isipokuwa dhana ambayo haifalii kitu na haisimami kabisa mahali pa haki.
29. Basi mpuuze yule anaoupa mgongo utajo wetu, nao ni Qur'an, na asitake chochote isipokuwa uhai wa kilimwengu.
30. Hali hiyo waliyonayo ndio upeo wa ujuzi wao na lengo lao. Hakika Mola wako Ndiye Anayemjua zaidi aliyepotoka kutoka kwenye njia ya uongofu, na Yeye ndiye Anayemjua zaidi aliyeongoka na akafuata njia ya Uislamu.. Hapa pana onyo kali kwa wenye kuasi na kukataa kukitumia Kitabu cha Mwenyezi Mungu na kufuata mwenendo wa Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wenye kufadhilisha matamanio ya nafsi na hadhi za ulimwenguni juu ya Akhera.
31. Ni ya Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, mamlaka ya vilivyoko mbinguni na vilivyoko ardhini, ili Awalipe wale walokosa kwa kuwatesa kwa maovu waliyoyafanya na Awalipe Pepo wale waliofanya wema,

وَمَا أَهْمَمُهُمْ مِنْ عَلِيٍّ لَمْ يَعْمُلُوا إِلَّا الظُّنُنُ وَإِنَّ
الظُّنُنَ لَا يَعْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿٢٨﴾

فَأَغْرِضُ عَنْ مَنْ تَوَلَّ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَرْبِرِدِ إِلَّا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾

ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ
ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَنَّمَّ بِمَنْ أَهْتَدَى ﴿٣٠﴾

وَلَيَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِي
الَّذِينَ أَسْفَلُوا إِيمَانَهُمْ وَيَجْزِي الَّذِينَ أَحْسَلُوا
بِالْحَسْنَى ﴿٣١﴾

32. nao ni wale wanaojiepusha na madhambi makubwa na machafu isipokuwa dhambi ndogondogo nazo ni dhambi ndogo ambazo haendelei nazo mwenye kuzifanya, au zile ambazo mja amezifanya kwa nadra. Kwani hizo pamoja na kufanya mambo ya wajibu na kuijiepusha na mambo ya haramu, Atayasamehe nayo Mwenyezi Mungu na Atawasitiria. Hakika Mola wako ni Mkunjufu wa msamaha. Yeye Anazijua zaidi hali zenu Alipomuumba baba yenu Ādam kwa mchanga, na mlipokuwa bado hamjazaliwa, mko ndani ya matumbo ya mama zenu. Basi msizitakase nafsi zenu, mkazipamba na mkazipa sifa za uchamungu. Yeye Anamjua zaidi anayeogopa mateso Yake mionganoni mwa waja Wake na akajiepusha na kufanya mambo ya kumuasi.
33. Unamuonaje, ewe Mtume, yule anayekataa kumtii Mwenyezi Mungu
34. na akatoa kidogo katika mali yake kisha akaacha kutoa na akakata hisani yake?
35. Je huyu anayekata kheri yake ya kutoa ana ujuzi wa ghaibu kuwa yeye atamatilizikiwa na mali yaliyoko mkononi mwake ndipo akaizuia kheri yake asiitoe, na akawa aliona hilo waziwazi? Mambo si hivyo! Hakika ni kwamba yeye aliacha kutoa sadaka na kufanya kheri, kutenda wema na kuunga kizazi kwa ubahili na uchoyo.

الَّذِينَ يَحْتَنُونَ كَثِيرًا إِلَيْهِ وَالْقَوَاحِشُ إِلَيْهِ
اللَّمَّا إِنْ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةُ هُوَ أَعْلَمُ بِكُوْنِ
إِذَا نَسِيْكَ مِنَ الْأَرْضِ فَإِذَا أَشْرَقَ حَنْدَةً فِي بَطْنِ
أَمْهَاتِكَ فَلَا تُرْكُوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ
أَنْتَمْ ﴿٢٩﴾

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّ
﴿٣٠﴾

وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْثَرَ
﴿٣١﴾

أَعْنَدَهُ عَمَّا لَا يَعْلَمُ فَهُوَ حَرِيصٌ
﴿٣٢﴾

36. Kwani hakupewa habari ya yaliyomo ndani ya kurasa za Taurati
37. na nyaraka za Ibrāhīm aliyetekeleza kile alichoamrishwa na akakifikisha?
38. Kwamba haipatilizwi nafsi yoyote kwa kosa la nafsi nyininge, na mzigo wake hakuna yoyote atakayembebea.
39. Na kwamba binadamu hapewi malipo isipokuwa kwa kile alichokichuma ye ye mwenyewe kwa juhud zake.
40. Na kwamba juhud zake zitaonekana Akhera, yapambanuliwe mazuri yake na mabaya yake, ili kumkirimu mtenda wema na kumlaumu mfanya mabaya.
41. kisha binadamu atalipwa kwa juhud zake malipo yenye kuenea kikamilifu matendo yake yote.
42. Na kwamba kwa Mola wako, ewe Mtume, ndipo watakapokomea viumbe Vyake vyote Siku ya Kiyama.
43. Na kwamba Yeye, Aliyetukuka na kutakasika, Ndiye Anayemfanya Anayemtaka acheke duniani kwa kumfurahisha, na ndiye Anayemfanya Anayemtaka alie kwa kumpa makero.
44. Na kwamba Yeye Ndiye Anayemfisha Anayetaka afe mionganoni mwa vuimbe Vyake na Ndiye Anayemuhiisha Anayetaka ahuike mionganoni mwao. Basi Yeye Ndiye Aliyepwekeka, kutakasika ni Kwake, kwa kuhuisha na kufisha.
45. Na kwamba Yeye Ameumba jinsi mbili: ya kiume na ya kike, kati ya wanadamu na wanyama,

أَفَلَمْ يُتَبَّعْ بِمَا فِي صُحُفٍ مُّوَسَّىٰ ﴿١٧﴾

وَابْرَاهِيمَ الَّذِي وَقَاتَ ﴿١٨﴾

الَّذِي رُزِقَ وَإِذْنَهُ وَرَأَ أَخْرَىٰ ﴿١٩﴾

وَأَنَّ لَيْسَ لِلنَّاسِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٢٠﴾

وَأَنَّ سَعْيَهُ دُسُوقٌ يُرَدِّي ﴿٢١﴾

ثُمَّ يُخْرِجُهُ الْجَزَاءُ الْأَوَّلُ ﴿٢٢﴾

وَأَنَّ إِلَىٰ رِبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ﴿٢٣﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَحْصَاكَ وَأَنْجَىٰ ﴿٢٤﴾

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَاٰ ﴿٢٥﴾

وَأَنَّهُ خَلَقَ الْزَّوْجَيْنِ الْذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ﴿٢٦﴾

46. kutokana na tone la manii
linalomiminwa kwenye kizazi.
47. Na kwamba ni juu ya Mola wako,
ewe Mtume, kurejesha uumbaji wao
baada ya kufa kwao, na huo ndio
uumbaji mwingle Siku ya Kiyama.
48. Na Yeye Ndiye Anayewatajirisha
Anaowataka mionganini mwa
viumbe Wake kwa mali, na Ndiye
Anayewamilikisha na kuwardhisha
nayo.
49. Na kwamba Yeye Ndiye Mola wa
al-Shi'rā, nayo ni nyota inayong'ara
ambayo baadhi ya watu wa zama za
Ujinga walikuwa wakiiabudu badala
ya Mwenyezi Mungu.
50. Na kwamba Yeye, Aliyetakasika na
kutukuka, Aliwaangamiza 'Ād wa
mwanzo, nao ni watu wa Hūd.
51. Na Akawaangamiza Thamūd, nao ni
watu wa Ṣāliḥ, Asimbakishe yoyote
katika wao.
52. Na Akawaangamiza watu wa Nūḥ hapo
kabla. Hao walikuwa ni wakali zaidi
wa uasi na wakubwa zaidi wa ukafiri
kuliko wale waliokuja baada yao.
53. Na miji ya watu wa Lūṭ, Mwenyezi
Mungu Aliipindua juu yao
Akazifanya sehemu za juu yake kuwa
chini yake
54. na Akaifinika mawe
yaliyorwateremkia kwa mfululiza
kutoka juu kama mvua.
55. Basi ni neema zipi za Mola wako,
ewe binadamu mkanushaji,
unazifanyia shaka?

٦١) مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُسْقِيَ

وَأَنَّ عَيْنَهُ اللَّشَّاءُ الْأَخْرَى

وَإِنَّهُ هُوَ أَعْنَى وَأَقْنَى

وَإِنَّهُ هُوَ رَبُّ السِّعْرَى

وَإِنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا أَلْأَوَى

وَتَمُودُ فَمَا أَبْغَى

وَقَوْمٌ نُوحٌ مَنْ قَاتَلَ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمُونَ
وَأَطْعَنُ

وَالْمُؤْتَقَكَةُ أَهْوَى

فَغَشَّهَا مَا عَشَى

فِي أَيِّ الَّأَرْضِ تَحْمَارِى

56. Huyu Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni mwonyaji wa haki ambayo kwayo walionya Manabii kabla yake, si kitu kipyta katika Mitume.
57. Kiyama kimekaribia na wakati wake umekaribia.
58. Hivyo basi hakuna yoyote mwenye kukizua isipokuwa Mwenyezi Mungu, na hakuna mwenye kujuwa wakati wa kufika kwake isipokuwa Mwenyezi Mungu.
59. Je hii Qur'ani mnaionea ajabu, enyi washirikina, kuwa ni sahihi.
60. Na mnaicheka kwa shere na stihzai na hamlii kwa kuogopa maonyo yake,
61. na hali nyinyi mnapumbaa na mmeipa mgongo?
62. Basi msujudieni Mwenyezi Mungu na mtakasieni Ibada Yeye Peke Yake, Na mumuachie Yeye mambo yenu.

هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ الْتُّدْرِ الْأُولَى ﴿٥٣﴾

أَزَفَتِ الْأَرْضَ ﴿٥٤﴾

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٥﴾

أَقْرَئْنَاهُمْ هَذَا الْحَدِيثَ تَعْجَبُونَ ﴿٥٦﴾

وَنَصْحَكُونَ وَلَا تَكُونُ ﴿٥٧﴾

وَإِنْ شَرِّ سَمِدُونَ ﴿٥٨﴾

فَأَسْجُدُ وَأَلْهَوْلَهُ وَأَعْبُدُهُو ﴿٥٩﴾

SURA YA AL-QAMAR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Kimekaribia Kiyama na mwezi umepasuka pande mbili, pale makafiri wa Makkah walipomtaka Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, awaoneshe alama, na yeye akamuomba Mwenyezi Mungu na akawaonesha hiyo alama.
2. Na washirikina wakiiona dalili na ushahidi juu ya ukweli wa Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wanakataa kuziamini na kuzisadiki hali ya kukanusha na kupinga, na wanasema baada ya dalili kujitokeza, «Huu ni uchawi wenyewe ubatilifu na wenyewe kuondoka na kupotea usiokuwa na sifa ya kudumu.
3. Na walimkanusha Nabii, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wakafuata upotetu wao na kile cha ukushaji ambacho matamanio yao yaliwavuta kwacho. Na kila jambo, la kheri au la shari, litawashukia wanaostahili Siku ya Kiyama yatakapodhihiri malipo na mateso.
4. Na hakika ziliwajia makafiri wa Kikureshi habari za *ummah* waliokanusha mitume wao na adhabu iliyowashukia zinazotosha kuwakemea na kuwafanya warudi nyuma waache ukafiri wao na upotetu wao.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَبْتَ أَلْسَانَهُ وَأَشْقَى الْقُمَرَ ۝

وَلَمْ يَرْقُ أَيَّهُ يُعْرِضُوا وَلَمْ يَغُلُّوا سَحْرُ مُسَيْرٍ ۝

وَكَذَّبُوا أَتَبْعَثُ أَهْوَاءَهُمْ فَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌ ۝

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِّنَ الْأَنْبَاءِ مَا يَهِي مُزَجِّرٌ ۝

5. Hii Qur'ani ilowajia ni hekima kubwa iliyofikia upeo. Basi yatawafalia nini maonyo wale watu walioipa mgongo na kuikanusha?
6. Kwa hivyo, wapuuze, ewe Mtume, na uingojee Siku kubwa, Siku Malaika Atakapoita, kwa kuvuvia kwenye baragumu, kwenye jambo linalotisha linalochukiza, nalo ni Kisimamo cha Hesabu.
7. Hali yakuwa macho yao yamedhalilika, wanatoka makaburini kama kwamba wao kwa kuenea kwao na upesi wa kuenda kwenye kuhesabiwa, ni nzige walioenea pambizoni mwa anga,
8. hali ya kukimbilia kile walichoitiwa. Hapo waseme makafiri, «Hii ni siku nzito yenye vituko vikubwa.»
9. Walikanusha kabla ya watu wako, ewe Mtume, watu wa Nūh wakamkanusha mja wetu Nūh na wakasema, «Yeye ni Mwendawazimu.» Wakamkaripia huku wakimtisha kwa aina nyingi za mateso iwapo hatakomeka na ulinganizi wake.
10. Nūh akamuomba Mola wake kwamba «mimi ni dhaifu wa kupambana na hawa, basi nisaidie mimi kwa kuwapa mateso yanayotoka kwako kwa kukanusha wewe.»
11. Basi tukayakubali maombi yake, na tukafungua milango ya mbingu kwa maji mengi yenye kuteremka kwa nguvu,

حَكْمَةٌ بِلَغَةٌ فَمَا لَقُنَ الْتُّدْرُ ﴿٥﴾

فَوَلَ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ اللَّادِعَ إِلَى شَيْءٍ وَلَا كُنْ ﴿٦﴾

خَشِنَ أَبْصَرُهُمْ بَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَانُوا هُمْ

جَرَادٌ مُّنْتَشِرٌ ﴿٧﴾

مُهْطَعِينَ إِلَى اللَّادِعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ

عَسِيرٌ ﴿٨﴾

* كَذَّبَ قَبْلَهُمْ قَوْمٌ نُوحٌ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا

مَجْنُونٌ وَّلَدٌ حَرَرٌ ﴿٩﴾

فَدَعَاهُمْ وَآتَى مَعْلُوبٍ فَأَنْتَصَرَ ﴿١٠﴾

فَفَتَحْنَا لَهُمْ أَبْوَابَ السَّمَاءَ بِمَا كَانُوا مُّهَمَّهِرٌ ﴿١١﴾

12. na tukapasua ardhi tukatoa chemchemi za maji yanayotoka kwa kasi, yakakutana maji ya mbinguni na maji ya ardhini kuwaangamiza wao kwa vile Alivyowakadiria mwenyezi Mungu, yakiwa ni malipo ya ushirikina wao.
13. Tukambeba Nūh na waliokuwa pamoja naye juu ya jahazi ya mbao zilizopigwa misumari,
14. ikawa inatembea kwa uangalizi wetu na utunzi, na tukawazamisha waliokanusha, ikiwa ni malipo yao kwa ukafiri wao na kwa kumnusuru Nūh, amani imshukie. Hapa pana dalili ya kuthibitisha sifa ya macho mawili kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, kama inavyonasibiana na Yeye.
15. Na kwa hakika tulikibakisha kisa cha Nūh pamoja na watu wake kiwe ni mazingatio na dalili ya uweza wetu kwa walio baada ya Nūh, ili wazingatie na wawaidhike kwa lililowapata *ummah* huu uliokanusha Mtume wao,
16. basi je kuna wakuwaidhika awaidhike? Na ilikuwa vipi adhabu yangu na maonyo yangu kwa aliyenikufuru mimi, akawakanusha Mitume wangu na asiwaidhike kwa walichokuja nacho? Hakika hiyo ilikuwa kubwa yenyе uchungu.
17. Kwa hakika tumeyasahilisha matamko ya Qur'ani ili isomwe na ihifadhiwe, na pia maana yake

وَفَجَرْنَا الْأَرْضَ عِيُونًا فَلَتَقَ الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ
فَدَقْدَرَ ﴿١٦﴾

وَهَمَّلَنَّهُ عَلَى ذَاتِ الْوَحْيِ وَدُسُرِ ﴿١٧﴾

بَخِرِي بِأَغْيُونَاتِ جَزَاءٍ لِّمَنْ كَانَ كُفَّارَ ﴿١٨﴾

وَلَقَدْ تَرَكَهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ ﴿١٩﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَبَدْرِ ﴿٢٠﴾

وَلَقَدْ يَسَرَنَا الْقُرْءَانُ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ ﴿٢١﴾

ili ieleteke na izingatiwe. Je kuna mwenye kuwa idhika nayo? Katika aya hii na mfano wake katika hii Sura kuna kuhimiza kusoma Qur'ani kwa wingi, kujifunza na kuifundisha.

18. Watu wa kabila la 'Ād walimkanusha Hūd tukawatesa, basi ilikuwa vipi vile nilivyowaadhibu wao kwa ukafiri wao na vile nilivyowaonya wao kwa kumkanusha Mtume wao na kutomuamini? Ilikuwa kubwa yenye uchungu.
19. Hakika sisi tuliwapelekea upopo wenyе baridi kali katika siku korofи yenye kuendelea kwao kwa adhabu na maangamivu,
20. yenye kung'oa watu kutoka mahali walipo kwenye ardhi na kuwatupa kwa vichwa vyao, kuzivunja shingo zao na kuvipambanua vichwa vyao na miili yao na kuwaacha kama mitende iliyong'olewa kutoka mashinani.
21. Basi ilikuwa vipi adhabu yangu na onyo langu kwa aliyenikufuru na akawakanusha Mitume wangu na Asiwaamini? Hakika ilikuwa kubwa yenye uchungu!
22. Na kwa hakika tumeyasahilisha matamko ya Qur'ani, ili isomwe na ihifadhiwe, na tumeyasahilisha maana yake, ili ieleteke na izingatiwe kwa anayetaka kuwa aidhika na kuzingatia. Je kuna yoyote mwenye kuwa idhika nayo? Hapa pana kuhimiza kusoma Qur'ani kwa wingi, kujifunza na kuifundisha.

كَذَّبَتْ عَادٌ فَيُكَفَّرْ كَمَا عَادٌ وَنُذِرْ ﴿١٦﴾

إِنَّا أَرَسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِبِيعًا صَرَافًا فِي يَوْمٍ مُّخِسِّنٍ
مُّسَيِّرٍ ﴿١٧﴾

تَزَيَّعَ الْأَنَاسُ كَمَا تَهُمُّ أَجْمَارُ الْمُخْلِقِ مُّنَقَّعِرٍ ﴿١٨﴾

فَيُكَفَّرْ كَمَا عَادٌ وَنُذِرْ ﴿١٩﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلَّذِكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ ﴿٢٠﴾

23. Walizikanusha watu wa kabilia la Thamûd, nao ni watu wa Shâlih, alama ambazo walionywa nazo,
24. wakasema, «Je tumfuate binadamu mmoja mionganî mwetu na hali sisi ni wengi na yeye ni mmoja? Tukifanya hivyo tutakuwa mbali na usawa na tutakuwa ni wenye wazimu.
25. «Je Ameteremshiwa wahyi na kuhusishwa yeye pekee kwa utume mionganî mwetu, na hali yeye ni mmoja katika sisi? Bali yeye ana urongo mwangi na kiburi.»
26. Basi wataona wakati wa adhabu kuwateremkia hapa duniani na huko Akhera, ni nani mrongo mwenye kiburi?
27. Sisi tutamtoa ngamia waliomtaka kutoka kwenye jiwe, huo ukiwa ni mtihani kwao. Basi ingojee, ewe Shâlih, adhabu itakaowashukia, na usubiri katika kuwalingania na juu ya makero wanayokufanya.
28. Na uwape habari kwamba maji yamegawanywa baina ya watu wako na ngamia: ngamia ana siku yake na nyinyi mna siku yenu, kila siku ya kunywa atakuja yule ambaye ni siku yake aliyogawanyiwa, na atakatazwa yule ambaye si siku yake aliyogawanyiwa.
29. Wakamuita mwenzao wakimshawishi amchinje, basi akamshika yule ngamia kwa mkono wake na akamchinja, na mimi nikawatesa,

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنَّذْرِ ﴿٢﴾

فَقَالُوا أَبْشِرْ مَنَا وَجَدَنَّ يَعْمَلاً إِنَّا إِذَا لَفِي
ضَلَالٍ وَسُعْدَى ﴿٣﴾

أَلَقَى الْكَرْكَلْ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنَ أَبْلَهُ كَذَّابٌ أَيْشَرْ ﴿٤﴾

سَيَعْلَمُونَ عَذَابَ الْكَذَّابِ الْأَيْشَرِ ﴿٥﴾

إِنَّا أَمْرَسْلُوا النَّاقَةَ فَتَنَاهُ اللَّهُمَّ قَارَّةَ بَعْدَهُ
وَأَصْطَلَّهُ ﴿٦﴾

وَيَنْهَى هُنَّ أَلْمَاءَ قَسْمَهُ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرِيبٍ مُخْتَصَرٍ ﴿٧﴾

فَادَوْ أَصْحَابَهُمْ فَعَاطَهُمْ قَعْدَرَ ﴿٨﴾

30. basi ilikuwa vipi nilivyowaadhibu kwa ukafiri wao na nilivyowaonya waliowaasi Mitume wangu? Hakika hiyo ilikuwa adhabu kubwa yenye uchungu.
31. Sisi tuliwateremshia Jibrili, akawapigia ukulele mmoja, wakatoeka hadi wa mwisho wao, wakawa ni kama nyasi zilizokauka zilizo nyepesi kuvunjika, zinazofanyiwa boma la ngamia na mifugo.
32. Na kwa hakika tumeyasahilisha matamko ya Qur’ani, ili isomwe na ihifadhiwe, na tumeyasahilisha maana yake, ili ifahamike na izingatiwe kwa anayetaka kuwaidhika na kuzingatia. Basi je kuna yoyote mwenye kuwaidhika nayo?
33. Walizikanusha watu wa Lüt aya za Mwenyezi Mungu walioonywa nazo.
34. Sisi tuliwateremshia upепо mkali unaowarushia mawe, isipokuwa watu wa Lüt wa nyumbani, kwani wao tuliwaokoa na adhabu kipindi cha mwisho wa usiku,
35. ikiwa ni neema itokayo kwetu juu yao. Kama tulivyompa malipo mema Lüt na watu wake wa nyumbani, tukawapa neema na tukawaokoa na adhabu yetu ndivyo tunavyowalipa mema waliotuamini na kutushukuru.
36. Kwa hakika Lüt aliwaonya watu wake mateso ya Mwenyezi Mungu na adhabu Yake, wasimsikilize, bali walilifanyia shaka hilo na wakamkanusha.

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِي ﴿٣٦﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَجَدَهُ فَكَانُوا

كَهْشِيمٍ الْمُحَاطِرِ ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ يَسَرَنَا الْقُرْءَانُ لِلذِّكْرِ فَهُمْ مِنْ مُذَكَّرٍ ﴿٣٨﴾

كَذَّبُتْ قَوْمٌ بِطْرِ بالَّذِدْرِ ﴿٣٩﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَاءَ الْلُّوطِ

بَعْثَيْنَاهُ بِسَحْرٍ ﴿٤٠﴾

يَعْمَمَهُ مَنْ عَنِّنَا كَذَّالِكَ تَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُ بِطَشْتَنَا فَتَسَارَ قَوْبَانَذْرِ ﴿٤٢﴾

37. Na kwa hakika walitaka kwake kufanya uchafu na wageni wake ambao ni Malaika, tukayafuta macho yao wasione chochote na wakaambiwa, «Onjeni adhabu yangu na onyo langu alilowaonya nalo Lūt, amani imshukie.»
38. Na iliwajia kipindi cha asubuhi adhabu ya kuendelea, imejikita kwao mpaka iwafikishe kwenye adhabu ya Akhera. Adhabu yenyewe ni kuvurumizwa mawe na kuipindua miji yao kwa namna ambayo kulikokuwa juu kukawa chini,
39. na wakaambiwa, «Onjeni adhabu yangu niliyowateremshia nyinyi kwa sababu ya ukafiri wenu na ukushaji wenu onyo langu alilowaonya nalo Lūt, amani imshukie.
40. Na kwa hakika tumeyasahilisha matamko ya Qur’ani, ili isomwe na ihfadhiwe, na tumeyasahilisha maana yake, ili ifahamike na izingatiwe kwa anayetaka kuwaidhika na kuzingatia. Basi je kuna mwenye kuwaidhika nayo?
41. Kwa hakika lilimjia Fir‘awn na watu wake onyo letu la kuwatesa kwa ukafiri wao.
42. Walizikanusha dalili zetu zote zenye kutolea ushahidi upweke wetu na unabii wa Manabii wetu, tukawatesa kwa adhabu mateso ya Mshindi Asiyeshindwa, Mweza wa Analolitaka.

وَلَقَدْ رَأَوْدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُّهُمْ
فَأُوقِرُوا عَذَابًا وَنُذُرٌ

وَلَقَدْ صَبَحُهُمْ بَكَرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌ

فَذُوقُوا عَذَابًا وَنُذُرٌ

وَلَقَدْ يَسَرَنَا الْقُرْآنُ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ

وَلَقَدْ جَاءَ إِلَّا فِرْعَوْنُ الْمُنْذُرُ

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَلَّمَا فَأَخْذَنَاهُمْ أَخْذَ عَرَبِينَ
مُّقْتَدِرٌ

43. Je makafiri wenu, enyi mkusanyiko wa Makureshi, ni bora kuliko wale waliotangulia kutajwa mionganoni mwa wale walioangamia kwa sababu ya kukanusha kwao? Au nyinyi mmeepushwa na mateso ya Mwenyezi Mungu kwa yaliyomo kwenye Vitabu vilivyoteremshwa kwa Mitume kwa kuwa mtasalimika na mateso?
44. Au kwani wanasema makafiri wa *Makkah*, «Sisi ndio wenyewe ushupavu na busara, na jambo letu ni la pamoja. Sisi ni watu wa ushindi, na hatatushinda anayetutaka kwa ubaya.?»
45. Utashindwa mkusanyiko wa makafiri wa *Makkah* mbele ya Waislamu na watakimbia. Na hili lilitokea siku ya vita vya *Badr*.
46. Na wakati wa Kiyama ambao ndio agizo la wao kulipwa wanachostahiki, na Wakati wa Kiyama ni mkubwa na mgumu zaidi kuliko adhabu iliyowafika siku ya *Badr*.
47. Hakika wahalifu wa ukafiri wako katika hali ya kuduwaan kutoijua haki na wako kwenye usumbufu na adhabu.
48. Siku watakapokokotwa ndani ya Moto kwa nyuso zao na waambiwe, «Onjeni ukali wa adhabu ya moto wa Jahanamu..»
49. Hakika sisi kila kitu tumekiumba kwa kipimo tulichokikadiri na kukipitisha, na ilitangulia elimu yetu ya kukijua

أَكُفَّارُ كُلُّ حِلْمٍ قُنْ أُولَئِكُمْ أَكْلُكُمْ بَرَآءَةً فِي

الْأَنْزِيزُ

أَمْ يَقُولُونَ تَحْتُ جَهَنَّمْ مُشَتَّتِينَ

سَيَهْرُمُ الْجَمْعُ وَيُؤْلُونَ الْذِبْرَ

بِلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ ذَهَبَ وَأَمْرٌ

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ

يَوْمَ سُسَجُونَ فِي الْكَارَعَى وُجُوهُهُمْ ذُوقُوا

مَسَّ سَعْرَ

إِنَّ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدْرٍ

kitu hiko na kukiandika kwenye
Ubao Uliohifadhiwa.

50. Na haikuwa amri yetu ya kuamuru jambo tukitaka liwe isipokuwa ni kuliambia neno moja nalo ni «kuwa» nalo likawa palepale kama vile kupeleka jicho kuangalia kitu, haichelewi hata kiasi cha jicho kupepesa.
51. Na kwa hakika tuliwaangamiza wale waliofanana na nyinyi katika ukafiri mionganoni mwa *ummah* waliopita. Basi je, kuna mwenye kuaidhika kwa mateso na adhabu?
52. Na kila kitu walichokifanya wale wanaofanana na nyinyi waliopita, cha kheri au cha shari, kimeandikwa kwenye Vitabu ambavyo Malaika watunzi wenye kudhibiti waliviandika.
53. Na kila dogo au kubwa katika matendo yao limesajiliwa ndani ya madaftari yao, na watalipwa kwayo.
54. Hakika wachamungu watakuwa kwenye mabustani ya Pepo makubwa na mito mipana Siku ya Kiyama.
55. Kwenye kikao cha haki , kisochokuwa na maneno ya upuuzi wala ya kuwatia madhambini, mbele ya Mwenyezi Mungu, Aliye Mfalme Mkubwa, Muumba vitu vyote, Mwenye uweza wa kila kitu, Aliyetukuka na kuwa juu.

وَمَا أَنْزَلْنَا إِلَّا وَاحِدَةً كَلِمَاتٍ بِالْبَصَرِ ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكَنَا أَشْيَا عَكُوكَ فَهَلْ مِنْ
مُذَكَّرٍ ﴿٣٢﴾

وَكُلُّ شَيْءٍ قَعْدَوْهُ فِي الْأَرْضِ ﴿٣٣﴾

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ﴿٣٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي حَيَاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٣٥﴾

فِي مَقْعَدٍ صَدِيقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِيرٍ ﴿٣٦﴾

SURA YA AL-RAHMĀN

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْرَّحْمَنُ ﴿١﴾

1. mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema
2. Amemfundisha binadamu Qur'ani kwa kurahisisha kuisoma, kuihifadhi na kuelewa maana yake.
3. Amemuumba binadamu,
4. Amemfundisha ufasaha wa kujieleza ili kumtenganisha na wengine.
5. Jua na mwezi zinatembea kwa kufuatana, moja baada ya nyingine, kwa hesabu madhubuti isiyotafutiana wala kugongana.
6. Na nyota iliyo mbinguni na miti ya ardhini, vinamjua Mola wao, vinamsujudia na vinanyosha shingo zao kufuata vile ambavyo vimepangiwa vifuate vya maslahi ya waja Wake na manufaa yao.
7. Na mbingu Ameiinua na kuifanya iwe juu ya ardhi, Na Ameweka kwenye ardhi uadilifu Aliouamrisha na kuulazimisha kwa waja Wake.
8. Ili msipite mipaka na msimfanyie hiyana mnayempimia.
9. Na simamisheni upimaji kwa usawa na msipunguze mizani mnapowapimia watu.
10. Na ardhi Ameiweka na Ameitayarisha, ili viumbi vitulie juu yake.

عَمَّ الْقَرْعَةِ آن ﴿٢﴾

خَلَقَ لِلنَّاسَن ﴿٣﴾

عَلَمَهُ الْبُيَانَ ﴿٤﴾

أَلَّا شَمَسٌ وَالْقَمَرُ يُحْسِبَاٰن ﴿٥﴾

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَاٰن ﴿٦﴾

وَالسَّمَاءُ رَفِعَهَا وَضَعَ أَلْمِيزَان ﴿٧﴾

الْأَطْعَمُونَ فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾

وَأَقِيمُوا الْوَرَنَ بِالْقُسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا

الْمِيزَانَ ﴿٩﴾

وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا الْأَنَامُ ﴿١٠﴾

11. Humo mna matunda na mitende
yenye makarara ya matunda. Na
humo kuna nafaka zenyenye maganda,
vikiwa ni chakula chenu na wanyama
wenu.
12. Na humo mna kila mmea wenye
harufu nzuri.
13. Bas ni neema gani za Mola wenu,
za kidini na za kidunia, enyi
mkusanyiko wa majini na binadamu,
mnazikanusha? Na ni jawabu nzuri
ilioje ya majini alipowasomea wao
Nabii, rehemaya Mwenyezi Mungu
na amani zimshukie, sura hii, kila
akipita kwenye aya hii walikuwa
wakisema, «Hakuna chochote
mionganoni mwa neema zako, ewe
Mola wetu, tunachokanusha. Sifa
njema zote ni zako.» Na hivi ndivyo
inavyotakiwa kwa mja anapoolezewa
neema za Mwenyezi Mungu na
mema Yake akubali na amshukuru
Mwenyezi Mungu kwa neema hizo.
14. Amemuumba baba wa wanadamu,
naye ni Ādam, kwa udongo mkavu
kama vyungu.
15. Na Amemuumba Iblisi, naye ni
katika majini, kwa mroromo wa moto
uliochanganyika .
16. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
17. Mola wa pande mbili za Mashariki ya
jua, katika kusi na kaskazi, na Mola
wa pande mbili za Magharibi ya jua,
katika kusi na kaskazi, kwani vyote

فِيهَا فَكِهٌ وَالنَّحْلُ ذَاتُ الْأَكْعَامِ ﴿٦﴾

وَالْحَبُّ دُوْلُ الْعَصِيفِ وَالْيَمَانُ ﴿٧﴾

فِيَّ أَيَّاءَ الْأَءَرِيكَانُكَدِّيَّانِ ﴿٨﴾

خَلَقَ الْإِنْسَنَ مِنْ صَلْصَلٍ كَلْفَحَارٍ ﴿٩﴾

وَخَلَقَ الْجِنَانَ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴿١٠﴾

فِيَّ أَيَّاءَ الْأَءَرِيكَانُكَدِّيَّانِ ﴿١١﴾

رَبُّ الْمَسَرِّيَّينَ وَرَبُّ الْمَعْرِيَّينَ ﴿١٢﴾

viko chini ya uendeshaji Wake na
ulezi Wake..

18. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
19. Mwenyezi Mungu Ameyachanganya
maji ya bahari mbili, tamu na
chumvi, yanakutana, baina yake kuna
kizuizi,
20. mojawapo haiingii sehemu ya
nyingine na kuiondoa sifa yake, bali
ya tamu inasalia kuwa tamu na ya
chumvi inasalia kuwa chumvi pamoja
na kukutana kwake.
21. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
22. Inatoka kwenye bahari mbili hizo,
kwa uweza wa Mwenyezi Mungu,
lulu na marjani.
23. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
24. Ni Yake Yeye, Aliyetakasika na
kutukuka, mamlaka ya kuyaendesha
majahazi makubwa yanayotembea
baharini kwa manufaa ya watu, yenye
kusimamisha juu milongoti yake na
matanga yake kama vile majabali.
25. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu mnazikanusha?
26. Kila aliye juu ya uso wa ardhi
mionganoni mwa viumbi ni mwenye
kuangamia,

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتَكْمَا نُكَبْدِ بَانٍ ﴿١٨﴾

مَنْجَ الْبَخْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾

بِئْنَهُمَا لَرَحْ لَا يَتَعْبَانِ ﴿٢٠﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتَكْمَا نُكَبْدِ بَانٍ ﴿٢١﴾

يَتَحْوِيْ مِنْهُمَا الْلُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتَكْمَا نُكَبْدِ بَانٍ ﴿٢٣﴾

وَلَهُ الْجَوَارُ الْمُنْسَعَاتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمِ ﴿٢٤﴾

فِيَأَيِّ الَّاءِ رَتَكْمَا نُكَبْدِ بَانٍ ﴿٢٥﴾

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا قَاتِلٌ ﴿٢٦﴾

27. na utasalia uso wa Mola wako
Mwenye utukufu, ubora, kheri
nyingi na upaji. Katika aya hii
pana kuthibitisha sifa ya uso kwa
Mwenyezi Mungu kwa namna
inavyonasibiana na Yeye, kutakasika
ni Kwake, bila kufananisha wala
kueleza namna ulivyo.
28. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
29. Wanamuomba Yeye walioko
mbinguni na ardhini haja zao.
Hakuna yoyote anayejitosheleza
kutomhitajia Yeye, kutakasika ni
Kwake. Kila siku Yeye Yuko kwenye
jambo: Anatkuza na Anatweza,
Anatoa na Anazuia.
30. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
31. Nitawatengea kipindi cha
kuwahesabu na kuwalipa kwa
matendo yenu mliyoyafanya, enyi
vizito viwili:-majini na binadamu-,
tuwatese watu wa maasia na tuwape
malipo mema watu wa utiifu.
32. Ni neema gani za Mola wenu, enyi
mkusanyiko wa majini na binadamu,
mnazikanusha?
33. Enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu! Mkiweza kuihepa amri
ya Mwenyezi Mungu na uamuzi
Wake kwa kukimbia kwenye pambe
za mbingu na ardhi basi fanyeni, na
hamuwezi kufanya hivyo isipokuwa

وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ دُوَلَجَلَلٌ وَالْأَكْرَمُ ﴿٦﴾

فَإِنَّمَا الَّذِينَ كُفَّارُ بِآيَاتِنَا ﴿٧﴾

يَسْكُلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي

شَانٍ ﴿٨﴾

فَإِنَّمَا الَّذِينَ كُفَّارُ بِآيَاتِنَا ﴿٩﴾

سَنَقْعُدُ لَكُمْ أَيْمَانُ النَّقَالَةِ ﴿١٠﴾

فَإِنَّمَا الَّذِينَ كُفَّارُ بِآيَاتِنَا ﴿١١﴾

يَمْعَشُ الْجِنُونَ وَالْإِنْسِينَ إِنْ أَسْتَطَعُهُمْ أَنَّ
تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
فَأَنْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا إِسْلَامِنَ ﴿١٢﴾

kwa nguvu na hoja na amri inayotoka
kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka.
(Na vipi mtawezza kufanya hivyo na
hali nyinyi hamzimilikii nafsi zenu
manufaa yoyote wala madhara?) .

34. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
35. Mtatumiwa mroromo wa moto na
shaba iliyoyayushwa, mmiminiwe
juu ya vichwa vyenu msiweze
kusaidiana.
36. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazukanusha?
37. Na pindi mbingu itakapopasuka na
kuachana Siku ya Kiyama, ikawa
nyekundu kama rangi ya waridi na
kama mafuta yaliyochemshwa na
risasi iliyoyayushwa, kutokana na
mambo magumu na vituko vya Siku
ya Kiyama.
38. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
39. Katika Siku hiyo Malaika
hawatawauliza wale wahalifu,
mionganii mwa binadamu na majini,
kuhusu dhambi zao.
40. Basi ni neema gani za Mola wenu,
enyi mkusanyiko wa majini na
binadamu, mnazikanusha?
41. Malaika watawajua wahalifu kwa
alamu zao, hapo wawashike kwenye
paa za vichwa vyao na nyayo zao
wawarushe Motoni.

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَتَّكَمَا نُكَبْ بَانِ ﴿٢١﴾

يُرْسَلُ عَيْنَكُمَا سُوَاطِعْ مِنْ ثَارٍ وَنَحَّاسٌ فَلَا
تَنْتَصِرَانِ ﴿٢٢﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَتَّكَمَا نُكَبْ بَانِ ﴿٢٣﴾

فَإِذَا أَنْشَقَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ قَرَدَةً
كَالَّذِهَانِ ﴿٢٤﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَتَّكَمَا نُكَبْ بَانِ ﴿٢٥﴾

فِيَوْمٍ إِذَا لَا يُسْكَلُ عَنْ ذَئْبٍ هِإِنْ وَلَاجَانِ ﴿٢٦﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَتَّكَمَا نُكَبْ بَانِ ﴿٢٧﴾

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَهُو فَيُؤْخَذُ
بِالْتَّوْصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٢٨﴾

42. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu mnazikanusha?
43. Wataambiwa hao wahalifu kwa njia ya kulaumiwa na kudhalilishwa, «Huu ndio moto wa Jahanamu ambao wahalifu duniani walikuwa wakiukanusha:
44. mara wanaadhibiwa kwenye *Jahīm*, na mara nyingine wananyweshwa *Ḩamīm*, nacho ni kinywaji kilichofikia upeo wa ukali wa moto, kinakata tumbo na sehemu za ndani ya mbavu.
45. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu mnazikanusha?
46. Na anayemcha Mwenyezi Mungu, mionganoni mwa waja Wake binadamu na majini, akaogopa kusimama kwake mbele Yake, akamtii na akaacha kumuasi atakuwa na mabustani mawili ya Pepo.
47. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu mnazikanusha?
48. Mabustani mawili hayo ya Pepo yana matawi yaliyostawi kwa matunda ya kila aina.
49. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu mnazikanusha?
50. Katika Pepo mbili hizo kuna chemchemi mbili za maji zinazopita katikati yake.

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبِّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿٤٦﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٧﴾

يَطْلُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَيْمَةَ اِنِّي
﴿٤٨﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبِّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿٤٩﴾

وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ، جَهَنَّمَ ﴿٥٠﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبِّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿٥١﴾

دَوَّاتِ آفَنَّا نَبِانَ ﴿٥٢﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبِّكُمَا تَكْذِبُونَ ﴿٥٣﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانَ ﴿٥٤﴾

51. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
52. Katika mabustani hayo mawili ya Pepo kuna sampuli mbili za kila aina ya matunda.
53. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
54. Na wale wanaoogopa kusimama mbele ya Mola Wao watakuwa na mabustani mawili ya Pepo, ambayo ndani yake watastarehe, hali ya kutegemea juu ya matandiko yaliyojazwa dibaji nzito. Na matunda ya mabustani mawili hayo ya pepo yako karibu nao.
55. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mtazikanusha?
56. Katika matandiko hayo wapo wake macho yao yanawatazama waume zao tu, hawawatazami wengineo, wamefungamana na wao. Hakuna aliyewaingilia, kabla ya hao waume zao, binadamu yoyote wala jini.
57. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadanu, mnazikanusha?
58. Kama kwamba hawa wake wa kihurulaini ni yakuti na marijani katika sifa zao na uzuri wao.
59. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa najini na binadamu , mnazikanusha?

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبَّكُمَا كَذَّبَانِ ﴿٥٦﴾

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فِتْكِهِ رَوْحَانِ ﴿٥٧﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبَّكُمَا كَذَّبَانِ ﴿٥٨﴾

مُتَّكِّبِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَّا إِنَّهَا مِنْ إِسْتَهْرَقٍ وَّ حَقٍِّ

الْجَنْتَيْنِ دَانِ ﴿٥٩﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبَّكُمَا كَذَّبَانِ ﴿٦٠﴾

فِيهِنَّ قَصَرُتُ أَطْرَافُ لَمَيِظَمِّهُنَّ إِنْسٌ

فَبَاهِمُهُمْ وَلَاجَانُ ﴿٦١﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبَّكُمَا كَذَّبَانِ ﴿٦٢﴾

كَانُهُنَّ أَلْيَا قُوَّتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٦٣﴾

فِيَأَيِّهِ الَّذِي رَبَّكُمَا كَذَّبَانِ ﴿٦٤﴾

60. Je atakuwa na malipo yoyote, huyu aliyejukwa mwema wa matendo duniani, isipokuwa ni afanyiwe wema kwa kupewa Pepo huko Akhera?
61. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
62. Na chini ya mabustani ya Pepo mawili yaliyotangulia kuna mabustani ya Pepo mawili mengine.
63. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
64. Mabustani haya mawili ni rangi ya kijani. Ujani wake umeiva sana mapaka umeingia kwenye weusi.
65. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
66. Ndani ya mabustani mawili hayo ya Peponi kuna chemchemi mbili zenyet kububujika maji daima bila kukatika.
67. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
68. Kwenye mabustani hayo mawili kuna aina za matunda, mitende na mikomamanga.
69. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
70. Ndani ya mabustani haya manne ya Pepo kuna wake walio wema wa tabia na wazuri wa nyuso.

هَلْ حَرَاءُ الْأَحْسَنِ إِلَّا أَلْأَحْسَنُ ﴿٦٥﴾

فِي أَيِّ الَّاءِ رِتَكْمَانَكَدْبَانِ ﴿٦٦﴾

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّاتٌ ﴿٦٧﴾

فِي أَيِّ الَّاءِ رِتَكْمَانَكَدْبَانِ ﴿٦٨﴾

مُدْهَمَاتَانِ ﴿٦٩﴾

فِي أَيِّ الَّاءِ رِتَكْمَانَكَدْبَانِ ﴿٧٠﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَصَّاصَاتَانِ ﴿٧١﴾

فِي أَيِّ الَّاءِ رِتَكْمَانَكَدْبَانِ ﴿٧٢﴾

فِيهِمَا فَلَكَهَةٌ وَخَلْلٌ وَرُؤْمَانٌ ﴿٧٣﴾

فِي أَيِّ الَّاءِ رِتَكْمَانَكَدْبَانِ ﴿٧٤﴾

فِيهِنَّ حَيَرَاتٌ حَسَانٌ ﴿٧٥﴾

71. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
72. Mahurulaini wakunjufu wa macho, waliositiriwa na kuhifadhiwa mahemani.
73. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
74. Hawajaingiliwa Mahurulaini hawa na binadamu yoyote wala jini kabla ya waume zao.
75. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
76. Hali ya kuwa wametegemea kwenye mito yenye mifuko rangi ya kijani na matandiko mazuri.
77. Basi ni neema gani za Mola wenu, enyi mkusanyiko wa majini na binadamu, mnazikanusha?
78. Zimekithiri mno baraka za Jina la Mola wako, na kheri Zake zimekuwa nyingi, Mwenye haiba kubwa, utukufu wenye kukamilika na takrima kwa wenye kumtegemea Yeye.

فِيَأَيِّهَا إِلَهٌ رَّبٌّ لَّكُمْ أَنْتُ كَذِيلَكُمْ بَانٍ ﴿٦١﴾

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٦٢﴾

فِيَأَيِّهَا إِلَهٌ رَّبٌّ لَّكُمْ أَنْتُ كَذِيلَكُمْ بَانٍ ﴿٦٣﴾

لَرْبَطْمِهِنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٦٤﴾

فِيَأَيِّهَا إِلَهٌ رَّبٌّ لَّكُمْ أَنْتُ كَذِيلَكُمْ بَانٍ ﴿٦٥﴾

مُشَكِّينٌ عَلَى رَفِيقٍ حُضُورٍ وَعَبْرَيٍ

حَسَانٌ ﴿٦٦﴾

فِيَأَيِّهَا إِلَهٌ رَّبٌّ لَّكُمْ أَنْتُ كَذِيلَكُمْ بَانٍ ﴿٦٧﴾

تَبَرَّكَ أَسْمُرَيَّكَ ذِي الْجَلَلِ وَالْإِكَّارِمِ ﴿٦٨﴾

SURA YA AL-WĀQI'AH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Kitakaposimama Kiyama.
2. Hakutakuwa na yoyote mwenye kukanusha kusimama kwake.
3. Ni chenye kuwainamisha chini maadui wa Mwenyezi Mungu ndani ya Moto na ni chenye kuwainua juu Peponi wale wenye kumtegemea.
4. Itakapotikiswa ardhi mtikiso wa nguvu.
5. Na yakamumunyuliwa majabali mmumunyuo wa kina.
6. Yakawa vumbi lenye kuruka angani lililosukumwa na upepo.
7. Na mkawa, enyi viumbe, makundi matatu:
8. Kundi la watu wa upande wa kulia, wenye daraja kubwa. Ni kikubwa kilioje cheo chao!
9. Kuna na kundi la watu wa upande wa kushoto, wenye daraja duni. Ni mbaya iliyoje hali yao!
10. Na wale waliotangulia mbele kwenye kheri duniani ndio wenye kutangulia mbele kwenye daraja za juu huko Akhera.
11. Wao ndio walioletwa karibu kwa Mwenyezi Mungu,
12. Mola wao Atawatia kwenye mabustani ya Pepo ya starehe.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِذَا وَقَمَتْ الْوَاقِعَةُ
لَيْسَ لِوَقْعِهَا كَاذِبٌ

حَافِظْنَاهُ رَفِيعَةً

إِذَا رَجَتِ الْأَرْضُ رَجَانٌ

وَسُسْتِ الْجِبَالُ بَسَانٌ

فَكَانَتْ هَبَاءً مُّثْبِتًا

وَكَسَرَ أَرْوَاحَ الْمُلْكَاتِ

فَاصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ

وَاصْحَابُ الْمَشْعَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْعَمَةِ

وَالسَّدِيقُونَ السَّدِيقُونَ

أُولَئِكَ الْمُقْرَبُونَ

فِي جَنَّتِ النَّعِيْمِ

13. Watayaingia watu wengi watu wa mwanzo wa *ummah* huu, na *ummah* wengineo wasiokuwa wao,
14. na wachache mionganoni mwa watu mwisho wa *ummah* huu,
15. wakiwa juu ya vitanda vilivyofumwa kwa dhahabu,
16. na wakiwa katika hali ya kuvitegemea na huku wanaelekeana na kukutana.
17. Wanawazunguka wao kuwatumikia watumishi vijana wasiozeeka wala kufa,
18. wakiwa na vikombe, mabirika na gilasi kutoka kwenye chemchemi ya pombe yenye kupita ndani ya Pepo,
19. na hawaumwi na vichwa kutohana nayo wala hawarukwi na akili.
20. Na watawazunguka wao watumishi vijana na kila kitu wanachokichagua mionganoni mwa matunda,
21. nyama ya ndege ambayo nafsi zao inavutika nayo.
22. Na watakuwa na wanawake wenye macho makubwa kama kwamba wao,
23. kwa usafi wao na uzuri wao, ni lulu iliyohifadhiwa ndani ya mashaza yake,
24. hali hayo yakiwa ni malipo yao kwa yale waliokuwa wakiyafanya duniani.
25. Hawatasikia humo Peponi ubatilifu wala yale ya kuwatia madhambini kuyasikia,
26. isipokuwa maneno yasiyokuwa na kasoro hizi na kusalimiana wao kwa wao.

١٣) لَهُمْ مِنَ الْأَوَّلِينَ

١٤) وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ

١٥) عَلَيْهِ سُرُرٌ مَوْصُونَةٌ

١٦) مُشَكِّنَيْنَ عَلَيْهَا مُتَقَدِّلَيْنَ

١٧) يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وَلِدُنْ مُخْلَدُونَ

١٨) يَا كُوَابٍ وَلَبَارِقٍ وَكَاسٍ مِنْ مَعِينٍ

١٩) لَا يَصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يَنْزَفُونَ

٢٠) وَفِيهَا مَمَائِيَّةٌ خَيْرُونَ

٢١) وَلَحْمٌ طَيِّبٌ مَمَائِيَّةٌ سَهُونَ

٢٢) وَحُورٌ عَيْنٌ

٢٣) كَامِلَ الْقُلُوبُ الْمَكْنُونُ

٢٤) جَرَاءٌ إِيمَانًا كَافُؤًا يَعْمَلُونَ

٢٥) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَّ وَلَا تَأْشِمَّا

٢٦) إِلَّا قِلَّا سَلَمَانًا

27. Na watu wa upande wa kulia,
28. ni kikubwa kilioje cheo chao na malipo yao!
29. Watakuwa kwenye mikunazi isiyo na miba, na ndizi zilizopandana na kupangika,
30. kila ndizi juu ya nyingine, na vivuli nya daima visivyoondoka,
31. na maji yanayotembea yasiyokatika,
32. na matunda mengi
33. yasiyomalizika wala kuwaishia wala hakuna kizuizi chochote kinachowazuia wao kuyafikia,
34. na matandiko yaliyoinuliwa juu ya vitanda.
35. Sisi tumewaumba wanawake wa watu wa Peponi umbile ambalo silo lile umbile lililokuwa duniani, umbile lililokamiliika lisilokubali kutoweka,
36. na tumewafanya ni wanawali wenye kujipendekeza kwa waume zao,
37. hali ya kuwa ni marika na wao kimiaka.
38. Tumewaumbia wanawake hao watu wa upande wa kulia.
39. Nao ni kundi la watu wengi wa mwanzo
40. na kundi la watu wengi wa mwisho.
41. Na watu wa upande wa kushoto, ni mbaya ilijoje hali yao na malipo yao!
42. Watakuwa kwenye upepo ulio moto utokanao na joto la Moto wa Jahanamu utakaozuia pumzi zao, na maji moto yanayochemka,

وَأَحَبُّ الْيَمِينَ مَا أَحَبُّ الْيَمِينَ ﴿١٧﴾

فِي سِدْرٍ مَّضْوِيدٍ ﴿١٨﴾

وَطَلْحَ مَضْوِيدٍ ﴿١٩﴾

وَظَلْمٍ مَّمْدُودٍ ﴿٢٠﴾

وَمَاءً مَسْكُوبٍ ﴿٢١﴾

وَفَكَهَةً كَثِيرَةً ﴿٢٢﴾

لَا مَقْطُوعَةً وَلَا مَمْنُوعَةً ﴿٢٣﴾

وَفُرِشَ مَرْفُوعَةً ﴿٢٤﴾

إِنَّا لَنَّا نَحْنُ إِنْ شَاءَ ﴿٢٥﴾

فَعَلَنَّهُنَّ بَكَارًا ﴿٢٦﴾

عُرْبًا أَتَرَبَا ﴿٢٧﴾

لَا صَاحِبٌ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾

ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٩﴾

وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٣٠﴾

وَأَصْحَابُ السَّمَاءِ مَا أَصْحَابُ السَّمَاءِ ﴿٣١﴾

فِي سَمَوَاتِ رَحْمَمِيْرٍ ﴿٣٢﴾

43. na kivuli cha moshi mweusi sana,
44. usio na mashukio baridi wala mandhari mazuri.
45. Kwani wao walikuwa duniani wakijistarehesha kwa vitu vya haramu wakijiepusha na yale ambayo Mitume walikuja nayo.
46. Na walikuwa wamesimama wima katika kumkanusha Mwenyezi Mungu na kumshirikisha na kumuasi, na hawakuwa na nia ya kutubia kwa hayo.
47. Na walikuwa wakisema hali ya kukanusha Ufufuzi, «Je hivi sisi tutafufuliwa tutakapokufa na tukawa mchanga na mifupa iliyochakaa?» Maneno yao hayo yanaonesha kuwa wao walikuwa wakilionia jambo hili la kufufuliwa kuwa liko mbali na ukweli na wakilikanusha.
48. «Je tutafufuliwa sisi na hali baba zetu waliotangulia wamekuwa mchanga uliotapaka kwenye ardhi?»
49. Sema uwaambie, «Hakika wa mwanzo na wa mwisho mionganoni mwa binadamu
50. watakusanya katika Siku iliyowekewa wakati maalumu, nayo ni Siku ya Kiyama.
51. «Kisha nyinyi, enyi mliopotea njia ya uongofu mnaokanusha onyo la Mwenyezi Mungu na agizo Lake,
52. ni wenye kula kutokana na mti wa zaqqūm,

وَظَلَّ مِنْ يَخْمُومٍ ﴿٤٣﴾

لَا بَرِدٌ وَلَا كَبِيرٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّهُمْ كَانُواْ فَقِيلَ ذَلِكَ مُرْتَفِعٌ ﴿٤٥﴾

وَكَائِنُواْ يُصْرُونَ عَلَى الْجِنَّةِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾

وَكَانُواْ يَقُولُونَ إِنَّا مَسْتَنَا وَكَانَ أَنْرَابُهُمْ عَظِيمٌ أَعْلَمُ
لَهُمْ بَعْثُونَ ﴿٤٧﴾

أَوْ إِنَّا أَنْزَلْنَا لَهُمْ مِنَ الْأَنْوَارِ ﴿٤٨﴾

فَلَيَأْتِيَنَّ الْأَقْبَلِينَ وَالآخِرِينَ ﴿٤٩﴾

لَمْ يَجْمُعُوهُنَّ إِلَيْ مِيقَاتِنِيَّةٍ مَقْلُومٍ ﴿٥٠﴾

لَمْ يَأْكُمْ إِلَيْهَا الصَّالُونَ السَّكِّيْبُونَ ﴿٥١﴾

لَا كُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زَقْوَمٍ ﴿٥٢﴾

53. nao ni katika miti mibaya zaidi, na ni wenyе kujaza matumbo yenu kutokana nao kwa sababu ya ukali wa njaa,
54. na ni wenyе kunywa juu yake maji yaliyo moto hadi ya mwisho, yasiyomaliza kiu.
55. Mtayanya maji hayo kwa wingi kama vile ngamia wenyе kiu wasioshiba maji kwa ugonjwa uliowapata.»
56. Adhabu hii watakayoipata ndiyo zawadi Aliyowaandalia Siku ya Kiyama. Katika haya kuna kuwalaumu na kuwacheza shere.
57. Sisi tumewaumba, enyi watu, na hamkuwa kitu chochote. Basi si msadiki kuwa kuna kufufuliwa?
58. Mnayaonaje maji ya manii mnayoyatupa ndani ya vizazi vya wake zenu,
59. je nyinyi ndio mnaomuumba mwanadamu kutokana na hayo au ni sisi ndio wenyе kuumba?
60. Sisi tumekadiria kifo kwenu,
61. na sisi si wenyе kushindwa kubadilisha umbo lenu Siku ya Kiyama na kuwaumba kwa sifa na namna msizojua.
62. Na hakika mlijuа kuwa Mwenyezi Mungu Aliwaumba uumbaji wa kwanza na hamkuwa kitu chochote. Basi si mkumbuke uweza wa Mwenyezi Mungu wa kuwaumba mara nyingine?

فَتَالَّوْنَ مِنْهَا الْبَطْوَنَ ﴿٥٤﴾

فَشَرِّبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيرِ ﴿٥٥﴾

فَشَرِّبُونَ شُرَبَ الْهَمِيرِ ﴿٥٦﴾

هَذَا إِنَّمَا يَعْمَلُ بِهِ الظَّالِمُونَ ﴿٥٧﴾

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصْدِقُونَ ﴿٥٨﴾

أَفَرَأَيْتَ مَا تَمْسُونَ ﴿٥٩﴾

أَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ وَأَنْتُمْ هُنَّ الْخَلَقُونَ ﴿٦٠﴾

نَحْنُ قَدْرَ رَبِّنَا كُمُّ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦١﴾

عَلَى أَنْ تُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنَشِّئَكُمْ فِي مَا لَا

تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّسَاءَ أَلَا لَوْلَى فَلَوْلَا تَذَرُّونَ ﴿٦٣﴾

63. Mnazionaje mbegu mnazozipanda?
64. Je ni nyinyi mnaoziotesha kutoka ardhini? Sisi ndio tuaozituliza na kuziotesha ardhini.
65. Lau tungalitaka tungaliifanya mimea inayotokana na mbegu hizo kuwa mapepe, haimkiniki kunufaika nayo kwa kula,
66. mkawa mnaona ajabu kwa kilichoshukia mimea yenu na mnasema, «Sisi tumepata hasara na ni wenyе kuungulika.
67. Bali sisi tumekoseshwa riziki.»
68. Mnayaonaje maji mnayokunywa ili mhuike kwayo?
69. Je ni nyinyi mliyyoyeremsha kutoka kwenye mawingu hadi kwenye kituo cha ardhi au ni sisi tuliyoyeremsha ili kuwarehemu nyinyi?
70. Lau tungalitaka tungaliyafanya maji haya yawe na chumvi sana, ikiwa haiwezekani kunufaika nayo kwa kunywa wala kwa mimea. Basi si mumshukuru Mola wenu kwa kuteremsha maji tamu kwa kuwanufaisha nyinyi.
71. Mnaouonaje moto mnaouwasha?
72. Je ni nyinyi mlioufanya mti wake, unaozalisha moto kwa kukwaruzwa, upatikane au ni sisi tulioufanya upatikane?
73. Sisi tumeufanya moto wenu mnaouwasha ni ukumbusho kwenu wa Moto wa Jahanamu na pia ni manufaa kwa wasafiri.

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُكُونَ ﴿٣﴾
إِنَّمَا تَرْزَعُونَ إِذَا مَنَعْنَاهُ أَنْرَجُونَ ﴿٤﴾

لَوْنَشَاءَ لَجَعَلْنَاهُ حُكْمَمَافَظَلَتْهُ
تَنَكَّهُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ الْمَغْرُومَوْنَ ﴿٦﴾

بَلْ مَنْعَنَ مَخْرُومُونَ ﴿٧﴾
أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي نَسَرُونَ ﴿٨﴾

إِنَّمَا لَشَمُوا مِنَ الْمَرْءِنَ أَمْنَحْنَ الْمُنْزَلُونَ ﴿٩﴾

لَوْنَشَاءَ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشَكَّرُونَ ﴿١٠﴾

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿١١﴾

إِنَّمَا لَشَانُمْ شَجَرَهَا أَمْنَحْنَ الْمُنْشَعُونَ ﴿١٢﴾

مَنْ جَعَلْنَاهَا تَذَكَّرَةً وَمَنْعَالَ الْمُقْبَرِينَ ﴿١٣﴾

74. Basi mtakase Mola wako, ewe Nabii, Aliye mtukufu Mwenye ukamilifu wa majina na sifa, Mwingi wa wema na kheri.
75. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa mapomoko ya nyota nyakati za kuzama kwake mbinguni.
76. Nacho ni kiapo kikubwa lau mnajua kadiri yake.
77. Hakika hii Qur'an i liyoteremshiwa Muhammad ni Qur'an yenye manufaa makubwa, yenye kheri nyingi na yenye elimu tele,
78. ilio ndani ya Kitabu kilichohifadhiwa, kilichofichwa na macho ya viumbe, nacho ni Kitabu ambacho kiko mikononi mwa Malaika.
79. Hawaigusi Qur'an isipokuwa malaika watukufu ambao Mwenyezi Mungu Amewasafisha na aibu na madhambi. Na pia hawaigusi isipokuwa watu waliojitohirisha na ushirikina na janaba na ukosefu wa udhu.
80. Na hii Qur'an tukufu imeteremshwa kutoka kwa Mola wa viumbe vyote, kwani hiyo ndiyo haki isiyo na shaka ndani yake.
81. je hii Qur'an, enyi washirikina, mnaikanusha?
82. Na je mnaifanya shukrani yenu kwa neema za Mola wenu ni kuwa nyinyi mnazikanusha na kukufuru? Hapa pana makaripio kwa anayedharau amri za Qur'an na kutojali mwito wake.

فَسَيِّدُ بِأَسْمَرِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٦١﴾

* فَلَا أَقْسِمُ بِمَوْقَعِ الْجُهُورِ ﴿٦٢﴾

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيْمٌ ﴿٦٣﴾

إِنَّهُ لَقَرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٦٤﴾

فِي كِتَابٍ مَّكَوْنِينَ ﴿٦٥﴾

لَا يَمْسُهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٦٦﴾

تَنْزِيلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

أَفِهَنَّذَا الْحَدِيثُ أَشْتُمُ مُدْهُونَ ﴿٦٨﴾

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَهُمْ أَنْكُوْكُ تُكَذِّبُونَ ﴿٦٩﴾

83. Basi je mnaweza pindi roho ya mmoja wenu inapofika kwenye koo katika uchungu wa kifo,
84. na hali nyinyi mmehudhuria mnamtazama, kuizua roho yake ndani ya mwili wake? Hamtaweza hilo!
85. Na sisi tuko karibu na yeze zaidi, kupitia Malaika wetu, kuliko nyinyi, lakini nyinyi hamuwaoni.
86. Na je mnaweza, iwapo nyinyi si wenyе kuhesabiwa wala kulipwa kwa matendo yenu,
87. kuirudisha roho kwenye mwili, iwapo nyinyi ni wakweli? Hamtaweza kuirudisha.
88. Basi iwapo yule anayekufa ni kati ya watu wa upande wa kulia, atapata rehema kunjufu na furaha,
89. wakati wa kufa kwake, na kila kinachoifurahisha nafsi yake, Na atapata Pepo ya starehe huko Akhera.
90. Na iwapo yule anayekufa ni kati ya watu wa upande wa kulia,
91. ataambiwa, «Umesalimika na kuwa kwenye amani, kwa kuwa wewe ni miongoni mwa watu wa upande wa kulia.»
92. Na iwapo yule anayekufa ni miongoni mwa wenyе kukanusha kufufuliwa, waliopotoka na njia ya uongofu,
93. basi atapata makaribisho ya kinywaji cha moto wa Jahanamu kilichochemshwa, kilicho na joto hadi ya mwisho,

فَوَلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٤٣﴾

وَأَنْتُمْ حِينَدِنْ تَسْتَرُونَ ﴿٤٤﴾

وَخَنْ أَقْرَبَ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكُنْ لَا يَتَصْرُونَ ﴿٤٥﴾

فَوَلَا إِنْ كُثُرْ غَدَرْ مَدِينَ ﴿٤٦﴾

رَجِعُوْهَا إِنْ كُشْرْ صَلَدِينَ ﴿٤٧﴾

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقْرَبِينَ ﴿٤٨﴾

فَرْقُ وَرَحْمَانُ وَحَنَّ تَعِيمٍ ﴿٤٩﴾

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٥٠﴾

فَسَلَمُ لَكَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٥١﴾

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيرٍ ﴿٥٣﴾

94. na atachomwa na Moto na aungulike
na adhabu yake kali.
95. Hakika habari hii tumezokuelezea,
ewe Mtume, ni ukweli wa yakini usio
na shaka.
96. Basi litakase jina la Mola wako
Aliyetukuka na umtakase na
yale ambayo madhalimu na
wenye kukanusha wanayasema.
Mwenyezi Mungu Yuko juu ya yale
wanayoyasema ujuu mkubwa sana.

وَصَلِيلَةُ حَجَّيْمٍ ﴿٩١﴾

إِنَّ هَذَا الْهُوَحُّ الْيَقِينِ ﴿٩٢﴾

فَسَيِّدُ يَاسِرِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٣﴾

SURA YA AL-HADID

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ أَعَزُّ
لِكَيْمَنٌ ﴿١﴾

لَهُ، مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بُجُورٌ، وَمُبِيتٌ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَوِيرٌ ﴿٢﴾

هُوَ الْأَوَّلُ وَالآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

هُوَ الَّذِي حَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سَتَةٍ
أَيَّامٍ ثُمَّ أَسْتَوَى عَلَى الْأَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِيهِ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْبُثُ مِنْهَا وَمَا يَأْنِزُلُ مِنَ السَّمَاءِ
وَمَا يَأْغُرُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
عَمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾

1. Vinamtakasa Mwenyezi Mungu viumbe Vyake vyote vilivyoko mbinguni na ardhini. Na Yeye ni Mshindi juu ya viumbe Vyake, Mwingi wa hekima katika uendeshaji mambo yao.
2. Ni Yake mamlaka ya mbinguni na ardhini na vilivyomo ndani yake. Yeye Ndiye Mmiliki Mwenye kuendesha mambo ya viumbe Vyake, Anahuisha na kufisha, na Yeye juu ya kila kitu ni Muweza, hakuna kinachomshinda Akikitaka kifanyike, Anachokitaka kinakuwa, na Asichokitaka hakiwi.
3. Yeye Ndiye wa Mwanzo Ambaye hakukuwa na chochote kabla Yake, na Ndiye wa Mwisho Ambaye hakuna kitu chochote baada Yake, na Ndiye Alijejitozea Ambaye hakuna kitu chochote juu Yake, na Ndiye wa ndani Ambaye hakuna kitu chochote kilicho karibu kuliko Yeye, na hakuna chochote kinachofichamana Kwake ardhini wala mbinguni, na Yeye ni Mjuzi wa kila kitu.
4. Yeye Ndiye Aliyeumba mbingu na ardhii kisha Akawa juu ya 'Arsh Yake iliyo juu ya viumbe Vyake vyote kuwa Juu kunakonasibiana na utukufu Wake. Anavijua vinavyoingia ardhini, mionganii mwa mbegu, mvua na visivyokuwa

hivyo, na vinavyotoka humo miongoni mwa mimea, nafaka na matunda, na vinavyoshuka kutoka mbinguni, miongoni mwa mvua na vinginevyo, na vinvyopanda huko, miongoni mwa Malaika na matendo (ya awaja), na Yeye , kutakasika ni Kwake, Yuko pamoja na nyinyi kwa ujuzi Wake popote mnapokuwa. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuyaona matendo yenu mnayoyafanya na Atawalipa kwayo.

5. Ni Yake mamlaka ya mbinguni na ardhini, na Kwake Mwenyezi Mungu ndiko mwisho wa mambo ya viumbe huko Akhera na Atawalipa wao kwa matendo yao.
6. Anazitia saa za usiku zilizopungua ndani ya mchana na hivyo basi mchana ukaongezeka, na Anazitia saa za mchana ndani ya usiku, na hivyo basi usiku ukaongezeka. Na Yeye , kutakasika ni Kwake, ni Mjuzi wa yaliyomo ndani ya vifua vya viumbe Vyake.
7. Muaminini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake Muhammad, rehemza ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na mtoe katika mali amabayo Mwenyezi Mungu Amewaruzuku na Akawafanya nyinyi ni wasimamizi wa mali hayo. Basi wale walioamini miongoni mwenu, enyi watu, na wakatoa mali yao watapata malipo makubwa.

لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُ
الْأَمْوَارُ

بُولُجُ الْيَلَى فِي النَّهَارِ وَبُولُجُ النَّهَارِ فِي الْيَلَى وَهُوَ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

إِنَّمَا يَأْلِمُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنْفَقُوا مِمَّا جَاءَهُمْ
مُسْتَحْفَلِينَ فِيهِ قَالَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَنْفَقُونَ
لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

8. Na mna udhuru gani ya nyinyi kutokaubali upweke wa Mwenyezi Mungu na kutofuata sheria Zake kivitendo na hali Mtume anawalingania juu ya hilo na Mwenyezi Mungu Ashachukua ahadi zenu juu ya hilo, iwapo nyinyi ni wenyewe kumuamini Mwenyezi Mungu Muumba wenu?
9. Yeye Ndiye Anayemteremshia mja Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, aya za Qur’ani zilizopambanuliwa zilizo wazi, ili Awatoe nyinyi kwa hizo kwenye giza la ukafiri na kuwatia kwenye mwangaza wa Imani. Na hakika Mwenyezi Mungu, kwa kule kuwatoa nyinyi kwenye giza na kuwatia kwenye mwangaza, Anawarehemu rehema kunjufu katika maisha yenu ya sasa ya ulimwenguni na maisha yenu ya baadaye, na awalipe malipo mazuri kabisa.
10. Na ni kitu gani kinachowazuia nyinyi kutoa katika njia ya Mwenyezi Mungu? Hakika ni kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Mwenye urithi wa mbingu na ardhi, Anavirithi vyote vilivyomo humo, na hatasalia yoyote kuwa ni mwenye kumiliki chochote humo. Hawalingani kimalipo na thawabu wale waliota kabla ya ufunguzi wa *Makkah* na wakapigana na wakanushaji na wasiokuwa wao, kwani wao wana daraja kubwa zaidi mbele

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَأَرَسَلْنَاكُمْ بِدُعَوْكُمْ
لَئِنْ قَوْمًا مُّؤْمِنًا بِرَبِّهِ كَمَّ وَقَدْ أَخْذَ مِثْقَلَكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ لَحَرِيصٌ
مِّنَ الظُّلْمَةِ إِلَى الْفُورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ رَأْيٍ وَّفِيفٍ
رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَا تُتَفَقَّدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثٌ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ
مِنْ قَبْلِ الْفَتحِ وَقَاتَلَ أُولَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً
مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَاتَلُوا وَكَلَّا وَعَدَ
الَّهُ الْحَسَنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَسِيرٌ ﴿١٠﴾

ya Mwenyezi Mungu kuliko wale waliota katika njia ya Mwenyezi Mungu baada ya ufunguzi na wakapigana na wakanushaji, na kila mojawapo ya makundi mawili haya Mwenyezi Mungu Ameliahidi Pepo. Na Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa matendo yenu, hakuna chchote katika hayo kinachofichamana Kwake, na Atawalipa nyinyi kwa hayo.

11. Ni yupi yule anayetoa katika njia ya Mwenyezi Mungu kwa kutaka thawabu kutoka ndani ya moyo wake bila kusimanga wala kuudhi, ili Amuengezee Mola wake malipo na thawabu na apate malipo mema nayo ni Pepo?
12. Siku utakapowaona Waumini wa kiume na Waumini wa kike ikitembea nuru yao juu ya njia ya *Sirāt* mbele yao na upande wao wa kulia kwa kadiri ya matendo yao mema na waambiwe, «Bishara yenu leo ni kuingia kwenye mabustani ya Peponi yaliyo makunjufu ambayo chini ya miti yake inapita mito, hamtatolewa humo milele.» Malipo hayo ndiyo kufuzu kwenu kukubwa huko Akhera.
13. Siku watakaposema wanafiki wa kiume na wanafiki wa kike wakiwaambia Waumini, «Tungojeeni tupate mwangaza wa nuru yenu!» Hapo Malaika wawaambie, «Rudini nyuma yenu mtafute nuru (kwa njia ya kuwafanya shere). Hapo watenganishwe baina yao kwa

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَإِنْ شَاءَ عَفَفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَبِيرٌ ١١

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى
نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ شَرِنَكُو
الْيَوْمَ جَنَّتْ بَحْرٍ مِنْ خَتْهَا الْأَنْهَارُ خَلَدِينَ
فِيهَا ذَلِكُ هُوَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ٦٣

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَفَّقُونَ وَالْمُنَفَّقَاتُ اللَّذِينَ أَمْنَوْا
أَنْظُرُونَا نَهْشِسُ مِنْ نُورٍ كَفِيلٍ أَرْجِعُوا وَرَاءَ كُثُرٍ
فَالْتَّمَسُوْلُوْرُ أَضْرِبْتَ بَيْنَهُمْ سُورٌ لَهُ بَابٌ
بَاطِلُهُ وَفِيهِ الْرَّحْمَةُ وَطَهِيرٌ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ٦٤

kuwekwa kizuizi cha ukuta wenye
mlango ambao ndani yake , upande wa
Waumini, mna rehema, na nje yake,
upande wa wanafiki kuna adhabu.

14. Hapo wale wanafiki wawaite
Waumini kwa kusema, «Kwani
hatukuwa na nyinyi duniani
tukitekeleza ibada za Dini kama
nyinyi?» Na Waumini wawaambie,
«Ndio, mlikuwa na sisi kidhahiri,
lakini nyinyi mliglijamiza wenyewe
kwa unafiki na kufanya maasia, na
mkingojea kwa hamu Nabii afe na
Waumini wapatikane na mikasa,
mkakufanyia shaka kule kufufuliwa
baada ya kufa, na yakawadanganya
nyinyi matumaini yenu ya urongo
na mkasalia katika hali hiyo mpaka
mauti yakawajia. Na Shetani
aliwadanganya nyinyi kuhusu
Mwenyezi Mungu.
15. Leo haitakubaliwa badala kutoka
kwa yoyote mionganini mwenu, enyi
wanafiki, ili ajifidie kwayo na adhabu
ya Mwenyezi Mungu wala kutoka kwa
wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu
na Mtume Wake. mwisho wenu nyote
ni Moto, huo ni makao mnayostahili
zaidi kuliko makao yoyote, na mwisho
mbaya kabisa ni huo.
16. Je haujafika wakati kwa wale
walimuamini Mwenyezi Mungu
na Mtume wake na wakafuata
uongofu Wake kulainika nyoyo zao
anapotajwa Mwenyezi Mungu na
kuisikia Qur'ani, na wasiwe ni wenye
ugumu wa nyoyo kama walivyokuwa

يَنَادُونَهُمْ أَلَّا يَنْكُنْ مَعْلُوكًا لِّأَوْلَىٰ وَلِكُنُوكَ فَنَتَرْ
أَنْفُسُكُمْ وَتَرَيَضُّمْ وَأَنْتَبُسْتُمْ وَغَرَّكُمُ الْأَمَانُ
حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمُ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ﴿١٤﴾

فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدَيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مَا وَرَكُمُ الْتَّارِهَ مَوْلَكُمْ
وَبَيْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

* الْمَرْيَانِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ تَحْشَعَ قُلُوبُهُمْ
لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَّلَ مِنْ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُ
كَالَّذِينَ أَنْجَوْتُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمْدُ
فَقَسَّتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَقِيسُونَ ﴿١٦﴾

wale waliopewa Vitabu kabla yao,
 kati ya Mayahudi na Wanaswara,
 ambao walipitiwa na muda mrefu
 wakayageuza maneno ya Mwenyezi
 Mungu na nyoyo zao zikawa ngumu,
 na wengi mionganini mwao wakatoka
 nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu?
 Katika aya hii pana kuhimiza ulainifu
 na unyenyekevu kwa Mwenyezi
 Mungu, Aliyetakasika, wakati wa
 kuyasikia yale Aliyoyateremsha
 Mwenyezi Mungu ya Kitabu
 na Hekima, na kujihadhari na
 kujifananisha na Mayahudi na
 Wanaswara katika ususuwavu wa
 nyoyo zao na kutoka nje ya utiifu wa
 Mwenyezi Mungu.

17. Jueni kwamba Mwenyezi mungu,
 Aliyetakasika na kutukuka,
 Anaihuisha ardhi kwa mvua baada
 ya kufa kwake ikatoa mimea.
 Basi vilevile Mwenyezi Mungu ni
 Muweza wa kuhuishwa wafu Siku
 ya Kiyama, na Ndiye Muweza
 wa kuzilainisha nyoyo baada ya
 kususuwa kwake. Kwa hakika
 tumewafunulia wazi dalili za uweza
 wetu, huenda nyinyi mkazielewa na
 kwa hivyo mkawaihdhika.
18. Hakika ya wale wanaume na
 wanawake wanaotoa sadaka
 kutokana na mali yao na wakatumia
 katika njia ya Mwenyezi Mungu
 matumizi zikiwa radhi nyoyo zao,
 kwa kutafuata radhi za Mwenyezi
 Mungu Aliyetukuka, wataongezewa
 malipo mema ya hayo, na juu ya hayo
 watapata malipo mengi, nayo ni Pepo.

أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا فَدَبَّنَا^{١٨}
 لِكُلِّ الْأَيَّتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

إِنَّ الْمُصَدِّقَاتِ وَالْمُصَدَّقَاتِ وَفَرَضُوا اللَّهَ
 قَرَضًا حَسَنًا إِذَا عَفَ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ^{١٩}

19. Na wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake na wasimbague yoyote mionganoni mwao, hao ndio wakweli iliyokamilika imani yao kwa kile walichokuja nacho Mitume, kiitikadi, kimaneno na kivitendo, na ndio mashahidi mbele ya Mola wao; watapata malipo yao mengi kutoka kwa Mwenyezi Mungu na nuru yao kubwa Siku ya Kiyama. Na wale waliokufuru na kukanusha dalili zetu na hoja zetu, wao ndio watu wa Motoni, hawatakuwa na malipo mema wala nuru.

20. Jueni , enyi watu, kwamba uhai wa kilimwengu ni mchezo na pumbao ya miili kuchezea na nyoyo kupumbaa, na pambo la nyinyi kuipamba nalo, na kuoneshana baina yenu kwa vitu vyake vya starehe, na kushindana kwa wingi wa mali na watoto. Mfano wake ni kama ule wa mvua ambayo mimea yake iliwafurahisha wakulima, kisha ikasinyaa na kukauka, ukaiona imekuwa rangi ya manjano baada ya kuwa rangi ya kijani, kisha ikawa ni yenye kukatikatika na kuwa mikavu na kusagikasagika. Na huko Akhera kuna adhabu kali kwa makafiri na msamaha wa Mwenyezi Mungu na radhi Zake kwa watu wenye kuamini. Na haukuwa uhai wa kilimwengu, kwa mwenye kuushughulikia hali ya kusahau Akhera yake, isipokuwa ni starehe yenye udanganyifu.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْصَّابِدُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَلُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِعَابِتَنَا أُولَئِكَ أَصَحُّتْ لَهُمْ حِجَّمِهِ ﴿١٩﴾

أَعْلَمُو أَنَّهَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا أَعْبُدُ وَلَهُ وَرِزْقِهِ
وَنَقَّاً حَرْبَيْنَ كُوْرَكَاثُ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ
كَمْثَلَ عَيْثَ أَجَبَ الْكَفَّارَ بَائِهُ شَمَّ بَهِيجُ
فَتَرَاهُمْ مُفْصِرَ شَمَّ يَكُونُ حُطْلَمًا وَفِي الْآخِرَةِ
عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتْعٌ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾

21. Shindaneni, enyi watu, katika kukimbilia sababu za kusamehewa kwa kutubia kidhati na kujiepusha na maasia, ili mlipwe msamaha kutoka kwa Mola wenu na Pepo ambayo upana wake ni kama upana wa mbingu na ardhi, nayo imetayarishiwa wale waliompwekesha Mwenyezi mungu na wakawafuata Mitume Wake. Hizo ni nyongeza za Mwenyezi Mungun Anazompa Anayemtaka mionganoni mwa viumbe Vyake. Pepo haipatikani isipokuwa kwa rehemu ya mwenyezi Mungu na nyongeza Zake na matendo mema. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye nyongeza kubwa kwa waja Wake Waumini.
22. Hampatikani na msiba wowote, enyi watu, kwenye ardhi wala ndani ya nafsi zenu, utokanao na magonjwa, njaa na ndwele, isipokuwa umeandikwa kwenye Ubao Uliyohifadhiwa kabla ya kuumbwa viumbe. Hakika hilo, kwa Mwenyezi Mungu, ni jambo sahali.
23. Ili msisikitike kwa mllichokikosa cha ulimwengu na msifurahike furaha ya kiburi na majivuno. Na mwenyezi mungu Hampendi kila mwenye kujiona kwa alichopewa cha ulimwengu, mwenye kujifahiri nacho juu ya wengine.
24. Hawa wenyе kujiona ndio wale wanaoyafanya ubahili mali yao, wasiyatoe katika njia ya Mwenyezi

سَابِقُوا إِلَى مَعْفَرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَاءُهُ عَرْضُهَا
كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعْدَتْ لِلَّذِينَ
أَمْتُنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ذَلِكَ فَصَلُّ اللَّهُ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١﴾

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَبْرَأُوهَا
إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢﴾

لَكَيْلَاتَسْوَاعِيْ مَا فَادَكُمْ وَلَا
نَقْرَحُوا إِمَامَةً تَدَكُمْ وَلَلَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٣﴾

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبَخْلِ
وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٤﴾

Mungu, na wakawaamuru watu
 wawe mabahili kwa kuwapambia huo
 ubahili. Na yoyote anayezunguka
 nyuma kwa kuacha kumtii Mwenyezi
 mungu hamdhuru yoyote isipokuwa
 nafsi yake, na hatamdhuru Mwenyezi
 Mungu chochote, kwani Mwenyezi
 Mungu Ndiye Mkwasi Asiyehitajia
 viumbe vyake, Mwenye kuhimidiwa
 Ambaye Ana kila sifa njema
 iliyokamilika na kila tendo zuri
 ambalo Anastahiki kushukuriwa
 kwalo.

25. Hakika tumetumiliza Mitume
 wetu kwa hoja zilizo wazi na
 kuwateremshia Vitabu vyenyeye
 hukumu na sheria, na tukateremsha
 mizani ili watu waamiliane baina
 yao kwa uadilifu, na tukateremsha
 chuma chenye nguvu nydingi na
 manufaa mengi kwa watu, na ili
 Mwenyezi Mungu Amjue, ujuzi
 wenye kujitokeza kwa watu,
 yule anayetetea Dini Yake na
 Mitume Wake kwa ghaibu. Hakika
 Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu
 Asiyetendeshwa nguvu, ni Mshindi
 hakuna anayeweza kushindana na
 Yeye.
26. Na hakika tuliwatuminiza Nūḥ na
 Ibrāhīm kwa watu wao, na tukajaalia
 kwenye kizazi chao unabii na vitabu
 vilivyoteremshwa. Basi mionganoni
 mwa watu wa kizazi chao kuna
 walioongoka kwenye haki, na wengi
 kati yao wametoka nje ya utiifu wa
 Mwenyezi Mungu.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْ الْبَيْتِ وَأَنْزَلْنَا
 مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِجَارَاتِ لِيَقُوْمَةِ
 النَّاسِ بِالْقُسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
 بَأْسًا سَدِيدًا وَمَنْتَفِعٌ لِلنَّاسِ وَلِعِلَمَ اللَّهُ مِنْ
 يَصْرُُهُ وَرُسُلُهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌ عَزِيزٌ
 ﴿١٣﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي
 دُرِّيَّتِهِمَا الْبَشَّورَةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ
 مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَدِسْقُوتَ

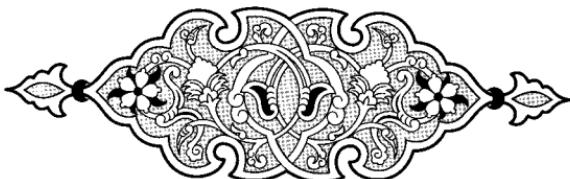
27. Kisha tukafuatisha, kwenye athari za Nūḥ na Ibrāhīm, Mitume wetu tiliowatumiliza kwa hoja zilizo wazi, na tukamfuatisha ‘Isā mwana wa Maryam na tukampa Injili, na tukajaalia ndani ya nyoyo za wale waliomfuata na kuwa kwenye dini yake ulaini na huruma, wakawa wanapendana wao kwa wao, na walizusha taratibu za kuabudu, kwa kupitisha kiasi katika ibada, ambazo hatukuwalazimisha nazo isipokuwa ni wao wenyewe waliojilazimisha nazo kwa lengo la kupata radhi za Mwenyezi Mungu, lakini hawakusimama nazo vile inavyotakiwa kusimama. Basi tukawapa wale walioamini mionganoni mwao malipo yao kulingana na Imani yao, na wengi mionganoni mwao ni wenyе kutoka nje ya utiifu wa Mwenyezi Mungu na ni wenyе kumkanusha Nabii Wake Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
28. Enyi mliaoamini! Fuateni amri za Mwenyezi Mungu na mjiempushe na makatazo Yake na muaminini Mtume Wake, Atawapa rehema Zake mara mbili zaidi, na Atawafanya muwe na nuru ambayo kwayo mnajiongoza na Atawasamehe dhambi zenu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake, ni Mwenye kuwarehemu.

شَرَّفْقَيْنَا عَلَىٰ إِثْرِ هُرْبُرْسُلِنَا وَقَفَقَنَا
بِعِيسَىٰ بْنِ مَرْيَمَ وَإِتَّهَىٰ إِلَيْخِيلَ وَجَعَلَنَا
فِي قُلُوبِ الْدِينِ أَتَبْعَهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً
وَرَهْبَانِيَّةً أَبْتَدَعُهَا مَا كَتَبْنَا
عَنْهُمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا عَوَّهَا
حَقَّ رِعَايَتِهَا فَقَاتَنَا الَّذِينَ إِمَّا مُنْهَمُ
أَجْرَهُهُ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَتَسْقُونَ ﴿٤٧﴾

يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ إِمَّا أَنْعَمْنَا اللَّهَ وَإِمَّا
بِرَسُولِهِ وَقُرْآنِهِ كَفَلَنَّ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلُ
لَهُمْ نُورًا تَنْشُؤُ بِهِ وَيَعْفُرُ لَهُمْ وَاللَّهُ
عَفْوُرٌ رَّحِيمٌ ﴿٤٨﴾

29. Mwenyezi Mungu Aliyetukuka
 Amewapa haya yote ili wapate
 kujua watu waliopewa Vitabu
 ambao hawakumuamini Mtume
 Muhammad, rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukie, kwamba
 wao hawawezi chochote kujipa
 wao wenyewe nyongeza za kheri za
 Mwenyezi Mungu wala kuwapatia
 wengine, na kwamba nyongeza
 zote ziko kwa Mwenyezi Mungu.
 Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye
 wema mkubwa na vipewa vingi kwa
 viumbi Vyake.

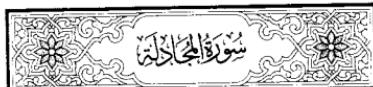
لِقَالَ يَعْلَمُ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَا يَقْرِئُونَ عَلَيْهِ
 شَيْءٌ مَّنْ فَضَلَ اللَّهُ وَإِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ
 يُؤْتَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

SURA YA AL-MUJĀDILAH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ashasikia Mwenyezi Mungu neno la Khawalah binti ya Tha'labah anayekurudiarudia kuhusu mumewe Aws mwana wa al-Şāmit na kuhusu kile kilichotokea upande wake cha kufanya *żiħār* nako ni kule kutamka mumewe kumwambia yeye, «wewe kwangu mimi ni kama mgongo wa mamangu», yaani katika uharamu wa kumuingilia, na huku anamnyenyekeea Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Amtatulie shida yake, na Mwenyezi Mungu Anayasikia maneno yenu na marudiano yenu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Msikizi wa kila neno, ni Muoni wa kila kitu, hakifichiki Kwake chochote chenye kufichika.
2. wale wanaowafananisha wake zao na mama zao, kwa kutoka mwanamume mionganis mwa kumwambia mkewe, «Wewe kwangu ni kama mgongo ya mamangu» yaani kuwa kumuingilia ni haramu, wamemuasi Mwenyezi Mungu na wameenda kinyume na Sheria. Na wake zao si mama zao kihakika, bali wao ni wake zao; mama zao ni wale tu waliowazaa wao. Na hawa wanaowafananisha wake zao na mama zao, kwa hakika, wanasema neno la urongo lililo baya lisilo sahihi. Na hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamahe na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُحَدِّلُكَ فِي رَوْجِهَا
وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ مَا تَخَوَّرُ كُلَّهُ إِنَّ
اللَّهَ سَمِعَ بِصَيْرُ

الَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْكُمْ مَنْ يَسْأَلُهُمْ مَا هُنَّ
أَمْهَاتُهُمْ إِنَّ أَمْهَاتُهُمْ إِلَّا الَّتِي وَلَدَهُمْ
وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا إِنَّ الْقَوْلَ وَرُوْا
وَلَئِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌ عَفُورٌ

kusitiri kwa wale ambao yametokea
kwao baadhi ya mambo ya uvunjaji
Sheria kisha wakayarakebisha kwa
kutubia kidhati.

3. Na wale wanaojiharamishia wake
zao kwa kuwafananisha na migongo
ya mama zao kisha wakarudi
nyuma na hilo neno na wakataka
kuwaingilia, basi ni juu ya yule
mume aliyetao tamshi la *zīhār*,
katika hali hii, atoe kafara ya kule
kujiharamishia, nayo ni kuacha
shingo huru yenyé Imani: mtumwa
au kijakazi, kabla hajamuingilia
yule mkewe aliyemfananisha
na mgongo wa mamake. Hiyo
ndiyo hukumu ya Mwenyezi
Mungu kwa anayemfananisha
mkewe na mgongo wa mamake,
mnakumbushwa mwaidhike nayo,
enyi Waumini, ili msiingie kwenye
kosa la kuwafananisha wake zenu
na mama zenu na kusema neno la
uzushi, na mtoe kafara mnapoingia
kwenye kosa hilo, na ili msirudie tena
kufanya hilo. Na Mwenyezi Mungu
hakifichamani chochote Kwake Yeye
katika matendo yenu, na Yeye ni
Mwenye kuwalipa kwayo
4. Na Asiyepata shingo ya kuiacha huru,
basi lililo wajibu kwake ni kufunga
miezi miwili iliyofuatana kabla
hajamuundama mkewe. Na asiyeweza
kufunga miezi miwili kwa udhuru wa
kisheria, basi na awalishe masikini
sitini chakula kinachowashibisha.
Hayo tuliyoyaeleza nyinyi ya

وَالَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْ سَيِّئَاتِهِمْ شَيْءًا يَعْرُدُونَ لَهَا
قَالُوا فَتَحَرَّرَ رَقَبَةٌ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ ذَلِكُمْ
تُؤْعَذُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَمِيرٌ ﴿١﴾

فَنَّ اغْرَيَهُدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُمْتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَاسَّا فَنَّ لَمْ يَسْتَطِعْ فِي طَاعَمٍ سِتِّينَ
مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَقِيلَ
حُدُودُ اللَّهِ وَالْكُفَّارِ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢﴾

hukumu ya kujiharamishia mke wake kwa kumfananisha na mgongo wa mamake ni kwa sababu mmuamini Mwenyezi Mungu na mumfuate Mtume Wake na mfanye matendo yanayoambatana na Sheria ya Mwenyezi Mungu na muache yale ambayo mlikuwa mkiyafanya wakati mlipokuwa kwenye ujinga. Hukumu hizo zilizotajwa ndizo amri za Mwenyezi Mungu na mipaka Yake, basi msiikiuke. Na wenye kuzikataa watapata adhabu yenyeye uchungu.

5. Hakika ya wale wanaomfanya uadui na Mwenyezi mungu na Mtume Wake na wakaenda kinyume na amri zao, watadhalilishwa na watatwezwa kama walivyodhalilishwa *ummah* waliokuwa kabla yao waliopingana na Mwenyezi Mungu na Mitume Wake. Na tumeteremsha aya zenye hoja zilizo wazi zinazoonyesha kuwa Sheria ya Mwenyezi Mungu na mipaka Yake ni kweli. Na wenye kuzikanusha aya hizo watapata adhabu yenyeye kudhalilisha ndani ya moto wa Jahanamu.

6. Na kumbuka, ewe Mtume, Siku ya Kiyama, Siku ambayo Mwenyezi Mungu Atawahuisha wafu wote na Atawakusanya wa mwanzo na wa mwisho katika uwanja mmoja, Awape habari ya yale waliyoyafanya ya kheri na shari. Mwenyezi Mungu Ameyadhibiti hayo na Ameyaandika katika Ubao Uliohifadhiwa, na Amewatunzia wao katika kurasa

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُلُّ مَا كَانُوا
كُبَيْتُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْهِمْ
بِيَتَنِتٍ وَالْكَفَرُونَ عَذَابٌ مُهِمٌِّ

يَوْمَ يَبَعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَكْتُبُهُمْ بِمَا عَمِلُوا
أَخْصَاصَهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ

za matendo yao na hali wao
wameyasahau. Na Mwenyezi Mungu
ni Shahidi wa kila jambo, hakuna
chochote kinachofichamana Kwake.

7. Kwani hujui kwamba Mwenyezi
Mungu Yuwajua kila kitu kilicho
mbinguni na ardhini? Hawanong'oni
watu watatu, kati ya viumbe Vyake,
maneno ya siri isipokuwa Mwenyezi
Mungu ni wanne wao , wala watano
isipokuwa Yeye ni wa sita wao,
wala wachache kuliko idadi hiyo
iliyotajwa wala wengi kuliko idadi
hiyo isipokuwa Yeye Huwa Yuko
pamoja nao kwa ujuzi wake, mahali
popote waliopo. Hakuna chochote
kinachofichamana Kwake kuhusu
mambo yao. Kisha Mwenyezi Mungu
Aliyetukuka, Siku ya Kiyama,
Atawapa habari ya kile walichokifanya
chema au kibaya na Atawalipa kwa
walichokifanya. Hakika Mwenyezi
Mungu kwa kila kitu ni Mjuzi.

8. Je, huwaoni, ewe Mtume, Mayahudi
waliokatazwa wasizungumze kwa
siri maneno yanayowatia shaka
Waumini, kisha wanarudi kufanya yale
waliyokatazwa, na wanazungumza
kwa siri maneno ya dhambi, uadui na
kuenda kinyume na amri ya Mtume?
Na wanapokujia hawa Mayahudi
kwa jambo lolote mionganini mwa
mambo, wanakuamkia kwa maamkizi
ambayo siyo yale Mwenyezi Mungu
Aliyoyafanya ni maamkizi yako, na
wanasema, «As-sām ‘alayka» yaani,
Mauti yakushukie! Na wanasema

أَلَمْ يَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ مِنْ تَحْوِي لَذَّتُهُ إِلَّا هُوَ
رَاعِيهُمْ وَلَا هُمْ بِإِلَّا هُوَ سَادُّهُمْ وَلَا أَدْنَى
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرُ إِلَّا هُوَ مَعْهُمْ أَيْنَ مَا
كَانُوا نَمِيٌّ لَّهُمْ مِمَّا يَمْلُؤُونَ قِيمَةً
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ هُمْ عَنِ التَّحْوِيَّ شَرِيكُوْنَ
لِمَا هُوَ عَنْهُ وَيَنْجَوُنَ بِالْإِلَهِ وَالْعَدُوْنَ
وَمَعَصِيَتِ الرَّسُولِ وَذَاجَاءُوكَ حِيَّا كَيْمَانَ
يُحِيقُّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يَعْذِبُنَا
اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسَبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا
فَيَسِّرْ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾

wakiambiana wao kwa wao, «Si Atuangamize Mwenyezi Mungu kwa yale tunayomuambia Muhammad, iwapo ni Mtume kikweli.» Moto wa Jahanamu utawatosha: wataungia na watalihisi joto lake, na ubaya wa marejeo ni huo.

9. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo! Mnapozungumza baina yenu kwa siri, msizungumze maneno ya dhambi au yenyenye uadui kwa wengine msiokuwa nyinyi au yanayoenda kinyume na amri ya Mtume. Na zungumzeni yale yenyenye kheri, utiifu na wema, na muogopeni Mwenyezi Mungu kwa kufuata amri Zake na kujiepusha na makatazo Yake, Kwani Kwake Yeye Peke Yake ndipo mtakaporudi na matendo yenu yote na maneno yenu Aliyowadhibitia, na Atawalipa kwayo.
10. Hakika kuzungumza kwa siri maneno ya dhambi na uadui ni katika ushawishi wa Shetani. Yeye ndiye anayeyapamba na kuyahimiza ili atie masikitiko kwenye nyoyo za Waumini. Na hilo halikuwa ni lenye kuwaudhi Waumini kitu chochote isipokuwa kwa matakwa ya Mwenyezi Mungu Aliyetukuka na mapendeleo Yake. Na kwa Mwenyezi Mungu na wajitegemeze wenye kumuamini katika mambo yao yote.
11. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo! Mkitakiwa mpanane nafasi kwenye mabaraza basi peaneni

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَجَّيُتُ فَلَا تَنْجُوْ
بِإِلَهٍ شَرٍّ وَلَا هُدًى وَمَعَصَيْتِ الرَّسُولِ
وَتَنَجُّوْ بِالْبَرِّ وَالثَّقَوْيِ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُخْرَجُونَ ﴿١﴾

إِنَّمَا التَّنَجُّوِي مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَخْرُجَ الَّذِينَ
آمَنُوا وَلَيَسْ بِضَارٍ هُوَ شَيْئًا إِلَّا يَأْدَنَ اللَّهَ
وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَسْ كُلُّ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ فَسَحَّوْنِي
الْمَجَالِسِ فَأَفْسَحُوا يُفْسِحَ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ
أَشْرُرُوا فَأَنْشَرُوا يُرَفَّعَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ

nafasi, na mkifanya hivyo Mwenyezi Mungu Atawakunjulia nafasi duniani na Akhera. Na mkitakiwa kwenu, enyi Waumini, muinuke katika mabaraza yenu kwa jambo lolote lenye kheri kwenu, basi inukeni. Mwenyezi Mungu Anavipandisha vyeo vya Waumini mionganoni mwenu, na Anavipandisha vyeo vya wenyewe elimu daraja nyingi kwa kuwapatia malipo mema na daraja za kupata radhi. Na Mwenyezi Mungu Anayatambua matendo yenu, hakuna chochote kinachofichamana Kwake katika hayo, na Yeye ni mwenye kuwalipa nyinyi kwayo. Katika aya pana kutukuza cheo cha wanavyuoni na utukufu wao na kutukuzwa daraja zao.

12. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkaifuata Sheria Zake kivitendo! Mkitaka kusema na Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa siri baina yenu na yeye, basi tangulizeni kabla ya hilo kutoa sadaka kwa wahitaji. Hilo ni bora kwenu, kwa kuwa lina thawabu, na lenye kusafisha zaidi nyoyo zenu na madhambi. Basi mkitopata cha kutoa sadaka hamna makosa juu yenu. Kwani Mwenyezi Mungu, kwa hakika, ni Mwingi wa msamaha kwa waja Wake Waumini, ni Mwenye huruma kwao.

13. Je, mmeogopa kuwa mtafukarika mkitanguliza sadaka kabla ya kunong'ona na Mtume wa Mwenyezi Mungu? Basi msipofanya hilo

وَالَّذِينَ أُولُو الْعِلْمَ دَرَجَتْهُنَّ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ حَسِيرٌ ﴿١١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا نَهَى رَبُّكُمْ فَقَدِيمُوا
بَيْنَ يَدِي مَجْنُونٍ كُمْ صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ لِكُمْ وَأَطْهَرُ
فَإِنْ لَمْ يَحْمِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

إِشْفَقْتُمْ أَنْ تُقْدِمُوا بِنَيَّدِي بَخْوَنَكُمْ
صَدَقَتْ فَإِذَا مَفَعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَأَتُوْلُ الزَّكُوْنَ وَأَطْبِعُو اللَّهَ

milioamrishwa, na Mwenyezi Mungu Amewasamehe na Amewaruhusu msilifanye hilo, basi simameni imara na muendelee kusimamisha Swala, kutoa Zaka na kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake katika kila lile milioamrishwa. Na Mwenyezi Mungu ni Mtambuzi wa Matendo yenu na ni Mwenye kuwalipa kwayo.

وَرَسُولُهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

14. Je, huwaoni wanafiki waliowafanya Mayahudi ni marafiki na wakawategemea? Na wanafiki kihakika si mionganini mwa Waislamu wala mayahudi, na wanaapa urongo kuwa wao ni Waislamu na kuwa wewe ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na hali wanajua kuwa wao ni warongo kwa kile walichokiapia.

* إِنَّمَا تَرَى الَّذِينَ تَرَوُّا فَوْمَا عَصَبَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَا هُمْ بِنَكُوكَ وَلَا مِنْهُمْ يَخْلُقُونَ عَلَى الْكَدِيبِ وَهُمْ يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

15. Mwenyezi Mungu Amewatayarishia hawa wanafiki adhabu iliyofikia upeo wa ukali na uchungu. Hakika wao ni mabaya sana yale waliokuwa wakiyafanya ya unafiki na uapaji mayamini ya urongo.

أَعْذَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

16. Wanafiki wameyafanya yale mayamini yao ya urongo ni kinga yao wasipate kuuawa kwa ukafiri wao na kuwazuia Waislamu wasiwapige vita na kuchukua mali yao. Na kwa ajili hiyo wanajizuia wao na kuwazuia wengine njia ya Mwenyezi Mungu, nayo ni Uislamu. Basi watapata adhabu yenyenye kudhalilisha Motoni kwa kufanya kiburi kwao kwa kuijepusha na kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na kwa kuzuia kwao njia Yake isifuatwe.

أَتَخْدُوا إِنَّمَنَ هُنْ جَنَّةٌ فَصَدُّوْعَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٢٠﴾

17. Hayatawakinga wanafiki hawa mali yao wala watoto wao kitu chochote na adhabu ya Mwenyezi Mungu. Hao ni watu wa Motoni, watauingia na wasalie humo milele, hawatatoka humo kabisa. Malipo haya yanamkusanya kila anayeewekea kizuizi Dini ya Mwenyezi Mungu kwa maneno yake au vitendo vyake.
18. Siku ya Kiyama, Mwenyezi Mungu Atawafufua wanafiki wote kutoka makaburini mwao wakiwa hai, na hapo wamuapie Yeye kuwa wao walikuwa Waumini kama walivyokuwa wakiwapia nyinyi, enyi Waumini, duniani. Na watadhani kuwa hilo litawanufaisha kwa Mwenyezi Mungu kama lilivyokuwa linawanufaisha ulimwenguni kwa Waislamu. Basi jua na utanabahi kuwa wao ndio waliofikia upeo katika urongo ambao hawakuufikia wasiokuwa wao.
19. Hao Shetani aliwaghilibu na akawatawala mpaka wakaacha amri za Mwenyezi Mungu na kufanya matendo ya utiifu Kwake. Hao ni kundi la Shetani na wafuasi wake. Jua utanabahi kwamba watu wa kundi la Shetani ndio wenye kupata hasara duniani na Akhera.
20. Hakika wale wanaoenda kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, hao ni mionganoni mwa wadhalilifu walioshindwa na kufanywa wanyonge duniani na Akhera.

لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْأَنْتَارِ هُمُ فِيهَا حَلِيلُونَ ﴿٧﴾

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِمُونَ لَهُ كَمَا
يَكْفِلُونَ لَكُمْ وَيَنْسَمُونَ أَنْتُمْ عَلَى شَيْءٍ إِلَّا
إِنَّهُمْ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾

أَسْتَحْوِدُ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنْسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ
أُولَئِكَ حِزْبُ السَّيِّطِينِ إِلَيْهِ حِزْبُ السَّيِّطِينِ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذْيَنِ ﴿١٠﴾

21. Ameandika Mwenyezi Mungu kwenye Ubao Ulolahifadhiwa na Amepitisha kuwa ushindi ni Wake Yeye, Kitabu Chake, Mitume Wake na waja Wake Waumini. Hakika mwenyezi Mungu , kutakasika ni Kwake, ni Mwenye nguvu, hakuna kitu kinachomuelemea, ni Mwenye ushindi juu ya viumbi Vyake.
22. Hutakuta, ewe Mtume, watu wanaomuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho na wanaofanya matendo waliyoamrishwa na Mwenyezi Mungu, wakiwapenda na kuwategemea wale wanaomsimamishia uadui Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wanaoenda kinyume na amri zao, ingawa ni baba zao au wana wao au ndugu zo au jamaa zao wa karibu. Hao wanaofunga urafiki kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na wanaosimamisha uadui kwa ajili Yake ndio wale amba Mwenyezi Mungu Ameithibitisha Imani ndani ya nyoyo zao na Akawatia nguvu kwa kuwapa ushindi utokao Kwake na msaada dhidi ya adui yao duniani, na Atawaingiza huko Akhera kwenye mabustani ya Peponi ambayo chini ya miti yake inapita miti, hali ya kukaa humo muda mrefu usiomalizika, Amewapa radhi Zake na hatawakasirikia na wao wameridhika na Mola wao kwa yale Aliyowapatia ya utukufu na daraja kubwa. Hao ndio kundi la Mwenyezi Mungu na walioshikana na Yeye, na hao ndio wenye kufaulu kwa kupata furaha ya duniani na Akhera.

كَتَبَ اللَّهُ لِأَعْلَمِ بِنَّا أَنَّا وَرَسُولُهُ إِنَّ اللَّهَ فِي عَزِيزٍ ﴿١﴾

لَا يَحْدُدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
بُوَادُونَ مَنْ حَذَّرَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ، وَلَوْكَانُوا
إِبَاءَهُ فَأَبَاءَهُمْ أَقْلَوْهُمْ أَوْ عَشِيرَتُهُمْ
أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمْ أَلَا يَمْنَ وَأَدَهُ
بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
نَحْنُهُمَا الْأَنْهَرُ خَلَقْنَا فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَصُوَاعَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ الْأَلِيَّ حِزْبَ
اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦﴾

SURA YA AL-HASHR

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْحَكِيمُ ①

- Vimemtakasa Mwenyezi Mungu na kumuepusha na kila kisichonasibiana na Yeye, vilivyoko mbinguni na vilivyoko ardhini, na Yeye Ndiye Mshindi Asiyekuwa na mwenye kushindana na Yeye, Mwingi wa hekima katika makadirio Yake, uendeshaji Wake na utengezaji Wake na Sheria Zake, Anaweka kila jambo mahali pake panapostahiki.
- Yeye, kutakasika ni Kwake, Ndiye Aliywatoa wale walioukanusha unabii wa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, mionganoni mwa watu waliopewa Kitabu, nao ni Mayahudi wa ukoo wa Banū al Naqīr, kutoka majumbani mwao ambayo wakiwa humo walikuwa ni majirani na Waislamu pambizoni mwa Madina. Huko kulikuwa ndio mwanzo wa kutolewa nje ya Bara Arabu hadi Shām. Hamkudhani, enyi Waislamu, kuwa watatoka majumbani mwao kwa unyonge huu na utwevu, kwa silaha kali waliokuwa nazo na hifadhi ya nguvu waliokuwa nayo. Na walidhani Mayahudi kuwa ngome zao zitawakinga na adhabu ya Mwenyezi Mungu na kuwa hakuna anayeziveza. Basi amri ya Mwenyezi Mungu ilizijilia kwa namna ambayo haikupita kwenye akili zao, na

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
مِنْ دِيْنِهِمْ لَا يَأْتُ الْحُشْرَ مَا طَنَسُوا إِنَّ يَحْرُمُونَ
وَطَلُونَ أَنَّهُمْ مَا نَعَمَّهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ
فَأَنَّهُمْ مِنْ حَقِّهِ مِنْ حَيْثُ لَوْ تَحْتَسِبُوهُمْ وَقَدْ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّغْبَةُ بِخَيْرِ الْمُبْتَدَئِينَ
وَإِنَّهُمْ أَلْمَقِينَ فَأَعْتَدُهُمْ وَأَيَّلُهُمْ إِلَى الْأَصْبَرِ ②

Mwenyezi Mungu Akawatia hofu na kicho kikubwa, wakawa wanazivunja nyumba zao kwa mikono yao na mikono ya Waumini, basi zingatieni, enyi wenye busara timamu na akili nyingi kwa hayo yaliyowafika wao.

3. Na lau si Mwenyezi Mungu kupitisha na kuamua kuwa wao watoke majumbani mwao, Angaliwaadhibu duniani kwa kuuawa na kutekwa, na huko Akhera watakuwa na adhabu ya Motoni.
4. Hilo- lililowapata Mayahudi duniani na linalowangojea huko Akhera- ni kuwa wao walienda kinyume sana na amri ya Mwenyezi Mungu na amri ya Mtume Wake, wakawapiga vita na wakafanya harakati za kuwaasi. Basi yoyote mwenye kuenda kinyume na Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, hakika Mwenmyezi Mungu Atamtesa vikali.
5. Mitende mnayoikata au mnayoiacha imesimama juu ya mashina yake bila ya kuigusa , ni kwa idhini ya Mwenyezi Mungu na amri Yake, na ili Awadhalilishe kwa hilo wale waliotoka nje ya utifufu Kwake wenye kuenda kinyume na amri Yake na makatazo Yake, kwa kuwapa nguvu nyinyi kuikata mitende yao na kuichoma.
6. Na yale mali ya Mayahudi wa Banū al- Naḍīr ambayo Mwenyezi Mungu Amewaletea, hamkupanda farasi wala ngamia ili myapate, lakini Mwenyezi Mungu Anawapa nguvu wajumbe Wake juu ya anayemtaka mionganoni mwa maadui Wake, wakajisalimsha bila ya vita. (Mali hayo yanaitwa

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَابُهُمْ
فِي الدُّنْيَا وَلَمْ يَمْرُّ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ الْتَّارِ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِ
اللَّهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

مَا قَطْعَتْ مِنْ لِينَةٍ أَوْ تَرَكَتْ تُؤْهَافَ إِيمَانَ
عَلَىٰ أُصُولِهَا فَإِذَا ذَنَّ اللَّهُ وَلِيُخْرِجَنَّ الْفَسِيقِينَ

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا
أَوْجَحَتْ مِنْ عَلَيْهِ مِنْ حَيْثِلَ وَلَا رِكَابٍ وَلَيْكَنَّ
اللَّهُ يُسْلِطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قُرِيبٌ

fay'), na *fay'* ni mali yaliyochukuliwa kwa makafiri kwa haki bila ya vita.

Na Mwenyezi Mungu kwa kila jambo ni Muweza, hakuna kitu chochote kinachomshinda.

7. Hayo mali ya washirikina wa watu wa miji ambayo Mwenyezi Mungu Amewaleta bila kupanda farasi wala ngamia, basi hayo ni ya Mwenyezi Mungu na ya Mtume Wake, yatatumiwa kwa maslahi ya Waislamu kwa jumla, jamaa wa karibu wa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na mayatima: nao ni watoto maskini waliofiliwa na baba zao, maskini: nao ni wenye uhitaji na ufukara, na *ibn al-sabil*: naye ni mgeni msafiri ambaye matumizi yake yameisha na mali yake yamemalizika. Hiyo ni kwa sababu mali yasiwe ni milki inayozunguka kwa matajiri peke yao, na mafukara na maskini wakanyimwa nayo. Na mali yoyote ambayo Mtume Amewapatia au sheria yoyote aliywawekea, basi chukueni, na chochote kile alichowakataza basi komekeni nacho. Na muogopeni Mwenyezi Mungu kwa kufuata amri Zake na kuepuka makatazo Yake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye mateso makali kwa anayemuasi na kuenda kinyume na amri Yake na makatazo Yake. Na aya hii ni msingi wa ulazima wa kufuata *Sunnah* iwe ni ya maneno, ya vitendo au ya kukubali jambo lifanyike kwa kutolikataza.

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرْبَى فَلَهُ
وَلِلرَّسُولِ وَلِنَذِي الْقُرْبَى وَأَئْتَنَاهُ وَالْمَسْكِينُونَ
وَأَنَّ لِلنَّاسِ سَبِيلٌ كَيْفَ لَا يَكُونُ دُولَةً بَيْنَ
الْأَغْنِيَاءِ مِنْ كُلِّهِ وَمَا آتَيْتُكُمُ الرَّسُولُ
فَحُذُّرُوهُ وَمَا تَهْدِكُمْ عَنْهُ فَاتَّهُوا وَارْتَقُوا إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

8. Pia wanapewa mali hayo, ambayo Mwenyezi Mungu Amemletea Mtume Wake, mafukara waliohama, wale waliolazimishwa na makafiri wa *Makkah* watoke kwenye majumba yao na waache mali yao na huku wanaomba kwa mwenyezi Mungu Awafanyie hisani ya kuwapa riziki duniani na radhi kesho Akhera, na wanaitetea Dini ya Mwenyezi Mungu na Mtume Wake kwa kupigana jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu. Hao ndio wakweli ambao walikuwa wakweli wa maneno yao na vitendo vyao.
9. Na wale wakazi wa Madina na walioamini kabla ya Waumini wa *Makkah* hawajahamia Madina, nao ni *Anṣār* (Waumini wenyeji wa Madina) wanawapenda *Muhājirūn* (Waumini waliohamia Madina) na wanawaliwaza kwa mali yao wala hawaoni wivu juu yao kwa mali ya *fay'* waliyopewa, na wanawatanguliza waliohama na wenye uhitaji na ufukara juu ya nafsi zao, japokuwa wao wana uhitaji na ufukara. Na yoyote aliyesalimika na ubahili na uzuiaji mali yaliyomzidi, basi hao ndio wenye kufuzu waliofaulu kupata matakwa yao.
10. Na waliokuja mionganini mwa Waumini baada ya *Anṣār* na *Muhājirūn* wanasema, «Mola wetu! Tusamehe dhambi zetu, na uwasamehe ndugu zetu katika Dini waliotutangulia katika kuamini, Na usitie ndani ya nyoyo zetu uhasidi na chuki kwa yoyote mionganini

لِلْفَقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيْرِهِمْ
وَأَمَّا الْمُهَاجِرُونَ فَصَدَّاقَاتٍ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
وَيَنْصُرُونَ أَنَّهُ رَسُولُهُ أُولَئِكَ هُمُ
الْأَصْدِقُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ بَعُوهُ وَالَّذَارُ وَالإِيمَانَ مِنْ قِنَاعِهِ
يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي
صُدُورِهِ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَلَا يُؤْثِرُونَ عَلَىَّ
أَفْسِهِهِ وَلَا كَانَ بِهِمْ خَاصَّةٌ وَمَنْ يُوقَ
سُحْ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ جَاءُهُمْ مِّنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
أَغْفِرْنَا وَلَا يُخَرِّبَنَا الَّذِينَ سَبَّوْنَا
بِالإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غَلَّا لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾

mwa wenyewe kuamini. Mola wetu!
 Wewe ni Mpole kwa waja wako.
 Unawarehemu waja wako rehema
 rehema kunjufu katika maisha yao ya
 hapa ulimwenguni ya kesho Akhera.»
 Katika hii aya pana dalili kwamba
 inapasa kwa Muislamu awataje
 kwa wema wale waliomtangulia
 na awaombee dua, na awapende
 maswahaba wa Mtume wa Mwenyezi
 Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu
 na amani zimshukie, na awataje
 kwa wema na awaombee radhi ya
 Mwenyezi Mungu.

11. Je huwatazami hao wanafiki
 wanawaambia ndugu zao katika
 ukafiri mionganini mwa Mayahudi wa
 Banū al Naḍī, «Tunaapa kwamba
 Muhammad na walio pamoja na yeYe
 wakiwatoa kutoka majumbani mwenu
 tutatoka na nyinyi! Na hatutamfuata
 yoyote kuhusu nyinyi anayetutaka
 tuiswasaidie au tuache kutoka pamoja
 na nyinyi, na wakipigana na nyinyi
 tutawasaidia juu yao?» na Mwenyezi
 Mungu Anashuhudia kwamba
 wanafiki ni warongo katika yale
 waliyowaahidi Banū al Naḍīr.
12. Lau Mayahudi watatolewa Madina,
 wanafiki hawatatoka pamoja na wao,
 na lau watapigwa vita hawatapigana
 pamoja na wao kama walivyoahidi.
 Na lau watapigana pamoja na
 wao wangalipa mgongo hali ya
 kukimbia kwa kushindwa, kisha
 Mwenyezi Mungu Hatawanusuru,
 bali Atawaacha bila kuwasaidia na
 Atawadhalilisha.

*الْمُرْتَلِيَ الَّذِينَ نَاقَوْا يَقُولُونَ
 لِأَخْرَيْهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
 لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَتَخْرُجُنَّ مَعَكُمْ وَلَا تُطِيعُونَ
 فِيمُكُمْ أَحَدٌ أَبْدَأَ وَإِنْ قُوْتُمْ لَتَنْصُرُنَّ
 وَاللَّهُ يَشْهُدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٦﴾

لَئِنْ أُخْرِجُوكُمْ لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُتْلُوكُمْ
 لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ تَأْصُرُوهُمْ لَيُؤْلَمُ
 الْأَدَمَّرُ شُمْ لَا يُصَرُّونَ ﴿١٧﴾

13. Kwa hakika, hofu ya wanafiki na Mayahudi kuwaogopa nyinyi, enyi Waumini, ni kubwa mno ndani ya nyoyo zao kuliko vile wanavyomuogopa na kumcha Mwenyezi Mungu. Hii ni kwa sababu ya kuwa wao ni watu wasioulewa utukufu wa Mwenyezi Mungu na kuwa na Imani Kwake, na hawaogopi mateso Yake.
14. Hawatakabiliana na nyinyi Mayahudi wakiwa wamejikusanya isipokuwa wakiwa kwenye miji iliyohifadhiwa kwa ngome na mahandaki, au nyuma ya kuta ambazo wanazitumia kwa kujificha kwa uoga wao na kicho kilichojikita ndani ya nyoyo zao. Uadui wao baina yao ni mkubwa, utadhani kuwa wao wamekusanyika kwenye neno moja, lakini nyoyo zao ziko imbalimbali, na hiyo ni kwa sababu wao ni watu wasioitia akilini amri ya Mwenyezi Mungu wala kuzizingatia aya Zake.
15. Mfano wa hawa Mayahudi kwa mateso yaliyowashukia ni kama mfano wa makafiri wa Kikureshi siku ya *Badr* na Mayahudi wa Banū Qaynuqā' kwa kuwa walionja mwisho mbaya wa ukafiri wao na uadui wao kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, duniani, na huko Akhera watapata adhabu kali yenye uchungu.
16. Na mfano wa hawa wanafiki katika kule kuwashawishi Mayahudi wapigane na kuwaahidi kuwa watawatetea dhidi ya Mtume wa Mwenyezi

لَأَنَّهُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنْ
الَّذِي لَا يَعْلَمُونَ ۝

لَا يُفْتَنُونَ كُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرْبَىٰ مُحْكَمَةٍ
أَوْ مِنْ وَرَائِهِ جُدُرٌ بِأَسْهُمْ بِيَنْهُمْ شَدِيدٌ
خَسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَقِيقٌ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ۝

كَمَثَلَ الَّذِينَ مِنْ قَاتِلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا
وَبَالَّذِينَ أَغْرِيَهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

كَمَثَلَ الشَّيْطَانِ إِذَا قَالَ لِلْإِنْسَنِ أَكُنْ فُرْ
فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكَ إِنِّي أَخَافُ
اللَّهَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

Mungu, rehema ya Mwenyezi
 Mungu na amani zimshukie, ni kama
 mfano wa Shetani alipompambia
 binadamu na kumlingania kwenye
 ukafiri, na alipokufuru alisema,
 «Mimi nimejiepusha na wewe; mimi
 namuogopa Mwenyezi Mungu Mola
 wa viumbe wote.»

فَكَانَ عَلِيقَتَهُمَا أَنْهُمَا فِي الْأَنْارِ خَلِدِينَ فِيهَا
 وَذَلِكَ جَزْءٌ مِّنَ الظَّلَامِينَ ﴿١٧﴾

17. Basi mwisho wa Shetani na yule
 binadamu aliyemtii na akakufuru
 ni kwamba wote wawili wataingia
 Motoni hali ya kukaa humo milele.
 Na hayo ndiyo malipo ya wenye
 kudhulumu na kukiuka mipaka ya
 Mwenyezi Mungu.
18. Enyi mliomuamini Mwenyezi
 Mungu na Mtume Wake na
 mkafuata Sheria Zake kivitendo!
 Muogopeni Mwenyezi Mungu
 na jihadharini na mateso Yake
 kwa kuyafanya Aliyowaamrishaa
 na kuyaacha Aliyowakataza, na
 kila mtu ayazingatie matendo
 aliyyatanguliza kwa Siku ya
 Kiyama. Na muogopeni Mwenyezi
 Mungu katika kila mnachokitenda
 na mnachokiacha, hakika Mwenyezi
 Mungu , Aliyetakasika, ni Mtambuzi
 wa mnayoyafanya, hakuna chochote
 kinachofichamana Kwake mionganii
 mwa matendo yenu, na Yeye ni
 Mwenye kuwalipa nyinyi kwa hayo.
19. Na msiwe, enyi Waumini, kama
 wale walioacha kutekeleza haki ya
 Mwenyezi Mungu Aliyoipasisha
 juu yao, na kwa sababu hiyo
 Akawashaaulisha wao kujifanyia

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْمُونُوا تَقُولُوا اللَّهُ وَإِنْ سُئِلُوكَنْفُسٍ
 مَا قَدَّمَتْ لِغَدِيرًا وَإِنَّمَّا قُوَّةُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ حَرَّى
 بِمَا عَمَلُوا ﴿١٨﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آسَوُوا اللَّهَ فَإِنَّ سَهْرَهُمْ
 أَنْفُسَهُمْ أَوْ لَيْكَ هُمُ الْفَسِقُونَ ﴿١٩﴾

wema nafsi zao kwa kufanya
 matendo mema yenyé kuwaokoa wao
 na adhabu ya Siku ya Kiyama. Hao
 ndio wenye kusifikasi kwa uasi, wenye
 kutoka nje ya utiifu kwa Mwenyezi
 Mungu na utiifu kwa Mtume Wake.

20. Hawalingani sawa, watu wa Motoni wanaoadhibiwa na watu wa Peponi wanaostareheshwa. Watu wa Peponi ndio wenye kupata kila kinachotakiwa, ndio wenye kuokoka na kila kinachochukiwa.
21. Lau tungaliiteremsha hii Qur'ani juu ya jabali moja mionganini mwa majabali, na likaelewa yaliyo ndani yake ya ahadi ya malipo mema kwa watu wema na malipo mabaya kwa watu wabaya, ungalilliona, pamoja na nguvu zake, ugumu wake na ukuu wake, limenyenyekaa, limejidhalilisha na limepasukapasuka kwa kumuogopa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka. Na hiyo ni mifano tunawapigia watu na kuwabainishia, huenda wao wakafikiria juu ya uweza wa Mwenyezi Mungu na ukubwa Wake. Katika aya hii pana kuhimiza kuizingatia Qur'ani na kujifahamisha maana yake na kuitumia.
22. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Anayeabudiwa kwa haki, Ambaye hakuna muabudiwa isipokuwa Yeye, Mjuzi wa yaliyofichika na yaliyojitokeza, Anayajua yaliyoghibu na yaliyoko. Yeye Ndiye Mwingi wa rehema Ambaye rehema Yake imeenea kila kitu, Anayewarehemu wenye kumuamini.

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ الْتَّارِ وَأَصْحَابُ
 الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِرُونَ ﴿٦﴾

لَوْأَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَبِّهِ
 خَشِعًا مُّصَدِّعًا فَنَحْشِيَ اللَّهُ وَيَكِّنَ
 الْأَمْثَلُ نَضَرِبُهُ لِلنَّاسِ لِعَلَّهُمْ
 يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦١﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ الْغَيْبُ
 وَالشَّهَدَةُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٦٢﴾

23. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu
 Mwenye kuabudiwa kwa haki,
 Ambaye hakuna Mola isipokuwa
 Yeye, Mmiliki wa vitu vyote,
 Anayeviendesha bila kizuizi chochote
 wala upinzani, Aliyetakasika na kila
 upungufu, Aliyeepekana na kila aibu,
 Anayewasadikisha Mitume Wake
 na Manabii kwa dalili zilizo wazi
 Alizowatuma nazo, Anayewatunza
 viumbe Wake katika matendo yao,
 Aliye Mshindi Ambaye hakuna wa
 kushindana na Yeye, Aliye Jebari
 Ambaye Amewatendesha nguvu
 waja wote, na Ambaye viumbe
 vyote vimemdhali likia, Aliye
 Mkubwa Mwenye kiburi na utukufu.
 Ametakasika Mwenyezi Mungu,
 Aliyetukuka, na kila kile ambacho
 wanamshirikisha nacho katika
 kumuabudu.
24. Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu,
 kutakasika ni Kwake na kutukuka ni
 Kwake, Aliye Muumba, Muanzilishi
 wa uumbaji kulingana na hekima
 Yake, Aliywapa sura viumbe Wake
 kwa namna Atakavyo. Ni Yake Yeye,
 kutakasika ni Kwake, Majina Mema
 na sifa tukufu. Vinamatakasa Yeye
 vyote vilivyoko mbinguni na ardhini,
 na Yeye ni Mshindi, Mkali wa
 mateso kwa maadui Wake, Mwingi
 wa hekima katika uendeshaji Wake
 mambo ya viumbe Vyake.

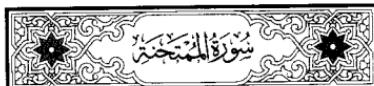
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
 الْفَدُوْسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُ
 الْعَزِيزُ الْجَبَارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ اللَّهَ
 عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٣﴾

هُوَ اللَّهُ الْخَلِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
 الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَتَّرُ لَهُ مَا فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤﴾

SURA YA AL-MUMTAHANAH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

- Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo! Msiwachukue maadui wangu na maadui wenu mkawafanya ni marafiki halisi na videnzi, mkawa mnaamiliana na wao kwa upendo na mkawapasha habari za Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na Waislamu wengine, na hali wao wameikanusha haki iliyowajia ya kumuamini Mwenyezi Mungu, Mtume Wake na Qur'ani iliyoteremshwa kwake. Wanamtoa Mtume na wanawatoa nyinyi, enyi Waumini, kutoka *Makkah* kwa kuwa nyinyi mnamuamini Mwenyezi Mungu Mola wenu na mnampwekesha. Mkiwa nyinyi, enyi Waumini, mmehama kwa kupigana jihadi katika njia yangu kwa kutafuta radhi yangu kwenu, basi msifanye urafiki na maadui wangu na maadui wenu. Mnawaambia wao kwa siri kuwa mnawapenda, na mimi ninayajua mnayoyaficha na mnayoyadhihirisha. Na yoyote anayefanya hivyo mionganoni mwenu, ashakosea njia ya haki na sawa na amepotea njia ya wastani.
- Wakiwapatia nafasi nyinyi hao mnaowapenda kwa siri watawapiga vita na watanyosha mikono yao kwenu, wawaue nyinyi na wawateke,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُو أَعْدُوَّكُمْ
أَفْلَانِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوْدَةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ
مِّنَ الْمُقْرَبِ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيمَانَهُ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجًا فَجِهَدَافِي سَبِيلِي وَأَبْغَاهُ
مَرْضَالِي لَيُرِوَنَ إِلَيْهِم بِالْمَوْدَةِ وَلَنَا أَعْلَمُ
بِمَا أَحْفَيْنَاهُمْ وَمَا أَعْلَمُ وَمَنْ يَقْعُلُهُ مِنْكُمْ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلُ

إِنْ يَشْقَوْكُمْ بِكُوْنُوكُمْ أَعْدَاءَ وَبِسُطُونِ إِلَيْكُمْ
أَيْدِيهِمْ وَالسِّنَّتُهُمْ بِالسُّوءِ وَدُولُوكُمْ
تَكْفُرونَ

na pia ndimi zao, wawatukane nyinyi
na wawatusi, na wao walitamani, kwa
hali yoyote, lau nyinyi mlikanusha
kama wao.

3. Hawatawanufaisha nyinyi jamaa zenu wa karibu wala watoto wenu kitu chochote mnapofanya urafiki na wakanushaji kwa ajili yao. Siku ya Kiyama Mwenyezi Mungu Atawatenganisha nyinyi na wao, Awatieve Peponi wanaomtii na Awatie Motoni wanaomuasi. Na Mwenyezi Mungu Anayaona mnayoyafanya, hakuna chochote kinachofichamana Kwake cha maneno yenu na matendo yenu.
 4. Kwa hakika mlikuwa na kigizo kizuri, enyi Waumini, kwa Ibrāhīm na wale waliokuwa pamoja na yeye waliposema kuwaambia wakanushaji Mwenyezi Mungu, «Sisi tumejiepusha na nyinyi na vile mnavyoviabudu badala ya Mwenyezi Mungu. Tumewakanusha nyinyi na tumeukataa ukafiri mlionao, na umejitokeza nje uadui na machukivu ya milele baina yetu sisi na nyinyi madamu bado mko kwenye ukushaji wenu, mpaka mmuamini Mwenyezi Mungu Peke Yake.» Lakini haliingii kwenye kuigiza tendo la Ibrāhīm la kumuombea msamaha babake, kwa kuwa hilo lilitokea kabla ya Ibrāhīm kufunukiwa kuwa babake ni adui wa Mwenyezi Mungu, na alipofunukiwa kuwa yeye ni adui wa Mwenyezi Mungu alijiepusha na yeye. Mola wetu! Kwako wewe

لَنْ تَنْفَعُكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
يَفْتَأِلُ بَيْنَكُمْ كَذَّابٌ وَاللَّهُ يَمْأُلُ عَمَلَنَّ نَصِيرٌ

فَذَكَّرَتْ لَهُ أَسْوَأَ حَسَنَةً فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرْءٌ مِّنْكُمْ وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَكُنْتُمْ بِكُمْ وَيَدِنَّا
وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْمُعْصَيَةُ أَبْدَأَ حَسَنَةً قَوْمُنَا
بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا سُعْفَرَنَّ
لَكَ وَمَا أَمْلَكَ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ وَرَبِّنَا
عَلَيْكَ تُوكِّدُنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَابَا وَإِلَيْكَ الْمُصْبِرُ ﴿٤﴾

tumetegemea, na kwako wewe
tumerejea kwa kutubia, na kwako
wewe ndiko marejeo Siku ya Kiyama.

5. Mola wetu! Usitufanye ni mtihani wa wale waliokukanusha wewe, kwa kutuadhibu au kuwapa nguvu makafiri juu yetu wakatufitini kwa kutuepusha na Dini yetu au wakawa na nguvu juu yetu wakaftinika kwa hilo na hapo waseme, «Lau hawa wangalikuwa kwenye haki haingaliwapata adhabu hii,» na wazidi ukafiri. Na utufinikie dhambi zetu kwa kutusamehe, ewe Mola wetu! Hakika wewe ni Mshindi Asiyekuwa na mwenye kushindana Naye, Mwingi wa hekima katika maneno Yake na matendo Yake.
6. Kwa hakika mlikuwa, enyi Waumini, na kiigizo chema kwa Ibrāhīm, amani imshukie, na wale waliokuwa na yeye, kwa anayetumai kupata kheri kutoka kwa Mwenyezi Mungu duniani na Akhera. Na yoyote anayeyapuuza yale ambayo Mwenyezi Mungu Anamuitia nayo ya kuwaiga Manabii Wake na akafanya urafiki na maadui Wake, basi Mwenyezi Mungu Ndiye Mkwası wa kutowahitajia waja Wake, Ndiye Mwenye kuhimidiwa kwa dhati Yake na sifa Zake, Ndiye Mwenye kushukuriwa kwa namna zote.
7. Huenda Mwenyezi Mungu Akaweka baina yenu nyinyi, enyi Waumini, na wale jamaa zenu washirikina, ambao mlikuwa na uadui nao, mapenzi

رَبَّنَا الَّذِي جَعَلَنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَأَعْفَرَنَا بِنَارًا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسُوْهُ حَسَنَةٌ لَمَنْ كَانَ يَرْجُوا
اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرُ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ النَّعِيْمُ
الْحَمِيدُ ﴿٦﴾

*عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُو وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ
فَنَهُمْ مَوْدُودَةٌ وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ عَفُورٌ تَحِيمُ ﴿٧﴾

baada ya machukivu na maelewano
baada ya ugomvi kwa kuvifanya
vifua vyao viukunjukie Uislamu. Na
Mwenyezi Mungu ni Muweza wa
kila kitu, na Mwenyezi Mungu ni
Mwingi wa msamaha kwa waja Wake
ni Mwingi wa huruma Kwao.

8. Mwenyezi Mungu Hawakatazi nyinyi, enyi Waumini, kuwakirimu kwa wema makafiri ambao hawakuwapiga nyinyi vita kwa ajili ya dini wala hawakuwatoa kutoka majumbani mwenu, na kuwafanya usawa kwa hisani yenu na wema wenu kwao, kwani Mwenyezi Mungu Anawapenda wale wanaofanya uadilifu katika maneno yao na matendo yao.
9. Hakika Mwenyezi Mungu Anawakataza, kuhusu wale waliowapiga vita kwa ajili ya dini na wakawatoa majumbani mwenu na wakawasaidia makafiri kuwatoa nyinyi, kufanya urafiki nao kwa kusaidiana na kupendana. Na yoyote anayewachukua wao kuwa ni wasaidizi dhidi ya Waumini na ni vipenzi, basi wao ndio madhalimu wa nafsi zao, wenye kutoka nje ya mipaka ya Mwenyezi Mungu.»
10. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo! Wakiwajia nyinyi wanawake Waumini wakiwa wamehama kutoka nchi ya ukafiri kuja kwenye nchi ya Uislamu, wafanyieni mtihani, ili mjue ukweli wa Imani yao, Mwenyezi Mungu Ndiye Mjuzi zaidi wa Imani yao.

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقْتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ
وَلَا يُخْرِجُوكُمْ مِّن دِيرِكُمْ أَن تَبْرُدُهُمْ وَتُقْسِطُوا
إِنَّمَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١﴾

إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ
وَلَا يُخْرِجُوكُمْ مِّن دِيرِكُمْ وَظَاهِرُهُمْ عَلَى إِخْرَاجِكُمْ
أَن تَوَلَّهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنُاتُ مُهَاجِرَاتٍ
فَامْتَحِنُوهُنَّ أَنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا يَعْمَلُنَّ فَإِنْ عَصَمْتُمُوهُنَّ
مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حَلَّ لَهُنَّ
وَلَا هُنَّ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَمَا أَنفَقُوا لَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ

Mkiwajua kuwa ni Waumini kulingana na alama na ushahidi uliowafunukia, basi msiwarudishe kwa waume wao makafiri. Kwani wanawake Waumini si halali waolewe na makafiri, na makafiri si halali wawaoe wanawake Waumini. Nawapeni waume wa wale wanawake waliosilimu mahari waliota kuwapa hao wanawake. Na si dhambi kwenu kuwaoa mkiwapa mahari yao. Na msishikilie kuendelea na ndoa za wake wenu waliokfur. Na takeni kwa washirikina mrudishiwe mahari mliota kuwapa wanawake wenu walioritadi na wakaungana na hao washirikina. Na wao watake kurudishiwa mahari waliota kwa wanawake wao waliosilimu na wakaungana na nyinyi. Hukumu hii iliyotajwa katika aya ni hukumu ya Mwenyezi Mungu Anahukumu baina yenu, basi msiende kinyume nayo. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi, hakuna kitu chochote kinachofichamana Kwake, ni Mwingi wa hekima katika maneno Yake na vitendo Vyake.

11. Na pindi baadhi ya wake zenu wanaporitadi na kujiunga na makafiri, na makafiri wasiwapo mahari yao miliyotoa kuwapatia, kisha mkapambana na hao makafiri na kupata ushindi juu yao, basi wapeni wale Waislamu, ambao wake zao waliondoka, kitu katika ngawira au kinginecho kama kile cha mahari walichowapa kabla ya hapo. Na muogopeni Mwenyezi Mungu mnayemuamini.

وَلَا يُمْسِكُ بِعِصْمَ الْكَوَافِرِ وَسَعَوْمَاً أَفْقَمُ
وَلَيَسْتَأْمِنُ مَآ أَنْفَقُواْ ذَلِكُ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَ كُلِّ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٦﴾

وَلَمْ فَانِكُ شَجَرٌ مَّنْ أَرْوَحَكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ
فَاعْبَثُرُ فَلَمْ يَأْتِ الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَرْوَاحُهُمْ مَشَّ
مَا أَنْفَقُواْ وَلَمْ يَأْتِ اللَّهُ الَّذِي أَسْتَرَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

12. Ewe Nabii! Wakiwajia nyinyi wanawake wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na kuwaahidi kuwa hawatamshirikisha Mwenyezi Mungu katika kumuabudu, wala hawataiba chochote, wala hawatazini, wala hawataua watoto wao baada ya kuzaliwa au kabla yake, wala hawatawanasibishia waume zao watoto wasiotokana na wao, wala hawataenda kinyume na wewe katika jema unalowaamrisha kwalo, basi waahidi kwa hayo na uwaombee msamaha kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusamehe sana dhambi za waja Wake wenye kutubia na ni Mwenye kuwarehemu.
13. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake! Msiwafanye wale ambao Mwenyezi Mungu Amewakasirikia kwa ukafiri wao kuwa ni marafiki na vipenzi, kwani hao washakata tamaa kupata thawabu za Mwenyezi Mungu kesho Akhera kama makafiri walio makaburini walivyokata tamaa ya kupata rehema ya Mwenyezi Mungu huko Akhera, watakaposhuduhudia ukweli wa mambo na wakajua ujuzi wa yakini kuwa hawatakuwa na fungu lolote huko au kama walivyokata tamaa makafiri kufufuliwa wafu wao- walio makaburini- kwa kuitakidi kwao kuwa hakuna kufufuliwa.

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ إِذْ جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَارِّعْنَكُمْ عَلَىٰ
أَنْ لَا يَتُشَرَّكُنَّ بِإِلَهٍ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزِدْنَ
وَلَا يَفْتَنْ أُولَئِنَّهُنَّ وَلَا يَأْتِنَ بِهُنَّ
يَقْتَرِنُهُنَّ بِيَنْ أَيْدِيهِنَّ وَأَجْلِيَهُنَّ وَلَا
يَعْصِنَّكُمْ فِي مَعْرُوفٍ فَبَارِعْهُنَّ وَأَسْتَغْفِرُ
لَهُنَّ اللَّهُ أَنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَرَوُنَ قَوْمًا عَصَبَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ قَدْ يَسُرُّونَ مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَسُرُّ
الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُوْرِ ﴿١٤﴾

SURA YA AL-ŞAFF

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Vimemtakasa Mwenyezi Mungu na kumwepusha na kila kisichonasibiana na Yeye vyote vilivyoko mbinguni na vilivyoko ardhini, na Yeye ni Mshindi Ambaye hakuna mwenye kushindana na Yeye, Mwingi wa hekima katika maneno Yake na vitendo Vyake.
2. Enyi miliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkaufuata Sheria Zake kivitendo! Kwa nini mnatoa ahadi au mnasema maneno bila kuyatekeleza? Haya ni makaripio kwa ambaye matendo yake yanaenda kinyume na maneno yake.
3. Ni machukivu makubwa sana kutoka kwa Mwenyezi Mungu kwenu nyinyi mnaposema kwa ndimi zenu maneno msiyoyafanya.
4. Hakika Mwenyezi Mungu Anawapenda wale wanaopigana katika njia Yake wakiwa wamejipanga kama kwamba wao ni jengo lililopangika na kuimarika kwa namna ya kutoweza adui kupenyeza kuititia jengo hilo. Katika aya hii pana maelezo ya ubora wa jihadi na wenye kupigana jihadi, kwa kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila upungufu, Anawapenda waja Wake Waumini wanapojipanga kupambana na maadui wa Mwenyezi Mungu.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ اللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ أَعْلَمُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا تَقُولُونَ مَا لَا
تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾

كَبُرَ مَقْتاً عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا
تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يَقْدِرُونَ فِي سَبِيلِهِ
صَفَّا كَأَنَّهُمْ بَيْنَ مَرْضَوْصٍ ﴿٤﴾

5. Wakumbushe watu wako, ewe Mtume, pindi aliposema Nabii wa Mwenyezi Mungu. Mūsā , amani imshukie, akiwaambia watu wake, «Kwa nini mnaniudhi kwa maneno na vitendo, na hali nyinyi mnajua kuwa mimi ni Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kwenu?» Basi walipopotoka na kuwa kando na haki pamoja na kuwa wanajua na wakaendelea juu ya hilo, Mwenyezi Mungu Aliziepusha nyoyo zao wasiukubali uongofu, ikiwa ni mateso kwao kwa sababu ya upotevu wao waliojichagulia wenyewe. Na Mwenyezi Mungu Hawaongozi watu wenye kutoka nje ya utiifu na njia ya haki.
6. Wakumbushe ewe Mtume, watu wako pindi Isā, mwana wa Maryam, alipowaambia watu wake, «Mimi ni Mjumbe wa Mwenyezi Mungu kwenu, ni mwenye kusadikisha Taurati iliyokuja kabla yangu na ni mwenye kushuhudilia ukweli wa Mtume atakayekuja baada yangu, jina lake ni Ahmad, naye ni Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na ni mwenye kulingania watu wamuamini, basi alipowajia Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa aya zilizo wazi walisema, «Huu ni uchawi waziwazi.»
7. Na hakuna yoyote aliye dhalimu zaidi na adui zaidi kuliko yule aliyemzulia Mwenyezi Mungu urongo na akamfanya kuwa ana washirika wa kuabudiwa, na hali yeye anaitwa aingie kwenye Uislamu na kumpwekesha Mwenyezi Mungu Peke Yake kwa ibada. Na

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُولُونَ لَهُ
نَّوْدُونَّي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ فَلَمَّا رَأَوْهُ أَزَاعُوهُمْ
وَاللَّهُ لَا يَهِيدُ الْقَوْمَ الظَّفِيقِينَ ﴿٦﴾

وَإِذْ قَالَ عَسَى إِنْ مَرَّتِي حِلْيَةٌ بِي إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيِّي مِنَ الْقُرْآنِ وَمُبَشِّرًا
بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي أَسْمَهُ وَلَهُمْ فَلَمَّا جَاءَهُمْ
بِأَيْتَنِتْ قَالُوا هَذَا إِسْخَرُ مُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِنْ أَفْتَى عَلَى اللَّهِ الْكَذَبَ وَهُوَ يُدْعَى
إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهِيدُ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

Mwenyezi Mungu Hawaafikii, wale waliozidhulamu nafsi zao kwa kukufuru na kukanusha, kwenye njia ambayo ndani yake kuna kufaulu kwao

8. Hawa madhalimu wanataka kuitangua haki aliyotumilizwa kwayo Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, nayo ni Qur'ani, kwa maneno yao ya urongo. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuipa nguvu haki kwa kuitimiza Dini Yake japokuwa wale wapingaji wenye kukanusha watachukia.
9. Yeye Ndiye Aliyemtumiliza Mtume Wake Muhammad kwa Qur'ani na Dini ya haki ili Aifanye kuwa juu ya dini zilizo kinyume nayo japokuwa washirikina watachukia hilo.
10. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo! Je niwaonyeshe njia ya biashara yenye mapato makubwa ambayo itawaokoa na adhabu yenye kuumiza?
11. Ni mwendelee daima kumuamini kwenu Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, na mpigane jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu kuinusuru Dini Yake kwa mali mnayoyamiliki na nafsi zenu, hilo ni bora kwenu kuliko biashara ya duniani. Basi mkiwa mnajua vitu venye madhara na manufaa, fuateni amri hiyo.
12. Mkifanya yale ambayo Mwenyezi Mungu Amewaamirisha nyinyi, enyi Waumini, Atayasitiri madhambi yenu na Atawatia kwenye mabustani

بِرُّيْدُوْنَ لِطَقْفُوْنَ اُوْرَالَّهِ بِأَفْوَهِهِ وَاللَّهُ مُبِينٌ
نُورٍهُ وَلَوْكَرَهُ الْكُفَّارُوْنَ ٨

هُوَالَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ
إِلَظَاهَرَهُ عَلَى الْمُنَّىٰ كُلِّهِ وَلَوْكَرَهُ الْمُشَرِّكُوْنَ ٩

يَا إِيَّاهُ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمْ أَذْكُرُوكُلَّيَ تَجَزَّعُ شُجَّيْكُمْ مَنْ
عَدَّا يَٰ لَيْلَيْرِ ١٠

لَّهُمَّ مُؤْمِنُوْنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمُجْهِدوْنَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
بِأَمْوَالِهِ وَأَنْفَسِكُوْكُلَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ إِنَّ كُلَّمُؤْمِنٍ ١١

يَعْقِرُ لَكُوْدُوْكُلَّهُ وَيُدْخِلُكُلَّهُ جَنَّتَ تَجَزِّي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ وَمَسْكِنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّتٍ عَدَنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ١٢

ya Pepo ambayo chini ya miti
yake inapita mito, na makazi
yaliyotakasika na kusafishika ndani
ya Mabustani ya kukaa daima bila
ya kukatika. Huko ndiko kufaulu
ambako hakuna kufaulu zaidi yake.

13. Na kuna neema nyingine kwenu, enyi Waumini, mtaipenda, nayo ni msaada kutoka kwa mwenyezi Mungu utakaowajia na ushindi wa haraka utakaopatikana mikononi mwenu. Na wape bishara Waumini, ewe Mtume, ya kunusuriwa na kupata ushindi duniani na kupata Pepo kesho Akhera.
14. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkafuata sheria Zake kivitendo! Kuweni watetezi wa dini ya Mwenyezi Mungu kama walivyokuwa marafiki wa kidhati wa ‘Isā watetezi wa Dini ya Mwenyezi Mungu alipowaambia wao Isā, «Ni nani atakayesimama kunihami na kenisaidia katika mambo ya kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu?» Wakasema, «Sisi ndio watetezi wa Dini ya Mwenyezi Mungu.» Hapo kundi moja la Wana wa Isrāīl likaongoka na kundi lingine likapotea, tukawapa nguvu wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na tukawapa ushindi juu ya wale waliowafanya uadui mionganoni mwa vipote vya Wanawara, wakawa na nguvu juu yao kwa kutumilizwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.

وَأُخْرَى تُحْبِبُهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَلَيْسَ

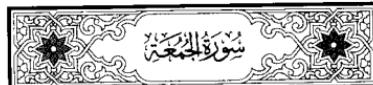
الْمُؤْمِنِينَ ١٣

يَأَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْمُوا كُلُّوا مِنَ النَّصَارَاءِ إِنَّمَا كَمَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِينَ مَنْ أَنْصَارَ إِلَيَّ إِنَّهُ قَالَ لِلْحَوَارِينَ تَخْنُونَ أَنْصَارَ اللَّهِ فَإِمَّا مَنْ طَابَهُ مِنْ بَيْنِ إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَالِبَةً فَإِنَّهَا الَّذِينَ إِذَا مَأْمُوا عَلَى عَدُوِّهِنَّ فَأَصْبَحُوهُنَّظَاهِيرَ

SURA YA AL-JUMU'AH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Vinamtaka Mwenyezi Mungu Aliyetukuka vyote vilivyo mbinguni na vyote vilivyo Ardhini, na Yeye Peke Yake Ndiye mfalme wa kila kitu, Aliye Mshindi kwenye utawala Wake bila ya mpinzani, Mwingi wa hekima katika kuyapelekesha mambo Yake na utengenezaji Wake.
2. Mwenyezi Munu, kutakasika na kila upungufu ni Kwake, Ndiye Aliyetuma kwa Waarabu, wasiojua kusoma wala kuwa na kitabu wala kumbukumbu zozote za utume, Mtume anayetokamana na wao aliyetumwa kwa watu wote, awosomee Qur'ani na awatakase wao na itikadi mbovu na tabia mbaya, na awafundishe wao Qur'ani na Sunnah. Na wao, kwa kweli, tangu alipokuwa hajatumilizwa, walikuwa kwenye ukengeukaji ulio waziwazi kwa kuwa kando na haki. Na Mwenyezi Mungu, kutakasika na kila upungufu ni Kwake,
3. Amemtuma yeze kwa watu wengine watakaokuja ambao bado hawajakuja mionganoni mwa Waarabu na wengineo. Na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, Peke Yake, Ndiye Mshindi mwenye kushinda juu ya kila kitu, Mwingi wa hekima katika maneno Yake na matendo Yake.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَيِّدُ اللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
الْمَلِكُ الْعَظِيزُ الْعَزِيزُ

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتَبَلَّغُ
عَلَيْهِمْ أَيَّتِهِ وَيُنذِّرُهُمْ وَيُعَذِّبُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَفْقِ صَلَلٍ
مُّبِينٌ

وَآخَرَيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَحْكُمُهُمْ وَهُوَ عَزِيزٌ
الْحَكِيمُ

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو
الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾

4. Kutumilizwa huko kwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa *ummah* wa Kiarabu na wasiokuwa wao, ni wema kutoka kwa Mwenyezi Mungu humpa Anayemtaka mionganini mwa waja Wake. Na Yeye, Peke Yake, Ndiye Mwenye wema na upaji mwingu.
5. Mfano wa Mayahudi ambao walitakiwa kuifuata Taurati kivitendo kisha wakakosa kuifuata ni kama mfano wa punda ambaye yuwabeba vitabu na hajui yaliyo ndani yake. Ni mfano muovu mno wa watu ambao wamezikataa aya za Mwenyezi Mungu na wasifaidike nazo. Na Mwenyezi mungu Hawaelekezi kwenye wema watu madhalimu ambao wanaikiuka mipaka Yake na wanaotoka nje ya utiifu Kwake.
6. Sema, ewe Mtume, uwaambie wale ambao wameshikamana na desturi za kiyahudi zilizopotoka, «Mkidai kiurongo kwamba nyinyi tu ndio vipenzi vya Mwenyezi Mungu na sio watu wengine, basi tamanini kufa iwapo nyinyi ni wakweli katika madai yenu kuwa Mwenyezi Mungu Anawapenda nyinyi.»
7. Na wala hawa Mayahudi hawatamatani kifo kabisa kwa vile wanavyoyapenda maisha ya duniani kuliko Akhera na kwa kuogopa kuteswa na Mwenyezi Mungu kwa sababu ya yale waliyoyatanguliza ya ukafiri na matendo maovu. Na Mwenyezi Mungu Anawajua mno

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرِيدَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا
كُثُلَ الْجَمَارِ يَحْمِلُ أَسْقَافًا إِبْرَاهِيمَ مَثَلُ
الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِعَيْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾

فُلِيتَأْهِمَا الَّذِينَ هَادُوا إِن رَعَمْتُمْ أَنْكُمْ
أَوْلَى بِإِيمَانِ اللَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَّمُوا الْمُوتَ
إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾

وَلَا يَتَمَّمُوا هُدًى أَبْدًا إِمَامَقَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ
عَلِيهِمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

madhalimu, hakifichamani Kwake
chochote cha udhalimu wao.

8. Sema, «Kwa kweli mauti mnayoyakimbia hayakimbiliki, kwani ni yenye kuwajia wakati wenu wa kufa utakapofika, kisha Siku ya kufufuliwa mtarudishwa kwa Mwenyezi Mungu mjuzi wa yale yaliyofichamana na yanayoonekana, na hapo Atawapasha habari ya matendo yenu na Atawalipa nyinyi kwa hayo.»
9. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo! Pindi mwadhini atakapoita kwa ajili ya Swala Siku ya Ijumaa, endeni upesi msikilize hutuba na mtekeleze Swala, na muache uuzaji na pia ununuaji na kila kinachowashughulisha nyinyi na hiyo Swala. Hilo mliloamrishwa ni bora kwenu nyinyi kutokana na yaliyo humo ya kusamehewa dhambi zenu na kupatiwa malipo mema kutoka kwa Mwenyezi Mungu. Basi iwapo nyinyi mnayajua manufaa ya nafsi zenu, fanyeni hilo. Kwenye aya hii kuna dalili kwamba kwenda kuhudhuria Swala ya Ijumaa na kusikiliza hutuba ni lazima.
10. Basi mkisha kuisikia hutuba na mkaitekeleza Swala, tawanyikeni kwenye ardhi na mtafute riziki ya Mwenyezi Mungu kwa kwenda mbio kwenu, na mtajeni Mwenyezi Mungu kwa wingi katika hali zenu zote, ili mfaulu kuzipata kheri mbili: za duniani na za Akhera.

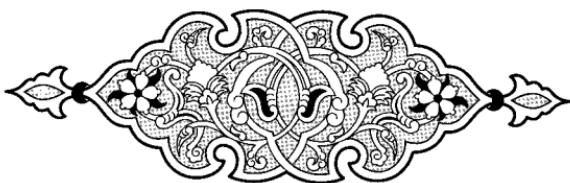
قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفْرُوتُ مِنْهُ فِإِنَّهُ
مُلَاقِكُمْ تُمَرَّدُونَ إِلَى عَلِيهِ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةُ فِي نِسْكِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

يَتَابُوا إِلَيْهَا الَّذِينَ ظَاهَرُوا إِذَا أُوذِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ بَوْرِ
الْجَمْعَةِ فَأَسْعَوْا إِلَيْهِ ذِكْرَ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعَمَّلُونَ ﴿٩﴾

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَلَا نَتَشَرُّ وَافِ
الْأَرْضِ وَأَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَذْكُرُوا
اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ فُطْحُونَ ﴿١٠﴾

11. Na pindi wanapoona baadhi ya
 Waislamu biashara au chochote
 mionganini mwa viliwazo vya duniani
 na pambo lake, hutawanyika
 kwenda huko na wakakuacha wewe
 umesimama juu ya mimbari unatoa
 hutuba. Waambie, ewe Nabii,
 «Yaliyoko kwa Mwenyezi Mungu
 ya thawabu na neema yana manufaa
 zaidi kwenu kuliko pumbao na
 biashara. Na Mwenyezi Mungu, Peke
 Yake, Ndiye Bora wa wanaoruzuku
 na kutoa, basi muombeni na mjisaide
 kwa kumtii, ili myapate yaliyoko
 Kwake ya kheri mbili: ya duniani na
 ya Akhera.

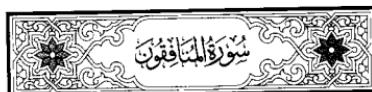
وَإِذَا رَأَوْتُمْ تَجَرَّدَهُ وَلَمْ يَهُوْ أَنْفَضُوهُ إِلَيْهَا وَتَرْكُوكُمْ
 فَإِسْأَلُوهُ مَا عَنَّدَ اللَّهَ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَمَنْ
 أَنْتَجَرَهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَرْجِينَ ١١

SURA YA AL-MUNĀFIQŪN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Wanapohudhuria wanafiki kwenye kikao chako, ewe Mtume, husema kwa ndimi zao, «Tunakubali kuwa wewe kwa kweli ni Mtume wa Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu Anajua kuwa wewe ni mtume wa Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu Anashuhudia kwamba wanafiki ni warongo katika ushahidi wao kwako walioudhihirisha na wakauapia kwa ndimi zao na huku wameuficha ukarushaji wao kwake.
2. Ukweli ni kwamba wanafiki wamevifanya viapo vyao wanavyoviapa ni kinga na ngao ya kuwakinga wasihukumiwe na kuadhibiwa, na wamejizua wenyewe na kuwazuia watu njia ya mwenyezi Mungu iliyonyoka. Kwa kweli wao, ni maovu mno yale ambayo walikuwa wakiyafanya,
3. kwa kuwa wao wameamini kijujuu kisha kindanindani wamekufuru. Ndipo Mwenyezi Mungu Akapiga muhuri juu ya nyoyo zao kwa ukafiri wao, Hivyo basi wao hawayaelewi yale yenye maslahi kwao.
4. Na unapowatazama wanafiki hawa, yanakufurahisha maumbile yao na mandhari yao, na wanapozungumza unayasikiliza mazungumzo yao kwa ufasaha wa ndimi zao, na hali wao kutokamana na utupu wa nyoyo

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكُمُ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا إِنَّا شَهَدْنَا إِنَّا لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّا لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشَهِدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾

أَتَخَذُوا أَيْمَانَهُمْ حِجَةً فَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ظَاهِرًا كُفَّارٌ وَّفِطْيَعٌ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَقْعَدُونَ ﴿٣﴾

* وَإِذَا رَأَيْتُمُهُمْ تُعْجِبُكُمْ أَجْسَامُهُمْ وَلَن يَقُولُوا شَهَادَةً لِقُولِهِمْ كَانُوهُمْ حُسْبٌ مُّسَنَّدٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُوَ الْأَعْدُوْ فَلَا يَحْذَرُهُمْ قَتْلَهُمُ اللَّهُ أَنْ يُوقَتُونَ ﴿٤﴾

zao kuwa hazina Imani na akili zao
 kuwa hazina fahamu wala elimu
 yenyen manufaa, ni kama vigogo
 viliviyotegemezwā kwenye ukuta,
 visivyokuwa na uhai.wanadhania
 kila sauti ya ukelele inawashukia
 wao na ina madhara kwao kwa
 kujuu kwao uhakika wa hali yao na
 uoga wao mwingi na hofu iliyojikita
 nyoyoni mwao. Wao ndio maadui wa
 kikwelikweli wenye uadui mwingi
 kwako wewe na kwa Waumini. Basi
 jichunge na wao, Mwenyezi Mungu
 Amewadhalilisha wao na Amewatoa
 kwenye rehema Yake. Basi ni vipi
 wao wanaiepuka haki na wanaelekea
 kwenye yale ambayo wao wamo
 ndani yake ya unafiki na upotevu.

5. Na wanapoambiwa hawa wanafiki,
 «Njooni huku hali ya kutubia mtake
 udhuru wa hayo yaliyotokea kwenu
 ya maneno maovu na mazungumzo
 ya ufidhuli, ili Mtume wa Mwenyezi
 Mungu awaombee Mwenyezi
 Mungu msamaha wa dhambi
 zenu , huvigeuza vichwa vyao na
 wakavitikisa kwa njia ya shere na
 kiburi. Na utawaona, ewe Mtume,
 wanakupa mgongo na huku wao
 wanafanyia kiburi jambo la kufuata
 yale ambayo walitakiwa wayafuate.
6. Yanalingana kwa wanafiki hawa,
 uwaombee msamaha kutoka kwa
 Mwenyezi Mungu, ewe Mtume,
 au usiwaombee, kwani Mwenyezi
 Mungu Hatazisamehe dhambi zao
 kabisa kwa sababu ya kuendelea
 kwao na uasi na kujikita kwao

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ عَلَوْا يَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ
 لَوْقَرُ وَسَهْمٌ وَرَأْيَتُهُمْ يَصْدُونَ وَهُمْ
 مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفِرَ لَهُمْ أَمْ لَمْ
 سَسْتَغْفِرَ لَهُمْ كَمْ يَعْفُرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
 لَآيَهُدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾

kwenye ukafiri. Hakika Mwenyezi Mungu Hawaelekezi kwenye Imani watu wanaomkanusha waliotoka nje ya utiifu Kwake.

7. Wanafiki hawa ndio wao wanaosema kuwaambia watu wa Madina, «Msitoe kuwasaidia Maswahaba wa Mtume wa Mwenyezi Mungu waliohama mpaka wajiepushe naye.» Ni za Mwenyezi Mungu, Peke Yake, hazina za mbinguni na ardhini na vilivymo humo mionganoni mwa riziki, Humpa Anayemtaka na Humnyima Anayemtaka, lakini wanafiki hawaelewi kwamba riziki inatoka kwa Mwenyezi Mungu kwa ujinga wao wa kutomjua Yeye, kutakasika na kila upungufu ni Kwake na kutukuka ni Kwake.
8. Wanasema hawa wanafiki, «Tutakaporudi Madina, kundi letu lenye nguvu zaidi litalitoa kundi la Waumini lililo twevu zaidi.» Kwa hakika, nguvu na ushindi ni vya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ni vya Mtume Wake, rehemaya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na ni vya wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, si vya wale wasiokuwa wao, lakini wanafiki hawalijui hilo kwa ujinga wao uliokita mizizi.
9. Enyi mliamuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo! Yasiwashughulishe nyinyi mali yenu wala wana wenu na kumuabudu

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَقًّا يَنْفَضُّوا وَلِلَّهِ خَرَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْقِلُهُونَ ﴿٧﴾

يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجُنَّ الْأَعْزَمِ مِنْهَا الْأَذْلَ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلَرَسُولِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِمُ كُلُّ أُكْثَرٍ وَلَا أَوْلَدُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَابِرُونَ ﴿٩﴾

Mwenyezi Mungu na kumtii. Na yoyote atakayeshughulishwa na mali Yake na watoto Wake na hilo la kumuabudu Mwenyezi Mungu, basi hao ndio waliopunjwa hisa zao za makaribisho ya Mwenyezi Mungu na rehema Yake.

10. Na toeni, enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, sehemu ya kile tulichowapa katika njia za kheri, mkilimkilia hilo kabla ya kifo hakijamjia mmoja wenu na kuziona dalili zake na alama zake, na hapo aseme kwa kujuta, «Mola wangu! Si unipe muda na uahirishe kifo changu kipindi kifupi! Nipate kutoa sadaka sehemu ya mali yangu na niwe mionganoni mwa watu wema wachamungu.»
11. Na wala Mwenyezi Mungu hatoichelewesha nafsi yoyote utakapokuja wakati wa kifo chake na umri wake ukakoma. Na Mwenyezi Mungu, kutakasika na kila sifa ya upungufu ni Kwake, ni mtambuzi wa yale mnayoyatenda: mema na mabaya, na Awetawalipa nyinyi kwa hayo.

وَلَنْ يَقُولُ مِنْ مَا رَأَى فَتَكُرُّ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّيَ لَوْلَا أَخْرَجْتَنِي
إِلَى أَجْلِ قَرْبَسٍ فَأَصْدَقَ وَأَكُنْ مِنْ

الصَّابِرِينَ ﴿١١﴾

وَلَنْ يُؤْخِرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَهُ أَجْلُهَا وَاللَّهُ

حَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

SURA YA AL-TAGHĀBUN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Vinamtakasa Mwenyezi Mungu na sifa zisizonasibiana na Yeye vyote vilivyoko mbinguni na vilivyoko ardhini. Ni Wake Yeye Mwenyezi Mungu, kutakasika na kila upungufu ni Kwake, uendeshaji mambo usio na kizuizi katika kila kitu. Na Yeye Ndiye Mwenye sifa njema zilizo nzuri. Na Yeye juu ya kila kitu ni Muweza.
2. Mwenyezi Mungu Ndiye Aliyewafanya nyinyi mpatikane kutoka kwenye hali ya kutokuwako, kati yenu kuna wenye kuukanusha uungu Wake na baadhi yenu kuna wenye kuuamini na kufuata Sheria Zake kivitendo. Na Yeye, kutakasika na kila sifa za upungufu ni Kwake, ni Mwenye kuviona vitendo vyenu, hakuna chochote chenye kufichamana Kwake, na Atawalipa kwavyo .
3. Ameumba mbingu na ardhi kwa hekima kubwa, na Akawaumba nyinyi katika sura nzuri, na Kwake Yeye ndio marejeo Siku ya Kiyama, Amlipe kila mtu kwa matendo yake.
4. Anajua, kutakasika na kutukuka ni Kwake, kila kilichoko mbinguni na ardhini, na Anakijua mnachokificha, enyi watu, na mnachokidhihirisha. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa yale yanayodhamiriawa na vifua na kufichwa na nafsi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَيِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ كُلَّ فِنْكُرٍ كَافِرٌ وَمَنْ كُرِّمْتَ
وَاللَّهُ بِمَا لَعْنَاهُمْ بَصِيرٌ ﴿٢﴾

خَلَقَ الْسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحُكْمِ وَصَوَّرَ
فَأَخْسَنَ صُورَ كُلِّهِ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُسَرِّعُونَ وَمَا تُؤْلِمُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الْأَنْفُسِ ﴿٤﴾

الْأَنْفُسِ

5. Je haikuwajia nyinyi, enyi washirikina, habari ya wale waliokufuru mionganoni mwa watu waliopita kabla yenu, ulipowafikia wao mwisho mbaya wa ukafiri wao na uovu wa vitendo vyao hapa ulimwenguni na kuwa wao kesho Akhera watakuwa na adhabu kali iumizayo?
 6. Hayo yaliyowapata duniani na yatakayowapata kesho Akhera ni kwamba wao walikuwa wakijiliwa na Mitume wa Mwenyezi Mungu na alama waziwazi na miujiza iliyofunuka wazi, huwa wakisema, «Je binadamu kama sisi wanatuongoza? Hapo wakamkufuru Mwenyezi Mungu, wakaukanusha ujumbe wa Mitume Wake na wakaipa mgongo haki wasiikubali. Na Mwenyezi Mungu Hana haja na kuamini kwao wala kuabudu kwao. Na Mwenyezi Mungu ni Mkwasi, Ana utajiri uliotimia usio na mpaka, ni Mwenye kusifiwa kwa maneno Yake, matendo Yake, na sifa Zake, Hawajali wao wala haumdhuru Yeye upotevu wao chochote.
 7. Walidai wale waliomkanusha Mwenyezi Mungu kwa ubatilifu kwamba wao hawatatolewa kwenye makaburi yao baada ya kufa. Waambie, ewe Mtume, «Ndio. Naapa kwa Mola wangu! Mtatolewa makaburini mwenu mkiwa hai, kisha mtapewa habari ya yale mliyoyafanya duniani. Na hilo kwa Mwenyezi Mungu ni sahali na rahisi.

وَيَا أَيُّهُمْ رَّحِيمٌ
أَمْ يَأْتِكُمْ بِنُؤَاذِنِيْنَ كُفَّارٌ مِّنْ قَبْلِ فَذَاقُوا

ذلِكَ بِأَنَّهُ كَانَ تَائِيَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَقَالُوا إِنَّمَا يَهْدِنَا فَكُرْبَرْأَوْ وَتُوْرَأَ وَاسْتَغْنَى
اللَّهُ وَاللَّهُ عَنِ الْجَحَدِ ٦

رَعَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّمْ يُعْلَمُ قُلْ بِيَ وَرَبِّي
لَتَبْعَدُنَّ مِنَ الْمُشْتَبِئِنَ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
سَيِّدُ

8. Basi mwaminini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, enyi washirikina, na mjiongoze kwa Qur'ani Aliyomteremshia Mtume Wake. Na Mwenyezi Mungu kwa mnayoyafanya ni Mtambuzi, hakuna kinachofichamana na Yeye cha matendo yenu na maneno yenu, na Yeye ni Mwenye kuwalipa kwa hayo Siku ya Kiyama.
9. Ikumbukeni Siku ya Mkusanyo ambayo Mwenyezi Mungu Atawakusanya wa mwanzo na wa mwisho. Siku hiyo ambayo ina mpunjano na mtengano kati ya viumbe: Waumini wawapunje makafiri na wenye kuasi, na wao hao(hao makafiri na waasi) iwashahidhikie wazi kuwa wao ndio waliopata hasara. Basi wenye Imani wataingia Peponi kwa rehema za Mwenyezi Mungu, na wenye ukafiri wataingia Motoni kwa uadilifu Wake. Na mwenye kumuamini Mwenyezi Mungu na akafanya matendo ya utiifu Kwake, Atamfutia dhambi zake na Amtie kwenye mabustani ya Pepo ambayo chini ya majumba yake ya fahari inapita mito ya maji, hali ya kukaa milele humo. Kukaa milele huko Peponi ndiko kufaulu kukubwa ambako hakuna kufaulu kushinda huko.
10. Na wale ambaω wanapinga kwamba Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa haki na wakazikanusha dalili za kuwa Yeye Ndiye Mola na hoja za uungu Wake Alizowatuma nazo Mitume Wake, hao ni watu wa Motoni, ni

فَقَامُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْئُورُ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿١﴾

يَوْمَ يَجْمَعُ كُلُّ رِبِّيْرٍ الْجَمْعُ ذَلِكَ يَوْمُ الْحِسَابِ وَمَنْ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحَاتٍ لَّهُمَّ اغْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ
وَيَدْخُلْهُ جَنَّةً حَتَّىٰ تَجْرِي مِنْ تَحْمِلِهَا الْأَنْهَارُ
خَلِيلِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَبَّلُوا بِمَا يَتَّبِعُونَ أُولَئِكَ
أَصْحَبُ النَّارِ خَلِيلِينَ فِيهَا وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٣﴾

wenye kukaa humo milele. Moto huo wa Jahanamu ni marejeo maovu mno watakayofikia.

11. Halimpati yoyote jambo lolote la shida isipokuwa kwa ruhusa ya Mwenyezi Mungu na mapitisho Yake na makadirio Yake. Na yoyote anayemuamini Mwenyezi Mungu, Atauongoza moyo Wake ufuate amri Zake na uridhike na mapitisho Yake. Atauongoza kwenye njia nzuri ya maneno, vitendo na hali. Kwani uongofu hasa ni wa moyo, na viungo vinafuata. Na Mwenyezi Mungu kwa kila kitu ni Mjuzi, hakifichamani Kwake chochote mionganoni mwa hivyo.
12. Na mtiini Mwenyezi Mungu, enyi watu, na muongokee Kwake katika yale Aliyoyaamrisha na Aliyoyakataza, na mfuateni Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, katika yale aliyowafkishia kutoka kwa Mola wake. Na iwapo mtaupa mgongo utiifu wenu kwa Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, basi Mjumbe wetu hana madhara yoyote kutokana na kupa mgongo kwenu. Jukumu lake ye ye ni kuwafkishia nyinyi yale Aliyotumilizwa kwayo usikishaji wenye maelezo ya waziwazi.
13. Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Ambaye hukuna muabudiwa wa kweli isipokiwa Yeye. Na kwa Mwenyezi Mungu tu na wategemee Waumini, kwa upweke Wake, katika mambo yao yote.

مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَأَلَّا يَهْدِ كُلَّ
شَيْءٍ عَلَيْهِ ۝

وَأَطْبَعُوا اللَّهَ وَأَطْبَعُوا الرَّسُولُ فَإِنْ
تَوَلَّتْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْتَّبَلُغُ الْمِيزَنُ ۝

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَسْتَكْفِلِ

الْمُؤْمِنُونَ ۝

14. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake! Kwa kweli mionganoni mwa wake zenu na wana wenu ni maadui wenu, wanawazuia nyinyi na njia ya Mwenyezi Mungu na wanawavunja moyo ya kumtii Mwenyezi Mungu, basi jihadharini nao wala msiwasikilize. Na iwapo mtayasamehe makosa yao, mkayapa mgongo na mkayaficha msiyatangaze, basi Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kusamehe ni Mwingi wa rehema, Atawasamehe nyinyi madhambi yenu, kwani Yeye, Aliyetakasika na kila upungufu, ni Mkubwa wa kusamehe ni Mkunjufu wa rehema.
15. Hayakuwa mali yenu na watoto wenu isipokuwa ni majoribio na mtihani kwenu. Na Mwenyezi Mungu, Kwake Yeye kuna thawabu kubwa kwa aliyechagua kumtii Yeye kuliko kumtii asiyekuwa Yeye na akatekeleza haki ya Mwenyezi Mungu katika mali yake.
16. Fanyeni juhud zenu, enyi Waumini, na tumieni nguvu zenu katika kumcha Mwenyezi Mungu, na msikilizeni Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, usikilizaji wa kuzingatia na kufikiri, zifuateni amri Zake na myaepuke makatazo Yake na mtoe katika kile Alichowaruzuku Mwenyezi Mungu, hilo litakuwa bora kwenu. Na atakayeeupukana na uchoyo na kubania kilichozidi katika mali, basi hao ndio watakaozipata kheri zote, watakaofaulu kupata kila wanalolitaka.

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا
أَرْجِحُكُمْ وَأَوْلَدُكُمْ عَدُوًا لَّكُمْ
فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعْقُلُوهُمْ فَاصْفَحُوهُمْ
وَتَعْفُرُوا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

(١٥)

إِنَّمَا آمَنُوا لَكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ مِّنَ اللَّهِ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

(١٦)

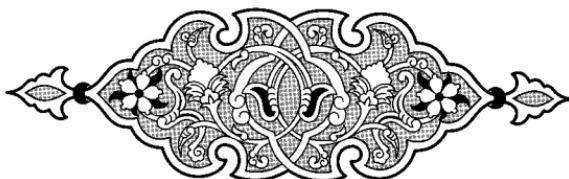
فَأَتَقُولُ اللَّهُ مَا أَسْتَطَعْتُهُ وَأَسْمَعْتُهُ وَأَطَبِعْتُهُ
وَأَنْفَقْتُهُ خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقَ شَحَّ
نَفْسِهِ فَأُولَئِكُمُ الْمُفْلِحُونَ

(١٧)

17. Iwapo mtatoa mali yenu katika njia ya Mwenyezi Mungu kwa kumtakasia Yeye na kwa moyo mzuri, Atawaongezea Mwenyezi Mungu thawabu za ambacho mmekitoa na Atawasamehe madhambi yenu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa kurudisha shukrani kwa watoaji kwa kuwapa malipo mema ya kile walichokitoa, ni Mpole kwa kutoharakisha mateso kwa wanaomuasi.
18. Na Yeye, kutakasika na kila upungufu ni Kwake, ni Mjuzi wa kila lililofichika lisionekane na lile lililojitekeza likaonekana, ni Mshindi Asiye na mshindani, ni Mwingi wa hekima katika maneno Yake na matendo Yake.

إِنْ تُفَرِّصُوا اللَّهَ قَرَضًا حَسَنًا يُضَعِّفُهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٦﴾

عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَدَةُ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١٦﴾

SURA YA AL-TALĀQ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

- Ewe Mtume! Pindi mnapotaka, wewe na Waumini, kuwapa talaka wake zenu, basi wapeni talaka wakiwa kwenye hali ya kukabili kipindi cha wao kukaa eda- yaani kwenye hali ya usafi ambao hakukupatikana kuingiliwa, au katika hali ya mimba iliyo wazi- na mshike hesabu ya eda, mpate kujua muda wa kuwarejea iwapo mtataka kuwarejea, na muogopeni Mwenyezi Mungu, Mola wenu. Wala msiwatoe wanawake waliopewa talaka kwenye majumba wanayokaa mpaka eda lao limalizike, nalo ni hedhi tatu kwa asiyekuwa mdogo (asiyeingia damuni) na si kwa aliyekata tamaa ya kuingia damuni (kwa uzee) wala mwenye mimba. Na haifai kwa wanawake hao kutoka majumbani mwao wao wenywewe isipokuwa watakafanya kitendo kiovu cha waziwazi kama vile uzinifu. Na hizo ndizo hukumu za Mwenyezi Mungu alizozipitisha kwa waja Wake. Na Mwenye kuzikiuka hukumu za Mwenyezi Mungu, basi huyo amejidhulimu nafsi yake na ameipeleka mahali pa maangamivu. Hujui, ewe mtoaji talaka, kwamba Mwenyezi Mungu huenda, baada ya talaka hiyo, Akaleta jambo usilolitazamia ukaja ukamrudia.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا طَلَقُوكُنَّ
لِعِدَتِهِنَّ وَلَا حُصُرُ الْعِدَةِ وَلَا تَنكِحُ
لَهُنَّ حُجُوْهُنَّ مِنْ يُؤْتَهُنَّ وَلَا يَخْرُجُنَّ إِلَّا
إِنَّمَا يَنْهَاكُنَّ بِفَحْشَةِ مُبَيِّنَةٍ وَلَكَ حُدُودُ اللَّهِ
وَمَنْ يَعْتَدْ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ كَلَّمَ نَفْسَهُ لَا تَنْدِرِي
لَعَلَّ اللَّهَ يُحِيدُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا

2. Na pindi kipindi cha eda la wanawake waliopewa talaka kinapokaribia kumalizika, basi warudieni na mtangamane nao kwa wema pamoja na kuwapatia matumizi, au waacheni pamoja na kuwatekelezea haki zao bila kuwfanyia mambo ya kuwadhuru. Na wekeni mashahidi mnaporejeana na mnapoachana, wanaume wawili waadilifu mionganoni mwenu. Na tekelezeni, enyi mashahidi, ushahidi wenu kwa ajili ya Mwenyezi Mungu tu na sio kwa kitu kingine. Hilo ambalo Mwenyezi Mungu Amewaamrisha kwalo yuwawaidhiwa nalo yule anayemuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho. Na yoyote atakayemuogopa Mwenyezi Mungu akayaafuata kivitendo yale ambayo Amemuamrisha nayo na akayaepuka yale ambayo Amemkataza nayo, Atamtola njia ya kutoka kwenye kila dhiki
3. na Atamfanyia nyepesi njia za kupata riziki kwa namna ambayo haikupita akilini mwake wala haikuwa kwenye hesabu zake. Na yoyote atakayemtegema Mwenyezi Mungu basi Yeye Atamtosheleza yale yanayomkera katika mambo yake yote. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwenye kulifikilia jambo Lake, Hapitwi na kitu chochote wala haelemewi na kitu chochote kinachotakikana na Yeye, hakika Mwenyezi Mungu Amekiwekea kila kitu muda wake wa kukomea na kipimo ambacho kitu hiko hakiwezi kukipita.

فَإِنَّمَا يَعْلَمُ أَجَاهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَا عَرَفُوا فَأَنْهُمْ
قَاتِلُوهُنَّ بِمَا عَرَفُوا وَلَا شَهَدُوا لِذَلِيلٍ مِّنْهُمْ
وَلَقَيْمُوا الشَّهَدَةَ لِلَّهِ ذَلِكُمْ بُوَاعْظِيهِ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا

وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى
اللَّهِ فَهُوَ حَسِبُهُ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ أَمْرَهُ قَدَّ
جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

4. Na wanawake walioachwa ambao
damu zao za hedhi zimekatika
kwa utu uzima wao, mkitatizika
mkawa hamjui: ni nini hukumu
yao? Basi, eda lao ni miezi mitatu.
Na wanawake wadogo ambao
hawajaingia damuni, basi eda
lao ni miezi mitatu vilevile. Na
wanawake wajawazito, eda lao ni
linamalizikia pale wanapozaa. Na
yooyote atakayemuogopa mwenyezi
Mungu na akatekeleza hukumu Zake,
Atamfanyia mambo Yake yawe
mepesi duniani na Akhera.
5. Hayo yailotajwa kuhusiana na
mambo ya talaka na eda ni amri ya
Mwenyezi Mungu Aliyoiteremsha
kwenu, enyi watu, ili muitumie.
Na yooyote mwenye kumuogopa
Mwenyezi Mungu akawa anamcha
kwa kuyaepuka yale ya kumuasi
na kuzitekeleza faradhi Zake,
basi Atamfutia madhambi yake,
Atamuongeza kwa wingi malipo
yake huko Akhera na amuingize
Peponi.
6. Wakalisheni, wale walioachwa
mionganii mwa wake zenu kwenye
kipindi chao eda, mahali mfano wa
pale mnapokaa nyinyi kwa kadiri ya
ukunjufu wenu na uwezo wenu. Wala
msiwafanyie mambo ya kuwadhuru
mkawatilia mkazo katika makazi.
Na iwapo wake zenu waliopewa
talaka ni waja wazito, basi wapeni
matumizi pindi wakiwa kwenye eda
lao mpaka watakapozaa. Na iwapo

وَالَّتِي يَئِسَّنَ مِنَ الْمُحِيطِينَ
سَبَّابِكُمْ إِنْ أَرَبَّتُهُنَّ فَعَدَّهُنَّ نَلَادَةً
أَشْهُرٌ وَالَّتِي لَمْ يَجِدْنَ وَأَؤْلَئِكُ الْأَخْمَالِ
أَجَلُهُنَّ أَنْ يَصْنَعُنَ حَمَلَهُنَّ وَمَنْ يَتَقَبَّلُ
اللَّهُ يَجْعَلُ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿١﴾

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَقَبَّلُ
يُكَفَّرُ عَنْهُ سَيْغَاتُهُ وَيُعَظَّمُ لَهُ أَجَراً ﴿٢﴾

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنُوا مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا
ضُرَّارُوهُنَّ لِضَرِّيْقُوا عَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَئِكَ مَهِيلٌ
فَأَنْفَقُوا عَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَصْنَعُنَ حَمَلَهُنَّ فَإِنْ أَرَضَعُنَّ
لَهُمْ فَأَتُوْهُنَّ أُجُورُهُنَّ وَأَتَمْرُ وَأَبْتَكُ
بِمَعْرُوفٍ وَلَمْ تَعَاشِرْ فَسَرْضُعْ لَهُ وَأَخْرَىٰ ﴿٣﴾

watawanyonyeshea nyinyi watoto
 wao ambao ni wenu kwa malipo, basi
 wapeni malipo yao, na amrishaneni
 nyinyi kwa nyinyi wema na roho
 nzuri. Na iwapo hamkukubaliana
 juu ya unyonyeshaji wa mama
 mzazi, basi baba atanyonyeshewa na
 mnyonyeshaji mwingine asiyekuwa
 mama aliyepewa talaka.

7. Na atoe matumizi mume kulingana
 na kile alichokunjuliwa nacho
 na Mwenyezi Mungu kumpa
 mkewe aliyeachana naye na
 amlipie mwanawe, iwapo mume
 ana ukunjufu wa mapato. Na yule
 ambaye amebanika kimatumizi naye
 ni fukara, basi na atoe kulingana
 na kile alichopewa na Mwenyezi
 Mungu katika matumizi. Masikini
 halazimishwi kutoa kama kile
 anacholazimishwa tajiri. Mwenyezi
 Mungu Ataleta, baada ya dhiki
 na shida, ukunjufu wa maisha na
 kutosheka.
8. Na kuna vitongoji vingi ambavyo
 watu wake waliasi amri ya Mwenyezi
 Mungu na amri ya Mitume Wake na
 wakaendelea kwenye ukiukaji wao na
 ukafiri wao,
9. tukawahesabu juu ya matendo
 yao duniani hesabu kali mno na
 tukawaadhibu adhabu kubwa na
 mbaya, wakauonja mwisho mbaya
 wa ujeuri wao na ukafiri wao, na
 mwisho wa ukafiri wao ulikuwa
 ni maangamivu na hasara, hapana
 hasara nyingine baada ya hiyo.

لِيُنْفِقُ دُونَسْعَةٍ مِّنْ سَعْتَهُ وَمَنْ فُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ
 فَلَا يُنْفِقُ مِمَّا أَتَاهُ اللَّهُ لَأَنَّكَفُ اللَّهُ تَعَالَى إِلَّا
 مِمَّا أَتَاهَا أَسِيَّجَعُ اللَّهُ بَعْدَ عَسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾

وَكَيْنَ قِرْيَةٌ عَنْ أَمْرِهَا وَرُسْلِهِ
 فَاسْتَبَنَّهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبَهَا عَذَابًا شَدِيدًا ﴿٨﴾

فَدَافَتْ وَبَالْ أَمْرِهَا وَكَانَ عَقِبَهُ أَمْرِهَا خَسِرًا ﴿٩﴾

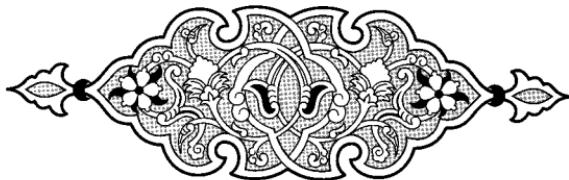
10. Mwenyezi Mungu Amewaandalia watu hawa, waliokiuka mipaka na wakaenda kinyume na amri za Mwenyezi Mungu na amri za Mitume Wake, adhabu kali sana. Basi muogopeni Mwenyezi Mungu na mjidhadhari na mambo Anayoyachukia, enyi watu wenye akili zilizokomaa, mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mitume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo! Kwa hakika Mwenyezi Mungu Ameteremsha kwenu, enyi Waumini, Ukumbusho wa kuwakumbusha nao na kuwazindusha juu ya fungu lenu la kumuamini Mwenyezi Mungu na kuwa watiifu Kwake kivitendo.
11. Na ukumbusho huu ni Mtume anayewasomea nyinyi aya za Mwenyezi Mungu zinazowafafanulia haki kwa kuitenga na ubatilifu, ili Apate kuwatoa, wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakazifuata Sheria Zake kivitendo na wakamatii, kutoka kwenye giza la ukafiri kuwapeleka kwenye mwangaza wa Imani. Na yoyote atakayemuamini Mwenyezi Mungu na akafanya matendo mema Atamuingiza kwenye mabustani ya Peponi ambayo chini ya miti yake inapita mito ya maji, wasalie humo milele. Kwa hakika Mwenyezi Mungu Ameifanya riziki ya Muumini mwema iwe nzuri huko Peponi.

أَعَدَ اللَّهُ أَهْمَمَ عَذَابًا شَدِيدًا فَإِنَّهُ أَلَّا يَنْأِي
إِلَيْكُمْ الَّذِينَ أَمْنَوْا فَقَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ كُلَّ
مَا كُنْتُمْ تَحْكُمُونَ ﴿١١﴾

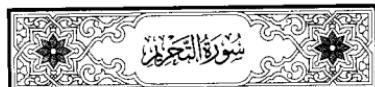
رَسُولًا تَلَوْ أَعْلَمُكُمْ إِيمَانَهُ مُبَيِّنَاتٍ لِتَخْرُجَ
الَّذِينَ أَمْنَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلْمَاتِ
إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يَدْخُلُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْمِلِهِ الْأَثْمَرَ حَلِيلَنَّ فِيهَا أَبَدًا
فَدَأْخُسَنَ اللَّهُ أَلَّهُ رِزْقًا ﴿١١﴾

12. Mwenyezi Mungu, Peke Yake,
 Ndiye Aliyeziumba mbingu saba na
 Akaumba ardhi saba, na Akateremsha
 amri kupitia wahyi Aliyowateremshia
 Mitume Wake na kwa yale
 Anayowapangia viumbe Vyake
 kwayo kati ya mbingu na ardhi, ili
 mpate kujua , enyi watu, kwamba
 Mwenyezi Mungu juu ya kila kitu
 ni Muweza, hakuna kinachomshinda
 na kwamba Mwenyezi Mungu
 Amekizunguka kila kitu kiujuzi, basi
 hakuna kitu chochote kilichoko nje
 ya ujuzi Wake na uweza Wake.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ
 مَتَّهُنَ يَتَرَكَّلُ الْأَمْرُ بِيَهُنَ لَيَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
 عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَقَدْ يَرَوْنَ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ حَاطَ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَمًا

SURA YA AL-TAḤRİM

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ewe Mtume! Mbona unajizuia nafsi yako na halali Aliyokuhalalishia Mwenyezi Mungu kwa kuwa unataka kuwardhisha wake zako? Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kkusamehe, ni Mwenye huruma kwako.
2. Kwa hakika Amepasisha Mwenyezi Mungu kwenu, enyi Waumini, kuvihalalisha viapo vyenu kwa kuvitolea kafara. Kafara yenyewe ni kuwalisha masikini kumi au kuwavisha au kuacha shingo huru. Na asiyepata cha kutoa, basi afunge siku tatu. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kuwanusuru nyinyi na kuyasimamia mambo yenu. Na Yeye Ndiye MJuzi wa mambo yanayowafaa Akayapitisha kwenu, Ndiye Mwingi wa hekima kwenye maneno Yake na matendo Yake.
3. Na pindi Mtume alipompa siri mke wake Hafṣah, radhi za Mwenyezi Mungu zimshukie, ya mazungumzo fulani, na yeye alipomwambia maneno hayo mke mwenzake ‘Āishah, radhi za Mwenyezi Mungu zimshukie, na Mwenyezi Mungu Akamjulisha Mtume Wake kuwa mkewe ameitoa siri yake, alimjulisha Hafṣah sehemu ya maneno aliyyatoo na akayanyamazia mengine

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّتِي لَمْ تُخْرِجْ مَا أَحْلَلَ اللَّهُ لَكَ تَبْغِي
مَرْضَاتٍ أَرْوَاحَكَ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١﴾

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لِكُمْ بَخْلَةً أَيْمَنَكُمْ وَاللَّهُ مُوَلَّكُ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

وَإِذَا سَرَّ اللَّهُ إِلَى بَعْضِ أَرْوَاحِهِ حَدَّثَ أَفَمَا
بَيَّنَتِيهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ
وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا بَيَّنَهَا لِيَهُ قَالَ مَنْ مِنْ أَنْبَاءِ
هَذَا قَالَ بَيَّنَ أَعْلَمُ الْحَكِيمُ ﴿٣﴾

asimwambie kwa kuchunga heshima.
 Basi Mtume alipomwambia
 Hafṣah yale mazungumzo
 aliyoatangaza, alisema huyo
 mke, «Ni nani aliyekwambia
 maneno hayo?» Akasema Mtume,
 «Aliyenambia hayo ni Mwenyezi
 Mungu, Aliye Mwingi wa ujuzi na
 utambuzi, Ambaye hakifichamani
 Kwake chenye kujificha chochote.

4. Iwapo mtarudi kwa Mwenyezi
 Mungu (ewe Ḥafṣah na ‘Āishah)
 basi yatakuwa yamepatikana kwenu
 yanayopelekea kukubaliwa toba yenu,
 kwa kuwa nyoyo zenu zilielekea
 kwenye kuyapenda yale aliyoachukia
 Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema
 ya Mwenyezi Mungu na amani
 zimshukie, ya kutoa siri yake. Na
 mtakaposaidiana juu yake kwa kufanya
 yanayomuudhi, basi Mwenyezi Mungu
 Ndiye Msimamizi wake na Mtetezi
 wake na Jibrili na Waumini wema.
 Na Malaika, baada ya usaidizi wa
 Mwenyezi Mungu, ni wasaidizi wake
 na watetezi juu ya yoyote anayemuudhi
 na kumfanyia uadui.

5. Linalotarajiwa kwa Mola wake
 iwapo atawaacha nyinyi, enyi wake
 zake, ni amuoze yeye, badala yenu
 nyinyi, wake wanyenyeketu kwa
 Mwenyezi Mungu kwa kumtii,
 wenyе kumuamini Mwenyezi
 Mungu na Mtume Wake, wenyе
 kumtii Mwenyezi mungu, wenyе
 kurudi kwenye yale anayoyapenda
 Mwenyezi Mungu ya kumtii Yeye,

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَعَّبَتْ قُلُوبُكُمَا وَلِنَظَاهِرَ عَلَيْهِ فِإِنَّ اللَّهَ هُوَ مُوَلَّهُ وَجَرِيلُ وَصَلَحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَاهِرٌ ﴿٤﴾

عَسَى رَبُّهُ تَبَانَ طَلَقَكُنَّ أَنْ يُتَدَلِّلَهُ وَأَرْوَاحًا حَيَّاتِكُنَّ
 فَنَكِنَّ مُسِيمَكُنَّ مُؤْمِنَتِ قَاتِلَتِ تَبَيَّنَتِ عَلِيَّاتِ
 سَهِّحَاتِ شَيَّبَتِ وَأَنْكَارًا ﴿٥﴾

wenye kumuabudu kwa wingi, wenye kufunga sana, wakiwa wake wakuu mionganoni mwao na wanawali.

6. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na mkazifuata Sheria Zake kivitendo! Zilindeni nafsi zenu kwa kuyatenda yale ambayo Amewaamrisha kwayo Mwenyezi Mungu na kuyaepuka yale ambayo Amewakataza nayo, na walindeni watu wenu kwa kile mnachotumia kujilinda nyinyi wenyewe na Moto ambao kuni zake ni watu na majiwe. Watasimamia kuadhibiwa watu wa Motoni Malaika wenye nguvu walio thabiti katika usimamizi wao, wasioenda kinyume na Mwenyezi Mungu katika maamrishi Yake na wanaotekeleza yale wanayoamrishiwa.
7. Na wataambiwa wale waliokanusha kwamba Mwenyezi mungu Ndiye Mola wa haki na wakamkufuru, watakapoingizwa Motoni, «Msitafute nyudhuru Siku ya Leo, ukweli ni kwamba nyinyi mnapewa malipo ya yale ambayo mlikuwa mkiyafanya duniani.
8. Enyi mliomuamini Mwenyezi Mungu na mtume Wake na mkafuata Sheria Zake kivitendo! Acheni madhambi yenu na mrudi kwenye kumtii Mwenyezi Mungu, kurudi kwa mwisho kusikokuwa na ufanyaji maasia tena kwa kutarajia Mola wenu Awafutie maovu ya matendo yenu na Awaingize kwenye mabustani ya Peponi ambayo chini ya majumba yake ya fahari

يَتَأْبِيَهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا فَوْرًا نَفْسُكُمْ وَأَهْلِيَكُمْ
نَارٌ وَقُدُّمَاهَا النَّاسُ وَلَيَجِدُهُ عَيْنَاهَا
مَلَكِيَّةٌ غِلَاظٌ شَدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ
مَا أَمَرُوهُ وَيَفْعَلُونَ مَا يُمْرِنُونَ ①

يَتَأْبِيَهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوْلَا يَوْمَ يَنَمَا
يُخْرِجُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ②

يَتَأْبِيَهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُوَّالًا إِلَى اللَّهِ تَوَبَّةً
نَصُوْحًا حَسَنَى بِكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتٍ كُمْ وَيَدْخَلُكُمْ جَنَّتٍ يُخْرِي
مِنْ تَحْتَهَا الْأَنْهَرُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ أَنَّى
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ لَوْرُهُمْ بَسْعَى بَيْتَ
أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ قَوْلُونَ بِنَّا أَتَيْمَنَّا
نُورَنَا وَأَغْفَرْنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ③

inapita mito ya maji, Siku ambayo Mwenyezi Mungu Hatamfedhehi Nabii na walioamini pamoja naye wala hatawatesa, bali Atavipandisha juu vyeo vyao. Nuru ya watu hawa itakuwa inatembea mbele yao na kuliani mwao huku wakisema, «Mola wetu! Tukamilishie sisi nuru yetu mpaka tuvuke *Sirāt* na tuongoke njia ya kwenda Peponi, na utusamehe na uyatupilie mbali madhambi yetu na uyasitiri, kwani wewe Kwa hakika ni Muweza juu ya kila kitu.»

9. Ewe Nabii! Pigana jihadi na wale waliouonyesha ukafiri waziwazi na wakautangaza, na pigana nao kwa upanga, na pigana jihadi na wale waliouficha ukafiri na kuufinika kwa hoja na kwa kusimamisha hukumu za Sheria na vitambulisho vyaa Dini. Na utumie ukali na ugumu katika kupigana jihadi na makundi mawili hayo. Na makazi yao ambayo watakwendwa kukaa huko Akhera ni moto wa Jahanamu. Na ni marejeo maovu mno hayo watakayoyarejea!

10. Mwenyezi Mungu Anapiga mfano wa hali ya makafiri- katika kutangamana kwao na Waislamu, kuwa karibu na wao na kutangamana nao na kwamba hilo halitawanufaisha kwa kuwa wamemkufuru Mwenyezi Mungu- kuwa ni kama hali ya mke wa Nabii wa Mwenyezi Mungu, Nūh, na mke wa Nabii wa Mwenyezi mungu, Lūṭ, kwa kuwa wote wawili walikuwa

بِتَائِهَا الَّتِيْ جَهَدَ الْكُفَّارُ وَالْمُنَافِقُونَ
وَأَعْلَظُ عَلَيْهِمْ وَمَا وَرَاهُمْ حَاجَةً وَبَسَّ
الْمَصِيرُ

صَرَبَ اللَّهُ مُنَكَّلَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَمْرَاتٌ فُوحٌ
وَأَمْرَاتٌ لُوطٌ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ
عِبَادِنَا صَلَحَيْنِ فَأَنْتَاهُمَا فَلَمْ يُعْبَدَا
عَنْهُمَا مِنْ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ أَذْحَلَ النَّارَ
مَعَ الظَّاهِرِينَ

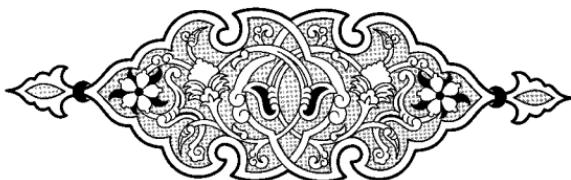
chini ya hifadhi ya ndoa ya waja
wawili wema mionganoni mwa waja
wetu, ukapatikana kutoka kwao
kuwafanyia uhaini wa kidini, kwani
wote wawili walikuwa makafiri.
Mitume wawili hawa hawakuweza
kuwatetea wake zao na adhabu ya
Mwenyezi Mungu, na wakaambiwa
wake wawili hao, «Ingieni Motoni
pamoja na wenye kuingia huko.»
Katika kupiga mfano huu pana
dalili ya kwamba kuwa karibu na
Manabii na watu wema hakufai kitu
iwapo mtu mwenyewe ana matendo
mabaya.

11. Na Mwenyezi Mungu Anapiga
mfano wa hali ya Waumini-
waliomuamini Mwenyezi Munmgu,
wakamuabudu Peke Yake na
wakazifuata Sheria Zake kivitendo
na kwamba wao hakuwadhuru wao
kule kutangamana kwao na makfiri
katika maingilaiano yao- kuwa
ni kama hali ya mke wa Fir'awn
aliyekuwa kwenye hifadhi ya ndoa
ya aliyekuwa muovu mno mionganoni
mwa wale waliomkufuru Mwenyezi
Mungu, na hali yeye alikuwa
anamuamini Mwenyezi Mungu,
pindi aliposema, «Mola wangu!
Nijengee Nyumba huko kwako
Peponi na uniokoe na utawala wa
Fir'awn na ukafiri wake na yale
matendo maovu yanayotokana na
yeye, Na uniokoe na watu wenye
kumfuata katika udhalimu na
upotevu, na uniokoe na mateso yao.»

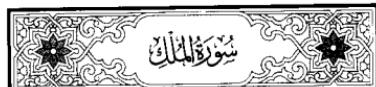
وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّاتِينَ إِذْ أَمَنُوا
أَمْرَاتٍ فَرَعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبُّ أُتْنِي لِي
عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَجِئْنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلَهُ وَجِئْنِي مِنْ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦﴾

12. Na Mwenyezi Mungu Anapiga mfano kwa walioamini. Mfano wenyewe ni Maryam binti 'Imrān aliyeihifadhi tupu yake na akailinda na uzinifu, basi mwenyezi Mungu Akamuamrishaa Jibrili, amani imshukie, apulize kwenye mfuko wa nguo yake. Na ule mpulizo ukafika kwenye uzao wake. Hapo akabeba mimba ya 'Isā, amani imshukie, akayaamini maneno ya Mola wake, akafuata kivitendo Sheria Zake Alizozipasisha kwa waja Wake na vitabu Vyake Alivyoviteremsha kwa Mitume Wake, na akawa ni mionganii mwa wale wenyewe kumtii Yeye.

وَمَرِيمَ أُبْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ
فَرَجَحَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوْحِنَا وَصَدَّقَتْ
بِكَلْمَكَتْ رَبِّهَا وَكُنْتُهُ، وَكَانَتْ مِنَ
الْأَقْدَنْتِينَ ﴿٤٧﴾

SURA YA AL-MULK

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Zimekithiri kheri za Mwenyezi Mungu na wema Wake kwa viumbwe Vyake, Ambaye mkononi Mwake upo ufalme wa duniani na Akhera na mamlaka ya viwili hivyo, Anapitisha amri Yake na uamuzi Wake kwenye mamlaka Yake hayo, na Yeye kwa kila jambo ni Muweza. Faida inayopatikana katika aya hii ni kuwa inathibitisha sifa ya mkono kwa Mwenyezi Mungu Aliyetakasika na kutukuka, kwa namna inavyonasibiana na utukufu Wake.
2. Aliyeumba mauti na uhai ili awatahini nyinyi, enyi watu, ni yupi mionganini mwenu aliye mwema wa matendo na utakasaji wa nia? Na Yeye Ndiye Mshindi Ambaye hakuna chochote kinachomshinda, Ndiye Mwingi wa msamaha kwa anayetubia mionganu mwa waja Wake. Katika aya hii pana kuhimiza kufanya utiifu na makaemeo ya kutenda maasia.
3. Aliyeumba mbingu saba zilizopangika, baadahi yake juu ya nyingine, huoni katika uumbaji wa Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema, ewe mwenye kuangalia, tofauti yoyote wala mpambanuko, basi rudia tena kuangalia mbinguni: je unaona pasuko zozote au nyufa?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَرَّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِبَلْوَهٍ أَكْفَافُهُ أَخْسَنُ
عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طَبَاقًا مَاتَرَىٰ فِي
خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَقْوِيَّةٍ فَأَرْجِعَ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ
مِنْ قُطُورٍ ﴿٣﴾

ثُرَأْجِعَ الْبَصَرُ كَمَنْ يَنْقَلِبُ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِنًا
وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾

4. Kisha rudia kuangalia tena, mara baada ya mara, yatakurudia hayo macho yakiwa manyonge na matwevu hayakuona upungufu wowote na hali yakiwa ni yenyе usumbufu na uchovu.
5. Na hakika tumeupamba uwingu wa karibu unaoonekana na macho kwa nyota kubwa zenyе kung'ara, na tumezifanya nyota hizo ni vimondo zenyе kuwachoma wenyе kusikiliza kwa kuiba mionganoni mwa mashetani, na tumewaandalia wao huko Akhera adhabu ya Moto wenyе kuwaka wakawa ni wenyе kuadhibika kwa joto lake.
6. Na wenyе kumkanusha Mola wao watapata adhabu ya moto wa Jahanamu, na ubaya zaidi wa mahali pa mtu kurejea ni ni huo moto wa Jahanamu!
7. Waingizwapo hao wakanushaji ndani ya moto wa Jahanamu, watausikia ukitoa sauti kali yenyе kutisha , huku ukichemka machemko makali sana.
8. unakaribia huo moto wa Jahanamu kurukararuka kwa ukali wa hasira ulizonazo juu ya wakanushaji. Kila linapotiya humo kundi la watu, wale wawakilishi wa kusimamia mambo ya huo moto wa Jahanamu watawauliza kwa njia ya kuwalauamu na kuwakaripia: Je kwani hakuwajia nyinyi, huko duniani, mjumbe wa kuwatahadharisha na adhabu hii ambayo nyinyi mmo ndani yake?

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَبِّحٍ وَجَعَلْنَا
رُؤْمًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا شَعِيرًا ﴿٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ
الْمُصْبِرُ ﴿٦﴾

إِذَا أَلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ
تَنْفُرُ ﴿٧﴾

تَكَادُ تَنْبَغِيرُ مِنَ الْعَيْطِ كَمَا أَلْقَى فِيهَا قَوْجٌ
سَأَلَهُمْ خَرْتَهَا أَلَرْبَادُ كَنْدِيرٌ ﴿٨﴾

9. Watawajibu kwa kusema, «Ndio! Tumejiwa na Mjumbe anayetoka kwa Mwenyezi mungu akatuonya na tukamkanusha na tukasema kuhusu miujiza aliyokuja nayo: Mwenyezi Mungu hakumteremshia binadamu kitu chochote. Hamkuwa nyinyi, enyi Mitume, isipokuwa mmeenda mbali na haki.
10. Na watasema kwa kukubali makosa, «Lau tungalikuwa tunasikia usikivu wa mwenye kutafuta haki, au tunafikiria juu ya yale tunayoitiwa kwayo, hatungekuwa ni kati ya watu wa Motoni.»
11. Hivyo basi wakakubali kukanusha kwao na kukufuru kwao kulikowafanya wastahili adhabu ya Moto. Basi kuwa mbali na rehema ya Mwenyezi Mungu ni kwa watu wa Motoni!
12. Hakika wale wanaomuogopa Mola wao, wakamuabudu na wasimuasim na hali wako mbali na macho ya watu na wanaiogopa adhabu ya Akhera kabla hawajaiona, watapata msamaha wa dambi zao katoka kwa Mwenyezi Mungu na malipo mema makubwa ambayo ni Pepo.
13. Na yaficheni maneno yenu, enyi watu, katika jambo lolote miongoni mwa mambo yenu , au yadhihirisheni, kwani yote mawili mbele ya Mwenyezi Mungu ni sawa. Hakika Yeye , kutakasika ni Kwake, ni Mjuzi wa yaliyomo ndani ya vifua, basi yatafichamana vipi maneno yenu na matendo yenu Kwake Yeye!

قَالُوا إِنَّا قَدْ جَاءَنَا نَبِيٌّ فَرَجَّبَنَا وَقُلْتَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنْ شَيْءٍ إِنَّا أَنْتَمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَثِيرٍ ﴿٤﴾

وَقَالُوا إِنَّكَ لَنَسْمَعُ وَمَنْ عَقِلَ مَا كُذِبَ فِي أَصْحَابِ
الْسَّعْيِ ﴿٥﴾

فَأَغْرَقْتُمْ أَيْدِيهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعْيِ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾

وَأَسْبِرْتُ أَوْقَلَكُمْ أَوْجَهَهُ وَلِيَهُ إِنَّهُ عَلَيْمٌ بِذَاتِ
الْأَصْدُورِ ﴿٨﴾

14. Je, kwani hajui, Mola wa viumbe, viumbe Vyake na mambo yao na hali ni kuwa Yeye Ndiye Aliyewaumba, Akalitengeneza umbo lao na Akalifanya zuri? Na Yeye Ndiye Mpole kwa waja Wake, Ndiye Mwenye kuwatambua wao na matendo yao.
15. Mwenyezi Mungu Peke Yake Ndiye Aliyewafanyia ardhi iwe nyepesi iliyotayarishwa mpate kutulia juu yake. Basi tembeeni sehemu zake na pande zake na mle riziki ya Mwenyezi Mungu Anayowatolea humo. Na Kwake Yeye Peke Yake ndio Ufufuzi kutoka makaburini mwenu ili mhesabiwe na mlipwe. Katika hii aya pana ishara ya kuhimiza utafutaji riziki na uchumaji. Pia pana dalili kuwa Mwenyezi Mungu Ndiye Muabudiwa wa haki Peke Yake Asiye na mshirika, na pana dalili ya uweza Wake, kukumbusha neema Zake na kuonya kuelemea duniani.
16. Je mmesalimika, enyi makafiri wa *Makkah*, na Mwenyezi Mungu Aliye mbinguni kuwa Hatawadidimiza ardhini ikawa inatetemeka na nyinyi mpaka mkaangamia?
17. Au mmesalimika kuwa Mwenyezi Mungu Aliye juu ya mbingu kuwa Hatawatumia upopo wenye kuwapiga mawe madogomadogo na hapo mkajua, enyi makafiri, ni viyi onyo langu kwenu mnapoionda adhabu? Na huko kujua wakati huo hakutawanufaisha.

الْأَيَّلُمْ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ الظَّيِّفُ الْخَيْرُ ١٤

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُوكًا مَشْوَافِي
مِنْ كُلِّهَا وَكُلُّ أُمَّنْ رِزْقَهُ وَإِلَيْهِ الْشُّورُ ١٥

أَمَنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَحْسِفَ بِكُلِّ الْأَرْضَ
فَإِذَا هِيَ تَمُرُ ١٦

أَمَنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَيْنَكُمْ
حَاسِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرٌ ١٧

Katika hii aya pana kuthibitisha kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Yuko juu kwa namna inayonasibiana na utukufu Wake, kutakasika ni Kwake.

18. Kwa hakika walikanusha wale waliokuwa kabla ya makafiri wa *Makkah* kama vile watu wa Nuchوūh, 'Ad na Thamûd walivyowakanusha Mitume wao. Basi kulikuwa namna gani kule kuwakasirikia kwangu na kuwageuzia kwangu neema waliyokuwa nayo kwa kuwateremshia adhabu na kuwaangamiza?
19. Je kwani walighaflika hawa makafiri wasiwatazame ndege juu yao wakiwa wanazikunjua mbawa zao angani na wakati mwingine wanazikunjua na kuzitia mbavuni mwao? Hakuna mwenye kuwatunza wasianguke wakiwa katika hali hiyo isipokuwa Mwingi wa rehema.
20. Hakika Yeye Anaona kila kitu, hakuna upungufu wala tofauti. Bali ni nani huyu ambaye, kulingana na madai yenu, enyi makafiri, kuwa ni kundi lenu, anayewanusuru asiyekuwa Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema, iwapo Yeye Atawatakia baya? Makafiri hawakuwa, katika madai yao isipokuwa wako katika kudanganywa na kupotezwa na Shetani .
21. Bali ni nani huyo mpaji anayedaiwa atakayewapa nyinyi riziki iwapo Yeye Atazuia riziki Yake na Atawakatalia kuwapa? Bali makafiri wanaendelea

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانُوكُمْ^{١٨}

أَوْلَئِرْ قَالَ إِلَى الظَّاهِرِ فَوَهْمٌ صَفَّتْ وَيَعْصِنَ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الْأَرْحَمُونَ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
بَصِيرٌ^{١٩}

أَمَّنْ هَذَا اللَّهُيْ هُوَ حُنْدُلُكُ بِنُصُرُكُ مِنْ دُونِ
الْأَرْحَمِنِ إِنَّ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي عُرُورٍ^{٢٠}

أَمَّنْ هَذَا اللَّهُيْ يَرْزُقُكُمْ إِنَّ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بِكَلِّ
لَجُوْفٍ عُثُرُوْنُورٍ^{٢١}

kwenye ukiukaji wao na upotevu
wao wakiwa katika hali ya ushindani,
kujiona na kuikimbia haki, hawaisikii
wala hawaifuati.

22. Je huyu anayetembea akiwa
kichwa chake kimeinama hajui pa
kuelekea wala namna ya kwenda
yuko katika kulingana zaidi kwenye
njia na ameongoka zaidi au ni yule
anayetembea sawasawa, akiwa na
kimo kilicholingana, aliye mzima,
afuataye njia iliyofunuka wazi
isiyokuwa na mpeteko? Na huu ni
mfano Mwenyezi Mungu Amempigia
kafiri na na Muumini.

أَفَمَنْ يَمْشِي مِهْجَاعًا وَجْهَهُ أَهْدَى أَمْنَ
يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صَرَاطٍ مُّسْتَقِيًّا
﴿٢﴾

23. Mwenyezi Mungu Ndiye
Aliyewapatisha nyinyi kutoka
kwenye hali ya kutokuwako,
na akawafanya nyinyi muwe
na mashikio ili msikie kwayo,
macho ili muonee na nyoyo ili
muelewe kwazo. Basi ni uchache,
enyi makafiri, mnavyomtekeleza
shukrani Mola wenu kwa neema hizi
alizowaneemesha.

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُوكَ وَجَعَلَ لَكُوكَ السَّعَةَ
وَالْأَبْصَرَ وَالْأَقْيَدَةَ قَلِيلًا مَا تَشَكُّرُونَ
﴿٣﴾

24. Waambie, «Mwenyezi Mungu ndiye
Aliyewaumba na Akawaeneza
ardhini. Na Kwake Yeye, PekeYake,
mtakusanywa baada ya huku
kutengana, ili mhesabiwe na
mlipwe.»

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
مُخْسِرُونَ
﴿٤﴾

25. Na wanasema hao makafiri, «Ni
lini itakapohakikika ahadi hii,
ewe Muhammad? Tupeni habari
ya kipindi chake, enyi Waumini,
iwapo nyinyi ni wakweli katika yale
mnayoyadai.»

وَيَقُولُونَ مَقْيَ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُوْنُمْ صَدِيقِينَ
﴿٥﴾

26. Waambie hao, ewe Mtume, «Hakika ujuzi wa kipindi cha kusimama Kiyama uko kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake Ndiye Anayehusika nacho. Na hakika si lingine ni kwamba mimi ni muonyaji kwenu, ninawaogopesha mwisho mbaya wa ukafiri wenu na ninawaeleza kile Alichoniamrisha Mwenyezi Mungu nikibainishe upeo wa kubainisha.
27. Watakapoiona makafiri adhabu ya Mwenyezi Mungu ikiwa iko karibu nao na wakaishuhudia, utajitokeza unyonge na ungeliko kwenye nyuso zao na waambiwe, kwa njia ya kuwalauku na kuwakaripia, «Hii ndio ile mliokuwa mkitaka iharakishwe ulimwenguni.»
28. Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa makafiri, «Nipasheni habari, iwapo Mwenyezi Mungu Atanifisha pamoja na Waumini walio pamoja na mimi, kama mnavyotamani, au Ataturehemu avicheleweshe vipindi vyetu vya kufa na Atuepushie adhabu yake, basi ni nani huyo ambaye atawahami aizuie adhabu kali yenye kuumiza isiwafikie?»
29. Sema, «Ni Mwenyezi Mungu! Yeye Ndiye Mwingi wa rehema. Tumemuamini na tumeifuata Sheria Yake kivitendo na tumemtii. Na Kwake yeye, Peke Yake, tumetegemea katika mambo yetu yote. Basi mtajua, enyi makafiri, itakapoteremka adhabu, ni yupi kati ya makundi mawili mionganoni mwetu: sisi na nyinyi, yuko mbali waziwazi na njia ya Mwenyezi Mungu iliyonyoka.»

فُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنْذِرْتُ مُّبِينً^{۱۷}

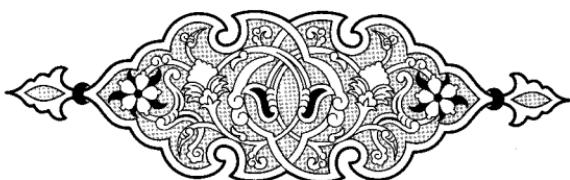
فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةَ سَيَعْتَقُ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَقَبْلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُ بِهِ تَدَعُونَ^{۱۸}

فُلْ أَرَى يَتُمْ إِنَّ أَهْلَكَنِي أَنَّهُ وَمَنْ مَعَيْ أُورَحَنَا
فَمَنْ يُحِيدُ الْكُفَّارِ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ^{۱۹}

فُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ إِمَانَابِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلَ
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ^{۲۰}

30. Sema, ewe Mtume, Uwaambie hawa washirikina, «Nipasheni habari iwapo maji yenu mnayokunywa ni yenye kupotea ndani ya ardhi, mkawa hmyafikii kwa namna yoyote, basi ni nani asiyekuwa Mwenyezi Mungu Atakayewaletea maji yenye kutembea ardhini na yenye kuonekana na macho»

فَلْ أَرَأَيْتُمْ لَنَا أَصْبَحَ مَأْوِيَّكُمْ عَوْرَةً فَمَنْ يَأْتِيكُمْ
بِمَا عَمِلْتُمْ

SURA YA AL-QALAM

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ۚ وَالْقَوْمُ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾

۶۰ مَا أَنَّ يَنْعَمَةً رَبِّكَ لِمَجْوُنٍ ﴿٦٠﴾

۶۱ قَلَّ لَكَ لِأَجْرٍ غَيْرَ مَمْتُنُونَ ﴿٦١﴾

۶۲ إِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٦٢﴾

۶۳ فَسَتَبِصُرُ وَيُصْرُونَ ﴿٦٣﴾

۶۴ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهَتَّدِينَ ﴿٦٤﴾

1. «Nūn» Yametangulia maelezo kuhusu herufi zilizokatwakatwa na kutengwa mwanzo wa sura ya *Al-Baqarah*.
2. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Kalamu ambayo kwayo Malaika na watu wanaandikia, na kwa kile wanachokiandika cha kheri, manufaa na aina za elimu.
3. Hukuwa wewe, ewe Mtume, kwa sababu ya neema ya Mwenyezi Mungu kwako, ya unabii na utume, ni mchache wa akili wala mwenye uduni wa maoni. Na wewe una malipo makubwa yasiyopunguzwa wala kukatwa kwa yale matatizo unayopambana nayo ya ufkishaji ujumbe.
4. Na hakika wewe, ewe Mtume, uko juu ya tabia kubwa, nazo ni zile tabia njema zilizomo kwenye Qur'ani. Kwani kule kuifuata Qur'ani kulikuwa ni sifa yake, akitekeleza amri zake na kukomeka na yale yanayokatazwa nayo.
5. Kwa kipindi cha karibu kijacho, utaona ewe Mtume, na wataona makafiri ugonjwa wa akili na wazimu viko kwa nani mionganini mwenu?
6. Hakika Mola wako , kutakasika ni Kwake, Ndiye Mjuzi zaidi wa kumjua mpotofu aliyeenda kombo na Dini ya Mwenyezi Mungu na njia ya

uongofu, na Yeye Ndiye Mjuzi zaidi wa kumjua mchamungu aliyeongoka kwenye njia ya haki.

8. Basi jikite kwenye msimamo ulionao, ewe Mtume, wa kuenda kinyume na wakanushaji, na wala usiwatii.
9. Wanatamani na wanapenda lau wewe unakuwa laini kwao na kuwakubalia baadhi ya misimamo walijonayo, na wao wakawa laini kwako.
10. Usimkubalie, ewe Mtume, kila mtu mweye kuapa mayamini sana,
11. mrongo sana, mtwevu, msengenyaji watu, anayetembea baina yao kwa kuchochaea ugomvi na kuchukua maneno ya baadhi yao kuwapelekea wengine kwa lengo la kuharibu baina yao, bahili wa mali mwenye uchoyo wa kuyatumia katika njia ya haki,
12. mwenye kuzuia sana ufanyaji wema, anayevuka mpaka wake katika kuwafanyia watu uadui na kutumia yaliyohartamishwa, mwingi wa madhambi,
13. mshupavu katika ukafiri wake, mchafu na muovu na anayenasibishwa na baba asiye wake.
14. Na kwa kuwa yeye ni mwenye mali na wana ndipo akakiuka mipaka na akaifanyia kiburi haki.
15. Ikawa akisomewa aya za Qur'ani na mtu yoyote huzikanusha na kusema kuwa hizo ni maneno ya urongo na itikadi za watu waliopita. Aya hizi, ingawa zimeteremka kwa baadhi

فَلَا تُطِعْ أَمْكَنَّيْنَ ﴿١﴾

وَدُولُوْنَدِهْنُ فَيْدِهْنُونَ ﴿٢﴾

وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَافِ مَهِينَ ﴿٣﴾

هَمَارَ مَشَاءِ يَنْمِيمِ ﴿٤﴾

مَنَاعَ لِلْخَيْرِ مَعَدِ أَشِيمِ ﴿٥﴾

عُنْ بَعْدَ ذَلِكَ رَزِيمِ ﴿٦﴾

أَنْ كَانَ ذَامَالِ وَبَيْنِ ﴿٧﴾

إِذَا تُتَحَلَّ عَلَيْهِ إِيْنَنَا قَالَ أَسْطِيرُ الْأَوَّلِتَ ﴿٨﴾

ya washirikina, kama vile al-Walid bin \al-Mughīrah, zina onyo ndani yake kwa Muislamu asikubaliane na anayesifika kwa sifa hizi zenye kutukanika.

16. Tutaweka alama ya kudumu juu ya pua yake isiyomuepuka, ili afedheheke mbele za watu.
17. Sisi tumewatahini watu wa Makkah kwa njaa na ukame kama tulivyowatahini wenyе shamba walipoapa wakiwa pamoja kwamba watakwenda kuvuna matunda ya shamba lao asubuhi mapema, ili wasiokuwa wao, kati ya masikini na mfano wao, wasipate kula katika mavuno hayo.
18. Na wasiseme walipopanga hayo, «Mwenyezi Mungu Akitaka» .
19. Mwenyezi Mungu akaliteremshia shamba hilo moto ukaliteketiza kipindi cha usiku na hali wao wakiwa wamelala.
20. Na likapambaukiwa nalo lishachomeka limekuwa leusi kama usiku wa giza.
21. Hapo wakaitana kipindi cha asubuhi.
22. «Haya tokeni mapema mwende kwenye shamba lenu iwapo bado mnataka kuvuna matunda!»
23. Wakatoka kwa haraka, huku wakinong'onezana,
24. «Leo msimpe nafasi masikini yoyote kuingia shamba lenu.»

سَنَسِمُهُ وَعَلَى الْخُرْطُومِ ﴿١١﴾

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا لَبَّوْنَا أَحَبَّ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا إِنَّمَا مُصْبِحُهُمْ

مُصْبِحَيْنَ ﴿١٢﴾

وَلَا يَسْتَشْتُونَ ﴿١٣﴾

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّنْ رَّبِّكَ وَهُمْ نَارِمُونَ ﴿١٤﴾

فَأَصْبَحَتْ كَالْصَّرَبِينَ ﴿١٥﴾

فَتَادَوْهُ مُصْبِحَيْنَ ﴿١٦﴾

أَنْ أَعْدُو أَعْلَى حَرَنِكُونَ كُنُّمْ صَرَبَيْنَ ﴿١٧﴾

فَانْظَلَقُوا وَهُرِبُتْ حَفَّتُونَ ﴿١٨﴾

أَنْ لَا يَدْخُلُنَّاهَا الْيَوْمَ عَيْنَكُمْ مَسْكِينُونَ ﴿١٩﴾

25. Wakaenda kipindi cha mwanzo wa mchana kuelekea kwenye shamba lao wakiwa na lengo baya la kuwanyima masikini matunda ya shamba, wakiwa wana uwezo kamili wa kulitekeleza hilo kulingana na madai yao.
26. Walipolishuhudia shamba lao limechomeka walilikataa na wakasema, ‘Kwa hakika tumepotea njia ya kulifikia!» na walipojua kuwa hilo ndilo shamba lao walisema,
27. «Bali sisi tumekoseshwa mazao yake kwa sababu ya nia yetu ya uchoyo na kuwanyima masikini.»
28. Akasema muadilifu zaidi mionganoni mwao, «Kwani sikuwaambia myafunge maneno yenu na matakwa ya mwenyezi Mungu kwa kusema ‘Mwenyezi Mungu Akitaka’?»
29. Hapo wakasema, baada ya kurudi kwenye fahamu za uongofu, «Mwenyezi Mungu Mola wetu Ametakasika na udhalimu katika haya yaliyotupata, lakini ni sisi ndio tuliojidhulumu nafsi zetu kwa kuacha kuyafunga maneno yetu na matakwa ya Mwenyezi Mungu na kwa lengo letu baya.»
30. Wakazungukiana wao kwa wao wakilaumiana kwa kuacha kuyafunga maneno yao na matakwa ya Mwenyezi Mungu na kwa lengo lao baya,
31. wakasema, «Ewe ole wetu! Sisi tulikuwa tumekiuka mpaka kwa kuwanyima masikini na kuenda kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu.

وَعَدْنَا عَلَيْهِ رَحْمَةً قَدِيرَةً ﴿١٥﴾

فَكَتَرَ وَهَا قَالُوا إِنَّا لَصَاحِبُونَ ﴿١٦﴾

بَلْ كَنْ مَحْرُومُونَ ﴿١٧﴾

فَأَلَّا يَسْطُطُهُمْ أَلَّا يَقُولُوا لَنَا سَيِّئُونَ ﴿١٨﴾

فَالْأُولُّوْسِبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا لَكَ الظَّاهِرُونَ ﴿١٩﴾

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ تَعْبِيرٍ يَتَكَلَّمُونَ ﴿٢٠﴾

فَالْأُولُوْنِيَّنَ إِنَّا لَكَ أَطْغَيْنَ ﴿٢١﴾

32. Tunatarajia kwa Mola wetu kuwa Atatupa kilicho bora zaidi kuliko shamba letu, kwa kuwa tumetubia na tumekubali makosa yetu. Sisi tuna matumaini mema kwa Mola wetu, tunatarajia msamaha na tunaomba kheri. Mfano wa mateso hayo tuliyowatesa nayo wenye shamba ndivyo yanavyokuwa mateso yetu duniani kwa kila anayeenda kinyume na amri ya Mwenyezi Mungu na akazifanyia uchoyo neema za Mwenyezi Mungu Alizompa kwa kutotekeleza haki ya Mwenyezi Mungu katika neema hizo.
33. Na kwa hakika adhabu ya Mwenyezi Mungu ni kubwa zaidi na ni kali zaidi kuliko adhabu ya duniani. Lau wao wangalijua wangalijiepusha na kila jambo lenye kusababisha kupata mateso hayo.
34. Hakika wale waliojikinga na mateso ya Mwenyezi Mungu kwa kufanya yale Aliyowaamrishaa na kuacha yale Aliyoyakataza, watapata kwa Mola wao huko Akhera, mabustani ya Peponi ambayo ndani yake kuna starehe za daima.
35. Je tuwafanye wale wanaomnyenyeka Mwenyezi Mungu kwa kumtii ni kama wale waliokufuru?
36. Mna nini nyinyi? Vipi mnatoa uamuzi huu wa kudhalimu, mkalinganisha baina yao katika malipo?

عَسَىَ رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا فَهَا إِلَيْنَا رَبُّنَا

رَغْبُونَ ﴿٣﴾

كَذَلِكَ الْعَدَابُ وَلَعْذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ كُلُّهُمَا

يَعْمَلُونَ ﴿٤﴾

إِنَّ لِلشَّقِيقَيْنِ عِنْدَ رَبِّهِمْ حِجَّتُ الْعَيْمِ ﴿٥﴾

أَفَتَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٦﴾

مَا الْكَبِيرَ فَتَحْكُمُونَ ﴿٧﴾

أَنَّكُمْ كُتِبْ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٢﴾

37. Au nyinyi mna kitabu
kilichoteremshwa kutoka mbinguni
ambacho mnakuta ndani yake kuwa
mtiifu ni kama muasi, mkawa
mnayasoma hayo mnayoyasema?
38. Hivyo basi nyinyi ndani ya kitabu
hiki mna kila mnachokitamani. Basi
hilo nyinyi hamnalo.
39. Au nyinyi mna ahadi na mapatano
ya lazima juu yetu kuwa mtapata
mnayoyataka na kuyatamani?
40. Waulize washirikina, ewe Mtume,
«Ni yupi katika wao anayeichukulia
hukumu hiyo dhamana na ahadi
kwamba atayapata hayo?»
41. Au wau wana waungu
wanaowachukulia dhamana kwa
wanayoyasema na kuwasaidia
kuyafikia hayo wanayoyataka? Basi
na wawalete iwapo wao ni wakweli
katika madai yao.
42. Siku ya Kiyama, mambo yatakuwa
magumu na kituko chake kitakuwa
kikubwa, na hapo Mwenyezi
Mungu Aje ili kutoa uamuza baina
ya viumbe, Afunue muundi Wake
usiofanana na kitu chochote.
Amesema, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie,
«Atafunua Mola wetu muundi Wake,
hapo amsujudie kila mwanamume
aliyemini na mwanamke aliyemini,
na atasalia yule aliyekuwa akisujudu
duniani kwa kujionesha na kusikika,
aende kusujudu na mgongo wake
ugeuke kuwa mfupa mmoja.»
Imepokewa na Bukhari na Muslim.

إِنَّكُمْ فِي هَذِهِ لَمَائِكَةٍ رَّبِيعُونَ ﴿١٧﴾

أَنَّكُمْ أَيْمَنُ عَلَيْنَا بِالْعَدَةِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ إِنَّكُمْ لَمَّا
تَحَكُّمُونَ ﴿١٨﴾

سَلَّهُمْ رَّبُّهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمُونَ ﴿١٩﴾

أَنَّهُمْ شُرَكَاءَ فَلَيَأْتُوا شَرَكَاهُمْ إِنْ كَانُوا
صَدِيقِينَ ﴿٢٠﴾

يَوْمَ يَكُتُفُ عَنِ سَاقِ وَيُنْدَعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١﴾

43. Yatakuwa yameinama macho yao, hawayainui, wamefinikwa na unyonge mkubwa kutokana na adhabu ya Mwenyezi Mungu, na hali wao walikuwa ulimwenguni wakiitwa kuswali na kumumuabudu Mwenyezi Mungu wakiwa na nguvu zao na uwezo wa kufanya hivyo, wakawa hawasujudu kwa kiburi na kujiona wakubwa.
44. Basi, niache, ewe Mtume, na wale wanaoikanusha hii Qur’ani! Ni juu yangu kuwalipa na kuwatesa. Tutawanyoshea mambo yao kwa kuwapa mali, watoto na neema nyiginezo kwa njia ya kuwavutavuta kwa namna ya wao kutofahamu kuwa hiyo ndiyo njia ya kuwaangamiza.
45. Na ninawapa muhula na kuurefusha umri wao, wapate kuendelea kufanya dhambi. Hakika vitimbi vyangu kwa watu makafiri ni vya nguvu na vikali.
46. Au unaomba, ewe Mtume, hawa washirikina ujira wa kidunia kwa kuufikisha ujumbe, hivyo basi wao wakawa wamelazimishwa kubeba mzigo mzito wa gharama?
47. Au wao wana ujuzi wa ghaibu, wakawa wanaandika kutokana nao kile wanachokiamulia nafsi zao kwamba wao wana cheo bora zaidi kwa Mwenyezi Mungu kuliko wale wenye kumuamini?
48. Basi vumilia, ewe Mtume, kwa kile Alichokiamua Mola wako na kukipitisha. Na mionganoni mwa hivyo ni kuwapa muhula na kuchelewesha

خَشْعَةً أَبْصَرُهُو تَرَهُقُهُ ذَلَّةٌ وَدَكَأُنْدَعَوْنَ
إِلَى السُّجُودِ وَهُوَ سَالِمُونَ ﴿٣﴾

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ
سَلَسَلَتِ رُؤْبَمْ مَنْ حَيَثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

وَأُفْلِي لَهُمْ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٥﴾

أَفَرَأَتُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ يَكْنِيُونَ ﴿٦﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ أَغْيَبٌ فَهُمْ يَكْنِيُونَ ﴿٧﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رِبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ
الْحُوْنِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْفُولٌ ﴿٨﴾

ushindi wako kwao. Na usiwe ni kama yule mtu wa chewa, naye ni Yūnus, amani imshukie, alipokasirika na kutokuwa na uvumilivu na watu wake, pindi alipomuita Mola Wake, na huku amejawa na makero, akimuomba Awaharakishie adhabu,

49. lau si yeye kufikiwa na neema ya Mola Wake kwa kumwafikia kutubia, angalitupwa chini, kutoka tumboni mwa chewa, kwenye ardhi kavu yenye kuangamiza, na hali amefanya jambo la kulaumiwa.
50. Mola Wake Akamchagua kwa ujumbe Wake, Akamjaalia ni mionganini mwa watu wema waliokuwa wazuri wa nia, matendo na maneno.
51. Kwa hakika wanakaribia makafiri wanapoisikia Qur’ani kukudhuru kwa jicho la uhasidi kwa kukuchukia, lau si Mwenyezi Mungu kukuokoa na kukuhami, na wanasesma kwa matamanio yao kwamba yeye ni Mwendawazimu.
52. Na haikuwa Qur’ani isipokuwa ni mawaiha na ukumbusho kwa viumbe wote mionganini mwa binadamu na majini.

لَوْلَا أَن تَدَارِكَهُ بِنَعْمَةٍ مِّنْ رَبِّهِ لَنَذَّرَ بِالْعَرَاءِ
وَهُوَ مَدْمُومٌ ﴿٤١﴾

فَأَجْتَبَهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَإِن يَكُدُ الظَّالِمُونَ كَفَرُوا لَيَرَوُنَكَ بِأَبْصَرِهِمْ
لَمَّا سَمِعُوا الْآيَةَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْحُونٌ ﴿٤٣﴾

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِرَّةٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

SURA YA AL-HĀQQAH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Kiyama chenye kutukia kikweli ambacho ndani yake inahakikika ahadi ya Mwenyezi Mungu na onyo Lake.
2. Kiyama chenye kutukia kikweli ni zipi sifa zake na hali zake?
3. Na kitu gani kilichokujulisha wewe, ewe Mtume, na kukueleza uhakika wa Kiyama na kikakupa wewe picha ya janga lake na shida zake?
4. Thamūd, nao ni watu wa Ṣāliḥ, na ‘Ād, nao ni watu wa Hūd, walikikanusha Kiyama ambacho kinagonga nyoyo kwa vituko janga lake.
5. Ama hao Thamud waliangamizwa kwa ukelele mkubwa uliopita kiasi ukali wake,
6. na ama ‘Ād waliangamizwa kwa upepo baridi unaovuma kwa nguvu.
7. Mwenyezi Mungu Aliwasaliti nao masiku saba na michana minane yenyé kufuatana, isiyokatika wala kusimama. Utawaona watu katika masiku hayo na michana wamekufa, kama kwamba wao ni vigogo mitende iliyo mibovu iliyolika ndani.
8. Basi je utamuona mtu yoyote mionganoni mwao mwenye kusalia bila kuangamia?

الْحَاقَةُ

مَا الْحَاقَةُ

وَمَا أَذْرَىكَ مَا الْحَاقَةُ

كَذَّبَتْ فَمَوْدُ عَادٌ بِالْقَارَعَةِ

فَأَمَّا مُؤْدُ فَاهْلُكُو أَبَالْطَاغِيَةِ

وَأَمَّا عَادٌ فَاهْلُكُو لِرِجْ صَرِعَاتِيَةِ

سَحْرَهَا عَلَيْهِمْ سَيْعَ يَالِ وَصَنْنَيَةَ آيَامٍ حُسْوَمَافَرِي
الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَانُهُمْ بَغَاجَنَّعَلِ خَارِقَةِ

فَهَلْ تَرَى لِهِمْ مِنْ بَاقِيَةِ

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ بَلَّهُ، وَالْمُؤْنَفَكُتُ يَأْخُذُ الظَّنَّةَ ﴿١﴾

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّازِيَّةً ﴿٢﴾

إِنَّا لَمَّا طَعَ الْمَاءَ حَمَنَنَا كُوْكُوكُ في الْجَارِيَّةِ ﴿٣﴾

لِنَجَعَهَا الْكُوْكُوكَةُ وَنَعِيَّهَا أُونْ وَعِيَّةً ﴿٤﴾

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفَخَهُ وَجَدَهُ ﴿٥﴾

وَحُمِّلَتِ الْأَرْضُ وَلِلْجَاهِلُ فَدَكَادَكَةً وَجَدَهُ ﴿٦﴾

فِيَوْمَ إِذْ وَقَعَتِ الْأُولَاقَعَةُ ﴿٧﴾

9. Na akaja mpita kiasi katika uasi Fir'awn na ummah waliomtangulia waliokanusha Mitume wao, na watu wakazi wa vijiji vya watu wa Lūṭ ambao majumba yao yaliwapindukia kwa sababu ya kitendo kibaya walichokifanya, cha ukafiri, ushirikina na mambo machafu.
10. Kila ummah kati yao walimuasi mjambe wa Mola wao ambaye alitumwa kwao, basi Mwenyezi Mungu Akawashika mshiko mkali mno.
11. Sisi, maji yalipopita kipimo chake, mpaka yakawa juu na kuangatika juu ya kila kitu, tuliwabeba watu wa asili zenu pamoja na Nūḥ ndani ya jahazi ambayo ilikuwa ndio sababu ya kuokoka Waumini na kuzamishwa makafiri,
12. hili likiwa ni mazingatio na mawaidha, na lipate kulihfadhi tukio hilo kila shikio ambalo kazi yake ni kuhifadhi, na lielewe kile ambacho limekisikia.
13. Pindi Malaika atakapopuliza kwenye barugumu mpulizo mmoja, nao ni mpulizo wa kwanza ambao hapo patapatikana maangamivu ya ulimwengu.,.
14. Na pindi ardhi na milima itakapoinuliwa kutoka mahali ilipo ikavunjwavunjwa na kugongwagongwa mara moja,
15. Wakati huo Kiyama kitasimama.

16. Na mbingu zitafanya ufa na ziwe dhaifu na kulegea Siku hiyo, hazitakuwa na mshikamano wala ugumu.
17. Na Malaika watakuwa kwenye pambizo na pande zake, na wataibeba «Arshi ya Mola wako juu yao Siku ya Kiyama Malaika wanane mionganoni mwa Malaika wakubwa.
18. Katika Siku hiyo, mtaorodheshwa kwa Mwenyezi Mungu, enyi wat, ili mhesabiwe na mlipwe, hakuna chochote kitakachofichamana kwa Mwenyewzi Mungu mionganoni mwa siri zenu.
19. Ama yule Atakayepewa kitabu cha matendo yake kwa mkono wake wa kulia, atasema akiwa katika hali ya ubashasha na furaha, ‘Chukueni kitabu changu mkisome!
20. Mimi nilikuwa na yakini duniani kuwa nitapata malipo yangu Siku ya Kiyama, nikajiandalia nayo kwa matayarisho ya Imani na matendo mema.»
21. Basi yeye atakuwa kwenye maisha ya furaha ya kumridhisha;
22. kwenye Pepo ya juu kimahali na daraja;
23. matunda yake yako karibu, anayachuma anayesimama, anayeketi na anayelala.
24. Wataambiwa, «Kuleni na mnyweni kila aina ya vyakula na vinywaji, mkiwa mbali na kila kero, mkiwa mmesalimika na kila mnalolichukia,

وَلَشَقَّتِ الْسَّمَاءُ فِي يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةً^{١٦}

وَالْمَلَكُ عَلَىٰ أَنْجَابِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوَفَّهُمْ
يَوْمَئِذٍ قَبْنَةً^{١٧}

يَوْمَئِذٍ تَعْرُضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنْ كُلِّ خَافِيَةٍ^{١٨}

فَأَمَّا مَنْ أُولَئِكَ بَدَأَ بِسَيِّئَاتِهِ فَيَقُولُ هَؤُلُمْ أَقْرَعُوا
كُنْيَةً^{١٩}

إِنِّي طَنَثَتُ إِلَيْ مُلَقِّ حِسَابِيَّةٍ^{٢٠}

فَهُوَ فِي عِسْكَرٍ رَّاصِيَةٍ^{٢١}

فِي جَنَّةٍ عَالِيَّةٍ^{٢٢}

فُطُوفُهَا دَارِيَّةٌ^{٢٣}

كُلُّ أُوَشَرٍ يُوَاهِنِيَا مَا أَسْلَفْتُ فِي الْآيَاتِ
الْعَالِيَّةِ^{٢٤}

- kwa sababu ya matendo mema
mliyoyatanguliza siku za
ulimwenguni.»
25. Na ama yule atakayepewa kitabu cha
matendo yake kwa mkono wake wa
kushoto,
26. atasema akiwa katika hali ya kujuta
na kupata hasara,
27. «Natamani lau mimi sikupewa kitabu
changu na sikujua malipo yangu!
Natamani lau kile kifo nilichokufa
duniani kilikuwa ndicho chenye
kukata kabisa mambo yangu na
nisifufuliwe baada yake!
28. Mali yangu niliyoyakusanya
hayakuninufaisha duniani!
29. Hoja zangu zote zimenionokea, na
sina hoja tena ya kuitumia kama
hoja.»
30. Hapo waambiwe walinzi wa Moto wa
Jahanamu, «Mchukueni mhalifu huyu
mfanya dhambi, ikusanyeni mikono
yake shingoni mwake muitie pingu,
31. kisha mtieni kwenye Moto unaowaka
sana, apate kulihisi joto lake.
32. Kisha mfungeni mnyororo wa chuma
ambao urefu wake ni dhiraa sabini
mumkokote nao na mumtie humo.
33. Kwani ye ye hakuwa akiamini kuwa
Mwenyezi Mungu Ndiye Mola wa
Haki, Peke Yake, Asiye na mshirika.
34. Wala hakuwa akitenda matendo
yanayoambatana na uongofu Wake,
wala hakuwa akiwahimiza watu
- وَأَمَانَ أُولَئِكَ بِرِبِّهِمْ بِشَمَائِلِهِ فَيَقُولُ يَلْتَئِمُ لَهُ
أُولَئِكَ كَيْفِيَةً ﴿١﴾
- وَلَمَّا ذَرَ مَا حَسَابَيْهِ ﴿٢﴾
- يَلْتَهِمَا كَاتِ الْفَاضِلَةَ ﴿٣﴾
- مَا أَغْنَى عَنِي مَالِهِ ﴿٤﴾
- هَلَّكَ عَنِي سُلْطَنِي ﴿٥﴾
- خُدُودُ فَعُلُوُّهُ ﴿٦﴾
- ثُرُّ الْجَحِيمَ صَلُوُّهُ ﴿٧﴾
- ثُرُّ فِي سِلْسِلَةِ دَرَعَهَا سَبْعُونَ دَرَاعًا فَأَسْلُكُوهُ ﴿٨﴾
- إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٩﴾
- وَلَا يَمْضِي عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِنِ ﴿١٠﴾

- duniani kuwalisha wenyе uhitaji
mionganı mwa masikini na wengineo.
35. basi kafiri huyu Siku ya Kiyama
hatakuwa na jamaa wa karibu wa
kumuepushia adhabu,
36. wala hatakuwa na chakula isipokuwa
kile kinachotokana na usaa wa watu
wa motoni,
37. hakuna mwenye kukila isipokuwa
wale wenyе dhambi, wanaoshikilia
kumkanusha Mwenyezi mungu.
38. Naapa kwa mnayoviona mionganı
mwa vitu vinavyooonekana,
39. na vile msivyoviona mionganı mwa
vile vilivyoghibu kwenu., hakika
Qur'ani ni maneno ya Mwenyezi
Mungu.
40. Inasomwa na mjudube mkubwa wa
cheo na utukufu.
41. Na si maneno ya mshairi kama
mnayodai, ni uchache mno
mnayyoamini.
42. Wala si tungo kama zile tungo za
makuhani, ni kuchache mno kule
kukumbuka kwenu na kutia akilini
kuwa kuna tafauti baina ya mawili
hayo.
43. Lakini hiyo Qur'ani ni maneno
ya Mola wa viumbe wote
Aliyoyateremshia Mtume Wake
Muhammad, rehema ya Mwenyezi
Mungu na amani zimshukie.
44. Na lau Muhammad angalitusingizia
maneno tusiyoyanena

فَلَيْسَ لِهِ الْيَوْمَ هُنَّا حَمِيرٌ ﴿١٣﴾

وَلَا طَعَامٌ لِلْأَمْنِ غَسِيلٌ ﴿١٤﴾

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا لَخْطُطُونَ ﴿١٥﴾

فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُجْرِيُونَ ﴿١٦﴾

وَمَا لَتُنْصِرُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّهُ رَبُّكُمْ رَسُولُ رَبِّكُمْ ﴿١٨﴾

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ﴿١٩﴾

وَلَا يَقُولُ كَايِنٌ قَلِيلًا مَا تَدْكُرُونَ ﴿٢٠﴾

تَنزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢١﴾

وَلَوْ قَوْلَ عَيْتَنَابَعْضُ الْأَقَوِيلِ ﴿٢٢﴾

45. tungalimtesa na tungalimkamata kwa nguvu na uweza, kwani nguvu ya kila kitu iko kwenye upande wake wa kulia,
46. kisha tungalimkata mshipa wa moyo wake.,
47. hataweza yoyote kuyazuia mateso yetu yasimpate.
48. Na hii Qur'ani ni mawaidha kwa wachamungu wanaofuata amri za Mwenyezi Mungu na kuyaepuka makatazo yake.
49. Na sisi kwa hakika tunajua kwamba mionganoni mwenu kuna wanaoikanusha hii Qur'ani pamoja na kuwa dalili zake ziko wazi.
50. Na kwa hakika kuikanusha Qur'ani ni majuto makubwa kwa wenye kuikanusha pindi watakapoiona adhabu yao na kuona starehe za wenye kuiamini.
51. Na kwa hakika hii Qur'ani ni haki iliyothibiti na yakini isiyo na shaka.
52. Basi Mwepushie Mwenyezi Mungu, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, kila sifa isiyonasibiana na haiba Yake, na umtaje kwa jina Lake tukufu.

لَأَخْدَنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾

لَمْ أَقْطَعْنَا مِنْهُ أَوْتَيْنَ ﴿٤٦﴾

فَمَا مِنْكُمْ مَنْ أَحَدٌ عَنْهُ حَاجِزٌ ﴿٤٧﴾

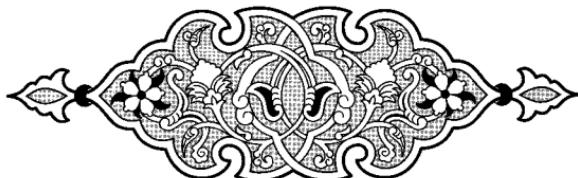
وَإِنَّهُ لِتَذَكَّرَةٍ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

وَلَمَّا تَعَلَّمُوا أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبُونَ ﴿٤٩﴾

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكُفَّارِينَ ﴿٥٠﴾

وَإِنَّهُ لِحَقٌّ الْيَقِينِ ﴿٥١﴾

فَسَيِّدُ يَاسِرَ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

SURA YA AL-MA'ĀRIJ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ameapiza mwenye kuapiza mionganoni mwa washirikina, kujiapiza mwenyewe na kuwaapiza watu wake kuteremkiwa na adhabu,
2. nayo ni yenye kuwashukia bila shaka Siku ya Kiyama.
3. Hakuna mzuijaji yoyote wa kuizua isipokuwa Mwenyezi Mungu, Mwenye utukufu na haiba.
4. Malaika na Jibrili wanapanda kuenda Kwake, Aliyetukuka, kwa siku moja ambayo kadiri yake ni myaka elfu hamsini katika myaka ya duniani, nayo kwa aliyeamini ni kama muda wa Swala moja ya faradhi.
5. Basi vumilia, ewe Mtume, kule kufanya kwao shere na kutaka kwao wafikiwe na adhabu kwa haraka, uvumilivu usiokuwa na babaiko wala kumshtakia asiyekuwa Mwenyezi Mungu.
6. Kwa kweli makafiri wanaiona adhabu kuwa iko mbali na wanaona kuwa si yenye kutukia.
7. Na sisi tunaiona ni yenye kutukia kwa kipindi cha karibu bila shaka.
8. Siku ambayo mbingu itayayuka iwe ni kama rojo la mafuta,
9. na majabali yawe ni kama sufi iliyochanganywa na iliyoshanuliwa na kupeperushwa na upemo.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَابِلٍ بَعْدَابٍ وَاقِعٍ ①

لِلْكُفَّارِنَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ②

قَنَ اللَّهُ ذِي الْمَعَاجِرِ ③

تَقْرُبُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ
مِقْدَارُهُ مَحْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ④

فَاضْبِرْ صَبَرْ حَمِيلًا ⑤

إِنَّهُمْ بِرَوْنَةٍ وَبَعِيدًا ⑥

وَزَرَيْنَهُ قَرِيبًا ⑦

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ⑧

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِينِ ⑨

10. Wala mtu hatamuuliza jamaa yake wa karibu kuhusu jambo lake, kwani kila mmoja ameshughulishwa na nafsi yake.
11. Watawaona na watawajua, na hakuna yoyote atakayeweza kumnufaisha yoyote. Kafiri atatamani lau ajikomboa nafsi yake na adhabu ya Siku ya Kiyama kwa watoto wake,
12. mkewe, nduguye,
13. jamaa zake wanaomuhami na ambao anajinasibisha nao kwa ujamaa
14. na kwa wote walio kwenye ardhi mionganoni mwa binadamu na wengineo ili aokoke na adhabu ya Mwenyezi Mungu.
15. Mambo siyo kama vile unavyotamani yawe, ewe kafiri, ya kujikomboa.
16. Huo ni moto wa Jahanamu, moto wake unawaka na kuroroma, joto lake linatoa kwa nguvu ngozi ya kichwa na sehemu nyingine za mwili,
17. unamwita aliyeipa mgongo haki duniani na akaacha kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume Wake,
18. na akakusanya mali na kuyaweka kwenye mahazina yake na asitekeleze amri ya Mwenyezi Mungu kwenye mali hayo.
19. Hakika binadamu ameumbwa akiwa na tabia ya babaiko na pupa.
20. Yakimpata makero na shida, anababaika sana na kufa moyo.

وَلَا يَسْعُلْ حَمِيرٌ حَمِيْرًا ﴿١﴾

يُصَرُّ وَهُمْ بَوْدُ الْمَجْرُ لَوْيَقْتَدِي مِنْ عَذَابٍ

بَوْمِدَّ بَنَيْهٖ ﴿٢﴾

وَصَحِّبَتْهُ وَأَخِيهٖ ﴿٣﴾

وَفَصِيلَتْهُ أَنَّى تُؤْيِدِهٖ ﴿٤﴾

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ يَعِثُّ ثَمَّ يَنْجِيْهٖ ﴿٥﴾

كُلَّا إِنَّهَا الظَّى ﴿٦﴾

نَرَاعَةً لِّلشَّوْئِيْهٖ ﴿٧﴾

تَدَعُوْمَنْ أَدَبَرَ وَوَقْتَ ﴿٨﴾

وَجَمِيعَ قَوْاعِدَ ﴿٩﴾

*إِنَّ الْإِنْسَنَ خُلَقَ هَلْوَعًا ﴿١٠﴾

إِذَا مَسَّهُ أَشْرُكَ جَزْوَعًا ﴿١١﴾

21. Na yakimpata mambo mazuri na ukunjufu wa maisha, huwa ni mwingi wa kuzuia na .
22. Isipokuwa wenyе kusimamisha Swala,
23. wanaochunga kuitekeleza katika nyakati zake zote, hakuna shughuli yoyote inayowashughulisha nayo.
24. Na wale ambaо katika mali yao kuna fungu maalumu alililowafaradhia Mwenyezi Mungu, nalo ni Zaka
25. wanaozitoa kwa anayeomba msaada na kwa na kwa asiyeomba.
26. Na wale ambaо wanaiamini Siku ya kuhesabiwa na kulipwa wakajiandaa nayo kwa matendo mema.
27. Na wale ambaо wao wanaiogopa adhabu ya Mwenyezi Mungu,
28. kwani adhabu ya Mola wao haipaswi kwa yoyote kujiaminisha nayo.
29. Na wale ambaо wao ni wenyе kutunza tupu zao na kila alichokiharamishia Mwenyezi Mungu,
30. isipokuwa wake zao na vijakazi vyao, hakika wao kwa hao hawapatilizwi.
31. Basi mwenye kutaka kumaliza matamanio yake ya kimwili kwa wasiokuwa wake zake au vijakazi vyake, basi hao ndio wenyе kukiuka mipaka ya halali kuingia kwenye haramu.
32. Na wale ambaо wanazitunza amana za Mwenyezi Mungu na amana za waja, na wanatunza ahadi zao pamoja na Mwenyezi Munmgu, Aliyetukuka, na pamoja na waja.

وَلَا إِذَا مَسَّهُ الْحَيْرُ مَمْوُعاً ﴿١١﴾

إِلَّا الْمُصَلِّيُّنَ ﴿١٢﴾
الَّذِينَ هُرُبُّكُلَّ صَلَاتِهِمْ كَأَيْمَوْنَ ﴿١٣﴾

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِ حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿١٤﴾

لِلْسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٥﴾

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ هُرُبُّكُلَّ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ عَذَابٌ مَأْمُونٌ ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَفِظُلُونَ ﴿١٩﴾

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ عَيْرُ مَمْلُوِّنَ ﴿٢٠﴾

فَنَّ ابْتَغَى وَرَاهَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٢١﴾

وَالَّذِينَ هُرُبُّكُلَّ مَنْهِهِ وَعَهْدِهِ رَجُونَ ﴿٢٢﴾

33. Na wale ambao wanatekeleza ushahidi wao kwa ukweli bila kubadilisha au kuficha.
34. Na wale ambao wanatunza utekelezaji Swala wala hawaharibu chochote cha wajibu katika hiyo Swala.
35. Hao waliosifika kwa sifa hizo njema, ni wenye kutulia kwenye mabustani ya Pepo ya starehe, ni wenye kukirimiwa humo kwa kila aina ya takrima.
36. Ni msukumo gani unaowasukuma makafiri watembee kwa haraka kuelekea upande wako, ewe Mtume, na huku wamenyosha shingo zao kwako, wamekukabili kwa macho yao,
37. wanajikusanya kuliani kwako na kushotoni kwako, wakiwa wamekaa kwa kupiga maduara na wamejigawa vikundi mbalimbali, wanazungumza na kuona ajabu?
38. Je ana tamaa kila mmoja mionganoni mwa makafiri kuwa Mwenyezi Mungui Atamuingiza kwenye Pepo ya starehe ya daima? Mambo siyo kama vile wanavyotazamia. Wao hawataiingia hiyo Pepo kabisa.
39. Hakika sisi tumewaumba kwa kile wanachokijua cha maji matwevu kama wengineo, na vilevile hawakuamini. Basi vipi watapata heshima ya kuingia Pepo ya sterehe?

وَالَّذِينَ هُوَ شَهَدَ لَهُ قَائِمُونَ ﴿٦﴾

وَالَّذِينَ هُوَ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ مُحَاذِفُونَ ﴿٧﴾

أُولَئِكَ فِي جَنَّتٍ مُّكَرَّبٍ ﴿٨﴾

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِيكُمْ مُّهَاجِعٍ ﴿٩﴾

عَنِ الْأَيْمَانِ وَعَنِ الشِّمَاءِ عَزِيزٌ ﴿١٠﴾

يَضْمَعُ كُلُّ أَقْرِيَ مِنْهُمْ إِنْ يُؤْخَذَ حَصَّةً غَيْرِهِ ﴿١١﴾

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُ مُمَاتَّا عَلَمُونَ ﴿١٢﴾

40. Sivyo hivyo. Najiapia Mimi
Mwenyewe niliye Mola wa pande
za kuchomoza na kutua jua,
mwezi na sayari nyinginezo, kwa
yanayopatikana humo mionganoni
mwa dalili waziwazi za kujulisha
kufufuliwa,
41. kuwa Sisi tunaweza kuwaleta
watu badala yao walio bora zaidi
kuliko wao na watifu zaidi wa
Mwenyezi Mungu. Na hakuna yoyote
atakayetushinda na kutuponyoka
na kutuelemea iwapo tunataka
kumrudisha uhai baada ya kufa.
42. Basi waache wavame kwenye
ubatilifu wao na wacheze kwenye
ulimwengu wao mpaka wakutane
na Siku ya Kiyama ambayo
wanaahidiwa kuwa wataadhibiwa.
43. Siku watakapotoka makaburini
wakienda kwa haraka, kama
wlivyokuwa duniani wakienda
mbio na haraka kwa waungu wao
wakiwaabudu badala ya Mwenyezi
Mungu,
44. hali ya kuwa macho yao ni
madhalilifu yanatazama chini,
wamefinikwa na unyonge na utwevu.
Hiyo ndiyo Siku waliyoahidiwa
duniani na walikuwa wakiifanya
shere na kuikanusha.

فَلَا أَسِمُّ بِرَبِّ الْمَشَرِّقِ وَالْمَغَرِّبِ إِنَّا لَقَدْ رُونَ

عَلَيْهِ أَنْ يُبَدِّلَ حَيْرَانَهُ وَمَا نَحْنُ

بِمَسْبُوقَيْنَ

فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا فِي لَعْبِهِ حَتَّى يُلْقَوْا يَوْمَهُمُ

الَّذِي يُوعَدُونَ

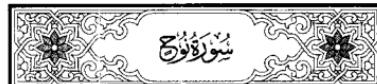
يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجَدَاثِ سَرَّاعًا كَآثَمِهِمُ الَّذِي

ضُبِّ يُوَضِّعُونَ

خَيْشَعَةً أَبْصَرُهُ تَرْهِمُهُ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي

كَانُوا يُوعَدُونَ

SURA YA NÛH

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Kwa hakika sisi tulimpeleka Nûh kwa watu wake na tukamwambia, «Waonye watu wako kabla ya kufikiwa na adhabu yenyé kuumiza.»
2. Nûh akasema, «Enyi watu wangu! Mimi kwenu nyinyi ni mwonyaji waziwazi, anayewaonya nyinyi adhabu ya Mwenyezi Mungu iwapo mtamuasi.
3. Na mimi ni mjambe wa Mwenyezi Mungu kwenu. Muabuduni Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, Peke Yake na muogopeni Yeye na nitiini mimi katika kile ninachowaamrisha nyinyi na kuwakataza. Basi mkinitii mimi na mkanikubalia,
4. Mwenyezi Mungu Atawasamehe dhambi zenu na kuwafinikia, atawarefushia umri wenu mpaka kipindi kilichokadiriwa katika ujuzi wa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka. Kwani kifo kikija hakicheleweshwi kabisa. Lau mngalijua hilo mngalifanya haraka kuamini na kutii.»
5. Nûh akasema, «Mola wangu! Kwa hakika mimi nimewalingania watu wangu usiku na mchana ili wakuamini wewe na wakutii.
6. Ulinganizi wangu kwao ili waamini, haukuwaongezea kitu isipokuwa ni kukimbia na kuipa mgongo haki.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا رُوحًا إِلَيْ قَوْمٍ هُنَّ أَذْرَقُ فَوَمَّا كَانُوا مِنْ
فَقِيلَ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

فَالَّذِينَ قَاتَلُوكُنَّ يُرْمَيُونَ ۝

أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَنَّقُوهُ وَأَطْبِعُونَ ۝

يَعْفُرُ لَكُمْ مِنْ ذُو بَيْكَهُ وَيُؤْخَذُ إِلَيْ أَجَلٍ مُسْمَىً إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤْخَرُ لَكُمْ شَيْءٌ تَعْلَمُونَ ۝

فَالَّرِبُّ إِلَيْ دَعَوْتُ قَرْمِي لَيْلَةً وَنَهَارًا ۝

فَلَمَّا بَرِزَ هُنْدُ عَلَمَيْ إِلَّا فَرَأَى ۝

7. Na mimi kila nikiwalingania wao ili wakuamini wewe, ipate kuwa hiyo ni njia ya wewe kuwasamehe dhambi zao, hutia vidole vyao masikioni mwao, ili wasisikie ulinganizi wa haki, na hujifinika nguo zao wasipate kuniona, na hujikita kwenye ukafiri wao na hufanya kiburi sana cha kutoikubali haki.
8. Kisha mimi ni kawalingania wao kwenye Imani waziwazi na sio kwa kujificha.
9. Kisha nikawatangazia wao ulinganizi kwa sauti kubwa wakati mwininge, na nikausirisha huo ulinganizi kwa sauti ya chini wakati mwininge.
10. Ni kawaambia watu wangu, ‘Muombeni Mola wenu msamaha wa dhambi zenu na tubieni Kwake kutokana na ukafiri wenu, hakika Yeye ni Mwingi wa kusamehe kwa anayetubia mionganoni mwa waja Wake na akurudia Kwake.’»
11. Mtakapotubia na mkaomba msamaha, Mwenyezi Mungu Atawateremshia mvua nyangi ya mfululizo,
12. Atayaongeza mali yenu na pia watototo wenu, Atawafanya muwe na mabustani ya nyinyi kuneemeka kwa matunda yake na uzuri wake, na Atawajaalia nyinyi muwe na mito ambayo mtaitumia kwa kuipatia maji mimea yenu na pia wanyama wenu.
13. Mnani nyinyi, enyi watu, hamuogopi ukuu wa Mwenyezi Mungu na uweza Wake,

وَإِنِّي لَكُلَّمَا دَعَوْنَاهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَاعَلُوا
أَصْدِيقَهُمْ فِي مَاءِ الْحَمَاءِ وَأَسْتَعْسَوْنَاهُمْ
وَأَصْرَرُوا وَأَسْتَكْبَرُوا أَسْتَكْبَرَا

۷۱۰۸ ﴿ثُمَّ إِنِّي دَعَوْنَاهُمْ جَهَارًا﴾

۷۱۰۹ ﴿ثُمَّ إِنِّي أَغَلَّنُ لَهُمْ وَأَسْرَرُ لَهُمْ إِتْسَرَارًا﴾

۷۱۱۰ ﴿فَقُلْتُ أَسْتَغْفِرُ رَبِّي كُلَّمَا كَانَ عَفَّارًا﴾

۷۱۱۱ ﴿يُرِسِّلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ قَذَرًا﴾

۷۱۱۲ ﴿وَلَمْ يَدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلُ لِكُلِّ جَنَّاتٍ
وَيَجْعَلُ لِكُلِّ أَنْهَارًا﴾

۷۱۱۳ ﴿مَالِكُ لَأَنْتَ رَجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا﴾

14. na hali yeye Amewaumba nyinyi katika miongo yenye kufuatana : tone la manii, kisha pande la damu, kisha nofu la nyama, kisha mifupa na nyama?
15. Kwani hamtazami namna alivyoumba Mwenyezi Mungu mbingu saba zilizopandana, kila uwingu juu ya mwingine,
16. Akajaalia mwezi, katika mbigu hizi, ni wenye mwangaza,, na Akajaalia jua ni taa yenye kung'ara ili kuwapatia mwangaza watu walioko ardhini?
17. Mwenyezi Mungu aliumba asili yenu kutokana na ardhi,
18. kisha Atawarudisha humo ardhini baada ya kufa, na Awatoe Siku ya kufufuliwa kuwatoa kihakika.
19. Na Mwenyezi Mungu Amewafanya hii ardhi ni tandiko kama mkeka.
20. Ili mfuate humo njia zilizo kunjufu.
21. Nūh alisema, «Mola wangu! Kwa hakika watu wangu wameendelea sana kumiasi na kunikanusha, na wanyonge mionganoni mwao wakawafuata viongozi wapotevu ambao mali yao na watoto wao havikuwaongeza isipokuwa upotevu wa duniani na mateso ya Akhera.
22. Na hao viongozi wa upotevu wakawafanya wafuasi wao wanyonge vitimbi vikubwa,
23. na wakawaambia, 'Msiache kuwaabudu waungu wenu mkaelekea kwenye kumubadu Mwenyezi

وَقَدْ خَلَقَ كُلَّ أَطْوَارًا ﴿١٦﴾

الَّذِي تَرَأَى كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبَعَ سَمَاوَاتٍ طَبَاقًا ﴿١٧﴾

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ بُرُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ

سِرَاجًا ﴿١٨﴾

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ بَنَاتٍ ﴿١٩﴾

ثُمَّ يُعِدُّكُمْ فِيهَا وَتُنْجِي كُمْ إِخْرَاجًا ﴿٢٠﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ سِاطًا ﴿٢١﴾

لَتَسْلُكُوا مِنْهَا سُلُوكًا فَحَاجًَا ﴿٢٢﴾

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَأُتَبَعُو أَمَّنْ لَمْ يَنْزَدْ

مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا حَسَارًا ﴿٢٣﴾

وَمَكَرُوا مَكَارًا ﴿٢٤﴾

وَقَالُوا لَا تَذَرْنَا إِلَهَتَنَا وَلَا تَذَرْنَا وَدَاؤَنَا

سُواعًا لَا يَغُوثَ وَيَعْوَقَ وَسَرِّا ﴿٢٥﴾

Mungu Peke Yake, ambaye Nūḥ
 anawalingania nyinyi mumuabudu,
 na msimuache Wadd, Suwā‘, Yghūth,
 Ya’ūq wala Nasr.» Na haya ni majina
 ya masanamu wao ambaو walikuwa
 wakiyaabudu badala ya Mwenyezi
 Mungu, na yalikuwa ni majina ya
 watu wema. Walipokufa, Shetani
 alitia kwenye mawazo ya watu wao
 wawasimamishie masanamu na picha
 ili wapate moyo, kama wanavyodai,
 wa kuwa watiifu wanapoyaona.
 Walipoondoka hao waliosimamisha
 masanamu na muda mrefu ukapita,
 wakaja watu wasiokuwa wao,
 Shetani aliwatia tashwishi kwamba
 wakale wao waliopita walikuwa
 wakiyaabudu haya masanamu na
 picha na kutawasali nayo. Hii ndio
 hekima ya kuharamishwa masanamu
 na kuharamishwa ujengaji wa makuba
 juu ya makaburi. Kwa kuwa hayo
 kwa kupitiwa na muda yanakuwa ni
 yenyе kuabudiwa na wajinga.

24. Na hawa wafuatwa wamewapoteza
 watu wengi kwa vile
 walivyowapambia njia za upotofu
 upotevu. Kisha Nūḥ akaendelea
 kusema, «Na usiwaongezee, ewe
 Mola wetu, hawa waliozidhulumu
 nafsi zao kwa ukushaji na
 ushindani isipokuwa kuwaepusha
 na haki.»
25. Kwa sababu ya dhambi zao na
 ukakamavu wao juu ya ukafiri na
 uasi, walizamishwa kwa mafuriko na
 wakaingizwa baada ya kuzamishwa
 kwenye Moto unaowakia sana na

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَرِدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا

صَلَالَةٌ

مَمَّا حَطَّيْتَ لَهُمْ أَثْرِقُوا فَأَذْلَلُوا تَارِكًا فَتَرَجَّدُوا
 لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا

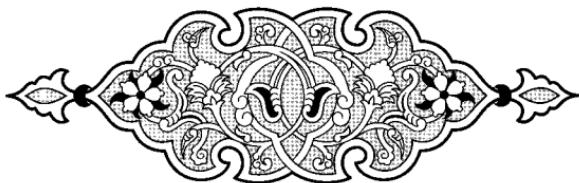
kuchoma, na wasimpate, badala
ya Mwenyezi Mungu, mwenye
kuwaokoa au kuwaepushia adhabu ya
Mwenyezi Mungu

26. Na akasema Nûh, amani imshukie,
baada ya kukata tama na watu
wake, «Mola wangu! Usimuache
yoyote mionganoni mwa wale
wanaokukanusha kuwa ni mwenye
kuishi juu ardhi akizunguka na
kutembea.
27. Hao ukiwaacha, bila kuwaangamiza,
watawapoteza waja wako
walikuamini na kuwapotosha njia
ya haki, na haji yoyote kutokana
na migongo yao na vizazi vyao
isipokuwa yule aliyepotoka na njia ya
haki na kukukanusha wewe sana na
kukuasi.
28. Mola wangu! Nisamehe mimi,
wazazi wangu wawili, mwenye
kuingia nyumbani kwangu na
hali yeye ameaminî, wanaume na
wanawake walikuamini wewe, na
usiwaongezee makafiri isipokuwa
maangamivu na hasara, duniani na
Akhera.»

وَقَالَ رَبُّ رَبِيعٍ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَفَّارِ
دَيَّارًا ﴿١٧﴾

إِنَّكَ إِنْ تَذَرْهُمْ يُصْلُوُّ عَبَادَكَ وَلَا يَكُلُّونَ
إِلَّا فَاجْرَاهُ كَفَّارًا ﴿١٨﴾

رَبِّ أَنْعَمْتَ لِي وَلِوَالِدَيَ وَمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمَنَاتِ وَلَا تَزِدْ
الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارِأً ﴿١٩﴾

SURA YA AL-JINN

سُورَةُ الْجِنِّ

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sema, ewe Mtume, « Mwenyezi Mungu Ameniletea wahyi kwamba kundi la majini walisikiliza kisomo changu cha Qur'ani, na baada ya kusikia walisema kuwaambia watu wao, « Sisi tumeisikia Qur'ani iliyopambika katika uzuri wa maneno yake, ufasaha wake, hekima zake, hukumuzake na habari inazozielezea,
2. inalingania watu kwenye ukweli na uongofu, na sisi tukaiamini na kuifuata kivitendo, na hatutomshirikisha Mola wetu Aliyetuumba na yoyote katika kumuabudu.
3. «Na kwamba Yeye Ambaye utukufu Wake uko juu na haiba Yake, Hakumfanya yoyote kuwa mke au mtoto.
4. «Na kwamba fidhuli wet, Iblisi, alikuwa akisema kumsingizia Mwenyezi Mungu Aliyetukuka neno lililo mbali na ukweli na usawa, la kudai kuwa Yeye ana mke au mtoto.
5. «Na kwamba sisi tulidhani kuwa hakuna yoyote atakayemzulia Mwenyezi Mungu Aliyetukuka urongo, si katika binadamu na si katika majini, wa kumnasibishia Yeye mke na mtoto.
6. «Na kwamba wanaume mionganoni mwa binadamu walikuwa wakijilinda na wanaume mionganoni mwa majini, na

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ أَسْتَمَعَ نَفَرًا مِنْ أَلْجِنِ فَقَالُوا
إِنَّا سَمِعْنَا قَوْنًا تَجْبَهُ

يَهِدِي إِلَى الرُّشْدِ فَأَمَّا بَعْدُ وَلَنْ شُرِكَ بِرَبِّنَا
أَحَدًا

وَأَنَّهُ رَتَّلَ جُدُرَنَا مَا أَخْذَ صَحْبَةً وَلَا
وَلَدًا

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطَا

وَأَنَّا ظَنَنَّنَا أَنَّ لَنْ تَقُولَ إِلَيْنُسْ وَلَجِنْ عَلَى اللَّهِ
كَذَبَا

وَأَنَّهُ كَانَ يَرْجَأُ مِنَ الْإِنْسِ يَمُودُونَ بِرِجَالِيْهِ مِنْ
الْجِنِّ فَرَادُوهُرَهْ قَاتِلَا

hawa wanaume wa kijini wakawazidi
 binadamu kwa kuwa binadamu
 wanajilinda nao kwa hofu, kicho
 na kutishika.» Kujilinda huku na
 asiyekuwa Mwenyezi Mungu, ambako
 Mwenyezi Munghu Aliwatangazia
 watu wa zama za watu wa ujinga,
 ni katika ushirikina mkubwa ambao
 Mwenyezi Mungu hausamehe
 isipokuwa kwa kutubia kidhati
 kutokana nao. Katika aya hii pana onyo
 kali juu ya kitendo cha kuwaewnde
 wachawi, makuhani na mfano wao.

7. «Na kwamba makafiri wa
 kibinadamu walidhania kama
 mlivyodhania, enyi majini, kuwa
 Mwenyezi Mungu Aliyetukuka
 hatamfufua yoyote baada ya kufa.
8. «Na kwamba sisi , mkusanyiko
 wa majini, tulitaka kufika
 mbinguni,kusikiliza maneno ya watu
 wake, tukaipata imejazwa Malaika
 wengi wenye kuilinda na vimondo
 vya moto ambavyo wanarushisha
 wenye kuikaribia.
9. «Na sisi tulikuwa kabla ya hapo
 tunakalia sehemu fulani za mbingu
 ili kusikiliza habari zake. Basi
 mwenye kujaribu sasa kusikiliza
 kwa kuiba atapata kimondo cha
 moto chenye kumngojea kimchome
 na kimuangamize.» Na katika
 aya mbili hizi pana kubatilisha
 madai ya wachawi na makuhani
 wanaodai kuwa wanajua ghaibu na
 kuwadanganya wachache wa akili
 kwa urongo wao na uzushi wao.

وَأَنَّهُمْ ظَلُّوا كَمَا أَطْتَبْتُمْ إِنَّ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا

وَإِنَّا لَمَسْنَا أَلْسِنَةَ مُلْكِنَتْ

حَرَسًا شَدِيدًا وَشَهِيدًا

وَإِنَّا كَانَ قَعْدُهُمْ مَقَعْدَ السَّمْعِ فَمَنْ
 يَسْمَعُ أَلْآنَ يَجِدُهُ شَهَابَ رَصَدًا

10. «Na kwamba sisi, mkusanyiko wa majini, hatujui: ni mabaya ambayo Mwenyezi Mungu Anataka kuwateremshia watu wa ardhini au Anawatakia mazuri na uongofu?
11. «Na kwamba sisi, mionganoni mwetu kuna wema wachamungu na mionganoni mwetu kuna watu ambao wako chini ya hapo: wao ni makafiri na wenye kuasi. Sisi tuko mapote na mila tofauti.
12. «Na kwamba sisi tuna yakini kuwa mwenyezi Mungu Ana uweza juu yetu, na sisi tuko kwenye mkamato Wake na mamlaka Yake; hatuwezi kumponyoka Anapotaka kutufanya jambo popote pale tulipo. Na hatutaweza kuyahepa mateso Yake kwa kukimbila kwenda mbinguni iwapo Anatutakia mabaya.
13. «Na sisi tulipoisikia Qur’ani tuliiamini na tukakubali kuwa ni ukweli unaotoka kwa Mwenyezi Mungu. Basi mwenye kumuamini Mola wake, kwa hakika yeye hataogopa kupunguziwa mema yake wala kudhulumiwa kwa kuongezewa makosa yake.
14. «Na kwamba mionganoni mwetu kuna wenye kumnyenyeka Mwenyezi Mungu kwa kumtii, na mionganoni mwetu kuna waliopotoka walio madhalimu ambao walienda kombo na njia ya haki. Basi mwenye kujisalimisha kwa Mwenyezi Mungu na kumnyenyeka kwa utiifu, hao ndio walioelekea njia ya haki na

وَلَنَا لَانْدِرِيَ أَشْرُرُّ يَدَيْهِ مِنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ
بِهِ تَرْهِيمَ رَشَدًا ﴿١٦﴾

وَلَنَا مِنَ الظَّاهِرِ حُونَ وَمَنَادُونَ ذَلِكَ كُلُّ طَرَائِقَ
قِدَّمًا ﴿١٧﴾

وَلَنَا طَنَّتَا أَنَّ لَنْ تُعْجِزَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ
تُعْجِزَهُ رَهْبَيَا ﴿١٨﴾

وَلَنَا مَسَحَّنَا الْهُدَى إِمَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنُ
بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَارْهَقًا ﴿١٩﴾

وَلَنَا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَ الْقَسِطُونَ فَمَنْ
أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَخْرُقُ رَشَدًا ﴿٢٠﴾

usawa, wakajibidiisha kuichagua na Mwenyezi Mungu Akawaongoza kuifikia.

15. Ama wale waliopotoka na njia ya Uislamu, watakuwa ni kuni za Moto wa Jahanamu.»
16. Na lau makafiri wa kibinadamu na kijini wangalifuata njia ya Uislamu na wasijiepushe nayo, tungaliwateremshia maji mengi na tungaliwakunjulia riziki duniani,
17. ili tuwafanyie mtihani: vipi watazishukuru neema za Mwenyezi Mungu juu yao? Na yoyote mwenye kupa mgongo utifu wa Mwenyezi Mungu na kusikiliza Qur'an na kuizingatia na kuifuata kivitendo, Mwenyezi Mungu Atamuingiza kwenye adhabu kali iliyio ngumu.
18. Na kwa hakika misikiti ni ya kuabudiwa Mwenyezi Mungu Peke Yake, basi msiabudu humo asiyekuwa Yeye. Na mtakasieni maombi na ibada humo, kwani misikiti haikujengwa isipokuwa kwa ajili Mwenyezi Mungu Aabudiwe humo Peke Yake, na sio mwингine asiyekuwa Yeye. Katika haya kuna ulazima wa kuiepusha misikiti na kila kinachokoroga utakasaji wa Mwenyezi Mungu na ufuataji Mtume Wake, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
19. Na kwa hakika Aliposimama Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,

وَأَمَا الْقَنِصُطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا

وَالَّذِي أَسْتَقْمَوْا عَلَى الظَّرِيقَةِ لَا سَقَيَهُمْ مَاءً

عَدْقًا

لَفَتَتْهُمْ فِيهِ وَمَنْ يَعْرِضْ عَنْ ذِكْرِهِ
يَشْكُلُهُ عَذَابًا صَعِدًا

وَإِنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

وَإِنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يُكَوِّنُونَ

عَيْتَهُ لِكَانَا

kumuabudu Mola wake, walikaribia
majini kumwangukia wakiwa
makundi yaliyojikusanya na
kupandana kwa kusongamana sana
ili wapate kuisikia Qur'ani kutoka
kwake

20. Waambie, ewe Mtume, hawa makafiri, «Kwa hakika mimi ninamuabudu Mola wangu Peke Yake, wala simshirikishi na Yeye kitu chochote katika kuabudu.
21. Sema, ewe Mtume, uwaambie hawa makafiri, «Mimi siwezi kuwaondolea shida yoyote wala kuwaletea manufaa yoyote.»
22. Sema, «Hakika mimi sina yoyote wa kuniokoa na adhabu ya Mwenyezi Mungu iwapo nitamuasi, na sitapata asiyekuwa Yeye mahali pa kukimbilia niepukane na adhabu Yake.
23. Ninachokiweza mimi na kukimiliki ni kuwafikishia kutoka kwa Mwenyezi Mungu kile Alichoniamrisha niwfikishie na ujumbe Wake amba Alinituma niwaletee. Na mwenye kumuasi Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na akaipa mgongo Dini ya Mwenyezi Mungu, basi malipo yake ni moto wa Jahanamu amba hatatoka humo milele.
24. Mpaka watakapoishuhudia washirikina adhabu anayoahidiwa, hapo watajua itakapowashukia wao: ni nani ambaye mtetezi wake na msaidizi ni mnyonge zaidi na ambaye askari wake ni wachache zaid?

فُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿١﴾

فُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشْدًا ﴿٢﴾

فُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَنِي

دُونِهِ مُذْتَحِدًا ﴿٣﴾

إِلَّا بِالْعَاقِمِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّهُ دَنَارٌ جَهَنَّمَ حَلَالِينَ فِيهَا أَبَدًا ﴿٤﴾

حَقَّ إِذَا رَأَوْمَا يُؤْعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مِنْ

أَضَعَفُ نَاصِرًا وَقُلْ عَدَادًا ﴿٥﴾

25. Waambie hawa washirikina, ewe Mtume, Mimi sijui: Je adhabu hii mliyoahidiwa zishakaribia zama zake au Mola wangu ataufanya muda wake wa kuja uwe mrefu?
26. Na Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, ni mjuzi wa kisichoonekana na macho. Hatakitoa wazi hiko kisichoonekana kwa yoyote mionganoni mwa viumbe Wake.
27. Isipokuwa kwa yule Aliyemchagua Mwenyezi Mungu na kumpendelea kwa kumpa utume, kwani Yeye huwajuza baadhi ya yale yaliyofichika yasioneokane. Na Anatuma, mbele ya huyo Mtume na nyuma yake, Malaika wenye kumhifadhi na majini, ili wasiisikilize kwa kuiba jambo hilo la ghaibu, kisha wakaambiana kwa siri kisha wakawadokeza makuhani.
28. Ili Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ajue kwamba Mitume kabla yake walikuwa kwenye hali kama yake ya ufikishaji haki na ukweli, na kwamba yeye atalindwa kutokana na majini kama walivyolindwa wao, na kwamba Mwenyezi Mungu, ujuzi Wake umeyazunguka mambo yao waliyonayo ya nje na ya ndani, mionganoni mwa sheria na hukumu na mengineyo, hakuna chochote kinachompita katika hayo, na kwamba Yeye Amekidhibiti kila kitu kwa hesabu, hakuna chochote kinachofichamana Kwake.

فَلْ إِنْ أَدْرِي أَقَبِيبُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ
رَقْبَةً أَمْمًا ﴿٦﴾

عَلَمَ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى عَيْنِيهِ أَحَدًا ﴿٧﴾

إِلَّا مَنْ أُرْتَضَى مِنْ رَسُولِنَا وَيَسْأَلُ
مِنْ بَيْنِ يَدِيهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٨﴾

لِيَعْلَمَ أَنَّ قَدْ أَبَلَغُوا رِسْلَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطُ
بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَخْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٩﴾

SURA YA AL-MUZAMMIL

سُورَةُ الْمَزْمُولِ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ewe ulijifnika nguo zako!
2. Inuka uswali kipindi cha usiku isipokuwa sehemu chache yake.
3. Inuka kwa muda wa nusu ya usiku au kupungua nusu kidogo mpaka ufikie theluthi.
4. Au ongeza zaidi ya nusu mpaka ufikie theluthi mbili. Na usome Qur'ani kwa utaratibu na utulivu, uzifafanue herufi na vikomo.
5. Hakika sisi tutakutaremshia, ewe Nabii, Qur'ani tukufu inayokusanya maamrisho na makatazo na hukumu za kisheria.
6. Hakika ibada inayo inayofanya ndani ya usiku ina athari kubwa zaid moyoni, na maneno yanabainika zaidi, kwa kuwa moyo uko mtupu hauna mashughuli ya kilimwengu.
7. Hakika wewe katika kipindi cha mchana una wakati wa kuzunguka na kushughulika katika mambo yenyé maslahi nawe na kufanya harakati nyingi kwa majukumu ya utume, basi wakati wa usiku ipe nafasi nafsi yako kumuabudu Mola wako.
8. Na ultaje, ewe Nabii, jina la Mola wako, umuombe kwalo na utindikie Kwake kikamilifu katika ibada yako na ujitegemeze Kwake.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بِتَائِلَهَا الرَّبِيْعُ ۝

فِي الْأَيَّلِ الْأَقِيلَ ۝

نَصْفَهُ وَأَوْأَنْقُصُهُ قَلِيلًا ۝

أَوْزَدَ عَلَيْهِ وَرَقِيلَ الْقُرْءَانَ تَرِيلًا ۝

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَلَّا تَقِيلًا ۝

إِنَّ نَاسَ شَعَّةً أَلَيْنَ هُنَّ أَشَدُّ وَطَأً وَأَقْمَ قَلِيلًا ۝

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْعَ حَاطِبِيَّلَا ۝

وَذَكِيرُ أَسْمَ رَبِّكَ وَتَبَّقَّلٌ إِلَيْهِ تَبَيَّلَا ۝

9. Yeye Ndiye Mmiliki wa Mashariki na Magharibi. Hakuna muabudiwa ka haki isipokuwa Yeye. Basi mtegemee Yeye na umuachie Yeye mambo yako.
10. Na uvumilie kwa yale ambayo washirikina wanayasema kuhusu wewe na kuhusu Dini yako. Na uende kinyume na wao katika maneno yao ya ubatilifu pamoja na kuwapuuza na kuacha kuwalipiza.
11. Na uniache mimi, ewe Mtume, na hawa wakanushaji wa aya zangu, wenye starehe na gogi la ulimwengu, na uwape muhula wa muda mchache kwa kucheleweshewa adhabu mpaka muda wa wao kuadhibiwa ufikie ukomo wake.
12. Kwa hakika wao watapata kwetu sisi huko Akhera pingu nzito na Moto wenye kuwaka ambao watachomwa nao,
13. na chakula cha kuchukiza chenye kusakama kooni kisicho na ladha, na adhabu inayoumiza.
14. Siku itakapotikisika na kusukikasukika ardhi na majabali mpaka majabali yawe mlima wa mchanga wenye kutiririka na kupeperuka, baada ya kuwa kwenye hali ya ugumu na ukavu.
15. Hakika sisi tumemtumiliza kwenu nyinyi, watu wa *Makkah*, Muhammad kuwa ni Mtume, mwenye kutoa ushahidi wa ukafiri na uasi unaotokana na nyinyi, kama vile tulivyomtumiliza Mūsā kuwa ni Mtume kwenda kwa Fir'awn aliyepita kiasi katika uasi.

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنْتَ أَنْتَ
وَكِيلًا ﴿١﴾

وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَاجِرْ حَيْلًا ﴿٦﴾

وَدَّنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولَئِكَ النَّعَمَةُ وَمَهِلْهُمْ
قَلِيلًا ﴿١١﴾

إِنَّ لَدِيَنَا آنَكَلَاؤْ حَجِيمًا ﴿٣﴾

وَطَعَامًا ذَاغْصَةً وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿٤﴾

يَوْمَ تَرْحُفُ الْأَرْضُ وَلِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَيْبَا
مَهِيلًا ﴿١٥﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَهِيدًا عَلَيْكُمْ كَمَا
أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٦﴾

16. Basi Fir'awn akamkanusha Mūsā na asiukubali utume wake, na akakataa amri yake, tukamuangamiza maangamivu makali. Hapa pana onyo la kumuasi Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kwa kuogopea isije ikamfika yule aliyeasi mfano wa kile kilichomfika Fir'awn na watu wake.
17. Vipi mtajikinga nafsi zenu, mkikufuru, na adhabu ya Siku ya Kiyama ambayo huwafanya watoto wadogo watokwe na mvi kwa ukubwa wa janga lake na ungeliko lake?
18. Mbingu zitakuwa na pasuko Siku hiyo, kwa ukubwa wa janga lake, hakika ahadi ya Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka, ya kuwa Siku hiyo itakuja ni yenye kutukia bila shaka.
19. Hakika aya hizi zenye kutisha ambazo ndani yake kuna vigongaji na vikemeaji ni mawaiidha na mazingatio kwa watu. Basi mwenye kutaka kuwa idhika na kunufaika nazo, na achukue utiifu na uchamungu kuwa ni njia ya kumfikisha kwenye radhi za Mola wake Aliyemuumba na kumlea.
20. Hakika Mola wako, ewe Mtume, Anajua kuwa wewe unasimama kwa swala ya Tahajudi kipindi cha usiku, wakati mwингine chini ya theluthi mbili za usiku, na wakati mwингine unasimama nusu yake, na wakati mwингine theluthi yake. Na wanasmama pamoja na wewe kundi la Maswahaba wako. Na

فَصَحَّى فِرْعَوْنُ أَنَّ رَسُولًا فَأَخْذَتْهُ أَخْذًا وَيَلَّا^{١٦}

فَيَكِفَّ سَقَوْنَ إِنْ كَفَرُوا بِمَا يَعْجَلُ
الْوَلَدَنَ شَيْبَانَ^{١٧}

السَّمَاءُ مُنَظَّرٌ بِهِ كَمَا وَعَدْدُهُ مَقْعُولًا^{١٨}

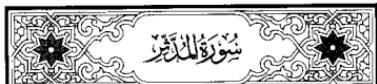
إِنَّ هَذِهِ تَذَكِّرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَيَّ رَبِّهِ
سَيِّلًا^{١٩}

* إِنَّ رَبِّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَذْنَى مِنْ ثُلُثَيِ الْأَيَّلِ وَضَقَّهُ
وَثُلُثَهُ، وَطَلَابِيقُهُ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقْدِرُ الْأَيَّلَ
وَالنَّهَارَ عَلَيْكَ لَنْ مُحْسُوهُ قَاتَبَ عَلَيْكَ فَاقِرٌ وَمَا
تَيْسَرَ مِنَ الْفَرْعَأَ إِنَّ عِلْمَ أَنْ سَيْكُونُ مِنْكُمْ مَرْضٌ
وَالْخَرُونَ يَصْرِيُونَ فِي الْأَرْضِ يَسْعَوْنَ مِنْ
فَضْلِ اللَّهِ وَآخْرُونَ يُقْتَلُونَ فِي سَيِّلِ اللَّهِ

Mwenyezi Mungu, Peke Yake, Ndiye Anayekadiria usiku na mchana na Anajua vipimo vyake na kipindi kinachopita na kusalia cha mchana na usiku. Mwenyezi Mungu Anajua kwamba haiwezekani kwenu nyinyi kusimama usiku wote, hivyo basi akawafanya mambo kuwa mepesi kwenu. Na msome kwenye Swala ya usiku kile kilichokuwa chepesi kwenu kukisoma katika Qur'ani. Mwenyezi Mungu anajua kuwa mionganoni mwenu kuna wanaoelemewa na ugonjwa wasiweze kusimama usiku. Na kuna watu wengine wanatembea ardhini kwa biashara na kazi wakitifuata riziki ya Mwenyezi Mungu ya halali. Na kuna watu wengine wanapigana jihadi katika njia ya Mwenye kuliinua neno Lake na kutangaza dini Yake. Basi someni kutoka kwenye Qur'ani kile kilicho chepesi kwenu, na endeleeni kutekeleza faradhi za Swala, na toeni Zaka za lazima kwenu, na toeni sadaka za mali yenu katika njia za wema na hisani kwa kutaka radhi za Mwenyezi Mungu. Na chochote kile mnachokifanya mionganoni mwa njia za wema na kheri na matendo ya utiifu, mtapata malipo yake na thawabu zake kwa Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama, hali ya kuwa ni bora zaidi kuliko kile mllichokitanguliza duniani na ni chenye thawabu kubwa zaidi. Na mitake msamaha wa Mwenyezi Mungu katika hali zenu zote. Hakika Mwenyezi Mumngu ni Msamehefu sana kwenu ni Mwenye huruma na nyinyi.

فَاقْرِءُ وَأَمَّا يَسِّرَ مِنْهُ وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ وَأُولُو الْأَرْجُوَةِ
وَأَقْرِضُوا اللَّهَ فَرَضًا حَسَنًا وَمَنْ قَسَمَ مِنْهُ لِنَفْسِهِ كُمَّنْ
خَيْرٌ بَعْدُهُ وَعِنْ دَلْلَهٖ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَأَسْتَغْفِرُ لِ
اللَّهِ عَوْرَةً رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

SURA YA AL-MUDDATHHTHIR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Ewe uliojifinika nguo zako!
2. Inuka kutoka kwenye malazi yako owaonye watu adhabu ya Menyezi Mungu.
3. Na umkusudie Mola wako, Peke Yake, kwa kumtukuza, kumpwekesha na kumuabudu.
4. Na usafishe nguo zako kutokana na najisi, kwani usafi wa nje ni katika kutimia usafi wa ndani.
5. Na uendelee daima kuyaepuka masanamu na mizimu, na matendo ya ushirikina yote usiyakaribie.
6. Na usitoe kitu kumpa mtu kwa lengo la kupata zaidi ya hiko. Na kwa ajili ya kupata radhi ya Mwenyezi Mungu,
7. vumilia juu ya maamrisho na makatazo.
8. Pindi patakapolulizwa kwenye barugumu mpulizo wa Ufufuzi na Uenezaji,
9. wakati huo ni wakati ambao ni mgumu kwa makafiri;
10. si rahisi kwao kusalimika na yale walionayo ya kujadiliwa hesabu zao na vituko vingine vikubwa.
11. Niache mimi, ewe Mtume, na huyu niliyemuumba ndani ya tumbo la mamake akiwa peke yake, hana mali wala watoto.

سُورَةُ الْمُدْثَرِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
يٰٰاَيُّهَا الْمُدْثَرُ
فَوَلِّهِنَّ زِجْرًا

وَرَبِّكَ فَكَبِرْ

وَقَبَّلَكَ فَطَهَرْ

وَالْجَزْرَ فَاهْجُرْ

وَلَا تَقْتُنْ شَكِيرْ

وَرَبِّكَ فَاصْبِرْ

فَإِذَا نَفَرَ فِي الْأَنْفُرْ

فِيَّنَّ لَكَ يَوْمَ مِيزَانَ عَسِيرْ

عَلَى الْكَفَرِينَ عَنِّيْسَيْرْ

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَجِيدَنَا

12. Nikamfanya awe na mali mengi
yenye kuenea na watoto waliyoko na
ye ye hapo *Makkah* hawamuondokei.
Na
13. nikamsahilishia kwa kumrahisishia
njia za maisha. Kisha ye ye anatarajia,
baada ya vitu hivi alivyopewa,
14. nimuongezee kwenye mali yake
na watoto wake na huku ye ye
amenikanusha. Mambo sivyo kama
anavyodai huyu mwenye kuasi,
mtenda dhambi.
15. Simuongezei zaidi ya hiko
nilichompa,
16. kwa kuwa ye ye aliquwa mshindani
mkanushaji wa Qur'ani na hoja
za Mwenyezi Mungu kwa viumbe
Wake.
17. Nitambebesha mateso magumu
na usumbufu usio na mapumziko.
Anayekusudiwa hapa ni Al-Walīd
mwana wa Al-Mughī rah aliye kuwa
akishindana na haki na akijitokeza
kupigana vita na Mwenyezi Mungu
na Mtume Wake. Haya ndiyo malipo
ya kila mwenye kushindana na haki
na kuipiga vita.
18. Kwa kweli ye ye aliwaza ndani ya
nafsi yake akatayarisha la kusema
kumtukana Mtume, rehema ya
Mwenyezi Mungu na amani
zimshukie, na Qur'ani.
19. Hivyo basi akalaaniwa na akastahili,
kwa hilo, maangamivu: alijiandaa
vipi ndani ya nafsi yake kwa hayo
matukano?

وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَمْ يَنْتَدُو دَّا ١٧

وَبَيْنَ شَهْوَدَّا ١٨

وَمَهَدَّثُ لَهُ تَهِيدَّا ١٩

لَوْ تَضَعَّمْ أَنْ أَرِيدَ ٢٠

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لَا يَنْتَنِ عَنِيدَّا ٢١

سَارِهُقُّهُ صَعْوَدَّا ٢٢

إِنَّهُ رَفِكُ وَقَدَّرَ ٢٣

فَقُتِّلَ كَيْفَ قَدَّرَ ٢٤

٢٠. Kisha pia akalaaniwa.
٢١. Kisha ye ye alifikiria kuhusu kile alichokipanga na kikitayarisha cha kuitia dosari Qur'ani.
٢٢. Kisha akafinya uso wake na akazidi katika hali ile ya ukunjaji uso kwa kukosa hila za kufanya na kutopata ila yoyote ya kuitia dosari Qur'ani.
٢٣. Kisha akarudi kuipa mgongo haki na akajiona ni mkubwa wa kutofaa kuikubali,
٢٤. hapo akasema kuhusu Qur'ani, «Haya anayoyasema Muhammad si chochote isipokuwa ni uchawi uliopokewa kutoka kwa watu wa mwanzo waliopita.
٢٥. Haikuwa hi Qur'ani isipokuwa ni maneno ya viumbe ambayo Muhammad amejifunza kutoka kwao kisha akadai kuwa yanatoka kwa Mwenyezi Mungu.»
٢٦. Basi nitamuingiza kwenye moto wa Jahanamu ili alionje joto lake na achomeke kwa moto wake.
٢٧. Na ni lipi lililokujulisha wewe ni kitu gani hiyo Jahanamu?
٢٨. Haibakishi nyama wala haiachi mfupa isipokuwa huvichoma.
٢٩. Unageuza ngozi ya mwili, unazifanya ngozi kuwa nyeusi na unazichoma.
٣٠. Wanasmamia mambo yake na kushikilia kazi ya kuwatesa watu wake Malaika kumi na tisa katika washika zamu wa Motoni wenye nguvu .

﴿كَيْفَ قُتِلَ كَيْفَ قَدَرَ﴾

﴿مُنْظَرٌ﴾

﴿وَسَرَّ عَسْوَرَ﴾

﴿وَأَذْبَرَ وَأَسْتَكَبَ﴾

﴿فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ فَقُرِئَ﴾

﴿إِنْ هَذَا إِلَّا أَقْلُلُ الْبَشَرِ﴾

﴿سَاصِلِيهِ سَرَّ﴾

﴿وَمَا أَذْرَنَاكَ مَا سَقَرُ﴾

﴿لَا تُنْقِنِي وَلَا تَنْدَرُ﴾

﴿لَوَاحِهِ الْبَشَرِ﴾

﴿عَلَيْهِ أَتْسَعَةَ عَشَرَ﴾

31. Na hatukuwafanya washika hazina wa Motoni isipokuwa mionganini mwa Malaika washupavu. Na hatukuiweka idadi hiyo isipokuwa kuwatahini wale waliomkufuru Mwenyezi Mungu, na ili imani ya yakini ipatikane kwa wale Mayahudi na Wanaswara waliopewa Vitabu kwamba yaliyokuja ndani ya Qur'anjuu ya washika hazina wa Motoni ni ukweli utokao kwa Mwenyezi Mungu Aliyetukuka, kwani hayo yanaafikiana na vitabu vyao, na ili Waumini wazidi kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na waifuate Sheria Yake kivitendo, na ili wasilifanyie shaka hilo wale Mayahudi na Wanaswara waliopewa Vitabu wala wale wenye kumuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, na ili wapate kusema wale wenye unafiki ndani ya nyoyo zao na makafiri, «Ni lipi alilolikusudia Mwenyezi Mungu kwa idadi hii ya ajabu?» Kwa mfano wa hayo yaliyotajwa, Mwenyezi Mungu Anampoteza Anayetaka kumpoteza na Anamuongoza Anayetaka kumuongoza. Na hakuna ajuwaye idadi ya askari wa Mola wako, na mionganini mwao ni Malaika, isipokuwa Mwenyezi Mungu Peke Yake. Na haukuwa huu Moto isipokuwa ni ukumbusho na mazingatio kwa watu.
32. Mambo sivyo kama walivyotaja ya ukashaji Mtume katika yale aliyokuja nayo! Anaapa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kila sifa ya upungufu, kwa mwezi,

وَمَا جَعَلْنَا أَحَبَّ الْأَنَارِ لِلْمُلَكِ كَهْ وَمَا حَاجَنَا عَذَّبَهُمُ الْأَفْنَةُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَقِيقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَرَدَادُ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِيمَانَهُمْ وَلَا يَرَبَّبُ أَلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلَا يَقُولُ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَفَرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهِنَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضُلُّ اللَّهُ سَنِ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ بِجُودِ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٦﴾

- وَأَتَيْنَاهُ دَلِيلًا ﴿٣﴾
- وَأَصْبَحَ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٤﴾
- إِنَّهَا لِأَحَدٍ كَبِيرٍ ﴿٥﴾
- نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٦﴾
- لَمْنَ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَقْدِمَ وَمَا تَرَكَ ﴿٧﴾
- كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٨﴾
- إِلَّا أَصْحَبَ الْأَيْمَنِ ﴿٩﴾
- فِي جَنَّتِ يَنَاسَةٍ لَوْنَ ﴿١٠﴾
- عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١١﴾
- مَاسَلَكَهُ فِي سَقَرَ ﴿١٢﴾
- فَالْأُولُونَ كُنُوكُمْ مِنَ الْمُصَلَّيْنَ ﴿١٣﴾
33. na kwa usiku unapogeuka kwenda zake,
 34. na kwa asubuhi inapotoa mwangaza na kufunuka,
 35. hakika Moto ni mojawapo ya mambo makubwa,
 36. kwa ajili ya kuwaonya na kuwatisha watu,
 37. kwa anayetaka mionganoni mwenu kujiweka karibu na Mola wake kwa kufanya matendo ya utiifu, au kujikalisha nyuma kwa kufanya matendo ya uasi.
 38. Kila nafsi imefungwa na kuwekwa rahani kwa ilichokitenda, mionganoni mwa matendo mema au mabaya, kwa kukichuma. Haifunguliwi mpaka itekeleze haki zilizo juu ya lazima yake na ipatiwe mateso yanayostahili kupatiwa.
 39. Isipokuwa Waislamu waliotakaswa, watu wa upande wa kulia waliojikomboa shingo zao kwa utiifu.
 40. Wao watakuwa kwenye mabustani ya Peponi ambayo sifa zake hazifikiwi ukomo. Watakuwa wakiulizana wao kwa wao
 41. kuhusu makafiri waliojikosea nafsi zao,
 42. «Ni lipi lililowaingiza kwenye moto wa Jahanamu na likawafanya
 43. mlionje joto lake lilo kali sana?» Wahalifu waseme , «Hatukuwa ni mionganoni mwa wanaoswali duniani,

44. na hatukuwa tukitoa sadaka na kuwafanya wema wahitaji na maskini,
45. na tulikuwa tukizungumza maneno ya ubatilifu na watu wa upotofu na upotevu,
46. na tulikuwa tukiikanusha Siku ya kuhesabiwa na kulipwa,
47. mpaka kifo kikatujia na hali sisi tuko kwenye mambo hayo mabaya ya upotevu.
48. Basi hayatawafalia neno maombezi ya wenye kuombea wote, mionganoni mwa Malaika, Manabii na wengineo, kwa kuwa aombewaye ni yule aliyechaguliwa na Mwenyezi Mungu na akamuidhinisha mwenye kumuombea.
49. Basi wana nini hawa washirikina wamejiepusha na Qur'ani na
50. mawaihda yaliyomo ndani yake? Kama kwamba wao ni pundamilia wanaobabaika
51. wanaomkimbia simba mshambulizi.
52. Lakini kila mmoja, mionganoni mwa hawa washirikina, ana matumaini ateremshiwe kitabu kutoka mbinguni kilichokunjuliwa kama kile kilichoteremshiwa Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
53. Mambo si hivyo kama wanavyodai. Ukweli ni kwamba wao hawaiogopi Akhera wala hawaamini kuwa kuna kufufuliwa na kulipwa.

وَلَمْ يَنْكُنْ لِّطَعْمٍ لِّيُسْكِنَ ﴿٤٤﴾

وَكُنَّا لَّهُ خُصُّ مَعَ الْحَقِيقَيْنِ ﴿٤٥﴾

وَكُنَّا لَّهُ كَذَّابِ بِيَوْمِ الْقِيَمِينَ ﴿٤٦﴾

حَتَّىٰ أَنَّا لِلْأَيْمَنِينَ ﴿٤٧﴾

فَإِنَّهُمْ عَمَّا شَفَعَهُ الشَّفِيعُونَ ﴿٤٨﴾

فَإِنَّهُمْ عَنِ الْتَّذْكُرَةِ مُغَرَّبُونَ ﴿٤٩﴾

كَانُوكُمْ حُمُورٌ مُّسْتَنْفَرَةٌ ﴿٥٠﴾

فَرَأَتِ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾
بَلْ يُرِيدُ كُلُّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ أَنْ يَوْقَنَ صُحُّهَا
مُشَنَّرَةً ﴿٥٢﴾

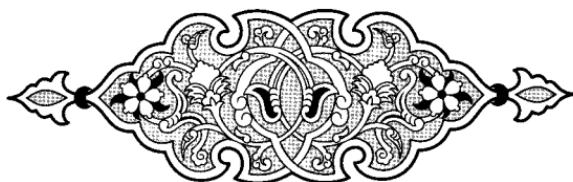
كَلَّا لِلَّّا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾

54. Ni kweli kwamba Qur'ani
ni mawaidha yenye ufasaha,
yanayotosha kuwafanya wao
wawaidhike.
55. Anayetaka kuwaidhika, basi na
awaqidhike kwa yaliyomo ndani yake
na anufaikie na uongofu wake.
56. Na hawawaidhiki kwayo isipokuwa
iwapo Mwenyezi Mungu
Amewatakia kuongoka. Yeye,
kutakasiaka na sifa za upungufu
ni Kwake, Ndiye Anayestahiki
kuogopewa na kutiwa, na
Ndiye Anayestahiki kumsamehe
anayemuamini Yeye na kumtii.

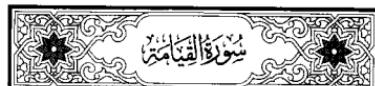
كَلَّا إِنَّهُ وَتَذَكَّرٌ ﴿٥٤﴾

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرُهُ ﴿٥٥﴾

وَمَا يَدْكُرُونَ إِلَّا مَا يَشَاءُ اللَّهُ هُوَ أَعْلَمُ
السَّقُوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

SURA YA AL-QIYĀMAH

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Siku ya Hesabu na Malipo,
2. na Anaapa kwa nafsi yenyé kuamini na kuchamungu, inayomlaumu mwenyewe kwa kuacha matendo ya utiifu na kufanya matendo yenyé kuangamiza, kwamba watu watafufuliwa.
3. Je anadhanihuyu binadamu kafiri kuwa sisi hatutaweza kuikusanya mifupa yake baada ya kuwa mbalimbali.?
4. Ndio! Tutaikusanya na tunaweza kufanya vidole vyake au ncha za vidole vyake-baada ya kuvikusanya na kuzioanisha-viwe kwenye umbo la sawasawa, kama vilivyokuwa kabla ya kufa.
5. Bali binadamu anakanusha kufufuliwa, anataka asalie kwenye kufanya ubaya kwa siku za mbeleni za maisha yake.
6. Kafiri huyu huwa akiuliza, akiliona jambo la kusimama Kiyama kuwa liko mbali, «Ni lini Siku ya Kiyama?»
7. Basi macho yatakapoduwaa na yakashituka kwa kutishika na kile yalichokiona cha vituko vyta Siku ya Kiyama,
8. na ukafutika mwangaza wa mwezi,
9. na vikakusanywa jua na mwezi katika kukosa mwangaza, kikawa kila mojawapo ya hivyo viwili hakina mwangaza,

لَا أَقِيمُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ①

وَلَا أَقْسِمُ بِالْأَقْسَمِ الْلَّوَامَةِ ②

لَيَخْسِبُ الْإِنْسَنُ أَنَّ بَعْدَ عَظَمَةٍ ③

بِلَّا قَدْرِينَ عَلَىٰ أَنْ شُوَّتِي بِنَانَةٍ ④

بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَنُ لِيَفْجُرُ لَمَامَةً ⑤

يَسْعَلُ أَيَّانَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ ⑥

فَإِذَا بَرَقَ الْبَصَرُ ⑦

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ⑧

وَجَمَعَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرُ ⑨

10. wakati huo binadamu atasema, «Pa kukimbilia ni wapi kuiepuka adhabu?»
11. Mambo sivyo kama unavyotamani yawe, ewe binadamu, ya kutaka kukimbia. Huna mahali pa kukimbilia wala pa kupata uokozinsfi yake.
12. Kwa Mwenyezi Mungu Peke Yake ndio mwisho wa viumbe Siku ya Kiyama na ndipo mahali pao pa kutulia, na hapo Amlipe kila mtu kwa kile alichostahiki.
13. Atapashwa habari binadamu Siku hiyo kwa matendo yake yote, mema na mabaya, aliyoyatanguliza mionganoni mwa hayo katika maisha yake na aliyoyachelewesha.
14. Bali binadamu ni hoja ilio wazi juu ya nafsi yake, yenye kumfuata kwa alichokitenda na alichokiacha,
15. hata kama atakuja na kila udhuru wa kuelezea sababu ya uhalifu wake, hilo halitamfaa.
16. Usitikise, ewe Nabii, ulimi wako kwa Qur’ani wakati wahyi unapoteremka ili ufanye haraka kuihifadhi kwa kuogopa isikuponyoke.
17. Kwani ni juu yetu sisi kuikusanya kwenye kifua chako kisha uisome kwa ulimi wako wakati utakapo. Mjumbe wetu Jibrili akikusomea,
18. basi kisikilize kisomo chake na umpedilikize. Kisha isome kama alivyokusomea,
19. kisha ni juu yetu kukuelezea kilichokutatiza kukifahamu katika maana yake na hukumu zake.

يَقُولُ إِلَيْهِ أَنْسُنٌ رَّوْمَدِيْدٌ إِنَّ الْمَفْرُرَ

كَلَّا لَا وَرَرَ

إِلَى رِبِّكَ يَوْمَدِيْدٌ الْمَسْتَقْرَرُ

يَبْرُو إِلَيْهِ أَنْسُنٌ رَّوْمَدِيْدٌ مَا قَاتَمَ وَأَخَرَ

كَلَّا إِلَيْهِ أَنْسُنٌ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ

وَلَوْ أَلْقَى مَعَادِيرَهُ

لَا تُحِكِّمْ يَهُ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ

إِنَّ عَلَيْنَا جَمَعَهُ وَقُنْعَانُهُ

فَإِذَا قَرَأَنَاهُ فَأَتَيَّهُ قُرْآنُهُ

لَمْ يَأْتِنَ عَلَيْنَا بِآيَاتَهُ

20. Mambo sivyo kama mlivyodai, enyi mkusanyiko wa washirikina, kuwa hakuna kufufuliwa wala kulipwa.
- كَلَّا لِمَنْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿١﴾
21. Bali nyinyi ni watu mnaopenda dunia na pambo lake na mnaacha Akhera na starehe zake.
- وَنَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢﴾
22. Nyuso za watu wema Siku ya Kiyama zitakuwa ni zenyē kung'ara, nzuri na zenyē furaha,
- وُجُوهُ يَوْمَئِذٍ تَأْشِرُ ﴿٣﴾
23. zitamuona Mola Aliyeziumba na Anayezimiliki, na zitastarehe kwa hilo.
- إِلَى رَبِّهَا نَاظِرٌ ﴿٤﴾
24. Nyuso za watu wabaya Silku ya Kiyama zitakuwa ni zenyē kukunjana na kusinyaa,
- وَوُجُودُ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٥﴾
25. zinatazamia kushukiwa na msiba mkubwa wenyē kuvunja.
- تَنْهُنُ أَنْ يَفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٦﴾
26. Ni kweli! Pindi roho itakapofika sehemu za juu za kifua,
- كَلَّا إِذَا لَبَقَتِ التَّرَاقِ ﴿٧﴾
27. na wakasema baadhi ya waliohudhuria kuwaambia wengine, «Je kuna mtu wa kumzungua na kumpoza kutokana na hali hii aliyonayo?»
- وَقِيلَ مَنْ زَرَقِ ﴿٨﴾
28. Na yule ambaye yuko katika hali ya kufa akajua kwamba lile lililomshukia ni kuaga dunia, kwa kuwa anawaona Malaika wa mauti.
- وَطَلَّ أَنَّهُ الْفَرَّاقُ ﴿٩﴾
29. Na ikashikana shida ya mwisho wa duniani na shida ya mwanzo wa Akhera. Kwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka.
- وَالْتَّفَّتَ السَّائِقُ بِالسَّاقِ ﴿١٠﴾
30. Watu watapelekwa Siku ya Kiyama: ima Peponi au Motoni.
- إِلَى رِبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَافُ ﴿١١﴾

31. Hakuwa kafiri ni mwenye kumuamini Mtume na Qur'ani, wala hakuwa ni mwenye kumtekelezea Mwenyezi Mungu Aliyetukuka Swala za faradhi.
32. Lakini aliikanusha Qur'ani na akaipa mgongo Imani,
33. kisha akaenda kwa watu wake akijiona hali ya kujigamba katika kutembea kwake. Basi maangamivu
34. ni yako baada ya maangamivu!
35. Kisha maangamivu ni yako baada ya maangamivu!
36. Je anadhani huyu binadamu anayekanusha kufufuliwa kuwa ataachwa bure: haamrishwi wala hakatazwi, hahesabiwi wala hateswi?
37. Kwani hakuwa binadamu huyu ni tone la manii dhaifu linalotokana na maji matwevu yanayomwagwa na kumiminwa kwenye kizazi,
38. kisha yakawa ni kipande cha damu ilio kavu. Mwenyezi Mungu Akalumba kwa uweza Wake na Akazilinganisha sura zake katika umbo la mwili lililo zuri kabisa?
39. Akafanya kutokana na binadamu huyu jinsi mbili: ya kiume na ya kike. Je kwani hakuwa Mola huyo Muumba wa vitu hivyo ni Muweza wa kuwarudisha viumbwe wakiwa hai baada ya kutoweka kwao.
40. Ndio! Anaweza. Yeye, kutakasika na sifa za upungufu ni Kwake, kwa hakika ni Muweza wa hilo.

فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى ﴿١﴾

وَلِكُنْ كَذَبَ وَتَوَلَّ ﴿٢﴾

فَرَدَهُبِإِلَيْهِ يَمْسَطُ ﴿٣﴾

أَوْلَى لَكَ فَاؤَلَى ﴿٤﴾

ثُمَّ أَوْلَى لَكَ فَاؤَلَى ﴿٥﴾

أَنْجَسْبُ إِلَيْهِنَّ أَنْ يُرْجِعَ سُدَّى ﴿٦﴾

أَلْرَبِّكُ نُطْفَةٌ مِّنْ مَّا يُمْنَى ﴿٧﴾

فُرْكَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَى ﴿٨﴾

فَجَعَلَ مِنْهُ أَزْوَاجَتِنَ الدَّكَرَ وَالْأَنْثَى ﴿٩﴾

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ

الْمُوْقَدَ ﴿١٠﴾

SURA YA AL-INSĀN

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنْسَنِ جُنُونٌ مِّنَ الْدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا
مَّذْكُورًا ①

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَنَ مِنْ نُطْفَةٍ فَمَسَاجِدُ
بَنَتْهِيَةً ②

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرٌ وَإِمَّا كُفُورًا ③

إِنَّمَا أَعْنَدَنَا لِلْكُفَّارِ سَلَيْلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ④

إِنَّ الْأَجْرَ إِلَيْهِ رُوْنَ وَمَنْ كَانَ كَانَ مِنْ أَجْهَنَ كَافُورًا ⑤

1. Kishampitia binadamu kipindi kirefu cha wakati kabla hajapulizwa roho ambapo hakuwa ni kitu kinachotajika wala haijulikani athari yake.
2. Sisi tumemuumba binadamu kutokana na tone la manii la mchanganyiko wa maji ya mwanamume na maji ya mwanamke, ili tumtahini kwa lazima za kisheria baadaye, hivyo basi tumfanya ni mwenye masikio ya kusikia na macho ya kuonea, apate kuzisikia aya na kuziona dalili.
3. Sisi tumembainishia na kumfahamisha njia ya uongofu na upotevu na wema na ubaya ili awe ima ni mwenye kuamini na kushukuru. Au awe ni mwenye kukanusha na kukataa.
4. Sisi Tumewaandalia wakanushaji pingu za chuma za kuifunga miguu yao na minyororo ya kufungiwa mikono yao hadi shingo zao na moto ambao watachomwa nao.
5. Hakika watu wa utiifu na ukweli wa Imani wanaotekeleza haki za Mwenyezi Mungu, watakunywa, Siku ya Kiyama, kutoka kwenye kikombe ambacho ndani yake mna Pombe lililochanganywa na aina bora kabisa ya harufu nzuri, nayo ni maji ya kafuri.

6. Kinywaji hiki kilichochanganywa na kafuri, ni chemchemi wanayokunywa waja wa Mwenyezi Mungu, wanaitumia na kuipitisha wanavyotaka mapitisho mazuri.
7. Hao walikuwa huko duniani wanatekeleza kile walicho jilazimisha nafsi zao cha utifu kwa Mwenyezi Mungu, na wakiogopa mateso ya Mwenyezi Mungu, Siku ya Kiyama, ambayo madhara yake ni hatari na ubaya ni wenye kusambaa na kuenea kwa watu isipokuwa wale amba Mwenyezi Mungu Amewarehemu.
8. Na wanalisha chakula, pamoja na kuwa wanakipenda na kukihitajia, kumpa fukara asiyeweza kuchuma, asiyemiliki chochote katika vitu vya kilimwengu, na kumpa mtoto aliyefiliwa na babake kabla ya kubaleghe na asiye na mali, na kumpa mtu aliyetekwa vitani mionganoni mwa washirikina na wengineo,
9. na huku wanasema katika nafsi zao, «Hakika sisi tunawafanya wema kwa kutafuta radhi za Mwenyezi Mungu na kutaka malipo yake. Hatutaki badala wala hatukusudii kushukuriwa wala kusifiwa na nyinyi.
10. Kwa kweli, sisi tunaiogopa, kutoka kwa Mola wetu, Siku ngumu ambayo ndani yake nyuso zitakunjana na mapaji yatasinya kutokana na mambo yake mazito na vituko vyake vikubwa.

عَيْنَا يَسْرِينَ بِهَا عَبَدُ اللَّهِ يُفَجِّرُ وَهَا تَفَجِّرَا ⑥

وُعُونَ يَلْتَدِرُ وَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ⑦

وَيُطْعِمُونَ أَطْعَامًا عَلَى حِلْمِهِ مُسْكِنًا وَبَيْتِهَا
وَأَسِيرًا ⑧

إِنَّمَا نُطْعِمُ مَوْلَاهُ لِرَحْمَةِ الَّهِ لَا تُرِيدُ مِنْ كُلِّ حَرَاءٍ وَلَا
شُكُورًا ⑨

إِنَّمَا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَطَرَبِرًا ⑩

11. Basi hao Mwenyezi Mungu Atawaokoa na shida za Siku hiyo na Atawapa uzuri na mwangaza katika nyuso zao na furaha ndani ya nyoyo zao,
12. na Atawalipa, kwa kuvumilia kwao duniani juu ya utiifu, Pepo iliyo kubwa ambayo kutoka humo watakula wanachokitaka na watavaa humo hariri nyororo,
13. hali ya kuwa wametegemea juu ya vitanda vilivyopambwa kwa nguo na pazia za fahari. Hawataona humo joto la jua wala ukali wa baridi.
14. Na karibu nao, kutakuwa na miti ya Pepo yenye kuwafinika ambayo wamerahisishiwa kuyachuma matunda yake.
15. Watawazunguka wao watumishi wakiwa na vyombo vya vyakula vya fedha, na vikombe vya vinywaji vya ukoa,
16. ukowa wa fedha, ambavyo wanyweshaji wamevima kadiri ya watakavyotamani wenye kunywa, haviongezeki wala havipungui.
17. Na watu wema hawa watanyweshwa Peponi kikombe kilichijazwa Pombe iliyochanganywa na tangawizi,
18. watakunwa kutoka kwenye chemchemi iliyoko Peponi inayoitwa Salsabil, kwa kuwa kinywaji chake kina usalama na kuwa kina ulaini na ladha ya kupendeza.
19. Na watawazunguka wema hawa wakiwatumikia wavulana wenye hali moja ya kudumu, ukiwaona

وَقَهْمُهُمْ اللَّهُ شَرِّ ذَلِكَ أَيْمَوْ وَلَقَهُمْ ضَرَّهُ
وَسُرُورُكَ (١)

وَجَرَنَّهُمْ بِمَاصَبِرَوْ لَجَنَّةَ وَحَرَرَكَ (٢)

مُتَكَبِّرُونَ فِيهَا عَلَى الْأَرْضِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسَةَ
وَلَا زَمْهَرِيَّةَ (٣)

وَدَانِيَةَ عَلَيْهِمْ طَلَاهُوَ دَلَّتْ قُطْفُهَا تَذَلِّلَكَ (٤)

وَطَافُ عَلَيْهِمْ بَيَانِيَةَ مِنْ فِضَّةِ وَلَدَابِ كَانَتْ
فَرَارِيَّةَ (٥)

فَارِيَّا مِنْ فِضَّةِ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرَكَ (٦)

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَانَ مِرَاجِهَا تَنْجِيلَكَ (٧)

عَيْنَانِ فِيهَا أُسْمَى سَلَسِيلَكَ (٨)

* وَطَوْفُ عَلَيْهِمْ وَلَدَنْ تَحْلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتُهُمْ
حَسِبَتْهُمْ لُؤْلُؤًا مَنْثُورَكَ (٩)

utawadhania, kwa uzuri wao na usafi wa rangi zao na mng'aro wa nyuso zao, kuwa ni lulu iliyotenganishwa inayong'ara.

20. Na utazamapo mahali popote katika Pepo utaona starehe isiyosifika na ufalme mkubwa uliop mkunjufu usiosiokuwa na mwisho.
21. Juu ya miili yao pana nguo zilizoipamba, ambazo sehemu zake za ndani kuna hariri nyembamba ya rangi ya kijani, na nje yake kuna hariri nene. Na miongoni mwa mapambo watakayovishwa ni makuku ya fedha. Na Mola wao Atawanywesha, juu ya sterehe hizo, kinywaji kisicho na uchafu wala rojo.
22. Na wataambiwa, «Hakika nyinyi mmetayarishiwa haya yakiwa ni badala ya matendo yenu mema, na matendo yenu duniani yalikuwa ni yenye kukubaliwa na kuridhiwa na Mwenyezi Mungu.»
23. Hakika sisi tumekuteremshia Qur'ani, ewe Mtume, materemsho yanayotoka kwetu, ili uwakumbushe watu yale yaliyomo ndani ya maagizo mema, matahadharisho ya ubaya, malipo mazuri na mateso.
24. Basi yavumilie maamuzi ya Mola Wako Aliyokupangia na uyakubali, na usonge mbele kufuata maamrisho yake ya Kidini, na usiwatii washirikina waliovama kwenye matamanio au waliokolea kwenye ukafiri na upotevu,

وَإِذَا رَأَيْتَ فِرَارَيْتَ نِعِمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿١﴾

عَلَيْهِ هُنْ شَيْأُبْ سُنْدُسْ خُضْرُ وَسَبَرْ بَرْقُ وَطَلْوُرُ
أَسَاؤْرَ عَنْ فَضْلَةِ وَسَقَاهُمْ رَجُهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢﴾

إِنَّ هَذَا كَانَ لِكُوْجَرَاءِ وَكَانَ سَعِيْكُمْ مَشْكُورًا ﴿٣﴾

إِنَّا أَخْنُونَ زَرْكَنَاعِيْكَ الْفُرْقَانَ تَنْزِيلًا ﴿٤﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا يُنْعِلْهُمْ إِثْمًا وَ
كَفُورًا ﴿٥﴾

25. na uendelee kutaja jina la Mola wako na kumuomba mwanzo wa mchana na mwisho wake.
26. Na wakati wa usiku, mnyenyeknee Mola wako na umswalie na umuabudu kipindi kirefu cha usiku.
27. Kwa hakika hawa washirikina wanaupenda ulimwengu na wanaushughulikia, na wanakuacha nyuma ya migongo yao kule kufanya matendo ya kuwafaa Akhera na kuwaokoa katika Siku yenyе shida kubwa.
28. Sisi Ndio tuliowaumba na tukalipa uthabiti umbo lao. Na tunapotaka tunawaangamiza na kuwaleta watu walio watiifu zaidi wa Mwenyezi Mungu kuliko wao.
29. Hakika ndani ya sura hii, kwa yaliyomo ya kuvutia na kuogopesha, ya kuahidi mema na kuonya mabaya, kuna mawaidha kwa viumbe wote. Basi mwenye kujitakia wema nafsi yake ya duniani na Akhera, na ashike njia ya Imani na uchamungu itakayomfikisha kwenye msamaha wa Mwenyezi Mungu na radhi Zake.
30. Na hamtataka jambo lolote mionganoni mwa mambo isipokuwa kwa makadirio ya Mwenyezi Mungu na matakwa Yake. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mjuzi wa hali za viumbe Vyake, ni Mwingi wa hekima katika uendeshaji na utengezaji Wake.

وَذَكْرٌ كُلُّ أَسْمَاءِ رَبِّكَ بِكُلِّ وَصْيَا لَهُ ﴿١﴾

وَمِنْ أَلَيْلَ فَأَسْجَدَ لَهُ وَسَيِّحَهُ لَيَلَّا
طَوِيلًا ﴿٢﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ يَجِدُونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ
بَوْمَاثِقِهِ لَمَّا كَانُوا مُشْتَقِلِّينَ ﴿٣﴾

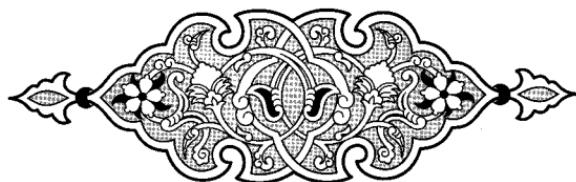
نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَّدْنَا أَسْرَهُمْ فَإِذَا أَشْتَقُّنا
بَدَّلْنَا آمْثَلَهُمْ تَبَدِيلًا ﴿٤﴾

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ مِنْ شَاءَ أَخْتَدَ إِلَيْ رَبِّهِ
سَيِّلًا ﴿٥﴾

وَمَا أَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٦﴾

31. Anamuingiza Anayemtaka mionganini
mwa waja Wake katika rehema
Yake na radhi Yake, na wao ni wale
walioamini. Na Amewaandalia
madhalimu waliokiuka mipaka ya
Mwenyezi Mungu adhabu yenye
kuumiza.

يُدْخِلُ مَن يَشَاءُ فِي رَحْمَةٍ وَالظَّالِمِينَ
أَعْذَّهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢١﴾

SURA YA AL-MURSALAT

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa upepo unapovuma kwa mfululizo, huu baada ya huu.
2. Na kwa upepo wenyewe kuvuma kwa ukali wenyewe kuangamiza.
3. Na kwa Malaika waliopewa jukumu la mawingu, wakawa wayapeleka pale anapotaka Mwenyezi Mungu.
4. Na kwa Malaika wanaoshuka, kutoka kwa Mwenyezi Mungu,
5. na amri zinazopambanua baina ya haki na batili na halali na haramu.
6. Na kwa Malaika wanaoupokea wahyi kutoka kwa Mwenyezi Mungu na kuuteremsha kwa Manabii Wake, unaowapa viumbwe wake udhuru kutoka kwa Mwenyezi Mungu na pia onyo kutoka Kwake, ili watu wasiwe na hoja.
7. Hakika jambo la Kiyama mnaloahidiwa pamoja na lile la kuhesabiwa na kulipwa ni lenye kuwa hapana shaka.
8. Basi nyota zitakapofutwa na mwangaza wake ukaondoka,
9. na mbingu zitakapopasuka,
10. na majabali yatakapeperuka na kukueanea huku na kule na yakawa ni mapepe yanayorushwa na upepo,

وَالْمَرْسَلَاتِ عُرْقًا ①

فَالْعَصِيفَاتِ عَصَفَا ②

وَالنَّثَرَاتِ نَثَرًا ③

فَالْفَرِيقَاتِ فَرِيقًا ④

فَالْمُلْقَيَّاتِ ذِكْرًا ⑤

عَذَرًا وَأَنْذَرًا ⑥

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوْقًا ⑦

فَإِذَا الْجُوْمُ طُمِسَتْ ⑧

وَإِذَا السَّمَاءَ فُرِجَتْ ⑨

وَإِذَا الْجَنَّالُ سُيْفَتْ ⑩

11. Na Mitume watapowekewa wakati na muda wa baina yao na ummah wao na kusemwe, وَإِذَا الرَّسُولُ أَفْتَنَ (١)
12. «Ni Siku kubwa gani Mitume wameahirishiwa?» لَأَيِّ يَوْمٍ لِجَتَ (٢)
13. Wameahirishiwa Siku ya hukumu na uamuzi baina ya viumbe. لِيَوْمِ الْفَصْلِ (٣)
14. Na nilipi lililokujulisha wewe, ewe binadamu, ni siku gani hiyo ya kutolewa uamuzi na ni zipi shida zake na vituko vyake? وَمَا أَذْرَنَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ (٤)
15. Maangamivu makubwa Siku hiyo ni ya wale waliyoikanusha Siku hii iliyoahidiwa. وَيَقُولُ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (٥)
16. Kwani hatukuawaangamiza walitangulia kati ya umma waliopita kwa kuwakanusha kwao Mitume, kama vile watu wa Nūh, ‘Ād na Thamūd? أَلَرْهَمْلِكُ الْأَوَّلَيْنَ (٦)
17. Kisha tutawakutanisha na wao wale waliokuja nyuma kati ya wale waliokuwa ni kama wao katika ukushajji na uasi. ثُمَّ نَتَعَاهُمُ الْآخَرِينَ (٧)
18. Mfano wa uangamizaji huo mkali ndivyo tutakavyowafanya wahalifu kati ya makafiri wa Makkah, kwa kumkanusha kwao Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. كَذَلِكَ نَعْلَمُ بِالْمُجْرِمِينَ (٨)
19. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa kila mwenye kuukanusha upweke wa Mwenyezi Mungu, unabii, kufufuliwa na kuhesabiwa. وَيَقُولُ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (٩)
20. Je kwani sisi hatukuwaumba nyinyi, enyi mkusanyiko wa makafiri, kutokana na maji dhaifu yaliyo matwevu nayo ni tone la manii, أَلَرْخَاقُ كُمْ مَنْ مَلَأَ مَهَمِّينَ (١٠)

21. tukayaweka maji haya kwenye mahali palipohifadhika, napo ni kizazi cha mwanamke,
22. mpaka kipindi maalumu kinacho julkana na Mwenyezi Mungu Aliyetukuka?
23. Tukaweza kumuumba, kumtia sura na kumtoa. Basi bora wa wenyewe kuweza ni sisi.
24. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa wenyewe kukanusha uweza wetu.
25. Je kwani hatukufanya hii ardhi mnayoishi juu yake
26. ikusanye juu ya mgongo wake walio hai wasio hesabika, na ndani ya matumbo yake wafu wasiodhibitika, na
27. tukajaalia iwe na majabali yaliyo jikita yaliyo marefu ili isitikisike na nyinyi, na tukawaywesha maji tamu yaliyo mazuri?
28. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa walio zikanusha neema hizi.
29. Wataambiwa makafiri Siku ya Kiyama, «Endeni kwenye adhabu ya moto wa Jahanamu mliokuwa mkiukanusha duniani.
30. Endeni mjifinike kwenye kivuli cha moshi wa moto wa Jahanamu ambacho hapo panachembuka vipande vitatu.
31. Kivuli hiko hakimfanyi mtu ahifadhike na joto la Siku hiyo wala hakizui muwako wa Moto chochote.

فَعَلَّمْنَا فِي قَرْبِ مَكَابِدِنَ ﴿١١﴾

إِلَى قَدَرِ مَعْلُومٍ ﴿١٢﴾

فَقَدَرَنَا فِي قَعْدَةِ الْقَادِرُونَ ﴿١٣﴾

وَبِئْلِ يَوْمِ إِلَيْلِ الْمَكَابِدِينَ ﴿١٤﴾

أَنَّا نَجْعَلُ الْأَرْضَ كَفَانًا ﴿١٥﴾

أَحْيَاهُ وَأَمْوَاتَهُ ﴿١٦﴾

وَجَعَلْنَا فِيهَا أَرْوَاحَ شَمَخَتْ وَأَسْقَيْنَا كُمَاءَ

فَرَاتَانًا ﴿١٧﴾

وَبِئْلِ يَوْمِ إِلَيْلِ الْمَكَابِدِينَ ﴿١٨﴾

أَنْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٩﴾

أَنْطَلِقُوا إِلَى ظَلَلِ ذِي ثَلَاثَ شَعَبٍ ﴿٢٠﴾

لَا طَلِيلٌ وَلَا يُعْنِي مِنَ الْهَبِ ﴿٢١﴾

32. Hakika moto wa Jahanamu unarusha macheche makubwa ya moto, kila cheche moja katika hayo ni kama jengo lililoimarishwa katika ukubwa na urefu wa kuenda juu.

إِنَّهَا تَرَهُ بِشَرَرِ الْفَقْصِرِ ﴿٢٦﴾

33. Kama kwamba hizo cheche za moto wa Jahanamu zinazopaa juu ni ngamia weusi ambao rangi yao imeingia kwenye umanjano.»

كَانَهُمْ حَمَلُتُهُ صُفَرٌ ﴿٢٧﴾

34. Maangamivu na adhabu kali kwa wenyewe kukanusha mateso yaliyoahidiwa na Mwenyezi Mungu.

وَيَلَّوْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾

35. Hii ndiyo Siku ya Kiyama ambayo wakanushaji hawatatamka maneno ya kuwanufaisha

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٢٩﴾

36. wala hawatapewa idhini ya kusema wakatoa nyudhuru, kwa kuwa hawatakuwa na udhuru wowote.

وَلَا يُؤْمِنُونَ لِهُمْ فِي يَوْمٍ نَّعِذَرُونَ ﴿٣٠﴾

37. Maangamivu na adhabu kali kwa wenyewe kuikanusha siku hii na yaliyomo ndani yake.

وَيَلَّوْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣١﴾

38. Hii ni Siku ambayo Mwenyezi Mungu Atatoa uamuzi baina ya viumbi, na ukweli na ubatilifu utapambanuka. Tutawakusanya nyinyi Siku hiyo, enyi makafiri wa *ummah* huu, pamoja na makafiri wa mwanzo mionganini mwa *ummah* waliopita.

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمِيعَنَا كُلُّهُ وَالْأَوَّلُونَ ﴿٣٢﴾

39. Basi mkiwa na hila za kujitoa na adhabu, tumieni hila zenu na mziokoe nafsi zenu na msukosuko wa Mwenyezi Mungu na mateso Yake.

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ حِدْثٌ فَكِيدُونَ ﴿٣٣﴾

40. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa wenyewe kuikanusha Siku ya Kiyama.

وَيَلَّوْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾

41. Hakika ya wale waliomuogopa Mola wao duniani na wakaiogopa adhabu Yake kwa kufuata amri Zake na kujiepusha na makatazo Yake. Wao Siku ya Kiyama watakuwa kwenye vivuli vya miti vilivyonyoka, na chemchemi za maji zinazotembea,
42. na matunda mengi yanayopendwa na nafsi zao ambayo wao wanastarehe nayo. Hapo waambiwe,
43. «Kulen i chakula chenye ladha na mnyweni kinywaji chenye kufurahisha kwa sababu ya matendo mema mliyoyatanguliza duniani.»
44. Sisi, kwa mfano wa malipo hayo makubwa, tutawalipa watu wema katika matendo yao na utifu wao kwetu.
45. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa weny kuiyanusha Siku ya Malipo na Hesabu, na kuzikanusha sterehe na mateso yaliyomo Siku hiyo.
46. Kisha Mwenyezi Mungu Akawaonya makafiri kwa kusema, «Kulen aina ya vyakula vya ladha duniani na stareheni kwa matamanio yake yenye kumalizika kwa muda mchache, hakika nyinyi ni wahalifu kwa kumshirikisha kwenu Mwenyezi Mungu.»
47. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa weny kuiyanusha Siku ya kuhesabiwa na kulipwa.
48. Na wanapoambiwa hawa washirikina, «Mswalieni Mwenyezi Mungu na mnyenyekeni,» hawanyenyekie wala hawaswali, bali wanaendelea kuonyesha kiburi chao.

إِنَّ الْمُتَقِّيِّينَ فِي ظَلَالٍ وَغَيْوَنٍ ﴿٤٤﴾

وَفَوْلَهُ مِمَّا يَشَاءُ هُنَّ مَا يَرَوْنَ ﴿٤٥﴾

كُلُّ أُولَئِكُمْ يُرَاهِنُونَ إِذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾

إِنَّا لَكُلَّ ذَلِكَ بَخِزِيَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٧﴾

وَيَلْيُومَ مِيزِنِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٨﴾

كُلُّ أُولَئِكُمْ يَمْتَعُونَ قَلِيلًا إِنَّمَا كُفُّرُ مُؤْمِنَةَ ﴿٤٩﴾

وَيَلْيُومَ مِيزِنِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَرْكَعُوا لَيْلَكَوْنَ ﴿٥١﴾

49. Maangamivu na adhabu kali Siku ya Kiyama kwa wenyewe kuzikanusha aya za Mwenyezi Mungu.

وَيَلْ يَوْمَ إِذْ لَمْ يَكُنْ بَيْنَ^(١)

50. Iwapo wao hawataiamini hii Qur'ani, basi wataamini kitabu gani na maneno gani baada yake? Na Qur'ani yenyewe ni Kitabu kilichobainisha kila kitu, kilicho wazi katika hekima zake, hukumu zake na habari zake, chenye kushinda katika matamko yake na maana yake.

فَإِنَّمَا يَحْدِثُ مِنْهُ بَعْدَهُ يُقْرَأُ مِنْهُ^(٢)

SURA YA AL-NABA

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Kuhusu kitu gani baadhi ya makafiri wa Kikureshi wanaulizana?
2. Wanaulizana kuhusu habari iliyo na uzito mkubwa kabisa,
3. nayo ni Qur'ani tukufu inayotoa habari za kufufuliwa ambako makafiri wa Kikureshi wana shaka nako na wanakukanusha.
4. Mambo sivyo kama wanavyodhania hawa washirikina. Hapo watajua hawa washirikina upeo wa kukanusha kwao na kitawadhihirikia waziwazi kile Atakachowatenda Mwenyezi Mungu Siku ya Kiyama.
5. Kisha litahakikishika kwao jambo hilo na utahakikishika kwao ukweli wa yale aliyokuja nayo Mtume Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, kuhusu Qur'ani na kufufuliwa. Huu ni utisho na makemeo kwao.
6. Kwani hatukuwatandazia ardhi kama tandiko?
7. Na Tukawafanya majabali kuwa ni vizingi, ili isitisike nanyi?
8. Na Tukawaumba aina mbali-mbali, mume na mke.
9. Na Tukafanya usingizi wenu ni mapumziko kwa viwiliwili vyenu: ndani yake mnatulia na kupumzika?

عَمَّ يَسْأَءُونَ ①

عَنْ أَنْبَيَا الْأَطْهَارِ ②

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْلَفُونَ ③

كَلَّا سَيَعْمَلُونَ ④

وَكَلَّا سَيَعْمَلُونَ ⑤

أَتَرَجَعُ إِلَى أَرْضِ مَهَدِّنَا ⑥

وَلِيَجِلَّ أَقْنَادًا ⑦

وَخَلَقْتُكُمْ رُحْمًا ⑧

وَجَعَلْتُنَّ لَنَّمَكَثْرَ شَبَابًا ⑨

10. Na Tukaufanya usiku kuwa ni vazi, unawavisha giza lake na kuwafinika, kama nguo inavyomxitiri mwenye kuivaa.
11. Na Tukaufanya mchana ni kipindi cha kutafuta maisha, mnaenea humo kwa ajili ya maisha yenu na mnatembea humo kwa ajili ya maslahi yenu?
12. Na Tukajenga juu yenu mbingu saba, madhubuti jengo lake, lilioumbwa kwa uzuri, halina mapasuko wala nyufa?
13. Na Tukalifanya jua kuwa ni taa iwakayo na kung'ara?
14. Na Tukateremsha kutoka kwenye mawingu yanyeshayo maji yamiminikayo kwa wingi,
15. ili Tutoe kwa maji hayo nafaka inayoliwa na watu,
16. nyasi zinazoliwa na wanyama na miti iliyosongamana kwa kutawanyika tagaa zake?
17. Hakika Siku ya Uamuzi katika viumbi,
18. nayo ni Siku ya Kiyama, imekuwa ni wakati na ahadi iliyowekewa muda maalimu kwa watu wa mwanzo na wa mwisho.
19. Na zikafunguliwa mbingu zikawa ni zenye milango mingi kwa ajili ya kuteremka Malaika.
20. Na yakalipuliwa majabali baada ya kuwa yamekita, yakawa ni kama mangati.

وَجَعَلْنَا لِيَسَّاً

وَجَعَلْنَا لِهَا رَمَاعَاشًا

وَبَيَّنَاهُ سَبْعَادَادًا

وَجَعَلْنَا لِيَاجَأَ وَهَاجَأَ

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُنْصَرَتِ مَاءً ثَجَاجًا

لِتُحْرِجَ بِهِ حَبَّاً وَنَبَاتًا

وَجَتَتِ الْفَافَاً

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا

يَوْمَ يُفْخَّنُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْرَاجًا

وَفُتَحَتِ السَّمَاءَ فَكَانَ أَبُوبَا

وَسُرِّيَتِ الْجَبَالُ فَكَانَ سَرَابًا

21. Hakika Jahanamu, Siku Hiyo, itawalindiza wenyewe ukafiri ambao Moto huo umeandaliwa wao.
22. Kwa makafiri ndio marejeo.
23. Watabakia humo muda mrefu ufuatanao, usiokoma.
24. Hawatakula humo chochote kitakachozizimisha joto la moto kwao.
25. Wala kinywaji kitakachowaondolea kiu yao. Isipokuwa maji moto na usaha wa watu wa motoni.
26. Watakuwa wanalipwa kwa hilo malipo ya sawa yanayolingana na vitendo vyao walivyovitenda duniani.
27. Hakika wao walikuwa hawaiyogopi Siku ya Hesabu, na kwa hivyo hawakujitayarisha nayo kwa kufanya matendo ya kuwafa.
28. Na waliyakanusha waziwazi yaliyoletwa na Mitume.
29. Na kila kitu Tulikijua na Tukakiandika katika Ubao uliohifadhiwa (Al-Lawḥ Al-Maḥfūd).
30. Basi Onjeni, enyi makafiri, hayo yakiwa ni malipo ya vitendo vyenu, Hatutawazidishia isipokuwa adhabu juu ya adhabu yenu.
31. Hakika kwa wale ambao wanamuogopa Mola wao na huku wanatenda mema kuna kufaulu kwa kuingia Peponi.
32. Hakika watapata Mabustani makubwa na zabibu .

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَ مِنْ صَادَادِهِ ﴿١﴾

لِلظَّالِمِينَ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

لِلثَّيْنِ فِيهَا أَخْرَابًا ﴿٣﴾

لَآيْدُوْنَ فِيهَا بَرَدٌ وَلَا شَرَلَى ﴿٤﴾

إِلَّا حَمِيمًا وَعَسَاقًا ﴿٥﴾

جَزَاءً وَفَاقِدًا ﴿٦﴾

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٧﴾

وَكَذَبُوا إِنَّا يَتَنَاهُ كَذَابًا ﴿٨﴾

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٩﴾

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِدَ كُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿١٠﴾

إِنَّ الْمُسْتَقِينَ مَفَازٌ ﴿١١﴾

حَدَّابِقَ وَأَعْنَابًا ﴿١٢﴾

33. Na watapata wanawake wenye umri mdogo, wenye vifua vilivyojaza, marika na waume zao.

وَكُوَّاعِبَ أَثْرَابَ ﴿٢٦﴾

34. Na watapata glasi zlizojaa pombe.

وَكَاسِدَهَا فَقَدْ ﴿٢٧﴾

35. Hawatasikia katika Pepo
hiyo maneno ya upotofu wala
kudanganyana.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَّا وَلَا كَذَبَ ﴿٢٨﴾

36. Watayapata yote hayo yakiwa
ni malipo na zawadi na kipewa
kingi cha kuwatosha kutoka kwa
Mwenyezi Mungu,

جَزَاءً مِنْ رِزْكِ عَطَاءِ حِسَابًا ﴿٢٩﴾

37. Mola wa mbingu na ardhi na
vilivyomo kati ya hizo, Mwenye
kuwarehemu duniani na Akhera.
Hawataweza kumuomba isipokuwa
kile walichopewa ruhusa kumuomba.

رَبِّ الْسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّمَا لَا

يَمْلَكُونَ مِنْهُ خَطَابًا ﴿٣٠﴾

38. Siku atakaposimama Jibrili na
Malaika wengine hali ya kujipanga
mlolongo. Hawatamuombea
isipokuwa yule aliyetolewa ruhusa na
Mwingi wa Rehema ya kuombewa na
akasema maneno ya haki na ya sawa.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّؤُوفُ وَالْمُلَكَيْكَهُ صَفَّا لَا يَتَكَبَّرُونَ

إِلَّا مَنْ أَذْنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣١﴾

39. Hiyo ndiyo siku ya haki isiyokuwa na
shaka kuja kwake. Kwa hivyo, yule
atakaye kuokoka na vituko vyya Siku
hiyo, na ajifanyie njia ya marejeo
kwa Mola wake kutenda vitendo
vyema.

ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اخْتَدَلَ إِلَيْهِ

مَعَابًا ﴿٣٢﴾

40. Sisi Tunawaonya nyinyi adhabu
ya Siku ya mwisho iliyo karibu.
Siku ambayo atayaona kila mtu
aliyoyatenda katika kheri au
aliyoyachuma mionganoni mwa
madhambi. Na kafiri atasema, kwa
kitisho cha Hesabu, «Laiti mimi
nilikuwa mchanga na sikufufuliwa.»

إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا فَيَوْمَ يَنْظُرُ الْمُرْءُ مَا فَدَدَتْ

يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَكْلِتَنِي كَنْتُ تُرْبَا ﴿٣٣﴾

SURA YA AL-NĀZI‘ĀT

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Anaapa Mwenyezi Mungu kwa Malaika ambao huzing’oa roho za makafiri mng’oo mkali.
2. Na kwa Malaika ambao huzitukua roho za Waumini kwa uchangamfu na upole.
3. Na kwa Malaika wanaoogelea katika kushuka kwao kutoka mbinguni na kupaa kwao kwenda mbinguni.
4. Na kwa Mlaika ambao wanakimbilia kutekeleza amri za Mwenyezi Mungu.
5. Na kwa Malaika wanaopitisha amri za Mola wao katika mambo ya ulimwengu waliowakilishwa kuyafanya na kuyasimamia, - Wala haifai kwa kiumbe kukiapia chochote kile, bali yapasa kiapo chake kiwe ni kwa jina la Mola wake Muumba au sifa Zake. Na lau ataapa kwa asiyé Muumba wake, basi huyo amekuwa mshirikina - Watafufuliwa viumbé bila shaka na watahesabiwa.
6. Siku ambayo ardhi itatetemeka kwa mvuvuo wa kwanza:
7. mvuvio wa kufisha, ukifuatiwa na mvuvio mwингine wa kuhuisha.
8. Nyoyo za makafiri, Siku hiyo, zitakuwa na papatiko kwa kicho kikubwa.
9. Macho ya makafiri hao yatakuwa madhalilifu kwa kitisho watakachokiona.

وَالثَّرِيقَاتِ عَرَقَا

وَالنَّشَاطِتِ شَطَا

وَالسَّدِيقَاتِ سَيْقَا

فَالسَّدِيقَاتِ سَيْقَا

فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرَا

وَمَرْجُفُ الْرَّاجِفَةِ

تَبَعُهَا أَرَادَة

فُلُوْبُ وَمَهِنَةُ وَلَاجِفَةُ

أَبْصَرُهَا خَائِشَةٌ

10. Wanasema hawa wakanushao kufufuliwa:
11. «Je, tutarudishwa baada ya kufu kwetu kwenye yale tuliyokuwa nayo katika ardhi? Je, tutarudishwa na hali tushakuwa mifupa iliochakaa?»
12. Wakasema: «Kurejea kwetu huko kutakuwa kutupu kusikokuwa kweli.”
13. Hakika tukio hilo litakuwa kwa mvivio mmoja tu.
14. Wakinahamaki wao wako hai juu ya ardhi baada ya kuwa walikuwa ndani yake.
15. Je imekujilia, ewe Mtume, habari ya Musa?
16. Pindi Mola wake Alipomwita katika bonde lililotakaswa na kubarikiwa, la *Tuwā*. Akamwambia:
17. «Enda kwa Firauni. Hakika yeye amekiuka mno katika kuasi.
18. Ukamwambie, ‘Je, unapendelea kuitakasa nafsi yako na upungufu na kuipamba na imani?
19. Na nikuelekeze njia ya kumtii Mola wako, upate kumcha na kumuogopa?’»
20. Musa alimuonyesha Firauni alama kubwa: fimbo na mkono.
21. Hapo Firauni alimkanusha Nabii wa Mwenyezi Mungu , naye ni Mtume Musa, amani imshukie, na alimuasi Mola wake Aliyetukuka.
22. Kisha alikengeuka hali ya kuipa mgongo Imani na kufanya bidii katika kumpinga Musa.

يَقُولُونَ أَئِنَّا مَرْدُودُونَ فِي الْحَافَةِ ﴿١﴾

لَوْذَكَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ﴿٢﴾

فَالْأُولُونَ تَلَكَ لِذَكَرِهِ خَاسِرَةٌ ﴿٣﴾

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَحْدَةٌ ﴿٤﴾

فِي ذَاهِمٍ بِالسَّاهِرَةِ ﴿٥﴾

هَلْ أَتَيْكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿٦﴾

إِذَا دَأَدَهُ رُبُّهُ بِأَلْوَانِ الْمَقْدِسِ طَرَىٰ ﴿٧﴾

أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِلَهَ طَغَىٰ ﴿٨﴾

فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَرَىٰ ﴿٩﴾

وَاهْدِنِيَكَ إِلَىٰ رِبِّكَ فَتَحْشِي ﴿١٠﴾

فَأَرْزِهِ الْأَذَىٰ الْكَبِيرَىٰ ﴿١١﴾

فَكَذَبَ وَعَصَىٰ ﴿١٢﴾

فُرُّ أَذْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿١٣﴾

23. Hapo aliwakusanya raia wa utawala wake na akawaita kwa
24. kuwaambia,»Mimi ndiye mola wenu ambaye hakuna mola mwengine aliye juu yake.»
25. Hapo Mwenyezi Mungu Alimtesa kwa adhabu ya duniani na ya Akhera.
26. Na Akaifanya adhabu hiyo iwe ni mazingatio na ni onyo kwa watu mfano wake kati ya wale waasi. Hakika Firauni na kile kilichompata cha adhabu ni mawaidha kwa mwenye kuwaidhika na kutishika.
27. Je, kufufuliwa kwenu, enyi watu, baada ya kufa ni kugumu zaidi, katika vipimo vyenu, au ni kuumbwa kwa mbingu?
28. Amezipanga juu yenu kama jengo. Na Ameinua sakafu yake angani, haina tofauti wala nyufa.
29. Na Ameutia giza usiku wake kwa kutwa kwa jua lake. Na Ameweka wazi mchana wake kwa kuchomoza kwake.
30. Na ardhi baada ya kuumba mbingu Ameitandaza. Na Ameweka humo manufaa yake.
31. Na Ametumbua humo chemchemu za maji. Na Ameotesha humo mimea inayolishwa.
32. Na Ameyakita humo majabali yakiwa ni vagingi vyake. Ameumba, Aliyetakasika na kila upungufu,
33. neema zote hizi zikiwa ni manufaa kwenu na kwa wanyama wenu.

فَشَرْقَنَادَى ﴿١﴾

فَقَالَ أَكَارِبُكُمْ أَلَا يَغْنِي ﴿٢﴾

فَأَخَدَهُ اللَّهُ نَكَالُ الْآخِرَةِ وَالْأُولَئِكَ ﴿٣﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لِعْبَرَةً لِمَنْ يَحْسَنُ ﴿٤﴾

إِنَّمَا أَشَدَ حَكْمًا أَمْ السَّمَاءُ بِنَاهَا ﴿٥﴾

رَفَعَ سَمَكًا فَسَوَّهَا ﴿٦﴾

وَأَعْطَشَ لَيْلَاهَا وَحْيَ حُكْمَهَا ﴿٧﴾

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحْمَهَا ﴿٨﴾

أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءً هَا وَمَرَعَهَا ﴿٩﴾

وَلِلْجَبَالِ أَزْسَلَهَا ﴿١٠﴾

مَتَعَالَكُمْ وَلَا تَنْعِيكُمْ ﴿١١﴾

(Hakika kurudisha kuumbwa kwenu, Siku ya Kiyama, ni sahali kwa Mwenyezi Mungu kushinda kuumba viumbe hivyo vyengine. Na vyote hivyo, kwa Mwenyezi Mungu, ni rahisi na ni vipesi).

34. Pindi kitakapokuja Kiyama Kikubwa na balaa nzito, nao ni Mvuvio wa pili. Kipindi hicho zitaoneshwa kwa binadamu vitendo vyake vyote, za kheri na za shari.
35. Hapo atazikumbuka na kuzitambua.
36. Na utaoneshwa Moto wa Jahanamu kwa kila aonaye, uwe waonekana waziwazi.
37. Ama yule atakayekiuka amri ya Mwenyezi Mungu
38. na akapendelea maisha ya ulimwenguni kuliko ya Akhera,
39. basi kwa kweli marejeo yake ni Motoni.
40. Na ama yule atakayeogopa kusimama mbele ya Mwenyezi Mungu kuhesabiwa na akaikanya nafsi yake na matamanio mapotofu,
41. basi Peponi ndiko makazi yake.
42. Wanakuuliza washirikina, ewe Mtume, kwa madharau, kuhusu wakati wa kuanzia Kiyama unachowaonya.
43. Wewe huna kamwe ujuzi nacho.
44. Bali mambo ya ujuzi huo yarejeshwe kwa Mwenyezi Mungu, Mwenye Sifa Tukufu.

فَإِذَا جَاءَتِ الْأَطَامَةُ الْكَبِيرَى ﴿٢٥﴾

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ إِلَيْهِ أَكْثَرُ النَّاسُ مَا سَعَى ﴿٢٦﴾

وَيُرَدَّتِ الْجَحِيدُ لِمَنْ يَرَى ﴿٢٧﴾

فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٢٨﴾

وَإِنَّ لِلْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾

فَإِنَّ الْجَحِيدَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٠﴾

وَأَقَامَنَ حَافَّ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفَسَ عَنِ

الْهَوَى ﴿٣١﴾

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٢﴾

يَسْكُونُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَهَا ﴿٣٣﴾

فِيمَ أَنْتَ مِنْ ذَكَرَهَا ﴿٣٤﴾

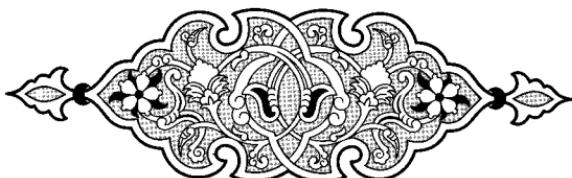
إِلَيْ رَبِّكَ مُنْتَهَهَا ﴿٣٥﴾

45. Wewe linalokuhusu katika habari zake ni kumuonya nacho yule anayekiogopa.
46. Kama kwamba wao siku watakapouona Kiyama kimesimama, watakuwa hawakukaa katika maisha yao ya duniani, kwa vituko vya hiko Kiyama, isipokuwa ni kama kwamba wamkaa kati ya adhuhuri mpaka kutwa juwa, au ni kama kati ya kuchomoza jua mpaka nusu ya mchana.

إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ مَّنْ يَخْشَى هَذَا ﴿٤٥﴾

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَأْتُوا إِلَّا عَيْشَةً أَوْ

صُحَّهَا ﴿٤٦﴾

SURA YA 'ABASA

سُورَةُ عَبْسٍ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبْسَ وَوَلَيٌ ﴿١﴾

1. Yalidhihiri mabadiliko na mkunjiko katika uso wa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,
2. na akapa nyongo kwa sababu ya kwamba Abdallah bin Ummi Maktum alimjilia akitaka alekezwe. Na alikuwa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ameshughulika kuwalingania miamba wa Kikureshi katika Uislamu.
3. Ni kitu gani kinakufanya wewe ujue uhakika wa jambo lake? Kwani huenda ikawa, kwa kuuliza kwake, nafsi yake itatakasika na kusafika.
4. Au pengine apate mazingatio zaidi na kutishika.
5. Basi yule alijyejitosheleza na kutouhitajia uongozi wako,
6. wewe ndiye unayemjali na wapulikiza maneno yake.
7. Na ni kitu gani kinachokupa jukumu kwako iwapo hakusafika na ukafiri wake?
8. Ama yule ambaye amekuwa na pupa la kukutana na wewe,
9. na huku anamuogopa Mwenyezi Mungu asiwe na kasoro katika kupata uongofu,

أَنْجَاءُ الْأَغْمَى ﴿٢﴾

وَمَا يُدْرِيكُ لَعَلَّهُ يُرِيكُ ﴿٣﴾

أُوْيَدَكَ فَتَنَعَّمُ الْذَّكَرِيَ ﴿٤﴾

أَمَانَ مِنْ أَسْتَعْنَى ﴿٥﴾

فَأَنْتَ لَهُ صَدَّى ﴿٦﴾

وَمَاعِلَكَ الْأَيْنَى ﴿٧﴾

وَأَمَانَ جَاءَكَ يَسْعَى ﴿٨﴾

وَهُوَ يَخْشَى ﴿٩﴾

10. wewe unampuuza. Ilivyotakikana ufanye si kama ulivyofanya, ewe Mtume.
11. Hakika Sura hii ni mawaiidha kwako na kwa kila anayetaka kuwaiddhika.
12. Basi atakaye atamkumbuka Mwenyezi Mungu na kumtaja na atafuata Wahyi Wake.
13. Wahyi huu, nao ni Qur'ani, uko katika kurasa zilizotukuzwa,
14. zenye kuheshimiwa, zenye cheo cha juu,
15. zilizosafishwa na uchafu, uongezaji na upunguzaji.
16. Zilizoko mikononi mwa Malaika waandishi, mabalozi kati ya Mwenyezi Mungu na viumbe Wake, wenye maumbile mema, tabia zao ni nzuri na njema na pia matendo yao.
17. Amelaaniwa mtu kafiri na ataadhibiwa. Ni uovu ulioje wa ukafiri wake kwa Mola wake!
18. Kwani hajui ni kwa kitu gani Mwenyezi Mungu Alimuumba kwacho mwanzo wake?
19. Mwenyezi Mungu Alimuumba kwa maji machache, nayo ni manii. Akayakadiria miongo yake.
20. Kisha Akambainishia njia ya kheri na ya shari.
21. Kisha humkosesha uhai, na Amemuekea mahali pa kuzikiwa.
22. Kisha Akitaka Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na sifa mbaya,

فَأَنْتَ عَنْهُ تَأْمَنُ^{١٦}

كَلَّا إِنَّهَا تَذَكَّرٌ^{١٧}

فَإِنْ شَاءَ ذَكَرُهُ^{١٨}

فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ^{١٩}

مَرْفُوعَةً مُّطَهَّرَةً^{٢٠}

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ^{٢١}

كَرْمَبَرَزَةٍ^{٢٢}

فُتُلَّ الْإِنْسُنُ مَا أَكَثَرَهُ^{٢٣}

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ^{٢٤}

مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ، فَقَدَرَهُ^{٢٥}

فِي السَّبِيلِ سَرَرُهُ^{٢٦}

ثُرَّا مَاتَةً، فَأَقْبَرَهُ^{٢٧}

ثُرَّا دَشَاءً أَشْرَقَهُ^{٢٨}

Atamhuisha na kumfufua baada ya kifo chake, kwa ajili ya kuhesabiwa na kulipwa.

23. Mambo siyo kama yale
anayoyasema kafiri na
anayoyafanya. Bado hajatakeleza
Aliyomuamrisha kwayo Mwenyezi
Mungu katika kuamini na kutenda
wema kwa kumtii.
 24. Na azingatie binadamu, vipi
Mwenyezi Mungu Amekiumba
chakula chake ambacho ndicho
kinachoendeleza maisha yake?
 25. Aone kwamba Sisi Tumeyamimina
maji ya mvua juu ya ardhi kwa wingi.
 26. Kisha Tumeipasua ardhi kwa Tulivyo
vitoa kutoka humo mionganini mwa
mimea tofauti.
 27. Tukaotesha humo nafaka
 28. na zabibu, na nyasi za wanyama.Na
mizaituni na mitende.
 29. Na mabustani yenyе miti mikubwa.
 30. Na matunda
 31. na ndisha.
 32. Mnajistareheshea kwazo, nyinyi na
wanyama wenu.
 33. Utakapokuja Ukelele wa Siku ya
Kiyama, ambao utayatia uziwi, kwa
kitisho chake, masikizi.
 34. Siku mtu atakapomkimbia, kwa
kitisho cha Siku Hiyo, nduguye
 35. na babake na mamake na
 36. mkewe na wanawе.

كَلَّا لِمَا يَقْضِي مَا أَمْرَهُ

فَلَيَنْظُرْ إِلَيْهِ أَنَّسٌ إِلَى طَعَامِهِ

نَاصِبُّهُ الْمَاءَ صَبَّاً

شَقَقَنَا الْأَرْضَ شَقَّا

فَانْبَثَثَا فِيهَا حَبَّاً

وَعِنْبَا وَقَضِيَّا

٢٩ زِيَّوْنَا وَخَلَّا

حَدَّا يَقْ غُلْبَا

فِكْهَةُ وَابْنَاءِ

٢٦ ﴿كُوٰنَّا لَكُمْ وَلَا نَعِمْكُمْ﴾

إِذَا جَاءَتِ الصَّاخَةُ

وَقَوْمٌ يَفْرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ

أَمْدَادُ
وَالْمَوْلَى

صَحِيفَةٌ وَبَنِيهِ

37. Kila mmoja Siku Hiyo, atakuwa na jambo litakalomzuia asishughulike na mwingine.
38. Nyuso za wenyne neema, Siku Hiyo, zitakuwa ni zenyne kung'ara,
39. zenyne furaha na nderemo.
40. Na nyuso za watu wa Motoni zitakuwa na giza,
41. nyeusi, zafinikwa na unyonge.
42. Hao wenyne kusifika na sifa hiyo ndiwo wale waliozikufuru neema za Mwenyezi Mungu na wakazikanusha aya zake na wakayakeuka Aliyoyaharamisha kwa kutenda maovu na kukiuka mipaka.

لِكُلِّ أُمَّةٍ مِّنْهُمْ يُوَمِّدُ شَانٌ "يُغَنِّيهُ" ﴿٢٧﴾

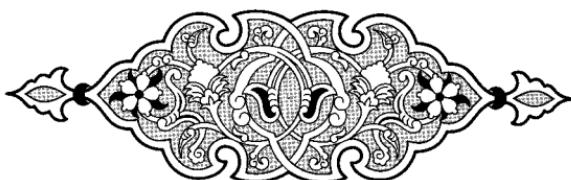
وَجُوهٌ يُوَمِّدُ مُسَفِّرَةً ﴿٢٨﴾

ضَاحِكَةً مُسَبِّشَةً ﴿٢٩﴾

وَوُجُوهٌ يُوَمِّدُ عَلَيْهَا عَبَرَةً ﴿٣٠﴾

تَرْهَقُهَا فَدَرَةً ﴿٣١﴾

أُولَئِكَ هُوَ الْكُفَّارُ الظَّاجِنُونُ ﴿٣٢﴾

SURA YA AL-TAKWIR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Pindi jua litakapokunjwa, na mwangaza wake ukaondoka.
2. Na pindi nyota zitakapopuputika na nuru yake ikafutika.
3. Na pindi majabali yatakapoondoshawa kwenye uso wa ardhi yakawa ni vumbi linaloenea.
4. Na pindi ngamia wenyе mimba watakapoachwa na kupuuzwa.
5. Na pindi wanyama mwitu watakapokusanywa na kutangamanishwa, ili Mwenyezi Mungu Awape nafasi ya kulipizana wao kwa wao.
6. Na pindi bahari zitakapowashwa moto zikawa ni moto unaowaka.
7. Na pindi nafsi zitakapokutanishwa na mfano wake na sampuli yake.
8. Na pindi mtoto wa kike aliyezikwa akiwa hai atakapoulizwa, Siku ya Kiyama, suala la kumbembeleza na kumkejeli aliyemzika:
9. ni kwa dhambi gani ilikuwa kuzikwa kwake?
10. Na pindi kurasa za matendo zitakapoonyeshwa.
11. Na pindi mbingu zitakapong'olewa na kuondoshwa zilipokuwa.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الْحَسْنُ كُوْرَتْ ١

وَلَذَا الْنُّجُومُ أَنْكَرَتْ ٢

وَلَذَا الْجِبَالُ سُيَرَتْ ٣

وَلَذَا الْعِشَادُ عُطِلَتْ ٤

وَلَذَا الْوُحُوشُ حُسِرَتْ ٥

وَلَذَا الْحِجَارُ سُجِّرَتْ ٦

وَلَذَا النُّفُوسُ رُوَجَتْ ٧

وَلَذَا الْمَوْءُودَةُ سُيَلَتْ ٨

بِأَيِّ ذَئْبٍ قُتِلَتْ ٩

وَلَذَا الصُّحْفُ شُرِّقَتْ ١٠

وَلَذَا السَّحَابَةُ كُشِطَتْ ١١

12. Na pindi Moto utakapowashwa na ukawaka.
13. Na pindi Pepo , Nyumba ya Neema, itakaposongezewa watu wake wachamungu.
14. Litakapotokea hilo, itayakinisha kila nafsi na kujuua kile ilichokitanguliza cha kheri au shari.
15. Anaapa Mwenyezi Mungu Mtukufu kwa nyota zinazofichika nuru yake mchana,
16. zinazotembea na zinazoghibu katika anga zake.
17. Na Anaapa kwa usiku unapojoitokeza na giza lake.
18. Na kwa asubuhi unapojoitokeza mwangaza wake.
19. Hakika Qur’ani ni ujumbe wa mjambe mtukufu , naye ni Jibrili, amani imshukike.
20. Mwenye nguvu katika kuyapitisha yale anayoamrishwa. Mwenye cheo cha juu kwa Mwenyezi Mungu. Anayeskilizwa na Malaika.
21. Anayeaminiwa juu ya Wahyi anaoteremka nao.
22. Hakuwa Muhammad mnayemjua ni mwendawazimu.
23. Na kwa hakika Muhammad alimuona Jibrili anayemjia na utume katika pambizo kubwa.
24. Wala yeche hafanyi ubakhili katika kufikisha Wahyi.

وَإِذَا الْجِنِّيْرُ سَعَرَتْ ١٢

وَإِذَا الْجَنَّةُ أَلْفَتْ ١٣

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا حَضَرَتْ ١٤

فَلَا أَقْبَلَ بِالْخَيْسِ ١٥

الْجَوَارُ الْكَثِيرُ ١٦

وَأَتَيْلَ إِذَا عَسَسَ ١٧

وَأَصْبَحَ إِذَا تَسْقَسَ ١٨

إِنَّهُ لَقُولُ رَسُولِ كَبِيرٍ ١٩

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ تَمَكَّنَ ٢٠

مَطَاعِنُ ثَمَّارِمِينَ ٢١

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَحْمُونَ ٢٢

وَلَقَدْ رَاهَ بِالْأَقْلَقِ الْحَمِينَ ٢٣

وَمَا هُوَ كُلُّ الْعَيْبِ بِضَنِينَ ٢٤

25. Wala haikuwa hii Qur'ani ni neno la Shetani aliyefukuzwa na kutolewa kwenye rehema ya Mwenyezi Mungu. Lakini Qur'ani hii ni maneno ya Mwenyezi Mungu na ni Wahyi wake.
26. Akili zenu zawapeleka wapi katika kukanusha baada ya hoja hizi zilizo wazi na zenye nguvu?
27. Hayakuwa haya isipokuwa ni mawaidha kutoka kwa Mwenyezi Mungu yanapewa watu wote.
28. Kwa atakaye, kati yenu, kulingana juu ya haki na Imani .
29. Wala nyinyi hamtotaka isipokuwa kwa matakwa ya Mwenyezi Mungu Mola wa viumbwe wote.

وَمَا هُوَ يَقُولُ شَيْطَانٌ رَّجِيمٌ ﴿١٥﴾

فَأَنَّى تَذَهَّبُونَ ﴿١٦﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرُ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

لِمَنْ شَاءَ مِنْ كُلِّنِ يَسْتَقِيمَ ﴿١٨﴾

وَمَا نَشَاءُ وَنَـٰتِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩﴾

SURA YA AL-INFITĀR

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Pindi mbingu zitakapopasuka na ukaharibika mpango wake.
2. Na pindi nyota zitakapoangukiana.
3. Na pindi Mwenyezi Mungu Atakapozifanya bahari kulipuka na maji yake kutweka.
4. Na pindi makaburi yatakapogezuwa kwa kufufuliwa waliokuwamo ndani yake.
5. Wakati huo itajua kila nafsi vitendo vyake vyote ilivyovifanya, vilivytangulia na vilivyoahirika na italipwa kwa vitendo hivyo.
6. Ewe binadamu unayekanusha kufufuliwa! Ni kipi kilichokufanya uhadaike na ughurike kuhusu Mola wako Mpaji Mwenye kheri nyingi, Anayestahiki kushukuriwa na kutiiwa?
7. Kwani si Yeye Aliyekuumba, Akalisawazisha umbo lako, Akakuweka katika hali ya sawa na Akakurekibisha ili uweze kutekeleza nyadhifa zako,
8. katika sura yoyote ile Aliyoitaka Akakuumba?
9. Mambo hayako kama vile mnavyosema kwamba nyinyi mna haki ya kumuabudu asiyekuwa Mwenyezi Mungu. Bali nyinyi mnaikanusha Siku ya Hesabu na Malipo.

إِذَا أَلْسَمَاءَ أَنْفَطَرَتْ ①

وَإِذَا الْكَوَافِكَ أَنْتَرَتْ ②

وَإِذَا الْبَحَارُ فُجِّرَتْ ③

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ④

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَلَخَرَتْ ⑤

يَأَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَكَ بِرَبِّكَ الْكَبِيرِ ⑥

الَّذِي خَلَقَكَ فَسُوَّاكَ فَعَدَّلَكَ ⑦

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَبُّكَ ⑧

كَلَّا بَلْ تَكَذِّبُونَ بِاللَّهِ ⑨

10. Na mjue kuwa wako na nyinyi
Malaika wachunguzi,
11. watukufu kwa Mwenyezi Mungu,
waandishi wa yale waliyowakilishwa
kuyadhibiti. Hakiwapiti, katika
vitendo vyenu na siri zenu, chochote.
12. Wanayajua mnayoyafanya, ya kheri
au ya shari.
13. Hakika wachamungu wanaotekeleza
haki za Mwenyezi Mungu na haki za
waja wake watakuwa kwenye neema.
14. Hakika watu waovu waliopuza haki
za Mwenyezi Mungu na haki za waja
wake watakuwa katika Moto mkali.
15. Ukali wake, Moto huo, utawapata
Siku ya Malipo.Na wala wao
hawatakuwa ni wenyе kughibu,
16. wakawa hawamo ndani ya Moto wa
Jahanamu, si kwa kutoka wala kwa
kufa.
17. Ni kipi kinachokujuza ni upi utukufu
wa Siku ya Hesabu?
18. Kisha ni kipi kinachokujuza ni upi
utukufu wa Siku ya Hesabu?
19. Siku ya Hesabu, hataweza yoyote
kumnufaisha yoyote. Na amri zote
Siku Hiyo ni za Mwenyezi Mungu
Peke yake Ambaye hakuna mwenye
kumshinda, wala hakuna mwenye
kumtendesha nguvu, wala hakuna
mwenye kushindana na Yeye.

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لِحَفْظِهِنَّ ﴿١٥﴾

كَرَامًا كَتَبْيَنَ ﴿١٦﴾

يَعْلَمُونَ مَا نَفَعُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّ الْأَجْرَ لِفِي تَعْبِيرٍ ﴿١٨﴾

وَإِنَّ الْفُجَارَ لِفِي حَيْمِرٍ ﴿١٩﴾

يَضْلُّونَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿٢٠﴾

وَمَا أَدْرِنَكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢١﴾

وَمَا أَدْرِنَكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢٢﴾

شَمَّ مَا أَدْرِنَكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢٣﴾

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِتَقْسِيسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ

يَوْمَ إِذْ لَهُ

SURA YA AL-MUṬAFFIFĪN

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Adhabu kali ni ya wale wanaopunja vipimo vya vibaba na mezani.
2. Ambao wakinunua kwa watu cha kupimwa kwa vibaba au kwa mizani hujikamilishia wao wenyewe.
3. Na wakiwauzia watu kinachouzwa kwa vibaba au mizani wanapunguza vipimo.
4. Basi itakuwaje hali ya yule anayeiba na kupunja katika vipimo vyote hivyo, au yule anayeiba katika vipimo hivyo na huku awapunja watu vitu vyao? Hakika huyo yuwastahiki mateso zaidi kuliko wapunguzaji wa vipimo vya vibaba na mizani. Kwani hawaamini wale wapunjaji ya kwamba Mwenyezi Mungu Mtukufu ni Mwenye kuwafufua na kuwaresabu juu ya vitendo vyao.
5. katika Siku itakapokuwa na kitisho?
6. Siku watakaposimama watu mbele ya Mweyezi Mungu ili Awahesabu kwa machache na mengi walioyatenda, hali ya kuwa wao Siku Hiyo ni wenyewe kumnyenyeka Mwenyezi Mungu, Mlezi wa viumbi vyote.
7. Hakika marejeo ya watu waovu na makazi yao yatakuwa katika hali ya dhiki.
8. Na ni kipi kinachokujulidha dhiki hii ni ipi?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيَلِ الْمُطْفَفِينَ ①

الَّذِينَ إِذَا أَكَلُوا عَوْنَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ②

وَلَاذَا كَلُُوهُ أَوْ زَوْهُرُ هُجِسُونَ ③

الَّا يَنْلُونَ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْغُوثُونَ ④

لِيَوْمِ عَظِيمٍ ⑤

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ⑥

كَلَّا إِنَّ رَبَّ الْفَجَارِ لَنِي سَاجِدُونَ ⑦

وَمَا أَذْرِكَ مَا سِجِّينُ ⑧

9. Hakika hiyo itakuwa ni jela ya kudumu na adhabu iliyo na uchungu. Penye jela hiyo ni pale walipoandikiwa kuwa watakwenda. Wameandikiwa na imepitishwa. Hapana kitakachozidishwa wala kupunguzwa.
10. Adhabu kali Siku Hiyo ni ya wale wenye kukanusha.
11. Wale ambao wanakanusha kuwako tukio la Siku ya Malipo.
12. Na wala haikanushi Siku Hiyo isipokuwa kila dhalimu mwenye madhambi mengi.
13. Anaposomewa aya za Qur'ani , husema, «Hizi ni hadithi za urongo za watu wa kale.» Mambo yalivyo si kama wanavyodai!
14. Bali hayo ni maneno ya Mwenyezi Mungu na Wahyi Wake kwa Mtume Wake.
15. Na hakika zimezibwa nyoyo zao zikawa hazimkubali Mwenyezi Mungu. Na kile kilichoziziba nyoyo hizo ni kufinikwa na wingi wa madhambi wanayoyafanya. Mambo hayako kama vile wanavyodai makafiri! Bali hakika wao, Siku ya Kiyama watazibwa wasimuone Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kushinda. Aya hii ni ushahidi kwamba Waumini watamuona Mola Wao Peponi.
16. Kisha hakika hao makafiri ni wenye kuingia Motoni, na wataziona na kuzihisi dharubu zake.

كِتَابٌ مَّرْفُوعٌ ﴿١﴾

وَلِلَّهِ يَوْمٌ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ يَوْمَ الْدِينِ ﴿٣﴾

وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدِّ أَثِيمٍ ﴿٤﴾

إِذَا تَسْأَلَ عَنِيهِ إِنْتَاقَ الْأَسْطِرِ الْأَوَّلِينَ ﴿٥﴾

كَلَّا إِنَّ رَانَ عَلَىٰ فُؤُودِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦﴾

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنِ الرَّيْحَانِ مَيِّزٍ لِّمَ حَجَّوْهُونَ ﴿٧﴾

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيرَ ﴿٨﴾

17. Kisha wataambiwa, »Haya ndiyo malipo ya yale ambayo mlikuwa mnayakanusha.»
 18. Ni kweli kabisa kwamba kitabu cha watu wema, nao ni wachamungu, kiko katika ngazi za juu Peponi.
 19. Na ni kipi kinachokujulisha ni zipy hizi ngazi za juu?
 20. Ni kitabu cha watu wema kilichopitishwa mambo yake, hakizidishwi kitu humo wala hakipunguzwi.
 21. Wanayatazama yaliyomo ndani yake Malaika waliokurubishwa, wa kila mbingu.
 22. Hakika wale wenye ukweli na kufuata amri za Mwenyezi Mungu watakuwa Peponi wnaneemeka,
 23. juu ya viti vya fahari wanamwangalia Mola wao na wanaangalia yale waliyoandaliwa mionganini mwa kheri nyingi .
 24. Unaonekana katika nyuso zao mng'aro wa neema.
 25. Watanyweshwa tembo safi, lililotengezewa vyombo kwa ustadi na mwishowe kuna harufu ya miski.
 26. Katika kuzipata neema hiso, nawashindane wenye kushindana.
 27. Na kinywaji hiki, mchanganyo wake watokana na chemchemi iliyoko Peponi linalojulikana, kwa ubora wake, kwa jina la *Tasnīm*.
 28. Hiyo ni chemchemi iliyoandaliwa wale waliokurubishwa kwa Mwenyezi Mungu na watajiburudisha nayo.

29. Hakika wale waliotenda maovu walikuwa duniani wakiwacheza shere Waumini.
30. Na wanapowapitia wanakonyezana kwa kuwakejeli.
31. Na wnaporudi, hawa waovu, kwa watu wao na jamaa zao, huwa na vihunzi na wao kwa kuwafanyia maskhara Waumini.
32. Na hawa makafiri wanapowaona Maswahaba wa Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, wamefuata uongofu, huwa wakisema, «Hakika hawa wamepotea kwa kumfuata Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
33. Na wala waovu hawa hawakutumwa wawe ni wachunguzi kwa Maswahaba na Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie.
34. Basi Siku ya Kiyama wale waliomkubali Mwenyezi Mungu na Mtume wake na wakafanya vitendo vinavyolingana na sheria Zake, watawafanyia maskhara makafiri kama makafiri walivyokuwa wakiwafanyia mashara duniani.
35. Juu ya viti vyta fahari, watakuwa Waumini wanaangalia yale Aliyowapa Mwenyezi Mungu mionganoni mwa mambo matukufu na neema, wakiwa Peponi. Na neema kubwa ya zote ni kuangalia Uso wa Mwenyezi Mungu Mtukufu.
36. Je, wamelipwa makafiri, pindi watakapo kufanyiwa hayo, malipo muwafaka na yale waliyoyafanya duniani ya shari na madhambi?

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَافُرُوا مِنَ الَّذِينَ إِمَّا مَنْ
يَضْحَكُونَ

وَإِذَا مَرُوا أَبْهَمُّ يَتَغَامِرُونَ ﴿٢٥﴾

وَإِذَا أَنْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ أَنْقَلَبُوا فَكَهْيَنَ ﴿٢٦﴾

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هُنُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا لَوْلَاتٌ ﴿٢٧﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفْظِيْنَ ﴿٢٨﴾

فَأَلَيْكُمْ الَّذِينَ إِمَّا مَنْ امْنَأَهُمْ مِنَ الْكُفَّارِ
يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾

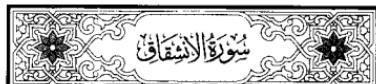
عَلَى الْأَرْضِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٠﴾

هَلْ ثُوبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣١﴾

SURA YA AL-INSHIQĀQ

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Pindi mbingu itakapopasuka na kudhihiri mawingu katika pasuko zake Siku ya Kiyama.
2. Na ikatii amri ya Mola wake ya kuwa ipasuke, na inastahili kufuata amri hiyo.
3. Na pindi ardhi itakapotandikwa na kukunjuliwa.
4. Na milima yake kuvunjwa-vunjwa Siku hiyo.
5. Na ikatii amri ya Mola wake ya kuwa ifanye hivyo, na inastahili kufuata amri hiyo.
6. Ewe binadamu, wewe unaenda kwa Mwenyezi Mungu na unafanya amali nzuri na mbaya, kisha utakutana na Yeye Siku ya Kiyama. Na huna budi kupata kutoka Kwake malipo mazuri zaidi ya amali yako njema au yanayolingana na amali yako mbaya.
7. Yule mwenye kupewa waraka wa amali zake kwa mkono wake wa kulia,
8. naye ni yule aliyemuamini Mola wake, atahesabiwa hesabu pesi.
9. Na atarudi kwa watu wake Peponi akiwa ni mwenye furaha.
10. Na yule mwenye kupewa waraka wa amali zake kwa nyuma ya mgongo wake,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا أَلْسِمَةَ أَنْشَقَتْ ①

وَأَذِنْتَ لِرَبَّهَا وَحُفِّتْ ②

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَثَّ ③

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ④

وَأَذِنْتَ لِرَبَّهَا وَحُفِّتْ ⑤

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَذَّابًا

فَمَلِكِيَّهِ ⑥

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتْبَهُ وَيَمْسِيْهِ ⑦

فَسُوقَ يُحَاسَبُ حَسَابًا سَيِّرًا ⑧

وَيُنَقَّلَبُ إِلَى أَهْلِهِ مَسْرُورًا ⑨

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتْبَهُ وَرَأَهُ طَهْرًا ⑩

11. naye ni yule aliyemkanusha
Mwenyezi Mungu, ataita maangamvu
na hasara,
12. na ataingia Motoni.
13. Hakika ye ye aliкуwa kwa watu wake
ulimwenguni ni mwenye furaha na
majivuno, hafikirii mwisho wake
utakuwa namna gani.
14. Alidhani hatarudi kwa Muumba
wake, akiwa hai, kwa kuhesabiwa.
15. Sivyo hivyo! Mwenyezi Mungu
Atamrudisha kama alivomuumba
na kumlipa kwa amali zake. Kwani
Yeye kwake ni Mtambuzi na kwa hali
yake ni Mjuzi kuanzia Alipomuumba
mpaka kumfufua.
16. Mwenyezi Mungu Ameapa kwa
wekundu wa pambizo za mbingu
wakati wa kutwa juu.
17. Na kwa usiku na viunbe tofauti –
tofauti vya kutambaa, kuruka na
kutembea kwa miguu, uliokusanya.
18. Na kwa mwezi ukamilikapo
mwangaza wake.
19. Mtapitia, enyi watu, miongo
mbalimbali na hali tofauti : kutoka
kwenye tone la manii, kuptia
pande la damu,nofu la nyama hadi
kutiwa roho, mpaka kufa na mpaka
kufufuliwa. **Haifai kwa kiumbe**
kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi
Mungu, afanyapo hilo atakuwa
ameingia kwenye ushirikina.
20. Ni kitu gani kinachowazuia
kumwamini baada ya aya zake
kufafanuliwa kwa?

فَسُوقَ يَدْعُوْبُوكَ ﴿١١﴾

وَصَلَى سَعِيرًا ﴿١٢﴾
إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾

إِنَّهُ دَنَّ أَنْ لَنْ يَحْمُرَ ﴿١٤﴾

بَلْ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٥﴾

فَلَا أَقْسُمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾

وَأَتَيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾

وَأَقْسَمَ إِذَا أَسْقَ ﴿١٨﴾

لَتَرَكْبُنَ طَبِيقًا عَنْ طَبِيقِي ﴿١٩﴾

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

21. Na wana nini wao wanaposomewa Qur'ani hawamsujidii Mwenyezi Mungu wala hawajisalimishi kufuata yaliyokuja ndani yake? ﴿١٦﴾
22. Hakika tabia ya waliokufuru ni kuikanusha na kuikataa haki.
23. Na Mwenyezi Mungu ni Mjuzi zaidi wa ukaidi wao wanaouficha kwenye nyoyo zao hali wao wanajua kuwa yale yaliyoletwa na Qur'ani ni kweli.
24. Basi wape bishara, ewe Mtume, kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kuwa juu, Amewaandalia adhabu yenye uchungu.
25. Lakini wale wanaomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume wake na wakatekeleza amri waliyofaradhiwa na Mwenyezi Mungu watakuwa na malipo, Siku ya Akhera, yasiyokatika wala kupungua.

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿١٧﴾

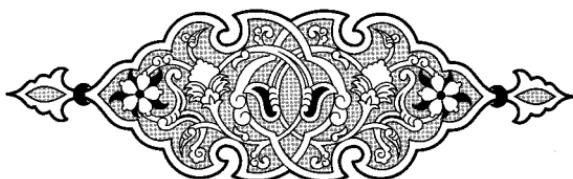
بِلِّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْبِدُونَ ﴿١٨﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَوْمَ غُورٍ ﴿١٩﴾

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابِ الْيَمِّ ﴿٢٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ إِيمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ

أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢١﴾

SURA YA AL-BURÛJ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa mbingu zenyenjia za kupitia juu na mwezi.
2. Na kwa Siku ya Kiyama ambayo Amewaaahidi viumbe kuwa Atawakusanya.
3. Na kwa shahidi, mwenye kutoa ushahidi, na mwenye kutolewa ushahidi juu yake. Mwenyezi Mungu Huapa kwa Anachokitaka. Lakini kiumbe hafai kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu. Kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu ni ushirikina.
4. Wamelaaniwa waliofukua chini ya ardhi shimo kubwa ili kuwatesa Waumini.
5. Wakawasha moto mkubwa wenye kuni nyingi.
6. Wakawa wamekaa kwenye kingo za shimo hilo.
7. Wakishuhudia vitendo vya mateso na adhabu wanavyowafanyia Waumini.
8. Na hawakuwatesa mateso hayo isipokuwa wenye kuteswa walikuwa wanamuamini Mwenyezi Mungu Mshindi Asiyeshindwa, Mhimidiwa wa maneno Yake vitendo Vyake na sifa Zake.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءَذَاتِ الْبَرُوجِ ①

وَأَلْيَمِ الْمَوْعِدِ ②

وَشَاهِدِ وَمَسْهُودِ ③

فُتْلَ أَحَبِّ الْأَخْدُودِ ④

الْتَّارِدَاتِ الْوَقُودِ ⑤

إِذْهَمْ عَلَيْهَا قُوْدِ ⑥

وَهُوَ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودِ ⑦

وَقَاتَّلُوكُمْ إِلَّا أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللهِ الْعَزِيزِ

الْحَمِيدِ ⑧

9. Mwenye ufalme wa mbingu na ardhi Ambaye, kutakasika na sifa za upungufu ni kwake, Anashuhudia kila kitu, hakuna kinachofichika kwake.
10. Hakika, wale waliowachoma kwa moto Waumini, wa kike na wa kiume, ili kuwazuia watu na dini ya Mwenyezi Mungu, kisha wasitubie, watapata, Siku ya Akhera, adhabu ya Jahanamu na watapata adhabu kali yenye kuchoma.
11. Wale waliomuamini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake na wakafanya amali njema, watapata Pepo ambayo chini ya majumba yake ya kifahari yapita mito. Huko ni kufaulu kukubwa.
12. Hakika malipizo ya Mola wako kwa maadui Zake na mateso Yake juu yao ni mazito.
13. Ndiye Yeye Mwenye kuanzisha kuumba na kisha kurudisha.
14. Ndiye Yeye Mwingi wa kusamehe kwa wenyе kutubia, Mwingi wa mapenzi kwa wanaoikurubisha kwake.
15. Mwenye Arshi tukufu.
16. Mfanya Alitakalo: hakuna kitu Anachotaka kiwe kisiwe.
17. Je, ewe Mtume, imekufikia habari ya makundi yaliyokufuru na kukanusha Mitume walioletwa, ya
18. Firauni na *Thamûd*, misiba na adhabu iliyowashukia? Hawakuzingatia kwa habari hiyo.

أَلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١﴾

إِنَّ الَّذِينَ فَتَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فُلْجَةٌ يَتُوَفَّوْا
فَأَهْمَرُ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلْحِقِيٌّ ﴿٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ إِمَّا مُؤْمِنُوا وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْكَبِيرُ ﴿٣﴾

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿٤﴾

إِنَّهُ هُوَ بَدِينٌ وَيُعِيدُ ﴿٥﴾

وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿٦﴾

وَالْعَرِشُ الْمَجِيدُ ﴿٧﴾

فَعَالٌ لِمَا يَرِيدُ ﴿٨﴾

هَلْ أَتَنَّكَ حَدِيثُ الْجَنُودِ ﴿٩﴾

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٠﴾

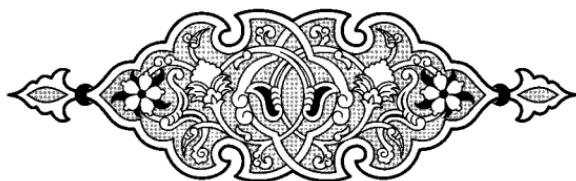
19. Bali waliokufuru waendelea
kukanusha kwao, kama walivyokuwa
waliokuja kabla yao.
20. Na Mwenyezi Mungu
Amewazunguka kwa Ujuzi na Uweza
Wake, hakuna chenyé kufichika
Kwake kuhusu wao na vitendo vyao.
Hii Qu'ani siyo kama wanavyodai
wenye kukanusha katika washirikina
kuwa ni mashairi na uchawi ndipo
wakaikanusha.
21. Bali hii ni Qur'ani kubwa iliyo
tukufu,
22. iliyomo kwenye Ubao Uliohifadhiwa,
haufikiwi na kubadilishwa wala
kupotoshwa.

بِلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْدِيرٍ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ مِن وَزَآيْهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾

بِلَّ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾

فِي لَوْجٍ مَّحْفُوظٌ ﴿٢٢﴾

SURA YA AL-TĀRIQ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa mbingu na nyota yenyē kuchomoza usiku.
2. Na ni lipi lilokujulisha ni ukubwa gani wa nyota hiyo?
3. Hiyō ni nyota ing'arao na kuzagaa.
4. Hakuna nafsi yoyote isipokuwa amewakilishwa kwayo Malaika mwenye kuchunguza na kusjili amali zake ili ihesabiwe Siku ya Kiyama.
5. Basi aangalie binadamu mwenye kukanusha kufufuliwa ameumbwa kwa kitu gani? Ili ajue kuwa kurudisha umbo lake mara ya pili si vigumu kama kuumbwa mara ya kwanza.
6. Aliumbwa kwa manii yenyē kupenyeza ndani ya uzao kwa haraka.
7. Yatokayo kwenye mgongo wa mwnamume na kifua cha mwanamke.
8. Hakika yule Aliyemuumba binadamu kwa maji haya ni muweza wa kumrudisha kwenye uhai baada ya kufa.
9. Siku zitakapofunuliwa wazi siri ziliofichwa na nafsi na kupambanuliwa njema na mbovu.
10. Binadamu hatakuwa na nguvu ya kuitetea nafsi yake wala hatakuwa na mtetezi wa kumwepushia adhabu ya Mwenyezi Mungu.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءَ وَالظَّارِقِ ①

وَمَا أَذْرَكَ مَا الظَّارِقُ ②

أَتَتَجْهِمُ الْثَّاقِبُ ③

إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ④

فَلَيَنْظُرْ إِلَيْ إِنْسَنٌ مِّمَّا خُلِقَ ⑤

حُلْقَ مِنْ مَأْوَى دَافِقٍ ⑥

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الْصَّلْبِ وَالثَّلْبِ ⑦

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ⑧

يَوْمَ يُبَيِّنُ السَّرَّابُ ⑨

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٌ ⑩

11. Na Anaapa kwa mbingu yenyenye mvua ya kukaririka.
12. Na ardhi yenyenye pasuko za kufanya mimea ichipuke.
13. Hakika Qur'ani ni neno lenye kupambanua baina ya haki na batili.
14. Na si upuuzi. Haifai kiumbe kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu. Akifanya hivyo atakuwa amemshirikisha Mwenyezi Mungu.
15. Hakika wenye kumkanusha Mtume, rehemaa ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, na Qur'ani wanafanya vitimbi na mipango ili kuipinga haki na kuitilia nguvu batili.
16. Na Mimi nafanya vitimbi kuidhihirisha haki ingawa makafiri wanatukia .Usiwe na haraka nao, ewe Mtume, kutaka wateremshiwe adhabu.
17. Wape muhula uwangojee muda mchache wala usiwafanyie haraka, utaona adhabu itakayowafikia, mateso na maangamivu.

وَالسَّمَاءُ ذَاتُ الرَّجْعَةِ ﴿١١﴾

وَالْأَرْضُ ذَاتُ الْصَّدْعَةِ ﴿١٢﴾

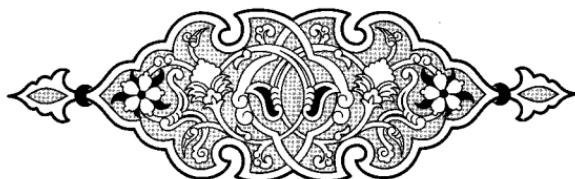
إِنَّهُ لَقَوْلٌ يَصْبِلُ ﴿١٣﴾

وَمَا هُوَ بِالْهَرَبِ ﴿١٤﴾

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾

وَأَكْيَدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾

فَهِلْ الْكَافِرُونَ أَمْهَلْهُمْ رُؤْيَاً ﴿١٧﴾

SURA YA AL-A'LÄ

سُورَةُ الْأَعْلَىٰ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَيِّدُ اُسْرَارِكَ الْأَعْلَىٰ ۖ

1. Takasa Jina la Mola wako
Aliyetukuka na kuepuvana na
mshirika na kila sifa pungufu kwa
namna inayonasibiana na utukufu
Wake na utakatifu Wake.
2. Aliyeumba viumbi Akalitengeneza
umbo lao na kulifanya zuri.
3. Na Aliyekadiria kila kitu na
kukipeleka njia inayonasibiana nacho.
4. Na Aliyeotesha nyasi mbiti zenyne
rangi ya kijani,
5. Akazifanya baadaye kuwa kavu
zilizobadilika rangi.
6. Tutakusomea, ewe Mtume,
hii Qur'ani kisomo ambacho
hutakisahau.
7. Isipokuwa iwapo Mwenyezi Mungu
Ataka usahau kwa hekima na maslahi
anayoyajua Yeye. Kwani Yeye ni
Mjuzi wa yaliyo wazi na yaliyofichika,
ya maneno na ya vitendo.
8. Tutakufanya mapesi mambo yako yote;
mionganii mwayo ni kukusahilishia
kubeba majukumu ya utume na
kuifanya nyepesi Dini uliyokuja nayo.
9. Basi wawaidhie kaumu zako,
ewe Mtume, kwa namna
tulivyokutayarishia ufanye kwenye
wahyi ulioletewa, uwaongoze njia
yenye kheri na wao na uwahu kwa

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ ۚ

وَالَّذِي قَدَرَ هَهَايِ ۚ

وَالَّذِي أَحْجَجَ الْمَرْعَىٰ ۚ

فَجَعَلَهُ عُثَمَةً أَحْوَىٰ ۚ

سَفَرْتُكَ فَلَا تَنْسِى ۚ

إِلَامَاسَةَ اللَّهِ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهَرَ وَمَا يَخْفِي ۚ

وَيُبَشِّرُكَ لِلْيُسْكَىٰ ۚ

فَلِكُوْنَ نَعْيَ الْذِكْرِ ۖ

mawaidha yako wale wanaotarajiwa kuwaidhika nayo. Wala usijisumbue kuwashauri wale ambao mawidha hayawaathiri isipokuwa kuwatia ujeuri na kuwafanya wayakimbie.

10. Atanufaika kwa mawaidha anayemcha Mola wke,
11. na atajiepusha na mawaidha aliye mbaya asiyemuogopa Mola wake
12. atakayeingia kwenye Moto wa Jahanamu akiadhibika kwa ukali wake.
13. Kisha hatakuwa ni mwenye kufa akapumzika wala ni mwenye kuishi akanufaika.
14. Hakika amefuzu mwenye kuisafisha nafsi yake na tabia mbovu,
15. na akamtaja Mwenyezi Mungu, akampwekesha, akamuomba, akafanya vitendo nya kumridhisha na akasimamisha Swala kwa nyakati zake kwa kutaka radhi za Mwenyezi Mungu na kufuata sheria Aliyoiweka.
16. Hakika yenu, nyinyi watu, mnafadhilisha pambo la maisha ya kilimwengu juu ya starehe za Akhera.
17. Na hakika ya mambo ni kuwa nyumba ya Akhera na starehe zake ni bora zaidi kuliko ulimwngu na ni yenye kusalia zaidi.
18. Haya mlaoosimuliwa ndani ya Sura hii ni mionganoni mwa yaliyotajwa kimaana katika Kurasa zilizotangulia kuteremshwa kabla ya Qur'an.
19. Nazo ni Kurasa za Ibrahim na Musa, amani ziwashukie.

سَيِّدُكُمْ مَنْ يَخْشَى ١٦

وَتَجْهَنَّمَا لَا يَشْفَعُ ١٧

الَّذِي يَصْلِي النَّارَ الْكَبِيرَ ١٨

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَ ١٩

فَدَأْلَحَ مَنْ تَرَكَ ٢٠

وَذَكَرَ أَشْرَارَهُ، فَصَلَّى ٢١

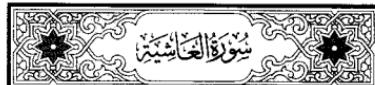
بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ٢٢

وَالآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ٢٣

إِنَّ هَذَهُ الْقُرْآنُ الصُّحْفُ الْأُولَى ٢٤

صُحْفٍ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ٢٥

SURA YA AL-GHĀSHIYAH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Je, ilikujia, ewe Mtume, habari ya Kiyama chenye vituko venye kuwaenea watu?
2. Nyuso za Makafiri, Siku hiyo, zitakuwa zimenyongeka kwa adhabu.
3. Zishughulishie, zimechoka na kutaabika.
4. Zinachomwa kwa Moto wenye kuwaka kwa ukali.
5. Zitanyweshwa maji ya chemchemi yenye moto sana.
6. Watu wa Motoni hawatakuwa na chakula isipokuwa kinachotoka kwenye mti wa miba ilioshikana na chini. Ni kibaya sana chakula hiko na ni kichafu mno.
7. Hakimnoneshi mwenye kukila, awapo amekonda, wala hakimuondolei njaa, awapo na njaa.
8. Nyuso za Waumini, siku ya Kiyama, zitakuwa kwenye neema.
9. Kwa kuwa zilijishughulisha ulimwenguni kumtii Mwenyezi Mungu na kuridhika na Akhera.
10. Zitakuwa kwenye Pepo ya daraja ya juu.
11. Hutasikia humo hata neno moja la upuuzi.
12. Ndani yake kuna chemchemi yenye kuteremka maji yake.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

هُلْ أَتَكُ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ①

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَشِعَةٌ ②

عَالِمَةٌ تَأَصِيْهُ ③

نَضْلٌ نَارًى حَامِيَةٌ ④

تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ إِنْيَةٌ ⑤

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مَرْبِيعٌ ⑥

لَا يُسِينُ وَلَا يُعْنِي مِنْ جُوعٍ ⑦

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ⑧

لَسْعِنَهَا رَضِيَّةٌ ⑨

فِي حَجَةٍ عَالِيَّةٌ ⑩

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَعِيَّةٌ ⑪

فِيهَا عَيْنٌ حَارِيَةٌ ⑫

13. Ndani yake mna vitanda vilioangatika,
14. na vikombe vilivyotayarishwa kwa wenye kunywa,
15. na mito iliyopangwa, mmoja baada ya mwingine,
16. na mazulia mengi yaliyotandikwa.
17. Kwani, hawa makafiri wenye kukanusha, hawaangalii ngamia namna walivyoumbwa kiajabu?
18. Na mbingu namna zlizoinuliwa juu kwa namna ya kupendeza?
19. Na milima namna ilioimariswa ukapatikana uthabiti na utulivu wa ardhi?
20. Na ardhi namna ilivyotandikwa na kutayarishwa?
21. Basi wawaidhie, ewe Mtume, wale wenye kupa nyongo yale uliyotumilizwa kwayo wala usihuzunike kwa kupa mgongo kwao.
22. Kwani wewe ni muwaidhiaji kwao, na si juu yako kuwalazimisha kuamini..
23. Lakini yule mwenye kuyapa mgongo makumbusho na mawaidha na akawa mkakamavu kwenye ukafiri wake,
24. Mwenyezi Mungu Atamuadhibu adhabu kali Motoni.
25. Hakika wao watarudi kwetu baada ya kufa.
26. Kisha ni juu yetu kuwalipa kwa waliyoyafanya.

فِيهَا سُرُورٌ مَرْفُوعٌ ١٢

وَأَكْوَابٌ مَوْصُوعَةٌ ١٣

وَخَارِقٌ مَصْنُوفَةٌ ١٤

وَزَرَارٍ مَبْتُوْةٌ ١٥

أَفَلَا يُظْرُونَ إِلَيْ أَبْلِيلٍ كَيْفَ خُلِقُوا ١٦

وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعْتِ ١٧

وَإِلَى الْجَبَلِ كَيْفَ نُصِبَتِ ١٨

وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتِ ١٩

فَذِكْرٌ لِأَنَّمَا أَنْتَ مُذَكَّرٌ ٢٠

لَسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ٢١

إِلَامَنْ تَوَلَّ وَكَفَرَ ٢٢

فَيَعْدِيهُ اللَّهُ الْعَدَابُ الْأَكْبَرُ ٢٣

إِنَّ إِلَيْنَا إِلَيْا يَبْهُمُ ٢٤

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابُهُمُ ٢٥

SURA YA AL-FAJR

سُورَةُ الْفَجْرِ

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa wakati wa alfajiri
2. na masiku kumi ya kwanza ya Mfungotatu na kwa kile kilichoyafanya yawe matukufu,
3. kwa kila idadi igawanyikayo na isiyogawanyika,
4. kwa usiku upitapo na giza lake.
5. Kwani hakuna katika kiapo kiliyotajwa chenyeye kukinaisha kwa mwenye akili?
6. Huoni, ewe Mtume, vipi Mola wako
7. Alivyoiangamiza kaumu ya *Ād*: kabilia la *Irama* lenye nguvu na majengo yaliyoinuliwa juu ya vipi,
8. ambalo hakukuumbwa mfano wake katika miji, kwa ukubwa wa miili na wingi wa nguvu?
9. Na vipi Alivyowafanya *Thamūd*, kaumu ya Ṣalih, ambao waliweza kuchonga jabali na kufanya nyumba ndani yake?
10. Na vipi Alivyomfanya Firauni, mfalme wa Misri, aliyekuwa na askari waliouhami ufalme wake na kuutilia nguvu.
11. Hawa ndio waliokitumia nguvu na kudhulumu mijini.

وَالنَّجْرِ

وَلَلَّيْلِ عَشِيرِ

وَالشَّعْفَ وَالْوَثْرِ

وَالنَّيْلَ إِذَا يَسِيرِ

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسْمٌ لَّذِي حِجْرِ

أَلَّمْ تَرَكِيفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادِ

إِنَّمَّا ذَاتَ الْعَمَادِ

أَلَّتْ لَمْ يَخْلُقِ مِثْلَهَا فِي الْبَلَدِ

وَتَمُودُ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّحْرَ بِالْوَادِ

وَفِي سَوْنَ ذِي الْأَقْتَادِ

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبَلَدِ

12. Wakaeneza humo, kwa dhuluma zao, uharibifu.
13. Mwenyezi Mungu Akawamiminia adhabu kali.
14. Hakika Mola wako, ewe Mtume, Anamwangalia mwenye kumuasi kwa kumpa muhula kidogo, kisha Humpatiliza kwa uwezo na ushindi..
15. Huyu binadamu, Mola wake Anapompa mtihani wa neema, Anapomkunjulia riziki yake na kumpa maisha mazuri, huwa akidhani kuwa hayo ni kwa kuwa yeye ana cheo kwa Mola wake na huwa akisema :»Mola wangu Amenitukuza.»
16. Na Anapomuonja na Akambania riziki yake, huwa akidhani kuwa hayo ni kwa kuwa yeye amefanywa mnyonge na Mwenyezi Mungu na huwa akisema: «Mola wangu Amenifanya mnyonge.».
17. Hali ya mambo si kama anavyodhania binadamu huyu, kwani mtu hutukuzwa kwa kumtii Mwenyezi Mungu na hufanywa mnyonge kwa kumuasi Mwenyezi Mungu. Na nyinyi hamwakirimu mayatima na kuwatendea wema.
18. Wala hamhimizani kulisha maskini.
19. Na mnakula haki za watu, katika kurithi, kwa pupa.
20. Na mnapenda mali kupita kiasi.
21. Basi hali zenu zisiwe namna hiyo. Kumbukeni pindi ardhi itakapotikiswa na kuvunjwavunjwa.

فَأَكَثَرُهُ وَفِيهَا الْفَسَادُ ﴿١٦﴾

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رِزْقُهُ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٧﴾

إِنَّ رَبَّكَ لِيَالْمُرْصَادِ ﴿١٨﴾

فَأَمَّا الْإِنْسَنُ إِذَا مَا أَبْتَلَهُ رَبُّهُ، فَأَكَثَرَهُ،
وَعَنْهُمْ، فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمُنِ ﴿١٩﴾

وَأَنَّا إِذَا مَا أَبْتَلَنَا فَقَدَرْ عَلَيْهِ رِزْقُهُ، فَيَقُولُ رَبِّي
أَهَنِنِ ﴿٢٠﴾

كَلَّا لَكُلَّا لَأَنْتُكُمْ أَلْيَتِيمَ ﴿٢١﴾

وَلَا يَحْضُرُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ﴿٢٢﴾

وَنَأْكُلُونَ الْرُّزْانَ أَكَلَلَمَّا

وَتَجْهِيْنَ الْمَالَ حُبَّاجَمًا ﴿٢٣﴾

كَلَّا لَذَّاتِي الْأَرْضِ دَكَّأَدَكَأَ ﴿٢٤﴾

22. Na Akaja Mola wako kutoa uamuzi kwa waja Wake hali Malaika wamepiga safu.
23. Na ukaletwa, Siku Hiyo kubwa, moto wa Jahanamu. Hiyo ndiyo Siku kafiri atakumbuka na kutubia. Kutamfalia nini sasa kukumbuka kwake na kutubia, na yeye katika ulimwengu alikuwa ameyapuuza hayo, na wakati wake umekwisha kupita?
24. Atakuwa akisema: ‘Laiti mimi nitanguliza ulimwenguni amali zenyenye kunifaa katika maisha yangu ya Akhera’.
25. Katika Siku Hiyo ngumu yenye vituko, hakuna atakaye kuweza kuadhibu kama adhabu ya Mwenyezi Mungu kwa anayemuasi.
26. Na hakuna atakaye kuweza kufunga kama kifungo Chake wala kufikia hadi yake.
27. Ewe nafsi iliyyotulia kwa kumtaja Mwenyezi Mungu, kumwamini Yeye na kuamini starehe ya Pepo Aliyowaandalia waumini!
28. Rudi kwa Mola wako hali ya kuridhika na takrima ya Mwenyezi Mungu kwako na hali ya kuwa Mwenyezi Mungu Ameridhika na wewe.
29. Ingia mionganoni mwa waja wa Mwenyezi Mungu walio wema
30. na ingia kwenye Pepo yangu.

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفَا صَفَا ﴿٢٥﴾

وَجِئَ إِبْرَاهِيمَ بِيَوْمٍ مِّنْ حِجَّةٍ وَمِنْ يَوْمٍ يَتَذَكَّرُ
إِلَّا سَكُنْ وَأَذْنَ لَهُ الْتَّكْرِي ﴿٢٦﴾

يَقُولُ يَنْلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَايَنِي ﴿٢٧﴾

فِيْوَمَيْزِ لَا يُعَذَّبُ عَذَابَهُ وَاحِدٌ ﴿٢٨﴾

وَلَا يُؤْثِقُ وَثَاقَهُ وَاحِدٌ ﴿٢٩﴾

يَنْلَيْتَهُ الْقَسْ أَلْمَظَمِيَّةُ ﴿٣٠﴾

أَرْجِعِي إِلَى رَبِّكَ رَاضِيَهُ مَرْضِيَهُ ﴿٣١﴾

فَادْخُلِي فِي عَبْدِي ﴿٣٢﴾

وَأَدْخُلِي حَتَّىٰ ﴿٣٣﴾

SURA YA AL-BALAD

سُورَةُ الْبَلَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقِيمُ بِهَذَا الْبَلَدَ ①

وَأَنَّ حِلْمًا بِهَذَا الْبَلَدَ ②

وَوَاللَّهِ وَمَا وَلَدَ ③

لَقَدْ خَلَقْتَ إِلَيْسَنَ فِي كَيْدِ ④

إِيَّاكَنْ أَنَّ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ⑤

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَأَبْلَدَ ⑥

إِيَّاكَنْ أَنَّ لَقِيرَةً أَحَدُ ⑦

أَنَّمَّا تَعْمَلُ اللَّهُ عَيْنَيْنِ ⑧

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ⑨

وَهَدَيْتَهُ الْتَّجَيْنِ ⑩

فَلَا أَقْتَحِمُ الْعَقَبَةَ ⑪

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa mji huu mtakatifu wa *Makkah*.
2. Na wewe, ewe Nabii, ni mkazi wa mji huu mtakatifu.
3. Na Anaapa kwa mzazi wa wanaadamu, ambaye ni Adam, amani imshukie, na kilichoza likana na yeye.
4. Hakika Tumemuumba binadamu katika usumbufu na shida za kilimwengu.
5. Kwani anadhani kwa mali aliyoyakusanya kuwa Mwenyezi Mungu Hatakuwa na uwezo juu yake?
6. Huwa akisema kwa kujigamba: «Nimetumia mali mengi.»
7. Kwani anadhani, kwa kitendo chake hiko, kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetukuka na kushinda, Hamuoni wala hatamhesabu juu ya kubwa na dogo?
8. Kwani hatukumpa macho mawili ya kuonea,
9. ulimi na midomo miwili ya kusemea
10. na kumfafanulia njia mbili: ya kheri na ya shari?
11. Basi ajiepushe na janga la Akhera kwa kutoa mali yake ili aokoke.

12. Ni kitu gani kilicho julisha ni lipi hilo janga la Akhera na ni mambo gani yenye kusaidia kuje pusha nalo?
13. Ni kuacha huru shingo iliyo amini kuikombo na utumwa.
14. Au kulisha, wakati wa shida ya njaa,
15. yatima mwenye ujamaa, ili ipatikane fadhila ya sadaka na ya kuunga kizazi,
16. au masikini asiyekuwa na kitu.
17. Kisha akawa, baada ya kufanya amali njema zilizotajwa, ni mi ongoni mwa walio takasa Imani yao kwa Mwenyezi Mungu, waka usiana kusubiri juu ya kumtii Mwenyezi Mungu kwa kufuata maamrisho Yake na kuje pusha na vitendo vya kumuasi na waka usiana ku wahurumia vi umbe.
18. Weny e kufanya hayo ndiwo watu wa kulia ambao watapelekwa Siku ya Kiyama upande wa kulia kuelekea Peponi.
19. Na wale wali okanusha Qur'an i ndio ambao watapelekwa, Siku ya Kiyama, upande wa kushoto kuelekea Motoni.
20. Malipo yao ni Moto wa Jahanamu weny e kuwafinika na kuwaziba.

وَمَا أَذْرَنَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ١٦

فَأُكَلِّ رَقَبَةٌ ١٧

أَوْ أَطْعَمُهُ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْعَبَةٍ ١٨

يَتَسْمَى ذَادَ مَقْرَبَةً ١٩

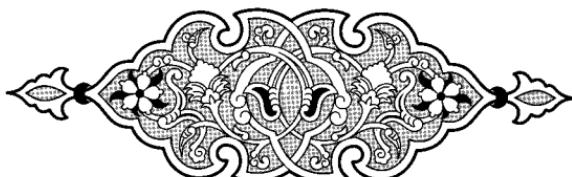
أَوْ مُسْكِنًا ذَادَ مَقْرَبَةً ٢٠
ثُرَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ إِذَا مَسَأُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبَرِ
وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَةِ ٢١

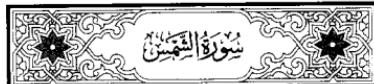
أَوْ لَتَّىكَ أَحَبُّ الْمَيْمَنَةَ ٢٢

أَوْ لَتَّىكَ أَحَبُّ الْمَيْمَنَةَ ٢٣

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِإِيمَانِنَا هُوَ أَحَبُّ الْمَشَمَةَ ٢٤

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ٢٥

SURA YA AL-SHAMS

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa jua na mchana wake na mwangaza wake wa asubuhi.
2. Na kwa mwezi unapolifuata wakati wa kucha na kutwa.
3. Na kwa mchana unapoliondoa giza na kulifunua.
4. Na kwa usiku unapoifinika ardhi ikawa giza.
5. Na kwa mbingu na kujengeka kwake kiimara.
6. Na kwa ardhi na kutandikika kwake.
7. Na kwa kila nafsi na namna
Mwenyezi Mungu alivyoikamilisha umbo lake ili itekeleze kazi iliyoumbiwa nayo.
8. Akaibainishia njia ya shari na njia ya kheri.
9. Amefaulu mwenye kuisafisha na kuikuza kwa kheri.
10. Na ameingia kwenye hasara mwenye kuitia nafsi yake kwenye maasia.
11. Kabilia la *Thamūd* lilimkanusha Nabii wake kwa kuvama kwenye uasi.
12. Pindi walipotoka wabaya zaidi wa kabilia hilo kumchinja Ngamia.
Mtume wa Mwenyezi Mungu' *Şāliḥ*, amani imshukie,

وَالسَّمَاءِ وَصَحَّهَا ﴿١﴾

وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَهَا ﴿٢﴾

وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ﴿٣﴾

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشِيهَا ﴿٤﴾

وَالسَّمَاءَ وَمَابَدَّهَا ﴿٥﴾

وَالْأَرْضَ وَمَا طَحَّهَا ﴿٦﴾

وَنَفَّيسَ وَمَا سَوَّرَهَا ﴿٧﴾

فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَتَمَوَّهَا ﴿٨﴾

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّهَا ﴿٩﴾

وَقَدْ خَابَ مَنْ ذَسَّهَا ﴿١٠﴾

كَذَّبَتْ ثَمُودٌ طَعَوْهَا ﴿١١﴾

إِذَا أَنْبَعْثَ أَشْقَهَا ﴿١٢﴾

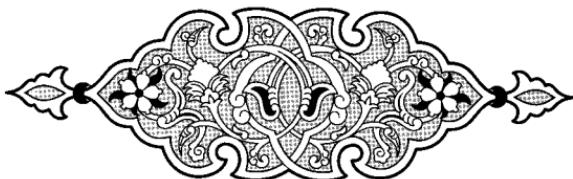
13. akawaambia: «Tahadharini kumgusa kwa ubaya ngamia ambaye ni miujiza ilioletwa na Mwenyezi Mungu kwenu inayoonyesha ukweli wa Nabii wenu, na msizui kinywaji chake. Yeye ana siku yake ya kunywa na nyinyi mna siku yenu maalumu ya kunywa.» Hilo likawa zito kwao.
14. Wakamkanusha na kulipuza onyo lake wakamchinja. Mola wao Akawafinika kwa adhabu, akaisawazisha juu yao na hakuna aliyeweza kuponyoka.
15. Wala Haogopi, Mwenye uwezo uliotukuka, athari ya adhabu kali Aliywateremshia.

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةً أَلَّا يَرَوْهُ وَسُقِيَّهَا

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمَّمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ

بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّهَا

وَلَا يَحَافُ عَنْ قَبَّهَا

SURA YA AL-LAYL

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa usiku unapoifinika ardhi na vilivyoko juu yake kwa giza lake.
 2. Na kwa mchana unapofunuka mwangaza wake kutoka kwenye giza la usiku.
 3. Na kwa kuumba mbea mbili: ya kiume na ya kike,
 4. Kuwa vitendo vyenu vinatofautiana: kuna wenyewe kufanyia dunia na wenyewe kufanyia Akhera.
 5. Ama mwenye kutoa kwenye mali yake, akamcha Mwenyezi Mungu katika huko kutoa,
 6. akaamini «Lā Ilāha Illā Allāh» na yanayotakiwa na Imani hiyo na akaamini malipo yanayofungamana nayo,
 7. Tutamuongoza na kumuafikia njia za kheri na wema na kumsahilishia mambo yake.
 8. Na ama mwenye kuyafanyia ubakhili mali yake, asiwe na haja ya malipo ya Mola wake,
 9. akakanusha neno la «Lā Ilāha Illā Allāh» na yanayotakiwa na neno hilo na akakanusha malipo yanayofungamana nalo,
 10. Tutamnyoshea njia za mateso.

11. Wala hayatamfaa yeye mali yake aliyoafanya ubakhili atakapotumbukia Motoni.
12. Ni juu Yetu, kwa fadhila Zetu na busara Yetu, kueleza njia ya uongofu yenyé kufikisha kwa Mwenyezi Mungu na ya upotevu.
13. Na Sisi Tuna mamlaka ya maisha ya Akhera na maisha ya ulimwenguni.
14. Ndipo nikawaonya , enyi watu, na kuwatisha moto wenye kuwaka, nao ni moto wa Jahanamu.
15. Hataingia Moto huo isipokuwa aliyekuwa mbaya sana. Mwenye kumkanusha Nabii Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie,
16. na akakataa kumwamini na kumtii Mwenyezi Mungu na Mtume wake.
17. Na ataepushwa nao mchaji Mwenyezi Mungu sana.
18. Ambaye hutoa mali yake kwa kutaka nyongeza za kheri
19. kutoa Kwake si kwa kulipa zema alizofanyiwa na mtu.
20. Lakini anatoa kwa kutaka uso wa Mola wake na radhi zake. Basi Mwenyezi Mungu atampa,
21. huko Peponi, malipo ya kumridhisha.

وَمَا يَعْنِي عَنْهُ مَا لَهُ إِذَا تَرَدَّى ١١

إِنْ عَلَيْنَا الْهُدَىٰ ١٢

فَإِنَّكُمْ لَا تَكُونُوا أَوَّلَىٰ ١٣

فَأَنَّذَنَاكُمْ فَارْتَأَنُّ ١٤

لَا يَصِلُّهَا إِلَّا آثَمُّ ١٥

الَّذِي كَذَبَ وَرَوَىٰ ١٦

وَسَيَحْبَبُهَا الْمُنْكَرُ ١٧

الَّذِي يُؤْقِنُ مَا لَهُ يَرْتَدِي ١٨

وَمَا الْأَحَدٌ عِنْهُ مِنْ تَعْمِلَةٍ تُجْزَىٰ ١٩

إِلَّا ابْتَغَاهُ وَجْهَ رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ ٢٠

وَلَسَوْفَ يَرَضِي ٢١

SURA YA AL-ḌUḤĀ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa wakati wa dhuha, na uliokusudiwa ni wakati wa mchana mzima.
2. Na kwa usiku utuliapo na viumbe na likashadidi giza lake. Mwenyezi Mungu Huapa kwa Atakacho katika viumbe vyake. Ama kiumbe, hafai kuapa kwa asiyekuwa Muumba wake. Kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu ni ushirikina.
3. Hakukuwacha Mola wako, ewe Mtume, wala Hakukuchukia kwa kuchelewesha kukuteremshia Wahyi.
4. Na Nyumba ya Akhera ni bora kwako kuliko nyumba ya ulimwengu.
5. Na Atakupa Mola wako, ewe Mtume, neema ya kila sampuli uridhike.
6. Kwani Hakukupata, kabla ya hapo, kuwa ni yatima Akakukusanya na kukutunza.
7. Na Akakupata hujui Kitabu wala Imani, Akakufundisha yale amabayo ulikuwa huyajui na akakuafikia kufanya amali bora?
8. Na Akakupata masikini, Akakuletea riziki yako na Akutajirisha kwa kutosheka na kusubiri?
9. Basi yatima usimtende ubaya.
10. Na muombaji usimkaripie, bali mlishe na umtimizie haja yake.
11. Na ama neema ya Mola wako Aliyokunceemesha nayo izungumze.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصُّحَّىٰ

وَالْأَلْيَٰ إِذَا سَجَنَ

مَا وَدَعَكَ رَبُّكَ وَمَا فَلَىٰ

وَلِلآخرةٍ حِيرَانٌكَ مِنَ الْأُولَىٰ

وَلَسَوْقَ يُعْطِيلُكَ رَبُّكَ فَتَرَضَىٰ

أَنْرِيدَكَ يَتَمَّا فَأَوَىٰ

وَوَجَدَكَ ضَلَالًا فَهَدَىٰ

وَوَجَدَكَ عَابِلًا فَأَغْنَىٰ

فَأَمَّا الْبَيْتَمَ فَلَا تَنْهَرْ

وَأَمَّا السَّاءِلَ فَلَا تَنْهَرْ

وَأَمَّا بِعْمَةٍ رَبِّكَ حَدَّثْ

SURA YA AL-SHARḤ

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَللَّهُمَّ شَرِحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝

وَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ۝

الَّذِي أَنْقَضَ طَهْرَكَ ۝

وَرَفَعْنَاكَ دُكْرَكَ ۝

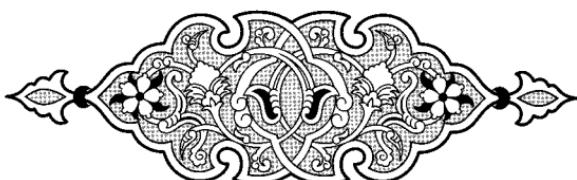
فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝

فَإِذَا فَرَغْتَ فَأَنْصِبْ ۝

وَاللَّهِ بِرَبِّكَ فَأَنْجَبَ ۝

1. Kwani Hatukukunjulia, ewe Mtume, kifua chako kwa sheria za Dini, kulingania watu kwa Mwenyezi Mungu na kujipamba kwa tabia nzuri,
2. Tukakuondolea mazito yako yaliyoemea mgongo wako
3. na Tukakuweka, kwa matukufu Tulyokuneemesha,
4. kwenye cheo cha juu?
5. Usirudi nyuma katika kueneza ujumbe uliotumwa nao kwa makero ya maadui zako. Kwani kwenye dhiki kuna faraji.
6. Hakika kwenye dhiki kuna faraji.
7. Basi utakapomaliza mambo ya kidunia na shughuli zake jipinde kwa kufanya ibada.
8. Na kwa Mola wako Peke Yake weka matumaini yako.

SURA YA AL-TIN

سُورَةُ التِّينَ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa tini na zaituni, nayo ni mionganini mwa matunda yanayojulikana.
2. Na Anaapa kwa jabali la *Tūr Sīnā'* ambalo Mwenyezi Mungu Alisema na Mūsā juu yake.
3. Na Anaapa kwa Mji huu wa amani, usiokuwa na mambo ya kutisha. Nao ni mji wa *Makkah*, chimbuko la Uislamu.
4. Hakika Tumemuumba binadamu katika sura nzuri.
5. Kisha Tutampeleka Motoni akiwa hakumtii Mweyezi Mungu na hakuwafuata Mitume.
6. Isipokuwa wale walioamini na wakafanya amali njema; wao watakuwa na malipo makubwa yasiyokatika wala kupungua.
7. Ni lipi linalokupelekea wewe, ewe binadamu, kukanusha kufufuliwa na kulipwa, hali ya kuwa kuna dalili wazi kwamba Mwenyezi Mungu Ana uweza wa kufanya hayo?
8. Je, Hakuwa Mwenyezi Mungu , Ambaye Ameiweka Siku hii kutoa uamuzi baina ya watu, ni muadilifu zaidi ya wanaosifika kuwa ni waadilifu katika kila Alichokiumba? Kwani? Alikuwa. Basi wataachwa viumbi rebe: hawaamrishwi wala hawakatazwi wala hawalipwi kwa mema wala hawateswi kwa mabaya? Hilo si sahihi wala haliwi.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْتَّيْمَنِ وَالْرَّبِيعُونَ ١

وَطُورِسِينَ ٢

وَهَذَا الْبَلْدَ الْأَمِينَ ٣

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَنَ فِي أَحْسَنِ تَفْوِيرٍ ٤

فُورَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَعْلَيْنَ ٥

إِلَّا الَّذِينَ ءامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ

غَيْرُ مَمْنُونِ ٦

فَمَا يَكْدُبُكَ بَعْدُ بِالَّذِينَ ٧

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ٨

SURA YA ALAQ'

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Soma, ewe Nabii, Qur'ani uliyoteremshiwa ukianza kwa Jina la Mola wako Aliyepwekeka kwa kuumba.
2. Aliyemuumba kila binadamu kwa pande la damu nzito nyekundu.
3. Soma, ewe Nabii, kile ulichoteremshiwa, na Mola wako ni Mwingi wa wema, Mwingi wa ukarimu.
4. Aliyewafundisha viumbe vyake kuandika kwa kalamu.
5. Alimfundisha binadamu vitu ambavyo hakuwa akivijua. Akamtoa kwenye giza la ujinga, Akampeleka kwenye nuru ya elimu.
6. Kweli, binadamu hukiuka mipaka ya Mwenyezi Mungu
7. akijiona ametosheka kwa utajiri wake.
8. Basi, ajue kila mwenye kutupa mipaka kuwa mwisho atarudi kwa Mwenyezi Mungu Ambaye Atamlipa kila binadamu kwa alilolitenda.
9. Je, umeona ujeuri wa ajabu zaidi kuliko wa mtu huyu, Abū jahl,
10. Anayemkataza mja wetu, Muhammad, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, anapomsalia Mola wake?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾

خَلَقَ الْإِنْسَنَ مِنْ عَلَىٰ ﴿٢﴾

أَقْرَأْ وَرَبِّكَ الْأَكْرَمَ ﴿٣﴾

الَّذِي عَلِمَ بِالْقُلُوبِ ﴿٤﴾

عَلِمَ الْإِنْسَنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَنَ لِيَطَعِنَ ﴿٦﴾

أَنَّ رَوَاهُ أَسْتَغْفِرَ ﴿٧﴾

إِنَّ إِلَيَّ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ﴿٨﴾

أَرْعَيْتَ الَّذِي يَتَعْنَىٰ ﴿٩﴾

عَبَدَ إِلَيْهِ الْأَصْلَىٰ ﴿١٠﴾

11. Waonaje iwapo mwenye kukatazwa kusali yuko uongofuni, vipi anamkataza?
أَرَعِيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ﴿١١﴾
12. Au iwapo anaamrisha mwigine kumcha Mungu, vipi anamkataza hilo?
أَوْمَرْ بِالنَّقْوَىٰ ﴿١٢﴾
13. Waonaje iwapo huyu mwenye kukataza anakanusha lile alinganiwalo kwalo na kulipa mgongo,
أَرَعِيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَقَوَىٰ ﴿١٣﴾
14. hajui kuwa Mwenyezi Mungu anaona kila analolifanya?
أَتَرْ يَعْلَمُ بِإِنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾
15. Basi mambo si kama anvyodai Abū Jahl. Na asipokomeka na ushindani alionao na udhia wake, Tutamshika upaa wake kwa nguvu na kumtia Motoni.
كَلَّا لَيْنَ لَمْ يَدْتَهُ لِتَسْقُعَ بِإِنَّا نَاصِيَةٌ ﴿١٥﴾
16. Upaa wake ni upaa wenyе maneno ya urongo na vitendo vya makosa.
نَاصِيَةٌ كَذِبَةٌ حَاطِعَةٌ ﴿١٦﴾
17. Basi na awalete, mtupaji mipaka huyu, watu wa baraza ili wamsaidiye.
فَلَيَدْعُ نَادِيَهُ وَ ﴿١٧﴾
18. Sisi Tutawaita Malaika wa adhabu.
سَدَّدَعُ الْزَّيَادَيْهَ ﴿١٨﴾
19. Mambo si kama Abū Jahl anavyoyadhania. Yeye, ewe Mtume, hawezi kukufanya lolote la kukudhuru Usimfuate kwa lile alilokuitia la kuwa uache Swala, bali msujidie Mola wako na uwe karibu na Yeye kwa kujipendekeza Kwake kwa kumtii.
كَلَّا لَا أُطْعِلُهُ وَاسْجُدْ وَاقْرَبَ ﴿١٩﴾

SURA YA AL-QADR

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sisi Tumeiteremsha Qur'ani katika usiku wa cheo na utukufu , nao ni moja wa masiku ya mwezi wa Ramdhani.
2. Na nilipi liliokujulisha, ewe Mtume, ni upi usiku wa cheo na utukufu?
3. Usiku wa cheo na utukufu ni bora fadhila zake kuliko fadhila za miezi elfu moja isiyokuwa usiku huo.
4. Usiku huo hushuka Malaika na Jibrili, amani iwashukie, kwa ruhusa ya Mola wao kwa kila jambo Alilolikadiria liwe mwaka huo.
5. Usiku huo wote ni amani , hakuna shari, mpaka kutokea alfajiri.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ①

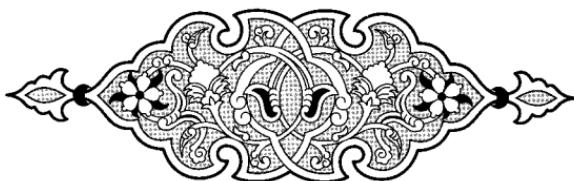
وَمَا أَذَرَ لَكَ مَالِيَّةُ الْقَدْرِ ②

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ③

تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ

كُلِّ أَمْرٍ ④

سَلَّمَرُوهُ حَتَّىٰ مَطْلَعَ الْفَجْرِ ⑤

SURA YA AL-BAYYINAH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Hawakuwa wenyewe kukufuru mionganini mwa Mayhudi na Wanaswara na washirikina ni wenyewe kuacha ukafiri wao mpaka uwajilie wao ushahidi walioahidiwa katika vitabu viliwyopita.
2. Nao ni Mtume wa Mwenyezi Mungu, Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, atakayewasomea Qur'ani iliyomo kwenye kurasa safi.
3. Ndani ya kurasa hizo mna habari za kweli na amri za uadilifu zenye kuongoza kwenye haki na kwenye njia ilionyoka.
4. Na hawakutofautiana wale waliopewa Kitabu, mionganini mwa Mayahudi na Wanaswara, juu ya kuwa Muhammad , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ni Mtume wa kweli, kwa sifa zake waliokuwa wakiziona katika vtabu vyao isipokuwa baada ya kuwathibitikia kuwa yeye ndiye Nabii waliyoahidiwa katika Taurati na Injili. Walikuwa wanakubali , kwa umoja wao, kuwa unabii wake ni wa kweli. Lakini alipotumilizwa waliukanusha na wakatofautiana.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَمْ يَكُنْ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
مُنْفَكِّرِينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۝

رَسُولُ اللَّهِ يَسْلُو حُجُّقًا مُطْهَرَةً ۝

فِيهَا كُتُبٌ قِيمَةٌ ۝

وَمَا فَرَقَ اللَّهُ أُولُو الْكِتَابَ إِلَّا مَنْ بَعْدَمَا
جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۝

5. Na hawakuamrishwa katika sheria zote zilizopita isipokuwa ni wamuabudu Mwenyezi Mungu Peke Yake, wakikusudia kwa ibada yao kupata Radhi Zake, hali ya kuепuka upande wa ushirikina na kuelekea kwenye Imani, wasimamishe Swala na watoe Zaka. Kufanya hayo ndio Dini iliyolingana , nayo ni Uislamu.
6. Hakika wale waliokufuru mionganoni mwa Mayahudi na Wanaswara na Washirikina, mateso yao ni Moto wa Jahanamu. Watakuwa ni wenye kukaa milele humo. Wao ndio viumbe waovu kabisa.
7. Hakika wale waliomuamini Mwenyezi Mungu, wakamfuata Mtume wake na wakafanya amali njema, wao ndio bora wa viumbe.
8. Malipo yao , mbele ya Mola wao Siku ya Kiyama, ni Pepo ya makazi na utulivu yenyeye upeo wa uzuri, ambayo chini ya majumba yake ya fahari inapita mito; watakaa milele humo. Mwenyezi Mungu Ameridhika nao Akakubali amali zao njema. Na wao wameridhika na Yeye kwa maandalio Aliyowafanyia ya aina mbalimbali za takrima. Malipo mazuri hayo ni ya aliyemuogopa Mweyezi Mungu na akajiepusha na maasia.

وَمَا أُمْرِقُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُحَلَّصِينَ لَهُ
الَّذِينَ حُفِّنَتْ حُكْمَاتُهُ وَيُقْسِمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْفَقُونَ
الْأَنْكَوْنَةُ وَذَلِكَ بِنِ الْقِيمَةِ ⑤

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشَكِّنِينَ فِي تَارِيْخِهِمْ حَلَّيْنَ فِيهَا أُولَئِكَ
هُمْ سُرُّ الْبَرِّيَّةِ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ إِذَا مَأْمُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِّيَّةِ ⑦

جَزَأُهُمْ عَنْ دَرِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنَ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ حَلَّيْنَ فِيهَا أَبْدَارَ رَبِّهِ
عَنْهُمْ وَصَوْاعِنَهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبُّهُ ⑧

SURA YA AL-ZALZALAH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Itakapotikiswa ardhi mtikiso wa nguvu.
2. Na ikatoa vilivyomo ndani yake: wafu na makandi.
3. Na akauliza binadamu, kwa babaiko, «Imezukiwa na nini?»
4. Siku ya Kiyama ardhi itatoa habari ya mambo iliyofanyiwa ya uzuri na ubaya.
5. kwa kuwa Mwenyezi Mungu, Aliyetakasika na kutukuka, Ameiamuru itoe habari ya mambo iliyofanyiwa.
6. Siku hiyo wataondoka kutoka kwenye kisimamo cha Hesabu wakiwa makundi, ili Mwenyezi Mungu Awaoneshe waliyoyatenda, mazuri na mabaya, na Awalipe kwayo.
7. Yoyote mwenye kufanya jema wezani wa chungu mdogo atayaona malipo yake Akhera.
8. Na yoyote mwenye kufanya baya wezani wa chungu mdogo atayaona malipo yake Akhera.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا رَأَيْتَ الْأَرْضَ أَرْجُمِنْدَهَا

وَلَخَرَجَتِ الْأَرْضُ أَفْقَاهَهَا

وَقَالَ الْإِنْسَنُ مَا لَهَا

بِمَنِ يُنْهَى خَدْثُ أَخْبَارَهَا

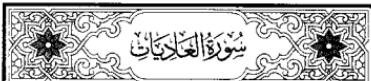
إِنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا

بِمَنِ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَانَ الْبَرِّ وَأَعْنَافَهُمْ

هُنَّ يَعْمَلُونَ مُتَقَالَدَةً حَيْثَ كَيْرَهُ

وَمَنْ يَعْمَلُ مُتَقَالَدَةً شَرَكَرَهُ

SURAYA AL-'ĀDIYĀT

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَدِيلِ يَعِظُ بِالصِّدْقِ

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa farasi wenye kwenda shoti katika njia Yake kumkabili adui, wakitoa sauti kwa kasi ya kukimbia. **Haifai kwa kiumbe kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu. Kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu ni ushirikina.**
2. Na wenye kutoa cheche za moto kwa kwato zao ngumu wanapokimbia kwa kasi.
3. Wenye kushambulia maadui kipindi cha asubuhi.
4. Wakarusha vumbi kwa mbio zao.
5. Wakautia kati, kwa kuuzunguka kwa vipando vyao, mkusanyiko wa maadui.
6. Hakika binadamu ni mkanushaji sana neema za Mola wake.
7. Na yeye anakubali ukanushaji wake.
8. Na yeye ana pupa sana la mali.
9. Kwani binadamu hajui linalomngojea mbele yake, pindi Mwenyezi Mungu Atakapowatoa wafu makaburini waende kuhesabiwa na kulipwa?
10. Na (kwani yeye hajui) yakatolewa yaliyo ndani ya vifua: mema au maovu?.
11. Hakika Mola wao kwao na kwa amali zao, Siku Hiyo, ni Mtambuzi; hakuna chenye kufichamana Kwake.

فَالْمُؤْمِنُاتُ قَدْحَاتٍ

فَالْمُغَيَّرَاتُ صُبْحَاتٍ

فَأَتَرْزَنَ بِهِ نَقْعَادًا

فَوَسَطْنَ بِهِ جَمِيعًا

إِنَّ الْإِنْسَنَ لِرَبِّهِ لَكَوُدٌ

وَإِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ شَهِيدٌ

وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْحَيَاةِ لَشَدِيدٌ

* أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بَعَثَرَ مَا فِي الْقُبُورِ

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ

إِنَّ رَبَّهُمْ هُمْ يَوْمَئِذٍ لَّهُجَّرُونَ

SURA YA AL- QĀRI‘AH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Kiyama chenye kugonga nyoyo za watu kwa vituko vyake.
2. Ni kitu gani hiko chenye kugonga?
3. Na ni lipi lililokujulisha ni kipi hiko chenye kugonga?
4. Siku hiyo watu watakuwa , kwa wingi wao, kugawanyika kwao na kuzunguka kwao, ni kama pandzi walioenea. Nao ni wale wanaojitupa motoni.
5. Na majabali yatakuwa ni kama pamba yenye rangi tofauti inayochambuliwa kwa mkono ikawa ni mapepe na ikamalizika.
6. Basi mwenye kuwa mizani za mema yake ni nzito,
7. atakuwa kwenye maisha ya kuridhika Peponi.
8. Ama mwenye kuwa mizani za mema yake ni nyepesi na mizani za maovu yake ni nzito,
9. makazi yake yatakuwa ni Moto wa Jahanamu.
10. Ni lipi lililokujulisha, ewe Mtume, ni ipi hii Jahanamu inayoitwa «*Hāwiyah*»?
11. Ni Moto unaowaka sana kwa kuni ziliomo ndani yake.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ١

مَا الْقَارِعَةُ

وَمَا أَذْرَكَ مَا الْقَارِعَةُ ٢

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثُ ٣

وَتَكُونُ الْجَنَّالُ كَالْعَقِينِ الْمَنْفُوشُ ٤

فَأَمَّا مَنْ تَقْلِيَتْ مَوَازِينُهُ ٥

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ٦

وَأَمَّا مَنْ حَفَّتْ مَوَازِينُهُ ٧

فَأُمَّهُ هَارِيَةٌ ٨

وَمَا أَذْرَكَ مَاهِيَّةً ٩

نَارِ حَامِيَّةٌ ١٠

SURA YA AL-TAKĀTHUR

سُورَةُ التَّكَاثُرِ

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَهْمَكُمُ الْتَّكَاثُرُ

1. Kumewashughulisha kujifahiri kwa mali na watoto mkawacha kumtii Mwenyezi Mungu
2. Kujishughulisha kwenu na hilo kumeendelea mpaka mkawa makaburini na mkazikwa humo.
3. Siyo namna hii inatakiwa iwapumbaze kushindana kwa wingi wa mali. Itawadhihirikia kuwa Nyumba ya Akhera ni bora kwenu.
4. Kisha tahadharini mtajua mwisho mbaya wa kutojishughulisha na Akhera.
5. Siyo namna hii inatakiwa iwashughulische kushindana kwa wingi wa mali. Lau mnajua kikweli, mngalirudi nyuma na mngaliangusiliza kuokoa nafsi zenu kutoka kwenye maangamivu.
6. Mtauona Moto!
7. Kisha mtauona bila shaka!
8. Kisha mtaulizwa kuhusu kila aina ya starehe mliyokuwa nayo.

حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

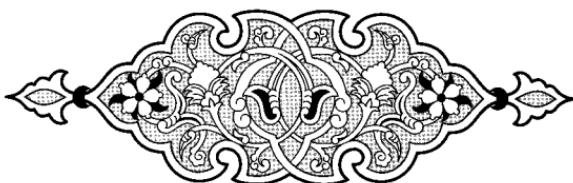
ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

كَلَّا لَوْتَعَمُونَ عَلَمُ الْيَقِينِ

لَرَوْنَ الْجَحِيمَ

لَمْ يَرَوْهَا عَيْنُ الْيَقِينِ

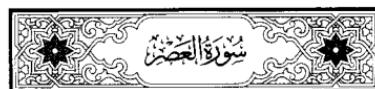
لَمْ يُلْسِفُنَ يَوْمِدِيْدَ عَنِ الْنَّعِيمِ

SURA YA AL-'AŞR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Mwenyezi Mungu Anaapa kwa zama
2. kwamba wanadamu wako kwenye maangamivu na upungufu. **Haifai kwa mja kuapa isipokuwa kwa Mwenyezi Mungu, kwani kuapa kwa asiyekuwa Mwenyezi Mungu ni ushirikina.**
3. Isipokuwa wale waliomuamini Mwenyezi Mungu, wakafanya amali njema, wakausiana wao kwa wao kushikamana na haki, kufanya matendo ya kumtii Mwenyezi Mungu na kusubiri juu yake.

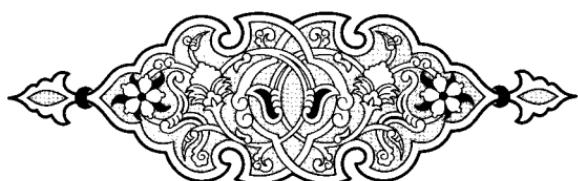

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ

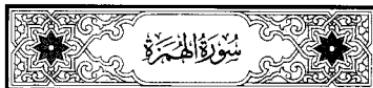
إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّابِرِ

SURA YA AL-HUMAZAH

*kwa jina la allah mwinci wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Shari na maangamivu yatampata kila mwenye kusengenya watu na kuwatukana.
2. Ambaye hamu yake ni kukusanya mali na kuyahesabu.
3. Akidhani kuwa mali yake ambayo ameyakusanya yatampa dhamana ya kuishi milele duniani na kuhepa kuhesabiwa.
4. Anavyodhania sivyo. Atatiwa ndani ya Moto ambao huvunjavunja kila kinachotiya.
5. Lipi lililokujulisha, ewe Mtume, ni upi huo Moto unaovunjavunja?
6. Huo ni Moto wa Mwenyezi Mungu uliowashwa.
7. Ambao kwa ukali wake hupenyeza miilini ukafikia kwenye nyoyo.
8. Moto huo umefungiwa juu yao wakiwa wametiwa minyororo
9. na pingu ndefu ili wasitoke.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَتَبَّعَ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لَّمَرَّةٍ ①

الَّذِي جَمَعَ مَا لَا وَعْدَهُ ②

يَخْسِبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ③

كَلَّا لَيَنْبَدِتَ فِي الْحَظْمَةِ ④

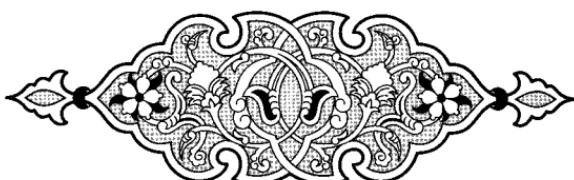
وَمَا أَذْرَى إِلَّا مَا الْحَظْمَةُ ⑤

نَازَ اللَّهُ الْمُوْقَدَةُ ⑥

أَلَّا تَظْلِمَ عَلَى الْأَفْقَادَةِ ⑦

إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ ⑧

فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ⑨

SURA YA AL-FIL

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Je hujui, ewe Mtume, namna Alivyowafanya Mola wako watu wa ndovu: Abraha Mhebeshi na jeshi lake ambalo alikuja nalo ili kuivunja Alkaba tukufu?
2. Kwani Hakuijaalia mipango yao mibaya waliyoifanya ni yenyé kuvunjika na kupita patupu?
3. Na Aliwapelekea makundi yaliyofuatana,
4. ya ndege waliokuwa wakiwatupia wao vijiwe vya udongo mkavu mgumu.
5. Akawaponda ponda, wakawa ni kama majani makavu yaliyoliwa na wanyama na halafu kutupwa.

سُورَةُ الْفَيْلِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَأَكَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ
الْفِيلِ

أَلَّا يَجْعَلْ كَيْدَهُ فِي تَضْليلٍ

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طِيرًا أَبَابِيلَ

تَرَمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِيلٍ

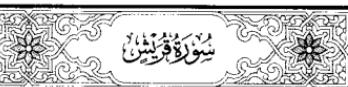
فَعَلَهُمْ كَصَفِ مَأْكُولٍ

SURA YA QURAYSH

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Oneni ajabu ya mazoweia ya Makureshi, amani walionayo, kuwaendea uzuri mambo yao,
2. kupangika na kusahilika misafara yao ya kwenda Ymani kipindi cha kusi na kwenda Shamu kipindi cha kaskazi, ili kuleta vitu wanavyohitajia.
3. Basi, wamshukuru na kumuabudu Bwana wa Nyumba hii ya Alkaba, Ambaye kwa ajili Yake wametukuzwa, na wampwekeshe na kumtakasia ibada.
4. Ambaye Amewapa wao chakula wakati wa njaa kali na akawapa amani na utulivu kutokana na kicho kikubwa na babaiko.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

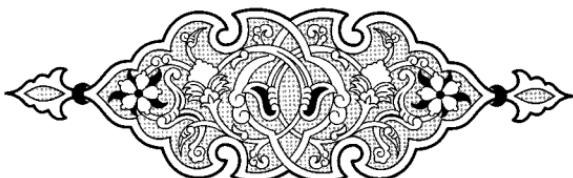
لَا إِلَهَ إِلَّا فُرِّيَّشٌ ①

إِلَهُكُمْ رَحْمَةُ الْيَسْتَأْءِ وَالصَّيْفُ ②

فَلَيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ③

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمْنَهُمْ

مِنْ حَوْقَنٍ ④

SURA YA AL-MĀ'ÛN

سُورَةُ الْمَاعُونَ

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Je, waiona hali ya yule ambaye akanusha kufufuliwa na kulipwa?
2. Huyo ndiye yule anayemkaripia yatima kwa nguvu akimnyima haki yake kwa sababu ya ususuavu wa moyo wake.
3. Na wala hawahimizi wengine kulisha masikini. Vipi yeye mwenyewe atamlisha? .
4. Basi adhabu kali itawafikia wenye kusali,
5. ambao wameghafilika na Swala zao: hawazisimamishi kama ipasavyo wala hawazisali kwa nyakati zake.
6. Ambao huonyesha watu amali zao za kheri kwa njia ya ria.
7. Na wanakataa kuwaazima watu vitu ambavyo hawadhiriki kwa kuviazima, kama vyombo vyakumia na vinginevyo. Wao hawakuifanyia wema nafsi zao kumuabudu Mola wao wala hawakuwfanyia wema viumbwe Vyake.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

أَرَءَيْتَ الَّذِي يُكَدِّبُ بِاللّٰهِينَ ①

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيٰتِيمَ

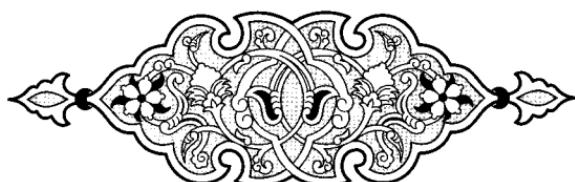
وَلَا يَحْضُنُ عَلٰى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ②

وَقَاتِلُ الْمُصَدِّلِينَ ③

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلٰاتِهِمْ سَاهُونَ ④

الَّذِينَ هُمْ بُرَاءٌ وَّ ⑤

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ⑥

SURA YA AL-KAWTHAR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

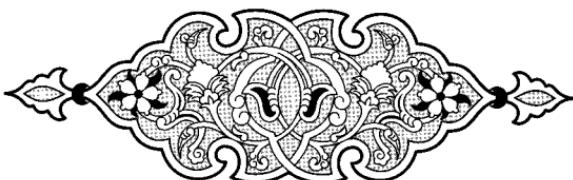
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكُمْ الْكَوْثَرَ ١

1. Sisi tumekupa, ewe Nabii, kheri nyingi za dunia na Akhera, mionganoni mwazo ni mto wa Kauthar ulioko Peponi ambao pambizo zake ni mahema ya lulu na mchanga wake ni miski.
2. Basi, mtakasie Mola wako ibada yako yote na uchinje mnyama wako kwa ajili Yake, Peke Yake, pamoja na kutaja jina Lake.
3. Mwenye kukutukia wewe na kuyatukia uliyokuja nayo ya uongofu na nuru ndiye itakayokatika athari yake na ye ye mwenyewe kukatiwa kila kheri.

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَلَا حُنْزَرٌ ٢

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْرَرُ ٣

SURA YA AL-KÂFIRÛN

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sema, ewe Mtume, kuwaambia waliokufuru Mwenyezi Mungu na Mtume wake: «Enyi wenye kumkanusha Mwenyezi Mungu!»
2. «Mimi siabudu mnavyoviabudu mionganoni mwa masanamu na waungu wa urongo.
3. «Wala nyinyi si wenye kuabudu Mola Mmoja ninayemuabudu Ambaye ndiye Anayestahiki kuabudiwa.
4. «Wala mimi si mwenye kuabudu mnavyoviabudu mionganoni mwa masanamu na waungu wa urongo.
5. «Wala nyinyi si wenye kuabudu mbeleni ninayemuabudu.» Aya hii imeteremka juu ya watu makhsusi mionganoni mwa washirikina ambaao Mwenyezi Mungu Alijua kuwa hawataamini kabisa.
6. «Nyinyi mna dini yenu mnayoiamini na mimi nina Dini yangu ambayo sitaki nyingine.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فُلْ يَأْتِيَهَا الْكَافِرُونَ ١

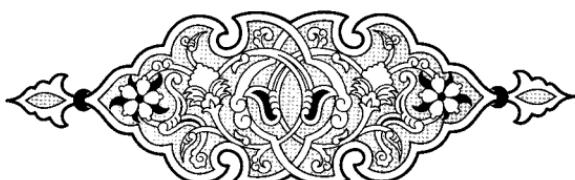
لَا أَغْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ٢

وَلَا أَنْشُدُ عَبِيدُونَ مَا أَغْبُدُ ٣

وَلَا أَنْأِنْ عَابِدُ مَا أَغْبُدُ ٤

وَلَا أَنْسُمُ عَبِيدُونَ مَا أَغْبُدُ ٥

لَكُلُّ دِينٍ كُمْرٌ وَلِيَ دِينٍ ٦

SURA YA AL-NAṢR

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Utakapotimia kwako , ewe Mtume, ushindi juu ya makafiri wa Kikureshi na ukafutahi *Makkah*.
2. Na ukaona watu wengi wanaingia kwenye Dini ya Mwenyezi Mungu makundi kwa makundi.
3. Yatakapotokea hayo, jitayariske kukutana na Mola Wako kwa kumtakasa na kumhimidi na kumuomba msamaha kwa wingi. Kwani Yeye ni Mwingi wa kuwakubalia toba wenye kumsabihu na kumuomba msamaha, kwa kuwasamehe na kuwarehemu.

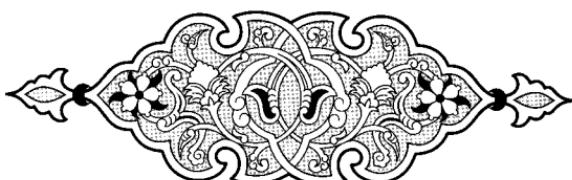

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَهُ نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَالْفَتْحِ

وَرَأَيْتَ أَنَّاسًا يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ
أَفَرَاجًا

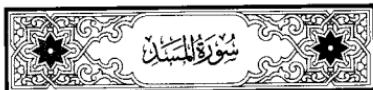
فَسَيِّدِ الْمُحَمَّدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرُ لِلَّهِ
كَانَ تَوَابًا

SURA YA AL-MASAD

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Imehasirika mikono miwili ya Abū Lahab, na yeze mwenyewe ameangamia, kwa kumuudhi Mtume, rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie. Hasara ya Abū Lahab ilithubutu.
2. Hayakumfalia kitu mali yake na watoto wake. Kwani hivyo havitamkinga na adhabu ya Mwenyezi Mungu pindi ikimshukia .
3. Ataingia kwenye Moto wenye kuroroma,
4. yeze na mke wake ambaye alikuwa akibeba miba na kuiweka kwenye njia anayopita Mtume , rehema ya Mwenyezi Mungu na amani zimshukie, ili kumuudhi.
5. Kwenye shingo yake patakuwa na kamba imara ya lifu gumu lilio kavu ; atabebewa nayo kwenye Moto wa Jahanamu, kisha atarushwa nayo mpaka chini.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بَيَّنَ يَدَىٰ لَهُبٍ وَبَيَّنَ

مَا أَعْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهُبٍ

وَأَمْرَأَتُهُ حَمَالَةُ الْحَطَبِ

فِي جَيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَسَدٍ

SURA YA AL-IKHLĀS

سورة الإخلاص

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

اللَّهُ الصَّمَدُ

لَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيكٌ

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُواً أَحَدٌ

1. Sema, ewe Mtume, «Yeye Ndiye Mwenyezi Mungu Aliyepwekeka kwa ustahiki wa kuabudiwa, uumbaji na utakatifu wa Majina na Sifa, Asiyé na mshirika katika hayo.
2. «Mwenyezi Mungu Ambaye Peke Yake Ndiye Mwenye kukusudiwa kwa kukidhi haja na matakwa.
3. «Hana mwana wala mzazi wala mke.
4. «Wala hakuna yoyote katika viumbe Vyake mwenye kufanana wala kushabihiyana na Yeye katika Majina Yake, Sifa Zake wala vitendo Vyake.»

SURA YA AL-FALAQ

*kwa jina la allah mwangi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sema, ewe Mtume, «Najilinda na kutaka hifadhi kwa Bwana wa asubuhi.
2. «Kutokana na shari la viumbe na udhia wao
3. «Na shari la usiku wenye giza lingi ungiapo na ujikitapo na mashari na maudhi mbalimbali yaliyomo ndani yake.
4. «Na shari la wchawi wenye kupuliza kwenye mafundo wanayoyafunga kwa lengo la kuroga.
5. «Na shari la hasidi mwenye kutukia watu, anapowahu sudu na kuwadhuru, kwa kutaka neema za Mwenyezi Mungu Aliyewaneemesha ziwaondokee.»

سُورَةُ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

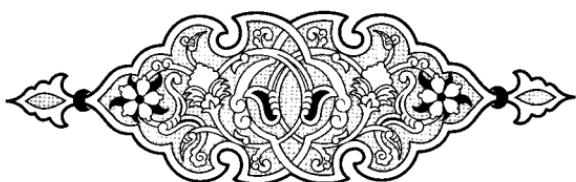
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

وَمِنْ شَرِّ أَنْفَاثٍ فِي الْأَعْقَادِ

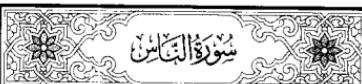
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

SURA YA AL-NĀS

*kwa jina la allah mwingi wa rehema
mweye kurehemu.*

1. Sema, ewe Mtume, «Ninajilinda na kutaka hifadhi kwa Bwana wa watu, Mwenye uweza, Peke Yake, wa kulirudisha shari lao.
2. «Mfalme wa watu, Mwenye kupeleka mambo yao yote Anavyotaka, Aliye Mkwası kutowahitajia.
3. «Mola wa watu, Ambaye hapana mwenye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Yeye.
4. «Kutokana na udhia wa shetani ambaye hutia watu wasiwasi wanapoghalika na hujificha atajwapo Mwenyezi Mungu.
5. «Mwenye kupenyeza shari na shaka kwenye vifua vya watu.
6. «Miiongoni mwa mashetani wa kijini na kibinadamu.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فُلَّا أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾

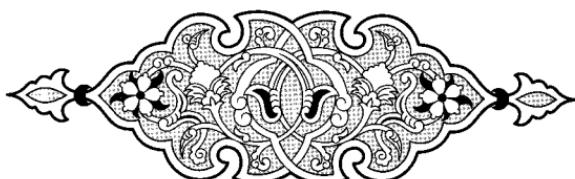
مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾

إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾

إِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾

الَّذِي يُوَسِّعُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

فِي هُنَّا سَمَاعُ السُّورٍ وَبِيَانُ الْكِتَابِ الْمُدَبِّرِ بِهَا

M pangilio wa majina ya Sura na kubainisha zilizoteremka Makka na Madina

Namba	Sura	Ukurasa	Kushuka	السورة
1	Al-Fātiḥah	1	Makka	سورة الفاتحة
2	Al-Baqara	5	Madina	سورة البقرة
3	Āl-’Imrān	126	Madina	سورة آل عمران
4	Al-Nisā'	197	Madina	سورة النساء
5	Al-Māidah	266	Madina	سورة المائدة
6	Al-An‘ām	320	Makka	سورة الأنعام
7	Al-A‘rāf	385	Makka	سورة الأعراف
8	Al-Anfāl	454	Madina	سورة الأنفال
9	Al-Tawbah	480	Madina	سورة التوبة
10	Yūnus	529	Makka	سورة يونس
11	Hûd	566	Makka	سورة هود
12	Yûsuf	604	Makka	سورة يوسف
13	Al-Ra‘d	635	Madina	سورة الرعد
14	Ibrāhīm	651	Makka	سورة إبراهيم
15	Al-Hijr	668	Makka	سورة الحجر
16	Al-naḥl	684	Makka	سورة النحل
17	Al-Isrā	723	Makka	سورة الإسراء
18	Al-Kahf	756	Makka	سورة الكهف
19	Maryam	784	Makka	سورة مريم
20	Tâhâ	803	Makka	سورة طه
21	Al-Anbiyâ'	828	Makka	سورة الأنبياء
22	Al-Hajj	854	Madina	سورة الحج
23	Al-Mu’mînûn	881	Makka	سورة المؤمنون
24	Al-Nûr	903	Madina	سورة النور
25	Al-Furqân	928	Makka	سورة الفرقان
26	Al-Shu‘arâ	947	Makka	سورة الشعراء
27	Al-Naml	978	Makka	سورة النمل

Namba	Sura	Ukurasa	Kushuka	السورة
28	Al-Qaṣāṣ	1002	Makka	سورة القصص
29	Al-’Ankabūt	1026	Makka	سورة العنكبوت
30	Al-Rūm	1047	Makka	سورة الروم
31	Luqmān	1064	Makka	سورة لقمان
32	Al-Sajdah	1075	Makka	سورة السجدة
33	Al-Āḥzāb	1084	Madina	سورة الأحزاب
34	Saba	1111	Makka	سورة سباء
35	Fāṭir	1129	Makka	سورة فاطر
36	Yāsīn	1144	Makka	سورة يس
37	Al-Ṣāffāt	1160	Makka	سورة الصافات
38	Şād	1182	Makka	سورة ص
39	Al-Zumar	1198	Makka	سورة الزمر
40	Ghāfir	1223	Makka	سورة غافر
41	Fuṣilat	1248	Makka	سورة فصلت
42	Al-Shūrā	1265	Makka	سورة الشورى
43	Al-Zukhruf	1283	Makka	سورة الزخرف
44	Al-Dukhān	1304	Makka	سورة الدخان
45	Al-Jātiyah	1313	Makka	سورة الجاثية
46	Al-Āhqāf	1324	Makka	سورة الأحقاف
47	Muhammad	1336	Madina	سورة محمد
48	Al-Fat’ḥ	1348	Madina	سورة الفتح
49	Al-Hujurāt	1361	Madina	سورة الحجرات
50	Qāf	1368	Makka	سورة ق
51	Al-Dhāriyāt	1376	Makka	سورة النازيات
52	Al-Ṭūr	1385	Makka	سورة الطور
53	Al-Najm	1393	Makka	سورة النجم
54	Al-Qamar	1402	Makka	سورة القمر
55	Al-Rahmān	1411	Madina	سورة الرحمن
56	Al-Wāqi’ah	1420	Makka	سورة الواقعة

Namba	Sura	Ukurasa	Kushuka	السورة
57	Al-Ḥadīd	1429	Madina	سورة الحديد
58	Al-Mujādilah	1440	Madina	سورة المجادلة
59	Al-Ḥashr	1449	Madina	سورة الحشر
60	Al-Mumtahana	1458	Madina	سورة المحتننة
61	Al-Ṣaff	1464	Madina	سورة الصاف
62	Al-Jumu'ah	1468	Madina	سورة الجمعة
63	Al-Munāfiqūn	1472	Madina	سورة المنافقون
64	Al-Taghābun	1476	Madina	سورة التغابن
65	Al-Ṭalāq	1482	Madina	سورة الطلاق
66	Al-Tahrim	1488	Madina	سورة التحرير
67	Al-Mulk	1494	Makka	سورة الملك
68	Al-Qalam	1502	Makka	سورة القلم
69	Al-Ḥāqqah	1510	Makka	سورة الحاقة
70	Al-Ma'ārij	1516	Makka	سورة المعارج
71	Nūḥ	1521	Makka	سورة نوح
72	Al-Jinn	1526	Makka	سورة الجن
73	Al-Muzammil	1532	Makka	سورة المزمل
74	Al-Muddaththir	1536	Makka	سورة المدثر
75	Al-Qiyāmah	1543	Makka	سورة القيامة
76	Al-Insān	1547	Madina	سورة الإنسان
77	Al-Mursalāt	1553	Makka	سورة المرسلات
78	Al-Naba	1559	Makka	سورة النبا
79	Al-Nāzi'at	1563	Makka	سورة النازعات
80	'Abasa	1568	Makka	سورة عبس
81	Al-Takwīr	1572	Makka	سورة التكوير
82	Al-Infitār	1575	Makka	سورة الانفطار
83	Al-Muṭaffin	1577	Makka	سورة المطففين
84	Al-Inshiqāq	1581	Makka	سورة الانشقاق
85	Al-Burūj	1584	Makka	سورة البروج

Namba	Sura	Ukurasa	Kushuka	السورة
86	Al-Ṭāriq	1587	Makka	سورة الطارق
87	Al-A ‘lā	1589	Makka	سورة الأعلى
88	Al-Ghāshiyah	1591	Makka	سورة الغاشية
89	Al-Fajr	1593	Makka	سورة الفجر
90	Al-Balad	1596	Makka	سورة البلد
91	Al-Shams	1598	Makka	سورة الشمس
92	Al-Layl	1600	Makka	سورة الليل
93	Al-Duḥā	1602	Makka	سورة الضحى
94	Al-Sharḥ	1603	Makka	سورة الشرح
95	Al-Tīn	1604	Makka	سورة التين
96	Al-Alaq'	1605	Makka	سورة العلق
97	Al-Qadr	1607	Makka	سورة القدر
98	Al-Bayyinah	1608	Madina	سورة البينة
99	Al-Zalzalah	1610	Madina	سورة الزلزلة
100	Al-‘Ādiyāt	1611	Makka	سورة العاديات
101	Al-Qāri‘ah	1612	Makka	سورة القارعة
102	Al-Takāthur	1613	Makka	سورة التكاثر
103	Al-‘Aṣr	1614	Makka	سورة العصر
104	Al-Humazah	1615	Makka	سورة الهمزة
105	Al-Fīl	1616	Makka	سورة الفيل
106	Quraysh	1617	Makka	سورة قريش
107	Al-Mā’ūn	1618	Makka	سورة الماعون
108	Al-Kawthar	1619	Makka	سورة الكوثر
109	Al-Kāfirūn	1620	Makka	سورة الكافرون
110	Al-Naṣr	1621	Madina	سورة النصر
111	Al-masad	1622	Makka	سورة المسد
112	Al-Ikhlas	1623	Makka	سورة الإخلاص
113	Al-Falaq	1624	Makka	سورة الفلق
114	Al-Nās	1625	Makka	سورة الناس

إِنَّ وِزَارَةَ الشُّؤُونِ الْإِسْلَامِيَّةِ وَالْأَوْقَافِ وَالدِّعْوَةِ وَالإِرشَادِ
فِي الْمَلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ الْسُّعُودِيَّةِ
الْمَشْرُفَةِ عَلَى مَجْمَعِ الْمَلَكِ فَهَذِهِ
لِطَبَاعَةِ الْمُصْحَّفِ الشَّرِيفِ فِي الْمَدِينَةِ الْمُسَوَّرةِ
إِذ يُسْرُّهَا أَنْ يُصْدِرَ الْجَمْعُ هَذِهِ الظَّبْعَةَ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
وَرَجَمَهُ مَعَانِيهِ إِلَى الْلُّغَةِ الْسُّوَاحِلِيَّةِ
سَأَلَ اللَّهَ أَنْ يَنْفَعَ بِهَا النَّاسُ
وَأَنْ يَجْزِيَ

خَالِدَ الْجَمِيزَ الشَّرِيفَيْنِ، الْمُلَائِكَةِ الْمُكَبِّلِ الْمُبَدِّلِ الْمُغَيْرِ الْمُسَعُودِ
أَحْسَنَ الْجَرَاءِ عَلَى جُهُودِهِ الْعَظِيمَةِ فِي نَسْرِ كِتَابِ اللَّهِ الْكَرِيمِ
وَاللَّهُ وَلِيُ التَّوْفِيقِ

Wizara ya mambo ya Kiislamu na Waqfu na Da'awa na maelekezo, ya Saud Arabia-ambayo ndio inayosimamia kiwanda cha Mfalme Fahad cha kuchapa Misahafu kilichopo Madina-inayofuraha ya kiwanda hiki kutoa hii chapa ya Qur,ani Tukufu na Tafsiri ya maana yake kwenye lugha ya Kiswahili.

Na inamuomba ALLA awanufaishe watu kwayo, na amlipe malipo mema zaidi:

Mtumishi wa Misikiti miwili Mitakatifu Mfalme Abdalla Ibn Abdul Aziiz Aal Su'ud, kwa juhudini zake kubwa katika kueneza
Kitabu cha ALLA Kitukufu.

Na ALLA ndiye mwenye kutia Taufiq.

حقوق الطبع محفوظة
لمجمع الملك فيصل للطباعة والنشر في الشريفة

ص.ب ٦٢٦ - المدينة المنورة
www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

Haki ya kuchapa
Msahafu huu imehifadiwa na kiwanda cha Mfalme Fahad
cha kuchapa Misahafu Mitukufu

P.O. BOX: 6262. Al-madiinatu Al-munawwara

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

(١) مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف ، ١٤٣٥ هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف
ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة السواحلية / مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة ، ١٤٣٥ هـ

١٦٥٦ ص : ٢١ × ١٤ سم

ردمك : ٦-٥٥-٨١٤٨-٦٠٣-٩٧٨

١- القرآن - ترجمة - اللغة السواحلية أ. العنوان
١٤٣٥/٦٢١٢ ديوبي ٤، ٢٢١

رقم الإيصال : ١٤٣٥/٦٢١٢

ردمك : ٦-٥٥-٨١٤٨-٦٠٣-٩٧٨

ردمك : ٦-٥٥-٨١٤٨-٦٠٣-٩٧٨

(٠١) (٨) (٤١٥)

الْمُرْسَلُونَ

وَتَرْجِمَةً مَعْنَانِيَّةً إِلَى
الْأَغْلَقَةِ السُّوَاخِلِيَّةِ

وَقَتْ يَهْتَمَّ إِلَيْهِ مَحَمَّدُ الْمُحْمَّدُونَ الشَّرِيفُونَ
الْمَلِكُ عَزَّلَهُ رَبُّهُ التَّعَزِّيزُ الْمُشَفِّعُ
وَلَا يَخُوفُ بِعَيْنِهِ